

BIBLIJA
arba
ŠVENTASIS
RAŠTAS

EKUMENINIS LEIDIMAS

BIBLIJA, arba ŠVENTASIS RAŠTAS

Antras pataisytas ir papildytas
EKUMENINIS LEIDIMAS

SENASIS TESTAMENTAS

Iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų vertė ~~Antanas RUBŠYS~~

NAUJASIS TESTAMENTAS

Iš graikų kalbos vertė Česlovas KAVALIAUSKAS

LIETUVOS BIBLIJOS DRAUGIJA
VILNIUS 2000

UDK 22
Bi 37

REDAKCIŅĒ KOMISIJA

Petras KIMBRYŠ (spec. redaktorius),
Albertas LATUŽIS,
Mykolas MIKALAJŪNAS (leidybos vadovas),
Danielius OŽELIS

DAILININKAS

Andrius KALINAUSKAS

TECHNINĖ REDAKTORĖ

Danutė GRINIŪTĖ

MAKETAVO ¹

Saulius JUOZAPAITIS

IŠLEIDO LIETUVOS BIBLIJOS DRAUGIJA

J. Basanavičiaus 16-121, LT-2006 Vilnius

© Lietuvos Biblijos Draugija, 1999

© Lietuvos Vyskupų Konferencija, 1999

KREIPIMASIS Į SKAITYTOJUS

Brolau ir Sese,

Paėmę į rankas šią knygą, tikriausiai greit pajuntame, jog ji nepaprastai ir išskirtinė. Ji teisėtai vadinama Dievo laišku žmonėms, ir tokiu nu-siteikimu turėtume ją skaityti. Ji mums byloja apie pasaulio ir žmogaus sukūrimą bei paskirtį, apie žmonijos nuopuolį ir jos išgelbėjimą. Ji rodo žmones ir šeimas bei tautas tokius, kokie jie yra, su gausiomis ydomis ir su nelengvai pasiekiamu kilnumu. Tautų istorija ir gyvenimo išmintis, subtili poezija ir amžinosios problemos, erškėčiuotas kelias į tiesą ir gėrį – viskas sukaupta šios senos ir vis nesenstančios, amžinai aktualios knygos puslapiuose.

Šventasis Raštas, arba Biblija (iš graikų k. *ta biblia* „knygos“), susideda iš dviejų pagrindinių dalių: Senojo Testamento (ST) ir Naujojo Testamento (NT). „Testamentas“ čia reiškia Sandorą, šventą sutartį tarp Dievo ir žmonijos: žmonės išpažįsta Dievą ir laikosi Jo valios, o Dievas juos vaduoja iš nuodėmės vergijos ir gelbi.

Senąją Sandorą sudarė Dievas prie Sinajaus kalno su savo paties išvesta iš vergijos izraelitų tauta, pašaukta išlaikyti tikėjimą į vieną Dievą ir amžinojo išgelbėjimo viltį. Tai bendras judėjų ir krikščionių tikėjimo lobis.

Senojo Testamento knygų tekstas, ne kartą atnaujinamas ir redaguojamas, susiklostė maždaug per tūkstantį metų – nuo Mozės iki vėlyvųjų pranašų ir pirmųjų vertėjų laikų. Nors Senoji Sandora buvo sudaryta su viena pašauktąja tauta, jos moraliniai reikalavimai bei nurodymai išreiškia visuotinį dorinį įstatymą, Kūrėjo įdiegtą pačioje žmogaus prigimtyje. Jo vykdymas laiduoja teisingus žmonių santykius su Kūrėju ir Jo kūriniais, ypač sveikus žmonių tarpusavio santykius.

Naujoji Sandora – nauja šventa Dievo sutartis su visa žmonija – yra sudaryta ant Golgotos kalno. Ją įvykdė Žmogumi tapęs Dievo Sūnus Jėzus Kristus savo kančia ir mirtimi, patvirtino Amžinasis Tėvas, prikeldamas Jėzų iš numirusių. Nuo tada ją puoselėja Šventoji Dvasia, Sekminių dieną nužengusi į Jėzaus mokinių būrį ir toliau veikianti Visuotinėje Kristaus Bažnyčioje.

Naujajame Testamente turime Jėzaus ir Jo apaštalų mokslą, pirmiausia skleistą gyvu žodžiu, paskui surašytą į knygas tarp 50 ir 100 m. po Kristaus gimimo.

Daugelyje Šventojo Rašto vietų kalbama apie tai, kad Dievas panorėjo išgelbėti žmones iš nuodėmių ne pavieniui, o suvienydamas juos

į dvasinę ir kartu regimą Dievo tautą – Bažnyčią. Taip pat Šventasis Raštas pavestas Bažnyčiai – krikščionių Bendrijai ar Bendrijoms, kad į jį gilintųsi ir pagal jį gyventų.

Prieš savo kančią Jėzus Kristus meldė Amžinąjį Tėvą: „Tegul visi bus viena!“ (Evangelija pagal Joną 17, 21). Deja, dabar mes, Kristaus tikintieji, nesame vieningi, ir tai skaudu. Atsiliepdami į Jėzaus troškimą, stengiamės bent broliškai sugyventi su visais Jo išpažinėjais, drauge skaitydami Šventąjį Raštą ir meldamiesi.

Dievo laiškas žmonėms – Šventasis Raštas – surašytas žmonių rankomis, žmonių žodžiais, senųjų amžių kalbomis: hebrajų, aramėjų, graikų. Kad galėtų juo gaivinti savo dvasią mūsų laikų žmonės, reikia jį išversti į šiuolaikines tautines kalbas. Tai sunkus ir atsakingas uždavinys. Būtina versti ne žodį po žodžio, bet ištisus posakius, kad mūsų skaitytojams jis pasakytų tą patį, ką reiškė pirmiesiems skaitytojams šventųjų knygų surašymo laikais.

Vienybės troškimas skatina krikščionis turėti kiekvienoje tautoje vieną Šventojo Rašto vertimą, kuriuo būtų galima naudotis ir ekumeniniame pokalbyje, ir bendroje maldoje. Dabar Jūs, Mielieji, ir turite rąkose ekumeninį visos Biblijos leidimą. Jo pagrindu paimti katalikų mokslininkų – prelado Antano Rubšio (ST) ir kunigo Česlovo Kavaliausko (NT) – vertimai, kuriuos atidžiai peržiūrėjo LBD sudaryta tarpkonfesinė redakcinė komisija, vadovaudamasi Šventojo Sosto ir Jungtinių Biblijos draugijų suderintomis „Gairėmis tarpkonfesiniam bendradarbiavimui verčiant Bibliją“ (1987).

Šventojo Rašto vertimas, lygiagrečiai rengtas Lietuvos Vyskupų Konferencijos ir šiam ekumeniniam leidimui, yra tas pats, skiriasi tik redagavimas. Tačiau skirtumai negausūs ir neprincipiniai. Galime ramiai naudotis Šventojo Rašto vienu ir kitu leidimu, stengdamiesi jį kuo geriau suprasti ir vengdami subjektyvių interpretacijų pagal kiekvieno asmeninį supratimą, nes tai dar labiau mus skaidytų.

Ateik, Šventoji Dvasia, pripildyk savo tikinčiųjų širdis
ir vesk mus į tikėjimo ir gyvenimo vienybę!

Kun. *Vaclovas Aliulis* MIC
Lietuvos Biblijos draugijos prezidentas

ŠVENTOJO RAŠTO KNYGŲ ABĖCĖLINĖ RODYKLĖ

Abd	Abdijo knyga (ST)	954	1 Kar	Karalių pirmą knygą (ST)	388
Ag	Agėjo knyga (ST)	971	2 Kar	Karalių antrą knygą (ST)	426
Am	Amoso knyga (ST)	947	Koh	žr. Mok	
Apd	Apštalų darbai (NT)	149	Kol	Laiškas kolosiečiams (NT)	246
Apr	Apreiškimas Jėzui (NT)	298	1 Kor	Pirmas laiškas korintiečiams (NT)	205
Bar	Barucho knyga (ST)	1165	2 Kor	Antras laiškas korintiečiams (NT)	221
Dan	Daniėliaus knyga (ST)	916	1 Krn	žr. 1 Met	
Dan(g)	Daniėliaus knyga (graikiš- kieji skėriai) (ST)	1173	2 Krn	žr. 2 Met	
Ef	Laiškas efeziėčiams (NT)	237	Kun	Kunigų knyga (ST)	122
Est	Estėros knyga (ST)	568	Lk	Evangėlija pagal Lūką (NT) ..	72
Est (g)	Estėros knyga (graikiškoji) (ST)	1020	1 Mak	Makabiėjų pirmą knygą (ST) ..	1034
Ez	Ezechiėlio knyga (ST)	857	2 Mak	Makabiėjų antrą knygą (ST) ..	1071
Ezd	žr. Ezr		Mal	Malachijo knyga (ST)	983
Ezr	Ėzros (Ėzdros) knyga (ST)	539	Mch	Michėjo knyga (ST)	958
Fil	Laiškas filipiėčiams (NT)	242	1 Met	Mėtrašėių (Krėnikų) pirmą knygą (ST)	463
Fm	Laiškas Filemėnui (NT)	265	2 Met	Mėtrašėių (Krėnikų) antrą knygą (ST)	497
Gal	Laiškas galėtams (NT)	231	Mk	Evangėlija pagal Mėrkų (NT) ..	45
Gg	Giesmių giesmės knyga (ST) ..	717	Mok	Mėkytojo (Kohelėto) knyga (ST)	708
Hab	Habakėko knyga (ST)	965	Mt	Evangėlija pagal Mātą (NT)	3
Hbr	Laiškas hebrėjams (žėdams) (NT)	266	Nah	Nahėmo knyga (ST)	963
Ist	Pakartėto Įstātymo knyga (ST)	210	Neh	Nehemijo knyga (ST)	551
Iš	Išėjimo knyga (ST)	71	NT	Naujāsīs Testamėntas	1
Išm	Išmintiės knyga (ST)	1098	Oz	Ozėjo knyga (ST)	934
Iz	Izaijo knyga (ST)	723	Pat	Patarlių knyga (ST)	683
Jdt	Juditos knyga (ST)	1003	Pr	Pradžiės knyga (ST)	11
Jer	Jeremijo knyga (ST)	783	Ps	Psalmėnas (ST)	608
Jl	Joėlio knyga (ST)	943	1 Pt	Pėtro pirmas laiškas (NT)	283
Jn	Evangėlija pagal Jėnā (NT) ..	116	2 Pt	Pėtro antras laiškas (NT)	287
1 Jn	Jėno pirmas laiškas (NT)	290	Rd	Raudų knyga (ST)	851
2 Jn	Jėno antras laiškas (NT)	295	Rom	Laiškas romiėčiams (NT)	189
3 Jn	Jėno treėias laiškas (NT)	296	Rūt	Rūtės knyga (ST)	312
Job	Jėbo knyga (ST)	578	1 Sam	Samuėlio pirmą knygą (ST) ..	316
Jok	Jokėbo laiškas (NT)	278	2 Sam	Samuėlio antrą knygą (ST) ..	356
Jon	Jėnos knyga (ST)	955	Sir	Siracido knyga (ST)	1115
Joz	Jėzuės knyga (ST)	254	Sk	Skaėėių knyga (ST)	159
Jud	Jėdo laiškas (NT)	296			

Sof	Sofonijo knyga (ST)	968	2 Tim	Antras laiškas Timotiejui (NT)	260
ST	Senasis Testamentas	9	Tit	Laiškas Titui (NT)	263
1 Tes	Pirmas laiškas tesalonikiė- čiams (NT)	250	Tob	Tobito knyga (ST)	987
2 Tes	Antras laiškas tesalonikiė- čiams (NT)	253	Ts	Teisėjų knyga (ST)	283
1 Tim	Pirmas laiškas Timotiejui (NT)	255	Zch	Zacharijo knyga (ST)	973
			Žyd	žr. <i>Hbr</i>	

Skaitmenimis po santrumpų žymimi skyriai ir eilutės. Pvz.: **Pr 6** – Pradžios knygos sk. 6; **1 Sam 23, 14** – Samuelio pirmos knygos sk. 23 eil. 14; **Ps 69, 6–13** – Psalmyno sk. 69 nuo eil. 6 iki eil. 13; **Iz 48, 14.20** – Izaijo knygos sk. 48 eil. 14 ir eil. 20; **Dan 8, 17; 10, 8** – Danieliaus knygos sk. 8 eil. 17 ir sk. 10 eil. 8; **Jn 14–15** – Evangelija pagal Joną nuo sk. 14 pradžios iki sk. 15 pabaigos; **Apd 15,36–19,20** – Apaštalų darbai nuo sk. 15 eil. 36 iki sk. 19 eil. 20.

Abdiyo knyga (*Abd*), **Laiškas Filemonui** (*Fm*), **Jono antras laiškas** (*2 Jn*), **Jono trečias laiškas** (*3 Jn*) ir **Judo laiškas** (*Jud*) suskirstyti tik į eilutes, be skyrių.

Raidėmis **A, B, C, D, E, F** žymimi graikiškosios Esteros knygos (*Est (g)*) intarpų skyriai, o skaitmenimis **3,(24)–(90)** bei **13,1–14,42** – Danieliaus knygos graikiškieji skyriai (*Dan (g)*) ir **0,1–9** bei **51,12A–12O** – Siracido knygos (*Sir*) nenumeruotas skyrius (pratarmė) bei hebrajiškasis intarpas.

SUTRUMPINIMAI

aram. – aramėjų (kalba), -išškai
eil. – eilutė
gr. – graikų (kalba), -išškai
hebr. – hebrajų (kalba), -išškai
kt. – kitas, -a, -ur
lot. – lotynų (kalba), -išškai
pažod. – pažodžiui

plg. – palyginti
rankr. – rankraštis
sk. – skyrius
t. y. – tai yra
vad. – vadinamasis, -oji
val. – valanda
žr. – žiūrėk

BIBLIJA,
ARBA
ŠVENTASIS RAŠTAS

ŠVENTASIS RAŠTAS

Šventasis Raštas (gr. *graphai (hagiai)* / *hiera grammata*, lot. *sacra scriptura* / *sancta scriptura*), arba **Biblija** (gr. *biblia (hagia)*, lot. *biblia (sacra)*), ekumeniniame leidime apimantis septyniasdešimt penkias knygas, nuo III a. krikščionių tradicijoje dalijamas į dvi dalis: **Senąjį Testamentą** ir **Naująjį Testamentą**.

Tai knygų rinkinys, I a. po Kr. krikščionių perimtas iš izraelitų kaip istorinio Dievo apreiškimo liudijimas (ST), papildytas įsikūnijusio Dievo Sūnaus apreiškimo liudijimu (NT) ir suprantamas kaip Dievo žodis, užrašytas Šventosios Dvasios įkvėptų autorių.

Šventajame Rašte atskleista išganymo istorija nuo žmonijos protėvių prarastos palaimos priešistorėje (Pradžios knyga) iki atgautos palaimos laikų pabaigoje (Apreiškimas Jonui). Senasis Testamentas liudija, jog pirmiausia Dievas išsirinko vieną tautą, sudarė su ja Sandorą ir pažadėjo išganymą, o Izraelis, patirdamas Dievo globą, ilgainiui įsisąmonino savo misiją tarp pasaulio tautų ir rengė jas Kristaus bei mesijinės karalystės atėjimui. Naujajame Testamente pasakojama, kaip išganymui įvykdyti Dievas atsiunčia savo Sūnų; jis iškyla kaip paskutinis Adomas, naujosios ir galutinės Sandoros tarpininkas. Taip išryškėja viso Šventojo Rašto vientisumas, Senąjį Testamentą ir Naująjį Testamentą susiejantis tarpusavio priklausomybė, ir laipsniška Dievo apreiškimo sklaida nuo pažado (ST) iki jo išsipildymo (NT).

Dievo veikimą žmogaus gyvenime ir žmonijos istorijoje įkvėptieji rašytojai išreiškė žmogiškomis mintimis ir žodžiais. Dievo įkvėpimas kaip atgamtinis reiškinys skatino juos rašyti, apšviėtus, suteikė užrašytam žodžiui dieviškąją prasmę ir laidavo jo neklaidingumą.

Būdamas Dievo įkvėptas, tikras ir neklaidingas, Šventasis Raštas kartu yra daugiasluoksnis kūrinys. Jame atsispindi autorių individualios prigimtios bruožai, išsilavinimas, gyvenimo patyrimas ir visuomeninė padėtis, gyvenamojo laikotarpio istorinės, socialinės ir kultūrinės ypatybės. Šventajame Rašte galima rasti įvairaus žanro ir stiliaus pavyzdžių: istorinių ir literatūrinių pasakojimų, poezijos kūrinių, filosofijos ir teologijos traktatų, liturginių tekstų, teisės dokumentų, biografijų ir laišku, prakalbų ir pamokslų, palyginimų ir patarlių rinkinių. Jo knygose užrašytus pasakojimus savitai nuspalvina dvasia ir tradicija besiskiriančios originalo kalbos: rašomoji hebrajų kalba, šnekamoji aramėjų kalba ir bendrinė graikų kalba.

Iš pradžių perdavinėjamo žodinės tradicijos, o paskui užrašinėjamo Šventojo Rašto sąranga plėtojosi tryliką šimtmečių (II a. pr. Kr.–I a. po Kr.), kol įgijo dabartinį pavidalą. Jis buvo užrašytas hebrajiškai su keletu aramėjiškų intarpų (ST Pirmojo kanono, arba Protokanoninės, knygos) ir graikiškai (ST Antrojo kanono, arba Deuterokanoninės, knygos ir NT knygos), tačiau iki mūsų laikų neišliko nei originalūs rankraščiai, nei amžininkų nuorašai (seniausio išlikę ST nuorašų fragmentai siekia II a. pr. Kr., NT – II a. po Kr.).

Gana anksti Šventąjį Raštą imta versti į kitas senovės kalbas (III a. pr. Kr. graikų, I a. pr. Kr.–I a. po Kr. aramėjų, I a. po Kr. lotynų, II a. sirų, III a. koptų, IV a. gotų, IV a. pab. etiopų, V a. pr. armėnų, V a. pab. gruzinų). Tarp krikščionių nuo I a. plito ST vertimas į graikų kalbą (III–II a. pr. Kr.) – vadinamoji **Septuaginta** (gr. *metaphrasis tōn hebdomēkonta* (0) „septyniasdešimt (vertėjų) vertimas“, lot. *septuaginta* (LXX) „septyniasdešimt“), kuria kaip Šventuoju Raštu iki II a. po Kr. naudojosi gimtosios kalbos nebemokantys hebrajų išeiviai. Vėliau įsitvirtino viso Šventojo Rašto vertimas į lotynų kalbą (IV–V a.) – vadinamoji **Vulgata** (lot. *biblia sacra vulgatae editionis* „Šventosios Biblijos visuotinis leidimas“). Iki pat XVI a. daugiausia būtent iš šių vertimų ir tik vėliau (ypač XX a.) – iš originalo kalbų Šventasis Raštas buvo verčiamas į šiuolaikines kalbas. Jungtinių Biblijos draugijų 1998 m. duomenimis, pasaulyje jau išplatinta per 3 mlrd. spausdinto viso Šventojo Rašto ir pavienių dalių egzempliorių beveik 2000 kalbų bei dialektų.

Nuo pat krikščionybės pradžios Šventuoju Raštu grindžiamas Dievo žodžio skelbimas liturgijoje, pamoksluose, katekezeje ir kitose sielovados srityse. Pažinti jame glūdinčią tiesą apie žmogaus išganymą padeda šiuolaikinės biblistikos mokslas (Šventojo Rašto archeologija, istorija, filologija, tekstologija, egzegėzė, teologija).

SENASIS TESTAMENTAS

SENASIS TESTAMENTAS

Senasis Testamentas (gr. *palaiā diathēkē*, lot. *vetus testamentum*) – knygų rinkinys, krikščionių perimtas iš hebrajų tradicijos.

Hebrajų tradicijoje trisdešimt devynios Biblijos knygos skirstomos į tris grupes: a) **Torà** (hebr. *tōrah* „teisynas“) – Pradžios, Išėjimo, Kunigų, Skaičių ir Pakartoto Įstatymo knygos; b) **Pranašai** (hebr. *nebi'im*), tarp jų **Pirmieji**, arba **Ankstyvieji, pranašai** (hebr. *nebi'im ri'shonim*) – Jozuės ir Teisėjų knygos, Samuelio pirma, Samuelio antra, Karalių pirma ir Karalių antra knyga, **Paskutinieji**, arba **Vėlyvieji, pranašai** (hebr. *nebi'im 'aharonim*) – Izaijo, Jeremijo, Ezechielio knygos ir **Dvylika** [pranašų] (hebr. *šenėjm 'āsār*) – Ozėjo, Joelio, Amoso, Abdijo, Jonos, Michėjo, Nahumo, Habakuko, Sofonijo, Agėjo, Zacharijo bei Malachijo knygos; c) **Raštai** (hebr. *ketubim*) – Psalmynas, Patarlių, Jobo, Giesmių giesmės, Rūtos, Raudų, Mokytojo, Esteros, Danieliaus, Ezros, Nehemijo knygos, Metraščių pirma ir Metraščių antra knyga.

Ekumeniniame Šventojo Rašto leidime keturiasdešimt aštuonios Senojo Testamento knygos suskirstytos pagal XVI a. susiformavusią krikščionių tradiciją: a) **Penkiaknygė** – Pradžios, Išėjimo, Kunigų, Skaičių, Pakartoto Įstatymo knygos; b) **Istorinės knygos** – Jozuės, Teisėjų ir Rūtos knygos, Samuelio pirma, Samuelio antra, Karalių pirma, Karalių antra, Metraščių pirma ir Metraščių antra knyga, Ezros, Nehemijo, Esteros knygos; c) **Išminties knygos** – Jobo knyga, Psalmynas, Patarlių, Mokytojo, Giesmių giesmės knygos; d) **Pranašų knygos** – Izaijo, Jeremijo, Raudų, Ezechielio, Danieliaus, Ozėjo, Joelio, Amoso, Abdijo, Jonos, Michėjo, Nahumo, Habakuko, Sofonijo, Agėjo, Zacharijo ir Malachijo knygos; e) **Antrojo kanono**, arba **Deuterokanoninės, knygos** – Tobito ir Juditos knygos, graikiškoji Esteros knyga, Makabiejų pirma ir Makabiejų antra knyga, Išminties, Siracido, Barucho knygos ir Danieliaus knygos graikiškieji skyriai.

Hebrajiškuose X a. rankraščiuose Senojo Testamento tekstą pradėta dalyti į eilutes, o lotyniškame 1206 m. rankraštyje – į skyrius.

Senajame Testamente užrašytas Dievo apreiškimas pirmiausia skirtas senosios Sendoros tautai, tačiau iš hebrajų paveldejęsiems krikščionims jis įgyja naują prasmę ir tampa tarsi nauja knyga.

PENKIAKNYGĖ

Penkiaknygė (gr. *pentateuchos*, lot. *pentateuchus*) krikščionių tradicijoje arba **Torà** (hebr. *tōrah* „teisynas“) hebrajų tradicijoje – Šventojo Rašto pirmų penkių knygų (Pradžios, Išėjimo, Kunigų, Skaičių ir Pakartoto Įstatymo) rinkinys, pagal paprotį priskiriamas Mozei, tačiau galutinį rašytinį pavidalą įgijęs VI a. pr. Kr.

Šiame rinkinyje nuosekliai atskleidžiamas Dievo Įstatymas ir kartu išrinktosios tautos istorija. Įstatymas neapsiriboja paprastomis teisės nuostatomis, bet gimsta istorijoje ir nuolatos į ją įsiterpia. Jame atsispindi Dievo, pagal savo paveikslą kuriančio ir ugdančio tautą, pedagogika ir galiausiai tos tautos religinė mintis.

PRADŽIOS KNYGA

Pradžios knyga (hebr. *berē'šit*, gr. ir lot. *genesis*) – Penkiaknygės, arba Toros, pirmą knygą, pavadinta pagal pirmą jos žodį.

Tai tarsi įvadas į visą Šventąjį Raštą, pirmiausia pasakojantis (sk. 1–11) apie pasaulio sukūrimą ir žmonijos priešistorę (pirmųjų žmonių gyvenimas Rojuje, nuopuolis, tvanas, Dievo Sandora su Nojumi ir kt.), o paskui (sk. 12–50) ir apie Dievo tautos pradžią bei tapatybės formavimąsi apytikriai 2000–1500 m. pr. Kr. (tikėjimo protėvio Abraomo bei Dievo Sandoros su juo, Izaoko bei Jokūbo ir Juozapo istorijos).

Sukūręs pasaulį ir žmogų, Dievas nesiliauja rūpinęsis kūrinija.

Pirmas pasakojimas apie kūrimą

1 Pradžioje Dievas sukūrė dangų ir žemę. ²O žemė buvo padrika ir dyka, tamsa gaubė bedugnę, ir dvasia^a iš Dievo dvelkė viršum vandenų.

³Tuomet Dievas tarė: „Tebūna šviesa!“ Ir šviesa pasirodė. ⁴Dievas matė, kad šviesa buvo gera, ir Dievas atskyrė šviesą nuo tamsos. ⁵Dievas pavadino šviesą dieną, o tamsą naktimi. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, pirmoji diena.

⁶Dievas tarė: „Tebūna skliautas tarp vandenų ir teatskiria vandenį nuo vandenų!“ ⁷Dievas padarė skliautą ir atskyrė vandenį, buvusius po skliautu, nuo vandenų, buvusių viršum skliauto. Taip ir įvyko. ⁸Dievas

pavadino skliautą dangumi. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, antroji diena.

⁹Dievas tarė: „Tebūna sutelkti vandenys po dangumi į vieną vietą ir tepasirodo sausuma!“ Taip ir įvyko. ¹⁰Dievas pavadino sausumą žeme, o vandenų telkinį jūromis. Ir Dievas matė, kad tai gera. ¹¹Dievas tarė: „Teželdina žemė augmeniją: augalus, duodančius sėklą, ir visų rūšių vaismedžius, vedančius žemėje vaisius su sėklomis!“ Taip ir įvyko. ¹²Žemė išželdino augaliją: augalus, duodančius savo sėklą, ir visų rūšių medžius, vedančius vaisius su sėklomis. Ir Dievas matė, kad tai gera. ¹³Atėjo vakaras ir išaušo rytas, trečioji diena.

¹⁴Dievas tarė: „Tebūna šviesuliai dangaus skliaute dienai nuo nakties

^{1,2a} Hebr. taip pat „vėjas“.

atskirti! Teženklina jie metų laikus, dienas ir metus, ¹⁵ tebūna jie šviesuliai dangaus skliaute žemei apšviest! ¹⁶ Taip ir įvyko. ¹⁶ Dievas padarė du didžiulius šviesulius – didesnįjį šviesulį dienai valdyti ir mažesnįjį šviesulį nakčiai valdyti – ir žvaigždes. ¹⁷ Dievas sudėjo juos į dangaus skliautą šviesti žemei, ¹⁸ valdyti dieną bei naktį ir atskirti šviesą nuo tamsos. Ir Dievas matė, kad tai gera. ¹⁹ Atėjo vakaras ir išaušo rytas, ketvirtoji diena.

²⁰ Dievas tarė: „Teknibžda vandenys gyvūnų daugybe, teskraidio paukščiai viršum žemės po dangaus skliautu!“ Taip ir įvyko. ²¹ Dievas sukūrė didžiulius jūros gyvūnus bei kitus judančius visų rūšių gyvūnus, knibždančius vandenyse, ir visus visų rūšių sparnuočius. Ir Dievas matė, kad tai gera. ²² Dievas palaimino juos, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės! Pripildykite jūrų vandenį, o paukščiai tesidaugina žemėje!“ ²³ Atėjo vakaras ir išaušo rytas, penktoji diena.

²⁴ Dievas tarė: „Tepagimdo žemė visų rūšių gyvūnų: galvijus, roplius ir visų rūšių laukinius gyvulius!“ Taip ir įvyko. ²⁵ Dievas padarė visų rūšių laukinius žemės gyvulius, visų rūšių galvijus ir visų rūšių žemės roplius. Ir Dievas matė, kad tai gera.

²⁶ Tuomet Dievas tarė: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir panašumą; tevaldo jis ir jūros žuvis, ir padangių sparnuočius, ir galvijus, ir visus laukinius žemės gyvulius, ir visus žemėje šliaužiojančius roplius!“

²⁷ Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, / pagal savo paveikslą

sukūrė jį; / kaip vyrą ir moterį sukūrė juos.

²⁸ Dievas palaimino juos, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją! Viešpataukite ir jūros žuvims, ir padangių paukščiams, ir visiems žemėje judantiems gyvūnams.“

²⁹ Dievas tarė: „Štai daviau jums visus visoje žemėje sėklą teikiančius augalus ir visus medžius, vedančius vaisius su sėklomis; jie bus jums maistas. ³⁰ O visiems laukų gyvuliams, visiems padangių paukščiams ir visiems žemė rėpliojantiems gyvūnams, turintiems gyvybės alsavimą, – maistui visus žaliuosius augalus.“ Taip ir įvyko. ³¹ Dievas apžvelgė visa, ką buvo padaręs, ir iš tikrųjų matė, kad buvo labai gera. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, šeštoji diena.

2 Taip buvo atbaigti dangus ir žemė bei visa jų galybė. ² Kadangi septintą dieną Dievas buvo užbaigęs darbus, kuriais buvo užsiėmęs, septintą dieną jis ilsėjosi po visų darbų, kuriuos buvo atlikęs. ³ Dievas palaimino septintąją dieną ir padarė ją šventą, nes tą dieną jis ilsėjosi po visų kūrimo darbų.

⁴ Toks yra pasakojimas apie dangų ir žemę, kaip jie buvo sukurti.

Antras pasakojimas apie kūrimą

Tą dieną, kai VIEŠPATS^a Dievas padarė žemę ir dangų, ⁵ kai žemės laukuose dar nebuvo jokių krūmokšnių ir dar nebuvo išdygusi jokia laukų žolė, nes VIEŠPATS Dievas dar nebuvo siuntęs žemėn lietaus ir žmogaus dar nebuvo dirvai arti, ⁶ tik

versmė trykšdavo iš žemės ir drėkindavo visą dirvos paviršių, – ⁷ tuomet VIEŠPATS Dievas padarė žmogų iš žemės dulkių ir įkvėpė jam į šnerves gyvybės alsavimą. Taip žmogus tapo gyva būtybe.

⁸ VIEŠPATS Dievas užveisė sodą Edene, rytuose, ir ten įkurdino žmogų, kurį buvo padaręs. ⁹ Iš žemės VIEŠPATS Dievas išaugino įvairių medžių, gražių akims ir gerų maistui, su gyvybės medžių sodo viduryje ir gero bei pikto pažinimo medžių.

¹⁰ Upė išsilieja Edene sodui drėkinti. Už sodo ji skiriasi į keturias upes. ¹¹ Pirmosios vardas yra Pišonas. Tai vingiuojančioji per visą Havilos kraštą, kuriame yra aukso. (¹² To krašto auksas yra rinktinis. Ten yra ir bdelio bei lazurito.) ¹³ Antrosios upės vardas yra Gihonas. Tai vingiuojančioji per visą Kušo kraštą. ¹⁴ Trečiosios upės vardas yra Tigras. Tai tekančioji į rytus nuo Asirijos. O ketvirtoji upė yra Eufratas.

¹⁵ VIEŠPATS Dievas paėmė žmogų ir apgyvendino jį Edeno sode, kad jį dirbtų ir juo rūpintųsi. ¹⁶ Ir įsakė žmogui VIEŠPATS Dievas, tardamas: „Nuo visų sodo medžių tau leista valgyti, ¹⁷ bet nuo gero bei pikto pažinimo medžio tau neleista valgyti, nes kai tik nuo jo paragausi, turėsi mirtį.“

¹⁸ VIEŠPATS Dievas tarė: „Nege-
ra žmogui būti vienam. Padarysiu jam tinkamą bendrininką.“ ¹⁹ Taigi VIEŠPATS Dievas padarė iš žemės visus laukinius gyvulius bei visus padangių paukščius ir atvedė juos pas žmogų pamatyti, kaip jis juos pavadins. Kokiu vardu žmogus pavadins kiekvieną gyvą būtybę, toks turės būti jos vardas. ²⁰ Žmogus davė vardus visiems galvijams, visiems padangių

paukščiams ir visiems laukiniams žvėrimis, tačiau sau tinkamo bendrininko nerado.

²¹ Tuomet VIEŠPATS Dievas užmigdė žmogų giliu miegu ir, jam miegant, išėmė vieną šonkaulį, o jo vietą užpildė raumenimis. ²² O iš šonkaulio, kurį buvo išėmęs iš žmogaus, VIEŠPATS Dievas padarė moterį ir atvedė ją pas žmogų. ²³ O žmogus ištare:

„Štai pagaliau kaulas mano kaulų / ir kūnas mano kūno. / Ji bus vadinama žmona, / nes iš savo žmogaus buvo paimta“.

²⁴ Todėl vyras paliks tėvą ir motiną, glausis prie žmonos, ir jie taps vienu kūnu.

²⁵ Jiedu buvo nuogi, žmogus ir jo žmona, tačiau nejautė jokios gėdos.

Nuopuolis ir pikto kilmė

3 O žaltys buvo sumanesnis už visus kitus laukinius gyvūnus, kuriuos VIEŠPATS Dievas buvo padaręs. Jis paklausė moterį: „Ar tikrai Dievas sakė: ‘Nevalgykite nuo jo kio medžio sode!’?“ ² Moteris atsakė žaltčiui: „Sodo medžių vaisius mes galime valgyti. ³ Tik apie vaisių to medžio, kuris sodo viduryje, Dievas sakė: ‘Nuo jo nevalgysite nei jį liesite, kad nemirtumėte!’“ ⁴ Bet žaltys tarė moteriai: „Jūs tikrai nemirsite! ⁵ Ne! Dievas gerai žino, kad atsivers jums akys, kai tik jo užvalgysite, ir būsite kaip Dievas, žinantis, kas gera ir kas pikta.“ ⁶ Kai moteris pamatė, kad tas medis geras maistui, kad jis žavus akims ir kad tas medis žada duoti išminties, ji skynėsi jo vaisių ir valgė, davė ir savo vyrui, buvusiam su ja, ir šis valgė. ⁷ Tuomet abiejų akys atsivėrė, ir jiedu suprato esą nuogi.

^{2,23a} Arba: „Ji bus vadinama moterimi, nes iš jos vyro buvo paimta.“ Hebr. 'iš – „vyras“, 'išáh – „moteris“.

Jie susiuvo figmedžio lapus ir pasidarė juosmens aprišalus.

⁸ Išgirdę VIEŠPATĮ Dievą vaikščiojantį sode pavakario vėjeliui dvelkiant, žmogus ir jo žmona pasislėpė nuo VIEŠPATIES Dievo veido tarp sodo medžių. ⁹ Bet VIEŠPATS Dievas pašaukė žmogų ir paklausė: „Kur tu?“ ¹⁰ Jis atsiliepė: „Išgirdau tavo vaikščiojantį sode ir nusigandau, nes buvau nuogas; todėl pasislėpiau.“ ¹¹ [Dievas] jo klausė: „Kas gi tau pasakė, kad tu nuogas? Gal valgei vaisių nuo medžio, kurio vaisių buvau tau įsakęs nevalgyti?“ ¹² Žmogus atsakė: „Moteris, kurią man davė būti su manimi, davė man vaisių nuo to medžio, aš ir valgiau.“ ¹³ VIEŠPATS Dievas kreipėsi į moterį: „Kodėl taip padarei?“ Moteris atsakė: „Žaltys mane apgavo, aš ir valgiau.“

¹⁴ VIEŠPATS Dievas tarė žalčiui: „Kadangi tu tai padarei, esi prakeiktas tarp visų gyvulių ir tarp visų žvėrių. Ant pilvo šliaužiosi ir dulkes esi visas savo gyvenimo dienas.

¹⁵ Aš sukelsiu prieššikumą tarp tavęs ir moters, tarp tavo ainijos ir jos ainijos; ji trupins tau galvą, o tu kirsi jai į kulną.“

¹⁶ O moteriai jis tarė: „Aš padauginsiu tavo skausmus per nėštumą; skausme gimdysi vaikus, bet aistringai geisi savo vyro, o jis valdys tave“.

¹⁷ O žmogui jis tarė: „Kadangi tu paklausei savo žmonos balso ir valgei nuo medžio, apie kurį buvau tau įsakęs: 'Nuo jo nevalgysi!' – tebūna už tai prakeikta žemė; triūsui maitinsies iš jos visas savo gyvenimo dienas.“ ¹⁸ Erškėčius ir usnis ji tau želdins, maitinsiesi laukų augalais. ¹⁹ Savo

veido prakaitu valgysi duoną, kol sugrįši žemėn, nes iš jos buvai paimtas. Juk dulkė esi ir į dulkę sugrįši!“

²⁰ Žmogus pavadino savo žmoną Ieva^a, nes ji buvo visų gyvųjų motina. ²¹ VIEŠPATS Dievas padarė drabužius iš kailių žmogui bei jo žmonai ir aprengė juos.

²² Tuomet VIEŠPATS Dievas tarė: „Tik pažiūrėk! Žmogus tapo kaip vienas iš mūsų, žinantis gera ir pikta. Kad tik jis kartais neištiestų rankos, nepasiimtų ir nuo gyvybės medžio, nevalgytų ir negyventų amžinai!“ ²³ Todėl VIEŠPATS Dievas išsiuntė jį iš Edeno sodo dirbti žemės, iš kurios buvo paimtas. ²⁴ Išvaręs žmogų, jis pastatė į rytus nuo Edeno sodo kerubus ir liepsna švytruojantį kalaviją kelio prie gyvybės medžio saugoti.

Kainas ir Abelis

4 Vyras pažino savo žmoną Ievą, ji pastojė ir pagimdė Kainą. „VIEŠPATIES padedama, gavau berniuką,“ – pasakė ji. ² Po to ji pagimdė jo brolį Abelį. Abelis tapo aviganiu, o Kainas žemdirbiu. ³ Laikui bėgant, Kainas aukojo VIEŠPAČIUI žemės derliaus atnašą, ⁴ o Abelis savo ruožtu aukojo savo kaimenės rinktines pirmienas. VIEŠPATS maloniai pažvelgė į Abelį ir jo atnašą, ⁵ o į Kainą ir jo atnašą nepažvelgė. Todėl Kainas buvo labai piktas ir prislėgtas. ⁶ VIEŠPATS užkalbino Kainą: „Dėl ko tau taip pikta? Kodėl esi toks prislėgtas?“ ⁷ Jei gera darai, argi nebūsi pripažintas? Bet jei gera nedarai, prie durų iš pasalų tykoja nuodėmė. Ji geidžia tavęs, bet tu gali ją įveikti.“

^{3,20a} Hebr. *havva* gimininga *haj(-ja)* – „gyvasis(-oji)“.

⁸ Kainas apsibarė su savo broliu Abeliu. Kai jie buvo laukuose, Kainas pakilo prieš brolį ir užmušė jį. ⁹ Tuomet VIEŠPATS paklausė Kainą: „Kurgi tavo brolis Abelis?“ – „Nežinau! Argi aš savo brolio sargas?“ – atsakė jis. ¹⁰ O VIEŠPATS jam tarė: „Ką tu padarei? Tavo brolio kraujas šaukiasi manęs iš žemės! ¹¹ Todėl būk prakeiktas toli nuo žemės, kuri atvėrė savo burną priimti tavo brolio kraują iš tavo rankos. ¹² Kai dirbsi žemę, ji nebeduos tau daugiau savo derliaus. Tu būsi bėglys ir klajūnas žemėje.“ ¹³ Kainas atsakė VIEŠPAČIUI: „Per daug didelė man bausmė, negaliu jos pakelti! ¹⁴ Šiandien išvarei mane nuo žemės, turiu slėptis nuo tavo veido ir tapti bėgliu bei klajūnu žemėje; kas tik mane sutiks, galės užmušti.“ ¹⁵ Tuomet VIEŠPATS jam tarė: „Taip nebus! Jei kas užmuštų Kainą, už Kainą bus atkeršyta septyneriopai“. Ir VIEŠPATS paženklino Kainą žyme, kad kas nors, jį užtikęs, neužmuštų. ¹⁶ Po to Kainas paliko VIEŠPATIES Artumą ir apsigyveno klajoklių krašte į rytus nuo Edeno.

¹⁷ Kainas pažino savo žmoną, jį pastojė ir pagimdė Henochą. Vėliau jis pastatė miestą, kurį pavadino Henochu, savo sūnaus Henocho vardu. ¹⁸ Henochui gimė Iradas, Iradas buvo Mehujaelio tėvas, Mehujaelis – Metušaelio tėvas, ir Metušaelis – Lamecho tėvas. ¹⁹ Lamechas vedė dvi žmonas. Vienos vardas buvo Ada, o kitos – Cila. ²⁰ Ada pagimdė Jabalą. Jis buvo protėvis visų gyvenančių palapinėse ir laikančių kaimenes. ²¹ Jo brolis buvo Jubalas. Jis buvo protėvis visų grojančių lyra ir trimitu. ²² Cila

savo ruožtu pagimdė Tubal Kainą, kuris kaldavo visokius žalvario ir geležies įrankius. Tubal Kaino sesuo buvo Naama.

²³ Lamechas sakė savo žmonoms: / „Ada ir Cila, klausykitės mano balso; / Lamecho žmonos, išgirskite mano žodžius: / užmušiau vyrą už žaizdą, / bernioką už įdrėskimą. / ²⁴ Jei už Kainą atkeršijama septyneriopai, / tai už Lamechą septyniasdešimt kartų septyneriopai.“

Setas ir jo palikuonys

²⁵ Adomas vėl pažino savo žmoną, jį pagimdė sūnų ir pavadino jį Setu, nes sakė: „Dievas parūpino man kitą palikuonį vietoj Abelio, kadangi Kainas jį užmušė.“ ²⁶ Ir Setui gimė sūnus, kurį jis pavadino Enošu. Tuo metu žmonės pradėjo šauktis [Dievo] VIEŠPATIES^a vardu.

Nuo Adomo ligi Nojaus

5 Štai Adomo palikuonių kartų sąrašas. Kai Dievas sukūrė žmogų, jis padarė jį panašų į Dievą, ² kaip vyrą ir moterį sukūrė. Kai jie buvo sukurti, jis juos palaimino ir davė jiems vardą žmonės.

³ Adomas buvo šimto trisdešimt metų, kai jam gimė sūnus, panašus į jį, pagal jo paveikslą, ir jis pavadino jį Setu. ⁴ Po to, kai tapo Seto tėvu, Adomas gyveno aštuonis šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ⁵ Taigi iš viso Adomas gyveno devynis šimtus trisdešimt metų. Po to jis mirė.

⁶ Setas buvo šimto penkerių metų, kai jam gimė Enošas. ⁷ Enošui

^{4,26a} Žr. Iš 3,14–15.

gimus, Setas gyveno aštuonis šimtus septynerius metus, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ⁸ Taigi iš viso Setas gyveno devynis šimtus dvylika metų. Po to jis mirė.

⁹ Enošas buvo devyniasdešimtmetis, kai jam gimė Kenanas. ¹⁰ Kenanui gimus, Enošas gyveno aštuonis šimtus penkiolika metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ¹¹ Taigi iš viso Enošas gyveno devynis šimtus penkerius metus. Po to jis mirė.

¹² Kenanas buvo septyniasdešimtmetis, kai jam gimė Mahalalelis.

¹³ Mahalaleliui gimus, Kenanas gyveno aštuonis šimtus keturiasdešimt metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų.

¹⁴ Taigi iš viso Kenanas gyveno devynis šimtus dešimt metų. Po to jis mirė.

¹⁵ Mahalalelis buvo šešiasdešimt penkerių metų, kai jam gimė Jeredas. ¹⁶ Jeredui gimus, Mahalalelis gyveno aštuonis šimtus trisdešimt metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų.

¹⁷ Taigi iš viso Mahalalelis gyveno aštuonis šimtus devyniasdešimt penkerius metus. Po to jis mirė.

¹⁸ Jeredas buvo šimto šešiasdešimt dvejų metų, kai jam gimė Henochas.

¹⁹ Henochui gimus, Jeredas gyveno aštuonis šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ²⁰ Taigi iš viso Jeredas gyveno devynis šimtus šešiasdešimt dvejus metus. Po to jis mirė.

²¹ Henochas buvo šešiasdešimt penkerių metų, kai jam gimė Metušelachas^a. ²² Metušelachui gimus, Henochas ėjo su Dievu tris šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ²³ Taigi iš viso Henochas gyveno tris šimtus šešiasdešimt penkerius metus. ²⁴ Henochas ėjo su

Dievu. Paskui jo nebebuvo, nes Dievas jį pasiėmė.

²⁵ Metušelachas buvo šimto aštuoniasdešimt septynerių metų, kai jam gimė Lamechas. ²⁶ Lamechui gimus, Metušelachas gyveno septynis šimtus aštuoniasdešimt dvejus metus, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ²⁷ Taigi iš viso Metušelachas gyveno devynis šimtus šešiasdešimt devynerius metus. Po to jis mirė.

²⁸ Lamechas buvo šimto aštuoniasdešimt dvejų metų, kai jam gimė sūnus. ²⁹ Jis pavadino jį Nojumi, tardamas: „Iš tos pačios žemės, kurią VIEŠPATS prakeikė, šis atneš mums atgaivos nuo mūsų darbų ir mūsų rankų triūso.“ ³⁰ Nojui gimus, Lamechas gyveno penkis šimtus devyniasdešimt penkerius metus, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ³¹ Taigi iš viso Lamechas gyveno septynis šimtus septyniasdešimt septynerius metus. Po to jis mirė.

³² Nojus buvo penkių šimtų metų, kai jam gimė Semas, Chamas ir Jafetas.

Tuanas

6 Kai žemėje žmonių pradėjo daugėti ir jiems gimė dukterų,² dangiškosios būtybės^b žiūrėjo į jas, matė, kokios jos gražios ir ėmė iš jų sau žmonomis tas, kurios patiko. ³ Tuomet VIEŠPATS tarė: „Mano Dvasia nepasiliks amžinai žmoguje, nes jis yra ir kūnas. Tetrunka jų dienų šimtą dvidešimt metų.“ ⁴ Tomis dienomis, kaip ir vėliau, kai dangiškosios būtybės^c susijungė su žmonių dukterimis, žemėje pasirodė milžinai. Jie buvo senovės galiūnai, garsūs vyrai.

^{5,21a} Kitas Metušaelio vardas; žr. Pr 4,18.

^{6,2b, 4c} Pažod. „Dievų sūnūs“.

⁵ VIEŠPATS matė, koks didelis buvo žmonių nedorumas žemėje ir kaip kiekvienas užmojis, sumanytas jų širdyse, linko visą laiką tik į pikta.

⁶ Ir VIEŠPATS gailejosi sukūręs žmogų žemėje, ir jam gelė širdį. ⁷ VIEŠPATS tarė: „Nušluosiu nuo žemės paviršiaus žmones, kuriuos sukūriau, žmones drauge su gyvuliais, ropliais ir padangių paukščiais, nes gailiuosi juos padaręs.“ ⁸ Bet Nojus rado malonę Dievo akyse.

⁹ Štai Nojaus palikuonys. Nojus buvo teisus vyras, savo kartoje be dėmės, nes ėjo su Dievu. ¹⁰ Nojui gimė trys sūnūs: Semas, Chamas ir Jafetas.

¹¹ Betgi Dievo akyse žemė buvo pagedusi ir pilna smurto. ¹² Dievas matė, kad žemė buvo pagedusi, nes visi žmonės buvo sudarę savo kelius žemėje. ¹³ Tuomet Dievas tarė Nojui: „Nusprendžiau padaryti galą visiems mirtingiesiems, nes per juos žemė prisipildė smurto; štai sunaikinsiu juos drauge su žeme.“ ¹⁴ Statykis laivą iš gofero medžių, padaryk laive pertvaras ir apglaisyk iš vidaus ir iš lauko derva. ¹⁵ Šitoki jį padirbsi: laivo ilgis bus trys šimtai uolekčių, plotis penkiasdešimt uolekčių ir aukštis trisdešimt uolekčių. ¹⁶ Padaryk stoglangį ir užbaik laivą viena uolektimi viršum jo. Įtaisyk laivo šone angą ir pastatyk laivą su žemutiniu, antru ir trečiu aukštu. ¹⁷ Užliesiu tvano vandenimis žemę po dangumi sunaikinti visiems mirtingiesiems, turintiems gyvybės alsavimą. Visa, kas žemėje, pražus. ¹⁸ Bet su tavimi sudarysiu sandorą. Tu, tavo sūnūs, žmona ir sūnų žmonos įlipsite į laivą. ¹⁹ O iš visų gyvūnų, visų gyvų būtybių, įlaipink į laivą po du – patiną ir patelę, kad jie išliktų gyvi drauge su

tavimi. ²⁰ Iš paukščių pagal jų rūšį, gyvulių pagal jų rūšį, visų žemės roplių pagal jų rūšį, – iš visų po du įlips su tavimi, kad išliktų gyvi. ²¹ Taip pat apsirūpink įvairiu maistu, tinkamu valgyti, ir pasikrauk, kad būtų maisto atsargų tau ir jiems.“

²² Nojus tai padarė. Kaip Dievas buvo jam įsakęs, taip jis ir padarė.

7 Tuomet VIEŠPATS tarė Nojui: „Eik į laivą su visa savo šeima, nes iš šios kartos tik tave vieną radau teisų savo akivaizdoje.“ ² Pasiimk po septynias poras visų švariųjų gyvulių, patinus ir pateles, o visų nešvariųjų gyvulių – po vieną porą, patiną ir patelę, ³ taip pat po septynias poras padangių paukščių, patinus ir pateles, kad išliktų jų rūšis gyva visoje žemėje. ⁴ Juk už septyneto dienų siųsiu žemėn lietų keturiasdešimt dienų bei keturiasdešimt naktų ir visus gyvūnus, kuriuos padariau, nušluosiu nuo žemės paviršiaus.“ ⁵ Nojus taip ir padarė, kaip Dievas buvo jam įsakęs.

⁶ Nojus buvo šešių šimtų metų, kai užėjo tvanas, ir vandenys užliejo žemę. ⁷ Tuomet Nojus drauge su savo sūnumis, žmona ir sūnų žmonomis įlipo į laivą gelbėtis nuo tvano vandenų. ⁸ Iš švariųjų gyvulių ir gyvulių, kurie yra nešvarūs, paukščių ir visų žemės roplių ⁹ po du, patinas ir patelę, įlipo į laivą drauge su Nojumi, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs. ¹⁰ Po septynių dienų žemė aptvino vandenimis.

¹¹ Šeši šimtaisiais Nojaus gyvenimo metais, antro mėnesio septynio-likta dieną, būtent tą dieną prasi-veržė visi didžiosios bedugnės šaltiniai ir atsivėrė visos dangaus skliauto užtūros. ¹² Lietus pylė ant žemės

keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų. ¹³ Tą pačią dieną Nojus drauge su savo sūnumis Semu, Chamu ir Jafetu, žmona ir trim sūnų žmonomis įlipo į laivą, ¹⁴ jie ir visi visų rūšių žvėrys, visi visų rūšių galvijai, visi visų rūšių žemės ropliai ir visi visų rūšių paukščiai, visi paukščiai ir visi sparnuočiai. ¹⁵ Poros visų būtybių, turinčių gyvybės alsavimą, įlipo į laivą su Nojumi. ¹⁶ Įlipusiųjų buvo po patiną ir patelę visų gyvų būtybių. Jie įlipo, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs.

Tuomet VIEŠPATS uždarė jį iš lauko.

¹⁷ Tvanas žemėje tęsėsi keturiasdešimt dienų. Vandenių daugėjo, ir jie taip iškėlė laivą, kad šis pakilo nuo žemės. ¹⁸ Vandenys žemėje labai patvino, ir jų padaugėjo, o laivas plūduriavo ant vandenių. ¹⁹ Aukščiau ir aukščiau ant žemės kilo vandenys, kol visi aukščiau si kalnai visur po dangumi liko apsemti. ²⁰ Pritvino vandenių penkiolika uolekčių aukščiau virš apsemtų kalnų. ²¹ Ir visos gyvos būtybės, krutėjusios žemėje, žuvo: paukščiai, galvijai, žvėrys, visi gyvūnai, knibždantys žemėje, taip pat visi žmonės. ²² Sausumoje visi, turėję šnervėse gyvybės alsavimą, mirė. ²³ Jis nušlavė nuo žemės visus gyvūnus – ir žmones, ir gyvulius, ir roplius, ir padangių paukščius. Visi buvo nušluoti nuo žemės. Tik Nojus buvo paliktas ir tie, kurie buvo su juo laive.

²⁴ Žemę aptvindę vandenys laikėsi šimtą penkiasdešimt dienų.

8 Tuomet Dievas atsiminė Nojų ir visus žvėris, ir visus galvijus, buvusius su juo laive. Dievas pasiuntė vėją pūsti virš žemės, ir vandenys atslūgo. ² Bedugnės šaltiniai ir dan-

gaus skliauto užtūros buvo uždarytos, liūtis iš dangaus sulaikyta, ³ ir vandenys pamažu traukėsi nuo žemės. Praslinkus šimtui penkiasdešimt dienų, vandenys buvo taip nusekė, ⁴ kad septinto mėnesio septynioliką dieną laivas sustojo Ararato kalnuose. ⁵ O vandenys vis labiau ir labiau seko iki dešimto mėnesio. Dešimto mėnesio pirmą dieną pasirodė kalnų viršūnės.

⁶ Praslinkus keturiasdešimt dienų, Nojus atidarė laivo langą, kurį buvo įtaisęs, ⁷ ir išleido varną. Jis skraidžiojo šen ir ten, laukdamas, kol žemėje išdžius vandenys. ⁸ Tuomet jis išleido iš laivo balandį pažiūrėti, ar vandenys buvo nusekė žemės paviršiuje. ⁹ Bet balandis negalėjo rasti vietos kojoms pailsėti ir sugrįžo pas jį į laivą, nes vandenys dar tebebuvo ant viso žemės paviršiaus. Jis ištiesė ranką, paėmė balandį ir iškėlė į savo laivą. ¹⁰ Palaukęs dar septynias dienas, jis vėl išleido iš laivo balandį. ¹¹ Vakare balandis sugrįžo pas jį, ir jo snape buvo nuskintas alyvmedžio lapas! Dabar Nojus žinojo, kad vandenys žemėje jau buvo nusekė. ¹² Tuomet jis palaukė dar septynias dienas ir vėl išleido balandį. Šį kartą tasai pas jį nebesugrįžo.

¹³ Šeši šimtai pirmų metų pirmo mėnesio pirmą dieną vandenys žemėje pradėjo sekti. Nojus nukėlė laivo dangą, apsižvalgė ir pamatė, kad žemės paviršius džiūsta. ¹⁴ Antro mėnesio dvidešimt septintą dieną žemė buvo sausa. ¹⁵ Tuomet Dievas tarė Nojui: ¹⁶ „Eik iš laivo drauge su savo žmona, sūnumis ir sūnų žmonomis. ¹⁷ Išlipink kartu visus su tavimi esančius gyvūnus, visas gyvas būtybes: paukščius, gyvulius ir visus žemės roplius. Teužplūsta jie žemę,

tebūna vaisingi ir tesidaugina žemėje.“ ¹⁸ Išlipo tat Nojus drauge su sūnumis ir žmona bei sūnų žmonomis. ¹⁹ Visi gyvuliai, visi ropliai ir visi paukščiai – visa, kas juda žemėje – išlipo iš laivo šeimomis.

²⁰ Tuomet Nojus pastatė VIEŠPAČIUI aukurą ir, parinkęs iš visų švariųjų gyvulių ir visų švariųjų paukščių, paaukojo ant aukuro deginamąsias atnašas. ²¹ Užuođes malonų kvapą, VIEŠPATS tarė sau: „Niekada daugiau nebepasmerksiu žemės už žmonių kaltes, nes žmogaus širdies polinkiai pikti nuo pat jaunumės. Niekada daugiau nebenaikinsiu visų gyvūnų, kaip esu padaręs.

²² Ligi tik žemė tvers, / sėja ir pjūtis, / šaltis ir šiluma, / vasara ir žiema, / diena ir naktis / nesiliaus.“

Dievo Sandora su Nojumi

9 Dievas palaimino Nojų bei jo sūnus ir tarė jiems: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę. ² Bijos jūsų ir drebės prieš jus visi žemės gyvuliai, visi padangių paukščiai – visa, kas juda žemėje, ir visos jūrų žuvis. Į jūsų rankas jie atiduoti. ³ Kas juda ir yra gyva, bus jums maistui. Duodu juos visus jums, lygiai kaip daviau jums žaliuosius augalus. ⁴ Tiktai mėsos su jos gyvybe, su krauju joje, nevalgysite. ⁵ Taip pat ir už jūsų kraują, jūsų gyvybę, reikalausiu atsiskaityti: iš kiekvieno gyvulio to reikalausiu ir iš žmonių – iš kiekvieno už artimo kraują – reikalausiu atsiskaityti už žmogaus gyvybę.

⁶ Kas pralieja žmogaus kraują, / to kraują taip pat pralies žmogus, / nes pagal savo paveikslą / Dievas sukūrė žmogų. / ⁷ O jūs būkite vaisingi ir

dauginkitės, / pliskite žemėje ir užvaldykite ją!“

⁸ Tuomet Dievas tarė Nojui ir su juo buvusiems sūnums: ⁹ „Štai sudarau Sandorą su jumis ir jūsų būsimais palikuonimis, ¹⁰ su visais gyvūnais, esančiais su jumis, – paukščiais, galvijais ir visais su jumis buvusiais žemės gyvuliais, kurie tik išlipo iš laivo. ¹¹ Aš palaikysiu Sandorą su jumis: niekada daugiau visi mirtingieji gyvūnai nebebus tvano vandenų išnaikinti, niekada daugiau nebebus tvano žemei nuniokoti. ¹² Ir tai, – pridūrė Dievas, – bus ženklas, kurį duodu visiems amžiams, mano Sandoros tarp manęs ir jūsų bei visų su jumis esančių gyvūnų: ¹³ savo lanką padėją į debesis, ir jis bus ženklas Sandoros tarp manęs ir žemės. ¹⁴ Kai supūsiu viršum žemės debesis ir pasirodys debesyje mano lankas, ¹⁵ aš atsiminsiu savo Sandorą tarp manęs ir jūsų bei visų mirtingųjų gyvūnų, ir vandenys niekada daugiau nebetaps tvanu visiems mirtingiesiems sunaikinti. ¹⁶ Kai lankas bus debesyje, aš pažvelgsiu į jį ir atsiminsiu Sandorą tarp Dievo ir visų gyvūnų – visų žemėje esančių mirtingųjų.“ ¹⁷ Dievas sakė Nojui: „Tai bus ženklas Sandoros tarp manęs ir visų žemėje esančių mirtingųjų“.

¹⁸ Nojaus sūnūs, išlipusieji iš laivo, buvo Semas, Chamas ir Jafetas. Chamas buvo Kanaano tėvas. ¹⁹ Tai buvo Nojaus sūnūs, ir iš jų buvo apgyvendinta visa žemė.

²⁰ Nojus, žemės artojas, pirmas įsiveisė vynuogyną. ²¹ Jis gėrė vyno, pasigėrė ir gulėjo nuogas palapinėje. ²² Chamas, Kanaano tėvas, pamatė savo tėvo nuogumą ir papasakojo savo dviem broliams lauke. ²³ Tuomet Semas ir Jafetas paėmė drabužį, užsidėjo jį ant pečių ir, eidami atbuli,

uždengė savo tėvo nuogumą. Kadan-
gi jų veidai buvo nugręžti į kitą pusę,
nuogo savo tėvo jie nematė. ²⁴ Išsi-
blaivęs nuo vyno ir sužinojęs, ką jo
jauniausias sūnus buvo jam pada-
ręs, ²⁵ Nojus tarė:

„Tebūna prakeiktas Kanaanas! /
Jis bus žemiausias vergas / savo bro-
liams.“ ²⁶ Ir pridūrė: / „Šlovė VIEŠ-
PACIUI, / Semo Dievui! / Tebūna Ka-
naanas jiems vergas! / ²⁷ Tepadaro
Dievas vietos Jafetui, / teleidžia jam
gyventi Semo palapinėse, / o Kanaa-
nas tebūna jų vergas.“

²⁸ Po tvano Nojus gyveno tris šim-
tus penkiasdešimt metų.

²⁹ Iš viso Nojus gyveno devynis
šimtus penkiasdešimt metų. Po to
jis mirė.

Tautų sąrašas

10 Štai palikuonys Nojaus sū-
nų – Semo, Chamo ir Jafe-
to; vaikai jiems gimė po tvano.

² Jafeto palikuonys: Gomeras, Ma-
gogas, Madajas, Javano, Tubalas,
Mešečas ir Tyras. ³ Gomero pali-
kuonys: Aškenazas, Rifatas ir Togar-
ma. ⁴ Javano palikuonys: Eliša, Tar-
šišas, Kitimai ir Rodanimas. ⁵ Iš jų
pasklido salų tautos savo kraštuose
su savo kalba pagal kiltis ir tautas.

⁶ Chamo palikuonys: Kušas, Egip-
tas, Putas ir Kanaanas. ⁷ Kušo pa-
likuonys: Seba, Havila, Sabta, Ra-
ma ir Sabtechas. Ramos palikuonys:
Šeba ir Dedanas. ⁸ Kušui gimė Nim-
rodas, pirmasis galiūnas žemėje.
⁹ VIEŠPATIES malone jis buvo ga-
lingas medžiotojas, todėl sakoma:
„Kaip Nimrodas VIEŠPATIES ma-
lone galingas medžiotojas“. ¹⁰ Jo

karalystės pradžia buvo Babelis,
Erechas ir Akadas – miestai Šina-
ro krašte. ¹¹ Iš to krašto jis išėjo
į Asiriją, ten pastatė Ninevę, Reho-
bot Irą, Kelachą ¹² bei Reseną tarp
Ninevės ir Kelacho. Pastarasis
miestas buvo sostinė. ¹³ Egiptui gi-
mė ludai, anamimai, lehabiečiai,
naftoachai, ¹⁴ patrosiečiai, kasluhai
ir kaftoriečiai. Iš pastarųjų kilo fi-
listinai.

¹⁵ Kanaanui gimė pirmagimis Si-
donas ir Hetas, ¹⁶ taip pat jebusie-
čiai, amoritai, girgašai, ¹⁷ hivai, ar-
kai, sinai, ¹⁸ arvadiečiai, cemarai ir
hamatiečiai. Po to kanaaniečių kil-
tys pasklido. ¹⁹ Kanaaniečių žemė nuo
Sidono driekėsi Geraro kryptimi iki
pat Gazos, o Sodomos, Gomoros, Ad-
mos ir Ceboimų kryptimi – iki pat
Lešos. ²⁰ Tokie tat Chamo palikuo-
nys pagal jų kiltis ir kalbas, kraštus
ir tautas.

²¹ Taip pat ir Semui, visų Ebero
vaikų protėviui ir vyresniam Jafeto
broliai, gimė vaikų. ²² Semo palikuo-
nys: Elamas, Asūras, Arpachšadas,
Ludas ir Aramas. ²³ Aramo palikuo-
nys: Ucas, Hulas, Geteras ir Mašas.
²⁴ Arpachšadui gimė Šelachas, o Še-
lachui – Eberas. ²⁵ Eberui gimė du
sūnūs: pirmasis buvo vardu Pelegas,
nes jo dienomis buvo padalyta žemė^a,
o jo brolis – Joktanas. ²⁶ Joktanui
gimė Almodadas, Šelefas, Hacar-
mavetas, Jerachas, ²⁷ Hadoramas,
Uzalas, Dikla, ²⁸ Obalas, Abimaelis,
Šeba, ²⁹ Ofyras, Havila ir Jobabas. Tai
vis Joktano palikuonys. ³⁰ Jų gyven-
vietės driekėsi nuo Mešos iki pat Se-
faro, iki kalnų krašto rytuose. ³¹ Tokie
tat Semo palikuonys pagal jų kiltis
ir kalbas, kraštus ir tautas.

^{10,25a} Hebr. žodžių žaismas: *Peleg* ir *niplega* – „buvo padalyta“.

³² Tokios tat Nojaus sūnų kultys pagal jų šeimas ir tautas. Po tvano iš jų pasklido taūtos žemėje.

411

Babelio bokštas

11 Visa žemė turėjo vieną kalbą ir tuos pačius žodžius. ² Atsikėlę iš rytų žmonės rado slėnį Šinaro krašte ir ten įsikūrė. ³ Vieni kitiems jie sakė: „Eime, pasidirkime plytų ir jas išdekime.“ Vietoj akmens jie naudojo plytas, o vietoj kalčių – bitumą. ⁴ „Eime, – sakė jie, – pasistatykime miestą ir bokštą su dangų siekiančia viršūne ir pasidarykime sau vardą, kad nebūtume išblaškyti po visą žemės paviršių.“

⁵ O VIEŠPATS nužengė pamatyti miesto ir bokšto, kurį mirtingieji buvo pastatę. ⁶ Ir tarė VIEŠPATS: „Žiūrėk! Jie yra viena tauta ir visi kalba ta pačia kalba. Tai tik jų sumanymų pradžia! Ką tik užsimos daryti, nieko nebus jiems negalimo! ⁷ Eime, nuženkime ir sumaišykime jų kalbą, kad nebesuprastų, ką sako vienas kitam.“ ⁸ Taip tat VIEŠPATS išsklaidė juos iš ten po visą žemės paviršių, ir jie metė statę miestą. ⁹ Tada jis buvo pavadintas Babeliu^a, nes VIEŠPATS ten sumaišė visos žemės kalbą ir iš ten išsklaidė juos po visą žemės paviršių.

Nuo Semo iki Abraomo

¹⁰ Štai Semo palikuonys. Semas buvo šimtmetis, kai po dvejų metų po tvano jam gimė Arpachšadas. ¹¹ Arpachšadui gimus, Semas gyveno penkis šimtus metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹² Arpachšadas buvo trisdešimt penkerių metų, kai jam gimė Šelachas. ¹³ Šelachui gimus, Arpachšadas gyveno keturis šimtus trejus metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹⁴ Šelachas buvo trisdešimtmetis, kai jam gimė Eberas. ¹⁵ Eberui gimus, Šelachas gyveno keturis šimtus trejus metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹⁶ Eberas buvo trisdešimt ketverių metų, kai jam gimė Pelegas. ¹⁷ Pelegui gimus, Eberas gyveno keturis šimtus trisdešimt metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹⁸ Pelegas buvo trisdešimtmetis, kai jam gimė Reuvas. ¹⁹ Reuvui gimus, Pelegas gyveno du šimtus devynerius metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²⁰ Reuvas buvo trisdešimt dvejų metų, kai jam gimė Serugas. ²¹ Serugui gimus, Reuvas gyveno du šimtus septynerius metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²² Serugas buvo trisdešimtmetis, kai jam gimė Nahoras. ²³ Nahorui gimus, Serugas gyveno du šimtus metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²⁴ Nahoras buvo dvidešimt devynerių metų, kai jam gimė Terachas. ²⁵ Terachui gimus, Nahoras gyveno šimtą devyniolika metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²⁶ Terachas buvo septyniasdešimtmetis, kai jam gimė Abromas, Nahoras ir Haranas.

Teracho palikuonys

²⁷ Štai Teracho palikuonys. Terachui gimė Abromas, Nahoras ir Haranas. O Haranui gimė Lotas.

^{11,9a} Hebr. *bāḇēl* čia gretinamas su *bālal* – „sumaišyti“.

²⁸ Haranas mirė gimtajame krašte – chaldėjų Ūre anksčiau už savo tėvą Terachą. ²⁹ Abromas ir Nahoras vedė. Abromo žmona buvo Saraja, o Nahoro – Milka, Milkos ir Iskos tėvo Harano duktė. ³⁰ Saraja buvo nevaisinga ir neturėjo vaikų.

³¹ Terachas pasiėmė sūnų Abromą, vaikaitį Lotą, Harano sūnų, savo marčią Sarają, Abromo žmoną, ir išėjo su jais iš chaldėjų Ūro į Kanaano kraštą. Atėję į Haraną, jie ten apsigyveno. ³² Terachas gyveno du šimtus penkerius metus. Terachas mirė Harane.

Abromo pašaukimas

12 VIEŠPATS tarė Abromui: / „Eik iš savo gimtojo krašto, / savo tėvo namų, / į kraštą, kurį tau parodysiu. / ² Padarysiu iš tavęs didelę tautą / ir palaiminsiu tave; / išaukštinsiu tavo vardą, / ir tu būsi palaiminimas. / ³ Laiminsiu tave laiminančius / ir keiksiu tave keikiančius; / visos žemės gentys ras / tavyje palaiminimą.“

⁴ Abromas išėjo, kaip VIEŠPATS jam buvo liepęs, ir Lotasėjo drauge su juo. Abromas buvo septyniasdešimt penkerių metų, kai paliko Haraną. ⁵ Abromas pasiėmė savo žmoną Sarają, brolio sūnų Lotą, visus turtus, kuriuos buvo sukaupę, ir visus žmones, kuriuos buvo Harane įsigiję. Jie leidosi į Kanaano kraštą ir į Kanaano kraštą atkeliavo. ⁶ Tarpais sustodamas, Abromas per Kanaano kraštą keliavo iki pat Morės ažuolo vietovės prie Sichemo. (Tuomet krašte buvo kanaaniečiai.)

⁷ VIEŠPATS pasirodė Abromui ir tarė: „Šį kraštą duosiu tavo palikuonims.“ Ten Abromas pastatė jam pasirodžiusiam VIEŠPAČIUI aukurą.

⁸ Iš čia jis pajudėjo kalnų link į rytus nuo Betelio ir pasistatė savo palapinę; į vakarus nuo jos buvo Betelis, o į rytus – Ajas. Ir čia pastatė aukurą ir vardu šaukėsi VIEŠPATIES. ⁹ Po to Abromas, tarpais sustodamas, keliavo Negebo link.

¹⁰ Krašte kilo badas. Abromas kėlėsi į Egiptą gyventi kaip ateivis, nes badas krašte buvo nuožmus. ¹¹ Prieš pat įeinant į Egiptą, jis kreipėsi į savo žmoną Sarają: „Žinau, kokia tu graži moteris. ¹² Egiptiečiai, tave pamatę, pamany: 'Tai jo žmona.' Mane jie užmuš, o tave paliks gyvą. ¹³ Tad prašyčiau sakyti, jog esi mano sesuo, kad per tave man būtų gera ir tavo dėka išlikčiau gyvas.“

¹⁴ Abromui įėjus į Egiptą, egiptiečiai matė, kad moteris buvo labai graži. ¹⁵ Ją pastebėję faraono dvariškiečiai labai išgyrė faraonui. Moteris tada buvo paimta į faraono šeimyną. ¹⁶ Per ją Abromui gerai sekėsi. Jis įsigijo avių, jaučių, asilų, vergų ir vergių, asilų ir kupranugarių.

¹⁷ Bet už Abromo žmoną Sarają VIEŠPATS baudė faraoną ir jo šeimyną didelėmis nelaimėmis. ¹⁸ Faraonas pasišaukė Abromą ir sakė jam: „Ką tu padarei! Kodėl nepasakei, kad ji tavo žmona? ¹⁹ Kodėl sakei: 'Ji mano sesuo'? Aš paėmiau ją už žmoną. O dabar štai tavo žmona! Pasiimk ir išėik!“

²⁰ Faraonas davė savo vyrams nurodymų, ką daryti, ir tie išvarė jį drauge su žmona ir viskuo, ką turėjo.

Lotas atsiskiria

13 Drauge su žmona ir viskuo, ką turėjo, Abromas iš Egipto nusikėlė į Negebą. Kartu buvo ir Lotas. ² Dabar Abromas turėjo labai daug galvijų, sidabro ir aukso. ³ Iš

Negebo, vienur kitur sustodamas, jis nukeliavo iki pat Betelio – tos vietos, kur iš pradžių buvo pasistatęs palapinę tarp Betelio ir Ajo, ⁴ tos vietos, kur pirmiau buvo padaręs aukurą. Čia Abromas vardu šaukėsi VIEŠPATIES. ⁵ Lotas, keliavęs kartu su Abromu, taip pat turėjo avių ir galvijų kaimenių bei palapinių. ⁶ O kraštas negalėjo jų abiejų, gyvenančių drauge, išlaikyti. Jų nuosavybė buvo tokia didelė, kad jie negalėjo likti kartu. ⁷ Be to, kildavo vaidų tarp Abromo ir Loto galvijų piemenų. Krašte tuomet gyveno kanaaniečiai ir perizai.

⁸ Tada Abromas tarė Lotui: „Prašyčiau, kad nebūtų vaido tarp manęs ir tavęs ar tarp mano piemenų ir tavo piemenų, nes esame giminaičiai. ⁹ Argi ne visas kraštas prieš tave? Prašyčiau atsiskirti nuo manęs. Jei tu eisi į kairę, aš eisiu į dešinę, jei tu eisi į dešinę, aš eisiu į kairę.“ ¹⁰ Lotas apsižvalgė aplinkui ir pamatė, kad Jordano lyguma iki pat Coaro buvo gerai drėkinama, kaip paties VIEŠPATIES sodas, kaip Egipto žemė. (Tai buvo prieš VIEŠPAČIUI sunaikinant Sodomą ir Gomorą.) ¹¹ Lotas pasirinko visą Jordano lygumą ir nusikėlė rytų link. Jiedu taip ir atsiskyrė vienas nuo kito. ¹² Abromas apsigyveno Kanaano krašte, o Lotas įsikūrė tarp Lygumos miestų ir pasistatė savo palapines prie Sodomos. ¹³ O Sodomos gyventojai buvo nedori ir labai nusidėję VIEŠPAČIUI.

¹⁴ Lotui atsiskyrus, VIEŠPATS tarė Abromui: „Dabar pakelk akis ir pasižiūrėk iš tos vietos, kurioje stovi, į šiaurę ir į pietus, į rytus ir į

vakarų, ¹⁵ nes visą kraštą, kurį matai, amžinai atiduosiu tau ir tavo palikuonims. ¹⁶ Padarysiu tavo palikuonis gausius tarsi žemės dulkės. Jei kas galėtų suskaityti žemės dulkes, tai ir tavo palikuonys galėtų būti suskaityti. ¹⁷ Pakilk, pereik išilgai ir skersai kraštą, nes tau jį atiduosiu.“ ¹⁸ Abromas išardė savo palapinę ir nusikėlė gyventi prie Mamrės ažuolų, arti Hebrono. Ten jis pastatė VIEŠPAČIUI aukurą.

Keturi karaliai

14 Šinaro karaliaus Amrafelio, Elasaro karaliaus Arjocho, Elamo karaliaus Kedorlaomero ir Goimų karaliaus Tidalos dienomis ² šie karaliai išėjo į karą su Sodomos karaliumi Bera, Gomoros karaliumi Birša, Admos karaliumi Šinabu, Ceboimų karaliumi Šemeberu ir Belos (tai yra Coaro) karaliumi. ³ Pastarieji susirinko Sidimų slėnyje, kur dabar Druskos jūra. ⁴ Dvylika metų jie buvo vergavę Kedorlaomerui, bet tryliktaisiais metais sukilo. ⁵ Keturioliktaisiais metais Kedorlaomeras ir jam artimi karaliai atžygiavo ir numalšino refajus Aštarot Karnaimuose, zuzus Hame, emus Šave Kirjataimuose ⁶ ir horus Seyro kalnuose iki pat El Parano dykumos pakraščio. ⁷ Grįždami jie atėjo į En Mišpatą (tai yra Kadešą) ir numalšino visą amalekiečių kraštą bei amoritus, gyvenusius Hacecon Tamaroje. ⁸ Tuomet Sodomos karalius, Gomoros karalius, Admos karalius, Ceboimų karalius ir Belos (tai yra Coaro) karalius išžygiavo ir stojo į mūšį Sidimų slėnyje ⁹ su Elamo karaliumi Kedor-

^{14,3a} Tuometinis Negyvosios jūros pavadinimas.

laomeru, Goimų karaliumi Tidalu, Šinaro karaliumi Amrafeliu ir Elasaro karaliumi Arjochu – keturi karaliai prieš penkis. ¹⁰ O Sidimų slėnis buvo pilnas bitumo duobių. Sodomos ir Gomoros karaliai bėgdami įkrito į jas, o likusieji pabėgo į kalnus. ¹¹ [Nugalėtojai] pagrobė visus Sodomos ir Gomoros turtus bei visas maisto atsargas ir pasitraukė, ¹² pagrobdami ir Sodomoje gyvenusį Abromo brolio sūnų Lotą su jo turtais.

¹³ Bėglys atnešė žinią hebrajui Abromui, gyvenusiam prie amorito Mamrės, Eškolo ir Anero brolio, ažuolų. Jie buvo Abromo sąjungininkai. ¹⁴ Išgirdęs, kad jo brolio sūnus pagrobtas į nelaisvę, Abromas sutelkė tris šimtus aštuoniolika vyrų – savo išlaikytinių, gimusių jo šeimoje – ir vijosi iki pat Dano. ¹⁵ Naktį, pasikirstęs prieš grobikus savo vyrus, jis ir jo tarnai juos užpuolė, nugalėjo ir nusivijo iki Hobos į šiaurę nuo Damasko. ¹⁶ Jis atėmė visus turtus, atėmė taip pat savo brolio sūnų Lotą ir jo turtus, moteris bei kitus žmones.

Abromo palaiminimas

¹⁷ Kai Abromas sugrįžo nugalėjęs Kedorlaomerą ir su juo buvusius karalius, Sodomos karalius išėjo jo pasitikti į Šavės (tai yra Karaliaus) slėnį. ¹⁸ O Salemo karalius Melchizedekas atnešė duonos ir vyno. Jis buvo Dievo Aukščiausiojo kunigas.

¹⁹ Jis palaimino Abromą, tardamas: „Tepalaimina Abromą / Dievas Aukščiausiasis, / dangaus ir žemės Kūrėjas! / ²⁰ Tebūna pašlovintas Dievas Aukščiausiasis, / kuris tau į rankas atidavė tavo priešus!“

Abromas jam davė nuo visko dešimtinę. ²¹ Tuomet Sodomos karalius tarė Abromui: „Duok man žmones, o turtus pasiimk sau.“ ²² Abromas atsakė Sodomos karaliui: „Aš prisiekiau VIEŠPAČIUI, Dievui Aukščiausiam, dangaus ir žemės Kūrėjui, ²³ kad neimsiu nei siūlo galo, nei apavo dirželio, nei ko nors, kas tau priklausytų, idant nesakytumei: ‘Aš padariau Abromą turtingą.’“ ²⁴ Tebūna man tik tai, ką suvalgė su manimi ėjusieji vyrai, ir su manimi ėjusiųjų vyrų – Anero, Eškolo ir Mamrės – dalis. Tebūna leista jiems pasiimti savo dalį.“

Sandora su Abromu

15 Po šių įvykių Abromas matė regėjimą, ir pasigirdo VIEŠPATIES žodis. Jis tarė: „Nebijok, Abromai, aš tavo skydas. Tavo atpildas bus labai didelis.“

² Bet Abromas atsakė: „Viešpatie DIEVE“, kas man iš tavo dovanų, nes aš lieku bevaikis ir mano namų įpėdinis yra damaskietis Eliezeras!“

³ Abromas pridūrė: „Palikuonio man nedavei, todėl vergas, gimęs mano namuose, bus mano įpėdinis.“ ⁴ Ir štai išgirdo jis VIEŠPATIES žodį: „Jis nebus tavo paveldėtojas. Tavo paveldėtojas gims iš tavęs paties.“ ⁵ Išvedęs jį laukan, tęsė: „Pažvelk į dangų ir suskaičiuok žvaigždes, jei gali jas suskaičiuoti.“ Po to tarė: „Tokie gausūs bus tavo palikuonys.“ ⁶ Jis patikėjo VIEŠPAČIU, ir tai jam VIEŠPATS įskaitė teisumui.

⁷ Tuomet jis tarė jam: „Aš esu VIEŠPATS, kuris išvedžiau tave iš chaldėjų Ūro, kad duočiau tau ši

^{15,2a} Hebr. „Viešpatie Jahve“. Plg. Iš 3,14–15.

kraštą kaip paveldą.“ – ⁸ „Viešpatie DIEVE, – paklausė jis, – iš ko aš pažinsiu, kad jį paveldėsiu?“ ⁹ Jis atsakė: „Parūpink man treigę telyčią, treigę ožką, treigį aviną, purplėlį ir jauną balandį.“ ¹⁰ Jis visus juos parūpino, perkirto pusiau ir suguldė puses vieną priešais kitą. O paukščių pusiau neperkirto. ¹¹ Plėšrieji paukščiai leidosi ant skerdienos, bet Abromas juos nuvaikė.

¹² Saulei leidžiantis, Abromą apėmė didelis miegas ir apgaubė didelė, bailsi tamsa. ¹³ Tuomet VIEŠPATS tarė Abromui: „Tu turi žinoti, kad tavo palikuonys bus ateiviai ne savo krašte. Ten jie bus pavergti ir kentės priešpaudą keturis šimtus metų. ¹⁴ Bet tauta, kuriai jie vergaus, aš teisiu. Po to jie išeis su dideliu lobiu. ¹⁵ Tu nueisi pas savo protėvius ramybėje ir būsi palaidotas sulaukęs žilos senatvės. ¹⁶ O čia sugrįš jų ketvirta karta, nes amoritų nedorumo saikas dar neprisipildė“.

¹⁷ Saulei nusileidus ir tamsai išsiviešpatavus, rūkstantis žarijų indas ir liepsnojantis deglas perėjo tarp anų skerdienos pusių“. ¹⁸ Tą dieną VIEŠPATS sudarė sandorą su Abromu, tardamas: „Tavo palikuonims duosiu šį kraštą nuo Egipto upės ligi didžiosios upės – Eufrato, – ¹⁹ kraštą kainitų, kenazų, kedemiečių, ²⁰ hetitų, perizų, refajų, ²¹ amoritų, kanaaniečių, girgašų ir jebusiečių“.

Izmaelio gimimas

16 Abromo žmona Saraja nebuvo pagimdžiusi jam vaikų. Ji turėjo egiptietę tarnaitę, vardu Hagara. ² Saraja kreipėsi į Abromą: „Žiū-

rėk, VIEŠPATS sulaukė mane nuo gimdymo. Todėl sueik su mano tarnaitė. Gal nors per ją aš turėsiu sūnų“⁴. Abromas paklaūsė Sarajos prašymo. ³ Taigi tada, kai Abromas buvo išgyvenęs dešimt metų Kanaano krašte, Abromo žmona Saraja paėmė savo egiptietę tarnaitę Hagarą ir davė ją savo vyrui Abromui kaip žmoną. ⁴ Jis suejo su Hagara, ir ji pastojo. Pamačiusi, kad tapo nėščia, ji ėmė žiūrėti į savo šeimininkę su panieka. ⁵ Tuomet Saraja tarė Abromui: „Tu kaltas dėl man daromos skriaudos! Daviau savo tarnaitę tau į glėbį, o ji, pasijutusi nėščia, žiūri į mane su panieka. Tebūna VIEŠPATS tavo ir mano teisejas!“ ⁶ Abromas atsakė Sarajai: „Tavo tarnaitė tavo rankose. Daryk su ja, kas tau tinka“. Saraja tat su ja taip šiurkščiai elgėsi, kad ši nuo jos pabėgo.

⁷ VIEŠPATIES angelas atrado ją prie vandens šaltinio dykumoje, prie šaltinio pakeliui į Šūrą, ⁸ ir tarė: „Hagara, Sarajos verge, iš kur ateini ir kur eini?“ Ji atsakė: „Bėgu nuo savo šeimininkės Sarajos“. ⁹ VIEŠPATIES angelas tarė jai: „Grįžk pas savo šeimininkę ir paklusk jos šiurkščiai rankai, ¹⁰ nes, – kalbėjo toliau jai VIEŠPATIES angelas, – / padarysiu tavo palikuonis tokius gausius, / kad jie per daugumą bus nesuskaitomi.“

¹¹ VIEŠPATIES angelas tęsė, sakdamas jai:

„Žiūrėk, tu esi nėščia ir pagimdysi sūnų; / pavadinsi jį Izmaeliu“, nes VIEŠPATS išgirdo tavo sielvarto šauksmus. / ¹² Jis bus smarkus žmogus, / ranką pakelęs prieš visus, / o visi – prieš jį. / Pykdamasis su visa savo gimine gyvens.“

^{15,17a} Taip patvirtinta sandora. ^{16,2b} Tai atitiko huritų įstatymus. ^{16,11c} Hebr. „Dievas išgirdo“.

¹³ Su ja kalbėjusį VIEŠPATĮ ji taip pavadino: „Tu esi ‘Matymo Dievas’, – sakė ji, – nes argi aš iš tikrųjų mačiau Dievą ir pamačiusi išlikau gyva?“ ¹⁴ Todėl šaltinis buvo pavadintas ‘Šaltinių Gyvojo, kuris mane mato’. Jis yra tarp Kadešo ir Beredo.

¹⁵ Hagara pagimdė Abromui sūnų. Sūnų, kurį jam pagimdė Hagara, Abromas pavadino Izmaeliu. ¹⁶ Abromas buvo aštuoniasdešimt šešerių metų, kai Hagara jam pagimdė Izmaelį.

Apipjaustymo Sandora

17 Kai Abromas buvo devyniasdešimt devynerių metų, VIEŠPATS pasirodė jam ir tarė: „Aš esu Dievas Visagalis. Eik mano keliu ir būk be priekaišto. ² Aš sudarysiu Sandorą tarp manęs ir tavęs; padarysiu tave be galo gausingą.“ ³ Abromas parpuolė kniūbsčias, o Dievas toliau kalbėjo: ⁴ „Štai mano Sandora su tavimi: tu būsi tautų daugybės protėvis. ⁵ Daugiau nebebūsi vadinamas Abromu, bet tavo vardas bus Abraomas^b, nes padariau tave tautų daugybės tėvu. ⁶ Padarysiu tave be galo vaisingą; iš tavęs padarysiu tautas, iš tavęs kils karaliai. ⁷ Palaikysiu Sandorą tarp savęs ir tavęs bei tavo palikuonių po tavęs per jų kartas kaip amžiną Sandorą – būti tavo ir tavo palikuonių po tavęs Dievu. ⁸ Tau ir tavo palikuonims po tavęs duosiu kraštą, kuriame gyveni kaip ateivis, visą Kanaano kraštą kaip amžiną nuosavybę. Aš būsiu jų Dievas.“

⁹ Dievas kalbėjo Abraomui: „O tu savo ruožtu laikysiesi mano Sando-

ros, tu ir tavo palikuonys po tavęs per savo kartas. ¹⁰ Štai Sandora, kurios laikysies, tarp manęs ir tavęs bei tavo palikuonių po tavęs: kiekvienas vyriškis iš jūsų bus apipjaustytas. ¹¹ Apipjaustysite apyvarpio odą, ir tai bus ženklas Sandoros tarp manęs ir jūsų. ¹² Per jūsų kartas kiekvienas vyriškis iš jūsų, sulaukęs aštuonių dienų, bus apipjaustytas; taip pat namuose gimęs vergas ar pirktinis iš pašaliečio, kuris nėra iš tavo palikuonių. ¹³ Abu – vergas, gimęs tavo namuose, ir nupirtasis už tavo pinigų – turi būti apipjaustyti. Taip mano Sandora bus jūsų kūne amžina Sandora.“ ¹⁴ Neapipjaustytas vyriškis, – kiekvienas, kurio apyvarpio oda nėra apipjaustyta, – bus atkiristas nuo savo giminės. Jis sulaužė mano Sandorą.“

¹⁵ Dievas kalbėjo Abraomui: „O savo žmonos Sarajos nebevadinsi Saraja, nes jos vardas bus Sara. ¹⁶ Aš palaiminsiu ją ir, be to, duosiu tau per ją sūnų. Aš ją laiminsiu; ji duos pradžią tautoms, iš jos kils karaliai.“

¹⁷ Abraomas parpuolė veidu žemėn ir juokėsi, širdyje galvodamas: „Argi gali kūdikis gimti šimtamečiui seniui? Argi gali Sara, būdama devyniasdešimtmetė, gimdyti?“ ¹⁸ Tad Abraomas Dievui ir sakė: „O kad Izmaelis gyvuotų tavo malone!“

¹⁹ O Dievas tarė: „Vis dėlto Sara pagimdys tau sūnų, ir tu pavadinsi jį Izaoku. Aš palaikysiu savo Sandorą su juo kaip amžiną sandorą jo palikuonims. ²⁰ Ir dėl Izmaelio tave išklausiu: štai laiminsiu jį, padarysiu be galo gausingą. Jis bus dvylikos vaikų tėvas; padarysiu iš jo didelę tau-

^{16,13a} Buvo tikima, kad Dievą pamatęs žmogus turi mirti. ^{17,5b} Hebr. *’aberāhām* su intarpu *hā* kildinamas iš *’āḇ hāmōn gōjīm* – „tėvas tautų daugybės“.

tą. ²¹ Bet savo Sandorą aš palaikysiu su Izaoku, kurį Sara tau pagimdys šiuo laiku kitais metais.“ ²² Vos pabaigęs kalbėtis, Dievas pakilo nuo Abraomo.

²³ Tuomet Abraomas paėmė savo sūnų Izmaelį ir visus vergus, gimusius jo namuose bei pirktus jo pinigais, visus savo namų vyriškius, ir tą pačią dieną, kaip Dievas jam buvo įsakęs, apipjaustė jų apyvarpio odą. ²⁴ Abraomas buvo devyniasdešimt devynerių metų, kai jam buvo apipjaustyta apyvarpio oda. ²⁵ O jo sūnus Izmaelis buvo trylikametis, kai jam buvo apipjaustyta apyvarpio oda, ²⁶ Abraomas ir Izmaelis buvo apipjaustyti tą pačią dieną. ²⁷ Drauge su jais apipjaustyti visi jo namų vyrai – vergai, gimę namuose, ir pirktiniai iš pašaliečių.

Abraomo svečiai

18 VIEŠPATS pasirodė prie Mamrės ažuolų, Abraomui sėdint pačioje dienos kaitroje prie savo palapinės angos. ² Jis pakėlė akis ir pamatė netoli savęs stovinčius tris vyrus. Pamatęs juos, jis atbėgo nuo palapinės angos jų pasitikti ir, nusilenkdamas iki žemės, ³ tarė: „Mano viešpatie, jei susilaukiau malonės tavo akyse, neaplenk savo tarno. ⁴ Tebūna atnešta truputį vandens; nusiplaukite kojas ir pailsėkite po medžiu. ⁵ Atnešiu kšnių duonos, kad galėtumėte pasistiprinti. Po to galėsite toliau eiti, nes juk užsukote pas savo tarną.“ Jie atsakė: „Daryk, kaip sakai.“ ⁶ Abraomas nuskubėjo į palapinę pas Sarą ir paliepė: „Greitai įmaišyk tris saikus gerų miltų, išminkyk ir iškep klokštainių.“ ⁷ Abraomas nubėgo prie kaimenės, paė-

mė veršį, jauną ir rinktinį, padavė tarnui, ir šis greitai jį paruošė. ⁸ Tuomet, paėmęs varškės bei pieno ir paruoštą veršieną, padėjo visa prieš juos, o pats patarnavo jiems valgant po medžiu.

⁹ „Kurgi tavo žmona Sara?“ – paklausė jie. Jis atsakė: „Va ten, palapinėje.“ ¹⁰ Tuomet vienas jų tarė: „Aš tikrai sugrįšiu pas tave šiuo laiku kitais metais, ir tavo žmona Sara turės sūnų.“ Tuo tarpu Sara, stovėdama jam už nugaros prie palapinės angos, klausėsi. ¹¹ Abraomas ir Sara buvo senyvo amžiaus, pagyvenę. Sara jau buvo liovusis sirgti mėnesinėmis. ¹² Tad Sara juokėsi, sau sakydama: „Po to, kai nuvytau, negi patirsiu džiaugsmą? Mano vyras toks senas!“ ¹³ VIEŠPATS tarė Abraomui: „Kodėl Sara juokiasi, sakydama: 'Nejau aš iš tikrųjų dar gimdysiu, būdama tokia sena?'“ ¹⁴ Argi yra Dievui negalimų dalykų? Aš sugrįšiu pas tave šiuo laiku kitais metais, ir Sara turės sūnų.“ ¹⁵ O Sara gynėsi, sakydama: „Aš nesijuokiau“, – nes buvo išsigandusi. Bet jis atsakė: „Tu tikrai juokeisi.“

¹⁶ Vyrai pakilo ir žvalgėsi, kaip eiti Sodomos link. Abraomas lydėdamas ėjo kartu su jais. ¹⁷ VIEŠPATS mąstė: „Argi aš slėpsiu nuo Abraomo, ką žadu tuojau daryti,“ ¹⁸ žinodamas, kad Abraomas taps didele bei galinga tauta ir kad visos žemės tautos ras jame palaiminimą? ¹⁹ Juk išrinkau jį, kad galėtų pamokyti savo vaikus ir savo būsimą šeimą laikytis VIEŠPATIES kelio, darant kas teisu ir teisinga, idant VIEŠPATS galėtų įvykdyti, ką yra pažadėjęs Abraomui.“ ²⁰ Tuomet VIEŠPATS tarė: „Šauksmo prieš Sodomą ir Gomorą taip padaugėjo, ir jų nuodėmė tokia sun-

ki, ²¹ kad turėjau nužengti ir pamatyti, ar jie iš tikro elgiasi, kaip skelbia mane pasiekęs šauksmas. Taip ar ne – sužinosiu.“

²² Vyrai pasuko Sodomos link. Tuo tarpu Abraomas liko stovėti priešais VIEŠPATĮ. ²³ Abraomas priėjo arčiau ir tarė: „Argi iš tikrųjų kartu su nedorėliu pražudysi teisiųjų? ²⁴ Jei mieste rastųsi penkiasdešimt teisiųjų, neįau pražudytum tą vietą ir neatleistum dėl penkiasdešimt mieste esančių teisiųjų?“ ²⁵ Ne tavo būdas daryti tokį dalyką – žudyti teisiųjų kartu su nedorėliu ir padaryti teisiųjų lygų nedorėliui! Tai ne tavo būdas! Argi tas, kuris yra visos žemės Teisėjas, nesiels teislingai?“ ²⁶ VIEŠPATS atsakė: „Jei rasiu Sodomos mieste penkiasdešimt teisiųjų, dėl jų pasigailėsiu visos šios vietos“. ²⁷ O Abraomas vėl tarė: „Žiūrėk, kaip drįstu kalbėti VIEŠPAČIUI, būdamas dulke ir pelenai. ²⁸ O jeigu trūktų penkių ligi penkiasdešimt teisiųjų? Argi dėl tų penkių sunaikintum visą miestą?“ Jis atsakė: „Nesunaikinsiu, jei rasiu ten keturiasdešimt penkis.“ ²⁹ Bet jis vėl kalbėjo, sakydamas: „O jei keturiasdešimt?“ Jis atsakė: „Dėl keturiasdešimt to nedarysiu.“ ³⁰ „Tenesupyksta ant manęs VIEŠPATS, – tarė jis, – kad aš toliau kalbu. O jei trisdešimt?“ Jis atsakė: „Nedarysiu, jeigu rasiu trisdešimt.“ ³¹ Jis tarė: „Žiūrėk, kaip drįstu kalbėti VIEŠPAČIUI. O jei ten rastųsi dvidešimt?“ Jis atsakė: „Ir dėl dvidešimt nesunaikinsiu.“ ³² Tuomet jis tarė: „Tenesupyksta ant manęs VIEŠPATS, kad dar kalbėsiu. O jei dešimt?“ „Nesunaikinsiu dėl dešimt,“ – atsakė jis.

³³ Baigęs kalbėtis su Abraomu, VIEŠPATS nuėjo savo keliu, o Abraomas parėjo į savo gyvenvietę.

Sodomos sunaikinimas

19 Anie du angelai atėjo į Sodomą vakare. Lotas sėdėjo Sodomos vartuose. Pamatęs juos, Lotas pakilo jų pasveikinti ir, nusilenkdamas iki žemės, ² tarė: „Mano viešpačiai, prašyčiau užsukti į savo tarno namus pernaktvoti ir nusiplauti kojas. Anksti galėsite keltis ir keliauti toliau savo keliu.“ Bet jie atsakė: „Ne. Praleisime naktį aikštėje.“

³ O jis taip labai juos kvietė, kad jie pasuko pas jį ir įžengė į jo namus. Tada jis paruošė jiems vaišes, iškepė neraugintos duonos, ir jiedu papietauvo. ⁴ Bet jiems dar neatgulus, miesto vyrai – Sodomos vyrai, jauni ir seni, visi žmonės iki paskutinio – apsupo namus ⁵ ir šaukė Lotui: „Kur tie vyrai, atėjusieji pas tave šį vakarą? Atvesk juos mums, kad galėtume juos pažinti“. ⁶ Lotas išėjo pas juos už durų ir, uždaręs paskui save duris, ⁷ kalbėjo: „Maldauju, mano broliai, nesielskite nedorai! ⁸ Žiūrėkite, aš turiu dvi dukteris, kurios dar nėra pažinusios vyro. Leiskite man jas jums atvesti, darykite su jomis, kas jums patinka, tik nedarykite nieko aniems vyrams, nes jie įžengė mano stogo pavėsin.“ ⁹ Bet jie atsakė: „Pasitrauk į šalį! Šis žmogelis, – šaipėsi jie, – atkeliavo čionai kaip ateivis, o jau elgiasi kaip teisėjas! Dabar su taviimi pasiiegsime pikčiau negu su jais!“ Tuomet jie apniko su įniršiu Lotą ir prisigrūdo prie durų jų išlaužti. ¹⁰ Bet anie vyrai iškišo rankas, išitraukė

Lotą į vidų ir uždarė duris. ¹¹ O žmonės, buvusius prie namų durų – jaunus ir senus – jie nuplieskė tokia akinančia šviesa, kad veltui šie stengėsi surasti duris.

¹² Tuomet anie vyrai klausė Lotą: „Ką daugiau iš savųjų turi čia? Žentus, sūnus, dukteris ir bet ką iš savųjų – išvesk juos iš šios vietos, ¹³ nes mes šią vietą tuojau sunaikinsime! Šauksmas prieš Sodomos žmones, pasiekęs VIEŠPATĮ, pasidarė toks garsus, kad VIEŠPATS atsiuntė mus juos sunaikinti.“ ¹⁴ Lotas išėjo tada ir kalbėjosi su žentais, ketinusiais vesti jo dukteris: „Kelkitės, eikite iš šios vietos, nes VIEŠPATS tuojau sunaikins miestą.“ Bet žentams atrodė, kad jis juokauja.

¹⁵ Rytui auštant, angelai ragino Lotą, sakydami: „Skubėk, paimk žmoną ir abi čia esančias dukteris, kad nepražūtumėte dėl miesto kaltės.“ ¹⁶ Bet jis vis delsė. Tad anie vyrai paėmė jį, jo žmoną ir abi dukteris už rankų – VIEŠPATS buvo jam gailestingas – ir išvedė jį saugiai už miesto. ¹⁷ Kai jau buvo išvedę, vienas jų tarė: „Bėgte gelbėkite savo gyvybę, atgal nesižvalgykite ir Lygumoje niekur nesustokite. Gelbėkitės kalnuose, kad nepražūtumėte!“ ¹⁸ O Lotas atsakė jam: „O ne, mano viešpatie! ¹⁹ Štai tavo tarnas susilaukė malonės tavo akyse, ir tu parodei didelį gerumą, išgelbėdamas man gyvybę! Tačiau gelbėtis, bėgdamas į kalnus, aš nepajėgiu išbėgti, kad užklups mane nelaimė ir aš numirsiu.“ ²⁰ Prašyčiau žiūrėti, va anas miestas gana arti nubėgti, ir tai tokia maža vieta. Leisk man ten nubėgti – tai tokia maža vieta, ar ne? – ir išliksiu ten gyvas!“ ²¹ Jis atsakė: „Labai gerai! Suteiksiu tau

malonę ir šiuo atveju; miesto, apie kurį kalbi, nesunaikinsiu.“ ²² Skubėk, gelbėkis ten, nes negaliu nieko daryti, kol tu ten nueisei.“ Todėl anas miestas ir buvo pavadintas Coaru. ²³ Saulė buvo pakilusi virš akiračio, kai Lotas atėjo į Coarą.

²⁴ Tuomet VIEŠPATS liejo ant Sodomos ir Gomoros sierą ir ugnį. ²⁵ Jis sunaikino tuos miestus ir visą Lygumą drauge su visais miestų gyventojais ir žemės augmenija. ²⁶ O [Loto] žmona, eidama iš paskos, dairėsi atgal ir pavirto druskos stulpu.

²⁷ Anksti rytą Abraomas nuskubėjo į tą vietą, kur buvo stovėjęs prieš VIEŠPATĮ ²⁸ ir, žvelgdamas žemyn Sodomos ir Gomoros bei viso Lygumos krašto link, matė tik kylančius nuo žemės dūmus, tarsi iš krosnies.

²⁹ Taigi, naikindamas Lygumos miestus ir sugriaudamas miestus, kuriuose buvo gyvenęs Lotas, Dievas prisiminė Abraomą ir išgelbėjo Lotą iš tikros pražūties.

Loto dukterys

³⁰ Lotas pakilo iš Coaro ir apsigyveno kalnuose su dviem dukterimis. Coare pasilikti bijojo. Tad gyveno su dviem dukterimis oloje. ³¹ Pirmą dieną tarė jaunesniajai: „Mūsų tėvas sens ta, nėra kito vyro žemėje sueiti su mumis, kaip įprasta visame pasaulyje.“ ³² Eikš, nugirdykime tėvą vynu ir gulėsime su juo, idant turėtume palikuonį iš savo tėvo.“

³³ Tą naktį juodvi nugirdė tėvą vynu, pirmą dieną įėjo ir gulėjo su savo tėvu. Jis nežinojo nei kada ji atgulė, nei kada atsikelė. ³⁴ Kitą dieną pirmą dieną tarė jaunesniajai: „Žiūrėk, praėjusią naktį aš gulėjau su savo tėvu. Nugirdykime jį vynu ir šią naktį.

Tu įeik ir gulėk su juo, idant turėtume palikuonį iš savo tėvo.“³⁵ Taigi juodvi nugirdė tėvą ir tą naktį. Jaunesnioji pakilo ir gulėjo su juo. O jis nežinojo nei kada ji atgulė, nei kada atsikėlė.³⁶ Taip abi Loto dukterys tapo nėščios iš savo tėvo.³⁷ Pirmagimė pagimdė sūnų ir pavadino jį Moabu; jis yra šiandienių moabitų protėvis.³⁸ Ir jaunesnioji pagimdė sūnų ir davė Ben Amio vardą; jis yra šiandienių amonitų protėvis.

Abraomas ir Abimelechas

20 Iš ten Abraomas iškeliavo Negebo srities link ir įsikūrė tarp Kadešo ir Šūro. Gyvendamas Gerare kaip ateivis,² Abraomas sakė apie savo žmoną: „Ji mano sesuo.“ Užtat Geraro karalius Abimelechas ją parsigabeno sau.³ Naktį sapne Dievas atėjo pas Abimelechą ir sakė jam: „Tu mirsi dėl moters, kurią pasiėmei, nes tai ištekJusi moteris.“⁴ O Abimelechas dar nebuvo jos palietęs, todėl tarė: „Viešpatie, argi tu pražudytum nekaltą žmogų?“⁵ Argi ne jis pats man sakė: ‘Ji mano sesuo’? Ir ji pati patvirtino: ‘Jis mano brolis.’ Kai tai padariau, mano širdis buvo dora ir rankos nekaltos.“⁶ Tuomet sapne Dievas atsakė jam: „Taip, aš žinojau, kad tu tai darai dora širdimi ir nekaltomis rankomis. Be to, aš pats sulaikiau tave, kad nenusidėtum, todėl ir neleidau tau jos paliesti.“⁷ Dabar sugrąžink vyrui žmoną; jis pranašas, todėl tave užtars, ir liksi gyvas. Bet jei nesugrąžinsi, žinok, kad tikrai mirsi; pražūsi pats ir visa, kas tau priklauso.“

⁸ Abimelechas atsikėlė anksti rytą, susišaukė visus tarnus ir papasakojo jiems visa, kas buvo įvykę.

Žmonės buvo baimės priblokšti.⁹ Tuomet Abimelechas pasišaukė Abraomą ir tarė jam: „Ką tu padarei! Kuo aš tau nusidėjau, kad užtraukei tokią didelę kaltę man ir mano karalystei? Padarei man dalykų, kurie neturėtų būti daromi.“¹⁰ Ką gi tu galvojai, – klausė Abimelechas, – darydamas tokią dalyką?“¹¹ „Aš pamaniau, – atsakė Abraomas, – kad šioje vietoje visiškai nėra Dievo baimės, ir jie mane užmuš dėl mano žmonos.“¹² Be to, ji iš tikrųjų mano sesuo – mano tėvo, nors ir ne mano motinos duktė. Ji tapo mano žmona.“¹³ Kai Dievas išvedė mane iš tėvo namų toli klajoti, aš jai sakiau: ‘Prašyčiau tavęs padaryti man malonę: kad ir į kokią vietą nueitume, visur apie mane sakyk: jis mano brolis.’“

¹⁴ Abimelechas paėmė avių ir jaučių, vergų ir vergių ir davė juos Abraomui. Sugrąžino jam ir Sarą, jo žmoną.¹⁵ „Mano kraštas prieš tavo akis, – tarė Abimelechas, – apsigyvenk, kur tik tau patiks.“¹⁶ O Sarai sakė: „Žiūrėk! Duodu tavo broliui tūkstantį sidabro gabalų. Tai bus tau apginti prieš visus, esančius su taviimi; tu esi visiškai išteisinta.“¹⁷ Tuomet Abraomas užtarė Dievui, ir Dievas išgydė Abimelechą. Jis pagydė ir Abimelecho žmoną bei verges, idant vėl galėtų gimdyti,¹⁸ nes dėl Abraomo žmonos Saros VIEŠPATS buvo padaręs visas Abimelecho namų moteris visiškai nevaisingas.

Izaoko gimimas

21 VIEŠPATS pasiųsė su Sara, kaip buvo sakęs, ir įvykdė, ką buvo pažadėjęs.² Sara pastojo ir pagimdė Abraomui senatvėje sūnų tuo laiku, kurį Dievas buvo nurodęs.

³ Sūnui, kurį jam pagimdė Sara, Abraomas davė Izaoko vardą. ⁴ Abraomas apipjaustė savo sūnų Izaoką aštuntąją dieną, kaip buvo įsakęs Dievas. ⁵ Abraomas buvo šimto metų, kai jam gimė sūnus Izaokas. ⁶ O Sara sakė: „Dievas iškrėtė man juoką; / kas tik apie tai išgirs, / juoksis su manimi.“

⁷ Ir pridūrė: „Kas gi būtų galėjęs pasakyti Abraomui, / kad Sara žindys vaikus? / O vis dėlto pagimdžiau jam sūnų senatvėje.“

⁸ Vaikas augo ir buvo nujunkytas. Tą dieną, kai Izaokas buvo nujunkytas, Abraomas surengė didelį pokylį.

⁹ Pamačiusi egiptietės Hagaros sūnų, kurį ši buvo pagimdžiusi Abraomui, žaidžiantį su jos sūnumi Izaoku, Sara ¹⁰ sakė Abraomui: „Išvaryk šią vergę su sūnumi, nes tos vergės sūnus nesidalys paveldu su mano sūnumi Izaoku!“ ¹¹ Šis reikalas Abraomą labai kankino, nes tai lietė jo paties sūnų. ¹² Bet Dievas tarė Abraomui: „Nesikankink dėl berniuko ar dėl vergės. Ką tau sako Sara, daryk, kaip ji sako, nes per Izaoką bus tęsiami tavo palikuonys. ¹³ Bet ir vergės sūnų padarysiu didele tauta, nes ir jis yra tavo palikuonis.“

¹⁴ Abraomas pakilo anksti rytą, paėmė šiek tiek duonos bei vandenmaišį ir padavė Hagarai. Užkėlęs juos jai ant pečių, išsiuntė ją drauge su vaiku. Išėjusi ji klajojo Beer Šebos dykumoje.

¹⁵ Išsibaigus vandenmaišyje vandeniui, ji padėjo vaiką po krūmu, ¹⁶ paėję jį šalį ir atsisėdo priešais maždaug per lanko šūvį, sakydama: „Negaliu žiūrėti, kaip vaikas miršta.“ Sėdėdama priešais, ji pravirko gaudžiomis ašaromis.

¹⁷ Bet Dievas išgirdo berniuko verksmą, ir Dievo angelas iš dangaus pašaukė Hagarą, klausdamas: „Hagara, kas tau? Nebijok, nes Dievas išgirdo berniuko verksmą iš ten, kur jis yra. ¹⁸ Eikš, pakelk berniuką ir paimk jį už rankos, nes aš iš jo padarysiu didelę tautą“. ¹⁹ Tuomet Dievas atvėrė jai akis, ir ji pamatė vandens šaltinį. Nuėjusi prisėmė vandenmaišį vandens ir pagirdė berniuką.

²⁰ Dievas buvo su berniuku, jam augant. Jis gyveno dykumoje ir tapo igudusiu lankininku. ²¹ Parano dykuma buvo jo namai. Jo motina gavo jam žmoną iš Egipto žemės.

²² Atsitiko taip, kad tuo metu Abimelechas ir jo kariuomenės vadas Picholas sakė Abraomui: „Dievas yra su tavimi, kad ir ką tu darytum. ²³ Todėl dabar Dievo vardu prisiek man šioje vietoje, kad su manimi ar mano pažįstamais ir giminėmis nesielsi apgaulingai, bet su manimi ir su kraštu, kuriame gyveni kaip ateivis, elgsiesi taip palankiai, kaip aš elgiausi su tavimi.“ ²⁴ Abraomas atsakė: „Prisiekiu!“

²⁵ Kai Abraomas pareiškė skundą Abimelechui dėl vandens šulinio, kurį buvo užgrobę Abimelecho tarnai, ²⁶ Abimelechas atsakė: „Nežinau, kas tai padarė. Iš tikrųjų man nieko apie tai nepranešei, ir aš iki šios dienos apie tai nebuvau girdėjęs.“ ²⁷ Abraomas paėmė avių ir jaučių, davė juos Abimelechui, ir juodu sudarė sutartį. ²⁸ Tuomet Abraomas atskyrė iš kaimenės septynis ėriukus. ²⁹ Abimelechas klausė Abraomą: „Ką reiškia šie septyni atskirtieji ėriukai?“ ³⁰ Jis atsakė: „Tu priimsi šiuos septynis ėriukus iš mano rankų, idant būtum liudytojas, kad aš iškasčiau šį šulinį.“ ³¹ Todėl ta vieta

buvo pavadinta Beer Šeba, nes ten jiedu padarė priesaiką.

³² Taigi, sudarę Beer Šeboje sutartį, Abimelechas ir jo kariuomenės vadas Picholas pakilo ir sugrižo į filistinų kraštą. ³³ O [Abraomas] pasodino Beer Šeboje tamariską ir ten vardu šaukėsi VIEŠPATIES, Dievo Amžinojo. ³⁴ Filistinų krašte Abraomas ilgą laiką gyveno kaip ateivis.

Abraomo auka ir bandymas

22 Po šių įvykių Dievas išbandė Abraomą. Jis tarė jam: „Abraomai!“ Šis atsiliepė: „Aš čia!“ – ² „Paimk savo sūnų, – tęsė jis, – savo vienturtį sūnų Izaoką, kurį myli, nueik į Morijos kraštą ir paaukok jį kaip deginamąją auką ten viename kalne, kurį tau nurodysiu.“

³ Pakilęs anksti rytą, pasibalnojo savo asilą, pasiėmė su savimi du tarnus ir savo sūnų Izaoką. Prisiskaldęs malkų deginamajai aukai, jis leidosi kelionėn į vietą, apie kurią jam buvo kalbėjęs Dievas. ⁴ Trečią dieną Abraomas pakėlė akis ir iš tolo pamatė tą vietą. ⁵ „Pabūkite čia su asilu, – papiepė jis tarnams, – berniukas ir aš kopsime į ten. Pagarbinsime ir sugrišime pas jus.“

⁶ Abraomas paėmė malkų deginamajai aukai ir uždejo jas savo sūnui Izaokui, o ugnį ir peilį nešėsi savo paties rankose. Jiedu tęsė kelionę. ⁷ Izaokas kreipėsi į savo tėvą Abraomą: „Tėve!“ – „Aš čia, mano sūnau“, – atsiliepė šis. Jis tarė: „Ugnies ir malkų yra, bet kurgi avis deginamajai aukai?“ ⁸ Abraomas atsakė: „Dievas pats parūpins avį deginamajai aukai, mano sūnau.“ Ir jiedu draugeėjo toliau.

⁹ Atėjo jiedu į vietą, apie kurią buvo kalbėjęs Dievas. Abraomas pastatė ten aukurą ir sukrovė malkas. Jis surišo savo sūnų Izaoką ir paguldė jį ant aukure sukrautų malkų. ¹⁰ Tuomet Abraomas ištiesė ranką ir pakėlė peilį savo sūnui nužudyti. ¹¹ Bet VIEŠPATIES angelas sušuko jam iš dangaus, tardamas: „Abraomai! Abraomai!“ – „Aš čia!“ – atsiliepė jis. ¹² „Nekelk rankos prieš berniuką, – tęsė, – nieko jam nedaryk! Dabar žinau, kad tu bijai Dievo, nes neatsisakei atiduoti man savo vienturtį sūnų.“ ¹³ Pakėlęs akis Abraomas pamatė aviną, ragais įstrigusį krūme. Abraomas priėjo, paėmė aviną ir paaukojo jį kaip deginamąją auką vietoj savo sūnaus. ¹⁴ O tą vietą Abraomas pavadino „VIEŠPATS parūpins“ vardu, kaip ir nūdien sakoma: „VIEŠPATIES kalne bus parūpinta.“

¹⁵ VIEŠPATIES angelas pašaukė Abraomą iš dangaus antrąkart ¹⁶ ir tarė: „Prisiečiau pačiu savimi, – tai VIEŠPATIES žodis, – kadangi tu tai padarei, neatsisakei atiduoti savo vienturčio sūnaus, ¹⁷ aš tikrai laiminsiu tave ir padarysiu tavo palikuonis tokius gausingus kaip dangaus žvaigždės ir pajūrio smiltys. Tavo palikuonys užims savo priešų vartus, ir ¹⁸ visos tautos žemėje gaus palaiminimą per tavo palikuonis, nes tu buvai klusnus mano balsui.“

¹⁹ Po to Abraomas sugrižo pas tarnus. Jie pakilo ir drauge nuėjo į Beer Šebą. Ir Abraomas likosi gyventi Beer Šeboje.

²⁰ Atsitiko taip, kad po šių įvykių Abraomas gavo žinią: „Milka irgi pagimdė vaikų tavo broliui Nahorui: ²¹ pirmagimį Ucą, jo brolį Būzą, Aramo tėvą Kemuelį, ²² Kesedą, Hazoją,

Pildašą, Idlafą ir Betuelį“. ²³ Betue-
liui gimė Rebeka. Anuos aštuonis
Abraomo broliui Nahorui pagimdė
Milka. ²⁴ O jo sugulovė, vardu Reu-
ma, irgi pagimdė vaikų: Tebachą, Ga-
hamą, Tahašą ir Maaką.

Tikėjimo protėvių kapai

23 Sara gyveno šimtą dvidešimt
septynerius metus. ² Sara mi-
rė Kirjat Arbos mieste (tai yra Hebro-
ne), Kanaano krašte. Abraomas
apverkė ir apraudoją Sarą. ³ Pasi-
traukdamas nuo savo mirusiosios, jis
kreipėsi į hetitus: ⁴ „Nors esu sve-
timšalis ir ateivis, gyvenantis tarp
jūsų, parduokite man vietą kapui pas
jus, kad galėčiau nunešti savo miru-
siją ir palaidoti.“ ⁵ Hetitai atsakė Ab-
raomui: ⁶ „Viešpatie, klausykis mū-
su! Tu esi tarp mūsų Dievo išrinkta-
sis. Laidok savo mirusiąją rinktinė-
se mūsų kapinėse. Niekas iš mūsų
neatsakys kapo tavo mirusiajai pa-
laidoti.“ ⁷ Abraomas pakilo, nusilen-
kė hetitams, krašto gyventojams, ⁸ ir
tarė jiems: „Jeigu sutinkate, kad aš
nuneščiau savo mirusiąją palaidoti,
tai paklauskite manęs ir užtarkite
mane Coharo sūnui Efronui. ⁹ Tepar-
duoda jis man Machpelos olą, kuri
jam priklauso. Ji yra jo lauko pakraš-
tyje. Teparduoda man ją už visą kai-
ną kapavietei tarp jūsų.“ ¹⁰ O Efronas
sėdėjo tarp hetitų. Efronas Hetitas
atsakė Abraomui, girdint visiems he-
titams – visiems,ėjusiems pro jo
miesto vartus, – tardamas: ¹¹ „O ne,
mano viešpatie, klausykis manęs! Aš
duodu tau tą lauką ir duodu tau olą,
esančią jame. Aš duodu tau ją savo
tautiečių akivaizdoje. Palaidok savo

mirusiąją.“ ¹² Tuomet Abraomas nu-
silenkė krašto gyventojams ¹³ ir tarė
Efronui, girdint visiems krašto gy-
ventojams: „O, kad tu manęs paklau-
sytum! Aš duosiu tau lauko kainą.
Priimk ją iš manęs, kad galėčiau ten
palaidoti savo mirusiąją.“ ¹⁴ Efronas
atsakė Abraomui: ¹⁵ „Mano viešpa-
tie, paklausk manęs! Žemės laukas
vertas keturių šimtų sidabrinų še-
kelių – kas tai mudviem, ar ne tiesa?
Eik ir laidok savo mirusiąją.“ ¹⁶ Ab-
raomas susiderėjo su Efronu dėl kai-
nos. Tada Abraomas atsverė Efronui
sidabrą, kurį buvo išsilygęs hetitams
girdint, – keturis šimtus sidabrinų
šekelių pagal įprastinius pirklių
svarsčius.

¹⁷ Taip Efrono laukas Machpeloje
priešais Mamrę – laukas su ola ir
visais tame lauke buvusiais me-
džiais – perėjo ¹⁸ Abraomui kaip jo
nuosavybė hetitų akivaizdoje – aki-
vaizdoje visų,ėjusių pro miesto var-
tus. ¹⁹ Po to Abraomas palaidoją sa-
vo žmoną Machpelos lauko oloje
priešais Mamrę (tai yra Hebroną),
Kanaano krašte. ²⁰ Laukas ir ola iš
hetitų perėjo Abraomo nuosavybėn
kaip kapavietė.

Izaokas ir Rebeka

24 Abraomas buvo senyvo am-
žiaus ir pagyvenęs. O VIEŠ-
PATS buvo laiminęs Abraomą visa-
pusiškai. ² Abraomas tarė savo namų
vyriausiajam tarnui, buvusiam visų
jo turtų valdytoju: „Padėk savo ran-
ką po mano šlaunimi“, ³ ir aš prisaik-
dinsiu tave VIEŠPAČIU, dangaus
Dievu ir žemės Dievu, kad tu neimsi
žmonos mano sūnui iš kanaaniečių

^{24,2a} Priesaikos sutvirtinimo veiksmas.

dukterų, tarp kurių aš gyvenu, ⁴ bet nuvyksi į mano paties kraštą, pas mano giminę, ir parūpinsi žmoną mano sūnui Izaokui.“ ⁵ Tarnas atsakė jam: „O jei moteris nesutiktų sekti mane į šį kraštą? Ar tada privalau nuvesti tavo sūnų į tą kraštą, iš kurio tu atėjai?“ ⁶ Abraomas tarė jam: „Jokiu būdu nevesk ten mano sūnaus!“ ⁷ VIEŠPATIS, dangaus Dievas, kuris paėmė mane iš mano tėvo namų ir iš mano gimtojo krašto, kuris priesaika patvirtino man padarytą pažadą: „Tavo palikuonims duosiu šį kraštą“, jis nusiųs angelą pirma tavęs, ir tu gausi ten žmoną mano sūnui. ⁸ O jei moteris nesutiktų sekti tave, tu būsi laisvas nuo šios priesaikos, bet mano sūnaus ten nevesk!“ ⁹ Tarnas padėjo savo ranką po savo šeimnininko Abraomo šlaunimi ir prisiekė jam.

¹⁰ Tuomet tarnas paėmė dešimt savo šeimnininko kupranugarių, pasiėmęs iš šeimnininko visokių rinktinių dovanų, išvyko ir atkeliavo į Nahoro miestą Aram Naharaimuose. ¹¹ Jis suklupdė kupranugarius už miesto prie šulinio. Diena slinko vakarop. Tuo metu paprastai moterys išeidavo semti vandens. ¹² Jis meldėsi: „VIEŠPATIE, mano šeimnininko Abraomo Dieve, suteik sėkmę man šiandien ir parodyk ištikimą meilę mano šeimnininkui Abraomui. ¹³ Aš stoviu čia, prie šulinio, o miestiečių dukterys antai ateina vandens semtis. ¹⁴ Jei mergaitė, kurios paprašysiu: 'Prašyčiau palenkti savo ąsotį ir duoti man atsigerti', atsakytų: 'Gerk, aš ir tavo kupranugarius pagirdysiu', tebūna ji ta, kurią tu paskyrei savo tarnui Izaokui. Taip aš žinosiu, kad tu parodei ištikimą meilę mano šeimnininkui.“

¹⁵ Vos jam baigus tarti šiuos žodžius, atėjo Rebeka, Abraomo brolio

Nahoro žmonos Milkos sūnaus Betuelio duktė, su ąsočiu ant peties. ¹⁶ Mergina buvo labai graži, vyro nepažinta mergelė. Ji nusileido žemyn prie šulinio, prisipildė ąsotį ir išlipo. ¹⁷ Tuomet tarnas, pribėgęs jos pasitikti, paprašė: „Prašyčiau man duoti gurkšnelį vandens iš savo ąsočio.“ – ¹⁸ „Gerk, mano viešpatie“, – atsakė ji ir, skubiai nuleidusi ąsotį ant rankos, davė jam gerti. ¹⁹ Jam sočiai atsigėrus, ji tarė: „Pasemsiu ir tavo kupranugariams, kad ir jie atsigertų.“ ²⁰ Skubiai išpylusi ąsotį į lovį, ji vėl bėgo prie šulinio daugiau vandens semti, kol prisėmė visiems kupranugariams. ²¹ Tuo tarpu anas vyras stebėjo ją tylomis, norėdamas žinoti, ar VIEŠPATIS padarė jo kelionę sėkmingą, ar ne.

²² Kupranugariams atsigėrus, anas vyras paėmė auksinį nosies žiedą, sveriantį pusšekelį, ir dvi apyrankes, sveriančias dešimt auksinių šekelių. ²³ „Prašyčiau pasakyti, – klausė jis, – kieno tu duktė? Ar yra vietos tavo tėvo namuose mums pernaktuoti?“ ²⁴ Ji atsakė: „Aš esu duktė Betuelio, Milkos sūnaus, kurį ji pagimdė Nahorui“. ²⁵ Ir tęsė: „Mes turime apščiai šiaudų ir pašaro namuose, taip pat ir vietos nakvynei.“ ²⁶ Anas vyras žemai nusilenkė ir pagarbino VIEŠPATĮ, ²⁷ tardamas: „Tebūna pagarbintas VIEŠPATIS, mano šeimnininko Abraomo Dievas, kuris niekada nepagailejo savo gerumo ir ištikimybės mano šeimnininkui, nes atvedė mane tiesiai į mano šeimnininko brolio namus.“

²⁸ Tuomet mergaitė nubėgo ir visa papasakojo savo motinos šeimynai. ²⁹ Rebeka turėjo brolių, vardu Labaną. Labanas išskubėjo pas vyrą prie šulinio, ³⁰ vos pamatęs nosies žiedą bei

apyrankes ant savo sesers rankų ir išgirdęs savo sesers Rebekos žodžius: „Taip tas vyras man kalbėjo.“ Atėjęs pas vyrą, rado jį tebestovintį šalia kupranugarių prie šaltinio. ³¹ „Už-eik, VIEŠPATIES palaimintasis! Kodėl tebestovi lauke, kai tau prirengiau namus ir vietą kupranugariams?“ ³² Vyras užėjo į namus, ir nuo kupranugarių buvo nuimtos naštos. Kupranugariai buvo pašerti šiaudais ir pašaru, o jam ir vyrams, buvusiems su juo, atnešta vandens kojoms nusiplauti. ³³ Bet kai jam buvo paduota valgyti, jis tarė: „Aš nieko nevalgysiu, kol nepasakysiu, ką turiu pasakyti.“ Labanas atsiliepė: „Kalbėk!“

³⁴ „Esu Abraomo tarnas, – pradėjo jis. – ³⁵ VIEŠPATS apščiau palaimino mano šeiminką, ir jis tapo turtingas. Davė jam avių ir galvijų, sidabro ir aukso, vergų ir vergių, kupranugarių ir asilų. ³⁶ Mano šeiminko žmona Sara, būdama senyvo amžiaus, pagimdė šeiminkui sūnų, kuriam šis paskyrė visa, ką turi. ³⁷ Mano šeiminkas prisaikdino mane, tardamas: ‘Neimsi žmonos mano sūnui iš dukterų kanaaniečių, kurių krašte gyvenu, ³⁸ bet nuvyksi į mano tėvo namus, pas mano giminę, ir gausi žmoną mano sūnui.’ ³⁹ Aš sakiau savo šeiminkui: ‘O jei moteris nesutiktų sekti paskui mane?’ ⁴⁰ Bet jis man atsakė: ‘VIEŠPATS, kurio keliais ašėjau, pasiųs savo angelą su tavimi ir padarys tavo kelionę sėkmingą. Tu gausi žmoną mano sūnui iš mano giminės, iš mano tėvo namų. ⁴¹ Nuo priesaikos būsi laisvas tik tada, kai nuvyksi pas mano giminę. Net jeigu jie ir atsisakytų, būsi laisvas nuo priesaikos.’

⁴² Atvykęs šiandien prie šaltinio, meldžiausi: ‘VIEŠPATIE, mano šeiminko Dieve, tebūna tavo valia padaryti mano kelionę sėkmingą!’ ⁴³ Aš stoviu čia, prie vandens šaltinio. Tegul ta jauna moteris, atėjusi semtis vandens, kurios aš paprašysiu: ‘Prašyčiau pagirdyti mane gurkšniu vandens iš savo ąsočio’ ⁴⁴ ir kuri man atsakys: ‘Atsigerk tu pats, o aš pasemsiu vandens ir tavo kupranugariams’, būna ta moteris, kurią VIEŠPATS paskyrė mano šeiminko sūniui.’

⁴⁵ Man dar nebaigus širdyje kalbėti, išėjo Rebeka su ąsočiu ant peties. Ji nusileido prie šaltinio ir pasisėmė vandens. Aš jos paprašiau: ‘Prašyčiau man duoti atsigeriti.’ ⁴⁶ Ji skubiai nukėlė ąsotį nuo peties ir tarė: ‘Gerk! Aš pagirdysiu ir tavo kupranugarius.’ Aš atsigeriau, o ji pagirdė ir mano kupranugarius. ⁴⁷ Tuomet jos ir paklausiau: ‘Kieno tu dukte?’ O ji atsakė: ‘Betuelio, Nahoro sūnaus, kurį Milka jam pagimdė.’ Užkabinau jai ant nosies žiedą ir užmoviau jai ant rankų apyrankes. ⁴⁸ Žemai nusilenkiau ir pagarbinau VIEŠPATĮ, mano šeiminko Abraomo Dievą, atvedusį mane tiesiu keliu gauti mano šeiminko giminaičio dukterį jo sūnui. ⁴⁹ O dabar, jeigu ketinate parodyti mano šeiminkui ištikimą gerumą, tai sakykite, ir jeigu ne, tai sakykite, idant galėčiau pasukti į kairę ar į dešinę.“

⁵⁰ Tuomet Labanas ir Betuelis atsakė: „Reikalas VIEŠPATIES nuspręstas. Mes negalime nieko tau sakyti nei prieš, nei už. ⁵¹ Žiūrėk, Rebeka stovi prieš tave, pasiimk ją ir keliauk. Tebūna ji tavo šeiminko sūnaus žmona, kaip VIEŠPATS kalbėjo.“

⁵² Išgirdęs šiuos žodžius Abraomo tarnas parpuolė kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ. ⁵³ Po to tarnas ištraukė sidabro ir aukso brangenybių bei drabužių ir įteikė juos Rebekai. Jis davė taip pat brangių dovanų jos broliui ir motinai.

⁵⁴ Tuomet jis ir jo palydovai valgė ir gėrė. Jie ten ir pernakvojo. Kai atsikėlė ryto metą, jis tarė: „Leiskite mane atgal pas savo šeimnininką.“

⁵⁵ Bet jos brolis ir motina sakė: „Tepabūna mergaitė su mumis dar valandėlę, bent dešimt dienų, o paskui tegu keliauja.“ – ⁵⁶ „Neužlaiykite manęs, – prašė jis, – nes VIEŠPATS padarė mano kelionę sėkmingą. Leiskite man grįžti pas savo šeimnininką.“

⁵⁷ Jie atsakė: „Pasišaukime mergaitę ir paklauskime, ką ji sakys.“ ⁵⁸ Pasišaukę Rebeką, jie klausė: „Ar nori eiti su šiuo vyru?“ Ji atsakė: „Eisiu.“ ⁵⁹ Tuomet savo seserį Rebeką kartu su žindyve jie išleido su Abraomo tarnu ir jo vyrais. ⁶⁰ Laimindami Rebeką, jie sakė jai:

„Tu, mūsų seserie, / tapk tūkstančiais miriadų! / Tepaima tavo palikuonys / savo priešų vartus.“

⁶¹ Tuomet Rebeka ir jos tarnaitės pakilo, sėdo ant kupranugarių ir sekė paskui vyrą. Tarnas paėmė Rebeką ir išvyko.

⁶² O Izaokas buvo ką tik grįžęs iš Beer Lahai Roijo apylinkės ir apsigyvenęs Negebe. ⁶³ Vieną dieną vakarop Izaokas vaikštinėjo laukuose ir, pakėlęs akis, pamatė besistartinančius kupranugarius. ⁶⁴ Ir Rebeka pakėlė akis ir pamatė Izaoką. Skubiai nulipusi nuo kupranugario, ⁶⁵ ji klausė tarno: „Kas tas vyras, einantis mūsų link, ten lauke?“ Tarnas tarė: „Tai mano šeimnininkas.“ Tuomet ji, paėmusi šydą, apsidengė.

⁶⁶ Tarnas papasakojo Izaokui visa, ką buvo atlikęs. ⁶⁷ Izaokas tuomet nusivedė ją į savo motinos Saros palapinę, vedė Rebeką, ir ji tapo jo žmona. Izaokas mylėjo ją ir rado paguodos po savo motinos mirties.

Ketūros palikuonys

25 Abraomas vedė kitą žmoną, vardu Ketūra. ² Ji pagimdė jam Zimraną, Jokšaną, Medaną, Midjaną, Išbaką ir Šuachą. ³ Jokšanui gimė Šeba ir Dedanas. Dedano palikuonys buvo ašūriečiai, letuškai ir leumai. ⁴ Midjano palikuonys buvo Efa, Eferas, Henochas, Abida ir Eldava. Jie visi buvo Ketūros palikuonys.

⁵ Visa, ką turėjo, Abraomas paliko savo sūnui Izaokui. ⁶ O savo sugulvių vaikams Abraomas davė dovanų dar prie savo galvos, prieš išsiųsdamas juos tolyn nuo savo sūnaus Izaoko rytų link, į Kedemo kraštą.

Abraomo mirtis

⁷ Abraomas gyveno iš viso šimtą septyniasdešimt penkerius metus. ⁸ Jis atsikvėpė paskutinį kartą, mirdamas laimingoje senatvėje, sulaukęs ilgo amžiaus, ir buvo sujungtas su savo gimine. ⁹ Jo sūnūs Izaokas ir Izmaelis palaidojo jį Machpelos oloje, hetito Coharo sūnaus Efrono lauke, esančiame į rytus nuo Mamrės, ¹⁰ tame lauke, kurį Abraomas pirkė iš hetitų. Ten buvo palaidoti Abraomas ir jo žmona Sara. ¹¹ Po Abraomo mirties Dievas laimino jo sūnų Izaoką. Izaokas apsigyveno prie Beer Lahai Roijo vietovės.

Izmaelio palikuonys

¹² Štai Abraomo sūnaus Izmaelio, kurį Abraomui pagimdė Saros vergė, egiptietė Hagara, palikuonys. ¹³ Štai Izmaelio sūnų vardai pagal jų gimimo eilę: Izmaelio pirmagimis Nebajotas, Kedaras, Adbeelis, Mibsamai, ¹⁴ Mišma, Dūma, Masa, ¹⁵ Hadadas, Tema, Jetūras, Nafišas ir Kedma. ¹⁶ Tokie tat Izmaelio sūnūs ir jų vardai pagal gyvenvietes ir stovyklas – dvylika vadų pagal gentis.

(¹⁷ Izmaelis gyveno šimtą trisdešimt septynerius metus. Atsikvėpęs paskutinį kartą ir miręs, jis buvo sujungtas su savo gimine.)

¹⁸ Jie klajojo nuo Havilos prie Šūro, esančio netoli Egipto, iki pat Ašūro. Kiekvienas jų statėsi stovyklas šalia visų savo giminių.

Ezavo ir Jokūbo gimimas

¹⁹ Štai Abraomo sūnaus Izaoko šeimos istorija. Abraomui gimė Izaokas. ²⁰ Izaokas buvo keturiasdešimtmetis, kai vedė Rebeką, aramėjo Betuelio iš Padan Aramo dukterį ir aramėjo Labano seserį. ²¹ Izaokas maldavo VIEŠPATĮ dėl savo žmonos, nes ji buvo nevaisinga. VIEŠPATS išklausė maldą, ir jo žmona Rebeka tapo nėščia. ²² Bet kūdikiai taip grūmėsi vienas su kitu jos iščiose, kad ji prasitarė: „Jei taip, tai kam aš dar gyvenu?“ Tad ji nuėjo VIEŠPATIES pasiteirauti. ²³ O VIEŠPATS atsakė jai:

„Dvi gentys yra tavo iščiose, / dvi atskiros tautos kils iš tavęs. / Bet viena tauta bus stipresnė už kitą, / vyresnioji tarneaus jaunesniajai.“

²⁴ Atėjus metui gimdyti, paaiškėjo, kad jos iščiose buvo dvyniai! ²⁵ Pirmasis buvo rusvas, o visas jo kūnas – tarsi plaukuota skraistė. Užtat jie pavadino jį Ezavu^a. ²⁶ Po to išėjo jo brolis, laikydamasis ranka Ezavo kulno. Užtat jie pavadino jį Jokūbu^b. Izaokas buvo šešiasdešimtmetis, kai jiedu gimė.

²⁷ Kai berniukai užaugo, Ezavas buvo igudęs medžiotojas, laukus mėgstas vyras, tuo tarpu Jokūbas – tylus, mėgstas būti namie prie palapinių. ²⁸ Izaokas mylėjo Ezavą, nes mėgo žvėrieną, o Rebeka mylėjo Jokūbą.

²⁹ Kartą Jokūbui verdant sriubą, Ezavas parėjo iš laukų. Jis buvo labai išalkęs. ³⁰ Ezavas tarė Jokūbui: „Labai prašau duoti man pasrėbti to raudono viralo, nes esu baisiai išalkęs!“ (Todėl Ezavas buvo vadinamas Edomu.^c) ³¹ „Pirmiau parduok man savo pirmagimystę“, – atsakė Jokūbas. ³² Ezavas tarė: „Esu prie mirties, kam man ta pirmagimystė?“ ³³ Bet Jokūbas užsispyrė: „Pirmiau turi man prisiekti.“ Tada jis prisiekė ir pardavė savo pirmagimystę Jokūbui. ³⁴ Tuomet Jokūbas davė Ezavui duonos ir lėšių sriubos. Jis pavalgė, atsigėrė, pakilo ir nuėjo sau. Tiek Ezavui terūpėjo jo pirmagimystė.

Izaokas keliauja į Gerarą

26 Krašte kilo badas, skirtingas nuo ankstesnio bado, kilusio Abraomo dienomis, ir Izaokas išsikėlė į Gerarą pas filistinų karalių Abimelechą. ² VIEŠPATS buvo jam pasirodęs ir sakęs: „Neik į Egiptą. Įsikurk krašte, kurį tau nurodysiu.

^{25,25a} Hebr. „plaukuotas“. ^{25,26b} Hebr. „laikantis kulną“, t.y. sukčius. ^{25,30c} Hebr. „raudonas“.

³ Gyvenk tame krašte kaip ateivis. Aš būsiu su tavimi ir laiminsiu tave. Tau ir tavo palikuonims atiduosiu visus šiuos kraštus, idant įvykdyčiau priesaiką, duotą tavo tėvui Abraomui. ⁴ Aš padarysiu tavo palikuonis tokius gausius, kaip dangaus žvaigždės, atiduosiu visus šiuos kraštus tavo palikuonims, idant visos tautos per tavo palikuonis gautų palaiminimą ⁵ dėl to, kad Abraomas pakluso mano balsui ir vykdė, ką buvau jam paliepęs: įsakymus, nuostatus ir įstatymus.“

⁶ Todėl Izaokas ir apsigyveno Gerare. ⁷ Kai vietiniai vyrai imdavo teirautis apie jo žmoną, jis sakydavo: „Ji mano sesuo.“ Mat jis baiminosis sakyti: „Mano žmona“, manydamas sau: „Šie vietiniai vyrai gali mane užmušti dėl Rebekos, nes ji tokia graži.“ ⁸ Atsitiko taip, kad, jam ten ilgesnį laiką pagyvenus, karalius Abimelechas kartą, žiūrėdamas pro langą, pamatė jį glamonėjant savo žmoną Rebeką. ⁹ Abimelechas pasisaukė Izaoką ir tarė: „Tikrai ji tavo žmona! Kodėl tat sakei: 'Ji mano sesuo'?“ Izaokas jam atsakė: „Todėl, kad maniau per ją galįs netekti gyvybės.“ ¹⁰ O Abimelechas tarė: „Ką tu padarei! Kas nors iš žmonių galėjo su tavo žmona sugulti, ir tu būtum užtraukęs mums kalnę!“ ¹¹ Todėl Abimelechas išpėjo visus žmones, tardamas: „Kas užgautų šį vyrą ar jo žmoną, tas bus nubaustas mirtimi.“

¹² Izaokas tame krašte sėjo javus ir tais metais susilaukė šimteriopo derliaus. VIEŠPATS laimino jį, ¹³ ir žmogus praturtėjo. Jam vis labiau ir labiau sekėsi. Jis tapo labai turtin-

gas, ¹⁴ įsigijo tiek avių bei galvijų kaimenių ir tokią gausią šeimyną, kad filistinai jam pavydėjo. ¹⁵ Užpildami žemėmis, filistinai buvo užvertę visus šulinius, kuriuos iškasė jo tėvo tarnai Abraomo dienomis. ¹⁶ Ir Abimelechas sakė Izaokui: „Pasi-trauk nuo mūsų, nes pasidarei daug stipresnis už mus.“

¹⁷ Todėl Izaokas iš ten ir pasitraukė. Pasistatė palapines Geraro slėnyje ir ten apsigyveno. ¹⁸ Izaokas atnaujino šulinius, iškastus jo tėvo Abraomo dienomis – filistinai buvo juos užvertę po Abraomo mirties – ir davė jiems tuos pačius vardus, kuriais buvo juos pavadinęs tėvas. ¹⁹ Bet kai Izaoko tarnai, kasdami tame slėnyje, aptiko šaltinio vandens šulinį, ²⁰ Geraro kerdžiai susiginčijo su Izaoko kerdžiais, sakydami: „Tas vanduo mūsų!“ Todėl jis pavadino tą šulinį Eseko^a vardu, kadangi ten jie su juo ginčijosi. ²¹ Po to jie iškasė kitą šulinį. Ir dėl jo susiginčijo, užtat jį pavadino Sitna^b. ²² Jis iš ten išsikėlė ir išsikasė dar vieną šulinį. Dėl jo jie nebesiginčijo. Užtat pavadino jį Rehobotais, sakydamas: „Šį kartą VIEŠPATS davė mums šiame krašte apščiai vietos daugintis.“

²³ Iš čia jis nukeliavo į Beer Šebą. ²⁴ Tą pačią naktį pasirodė jam VIEŠPATS ir tarė: „Aš esu tavo tėvo Abraomo Dievas. / Nebijok, nes aš esu su tavimi! / Laiminsiu tave ir padauginsiu tavo palikuonis / dėl savo tarno Abraomo.“

²⁵ Tenai jis pastatė aukurą ir šaukėsi VIEŠPATIES. Ten pasistatė ir palapinę, ten Izaoko tarnai ėmė kasti šulinį.

^{26,20a} Hebr. „ginčas“. ^{26,21b} Hebr. „trukdymas“.

Sandora su Abimelechu

²⁶ Ir Abimelechas atėjo pas jį iš Geraro su savo patarėju Achuzatu bei kariuomenės vadu Picholu. ²⁷ Izaokas paklausė jų: „Ko atėjote pas mane, jei manęs nekenčiate ir atstūmėte nuo savęs?“ ²⁸ Jie atsakė: „Dabar mes aiškiai matome, kad VIEŠPATIS buvo su tavimi, todėl siūlome sudaryti sutartį su priesaika tarp mūsų abiejų – tarp tavęs ir mūsų. Sudarykime sandorą, ²⁹ kad tu nedarytum mums nieko pikta, lygiai kaip mes tavęs neužgavome, visada su tavimi tik gerai elgėmės ir leidome tau iškelti taikingai. Nuo dabar būk VIEŠPATIES palaimintasis!“ ³⁰ Jis iškėlė jiems vaišes, jie valgė ir gėrė. ³¹ Ryta jie pakilo anksti ir prisiekė vienas kitam. Tuomet Izaokas su jais atsisveikino, ir jie išsiskyrė taikiai. ³² Atsitiko taip, kad tą pačią dieną Izaoko tarnai atėjo pas jį su žinia apie jų iškastą šulinį ir pranešė jam: „Radome vandens!“ ³³ Jis pavadino jį Šiba. Todėl iki šios dienos ir mies-to vardas yra Beer Šeba.

³⁴ Ezavas buvo keturiasdešimtmetis, kai vedė Beerio Hetito dukterį Juditą ir Elono Hetito dukterį Basmatą. ³⁵ Jos apkartino Izaoko ir Rebekos gyvenimą.

†
Izaokas palaimina Jokūbą

27 Kai Izaokas jau buvo senas, o jo akys taip aptemusios, kad nebegalėjo matyti, jis pasisaukė savo vyresnįjį sūnų ir tarė jam: „Mano sūnau!“ Šis atsiliepė: „Aš čia.“ ² Anas tarė jam: „Matai, jau pase-nau. Nežinau savo mirties dienos. ³ Taigi imk savo ginklus – strėlinę ir lanką, išeik į laukus ir sumedžiok

man žvėrienos. ⁴ Tuomet paruošk man gardų valgį, kokį aš mėgstu, ir atnešk man pavalgyti, idant prieš mirdamas palaiminčiau tave savo sielos palaiminimu.“

⁵ O Rebeka klausėsi, kai Izaokas kalbėjosi su sūnumi Ezavu. Jam išėjus į laukus medžioti ir parnešti žvėrienos, ⁶ Rebeka tarė sūnui Jokūbui: „Ką tik nugirdau tavo tėvą sakant tavo broliui Ezavui: ⁷ 'Parnešk žvėrienos ir paruošk man gardų valgį pavalgyti, idant prieš mirdamas tave palaiminčiau VIEŠPATIES akivaizdoje.' ⁸ O dabar, mano sūnau, paklausyk mano žodžio ir daryk, ką tau liepiu. ⁹ Nueik prie kaimenės ir parnešk iš ten du rinktinius ožiukus, o aš iš jų paruošiu tavo tėvui valgį, kokį jis mėgsta. ¹⁰ Tu nuneši jį tėvui pavalgyti, idant palaimintų tave prieš mirdamas.“ ¹¹ – „Betgi mano brolis Ezavas yra gauruotas vyras, – atsakė Jokūbas savo motinai Rebekai, – o aš juk plikas! ¹² Jei mane tėvas apčiupinės, aš būsiu jo akyse sukčius ir užsitrauksiu ant savęs prakeikimą, o ne palaiminimą!“ ¹³ O motina jam tarė: „Tekrinta ant manęs tavo prakeikimas, mano sūnau. Tik paklausyk mano žodžio, eik ir parnešk juos man.“

¹⁴ Taigi jis nuėjo, paėmė ir parnešė juos savo motinai, o jo motina paruošė gardų valgį, kokį jo tėvas mėgo. ¹⁵ Tuomet Rebeka paėmė namie paliktus geriausius vyresniojo sūnaus Ezavo drabužius ir apvilko jais jaunesnįjį sūnų Jokūbą. ¹⁶ Be to, jo rankas ir pliką kaklo dalį apdengė ožiukų kailiais. ¹⁷ Po to padavė sūnui Jokūbui į rankas gardų valgį ir duoną, kurią buvo iškepusi.

¹⁸ Jis įėjo pas tėvą ir tarė: „Mano tėve!“ – „Aš čia, – atsiliepė šis. – Kas tu, mano sūnau?“ ¹⁹ Jokūbas tėvui

atsakė: „Aš Ezavas, tavo pirmagimis. Padariau, kaip buvai man liepęs. O dabar prašyčiau sėstis ir pavalgyti mano žvėrienos, idant mane palaimintum savo sielos palaiminimu.“ ²⁰ Bet Izaokas paklausė savo sūnų: „Kaipgi, mano sūnau, taip greitai suradai?“ O jis atsakė: „VIEŠPATS, tavo Dievas, suteikė man laimę.“ ²¹ Tuomet Izaokas tarė Jokūbui: „Eikš arčiau, kad galėčiau tave apčiupinėti ir žinoti, ar iš tikrųjų tu mano sūnus Ezavas ar ne.“ ²² Jokūbas priėjo prie savo tėvo Izaoko, šis apčiupinėjo jį ir tarė: „Balsas – kaip Jokūbo, bet rankos – kaip Ezavo.“ ²³ Taigi neatpažino jo, nes rankos buvo gauruotos kaip ir jo brolio Ezavo. Todėl ir palaimino jį.

²⁴ Jis paklausė: „Ar tai tu mano sūnus Ezavas?“ Ir kai Jokūbas atsakė: „Aš“, – ²⁵ jis tarė: „Paduok man valgi, idant pavalgyčiau savo sūnaus žvėrienos ir palaiminčiau tave savo sielos palaiminimu.“ Anas padavė valgi, ir šis suvalgė, padavė vyną, ir šis išgėrė. ²⁶ Tuomet jo tėvas Izaokas tarė jam: „Mano sūnau, eikš arčiau ir pabučiuok mane.“ ²⁷ Kai Jokūbas priėjo arčiau ir pabučiavo jį, šis užuodė jo drabužių kvapą ir laimino jį, tardamas:

„Ak, kvapas mano sūnaus / tarsi kvapas laukų, / kuriuos VIEŠPATS palaimino. / ²⁸ Tėduoda tau Dievas iš dangaus rasos, / iš žemės derlingumo / ir apščiai grūdų bei vyno. / ²⁹ Tėtarnauja tau tautos, / ir tesilenkia tau gentys. / Valdovu būk savo broliams, / tesilenkia tau tavo motinos sūnūs. / Tėbūna prakeiktas, kas tave keikia, / tėbūna palaimintas, kas tave laimina!“

³⁰ Vos Jokūbui palikus savo tėvą, kai Izaokas buvo baigęs laiminti Jo-

kūbą, parėjo iš medžioklės jo brolis Ezavas. ³¹ Jis taip pat paruošė gardų valgi ir atnešė tėvui. „Teatsisėda mano tėvas, – tarė savo tėvui, – ir tepavalgo savo sūnaus žvėrienos, idant palaimintų mane savo sielos palaiminimu.“ ³² Jo tėvas Izaokas paklausė: „O kas tu būsi?“ – „Tavo pirmagimis sūnus Ezavas“, – atsakė šis. ³³ Dabar Izaoką apėmė baisus drebulys. Jis ir vėl klausė: „Bet kas gi buvo anas, kuris sumedžiojo žvėrieną ir atnešė man? Be to, aš suvalgiau ją prieš tau ateinant ir palaiminau jį! Taip, jis bus palaimintas!“ ³⁴ Išgirdęs tėvo žodžius, Ezavas pratrūko garsiai ir karčiai kukčioti ir sakė tėvui: „Palaimink mane! Taip pat ir mane, tėve!“ ³⁵ Bet tėvas atsakė: „Tavo brolis apgaulingai atėjo ir pasiėmė tavo palaiminimą.“ ³⁶ Ezavas pratarė: „Argi veltui jis buvo pavadintas Jokūbu? Juk jis du kartus apgavo mane! Pirma atėmė mano pirmagimystę, o dabar, žiūrėk, pasiėmė ir mano palaiminimą!“ Jis pridūrė: „Nejaugi nebeliko man jokio tavo palaiminimo?“ ³⁷ Izaokas atsakė Ezavui: „Matai, aš jį jau paskyriau tavo valdovu, padariau visus brolius jo tarnais ir praturtinau jį grūdais ir vynu. Ką tat begaliu padaryti tau, mano sūnau?“ ³⁸ Ezavas maldavo tėvą: „Nejau tik vieną palaiminimą teturi, tėve? Palaimink mane, taip pat ir mane, tėve!“ Ezavas ėmė garsiai verkti.

³⁹ Tuomet jo tėvas Izaokas atsakė jam:

„Štai tavo buveinė bus toli nuo žemės derliaus / ir toli nuo rasos iš aukšto dangaus. / ⁴⁰ Iš kalavijo gyvensi / ir savo broliui tarnausi. / Bet kai sukils, / nusimesi jo jungą nuo sprando.“

⁴¹ Tad Ezavas nekeitė Jokūbo už palaiminimą, kuriuo tėvas buvo jį palaiminęs. Ezavas galvojo: „Artinasi tėvo gedulo dienos, tuomet aš užmušiu savo brolių Jokūbą“. ⁴² Bet vyresniojo sūnaus Ezavo žodžiai buvo persakyti Rebekai. Ji pasišaukė jaunesnįjį sūnų ir pasakė jam: „Žiūrėk, tavo brolis Ezavas niršta, norėdamas tave nužudyti. ⁴³ Todėl dabar, mano sūnau, paklausyk manęs. Bėk tuojau pat pas mano brolių Labaną į Haraną. ⁴⁴ Pasilik pas jį kurį laiką, kol ataus tavo brolio įtūžis, ⁴⁵ kol atslūgs tavo brolio įniršis prieš tave, ir jis užmirš, ką tu jam padarei. Tuomet pasiūsiu, ką nors tave iš ten parvesti. Kam gi turėčiau netekti jūsų tą pačią dieną!“

⁴⁶ Tuomet Rebeka kalbėjo Izaokui: „Apkarto man gyvenimas dėl tų heitių moterų. Jei ir Jokūbas vestų hetitę, tokią kaip jos, čiabuvis, kas gero man gyvenime beliktų?“

28 Tada Izaokas pasišaukė Jokūbą, palaimino ir įsakė: „Neimk žmonos iš kanaaniečių dukterų! ² Keliauk tuojau pat į Padan Aramą, į savo motinos tėvo Betuelio namus, ir ten paimk sau žmoną iš motinos brolio Labano dukterų. ³ Telaimina tave Dievas Visagalis, tepadaro tave vaisingą ir gausų, idant taptum taučių bendrija. ⁴ Tesuteikia tau jis Abraomo palaiminimą – tau ir tavo palikuonims, idant paveldėtum kraštą, kuriame dabar gyveni kaip ateivis, – kraštą, kurį Dievas davė Abraomui.“ ⁵ Izaokas išsiuntė Jokūbą, ir šis iškeliavo į Padan Aramą pas Betuelio Aramėjo sūnų Labaną, Jokūbo ir Ezavo motinos Rebekos brolių.

⁶ O Ezavas pastebėjo, kad Izaokas palaimino Jokūbą bei išsiuntė jį į Padan Aramą ieškoti žmonos, kad,

duodamas savo palaiminimą, įsakė: „Neimk žmonos iš kanaaniečių dukterų“ ⁷ ir kad Jokūbas, pakludamas tėvui ir motinai, buvo iškeliavęs į Padan Aramą. ⁸ Ezavas pamatė, kad kanaanietės moterys labai nepatiko jo tėvui Izaokui. ⁹ Tada Ezavas nuėjo pas Izmaelį ir prie savo turimų žmonių dar paėmė sau žmoną Abraomo sūnaus Izmaelio dukterį Mahalatą, Nebajoto seserį.

Jokūbo sapnas prie Betelio

¹⁰ Jokūbas paliko Beer Šebą ir leidosi Harano link. ¹¹ Pasiėkęs žinomą vietą, jis apsistojo nakvoti, nes saulė jau buvo nusileidusi. Paėmęs iš tos vietos akmenį, pasidėjo po galva ir toje vietoje atsigulė miegoti. ¹² Jis sapnavo. Žiūri, stovi laiptai ant žemės, o jų viršus siekia dangų, ir Dievo angelai laipioja jais aukštyne ir žemyn. ¹³ Žiūri, VIEŠPATS stovi prie jo ir sako: „Aš esu VIEŠPATS, tavo senelio Abraomo ir Izaoko Dievas. Žemė, ant kurios guli, duosiu tau ir tavo palikuonims. ¹⁴ Tavo palikuonys bus tokie gausūs kaip žemės dulkės, tu išsiplėsi į vakarus ir rytus, į šiaurę ir pietus. Visos žemės gentys per tavę ir tavo palikuonis ras palaiminimą. ¹⁵ Būk tikras, aš esu su tavimi! Globosiu tave, kad ir kur eitum, ir sugrąžinsiu tave į šią žemę. Niekada tavęs nepaliksiu, kol neįvykdysiu, ką tau pažadėjau.“

¹⁶ Jokūbas pabudo iš miego ir tarė: „Iš tikrųjų VIEŠPATS yra šioje vietoje, bet aš to nežinojau!“ ¹⁷ Drebulo krečiamas, jis sakė: „Kokia baudi ši vieta! Tai ne kas kita kaip Dievo namai ir dangaus vartai.“

¹⁸ Atsikėlęs anksti rytą, Jokūbas paėmė akmenį, kurį buvo pasidėjęs

po galva, pastatė ji kaip paminklą ir užpylė ant jo viršaus aliejaus.¹⁹ O tą vietą pavadino Beteliu^a, nors anks-tesnis to miesto vardas buvo Lūzas.²⁰ Tuomet Jokūbas padarė įžadą, sak-kydamas: „Jei Dievas pasiliks su ma-nimi, saugodamas mane kelionėje, kuria pradedu, ir duos man duonos valgyti ir drabužių apsivilkti,²¹ idant sugrįžčiau ramybėje vėl į tėvo na-mus, tai VIEŠPATS bus mano Die-vas,²² ir šis akmuo, kurį pastačiau kaip paminklą, bus Dievo namai. O iš viso, ką tu man duodi, tikrai atsei-kėsiu tau dešimtinę.“

Jokūbas pas Labaną

29 Jokūbas vėl leidosi kelionėn ir nuėjo į rytiečių kraštą.² Ten laukuose jis pamatė šulinį. Trys avių kaimenės būriavosi prie šulinio, nes iš jo buvo girdomos kaimenės. Ant šulinio angos buvo užristas didžiulis akmuo.³ Tik kai būdavo ten suvary-tos visos kaimenės, piemenys nuris-davo akmenį nuo šulinio angos, pa-girdydavo avis ir vėl užrisdavo ak-menį į vietą.

⁴ Jokūbas prakalbino juos: „Ma-no broliai, iš kur jūs?“ Tie atsakė: „Iš Harano.“ – ⁵ „O gal pažįstate La-baną, Nahoro sūną?“ – paklausė. „Taip, pažįstame“, – atsakė jie. ⁶ Jis jų klausė: „Kaip jo sveikata?“ – „Gera, jis sveikas, – atsakė jie, – štai jo duktė Rachelė ateina su sa-vo avimis.“ ⁷ Jis tarė: „Žiūrėkite, diena dar ilga, dar ne laikas ginti gyvulius namo. Pagirdykite avis ir ginkite jas ganytis.“ ⁸ „Negalime, – atsakė jie, – kol nesuvarytos visos kaimenės. Tik tuomet nuritame

akmenį nuo šulinio angos ir pagir-dome avis.“

⁹ Jokūbui su jais tebesikalbant, at-ėjo Rachelė su savo tėvo avimis. Ji buvo piemenaitė. ¹⁰ Pamatęs Rache-lę, savo motinos brolio Labano duk-terį, ir savo motinos brolio Labano avis, Jokūbas priėjo, nurito akmenį nuo šulinio angos ir pagirdė savo mo-tinos brolio Labano kaimenę. ¹¹ Tuo-met Jokūbas pabučiavo Rachelę ir balsu pravirko. ¹² Jokūbas pasisakė Rachelėi esąs jos tėvo giminaitis, Re-bekos sūnus. O ji nubėgo ir pasakė savo tėvui.

¹³ Išgirdęs žinią apie sesers sūną Jokūbą, Labanas atskubėjo jo pasitik-ti. Apkabinęs ir išbučiavęs parsivedė jį į savo namus. Jokūbas papasakojo Labanui visa, kas buvo įvykę, ¹⁴ ir Labanas tarė jam: „Esi iš tikrųjų ma-no kūnas ir kraujas!“

Jokūbas veda Lėją ir Rachelę

Jokūbui išbuvus pas Labaną vieną mėnesį, ¹⁵ Labanas pasakė Jokūbui: „Negi dėl to, kad esi ma-no giminaitis, turėtum man už nieką tarnauti? Sakyk, kokia bus tavo alga?“

¹⁶ Labanas turėjo dvi dukteris. Vyresnioji buvo vardu Lėja, o jau-nesnioji – Rachelė. ¹⁷ Lėja turėjo švel-nias akis, o Rachelė buvo dailiai nu-augusi ir graži. ¹⁸ Kadangi jau buvo pamilęs Rachelę, Jokūbas atsakė: „Tarnausiu tau septynerius metus už tavo jaunesniąją dukterį.“ ¹⁹ „Mieliau ją duosiu tau negu kokiam pašalie-čiui. Pasilik pas mane“, – sutiko Labanas. ²⁰ Jokūbas ištarnavo už Ra-chelę septynerius metus, bet jie at-

^{28,19a} Hebr. „Dievo namai“. ^{29,14b} T.y. artimas giminaitis.

rodė jam tarsi keletas dienų – taip labai ją mylėjo.

²¹ Tuomet Jokūbas tarė Labanui: „Duok man mano žmoną, kad galėčiau su ja gyventi, nes mano laikas baigėsi.“ ²² Labanas sukvietė visus vietas žmones ir iškėlė vestuves. ²³ Bet, atėjęs vakarui, paėmė savo dukterį Lėją ir įvedė ją pas Jokūbą. Jokūbas tat ir suėjo su ja. ²⁴ Savo tarnaitę Zilpą Labanas paskyrė dukters Lėjos tarnaitė. ²⁵ Atėjęs rytui, žiūri, šalia Lėja! Jokūbas tarė Labanui: „Ką tu padarei? Argi ne už Rachele tau tarnavau?! Kodėl tat mane apgavai?“ ²⁶ Labanas atsakė: „Mūsų šalyje taip nedaroma, jaunesnioji už vyro neišleidžiama prieš pirmagimę. ²⁷ Su šia baik vestuvių savaitę, ir jei tarnausi man kitus septynerius metus, duosime tau ir aną.“ ²⁸ Jokūbas taip ir padarė – baigė vestuvių savaitę. Tuomet Labanas davė jam savo dukterį Rachelę žmona. ²⁹ Savo tarnaitę Bilhą Labanas paskyrė dukters Rachelės tarnaitė. ³⁰ Jokūbas tada suėjo ir su Rachele; iš tikrųjų Rachelę jis mylėjo labiau negu Lėją. O Labanui atitarnavo dar septynerius metus.

Jokūbo vaikai

³¹ Pamatęs, kad Lėja nemylima, VIEŠPATS padarė ją vaisingą, o Rachelė tuo tarpu liko nevaisinga. ³² Lėja tapo nėščia ir pagimdė sūnų, kurį pavadino Rubenu. Mat ji sakė: „Tai reiškia: ‘Dievas pažvelgė į mano kančią. Dabar mano vyras tikrai mane mylės.’“ ³³ Ji vėl pastojė ir pagimdė sūnų, sakydama: „VIEŠPATS išgirdo, kad aš nemylima, todėl davė ir šį sūnų.“ Užtat ji pavadino jį Simeonu. ³⁴ Vėl ji tapo nėščia ir pagimdė

sūnų, sakydama: „O dabar jau mano vyras prisiriš prie manęs, nes pagimdžiau jam tris sūnus.“ Todėl jis buvo pavadintas Leviu. ³⁵ Dar kartą ji pastojė ir pagimdė sūnų, sakydama: „Šį kartą aš pagarbinsiu VIEŠPATĮ.“ Todėl ji pavadino jį Judu. Tuomet ji liovėsi gimdžiusi.

30 Matydama nepagimdanti Jokūbai vaikų, Rachelė pavydėjo seseriai ir sakė Jokūbai: „Duok man vaikų, antraip aš mirsiu!“ ² Įpykęs Jokūbas jai atkirto: „Argi aš galiu būti Dievas, kuris nedavė tau iščių vaisiaus?“ ³ O ji atsakė: „Žiūrėk, turiu tarnaitę Bilhą. Sueik su ja, idant ji pagimdytų ant mano kelių ir per ją turėčiau vaikų!“ ⁴ Taigi ji davė jam savo tarnaitę Bilhą kaip žmoną, ir Jokūbas suėjo su ja. ⁵ Bilha pastojė ir pagimdė Jokūbai sūnų. ⁶ O Rachelė sakė: „Dievas mane apgynė, iš tikrųjų išgirdo mano balsą ir davė man sūnų.“ Todėl ji pavadino jį Danu. ⁷ Rachelės tarnaitė Bilha vėl pastojė ir pagimdė Jokūbai antrą sūnų. ⁸ Tuomet Rachelė ištare: „Ejau grumtis su savo seserimi lemtingose varžybose ir nugalėjau!“ Užtat ji pavadino jį Naftaliu.

⁹ Pamačiusi nebegalinti gimdyti, Lėja paėmė savo tarnaitę Zilpą ir davė ją Jokūbai žmona. ¹⁰ Tuomet Lėjos tarnaitė Zilpa pagimdė Jokūbai sūnų. ¹¹ Lėja sakė: „Kokia sėkmė!“ ir pavadino jį Gadu. ¹² Lėjos tarnaitė Zilpa pagimdė Jokūbai antrą sūnų. ¹³ Lėja pasakė: „Kokia aš laiminga! Juk visos moterys vadins mane laiminga!“ ir pavadino jį Ašeru.

¹⁴ Vieną dieną per kviečiapjūtę, būdamas laukuose, Rubenas aptiko mandragorų ir parnešė namo savo motinai Lėjai. Rachelė tarė Lėjai:

„Prašyčiau duoti man truputį tavo sūnaus mandragorų.“¹⁵ Lėja jai atšovė: „Nejau tau negana, kad atėmei mano vyrą? Argi norėtum atimti ir mano sūnaus mandragoras?“ Rachelė atsakė: „Teguli jis šią naktį su tavimi už tavo sūnaus mandragoras.“

¹⁶ Taigi vakare, Jokūbui grįžtant iš laukų, Lėja išėjo jo pasitikti ir paskelbė jam: „Turi pas mane ateiti, nes aš nusamdžiau tave už sūnaus mandragoras.“ Tad tą naktį jis gulėjo su ja.¹⁷ Dievas išklaušė Lėjos, ji pastojo ir pagimdė Jokūbui penktą sūnų.¹⁸ Lėja sakė: „Dievas man atlygino už tai, kad daviau savo vyrui tarnaitę“, todėl ir pavadino jį Isacharu.¹⁹ Vėl tapusi nėščia ir pagimdžiusi Jokūbui šeštą sūnų,²⁰ Lėja sakė: „Dievas davė man rinktinę dovaną. Ši kartą mano vyras atneš man dovanų, nes pagimdžiau jam šešis sūnus.“ Ir pavadino jį Zabulonų.²¹ Po to ji pagimdė dukterį ir pavadino ją Dina.

²² Dabar Dievas atsiminė Rachelę, išklaušė jos ir atvėrė jos iščias.²³ Ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų, tardama: „Dievas nuėmė nuo manęs gėdą!“²⁴ Ir pavadino jį Juozapą, sakydama: „Tepridėda man Dievas dar vieną sūnų!“

Jokūbo susitarimas su Labanu

²⁵ Kai Rachelė pagimdė Juozapą, Jokūbas kreipėsi į Labaną: „Leisk man eiti namo, grįžti į savo kraštą.“²⁶ Atiduok man mano žmonas bei vaikus, už kuriuos tau tarnavau, ir leisk man išvykti. Juk žinai, kiek savo darbu tau pasitarnavau.“²⁷ Bet Labanas jam tarė: „O kad aš rasciau malonės tavo akyse! Per būrimą sužinojau, kad VIEŠPATS laimino mane dėl tavęs.“²⁸ Todėl, – tęsė jis, – nustatyk,

kokią tik nori algą, aš mokėsiu.“

²⁹ O Jokūbas atsakė jam: „Pats žinai, kaip tau tarnavau ir kaip sekėsi tavo gyvuliams mano globoje.“³⁰ Juk tas truputis, kurį prieš man ateinant turėjai, apščiai padaugėjo, nes VIEŠPATS laimino tave per viską, ką tik aš dariau. O dabar kada aš begalėsiu aprūpinti ir savo paties namus?“

³¹ Labanas klausė: „Kiek gi turiu tau mokėti?“ Jokūbas atsakė: „Nieko man nemokėk! Jei man padarysi štai ką, aš vėl ganysiu ir rūpinsiuosi tavo kaimene.“³² Apeik šiandien visą savo kaimenę, atskirk iš jos visas taškuotas bei margas avis, visus tamsios spalvos ėriukus ir margas bei taškuotas ožkas. Tokia bus mano alga.

³³ O vėliau, kai ateisi pats patikrinti mano algos, tepaliudija tau mano sąžiningumas už mane: jeigu tarp mano ožkų bus nemargų bei netaškuotų ar avių, kurios ne juodos, tebūna jos laikomos vogtomis.“³⁴ „Puiku, – atsakė Labanas, – tebūna, kaip sakai.“

³⁵ Tad tą pačią dieną Labanas atskyrė ožius, kurie buvo dryžuoti bei taškuoti, ir visas taškuotas bei margas ožkas, turinčias baltų lopų, ir visas juodas avis ir atidavė į savo sūnų rankas.³⁶ Po to nustatė, kad tarp jo ir Jokūbo būtų trijų dienų kelionės atstumas; tuo tarpu Jokūbas toliau ganė likusią Labano kaimenę.

³⁷ Tuomet Jokūbas pasirinko šviežių tuopos, migdolo bei platano lazdu ir išdrožė ant jų baltus dryžius, nulupdamas žievę iki pat lazdu baltumo.³⁸ Nuluptas lazdas išdėliojo priešais kaimenės loviuose – vandens girdyklose, iš kurių kaimenės ateidavo atsigerti. Kadangi gyvuliai kergdavosi, atėję atsigerti,³⁹ ožkos kergėsi priešais lazdas ir vedė dryžuotus, margus bei taškuotus jau-

niklius. ⁴⁰ O avis Jokūbas atskyrė ir kaimenės snukius nukreipė dryžuotų ir visiškai juodų gyvulių Labano kaimenėje link. Taip jis auginosi sau kaimenes ir nemašė jų su Labano kaimenėmis. ⁴¹ Be to, kai kergdavosi stipresnieji kaimenės gyvuliai, Jokūbas padėdavo lazdas į lovius priešais gyvulių akis, idant kergtųsi jas matydami, ⁴² o silpniesiems gyvuliams lazdų nepadėdavo. Taip silpnieji teko Labanui, o stiprieji – Jokūbui. ⁴³ Tai gi žmogus turėjo be galo ir įsigijo ne tik daug kaimenių, bet ir tarnų bei tarnaičių, kupranugarių ir asilų.

Jokūbo pabėgimas

31 Jokūbas nugirdo Labano sūnus kalbant: „Jokūbas pamė visa, kas priklausė mūsų tėvui, ir susikrovė visą šį turtą iš to, kas turėtų priklausyti mūsų tėvui.“ ² Be to, Jokūbas matė, kad ir Labanas nebesielgė su juo taip palankiai, kaip anksčiau. ³ Tada VIŠPATIS tarė Jokūbui: „Grįžk į savo tėvų kraštą, į savo gimtinę. Aš būsiu su tavimi.“ ⁴ Tai gi Jokūbas išsikvietė Rachelę ir Lėją į laukus, kur buvo jo kaimenė, ⁵ ir pasakė joms: „Matau, kad jūsų tėvas nebesielgia su manimi taip palankiai, kaip anksčiau. Bet mano tėvo Dievas buvo su manimi. ⁶ Jūs gerai žinote, kad tarnavau jūsų tėvui visomis savo išgalėmis; ⁷ nors jūsų tėvas dešimt kartų mane apgavo ir pakeitė man algą, Dievas neleido jam manęs nuskriausti. ⁸ Jei jis sakė: ‘Taškuotieji bus tavo alga’, tai visa kaimenė vedė taškuotus, o jei sakė: ‘Dryžuotieji bus tavo alga’, tai visa kaimenė vedė dryžuotus. ⁹ Tad Dievas

atėmė kaimenes iš jūsų tėvo ir atidavė jas man.

¹⁰ Kartą kaimenių kergimo metu sapne staiga pakelčiau akis ir pamatčiau, kad ožiai kaimenėje, kai poravosi, buvo dryžuoti, taškuoti ir margi. ¹¹ Tuomet Dievo angelas sapne man tarė: ‘Jokūbai’, – o aš atsiliepiau: ‘Aš čia!’ ¹² Jis tęsė: ‘Prašyčiau pakelti akis ir įsidėmėti, kad visi ožiai kaimenėje, kai poruojasi, yra dryžuoti, taškuoti ir margi, nes aš matau visa, ką tau darė Labanas. ¹³ Aš esu Dievas, kuris pasirodė tau Betylyje, kur tu patepei paminklinį akmenį ir padarei man įžadą. Dabar palik tuojau pat šį kraštą ir grįžk į savo gimtinę.’“

¹⁴ Tuomet Rachelė ir Lėja, atsaikydamos jam, paklausė: „Argi mes dar turime dalį ar paveldą savo tėvo namuose? ¹⁵ Argi jis nelaiko mūsų svetimomis? Juk ne tik mus pardavė, bet ir už mus gautus pinigų surijo! ¹⁶ Tikrai visi turtai, kuriuos Dievas atėmė iš mūsų tėvo, priklauso mums ir mūsų vaikams. Tad daryk visa taip, kaip Dievas tau įsakė.“

¹⁷ Po to Jokūbas užsodino savo vaikus ir žmonas ant kupranugarių, ¹⁸ suvarė visus savo gyvulius, pasiėmė visą savo sukauptą nuosavybę – visus gyvulius, išgytus Padan Arame, – ir leidosi pas savo tėvą į Kanaano kraštą.

¹⁹ O Labanas buvo išėjęs avių kirpti. Rachelė tuo metu pasivogė savo tėvo šeimos stabus^a. ²⁰ Jokūbas nuslėpė nuo aramėjo Labano, kad ketina bėgti. ²¹ Tai gi jis išbėgo su viskuo, ką turėjo. Pakilo ir, persikėlęs per Eufratą, pasuko Gileado kalnų link.

^{31,19a} Arba terafus.

Labanas vejasi Jokūbą

²² Trečią dieną Labanui buvo pranešta, kad Jokūbas pabėgo. ²³ Pasiėmęs savo brolius, jis vijosi jį septynias dienas ir prisivijo Gileado kalnuose. ²⁴ Bet Dievas atėjo pas aramėją Labaną naktį per sapną ir įspėjo: „Saugokis, negrasink Jokūbui!“

²⁵ Kai Labanas užklupo Jokūbą, Jokūbo palapinė buvo pastatyta aukštesnė. Ir Labanas su broliais pasistatė savo palapines ten pat, Gileado kalnuose. ²⁶ „Ką tu padarei, – Labanas tarė Jokūbui, – apgavai mane ir tarsi kalavijų pasigrobei mano dukteris ir nelaisvę?!“ ²⁷ Kodėl taip slapčia išbėgai, apkvailinai mane ir nepasisakei man? Būčiau išleidęs tave su šventėmis ir dainomis, su būgnelių žvangučiais ir arfomis. ²⁸ Tu neleidai išbučiuoti man net savo sūnų ir dukterų! Pasielgei tikrai kvailai! ²⁹ Aš turiu galios jums visiems žalos padaryti, bet tavo tėvo Dievas vakar naktį man pasakė: ‘Saugokis, negrasink Jokūbui!’“ ³⁰ Na, tiek to, suprantu, tu turėjai iškeliauti, nes buvai labai pasiilgęs tėvo namų, bet kodėl pavogei mano dievus?“ ³¹ Jokūbas atsakė Labanui: „Todėl, kad bijojau, nes maniau, jog jėga atimsi iš manęs savo dukteris. ³² Bet tas, pas ką atrasi savo dievus, neišliks gyvas! Mūsų giminių akivaizdoje parodyk, kas pas mane tau priklauso, ir pasiimk!“ Mat Jokūbas nežinojo, kad Rachelė buvo pasivogusi tuos dievus.

³³ Labanas įėjo į Jokūbo palapinę, į Lėjos palapinę ir dviejų tarnaičių palapines, bet nerado jų. Jis išėjo iš Lėjos palapinės ir įėjo į Rachelės palapinę. ³⁴ O Rachelė, paėmusi dievus, sudėjo juos į kupranugario balną ir

ant jų atsisėdo. Labanas išieškojo visą palapinę, bet nerado, ³⁵ nes ji savo tėvui sakė: „Tenepyksta mano viešpats, kad negaliu prieš tave atsistoti, nes mane užklupo mėnesinės.“ Taigi jis ieškojo, bet savo šeimos dievų nesurado.

³⁶ Dabar Jokūbas įniršo ir pradėjo bartis ant Labano. Jokūbas sakė Labanui: „Kuo aš nusikaltau? Kur mano nuodėmė, kad mane taip įkandin vijaisi? ³⁷ Nors ir visus mano daiktus išnaršei, ką gi iš savo šeimos daiktų suradai? Padėk čia tai prieš mano ir savo gimines, idant jie išsprestų mudviejų bylą. ³⁸ Per tuos dvidešimt metų, kai buvau po tavimi, tavo avys ir ožkos niekada nepersileido, ir aš nė sykio nesivaišinau tavo kaimeinių avinu. ³⁹ Niekada nenešiau tau žvėrių sudraskytų gyvulių, bet pats pakėliau nuostolį. Tu iš manęs išieškojai, nesvarbu, ar tai buvo pagrobta dieną ar naktį. ⁴⁰ Taip man būdavo: dieną pribaidavo kaitra, o naktį – šaltis, negalėdavau akių sudėti. ⁴¹ Per tuos dvidešimt metų, kai buvau su tavimi, keturiolika metų tarnavau tau už dvi tavo dukteris, šešerius – už tavo kaimenę, nes tu dešimt kartų pakeitei man algą. ⁴² Jei-gu mano tėvo Dievas, Abraomo Dievas ir Izaoko Baimė, nebūtų buvęs su manimi, tuščiomis rankomis mane būtumei išleidęs. Dievas matė mano sunkią būklę ir mano rankų triūšą. Užtat praėjusią naktį tave sudraudė.“

Jokūbo ir Labano sandora

⁴³ Atsakydamas Jokūbui, Labanas tarė: „Dukterys yra mano dukterys, vaikai yra mano vaikai, kaimenės yra mano kaimenės; visa, ką matai, pri-

klauso man. Betgi ką galiu su jomis ar vaikais, kuriuos jos pagimdė, šiandien daryti? ⁴⁴ Tad dabar eikš, sudarykime sandorą, tu ir aš; tebūna ji mano ir tavo liudytoja.“ ⁴⁵ Tuomet Jokūbas paėmė akmenį ir pastatė jį kaip paminklą. ⁴⁶ O savo giminėms Jokūbas sakė: „Parinkite akmenų!“ Pririnkę akmenų, jie padarė iš jų kauburį ir prie to kauburio laužė duoną. ⁴⁷ Labanas pavadino jį JegarSahaduta^a, o Jokūbas – Galedu^b. ⁴⁸ „Šis kauburys, – tarė Labanas, – nuo šiandien bus tavo ir mano liudytojas.“ Todėl jis buvo pavadintas Galedu, ⁴⁹ taip pat ir Micpa, nes jis sakė: „Testebi VIEŠPATS mane ir tave, kai mes vienas kito nematysime.“ ⁵⁰ Jei-gu skriausi mano dukteris ar vesi dar kitas moteris be mano dukterų, nors ir nebūtų liudytojo su mumis, atsimink, kad pats Dievas bus mano ir tavo liudytojas.“

⁵¹ Labanas tarė Jokūbui: „Žiūrėk, štai šis kauburys yra paminklas, kurį pastačiau tarp tavęs ir savęs.“ ⁵² Šis kauburys yra liudytojas ir šis paminklas yra liudytojas, kad nei aš žengsiu toliau už šio kauburio ir už šio paminklo prieš tave, nei tu žengsi toliau už šio kauburio ir už šio paminklo prieš mane, norėdamas pikta daryti. ⁵³ Tegu Abraomo Dievas ir Nahoro Dievas, jų tėvų Dievas, būna mūsų teisėjas.“ Jokūbas prisiekė savo tėvo Izaoko Baime. ⁵⁴ Tuomet Jokūbas paukojo atnašą ant kalno ir pakvietė savo giminės pavalgyti. Jie kartu valgė ir praleido naktį kalnuose.

32 Pakilęs anksti rytojaus rytą, Labanas išbučiavo savo vaikaičius bei dukteris ir palaimino. Po

to Labanas leidosi kelionėn namo. ² Ir Jokūbas tęsė savo kelionę. Jį pasitiko Dievo angelai. ³ Juos pamatęs, Jokūbas tarė: „Tai Dievo stovykla!“ Užtat jis tą vietą pavadino Mahanaimais.

Jokūbas siunčia pasiuntinius

⁴ Jokūbas pasiuntė pirma savęs pasiuntinius pas savo brolių Ezavą į Seyro kraštą, Edomo laukus ⁵ ir išakė jiems, tardamas: „Mano viešpačiui Ezavui taip kalbėsite: ‘Taip kalbėjo tavo tarnas Jokūbas. Gyvenau kaip ateivis su Labanu ir užsibuvau ten iki šiol.‘ ⁶ Įsigijau galvijų, asilų, avių kaimenių, tarnų ir tarnaičių. Siunčiu šią žinią savo viešpačiui, idant rasčiau malonę tavo akyse.“

⁷ Pasiuntiniai sugrįžo pas Jokūbą, sakydami: „Nuėjome pas tavo brolių Ezavą. Jis pats, lydimas keturių šimtų vyrų, ateina tavęs pasitikti.“

⁸ Jokūbas labai nusigando. Neri-maudamas jis padalijo žmones, buvusius su juo, avių kaimenes ir galvijų bandas bei kupranugarius į dvi stovyklas, ⁹ galvodamas: „Jei Ezavas užpultų ir sunaikintų vieną stovyklą, tai kita stovykla pabėgs.“

¹⁰ Tuomet jis meldėsi: „Mano tėvo Abraomo Dieve ir mano tėvo Izaoko Dieve, VIEŠPATIE, kuris man sako: ‘Grįžk į savo kraštą, į savo giminę, ir aš tau būsiu geras.’“ ¹¹ Nesu vertas tos visos ištikimos meilės ir tos visos ištikimybės, kurią parodei savo tarnui, nes kadaise tik su lazda rankoje perbridau šį Jordaną, o dabar esu išaugęs į dvi stovyklas. ¹² Prašyčiau išgelbėti mane iš mano brolio rankos – Ezavo rankos, nes aš jo

^{31,47a} Aram. ir ^{47b} hebr. „liudytojo kauburys“.

bijau! Antraip, bijau, jis ateis ir parblokš mane, išžudys motinas ir vaikus. ¹³ Betgi tu pats pasakei: 'Aš būsiu tau labai geras ir padarysiu tavo palikuonis kaip jūros smiltis, kurių dėl gausumo negalima suskaityti.'"

¹⁴ Praleidęs ten tą naktį, jis parinko iš to, ką turėjo po ranka, dovana savo broliui Ezavui: ¹⁵ du šimtus ožkų ir dvidešimt ožių, du šimtus avių ir dvidešimt avinų, ¹⁶ trisdešimt žindančių kupranugarių su jaunikliais, keturiasdešimt karvių ir dešimt jaučių, dvidešimt asilų ir dešimt asilų. ¹⁷ Perdavė juos į savo tarnų rankas, būrį po būrio, ir tarė tarnams: „Eikite pirmą mane, bet laikykitės atstumo tarp būrių.“ ¹⁸ Oėjusiam priekyje nurodė: „Kai mano brolis Ezavas sutiks tave ir paklaus: 'Kieno tu? Kur keliauji? Kieno visa tai, ką tu varai?'“ ¹⁹ tu atsakysi: 'Jie priklauso tavo tarnui Jokūbui. Tai dovana, kurią jis siunčia savo viešpačiui Ezavui. Be to, jis ir pats mums iš paskos ateina.'“ ²⁰ Lygiai taip pat jis įsakė ir antram, ir trečiam, ir visiems, variusiems būrius: „Jūs tą pat sakysite Ezavui, kai jį sutikssite.“ ²¹ Būtinai pridurkite: 'Be to, pats tavo tarnas Jokūbas ateina paskui mus.'“ Mat jis galvojo: „Jei aš iš anksto suminkštinsiu jį dovana ir po to jam pasirodysiu, galbūt jis man atleis.“ ²² Taigi dovanosėjo pirma jo, tuo tarpu jis tą naktį pasiliko stovykloje.

Imtynės su angelu

²³ Tą pačią naktį jis kėlėsi ir, pasiėmęs abi savo žmonas drauge su dviem tarnaitėmis bei vienuolika vaikų, perbrido Jaboko brastą. ²⁴ Perkėlęs juos per upę, jis pergabeno ir visa, ką turėjo. ²⁵ Jokūbas pasiliko

vienas. Tuomet kažkoks vyras grūmėsi su juo iki pat aušros. ²⁶ Matydamas negalįs jo įveikti, tas vyras taip sudavė jam į šlaunies یدubą, kad Jokūbo šlaunis, jam besigalynėjant su tuo vyru, išsinarino. ²⁷ Tuomet jis tarė: „Paleisk mane, nes jau aušta.“ Bet Jokūbas atsakė: „Paleisiu tave tik tada, kai mane palaiminsi.“ ²⁸ O tas paklausė: „Kuo tu vardu?“ – „Jokūbas,“ – atsakė šis. ²⁹ Anas tarė: „Nuo šiol tavo vardas bus nebe Jokūbas, bet Izraelis, nes ėmeisi su Dievu bei žmonėmis ir nugalėjai.“ ³⁰ Tuomet Jokūbas prašė: „Prašyčiau pasakyti man savo vardą.“ Anas atsakė: „Kam gi klausi mano vardo?“ Taip pasakęs, tenai jis palaimino jį.

³¹ Jokūbas pavadino tą vietą Penieliu, tardamas: „Juk aš mačiau Dievą savo akimis, tačiau mano gyvybė buvo apsaugota.“ ³² Saulė tekejo, kai jis, dėl išnarintos šlaunies šlubuodamas, praėjo Penielį. ³³ Todėl iki šios dienos izraelitai nevalgo išijo raumens, esančio šlaunies یدuboje, nes anas sudavė Jokūbui į šlaunies یدubą prie išijo raumens.

Jokūbas susitinka su Ezavu

33 Besižvalgydamas Jokūbas pamatė ateinant Ezavą, lydimą keturių šimtų vyrų. Tuomet jis išskirstė Lejos, Rachelės ir abiejų tarnaičių vaikus, ² pastatydamas tarnaites su jų vaikais priekyje, Lėją su jos vaikais už jų, o Rachelę su Juozapu paskiausiai. ³ O patsėjo pirma visų ir nusilenkė ligi žemės septynis kartus, kol priėjo prie savo brolio.

⁴ O Ezavas atbėgo jo pasitikti, apkabino, puolė jam ant kaklo ir išbučiavo. Jiedu apsiverkė. ⁵ Pakėlęs akis ir pamatęs moteris bei vaikus, Eza-

vas klausė: „Kas gi tie su tavimi?“ Jokūbas atsakė: „Tai vaikai, kuriuos Dievas malonėjo duoti tavo tarnui.“

⁶ Tada priėjo tarnaitės, jos ir jų vaikai, ir žemai nusilenkė, ⁷ po jų priėjo taip pat Lėja su savo vaikais ir žemai nusilenkė, galų gale priėjo Juozapas su Rachele ir žemai nusilenkė.

⁸ O Ezavas vėl klausė: „Ką gi reiškia tas visas būrys, kurį sutikau?“ Jokūbas atsakė: „Kad rasčiau malonę mano viešpaties akyse.“ ⁹ Ezavas tarė: „Aš turiu pakankamai, mano broli! Tebūna tavo, ką turi.“ ¹⁰ Bet Jokūbas tarė: „Ne, prašau tave! Jei randu malonę tavo akyse, tai priimk iš mano rankų dovaną. Iš tikrųjų man matyti tavo veidą yra tarsi matyti Dievo veidą; taip maloniai mane priėmėi. ¹¹ Prašyčiau priimti mano dovaną, kurią tau atvariaui, nes Dievas man buvo maloningas, ir aš turiu visko apščiai“. Taip raginamas Ezavas priėmė.

Jokūbas atsiskiria nuo Ezavo

¹² Tuomet Ezavas tarė: „Leiskimės į kelionę kartu, aš eisiu greta tavęs.“

¹³ O Jokūbas atsakė jam: „Kaip mano viešpats žino, vaikai silpni. Be to, avių kaimenės bei galvijų bandos turi žinduklių, ir kelia man rūpestį. Greičiau varant, jie išvargtų per vieną dieną, ir visi gyvuliai nugaištų. ¹⁴ Tekeliauja mano viešpats pirma savo tarno, tuo tarpu aš keliausiu toliau pamažu pagal žinginę priekyje einančių galvijų ir pagal žinginę vaikų, kol neateisiu pas savo viešpatį į Seyrą.“

¹⁵ Ezavas tarė: „Leisk man bent palikti su tavimi keletą mano žmonių.“ Bet jis atsakė: „Kam gi? Mano

viešpats man per daug geras.“ ¹⁶ Taigi Ezavas tą dieną leidosi kelionėn į Seyrą. ¹⁷ O Jokūbas keliavo Sukotų link, ten pasistatė namus ir padarė pastoges savo gyvuliams. Todėl tos vietos vardas yra Sukotai.

¹⁸ Taigi parėjęs iš Padan Aramo, Jokūbas saugiai atkeliavo į Sichemo miestą Kanaano krašte ir pasistatė palapines priešais miestą. ¹⁹ Žemės sklypą, ant kurio buvo pasistatęs palapinę, jis pirkė už šimtą aukso gabalų iš Sichemo tėvo Hamoro sūnų. ²⁰ Ten pastatė aukurą ir pavadino jį El Elohe Izraelis“.

Dinos išprievartavimas

34 Lejos duktė Dina, kurią ji buvo pagimdžiusi Jokūbui, nuėjo aplankyti kai kurių krašto moterų. ² Šalies vado Hamoro Hivo sūnus Sichemas pamatė ją, pasigrobė ir jėga privertė su juo gulėti. ³ Jis lipte prilipo prie Jokūbo dukters Dinos, išimylėjo mergaitę ir stengėsi laimėti jos širdį. ⁴ Sichemas prašė ir savo tėvo Hamoro: „Gauk tą mergaitę man žmona.“

⁵ Jokūbas išgirdo, kad Sichemas išniekino jo dukterį Diną. Bet jo sūnūs buvo laukuose su galvijais, todėl jis tylėjo, kol jie sugrižo. ⁶ Sichemo tėvas Hamoras atėjo pas Jokūbą pasikalbėti ⁷ kaip tik tuo metu, kai jo sūnūs parėjo iš laukų. Išgirdę, kas buvo atsitikę, vyrai buvo pritrenkti ir degė pykčiu, nes Sichemas, gulėdamas su Jokūbo dukterimi, buvo padaręs gėdą Izraeliui. Tokio dalyko pakęsti negalima!

⁸ O Hamoras kalbėjo su jais, sakydamas: „Mano sūnus Sichemas visa

^{33,20a} Hebr. „Dievas, Izraelio Dievas“.

širdimi trokšta jūsų dukters. Duokite ją jam žmona. ⁹ Giminiuokitės su mumis: duokite mums savo dukteris, imkite sau mūsų dukteris! ¹⁰ Įsikursite tarp mūsų ir kraštas bus jums atviras: gyvenkite, laisvai kilnokitės, išigykite jame nuosavybę.“ ¹¹ Tada pats Sichemas jos tėvui ir broliams sakė: „Leiskite man rasti malonę jūsų akyse! Aš mokėsiu, ko tik iš manęs pareikalausite. ¹² Reikalaukite iš manęs vedybų kraičio ir dovanų, kokių tik norite, mokėsiu, ko tik iš manęs reikalausite. Tik duokite man mergaitę žmona.“

Jokūbo sūnų kerštas

¹³ Jokūbo sūnūs atsakė Sichemui ir jo tėvui, kalbėdami klastingai, nes jis buvo išniekęs jų seserį Diną. ¹⁴ Tad jie sakė jiems: „Mes tokio dalyko negalime daryti – duoti savo seserį neapipjaustytam vyrui, nes tai užtrauktų mums gėdą. ¹⁵ Tik su tokia sąlyga sutiksime su tavimi: jei jūs, apipjaustydami visus savo vyriškius, tapsite kaip mes. ¹⁶ Tada mes duosime jums savo dukteris ir imsimės sau jūsų dukteris, kursimės tarp jūsų ir tapsime viena tauta. ¹⁷ Bet jeigu mūsų nepaklausysite ir nebūsite apipjaustyti, pasiimsime savo dukterį ir eisime sau.“

¹⁸ Jų žodžiai patiko Hamorui ir jo sūnui Sichemui. ¹⁹ Jaunuolis nedelsė tai padaryti, nes žavėjosi Jokūbo dukterimi. Be to, jis buvo labiau gerbiamas negu bet kas kitas savo tėvo namuose. ²⁰ Taigi Hamoras ir jo sūnus Sichemas nuėjo į miesto vartus ir kalbėjo savo miesto vyrams, sakydami: ²¹ „Tie žmonės mums draugiški. Tesikuria jie krašte ir tesikilnoja jame laisvai, nes krašte yra apščiai

jiems vietos. Galėsime imti jų dukteris į žmonas ir duoti jiems savo dukteris. ²² Bet jie sutiks gyventi tarp mūsų ir tapti viena tauta tik su šia sąlyga: visi mūsų vyriškiai turi būti apipjaustyti, kaip kad ir jie yra apipjaustyti. ²³ Argi tuomet nepriklausys mums jų galvijai ir nuosavybė – visi jų gyvuliai? Tik sutikime su jais, ir jie gyvens su mumis.“ ²⁴ Visi stiprūs miesto vyrai sutiko su Hamoru ir jo sūnumi Sichemu, visi vyriškiai buvo apipjaustyti – visi stiprūs miesto vyrai.

²⁵ Trečią dieną, kai jie dar kentėjo skausmus, du Jokūbo sūnūs – Simeonas ir Levis, Dinos broliai, pasiėmę kalavijus, nelauktai užpuolė miestą ir išžudė visus vyriškius. ²⁶ Ir Hamorą bei jo sūnų Sichemą nudūrė kalaviju, atsiėmė Diną iš Sichemo namų ir išėjo. ²⁷ Tuomet kiti Jokūbo sūnūs, aptikę nužudytuosius, apiplėšė miestą už tai, kad jų sesuo buvo išniekinta. ²⁸ Jie pasiėmė jų avių kaimenes ir galvijų bandas, asilus ir visą, kas buvo mieste ir laukuose. ²⁹ Visą jų turtą, visus vaikus ir žmonas – visą, kas tik buvo namuose, jie pasiėmė kaip belaisvius ir grobį.

³⁰ Tada Jokūbas tarė Simeonui ir Leviui: „Užkrovėte man bėdą, padarydami mane bjaurų krašto gyventojams – kanaaniečiams ir perizams. Skaičiumi mano vyrų yra tik keletas. Jei jie susibūrę užpuls mane, būsiu sunaikintas aš ir mano šeima.“ ³¹ Bet jie atsakė: „Argi su mūsų seserimi turėtų būti elgiamasi kaip su kekše?“

Jokūbas grįžta į Betelį

35 Dievas tarė Jokūbui: „Pakilk, eik į Betelį ir ten apsi-
stok. Padaryk ten aukurą Dievui,

kuris tau pasirodė, kai tu bėgai nuo savo brolio Ezavo.“ ² Užtat Jokūbas savo šeimai ir visiems buvusiems su juo įsakė: „Atsikratykite svetimų dievų, kuriuos turite prie savęs, nusiplaukite ir apsivilkite šviežiais drabužiais.“ ³ Tuomet ateikite, kilsi-
me į Betelį. Ten aš padarysiu aukurą Dievui, kuris išklausė mane pavojaus dieną ir buvo su manimi, kur tikėjau.“ ⁴ Jie atidavė Jokūbui visus svetimus dievus, kuriuos turėjo, ir auskarus iš ausų^a. Jokūbas užkasė juos po ažuolu prie Sichemo.

⁵ Kai jie vėl leidosi kelią, didžiulė Dievo baimė taip apėmė visus aplinkinius miestus, kad jie nesivijo Jokūbo sūnų. ⁶ Taigi Jokūbas atkeliavo į Lūžą, tai yra Betelį, Kanaano krašte, jis ir visi su juo buvę žmonės. ⁷ Ten jis pastatė aukurą ir pavadino tą vietą El Beteliu, nes ten, jam bėgant nuo savo brolio, buvo apsirėišęs Dievas.

⁸ Rebekos žindyvė Debora numirė ir buvo palaidota po ažuolu žemiau Betelio. Užtat jis buvo pavadintas Verksmo ažuolu.

⁹ Dievas vėl pasirodė Jokūbui, jam sugrįžus iš Padan Aramo, ir palaimino jį. ¹⁰ Dievas tarė jam:

„Tavo vardas yra Jokūbas. / Nebėsi daugiau vadinamas Jokūbu, / nes tik Izraelis bus tavo vardas.“

Taip jis pavadino jį Izraeliu.

¹¹ Dievas tarė jam:

„Aš esu Dievas Visagalis. / Būk vaisingas ir auk! / Tauta, netgi tautų bendrija, išaugs iš tavęs, / ir iš tavęs kils karaliai. / ¹² Kraštą, kurį daviau Abraomui ir Izaokui, / dabar duodu tau. / Ir tavo būsimiems palikuonims / aš duosiu šį kraštą.“

¹³ Tuomet Dievas pranyko nuo jo toje vietoje, kur buvo su juo kalbėjęs. ¹⁴ Toje vietoje, kur buvo su juo kalbėjęs, Jokūbas pastatė paminklinį akmenį, atnašavo ant jo liejamąją auką ir apliejo jį aliejumi. ¹⁵ Vietą, kurioje Dievas su juo kalbėjosi, Jokūbas pavadino Beteliu.

¹⁶ Tada jie iškeliavo iš Betelio. Jiems dar tebesant netoli nuo Efratos, Rachelė gimdė, ir jos gimdymas buvo sunkus. ¹⁷ Kai gimdymo skausmai tapo nebepakeliami, pribuvėja tarė jai: „Nebijok, nes dabar turėsi kitą sūnų.“ ¹⁸ Paskutiniu atsikvėpimu, nes jau merdėjo, ji pavadino jį Ben Oniu^b. Tačiau jo tėvas pavadino jį Benjaminu^c. ¹⁹ Rachelė numirė ir buvo palaidota prie kelio į Efratą, tai yra Betliejų. ²⁰ Ant jos kapo Jokūbas pastatė paminklinį akmenį. Tai Rachelės kapo paminklinis akmuo, esantis ten iki šios dienos. ²¹ Izraelis keliavo toliau ir pasistatė palapinę už Migdal Edero.

²² Izraeliui gyvenant tame krašte, Rubenas nuėjo ir sugulė su savo tėvo sugulove Bilha. Izraelis apie tai išgirdo.

Jokūbo sūnų buvo dvylika. ²³ Lėjos sūnūs: Jokūbo pirmagimis Rubenas, Simeonas, Levis, Judas, Isacharas ir Zabulonai. ²⁴ Rachelės sūnūs: Juozapas ir Benjaminas. ²⁵ Rachelės tarnaitės Bilhos sūnūs: Danas ir Nafhtalis. ²⁶ Lėjos tarnaitės Zilpos sūnūs: Gadas ir Ašeras. Tokie tat buvo Jokūbo sūnūs, gimę jam Padan Arame.

Izaoko mirtis

²⁷ Jokūbas parėjo namo pas savo tėvą Izaoką į Mamrę, prie Kirjat

^{35,4a} Jie nešioti kaip amuletai. ^{35,18b} Hebr. „skausmo sūnus“. ^{35,18c} Hebr. „dešinės sūnus“.

Arbos, tai yra Hebrono, kur Abromas ir Izaokas buvo gyvenę kaip ateiviai. ²⁸ Izaokas buvo šimto aštuoniasdešimt metų, ²⁹ kai atsiduso paskutinį kartą. Jis mirė, ir žiloje senatvėje, turėdamas daug metų, buvo sujungtas su savo gimine. Jo sūnūs Ezavas ir Jokūbas palaidojo jį.

Ezavo palikuonys

36 Štai Ezavo, tai yra Edomo, palikuonys. ² Ezavas paėmė sau žmonas iš kanaaniečių: Elono Hetito dukterį Adą, Cibeono Hivo sūnaus Anos dukterį Oholibamą ³ ir Izmaelio dukterį bei Nebajoto seserį Basmatą. ⁴ Ada Ezavui pagimdė Elifazą, Basmata pagimdė Reuelį, ⁵ o Oholibama pagimdė Jeušą, Jalamą ir Korahą. Tokie tat yra sūnūs, gimę jam Kanaano krašte.

⁶ Tuomet Ezavas pasiėmė savo žmonas, sūnus, dukteris ir visus namiškius, galvijus ir visus gyvulius, visą nuosavybę, kurią buvo įsigijęs Kanaane, ir nusikėlė į kraštą, buvusį šiek tiek toliau nuo jo brolio Jokūbo. ⁷ Mat jų nuosavybė buvo tapusi per didelę jiems kartu gyventi. Kraštas, kuriame jie buvo ateiviai, negalėjo jų išlaikyti su tokiomis kaimenėmis. ⁸ Taigi Ezavas apsigyveno Seyro aukštumose. Ezavas yra Edomas.

⁹ Štai edomitų protėvio Ezavo palikuonys Seyro aukštumose. ¹⁰ Štai Ezavo sūnų vardai: Ezavo žmonos Ados sūnus Elifazas, Ezavo žmonos Basmatos sūnus Reuelis. ¹¹ Elifazo sūnūs buvo Temanas, Omaras, Cefojas, Gatamas ir Kenazas. ¹² (Timna buvo Ezavo sūnaus Elifazo sugulovė; ji pagimdė Elifazui Amaleką.) Tokie tat buvo Ezavo žmonos Ados sūnūs. ¹³ Reuelio sūnūs: Nahatas, Zerachas,

Šama ir Miza. Tokie tat buvo Ezavo žmonos Basmatos sūnūs. ¹⁴ Cibeono sūnaus Anos dukters Oholibamos sūnūs: Jeušas, Jalamas, Korahas; juos ji pagimdė Ezavui.

¹⁵ Štai Ezavo sūnų gentys. Ezavo pirmagimio Elifazo palikuonys: Temano gentis, Omaro gentis, Cefojo gentis, Kenazo gentis, ¹⁶ Koraho gentis, Gatamo gentis ir Amaleko gentis. Elifazo gentys Edomo krašte kilusios iš Ados sūnų. ¹⁷ Ezavo sūnaus Reuelio palikuonys: Nahato gentis, Zeracho gentis, Šamos gentis ir Mizos gentis. Reuelio gentys Edomo krašte kilusios iš Ezavo žmonos Basmatos. ¹⁸ Ir štai Ezavo žmonos Oholibamos palikuonys: Jeušo gentis, Jalamo gentis ir Koraho gentis. Šios gentys kilusios iš Ezavo žmonos Oholibamos, Anos dukters. ¹⁹ Tokie tat yra Ezavo, tai yra Edomo, sūnūs ir jų gentys.

²⁰ Štai Seyro Horo sūnūs, čiabuviai krašto gyventojai: Lotanas, Šobalas, Cibeonas, Ana, ²¹ Dišonas, Eceras ir Dišanas. Tai horų gentys – Seyro sūnūs Edomo krašte. ²² Lotano sūnūs buvo Horis ir Hemamas, o Lotano sesuo – Timna. ²³ Šobalo sūnūs: Alvanas, Manahatas, Ebalas, Šefojas ir Onamas. ²⁴ Cibeono sūnūs: Aja ir Ana. (Pastarasis yra tas Ana, kuris aptiko karšto vandens šaltinius dykumoje, ganydamas savo tėvo Cibeono asilus.) ²⁵ Anos vaikai: Dišonas ir duktė Oholibama. ²⁶ Dišano sūnūs: Hemdanas, Ešbanas, Itranas ir Keranas. ²⁷ Ecerio sūnūs: Bilhanas, Zavanas ir Akanas. ²⁸ Dišano sūnūs: Ūcas ir Aranas. ²⁹ Horų gentys: Lotano gentis, Šobalo gentis, Cibeono gentis, Anos gentis, ³⁰ Dišono gentis, Ecerio gentis ir Dišano gentis. Tokie tat yra horų vadai, pagal jų kiltis Seyro krašte.

³¹Štai karaliai, valdę Edomo krašte pirma negu bet koks karalius valdė izraelitus. ³²Beoro sūnus Bela karaliavo Edome ir jo miestas buvo Dinhaba. ³³Bela mirė, ir Zeracho iš Bocros sūnus Jobabas vietoj jo tapo karaliumi. ³⁴Jobabas mirė, ir Hušamas iš temanų krašto vietoj jo tapo karaliumi. ³⁵Hušamas mirė, ir Bedado sūnus Hadadas – tas, kuris nugalejo midjaniečius Moabo krašte – vietoj jo tapo karaliumi; jo miesto vardas buvo Avitas. ³⁶Hadadas mirė, ir Samla iš Masrekos vietoj jo tapo karaliumi. ³⁷Samla mirė, ir Saulius iš Rehobotų ant Upės^a kranto vietoj jo tapo karaliumi. ³⁸Saulius mirė, ir Achboro sūnus Baal Hananas vietoj jo tapo karaliumi. ³⁹Achboro sūnus Baal Hananas mirė, ir Hadaras tapo vietoj jo karaliumi; jo miesto vardas buvo Pavas. Jo žmona, Me Zahabo dukters Matredos duktė, vadinosi Mehetabelė.

⁴⁰Štai Ezavo genčių vardai pagal jų kiltis ir vietovių vardus: Timnos gentis, Alvos gentis, Jeteto gentis, ⁴¹Oholibamos gentis, Elos gentis, Pinono gentis, ⁴²Kenazo gentis, Termano gentis, Mibcaro gentis, Magdielio gentis ir Iramo gentis. Tokios tat yra Edomo, tai yra Edomo tėvo Ezavo, gentys pagal gyvenvietes jų užvaldytame krašte.

Juozapas ir jo broliai

37 Bet Jokūbas įsikūrė krašte, kuriame jo tėvas buvo gyvenęs kaip ateivis – Kanaano krašte. ²Štai pasakojimas apie Jokūbo šeimą. Būdamas septyniolikos metų, Juozapas ganė su broliais avių kaimenę,

padėdamas savo tėvo žmonų Bilhos ir Zilpos sūnams. Jis tėvui papasakojo apie jų blogus darbus.

³Izraelis mylėjo Juozapą labiau už bet kurį kitą savo vaiką, nes šis buvo jam gimęs senatvėje. Jis buvo jam pasiūdinęs puošnų apdarą su rankovėmis. ⁴Matydami, kad tėvas jį myli labiau už kitus, broliai jo taip nekenė, kad vengdavo net pasisveikinti.

⁵Kartą Juozapas susapnavo sapną ir papasakojo jį savo broliams. Šie ėmė dar labiau jo nekęsti. ⁶„Paklauskite, kokią sapną sapnavau!“ – sakė jis jiems. ⁷„Mes rišome lauke pėdus. Staiga mano pėdas atsistojo ir stovejo, o jūsų pėdai susirinko aplink ir žemai nusilenkė mano pėdai!“

⁸Jo broliai atsakė: „Bene ketini tapti mūsų karaliumi? Bene iš tikrųjų ketini mus valdyti?“ Dėl kalbų apie sapnus jie ėmė dar labiau jo nekęsti.

⁹Jis sapnavo dar vieną sapną ir papasakojo jį savo broliams, tardamas: „Štai sapnavau dar vieną sapną: saulė, mėnulis ir vienuolika žvaigždžių man lenkėsi!“ ¹⁰Bet kai papasakojo jį savo tėvui ir broliams, tėvas apibarė. „Ką gi reiškia tas tavo sapnas? Ką susapnavai? Negi mes – aš pats, tavo motina ir tavo broliai – turėsime ateiti ir nusilenkti tau ligi žemės?“ ¹¹Broliai jam pavydėjo, bet ir tėvas šio įvykio negalėjo užmiršti.

Broliai parduoda Juozapą

¹²Kartą, kai broliai buvo nuvarę tėvo kaimenę ganytis prie Sichemo, ¹³Izraelis tarė Juozapui: „Tavo broliai, kaip žinai, gano prie Sichemo. Pasiruošk, siųsiu tave pas juos.“ – „Pasiruošęs!“ – atsakė šis. ¹⁴Izraelis

^{36,37a} T.y. Eufrato.

tada paliepė jam: „Nueik ir sužinok, kaip laikosi tavo broliai, kaip sekasi kaimenei, ir parnešk man žinių.“ Taip jis išsiuntė jį iš Hebrono slėnio.

Juozapas pasiekė Sichemą, ¹⁵ ir vienas vyras susitiko jį, beklajojantį po laukus. „Ko ieškai?“ – paklausė jo tas vyras. ¹⁶ „Savo brolių ieškau, – atsakė jis. – Ar negalėtum pasakyti, kur jie gano kaimenę.“ ¹⁷ Vyras atsakė: „Jie iš čia iškeliavo. Girdėjau iš tikro juos sakant: 'Eikime į Dotaną.'“ Tad Juozapas pasekė savo brolius ir atrado juos Dotane. ¹⁸ O šie pastebėjo jį iš tolo ir pirma, negu jis prie jų priartėjo, ėmė tartis jį nužudyti. ¹⁹ Vieni kitiems jie sakė: „Va, ateina tas sapnuotojas! ²⁰ Eime, užmuškime jį ir įmeskime į kokią nors duobę. Sakysime, kad plėšrus žvėris jį sudraskė. Tuomet pamatysime, kas išeis iš jo sapnų.“ ²¹ Bet Rubenas, tai išgirdęs, stengėsi jį išgelbėti iš jų rankų ir sakė: „Neatimkime jam gyvybės.“ ²² Rubenas kalbėjo jiems: „Nepraliekite kraujo! Va, įmeskite jį į aną duobę dykumoje, bet patys rankos prieš jį nekelkite!“ Jis norėjo jį išgelbėti iš jų rankų ir sugrąžinti tėvui. ²³ Taigi kai Juozapas atėjo pas brolius, jie atėmė iš jo apdarą, puošnųjį apdarą su rankovėmis, kuriuo buvo apsivilkęs, ²⁴ o jį patį įmetė į vandens duobę. Duobė buvo tuščia, vandens joje nebuvo.

²⁵ Jie susėdo valgyti. Žvalgydamiesi pamatė ateinant iš Gileado izmaelitų karavaną su sakais, balzamu ir kvapiaisiais syvais apkrautais kupranugariais, keliaujantį į Egiptą. ²⁶ Tuomet Judas tarė savo broliams: „Kokia mums nauda, jei nužudome savo brolių ir nuslepiame jo kraują? ²⁷ Eime, verčiau parduokime

jį izmaelitams. Nekelkime rankos prieš jį, nes jis juk mūsų brolis, mūsų pačių kūnas!“ Broliai jo paklausė. ²⁸ Kai keletas midjaniečių pirkliųėjo pro šalį, jie ištraukė Juozapą iš duobės ir pardavė izmaelitams už dvidešimt sidabrinių. O tie nusivedė Juozapą į Egiptą.

²⁹ Vėl atėjęs prie duobės ir pamatęs, kad Juozapo duobėje nebėra, Rubenas persiplėšė drabužius. ³⁰ Jis grįžo pas savo brolius, sakydamas: „Berniukas dingo! Ką dabar daryti?“ ³¹ Tuomet jie paėmė Juozapo puošnųjį apdarą, paplovė ožiuką ir pamirkė tą apdarą jo kraujyje. ³² Puošnųjį, ilgomis rankovėmis apdarą nunešdino tėvui, sakydami: „Mes radome jį. Prašom pasižiūrėti, ar tai tavo sūnaus apdaras ar ne.“ ³³ Tėvas pažino ir tarė: „Mano sūnaus apdaras! Plėšrus žvėris jį prarijo! Juozapas tikrai žvėries sudraskytas!“ ³⁴ Tuomet Jokūbas persiplėšė drabužius, apsijuosė ašutine ir raudėjo sūnaus daug dienų. ³⁵ Visi sūnūs ir dukterys stengėsi jį paguosti, bet jis atsisakė būti paguostas ir sakė: „Ne! Aš liūdėdamas žengsiu į Šeolą“ pas savo sūnų.“ Taip tėvas jį apraudėjo. ³⁶ Tuo tarpu midjaniečiai buvo jį pardavę Egipte vienam faraono pareigūnui Potifarui, sargybos viršininkui.

Judas ir Tamara

38 Atsitiko taip, kad maždaug tuo pačiu metu Judas pasitraukė nuo savo brolių ir pasistatė palapinę arti tokio adulamiečio, vardu Hyra. ² Ten jis pamatė vieno kanaaniečio, vardu Šuva, dukterį, vedė ir su ja gyveno. ³ Ji tapo nėščia ir

pagimdė sūnų, o jis pavadino jį Eru.
⁴ Ji vėl tapo nėščia, pagimdė sūnų ir pavadino jį Onanu.
⁵ Po to ji dar kartą pagimdė sūnų ir pavadino jį Šela. Ji pagimdė jį, būdama Kezibe.

⁶ Savo pirmagimiui sūnui Erui Judas paėmė žmoną, vardu Tamara.
⁷ Bet Judo pirmagimis Eras buvo nedoras VIEŠPATIES akyse. VIEŠPATS atėmė jam gyvastį.
⁸ Tuomet Judas tarė Onanui: „Sueik su savo brolio žmona ir, atlikdamas jai svainio pareigą, duok savo broliui palikuonį.“
⁹ Bet Onanas, žinodamas, kad palikuonis nebus jo, sueidamas su brolio žmona, visada išliedavo savo sėklą ant žemės, nes nenorėjo duoti savo broliui palikuonio.
¹⁰ Ką jis darė, buvo nedora VIEŠPATIES akyse. VIEŠPATS ir jam atėmė gyvastį.
¹¹ Tuomet Judas tarė savo marčiai Tamarai: „Gyvenk kaip našlė savo tėvo namuose, kol užaugs mano sūnus Šela“, – nes baiminosi, kad ir šis nenumirtų kaip jo broliai. Tamara išėjo ir gyveno savo tėvo namuose.

¹² Praslinkus ilgokam laikui, mirė Judo žmona, Šūvos duktė. Praėjus gedulo metui, Judas drauge su bičiumi adulamiečiu Hyra nukeliavo į Timną pas savo avių kirpėjus.
¹³ Kai Tamarai buvo pasakyta: „Tavo uošvis eina į Timną avių kirpti“, –
¹⁴ ji nusivilko našlės drabužius, apsigaubė šydu ir atsisėdo prie įėjimo į Enaimus, prie kelio į Timną. Ji matė, kad Šela jau užaugs, tačiau ji nebuvo duota jam kaip žmona.
¹⁵ Pamatęs Judas ją palaikė kekše, nes ji buvo užsidengusi veidą.
¹⁶ Pasukęs prie jos į pakele, jis tarė: „Nagi eikš, noriu su tavim sueiti“, nes nežinojo, kad tai jo marti.

O ji užklauė: „O ką man duosi, kad sueitumei su manimi?“
¹⁷ Jis atsakė: „Ožiuką iš kaimenės atsiųsiu.“ Bet ji atsakė: „Turi man palikti užstatą, kol atsiųsi.“
¹⁸ Jis tarė: „Kokį užstatą tau palikti?“ Ji atsakė: „Savo antspaudą žiedą, juostą ir lazda, kurią turi rankoje.“ Jis padavė juos, suėję su ja, ir ji tapo nuo jo nėščia.
¹⁹ Tuomet ji pakilo ir nuėjo sau, nusiėmė šydą ir apsilvilkė našlės drabužius.

²⁰ Kai Judas pasiuntė ožiuką per savo bičiulį adulamietį, norėdamas atsiimti iš tos moters užstatą, šis negalėjo jos surasti.
²¹ Jis klausinėjo miesto žmones: „Kurgi ta šventyklos kekšė“, kuri buvo pakeleje prie Enaimų?“ Bet jie atsakė: „Ten niekada tokios nebuvo.“
²² Tad jis sugrižo pas Judą ir pranešė: „Neradau jos. Be to, vietos žmonės sako, kad ten niekada tokios nebuvo.“
²³ Judas atsakė: „Tepasilaiko ji juos sau, antraip žmonės ims iš mūsų juoktis. Juk pats matai: siunčiaau ožiuką, o tu negalėjai jos surasti.“

²⁴ Maždaug po trijų mėnesių Judo buvo pranešta: „Tavo marti Tamara pasielgė kaip kekšė. Be to, per savo kekšystę ji tapo nėščia.“ – „Išveskite ją, – šaukė Judas, – tebūna ji sudeginta!“
²⁵ Vedama laukan, ji pasiuntė uošviui žinią: „Aš nėščia nuo vyro, kuriam priklausau šie daiktai. Prašom patikrinti, – pridūrė ji, – kieno šie daiktai: antspaudą žiedas, juosta ir lazda.“
²⁶ Judas atpažino juos ir tarė: „Ji teisesnė negu aš, nes aš jos nedaviau savo sūnui Šelai.“
Daugiau jis su ja nebesuėjo.

²⁷ Atėjus gimdymo metui, pasirodė, kad jos iščiose buvo dvynukai!
²⁸ Jai

^{38,21a} Hebr. *qedēšāh* – pašventinta moteris, turėdavusi lytinių santykių su vyrais pagonių religijos apvaisinimo apeigose.

gimdant, vienas kūdikis iškišo rankutę. Pribuvėja ėmė ir užrišo ant rankutės raudoną siūlą, sakydama: „Šis išėjo pirmas“. ²⁹ Bet kaip tik tuo metu jis įtraukė rankutę, ir išėjo jo brolis. Pribuvėja ištare: „Kokią spragą sau pasidarei!“ Todėl jis buvo pavadintas Perezu. ³⁰ Po to išėjo jo brolis su raudonu siūlu ant rankutės. Jis buvo pavadintas Zerachu.

Juozapas ir Potifaro žmona

39 Kai Juozapas buvo nuvestas į Egiptą, iš ten atvedusių izmaelitų jį nupirko Potifaras – egiptietis, faraono pareigūnas, sargybos viršininkas. ² Kadangi VIEŠPATS buvo su Juozapu, jam labai sekėsi. Egiptietis šeimininkas priskyrė jį prie savo namiškių. ³ Kai šeimininkas pamatė, kad VIEŠPATS su juo ir visa, ką tik jis darė, VIEŠPATS laimino sėkme, ⁴ Juozapas rado malonę jo akyse ir tapo jo asmeniniu tarnu. Ilgainiui jis padarė jį savo namų prievaizdu ir patikėjo jam visa, ką turėjo. ⁵ Nuo to laiko, kai šeimininkas padarė jį prievaizdu savo namų ir viso, ką turėjo, VIEŠPATS laimino egiptiečio namus dėl Juozapo. Iš tikrųjų VIEŠPATIES palaima lydėjo visa, ką jis turėjo ir namie, ir laukuose. ⁶ Pavėdęs Juozapui visa, ką turėjo, turėdamas Juozapą prie savęs, jis pats niekuo nebesirūpino, tik savo valgiu.

O Juozapas buvo dailiai nauagęs ir gražus. ⁷ Po kiek laiko jo šeimininko žmona užmetė akį į Juozapą ir tarė jam: „Sugulk su manimi.“ ⁸ Jis atsisakė. „Žiūrėk, – tarė jis šeimininko žmonai, – man esant čia, mano šeimininkas niekuo nesirūpina namuose. Sudėjo man į rankas visa, ką turi. ⁹ Šiuose namuose jis ne vir-

šesnis už mane, nėra nieko, kas nebūtų man pavesta, išskyrus tave, nes tu jo žmona. Kaipgi galėčiau taip nedorai pasielgti ir nusidėti Dievui?“

¹⁰ Nors ji meilinosi Juozapui diena iš dienos, jis nesutiko su ja sugulti ar bendrauti. ¹¹ Tačiau vieną dieną, jam atėjus į namus atlikti savo darbų, viduje nesant kitų namiškių, ¹² ji įsikibo į jo drabužį, sakydama: „Sugulk su manimi!“ Bet jis ištrūko ir išbėgo laukan, palikdamas savo drabužį jos rankoje. ¹³ Pamačiusi, kad jis, palikęs savo drabužį jos rankoje, išbėgo laukan, ¹⁴ susišaukė tarnus ir sakė jiems: „Tik pasižiūrėkite! Atvedė pas mus hebrajų mums ižeisti! Jis įsibrovė pas mane su manimi sugulti, bet aš šaukiau kiek galėdama. ¹⁵ Išgirdęs mane klykiančią visu balsu, jis paliko savo drabužį prie manęs, pasitraukė ir išbėgo laukan.“

¹⁶ Drabužį ji pasidėjo prie savęs, kol parėjo namo šeimininkas. ¹⁷ Tuomet papasakojo jam tą patį, sakydama: „Tas hebrajas vergas, kurį pas mus atvedei, įsibrovė manęs ižeisti, ¹⁸ bet kai tik aš pakėliau balsą ir pradėjau šaukti, jis paliko savo drabužį prie manęs ir išbėgo laukan.“

¹⁹ Išgirdęs savo žmoną sakant: „Taip ir taip su manimi pasielgė tavo tarnas“, šeimininkas užsidegė pykčiu. ²⁰ Šeimininkas suėmė jį ir įmetė į kalėjimą, kuriame buvo laikomi karaliaus kaliniai. Bet net tame kalėjime ²¹ VIEŠPATS buvo su Juozapu, parodė jam ištikimą meilę ir nuteikė kalėjimo viršininką maloniai su juo elgtis. ²² Kalėjimo viršininkas atidavė į Juozapo rankas visus tame kalėjime buvusius kalinius. Ir kas tik ten buvo reikalinga atlikti, per jį buvo padaryta. ²³ Kadangi VIEŠPATS buvo su juo, kalėjimo vir-

šininkas pats neprižiūrėjo nieko, kas buvo Juozapui patikėta. Ką tik jis darė, VIEŠPATS laimino sėkme.

Faraono tarnų sapnai

40 Praėjus kuriam laikui po šių įvykių, atsitiko taip, kad Egipto karaliaus vynininkas ir kepėjas nusikalto savo valdovui, Egipto karaliui. ²Faraonas užpyko ant dviejų savo pareigūnų – vyriausiojo vynininko ir vyriausiojo kepėjo – ³ir įkalino juodu sargybos viršininko namuose, tame pačiame kalėjime, kur buvo kalinamas Juozapas. ⁴Kalėjimo viršininkas paskyrė jiems Juozapą, ir šis jiems patarnavo. Kalėjime jie sėdėjo ilgoką laiką.

⁵Viena ir tą pačią naktį abu – kalėjime sėdį Egipto karaliaus vynininkas ir kepėjas – susapnavo sapną, kuris kiekvienam iš jų galėjo būti reikšmingas. ⁶Atėjęs pas juos ryto metą, Juozapas pastebėjo, kad jie abu paniurę. ⁷Buvusius su juo šeimininko kalėjime faraono pareigūnus jis pradėjo klausinėti: „Kodėl gi šiandien tokie liūdni jūsų veidai?“ ⁸Šie atsakė: „Sapnavome sapnus, ir nėra kas mudviem juos išaiškintų.“ Juozapas tarė jiems: „Dievas tikrai gali išaiškinti! Prašau papasakoti juos man.“

⁹Tuomet vyriausiasis vynininkas papasakojo Juozapui savo sapną. „Mano sapne, – sakė jis Juozapui, – prieš mane stovėjo vynmedis. ¹⁰Ant vynmedžio buvo trys šakos. Vos joms išsprogus, tuoj pasirodė ant jų žiedai, ir iš kekių prisirpo vynuogės. ¹¹O aš rankoje laikiau faraono taurę, nuskyčiau vynuogių, išspaudžiau jas į faraono taurę ir padaviau taurę faraonui.“ ¹²Juozapas jam tarė: „Štai koks jo aiškinimas. Trys šakos reiškia

trys dienos. ¹³Dar trys dienos, ir faraonas pakels tavo galvą ir sugrąžins tave į savo tarnybą. Tu vėl padavinėsi taurę faraonui, kaip kad anksčiau darei, būdamas jo vynininku. ¹⁴Bet prisimink mane, kai tau bus gera; prašau padaryti man tą malonę ir paminėti mane faraonui, kad mane išlaisvintų iš šios vietos. ¹⁵Mat iš tikrųjų aš buvau apgaule pagrobtas iš hebrajų žemės, o ir čia nesu padaręs nieko, už ką būtų reikėję mane įmesti į šią duobę.“

¹⁶Pamatęs, kaip palankiai jis aiškino, vyriausiasis kepėjas tarė Juozapui: „Ir aš sapnavau sapną. Žiūriu, trys vytelių pintinės man ant galvos. ¹⁷Viršutinėje pintinėje buvo visokiausi kepėjo gaminiai faraonui, bet paukščiai lesė juos iš pintinės ant mano galvos.“ ¹⁸Juozapas atsakė: „Štai koks jo aiškinimas. Trys pintinės reiškia tris dienas. ¹⁹Dar trys dienos, ir faraonas pakels tavo galvą – nuo tavęs! – pakabins tave ant stulpo, ir paukščiai les tavo kūną.“

²⁰Iš tikrųjų trečią dieną, savo gimtadienį, faraonas iškėlė vaišes visiems savo tarnams ir pakėlė vyriausiojo vynininko galvą bei vyriausiojo kepėjo galvą savo tarnų aki-vaizdoje. ²¹Jis sugrąžino vyriausiąjį vynininką į savo tarnybą, ir šis vėl padavinėjo taurę faraonui. ²²O vyriausiąjį kepėją pakabino ant stulpo, kaip Juozapas ir buvo jiems aiškinęs. ²³Tačiau vyriausiasis vynininkas Juozapo neprisiminė, netgi pamiršo jį.

Faraono sapno aiškinimas

41 Praėjus dvejiems metams, faraonas sapnavo sapną. Jis matė save stovintį prie Nilo. ²Žiūri, iš Nilo išbrenda septynios karvės,

gražios ir riebios, ir ganosi melderne.³ Žiūri, paskui jas išbrido iš Nilo kitos septynios karvės, bjaurios ir liesos, ir prieina prie pirmųjų karvių ant Nilo kranto.⁴ Bjauriosios ir liesosios karvės ėmė ir suėdė septynias gražiasias ir riebiasias karves. Tuomet faraonas nubudo.

⁵ Jis užmigo ir sapnavo kitą sapną. Žiūri, septynios javų varpos, pilnos ir sveikos, auga ant vieno stiebo.⁶ Žiūri, po jų išaugo septynios tuščios ir rytų vėjo nualintos varpos.⁷ Tuščiosios varpos ėmė ir prarijo anas septynias pilniasias ir sveikasias varpas. Tuomet faraonas nubudo ir suprato, kad tai buvo sapnas.⁸ Rytą jo dvasia buvo apimta nerimo. Jis įsakė sušaukti visus Egipto žynius ir išminčius. Faraonas papasakojo jiems savo sapnus, bet nebuvo kas juos faraonui išaiškinti.

⁹ Tuomet vyriausiasis vynininkas tarė faraonui: „Privalau šiandien prisiminti savo kaltes.“¹⁰ Kartą faraonas supyko ant savo tarnų ir įkalino mane bei vyriausiąjį kepeją sargybos viršininko namuose.¹¹ Mudu – jis ir aš – tą pačią naktį sapnavome po sapną, kiekvienas kitoki, turintį reikšmės tik tam, kuris jį sapnavo.¹² Ten buvo su mumis jaunas hebrajas, sargybos viršininko tarnas. Kai papasakojome, jis mums išaiškino mūsų sapnus kiekvienam pagal jo sapną.¹³ Kaip jis mums išaiškino, taip ir įvyko. Aš buvau sugrąžintas į tarnybą, o kepejas pakabintas ant stulpo.“

¹⁴ Faraonas įsakė pašaukti Juozapą, ir jis tuojau pat buvo išvestas iš kalėjimo. Nusiskutęs ir pakeitęs drabužius, jis atėjo pas faraoną.¹⁵ Faraonas tarė Juozapui: „Sapnavau sapną, ir nėra nė vieno, kas galėtų jį išaiškinti. Bet girdėjau apie tave, kad

užtenka tau išgirsti sapną, ir gali jį išaiškinti.“¹⁶ Juozapas atsakė faraonui: „Ne aš! Dievas duos faraonui tikrą atsakymą.“

¹⁷ Tada faraonas papasakojo Juozapui: „Sapne aš stovėjau ant Nilo kranto.¹⁸ Žiūriu, iš Nilo išbrido septynios karvės, riebios ir gražios, ir ganėsi melderne.¹⁹ Po to, žiūriu, paskui jas išbrido kitos septynios karvės – kaulėtos, labai bjaurios ir sulysusios. Niekada nebuvo matęs tokių bjaurių visame Egipto krašte!²⁰ Liesosios ir bjauriosios karvės suėdė pirmąsias septynias karves.²¹ Bet ir kai buvo jas suėdusios, niekas nebūtų galėjęs pasakyti, kad jos buvo tai padariusios, nes atrodė lygiai taip prastai kaip pirma. Tada aš nubudau.²² Vėl užmigau ir sapne mačiau septynias javų varpas, pilnas ir sveikas, augančias ant vieno stiebo.²³ Žiūriu, po jų išdygo septynios varpos susitraukusios, menkos, rytų vėjo nualintos.²⁴ Ir menkosios varpos prarijo sveikasias! Papasakojau savo žyniams, bet nė vienas jų nepajėgė išaiškinti.“

²⁵ Tuomet Juozapas tarė faraonui: „Faraono sapnas yra tik vienas. Dievas apreiškė faraonui, ką jis ruošiasi daryti.“²⁶ Septynios sveikos karvės reiškia septynerius metus ir septynios sveikos varpos reiškia septynerius metus. Sapnai reiškia tą patį.²⁷ Septynios liesos ir bjaurios karvės, išbridusios po jų, reiškia septynerius metus, kaip ir tuščios bei rytų vėjo nualintos septynios varpos. Tai septyneri bado metai.²⁸ Taigi tai reiškia tai, ką jau sakiau faraonui: Dievas parodė faraonui, ką jis ruošiasi daryti.²⁹ Tikėk manimi, ateis septyneri didelio pertekliaus metai visame Egipto krašte.³⁰ Po jų užeis septyneri

bado metai. Visas Egipto žemės perteklius bus užmirštas, badas nualins kraštą.³¹ Po to neliks krašte jokio pertekliaus ženklų dėl to bado, nes jis bus be galo sunkus.³² O tai, kad faraonas sapnavo tą patį sapną du sykį, reiškia, jog reikalingas Dievo nusprendimas ir Dievas nedels jį įvykdyti.³³ Užtat dabar faraonas teparenka įžvalgų ir išmintingą vyrą ir tepadarą jį viso Egipto krašto valdytoju.³⁴ Tiesima faraonas žygių paskirti kraštui prievaizdus ir imti vieną penktadalį Egipto krašto derliaus septynerius pertekliaus metus.³⁵ Tesurenka šių ateinančių gerųjų metų maisto atsargas, tesukaupia grūdus miestuose maistui faraono valdžioje ir ten jį telaiko.³⁶ Tai bus maisto atsargos kraštui, idant nepražūtų kraštas nuo bado, kai Egiptą ištiks septyneri bado metai.“

Juozapas – Egipto valdytojas

³⁷ Faraonas ir visi dyariškiai pritarė jo žodžiams.³⁸ Faraonas tarė savo dvariškiams: „Argi galėtume rasti kitą panašų į jį – vyrą, taip apdovanoję Dievo dvasia?“³⁹ Faraonas tarė Juozapui: „Kadangi Dievas tau visa tai nurodė, nėra kito tokio įžvalgaus ir išmintingo kaip tu.“⁴⁰ Tu būsi mano namų valdytoju, ir visi mano žmonės klausys tavo įsakymų. Tik sostu aš būsiu už tave viršesnis.⁴¹ Žiūrėk, – sakė faraonas Juozapui, – skiriu tave viso Egipto krašto valdytoju.“⁴² Nusimovęs nuo rankos savo antspaudą žiedą, faraonas užmovė jį Juozapui ant rankos, apriėmęs plonos drobės drabužiais ir uždėjo jam ant kaklo aukso grandinę.⁴³ Tuomet įsodino jį į savo vyriausio pareigūno vežimą, ir prekyje jo buvo šaukiama:

„Klaupkitės!“ Taigi faraonas padarė jį viso Egipto krašto valdytoju.⁴⁴ Be to, faraonas Juozapui sakė: „Aš esu faraonas, tačiau be tavo sutikimo niekas nepajudins nei rankos, nei kojos visame Egipto krašte.“⁴⁵ Faraonas pavadino Juozapą Cafnat Paneahu ir davė jam žmoną Asenatą, Ono kunigo Potiferos dukterį. Taip Juozapas gavo valdžią Egipte.

⁴⁶ Juozapas buvo trisdešimtmetis, kai pradėjo tarnauti faraonui, Egipto karaliui. Juozapas paliko faraoną ir keliavo po visą Egipto kraštą.⁴⁷ Per septynerius pertekliaus metus žemė davė gausių derlių.⁴⁸ Jis surinko visą septynerių metų derlių, Egipto krašto pertekliaus metų derlių, ir sukaupe jį miestuose, kiekviename mieste padėdamas derlių iš apylinkės laukų.⁴⁹ Juozapas rinko grūdus tokiais dideliais kiekiais lyg pajūrio smėlį, kad liovėsi juos net seikėti, nes nebebuvo įmanoma suseikėti.

⁵⁰ Prieš užėinant bado metams, Juozapas turėjo du sūnus, kuriuos jam pagimdė Asenata, Ono kunigo Potiferos duktė.⁵¹ Pirmagimį Juozapas pavadino Manasu, „nes, – sakė jis, – Dievas padarė, kad visiškai užmirščiau visą savo vargą ir tėvo namus.“⁵² O antrąjį pavadino Efraimui, „nes Dievas padarė mane vaisingą mano nelaimių šalyje.“

⁵³ Septyneri pertekliaus metai, dziuginę Egipto kraštą, pasibaigė,⁵⁴ ir septyneri bado metai prasidėjo taip, kaip Juozapas buvo sakęs. Badas užėjo visuose kraštuose, tik visame Egipte buvo maisto.⁵⁵ Kai ir visas Egipto kraštas pradėjo badauti, žmonės šaukėsi faraono, prašydami duonos. O faraonas visiems egiptiečiams sakė: „Eikite pas Juozapą. Ką jis jums sakys, tai ir darykite.“

⁵⁶ Kadangi badas buvo apėmęs visą kraštą, Juozapas atidarė visus atsargų sandėlius ir dalijo grūdus egiptiečiams, nes badas Egipto krašte buvo nuožmus. ⁵⁷ Iš tikrųjų visas pasaulis ėjo pas Juozapą į Egiptą pirkti grūdų, nes badas slėgė visą pasaulį.

Juozapo broliai Egipte

42 Sužinojęs, kad Egipte esama grūdų atsargų, Jokūbas tarė savo sūnams: „Ko dairotės vieni į kitus? ² Girdėjau, – tęsė jis, – kad Egipte esama grūdų atsargų. Nueikite tenai ir nupirkite mums grūdų, kad išliktume gyvi ir nemirtume.“ ³ Tada dešimt Juozapo brolių nuėjo į Egiptą grūdų pirkti. ⁴ Bet Juozapo brolio Benjamino jis neišsiuntė su broliais, nes bijojo, kad jį gali ištikti nelaimė. ⁵ Taigi Izraelio sūnūs buvo tarp atėjusiųjų į Egiptą pirkti grūdų, nes badas buvo pasiekęs Kanaano kraštą.

⁶ Juozapas buvo krašto valdytojas. Jis pardavinėjo grūdus visiems krašto žmonėms. Ir Juozapo broliai atėjo, lenkdamiesi jam ligi pat žemės. ⁷ Pamatęs savo brolius, Juozapas juos atpažino, bet elgėsi kaip svetimas ir kalbėjo šiurkščiai. „Iš kur atėjote?“ – klausė. Jie atsakė: „Iš Kanaano krašto maisto pirkti.“ ⁸ Nors Juozapas savo brolius ir buvo atpažinęs, jie jo neatpažino. ⁹ Prisiminęs sapnus, kuriuos buvo apie juos sapnavęs, Juozapas tarė jiems: „Jūs šnipai. Atėjote apžiūrėti silpnųjų krašto vietų!“ – ¹⁰ „O ne, mūsų viešpatie! – sakė jie, – tavo tarnai iš tikrųjų atėjo maisto nusipirkti. ¹¹ Mes visi – to paties vyro sūnūs; mes – dori žmonės. Tavo tarnai niekada nebuvo šnipai.“ ¹² Bet jis atsakė jiems: „Netiesa! Jūs atėjote apžiūrėti silpnųjų krašto vietų!“

¹³ Jie tvirtino: „Mes, tavo tarnai, esame dvylika brolių, sūnūs vieno vyro Kanaano krašte. Tikėk mumis, jauniausias dabar su mūsų tėvu, o vieno nebėra.“ ¹⁴ Bet Juozapas sakė jiems: „Kaip sakiau, taip ir yra: jūs – šnipai! ¹⁵ Štai kaip būsite ištirti: kol neateis čia jūsų jauniausias brolis, prisiekiu faraono gyvybe, neišeisite iš šios vietos! ¹⁶ Pasiųskite vieną iš jūsų atvesti jūsų brolio, tuo tarpu kiti bus uždaryti į kalėjimą, kol nebus ištirti jūsų žodžiai, ar tai, ką sakėte, yra tiesa ar ne. Antraip, prisiekiu faraono gyvybe, jūs iš tikrųjų šnipai!“ ¹⁷ Paskui jis įkalino juos sargybos namuose trims dienoms.

¹⁸ Trečią dieną Juozapas tarė jiems: „Darykite, ką sakau, ir išliksite gyvi, nes aš bijau Dievo. ¹⁹ Jei esate dori žmonės, sargybos namuose, kur esate įkalinti, tepasilieka vienas jūsų brolių. O kiti eikite, neškitės namo grūdus savo badaujančioms šeimynoms ²⁰ ir atveskite pas mane savo jauniausią brolių, idant būtų patvirtinti jūsų žodžiai ir jūs nemirtumėte.“ Jie sutiko tai padaryti, ²¹ sakydami vieni kitiems: „Vargas mums! Esame baudžiami už savo brolių. Matėme jo širdies skausmą, kai jis maldavo mus, tačiau nenorėjome klausytis. Todėl šis skausmas mus ir užgriuvo.“ ²² Tuomet Rubenas prabilo ir pasakė jiems: „Argi neišpėjau jūsų nedaryti nieko bloga berniukui? Bet jūs nenorėjote klausyti! Dabar reikia atsiskaityti už jo kraują.“ ²³ Jie nežinojo, kad Juozapas juos suprato, nes kalbėjosi su jais per vertėją. ²⁴ Nusigręžęs nuo jų, jis verkė. Kai pajėgė vėl su jais kalbėtis, paėmė iš jų Simeoną ir liepė surišti jų akyse. ²⁵ Tada Juozapas įsakė pripildyti jų maišus grūdų, sugrąžinti kiekvieno

vyro pinigų į jo maišą ir aprūpinti maistu kelionei. Taip ir buvo padaryta.

²⁶ Užkėlę ant asilų savo grūdus, jie iš ten iškeliavo. ²⁷ Nakties užėjoje atrišęs savo krepšį duoti pašaro asilui, vienas jų pamatė pačiame viršuje savo pinigų. ²⁸ „Mano pinigai sugražinti, – šaukė jis savo broliams, – žiūrėkite, jie mano krepšyje!“ Jiems nusmelkė širdis. Drebdami, vienas kitą jie klausė: „Kas tai, ką Dievas mums padarė?“

²⁹ Parėję į Kanaano kraštą pas savo tėvą Jokubą, jie papasakojo jam visa, kas buvo atsitikę, sakydami: ³⁰ „Ano krašto valdytojas kalbėjo su mumis šiurkščiai ir apkaltino mus krašto šnipinėjimu. ³¹ Bet mes jam sakėme: 'Esame dori žmonės, niekada nešnipinėjome!' ³² Mes esame dvylika brolių, sūnūs savo tėvo. Vieno nebėra, o jauniausias dabar su mūsų tėvu Kanaano krašte.' ³³ Tada ano krašto valdytojas pasakė mums: 'Štai kaip aš sužinosiu, ar jūs dori žmonės. Palikite vieną brolių su manimi, imkitės grūdų savo badaujančioms šeimynoms ir eikite namo. ³⁴ Atveskite pas mane savo jauniausią brolių, kad žinočiau, jog esate dori žmonės, o ne šnipai. Tuomet gražinsiu jums jūsų brolių, ir galėsite laisvai keliauti po kraštą.'“

³⁵ Išpildami maišus, jie kiekvienas rado maiše savo pinigų! Pamatę savo pinigų maišelius, jie ir jų tėvas nusigando. ³⁶ Jų tėvas Jokubas tarė jiems: „Jūs man vis atimate vaikus: nebėra Juozapo, nebėra Simeono, norite atimti ir Benjaminą. Visa tai turi mane ištikti!“ ³⁷ Tuomet Rubenas tarė savo tėvui: „Galėsi užmušti abu mano sūnus, jei aš neparvesiu jo atgal pas tėvą. Duok jį į mano rankas,

ir aš parvesiu jį atgal pas tėvą.“ ³⁸ Bet jis atsakė: „Mano sūnus negali eiti su jumis, nes jo brolis miręs ir jis vienas tėra likęs. Jeigu jūsų kelionėje ištiktų jį nelaimė, jūs nustumtumėte mano žilą galvą iš širdgėlos į Šeolą.“

Antroji kelionė į Egiptą

43 Badas vis labiau slėgė kraštą. ² Kai jie suvalgė iš Egipto parsineštus grūdus, tėvas tarė jiems: „Nueikite vėl, nupirkite mums šiek tiek maisto.“ ³ Bet Judas tėvui atsakė: „Tas vyras griežtai įspėjo mus, sakydamas: 'Nepasirodykite man be savo brolio!'“ ⁴ Jeigu esi pasiruošęs leisti mūsų brolių su mumis, mes nu eisime ir nupirksime tau maisto, ⁵ bet jei neleisi jo, neisime, nes tas vyras pasakė mums: 'Nepasirodykite man be savo brolio!'“ ⁶ Izraelis klausė: „Kam gi turėjote mane įskaudinti, pasakydami tam vyrui, kad turite dar vieną brolių?“ ⁷ Jie atsakė: „Tas vyras smulkiai mus klausinėjo apie mus pačius ir mūsų giminę, sakydamas: 'Ar tebėra gyvas jūsų tėvas? Ar turite daugiau brolių?' Turėjome atsakyti į jo klausimus! Kaip galėjome žinoti, kad jis pareikalaus: 'Atveskite čia savo brolių!'“ ⁸ Tada Judas ėmė raginti savo tėvą Izraelį: „Leisk berniuką eiti su manimi! Leiskimės į kelionę, idant galėtume išlikti gyvi ir nemirtume nuo bado – ir tu, ir mes, ir mūsų mažyliai. ⁹ Aš pats būsiu laidas už jį. Gali mane laikyti už jį atsakingą. Jei neparvesiu jo atgal pas tėvą ir nepastatysiu tavo akivaizdoje, būsiu kaltas tau visą gyvenimą. ¹⁰ Iš tikrųjų, jeigu nebūtume nudelsę, dabar jau būtume dusyk sugrižę!“

¹¹ Jų tėvas Izraelis atsakė jiems: „Jei taip turi būti, tai štai ką dar

padarykite. Įsidėkite į savo maišus geriausių krašto vaisių ir nuneškite tam vyrui kaip dovaną – truputį balzamo ir truputį medaus, sakų ir kvapiųjų syvų, riešutų ir migdolų.¹² Pinigų dvigubai pasiimkite. Neškitės atgal pinigus, grąžintus jūsų maišuose. Galbūt tai buvo apsirikimas.¹³ Pasiimkite taip pat savo brolių ir leiskites į kelionę pas tą vyrą.¹⁴ Tesuteikia jums Dievas Visagalis to vyro malonę, idant jis sugrąžintų aną jūsų brolių, taip pat ir Benjaminą. O aš, jei neteksiu savo vaikų, kentėsiu netekti.“¹⁵ Taigi vyrai pasiėmė tą dovaną, dvigubai pinigų, pasiėmė ir Benjaminą. Tada leidosi kelionėn į Egiptą ir nuėjo pas Juozapą.

¹⁶ Pamatęs su jais Benjaminą, Juozapas savo namų prievaizdai paliepė: „Nuvesk šiuos vyrus į namus, paskersk gyvulį ir prirenk vaisės, nes vidudienį šie vyrai pietaus su mani.“¹⁷ Prievaizdas padarė, kaip Juozapas jam buvo liepęs, ir vedė vyrus į Juozapo namus.¹⁸ Vedami į Juozapo namus, jie pradėjo nuogaštauti ir galvojo: „Tai dėl pinigų, aną kartą grąžintų mūsų maišuose, esame vedami. Tai dingstis mus užpulti, pagrobti kaip vergus ir pasiimti mūsų asilus.“¹⁹ Priėję prie Juozapo namų prievaizdo, prakalbino jį tarpduryje.²⁰ „Jums leidus, mūsų viešpatie, – kalbėjo jie, – mes jau pirma buvome atėję čia maisto pirkti.“²¹ Kai pasiekėme nakties užėigą ir atrišome savo maišus, ten buvo kiekvieno mūsų pinigai maišuose – visi mūsų pinigai! Dabar juos grąžiname savo rankomis.²² Be to, atsinešėme ir daugiau pinigų maistui nusipirkti. Nežinome, kas įdėjo anuos pinigus į mūsų maišus.“²³ Jis atsakė: „Būkite ramūs ir nebijokite! Tikriausiai jūsų Dievas

ir jūsų tėvo Dievas bus įdėjęs lobį į jūsų maišus. O jūsų pinigus aš gavau.“ Ir jis atvedė pas juos Simeoną.

²⁴ Tuomet prievaizdas įvedė juos į Juozapo namų vidų. Jis padavė jiems vandens kojoms nusiplauti, o jų asilams parūpino pašaro.²⁵ Laukdami Juozapo pareinant vidudienį, jie išdėliojo dovanas, nes buvo nugirdę, kad čia pietaus.

²⁶ Kai Juozapas parėjo namo, jie įteikė jam dovanas, kurias buvo įnešę į vidų, ir nusilenkė iki žemės.

²⁷ Pasiteiravęs apie jų sveikatą, jis paklausė jų: „O kaip sekasi jūsų žilagalviui tėvui, apie kurį kalbėjote? Ar jis dar gyvas?“²⁸ Jie atsakė: „Tavo tarnui, mūsų tėvui, sekasi gerai. Jis vis dar gyvas.“ Jie nulenkė galvas ir puolė kniūbsti.²⁹ Tuomet jis apsižvalgė ir pamatė savo brolių Benjaminą, savo motinos sūnų, ir paklausė: „Ar tai jūsų mažasis brolis, apie kurį kalbėjote?“ Ir tarė jam: „Tebūna tau malonus Dievas, mano sūnau!“³⁰ Tai pasakęs, Juozapas paskubomis išėjo, nes buvo susijaudinęs dėl savo brolio iki ašarų. Jis nuėjo į atskirą kambarį ir ten išsiverkė.³¹ Tuomet, nusiprausęs veidą, vėl pasirodė ir valdydamasis paliepė: „Paduokite valgius!“³² Ir jam buvo paduodama atskirai, ir jiems buvo paduodama atskirai, ir egiptiečiams, buvusiems pas jį, buvo paduodama atskirai, nes egiptiečiai nevalgydavo kartu su hebrajais, kadangi egiptiečiams tai pasibjaurėtina.³³ Susodinti jo nurodymu – pirmagimis pagal savo pirmagimystę ir jauniausias pagal savo amžių – vyrai stebėdamiesi žiūrėjo vieni į kitus.³⁴ Valgis buvo jiems paduodamas nuo jo stalo, bet Benjaminas dalis buvo penkis kartus didesnė už

bet kurio kito. Jie gėrė ir linksminosi su juo.

Juozapas vėl išbando brolius

44 Tada Juozapas įsakė savo namų prievaizdui: „Pripildyk šių vyrų maišus maisto, kiek jie gali panešti, ir įdėk kiekvieno vyro pinigų maišo viršuje. ² Padėk mano taurę, tą sidabrinę taurę, jauniausio vyro maišo viršuje kartu su jo pinigais už grūdus.“ Jis padarė, ką Juozapas buvo įsakęs. ³ Vos rytui prašvitus, vyrai su savo asilais buvo išleisti į kelionę. ⁴ Jie buvo ką tik pajudėję iš miesto ir truputį paėję, kai Juozapas tarė savo prievaizdui: „Tuojau pat vykis tuos vyrus! Pasivijęs paklausk jų: ‘Kodėl atsilyginote piktu už gera? Kodėl pavogėte mano sidabrinę taurę?’ ⁵ Argi ne iš jos mano viešpats geria ir argi ne ją paprastai naudoja būrimams? Taip darydami, nedorai pasielgėte.“

⁶ Pasivijęs prievaizdas pakartojo jiems tuos pačius žodžius. ⁷ Jie atsakė jam: „Kaip gali mūsų viešpats sakyti tokius dalykus? Tavo tarnai taip jokių būdu nepasielgtų! ⁸ Štai net pinigų, kuriuos atradome savo maišų paviršiuje, atgal atnešėme iš Kanaano krašto! Kam gi mes vogtume sidabrą ar auksą iš tavo viešpaties namų? ⁹ Jei pas kurį iš tavo tarnų taurė bus rasta, jis turės mirti, o mes, likusieji, tapsime mūsų viešpaties tarnais.“ ¹⁰ Jis atsakė: „Nors ir turėtų taip būti, kaip sakote, tik tas, pas kurį ji bus rasta, taps mano vergu, o kiti, likusieji, eisite sau nekalti.“

¹¹ Tuomet kiekvienas skubiai nukėlė savo maišą žemėn, ir kiekvienas atrišo savo maišą. ¹² Jis ieškojo, pradėdamas nuo vyriausiojo ir baigdamas

jauniausiuoju. Taurė buvo atrasta Benjamino maiše. ¹³ Tai matydami, jie persiplėšė drabužius. Kiekvienas vėl pasikrovė savo asilą, ir jie sugrįžo į miestą.

¹⁴ Judas ir jo broliai parėjo į Juozapo namus dar jam tebesant namie. Jie sukniubo prieš jį ant žemės. ¹⁵ Juozapas tarė jiems: „Ką manėte taip elgdami? Nejau nežinojote, kad žmogus kaip aš imasi būrimo?“ ¹⁶ O Judas atsakė: „Ką mums besakyti savo viešpačiui? Ko begalime maldauti? Kaip begalime įrodyti savo nekaltumą? Pats Dievas atidengė savo tarnų nusikaltimą! Štai tad esame mūsų viešpaties vergai – mes ir tas, pas kurį buvo rasta taurė.“ ¹⁷ Bet Juozapas tarė: „To jokių būdu nepadarysiu! Tik tas, pas kurį buvo rasta taurė, bus mano vergas. O jūs galite eiti ramybėje pas savo tėvą.“

¹⁸ Judas priėjo prie jo ir tarė: „Prašyčiau, mano viešpatie, leisti tavo tarnui kreiptis į tave, ir nesupyk ant savo tarno, nes esi lygus faraonui. ¹⁹ Mano viešpats klausė savo tarnų, sakydamas: ‘Ar jūs turite tėvą ar brolių?’ ²⁰ O mes savo viešpačiui atsakėme: ‘Turime žilagalvį tėvą ir jauną brolių, jo žilos senatvės vaiką. Tikrasis jo brolis mirė; jis likęs vienas iš savo motinos vaikų, užtat tėvas jį labai myli.’ ²¹ Tuomet tu savo tarnams pasakei: ‘Atveskite jį pas mane, idant savo akimis galėčiau jį pasiziūrėti.’ ²² Mes savo viešpačiui sakėme: ‘Berniukas negali palikti tėvo, nes jei paliktų, jo tėvas numirtų.’ ²³ Tada tu mums, savo tarnams, pasakei: ‘Jei jauniausiasis brolis neateis su jumis, nematysite daugiau mano veido.’ ²⁴ Sugrįžę pas tavo tarną, savo tėvą, mes persakėme jam mūsų viešpaties

žodžius. ²⁵ Kai mūsų tėvas liepė: 'Eikite vėl, nupirkite mums truputį maisto', – ²⁶ mes jam atsakėme: 'Negalime ten eiti! Tik jeigu mūsų jauniausiasis brolis eis su mumis, ten leisimės. Juk negalėsime matyti to vyro veido, jei nebus su mumis jauniausiojo brolio.' ²⁷ Tada tavo tarnas, mano tėvas, pasakė mums: 'Jūs žinote, kad mano žmona pagimdė man du sūnus. ²⁸ Vienas pradingo, ir aš sakiau: 'Deja, jis buvo žvėrių sudraskytas!' Nuo tada iki šiol jo nebemačiau. ²⁹ Jeigu ir ši nuo manęs paimtumėte ir jį ištiktų nelaimė, pasiųstumėte mano žilą galvą iš širdgėlos žemyn į Šeolą.' ³⁰ Taigi jei aš grįšiu pas tavo tarną, mano tėvą, ir nebus su mumis mūsų jauniausiojo – o jo gyvastis susijusi su jo gyvastimi, – ³¹ vos pamatęs, kad nėra jauniausiojo su mumis, jis numirs. Tavo tarnai pasiųstų tavo tarno, mūsų tėvo, žilą galvą su širdgėla žemyn į Šeolą. ³² Juk tavo tarnas tapo laidu savo tėvui už jauniausiąjį, sakydamas: 'Jei aš neparvesiu jo atgal pas tave, būsiu kaltas savo tėvui visą gyvenimą.' ³³ Todėl dabar prašyčiau leisti tavo tarnui pasilikti mano viešpaties vergu vietoj jauniausiojo, o jauniausiąjį leisti grįžti su broliais. ³⁴ Juk kaip aš galiu grįžti pas savo tėvą, jei jauniausiojo nėra su manimi? Negalėčiau pakelti, matydamas savo tėvo kančią."

Juozapas atsiskleidžia broliams

45 Juozapas nebegalėjo ilgiau susivaldyti prieš visus savo patarnautojus. Jis sušuko: „Išeikite iš čia visi!“ Taigi kai Juozapas leido si broliams atpažinti, su juo nebuvo

nė vieno kito. ³ Bet jis taip garsiai verkė, kad egiptiečiai galėjo girdėti, ir šitaip žinia pasiekė faraono rūmus. ³ „Aš esu Juozapas! – tarė Juozapas savo broliams. – Ar dar gyvas mano tėvas?“ Bet jo broliai negalėjo jam atsakyti, – taip jie buvo jo apstulbinti.

⁴ Tuomet Juozapas tarė savo broliams: „Prašau priėti arčiau prie manęs.“ Jie priėjo arčiau. „Aš jūsų brolis Juozapas, kurį pardavėte į Egiptą, – tęsė Juozapas. – ⁵ O dabar nesikaninkite, nepriekaištaukite sau, kad čia mane pardavėte. Juk iš tikrųjų Dievas pasiuntė mane pirma jūsų išgelbėti gyvastį. ⁶ Jau dveji metai, kai badas kilo krašte. Bet dar penkerius metus nebus nei ariama, nei derlius nuimamas. ⁷ Dievas mane pasiuntė pirma jūsų laiduoti jums likutį žemėje ir išgelbėti jūsų gyvybes nepaprastu išvadavimu. ⁸ Taigi ne jūs mane čia atsiuntėte, bet Dievas; jis padarė mane faraono tėvu“, visų jo namų viešpačiu ir viso Egipto krašto valdovu. ⁹ Tad skubinkitės, keliaukite pas tėvą ir sakykite jam: "Taip kalbėjo tavo sūnus Juozapas. Dievas padarė mane viso Egipto viešpačiu. Atsikelk pas mane nedelsdamas. ¹⁰ Įsikursi Gošeno šalyje ir būsi arti manęs – ir tu, ir tavo vaikai bei tavo vaikaitiai, ir tavo kaimenės bei bandos, ir visa, ką tik turi. ¹¹ Ten aš tavimi pasirūpinsiu, nes ateina dar penkeri bado metai, idant tau, tavo šeimynai ir visam, ką tu turi, nereikėtų kęsti skurdo." ¹² Taigi jūsų akys ir mano brolio Benjamino akys matė, kad iš tikrųjų mano paties lūpos jums kalba. ¹³ Turite papasakoti tėvui apie mano aukštą vietą Egipte ir apie visa, ką pamatėte. Bet skubin-

kitės ir atveskite čia tėvą.“¹⁴ Tai pasakęs, jis apkabino savo brolių Benjaminą ir verkė. O Benjaminas verkė ant jo peties.¹⁵ Jis išbučiavo visus brolius, kiekvieną apkabindamas su ašaromis. Tik tada galėjo su juo broliai kalbėtis.

¹⁶ Faraono rūmus pasiekė žinia: „Juozapo broliai atėjo!“ Faraonas ir jo dvariškiai džiaugėsi.¹⁷ „Sakyk savo broliams, – tarė faraonas Juozapui. – Taip darykite: apkraukite savo gyvulius ir nedelsdami eikite į Kanaano kraštą.“¹⁸ Paimkite savo tėvą ir savo šeimynas ir ateikite čia. Aš paskirsiu jums Egipto krašte geriausią žemę, kur galėsite turtingai gyventi.“¹⁹ Be to, tau liepta pasakyti: „Taip darykite: pasiimkite iš Egipto krašto vežimų savo vaikams ir žmonoms ir grįždami atvežkite savo tėvą.“²⁰ Savo daiktų nesigailėkite, nes kas geriausia visame Egipto krašte, bus jūsų.“

²¹ Izraelio sūnūs taip ir padarė. Juozapas davė jiems vežimų, kaip faraonas buvo įsakęs, ir aprūpino maistu kelionei.²² Kiekvienam davė po naujus drabužius, o Benjaminui davė tris šimtus sidabrinų ir penkerius drabužius.²³ Be to, tėvui pasiuntė dešimt asilų, apkrautų geriausiais Egipto dirbiniais, ir dešimt asilių, apkrautų grūdais, duona ir maistu tėvo kelionei.²⁴ Tada jis išleido brolius. Jiems iškeliaujant, priminė: „Nesibarkite pakeliui!“

²⁵ Jie pakilo iš Egipto ir parvyko pas savo tėvą Jokubą į Kanaano kraštą.²⁶ Kai jie pasakė jam: „Juozapas tebėra gyvas! Taip, jis yra net viso Egipto valdytojas!“ – nutirpo jo širdis. Jis negalėjo patikėti.²⁷ Bet kai jam atpasakojo visa, ką Juozapas buvo sakęs, ir jis pamatė Juozapo at-

siųstus vežimus jam atvežti, jų tėvo Jokūbo dvasia atgijo.²⁸ „Gana! – sakė Izraelis, – mano sūnus Juozapas tebėra gyvas. Turiu keliauti ir prieš mirtį jį dar pamatyti.“

Jokūbas išsikelia į Egiptą

46 Izraelis leidosi į kelionę su viskuo, ką turėjo. Pasiekęs Beer Šebą, jis atnašavo aukas savo tėvo Izaoko Dievui.² Ten Dievas, kalbėdamas Izraeliui nakties regėjime, pašaukė jį: „Jokūbai, Jokūbai!“ Jis atsiliepė: „Aš čia!“ –³ „Aš esu Dievas, – tarė jam, – Dievas tavo tėvo! Nebijok keltis į Egiptą, nes ten padarysiu tave didele tauta.“⁴ Aš pats keliausiu su tavimi į Egiptą ir pats tave atgal parvesiu. Paties Juozapo ranka užmerks tau akis.“

⁵ Taigi Jokūbas pakilo iš Beer Šebos. Izraelio sūnūs sukėlė savo tėvą Jokubą, vaikus ir žmonas į vežimus, kuriuos faraonas buvo atsiuntęs jam atvežti.⁶ Su savimi pasiėmė ir gyvulius bei nuosavybę, išsigytą Kanaano krašte, ir atkeliavo į Egiptą pats Jokūbas bei visi jo palikuonys.⁷ Jis atsivedė į Egiptą savo sūnus, dukteris ir sūnų dukteris – visus savo palikuonis.

⁸ Štai vardai izraelitų, Jokūbo ir jo palikuonių, atėjusių į Egiptą.

Jokūbo pirmagimis Rubenas⁹ ir Rubeno vaikai: Henochas, Paluvas, Hecronas ir Karmis.¹⁰ Simeono vaikai: Jemuelis, Jaminas, Ohadas, Jachinas, Coharas ir kanaanietės sūnus Saulius.¹¹ Levio vaikai: Gershonas, Kehatas ir Meraris.¹² Judo sūnūs: Eras, Onanas, Šela, Pereco ir Zerachas (Eras ir Onanas numirė Kanaano krašte.) Pereco vaikai buvo Hecronas ir Hamulas.¹³ Isacharo

vaikai: Tola, Pūva, Jašubas ir Šimronas. ¹⁴ Zabulono vaikai: Seredas, Elonas ir Jachleelis. ¹⁵ Tai Lėjos palikuonys, kuriuos ji pagimdė Jokūbui Padan Arame drauge su dukterimi Dina. Iš viso jo sūnų ir dukterų buvo trisdešimt trys.

¹⁶ Gado vaikai: Cifonas, Hagis, Šūnis, Ecbonas, Eris, Arodis ir Arėlis. ¹⁷ Ašero vaikai: Imna, Išva, Išvis, Berija ir jų sesuo Seracha. Berijos sūnūs: Heberas ir Malkielis. ¹⁸ Tai palikuonys Zilpos, kurią Labanas davė savo dukteriai Lėjai. Juos, šešiolika asmenų, ji pagimdė Jokūbui.

¹⁹ Jokūbo žmonos Rachelės vaikai: Juozapas ir Benjaminas. ²⁰ Juozapui Egipto žemėje buvo gimę Manasas ir Efraimas. Juos pagimdė jam Ase-nata, Ono kunigo Potiferos duktė.

²¹ Benjaminio vaikai: Bela, Becheras, Ašbelis, Gera, Naamanas, Ehis, Rošas, Mupimas, Hupimas ir Ardas.

²² Tai Rachelės palikuonys, gimę Jokūbui, iš viso – keturiolika asmenų.

²³ Dano sūnus – Hušimas. ²⁴ Naftalio vaikai: Jachceelis, Gūnis, Jezeris ir Šilemas. ²⁵ Tai palikuonys Bilhos, kurią Labanas davė savo dukteriai Rachelei. Juos – iš viso septynis asmenis – ji pagimdė Jokūbui.

²⁶ Iš viso Jokūbo žmonių, atsikėlusių į Egiptą, gimusių iš jo paties, neįskaitant Jokūbo sūnų žmonių, buvo šešiasdešimt šeši. ²⁷ Juozapo vaikai, gimę Egipte, buvo du. O iš viso Jokūbo namų žmonių, atėjusių į Egiptą, buvo septyniasdešimt.

²⁸ Jokūbas buvo pasiuntęs Judą pirma savęs pas Juozapą, kad pirma jo nuvyktų į Gošeną. Jiems atėjus į Gošeno žemę, ²⁹ Juozapas įsakė pakinkyti vežimą ir nuvyko į Gošeną pasitikti savo tėvo. Vos pamatęs jį prieš save, jis puolė jam ant kaklo

ir apsikabinęs ilgai verkė. ³⁰ O Izraelis sakė Juozapui: „Dabar jau galiu mirti, pats pamatęs, kad tu dar gyvas.“ ³¹ Tada Juozapas broliams ir tėvo šeimynai tarė: „Nuvyksiu ir duosiu žinią faraonui, sakydamas: ‘Mano broliai ir mano tėvo šeimyna, gyvenusi Kanaano krašte, atvyko pas mane!’ ³² Tie vyrai yra aviganiai, jie visuomet vertėsi gyvulių auginimu ir atsivarė savo avis bei galvijus ir visa, ką turi.“ ³³ Kai faraonas pasišauks jus ir paklaus: ‘Koks jūsų užsiėmimas?’ – ³⁴ jūs turite atsakyti: ‘Tavo tarnai nuo pat savo jaunystės iki šiol vertėsi gyvulių auginimu – ir mes, ir mūsų protėviai’, – kad galėtumėte kurtis Gošeno žemėje, nes visi aviganiai kelia egiptiečiams pasibjaurėjimą.“

Jokūbas Gošene

47 Juozapas nuvyko ir pranešė faraonui: „Mano tėvas ir mano broliai drauge su savo kaimenėmis ir bandomis bei viskuo, ką turi, atvyko iš Kanaano krašto; jie dabar Gošeno žemėje.“ ² Tada jis pristatė faraonui penketą iš savo brolių, kuriuos buvo parinkęs iš jų visų. ³ Faraonas brolių klausė: „Koks jūsų užsiėmimas?“ – „Tavo tarnai yra aviganiai, tokie pat, kaip ir mūsų protėviai,“ – atsakė jie. ⁴ „Mes atėjo-me, – kalbėjo jie faraonui, – apsigyventi laikinai kaip ateiviai, nes tavo tarnų kaimenėms dėl didelio bado Kanaano krašte nebėra ganyklų. Tad prašome leisti savo tarnams įsikurti Gošeno žemėje.“ ⁵ Tada faraonas tarė Juozapui: „Tavo tėvas ir broliai atėjo pas tave. ⁶ Egipto kraštas tavo žinioje, apgyvendink tėvą ir brolius geriausioje krašto srityje. Tegyvena

jie Gošeno žemėje! O jeigu žinai tarp jų sumanių vyrų, paskirk juos vadovauti mano paties kaimenių priežiūrai.“

⁷ Juozapas atvedė savo tėvą Jokūbą ir pristatė jį faraonui. Jokūbas palaimino faraoną. ⁸ Faraonas Jokūbą paklausė: „Kiek metų tęsiasi tavo gyvenimas?“ ⁹ Jokūbas atsakė faraonui: „Žemėje mano kaip ateivio gyvenimas tęsiasi šimtą trisdešimt metų. Tai nedaug, bet nelaimingi buvo tie mano gyvenimo metai; jie neprilygsta mano protėvių kaip ateivių gyvenimo žemėje metų trukmei.“ ¹⁰ Tada Jokūbas palaimino faraoną ir išėjo.

¹¹ Juozapas, kaip buvo įsakęs faraonas, apgyvendino savo tėvą ir brolius, duodamas jiems žemės geriausioje Egipto krašto dalyje – Ramzio srityje. ¹² Jis aprūpino maistu savo tėvą, brolius ir tėvo šeimyną – visus iki pačių mažiausiųjų.

Badas

¹³ Tačiau nė viename krašte nebuvo maisto, nes badas buvo labai didelis. Tiek Egipto kraštas, tiek Kanaano kraštas kentėjo nuo bado. ¹⁴ Juozapas už parduodamus grūdus išrinko visus pinigus, kurie tik buvo Egipto krašte ir Kanaano krašte. Pinigus Juozapas perdavė į faraono rūmus. ¹⁵ Kai Egipto krašto ir Kanaano krašto pinigai išsibaigė, visi egiptiečiai ėjo pas Juozapą, prašydami: „Duok mums duonos, kad nemirtume tavo akyse, nes išsibaigė mūsų pinigai!“ ¹⁶ Juozapas sakė: „Atveskite savo galvijus, ir aš jums parduosiu už galvijus, jeigu išsibaigė jūsų pinigai.“ ¹⁷ Jie varė Juozapui savo galvijus, o jis davė jiems maisto už arklius, avių bei galvijų kaimenes

ir asilus. Tais metais jis aprūpino juos maistu už visus jų gyvulius. ¹⁸ Praslinkus tiems metams, jie atėjo pas jį kitais metais ir sakė: „Negalime nuslėpti nuo savo viešpaties, kad mūsų pinigai išsibaigė ir gyvulių kaimenės priklauso mūsų viešpačiui. Neliko nieko kito mūsų viešpaties žinioje, išskyrus mūsų kūną ir mūsų laukus. ¹⁹ Kam gi turėtume mirti tavo akyse ne tik mes patys, bet ir mūsų žemė? Paimk mus ir mūsų žemę už duoną. Drauge su savo žeme būsime faraono vergai. Tik duok mums sėklos, kad išliktume gyvi ir nemirtume ir kad žemė nepavirstų tyrais.“

²⁰ Juozapas supirko faraonui visą Egipto žemę. Visi egiptiečiai pardavė savo laukus, nes badas juos labai prispaudė. Taip visas kraštas tapo faraono nuosavybe. ²¹ O pačius žmones Juozapas pavertė vergais nuo vieno Egipto galo iki kito. ²² Tik kunigų žemių jis nesupirko, nes kunigams buvo faraono skirtas davinyš, ir jie gyveno iš faraono duodamo davinio. Todėl jie savo žemės ir nepardavė.

²³ Juozapas pasakė žmonėms: „Kadangi šiandien nupirkau jus ir jūsų žemes faraonui, štai jums sėkla laukams apsėti. ²⁴ Atejus pjūties metui, turėsite duoti faraonui penktadalį derliaus, pasilikdami keturias dalis sėklai laukams, maistui sau patiems, savo namiškiams ir savo mažyliams maitinti.“ ²⁵ Jie atsakė: „Tu išgelbėjai mūsų gyvastį! Tebūna mums leista rasti malonę savo viešpaties akyse, mes būsime faraono vergai.“ ²⁶ Taigi Juozapas padarė tai Egipto žemės įstatymu, iki nūdien tebegaliojančiu, kad penktadalis turi priklausyti faraonui. Tik kunigų žemės netapo faraono nuosavybe.

Efraimo ir Manaso palaiminimas

²⁷ Jokūbas apsigyveno Egipto žemėje, Gošeno srityje. Ten jie išigijo nuosavybės, buvo vaisingi ir labai dauginosi. ²⁸ Egipto žemėje Jokūbas išgyveno septyniolika metų. Taigi Jokūbo gyvenimo trukmė buvo šimtas keturiasdešimt metų.

²⁹ Artėjant mirčiai, Izraelis pasiskaukė savo sūnų Juozapą ir tarė jam: „Jei randu malonę tavo akyse, padėk ranką po mano šlaunimi ir pažadėk, kad elgsiesi su manimi ištikimai mylėdamas. Prašau nelaidoti manęs Egipte.“ ³⁰ Kai atsigulsiu su savo protėviais, išnešk mane iš Egipto ir palaidok jų kape.“ Jis atsakė: „Padarysiu, kaip sakai.“ ³¹ – „Prisieik man!“ – reikalavo tėvas. Ir Juozapas jam prisiekė. Tada Izraelis palenkė galvą į lovos galvūgalį^a.

48 Netrukus Juozapui buvo pranešta: „Tavo tėvas silpsta!“ Jis pasiėmė drauge abu savo sūnus – Manasą ir Efraimą. ² Kai Jokūbui buvo pasakyta: „Žiūrėk, tavo sūnus Juozapas atėjo pas tave“, – jis, sukaukęs jėgas, atsistojo lovoje. ³ „Dievas Visagalis, – Jokūbas tarė Juozapui, – pasirodė man prie Lūzo, Kanaano krašte, palaimino mane“ ⁴ ir pasakė: „Aš padarysiu tave vaisingą; padauginsi tave ir padarysiu iš tavęs tautų bendriją, o ši kraštą duosiu tavo palikuonims po tavęs kaip amžiną nuosavybę.“ ⁵ Todėl abu tavo sūnūs, gimę Egipto žemėje prieš man atsieliant pas tave į Egiptą, yra mano; Efraimas ir Manasas bus lygiai mano, kaip mano yra Rubenas ir Simeonas. ⁶ Bet palikuonys, gimę tau po

jų, bus tavo, o dėl paveldo jie bus žinomi jų dviejų brolių vardais. ⁷ Aš tai darau dėl to, kad, man grįžtant iš Padano, mano skausmui, tavo motina Rachelė mirė Kanaano krašte kelionės metu visai arti Efratos. Aš ją ir palaidojau ten, prie kelio į Efratą, tai yra Betliejū.“

⁸ Pamatęs Juozapo sūnus, Izraelis paklausė: „O kas jie?“ – ⁹ „Jie mano sūnūs, kuriuos man čia davė Dievas“, – atsakė Juozapas tėvui. O jis tarė: „Prašyčiau atvesti juos prie manęs, kad galėčiau palaiminti.“ ¹⁰ Izraelio akys buvo aptemusios nuo senatvės, ir jis nebegalėjo matyti. Tad Juozapas privedė juos arčiau prie jo; jis pabučiavo juos ir apkabino. ¹¹ Izraelis tarė Juozapui: „Niekada nesitikėjau vėl pamatyti tavo veido, ogi dabar Dievas man ir tavo vaikus parodė!“ ¹² Tuomet Juozapas nukėlė juos nuo savo tėvo kelių ir nusilenkė iki žemės. ¹³ Juozapas paėmė juodu abu – Efraimą dešine ranka Izraelio kaire ir Manasą kaire ranka Izraelio dešinėje – ir atvedė arčiau prie jo. ¹⁴ Bet Izraelis ištiesė dešinę ranką ir uždėjo ant galvos Efraimui, kuris buvo jaunesnis, o kairę ranką – ant galvos Manasui, sukryžiuodamas savo rankas, nors Manasas ir buvo pirmagimis. ¹⁵ Jis palaimino Juozapą, tardamas:

„Dievas, kurio keliaisėjo / mano protėviai Abraomas ir Izaokas, / Dievas, kuris buvo / mano ganytojas nuo mano gimimo iki šios dienos, / ¹⁶ angelas, kuris išgelbėjo mane / iš visų pavojų, telaimina šiuos jaunuolius! / Tebūna juose įamžintas mano vardas / ir vardas mano protėvių Abrao-

mo ir Izaoko! / Teišauga jie į didelę daugybę žemėje!“

¹⁷ Pamatęs, kad jo tėvas uždėjo dešinę ranką Efraimui ant galvos, Juozapas pamanė, jog tai neteisinga. Tad paėmė tėvo ranką perkelti nuo Efraimo ant Manaso galvos. ¹⁸ Tėvui Juozapas sakė: „Ne taip, mano tėve! Kadangi šis yra pirmagimis, uždėk savo dešinę ranką jam ant galvos.“

¹⁹ Tačiau tėvas nesutiko. „Aš žinau, mano sūnau, aš žinau, – tarė jis, – jis taip pat taps tauta, jis taip pat bus didis. Bet jo jaunasis brolis bus didesnis už jį, ir jo palikuonys taps tautų daugybe.“ ²⁰ Ir jis palaimino juos, sakydamas: „Per tave Izraelis laimins, tardamas: ‘Tepadaro Dievas tau / kaip Efraimui ir Manasui!’“

Taip jis padarė Efraimą viršesnį už Manasą.

²¹ Po to Izraelis tarė Juozapui: „Žiūrėk, aš mirštu, bet Dievas bus su jumis ir sugrąžins jus į protėvių kraštą. ²² Dabar aš duodu tau viena dalimi daugiau negu tavo broliams, – dalį, kurią atėmiau iš amoritų rankos savo kalaviju ir lanku.“

Jokūbo testamentas

49 Jokūbas pasišaukė sūnus ir tarė jiems: „Burkitės aplink, kad galėčiau pasakyti, kas jus ištiks ateities dienomis. ² Susirinkite ir klausykitės, Jokūbo sūnūs, klausykitės savo tėvo Izraelio.“

³ Tu, Rubenai, esi mano pirmagimis, / mano jėga ir pirmasis mano vyriškumo vaisius, / pranašus savo vieta, pranašus galia! / ⁴ Ūmus kaip vanduo, / tu nebebūsi daugiau pranašus, / nes įlipai į savo tėvo lovą / ir užsitraukei nemalonę. / Jis lipo į mano guolį!

⁵ Simeonas ir Levis yra broliai, / jų peiliai – smurto ginklai. / ⁶ Tenedalyvauja mano siela jų taryboje, / tenebūna įtraukta mano garbė į jų bendrystę, / nes kai jie įniršta, žudo vyrus, / ir kai jiems malonu, luošina jaučius. / ⁷ Tėbūna prakeiktas jų įniršis, / nes jis nuožmus, / ir jų pyktis, / nes jis žiaurus! / Padalysiu juos Jokūbe, / išblaškysiu juos Izraelyje.

⁸ Judai, tavo broliai girs tave; / tavo ranka visada ant priešų sprando; / tavo tėvo sūnūs tau lenksis. / ⁹ Judas tarsi jaunas liūtas; / nuo grobio pakilai, mano sūnau! / Jis priglunda, atsigula tarsi liūtas, / tarsi žvėrių karalius; / kas gi galėtų dristi jį prikelti? / ¹⁰ Skeptras nepaliks Judo / nei valdovo lazda, / kolei neateis tas, kuriam tai priklauso; / tada jam turės paklusti tautos. / ¹¹ Judas riša savo asiliuką prie vynmedžio, / savo asilės jauniklį prie rinktinio vynmedžio; / jis skalbia savo apdarą vyne, / savo skraistę – vynuogių sunkoje. / ¹² Jo akys tamsesnės už vyną, / o dantys baltesni už pieną.

¹³ Zabulonas kursis palei jūrą / ir taps laivų prieglobsčiu, / o jo riba bus prie Sidono.

¹⁴ Isacharas – stiprus asilas, / prigludęs tarp avidžių. / ¹⁵ Pamatęs, kaip gera būti sėsliam / ir koks smagus kraštas, / jis palenkė savo petį naštai / ir pasidarė lažo vergu.

¹⁶ Danas valdys savo žmones / kaip vieną Izraelio giminių. / ¹⁷ Danas bus pakelės žaltys, / angis prie tako, / taip kertanti į kulną arkliui, / kad raitelis krinta žemėn atbulas.

¹⁸ Ilgiuosi tavo išganymo, VIEŠPATIE!

¹⁹ Gadas bus puolamas užpuoliku, / bet duos jiems į kulnus.

²⁰ Ašero maistas bus gausus, / jis tieks karališkų skanėstų.

²¹ Naftalis – į laukus paleista stirna, / gimdanti puikius stirniukus.

²² Juozapas – vaisinga šaka, / vaisinga šaka prie šaltinio; / jo atžalos perlipa per mūrą. / ²³ Lankininkai piktai jį užpuolė; / šovė į jį ir labai kamavo. / ²⁴ Tačiau jo lankas liko įtemptas, / ir jo ginklai buvo tvirti, / padedant Jokūbo Galingojo [Dievo] rankoms, / dėl Ganytojo, Izraelio Uolos, / ²⁵ tavo tėvo Dievo, kuris padės tau, / Visagalio, kuris laimins tave / palaiminimais aukštojo dangaus, / palaiminimais po žeme slypinčios bedugnės, / palaiminimais krūtų ir iščių. / ²⁶ Tavo tėvo palaiminimai tvirtesni / už palaiminimus amžinųjų kalnų, / jie viršija palaiminimus mano protėvių. / Tepasilieka jie ant Juozapo galvos, / ant kaktos išrinktojo tarp savo brolių!

²⁷ Benjaminas – plėšrus vilkas: / rytą jis ryja laimikį, / o vakare dalija grobį.“

Jokūbo mirtis

²⁸ Iš viso buvo dvylika Izraelio giminių, ir jos tapo tuo, ką tėvas pasakė juos laimindamas, laimindamas kiekvieną jiems būdingu palaiminimu.

²⁹ Tada jis įsakė jiems, tardamas: „Tuojau būsiu sujungtas su savo gimine. Palaidokite mane su mano protėviais – oloje, kuri yra Efrono Hetito lauke, ³⁰ oloje, kuri yra lauke prie Machpelos, priešais Mamrę, Kanaano krašte, – lauke, kurį Abraomas nupirko iš Efrono Hetito kaip kapo vietą. ³¹ Abraomas ir jo žmona Sara ten palaidoti, Izaokas ir jo žmona Rebeka ten palaidoti, ir aš ten palaido-

jau Lėją. ³² Laukas ir ola, esanti jame, buvo nupirkti iš hetitų.“

³³ Užbaigęs nurodymus sūnums, Jokūbas įkėlė kojas į lovą, atsiduso paskutinį kartą ir buvo sujungtas su savo gimine.

Jokūbo laidotuvės

50 Juozapas puolė prie savo tėvo veido, bučiavo jį ir verkė. ² Gydytojams, buvusiems jo tarnyboje, Juozapas įsakė balzamuoti jo tėvą, ir gydytojai balzamavo Izraelį. ³ Tam jie praleido keturiasdešimt dienų, nes tiek laiko reikia balzamavimui. Ir egiptiečiai jo gedėjo septyniasdešimt dienų.

⁴ Pasibaigus gedului, Juozapas kreipėsi į faraono dvariškius, sakydamas: „Jei randu malonę jūsų akyse, prašyčiau perduoti faraonui mano prašymą: ⁵ „Mano tėvas prisaikdino mane, tardamas: ‘Aš mirštu, turi mane palaidoti kape, kurį sau išsikasiau Kanaano krašte!’ Todėl prašau leisti man keliauti laidoti savo tėvo. Po to sugrįšiu.“ ⁶ Faraonas atsakė: „Keliauk ir palaidok savo tėvą taip, kaip jis tavę prisaikdino padaryti.“

⁷ Taigi Juozapas iškeliavo savo tėvo laidoti. Drauge su juo keliavo visi faraono pareigūnai – jo dvaro seniūnai ir Egipto krašto didžiūnai, ⁸ visa Juozapo šeimyna – jo broliai ir jo tėvo šeimyna. Tik jų mažyliai, avių kaimėnės ir galvijų bandos pasiliko Gošeno žemėje. ⁹ Ir vežimais, ir raiti keliavo. Susidarė labai didelė palyda. ¹⁰ Atvykus prie Goren Haatado, esančio Užjordanėje, jie surengė ten labai didelį ir iškilmingą apraudojimą, o Juozapas savo tėvo gedulo laikėsi septynias dienas. ¹¹ Krašto gyventojai kanaaniečiai, matydami gedulo iškilmės

prie Goren Haatado, sakė: „Tai turi būti skaudus gedulas egiptiečiams.“ Todėl ta vieta buvo pavadinta Abel Micraimai. Ji yra Užjordanėje.

¹² Taigi sūnūs padarė tėvui taip, kaip jis buvo įsakęs. ¹³ Jie nugabeno jį į Kanaano kraštą ir palaidojo oloje priešais Mamrę, Machpelos lauke, kurį kapo vietai Abraomas nupirko iš Efrono Hetito. ¹⁴ Palaidojęs tėvą, Juozapas sugrįžo į Egiptą drauge su broliais ir visais su juo keliavusiais jo tėvo laidoti.

¹⁵ Matydami mirusį tėvą, Juozapo broliai pradėjo baimintis: „Galbūt Juozapas dar griežia ant mūsų danti ir panorės atkeršyti už visa pikta, kurį mes jam padarėme?“ ¹⁶ Jie užkalbino Juozapą, sakydami: „Prieš mirdamas mūsų tėvas paliepė: ¹⁷ ‘Sakykite Juozapui: ‘Aš prašau tave atleisti nusikaltimą ir nuodėmę savo broliams, kurie taip nedorai su tavimi pasielgė.’ Taigi dabar prašome atleisti tavo tėvo Dievo tarnų nusikaltimą!‘ Jiems taip bekalbant, Juozapas apsiverkė. ¹⁸ Tada pradėjo verkti ir jo broliai; jie parpuolė prieš jį ir sakė: „Mes tavo vergai!“ ¹⁹ Bet

Juozapas atsakė: „Nebijokite! Nejau aš esu Dievo vietoje? ²⁰ Be to, nors jūs ir sumanėte man pikta, Dievas pakeitė tai į gera – išlaikyti daugelį žmonių, kaip šiandien jis ir daro. ²¹ Taigi būkite be baimės. Aš pats aprūpinsiu jus ir jūsų mažylius.“ Taip maloniai kalbėdamas, jis juos įtikino.

²² Juozapas pasiliko Egipte drauge su savo tėvo šeimyna. Juozapas sulaukė šimto dešimties metų. ²³ Jis matė trečios kartos Efraimo vaikus; ir Manaso sūnaus Machyro vaikai gimė ant Juozapo kelių.

Juozapo mirtis

²⁴ Po kurio laiko Juozapas tarė savo broliams: „Aš mirštu, bet Dievas tikrai aplankys jus ir išves iš šio krašto į kraštą, kurį pažadėjo, prisiekdamas Abraomui, Izaokui ir Jokūbui.“ ²⁵ Tuomet Juozapas prisaikdino Izraelio sūnus, tardamas: „Po Dievo apsilankymo paimkite iš čia mano kaulus.“

²⁶ Juozapas mirė, būdamas šimto dešimt metų; jis buvo balzamuotas ir paguldytas į karstą Egipte.

IŠĖJIMO KNYGA

Išėjimo knyga (gr. *exodos*, lot. *exodus*; hebr. *šémōt* „vardai“) – Penkiaknygės, arba Toros, antra knyga.

Knygoje, kuri kartais vadinama Senojo Testamento „Evangelija“, iš tiesų skelbiama Dievo „geroji naujiena“ – lemtingi įvykiai išrinktosios tautos istorijoje (apytiksliai 1350–1200 m. pr. Kr.): gyvenimas Egipto vergijoje (sk. 1–12), išėjimas iš Egipto ir kelionė iki Sinajaus (sk. 12–18), Sandora su Dievu prie Sinajaus kalno (sk. 19–24), Susitikimo Padangtės įrengimas (sk. 25–40).

Visų šių įvykių centre iškyla Mozė, pašauktas būti Dievo ir tautos tarpininku.

Jokūbo palikuonys Egipte

1 Štai vardai Izraelio sūnų, atsiėmusių su Jokūbu į Egiptą. Kiekvienas jų atsikėlė su savo še-

myna: ² Rubenas, Simeonas, Levis ir Judas; ³ Isacharas, Zabulonas ir Benjaminas; ⁴ Danas ir Naftalis, Gadas ir Ašeras. ⁵ Asmenų, gimusių pačiam Jokūbui, iš viso buvo

septyniasdešimt. Juozapas jau buvo Egipte.

⁶Numirė Juozapas, išmirė ir visi jo broliai bei visa ana karta. ⁷Bet izraelitai buvo vaisingi ir daugiavaičiai. Jie taip dauginosi, ir jų tiek padaugėjo, kad buvo pilna visame krašte.

⁸Ilgainiui Egipte iškilo naujas karalius, kuris apie Juozapą nieko nežinojo. ⁹„Žiūrėkite, – sakė jis savo žmonėms, – izraelitų tauta gausesnė ir galingesnė už mus. ¹⁰Tai negerai! Turime su jais pasielgti taip gudriai, kad nebedaugėtų. Antraip karo atveju jie gali susidėti su mūsų priešais, kovoti prieš mus ir pasitraukti iš krašto.“ ¹¹Todėl buvo paskirti prižiūrėtojai engti juos lažo darbais. Jie statė faraonui sandėlių miestus – Pitomą ir Ramzį. ¹²Bet juo labiau jie buvo engiami, juo labiau jų daugėjo, ir jie taip išplito, kad egiptiečiai pradėjo izraelitų bijoti.

¹³Todėl egiptiečiai be gailės dar labiau krovė ant izraelitų darbus ¹⁴ir kartino gyvenimą sunkiu lažu prie molio, plytų bei įvairių darbų laukuose. Apkraudami juos visokiais darbais, egiptiečiai buvo neįgailestingi.

¹⁵Egipto karalius kreipėsi į hebrajų pribuvėjas, kurių viena buvo vardu Šifra, o kita – Pūva, ¹⁶sakydamas: „Kada tik būsite pribuvėjomis hebrajų moterims, žiūrėkite į gimdymo krėslą: jei gimsta berniukas, užmuškite jį, bet jei mergaitė, telieka gyva.“ ¹⁷Tačiau pribuvėjos bijojo Dievo ir nevykdė, ką Egipto karalius buvo joms įsakęs, palikdavo gyvus ir berniukus. ¹⁸Tuomet Egipto karalius pasišaukė pribuvėjas ir klausė jų: „Kodėl taip padarėte ir palikote berniukus gyvus?“ ¹⁹Pribuvėjos atsakė

faraonui: „Todėl, kad hebrajų moterys ne tokios kaip egiptietės: jos tvirtos. Jos pagimdo, pribuvėjai nespejus ateiti!“ ²⁰Užtat Dievas buvo geras pribuvėjoms. O tauta augo ir tapo labai stipri. ²¹Kadangi pribuvėjos bijojo Dievo, jis davė ir joms gausias šeimas.

²²Tada faraonas įsakė visiems savo žmonėms: „Meskite į Nilą visus hebrajams gimusius berniukus, o mergaites palikite gyvas.“

Mozės gimimas

2 Vienas vyras iš Levio giminės paėmė sau žmoną vieną iš Levio giminės moterų. ²Moteris tapo nėščia ir pagimdė sūnų. Matydama, kad tai gražus kūdikis, tris mėnesius jį slėpė. ³Nebegalėdama ilgiau jo slėpti, paėmė popiruso pintinę ir apglais-tė ją bitumu bei derva. Paguldžiusi į ją kūdikį, padėjo tarp nendrių Nilo pakrantėje. ⁴Jo sesuo atsistojo atokiau pažiūrėti, kas atsitiks.

⁵Prie Nilo maudytis nusileido faraono duktė. Tuo tarpu jos palydovės vaikštinėjo Nilo pakrante. Pastebėjusi tarp nendrių pintinę, ji pasiuntė savo palydovę jos atnešti. ⁶Atidariusi pintinę, pamatė kūdikį. Žiūri, berniukas verkia! Jai pagailo jo. „Tai turi būti vienas iš hebrajų vaikų“, – tarė ji. ⁷Tada kūdikio sesuo kreipėsi į faraono dukterį: „Gal man nueiti ir parūpinti žindyvę iš hebrajų moterų pažindyti vaiką?“ ⁸„Puiku, nueik!“ – atsakė faraono duktė. Mergaitė nuėjo ir pašaukė paties kūdikio motiną. ⁹Faraono duktė tarė jai: „Imk šį kūdikį ir žindyk jį man. Aš tau atsilyginsiu.“ Moteris paėmė kūdikį ir žindė. ¹⁰Kai kūdikis paaugo, atnešė jį faraono dukteriai, o ši priėmė jį kaip savo sūnų. Ji pa-

vadino jį Moze, paaiškindama: „Aš ištraukiau jį iš vandens.“

Možė pabėga į Midjaną

¹¹ Viena kartą, kai Možė jau buvo suaugęs, jis nuėjo pas savo gimines. Stebėdamas jų lažo darbus, pamatė vieną egiptietį, mušantį hebrajų – vieną jo giminių. ¹² Apsidairęs aplinkui ir nieko arti nematydamas, jis užmušė egiptietį ir paslėpė smėlyje. ¹³ Kai vėl nuėjo kitą dieną, žiūri, mušasi du hebrajai! „Kodėl muši savo bičiulį hebrajų?“ – paklausė kaltąjį. ¹⁴ O šis atkirtė: „Kas gi padarė tavo mūsų didžiūnu ir teisėju? Bene nori ir mane užmušti, kaip užmušei egiptietį?“ Možė nusigando ir pagalvojo: „Aišku, tas dalykas jau žinomas!“ ¹⁵ Apie tai išgirdęs faraonas stengėsi nužudyti Možė.

Možė pabėgo nuo faraono. Atkeliavo į Midjano kraštą ir atsėdėjo prie vieno šaltinio. ¹⁶ Midjano kunigas turėjo septynias dukteris. Jos atėjo pasisemti vandens ir pripildyti lovių tėvo kaimenei pagirdyti. ¹⁷ Tuo tarpu atėjo keletas piemenų ir nuvarė jas į šalį. Možė pakilo, apgynė jas ir pagirdė jų kaimenę. ¹⁸ Kai jos sugrįžo pas savo tėvą Reuelį, tėvas paklausė: „Kodėl šiandien taip anksti parsukbėjote?“ ¹⁹ Jos atsakė: „Vienas egiptietis išgelbėjo mus nuo piemenų rankų. Jis net vandens mums pasėmė ir pagirdė kaimenę!“ ²⁰ „Kur jis? Kodėl palikote tą vyrą? Pakvieskite jį duonos laužyti.“ ²¹ Možė sutiko gyventi su tuo žmogumi, o jis davė Mozei žmoną savo dukterį Ciporą. ²² Ji pagimdė jam sūnų, ir jis pavadino jį Geršomu, nes galvojo: „Aš buvau atėivis, gyvenantis svetimame krašte.“

Degantis krūmas

²³ Po to praslinko daug laiko. Mirė Egipto karalius. Izraelitai dejavo lažo slegiami ir šaukėsi pagalbos. Jų šauksmas iš vergijos pakilo ligi Dievo. ²⁴ Išgirdęs jų dejonę, Dievas atsiminė savo Sandorą, sudarytą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. ²⁵ Dievas pažvelgė į izraelitus ir atkreipė į juos dėmesį.

3 Možė ganė savo uošvio Jetro^a, Midjano kunigo, kaimenę. Nuvaręs kaimenę už dykumos, jis atėjo prie Horebo – Dievo kalno. ² Viešpaties angelas pasirodė jam degančio krūmo ugnies liepsnoje. Možė žiūrėjo nustebęs, nes krūmas, nors ir skendėjo liepsnoje, nesudegė. ³ Možė tarė sau: „Turiu eiti pasižiūrėti į šį nuostabų reiškinį ir pamatyti, kodėl tas krūmas nesudega.“

Dievas pašaukia Možė

⁴ VIEŠPATS pamatė, kad Možė pasuko pasižiūrėti. Dievas pašaukė jį iš degančio krūmo: „Moze, Moze!“ – „Aš čia!“ – atsiliepė tas. ⁵ Tada jis tarė: „Neik arčiau! Nusiauk apavą, nes vieta, kurioje stovi, yra šventa žemė!“ ⁶ Aš esu tavo tėvo Dievas, – toliau kalbėjo jis, – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas.“ Možė užsidengė veidą, nes bijojo pažvelgti į Dievą.

⁷ O VIEŠPATS tęsė: „Aš mačiau savo tautos kančią Egipte, girdėjau jų skundo prieš savo engėjus šauksmus. Iš tikrųjų aš gerai žinau, ką jie kenčia, ⁸ nužengiau išgelbėti juos iš egiptiečių rankų ir nuvesti iš to krašto į gerą ir erdvų kraštą, į kraštą, tekantį pienu ir medumi, į šalį

^{3,1a} Iš 2,18 – Reuelis.

kanaaniečių, hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių. ⁹ Taip, izraelitų šauksmas iš tikrųjų pasiekė mane. Be to, aš mačiau, kaip juos engia egiptiečiai. ¹⁰ O dabar eik! Aš siųsiu tavę pas faraoną, kad išvestum mano tautą – izraelitus iš Egipto.“ ¹¹ Bet Mozė atsakė Dievui: „Kas aš toks, kad galėčiau eiti pas faraoną ir net išvesčiau izraelitus iš Egipto?“ ¹² O jis tarė: „Aš būsiu su tavimi! Ir tai bus tau ženklas, kad aš tavę siunčiau: kai būsi išvedęs tautą iš Egipto, jūs tarnausite Dievui prie šio kalno.“

Dievas apreiškia savo vardą

¹³ „Betgi, – Mozė sakė Dievui, – kai nueisiu pas izraelitus ir sakysiu jiems: 'Jūsų protėvių Dievas atsiuntė mane pas jus', o jie manęs klaus: 'Koks jo vardas?' – ką aš jiems pasakysiu?“ ¹⁴ Dievas tarė Mozei: „Aš esu, kuris esu.“ Ir tęsė: „Tu taip kalbėsi izraelitams: 'Aš Esu atsiuntė mane pas jus.'“ ¹⁵ Dievas vėl kalbėjo Mozei: „Taip tu kalbėsi izraelitams: 'VIEŠPATS', jūsų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas – atsiuntė mane pas jus.' Tai bus mano vardas per amžius, šiuo vardu manęs šauksis visos kartos.“

¹⁶ Eik ir sušauk Izraelio seniūnus, pasakyk jiems: 'VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas – pasirodė man ir tarė: 'Aš tikrai stebėjau jus ir tai, kas jums daroma Egipte.' ¹⁷ Aš pažadu išvesti jus iš Egipto kančios į kraštą kanaaniečių, hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių, į

kraštą, tekantį pienu ir medumi.“

¹⁸ Jie paklausys tavo balso. Tu ir Izraelio seniūnai nueisite pas faraoną ir pranešite: 'VIEŠPATS, hebrajų Dievas, apsiereiškė mums. Tebūna leista mums nueiti trijų dienų kelią į dykumą, idant galėtume atnašauti auką VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui.'

¹⁹ Bet aš žinau, kad Egipto karalius neleis jums išeiti tol, kol nebus galingos rankos priverstas. ²⁰ Todėl ištiesiu ranką ir ištiksiu Egiptą visais nuostabiais darbais, kuriuos jame padarysiu. Tada jis leis jums išeiti. ²¹ Netgi duosiu šiai tautai tokią malonę egiptiečių akyse, kad jūs išeisi- te netuščiomis rankomis. ²² Kiekviena moteris paprašys savo kaimynę ar bet kokią moterį, gyvenančią kaimynės namuose, sidabro bei aukso brangenybių ir drabužių. Jais apvilksite savo sūnus ir dukteris, apiplėšdami Egiptą.“

Dievas padąsina Mozę

4 Mozė atsakė, tardamas: „O jeigu jie netikės manimi ir mano balso neklausys, bet sakys: 'VIEŠPATS tau nepasirodė!'“ ² VIEŠPATS paklausė jo: „Ką laikai savo rankoje?“ – „Lazdą“, – atsakė jis. ³ „Mesk žemėn,“ – paliepė Dievas. Jis metė ją žemėn, ir ji pavirto gyvate. Mozė atšoko nuo jos. ⁴ Tuomet VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką ir nutverk jai už uodegos.“ Jis ištiesė ranką, nutvėrė, ir ji vėl pavirto lazda jo rankoje. ⁵ „Taip įvyks, kad jie patikėtų, jog tau pasirodė VIEŠPATS, jų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas.“

^{3,15a} Hebr. JHVH – Jahvé (hebr. *jahveh* – „Jis Yra“), asmeninis Dievo vardas, hebrajų garsiai netiriamas ir pakeičiamas vardu *Adonai*, kuris čia rašomas didžiosiomis raidėmis: VIEŠPATS.

⁶ VIEŠPATS vėl paliepė jam: „Įkišk ranką į savo užantį.“ Jis įkišo ranką į užantį, o kai ištraukė, žiūri – jo ranka raupsuota, balta tarsi sniegas. ⁷ „Įkišk dar sykį ranką į užantį,“ – vėl paliepė. Jis dar sykį įkišo ranką į užantį, o kai ištraukė, žiūri – ji tapusi tokia pat, kaip ir visas jo kūnas. ⁸ „Jei jie tavimi netikės ar nepaisys pirmojo ženklų, tai patikės antruoju ženklu. ⁹ Bet jeigu jie nepatikėtų nė šiais dviem ženklais ir nepaklausytų tavo balso, pasemk iš Nilo vandens ir išpilk ant sausos žemės. Vanduo, kurį pasemsi iš Nilo, ant sausos žemės pavirs krauju.“

¹⁰ Bet Mozė tarė VIEŠPAČIUI: „Ak, mano Viešpatie, aš niekada nebuvau iškalbus – nei praeityje, nei dabar, kai tu prakalbinai savo tarną. Aš lėtas praversti lūpas, ir mano liežuvis nerangus.“ ¹¹ Tada VIEŠPATS paklausė jo: „O kas duoda burną žmogui? Kas padaro jį nebylį ar kurčią, regintį ar aklą? Argi ne aš, VIEŠPATS? ¹² O dabar eik! Aš būsiu su tavo lūpomis ir pamokysiu, ką turi sakyti.“ ¹³ Tačiau Mozė atsakė: „Ak, mano Viešpatie, prašau siųsti ką nors kitą.“

¹⁴ Tuomet VIEŠPATS supyko ant Mozės ir tarė: „Ar tu neturi brolio, levito Aarono? Aš žinau, jis iškalbus. Kaip tik dabar jis ateina tavęs pasitikti. Tave pamačius, džiaugsis jo širdis. ¹⁵ Tu kalbėsi jam ir dėsi žodžius į jo lūpas, o aš būsiu su tavo lūpomis ir su jo lūpomis ir pamokysiu judu, ką daryti. ¹⁶ Iš tikrųjų jis žmonėms kalbės už tave: jis bus tau kaip lūpos, o tu jam būsi kaip Dievas. ¹⁷ Paimk į savo ranką šią lazda; ja turėsi daryti ženklus.“

Mozė grįžta į Egiptą

¹⁸ Mozė sugrįžo pas savo uošvį Jetrą ir tarė jam: „Prašyčiau leisti man grįžti pas giminę į Egiptą ir pasižiūrėti, ar jie dar gyvi.“ Jetras atsakė Mozei: „Eik ramybėje!“ ¹⁹ Midjane Mozei VIEŠPATS tarė: „Grįžk į Egiptą, nes visi žmonės, ieškoję tavo gyvybės, išmirė.“ ²⁰ Taigi Mozė pasiėmė žmoną ir sūnus, užsodino ant asilo ir leidosi kelionėn į Egipto žemę. Ir Dievo lazda Mozė pasiėmė.

²¹ O VIEŠPATS tarė Mozei: „Kai sugrįši į Egiptą, žiūrėk, kad atliktumei faraono akivaizdoje visus nuostabiuosius darbus, kuriuos sudejau į tavo rankas. Bet aš užkietinsiu jo širdį, ir jis neleis tautai išeiti. ²² Tuomet tu sakysi faraonui: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Izraelis yra mano pirmagimis sūnus. ²³ Aš tau liepiau: leisk mano sūnui išeiti, kad galėtų mane pagarbinti! Bet tu atsisakei leisti jam išeiti; tikėk manimi, aš užmušiu tavo pirmagimį sūnų.“

²⁴ Atsitiko taip, kad kelionės metu nakvojant vienoje užkeigoje, VIEŠPATS pasitiko Mozę ir bandė jį užmušti. ²⁵ Bet Cipora, paėmusi titnagą, nuplovė savo sūnaus apyvarpio odą ir palietė ja Mozės kojas, tardama: „Tu iš tikrųjų esi man kraujo sužadėtinis!“ ²⁶ O kai [VIEŠPATS] nuo jo pasitraukė, ji pridūrė: „Kraujo sužadėtinis apipjaustymu.“

²⁷ VIEŠPATS tarė Aaronui: „Nu-eik į dykumą Mozės pasitikti.“ Aaronas nuėjo, pasitiko Mozę prie Dievo kalno ir pabučiavo. ²⁸ Mozė apsakė Aaronui visa, ką VIEŠPATS siųsdamas jį buvo pasakęs, ir visus jam pavestus ženklus. ²⁹ Tada Mozė ir Aaronas nuėjo ir sušaukė visus izraelitų seniūnus. ³⁰ Aaronas pakar-

tojo visa, ką VIEŠPATS buvo sakęs Mozei, o Mozė padarė ženklus visų žmonių akivaizdoje. ³¹ Žmonės įsitikino. Išgirdę, kad VIEŠPATS parodė rūpinimąsi izraelitais ir pamatė jų kančią, jie parpuolė kniūbsti ir pagarbino.

Faraonas užsispiria

5 Po to Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Leisk mano tautai eiti atšvęsti mano iškilmę dykumoje.’“ ² Bet faraonas atsakė: „Kas gi tas VIEŠPATS, kad aš turėčiau jam paklusti ir leisti Izraeliui eiti? Nei aš pažįstu tą VIEŠPATĮ, nei leisiu Izraeliui eiti!“ ³ Tuomet jie tarė: „Mums apsireiškė hebrajų Dievas. Prašom leisti mums nueiti į dykumą trijų dienų kelią ir ten atnašauti auką VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, kad kartais jis neištiktų mūsų maru ar kalaviju.“ ⁴ Bet Egipto karalius atsakė: „Moze ir Aaronai, kam gi judu atitraukiate žmones nuo darbų? Nešdinkitės prie savo lažo!“ ⁵ Faraonas tęsė: „Žiūrėkite, jie gausesni už krašto gyventojus, o judu norite atleisti juos nuo lažo!“ ⁶ Tą pačią dieną faraonas įsakė žmonių prievaizdams ir apskaitininkams: ⁷ „Nebedukite daugiau žmonėms šiaudų plytoms dirbti, kaip iki šiol darėte. Teeina ir tepasirenka šiaudų patys!“ ⁸ Bet reikalaukite iš jų to paties skaičiaus plytų, kaip kad anksčiau jie padirbdavo. Skaiciaus nesumažinkite, nes jie tinginiai ir reikalauja: ‘Leisk mums eiti ir atnašauti auką mūsų Dievui!’ ⁹ Duokite vyrams daugiau darbo, tedirba ir tenepaiso melagingų pažadų.“

¹⁰ Taigi žmonių prievaizdai ir apskaitininkai išėjo ir izraelitams pasa-

kė: „Taip kalbėjo faraonas: ‘Nebeduosiu jums jokių šiaudų. ¹¹ Patys eikite ir pasirūpinkite šiaudų, kur tik galite jų rasti. Tačiau darbas jums nė kiek nebus sumažintas.’“ ¹² Tada žmonės pasklido po visą Egipto žemę rinkti šiaudų ražienose. ¹³ O prievaizdai spaudė, sakydami: „Atlikite savo darbą! Kasdien turite padaryti tiek pat, kiek padarydavote gaudami šiaudus.“ ¹⁴ Izraelitų apskaitininkai, faraono prievaizdų paskirti juos prižiūrėti, buvo nuplakti. „Kodėl, – klausta jų, – nepadarėte nei vakar, nei šiandien nustatyto skaičiaus plytų, kaip kad pirma padarydavote?“

¹⁵ Tada izraelitų apskaitininkai nuėjo pas faraoną ir skundėsi, sakydami: „Kodėl taip elgiesi su savo tarnais? ¹⁶ Šiaudų tavo tarnams nebeduodama, tačiau įsakoma: ‘Dirbkite plytas!’ Žiūrėk, kaip tavo tarnai plakami! Tuo tarpu kalti tavo paties žmonės.“ ¹⁷ Jis atsakė: „Jūs slunkiai, jūs tinginiai! Todėl ir sakote: ‘Leisk mums eiti atnašauti auką tam VIEŠPAČIUI.’“ ¹⁸ O dabar nešdinkitės prie darbo! Šiaudų jums nebebus duodama, bet vis vien turite padirbti tiek pat plytų.“ ¹⁹ Izraelitų apskaitininkai pasijuto ištikti bėdos, kai jiems buvo pasakyta: „Kasdienio plytų skaičiaus nemažinkite!“ ²⁰ Išeidami iš faraono, jie susidūrė su Moze ir Aaronu, kurie stovėjo ir laukė jų. ²¹ „VIEŠPATS tepasižiūri į jus ir te teisia! Užtraukėte mums faraono ir jo pareigūnų nemalonę, įdėjote jiems į ranką kalaviją mums nužudyti.“

Dievas pakartoja pažadą

²² Mozė vėl kreipėsi į VIEŠPATĮ, sakydamas: „O Viešpatie, kodėl taip blogai elgiesi su šia tauta? Kam iš

viso mane siuntei? ²³ Nuo to laiko, kai nuėjau pas faraoną kalbėti tavo vardu, jis engia šią tautą, o tu nedarai nieko savo tautai išgelbėti.“

6 Tuomet VIEŠPATS atsakė Mozei: „Dabar pamatysi, ką aš darysiu faraonui. Iš tikrųjų galingos rankos priverstas jis leis jiems išeiti, galingos rankos priverstas jis išvargs juos iš savo krašto.“

² Dievas kalbėjo Mozei ir sakė: „Aš esu VIEŠPATS! ³ Aš pasirodžiau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui kaip Dievas Visagalis, bet vardu 'VIEŠPATS' jiems nedaviau savęs pažinti. ⁴ Aš sudariau Sandorą su jais – duoti jiems Kanaano kraštą, kraštą, kuriame jie gyvena kaip ateiviai. ⁵ Aš išgirdau dejavimą izraelitų, kuriuos egiptiečiai laiko vergijoje, ir atsiminiau savo Sandorą. ⁶ Todėl sakyk izraelitams: 'Aš esu VIEŠPATS! Išlaisvinsiu jus iš egiptiečių lažo ir išgelbėsiu iš jų vergijos. Atpirksiu jus pakelta ranka ir teismo rykštėmis. ⁷ Pasiimsiu jus kaip tautą ir būsiu jūsų Dievas. Jūs žinosite, kad aš VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išlaisvino iš egiptiečių vergijos. ⁸ Nuvesiu jus į kraštą, kurį prisiekiau duoti Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. Jį duosiu jums kaip paveldą. Aš esu VIEŠPATS!'" ⁹ Taip Mozė kalbėjo izraelitams, bet jie nenorėjo Mozės klausyti, nes jų dvasia buvo žiaurios vergijos palaužta.

¹⁰ Tada VIEŠPATS tarė Mozei:

¹¹ „Nueik ir sakyk Egipto valdovui faraonui, kad leistų izraelitams išeiti iš jo krašto.“ ¹² Bet Mozė sakė VIEŠPAČIUI: „Žiūrėk, izraelitai manęs neklauso, negi faraonas manęs paklausys? Aš juk nesu iškalbus!“ ¹³ Bet VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui apie izraelitus ir Egipto valdovą

faraoną, įsakydamas jiems išvesti izraelitus iš Egipto krašto.

Mozės ir Aarono protėviai

¹⁴ Štai jų protėvių šeimų galvos. Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs: Henochas, Paluvas, Hecronas ir Karmis. Tai Rubeno kiltys. ¹⁵ Simeono sūnūs: Jemuelis, Jaminas, Ohadas, Jachinas, Coharas ir kanaanietės sūnus Saulius. Tai Simeono kiltys. ¹⁶ Štai Levio sūnų vardai, pagal jų kilmės sąrašus: Geršonas, Kehatas ir Meraris. Levis gyveno šimtą trisdešimt septynerius metus. ¹⁷ Geršono sūnūs: Libnis ir Šimėjas, pagal jų kiltis. ¹⁸ Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. Kehatas gyveno šimtą trisdešimt trejus metus. ¹⁹ Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Tai levitų kiltys pagal jų kilmės sąrašus. ²⁰ Amramas paėmė sau žmona tėvo seserį Jochebedą. Ji pagimdė jam Aaroną ir Mozę. Amramas gyveno šimtą septynerius metus. ²¹ Iccharo sūnūs: Korachas, Nefegas ir Zichris. ²² Uzielio sūnūs: Mišaelis, Elcafanas ir Sitris. ²³ Aaronas paėmė žmona Elišebą, Aminadabo dukterį, Nachšono seserį; ji pagimdė jam Nadabą, Abihuvą, Eleazarą ir Itamarą. ²⁴ Koracho sūnūs: Asiras, Elkana ir Abiasafas. Tai korachų kiltys. ²⁵ Aarono sūnus Eleazaras paėmė sau žmona vieną iš Putielio dukterų, ir ji pagimdė jam Finehą. Tai levitų protėvių šeimų galvos pagal jų kiltis.

²⁶ Tai jiems, Aaronui ir Mozei, VIEŠPATS pasakė: „Įšveskite izraelitus iš Egipto žemės gretą po gretos.“ ²⁷ Tai juodu – tas pats Mozė ir tas pats Aaronas – kalbėjo Egipto valdovui faraonui, kad leistų išvesti izraelitus iš Egipto.

²⁸ Tą dieną, kai VIEŠPATS kalbėjo Mozei Egipto žemėje, ²⁹ jis pasakė jam: „Aš esu VIEŠPATS! Pakartok Egipto valdovui faraonui visa, ką tau sakau.“ ³⁰ Bet Mozė atsikalbinėjo VIEŠPATIES akivaizdoje: „Žiūrėk, aš nesu iškalbus. Negi faraonas manęs klausys?“

7 VIEŠPATS atsakė Mozei: „Žiūrėk, padariau tave tarsi Dievu faraonui, o tavo brolis Aaronas bus tavo pranašas. ² Tu pakartosi visa, ką tau įsakau, o tavo brolis Aaronas lieps faraonui leisti izraelitams išeiti iš jo krašto. ³ Bet aš sukietinsiu faraono širdį ir padauginsiu savo ženklus ir nuostabius darbus Egipto žemėje. ⁴ Kai faraonas tavęs neklausys, aš uždėsiu savo ranką ant Egipto ir teismo rykštėmis išvesiu savo tautą, izraelitus, iš Egipto žemės gretą po gretos. ⁵ Egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai ištiesiu ranką virš Egipto ir išvesiu iš jo izraelitus.“ ⁶ Taip Mozė su Aaronu ir padarė. Jie padarė, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. ⁷ Mozė buvo aštuoniasdešimtmetis, o Aaronas aštuoniasdešimt trejų metų, kai juodu kalbėjosi su faraonu.

Lazda pavirsta šliužu

⁸ VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: ⁹ „Kai faraonas, kalbėdamasis su jumis, pareikalaus: 'Padarykite stebuklą', tada sakyk Aaronui: 'Imk savo lazda ir mesk ją žemėn priešais faraoną!' Ji pavirs šliužu.“ ¹⁰ Taigi Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir padarė, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. Aaronas metė savo lazda žemėn priešais faraoną ir jo pareigūnus, ir ji pavirto šliužu. ¹¹ Faraonas taip pat

sušaukė išminčius bei burtininkus, ir jie, Egipto kerėtojai, padarė tą pat savo kerais. ¹² Kiekvienas jų metė žemėn lazda, ir jos pavirto šliužais, bet Aarono lazda prarijo jų lazdas. ¹³ Tačiau faraono širdis buvo užkietėjusi, ir jis neklausė jų, kaip VIEŠPATS buvo sakęs.

Vanduo pavirsta krauju

¹⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Faraono širdis užkietėjusi. Jis atsisako leisti tautai išeiti. ¹⁵ Nueik pas faraoną rytą, kai jis eis prie vandens, ir, laikydamas rankoje lazda, kuri buvo pavirtusi gyvate, atsistok ant Nilo kranto jo pasitikti. ¹⁶ Sakyk jam: 'VIEŠPATS, hebrajų Dievas, atsiuntė mane pas tave pasakyti: 'Leisk mano tautai eiti, kad galėtų mane pagarbinti dykumoje'. Bet tu iki šiol manęs nepaklausei.' ¹⁷ Taip kalba VIEŠPATS: 'Iš to žinosi, kad aš esu VIEŠPATS! Žiūrėk, lazda, kurią laikau rankoje, suduosiu į Nilo vandenį, ir jis pavirs krauju. ¹⁸ Išgaiš žuvis upėje, ims dvokti pati upė, nebegalės egiptiečiai gerti vandens iš Nilo.'“

¹⁹ VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk Aaronui: 'Paimk savo lazda ir ištiesk ranką viršum Egipto vandens – viršum jo upių, kanalų, kūdrų ir visų vandens telkinių, – kad jie pavirstų krauju. Visame Egipte bus kraujo net mediniuose ir akmeniniuose induose.“ ²⁰ Mozė ir Aaronas darė, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. Jis pakėlė lazda ir faraono bei jo pareigūnų akivaizdoje sudavė į Nilo vandenį, ir visas vanduo upėje pavirto krauju. ²¹ Išgaišo upėje žuvis. Nilas taip dvokė, kad egiptiečiai nebegalėjo jo vandens gerti; kraujo buvo visur Egipte. ²² Bet kai Egipto kerėtojai padarė tą

pat savo kerais, faraono širdis liko kieta, ir jis jų nepaklausė, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs. ²³ Faraonas apsisuko ir nuėjo į savo rūmus; net to jis nepaėmė į širdį. ²⁴ O visi egiptiečiai turėjo kasti visur prie Nilo, ieškodami vandens atsigerti, nes Nilo vandens nebegalėjo gerti.

Varlės

²⁵ Praėjo septynios dienos po to, kai VIEŠPATS ištiko Nilą. ²⁶ VIEŠPATS tarė Mozei: „Nueik pas faraoną ir sakyk: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti.’ ²⁷ Jei atsisakai juos išleisti, žiūrėk, aš plaksiu visą tavo šalį varlėmis. ²⁸ Nilas knibždės varlėmis, jos atšokuos į tavo rūmus, miegamąjį ir lovą, į tavo pareigūnų ir pavaldinių namus, krosnis ir dubenis duonai minkyti. ²⁹ Varlės šokinės ant tavęs, tavo pavaldinių ir pareigūnų.“

8 VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk Aaronui: ‘Ištiesk ranką su lazda viršum upių, kanalų ir kūdrų, užleisk varlėmis Egipto kraštą!’“ ² Aaronas ištiesė ranką viršum Egipto vandens, varlės iššoko ir užplūdo visą Egipto kraštą. ³ Bet kerėtojai savo kerais padarė tą pat, – užleido varlėmis Egipto kraštą.

⁴ Tada faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aaroną, tarė: „Prašykite VIEŠPATI, kad atitolintų varles nuo manęs ir mano valdinių, o aš leisiu tautai eiti atnašauti auką VIEŠPAČIUI.“

⁵ Možė faraono paprašė: „Malonėk man paskirti laiką, kada turėčiau užtave, tavo pareigūnus ir valdinius prašyti, kad varlės būtų atitolintos nuo tavęs bei tavo rūmų ir liktųsi tik-tai Nilo upėje.“ ⁶ Jis atsakė: „Rytoj!“

Možė tarė: „Tebūna kaip sakai! Kad žinotumei, jog nėra kito kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, ⁷ varlės atsitrauks nuo tavęs ir tavo rūmų, pareigūnų ir valdinių. Jų liks tik-tai Nilo upėje.“ ⁸ Tada Možė ir Aaronas pasitraukė nuo faraono. Možė šaukėsi VIEŠPATIES dėl varlių, kuriomis jis buvo užleidęs faraoną. ⁹ O VIEŠPATS padarė, kaip Možė prašė. Varlės išdvėsė namuose, kiemuose ir laukuose. ¹⁰ Jos buvo metamos į krūvų krūvas, visas kraštas dvokė. ¹¹ Bet kai faraonas pamatė, kad jau galima atsikvėpti, jis sukietino savo širdį ir neklaušė jų, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs.

Uodai

¹² Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk Aaronui: ‘Ištiesk savo lazda ir suduok į žemės dulkes, kad jos pavirstų uodais visame Egipto krašte!’“ ¹³ Jie taip ir padarė. Aaronas ištiesė ranką su lazda ir sudavė į žemės dulkes. Uodai apniko žmones ir gyvulius. Žemės dulkės visame Egipto krašte pavirto uodais. ¹⁴ Kerėtojai panašiai bandė savo kerais padaryti uodų, bet neįstengė. O uodai knibždėjo ant žmonių ir gyvulių. ¹⁵ Kerėtojai sakė faraonui: „Tai Dievo pirštas!“ Bet faraono širdis buvo užkietėjusi, jis nenorėjo jų klausyti, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs.

Musės

¹⁶ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Atsikelk anksti rytą, pasirodyk faraonui, kai jis eis prie vandens, ir sakyk: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti.’ ¹⁷ Jei neleisi mano tautai eiti,

tikėk manimi, užleisiu musių spiečiais tave, tavo pareigūnus bei valdinius ir tavo rūmus. Egiptiečių namai, net pati žemė, kurioje jie gyvena, knibždės musių spiečiais. ¹⁸ Bet tą dieną atskirsiu Gošeno šalį, kur gyvena mano tauta. Ten musių spiečių nebus, kad tu žinotumei, jog aš esu VIEŠPATS šiame krašte. ¹⁹ Padarysiu šį skirtumą tarp savo tautos ir tavo tautos. Rytoj pasirodys šis ženklas.“ ²⁰ VIEŠPATS taip ir padarė. Musių spiečių spiečiai apniko faraono rūmus ir jo pareigūnų namus. Žemė visame Egipto krašte buvo nu倪okota musių.

²¹ Tada faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aaroną, tarė: „Eikite, atnašaukite savo Dievui auką šiame krašte.“ ²² Bet Mozė atsakė: „Tai daryti nedera, nes, ką mes aukojame VIEŠPAČIUI, savo Dievui, pasibjaurėtina egiptiečiams. Jeigu mes aukosime, kas pasibjaurėtina egiptiečių akyse, argi jie neužmuš mūsų akmenimis?“ ²³ Todėl turime nueiti trijų dienų kelią į dykumą ir atnašauti auką VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kaip jis mums įsako.“ ²⁴ O faraonas tarė: „Aš leisiu jums eiti atnašauti auką VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui, dykumoje su sąlyga, kad neisite per toli. Maldaukite ir už mane.“ ²⁵ Mozė atsakė: „Žiūrėk, kai tik išeisiu, tuoj pat maldausiu VIEŠPATĮ, kad musių spiečiai rytoj pasitrauktų nuo faraono, jo pareigūnų ir valdinių. Tačiau tenesielgia faraonas vėl apgaulingai, neleisdamas tautai eiti atnašauti aukos savo VIEŠPAČIUI!“

²⁶ Mozė išėjęs meldėsi VIEŠPAČIUI. ²⁷ Ir VIEŠPATS padarė, kaip Mozė prašė. Jis pašalino musių spiečius nuo faraono, jo pareigūnų ir valdinių. Nė vienos neliko. ²⁸ Bet ir šį

kartą faraonas sukietino savo širdį ir neleido tautai eiti.

Galvijų maras

9 Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas faraoną ir sakyk: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS, hebrajų Dievas: ‘Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti!‘ ² Jeigu neleisi jiems eiti ir toliau juos stabdysi, ³ tikėk manimi, VIEŠPATIES ranka ištiks baisiu maru tavo galvijus laukuose – arklius, asilus, kupranugarius, galvijų bandas ir avių kaimenes. ⁴ Bet VIEŠPATS padarys skirtumą tarp izraelitų ir egiptiečių galvijų, idant nenugaištų nė vienas iš tų, kurie priklauso izraelitams.“ ⁵ VIEŠPATS nustatė ir laiką, tardamas: „Rytoj VIEŠPATS tai įvykdys šiame krašte!“ ⁶ Kitą dieną VIEŠPATS tai ir padarė. Visi egiptiečių galvijai išdvesė, bet izraelitų galvijų nė vienas nenugaišo. ⁷ Faraonas siuntė pažiūrėti ir sužinojo, kad nė vienas izraelitų galvijų nebuvo nugaišęs. Vis tiek faraono širdis liko kieta, ir jis neleido tautai eiti.

Votys

⁸ Tada VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: „Pasisemkite kiekvienas po rieškučias suodžių iš krosnies. Mozė teberia jas į orą faraono akivaizdoje. ⁹ Jos pavirs dulkelėmis virš Egipto žemės ir sukels pūluojančias votis žmonėms ir gyvuliams visoje Egipto žemėje.“ ¹⁰ Taigi jie paėmė suodžių iš krosnies ir nuėjo pas faraoną. Mozė išbėrė jas į orą, ir jos sukėlė pūluojančias votis žmonėms bei gyvuliams. ¹¹ Kerėtojai su Moze varžytis neįstengė, nes votys kamavo kerėtojus, kaip

ir visus egiptiečius. ¹² Bet VIEŠPATS sukietino faraono širdį, ir jis neklaūsė jų, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs Mozei.

Kruša

¹³ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Atsikelk anksti rytą ir pasirodyk faraonui. Pasakyk jam: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS, hebrajų Dievas: 'Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti!'¹⁴ Antraip ši kartą siųsiu visas savo rykštes prieš tave patį, tavo pareigūnus ir valdinius, idant žinotumei, kad nėra kito kaip aš visoje žemėje. ¹⁵ Juk aš būčiau galėjęs ištiesti ranką ir ištikti tave bei tavo tautą maru, ir tu būtum buvęs nušluotas nuo žemės paviršiaus. ¹⁶ Vis dėlto leidau tau gyventi, kad parodyčiau savo galybę, kad mano vardas nuskambėtų per visą žemę. ¹⁷ Nejau tu vis dar užkirtinėsi kelią mano tautai ir neleisi jiems eiti? ¹⁸ Tikek manimi, rytoj šiuo laiku padarysiu, kad lytų tokia ledų kruša, kokios nėra buvę Egipte nuo jo įkūrimo iki šios dienos. ¹⁹ Todėl paliepk, kad visi tavo galvijai ir visa, ką turi laukuose, būtų suvaryta po saugią pastogę. Žmonės ir gyvuliai, pasilikę atviraime lauke be pastogės, žus, kai ant jų ims kristi ledų kruša.“ ²⁰ Kai kurie faraono pareigūnai, bijodami VIEŠPATIES žodžio, skubiai suvarė savo vergus ir galvijus į saugias pastoges. ²¹ O kiti, nepaisydami VIEŠPATIES žodžio, paliko savo vergus ir galvijus atviraime lauke.

²² Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką dangaus link, ir tekrinta ledų kruša ant visos Egipto šalies –

ant žmonių, gyvulių ir visos laukų augalijos Egipto žemėje.“ ²³ Mozė pakėlė savo lazda dangaus link, ir VIEŠPATS pasiuntė perkūniją ir krušą, žemėn liejosi ugnis. VIEŠPATS bėrė ledų krušą ant Egipto žemės. ²⁴ Kruša su nesiliaujančia žaibų ugnimi buvo tokia nuožmi, kokios dar niekada nebuvo buvę visame Egipto krašte nuo jo tapimo tauta! ²⁵ Kruša išmušė visa, kas buvo atviraime lauke per visą Egipto kraštą – ir žmonės, ir gyvulius. Kruša sunaikino ir visą laukų augaliją bei sutriuškino laukuose visus medžius. ²⁶ Tik Gošeno srityje, kur gyveno izraelitai, ledų krušos nebuvo.

²⁷ Tada faraonas pasišaukė Mozę su Aaronu ir tarė jiems: „Ši kartą aš kaltas. VIEŠPATS teisus, aš ir mano tauta esame nedori. ²⁸ Maldaukite VIEŠPATI! Gana jau Dievo griausmų ir krušos! Aš leisiu jums eiti. Nėra reikalo jums ilgiau pasilikti.“ ²⁹ Mozė jam atsakė: „Kai tik išeisiu už miesto, pakelsiu rankas į VIEŠPATI. Perkūnija liausis, ir ledų kruša nebekris žemėn, kad žinotumei, jog žemė priklauso VIEŠPATIUI. ³⁰ Bet aš žinau, kad tu ir tavo pareigūnai VIEŠPATIES Dievo dar nebijote.“

³¹ Linai ir miežiai buvo nuniokoti, nes miežiai jau buvo išplaukėję, o linai žydėjo. ³² Bet kviečiai ir speltai nebuvo nuniokoti, nes jie plaukėja vėliau.

³³ Palikęs faraoną ir išėjęs iš miesto, Mozė pakėlė rankas į VIEŠPATI. Perkūnija ir ledų kruša liovėsi, nė lietus žemėn nebepylė. ³⁴ Tačiau pamatęs, kad lietus, kruša ir perkūnija liovėsi, faraonas vėl nusidėjo ir su-

kietino savo širdį – jis ir jo pareigūnai. ³⁵ Taigi faraono širdis sukietėjo, ir izraelitams eiti jis neleido, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs per Mozę.

Skėriai

10 Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas faraoną. Juk aš sukietinau jo širdį ir jo pareigūnų širdis, idant parodyčiau per juos savo ženklus ² ir tu galėtumei papasakoti savo vaikams ir vaikaičiams, kaip aš išjuokiau egiptiečius ir kokius ženklus jiems padariau, idant ir jūs žinotumėte, kad aš esu VIEŠPATS.“

³ Taigi Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, hebrajų Dievas: ‘Kaip ilgai atsisakinėsi nusižeminti prieš mane? Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti! ⁴ Rytoj aš atvesiu skėrius į tavo kraštą, jeigu atsisakysi leisti mano tautai eiti. ⁵ Jie taip apguls žemės paviršių, kad niekas nebegalės nė žemės matyti. Jie surys visa, kas jums išliko nuo ledų krušos, surys visus jūsų medžius, vėl dygstančius laukuose. ⁶ Be to, jie užplūs tavo rūmus ir visų tavo pareigūnų bei visų egiptiečių namus, ko nei tavo tėvai, nei tėvų tėvai nematė nuo tos dienos, kai pasirodė žemėje, iki šiandien.’“ Tai pasakęs, jis apsisuko ir paliko faraoną.

⁷ Faraono pareigūnai sakė jam: „Kiek ilgai jis regs mums pinkles? Leisk tiems žmonėms eiti pagarbinti VIEŠPATĮ, savo Dievą! Nejau dar nematai, kad Egiptas žūsta?“ ⁸ Mozė ir Aaronas buvo vėl pašaukti pas faraoną. Jis tarė jiems: „Eikite, garbinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą! Bet kas gi iš jūsų turi eiti?“ ⁹ Mozė atsa-

kė: „Mes eisime su savo jaunuoliais ir seneliais, sūnumis ir dukterimis, kaimenėmis ir bandomis, nes turime švęsti iškilmę VIEŠPATIES garbei.“ ¹⁰ Bet faraonas tarė jiems: „VIEŠPATS iš tikrųjų bus su jumis, jei kada nors leisiu eiti jūsų vaikams su jumis! Aišku, jūs ką nors pikta turite galvoje! ¹¹ Ne, niekada! Teeina vien jūsų vyrai ir tegarbina VIEŠPATĮ, nes to jūs ir prašote.“ Ir jie buvo pavaryti nuo faraono.

¹² Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką viršum Egipto žemės, kad ją užpultų skėriai ir surytų visą augaliją krašte – visa, kas likę nuo ledų krušos.“ ¹³ Mozė pakėlė savo lazda viršum Egipto žemės, ir VIEŠPATS sukėlė rytų vėją per visą dieną ir visą naktį viršum krašto. Išaušus dienai, rytys jau buvo atnešęs skėrius. ¹⁴ Skėriai užplūdo visą Egipto kraštą ir apsėdo visą Egipto žemę; skėrių spiečius buvo toks tankus, kokio nei anksčiau nebuvo buvę, nei kada nors vėl bus. ¹⁵ Jie taip apsėdo visą krašto paviršių, kad žemė pajudo. Jie surijo visą laukų augaliją krašte bei visus medžių vaisius, išlikusius nuo ledų krušos. Visame Egipto krašte nebeliko nieko žaliuojančio – jokių medžių, jokių augalų laukuose. ¹⁶ Faraonas paskubomis pašaukė Mozę su Aaronu ir tarė jiems: „Nusidejau VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui, ir jums. ¹⁷ Prašau atleisti mano nuodėmę ir šį kartą! Maldauk VIEŠPATĮ, savo Dievą, kad bent nuo manęs atitolintų šią pragaištį.“ ¹⁸ Mozė išėjo ir meldėsi VIEŠPAČIUI. ¹⁹ VIEŠPATS pakeitė aną vėją į galingą vakarį vėją, kuris pakėlė skėrius ir nupūtė juos į Nendrių jūrą^a.

^{10,19a} Gr. Septuagintoje ir lot. Vulgatoje – Raudonoji jūra.

²⁰ Nė vieno skėrio nebeliko visoje Egipto žemėje. Bet Dievas sukietino faraono širdį, ir jis neleido eiti izraelitams.

Tamsa

²¹Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką dangaus link, kad Egipto kraštą apgaubtų tamsa – tamsa, kurią būtų galima pajusti.“ ²²Taigi Mozė ištiesė ranką dangaus link, ir visiška tamsa tris dienas gaubė visą Egipto kraštą. ²³Žmonės negalėjo vien kitų matyti ir per tris dienas pasijudinti iš vietos, bet ten, kur gyveno izraelitai, buvo šviesu. ²⁴Faraonas pasišaukė Mozę ir sakė: „Eikite ir garbinkite VIEŠPATĮ. Tik jūsų kaimenės ir bandos turi čia pasilikti. Net jūsų vaikai gali eiti su jumis.“

²⁵Bet Mozė tarė: „Tu pats turi parūpinti mums atnašų aukoms ir deginamosioms aukoms atnašauti VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui.“ ²⁶Ir mūsų galvijai turi eiti su mumis. Neliks čia nė nago, nes iš jų privalome parinkti, kuo pagarbinti VIEŠPATĮ, mūsų Dievą, ir dar nežinome, ką panaudoti mūsų VIEŠPAČIUI pagarbinti, kol ten nenueisime.“ ²⁷Tačiau VIEŠPATS sukietino faraono širdį, ir jis nenorėjo jiems leisti eiti. ²⁸Tada faraonas suriko: „Nešdinkis nuo manęs! Saugokis pamatyti mano veidą, nes tą dieną, kai pamatysi mano veidą, mirsi.“ ²⁹Mozė atsakė: „Tebūna, kaip sakai! Aš tavo veido niekad daugiau nebematysiu.“

Pirmagimių mirtis

11 VIEŠPATS tarė Mozei: „Dar vieną rykštę siųsiu faraonui ir Egiptui. Po to jis išleis jus iš čia.

Iš tikrųjų, leisdamas jums išeiti, jis iš čia jus varyte išvarys! ²Nurodyk žmonėms, kad pasiprašytų kiekvienas vyras iš savo kaimyno ir kiekviena moteris iš savo kaimynės sidabrinių ir auksinių daiktų.“ ³VIEŠPATS suteikė žmonėms malonę egiptiečių akyse. Be to, pats Mozė buvo įžymus vyras Egipto krašte, faraono pareigūnų ir žmonių akyse.

⁴Mozė tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Maždaug apie vidurnaktį aš pereisiu Egiptą. ⁵Egipto krašte mirs visi pirmagimiai, nuo faraono, sėdinčio savo soste, pirmagimio ligi vergės, esančios prie girnų, pirmagimio, ir visi galvijų pirmagimiai. ⁶Tada visame Egipte kils toks didelis klyksmas, kokio niekada nėra nei buvę, nei kada nors bus. ⁷Bet izraelitų nė šuo neurzgtelės nei ant žmogaus, nei ant gyvulio, kad žinotumėte, jog VIEŠPATS daro skirtumą tarp Egipto ir Izraelio. ⁸Tada visi tavo pareigūnai ateis pas mane ir, puldami kniūbsti prieš mane, sakys: ‘Išleik nuo mūsų tu ir visa tauta, kuri tave seka! Tada aš išeisiu.’“ Ir, degdamas pykčiu, Mozė paliko faraoną.

⁹VIEŠPATS tarė Mozei: „Faraonas jūsų nepaklausys, idant mano nuostabieji darbai būtų gausūs Egipto žemėje.“ ¹⁰Mozė ir Aaronas padarė visus šiuos nuostabius darbus faraono akivaizdoje, bet VIEŠPATS sukietino faraono širdį, todėl jis ir neleido Izraelio tautai eiti iš jo krašto.

Paschos šventės įsakai

12 VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui Egipto žemėje: ²„Šis mėnuo jums žymės mėnesių pradžią; jis bus jums pirmas metų mėnuo. ³Sakykite visai Izraelio bendrijai,

kad šio mėnesio dešimtą dieną kiekvienas jų teparūpina savo šeimai avinėlį – vieną avinėlį šeimai. ⁴ Jei šeima visam avinėliui per maža, tesideda ji prie artimiausio kaimyno, kad įsigytų avinėlį, ir tesidalija juo, atsižvelgdama į skaičių asmenų, kurie turės jį valgyti. ⁵ Jūsų avinėlis turi būti be trūkumo, vienerių metų patinėlis; galite jį paimti iš avių ar iš ožkų. ⁶ Laikysite jį iki šio mėnesio keturioliktos dienos, tada jis turi būti papjautas vakare, dalyvaujant visai susirinkusiai Izraelio bendrijai. ⁷ Paėmę jo kraujo, jie paženkliną jį abi durų staktas ir sąramą tų namų, kur jis bus valgomas. ⁸ Avinėlis turi būti valgomas tą pačią naktį; jis bus iškeptas ant ugnies ir valgomas su nerauginta duona bei karčiosiomis žolėmis. ⁹ Nevalgysite iš jo nieko nei žalio, nei virto vandenyje, bet valgysite keptą ant ugnies – galvą, kojas ir vidurius. ¹⁰ Nepaliksite iš jo nieko iki ryto; jei kas iš jo liktų iki ryto, sudeginsite. ¹¹ Jį turėsite valgyti taip: susijusę juosmenį, apsiavę kojas ir su lazda rankoje; valgysite jį paskubomis. Tai VIEŠPATIES Pascha*. ¹² Juk tą pačią naktį aš pereisiu Egipto žemę, užmušdamas visus Egipto krašto ne tik žmonių, bet ir gyvulių pirmagimius, padarysiu teisumą visiems Egipto dievams – aš, VIEŠPATYS! ¹³ Bet kraujas paženkliną namus, kuriuose jūs esate. Matydami kraują, apeisiu jus, ir jokia rykštė neištiks jūsų, kai niokosiu Egipto kraštą.

¹⁴ Ši diena bus jums priminimo diena: švęsite ją kaip iškilnę VIEŠPAČIUI per kartų kartas, švęsite ją

kaip amžiną įsaką. ¹⁵ Septynias dienas valgysite neraugintą duoną; jau pirmą dieną pašalinsite raugą iš savo namų, nes kas valgys raugintą duoną nuo pirmos iki septintos dienos, bus atkirstas nuo Izraelio. ¹⁶ Pirmąją dieną švęsite iškilmingą sueigą ir septintąją dieną švęsite iškilmingą sueigą. Tomis dienomis negalima dirbti jokio darbo, išskyrus paruošimą maisto, kurio kiekvienam reikia pavalgyti.

¹⁷ Švęskite Neraugintosios duonos šventę, nes tą dieną išvedžiau jūsų gretas iš Egipto žemės; švęskite tą dieną per kartų kartas kaip amžiną įsaką. ¹⁸ Pirmą mėnesį nuo keturioliktos dienos vakaro iki dvidešimt pirmos dienos vakaro valgysite neraugintą duoną. ¹⁹ Septynias dienas jokio raugo neturi būti jūsų namuose, nes kas valgys raugintą duoną, ar jis būtų ateivis ar krašto gyventojas, bus atkirstas nuo Izraelio bendrijos. ²⁰ Jūs nevalgysite nieko rauginto; visose gyvenvietėse valgysite tik neraugintą duoną.“

Paschos paskelbimas

²¹ Tada Mozė sušaukė visus Izraelio seniūnus ir tarė jiems: „Eikite, parinkite savo šeimoms avinėlius ir papjaukite Paschos avinėlį. ²² Paėmę yzopo^b šakelių pluoštą ir pamirkę dubenyje esančiame kraujyje, apšlakstykite dubenyje esančiu krauju durų sąramą ir abi staktas. Nė vienas jūsų teneina pro savo namų duris iki ryto. ²³ Juk praeis VIEŠPATYS, užmušdamas egiptiečius! Pamatę ant durų sąramos ir staktų

^{12,11a} Pascha, arba Perėjimas (hebr. *pēsaḥ*) – šventė, NT vadinama Velykomis. ^{12,22b} Augalas, kurio šakelė vartota kaip šlakstyklė.

kraują, tas duris VIEŠPATS apeis ir neleis naikintojui įeiti į jūsų namus jūsų užmušti. ²⁴ Jūs švesite šias apeigas kaip amžiną įsaką jums ir jūsų vaikams. ²⁵ Ir ateityje, atėję į kraštą, kurį VIEŠPATS duos, kaip yra pažadėjęs, švesite šias apeigas. ²⁶ O kai jūsų vaikai klaus: 'Ką reiškia šios apeigos?' – ²⁷ atsakysite: 'Tai Paschos auka VIEŠPAČIUI, nes jis apėjo Egipte izraelitų namus, kai užmušė egiptiečius ir apsaugojo mūsų namus.' Tada žmonės nusilenkė ir parpuolė kniūbsti pagarbinti. ²⁸ Izraelitai išsiskirstė ir padarė, kaip Mozė ir Aaronas buvo jiems įsakę.

Pirmagimių mirtis

²⁹ Vidurnaktį VIEŠPATS užmušė visus Egipto krašto pirmagimius – nuo soste sėdinčio faraono pirmagimio ligi kalėjime esančio kalinio pirmagimio – ir visus gyvulių pirmagimius. ³⁰ Naktį atsikėlė faraonas – jis ir jo pareigūnai, ir visi egiptiečiai. Egipte buvo girdėti didelis klyksmas, nes nebuvo namų, kuriuose nebūtų buvę numirėlių. ³¹ Naktį jis pasišaukė Mozė ir Aaroną ir tarė: „Tučtuojau palikite mano žemes – judu ir izraelitai su jumis! Eikite ir garbinkite VIEŠPATĮ, kaip sakėte. ³² Varykitės ir savo kaimenes, ir savo bandas, kaip reikalavote. Nešdinkitės! Ir palaiminkite mane!“

³³ Egiptiečiai skatino žmones kuo greičiau išeiti iš krašto, sakydami: „Mes visi išmirsime!“ ³⁴ Taigi žmonės nešėsi ant pečių dar neraugintą tešlą, minkymo dubenis, įvyniotus apsiaustuose. ³⁵ Izraelitai buvo padarę, kaip Mozė jiems buvo liepęs; jie buvo paprašę iš egiptiečių sidabrinų ir auksinių brangenbių bei

drabužių. ³⁶ O VIEŠPATS buvo padaręs, kad žmonės rastų tiek malonės egiptiečių akyse, kad šie duotų jiems, ko tik jie prašė. Taip izraelitai apiplėšė egiptiečius.

Išėjimas iš Egipto

³⁷ Izraelitai iš Ramzio leidosi kelionėn Sukoto link, maždaug šeši šimtai tūkstančių vyrų pėsčiomis, neskaičiuojant vaikų. ³⁸ Be to, kartu su jais pakilo eiti padrika minia ir labai daug galvijų – kaimenių ir bandų. ³⁹ Jie kepėsi neraugintus papločius iš tešlos, kurią nešėsi iš Egipto. Ji buvo nerauginta, nes jie buvo varomi iš Egipto ir negalėjo delsti. Maisu kelionei jie nebuvo apsirūpinę.

⁴⁰ Izraelitai Egipte buvo išbuvę keturis šimtus trisdešimt metų. ⁴¹ Keturi šimtai trisdešimtųjų metų gale tą pačią dieną visos VIEŠPATIES gretos išėjo iš Egipto žemės. ⁴² Tai buvo VIEŠPATIES budėjimo naktis, kai jis išvedė juos iš Egipto žemės. Taigi tą pačią naktį visi izraelitai turi švęsti kaip budėjimą VIEŠPAČIUI per visas kartas.

Paschos apeigos

⁴³ VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: „Štai Paschos įstatai: nė vienas svetimtautis jo nevalgys. ⁴⁴ Bet kiekvienas už pinigų pirktas vergas gali juo dalytis tada, kai būsi jį apipjaustęs. ⁴⁵ Įnamys ir samdytas tarnas jo nevalgys. ⁴⁶ Jis turi būti valgomas viename ir tame pačiame name. Nieko iš jo mėsos neišmesite laukan. Nesulaužysite nė vieno jo kaulo. ⁴⁷ Visa Izraelio bendrija turi jį švęsti. ⁴⁸ Jeigu pas tavę gyvenantis ateivis nori VIEŠPAČIUI švęsti Paschą, visi jo

vyriškai turi būti apipjaustyti. Tada bus jam leista švesti, ir jis pats bus kaip čiabuvis krašte. Bet joks neapipjaustytas asmuo avinėlio nevalgys. ⁴⁹Toks pat įstatymas bus čiabuviui ir ateiviui, gyvenančiam tarp jūsų.

⁵⁰Visi izraelitai padarė, kaip Mozė ir Aaronas buvo jiems liepę. ⁵¹Tą pačią dieną VIEŠPATS išvedė izraelitus iš Egipto žemės greta po gretos.

Pirmagimių pašventimas

13 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ²„Pašvęsk man visus pirmagimius! Kas tik tarp izraelitų pirmas atveria motinos iščias, žmogaus ar gyvulio vaikas, tas yra mano.“

³Mozė tarė žmonėms: „Atsiminkite tą dieną, kai išėjote iš Egipto, iš vergijos namų, nes VIEŠPATS iš ten išvedė jus savo rankos galia. Rauginta duona nebus valgoma. ⁴Šiandien, abibo mėnesį, jūs išeinatė! ⁵Kai VIEŠPATS atves tave į kanaaniečių, hetitų, amoritų, hivų ir jebusiečių kraštą, kurį duoti prisiekė jūsų protėviams, kraštą, tekantį pienu ir medumi, atliksi šį mėnesį tokias apeigas.“

⁶Septynias dienas valgysi neraugintą duoną. Septintą dieną bus iškilmė VIEŠPACIUI. ⁷Nerauginta duona bus valgoma septynias dienas; raugintos duonos neturi turėti ir nieko rauginto neturi būti visoje tavo žemėje. ⁸Tą dieną paaiškinsi savo sūnui: 'Tai dėl to, ką man padarė VIEŠPATS, kai aš išėjau iš Egipto.'

⁹Tai tarnaus tau kaip ženklas ant rankos ir kaip priminimas ant kaktos, kad VIEŠPATIES įstatymas būtų tavo lūpose, nes VIEŠPATS galin-

ga ranka išvedė tave iš Egipto. ¹⁰Atliksi šias įsakytas apeigas metai iš metų joms skirtu laiku.

¹¹Kai VIEŠPATS įves tave į kanaaniečių kraštą, kaip buvo prisiekęs tau ir tavo protėviams, ir atiduos jį tau, ¹²tu atskirsi VIEŠPACIUI visa, kas pirmąkart atveria motinos iščias. Visi jūsų galvijų pirmagimiai patinėliai priklausys VIEŠPACIUI. ¹³Kiekvieną pirmagimį asiliuką išpirksi avimi; o jeigu neišpirksi, turi jam nusukti sprandą. Kiekvieną vyriškį pirmagimį iš savo vaikų turi išpirkti. ¹⁴Kai ateityje tavo sūnus klaus: 'Ką tai reiškia?' – tu jam atsakysi: 'Galinga ranka VIEŠPATS išvedė mus iš Egipto, iš vergijos namų. ¹⁵Kai faraonas kietaširdiškai užsispyrė neleisti mums išeiti, VIEŠPATS užmušė Egipto žemėje visus pirmagimius – ir žmonių pirmagimius, ir gyvulių pirmagimius. Todėl aš ir aukuju VIEŠPACIUI visa, kas yra vyriškosios lyties ir pirmąkart atveria motinos iščias, todėl aš ir išperku savo pirmagimį sūnų.' ¹⁶Tai tarnaus tau kaip ženklas ant rankos ir juostelė ant kaktos, nes galinga ranka VIEŠPATS mus išvedė iš Egipto.“

Nendrių jūros link

¹⁷Kai faraonas leido žmonėms išeiti, Dievas nevedė jų filistinų krašto keliu, nors jis ir buvo arčiau, nes Dievas mąstė: „Jei tautai tektų kariauti, ji pradės gailėtis ir sugrįš į Egiptą.“ ¹⁸Todėl Dievas vedė žmones aplinkiniu dykumos keliu Nendrių jūros link. Izraelitai iš Egipto leidosi kelionėn mūsų gretomis. ¹⁹Mozė pasiėmė kaulus Juozapo, kuris buvo iškilingai prisaikdinęs izraelitus,

tardamas: „Dievas tikrai ateis jūsų aplankyti. Tada turite iš čia neštis mano kaulus.“ ²⁰ Iškeliaivę iš Sukoto, jie apsistojo Etame, netoli dykumos pakraščio.

²¹ Dieną VIEŠPATS, rodydamas kelią, ėjo pirma jų debesies stulpu, o naktį – ugnies stulpu, teikdamas šviesos, kad jie galėtų keliauti dieną ir naktį. ²² Debesies stulpas dieną ir ugnies stulpas naktį nepasitraukė iš savo vietos žmonių priešakyje.

14 Tada VIEŠPATS tarė Mozei: ² „Liepk izraelitams grįžti ir apsistoti priešais Pi Hahirotus, tarp Migdolo ir jūros, priešais Baal Cefoną; išsirenkite stovyklą priešais jį prie jūros. ³ Faraonas tuomet pamanyš apie izraelitus: ‘Jie klajoja be tikslo po kraštą. Dykuma jų nepaleidžia.’ ⁴ Tada aš sukietinsiu faraono širdį, ir jis vysis juos, idant būčiau pašlovintas per faraoną ir visą jo kariuomenę. O egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“ Taip jie ir padarė.

⁵ Kai Egipto karaliui buvo pranešta, kad žmonės pabėgo, faraonas bei jo pareigūnai apsigalvojo ir sakė: „Ką mes padarėme, atleisdami Izraelį nuo lažo!“ ⁶ Tada faraonas įsakė pakinkyti kovos vežimą ir pasiėmė su savimi kariuomenės; ⁷ pasiėmė šešis šimtus rinktinių kovos vežimų, visus Egipto kovos vežimus su galiūnais kiekviename. ⁸ VIEŠPATS sukietino faraono, Egipto karaliaus, širdį, ir jis vijosi izraelitus. Izraelitai drąsiai žygiavo tolyn, ⁹ o juos vijosi egiptiečiai – visi faraono žirgai ir kovos vežimai, vežimų vežėjai ir kariuomenė. Egiptiečiai užklupo izraelitus, apsistojusius prie jūros – prie Pi Hahiroto, priešais Baal Cefoną.

Perėjimas per jūrą

¹⁰ Faraonas jau buvo arti, kai izraelitai žvalgydamiesi pamatė, kad egiptiečiai juos vejasi. Siaubo apimti izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES. ¹¹ Mozei jie skundėsi: „Nejau nebuvo kapams vietos Egipte, kad išvedei mus mirti į dykumą? Ką gi padarei, išvesdamas mus iš Egipto?“ ¹² Argi ne tą pat mes sakėme tau Egipte: ‘Atstok nuo mūsų! Leisk mums tarnauti egiptiečiams?’ Iš tikrųjų būtų buvę geriau tarnauti egiptiečiams, negu mirti dykumoje.“ ¹³ Bet Mozė sakė žmonėms: „Nebijokite! Tvirtai laikykitės ir pamatysite išgelbėjimą, kurį VIEŠPATS jums šiandien suteiks. Egiptiečių, kuriuos dabar matote, daugiau niekada nebematysite.“ ¹⁴ Pats VIEŠPATS kovos už jus, o jūs nutilkite.“

¹⁵ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ko tu manęs šaukiesi? Sakyk izraelitams, kad eitų kaip eję! ¹⁶ O tu pakelk savo lazda, ištiesk ranką viršum jūros ir perskirk ją, kad izraelitai galėtų pereiti jūrą sausu dugnu.“ ¹⁷ Tada aš, sakau tau, sukietinsiu egiptiečių širdis, kad jie eitų iš paskos. Ir aš būsiu pašlovintas per faraoną ir visą jo kariuomenę, per jo kovos vežimus ir vežėjus. ¹⁸ Egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai būsiu pašlovintas per faraoną, jo kovos vežimus ir kovos vežimų vežėjus.“

¹⁹ Dievo angelas, ejęs izraelitų gretų priešakyje, dabar pakilo ir nuėjo už jų; debesies stulpas pakilo iš jų priekio ir užėmė vietą už jų. ²⁰ Jis atsirado tarp egiptiečių stovyklos ir Izraelio stovyklos. Debesis tapo tamsus, todėl naktis praejo taip,

kad vieni prie kitų negalėjo prisirišti per visą naktį.

²¹ Tada Mozė ištiesė ranką viršum jūros. Pučiant stipriam rytui vėjui per visą naktį, VIEŠPATS nuseklino jūrą ir pavertė ją sausa žeme. Kai vandenys buvo perskirti, ²² izraelitai žengė į jūrą sausuma, vandenims sudarius sieną jiems iš dešinės ir iš kairės. ²³ O egiptiečiai rydamiesi žygiavo paskui juos į jūrą visi – faraono žirgai, kovos vežimai ir vežėjai. ²⁴ Atėjus ryto sargybos metui, VIEŠPATS metė žvilgsnį į egiptiečių kariuomenę iš ugnies ir debesies stulpo ir sukėlė klaiką egiptiečių gretose. ²⁵ Jis taip įklampino jų vežimų ratus, kad tie vos besisuko. Egiptiečiai tarė: „Bėkime nuo izraelitų, nes VIEŠPATS kovoja už juos su Egiptu.“

²⁶ Tada VIEŠPATS paliepė Mozei: „Ištiesk ranką viršum jūros, kad vandenys sugrižtų ant egiptiečių, jų kovos vežimų ir vežėjų!“ ²⁷ Mozė ištiesė ranką viršum jūros. Auštant jūra ėmė grižti į savo įprastą vietą, ir egiptiečiai bėgo nuo jos. Bet VIEŠPATS nubloškė juos į jūrą. ²⁸ Vandenys sugrižo ir paskandino jūroje kovos vežimus ir vežėjus – visą faraono kariuomenę, žygiavusią paskui izraelitus. Nė vienas jų neišsigelbėjo. ²⁹ O izraelitai perėjo per jūrą sausa žeme, vandenims sudarius sieną jiems iš dešinės ir iš kairės.

³⁰ Taip VIEŠPATS išgelbėjo tą dieną Izraelį nuo egiptiečių. Izraelis matė gulinius negyvus egiptiečius ant jūros kranto. ³¹ Pamatęs galingą ranką, kurią VIEŠPATS pakėlė prieš Egiptą, Izraelis pabūgo VIEŠPATIES ir patikėjo VIEŠPAČIU ir jo tarnu Moze.

Pergalės giesmė

15 Tada Mozė ir izraelitai giedojo VIEŠPAČIUI šią giesmę: „Aš giedosiu VIEŠPAČIUI, / nes jis šlovingai nugalėjo, / nugramzdino į jūrą žirgą ir vežėją.

² VIEŠPATS mano jėga ir giesmė – / jis mane išgelbėjo! / Aš jį garbinsiu, / jis – mano Dievas! / Aš jį aukštinsiu, / jis – mano tėvo Dievas!

³ VIEŠPATS yra Galiūnas, / VIEŠPATS jo vardas!

⁴ Faraono kovos vežimus ir kariuomenę / nubloškė į jūrą, / Nendrių jūroje paskandino / jo geriausius vadus! / ⁵ Bedugnės vandenys juos užliejo, / jie nugrimzdo į gelmes kaip akmuo. / ⁶ Tavo dešinė, VIEŠPATIE, nuostabi savo jėga, / tavo dešinė ranka, VIEŠPATIE, / triuškina priešus!

⁷ Savo didybės šlove / nugalėjai priešininkus, / išliejai savo įnirši, / kuris surijo juos kaip ugnis surija šiaudus.

⁸ Tavo nirtulio dvelktelejimu sustelkė vandenys, / ir bangos iškilo tarsi pylimas, / bedugnės vandenys sustingo viduryje jūros. / ⁹ Priešas sakė: 'Vysiuosi ir pasivysiu, / pasidalysiu grobį, / pasisotinsiu. / Išsitrauksiu kalaviją, / mano ranka juos sunaikins.' / ¹⁰ Bet tu papūtei savo vėją, / ir jūra juos užliejo; / jie nugrimzdo tarsi švinas į gilų vandenį.

¹¹ Kas tarp dievų tau lygus, VIEŠPATIE? / Kas, kaip tu, nuostabus šventumu? / Baisus darbų šlove, darantis stebuklus; / ¹² kai ištiesei savo dešinę, / žemė juos prarijo.

¹³ Savo ištikima meile vedei tautą, / kurią išpirkai, / savo galia juos lydėjai / į savo šventąją buveinę. / ¹⁴ Tai girdėdamos drebėjo tautos, / skausmas apėmė Filistijos gyventojus.

jus. / ¹⁵ Edomo vadus pagavo išgąstis; / drebulys apėmė Moabo galiūnus; / nutirpo iš baimės visi Kanaan gyventojai. / ¹⁶ Juos apėmė baimė ir siaubas; / tavo rankos galybe jie nutilo kaip akmuo, / kolei praėjo tavo tauta, VIEŠPATIE, / kolei praėjo tauta, kurią išpirkai.

¹⁷ Tu juos įvedei ir pasodinai savo paveldo kalne, / toje vietoje, VIEŠPATIE, kurią padarei savo buveine, / toje šventykloje, VIEŠPATIE, kurią pastatė tavo rankos. / ¹⁸ VIEŠPATS karaliaus per amžių amžius.“

¹⁹ Kai faraono žirgai, kovos vežimai ir vežėjai išgyiavo į jūrą, VIEŠPATS užvertė juos vandenimis, o izraelitai perėjo per jūros vidurį sausa žeme.

²⁰ Tada pranašė Mirjama, Aaronos sesuo, paėmė į ranką būgnelį su žvangučiais. Visos moterys išėjo pasakui ją, rankomis mušdamos būgnelius su žvangučiais ir šokdamos ratelius.

²¹ Mirjama užgiedojo:

„Giedokite VIEŠPAČIUI, / nes jis šlovingai nugalėjo, / nugramzdino į jūrą žirgą ir vežėją.“

Kelionė per dykumą

²² Tada Mozė vedė Izraelį tolyn nuo Nendrių jūros. Jieėjo gilyn į Šūro dykumą. Tris dienas keliavo dykuma, nerasdami vandens. ²³ Atėję į Marą, Maros vandens gerti negalėjo, nes jis buvo kartus. Todėl ir vietovė buvo vadinama Mara. ²⁴ Žmonės murmėjo prieš Mozę, klausdami: „Ką gi mes gersime?“ ²⁵ Jis šaukėsi VIEŠPATIES. VIEŠPATS parodė jam medžio gabalą. Kai įmetė jį į vandenį, vanduo pasidarė saldus.

Tenai VIEŠPATS juos išbandė, duodamas jiems nuostatą ir nuo-

sprendį. ²⁶ „Jeigu iš tikrųjų klausysite VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, – sakė jis, – ir darysite, kas dora jo akyse, paisydami jo įsakymų ir laikydamiesi visų jo nuostatų, nevarginsiu jūsų jokia liga, kuriomis varginau egiptiečius, nes esu jus gydantis VIEŠPATS.“

²⁷ Paskui jie atėjo į Elimus, kur buvo dvylika vandens šaltinių ir septyniasdešimt palmių. Jie apsistojo ten prie vandens.

Murmėjimai prieš Dievą

16 Pakilusi iš Elimų, visa izraelitų bendrija atkeliavo į Sino dykumą, kuri yra tarp Elimų ir Sinajaus, antro mėnesio penkioliktą dieną po išėjimo iš Egipto žemės. ² Dykumoje visa izraelitų bendrija murmėjo prieš Mozę ir Aaroną. ³ Izraelitai sakė viens kitam: „Verčiau būtų me mirę nuo VIEŠPATIES rankos Egipto žemėje, sėdėdami prie mėsos puodų ir prisivalgę duonos iki soties! Juk išvedėte į šią dykumą mus, visą bendriją, badu numarinti!“

⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakau tau, aš lysiu jums duona iš dangaus. Kasdien žmonės teeina ir tepasirenka tik tiek, kiek pakaktų vienai dienai, kad išbandytų, ar jie laikosi mano įsakymo ar ne.“ ⁵ Bet šeštą dieną, kai jie ruošė, ką parsinešę, ras dvigubai tiek, kiek paprastai prirenka kitomis dienomis.“ ⁶ Mozė ir Aaronas tarė visiems izraelitams: „Vakare jūs patirsite, kad VIEŠPATS išvedė jus iš Egipto žemės, ⁷ o rytoj rytą matysite VIEŠPATIES šlovę, nes jis išgirdo jūsų murmėjimą prieš VIEŠPATĮ. O mudu – kas mes tokie, kad turėtumėte prieš mus murmėti? ⁸ Juk VIEŠPATS, – tęsė Mozė, –

vakare duos jums mėsos valgyti, o rytoj rytą – duonos iki soties. VIEŠPATIS išgirdo jūsų murmėjimą, kuriuo prieš jį murmjote. O mudu – kas mes tokie? Jūsų murmėjimas ne prieš mus, bet prieš VIEŠPATĮ!“

⁹Tada Mozė tarė Aaronui: „Sakyk visai izraelitų bendrijai: ‘Artinkitės prie VIEŠPATIES, nes jis išgirdo jūsų murmėjimą.’“ ¹⁰Kai Aaronas kalbėjo visai izraelitų bendrijai, jie dairėsi į dykumą ir pamatė: debesyje pasirodė VIEŠPATIES šlovė! ¹¹VIEŠPATIS kalbėjo Mozei: ¹²„Aš išgirdau izraelitų murmėjimą. Sakyk jiems: ‘Temstant valgysite mėsos, o rytoj rytą turėsite duonos iki soties. Tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATIS, jūsų Dievas.’“

¹³Vakare pasirodė putpelės ir apdengė stovyklą, o rytą visur aplink stovyklą buvo iškritusi didelė rasa. ¹⁴Rasai nukritus, dykumos paviršiuje gulėjo kažkas smulkaus, panašaus į grūdelius, tokio smulkaus tarsi šerkšnas ant žemės. ¹⁵Tai pamatę, izraelitai klausinėjo vieni kitų: „Kas tai?“^a, nes nežinojo, kas tai buvo. Mozė tarė jiems: „Tai duona, kurios VIEŠPATIS davė jums valgyti. ¹⁶Štai VIEŠPATIES įsakymas: ‘Prisirinkite jos tiek, kiek kiekvienam pagal asmenų skaičių reikia. Kiekvienam asmeniui po vieną omerą. Kiekvienas aprūpina visus esančius savo palapinėje.’“ ¹⁷Izraelitai darė taip, kad vieni prisirinko daug, o kiti – mažai. ¹⁸Bet kai paseikėjo omeru, daugiau prisirinkusiems nebuvo per daug, o mažiau prisirinkusiems nebuvo per mažai. Visi buvo tiek prisirinkę, kiek kiekvienam reikėjo. ¹⁹Mozė tarė jiems: „Nė vienas tenepalieka nė tru-

pučio kitam rytui.“ ²⁰Bet jie Mozės nepaklausė. Kai kurie pasiliko šiek tiek ir rytojui, bet ji sukirmijo ir dvokė. Ant jų Mozė supyko. ²¹Kas rytą jie rinkdavosi jos tiek, kiek kiekvienam reikėdavo, nes, saulei įkaitinus, ji ištirpdavo.

²²Šeštą dieną jie prisirinko maisto dvigubai – kiekvienam po du omerus. Kai visi bendrijos vadovai atėjo pas Mozė ir jam pranešė, ²³jis tarė jiems: „Štai VIEŠPATIES įsakymas: ‘Rytoj – iškilminga poilsio diena, šventas VIEŠPATIES šabas. Kiek turite kepti, kepkite, kiek turite virti, virkite, o kas lieka, atsidėkite į šalį ir palaikykite rytojui.’“ ²⁴Kas liko, jie atidėjo į šalį rytojui, kaip Mozė buvo liepęs, ir maistas nei dvokė, nei kirmijo. ²⁵Mozė tarė: „Valgykite ji šiandien, nes šiandien VIEŠPATIES šabas. Šiandien ant žemės jo nerasite. ²⁶Kitas šešias dienas jo rinksitės, bet septintą dieną, kuri yra šabas, ant žemės jo nebus.“

²⁷Vis dėlto septintą dieną kai kurie žmonės išėjo pasirinkti, bet nieko nerado. ²⁸Tada VIEŠPATIS sakė Mozei: „Kiek ilgai jūs atsisakinėsite laikytis mano įsakymų ir pamokymų? ²⁹Įsidėmėkite! VIEŠPATIS davė jums šabą, todėl šeštą dieną jis duoda jums maisto dviem dienoms. Septintą dieną visi turite būti namie ir niekur neiti.“ ³⁰Taigi septintą dieną žmonės ilsėjosi.

³¹Izraelio namai pavadino tą duoną mana. Ji buvo panaši į koriandro sėklą ir balta, o skonis panašus į meduolių skonį. ³²Mozė tarė: „Štai VIEŠPATIES įsakymas: ‘Tebūna vienas jos omeras laikomas per kartą kartas, idant šios galėtų pamatyti

^{16,15a} Hebr. *mān hūʾ*? tapo žodžiu „mana“.

duoną, kuria aš maitinau jus dykumoje, kai išvedžiau iš Egipto žemės.”

³³ Mozė tarė Aaronui: „Paimk indą, supilk į jį omerą manos ir padėk VIEŠPATIES akivaizdoje, kad būtų laikoma per kartų kartas.“ ³⁴ Aaronas vėliau padėjo jį priešais Sandorą, kad būtų laikomas, kaip Mozei įsakė VIEŠPATS. ³⁵ Izraelitai valgė maną keturiasdešimt metų, kol atėjo į sėslų kraštą, prie Kanaano krašto ribos. ³⁶ Omeras yra dešimtoji efos dalis.

Vanduo iš uolos

17 Iš Sino dykumos visa izraelitų bendrija keliavo sustodami, kaip VIEŠPATS vedė. Jie apsisitojo Refidimuose, bet čia nebuvo vandens žmonėms atsigeriti. ² Žmonės barėsi ant Mozės ir sakė: „Duok mums vandens atsigeriti!“ Mozė atsakė jiems: „Ko mane barate? Kam gi mėginate VIEŠPATĮ?“ ³ Bet čia žmonės troško be vandens ir murmėjo prieš Mozė, sakydami: „Nejau išvedei iš Egipto troškulių nužudyti mus ir mūsų vaikus, ir mūsų galvijus?“ ⁴ Mozė šaukėsi VIEŠPATIES ir sakė: „Ką turiu daryti su šia tauta? Dar truputį, ir jie ims mane akmenimis mušti.“ ⁵ O VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik ir atsistok prieš žmones. Pasiimk su savimi keletą Izraelio seniūnų, laikyk rankoje lazda, kuria sudavei į Nilą, ir eik. ⁶ Sakau tau, aš stovėsiu ten priešais tave ant uolos prie Horebo. Suduok į uolą, ir ištekęs iš jos vandens žmonėms atsigeriti.“ Mozė Izraelio seniūnų akivaizdoje taip ir padarė. ⁷ Jis pavadino tą vietą Masa ir Meriba dėl to, kad izraelitai barėsi ir mėgino VIEŠPATĮ, sakydami: „Ar yra VIEŠPATS tarp mūsų, ar ne?“

Mūšis su Amaleku

⁸ Tada atžygiavo Amalekas ir kovojo su Izraeliu prie Refidimų. ⁹ Mozė tarė Jozuei: „Parink mums vyrų, išaik ir kovok su Amaleku. Rytoj aš atsistosis ant kalvos su Dievo lazda rankoje.“ ¹⁰ Jozuė padarė, kaip Mozė jam liepė, ir kovojo su Amaleku, o Mozė, Aaronas ir Hūras tuo tarpu palypėjo ant kalvos. ¹¹ Kai Mozė laikydavo iškeltą ranką, Izraelis imdavo viršų, o kai tik ranką nuleisdavo, viršų imdavo Amalekas. ¹² Mozės rankos taip pailso, kad jiedu paėmė akmenį, padėjo prie Mozės, ir jis ant jo atsisėdo. Aaronas ir Hūras parėmė jo iškeltas rankas, vienas – iš vieno šono, kitas – iš kito. Taip jo rankos liko tvirtos iki pat saulėlydžio. ¹³ Jozuė nugalėjo Amaleką ir jo tautą kalaviju.

¹⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Įrašyk tai į knygą kaip priminimą ir, Jozuei girdint, perskaityk: ‘Aš visiškai išnaikinsiu po dangumi Amaleko atminimą.’“ ¹⁵ Mozė pastatė ten aukurą ir praminė jį vardu „VIEŠPATS – mano vėliava“. ¹⁶ Jis tarė: „VIEŠPATS ima į ranką savo vėliavą. VIEŠPATS kovos su Amaleku per kartų kartas.“

Jetras pasitinka Mozė

18 Mozės uošvis Jetras, Midjano kunigas, išgirdo visa, ką Dievas buvo padaręs Mozei ir savo tautai Izraeliui ir kaip VIEŠPATS išvedė Izraelį iš Egipto. ² Tada Mozės uošvis Jetras paėmė Ciporą, Mozės žmoną, kurią buvo atsiuntęs pas jį, ³ ir du jos sūnus. Vienas buvo vardu Geršomas, nes tėvas sakė: „Aš buvau ateivis svetimame

krašte“, ⁴ o kitas vardu Eliezeras, nes tėvas sakė: „Mano tėvo Dievas buvo man pagalba ir išgelbėjo mane nuo faraono kalavijo.“ ⁵ Mozės uošvis Jetras drauge su Mozės sūnumis ir žmona atėjo į dykumą prie Dievo kalno, kur buvo apsi-stojęs Mozė. ⁶ Jis davė Mozei žinią: „Aš, tavo uošvis Jetras, ateinu pas tave su tavo žmona ir dviem jos sūnumis.“ ⁷ Mozė išėjo uošvio pasi-tikti, žemai nusilenkė ir pabučiavo jį. Vienas kitą pasveikinę, jiedu nu-ėjo į palapinę.

⁸ Tada Mozė papasakojo savo uoš-viui visa, ką VIEŠPATS buvo pada-ręs faraonui ir egiptiečiams dėl Izra-elio, apie visus sunkumus, kuriuos jie buvo patyrę kelionėje, ir kaip VIEŠPATS juos išgelbėdavo. ⁹ Jet-ras džiaugėsi visu tuo gerumu, kurį parodė VIEŠPATS Izraeliui, išvaduo-damas iš egiptiečių.

¹⁰ Jetras tarė: „Tebūna pašlovin-tas VIEŠPATS, kuris išvadavo jus iš egiptiečių ir faraono rankos, iš-gelbėjo savo tautą nuo Egipto jungo.“ ¹¹ Dabar aš žinau, kad VIEŠPATS galingesnis už visus dievus, nes jis išvadavo tautą iš egiptiečių, kai tie įžūliai su ja elgėsi.“ ¹² Ir Mozės uošvis Jetras atnašavo deginamąją auką bei kitas aukas Dievui. Atėjo ir Aaro-nas su visais Izraelio seniūnais valgyti aukų valgio VIEŠPATIES akivaizdoje.

Paskiriami teisėjai

¹³ Kitą dieną Mozė sėdosi žmo-nėms teisėjauti. Stovėdami prie jo, žmonės laukė nuo ryto ligi vakaro. ¹⁴ Pamatęs visa, ką jis dėl žmonių daro, Mozės uošvis tarė: „Ką tu ten žmonėms darai? Kodėl sėdi vienas,

ko visi tie žmonės, stovėdami ap-link tave, laukia nuo ryto ligi vaka-ro?“ ¹⁵ Mozė atsakė: „Ogi dėl to, kad žmonės ateina pas mane atsiklausti Dievo.“ ¹⁶ Kai tik jie susiginčija, ateina pas mane, o aš išsprendžiu jų reikalą ir pasakau jiems Dievo nuos-tatus ir įstatymus.“ ¹⁷ Mozės uošvis tarė jam: „Kaip tu darai, nėra gera.“ ¹⁸ Pats pervargsi ir šiuos žmones nu-varginsi. Ta pareiga tau per sunki, vienas tu jos negali atlikti. ¹⁹ Dabar paklausk manęs. Duosiu tau pata-rimą, ir tebūna Dievas su tavimi! Tu turėtumei būti žmonių atstovas pas Dievą ir teikti Dievui jų reika-lus. ²⁰ Mokyk juos nuostatų ir įsta-tymų, rodyk jiems kelią, kuriuo turi eiti, ir darbus, kuriuos turi atlikti. ²¹ Be to, turėtum paieškoti visoje tautoje pajėgių vyrų – vyrų, bijan-čių Dievo, patikimų ir sąžiningų. Pa-skirk tokius vyrus kaip pareigūnus tūkstančiams, šimtams, penkiasde-šimtims ir dešimtims. ²² Tegu jie nuolat žmonėms teisėjauja; tepatei-kia tau tik ypatingus atvejus, o pa-prastus patys teisšprendžia. Leis-damas jiems dalytis našta su tavimi, sau palengvinsi. ²³ Jei taip pada-rysi – ir Dievas tau taip įsako, – pajėgsi ištesėti. O visi šie žmonės eis namo patenkinti.“

²⁴ Mozė paklaūsė savo uošvio ir padarė, kaip jis buvo pataręs. ²⁵ Iš-sirinko pajėgių vyrų iš viso Izrae-lio ir paskyrė juos žmonių seniū-nais – pareigūnais tūkstančiams, šimtams, penkiasdešimtims ir de-šimtims. ²⁶ Jie nuolat teisėjavo žmonėms, sunkius atvejus pateik-dami Mozei, o lengvesnius patys išsprendami. ²⁷ Tada Mozė išleido savo uošvį, ir jis iškeliavo į savo kraštą.

Prie Sinajaus kalno

19 Trečio mėnesio po išėjimo iš Egipto pirmą dieną izraelitai atėjo į Sinajaus dykumą. ² Iškeliaivę iš Refidimų, jie įžengė į Sinajaus dykumą ir apsistojo dykumoje. Izraelis įsirengė stovyklą priešais kalną, ³ ir Mozė užkopė pas Dievą. VIEŠPATS pašaukė Mozė nuo kalno, tardamas: „Taip kalbėsi Jokūbo namams ir skelbsi Izraelio vaikams: ⁴ „Jūs matėte, ką padariau egiptiečiams, kaip nešiau jus ant erelių sparnų ir pas save atsivedžiau. ⁵ O dabar, jei paklusite mano balsui ir laikysitės mano Sendoros, jūs būsite mano nuosavybė, brangesnė už visas kitas tautas. Iš tikrųjų man priklauso visa žemė, ⁶ bet jūs būsite mano kunigiška karalystė ir šventa tauta. Šiuos žodžius turį pasakyti izraelitams.“

⁷ Mozė nuėjo, sušaukė visus tautos seniūnus ir perdavė jiems visus žodžius, kuriuos VIEŠPATS buvo liepęs pasakyti. ⁸ Žmonės visi kaip vienas atsakė: „Visa, ką tik VIEŠPATS kalbėjo, darysime!“ Mozė perdavė VIEŠPAČIUI žmonių žodžius. ⁹ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Žiūrėk, aš ateisiu pas tave tirštame debesyje, idant žmonės girdėtų mane su tavimi kalbantį ir visuomet pasitiktų tavimi.“

Mozei perdavus VIEŠPAČIUI žmonių žodžius, ¹⁰ VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas žmones ir įspėk, kad būtų šventi šiandien ir rytoj. Paliepk išsiskalbti drabužius ¹¹ ir paruošk juos trečiai dienai, nes trečią dieną VIEŠPATS nužengs ant Sinajaus kalno visų žmonių akivaizdoje. ¹² Apie visą kalną nustatyk žmonėms ribas, tardamas: 'Būkite atsargūs! Nekopkite į kalną, nelieskite jo papėdės.

Kas tik prisilies prie kalno, turės būti nubaustas mirtimi. ¹³ Tenepaliečia jų ranka: jie turi būti užmušti akmenimis ar nušauti strėlėmis. Ar tai būtų gyvulys ar žmogus, jie negali išlikti gyvi.' Tik ragui sugaudus ilguoju gaudesiu, jie galės kopti į kalną.“ ¹⁴ Mozė nusileido nuo kalno pas žmones ir įspėjo juos, kad būtų šventi; jie išsiskalbė savo drabužius. ¹⁵ Mozė tarė žmonėms: „Būkite pasiruošę trečiai dienai. Nesueikite su moterimis.“

Didysis apsireiškimas

¹⁶ Trečią dieną, auštant rytui, trankėsi perkūnija, švytavo žaibai, ir tirštas debesis dengė kalną. Rago gaudesys buvo toks skardus, kad visi stovykloje buvę žmonės drebėjo. ¹⁷ Mozė išvedė žmones iš stovyklos Dievo pasitikti. Jie užėmė savo vietą kalno papėdėje. ¹⁸ Dabar visas Sinajaus kalnas buvo dūmuose, nes VIEŠPATS buvo nužengęs ant jo ugnyje. Nuo jo kilo dūmai tarsi iš krosnies, o visas kalnas baisiai drebėjo. ¹⁹ Rago gaudesys darėsi vis skardesnis. Mozei kalbant, Dievas atsakė jam perkūno griausmu. ²⁰ Nužengęs ant Sinajaus kalno, ant kalno viršūnės, VIEŠPATS pasišaukė Mozė pas save ant kalno viršūnės. Mozė užkopė. ²¹ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Leiskis žemyn ir įspėk žmones, kad nesiveržtų pas VIEŠPATĮ jo pamatyti. Antraip daug kas iš jų pražus. ²² Net kunigai, iš arti tarnaujantys VIEŠPAČIUI, turi save pašventinti, idant VIEŠPATS neatsisuktų prieš juos.“ ²³ Mozė atsakė VIEŠPAČIUI: „Žmonėms neleista kopti į Sinajaus kalną, nes tu pats įspėjai mus, tardamas: 'Nustatyk ribas aplink kalną ir padaryk ji

šventą.²⁴ ²⁴ VIEŠPATS tarė jam: „Leiskis žemyn ir vesdamasis Aaroną vėl užkopk. Bet neleisk nei kuni-gams, nei žmonėms peržengti ribos ir kopti pas VIEŠPATĮ, idant jis neatsisuktų prieš juos.“ ²⁵ Mozė nusilei-do pas žmones ir jiems tai pasakė.

Dešimt Dievo Įsakymų

20 Tada Dievas ištare visus šiuos žodžius: ² „Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų.

³ Neturėsi kitų dievų, tiktai mane.

⁴ Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslą, panašaus į tai, kas yra aukštai danguje, čia, žemėje, ir vandenyse po žeme. ⁵ Nesilenksi jiems ir negarbinsi jų, nes aš, VIEŠPATS, tavo Dievas, esu pavydulingas^a Dievas, skiriantis bausmę vaikams už tėvų kaltę iki trečios ir ketvirtos kartos tų, kurie mane atmeta, ⁶ bet rodantis ištikimą meilę iki tūkstantosios kartos tiems, kurie mane myli ir laikosi mano įsakymų.

⁷ Nenaudosi piktam^b VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, nes VIEŠPATS nepaliks nenubausto to, kuris naudoja piktam^c jo vardą.

⁸ Atmink ir švęsk šabo dieną. ⁹ Šešias dienas triušis ir dirbsi visus savo darbus, ¹⁰ bet septintoji diena yra VIEŠPATIES, tavo Dievo, šabas; nedirbsi jokio darbo nei tu, nei tavo sūnus ar duktė, nei tavo vergas ar vergė, nei tavo galvijai, nei ateivis, gyvenantis tavo gyvenvietėse. ¹¹ Juk per šešias dienas VIEŠPATS padarė dangų ir žemę, jūrą ir visa, kas juose, bet septintąją dieną ilsė-

josi. Todėl VIEŠPATS septintąją dieną palaimino ir pašventino.

¹² Gerbk savo tėvą ir motiną, kad ilgai gyventumei Žemėje, kuria VIEŠPATS, tavo Dievas, tau skiria.

¹³ Nežudysi.

¹⁴ Nesvetimausi.

¹⁵ Nevogsi.

¹⁶ Neliudysi melagingai prieš savo artimą.

¹⁷ Negeisi savo artimo namų; negeisi savo artimo žmonos ar vergo bei vergės, ar jaučio, ar asilo, ar bet ko, kas priklauso tavo artimui.“

Dievo baimė

¹⁸ Matydami perkūnijos griausmus ir žaibus, rago gaudesį ir kalną dūmuose, visi žmonės buvo baimės apimti, drebojo ir stovėjo atokiai. ¹⁹ „Tu mums kalbėk, ir mes klausysime, – sakė jie Mozei, – tenekalba mums Dievas, kad nenumirtume!“ ²⁰ Mozė tarė žmonėms: „Nebijokite! Dievas atėjo tik tam, kad jus išmėgintų ir kad sužadintų jumyse savo baimę, idant nenusidėtumėte.“ ²¹ Žmonės liko stovėti atokiai, tuo tarpu Mozė prisiartinio prie tirštojo debesies, kuriame buvo Dievas.

²² VIEŠPATS sakė Mozei: „Taip sakysi izraelitams: Jūs patys matėte, kad aš kalbejausi su jumis iš dangaus. ²³ Todėl nedirbsite kitų dievų iš sidabro, nei dievų iš aukso nedirbsite. ²⁴ Tik aukurą iš žemių man padirbsi ir aukosi ant jo deginamąsias atnašas bei bendravimo aukas, avis bei jaučius. Aš pas tave ateisiu ir tave palaiminsiu kiekvienoje vietoje, kur noriu, kad mano vardas būtų

^{20,5a} T. y. reikalaujantis ypatingo atsidavimo ir ištikimybės. ^{20,7b} Arba: „Netarsi be reikalo“.

^{20,7c} Arba: „taria be reikalo“.

minimas. ²⁵ O jei statysi man aukurą iš akmens, nedaryk jo iš tašytų akmenų, nes, panaudodamas kalną, juos suterši. ²⁶ Nelipsi prie mano aukuro laiptais, idant nebūtų atidengtas tavo nuogumas.

Nuostatai dėl vergų

21 Štai nuostatai, kuriuos jiems perduosi. ² Jei nusiperki vergą hebrajų, jis tarnaus šešerius metus, bet septintaisiais jam bus duota laisvė be išsipirkimo. ³ Jei ateina nevedęs, jis išeis nevedęs; jei ateina vedęs, jo žmona išeis drauge su juo. ⁴ Jei jo šeimininkas duoda jam žmoną, ir ji pagimdo jam sūnų ir dukterį, žmona ir jos vaikai priklausys jos šeimininkui, o jis išeis vienas. ⁵ Bet jei vergas pasako: 'Aš myliu savo šeimininką, žmoną ir vaikus, aš nenoriu būti laisvas', ⁶ šeimininkas nuves jį pas teisėją^a, pas-tatys prie durų ar durų staktos, ir šeimininkas yla perdurs jam ausį^b. Tada jis tarnaus šeimininkui visą gyvenimą.

⁷ Jei kas parduos savo dukterį į verges, ji neišeis laisva, kaip išlaisvinami vyrai vergai. ⁸ Jei ji nepatik-tų savo šeimininkui, kuris buvo sau ją pasiskyręs, šis turi leisti ją išpirkti. Jis neturės teisės ją parduoti pašaliečiams, nes su ja apgaulingai pasielgė. ⁹ Jei paskirs ją savo sūnui, tai elgsis su ja kaip su dukterimi. ¹⁰ Jei kas paimtų kitą žmoną, tai te nesumažina pirmosios žmonos maisto, drabužių ar vedybinių teisių. ¹¹ O jei tų trijų dalykų jai nepadarytų, ji išeis laisvėn veltui, be išsipirkimo.

Smurto veiksmai

¹² Kas mirtinai sumuša žmogų, turi būti nubaustas mirtimi. ¹³ Jei ne iš pasalų tai padarė, bet Dievui leidus pakėlė ranką, paskirsiu vietą, į kurią jis galėtų pabėgti. ¹⁴ Bet jei kas nors apgalvotai užpultų ir klastingai kitą užmuštų, paimsi jį net nuo mano aukuro nubausti mirtimi.

¹⁵ Kas užgauna tėvą ar motiną, bus nubaustas mirtimi.

¹⁶ Kas pagrobia žmogų – nesvarbu ar būtų jį pardavęs, ar dar tebelai-kytų, – bus nubaustas mirtimi.

¹⁷ Kas keikia tėvą ir motiną, bus nubaustas mirtimi^c.

¹⁸ „Jei vyrai susivaidytų ir vienas jų taip užgautų kitą akmeniu ar kumščiu, kad užgautasis, nors ir nemirtų, bet turėtų gultis į lovą, ¹⁹ ir jei jis išgytų ir vaikščiotų, pasiramsčiuo-damas lazda, po lauką, užgavusysis nebus baudžiamas. Tačiau jis turės atlyginti už laiko netektį ir pasirū-pinti išgydymu.

²⁰ Jei savininkas primuštų savo vergą ar vergę lazda, ir vergas tuojau pat mirtų, jis bus nubaustas. ²¹ Ta-čiau jei vergas išliktų dieną ar dvi gyvas, savininkas neturi būti baudžia-mas, nes vergas yra jo nuosavybė.

²² Jei besimušantys vyrai užgautų nėščią moterį, ir ją ištiktų persilei-dimas, bet kitokio sužalojimo nebū-tų, kaltasis turės mokėti tiek, kiek iš jo reikalaus moters vyras teisėjų aki-vaizdoje. ²³ Tačiau jei būtų sužalota, tai atiduosi gyvybę už gyvybę, ²⁴ akį už akį, dantį už dantį, ranką už ran-ką, koją už koją, ²⁵ nudeginimą už nudeginimą, žaizdą už žaizdą, mėly-nę už mėlynę.

^{21,6a} Pažod.: „priešais Dievą“. ^{21,6b} Perdurtas ausies lezgelis – klusnumo įvaizdis.

²⁶ Jei savininkas suduotų savo vergui ar vergei į akį ir ją išmuštų, jis turės duoti vergui laisvę už akį. ²⁷ Jei savininkas išmuštų savo vergui ar vergei dantį, jis turės duoti vergui laisvę už dantį.

²⁸ Jei jautis mirtinai subadytų vyrą ar moterį, tas jautis turėtų būti užmuštas akmenimis; jo mėsa nebus valgoma. Jaučio savininkas bus nekaltas. ²⁹ O jei jautis, praeityje subadęs žmones, bet savininko, nors ir įspėto, neuždarytas, užmuštų vyrą ar moterį, tai ne tik tas jautis turi būti užmuštas akmenimis, bet ir jo savininkas turi būti nubaustas mirtimi. ³⁰ Tačiau jei savininkui būtų leista išsipirkti, jis sumokės tiek, kiek uždėta jo gyvybei išpirkti. ³¹ Jei jautis subadytų mažametį – berniuką ar mergaitę, su jo savininku bus pasielgta pagal tą patį nuostatą. ³² Jei jautis subadytų vergą ar vergę, jaučio savininkas sumokės vergo savininkui trisdešimt sidabrinų šekelių, o jautis bus užmuštas akmenimis.

³³ Jei kas paliktų atvirą duobę ar, iškasęs duobę, jos neuždengtų, ir jautis ar asilas į ją įpultų, ³⁴ duobės savininkas turės atsilyginti ir sumokės kainą savininkui, bet pasiims sau nugaišusį gyvulį.

³⁵ Jei kieno nors jautis sužeistų kaimyno jautį, ir tas nugaištų, jiedu gyvąjį jautį parduos ir jo kainą pasidalyš; nugaišusįjį jautį irgi pasidalyš.

³⁶ Bet jei žinoma, kad tas jautis jau praeityje buvo praręs badytis, ir savininkas nebuvo jo uždaręs, savininkas turės atiduoti jautį už jautį, bet pasiims sau nugaišusį gyvulį.

³⁷ Jei kas pavogtų jautį bei avių ir papjautų ar parduotų, vagis turės atiduoti penkis jaučius už vieną jautį ir keturias avis už vieną avių.

22 Jei vagis, užkluptas besilaužiantis į namus, būtų mušamas ir numirtų, nėra kraujo kaltės. ² Bet jei tai įvyktų saulei patekęs, yra kraujo kaltė.

Vagis turės atsilyginti už vagystę, bet jei neturėtų kuo tai padaryti, bus parduotas už savo vagystę. ³ Jei pavogtas gyvulys – ar tai būtų jautis, ar asilas, ar avis – būtų rastas pas jį gyvas, vagis turės atsilyginti dvigubai.

⁴ Jei kas paleistų savo galvijus ganytis kito žemėje ir nuganytų lauką ir vynuogyną, jis turės atsilyginti tuo, kas geriausia jo paties lauke ir vynuogyne.

⁵ Jei kiltų gaisras ir taip persimesėtų į erškėtinus, kad sunaikintų ar javų gubas, ar nepjautus javus, ar patį lauką, ugnį užkūrusysis turės už viską atlyginti.

⁶ Jei kas pavestų kaimynui saugoti pinigų ar daiktus, ir jie iš kaimyno namų būtų pavogti, pagautas vagis turės atiduoti dvigubai. ⁷ O jei vagis nebūtų pagautas, namų šeimininkas turės būti nuvestas Dievui prisiekti, kad pats neištiesė rankos į savo kaimyno nuosavybę.

⁸ Visais neteisėto pasisavinimo atvejais – ar tai būtų jautis, asilas, avis, drabužis ar bet koks nuostolis, apie kurį vienas teigia: „Tai mano!“ – abu pateiks savo bylą Dievui. Tas, kurį Dievas pripažins kaltu, turės savo kaimynui atlyginti dvigubai.

⁹ Jei kas pavestų kaimynui saugoti asilą, jautį ar bet koki kitą gyvulį, ir gyvulys nugaištų ar būtų sužalotas, ar pagrobtas niekam nematant, ¹⁰ priesaika VIEŠPATIES akivaizdoje turėtų būti išspręsta tarp jų, kad saugotojas neištiesė rankos į savo kaimyno nuosavybę. Savininkas turės

sutikti, o anam nereikės nuostolio atlyginti. ¹¹ Bet jei gyvulys buvo pavogtas iš jo, saugotojas turės atlyginti savininkui. ¹² Jei gyvulys buvo žvėrių sudraskytas, teatneša jį kaip įrodymą. Už tai, kas sudraskyta, nereikės atlyginti.

¹³ Jei kas pasiskolintų gyvulį iš kaimyno, ir tas, savininkui su juo nesant, būtų sužalotas ar nugaištų, jis turės atlyginti. ¹⁴ O jei savininkas buvo su juo, atlyginti nereikės. Bet jei buvo pasamdytas, jam priklauso samdinio mokestis už darbą.

Visuomeniniai nuostatai

¹⁵ Jei kas suvedžiotų mergele, kuri nėra susižiedavusi, ir sueitų su ja, turės mokėti už ją nuotakos kainą ir paimti žmona. ¹⁶ Bet jei jos tėvas atsisakytų ją duoti suvedžiotojui, jis vis tiek turės mokėti įprastinę nuotakos kainą, mokamą už mergeles.

¹⁷ Nepaliksi gyvos kerėtojos.

¹⁸ Kas sueina su gyvuliu, turi būti nubaustas mirtimi.

¹⁹ Kas aukotų atnašas bet kokiam kitam dievui, o ne vienam VIEŠPAČIUI, bus pasmerktas sunaikinti.

²⁰ Nevarginsi ir nekamuosi ateivio, nes patys buvote ateiviai Egipto žemėje. ²¹ Neskriausite našlės ar našlaičio. ²² Jei juos nuskriaustum, kai tik jie manęs šauksis, aš tikrai išgirsiu jų šauksmą. ²³ Degsiu pykčiu ir išžudysiu jus kalaviju. Jūsų žmonos taps našlėmis, o jūsų vaikai – našlaičiais.

²⁴ Kai skolinsi mano žmonėms, savo vargšams, nesielgsi su jais kaip skolintojas, nereikalaus iš jų palūkanų.

²⁵ Jei paimtumei savo kaimyno apdarą kaip užstatą, turi jį sugrąžinti prieš saulei nusileidžiant, ²⁶ nes šis ap-

daras – vienintelė jo antklodė apsikloti. Kuo gi jis užsiklos, eidamas miegoti? Todėl kai jis manęs šauksis, išgirsiu, nes esu gailestingas.

²⁷ Neplūsi Dievo nei keiksi savo tautos valdovą.

Pirmienos ir pirmagimiai

²⁸ Nenudelsi atnašų iš savo pjūties derliaus ir to, kas išteka iš tavo spaudyklos. Atiduosi man savo pirmagimį sūnų. ²⁹ Darysi tą pat su savo jaučiais ir avimis. Septynias dienas jis pasiliks su savo motina, bet aštuntą dieną turi atiduoti jį man.

³⁰ Jūs būsite man pašvęsti žmonės. Todėl nevalgysite jokios žvėrių sudraskytos mėsos. Šunims ją išmesite.

Teisingumas ir dorumas

23 Nenešiosi melagingų paskaičių. Neištiesi rankos nedorėliui, liudydamas už smurtą. ² Neseksi daugumos pavyzdžiu kaip dingstimi, darydamas pikta; nesiremsi dauguma, liudydamas byloje, nepažeisi teisingumo. ³ Nebūsi byloje šališkas nė vargšui.

⁴ Jei užtiktum paklydusį savo priešą jautį ar asilą, parvesi jį jam.

⁵ Jei pastebėtum pargriuvusį po našta savo priešininko asilą, nepalik priešininko vieno; turi padėti jam pakelti asilą.

⁶ Savo beturčių bylose nepažeisi jų teisių. ⁷ Saugokis ką nors neteisingai apkaltinti, nežudyk nekaltą ir doro žmogaus, nes aš skriaudėję nepateisinsiu. ⁸ Neimsi kyšių, nes kyšiai apakina pareigūnus ir iškraipo teisiųjų reikalą.

⁹ Neskriausi ateivio. Juk jūs gerai žinote, kaip jaučiasi ateivis, nes patys buvote ateiviai Egipto žemėje.

Religiniai nuostatai

¹⁰ Šešerius metus sėsi savo žemę ir imsi jos derlių, ¹¹ bet septintais metais leisi jai pailsėti ir dirvo nuoti. Tesimaitina iš jos jūsų beturčiai ir teėda laukiniai gyvuliai, kas nuo beturčių atliks. Taip pasielgsite ir su vynuogynais, ir su alyvmedžių sodais.

¹² Šešias dienas dirbsi savo darbus, bet septintą dieną turi ilsėtis, idant tavo jautis bei asilas turėtų poilsio ir tavo vergas bei ateivis galėtų atsigauti. ¹³ Įsimink visa, ką tau pasakiau. Kitų dievų vardo neminėk, tenepasigirsta jis iš tavo lūpų.

¹⁴ Tris kartus per metus švęsi man iškilme. ¹⁵ Švęsi Neraugintosios duonos šventę. Kaip isakiau, valgysi neraugintą duoną septynias dienas abibo mėnesį paskirtu laiku, nes tada tu išejai iš Egipto.

Nė vienas nepasirodys mano akivaizdoje tuščiomis rankomis.

¹⁶ Švęsi Pjūties šventę – pirmienas savo triūso ir lauko pasėlių. Švęsi Derliaus nuėmimo šventę metų pabaigoje, kai būsi surinkęs iš laukų savo triūso vaisius. ¹⁷ Tris kartus per metus visi tavo vyriškiai pasirodys Viešpaties DIEVO akivaizdoje.

¹⁸ Neatnašausi mano aukų kraujo su rauginta duona nei paliksi mano išskilmės aukų taukus ligi ryto.

¹⁹ Į VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus atneši rinktinių savo žemės pirmienų.

Nevirsi ožiuko jo motinos piene^a.

Atpildas už ištikimybę

²⁰ Štai siunčiu aš angelą pirma tavęs saugoti tave kelyje ir nuvesti į vietą, kurią parengiau. ²¹ Būk jam atidus ir klausyk jo balso. Nemaištauok prieš jį, nes jis neatleis jūsų nusikaltimo. Jis turi mano vardą^b.

²² Bet jei paklusi jo balsui ir darysi visa, ką sakau, aš būsiu priešas tavo priešų ir nedraugas tavo nedraugų.

²³ Kai mano angelas, eidamas pirma tavęs, atves tave pas amoritus, hetitus, perizus, kanaaniečius, hivus bei jebusiečius, ir aš juos išnaikinsiu, ²⁴ nesilenksi jų dievams, negarbinsi jų ir nemėgdžiosi jų apeigų, bet nuverssi juos ir sutrupinsi jų stulpus. ²⁵ Garbinsite VIEŠPATĮ, savo Dievą. Aš laiminsiu tavo duoną ir tavo vandenį. Atitrauksiu nuo tavęs ligas. ²⁶ Tavo žemėje nė viena moteris nekeitės persileidimo nei nevaisingumo. Duosiu tau džiaugtis per visą gyvenimą. ²⁷ Pasiųsiu savo baimę pirma tavęs, sugluminsiu visas tautas, su kuriomis susidursi, ir priversiu tavo priešus nuo tavęs bėgti. ²⁸ Pasiųsiu širšes pirma tavęs hivams, kanaaniečiams ir hetitams išvaryti. ²⁹ Neišvarysiu jų tau iš akių per vienarius metus, kad kraštas netaptų dykyne ir neprivistų tau žalingų laukinių žvėrių. ³⁰ Pamažu juos varysiu tau iš akių, kolei tu pagausėsi ir paveldėsi kraštą. ³¹ Nustatysiu tavo sienas nuo Nendrių jūros iki Filistinų jūros^c ir nuo dykumos iki Upės. Į rankas tau perduosiu krašto gyventojus, o tu juos išvarysi sau iš akių. ³² Nedarysi su jais ar jų dievais jokios sandoros. ³³ Tavo krašte jie

^{23,19a} Pagoniškų apeigų dalis. ^{23,21b} T. y. visą Dievo valdžią. ^{23,31c} Dab. Viduržemio jūra.

neliks gyventi, kad nepaskatintų tavęs man nusidėti, nes, jei jų dievus imtum garbinti, tai tau tikrai būtų spąstai.“

Sandoros patvirtinimas

24 Tada Mozei jis tarė: „Užkopkite pas VIEŠPATĮ, tu ir Aaronas, Nadabas bei Abihuvus ir septyniasdešimt Izraelio seniūnų. Pagarbinkite iš tolo. ² Tik Mozė tepriartina prie VIEŠPATIES. Bet kiti žmonės nesiartins nei kops su juo į kalną.“

³ Mozė atėjo ir pakartojo žmonėms visus VIEŠPATIES žodžius ir įsakus. Visi žmonės vienu balsu atsakė, tardami: „Vykdydysime visa, ką VIEŠPATS pasakė.“ ⁴ Tada Mozė surašė visus VIEŠPATIES žodžius. Atsikėlęs anksti kitą rytą, jis pastatė kalno papėdėje aukurą su dvylika akmeninių stulpų dvylikai Izraelio giminių. ⁵ Jis paskyrė keletą jaunų vyrų iš Izraelio vaikų atnašauti deginamąsias aukas ir aukoti jaučius kaip bendravimo aukas VIEŠPAČIUI. ⁶ Pusę kraujo Mozė pasėmė ir supylė į dubenis, o kitą pusę kraujo išliejo ant aukuro. ⁷ Tada, paėmęs Sandoros knygą, Mozė garsiai ją perskaitė žmonėms. O žmonės sakė: „Visa, ką VIEŠPATS pasakė, vykdysime ir būsimė klusnūs.“ ⁸ Mozė paėmė kraujo ir pašlakstė juo žmones, tardamas: „Tai kraujas Sandoros, kurią VIEŠPATS sudarė su jumis pagal visus šiuos žodžius.“

⁹ Tada Mozė ir Aaronas, Nadabas ir Abihuvus ir septyniasdešimt Izraelio seniūnų užkopė į kalną ¹⁰ ir matė Izraelio Dievą. Po jo kojomis bu-

vo tarsi safyro asla, tarsi pats dangaus skaidrumas. ¹¹ Dievas nepakėlė rankos prieš Izraelio tautos vadus; po Dievo regėjimo jie galėjo valgyti ir gerti.

¹² VIEŠPATS tarė Mozei: „Užkopk pas mane į kalną ir ten lauk. Tau duosiu akmens plokštes su įstatymu ir įsakymais, kuriuos surašiau jiems pamokyti.“ ¹³ Taigi Mozė ir jo palydovas Jozuė pakilo kopti. Mozė užkopė ant Dievo kalno. ¹⁴ Seniūnams jis buvo pasakęs: „Laukite mūsų čia, kol sugrįšime. Žiūrėkite, turite prieš savęs Aaroną ir Hūrą. Jei kam išskiltų koks reikalas, į juos tesikreipia.“

¹⁵ Tada Mozė užkopė ant kalno, ir debesis uždengė kalną. ¹⁶ VIEŠPATIES šlovė apgaubė Sinajaus kalną, ir debesis jį dengė šešias dienas. Septintą dieną jis pašaukė Mozė iš debesis. ¹⁷ VIEŠPATIES šlovės pavidalas izraelitų akims atrodė tarsi ryjanti ugnis kalno viršūnėje. ¹⁸ Mozė įėjo į debesį ir užkopė ant kalno. Ant kalno Mozė išbuvo keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų.

Rinkliava Padangtei statyti

25 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ² „Paliepk izraelitams atidėti man atnašų. Priimsite man atnašą iš visų, kurių širdis skatina tai padaryti. ³ Aukos, kurias man iš jų priimsite, yra tokios: auksas, sidabras ir varis, ⁴ mėlynės, violetinės ir tamsiai raudonos spalvos siūlai, plona drobė ir ožkų vilnos, ⁵ išdirbti avikailiai, tehašimo^a oda ir akacijos mediena, ⁶ aliejus žibintams, balzamas patepimui aliejui ir kvapijam smilkalui, ⁷ lazurito akmenys bei

^{25,5a} Spejama, kad tai jūrų gyvūnas.

brangakmeniai efodui bei krūtinės dėklui. ⁸ Tepadaro jie man šventyklą, idant galėčiau gyventi tarp jų. ⁹ Tiksliai, kaip tau rodau – pagal Padangėtės ir viso jos apstatymo pavyzdį, – taip turite ją padaryti.

Sandoros Skrynčia

¹⁰ Tebūna padaryta iš akacijos medžio skrynčia pustrėčios uolekties ilgio, pusantrios uolekties pločio ir pusantrios uolekties aukščio. ¹¹ Aptrauksi ją grynų aukso – paauksuosi iš vidaus ir iš lauko – ir aplinkui uždėsi ant jos aukso apvadą. ¹² Nuliesi jai keturis aukso žiedus ir pritaisysi prie keturių kojų: du žiedus viename šone ir du žiedus kitame šone. ¹³ Padarysi iš akacijos medžio karteles ir jas paauksuosi. ¹⁴ Kartelės įversi į žiedus skrynios šonuose skryniai nešti. ¹⁵ Kartelės liks nuolatos skrynios žieduose; jos nebus iš jų ištraukiamos. ¹⁶ Į skrynią padėsi Sandoros plokštes, kurias tau duosiu.

¹⁷ Tada iš gyno aukso padarysi malonės sostą pustrėčios uolekties ilgio ir pusantrios uolekties pločio. ¹⁸ Nukalsi iš aukso du kerubus; padirbsi juos iš kalstyto aukso prie abiejų malonės sosto galų. ¹⁹ Padirbsi vieną kerubą viename gale ir kitą kerubą kitame gale; padirbsi kerubus, sujungtus su malonės sostu prie abiejų jo galų. ²⁰ Kerubai turės išskleistus sparnus ir savo sparnais dengs malonės sostą. Jiedu bus vienas priešais kitą, bet jų veidai bus atgręžti į malonės sostą. ²¹ Malonės sostą uždėsi ant skrynios viršaus; į skrynią įdėsi Sandoros plokštes, kurias tau duosiu. ²² Ten aš susitiksiu su tavimi ir nuo malonės sosto viršaus – tarp dviejų kerubų, esančių viršum Sandoros Skrynios –

pasakysiu tau visa, ką per tave noriu išaktyti izraelitams.

Atnašų stalas

²³ Padarysi iš akacijos medžio stalą dviejų uolekčių ilgio, vienos uolekties pločio ir pusantrios uolekties aukščio. ²⁴ Aptrauksi jį grynų aukso ir viršų aplenkisi aukso apvadu. ²⁵ Padarysi aplink jį plaštakos platumo briauną, o aplink briauną – aukso apvadą. ²⁶ Nuliesi jam keturis aukso žiedus ir pritaisysi ant keturių kampų prie keturių kojų. ²⁷ Žiedai, laikantys karteles stalui nešti, bus prie pat briaunos. ²⁸ Kartelės padirbsi iš akacijos medžio ir aptrauksi jas aukso. Jomis bus nešamas stalas. ²⁹ Stalo lėkštes ir indus smilkalams, dubenis ir ąsočius liejamosioms atnašoms padirbsi iš gyno aukso. ³⁰ Ant stalo nuolat mano akivaizdoje laikys padėtinę duoną.

Septynšakė žvakidė

³¹ Padarysi iš gyno aukso žvakidę. Žvakidės stovas ir kotas turės būti nukalti; taurelės, galvutės ir vainiklapiai turės būti iš vieno gabalo su žvakide. ³² Šešios šakos turės eiti iš jos šonų: trys šakos – iš vieno šono ir trys šakos – iš kito. ³³ Trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais, ant vienos šakos, ir trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais, ant kitos šakos. Tokios bus visos šešios iš žvakidės išeinančios šakos. ³⁴ Ant žvakidės koto bus keturios migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su savo galvute ir vainiklapiais. ³⁵ Galvutė iš to paties gabalo bus po pirmąją šakų porą, gal-

vutė iš to paties gabalo bus po ant-
raja šakų pora ir galvutė iš to paties
gabalo bus po trečiąja šakų pora.
Taigi bus po galvutę visoms še-
šioms šakoms, išeinančioms iš žva-
kidės.³⁶ Galvutės ir jų šakos bus iš to
paties gabalo, visos nukaltos iš gry-
no aukso.³⁷ Padarysi jai septynis
žibintus. Žibintai turi būti ant jos
padėti taip, kad apšviestų vietą žva-
kidės priekyje.³⁸ Žnyplės ir padėklai
turi būti iš gryno aukso.³⁹ Žvakidė ir
jos reikmenys turi būti padirbti iš
vieno talento gryno aukso.⁴⁰ Žiūrėk,
kad juos padarytum pagal pavyzdį,
parodytą tau ant kalno.

Audeklai

26 Pačią Padangtę padarysi iš
dešimties dangų plonos suk-
tinių siūlų drobės su mėlynos, viole-
tinės bei tamsiai raudonos spalvos
siūlais joje meistriškai išsiuvinėtais
kerubais.² Kiekvienos dangos ilgis
bus dvidešimt aštuonios uolektys, o
plotis – keturios uolektys. Visos dan-
gos bus vienodo dydžio.³ Penkios dan-
gos bus susegtos viena su kita; kitos
penkios dangos irgi bus susegtos
viena su kita.⁴ Pritaisysi mėlynų
verpalų kilpas ant vieno junginio
galinės dangos pakraščio; tą pat
padarysi ir ant kito junginio galinės
dangos pakraščio.⁵ Penkiasdešimt
kilpų pritaisysi prie vienos dangos ir
penkiasdešimt kilpų – ant pakraščio
dangos, esančios kitame junginyje.
Kilpos turi būti viena priešais ki-
tą.⁶ Padirbsi penkiasdešimt aukso
sagčių ir susegsi dangas vieną su ki-
ta taip, kad pasidarytų Padangtė.

⁷ Tada iš ožkos vilnos padarysi
dangas ir Palapinei viršum Padang-
tės; padaryk vienuolika tokių dangų.

⁸ Kiekvienos dangos ilgis bus trisde-
šimt uolekčių, o plotis – keturios uo-
lektys. Visos vienuolika dangų bus
vienodo dydžio.⁹ Susegsi atskirai į
viena penkias dangas ir atskirai še-
šias dangas. Šeštąją dangą sulenksi
dvilinką Palapinės priekyje.¹⁰ Pritai-
sysi penkiasdešimt kilpų ant galinės
dangos pakraščio viename junginyje
ir penkiasdešimt kilpų ant galinės
dangos pakraščio kitame junginyje.

¹¹ Padirbsi iš vario penkiasdešimt
sagčių, įtvirtinsi sagtis į kilpas ir vi-
sa taip sukabinsi, kad Palapinė būtų
pastatyta.¹² O dalis, atliekanti nuo
Palapinės dangų, – ana dvilinkoji dan-
ga – uždengs Padangtės galą.¹³ Pana-
šiai Palapinės dangos turės vienos
uolekties pridėtinį ilgį prie abiejų
kiekvienos dangos galų ir kabės nu-
leistos ligi žemės viename bei kita-
me Padangtės šone jai uždengti.
¹⁴ O pačiai Palapinei padarysi prie-
dangą iš raudonai dažytų avikailių ir
virš jos – priedangą iš tehašimo odos.

Medžio sienos

¹⁵ Padirbsi lentas iš akacijos me-
džio Padangtės sienoms pastatyti.
¹⁶ Kiekvienos lentos ilgis turi būti
dešimt uolekčių, o plotis – pusantros
uolekties.¹⁷ Kiekviena lenta šonuose
turės po dvi iškyšas lentoms suka-
binti. Taip turės būti padirbtos visos
Padangtės lentos.¹⁸ Padangtei pa-
dirbsi dvidešimt lentų pietinei sienai,
pietų šonui; ¹⁹ nuliesi keturiasdešimt
sidabro pastovų padėti po dvidešim-
čia lentų: po du pastovus – po pir-
mosios lentos dviem iškyšomis ir po
du pastovus – po kiekvienos kitos len-
tos dviem iškyšomis.²⁰ Ir Padangtės
antrajai sienai – šiaurės šonui – pa-
dirbsi dvidešimt lentų ²¹ su ketu-

riasdešimt sidabro pastovų: po du pastovus – po pirmąją lentą ir po du pastovus – po kiekvieną kitą lentą.

²² Padangtės užpakalinei sienai – vakarų šonui – padirbsi šešias lentas ²³ ir Padangtės užpakalinės sienos kampams – dvi lentas. ²⁴ Šios dvi žemai bus palaidos, bet viršuje sujungtos ties pirmąją sąvaržą. Abi jos turės būti taip padarytos; jos sudarys abu kampus. ²⁵ Taigi iš viso bus aštuonios lentos su sidabro pastovais – šešiolika pastovų: po du pastovus po pirmąją lentą ir po du pastovus po kitomis lentomis.

²⁶ Padarysi iš akacijos medžio skersinius: penkis – vienai Padangtės lentų sienai, ²⁷ penkis – kitai Padangtės lentų sienai ir penkis – Padangtės užpakalinės sienos – vakarų šono – lentoms. ²⁸ Vidurinis skersinis eis lentų sienos viduriu nuo vieno galo iki kito. ²⁹ Lentas paauksuosi ir nuliesi ant jų aukso žiedus skersiniams laikyti. Ir skersinius paauksuosi. ³⁰ Pastatysi Padangtę pagal ant kalno tau parodytą pavyzdį.

Uždangos

³¹ Padarysi uždangą iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais meistriškai joje išsiuvinėtais kerubais. ³² Pakabinsi ją ant keturių aukso aptrauktų akacijos medžio stulpų su aukso kabliais, stovinčių ant keturių sidabro pastovų. ³³ Uždangą pakabinsi žemiau sagčių, ir ten, už uždangos, į vidų įneši Sandoros Skrynią. Uždanga atskirs šventąją vietą nuo šventų švenčiausiosios vietos. ³⁴ Užkelsi malonės sostą ant Sandoros Skrynios šventų švenčiausiojoje vietoje. ³⁵ Pastatysi stalą

šiapus uždangos, o žvakidę – pietiniame Padangtės šone priešais stalą; stalą pastatysi šiauriniame šone.

³⁶ Padarysi užuolaidą Palapinės angai iš plonos suktinių siūlų drobės, išsiuvinėtos mėlynų, violetinių bei tamsiai raudonų siūlų raštais. ³⁷ Užuolaidai padarysi penkis akacijos medžio stulpus ir aptrauksi juos aukso. Jų kabliai turi būti iš aukso, o pastovus jiems nuliesi iš vario.

Deginamųjų aukų aukuras

27 Padarysi iš akacijos medžio aukurą penkių uolekčių ilgio, penkių uolekčių pločio – aukuras bus keturkampis – ir trijų uolekčių aukščio. ² Ant jo keturių kampų turi būti padirbti ragai taip, kad išeitų tiesiog iš paties aukuro. Aptrauk jį variu. ³ Padirbsi jam puodus pelenams supilti, grandiklius, dubenis, šakutes ir keptuves. Visus jo reikmenis padarysi iš vario. ⁴ Padirbsi jam taip pat vario pinučius ir ant pinučių pritaisysi keturis vario žiedus prie visų keturių kampų. ⁵ Pritvirtinsi pinučius žemiau, po aukuro briauna, kad jie nusidriektų žemyn iki pusės aukuro. ⁶ Padarysi aukurui kartis – akacijos medžio kartis – ir aptrauksi variu. ⁷ Kartys turi būti perkištos per žiedus, kad, ji nešant, kartys būtų abipus aukuro. ⁸ Padarysi jį tuščią, iš lentų. Kaip tau buvo parodyta ant kalno, taip jis turi būti ir padarytas.

Kiemas

⁹ Įrengsi Padangtės kiemą. Pietinėje pusėje – pietų pakraštyje – Padangtė turės šimto uolekčių plonos suktinių siūlų drobės uždangą ¹⁰ su dvidešimt vario stulpų ir pastovų.

Bet stulpų kabliai ir jų sankabos turi būti iš sidabro. ¹¹ Panašiai ir išilgai šiaurės pakraščio turi būti šimto uolekčių ilgio uždangos su dvidešimt stulpų ir dvidešimt pastovų iš vario, o stulpų kabliai ir jų sankabos iš sidabro. ¹² Vakariniam kiemo pakraštyje turės būti penkiasdešimt uolekčių uždangos su dešimčia stulpų ir dešimčia pastovų. ¹³ Kiemo plotis priekyje, iš rytų pusės, bus penkiasdešimt uolekčių. ¹⁴ Viename pakraštyje turės būti penkiolikos uolekčių uždangos su trim stulpais ir trim pastovais. ¹⁵ Ir kitame pakraštyje bus penkiolikos uolekčių uždangos su trim stulpais ir trim pastovais. ¹⁶ O kiemo vartams turės būti dvidešimt uolekčių ilgio užuolaida iš plonos suktinių siūlų drobės, išsiuvinėtos mėlynų, violetinių bei tamsiai raudonų siūlų raštais. Ji turės keturis stulpus su keturiais pastovais. ¹⁷ Visi stulpai kieme bus su sankabomis ir kabliais iš sidabro, o pastovus turės iš vario. ¹⁸ Kiemo ilgis bus šimtas uolekčių, plotis – penkiasdešimt ir aukštis – penkios uolektys. Tam turi būti panaudota plona suktinių siūlų drobė, o pastovai turi būti iš vario. ¹⁹ Visi Padangtės reikmenys visoms jos apeigoms, lygiai kaip ir visi jos kuoleliai ir visi kiemo kuoleliai, turės būti iš vario.

Aliejus žibintams

²⁰ Be to, idant nuolat degtų žibintais, tu įsakysi izraelitams tai šviesai atnešti gryo iš alyvų išspausto aliejaus. ²¹ Susitikimo Palapinėje vietą šiapus uždangos, esančios priešais Sendoros plokštes, Aaronas ir jo sūnūs prižiūrės nuo vakaro iki ryto VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai bus amžinas įsakas visoms izraelitų kartoms.

Kunigų drabužiai

28 Pasišauk iš izraelitų savo brolių Aaroną drauge su jo sūnumis tarnauti man kunigais – Aaroną ir Aaroną sūnus Nadabą bei Abihuvą, Eleazarą ir Itamarą. ² Pasiūdinsi savo broliui Aaronui šventus drabužius, kad būtų oriai puošnūs. ³ Todėl nurodyk visiems, turintiems įgūdžių, kuriems esu suteikęs išmonę, kad jie pasiūtų Aaronui drabužius, kuriais apsivilkęs jis bus pašventintas tarnauti man kunigu. ⁴ O drabužiai, kuriuos pasiūdinsi, yra šie: krūtinės dėklas, efodas, skraistė, tunika su kutais, turbanas ir juosta. Siuvant šiuos šventus drabužius tavo broliui Aaronui ir jo sūnums, kad jie tarnautų man kunigais, ⁵ turi būti panaudota auksas, mėlynis, violetiniai bei tamsiai raudonos spalvos siūlai ir plona drobė.

Efodas ir krūtinės dėklas

⁶ Efodą padarysi iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, meistriškai išsiuvinėtos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ⁷ Jis turės dvejus petnešas, prisiūtas prie efodo abiejų galų. ⁸ Meistriškai išausta juosta, esanti ant efodo, bus to paties darbo ir tokių pat medžiagų – iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, puoštos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ⁹ Paimsi du lazurito akmenis ir išraižysi juose Izraelio sūnų vardus: ¹⁰ šešis vardus – viename akmenyje ir šešis kitus vardus – kitame akmenyje pagal jų gimimo eilę. ¹¹ Kaip brangakmenių gludintojas išraižo antspaudą žiedus, taip tu išraižysi anuose dviejuose akmenyse Izraelio

sūnų vardus.¹² Įrėminęs juos aukso rėmeliais, pritvirtinsi abu akmenis prie efodo petnešų kaip atminimo akmenis Izraelio sūnums. Aaronas nešios jų vardus atminimui ant savo abiejų pečių VIEŠPATIES akivaizdoje.¹³ Padirbsi aukso geles¹⁴ ir dvi grandinėles iš gryno aukso, nuvytas kaip virvelės. Prie gėlių pritvirtinsi nuvytąsias grandinėles.

¹⁵ Padarysi ir nuosprendžio dėklą ant krūtinės, išsiuvinėtą kaip ir efodas. Turi padaryti jį iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, puoštą mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais.¹⁶ Krūtinės dėklas turi būti keturkampis ir dvilinkas, sprindžio ilgio ir sprindžio pločio.¹⁷ Apdaigstysi jį keturiomis brangakmenių eilėmis. Pirmoje eilėje bus sardas, topazas ir smaragdai,¹⁸ antroje eilėje – granatas, safyras ir ametistas,¹⁹ trečioje eilėje – hiacintas, agatas ir krištolas,²⁰ ketvirtoje eilėje bus berilas, lazuritas ir jaspis. Įtvaruose jie turi būti įrėminti aukso.²¹ Akmenų skaičius atitiks dvylikos Izraelio sūnų vardus; jie bus tarsi antspaudo žiedai su kiekviename išraižytu vienos iš dvylikos giminių vardu.

²² Padirbsi krūtinės dėklui grandinėles iš gryno aukso, suvytas tarsi virvelės.²³ Padirbsi krūtinės dėklui ir du žiedus iš aukso, pritvirtinsi juos viršuje prie abiejų krūtinės dėklo kampų.²⁴ Dvi aukso virvelės įversį į tuos du žiedus prie dėklo ant krūtinės kampų.²⁵ O kitus du virvelių galus pririši priekyje prie dviejų įtvarų, pritvirtintų prie efodo petnešų.²⁶ Padirbsi iš aukso kitus du žiedus ir pritvirtinsi juos apačioje

prie dviejų krūtinės dėklo kampų ant užpakalinės pusės prie pat efodo.²⁷ Tada padirbsi iš aukso dar du žiedus ir pritvirtinsi juos žemai efodo petnešų priekyje, prie jo siūlės virš meistriškai išaustos efodo juostos.²⁸ Mėlyna virvelė taip sujungs krūtinės dėklo žiedus su efodo žiedais, kad krūtinės dėklas gulėtų tiesiog ant meistriškai išaustos efodo juostos ir negalėtų atsiskirti nuo efodo.²⁹ Eidamas į šventąją vietą, Aaronas nešios Izraelio sūnų vardus nuosprendžio dėkle ant krūtinės viršum savo širdies kaip nuolatinį atminimą VIEŠPATIES akivaizdoje.³⁰ Į šį nuosprendžio dėklą ant krūtinės įdėsi Urimus ir Tumimus^a, kad ir jie būtų prie Aarono širdies, kada tik jis eis VIEŠPATIES akivaizdon. Tai gi Aaronas nuolat nešios izraelitų nuosprendį prie savo širdies VIEŠPATIES akivaizdoje.

Kiti drabužiai

³¹ Efodo skraistę padarysi vien iš mėlynos medžiagos.³² Jos viduryje bus skylė galvai, aplink šią skylę bus austa atsiulė, kaip paprastai būna šarvų liemenėje, idant nesuplyštų.³³ Ant jos žemutinio apvado padarysi gumulus tarsi granatmedžio obuolius iš mėlynų, violetinių ir tamsiai raudonų siūlų aplink visą žemutinį apvadą; aplink visą apvadą tarp gumulų bus aukso varpeliai:³⁴ pirma – aukso varpelis, po jo – granatmedžio obuolys, ir taip pakaitomis aplink visą žemutinį skraistės apvadą.³⁵ Eidamas tarnybą Aaronas ją vilkės, kad girdėtusi jos skambesys, kai jis įeina

^{28,30a} Hebr. „Šviesos ir Tobulybės“; jais izraelitų kunigas galėdavo skelbti nuosprendį Dievo vardu.

į šventyklą VIEŠPATIES akivaizdon ir kai išeina, idant nenumirtų.

³⁶ Padarysi iš gryno aukso gėlę ir išraižysi joje, kaip išraižoma antspaudu žiede, „Pašvęsta VIEŠPATIUI“. ³⁷ Priiži ją prie turbano mėlyna virvele taip, kad ji būtų turbano priekyje. ³⁸ Ji bus Aaronui ant kaktos, ir Aaronas prisiims sau bet kokią kaltę, kilusią izraelitams atnašaujant ir pašventinant savo šventąsias dovanas. Ji turi būti nuolat jam ant kaktos, idant izraelitai gautų malonę VIEŠPATIES akivaizdoje.

³⁹ Pasiūsi kutuotą tuniką iš plos drobės, padarysi turbaną iš plos drobės, juostą išsiuvinėsi raštais. ⁴⁰ Panašiai ir Aarono sūnums padarysi tunikas ir juostas, ir kepures; padarysi tai jų oriam puošnumui. ⁴¹ Apvilksi jais savo brolių Aaroną drauge su jo sūnumis. Patepsi juos, pripildysi jų rankas^a, pašventinsi juos man tarnauti kunigais.

⁴² Jų nuogam kūnui nuo juosmens ligi šlaunų pridengti pasiūsi linines apatines kelnaites. ⁴³ Aaronas ir jo sūnūs turės jomis vilkėti, eidami į Susitikimo Palapinę ar artindamiesi prie aukuro tarnauti šventojoje vietoje, kad neužsitrauktų kaltės ir nenumirtų. Tas įsakas bus amžinas jam ir jo palikuonims po jo.

Kunigų pašventimas

29 Pašventindamas juos tarnauti man kunigais, turėsi atlikti su jais tokias apeigas. Paimsi iš bandos jautuką ir du avinus be trūkumų, ² taip pat neraugintos duonos, neraugintų su įmaišytu aliejumi plokštinių ir neraugintų alieju-

mi apteptų tešlainių; juos kepsi iš geriausių kviečių miltų. ³ Sudėsi į pintinę ir atnašausi juos pintinėje. Atnašausi ir jautuką su dviem aviniais. ⁴ Aaroną ir jo sūnus atvesi prie Susitikimo Palapinės įėjimo ir nuplausi juos vandeniu. ⁵ Tada paimsi drabužius ir aprengsi Aaroną tunika, efodo skraiste, efodu bei nuosprendžio dėkle ant krūtinės ir apjuosi jį meistriškai išausta efodo juosta. ⁶ Uždėsi jam ant galvos turbaną ir pritvirtinsi ant jo šventąjį ženklą. ⁷ Pasiimsi patepimo aliejaus, išpilsi jam ant galvos ir jį patepsi. ⁸ Po to liepsi prieiti jo sūnums, apvilksi juos tunikomis, ⁹ apjuosi juostomis ir uždėsi jiems kepures. Kunigo tarnyba bus jų amžinas įsakas. Tada įvedinsi į kunigų tarnybą Aaroną ir jo sūnus.

Kunigų pašventimo aukos

¹⁰ Dabar nuvesi jautuką priešais Susitikimo Palapinę. Aaronas ir jo sūnūs uždės rankas jautukui ant galvos, ¹¹ o tu papjausi jį VIEŠPATIES akivaizdoje prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, ¹² paimsi jautuko kraujo ir patepsi pirštu aukuro ragus, o kitą kraują išliesi aukuro papėdėje. ¹³ Paimsi visus taukus, dengiančius vidurius, kepenų lezgi, abu inkstus su taukais, esančiais ant jų, ir paversi juos dūmais ant aukuro. ¹⁴ O jautuko mėsa, jo odą ir atmatas sudeginsi ugnyje už stovyklos, nes tai yra auka už nuodėmę.

¹⁵ Tada paimsi vieną iš avinų. Aaronas ir jo sūnūs teuzdeda rankas jam ant galvos. ¹⁶ Papjauk aviną, paimk jo kraujo ir pašlakstyk juo visus aukuro šonus. ¹⁷ Po to sukaposi

^{28,41a} T. y. įteiksi jiems tarnybos reikmenis.

aviną į dalis, apiplausi jo vidurius bei kojas ir, pridėjęs juos prie kitų dalių ir galvos, ¹⁸ paversi dūmais ant aukuro. Tai ugninė atnaša VIEŠPAČIUI, malonaus kvapo auka; ugninė auka VIEŠPAČIUI.

¹⁹ Paimsi ir antrą aviną. Aaronas ir jo sūnūs teuždeda rankas jam ant galvos. ²⁰ Papjauk aviną, paimk jo kraujo, patepk juo Aarono dešiniojos ausies lezgelį bei jo sūnų dešiniųjų ausų lezgelius ir jų dešiniųjų rankų nykščius bei jų dešiniųjų kojų didžiuosius pirštus, o likusiu krauju apšlakstyk visus aukuro šonus. ²¹ Po to paimsi kraujo, esančio ant aukuro, bei patepimo aliejaus, pašlakstysi Aaroną ir jo drabužius, taip pat jo sūnus ir sūnų drabužius. Tada jis ir jo drabužiai bus šventi, bus šventi ir jo sūnūs bei sūnų drabužiai.

²² Paimsi iš šio avino riebiąsias dalis – riebiąją uodegą, vidurius dengiančius taukus, kepenų lezgį, abu inkstus su taukais, esančiais ant jų, ir dešinę mentę, nes tai įvesdinimo į kunigų tarnybą avinas. ²³ Pridėk vieną kepalą duonos, vieną plokštainį, keptą su aliejumi, ir vieną teslainį iš neraugintos duonos pintinės, stovinės VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁴ Padėk visa tai Aaronui bei jo sūnums ant delnų ir atnašauk jas kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁵ Tada paimsi jas iš jų rankų ir paversi dūmais ant aukuro viršum ugninės atnašos kaip malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI. Tai ugninė auka VIEŠPAČIUI.

²⁶ Tada paimsi Aarono įvesdinimo į kunigo tarnybą avino krūtinę ir atnašausi ją kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai bus tavo dalis. ²⁷ Pašventinsi įvesdinimo į kunigo tarnybą avino – to, kuris buvo

Aarono, ir to, kuris buvo jo sūnų – krūtinę, atnašautą kaip siūbuojamąją atnašą, ir mentę, atnašautą kaip dovanos atnašą. ²⁸ Amžinu įsaku tai bus Aarono ir jo sūnų dalis, kurią jie turės gauti iš izraelitų. Mat tai – atnašos; jos bus izraelitų atnaša – atnaša VIEŠPAČIUI iš jų bendravimo aukos.

²⁹ Šventieji Aarono drabužiai po jo pereis sūnums, nes jais apsirengę jie bus patepami ir įvesdinami į kunigo tarnybą. ³⁰ Tas sūnus, kuris taps kunigu vietoj jo ir eis tarnauti į šventyklą Susitikimo Palapinėje, vilkės jais septynias dienas.

³¹ Paimsi įvesdinimo į kunigo tarnybą aviną ir išvirsi jo mėsą šventojoje vietoje. ³² Aaronas ir jo sūnūs prie įėjimo į Susitikimo Palapinę valgys avino mėsą ir pintinėje esančią duoną. ³³ Tik jie valgys maistą, kuriuo yra atliktas permaldavimas, juos įvesdinant į kunigų tarnybą ir pašventinant. Niekas kitas jo nevalgys, nes jis yra šventas. ³⁴ Jei liktų iš įvesdinimo į kunigų tarnybą mėsos ar duonos ligi ryto, sudeginsi liekanas ugnyje. Jos neturi būti valgomos, nes yra šventos.

³⁵ Pasielgsi su Aaronu ir jo sūnumis taip, kaip įsakiau. Per septynias dienas įvesdinsi juos į kunigų tarnybą. ³⁶ Kasdien atnašausi jautį kaip permaldavimo auką už nuodėmę. Atnašausi auką už nuodėmę ir už aukurą, kai ji apvalysi; patepsi ji, kad pašventintum. ³⁷ Septynias dienas tęsi permaldavimą už aukurą, kad ji pašventintum, ir aukuras bus ypač šventas. Kas tik prie jo prisiliestų, taps pašventintas.

³⁸ Štai ką atnašausi ant aukuro: nuolatos po du mitulius avinėlius kasdien. ³⁹ Vieną avinėlį atnašausi

rytą, o kitą avinėlį – temstant. ⁴⁰ Su pirmuoju avinėliu atnašausi vieną dešimtadalį saiko geriausių miltų, maišytų su vienu ketvirčiu hino aliejaus iš grūstų alyvų, ir vieną ketvirtį hino vyno liejamajai atnašai. ⁴¹ O kitą avinėlį atnašausi temstant; atnašausi jį kaip ir rytą su miltų atnaša bei liejamąja atnaša, ugnine atnaša kaip malonaus kvapo auka VIEŠPAČIUI. ⁴² Tai bus nuolatinė deginamoji auka per jūsų kartas VIEŠPATIES akivaizdoje prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, kur aš pasitiksiu tave ir kalbėsiuosi su tavimi. ⁴³ Ten, prie aukuro, kuris bus pašvęstas mano šlove, aš pasitiksiu izraelitus. ⁴⁴ Pašventinsiu Susitikimo Palapinę ir aukurą, pašventinsiu Aaroną ir jo sūnus tarnauti man kunigais. ⁴⁵ Gyvensiu tarp izraelitų ir būsiu jų Dievas. ⁴⁶ Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas, kuris išvedė juos iš Egipto žemės, kad galėtų tarp jų gyventi. Aš esu VIEŠPATS, jų Dievas.

Smilkalų aukuras

30 Padarysi aukurą smilkalams atnašauti; padarysi jį iš akacijos medžio. ² Jis bus vienos uolekties ilgio ir vienos uolekties pločio – keturkampis, o aukščio turės dvi uolektis; iš to paties gabalo bus jo ragai. ³ Aptrauksi aukurą grynu auksu – viršų, visus šonus bei ragus – ir aplenksi aukso apvadu. ⁴ Žemiau apvado abiejuose aukuro šonuose pritaisysi du aukso žiedus kartelėms aukurui nešti. ⁵ Karteles padirbsi iš akacijos medžio ir paauksuosi. ⁶ Aukurą pastatysi priešais uždangą, esančią viršum Sandoros Skrynios, priešais malonės sostą, esantį viršum Sandoros plokščių,

toje vietoje, kur su tavimi susitiksiu. ⁷ Aaronas atnašaus ant jo kvapų smilkalą; atnašaus jį kas rytą, tvarkydamas žibintus. ⁸ Ir temstant, uždegęs žibintus, Aaronas atnašaus jį kaip nuolatinę smilkalų atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje per visas jūsų kartas. ⁹ Ant jo neatnašaukite kitokių smilkalų nei deginamosios aukos, nei valgio atnašų; neliekit ant jo nei liejamųjų atnašų. ¹⁰ Kartą per metus Aaronas atliks permaldavimo apeigas ant jo ragų. Per jūsų kartas jis atliks permaldavimo apeigas už aukurą kartą per metus permaldavimo už nuodėmę aukos krauju. Šis aukuras ypač šventas VIEŠPAČIUI.“

Šventyklos mokestis

¹¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹² „Kai surašinėsi izraelitus, kiekvienas, įrašomas į sąrašą, turės mokėti VIEŠPAČIUI išpirkimo mokestį už savo gyvastį, kad būtų išvengta bet kokios rykštės tarp surašomųjų. ¹³ Štai ką kiekvienas, įrašytas į sąrašus, turės mokėti: pusę šekelio pagal šventyklos šekelį, o šekelis turi dvidešimt gerų. Šis pusės šekelio mokestis – atnaša VIEŠPAČIUI. ¹⁴ Kiekvienas, kuris įrašomas į sąrašą, dvidešimtmetis ar vyresnis, duos VIEŠPATIES atnašą. ¹⁵ Turtingas neduos daugiau, o vargšas neduos mažiau negu pusę šekelio, kai atnešite šią VIEŠPATIES atnašą išpirkti savo gyvasčių. ¹⁶ Paimsi šiuos permaldavimo pinigus iš izraelitų ir paskirsi juos Susitikimo Palapinės reikalams. Izraelitams VIEŠPATIES akivaizdoje tai bus priminimas išpirkimo, duoto už jūsų gyvastį.“

Vario praustuvas

¹⁷VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹⁸„Padarysi vario praustuva su vario pastovu apsiplovimams. Pastatysi jį tarp Susitikimo Palapinės ir aukuro; pripilsi jį vandens. ¹⁹Juo Aaronas ir jo sūnūs nusiplausrankas ir kojas. ²⁰Eidami į Susitikimo Palapinę ar artindamiesi tarnauti prie aukuro, atnašaudami ugninę auką VIEŠPAČIUI, jie turi nusiplauti vandeniu, kad nenumirtų. ²¹Jie nusiplausrankas ir kojas, kad nenumirtų. Tai bus amžinas įsakas jiems – ir jam, ir jo palikuonims per kartas.“

Patepimo aliejus

²²VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ²³„Paimk brangiausių kvėpalų: penkių šimtų šekelių vertės skystos miros, pusę tiek, tai yra dviejų šimtų penkiasdešimt šekelių vertės kvapiojo cinamono, dviejų šimtų penkiasdešimt šekelių vertės kvapiosios nendrės, ²⁴penkių šimtų šekelių (pagal šventyklos šekelį) vertės kasijos ir vieną hiną alyvmedžio aliejaus. ²⁵Iš jų pagaminsi šventąjį aliejų patepimui, tarsi jis būtų kvėpalų gamintojo sumaišytas. Jis bus šventas patepimo aliejus. ²⁶Patepsi juo Susitikimo Palapinę ir Sandoros Skrynią, ²⁷stalą ir visus indus, žvakidę ir jos reikmenis, aukurą smilkalams, ²⁸deginamųjų aukų aukurą su visais reikmenimis ir praustuva su pastovu. ²⁹Pašventinsi juos, idant būtų ypač šventi. Kas tik prie jų prisilies, taps pašventintas. ³⁰Patepsi Aaroną ir jo sūnus, pašventinsi juos, kad jie galėtų man tarnauti kaip kunigai. ³¹Izraelitams kalbėsi, sakydamas: ‘Tai bus mano

šventas patepimo aliejus per visas jūsų kartas. ³²Jis neturi būti naudojamas paprastam kūno patepimui; jūs negaminsite kito mišinio tokios sudėties kaip jis. Jis yra šventas, ir jūs turite laikyti jį šventu. ³³Kas tik pagaminų į jį panašų ar pateptų juo pašalietį, bus pašalintas iš tautos.“

Smilkalas

³⁴VIEŠPATS tarė Mozei: „Paimk kvapiųjų balzamų – natofo, onychų ir galbano, – šių kvapiųjų balzamų kartu su grynais smilkalais po lygią dalį ³⁵ir pagamink iš jų smilkalą, meistriškai sumaišytą mišinį, pasūdytą, gryną ir šventą. ³⁶Šiek tiek jo sugrūsi į miltelius ir dalį padėsi priešais Sandoros plokštes Susitikimo Palapinėje, kurioje aš susitiksiu su tavimi. Jis bus jums ypač šventas. ³⁷Darydami smilkalą pagal šio mišinio sudėtį, nedarysitate jo sau; laikysite jį šventu VIEŠPAČIUI. ³⁸Kas tik darys nors truputį tokio pat sau pauostyti, bus pašalintas iš tautos.“

Meistrų parinkimas

31 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ²„Štai vardu pašaukiau Hūro sūnaus Ūrio sūnų Becalelį iš Judo giminės, ³pripildžiau jį dieviškos dvasios – išminties, proto pažinimo ir sugebėjimo ⁴gaminti dirbinius iš aukso, sidabro bei vario, ⁵gludinti ir įtvirti brangakmenius, drožinėti iš medžio, išmanyti bet kokį amatą. ⁶Be to, prie jo priskyriau Ahisamacho sūnų Oholiabą iš Dano giminės ir į kiekvieno išmanančio širdį idėjau išmintį, kad

jie galėtų padaryti visa, ką tau įsakiau: ⁷ Susitikimo Palapinę, Sandoros Skrynią ir jos dangtį, visą Palapinės apstatymą, ⁸ stalą ir jo reikmenis, gryno aukso žvakidę ir visus jos reikmenis, aukurą smilkalų atnašoms, ⁹ deginamosios aukos aukurą su reikmenimis, praustuvą ir jo pastovą, ¹⁰ puošniuosius drabužius – Aarono šventuosius drabužius ir jo sūnų drabužius kunigiškajai tarnybai, ¹¹ patepimo aliejų ir kvapųjų smilkalų šventajai vietai. Visa tai jie padarys, kaip tau įsakiau.“

Šabo poilsio įsakai

¹² VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹³ „Tu turi pasakyti izraelitams: ‘Stenkitės laikytis mano šabų, nes tai ženklas tarp manęs ir jūsų per visas jūsų kartas, duotas tam, kad žinotumėte, jog aš, VIEŠPATS, jus pašventinu. ¹⁴ Todėl turite laikytis šabo, nes jis jums yra šventa diena. Kas jį išniekintų, bus nubaus-tas mirtimi. Kas jo metu bet ką dirbtų, bus atkirstas nuo tautos. ¹⁵ Šešias dienas bus dirbama, bet septintoji diena yra visiško poilsio šabas – šventa diena VIEŠPAČIUI. Kas šabo dieną dirbtų bet kokį darbą, bus nubaus-tas mirtimi. ¹⁶ Todėl izraelitai laikysis šabo, švęsdami šabą per visas savo kartas kaip amžiną Sandorą. ¹⁷ Amžinai jis bus ženklas tarp manęs ir izraelitų, nes per šešias dienas VIEŠPATS padarė dangų ir žemę, o septintąją dieną atskvėpė ir ilsėjosi.“

¹⁸ Baigęs kalbėtis su Moze ant Sinajaus kalno, VIEŠPATS padavė jam Sandoros plokštes – akmens plokštes, rašytas paties Dievo pirštu.

Aukso veršis

32 Matydami, kad Mozė uždelsė nusileisti nuo kalno, žmonės susirinko prie Aarono ir sakė jam: „Eikš, padirbk mums dievą, kuris mus vestų. Juk mes nežinome, kas nutiko Mozei – tam vyrui, kuris išvedė mus iš Egipto žemės.“ ² Aaronas tarė jiems: „Nuimkite aukso auskarus, kuriuos nešioja įkabintus į ausis jūsų žmonos, sūnūs bei dukterys, ir atneškite juos man.“ ³ Visi žmonės nusiėmė aukso auskarus, kabojusius ausyse, ir atnešė juos Aaronui. ⁴ Jis, paėmęs iš jų rankų auksą, jį išlydė ir išskobė veršį. Tada jie sušuko: „Izraeli, štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!“ ⁵ Tai pamatęs, Aaronas pastatė priešais jį aukurą ir paskelbė: „Rytoj bus VIEŠPATIES šventė.“ ⁶ Kitą dieną žmonės pakilo anksti, aukojo deginamąsias atnašas, atnašavo bendravimo aukas, sėdosi valgyti ir gerti, po to kėlėsi užauti.

⁷ VIEŠPATS tarė Mozei: „Skubėk tuojau pat žemyn! Tavo tauta, kurią išvedei iš Egipto žemės, nedorai pasielgė“. ⁸ Jie suskubo pasukti iš kelio, kuriuo eiti buvau jiems įsakęs, nusiliedino veršį ir aukoja jam, sakydami: ‘Izraeli, štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!’“ ⁹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Matau, kad ši tauta yra kietasprandė. ¹⁰ Todėl dabar palik mane vieną, kad mano įniršis jiems išiliepsnotų ir juos sunaikinčiau, o iš tavęs padaryčiau didelę tautą.“

¹¹ Bet Mozė maldavo VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir sakė: „O VIEŠPATIE, kam gi dega tavo įniršis prieš tautą, kurią išvedei iš Egipto žemės didžia gاليا ir galinga ranka? ¹² Kam gi egiptiečiai turėtų sakyti: ‘Pikto siekda-

mas, jis išvedė juos tik išžudyti kalnuose ir išnaikinti nuo žemės paviršiaus? Nusigręžk nuo savo degančio įniršio, pasigailėk ir nesiusk nelaimės savo tautai. ¹³ Atsimink Abraomą, Izaoką ir Izraelį, savo tarnus, kaip tu prisieikei jiems pačiu savimi, sakydamas: 'Padauginsiu jūsų palikuonis kaip dangaus žvaigždes ir visą šį kraštą, kurį pažadėjau, duosiu jūsų palikuonims, ir jie paveldės jį amžinai.' ¹⁴ VIEŠPATS pasigailėjo ir nesiuntė nelaimės, kuria buvo grasinęs savo tautai.

¹⁵ Tada Mozė apsisuko ir leidosi nuo kalno, nešdamasis rankose dvi Sendoros plokštes – plokštes, prirašytas abiejose pusėse; vienoje ir kitoje pusėje jos buvo prirašytos. ¹⁶ Plokštės buvo Dievo darbas, o raštas – Dievo raštas, įrėžtas plokštėse. ¹⁷ Išgirdęs žmonių šauksmus, Jozuė tarė Mozei: „Karo šauksmas stovykloje!“ ¹⁸ Bet šis atsakė: „Tai ne pergalės šauksmas, / tai ne pralaimėjimo klyksmas. / Girdžiu tik užaujančių balsus...“

¹⁹ Prišartinės prie stovyklos ir pamatęs veršį bei šokius, Mozė įniršo. Jis metė plokštes iš rankų ir sudaužė kalno papėdėje. ²⁰ Paėmęs jų padarytą veršį, įmetė į ugnį. Sutrynęs į dulkes, išbėrė į vandenį ir pagirdė juo izraelitus.

²¹ Mozė tarė Aaronui: „Ką tau ši tauta padarė, kad užtraukei jiems tokią sunkią nuodėmę?“ ²² Aaronas atsakė: „Neniršk, mano viešpatie! Tu žinai, kad ši tauta linkusi į piktą. ²³ Jie man sakė: 'Padirbk mums dievą, kuris mus vestų, nes mes nežinome, kas nutiko Mozei – vyrui, kuris išvedė mus iš Egipto žemės.' ²⁴ Tada aš jiems sakiau: 'Kas iš jūsų turi aukso, tenusiima!' Jie davė man, aš imečiau jį į ugnį, ir išėjo šis veršis!“

²⁵ Mozė, pamatęs, kad žmonės elgėsi palaidai – Aaronas buvo leidęs jiems palaidai elgtis savo priešų pajuokai, – ²⁶ atsistojo stovyklos varuose ir tarė: „Kas už VIEŠPATĮ, teateina pas mane!“ Visi levitai susibūrė aplink jį. ²⁷ Jis tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Prisijuoskite kalaviją prie šono, visi iki vieno! Eikite nuo vartų prie vartų, išilgai ir skersai stovyklos, ir žudykite savo brolių, kaimyną ir giminaitį.'“ ²⁸ Levitai padarė, kaip Mozė įsakė, ir tą dieną krito apie tris tūkstančius žmonių. ²⁹ Mozė tarė: „Šiandien jūs pašventėte save VIEŠPATIES tarnybai, nes buvote kiekvienas prieš savo sūnų ar brolių, šiandien gavote sau palaiminimą.“

³⁰ O kitą dieną Mozė tarė žmonėms: „Nusidėjote sunkia nuodėme. Bet dabar aš užkopsiu pas VIEŠPATĮ. Galbūt pajėgsiu atlyginti už jūsų nuodėmę.“ ³¹ Taigi Mozė sugrįžo pas VIEŠPATĮ ir tarė: „Deja! Ši tauta nusidėjo sunkia nuodėme. Pasidarė sau dievą iš aukso! ³² O dabar, jei tu tik atleistum jų nuodėmę... Bet jei ne, ištrink mane iš knygos, kurią parašei!“ ³³ Tačiau VIEŠPATS tarė Mozei: „Ta, kuris nusidėjo man, tik tą ištrinsiu iš savo knygos. ³⁴ Dabar eik, vesk tautą į tą vietą, apie kurią tau kalbėjau. Tikėk manimi, mano angelas ves tave. Bet kai ateis baismės diena, nubausiu juos už jų nuodėmę.“

³⁵ Tada VIEŠPATS pasiuntė tautai rykštę už tai, kad privertė Aaroną padirbti jiems veršį.

Viešpats įsako iškeliauti

33 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Eik, palik šią vietą, tu ir tauta, kurią išvedei iš Egipto žemės,

ir keliauk į kraštą, kurį prisiekdamas pažadėjau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, tardamas: 'Tavo palikuonims ji duosiu.' ² Siųsiu pirma tavęs angelą ir išvarysiu kanaaniečius, amoritus, hetitus, perizus, hivus ir jebusiečius. ³ Keliauk į kraštą, tekanti pienu ir medumi. Bet aš pats nekeliausiu su jūsų gretomis, kad nesunaikinačiau jūsų, nes esate kieta-sprandė tauta.“

⁴ Išgirdę šiuos aštrius žodžius, žmonės apsigilko gedulo drabužiais. Niekas nesipuošė papuošalais. ⁵ Mat VIEŠPATS buvo pasakęs Mozei: „Sakyk izraelitams: 'Jūs esate kieta-sprandė tauta. Jei eičiau su jūsų gretomis nors vieną akimirką, sunaikinačiau jus. Tad dabar nusiimk savo papuošalus; aš dar nuspręsiu, ką turiu su tavimi daryti.'“ ⁶ Todėl izraelitai, keliaudami tolyn nuo Horebo, nebesipuošė savo papuošalais.

Susitikimo Palapinė

⁷ Mozė imdavo Palapinę ir pastatydavo ją už stovyklos, toli nuo stovyklos. Ji buvo vadinama Susitikimo Palapinė. Norėdamas pasitarti su VIEŠPAČIU, eidavo į Susitikimo Palapinę, buvusią už stovyklos. ⁸ Kai tik Mozė eidavo į Susitikimo Palapinę, visi žmonės pakildavo ir stovėdavo, kiekvienas prie savo palapinės angos, ir lydėdavo akimis Mozę, kol jis įeidavo į Palapinę. ⁹ Mozei įėjus į Palapinę, nusileisdavo debesies stulpas ir sustodavo prie Palapinės įėjimo, o VIEŠPATS kalbėdavosi su Moze. ¹⁰ Kai žmonės pamatydavo debesies stulpą prie Palapinės įėjimo, visi pakildavo ir puldavo kniūbsti, kiekvienas prie savo palapinės angos. ¹¹ VIEŠPATS kalbėdavosi su

Moze veidas į veidą, kaip žmogus kalbasi su savo bičiuliu. Po to jis sugrįždavo į stovyklą, bet jo jaunąs padėjėjas Jozuė, Nūno sūnus, nepajudėdavo iš Palapinės.

¹² Mozė tarė VIEŠPAČIUI: „Štai tu man liepei: 'Vesk į priekį šią tautą', bet nepasakei, ką pasiūsi su manimi. Be to, tu sakei: 'Aš pažįstu tavo vardą, tu iš tikrųjų radai malonę mano akyse.'“ ¹³ Jei aš tikrai radau malonę tavo akyse, prašyčiau parodyti man savo kelią, kad galėčiau pažinti tavo ir nuolat rasti malonę tavo akyse. Juk štai šie žmonės yra tavo tauta.“ ¹⁴ Jis atsakė: „Palengvindamas tau našta, aš pats eisiu su tavimi.“ ¹⁵ O Mozė jam atsakė: „Jei tu pats neitum kartu, neversk mūsų keltis iš šios vietos.“ ¹⁶ Juk kaip kitaip būtų žinoma, kad radome malonę tavo akyse – aš ir tavo tauta, – jeigu neitum kartu su mumis? Argi ne tuo mes – tavo tauta ir aš – būsimė paženklinti tarp visų tautų, esančių žemėje?“

¹⁷ Ir VIEŠPATS tarė Mozei: „Padarysiu ir tai, ko prašai, nes tu iš tikrųjų radai malonę mano akyse, ir tavo aš pažįstu vardą.“ ¹⁸ Tada Mozė tarė: „Prašyčiau parodyti man savo šlovę.“ ¹⁹ O jis atsakė: „Aš padarysiu, kad praeis prieš tavo akis visas mano gerumas ir ištarsiu prieš tavo vardą 'VIEŠPATS'; aš maloningas tiems, kuriems esu maloningas, ir pasigailiu tų, kurių pasigailiu.“ ²⁰ Bet, – tarė jis, – mano veido negali pamatyti, nes žmogus negali pamatyti mane ir likti gyvas.“ ²¹ Ir VIEŠPATS tęsė: „Žiūrėk, netoli manęs yra vieta. Atsistok ant uolos. ²² Praeinant mano šlovei, nukelsiu tavo į uolos plyšį ir uždengsiu ranką, kol praeisiu. ²³ Tuomet nukelsiu ranką, ir tu pamatysi

mano nugara. Bet mano veido niekas negali matyti.“

Sandoros plokščių atnaujinimas

34 VIEŠPATS tarė Mozei: „Nusitašk iš akmens dvi plokštes, tokias kaip pirmąsias. Aš įrašysiu plokštėse žodžius, buvusius ant pirmųjų plokščių, kurias tu sudaužei. ² Pasirenk rytojau rytui, o ryto metą užkopk į Sinajaus kalną ir atsižvelk ten kalno viršūnėje prie manęs. ³ Tenekopia niekas kitas su tavimi, tenesirodo niekas kitas niekur ant kalno; net tenebūna paleisti ganytis ties kalnu avys ir galvijai.“ ⁴ Tad Mozė atsiskėlė iš akmens dvi plokštes, tokias kaip pirmąsias, ir, atsižvelgęs anksti rytą, pakilo kopti į Sinajaus kalną, nešinas dviem akmens plokštėmis, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs. ⁵ Nužengęs debesyje, VIEŠPATS buvo ten su juo ir ištare savo vardą „VIEŠPATS“. ⁶ Ir VIEŠPATS praėjo pro jį, tardamas:

„VIEŠPATS, VIEŠPATS, / esu gailėstingas ir maloningas Dievas, / lėtas pykti, gausus gerumo ir ištikimybės, / ⁷ lydintis gerumu lig tūkstantosios kartos, / atleidžiantis kaltę, nusižengimą ir nuodėmę, / tačiau nepaliekantis kaltųjų be bausmės, / bet baudžiantis už tėvų kaltę vaikus / ir vaikų vaikus / lig trečios ir ketvirtos kartos.“

⁸ Mozė tuojau pat nusilenkė ligi žemės ir pagarbino. ⁹ Jis tarė: „Jei radau malonę tavo akyse, prašyčiau, Viešpatie, eiti su mumis, nors ši tauta ir yra kietasprandė. Atleisk mūsų kaltę ir mūsų nuodėmę, priimk mus kaip savo paveldą.“

¹⁰ [VIEŠPATS] atsakė: „Štai aš sudarau Sandorą. Visai tavo tautai

regint, padarysiu tokius nuostabius darbus, kokių nėra buvę padaryta visoje žemėje ir jokiaje tautoje. Visi žmonės, tarp kurių gyvena, pamatys VIEŠPATIES darbus, nes tai, ką tau darysiu, yra baime keblantis dalykas.

¹¹ Tad gerai įsidėmėk, ką šiandien tau įsakau. Tikėk manimi, išvargsiu tavo akivaizdoje amoritus, kanaaniečius, hetitus, perizus, hivus ir jebusiečius. ¹² Todėl saugokis ir nesudaryk sandoros su gyventojais krašto, į kurią eini, idant jie netaptų jums žabangomis. ¹³ Nugriaukite jų aukurus, sudaužykite jų paminklinius akmenis, iškirskite jų šventuosius stulpus. ¹⁴ Negarbinsite kito dievo, nes VIEŠPATS, vardu Pavydulingasis, yra pavydulingas Dievas. ¹⁵ Nesudaryk sandoros su krašto gyventojais, kad, jiems ištvirtėjus su savo dievais ir aukojant savo atnašas, vienas jų nepasikviestų tavęs ir tu nevalgytum jų aukų. ¹⁶ O jei imsi žmonas savo sūnams iš jų dukterų, ištvirtėdamos su savo dievais jų dukterys privers ir tavo sūnus ištvirtėti su jų dievais.

¹⁷ Nedirbsi sau jokių liedinamų dievų.

¹⁸ Švęsi Neraugintosios duonos šventę. Septynias dienas, kaip tau įsakiau, valgysi neraugintą duoną abibo mėnesį paskirtu metu, nes abibo mėnesį tu išėjai iš Egipto.

¹⁹ Kas tik pirmąkart atveria iščias, man priklauso: visi tavo galvijų patinai – ar tai būtų karvės, ar avies pirmagimiai. ²⁰ Asilo pirmagimis turi būti išpirktas avimi. O jei jo neišperki, turi nusukti jam sprandą. Pirmagimį savo sūnų turėsi išpirkti.

Nė vienas nepasirodys mano aki-vaizdoje tuščiomis rankomis.

²¹ Šešias dienas dirbsi, bet septintą dieną turi ilsėtis. Net arimo ir pjūties metu turi ilsėtis. ²² Švęsi Savaičių šventę, kviečiapjūtės pirmienas, ir, metams baigiantis, Derliaus nuėmimo šventę. ²³ Tris kartus per metus visi tavo vyriškai pasirodys VIEŠPATIES Dievo, Izraelio Dievo, akivaizdoje. ²⁴ Kadangi aš iškeldinsiu tautas prieš tau ateinant ir išplėsiu tavo ribas, niekas negeis tavo krašto, tau einant pasirodyti VIEŠPATIES, tavo Dievo, akivaizdoje tris kartus per metus.

²⁵ Neatnašausi mano aukos kraujo su kuo nors raugintu, nepaliksi Paschos aukos iki rytojaus.

²⁶ Rinktines savo žemės pirmienas atneši į VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus.

Nevirsi ožiuko jo motinos piene.“

²⁷ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Užrašyk šiuos žodžius, nes pagal šiuos žodžius aš sudariau Sandorą su tavimi ir su Izraeliu.“ ²⁸ Jis išbuvo ten su VIEŠPAČIU keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, nevalgydamas nė duonos, negerdamas nė vandens. Jis užrašė ant plokščių Sandoros žodžius – Dešimt Įsakymų.

Možė nusileidžia nuo kalno

²⁹ Možė nusileido nuo Sinajaus kalno. Nusileidęs nuo kalno su dviem Sandoros plokštemis rankoje, Možė nežinojo, kad jo veido oda švytėjo dėl to, kad buvo kalbėjęsis su Dievu. ³⁰ Pamatę švytinčią jo veido odą, Aaronas ir visi izraelitai bijojo prie jo prisartiinti. ³¹ Bet Mozei juos pašaukus, Aaronas ir visi bendrijos vadovai priėjo. Možė su jais kalbėjosi. ³² Tada prisiartinę visi izraelitai, ir jis perdavė jiems visa, ką VIEŠPATS buvo jam kalbėjęs ant Sinajaus kalno. ³³ Baigęs

su jais kalbėtis, Možė užsidengė veidą gobtuvu. ³⁴ Bet eidamas pas VIEŠPATĮ kalbėtis su juo, Možė nusiimdavo gobtuvą, kollei būdavo pas VIEŠPATĮ. O kai išeidavo ir sakydavo izraelitams, kas jam buvo įsakyta, ³⁵ izraelitai matydavo, kad jo veido oda švyti. Tada Možė vėl užsidengdavo veidą gobtuvu, kol vėl eidavo kalbėtis su VIEŠPAČIU.

Šabo taisyklės

35 Možė surinko visą izraelitų bendriją ir sakė jiems: „Štai ką VIEŠPATS įsakė jums daryti:

² Šešias dienas bus dirbama, o septintoji diena bus jums visiško poilsio šabas, šventas VIEŠPAČIUI. Kas jo metu dirbtų bet kokią darbą, turi būti nubaustas mirtimi. ³ Šabo dieną niekur savo gyvenvietėse nekursite ugnies.“

Aukos šventajai Padangtei

⁴ Možė sakė visai izraelitų bendrijai: „Štai ką VIEŠPATS įsakė: ⁵ Padarykite tarp savųjų rinkliavą VIEŠPAČIUI. Kiekvienas, dosnios širdies skatinamas, teatneša VIEŠPAČIUI auką: aukso, sidabro ir vario, ⁶ mėlynos, violetinės bei tamsiai raudonos spalvos siūlų ir plonos drobės, ožkos vilnos, ⁷ išdirbtų avikailių ir akacijos medienos, ⁸ aliejaus šviesai, kvapalų patepimo aliejui ir kvapiajam smilkalui, ⁹ lazurito akmenų bei brangakmenių efodui ir krūtinės dėklui.

¹⁰ Kas tik iš jūsų yra nagingas, teateina ir tepadaro visa, ką VIEŠPATS įsakė: Padangte, ¹¹ jos Palapinę su apdangalu, sagtimis, lentomis, skersiniais, stulpais ir pastovais, ¹² skrynį su kartelėmis, malonės

sostą ir uždangą pertvarai, ¹³ stala su kartelėmis bei visais reikmenimis ir padėtine duona, ¹⁴ žvakidę apšvietimui su jos reikmenimis bei žibintais ir aliejų šviesai, ¹⁵ aukurą smilkalams su kartelėmis, patepimo aliejų bei kvapų smilkalą ir užuolaidą prie įėjimo – įėjimo į Palapinę, ¹⁶ deginamųjų aukų aukurą su variniais pinučiais, kartelėmis bei visais reikmenimis, praustuvą su pastovu, ¹⁷ kiemo uždangas, stulpus bei pastovus ir užuolaidą kiemo vartams, ¹⁸ Padangtės kuolelius ir kiemo kuolelius su virvėmis, ¹⁹ drabužius, devimus tarnaujant šventykloje, šventuosius drabužius Aaronui ir drabužius jo sūnams kunigiškai tarnybai.“

²⁰Tada izraelitų bendrija pasitraukė nuo Mozės, ²¹ o atėjo visi tie, kurių širdis buvo dosni ir kuriuos skatino jų dvasia, atnešdami VIEŠPAČIUI auką Susitikimo Palapinės statybai, visai jos tarnybai ir šventiesiems drabužiams. ²²Vyrai ir moterys – visi, kurie buvo dosnios širdies – atnešė ir sagų, ir auskarų, ir žiedų, ir karolių, visokių auksinių daiktų. Kiekvienas, kas tik galėjo, atnešė VIEŠPAČIUI aukso atnašą. ²³ O visi tie, kurie turėjo ar mėlynų, ar violetinių, ar tamsiai raudonų siūlų, ar plonos drobės, ar ožkos vilnos, ar išdirbtų avikailių, ar švelnios odos, atnešė jų. ²⁴ Kiekvienas, kas tik galėjo duoti sidabro ar vario atnašą, davė ją kaip VIEŠPATIES atnašą; kiekvienas, kas tik turėjo akacijos medžio, tinkamo statybai, atnešė jo. ²⁵ Visos nagingos moterys verpė rankomis ir atnešė, ką buvo suverpusios – mėlynų, violetinių bei tamsiai raudonų siūlų ir plonų lininių siūlų; ²⁶ o moterys, nagingai verpiančios ožkos vilną, širdies ska-

tinamos, verpė ožkos vilną. ²⁷ Gimičių galvos atnešė lazurito akmenų ir brangakmenių efodui ir krūtinės dėklui, ²⁸ kvepalų ir aliejaus apšvietimui, patepimo aliejui bei kvapiajam smilkalui. ²⁹ Taigi vyrai ir moterys, kuriuos širdis paskatino ką nors atnešti VIEŠPATIES per Mozę įsakytiems darbams atlikti, atnešė tai VIEŠPAČIUI kaip savanorišką auką.

Šventyklos meistrai

³⁰ Tada Mozė tarė izraelitams: „Štai VIEŠPATS vardu pašaukė Hūro sūnaus Ūrio sūnų Becalelį iš Judo giminės, ³¹ pripildė jį dieviškos dvasios – išminties, proto, pažinimo ir sugebėjimo ³² gaminti dirbinius iš aukso, sidabro bei vario, ³³ gludinti ir įtvirti brangakmenius, drožinėti iš medžio, išmanyti bet kokią dailės amatą. ³⁴ Jis suteikė jiedviem – jam ir Oholiabui, Ahisamacho sūnui iš Dano giminės – gebėjimą ir kitus pamokyti. ³⁵ Juodu jis pripildė išminties atlikti darbą ir meistro, ir apmatų sumanytojo, ir siuvinėtojo mėlynais, violetiniais, tamsiai raudonais siūlais ir plonais lininiais siūlais, ir audėjo – bet kokio amatininko ir meistro.

36 Todėl Becalelis ir Oholiabas bei visi nagingi vyrai, kuriems VIEŠPATS davė išmonės ir išminties atlikti visus darbus statant šventyklą, imsis darbo ir padarys visa, kaip VIEŠPATS įsakė.“

² Tada Mozė pašaukė Becalelį ir Oholiabą bei visus vyrus, kuriuos VIEŠPATS buvo pripildęs išminties, visus, kurių širdis skatino juos eiti ir imtis darbo. ³ Jie perėmė iš Mozės visas savanoriškas aukas, izraelitu

atneštas šventyklos statybai. Bet žmonės ir toliau kas rytą nešė Mozei savanoriškas aukas. ⁴ Todėl visi meistrai, užsiėmę įvairiais šventyklos darbais, paliko savo darbą, atėjo ⁵ ir sakė Mozei: „Žmonės atneša kur kas daugiau negu reikia darbui, kuri mums VIEŠPATS įsakė atlikti.“ ⁶ Tad Moze davė įsakymą paskelbti stovykloje: „Niekas – nei vyras, nei moteris – tegu nebesistengia aukoti ką nors daugiau šventyklai!“ Taip žmonės buvo sulaikyti nuo nešimo, ⁷ nes jau buvo daugiau, negu gana darbui padaryti.

Padangtės statyba

⁸ Tada nagingiausi darbininkai padarė dešimties dangų Padangtę iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais meistriškai išsiuvinėtais kerubais. ⁹ Kiekvienos dangos ilgis buvo dvidešimt aštuonios uolektys, o plotis – keturios uolektys. Visos dangos buvo vienodo dydžio.

¹⁰ Penkias dangas jie susegė vieną su kita; kitas penkias dangas irgi susegė vieną su kita. ¹¹ Pritaisė mėlynų siūlų kilpas ant vieno junginio galinės dangos pakraščio; tą patį padarė ir ant kito junginio galinės dangos pakraščio. ¹² Penkiasdešimt kilpų pritaisė prie vienos dangos ir penkiasdešimt kilpų – ant pakraščio dangos, esančios kitame junginyje. Kilpos buvo viena priešais kitą. ¹³ Padirbo penkiasdešimt aukso sagčių ir susegė dangas vieną su kita taip, kad išėjo Padangtė.

¹⁴ Jie padirbo ir dangas iš ožkos vilnos Palapinei viršum Padangtės. Tų dangų padirbo vienuolika. ¹⁵ Kiekvienos dangos ilgis buvo trisdešimt

uolekčių, o plotis – keturios uolektys. Visos vienuolika dangų buvo vienodo dydžio. ¹⁶ Penkias dangas susegė atskirai į vieną, ir šešias dangas atskirai į vieną. ¹⁷ Pritaisė penkiasdešimt kilpų ant galinės dangos pakraščio viename junginyje ir penkiasdešimt kilpų ant galinės dangos pakraščio kitame junginyje. ¹⁸ Padirbo iš vario penkiasdešimt sagčių dangoms sukabinti, kad būtų galima Palapinę pastatyti. ¹⁹ Iš išdirbtų aviakailių padarė Palapinei priedangą, o virš jos – priedangą iš tehašimo odos.

Medžio sienos

²⁰ Tada jie padirbo akacijos medžio lentų Padangtės sienoms pastatyti. ²¹ Kiekvienos lentos ilgis buvo dešimt uolekčių, o plotis – pusantros. ²² Kiekviena lenta šonuose turėjo po dvi viena su kita suderintas iškyšas lentoms sukabinti. Tą patį padarė su visomis Padangtės lentomis. ²³ Padirbo Padangtei lentų: dvidešimt lentų – pietinei sienai, pietų šonui; ²⁴ iš sidabro nuliejo keturiasdešimt pastovų padėti po dvidešimčia lentų: po du pastovus – po pirmosios lentos dviem iškyšomis ir po du pastovus – po kiekvienos kitos lentos dviem iškyšomis. ²⁵ Padangtės šiaurinei sienai – šiaurės šonui – padirbo dvidešimt lentų ²⁶ su keturiasdešimt sidabro pastovų: po du pastovus – po pirmąją lentą ir po du pastovus – po kiekvieną kitą lentą. ²⁷ O Padangtės užpakalinei sienai – vakarų šonui – padirbo šešias lentas. ²⁸ Padangtės užpakaliniams kampams padirbo po dvi lentas. ²⁹ Žemai jos buvo palaidos, bet viršuje sujungtos ties pirmąją sąvaržą. Taip jas padarė abiejuose kampuose. ³⁰ Taigi iš viso buvo aštuonios lentos su

sidabro pastovais – šešiolika pastovų, kiekvienai lentai po du pastovus.

³¹ Jie padirbo skersinius iš akacijos medžio: penkis – vienai Padangtės lentų sienai, ³² penkis – kitai Padangtės lentų sienai ir penkis – Padangtės užpakalinės sienos – vakarų šono – lentoms. ³³ Padarė taip, kad vidurinis skersinis eitų lentų sienos viduriu nuo vieno galo iki kito. ³⁴ Lentas ir skersinius paausavo, o žiedus skersiniams laikyti padarė iš aukso.

Uždangos

³⁵ Jie padarė uždangą iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonos spalvos siūlais meistriškai išsiuvinėtais kerubais. ³⁶ Jai pakabinti padirbo keturis stulpus iš akacijos medžio ir juos paausavo. Stulpų kabliai buvo iš aukso, o pastovus stulpams nuliejo iš sidabro. ³⁷ Palapinės angai padarė užuolaidą iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais išsiuvinėtais raštais ³⁸ ir penkis stulpus su kabliais. Jų viršūnės ir apvadás aptraukė auksu, bet penki pastovai buvo iš vario.

Sandoros Skrynia

37 Becalelis padirbo akacijos medžio skrynią. Ji buvo pustrečios uolekties ilgio, pusantros uolekties pločio ir pusantros uolekties aukščio. ² Ją aptraukė grynu auksu iš vidaus ir iš lauko, aplenkė aukso apvadu. ³ Keturioms jos kojoms nuliejo keturis žiedus: po du žiedus – vienam šonui ir po du žiedus – kitam šonui. ⁴ Padirbo akacijos medžio karteles, jas

paausavo, ⁵ ir skryniai nešti perkišo per žiedus, esančius ant skrynios šonų. ⁶ Padarė malonės sostą iš gryno aukso pustrečios uolekties ilgio ir pusantros uolekties pločio. ⁷ Iš kalstyto aukso padarė du kerubus ir pritaisė juos prie abiejų malonės sosto galų: ⁸ vieną kerubą – prie vieno galo ir kitą kerubą – prie kito galo; kerubus pritaisė taip, kad jie buvo lyg iš vieno gabalo su malonės sosto galais. ⁹ Kerubai laikė išskleistus į viršų sparnus ir dengė jais malonės sostą. Stovėjo jiedu vienas priešais kitą, bet jų veidai buvo atgręžti į malonės sostą.

Atnašų stalas

¹⁰ Jis padirbo iš akacijos medžio stalą dviejų uolekčių ilgio, vienos uolekties pločio ir pusantros uolekties aukščio. ¹¹ Aptraukė jį grynu auksu ir viršų aplenkė aukso apvadu. ¹² Padarė aplink jį plaštakos platumo briauną, o aplink briauną – aukso apvadu. ¹³ Nuliejo jam keturis aukso žiedus ir pritaisė ant keturių kampų prie keturių kojų. ¹⁴ Žiedai, laikantys karteles stalui nešti, buvo prie pat briaunos. ¹⁵ Karteles stalui nešti jis padirbo iš akacijos medžio ir aptraukė jas auksu. ¹⁶ Reikmenis, kurie turėjo būti ant stalo – lėkštes ir indus smilkalams, dubenis ir ąsočius liejamosioms atnašoms – jis padarė iš gryno aukso.

Septynšakė žvakidė

¹⁷ Jis padirbo iš gryno aukso žvakidę. Žvakidės stovas ir kotas buvo nukalti; taurelės, galvutės ir vainiklapiai buvo iš vieno gabalo su žvakide. ¹⁸ Šešios šakosėjo iš jos šonų: trys šakos – iš vieno šono ir trys šakos –

jį kito. ¹⁹ Trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais ant vienos šakos, ir trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais, ant kitos šakos. Tokios buvo visos šešios iš žvakidės išeinančios šakos. ²⁰ Ant žvakidės koto buvo keturios migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su savo galvute ir vainiklapiais. ²¹ Galvutė iš to paties gabalo buvo po pirmąją šakų porą, galvutė iš to paties gabalo buvo po antrąją šakų porą ir galvutė iš to paties gabalo – po trečiąją šakų porą. ²² Galvutės ir jų šakos buvo iš to paties gabalo, visos nukaltos iš gryno aukso. ²³ Jis padirbo jai septynis žibintus ir žnyples, ir padėklus iš gryno aukso. ²⁴ Žvakidę ir jos reikmenis jis padarė iš vieno talento gryno aukso.

Smilkalų aukuras

²⁵ Aukurą smilkalams jis padarė iš akacijos medžio. Jis buvo vienos uolekties ilgio ir vienos uolekties pločio – keturkampis, o aukščio turėjo dvi uolektis; iš to paties gabalo buvo jo ragai. ²⁶ Aptraukė aukurą grynu aukso – viršų, visus šonus bei ragus ir aplenkė aukso apvadu. ²⁷ Žemiau apvado abiejuose aukuro šonuose pritaísė du auksinius žiedus kartelemis aukurui nešti. ²⁸ Karteles padirbo iš akacijos medžio ir paausavo.

²⁹ Taip pat jis pagamino šventąjį patepimo aliejų ir kvapųjį smilkalą, tarsi jie būtų kvėpalų gamintojo mišiniai.

Deginamųjų aukų aukuras

38 Iš akacijos medžio padarė ir aukurą deginamajai aukai. Jis buvo penkių uolekčių ilgio, pen-

kių uolekčių pločio – keturkampis, o aukščio turėjo tris uolektis. ² Ant jo keturių kampų padirbo keturis ragus, išeinančius iš paties aukuro. ³ O visus aukuro reikmenis – puodus pelenams, grandiklius, dubenis, šakutes ir keptuves padirbo iš vario. ⁴ Padirbo aukurui vario pinučius po jo briauna, nutįsusius žemyn nuo briaunos iki pusės aukuro. ⁵ Nuliejo keturis žiedus prie keturių varinių pinučių kampų kartims laikyti. ⁶ Kartis padirbo iš akacijos medžio ir aptraukė variu. ⁷ Jam nešti perkišo kartis per žiedus aukuro šonuose. Aukurą padirbo tuščią iš lentų.

Vario praustuvos

⁸ Jis padarė vario praustuvą su vario pastovu iš veidrodžių tų moterų, kurios tarnavo prie ėjimo į Susitikimo Palapinę.

Kiemas

⁹ Jis įrėngė kiemą. Pietų pakraščio – į pietų pusę – kiemo uždangos buvo plonės suktinių siūlų drėbės, šimto uolekčių ilgio; ¹⁰ jų dvidešimt stulpų su dvidešimčia pastovų buvo iš vario, bet stulpų kabliai ir sankabos buvo iš sidabro. ¹¹ Šiaurės pakraščio uždangos buvo šimto uolekčių ilgio; dvidešimt stulpų ir dvidešimt pastovų buvo iš vario, bet stulpų kabliai ir sankabos – iš sidabro. ¹² Vakarų pakraščio užuolaidos buvo penkiasdešimt uolekčių ilgio su dešimčia stulpų ir dešimčia pastovų; stulpų kabliai ir sankabos buvo iš sidabro. ¹³ Rytų pakraštyje kiemo ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių. ¹⁴ Viename vartų šone uždanga buvo penkiolikos uolekčių su trim stulpais ir trim

pastovais. ¹⁵ Lygiai taip ir kitame šone; abiejų kiemo vartų šonų užuolaidos buvo penkiolikos uolekčių su trim stulpais ir trim pastovais.

¹⁶ Visos kiemo uždangos buvo iš plonos suktinių siūlų drobės. ¹⁷ Stulpų pastovai buvo iš vario, bet stulpų kabliai bei jų sankabos – iš sidabro, o stulpų viršūnės buvo pasidabruotos. Visi kiemo stulpai buvo padengti sidabru. ¹⁸ Kiemo vartų užuolaida buvo iš plonos suktinių siūlų drobės, išsiuvinėtos mėlynais, violetiniais ir tamsiai raudonais siūlais. Ji buvo dvidešimt uolekčių ilgio; jos aukštis, arba plotis, buvo penkios uolektys, toks kaip ir kiemo dangų. ¹⁹ Keturi stulpai ir jų keturi pastovai buvo iš vario, o kabliai – iš sidabro. Stulpų viršūnės buvo pasidabruotos, o sankabos – iš sidabro. ²⁰ Palapinės ir kiemo kuoleliai buvo iš vario.

Sunaudoti metalai

²¹ Štai Padangtės, Sandoros Padangtės, apyskaita, kurią, Mozei įsakius ir Aaronui kunigui Itamarui vadovaujant, padarė levitai. ²² O Becalelis, Hūro sūnaus Ūrio sūnus iš Judo giminės, buvo padaręs visa, ką Mozei VIEŠPATS buvo įsakęs padaryti, ²³ drauge su Ahisamacho sūnumi Oholiabu iš Dano giminės, meistrų, dailininku ir turinčiu įgūdžių siuvinėti ploną drobę mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonos spalvos siūlais.

²⁴ Aukso, sunaudoto visos šventyklos statybos darbams – auksas suaukotas kaip atnašos, – buvo dvidešimt devyni talentai ir septyni šimtai trisdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį. ²⁵ Sidabro, surinkto per

bendrijos surašymą, buvo šimtas talentų ir tūkstantis septyni šimtai septyniasdešimt penki šekeliai pagal šventyklos šekelį, po ²⁶ vieną beka nuo galvos (tai yra po pusšekelį pagal šventyklos šekelį) kiekvieno, įrašyto į sąrašą ir turinčio dvidešimt metų arba vyresnio, iš viso šešių šimtų trijų tūkstančių penkių šimtų ir penkiasdešimt vyrų. ²⁷ Šimtinė sidabro talentų buvo sunaudota šventyklos pastovams ir uždangos pastovams nuliedinti – šimtas pastovų iš šimtinės talentų, po talentą kiekvienam pastovui. ²⁸ Iš tūkstančio septynių šimtų septyniasdešimt penkių šekelių jis padirbo kablius stulpams, atraukė jų viršūnes ir padarė jiems sankabas. ²⁹ Vario buvo suaukota septyniasdešimt talentų ir du tūkstančiai keturi šimtai šekelių. ³⁰ Iš jo jis padirbo pastovus Susitikimo Palapinės durims, vario aukurą su vario pinučiais ir visus aukuro reikmenis, ³¹ visus pastovus kiemui ir pastovus kiemo vartams, visus kuolelius Padangtei ir visus kuolelius kiemui.

Vyriausiojo kunigo drabužiai

39 Iš mėlynų, violetinių ir tamsiai raudonų siūlų jie išaudė puikios apdarus šventyklos tarnybai. Jie pagamino šventuosius drabužius Aaronui, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Efodas ir krūtinės deklas

² Efodą padarė iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, puoštos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ³ Išploję auksą į lakštus, sukarpė į siūlus ir jais išsiuvinėjo meniškus raštus drauge su mėlynais, per

violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais plonoje suktinių siūlų drobėje. ⁴Padarė efodui dvejas petnešas, prišūtas prie abiejų jo galų. ⁵Išsiuvinėtoji juosta buvo iš tų pačių medžiagų ir to paties meistriškumo kaip ir efodas. Ji buvo padaryta iš plonos suktinių siūlų drobės, puoštos aukso ir mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁶Lazurito akmenys buvo paruošti, įrėminti aukso rėmeliais ir juose išraižyti Izraelio sūnų vardai, kaip išraižomas antspaudo žiedas. ⁷Juos pritvirtino prie efodo petnešų, kad būtų Izraelio sūnams atminimo akmenys, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁸Kaip ir efodą iš plonos suktinių siūlų drobės padarė krūtinės dėklą, meistriškai išsiuvinėtą aukso ir mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ⁹Jis buvo keturkampis. Krūtinės dėklą padarė dvilinką, sprindžio ilgio ir sprindžio pločio. ¹⁰Apdaigstė jį keturiomis brangakmenių eilėmis. Pirmoje eilėje buvo sardas, topazas ir smaragdus, ¹¹antroje eilėje – granatas, safyras ir ametistas, ¹²trečioje eilėje – hiacintas, agatas ir krištolas, ¹³ketvirtoje eilėje – berilas, lazuritas ir jaspis. Brangakmeniai buvo įrėminti aukso rėmeliais. ¹⁴Akmenų skaičius atitiko dvylikos Izraelio sūnų vardus; jie buvo tarsi antspaudo žiedai su kiekviename išraižytu vienos iš dvylikos giminių vardu. ¹⁵Krūtinės dėklui padirbo grandinėles iš gryo aukso, suvytas tarsi virvelės; ¹⁶jam padirbo iš aukso du įtvarus ir du auksinius žiedus. Žiedus pritvirtino ant abiejų krūtinės dėklo kampų ¹⁷ir įvėrė aukso virveles į šiuos du žiedus krūtinės dėklo kampuose.

¹⁸Abiejų virvelių galus pritvirtino prie dviejų įtvarų, priiškodami juos priekyje prie efodo petnešų. ¹⁹Tada padirbo iš aukso kitus du žiedus ir pritvirtino juos apačioje prie dviejų krūtinės dėklo kampų ant užpakalinės pusės prie pat efodo. ²⁰Padirbo dar du žiedus iš aukso ir pritvirtino juos žemai efodo petnešų priekyje, prie jo siūlės virš meistriškai išaustos efodo juostos. ²¹Tada, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs Mozei, jie sujungė mėlyna virvele krūtinės dėklo žiedus su efodo žiedais, kad jis gulėtų ant meistriškai išaustos efodo juostos ir neatsiskirtų nuo efodo.

Kiti drabužiai

²²Efodo skraistę išaudė vien iš mėlynų siūlų. ²³Skylę galvai skraistės viduryje buvo kaip skylė šarvų liemenėje su atsiulėjimu aplink skylę, idant nesuplyštų. ²⁴Ant žemutinio skraistės apvado padirbo granatmedžio obuolius iš plonos suktinių siūlų drobės, puoštos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ²⁵Padirbo taip pat varpelius iš gryo aukso ir pritvirtino tarp granatmedžio obuolių ant žemutinio skraistės apvado, visus aplinkui tarp granatmedžio obuolių. ²⁶Pakaitomis varpelis ir granatmedžio obuolys, varpelis ir granatmedžio obuolys, ir taip aplink visą žemutinį apvadą skraistės, skirtos vilkėti atliekant tarnybą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

²⁷Aaronui ir jo sūnams pagamino tunikas iš plonos drobės, ²⁸turbaną iš plonos drobės, kepures iš plonos drobės, lininius apatinius drabužius iš plonos suktinių siūlų drobės

²⁹ ir plonos suktinių siūlų drobės juosta puošniai išsiuvinėjo mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

³⁰ Padirbo iš gryo aukso gėlę – pašventimo ženklą – ir, kaip išraižomas antspauda žiedas, išraižė joje įrašą „Pašvęsta VIEŠPAČIUI“. ³¹ Gėlei prie turbano pritvirtinti užrišo mėlyną virvelę, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Darbų užbaigimas

³² Taip buvo užbaigti visi Susitikimo Palapinės Padangtės darbai. Izraelitai visa padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

³³ Tada jie atnešė Padangtę su Palapine ir visais reikmenimis pas Mozę: kablius, lentas, skersinius, stulpus bei pastovus, ³⁴ raudonai dažytų avikailių dangas, tehašimo odos dangas ir pertvaros uždangą, ³⁵ Sandomos Skrynią su kartelėmis ir malonės sostu, ³⁶ stalą su visais reikmenimis ir padėtine duona, ³⁷ gryo aukso žvakidę su žibintais bei visais reikmenimis ir aliejų apšvietimui, ³⁸ aukso aukurą, patepimo aliejų bei kvapų jį smilkalą ir užuolaidą Palapinės įėjimui, ³⁹ vario aukurą ir vario pinučius, karteles bei visus reikmenis, praustuvą su pastovu, ⁴⁰ kiemo dangas, stulpus bei pastovus, užuolaidą kiemo vartams su virvėmis ir kuoleliais, visa, kas reikalinga Padangtės tarnybai Susitikimo Palapinėje, ⁴¹ puikius apdarus šventyklos tarnybai bei šventuosius drabužius kunigui Aaronui ir drabužius jo sūnums kunigų tarnybai eiti. ⁴² Kaip VIEŠPATS buvo įsakęs Mozei, taip izraelitai buvo atlikę visus darbus. ⁴³ Pamatęs, kad visa jie buvo padarę,

kaip VIEŠPATS buvo įsakęs, Mozę palaimino juos.

Padangtės pašventinimas

40 VIEŠPATS tarė Mozei: ² „Pirmo mėnesio pirmą dieną pastatysi Susitikimo Palapinės Padangtę. ³ Padėsi į ją Sandomos Skrynią ir atskirsi uždangą. ⁴ Įneši stalą ir jį padengsi. Tada įneši žvakidę ir uždegsi jos žibintus. ⁵ Aukso aukurą smilkalams pastatysi priešais Sandomos Skrynią ir pakabinsi Padangtės duryse užuolaidą. ⁶ Deginamųjų aukų aukurą pastatysi Susitikimo Palapinėje priešais įėjimą į Padangtę, ⁷ praustuvą padėsi tarp Susitikimo Palapinės ir aukuro, pripilsi į jį vandens. ⁸ Iš visų pusių įrengsi kiemą ir pakabinsi užuolaidą ant kiemo vartų.

⁹ Tada paimsi patepimo aliejaus ir patepsi Padangtę ir visa, kas joje; pašventinsi ją drauge su visu apstatymu, kad būtų šventa. ¹⁰ Šventindamas deginamųjų aukų aukurą su visais jo reikmenimis, patepsi ir jį, kad būtų ypač šventas. ¹¹ Patepsi ir praustuvą drauge su pastovu ir pašventinsi jį.

¹² Tada atvesi Aaroną ir jo sūnus prie Susitikimo Palapinės durų ir, apiplovęs vandeniu, ¹³ apvilksi Aaroną šventuoju apdaru ir patepsi, šventindamas jį, kad jis man tarnautų kaip kunigas. ¹⁴ Atvesi ir jo sūnus, apvilksi juos tunikomis ¹⁵ ir patepsi juos, kaip patepei jų tėvą, kad jie tarnautų man kaip kunigai. Šis patepimas suteiks jiems amžiną kunigystę per visas kartų kartas.“

¹⁶ Taip Možė ir padarė. Kaip VIEŠPATS jam buvo įsakęs, taip jis ir padarė.

¹⁷ Taigi antrų metų pirmo mėnesio pirmą dieną buvo pastatyta Padangtė. ¹⁸ Mozė pastatė Padangtę. Jis padėjo pastovus, sustatė lentas, uždėjo skersinius ir iškelė stulpus; ¹⁹ po to išskleidė Palapinę viršum Padangtės, uždėdamas virš jos Palapinės dangą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁰ Jis paėmė liudijimą ir įdėjo jį į Skrynią, pritaisė prie Skrynios korteles, užkėlė ant Skrynios viršaus malonės sostą ²¹ ir įnešė Skrynią į Padangtę. Tada pakabino uždangą ir uždengė Sandoros Skrynią, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²² Stalą padėjo Susitikimo Palapinėje, prie Padangtės šiaurės pakraščio šia pusę uždangos, ²³ ir išdėliojo ant jo padėklus duonos, kad ji būtų VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁴ Žvakidę padėjo Susitikimo Palapinėje priešais stalą prie Padangtės pietų pakraščio ²⁵ ir uždegė žibintus VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁶ Aukso aukurą padėjo Susitikimo Palapinėje priešais uždangą ²⁷ ir atnašavo ant jo kvapųjį smilkalą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁸ Jis pakabino ir užuolaidą ant įėjimo į Padangtę. ²⁹ Aukurą deginamosioms aukoms jis pastatė Susiti-

kimo Palapinėje prie įėjimo į Padangtę ir atnašavo ant jo deginamąsias aukas bei javų atnašas, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³⁰ Tarp Susitikimo Palapinės ir aukuro padėjo praustuvą ir pripildė vandens, ³¹ kuriuo ir Mozė, ir Aaronas, ir jo sūnūs nusiplovė rankas ir kojas. ³² Kada tik eidavo į Susitikimo Palapinę ir artindavosi prie aukuro, jie apsiplaudavo, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³³ Aplink Padangtę bei aukurą jis įrengė kiemą ir užkabino užuolaidą ant kiemo vartų. Taip Mozė užbaigė darbą.

Dievo Artumas Padangtėje

³⁴ Tada debesis uždengė Susitikimo Palapinę, ir VIEŠPATIES šlovė pripildė Padangtę. ³⁵ Mozė negalėjo įeiti į Susitikimo Palapinę, nes ją gaubė debesis ir pripildė VIEŠPATIES šlovė. ³⁶ Kai tik debesis pakildavo nuo Padangtės, izraelitai leisdavosi į kelionę. ³⁷ Bet jeigu debesis nepakildavo, jie tol nesileisdavo į kelionę, kol jis nepakildavo. ³⁸ Dieną virš Padangtės buvo matyti VIEŠPATIES debesis, o naktį viso Izraelio namų akivaizdoje kiekvienoje jų kelionės sustojimo vietoje ten būdavo ugnis.

KUNIGŲ KNYGA

Kunigų knyga (gr. *leutikon*, lot. *leviticus*; hebr. *vajjigra* „jis pašaukė“) – Penkiaknygės, arba Toros, trečia knyga.

Šioje daugiasluoksneje knygoje, apimančioje didžiumą judėjams svarbių nuostatų bei įsakymų, atspindėtos Dievo garbinimo apeigos nuo Mozės laikų iki Babilonijos tremties (XIII–VI a. pr. Kr.): aukojimai (sk. 1–7), kunigų šventimai (sk. 8–10), apeiginio švarumo nuostatai (sk. 11–16), šventumo teisyas (sk. 17–26), atnašų išpirkimas (sk. 27).

Gilindamasis į apeigų ir nuostatų prasmę, Izraelis ieško darnos tarp švenčiamos dievogarbos ir išpažįstamo tikėjimo.

Deginamoji auka

1 VIEŠPATS pasišaukė Mozę ir kalbėjo jam iš Susitikimo Palapinės, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems. Kai kas nors iš jūsų nori atvesti VIEŠPAČIUI gyvulio atnašą, atveskite atnašą iš jaučių bandos ar iš avių bei ožkų kaimenės.

³ Jei atnaša yra deginamoji auka iš jaučių bandos, jis atves sveiką jautį prie Susitikimo Palapinės įėjimo, kad būtų priimtas jo vardu VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁴ Ten jis uždės ranką ant galvos deginamajai aukai, kad ji būtų priimta jo labui kaip permaldavimas už jį. ⁵ Jautis bus papjautas VIEŠPATIES akivaizdoje, o Aaronas ir jo sūnūs atnašaus kraują, išliedami jį ant visų šonų aukuro, esančio prie Susitikimo Palapinės įėjimo.

⁶ Tada deginamoji auka bus nulupta ir sukapota į dalis. ⁷ Kunigo Aarono sūnūs užkurs ant aukuro ugnį ir prikraus į ugnį malkų. ⁸ Po to Aarono sūnūs, kunigai, išdėlios sukapotas dalis drauge su galva ir taukais ant ugnies ir malkų, esančių ant aukuro. ⁹ O viduriai ir kojos bus apiplauti vandeniu. Tada kunigas pavers dūmais visą atnašą ant aukuro kaip ugninę atnašą – malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI.

¹⁰ Jei atnaša deginamajai aukai yra iš smulkių gyvulių – avių ar

ožkų kaimenės, jis atves sveiką aviną ar ožį. ¹¹ Šis bus papjautas prie šiaurinio aukuro krašto VIEŠPATIES akivaizdoje. Tada Aarono sūnūs, kunigai, išlies jo kraują ant visų aukuro šonų. ¹² Sukapotas dalis kunigas išdėlios drauge su galva ir taukais viršum degančių malkų ant aukuro. ¹³ O viduriai ir kojos bus apiplautos vandeniu. Tada kunigas atnašaus visa, paversdamas dūmais ant aukuro. Tai deginamoji auka – malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

¹⁴ Jei atnaša VIEŠPAČIUI yra deginamoji auka iš paukščių, jis parinks ją iš purpelių ar balandžių. ¹⁵ Kunigas atneš jį prie aukuro, nusus galvą ir ant aukuro pavers dūmais. O kraujas bus išlietas ant aukuro šonų. ¹⁶ Jis atskirs gurklį su viskuo kas jame ir numes į pelenams skirtą vietą rytinėje aukuro pusėje. ¹⁷ Tada, perplėšęs paukštį per vidurį ir pusių neatskirdamas, kunigas pavers jį dūmais ant aukuro viršum malkų ant ugnies. Tai deginamoji auka – malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

Javų aukos

2 Kai kas nors duoda javų atnašą VIEŠPAČIUI, jo atnaša turi būti geriausi miltai. Jis užpils ant jų

aliejaus, apibarstys smilkalais² ir atneš Aaronu sūnams, kunigams. Kunigas, paėmęs iš jos sauja geriausių miltų ir aliejaus, drauge su visais smilkalais pavers šią priminimo atnašą dūmais ant aukuro, malonaus kvapo ugninę auką VIEŠPAČIUI.
³ O kas lieka nuo javų atnašos, bus Aaronui ir jo sūnams; tai švenčiausia dalis ugninių atnašų VIEŠPAČIUI.

⁴ Kai duosi javų atnašą, iškeptą krosnyje, ji turi būti iš geriausių miltų: nerauginti papločiai, įmaišyti aliejumi, arba neraugintos aliejumi apteptos bandelės.
⁵ Jei tavo javų atnaša kepta keptuvėje, ji bus iš geriausių miltų, išminkyta su aliejumi ir nerauginta.
⁶ Padalyk ją į gabalus ir apipilk aliejumi. Tai javų atnaša.
⁷ Jei tavo javų atnaša yra atnaša puode, ji bus paruošta iš geriausių miltų aliejuje.

⁸ Kai atneši VIEŠPAČIUI javų atnašą, paruoštą vienu iš šių būdų, ji bus paduota kunigui, ir šis padės ją ant aukuro.
⁹ Kunigas paims iš javų atnašos priminimo dalį ir pavers ją dūmais ant aukuro kaip malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI.
¹⁰ O kas lieka nuo javų atnašos, bus Aaronui ir jo sūnams; tai švenčiausia dalis ugninių atnašų VIEŠPAČIUI.

¹¹ Visos javų atnašos, kurias duodi VIEŠPAČIUI, turi būti neraugintos, nes nei raugo, nei medaus nepaversi dūmais kaip ugninės aukos VIEŠPAČIUI.
¹² Jas galite atnešti VIEŠPAČIUI kaip pirmienų atnašas, tačiau ant aukuro jos nebus dedamos, kad duotų malonų kvapą.
¹³ Visas javų atnašų aukas pasūdysi druska. Tenestinga tavo javų atnašoms tavo Sandoros su Dievu druskos. Su visomis savo atnašomis turi atnašauti druskos.

¹⁴ Jei neši VIEŠPAČIUI derliaus pirmienų javų atnašą, atneši savo derliaus pirmienų šviežias ugnyje pagruzdintas varpas, kruopas iš šviežių grūdų kaip pirmienų javų atnašą.
¹⁵ Užpilsi ant jos aliejaus ir apibarstysi smilkalais. Tai javų atnaša.
¹⁶ O kunigas pavers dūmais jos priminimo dalį – dalį šviežių grūdų su aliejumi ir drauge su smilkalais. Tai ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

Bendravimo aukos

3 Jei kieno atnaša yra bendravimo auka, ir jis atnašauja gyvulį iš jaučių bandos, turi atnašauti VIEŠPATIES akivaizdoje sveiką patiną ar sveiką patelę.
² Jis uždės ranką savo atnašai ant galvos ir papjaus gyvulį prie Susitikimo Palapinės įėjimo, o Aaronu sūnūs, kunigai, išlies kraują ant aukuro šonų.
³ Tada iš bendravimo aukos jis atnašaus kaip ugninę atnašą VIEŠPAČIUI vidurius dengiančią riebiają plėvę ir ant vidurių esančius taukus,
⁴ abudu inkstus su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims drauge su inkstais.
⁵ Tada Aaronu sūnūs pavers tai dūmais ant aukuro drauge su deginamąja auka viršum malkų ant ugnies kaip malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI.

⁶ Jei jo atnaša yra bendravimo auka VIEŠPAČIUI iš avių kaimenės, jis turi atnašauti sveiką patiną ar sveiką patelę.
⁷ Jei jis duoda avį kaip savo atnašą, atves ją VIEŠPATIES akivaizdon
⁸ ir uždės ranką atnašai ant galvos. Ji bus papjauta priešais Susitikimo Palapinę, o Aaronu sūnūs išlies jos kraują ant visų aukuro šonų.
⁹ Iš bendravimo aukos jis kaip ugninę auką VIEŠPAČIUI atnašaus

jos taukus: visą riebiają uodegą, kuri turi būti atkiršta prie pat stuburo, vidurius dengiančią riebiają plėvę ir taukus, kurie yra ant vidurių,¹⁰ abudu inkstus su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims drauge su inkstais.¹¹ Tada kunigas pavers visa tai dūmais ant aukuro kaip ugninę maisto atnašą VIEŠPAČIUI.

¹² Jei jo atnaša yra ožka, atves ją VIEŠPATIES akivaizdon¹³ ir uždės ranką jai ant galvos. Ji bus papjauta priešais Susitikimo Palapinę, o Aarono sūnūs išlies jos kraują ant visų aukuro šonų.¹⁴ Iš jos jis atnašaus kaip ugninę atnašą VIEŠPAČIUI vidurius dengiančią riebiają plėvę ir visus taukus, kurie yra ant vidurių,¹⁵ abudu inkstus drauge su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims drauge su inkstais.¹⁶ Tada kunigas visa tai pavers dūmais ant aukuro kaip ugninę maisto atnašą maloniam kvapui.

Visi taukai priklauso VIEŠPAČIUI.¹⁷ Tai amžinas įsakas visoms jūsų kartoms, kad ir kur jūs gyventumėte: nevalgysite jokių taukų nei jokio kraujo.“

Aukos už kunigo nuodėmę

4 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ² „Sakyk izraelitams: kai žmogus nusideda netyčiomis bet kuriam iš VIEŠPATIES įsakymų, dar-rydamas tai, kas uždrausta,

³ jei pateptasis kunigas nusideda taip, kad kaltė krinta ant tautos, už nuodėmę, kuria nusidėjo, jis turi at-našauti sveiką jautį iš bandos kaip auką už nuodėmę VIEŠPAČIUI.
⁴ Jis atves jautį prie Susitikimo Pa-lapinės durų priešais VIEŠPATĮ ir

uždės ranką jautiui ant galvos. Jau-tis bus papjautas VIEŠPATIES aki-vaizdoje.⁵ Tada pateptasis kunigas pasems jaučio kraujo ir atneš į Susi-tikimo Palapinę.⁶ Padažęs pirštą kraujyje, kunigas pašlakstys juo sep-tynis kartus VIEŠPATIES aki-vaizdoje šventyklos uždangos link.
⁷ Kunigas krauju pavilgys ragus kva-piojo smilkalo aukuro, esančio VIEŠ-PATIES akivaizdoje Susitikimo Pa-lapinėje, o likusį jaučio kraują išlies prie papėdės deginamųjų aukų au-kuro, kuris yra prie Susitikimo Pa-lapinės įėjimo.⁸ Išims visus aukos už nuodėmę jaučio taukus: vidurius dengiančią riebiają plėvę ir visus taukus, kurie yra ant vidurių,⁹ abu-du inkstus drauge su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims kartu su inkstais,¹⁰ kaip buvo išimta iš bendravimo aukos jaučio. Kunigas pavers juos dū-mais ant deginamųjų aukų aukuro.
¹¹ O jaučio odą ir visą mėsą drauge su galva, kojomis, viduriais ir išma-tomis – ¹² visas jaučio liekanas – jis išneš į švnią vietą už stovyklos, kur išpilami pelenai, ir sudegins ant lau-žo. Toje vietoje, kur išpilami pelenai, viskas bus sudeginta.

Aukos už Izraelio bendruomenės nuodėmę

¹³ Jei visa Izraelio bendruomenė netyčia suklusta ir, bendrijai to nė nejaučiant, padaro ką nors, kas pa-gal VIEŠPATIES įsakymus neturėtų būti daroma, ir užsitraukia kaltę,
¹⁴ tai nuodėmei, kuria jie užsitraukė kaltę, paašikėjus, bendrija atnašaus jautį iš bandos kaip auką už nuodė-mę ir atves jį priešais Susitikimo Pa-lapinę.¹⁵ Bendrijos seniūnai uždės

rankas jaučiui ant galvos VIEŠPATIES akivaizdoje, ir jautis bus papjautas priešais VIEŠPATĮ. ¹⁶ Pa-teptasis kunigas atneš jaučio kraujo į Susitikimo Palapinę. ¹⁷ Padažęs pirštą kraujyje, kunigas pašlakstys juo VIEŠPATIES akivaizdoje septynis kartus uždangos link. ¹⁸ Tada krauju pavilgys ragus aukuro, esančio VIEŠPATIES akivaizdoje Susitikimo Palapinėje, o likusį kraują išlies prie papėdės deginamųjų aukų aukuro, kuris yra prie Susitikimo Palapinės įėjimo. ¹⁹ Visi jo taukai bus išimti ir paversti dūmais ant aukuro. ²⁰ Su šiuo jaučiu pasiels kaip su aukos už nuodėmę jaučiu; tą pat su juo padarys. Taigi kunigas atliks už juos permaldavimą, ir jiems bus atleista. ²¹ O patį jautį jis išgabens už stovyklos ir sudegins kaip pirmąjį jautį. Tai bendrijos auka už nuodėmę.

*Aukos už bendruomenės
vadų nuodėmę*

²² Kai netyčia nusideda valdovas, darydamas ką nors iš tų dalykų, kurie pagal VIEŠPATIES, jo Dievo, įsakymus neturėtų būti daromi, ir pasijunta kaltas ²³ arba jo padarytoji nuodėmė jam primenama, jis atves sveiką ožį kaip savo atnašą. ²⁴ Uždės ranką ožiui ant galvos, ir ožys bus papjautas toje vietoje, kur pjaunamos deginamosios aukos VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai auka už nuodėmę. ²⁵ Tada kunigas paims savo pirštu aukos už nuodėmę kraujo ir pavilgys juo deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie deginamųjų aukų aukuro papėdės. ²⁶ Visi jo taukai bus paversti dūmais ant aukuro, kaip daroma su bendravimo aukos taukais. Taip

kunigas atliks permaldavimą valdovo labui už nuodėmę, ir ji bus atleista.

*Aukos už paprasto žmogaus
nuodėmę*

²⁷ Jei kas iš paprastų žmonių netyčiomis nusideda, darydamas ką nors iš tų dalykų, kurie pagal VIEŠPATIES įsakymus neturėtų būti daromi, ir pasijunta kaltas ²⁸ ar jo padarytoji nuodėmė jam primenama vėliau, tai jis atves sveiką ožką kaip savo atnašą už nuodėmę, kurią yra padaręs. ²⁹ Jis uždės ranką ant galvos aukai už nuodėmę, ir auka už nuodėmę bus papjauta deginamųjų aukų vietoje. ³⁰ Tada kunigas paims savo pirštu jos kraujo ir pavilgys juo deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie aukuro papėdės. ³¹ Visi jos taukai bus išimti, kaip iš bendravimo aukos, ir kunigas pavers juos dūmais ant aukuro, kad būtų malonus kvapas VIEŠPAČIUI. Taip kunigas atliks permaldavimą jo labui, ir jam bus atleista.

³² O jei atnaša, kurią jis atveda kaip auką už nuodėmę, yra avis, jis turi atvesti avelę be trūkumų. ³³ Jis uždės ranką ant galvos aukai už nuodėmę, ir ji bus papjauta toje vietoje, kur pjaunamos deginamosios aukos. ³⁴ Tada kunigas paims savo pirštu jos kraujo ir pavilgys juo deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie aukuro papėdės. ³⁵ Visi jos taukai bus išimti kaip ir iš bendravimo aukos avies, ir kunigas pavers juos dūmais ant aukuro virš ugninių atnašų VIEŠPAČIUI. Taip kunigas paaukos permaldavimo auką jo labui už nuodėmę, kurią anas padarė, ir jam bus atleista.

*Ypatingi atnašų už
nuodėmę atvejai*

5 Jei žmogus nusideda, būdamas prisaikdintas būti liudytoju, ir nors gali paliudyti, nes matė ar iš kitur sužinojo apie dalyką, bet atsisako kalbėti ir užsitraukia kaltę,

² arba paliesdamas ką nors nešvaraus, nors to ir nesuvokdamas, – ar tai būtų lavonas nešvaraus žvėries, ar nešvaraus galvijo, ar nešvaraus roplio – jis tampa nešvarus ir užsitraukia kaltę,

³ arba paliesdamas, nors to ir nesuvokdamas, žmogaus nešvarumą, bet kokį nešvarumą, dėl kurio tampa nešvarus, bet vėliau suvokia savo kaltę,

⁴ arba kai žmogus neapgalvotai ištaria lūpomis priešai ką geram ar blogam tikslui, kaip kad žmonės pratę prisiekinėti neapgalvotai, ir vėliau suvokia savo kaltę dėl tokios priešaikos,

⁵ kai jis suvokia savo kaltę bet kuriuo šių atvejų, išpažins nuodėmę, kuria nusidėjo. ⁶ Atves VIEŠPAČIUI kaip bausmę už nuodėmę, kuria nusidėjo, patelę iš avių kaimenės – avį ar ožką – kaip auką už nuodėmę. Kunigas atliks permaldavimą jo labui už jo nuodėmę.

⁷ Bet jei jis neišgali atnašauti avies, tai atnašaus kaip bausmę už nuodėmę, kuria nusidėjo, du purplelius ar du balandžius, vieną – aukai už nuodėmę, o kitą – deginamajai aukai. ⁸ Nuneš juos pas kunigą, o jis aukos pirma tą, kuris yra auka už nuodėmę, nusukdamas jam galvą prie kaklo, bet nenukirsdamas galvos. ⁹ Aukos už nuodėmę krauju pašlakstys aukuro šoną, o likęs kraujas bus išlietas prie aukuro papėdės.

Tai auka už nuodėmę. ¹⁰ O antrą paruoš deginamajai aukai, kaip paprastai daroma. Taip kunigas atliks permaldavimą jo labui už nuodėmę, kuria jis nusidėjo, ir jam bus atleista.

¹¹ Bet jei jis neišgali atnašauti dviejų purplelių ar dviejų balandžių, tai atnašaus už nuodėmę, kuria nusidėjo, dešimtadalį efos geriausių miltų aukai už nuodėmę. Nei aliejaus į juos nemaišys, nei smilkalų ant jų nebarsys, nes tai auka už nuodėmę. ¹² Atneš juos pas kunigą, o kunigas pasems jų saują kaip priminimo auką ir pavers juos dūmais ant aukuro drauge su ugninėmis atnašomis VIEŠPAČIUI. Tai auka už nuodėmę. ¹³ Taip kunigas atliks permaldavimą jo labui už bet kurią nuodėmę, kuria nusidėjo, ir jam bus atleista. Kaip ir javų atnaša, likusi miltų dalis priklausys kunigui.“

Atlyginimo aukos

¹⁴ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ¹⁵ „Kai žmogus nusižengia ir nusideda netyčiomis, pasiimdamas iš VIEŠPAČIUI pašvestų atnašų, jis atves VIEŠPAČIUI kaip atnašą už kaltę iš kaimenės sveiką aviną, kurio vertę nustatys sidabro šekeliais pagal šventyklos šekelį. Tai kaltės atnaša. ¹⁶ Atlygins ir už tai, kuo nusidėjo šventykloi, pridėdamas prie jos penktadalį viršaus ir paduodamas kunigui. Kunigas atliks permaldavimą jo labui su kaltės atnašos avinu, ir jam bus atleista.

¹⁷ Kai žmogus, pats to nežinodamas, nusideda bet kuriam iš VIEŠPATIES įsakymų, darydamas tai, kas uždrausta, jis užsitraukia kaltę ir turi priimti už ją bausmę. ¹⁸ Jis atves pas kunigą iš kaimenės sveiką

aviną pagal tavo nustatytą vertę kaip atnašą už kaltę. Kunigas atliks permaldavimą jo labai už klaidą, kurią jis netyčiomis padarė, ir jam bus atleista. ¹⁹ Tokia yra kaltės atnaša; tas žmogus tikrai buvo kaltas VIEŠPAČIUI.“

²⁰ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²¹ „Kai žmogus nusideda ir nusižengia VIEŠPAČIUI, pasielgdamas apgaulingai su artimu užstato ar skolos laidavimo reikalu, arba vagyste, arba artimo apgavyste, ²² arba, radęs pamestą daiktą, melu išsiginą, arba kreivai prisiekia dėl ko nors iš daugelio dalykų, kaip kad žmonės paprastai padaro, ir nusideda, – ²³ kai žmogus taip nusideda ir, suvokęs savo kaltę, sugrąžina, ką buvo išgijęs vagyste ar apgavyste, ar jam patikėta užstata, ar daiktą, kurį buvo radęs, ²⁴ ar bet kokią kitą daiktą, dėl kurio buvo kreivai prisiekęs, jis atlygins už patį daiktą ir pridės viršaus penktą dalį. Taip atsilygins savininkui, kai suvoks savo kaltę. ²⁵ Tada jis atves pas kunigą kaip kaltės atnašą VIEŠPAČIUI iš kaimenės sveiką aviną pagal tavo nustatytą vertę. ²⁶ Kunigas atliks permaldavimą jo labai VIEŠPATIES akivaizdoje, ir jam bus atleista visa, kuo jis buvo užsitraukęs kaltę.“

Kasdienė deginamoji auka

6 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Duok Aaronui ir jo sūnums nurodymus. Štai deginamosios aukos apeigos. Pati deginamoji auka turi pasilikti ant aukuro žaizdro visą naktį ligi ryto, o ant aukuro turi būti kurstoma ugnis. ³ Užsimovęs apatines kelnaites iš drobės, kunigas apsilvils drobinu apdaru, su

sems pelenus, kuriais ugnis pavertė ant aukuro deginamąją auką, ir supils juos šalia aukuro. ⁴ Tada nusiivilks savo apdarą ir, apsilvilkęs kitais drabužiais, išneš pelenus už stovyklos į švarią vietą. ⁵ Ugnis ant aukuro turi būti nuolat kurstoma; ji neturi užgesti. Kas rytą kunigas uždės ant jos malkų, išdėlios ant jos deginamąją auką ir pavers dūmais bendravimo aukos taukus. ⁶ Ugnis ant aukuro turi būti nuolat kurstoma; ji neturi užgesti.

Kasdienė javų atnaša

⁷ Štai javų atnašos apeigos. Aaronas sūnūs atnašaus ją VIEŠPATIES akivaizdoje priešais aukurą. ⁸ Vienas jų paims iš jos saują geriausių miltų bei aliejų iš javų atnašos drauge su visais ant atnašos esančiais smilkalais ir pavers jos priminimo dalį dūmais ant aukuro kaip malonaus kvaipo auką VIEŠPAČIUI. ⁹ O kas iš jos lieka, suvalgys Aaronas ir jo sūnūs. Ji turi būti valgoma kaip nerauginti papločiai šventoje vietoje; ją reikia valgyti Susitikimo Palapinės kieme. ¹⁰ Ji neturi būti kepama su raugu. Aš daviau ją kaip jų dalį iš savo ugnių atnašų. Ji ypač šventa, kaip ir atnaša už nuodėmę ar kaltės atnaša. ¹¹ Tik vyrai iš Aaronas palikuonių ją valgys kaip savo teisėtą dalį iš VIEŠPATIES ugnių atnašų per visas kartas. Kas tik jas paliestų, taps pašvestas.“

¹² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹³ „Štai atnaša, kurią Aaronas ir jo sūnūs turi atnašauti VIEŠPAČIUI savo patepimo dieną: dešimtadalis efos geriausių miltų kaip nuolatinė javų atnaša, pusė ryto ir pusė vakare. ¹⁴ Ji bus paruošta keptuvėje su aliejumi. Atneši ją gerai aliejuje

išmirkytą – keptas javų atnašos riekės – ir atnašausi kaip malonų kvapą VIEŠPAČIUI. ¹⁵ Taip ją paruoš ir kunigas, pateptas iš Aaronų sūnų būti jo įpėdiniu. Tai amžinas įstatas: atnaša priklauso VIEŠPAČIUI, ji visa turi būti paversta dūmais. ¹⁶ Kiekviena kunigo javų atnaša turi būti visa sudeginta; ji neturi būti valgoma.“

Atnašos už nuodėmę

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ¹⁸ „Taip sakyk Aaronui ir jo sūnams. Štai aukos už nuodėmę Ąpeigos. Auka už nuodėmę bus papjauta VIEŠPATIES akivaizdoje toje vietoje, kur pjaunama atnaša deginamajai aukai. ¹⁹ Tas kunigas, kuris atnašauja ją kaip atnašą už nuodėmę, turi ją valgyti. Ji bus valgoma šventoje vietoje, Susitikimo Palapinės kieme. ²⁰ Kas tik paliestų jos mėsą, taps pašvęstas, o jeigu ant drabužių užtikštų jos kraujo, aptaškytąją dalį turi išplauti šventoje vietoje. ²¹ Molio indas, kuriame ji buvo virta, turi būti sudaužytas, o jeigu ji virta vario inde, jis turi būti iššveistas ir išskalautas vandeniu. ²² Tik vyrai iš kunigų giminės ją valgys, nes ji ypač šventa. ²³ Bet aukos už nuodėmę mėsa, kurios kraujo buvo atnešta į Susitikimo Palapinę permaldavimui šventoje vietoje, nebus valgoma. Ji turi būti sudeginta ugnyje.

Atlyginimo atnašos už kaltę

7 Štai kaltės atnašos Ąpeigos. Ši atnaša ypač šventa; ² ji bus papjauta toje vietoje, kur pjaunama deginamosios aukos atnaša. Jos kraujas bus išlietas ant aukuro šonų. ³ Visi jos taukai turi būti atna-

šauti: riebioji uodega, vidurius dengianti riebioji plėvė, ⁴ abudu inkstai su jų taukais prie paslėpsnių ir kepenų lezgis, kuris turi būti išimtas drauge su inkstais. ⁵ Kunigas pavers juos ant aukuro dūmais kaip ugninę atnašą VIEŠPAČIUI. Tai kaltės atnaša. ⁶ Ją valgys tik vyrai iš kunigų giminės. Bus valgoma šventoje vietoje, nes ši atnaša ypač šventa.

⁷ Atnaša už kaltę panaši į auką už nuodėmę. Tie patys nurodymai galioja abiems. Ji turi priklausyti kunigui, kuris atlieka ją permaldavimui. ⁸ Panašiai kunigas, kuris atnašauja už ką nors deginamąją auką, pasiims kailį deginamosios aukos, kurią atnašavo. ⁹ Be to, kiekviena javų atnaša, kepta krosnyje, ir kiekviena, paruošta puode ar keptuvėje, priklausys ją atnašaujančiam kunigui. ¹⁰ Tuo tarpu kiekviena kita javų atnaša, įmaišyta su aliejumi ar sūsa, lygiai priklausys visiems Aaronų sūnams.

Bendravimo atnašos

¹¹ Štai bendravimo aukos, kuri atnašaujama VIEŠPAČIUI, Ąpeigos. ¹² Jei kas ją aukoja dėkodamas, tai drauge su bendravimo auka turės atnašauti ir aliejumi įmaišytų neraugintų papločių, aliejumi apteptų neraugintų bandelių bei aliejuje išminkytų geriausių miltų papločių. ¹³ Šias atnašas, pridėjęs raugintos duonos papločių, jis turės atnašauti su dėkojimui skirta bendravimo auka. ¹⁴ Iš jų jis turės atnašauti po vieną paplotį kaip savo auką VIEŠPAČIUI. Tai priklausys kunigui, išliejančiam padekos atnašos kraują. ¹⁵ O jo bendravimo aukos, skirtos dėkojimui, mėsa turės būti valgoma

tą pačią dieną, kai ji aukojama. Niekas iš jos neturi būti palikta ligi ryto.

¹⁶ Jei auka, kurią jis atnašauja, yra įžado ar geros valios auka, ji turi būti valgoma tą dieną, kai aukojama, tačiau jos liekanos gali būti valgomos ir rytojaus dieną. ¹⁷ Bet trečią dieną aukos mėsos liekanos turės būti sudegintos. ¹⁸ Todėl, jei trečią dieną būtų valgomos bendravimo aukos mėsos liekanos, auka nei bus maloni Dievui, nei bus įskaityta tam, kuris ją aukuoja. Tokia mėsa turi būti laikoma atmatomis, ir kas ją valgys, užsitrauks kaltę.

¹⁹ Mėsa, palietusi ką nors nešvaraus, nebus valgoma; ji turi būti sudeginta ugnyje. O kitą mėsa gali valgyti tik tas, kas švarus. ²⁰ Kas, būdamas nešvarus, valgytų mėsos iš VIEŠPAČIUI skirtos bendravimo aukos, bus pašalintas iš savo giminės. ²¹ Jei žmogus palietų bet kokį nešvarų dalyką – žmogišką nešvarumą ar nešvarų gyvulį, ar bet kokį nešvarų bjaurų kūrinį – ir valgytų mėsos iš VIEŠPAČIUI skirtos bendravimo aukos, jis bus pašalintas iš savo giminės.“

*Nurodymai apie taukus
ir kraują*

²² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ²³ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: nevalgysite jokių taukų nei jaučio, nei avies, nei ožkos. ²⁴ Nors nu-dvėsusio ar žvėrių sudraskyto gyvulio taukai ir gali būti kam nors panaudoti, jūs patys jų nevalgysite. ²⁵ Jei kas nors valgytų taukų gyvulio, iš kurio gali būti atnašauta ug-

ninė VIEŠPAČIUI skirta auka, tas asmuo bus pašalintas iš savo giminės. ²⁶ Nevalgysite jokio kraujo – ar tai būtų paukščio, ar gyvulio kraujas – niekur savo gyvenvietėse. ²⁷ Kas valgytų bet kokį kraują, bus pašalintas iš savo giminės.“

²⁸ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ²⁹ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: atnašą, skirtą VIEŠPAČIUI iš bendravimo aukos, turės atnešti VIEŠPAČIUI žmogus, kuris atnašauja bendravimo auką. ³⁰ Savo rankomis jis atneš VIEŠPAČIUI skirtą ugninę atnašą. Jis pats atneš taukus su krūtine, kad krūtinė būtų pakylėta kaip siūbuojamoji atnaša VIEŠPATIES akivaizdoje. ³¹ Kunigas taukus pavers dūmais ant aukuro, o krūtinė bus Aarono ir jo sūnų dalis. ³² Ir dešiniąją mentę nuo savo bendravimo aukų atiduosite kunigui kaip dovaną. ³³ Tas, kuris iš Aarono sūnų atnašauja bendravimo aukos kraują ir taukus, gaus dešiniąją mentę kaip savo dalį. ³⁴ Juk aš paėmiau siūbuojamosios atnašos krūtinę ir dovanos atnašos mentę iš izraelitų, iš jų bendravimo aukų ir atidaviau juos kunigui Aaronui ir jo sūnams kaip amžiną izraelitų duoklę. ³⁵ Tai bus kunigiškoji dalis iš VIEŠPAČIUI skirtų ugninių atnašų, duota Aaronui ir jo sūnams, kai jie buvo įvesdinti tarnauti VIEŠPAČIUI kaip kunigai. ³⁶ Kad ji būtų jiems duodama kaip amžina izraelitų duoklė per visas jų kartas, VIEŠPATS įsakė tą dieną, kai patepė juos kunigais.“

³⁷ Tokios yra deginamosios aukos, javų atnašos, aukos už nuodėmę, atnašos už kaltę, pašventinimo atna-

^{7,35a} Pažodžiui „pateptoji“.

šos ir bendravimo aukos apeišos, kurias VIEŠPATS paskelbė Mozei ant Sinajaus kalno, kai įsakė izraelitams nešti savo atnašas VIEŠPAČIUI Sinajaus dykumoje.

Kunigu šventimų apeigos

8 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ² „Paimk Aaroną drauge su jo sūnumis, drabužius, patepimo aliejų, jautį aukai už nuodėmę, du avinus bei pintinę su nerauginta duona ³ ir surink visą bendriją prie Susitikimo Palapinės įėjimo.“ ⁴ Mozė padarė, kaip VIEŠPATS jam įsakė. Kai visa bendrija buvo surinkta prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, ⁵ Mozė kreipėsi į bendriją: „Štai ką VIEŠPATS įsakė padaryti.“

⁶ Tada Mozė, paliepęs Aaronui ir jo sūnums prieiti, apiplovė juos vandeniui. ⁷ Po to apvilko tunika, apjuosė juosta, apsiautė skraiste ir uždėjo efodą, suverždamas jį meistriškai išausta efodo juosta ir taip pritvirtindamas efodą prie Aarono. ⁸ Uždėjo jam krūtinės dėklą, o į krūtinės dėklą įdėjo Urimus ir Tumimus. ⁹ Užmovė jam ant galvos turbaną ir prie turbano priekyje prisegė aukso papuošalą – šventąjį ženklą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

¹⁰ Tada Mozė, paėmęs patepimo aliejaus, patepė ir pašventino Padangtę ir visa, kas jos viduje. ¹¹ Pašlakstė juo aukurą septynis kartus ir pašventindamas patepė aukurą, visus reikmenis bei praustuvą su pastovu. ¹² Užpylė Aaronui ant galvos patepimo aliejaus jam pašventinti. ¹³ Paliepęs atvesti Aarono sūnus, Mozė apvilko juos tunikomis, apjuosė juostomis ir užmovė jiems kepures, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Šventimų aukos

¹⁴ Kai jam buvo atvestas jautis aukai už nuodėmę, Aaronas ir jo sūnūs kiekvienas uždėjo ranką atnašos už nuodėmę jautiui ant galvos, ¹⁵ ir jautis buvo papjautas. Mozė paėmė kraują ir pirštu pavilgė kiekvieną aukuro ragą, taip apvalydamas aukurą. Tada kraują išliejo prie aukuro papėdės. Taip pašventino jį, atlikdamas už jį permaldavimą. ¹⁶ Mozė paėmė visus vidurius dengiančius taukus, kepenų lezgį, abu inkstus su jų taukais ir ant aukuro pavertė juos dūmais. ¹⁷ Bet patį jautį, jo odą, mėsą ir išmatas jis sudegino ant laužo už stovyklos, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

¹⁸ Tada jis paliepė atvesti aviną deginamajai aukai. Aaronas bei jo sūnūs uždėjo rankas avinui ant galvos, ¹⁹ ir avinas buvo papjautas. Mozė pašlakstė krauju visus aukuro šonus. ²⁰ Avinas buvo sukapotas, ir galvą, dalis bei taukus Mozė ant aukuro pavertė dūmais. ²¹ Apiplovęs vidurius ir kojas vandeniui, Mozė pavertė dūmais ant aukuro visą aviną. Tai buvo deginamoji auka, malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

²² Tada jis paliepė atvesti antrąjį aviną, šventimų aviną. Aaronas bei jo sūnūs uždėjo rankas avinui ant galvos, ²³ ir jis buvo papjautas. Mozė paėmė jo kraują ir pavilgė juo Aarono dešiniosios ausies lezgelį, dešiniosios rankos nykštį ir dešiniosios kojos nykštį. ²⁴ Kai Aarono sūnūs buvo atvesti, Mozė pavilgė krauju jų dešiniosios ausies lezgelį, dešiniosios rankos nykštį ir dešiniosios kojos nykštį, o likusį kraują iššlakstė ant visų aukuro šonų. ²⁵ Jis paėmė taukus – riebiają uodegą, visus vidurius

dengiančius taukus, kepenų lezgį, abu inkstus su jų taukais – ir dešiniąją mentę. ²⁶ Iš neraugintos duonos pintinės, buvusios VIEŠPATIES akivaizdoje, jis paėmė vieną neraugintos duonos paplotį, vieną duonos su aliejumi paplotį bei vieną bandelę ir padėjo juos ant taukų bei dešinioios mentės. ²⁷ Juos visus sudėjo Aaronui ir jo sūnams ant delnų, liepdamas pakylėti kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁸ Tada Mozė paėmė juos iš jų rankų ir pavertė dūmais ant aukuro kartu su deginamąja auka. Tai buvo šventimų malonaus kvapo auka, ugninė atnaša VIEŠPAČIUI. ²⁹ Mozė paėmė krūtinę ir pakylėjo ją kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Ji buvo šventimų avino Mozės dalis, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³⁰ Tada Mozė, paėmęs tepimo aliejaus ir kraujo, esančių ant aukuro, pašlakstė jais Aaroną bei jo drabužius, taip pat jo sūnus bei jų drabužius. Taip jis pašventino Aaroną ir jo drabužius, taip pat jo sūnus ir jų drabužius.

³¹ Galop Mozė tarė Aaronui ir jo sūnams: „Virkite mėsą prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir valgykite ją ten su duona, kuri yra šventimų atnašų pintinėje, kaip buvo man įsakyta: ‘Aaronas ir jo sūnūs ją valgys.’

³² Mėsos ir duonos liekanas turite sunaikinti ugnyje. ³³ Be to, jūs neatsitrauksite nuo Susitikimo Palapinės įėjimo septynias dienas, kol jūsų šventimų dienos nebus užbaigtos, nes jūsų šventimai truks septynias dienas. ³⁴ Tai, kas šiandien buvo padaryta, VIEŠPATS įsakė daryti dėl permaldavimo jūsų labui. ³⁵ Jūs turite pasilikti prie Susitikimo Palapinės įėjimo dieną ir naktį per septynias

dienas, laikydamiesi VIEŠPATIES nurodymų, antraip mirsite, nes taip man buvo įsakyta.“ ³⁶ Aaronas ir jo sūnūs padarė visa, ką VIEŠPATS buvo įsakęs per Mozę.

Aarono ir jo sūnų auka

9 Aštuntą dieną Mozė pasišaukė Aaroną bei jo sūnus ir Izraelio seniūnus. ² Aaronui jis tarė: „Paimk jautuką aukai už nuodėmę ir aviną deginamajai aukai, abu sveikus, ir atnašauk juos VIEŠPATIES akivaizdoje. ³ Kalbėk izraelitams, tardamas: ‘Paimkite ožį aukai už nuodėmę, veršį ir ėriuką, sveikus mitulius deginamajai aukai, ‘jautį ir aviną bendravimo aukai paaukoti VIEŠPATIES akivaizdoje ir aliejumi įmaišytą javų atnašą, nes šiandien jums pasirodys VIEŠPATS.’“ ⁵ Visa, ką Mozė buvo įsakęs, jie sugabeno priešais Susitikimo Palapinę. Visa bendrija susirinko ir stovėjo VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁶ Mozė tarė: „Štai ką VIEŠPATS įsakė padaryti, kad jums pasirodytų VIEŠPATIES šlovė.“ ⁷ Tada Mozė paliepė Aaronui: „Priek prie aukuro ir paaukok savo auką už nuodėmę ir deginamąją auką, atlik permaldavimą už save ir už žmones, paaukok žmonių atnašas ir atlik permaldavimą už juos, kaip VIEŠPATS įsakė.“

⁸ Aaronas priėjo prie aukuro ir papjovė jautuką, kuris buvo jo paties auka už nuodėmę. ⁹ Aarono sūnūs padavė jam kraujo, o jis, padažęs pirštą kraujuje, pavilgė juo aukuro ragus. Likusį kraują išliejo prie aukuro papėdės. ¹⁰ Bet taukus, inkstus ir atnašos už nuodėmę kepenų lezgį jis pavertė dūmais ant aukuro, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs,

¹¹ o mėsa ir kailį sudegino ant laužo už stovyklos.

¹² Tada jis papjovė deginamąją auką. Aaronso sūnūs atnešė jam kraujo, ir jis iššlakstė jį ant aukuro šonų. ¹³ Deginamąją auką jie atnešė jam sukapotą į dalis su aukos galva, ir jis pavertė tai dūmais ant aukuro. ¹⁴ Apiplovęs vidurius ir kojas, jis pavertė ir juos dūmais drauge su deginamąją auką ant aukuro.

¹⁵ Po to jis aukojo žmonių atnašą. Paėmęs ožį, kuris buvo žmonių auka už nuodėmę, papjovė jį ir paaukojo kaip atnašą už nuodėmę lygiai kaip pirmąją. ¹⁶ Jis atnašavo deginamąją auką, aukodamas ją pagal nuostatus. ¹⁷ Jis atnašavo javų atnašą ir paėmęs jų saują pavertė juos dūmais ant aukuro, neskaitant rytmečio deginamosios aukos.

¹⁸ Jis papjovė jautį ir aviną kaip žmonių bendravimo auką. Aaronso sūnūs atnešė jam kraujo, kurį jis iššlakstė ant visų aukuro šonų, ¹⁹ jaučio ir avino taukus – riebiają uodegą, vidurius dengiančius taukus, abu inkstus su taukais, esančiais ant jų, ir kepenų lezgius. ²⁰ Šias riebias dalis jie išdėliojo viršum krūtinių, ir taukai buvo paversti dūmais ant aukuro. ²¹ Krūtines ir dešiniąją mentę Aaronas pakylėjo kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip Mozė buvo įsakęs.

Viešpaties Artumo apreiškimas

²² Aaronas pakėlė rankas žmonių link ir palaimino juos. Paaukojęs auką už nuodėmę, deginamąją auką ir bendravimo auką, jis nulipo žemyn.

²³ Tada Mozė ir Aaronas įėjo į Susi-

tikimo Palapinę. Išėję jie palaimino žmones, ir VIEŠPATIES šlovė pasirodė visiems žmonėms. ²⁴ Iš VIEŠPATIES Artumo išėjo ugnis ir sudegino deginamąją auką bei taukus ant aukuro. Tai matydami, visi žmonės šaukė iš džiaugsmo ir puolė veidu žemėn.

Nadabo ir Abihuvo nuodėmė

10 O Aaronso sūnūs Nadabas ir Abihuvas pasiėmė savo smilkytuvus, įsidėjo žarijų, užbarstė ant jų smilkalų ir atnašavo VIEŠPATIES akivaizdoje nešventintą ugnį, kokios jis nebuvo jiems įsakęs. ² Ugnis išsi-veržė iš VIEŠPATIES Artumo, prarijo juos, ir jie numirė VIEŠPATIES akivaizdoje. ³ Tada Mozė tarė Aaronui: „Apie tai kalbėjo VIEŠPATS, pasakydamas:

‘Per esančius arti prie manęs / apreiškiu savo šventumą / ir visų žmonių akivaizdoje būsiu pašlovintas.’“

Bet Aaronas tylėjo. ⁴ Mozė pasišaukė Mišaelį ir Elcafana, Aaronso dėdės Uzielio sūnus, ir tarė jiems: „Prieikite ir nuneškite savo giminaičius nuo šventyklos priekio kur nors už stovyklos.“ ⁵ Jiedu priėjo ir išnešė juos, apsirengusius tunikomis, už stovyklos, kaip Mozė jiems buvo įsakęs. ⁶ O Aaronui ir jo sūnams Eleazarui bei Itamarui tarė: „Netaršykite sau plaukų“, neplėšykite savo drabužių, kad kartais nenumirtumėte ir neužtrauktumėte rūstybės visai bendrijai. Jūsų giminės, visi Izraelio namai, apraudos VIEŠPATIES siųstą ugnį. ⁷ Nepasitraukite nuo Susitikimo Palapinės įėjimo, kad nenumirtumėte, nes VIEŠPATIES patepimo

^{10,6a} T.y. susilaikykite nuo gedulo ženklų.

aliejus yra ant jūsų.“ Jie pasielgė, kaip Mozė buvo jiems įsakęs.

Nurodymai dėl kunigų elgesio

⁸ VIEŠPATS kalbėjo Aaronui, tardamas: ⁹ „Negerkite vyno ar svaigųjų gėrimų nei tu, nei tavo sūnūs, kai jums reikia eiti į Susitikimo Palapinę, kad nenumirtumėte. Tai amžinas įstatas visoms jūsų kartoms, ¹⁰ nes jūs turite daryti skirtumą tarp to, kas šventa, ir to, kas prasta, tarp to, kas švaru, ir to, kas nešvaru; ¹¹ jūs turite mokyti izraelitus visų įstatų, kuriuos jiems paskelbė VIEŠPATS per Mozę.“

¹² Mozė kalbėjo Aaronui ir jo likusiems sūnums Eleazarui bei Itamarui: „Paimkite javų atnašą, paliktą nuo VIEŠPAČIUI skirtų ugninių atnašų, ir suvalgykite ją neraugintą prie aukuro, nes ji ypač šventa. ¹³ Valgysite ją šventoje vietoje, nes tai tavo duoklė ir tavo sūnų duoklė iš ugninių atnašų VIEŠPAČIUI, nes taip man įsakyta. ¹⁴ Bet krūtinę, siūbuojamą atnašą, ir mentę, dovanos atnašą, tu ir tavo sūnūs bei dukterys su tavimi galite valgyti bet kur švarioje vietoje, nes jie paskirti kaip duoklė tau ir tavo vaikams iš izraelitų bendravimo aukų. ¹⁵ Drauge su ugninės atnašos taukais jie atneš ir mentę, dovanos atnašą, ir krūtinę, siūbuojamą atnašą, pakylėti kaip siūbuojamą atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Jie priklausys kaip duoklė tau ir tavo vaikams amžinai, kaip VIEŠPATS įsakė.“

¹⁶ Tada Mozė pakartotinai pasiteiravo apie aukos už nuodėmę ožį, o jis jau buvo sudegintas! Jis supyko ant Eleazaro ir Itamaro, likusių Aarono sūnų, ir tarė: ¹⁷ „Kodėl nesuvalgė-

te atnašos už nuodėmę šventoje vietoje? Juk ji ypač šventa, ir Dievas ją davė jums, kad nuvalytumėte bendrijos kalnę, atliktumėte permaldavimą jų labai VIEŠPATIES akivaizdoje!

¹⁸ Jos kraujo nebuvo atnešta į šventyklos vidų. Jūs turėjote suvalgyti ją tik šventykloje, kaip aš įsakiau.“

¹⁹ O Aaronas kalbėjo Mozei: „Štai jie atnešė šiandien savo auką už nuodėmę ir deginamąją auką VIEŠPATIES akivaizdon, ir tokie dalykai išitiko mane! Jei šiandien būčiau valgęs auką už nuodėmę, neįvyktų tai būtų buvę malonu VIEŠPAČIUI?“ ²⁰ Mozė, tai girėdamas, sutiko.

Švarūs ir nešvarūs keturkojai

11 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Taip kalbėkite izraelitams:

‘Iš visų keturkojų žemėje šiuos gyvulius galite valgyti. ³ Kiekvieną gyvulį, kuris yra skeltanagis ir atrajoja, galite valgyti. ⁴ Tačiau iš tų, kurie arba tik atrajoja, arba tik yra skeltanagiai, nevalgysite šių: kupranugario, nes jis, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi ir yra jums nešvarus, ⁵ urvinio opšraus, nes jis, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi ir jis jums nešvarus, ⁶ kiškio, nes jis, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi, ⁷ kiaulės, nes ji, nors ir yra skeltanagė, bet neatrajoja ir yra jums nešvari. ⁸ Nei jų mėsos valgysite, nei jų dvėsenos liesite; jie jums nešvarūs.

Vandens gyvūnai

⁹ Štai ką galite valgyti iš visų vandens gyvūnų. Kas vandenyse – jūroje ar upėje – turi pelekus ir žvynus, tokius galite valgyti. ¹⁰ Bet kas netu-

ri pelekų ir žvynų jūroje ar upėje – iš visų rėpliojančių gyvūnų vandenye ir iš visų kitų gyvūnų, esančių vandenyje, – tokius laikysite pasibjaurėtinais. ¹¹ Laikysite juos pasibjaurėtinais, nevalgysite jų mėsos, bjaurėsitės jų dvėseną. ¹² Visa, kas neturi vandenyje pelekų ir žvynų, jums pasibjaurėtina.

Nešvarūs paukščiai

¹³ Iš paukščių^a laikysite pasibjaurėtinais – jie nebus valgomi, nes pasibjaurėtinai – šiuos: erelį, avėdrą, jūrų erelį, ¹⁴ sakalą, įvairių rūšių grifus, ¹⁵ visų rūšių varnas, ¹⁶ strutį, pelėdą, žuvėdrą, įvairių rūšių vanaigus, ¹⁷ apuoką, kormoraną, ūbaujančią pelėdą, ¹⁸ baltąją pelėdą, pelikaną, palšąjį grifą, ¹⁹ gandra, įvairių rūšių garnius, kukutį ir šikšnosparnį.

Skraidantys vabzdžiai

²⁰ Visi sparnuotieji vabzdžiai, vaikščiojantys keturiomis kojomis, bus jums pasibjaurėtinai. ²¹ Bet iš sparnuotųjų vabzdžių, vaikščiojančių keturiomis kojomis, galite valgyti tuos, kurie turi nariuotas kojas ir gali jomis šokinėti žemėje. ²² Iš jų galite valgyti įvairių rūšių skėrius, įvairių rūšių rijūnus skėrius, įvairių rūšių svirplius ir įvairių rūšių žiogus. ²³ Bet visi kiti sparnuoti, keturias kojas turintys vabzdžiai bus jums pasibjaurėtinai.

Nešvariųjų gyvūnų palietimas

²⁴ Štai kokiais atvejais jūs užsi-trauksite nešvarumą. Kas paliestų

bet kurio jų dvėseną, bus nešvarus iki vakaro, ²⁵ o kas neštų bet kurio jų dvėsenos dalį, turės išsiplauti drabužius ir bus nešvarus iki vakaro. ²⁶ Gyvuliai, kurie turi nagas, bet nėra skeltanagiai ar neatrajoja, jums yra nešvarūs. Kas paliestų kurį nors iš jų, bus nešvarus. ²⁷ Taip pat ir keturkojai gyvuliai, rėpliojantys letenomis, jums yra nešvarūs. Kas paliestų bet kurio jų dvėseną, bus nešvarus iki vakaro, ²⁸ o kas neštų jų dvėsenos, išsiplaus drabužius ir bus nešvarus iki vakaro. Jie jums nešvarūs.

²⁹ Iš gyvūnų^b, knibždančių žemėje, nešvarūs jums bus šie: kurmis, pelė, įvairių rūšių stambieji driežai, ³⁰ gekonas, sausumos krokodilas, žaliasis driežas, smėlynų driežas ir chameleonas. ³¹ Šie jums nešvarūs tarp knibždančių gyvūnų. Kas paliestų kurį jų padvėsusį, bus nešvarus iki vakaro. ³² Ir ant ko kuris nors jų padvėsęs nukristų, tas taps nešvarus – ar tai būtų medinis daiktas, ar drabužis, ar kailis, ar ašutinė, ar bet koks daiktas, naudojamas bet kokiam tikslui. Jis turi būti pamerktas į vandenį ir liks nešvarus iki vakaro. Tada jis taps švarus. ³³ Jei kas nors jų įkristų į indą iš molio, viskas jo viduje bus nešvaru, ir indą sudaužysite. ³⁴ Bet koks maistas, kurį būtų galima valgyti, bus nešvarus, jei vanduo iš tokio indo ant jo užtikštų; bet koks gėrimas, kurio būtų galima atsigerti, bus nešvarus, jei jis buvo tokiame inde. ³⁵ Viskas, ant ko bet kokia dvėsenos dalis užkristų, bus nešvaru. Krosnis ar viryklė turės būti sudaužyta į šipulius. Jos yra nešvarios ir bus jums nešvarios. ³⁶ O šaltinis ar talpykla, turintys vandens, bus

^{12,13a} ir ^{29b} kai kurie jų vardai spėjami.

švarūs, bet kas palies dvėseną šaltinyje ar talpykloje, taps nešvarus. ³⁷Jei tokia dvėseną užkristų ant grūdų sėklos, laikomos sėjai, ji bus švari, ³⁸bet jei ant sėklos būtų užpilta vandens ir tokia dvėseną užkristų ant jo, ji bus jums nešvari.

³⁹Jei nugaišo gyvulys, kurio mėsa galite valgyti, kas prisiliestų prie gaišenos, bus nešvarus iki vakaro. ⁴⁰Kas užvalgytų gaišenos, turės išsiplauti drabužius ir bus nešvarus iki vakaro; ir kas neštų gaišena, turės išsiplauti drabužius ir bus nešvarus iki vakaro.

⁴¹Visi gyvūnai, knibždantys žemėje, kelia pasibjaurėjimą. Jie nebus valgomieji. ⁴²Kas tik šliaužia pilvu ir kas rėpioja visomis keturiomis ar kas tik turi daug kojų, jokių žemėje knibždančių gyvūnų nevalgysite, nes jie pasibjaurėtini. ⁴³Neužsitraukite sau pasibjaurėjimo jokių knibždančių gyvūnų, nesusiterškite jais savęs ir netapkite per juos nešvarūs, ⁴⁴nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. Todėl pašveskite save ir būkite šventi. Nesuterškite savęs jokių knibždančių gyvūnų, kuris rėpioja žeme! ⁴⁵Kadangi aš esu VIEŠPATS, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas, jūs būsite šventi, nes aš esu šventas!

⁴⁶Tokie tat nuostatai dėl gyvulių, paukščių ir visų gyvūnų, plaukiojančių vandenyse, bei visų gyvūnų, knibždančių žemėje, ⁴⁷kad darytumėte skirtumą tarp nešvariųjų ir švariųjų, tarp gyvūnų, kuriuos galima valgyti, ir gyvūnų, kurių negalima valgyti.“

Moters apvalymas po gimdymo

12 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²„Kalbėk izraelitams ir sakyk: 'Kai moteris pastoja

ir pagimdo berniuką, ji bus nešvari septynias dienas. Ji bus nešvari, kaip būna nešvari mėnesinių metu. ³Aštuntąją dieną berniuko apyvarpio oda bus apipjaustyta. ⁴O moteris pasiliks dar trisdešimt tris dienas savo apsivalymo kraujyje. Niekas, kas šventa, ji nelies nei į šventyklą eis, kolei nepasibaigs jos apsivalymo dienos. ⁵Jei pagimdo mergaitę, ji bus nešvari dvi savaites, kaip būna nešvari mėnesinių metu, ir pasiliks dar šešiasdešimt šešias dienas savo apsivalymo kraujyje.

⁶Pasibaigus jos apsivalymo dienoms – ar tai būtų už sūnų, ar už dukterį, – ji atneš kunigui prie įėjimo į Susitikimo Palapinę mitulį ėriuką deginamajai aukai ir balandį ar purpelęj aukai už nuodėmę. ⁷Jis atnašaus VIEŠPATIES akivaizdoje ir atliks permaldavimą jos labui. Tada ji bus švari po savo kraujavimo. Tokios tat yra apeigos pagimdžiusiai kūdikį, berniuką ar mergaitę. ⁸O jei ji neturi iš ko atnašauti avių, teatnašauja du purplelius ar du balandžius, vieną – deginamajai aukai, o kitą – aukai už nuodėmę. Kunigas atliks permaldavimą jos labui, ir ji bus švari.“

Nurodymai dėl odos ligų

13 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui:

²„Kai žmogui kūno odoje atsiranda patinimas ar išbėrimas, ar dėmė, besivystanti į raupų ligą kūno odoje, jis turi būti atvestas pas kunigą Aaroną ar pas vieną jo sūnų kunigų. ³Kunigas apžiūręs ligą kūno odoje: jei plaukai ligos apimtoje vietoje pabalę ir ligos apimtoji vieta atrodo įdubusi, palyginti su kūno oda, tai raupas. Tai nustatęs, kunigas pripažins,

kad tas žmogus apeigoms nešvarus. ⁴O jei dėmė kūno odoje balta, neatrodo įdubusi, palyginti su oda, ir plaukai ant jos nepabalę, kunigas uždarys ligonį septynioms dienoms. ⁵Septintą dieną kunigas apžiūrės jį ir, jei ligos apimtoji vieta išlaikė savo spalvą ir neišsiplėtė odoje, uždarys jį dar septynioms dienoms. ⁶Septintą dieną kunigas vėl jį apžiūrės ir, jei ligos apimtoji vieta sumažėjusi ir neišsiplėtusi odoje, pripažins, kad žmogus švarus. Tai tik išbėrimas. Žmogus išsiplaus drabužius ir bus švarus. ⁷Bet jei po to, kai pasirodė kunigui ir buvo pripažintas esąs švarus, išbėrimas plėstųsi, jis turi vėl pasirodyti kunigui. ⁸Kunigas apžiūrės jį ir, jei išbėrimas odoje išsiplėtęs, pripažins, kad žmogus nešvarus. Išbėrimas yra raupsai.

⁹ Gavęs raupsų ligą, žmogus turi būti atvestas pas kunigą. ¹⁰Kunigas apžiūrės jį, ir jei odoje bus rasta baltas patinimas su pabalusiais plaukais, o patinime – gyvos mėsos opa, ¹¹tai jo kūno odoje įsisenėjusi raupsų liga. Kunigas pripažins, kad jis nešvarus, bet jo neuždarys, nes aišku, kad jis nešvarus. ¹²Bet jei išbertų visą ligonio odą nuo galvos iki kojų, kiek tik kunigo akys gali užmatyti, ¹³kunigas apžiūrės jį ir, jei išbertas visas kūnas, pripažins ligonį švarų. Jis švarus, nes visas pasidarė baltas. ¹⁴Bet jei kada nors pasirodytų gyva mėsa, jis bus nešvarus. ¹⁵Kunigas apžiūrės gyvą mėsą ir pripažins jį esant nešvarų. Gyva mėsa nešvari, nes ji yra raupsai. ¹⁶Bet jei gyva mėsa vėl tampa balta, jis ateis pas kunigą. ¹⁷Kunigas apžiūrės jį ir, jei oda yra tapusi balta, pripažins ligonį esant švarų. Jis švarus.

¹⁸Kai žmogaus kūno odoje iškyla bei išgyja pūlinys ¹⁹ir pūlinio vietoje atsiranda baltas patinimas ar rausvai balta dėmė, jis turi pasirodyti kunigui. ²⁰Kunigas apžiūrės ir, jei ji atrodo įdubusi, palyginti su likusia oda, o plaukai ant jos pabalę, pripažins jį esant nešvarų. Tai raupsų liga, iškilusi pūlinio vietoje. ²¹Bet jei kunigas apžiūrėjęs nustato, kad plaukai ant dėmės nepabalę ir ji neįdubusi, palyginti su kita oda, bet darosi mažesnė, kunigas uždarys jį septynioms dienoms. ²²O jei ji odoje plečiasi, kunigas pripažins jį esant nešvarų. Tai liga. ²³Bet jei dėmė lieka toje pačioje vietoje ir nesiplečia, ji yra pūlinio randas. Kunigas pripažins, kad žmogus švarus.

²⁴Arba, ugniai nudeginus žmogaus kūno odą ir gyvai mėsai nudegimo opoje tapus rausvai baltai ar baltai, ²⁵kunigas apžiūrės ją. Jei plaukai nudegimo opoje pabalę ir opa atrodo įdubusi, palyginti su kita oda, tai raupsų liga. Raupsai išsivystė nudegimo opoje, ir kunigas pripažins, kad žmogus nešvarus. Tai raupsų liga. ²⁶Bet jei kunigas, apžiūrėjęs opą, nustato, kad plaukai nėra pabalę ir ji neįdubusi, palyginti su kita oda, bet sumažėjusi, kunigas uždarys žmogų septynioms dienoms. ²⁷Septintą dieną kunigas apžiūrės jį ir jei opa bus išsiplėtusi odoje, pripažins jį esant nešvarų. Tai raupsų liga. ²⁸Bet jei opa bus likusi savo vietoje ir neišsiplėtusi odoje, o sumažėjusi, tai sutinimas nuo nudegimo. Kunigas pripažins jį esant švarų, nes tai nudegimo randas.

²⁹Jei vyrui ar moteriai atsirastų žaizda ant galvos ar ant smakro, ³⁰kunigas apžiūrės ligą. Jei žaizda atrodo įdubusi, palyginti su kita

oda, ir plaukai pageltę ir suplonėję, kunigas pripažins jį esant nešvarų. Tai dedervinė, galvos ar smakro raupsų liga.³¹ O kai kunigas, apžiūrėjęs dedervinės žaizdas, nustato, kad jos neatrodo įdubusios, palyginti su sveika oda, tačiau jose nėra juodų plaukų, kunigas uždarys žmogų su dedervinės žaizdomis septynioms dienoms.³² Septintą dieną kunigas apžiūrės ligą. Jei jis nustato, kad dedervinė neišsiplėtusi, joje nėra geltonų plaukų ir, palyginti su kita oda, dedervinės žaizdos neįdubusios,³³ žmogus nusiskus, neskusdamas dedervinės žaizdų. O asmenį, sergantį dedervine, kunigas uždarys dar septynioms dienoms.³⁴ Septintą dieną kunigas apžiūrės dedervinę. Jei dedervinė neišsiplėtė odoje ir žaizdotoji oda, palyginti su kita oda, neatrodo įdubusi, kunigas pripažins jį esant švarų. Žmogus išsiplaus drabužius ir bus švarus.³⁵ Tačiau jeigu dedervinė plėstųsi po to, kai žmogus buvo pripažintas švarus,³⁶ kunigas apžiūrės jį. Jeigu dedervinė išsiplėtusi, kunigui nėra reikalo tikrinti ar plaukai pageltę – žmogus nešvarus.³⁷ Bet jeigu, jo akimis žiūrint, dedervinė sustabdyta ir žaizdų vietoje ataugę juodi plaukai, dedervinė išgydyta. Kunigas pripažins žmogų esant švarų.

³⁸ Jei vyrui ar moteriai ant kūno odos pasirodytų spuogai, balti spuogai,³⁹ kunigas turi juos apžiūrėti. Jei spuogai ant kūno odos balsvi, tai tik odos išbėrimas. Ligonis švarus.

⁴⁰ Kai žmogui nuslenka nuo galvos plaukai, jis yra plikagalvis, bet švarus.⁴¹ Taip pat jei plaukai jam nuslenka nuo viršugalvio, jis turi pliką viršugalvį, bet yra švarus.⁴² Bet jei ant pliko pakaušio ar pliko viršu-

galvio pasirodo rausvai baltos spalvos pūlinys, tai raupsų liga, besivystanti ant pliko pakaušio ar pliko viršugalvio.⁴³ Kunigas apžiūrės jį; jei patinimas ant pliko pakaušio ar pliko viršugalvio yra rausvai baltas, kaip atrodo raupsų liga kūno odoje,⁴⁴ tas žmogus serga raupsais ir yra nešvarus. Kunigas pripažins jį esant nešvarų, nes liga yra ant jo galvos.

Nuostatai raupsais sergantiems

⁴⁵ Kiekvieno raupsų liga sergančio drabužiai turi būti suplyšę ir galvos plaukai sutaršyti. Jis turės prisidengti burną ir šaukti: „Nešvarus, nešvarus!“⁴⁶ Visą laiką, kol bus raupsuotas, jis bus nešvarus. Būdamas nešvarus, jis turi gyventi atskirai; jo gyvenvietė turi būti už stovyklos.

⁴⁷ Kai raupsų liga pasirodo drabužyje, vilnoniame ar marškoniname drabužyje,⁴⁸ lininiuose ar vilnoniuose apmatuose ar atauduose, odoje ar odiniuose daiktuose,⁴⁹ jei pats drabužis ar jo apmatai, ar ataudai, ar oda, ar odinis daiktas nuo ligos darosi žalsvas ar rausvas, liga yra raupsai ir turi būti parodyta kunigui.⁵⁰ Apžiūrėjęs kunigas padės užkrėstą daiktą atskirai septynioms dienoms.⁵¹ Septintą dieną apžiūrės ligą: jei liga išsiplėtusi drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar odoje, kad ir kam oda būtų naudojama, tai raupsų liga. Drabužis nešvarus.⁵² Drabužį – vilnonius ar lininius apmatus ar ataudus – ar bet kokią odinį daiktą, kuriame rasta liga, jis sudegins, nes tai besiplečianti raupsų liga ir turi būti sudeginta ugnyje.

⁵³ Bet jei kunigas nustato, kad liga drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar bet kokiame odiniame daikte neiš-

siplėtė,⁵⁴ jis palieps daiktą, kuriame reiškiasi liga, išplauti ir padės jį atskirai dar septynioms dienoms.⁵⁵ Po išplovimo kunigas apžiūrės daiktą, kuriame reiškiasi liga. Jei ligos dėmė nepakeitė spalvos, nors liga ir neišsiplėtusi, jis nešvarus. Turi jį sudeginti ugnyje, nesvarbu ar ligos dėmė yra vidaus, ar lauko pusėje.

⁵⁶ Bet jei apžiūrėjęs kunigas nustato, kad ligos dėmė po išplovimo išnykusi, tą vietą jis iškirps iš drabužio ar odos, ar apmatų, ar ataudų.⁵⁷ Jei ji vėl pasirodo drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar kokiam nors daikte iš odos, tą daiktą, kuriame vėl reiškiasi liga, sunaikinsi ugnyje.⁵⁸ Bet drabužis, apmatai ar ataudai, ar daiktas iš odos, iš kurio liga po plovimo yra dingusi, turi būti antrąkart išplautas ir bus švarus.

⁵⁹ Tokie tat nuostatai dėl raupsų ligos vilnoniame ar marškoniam drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar bet kokiam odiniame daikte, kai reikia juos pripažinti, ar jie švarūs, ar nešvarūs.“

Apvalymas nuo užkrečiamų odos ligų

14 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:² „Štai apeišos, kurias turi atlikti raupsuotasis, kai jis pripažįstamas esąs švarus.

Jis turi būti atvestas pas kunigą.³ O kunigas turi išeiti už stovyklos ribų. Jei apžiūrėjęs kunigas nustato, kad raupsuotasis pagijęs,⁴ kunigas įsakys, kad du gyvi švarūs paukščiai, kedro medžio, tamsiai raudonų siūlų ir yzopo būtų atnešta tam, kuris turi būti pripažintas švarus.⁵ Kunigas palieps papjauti vieną iš paukščių viršum molinio indo, pripildyto

šaltinio vandens.⁶ Paims gyvąjį paukštį drauge su kedro medžiu, tamsiai raudonos spalvos siūlais ir yzopu, pamirkys juos kraujyje paukščio, papjauto viršum šaltinio vandens,⁷ ir pašlakstys krauju septynis kartus žmogų, kuris apvalomas nuo raupsų ligos. Tada kunigas pripažins jį esant švarų ir paleis gyvąjį paukštį skristi į laukus.⁸ O žmogus, kuris turi būti pripažintas švarus, išsiplaus drabužius, nusiskus visus plaukus, išsimaudys vandenyje ir bus švarus. Po to jis gali eiti į stovyklą, bet septynias dienas turės gyventi už savo palapinės.⁹ Septintą dieną nusiskus visus galvos, barzdos, antakių plaukus; jis turi nusiskusti visus plaukus. Tada išsiplaus drabužius, išsimaudys vandenyje ir bus švarus.

¹⁰ Aštuntą dieną jis turi paimti du sveikus ėriukus, vieną sveiką mitulę avių, o javų atnašai – tris dešimtadalius efos geriausių miltų ir vieną logą aliejaus.¹¹ Apvalymo apeigas atliekantis kunigas pastatys žmogų, kuris turi būti apvalytas, drauge su jo atnašomis VIEŠPATIES akivaizdoje prie Susitikimo Palapinės įėjimo.¹² Kunigas paims vieną iš ėriukų ir paaukos jį kaip atnašą už nuodėmę drauge su logu aliejaus, pakylėdamas juos VIEŠPATIES akivaizdoje kaip siūbuojamąją atnašą.¹³ Ėriuką jis papjaus toje vietoje, kur šventojai vietoje pjaunama auka už nuodėmę ir deginama auka, nes atnaša už kaltę, kaip ir auka už nuodėmę, priklauso kunigui ir yra ypač šventa.¹⁴ Tada kunigas paims kaltės atnašos kraujo ir pavilgs juo žmogaus, kuris turi būti apvalytas, dešinės ausies lezgeli, dešinės rankos nykštį ir dešinės kojos nykštį.¹⁵ Kunigas turi paimti logą aliejaus, užsipilti jo ant

kairės rankos delno, ¹⁶ pavidlyti dešinės rankos pirštą aliejuje ant kairės rankos delno ir pašlakstyti keletu lašų aliejaus savo pirštu septynis kartus VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁷ Keletą lašų ant jo delno likusio aliejaus kunigas užteps žmogui, kuris turi būti apvalytas, ant dešinės ausies lezgelio, dešinės rankos nykščio ir dešinės kojos nykščio viršum kraujo atnašos už kaltę. ¹⁸ O likusį aliejų, esantį ant delno, kunigas išpils ant galvos žmogui, kuris turi būti apvalytas. Tada kunigas atliks permaldavimą jo labai VIEŠPATIES akivaizdoje: ¹⁹ kunigas paaukos auką už nuodėmę ir atliks permaldavimą labai to žmogaus, kuris turi būti apvalytas. Po to bus papjauta deginamoji auka; ²⁰ ant aukuro kunigas paaukos deginamąją auką ir javų atnašą. Taip kunigas atliks permaldavimą jo labai. Tada žmogus bus švarus.

Vargšų apvalymo atnašos

²¹ Bet jei žmogus yra vargšas ir tiek neišgali, tepaima vieną ėriuką siūbuojamajai atnašai už kaltę, kad galėtų atlikti permaldavimą jo labai, dešimtadalį efos geriausiu, su aliejumi maišytų miltų javų atnašai ir logą aliejaus, ²² taip pat du purpelius arba du balandžius, kiek išgali: vieną – aukai už nuodėmę, kitą – deginamajai aukai. ²³ Aštuntą dieną jis atneš juos kunigui, kad būtų apvalytas VIEŠPATIES akivaizdoje prie įėjimo į Susitikimo Palapinę. ²⁴ O kunigas paims kaltės atnašos ėriuką bei aliejaus logą ir pakylės juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁵ Kunigas papjaus kaltės atnašos ėriuką, paims truputį kaltės atnašos kraujo ir

pavidlys juo žmogaus, kuris turi būti apvalytas, dešinėsios ausies lezgelį, dešinėsios rankos nykštį ir dešinėsios kojos nykštį. ²⁶ Kunigas užpils truputį aliejaus ant savo kairiosios rankos delno, ²⁷ o dešinėsios rankos pirštu pašlakstys keletu lašų aliejaus, esančio ant jo kairiosios rankos delno, septynis kartus VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁸ Keletu lašų aliejaus, esančio ant jo delno, kunigas pateps žmogui, kuris turi būti apvalytas, dešinėsios ausies lezgelį, dešinėsios rankos nykštį ir dešinėsios kojos nykštį toje vietoje, kur buvo užteptas atnašos už kaltę krauju. ²⁹ Likusiu ant delno aliejumi kunigas pateps galvą žmogaus, kuris turi būti apvalytas, atlikdamas permaldavimą jo labai VIEŠPATIES akivaizdoje. ³⁰ Tada jis atnašaus vieną iš purpelių ar balandžių – ką žmogus išgali, ³¹ vieną – aukai už nuodėmę, o kitą – deginamajai aukai drauge su javų atnaša, ir atliks permaldavimą jo labai VIEŠPATIES akivaizdoje. ³² Tokios tat yra apeigos raupsuotajam, kuris neišgali atnašų savo pripažinimui, kad yra švarus.“

Raupsų liga namuose

³³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas:

³⁴ „Kai įžengsite į Kanaano žemę, kurią duodu jums nuosavybėn, ir jei aš sukelčiau raupsų ligą viename iš namų jūsų nuosavybės krašte, ³⁵ namų savininkas nueis pas kunigą ir praneš, tardamas: ‘Man atrodo, kad kažin kokia liga yra mano namuose.’

³⁶ Prieš eidamas ligos apžiūrėti, kunigas turi liepti namus ištuštinti, kad niekas, kas yra namuose, netaptų nešvarus. Po to kunigas eis namų

apžiūrėti. ³⁷ Jis turi apžiūrėti ligą. Jei liga reiškiasi namų sienose žalsvos ar rausvos spalvos įdubimais, gilesniais už sienos paviršių, ³⁸ kunigas turi išeiti pro namų duris ir uždaryti namus septynioms dienoms. ³⁹ Septintą dieną kunigas turi sugrįžti. Jei nustato, kad liga namų sienose išsiplėtusi, ⁴⁰ kunigas turi paliepti, kad akmenys, kuriuose reiškiasi liga, būtų išlupti ir išnešti už miesto į nešvarią vietą. ⁴¹ Namai iš vidaus turi būti kruopščiai išgrandyti, o nuluptas tinkas išmestas už miesto į nešvarią vietą. ⁴² Tada turi būti atnešti kiti akmenys ir įdėti į anų akmenų vietą, paimta naujo tinko, ir namai ištinkuoti.

⁴³ Jei liga vėl ima plėstis namuose po to, kai akmenys buvo išlupti ir namai išgrandyti bei iš naujo ištinkuoti, ⁴⁴ kunigas turi ateiti ir juos apžiūrėti. Jei liga namuose išsiplėtusi – raupsų liga plečiasi namuose, – jie yra nešvarūs. ⁴⁵ Namai turi būti nugriauti, jų akmenys, rąstai ir visas namų tinkas išnešti į nešvarią vietą už miesto. ⁴⁶ Kas tik įeitų į namus, kai jie uždaryti, bus nešvarus iki vakaro; ⁴⁷ kas tik miegotų tokiuose namuose, turi išsiplauti drabužius; ir kas tik valgytų tokiuose namuose, turi išsiplauti drabužius.

⁴⁸ Bet jei kunigas ateina ir nustato, kad liga namuose neišsiplėtusi po to, kai namai buvo ištinkuoti, tai pri pažins, kad namai švarūs, nes liga pranykusi. ⁴⁹ Namams apvalyti jis turi paimti du paukščius drauge su kedro medžiu, tamsiai raudonos spalvos siūlų bei yzopo ⁵⁰ ir papjauti vieną paukštį viršum molinio indo, pripildyto šaltinio vandens. ⁵¹ Paims kedro medį, yzopą bei tamsiai raudonos spalvos siūlų drauge su gyvuoju

paukščiu, pamirkys papjautojo paukščio kraujyje bei vandenyje ir pašlakstys namus septynis kartus. ⁵² Taip jis apvalys namus paukščio krauju, šaltinio vandeniu, gyvuoju paukščiu, kedro medžiu, yzopu ir tamsiai raudonos spalvos siūlais. ⁵³ O gyvąjį paukštį paleis skristi už miesto į laukus. Taip jis turi atlikti permaldavimą už namus, ir jie taps švarūs.“

⁵⁴ Tokie tat yra nuostatai kiekvienai raupsų ligai, dedervinėms, ⁵⁵ drabužių ir namų raupsams, ⁵⁶ patinimui ar išberimui, ar dėmėms ⁵⁷ nustatyti, kada jie nešvarūs ir kada švarūs.

Tokie tat yra nuostatai dėl raupsų ligų.

Vyrų apeiginis nešvarumas

15 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Kalbėkite izraelitams ir sakykite jiems.

‘Kai vyras patiria sėklos išsiliejimą iš savo kūno, sėklos išsiliejimas daro jį apeigoms nešvarų. ³ Toks yra jo sėklos išsiliejimo nešvarumas, kad – nesvarbu, ar nesulaiko sėklos išsiliejimo, ar sulaiko sėklos išsiliejimą – vis vien tai nešvarumas. ⁴ Kiekvienas guolis, kuriame atsigultų sėklos išsiliejimu sergantis, tampa nešvarus. ⁵ O kas paliestų jo guolį, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁶ Kas atsisėstų ant daikto, ant kurio buvo sėdėjęs sergantis sėklos išsiliejimu, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁷ Kas paliestų sergančio sėklos išsiliejimu kūną, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁸ Jei sėklos išsiliejimu

sergantis spjautų ant švaraus žmogaus, pastarasis turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁹ Bet koks balnas, ant kurio joja sėklos išsiliejimu sergantis, bus nešvarus. ¹⁰ Kas paliestų bet kokį daiktą, buvusį po juo, bus nešvarus ligi vakaro, o kas tokius daiktus neštų, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ¹¹ Visi, kuriuos paliestų sėklos išsiliejimu sergantis, nepaskalavęs vandenyje savo rankų, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarūs ligi vakaro. ¹² Indas iš molio, kurį paliestų sėklos išsiliejimu sergantis, turi būti sudaužytas, o indas iš medžio turi būti išskalautas vandeniu.

¹³ Kai sėklos išsiliejimu sergantis pagyja nuo sėklos išsiliejimo, jis turi palaukti septynias dienas pripažinimo, kad yra švarus, išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir tada taps švarus. ¹⁴ O aštuntą dieną, pasiėmęs du purplelius ar du balandžius, nueis VIEŠPATIES akivaizdon prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir paduos juos kunigui. ¹⁵ Kunigas paruoš juos, vieną – aukai už nuodėmę, o kitą – deginamajai aukai, ir atliks permaldavimą VIEŠPATIES akivaizdoje jo labui dėl sėklos išsiliejimo.

¹⁶ Kai vyras patiria paprastą sėklos išsiliejimą, visas išsimaudys vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ¹⁷ Bet koks audinys ar oda, ant kurių užkristų sėkla, turi būti išskalbti vandenyje, o vyras bus nešvarus ligi vakaro. ¹⁸ Jei vyras guli su moterimi ir patiria sėklos išsiliejimą, jiedu abu turi išsimaudyti vandenyje ir liks nešvarūs ligi vakaro.

Moterų apeiginis nešvarumas

¹⁹ Kai moteris patiria kraujoplūdį, kuris yra įprastinis išsiliejimas iš jos kūno, nešvari ji bus septynias dienas. O kas ją palies, bus nešvarus ligi vakaro. ²⁰ Visa, ant ko ji gultųsi būdama nešvari per mėnesines, taps nešvaru; ir visa, ant ko ji atsisėdų, taps nešvaru. ²¹ Kas prisiliestų prie jos guolio, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ²² O kas prisiliestų prie daikto, ant kurio ji sėdėjo, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ²³ Ar tai būtų guolis, ar koks kitas daiktas, ant kurio ji sėdėjo, – prisiliesdamas prie jo, žmogus taps nešvarus ligi vakaro. ²⁴ Jei vyras sugultų su ja, jos mėnesinių nešvarumas bus jam perduotas, ir jis bus nešvarus septynias dienas. Kiekvienas guolis, ant kurio jis atsiguls, taps nešvarus.

²⁵ Jei moteris patiria kraujoplūdį ilgą laiką ne dėl savo mėnesinių nešvarumo ar jei išsiliejimas tęsiasi ilgiau negu jos mėnesinių nešvarumas, ji bus nešvari, kaip ir sirgdama mėnesinėmis. ²⁶ Kiekvienas guolis, ant kurio ji gultųsi savo nešvarumo dienomis, bus jai kaip ir guolis per jos mėnesines. Kiekvienas daiktas, ant kurio ji sėdėtų, bus nešvarus kaip ir per mėnesines. ²⁷ O kas paliestų tuos daiktus, bus nešvarus, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ²⁸ Iš savo kraujoplūdžio išgijusi, ji turi palaukti septynias dienas. Tada bus švari. ²⁹ O aštuntą dieną ji pasiims du purplelius ar du balandžius ir nuneš juos kunigui prie įėjimo į Susitikimo Palapinę. ³⁰ Kunigas paruoš juos, vieną –

aukai už nuodėmę, o kitą – deginamajai aukai, ir atliks permaldavimą VIEŠPATIES akivaizdoje jos labui už nešvarų kraujoaplūdį.

³¹ Taip atskirsite izraelitus nuo jų apeiginio nešvarumo, kad jie nemirtų būdami nešvarūs, išniekindami tarp jų esančią mano Padangtę.

³² Tokie tat yra nuostatai tiems, kurie patiria išsiliejimą: tam, kuris patiria sėklos išsiliejimą ir tampa nešvarus, ³³ ir tai, kuri negaluoja mėnesinėmis, kiekvienam – vyrui ir moteriai – turinčiam išsiliejimą, ir vyrui, kuris sugula su apeigoms nešvaria moterimi!“

Permaldavimo diena

16 Praėjus dviem dienoms po Aaronso sūnų mirties, kai jie du išibrovė VIEŠPATIES akivaizdon ir numirė, VIEŠPATS kalbėjo Mozei. ² VIEŠPATS tarė Mozei:

„Sakyk savo broliui Aaronui, kad jis neitų kada užsimanęs į šventyklą už uždangos priešais malonės sostą, esantį ant Skrynios, idant nenuvirtų, nes aš pasirodysiu debesyje viršum malonės sosto. ³ Štai kaip Aaronas turi eiti į šventyklą – su jaučiu iš bandos auką už nuodėmę ir su avino deginamąja auka. ⁴ Jis užsivilks šventąją lino tuniką, jo kūną dengs lino kelnaitės, jis susijuos lino diržu ir užsidės lino turbaną. Kadangi tai šventi drabužiai, apsirengs jais po to, kai išsimaudys vandenyje. ⁵ O iš izraelitų bendrijos jis paims du ožius aukai už nuodėmę ir vieną aviną deginamajai aukai.

⁶ Aaronas atnašaus savo paties jautį kaip auką už nuodėmę ir at-

liks permaldavimą už save ir savo namus. ⁷ Paėmęs abu ožius ir pastatęs juos prie įėjimo į Susitikimo Palapinę VIEŠPATIES akivaizdoje, ⁸ Aaronas trauks burtus, kad patirtų, katras iš ožių yra VIEŠPAČIUI ir katras – Azazeliui. ⁹ Ožį, burtu paskirtą VIEŠPAČIUI, Aaronas atves ir atnašaus kaip auką už nuodėmę, ¹⁰ o ožys, burtu paskirtas Azazeliui, bus paliktas gyvas stovėti VIEŠPATIES akivaizdoje, kad per jį būtų atliktas permaldavimas ir Azazelis išvartytas į dykumą“.

¹¹ Aaronas atnašaus savo jautį kaip auką už nuodėmę, atlikdamas permaldavimą už save ir savo namus. Jis papjaus jautį kaip auką už nuodėmę. ¹² Paims nuo aukuro VIEŠPATIES akivaizdoje smilkytuvą, kupiną žarijų, riešučias sutrintų kvapių smilkalų ir nusineš už uždangos. ¹³ Smilkalus užbers ant ugnies VIEŠPATIES akivaizdoje, kad smilkalų debesis uždengtų malonės sostą, esantį ant Sendoros Skrynios, ant- raip jis mirs. ¹⁴ Paims truputį jaučio kraujo ir pirštu pašlakstys malonės sosto rytinį šoną, o priešais malonės sostą pirštu pašlakstys kraują septynis kartus.

¹⁵ Tada jis papjaus žmonių aukos už nuodėmę ožį, nusineš jo kraujo už uždangos ir darys su jo krauju, kaip darė su jaučio krauju, šlakstydamas malonės sostą ir priešais malonės sostą. ¹⁶ Taip jis atliks permaldavimą už šventyklą, už izraelitų apeiginį nešvarumą ir už jų nusikaltimus bei visas nuodėmes. Tą pat padarys ir už Susitikimo Palapinę, stovinčią tarp jų, viduryje jų nešvarumų. ¹⁷ Nė vieno žmogaus neturi būti

^{16,10a} Kanaaniečių ir hebrajų įsitikinimu, piktoji dvasia Azazelis gyvenanti dykumoje.

Susitikimo Palapinėje, kai jis įeina atlikti permaldavimo šventykloje už save, savo namus ir visą Izraelio bendriją. ¹⁸ Tada jis nueis prie aukuro, esančio VIEŠPATIES akivaizdoje, ir atliks permaldavimą. Paėmęs truputį jaučio kraujo ir ožio kraujo, pateps visus aukuro ragus. ¹⁹ Savo pirštu patepdamas krauju septynis kartus, apvalys jį nuo visų izraelitų apeiginių nešvarumų ir pašventins.

Atpirkimo ožys

²⁰ Kai bus atlikęs permaldavimą už šventyklą, Susitikimo Palapinę ir aukurą, jis atves gyvąjį ožį. ²¹ Tada Aaronas uždės gyvajam ožiui ant galvos abi rankas, išpažins virš jo visas izraelitų kaltes ir visus jų nusižengimus, visas jų nuodėmes sudėdamas ožiui ant galvos. O ožį per tam tikslui paskirtą žmogų išsiųs į dykumą. ²² Taip ožys išneš ant savęs visas jų kaltes į tyrus.

Kai ožys bus paleistas dykumoje, ²³ Aaronas įeis į Susitikimo Palapinę, nusivilks lino drabužius, kuriuos apsivilko įeidamas į šventyklą, ir ten juos paliks. ²⁴ Jis nuplaus savo kūną vandeniu šventoje vietoje ir apsivilks savo drabužius. Tada išeis ir atnašaus savo deginamąją auką ir žmonių deginamąją auką, atlikdamas permaldavimą už save ir už žmones. ²⁵ Aukos už nuodėmę taukus pavers dūmais ant aukuro. ²⁶ Žmogus, kuris paleidžia ožį Azazeliui, išsiskalbs drabužius ir nusiplies ausis kūną vandeniu. Tada jis gali pareiti į stovyklą. ²⁷ Atnašos už nuodėmę jautis ir atnašos už nuodėmę ožys, kurių kraujo buvo atnešta permaldavimui šven-

tykloje atlikti, bus išnešti už stovyklos. Jų oda, mėsa ir išmatos bus sudegintos ugnyje. ²⁸ Žmogus, kuris juos degina, išsiskalbs drabužius ir nusiplies ausis kūną vandeniu. Tada jis gali sugrįžti į stovyklą.

²⁹ Štai jums amžinas įstatymas. Septinto mėnesio dešimtą dieną jūs marinsite save, ir nei čiabuvis, nei ateivis, gyvenantis tarp jūsų, nesiims jokio darbo. ³⁰ Tą dieną bus atliekamas permaldavimas jūsų labui, kad būtumėte apvalyti. Jūs tapsite švarūs nuo visų savo nuodėmių VIEŠPATIES akivaizdoje. ³¹ Tai bus jums visiško šabo poilsis, ir jūs turite marintis; tai amžinas įstatymas. ³² Kunigas, kuris buvo pateptas ir pašventintas būti kunigu vietoj savo tėvo, atliks permaldavimą. Vilkėdamas lino drabužiais, šventuoju apdaru, ³³ jis atliks permaldavimą už šventyklą, atliks permaldavimą už Susitikimo Palapinę ir aukurą, atliks permaldavimą už kunigus ir visus bendrijos žmones. ³⁴ Štai jums amžinas įstatymas: atlikti permaldavimą izraelitų labui už visas jų nuodėmes kartą per metus.“

Ir Mozė padarė, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs.

Kraujo šventumas

17 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk Aaronui, jo sūnams ir visai Izraelio tautai ir sakyk jiems: VIEŠPATS davė tokį įsakymą.

³ Jei kas nors iš Izraelio namų pajautų jautį ar avį, ar ožką stovykloje ar už stovyklos, ⁴ neatveddamas prie Susitikimo Palapinės įėjimo at-

^{16,29a} T.y. pasninkausite, visiškai susilaikydami nuo maisto.

našauti jų kaip dovanos VIEŠPAČIUI priešais VIEŠPATIES Padangę, tas žmogus bus kaltas kraujo kalte. Žmogus išliejo kraują, užtat jis bus pašalintas iš savo tautos. ⁵ Tai dėl to, kad izraelitai, užuot atnašavę savo aukas laukuose, kaip kad jie aukoja, atvestų aukas VIEŠPAČIUI pas kunigą prie Susitikimo Palapinės įėjimo ir paaukotų kaip bendravimo aukas VIEŠPAČIUI. ⁶ Kunigas išlies kraują ant VIEŠPATIES aukuro prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir pavers taukus dūmais kaip malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI, ⁷ kad izraelitai nebeatnašautų savo aukų satyrams, kuriuos garbindami jie kekšauja. Tai bus jiems ir jų palikuonims amžinas įstatymas.

⁸ Be to, pasakyk jiems: jei kas nors iš Izraelio namų ar iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, atnašautų deginamąją atnašą ar kruviną auką, ⁹ neatvedęs gyvulio prie Susitikimo Palapinės įėjimo paaukoti VIEŠPAČIUI, tas žmogus bus pašalintas iš savo tautos.

¹⁰ Jei kas nors iš Izraelio namų ar iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, valgytų bet kokį kraują, aš atgrėšiu savo veidą į kraują valgantį žmogų ir pašalinsiu tą žmogų iš jo tautos, ¹¹ nes gyvūno gyvybė yra kraujyje. Daviau jums kraują, kad ant aukuro atliktumėte permaldavimą už savo gyvybę; kraujas atlieka permaldavimą, nes jis yra gyvybė. ¹² Todėl aš sakiau izraelitams: nė vienas iš jūsų nevalgys kraujo, net nė vienas iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, nevalgys kraujo. ¹³ Jei kas iš izraelitų ar iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, sumedžiotų gyvulį ar paukštį, kurį leista valgyti, turi išlieti jo kraują ir užkasti jį į žemę.

¹⁴ Juk kiekvienam gyvūnui gyvasis – kraujas – yra jo gyvybė. Todėl aš sakiau izraelitams: nevalgysite kraujo jokio gyvūno, nes kiekvieno gyvūno gyvybė yra jo kraujas; kas valgytų kraują, bus pašalintas. ¹⁵ Kiekvienas žmogus, izraelitas ar ateivis, kuris valgytų, kas nugaišo ar buvo žvėries sudraskyta, turės išsiskalbti drabužius, apsiplauti vandeniui ir bus nešvarus ligi vakaro. Tada jis taps švarus. ¹⁶ Bet jeigu jis neišsiskalbia ir neapsiplauna vandeniui, turės pakelti savo kaltės padarinius.“

Lyties šventumas

18 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ³ Nesielgsite, kaip elgiamasi Egipto žemėje, kur gyvenote, ir nesielgsite, kaip elgiamasi Kanaano krašte, į kurią jus vedu. Jūs negyvensite pagal jų įstatus. ⁴ Vykdykite tik mano įsakus ir ištikimai laikysitės mano įstatų; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ⁵ Laikysitės mano įstatų ir įsakų; žmogus, stengdamasis juos vykdyti, yra gyvas; aš esu VIEŠPATS.

⁶ Nė vienas jūsų nesueis su artima giminaite atidengti nuogumo; aš esu VIEŠPATS. ⁷ Savo tėvo nuogumo – tai yra savo motinos nuogumo – neatidengsi; ji tavo motina, jos nuogumo neatidengsi. ⁸ Neatidengsi savo tėvo žmonos nuogumo; tai tavo tėvo nuogumas. ⁹ Neatidengsi nuogumo savo sesers, tavo tėvo dukters ar tavo motinos dukters, ar ji būtų gimusi šeimoje, ar kitur. ¹⁰ Neatidengsi nuogumo savo sūnaus dukters ar savo dukters dukters, nes jų

nuogumas yra tavo paties nuogumas. ¹¹ Neatidengsi nuogumo savo pamotės dukters, gimusios iš tavo tėvo, nes ji tavo sesuo. ¹² Neatidengsi nuogumo savo tėvo sesers, nes ji tavo tėvo artima giminaitė. ¹³ Neatidengsi nuogumo savo motinos sesers, nes ji tavo motinos artima giminaitė. ¹⁴ Neatidengsi savo dėdės nuogumo, tai yra nesueisi su jo žmona, nes ji tavo dėdienė. ¹⁵ Neatidengsi nuogumo savo marčios, nes ji tavo sūnaus žmona; neatidengsi jos nuogumo. ¹⁶ Neatidengsi nuogumo savo brolio žmonos, nes tai tavo brolio nuogumas. ¹⁷ Neatidengsi nuogumo moters ir jos dukters; neimsi žmona jos sūnaus dukters ar jos dukters dukters ir neatidengsi jos nuogumo, nes jos tavo artimos giminaitės. Tai būtų ištvrkavimas. ¹⁸ Neimsi savo žmonos sesers antrinę žmoną, neatidengsi jos nuogumo, kol jos sesuo tebėra gyva.

¹⁹ Nesueisi su moterimi atidengti jos nuogumo mėnesinių nešvarumo metu. ²⁰ Neturėsi lytinių santykių su savo artimo žmona ir savęs ja nesuterši. ²¹ Neleisi, kad kas nors iš tavo palikuonių būtų paaukotas Molechui^a, ir neišniekinsi savo Dievo vardo; aš esu VIEŠPATS! ²² Nesugulsi su vyriškiu tarsi su moterimi; tai pasibjaurėtina. ²³ Neturėsi lytinių santykių su jokių gyvulių ir nesuterši savęs gyvulių; nei jokia moteris leis gyvuliui turėti su ja lytinių santykių; tai begėdiškas iškrypimas.

²⁴ Nepasidarykite nešvarūs nė vienu šių papročių, nes tokiais papročiais susiteršusios tautos, kurias išvarau jūsų akyse. ²⁵ Taip buvo suterštas kraštas, todėl nubaudžiau jį

už jo kaltę, ir pats kraštas išvėmė savo gyventojus. ²⁶ Jūs turite laikytis mano įstatų ir mano įsakų, ir jūs – nei pilietis, nei ateivis – negalite daryti šių pasibjaurėtinų dalykų, (²⁷ nes prieš jus gyvenusieji krašto gyventojai darė visus šiuos pasibjaurėtinius dalykus, ir kraštas buvo suterštas). ²⁸ Antraip kraštas išvems jus už suteršimą, kaip jis išvėmė prieš jus buvusią tautą. ²⁹ Kas padaro vieną šių pasibjaurėtinų dalykų, bus pašalintas iš savo tautos. ³⁰ Todėl laikykitės mano įpareigojimo nedaryti nė vieno iš šių pasibjaurėtinų dalykų, kaip darė prieš jus buvusieji, ir savęs jais nesuterškite; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.“

(Ivairios elgesio taisyklės)

19 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk visai izraelitų bendrijai ir sakyk jiems: ‘Būkite šventi, nes aš, VIEŠPATS, jūsų Dievas, esu šventas. ³ Kiekvienas gerbs savo motiną ir tėvą, švęs mano šabus; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ⁴ Nesikreipkite į stabus ir nedirbkite sau liejinamų dievų; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

⁵ Kai atnašaujate bendravimo auką VIEŠPAČIUI, atnašaukite taip, kad ji būtų maloni jūsų labui. ⁶ Ji bus suvalgoma tą pačią dieną, kai paaukojate, arba rytojaus dieną; o kas liko ligi trečios dienos, turi būti sudeginta ugnyje. ⁷ Jeigu ji iš viso būtų valgoma trečią dieną, ji bus pasibjaurėtina. Ji nebus maloni. ⁸ Kas ją valgo, užsitraukia kaltę, nes išniekina tai, kas VIEŠPAČIUI šventa.

^{18,21a} Kanaaniečiai šiam savo dievui aukodavo kūdikius.

Toks žmogus bus pašalintas iš savo tautos.

⁹ Kai pjaunate savo krašto derlių, nepjausi iki pat savo lauko pakraščių nei rinksi likusias derliaus varpas. ¹⁰ Savo vynuogyno plikai nenuskinsi ir savo vynuogyne nukritusių vynuogių nerankiosi, paliksi jas vargšui ir ateiviui; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

¹¹ Nevogsite, nesielgsite apgaulingai ir vieni kitiems nemeluosite. ¹² Neprisiekite apgaulingai mano vardu, išniekindami savo Dievo vardą; aš esu VIEŠPATS.

¹³ Neengsi savo artimo, neapiplėši. Neužlaikysi darbininko atlygio ligi ryto. ¹⁴ Neužgausi nebylio, nepadėsi kliūtis neregui. Bijosi savo Dievo; aš esu VIEŠPATS.

¹⁵ Nesielgsi neteisingai, darydamas sprendimą; nebūsi šališkas vargšui ir nenusileisi didžiūnui, bet teisi savo artimą teisingai. ¹⁶ Nevaikštinėsi skleisdamas šmeižtus tarp savo giminių; savo artimo gyvasties nestatysi į pavojų; aš esu VIEŠPATS.

¹⁷ Nenešiosi širdyje neapykantos savo artimui. Nors tektų savo artimą ir pabarti, neužsitrauk per jį nuodėmės. ¹⁸ Nekeršysi ir nebūsi nusistatęs prieš tautiečius, bet mylėsi savo artimą kaip save patį; aš esu VIEŠPATS.

¹⁹ Laikysitės mano įstatų. Nekergsi savo galvijų su kita rūšimi; nesėsi savo dirvoje dviejų sėklų rūšių; nenešiosi drabužio, pasiūto iš dvejojo audeklo.

²⁰ Jei kuris nors vyras turėtų lytinių santykių su moterimi, kuri yra vergė, pažadeta kitam vyrui, bet neįpirkta ar dar negavusi laisvės, rei-

kalas turės būti ištirtas. Mirtimi jiedu nebus nubauti, nes ji dar nebuvo išlaisvinta. ²¹ Bet jis turi atvesti prie įėjimo į Susitikimo Palapinę atnašos už kaltę aviną kaip savo auką už kaltę VIEŠPAČIUI. ²² Kunigas atliks permaldavimą atnašos už kaltę avinu VIEŠPATIES akivaizdoje jo labui už nuodėmę, kuria jis nusidėjo. Ir nuodėmė, kuria jis nusidėjo, bus jam atleista.

²³ Kai ateisite į kraštą ir pasodinsite ten įvairių vaismedžių, iš pradžių laikysite jų vaisius esant tarsi neapipjaustytus. Trejus metus jie bus jums tarsi neapipjaustyti ir negali būti valgomi. ²⁴ Ketvirtaisiais metais visi jų vaisiai bus pašvęsti VIEŠPAČIUI kaip padėkos atnaša. ²⁵ Tik penktaisiais metais jų vaisius galite valgyti; taip jų derlius bus jums gausesnis; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

²⁶ Nevalgykite nieko su krauju. Neužsiimkite būrimu ar kerėjimu. ²⁷ Nekirpsite plaukų ant savo smilkinių, netaršysite savo barzdos^a. ²⁸ Savo kūno nežeisite įsipjovimais mirusiųjų labui, savo odos netatuiruosite jokiais ženklais; aš esu VIEŠPATS.

²⁹ Neišniekink savo dukters ir nepadaryk jos kekše, kad kraštas neipultų į kekšystę ir neprisipildytų nedorumo. ³⁰ Laikykites mano šabų ir gerbkite mano šventyklą; aš esu VIEŠPATS.

³¹ Nesikreipkite į dvasias ir kerėtojus; jų patarimo niežkokite, kad nebūtumėte suteršti; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

³² Atsisitosi prieš žilagalvį, pagerbsi seną žmogų ir bijosi savo Dievo; aš esu VIEŠPATS.

^{19,27a} Žr. Kun 10, 6.

³³ Jei gyventų su jumis jūsų krašte ateivis, jo neskriausi. ³⁴ Ateivis, gyvenantis su jumis, bus jums tarp jūsų kaip vietinis; mylėsi jį kaip save patį, nes jūs buvote ateiviai Egipto žemėje; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

³⁵ Nesielgsite nesąžiningai, matuodami dydį, svorį ir kiekį. ³⁶ Turėsite teisingas svarstyklės, teisingus svarsčius, teisingą efa ir teisingą hina; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės. ³⁷ Laikysitės visų mano įstatų bei visų mano įsakų ir juos vykdysite; aš esu VIEŠPATS.³⁸

Baumės už įvairias nuodėmes

20 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Sakysi izraelitams:

‘Jei kas iš izraelitų ar Izraelyje gyvenančių ateivių aukotų kurį nors iš savo vaikų Molechui, jis bus nubaustas mirtimi. Krašto žmonės turi užmušti jį akmenimis. ³ Aš pats atgrėšiu savo veidą į tą žmogų ir pašalinsiu jį iš tautos, nes, aukodamas savo vaiką Molechui, jis suteršė mano šventyklą ir išniekino mano vardą. ⁴ Net jei krašto žmonės žiūrėtų pro pirštus į tą žmogų, kai jis aukoja savo vaiką Molechui, ir nenubaustų jo mirtimi, ⁵ aš pats atgrėšiu savo veidą į tą žmogų ir į jo giminę, pašalinsiu iš tautos jį ir visus, kurie seka jį, ištvirkaudami su Molechu.

⁶ Jei kas kreiptųsi į dvasias ir kerėtojus, ištvirkaudamas su jais, aš atgrėšiu į jį savo veidą ir pašalinsiu iš tautos. ⁷ Taigi pašventinkite save ir būkite šventi, nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ⁸ Laikytės mano įstatų ir vykdysite juos. Aš, VIEŠ-

PATS, jus pašventinu. ⁹ Kas keiktų savo tėvą ar motiną, bus nubaustas mirtimi; kadangi keikė savo tėvą ar motiną, jis užsitraukė kraujo kalnę.

¹⁰ Jei vyras svetimauja su išteklusia moterimi, nusikalsdamas svetimavimu su artimo žmona, abu – svetimautojas ir svetimautoja – bus nubausti mirtimi. ¹¹ Jei vyras sugultų su savo tėvo žmona, jis atidengė savo tėvo nuogumą. Abu bus nubausti mirtimi; jie užsitraukė kraujo kalnę. ¹² Jei vyras sugultų su savo marčia, abu bus nubausti mirtimi. Jiedu nusikalto kraujomaiša ir užsitraukė kraujo kalnę. ¹³ Jei vyras sugultų su vyriškiu tarsi su moterimi, jiedu abu nusikalto bjauriu iškrypimu ir užsitraukė kraujo kalnę. ¹⁴ Jei vyras vestų moterį ir jos motiną, nusikaltų kraujomaiša. Jie – jis ir jos – turi būti sudeginti ugnyje, idant nebūtų tarp jūsų kraujomaišos. ¹⁵ Jei vyras turi lytinių santykių su gyvuliu, jis turi būti sudegintas, o gyvulį užmušite. ¹⁶ Jei moteris eina prie gyvulio turėti su juo lytinių santykių, užmuši tą moterį ir tą gyvulį; jie turi būti nubausti mirtimi, nes užsitraukė kraujo kalnę.

¹⁷ Jei vyras vestų savo seserį – dukterį savo tėvo ar dukterį savo motinos, – pamatytų jos nuogumą ir ji pamatytų jo nuogumą; tai būtų begėdiškas dalykas. Jiedu bus viešai pašalinti iš savo tautos. Jis atidengė savo sesers nuogumą ir užsitraukė kalnę. ¹⁸ Jei vyras sugultų su moterimi per jos mėnesines ir atidengtų jos nuogumą, jis atidengtų jos kraujo šaltinį, o ji atidengtų savo kraujo šaltinį. Abudu turi būti pašalinti iš tautos. ¹⁹ Neatidengsi nuogumo savo motinos sesers ar savo tėvo sesers, nes tai būtų kraujo-

maiša. Jiedu užsitrauks kalnę.²⁰ Jei vyras sugultų su savo dėdės žmona, jis atidengtų savo dėdės nuogumą. Jiedu užsitrauks kalnę ir mirs bevaikiai.²¹ Jei vyras vestų savo brolio žmoną, bjauriai pasielgtų, nes atidengs savo brolio nuogumą. Jiedu mirs bevaikiai.

²² Laikysitės visų mano įstatų bei visų mano įsakų ir vykdysite juos, kad neišventų jūsų žemė, į kurią vedu jus išikurti gyventi.²³ Neseksite papročiais tautos, kurią išvarau nuo jūsų kelio. Kadangi jie visus anuos dalykus darė, aš jais bjaurėjausi.

²⁴ Bet jums sakiau: 'Jūs pavaldėsitę jų žemei, aš ją duosiu jums kaip nuosavybę – kraštą, tekantį pienu ir medumi.' Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas; atskiriau jus nuo visų tautų.

²⁵ Todėl jūs darysite skirtumą tarp švaraus ir nešvaraus gyvulio, tarp nešvaraus ir švaraus paukščio; jūs nesuteršite savęs gyvuliu ar paukščiu, ar gyvūnais, knibždančiais žemėje, kuriuos jums prisakiau laikyti nešvariais.²⁶ Man būsite šventi, nes aš, VIEŠPATS, esu šventas ir atskiriau jus nuo kitų tautų, kad būtumėte mano.

²⁷ Vyras ar moteris, iššaukiantys dvasias ar užsiimantys kerėjimu, bus nubausti mirtimi. Jie turi būti užmušti akmenimis; jų kraujo kaltė kris ant jų pačių.²⁸

Kunigystės šventumas

21 VIEŠPATS tarė Mozei: „Kalbėk kunigams, Aarono sūnums, ir sakyk jiems:

'Nė vienas tenesusiteršia numirėliu^a iš savo giminių,² išskyrus arti-

^a!

miausius giminaičius – motiną, tėvą, sūnų, dukterį ir brolių.³ Leista jam susiteršti ir seseria, kuri tebėra mergelė ir jam artima, nes dar nėra ištekejusi.⁴ Bet jis nesiterš artimaisiais, su kuriais susigiminiavo per vedybas; jais jis nesiterš.

⁵ Jie plikai nesususavo viršugalvio, neapkirps žandenų ir nedarys savo kūne jokių įpjovimų.⁶ Savo Dievui jie bus šventi ir Dievo vardo neišniekins, nes jie ugnyje aukoja VIEŠPAČIUI atnašas, savo Dievo maistą. Todėl jie turi būti šventi.

⁷ Žmona jie neims moters, suterštos kekšystės, ar moters, kuri buvo vyro atleista. Jie šventi savo Dievui.

⁸ Elgsiesi su jais kaip su šventais, nes jie atnašauja maistą tavo Dievo; jie bus ir tau šventi, nes aš, juos pašventęs VIEŠPATS, esu šventas.⁹ Jei kunigo duktė suterštų save kekšyste, ji išniekintų ir savo tėvą. Ji turi būti sudeginta ugnyje.

¹⁰ Kunigas, tarp savo brolių vyriausias, ant kurio galvos išlietas patepimo aliejus ir kuris pašventintas vilkėti šventuosius drabužius, netaršys savo plaukų, neplėšys savo drabužių.¹¹ Jis neprieis prie jokio numirėlio; nesiterš nė savo tėvu ar motina.

¹² Neišeis nė iš šventyklos, kad nesuterštų savo Dievo šventyklos, nes, pateptas aliejumi jis pašventas savo Dievui – man; aš esu VIEŠPATS.

¹³ Žmona jis gali imti tik moterį, kuri yra mergelė.¹⁴ Našlės ar vyro atleistos moters, ar kekšystės suterštos kekšės jis negali imti žmona. Jis turi imti žmoną mergelę iš savo giminės,¹⁵ kad nesuterštų savo palikuonių savo giminėje, nes aš, VIEŠPATS, ji pašventinu.¹⁶

¹ 21,1a Mirusiojo lytėjimas per gedulo apeigas daro žmogų nešvarų apeigoms.

¹⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁷ „Kalbėk Aaronui ir sakyk: ‘Joks nesveikas vyras iš tavo palikuonių per visas jų kartas netiks atnašauti savo Dievui maistą. ¹⁸ Iš viso nė vienas nesveikas nebus tinkamas: joks aklas ar raišas vyras, joks vyras sužalotu veidu ar per ilga galūne, ¹⁹ joks vyras nulaužta koja ar nulaužta ranka, ²⁰ ar kuprotas, ar neužauga, ar su nesveika akimi, ar aptekęs niežais, ar nušašęs, ar sutraiškytomis sėklidėmis. ²¹ Joks kunigo Aarono palikuonis, būdamas nesveikas, nebus tinkamas atnašauti VIEŠPATIES ugninių aukų. Turėdamas trūkumą, jis nesiartins atnašauti savo Dievo maisto. ²² Savo Dievo maistą – ypač šventą ir šventąją dalį – jis gali valgyti. ²³ Bet kadangi turi trūkumą, už uždangos neis ir prie aukuro nesiartins, kad nesuterštų mano šventų vietų, nes aš, VIEŠPATS, jas pašventinu.”

²⁴ Taip kalbėjo Mozė Aaronui, jo sūnums ir visiems izraelitams.

„

Aukų šventumas

22 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Pamokyk Aaroną ir jo sūnus, kad būtų rūpestingi su šventomis izraelitų aukomis, kurias man pašvenčia, idant neišniekintų mano švento vardo. Aš esu VIEŠPATS. ³ Sakyk jiems: ‘Per visas jūsų kartas, jei kuris nors iš jūsų palikuonių, būdamas nešvarus, prisiartintų prie šventųjų aukų, kurias izraelitai pašvenčia VIEŠPAČIUI, tas žmogus bus pašalintas nuo mano Artumo. Aš esu VIEŠPATS. ⁴ Niekas iš Aarono palikuonių, sergantis raupų liga ar sėklos išsiliejimu, negali valgyti šventųjų aukų, kol netampa

švarus. Be to, jei kas paliestų ką nors nešvaraus, tapusio nešvariu per numirėlį ar žmogų, turėjusį sėklos išsiliejimą, ⁵ ir jei kas paliestų kokį nors ropojantį gyvūną ir taip taptų nešvarus, ar kokį nors žmogų, nuo kurio palietimo taptų nešvarus – kad ir koks būtų jo nešvarumas, – ⁶ toks asmuo bus nešvarus ligi vakaro ir šventųjų aukų, nenuplovęs savo kūno vandeniui, nevalgys. ⁷ Saulei nusileidus, jis bus švarus. Tada galės valgyti šventųjų aukų, nes tai jo maistas. ⁸ Jis nevalgys nugaišusio ar žvėries sudraskyto gyvulio mėsos, kad per ją netaptų nešvarus. Aš esu VIEŠPATS. ⁹ Jie turi laikytis mano įpareigojimų, kad neužsitrauktų kaltės ir nenumirtų šventykloje už jos išniekinimą. Aš, VIEŠPATS, juos pašventinu.

¹⁰ Joks pašalietis nevalgys šventųjų aukų; joks kunigo įnamis ar samdinyš nevalgys šventųjų aukų. ¹¹ Bet vergas, kuris yra pirktas kunigo nuosavybė, gali jas valgyti; ir gimusieji jo namuose gali valgyti jo maistą. ¹² Jei kunigo duktė ištekėtų už pašaliečio, ji nevalgys šventųjų aukų atnašos. ¹³ Bet jei kunigo duktė taptų našle ar būtų vyro atleista ir neturėtų palikuonių, ir sugrįžtų į tėvo namus, ji gali jas valgyti kaip savo jaunystėje. Joks pašalietis jų nevalgys.

¹⁴ Jei kas suvalgytų šventąją auką per neapsižiūrėjimą, jis turės atsilyginti kunigui už šventąją auką, pridėdamas penktadalį jos vertės. ¹⁵ Kunigai turi prižiūrėti, kad izraelitai neišniekintų šventųjų aukų, kurias atnašauja VIEŠPAČIUI, ¹⁶ ir, valgydami savo šventąsias aukas, neužsitrauktų kaltės, kuri reikalauja atnašos už kaltę, nes aš, VIEŠPATS, juos pašventinu.”

Netinkamos atnašos

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁸ „Kalbėk Aaronui, jo sūnums bei visiems izraelitams ir sakyk jiems: ‘Kai žmogus iš Izraelio namų ar iš ateivių, gyvenančių Izraelyje, aukoja atnašą – ar tai būtų įžado, ar geros valios atnaša, – aukojamą VIEŠPAČIUI kaip deginamąją auką, ¹⁹ kad ji būtų tinkama jūsų labui, turi būti sveikas patinėlis iš galvijų ar avių, ar ožkų kaimenės. ²⁰ Nesveikūs atnašos neaukosite, nes ji nebus tinkama jūsų labui.

²¹ Kai žmogus, vykdydamas įžadą, ar kaip savanorišką atnašą atnašauja bendravimo auką VIEŠPAČIUI iš galvijų bandos ar avių kaimenės, kad ji būtų maloni, gyvulys turi būti tobulas; jis neturės jokių trūkumų. ²² Aklo ar sužaloto, suluošinto ar turinčio pūlinį, aptekusio niežais ar nūšašusio – tokio gyvulio VIEŠPAČIUI neatnašausite, nė vieno jų nedėsite ant aukuro kaip ugninės atnašos VIEŠPAČIUI. ²³ Jautį ar avį, turinčius per ilgą ar per trumpą galūnę, galite atnašauti kaip geros valios auką, tačiau jie nebus malonūs įžadui įvykdyti. ²⁴ Neatnašausite VIEŠPAČIUI jokio gyvulio, kurio sklindės sužeistos ar sutraiškytos, ar perplėstos, ar išpjautos. Tokio papročio savo krašte neturėsite ²⁵ nei tokių gyvulių iš svetimtaučio rankos priimsite aukoti kaip maistą savo Dievui, nes jie sužaloti, nesveiki. Jūsų labui jie nebus tinkami.”

²⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁷ „Gimus veršiukui, ėriukui ar ožiukui, jie pasiliks septynias dienas prie savo motinos. Tik nuo aštuntos dienos jie bus malonūs VIEŠ-

PAČIUI kaip ugninė atnaša. ²⁸ Taip pat nepjausite iš galvijų bandos ar avių kaimenės gyvulio su jo jaunikliu tą pačią dieną. ²⁹ Kai aukojate padėkos atnašą VIEŠPAČIUI, aukosite ją taip, kad ji būtų tinkama jūsų labui. ³⁰ Ji bus suvalgyta tą pačią dieną; nieko iš jos nepaliksite ligi kitos dienos ryto. Aš esu VIEŠPATS.

³¹ Taip laikysitės mano įsakymų ir vykdysite juos. Aš esu VIEŠPATS. ³² Mano švento vardo neišniekinkite, kad būčiau šventas tarp izraelitų. Aš esu VIEŠPATS. Aš jus pašventinu – ³³ aš, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas. Aš esu VIEŠPATS.“

Šabo diena

23 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Štai VIEŠPATIES iškilmės, švenčių dienos, kurias paskelbsite kaip šventąsias suėigas, mano nustatytas iškilmės.

³ Šešias dienas bus dirbama, o septynią dieną yra visiško poilsio šabas – šventoji sueiga. Nedirbsite jokio darbo; tai šabas VIEŠPAČIUI visose jūsų gyvenvietėse.

Paschos ir Neraugintosios duonos iškilmės

⁴ Štai VIEŠPATIES nustatytos iškilmės, šventosios sueigos, kurias švęsite joms paskirtu metu. ⁵ Pirmo mėnesio keturioliką dieną, temstant, bus Paschos atnaša VIEŠPAČIUI, ⁶ o to paties mėnesio penkioliką dieną – Neraugintosios duonos šventė VIEŠPAČIUI. Septynias dienas valgysite neraugintą duoną. ⁷ Pirmąją dieną turėsite šventą suei-

gą ir nedirbsite savo tarnybos darbo.
⁸Septynias dienas atnašausite VIEŠPATIES ugnines atnašas; septintąją dieną bus šventa sueiga; nedirbsite savo tarnybos darbų.“

Pirmienų pėdo šventė

⁹VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰„Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Kai ateisite į kraštą, kurį jums duodu, ir nuimsite jo derlių, atnešite jūsų pjūties pirmienų pėdą kunigui. ¹¹Jis pasiūbuos pėdą VIEŠPATIES akivaizdoje, kad būtumėte jam mieli. Dieną po šabo kunigas jį pasiūbuos. ¹²Tą dieną, kai pasiūbuojate pėdą, atnašausite VIEŠPAČIUI sveiką mitulį avinėlių kaip deginamąją auką. ¹³O javų atnaša prie jo bus du dešimtadaliai efos geriausių miltų su įmaišytu aliejumi – malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI; jos liejamoji atnaša bus vynas – vienas ketvirtis hino. ¹⁴Iki tos dienos, kol nebūsate atnešę savo Dievo atnašos, nevalgysite nei duonos, nei pagruzdintų ar šviežių grūdų. Tai amžinas įstatas jūsų kartoms visose jūsų gyvenvietėse.’“

Sekminės

¹⁵O nuo dienos po šabo, nuo dienos, kurią atnešėte savo siūbuojamosios atnašos pėdą, atskaičiuokite septynetą savaitę. Jos turi būti pilnos: ¹⁶turite skaičiuoti ligi dienos po septintojo šabo – penkiasdešimt dienų. Tada atnešite VIEŠPAČIUI naujo derliaus javų atnašą. ¹⁷Atnešite iš savo gyvenviečių kaip siūbuojamąją atnašą du duonos kepalus, kiekvieną iš dviejų dešimt dalių efos. Jie turi būti iš geriausių miltų, kepti su

raugu kaip pirmienos VIEŠPAČIUI. ¹⁸Drauge su duona atnašausi septynis sveikus mitulius avinėlius, vieną jautį iš bandos ir du avinus. Jie bus deginamoji auka VIEŠPAČIUI drauge su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis, malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI. ¹⁹Paaukosite taip pat vieną ožį aukai už nuodėmę bei du mitulius avinėlius kaip bendravimo auką. ²⁰Kunigas pakylės juos – tuos du avinėlius – drauge su pirmienų duona kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Jie bus šventi VIEŠPAČIUI ir priklausys kunigui. ²¹Tą pačią dieną paskelbsite iškilmę, švęsite sueigą ir nedirbsite savo tarnybos darbo. Tai amžinas įstatas visose jūsų gyvenvietėse visoms jūsų kartoms.

²²Kai pjaunate savo krašto derlių, nepjausi iki pat savo lauko pakraščių ir nerinksi savo derliaus lauke likusių varpų. Paliksi jas vargšui ir ateiviui; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.“

Naujųjų metų diena

²³VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁴„Taip kalbėk izraelitams: ‘Septinto mėnesio pirmą dieną švęsite visiško poilsio dieną šventa sueiga, pažymėta rago skardėjimu. ²⁵Nedirbsite savo tarnybos darbo, aukosite VIEŠPATIES ugninę atnašą.“

Permaldavimo diena

²⁶VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁷„Bet šio mėnesio dešimta diena yra Permaldavimo diena. Ji bus jums šventa sueiga; pasninkausite ir aukosite VIEŠPATIES ugninę atnašą. ²⁸Tą dieną nedirbsite jokio darbo, nes tai Permaldavimo

diena, kurią atliekamas permaldavimas jūsų labai VIEŠPATIES, jūsų Dievo, akivaizdoje. ²⁹ Iš tikrųjų, kas tą dieną nepasninkautų, bus pašalintas iš savo tautos. ³⁰ O kas tą dieną dirbtų kokį darbą, tą aš ištrinsiu iš tautos. ³¹ Nedirbkite jokio darbo; tai amžinas įstatas visoms jūsų kartoms visose jūsų gyvenvietėse. ³² Ji bus jums visiško poilsio šabas, ir jūs turite pasninkauti. Mėnesio devintos dienos vakare, nuo vakaro ligi vakaro, švęsite šį jūsų šabą.“

Palapinių iškilmės

³³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ³⁴ „Taip kalbėk izraelitams: Šio septinto mėnesio penkioliką dieną VIEŠPAČIUI skirtos Palapinių iškilmės, kurios tęsis septynias dienas. ³⁵ Pirmoji diena bus šventoji sueiga; nedirbsite savo tarnybos darbo. ³⁶ Septynias dienas aukosite VIEŠPAČIUI ugnines atnašas. Aštuntą dieną švęsite šventą sueigą ir aukosite VIEŠPAČIUI ugnines atnašas. Tai iškilmingas susirinkimas; nedirbsite savo tarnybos darbo.

³⁷ Štai VIEŠPATIES nustatytos iškilmės, kurias švęsite kaip šventųjų sueigų metų aukoti VIEŠPAČIUI ugnines atnašas – deginamąsias aukas ir javų atnašas, aukas ir liejamąsias atnašas, kiekvieną jai nustatytą dieną, ³⁸ neskaitant VIEŠPATIES šabų, neskaitant jūsų dovanų, neskaitant visų jūsų įžado aukų ir neskaitant visų jūsų geros valios atnašų, kurias duodate VIEŠPAČIUI.

³⁹ Bet septinto mėnesio penkioliką dieną, kai būsite nuėmę visą krašto derlių, švęsite VIEŠPATIES iškilmės, kurios tęsis septynias dienas. Pirmoji ir aštuntoji diena bus visiš-

ko poilsio dienos. ⁴⁰ Pirmąją dieną paimsite hadaro medžio vaisių, palmės šakų, lapuočių šakelių bei paupio gluosnių ir linksminsitės VIEŠPATIES, jūsų Dievo, akivaizdoje septynias dienas. ⁴¹ Švęsite ją septintą mėnesį kasmet kaip VIEŠPATIES iškilmės septynias dienas, švęsite ją septintą mėnesį kaip amžiną įstatą per visas jūsų kartas. ⁴² Septynias dienas gyvensite palapinėse; visi izraelitai turės gyventi palapinėse, ⁴³ idant jūsų kartos patirtų, kad aš, vedamas izraelitus iš Egipto žemės, apgyvendinau juos palapinėse. Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.“

⁴⁴ Taip Mozė paskelbė izraelitams VIEŠPATIES nustatytas iškilmės.

Šventyklos žibintų priežiūra

24 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Paliepk izraelitams atnešti tau gryo grūstų alyvų aliejaus žvakidei, kad žibintai būtų žibinami nuolat. ³ Aaronas pastatys ją Susitikimo Palapinėje, šia pus Sendoros uždangos, kad žibėtų nuolat nuo vakaro ligi ryto VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai bus amžinas įstatas jūsų kartoms. ⁴ Pagal jį bus nuolat tvarkomi žibintai ant žvakidės iš gryo [aukso] VIEŠPATIES akivaizdoje.

Padėtinė duona

⁵ Paimsi geriausių miltų ir iškepsi iš jų dvylika kepalų – kiekvieną iš dviejų dešimtdalių efos. ⁶ Sudėsi juos dviem eilėmis, po šešis kiekvienoje eilėje, ant stalo iš gryo [aukso] VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁷ Kiekvieną eilę pabarstysi grynais smilkalais, kad jie būtų aiški atnaša duonai

kaip ugninei atnašai VIEŠPAČIUI.
⁸Nuolat, kiekvieną šabo dieną Aaronas sudės kepalus iš naujo VIEŠPATIES akivaizdoje kaip Izraelio tautos įsipareigojimą – amžiną Sandorą.
⁹Duona priklausys Aaronui ir jo palikuonims; suvalgys ją šventoje vietoje, nes ji jam ypač šventa, amžinas atlygis, dalis iš ugnių atnašų VIEŠPAČIUI.“

Bausmė už piktžodžiavimą

¹⁰Tarp izraelitų buvo vyras, kurio motina – izraelitė, o tėvas – egiptietis. Kartą stovykloje kilo muštynės tarp izraelitės sūnaus ir vieno izraelito.
¹¹Kadangi izraelitės sūnus viešai piktžodžiavo [Dievo] Vardui ir keikėsi, žmonės atvedė jį pas Mozę. (Jo motina buvo Dibrio duktė iš Dano giminės, vardu Šelomita.)
¹²Jis buvo uždarytas į kalėjimą, kol nebus duotas VIEŠPATIES nuosprendis.

¹³VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁴„Išvesk už stovyklos piktžodžiautoją, teuzdeda rankas jam ant galvos visi girdėjusieji ir teuzmuša jį visa bendrija akmenimis.“
¹⁵O izraelitams kalbėk ir pasakyk: ‘Kas keiktų Dievą, turės atsakyti už savo nuodėmę.
¹⁶Kas piktžodžiautų VIEŠPATIES vardui, bus nubaustas mirtimi. Visa bendrija užmuš piktžodžiautoją akmenimis. Ateivis ar krašto gyventojas, piktžodžiaujantis [Dievo] Vardui, turi būti užmuštas.’

¹⁷Kas užmuštų žmogų, bus nubaustas mirtimi.

¹⁸Kas užmuštų gyvulį, turės atlyginti nuostolį: gyvybe už gyvybę.

¹⁹Kas sužalotų artimą, tam bus padaryta, kaip jis padarė: ²⁰galūnė už galūnę, akis už akį, dantis už dantį. Kokią žaizdą jis padarė artimui,

tokia ir jam bus padaryta.
²¹Kas užmuštų gyvulį, turės atlyginti nuostolį, bet kas užmuštų žmogų, turės būti nubaustas mirtimi.
²²Vieną ir tą patį įstatymą turėsite ateiviui ir izraelitui, nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.“

²³Taip kalbėjo Mozė izraelitams. Tad jie išvedė piktžodžiautoją už stovyklos ir užmušė akmenimis. Izraelitai padarė taip, kaip Dievas buvo Mozei įsakęs.

Šabo metai

25 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ant Sinajaus kalno, tardamas: ²„Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Kai ateisite į kraštą, kurį jums duodu, tas kraštas turės švesti šabą VIEŠPAČIUI.
³Šešerius metus sėsi savo lauką ir šešerius metus genėsi savo vynuogyną ir nuiminėsi derlių,
⁴bet septintaisiais metais turės būti žemei visiško poilsio šabas – šabas VIEŠPAČIUI: savo lauko nesėsi ir savo vynuogyno negenėsi.
⁵Tada nepjausi jokių savaime išaugusių javų, nenuiminėsi vynuogių nuo neapgenėto vynmedžio; septintieji bus žemei visiško poilsio metai.
⁶Tačiau ką žemė išaugina per savo šabą, jūs galite valgyti – tu, tavo vergai ir vergės, tavo samdiniai ir įnamiai.
⁷Ir tavo galvijams bei laukiniams krašto gyvuliams pašaras bus tai, ką žemė savaime išaugina.“

Jubiliejaus metai

⁸Atskaičiuosi septynis septynetus, septyniskart septynerius metus taip, kad septynerių metų septynetai sudarytų keturiasdešimt devynerius metus.
⁹Tada, septinto mėnesio

dešimtą dieną, skardžiai pūsi raga; Permaidavimo dieną jūsų rago gaudėsys teaidi visame jūsų krašte.¹⁰ Švęsite penkiasdešimtuosius metus ir paskelbsite laisvę krašte visiems jo gyventojams. Tai bus jums jubiliejaus^a metai; sugrįšite kiekvienas jūsų prie savo nuosavybės ir kiekvienas į savo šeimą.¹¹ Tie penkiasdešimtieji bus jums jubiliejaus metai: nesėsite, nepjausite jokių savaime išaugusių javų, nenurinksite vynuogių nuo neapgenėtų vynmedžių,¹² nes tai jubiliejaus metai. Jums bus jie šventi; galite valgyti tik tai, ką išaugina pati dirva.

¹³ Taigi šiais jubiliejaus metais sugrįšite kiekvienas jūsų į savo nuosavybę.¹⁴ Parduodami nuosavybę artimui ar pirkdami ką iš artimo, nedarykite vienas kitam skriaudos.¹⁵ Pirkdamas iš savo artimo, mokėsi tik už metus nuo praėjusio jubiliejaus; parduodamas tau artimas prašys iš tavęs tik už likusius derliaus metus.¹⁶ Juo daugiau tokių metų, juo didesnę kainą mokėsi; juo mažiau tokių metų, juo mažesnę kainą, nes iš tikrųjų jis parduoda tau tik derlių skaičių.¹⁷ Nedarykite vienas kitam skriaudos; bijosi savo Dievo, nes aš, VIEŠPATS, esu jūsų Dievas.

¹⁸ Laikykites mano įstatų ir vykdykite mano įsakus, kad galėtumėte krašte saugiai gyventi.¹⁹ Žemė duos savo vaisių, būsite sotūs ir gyvensite be rūpesčio.²⁰ O jeigu klaustumėte: 'Ką valgysime septintaisiais metais, jei nesėsime ir nenuimsime derliaus?' – ²¹ aš suteiksiu jums tokią palaimą šeštaisiais metais, kad jie duos derliaus trejiems metams.²² Sė-

jos metu aštuntaisiais metais valgysite iš senojo derliaus. Net iki devintųjų metų iš senojo derliaus valgysite, kol bus nuimtas derlius.

Nuosavybės atpirkimas

²³ Žemė nebus parduodama visam laikui, nes žemė yra mano, o jūs esate ateiviai, tapę mano įnamiais.²⁴ Todėl krašte, kurį valdote, turite leisti atpirkti žemę.

²⁵ Jei kas nors iš tavo giminių patektų į skurdą ir parduotų savo nuosavybės dalį, tai jo artimiausias giminaitis turi ateiti ir atpirkti, ką giminaitis buvo pardavęs.²⁶ O jei žmogus neturėtų artimiausio giminaičio žemei atpirkti, bet vėliau pats prasigyventų ir turėtų iš ko tai padaryti,²⁷ jis turi apskaiciuoti metus nuo jos pardavimo, sugrąžinti skirtumą žmogui, kuriam ji buvo parduota, ir susigrąžinti savo nuosavybę.²⁸ Tačiau jei jis neturi iš ko ją atgauti, kas buvo parduota, tas liks pirkėjo rankose iki jubiliejaus metų. Jubiliejaus metais nuosavybė turi būti perduota, ir jis sugrįš į savo nuosavybę.

²⁹ Jei kas nors parduotų namus mieste su mūro sienomis, jie gali būti atpirkti, kol nepasibaigę metai nuo jų pardavimo; atpirkimo teisė galios vienerius metus.³⁰ Jei jie nebūtų atpirkti iki vienerių metų pabaigos, namai mieste su mūro sienomis visam laikui priklausys pirkėjui ir jo palikuonims ir jubiliejaus metais nebus perduoti.³¹ Bet namai kaimuose, kurių nesupa mūro sienos, bus laikomi kaip atviri laukai. Jie gali būti

^{25,10a} Žodis „jubiliejus“ kilęs iš hebr. *jōbēl* – „avino (ragas)“; metų šventimas prasidėdavo rago pūtimu. b

atpirkti; jie turi būti perduoti jubiliejaus metais.

³² Levitų miestuose levitai amžinai turės atpirkimo teisę namų, esančių jų miestuose. ³³ Kiekvieni levitų namai jų miestuose, buvę perduoti ir neatpirkti, bus perduoti savininkui jubiliejaus metais, nes namai levitų miestuose yra jų paveldima nuosavybė tarp izraelitų. ³⁴ Bet dirvos aplink jų miestus negali būti perduodamos, nes jos yra jų amžina nuosavybė.

Paskolos vargšams

³⁵ Jei kas nors iš tavo giminių patektų į skurdą ir taptų tavo išlaikytiniu, turėsi jį paremti. Tegyvena jis su tavimi kaip ateivis ar įnamis. ³⁶ Iš anksto nereikalauk iš jo palūkanų už paskolą ir neišnaudok, bet bijok savo Dievo. Leisk jam gyventi tavo namuose kaip broliui. ³⁷ Neskolinsi jam pinigų už palūkanas, neimsi iš jo brangiau už maistą. ³⁸ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės duoti jums Kanaano žemę ir būti jūsų Dievas.

Vergų išlaisvinimas

³⁹ Jei kas nors iš tavo išlaikytinių taip nuskurstų, kad parsiduotų tau, nepadaryk jo savo vergu. ⁴⁰ Tebūna jis pas tave kaip samdins ar įnamis. Jis dirbs pas tave tik iki jubiliejaus metų. ⁴¹ Tada paliks tave – jis ir jo vaikai – ir sugrįš į savo šeimą, ir atgaus savo protevių nuosavybę, ⁴² nes jie – mano tarnai, kuriuos aš išvedžiau iš Egipto žemės. Jie nebus perduodami, kaip perduodami vergai. ⁴³ Nesielsi su juo šiurkščiai, bet bijosi savo Dievo. ⁴⁴ Vergą ar vergę gali

laikyti tik jei pirksi vergus iš kaimyninių tautų. ⁴⁵ Galite nusipirkti jų ir iš ateivių, gyvenančių su jumis, bei jų palikuonių, gimusių ir užaugusių jūsų krašte. Tokie vergai bus jūsų nuosavybė. ⁴⁶ Galite juos palikti savo vaikams kaip paveldimą nuosavybę, padarydami juos amžiniais vergais. Su jais galite elgtis kaip su vergais. Bet su savo tautiečiais izraelitais nė vienas nesiels šiurkščiai.

⁴⁷ Jei ateivis ar įnamis, gyvenantis su tavimi, praturtėtų, o kuris nors iš tavo tautiečių, būdamas skurde, taptų jo išlaikytiniu ir parsiduotų su tavimi gyvenančiam ateiviui ar ateivio šeimos palikuoniui, ⁴⁸ jis net po to, kai bus persidavęs, turės atpirkimo teisę. Jį gali atpirkti bet kuris iš jo brolių, ⁴⁹ arba jo dėdė ar dėdės sūnus, arba bet kuris artimas giminaitis iš jo kilties, o jei jis praturtėtų, gali pats save atpirkti. ⁵⁰ Su savo pirkėju apskaiciuos metų skaičių nuo tų metų, kai jis ateiviui persidavė, iki jubiliejaus metų. Pirkimo kaina bus padalyta iš metų skaičiaus; laikas, kurį jis praleido pas savininką, bus įkainotas pagal samdinio laiką. ⁵¹ Juo daugiau bus metų iki jubiliejaus, juo didesnę pirkimo kainą jis turės grąžinti kaip atpirkimą; ⁵² ir juo mažiau metų bus likę iki jubiliejaus, juo daugiau jis turės savo sąskaitoje; už savo atpirkimą jis mokės pagal apskaiciuotą metų skaičių. ⁵³ Ateivis elgsis su juo kaip su metams pasamdytu tarnu, ir su juo tavo akyse šiurkščiai nesiels. ⁵⁴ O jei gu nebūtų atpirktas nė vienu iš šių būdų, jubiliejaus metais jis ir jo vaikai bus išlaisvinti, ⁵⁵ nes izraelitai yra mano tarnai, kuriuos išvedžiau iš Egipto žemės. Aš, VIEŠPATS, esu jūsų Dievas.

Atlygis už klusnumą

26 Nedirbsite sau stabų. Nesistatysite statulų ar šventųjų stulpų, nesistatysite savo krašte akmenų su išraižytais [stabais], kad juos garbintumėte, nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ² Švęskite mano šabus ir laikykite pagarboje mano šventyklą: aš esu VIEŠPATS.

³ Jei elgsitės pagal mano įstatus, laikysitės mano įsakymų ir ištikimai vykdysite juos, ⁴ laiku duosiu jums lietaus, kad žemė išaugintų savo derlių ir laukų medžiai atneštų vaisių. ⁵ Javus kulsite ligi vynuogių rinkimo meto, o vynuogių rinkimas pasivys sėją. Valgysite savo duonos iki soties ir savo krašte galėsite saugiai gyventi. ⁶ Sukursiu krašte ramybę, gulsite miegoti, ir nebus kas jus gąsdinti; leisiu kraštui atsikvėpti nuo plešriųjų žvėrių. Per jūsų kraštą nežygiuos kalavijas. ⁷ Savo priešus priversite bėgti, ir jie kris nuo jūsų kalavijo. ⁸ Jūs išsiųs penketas privers bėgti šimtą, o jūsiškių šimtinė – dešimt tūkstančių. Jūsų priešai kris nuo jūsų kalavijo. ⁹ Žvelgsiu į jus maloniai, padarysiu jus vaisingus ir padauginsiu; palaikysiu su jumis savo Sandorą. ¹⁰ Jūs dar tebevalgysite seniai nuimtą praėjusių metų derlių ir turėsite išmesti senąjį, kad padarytumėte vietos naujam. ¹¹ Tarp jūsų turėsiu savo Padangtę ir jūsų neatmesiu. ¹² Visada būsiu arti jūsų; aš būsiu jūsų Dievas, o jūs būsite mano tauta. ¹³ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad jiems daugiau nevergautumėte, sulaužiau jūsų jungą ir padariau, kad eitumėte iškelta galva.

Bausmė už neklusnumą

¹⁴ Bet jei manęs neklausysite ir visų šių mano įsakymų nevykdysite, ¹⁵ jei mano įstatus taip atmesite ir mano įsakus taip paniekinsite, kad nevykdysite visų mano įsakymų ir sulaužysite mano Sandorą, ¹⁶ tai aš savo ruožtu šitaip su jumis pasielgsiu: ūmai ištiksiu jus baisiu siaubu – džiova ir karštligė, kurios aptraukia akis ir silpnina gyvastį. Veltui sėsite sėklą, nes jūsų priešai surys derlių. ¹⁷ Atsigręšiu veidu į jus, būsite priešų parblokšti, ir jus pavergs žmonės, kurie jūsų nekenčia. Jūs bėgsite, nors niekas jūsų ir nesivyty. ¹⁸ Ir jei, to nepaisydami, manęs neklausysite, padidinsiu bausmę už jūsų nuodėmes septyneriopai ¹⁹ ir palaušiu jūsų išdidžią jėgą. Geležimi paversiu dangaus skliautą viršum jūsų, variu jūsų žemę. ²⁰ Niekais nueis jūsų pastangos, nes žemė neduos derliaus, medžiai laukuose neteiks vaisių.

²¹ Taigi jei jūs vis dar spirsitės prieš mane ir manęs neklausysite, aš ir toliau jus septyneriopai varginysiu už jūsų nuodėmes. ²² Paleisiu laukinius žvėris ant jūsų; jie grobs jūsų vaikus, naikins jūsų gyvulius ir mažins jūsų skaičių tol, kol jūsų keliai taps tušti.

²³ Jei, nepaisydami šių bausmių, nesugrįšite pas mane, bet vis dar spirsitės, ²⁴ spirsiuos ir aš toliau prieš jus: smogsiu jums septyneriopai už jūsų nuodėmes. ²⁵ Pasiųsiu prieš jus kalaviją atkeršyti už sulaužytą Sandorą. Nors subėgtumėte iš savo miestus, pasiųsiu jums marą, ir jūs būsite atiduoti į priešų rankas. ²⁶ Kai atimsiu iš jūsų duonos išteklius, dešimčiai moterų užteks vienintelės krosnies duonai kepti.

Atsvertą duoną jums išdalys; nors ir valgysite, sotūs nebūsité.

²⁷ Jei, to nepaisydami, manęs neklausysite, bet vis spirsitės prieš mane, ²⁸ spirsiuos ir aš ant jūsų įpykęs: nubausiu savo ruožtu jus septyneriopai už jūsų nuodėmes. ²⁹ Valgysite kūnus savo sūnų, valgysite kūnus savo dukterų. ³⁰ Sunaikinsiu jūsų aukštumų alkus ir nugriausiu jūsų smilkalų aukurus; suversiu jūsų lavonus ant jūsų stabų lavonų. Atmesiu jus. ³¹ Jūsų miestus paversiu griuvėsiais, jūsų šventyklas išgriausiu ir malonių jūsų kvapu nesimėgausiu. ³² Kraštą taip nusiaubsiu, kad jūsų priešai, atėję kurtis, matydami jį, bus apstulbinti. ³³ Išblaškysiu jus po tautas ir išsitrauksiu prieš jus kalaviją. Jūsų kraštas bus nuniokotas, ir jūsų miestai pavirs griuvėsiais.

³⁴ Kraštas, gulėdamas nuniokotas ir jums esant priešų šalyje, atgaus šabo poilsį. Tada žemė pailsės ir džiaugsis savo šabais. ³⁵ Per visą laiką, kol jis gulės nuniokotas, kraštas švės poilsį, kurio nešventė per jūsų šabų metus, kai jūs jame gyvenote.

³⁶ O kas iš jūsų išliks, tą širdį pripildysiu bailumo priešų kraštuose. Net vėjo nešamo lapo šlamesys vers juos bėgti. Jie kris, bėgdami tarsi nuo kalavijo, nors niekas jų ir nesivys.

³⁷ Niekam nesivejant, jie kniubs vieni ant kitų tarsi nuo kalavijo. Stoti į kovą su priešais jėgų neturėsite!

³⁸ Žūsité svetimose tautose, jūsų priešų kraštas surys jus. ³⁹ O kas iš jūsų išliks, už savo kaltes bus prislėgti priešų krašte, bus prislėgti ir už savo protėvių kaltes. ⁴⁰ Tad jie išpažins savo kaltę ir savo protėvių kaltę, kad nusižengė man išdavyste, maža to,

nesiliovė spirtis prieš mane. ⁴¹ Kai aš savo ruožtu eisiu prieš juos ir išvarysiu į priešų kraštą, jų neapipjaustyta širdis^b pagaliau pati nusižemins, ir jie atliks bausmę už savo kaltę. ⁴² Tada aš atsiminsiu savo Sandorą su Jokūbu, atsiminsiu savo Sandorą su Izaoku, atsiminsiu savo Sandorą su Abraomu, atsiminsiu ir kraštą. ⁴³ Jų paliktas kraštas, gulėdamas nuniokotas, atgaus šabo poilsį, jiems atliekant bausmę už savo kaltę, nes jie išdrįso atimesti mano įsakus ir paniekino mano įstatus. ⁴⁴ Tačiau, nepaisant viso to, net kai jie bus priešų šalyje, jų neatmesiu ir nepaniekinsiu, kad juos visiškai sunaikinčiau, sulaužydamas su jais sudarytą Sandorą, nes aš esu VIEŠPATS, jų Dievas. ⁴⁵ Bet aš atsiminsiu jų labui Sandorą su jų protėviais, kuriuos išvedžiau iš Egipto žemės tautų akyse, kad būčiau jų Dievas; aš esu VIEŠPATS“.

⁴⁶ Tokie tat yra įstatai, įsakai ir nurodymai, kuriais VIEŠPATS susaistė save ir izraelitus per Mozę ant Sinajaus kalno.

Įžado atnašų išpirkimas

27 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Jei kas padaro ypatingą įžadą VIEŠPAČIUI paaukoti tolygią vertę už žmogų ir nori įvykdyti savo įžadą, ³ vyras tarp dvidešimt ir šešiasdešimt metų bus įvertintas penkiasdešimt sidabrių šekelių pagal šventyklos šekelį. ⁴ Jei tai būtų moteris, jos tolygi vertė yra trisdešimt šekelių. ⁵ Jei amžius būtų nuo penkerių ligi dvidešimt

metų, tolygi vertė yra dvidešimt šekelių už berniuką ir dešimt šekelių už mergaitę. ⁶ Jei amžius būtų nuo vieno mėnesio ligi penkerių metų, tolygi vertė už berniuką yra penki sidabriniai šekeliai, o už mergaitę – trys sidabriniai šekeliai. ⁷ Jei tas asmuo yra šešiasdešimtmetis ar vyresnis, tolygi vertė už vyriškį bus penkiolika šekelių, o už moteriškę – dešimt šekelių. ⁸ Bet jei kas neišgali tolygios vertės sumokėti, jie bus nuvesti pas kunigą, ir kunigas nustatys. Kunigas nustatys pagal tai, ką kiekvienas, darantis įžadą, išgali.

⁹ Jei atnaša, pažadėta VIEŠPAČIUI, yra gyvulys, kuris turi būti paaukotas, kiekvienas toks gyvulys, pažadėtas VIEŠPAČIUI, bus laikomas šventu. ¹⁰ Jis negali būti iškeistas ar pakeistas, nei geresnis į menkesnį, nei menkesnis į geresnį; jei gyvulys būtų pakeistas kitu, tuomet abu – pažadėtasis gyvulys ir jo pakaitalas – taps šventi. ¹¹ Jei atnaša, pažadėta VIEŠPAČIUI, yra nešvarus gyvulys, kurio negalima paaukoti kaip atnašą VIEŠPAČIUI, gyvulys bus nuvestas pas kunigą. ¹² Kunigas nustatys gyvulio vertę pagal jo geras ir blogas savybes. Kokią kainą kunigas nustatys, tokia ir bus. ¹³ Bet jei aukotojas norės gyvulį išpirkti, jis turi pridėti vieną penktadalį prie nustatytosios kainos.

¹⁴ Jei kas pašvenčia savo namus VIEŠPAČIUI, kunigas nustatys namų vertę pagal jų geras ir blogas savybes. Kokią kainą kunigas nustatys, tokia ir bus. ¹⁵ O jei žmogus, pašventęs namus VIEŠPAČIUI, norės juos išpirkti, turės pridėti vieną penktadalį prie nustatytos vertės, ir namai vėl jam priklausys.

¹⁶ Jei kas pašvenčia VIEŠPAČIUI savo paveldėtos žemės lauką, jo vertė bus nustatyta pagal kiekį sėklos, reikalingos jam apsėti: penkiadešimt sidabrinų šekelių už vieną homerą miežių sėklos. ¹⁷ O jei kas pašvenčia lauką jubiliejaus metų pradžioje, jo vertė lieka ta pati, ¹⁸ bet jei laukas pašvenčiamas po jubiliejaus metų, kunigas apskaičiuos jo vertę pagal metų skaičių, likusį ligi jubiliejaus metų, ir jo kainą bus sumažinta. ¹⁹ O jei žmogus, pašventęs lauką VIEŠPAČIUI, norės jį išpirkti, turės būti pridėtas vienas penktadalis prie jo nustatytos sumos, ir laukas pereis jam. ²⁰ Bet jei laukas nebūtų išpirktas arba būtų parduotas kam kitam, tai jo niekada nebus galima išpirkti. ²¹ Atėjus jubiliejaus metams, laukas taps laisvas. Jis bus šventas VIEŠPAČIUI kaip įžado laukas; jis taps kunigo nuosavybe. ²² Jei žmogus pašvenčia VIEŠPAČIUI lauką, kuris buvo pirktas ir nepriklauso prie paveldėtos žemės nuosavybės, ²³ kunigas apskaičiuos jo kainą pagal metų skaičių ligi jubiliejaus metų. Nustatytoji kainą turi būti sumokėta tą pačią dieną kaip šventa dovana VIEŠPAČIUI. ²⁴ Jubiliejaus metais žemė sugrįš tam, iš kurio buvo nupirkta, kurio nuosavybė yra ta žemė. ²⁵ Visi vertės apskaičiavimai turi būti atlikti pagal šventyklos šekelį; dvidešimt gėrų sudaro šekelį.

Negalimos išpirkti atnašos

²⁶ Tačiau gyvulių pirmagimis – kadangi pirmagimis yra VIEŠPATIES, todėl niekas negali pašvesti jo, ar tai būtų jautis, ar avis – priklauso VIEŠPAČIUI. ²⁷ Jei pirmagimis yra iš nešvariųjų gyvulių, jis

turi būti išpirktas pagal įkainotą vertę, pridėdant vieną penktadalį. O jei nėra išperkamas, jis bus parduotas už nustatytą kainą.

²⁸ Jokia žmogaus nuosavybė, kurią jis įžadu besąlygiškai pašvenčia VIEŠPAČIUI – ar tai būtų žmogus, ar gyvulys, ar pavidėtos nuosavybės laukas, – negali būti nei parduota, nei išpirkta. Kas įžadu besąlygiškai pašvensta, tas ypač šventa VIEŠPAČIUI. ²⁹ Joks žmogus, besąlygiškai įžadu pašvenstas VIEŠPAČIUI, negali būti išpirktas, bet turi būti užmuštas.

³⁰ Visos žemės dešimtinės, ar tai būtų javai iš dirvos, ar medžių vai-

siai, priklauso VIEŠPAČIUI. Jos šventos VIEŠPAČIUI. ³¹ Jei kas norėtų išpirkti kurį nors iš savo dešimtinių, turi pridėti prie jos vieną penktadalį. ³² Visos dešimtinės jaučių bandos ir avių kaimenės, kas dešimtas iš visų galvijų, praeinančių pro piemens lazda, bus pašvenstas VIEŠPAČIUI. ³³ Teneparenka nei gero, nei menko, tenepakeičia kitu. Jei kas pakeistų kitu, ir vienas, ir kitas gyvulys bus laikomi pašvenstais ir negalės būti išpirkti.“

³⁴ Tokie tat yra įsakymai izraelitams, kuriuos VIEŠPATS davė Mozei ant Sinajaus kalno.

SKAIČIŲ KNYGA

Skaičių knyga (gr. *arithmoi*, lot. *numeri*; hebr. *bamidēbār* „dykumoje“) – Penkiaknygės, arba Toros, ketvirta knyga.

Knyga prasideda Izraelio giminių išskaičiavimu, o toliau tęsimas pasakojimas apie keturis dešimtmečius trukusias Mozės vedamos tautos klajones (XIII a. pr. Kr. antra pusė): pasirėngimas Sinajaus kalno prieigose (sk. 1–10), kelionė per dykumą į Moabo lygumas (sk. 10–25), užkariautų žemių dalybos (sk. 26–36).

Tik išmirus ištisai silpnadvasei kartai, izraelitai galutinai subręsta ir pasirengia galynėtis su Pažado Žemėje jų laukiančiais sunkumais.

Žmonių surašymas

1 Antrųjų metų po išėjimo iš Egipto žemės antro mėnesio pirmą dieną VIEŠPATS kalbėjo Mozei Susitikimo Palapinėje, Sinajaus dykumoje, tardamas: ² „Surašykite visą izraelitų bendriją pagal kiltis ir protėvių namus, įrašydami visus vyrus vardais. ³ Tu ir Aaronas surašysite pagal jų gretas visus dvidešimt metų ir vyresnius Izraelio vyrus, tinkamus karinei tarnybai. ⁴ Gausite iš kiekvienos giminės po žmogų, jo protėvių namų galvą, jums padėti. ⁵ Vardai vyrų, kurie jums padės, yra šie: iš Rubeno – Šedeūro sūnus Elicūras,

⁶ iš Simeono – Cūrišadajo sūnus Šelumielis, ⁷ iš Judo – Aminadabo sūnus Nachšonas, ⁸ iš Isacharo – Cuaro sūnus Netanelis, ⁹ iš Zabulono – Helono sūnus Eliabas; ¹⁰ tarp Juozapo sūnų: iš Efraimo – Amihudo sūnus Elišama, iš Manaso – Pedacūro sūnus Gamelielis, ¹¹ iš Benjamins – Gideonio sūnus Abidanas, ¹² iš Dano – Amišadajo sūnus Ahiezeras, ¹³ iš Ašero – Ochranos sūnus Pagielis, ¹⁴ iš Gado – Deuelio sūnus Eljasafas, ¹⁵ iš Naftalio – Enano sūnus Ahyra.“ ¹⁶ Jie buvo bendrijos išrinkti savo protėvių giminių vadai; jie buvo Izraelio tūkstančių galvos. ¹⁷ Tad Mozė ir Aaronas pasiėmė tuos

išvardytus vyrus ¹⁸ ir antro mėnesio pirmą dieną surinko visą bendriją. Tada izraelitai buvo surašyti pagal savo protėvių namų kiltis, įrašant dvidešimt metų ir vyresnius vyrus vardais. ¹⁹Kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, taip jis ir surašė juos Sinajaus dykumoje.

Dvylika giminių

²⁰ Izraelio pirmagimio Rubeno palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus – visų vyrų nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, įrašytų vardais į sąrašą, ²¹– surašytų iš Rubeno giminės, buvo keturiasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai.

²² Simeono palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus – visų vyrų nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, įrašytų vardais į sąrašą, ²³– surašytų iš Simeono giminės, buvo penkiasdešimt devyni tūkstančiai trys šimtai.

²⁴ Gado palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ²⁵– surašytų iš Gado giminės, buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai penkiasdešimt.

²⁶ Judo palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ²⁷– surašytų iš Judo giminės, buvo septyniasdešimt keturi tūkstančiai šeši šimtai.

²⁸ Isacharo palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ²⁹– surašytų iš Isacharo gimi-

nės, buvo penkiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai.

³⁰ Zabulono palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³¹– surašytų iš Zabulono giminės, buvo penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai.

³² Tarp Juozapo palikuonių – Efraimo palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, – ³³ surašytų iš Efraimo giminės, buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

³⁴ Manaso palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³⁵– surašytų iš Manaso giminės, buvo trisdešimt du tūkstančiai ir du šimtai.

³⁶ Benjaminio palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³⁷– surašytų iš Benjaminio giminės, buvo trisdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai.

³⁸ Dano palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³⁹– surašytų iš Dano giminės, buvo šešiasdešimt du tūkstančiai ir septyni šimtai.

⁴⁰ Ašero palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ⁴¹– surašytų iš Ašero giminės, buvo keturiasdešimt vienas tūkstantis ir penki šimtai.

⁴²Naftalio palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ⁴³–surašytų iš Naftalio giminės, buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

⁴⁴Tiek tat surašė Mozė ir Aaronas drauge su Izraelio vadais, kurių buvo dvylika, po vieną iš kiekvienų protėvių namų. ⁴⁵Taigi visų izraelitų, įrašytų pagal protėvių namus nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ⁴⁶iš viso buvo šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt. ⁴⁷Tačiau levitai kartu su kitais nebuvo surašyti pagal jų protėvių giminę^a.

⁴⁸VIEŠPATS buvo Mozei kalbėjęs, tardamas: ⁴⁹„Kartu su kitomis nesurašysi tik Levio giminės, jų surašymo kartu su kitomis giminėmis nedarysi. ⁵⁰Levitus įpareigosi rūpintis Sendoros Padangte, visais reikmenimis ir viskuo, kas jai priklauso. Jie turi nešti Padangtę ir visus jos reikmenis; ją turės prižiūrėti ir aplink ją palapines statytis. ⁵¹Kai Padangtę turės leisti į kelionę, levitai ją nuardys; o kai Padangtę turės būti pastatyta, levitai ją statys. Kas iš pašaliečių prie jos artintusi, bus nubaustas mirtimi. ⁵²Kiti izraelitai statysis palapines gretomis, kiekvienas savo dalinyje prie savo ženklo. ⁵³Bet levitai statysis palapines aplink Sendoros Padangtę, kad [Dievo] rūstybė neišiktų izraelitų bendrijos. Levitai eis Sendoros Padangtės sargyba“. ⁵⁴Visa tai izraelitai įvykdė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Giminių išdėstymas stovykloje

2 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ²„Izraelitai statysis palapines kiekvienas savo dalinyje, prie savo protėvių namų ženklo. Jie statysis palapines aplinkui Susitikimo Palapinę, atstu nuo jos. ³Rytų pusėje, į saulėtekio pusę, bus Judo stovyklos ženklas ir greta prie gretos. Judo žmonių vadas bus Aminadabo sūnus Nachšonas. ⁴Jo vyrų, pasak surašymo, buvo septyniasdešimt keturi tūkstančiai šeši šimtai.

⁵Šalia jo statysis palapines Isacharo giminė. Isacharo žmonių vadas bus Cuaro sūnus Netanelis. ⁶Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai.

⁷Toliau – Zabulono giminė. Zabulono žmonių vadas bus Helono sūnus Eliabas. ⁸Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai.

⁹Iš viso įrašyta į sąrašą Judo stovykloje pagal jų gretas šimtas aštuoniasdešimt šeši tūkstančiai keturi šimtai. Jie pakils į kelionę pirmieji.

¹⁰Pietų pusėje bus Rubeno stovyklos ženklas ir greta prie gretos. Rubeno giminės vadas bus Šedeūro sūnus Elicūras. ¹¹Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai.

¹²Šalia jo statysis palapines Simeono giminė. Simeono žmonių vadas bus Čūrišadajo sūnus Šelumielis. ¹³Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt devyni tūkstančiai trys šimtai.

¹⁴Toliau – Gado giminė. Gado giminės vadas bus Reuelio sūnus Elja-

safas. ¹⁵ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai penkiasdešimt.

¹⁶ Iš viso įrašyta į sąrašą Rubeno stovykloje pagal jų gretas šimtas penkiasdešimt vienas tūkstantis keturi šimtai penkiasdešimt. Jie pakils į kelionę antrieji.

¹⁷ Tada Susitikimo Palapinė drauge su levitų stovykla pakils į kelionę viduryje tarp kitų stovyklų. Kaip jie gyveno palapinėse, taip ir keliaus, kiekvienas savo vietoje, prie savo ženklo.

¹⁸ Vakarų pusėje bus Efraimo stovyklos ženklas ir greta prie gretos. Efraimo žmonių vadas bus Amihudo sūnus Elišama. ¹⁹ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

²⁰ Šalia jo statysis palapinės Manaso giminė. Manaso žmonių vadas bus Pedacūro sūnus Gamielis. ²¹ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo trisdešimt du tūkstančiai du šimtai.

²² Toliau – Benjamino giminė. Benjamino giminės vadas bus Gideonio sūnus Abidas. ²³ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo trisdešimt penki tūkstančiai ir keturi šimtai.

²⁴ Iš viso įrašyta į sąrašą Efraimo stovykloje pagal jų gretas šimtas aštuoni tūkstančiai ir vienas šimtas. Jie pakils į kelionę tretieji.

²⁵ Šiaurės pusėje bus Dano stovykla, greta prie gretos. Dano žmonių vadas bus Amišadajo sūnus Ahiezeras. ²⁶ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo šešiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai.

²⁷ Šalia jo statysis palapinės Ašero giminė. Ašero žmonių vadas bus Och-rano sūnus Pagielis. ²⁸ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt vienas tūkstantis penki šimtai.

²⁹ Toliau – Naftalio giminė. Naftalio žmonių vadas bus Enano sūnus Ahyra. ³⁰ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

³¹ Iš viso įrašyta į sąrašą Dano stovykloje šimtas penkiasdešimt septyni tūkstančiai šeši šimtai. Jie pakils į kelionę paskutiniai, greta po gretos.

³² Tiek surašyta izraelitų pagal jų protėvių namus. Iš viso įrašyta pagal jų gretas stovyklose šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt. ³³ Tačiau levitai nebuvo įrašyti į sąrašą tarp kitų izraelitų, kaip VIEŠPATS ir buvo Mozei įsakęs.

³⁴ Izraelitai visa darė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. Statydami palapines ir keliaudami, jie buvo su savo gretomis, kiekvienas pagal savo kiltį ir protėvių namus.

Levio giminė

3 Štai Aarono ir Mozės palikuonys tuo metu, kai VIEŠPATS kalbėjosi su Moze ant Sinajaus kalno: ² Aarono sūnus pirmagimis Nadabas ir Abihuvus, Eleazaras ir Itamaras. ³ Tokie tat yra vardai Aarono sūnų, pateptų būti kunigais, kuriuos jis pašventino eiti kunigo tarnybą. ⁴ Bet Nadabas ir Abihuvus mirė VIEŠPATIES akivaizdoje Sinajaus dykumoje, atnašaudami nešventintą ugnį VIEŠPATIES akivaizdoje. Vaikų jiedu neturėjo. Taigi Eleazaras ir Itamarasėjo kunigo tarnybą per visą savo tėvo Aarono gyvenimą.

⁵ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁶ „Atvesk Levio giminę arčiau ir pristatyk juos padėti kunigui Aaronui. ⁷ Tarnaudami prie Padangtės,

jie atliks pareigas už jį ir visą bendriją priešais Susitikimo Palapinę, tarnaudami prie Padangtės. ⁸ Tarnaudami prie Padangtės, jie turės prižiūrėti visus Susitikimo Palapinės reikmenis ir atlikti izraelitų pareigas. ⁹ Pavesi levitus Aaronui ir jo palikuonims; jie iš izraelitų besąlygiškai jam pavesti. ¹⁰ O Aaroną ir jo palikuonis paskirsi eiti kunigystės pareigas. Kiekvienas pašalietis, drįstantis brautis, bus nubaustas mirtimi.“

¹¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹² „Štai iš izraelitų vietoj motinų iščias atvėrusių pirmagimių aš paimu levitus. Levitai bus mano, ¹³ nes man priklauso visi pirmagimiai. Kai išmarinau visus pirmagimius Egipto žemėje, padariau sau šventus Izraelyje visus pirmagimius – ir žmonių, ir gyvulių pirmagimius. Jie yra mano. Aš esu VIEŠPATS.“

Levitų surašymas

¹⁴ VIEŠPATS kalbėjo Mozei Sinaus dykumoje, tardamas: ¹⁵ „Padaryk levitų sąrašą pagal protėvių namus ir kiltis. Įrašyk į sąrašą visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius.“

¹⁶ Mozė padarė jų sąrašą, kaip jam buvo liepta pagal VIEŠPATIES žodį.

¹⁷ Levio sūnų vardai: Geršonas, Kehatas ir Meraris. ¹⁸ Štai Geršono sūnų vardai pagal jų kiltis: Libnis ir Šimėjas. ¹⁹ Kehato sūnūs pagal jų kiltis: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. ²⁰ Merario sūnūs pagal jų kiltis: Machlis ir Mušis. Tokios tat buvo levitų kiltys pagal jų protėvių namus.

²¹ Geršonui priklausė libnių kiltis ir šimių kiltis. Tokios tat buvo geršonų kiltys. ²² Iš viso įrašyta į sąrašą,

įskaitant visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius, septyni tūkstančiai penki šimtai. ²³ Geršonų kiltys turėjo statytis palapinės į vakarus už Padangtės. ²⁴ Jų protėvių namų galva buvo Laelio sūnus Eljasafas. ²⁵ Susitikimo Palapinėje Geršono žmonėms buvo pavesta rūpintis viskuo, kas priklausė Padangtės tarnybai, Palapinė ir jos priedanga, užuolaida ant Susitikimo Palapinės įėjimo, ²⁶ kiemo dangomis, užuolaida ant įėjimo į kiemą, supantį Padangtę bei aukurą, ir dangų virvėmis.

²⁷ Kehatui priklausė amramų kiltis, iccharų kiltis, hebronų kiltis ir uzielitų kiltis. Tokios tat buvo kehatų kiltys. ²⁸ Skaičiuojant visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius, jų buvo aštuoni tūkstančiai trys šimtai, esančių šventyklos tarnyboje. ²⁹ Kehatų kiltys turėjo statytis palapinės į pietus nuo Padangtės. ³⁰ Kehatų kilčių protėvių namų galva buvo Uzielio sūnus Elicafanas. ³¹ Jiems buvo pavesta rūpintis viskuo, kas susiję su Skrynja, stalu, žvakide, aukurais bei šventyklos reikmenimis, kurie naudojami apeigose, ir užuolaida. ³² Vyriausioji levitų galva buvo Aaronas sūnus Eleazaras. Jam pavesta prižiūrėti tarnaujančiuosius šventykloje.

³³ Merariui priklausė machlių kiltis ir mušių kiltis. Tokios tat buvo merarių kiltys. ³⁴ Įrašytų į jų sąrašą, įskaitant visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius, buvo šeši tūkstančiai du šimtai. ³⁵ Merarių kilčių protėvių namų galva buvo Abihailo sūnus Cūrielis. Jie turėjo statytis palapinės į šiaurę nuo Padangtės. ³⁶ Merario sūnums buvo pavesta rūpintis viskuo, kas susiję su Padangtės lentomis, kartimis, stulpais, pastovais ir visais reikmenimis, ³⁷ taip pat kiema

supančiais stulpais drauge su pastovais, kuoleliais ir virvėmis.

³⁸ Į rytus nuo Padangtės, tai yra Susitikimo Palapinės priekyje, į saulėtekio pusę, buvo pastatytos Mozės ir Aarono bei jo sūnų palapinės. Jie atlikinėjo šventyklos tarnybą kaip pareigą izraelitų labui. Kiekvienas pašalietis, išdrįsęs įsibrauti, turėjo būti nubautas mirtimi. ³⁹ Visų į sąrašą įtrauktų levitų, kuriuos Mozė ir Aaronas, vykdydami VIEŠPATIES įsakymą, įtraukė pagal jų kiltis, visų vyrų vieno mėnesio ir vyresnių buvo dvidešimt du tūkstančiai.

Levitų išskyrimas

⁴⁰ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Įtrauk į sąrašą visus pirmagimius izraelitų vyrus, vieno mėnesio ir vyresnius, ir suskaityk jų vardus.“ ⁴¹ Tada paimsi man levitus, – aš esu VIEŠPATS – vietoj visų izraelitų pirmagimių, taip pat levitų galvijus vietoj visų izraelitų galvių pirmagimių.“ ⁴² Tad Mozė įtraukė į sąrašą visus izraelitų pirmagimius, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs. ⁴³ Visų į sąrašą įtrauktų pirmagimių vyrų, vieno mėnesio ir vyresnių, pagal jų vardų skaičių buvo dvidešimt du tūkstančiai du šimtai septyniasdešimt trys.

⁴⁴ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁴⁵ „Paimk levitus vietoj visų izraelitų pirmagimių ir levitų galvijus vietoj jų galvių. Levitai priklausys man. Aš esu VIEŠPATS.“ ⁴⁶ O už du šimtus septyniasdešimt tris izraelitų pirmagimius, viršijančius levitų skaičių, kaip išpirkimo kainą ⁴⁷ už kiekvieną paimsi penkis šekelius pagal šventyklos šekelį, skaičiuodamas dvidešimt gerų viename še-

kelyje. ⁴⁸ Atiduok Aaronui ir jo sūnums pinigus, kuriais buvo išpirkti viršijantys skaičių.“ ⁴⁹ Tad Mozė paėmė išpirkimo pinigus iš tų, kurie viršijo levitų išpirktuosius; ⁵⁰ jis paėmė iš izraelitų pirmagimių pinigus – vieną tūkstantį tris šimtus šešiasdešimt šekelių, skaičiuojant pagal šventyklos šekelį. ⁵¹ Tada Mozė padavė išpirkimo pinigus Aaronui ir jo sūnums pagal VIEŠPATIES žodį, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Kehato kilčių pareigos

4 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Surašykite Kehato žmones atskirai nuo kitų levitų pagal jų protėvių namus ir kiltis, ³ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalo eiti tarnybą, atlikdami darbus Susitikimo Palapinėje. ⁴ Kehato žmonių tarnyba susijusi su Susitikimo Palapine ir švenčiausiais daiktais.

⁵ Perkeliant stovyklą, Aaronas ir jo sūnūs įeis, nuims skiriančiąją uždangą ir apdengs ją Sandoros Skrynią. ⁶ Ant jos užklos apdangalą iš tehašimo odos, užties skaisčiai mėlyną audinį ir sukiš kartis. ⁷ Ant padėtinės duonos stalo užties mėlyną skarą; sudės ant jo lėkštes, smilkalų indus, liejamųjų atnašų dubenis ir ąsočius; ant jo bus ir įprastinė duona. ⁸ Tada jie užties ant jų tamsiai raudonos spalvos audinį, apdengs ją apdangalu iš tehašimo odos ir sukiš kartis. ⁹ Paėmę mėlyną audinį, apdengs žvakidę su žibintais, žnyplėmis, padėklais ir visais aliejaus indais, kurie jai skirti; ¹⁰ įvynioję ją drauge su visais reikmenimis į tehašimo odos apdangalą,

užkels ant neštuvų. ¹¹ Aukso aukurą apdengs mėlynu audiniu, užklos apdangalu iš tehašimo odos ir sukiš kartis. ¹² Paėmę visus šventyklos tarnyboje naudojamus reikmenis, suvynios į mėlyną audinį, apdengs tehašimo odos apdangalu ir padės ant neštuvų. ¹³ Nuvalę pelenus nuo aukuro, apdengs jį violetiniu audiniu. ¹⁴ Ant jo sudės visus aukuro reikmenis, naudojamus tarnyboje: keptuves, šakes, kaušus ir dubenis – visus aukuro reikmenis; apdengs jį tehašimo odos apdangalu ir sukiš kartis. ¹⁵ Tik Aaronui ir jo sūnums pabaigus vytioti šventyklą bei visus reikmenis ir stovyklai leidžiantis į kelionę, teateis Kehato žmonės jų gabenti, kad neprisiliestų prie šventųjų daiktų ir nenumirtų. Tokie tat yra Susitikimo Palapinės daiktai, kuriuos turi gabenti Kehato žmonės.

¹⁶ Kunigo Aarono sūnui Eleazarui bus pavesta rūpintis aliejumi žibintams, kvapiuoju smilkalu, įprastine javų atnaša ir patepimo aliejumi – priežiūra visos Padangtės ir visko, kas joje, šventykla ir jos reikmenimis.“

¹⁷ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ¹⁸ „Neleiskite, kad kehatų kilčių šeima būtų išnaukinta tarp levitų. ¹⁹ Štai kaip turite elgtis, kad jie išliktų gyvi ir nenumirtų, artindamiesi prie švenčiausių daiktų: Aaronas ir jo sūnūs turi įeiti ir paskirti kiekvienam jo pareigą ir našta. ²⁰ Patys Kehato žmonės, kad nenumirtų, negali eiti į vidų pasišiūrėti į šventuosius daiktus nė akimirkos.“

Geršono kilčių pareigos

²¹ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²² „Taip pat surašyk

Geršono žmones pagal jų protėvių namus ir kiltis. ²³ Įtrauksi į sąrašą visus nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalo eiti tarnybą, atlikdami Susitikimo Palapinės tarnybą. ²⁴ Geršono kilčių tarnyba apima darbą ir našų gabenimą. ²⁵ Jie neš Padangtės dangas, Susitikimo Palapinę su uždanga ir tehašimo odos priedangą, esančią ant jos, Susitikimo Palapinės įėjimo užuolaidą, ²⁶ kiemo dangą, kiemo aplink Padangtę ir aukurą vartų užuolaidą, virves ir visus reikmenis kiemo tarnybai. Jie atliks visa, ką reikia čia padaryti. ²⁷ Visos Geršono žmonių pareigos – visas našų gabenimas ir visa jų tarnyba – bus atliekamos Aaronui ir jo sūnums įsakius. Jiems pavesi rūpintis našų gabenimu. ²⁸ Tokia yra geršonų kilčių tarnyba Susitikimo Palapinei. Jie atliks savo pareigas kunigo Aarono sūnaus Itamaro prižiūrimi.

Merario kilčių pareigos

²⁹ Merario žmonės įtrauksi į sąrašą pagal jų kiltis ir protėvių namus ³⁰ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalo eiti tarnybą, atlikdami Susitikimo Palapinės darbus. ³¹ Jiems pavesta gabenti šiuos Susitikimo Palapinės reikmenis: Padangtės lentas, skersinius, stulpus ir pastovus; ³² kiemą supančius stulpus su jų pastovais, kuolais bei virvėmis ir visus reikmenis jų tarnybai. Surrašykite vardus gabenančių naštas, už kurias kiekvienas atsakingas. ³³ Tokia tat yra Merario kilčių tarnyba; visa jų tarnyba susijusi su Susitikimo Palapine, kunigo Aarono sūnaus Itamaro prižiūrima.“

Levitų surašymas

³⁴ Taigi Mozė ir Aaronas bei bendrijos galvos įtraukė į sąrašą Kehato žmones pagal jų kiltis ir protėvių namus ³⁵ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalėjo eiti tarnybą, susijusią su Susitikimo Palapine. ³⁶ Įtrauktųjų į sąrašą buvo du tūkstančiai septyni šimtai penkiasdešimt. ³⁷ Tiek buvo sąrašė įrašytų iš kehato kilčių,ėjusių tarnybą Susitikimo Palapinėje. Mozė ir Aaronas įtraukė juos į sąrašą, vykdydami Mozei duotą VIEŠPATIES įsakymą.

³⁸ Įtrauktųjų į sąrašą Geršono žmonių pagal jų kiltis ir protėvių namus ³⁹ nuo trisdešimt metų ir vyresnių ligi penkiasdešimt metų, privalėjusių eiti tarnybą, susijusią su Susitikimo Palapine, ⁴⁰ sąrašė įrašytų pagal jų kiltis ir protėvių namus, buvo du tūkstančiai šeši šimtai trisdešimt. ⁴¹ Tiek buvo įtrauktųjų į sąrašą Geršono žmonių,ėjusių tarnybą Susitikimo Palapinėje. Mozė ir Aaronas įtraukė juos į sąrašą, vykdydami VIEŠPATIES įsakymą.

⁴² Įtrauktųjų į sąrašą iš Merario kilčių pagal jų kiltis ir protėvių namus ⁴³ nuo trisdešimt metų ir vyresnių ligi penkiasdešimt metų privalėjusių eiti tarnybą Susitikimo Palapinėje, ⁴⁴ sąrašė įrašytų pagal jų kiltis, buvo trys tūkstančiai du šimtai. ⁴⁵ Tiek buvo įrašytųjų į sąrašą iš Merario kilčių, kuriuos Mozė ir Aaronas įrašė į sąrašą, vykdydami Mozei duotą VIEŠPATIES įsakymą.

⁴⁶ Visų į sąrašą įtrauktųjų, kuriuos Mozė ir Aaronas bei Izraelio galvos sąrašė pagal jų kiltis ir protėvių namus ⁴⁷ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, priva-

lėjusius atlikti tarnybos ir gabenimo darbus, susijusius su Susitikimo Palapine, ⁴⁸ įrašytų į sąrašą buvo aštuoni tūkstančiai penki šimtai aštuoniasdešimt. ⁴⁹ VIEŠPATIES įsakymu per Mozę buvo padarytas jų surašymas, ir kiekvienam nurodyta, kokį darbą turi atlikti ir kokią naštą gabenti. Taip jie buvo surašyti į sąrašą, kaip VIEŠPATS įsakė Mozei.

Stovyklos ir žmonių švara

5 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Įsakyk izraelitams išvaryti iš stovyklos kiekvieną raupsuotąjį ar kenčiantį sėklos išsiliejimą ir kiekvieną, tapusį nešvaru dėl prisilietimo prie numirėlio. ³ Išvarykite tiek vyrus, tiek moteris. Išvarykite juos už stovyklos, kad neišniekintų stovyklos tų, tarp kurių aš gyvenu.“ ⁴ Izraelitai taip ir padarė, išvarydami juos už stovyklos. Kaip VIEŠPATS buvo Mozei kalbėjęs, taip izraelitai ir padarė.

⁵ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁶ „Kalbėk izraelitams: kai vyras ar moteris kuo nors nusikalsta artimui, užgaudamas VIEŠPATĮ, tas žmogus užsitraukia kaltę. ⁷ Jie turės išpažinti savo padarytą nuodėmę. Tas žmogus sugrąžins nuskriaustajam visą sumą, pridėdamas viršaus vieną penktadalį. ⁸ Jei nuskriaustasis neturėtų artimiausio giminaičio, kuriam būtų galima atsilyginti už skriaudą, atlyginimas už skriaudą eis VIEŠPATIES kunigui, išskyrus permaldavimo aviną, kuriuo kunigas atlieka permaldavimą už kaltąjį. ⁹ Panašiai kiekviena dovana iš šventųjų aukų, kurias izraelitai atneša kunigui, jam ir priklausys. ¹⁰ Žmogaus

šventosios aukos priklauso jam pačiam, o ką žmogus duoda kunigui, priklauso kunigui.“

¹¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: jei kieno nors žmona nueina klaidingu keliu ir tampa neištikima, ¹³ jei kitas vyras turėjo lytinių santykių su ja, nežinant jos vyrui, tačiau ji lieka nesusekta, nors ir susiteršusi, o liudytojų prieš ją nėra, nes svetimaujant nebuvo pagauta, ¹⁴ bet ji apimtų pavydo dvasia ir imtų pavyduliauti savo žmonai, kuri save suteršė, arba jei ji apimtų pavydo dvasia ir imtų pavyduliauti savo žmonai, nors ji ir nėra savęs suteršusi, ¹⁵ tai toks vyras atves savo žmoną pas kunigą. Jis atneš kaip atnašą už ją vieną dešimtadalį efos miežių miltų. Nepils ant jų aliejaus, nebers ant jų smilkalų, nes tai pavydo javų atnaša – priminimo javų atnaša, kuri primena kaltę.

¹⁶ Tada kunigas atves ją į priekį ir pastatys VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁷ Kunigas įpils švento vandens į molinį indą ir, paėmęs nuo Padangtės aslos truputį dulkių, subers į vandenį. ¹⁸ Pastatęs moterį VIEŠPATIES akivaizdoje, kunigas sutaršys moters plaukus ir paduos jai į rankas priminimo javų atnašą, kuri yra pavydo javų atnaša. O savo paties rankoje kunigas laikys kartybės vandenį, nešantį prakeikimą. ¹⁹ Tada kunigas ją prisaikdins, tardamas: 'Jei joks svetimas vyras su tavimi negulėjo, jei tu nenuklydai į susiteršimą, būdama savo vyro žmona, būk apsaugota nuo šio kartybės vandens, nešančio prakeikimą. ²⁰ Bet jei tu nuklydai, bū-

dama savo vyro žmona, jei suteršei save, ir kitas žmogus, o ne tavo vyras, turėjo lytinių santykių su tavimi, – ²¹ teprisaikdina kunigas moterį prakeikimo priesaika ir tesako moteriai: – tepadaro tavo VIEŠPATS prakeikimo ir priesaikos pavyzdžiu žmonėms, kai VIEŠPATS padarys, kad sunyktų tavo šlaunys ir išsipustų tavo pilvas. ²² Tad tepatenka šis vanduo, nešantis prakeikimą, į tavo vidurius ir tepadaro, kad tavo pilvas išsipustų ir šlaunys sunyktų!' O moteris sakys: 'Amen! Amen!'^a

²³ Tada kunigas surašys šiuos prakeikimus ritinyje ir nuplaus juos kartybės vandeniu. ²⁴ Pagirdys moterį kartybės vandeniu, nešančiu prakeikimą, kad prakeikimą nešantis vanduo patektų į ją ir sukeltų kartų skausmą. ²⁵ Kunigas paims javų atnašą, pasiūbus javų atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje ir nuneš ją ant aukuro. ²⁶ Pasėmęs iš javų atnašos javų saują kaip priminimo auką, kunigas pavers juos dūmais. Galop moterį pagirdys vandeniu. ²⁷ Po to, kai bus pagirdęs vandeniu, jei ji iš tikro save suteršusi ir buvusi neištikima savo vyrui, prakeikimą nešantis vanduo pereis per ją ir sukels kartų skausmą; jos pilvas išsipūs, ir jos šlaunys sunyks. Moteris taps prakeikimu tarp savųjų. ²⁸ Bet jei moteris nėra savęs suteršusi ir yra nekalta, ji bus atspari ir galės gimdyti vaikus.

²⁹ Tokios tat yra apeigos pavydo atvejais, kai moteris, būdama savo vyro žmona, nuklysta ir save suteršia ³⁰ arba kai pavydo dvasia apima vyrą, ir jis ima pavyduliauti savo žmonai. Tada moteris bus pastatyta

^{5,22a} Hebr. „tikrai, iš tikrųjų“; vartojamas reiškiant pritarimą pareiškimui, prakeikimui, palaiminimui ir kt.

VIEŠPATIES akivaizdoje, ir kunigas pritaikys jai visas šias apeigas. ³¹ Vy-
ras bus laisvas nuo kaltės, bet mote-
ris užsitrauks kalnę.“

Nuostatai nazyrams

6 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-
damas: ² „Kalbėk izraelitams,
sakydamas: kai kas nors, vyras ar
moteris, padaro ypatingą įžadą – na-
zyro įžadą – pasišvęsti VIEŠPAČIUI,
³ toks žmogus turi susilaikyti nuo vy-
no ir kitų svaigalų, susilaikyti nuo
acto iš vyno ar bet kokių kitų svaig-
alų, negerti jokios vynuogių sunkos
ir nevalgyti nei šviežių, nei džio-
vintų vynuogių. ⁴ Visą laiką, kol yra
nazyras, jis nevalgys nieko, kas
gaunama iš vynuodžio, nevalgys net
sėklų bei žievelių.

⁵ Per visas nazyrato įžado dienas
skustuvus nepalies jo galvos; kol ne-
pasibaigs laikas, kuriam jis įžadu
pasišventė VIEŠPAČIUI, jis bus
pašvęstas, augins ilgus plaukus ir
pins į kasas.

⁶ Per visas dienas, kuriomis pasi-
šventė VIEŠPAČIUI, jis neižengs į
vietą, kur yra numirėlis. ⁷ Net jeigu
numirtų jo tėvas ar motina, brolis ar
sesuo, jis negali savęs suteršti, nes
jo pasišventimas yra jam ant galvos.

⁸ Visą laiką, kol jis yra nazyras, jis
pašvęstas VIEŠPAČIUI.

⁹ Jeigu kas nors labai staiga šalia
jo numirtų, suteršdamas pašvęstą
galvą, jis nusiskus galvą tą dieną,
kai taps švarus; septintą dieną jis
nusiskus galvą. ¹⁰ Aštuntą dieną jis
atneš du purpeličius ar du jaunus ba-
landžius kunigui prie įėjimo į Susi-
tikimo Palapinę. ¹¹ Kunigas paaukos
vieną kaip auką už nuodėmę, o kitą –
kaip deginamąją auką ir atliks per-

maldavimą už jį, nes jis užsitraukė
kalnę per numirėlį. Tą pačią dieną jis
vėl pašvęs savo galvą, ¹² vėl paskirs
VIEŠPAČIUI nazyrato dienas ir at-
ves metinį avinėlį kaip atnašą už
nuodėmę. Ankstesnis laikas nebus
įskaitytas, nes pašvęstoji galva buvo
suteršta.

¹³ Tokios yra nazyro apeigos: tą die-
ną, kai jo pašventimo laikas baigiasi,
jis turi būti atvestas prie Susitikimo
Palapinės įėjimo. ¹⁴ Kaip savo dova-
ną VIEŠPAČIUI jis atves vieną sveiką
mitulę avių kaip deginamąją auką,
vieną sveiką mitulę avių kaip auką už
nuodėmę, vieną sveiką aviną kaip
bendravimo auką, ¹⁵ atneš pintinę ne-
raugintos duonos kepalų iš geriausių
miltų, įmaišytų aliejumi, neraugin-
tų, aliejumi apteptų plokštinių
drauge su javų ir liejamosiomis at-
našomis. ¹⁶ Visa kunigas atnašaus
VIEŠPATIES akivaizdoje, paaukos
jo auką už nuodėmę bei deginamąją
auką, ¹⁷ atnašaus aviną kaip bendra-
vimo auką VIEŠPAČIUI drauge su
neraugintos duonos pintine; kunigas
taip pat paaukos javų bei liejamąją
atnašą. ¹⁸ Tada nazyras nusiskus pa-
švęstą galvą prie įėjimo į Susitikimo
Palapinę ir, nunešęs plaukus nuo pa-
švęstos galvos, padės juos ant ugnies
po bendravimo auka.

¹⁹ Tada, kai jis bus nusiskutęs sa-
vo pašvęstą galvą, kunigas paims iš-
virtą avino mentę, vieną neraugintą
kepalą iš pintinės, vieną neraugintą
plokštainį ir padės juos nazyrai ant
delnų. ²⁰ Paskui kunigas pakylės juos
kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPA-
TIES akivaizdoje. Jie bus kunigui
šventa dalis drauge su siūbuojamo-
sios atnašos krūtine ir dovanos at-
našos mente. Po to nazyras gali gerti
vyną.

²¹Tokios tat yra įžadą darančio nazyro pareigos. Jo atnaša VIEŠPACIUI turi būti pagal nazyrato įžadą, neskaitant to, ką dar jis išgali duoti. Pagal tai, kokį įžadą jis bus padaręs, taip jis turi ir elgtis, vykdydamas savo pašventimo nuostatus.“

Kunigiškasis palaiminimas

²²VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ²³„Kalbėk Aaronui ir jo sūnums ir sakyk jiems: „Taip laiminsite izraelitus. Sakykite jiems:

²⁴VIEŠPATS telaimina ir tesaugo tave! / ²⁵VIEŠPATS tenušviečia tave savo veidu / ir tebūna tau maloningas! / ²⁶VIEŠPATS tepažvelgia į tave maloniai / ir tesuteikia tau ramybę!‘

²⁷Taip jie tars mano vardą izraelitams, ir aš juos palaiminsiu“.

Vadų atnašos

7 Tą dieną, kai Mozė baigė statyti Padangtę, patėpė ir pašventė ją su visu jos apstatymu, patėpė ir pašventė aukurą su visais jo reikmenimis, ² atnašas įteikė Izraelio vadai, būtent galvos jų protėvių namų, giminių vadai ir vadovavusieji su-rašytiesiems. ³ Atnašos, kurias jie atgabeno VIEŠPATIES akivaizdon, buvo šeši dengti vežimai ir dvylika jaučių – po vežimą nuo dviejų vadų ir po jautį nuo kiekvieno. Jos buvo įteiktos prie Padangtės.

⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: ⁵„Priimk jas iš jų Susitikimo Palapinės tarnybai ir atiduok levitams pagal jų tarnybą.“ ⁶ Mozė priėmė vežimus bei jaučius ir perdavė levitams. ⁷ Du vežimus ir keturis jaučius davė Geršono žmonėms pagal jų tarnybą, ⁸ o keturis vežimus ir

aštuonis jaučius – Merario žmonėms pagal jų tarnybą, kunigo Aaronso sūnaus Itamaro prižiūrimą. ⁹ O Kehato žmonėms nedavė jokio vežimo, nes jiems buvo pavesta rūpintis šventaisiais daiktais, kurie turėjo būti nešami ant pečių.

¹⁰ Vadai davė atnašas ir aukurai pašvesti tą dieną, kai jis buvo patėptas. Vadams prie aukuro įteikiant savo atnašas, ¹¹ VIEŠPATS tarė Mozei: „Teduoda jie savo atnašas aukurai pašvesti kasdien po vieną.“

¹² Pirmą dieną savo atnašą įteikė Aminadabo sūnus Nachšonas iš Judo giminės. ¹³ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ¹⁴ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ¹⁵ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ¹⁶ ožys aukai už nuodėmę ¹⁷ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Aminadabo sūnaus Nachsono atnaša.

¹⁸ Antrą dieną atnašą įteikė Isacharo vadas Netanelio sūnus Cuaras. Jis įteikė kaip savo atnašą sidabro dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių, ¹⁹ sidabro taurę, sveriančią septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilnus geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ²⁰ aukso lėkštę, sveriančią dešimt šekelių, pilną smilkalų, ²¹ jautuką, aviną ir mitulį avinėlių kaip deginamąją auką, ²² ožį kaip auką už nuodėmę ²³ ir du jaučius, penkis avinus, penkis ožius bei penkis mitulius avinėlius kaip bendravimo

auką. Tokia buvo Netanelio sūnaus Cuaro atnaša.

²⁴ Trečią dieną – Zabulono giminės vadas Helono sūnus Eliabas. ²⁵ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ²⁶ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ²⁷ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ²⁸ ožys aukai už nuodėmę ²⁹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Helono sūnaus Eliabo atnaša.

³⁰ Ketvirtą dieną – Rubeno giminės vadas Šedeūro sūnus Elicūras. ³¹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ³² aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ³³ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ³⁴ ožys aukai už nuodėmę ³⁵ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Šedeūro sūnaus Elicūro atnaša.

³⁶ Penktą dieną – Simeono giminės vadas Čūrišadajo sūnus Šelumielis. ³⁷ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ³⁸ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ³⁹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai,

⁴⁰ ožys aukai už nuodėmę ⁴¹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Čūrišadajo sūnaus Šelumielio atnaša.

⁴² Šeštą dieną – Gado giminės vadas Deuelio sūnus Eljasafas. ⁴³ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁴⁴ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁴⁵ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁴⁶ ožys aukai už nuodėmę ⁴⁷ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Deuelio sūnaus Eljasafas atnaša.

⁴⁸ Septintą dieną – Efraimo giminės vadas Amihudo sūnus Elišama. ⁴⁹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁵⁰ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁵¹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁵² ožys aukai už nuodėmę ⁵³ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Amihudo sūnaus Elišamos atnaša.

⁵⁴ Aštuntą dieną – Manaso giminės vadas Pedacūro sūnus Gamelielis. ⁵⁵ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁵⁶ aukso

lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁵⁷ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁵⁸ ožys aukai už nuodėmę ⁵⁹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Pedacūro sūnaus Gamelielio atnaša.

⁶⁰ Devintą dieną – Benjamino giminės vadas Gideonio sūnus Abidanas. ⁶¹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁶² aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁶³ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁶⁴ ožys aukai už nuodėmę ⁶⁵ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Gideonio sūnaus Abidano atnaša.

⁶⁶ Dešimtą dieną – Dano giminės vadas Amišadajo sūnus Ahiezeras. ⁶⁷ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁶⁸ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁶⁹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁷⁰ ožys aukai už nuodėmę ⁷¹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Amišadajo sūnaus Ahiezero atnaša.

⁷² Vienuoliką dieną – Ašero žmonių vadas Ochranos sūnus Pagielis. ⁷³ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasde-

šimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁷⁴ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁷⁵ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁷⁶ ožys aukai už nuodėmę ⁷⁷ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai.

⁷⁸ Dvyliką dieną – Naftalio žmonių vadas Enano sūnus Ahyra. ⁷⁹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, – ⁸⁰ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁸¹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁸² ožys aukai už nuodėmę ⁸³ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Enano sūnaus Ahyros atnaša.

⁸⁴ Tokia tat buvo pašventimo atnaša aukurui iš Izraelio vadų tą dieną, kai jis buvo pateptas: dvylika sidabro dubenų, dvylika sidabro taurių, ⁸⁵ kiekvienas dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, o kiekviena taurė – septyniasdešimt, iš viso sidabro indų buvo du tūkstančiai keturi šimtai šekelių pagal šventyklos šekelį; ⁸⁶ dvylika aukso lėkščių, pilnų smilkalų, kiekviena sverianti dešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, iš viso aukso lėkščių buvo šimtas dvidešimt šekelių; ⁸⁷ iš viso galvijų deginamajai aukai buvo dvylika jaučių, dvylika avinų, dvylika mitulių avinėlių drauge su jų javų atnaša ir dvylika ožių aukai už nuodėmę; ⁸⁸ iš viso galvijų bendravimo aukai buvo dvidešimt keturi jaučiai, šešias-

dešimt avinų, šešiasdešimt ožių ir šešiasdešimt mitulių avinėlių. Tokia buvo pašventimo atnaša aukurui po to, kai jis buvo pateptas.

⁸⁹ Kada tik Mozė įeidavo į Susitikimo Palapinę kalbėtis su VIEŠPAČIU, jis girdėdavo jam kalbant balsą nuo malonės sosto, kuris buvo ant Sandoros Skrynios tarp dviejų kerubų. Taip jis kalbėdavo jam.

Aukso žvakidė

8 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ² „Kalbėk Aaronui ir sakyk jam: ‘Kai dėsi žibintus, tepašviečia septynetas žibintų vietą žvakidės priekyje.’“ ³ Aaronas taip ir padarė. Jis įdėjo žibintus, kad apšviestų vietą žvakidės priekyje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ⁴ O žvakidė buvo šitaip padirbta: ji buvo kalstyto aukso dirbinys, nukalta nuo pat koto ligi vainiklapio pagal pavyzdį, kurį VIEŠPATS parodė Mozei. Taip jis padirbo žvakidę.

Levitų pašventimas

⁵ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ⁶ „Paimk levitus iš izraelitų ir apvalyk juos. ⁷ Štai ką turėsi daryti, kad juos apvalytum. Apšlakstyk juos apvalymo vandeniu, tepereina visą savo kūną skustuvu, teisiskalbia drabužius ir teapvalo save. ⁸ Tada jie tepaima jautuką ir geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, o tu paimsi kitą jautuką aukai už nuodėmę. ⁹ Atvesi levitus priešais Susitikimo Palapinę ir sušauksi visą izraelitų bendriją. ¹⁰ Tau atvedus levitus priešais VIEŠPATĮ, izraelitai uždės savo rankas ant levitų, ¹¹ o Aaro-

nas paaukos levitus kaip siūbuojamąją atnašą nuo izraelitų, kad jie atliktų VIEŠPATIES tarnybą. ¹² Dabar levitai uždės rankas jaučiams ant galvos, ir jis paaukos vieną kaip auką už nuodėmę, o kitą – kaip deginamąją auką permaldavimui už levitus. ¹³ Atvedęs levitus priešais Aaroną ir jo sūnus, paaukosi juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPAČIUI.

¹⁴ Taip atskirsi levitus nuo kitų izraelitų, kad jie būtų mano. ¹⁵ Pas-kui levitai gali eiti atlikti tarnybą Susitikimo Palapinėje. Tu juos apvarei ir paaukojai kaip siūbuojamąją atnašą, ¹⁶ nes jie iš izraelitų pašvęsti man besalygiškai. Aš juos pasiėmiau vietoj visų, kurie atveria iščias, visų izraelitų pirmagimių, ¹⁷ nes visi izraelitų pirmagimiai – žmonių ir gyvulių pirmagimiai – yra mano. Aš juos pašvenčiau sau nuo tos dienos, kurią ištikau pirmagimius Egipto žemėje. ¹⁸ Aš pasiėmiau levitus vietoj visų izraelitų pirmagimių. ¹⁹ Be to, aš daviau levitus iš izraelitų kaip dovaną Aaronui ir jo sūnams, kad tarnautų už izraelitus prie Susitikimo Palapinės ir atliktų permaldavimą už izraelitus, idant neišliktų izraelitų kokia rykštė užėjimą per arti prie šventyklos.“

²⁰ Mozė ir Aaronas bei visa izraelitų bendrija taip ir pasielgė su levitais. Izraelitai elgėsi su levitais, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. ²¹ Levitai apsivalė nuo nuodėmės ir išsiskalbė drabužius. Tada Aaronas paaukojo juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje; Aaronas už juos atliko permaldavimą jiems apvalyti. ²² Po to levitai įėjo į Susitikimo Palapinę eiti savo tarnybos Aaronui ir jo sūnų prižiū-

rimi. Kaip VIEŠPATS buvo Mozei dėl levitų įsakęs, taip jie ir padarė.

²³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁴ „Štai levitų nuostatai: nuo dvidešimt penkerių metų ir vyresni jie pradės atlikinėti pareigas Susitikimo Palapinės tarnyboje; ²⁵ sulaukę penkiasdešimt metų, pasitrauks iš tarnybos pareigų ir daugiau nebetrans. ²⁶ Jie gali padėti savo broliams Susitikimo Palapinėje eiti pareigas, bet tarnybos nebeatliks. Taip elgsiesi su levitais, skirstydamas jiems pareigas.“

Pascha

9 VIEŠPATS kalbėjo Mozei Sinajaus dykumoje antrųjų metų pirmą mėnesį po jų išėjimo iš Egipto, tardamas: ² „Teatnašauja izraelitai Paschą nustatytu laiku. ³ Šio mėnesio keturioliką dieną temstant atnašausite ją nustatytu laiku, atnašausite ją pagal visus įstatus ir apeigas.“ ⁴ Tad Mozė paliepė izraelitams atnašauti Paschą, ⁵ ir jie atnašavo pirmo mėnesio keturioliką dieną temstant Sinajaus dykumoje. Izraelitai visa padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁶ Atsitiko taip, kad buvo žmonių, kurie tapo nešvarūs dėl prisilietimo prie numirėlio ir negalėjo tą dieną atnašauti Paschos. Tą pačią dieną jie atskubėjo pas Mozė ir Aaroną ⁷ ir sakė jiems: „Nors ir esame nešvarūs dėl prisilietimo prie numirėlio, kodėl gi mums turi būti neleidžiama aukoti nustatytu laiku VIEŠPATIES atnašą drauge su kitais izraelitais?“

⁸ Mozė atsakė jiems: „Palaukite, leiskite man išgirsti, ką VIEŠPATS įsakys.“

⁹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰ „Kalbėk izraelitams, sakyda-

mas: ‘Jei kas nors iš jūsų ar iš jūsų palikuonių taptų nešvarus, paliesdamas numirėlį, ar būtų tolimoje kelionėje, vis dėlto galės atnašauti Paschą VIEŠPAČIUI. ¹¹ Jie atnašaus ją antro mėnesio keturioliką dieną, temstant; jie valgys avinėlį su nerauginta duona ir karčiosiomis žolėmis. ¹² Nieko iš jo nepaliks ligi ryto, nesulaužys jokio kaulo. Jie atnašaus jį pagal Paschos apeigas. ¹³ Bet jei kas nors, būdamas švarus ir ne kelionėje, susilaikytų atnašauti Paschą, jis bus atskirtas nuo tautos, nes neatnašavo VIEŠPAČIUI aukos nustatytu laiku. Tas žmogus turės pakelti savo nuodėmės padarinius. ¹⁴ Jei ateivis, gyvenantis tarp jūsų, norėtų atnašauti Paschą VIEŠPAČIUI, jis tai turi daryti pagal Paschos nuostatus ir apeigas. Abiem – ateiviui ir krašto piliečiui – apeigos bus tos pačios“.

Debesis viršum Padangtės

¹⁵ Tą dieną, kai buvo pastatyta Padangtė, debesis apdengė Padangtę, Sandoros Palapinę. O nuo vakaro ligi ryto jis buvo viršum Padangtės tarsi ugnis. ¹⁶ Taip būdavo nuolat: dieną ją dengdavo debesis, o naktį pasidarydavo tarsi ugnis. ¹⁷ Kai tik debesis pakildavo nuo Padangtės, izraelitai leisdavosi kelionėn ir toje vietoje, kur debesis sustodavo, įsirengdavo stovyklą.

¹⁸ VIEŠPAČIUI įsakius, izraelitai iškeliaudavo ir, VIEŠPAČIUI įsakius, įsirengdavo stovyklą. Kol debesis laikydavosi viršum Padangtės, tol jie pasilikdavo stovykloje. ¹⁹ Net jeigu debesis pasilikdavo viršum Padangtės daug dienų, izraelitai pakludavo VIEŠPAČIUI ir nekeliaudavo. ²⁰ Tačiau kartais debesis

pasilikdavo viršum Padangtės tik keletą dienų. VIEŠPATIES įsakymu jie statydavosi palapines ir VIEŠPATIES įsakymu iškeliavdavo. ²¹ Kartais debesis pasilikdavo tik nuo vakaro ligi ryto; kai debesis pakildavo ryto metą, jie leisdavosi kelionėn. Dieną ar naktį, kai tik debesis pakildavo, jie iškeliavdavo. ²² Ar porą dienų, ar mėnesį, ar ilgesnį laiką debesis lūkuriuodavo viršum Padangtės, izraelitai pasilikdavo stovykloje ir neiškeliavdavo, bet kai tik jis pakildavo, jie leisdavosi į kelionę. ²³ VIEŠPAČIUI įsakius, jie įsirengdavo stovyklą ir, VIEŠPAČIUI įsakius, leisdavosi į kelionę. Jie laikėsi VIEŠPATIES įsakymo, paklusdami VIEŠPAČIUI per Možę.

Sidabro trimitai

10 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Pasidirbk du trimitus; padirbsi juos iš kalstyto sidabro. Panaudosi juos bendrijai sušaukti ir stovyklų gretoms kelionei parengti. ³ Sugaudus abiem trimitams, visa bendrija rinksis pas tave prie Susitikimo Palapinės įėjimo. ⁴ Sugaudus tik vienam, pas tave rinksis vadai – Izraelio giminų galvos. ⁵ Kai pirmą kartą sutrimituosite pavoju, pakils į kelionę stovyklų gretos rytų pusėje; ⁶ kai antrą kartą sutrimituosite pavoju, pakils į kelionę stovyklų gretos pietų pusėje. Pavojus turi būti skelbiamas, kai tik jie turi leisti į kelionę. ⁷ O kai turi būti sušaukta bendrija, trimituosite, bet pavojaus neskelsite. ⁸ Aarono sūnūs, kunigai, pūs trimitus. Tai bus amžinas įstatas visoms jūsų kartoms. ⁹ Kai žygiuosite į karą savo krašte su jus engiančiu priešu, trimitais skelbsi-

te pavoju, kad būtumėte prisiminti VIEŠPATIES, jūsų Dievo, ir išgelbėti nuo priešu. ¹⁰ Taip pat ir džiugėsio dienomis – jūsų nustatytomis šventėmis, jaunaties dienomis – pūs site trimitus prie savo deginamųjų atnašų ir bendravimo aukų. Jie primins jus VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui. Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.“

Iškeliavimas iš Sinajaus

¹¹ Antrųjų metų antro mėnesio dvidešimtą dieną debesis pakilo nuo Sandoros Padangtės, ¹² ir izraelitai, tarpais sustodami, leidosi į kelionę iš Sinajaus dykumos. Debesis sustojo Parano dykumoje.

¹³ Pirmą kartą jie leidosi į kelionę, vykdydami VIEŠPATIES įsakymą, duotą per Možę. ¹⁴ Judo stovykla su savo ženkle greta po gretos pajudėjo pirmoji. Aminadabo sūnus Nachšonas vedė jos gretas. ¹⁵ Cuaro sūnus Netanelis vedė Isacharo giminės gretas; ¹⁶ o Helono sūnus Eliabas – Zabulono giminės gretas.

¹⁷ Išardžius Padangtę, į kelionę leidosi Geršono ir Merario žmonės, Padangtės nešėjai. ¹⁸ Po to pajudėjo Rubeno stovykla su savo ženkle greta po gretos. Šedeūro sūnus Elicūras vedė jos gretas. ¹⁹ Čūrišadajo sūnus Šelumielis vedė Simeono giminės gretas, ²⁰ o Reuelio sūnus Eljasafas – Gado giminės gretas.

²¹ Tada leidosi į kelionę Kehato žmonės, šventųjų daiktų nešėjai. Dar jiems neatkeliavus, Padangtė vėl buvo pastatyta. ²² Po to pajudėjo Efraimo stovykla su savo ženkle greta po gretos. Amihudo sūnus Elišama vedė jos gretas. ²³ Pedacūro sūnus Gamelielis vedė Manaso giminės gretas, ²⁴ o Gideo-

nio sūnus Abidanas – Benjamino giminės gretas.

²⁵ Galop kaip visų stovyklų užnugaris pajudėjo su savo ženklu greta po gretos Dano stovykla. Amišadajo sūnus Ahiezeras vedė jos gretas.

²⁶ Ochrano sūnus Pagielis vedė Ašero giminės gretas, ²⁷ o Enano sūnus Ahyra – Naftalio giminės gretas.

²⁸ Tokia buvo izraelitų žygio tvarka greta po gretos, kai jie leidosi į kelionę.

²⁹ Mozė tarė Hobabui, savo uošvio Reuelio Midjaniečio sūnui: „Keliaujame ton vieton, apie kurią VIEŠPATS yra pasakęs: 'Duosiu ją jums.' Eikš su mumis! Mes būsime tau dosnūs, nes VIEŠPATS pažadėjo būti dosnus Izraeliui.“ ³⁰ Bet šis atsakė: „Ne, aš neisiu. Verčiau grįšiu į gimtąjį kraštą pas savo giminės.“ ³¹ Mozė tarė: „Prašau mūsų nepalikti, nes tu žinai, kur dykumoje turėtume įsirengti stovyklą. Būsi mūsų akys!“ ³² Be to, jeigu eisi su mumis, ką gero VIEŠPATS mums daro, tą pat mes tau darysime.“

³³ Tad jie nužygiavo nuo VIEŠPATIES kalno trejeto dienų kelią. Sandoros Skrynia keliavo jų priekyje per tą trejeto dienų kelionę, ieškodama vietos sustoti poilsio. ³⁴ Jiems iškeiliavus, dieną VIEŠPATIES debesis buvo viršum jų.

³⁵ Kai tik Sandoros Skrynia būdavo pakeliama kelionei, Mozė sakydavo:

„Pakilk, VIEŠPATIE! / Tebūna išsklaidyti tavo priešai, / tebėga nuo tavo veido tie, kurie tavęs nepakenčia!“

³⁶ O kai tik ji būdavo padedama poilsio, jis sakydavo:

„Sugrižk, VIEŠPATIE, / prie nesuskaitomų Izraelio tūkstančių!“

11 Atsitiko taip, kad žmonės pradėjo karčiai murmėti prieš VIEŠPATĮ dėl savo nelaimių. VIEŠPATS tai išgirdo ir užsidegė pykčiu. Tada VIEŠPATIES ugnis suliepsnojo prieš juos, sunaikindama stovyklos pakraščius. ² Žmonės šaukėsi Mozės. Mozė meldėsi VIEŠPATIUI, ir ugnis užgeso. ³ Ta vieta buvo pavadinta Tabera, nes ten VIEŠPATIES ugnis buvo užsidegusi prieš juos.

⁴ Tarp jų buvę valkatos buvo apimti godaus alkio. Ir izraelitai vėl ėmė verkti ir kalbėti: „Kas duos mums mėsos pavalgyti? ⁵ Atsimename žuvis, kurias Egipte dykai valgydavome, agurkus, melionus, porus, svogūnus ir česnakus. ⁶ Mūsų stempelės susitraukė! Visiškai nieko nėra! Vien maną temato mūsų akys.“

⁷ Mana buvo panaši į koriandro sėklą, ir jos spalva buvo tarsi bdelio sakų. ⁸ Žmonės vaikščiodavo po apylinę, rinkdavo ją, maldavo girnomis ar trindavo grūstuve, virdavo puode ir darydavo plokštinius. Jos skonis buvo panašus į plokštinių su aliejumi. ⁹ Naktį, krinant rasai, su ja iškrisdavo ir mana.

¹⁰ Mozė girdėjo žmones verkiant, šeimą po šeimos, visus prie savo palapinių angos. VIEŠPATS užsidegė pykčiu, o Mozė kamavosi. ¹¹ „Kodėl taip blogai elgiesi su savo tarnu? – klausė Mozė VIEŠPATĮ. – Kodėl neradau malonės tavo akyse, kad užkrovei ant manęs visų šių žmonių našta? ¹² Argi aš pradėjau visą šią tautą? Nejau aš juos pagimdžiau, kad turėtum man sakyti: 'Nešk juos ant rankų, kaip kad žindyvė nešioja nenujunkytą kūdikį', – į kraštą, kurį prisiekdamas pažadėjai jų protėviams? ¹³ Iš kurgi imsiu mėsos visiems šioms žmonėms? Juk jie pas

mane eina, verkia ir sako: 'Duok mums mėsos pavalgyti!' ¹⁴ Aš vienas nepajėgiu nešti visų šių žmonių, nes jie man per sunkūs. ¹⁵ Jei tu taip su manimi elgsiesi, verčiau užmušk mane; maldauju – jei radau malonę tavo akyse, – kad daugiau nebematyčiau savo nelaimės.“

Septyniasdešimt seniūnų

¹⁶ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Parink man septyniasdešimt Izraelio seniūnų – vyrų, kuriuos laikai žmonių seniūnais ir apskaitininkais, – ir atvesk juos prie Susitikimo Palapinės. Teužima jie ten savo vietą drauge su tavimi. ¹⁷ Aš nužengsiu ir su tavimi kalbėsiuosi, paimsiu tave gaubiančios dvasios ir suteiksiu jos jiems. Jie neš žmonių našta su tavimi, kad tau nebereikėtų visą vienam nešti. ¹⁸ O žmonėms sakyk: 'Pašvęskite save rytui ir turėsite mėsos valgyti, nes verkšlenote, VIEŠPACIUI girdint, sakydami: 'Kas duos mums mėsos pavalgyti? Egipte tikrai mums buvo geriau! Todėl VIEŠPATS duos jums mėsos valgyti. ¹⁹ Valgysite ne tik vieną ar dvi, ar penkias, ar dešimt, ar dvidešimt dienų, ²⁰ bet visą mėnesį, kol nebenorėsite nė pauostyti ir kol jums neįgris, nes atmetėte VIEŠPATĮ, esantį tarp jūsų, ir verkšlenote prieš jį, sakydami: 'Ak, kam mes išėjome iš Egipto!'“ ²¹ Bet Mozė tarė: „Tauta, kuri yra su manimi, turi šešis šimtus tūkstančių pėsčių vyrų, o tu sakai: 'Aš duosiu jiems pakankamai mėsos valgyti visą mėnesį.' ²² Argi yra tiek avių kaimenių ir galvijų bandų jiems paskersti? Argi yra jūroje tiek žuvų jiems pagauti?“ ²³ VIEŠPATS Mozei atsakė: „Nejau VIEŠPATIES

ranka tokia trumpa? Tu tuojuu pamatysi, ar mano žodis įvyks ar ne.“

Seniūnų dvasia

²⁴ Tad Mozė išėjo ir perdavė žmonėms VIEŠPATIES žodžius. Jis parinko septyniasdešimt seniūnų iš žmonių ir pastatė juos prie Padangtės. ²⁵ Tada VIEŠPATS nužengė debesyje, kalbėjosi su juo, paėmė dalį jį gaubusios dvasios ir suteikė jos septyniasdešimčiai seniūnų. Dvasiai ant jų nusileidus ilsėtis, jie ėmė pranašauti. Bet vėliau jie daugiau nebepranašavo.

²⁶ Du vyrai, vienas vardu Eldadas, kitas vardu Medadas, buvo pasilikę stovykloje, tačiau dvasia nusileido ant jų ilsėtis. Jie buvo tarp įrašytųjų į sąrašą, bet nebuvo nuėję prie Padangtės, užtat pranašavo stovykloje. ²⁷ Kai vienas vaikinai, atbėgęs pas Mozė, pranešė: „Eldadas ir Medadas pranašauja stovykloje“, ²⁸ Nūno sūnus Jozuė, Mozės padėjėjas ir vienas jo rinktinių vyrų, tarė: „Mano viešpatie Moze, uždrausk jiems!“ ²⁹ Bet Mozė atsakė jam: „Ar tu dėl manęs pavydi? Tebūna visi VIEŠPATIES žmonės pranašai, tesuteikia VIEŠPATS savo dvasios visiems!“ ³⁰ Tuomet Mozė ir Izraelio seniūnai sugrįžo į stovyklą.

Putpelės

³¹ Tuo tarpu pakilo VIEŠPATIES siųstas vėjas, atpūtė nuo jūros putpelių ir nubloškė jas šalia stovyklos, maždaug dienos kelionės nuotoliu vienoje pusėje ir dienos kelionės nuotoliu kitoje pusėje, visur aplinkui stovyklą, maždaug poros uolekčių sluoksniu ant žemės. ³² Žmonės buvo

ant kojų visą tą dieną bei naktį ir rytojaus dieną, rinkdami putpeles. Net tas, kuris mažiausiai surinko, turėjo dešimt homerų. Tada jie išskleidė jas visur aplink stovyklą. ³³ Bet mėšai tebesant jiems tarp dantu, net dar jos nesukramčius, išiliepsnojo VIEŠPATIES pyktis ant žmonių, ir VIEŠPATS ištiko juos labai skaudžia rykšte. ³⁴ Užtat ta vieta buvo pavadinta Kibrot Taava, nes ten buvo palaidoti žmonės, pasidavę godumui.

³⁵ Nuo Kibrot Taavos žmonės nukeliavo į Hacerotus.

Priekaištavimai Mozei

12 Jiems esant Hacerotuose, Mirjama ir Aaronas kalbėjo prieš Mozę dėl jo kušitės žmonos, kurią buvo vedęs, nes jis iš tikrųjų buvo vedęs kušitę. ² Jie sakė: „Argi VIEŠPATS tik per Mozę kalbėjo? Argi jis nekalbėjo ir per mus?“ VIEŠPATS tai išgirdo. ³ O Mozė buvo labai kuklus žmogus, kuklesnis už bet ką kitą visoje žemėje. ⁴ Ūmai VIEŠPATS pašaukė Mozę, Aaroną ir Mirjamą: „Ateikite visi trys prie Susitikimo Palapinės.“ Jiems atėjus, ⁵ VIEŠPATS nužengė debesies stulpe, sustojo prie Padangtės įėjimo ir sušuko: „Aaronai ir Mirjama!“ O kai jiedu prisiartinę, ⁶ jis tarė:

„Prašau klausytis mano žodžių! / Jei tarp jūsų būtų pranašas, / aš apsierekščiau jam regėjime, / aš kalbėčiau jam sapne. / ⁷ Bet ne toks yra mano tarnas Mozė: / jam patikėti visi mano namai. / ⁸ Su juo aš kalbu tiesiogiai, / aiškiai, ne mįslėmis. / Jis mato patį VIEŠPATĮ.

Tad kodėl nebijote kalbėti prieš mano tarną Mozę?“ ⁹ Vis dar pykčio ant jų apimtas, VIEŠPATS nuėjo.

01

Mirjamos raupsai

¹⁰ Debesiui nuo Padangtės pasitraukus, Mirjama stovėjo balta kaip sniegas – raupsuota*. Aaronas atsiskuko į Mirjamą ir pamatė, kad ji susirgusi raupsais. ¹¹ Jis tarė Mozei: „Ak, mano viešpatie, prašyčiau nebausti mūsų už nuodėmę, kurią taip kvailai padarėme! ¹² Neleisk jai tapti tarsi negyvu gemalu, išeinančiu iš motinos iščių pusiau sunaikintu kūnu.“ ¹³ Mozė šaukėsi VIEŠPATIES, tardamas: „O, Dieve, maldauju, išgydyk ją!“ ¹⁴ Bet VIEŠPATS atsakė Mozei: „Jei jos tėvas būtų spjovęs jai į veidą, argi ji nebūtų turėjusi gėdytis septynetą dienų? Tebūna ji uždaryta už stovyklos septynetą dienų. Tik tada ji galės būti sugrąžinta atgal.“ ¹⁵ Taigi Mirjama buvo uždaryta už stovyklos septynias dienas. Žmonės nesileido į kelionę, kol Mirjama nebuvo sugrąžinta atgal. ¹⁶ Paskui žmonės iškeliavo iš Hacerotų ir pasistatė stovyklą Parano dykumoje.

Žvalgai siunčiami į Kanaaną

13 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Siųsk vyrus išžvalgyti Kanaano kraštą, kurį aš duodu izraelitams. Pasiųsk po vieną vyrą iš kiekvieno jų protėvių giminės; kiekvienas jų turi būti giminės vadas. ³ VIEŠPATIES įsakymu Mozė išsiuntė juos iš Parano dykumos. Vissi jie buvo vadovaujantys vyrai tarp izraelitų. ⁴ Štai jų vardai: iš Rubeno

giminės – Zakūro sūnus Šamūva, ⁵ iš Simeono giminės – Horio sūnus Šafatas, ⁶ iš Judo giminės – Jefunės sūnus Kalebas, ⁷ iš Isacharo giminės – Juozapo sūnus Igalas, ⁸ iš Efraimo giminės – Nūno sūnus Ozėjas, ⁹ iš Benjamino giminės – Rafuvo sūnus Paltis, ¹⁰ iš Zabulono giminės – Sodžio sūnus Gadielis, ¹¹ iš Juozapo giminės, tai yra Manaso giminės, – Susio sūnus Gadis, ¹² iš Dan giminės – Gemalio sūnus Amielis, ¹³ iš Ašero giminės – Mykolo sūnus Setūras, ¹⁴ iš Naftalio giminės – Vofsio sūnus Nachbis, ¹⁵ iš Gado giminės – Machio sūnus Geuelis. ¹⁶ Tie buvo vardai vyrų, kuriuos Mozė siuntė išžvalgyti krašto. O Nūno sūnų Ozėją Mozė pavadino Jozue.

¹⁷ Siųsdamas juos išžvalgyti Kanaano krašto, Mozė tarė: „Kilkite aukštyn į Negebą ir užkopkite į krašto aukštumas. ¹⁸ Apžiūrėkite kraštą, į ką jis panašus. Ar jame gyvenantys žmonės stiprūs, ar silpnai, ar jų mažai, ar daug? ¹⁹ Ar kraštas, kuriame jie gyvena, geras, ar blogas? Ar miestai, kuriuose jie gyvena, neturi sienų, ar yra įtvirtinti? ²⁰ Ar žemė derlinga, ar skurdi, ar yra joje medžių, ar ne? Būkite drąsūs ir parneškite šį tą iš krašto vaisių.“ Tuomet buvo ankstyvųjų vynuogių metas.

²¹ Jie iškeliavo ir išžvalgė kraštą nuo Cino dykumos ligi Rehobo prie Lebo Hamato. ²² Jie pakilo į Negebą ir nuėjo į Hebroną, kur gyveno anakiečiai Ahimanas, Šešajas ir Talmajas. (Hebronas buvo įkurtas septyneriais metais anksčiau negu Coanas Egipte.) ²³ Pasiekę Eškolo slėnį, nusikirto ten vynmedžio šaką su viena vynuogių keke, kurią ant karties nešė du vyrai. Jie nešėsi ir granatmedžio obuolių bei figų. ²⁴ Ta vieta

buvo pavadinta Eškolo slėniu pagal kekę, kurią izraelitai ten nusikirto.

Žvalgai grįžta iš Kanaano

²⁵ Praslinkus keturiasdešimt dienų, jie sugrįžo iš krašto žvalgybos. ²⁶ Atėję tiesiai pas Mozę ir Aaroną bei visą izraelitų bendriją į Kadešą Parano dykumoje, jie papasakojo jiems bei visai bendrijai ir parodė jiems krašto vaisius. ²⁷ Jie papasakojo Mozėi: „Mes nuėjome į kraštą, į kurį mus siuntei. Tikrai jis pienu ir medumi teka. Štai jo vaisiai. ²⁸ Tačiau žmonės, gyvenantys krašte, yra stiprūs, miestai įtvirtinti ir didžiuliai. Be to, mes matėme ten ir Anako palikuonis. ²⁹ Amalekiečiai gyvena Negebo krašte; hetitai, jebusiečiai ir amoritai gyvena krašto aukštumose, o kanaaniečiai gyvena prie jūros ir palei Jordaną.“

³⁰ Kalebas nutildė žmones, murejusius prieš Mozę, ir tarė: „Keliaukime tučiuojau ir užimkime jį, nes tikrai galime juos nugalėti.“ ³¹ Tada vyrai, kurie buvo eję su juo, sakė: „Mes nepajėgsime tų žmonių pulti, nes jie už mus stipresni.“ ³² Taigi jie primelavo izraelitams apie kraštą, kurį buvo išžvalgę, sakydami: „Kraštas, kurį perejome ir išžvalgėme, yra kraštas, kuris suryja savo gyventojus. Visi žmonės, kuriuos ten matėme, yra aukštaūgiai. ³³ Tenai matėme tikrų milžinų (anatiečiai kilę iš milžinų), o mes jautėmės kaip žiogai. Taip mes jiems ir atrode.“

Izraelitų maištas

14 Visa bendrija ėmė aimanuoti nesavais balsais; žmonės nesiliovė verkę visą tą naktį. ² Visi

izraelitai murmėjo prieš Mozę ir Aaroną. „Verčiau būtume mirę Egipto žemėje! – sakė visa bendrija. – Arba verčiau mirtume šioje dykumoje! ³ Kodėl VIEŠPATS veda mus į tą kraštą žūti nuo kalavijo? Mūsų žmonos ir mažyliai taps grobiu! Argi nebūtų mums geriau eiti atgal į Egiptą?“ ⁴ Jie sakė vieni kitiems: „Pasi-skirkime vadą ir grįžkime į Egiptą.“

⁵ Tuomet Mozė ir Aaronas puolė kniūbsti prieš visą susirinkusią izraelitų bendriją. ⁶ O Nūno sūnus Jozuė ir Jefunės sūnus Kalebas, būvę tarp žvalgiusiųjų kraštą, persiplėšė drabužius ⁷ ir kreipėsi į izraelitų bendriją: „Kraštas, kurį mes perėjome ir išžvalgėme, yra nepaprastai gera šalis. ⁸ Jei VIEŠPATS bus mums malonus, jis mus nuves į tą kraštą ir duos mums žemę, tekančią pienu ir medumi. ⁹ Tik nemaištaukite prieš VIEŠPATĮ! Nebijokite to krašto žmonių, nes jie mums yra tik duona!“ Jų apsauga paliko juos, o VIEŠPATS yra su mumis. Nebijokite jų!“ ¹⁰ Visai bendrijai ėmus grasinti užmušti juos akmenimis, VIEŠPATIES šlovė pasirodė visiems izraelitams prie Susitikimo Palapinės.

Mozė meldžiasi už tautą

¹¹ VIEŠPATS Mozei tarė: „Kiek ilgai ši tauta niekins mane? Kiek ilgai, nepaisydama visų ženklų, kuriuos jiems padariau, atsisakinės pasitikėti manimi? ¹² Ištiksiu juos maru ir išsižadėsiu jų. Padarysiu iš tavęs tautą gausesnę ir galingesnę negu jie.“

¹³ Bet Mozė tarė VIEŠPAČIUI: „Kai egiptiečiai, iš kurių išvedei šią

tautą savo galybe, apie tai išgirs, ¹⁴ jie papasakos šio krašto gyventojams. Jie girdėjo, kad tu, VIEŠPATIE, esi šioje tautoje, nes tu, VIEŠPATIE, esi regimas veidu į veidą, kai tavo debesys ilsisi viršum jų, kai tu eini pirmą jų debesies stulpę dieną ir ugnies stulpę naktį. ¹⁵ Jei išžudytum visus šiuos žmones iki vieno, tautos, girdėjusios apie tave, sakytų: ¹⁶ „Dėl to, kad nepajėgė nuvesti šios tautos į kraštą, kurį buvo prisiekęs jiems duoti, VIEŠPATS išžudė juos dykumoje.“ ¹⁷ Todėl maldauju – tebūna mano Viešpaties galybė tokia didinga, kaip pareiškėi, tardamas:

¹⁸ „VIEŠPATS yra lėtas pykti, / gausus gerumo, / atleidžiantis kaltę ir nusižengimą, / tačiau nepaliekančias kaltųjų be bausmės / ir baudžiantis vaikus už tėvų kaltę / ligi trečios ir ketvirtos kartos.“

¹⁹ Atleisk, maldauju, šios tautos kaltę dėl savo ištikimos meilės didybės, kaip atleidai šiai tautai nuo Egipto iki čia.“

²⁰ Tada VIEŠPATS tarė: „Aš atleidiu, kaip tu prašai. ²¹ Kaip aš gyvas ir kaip visa žemė pilna VIEŠPATIES šlovės, ²² nė vienas tų žmonių, kurie matė mano šlovę ir ženklus, padarytus Egipte bei dykumoje, ir vis dėlto mane bandė šiuos dešimt kartų ir neklaūsė mano balso, ²³ nematys krašto, kurį aš prisiečiau duoti jų protėviams. Nė vienas tų, kurie mane paniekino, jo nematys. ²⁴ Bet savo tarną Kalebą, kadangi jis buvo įkvėptas kitokios dvasios ir liko man ištikimas, aš įvesiu į kraštą, į kurį jis buvo nuėjęs, ir jo palikuonys jį paveldės. ²⁵ Dabar amalekiečiai ir kanaaniečiai gyvena slėniuose. Tad

^{14,9a} T.y. juos galima lengvai praryti.

pakilkite rytoj ir leiskitės į kelionę per dykumą Nendrių jūros keliu.“

²⁶ VIEŠPATS dar kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ²⁷ „Kiek ilgai ši nedora bendrija murmės prieš mane? Aš atkreipiau dėmesį į izraelitų murmėjimus prieš mane. ²⁸ Sakyk jiems: ‘Kaip aš gyvas, – sako VIEŠPATS, – padarysiu jums, ką girdėjau jus sakant. ²⁹ Jūsų lavonai supus šioje dykumoje. Iš visų jūsų, kurie buvote įskaityti surašyme, nuo dvidešimt metų ir vyresnių, murmėjusių prieš mane, ³⁰ nė vienas neižengs į kraštą, kuriame prisiekiau jus apgyvendinti, išskyrus Jefunės sūnų Kalebą ir Nūno sūnų Jozuę. ³¹ Tačiau jūsų mažyliai, kurie, jūs sakėte, bus pagrobti, aš nuvesiu; jie pažins kraštą, kurį jūs paniekinote. ³² O jūsų lavonai supus šioje dykumoje. ³³ Jūsų vaikai klijos po dykumą keturiasdešimt metų ir kentės dėl jūsų neištikimumo, kol jūs visi ligi vieno neatgulsite negyvi dykumoje. ³⁴ Keturiasdešimt dienų praleidote žvalgydami kraštą, keturiasdešimt metų kentėsite už savo kaltę: metus už kiekvieną dieną. Taip jūs pažinsite mano apmaudą.’ ³⁵ Aš, VIEŠPATS, kalbu! Tikrai taip padarysiu visai šiai nedorai bendrijai, susimokiusiai prieš mane. Šioje dykumoje visi ligi vieno ras galą, čia jie išmirs.“

³⁶ Taigi vyrai, kuriuos Mozė buvo pasiuntęs išžvalgyti krašto ir kurie, meluodami apie kraštą, padarė, kad visa bendrija murmėtų prieš jį, ³⁷ tie vyrai, kurie paskleidė melus apie kraštą, mirė nuo maro VIEŠPATIES akivaizdoje. ³⁸ Tik Nūno sūnus Jozuė ir Jefunės sūnus Kalebas išliko gyvi iš tų, kurieėjo išžvalgyti krašto.

Bandymas įsiveržti į Kanaaną

³⁹ Kai Mozė pakartojo šiuos žodžius visiems izraelitams, žmonės buvo širdgelos apimti. ⁴⁰ Atsikėlę anksti rytą, jie leidosi krašto kalnagūbrių link, sakydami: „Mes čia! Esame pasirengę eiti į vietą, apie kurią VIEŠPATS kalbėjo, nes iš tikrųjų nusidėjome.“ ⁴¹ Bet Mozė sakė: „Kodėl norite vėl nusizengti VIEŠPATIES įsakymui? Žygis nebus sėkmingas. ⁴² Neikite, nes VIEŠPATS ne su jumis. Jei eisite, būsite priešų sumušti. ⁴³ Juk amalekiečiai ir kanaaniečiai pastos ten jums kelia, ir krisite nuo kalavijo. Kadangi nusigrėžėte nuo VIEŠPATIES, VIEŠPATS nebus su jumis.“ ⁴⁴ Bet jie, pasitikėdami savimi, žygiavo į krašto aukštumų gūbrius, nors VIEŠPATIES Sandoros Skrynia ir Mozė nebuvo pasijudinę iš stovyklos. ⁴⁵ Kalnų aukštumose gyvenę amalekiečiai ir kanaaniečiai nusileido iš aukštumų ir sumušė juos, vydamiesi net ligi Hormos.

Papildomi nuostatai dėl aukų

15 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk: ‘Kai įžengsite į kraštą, kurį jums duodu gyventi, ³ ir duosite ugninę atnašą VIEŠPAČIUI iš jaučių bandos ar avių kaimenės, deginamąją ar kitokią auką, vykdydami įžadą ar kaip geros valios atnašą, ar jūsų nustatytų šventių metu, norėdami pateikti malonų kvapą VIEŠPAČIUI, ⁴ duodantis tokia atnašą VIEŠPAČIUI turės duoti ir javų atnašą – vieną dešimtadalį efos geriausių miltų, įmaišytų ketvirtadaliu hino aliejaus. ⁵ Be to, su degi-

namaja ar kitokia auka atnašausi ketvirtadalį hino vyno kaip liejamąją atnašą su kiekviena avimi. ⁶ Su avinu atnašausi javų atnašą: du dešimtadalius efos geriausių miltų, įmaišytų trečdaliu hino aliejaus, ⁷ ir trečdalį hino vyno kaip malonaus kvapo liejamąją atnašą VIEŠPAČIUI. ⁸ Jei atnašautum jautį kaip deginamąją auką ar kaip kitokią auką, vykdydamas įžadą ar kaip bendravimo auką VIEŠPAČIUI, ⁹ duosi su jaučiu javų atnašą – tris dešimtadalius efos geriausių miltų, įmaišytų puse hino aliejaus, ¹⁰ taip pat duosi kaip liejamąją atnašą pusę hino vyno, malonaus kvapo ugnines atnašas VIEŠPAČIUI.

¹¹ Taip bus daroma su kiekvienu jaučiu, avinu, avinėliu ar ožiu. ¹² Koks skaičius šių atnašų, toks turi būti ir skaičius javų bei liejamųjų atnašų.

¹³ Kiekvienas namiškis izraelitas, aukodamas ugnines malonaus kvapo atnašas VIEŠPAČIUI, aukos jas taip. ¹⁴ Jei ateivis, gyvenantis su jumis ar jūsų palikuonimis norėtų paaukoti malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI, kaip jūs darote, taip ir jis tedaro. ¹⁵ Visai bendruomenei bus vienas įstatas, jums ir apsigyvenusiam ateiviui, amžinas įstatas per jūsų kartas. VIEŠPATIES akivaizdoje jūs ir ateivis būsite vienodi. ¹⁶ Jūs ir ateivis, gyvenantis su jumis, turės tas pačias apeigas ir tą patį įstatą.“

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁸ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: Įėję į kraštą, į kurį jus vedu, ¹⁹ kada tik valgysite krašto duoną, atidėkite atnašą VIEŠPAČIUI. ²⁰ Iš pirmienų tešlos duosite kepalą kaip atnašą, atidėsite jį kaip atnašą, kaip atidedate atnašą nuo klojimo aslos.

²¹ Per visas kartas duosite VIEŠPAČIUI dalį savo pirmienų tešlos.“

Atnašos už nuodėmę

²² „Jei netyčiomis neįvykdysite kurio nors iš įsakymų, VIEŠPATIES paskelbtų per Mozę, ²³ viso to, ką VIEŠPATS įsakė jums per Mozę nuo tos dienos, kai VIEŠPATS davė įsakymą, ir vėliau per visas jūsų kartas, ²⁴ jei tai būtų padaryta netyčiomis per bendrijos neapsižiūrėjimą, visa bendrija atnašaus jautuką deginamajai aukai dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI drauge su javų atnaša bei jos liejamąją atnašą pagal įsaką ir ožį aukai už nuodėmę. ²⁵ Kunigas atliks permaldavimą už visą izraelitų bendriją, ir jiems bus atleista, nes tai buvo neapsižiūrėjimas, ir už savo klaidą jie atnašavo auką – ugninę atnašą VIEŠPAČIUI bei atnašą už nuodėmę VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁶ Ne tik izraelitų bendrijai, bet ir ateiviams tarp jūsų bus atleista, nes neapsižiūrėjimo kaltė palietė visus žmones.

²⁷ Jei pavienis žmogus nusidėtų per neapsižiūrėjimą, jis atnašaus vienerių metų ožką aukai už nuodėmę. ²⁸ Kunigas atliks permaldavimą VIEŠPATIES akivaizdoje už padariusį klaidą, nes jis padarė ją per neapsižiūrėjimą. Atlikus už jį permaldavimą, jam bus atleista. ²⁹ Tiek vietiniam izraelitui, tiek tarp jų gyvenančiam ateiviui turėsite tas pačias apeigas bet kam iš jų, nusidėjusiam per neapsižiūrėjimą.

³⁰ Bet jei kas nors, elgdamasis savavališkai, vietinis ar ateivis, užgautų VIEŠPATĮ, toks žmogus bus pašalintas iš tautos. ³¹ Dėl to, kad paniekino VIEŠPATIES žodį ir

sulaužė jo įsakymą, toks žmogus turi būti pašalintas. Kaltinti jis gali tik pats save.“

Bausmė už šabo laužymą

³² Būdami dykumoje, izraelitai užtiko žmogų, renkantį malkas šabo dieną. ³³ Užtikusieji renkantį malkas atvedė pas Mozę, Aaroną ir visą bendriją. ³⁴ Jis buvo uždarytas į kalėjimą, nes nebuvo aišku, ką su juo reikėtų daryti. ³⁵ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Tas žmogus turi būti nubaustas mirtimi. Visa bendrija turi užmušti jį akmenimis už stovyklos.“ ³⁶ Visa bendrija išvedė jį už stovyklos ir užmušė akmenimis, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Kutai prie drabužių

³⁷ VIEŠPATS tarė Mozei: ³⁸ „Kalbėk izraelitams ir liepk pasidaryti kutus drabužių kampuose per visas kartas. Teprisiriša mėlyną virvelę prie kuto kiekviename kampe. ³⁹ Jūs turėsite kutą, kad, žvelgdami į jį, atsimintumėte visus mano įsakymus ir vykdytumėte juos, nenuklysdami paskui savo širdies ir akių užgaidas. ⁴⁰ Taigi jūs atsiminsite ir vykdysite visus mano įsakymus, būsite šventi savo Dievui. ⁴¹ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas. Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas!“

Maištas prieš Mozę

16 Levio sūnaus Kehato sūnaus Iccharo sūnus Korachas drauge su Eliabo sūnumis Datanu ir Abiramu bei Peleto sūnumi Onu, Rubeno palikuonimis, pasiėmė ² du

šimtus penkiasdešimt izraelitų – bendrijos vadų, tarybos narių, žymių vyrų – ir sukilo prieš Mozę. ³ Jie susibūrė prieš Mozę ir Aaroną, sakydami: „Per toli nuėjote! Juk visa bendrija, visi iki vieno yra šventi, ir VIEŠPATS yra tarp jų. Tad kodėl keliate save aukščiau už VIEŠPATIES bendriją?“ ⁴ Tai išgirdęs, Mozė puolė kniūbsčias. ⁵ Jis kalbėjo Korachui ir visai jo draugei: „Rytoj rytą VIEŠPATS parodys, kas jam priklauso, kas yra šventas ir kam bus leista prie jo artintis! Ką jis bus išsirinkęs, tam jis ir leis prie savęs artintis. ⁶ Štai ką jūs turite daryti. Tu, Korachai, ir visa tavo draugė paimkite smilkytuvus, ⁷ įdėkite rytoj į juos ugnies ir užberkite smilkalų VIEŠPATIES akivaizdoje. Vyras, kurį VIEŠPATS bus išsirinkęs, bus šventas. Levitai, jūs per toli nuėjote!“ ⁸ Tada Mozė tarė Korachui: „Jūs, levitai, klausykitės manęs! ⁹ Argi jums per maža, kad Izraelio Dievas išskyrė jus iš Izraelio bendrijos, leisdamas jums artintis prie savęs, atlikti tarnybą VIEŠPATIES Padangtėje ir būti pasiruošusiems padėti bendrijai ir jai tarnauti? ¹⁰ Argi dėl to, kad jis leido tau ir visiems tavo broliams levitams su tavimi artintis prie savęs, jūs reikalaujate ir kunigystės? ¹¹ Iš tikrųjų prieš VIEŠPATį tu ir tavo draugė susibūrėte! O Aaronas, kas jis toks, kad prieš jį murmate?“

¹² Mozė pasiuntė pašaukti Eliabo sūnus Dataną ir Abiramą, bet jie atsakė: „Mes neisime! ¹³ Argi neužtenka, kad išvedei mus iš krašto, tekančio pienu ir medumi, užmušti dykumoje, bet dar nori ir mus valdyti? ¹⁴ Aišku kaip dieną, kad tu

neatvedei mūsų į kraštą, tekanti pienų ir medumi, ir nedavei mums laukų ir vynuogynų paveldo. Nejau norėtum šiems vyrams akis išlupti? Mes neisime!“

¹⁵ Mozė labai supyko ir tarė VIEŠPACIUI: „Nežiūrėk į jų atnašą. Jokio asilo iš jų nepaėmiau, nė vieno nenusukriaudžiau.“ ¹⁶ O Korachui Mozė tarė: „Rytoj tu ir visa tavo draugė būkite VIEŠPATIES akivaizdoje – ir tu, ir jie, ir Aaronas. ¹⁷ Paimkite kiekvienas savo smilkytuvą, įberkite į jį smilkalų, ir kiekvienas teatnašauja savo smilkytuvą VIEŠPATIES akivaizdoje, du šimtus penkiasdešimt smilkytuvų, ir tu, ir Aaronas, kiekvienas su savo smilkytuvu.“ ¹⁸ Taigi visi vyrai pasiėmė savo smilkytuvus, idėjo į juos ugnies, užbėrė smilkalų ir atsistojo prie Susitikimo Palapinės įėjimo drauge su Moze ir Aaronu. ¹⁹ Kai Korachas surinko priešais juos prie Susitikimo Palapinės įėjimo visą bendriją, tada VIEŠPATIES šlovė pasirodė visai bendrijai.

²⁰ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ²¹ „Pasitraukite nuo šios bendrijos, kad galėčiau viena akimirka juos sunaikinti.“ ²² Parpuolę kniūbsti, jie tarė: „O Dieve, visos žmonijos alsavimo šaltini! Argi vienam žmogui nusidėjus, tu ant visos bendrijos pyksi?“

²³ O VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁴ „Kalbėk bendrijai ir sakyk: ‘Pasitraukite nuo Koracho, Datano ir Abiramo buveinių.’“ ²⁵ Mozė pakilo ir nuėjo pas Dataną ir Abiramą; Izraelio seniūnai sekė pasikui jį. ²⁶ Jis kreipėsi į bendriją, tardamas: „Eikite šalin nuo palapiinių šių nedorų vyrų, nelieskite nieko, kas jiems priklauso, kad

nebūtumėte sunaikinti už visas jų nuodėmes.“ ²⁷ Jie pasitraukė nuo Koracho, Datano ir Abiramo buveinių. O Datanas ir Abiramas buvo išėję ir stovėjo prie savo palapiinių įėjimo drauge su savo žmonomis, vaikais ir mažyliais. ²⁸ Mozė tarė: „Šitaip jūs sužinosite, kad VIEŠPATS mane siuntė atlikti visus šiuos darbus. Tai nebuvo mano sumanymas. ²⁹ Jei šie vyrai mirs, kaip miršta žmonės, jei jų likimas bus kaip visų žmonių, tai VIEŠPATS nebus manęs siuntęs. ³⁰ Bet jei VIEŠPATS padarys ką nors negirdėta, jei žemė pravers savo burną ir prarys juos su viskuo, kas jiems priklauso, ir jie gyvi nužengs į Šeolą, jūs žinosite, kad šie vyrai neklusė VIEŠPATIES.“

³¹ Vos jam ištarus šiuos žodžius, žemė prasiveržė po jų kojomis. ³² Žemė pravėrė savo burną ir prarijo juos drauge su šeimomis – visa, kas priklausė Korachui, ir jų nuosavybę. ³³ Su viskuo, kas jiems priklausė, jie nugrimzdo gyvi į Šeolą. Žemė apden-gė juos, ir jie pražuvo iš bendrijos. ³⁴ Visi izraelitai, stovėję aplink, jiems klykiant, išbėgiojo, nes manė: „Žemė prarys ir mus!“

Koracho bausmė

³⁵ VIEŠPATIES ugnis prasiveržė ir sunaikino anuos du šimtus penkiasdešimt vyrų, atnašavusių smilkalus.

17 Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Paliepk kunigo Aarono sūnui Eleazarui išrinkti smilkytuvus iš žarijų ir išžarstyk ugnį toli į visas puses. ³ Juk šių nusidėjėlių smilkytuvai tapo šventi jų mirties kaina. Tebūna jie perkalti į

skardą aukurai apdengti, nes, panaudoti VIEŠPAČIUI atnašauti, jie tapo šventi. Tebūna jie izraelitams įspėjimo ženklas.“ ⁴ Kunigas Eleazaras surinko atnašos metu sudegusius vario smilkytuvus ir perkalė juos į skardą aukurai apdengti, ⁵ kaip VIEŠPATS buvo paliepęs per Mozę. Tai turėjo būti priminimas izraelitams, kad joks pašalietis, kuris nėra iš Aarono palikuonių, nesiartintų atnašauti smilkalų VIEŠPATIES akivaizdoje ir nenukentėtų kaip Korachas ir jo draugė.

⁶ Tačiau rytojaus dieną visa izraelitų bendrija murmėjo prieš Mozę ir Aaroną, sakydami: „Jūs užmušėte VIEŠPATIES žmones.“ ⁷ Bendrijai susibūrus prieš juos, Mozė ir Aaronas pasuko Susitikimo Palapinės link. Žiūri, ją dengia debesis, ir pasirodo VIEŠPATIES šlovė. ⁸ Kai Mozė ir Aaronas priėjo prie Susitikimo Palapinės priekio, ⁹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰ „Pasitraukite iš šios bendrijos, kad galėčiau juos tuojau pat sunaikinti.“ Jiedu parpuolė kniūbsti. ¹¹ Mozė tarė Aaronui: „Paimk savo smilkytuvą, idėk į jį ugnies nuo aukuro, užberk smilkalų, skubėk pas bendriją ir atlik už juos permaldavimą. VIEŠPATIES pyktis atėjo, maras jau siaučia.“ ¹² Aaronas paėmė smilkytuvą, kaip Mozė buvo jam paliepęs, ir nubėgo į susibūrusių vidurį, kur jau siautė maras. Užbėręs smilkalų, jis atliko permaldavimą už žmones ¹³ ir atsistojo tarp gyvųjų ir mirusiųjų. Maras buvo sutramdytas. ¹⁴ Numirusių maru buvo keturiolika tūkstančių septyni šimtai, neskaitant tų, kurie mirė su Korachu. ¹⁵ Kai maras buvo sutramdytas, Aaronas sugrįžo pas Mozę prie Susitikimo Palapinės įėjimo.

Aarono lazda

¹⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁷ „Kalbėk izraelitams ir gauk iš jų dvylika lazdų, iš visų jų protėvių namų vadų po vieną kiekvieniems protėvių namams. Įrašyk kiekvieno vyro vardą ant jo lazdos. ¹⁸ Aarono vardą įrašyk ant Levio lazdos, nes ir Levio protėvių namų galva turės lazda. ¹⁹ Padėsi jas Susitikimo Palapinėje priešais Sendoros Įsakymus, kur aš susitinku su tavimi. ²⁰ Lazda vyro, kurį išsirinkau, išskleis pumpurus. Taip sustabdysiu izraelitų murmėjimus, su kuriais jie nuolat kyla prieš jus.“ ²¹ Mozė tai persakė izraelitams. Jų vadai davė jam po lazda kiekvienam protėvių namų vadui, iš viso dvylika lazdų. Tarp jų buvo ir Aarono lazda. ²² Mozė padėjo lazdas priešais VIEŠPATĮ Sendoros Įsakymų palapinėje.

²³ Rytojaus dieną įėjęs į Sendoros Įsakymų palapinę, Mozė žiūri: Levio namų Aarono lazda išsprogusi, ne tik išskleidusi pumpurus, bet ir pražydusi, net su prinokusiais migdolais. ²⁴ Tada Mozė išnešė visas lazdas iš VIEŠPATIES akivaizdos visiems izraelitams. Jie apžiūrėjo, ir visi vyrų pasiėmė savo lazdas. ²⁵ O VIEŠPATS tarė Mozei: „Aarono lazda vėl padėk priešais Sendoros Įsakymus, kad būtų laikoma kaip pamoka maištininkams, kad jie liautųsi murmeje prieš mane ir nenumirtų.“ ²⁶ Taip Mozė ir padarė. Kaip VIEŠPATS įsakė Mozei, taip jis ir padarė.

²⁷ O izraelitai sakė Mozei: „Žiūrėk, mes žūstame! Mes žuvę, visi mes žuvę! ²⁸ Kas tik drįsta prieiti prie VIEŠPATIES Padangtės, miršta. Argi turėsime visi žūti?“

Kunigų ir levitų pareigos

18 VIEŠPATS tarė Aaronui: „Tu ir tavo sūnūs drauge su savo protėvių namais būsite atsakingi už bet kokią kaltę, susijusią su šventykla, o atsakomybė už kaltes, susijusias su kunigyste, kris ant tavęs ir tavo sūnų. ² Tad priimsi savo brolius iš Levio – savo protėvių – giminės, kad būtų su tavimi ir tau tarnautų, o tu ir tavo sūnūs tarnausite Sandoros Įsakymų Palapinės priekyje. ³ Jie tetarnauja jums ir tesirūpina visa Palapine, tačiau tenesiartina nei prie šventyklos reikmenų, nei prie aukuro, kad jūs ir jie nenumirtumėte. ⁴ Jie pajungti tau, kad atliktų darbus Susitikimo Palapinėje, eitų visą Palapinės tarnybą. Bet joks pašalietis tenesibrauna į jūsų tarpą. ⁵ Tik jūs atliksite darbus, susijusius su šventykla ir aukuru, kad rūstybė niekada daugiau nebeįstiktų izraelitų.

⁶ Štai aš paimu tavo brolius levitus iš izraelitų tarpo. Jie yra dovana jums, pašvęsti VIEŠPAČIUI eiti Susitikimo Palapinės tarnybą. ⁷ Tuo tarpu tu ir tavo sūnūs su tavimi stropiai eis visas aukuro ir vietos už uždangos kunigiškas pareigas. Aš duodu jūsų kunigystės tarnybą kaip dovaną. Bet koks pašalietis, kuris braunasi, turi būti nubaustas mirtimi.“

Kunigų dalis

⁸ VIEŠPATS kalbėjo Aaronui: „Štai aš tau pavedžiau visas man duodamas atnašas, visas šventas izraelitų dovanas. Amžinu įstatu daviau jas tau ir tavo sūnams kaip kunigiškąją dalį. ⁹ Turėsi teisę į dalį

ypač šventų aukų – ugninių atnašų: kiekviena atnaša, kurią jie man teikia kaip švenčiausią atnašą, ar tai būtų javų atnaša, ar auka už nuodėmę, ar atnaša už kaltę, priklausys tau ir tavo sūnams. ¹⁰ Valgysi jas kaip ypač šventas atnašas; vien vyrai jas valgys, tau jos bus šventos. ¹¹ Tau priklausys ir tai, kas atidedama į šalį iš visų izraelitų siūbuojamųjų atnašų aukų. Amžinu įstatu tai daviau tau, tavo sūnams ir tavo dukterims. Kas tik švarus tavo namuose, gali jas valgyti. ¹² Kas geriausia iš šviežio aliejaus, kas geriausia iš naujo vyno ir javų – geriausia derlių, kurią jie atnašauja VIEŠPAČIUI, daviau tau. ¹³ Visos krašto pirmienos, kurias jie atneša VIEŠPAČIUI, bus tavo. Kas tik švarus tavo namuose, gali jas valgyti. ¹⁴ Visa, kas yra Izraelyje įžadu pašvęsta [VIEŠPAČIUI], bus tavo. ¹⁵ Kas pirmas atveria iščias tarp visų gyvūnų – ar žmonių, ar gyvulių, – kas atnašaujama VIEŠPAČIUI, bus tavo. Tačiau privalai leisti išpirkti ir nešvaraus gyvulio pirmagimį. ¹⁶ Vienam mėnesiui praslinkus, nustatysi jų išpirkimo kainą: penkis sidabrinčius šekelius pagal šventyklos šekelį, tai yra dvidešimt gerų. ¹⁷ Bet karvės pirmagimis ar avies pirmagimis, ar ožkos pirmagimis negali būti išpirktas. Jie pašvęsti. Jų kraują turi išlieti ant aukuro, o jų taukus paversi dūmais kaip malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI, ¹⁸ o jų mėsa priklausys tau, lygiai kaip tavo yra siūbuojamosios atnašos krūtinė ir dešinioji koja. ¹⁹ Visas šventasias atnašas, kurias izraelitai atideda VIEŠPAČIUI, daviau tau ir tavo sūnams, ir tavo dukterims, esantiems su tavimi, kaip amžiną

duoklę. Tai amžina druskos sando-ra^a VIEŠPATIES akivaizdoje tau ir tavo palikuonims.“

Dešimtinės duoklė levitams

²⁰ Tada VIEŠPATS tarė Aaronui: „Neturėsi žemės paveldo jų krašte, tarp jų neturėsi dalies. Aš būsiu tavo dalis ir paveldas Izraelyje.

²¹ Levitams daviau visas dešimtinės Izraelyje kaip dalį už tarnybą, kurią jie atlieka, tarnybą Susitikimo Palapinėje. ²² Taigi izraelitai daugiau nebesiartins prie Susitikimo Palapinės, kad neužsitrauktų kaltės ir nenumirtų. ²³ Tik levitai vykdys Susitikimo Palapinės tarnybą ir bus atsakingi už savo pačių kaltes^b. Tai bus amžinas įstatas izraelitams per visas kartas. Bet tarp izraelitų jie neturės žemės paveldo, ²⁴ nes kaip dalį levitams daviau izraelitų dešimtinę, kurią jie atideda kaip atnašą VIEŠPAČIUI. Užtat apie juos ir pasakiau: 'Jie neturės žemės paveldo Izraelyje.'“

Levitų dešimtinė

²⁵ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ²⁶ „Kalbėk levitams ir sakyk: 'Kai paimate iš izraelitų dešimtinę, mano duotą jums kaip dalį, turite atidėti iš jos atnašą VIEŠPAČIUI – dešimtinę nuo dešimtinės. ²⁷ Ji bus įskaityta jums kaip dovana, kaip švieži javiai nuo klojimo aslos ar naujas vynos iš vyninės. ²⁸ Taigi ir jūs atidėsite atnašą VIEŠPAČIUI iš visų dešimtinių, kurias paimate iš izraelitų; iš jų duosite VIEŠPATIES atnašą kunigui Aaronui. ²⁹ Atidėsite visas

atnašas, kurios priklauso VIEŠPAČIUI, nuo visko, kas jums dovanota. Iš jų visų atidėsite, kas geriausia – šventąją dalį.³⁰ Be to, pasakyk jiems: 'Kai būsite atidėję geriausią dešimtinės dalį, likusi dešimtinė levitams bus kaip klojimo aslos ar vyninės derlius. ³¹ Tu ir tavo namai galite ją valgyti bet kokioje vietoje, nes tai atlygis už jūsų tarnybą Susitikimo Palapinėje. ³² Todėl kaltės neužsitrauksite, jei atnašavote iš jų, kas geriausia. Neišniekinkite izraelitų šventųjų dovanų, kad nenumirtumėte.'“

Žalos telyčios pelenai

19 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Štai VIEŠPATIES duoti įstatai apeigoms. Paliepk izraelitams atvesti žalą telyčią, sveiką ir be trūkumų, dar nebuvusią po jungu. ³ Perduosite ją kunigui Eleazarui. Ji bus išvesta už stovyklos ir jo akivaizdoje papjauta. ⁴ Padažęs pirštą jos kraujyje, kunigas Eleazaras pašlakstys juo septynis kartus Susitikimo Palapinės priekio link. ⁵ Tada, jam matant, telyčia bus sudeginta – oda, mėsa, kraujas drauge su atmatomis. ⁶ Kunigas paims kedro malkų, yzopo, tamšiai raudonos spalvos siūlų ir įmes juos į ugnį, kurioje dega telyčia. ⁷ Po to kunigas išsiskalbs drabužius ir apsiplaus vandeniu. Tada jis gali grįžti į stovyklą, bet bus nešvarus iki vakaro. ⁸ Panašiai ir tas, kuris sudegino telyčią, išsiskalbs drabužius vandenyje ir apsiplaus kūną vandeniu. Jis bus nešvarus iki vakaro. ⁹ Tada kas nors, kas yra švarus, susems telyčios pelenus ir supils juos šva-

^{18,19a} Žr. Kun 2,13. ^{18,23b} T.y. jei tos tarnybos tinkamai neatliks.

rijoje vietoje už stovyklos. Jie bus laikomi vandeniui izraelitų bendrijai apvalyti. Tai auka už nuodėmę.¹⁰ Tas, kuris susemia telyčios pelenus, išsiskalbs drabužius ir bus nešvarus iki vakaro.

Tai amžinas įstatas ir izraelitams, ir tarp jų gyvenantiems ateiviams.“

Pelenų panaudojimas

¹¹ „Kas paliečia bet kokio žmogaus lavoną, bus nešvarus septynias dienas. ¹² Jis apsisvalys vandeniui trečią dieną bei septintą dieną ir bus švarus. Bet jei neapsivalo trečią dieną ir septintą dieną, jis netaps švarus. ¹³ Kas paliečia lavoną, numirėlio kūną, ir neapsivalo, išniekina VIEŠPATIES Padangtę. Toks žmogus bus pašalintas iš Izraelio. Kadangi nebuvo apšlakstytas apvalymo vandeniui, jis yra nešvarus; jo nešvarumas pasilieka ant jo.

¹⁴ Štai apeigos, kai kas nors numiršta palapinėje: visi, kurie įeina į palapinę, ir visi, kurių yra palapinėje, bus nešvarūs septynias dienas. ¹⁵ Panašiai ir kiekvienas atviras ar neuždengtas antvožu indas bus nešvarus. ¹⁶ Kas atvirame lauke prisiliestų prie žmogaus, nužudyto kalaviju ar mirusio sava mirtimi, ar prie žmogaus kaulų, ar kapo, bus nešvarus septynias dienas. ¹⁷ Nešvariajam žmogui turi būti paimta sudegintos apvalymo atnašos pelenų ir įpilta tekančio vandens į indą; ¹⁸ tuomet švarus asmuo paims yzopą, pamirkys vandenyje ir pašlakstys palapinę, visą apstatymą, ten esančius žmones ir kiekvieną prisilietusį prie kaulų, nužudyto žmogaus lavono ar prie kapo. ¹⁹ Švarusis pašlakstys nešvarų trečią dieną ir septintą dieną. Taip

apvalytas, septintą dieną jis išsiskalbs drabužius, apsiplaus vandeniui ir vakare bus vėl švarus. ²⁰ Jei kas nors, tapęs nešvarus, neapsivalo, bus atskirtas nuo bendrijos, nes jis išniekina VIEŠPATIES šventyklą. Kadangi apvalymo vandeniui nebuvo apšlakstytas, jis yra nešvarus.

²¹ Tai bus jiems amžinas įstatas. Be to, kas pašlakstė apvalymo vandeniui, išsiskalbs drabužius, o kas paliečia apvalymo vandenį, bus nešvarus iki vakaro. ²² Ką tik nešvarusis paliečia, taps nešvarus, ir kas jį paliečia, bus nešvarus iki vakaro.“

Stovykla Kadeše

20 Pirmą mėnesį izraelitai – visa bendrija – atėjo į Cino dykumą. Žmonės apsistojo Kadeše. Ten numirė ir buvo palaidota Mirjama.

² Bendrija neturėjo vandens. Todėl jie susibūrė prieš Mozę ir Aaroną. ³ Žmonės ginčijosi su Moze, sakydami: „Verčiau būtume žuvę, kai mūsų giminės žuvo VIEŠPATIES akivaizdoje! ⁴ Kodėl atvedėte VIEŠPATIES bendriją į šią dykumą mums ir mūsų galvijams numirti? ⁵ Kodėl išvedėte mus iš Egipto, kad atvestumėte į šią baisią vietą, kur nėra nei grūdų, nei figų, nei vynuogių, nei granatmedžių? Nėra net vandens atsigerti!“

⁶ Paejęję nuo bendrijos prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, Moze ir Aaronas parpuolė kniūbsti. Jiems pasirodė VIEŠPATIES šlovė. ⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁸ „Paimk lazda, surink bendriją tu ir tavo brolis Aaronas, ir, jiems matant, įsakykite uolai duoti vandens. Taip jūs duosite jiems vandens iš uolos ir pagirdysite bendriją bei galvijus.“

⁹ Mozė paėmė lazda, buvusią VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip jis buvo jam įsakęs. ¹⁰ Mozė ir Aaronas surinko bendriją ties uola ir tarė jiems: „Klausykitės, jūs maištininkai! Ar išgausime jums vandens iš šios uolos?“ ¹¹ Tada Mozė pakėlė ranką ir sudavė du kartus lazda į uolą. Pasipylė vandens srautas, atsigėrė bendrija ir jų galvijai. ¹² Bet VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: „Kadangi netikėjote, kad aš galiu patvirtinti savo šventumą izraelitų akyse, judu neišvengsite šios bendrijos į kraštą, kurį jiems daviau.“ ¹³ Tai buvo vanduo Meribos, kur izraelitai barėsi su VIEŠPAČIU, ir per kurį VIEŠPATS patvirtino savo šventumą.

Edomas nepraleidžia

¹⁴ Mozė išsiuntė iš Kadešo pasiuntinius pas Edomo karalių: „Taip sako tavo brolis Izraelis: „Tu žinai apie visas nelaimes, kurios mus ištiko.“ ¹⁵ Mūsų protėviai nuėjo į Egiptą, mes gyvenome Egipte ilgą laiką, ir egiptiečiai engė mus bei mūsų protėvius. ¹⁶ Mes šaukėmės VIEŠPATIES, jis išgirdo mūsų balsą, pasiuntė angelą ir išvedė mus iš Egipto. Štai dabar mes Kadeše, mieste prie tavo žemės pakraščio. ¹⁷ Prašom leisti mums pereiti per tavo kraštą. Mes neisime per laukus ar vynuogynus ir negersime vandens iš šulinių. Mes eisime Karaliaus vieškeliu“, nesukdami nei į dešinę, nei į kairę, kol nepereisime per tavo žemę.“

¹⁸ Bet Edomas atsakė: „Neisi per čia! Jei bandysi, prieš tave žygiuosiu su kalaviju.“ – ¹⁹ „Mes laikysimės vieškelio, – sakė izraelitai, – jei ger-

tume tavo vandens mes ir mūsų galvijai, už jį atsilyginsime. Tai tik mažmožis. Mes prašome tik leisti pereiti pėsčiomis.“ ²⁰ Bet jis atsakė: „Neisi!“ Ir Edomas išėjo prieš juos su didele ir gerai ginkluota kariuomene. ²¹ Edomui atsisakius leisti izraelitams pereiti per savo žemę, Izraelis pasitraukė.

Aarono mirtis

²² Pakilę iš Kadešo, izraelitai atkeliavo prie Horo kalno. ²³ Prie Horo kalno, ant Edomo krašto ribos, VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: ²⁴ „Jau laikas Aaronui eiti pas savo protėvius. Jis neižengs į kraštą, kurį daviau izraelitams, nes judu abu maištavote prieš mane prie Meribos vandens. ²⁵ Tad paimk Aaroną ir jo sūnų Eleazarą, užvesk juos ant Horo kalno, ²⁶ nuvilk nuo Aarono drabužius ir apvilk jais jo sūnų Eleazarą. Ten Aaronas bus paimtas pas savo protėvius, ten jis mirs.“ ²⁷ Mozė padarė, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs. Jie užkopė visos bendrijos akyse ant Horo kalno. ²⁸ Mozė nuvilko Aaronui drabužius ir apvilko jais jo sūnų Eleazarą. Aaronas mirė ten, ant kalno viršūnės, o Mozė ir Eleazaras nusileido nuo kalno. ²⁹ Visa bendrija, matydama, kad Aaronas miręs, visi Izraelio namai raudavo Aarono trisdešimt dienų.

Pergalė prieš Aradą

21 Išgirdęs, kad Izraelis ateina per Atarimus, Negebe gyvenęs kanaanietis Arado karalius išėjo kovoti su Izraeliu ir paėmė kai ku-

^{20,17a} Svarbus kelias iš šiaurės į pietus aukštuma palei Negyvąją jūrą.

riuos jų į nelaisvę. ² Tada Izraelis padarė šį įžadą VIEŠPACIUI: „Jei atiduosi šią tautą į mūsų rankas, mes visiškai sunaikinsime jų miestus.“

³ VIEŠPATS išklaušė Izraelio malda ir atidavė kanaaniečius. Izraelitai visiškai sunaikino juos ir jų miestus. Todėl ta vieta buvo pavadinta Horma.

Vario žaltys

⁴ Nuo Horo kalno jie leidosi į kelią Nendrių jūros keliu, norėdami apeiti Edomo kraštą. Bet pakeliui žmonės neteko kantrybės. ⁵ Jie kalbėjo prieš Dievą ir Mozę: „Kodėl išvedei mus iš Egipto numirti dykumoje? Juk čia nėra nei maisto, nei vandens: mes bjaurimės tuo niekam tikusiu maistu.“ ⁶ Tada VIEŠPATS pasiuntė žmonėms ugningus žalčius. Jie gėlė žmones, ir nuo to daug izraelitų mirė. ⁷ Žmonės ėjo pas Mozę ir sakė: „Nusidėjome, nes kalbėjome prieš VIEŠPATĮ ir prieš tave. Užtark VIEŠPACIUI, kad atimtų nuo mūsų žalčius.“ Mozė meldėsi už žmones. ⁸ VIEŠPATS tarė Mozei: „Pasidirbk ugningą žaltį ir pridėk jį prie stulpo. Kiekvienas, kuris yra įgeltas, pažvelgs į jį ir išliks gyvas.“ ⁹ Mozė tada padirbo vario žaltį ir pridėjo jį prie stulpo. Kai tik žaltys ką nors įgeldavo, tas žmogus pažvelgavo į vario žaltį ir likdavo gyvas.

Izraelitai apeina Moabą

¹⁰ Izraelitai keliavo toliau ir pasistatė stovyklą prie Obotų. ¹¹ Iškeliauvę iš Obotų, jie pasistatė stovyklą prie Ije Abarimų, dykumoje į rytus nuo

Moabo. ¹² Pakilę iš ten, jie statėsi palapines Zeredo tarpeklyje. ¹³ Iš ten nukeliavo ir pasistatė stovyklą anapus Arnono, tai yra dykumoje, kuri driekiasi nuo amoritų žemės, nes Arnonas yra riba tarp Moabo ir amoritų. ¹⁴ Todėl ir sakoma VIEŠPATIES Karų knygoje:

„Vahebas Sufoje ir tarpekiai, / Arnonas ¹⁵ ir tarpeklių šlaitai, / besidriekiantys Aro buveinės link / ir besišliejantys palei Moabo ribą.“

¹⁶ Iš ten jie keliavo Beero link, tai yra prie to šulinio, apie kurį VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Sušauk žmones, duosiu aš jiems vandens.“

¹⁷ Izraelitai giedojo giesmę:

„Prasiveržk, šuliny! – giedokite jam! – / ¹⁸ Šulinys, kurį iškasė vadai, / kurį išrausė tautos didžiūnai / skeptu, savo lazdomis.“

Iš Midbaro jie nukeliavo į Mataną, ¹⁹ iš Matanos į Nahalielį, iš Nahalielio į Bamatų, ²⁰ o iš Bamatų į slėnį, kuris yra Moabo šalyje prie Pisos viršūnės, žvelgiančios žemyn į Ješimoną.

Pergalė prieš Sihoną

²¹ Tada Izraelis išsiuntė pasiuntinius pas amoritų karalių Sihoną, tarčiamas: ²² „Leisk man pereiti per tavo kraštą. Mes nepasuksime į laukus ar vynuogynus ir negersime vandens iš tavo šulinių. Eisime Karaliaus vieškelio, kol pereisime tavo žemę.“

²³ Sihonas nesutiko leisti Izraeliui pereiti per savo žemę, bet, subūres visas savo pajėgas, išėjo į dykumą prieš Izraelį ir, atžygiavęs į Jahacą, kovojo su Izraeliu. ²⁴ Izraelis sumušė jį aštriu kalaviju ir užėmė jo kraštą

^{21,14a} Mūsų laikų nepasiekęs izraelitų giesmių ir dainų rinkinys.

nuo Arnono iki Jaboko – iki pat Amono krašto, nes Amono riba buvo įtvirtinta. ²⁵ Izraelis paėmė visus tuos miestus. Izraelis apsigyveno visuose amoritų miestuose, Hešbone ir visose jam pavaldžiose gyvenvietėse.

²⁶ O Hešbonas buvo sostinė amoritų karaliaus Sihono, kuris buvo kariavęs su ankstesniu Moabo karaliumi ir paėmęs visą jo kraštą iki pat Arnono. ²⁷ Todėl dainiai sako:

„Ateikite į Hešboną, tebūna jis atstatytas; / tebūna Sihono sostinė tvirtai atkurta. / ²⁸ Juk ugnis išėjo iš Hešbono, / liepsna iš Sihono miesto. / Ji sunaikino Moabo Arą / ir prarijo Arnono aukštumas. / ²⁹ Vargas tau, Moabai! / Esi žuvusi, Kemošo tauta! / Jis leido jo sūnams tapti bėgliais, / jo dukterims būti paimtoms į nelaisvę / pas amoritų karalių Sihoną. / ³⁰ Žuvo jų palikuonys / nuo Hešbono iki Dibono; / niokojome, kol ugnis pasiekė Medebą.“

³¹ Taip Izraelis apsigyveno amoritų krašte. ³² Tada Mozė išsiuntė išžvalgyti Jazero. Užėmę jo gyvenvietes, jie išvarė ten gyvenusius amoritus.

Pergalė prieš Ogą

³³ Tada jie pasuko ir nuėjo keliu į Bašaną. Bašano karalius Ogas, jis ir visi jo žmonės, išėjo į mūšį su izraelitais prie Edrėjo. ³⁴ Bet VIEŠPATS tarė Mozei: „Nebijok jo, nes aš duodu tau į rankas jį, visą jo tautą ir visą jo kraštą. Padarysi jam, ką padarei Sihonui, Hešbone gyvenusiam amoritų karaliui.“ ³⁵ Jie užmušė jį, jo sūnus ir visus žmones – visus iki vieno, o kraštą paėmė savo nuosavybėn.

22 Tada izraelitai leidosi į kelionę ir pasistatė stovyklą Moabo lygumose, Užjordanėje, priešais Jerichą.

Moabo karaliaus klasta

² Ciporo sūnus Balakas matė visa, ką Izraelis padarė amoritams. ³ Moabas nerimo iš baimės dėl tos tautos, nes izraelitai buvo labai gausūs. Moabas drebėjo, bijodamas izraelitų. ⁴ Moabas sakė Midjano seniūnams: „Juk ši gauja nuėš švariai visa, kas aplink mus, kaip kad jautis nuėda lauko žolę.“

Ciporo sūnus Balakas tuo metu buvo Moabo karalius. ⁵ Jis išsiuntė pasiuntinius pas Beoro sūnų Bileamą į Petorą, kuris yra giminaičių krašte prie Upės, pakviesti jį, tardamas: „Štai išėjo iš Egipto tauta, ji apdengė visą žemę ir įsikūrė šalia manęs! ⁶ Maldauju, ateik ir prakeik tą tautą, nes ji stipresnė už mane. Galbūt aš pajėgsiu ją nugalėti ir išvaryti iš šio krašto, nes žinau, kad ką tu palaimini, tas tikrai palaimintas, o ką prakeiki, tas tikrai prakeiktas.“

⁷ Tad Moabo seniūnai ir Midjano seniūnai išvyko su užmokesčiu rankose už būrimą. Atvykę pas Bileamą, perdavė jam Balako žodžius. ⁸ Šis tarė jiems: „Pasilikite čia šią naktį, duosiu atsakymą, kaip VIEŠPATS man palieps“. Moabo didžiūnai apsisustojo pas Bileamą. ⁹ Atėjęs pas Bileamą, Dievas tarė: „Kas tie vyrai, kurie apsisustojo pas tave?“ ¹⁰ Bileamas atsakė Dievui: „Moabo karalius Balakas, Ciporo sūnus, atsiuntė man tokių žodį: ¹¹ Štai atėjo iš Egipto tauta ir apdengė visą žemę. Tad ateik ir prakeik juos. Galbūt aš pajėgsiu ją nugalėti ir išvaryti.“ ¹² Dievas tarė

Bileamui: „Neisi su jais, tos tautos neprakeiksi, nes ji palaiminta.“¹³ Atsikėlęs kitą rytą, Bileamas pasakė Balako didžiūnams: „Grįžkite į savo kraštą, nes VIEŠPATS atsisakė leisti man eiti su jumis.“¹⁴ Moabo didžiūnai iškeliavo ir, sugrįžę pas Balaką, pasakė jam: „Bileamas atsisakė eiti su mumis.“

¹⁵ Balakas vėl pasiuntė didžiūnus, daugiau ir garbingesnius negu pirmieji.¹⁶ Atvykę pas Bileamą, jie tarė: „Taip kalbėjo Ciporo sūnus Balakas: 'Prašyčiau neatsisakyti pas mane ateiti.'¹⁷ Aš tave didžiai pagerbsiu, ką tik sakysi, tą darysiu. Ateik, maldauju, prakeik tą tautą.“

¹⁸ Bet Bileamas atsakė Balako pareigūnams: „Nors Balakas atiduotų man sidabro ir aukso pilnus namus, negalėčiau padaryti nieko – nei mažo, nei didelio dalyko, – kas priešinga VIEŠPATIES, mano Dievo, įsakymui.¹⁹ Prašyčiau ir jus pasiilkti čia per naktį, kad galėčiau sužinoti, ką daugiau VIEŠPATS man pasakys.“²⁰ Tą naktį Dievas atėjo pas Bileamą ir tarė jam: „Jei tie vyrai atėjo tavęs pasišaukti, kelkis ir eik su jais, bet daryk tik tai, ką sakysiu daryti.“²¹ Ryto metą Bileamas atsikėlė ir, pasibalnojęs savo asilą, iškeliavo su Moabo didžiūnais.

Kalbanti asilė

²² Bet jo kelionė sukėlė Dievo pyktį, ir VIEŠPATIES angelas atsistojo ant kelio jam sutrukdyti. O jis, dviejų tarnų lydimas, jojo ant asilės.²³ Pamačiusi ant kelio stovintį angelą su ištrauktu iš makšties kalaviju rankoje, asilė pasuko iš kelio ir nuėjo į laukus. Bileamas turėjo ją mušti, kad ji grįžtų į kelią.²⁴ Tada VIEŠPA-

TIES angelas atsistojo skersai siauro tako tarp vynuogynų su sienomis iš abiejų pusių.²⁵ Pamačiusi VIEŠPATIES angelą, asilė šliejosi prie sienos ir nudrėskė į sieną Bileamui koją. O šis vėl ją mušė.²⁶ Tada VIEŠPATIES angelas pajėjo pirmyn ir atsistojo tokioje siauroje vietoje, kur nebebuvo įmanoma pasukti nei į dešinę, nei į kairę.²⁷ Pamačiusi VIEŠPATIES angelą, asilė susmuko po Bileamą. Bileamas įniršo ir mušė asilę lazda.²⁸ Tada VIEŠPATS atvėrė asilės burną, ir ji tarė Bileamui: „Ką tau padariau, kad mane mušei tuos tris kartus?“²⁹ Bileamas atsakė asilei: „Kad tu mane pajaukei! O kad turėčiau rankoje kalaviją! Tuojau pat tave užmuščiau!“³⁰ Tačiau asilė tarė Bileamui: „Bet ar aš nesu tavo asilė, ant kurios jodinėjai visą savo gyvenimą ligi šios dienos? Argi esu taip pasielgusi su tavimi kada nors anksčiau?“ – „Ne“, – atsakė jis.

³¹ Tada VIEŠPATS atvėrė Bileamui akis. Ir jis pamatė VIEŠPATIES angelą, stovintį ant kelio su ištrauktu iš makšties kalaviju rankoje. Jis nusilenkė ir parpuolė kniūbsčias.³² VIEŠPATIES angelas tarė jam: „Kodėl mušei savo asilę tuos tris kartus? Štai aš atėjau sutrukdyti, nes tavo kelionė man nepatinka.“³³ Asilė, mane matydama, metėsi į šalį nuo manęs tuos tris kartus. Jei ji nebūtų metusis į šalį, tave būčiau užmušęs, o ją gyvą palikęs.“³⁴ Tada Bileamas tarė VIEŠPATIES angelui: „Nusidėjau, nes nežinojau, kad stovėjai ant kelio man pasipriešinti. Todėl dabar, jei tau tai nepatinka, grįšiu namo.“³⁵ VIEŠPATIES angelas tarė Bileamui: „Eik su tais vyrais. Bet kalbėk tik tai, ką

sakysiu kalbėti. “ Bileamas tada keliavo toliau su Balako didžiūnais.

³⁶ Išgirdęs, kad atvyko Bileamas, Balakas išėjo jo pasitikti prie Ir Moabo, esančio prie Arnono ribos, pačiame šalies pakraštyje. ³⁷ Balakas tarė Bileamui: „Argi nesiunčiau pasiuntinių tavęs pakviesti? Kodėl tada neatėjai pas mane? Argi iš tikrųjų nepajėgsiu tavęs pagerbti?“ ³⁸ Bileamas atsakė Balakui: „Štai atėjau pas tave, bet ar tikrai turiu galios ką nors kalbėti? Aš galiu tarti tik žodį, kurį Dievas įdeda man į lūpas“.

³⁹ Tada Bileamas keliavo drauge su Balaku ir atvyko į Kirjat Hucotus. ⁴⁰ Čia Balakas, paaukojęs jaučių ir avių, patiekė jų Bileamui ir su juo buvusiems didžiūnams.

Pirmas pranašavimas

⁴¹ Kitą dieną Balakas paėmė Bileamą ir užvedė jį ant Bamot Baalo. Iš ten jis galėjo matyti dalį tautos.

23 Bileamas tarė Balakui: „Pastatyk man čia septynis aukurus ir parūpink septynis jaučius bei septynis avinus.“ ² Balakas padarė, kaip Bileamas buvo paliepęs. Balakas ir Bileamas paaukojo ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną. ³ Tada Bileamas tarė Balakui: „Stovėk čia, prie savo deginamosios aukos, kol aš grįšiu. Gal ateis VIEŠPATS manęs pasitikti. Ką jis man apreišk, tau pasakysiu.“ Ir jis palyėjo ant plikos kalvos.

⁴ Dievas pasitiko Bileamą. „Parenčiau anuos septynis aukurus ir paaukoju ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną“, – pasakė jam Bileamas. ⁵ VIEŠPATS, įdėjęs žodį Bileamui į lūpas, tarė: „Grįžk pas Balaką ir taip

jam kalbėk.“ ⁶ Jis sugrįžo pas Balaką ir žiūri: tas tebestovi prie savo deginamosios aukos drauge su visais Moabo didžiūnais. ⁷ Tada Bileamas ėmė pranašauti, sakydamas:

„Balakas atvedė mane iš Aramo, / Moabo karalius iš Rytų kalnų: / ‘Ateik, prakeik man Jokubą; / ateik, pasmerk Izraelį!’ / ⁸ Kaip aš galiu prakeikti, / ko Dievas neprakeikė? / Kaip aš galiu pasmerkti tuos, / kurių VIEŠPATS nepasmerkė? / ⁹ Net nuo uolų viršūnės aš juos matau, / nuo kalvų juos stebiu. / Štai tauta, atskirai gyvenanti, / ji atokiai laikosi nuo kitų tautų! / ¹⁰ Kas gali suskaičiuoti Jokūbo dulkes / ir žinoti vėjo nešamų Izraelio dulkelių skaičių? / Tebūna man leista mirti teisiųjų mirtimi, / tebūna, kad mano galas būtų panašus į jo!“

¹¹ Tada Balakas tarė Bileamui: „Ką tu padarei? Aš atvedžiau tave prakeikti mano priešus, o tu juos laiminte palaiminai!“ – ¹² „Argi ne tai, ką VIEŠPATS deda man į burną, aš turiu ištikimai pakartoti?“

Antras pranašavimas

¹³ Balakas tarė: „Prašyčiau eiti su manimi į kitą vietą, iš kur galėsi juos matyti. Matysi tik dalį, visų jų nematysi. Tada iš ten juos prakeik.“

¹⁴ Tada užvedė jį į Cofimo lauką ant Pisgos viršūnės ir, pastatęs septynis aukurus, paaukojo ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną. ¹⁵ Bileamas tarė Balakui: „Stovėk čia prie savo deginamosios aukos, kol aš ten sutiksiu VIEŠPATĮ.“ ¹⁶ VIEŠPATS sutiko Bileamą ir, įdėjęs žodį jam į lūpas, tarė: „Grįžk pas Balaką ir taip jam kalbėk.“ ¹⁷ Bileamas sugrįžo pas jį ir žiūri: jis tebestovi prie savo degi-

namosios aukos drauge su Moabo didžiūnais. „Ką pasakė VIEŠPATS?“ – paklausė Balakas. ¹⁸ Tada Bileamas ėmė pranašauti, sakydamas: „Atsi-stok, Balakai, ir klausykis; / palenk ausį mano liudijimui, Ciporo sūnau. / ¹⁹ Dievas nėra žmogus, kad meluotų, / ar mirtingasis, kad keistų savo mintį. / Tai argi jis neįvykdys, / ką pažadėjo? / Argi jis nepadarys, / ką pasakė? / ²⁰ Žiūrėk, aš gavau įsakymą palaiminti: / kai jis palaimina, / aš negaliu to pakeisti. / ²¹ Negresia pavojus Jokūbai, / nematyti nelaimės Izraelyje. / VIEŠPATS, jų Dievas, yra su jais; / su jais jų Karaliaus pergalė. / ²² Dievas, vedantis juos iš Egipto, / jiems tarsi laukinio jaučio ragų galia. / ²³ Žiūrėk! Tikrai nėra kerų prieš Jokūbą, / nėra burtų prieš Izraelį. / Nūnai bus sakoma apie Jokūbą ir Izraelį: / ‘Žiūrėk, ką padarė Dievas!’ / ²⁴ Tai tauta, besikelianti tarsi liūtė, / pašokanti tarsi liūtas! / Ji negula, kol nesuėda grobio / ir neišgeria užmuštųjų kraujo.“

²⁵ „Jei negali jų prakeikti, – Balakas tarė Bileamui, – tai bent nelaimink!“ ²⁶ Bet Bileamas atsakė Balakui: „Argi aš tau nesakiau: ‘Ką VIEŠPATS sako, tai aš turiu sakyti?’“

Trečias pranašavimas

²⁷ Tada Balakas tarė Bileamui: „Prašom eiti, nuvesiu tave į kitą vietą. Galbūt Dievui patiks, kad prakeiktumei juos iš ten.“ ²⁸ Balakas užvedė Bileamą ant Peoro viršūnės, žvelgiančios žemyn į Ješimoną. ²⁹ Bileamas tarė Balakui: „Pastatyk čia septynis aukurus ir parūpink septynis jaučius ir septynis avinus.“ ³⁰ Ba-

lakas padarė, kaip Bileamas buvo paliepęs, ir paaukojo ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną.

^h
24 O Bileamas, matydamas, kad VIEŠPAČIUI malonu laiminti Izraelį, nebėjo kaip anksčiau ieškoti ženklų, bet atgrėžė veidą dykumos link. ² Pakėlęs akis, Bileamas matė Izraelį, gyvenantį stovykloje giminė prie giminės. Tada, Dievo dvasios apimtas, ³ jis ėmė pranašauti, sakydamas:

„Beoro sūnaus Bileamo žodis, / žodis žmogaus, turinčio teisingą akį,^a / ⁴ žodis girdinčio Dievo žodžius, / matančio regėjimą iš Visagalio, / parpuolusio kniūbsčio, bet atmerkto mis akimis. / ⁵ Kokios puikios tavo palapinės, Jokūbai, / tavo buveinės, Izraeli! / ⁶ Tarsi toli besitęsiantys palmių miškeliai, / tarsi sodai prie upės, / tarsi VIEŠPATIES pasodintas alavijas, / tarsi kedrai prie vandens! / ⁷ Vanduo liesis iš jo kibirų, / sėklą jis sės drėgnuose laukuose; / jo karalius bus iškilesnis už Agagą, / bus išaukštinta jo karalystė. / ⁸ Dievas, vedantis jį iš Egipto, / jam tarsi laukinio jaučio ragų galia. / Jis surys sau priešingas tautas, / sutrupindamas jų kaulus, / perverdamas juos savo strėlėmis. / ⁹ Pritūpęs jis guli tarsi liūtas / ir liūtė. / Kas išdrįs jį prikelti? / Palaimintas, kas tave laimina, / prakeiktas, kas tave keikia.“

¹⁰ Tada Balakas, įniršęs ant Bileamo, suplojo delnais ir tarė Bileamui: „Aš pasišaukiau tave prakeikti mano priešų, o tu juos palaiminai jau tris kartus. ¹¹ Pradink iš čia! Eik namo! Sakiau gausiai tau atlyginsiąs, tačiau VIEŠPATS neleido tau jokio

^{24,3a} Arba: „kuriam atvertos akys“.

atlygio duoti.“ ¹²Bileamas atsakė Balakui: „Argi neįspėjau tavo pasiuntinių, siųstų pas mane: ¹³Nors Balakas man duotų ir namus, pilnus sidabro bei aukso, negalėčiau savo ruožtu, eidamas prieš VIEŠPATIES žodį, padaryti nei gero, nei blogo. Ką VIEŠPATS sako, tai turiu pakartoti?“

Ketvirtas pranašavimas

¹⁴„O dabar, kai aš grįžtu pas savo tautą, leisk man ispėti tave, ką ši tauta padarys tavo tautai ateinančiomis dienomis“. ¹⁵Tada jis ėmė pranašauti, sakydamas:

„Žodis Beoro sūnaus Bileamo, / žodis žmogaus, turinčio teisingą akį, / ¹⁶ žodis, girdinčio Dievo žodžius, / gaunančio žinojimą iš Aukščiausiojo, / matančio regėjimą iš Visagalio, / parpuolusio kniūbsčio, bet atmerkto mis akimis. / ¹⁷ Matau jį, bet ne dabartyje, / stebiu, bet ne iš arti: / žvaigždė patekės iš Jokūbo, / skeptras pakils iš Izraelio, / kuris nuailins Moabo pasienio sritis / ir visų Seto vaikų žemę. / ¹⁸ Edomas taps pavaldus, / Seyras – jo priešų nuosavybė, / o Izraelis bus pergalingas. / ¹⁹ Iš Jokūbo kils valdovas / ir sunaikins išlikusius Ire.“ ^{19a}

²⁰Išvydęs Amaleką, ėmė pranašauti, sakydamas:

„Amalekas – tautų pirmasis, / bet jo likimas – amžina pražūtis.“

²¹Išvydęs kainitus, ėmė pranašauti, sakydamas: „Nors tavo buveinė ir saugi, / o tavo lizdas sukrautas uoloje, / ²² Kainas bus sunaikintas, / kai Ašūras paims tave į nelaisvę.“

²³Vėl jis ėmė pranašauti, sakydamas:

„Deja! Kas liks gyvas, kai šitai padarys Dievas? / ²⁴ Atplauks laivai iš Kitimų / ir pavergs Ašūrą ir Eberą. / Jis irgi žus amžinai.“^b

²⁵Tada Bileamas pakilo ir sugrižo į savo vietą. Ir Balakas nuėjo savo keliu.

Izraelis prie Peoro

25 Izraeliui gyvenant Šitimuose, žmonės pradėjo žeminti save, kekšaudami su Moabo moterimis. ²O jos kviesdavosi žmones prie aukų savo dievui. Žmonės dalydavosi valgiu ir garbindavo tą dievą. ³Izraeliui prijunkus prie Peoro Baalo, VIEŠPATS įniršo ant Izraelio. ⁴VIEŠPATS tarė Mozei: „Paimk visus tautos vadus ir viešai pasmeik juos ant baslio VIEŠPATIES akivaizdoje, kad VIEŠPATIES pykčio įniršis būtų nugręžtas nuo Izraelio.“ ⁵Moze tarė Izraelio teisėjams: „Kiekvienas jūsų turi užmušti visus tuos savo žmones, kurie prijunko prie Peoro Baalo.“

⁶Kaip tik tuo metu vienas izraelitas atėjo ir atsivedė į savo šeimą midjanietę moterį, matant Mozei ir visai izraelitų bendrijai, beverkiančiai prie įėjimo į Susitikimo Palapinę. ⁷Tai pamatęs, kunigo Aarono sūnaus Eleazaro sūnus Finehas atsikėlė ir nuėjo nuo bendrijos. Pasiėmęs į ranką ietį, ⁸jis nusekė izraelitą į palapinę ir perdūrė per pilvą abu – izraelitą ir moterį. Tad maras tarp izraelitų buvo sutramdytas. ⁹O vis dėlto maru mirė dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁰Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹¹„Kunigo Aarono sūnaus Eleazaro sūnus Finehas nukreipė

^{24,15a} Arba: „kuriam atvertos akys“. ^{24,24b} Hebr. tekstas neaiškus.

mano pyktį nuo izraelitų, parodydamas tokį atsidavimą man, kad aš savo išėlimu nebesunaikinau izraelitų.

¹² Todėl pasakyk: 'Aš suteikiu jam draugystės Sandorą. ¹³ Ji bus jam ir jo palikuonims po jo amžinos kunigystės sandorą, nes jis, atlikdamas permaldavimą už izraelitus, elgėsi atsiduodamas savo Dievui.'

¹⁴ Užmuštasis izraelitas, užmuštas drauge su midjaniete, buvo Saluvo sūnus Zimris, Simeono giminei priklausančių protėvių namų galva, ¹⁵ o užmuštoji midjanietė – Cūro, kuris buvo vienos kilties, tai yra vienu protėvių namų Midjane galva, dukė Kozbė.

¹⁶ VIEŠPATS tarė Mozei: ¹⁷ „Neduoek midjaniečiams ramybės ir nugalėk juos, ¹⁸ nes jie nedavė jums ramybės apgaule, kuria apgavo jus per Peorą ir per Midjano vado dukterį Kozbė, savo seserį. Ji buvo užmušta tą dieną, kai dėl Peoro jus ištiko maras.“

Antras surašymas

¹⁹ Po maro.

26 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir kunigo Aarono sūnui Eleazarui: ² „Surašykite visą izraelitų bendriją nuo dvidešimt metų ir vyresnius pagal jų protėvių namus, visus tinkamus karinei tarnybai Izraelyje.“ ³ Mozė ir kunigas Eleazaras taip paaiškino jiems Moabo lygumose prie Jordano, priešais Jerichą, tardami: ⁴ „[surašysime žmones] nuo dvidešimt metų ir vyresnius“, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Štai izraelitai, išėję iš Egipto žemės:

⁵ Izraelio pirmagimis Rubenas. Rubeno palikuonys: iš Henocho –

henochų kiltis, iš Paluvo – paluvų kiltis, ⁶ iš Hecrono – hecronų kiltis, iš Karmio – karmių kiltis. ⁷ Tokios tat yra rubenų kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt trys tūkstančiai septyni šimtai trisdešimt. ⁸ Paluvo palikuonis – Eliabas. ⁹ Eliabo palikuonys: Nemuelis, Datanas ir Abiramas. Tai tie patys sueigoje išrinkti Datanas ir Abiramas, kurie sukilo prieš Mozę ir Aaroną kartu su Korachu, maištaudami prieš VIEŠPATĮ. ¹⁰ Tada žemė, praverusi savo burną, prarijo juos drauge su Korachu, kai toji draugė žuvo, ir ugnis sunaikino du šimtus penkiasdešimt vyrų. Jie buvo išpėjimo ženklas. ¹¹ Tačiau Koracho palikuonys neišmirė.

¹² Simeono palikuonys pagal jų kiltis: iš Nemuelio – nemuelitų kiltis, iš Jamino – jaminų kiltis, iš Jachino – jachinų kiltis, ¹³ iš Zeracho – zerachų kiltis, iš Sauliaus – saulių kiltis. ¹⁴ Tokios tat yra simeonų kiltys, iš viso dvidešimt du tūkstančiai du šimtai.

¹⁵ Gado palikuonys pagal jų kiltis: iš Cefono – cefonų kiltis, iš Hagio – hagių kiltis, iš Šūnio – šūnių kiltis, ¹⁶ iš Oznio – oznių kiltis, iš Erio – erių kiltis, ¹⁷ iš Arodo – arodų kiltis, iš Arelio – arelitų kiltis. ¹⁸ Tokios tat yra Gado kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

¹⁹ Judo sūnūs: Eras ir Onanas; Eras ir Onanas numirė Kanaano krašte. ²⁰ Judo palikuonys pagal jų kiltis: iš Šelos – šelių kiltis, iš Pereco – perecų kiltis, iš Zeracho – zerachų kiltis. ²¹ Pereco palikuonys: iš Hecrono – hecronų kiltis, iš Hamulo – hamulų kiltis. ²² Tokios tat yra Judo kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo

septyniasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai.

²³ Isacharo palikuonys pagal jų kiltis: iš Tolos – tolių kiltis, iš Pūvos – pūvų kiltis, ²⁴ iš Jašubo – jašubų kiltis, iš Šimrono – šimronų kiltis. ²⁵ Tokios tat yra Isacharo kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo šešiasdešimt keturi tūkstančiai trys šimtai.

²⁶ Zabulono palikuonys pagal jų kiltis: iš Seredo – seredų kiltis, iš Elono – elonų kiltis, iš Jachleelio – jachleelitų kiltis. ²⁷ Tokios tat yra zabulonų kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo šešiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

²⁸ Juozapo palikuonys pagal jų kiltis: Manasas ir Efraimas. ²⁹ Manaso palikuonys: iš Machyro – machyrų kiltis. Machyras buvo Gileado tėvas, o iš Gileado kilo gileadiečių kiltys. ³⁰ Gileado palikuonys: iš Jezero – jezerų kiltis, iš Heleko – helekų kiltis, ³¹ iš Asrielio – asrielitų kiltis, iš Šechemo – šechemų kiltis, ³² iš Šemidos – šemidų kiltis, iš Hefero – heferų kiltis. ³³ Hefero sūnus Celofhadas sūnų neturėjo, tik dukteris. Dukterų vardai: Machla, Noja, Hogla, Milka ir Tirca. ³⁴ Tokios tat yra Manaso kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo penkiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai.

³⁵ Štai Efraimo palikuonys pagal jų kiltis: iš Šutelacho – šutelachų kiltis, iš Bechero – becherų kiltis, iš Tahano – tahanų kiltis. ³⁶ Šutelacho palikuonys: iš Erano – eranų kiltis. ³⁷ Tokios tat yra Efraimo kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo trisdešimt du tūkstančiai penki šimtai. Tokie tat yra Juozapo palikuonys pagal jų kiltis.

³⁸ Benjamino palikuonys pagal jų kiltis: iš Belos – belų kiltis, iš Ašbelio – ašbelitų kiltis, iš Ahiramo –

ahiramų kiltis, ³⁹ iš Šefufamo – šefufamų kiltis, iš Hufamo – hufamų kiltis. ⁴⁰ Belos sūnūs: Ardas ir Naamanas. Iš Ardo – ardų kiltis, iš Naamano – naamanų kiltis. ⁴¹ Tokie tat yra Benjamino palikuonys pagal jų kiltis. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai.

⁴² Štai Dano palikuonys pagal jų kiltis: iš Šuhamo – šuhamų kiltis. Tokie tat yra Dano palikuonys pagal jų kiltis. ⁴³ Iš visų Šuhamo kilčių įtrauktųjų į sąrašą buvo šešiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai.

⁴⁴ Ašero palikuonys pagal jų kiltis: iš Imnos – imnų kiltis, iš Išvio – išvių kiltis, iš Berijos – berijų kiltis. ⁴⁵ Berijos palikuonys: iš Hebero – heberų kiltis, iš Malkielio – malkielitų kiltis. ⁴⁶ Ašero dukters vardas buvo Seracha. ⁴⁷ Tokios tat yra Ašero kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

⁴⁸ Naftalio palikuonys pagal jų kiltis: iš Jachceelio – jachceelitų kiltis, iš Gūnio – gūnių kiltis, ⁴⁹ iš Jecero – jecerų kiltis, iš Šilemo – šilemų kiltis. ⁵⁰ Tokios tat yra Naftalio kiltys, kiltis po kilties. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai.

⁵¹ Įtrauktųjų į sąrašą izraelitų buvo šeši šimtai ir vienas tūkstantis septyni šimtai trisdešimt.

⁵² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar damas: ⁵³ „Tai jiems pagal vardu skaičių kraštas bus padalytas kaip paveldas. ⁵⁴ Didelei kilčiai – didelis paveldas, mažai kilčiai – mažas paveldas. Kiekvienai giminei paveldas bus duotas pagal įtrauktųjų į sąrašą skaičių. ⁵⁵ Be to, kraštas turi būti padalytas metant burtus; jie

gaus paveldą pagal savo protėvių giminių skaičių. ⁵⁶ Jų paveldas bus paskirstytas burtais ir didelei, ir mažai [giminei].“

Levitų surašymas

⁵⁷ Levitai, įtraukti į sąrašą pagal jų kiltis: iš Geršono kilo geršonų kiltis, iš Kehato – kehatų kiltis, iš Merario – merarių kiltis. ⁵⁸ Štai Levio kiltys: libnių kiltis, hebronų kiltis, machlių kiltis, mušių kiltis, korachų kiltis. Kehatui gimė Amramas. ⁵⁹ Amramo žmona buvo Jochebeda, Levio duktė, gimusi Leviui Egipte. Ji pagimdė Amramui Aaroną, Mozę ir jų seserį Mirjamą. ⁶⁰ Aaronui gimė Nadabas, Abihuvus, Eleazaras ir Itamaras. ⁶¹ Tačiau Nadabas ir Abihuvus mirė, atnašaudami nešventą ugnį VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁶² Įtrauktųjų į sąrašą buvo dvidešimt trys tūkstančiai, įskaitant visus vieno mėnesio ir vyresnius vyriškius. Jie nebuvo įtraukti į sąrašą tarp izraelitų, nes jiems nebuvo paskirtos dalies tarp izraelitų.

⁶³ Taigi tokie buvo Mozės ir kuniogo Eleazaro įrašytieji į sąrašą, surašant izraelitus Moabo lygumose prie Jordano, priešais Jerichą. ⁶⁴ Tarp jų nebuvo nė vieno iš tų, kuriuos Možė ir Aaronas buvo įtraukę į sąrašą, surašydami izraelitus Sinajaus dykumoje, ⁶⁵ nes VIEŠPATS apie juos buvo pasakęs: „Jie mirs dykumoje!“ Nė vienas jų neišliko, išskyrus Jefunės sūnų Kalebą ir Nūno sūnų Jozuę.

Celofhado dukterų paveldas

27 Tada išėjo į priekį Celofhado dukterys. Celofhadas buvo Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gi-

leado sūnaus Hefero sūnus; jis priklausė vienai iš Juozapo sūnaus Manaso kilčių. Dukterų vardai buvo Machla, Noja, Hogla, Milka ir Tirca. ² Jos atsistojo priešais Mozę, kunigą Eleazarą, vadus bei visą bendriją prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir pasakė: ³ „Mūsų tėvas mirė dykumoje. Jis nebuvo tarp susibūrusiųjų prieš VIEŠPATĮ Koracho draugėje, bet numirė už savo paties nuodėmę. O sūnų jis nepaliko. ⁴ Kodėl mūsų tėvo vardas turėtų dingti iš jo kilties dėl to, kad jis neturi sūnaus? Duokite mums nuosavybę tarp mūsų tėvo brolių.“

⁵ Možė pateikė jų atvejį VIEŠPATIUI. ⁶ VIEŠPATS kalbėjo jam, tar-damas: ⁷ „Celofhado dukterys teisingai kalba. Tu tikrai turi duoti joms paveldimą nuosavybę tarp jų tėvo brolių. Pervesk joms jų tėvo paveldą. ⁸ Be to, izraelitams kalbėk ir sakyk: ‘Jei miršta vyras, neturėdamas sūnaus, jo paveldą pervesite jo dukteriai. ⁹ Jei jis neturi dukters, atiduosite jo paveldą broliams. ¹⁰ Jei jis neturi brolių, atiduosite jo paveldą jo tėvo broliams. ¹¹ O jei jo tėvas neturi brolių, atiduosite jo paveldą artimiausiam jo kilties giminaičiui, ir jis paveldės jį. Tai bus izraelitams įstatas ir įsakas, kaip VIEŠPATS įsakė Mozei.“

†

Jozuė – Mozės įpėdinis

¹² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: „Užkopk į šį Abarimų virtinės kalną ir pamatyk kraštą, kurį duodu izraelitams. ¹³ Kai būsi jį pamatęs, ir tu būsi paimtas pas savo giminę, kaip buvo paimtas tavo brolis, ¹⁴ nes judu priešinotės mano žodžiui Cino dykumoje, kai bendrija maištavo. Judu nepatvirtinote mano

šventumo jų akyse prie vandens.“ (Tai Meribat Kadešo vanduo Cino dykumoje.) ¹⁵ Možė kalbėjo VIEŠPAČIUI, tardamas: ¹⁶ „Tepaskiria VIEŠPATIS, kiekvieno žmogaus dvasios Dievas, bendrijai vesti žmogų, ¹⁷ kuris eitų jų priekyje, išeitų ir nueitų, išvestų ir įvestų juos, kad VIEŠPATIES bendrija nebūtų kaip avys be piemens.“ ¹⁸ VIEŠPATS atsakė Mozei: „Paimk Nūno sūnų Jozuę, dvasios vyrą, ir uždėk ant jo savo ranką. ¹⁹ Pastatyk jį priešais kunigą Eleazarą bei visą bendriją ir igaliok jį visų akyse. ²⁰ Suteik jam savo prakilnumo, kad paklustų visa izraelitų bendrija. ²¹ Jis remsis kunigu Eleazaru, kuris Urimais ieškos nuosprendžio jo labui VIEŠPATIES akivaizdoje. Jo įsakymu jie išeis ir jo įsakymu įeis, jis ir drauge su juo visi izraelitai – visa bendrija.“

²² Možė darė, kaip VIEŠPATS jam įsakė. Paėmęs Jozuę, liepė jam stotis priešais kunigą Eleazarą ir visą bendriją. ²³ Tada uždėjo ant jo rankas ir igaliojo jį, kaip VIEŠPATS buvo per Možę kalbėjęs.

Nuolatinės aukos

28 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Įsakyk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Mano atnašą – maistą malonaus kvapo ugninėms atnašoms – rūpinkitės atnašauti nustatytu laiku.’

³ Sakysi jiems: ‘Štai ugninė auka, kurią turite aukoti VIEŠPAČIUI: kasdien du sveikus metinius avinėlius kaip nuolatinę deginamąją auką. ⁴ Vieną avinėlį atnašausite rytą, o kitą avinėlį – vakare, ⁵ kiekvieną su dešimtadaliu efos geriausių miltų javų atnašai, įmaišytų su ketvirtada-

liu hino grūstų alyvų aliejaus. ⁶ Tai nuolatinė deginamoji auka, prie Sinajaus kalno nustatyta malonaus kvapo ugninei atnašai VIEŠPAČIUI. ⁷ Jo liejamoji auka bus ketvirtis hino kiekvienam avinėliui; stipraus gėrimo liejamąją atnašą VIEŠPAČIUI išliesite šventykloje. ⁸ O kitą avinėlį atnašausite vakare su tokia pat javų atnaša ir tokia pat liejamąją atnašą, kaip rytą; atnašausite ją kaip ugninę atnašą dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI.

⁹ Šabo dieną aukosite du sveikus metinius avinėlius ir du dešimtadalius efos geriausių miltų javų atnašai, įmaišytų aliejumi, ir jos liejamąją atnašą. ¹⁰ Tokia yra kiekvieno šabo deginamoji auka, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos ir jos liejamosios atnašos.

¹¹ Kiekvieną jaunatį atnašausite deginamąją auką VIEŠPAČIUI: du jautukus, vieną aviną ir septynis sveikus mitulius avinėlius, ¹² tris dešimtadalius efos geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai prie kiekvieno jaučio, du dešimtadalius geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai prie avino ¹³ ir dešimtdalį geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai prie kiekvieno avinėlio – deginamąją auką, malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI. ¹⁴ O jų liejamosios atnašos bus pusė hino vyno prie jaučio, trečdalis hino prie avino ir ketvirtadalis hino prie avinėlio. Tokia yra mėnesinė deginamoji auka per visas metų jaunatis. ¹⁵ Be to, bus paaukotas ir ožys kaip auka už nuodėmę VIEŠPAČIUI, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos ir jos liejamosios atnašos.

¹⁶ Pirmo mėnesio keturioliką dieną bus Pascha VIEŠPAČIUI, ¹⁷ o to

mėnesio penkioliką dieną – iškilmės. Septynias dienas bus valgoma nerauginta duona. ¹⁸ Pirmąją dieną bus šventa sueiga: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. ¹⁹ Atnašausite ugninę auką – deginamąją auką VIEŠPAČIUI: du jautukus, vieną aviną ir septynis metinius avinėlius. Žiūrėk, kad jie būtų sveiki. ²⁰ Jų javų atnaša bus geriausių miltų, įmaišytų aliejumi: tris dešimtadalius efos atnašausite su jaučiu ir du dešimtadalius su avinu, ²¹ o su kiekvienu iš septynių avinėlių atnašausite dešimtadalį. ²² Be to, vieną ožį atnašausite už nuodėmę atlikti permaldavimui jūsų labui. ²³ Atnašausite tai, neskaitant ryto deginamosios aukos, kuri priklauso nuolatinei deginamajai aukai. ²⁴ Atnašausite tą patį kasdien septynias dienas – maistą ugninės atnašos dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI. Tai bus atnašaujama, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos ir jos liejamosios atnašos. ²⁵ O septintą dieną turėsite šventą sueigą: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo.

²⁶ Pirmienų dieną, kai atnašausite šviežių javų atnašą VIEŠPAČIUI per Savaičių šventę, bus jums šventa sueiga: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. ²⁷ Atnašausite deginamąją malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI: du jautukus, vieną aviną, septynis metinius avinėlius. ²⁸ Jų javų atnaša bus iš geriausių miltų, įmaišytų aliejumi: trys dešimtadaliai efos su kiekvienu jaučiu, du dešimtadaliai su avinu ²⁹ ir dešimtadalis prie kiekvieno iš septynių avinėlių, ³⁰ be to, ožys atlikti permaldavimą jūsų labui. ³¹ Atnašausite juos – žiūrėk, kad būtų sveiki – ir jų liejamąją atnašą, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos su jos liejamąja auka.

29 Septinto mėnesio pirmą dieną turėsite šventą sueigą: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. Ji turi jums būti rago gausmo diena. ² Atnašausite deginamąją auką dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI: jautuką, aviną, septynis sveikus mitulius avinėlius. ³ Jų javų atnaša bus geriausi miltai, įmaišyti aliejumi: trys dešimtadaliai efos prie jaučio, du dešimtadaliai prie avino ⁴ ir dešimtadalis prie kiekvieno septynių avinėlių. ⁵ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę atlikti permaldavimui jūsų labui. ⁶ Tai turi būti atnašaujama, neskaitant jaunaties deginamosios aukos ir jos javų atnašos, nuolatinės deginamosios aukos ir jos atnašos, kiekviena jų su savo liejamąja atnaša pagal įsaką kaip malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

⁷ Šio septinto mėnesio dešimtą dieną turėsite šventą sueigą ir pasninkausite. Nedirbsite jokio darbo. ⁸ Atnašausite VIEŠPAČIUI malonaus kvapo deginamąją auką: jautuką, aviną, septynis mitulius avinėlius. Jie turi būti sveiki. ⁹ Jų javų atnaša bus geriausi miltai, įmaišyti aliejumi: trys dešimtadaliai efos prie jaučio, du dešimtadaliai prie avino, ¹⁰ ir vienas dešimtadalis prie kiekvieno septynių avinėlių. ¹¹ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant permaldavimo už nuodėmę atnašos ir nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

¹² Septinto mėnesio penkioliką dieną jums bus šventa sueiga: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. Septynias dienas švęsime iškilmės VIEŠPAČIUI. ¹³ Atnašausite deginamąją auką dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI: tryliką jautukų, du

avinus, keturiolika mitulių avinėlių. Jie turi būti sveiki. ¹⁴ Prie jų javų atnaša bus geriausi miltai, imaišyti aliejumi: trys dešimtadaliai efos prie kiekvieno iš trylikos jaučių, du dešimtadaliai prie kiekvieno iš dviejų avinų ¹⁵ ir dešimtadalis prie kiekvieno iš keturiolikos avinėlių. ¹⁶ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

¹⁷ Antrą dieną – dvylika jautukų, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ¹⁸ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, avinų ir avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių, ¹⁹ be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir jų liejamųjų atnašų.

²⁰ Trečią dieną – vienuolika jaučių, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ²¹ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ²² Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

²³ Ketvirtą dieną – dešimt jaučių, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ²⁴ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ²⁵ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

²⁶ Penktą dieną – devynis jaučius, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ²⁷ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, avinų ir avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ²⁸ Be to, ožys bus atnašau-

jamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

²⁹ Šeštą dieną – aštuonis jaučius, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ³⁰ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ³¹ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

³² Septintą dieną – septynis jaučius, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ³³ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ³⁴ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

³⁵ Aštuntą dieną jums bus iškilminga sueiga; nedirbsite jokio tarnybos darbo. ³⁶ Atnašausite deginamąją auką, malonaus kvapo atnašą, sudeginamą VIEŠPAČIUI: jautį, aviną, septynis sveikus metinius avinėlius ³⁷ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučio, prie avino ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ³⁸ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

³⁹ Visa tai atnašausite VIEŠPAČIUI savo iškilmingose šventėse, neskaitant jūsų įžado ir geros valios aukų, ar tai būtų deginamosios aukos, ar javų, liejamosios bei bendravimo aukos.⁴⁰

30 Mozė persakė visa izraelitams, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsąkęs.

Istatai dėl įžadų

² Tada Mozė kalbėjo izraelitų giminių galvoms, tardamas: „Štai ką VIEŠPATS įsakė: ³ Kai žmogus padaro įžadą VIEŠPAČIUI ar priesaika įsipareigoja įvykdyti pažadą, savo žodžio nelaužys. Jis įvykdys visa, kas išėjo iš jo lūpų.

⁴ Kai moteris padaro įžadą VIEŠPAČIUI ar įsipareigoja pažadą, būdama jaunutė dar savo tėvo namuose, ⁵ ir jos tėvas nugirsta apie jos įžadą ar pažadą, kuriuo ji įsipareigojo, bet nieko jai nesako, visi jos įžadai ir bet koks pažadas, kuriuo ji įsipareigojo, galioja. ⁶ Bet jei tėvas pareiškia nepritarimą tą dieną, kai apie tai išgirdo, joks jos įžadas ir joks pažadas, kuriuo ji įsipareigojo, negalios. VIEŠPATS jai atleis, nes jos tėvas buvo pareiškęs nepritarimą.

⁷ Jei ji išteketų, galiojant jos įžadams ar bet kokiam neapgalvotam žodžiui, kuriuo ji įsipareigojo, ⁸ ir jos vyras apie tai nugirstų, bet nieko jai nesakytų tą dieną, kai apie tai išgirdo, jos įžadai galioja ir visi jos pažadai, kuriais ji įsipareigojo, galioja. ⁹ Bet jei tą dieną, kai jos vyras apie tai išgirdo, pareiškia nepritarimą, kartu jis panaikins jos įžadą, kuriuo ji buvo saistoma, ar neapgalvotą pažadą, kuriuo ji buvo įsipareigojusi. ¹⁰ Tačiau našlės ar išsiskyrusios moters kiekvienas įžadas, kuriuo ji yra įsipareigojusi, bus galiojantis.

¹¹ Jei moteris padarytų įžadą, būdama savo vyro namuose, ar įsipareigotų prisiekdama pažadą, ¹² ir jos vyras, apie tai išgirdęs, nieko jai nesakytų ir nepritarimo nepareikštų, visi jos įžadai galios ir bet koks pažadas, kuriuo ji įsipareigojo, galios.

¹³ Bet jei vyras panaikina juos tą die-

na, kai apie juos sužino, visi iš jos lūpų išėję įžadai ar padaryti pažadai negalios. Jos vyras juos panaikino; VIEŠPATS jai atleis. ¹⁴ Bet kokį jos įžadą ar bet kokią priesaiką susitramdyti vyras gali patvirtinti ar panaikinti. ¹⁵ Bet jei jos vyras dieną kitą jai nieko nesako, jis patvirtina visus jos įžadus ar pažadus, kuriais ji yra įsipareigojusi: jis patvirtino juos, nes nesakė jai nieko tą dieną, kai apie tai sužinojo. ¹⁶ O jei panaikins juos po tos dienos, kurią apie juos sužinojo, jis užsitrauks kalnę.“

¹⁷ Tokie tat yra istatai, kuriuos VIEŠPATS įsakė per Možę, dėl vyro ir žmonos, dėl tėvo ir dukters, kuri tebėra jaunutė ir tebegyvena tėvo namuose.

Pergalė prieš midjaniečius

31 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Atkeršyk midjaniečiams už izraelitus; po to tu būsi paimtas pas savo giminę.“ ³ Todėl Mozė kalbėjo žmonėms: „Tebūna iš jūsų išrinkti ir apginkluoti vyrai žygiui, težygiuoja jie prieš midjaniečius išlieti VIEŠPATIES keršto Midjane. ⁴ Pasiųskite į žygį po tūkstantį vyrų iš kiekvienos Izraelio giminės.“ ⁵ Taigi iš Izraelio tūkstančių buvo pašaukti į karo tarnybą po tūkstantį iš kiekvienos giminės – dvylika tūkstančių, ginkluotų mūšiui. ⁶ Mozė išsiuntė juos į žygį po tūkstantį iš kiekvienos giminės drauge su kunigo Eleazaro sūnumi Finehu, kuris nešėsi šventyklos reikmenis ir trimitus pavojaus ženklui duoti. ⁷ Jie išžygiavo į mūšį prieš Midjaną, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, ir išžudė visus vyrus. ⁸ Be užmuštųjų mūšyje, jie nužudė ir Midjano karalius:

Evį, Rekemą, Cūrą, Hūrą ir Rebą – penkis Midjano karalius. Jie užmušė kalavijų ir Beoro sūnų Bileamą. ⁹ Midjano moteris drauge su jų mažyiais izraelitai paėmė į nelaisvę. Jie pasiėmė kaip grobį ir visus jų galvijus, kaimenes bei visą turtą. ¹⁰ Visus miestus, kur jie buvo įsikūrę, ir jų stovyklas jie sudegino. ¹¹ Tada, pasiėmę visą karo grobį ir laimikį – žmones ir gyvulius, ¹² jie atgabo belaisvius, karo grobį ir laimikį pas Mozę, kunigą Eleazarą ir izraelitų bendriją į stovyklą Moabo lygumose prie Jordano netoli Jericho.

¹³ Mozę, kunigą Eleazarą ir visi bendrijos vadai išėjo jų pasitikti už stovyklos. ¹⁴ Mozę įniršo ant kariuomenės vadų, tūkstantininkų ir šimtininkų, sugrįžusių iš karo žygio. ¹⁵ „Palikote gyvas visas šias moteris? – tarė jis jiems. – ¹⁶ Juk šios moterys, Bileamo patariamoms, paskatino izraelitus taip nusižengti VIEŠPAČIUI Peoro reikalu, kad VIEŠPATIES bendriją ištiko maras. ¹⁷ Užtat dabar nužudykite visus mažus berniukus, nužudykite ir visas moteris, pažinusias vyrą, ¹⁸ o jaunas mergaites, nepažinusias vyro, pasilikite sau gyvas. ¹⁹ Be to, turite išbūti septynias dienas už stovyklos, o kas iš jūsų užmušė žmogų ar palietė lavoną, turite apvalyti trečią ir septintą dieną. ²⁰ Turite apvalyti ir kiekvieną drabužį, kiekvieną odinį daiktą, kas tik išausta iš ožkos vilnų, ir kiekvieną medinį daiktą.“

²¹ Kunigas Eleazaras sugrįžusiems iš mūšio kareiviams tarė: „Toks yra apeiginis įstatas, kurį VIEŠPATS davė per Mozę. ²² Auksas, sidabras, varis, geležis, alavas ir švinas – ²³ visa, kas gali atsispirti ugniai – turi būti apvalyta ugnimi ir bus apvalyta. Ne-

paisant to, jie turi būti apvalyti ir apvalymo vandeniu. O kas negali atsispirti ugniai, turi būti nuplauta vandeniu. ²⁴ Išsiskalbsite savo drabužius septintą dieną ir būsite švarūs. Po to galėsite įeiti į stovyklą.“

²⁵ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁶ „Tu, kunigas Eleazaras ir bendrijos protėvių namų galvos surašykite paimtą grobį – ir žmones, ir galvijus. ²⁷ Tada grobį padalykite lygiai į dvi dalis: kareiviams, žygiavusiems į mūšį, ir visai bendrijai. ²⁸ Iš žygiavusių į mūšį kareivių dalies atidėk kaip duoklę VIEŠPAČIUI po vieną iš kiekvieno penketo šimtų žmonių, jaučių, asilų, avių ar ožkų. ²⁹ Paimk tai iš jų pusės ir atiduok kunigui Eleazarui kaip atnašą VIEŠPAČIUI. ³⁰ O iš izraelitų pusės paimsi po vieną iš kiekvieno penkiasdešimt žmonių, jaučių, asilų, avių ar ožkų – visų gyvulių – ir atiduosi juos levitams, atliekantiems tarnybą VIEŠPATIES Padangtėje.“

³¹ Mozę ir Eleazarą padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³² Grobio kiekis, neskaitant kareivių pasigrobtų karo laimikio, iš viso buvo šeši šimtai septyniasdešimt penki tūkstančiai avių, ³³ septyniasdešimt du tūkstančiai jaučių, ³⁴ šešiasdešimt vienas tūkstantis asilų, ³⁵ trisdešimt du tūkstančiai žmonių, būtent moterų, kurios dar nebuvo pažinusios vyro.

³⁶ Taigi pusė – dalis, tekusiėjusiems į karo žygį – buvo trys šimtai trisdešimt septyni tūkstančiai avių ir ožkų, ³⁷ o VIEŠPATIES avių ir ožkų duoklė – šeši šimtai septyniasdešimt penkios. ³⁸ Jaučių buvo trisdešimt šeši tūkstančiai, iš jų septyniasdešimt du – duoklė VIEŠ-

PAČIUI. ³⁹ Asilų buvo trisdešimt tūkstančių penki šimtai, iš jų šešiasdešimt vienas – duoklė VIEŠPAČIUI. ⁴⁰ Žmonių buvo šešiolika tūkstančių, iš jų trisdešimt du – duoklė VIEŠPAČIUI. ⁴¹ Mozė duoklę – atnašą VIEŠPAČIUI – atidavė kunigui Eleazarui, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁴² O izraelitų pusė – Mozės atidėtoji nuoėjusių į karo žygį vyrų, – ⁴³ ta bendrijos pusė buvo trys šimtai trisdešimt septyni tūkstančiai avių ir ožkų, ⁴⁴ trisdešimt šeši tūkstančiai jaučių, ⁴⁵ trisdešimt tūkstančių penki šimtai asilų ⁴⁶ ir šešiolika tūkstančių žmonių. ⁴⁷ Iš izraelitų pusės Mozė paėmė po vieną iš kiekvieno penkiasdešimt žmonių bei gyvulių ir atidavė juos levitams, atliekantiems tarnybą VIEŠPATIES Padangtėje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁴⁸ Tada atėjo pas Mozę vadai, vedę kariuomenės tūkstančius, tūkstantininkai ir šimtininkai. ⁴⁹ „Mes, tavo tarnai, – tarė jie Mozei, – suskaičiavome mums pavestus kareivius, nė vieno iš mūsų netrūksa. ⁵⁰ Todėl atnešėme VIEŠPATIES atnašą, ką kiekvienas mūsų aptiko – auksinius daiktus, antrankovius ir apyrankes, antspaudų žiedus, auskarus ir karolius, – kad būtų atliktas permaldavimas už mus VIEŠPATIES akivaizdoje.“ ⁵¹ Mozė ir kunigas Eleazaras priėmė iš jų auksą ir visokius dirbinius. ⁵² Viso jų paaukoto atnašos aukso buvo šešiolika tūkstančių septyni šimtai penkiasdešimt šekelių. ⁵³ O žygyje dalyvavusieji kareiviai karo laimikį pasilaukė sau. ⁵⁴ Mozė ir kunigas Eleazaras priėmė auksą iš pareigūnų, [vedusių] tūkstančius ir šimtus, ir įnešė jį į Susitikimo Palapinę

kaip priminimo auką izraelitų labui VIEŠPATIES akivaizdoje.

Gado ir Rubeno prašymas

32 Rubeno giminės žmonės ir Gado giminės žmonės turėjo labai dideles galvijų bandas. Pamatę, kad Jazero kraštas bei Gileado kraštas tinkami galvijams, ² Gado ir Rubeno žmonės atėjo pas Mozę, kunigą Eleazarą ir bendrijos vadus, sakydami: ³ „Atarotai, Dibonas, Jazeras, Nimra, Hešbonas, Elealė, Sebamas, Nebojas ir Beonas – ⁴ žemė, kurią VIEŠPATS užkariavo Izraelio bendrijai – yra galvijų kraštas. O jūsų tarnai turi galvijų. ⁵ Jei radome malonę tavo akyse, – tęsė jie, – tebūna šis kraštas duotas mums, tavo tarnams, kaip nuosavybė. Neversk mūsų keltis per Jordaną.“

⁶ Mozė atsakė Gado ir Rubeno žmonėms: „Argi jūsų broliai eis į karą, o jūs čia sėdėsite? ⁷ Kodėl norite pakirsti izraelitų ryžtą eiti į kraštą, kurį jiems VIEŠPATS yra davęs? ⁸ Jūsų tėvai tai padarė, kai iš Kadeš Barnejos siunčiau jus krašto išžvalgyti. ⁹ Nukeliauė iki Eškolo slėnio ir pamatę tą kraštą, jie pakirto izraelitų ryžtą eiti į kraštą, kurį VIEŠPATS buvo jiems davęs. ¹⁰ Tą dieną pyktis apėmė VIEŠPATĮ, ir jis prisiekė, tardamas: ¹¹ „Nė vienas iš žmonių, kurie išėjo iš Egipto, nuo dvidešimt metų ir vyresnių, nematys krašto, kurį prisiekiau duoti Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, nes jie ištikimai manęs nesekė; ¹² nė vienas, išskyrus kenizą Jefunės sūnų Kalebą ir Nūno sūnų Jozuę, nes jiedu ištikimai sekė VIEŠPATĮ.“ ¹³ Pyktis ant Izraelio apėmė VIEŠPATĮ, ir jis vedžiojo juos po dykumą keturiasdešimt metų, kol pra-

dingo visa karta, padariusi pikta VIEŠPATIES akyse. ¹⁴ Vadinasi, dabar jūs, nusidėjęlių išperos, pakeitėte savo tėvus, didindami VIEŠPATIES pykčio ant Izraelio įniršį! ¹⁵ Jei jūs atsisakote jį sekti, jis vėl paliks juos dykumoje; jūs sunaikinsite šią visą tautą.“

¹⁶ O jie, prieję arčiau, tarė: „Pastatysime čia aptvarus savo kaimenėms ir miestus mūsų mažyliams, ¹⁷ bet patys imsime ginklų, žygiuodami pirma izraelitų, kol nuvesime juos į vietą. Tuo tarpu mūsų mažyliai gali pasilikti įtvirtintuose miestuose, apsaugoti nuo vietos gyventojų. ¹⁸ Negrįšime į savo namus, kol visi izraelitai nebus užėmę savo paveldo. ¹⁹ Dalies su jais kitoje pusėje. Užjordanėje, neturėsime, nes savo paveldą jau turime rytinėje Jordano pusėje.“

²⁰ Mozė jiems atsakė: „Jei darote, kaip sakote, jei imatės ginklų, žygiuodami į karą kaip VIEŠPATIES priekinė sauga, ²¹ ir visi, tinkami karinei tarnybai, pereinate Jordaną VIEŠPAČIUI reikalaujant, kolei jis nenuvays sau iš kelio priešų ²² ir kolei kraštas netaps pavaldus VIEŠPATIES akivaizdoje, galite sugrįžti ir būsite nenusikaltę VIEŠPAČIUI ir Izraeliui. O šis kraštas bus jūsų nuosavybė VIEŠPATIES akivaizdoje. ²³ Bet jei taip nedarysite, tikėkite manimi, būsite nusidėję VIEŠPAČIUI. Galite būti tikri, kad jūsų nuodėmė jus pasivys. ²⁴ Tad statykite miestus savo mažyliams ir aptvarus savo kaimenėms, bet vykdykite, ką esate pažadėję.“

²⁵ Tada Gado ir Rubeno žmonės tarė Mozei: „Tavo tarnai elgsis kaip tu, mūsų viešpats, įsakai. ²⁶ Mūsų mažyliai, mūsų žmonos, mūsų kaimenės ir visi kiti mūsų galvijai pasiliks Gi-

leado miestuose, ²⁷ tuo tarpu tavo tarnai, kiekvienas apsiginklavęs kariauti, persikels ir kovos už VIEŠPATĮ, kaip tu, mūsų viešpatie, įsakai.“

²⁸ Mozė davė dėl jų įsakymą kunigui Eleazarui, Nūno sūnui Jozuei ir izraelitų protėvių namų galvoms.

²⁹ Mozė tarė jiems: „Jei Gado ir Rubeno žmonės, visi apsiginklavę kariauti VIEŠPATIES akivaizdoje, persikels su jumis per Jordaną ir kraštas pasidarys jums pavaldus, atiduosite jiems Gileado kraštą kaip nuosavybę. ³⁰ Bet jei ginkluoti jie nepersikels su jumis, jie turės nuosavybę tarp jūsų Kanaano krašte.“ ³¹ Gado ir Rubeno žmonės atsakė: „Ką VIEŠPATS yra pasakęs apie tavo tarnus, tą mes ir darysime. ³² Mes kelsimės apsiginklavę VIEŠPATIES akivaizdoje į Kanaano kraštą, bet mūsų paveldo nuosavybė bus šioje Jordano pusėje.“

³³ Mozė davė jiems – Gado ir Rubeno giminei bei pusei Juozapo sūnaus Manaso giminės – amoritų karaliaus Sihono karalystę ir Bašano karaliaus Ogo karalystę, kraštą bei miestus su aplinkinių miestų valdomis. ³⁴ Gado žmonės atstatė Diboną, Atarotus, Aroerą, ³⁵ Atrot Šofaną, Jazerą, Jogbohą, ³⁶ Bet Nimrą ir Bet Haraną, įtvirtino miestus ir aptvarus avims. ³⁷ O Rubeno žmonės atstatė Hešboną, Elealę, Kirjataimus, ³⁸ Neboją, Baal Meoną, pakeisdami kai kurių vardus, ir Sibmą. Atstatytiems miestams jie davė savo pačių vardus. ³⁹ Manaso sūnaus Machyro palikuonys patraukė į Gileadą ir, išvarę ten gyvenusius amoritus, užėmė jį. ⁴⁰ Mozė atidavė Gileadą Manaso sūnui Machyrui, ir šis ten išikūrė. ⁴¹ O Manaso sūnus Jayras patraukė, užėmė jų kaimus ir pa-

vadino juos Havot Jayru.⁴² Nobachas kovojo prieš Kenatą, užėmė jį bei jo kaimus ir pavadino Nobachu – savo vardu.

Nuo Egipto ligi Sinajaus kalno

33 Štai izraelitų sustojimo vietos, per kurias, vedami Mozės ir Aarono, jie išėjo greta po gretos iš Egipto žemės. ² VIEŠPAČIUI įsakius, Mozė surašė vietas, per kurias jie ėjo, sustojimo vietą po sustojimo vietos. Štai jų sustojimo vietos pagal vietoves, per kurias jie ėjo.

³ Jie iškeliavo iš Ramzio pirmo mėnesio / penkioliką dieną. / Dieną po Paschos izraelitai išėjo / drąsiai, visam Egiptui matant. / ⁴ Egiptiečiai tuo tarpu laidojo / VIEŠPATIES ištiktus savo pirmagimius. / VIEŠPATS net jų dievus nuteisė!

⁵ Izraelitai iškeliavo iš Ramzio ir pasistatė stovyklą prie Sukoto. ⁶ Iškeliavę iš Sukoto, pasistatė stovyklą prie Etamo, kuris yra dykumos pakraštyje. ⁷ Iškeliavę iš Etamo, pasuko atgal į Pi Hahirotą, priešais Baal Cefoną ir pasistatė stovyklą priešais Migdolą. ⁸ Iškeliavę iš Hahiroto, perėjo per jūrą į dykumą, tris dienas keliavo per Etamo dykumą ir pasistatė stovyklą prie Maros. ⁹ Iškeliavę iš Maros, atėjo į Elimus. Elimuose buvo dvylika vandens šaltinių ir septyniasdešimt palmių. Ten jie pasistatė stovyklą. ¹⁰ Iškeliavę iš Elimų, pasistatė stovyklą prie Nendrių jūros. ¹¹ Iškeliavę nuo Nendrių jūros, sustojo Sino dykumoje. ¹² Iškeliavę iš Sino dykumos, pasistatė stovyklą prie Dofkos. ¹³ Iškeliavę iš Dofkos, pasistatė stovyklą Aluše. ¹⁴ Iškeliavę iš Alušo, pasistatė stovyklą prie Refidi-

mų. Ten vandens žmonėms gerti nebuvo. ¹⁵ Iškeliavę iš Refidimų, pasistatė stovyklą Sinajaus dykumoje.

Nuo Sinajaus kalno ligi Kadešo

¹⁶ Iškeliavę iš Sinajaus dykumos, jie pasistatė stovyklą prie Kibrot Taavos. ¹⁷ Iškeliavę iš Kibrot Taavos, pasistatė stovyklą prie Hacerotų. ¹⁸ Iškeliavę iš Hacerotų, pasistatė stovyklą prie Ritmos. ¹⁹ Iškeliavę iš Ritmos, pasistatė stovyklą prie Rimon Pereco. ²⁰ Iškeliavę iš Rimon Pereco, pasistatė stovyklą prie Libnos. ²¹ Iškeliavę iš Libnos, pasistatė stovyklą prie Risos. ²² Iškeliavę iš Risos, pasistatė stovyklą prie Kehelatos. ²³ Iškeliavę iš Kehelatos, pasistatė stovyklą prie Šefero kalno. ²⁴ Iškeliavę nuo Šefero kalno, pasistatė stovyklą prie Harados. ²⁵ Iškeliavę iš Harados, pasistatė stovyklą prie Makhelotų. ²⁶ Iškeliavę iš Makhelotų, pasistatė stovyklą prie Tahato. ²⁷ Iškeliavę iš Tahato, pasistatė palapines prie Teracho. ²⁸ Iškeliavę iš Teracho, pasistatė stovyklą prie Mitkos. ²⁹ Iškeliavę iš Mitkos, pasistatė stovyklą prie Hašmonos. ³⁰ Iškeliavę iš Hašmonos, pasistatė stovyklą prie Moserotų. ³¹ Iškeliavę iš Moserotų, pasistatė stovyklą prie Bene Jaakano. ³² Iškeliavę iš Bene Jaakano, pasistatė stovyklą prie Hor Gidgado. ³³ Iškeliavę iš Hor Gidgado, pasistatė stovyklą prie Jotbatos. ³⁴ Iškeliavę iš Jotbatos, pasistatė stovyklą prie Abronos. ³⁵ Iškeliavę iš Abronos, pasistatė stovyklą prie Ecjon Gebero. ³⁶ Iškeliavę iš Ecjon Gebero, pasistatė stovyklą Cino dykumoje, tai yra Kadeše.

Nuo Kadešo ligi Moabo lygumų

³⁷ Iškeliaavę iš Kadešo, pasistatė stovyklą prie Horo kalno, ties pat Edomo krašto riba. ³⁸ VIEŠPAČIUI įsakius, kunigas Aaronas užkopė ant Horo kalno ir ten mirė penkto mėnesio pirmą dieną keturiasdešimt metų po izraelitų išėjimo iš Egipto žemės. ³⁹ Aaronas buvo šimto dvidešimt metų, kai mirė ant Horo kalno.

⁴⁰ Kanaanietis Arado karalius, gyvenantis Negebe, Kanaano krašte, sužinojo apie izraelitų atėjimą.

⁴¹ Iškeliaavę nuo Horo kalno, jie pasistatė stovyklą prie Calmonos.

⁴² Iškeliaavę iš Calmonos, pasistatė stovyklą prie Punono. ⁴³ Iškeliaavę iš Punono, pasistatė stovyklą prie Obotų. ⁴⁴ Iškeliaavę iš Obotų, pasistatė stovyklą prie Ije Abarimų Moabo žemėje. ⁴⁵ Iškeliaavę iš Ijimų, pasistatė stovyklą prie Dibon Gado. ⁴⁶ Iškeliaavę iš Dibon Gado, pasistatė stovyklą prie Almon Diblataimos. ⁴⁷ Iškeliaavę iš Almon Diblataimos, pasistatė stovyklą Abarimų kalnuose, priešais Nebojo kalną. ⁴⁸ Iškeliaavę nuo Abarimų kalnų, pasistatė stovyklą Moabo lygumose palei Jordaną prie Jericho. ⁴⁹ Jie statėsi stovyklą Moabo lygumose palei Jordaną nuo Bet Ješimotų ligi pat Abel Šitimų.

Kanaano užkariavimas

⁵⁰ Moabo lygumose palei Jordaną prie Jericho VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁵¹ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: ‘Kai persikelsite per Jordaną į Kanaano kraštą, ⁵² išvarysite visus krašto gyventojus, sunaikinsite visas jų statulas, sunaikinsite visus

liedintus atvaizdus, išgriausite visas jų šventas vietas aukštumose. ⁵³ Užimsite kraštą ir jame įsikursite, nes aš jums daviau tą kraštą paveldėti. ⁵⁴ Padalysite kraštą burtų keliu savo kiltims, – dideliame duosite didesnę paveldą, o mažesniame – mažesnę; paveldas priklausys tam asmeniui, kuriam lems burtai; gausite dalis pagal savo protėvių gimines.

⁵⁵ Bet jei neišvarysite krašto gyventojų, tie, kuriems leisite pasilikti, bus spygliai jūsų akyse ir dygliai jūsų šonuose. Jie kamuos jus krašte, kuriame gyvenate. ⁵⁶ Atsitiks taip, kad pasielsiu su jumis, kaip buvau užsimojęs su jais pasielsgti.“

Žemės paveldo ribos Kanaane

34 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Duok izraelitams šį įsakymą. Sakyk jiems: ‘Kai būsite įję į Kanaano kraštą – tai žemė, kuri teks jums kaip paveldas, visas Kanaano kraštas, – ³ jūsų pietinė dalis drieksis nuo Cino dykumos palei Edomo pakraštį. Taigi jūsų pietinė riba rytuose prasidės prie Druskos jūros“ galo. ⁴ Tuomet jūsų riba pasuks į pietus nuo Akrabimų perėjos, eis per Ciną, nusidrieks į pietus nuo Kadeš Barnėjos, pasiekdama Hacar Adarą, ir nueis į Acmoną. ⁵ Nuo Acmono riba pasisuks Egipto upės link ir baigsis prie Jūros⁶.

⁶ Vakarų siena jums bus Didžioji jūra^c ir jos krantai. Tai bus jūsų vakarinė riba.

⁷ O štai jūsų šiaurinė riba. Nuo Didžiosios jūros nubrėžkite liniją ligi Horo kalno; ⁸ nuo Horo kalno nubrėžkite liniją ligi Lebo Hamato.

^{34,3a} Dab. Negyvoji jūra. ^{34,5b} ir ^{34,6c} Dab. Viduržemio jūra.

Riba tepasiekia Cedadą. ⁹ Tada riba nusidrieks iki Zifrono ir baigsis prie Hacar Enano. Tai bus jūsų šiaurinė riba.

¹⁰ Pažymėsite savo rytinę ribą nuo Hacar Enano ligi Šefamo. ¹¹ Nuo Šefamo riba nusileis į Riblą rytiniame Aino pakraštyje; iš ten vėl nusileis ir atsimuš į rytinį Kinereto jūros šlaitą; ¹² iš čia riba nusileis Jordano link ir baigsis prie Druskos jūros. Tai bus jūsų kraštas, nustatytas toms riboms.¹⁴

¹³ Mozė nurodė izraelitams, tardamas: „Tai kraštas, kurį jūs gausite burtų keliu kaip savo paveldą. VIEŠPATS įsakė, kad jis būtų duotas devynioms giminėms ir pusei giminės; ¹⁴ mat Rubeno giminė pagal jos protėvių namus ir Gado giminė pagal jų protėvių namus jau yra pasiėmusios savo paveldą, taip pat ir pusė Manaso giminės. ¹⁵ Anos dvi giminės ir ana pusė giminės jau pasiėmė savo paveldą Užjordanėje priešais Jerichą, rytų pakraštyje.“

¹⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁷ „Štai vardai vyrų, kurie padalys jums kraštą paveldui: kunigas Eleazaras ir Nūno sūnus Jozuė. ¹⁸ Be to, paimsite po vieną vadą iš kiekvienos giminės kraštui kaip paveldui padalyti. ¹⁹ Štai vyrų vardai: iš Judo giminės – Jefunės sūnus Kalebas, ²⁰ iš Simeono giminės – Amihudo sūnus Samuelis, ²¹ iš Benjamino giminės – Kislono sūnus Elidadas, ²² iš Dano giminės – vadas Joglio sūnus Bukis, ²³ iš Juozapo sūnų, iš Manaso giminės – vadas Efodo sūnus Hanielis, ²⁴ iš Efraimo giminės – vadas Šiftano sūnus Kemuelis, ²⁵ iš Zabulono giminės – vadas Parnacho sūnus Elicafanas, ²⁶ iš Isacharo

giminės – vadas Azano sūnus Paltielis, ²⁷ iš Ašero giminės – vadas Šelomio sūnus Ahihudas, ²⁸ iš Naftalio giminės – vadas Amihudo sūnus Pedahelis.“ ²⁹ Tokie tat buvo žmonės, kuriems VIEŠPATS įsakė padalyti paveldą izraelitams Kanaano krašte.

Miestai levitams

35 VIEŠPATS kalbėjo Mozei Moabo lygumose prie Jordano netoli Jericho, tardamas: ² „Isa-kyk izraelitams duoti iš jiems paskirto nuosavybės paveldo miestus levitams gyventi; duoti levitams ir ganyklų aplinkui jų miestus. ³ Miestai bus jiems gyventi, o miestų ganyklos bus jų gyvuliams – galviams ir visiems kitiems gyvuliams. ⁴ Miestų ganyklos, kurias duosite levitams, tęsis nuo miesto sienos per tūkstantį uolekčių aplinkui. ⁵ Atmatuosite du tūkstančius uolekčių už miesto palei rytinį pakraštį, du tūkstančius uolekčių palei pietinį, du tūkstančius uolekčių palei vakarinį ir du tūkstančius uolekčių palei šiaurinį, miestą palikdami viduryje. Tai priklausys jiems kaip ganyklos jų miestams.

⁶ Tarp miestų, kuriuos paskirsite levitams, turės būti šeši prieglaudų miestai, į kuriuos leisite pabėgti žudikui. Be šių, duosite dar keturiasdešimt du. ⁷ Taigi skaičius miestų, kuriuos turite duoti levitams, bus keturiasdešimt aštuoni su ganyklomis. ⁸ Skirdami miestus iš izraelitų nuosavybės, imkite iš didesnių giminių daugiau, o iš mažesnių giminių – mažiau. Kiekviena duos levitams iš savo miestų pagal gautą paveldą.“

Prieglaudos miestai

⁹VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰„Kalbėk izraelitams ir sakyk: 'Kai būsite perėję per Jordaną į Kanaano kraštą, ¹¹atrinkite miestus – prieglaudos miestus, kad žudikas, netyčiomis užmušęs žmogų, galėtų ten pabėgti. ¹²Tie miestai bus prieglauda nuo keršytojo už kraują, kad žudikas nemirtų, kol nebus teisistas bendrijos akivaizdoje. ¹³Miestai, kuriuos paskirsite prieglaudos miestais, turi būti šeši: ¹⁴prieglaudos miestais paskirsite tris Užjordanėje ir tris Kanaano krašte. ¹⁵Tie šeši miestai bus prieglauda ne tik izraelitams, bet ir ateiviams, kurie nuolat ar laikinai tarp jų gyvena, kad bet kas, netyčia užmušęs žmogų, galėtų ten pabėgti“.

Nuostatai dėl žmogžudystės

¹⁶„Bet jei kas nors taip smogia kitam geležiniu daiktu, kad tas žmogus miršta, jis yra žmogžudys. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ¹⁷Arba jei kas nors smogia kitam akmeniniu įrankiu, galinčiu būti mirties priežastimi, ir tas žmogus miršta, jis yra žmogžudys. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ¹⁸Arba jei kas nors smogia kitam mediniu ginklu, galinčiu būti mirties priežastimi, ir tas žmogus miršta, jis yra žmogžudys. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ¹⁹Jį sutikęs keršytojas už kraują nubaustas žmogžudį mirtimi. ²⁰Panašiai, jei kas užgauna kitą iš pykčio ar patykojęs sviedžia ką nors į kitą, ir ši ištinka mirtis, ²¹ar, būdamas nesantaikoje, smogia kitam ranka, ir ši ištinka mirtis, užgavėjas turi būti

nubaustas mirtimi. Jis yra žmogžudys. Jį sutikęs keršytojas už kraują nubaustas mirtimi.

²²Bet jei kas kitą pastumia staiga, nebūdamas nesantaikoje, ar netykodamas sviedžia kokį daiktą, ²³ar, mesdamas akmenį, galintį būti mirties priežastimi, netyčiomis pataiko į žmogų, ir ši ištinka mirtis, nors jis nebuvo jo priešas ir nenorėjo jo užgauti, ²⁴bendrija turės išspręsti bylą tarp žudiko ir keršytojo už kraują pagal šiuos įsakus. ²⁵Bendrija turi išgelbėti žudiką iš keršytojo už kraują rankų ir sugrąžinti į prieglaudos miestą, į kurį šis buvo pabėgęs. Žudikas turi jame gyventi iki vyriausiojo kunigo, patepto aliejumi, mirties. ²⁶Bet jei žudikas išeitų savo noru bet kada iš prieglaudos miesto, į kurį buvo pabėgęs, ²⁷o keršytojas už kraują, atradęs jį už prieglaudos miesto ribų, užmuštų, jam nebūtų kraujo kaltės. ²⁸Žudikas turi išbūti prieglaudos mieste ligi vyriausiojo kunigo mirties. Tik po vyriausiojo kunigo mirties žudikas gali grįžti namo.

²⁹Tokie tat bus įstatai ir įsakai per visas jūsų kartas ir visose jūsų gyvenvietėse.

³⁰Jei kas užmuša žmogų, gali būti nubaustas mirtimi tik liudytojų parodymu. Vieno liudytojo parodymo neužtenka nubausti žmogų mirtimi. ³¹Be to, neimsite išpirkimo už gyvybę žmogžudžio, nuteisto mirties bausme. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ³²Neimsite išpirkimo nei už nubėgusį į prieglaudos miestą, duodantį galimybę bėgliui sugrįžti gyventi kur nors krašte prieš vyriausiojo kunigo mirtį. ³³Nesuterškite krašto, kuriame gyvenate. Kadangi kraujo praliejimas suteršia kraštą, permaldavimą už kraštą dėl

jame pralieto kraujo galima atlikti tik krauju to, kuris praliejo kraują. ³⁴Neišniekinkite krašto, kuriame gyvenate, kur ir aš pats esu, nes aš, VIEŠPATS, esu tarp izraelitų.“

Dukterų paveldas

36 Tada kilties, kilusios iš Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado, vienos iš Juozapo giminės kilčių, protėvių šeimų galvos išėjo į priekį ir kreipėsi į Mozę ir vadus bei izraelitų protėvių šeimų galvas. ²Jie sakė: „Tau, mūsų viešpatie, VIEŠPATS įsakė padalyti kraštą kaip izraelitų paveldą burtų keliu. Mūsų viešpačiui buvo VIEŠPATIES įsakyma atiduoti mūsų brolio Celofhado paveldą jo dukterims. ³Bet jei jos nuteka į kitą izraelitų giminę, jų paveldas bus paimtas iš mūsų protėvių ir pridėtas prie paveldo giminės, į kurią jos nuteka. Taigi jis bus atimtas iš paveldo dalies, kuri mums priklauso. ⁴Atėjus izraelitų jubiliejaus metams, jų paveldas bus pridėtas prie paveldo giminės, į kurią jos bus nutekėjusios. Taigi jų paveldas bus atimtas iš mūsų protėvių giminės paveldo.“

⁵Tada Možė įsakė izraelitams pagal VIEŠPATIES žodį, tardamas: „Teisingai kalba Juozapo giminės palikuonys. ⁶Štai ką VIEŠPATS įsako dėl Celofhado dukterų: ‘Teteka jos už to, kas joms patinka, bet su sąlyga, kad nutekės į savo tėvo giminės kiltis. ⁷Joks izraelitų paveldas nebus perkeltas iš vienos giminės į kitą, nes visi izraelitai turi išlaikyti savo protėvių giminį paveldą. ⁸Todėl kiekviena duktė su paveldu bet kurioje izraelitų giminėje turi tekėti už vyro iš savo tėvo giminės kilties, kad izraelitai neprarastų savo protėvių paveldo. ⁹Taigi joks paveldas nebus perkeltas iš vienos giminės į kitą, nes kiekviena izraelitų giminė turi išlaikyti savo paveldą.“

¹⁰Celofhado dukterys padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ¹¹Celofhado dukterys Machla, Tirca, Hogla, Milka ir Noja ištekėjo už savo tėvo brolių sūnų. ¹²Jos ištekėjo į Juozapo sūnaus Manaso palikuonių kiltis, ir jų paveldas pasiliko jų tėvo kilties giminėje.

¹³Tokie tat yra įsakymai ir įsakai, kuriuos VIEŠPATS davė izraelitams per Mozę Moabo lygumose prie Jordano netoli Jericho.

PAKARTOTO ĮSTATYMO KNYGA

Pakartoto Įstatymo knyga (gr. *deuteronomion*, lot. *deuteronomium*; hebr. *debarim* „žodžiai“) – Penkiaknygės, arba Toros, penkta knyga.

Ji pradeda dviem įžanginėmis prakalbomis (sk. 1–11), tęsiama ant Sinajaus kalno paskelbto Įstatymo pakartojimu, papildymu bei aiškinimu (sk. 12–28), kurį pabrėžia paraginimai (sk. 29–30), ir baigiama ankstesnių Penkiaknygės dalių suvestine (sk. 31–34).

Pamokslo intonacijomis nuspalvintas pasakojimas skamba kaip Mozės testamentas ir priešmintinis atsisveikinimas su izraelitais prieš įžengiant jiems į Pažado Žemę – Kanaaną.

Mozės kalba

1 Štai žodžiai, kuriais Mozė kreipėsi į visą Izraelį dykumoje Užjordanėje – Araboje priešais Sufą, tarp Parano ir Tofelio, Labano, Hacerotų ir Di Zahabo. ²Nuo Horebo iki Kadeš Barnėjos per Seyro kalnus yra vienuolika dienų kelio. ³Keturiasdešimtų metų vienuolikto mėnesio pirmą dieną Mozė kalbėjo izraelitams, kaip VIEŠPATS jam buvo įsakęs kalbėti. ⁴Tai buvo po to, kai jis buvo nugalėjęs amoritų karalių Sihoną, valdžiusį Hešbone, ir Bašano karalių Ogą, valdžiusį Aštarote ir Edrėjyje. ⁵Užjordanėje, Moabo krašte, jis ėmėsi aiškinti šį Įstatymą. Jis sakė:

⁶„VIEŠPATS, mūsų Dievas, kalbėjo mums prie Horebo, tardamas: 'Jau gana ilgai išbuvote prie šio kalno. ⁷Leiskitės vėl į kelionę ir eikite į amoritų ir visų jų kaimynų aukštumų kraštą Araboje, kalnuose, Šefeloje, Negebe ir pajūryje, į kanaaniečių kraštą ir Libaną iki pat Didžiosios upės, Eufrato upės. ⁸Žiūrėkit! Tą kraštą atidaviau jums. Įženkite ir užimkite kraštą, kurį VIEŠPATS prisiekė duoti jūsų protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, jiems ir jų palikuonims po jų.'"

Seniūnų paskyrimas

⁹Tada jums sakiau: 'Vienas aš neįstengiu jūsų panešti. ¹⁰VIEŠPATS taip jus padaugino, kad esate gausūs kaip žvaigždės dangaus skliaute. ¹¹Tepadaugina jus VIEŠPATS, mūsų protėvių Dievas, tūkstantį kartų ir telaimina jus, kaip yra jums pažadėjęs! ¹²Bet kaip aš vienui vienas galiu nešti jūsų bėdas, jūsų naštą ir jūsų vaidus? ¹³Išrinkite išmintingus, sumanius bei patyrusius vyrus iš kiekvienos giminės, ir paskirsiu juos jums seniūnais.' ¹⁴Jūs man atsakėte: 'Ką siūlai padaryti, gerai sumanyta.' ¹⁵Tad paėmiau ir padariau jūsų giminių galvas, išmintingus ir patyrusius vyrus, jūsų vadais – tūkstantininkais, šimtininkais, penkiasdešimtininkais, dešimtininkais ir apskaitininkais jūsų giminėms. ¹⁶Be to, įsakiau jūsų teisėjams: 'Išklauskite savųjų skundus ir teisumu abudu teiskite – vieną ir kitą, nesvarbu ar jis būtų izraelitas, ar ateivis. ¹⁷Teisdami negalite būti šališki: išklauskite varguolį lygiai taip, kaip ir didžiūną. Nesibaiminkite dėl žmonių, nes teismas yra Dievo. O jei koks reikalas būtų jums per sunkus, perduokite man, ir aš jį išspręsiu.'"

¹⁸ Tad taip anuomet nurodžiau jums visa, ką privalote daryti.

Dvylika žvalgų

¹⁹ Tada, kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, buvo mums įsakęs, mes leidomės į kelionę nuo Horebo ir keliauome per visą tą plačią ir siaubingą dykumą, kaip patys matėte, keliu į amoritų aukštumų kraštą. Atėjus į Kadešą, ²⁰ sakiau jums: 'Atėjote prie amoritų aukštumų krašto, kurį VIEŠPATS, mūsų Dievas, duoda mums. ²¹ Žiūrėk, VIEŠPATS, tavo Dievas, atidavė tau šį kraštą. Eik ir užimk jį, kaip VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, yra tau pažadėjęs. Nebijok ir neprarask drąsos!'

²² Tada atėjote jūs visi pas mane ir sakėte: 'Pirma pasiūskime vyrus, kad išžvalgytų tą kraštą ir parneštų mums žodį apie kelią, kuriuo turėtume eiti, ir apie miestus, kuriuos pasieksime.' ²³ Sutikau su jūsų pasiūlymu ir parinkau iš jūsų dvylika – po vieną iš kiekvienos giminės. ²⁴ Jie leidosi į kelionę ir nukeliavo į aukštumų kraštą. Pasiekę Eškolo slėnį, jie išžvalgė jį ²⁵ ir, pamėję šį tą iš krašto derliaus, parnešė mums. Jie parnešė mums ir žinią, sakydami: 'Kraštas, kurį VIEŠPATS, mūsų Dievas, duoda mums, yra geras.'

²⁶ Tačiau eiti jūs atsisakėte. Jūs maištavote prieš VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymą. ²⁷ Savo palapinėse murmėdami sakėte: 'VIEŠPATS mūsų nekenčia, išvedė mus iš Egipto žemės, kad atiduotų į amoritų rankas ir sunaikintų. ²⁸ Į kokią vietą mes einame? Mūsų broliai atėmė mums drąsą, sakydami: žmonės ten stipresni ir aukštesni negu

mes, o miestai – didžiuliai ir su sienomis ligi padangių! Be to, ten net anakiečių palikuonių matėme!' ²⁹ Aš sakiau jums: 'Nenusigąskite ir nebijokite jų. ³⁰ VIEŠPATS, jūsų Dievas, eina pirmą jūsų, jis pats kovos už jus, kaip matėte jį darant dėl jūsų Egipte ³¹ ir dykumoje. Ten matei, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, nešė tave, kaip žmogus neša savo sūnų, visą kelią, kurį keliavote, kol atėjote iki šios vietos. ³² Tačiau, viso to nepaisydami, jūs netikite VIEŠPAČIU, savo Dievu, ³³ kuris eina jūsų kelionėje pirmą jūsų išžvalgyti jums vietos, kur statyti palapines, naktį ugnyje ir dieną debesyje rodydamas kelią, kuriuo turite eiti.'

Viešpaties bausmė

³⁴ Išgirdęs jūsų garšų šauksmą, VIEŠPATS supyko ir prisiekė: ³⁵ 'Nė vienas iš šių žmonių, nė vienas iš šios nedoros kartos nepamatys gerojo krašto, kurį prisiekiau duoti jūsų protėviams, ³⁶ nė vienas, išskyrus Jefunės sūnų Kalebą. Jis matys jį, jam ir jo palikuonims duosiu kraštą, į kurį jis įkėlė koją, nes jis liko besąlygiškai ištikimas VIEŠPAČIUI.' ³⁷ Per jus VIEŠPATS supyko net ant manęs, tardamas: 'Nė tu į ten neįžengsi. ³⁸ Nūno sūnus Jozuė, tavo padėjėjas, ten įžengs. Padrąsink jį, nes jis turės duoti Izraeliui jo paveldą. ³⁹ Be to, jūsų mažyliai, apie kuriuos sakėte, kad bus pagrobti, jūsų vaikai, kurie nūdien dar nežino skirtumo tarp gera ir pikta, ten įžengs. Jiems atiduosiu jį, jie jį paveldės. ⁴⁰ O jūs apsigrėžkite ir keliaukite į dykumą Nendrių jūros keliu.'

Bandymas įsiveržti į Kanaaną

⁴¹ Atsakydami man tarėte: 'Mes kalti VIEŠPAČIUI! Esame pasirenę eiti ir taip kovoti, kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, mums įsakė. Taigi visi apsijuosėte ginklais ir manėte, kad bus lengva kilti į aukštumų kraštą. ⁴² Bet VIEŠPATS man tarė: 'Išpėk juos! Neikite ir nekovokite, kad nebūtumėte savo priešų sutriuškinti, nes aš nesu su jumis.' ⁴³ Nors aš jums ir kalbėjau, jūs manęs neklaūsėte. Jūs maištavote prieš VIEŠPATIES įsakymą ir įžūliai pasitikėdami keliavote į aukštumų kraštą. ⁴⁴ Tada amoritai, gyvenę tame aukštumų krašte, išėjo prieš jus ir kaip bitės vijosi jus. Jie nugalejo jus prie Hormos Seyre. ⁴⁵ Kai sugrįžote ir verkėte VIEŠPATIES akivaizdoje, VIEŠPATS nei klausėsi jūsų balso, nei kreipė į jus dėmesį. ⁴⁶ Užtat turėjote išbūti Kadeše tokį ilgą laiką.

Nuo Kadešo ligi Arnono

2 Apsigręžę ir leidęsi į kelionę Nendrių jūros keliu, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs, ilgą laikąėjome palei Seyro kalnus. ² Galop VIEŠPATS tarė man: ³ 'Gana jums eiti palei šį aukštumų kraštą. Sukite dabar į šiaurę. ⁴ Duok žmonėms tokį įsakymą: turėsite pereiti per kraštą savo giminių, Ezavo palikuonių, gyvenančių Seyre. Nors jie jūsų ir bijos, būkite atsargūs, ⁵ nekovokite su jais, nes iš jų žemės neduosiu jums nė vienos pėdos. Seyro kalną atidaviau Ezavui kaip paveldą. ⁶ Už pinigų pirksite iš jų maisto pavalgyti; už pinigus pirksite iš jų net vandens atsigerti. ⁷ Iš tikrųjų VIEŠPATS laimino tave visame, ką tik darei; jis

žino apie tavo kelionę per šią plačią dykumą. Per tuos keturiasdešimt metų VIEŠPATS, tavo Dievas, buvo su tavimi, ir nieko tau netrūko.'

⁸ Tadėjome tolyn nuo savo giminių, Ezavo palikuonių, gyvenančių Seyre, sukome nuo kelio per Arabą, Elatą ir Ecjon Geberą. Mums pasukus eiti Moabo dykumos kryptimi, ⁹ VIEŠPATS man tarė: 'Neužpulk Moabo, nekovok su juo, nes iš jo žemės neduosiu tau paveldo. Arą atidaviau Loto palikuonims kaip paveldą.'

¹⁰ Emai, galinga ir gausi tauta, aukštai kaip anakiečiai, seniau ten gyveno. ¹¹ Panašiai kaip anakiečiai, jie paprastai buvo laikomi refajais, nors moabitai juos vadina emais. ¹² Be to, Seyre seniau buvo gyvenę horai, bet Ezavo palikuonys juos išvarė, sunaikino ir apsigyveno jų vietoje, kaip Izraelis padarė krašte, kurį VIEŠPATS jiems davė kaip paveldą.)

¹³ 'Pasiruoškite pereiti Zeredo upokšnį.'

Taigi mes perėjome Zeredo upokšnį. ¹⁴ Laiko tarpas, kurį praleidome kelionėje nuo Kadeš Barnėjos iki perėjimo Zeredo upokšnį, buvo trisdešimt aštuoneri metai. Tuo tarpu visa karta karių išmirė stovykloje, kaip VIEŠPATS buvo dėl jų prisiekęs. ¹⁵ Iš tikrųjų paties VIEŠPATIES ranka buvo nukreipta rauti juos iš stovyklos ir rovė, kol visi pradingo.

¹⁶ Vos išmirus visiems kariam, ¹⁷ VIEŠPATS man kalbėjo, tardamas: ¹⁸ 'Šiandien pereisi Moabo sieną prie Aro. ¹⁹ Kai prieisi Amono pasienį, nepulk jų ir nekovok, nes neduosiu tau Amono krašto kaip paveldo. Atidaviau jį kaip paveldą Loto palikuonims.'

(²⁰ Šis taip pat paprastai laikomas refajų kraštu. Seniau jame gyveno refajai, nors amonitai juos vadina zamzumais, – ²¹ stipri ir gausi tauta, tokio pat ūgio kaip anakiečiai. Bet VIEŠPATS nušlavė juos nuo kelio amonitams, šie išvarė juos ir apsigyveno jų vietoje. ²² Tą pat jis padarė ir Ezavo palikuonims, gyvenantiems Seyre, taip nušluodamas horus jiems nuo kelio, kad jie galėjo užimti jų kraštą ir gyventi jų vietoje ligi pat šios dienos. ²³ O avus, gyvenusius kaimuose Gazos kaimynystėje, sunaikino iš Kaftoro atsiėmę kaftoriečiai, apsigyvenę jų vietoje.)

²⁴ 'Pirmyn! Pereikite Arnono slėnį! Žiūrėk, atidaviau tau į rankas amoritą Hešbono karalių Sihoną ir jo kraštą. Imk ir užvaldyk paveldą, leiskis į mūsų su juo! ²⁵ Šią dieną pradėdū judinti visas tautas po dangumi jūsų siaubu ir baime; jos, jūsų vardą girdėdamos, drebės ir per jus kės sielvartą.'

Užkariaujamas Hešbonas

²⁶ Tad pasiunčiau iš Kedemotų dykumos pasiuntinius pas Hešbono karalių Sihoną su šitokiu taikos pasiūlymu: ²⁷ 'Leisk man pereiti per tavo kraštą vieškeliu. Aš eisiu tik vieškeliu, nesukdamas nei į dešinę, nei į kairę. ²⁸ Maisto pavalgyti man parduosi už pinigus, vandens atsigerti man parūpinsi už pinigus. Tik leisk man pereiti pėsčiomis, ²⁹ kaip Ezavo palikuonys, gyvenantys Seyre, ir moabitai, gyvenantys Are, man padarė, kol galėsiu persikelti per Jordaną į kraštą, kurį VIEŠPATS, mūsų Dievas, mums duoda.' ³⁰ Tačiau Hešbono karalius Sihonas nenorėjo

leisti mums pereiti, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, buvo suketinęs jo dvasią ir padaręs jo širdį atkaklią, kad atiduotų jį tau į rankas, ką jis jau ir yra padaręs.

³¹ VIEŠPATS tarė man: 'Žiūrėk, aš atiduodu tau Sihoną ir jo kraštą. Dabar pradėk užiminėti jo kraštą savo paveldui.' ³² Užtat, kai išėjo prieš mus Sihonas, jis ir visi jo kariai į mūsų prie Jahcos, ³³ VIEŠPATS, mūsų Dievas, atidavė jį mums. Nugalėjome jį drauge su jo sūnumis ir visais kariais. ³⁴ Tuo metu, paėmę visus jo miestus, kiekviename mieste paskyrėme sunaikinti vyrus, moteris ir vaikus, nepalikdami nė vieno gyvo. ³⁵ Tik galvijus pasigrobėme ir grobį iš paimtųjų miestų pasiėmėme. ³⁶ Nuo Aroero, esančio ant Arnono slėnio šlaito, įskaitant miestą, esantį pačiame slėnyje, iki pat Gileado nebuvo miesto, kurio mūrai būtų buvę mums per aukšti. VIEŠPATS, mūsų Dievas, mums visa atidavė! ³⁷ Tačiau į amonitų kraštą nesiveržei, vengdamas viso Jaboko slėnio aukštupio ir aukštumų krašto miestų, kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, buvo įsakęs.

Užkariaujamas Bašanas

3 Mums pasukus eiti vieškeliu Bašano link, Bašano karalius Ogas, jis ir visi jo žmonės, išėjo į mūsų prieš mus prie Edrėjo. ² VIEŠPATS man tarė: 'Nebijok jo, nes atidaviau jį tau į rankas drauge su žmonėmis ir kraštu. Pasielk su juo, kaip pasielgei su amoritų karaliumi Sihonu, viešpatavusiu Hešbone.' ³ Taigi VIEŠPATS atidavė į mūsų rankas ir Bašano karalių Ogą drauge su visais žmonėmis. Mes jį

nugalėjome, nepalikdami nė vieno gyvo. ⁴ Tuo metu užėmėme visus miestus – neliko nė vieno miesto, kurio nebūtume užėmę, – šešiasdešimt miestų, visą Argobo sritį – Ogo karalystę Bašane. ⁵ Tie visi miestai buvo tvirtovės su aukštais mūrais, dvigubais vartais ir velkėmis, neskaitant didelio skaičiaus miestų be mūrų. ⁶ Juos paskyrėme sunaikinti, kaip buvome pasielgę su Hešbono karaliumi Sihonu, sunaikindami kiekviename mieste vyrus, moteris ir vaikus. ⁷ Bet galvijus ir miestų grobį pasilikome sau kaip karo grobį.

⁸ Taigi tuo metu mes paėmėme iš tų dviejų amoritų karalių Užjordanės žemę nuo Arnono slėnio iki Hermono kalno – ⁹ sidoniečiai Hermoną vadina Sirjonu, o amoritai – Senyru, – ¹⁰ visus plokščiakalnio miestus, visą Gileadą ir visą Bašaną iki pat Salchos ir Edrėjo, Ogo karalystės miestų Bašane. (¹¹ Vien karalius Ogas buvo išlikęs gyvas iš refajų. Nūnai jo lova, geležinė lova, tebėra Amono Raboje. Matuojant įprasta uolektimi, ji yra devynių uolekčių ilgio ir keturių uolekčių pločio.)

Užkariautų kraštų padalijimas

¹² Iš krašto, kurį tuo metu paėmėme kaip paveldą, Rubeno ir Gado žmonės paskyriau žemę į šiaurę nuo Aroero, palei Arnono slėnį, ir pusę Gileado aukštumų krašto su jo miestais. ¹³ O likusią Gileado dalį ir visą Bašaną, Ogo karalystę, paskyriau Manaso giminės pusei. (Visa Argobo sritis su visu Bašanu kadaise buvo vadinama refajų kraštu. ¹⁴ Manaso sūnus Jayras gavo visą Argobo sritį, tai yra Bašaną, iki pat gešuriečių bei maakų ribos ir pavadino

ją savo paties vardu – Havot Jayru, kaip ji tebevadinama ir dabar.) ¹⁵ Machyruui paskyriau Gileadą. ¹⁶ Rubeno ir Gado žmonės paskyriau žemę nuo Gileado iki Arnono slėnio – riba eis slėnio viduriu – ir iki Jaboko upės, kuri yra Amono riba, ¹⁷ taip pat Arabą su Jordanu ir jo krantais nuo Kinereto iki Arabos jūros, Druskos jūros, su Pisgos kalno papėdėmis rytų puseje.

¹⁸ Tuo metu įsakiau jums, tardamas: 'Nors VIEŠPATS, jūsų Dievas, ir davė jums paveldėti šį kraštą, visos jūsų ginkluotos gretos turės persikelti kaip priekinė izraelitų – jūsų giminiių – sauga. ¹⁹ Vien jūsų žmonos, vaikai ir galvijai – aš žinau, kad turite daug galvijų – bus palikti miestuose, kuriuos jums paskyriau, ²⁰ kolei VIEŠPATS nesuteiks ramybės jūsų giminėms, kaip ir jums, kolei ir jie nebus paveldėję krašto, kurį VIEŠPATS jiems duoda Užjordanėje. Tada galėsite kiekvienas sugrižti į nuosavybę, kurią kiekvienam paskyriau.' ²¹ Tuo metu ir Jozuei įsakiau, tardamas: 'Savo akimis matei visa, ką padarė VIEŠPATS, jūsų Dievas, tiems dviem karaliams. Taip Dievas padarys visoms karalystėms, kurias ten anapus pereisi. ²² Nebijok jų, nes jis – VIEŠPATS, jūsų Dievas – kovoja už jus.'

²³ Tuo metu aš maldavau VIEŠPATI, tardamas: ²⁴ „O Viešpatie DIEVE! Tu leidai savo tarnui pamatyti tik pirmuosius savo didybės ir galingos rankos darbus! Joks dievas danguje ar žemėje negali prilygti tau darbais ir galingais veiksmais! ²⁵ Leisk man, maldauju, pereiti Užjordanę ir pamatyti puikų kraštą, tą puikų aukštumų kraštą ir Libaną.' ²⁶ Bet VIEŠPATS dėl jūsų buvo

ant manęs supykęs ir neišklausė. VIEŠPATS tarė man: 'Gana! Niekada daugiau man apie tai nekalbėk!'

²⁷ Užkopk ant Pisgos viršūnės ir pakelk akis į vakarus, šiaurę, pietus ir rytus. Gerai pasižvalgyk, nes per Jordaną tu nepereisi. ²⁸ Duok Jozuei nurodymus, padrąsink jį ir pastiprink, nes jis turės pereiti, vesdamas šią tautą, ir padalyti jiems kraštą, į kurią tu gali tik pasižiūrėti.'

²⁹ Tuomet mes buvome apsistoję slėnyje priešais Bet Peorą.

Raginimas paklusti

4 Tad dabar, Izraeli, klausyk įstatų ir įsakų, kurių aš jus mokau laikytis, kad išliktumėte gyvi įžengti ir paveldėti kraštą, kurį VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas, jums duoda. ² Nepridėkite nieko prie to, ką įsakau jums, ir neatimkite nieko, bet laikykitės VIEŠPATIES, jūsų Dievo, įsakymų, kuriuos jums nustatau. ³ Jūs matėte savo akimis, ką VIEŠPATS padarė prie Peoro. VIEŠPATS, tavo Dievas, sunaikino iš tavo tarpo kiekvieną, sekusį Peoro Baalą, ⁴ tuo tarpu jūs, kurie ištikimai laikėtės VIEŠPATIES, savo Dievo, šiandien esate visi gyvi.

⁵ Žiūrėkite, kaip man VIEŠPATS yra įsakęs, mokau dabar jus laikytis įstatų ir įsakų krašte, į kurią esate pasirengę įžengti ir jį paveldėti. ⁶ Laikykitės jų ir vykdykite juos, nes tai parodys tautoms jūsų išmintį ir protingumą. Girdėdami apie visus šiuos įstatus, jie sakys: 'Iš tikrųjų išmintingi ir protingi yra žmonės šios didelės tautos!' ⁷ Kokia kita didelė tauta turi taip arti savęs esantį dievą, kaip yra VIEŠPATS, mūsų Dievas, kai tik mes jo šaukiames? ⁸ Ir

kokia kita didelė tauta turi įstatus ir įsakus, tokius teisius, kaip šis Įstatymas, kurį jums duodu?

Apreiškimas prie Horebo

⁹ Tačiau būk atidus ir nuoširdžiai saugokis, kad neužmirštum dalykų, kuriuos matei savo akimis, ir kad neleistum jiems išslysti iš savo širdies per visus gyvenimo dienas. Mokyk jų savo vaikus ir vaikų vaikus.

¹⁰ Tą dieną prie Horebo tu stovėjai VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, kai VIEŠPATS man tarė: 'Surink pas mane žmones, kad paskelbčiau jiems savo žodžius, idant jie išmokyti manęs bijoti visas savo gyvenimo dienas žemėje ir mokyti savo vaikus.'¹¹ Jūs atėjote ir stovėjote prie kalno papėdės. Kalnas liepsnojo ugnimi iki pat dangaus; jį gaubė tirštas tamsus debesis. ¹² Tada VIEŠPATS kalbėjo jums iš ugnies. Girdėjote jo žodžių garsą, bet pavidalo nematėte, buvo vien balsas. ¹³ Jis paskelbė jums savo Sandorą, kurios įsakė laikytis, tai yra Dešimt Įsakymų, ir užrašė juos ant dviejų akmens plokščių. ¹⁴ Ir man tuo metu jis įsakė išmokyti jus įstatų ir įsakų laikytis krašte, į kurią esate pasirengę įžengti ir jį paveldėti.

Stabų garbinimo pavojus

¹⁵ Kadangi jūs nematėte jokio pavidalo, kai VIEŠPATS kalbėjo iš ugnies prie Horebo, būkite atidūs ir nuoširdžiai saugokitės, ¹⁶ kad nesielgtumėte nedorai, dirbdamiesi sau bet kokios išvaizdos staba, ar į vyra, ar į moterį panašų, ¹⁷ ar panašų į bet kokią gyvulį žemėje, ar į bet kokią paukštį, skraidantį padangėse, ¹⁸ ar

į bet kokią gyvūną, šliaužiojantį žemę, ar į bet kokią žuvį, plaukiojantią vandenyse po žeme, ¹⁹ ar kad kartais, pakėlęs akis į dangų ir stebėdamas saulę, mėnulį, žvaigždes bei dangaus galybę, nebūtum sugundytas juos garbinti ir jiems tarnauti. Juos VIEŠPATS, tavo Dievas, davė visoms tautoms, esančioms visur po dangumi. ²⁰ Bet jus VIEŠPATS paėmė ir išvedė iš Egipto, tos geležiės lydyklos, kad būtumėte jo brangiausia tauta, kokia šiandien ir esate.

²¹ VIEŠPATS supyko ant manęs dėl jūsų ir prisiekė, kad aš nepereisiu per Jordaną ir neižengsiu į tą puikų kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą. ²² Aš, neperėjęs Jordano, turiu mirti šiame krašte, bet jūs pereisite ir paveldėsite tą puikų kraštą. ²³ Todėl būkite atidūs ir neužmirškite Sandoros, kurią VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra su jumis sudaręs, nesidirbkite sau bet kokios išvaizdos stabo, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra uždraudęs, ²⁴ nes VIEŠPATS, tavo Dievas, yra deginanti ugnis, pavydulingas Dievas.

Dievas ištikimas Sandorai

²⁵ Kai būsite pagimdę vaikus bei vaikų vaikus ir būsite seniai įsikūrę tame krašte, jei tada nedorai elgsitės, pasidirbdami sau bet kokios išvaizdos stabą, darydami tai, kas piktą VIEŠPATIES, jūsų Dievo, akyse, ir jį pykdydami, ²⁶ šią dieną aš šaukiu dangų ir žemę liudyti, kad jūs veikiai dingsite iš krašto, kurį, perėję Jordaną, paveldėsite. Jame ilgai negyvensite, nes būsite visiškai išnaikinti. ²⁷ VIEŠPATS išblaškys jus tautose, liks iš jūsų tik sauželė tautosė, pas kurias VIEŠPATS jus išvays.

²⁸ Tarnausite ten žmonių rankomis padirbtiems dievams, medžio ir akmens dirbiniams, kurie nemato, negirdi, nevalgo, neužuodžia.

²⁹ Tačiau ieškosi ten VIEŠPATIES, savo Dievo, ir rasi jį, jei ieškosi visa širdimi ir visa siela. ³⁰ Su nerimu, kai ateityje visa tai bus tave ištikė, sugrįši pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir jo klausysi. ³¹ Kadangi VIEŠPATS, tavo Dievas, yra gailėstingas Dievas, jis tavęs nepaliks ir nesunaikins, neužmirš Sandoros, kurią jis prisiekė tavo protėviams.

Dievo gerumo įrodymai

³² Dabar prašyčiau pasiklausti apie praeities amžius, seniai prieš tave praėjusius, nuo tos dienos, kai Dievas sukūrė žmones žemėje, pasiteirauti nuo vieno dangaus krašto iki kito, ar įvyko kada nors toks didingas įvykis, kaip šis, ar kada nors kas nors panašaus buvo girdėta? ³³ Ar girdėjo kokia nors tauta balsą Dievo, kalbančio iš ugnies, kaip kad tu girdėjai, ir ar yra išlikusi gyva? ³⁴ Ar koks nors dievas kada nors bandė eiti ir pasiimti sau tautą iš kitos tautos rykštemis, ženklais ir stebuklais, karu, galingai pakelta ranka ir siaubą keliančiais darbais, kaip kad VIEŠPATS, jūsų Dievas, padarė tau matant dėl jūsų Egipte? ³⁵ Tau tai buvo parodyta, kad žinotumei, jog VIEŠPATS yra Dievas ir šalia jo nėra kito. ³⁶ Tau pamokyti jis leido tau išgirsti savo balsą iš dangaus. Žemėje jis leido tau pamatyti savo didžią ugnį, kai iš tos ugnies girdėjai jo žodžius. ³⁷ Kadangi mylėjo tavo protėvius, po jų jis išrinko jų palikuonis. Jis pats vedė tave iš Egipto savo didžia galia, ³⁸ kad nuvarytų tau nuo

kelio už tave didesnes ir galingesnes tautas ir įvestų tave į jų kraštą, duodamas jį tau kaip paveldą, kaip šią dieną ir yra. ³⁹ Tad žinok šią dieną ir dėkis į širdį, kad VIEŠPATS yra Dievas ir aukštai, danguje, ir čia, žemėje, nėra kito. ⁴⁰ Laikykis jo įstatų ir įsakymų, kuriuos duodu tau šią dieną tavo labui ir tavo palikuonims po tavęs, idant ilgai gyventumei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau visam laikui.“

Prieglobsčio miestai

⁴¹ Tada Mozė Užjordanėje atskyrė tris miestus, ⁴² į kuriuos galėtų pabėgti žmogžudys, kuris netyčia užmuštų kitą žmogų, niekada nebuvusį su juo nesantaikoje; jis galėtų pabėgti į šiuos miestus ir likti gyvas: ⁴³ Becerą dykumoje ant plokščiakalnio, priklausantį Rubeno žmonėms, Ramot Gileadą, priklausantį Gado žmonėms, ir Golaną Bašane, priklausantį Manaso žmonėms.

Sandoros įvadas

⁴⁴ Štai įstatymas, kurį Mozė pateikė izraelitams. ⁴⁵ Štai įstatatai ir įsakai, kuriuos po to, kai jie išėjo iš Egipto, Mozė paskelbė izraelitams ⁴⁶ Užjordanėje, slėnyje priešais Bet Peorą, krašte amoritų karaliaus Sihono, viešpatavusio Hešbone, kurį Mozė ir izraelitai, išėję iš Egipto, nugalėjo. ⁴⁷ Jie buvo užėmę jo kraštą ir Bašano karaliaus Ogo kraštą, dviejų amoritų karalių žemes Užjordanėje ⁴⁸ nuo Aroero, kuris yra ant Arnono slėnio šlaito, iki pat Siono kalno, tai

yra Hermono, ⁴⁹ drauge su visa Araba rytinėje Jordano pusėje iki pat Arabos jūros Pisgos šlaitų papėdėje.

Dešimt Įsakymų

5 Mozė sušaukė visą Izraelį ir tarė: „Klausykitės, Izraeli, įstatų ir įsakų, kuriuos skelbiu jums šią dieną! Mokykitės ir ištikimai jų laikykitės!

² VIEŠPATS, mūsų Dievas, sudarė Sandorą su mumis prie Horebo. ³ Ne su mūsų protėviais sudarė VIEŠPATS šią Sandorą, bet su mumis, su kiekvienu mūsų, kurie čia šią dieną esame. ⁴ Veidu į veidą VIEŠPATS kalbėjosi su jumis prie kalno iš ugnies. ⁵ Aš stovėjau tuo metu tarp VIEŠPATIES ir jūsų, kad perduočiau jums VIEŠPATIES žodžius, nes jūs bijojote ugnies ir nekopėte į kalną. Jis sakė:

⁶ „Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. ⁷ Neturėsi kitų dievų, tiksliai mane.

⁸ Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslo, panašaus į tai, kas yra aukštai danguje, čia žemėje ir vandenyse po žeme. ⁹ Nesilenksi jiems ir negarbinsi jų, nes aš, VIEŠPATS, tavo Dievas, esu pavydulingas Dievas, skiriantis bausmę už tėvų kaltę vaikams iki trečios ir ketvirtos kartos, kurie mane atmeta, ¹⁰ bet rodantis ištikimą meilę iki tūkstantosios kartos tiems, kurie mane myli ir laikosi mano įsakymų.

¹¹ Nenaudosi piktam^a VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, nes VIEŠPATS nepaliks nenubausto to, kuris naudoja piktam^b jo vardą.

^{5,11a} Arba: „Netarsi be reikalo“. ^{5,11b} Arba: „taria be reikalo“.

¹² Laikysiesi šabo ir švęsi jį, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, tau yra įsakęs. ¹³ Šešias dienas triūsi ir dirbsi visus savo darbus, ¹⁴ bet septintoji diena yra VIEŠPATIES, tavo Dievo, šabas: nedirbsi jokio darbo nei tu, nei tavo sūnus ar duktė, nei tavo vergas ar vergė, nei tavo jautis ar asilas, nei tavo galvijai, nei ateivis, gyvenęs tavo gyvenvietėse, idant tavo vergas ir vergė galėtų ilstėtis kaip tu. ¹⁵ Atsimink, kad tu esi buvęs vergas Egipto žemėje, kad išvedė tave iš ten VIEŠPATS, tavo Dievas, galingai pakelta ranka. Todėl VIEŠPATS, tavo Dievas, ir įsakė tau švęsti šabo dieną.

¹⁶ Gerbk savo tėvą ir motiną, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau įsakęs, kad ilgai gyventumei ir tau sektųsi žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, tau skiria.

¹⁷ Nežudysi.

¹⁸ Nesvetimausi.

¹⁹ Nevogsi.

²⁰ Neliudysi melagingai prieš savo artimą.

²¹ Negeisi savo artimo žmonos.

Netrokši savo artimo namų ar lauko, ar vergo bei vergės, ar jaučio bei asilo, ar bet ko, kas priklauso tavo artimui.

²² Šiuos žodžius – šiuos ir nieko daugiau – VIEŠPATS galingu balsu tarė visai jūsų bendrijai prie kalno iš ugnies ir iš tamsaus debesies. Jis užrašė juos ant dviejų akmens plokščių ir davė jas man. ²³ Girdėdami tą balsą iš tamsos, kalnui skendint ugnyje, jūs atėjote pas mane, – visi jūsų giminių vadai ir visi jūsų seniūnai, – ²⁴ ir sakėte: 'Štai VIEŠPATS, mūsų Dievas, ką tik mums parodė savo šlovę ir didybę, ir mes girdėjome jo balsą iš ugnies. Šiandien patyrėme, kad žmogus gali išlikti gyvas,

nors jam yra kalbėjęs Dievas. ²⁵ Tad kodėl turėtume dabar mirti? Juk surys mus ši baisi ugnis! Mes turėsime mirti, jei ilgiau klausysimės VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balso. ²⁶ Juk koks mirtingasis kada nors girdėjo gyvojo Dievo balsą iš ugnies, kaip kad mes girdėjome, ir išliko gyvas?

²⁷ Verčiau tu prieik arčiau ir išgirk visa, ką VIEŠPATS, mūsų Dievas, sakys. Tada pasakyk mums visa, ką VIEŠPATS, mūsų Dievas, bus tau sakęs, o mes klausysimės ir vykdysime.'

²⁸ VIEŠPATS girdėjo jūsų žodžius, kai jūs man kalbėjote, ir tarė man: 'Girdėjau šių žmonių tau pasakytus žodžius. Visa, ką jie pasakė, gerai pasakyta. ²⁹ O kad jie visada turėtų tokią širdį manęs bijoti ir laikytis visų mano įsakymų! Tada jiems ir jų vaikams sektųsi amžinai! ³⁰ Eik ir sakyk jiems: 'Grįžkite į savo palapines.'

³¹ Bet pats pasilik čia su manimi, tau paskelbsiu visus įsakymus – įstatus ir įsakus, – kad tu išmokytum juos tai vykdyti krašte, kurį duodu jiems paveldėti.'

³² Todėl stenkitės elgtis, kaip VIEŠPATS yra jums įsakęs. Nenukrypkite nei į dešinę, nei į kairę.

³³ Tiksliai sekite visą kelią, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, jums įsakė, kad klestėtumėte ir jums sektųsi, kad ilgai gyventumėte krašte, kurį paveldėsite.

6 Štai tas įsakymas, tie įstatatai ir įsakai, kurių VIEŠPATS, jūsų Dievas, įsakė man jus mokyti, kad vykdytumėte juos krašte, kurio einate paveldėti, ² idant tu, tavo vaikai ir vaikų vaikai pagarbiai bijotų VIEŠPATIES, savo Dievo, visas dienas ir laikytųsi visų jo įstatų ir įsakymų, kuriuos tau įsakau, ir ilgai išsilaiky-

tumei. ³ Klausykis, Izraeli, laikykis jų ištikimai, kad tau gerai sektųsi ir didžiai daugintumeisi krašte, tekančiame pienu ir medumi, kaip VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, yra tau pažadėjęs.

Didysis įsakymas

⁴ Klausykis, Izraeli! VIEŠPATS yra mūsų Dievas, vien tik VIEŠPATS. ⁵ Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela^a ir visomis jėgomis.

⁶ Paimk į širdį šiuos žodžius, kuriuos tau šiandien įsakau. ⁷ Įdiek juos savo vaikams. Kartok juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi. ⁸ Prisirišk juos kaip ženklą ant rankos. Tebūna jie kaip žymė tau ant kaktos. ⁹ Užsirašyk juos ant durų staktos savo namuose ir ant vartų.

Neužmiršk Viešpaties!

¹⁰ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus įvedęs tave į kraštą, kurį jis prisiėkė duoti tavo protėviams Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, kraštą su turtingais ir dideliais miestais, kurių tu nestatei, ¹¹ su namais, pilnais visokiausių gėrybių, kurių tu nekrovei, su iškirstomis vandens talpyklomis, kurių tu nekirtai, su vynuogynais bei alyvmedžių miškeliais, kurių tu nesodinai; kai būsi sočiai pavalgęs, ¹² rūpinkis neužmiršti VIEŠPATIES, išvedusio tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. ¹³ Bijosi tik VIEŠPATIES, savo Dievo, jam tarnausi ir tik jo vardu prisieksi. ¹⁴ Neisite paskui kitus dievus, paskui savo kaimynystės tautų dievus, ¹⁵ nes VIEŠPATS, tavo Dievas, esantis su

tavimi, yra pavydulingas Dievas, kad neužsidegtų ant tavęs įniršis VIEŠPATIES, tavo Dievo, ir nenušluotų tavęs nuo žemės paviršiaus.

¹⁶ Negundykite VIEŠPATIES, savo Dievo, kaip gundėte prie Masos. ¹⁷ Stenkitės ištikimai laikytis VIEŠPATIES, jūsų Dievo, duotų įsakymų, taisyklių ir įstatų. ¹⁸ Daryk, kas teisu ir gera VIEŠPATIES akyse, idant tau sektųsi, kad įžengtumei ir paveldėtumei puikųjį kraštą, kurį VIEŠPATS tavo protėviams prisiėkė duoti, ¹⁹ nuvydamas tau nuo kelio visus tavo priešus, kaip VIEŠPATS yra tau pažadėjęs.

²⁰ Kai tavo vaikai ateityje klaus, tardami: 'Ką reiškia tos taisyklės, tie įsakai ir įstatai, kuriuos VIEŠPATS, mūsų Dievas, jums įsakė?' – ²¹ savo vaikams atsakysi: 'Mes buvome faraono vergai Egipte, bet VIEŠPATS galinga ranka išvedė iš Egipto. ²² Mūsų akyse VIEŠPATS padarė ženklų ir nuostabių bei baisių darbų prieš faraoną ir jo dvarą Egipte. ²³ Iš ten mus išvedė, idant įvestų ir duotų mums kraštą, priesaika pažadėtą mūsų protėviams. ²⁴ Tada VIEŠPATS mums įsakė vykdyti visus šiuos įstatus, bijoti VIEŠPATIES amžinam mūsų labui, idant išliktume gyvi, kaip šiandien ir yra. ²⁵ Jei stengsimės ištikimai vykdyti visą šį įsakymą VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akivaizdoje, kaip jis mums yra įsakęs, būsime teisūs.'

Pagonių sunaikinimas

7 Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave įvedęs į kraštą, kurio paveldėti eini, ir bus išvaręs daug

^a Arba: „visa gyvybė, esybė, gyvenimu“.

tautų – hetitus, girgašus, amoritus, kanaaniečius, perizus, hivos ir jebusiečius, septynias tautas, daug galingesnes už tave, –²kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tau juos atidavęs, ir tu juos nugalesi, turėsi juos skirti sunaikinti. Nesudaryk su jais sandoros ir nepasigailėk jų. ³Nesimaišyk su jais vedybomis, atiduodamas savo dukteris jų sūnams ar imdamas jų dukteris savo sūnams, ⁴nes tai nugręš tavo vaikus nuo manęs tarnauti kitiems dievams. Tuomet VIEŠPATIES įniršis suliepsnos ant tavęs, ir jis nedelsdamas tave sunaikins.

⁵Jūs turite su jais šitaip pasielgti: sugriaukite jų aukurus, sudaužykite jų šventuosius akmenis, iškirskite jų stulpus ir sudeginkite jų stabus ugnyje, ⁶nes tu esi VIEŠPAČIUI, savo Dievui, pašvęsta tauta. VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinko tave iš visų žemės tautų būti jo brangina tauta.

⁷Ne dėl to, kad būtumėte buvę gausnesni už bet kokią kitą tautą, VIEŠPATS pamilo jus ir išsirinko, nes jūs buvote skaičiumi mažiausi iš visų tautų. ⁸VIEŠPATS mylėjo jus ir laikėsi priesaikos, kurią buvo davęs tavo protėviams, VIEŠPATS išvedė jus galinga ranka ir atpirko tave iš vergijos namų, iš faraono, Egipto karaliaus, rankos. ⁹Todėl žinok, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, yra Dievas – ištikimas Dievas, kuris ištikimai laikosi Sandoros su jį mylinčiais ir vykdančiais jo įsakymus ligi tūkstantosios kartos, ¹⁰bet nedelsia atlyginti sunaikinimu to, kuris jį atmeta. Su tokio jis nedelsia ir tuoju pat jam atlygina. ¹¹Tad laikykis uoliai įsakymo – įstatų ir įsakų, kuriuos šiandien įsakau tau vykdyti.

Klusnumas teiks palaimą

¹²Jei laikysitės šių įsakų, ištikimai juos vykdydami, VIEŠPATS, tavo Dievas, ištikimai laikysis su tavimi sudarytos Sandoros, kurią prisiekė tavo protėviams. ¹³Mylės tave, laimins tave ir padaugins tave. Laimins tavo iščių vaisių ir tavo žemės derlių, tavo grūdus, naują vyną ir aliejų, tavo galvijų prieauglį ir avių jaunikius krašte, kurį tavo protėviams prisiekė tau duoti. ¹⁴Tu būsi palaimintas labiau negu visos kitos tautos: nebus nei bevaisio, nei bevaisės tarp jūsų ar tarp jūsų galvijų. ¹⁵VIEŠPATS atitolins nuo tavęs visas ligas. Jokiomis piktomis Egipto negaliomis, apie kurias tu žinai, jis tavęs nevargins, bet kirs jomis visiems, kurie tavęs nekenčia. ¹⁶Nerodydamas gailėsčio, sunaikinsi visas tautas, kurias VIEŠPATS, tavo Dievas, tau atiduoda. Kitiems dievams netar nausi, nes tau tai būtų žabangos.

¹⁷Jei sakytumėi širdyje: 'Anos tautos gausesnės už mane, kaip aš galiu jas išvaryti?' – ¹⁸nebijok jų! Tik atsimink, ką VIEŠPATS, tavo Dievas, padarė faraonui ir visam Egiptui, ¹⁹tas didžiasis rykštes, kurias matei savo akimis, ženklus bei nuostabius darbus ir galingai pakeltą ranką, kuria VIEŠPATS, tavo Dievas, tave išvedė. VIEŠPATS, tavo Dievas, padarys tą patį ir visoms tautoms, kurių baiminiesi. ²⁰Be to, VIEŠPATS, tavo Dievas, siųs jiems marą, kolei net išlikusieji ir bėgliai bus sunaikinti. ²¹Tenebūna tau jų baisu, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, esantis su tavimi, yra didis ir baisus Dievas. ²²VIEŠPATS, tavo Dievas, išvays tas tautas pamažu. Jų pribaigti iš karto tu negali, kad kartais nepa-

daugėtų laukinių žvėrių tavo nelaimėi. ²³ Bet VIEŠPATS, tavo Dievas, juos tau atiduos ir glumins klaiku, kol jie bus išnaikinti. ²⁴ Jų karaliūs jis įduos tau į rankas, išdildysi jų vardus po dangumi; niekas nepajėgs tau priešintis, kol juos sunaikinsi. ²⁵ Sumesi į ugnį jų stabus. Negeisi ant jų esančio sidabro ar aukso ir neimsi, kad nebūtumei jo įviliotas ir žabangas, nes tai bjaurus dalykas VIEŠPACIUI, tavo Dievui. ²⁶ Nenešk jokio bjauraus daikto į savo namus, nes ir tu, kaip jis, būsi atiduotas sunaikinti. Turi juo šlykštėtis ir bjaurėtis, nes tai atiduota sunaikinti.

Dievas rūpinasi savo tauta

8 Viso šio įsakymo, kurį šiandien tau duodu, turite ištikimai laikytis, kad klestėtumėte ir daugėtumėte bei pajėgtumėte įžengti ir paveldėti kraštą, kurį VIEŠPATS priesaika pažadėjo jūsų protėviams. ² Atsimink tą ilgą kelią, kuriuo tave vedė VIEŠPATS, tavo Dievas, per tuos keturiasdešimt metų dykumoje, idant padarytų tave nuolankų, bandydamas sužinoti, kas tavo širdyje, ar tu laikysiesi jo įsakymų, ar ne. ³ Jis darė tave nuolankų, leisdamas tau paalkti, paskui maitindamas tave mana, kurios nei jūs, nei jūsų protėviai nežinojote, idant tave pamokytų, kad žmogus gyvas ne vien duona, bet gyvena kiekvienu žodžiu, išeinančiu iš VIEŠPATIES lūpų. ⁴ Per tuos keturiasdešimt metų drabužiai ant tavo nugaros nesusinešiojo ir tavo kojos nesutino. ⁵ Tad žinok savo širdyje, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, baudžia tave, kaip žmogus baudžia savo sūnų. ⁶ Todėl laikykis VIEŠPATIES, savo

Dievo, įsakymų, eidamas jo keliais ir pagarbiai bijodamas jo, ⁷ nes VIEŠPATS, tavo Dievas, veda tave į puikų kraštą – kraštą upelių, šaltinių ir vandens, trykštančio slėniuose ir kalvose, ⁸ kraštą kviečių ir miežių, vynmedžių, figmedžių ir granatmedžių, kraštą alyvmedžių ir medaus, ⁹ kraštą, kur galėsi valgyti duonos nestokodamas, kur jums nieko netrūks, kraštą su rūdingomis uolomis, iš kurio kalvų galėsi išgauti vario. ¹⁰ Kai būsi ligi soties privalges, šlovink VIEŠPATĮ, savo Dievą, už puikų kraštą, kurį jis tau yra davęs.

¹¹ Žiūrėk, kad neužmirštum VIEŠPATIES, savo Dievo, ir laikykis jo įsakymų, įsakų ir įstatų, kuriuos aš tau šiandien įsakau. ¹² Kai būsi sočiai pavalgęs, pasistatęs gerus namus ir juose gyvensi, ¹³ kai tavo galvijų bandų ir avių kaimenių bus padaugėję, tavo sidabro ir aukso pagausėję, ir visa, kas tau priklausos, bus suklestėję, ¹⁴ saugokis, kad tavo širdis neišpuiktų ir neužmirštų VIEŠPATIES, savo Dievo, išvedusio tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų, ¹⁵ vedusio per plačią ir baisią dykumą su jos ugningais žalčiais ir skorpionais, per išdegusią ir be jokio vandens žemę, davusio tau vandens iš titnago uolos ¹⁶ ir maitinusio tave mana, tavo protėviams nežinomu maistu, idant padarytų tave nuolankų ir išbandytų tik tavo ateities labui. ¹⁷ Nesakyk sau širdyje: 'Mano paties galybė ir mano paties rankų jėgomis sukrauti šie turtai.' ¹⁸ Atsimink, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tas, kuris tau duoda galybę būti turtingam, idant patvirtintų savo Sandorą, kurią prisiėkė tavo protėviams, kaip jis šiandien ir daro. ¹⁹ Bet jei tu, už-

miršęs VIEŠPATĮ, savo Dievą, eisi paskui kitus dievus jiems tarnauti ir jų garbinti, šiandien išpėju jus, kad tikrai pražūsitate. ²⁰ Jūs žūsitate kaip tautos, kurias VIEŠPATS naikina jūsų akivaizdoje, nes neklaušėte VIEŠPATIES, savo Dievo, balso.

Ne dėl Izraelio teismo

9 Klausykis, Izraeli! Šiandien tu pereini Jordaną, kad įžengtum ir paveldėtum tautas, gausesnes ir galingesnes už save, didelius miestus, įtvirtintus mūrais iki padangių, ² stiprią ir aukštaugę tautą, Anako palikuonis, kuriuos pažįsti. Girdėjai, kas apie juos sakoma: 'Kas gali priešintis anakiečiams?' ³ Tad žinok šiandien, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, praeina pirma tavęs kaip naikinanti ugnis; jis juos nugalės. Jis paklupdys juos tavo akivaizdoje, idant galėtumei juos paveldėti ir greitai sunaikinti, kaip VIEŠPATS yra tau pažadėjęs.

⁴ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus nuvijęs juos tau nuo kelio, nesakyk sau širdyje: 'Dėl mano teismo VIEŠPATS atvedė mane paveldėti šio krašto', nes iš tikrųjų dėl tų tautų nedorumo VIEŠPATS išvaro juos tavo akivaizdoje. ⁵ Ne dėl savo teismo ar savo širdies sąžiningumo įžengi paveldėti jų krašto, bet dėl jų nedorumo VIEŠPATS išvaro juos tavo akivaizdoje, idant įvykdytų pažadą, kurį davė prisiekdamas tavo protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. ⁶ Tad žinok, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau šį kraštą paveldėti ne dėl tavo teismo, nes esi kietasprandė tauta.

Aukso veršis

⁷ Atsimink ir neužmiršk, kaip supykdei VIEŠPATĮ, savo Dievą, dykumoje. Nuo tos dienos, kai išėjai iš Egipto žemės, iki atėjote į šią vietą, maištavote prieš VIEŠPATĮ.

⁸ Net prie Horebo supykdėte VIEŠPATĮ, ir VIEŠPATS taip įniršo, jog buvo pasirėngęs jus sunaikinti. ⁹ Užkopęs ant kalno paimti akmenų plokščių, plokščių Sandoros, kurią VIEŠPATS sudarė su jumis, išbuvau ant kalno keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, nevalgydamas duonos ir negerdamas vandens. ¹⁰ VIEŠPATS davė man dvi akmenų plokštes, rašytas Dievo pirštu, su tais pačiais žodžiais, kuriuos buvo pasakęs jums iš ugnies prie kalno sueigos dieną. ¹¹ Praėjus keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, VIEŠPATS davė man dvi akmenų plokštes – Sandoros plokštes. ¹² Tada VIEŠPATS tarė man: 'Skubėk, tuojau pat leiskis iš čia žemyn, nes tavo žmonės, kuriuos išvedei iš Egipto, nedorai elgiasi. Jie veikiai suskubo pasukti iš kelio, kuriuo eiti buvau jiems įsakęs, ir pasidarė sau nuliedintą stabą.' ¹³ Be to, VIEŠPATS pridūrė: 'Dabar matau, kad ši tauta tikrai yra kietasprandė tauta. ¹⁴ Tad palik dabar mane vieną, kad galėčiau juos sunaikinti, ištrindamas jų vardą po dangumi. Iš tavęs padarysiu galingesnę ir gausesnę už juos tautą.'

¹⁵ Apsisukau ir leidausi žemyn nuo kalno. Kalnas liepsnojo ugnyje. Abiem rankomis laikiau dvi Sandoros plokštes. ¹⁶ Tada pamačiau, kad jūs iš tikrųjų nusidėjote VIEŠPATIUI, savo Dievui, nusiliedindami veršio atvaizdą. Jūs buvote veikiai suskubę pasukti iš kelio, kuriuo eiti

VIEŠPATS buvo jums įsakęs. ¹⁷ Paėmęs abi plokštes, sviedžiau jas abiem rankomis nuo savęs ir sudaužiau jūsų akyse. ¹⁸ Tada gulėjau kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, kaip anksčiau, nevalgydamas duonos ir negerdamas vandens, dėl sunkios jūsų nuodėmės, kuria buvote nusidėję, darydami, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir ji pykdydama. ¹⁹ Man buvo baisu dėl VIEŠPATIES degančio pykčio jums, skatinusio jį sunaikinti jus. Bet VIEŠPATS išklausė manęs ir ši kartą. ²⁰ Be to, VIEŠPATS buvo taip supykęs ant Aarono, kad buvo pasirengęs jį sunaikinti, bet aš užtariau ir jį tuo metu. ²¹ Tada, paėmęs jūsų nuodėmės darbą – tą veršį, sudeginau jį ugnyje, sutrupinau jį šipulius ir, sutrynęs į smulkiausias dulkes, išbarsčiau dulkes į upelį, tekantį nuo kalno.

²² Ir prie Taberos, ir prie Masos, ir prie Kibrot Taavos pykdėte VIEŠPATĮ. ²³ O kai VIEŠPATS siuntė jus iš Kadeš Barnėjos, sakydamas: 'Keliaukite ir paveldėkite kraštą, kurį esu jums davęs', jūs maištavote prieš VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymą, nepasitikėdami juo ir nepaklusdami jam. ²⁴ Jūs esate maištavę prieš VIEŠPATĮ nuo tos dienos, kai jis jus pažino.

²⁵ Todėl anas keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų aš gulėjau kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ; gulėjau kniūbsčias, nes VIEŠPATS ketino jus sunaikinti. ²⁶ Meldžiausi VIEŠPAČIUI ir sakiau: 'Viešpatie DIEVE, nesunaikink savo tautos, kurią atpirkai savo didybe ir išvedei iš Egipto galinga ranka. ²⁷ Prisimink savo tarnus – Abraomą, Izaoką ir Jokūbą ir nepaisyk, kad ši tauta yra

kietasprandė, nedora ir nuodėminga. ²⁸ Antraip žmonės krašte, iš kurio mus išvedei, sakys: 'Dėl to, kad VIEŠPATS buvo bejėgis įvesti juos į pažadėtą kraštą, ir dėl to, kad jų nekontė, jis išvedė juos, kad išmirtų dykumoje.' ²⁹ Juk jie galų gale yra tavo tauta, kurią išvedei savo didinga jėga ir pakelta ranka.'

Naujos Įstatymo plokštės

10 Tada VIEŠPATS tarė man: 'Nusitašyk iš akmens dvi plokštes, tokias kaip pirmąsias, ir užkopk pas mane ant kalno; padirbk ir medžio skrynią. ² Aš įrašysiu ant plokščių žodžius, buvusius ant pirmųjų plokščių, kurias sudaužei, ir tu įdėsi jas į skrynią.' ³ Padirbau skrynią iš akacijos medžio, nusitašiau dvi akmens plokštes, tokias kaip pirmąsias, ir užkopiau ant kalno su dviem plokštėmis rankose. ⁴ Tada jis parašė ant plokščių, kaip anksčiau buvo parašęs, tuos pačius žodžius – Dešimt Įsakymų, kuriuos VIEŠPATS buvo paskelbęs jums iš ugnies ant kalno sueigos dieną, ir padavė jas man. ⁵ Apsisukęs nusileidau nuo kalno ir įdėjau plokštes į skrynią, kurią buvau padirbęs. Ir ten jos tebėra, kaip VIEŠPATS man įsakė.

⁶ Izraelitai keliavo iš Beeroto Bene Jaakano į Moserą. Ten mirė Aaronas, ten buvo ir palaidotas; jo sūnus Eleazaras tapo kunigu vietoj jo. ⁷ Iš čia jie keliavo į Gudgodą, o iš Gudgodos į Jotbatą – kraštą su tekančiais upeliais. ⁸ Tuo metu VIEŠPATS atskyrė Levio giminę VIEŠPATIES Sandoros Skryniai nešti, būti VIEŠPATIES akivaizdoje bei jam tarnauti ir laiminti jo vardu, kaip šiandien ir daroma. ⁹ Todėl Levis neturi dalies

ar paveldo su savo broliais. Pats VIEŠPATS yra jo paveldas, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra apie juos kalbėjęs.

¹⁰ Išbuvau ant kalno keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų. Dar kartą VIEŠPATS išklausė mane ir sutiko tavęs nesunaikinti. ¹¹ VIEŠPATS tarė man: 'Stokis! Leiskis kelionėn prekyje žmonių, kad jie įžengtų ir paveldėtų kraštą, kurį jų protėviams prisiekiau jiems duoti.'

Viešpaties didybė

¹² O dabar, Izraeli, ko gi reikalauja iš tavęs VIEŠPATS, tavo Dievas? Vien pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, savo Dievo, eiti visais jo keliais, mylėti jį, tarnauti VIEŠPAČIUI, savo Dievui, visa savo širdimi ir visa siela ¹³ ir laikytis visų VIEŠPATIES, tavo Dievo, įsakymų bei įstatų, kuriuos įsakau tau šiandien tavo paties labui. ¹⁴ Žiūrėk! VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, priklauso dangus bei dangaus aukštybės,^a žemė ir visa, kas joje, ¹⁵ tačiau tik tavo protėvius VIEŠPATS pamilo ir išrinko jus, jų palikuonis, iš visų tautų, kaip šiandien ir yra. ¹⁶ Tad apipjaustykite savo surambėjusias širdis ir nebebūkite daugiau kietasprandžiai. ¹⁷ Juk VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra dievų Dievas ir viešpačių Viešpats – didingas, galingas ir baisus Dievas, nesantis šališkas ir neimantis kyšio, ¹⁸ ginantis našlaičio ir našlės bylą, mylintis ateivį, parūpinantis jiems maisto ir drabužių. ¹⁹ Tad ir jūs mylėsite ateivį, nes patys buvote ateiviai Egipto žemėje. ²⁰ Bijosi VIEŠPATIES, savo Dievo, tik jį garbinsi, jam

atsiduosi ir jo vardu prisieksi. ²¹ Jis tavo gyrius. Jis tavo Dievas, padaręs šiuos nuostabius ir baisius darbus, kuriuos matei savo akimis. ²² Tavo protėvių buvo septyniasdešimt, kai jie nuėjo į Egiptą, o dabar VIEŠPATS, tavo Dievas, yra padaręs tave tokį gausų kaip dangaus žvaigždes.

Nuostabieji Viešpaties darbai

11 Tad mylėk VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir visada laikykitės įpareigojimo – jo įstatų, įsakų ir įsakymų. ² Atsiminkite šiandien, kad ne jūsų vaikai, kurie nei patyrė, nei matė VIEŠPATIES, jūsų Dievo, pamokos, bet jūs patys turite pripažinti jo didybę, galingai pakeltą ranką, ³ ženklus ir darbus, padarytus Egipte faraonui, Egipto karaliui, ir visai jo žemei: ⁴ ką jis padarė egiptiečių kariuomenei, žirgams ir vežimams, kai jie vijosi iš paskos, užliedamas juos Nendrių jūros vandenimis ir visiškai sunaikindamas, ⁵ ką jis padarė jums dykumoje, kol atėjote į šią vietą, ⁶ ir ką padarė Datanui ir Abiramui, Rubeno sūnaus Eliabo sūnums, kai viso Izraelio akyse žemė pravėrė savo burną ir prarijo juos drauge su šeimomis, palapinėmis bei visa kuo, kas gyva tarp jų, ⁷ nes jūs savo akimis matėte visus šiuos nuostabius darbus.

⁸ Tad laikykitės visų įsakymų, kuriuos šiandien jums duodu, kad būtumėte stiprūs, įžengtumėte ir paveldėtumėte kraštą, kurį keliaujate paveldėti, ⁹ kad ilgai gyventumėte krašte, kurį VIEŠPATS prisiekė duoti jūsų protėviams ir jų palikuonims, krašte, tekančiame pienu ir medumi.

^{10,14a} Pažod.: „dangūs ir dangų dangūs“.

Lietaus dovana

¹⁰ Kraštas, kurį keliaujate paveldėti, ne toks, kaip Egipto žemė, iš kurios atėjote. Ten javai, kuriuos sėjai, turėjo būti laistomi tavo paties triūsu tartum darže. ¹¹ O kraštas, kurį keliaujate paveldėti, yra kalvų ir slėnių šalis, laistoma iš dangaus lietumi. ¹² Tai šalis, kuria VIEŠPATS, tavo Dievas, pasirūpina, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, prižiūri visada – nuo metų pradžios ligi metų galo.

¹³ Tad jei tikrai paklusite jo įsakymams, kuriuos jums duodu šiandien, mylėdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir tarnaudami jam visa širdimi ir visa siela, ¹⁴ tai jis laiku duos tavo žemei lietaus – ir ankstyvuosius, ir vėlyvuosius lietus^a; tada jūs nuimsite savo derlių: grūdų, vyno ir aliejaus; ¹⁵ jis duos žolės laukuose jūsų galvijams, ir jūs būsite pavalgę iki soties. ¹⁶ Bet saugokitės, kad jūsų širdis nesusiviliotų tarnauti kitiems dievams ir juos garbinti, ¹⁷ nes tuomet VIEŠPATS įnirš ant jūsų ir uždarys dangaus skliautą, kad nebelytų lietus ir žemė nebeduotų derliaus. Tada jūs veikiai pražūsitate puikiajame krašte, kurį VIEŠPATS jums duoda.

Atlyginimas už ištikimybę

¹⁸ Įsidėkite šiuos mano žodžius į savo širdis ir sielas, prisiriškite kaip ženklą prie rankos ir prisitvirtinkite kaip žymę ant kaktos. ¹⁹ Mokykite ju savo vaikus, kalbėdami apie juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi. ²⁰ Užrašyk juos ant savo namų durų staktos ir ant savo vartų, ²¹ kad jūsų ir jūsų vaikų die-

nos būtų padaugintos krašte, kurį VIEŠPATS prisiekė jūsų protėviams duoti, kolei dangaus skliautas yra viršum žemės.

²² Tad jei jūs ištikimai laikysitės viso šio įsakymo, kurį jums duodu, mylėdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, eidami visais jo keliais ir laikydamiesi jo, ²³ VIEŠPATS išvays visas šias tautas pirma jūsų, ir paveldėsite už save didesnes ir galingesnes tautas. ²⁴ Kiekviena vieta, į kurią įkelsite koją, jums priklausys; jūsų žemė drieksis nuo dykumos ligi Libano ir nuo Eufrato upės ligi Vakarų jūros. ²⁵ Niekas nepajėgs jums priešintis: jūsų baimę ir siaubą VIEŠPATS, jūsų Dievas, sukels visame krašte, į kurią įkelsite koją, kaip jis pažadėjo.

Palaiminimas ar prakeikimas

²⁶ Žiūrėkite! Šiandien padedu prieš jus palaiminimą ir prakeikimą. ²⁷ Palaiminimą, jei paklusite VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymams, kuriuos šiandien jums duodu, ²⁸ ir prakeikimą, jei nepaklusite VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymams, bet trauksitės iš kelio, kurį šiandien jums duodu, eidami paskui kitus dievus, kurių nepažinojote.

²⁹ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tavo įvedęs į kraštą, į kurį tu įžengi jo paveldėti, ištarsi palaiminimą ant Garizimo kalno ir prakeikimą ant Ebalo kalno. ³⁰ Kaip žinai, jie yra Užjordanėje, už vakarų kelio, esančio krašte kanaaniečių, gyvenančių Araboje priešais Gilgalą, prie Morės ažuolų.

³¹ Juk pereisite Jordaną, kad įžengtumėte paveldėti krašto, kurį

^{11,14a} T.y. spalio-lapkričio ir kovo-balandžio mėnesiais.

VIEŠPATS, jūsų Dievas, duoda jums, ir kai jį paveldėsite, ir kai jame gyvensite, ³² turite ištikimai laikytis visų įstatų ir įsakų, kuriuos išdėsciau jums šiandien.

Viena šventovė

12 Štai įstatatai ir įsakai; turite ištikimai jų laikytis krašte, kurį VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, yra davęs tau paveldėti, kol tik būsite gyvi žemėje.

² Sugriaukite iš pamatų visus alkus, kur tautos, kurias jūs išvarote, ant kalvų ir po kiekvienu lapuočiu medžių garbino savo dievus. ³ Išardykite jų aukurus, sudaužykite šventuosius akmenis, sudeginkite stulpus, iškirskite jų dievų stabus, išdildykite jų vardą iš tokių vietų.

⁴ Taip, kaip jie, VIEŠPATIES, savo Dievo, negarbinsite. ⁵ Jūs žvelgsite į vietą, kurią VIEŠPATS, jūsų Dievas, išrinks iš visų jūsų giminių kaip buveinę savo vardui įkurdinti. Jūs eisite ten, ⁶ nešdami savo deginamąsias atnašas ir aukas, savo dešimtines ir asmeniškąs aukas, savo įžadų aukas ir geros valios atnašas ir savo galvijų bandų bei avių kaimenių pirmienas. ⁷ Ten VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, valgysite drauge su savo šeimomis, džiaugdamiesi visais atliktais darbais, kuriais VIEŠPATS, jūsų Dievas, bus jus palaiminęs.

⁸ Nesielgsite, kaip mes elgiamės čia šiandien, kiekvienas mūsų darydamas, kas jam atrodo gera, ⁹ nes dar nesate atėję į ramybės vietą – į paveldą, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, jums duoda. ¹⁰ Kai būsite perėję Jordaną ir apsigyvenę krašte, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, skiria jums, ir kai jis bus suteikęs jums ramybę

nuo jūsų aplinkinių priešų, kad galėtumėte saugiai gyventi, ¹¹ nešite visa, ką jums įsakau, į tą vietą, kurią VIEŠPATS, jūsų Dievas, išrinks kaip buveinę savo vardui: deginamąsias atnašas ir kitas aukas, dešimtines ir dovanas, visas rinktines įžadų aukas, kurias pažadate VIEŠPAČIUI.

¹² VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje džiaugsitės drauge su savo sūnumis ir dukterimis, vergais bei vergėmis ir levitais, gyvenančiais jūsų miestuose, nes jie patys neturi, kaip jūs, dalies ar paveldo.

¹³ Žiūrėk, kad neatnašautum deginamųjų aukų, kur tik tavo akims patinka. ¹⁴ Tik toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks vienoje iš tavo giminių, ten atnašausi deginamąsias aukas ir ten atliksi visa, ką tau įsakau.

¹⁵ Tačiau, kur tik nori, gali skersiti ir valgyti mėsą bet kurioje iš savo gyvenviečių pagal palaiminimą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau davęs. Ir nešvarūs, ir švarūs gali ją valgyti, kaip gazelės ar stirnos mėsa. ¹⁶ Bet kraujo nevalgysite; jį išliesite ant žemės kaip vandenį.

¹⁷ Nevalgysi savo gyvenvietėse nei savo grūdų, vyno ir aliejaus dešimtinių, nei savo galvijų bandos ir avių kaimenės pirmienų, nei įžadų aukų, kurias pažadi, geros valios atnašų ir asmeniškų aukų. ¹⁸ Jas turi valgyti VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, toje vietoje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinks, drauge su sūnumis ir dukterimis, vergais ir vergėmis bei levitais, gyvenančiais tavo gyvenvietėse, džiaugdamiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje visais savo rankų laimėjimais. ¹⁹ Žiūrėk, kad neužmirštum levito, kol tik gyvensi savo krašte.

²⁰ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus išplėtes tavo žemę, kaip yra tau pažadėjęs, ir tu sakysi: 'Valgysiu mėsos', nes jausi norą valgyti mėsos, galėsi valgyti mėsos, kada tik nori.

²¹ Jei vieta, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinks savo vardui įkurdinti, bus tau per toli, ir tu pjausi, kaip tau esu įsakęs, galviją iš bandos ar avių iš kaimenės, kuriuos tau VIEŠPATS yra davęs, kada tik norėsi, galėsi valgyti mėsą. ²² Iš tikrųjų kaip gazelė ar stirna yra valgoma, taip galite valgyti ir ją. Ir nešvarūs, ir švarūs gali ją valgyti, kaip gazelės ar stirnos mėsą. ²³ Bet pasisaugok, kad nevalgytum kraujo, nes kraujas yra gyvybė; gyvybės su mėsa nevalgysi. ²⁴ Jo nevalgysite, išpilsite jį ant žemės kaip vandenį. ²⁵ Susilaikykite nuo jo, kad tau ir tavo vaikams po tavęs būtų gera, nes darai, kas teisu VIEŠPATIES akyse.

²⁶ Bet tau privalomas šventąsias atnašas ir įžadų aukas nuneši į vietą, kurią VIEŠPATS išrinks. ²⁷ Atnašausi savo deginamąsias aukas, mėsą ir kraują, ant VIEŠPATIES, savo Dievo, aukuro; kitų tavo aukų kraujas iš tikrųjų bus išlietas prie VIEŠPATIES, tavo Dievo, aukuro, bet mėsa gali valgyti.

²⁸ Rūpinkis paklusti visiems šiems žodžiams, kuriuos tau įsakau šiandien, idant gerai sektųsi tau ir tavo vaikams po tavęs amžinai, nes darysi, kas gera ir teisu VIEŠPATIES, savo Dievo, akyse.

Pagonių apeigos

²⁹ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus pakirtęs prieš tave tautas, kurias eini išvaryti, kai būsi jas išvaręs ir gyvensi jų krašte, ³⁰ saugokis, kad

nebūtumei suviliotas sekti jas po to, kai jos buvo sunaikintos tavo akivaizdoje! Nesiteirauk apie jų dievus, sakdamas: 'Kaip garbino tos tautos savo dievus? Ir aš noriu sekti tomis apeigomis.' ³¹ Taip VIEŠPATIES, savo Dievo, negarbink, nes visa, kas pasibjaurėtina, ko VIEŠPATS nekenčia, jie darė savo dievams. Net savo sūnus ir dukteris jie degino ugnyje, atnašaudami savo dievams!

13 Žiūrėk, kad uoliai vykdytumėte visa, ką jums įsakau. Nieko prie to neprisidėsi ir nieko neatimsi.

Bausmės už stabmeldystę

² Jei pasirodytų tarp jūsų pranašas ar sapnuotojas, duotų tau koki ženklą ar padarytų stebuklą ³ ir sakytų: 'Sekime kitus dievus, – kurių jūs nebuvote pažinę, – ir jiems tarnaukime', nors tau paskelbtasis ženklas ar stebuklas ir įvyktų, ⁴ neklausyk to pranašo ar sapnuotojo žodžių, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, bando jus, kad sužinotų, ar jūs iš tikrųjų mylite VIEŠPATĮ, savo Dievą, visa savo širdimi ir siela. ⁵ VIEŠPATI, savo Dievą, sekite, tik jo bijosite, tik jo įsakymų laikysitės, tik jo balsui paklusite, tik jam vienam tarnausite ir tik prie jo ištikimai glausitės. ⁶ Bet anas pranašas ar sapnuotojas bus nubaustas mirtimi, nes skelbė išdavystę VIEŠPATIES, jūsų Dievo, išvedusio tave iš Egipto žemės ir atpirkusio tave iš vergijos namų, skelbė norėdamas nuvesti tave nuo kelio, kuriuo eiti tau įsakė VIEŠPATS, tavo Dievas. Taip tu pašalinsi pikta iš jūsų.

⁷ Jei tave gundytų kas nors, net jei tai būtų tavo brolis ar tavo motinos

sūnus, net jei tai būtų tavo paties sūnus ar duktė, ar žmona, kurią myli, ar artimiausias bičiulis, sakydamas: 'Eime ir garbinkime kitus dievus', kurių nei tu, nei tavo protėviai nesate pažinoję, ⁸ kurį nors iš aplinkinių tautų dievų, ar tai būtų arti, ar toli nuo jūsų, bet kur nuo vieno žemės galo ligi kito, ⁹ nesutik su tokiu ir neklausyk jo. Jam nei gailėsčio, nei užuojautos neparodyk ir jo kaltės nenuslėpk. ¹⁰ Užmuškite jį. Tebūna tavo ranka pirmoji pakelta prieš jį, baudžiant jį mirtimi, o po tavęs ir visų kitų žmonių rankos. ¹¹ Užmušk jį akmenimis, nes jis stengiasi nuvilioti tave nuo VIEŠPATIES, tavo Dievo, kuris išvedė tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. ¹² Tada visas Izraelis išgirs ir bijos; daugiau tokia nedorybė nebus daroma tarp jūsų.

¹³ Jei kuriame iš miestų, VIEŠPATIES, tavo Dievo, duotų tau gyventi, išgirsi, ¹⁴ kad atsirado nedorėlių, kurie suvedžiojo miesto gyventojus, sakydami: 'Eime ir garbinkime kitus dievus', kurių jūs nepažinojote, ¹⁵ tu nuodugnai išsiteirasi, ištirsi, išklausinėsi. Jei tiesa, kad toks pasibjaurėtinas dalykas buvo jūsų padarytas, ¹⁶ tu išžudysi to miesto gyventojus kalaviju, visiškai sunaikinsi miestą ir visa, kas jame; net galvijus išžudysi kalaviju. ¹⁷ Sukrauk visą grobį miesto aikštėje ir sudegink ugnyje miestą ir visą jo grobį kaip pilnutinę deginamąją auką VIEŠPAČIUI, savo Dievui. Jis liks amžina griuvėsių krūva; niekada jis neturi būti atstatytas. ¹⁸ Tenepriimpa prie tavo rankų niekas, kas skirta sunaikinti, idant VIEŠPATS, nusigręžęs nuo degančio įniršio, pasigailėtų tavęs ir

pasigailėjęs padaugintų tave, kaip prisiekė tavo protėviams ¹⁹ su sąlyga, kad klausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, vykdydamas visus jo įsakymus, kuriuos aš tau duodu šiandien, darydamas tai, kas teisu VIEŠPATIES, tavo Dievo, akyse.

14 Jūs esate VIEŠPATIES, savo Dievo, vaikai. Neraizykite savęs ir neskuskite sau plaukų viršum kaktos dėl mirusiojo, ² nes esi tauta, pašvęsta VIEŠPAČIUI, savo Dievui. Tave VIEŠPATS išsirinko iš visų kitų tautų žemėje būti jo tauta.

Švarūs ir nešvarūs gyvūnai

³ Nevalgysi, kas pasibjaurėtina. ⁴ Štai gyvuliai, kuriuos galite valgyti: jautis, avis, ožka, ⁵ stirna, gazelė, danielius, laukinė ožka, kalnų ožys, antilopė ir kalnų avis. ⁶ Iš gyvulių galite valgyti kiekvieną gyvulį, kuris turi nagą, skeltą į dvi dalis, ir atrajoja. ⁷ Tačiau iš tų, kurie atrajoja ar yra skeltanagiai, nevalgysite kupranugario, kiškio ir opšraus, nes jie, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi. Jie jums nešvarūs. ⁸ Ir kiaulė jums nešvarus gyvulys, nes ji, nors ir turi skeltus nagus, bet neatrajoja. Nei šių gyvulių mėsos valgysite, nei jų dvėsenos liesite.

⁹ Iš visų vandens gyvūnų galite valgyti tuos, kurie turi pelekus ir žvynus; tokius galite valgyti. ¹⁰ Kas pelekų ir žvynų neturi, to negalite valgyti. Tie gyvūnai jums nešvarūs.

¹¹ Galite valgyti visus švarius paukščius. ¹² Bet yra tokių, kurių nevalgysite: erelis, avėdra, jūrų erelis, ¹³ lingė, grifas, įvairių rūšių

^{14,12a} Kai kurių paukščių vardai spėjami.

sakalai, ¹⁴ visos varnų rūšys, ¹⁵ strutis, pelėda, žuvedra, įvairių rūšių vanagai, ¹⁶ apuokas, ūbaujanti pelėda, baltoji pelėda, ¹⁷ pelikanas, palšasis grifas, kormoranas, ¹⁸ gandrų, įvairių rūšių garniai, kukutis ir šikšnosparnis. ¹⁹ Visi sparnuotieji vabzdžiai jums nešvarūs, jie nebus valgomi. ²⁰ Galite valgyti visus švarius sparnuotus gyvūnus.

²¹ Kas nugaišęs, to nevalgysite. Gaišeną valgyti gali duoti ateiviui, gyvenančiam tavo mieste, ar parduoti svetimšaliui, nes tu esi tauta, pašvęsta VIEŠPAČIUI, savo Dievui.

Nevirsi ožiuko jo motinos piene.

Dešimtinės duoklė

²² Kasmet atskirsi dešimtą dalį viso savo pasėlių derliaus, užderėjusio dirvoje. ²³ Valgysi dešimtinę savo grūdų, vyno bei aliejaus ir savo bandų bei kaimenių pirmagimius VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje toje vietoje, kurią jis išsirinks kaip savo vardo buveinę, kad išmoktumei visad pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, savo Dievo. ²⁴ Bet jei, VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, tavo gausiai palaiminus, nuotoliui esant tokiam dideliame, kad tu dešimtinės nepajėgi nugabenti, nes vieta, kurią VIEŠPATS išsirinks savo vardui įkurdinti, per toli nuo tavęs, ²⁵ gali dešimtinę pakeisti į pinigų. Su pinigais rankoje saugiai nueik į vietą, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, bus išsirinkęs. ²⁶ Panaudosi pinigų nupirkti, ką norėsi – jaučių, avių, vyno, stipraus gėrimo ir ko tik trokši. Ten, VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, valgysi tu ir tavo namiškiai drauge džiaugdamiesi. ²⁷ Ir levito, gyvenančio tavo mieste,

nepalik tuščiomis, nes jis neturi nei dalies, nei paveldo kaip tu.

²⁸ Kas treči metai atneši visą tų metų savo derliaus dešimtinę ir atiduosi ją į miesto svirną. ²⁹ Levitas, kadangi jis neturi nei dalies, nei paveldo su tavimi, taip pat ateivis, našlaitis ir našlė, esantys tavo mieste, galės ateiti ir pavalgyti iki soties, idant VIEŠPATS, tavo Dievas, laimintų tave ir kiekvieną tavo darbą, prie kurio pridedi ranką.

Šabo metai

15 Kas septinti metai švęsi skolų atleidimą. ² Šitokia yra atleidimo esmė: kiekvienas skolintojas atleis skolą, kurią buvo paskolinęs savo artimui, – nebereikalaus jos iš savo artimo ar giminaičio, nes buvo paskelbtas VIEŠPATIES atleidimas. ³ Iš svetimtaučio gali jos reikalauti, bet turi atleisti visa, ką tau skolingas tavo giminaitis.

⁴ Tarp jūsų neturi būti elgetų, nes VIEŠPATS tikrai laimins tave krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti kaip nuosavybę, ⁵ jei tik paklausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, uoliai vykdydamas visą įsakymą, kurį tau skelbiu šiandien. ⁶ Kai VIEŠPATS bus tavo palaiminęs, kaip jis pažadėjo, tu skolini si daugeliui tautų, bet nesiskolini, tu valdy si daug tautų, bet jos tavęs nevaldys.

⁷ Tačiau jei būtų tarp jūsų elgeta, vienas giminaičių, bet kuriame tavo miestų tame krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, nebūk kietaširdis ar šykštus beturčiui artimui. ⁸ Verčiau ištiesk ranką ir noriai jam skolink, ko tik jis stokoja. ⁹ Saugokis, kad nepuoselėtum širdyje klastingos minties,

sakydamas: 'Septintieji metai, skolų atleidimo metai, artinasi', ir, rūsčiai į savo nuskurdusį artimą pasižiūrėjęs, nieko jam neduotum. Prieš tave jis šauksis VIEŠPATIES, ir tu užsitrauksi kalnę.¹⁰ Tad duok jam dosniai ir neapgalestauk širdimi, tai darydamas, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, už tai laimins visus tavo darbus ir visus tavo siekius.¹¹ Kadangi krašte beturčių niekada netrūks, įsakau tau: 'Ištiesk ranką vargšui ir beturčiui artimui savo krašte.'

Izraelitų vergai

¹² Jei tavo bendruomenės narys, hebrajas ar hebrajė, parsiiduoda tau, jis turi tarnauti šešerius metus, bet septintaisiais metais privalai jį paleisti laisvą.¹³ Paleisdamas vergą laisvą, neišsiųsk jo tuščiomis rankomis.¹⁴ Aprūpink jį dosniai iš savo avių kaimenės, iš kluono, iš vynuogių spaudyklos, duodamas iš dosnumo, kuriuo VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tave palaiminęs.¹⁵ Atsimink, kad buvai vergas Egipto žemėje, ir VIEŠPATS, tavo Dievas, tave atpirko. Užtat aš ir duodu tau šiandien šį įsakymą.¹⁶ Bet jei jis tau sakytų: 'Aš neisiu iš tavo namų', dėl to, kad myli tave ir tavo šeimyną, nes jam gera pas tave,¹⁷ tai, paėmęs ylą, perdursi jo ausies lezgeli, priglaustą prie durų, ir jis amžinai bus tavo vergas. Panašiai pasielgsi ir su savo verge.

¹⁸ Nesijausk nuskriaustas, kai paleidi jį laisvą, nes tarnyba, kurią jis tau yra atlikęs per tuos šešerius metus, verta dvigubos samdinių algos. Be to, VIEŠPATS, tavo Dievas, laimins visa, ką darai.

Pirmagimiai

¹⁹ Visus pirmagimius iš savo galvijų bandos ar avių kaimenės pašvęsi VIEŠPAČIUI, savo Dievui; savo pirmagimiu jaučiu nedirbsi, avių kaimenės pirmagimio nekirpsi.²⁰ Suvalgysite jį – tu drauge su savo šeimyna – VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje kasmet toje vietoje, kurią VIEŠPATS išsirinks.²¹ Bet jei jis turėtų trūkumą, kokį nors didelį trūkumą, būtų raišas ar aklas, jo VIEŠPAČIUI, savo Dievui, neaukosite.²² Galite jį valgyti savo gyvenvietėse, nešvarūs ir švarūs gali jį valgyti, kaip valgoma gazelė ir stirna.²³ Tik jo kraujo negali valgyti, bet išliesi jį kaip vandenį ant žemės.

Švenčių iškilmės

16 Švęsk abibo mėnesį, atnašaudamas Paschos auką VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nes abibo mėnesį, naktį, VIEŠPATS, tavo Dievas, išvedė tave iš Egipto.² Atnašausi Paschą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, iš galvijų bandos ir avių kaimenės toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks kaip buveinę savo vardui.³ Nieko rauginto su ja nevalgysi. Septynias dienas valgysi neraugintą duoną – vargo duoną, idant atsimintumei per visas gyvenimo dienas savo išėjimą iš Egipto žemės, nes iš Egipto žemės išėjai labai skubėdamas.⁴ Per septynias dienas joks raugas tenesirodo visoje tavo žemėje; tenebūna palikta ligi ryto nieko iš mėsos, kurią aukojai pirmosios dienos vakarą.

⁵ Paschos negali atnašauti nė viename iš savo miestų, kuriuos VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda.⁶ Tik

toje vietoje, kurią jis išrinks kaip buveinę savo vardui, tik ten atnašausi Paschą vakare, saulei leidžiantis, būtent tuo metu, kai išėjai iš Egipto. ⁷ Virsi ir valgysi toje vietoje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinks; kitą rytą gali leisti kelionėn atgal į savo palapines. ⁸ Šešias dienas valgęs neraugintą duoną, septintą dieną švęsi iškilmingą sueigą VIEŠPAČIUI, savo Dievui. Tą dieną nedirbsi jokio darbo.

⁹ Atskaitysį septynias savaites, pradėdamas skaičiuoti nuo to laiko, kai įjautuvas pirmą kartą paliečia nepjautus javus. ¹⁰ Tada tu švęsi Savaičių iškilmes, VIEŠPATIES, savo Dievo, garbei atnašaudamas geros valios atnašą pagal derlių, kuriuo VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tavo palaiminęs. ¹¹ Džiūgausi VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje tu ir tavo sūnūs bei dukterys, tavo vergai ir vergės, levitai, gyvenantys tavo miestuose, bei ateiviai, našlaičiai ir našlės, esantys su tavimi toje vietoje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinks kaip buveinę savo vardui. ¹² Atsimink, kad buvai vergas Egipte, ir ištikimai laikykis šių įstatų.

¹³ Suvalęs klojimo ir vynuogių spaudyklos derlių, septynias dienas švęsi Palapinių šventę. ¹⁴ Džiūgausi šventės dienomis tu ir tavo sūnūs bei dukterys, tavo vergai bei vergės ir levitai, ateiviai, našlaičiai bei našlės, gyvenantys tavo miestuose. ¹⁵ Septynias dienas švęsi šias iškilmes VIEŠPATIES, savo Dievo, garbei toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks. Kadangi VIEŠPATS, tavo Dievas, laimins visą tavo derlių ir visus tavo laimėjimus, tu tikrai džiūgausi.

¹⁶ Tris kartus per metus – Neraugingosios duonos šventėje, Savaičių

šventėje ir Palapinių šventėje – visi tavo vyriškiai pasirodys VIEŠPATIES, tavo Dievo, akivaizdoje toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks. Tė nepasirodo niekas VIEŠPATIES akivaizdoje tuščiomis rankomis. ¹⁷ Kiekvienas atnašaus, kiek išgali, pagal VIEŠPATIES, savo Dievo, palaiminimą, kurį jis bus tau suteikęs.

Teisėjai

¹⁸ Paskirsi teisėjus ir apskaitininkus visur giminėse, visose savo gyvenvietėse, kurias VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. Jie teis žmones teisingu teismu. ¹⁹ Neiškraipyk teisingumo, nerodyk šališkumo, neimk kyšio, nes kyšis aptemdo išmintingųjų akis ir iškraipo teisiųjų bylą. ²⁰ Tik to, kas teisu, teisingai tesieksi, idant tarpumei ir paveldėtumei kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda.

Draudimai ir nurodymai

²¹ Nestatysį sau jokio šventojo stulpo – medžio šalia aukuro, kurį padirbsi VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ²² nei šventojo akmens; jų VIEŠPATS, tavo Dievas, nekenčia.

17 Neaukosi VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nesveiko jaučio ar nesveikos avies – su bet koku trūkumu, – nes tai pasibjaurėtina VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.

² Jei pas tavo, vienoje gyvenvietė, kurias tau duoda VIEŠPATS, būtu rasta vyras ar moteris, kurie daro pikta VIEŠPATIES, tavo Dievo, akyse ir nusižengia jo Sandorai, ³ eidami tarnauti kitiems dievams ir garbindami juos, ar tai būtų saulė, ar mėnulis, ar kuri nors iš dan-

gaus galybių, – ką aš esu uždraudęs, ⁴ ir jei apie tai tau būtų pranešta ar tu pats sužinotumei, turi reikalą rūpestingai ištirti. Jei tiesa, kad toks pasibjaurėtinas dalykas yra įvykęs Izraelyje, ⁵ išvesi už savo miesto vartų vyrą ar moterį, padariusius tokį nedorą dalyką, ir užmušite tą vyrą ar moterį akmenimis. ⁶ Žmogus gali būti nubaustas mirtimi tik dviejų ar trijų liudytojų liudijimu; niekas neturi būti nubaustas mirtimi, prieš jį liudijant tik vienam liudytojui. ⁷ Vykdamant mirties bausmę, liudytojų rankos tebūna pakeltos pirmos prieš jį, o po to turi prisidėti visi žmonės. Taip pašalinsi pikta iš jūsų.

Teisėjai iš Levio giminės

⁸ Jei išspręsti bylą tau per sunku, ar tai būtų ginčas dėl žmogų, dystės, ar įstatyminės teisės, ar dėl asmens užpuolimo – bet kokia ginča kelianti byla tavo vartuose, – skubėk nueiti į vietą, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrink. ⁹ Atėjęs pasitarsi su kunigais iš Levio giminės ir teisėjais, kuris tomis dienomis yra atsaikingas. Jie tau paskelbs bylos nuosprendį. ¹⁰ Vykdyk tiksliai nuosprendį, paskelbtą iš vietos, kurią VIEŠPATS išrink, ištikimai laikydamasis visko, ką jie tau nurodė. ¹¹ Turi elgtis pagal visus duotus nurodymus ir paskelbtą nuosprendį; nenukryp nuo paskelbto nuosprendžio nei į dešinę, nei į kairę. ¹² Jei kas įžūliai savimi pasitikėdamas drįstų nepaklusti kunigui, paskirtam ten tarnauti VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, ar teisėjui, tas žmogus mirs. Taip pašalinsi pikta iš Izraelio. ¹³ Visi žmonės, tai girdėdami, bijos ir savimi pasitikėdami išžūliai daugiau nebesielgs.

Karalius

¹⁴ Kai būsi atėjęs į kraštą, kuri VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau, ir paveldėjęs jį bei įsikūręs jame, nuspręsi: 'Pasiskirsiu sau karalių, kaip kad visur daro aplinkinės tautos', ¹⁵ iš tikrųjų gali pasiskirti karaliumi tą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, išrink. Tik žiūrėk, kad karaliumi pasiskirtum vieną iš savo giminaičių; kokio nors svetimtaučio – žmogaus, kuris nėra tavo giminitis – karaliumi negali pasiskirti. ¹⁶ Tačiau jis nelaikys daug arklių ir nesiųs savo žmonių į Egiptą daugiau arklių įsigyti, nes VIEŠPATS yra jums pasakęs: 'Tuo keliu niekada atgal negrįžkite.' ¹⁷ Jis neims nei ves vis daugiau ir daugiau žmonių, kad jo širdis nenutoltų; nei kaups sidabro ir aukso daugiau, negu reikia. ¹⁸ Įsodintas į savo karalystės sostą, jis turės įsakyti, kad šio įstatymo nuorašas būtų jam padarytas ant rytinio Levio giminės kunigų akivaizdoje. ¹⁹ Tepasilieka jis su juo, teskaito jį visas savo gyvenimo dienas, idant, ištikimai laikydamasis šio įstatymo žodžių ir šių įstatų, išmoktų pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, savo Dievo. ²⁰ Teneišpuiksta jo širdis prieš kitus brolius, tenenukrypsta nei į dešinę, nei į kairę, idant jis ir jo palikuonys ilgai karaliautų Izraelyje.

Kunigai

18 Visa Levio kunigų giminė neturės dalies ar paveldo Izraelyje. Jie gyvens tik iš VIEŠPATIES ugninių atnašų kaip jų dalies, ² bet neturės jokios dalies tarp savo brolišių giminių. VIEŠPATS yra jų paveldas, kaip jis jiems pažadėjo.

³ Kunigai turės teisę iš žmonių, atnašaujančių jautį ar avį, gauti mentę, abu žandikaulius ir skrandį. ⁴ Savo grūdų, vyno bei aliejaus pirmienas ir pirmąsias savo avių vilnas duosi jam, ⁵ nes VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinko Levį – jį ir jo sūnus – būti ir tarnauti VIEŠPATIES vardu visam laikui.

⁶ Jei levitas norėtų eiti iš bet kurios tavo gyvenvietės Izraelyje, kad ir kur jis gyventų, į vietą, kurią VIEŠPATS išrinkęs, jis gali tai padaryti, kada jam patinka. ⁷ Ten jis gali tarnauti VIEŠPATIES, savo Dievo, vardu, kaip ir visi jo broliai levitai, ten esantys ir tarnaujantys VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁸ Jie gaus tokias pat dalis valgyti kaip kiti, nepaisant jų asmeniškų dovanų ar palikimo.

Pranašai

⁹ Kai būsi įjęs į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, nesimokysi pamėgdžioti tų tautų bjaurių darbų. ¹⁰ Tenebūna rasta tarp jūsų nė vieno, kuris aukoja sudeginamas savo sūnų ar dukterį arba užsiima būrimu, arba yra žynys, ar burtininkas, ar raganius, ¹¹ ar kerėtojas, arba tariasi su vaiduokliais bei dvasiomis, arba teiraujasi mirusiųjų. ¹² Juk kas tik tokius dalykus daro, tas pasibjaurėtinas VIEŠPAČIUI; už tokius bjaurius darbus VIEŠPATS pašalina tautas tau iš kelio. ¹³ Tad tu turi būti nuoširdžiai ištikimas VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ¹⁴ Nors tos tautos, kurias tu eini išvaryti, iš tikrųjų klauso žynių ir užsiimančiųjų būrimu, VIEŠPATS, tavo Dievas, tau to daryti neleis.

¹⁵ VIEŠPATS, tavo Dievas, išugdys tau pranašą kaip mane iš tavo

giminių. Jo turėsite klausyti. ¹⁶ VIEŠPATIES, savo Dievo, prašei sueigos dieną prie Horebo, sakydamas: 'Neleisk man ilgiau klausytis VIEŠPATIES, mano Dievo, balso ar vėl kada regėti šią baisią ugnį, kad nenumirčiau.' ¹⁷ Tada VIEŠPATS man atsakė: 'Taip kalbėdami, jie gerai daro. ¹⁸ Išugdysiu jiems pranašą kaip tave iš jų giminių ir įdėsiu savo žodžius į pranašo lūpas. Jis pasakys jiems visa, ką būsiu jam įsakęs. ¹⁹ Jei kas nors neklausys žodžių, kuriuos pranašas kalbės mano vardu, aš pats pašauksiu jį už tai atsakyti. ²⁰ O pranašas, drįstantis tarti mano vardu pranašavimą, kurio aš jam neįsakiau tarti, ar kalbantis kitų dievų vardu, turi mirti.' ²¹ Galbūt tu klausi: 'Kaip galima žinoti, kad tas pranašavimas nėra VIEŠPATIES ištartas?' ²² Jeigu pranašas kalba VIEŠPATIES vardu, bet pranašavimas neišsipildo ar nepasitvirtina, to pranašavimo VIEŠPATS nėra ištartęs. Pranašas bus kalbėjęs, įžūliai savimi pasitikėdamas, todėl dėl jo nenuogaustauk.

Prieglobsčio miestai

19 Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus sunaikinęs tautas, kurių kraštą VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, ir tu būsi jį paveldėjęs bei įsikūręs jų miestuose ir namuose, ² tu atskirsi tris miestus krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda paveldėti. ³ Apskaičiuosi nuotolius ir padalysi į tris sritis kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, idant kiekvienas žmogžudys galėtų į vieną iš jų pabėgti.

⁴ Štai koku atveju žmogžudys gali ten pabėgti ir savo gyvybę išgelbėti:

kai netyčiomis yra užmušęs savo artimą, kuriam niekada nėra buvęs priešas. ⁵ Tarkime, nueina kas nors su artimu į mišką malkų pasikirsti, ir jam, pakėlus kirvį medžiui kirsti, kirvis nuslysta nuo koto ir mirtinai užgauna artimą. Toks žmogus gali bėgti į vieną iš tų miestų ir išgelbėti savo gyvybę.

⁶ Jei nuotolis būtų per didelis, keršytojas už kraują, vydamasis pykčio įkarštyje, galėtų pasivyti žmogžudį ir jį užmušti, nors mirties bausmės jis nebuvo užsitraukęs, nes niekada nebuvo buvęs savo artimo priešu. ⁷ Todėl aš tau ir įsakau atskirti tris miestus.

⁸ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus išplėtęs tavo žemę, kaip yra prisiekęs tavo protėviams, kai atiduos tau visą kraštą, kurį tavo protėviams pažadėjo jums duoti, ⁹ jei ištikimai laikysies viso šio įsakymo, kurį tau šiandien duodu, mylėdamas VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir visada eidamas jo keliais, pridėsi dar tris miestus prie anų trijų. ¹⁰ Taip nebus pralietas nekalto žmogaus kraujas, užtraukdamas tau kraujo kaltę krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą.

¹¹ Tačiau jei kas nors, būdamas nėsantaikoje su artimu, patykojęs užpultų jį ir, atėmęs jo gyvybę, pabėgtų į vieną šių miestų, ¹² žmogžudžio miesto seniūnai parsigabens jį iš ten ir perduos keršytojui už kraują nubausti mirties bausme. ¹³ Nerodysi jam jokio gailesčio, bet pašalinsi nekalto kraujo kaltę iš Izraelio, idant tu klestėtumei.

Ežiaženklių perkėlimas

¹⁴ Nepajudinsi savo artimo ežiaženklį, pastatytą pirmųjų kartų ant

tavo paveldo, skirto krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti.

Liudytojai

¹⁵ Vieno liudytojo nepakanka nu-teisti žmogų už bet kokią nusikaltimą ar bet kokią skriaudą. Kad ir koks būtų nusizengimas, kaltinimas gali būti įrodytas tik dviejų ar trijų liudytojų liudijimu. ¹⁶ Jei nedoras liudytojas stoja prieš žmogų ir apkaltina jį neištikimybe įstatymui, ¹⁷ abi šalys turės pasirodyti prieš VIEŠPATĮ akivaizdoje kunigų ir teisėjų, turinčių tomis dienomis atsakomybę. ¹⁸ Teisėjai tada reikalą nuodugnai ištirs. Jei liudytojas yra neteisingas, melagingai liudijęs prieš savo artimą, ¹⁹ turite su juo taip pasielgti, kaip jis buvo norėjęs elgtis su artimu. Taip pašalinsi pikta iš jūsų. ²⁰ Kiti, apie tai išgirde, bijos, ir toks nusikaltimas niekada daugiau nebebus daromas tarp jūsų. ²¹ Nerodysi jokio gailesčio: gyvybė už gyvybę, dantis už dantį, ranka už ranką, koja už koją!

Drąsa mūšyje

20 Kai, eidamas į karo žygį prieš savo priešus, pamatysi žirgus ir vežimus, didesnę kariuomenę negu tavo, nebijok jų, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės, yra su tavimi. ² Prieš prasidedant mūšiui kunigas išeis į priekį ir pasakys kariams kalbą. ³ Jis sakys: 'Klausykis, Izraeli! Šiandien jūs einate į mūšį su savo priešais. Nebūkite nusiminę! Nebijokite jų, nedrebėkite ir nepasiduokite siaubui, ⁴ nes pats VIEŠPATS, jūsų Dievas, žygiuoja su jumis į mūšį

kovoti už jus prieš jūsų priešus ir suteikti jums pergalę.⁵ Tada apskaitininkai kreipsis į kareivius, sakydami: 'Ar yra kas nors, kas pasistatė naujus namus, bet dar nešventė įkurtuvių? Teeina jis namo, kad kartais nežūtų mūsųje, ir kitas nešvęstų jo įkurtuvių.⁶ Ar yra kas nors, kas įsiveisė vynuogyną, bet dar nesidžiaugė jo vaisiais? Teeina jis namo, kad kartais nežūtų mūsųje, ir kitas nesidžiaugtų jo vaisiais.⁷ Ar yra kas nors, kas susižadėjo su moterimi, bet dar nėra jos vedęs? Teeina jis namo, kad kartais nežūtų mūsųje, ir kitas jos nevęstų.'⁸ Apskaitininkai, toliau kalbėdami kariaus, sakys: 'Ar yra kas nors išsigandęs ir nusiminęs? Teeina jis namo, kad per jį brolių drąsa neišblęstų.'⁹ Apskaitininkams baigus kalbėti kariaus, kariuomenės didžiūnai ims vadovauti gretoms.

„Priešų miestai

¹⁰Prisiartinęs prie miesto jo pulti, pasiūlyk jam taikos sąlygas.¹¹ Jeigu jis tavo taikos sąlygas priima ir pasiduoda, visi jame esantys žmonės turės tau eiti lažą.¹² O jeigu jis tau taikiai nepasiduoda, bet kariauja, tu jį apgulsi.¹³ VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, atidavus jį tau į rankas, išžudysi jame visus vyrus kalaviju.¹⁴ Tačiau kaip grobį gali pasiimti moteris, vaikus, galvijus bei visa kita, kas mieste, visą karo grobį, ir maitintis iš savo priešų paimto karo grobio, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tau davęs.¹⁵ Taip elgsiesi su visais miestais, kurie labai toli nuo tavęs, su tais miestais, kurie nepriklauso arti esančioms tautoms.¹⁶ Tačiau tų tautų miestuose, kuriuos VIEŠ-

PATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, nepaliksi gyvo nė vieno, kas kvėpuoja.¹⁷ Sunaikinsi juos – hetitus ir amoritus, kanaaniečius ir perizus, hivus ir jebusiečius, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau įsakęs,¹⁸ kad jie neišmokytų tavęs visų tų pasibjaurėtinų dalykų, kuriuos daro savo dievams, ir nenusidėtumėte VIEŠPAČIUI, savo Dievui.

¹⁹Kai būsi apgulęs miestą ilgą laiką, kariausi prieš jį, norėdamas paimti, nesunaikink jo medžių, pakeldamas prieš juos kirvį. Jų vaisius gali valgyti, bet neturi jų kirsti. Argi laukų medžiai yra žmonės, kad ir jie turėtų būti įtraukti į tavo apgula? ²⁰Tik medžius, kuriuos žinai nesant vaismedžius, gali naikinti ir kirsti su tavimi kariaujančio miesto apgulos pylimų statybai, kol miestas kris.

Atgaila už nežinomą žudiką

21 Jei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti, būtų rastas užmuštas žmogus, gulintis atvirame lauke, ir nebūtų žinoma, kas jį užmušė,² tavo seniūnai ir teisėjai nuėję išmatuos atstumą tarp miestų, esančių arti lavono.³ Tada arčiausiai lavono esančio miesto seniūnai paims iš bandos telyčią, kuri dar nėra buvusi pajungta darbui ir jungo niekada netraukė.⁴ To miesto seniūnai nuves telyčią į slėnį su nuolat tekančiu upeliu, prie vietos, kuri nėra suarta ar apsėta, ir ten, slėnyje, nusuks telyčiai sprandą.⁵ Ateis kunigai, Levio sūnūs, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, juos išrinko jam tarnauti ir laiminti VIEŠPATIES vardu. Jų žodžiu bus išspręsti visi ginčai ir visi užpuoliai.⁶ Tada vi-

si arčiausiai lavono esančio miesto seniūnai, nusiplovę rankas virš telyčios, kuriai slėnyje buvo nusuktas sprandas, ⁷pareikš: 'Mūsų rankos šio kraujo nepraliejio nei mūsų akys tai matė. ⁸Atleisk, VIEŠPATIE, savo tautai Izraeliui, kurį atpirkai. Tene-pasilieka nekalto kraujo kaltė Izraelyje, tavo tautoje!' Ir kraujo kaltė bus jiems atleista. ⁹Taip tu pašalinsi nekalto kraujo kaltę iš jūsų, nes darysi, kas teisu VIEŠPATIES akyse.

Vedybos su belaisve

¹⁰ Kai eisi kariauti su savo priešais, ir VIEŠPATS, tavo Dievas, atiduos juos tau į rankas, o tu paimsi juos į nelaisvę, ¹¹tarkime, jog pamatysi tarp belaisvių gražią moterį, kurios geistum ir norėtum ją imti sau žmona. ¹²Parsivesi ją į namus, ji pasikirps plaukus, apsikarpys nagus ¹³ ir nusivilks belaisvės apdarą. Ji praleis visą mėnesį tavo namuose, apraudodama savo tėvą ir motiną. Tada gali sueiti su ja ir būti jos vyru, o ji bus tavo žmona. ¹⁴ Tačiau jeigu vėliau nebūsi ja patenkintas, turėsi duoti jai laisvę. Už pinigus jos paroduoti negalėsi. Neturi elgtis su ja kaip su verge, nes ją išnaudojai.

Pirmagimių teisės

¹⁵ Jei vyras turėtų dvi žmonas, vieną mylimą ir kitą nemėgstamą, ir jos abi – mylimoji ir nemėgstamoji – pagimdytų jam sūnus, bet pirmagimis būtų nemėgstamosios sūnus, ¹⁶tą dieną, kai dalys savo nuosavybę sūnums, jis negalės laikyti savo pirmagimiu mylimosios žmonos sūnaus vietoj nemėgstamosios žmonos sūnaus, kuris yra pirmagimis. ¹⁷ Jis tu-

ri pripažinti pirmagimiu sūnų tos, kurios nemėgsta, ir duoti jam dvigubą dalį visko, ką turi, nes jis yra pirmasis jo vyriškumo vaisius, ir pirmagimio teisė priklauso jam.

Nepataisomas sūnus

¹⁸ Jei žmogus turėtų neklaužadą ir maištingą sūnų, neklusantį tėvo ir motinos balso, nepaklūstantį jiems, nors jie ir baustų jį, ¹⁹jo tėvas ir motina pačiups jį ir nuves pas miesto seniūnus prie tos vietovės vartų. ²⁰ Jie pareikš miesto seniūnams: 'Šis mūsų sūnus yra neklaužada ir maištingas. Mūsų jis neklusau. Jis yra besotis ir girtuoklis.' ²¹ Tada visi miesto vyrai užmuš jį akmenimis. Taip pašalinsi pikta iš jūsų; visas Izraelis, apie tai girdėdamas, bijos.

Nusikaltėlio kūnas

²² Jei žmogus bus padaręs nusi-kaltimą, vertą mirties bausmės, ir, bausmę įvykdžius, pakabins jo lavoną ant medžio, ²³kūnas neturi likti ant medžio visą naktį. Palaidosi jį tą pačią dieną, nes tas, kuris kabo ant medžio, yra Dievo prakeiktas. Tu neturi teršti žemės, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti.

Įvairūs priesakai

22 Pamatęs klaidžiojantį savo artimo jautį ar avį, nepraeik pro šalį; turi nuvesti juos atgal pas savo artimą. ² Jei tas artimas negyvena arti tavęs ar tu nežinai, kas yra gyvulio savininkas, parsivesi jį į namus. Jis bus pas tave, kol savininkas atsišauks; tada sugrąžinsi jam. ³ Taip

pat elgsiesi su artimo asilu; taip pat elgsiesi su artimo drabužiu; taip pat elgsiesi su kiekvienu kitu daiktu, kurį tavo artimas pamestų, o tu rastum. Negali praeiti pro šalį nepagelbėjęs.

⁴ Matydamas parkritusį ant kelio savo artimo asilą ar jautį, nepraeisi pro šalį, bet turi jam padėti parkritusį pakelti ant kojų.

⁵ Moteris nevilkės vyriško apdaro nei vyras rengsis moteriškais drabužiais, nes, kas taip daro, kelia pasibaurėjimą VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.

⁶ Jei, einant keliu, pasitaikytų užtikti paukščio lizdą bet kur medyje ar ant žemės su jaunikliais ar kiaušiniais, su tupinčia motina ant jauniklių ar kiaušinių, motinos drauge su jaunikliais nepaimsi. ⁷ Leisk motinai nuskristi ir pasiimk tik jauniklius, idant tau gerai sektųsi ir ilgai gyventumei.

⁸ Statydamas naujus namus, padirbsi savo stogui turėklus, idant neužsitrauktumei kraujo kaltės ant savo namų, jei kas nuo jo žemėn nupultų.

⁹ Neapsėsi savo vynuogyno dviem skirtingomis sėklomis. Jei taip darytum, visas jo derlius – sėkla, kurią pasėjai, ir vynuogyno derlius – negali būti naudojami.

¹⁰ Nearsi poron įkinkytais jaučiu ir asilu.

¹¹ Nesirengsi drabužiais, pasiūtais iš drauge suaustų vilnų ir linų.

¹² Pasidarysi kutus keturiuose kampuose apsiausto, kuriuo apsiauti.

Geras žmonos vardas

¹³ Tarkime, vyras veda žmoną ir, suėjęs su ja, ima jos neapkęsti, ¹⁴ prasimano kaltinimų ir šmeiždamas sako: „Vedžiau šią moterį, bet, suėjęs

su ja, neradau įrodymo, kad ji būtų mergelė.“ ¹⁵ Tokiu atveju merginos tėvas ir motina pateiks merginos mergystės ženklus seniūnams miesto vartuose. ¹⁶ Merginos tėvas pareikš seniūnams: „Aš daviau savo dukterį žmona šiam vyrui, bet jis neapkenčia jos.“ ¹⁷ Prasimanė net kaltinimų, sakydamas: „Neradau įrodymo, kad tavo duktė būtų mergelė.“ Betgi štai mano dukters mergystės ženklai.“ Tada jiedu išskleis drabužių miesto seniūnų akivaizdoje. ¹⁸ To miesto seniūnai paims tą vyrą ir nuplaks. ¹⁹ Be to, jie nubaus jį šimto sidabrinių šekelių bauda ir atiduos juos merginos tėvui, nes vyras apšmeižė mergelę Izraelyje. O ji pasiliks jo žmona; jis niekada neturės teisės su ja išsiskirti.

²⁰ Tačiau jei šis kaltinimas yra tiesa, jei buvo rasta, kad mergina nebuvo mergelė, ²¹ mergina bus atvesta prie jos tėvo namų durų, ir miesto vyrai užmuš ją akmenimis, nes ji padarė gėdingą dalyką Izraelyje, sanguliuodama savo tėvo namuose. Taip tu pašalinsi pikta iš jūsų.

Svetimavimas ir sangulavimas

²² Jei vyras pagautas gulintis su kito žmona, jiedu abu – vyras ir moteris, su kuria jis sugulė – turi mirti. Taip pašalinsi pikta iš Izraelio.

²³ Jei mieste vyras užklumpa merginą, kuri yra susižadėjusi, ir sueina su ja, ²⁴ išvesi juodu abu už miesto vartų ir užmuši akmenimis: merginą už tai, kad mieste nesišaukė pagalbos, o vyrą už tai, kad išprievertavo savo artimo žmoną. Taip pašalinsi pikta iš jūsų.

²⁵ Bet jei laukuose vyras užklumpa merginą, kuri yra susižadėjusi, užpuola ir sugula su ja, tik su ja sugulęs

vyras turi mirti, ²⁶ o merginai nieko nedarysi. Mergina neužsitraukė mirties bausmės, nes tai panašu į atvejį, kai žmogus užpuola ir nužudo artimą. ²⁷ Kadangi užklupo ją laukuose, susižadėjusioji mergina šaukėsi pagalbos, bet nebuvo kas ją išgelbėtų.

²⁸ Jei vyras užklumpa merginą, kuri nėra susižadėjusi, užpuola bei sugula su ja, ir jiedu pagaunami, ²⁹ su ja sugulęs vyras duos merginos tėvui penkiasdešimt sidabrinių šekelių, o ji taps jo žmona. Kadangi išprievartavo, jis niekada neturės teisės su ja išsiskirti.

23 Joks vyras neves savo tėvo žmonos, neišniekins savo tėvo lovos.

Dalyvavimas bendrijos pamaldose

² Nė vienas, kurio sėklidės sutraiškytos ar varpa nupjauta, nebus priimtas į VIEŠPATIES sueigą.

³ Gimusieji iš neteisėto lytinio santykiavimo nebus priimti į VIEŠPATIES sueigą. Net iki dešimtos kartos nė vienas jų palikuonių nebus priimtas į VIEŠPATIES sueigą.

⁴ Joks amonitas ar moabitas nebus priimtas į VIEŠPATIES sueigą. Net iki dešimtos kartos nė vienas jų palikuonių nebus priimtas į VIEŠPATIES sueigą ⁵ dėl to, kad nepasitiko jūsų su duona ir vandeniu kelionėje iš Egipto, ir dėl to, kad samdė prieš tave Beoro sūnų Bileamą iš Peoro Mesopotamijoje tave prakeikti, ⁶ bet VIEŠPATS, tavo Dievas, atsisakė Bileamo klausyti; VIEŠPATS, tavo Dievas, pavertė tą prakeikimą palaiminimu, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, mylėjo tave. ⁷ Niekada nesirūpinsi jų geroje ar labu, kol tik būsi gyvas.

⁸ Nesibjaurėsi edomitais, nes jie tavo giminės. Nesibjaurėsi egiptiečiais, nes buvai ateivis jų žemėje.

⁹ Jiems gimę trečios kartos vaikai gali būti priimti į VIEŠPATIES sueigą.

Švara stovykloje

¹⁰ Kai žygyje prieš savo priešus įsirengi stovyklą, susilaikyk nuo visko, kas nepadoru. ¹¹ Jei kas nors iš jūsų taps nešvarus nakčia dėl sėklos išsiliejimo, jis turi išeiti iš stovyklos. ¹² Artėjant vakarui, jis apsiplaus vandeniu ir, saulei leidžiantis, gali parėiti į stovyklą.

¹³ Už stovyklos turėsi nurodytą vietą, kur galėsi eiti laukan. ¹⁴ Prie savo aprangos turėsi ir kastuvėlį. Nusiengvinęs už stovyklos, iškasi duobę ir pridengsi savo išmatas. ¹⁵ Kadangi VIEŠPATS, tavo Dievas, vaikščioja tavo stovykloje, gelbėdamas tave ir įduodamas tau priešus, tavo stovykla turi būti šventa. Tenemato jis nieko nepadoraus tarp jūsų ir tenenusigrežia nuo tavęs.

Įvairūs priesakai

¹⁶ Vergo, išsigelbėjusio pas tave nuo savininko, neatiduosi jo savininkui. ¹⁷ Jis gyvens su tavimi bet kurioje vietoje, kurią išsirinks tarp jūsų kuriame nors mieste, kur tik jam patiks. Tu neturi jo skriausti.

¹⁸ Jokia Izraelio duktė nebus šventyklos kekšė; joks Izraelio sūnus nebus šventyklos kekšininkas. ¹⁹ Neneši kekšės užmokesčio ar kekšininko atlygio į VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus kaip aukos už įžadą, nes jiedu abu pasibjaurėtini VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.

²⁰Neimsi palūkanų už paskolas savo tautiečiui, palūkanų už pinigus, palūkanų už maistą ar už bet ką kita, kas paskolinta. ²¹Gali reikalauti palūkanų už paskolas iš svetimtaučio, bet už paskolas savo tautiečiui neturi reikalauti palūkanų, idant VIEŠPATS, tavo Dievas, laimingų visus tavo siekius krašte, kurio paveldėti ateini.

²²Kai padarai įžadą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nedelsk jį įvykdyti, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, tikrai iš tavęs jo pareikalaus, ir tu užsitrauksi kaltę. ²³Bet, susilaikydamas nuo įžadų, kaltės neužsitrauksi. ²⁴Kas išejo iš tavo lūpų, turį ištikimai padaryti, kaip laisvai esi savo lūpomis pažadėjęs VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ²⁵Kai įžengsi į kaimyno vynuogyną, gali valgyti vynuogių iki soties, bet į savo indą nieko nesidėsi. ²⁶Kai įeini į savo kaimyno nepjautų javų lauką, gali ranka skintis varpų, bet pjautuvu savo kaimyno javų nesipjausi.

Skyrybos

24 Tarkime, vyras paima žmoną ir sueina su ja. Bet ji nesusilaukia malonės jo akyse, nes jis atskleidžia kokį nors nepadorumą, parašo skyrybų raštą, paduoda jai į rankas ir išsiunčia iš savo namų. ²O ji, palikusi jo namus, tampa kito vyro žmona. ³Tarkime, ir antrasis vyras jos nepakenčia, parašo skyrybų raštą ir išsiunčia iš savo namų, arba antrasis ją vedęs vyras miršta. ⁴Pirmasis vyras, kuris buvo ją išsiuntęs, negali jos vėl imti sau žmona po to, kai ji yra buvusi netinkama, nes tai būtų pasibjaurėtina VIEŠPAČIUI, ir tu užtrauktumei kaltę kraštui, kurį

VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip nuosavybę.

⁵Kol vyras neseniai vedęs, nei jis į kariuomenę eis, nei jam bus pavesotos kokios pareigos. Atleistas vieneriems metams, jis liks namie ir džiugins žmoną, kurią yra vedęs.

Įvairūs priesakai

⁶Niekas neturi imti užstatu rankinių ginklų ar viršutinės girnapusės, nes tai būtų gyvybės ėmimas užstatu.

⁷Jei rastųsi žmogus, kuris pagrobė kitą izraelitą, padarydamas vergu ar parduodamas izraelitą, pagrobėjas turi mirti. Taip pašalinsi pikta iš jūsų tarpo.

⁸Raupų ligos atvejais labai rūpestingai daryk visa, ką nurodys kunigai iš Levio giminės. Darykite taip, kaip aš jiems esu įsakęs. ⁹Atsimink, ką VIEŠPATS, tavo Dievas, padarė Mirjamai kelionėje, kai išėjote iš Egipto.

¹⁰Kai duodi savo artimui bet kokią paskolą, neisi į jo namus paimti užstatu. ¹¹Lauke palauksi, kol žmogus, kuriam duodi paskolą, išneš tau užstatą. ¹²O jei tas žmogus nuskurdęs, nemiegosi su jo apdaru, duotu tau užstatu. ¹³Turi sugrąžinti jam užstatą saulei leidžiantis, kad tavo artimas, galėdamas miegoti su savo apdaru, laimingų tave. Tai bus tavo geras darbas VIEŠPATIES, tavo Dievo, akivaizdoje.

¹⁴Nesulaikysi nuskurdusiam ir neturtingam darbininkui algos, ar jis būtų kitas izraelitas, ar ateivis, gyvenantis krašte vienoje iš tavo gyvenviečių. ¹⁵Mokėsi jam algą prieš saulėlydį, nes jis nuskurdęs ir jo pragyvenimas nuo jos priklauso. Antraip jis šauksis VIEŠPATIES prieš tave, ir tu užsitrauktum kaltę.

¹⁶ Tėvai nebus baudžiami mirtimi už savo vaikus nei vaikai bus baudžiami už tėvus. Tik už savo paties nusikaltimą žmogus gali būti nubautas mirtimi.

¹⁷ Nepažeisi ateivio ar našlaičio teisių; neimsi iš našlės drabužio užstatu. ¹⁸ Atsimink, kad buvai vergas Egipte, ir VIEŠPATS, tavo Dievas, iš ten tave atpirko. Todėl aš ir įsakau tau tai daryti.

¹⁹ Kai, pjaudamas javus savo lauke, užmiršti pėdą lauke, negrįši jo paimti. Jis bus ateiviui, našlaičiui ir našlei, idant VIEŠPATS, tavo Dievas, laimintų visus tavo siekius. ²⁰ Kai nupurtai alyvmedžius, neisi antrą kart per jų šakas. Tai bus ateiviui, našlaičiui ir našlei.

²¹ Kai nurenki vynuoges savo vynuogyne, nerinksi, kas yra likę. Tai bus ateiviui, našlaičiui ir našlei. ²² Atsimink, kad buvai ateivis Egipto žemėje; todėl aš įsakau tau tai daryti.

25 Tarkime, du vyrai susiginčija ir eina į teismą. Teisėjai padaro nuosprendį, pareikšdami vieną esant teisų, o kitą kaltą. ² Jei kaltasis yra užsitarnavęs būti nuplaktas, teisėjas palieps jį paguldyti ir nuplakti teismo akivaizdoje, kertant tiek kirčių, kiek jis užsitarnavo. ³ Keturiasdešimt kirčių galima jam duoti, bet ne daugiau; antraip, davus daugiau kirčių, tavo artimas bus pažemintas tavo akyse.

⁴ Jaučiui, kuliančiam javus, antsnukio neuždėsi.

Svainio vedybos

⁵ Kai broliai gyvena drauge ir vienas jų miršta, nepalikdamas sūnaus, mirusiojo žmona neištekės šalia šei-

mos už svetimo vyro. Jos vyro brolis sueis su ja; jis paims ją sau žmona ir atliks jai svainio pareigą. ⁶ O pirmagimis, kurį ji pagimdys, paveldės mirusiojo brolio vardą, kad jo vardas nebūtų ištrintas iš Izraelio. ⁷ Tačiau jei tas vyras nenorės vesti savo brolio našlės, jo brolio našlė ateis pas seniūnus vartuose ir tars: 'Mano vyro brolis atsisako įamžinti savo brolio vardą Izraelyje. Jis neatlieka man svainio pareigos.' ⁸ Tada miesto seniūnai pasišauks jį ir išpės. Jei jis užsispiria, sakydamas: 'Nenoriu jos vesti', ⁹ jo brolio žmona prieis prie jo seniūnų akivaizdoje, numaus jam nuo kojos sandalą ir, spjovusi jam į veidą, tars: 'Šitaip elgiamasi su vyru, kuris nestato savo broliui namų.' ¹⁰ Visur Izraelyje jo šeima bus žinoma kaip 'namai to, kuriam buvo numautas sandalas.'

Ivairūs priesakai

¹¹ Jei susimuštų du vyrai ir vieno jų žmona įsikištų gelbėti savo vyro nuo priešininko rankos, ištiesdama ranką ir griebdama jam už gėdos, ¹² nukirsi jai ranką. Nerodyk jokio gailesčio.

¹³ Nelaikysi savo maiše dviejų skirtingų svarsčių – didesnių ir mažesnių. ¹⁴ Nelaikysi savo namuose dviejų skirtingų saikų – didesnių ir mažesnių. ¹⁵ Turėsi tik pilną ir teisingą svarstį, turėsi tik pilną ir teisingą saiką, kad ilgai gyventumei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. ¹⁶ Tais, kurie tokius dalykus daro, nesąžiningai elgdamiesi, bjaurisi VIEŠPATS, tavo Dievas.

¹⁷ Atsimink, ką tau darė Amalekas, kai keliavai iš Egipto, ¹⁸ kaip jis užpuldinėjo tave pakeliui, kai buvai

įsalkęs, ir, nebijodamas Dievo, žudė visus atsilikusius. ¹⁹ Todėl, kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus davęs tau poilsį nuo visų tavo priešų visame krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, ištrinsi Amaleko atminimą po dangumi. Neužmiršk!

Padėka už pjūtį

26 Kai būsi įžengęs į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, ir užėmęs įsikursi jame, ² paimsi pirmienas iš įvairių žemės vaisių, nuimtų pjūties metu iš krašto, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, ir, sudėjęs juos į pintinę, eisi į vietą, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinkęs savo vardui kaip buveinę, ³ nueisi pas kunigą, turintį valdžią tomis dienomis, ir tarsi jam: 'Šiandien aš pareiškiu VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kad įžengiau į kraštą, kurį VIEŠPATS mūsų protėviams prisiekė duoti mums.' ⁴ Kunigui paėmus iš tavo rankos pintinę ir padėjęs ją priešais VIEŠPATIES, tavo Dievo, aukurą, ⁵ tu pareikši VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje: 'Mano protėvis buvo klajoklis aramėjas, kuris nuėjo į Egiptą su maža šeimyna, gyveno ten kaip ateivis ir išaugo į didžią tautą, stiprią ir gausingą. ⁶ Egiptiečiai elgėsi su mumis žiauriai ir engė mus, užkraudami mums eiti sunkų lažą. ⁷ Mes šaukėmės VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo; VIEŠPATS išgirdo mūsų balsą ir pažvelgė į mūsų kančią, vargus ir priespaudą. ⁸ VIEŠPATS išvedė mus iš Egipto galingu kumščiu ir pakelta ranka, siaubą keliančia galybe, ženklais ir nuostabiais darbais. ⁹ Jis įvedė mus

į šią vietą ir davė mums šį kraštą – kraštą, tekantį pienu ir medumi. ¹⁰ Todėl dabar aukuju pirmienas dirvų, kurias tu, VIEŠPATIE, esi man davęs.' Paliksi pintinę VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje ir sukniubsi prieš VIEŠPATĮ, savo Dievą. ¹¹ Tada džiaugsiesi, drauge su levitu ir ateiviu, gyvenančiu su tavimi, visu geru, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, yra davęs tau ir tavo namams.

Malda atnašaujant dešimtinę

¹² Kai trečiaisiais metais, kurie yra dešimtinės metai, būsi visiškai atidėjęs į šalį visą savo derliaus dešimtinę ir atidavęs ją levitui, ateiviui, našlaičiui ir našlei, kad jie galėtų pavalgyti iki soties tavo gyvenvietėse, ¹³ tarsi VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje: 'Paėmiau iš namų, kas šventa, ir atidaviau levitui, ateiviui, našlaičiui ir našlei pagal visą įsakymą, kurį esi man davęs. Nė vieno tavo įsakymų nei peržengiau, nei užmiršau: ¹⁴ nevalgiau nieko iš dešimtinės liūdėdamas; nepaėmiau jos iš namų, būdamas nešvarus; nepaaukojau nieko iš jos mirusiesiems. Klausiau VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, vykdydamas visa, ką esi man įsakęs. ¹⁵ Pažvelk žemyn iš savo šventosios buveinės, iš dangaus, ir palaimink savo tautą Izraelį bei žemę, kurią esi mums davęs, kaip prisieikei mūsų protėviams, – kraštą, tekantį pienu ir medumi.'

Sandora

¹⁶ VIEŠPATS, tavo Dievas, įsako tau šią dieną vykdyti šiuos įstatus ir įsakus, ištikimai vykdyti visa šir-

dimi ir visa siela. ¹⁷ Šiandien tu patvirtinai, kad VIEŠPATS yra tavo Dievas, kad eisi jo keliais, laikysiesi jo įstatų, įsakymų bei įsakų ir klausysi jo balso. ¹⁸ Šiandien ir VIEŠPATS patvirtino, kaip yra tau pažadėjęs, kad tu esi jo branginama tauta, kuri laikysis visų jo įsakymų, ¹⁹ kad viršum visų savo sukurtų tautų jis išaukštins tave gyriumi, garsu bei garbe ir kad tu būsi šventa tauta VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kaip jis yra tau pažadėjęs.“

Apeigos

27 Tada Mozė drauge su Izraelio seniūnais įsakė žmonėms, tardamas: „Laikykitės visų įsakymų, kuriuos šiandien jums duodu. ² Tą dieną, kai būsite perėję per Jordaną į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, sustatysi didelius akmenis, aptinkuosi juos ³ ir užrašysi ant jų visus šio Įstatymo žodžius. Kai būsite perėję, kad įžengtumėte į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, kraštą, tekančią pienu ir medumi, kaip VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, tau pažadėjo, ⁴ – taigi, kai būsite perėję per Jordaną, sustatysite tuos akmenis, kaip šiandien jums įsakau, ant Ebalo kalno ir aptinkuosi juos. ⁵ Ten pastatysi ir aukurą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, aukurą iš akmenų. Netašyk jų geležiniu įrankiu. ⁶ Iš netašytų akmenų turi pastatyti VIEŠPATIES, savo Dievo, aukurą. Tada atnašauk ant jo deginamąsias aukas VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ⁷ aukok bendravimo aukas ir valgyk jas ten, džiaugdamasis VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje. ⁸ O visus šio

Įstatymo žodžius labai aiškiai parašysi ant anų akmenų.“

⁹ Mozė drauge su levitais kunigais kalbėjo visam Izraeliui, tardamas: „Tylėk ir klausykis, Izraeli! Šią dieną tapai VIEŠPATIES, savo Dievo, tauta. ¹⁰ Todėl klausyk VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir laikykis jo įsakymų ir įstatų, kuriuos tau šiandien duodu.“

¹¹ Tą pačią dieną Mozė davė žmonėms šį įsakymą: ¹² „Kai būsite perėję per Jordaną, šios giminės – Simeonasas, Levis, Judas, Isacharas, Juozapas ir Benjaminas – stos ant Garizimo kalno ištarti tautai palaiminimo. ¹³ O prakeikimui ištarti stos ant Ebalo kalno šios giminės: Rubenas, Gadas, Ašeras, Zabulonai, Danas ir Naftalis.“

Dvylika prakeikimų

¹⁴ Tada levitai garsiai paskelbs visiems izraelitams:

¹⁵ ‘Prakeiktas žmogus, kuris meistro rankų darbu daro stabą ar lieja atvaizdą, pasibjaurėtiną VIEŠPAČIUI, ir slapta jį stato!’ O visi žmonės atsakys: ‘Amen!’

¹⁶ ‘Prakeiktas, kas užgauna savo tėvą ir motiną!’ O visi žmonės atsakys: ‘Amen!’

¹⁷ ‘Prakeiktas, kas perkelia savo kaimyno ežiaženklį!’ O visi žmonės atsakys: ‘Amen!’

¹⁸ ‘Prakeiktas, kas suklaidina aklą žmogų kelyje!’ O visi žmonės atsakys: ‘Amen!’

¹⁹ ‘Prakeiktas, kas pažeidžia ateivio, našlaičio ir našlės teises!’ O visi atsakys: ‘Amen!’

²⁰ ‘Prakeiktas, kas sugula su savo tėvo žmona, nes jis nukelia savo tėvo antklodę!’ O visi žmonės atsakys: ‘Amen!’

²¹ 'Prakeiktas, kas sueina su bet koku gyvuliu!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²² 'Prakeiktas, kas sugula su savo seserimi, savo tėvo dukterimi ar savo motinos dukterimi!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²³ 'Prakeiktas, kas sugula su savo uošve!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²⁴ 'Prakeiktas, kas slapta užmuša savo artimą!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²⁵ 'Prakeiktas, kas apsiima už kyši pralieti nekaltą kraują!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²⁶ 'Prakeiktas, kas nesilaikys šio Įstatymo žodžių ir nevykdys!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

Palaiminimai

28 Bet jei ištikimai klausysis VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, uoliai vykdydamas visus jo įsakymus, kuriuos šiandien tau duodu, VIEŠPATS, tavo Dievas, išaukštins tave virš visų žemės tautų. ² Jei klausysis VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, tave pasieks ir užlies visi šie palaiminimai:

³ Palaimintas būsi mieste, palaimintas būsi kaime!

⁴ Palaimintas bus tavo iščių, tavo žemės ir tavo gyvulių vaisius, bandos ir kaimenės prieauglis.

⁵ Palaiminta bus tavo pintinė ir tavo duoninė!

⁶ Palaimintas būsi pareidamas, palaimintas būsi išeidamas!

Pergalė ir gerovė

⁷ Priešus, puolančius tave, VIEŠPATS sutriuškins tavo akyse. Tave jie puls vienu keliu, bet nuo tavęs

bėgs septyniais keliais. ⁸ VIEŠPATS įsakys palaimai būti su tavimi tavo klėtyse ir visur, kur tik ką imsiesi daryti; jis laimins tave krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. ⁹ VIEŠPATS padarys tave savo šventa tauta, kaip yra tau prisiekęs, jei laikysiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų ir eisi jo keliais. ¹⁰ Matys visos žemės tautos, kad esi vadinamas VIEŠPATIES vardu, ir bijos tavęs. ¹¹ VIEŠPATS aprūpins tave gausia gerove, iščių vaisiumi, gyvulių prieaugliu ir žemės derliumi krašte, kurį VIEŠPATS tavo protėviams prisiekė tau duoti. ¹² VIEŠPATS atidarys tau savo turtingą išdą, dangų, kad laiku parūpintų lietaus tavo kraštui, ir laimins visus tavo rankų darbus. Tu skolinsi daugeliui tautų, bet pats neskolinai. ¹³ VIEŠPATS padarys tave galva, o ne uodega, tu visuomet būsi viršuje ir niekada apačioje, jei tik klausysis ir ištikimai laikysiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, kuriuos tau šiandien duodu. ¹⁴ Nenukrypki nei į dešinę, nei į kairę nė nuo vieno įsakymų, kuriuos jums šiandien duodu, apie kitus dievus ir tarnavimą jiems.

Prakeikimai

¹⁵ „Bet jei neklausysis VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir ištikimai nevykdys visų jo įsakymų ir įstatų, kuriuos tau šiandien duodu, tave pasieks ir užlies visi šie prakeikimai:

¹⁶ Prakeiktas būsi mieste, prakeiktas būsi kaime!

¹⁷ Prakeikta bus tavo pintinė ir tavo duoninė!

¹⁸ Prakeiktas bus tavo iščius, tavo žemės derlius ir tavo gyvulių vaisius, bandos ir kaimenės prieauglis.

¹⁹ Prakeiktas būsi pareidamas, prakeiktas būsi išeidamas!

Liga ir pralaimėjimas

²⁰ Jei tik bandysi tai daryti, VIEŠPATS taip užleis tave nelaimėmis, sąmyšiais ir nesėkmėmis, kad būsi veikiai sunaikintas už savo nedorus darbus, nes palikai mane. ²¹ VIEŠPATS spaus tave maru, kolei nepadarys tau galo krašte, kurio paveldėti įžengi. ²² VIEŠPATS ištiks tave džiova, karštlige, uždegimu, kaitra ir sausra, kūlėmis ir miltlige; sekios tai tave įkandin, kolei nežūsi. ²³ Dangaus skliautas virš tavo galvos bus varis, o žemė po kojomis – geležis. ²⁴ VIEŠPATS permains tavo krašto lietu į dulkes, tik smiltys tekris ant tavęs iš dangaus skliauto, kolei nebūsi sunaikintas.

²⁵ VIEŠPATS privers tave bėgti nuo savo priešų; išžygiuosi prieš juos vienu keliu, bet bėgsi nuo jų septyniais keliais. Tapsi pasibaisėjimu visoms žemės karalystėms. ²⁶ Jūsų lavonai bus maistas padangių paukščiams ir žemės žvėrimis. Nebus kas juos nubaidytų. ²⁷ VIEŠPATS ištiks tave Egipto pūliniais, augliais, dedervine ir niežais, nuo kurių neišsigydysi. ²⁸ VIEŠPATS ištiks tave beprotyste, aklumu ir išgąsčiu. ²⁹ Net vidudienį eisi apgraibomis kaip aklas tamsoje, bet kelio nerasi. Nuolat būsi engiamas ir plėšiamas, nebus kam tau pagelbėti. ³⁰ Jei susižadėsi su moterimi, kitas vyras su ja suguls; jei pasistatysi namus, juose negyvensi; jei įsiveisi vynuogyną, jo vaisiais nesidžiaugsi. ³¹ Tavo jautis tau matant bus papjautas, bet tu jo nevalgysi; tavo asilas tau matant bus pavogtas, bet nebus tau sugrą-

žintas; tavo avys bus atiduotos tavo priešams, ir nebus kas tau pagelbėtų.

³² Tavo sūnūs ir dukterys tau matant bus atiduodami svetimai tautai; pražiūrėsi akis visą dieną jų ieškodamas, bet būsi bejėgis ką nors padaryti. ³³ Tavo žemės ir viso tavo triūsos derlių valgys tauta, kurios nepažįsti; būsi engiamas ir slegiamas be perstojo, ³⁴ kolei reginiai tavo akyse išves tave iš proto. ³⁵ VIEŠPATS ištiks tave kėliuose ir šlaunyse, nuo kojų padų ligi viršugalvio, piktybiniais pūliniais, nuo kurių negalėsi būti išgydytas.

Tremtis

³⁶ VIEŠPATS išvays tave ir karalių, kurį sau pasiskirsi, pas tautą, kurios nei tu, nei tavo protėviai nepažinojote; tenai tarnausi svetimiems dievams, padarytiems iš medžio ir akmens. ³⁷ Tapsi siaubo reginiu, patarle ir priežodžiu visoms tautoms, pas kurias tave VIEŠPATS nuves.

13

Bevaisis triūsas

³⁸ Nors daug sėklos nunėsi į savo lauką, derliaus mažai tenuimsi, nes skėriai jį surys. ³⁹ Nors įsiveisi vynuogynus ir juos idirbsi, vynuogių nenurinksi ir vyno negersi, nes kirmėlės jas nuės. ⁴⁰ Nors turėsi alyvmedžių visoje savo žemėje, aliejumi neišsitempsi, nes tavo alyvos nukris neprinokusios. ⁴¹ Nors pagimdysi sūnų ir dukterų, su tavimi jie nepasiliks, nes turės išeiti į nelaisvę. ⁴² Visi tavo medžiai ir tavo žemės derlius bus vabzdžių grobis. ⁴³ Ateivis, gyvenantis su tavimi, kils vis aukščiau ir aukščiau už tave, o tu tuo tarpu slinksi vis žemiau ir žemiau. ⁴⁴ Jis

tau skolins, o tu jam neskolinsi; jis bus galva, o tu – uodega.

⁴⁵ Visi šie prakeikimai ištiks tave, vydamiesi įkandin ir priblokšdami, kolei būsi sunaikintas, nes neklausei VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir nesilaikėi įsakymų bei įstatų, kuriuos jis tau yra davęs. ⁴⁶ Amžinai jie bus ženklas ir stebinantis reiškinytas tau ir tavo palikuonims.

⁴⁷ Kadangi nenorėjai tarnauti VIEŠPAČIUI, savo Dievui, su džiaugsmu ir dėkinga širdimi už visokeriopą perteklių, ⁴⁸ tarnausi alkanas ir ištroškęs, nuogas ir nieko neturintis, savo priešams, kuriuos VIEŠPATS tau siųs. Ant sprando tau dės jis geležinį jungą, kolei sunaikins tave.

Būsimas karas ir tremtis

⁴⁹ VIEŠPATS atves prieš tave tautą iš toli, nuo žemės pakraščių, skrendančią kaip erelis, tautą, kurios kalbos tu nesupranti, ⁵⁰ žiaurią tautą, nerodančią pagarbos senam ar gailėsčio jaunam. ⁵¹ Ji rys tavo galvijų prieauglį ir tavo žemės derlių, kolei nebūsi sunaikintas, nepalikdama tau nei grūdų, nei vyno, nei aliejaus, nei prieauglio tavo bandoje ar kaimenėje, kolei nepražudys tavęs. ⁵² Ji apguls tave visuose tavo miestuose, kolei aukštieji įtvirtinimo mūrai, kuriais pasitiki, bus išgriauti visame tavo krašte. Ji apguls tave visuose tavo miestuose visame krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau davęs. ⁵³ Beviltiškai skursdamas dėl priešo apgulos, valgysi savo iščių vaisių – kūną savo sūnų ir dukterų, kuriuos VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau davęs. ⁵⁴ Net švelniausias ir lepiausias iš jūsų vyrų pavydės savo paties broliui, mylimai žmonai ir kitiems

vaikams ⁵⁵ bet kokio gabalo savo vaikų mėsos, kurią pats valgys, kai nebus likę nieko kito, beviltiškai skurstant visiems tavo miestams dėl priešo apgulos. ⁵⁶ Net švelniausia ir lepiausia iš jūsų moterų, tokia švelni ir tokia lepi, kad nėra pratusi kojos padu paliesti žemę, pavydės savo mylimam vyrui, sūnui bei dukteriai ⁵⁷ net nuovalų, kurios išeina gimdant, ir pagimdyto kūdikio, nes pati juos valgys slapta, kai nebus likę nieko kito, beviltiškai skurstant visiems tavo miestams dėl priešo apgulos.

⁵⁸ Jei nesilaikysi ištikimai visų šio Įstatymo žodžių, užrašytų šioje knygoje, jei pagarbiai nebijosi šlovingo ir nuostabaus VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, ⁵⁹ VIEŠPATS ištiks ir tave, ir tavo palikuonis sunkiomis ir ilgalaikėmis rykštėmis, skaudžiomis ir ilgalaikėmis ligomis. ⁶⁰ Jis ištiks tave visomis Egipto ligomis, kurių tu taip bijojai, ir jos tavęs nepaleis. ⁶¹ Ir įvairiomis kitomis ligomis bei rykštėmis, nors jos nėra minimos šioje knygoje, VIEŠPATS ištiks tave, kolei nebūsi sunaikintas. ⁶² Bus jūsų palikta nedaug, nors kadaise buvote tokie gausūs kaip žvaigždės danguje, nes neklausei VIEŠPATIES, savo Dievo, balso. ⁶³ Kaip VIEŠPATS kadaise džiaugėsi, darydamas jums gera ir daugindamas jus, taip dabar jis džiaugsis, siųsdamas jums pražūtį ir naikindamas jus. Jūs būsite išrauti iš žemės, kurią dabar eini paveldėti.

⁶⁴ VIEŠPATS išblaškys tave tautose nuo vieno žemės galo ligi kito; tenai tarnausi svetimiems dievams iš akmens ir medžio, kurių nei tu, nei tavo protėviai nepažinojote. ⁶⁵ Tačiau net tose tautose nerasi ramybės; nebus tenai vietos tavo kojų

padams. Tenai VIEŠPATS duos tau sugrubusią širdį, pražiūrėtas akis ir vilties netekusią dvasią. ⁶⁶ Tavo gyvastį nuolat slėgs nežinia, patirsi baimę naktį ir dieną, nebūdamas tikras, kad išliksi. ⁶⁷ Ryto metą sakysi: 'Ak, kad jau būtų vakaras!', o vakare sakysi: 'Ak, kad jau būtų rytas!' iš baimės, kurią jaus tavo širdis, ir dėl to, ką matys tavo akys. ⁶⁸ VIEŠPATS pasiųs tave laivais atgal į Egiptą keiliu, apie kurį tau sakiau, jog niekada jo nebematysi. Tenai norėsite pasiduoti savo priešams vergais ir vergėmis, bet nebus kas pirktų."

⁶⁹ Štai žodžiai Sandoros, kurią VIEŠPATS įsakė Mozei sudaryti su izraelitais Moabo krašte, pridėti prie Sandoros, kurią buvo sudaręs su jais prie Horebo.

Dievo gerumas

29 Mozė sušaukė visą Izraelį ir tarė: „Jūs matėte visa, ką VIEŠPATS padarė jūsų akyse Egipto žemėje faraonui, visiems jo dvariškiams ir visam jo kraštui, ² didžiulius bandymus, kuriuos savo akimis matėte, ir anuos nuostabius ženklus bei nepaprastus darbus. ³ Tačiau iki pat šios dienos VIEŠPATS jums dar nėra davęs širdies įsiminti, akių matyti, ausų girdėti.

⁴ Keturiasdešimt metų vedžiau jus per dykumą. Drabužiai ant jūsų nugaros nesusidėvėjo ir apavas ant jūsų kojų nenusinešiojo. ⁵ Nevalgėte duonos, negėrėte vyno ar stipraus gėrimo, idant žinotumėte, kad aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas!

⁶ Atėjus į šią vietą, Hešbono karalius Sihonas ir Bašano karalius Ogas išėjo prieš mus kariauti, bet mes juos nugalejome. ⁷ Mes užėmėme jų kraš-

tą ir atidavėme jį kaip paveldą Rubeno žmonėms, Gado žmonėms ir pusei Manaso giminės. ⁸ Todėl laikykites ištikimai visų šios Sandoros žodžių, idant jums sektųsi visa, ką tik darote.

Sandora saisto visą Izraelį

⁹ Šiandien visi stovite čia, VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, giminių vadai, seniūnai ir apskaitininkai, visi Izraelio vyrai, ¹⁰ vaikai ir žmonos, net ateiviai, esantys su tavimi tavo stovykloje, nuo kertančių malkas iki nešančių vandenį, ¹¹ kad įeitumei į VIEŠPATIES, savo Dievo, Sandorą su priesaika, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, šiandien sudaro su tavimi, ¹² idant šiandien padarytų tave savo tauta ir būtų tavo Dievas, kaip jis tau pažadėjo ir kaip prisiekė tavo protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. ¹³ Ne vien jūsų labai darau šią Sandorą ir tariau šią priesaiką, ¹⁴ ne vien labai šiandien čia stovinčių su mumis VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akivaizdoje, bet ir labai šiandien nesančių čia tarp mūsų.

Ispėjimas dėl stabmeldystės

¹⁵ Gerai žinote, kaip gyvenome Egipto žemėje ir kaip perėjome per įvairias kitas tautas. ¹⁶ Esate matę jų bjaurius dalykus ir pas juos esančius stabus iš medžio ir akmens, iš sidabro ir aukso. ¹⁷ Galbūt tarp jūsų yra koks vyras ar moteris, ar kokia kiltis, ar kokia giminė, kurių širdis net šiandien gręžiasi nuo VIEŠPATIES, mūsų Dievo, eiti ir garbinti anų tautų dievus. Galbūt (jumyse) yra šaknis, želdinanti nuodingas piktžoles ir metėles. ¹⁸ Jei toks žmogus, iš-

klausęs šios priesaikos žodžių, laikytų save esant atsparų ir širdyje girtųsi: 'Esu saugus, nors ir seku savo širdies norus', jis užtrauktų nelaimę ir drėgnai dirvai, ir sausai žemei. ¹⁹ VIEŠPATS jam niekuomet neatleis, nes VIEŠPATIES įniršis ir pavydulingumas suliepsnos prieš jį. Visi prakeikimai, užrašyti šioje knygoje, nužengs ant jo, ir VIEŠPATS ištrins jo vardą po dangumi.

²⁰ VIEŠPATS išskirs juos iš visų Izraelio giminių nelaimei pagal visus Sandoros prakeikimus, užrašytus šioje Įstatymo knygoje. ²¹ Stebėsis vėlesnės kartos – po jūsų gimę vaikai bei svetimtaučiai, atėję iš tolimo krašto, ir matys šio krašto nelaimės ir ligas, kuriomis VIEŠPATS bus jį ištikęs. ²² Visa jo žemė išdegin-ta siera ir druska, neapsėta, niekas neauga, nedygsta jokia žolė, sunaikinta kaip Sodoma ir Gomora, Adma ir Ceboimai, kuriuos VIEŠPATS sunaikino savo pykčio įniršyje. ²³ Stebėsis visos tautos: 'Kodėl VIEŠPATS taip padarė šiam kraštui? Dėl ko toks baisus įniršis?' ²⁴ Jiems bus atsakyta: 'Kadangi jie paliko VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo, Sandorą, kurią jis sudarė su jais, kai išvedė juos iš Egipto žemės, ²⁵ ir nuėjo tarnauti svetimiems dievams, ir garbino juos, – dievus, kurių nebuvo iki tol pažinę, dievus, kurių jis nebuvo jiems paskyręs. ²⁶ Todėl tat užsidegė ant to krašto VIEŠPATIES įniršis, ištikdamas jį visais prakeikimais, užrašytais šioje knygoje. ²⁷ VIEŠPATS išrovė juos iš jų žemės savo degančiu įniršiu ir baisiu pykčiu, nubloškė juos į kitą kraštą, kur jie ir dabar tebėra.'

²⁸ Tai, kas paslėpta, priklauso VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, bet tai,

kas apreikšta, amžinai yra mums ir mūsų vaikams, kad laikytumės visų šio Įstatymo žodžių.'

Dievo gailestingumas

30 Kai visi šie žodžiai – palaiminimai ir prakeikimai, kuriuos tau susakiau, bus įvykę, jei paimsi juos į širdį, būdamas bet kokiose tautose, į kurias VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave nubloškęs, ² jei sugrįši pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir tu bei tavo vaikai klausysite jo balso visa širdimi ir visa siela, kaip aš įsakau tau šiandien, ³ VIEŠPATS, tavo Dievas, sugrąžins tave iš tremties ir, pasigailėdamas tavęs, vėl surinks tave iš visų tautų, kuriose VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave išsklaidęs. ⁴ Nors būtumei nublokštas į tolimiausią pasaulio kampą, iš ten VIEŠPATS, tavo Dievas, surinks tave, iš ten atgal jis tave parves. ⁵ VIEŠPATS, tavo Dievas, parves tave atgal į kraštą, kurį paveldėjo tavo protėviai, ir tu jį paveldėsi; jis padarys tave sėkmingesnį, gausesnį už protėvius.

⁶ Be to, VIEŠPATS, tavo Dievas, apipjaustys tavo širdį ir tavo palikuonių širdis, kad mylėtumei VIEŠPATĮ, savo Dievą, visa širdimi ir visa siela ir išliktumei gyvas. ⁷ O visais anais prakeikimais VIEŠPATS, tavo Dievas, ištiks tavo priešus ir tuos, kurie tavęs neapkenčia ir tave persekiojo. ⁸ Tada tu vėl klausysi VIEŠPATIES balso, vykdydamas visus jo įsakymus, kuriuos šiandien tau duodu. ⁹ VIEŠPATS, tavo Dievas, tave apščiai praturtins kiekvienu tavo rankų darbu, gyvulių prieaugliu ir žemės derliumi. Tave praturtindamas, VIEŠPATS vėl

džiaugsis, kaip džiaugėsi, praturtin-damas tavo protėvius, ¹⁰ nes, jau sugrįžęs pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, vi-sa širdimi ir visa siela, tu klausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, vykdydamas jo įsakymus ir įstatus, surašytus šioje Įstatymo knygoje.

¹¹ Tikrai šis įsakymas, kurį šian-dien tau duodu, nėra tau nei per sunkus, nei per tolimas. ¹² Jis nėra danguje, kad turėtumei sakyti: 'Kas iš mūsų gali užkopti į dangų jo par-nešti ir perduoti, kad galėtume jo lai-kytis?' ¹³ Jis nėra nei anapus jūros, kad turėtumei sakyti: 'Kas iš mūsų gali persikelti anapus jūros jo par-nešti ir perduoti, kad galėtume jo lai-kytis?' ¹⁴ Ne! Tas žodis tau labai arti, jis tavo lūpose ir tavo širdyje, kad jį vykdytumei.

Du keliai

¹⁵ Žiūrėk! Šiandien padėjau prieš tave gyvenimą ir gerovę, mirtį ir pra-žūtį. ¹⁶ Jei laikysiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, kuriuos šian-dien tau duodu, mylėsi VIEŠPATĮ, savo Dievą, eisi jo keliais, laikysiesi jo įsakymų, įstatų ir įsakų, klestėsi ir tapsi gausus, o VIEŠPATS, tavo Dievas, laimins tave krašte, kurio ei-ni paveldėti. ¹⁷ Tačiau jei tavo širdis nusigręš, jei neklausysi ir būsi iš-vestas iš kelio garbinti svetimų die-vų ir jiems tarnauti, ¹⁸ šiandien tau persakau, kad tikrai žūsitate. Ilgai neišliksite žemėje, kurios, pereida-mi Jordaną, einate paveldėti. ¹⁹ Šian-dien šaukiu dangų ir žemę liudyti prieš tave: padėjau prieš tave gyve-nimą ir mirtį, palaiminimus ir pra-keikimus. Rinkis gyvenimą, kad tu ir tavo palikuonys būtumėte gyvi, ²⁰ mylėdami VIEŠPATĮ, savo Dievą,

jo balso klausydamis ir jam atsiduoda-mi. Tai reiškia tau gyvenimą – ilgą gyvenimą žemėje, kurią VIEŠPATS prisiekė duoti tavo protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui.“

Jozuė – Mozės įpėdinis

31 Mozė nuėjo ir kalbėjo visus šiuos žodžius visam Izrae-liui. ² Jis sakė: „Šiandien man jau šimtas dvidešimt metų. Nebegaliu be vargo kilnotis iš vietos į vietą. Be to, VIEŠPATS man yra pasakęs: 'Per šį Jordaną tu nepereisi.' ³ Pats VIEŠ-PATS, tavo Dievas, pereis pirma ta-vęs. Jis pats nušluos visas anas tau-tas tau nuo kelio, kad galėtumei užimti jų vietą. Pirma tavęs pereis ir Jozuė, kaip VIEŠPATS pažadėjo. ⁴ VIEŠPATS pasiels su jomis, kaip pasiels su amoritų karaliais Siho-nu ir Ogu bei jų kraštu, kai juos su-naikino. ⁵ VIEŠPATS atiduos jas jums, o jūs pasielsite su jomis, kaip esu jums įsakęs. ⁶ Būkite stiprūs ir ryžtingi! Nebijokite jų ir neišsigas-kite, nes pats VIEŠPATS, tavo Die-vas, eina su tavimi; jis nepaliks ta-vęs vieno ir nepasitrauks nuo tavęs.“

⁷ Tada Mozė pasišaukė Jozuę ir viso Izraelio akyse tarė jam: „Būk stiprus ir ryžtingas, nes eisi su šia tauta į kraštą, kurį jiems duoti VIEŠPATS yra prisiekęs jų tėvams. Tu turėsi jiems jį padalyti. ⁸ Pats VIEŠPATS eina pirma tavęs. Jis bus su tavimi, nepaliks tavęs vieno ir ne-apleis. Nebijok ir neišsigask!“

Įstatymo skaitymas

⁹ Tada Mozė surašė šį Įstatymą ir patikėjo jį Levio sūnums kunigams, kurie nešė VIEŠPATIES Sendoros

Skrynią, ir visiems Izraelio seniūnams. ¹⁰ Mozé įsakė jiems, tardamas: „Kas septinti metai paskirtu laiku, atleidimo metais, Palapinių iškilmėje ¹¹ visam Izraeliui atėjus pasirodyti VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje į tą vietą, kurią jis išsirinks, skaitysi šį Įstatymą gaړsiai visam Izraeliui. ¹² Surink žmonės – vyrus, moteris, vaikus ir ateivius, gyvenančius tavo miestuose, kad išgirstų ir išminktų VIEŠPATIES, jūsų Dievo, pagarbiai bijoti ir ištikimai laikytis kiekvieno šio Įstatymo žodžio. ¹³ Jų vaikai, kurie dar jo nežino, irgi išgirs ir mokysis bijoti VIEŠPATIES, jūsų Dievo, kolei jūs gyvensite krašte, kurio paveldėti keliatės per Jordaną.“

Dievas įsako Mozei

¹⁴ VIEŠPATS tarė Mozei: „Štai artinasi tavo mirties diena. Pasišauk Jozuę ir ateikite abu į Susitikimo Palapinę, idant ji įpareigočiau.“ Mozé ir Jozuė nuėjo ir atsistojo Susitikimo Palapinėje, ¹⁵ o VIEŠPATS pasirodė Palapinėje debesies stulpe. Debesies stulpas stovėjo prie Palapinės įėjimo.

¹⁶ VIEŠPATS tarė Mozei: „Netrukus tu užmigsi su savo protėviais. Tada ši tauta nueis ir ištvirtaus su svetimais dievais krašte, į kurį eina ir, laužydama mano su ja sudarytą Sandorą, paliks mane. ¹⁷ Mano įniršis užsidegs tą dieną ant jų, paliksiu juos ir paslėpsiu savo veidą nuo jų. Jie bus lengvai sunaikinami, ištiks juos daug baisių nelaimių. Tą dieną jie sakys: 'Argi ne dėl to, kad mūsų Dievo nėra su mumis, ištiko mus šios nelaimės?' ¹⁸ Tą dieną tikrai paslėpsiu savo veidą dėl visų nedorybių,

kurias jie padarė, kreipdamiesi į svetimus dievus. ¹⁹ Todėl dabar užsirašykite šią giesmę, mokykite jos izraelitus, dėdami ją jiems į lūpas, idant ši giesmė būtų mano liudijimas prieš izraelitus. ²⁰ Juk kai aš juos įvesiu į žemę, tekančią pienu ir medumi, kurią pažadėjau prisiekdamas jų protėviams, kai turės ko valgyti iki soties ir tuks, jie kreipsis į svetimus dievus, niekindami mane ir laužydami mano Sandorą. ²¹ Kai juos ištiks daug baisių nelaimių, ši giesmė bus liudijimas prieš juos, nes ji niekad nepradings iš jų palikuonių lūpų. Juk aš žinau, ką jie linkę daryti net dabar, prieš man juos įvedant į kraštą, kurį prisiekdamas pažadėjau.“ ²² Tą pačią dieną Mozé užsirašė šią giesmę ir mokė jos izraelitus.

²³ Tada VIEŠPATS įpareigojo Nūno sūnų Jozuę ir tarė: „Būk stiprus ir ryžtingas, nes tu įvesi izraelitus į kraštą, kurį aš jiems pažadėjau. Aš būsiu su tavimi.“

²⁴ Baigęs rašyti visus šio Įstatymo žodžius knygoje, ²⁵ Mozé įsakė levitams, nešusiems VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, tardamas: ²⁶ „Imkite šią Įstatymo knygą ir padėkite ją šalia VIEŠPATIES, savo Dievo, Sandoros Skrynios. Tebūna ji ten kaip liudytojas prieš tave. ²⁷ Gerai žinau, koks esi maištingas ir kietasprandis. Net dabar, man dar gyvam tarp jūsų tebesant, maištavote prieš VIEŠPATĮ. O kas bus man mirus! ²⁸ Surinkite prie manęs visus savo giminių seniūnus ir apskaitininkus, kad jiems klausantis perskaityčiau šiuos žodžius ir pašaukčiau dangų ir žemę prieš juos liudyti. ²⁹ Gerai žinau, kad jūs, man mirus, iš tikrųjų nedorai elgsitės, nukrypsite nuo kelio, kuriuo

eiti esu jums įsakęs. Ištikis jus nelaimė ateityje, nes darote, kas nedora VIEŠPATIES akyse, pykdote jį savo darbais.“

Mozės giesmė

³⁰ Tada Mozė ištare šios giesmės žodžius, visai Izraelio bendrijai girdint, iki pat galo:

32 „Klausykitės, dangūs, leiskite man kalbėti, / tegirdi žemė mano lūpų žodžius! / ² Tekrinta mano mokymas kaip lietus, / telaša mano kalba kaip rasa, / tarsi švelnus lietus ant gležnos vejės, / tarsi rasos lašeliai ant žolės. / ³ Juk VIEŠPATIES vardą skelbiu: / duokite garbę mūsų Dievui!

⁴ Tai Uola! Jo darbai tobuli, / visi jo keliai iš tikrųjų teisingi. / Ištikimas Dievas, be apgaulės, / teisus ir patikimas!

⁵ Tačiau neverti jo vaikai, / ta sukta, nedora karta, / pasiėlgę su juo apgaulingai. / ⁶ Nejau taip atsilygini VIEŠPACIUI, / paika ir neišmintinga tauta? / Argi ne jis tavo tėvas, kuris tavo sukūrė, / padarė ir įkurdino?

⁷ Prisimink senovės dienas, / apsvarstyk praeities amžių metus; / klausk savo tėvo, jis tau paaiškins, / savo senolių, jie tau pasakys. / ⁸ Kai Aukščiausiasis skyrė tautoms jų paveldą, / kai dalijo Adomo palikuonis, / jis nustatė tautų ribas / pagal Dievo^a sūnų skaičių, / ⁹ bet VIEŠPATIES dalis yra jo tauta, / Jokūbas yra jo paveldas.

¹⁰ Jis rado jį dykumoje – / tyruose vaitojančios dykumos. / Priglobė jį, rūpinosi, / saugojo kaip savo akies

vyzdį. / ¹¹ Kaip erelis drąsina savo jauniklius, / plazdendamas virš lizdo, / taip jis išskleidė savo sparnus ir, paėmęs jį, / nešė pirmyn ant savo sparnų. / ¹² Vienas VIEŠPATS jį tevedė, / nebuvo su juo jokio svetimo dievo.

¹³ Jis atvedė jį ant krašto aukštumų / ir maitino laukų derliumi, / duodamas čiulpti medaus iš uolų / ir alyvmedžių aliejaus iš akmenuotos žemės, / ¹⁴ varškės iš bandų, pieno iš kaimenių / su taukais ėriukų ir avinų, / Bašano jaučių ir ožių, / drauge su geriausiais kviečiais; / putojantis vynuogių kraujas buvo tavo gėrimas.

¹⁵ Ješurūnas^b nutuko ir spardėsi. / Nutukai, tapai apkūnus ir išpurtes! – / Jis paliko Dievą, kuris jį padarė, / ir tyčiojosi iš savo išganančios Uolos. / ¹⁶ Jie pykdė jį svetimais dievais, / erzino bjauriais dalykais. / ¹⁷ Jie atnašavo auką demonams, kurie nėra Dievas, / dievams, kurių niekada nebuvo pažinoję, / naujiems, neseniai atėjusiems, / kurių jūs protėviai niekada nebuvo bijoję. / ¹⁸ Nepaisei Uolos, kuri tavo pradėjo, / užmiršai Dievą, kuris tave pagimdė.

¹⁹ VIEŠPATS tai matė ir buvo įpykdytas, / jis atmetė savo sūnus ir dukteris. / ²⁰ Jis tarė: / ‘Paslėpsiu nuo jų savo veidą, / žiūrėsiu, koks bus jų galas, / nes tai nedora karta, neištikimi vaikai. / ²¹ Jie mane įerzino tuo, kas nėra Dievas, / įpykdė savo stabais. / Aš erzinsiu juos tuo, kas nėra tauta, / pykdysiu juos kvaila tauta. / ²² Taip, mano įniršis sukėlė ugnį, / ji degs iki pat Šeolo gelmių, / rys žemę bei jos derlių / ir padegs kalną pamatus. / ²³ Krausiu jiems nelaimės

^{32,8a} Kt. rankr.: „Izraelio“. ^{32,15b} Hebr. „mylimasis“ – malonybinis Izraelio vardas.

ant nelaimių, / svaidsių į juos visas savo strėles. / ²⁴ Alins badas, niokos karštligė / ir nuožmus maras. / Paleisų tarp jų žvėris su iltimis / ir nuodingus dulkių šliužus. / ²⁵ Lauke kalavijas, / o viduje siaubas naikins jaunuolį ir jaunuolę, / žinduklį ir seną žilagalvį.

²⁶ Maniau juos visiškai sunaikinti / ir ištrinti žmonėse jų atminimą, / ²⁷ bet bijojau priešo patyčių, / nes jų priešininkai gali nesuprasti / ir šaukti: 'Mūsų ranka nugalėjo! / Visa tai ne VIEŠPATS padarė!'

²⁸ Juk tai tauta, stokojanti proto, / neturinti supratimo. / ²⁹ Jei išmintingi būtų, / apie tai pagalvotų / ir suprastų, koks bus jų galas. / ³⁰ Kaip būtų galėjęs vienas vytis tūkstantį / ar du priversti bėgti dešimt tūkstančių, / jeigu Uola nebūtų jų įdavusi, / VIEŠPATS nebūtų jų atidavęs? / ³¹ Iš tikro jų uola neprilygsta mūsų Uolai; / net patys mūsų priešai tai liudija.

³² Ak! Jų vynmedis kyla iš Sodomos vynmedžio, / iš Gomoros vynuogynų; / jų vynuogės nuodingos, / o kekės karčios. / ³³ Jų vynos – slibinų nuodai, / nuožmūs gyvačių apdava.

³⁴ Argi tai ne pas mane paslėpta, / užantspauduota mano išduose? / ³⁵ Man priklauso kerštas; / atlyginčiau tą dieną, kai jų koja paslys. / Jų nelaimės diena arta, / atskuba jų pražūtis.

³⁶ VIEŠPATS tikrai apgins savo tautą, / pasigailės savo tarnų, / kai matys nusilpus jų galybę, / nelikus nei vergo, nei laisvo. / ³⁷ Tada jis tars: / 'Kur jų dievai – uola, / kurioje jie ieškojo prieglaudos? / ³⁸ Kur dievai, valgę jų atnašų taukus / ir gėrę jų liejamųjų aukų vyną? / Tepakyla ir tepadeda jums! / Tebūna jums

prieglauda! / ³⁹ Dabar įsidėmėkite, kad aš, aš vienas esu tas, / ir nėra kito Dievo be manęs. / Aš daliju mirtį ir gyvastį, / sužeidžiu ir išgydau; / niekas nepajėgia išsigelbėti iš mano rankos. / ⁴⁰ Taip, aš keliu ranką į dangų ir prisiekiu, / kaip esu amžinai gyvas: / ⁴¹ kai išgalėsiu savo tviskančių kalaviją, / ir mano ranka ims vykdyti teisingumą, / atkeršysiu savo priešams, / atlyginsiu tiems, kurie manęs nekenčia. / ⁴² Nugirdysiu kraują savo strėles, / o mano kalavijas mis mėsa, / krauju užmuštųjų ir belaisvių, / ilgaplaukių priešų vadų.'

⁴³ Džiūgaukite, tautos, dėl jo taučios, / nes jis atkeršys už savo tarnų kraują, / išlies kerštą savo priešams, / atlygins tiems, kurie jo nekenčia, / ir nuvalys savo tautos žemę."

⁴⁴ Mozė atėjo drauge su Nūno sūnumi Jozue ir, žmonėms girdint, ištare visus šios giesmės žodžius. ⁴⁵ Baigęs sakyti visus šiuos žodžius visam Izraeliui, ⁴⁶ Mozė tarė: „Dekitės į širdį visus žodžius, kurios šiandien duodu kaip liudijimą prieš jus. Liepkite savo vaikams ištikimai laikytis visų šio Įstatymo žodžių, ⁴⁷ nes tai ne tušti žodžiai, bet pati jūsų gyvastis. Per juos ilgai gyvensite žemėje, kurios paveldėti pereiniate per Jordaną.“

Mozė pamato Kanaaną

⁴⁸ Tą pačią dieną VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ⁴⁹ „Užkopk į šį Abarimų virtinės Nebojo kalną, esantį Moabo krašte priešais Jerichą, ir pasižiūrėk į Kanaano kraštą, kurį duodu izraelitams kaip paveldą. ⁵⁰ Ant kalno, į kurį kopsi, mirsi ir tenai būsi sujungtas su savo gimine, kaip kad tavo brolis Aaronas mirė ant Horo

kalno ir buvo sujungtas su savo gimine, ⁵¹ dėl to, kad judu nebuvote man ištikimi tarp izraelitų prie Meribat Kadešo vandenų Cino dykumoje, nepalikėte mano šventumo izraelitų tauotoje. ⁵² Kraštą iš tolo pamatysite, tačiau neižengsite į jį; į tą kraštą, kurį duodu izraelitams, neižengsite.“

Možė palaimina Izraelį

33 Štai palaiminimas, kuriuo Dievo vyras Možė prieš mirdamas palaimino izraelitus. ² Jis tarė: „VIEŠPATS atėjo nuo Sinaus, / užtekėjo jiems nuo Seyro; / jis pasirodė nuo Parano kalno, / dėl jų atkeliavo nuo Rebibot Kadešo, / žaibams tvyksint iš jo dešinės. / ³ Iš tikrųjų jis myli savo tautą! / Tavo šventieji visi tavo rankoje; / žygiavo jie paskui tave, / sekdamį tavo nurodymais. / ⁴ Kai Možė įpareigojo mus Įstatymu, / kaip paveldu Jokūbo bendrijai, / ⁵ tada [VIEŠPATS] tapo karaliumi Ješurūne, / tautos galvoms į draugę surinkus Izraelio gimines.

⁶ Teišlieka gyvas Rubenas ir teineišmiršta, / nors skaičiumi jis yra mažas.“

⁷ Apie Judą jis sakė: / „VIEŠPATIE, išgirsk Judo balsą / ir parvesk jį pas savo tautą. / Sustiprink jo rankas / ir padėk jam susidūrus su priešais.“

⁸ O apie Levį sakė: / „Tebūna tavo Tumimai ir Urimai / ištikimajam vyrui, / išmėgintam prie Masos, / su kuriuo grūmeisi prie Meribos vandenų. / ⁹ Apie savo tėvą ir motiną jis sakė: / 'Nepažįstu jų!' / Į savo gimines nekreipė dėmesio, / savo vaikus atsisakė pažinti, / nes laikėsi tik tavo žodžio / ir nenutolo nuo tavo Sendoros. / ¹⁰ Jokūbą jie moko tavo įsa-

kų / ir Izraelį tavo Įstatymo; / smilkalus jie deda tavo akivaizdoje / ir deginamąsias aukas ant tavo aukuro. / ¹¹ Laimink, VIEŠPATIE, jo nuosavybę / ir maloniai priimk jo rankų tarnybą. / Taip smok į strėnas jo priešams, / nekenčiantiems jo, / kad jie daugiau nebeatsikeltų.“

¹² Apie Benjamį jis sakė: / „VIEŠPATIES numylėtinis saugiai ilsisi; / Aukščiausiasis globoja jį visą dieną, / mylimasis ilsisi ant jo pečių.“

¹³ O apie Juozapą sakė: / „Tebūna VIEŠPATIES palaimintas jo kraštas / rinktine rasos dovana iš dangaus / ir iš bedugnės, glūdinčios po žeme, / ¹⁴ geriausiais saulės vaisiais / ir geriausiais mėnesių vaisiais, / ¹⁵ geriausiu senųjų kalnų derliumi / ir amžinųjų kalvų dosnumu, / ¹⁶ geriausiomis žemės dovanomis / bei jos pilnatve / ir malone Apsireiškusiojo krūme. / Teapvainikuoja visa tai Juozapo galvą, / viršugalvį pašvęstojo tarp brolių. / ¹⁷ Kaip pirmagimis jautis savo didybėje, / jis turi ragus tarsi laukinio jaučio; / subado jais tautas / iki pat žemės pakraščių. / Tokie tat yra Efraimo miriadai, / tokie tat yra Manaso tūkstančiai.“

¹⁸ Apie Zabuloną jis sakė: / „Džiaukis, Zabulonai, savo kelionėse, / o tu, Isacharai, savo palapinėse! / ¹⁹ Į kalną jie kviečia tautas, / ten atnašauja teisias aukas, / nes jie ragauja jūrų pertekliaus / ir smėlyje slypinčių gėrybių.“

²⁰ O apie Gadą sakė: / „Tebūna palaimintas, kuris plečia Gadą! / Gadas guli kaip liūtas, / nuplėšia aukai ranką ir galvą. / ²¹ Pirmienas sau pasirinko, / nes ten buvo vadui paskirta dalis; / jis atėjo tautos priekyje, / įvykdė VIEŠPATIES teisumą / ir jo įsakus Izraeliui.“

²² Apie Daną jis sakė: / „Danas yra liūtukas, / puolantis iš Bašano.“

²³ O apie Naftalį sakė: / „O, Naftali, esi sotus palaimos / ir kupinas VIEŠPATIES palaiminimo; / paveldėk jūrą ir pietus!“

²⁴ Apie Ašerą jis sakė: / „Tebūna Ašeras laimingiausias tarp sūnų; / tebūna jis brolių mėgstamas, / temirko aliejuje savo kojas! / ²⁵ Tebūna tavo durų velkės iš geležies ir vario; / būk saugus visās savo dienas!“

²⁶ „O, Ješurūnai, nėra kito tokio, kaip Dievas, / atskriejantis dangumi tau padėti / savo didybėje virš debesų! / ²⁷ Dievas – prieglobstis nuo seno, / žemėje jo amžinos rankos. / Nuvarė priešą tau nuo kelio / ir tarė: 'Sunaikink!' / ²⁸ Užtat Izraelis saugiai gyvena, / rami Jokūbo buveinė / grūdų ir vyno krašte, / po rasa lynojančiu dangumi. / ²⁹ Laimingas tu, Izraeli! / Kas panašus į tave – / tautą, išgelbėtą VIEŠPATIES, / tave globojančio skydo, / tavo pergalingojo kalavijo! / Tavo priešai gūždamiesi ateis pas tave, / o tu trypsi jų viršūnes.“

Mozės mirtis

34 Tada Mozė užkopė iš Moabo lygumų į Nebojo kalną, Pigos viršūnę, esančią priešais Jerichą, ir VIEŠPATS parodė jam visą kraštą: Gileadą iki pat Dano, ² visą Naf-

talį, Efraimo ir Manaso kraštą, visą Judo kraštą iki pat Vakarų jūros, ³ Negebą ir Lygumą, Jericho, Palmių miesto, slėnį iki pat Coaro. ⁴ VIEŠPATS sakė jam: „Tai kraštas, kurį prisiekiau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, tardamas: 'Aš duosiu jį tavo palikuonims.' Leidau tau jį pamatyti savo akimis, bet tu ten nenueisi.“

⁵ Taigi VIEŠPATIES tarnas Mozė numirė ten, Moabo krašte, pagal VIEŠPATIES žodį. ⁶ Jis buvo palaidotas slėnyje, Moabo krašte, priešais Bet Peorą, bet jo kapo vietos niekas nežino iki šios dienos. ⁷ Mozė mirė, turėdamas šimtą dvidešimt metų; akys dar nebuvo jam aptemusios, jėgos dar nebuvo išsekusios. ⁸ Izraelitai raudėjo Mozės Moabo lygumose trisdešimt dienų.

Mozės gedulo metas pasibaigė. ⁹ Nūno sūnus Jozuė buvo kupinas išminties dvasios, nes Mozė buvo uždėjęs ant jo savo rankas, o izraelitai jo klausė, kaip Mozė buvo įsakęs.

¹⁰ Niekada nuo tol Izraelyje nebekilo toks pranašas, kaip Mozė, su kuriuo VIEŠPATS susitiko tiesiogiai. ¹¹ Niekas jam neprilygo ženklais ir nuostabiais darbais, kuriuos atlikti VIEŠPATS jį siuntė Egipto žemėn prieš faraoną, visus dvariškius bei visą žemę, ¹² ir galinga ranka bei visiems pagarbią baimę keliančiais darbais, atliktais viso Izraelio akyse.

ISTORINĖS KNYGOS

Istorinėmis knygomis (gr. *historika biblia*, lot. *libri historici*) krikščionių tradicijoje vadinama dvylika ST knygų.

Pirmoji šių knygų grupė – Jozuės ir Teisėjų knygos, Samuelio pirma, Samuelio antra, Karalių pirma ir Karalių antra knygos (vėliau prie jų prijungta ir Rūtos knyga) – apima nuoseklią pasakojimą; istoriniai įvykiai čia pasakojami Pakartoto Įstatymo knygos (gr. *deuteronomion*, lot. *deuteronomium*) teologijos požiūriu ir stiliumi, todėl jas priimta vadinti **Deuteronomisto** knygomis.

Kita grupė – Metraščių pirma ir Metraščių antra knygos, Ezros ir Nehemijo knygos – vadinama Metraštininko knygomis pagal pirmųjų iš jų pavadinimą.

Pasakojimo pobūdžiu prie Istorinių knygų pritampa ir Esteros knyga.

Šiose knygose išrinktosios tautos istorija atskleidžiama ypatingu požiūriu – parodant, kaip Dievo planas pildosi žmonių gyvenime.

JOZUĖS KNYGA

Jozuės knyga (hebr. *jehōšuaʿ*, gr. *iēsous*, lot. *josue/iosue (bennun/naue)*) pasakoja, kaip Mozės įpėdinio Jozuės vedama išrinktoji tauta įžengia į Pažado Žemę (apie 1230–1200 m. pr. Kr.).

Perėję Jordaną ir paėmę Jerichą, izraelitai užkariauja Kanaaną (sk. 1–12), kraštas padalijamas dvylikai giminių (sk. 13–21), o žygyje dalyvavę Užjordanės gyventojai grįžta namo (sk. 22–24). Pasakojimas baigiamas Jozuės mirtimi.

Dievas įvykdo savo pažadą, išrinktoji tauta apsigyvena krašte, kurį gavo kaip paveldą.

4

Dievo žodis Jozuei

1 VIEŠPATIES tarnui Mozei mirus, VIEŠPATS kalbėjo Mozės patarnautojui Nūno sūnui Jozuei, sakydamas: ² „Mano tarnas Mozė mirė. Tuoj pat pasiruošk pereiti Jordaną – tu ir visi šie žmonės – į kraštą, kurį duodu jiems, izraelitams! ³ Kiekvieną vietą, į kurią tik įkelsite koją, atiduodu jums, kaip Mozei pažadėjau. ⁴ Jūsų žemė bus nuo dykumos bei Libano iki didžiosios upės, Eufrato upės – visas hetitų kraštas – ir iki pat Didžiosios jūros, kur leidžiasi saulė. ⁵ Niekas nepajėgs tau pasipriešinti per visą tavo gyvenimą. Kaip buvau su Moze, taip būsiu ir su tavimi. Neapvilsiu tavęs ir nepaliksiu! ⁶ Būk stiprus ir ryžtingas, nes tu pa-

dalysi šioms žmonėms kraštą, kurį jiems duoti esu prisiekęs jų protėviams. ⁷ Tik būk stiprus ir labai ryžtingas, ištikimai elgdamasis pagal visą Įstatymą, kurį mano tarnas Mozė tau davė. Nenutolk nuo jo nei į dešinę, nei į kairę, idant tau sektųsi, kad ir kur eitumei! ⁸ Neleisi šiai Įstatymo knygai pasitraukti tau nuo lūpų, bet kartosi ją dieną naktį, kad ištikimai laikytumeisi visko, kas joje parašyta. Tik tada padarysi savo kelią sėkmingą, tik tada tau seksis.

⁹ Argi tau neįsakiau: ‘Būk stiprus ir ryžtingas’? Taigi nesibaimink ir neuogastauk, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, su tavimi, kad ir kur eitumei!’

¹⁰ Tada Jozuė įsakė žmonių apskaitininkams: ¹¹ „Pereikite per stovyklą ir liepkite žmonėms: ‘Apsirū-

pinkite maisto atsargomis, nes po trijų dienų pereisite Jordaną, kad įžengtumėte paveldėti krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, duoda jums kaip nuosavybę.“

Užjordanės giminių pagalba

¹² O Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės Jozuė kalbėjo: ¹³ „Atsiminkite, ką VIEŠPATIES tarnas Mozė jums įsakė, sakydamas: VIEŠPATS, jūsų Dievas, suteikia jums poilsio vietą ir duoda šią žemę.“ ¹⁴ Jūsų žmonos bei vaikai ir galvijai pasiliks krašte, kurį Mozė davė jums Užjordanėje. Bet visi jūsų kariai turi pereiti upę ginkluoti savo giminaičių priekyje ir turi jiems padėti, ¹⁵ kol VIEŠPATS, jūsų Dievas, nebus suteikęs jūsų giminaičiams poilsio vietos, kokią jūs jau turite, ir kol jie nebus paveldėję krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra jiems paskyręs. Tada galėsite sugrįžti į savo kraštą ir jį paveldėti, kraštą, kurį VIEŠPATIES tarnas Mozė paskyrė jums į rytus nuo Jordano.“

¹⁶ „Visa, ką mums įsakai, padarysime, – atsakė jie Jozuei, – kur tik mus siųsi, ten eisime. ¹⁷ Klausysime tavęs, kaip klaūsėme Mozės. Tik VIEŠPATS, tavo Dievas, tebūna su tavimi, kaip buvo su Moze! ¹⁸ Jei kas maištautų prieš tavo įsakymą ar neklausytų tavo žodžių, kad ir ką jam įsakytum, bus nubaustas mirtimi. Tik būk stiprus ir ryžtingas!“

Rahaba ir žvalgai

2 Tada Nūno sūnus Jozuė išsiuntė iš Šitimų slaptomis du žvalgus, tardamas: „Eikite ir išžvalgykite kraštą, ypač Jerichą.“ Atėję į Jerichą,

jiedu nuėjo į namus paleistuvės, vardu Rahaba, ir ten apsinakvojo. ² Jericho karaliui buvo pasakyta: „Žiūrėk, šianakt čia atėjo keletas izraelitų krašto žvalgyti!“ ³ Tada Jericho karalius paliepė įsakyti Rahabai: „Išvarkyk vyrus, atėjusius pas tave ir įžengusius į tavo namus, nes jie atėjo tik krašto išžvalgyti.“ ⁴ Moteris buvo tuos du vyrus priėmusi ir paslėpusi. „Taip, – tarė ji, – tie vyrai užėjo pas mane, bet iš kur jie, aš nežinojau! ⁵ Temstant, atėjus laikui uždaryti vartus, tie vyrai išėjo. Kur jie nuėjo, nežinau. Skubėkite vytis, nes dar galite juos pasivyti!“ ⁶ O ji buvo juos užvedusi ant stogo ir paslėpusi po linais, kuriuos buvo ten išklėjusi. ⁷ Taigi karaliaus vyrai vijosi juos Jordano keliu Jordano brastų link. Vos jiems išėjus vytis, vartai buvo uždaryti.

⁸ Žvalgai dar nebuvo užmigę, kai ji užlipo pas juos ant stogo. ⁹ Ji sakė vyrams: „Žinau, kad VIEŠPATS yra šį kraštą jums atidavęs, nes dėl jūsų mus yra apėmęs išgastis. Visi krašto gyventojai dėl jūsų dreba! ¹⁰ Žinoma, mes girdejome, kaip VIEŠPATS nusekino Nendrių jūros vandenį, kaiėjote iš Egipto, ir ką jūs padarėte Užjordanėje tiems dviem amoritų karaliams – Sihonui ir Ogui, kuriuos visiškai sunaikinote. ¹¹ Kai apie tai išgirdome, apmirė mūsų širdys. Dėl jūsų visi netekome žado, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, iš tikrųjų yra Dievas aukštai danguje ir čia, žemėje. ¹² Tad prašyčiau prisiekti VIEŠPACIUI, kad maloniai elgsitės su mano tėvo namais, nes aš su jumis maloniai pasielgiau. Duokite man tikrą ženklą, ¹³ kad paliksite gyvus mano tėvą ir motiną, brolius ir seseris bei visus gimines ir išgelbėsite mūsų gy-

vastį nuo mirties.“ ¹⁴ „Mūsų gyvybė už jūsų gyvybę! – atsakė jai vyrai. – Jei tu mūsų reikalo neišduosi, mes elgsimės su tavimi maloniai ir ištikimai, kai VIEŠPATS atiduos mums kraštą.“

¹⁵ Tada ji nuleido juos ant žemės virve pro langą, nes jos namai buvo prie išorinio miesto sienos mūro; ji gyveno pačiame sienos mūre.

¹⁶ Ji tarė jiems: „Eikite aukštumų link, kad kartais neužkluptų tie, kurie jus vejasi. Slapstykitės tenai trejetą dienų, kol sugrįš tie, kurie jus vejasi. Po to galėsite eiti savo keliu.“ ¹⁷ O vyrai ją išpėjo: „Mes būsimė atleisti nuo priesaikos, kuria mus prisaikdinai, ¹⁸ nebent, mums išiveržus į kraštą, pririštum šią tamsiai raudonos spalvos virvelę prie lango, pro kurią mus nuleidai ant žemės, ir surinktum pas save į namus tėvą ir motiną, brolius ir visą tėvo šeimą.“ ¹⁹ O kas išėitų pro tavo namų duris į gatvę, jis pats bus atsakingas už savo mirtį; mes būsimė nekalti. Bet jeigu ranka būtų pakelta prieš ką nors, esantį tavo namuose, mes būtume atsakingi už jo mirtį.“ ²⁰ O jei išduotum mūsų reikalą, mes būtume laisvi nuo priesaikos, kuria mus prisaikdinai.“ ²¹ – „Tebūna, kaip sakote!“ – atsakė ji ir atsisveikino su jais. Jiems nuėjus, ji pririšo prie lango tamsiai raudonos spalvos virvelę.

²² Jie nuėjo tiesiai į aukštumas ir ten išbuvo tris dienas, kol sugrįžo tie, kurie juos buvo vėję. O besivijusieji, išieškoję visą kelią, nerado jų. ²³ Tada tie du vyrai vėl nusileido nuo aukštumų. Perėję upę, atėjo pas Nūno sūnų Jozuę ir papasakojo visa, kas jiems buvo nutikę. ²⁴ Jozuei jie sakė: „Iš tikrųjų VIEŠPATS yra atidavęs visą kraš-

tą į mūsų rankas. Be to, visi krašto gyventojai dreba iš baimės prieš mus.“

Perėjimas per Jordaną

3 Kitą rytą anksti Jozuė ir visi izraelitai pakilo iš Šitimų ir nužygiavo prie Jordano. Tuoju pat jie nepersikėlė, bet apsisistojo. ² Praėjus trims dienoms, apskaitininkai perėjo per stovyklą, ³ duodami žmonėms įsakymą: „Kai tik pamatysite VIEŠPATIES, savo Dievo, levitų kunigų nešamą Sandoros Skrynią, pakilkite iš savo vietų. Sekite paskui ją, ⁴ kad žinotumėte kelią, kuriuo turite žygiuoti, nes šiuo keliu anksčiau nesate ėję. Tačiau tebūna tarpas – maždaug dviejų tūkstančių uolekčių nuotolis – tarp jūsų ir Skrynios. Arčiau prie jos neikite.“

⁵ Jozuė sakė žmonėms: „Pašventinkite save, nes rytoj VIEŠPATS darys tarp jūsų nuostabius darbus.“ ⁶ O kunigams Jozuė paliepė: „Paimkite Sandoros Skrynią ir per-eikite į priekį pirma žmonių.“ Tad jie paėmė Sandoros Skrynią ir nuėjo į priekį pirma žmonių.

⁷ VIEŠPATS tarė Jozuei: „Šiandien pirmą kartą išaukštinsiu tavę viso Izraelio akyse, idant jie žinotų, kad būsiu su tavimi, kaip buvau su Moze.“ ⁸ O tu savo ruožtu kunigams, nešantiems Sandoros Skrynią, įsakysi: 'Atėję prie Jordano vandenų pakrantės, stovėsite Jordano upėje.“

⁹ Tada Jozuė tarė izraelitams: „Ateikite arčiau ir klausykitės VIEŠPATIES, savo Dievo, žodžių.“ ¹⁰ Iš to, – tęsė Jozuė, – pažinsite, kad gyvasis Dievas yra tarp jūsų ir kad jis tikrai nuvarys jums nuo kelio kanaaniečius, hetitus, hivas, pe-

rizus, girgašus, amoritus ir jebusiečius! ¹¹ Žiūrėkite, visos žemės Viešpaties Sandoros Skrynia pereis pirmą jūsų per Jordaną. ¹² Dabar išrinkite dvylika vyrų iš Izraelio giminių, po vieną vyrą iš kiekvienos giminės. ¹³ Kai kojos kunigų, nešančių VIEŠPATIES, visos žemės Viešpaties, Skrynią, sustos Jordano vandenyse, Jordano vandenys paliaus tekėjį. Vandenys, tekantys iš aukštupio, sustos kaip tvirtas pylimas.“

¹⁴ Kai žmonės iš stovyklos iškeliavo eiti per Jordaną, kunigai, nešdami Sandoros Skrynią, ėjo pirmą žmonių. ¹⁵ Paprastai Jordano upė per visą pjūtį liejasi per krantus. Vos tik Skrynios nešėjai pasiekė Jordaną ir Skrynią nešusiųjų kunigų kojos palietė vandenį pakrantėje, ¹⁶ vandenys, tekantys nuo aukštupio, sustojo, susitelkdami į tvirtą pylimą iki pat Adamo – miesto netoli Cartano, o vandenys, tekantys į žemupį Arabos jūros, Druskos jūros^a, link, visiškai nuseko. Žmonės perėjo Jordaną priešais Jerichą. ¹⁷ Izraelitams pereinant upę sausa žeme, kunigai, nešusieji VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, stovėjo ant sausos žemės pačioje Jordano vagoje, kol visa tauta perėjo per Jordaną.

Dvylikos akmenų paminklas

4 Visai tautai perėjus per Jordaną, VIEŠPATS tarė Jozuei: ² „Išrink iš žmonių dvylika vyrų, po vieną iš kiekvienos giminės, ³ ir paliepk jiems: ‘Paimkite iš tos vietos Jordano vagoje, ant kurios stovėjo kunigų kojos, dvylika akmenų. Neškitės juos

ir padėkite toje vietoje, kur šianakt nakvosite.’“

⁴ Jozuė pasišaukė iš izraelitų dvylika vyrų, kuriuos buvo paskyręs, po vieną iš kiekvienos giminės. ⁵ Jiems Jozuė tarė: „Prieikite prie VIEŠPATIES, savo Dievo, Skrynios Jordano vagos viduryje ir užsikelkite kiekvienas ant peties po akmenį pagal izraelitų giminių skaičių. ⁶ Tai bus jūsų ženklas. Kai jūsų vaikai ateityje klaus: ‘Ką reiškia tie akmenys?’ – ⁷ jūs papasakosite jiems: ‘Jordano vandenys sustojo priešais VIEŠPATIES Sandoros Skrynią. Jai pereinant Jordaną, sustojo Jordano vandenys.’ Taigi šie akmenys bus amžinas paminklas izraelitams.“

⁸ Izraelitai padarė taip, kaip Jozuė įsakė. Paėmę dvylika akmenų iš Jordano vagos pagal izraelitų giminių skaičių, kaip VIEŠPATS buvo Jozuei paliepęs, jie nešėsi juos ligi nakvynės vietos ir ten sukrovė.

⁹ Jozuė įsakė sudėti ir kitus dvylika akmenų Jordano vagos viduryje – toje vietoje, kur buvo stovėjusios Sandoros Skrynią nešusių kunigų kojos. Tenai jie tebėra iki šios dienos.

¹⁰ Kunigai, nešusieji Skrynią, išstovėjo Jordano vagoje, kol buvo įvykdyta visa, ką VIEŠPATS buvo įsakęs Jozuei perduoti žmonėms ir Mozė buvo įsakęs Jozuei. Žmonės skubiai perėjo upę. ¹¹ Kai visi žmonės buvo perėję, VIEŠPATIES Skrynia ir kunigai užėmė savo vietą žmonių priekyje. ¹² Rubeno ir Gado giminių žmonės ir pusė Manaso giminės žmonių perėjo upę ginkluoti pirmą izraelitų, kaip Mozė buvo jiems liepęs. ¹³ Apie keturiasdešimt tūkstančių kovai apsiginklavusių

^{3,16a} Dab. Negyvoji jūra.

karių perėjo upę priešais VIEŠPATĮ į Jericho lygumas.

¹⁴Tą dieną VIEŠPATS išaukštino Jozuę viso Izraelio akyse. Jie gerbė jį per visą jo gyvenimą, kaip buvo gerbė Mozę.

¹⁵VIEŠPATS tarė Jozuei: ¹⁶„Išaukštyk kunigams, nešantiems Sandoros Skrynią, išbristi iš Jordano.“ ¹⁷Jozuė įsakė kunigams: „Išbriskite iš Jordano.“ ¹⁸Kunigams, nešusiems VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, išbrido iš Jordano vagos ir jų kojoms pasiekus sausumą, Jordano vandenys sugrįžo į savo vietą, tekėdami kaip anksčiau visa vaga.

¹⁹Žmonės išbrido iš Jordano pirmo mėnesio dešimtą dieną ir apsisistoję prie Gilgalo^a, rytiniame Jericho pakraštyje. ²⁰Anuos dvylika akmenų, paimtų iš Jordano, Jozuė sukrovė Gilgale. ²¹Jis kalbėjo izraelitams: „Kai jūsų vaikai ateityje tėvų klaus: 'Ką reiškia šie akmenys?' – ²²paiškinsite savo vaikams: 'Izraelitai čia perėjo Jordaną sausuma!'“ ²³VIEŠPATS, jūsų Dievas, nusausino jums Jordano vandenį, kol perėjote per upę, kaip kad VIEŠPATS, jūsų Dievas, pasielgė su Nendrių jūra, kurią nusausino mums, kol perėjome, ²⁴idant visos žemės tautos žinotų, kad VIEŠPATIES ranka galinga, o jūs visuomet bijotumėte VIEŠPATIES, savo Dievo.“

Apeigos prie Gilgalo

5 Visiems amoritų karaliams vakarinėje Jordano pusėje ir visiems kanaaniečių karaliams prie Jūros, išgirdusiems, kaip VIEŠPATS izraelitams pereiti buvo nusausinęs

Jordano vandenį, apmirė širdys, ir jie nustojo drąsos priešintis izraelitams.

²Tuo metu VIEŠPATS kalbėjo Jozuei: „Pasidaryk peilių iš titnago ir dar kartą apipjaustyk izraelitus.“

³Jozuė pasidarė titnaginių peilių ir apipjaustė izraelitus prie Gibeat ha Araloto. ⁴O priežastis, dėl kurios Jozuė juos apipjaustė, buvo ši. Visi iš Egipto išėjusieji žmonės, visi karinės tarnybos amžiaus vyrai, buvo išmirę kelionėje per dykumą po išėjimo iš Egipto. ⁵Žinoma, visi išėjusieji iš Egipto buvo apipjaustyti, o visi gimusieji kelionėje per dykumą po išėjimo iš Egipto nebuvo apipjaustyti. ⁶Iš tikrųjų izraelitai buvo klajoję keturiasdešimt metų dykumoje, kol visa tauta – karinės tarnybos amžiaus vyrai, išėjusieji iš Egipto – išmirė dėl to, kad neklausė VIEŠPATIES balso. VIEŠPATS prisiekė neleisias jiems niekada pamatyti krašto, kurį jų protėviams buvo prisiekęs atiduoti mums, kraštą, tekantį pienu ir medumi. ⁷Taigi jų vaikus, kuriuos jis užaugino vietoj jų, Jozuė apipjaustė, nes jie buvo neapipjaustyti. Kelionėje jie nebuvo buvę apipjaustyti.

⁸Kai visos tautės apipjaustymas buvo atliktas, jie pasiliko ilsėtis stovykloje, kolei pagijo. ⁹VIEŠPATS tarė Jozuei: „Šiandien nuritinau nuo jūsų Egipto gėdą.“ Todėl ta vieta iki šios dienos vadinama Gilgalu.

Pascha Kanaane

¹⁰Būdami stovykloje prie Gilgalo Jericho lygumose, izraelitai atnašavo Paschą mėnesio keturioliktos dienos vakarą. ¹¹Rytojaus dieną po

^{4,19a} Spėjama, kad tai Mefdžaras.

Paschos aukos, būtent tą dieną, jie valgė iš krašto derliaus neraugintus plokštinius ir pagruzdintus grūdus. ¹² Tą pačią dieną, kai valgė iš krašto derliaus, izraelitai manos daugiau nebegavo. Jie valgė tų metų Kanaano krašto derlių.

¹³ Atsitiko taip, kad Jozuė, būdamas netoli Jericho, pakėlė akis ir pamatė priešais save stovintį vyrą su ištrauktu iš makšties kalaviju rankoje. Jozuė priejo prie jo ir tarė: „Ar tu iš mūsų, ar iš priešų?“ ¹⁴ Šis atsakė: „Nei vienas, nei kitas. Esu VIEŠPATIES kariuomenės galva. Dabar aš atėjau!“ Jozuė parpuolė kniūbsčias ir, išreikšdamas pagarbą, tarė: „Ką mano viešpats įsako savo tarnui?“ ¹⁵ VIEŠPATIES kariuomenės galva atsakė Jozuei: „Nusiauk kojų apavą, nes vieta, kurioje stovi, šventa.“ Jozuė taip ir padarė.

Jericho užėmimas

6 Jericho vartai buvo uždaryti ir saugomi nuo izraelitų. Niekas negalėjo išeiti ar įeiti. ² VIEŠPATS tarė Jozuei: „Žiūrėk, atiduosiu į tavo rankas Jerichą, jo karalių ir užgrūdintus vyrus. ³ Težygiuoja aplink miestą visi jūsų kariai, apeidami aplink miestą vieną kartą. Taip darykite šešias dienas. ⁴ Septyni kunigai, eidami pirma Skrynios, tesineša septynis avino rago trimitus. O septintą dieną, kunigams pučiant ragus, apeisite aplink miestą septynis kartus. ⁵ Pasigirdus ilgam rago garsui, kai tik išgirsite tą rago balsą, visi žmonės sušuks galingu šauksmu. Tada miesto sienų mūrai staiga nugrius, žmonės veršis pirmyn, kiekvienas iš savo vietos.“

⁶ Nūno sūnus Jozuė pasišaukė kunigus ir paliepė jiems: „Imkite Sandoros Skrynią! Septyni kunigai, eidami pirma VIEŠPATIES Skrynios, tesineša septynis avino rago trimitus.“ ⁷ O žmonėms jis tarė: „Pajudėkite! Žygiuokite aplink miestą! Priekinė sauga težygiuoja pirma VIEŠPATIES Skrynios!“

⁸ Jozuei baigus duoti žmonėms nurodymus, septyni kunigai, septyniais avino rago trimitais nešini, pajudėjo pirma VIEŠPATIES, pūsdami avino ragus, o VIEŠPATIES Sandoros Skrynios keliavo jiems iš paskos. ⁹ Priekinė sauga žygiavo pirma ragus pučiančių kunigų, o užpakalinė sauga ėjo paskui Skrynią, ragams visą laiką gaudžiant. ¹⁰ Bet žmonėms Jozuė buvo davęs tokį įsakymą: „Nešūkautė! Tenesigirdi jūsų nė balso, netarkite nė žodžio iki tos dienos, kol nepasakysiu: ‘Sušukite!’ Tada jūs šauksite.“ ¹¹ Taip jis pasiuntė VIEŠPATIES Skrynią apeiti aplink miestą. Ji apėjo vieną kartą. Po to jie sugrįžo į stovyklą ir pernakojo.

¹² Kitą rytą Jozuė atsikėlė anksti. Kunigai paėmė VIEŠPATIES Skrynią. ¹³ Septyni kunigai, septyniais avino rago trimitais nešini, pajudėjo pirma VIEŠPATIES Skrynios, pūsdami visą laiką avino ragus. Priekinė sauga žygiavo pirma jų, o užpakalinė sauga ėjo paskui VIEŠPATIES Skrynią, ragams visą laiką gaudžiant. ¹⁴ Antrą dieną jie apėjo aplink miestą vieną kartą. Po to sugrįžo į stovyklą. Taip jie darė šešias dienas.

¹⁵ Septintą dieną jie atsikėlė auštant ir apėjo aplink miestą tokia pat tvarka septynis kartus. ¹⁶ Septintą kartą kunigams pučiant ragus, Jozuė įsakė žmonėms: „Sušukite!

VIEŠPATS atidavė jums miestą!¹⁷ Miestas ir visa, kas jame, bus skirta VIEŠPAČIUI sunaikinti. Tik ištvirkėlė Rahaba ir visi jos namuose telieka gyvi, nes ji slėpė mūsų siųstus pasiuntinius.¹⁸ Nelieskite sunaikinti skirtų daiktų, kad patys nebūtumėte skirti sunaikinti. Paimdami bet ką iš to, kas skirta sunaikinti, padarysite Izraelio stovyklą sunaikinti skirtu daiktu, užtrauksite jai nelaimę.¹⁹ Visas sidabras ir auksas, daiktai iš vario ir geležies yra šventi VIEŠPAČIUI. Jie bus padėti į VIEŠPATIES išdą.“

²⁰Taigi žmonės sušuko ragams sugaudus. Vos išgirdę ragų gausmą, žmonės sušuko galingu šauksmu, ir siena nugriuvo. Žmonės veržėsi į miestą, kiekvienas tiesiai iš savo vietos, ir užėmė jį.²¹ Tada jie skyrė kalaviju sunaikinti visa, kas buvo mieste: vyrus ir moteris, jaunus ir senus, jaučius ir avis bei asilus.

²²O dviem vyrams, išžvalgiusiems kraštą, Jozuė liepė: „Nueikite į ištvirkėlės namus, išveskite iš jų moterį ir visus gimines, kaip esate jai prisiekę.“²³ Tad jaunieji žvalgai nuėjo ir išvedė Rahabą drauge su jos tėvu, motina, broliais ir visais giminėmis. Jie išvedė visą jos giminę ir apgyvendino šalia Izraelio stovyklos.

²⁴Miestą ir visa, kas jame, jie sudegino. Tik sidabrą ir auksą bei daiktus iš vario ir geležies padėjo į VIEŠPATIES Namų išdą.²⁵ Tik ištvirkėlę Rahabą ir jos tėvo šeimą bei visus gimines Jozuė paliko gyvus. Jos šeima ligi šiol tebegyvena Izraelyje, nes ji slėpė Jozuės siųstus pasiuntinius Jericho išžvalgyti.

²⁶Ta proga Jozuė ištare priesaiką: „Tebūna prakeiktas VIEŠPATIES akivaizdoje žmogus, / kuris bandytų

atstatyti Jericho miestą! / Savo pirmagimio kainą jis padės jo pamatus / ir savo jauniausiojo sūnaus kainą pastatys vartus.“

²⁷VIEŠPATS buvo su Jozue, ir jo garsas pasklido po visą kraštą.

Achano nuodėmė

7 Bet izraelitai sulaužė įsakymą dėl sunaikinti skirtų daiktų. Zeracho sūnaus Zabdzio sūnaus Karmio sūnus Achanas iš Judo giminės pasiėmė kai ką iš sunaikinti skirtų daiktų. Užtat VIEŠPATS užsidedė pykčiu ant izraelitų.

²Jozuė pasiuntė keletą vyrų iš Jericho į Ają netoli Bet Aveno, į rytus nuo Betelio. Jis tarė jiems: „Keliaukite į aukštumas ir išžvalgykite kraštą.“ Vyrų iškeliaavo į aukštumas ir išžvalgė Ają.³ Jie grįžo pas Jozuė ir pranešė: „Nėra reikalo visiems žmonėms keliauti į aukštumas. Tenukeliauja du ar trys tūkstančiai vyrų ir teužpuola Ają. Priešų ten nedaug, visų žmonių nevargink ke-lione.“⁴ Taigi nuėjo ten apie tris tūkstančius žmonių, bet Ajo vyrai privertė juos bėgti.⁵ Ajo vyrai trisdešimt šešis iš jų užmušė, vydamiesi nuo vartų iki pat Šebarimų ir paguldymadi šlaite. Žmonėms širdys ištirpo ir visa drąsa išgaravo.

⁶Tada Jozuė persiplėšė drabužius. Jis ir Izraelio seniūnai gulėjo kniūbsti žemėje, apsibarstę dulkėmis galvas, ligi vakaro priešais VIEŠPATIES Skrynią.⁷ „Ak, Viešpatie DIEVE! – meldėsi Jozuė. – Kodėl iš viso turėjai vesti šią tautą per Jordaną? Atiduoti mus amoritams į rankas? Sunaikinti? O kad mes verčiau būtume pasitenkinę, apsigyvendami Užjordanėje! ⁸O, Viešpatie, ką

galiu sakyti po to, kai Izraelis parodė nugarą priešams! ⁹ Išgirs apie tai kanaaniečiai ir kiti krašto gyventojai, apsups mus ir nušluos mūsų vardą nuo žemės. Ką tu darysi tuomet savo didžiam vardui?“

¹⁰ VIEŠPATS atsakė Jozuei: „Stokis! Ko guli žemėje kniūbsčias?“

¹¹ Izraelis nusidėjo! Sulaužė Sendorą, kurią jiems daviau! Jie pasiėmė iš daiktų, skirtų sunaikinti, ir apsivogė, ir apsimelavo, ir įsidėjo juos tarp savo daiktų. ¹² Užtat izraelitai nepajėgs priešintis, bet atsuks nugaras savo priešams, nes patys yra tapę daiktu, skirtu sunaikinti. Aš nebebūsiu daugiau su jumis, jei nesunaikinsite pas jus esančių sunaikinti skirtų daiktų. ¹³ Eik apvalyti žmonių! Įsakyk jiems: 'Apsivalykite ryt-dienai, nes taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Tu, Izraeli, turi sunaikinti skirtų daiktų! Nepajėgsi priešintis priešams, kol nepašalinsi iš savo tarpo sunaikinti skirtų daiktų.' ¹⁴ Taigi rytoj rytą būsite pašaukti giminėmis. Giminė, kurią VIEŠPATS nurodys, išeis į priekį kiltimis; kiltis, kurią VIEŠPATS nurodys, išeis į priekį šeimomis; šeima, kurią VIEŠPATS nurodys, išeis į priekį pavieniui vyras po vyro. ¹⁵ Žmogus, nurodytas kaip pasiėmęs sunaikinti skirtų daiktų, turi būti sudegintas – jis ir visa, kas jam priklauso, – nes sulaužė VIEŠPATIES Sendorą ir padarė Izraelyje gėdingą nusikaltimą.“

¹⁶ Kitą rytą anksti Jozuė pašaukė Izraelį giminėmis. Buvo nurodyta Judo giminė. ¹⁷ Jis liepė išeiti į priekį Judo giminės kiltims. Buvo nurodyta Zeracho kiltis. Jis liepė išeiti į priekį Zeracho kilties šeimoms. Buvo nurodyta Zabdzio šeima. ¹⁸ Jozuė liepė išeiti į priekį jo šeimai, vyrui

po vyro. Galop buvo nurodytas Zeracho sūnaus Zabdzio sūnaus Karmio sūnus Achanas iš Judo giminės. ¹⁹ Tada Jozuė tarė Achanui: „Mano sūnau, garbink VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, ir šlovink jį! Pasakyk man, ką padarei. Nieko neslėpk.“ ²⁰ Achanas atsakė Jozuei: „Taip, nusidėjau VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. Štai ką padariau. ²¹ Pamatęs tarp grobio gražią skraistę iš Šinaro, du šimtus šekelių sidabro ir penkiasdešimt šekelių sveriantį aukso luitą, užsigėdžiau juos turėti ir pasiėmiau. Dabar jie užkasti žemėje mano palapinėje su sidabru po skraistę.“

²² Jozuės siunčiami pasiuntiniai nuskubėjo į Achano palapinę. Tikrai visa buvo užkasta palapinėje su sidabru po skraistę. ²³ Paėmę iš palapinės, jie atnešė juos pas Jozuę bei visus izraelitus ir padėjo VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁴ Tada Jozuė ir visas Izraelis su juo paėmė Zeracho sūnų Achaną, sidabrą, skraistę ir auksą, jo sūnus ir dukteris, jaučius, asilus ir avis, palapinę bei visa, ką jis turėjo, ir nuvedė į Achoro slėnį. ²⁵ „Kokią nelaimę mums užtraukei! – tarė Jozuė. – Šiandien VIEŠPATS užtraukia nelaimę tau!“

Ir visas Izraelis užmušė jį akmenimis. Jie sudegino juos, metė į juos akmenis. ²⁶ Ant jo sukrovė didelę akmenų krūvą, kuri tebėra iki šios dienos. Tada atsileido VIEŠPATIES pyktis.

Todėl toji vieta iki šios dienos vadinama Achoro slėniu.

Ajo užėmimas

8 Tada VIEŠPATS tarė Jozuei: „Nebijok ir nenuogąstauk! Pašimk visus karius ir vėl keliauk į

Ają. Žiūrėk, atiduosiu tau į rankas Ajo karalių, jo žmones ir miestą bei visą kraštą. ² Su Ajo miestu ir jo karaliumi turi pasielgti taip, kaip pasielgei su Jerichu ir jo karaliumi. Tačiau grobį ir galvijus galite pasidalyti kaip karo laimikį. Surenk pasalas miesto užnugaryje.“

³ Taigi Jozuė ir visi kariai pasiruošė žygiuoti prieš Ają. Išrinkęs trisdešimt tūkstančių vyrų, narsių karių, jis išsiuntė juos pirma nakčia. ⁴ „Dėmesio! Jūs būsite pasala miesto užnugaryje – davė jiems įsakymą. – Nenutolkite per daug nuo miesto ir būkite pasirengę. ⁵ Su manimi esantys žmonės ir aš artinsimės prie miesto. Kai jie išeis priešintis, kaip pirmąkart padarė, mes bėgsime nuo jų. ⁶ Jie vysis mus iš paskos, kol nuviliosime juos nuo miesto, nes manys: 'Bėga nuo mūsų kaip anąkart!' Mums nuo jų bėgant, ⁷ jūs pakilsite iš pasalų ir paimsite miestą. VIEŠPATS, jūsų Dievas, atiduos jums jį į rankas. ⁸ Paėmę miestą, padekite jį. Darykite, kaip VIEŠPATS yra įsakęs. Dėmesio! Aš jums įsakiau!“ ⁹ Tada Jozuė išsiuntė juos. Jie nuėjo į pasalos vietą ir išsidėstė tarp Betelio ir Ajo, į vakarus nuo Ajo, o Jozuė praleido tą naktį su likusiais žmonėmis.

¹⁰ Anksti rytą Jozuė apžiūrėjo žmones. Po to jis išžygiavo žmonių priekyje Ajo link drauge su Izraelio seniūnais. ¹¹ Visi su juo buvę kariaiėjo kartu ir, prieję miestą, įsirengė stovyklą į šiaurę nuo Ajo. Tarp jų ir Ajo buvo siaura dauba. ¹² Jis buvo pasiėmęs apie penkis tūkstančius vyrų ir išdėstęs juos kaip pasalą tarp Betelio ir Ajo į vakarus nuo miesto. ¹³ Taigi pagrindinė stovykla išsidėstė į šiaurę nuo miesto, o užpakalinė sauga – į vakarus nuo miesto. Jozuė

tą naktį praleido slėnyje. ¹⁴ Tai pastebėjęs Ajo karalius – jis ir visi jo žmonės, miesto gyventojai – nusku-bėjo anksti rytą prie šlaito priešais Arabą pradėti mūšio su Izraeliu, bet nežinojo, kad už miesto buvo parengta pasala. ¹⁵ O Jozuė ir visas Izraelis dėjosį esą sumušti ir leidosi bėgti dykumos link. ¹⁶ Visi miesto žmonės buvo pašaukti jų vyti. Vydami Jozuė, jie nutolo nuo miesto. ¹⁷ Nei Ajo mieste, nei Betelyje neliko žmogaus, neišėjusio vyti Izraelio. Jie paliko miestą be jokios gynybos ir vijosi Izraelį.

¹⁸ Tada VIEŠPATS tarė Jozuei: „Ištiesk ietį, kurią laikai rankoje, Ajo link, nes aš atiduosiu jį tau į rankas.“ Jozuė ištiesė ietį, kurią laikė rankoje, miesto link. ¹⁹ Vos jam ištiesus ranką, pasalų vyrai skubiai pakilo iš savo vietų ir puolė pirmyn. Jie įžengė į miestą, paėmė jį ir nedelsdami padegė. ²⁰ Kai Ajo vyrai pažvelgė atgal, miesto dūmai jau kilo ligi padangių! Jiems stigo jėgų net kur nors pabėgti, kai dykumos link bėgę žmonės atsisuko jų pulti. ²¹ Jozuė ir visas Izraelis, matydami miestą pasalos vyrų paimtą ir iš miesto kylančius dūmus, atsisuko ir puolė Ajo vyrus. ²² O kiti izraelitai išžygiavo prieš juos iš miesto. Taigi jie buvo izraelitų apsupti iš abiejų šonų ir išžudyti; nė vienas jų neišliko, nė vienas nepabėgo, ²³ išskyrus Ajo karalių, kurį jie paėmė gyvą ir atvedė pas Jozuė.

²⁴ Baigę žudyti visus Ajo gyventojus, nusivijusius juos į laukus ir dykumą, kai šie visi iki paskutinio vyro buvo kritę nuo kalavijo, visi izraelitai sugrįžo į Ają ir išžudė ten likusius gyventojus. ²⁵ Tą dieną kritusių vyrų ir moterų, visu

Ajo miesto gyventojų, buvo dvylika tūkstančių.

²⁶ Jozuė tol nenuleido rankos, kurioje laikė ietį, kol visi sunaikinimui skirti Ajo gyventojai nebuvo sunaikinti. ²⁷ Tik galvijus ir to miesto grobį izraelitai pasiėmė kaip karo laimikį, kaip VIEŠPATS buvo sakęs Jozuei.

²⁸ Tada Jozuė sudegino Ajo miestą ir pavertė jį amžinu piliakalniu; vieta tebėra nuniokota iki pat šios dienos. ²⁹ O Ajo karalių jis paliko pakartą ant medžio ligi vakaro. Saulei leidžiantis, Jozuė įsakė nuleisti jo lavoną nuo medžio ir numesti prie miesto vartų. Ant jo buvo sukrauta didžiulė akmenų krūva, kuri tebėra ten iki šios dienos.

Aukuras ant Ebalų kalno

³⁰ Tuomet Jozuė pastatė ant Ebalų kalno VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, aukurą, ³¹ kaip VIEŠPATIES tarnas Mozė buvo įsakęs izraelitams ir kaip parašyta Mozės Įstatymo knygoje: „Aukurą netašytų akmenų, nepaliesėtų geležiniu įrankiu“, – ir atnašavo ant jo deginamąsias aukas bei aukų bendravimo aukas. ³² Ten, izraelitų akivaizdoje, Jozuė užrašė ant akmenų nuorašą Įstatymo, kurį Mozė buvo surašęs izraelitams.

³³ Visas Izraelis – ateiviai ir vietiniai – drauge su savo seniūnais, apskaitininkais ir teisėjais stovėjo abipus Skrynios priešais kunigus iš Levio giminės, nešusius VIEŠPATIES Sandomos Skrynią. Pusė jų stovėjo atsigręžę į Garizimo kalną, pusė – į Ebalų kalną, kaip VIEŠPATIES tarnas Mozė buvo kadaise įsakęs, Izraelio tautai palaiminti.

³⁴ Tada Jozuė perskaitė visus Įsta-

tymo žodžius – palaiminimus ir prakeikimus – taip, kaip parašyta Įstatymo knygoje. ³⁵ Nebuvo nė vieno žodžio iš visų, Mozės įsakytų, kurio Jozuė nebūtų perskaitęs visos Izraelio bendrijos akivaizdoje, įskaitant moteris, vaikus ir tarp jų gyvenančius ateivius.

Sąjunga prieš Izraelį

9 Kai ši žinia pasiekė karalius ir vakarus nuo Jordano, aukštumų srityje, Šefeloje ir palei visą Didžiosios jūros krantą Libano link, hetitų, amoritų, kanaaniečių, perizų, hivų ir jebusiečių kraštą, ² jie sudarė sąjungą kovoti su Jozue ir Izraeliu.

³ O Gibeono gyventojai, išgirde, kaip Jozuė pasielgė su Jerichu ir Ajo miestu, ⁴ savo ruožtu ėmėsi suktybės. Jie leidosi į kelionę, persirengę pasiuntiniais: užkrovė savo asilams senus maišus ir senus, suplyšusius bei sulopytus vynmaišius, ⁵ apsiavė senais bei sulopytais sandalais ir apsirengė nudėvėtais drabužiais. O visa kelionei pasiimta duona buvo sudžiūvusi ir apipelijusi. ⁶ Atėję į Gilgalo stovyklą pas Jozuę, jie tarė jam ir izraelitams: „Iš tolimo krašto atėjome, siūlome jums sudaryti su mumis sandorą.“ ⁷ Bet izraelitai atsakė hivams: „Gal jūs gyvenate tarp mūsų? Kaip mes galime sudaryti su jumis sandorą?“ ⁸ Jozuei jie paaiškino: „Mes tavo tarnai.“ O Jozuė klausė jų: „Kas jūs per vieni? Iš kur ateinate?“ – ⁹ „Tavo tarnai atėjo iš labai tolimo krašto, vedami VIEŠPATIES, tavo Dievo, garso, – atsakė jie, – nes apie jį mes daug girdėjome: visa, ką jis padarė Egipte, ¹⁰ ir visa, ką padarė dviem

amoritų karaliams – Užjordanėje Hešbono karaliui Sihonui ir Aštarte Bašano karaliui Ogui. ¹¹ Todėl mūsų seniūnai ir visi krašto gyventojai liepė mums: 'Pasiimkite kelionei maisto, eikite jų pasitikti ir sakykite: „Esame jūsų tarnai. Būkite žmonės, sudarykite su mumis sandorą.“' ¹² Duona, kurią pasiėmėme iš namų kaip maistą kelionei, buvo dar karšta, kai leidomės pas jus, o dabar ji jau sudžiūvusi ir apipelijusi. ¹³ Mūsų vynmaišiai buvo nauji, kai juos prisipylėme, o dabar jie jau suplyšę. Ir mūsų drabužiai bei sandalai nusidėvėjo tokios ilgos kelionės metu.' ¹⁴ Vyrai patikėjo jų žodžiais apie maistą ir drabužius, bet VIEŠPATIES žodžio neatsiklausė. ¹⁵ Jozuė sudarė su jais taiką, laiduodamas jiems gyvastį sandorą, kurią bendrijos vadai patvirtino priesaika.

¹⁶ Praėjus trims dienoms po sandoros, sudarytos su jais, izraelitai sužinojo, kad tai buvo jų kaimynai ir gyveno jų žemėje. ¹⁷ Tad izraelitai leidosi į kelionę ir trečią dieną pasiekė jų miestus. Gibeoniečių miestai buvo Gibeonas, Kefyra, Beerotai ir Kirjat Jearimai. ¹⁸ Bet izraelitai neužpuolė jų, nes bendrijos vadai buvo prisiekę VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu. Todėl visa bendrija pradėjo murmeti prieš vadus, ¹⁹ bet vadai bendrijai atsakė: „Prisiekėme jiems VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu, užtat užgauti jų negalime. ²⁰ Bet štai ką su jais darysime: paliksime gyvus, kad nekiltų ant mūsų jokio pykčio dėl priesaikos, kuria prisiekėme.“ ²¹ Vadai sakė izraelitams: „Telioka jie gyvi ir tetampa kertančiais malkas ir nešančiais vandenį visai bendrijai!“ Taigi taip dėl jų nusprendė vadai.

²² Jozuė pasišaukė juos ir taip kalbėjo: „Kodėl mus apgavote, sakydami: 'Mes gyvename toli nuo jūsų' – o iš tikrųjų gyvenate tarp mūsų?' ²³ Užtat būkite prakeikti! Visą laiką būsite vergai, malkų kirtėjai ir vandens nešėjai mano Dievo Namams.“ ²⁴ Jozuei jie atsakė: „Matai, tavo tarnai buvo girdėję, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, pažadėjo savo tarnui Mozei duoti jums visą kraštą ir dėl jūsų sunaikinti visus krašto gyventojus. Dėl jūsų mes ir buvome apimti didelės baimės dėl savo gyvasties, užtat taip ir padarėme. ²⁵ Kaip matai, dabar esame tavo rankose. Kas gera ir teisu tavo akyse daryti su mumis, tai ir daryk!“

²⁶ Taip jis su jais ir pasielgė. Išgelbėjo nuo izraelitų, neišžudė. ²⁷ Bet tą dieną Jozuė padarė juos malkų kirtėjais ir vandens nešėjais bendrijai ir VIEŠPATIES aukurui toje vietoje, kurią VIEŠPATS išsirinktų. Taip jie ir liko ligi šios dienos.

Gibeono apgula

10 Sužinojęs, kad Jozuė paėmė Ają bei skyrė jį sunaikinti ir pasielgė su Aju bei jo karaliumi, kaip buvo pasielgęs su Jerichu bei jo karaliumi, ir, be to, kad Gibeono gyventojai sudarė taiką su Izraeliu ir gyvena tarp jų, ² Jeruzalės karalius Adoni Cedekas baisiai išsigando. Mat Gibeonas, vienas karališkųjų miestų, buvo didelis miestas, iš tikrųjų didesnis už Ają, o visi jo vyrai buvo galiūnai. ³ Tad Jeruzalės karalius Adoni Cedekas pasiuntė Hebrono karaliui Hohamui, Jarauto karaliui Piramui, Lachišo karaliui Jafijai ir Eglono karaliui Debyrui tokį pranešimą: ⁴ „Ateikite

pas mane ir padėkite man nugalėti Gibeoną, nes jis sudarė taiką su Jozue ir izraelitais.“

⁵ Penki amoritų karaliai – Jeruzalės karalius, Hebrono karalius, Jarmuto karalius, Lachišo karalius ir Eglono karalius – sutelkė savo pajėgas ir atvyko kiekvienas su savo kariuomene. Jie apgulė Gibeoną ir kariavo su juo.

⁶ O gibeoniečiai pasiuntė Jozuei į stovyklą prie Gilgalo pranešimą: „Neapleisk savo tarnų! Atskubėk pas mus ir išgelbėk! Padėk mums, nes visi aukštumų srities amoritų karaliai susibūrė prieš mus!“ ⁷ Tad Jozuė – jis ir visos jo ginkluotosios pajėgos, visi galiūnai – iškeliavo iš Gilgalo.

⁸ VIEŠPATS tarė Jozuei: „Nebijok, nes atiduosiu juos tau į rankas. Nė vienas jų nepajėgs tau pasipriešinti!“ ⁹ Žygiavęs visą naktį iš Gilgalo, Jozuė užklupo juos netikėtai. ¹⁰ VIEŠPATS apstulbino juos išgąsčiu Izraelio akivaizdoje. Izraelitai sutriuškino juos prie Gibeono ir vijosi Bet Horono šlaito keliu, niokodami iki pat Azekos ir Makedos. ¹¹ Jiems bėgant nuo Izraelio žemyn Bet Horono šlaitu, VIEŠPATS svaidė ant jų iš dangaus didžiulius akmenis iki pat Azekos, ir jie žuvo. Daugiau žuvo nuo krušos, negu izraelitai užmušė kalaviju.

¹² Tą dieną, kai VIEŠPATS atidavė amoritus izraelitams, Jozuė kreipėsi į VIEŠPATĮ. Visų izraelitų akivaizdoje jis tarė:

„Sustok, saule, virš Gibeono / ir tu, mėnuli, virš Ajalono slėnio!“ / ¹³ Saulė sustojo, / ir mėnulis stovėjo, / kol tau ta atkeršijo savo priešams.

Argi tai neužrašyta Jašaro knygoje? Saulė sustojo viduryje dangaus skliauto ir neskubėjo leisti bemaž visą dieną. ¹⁴ Nei prieš tai, nei po to nebuvo tokios dienos, kaip ši, VIEŠPACIUI paklausius žmogaus balso! Tikrai VIEŠPATS kovojo už Izraelį!

¹⁵ Tada Jozuė drauge su visu Izraeliu sugrįžo į stovyklą prie Gilgalo.

Karaliai Makedos oloje

¹⁶ Tuo tarpu anie penki karaliai pabėgo ir pasislėpė oloje prie Makedos. ¹⁷ Jozuei buvo pranešta: „Pastebėti tie penki karaliai, pasislėpę oloje prie Makedos.“ ¹⁸ Jozuė paliepė: „Užriskite olos angą keletu didelių akmenų ir pastatykite vyrus jų saugoti. ¹⁹ Patys ten nestovėkite. Lipkite priešams ant kulnų ir pulkite juos iš užnugario. Neleiskite jiems pasitraukti į savo miestus, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra juos atidavęs jums į rankas.“

²⁰ Galop, kai Jozuė ir izraelitai buvo sudavę jiems mirtiną smūgį ir jie buvo sudoroti, išskyrus į savo miestus pasitraukusius bėglius, ²¹ visa kariuomenė sugrįžo pas Jozuė į stovyklą prie Makedos. Niekas nebedrįso murmėti prieš izraelitus!

²² Dabar Jozuė paliepė: „Atidarykite olos angą ir atveskite pas mane tuos penkis karalius.“ ²³ Tai padarę, jie atvedė pas jį iš olos penkis karalius – Jeruzalės karalių, Hebrono karalių, Jarmuto karalių, Lachišo karalių ir Eglono karalių. ²⁴ Atvedus pas Jozuė tuos karalius, Jozuė sušaukė visus izraelitus ir vadams galiūnų, kurie buvo eję su juo, tarė: „Prieikite ir minkite kojomis

šiems karaliams ant sprandų.“ Jie priėjo ir mynė kojomis jiems ant sprandų. ²⁵ O Jozuė tarė jiems: „Nebijokite ir nenuogąstaukite! Būkite stiprūs ir ryžtingi, nes VIEŠPATS taip padarys visiems jūsų priešams, su kuriais kovojate!“ ²⁶ Po to Jozuė įsakė juos užmušti ir pakabinti ant penkių medžių. Jie kabojo ant medžių ligi vakaro. ²⁷ Saulei leidžiantis, Jozuė įsakė nuimti juos nuo medžių ir sumesti į olą, kurioje jie slėpėsi. Olos anga buvo užvers-ta didžiuliais akmenimis, kurie išliko ten iki šios dienos.

Pietų Kanaano užkariavimas

²⁸ Tuo pačiu metu Jozuė paėmė Makedą, ištiko ją ir jos karalių kalaviju. Miestą ir visus žmones jis skyrė sunaikinti, nė vieno nepaliko gyvo. Su Makedos karaliumi jis pasielgė taip, kaip buvo pasielgęs su Jericho karaliumi.

²⁹ Iš Makedos Jozuė patraukė su visu Izraeliu į Libną ir kovojo su Libna. ³⁰ Ir ją bei jos karalių VIEŠPATS atidavė Izraeliui į rankas. Miestą ir visus žmones Jozuė ištiko kalaviju, nė vieno nepaliko gyvo. Su Libnos karaliumi jis pasielgė taip, kaip buvo pasielgęs su Jericho karaliumi.

³¹ Iš Libnos Jozuė patraukė su visu Izraeliu į Lachišą, apgulė ir puolė. ³² VIEŠPATS atidavė Lachišą Izraeliui į rankas. Miestą jis paėmė kitą dieną ir ištiko jį bei visus žmones kalaviju, kaip buvo padaręs Libnoje.

³³ Tada Gezero karalius Horamas atėjo į pagalbą Lachišui, bet Jozuė nugalėjo jį ir jo pajėgas ir nepaliko nė vieno gyvo.

³⁴ Iš Lachišo Jozuė patraukė su visu Izraeliu į Egloną. Jie surengė miesto apgula, puolė ³⁵ ir, paėmę tą pačią dieną, ištiko jį kalaviju. O visus žmones tą pačią dieną skyrė sunaikinti, kaip buvo padaręs Lachišui.

³⁶ Iš Eglono Jozuė nukeliavo su visu Izraeliu į Hebroną ir puolė jį. ³⁷ Paėmę miestą, ištiko jį kalaviju – karalių, visus jam pavaldžius miestus ir visus žmones. Nepaliko nė vieno gyvo. Kaip buvo padaręs Eglonui, taip skyrė sunaikinti ir Hebroną bei visus jo žmones.

³⁸ Tada Jozuė ir visas Izraelis pasuko Debyro link ir puolė jį. ³⁹ Paėmė jį, jo karalių ir visus pavaldžius miestus, ištiko kalaviju ir skyrė sunaikinti visus jo žmones. Nepaliko nė vieno gyvo. Kaip buvo padarę Hebronui ir Libnai bei jos karaliui, taip padarė ir Debyrui bei jo karaliui.

⁴⁰ Taip Jozuė nugalėjo visą kraštą: aukštumų sritį, Negebą, Šefelą ir šlaitus su visais jų karaliais. Jis nepaliko nė vieno gyvo, bet skyrė sunaikinti visa, kas alsuoja, kaip VIEŠPATS, Izraelio Dievas, buvo įsakęs. ⁴¹ Jozuė nugalėjo juos nuo Kadeš Barnėjos ligi Gazos, visą Gošeno kraštą ligi pat Gibeono. ⁴² Visus tuos karalius ir jų kraštą Jozuė paėmė vienu kartu, nes VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kovojo už Izraelį. ⁴³ Tada Jozuė sugrįžo su visu Izraeliu į stovyklą prie Gilgalo.

Šiaurės Kanaano užkariavimas

11 Apie tai sužinojęs, Hacoro karalius Jabinas davė žinią Madono karaliui Jobabui, Šimrono karaliui, Achšafu karaliui ² ir kitiems karaliams šiaurėje, aukštumų srityje, Araboje į pietus nuo Kinaroto, lygumos srityje ir Doro srityje va-

karuose, ³ kanaaniečiams rytuose ir vakaruose, amoritams, hetitams, perizams bei jebusiečiams aukštumų srityje ir hivams Hermono papėdėje, Micpos krašte. ⁴ Jie išėjo į mūsų su didele kariuomene, lydimi visų savo pajėgų, tokių gausių, kaip smiltys pajūryje, su daugybe žirgų ir kovos vežimų. ⁵ Visi šie karaliai sujungė savo pajėgas, nužygiavo prie Meromo vandenų ir čia pasistatė stovyklą kovoti su Izraeliu.

⁶ O VIEŠPATS tarė Jozuei: „Nebijok! Rytoj šiuo laiku aš paguldysiu juos visus užmuštus Izraelio akivaizdoje. Tu turi suluošinti jų žirgus ir sudeginti jų kovos vežimus.“ ⁷ Jozuė užklupo juos staiga su visa savo kariuomene prie Meromo vandenų ir puolė. ⁸ VIEŠPATS atidavė juos Izraeliui į rankas. Izraelitai nugalėjo juos ir vijosi iki pat Didžiojo Sidono ir Misrefot Maimų, o rytų link – iki pat Micpės slėnio. Jie tol puolė juos, kol nė vieno neliko gyvo. ⁹ Jozuė pasielgė su jais, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs: jų žirgus suluošino ir kovos vežimus sudegino.

¹⁰ Tada Jozuė pasuko ir užėmė Hacorą, o jo karalių nužudė kalaviju. Hacoras anksčiau buvo visų anų karalysčių galva. ¹¹ Jie skyrė sunaikinti ir išžudė kalaviju visus jo žmones. Nebuvo palikta nieko, kas alsuoja, o pats Hacoras sudegintas. ¹² Jozuė paėmė visus anuos karališkuosius miestus ir jų karalius. Skirdamas sunaikinti jis nužudė juos kalaviju, kaip Dievo tarnas Mozė buvo įsakęs. ¹³ Tačiau Izraelis nesunaikino nė vieno iš miestų, pastatytų ant supiltų kalvų, išskyrus Hacorą, kurį Jozuė sudegino. ¹⁴ Visą šių miestų

grobi, įskaitant galvijus, izraelitai pasiėmė kaip karo laimikį. Tik visus gyventojus jie žudė kalaviju, kol visiškai išnaikino, nepalikdami nė vieno gyvo. ¹⁵ Kaip VIEŠPATS buvo įsakęs savo tarnui Mozei, taip Mozė įsakė Jozuei, taip Jozuė ir pasielgė. Jis nepaliko nieko nepadaryta, ką VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Užkariavimo suvestinė

¹⁶ Jozuė užėmė visą tą kraštą: Judo aukštumas, Negebą, visą Gošeno sritį, Šefelą, Arabą, Izraelio aukštumas ir pajūrio lygumą ¹⁷ nuo Halako kalno, kuris dunkso virš Seyro srities, iki pat Baal Gado Libano slėnyje, Hermono kalno papėdėje. Visus jų karalius jis sugaudė ir išžudė. ¹⁸ Ilgą laiką Jozuė kariavo su visais anais karaliais. ¹⁹ Nebuvo miesto, sudariusio taiką su izraelitais, išskyrus hivas – Gibeono gyventojus. Jie visi paimti mūsųose, ²⁰ nes VIEŠPATS buvo nutaręs taip užkietinti jų širdis, kad, išeidami kovoti su Izraeliu, jie būtų skirti sunaikinti ir, neradę pasigailėjimo, išnaikinti, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

²¹ Tuo pačiu metu Jozuė įsiveržė į aukštumų sritis ir ten išnaikino anakiečius^a iš Hebrono, Debyro, Anabo, iš visų Judo ir Izraelio aukštumų. Jozuė skyrė sunaikinti juos ir jų miestus. ²² Izraelitų krašte anakiečių nebeliko; tik Gazoje, Gate ir Ašdode jų užsiliko.

²³ Taigi Jozuė užėmė visą kraštą, kaip VIEŠPATS buvo sakęs Mozei. Tada Jozuė atidavė jį Izraeliui kaip paveldą pagal jų giminių padalas. Karas krašto nebevargino.

^{11,21a} Kanaano gyventojai iki izraelitų atėjimo, garsėję aukštu ūgiu ir jėga.

Nugalėtuju karalių sąrašas

12 Štai krašto karaliai, kuriuos izraelitai nugalėjo ir užėmė jų žemes.

Į rytus nuo Jordano, nuo Arnono slėnio iki Hermono kalno, įskaitant rytinę Arabos dalį – ² amoritų karalius Sihonas, gyvenęs Hešbone ir valdęs Gileado dalį nuo Aroero Arnono slėnio pakraštyje ir paties slėnio iki Jaboko slėnio bei Amono krašto ribos ³ ir rytinę Arabą iki Kinereto jūros^a, o pietų link, per Bet Ješimotus Pigos šlaitų papėdėje rytiniame šone, žemyn iki Arabos jūros, tai yra Druskos jūros. ⁴ Taip pat Bašano karalius Ogas, vienas paskutinių refajų, gyvenęs Aštaroje ir Edrėjyje ⁵ ir valdęs Hermono kalną, Salchą, visą Bašaną iki gešūriečių bei maakų ribos ir pusę Gileado iki Hešbono karaliaus Sihono ribos. ⁶ Juos nugalėjo VIEŠPATIES tarnas Mozė ir izraelitai; VIEŠPATIES tarnas Mozė atidavė jų kraštą kaip paveldą Rubeno ir Gado giminėi bei pusės Manaso giminės žmonėms.

⁷ Štai krašto karaliai, kuriuos Jozuė ir izraelitai nugalėjo vakarinėje Jordano pusėje – nuo Baal Gado Libano slėnyje iki Halako kalno, dunksančio virš Seyro srities. (Izraelio giminėms kaip paveldą pagal jų padalas ⁸ aukštumų srityje, Šefeloje, Araboje, šlaituose, dykumoje ir Negebe Jozuė atidavė žemę hetitų, amoritų, kanaaniečių, perizų, hivų ir jebusiečių). Jų buvo: ⁹ Jericho karalius – vienas, Ajo (netoli Betelio) karalius – vienas, ¹⁰ Jeruzalės karalius – vienas, Hebrono ka-

ralius – vienas, ¹¹ Jarmuto karalius – vienas, Lachišo karalius – vienas, ¹² Eglono karalius – vienas, Gezero karalius – vienas, ¹³ Debyro karalius – vienas, Gedero karalius – vienas, ¹⁴ Hormos karalius – vienas, Arado karalius – vienas, ¹⁵ Libnos karalius – vienas, Adulamo karalius – vienas, ¹⁶ Makedos karalius – vienas, Betelio karalius – vienas, ¹⁷ Tapuacho karalius – vienas, Hefero karalius – vienas, ¹⁸ Afeko karalius – vienas, Lašarono karalius – vienas, ¹⁹ Madono karalius – vienas, Hacoro karalius – vienas, ²⁰ Šimron Merono karalius – vienas, Achšafos karalius – vienas, ²¹ Taanacho karalius – vienas, Megido karalius – vienas, ²² Kedešo karalius – vienas, Jokneamo Karmelyje karalius – vienas, ²³ Doro Nafat Dore karalius – vienas, Goimu Galilėjoje karalius – vienas, ²⁴ Tircos karalius – vienas.

Iš viso – trisdešimt vienas karalius.

Isakymas padalyti kraštą

13 Jozuė paseno ir sulaukė senyvo amžiaus. VIEŠPATS tarė jam: „Pasenai ir sulaukei senyvo amžiaus, bet dar yra likę labai daug žemės, kuri turi būti paveldėta. ² Štai žemė, kuri dar nepaveldėta: visos filistinų ir gešūriečių sritys, ³ žemė nuo Šihoro į rytus nuo Egipto iki ribos Ekrono šiaurėje, laikoma kanaaniečių žeme, nors ji valdoma penkių filistinų valdovų, būtent Gazos, Ašdodo, Aškelono, Gato ir Ekrono, taip pat avų sritys ⁴ pietuose, be to, visas kanaaniečių kraštas nuo sidoniečių Mearos iki Afeko prie amoritų ribos, ⁵ geba-

liečių kraštas su visu Libanu nuo Baal Gado Hermono kalno papėdėje iki Lebo Hamato rytuose ⁶ su visais aukštumų gyventojais nuo Libano iki Misrefot Maimų, būtent su visais sidoniečiais. Aš pats tas tautas išvysiu prieš izraelitams ateinant, tau reikės tik padalyti jų žemes Izraeliui burtų keliu, kaip esu tau įsakęs. ⁷ Dabar padalyk šią žemę kaip paveldą devynioms giminėms ir pusei Manaso giminės.“

Užjordanė

⁸ Rubeno ir Gado giminės su kita Manaso giminės puse jau buvo gavę paveldą, kurį Mozė davė jiems Užjordanėje, rytų pusėje. Dievo tarnas Mozė jiems davė paveldą: ⁹ Aroerą ant Arnono slėnio kranto ir miestą pačiame slėnyje, visą plokščiakalnį nuo Medebos iki pat Dibono, ¹⁰ visus miestus amoritų karaliaus Sihono, viešpatavusio Hešbone, iki pat Amono ribos, ¹¹ be to, Gileadą ir visas gešūriečių bei maakų žemes, visą Hermono kalną ir visą Bašaną iki pat Salchos – ¹² visą karalystę Ogo, valdžiusio Bašaną iš Aštartoto ir Edrėjo. (Jis buvo paskutinis išlikęs refajas). Mozė nugalėjo juos ir išvarė. ¹³ Bet gešūriečių ir maakų izraelitai neišvarė; Gešūras ir Maakatas išliko Izraelyje iki šios dienos.

¹⁴ Tik Levio giminei Mozė nedavė paveldo, nes ugninės atnašos VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, yra jų paveldas, kaip [VIEŠPATS] yra sakęs.

¹⁵ Mozė davė paveldą Rubeno giminei pagal jos kiltis. ¹⁶ Jų žemė buvo nuo Aroero ant Arnono slėnio

kranto, bei miesto pačiame slėnyje iki Medebos – visas plokščiakalnis ¹⁷ su Hešbonu ir visais jam pavaldžiais plokščiakalnio miestais: Dibonu, Bamot Baalu, Bet Baal Meonu, ¹⁸ Jahacu, Kedemotais, Mefaatu, ¹⁹ Kirjataimais, Sibma, Ceret Šaharu ant kalvos slėnyje, ²⁰ Bet Peoru ant Pisgos šlaitų ir Bet Ješimotais, ²¹ taigi visus miestus, esančius plokščiakalnyje ir visą karalystę amoritų karaliaus Sihono, viešpatavusio Hešbone. (Mozė nugalėjo jį ir Midjano vadus – Evį, Rekemą, Cūrą, Hūrą ir Rebą, Sihono didžiūnus, išsikūrusius krašte. ²² Beoro sūnų žynį Bileamą izraelitai nužudė kalaviju drauge su kitais.) ²³ Rubeno giminės riba buvo Jordanas ir jo krantai. Tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės buvo Rubeno žmonių paveldas pagal jų kiltis.

²⁴ Mozė davė paveldą ir Gado giminei pagal jos kiltis. ²⁵ Jų žemė buvo Jazeras, visi Gileado miestai, pusė Amono krašto iki Aroero priešais Rabą ²⁶ nuo Hešbono iki Ramat Micpės bei Betonimų ir nuo Mahanaimų iki Debyro žemės, ²⁷ o Slėnyje – Bet Haramas, Bet Nimra, Sukotai ir Cafonas, likusioji Hešbono karaliaus Sihono karalystės dalis – Jordanas ir jo krantai iki pat žemutinio Kinereto jūros pakraščio rytų pusėje anapus Jordano. ²⁸ Tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės buvo Gado giminės paveldas pagal jos kiltis.

²⁹ Mozė davė paveldą ir pusei Manaso giminės. Jis buvo paskirstytas pagal jos kiltis. ³⁰ Jų žemė apėmė Mahanaimus, visą Bašaną – visą Bašano karaliaus Ogo karalystę – ir visas

Jayro gyvenvietes Bašane, šešias-dešimt miestų. ³¹ Pusė Gileado, įskaitant Aštarotą ir Edrėją – karališkuosius Ogo miestus Bašane, – priklauso Manaso sūnaus Machyro palikuonims, pusei Machyro palikuonių pagal jų kiltis.

³² Taigi tokios yra paveldo dalys, kurias Mozė padalijo, būdamas Moabo lygumose, Užjordanėje į rytus nuo Jericho. ³³ Tačiau Levio giminei Mozė paveldo nedavė; pats VIEŠPATS, Izraelio Dievas, yra jų paveldas, kaip [VIEŠPATS] yra sakęs.

Kanaanas

14 O štai izraelitų paveldo dalys Kanaano krašte, kuri jiems padalijo kunigas Eleazaras, Nūno sūnus Jozuė ir izraelitų giminių protėvių šeimų galvos. ² Paveldas jiems atiteko burtų keliu, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs per Mozė duoti devynioms su puse likusių giminių. ³ Mat Mozė jau buvo davęs paveldo dalis dviem su puse giminių anapus Jordano; tarp jų esantiems levitams paveldo dalies jis nedavė. ⁴ Iš tikrųjų Juozapo palikuonys sudarė dvi gimines – Manasą ir Efraimą, o levitams nebuvo jokios dalies krašte, išskyrus miestus jiems gyventi ir ganyklas jų galvijams ir kaimenėms. ⁵ Kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, taip izraelitai ir darė, dalydami kraštą.

⁶ Kai Judo giminės žmonės atėjo pas Jozuė prie Gilgalo, Jefunės sūnus kenazas Kalebas tarė jam: „Tu žinai, ką VIEŠPATS kalbėjo Dievo tarnui Mozei apie tave ir mane prie Kadeš Barnėjos. ⁷ Aš buvau keturiasdešimtmetis, kai VIEŠPATIES tarnas Mozė siuntė mane iš Kadeš

Barnėjos išžvalgyti krašto ir daviau jam sąžiningą ataskaitą. ⁸ Bet mano bendrininkai, ėję su manimi, prislėgė žmonių širdis. O aš likau ištikimas VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ⁹ Tą dieną Mozė pažadėjo, prisiekdamas: ‘Ta žemė, kurią tavo kojos mindžiojo, bus tikrai tavo ir tavo vaikų amžinas paveldas, nes tu buvai ištikimas VIEŠPAČIUI, mano Dievui.’ ¹⁰ Kaip matai, VIEŠPATS išlaikė mane gyvą, kaip buvo pažadėjęs. Jau keturiasdešimt penkeri metai praėjo nuo to laiko, kai VIEŠPATS, Izraeliui keliaujant per dykumą, kalbėjo apie tai Mozei. Šiandien man jau aštuoniasdešimt penkeri metai! ¹¹ Esu toks pat stiprus, kaip tą dieną, kai Mozė mane siuntė. Kokios tuomet buvo mano jėgos, tokios ir dabar: ir mūšyje, ir išeinant iš namų, ir parėinant į namus. ¹² Tad duok man tą aukštumą sritį, apie kurią kalbėjo VIEŠPATS tą dieną, nes pats tą dieną girdėjai, kad ten yra anakiečiai ir galingi įtvirtinti miestai. Jei tik VIEŠPATS bus su manimi, išvysiu juos, kaip VIEŠPATS yra sakęs.“

¹³ Tad Jozuė palaimino jį ir atidavė Hebroną Jefunės sūnui Kalebui kaip paveldą. ¹⁴ Taip Hebronas tapo Jefunės sūnaus kenazo Kalebo paveldas iki šios dienos, nes jis buvo ištikimas VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. ¹⁵ Hebrono vardas pirmiau buvo Kirjat Arba. Tasai Arba buvo iškiliausias vyras tarp anakiečių.

Po karo kraštas buvo ramus.

Judo giminės paveldas

15 Paveldo dalis, burtų keliu atitekusi Judo giminės žmonėms pagal jų kiltis, tęsėsi labai toli į pietus iki pat Edomo ribos – Cino

dykumos. ² Jų pietinė riba prasideda prie Druskos jūros pakraščio, nuo jos liežuvio, iškišto pietų link. ³ Iš ten ji eina į pietus nuo Akrabimų šlaito, pereina į Ciną ir, pakilusi į pietus nuo Kadeš Barnėjos, pereina į Hecroną, pakyla į Adarą ir suka į Karą. ⁴ Iš ten riba, apėjusi Acmoną ir eidama Egipto upės vaga, pasiekia Jūrą. Tai pietinė riba.

⁵ Rytinė riba – Druskos jūra iki Jordano žiočių. Šiaurės pusėje riba prasideda nuo Jūros įlankos prie Jordano žiočių. ⁶ Riba kyla į Bet Hoglą ir eina į šiaurę nuo Bet Arabos. Iš ten riba pakyla prie Rubeno sūnaus Bohano akmens. ⁷ O iš Achoro slėnio riba kyla į Debyrą ir suka šiaurėn Gilgalo link, priešais Aduimų šlaitą pietinėje slėnio pusėje. Iš ten riba, apėjusi En Šemešo vandenį, pasiekia En Rogelį. ⁸ Ben Hinomo slėniu kyla palei pietinį jebusietį, tai yra Jeruzalės, šlaitą. Tada riba kyla į viršūnę kalvos vakariniame Ben Hinomo slėnio pakraštyje, prie šiaurinio Refajų slėnio galo. ⁹ Nuo tos kalvos viršūnės riba nuvingiuoja prie Neftoacho vandenų šaltinio, o iš ten eina prie Efrono kalno miestų. Po to riba atvingiuoja prie Baalos, tai yra Kirjat Jearimų. ¹⁰ Nuo Baalos riba suka į vakarus Seyro kalno link, eina palei Jearimo kalno, tai yra Kesalono šlaito, šiaurinį šoną, nusileidžia į Bet Šemešą ir eina į Timną. ¹¹ Tada riba leidžiasi kalvos šlaito link į šiaurę nuo Ekrono, suka į Šikaroną ir, praėjusi palei Baalos kalną, leidžiasi į Jabneelį. Šiaurinė riba baigiasi prie Jūros. ¹² O vakarinė riba yra Didžiosios jūros pakrantė. Tokios yra Judo giminės ribos pagal jos kiltis.

¹³ VIEŠPATIES įsakymu, Jozuė davė Jefunės sūnui Kalebui dalį tarp Judo giminės – Kirjat Arba, tai yra Hebroną. (Arba buvo Anako tėvas.)

¹⁴ Kalebą išvarė iš ten tris Anako sūnus: Šešają, Ahimaną ir Talmają – Anako palikuonis. ¹⁵ Iš čia jis išžygiavo prieš Debyro gyventojus. Debyras seniau buvo vadinamas Kirjat Seferu. ¹⁶ Kalebą paskelbė: „Kas puls ir užims Kirjat Seferą, tam duosiu savo dukterį Achšą žmona.“ ¹⁷ Kalebą brolio Kenazo sūnus Otnielis jį užėmė, ir Kalebą davė jam savo dukterį Achšą žmona. ¹⁸ Parėjusi pas vyrą, ji ragino prašyti jos tėvo ariamos žemės. O jai nulipus nuo asilo, Kalebą paklausė: „Ko tu nori?“ ¹⁹ Ji atsakė: „Duok man dovaną! Kadan gi atidavei mane į Negebo kraštą, duok man ir vandens šaltinių!“ Tad Kalebą davė, ko ji prašė: aukštutinius ir žemutinius vandens šaltinius.

²⁰ Štai Judo giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis. ²¹ Miestai, priklausantys Judo giminės žmonėms prie Edomo ribos Negebe, buvo Kabceelis, Ederas, Jagūras, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedešas, Hacoras, Itnanas, ²⁴ Zifas, Telemas, Bealotai, ²⁵ Hacor Hadata, Kerijot Hecronas, tai yra Hacoras, ²⁶ Amamas, Šema, Molada, ²⁷ Hacar Gada, Hešmonas, Bet Peletas, ²⁸ Hacar Šualas, Beer Šeba, Biziotija, ²⁹ Baala, Ijimai, Ecemas, ³⁰ Eltoladas, Kesilas, Horma, ³¹ Ciklagas, Madmana, Sansana, ³² Lebaotai, Šilhimai, Ainas ir En Rimonas. Iš viso – dvidešimt devyni miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

³³ miestai Šefeloje: Eštaolas, Cora, Ašna, ³⁴ Zanoachas, En Ganimai, Tapuachas, Enamas, ³⁵ Jarmutas, Adulamas, Sochojas, Azeka, ³⁶ Šaaraimai, Aditaimai, Gedera ir Gederotai-

mai – keturiolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

³⁷ Cenanas, Hadaša, Migdal Gadas, ³⁸ Dilanas, Micpė, Jokteelis, ³⁹ Lachišas, Bockatas, Eglonas, ⁴⁰ Kabonas, Lachmasas, Kitlišas, ⁴¹ Gederotai, Bet Dagonas, Naama ir Makeda – šešiolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁴² Libna, Eteras, Ašanas, ⁴³ Iftachas, Ašna, Necibas, ⁴⁴ Keila, Achzibas ir Mareša – devyni miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁴⁵ Ekronas ir jam pavaldūs miestai bei gyvenvietės; ⁴⁶ nuo Ekrono į vakarus visi miestai Ašdodo apylinkėje su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis – ⁴⁷ Ašdodas ir jam pavaldūs miestai bei gyvenvietės, Gaza ir jai pavaldūs miestai bei gyvenvietės iki pat Egipto slėnio ir Didžiosios jūros pakrantės;

⁴⁸ miestai aukštumų srityje: Šamyras, Jatyras, Sochojas, ⁴⁹ Dana, Kirjat Sana, tai yra Debyras, ⁵⁰ Anabas, Eštemoja, Animai, ⁵¹ Gošenas, Holonas ir Gilojas – vienuolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁵² Arabas, Dūma, Ešanas, ⁵³ Janumas, Bet Tapuachas, ⁵⁴ Humta, Kirjat Arba, tai yra Hebronas, ir Cioras – dešimt miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁵⁵ Maonas, Karmelis, Zifas, Juta, ⁵⁶ Jezreelis, Jorkoamas, Zanoachas, ⁵⁷ Kainas, Gibėja ir Timna – dešimt miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁵⁸ Halhulas, Bet Cūras, Gedoras, ⁵⁹ Maaratas, Bet Anotas ir Eltekonas – šeši miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁶⁰ Kirjat Baalas, tai yra Kirjat Jearimai, ir Raba – du miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁶¹ miestai dykumoje^a: Bet Araba, Midinas, Sechacha, ⁶² Nibšanas, Ir Melachas ir En Gedis – šeši miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis;

⁶³ Tačiau Judo žmonės nepajėgė išvartyti jebusiečių – Jeruzalės gyventojų. Užtat jie tebegyvena su Judo giminės žmonėmis Jeruzalėje iki šios dienos.

Efraimo ir Manaso paveldas

16 Paveldo dalis, burtų keliu atitekusi Juozapo giminės žmonėms, tęsėsi nuo Jordano prie Jericho į rytus nuo Jericho vandens iki dykumos. Nuo Jericho riba kyla per aukštumų sritį Betelio link. ² Eidama nuo Betelio į Lūzą, ji pereina archų žemę prie Atarotų, ³ leidžiasi žemyn vakarų link į jafletų žemę iki pat Žemutinio Bet Horono ribos, po to į Gezerą ir baigiasi prie Jūros.

⁴ Juozapo giminės žmonės – Manasas ir Efraimas – gavo savo paveldą.

⁵ Efraimo žmonių žemė pagal jų kiltis buvo tokia. Jų paveldo ribaėjo nuo Atrot Adaro rytuose iki pat Aukštutinio Bet Horono, ⁶ o nuo čia siekė Jūrą. Šiaurėje riba vingiuoja nuo Michmetato į rytus už Taanat Šilojo ir, praėjusi ją, eina į rytus nuo Janoacho. ⁷ Nuo Janoacho riba leidžiasi į Atarotus bei Naaratą ir, paliesdama Jerichą, baigiasi prie Jordano. ⁸ Nuo Tapuacho riba eina vakarų link į Kanos slėnį ir baigiasi prie Jūros. Toks buvo Efraimo giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, ⁹ įskaitant miestus, kurie buvo priskirti Efrai-

^{15,61a} T.y. tarpeklyje prie Negyvosios jūros.

mo giminės žmonėms Manaso giminės žemėje, visus tuos miestus su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

¹⁰ Bet kanaaniečių, gyvenusių Gezere, jie nepajėgė išvartyti. Taigi kanaaniečiai pasiliko tarp Efraimo giminės žmonių ligi šios dienos, bet turi eiti lažą.

17 O štai paveldo dalis, burtų keliu atitekusi Manaso kaip Juozapo pirmagimio giminei. Kadangi Manaso pirmagimis ir Gileado tėvas Machyras buvo narsus galiūnas, jam paveldu paskirtas Gileadas ir Bašanas. ² Ir kitiems Manaso giminės žmonėms buvo paskirtos paveldo dalys pagal jų kiltis – Abiezero, Heleko, Asrielio, Šechemo, Hefero ir Šemidos palikuonims. Tai Juozapo sūnaus Manaso vyriškieji palikuonys.

³ O Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado sūnaus Hefero sūnus Celofnadas neturėjo sūnų, tik dukteris. Dukterų vardai buvo Machla, Noja, Hogla, Milka ir Tirca. ⁴ Jos atėjo pas kunigą Eleazarą, Nūno sūnų Jozuę ir vadus pasakyti: „VIEŠPATS įsakė Mozei duoti mums paveldą tarp mūsų vyriškų giminaičių.“ Tad VIEŠPATIES įsakymu jis davė joms paveldą tarp jų tėvo giminaičių. ⁵ Vadinasi, Manasui atiteko dešimt dalių, be Gileado ir Bašano krašto Užjordanėje, ⁶ nes Manaso dukterys gavo paveldą su jo sūnumis. Gileado kraštas buvo atiduotas kaip paveldas kitiems Manaso giminės žmonėms.

⁷ Manaso ribaėjo nuo Ašero į Michmetą, netoli Sichemo. Iš ten ribaėjo dešinėn En Tapuacho gyventojų link. (⁸ Tapuacho sritis priklausė Manasui, bet Tapuachas ant Manaso ribos priklausė Efraimo žmonėms.)

⁹ Toliau ribaėjo, leisdamasi į Kanos

slėnį. Miestai į pietus nuo slėnio priklausė Efraimui kaip jo valdos tarp Manaso miestų. Manaso ribaėjo į šiaurę nuo slėnio ir baigėsi prie Jūros. ¹⁰ Vadinasi, žemė pietų pusėje priklausė Efraimui, šiaurės pusėje – Manasui, o Jūra buvo riba. Ši žemė šiaurėje ribojasi su Ašeru, o rytuose su Isacharu. ¹¹ Isacharo ir Ašero žemėje Manasas turėjo Bet Šeaną ir jam pavaldžias gyvenvietes, Ibleamą ir jam pavaldžias gyvenvietes, Doro gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes, En Doro gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes, Taanacho gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes bei Megido gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes. (Tretysis Doras yra Nafetas.) ¹² Bet Manaso žmonės šių miestų paveldėti neištingė, ir kanaaniečiai liko tame krašte toliau gyventi. ¹³ Tapę stiprūs, izraelitai privertė kanaaniečius eiti lažą, bet visiškai jų neišvarė.

¹⁴ Juozapo giminės žmonės skundėsi Jozuei, sakydami: „Kodėl mums davei tik vieną burtų metimą ir vieną dalį kaip paveldą, nors ir matai, kad esame gausi tauta, kurią VIEŠPATS visą laiką laimino?“ –

¹⁵ „Jei esate gausi tauta, – atsakė jiems Jozuė, – eikite į miškingąsias aukštumas ir išsikirkkite sau sritį perizų ir refajų žemėje, jeigu matote, kad Efraimo aukštumos jums per ankštos.“ ¹⁶ Bet Juozapo giminės žmonės tikino: „Mūsų aukštumų žemės mums neužtenka! Be to, visi kanaaniečiai, gyvenantys lygumoje, tiek Bet Šeane ir jam pavaldžiose gyvenvietėse, tiek Jezreelio slėnyje, turi geležinius kovos vežimus!“ ¹⁷ Todėl Jozuė pareiškė Juozapo namams – Efraimui ir Manasui: „Esate iš tikrųjų gausi tauta,

turinti didelę jėgą. Jums vienos dalies tikrai negana.¹⁸ Aukštumų sritis bus jūsų. Tiesa, ten dabar miškai, bet išsikirsite ir visą paveldėsite. Jūs ir kanaaniečius išvarysite, nors jie turi geležinius kovos vežimus ir yra stiprūs.“

Kitų giminių paveldas

18 Visa izraelitų bendrija susirinko Šilojyje ir pasistatė ten Susitikimo Palapinę. Dabar visas kraštas buvo jų rankose.

² Bet buvo likusios septynios izraelitų giminės, dar nepaveldėjusios savo dalies. ³ Todėl Jozuė tarė izraelitams: „Kiek ilgai delsite įžengti ir paveldėti kraštą, kurį VIEŠPATIS, jūsų protėvių Dievas, yra jums atidavęs? ⁴ Pasitelkite po tris vyrus iš kiekvienos giminės. Pasiųsiu juos pereiti visą kraštą ir sužymėti jį pagal paveldą. Po to jie sugrįš pas mane. ⁵ Paveldą padalys į septynias dalis. Judo giminė pasiliks savo žemėje pietuose, o Juozapo namai liks jų žemėje šiaurėje. ⁶ Kai būsite baigę skirstyti kraštą į septynias dalis, suskirstymą atneškite man. Tada mesiu burtą čia, VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akivaizdoje. ⁷ Levitai neturi dalies tarp jūsų, nes VIEŠPATIES kunigystė yra jų dalis. O Gadas ir Rubenas bei pusė Manaso giminės yra gavę paveldo dalį rytuose, Užjordanėje. VIEŠPATIES tarnas Moze jiems ją paskyrė.“

⁸ Vyrų leidosi į kelionę. Išeinantiesiems sužymėti krašto Jozuė įsakė: „Eikite, pereikite visą kraštą ir sužymėkite. Tada sugrįžkite pas mane. Aš mesiu jums burtą VIEŠPATIES akivaizdoje čia, Šilojyje“. ⁹ Tad vyrai išėjo, perėjo kraštą ir sudalijo

jį knygoje miestą po miesto į septynias dalis. Po to sugrįžo pas Jozuę į stovyklą prie Šilojo. ¹⁰ O Jozuė metė burtą VIEŠPATIES akivaizdoje Šilojyje. Čia Jozuė padalijo kraštą izraelitams pagal jų padalas.

¹¹ Pirmoji dalis burtų keliu atiteko Benjaminui giminės žmonėms pagal jų kiltis. Žemė, atitekusi jiems burtų keliu, buvo tarp Judo giminės ir Juozapo giminės palikuonių. ¹² Šiaurėje riba prasidėjo prie Jordano. Iš čia riba kilsteli į šiaurinį Jericho šlaitą, pakyla vakarų link į aukštumą kraštą ir išeina į Bet Aveno dykumą. ¹³ Iš ten riba suka į pietus nuo Lūzo – į Lūzo šlaitą, tai yra Betelį, o paskui leidžiasi žemyn į Atrot Adarą prie kalno į pietus nuo Žemutinio Bet Horono. ¹⁴ Dabar riba suka ir įvingiuoja į vakarinį šoną: riba nuo kalno pietinėje Bet Horono pusėje eina į pietus, kol baigiasi prie Kirjat Balo, tai yra Kirjat Jearimų, Judo giminės žmonių miesto. Tai vakarinis pakraštys. ¹⁵ Pietinis pakraštys prasideda prie Kirjat Jearimų. Iš čia riba eina į Efroną, Neftoacho vandens šaltinį, ¹⁶ paskui leidžiasi į kalno papėdę priešais Ben Hinomo slėnį prie pietinio Refajų slėnio galo, paskui eina žemyn Hinomo slėniu palei pietinį Jebusiečių šlaitą iki En Rogelio. ¹⁷ Tada, pasisukusi šiaurės link, ji pasiekia En Šemešą, o iš čia nueina į Gelilotus priešais Adumimų perėją ir nusileidžia prie Rubeno sūnaus Bohano akmens. ¹⁸ Paėjusi į šiaurę iki Arabos kranto, nusileidžia į Arabą. ¹⁹ Iš čia riba eina šiauriau nuo Bet Hoglos ir baigiasi prie Druskos jūros šiaurinės įlankos, prie Jordano žiočių. Tai pietinė riba. ²⁰ Galop Jordanas sudaro ribą jų rytiniame pakraštyje. Tai Benjaminui giminės

paveldas jo kiltims su visomis ribomis.

²¹ O miestai, priklausę Benjamino giminei pagal jos kiltis, buvo Jerichas, Bet Hogla, Emek Kecicas, ²² Bet Araba, Cemaraimai, Betelis, ²³ Avimai, Para, Ofra, ²⁴ Kefar Amona, Ofnis ir Geba – dvylika miestų ir jiems pavaldžios gyvenvietės, ²⁵ taip pat Gibeonas, Rama, Beerotai, ²⁶ Micpė, Kefyra, Moca, ²⁷ Rekemas, Irpeelis, Tarala, ²⁸ Cela, Elefas, Jebusas, tai yra Jeruzalė, Gibėja ir Kirjat Jearimai – keturiolika miestų ir jiems pavaldžios gyvenvietės. Tai Benjamino giminės paveldas pagal jos kiltis.

19 Antroji dalis burtų keliu atiteko Simeonui. Simeono giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis buvo viduryje Judo giminės paveldo. ² Jų paveldas apėmė Beer Sebą, Šemą, Moladą, ³ Hacar Šualą, Balą, Ecemą, ⁴ Eltoladą, Betulą, Hormą, ⁵ Ciklagą, Bet Markabotus, Hacar Susą, ⁶ Bet Lebaotus ir Šaruheną – trylika miestų ir jiems pavaldžias gyvenvietes; ⁷ Ainą, En Rimoną, Eterą ir Ašaną – keturis miestus ir jiems pavaldžias gyvenvietes ⁸ drauge su visomis gyvenvietėmis šių miestų apylinkėse iki pat Baalat Beero ir Ramato pietuose. Tai Simeono giminės paveldas pagal jos kiltis. ⁹ Simeono giminės paveldas buvo Judo žemės dalis; kadangi Judo giminės dalis buvo per didelė, Simeono giminės žmonės gavo dalį jų dalyje.

¹⁰ Trečioji dalis burtų keliu atiteko Zabulono giminės žmonėms pagal jų kiltis. Paveldo riba siekė iki pat Sarido. ¹¹ Iš čia riba kyla vakarų link į Maralą, siekdama Dabešetą ir liesdama slėnį, esantį šalia Jokneamo. ¹² Iš Sarido ji eina į kitą pusę – į rytus, kur

teka saulė, pro Kislot Taboro žemę, o iš ten nueina į Daberatą ir po to pakyla į Jafiją. ¹³ Iš čia ji vėl suka į rytus – saulėtekio link, į Gat Heferą bei Et Kaciną ir, eidama Rimono kryptimi, daro vingį į Nėją. ¹⁴ Tada ji daro posūkį – tai riba šiaurėje – į Hanatoną ir baigiasi prie Iftach Elio slėnio. ¹⁵ Taigi su Katatu, Nahalalu, Šimronu, Idala ir Betliejumi – dvylika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ¹⁶ Tai Zabulono giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

¹⁷ Ketvirtoji dalis burtų keliu atiteko Isacharui – Isacharo giminės žmonėms pagal jų kiltis. ¹⁸ Jų žemė apėmė Jezreelį, Kesulotus, Šunemą, ¹⁹ Hafaraimus, Šioną, Anaharatą, ²⁰ Rabitą, Kišjoną, Ebecą, ²¹ Remetą, En Ganimus, En Hadą ir Bet Pacecą. ²² Riba prieina prie Taboro, Šahacimų bei Bet Šemešo ir baigiasi prie Jordano – šešiolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ²³ Tai Isacharo giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

²⁴ Penktoji dalis burtų keliu atiteko Ašero giminės žmonėms pagal jų kiltis. ²⁵ Jų žemė apėmė Helkatą, Halį, Beteną, Achšafą, ²⁶ Alamelechą, Amadą ir Mišalą. Vakarų pusėje riba liečia Karmelį ir Šihor Libnatą. ²⁷ Po to ji suka į rytus, eina į Bet Dagoną, atsimuša į Zabuloną ir eina Iftach Elio slėniu šiaurės link į Bet Emeką ir Nejelį. Nuo čia ji eina toliau šiaurėn į Kabulą, ²⁸ Ebroną, Rehobą, Hamoną, Kaną iki pat Didžiojo Sidono. ²⁹ Tada riba suka Ramos link, pasiekdama įtvirtintą Tyro miestą, užlinksta į Hosą ir ateina iki pat Jūros prie Mahalebo, Achzibo, ³⁰ Umos, Afeko ir Rehobo –

Miestai

dvidešimt du miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ³¹ Tai Ašero giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

³² Šeštoji dalis burtų keliu atiteko Naftalio giminei – Naftalio giminės žmonėms pagal jų kiltis. ³³ Riba ėjo nuo Helefo, nuo Caananimo ažuolo, Adami Nekebo bei Jabneelio iki pat Lakumo ir baigėsi prie Jordano. ³⁴ Vakarų pakraštyje riba suka į Aznot Taborą ir iš ten eina į Hukoką, liedsama pietuose Zabuloną, vakaruose Ašerą ir rytuose Jordaną. ³⁵ O įtvirtinti miestai buvo Cidimai, Ceras, Hamatas, Rakatas, Kineretas, ³⁶ Adama, Rama, Hacoras, ³⁷ Kedešas, Edrėjas, En Hacoras, ³⁸ Ironas, Migdal Elis, Horemas, Bet Anatas ir Bet Šemešas – devyniolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ³⁹ Tai Naftalio giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

⁴⁰ Septintoji dalis burtų keliu atiteko Dano giminės žmonėms pagal jų kiltis. ⁴¹ Jų paveldo žemė apėmė Corą, Eštaolą, Ir Šemešą, ⁴² Šaalabiną, Ajaloną, Itlą, ⁴³ Eloną, Timną, Ekroną, ⁴⁴ Eltekę, Gibetoną, Baalata, ⁴⁵ Jehudą, Bene Beraką, Gat Rimoną, ⁴⁶ Me Jarkoną ir Rakoną ties riba priešais Jafą. ⁴⁷ Tačiau Dano giminės žmonių žemė išslydo jiems iš rankų. Todėl Dano giminės žmonės pakilo ir užpuolė Lešemą. Užėmę jį ir išnaikinę kalaviju gyventojus, paveldėjo jį ir, pavadinę Lešemą savo protėvio Dano vardu, įsikūrė jame. ⁴⁸ Tai Dano giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

⁴⁹ Baigę dalyti tas krašto žemes kaip paveldą, izraelitai nuo savęs davė paveldą Nūno sūnui Jozuei. ⁵⁰ VIESPATIES įsakymu jie davė jam miestą, kurio jis prašė, – Timnat Serachą Efraimo aukštumose. Jis atstatė miestą ir įsikūrė jame.

⁵¹ Tokios yra paveldo dalys, kurias kunigas Eleazaras, Nūno sūnus Jozuė ir izraelitų gimininių protėvių namų galvos VIESPATIES akivaizdoje prie Susitikimo Palapinės įėjimo Šilojyje padalijo burtų keliu. Taip jie baigė dalyti kraštą.

20 Tada VIESPATS tarė Jozuei: ² „Sakyk izraelitams: ‘Pasirinkite prieglaudos miestus, apie kuriuos esu jums kalbėjęs per Možę, ³ kad žudikas, užmušęs žmogų per neapsižiūrėjimą ir netyčiomis, galėtų ten pabėgti. Jie bus prieglauda nuo keršytojo už kraują. ⁴ Žudikas turės bėgti į vieną šių miestų ir, sustojęs prie miesto vartų, pateikti savo bylą to miesto seniūnams. Tada jie turės įleisti bėglį į miestą ir duoti jam vietos pas juos gyventi. ⁵ Nors keršytojas už kraują ir atsivytų jį, žudiko jie jam neišduos, nes jis netyčiomis užmušė savo artimą, su kuriuo niekada nėra buvęs priešas. ⁶ Žudikas turės gyventi tame mieste iki teismo bendrijos akivaizdoje ir pasilikti iki tuometinio vyriausiojo kunigo mirties. Po to žudikas gali grįžti į savo namus mieste, iš kurio buvo pabėgęs.”

⁷ Taigi jie parinko Kedešą Galilėjoje, Naftalio aukštumų dalyje, Sichemą Efraimo aukštumų dalyje ir Kirjat Arbą, tai yra Hebroną, Judo aukštumų dalyje. ⁸ O Užjordanėje, į

rytus nuo Jericho, jie parinko dykumoje ant plokščiakalnio Becerą iš Rubeno giminės, Ramot Gileadą iš Gado giminės ir Bašane Golaną iš Manaso giminės. ⁹ Tie miestai buvo parinkti visiems izraelitams ir tarp jų gyvenantiems ateiviams, kad bet kas, netyčia užmušęs žmogų, galėtų ten pabėgti, idant nemirtų nuo keršytojo už kraują rankos, kol nebus teistas bendrijos akivaizdoje.

21 Levitų protėvių šeimų galvos atėjo pas kunigą Eleazarą, Nūno sūnų Jozuę ir kitų izraelitų giminių protėvių šeimų galvas ² į Šiloją Kanaano krašte ir taip jiems kalbėjo: „VIEŠPATS įsakė per Mozę, kad būtų mums duoti miestai gyventi su ganyklomis mūsų galvijams.“ ³ Tad izraelitai, paklusdami VIEŠPATIES įsakymui, davė levitams iš savo paveldo šiuos miestus ir jų ganyklas.

⁴ Pirmas burtų metimas teko Kehato žmonių kiltims. Kunigo Aarono palikuonims burtų keliu atiteko trylika miestų iš Judo, Simeono ir Benjamino giminių. ⁵ O likusioms Kehato žmonių kiltims burtų keliu atiteko dešimt miestų iš Efraimo giminės kilčių, Dano giminės ir pusės Manaso giminės.

⁶ Geršono žmonėms burtų keliu atiteko trylika miestų iš Isacharo giminės kilčių, Ašero ir Naftalio giminių bei pusės Manaso giminės Bašane.

⁷ Merario žmonėms pagal jų kiltis atiteko dvylika miestų iš Rubeno, Gado ir Zabulono giminių.

⁸ Šiuos miestus ir jų ganyklas izraelitai davė levitams burtų keliu, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs per Mozę.

⁹ Iš Judo ir Simeono giminių buvo duoti toliau išvardyti miestai. ¹⁰ Jie

atiteko Aarono palikuonims – vienai levitams priklausančiai Kehato žmonių kilčiai, nes jiems buvo tekęs pirmas burtų metimas. ¹¹ Jiems buvo duota Judo aukštumų srityje Kirjat Arba, tai yra Hebronas, drauge su gretimomis ganyklomis; Arba buvo Anoko tėvas. ¹² Tačiau miesto laukai ir jam pavaldžios gyvenvietės jau buvo atiduotos Jefunės sūnui Kalebui kaip jo nuosavybė.

¹³ Kunigo Aarono palikuonims jie davė Hebroną – prieglaudos miestą žudikams – su ganyklomis, Libną su ganyklomis, ¹⁴ Jatyra su ganyklomis, Eštemoją su ganyklomis, ¹⁵ Holoną su ganyklomis, Debyrą su ganyklomis, ¹⁶ Ainą su ganyklomis, Jutą su ganyklomis ir Bet Šemešą su ganyklomis – devynis miestus iš šių dviejų giminių, ¹⁷ o iš Benjamino giminės – Gibeoną su ganyklomis, Gebą su ganyklomis, ¹⁸ Anatotą su ganyklomis ir Almoną su ganyklomis, keturis miestus. ¹⁹ Kunigo Aarono palikuonių miestų su ganyklomis iš viso buvo trylika.

²⁰ O kitoms Kehato žmonių kiltims – likusiems levitams, kilusiems iš Kehato – burtų keliu atiduoti miestai iš Efraimo giminės. ²¹ Jiems atiteko Sichemas, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis Efraimo aukštumų srityje, Gezeras su ganyklomis, ²² Kibcaimai su ganyklomis ir Bet Horonas su ganyklomis – keturi miestai. ²³ Iš Dano giminės – Eltekė su ganyklomis, Gibetonas su ganyklomis, ²⁴ Ajalonas su ganyklomis ir Gat Rimonas su ganyklomis, keturi miestai. ²⁵ Iš pusės Manaso giminės – Taanachas su ganyklomis ir Gat Rimonas, du miestai. ²⁶ Kitoms Kehato žmonių kiltims duotų miestų su ganyklomis iš viso buvo dešimt.

²⁷ Geršono žmonėms iš levitų kilių buvo duota: iš pusės Manaso giminės – Golanas, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis ir Beeštera su ganyklomis, du miestai; ²⁸ iš Isacharo giminės – Kišjonas su ganyklomis, Daberatas su ganyklomis, ²⁹ Jarmutas su ganyklomis ir En Ganimai su ganyklomis, keturi miestai; ³⁰ iš Ašero giminės – Mišalas su ganyklomis, Abdonas su ganyklomis, ³¹ Helkatas su ganyklomis ir Rehobas su ganyklomis, keturi miestai; ³² iš Naftalio giminės – Kedešas Galilėjoje, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis, Hamot Doras su ganyklomis ir Kartanas, trys miestai. ³³ Miestų su ganyklomis, atitekusių Geršono žmonėms pagal jų kiltis, iš viso buvo trylika.

³⁴ Likusiems levitams – Merario kiltims – buvo duota: iš Zabulono giminės – Jokneamas su ganyklomis, Karta su ganyklomis, ³⁵ Dimna su ganyklomis ir Nahalalas su ganyklomis, keturi miestai; ³⁶ iš Rubeno giminės – Beceras su ganyklomis, Jahca su ganyklomis, ³⁷ Kedemotai su ganyklomis ir Mefaatas su ganyklomis, keturi miestai; ³⁸ iš Gado giminės – Ramot Gileadas, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis, Mahanaimai su ganyklomis, ³⁹ Hešbonas su ganyklomis ir Jazeras su ganyklomis, keturi miestai. ⁴⁰ Miestų su ganyklomis, burtų keliu atitekusių Merario žmonėms pagal jų kiltis, tai yra likusiems levitams, iš viso buvo dvylika.

⁴¹ Levitų miestų su ganyklomis izraelitų žemėje iš viso buvo keturiasdešimt aštuoni. ⁴² Kiekvienas šių miestų apėmė patį miestą ir gretimąsias ganyklas. Tokie pat buvo visi šie miestai.

⁴³ Taip VIEŠPATS davė Izraeliui visą kraštą, kurį duoti buvo prisiekęs jų protėviams. Paveldeję kraštą, jie išsikūrė jame. ⁴⁴ O VIEŠPATS davė jiems ramybę iš visų pusių, kaip buvo prisiekęs jų protėviams. Nė vienas priešas nepajėgė jiems pasipriešinti, nes visus priešus VIEŠPATS buvo atidavęs jiems į rankas. ⁴⁵ Nė vienas iš gerųjų pažadų, kuriuos VIEŠPATS buvo davęs Izraelio namams, neliko tuščias. Visa buvo įvykdyta.

Užjordanės giminės grįžta

22 Tada Jozuė pasišaukė Rubeno ir Gado giminių ir pusės Manaso giminės žmones ² ir tarė jiems: „Jūs laikėtės visko, ką VIEŠPATIES tarnas Mozė jums įsakė, ir klausėte visko, ką aš jums įsakiau. ³ Jūs nepalikote savo giminių per tą ilgą laiką, bet ligi šios dienos ištikiškai laikėtės VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymo. ⁴ Dabar, kai VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra suteikęs, kaip buvo pažadėjęs, ramybę jūsų giminėms, apsigręžkite ir eikite į savo palapines, į savo nuosavybės kraštą, kurį VIEŠPATIES tarnas Mozė davė jums Užjordanėje. ⁵ Tik labai stenkitės laikytis įsakymo ir Įstatymo, kurį VIEŠPATIES tarnas Mozė davė jums anapus Jordano: mylėti VIEŠPATĮ, savo Dievą, eiti visais jo keliais, laikytis jo įsakymų, nesitraukti nuo jo ir tarnauti jam visa savo širdimi ir visa savo siela.“ ⁶ Tada Jozuė palaimino juos, atsisveikino, ir jie leidosi kelionėn į savo palapines.

⁷ (Mozė buvo davęs pusei Manaso giminės žemę Bašane, o kitai pusei – tarp kitų giminių žemę į vakarus nuo Jordano.)

Be to, Jozuė, siųsdamas juos į palapines ir laimindamas,⁸ sakė: „Grįžtate į palapines labai turtingi – su labai daug galvijų, sidabro, aukso, vario bei geležies ir daugybe drabužių. Dalykitės priešų grobiu su savo giminaičiais.“⁹ Taigi Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės paliko izraelitus prie Šilojo Kanaano krašte ir keliaavo į Gileado kraštą – savo nuosavybę, kurią buvo įsigiję VIEŠPATIES įsakymu, duotu per Mozę.

Aukuras prie Jordano

¹⁰ Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės, atėję į Jordano sritį Kanaano krašte, pastatė ten prie Jordano aukurą – į akis krintantį aukurą!¹¹ Žinia pasiekė izraelitus: „Žiūrėkite! Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės pastatė aukurą priešais Kanaano kraštą, Jordano srityje, anapus izraelitų.“¹² Kai Izraelio žmonės apie tai išgirdo, visa izraelitų bendrija susirinko į Šilą eiti į karą su jais.¹³ Bet pirma izraelitai pasiuntė Eleazaro sūnų Finehasą pas Rubeno ir Gado giminių žmones bei pusės Manaso giminės žmones Gileado krašte,¹⁴ lydimą dešimties vadų, po vieną vadą iš kiekvienų Izraelio giminių protėvių namų. Kiekvienas jų buvo savo protėvių namų galva ir Izraelio karinių gretų vadas.¹⁵ Atėję pas Rubeno ir Gado giminių žmones bei pusės Manaso giminės žmones, jie tarė jiems:¹⁶ „Taip kalba visa VIEŠPATIES bendrija: ‘Ką reiškia ši išdavystė, kurią padarėte Izraelio Dievui? Šiandien

atsimetėte nuo VIEŠPATIES ir pakėlėte prieš jį maištą, statydamiesi aukurą!¹⁷ Nejau Peoro nuodėmė, atnešusi marą VIEŠPATIES bendrijai, toks mažas dalykas? Juk nuo jos mes ligi šios dienos dar nesame apsivalę,¹⁸ o jūs norite atsimesti nuo VIEŠPATIES! Jūs maištaujate prieš VIEŠPATĮ šiandien, o rytoj jis supyks ant visos Izraelio bendrijos.¹⁹ Tačiau jei kraštas, kuriame įsikūrėte, yra nešvarus, tai pereikite į kraštą, kuriame įsikūręs VIEŠPATS – ten, kur dabar stovi VIEŠPATIES Padangtė, ir kurkitės tarp mūsų. Bet prieš VIEŠPATĮ ar mus nemaištaukite, statydamiesi kitą aukurą vietoj VIEŠPATIES, mūsų Dievo, aukuro.²⁰ Zeracho sūnui Achanui nusikaltus sunaikinti skirtų daiktų įstatymui, argi visos Izraelio bendrijos neištiko pyktis? Juk ne vien Achanas žuvo dėl savo kaltės!“

²¹ Tada Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės atsakė Izraelio karinių gretų galvoms:²² „Dievas, VIEŠPATS Dievas! Dievas, VIEŠPATS Dievas! Jis žino, nežino ir Izraelis! Jei tai būtų maištas ar išdavystė VIEŠPAČIUI, šią dieną nerodykite mums gailėsčio!²³ Jei būtume statę aukurą atsimesti nuo VIEŠPATIES, jei būtume tai darę atnašauti ant jo deginamosioms aukoms ar javų atnašoms, ar bendravimo aukoms, tereikalauja pats VIEŠPATS ataskaitos!²⁴ Ne! Mes tai darėme tik apimti rūpesčio, kad ateityje jūsų vaikai nesakytų mūsų vaikams: ‘Ką jūs turite bendra su VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu?’²⁵ Juk VIEŠPATS tikrai padarė

^{22,19a} T.y. jei nėra Sandoros Dievo šventyklos – Susitikimo Palapinės.

Jordaną riba tarp mūsų ir jūsų, o Rubeno ir Gado giminių žmonės! VIEŠPATYJE dalies jūs neturite!’ Vadinasi, jūsų vaikai užkirstų kelią mūsų vaikams garbinti VIEŠPATĮ.²⁶ Todėl mes nutarėme parūpinti sau liudijimą, statydami aukurą – ne deginamosioms aukoms ar atnašoms,²⁷ bet liudyti mums ir jums, ir būsimoms kartoms, kad turime teisę tarnauti VIEŠPAČIUI jo Artume savo deginamosiomis aukomis, atnašomis bei bendravimo aukomis, idant jūsų vaikai niekada nesakytų mūsų vaikams: ‘VIEŠPATYJE dalies jūs neturite!’²⁸ Manėme, jei kas ateityje taip kalbėtų mums ar mūsų palikuonims, galėsia atsakyti: ‘Pasižiūrėkite į šį VIEŠPATIES aukuro pavyzdį, mūsų protėvių padarytą ne deginamosioms aukoms ir ne atnašoms, bet liudyti mums ir jums.’²⁹ Tebūna tolima mums mintis kelti maištą prieš VIEŠPATĮ ar šią dieną atsimesti nuo VIEŠPATIES ir statyti kitą aukurą deginamosioms aukoms, javų atnašoms ir aukoms atskirai nuo VIEŠPATIES, mūsų Dievo aukuro, stovinčio priešais jo Padangtę!’“

³⁰ Kunigas Finehasas ir bendrijos vadai – Izraelio karinių gretų galvos, buvę su juo, išklausę Rubeno, Gado ir Manaso giminių paaiškinimą, buvo patenkinti. ³¹ Eleazaro sūnus Finehasas tarė Rubeno, Gado ir Manaso žmonėms: „Šiandien mes pažinome, kad VIEŠPATS yra tarp mūsų, nes jūs nesate nusikaltę neištikimybę VIEŠPAČIUI. Iš tiesų jūs išgelbėjote izraelitus nuo VIEŠPATIES bausmės.“

³² Tada Eleazaro sūnus kunigas Finehasas ir vadai sugrįžo nuo Rubeno ir Gado žmonių, gyvenančių Gileado krašte, pas izraelitus į Kanaano kraš-

tą ir parnešė jiems žinią apie reiką. ³³ Izraelitai buvo patenkinti, jie šlovino Dievą ir daugiau nebesirengė eiti prieš juos į karą naikinti krašto, kuriame buvo įsikūrę Rubeno ir Gado žmonės. ³⁴ Rubeno ir Gado žmonės pavadino aukurą Liudijimu. Jie sakė: „Juk tai mums liudijimas, kad VIEŠPATS yra Dievas.“

Paskutinė Jozuės kalba

23 Praėjus daugeliui metų, kai VIEŠPATS buvo suteikęs Izraeliui ramybę iš visų pusių nuo priešų, o Jozuė pasenęs ir sulaukęs žilos senatvės, ² jis sušaukė visą Izraelį – seniūnus ir galvas, teisėjus ir apskaitininkus – ir tarė: „Pasenau ir esu išėjęs iš metų. ³ Matėte visa, ką VIEŠPATS, jūsų Dievas, padarė visoms anomis tautoms jūsų labui, nes pats VIEŠPATS, jūsų Dievas, dėl jūsų kovojo. ⁴ Žiūrėkite, paskyriau jums kaip paveldą pagal gimines žemę dar likusių tautų ir žemę tautų, kurias sunaikinau, nuo Jordano iki Didžiojo jūros vakaruose, kur leidžiasi saulė. ⁵ Pats VIEŠPATS, jūsų Dievas, išskeldins juos jūsų labai ir pašalins jums nuo kelio, o jūs paveldėsite jų kraštą, kaip VIEŠPATS, jūsų Dievas, jums pažadėjo. ⁶ Bet būkite labai ryžtingi ir ištikimai laikykitės visko, kas parašyta Mozės Įstatymo knygoje, niekada nenutoldami nei į dešinę, nei į kairę ⁷ ir nebendradami su anomis, tarp jūsų likusiomis tautomis. Jų dievų vardo neminėkite ir jais neprisiekinėkite; jiems netarnaukite ir jų negarbinkite, ⁸ bet būkite atsidavę VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kaip buvote ligi šios dienos. ⁹ Jūsų labai VIEŠPATS išvarė dideles ir galingas tautas, ir ligi šios

dienos niekas nepajėgė jums pasi-priešinti. ¹⁰ Vienas jūsiškis priverčia bėgti visą tūkstantį, nes pats VIEŠPATS, jūsų Dievas, kovoja už jus, kaip pažadėjo. ¹¹ Užtat dėl savo gyvasties stenkitės visomis jėgomis mylėti VIEŠPATĮ, savo Dievą. ¹² Bet jei paliktumėte jį, prisirištumėte prie čia, tarp jūsų, esančio anų tautų likučio ir susimaišytumėte su jais vedybomis, jūs su jais ir jie su jumis, ¹³ tai žinokite jau dabar, kad VIEŠPATS, jūsų Dievas, daugiau nebevarys anų tautų jums nuo kelio. Jos bus jums¹ kilpos ir žabangos, spygliai jūsų akyse ir dygliai jūsų šonuose, kol dingsite iš šio puikaus krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra jums davęs.

¹⁴ Šiandien, kaip matote, einu visos žemės keliu“. Tad visi žinokite visa savo širdimi ir visa savo siela, kad visi gerieji dalykai, VIEŠPATIES jums pažadėti, įvyko, ir nė vienas neliko neįvykdytas. ¹⁵ Bet kaip visa gera, ką VIEŠPATS, jūsų Dievas, jums pažadėjo, yra įvykdyta, taip gali jis įvykdyti ir visa pikta, kol išnaikins jus iš šio puikaus krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra jums davęs. ¹⁶ Jei nusižengsite VIEŠPATIES, savo Dievo, Sandorai, kurią jis davė jums, eidami tarnauti kitiems dievams ir garbindami juos, pakils ant jūsų VIEŠPATIES pyktis, ir greitai išnyksite iš šio puikaus krašto, kurį jis yra jums patikėjęs.“

Sueiga prie Sichemo

24 Jozuė surinko visas Izraelio gimines į Sichemą. Jis pasišaukė visus Izraelio seniūnus,

galvas, teisėjus bei apskaitininkus. Jiems sustojus VIEŠPATIES aki-vaizdoje, ² Jozuė kreipėsi į visus žmones: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Nuo neatmenamų laikų jūsų protėviai – Terachas bei jo sūnūs Abraomas ir Nahoras – gyveno anapus Upės ir tarnavo kitiems dievams. ³ Tada aš paėmiau jūsų tėvą Abromą iš anapus Upės, vedžiau per visą Kanaano kraštą ir padariau gausius jo palikuonis. Daviau jam Izaoką, ⁴ o Izaokui – Jokubą ir Ezavą. Ezavui daviau paveldėti Seyro aukštumų kraštą, o Jokubas ir jo vaikai nuėjo į Egiptą. ⁵ Tada siunčiau Mozę ir Aaroną, varginau Egiptą nuostabiais ženklais, kuriuos padariau, ir po to jus išvedžiau. ⁶ Išvedžiau jūsų protėvius iš Egipto; jūs atėjote prie jūros. Bet egiptiečiai vijosi jūsų protėvius su kovos vežimais ir raiteliais iki Nendrių jūros. ⁷ Kai jie šaukėsi VIEŠPATIES, jis užleido tamsą tarp jūsų ir egiptiečių, užleido ant jų jūrą, ir jūra juos užliejo. Jūsų akys matė, ką dariau egiptiečiams. Paskui jūs gyvenote ilgą laiką dykumoje. ⁸ Tada atvedžiau jus į kraštą amoritų, gyvenusių Užjordanėje. Jie kovojo su jumis, bet aš juos atidaviau jums į rankas; jūs paveldėjote jų žemę, aš sunaikinau juos jūsų labui. ⁹ Paskui Moabo karalius, Ciporo sūnus Balakas, rengėsi kovoti su Izraeliu. Jis siuntė pašaukti Beoro sūnų Bileamą jums prakeikti, ¹⁰ bet aš atsisakiau išklaudyti Bileamą; jis turėjo jus palaiminti. Taip aš jus išgelbėjau nuo jo.

¹¹ Tada jūs perejote Jordaną ir atėjote prie Jericho. Su jumis ko-

^{23,14a} T.y. artinuosi prie mirties.

vojo Jericho gyventojai ir amoritai, perizai, kanaaniečiai, hetitai, girgašai, hivai bei jebusiečiai, bet aš juos atidaviau jums į rankas.

¹² Pasiunčiau pirma jūsų širšes, ir juos, anuos du amoritų karalius, nuvarė jums nuo kelio jos, o ne tavo kalavijas ar lankas. ¹³ Daviau jums žemę, kurios neįdirbote, ir miestus, kurių nestatėte; juose esate išsikūrę. Valgote vaisius vynuogynų ir alyvmedžių sodų, kurių patys nesodinote.

¹⁴ Tad dabar bijokite VIEŠPATIES, tarnaukite jam nuoširdžiai ir ištikimai. Atsikratykite dievų, kuriems jūsų protėviai tarnavo anapus Upės bei Egipte, ir tarnaukite VIEŠPAČIUI. ¹⁵ Arba, jei jums nepatinka tarnauti VIEŠPAČIUI, rinkitės šiandien, kam tarnausite: dievams, kuriems jūsų protėviai tarnavo, būdami Užupyje, ar dievams amoritų, kurių krašte gyvenate; bet aš ir mano šeima tarnausime VIEŠPAČIUI.

¹⁶ Atsakydami žmonės pareiškė: „Tebūna svetima mums mintis palikti VIEŠPATĮ ir tarnauti kitiems dievams! ¹⁷ Juk pats VIEŠPATS, mūsų Dievas, išvedė mus ir mūsų protėvius iš Egipto žemės, iš vergijos namų, padarė mums matant anuos nuostabius ženklus! Jis saugojo mus visą laiką ir kelionėje, ir nuo visų taučių, per kurias perėjome. ¹⁸ Mūsų labui VIEŠPATS išvarė visas tautas – amoritus, gyvenusius krašte. Todėl ir mes tarnausime VIEŠPAČIUI, nes jis yra mūsų Dievas.“

¹⁹ Bet Jozuė žmonėms atsakė: „Galbūt jūs nepajėgsite tarnauti VIEŠPAČIUI, nes jis yra šventas Dievas. Juk jis – pavydulingas Dievas, tad nepakės jūsų nusikal-

timų ir nuodėmių. ²⁰ Jei paliksite VIEŠPATĮ ir tarnausite kitiems dievams, jis nusigręš ir elgsis su jumis griežtai. Padarys jums galą, nepaisydamas viso jums padaryto gero.“ ²¹ O žmonės atsakė Jozuei: „Ne! Mes norime tarnauti VIEŠPAČIUI!“ ²² Tada Jozuė tarė žmonėms: „Esate liudytojai patys sau, kad pasirinkote tarnauti VIEŠPAČIUI.“ O jie tarė: „Taip, esame liudytojai!“ – ²³ „Tad atsikratykite svetimų dievų, esančių tarp jūsų, – tarė Jozuė, – ir palenkite savo širdis į VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą.“ ²⁴ Žmonės sakė Jozuei: „VIEŠPAČIUI, savo Dievui, tarnausime ir jo balso klausysime.“

²⁵ Taigi tą dieną Sicheme Jozuė sudarė sandorą su žmonėmis ir davė jiems įstatus ir įsakus. ²⁶ Visus tuos žodžius Jozuė surašė Dievo Įstatymo knygoje. Paėmęs didelį akmenį, pastatė jį po ažuolu, esančiu šventoje VIEŠPATIES vietoje. ²⁷ O visiems žmonėms Jozuė paaiškino: „Žiūrėkite, šis akmuo liudys prieš mus, nes jis girdėjo visus žodžius, kuriuos VIEŠPATS mums pasakė; jis liudys prieš jus, jei nesielsite ištikimai su savo Dievu.“ ²⁸ Tada Jozuė leido žmonėms eiti į savo paveldą.

Jozuės mirtis

²⁹ Po šių įvykių VIEŠPATIES tarnas Nūno sūnus Jozuė mirė, turėdamas šimtą dešimt metų. ³⁰ Jis buvo palaidotas savo paveldo žemėje prie Timnat Seracho Efraimo aukštumoje į šiaurę nuo Gaašo kalno.

³¹ Izraelis tarnavo VIEŠPAČIUI per visą Jozuės gyvenimą ir gyvenimą seniūnų, gyvenusių ilgiau už Jo-

zuę bei patyrusių visa, ką VIEŠPATS buvo padaręs Izraeliui.

³² Juozapo kaulai, izraelitų parnešti iš Egipto, buvo palaidoti Sicheme, toje dalyje lauko, kurį Jokūbas buvo nupirkęs iš Sichemo tėvo Hamoro vai-

kų už šimtą sidabro kesitų. Jis buvo tapęs Juozapo palikuonių paveldu.

³³ Aaronso sūnus Eleazaras mirė. Jis buvo palaidotas jo sūnaus Finehaso mieste – Gibėjoje, kuris buvo jam duotas Efraimo aukštumose.

TEISĖJŲ KNYGA

Teisėjų knyga (hebr. *šofetim*, gr. *kritai*, lot. *judicum/iudicum*) apima Izraelio istorijos laikotarpį nuo Jozuės mirties iki pirmųjų karalių (XII–XI a. pr. Kr.).

Pirmiausia pasakojama apie įsikūrimą Kanaane (sk. 1–2), paskui – apie žymiuosius Izraelio teisėjus (sk. 2–16) ir galiausiai – apie Dano ir Benjamino gimines teisėjų laikais (sk. 17–21).

Svarbiausią vietą knygoje užima pasakojimai apie dvylika teisėjų. Šeši iš jų – Otnielis (3,7–11), Ehudas (3,12–30), Debora su Baraku (4–5), Gideonas su Abimelechu (6,1–9,57), Iftachas (10,6–12,7) ir Samsonas (13,1–16,31) – vadinami **didžiaisiais teisėjais**, o kiti šeši – Šamgaras (3,31), Tola (10,1–2), Jayras (10,3–5), Ibcanas (12,8–10), Elonas (12,11–12) ir Abdonas (12,13–15) – **mažaisiais teisėjais**.

Tape sėsliais žemdirbiais, izraelitai linksta garbinti gamtos dievus, silpsta ir pakrinka. Bet tada jiems į pagalbą Dievas siunčia teisėjus – įkvėptus didvyrius, pašauktus ne tiek teisti, kiek ginti tautiečius.

Pagonių likučiai Kanaane

1 Kartą, mirus Jozuei, izraelitai teiravosi VIEŠPATIES, klausdami: „Kas pirmas iš mūsų turi žygiuoti prieš kanaaniečius ir su jais kovoti?“ ² VIEŠPATS atsakė: „Težygiuoja Judas. Atiduodu kraštą į jo rankas.“ ³ Judas kreipėsi į brolišką Simeono giminę: „Eikš su manimi į burtų keliu man tekusią žemę ir kovokime su kanaaniečiais. Po to aš žygiuosiu su tavimi į burtų keliu tau tekusią žemę.“ Ir Simeonas žygiavo su juo.

⁴ Judo giminės žmonėms pradėjus žygi, VIEŠPATS atidavė kanaaniečius ir perizus jiems į rankas, ir jie nugalėjo prie Bezeko dešimt tūkstantių vyrų! ⁵ Prie Bezeko jie susidūrė su Adoni Bezeku, kovojo ir nugalėjo kanaaniečius bei perizus. ⁶ Adoni Bezekas pabėgo iš mūšio, bet jie vi-

josi ir, paėmę į nelaisvę, nukirto jam rankų nykščius ir didžiuosius kojų pirštus. ⁷ Adoni Bezekas sakė: „Sėptyniasdešimt karalių nukirstais rankų nykščiais ir didžiaisiais kojų pirštais rankiodavo liekanas po mano stalu. Kaip aš padariau, taip ir man Dievas atmokėjo!“ Jis buvo nuvestas į Jeruzalę ir ten mirė.

⁸ Judo giminės žmonės kovojo su Jeruzale ir paėmė ją. Išžudė ją kalaviju ir atidavė miestą liepsnoms.

⁹ Paskui Judo žmonės leidosi kovoti su kanaaniečiais, gyvenusiais aukštumų srityje, Negebe ir Šefeloje.

¹⁰ Judas išėjo į žygi prieš kanaaniečius, gyvenusius Hebrone – Hebrono vardas anksčiau buvo Kirjat Arba – ir nugalėjo Šešają, Ahimaną ir Talmają.

¹¹ Iš ten jie žygiavo prieš Debyro gyventojus; Debyro vardas anksčiau buvo Kirjat Seferas. ¹² Tuomet Kale-

bas paskelbė: „Duosiu savo dukterį Achsą žmona tam, kuris užpuls ir paims Kirjat Seferą.“¹³ Kalebo jaunesnio brolio Kenazo sūnus Otnielis paėmė jį. Kalebas davė jam žmona savo dukterį Achsą.¹⁴ Parėjusi pas vyrą, ji ragino prašyti jos tėvą ariamos žemės. Jai nulipus nuo asilo, Kalebas paklausė: „Ko tau?“¹⁵ Ji atsakė: „Duok man dovaną! Kadangi pasodinai mane į Negebo žemę, duok man ir vandens šaltinių.“ Kalebas davė jai aukštutinius ir žemutinius vandens telkinius.

¹⁶ Kainito Hobabo, Mozės uošvio, palikuonys nuėjo su Judo žmonėmis iš Palmių miesto į Judo dykumą prie Arado Negebe. Bet vėliau jie nuėjo ir įsikūrė tarp amalekiečių.¹⁷ O Judasėjo toliau su broliška Simeono gimine ir nugalėjo Cefate gyvenusius kanaaniečius. Paskyrę miestą sunaikinti, pavadino jį Horma.¹⁸ Judas užėmė Gazą ir jos žemę, Aškeloną ir jo žemę bei Ekroną ir jo žemę.¹⁹ VIEŠPATS buvo su Judu, kuris paveldėjo aukštumas, bet negalėjo išvaryti lygumos gyventojų, nes jie turėjo geležinių vežimų.²⁰ Hebronas buvo atiduotas Kalebui, kaip Mozė buvo liepęs. Kalebas iš ten išvarė tris Anako sūnus.

²¹ Bet Benjamino giminės žmonės neišvarė jebusiečių – Jeruzalės gyventojų. Tad jebusiečiai tebegyvena Jeruzalėje su Benjamino žmonėmis ligi šios dienos.

²² Ir Juozapo namai savo ruožtu pakilo į žygi prieš Betelį. VIEŠPATS buvo su jais.²³ Juozapo namai išsiuntė žvalgus į Betelį; miesto vardas anksčiau buvo Lūzas.²⁴ Sutikę išeinantį iš miesto vyrą, žvalgai tarė jam: „Parodyk įėjimą į miestą, ir mes būsime tau maloningi.“²⁵ Jam paro-

džius įėjimą į miestą, jie ištiko miestą kalaviju, o tą vyrą ir visą jo šeimą paleido.²⁶ Jis iškeliavo į hetitų kraštą, įkūrė miestą ir pavadino jį Lūzu. Taip jis vadinamas ligi šios dienos.

²⁷ Manasas neišvarė gyventojų nei iš Bet Šeano ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Taanacho ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Doro ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Ibleamo ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Megido ir jam pavaldžių gyvenviečių. Kanaaniečiai ir toliau gyveno toje srityje.²⁸ Izraeliui paėmus viršų, jie privertė kanaaniečius eiti lažą, bet išvaryti jų neišvarė.

²⁹ Nė Efraimas neišvarė Gezere gyvenančių kanaaniečių. Kanaaniečiai gyveno tarp jų Gezere.

³⁰ Zabulonas neišvarė nei Kitrono gyventojų, nei Nahalolo gyventojų. Kanaaniečiai gyveno tarp jų, bet buvo priversti eiti lažą.

³¹ Ašeras neišvarė gyventojų iš Akojo nei iš Sidono, nei iš Achzibo, nei iš Helbos, nei iš Afiko, nei iš Rehobo.³² Ašero žmonės gyveno tarp krašto gyventojų kanaaniečių, nes jų neišvarė.

³³ Naftalis neišvarė nei Bet Šemešo gyventojų, nei Bet Anato gyventojų, bet įsikūrė tarp krašto gyventojų kanaaniečių. Tačiau Bet Šemešo ir Bet Anato gyventojai turėjo eiti lažą.

³⁴ Amoritai nustūmė Dano giminės žmones į aukštumų sritį ir neleido jiems nusileisti į lygumą.³⁵ Amoritai ir toliau gyveno Har Hese, Ajalone ir Šaalbimuose. Bet Juozapo namų ranka juos suvaldė, ir jie buvo priversti eiti lažą.

³⁶ Amoritų riba prasideda prie Akrabimų perėjos – nuo Selos ir tolyn.

Ispėjimas ir bausmė

2 VIEŠPATIES angelas atėjo iš Gilgalo į Bochimus ir tarė: „Aš išvedžiau jus iš Egipto ir įvedžiau į kraštą, kurį buvau prisiėkęs duoti jūsų protėviams. Sakiau: 'Niekada nepanaikinsiu savo Sandoros su jumis. ² O jūs savo ruožtu nedarysite sandoros su šio krašto gyventojais, jų aukurus nugriausite.' Bet jūs nepaklausėte mano balso. Pasižiūrėkite, ką padarėte! ³ Todėl dabar ir sakau: nenuvarysiu jų jums nuo kelio, jie taps jums priešais, o jų dievai bus jums žabangos.“ ⁴ VIEŠPATIES angelui ištarus šiuos žodžius visiems izraelitams, žmonės ėmė raudoti ir verkti. ⁵ Užtat tą vietą jie pavadino Bochimais ir atnašavo ten VIEŠPATIUI aukas.

⁶ Jozuei paleidus žmones, visi izraelitai ėjo į savo paveldą užimti krašto. ⁷ Žmonės garbino VIEŠPATĮ per visą Jozuės gyvenimą ir per visą gyvenimą seniūnų, pergyvenusių Jozuę ir mačiusių visus nuostabius VIEŠPATIES darbus, kuriuos jis darė Izraelio labui. ⁸ VIEŠPATIES tarnas Nūno sūnus Jozuė mirė, turėdamas šimtą dešimt metų, ⁹ ir buvo palaidotas savo paveldo žemėje prie Timnat Hereso, Efraimo aukštumose į šiaurę nuo Gaašo kalno. ¹⁰ Be to, visa toji karta buvo surinkta pas jų protėvius, o po jos jau buvo išaugusi visai kita, nepatyrusi nei VIEŠPATIES, nei jo darbų, kuriuos jis buvo padaręs Izraeliui.

¹¹ Tada izraelitai darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir garbino Baalus. ¹² Jie paliko VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, išvedusį juos iš Egipto žemės, sekė kitus dievus iš aplinkinių tautų dievų ir, jiems

lenkdamiesi, supykė VIEŠPATĮ. ¹³ Jie paliko VIEŠPATĮ ir garbino Baalą bei Astartes! ¹⁴ VIEŠPATS užsidegė pykčiu ant Izraelio ir atidavė juos plėšikams. Jis visur atidavė juos priešams į rankas, ir jie nebegalėjo daugiau savo priešams pasipriešinti. ¹⁵ VIEŠPATIES ranka buvo prieš juos, jų nelaimei, visuose jų žygiuose, kaip VIEŠPATS buvo juos išpėjęs, kaip VIEŠPATS buvo jiems pasakęs. Jie buvo baisiai engiami!

¹⁶ Tada VIEŠPATS pažadino jiems teisėjus. Jie išgelbėjo juos iš plėšikų rankų. ¹⁷ Bet jie net savo teisėjų neklausė, nes kekšavo su kitais dievais ir garbino juos. Nedelsdami jie nusisuko nuo kelio, kuriuo jų protėviai, klausydami VIEŠPATIES įsakymų, buvo ėję. Jie neskė jų pavyzdžių! ¹⁸ Pažadinęs jiems teisėją, VIEŠPATS būdavo su teisėju ir gelbėdavo juos iš priešų rankų per visą teisėjo gyvenimą, nes gailėdavosi jų, aimanuojančių dėl engėjų ir niokotojų. ¹⁹ Bet, teisėjui mirus, jie atkrisdavo ir elgdavosi blogiau už savo protėvius, eidami paskui kitus dievus, garbindami juos ir lenkdamiesi jiems. Nedorų darbų jie neatsisakė, iš atkaklaus kelio nesisuko! ²⁰ Todėl VIEŠPATS užsidegė pykčiu ant Izraelio ir tarė: „Kadangi ši tauta sulaužė mano Sandorą, kurią įsakiau jų protėviams, ir neklausė mano balso, ²¹ nebevarysiu jiems nuo kelio nė vienos iš tautų, kurias Jozuė mirdamas paliko.“ ²² Norėdamas išbandyti jomis Izraelį ir pamatyti, ar jie eis ištikimai VIEŠPATIES keliais, ar neis, kaip kartais buvo darę jų protėviai, ²³ VIEŠPATS paliko tas tautas, užuot jas iš karto išvaręs, ir Jozuei į rankas jų neatidavė.

Otnielis

3 Štai taūtos, kurias VIEŠPATS paliko, kad išbandytų jomis Izraelį – visus tuos, kurie nebuvo išgyvenę jokio karo Kanaane (² idant patirtų karą būsimos izraelitų kartos – vien tos, kurios ankstesnių karų nebuvo patyrusios): ³ penki filistinų valdovai, visi kanaaniečiai, sidoniečiai ir hivai, gyvenę Libano kalnuose nuo Baal Hermono iki pat Lebo Hamato. ⁴ Jos buvo priemonė išbandyti Izraeliui ir sužinoti, ar jie paklus VIEŠPATIES įsakymams, kuriuos jis davė jų protėviams per Mozę. ⁵ Taigi izraelitai įsikūrė tarp kanaaniečių, hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių. ⁶ Jie vedė jų dukteris ir leido savo dukteris už jų sūnų. Ir jų dievus jie garbino!

⁷ Izraelitai darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, užmiršdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir garbindami Baalus ir Ašeras. ⁸ Todėl VIEŠPATS užsidedė pykčiu ant Izraelio ir atidavė juos į Aram Naharaimų karaliaus Kušan Rišataimo rankas. Izraelitai buvo pavaldūs Kušan Rišataimui aštuonerius metus. ⁹ Bet izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS pažadino izraelitams išvaduoti gelbėtoją – Otnielį, Kalebo jaunesniojo brolio Kenazo sūnų. ¹⁰ Ant jo nužengė VIEŠPATIES dvasia. Jis tapo Izraelio teisėju ir išėjo į karo žygį. VIEŠPATS atidavė Aramo karalių Kušan Rišataimą jam į rankas. Jam nugalėjus Kušan Rišataimą, ¹¹ kraštas keturiasdešimt metų turėjo ramybę.

Ehudas

Kenazo sūnui Otnieliui mirus,
¹² izraelitai vėl darė, kas nedora

VIEŠPATIES akyse. Kadangi jie darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, VIEŠPATS sustiprino Izraelio priešą Moabo karalių Egloną. ¹³ Kartu su amonitais ir amalekiečiais jis išėjo į žygį ir, nugalėjęs Izraelį, užėmė Palmių miestą. ¹⁴ Moabo karalius Eglonas valdė izraelitus aštuoniolika metų.

¹⁵ Bet izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS pažadino jiems gelbėtoją – Ehudą, Geros sūnų, benjaminą, kairiarankį vyrą. Atsitiko taip, kad izraelitai siuntė per jį duoklę Moabo karaliui Eglonui. ¹⁶ Ehudas pasidirbo dviašmenį uolekties ilgio durklą ir pasirišo jį po drabužiais prie dešinės šlaunies. ¹⁷ Jis atnešė duoklę Moabo karaliui Eglonui. O Eglonas buvo labai apkūnus vyras. ¹⁸ Baigęs atiduoti duoklę, Ehudas paleido duoklę nešusius žmones eiti savo keliu, ¹⁹ o pats sugrįžo nuo Pesilimų prie Gilgalo ir tarė: „Turiu tau šį tą slapta pasakyti, karaliau.“ Pastarasis paliepė: „Išeikite!“, – ir visi jam tarnavusieji išėjo. ²⁰ Ehudas priejo prie jo, sėdinčio atskirai savo vėsiajame kambaryje ant stogo, ir tarė: „Turiu tau žodį iš Dievo.“ Jis pakilo nuo savo sosto. ²¹ Tada Ehudas ištiesė kairę ranką ir, paėmęs durklą nuo savo dešinės šlaunies, suvarė Eglonui į pilvą. ²² Durklas įsmego į taukus, net rankena sulindo paskui asmenis, nes durklo iš pilvo jis ne-traukė; išėjo nešvarumai. ²³ Ehudas išėjo per prieangį, pirma uždaręs ir užrakinęs kambario ant stogo duris. ²⁴ Jam išėjus, sugrįžo dvariščiai. Pamatę kambario ant stogo duris užrakintas, jie pamanė: „Turbūt jis nusilengvina vėsiajame kambaryje.“ ²⁵ Tad jie laukė, kol nebežinojo, ką daryti. Jam kambario ant stogo durų

vis neatidarant, jie paėmė raktą ir atidarė jas. Žiūri, jų valdovas guli asloje negyvas!

²⁶ Tuo tarpu, jiems begaištant, Ehudas pabėgo, pasiekė Pesilimus ir leidosi į Seyrą. ²⁷ Čia atsiradęs, paliepė pūsti ragą Efraimo aukštumose. Jo vedami izraelitai pakilo į žygi iš aukštumų! ²⁸ „Sekite paskui mane, – sakė jis jiems, – nes VIEŠPATS atidavė jūsų priešus moabitus jums į rankas.“ Taigi jie leidosi žemyn paskui jį, paėmė Jordano brastas į Moabą ir neleido niekam pereiti. ²⁹ Tuo metu jie užmušė apie dešimt tūkstančių moabitų; visi jie buvo tvirti ir drąsūs vyrai, tačiau nė vienas neištrūko! ³⁰ Tą dieną Moabas suklupo po Izraelio ranka, ir kraštas turėjo ramybę aštuoniasdešimt metų.

Šamgaras

³¹ Po Ehudo atėjo Anatos sūnus Šamgaras. Jaučių varovo lazda jis užmušė šešis šimtus filistinų ir išgelbėjo Izraelį.

Debora ir Barakas

4 Ehudui mirus, izraelitai vėl darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ² Užtat VIEŠPATS atidavė juos į rankas Kanaano karaliui Jabinui, karaliavusiam Hacore. Sisera, gyvenęs Harošet ha Goimuose, buvo jo kariuomenės vadas. ³ Izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, kad išsigelbėtų. Mat Sisera turėjo devynis šimtus geležinių kovos vežimų ir dvidešimt metų buvo nuožmiai engęs izraelitus.

⁴ Lapidoto žmona Debora buvo pranašė. Tuo metu ji buvo Izraelio

teisėja. ⁵ Ji sėdėdavo po Deboros palme tarp Ramos ir Betelio Efraimo aukštumose. Izraelitai eidavo pas ją į teismą. ⁶ Ji pasiūkė Abinoamo sūnų Baraką iš Kedešo Naftalyje ir tarė jam: „VIEŠPATS, Izraelio Dievas, įsako tau: 'Eik, pasiimk iš Naftalio ir Zabulono dešimt tūkstančių vyrų ir žygiuok į Taboro kalną. ⁷ Aš išvesiu Jabino kariuomenės vadą Siserą su jo kovos vežimais bei kariauna tavęs pasitikti prie Kišono upės ir atiduosiu jį tau į rankas.'“ ⁸ Bet Barakas sakė jai: „Jei tu eisi su manimi, eisiu, bet jei neisi, neisiu.“ – ⁹ „Gerai! Eisiu su tavimi, – atsakė ji, – tačiau žinok, kad kelias, kuriuo eini, nenuves tavęs į garbę, nes VIEŠPATS atiduos Siserą į moters rankas.“ Taigi Debora pakilo ir nuėjo su Baraku į Kedešą. ¹⁰ Barakas sutelkė į Kedešą Zabuloną ir Naftalį. Paskui jį žygiavo dešimt tūkstančių vyrų, ir Deboraėjo su juo.

¹¹ Heberas Kainitas buvo atsiskyręs nuo kitų kaititų, Mozės uošvio Hobabo palikuonių, ir pasistatęs palapinę prie Becaanaimų ažuolo, netoli Kedešo.

¹² Sisera buvo pranešta, kad Abinoamo sūnus Barakas nužygiavo į Taboro kalną. ¹³ Sisera sutelkė visus savo vežimus – devynis šimtus geležinių kovos vežimų – ir visą turimą pajėgą iš Harošet ha Goimų prie Kišono upės. ¹⁴ Tada Debora tarė Barakui: „Pirmyn į žygį! Štai diena, kai VIEŠPATS atiduos Siserą tau į rankas! Iš tikrųjų VIEŠPATS žygiuoja pirma tavęs!“ Barakas su dešimt tūkstančių vyrų pasileido nuo Taboro kalno, ¹⁵ o VIEŠPATS Barako siaubu apstul-

bino Sisera, visus jo kovos vežimus ir visą kariuomenę. Iššokęs iš savo kovos vežimo, Sisera pabėgo pėsčias.¹⁶ Tuo tarpu Barakas vijosi jo kovos vežimus ir kariuomenę iki pat Harošet ha Goimų. Visa Siseros kariuomenė krito nuo kalavijo. Nė vienas neišliko.

¹⁷ O Sisera pabėgo pėsčias į Hebero Kainito žmonos Jaelės palapinę, nes tarp Hacoro karaliaus Jabino ir Hebero Kainito kilties buvo taika.¹⁸ Jaelė, išėjusi Siseros pasitikti, tarė jam: „Užei, viešpatie, užei pas mane! Nebijok!“ Taigi jis įėjo pas ją į palapinę, ir ji užklojo jį kilimu.¹⁹ „Prašyčiau duoti man vandens atsigerti, nes esu ištroškęs“, – tarė jai. Atidariusi pienmaišį, ji davė jam atsigerti ir vėl užklojo.²⁰ Jis tarė jai: „Stovėk prie palapinės įėjimo. Jei kas ateitų ir klausytų: ‘Ar čia yra kas nors?’ – sakyk: ‘Nieko nėra!’“²¹ Bet Hebero žmona Jaelė pasiėmė palapinės kuolelį, pagriebusi į ranką plaktuką, tyliai prislinko prie jo ir įkalė kuolelį jam per smilkinį ligi pat aslos. O jis gulėjo įmigęs iš nuovargio. Taip jis ir numirė.

²² Kaip tik tuo metu, vydamasis Sisera, pasirodė Barakas. Jaelė, išėjusi pasitikti, tarė jam: „Eik šen, parodysiu tau vyrą, kurio ieškai.“ Jis įėjo su ja į vidų. Žiūri, Sisera guli negyvas su palapinės kuoleliu smilkinyje.

²³ Taigi tą dieną Dievas paklupdė Hacoro karalių Jabina izraelitų akivaizdoje.²⁴ Po to izraelitų ranka vis labiau ir labiau slėgė Kanaano karalių Jabina, kol sunaikino.

Deboros giesmė

5 Tą dieną Debora ir Abinoamo sūnus Barakas giedojo:

² „Kai Izraelyje paliekami nekirpti plaukai,“ / kai žmonės noriai pasiaukoja, / šlovinkite VIEŠPATI!

³ Klausykitės, karaliai, / išgirskite, galiūnai! / Aš giedosiu – / giedosiu VIEŠPAČIUI, / aš giedosiu giesmę VIEŠPAČIUI, / Izraelio Dievui.

⁴ VIEŠPATIE, kaiėjai iš Seyro, / žygiavai iš Edomo krašto, / žemė drebėjo, iš dangaus pylė, / iš debesų pylė kaip iš kibiro! / ⁵ Kalnai drebėjo prieš Sinajaus VIEŠPATI, / prieš VIEŠPATI, Izraelio Dievą.

⁶ Anatos sūnaus Šamgaro dienomis, / Jaelės dienomis išnyko karavanai, / o keleiviai / laikėsi aplinkinių takų. / ⁷ Išgelbėjimas pranyko, / nebuvo jo Izraelyje, / kol nepakilai tu, o Debora, / kol nepakilai Izraelyje, o motina! / ⁸ Kai jie rinkosi naujus dievus, / vyko karas jų vartuose. / Nei skydo, nei ieties nebuvo matyti / tarp keturiasdešimt tūkstančių Izraelyje!

⁹ Mano širdis – su Izraelio vadais, / noriai pasišvenčiančiais tautai. / Šlovinkite VIEŠPATI! / ¹⁰ Pasakokite apie tai / jūs, jojantys ant rusvų asilių, / jūs, sėdintys ant balno gūnios, / ir jūs, einantys keliu pėsčiomis. ¹¹ Giedokite apie juos kanklininkų dainomis / prie girdyklų, / pasakodami apie teisius VIEŠPATIES darbus, / jo teisius darbus, išgelbėjusius Izraelį.

Tada žemyn prie vartų atžygiavo / VIEŠPATIES tauta!

¹² Pabusk, pabusk, Debora! / Pabusk, pabusk, pradėk giesmę! / Drąsos! Pakilk, Barakai, / veskis savo

belaisvius, Abinoamo sūnau! / ¹³ Tada atžygiavo kilmingųjų likutis; / VIEŠPATIES tauta / atžygiavo už jį prieš galiūnus. / ¹⁴ Jie leidosi į slėnį iš Efraimo, / sekdami tave, Benjamina, ir tavuosius; / iš Machyro atžygiavo vadai, / iš Zabulono – vado lazdos nešėjai. / ¹⁵ Isacharo didžiūnai atėjo su Debora; / Isacharo vyrai buvo ištikimi Barakui, / verždamiesi į slėnį įkandin jo. / Rubeno kiltyse tęsėsi / ilgi širdies svarstymai. / ¹⁶ Kodėl delsei tarp avidžių, / klausydamasis švilpiniavimo kaime-nėms? / Rubeno kiltyse tęsėsi / ilgi širdies svarstymai. / ¹⁷ Gileadas delse Uždžordanėje; / o Danas – kodėl jis likosi prie laivų? / Ašeras sėdėjo pajūryje, / kurdamasis prie įlankų. / ¹⁸ O Zabulonas yra tauta, metusi iššūkį mirčiai, / taip pat Naftalis ant lygumos aukštumų.

¹⁹ Atėjo karaliai ir kovojo; / tada Kanaano karaliai kovojo / prie Taanacho, palei Megido vandenį; / jokio sidabro grobio jie nepaėmė. / ²⁰ Žvaigždės iš dangaus kovojo, / nuo savo takų jos kovojo su Sisera! / ²¹ Kišono srautas juos nunešė, / įniršęs srautas, Kišono srautas.

Ženk, mano siela, drąsiai!

²² Tada sutrinkėjo kanopos, / šuoliuojant žaibu jo žirgams.

²³ 'Prakeikite Merozą! – tarė VIEŠPATIES angelas, / – visu kartumu prakeikite jo gyventojus, / nes jie neatėjo VIEŠPAČIUI į pagalbą, / VIEŠPAČIUI padėti prieš galiūnus.'

²⁴ Tebūna pagirta tarp moterų Jaele, / Hebero Kainito žmona, / tebūna ji pagirta tarp moterų palapinėse! / ²⁵ Jis prašė jos vandens, / o ji davė jam pieno, / prabangioje taurėje padavė rauginto pieno. / ²⁶ Kai re ranka pagriebusi palapinės ku-

lelį, / o dešinė – darbininko plaktuką, / ji kirto Sisera smūgi, / su-traiškė jam galvą, / sutriuškino ir persmeigė jam smilkinį. / ²⁷ Jis sukniubo ir krito, / sukniubo prie jos kojų. / Kur sukniubo, ten ir krito negyvas.

²⁸ Siseros motina žvalgėsi pro langą, / verkšlendama už pinučių: / 'Kodėl jo vežimas taip ilgai neatvažiuoja? / Kodėl taip vėluojasi jo ratų bildesys?' / ²⁹ Išmintingiausios didžiūnės jai atsako, / ir ji pati sau atsako: / ³⁰ 'Tikriausiai jie plėšia ir dalijasi grobį: / po merginą ar dvi kiekvienam vyrui, / dažytų medžiagų grobį Sisera, / išsiuvinėtų medžiagų grobį, / porą išsiuvinėtų skarų / kaip grobį kiekvienam kaklui.' ³¹ Taip tepražūva visi tavo priešai, VIEŠPATIE! / Bet tespindi tavo bičiuliai / tarsi savo galybėje tekanti saulė!"

Keturiasdešimt metų kraštas turėjo ramybę.

Gideono pašaukimas

6 Izraelitai darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir VIEŠPATS atidavė juos septyneriems metams į Midjano rankas. ² Midjano ranka Izraeliui buvo sunki. Izraelitai kalnų olose pasidarė tvirtovių ir slėptuvių nuo Midjano. ³ Mat izraelitams pasėjus sėklą, midjaniečiai, amalekiečiai bei kiti Rytų gyventojai pakildavo prieš juos. ⁴ Jie statydavosi stovyklas prieš izraelitus ir nuniokodavo krašto derlių iki pat Gazos apylinkių, nepalikdami Izraelyje jokio maisto: nei avies, nei jaučio, nei asilo. ⁵ Mat jie atkeldavavo su bandomis ir net palapinėmis tarsi gausūs skėrių spiečiai; suskaityti juos ar jų

kupranugarius nebuvo įmanoma. Atėję jie nuniokodavo kraštą. ⁶ Tad per Midjaną Izraelis buvo labai dideliame skurde, ir izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES.

⁷ Izraelitams šaukiantis VIEŠPATIES dėl midjaniečių, ⁸ VIEŠPATS atsiuntė izraelitams pranašą. Jis tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Aš išvedžiau jus iš Egipto ir išlaisvinau iš vergijos namų.' ⁹ Išgelbėjau jus iš egiptiečių rankų ir iš visų jūsų engėjų rankų; išvariau juos jūsų labui ir daviau jums jų kraštą. ¹⁰ Sakiau jums: „Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. Nėgarbinsite dievų amoritų, kurių krašte gyvenate.“ Bet jūs mano balso nepaklaūsėte!“

¹¹ VIEŠPATIES angelas atėjo ir atsistojo po ažuolu prie Ofros, priklausančios Jehoašui Abiezerui. Tuo metu jo sūnus Gideonas bloškė kviečius vyno spaudykloje, slėpdamas nuo midjaniečių. ¹² VIEŠPATIES angelas pasirodė jam ir tarė: „VIEŠPATS su tavimi, narsusis galiūne!“ ¹³ Gideonas atsakė: „Prašau atleisti, mano viešpatie, bet jei VIEŠPATS su mumis, tai kodėl mus visa tai ištiko? Kurgi visi jo nuostabūs darbai, apie kuriuos mums pasakojo protėviai, sakydami: 'Iš tikrųjų VIEŠPATS išvedė mus iš Egipto'? Juk dabar mus VIEŠPATS atmetė ir atidavė Midjanui į rankas!“ ¹⁴ VIEŠPATS atsigręžė į jį ir tarė: „Eik su savo jėga ir išgelbėk Izraelį iš Midjano rankos! Žinok, aš tave siunčiu!“ ¹⁵ Gideonas atsakė: „Prašau atleisti, mano viešpatie, bet kaip aš galiu išgelbėti Izraelį? Žiūrėk, mano kiltis menkiausia Manase, o aš jauniausias savo tėvo namuose.“ ¹⁶ VIEŠPATS tarė jam: „Bet aš būsiu su tavimi! Tu

nugalėsi Midjaną, tarsi tai būtų tik vienas vyras.“ ¹⁷ Tada jis tarė: „Tad jei radau malonę tavo akyse, duok man ženklą, kad kalbi su manimi. ¹⁸ Prašyčiau iš čia nenuieiti, kol nesugrįšiu pas tave ir, atnešęs savo atnašą, nepadėsiu jos prieš tave.“ O jis atsakė: „Palauksiu, kol sugrįši.“

¹⁹ Tada Gideonas įėjo į vidų, sutaisė ožiuką ir padarė iš efos miltų neraugintų plokštinių. Įdėjęs mėsą į pintinę ir supylęs sriubą į puodą, atnešė visa jam po ažuolu. Juos patiekiant, ²⁰ Dievo angelas tarė jam: „Paimk mėsą ir neraugintus plokštinius, padėk juos ant anos uolos ir išpilk sriubą.“ Gideonas taip ir padarė. ²¹ Tada VIEŠPATIES angelas ištiesė lazda, kurią laikė rankoje, ir jos galu palietė mėsą bei neraugintus plokštinius. Ugnis staiga iššoko iš uolos ir sudegino mėsą bei neraugintus plokštinius. Tuo tarpu VIEŠPATIES angelas pradingo. ²² Dabar Gideonas aiškiai suprato, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas. Gideonas tarė: „Aiman, Viešpatie DIEVE! Juk aš mačiau savo akimis VIEŠPATIES angelą!“ ²³ Bet VIEŠPATS tarė jam: „Ramybė tau! Nebijok, tu nemirsi.“ ²⁴ Tada Gideonas pastatė ten aukurą VIEŠPAČIUI ir pavadino jį „VIEŠPATS yra ramybė“. Jis tebestovi iki šios dienos abiezerų Ofroje.

²⁵ Tą naktį VIEŠPATS paliepė jam: „Paimk savo tėvo jautį, tą antrąjį septynmetį jautį, nugriauk tavo tėvui priklausantį Baalo aukurą ir nukirsk šalia aukuro stovintį šventąjį stulpą. ²⁶ Tada pastatyk deramą aukurą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ant šios prieglobsčio olos viršaus, paimk tą antrąjį jautį ir atnašauk jį kaip deginamąją auką, panaudoda-

mas malkas iš šventojo stulpo, kurį būsi nukirtęs.“ ²⁷ Gideonas pasiėmė iš savo tarnų dešimt vyrų ir padarė, kaip VIEŠPATS jam buvo įsakęs. Bijodamas tai daryti dieną dėl savo tėvo šeimos ir miesto žmonių, jis padarė tai nakčia.

²⁸ Miesto žmonės pakilo anksti rytą ir žiūri: Baalo aukuras nugriautas, šventasis stulpas šalia jo nukirstas ir antrasis jautis paaukotas ant naujai pastatyto aukuro. ²⁹ „Kas tai padarė?“ – klausė jie vienas kito. Pasiėmė ir ištyrė, sužinojo, kad tai padarė Jehoašo sūnus Gideonas.

³⁰ Miesto žmonės tarė Jehoašui: „Išvesk savo sūnų, nes jis turi mirti! Juk jis nugriovė Baalo aukurą ir nukirto šalia jo šventąjį stulpą!“ ³¹ Bet Jehoašas visiems, ratu jį apstojusiems, atsakė: „Argi jūs turite kelti bylą už Baalą? Nejau jūs turite apginti jo bylą? Kas už jį kelia bylą, bus nubaustas mirtimi dar prieš rytą! Jeigu jis dievas, tegu pats kelia bylą, nes buvo nugriautas jo aukuras!“ ³² Todėl tą dieną Gideonas buvo pavadintas Jerubaalu dėl žodžių: „Tegu Baalas kelia bylą prieš jį!“, nes nugriovė jo aukurą.

³³ Visas Midjanas, Amalekas ir Rytų gyventojai susibūrė ir, perėję Jordaną, pasistatė stovyklą Jezreelio lygumoje. ³⁴ Bet VIEŠPATIES dvasia apėmė Gideoną, jis pūtė ragą, ir abiezerai susitelkė jį sekti. ³⁵ Jis išsiuntė pasiuntinius į visą Manasą, ir jie susitelkė jį sekti. Tada jis siuntė pasiuntinius ir į Ašerą, Zabuloną bei Naftalį, ir jie atėjo jį pasitikti.

³⁶ Gideonas kreipėsi į Dievą: „Jei iš tikrųjų ketini išgelbėti Izraelį mano ranka, kaip esi pasakęs, tai ³⁷ žiūrėk: aš padedu nukirptą vilną klojime ant aslos. Jei rasa bus tik

ant vilnų, o visa žemė aplinkui liks sausa, žinosiu, kad tu išgelbėsi Izraelį mano ranka, kaip esi pasakęs.“

³⁸ Taip ir įvyko. Pakilęs anksti kitą rytą, jis išgręžė vilnas ir išspaudė iš vilnų tiek rasos, kad galėjo pripilti puoduką vandens. ³⁹ Tada Gideonas tarė Dievui: „Teneužsidega tavo pyktis ant manęs, jei dar syki kalbėsiu. Prašau leisti man dar vieną sykį bandyti su vilnomis: tebūna sausos tik vilnos, o visur ant žemės tebūna rasa.“ ⁴⁰ Tą naktį Dievas taip ir padarė. Vien vilnos buvo sausos, o visur ant žemės buvo rasa.

1. Pergalė prieš Midjaną

7 Kitą dieną anksti Jerubaa-las, tai yra Gideonas, ir visi su juo buvę kariai iškeliavo ir pasistatė stovyklą prie En Harodo. O Midjano stovykla buvo lygumoje į šiaurę nuo jo, prie Morės kalvos.

² VIEŠPATS tarė Gideonui: „Tu turi per daug karių, kad atiduotiau jiems į rankas Midjaną. Juk Izraelis tik girtusi man, manydamas: ‘Mano paties ranka mane išgelbėjo.’ ³ Tad dabar prašau paskelbti vyrams: ‘Kas dreba iš baimės, tegrįžta namo.’“ Gideonas taip juos ir atsijojo. Dvidešimt du tūkstančiai iš karių sugrįžo, o dešimt tūkstančių pasiliko.

⁴ „Vis dar per daug karių, – VIEŠPATS tarė Gideonui, – nuvesk juos žemyn prie vandens, ten aš juos tau atsijosiu. Kai sakysiu: ‘Šis eis su tavimi’, – jis eis su tavimi, o kai sakysiu: ‘Šis neis su tavimi’, – jis neis su tavimi.“ ⁵ Jam atvedus karius žemyn prie vandens, VIEŠPATS tarė Gideonui: „Visus, lakančius vandenį liežuviu, kaip šuo laka, pastatyk skyrium, ir visus, kurie atsiklaupia

gerti, pastatyk skyrium.“⁶ Skaičius tų, kurie „lakė“ vandenį iš rankos, buvo trys šimtai; visi kiti kariai vandens atsigerti atsiklaupė.⁷ Tada VIEŠPATS tarė Gideonui: „Su trimis šimtais vyrų, kurie „lakė“, išgelbėsiu jus ir atiduosiu Midjaną tau į rankas. Teeina namo visi kiti kariai.“⁸ Taigi lakusieji pasiėmė maisto atsargų bei ragus, kuriuos kiti kariai turėjo pasiėmę; likusius Izraelio vyrus jis pasiuntė į palapines, pasilikdamas tik tuos tris šimtus vyrų. Midjano stovykla buvo žemiau lygumoje.

⁹ Tą pačią naktį VIEŠPATS tarė jam: „Kelkis ir pulk stovyklą, nes atidaviau ją tau į rankas.“¹⁰ Bet jei bijai pulti, nusileisk į stovyklą su savo ginklanešiu Pura¹¹ ir pasiklausyk, ką jie kalba. Po to turėsi drąsos užpulti stovyklą.“ Tad jis nusileido su savo ginklanešiu Pura prie stovyklos sargybų.¹² Midjaniečiai, amalekiečiai ir Rytų žmonės buvo pasklidę lygumoje tarsi skėrių spiečiai su nesuskaitomais kupranugariais, gausingais kaip smiltys pajūryje.¹³ Gideonas ten atsидūrė kaip tik tuo metu, kai vienas vyras pasakojo sapną savo bičiuliui. „Klausyk, – sakė jis, – kokį sapną sapnavau. Žiūriu, miežinės duonos kepalas rieda į Midjano stovyklą. Atriedėjęs prie mūsų palapinės, taip smogė į ją, kad ši pargriuvo. Palapinė apsvirtė dugnu aukštyn ir sugriuvo!“¹⁴ Bičiulis atsiliepė: „Tai ne kas kita kaip Jehoašo sūnaus, Izraelio vyro, Gideon kalavijas! Jam į rankas Dievas yra atidavęs Midjaną ir visą jo kariuomenę.“

¹⁵ Išgirdęs sapno pasakojimą ir aiškinimą, Gideonas parpuolė kniūbsčias. Sugrįžęs į Izraelio stovyklą, jis

šaukė: „Eime! VIEŠPATS yra atidavęs Midjano kariuomenę jums į rankas!“¹⁶ Jis padalijo tuos tris šimtus vyrų į tris būrius, įdavė kiekvienam į rankas po ragą ir po tuščią puodą su deglu kiekviename puode.¹⁷ „Stebėkite mane, – sakė jis, – ir darykite kaip aš. Man priešus prie stovyklos, darykite, ką aš darysiu.“¹⁸ Man ir visiems esantiems su manimi papūstus ragus, jūs taip pat pūskite ragus visoje stovykloje ir šaukite: ‘Už VIEŠPATĮ ir Gideoną!’“

¹⁹ Gideonas ir su juo buvusi šimtinė atėjo prie stovyklos saugu vidurinės sargybos pradžioje kaip tik po to, kai buvo pastatyti sargybiniai. Jie pradėjo pūsti ragus ir daužyti puodus rankose.²⁰ Visi trys būriai pūtė ragus ir daužė puodus. Laikydami kairėje rankoje deglus, o dešinėje pučiamus ragus, jie šaukė: „Kalavijas už VIEŠPATĮ ir Gideoną!“²¹ Jie liko stovėti savo vietose aplink stovyklą, o visoje stovykloje tuo tarpu kilo sąmyšis. Jie šaukė ir bėgo.²² Pradėjus pūsti tris šimtus ragu, VIEŠPATS atsuko kiekvieno vyro kalaviją prieš jo bičiulį visoje stovykloje. Visa kariuomenė nubėgo iki pat Bet Šitos ir Cereros link, iki pat Abel Meholos prie Tabato.²³ Dabar buvo pašaukti prie ginklų Izraelio vyrai iš Naftalio, Ašero bei viso Manaso, ir jie vijosi midjaniečius.

²⁴ Tada Gideonas siuntė pasiuntinius ir į Efraimo aukštumas su įsakymu: „Nusileiskite pirma midjaniečių ir užimkite prieigas prie vandens palei visą Jordaną iki pat Bet Baros.“ Taigi visi Efraimo vyrai buvo pašaukti prie ginklų ir užėmė prieigas prie vandens palei visą Jordaną iki pat Bet Baros.²⁵ Jie paėmė į nelaisvę du Midjano didžiū-

nus – Orebą ir Zeebą. Orebą jie užmušė prie Orebo uolos, o Zeebą – prie Zeebo vyno spaudyklos, vydamiesi midjaniečius. Orebo ir Zeebo galvas jie parnešė į Užjordanę Gideonui.

8 Efraimo vyrai tarė jam: „Kodėl taip padarei ir nepašaukei mūsų, eidamas į žygį prieš midjaniečius?“ Jie karčiai jam priekaištavo. ²O jis atsakė: „Galų gale ką aš pasiekiau, palyginti su jumis? Argi Efraimo vynuogių parankos ne geresnės už Abiezero vynuogių derlių?“ ³Į jų rankas Dievas atidavė Midjano didžiūnus – Orebą ir Zeebą. O ką aš galėjau padaryti, palyginti su jumis? Jam taip kalbant, jų pyktis ant jo atslūgo.

Gideonas Užjordanėje

⁴Gideonas pasiekė Jordaną ir perėjo jį. Jis ir trys šimtai vyrų su juo buvo išvargę ir alkani, bet vis dar vijosi. ⁵Tada jis kreipėsi į Sukotų žmones: „Prašau duoti keletą kepalų duonos vyrams, einantiems su manimi, nes jie labai alkani; aš vejuosi Midjano karalius – Zebachą ir Calmuną.“ ⁶Bet Sukotų didžiūnai tarė: „Ar Zebachas ir Calmuna jau tavo rankose, kad mes turėtume duoti duonos tavo kariuomenei?“ – ⁷„Bet atsiminkite, – atkirto Gideonas, – kai VIEŠPATS atiduos man į rankas Zebachą ir Calmuną, aš kulsiu jūsų kūnus dykumos erškėčiais ir usnimis.“ ⁸Iš ten jis nuėjo į Penuelį ir paprašė jų to paties, ir Penuelio žmonės jam atsakė kaip Sukotų žmonės. ⁹Taigi jis ir Penuelio žmonės pagrasino: „Kai sugrįšiu su pergale, nuversiu šį bokštą.“

¹⁰Tuo laiku Zebachas ir Calmuna buvo Karkore su savo kariuomene – apie penkiolika tūkstančių vyrų. Tai buvo visi, išlikę iš visos Rytų žmonių kariuomenės, nes buvo žuvę šimtas dvidešimt tūkstančių kalaviją nešiojusių vyrų. ¹¹Tad Gideonas nužygiavo karavanų keliu į rytus nuo Nobacho bei Jogbohos ir užklupo tą kariuomenę, nes ji nebuvo budri. ¹²Zebachas ir Calmuna pabėgo. Gideonas vijosi ir paėmė į nelaisvę du Midjano karalius – Zebachą ir Calmuną, o visa kariuomenė buvo paklaikusi.

¹³Grįždamas iš mūšio prie Hereso perėjos, Jehoašo sūnus Gideonas ¹⁴pasigavo vaikiną, vieną iš Sukotų gyventojų, ir iškvotė jį. Pastarasis sudarė Sukotų didžiūnų ir seniūnų – septyniasdešimt septynių žmonių sąrašą. ¹⁵Tada jis atėjo pas Sukotų gyventojus ir tarė: „Štai Zebachas ir Calmuna, dėl kurių jūs iš manęs tyčiojotės, sakydami: ‘Ar Zebachas ir Calmuna jau tavo rankose, kad mes turėtume duoti duonos tavo bejėgiams kareiviams?’“ ¹⁶Tad paėmė jis miesto seniūnus ir, atsinešęs dykumos erškėčių bei usnių, nubaudė jais Sukotų gyventojus. ¹⁷Jis nuvertė ir Penuelio bokštą, išžudė miesto gyventojus.

¹⁸Tada kreipėsi į Zebachą ir Calmuną: „Kaip atrodė tie vyrai, kuriuos nužudėte prie Taboro?“ – „Visi jie atrodė kaip tu, – atsakė jie, – panašūs į karaliaus sūnus.“ – ¹⁹„Tai buvo mano broliai, – pareiškė jis, – mano motinos sūnūs. Kaip gyvas VIEŠPATS, jeigu būtumėte palikę juos gyvus, neužmuščiau jūsų.“ ²⁰Jis paliepė savo pirmagimiam sūnui Jeterui: „Eik ir užmušk juos!“ Bet vainas kardo iš makšties netraukė,

nes buvo bailūs. Mat buvo dar vaikas.²¹ Tada Zebachas ir Calmuna tarė: „Ateik ir pats užmušk mus, nes koks vyras, tokia ir jo jėga.“ Gideonas pakilo, užmušė Zebachą bei Calmuną ir pasiėmė pusmėnilius, puošusius jų kupranugarių kaklus.

²² Tada Izraelio vyrai kreipėsi į Gideoną: „Valdyk mus tu, taip pat tavo sūnus ir tavo vaikaitis, nes išgelbėjai mus iš Midjano rankos“.

²³ Gideonas atsakė jiems: „Nei aš jus valdysiu, nei mano sūnus jus valdys!“²⁴ Gideonas tarė: „Leiskite man kreiptis į jus su vienu prašymu: duokite man kiekvienas iš savo grobio po auskarą.“ Mat priešai nešiojo aukso auskarus, nes buvo izraelitai.²⁵ „Mielu noru!“ – atsakė jie. Taigi jie išskleidė drabužį ir kiekvienas metė ant jo po auskarą, gautą kaip grobį.

²⁶ Aukso auskarų, kurių jis buvo prašęs, buvo tūkstantis septyni šimtai aukso šekelių, neskaitant pusmėnilių, karulių ir purpurinių apdarų, kuriais vilkėjo Midjano karaliai, neskaitant nei puošnių apykaklių, buvusių ant jų kupranugarių kaklų.

²⁷ Gideonas pasidarė iš jų efodą ir pasidėjo savo mieste Ofroje. Visas Izraelis kekšavo ten su juo, ir jis tapo žabangomis Gideonui ir jo namams.

²⁸ Taip Midjanas tapo pavaldus izraelitams ir savo galvų daugiau nebekėlė. Tad Gideonas dienomis kraštas keturiasdešimt metų turėjo ramybę.

Abimelechas

²⁹ Jehoašo sūnus Jerubaalas parėjo gyventi į savo namus.³⁰ Jis turėjo

septyniasdešimt sūnų – savo paties palikuonių, nes turėjo daug žmonių.

³¹ Jo sugulovė Sicheme taip pat pagimdė jam sūnų, ir jis pavadino jį Abimelechu.³² Jehoašo sūnus Gideonas mirė žiloje senatvėje ir buvo palaidotas savo tėvo Jehoašo kape abiezerų Ofroje.

³³ Vos Gideonui mirus, izraelitai atkrito ir kekšavo su Baalais, padarydami Baal Beritą savo dievu.³⁴ Izraelitai nebeatsiminė VIEŠPATIES, savo Dievo, kuris buvo juos išgelbėjęs iš visų aplinkinių priešų rankos,³⁵ ir nerodė ištikimybės Jerubaalo, tai yra Gidono, namams už visa gera, ką jis buvo padaręs Izraeliui.

9 Jerubaalo sūnus Abimelechas nuėjo pas savo motinos brolius į Sichemą ir kalbino juos bei visą motinos šeimos kiltį:² „Kelkite šį klausimą, girdint visiems Sichemo didžiūnams: kas jums geriau: būti septyniasdešimties vyrų valdomiems – visų Jerubaalo sūnų – ar būti valdomiems vieno vyro? Taip pat turite atsiminti, kad aš esu jūsų kūnas ir kraujas.“³ Jo motinos broliai visa tai kartojo jo labui visiems Sichemo didžiūnams ir palenkė jų širdis į Abimelecho pusę. Jie įtikėjo: „jis mūsų brolis.“⁴ Taigi jie davė jam septyniasdešimt sidabro šekelių iš Baal Berito šventyklos, o Abimelechas už juos pasisamdė pasileidusių ir nieko nebijančių valkatų savo palydovais.⁵ Nuejęs į savo tėvo namus Ofroje, jis nužudė Jerubaalo sūnus, savo brolius – septyniasdešimt vyrų – ant vieno akmens. Bet jauniausias Jerubaalo sūnus Jotamas išliko gyvas, nes

^{8,27a} T.y. garbino jį kaip stabą.

spėjo pasislėpti. ⁶Tada visi Sichemo didžiūnai ir visas Bet Milojas susirinko prie stulpo po ažuolu Sicheme ir paskelbė Abimelechą karaliumi.

⁷O Jotamas, kai jam apie tai buvo pranešta, nuėjo ir, atsistojęs ant Garizimo kalno viršūnės, šaukė jiems skardžiu balsu: „Klausykitės manęs, Sichemo didžiūnai! Tesiklausu jūsų Dievas!

⁸Kartą medžiai suėjo / patepti sau karalių. / Alyvmedžiui jie tarė: / 'Būk mūsų karalius!' / ⁹Alyvmedis jiems atsakė: / 'Argi aš turiu liautis davęs / riebų aliejų, / kuriuo dievai ir žmonės pagerbiami, / ir eiti virš medžių linguoti?' / ¹⁰Tada medžiai tarė figmedžiui: / 'Ateik ir būk mūsų karalius!' / ¹¹Bet figmedis jiems atsakė: / 'Argi aš turiu liautis davęs / saldumą / bei skanius vaisius / ir eiti virš medžių linguoti?' / ¹²Tada medžiai tarė vynmedžiui: / 'Ateik ir būk mūsų karalius!' / ¹³Bet vynmedis jiems atsakė: / 'Argi aš turiu liautis davęs vyną, / kuris pradžiugina dievus ir mirtinguosius, / ir eiti virš medžių linguoti?' / ¹⁴Tada visi medžiai tarė erškėčiui: / 'Ateik ir būk mūsų karalius!' / ¹⁵O erškėtis medžiams atsakė: / 'Jei garbingai elgiatės, / patepdami mane savo karaliumi, / tai ateikite ir raskite prieglobstį mano ūksmėje! / Bet jei ne, teišeina ugnis iš erškėčio / ir tesuryja Libano kedrus!'

¹⁶Taigi ar garbingai ir ištikimai elgėtės, padarydami Abimelechą karaliumi? Argi deramai pasielgėte su Jerubaalu ir jo namais? Argi atsilyginate jam pagal nuopelnus? ¹⁷Juk mano tėvas kovojo už jus, statydamas į pavojų savo gyvybę, ir išgelbėjo jus iš Midjano rankos! ¹⁸O jūs šiandien sukilote prieš mano tėvo namus, nužudėte jo sūnus – septy-

niasdešimt vyrų ant vieno akmens ir padarėte jo tarnaitės sūnų Abimelechą Sichemo gyventojų karaliumi vien dėl to, kad jis jūsų giminaitis. ¹⁹Jei šią dieną garbingai ir ištikimai pasielgėte su Jerubaalu ir jo namais, džiaukitės su Abimelechu, ir jis tesidžiaugia su jumis. ²⁰Bet jei ne, teišeina ugnis iš Abimelecho ir tesuryja Sichemo didžiūnus ir Bet Miloją; teišeina ugnis iš Sichemo didžiūnų ir Bet Milojo ir tesuryja Abimelechą.“

²¹Tai pasakęs, Jotamas leidosi į kojas. Jis nubėgo į Beerą ir ten gyveno, nes bijojo savo brolio Abimelecho.

²²Abimelechas karaliavo Izraelyje trejus metus. ²³Tada Dievas pasiuntė nesantaikos dvasią tarp Abimelecho ir Sichemo didžiūnų. Sichemo didžiūnai klastingai elgėsi su Abimelechu. ²⁴Tai įvyko, kad būtų atkeršyta už smurtą, padarytą septyniasdešimčiai Jerubalo sūnų, ir kad jų kraujas kristų ant jų brolio Abimelecho, kuris buvo juos nužudęs, ir ant Sichemo didžiūnų, padėjusių jam brolius užmušti.

²⁵Sichemo didžiūnai kalnų viršūnėse rengė jam pasalas. Jų vyrai apiplėšinėjo visus, einančius tuo keliu. Žinia apie tai pasiekė Abimelechą.

²⁶Praeidamas į Sichemą užsuko Ebedo sūnus Gaalas su savo bičiuliais. Jais Sichemo didžiūnai pasitikėjo. ²⁷Jie ėjo į laukus, rinko vynuoges jų vynuogynuose, traiskė jas ir linksminosi. Paskui, nuėję į savo dievo šventyklą, valgė bei gėrė ir keikė Abimelechą. ²⁸„Kas tas Abimelechas, – kalbėjo Ebedo sūnus Gaalas, – ir kas mes, Sichemo žmonės, kad turėtume jam tarnauti? Argi Jerubaalo sūnus ir jo pareigūnas Zebulas kadaise netarnavo

Sichemo tėvo Hamoro vyrams? Tad kodėl turėtume jam tarnauti?²⁹ O kad tie žmonės būtų man pavaldūs! Aš tuoj pat išjočiau Abimelechą! Sakychiau Abimelechiui: 'Sutelk savo kariuomenę ir ateik!'

³⁰ Išgirdęs Ebledo sūnaus Gaalo žodžius, miesto valdovas Zebulas įniršo. ³¹ Jis išsiuntė pasiuntinius į Arumą pas Abimelechą pasakyti: „Žiūrėk, Ebledo sūnus Gaalas ir jo bičiuliai atėjo į Sichemą ir kelia mieste prieš tave sąmyšį. ³² Todėl ateik nakčia, tu ir kariuomenė, esanti su tavimi, ir pasislėpk laukuose. ³³ Kitą rytą anksti, saulei tekant, pakilk ir pulk miestą. O kai jis ir jo vyrai išeis prieš tave, daryk su jais, ką gali tavo ranka.“

³⁴ Taigi Abimelechas ir jo kariuomenė atvyko nakčia ir keturiais būriais surengė Sichemui pasala. ³⁵ Ebledo sūnui Gaalui išėjus ir atsistojus prie miesto vartų, Abimelechas ir jo pajėgos pakilo iš pasalų. ³⁶ Pamatęs juos, Gaalas tarė Zebului: „Žiūrėk, žmonės leidžiasi nuo kalnų viršūnių!“ O Zebulas atsakė: „Šešėliai kalnuose tau atrodo kaip vyrai.“ ³⁷ Gaalas vėl prabilo ir tarė: „Žiūrėk, žmonės leidžiasi nuo Tabur Erezio, o kitas būrys ateina nuo Elon Meonenimų.“ ³⁸ Tada Zebulas tarė: „Na, kurgi dabar tavo snukis, kuriuo kalbėjai: 'Kas tas Abimelechas, kad turėtume jam tarnauti?' Argi tai ne kariuomenė, iš kurios šaipeisi? Tad išeik dabar ir kovok su ja!“ ³⁹ Taigi Gaalas išėjo Sichemo didžiūnų priekyje ir kovavo su Abimelechu. ⁴⁰ Bet buvo priverstas bėgti, ir Abimelechas vijosi jį iki pat vartų. Daugelis krito už-

mušti. ⁴¹ Abimelechas sugrįžo į Arumą, o Zebulas išvijo Gaalą ir jo bičiulius, nebeleido jiems gyventi Sicheme.

⁴² Kitą dieną žmonės išėjo į laukus. Apie tai buvo pranešta Abimelechiui. ⁴³ Paėmęs savo kariuomenę ir padalijęs į tris būrius, jis surengė laukuose pasalas. Pamatęs iš miesto išeinančius žmones, jis staiga užpuolė juos ir išžudė. ⁴⁴ Abimelechas ir su juo buvęs būrys leidosi pirmyn ir atsistėjo prie miesto vartų, o kiti du būriai šoko ant žmonių, buvusių laukuose, ir išžudė juos. ⁴⁵ Abimelechas kovojo prieš miestą visą tą dieną. Miestą paėmė ir jame esančius žmones išžudė. Po to sugriovė miestą iš pamatų ir apsėjo jį druska“.

⁴⁶ Sužinoję apie tai Migdal Sichemo didžiūnai suėjo į El Berito šventyklos tvirtovę. ⁴⁷ Abimelechiui buvo pranešta, kad ten susirinko visi Migdal Sichemo didžiūnai. ⁴⁸ Abimelechas su savo kariais pakilo į Calmono kalną. Paėmęs kirvį į rankas, Abimelechas nukirto medžio šaką ir užsikėlė ją ant peties. Tada tarė savo kariams: „Ką mane matėte darant, tą skubiai ir jūs darykite!“ ⁴⁹ Taigi visi kariai nusikirto po šaką ir, nužygiavę paskui Abimelechą, sukrovė jas prie tvirtovės. Tada jie padegė tvirtovę virš buvusiųjų viduje. Taip žuvo visi Migdal Sichemo žmonės – apie tūkstantį vyrų ir moterų.

⁵⁰ Abimelechas nužygiavo į Tebecą, pasistatė stovyklą prie Tebeco ir paėmė jį. ⁵¹ Miesto viduje buvo įtvirtintas bokštas. Į jį subėgo visi miesto vyrai ir moterys bei didžiūnai ir užsidarė. Jie sulipo ant bokšto stogo. ⁵² Priejęs prie bokšto, Abimelechas

puolė jį. Norėdamas padegti, jis pri-
siartinio prie durų. ⁵³ Bet viena mo-
teris metė viršutinį girnų akmenį
ant Abimelecho ir perskėlė jam kau-
kolę. ⁵⁴ Šis tučtuojau pasišaukė gin-
klanešį ir tarė jam: „Išsitrauk iš
makšties kalaviją ir užmušk mane,
kad žmonės apie mane nesakytų:
'Moteris jį užmušė!'“ Vaikinas perdū-
rė jį kalaviju, ir jis numirė. ⁵⁵ Pamatę,
kad Abimelechas miręs, visi izraelitai
išsivaikščiojo į savo namus.

⁵⁶ Taip Dievas atlygino Abimele-
chui už jo nusikaltimą, kurį buvo
padaręs tėvui, nužudydamas septy-
niasdešimt savo brolių. ⁵⁷ Dievas pa-
našiai atlygino ir Sichemo žmonėms
už visus jų nedorus darbus. Taigi
ant jų krito Jerubaalo Jotamo
prakeikimas.

Tola ir Jayras

10 Po Abimelecho gelbėti Izrae-
lio pakilo Isacharo vyras To-
la, Dodojo sūnaus Pūvos sūnus. Jis
gyveno prie Šamyro, Efraimo aukš-
tumose. ² Išbuvęs dvidešimt trejus
metus Izraelyje teisėju, jis mirė ir
buvo palaidotas Šamyre.

³ Po jo atėjo Jayras Gileadietis ir
dvidešimt dvejus metus išbuvo tei-
sėju Izraelyje. ⁴ Jis turėjo trisdešimt
sūnų, kurie jodinėjo ant trisdešim-
ties asilų ir turėjo trisdešimt miestų
Gileado krašte, iki šios dienos vadi-
namų Havot Jayru. ⁵ Jayras mirė ir
buvo palaidotas Kamone.

Amonitų priespauda

⁶ Tarnaudami Baalams ir Astar-
tėms – Aramo dievams, Sidono die-
vams, Moabo dievams, Amono die-
vams ir filistinų dievams, izraelitai

vėl darė, kas nedora VIEŠPATIES
akyse, o VIEŠPATĮ paliko ir jam
daugiau nebetarnavo. ⁷ VIEŠPATS
supyko ant Izraelio ir atidavė juos
į filistinų ir amonitų rankas. ⁸ Nuo
to laiko šie aštuoniolika metų nai-
kino ir engė visus izraelitus, gyve-
nusius amoritų Gileado krašte.
⁹ Amonitai perėjo net Jordaną ir ko-
vojo su Judu, Benjaminu ir Efrai-
mo namais. Taigi Izraelis labai
kentėjo.

¹⁰ Izraelitai šaukėsi VIEŠPA-
TIES, sakydami: „Esame tau nusi-
kaltę, nes palikome savo Dievą ir
garbinome Baalus!“ ¹¹ VIEŠPATS
tarė izraelitams: „Argi neišgelbėjau
jūsų nuo egiptiečių, amoritų, amo-
nitų ir filistinų? ¹² Ir sidoniečiai, ir
amalekiečiai, ir meunai jus engė,
jūs šaukėtės manęs, ir aš išgelbė-
jau jus iš jų rankų. ¹³ Tačiau pali-
kote mane ir garbinote kitus die-
vus. Ne! Daugiau jūsų nebegelbė-
siu! ¹⁴ Eikite ir šaukitės dievų,
kuriuos pasirinkote! Teišgelbsti jie
jus iš priespaudos!“ ¹⁵ O izraelitai
maldavo VIEŠPATĮ: „Nusidėjome!
Daryk su mumis, kas tau patinka.
Tik prašome išgelbėti mus šią die-
ną!“ ¹⁶ Jie pašalino iš savo tarpo
svetimus dievus ir tarnavo VIEŠ-
PACIUI. O jam buvo gaila žiūrėti į
Izraelio vargus.

Iftachas

¹⁷ Amonitai buvo pašaukti prie gin-
klų ir įsirengė stovyklą Gileade.
Izraelitai taip pat susibūrė ir įsi-
rengė stovyklą prie Micpos. ¹⁸ Gi-
leado kariuomenės didžiūnai sakė
vieni kitiems: „Kas pradės kovą prieš
amonitus? Jis bus visų Gileado gy-
ventojų galva!“

11 Iftachas Gileadietis, vienos gatvės merginos sūnus, buvo narsus galiūnas. Iftacho tėvas buvo Gileadas. ²O Gileado žmona pagimdė jam sūnų.¹ Užaugę Gileado žmonos sūnus išvarė Iftachą. Jie sakė jam: „Mūsų tėvo namuose tu nieko nepaveldėsi, nes esi pašalietės moters sūnus.“ ³Tad Iftachas pabėgo nuo savo brolių ir apsigyveno Tobo krašte. Prie Iftacho susitelkė patamsių gaivalai ir eidavo su juo užpuldinėti.

⁴Praėjus šiek tiek laiko, amonitai išėjo į karą su Izraeliu. ⁵Amonitams užpuolus Izraelį, Gileado seniūnai nuvyko į Tobo kraštą Iftacho parsivesti. ⁶„Eime, – sakė jie Iftachui, – būk mūsų vadas, idant galėtume kovoti su amonitais.“ ⁷Bet Iftachas atsakė Gileado seniūnams: „Argi ne patys mane atmetėte ir išvarėte iš tėvo namų? Tad kaip galite pas mane ateiti dabar, kai esate bėdoje?“

⁸Gileado seniūnai sakė Iftachui: „Todėl dabar ir kreipiamės į tave, idant eitum su mumis, kovotum su amonitais ir būtum mūsų – visų Gileado gyventojų – galva.“ – ⁹„Puiku! Jei vedatės mane kovoti su amonitais, ir VIEŠPATS man juos įduos, – tarė Gileado seniūnams Iftachas, – būsiu jūsų galva.“ ¹⁰O Gileado seniūnai atsakė: „Pats VIEŠPATS tebūna mūsų liudytojas: tikrai darysime, kaip tu pasakei!“

¹¹Tad Iftachas ėjo su Gileado seniūnais, ir žmonės padarė jį savo galva ir vadu. Micpoje Iftachas pakartojo visus šiuos žodžius VIEŠPATIES akivaizdoje.

¹²Tada Iftachas išsiuntė pasiuntinius pas amonitų karalių, tardamas: „Ką tau padariau, kad išėjai į karą prieš mano kraštą?“ ¹³Iftacho pasiuntiniams Amono karalius atsakė:

„Dėl to, kad Izraelis, eidamas iš Egipto, atėmė mano kraštą nuo Arnono iki Jaboko ir iki pat Jordano. Dabar gražink jį geruokui.“ ¹⁴Dar kartą Iftachas išsiuntė pasiuntinius pas Amono karalių, ¹⁵tardamas: „Taip kalba Iftachas. Izraelis neatėmė nei Moabo krašto, nei Amono krašto. ¹⁶Išėjęs iš Egipto, Izraelis keliavo per dykumą iki Nendrių jūros ir atėjo į Kadešą. ¹⁷Tada Izraelis siuntė pasiuntinius pas Edomo karalių, tardamas: ‘Prašyčiau leisti pereiti per tavo kraštą’, – bet Edomo karalius nenorėjo klausyti. Jis siuntė juos ir pas Moabo karalių, bet ir šis atsisakė. Taip Izraelis pasiliko Kadeše. ¹⁸Tada jie keliavo per dykumą, aplenkdami Edomo kraštą bei Moabo kraštą, ėjo palei rytinę Moabo krašto ribą, kol išsirengė stovyklą kitoje Arnono pusėje. Į Moabo žemę jie niekada neižengė, nes Arnonas buvo Moabo riba. ¹⁹Tada Izraelis siuntė pasiuntinius pas amoritų karalių Sihoną – Hešbono karalių. Izraelis sakė jam: ‘Prašyčiau leisti pereiti per tavo kraštą iki mano žemės.’ ²⁰Bet Sihonas Izraeliui nepasitikėjo ir neleido pereiti per savo žemę. Sutelkęs visą savo kariuomenę, jis pasistatė stovyklą prie Jahcos ir kovojo su Izraeliu. ²¹O VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atidavė Sihoną bei visą jo kariuomenę į rankas Izraeliui, ir jie nugalejo. Taip Izraelis paveldėjo visą tenai gyvenusių amoritų kraštą. ²²Jie paveldėjo visą amoritų žemę nuo Arnono ligi Jaboko ir nuo dykumos ligi Jordano. ²³Taigi VIEŠPATS, Izraelio Dievas, išvarė amoritus prieš ateinant jo tautai Izraeliui. Nejau tu nori mus išvaryti? ²⁴Argi ne tau priklauso, ką tavo dievas Kemošas tau duoda paveldėti? Argi ne mums priklauso visa, ka

VIEŠPATS, mūsų Dievas, yra davęs mums paveldėti? ²⁵ Be to, ar esi kuo nors geresnis už Moabo karalių, Ciporo sūnų Balaką? Ar jis kada nors vaidijosi su Izraeliu? Ar jis kada nors ėjo į karą su jais? ²⁶ Izraeliui gyvenant Hešbone bei jam pavaldžiose gyvenvietėse, Aroere bei jam pavaldžiose gyvenvietėse ir visuose miestuose netoli Arono tris šimtus metų, kodėl neišlaisvinai jų per tą laiką? ²⁷ Aš tau nenusidėjau, bet tu, kariaudamas prieš mane, darai man didelę skriaudą. VIEŠPATS, kuris teisia, tesprendžia izraelitų ir amonitų bylą! ²⁸ Bet amonitų karalius ir Iftacho sūstusis žodžius nekreipė dėmesio.

²⁹ VIEŠPATIES dvasia apėmė Iftachą. Jis žygiavo per Gileadą ir Manasą ir pasiekė Micpe Gileadą. Nuo Micpe Gileado jis sėlino prie Amono. ³⁰ Iftachas padarė įžadą VIEŠPAČIUI: „Jei įduosi man į rankas Amoną, – sakė jis, – ³¹ kas išeis pro mano namų duris manęs pasitikti, man grįžtant su pergale prieš Amoną, tas priklausys VIEŠPAČIUI. Aš atnašausiu tai kaip deginamąją auką.“

³² Tada Iftachas ižygiavo į amonitų žemę su jais kovoti. VIEŠPATS juos įdavė jam į rankas. ³³ Visiškai juos sutriuškino – nuo Aroero iki Minito apylinkių, – dvidešimt miestų iki pat Abel Keramimų. Taip Amonas tapo pavaldus izraelitams.

³⁴ Sugrįžęs į savo namus Micpoje, Iftachas žiūri: jo pasitikti išeina dukte, šokdama ir mušdama būgnelį su žvangučiais! Ji buvo jo vienturtė; išskyrus ją, neturėjo kito – nei sūnaus, nei dukters. ³⁵ Pamatęs ją, jis persiplėšė drabužius ir tarė: „Ak, mano dukra! Pribloškei mane! Kokią baisią nelaimę užtraukei man! Juk atvėriau burną VIEŠPAČIUI ir ne-

galiu savo įžado atšaukti.“ ³⁶ „Mano tėve, – tarė ji, – jei atvėrei burną VIEŠPAČIUI, daryk su manimi, kaip esi pažadėjęs, nes VIEŠPATS apgynė tave nuo tavo priešų amonitų.“

³⁷ Be to, ji tarė savo tėvui: „Suteik man šią malonę: skirk du mėnesius, idant galėčiau nueiti į kalnus ir kla-joti, apraudodama su draugėmis savo mergystę.“ – ³⁸ „Eik“, – tarė jis. Iftachas išleido ją dviem mėnesiams. Ji išėjo ir su draugėmis apraudėjo savo mergystę kalnuose. ³⁹ Po dviejų mėnesių sugrįžo pas savo tėvą, ir jis pasiėlgė su ja pagal įžadą, kurį buvo padaręs. Vyro ji nebuvo pažinusi. Tada Izraelyje atsirado ⁴⁰ izraelitų moterų paprotys kasmet išeiti į kal-nus ir keturias dienas giedoti raudas už Iftacho Gileadiečio dukterį.

12 Efraimo vyrai buvo pašaukti prie ginklų ir perėjo Jordaną prie Cafono. Jie sakė Iftachui: „Kodėl tu žygiavai kovoti su amonitais, bet mūsų nepašaukei eiti su tavimi? Sudeginsime tave ir tavo namus!“ ² Iftachas atsakė jiems: „Aš ir mano žmonės turėjome aštrų ginčą su mus nuožmiai engusiais amonitais. Bet kai jus šaukiau, jūs negelbėjote manęs iš jų rankų. ³ Pamatęs, kad negelbėjate, aš stačiau savo gyvybę į pavojų ir išėjau į žygį prieš amonitus. VIEŠPATS atidavė juos man į rankas. Tad kodėl šiandien atkeliavote pas mane? Kovoti su manimi?“ ⁴ Iftachas pašaukė visus Gileado vyrus ir kovojo su Efraimu. Gileado vyrai nugalėjo Efraimą, nes šie buvo sakę: „Gileado žmonės, jūs esate tik bėgliai iš Efraimo; būti Manase tolygu būti Efraime.“ ⁵ Gileado žmonės užėmė Jordano brastas į Efraimą. Kai tik bėglys iš Efraimo

sakydavo: „Leiskite man pereiti“, – Gileado žmonės atsakydavo jam: „Ar tu iš Efraimo?“ – ir jei šis sakydavo: „Ne“, ⁶ jie liepdavo jam: „Tad tark ‘šibolet’“, – o jis ištardavo: „šibolet“, – nes negalėdavo teisingai ištarti. Todėl jie tuojuo stverdavo jį ir užmušdavo čia pat prie Jordano brastų. Tuo metu krito keturiasdešimt du tūkstančiai Efraimo žmonių.

⁷ Iftachas buvo Izraelio teisėjas šešerius metus. Tada Iftachas Gileadietis mirė ir buvo palaidotas viename iš Gileado miestų.

Ibcanas

⁸ Po jo Izraelio teisėjas buvo Ibcanas iš Betliejaus. ⁹ Jis turėjo trisdešimt sūnų. Trisdešimt dukterų išleido už vyrų iš kitų kilčių, o sūnums davė trisdešimt merginų iš kitų kilčių. Jis teisė Izraelį septynerius metus. ¹⁰ Tada Ibcanas mirė ir buvo palaidotas Betliejuje.

Elonas

¹¹ Po jo Izraelio teisėjas buvo Elonas Zabulonas. Jis teisė Izraelį dešimt metų. ¹² Tada Elonas Zabulonas mirė ir buvo palaidotas Ajalone, Zabulono žemėje.

Abdonas

¹³ Po to Izraelio teisėjas buvo Hilelio Piratono sūnus Abdonas. ¹⁴ Jis turėjo keturiasdešimt sūnų ir trisdešimt vaikų, jojančių ant septyniasdešimt pabalnotų asilų. Jis teisė Izraelį aštuonerius metus. ¹⁵ Tada Hilelio Piratono sūnus Abdonas

mirė ir buvo palaidotas Piratone, Efraimo žemėje, amalekiečių aukštomose.

Samsonas

13 Izraelitai vėl darė, kas nedo-
ra VIEŠPATIES akyse, ir
VIEŠPATS atidavė juos keturiasdešimčiai metų į filistinų rankas.

² Tuomet Dano žmonių giminėje buvo toks vyras iš Coros, vardu Manoachas. Jo žmona buvo bevaisė ir nebuvo pagimdžiusi vaikų. ³ VIEŠPATIES angelas pasirodė moteriai ir tarė: „Tikėk manimi! Nors esi bevaisė ir nesi pagimdžiusi vaikų, tu pastosi ir pagimdysi sūnų. ⁴ Todėl dabar prisiziūrėk! Negerk nei vyno ar svaigaus gėrimo, nei valgyk ko nors nešvaraus, ⁵ nes, tikėk manimi, pastosi ir pagimdysi sūnų. Skustuvas nepalies jo galvos, nes berniukas bus nazyras Dievui nuo pat gimimo. Jis pradės laisvinti Izraelį iš filistinų rankų.“

⁶ Moteris atėjo pas vyrą ir papasakojo: „Dievo vyras buvo atėjęs pas mane. Jo išvaizda buvo tarsi išvaizda Dievo angelo, kelianti nepaprastą baimę. Aš nekláusiau, iš kur jis atėjo, o jis savo vardo man nepasisakė. ⁷ Jis man tarė: ‘Tikėk manimi, tu pastosi ir pagimdysi sūnų. Negerk nei vyno, nei kito svaigaus gėrimo ir nevalgyk nieko, kas nešvaru, nes berniukas bus nazyras Dievui nuo gimimo ligi savo mirties dienos.’“

⁸ Manoachas maldavo VIEŠPATĮ. „O mano Viešpatie! – sakė jis. – Prašau leisti Dievo vyrui, kurį tu siuntei, vėl pas mus ateiti ir pamokyti, ką turime daryti su berniuku, kuris

gims.“⁹ Dievas išklause Manoacho, ir Dievo angelas vėl atėjo pas moterį. Ji sėdėjo lauke, bet jos vyro Manoacho nebuvo su ja.¹⁰ Tad moteris skubiai nubėgo pasakyti savo vyrui. Ji tarė jam: „Tikėk manimi! Tas vyras, kuris buvo atėjęs pas mane aną dieną, vėl pasirodė.“¹¹ Manoachas skubiai pakilo, sekdamas paskui žmoną, nuėjo pas vyrą ir tarė: „Ar tai tu tas vyras, kalbėjęs su šia moterimi?“ – „Taip!“ – atsakė jis.¹² Tada Manoachas paklausė: „Tavo žodžiams išsipildžius, koks turės būti berniuko gyvenimo būdas? Ką jis turi daryti?“¹³ VIEŠPATIES angelas tarė Manoachui: „Tekreipia moteris dėmesį į visa, ką jai sakiau.“¹⁴ Tenevalgo nieko, kas kyla iš vynuogių. Teneigeria nei vyno, nei stipraus gėrimo, tenevalgo nieko, kas nešvaru. Ji turi laikytis visko, ką esu jai įsakęs.“

¹⁵ Manoachas tarė VIEŠPATIES angelui: „Prašyčiau leisti mums tave užlaikyti ir paruošti ožiuką.“ – ¹⁶ „Jei užlaikysi mane, – atsakė VIEŠPATIES angelas, – jūsų maisto nevalgysiu. Bet jei nori paruošti deginamąją auką, atnašauk ją VIEŠPAČIUI.“ (Mat Manoachas nežinojo, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas.)¹⁷ Tada Manoachas tarė VIEŠPATIES angelui: „Kuo tu vardu? Tavo žodžiams išsipildžius, norėtume tave pagarbinti!“¹⁸ Bet VIEŠPATIES angelas atsakė: „Kam klausai mano vardo? Jis slėpiningas!“

¹⁹ Manoachas paėmė ožiuką su jāvų atnaša ir paaukojo jį ant uolos VIEŠPAČIUI, darančiam nuostabius darbus.²⁰ Liepsnomis šoktelėjus nuo aukuro dangaus link, VIEŠPATIES angelas, Manoacho ir jo žmonos stebimas, pakilo aukuro liepsnose. Jiedu puolė kniūbsti ant žemės.

²¹ VIEŠPATIES angelas Manoachui ir jo žmonai daugiau nebepasirodė. Tada Manoachas suprato, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas.²² Manoachas ir tarė savo žmonai: „Mes tikrai mirsime, nes matėme Dievą!“²³ Bet žmona atsakė: „Jei VIEŠPATS būtų norėjęs mus užmušti, nebūtų priėmęs iš mūsų rankų deginamosios aukos ir jāvų atnašos! Jis nebūtų mums parodęs, ką matėme, ir nebūtų mums paskelbęs, ką girdėjom!“

²⁴ Moteris pagimdė sūnų ir pavadinė jį Samsonu. Berniukas užaugo, ir VIEŠPATS jį laimino.²⁵ VIEŠPATIES dvasia pirmąsyk apėmė jį Dano stovykloje tarp Coros ir Eštaolo.

Samsono vedybos

14 Kartą Samsonas nuėjo į Timną. Būdamas Timnoje, pamatė mergaitę tarp filistinų moterų.² Sugrįžęs pasakė savo tėvui ir motinai: „Timnoje tarp filistinų moterų pamačiau mergaitę. Prašyčiau gauti ją man žmoną.“³ Tėvas ir motina jam sakė: „Argi nėra mergaitės tarp tavo paties giminių ar visoje mūsų tautoje, kad turėtum imti sau žmoną iš tų neapipjaustytų filistinų!“ Bet Samsonas atsakė tėvui: „Gauk man ją, nes ji man patinka.“⁴ Jo tėvas ir motina nesuvokė, kad tai atėjo iš VIEŠPATIES. Jis ieškojo dingsties prieš filistinus. Tuomet filistinai valdė Izraelį.

⁵ Samsonas ėjo į Timną su savo tėvu ir motina. Prie Timnos vynuogynų staiga jį užpuolė jaunas liūtas.⁶ VIEŠPATIES dvasia apėmė jį, ir jis perplėšė liūtą plikomis rankomis tarytum ožiuką. Bet nei tėvui, nei motinai nepasisakė, ką buvo padaręs.

⁷ Po to nuėjo ir pasikalbėjo su ta moterimi. Samsonas buvo ja patenkintas. ⁸ Praėjus šiek tiek laiko, grįždamas jos paimti, jis pasuko iš kelio pasižiūrėti į liūto liekanas. Žiūri: liūto griaučiuose – bičių spiečius ir medus. ⁹ Prisigrandęs pilnas saujas, jis žingsniavo toliau valgydamas. Atėjęs pas tėvą ir motiną, davė jiems, ir jie valgė. Bet jiems nepasisakė, kad buvo prigrandęs medaus iš liūto griaučių.

¹⁰ Jo tėvas nuėjo pas moterį, o Samsonas iškėlė vestuvių vaišes, kaip jaunikams įprasta. ¹¹ Pamatę jį, žmonės paskyrė jam trisdešimt palydovų. ¹² Samsonas tarė jiems: „Tebūna man leista užduoti jums mįslę. Jei įminsite ją per septynias vestuvių vaišių dienas ir išaiškinsite, duosiu jums trisdešimt lino tunikų ir trisdešimt šventiškų drabužių. ¹³ Bet jei negalėsite įminti, jūs turėsite man duoti trisdešimt lino tunikų ir trisdešimt šventiškų drabužių.“ – „Užmink mįslę, – atsiliepė jie, – mes klausomės!“ ¹⁴ Taigi jis tarė:

„Išėdančiojo išėjo šis tas pavalgyti. / Iš stipriojo išėjo šis tas saldaus.“

Net po trejeto dienų jie negalėjo mįslės įminti.

¹⁵ Ketvirtą dieną jie tarė Samsonui žmonai: „Išgauk iš savo vyro mįslės įminimą. Antraip sudeginsime tave ir tavo tėvo namus. Argi mus čia pasikvieteį skurdžiais padaryti?“

¹⁶ Tad Samsono žmona verkė, sakydama jam: „Tu tikrai manęs nekeniti! Tu manęs nemyli! Užminei mįslę mano žmonėms, bet įminimo man nepasakei!“ Jis atsakė jai: „Juk nepasakiau nei savo tėvui, nei motinai. Tad kodėl turėčiau pasakyti tau?“ ¹⁷ Bet ji verkšlėno jam ant peties visas septynias jų vestuvių

vaišių dienas. Galop septintą dieną jis pasakė, nes ji jau labai įkyrėjo. Tada ji persakė mįslės įminimą savo žmonėms. ¹⁸ Miesto vyrai septintą dieną prieš saulėlydį tarė:

„Kas saldesnis už medų? / Kas stipresnis už liūtą?“

O jis atsakė:

„Jei nebūtumėte arę mano telyčia, / nebūtumėte mano mįslės įminę.“

¹⁹ Tada ji apėmė VIEŠPATIES dvasia, ir jis nuėjo į Aškeloną. Užmušęs trisdešimt miesto vyrų, nuvilko juos ir jų šventiškus drabužius atidavė įminusiems mįslę. Be galo įniršęs, jis sugrįžo į tėvo namus. ²⁰ O Samsono nuotaka buvo atiduota jo palydovui, buvusiam jo pajauniui.

Samsono kerštas

15 Praėjus šiek tiek laiko, kviečiapjūtės metu, Samsonas nešinas ožiuku nuėjo savo žmonos aplankyti. Jis sakė: „Aš noriu įeiti į savo žmonos kambarį.“ Bet jos tėvas nenorėjo įleisti. ² „Aš buvau tikras, kad tu jos iš tikrųjų neapkenti, – sakė jos tėvas, – todėl atidaviau ją tavo vestuvių pajauniui. Argi jos jaunesnioji sesuo ne gražesnė už ją? Prašau ją imti vietoj anos.“ ³ Bet Samsonas atrėžė: „Šį kartą filistinai negalės manęs kaltinti už žalą, kurią jiems padarysiu.“

⁴ Samsonas nuėjo ir prisigaudė tris šimtus lapių. Paėmęs deglų, jis surišo lapių uodegas poromis ir prie kiekvienos poros pritvirtino po deglą. ⁵ Uždegęs deglus, paleido lapes į nepjautus filistinų javus ir padegė gubas, dar nepjautus javus, vynuogynus bei alyvmedžių sodus.

⁶ Filistinai klausė: „Kas tai padarė?“ Jiems buvo pasakyta: „Timnie-

čio žentas Samsonas, nes uošvis yra paėmęs Samsono žmoną ir atidavęs jo pajauniui.“ Tad filistinai atėjo ir sudegino ją bei jos tėvą. ⁷ Samsonas tarė jiems: „Jei taip elgiatės, aš nenurimsiu, kol jums neatkeršysiu.“ ⁸ Jis negailestingai ištiko juos baisiomis skerdynėmis. Paskui pasitraukė ir gyveno Etamo uolos plyšyje.

⁹ Filistinai atėjo ir, pasistatę stovyklą Judo žemėje, pasklido po Lehį. ¹⁰ Judo vyrai klausė: „Kodėl atėjote prieš mus?“ – „Atėjome surišti Samsono, – atsakė jie, – padaryti jam taip, kaip jis mums padarė.“ ¹¹ Tada trys tūkstančiai Judo vyrų nuėjo prie Etamo uolos plyšio ir tarė Samsonui: „Argi nežinai, kad filistinai mus valdo? Kodėl taip padarei?“ Jis atsakė: „Kaip jie man darė, taip ir aš jiems dariau.“ – ¹² „Mes atėjome, – sakė jie, – tavęs surišti ir atiduoti į rankas filistinams.“ Samsonas atsakė: „Prisieikite, kad patys manęs neužpulsite.“ – ¹³ „Ne, mes tik surišime tave ir atiduosime jiems į rankas. Tavęs mes neužmušime.“ Taigi jie surišo jį dviem naujomis virvėmis ir nuleido nuo uolos.

¹⁴ Jam pasiekus Lehį ir šūkaujantiems filistinams atskubant jo pasitikti, jį apėmė VIEŠPATIES dvasia, virvės ant rankų tapo lyg sudegusios linų sruogos, ir raiščiai nutirpo. ¹⁵ Aptikęs šviežią asilo žandikaulį, jis pasilenkė ir pasiėmė jį. Juo jis užmušė tūkstantį vyrų.

¹⁶ Tada Samsonas tarė:

„Asilo žandikauliu – / krūva ant krūvos! / Asilo žandikauliu / užmušiau tūkstantį vyrų!“

¹⁷ Baigęs kalbėti, jis metė šalin žandikaulį. Ta vieta buvo pavadinta Ramat Lehiu.

¹⁸ Būdamas labai ištroškęs, jis šaukėsi VIEŠPATIES, tardamas: „Tu pats suteikei savo tarno rankai šią didžią pergalę. Nejau dabar turiu mirti iš troškulio ir patekti į neapipjaustyųjų rankas?“ ¹⁹ Dievas atvėrė Lehyje esančią ertmę, ir iš jos ištryško vanduo. Jis atsigerė, atgavo jėgas ir atgijo. Tas vanduo buvo pavadintas En Kore^a, ir tebėra Lehyje iki šios dienos.

16 Kartą Samsonas nuėjo į Gazą. Pamatęs gatvės moterį, užėjo pas ją. ² Gazos žmonėms buvo pasakyta: „Samsonas atėjo!“ Jie apsupo jį ir tykojo visą naktį prie miesto vartų. Visą naktį laukė, šnabždėdami vieni kitiems: „Išaušus rytui, jį užmušime!“ ³ Bet Samsonas miegojo tik ligi vidurnakčio. Atsikėlęs vidurnaktį, čiupo miesto vartų duris bei abu vartų stulpus ir išrovė su visa velke. Užsimetęs ant pečių, jis nunešė juos į kalvos viršūnę prie Hebrono!

Samsonas ir Delila

⁴ Paskui Soreko slėnyje jis išimylėjo moterį, vardu Delila. ⁵ Filistinų didžiūnai atvyko pas ją ir tarė: „Suvaliok jį ir sužinok, kodėl jis toks stiprus ir kaip galėtume jį įveikti, kad sugebėtume surišti ir padaryti bejėgį! Kiekvienas duosime tau po vienuolika šimtų sidabro šekelių.“

⁶ Tad Delila kalbėjo Samsonui: „Prašau pasakyti, kodėl tu toks stiprus? Ir kaip tu galėtumei būti surištas ir

padarytas bejėgiu?“⁷ Samsonas jai atsakė: „Jeigu būčiau surištas septyniomis šviežiomis sausgyslėmis, kurios nebuvo sudžiovintos, tapčiau toks silpnas, kaip ir paprastas žmogus.“⁸ Filistinų didžiūnai atnešė jai šviežių nedžiovintų sausgyslių, ir ji jomis surišo jį.⁹ Pasalai tykojant jos kambaryje, ji sušuko: „Samsonai, filistinai atėjo tavęs!“ Bet jis sutraukė tas sausgysles, tarsi suardydamas ugnies paliestą pakulų sruogą. Jo jėgos paslaptis liko nežinoma.

¹⁰Tada Delila tarė Samsonui: „Tu pasityčiojai iš manęs! Tu pamelavai! Prašau dabar pasakyti, kaip būtų galima tave surišti?“¹¹ Jis tarė: „Jeigu būčiau surištas naujomis virvėmis, kurios dar niekada nebuvo naudotos, tapčiau toks silpnas, kaip ir paprastas žmogus.“¹² Tad Delila paėmė naujas virves ir, jomis surišusi jį, sušuko: „Samsonai, filistinai jau čia!“ Pasalos vyrai tykojo kambaryje. Bet jis nutraukė virves nuo savo rankų tarsi siūlus.

¹³Tada Delila tarė Samsonui: „Tu ligi šiol iš manęs tyčiojaisi ir vis melavai! Pasakyk pagaliau, kaip būtų galima tave surišti?“ Jis atsakė: „Jeigu jaustumėi septynias mano galvos garbanas ir apmatus ir suveržtum staklių muštuvu, aš tapčiau toks silpnas, kaip ir paprastas žmogus.“¹⁴ Tad, jam miegant, Delila paėmė septynias jo galvos garbanas, įaudė į apmatus ir suveržė staklių muštuvu. Po to ji sušuko: „Samsonai, filistinai jau čia!“ Bet jis, pabudęs iš miego, ištraukė iš staklių muštuvą ir apmatus.

¹⁵Tada ji tarė jam: „Kaip tu gali sakyti: ‘Aš myliu tave’, – jei tavo širdis ne su manimi? Tu pasityčiojai iš manęs jau tris kartus ir nepasakei, kodėl tu toks stiprus.“¹⁶ Diena

po dienos ji ujo jį žodžiais ir taip jam įgriso, kad jis jautėsi mirtinai nuvargintas¹⁷ ir patikėjo jai savo paslaptį. Jis tarė: „Skustuvas niekada nepalietė mano galvos, nes aš esu nazyras VIEŠPACIUI nuo savo motinos iščių. Jei mano galva būtų nuskusta, mano jėga mane paliktų. Aš tapčiau silpnas ir būčiau kaip paprastas žmogus.“

¹⁸Pajutusi, kad jis patikėjo visą savo paslaptį, Delila išsiuntė pašaukti filistinų didžiūnų su žinia: „Ateikite dar kartą, nes jis patikėjo man visą savo paslaptį.“ Filistinų didžiūnai atskubėjo pas ją su pinigais rankose.¹⁹ O Delila, užmigdžiusi jį ant savo kelių, pasišaukė vyrą ir liepė nukirpti jam septynias plaukų garbanas. Taip ji padarė jį silpną ir bejėgį; jėga nuo jo pasitraukė.²⁰ Ji sušuko: „Samsonai, filistinai atėjo tavęs!“ Jis pabudo iš miego, galvodamas: „Ištrūksiu kaip kitais kartais ir nusikratysiu!“ Bet nežinojo, kad VIEŠPATS buvo nuo jo pasitraukęs.²¹ Filistinai jį nutvėrė ir išbadė akis. Nuvarę į Gazą, apkalė jį vario grandinėmis ir pristatė kalėjime sukti girnas.²² Tuo tarpu nukirptieji plaukai pradėjo ataugti.

Samsono mirtis

²³Filistinų didžiūnai susirinko atnašauti didelės aukos savo dievui Dagonui ir pasidžiaugti. Jie giedojo: „Mūsų dievas įdavė mums į rankas / mūsų priešą Samsoną!“

²⁴Ir žmonės, matydami jį, giesmėmis liaupsino savo dievą:

„Mūsų dievas įdavė mums į rankas priešą, / niokojusį mūsų kraštą, / užmušusį daugelį mūsų žmonių.“

²⁵Pagauti pakilios dvasios, jie sakė: „Pašaukite Samsoną! Tepalinks-

mina mus!“ Jie pašaukė Samsoną iš kalėjimo, ir šis vaidino jų akivaizdoje juokdary. Paskui pastatė jį tarp stulpų. ²⁶ Vaikinui, vedusiam jį už rankos, Samsonas tarė: „Pavedėk mane ten, kur stulpai, ant kurių stovi namai, idant galėčiau atsislieti į juos.“ ²⁷ Namai buvo pilni vyrų ir moterų. Ten buvo visi filistinų didžiūnai, o ant stogo stovėjo apie tris tūkstančius vyrų ir moterų, žiūrėjusių, kaip Samsonas linksmo. ²⁸ Samsonas šaukėsi VIEŠPATIES ir tarė: „Viešpatie DIEVE! Prašau atsiminti mane! Prašau duoti man jėgų ši paskutinį kartą, Dieve, kad vienu keršto smūgiu atmokėčiau filistinams už abi savo akis.“ ²⁹ Apkabinęs abu vidurinius stulpus, ant kurių stovėjo namai, vieną – dešinę ranka, o kitą – kaire, Samsonas išrėžė visu svoriu. ³⁰ Tada Samsonas sušuko: „Leisk man mirti su filistiniais!“ – ir patraukė iš visų jėgų. Namai griuvo ant didžiūnų ir visų ten buvusių žmonių. Tad jis užmušė daugiau mirdamas negu buvo užmušęs gyvendamas.

³¹ Atėję broliai ir visa tėvo šeima pasiėmė jį. Parnešę palaidojo jo tėvo Manoacho kape tarp Coros ir Eštaolo. Izraelio teisėjas jis buvo dvidešimt metų.

Mikajo namų šventykla

17 Efraimo aukštumose gyveno žmogus, vardu Mikajas. ² Savo motinai jis tarė: „Anuos tūkstantį šimtą sidabro šekelių užkeikė, kai jie buvo iš tavęs paimti, ir net man girdint užkeikimą pakartojai. Tai va, tas sidabras pas mane.

Aš jį paėmiau.“ – „Telaimina VIEŠPATS mano sūnų!“ – ištarė motina. ³ Jam sugražinus motinai tūkstantį šimtą sidabro šekelių, motina tarė: „Dabar aš skiriu tą sidabrą VIEŠPAČIUI. Perduodu jį savo sūnui, kad padarytų iš jo statulą. Taigi atiduodu jį tau.“

⁴ Kai jis sugražino pinigus savo motinai, motina paėmė du šimtus sidabro šekelių ir padavė sidabrakaliui. Jis padarė iš jų statulą, kuri buvo laikoma Mikajo namuose.

⁵ Taigi tas vyras Michėjas turėjo Dievo namus. Jis padirbo efodą bei terafimus ir pašventė vieną savo sūnų būti jo kunigu. ⁶ Tomis dienomis Izraelyje karaliaus nebuvo. Visi žmonės darė, kas jiems atrodė dora.

⁷ Ten gyveno jaunuolis iš Judo Betliejaus, iš Judo kilties. Jis buvo levitas ir gyveno ten kaip ateivis. ⁸ Tas vyras buvo palikęs Betliejaus miestą Judo žemėje, norėdamas iškurti, kur tik rastų vietos. Praeidamas jis užėjo į Michejo namus Efraimo aukštumose. ⁹ Michėjas paklausė jo: „Iš kur ateini?“ – „Esu levitas iš Judo Betliejaus, – atsakė šis, – ir einu gyventi ten, kur galėsiu rasti vietos.“ ¹⁰ Michėjas tarė jam: „Pasilik čia, pas mane, būk mano tėvas ir kunigas, o aš tau duosiu kasmet dešimt sidabro šekelių, reikalingus drabužius ir pragyvenimą.“ ¹¹ Levitas sutiko pasilikti pas tą žmogų ir buvo jam tarsi vienas jo sūnų. ¹² Michėjas įvedė levitą į kunigo tarnybą, jaunuolis tapo jo kunigu ir pasiliko Michėjo šventykloje. ¹³ „Dabar aš žinau, – kalbėjo sau Michėjas, – kad VIEŠPATS padarys mane turtingą, nes levitas yra tapęs mano kunigu.“

^{17,5a} Kita Mikajo vardo forma.

Dano giminė persikelia

18 Anomis dienomis Izraelyje nebuvo karaliaus. Taigi anomis dienomis Dano giminės žmonės ieškojo sau žemės, kur galėtų įsikurti, nes iki tol nebuvo jiems tekęs paveldas tarp Izraelio giminių. ² Tad Dano giminės žmonės pasiuntė penketą narsių vyrų iš savo Coros ir Eštaolo kilčių išžvalgyti krašto ir iširti. „Eikite, – sakė jiems, – ir išstirkite kraštą.“ Nuėję per Efraimo aukštumas iki pat Michėjo namų, jie ten apsistojo nakvynei. ³ Būdami Michėjo namuose, jie atpažino jaunojo levito balsą. Jie užėjo pas jį ir klausė: „Kas tave čia atvedė? Ką veiki šioje vietoje? Kodėl čia būni?“ ⁴ Jis atsakė jiems: „Michėjas man tą ir tą padarė, pasamdė mane, ir aš tapau jo kunigu.“ ⁵ Tada jie tarė jam: „Prašytume pasiteirauti Dievo, kad sužinotume, ar kelionė, kurion išsirengėme, bus mums sėkminga.“ – ⁶ „Eikite ramybėje! – atsakė kunigas, – VIEŠPATS maloniai žvelgia į kelionę, kurion išsirengėte.“

⁷ Anie penki vyrai tęsė kelionę. Atėję į Laišą, pamatė ten saugiai pagal sidoniečių paprotį gyvenančius žmones, ramius ir neįtarius, nieko žemėje nestokojančius ir turtingus. Be to, jie buvo toli nuo sidoniečių ir neturėjo ryšių su jokia kita tauta. ⁸ Sugrįžę pas giminės į Corą ir Eštaolą, jie buvo klausinėjami: „Kaip jums sekėsi?“ ⁹ Jie atsakė: „Eime! Užpulkime juos! Juk matėme tą kraštą! Tikėkite, jis labai puikus. Argi jūs nieko nedarysite? Nedelskite, įsiveržkite ir paveldėkite tą kraštą! ¹⁰ Nuėję užtiksite neįtarius žmones. Kraštas erdvus, Dievas iš tikrųjų atidavė jį jums į

rankas! Jame nestinga nieko, kas gera žemėje.“

¹¹ Iš ten, iš Dano giminės, Coros ir Eštaolo kilties, leidosi į kelionę šeši šimtai karo žygiui apsiginklavusių vyrų. ¹² Jie nuvyko ir pasistatė stovyklą prie Kirjat Jearimų Judo žemėje. Ta vieta ir vadinama iki šios dienos „Dano stovykla“. Ji yra į vakarus nuo Kirjat Jearimų. ¹³ Iš ten jie perėjo Efraimo aukštumas ir atėjo prie Michėjo namų.

¹⁴ Tada anie penki vyrai, kurie buvo nuėję išžvalgyti krašto, tai yra Laišo, tarė savo giminėms: „Ar žinote, kad šiuose namuose yra efodas, terafimai ir liedinta metalo statula? Žinokite, ką turite padaryti!“ ¹⁵ Taigi jie pasuko namų link ir, atėję prie jaunojo levito buveinės Michėjo namuose, pasveikino jį. ¹⁶ Šešioms šimtoms Dano giminės vyrų, apsiginklavusių karo žygiui, stovint prie vartų, ¹⁷ anie penki vyrai, eję išžvalgyti krašto, įžengė į vidų ir paėmė liedintą pasidabruotą statulą, efodą ir terafimus. O kunigas stovėjo prie vartų su šešiais šimtais karo žygiui apsiginklavusių vyrų. ¹⁸ Aniems vyrams įėjus į Michėjo namus ir paėmus liedintą pasidabruotą statulą, efodą ir terafimus, kunigas tarė jiems: „Ką jūs darote?“ ¹⁹ O tie jam sakė: „Tylėk! Užčiaupk ranka burną, eik su mumis ir būk mums tėvas ir kunigas. Argi tau geriau būti kunigu vieno žmogaus namuose, negu būti giminės ir kilties kunigu Izraelyje?“ ²⁰ Kunigas apsidžiaugė. Paėmęs efodą, terafimus ir liedintą pasidabruotą statulą, jis išėjo drauge su tais žmonėmis.

²¹ Jie vėl leidosi kelionėn, pasiuntę į priekį vaikus, galvijus ir mantą. ²² Nuėjus tolokai nuo Michėjo namų,

buvo sušaukti vyrai iš Michėjo kaimynystėje esančių namų. Pasiviję Dano žmones, ²³ jie pikta šaukė iš paskos Dano žmonėms, o tie atsiskę Michėjo klausė: „Kas atsitiko, kad ateini su tokiu būriu?“ – ²⁴ „Paėmėte mano dievus, kuriuos pasidirbau, ir mano kunigą, ir nuėjote! – atsakė jis. – Kas man beliko? Kaip dar galite manęs klausiti: 'Kas atsitiko?'“ ²⁵ Bet Dano žmonės tarė jam: „Liaukis rėkavęs mums iš paskos, antraip karštuoliai vyrai jus puls, tu neteksi gyvasties, neteks gyvasties ir tavo šeima.“ ²⁶ Dano žmonės ėjo toliau savo keliu. Matydamas, kad jie stipresni, Michėjas apsisuko ir sugrižo į namus.

²⁷ Pasiėmę, ką Michėjas buvo pasidirbęs ir jam priklausantį kunigą, Dano žmonės atėjo į Laišą pas ramius ir nejtarius žmones, išžudę juos kalaviju ir sudegino miestą. ²⁸ Nebuvo kas ateitų gelbėti, nes jie gyveno toli nuo Sidono ir neturėjo ryšių su jokia kita tauta. Tai buvo slėnis, priklausęs Bet Rehobui. Jie atstatė miestą ir įsikūrė jame. ²⁹ Miestą pavadino Danu pagal savo protėvį Daną, gimusį Izraeliui. O anksčiau miesto vardas buvo Laišas. ³⁰ Tada Dano giminės žmonės pasistatė sau stabą. Mozės sūnaus Geršomo sūnus Jehonatanas ir jo sūnūs tarnavo kaip kunigai Dano giminei iki pat tos dienos, kai kraštas išėjo į tremtį. ³¹ Taigi jie laikė savą Michėjo padirbtą stabą, kol Dievo Namai buvo Šilojyje.

Gibėjos nusikaltimas

19 Tuo metu, kai Izraelyje nebuvo karaliaus, vienas levitas, gyvenęs tolimoje Efraimo aukštumų dalyje, paėmė sugulovę

iš Judo Betliejaus. ² Kartą sugulovė ant jo supyko ir, palikusi jį, sugrižo į tėvo namus Judo Betliejuje. Ten ji užsibuvo keturis mėnesius. ³ Vyras tada leidosi į kelionę pas ją drauge su palydovu ir pora asilų, norėdamas su ja švelniai pasikalbėti ir įtikinti sugrižti. Ji nusivedė jį į tėvo namus. Pamatęs jį, merginos tėvas pasitiko su džiaugsmu.

⁴ Jo uošvis, merginos tėvas, ragino pabūti. Jis pasiliko trejetą dienų. Jie vaišinosi ir gėrė; ten jis ir nakvojo. ⁵ Ketvirtą dieną jie atsikėlė anksti rytą, ir jis rengėsi išvykti, bet merginos tėvas tarė: „Pasisitiprink duonos kąsniu. Tada galėsi leisti į kelionę.“ ⁶ Taigi juodu susėdo vaišintis ir gerti. Merginos tėvas vyrui sakė: „Prašau būti mano svečiu. Pernakvok ir pasidžiauk!“ ⁷ Vyrui pakilus vykti, uošvis nesiliovė jo kalbinti, kol jis vėl neapsinakvojo. ⁸ Penktą dieną jis atsikėlė anksti rytą leisti į kelionę, o merginos tėvas sakė: „Prašau pasistiprinti!“ Jiedu užsisėdėjo vaišindamiesi ligi popietės. ⁹ Galop vyrui pakilus keliauti drauge su sugulove ir palydovu, jo uošvis, merginos tėvas, sakė: „Žiūrėk, jau temsta. Prašau pernaktoti. Žiūrėk, diena jau baigiasi. Praleisk čia naktį ir pasidžiauk. Rytoj atsikelsite anksti rytą ir keliausite namo.“

¹⁰ Bet vyras nakvoti atsakė. Jis išvyko ir nukeliavo netoli Jebuso, tai yra Jeruzalės. Turėjo du apkrautus asilus; su juo buvo ir sugulovė. ¹¹ Kadangi buvo netoli Jeruzalės, ir diena ėjo vakarop, palydovas šeiminkui tarė: „Užsukime į šį jebusiečių miestą ir pernaktukime.“ ¹² Bet šeiminkas atsakė: „Nesuksime į miestą svetimtaučių, kurie nėra izraelitai, bet eisime į Gibėją. ¹³ Eikš, –

kreipėsi jis į savo palydovą, – bandykime pasiekti vieną šių vietų ir praleisti naktį arba Gibėjoje, arba Ramoje.“ ¹⁴ Taigi jie ėjo toliau savo keliu, o saulė nusileido jiems atėjus netoli Gibėjos Benjamino žemėje. ¹⁵ Jie pasuko ten eiti ir praleisti naktį Gibėjoje. Įėję atsisėdo miesto aikštėje, bet nebuvo, kas priimtų juos į namus pernaktvoti.

¹⁶ Žiūri, vakare vienas senas vyras grįžta iš darbo laukuose. Šis vyras buvo iš Efraimo aukštumų, bet gyveno Gibėjoje. Vietos gyventojai buvo Benjamino giminės žmonės. ¹⁷ Pakėlęs akis ir pamatęs miesto aikštėje pakeleivį, senasis vyras teiravosi: „Kur eini ir iš kur ateini?“ ¹⁸ Tas jam atsakė: „Keliojame iš Judo žemės Betliejaus į kitą Efraimo aukštumų galą. Aš ten gyvenau. Keliavau į Judo žemės Betliejų, o dabar esu pakeliui į namus. Nėra kas priimtų mane po savo stogu.“ ¹⁹ Mes, tavo tarnai, turime šiaudų ir pašaro savo asilams, duonos ir vyno sau, tavo tarnaitėi ir palydovui, esančiam su mumis. Netruksta mums nieko.“ – ²⁰ „Ramybė tau! – tarė senasis vyras. – Visa, ko reikia, rasi pas mane. Tik nenakvok jokiu būdu aikštėje.“ ²¹ Jis nusivedė jį į savo namus ir pašėrė asilus. Nusiplovę kojas, jie valgė ir gerė.

²² Įsismaginus jų širdims, žiūri, miesto vyrai, šlykštūs niekšai, apsupo namus ir ėmė belstis į duris. Senajam vyrui, namų šeimininkui, jie šaukė: „Įšvesk tą vyrą, kuris įžengė į tavo namus, kad galėtume jį pažinti!“ ²³ O vyras, namų šeimininkas, išėjo pas juos ir tarė: „Ne, mano broliai, nesielskite taip nedorai! Tas

vyras – mano svečias, tad nedarykite jam šlykštaus smurto.“ ²⁴ Žiūrėkite, štai mano duktė ir jo sugulovė. Leiskite jas man jums atvesti. Turėkite malonumo su jomis, darykite joms, kas tik jums patinka, bet nedarykite šlykštaus smurto šiam vyrui.“ ²⁵ Bet tie vyrai nenorėjo nė girdėti jo žodžių. Tad vyras stvėrė savo sugulovę ir išvarė pas juos. O jie prievartavo ją, elgdamiesi su ja ištvirtėliai visą naktį iki pat ryto. Auštant ją paleido. ²⁶ Rytui prašvitus, moteris sugrįžo. Pargriuvusi prie durų to žmogaus namų, kur buvo jos vyras, ji gulėjo ten, kol išaušo diena.

²⁷ Atsikėlęs rytą, jos vyras atidarė namų duris ir išėjo rengtis į kelionę. Žiūri, jo sugulovė guli prie namų durų, rankas ištiesusi ant slenksčio. ²⁸ „Kelkis, – tarė jai, – metas keliauti!“ Bet ji neatsakė. Užkėlęs ją ant asilo, vyras leidosi į kelionę namų link. ²⁹ Pasiekęs namus, jis susirado peilį ir, paėmęs sugulovę, supjaustė ją, sąnarys po sąnario, į dvyliką dalių ir išsiuntinėjo jas po visą Izraelio žemę. ³⁰ Tai matydami, visi sakė: „Tokio dalyko nebuvo nei padaryta, nei matyta nuo tos dienos, kai izraelitai išėjo iš Egipto žemės, iki šios dienos! Apsvarstykite! Pasitarkite ir nutarkite!“

Karas su Benjaminu

20 Tada visi izraelitai – nuo Dano iki Beer Šebos ir iš Gileado žemės – išėjo į žygį, ir visa bendrija kaip vienas vyras susirinko VIEŠPATIES akivaizdoje prie Micpos. ² Visos tautos, visų Izraelio giminių vadai atsistojo Dievo tautos

sueigoje tarp keturių šimtų tūkstančių ginkluotų pėsčių karių. ³ Benjamino giminės žmonės išgirdo, kad izraelitai susirinko į Micpą.) Izraelitai kalbėjo: „Sakykite, kaip tas šlykštus smurtas įvyko?“ ⁴ Levitas, nužudytosios moters vyras, atsakė: „Mano sugulovė ir aš atėjome į Gibėją Benjamino žemėje pernaktuoti. ⁵ Gibėjos vyrai užpuolė mane. Jie naktį atėjo manęs pulti ir apsupo namus. Jie norėjo mane užmušti, o mano sugulovė tol prievartavo, kol ji numirė. ⁶ Tada paėmiau sugulovę, supjausčiau į gabalus ir išsiuntinėjau po visą Izraelio žemę, nes jie padarė Izraelyje šlykštų smurtą. ⁷ Žiūrėkite, jūs visi izraelitai! Apsvarstykite reikalą ir nuspręskite tuojau pat!“

⁸ Visi žmonės pakilo kaip vienas ir pareiškė: „Nė vienas mūsų negriš į savo palapinę, nė vienas mūsų neis į savo namus. ⁹ O Gibėjai štai ką mes padarysime: burtų keliu ¹⁰ paimsime iš visų Izraelio giminių po dešimt vyrų kiekvienam šimtui, po šimtą kiekvienam tūkstančiui ir po tūkstantį kiekvienai dešimčiai tūkstančių nešti reikmenis kariams, žygiuojantiems atmokėti tikrą atlygį Benjamino Gibėjai už Izraelyje padarytą šlykštų smurtą.“ ¹¹ Taigi visi Izraelio vyrai be išimties susibūrė prieš tą miestą.

¹² Izraelio giminės išsiuntinėjo vyrus po visą Benjamino giminę pranešti: „Koks nusikaltimas įvyko pas jus? ¹³ Išduokite anuos Gibėjos niekšus, kad nubaustume juos mirtimi ir pašalintume blogį iš Izraelio.“ Bet Benjamino giminės žmonės nenorėjo klausyti savo brolių izraelitų balso. ¹⁴ Iš visų miestų Benjamino giminės žmonės suėjo į Gibėją stoti į mūšį su izraelitais. ¹⁵ Tą dieną

Benjamino giminės žmonės sutelkė iš savo miestų, neskaitant Gibėjos gyventojų, dvidešimt šešis tūkstančius kalavijais ginkluotų vyrų. ¹⁶ Tarp šių karių buvo septyni šimtai rinktinių vyrų, kurie buvo kairiarankiai. Kiekvienas jų galėjo sviesti svaidykle akmenį į plauką ir pataikyti. ¹⁷ Tuo tarpu izraelitai, be Benjamino, sutelkė keturis šimtus tūkstančių kalavijais ginkluotų, mūšiui pasirengusių vyrų.

¹⁸ Nuvykę į Betelį, izraelitai teiravosi Dievo: „Kas iš mūsų pirmis eis į mūšį prieš Benjamino giminės žmones?“ VIEŠPATIS atsakė: „Judas eis pirmas.“ ¹⁹ Tada izraelitai, kitą rytą pakilę, pasistatė stovyklą prie Gibėjos.

²⁰ Izraelitai išėjo į mūšį su Benjaminiu. Į kovos rikiuotę prieš juos Izraelio vyrai sustojo prie Gibėjos. ²¹ Bet Benjamino giminės žmonės, išėję iš Gibėjos, paguldė tą dieną dvidešimt du tūkstančius Izraelio vyrų. ²² Kariuomenė – Izraelio vyrai – įsidrąsinusi, vėl sustojo į kovos rikiuotę toje pačioje vietoje, kur buvo sustoję kovos rikiuotėn pirmąją dieną. ²³ Mat izraelitai buvo ėję ir verkę VIEŠPATIES akivaizdoje ligi vakaro. Jie buvo VIEŠPATIES teiravęsi, klausdami: „Ar turime vėl rikiuotis mūšiui su savo broliais, Benjamino vyrais?“ O VIEŠPATIS buvo atsakęs: „Žygiuokite prieš juos!“

²⁴ Tad izraelitai puolė Benjamino giminės vyrus antrą dieną. ²⁵ Benjamino giminės vyrai, išėję iš Gibėjos antrą dieną, paklojo dar aštuoniolika tūkstančių kalavijais ginkluotų izraelitų vyrų. ²⁶ Tada visi izraelitai, visa kariuomenė, sugrįžo į Betelį ir, sėdėdami VIEŠPATIES akivaizdoje, verkė. Tą visą dieną jie

pasninkavo. Paskui atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁷ Izraelitai klausė VIEŠPATIES (nes tomis dienomis ten buvo Dievo Sandoros Skrynia, ²⁸ ir Aaronso sūnaus Eleazaro sūnus Finehasas tarnavo jo akivaizdoje), sakydami: „Ar turime rikiuotis dar kartą mūsų su savo brolio Benjaminio vyrais, ar turime liautis?“ VIEŠPATS atsakė: „Eikite, nes rytoj juos atiduosių jums į rankas.“

²⁹ Tada Izraelis aplink Gibėją išstatė pasalas. ³⁰ Ir trečią dieną izraelitai išėjo prieš Benjaminio giminės vyrus ir kaip anksčiau sustojo į kovos rikiuotę prie Gibėjos. ³¹ Benjaminio giminės vyrams ėmus priešintis kariuomenei, jie traukėsi nuo miesto keliais, kurių vienas eina į Betelį, o kitas į Gibėją. Iš pradžių, kaip pirmą ir antrą kartą, jie nukovė atvirame lauke apie trisdešimt Izraelio vyrų. ³² Benjaminio giminės vyrai jau sakė: „Jie priversti bėgti kaip anąkart!“ Bet izraelitai kalbėjo: „Traukimės ir atitraukime juos nuo miesto kelių link!“ ³³ Pagrindiniam izraelitų būriui pasitraukus ir vėl stojus kovos rikiuotėn prie Baal Tamaros, Izraelio pasala skubiai pakilo iš vietos prie Maarė Gebos. ³⁴ Dešimt tūkstančių rinktinių vyrų iš viso Izraelio žygiavo prieš Gibėją. Vyko nuožmi kova. Benjaminio giminės vyrai dar nenukovė, kad artėja jų pražūtis.

³⁵ VIEŠPATS nugalėjo Benjaminą, stojusį prieš Izraelį. Tą dieną izraelitai nukovė dvidešimt penkis tūkstančius ir šimtą kalavijais ginkluotų Benjaminio vyrų. ³⁶ Tada Benjaminio giminės vyrai pamatė, kad jie nugalėti.

Izraelio vyrai užleido vietovę Benjaminui, nes pasitikėjo pasala, kuri buvo surengta prieš Gibėją. ³⁷ Pasalos vyrai, skubiai pakilę, išiveržė į Gibėją ir pasklisdami ištiko visą miestą kalaviju. ³⁸ Pagrindinio Izraelio būrio ir pasalos vyrų buvo sutarta: kai jie paleis į padangę milžinišką dūmų stulpą, ³⁹ pagrindinis Izraelio būrys turės atsigręžti ir priešintis. Benjaminas buvo pradėjęs mūšį ir jau užmušęs apie trisdešimt Izraelio vyrų. Tad jie manė: „Iš tikrųjų priverstume juos bėgti, kaip ir pirmajame mūsųje!“ ⁴⁰ Bet pradėjus iš miesto kilti debesiui – dūmų stulpui, Benjaminio vyrai atsiskuko atgal. Žiūri, visas miestas kyla dūmais į padangę! ⁴¹ Dabar pagrindinis Izraelio būrys atsigręžė priešintis, o Benjaminio vyrus apėmė siaubas, nes jie matė, kad atėjo jų pražūtis. ⁴² Todėl jie traukėsi nuo izraelitų keliu dykumos link, bet kautynės juos vijosi. Tuo tarpu išėjusieji iš miesto žudė juos iš užnugario. ⁴³ Jie apsupo Benjaminio vyrus, vijosi ir trypė nuo Menuhos iki pat vienos vietos į rytus nuo Gebos.

⁴⁴ Tą dieną krito aštuoniolika tūkstančių Benjaminio vyrų. Visi jie buvo narsūs vyrai. ⁴⁵ Jie apsisuko ir bėgo Rimono uolos link, bet izraelitai nuskynė kitus penkis tūkstančius kelyje ir, vydamiės įkandin iki pat Gidomo, užmušė dar du tūkstančius. ⁴⁶ Taigi tą dieną iš Benjaminio krito dvidešimt penki tūkstančiai kalavijais ginkluotų vyrų. Visi jie buvo narsūs vyrai. ⁴⁷ Bet šeši šimtai apsisukę nubėgo į Rimono uolą ir gyveno prie Rimono uolos keturis mėnesius. ⁴⁸ Tuo tarpu izraelitai atsigręžė prieš išlikusius Benjaminio giminės žmones ir ištiko juos kalaviju – miestus,

žmones, gyvulius ir visa, kas buvo išlikę. Be to, jie padegė visus užtik-tus miestus.

*Žmōnos Benjamino giminės
vyrams*

21 Izraelio vyrai buvo davę prie-saiką Micpoje: „Nė vienas iš mūsų neleis savo dukters už Benja-mino giminės vyro.“ ² Žmonės suėjo į Betelį ir ten, sėdėdami VIEŠPATIES akivaizdoje iki vakaro, aimana-vo ir verkė. ³ Jie sakė: „O VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, kodėl taip atsitiko, kad šiandien turėtų trūkti Izraelyje vienos giminės?“ ⁴ Kita dieną žmonės pakilo anksti, pasta-tė aukurą ir atnašavo deginamą-sias aukas ir bendravimo aukas. ⁵ Tada izraelitai klausė: „Ar yra kas nors iš visų Izraelio giminių, kas ne-atėjo į VIEŠPATIES sueigą?“ Mat buvo duota iškilminga priesaika dėl neatėjusių pas VIEŠPATĮ Micpoje: „Tie turės būti nubauti mirtimi.“ ⁶ Izraelitai gailėjosi savo brolio Ben-jamino ir kalbėjo: „Šiandien viena giminė buvo atkirsta nuo Izraelio! ⁷ Kaip mes parūpinsim žmonių išli-kusiems? Juk esame prisiekę VIEŠPAČIUI neduoti jiems žmo-nų iš savo dukterų!“

⁸ Jie teiravosi: „Ar yra kas nors iš Izraelio giminių, kas neatėjo pas VIEŠPATĮ į Micpą?“ Žiūri, nė vie-nas vyras iš Jabeš Gileado neatėjęs į stovyklą, į sueigą. ⁹ Mat, patikrinus iš eilės visus žmones, pasirodė, kad nėra nė vieno iš Jabeš Gileado gy-ventojų. ¹⁰ Tad bendrija pasiuntė ten dvylika tūkstančių karių ir įsakė: „Eikite ir ištikite kalaviju Jabeš Gi-

leado gyventojus, įskaitant moteris ir vaikus. ¹¹ Darykite taip: skirkite sunaikinti^a visus vyriškius ir visas moteris, gulėjusias su vyru.“ ¹² Jie rado tarp Jabeš Gileado gyventojų keturis šimtus jaunų mergelių, ne-gulėjusių su vyru, ir atvedė jas į sto-vyklą prie Šilojo Kanaano krašte.

¹³ Visa bendrija davė žinią Benja-mino giminės vyrams prie Rimono uolos ir paskelbė jiems taiką. ¹⁴ Tuomet Benjaminas sugrįžo. Jie davė jiems moterų, kurias buvo palikę gyvas iš Jabeš Gileado moterų. Bet visiems jų neužteko. ¹⁵ Žmonės gailėjosi Benjamino, nes VIEŠPATS Izraelio giminėse buvo padaręs spragą. ¹⁶ Tada bendrijos seniūnai klausė: „Kaip mes parūpinsime žmonių likusiems, nes Benjamino giminės moterys išžudytos?“ ¹⁷ Jie sakė: „Ben-jamino likutis turi turėti palikuo-nių, idant nebūtų išnaikinta viena Izraelio giminė. ¹⁸ Tačiau iš savo duk-terų žmonių jiems duoti negalime.“ Mat izraelitai buvo prisiekę: „Te-būna prakeiktas, kas duotų žmoną Benjaminui!“ ¹⁹ Jie tarė: „Žiūrėkite, Šilojyje vyksta metinė VIEŠPATIES iškilmė. Tas miestas yra į šiaurę nuo Betelio, į rytus nuo vieškelio, kuris eina iš Betelio į Sichemą, pietuose nuo Lebonos.“ ²⁰ O Benjamino vy-rams jie davė tokius nurodymus: „Eikite ir patykokite vynuogynuo-se! ²¹ Kai tik pamatysite Šilojo mer-ginas, ateinančias šokti ratelių, iš-lįskite iš vynuogynų. Tepasigauna kiekvienas jūsų sau žmoną iš Šilojo merginų ir teskuba į Benjamino žemę. ²² Jeigu jų tėvai ar broliai ateitų pas mus skustis, sakysime jiems: 'Bū-kite kilniaširdžiai jiems dėl mūsų!

Mes negalėjome parūpinti nė vienam iš jų žmonos dėl to karo, o jūs būtumėte užsitraukę kalnę, patys jiems žmonas duodami.”

²³ Benjaminio vyrai taip ir padarė. Pagal savo skaičių jie pasiėmė žmonas iš merginų, kurias pagavo šokančias ratelius. Po to jie sugrįžo į

savo paveldą, atstatė savo miestus ir gyveno juose. ²⁴ Ir izraelitai tuo metu iš ten išsiskirstė giminėmis ir kiltimis. Visi išėjo iš ten į savo paveldus.

²⁵ Tomis dienomis nebuvo Izraelyje karaliaus. Kiekvienas taip elgėsi, kaip jam patiko.

RŪTOS KNYGA

Rūtos knyga (hebr. *rūt*, gr. *routh*, lot. *ruth*) pavadinta pagrindinės veikėjos vardu.

Teisėjų laikų (XI–XI a. pr. Kr.) istorija knygoje plėtojama nuosekliai: izraelitė Noomė su šeima išsikelia į Moabą (1,1–5), po vyro ir sūnų mirties Noomė kartu su marčia moabite Rūta grįžta į Judo žemę (1,6–22), Rūta renka varpas Boazo lauke (sk. 2), Boazas ir Rūta susitinka klojime (sk. 3), Boazas veda Rūtą (4,1–12), Rūta pagimdo sūnų (4,13–17) ir tampa Dovydo prosenele (4,18–22).

Jaukumu ir idile dvelkiantis pasakojimas liudija, jog net kruvinų sankirčių tarp izraelitų ir svetimšalių laikais išrinktoji tauta galėdavo būti svetinga kitataučiams, ieškantiems užuovėjos pas Izraelio Dievą.

Rūta atvyksta į Betliejų

1 Teisėjų valdymo laikais krašta ištiko badas. Vienas žmogus iš Judo Betliejaus su žmona ir dviem sūnumis išsikėlė į Moabo lygumas, norėdamas pergyventi badą. ² Žmogus buvo vardu Elimelechas, jo žmona – Noomė, o sūnūs – Machlonas ir Kiljonas. Jie buvo efratai iš Judo Betliejaus, bet nukeliavo į Moabo lygumas ir ten apsigyveno. ³ Noomės vyras Elimelechas pasimirė, ir ji liko viena su dviem sūnumis. ⁴ Jie vedė moabites. Viena jų vadinosi Orpa, o kita Rūta. Ten jie išgyveno apie dešimt metų. ⁵ Po to ir juodu abudu pasimirė – Machlonas ir Kiljonas, o Noomė liko visai viena, be sūnų ir be vyro.

⁶ Tada ji susirengė kartu su marčiomis grįžti iš Moabo lygumų, nes Moabo lygumose buvo girdėjusi, kad VIEŠPATS aplankė savo tautą, no-

rėdamas duoti jiems duonos. ⁷ Lydimas dviejų marčių, ji paliko vietą, kurioje gyveno, ir leidosi atgal į Judo šalį.

⁸ Noomė kreipėsi į abi savo marčias: „Eikite atgal, grįžkite namo, kiekviena į savo motinos namus! Teparodo VIEŠPATS jums tokį pat gerumą, kokį judvi parodėte mirusiesiems ir man! ⁹ Tepadedu VIEŠPATS kiekvienai jūsų atrasti šeimos židinį vyro namuose!“ Atsisveikindama ji pabučiavo jas. O jos, balsiai raudamos, verkė ¹⁰ ir sakė: „Ne! Su tavimi mes grįšime pas tavo tautą!“

¹¹ Noomė atsakė: „Grįžkite atgal, mano dukterys! Kodėl turėtumėte eiti su manimi? Argi aš turiu savo išciuos kitų sūnų, kurie galėtų tapti jūsų vyrais? ¹² Grįžkite atgal, mano dukterys, eikite savo keliu, nes aš per sena ištektė. Net jeigu sakytčiau: „Turiu vilties!“ – turėčiau vyrą

šiā naktį ir pagimdyčiau sūnų, ¹³ argi jūs lauktumėte, kol jie užaugs? Nejaugi turėtumėte pasmerkti save dėl jų ir likti netekejusios? O ne, mano dukterys! Mano dalia kartesnė negu jūsų, nes VIEŠPATIES ranka pakilo prieš mane.“ Vėl ėmė jos verkti ir raudoti.

¹⁴ Orpa atsisveikindama pabučiavo anytą, o Rūta liko prisirišusi prie jos. ¹⁵ Noomė tarė: „Matai, tavo svainė sugrįžo į savo tautą ir prie savo dievų. Grįžk ir tu, sek savo svainę!“

¹⁶ Bet Rūta atsakė: „Neveršk manęs palikti tave ir pasitraukti, nes

kur eisi tu, ten eisiu ir aš, / kur būsi tu, ten būsiu ir aš! / Tavo tauta bus mano tauta, / o tavo Dievas – mano Dievas! / ¹⁷ Kur mirsi tu, ten mirsiu ir aš / ir būsiu ten palaidota. / Man nelemtį VIEŠPATS tesiuncia / ir dar teprideda, jeigu kas kita, o ne mirtis / mudvi išskirtų!“

¹⁸ Matydama, kad Rūta tvirtai pasiryžusi eiti kartu, Noomė liovėsi ją perkalbinėti. ¹⁹ Jos abi atėjo kartu į Betliejų. Atėjus į Betliejų, visas miestas sujudo dėl jų, o moterys kalbėjo: „Argi tai Noomė?“ ²⁰ Ji atsakinėjo joms:

„Nevadinkite manęs Noome^a, / vadinkite mane Mara^b, / nes Visagalis karčiai pasielgė su manimi. / ²¹ Išėjau turtinga, bet / VIEŠPATS mane parvedė atgal tuščiomis rankomis. / Kaipgi galite vadinti mane Noome, / jeigu VIEŠPATS nukamavo mane, / jeigu Visagalis davė man nelaimę?“

²² Taip sugrįžo Noomė su savo marčia Rūta Moabite iš Moabo lygumų. Jiedvi atėjo į Betliejų miežiapjūtės pradžioje.

Rūta Boazo lauke

2 Noomė turėjo iš vyro pusės giminaitį. Jis buvo turtingas žmogus iš Elimelecho šeimos ir vadinosi Bozas. ² Kartą Rūta Moabitė kreipėsi į Noomę: „Leisk man eiti ir pasirinkti varpų paskui pjovėjus lauke žmogaus, kurio akyse rasiu malonę.“ – „Eik, mano dukterie“, – atsakė ši.

³ Rūta išėjo ir rankiojo varpas paskui pjovėjus. Pasitaikė, kad tas lauko sklypas priklausė Boazui, kuris buvo kilęs iš Elimelecho šeimos. ⁴ Ir pats Bozas atėjo iš Betliejaus. Jis pasveikino pjovėjus: „VIEŠPATS tebūna su jumis!“ – „VIEŠPATS teilaimina tave!“ – atsakė šie. ⁵ Bozas paklausė tarną, prižiūrėjusį pjovėjus: „Kieno ši mergina?“ ⁶ Tarnas, pjovėjų prižiūrėtojas, paaiškino: „Tai mergina moabitė – ta, kuri sugrįžo kartu su Noome iš Moabo lygumų. ⁷ Ji prašė: ‘Leisk man pasirinkti tarp pėdų paskui pjovėjus.’ Ji atėjo ir buvo ant kojų nuo ryto ligi dabar be perstojo, nesustodama net trumpam poilsui!“

⁸ Bozas kreipėsi į Rūtą: „Ar girdi, mano dukterie? Į kitą lauką rankioti neik, iš čia nesitrauk, bet laikykis prie mano tarnaičių. Turek prieš akis tą lauką, kuriame pjauna, ir eik paskui jas. Argi ⁹ neisakiau savo tarnams, kad tavęs nevargintų? Kai ištrokši, eik prie ąsočio ir gerk iš to, ką tarnai bus pasėmę.“ ¹⁰ Ji puolė kniūbsčia ir tarė: „Kodėl randu malonę tavo akyse, kad taip mane pagerbi? Juk aš svetimšalė!“ ¹¹ Bozas paaiškino jai: „Aš gerai žinau visa, ką esi padariusi savo anytai po vyro

^{1,20a} Hebr. „mieloji“, „malonioji“. ^{1,20b} Hebr. „apkartusi“.

mirties: tu palikai savo tėvą ir motiną, gimtąjį kraštą ir šeimą, atėjai pas tautą, kurios anksčiau nepažinojai. ¹²Teatlygina gausiai tau VIEŠPATS už tavo poelgį. Tebūna visas tavo atlygis iš VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, po kurio sparnu atėjai prisiglausti.“ ¹³Ji atsakė: „Esi geraširdiškas man, šeimininke! Paguodei mane ir maloniai kalbėjaisi su savo tarnaitę, nors aš nesu lygi nė vienai tavo tarnaičiui.“

¹⁴Atėjus valgymo metui, Boazas kreipėsi į ją: „Eikš čionai, sėskis prie valgio, padažyk savo kėsnį vyne!“ Ji atsisėdo šalia pjovėjų. Boazas padavė jai gruzdintų grūdų, ji pavalgė iki soties, ir dar šiek tiek liko. ¹⁵Pakilus vėl rinkti varpų, Boazas paliepė savo darbininkams: „Nedrauskite jai rinkti ir tarp pėdų, netrukdykite! ¹⁶Netgi patys ištraukite varpą kitą iš gubų ir numeskite ant ražienos. Tepasirenka! Nesibarkite ant jos!“

¹⁷Ji rinko tame lauke iki vakaro. Tada išsikūlė, ką buvo surinkusi, ir susidarė maždaug efa miežių. ¹⁸Nėšina jais, parėjo į miestą ir parodė anytai, kiek buvo surinkusi. Išėmusi atidavė maistą, kurio buvo likę nuo jos sočių pietų. ¹⁹Anyta paklausė: „Kur rinkai šiandien? Kur darbavaisi? Tebūna palaimintas tas, kuris buvo tau geraširdiškas!“ Ji papasakojo anytai, pas ką buvo dirbusi, ir sakė: „Tas žmogus, pas kurį šiandien darbavausi, vadinausi Boazas.“

²⁰Noomė tarė marčiai: „Telaimina ji VIEŠPATS, kurio malonė nepaliko nei gyvųjų, nei mirusiųjų! Mat tas žmogus, – paaiškino Noomė, – yra mūsų giminaitis, vienas mūsų

atpirkėjų“.²¹ Tada Moabitė anytai pasakė: „Jis man net įsakė: 'Laikykis prie mano darbininkų, kol jie baigs nuiminėti visą derlių!'“ ²²Noomė tarė savo marčiai Rūtai: „Gerai, mano dukterie, nes, būdama kartu su jo tarnais, nebūsi užgauliojama kitame lauke.“

²³Rūta laikėsi prie Boazo tarnų iki baigėsi miežių ir kviečių pjūtis. Po to ji pasiliko prie anytos.

Boazas ir Rūta klojime

3 Jos anyta Noomė kalbėjo: „Mano dukterie, argi neturėčiau paieškoti židinio, kuriame būtumei laiminga? ²Žiūrėk, argi Boazas, su kurio tarnaitėmis buvai, nėra mūsų giminaitis? Štai šį vakarą jis vėtyt miežius klojime. ³Nusimauk, išsikvėpink, apsirenk geriausiu apdaru ir nueik prie klojimo. Bet stenkis likti nepastebėta, kol jis baigs valgyti ir gerti. ⁴Jam gulantis, išidėmėk vietą, kur miegos. Tada prieik, atklok jo kojas ir atsigulk, o jis tau pasakys, ką daryti.“ ⁵Ji atsakė: „Visa, ką sakai, padarysiu!“

⁶Nusileidusi prie klojimo, ji padarė visa, kaip anyta buvo paliepusi. ⁷Boazas pavalgė, išgėrė, buvo smagiai nusiteikęs ir nuėjo gulti už miežių krūvos. Tada ji prisiartino, atklojo jo kojas ir atsigulė. ⁸Apie vidurnaktį žmogus pajuto drebulį, pradėjo grabinėti aplinkui ir žiūri: prie jo kojų guli moteris! ⁹Jis paklausė: „Kas tu?“ „Aš tavo tarnaitė Rūta, – atsakė ji, – uždenk drabužiu savo tarnaitę, nes esi atpirkėjas!“ ¹⁰O jis tarė: „Būk VIEŠPATIES palaiminta, mano dukterie! Antrasis

tavo ištikimybės darbas viršija pirmąjį, nes tu nebėgiojai paskui jaunesnius vyrus, ar jie būtų vargšai, ar turtingi. ¹¹ Tad dabar, mano dukterie, nesibaimink! Visa, ką sakai, padarysiu, nes visa miesto taryba žino, kad esi kilni moteris. ¹² Bet nors aš iš tikrųjų esu atpirkėjas, dar yra ir kitas atpirkėjas, artimesnis giminitis negu aš. ¹³ Pasilik šią naktį čia, o ryto meta, jeigu jis norės atlikti atpirkėjo pareigą, gerai! Tebūna jis atpirkėjas. Bet jeigu nenorės tavęs atpirkti, tuomet – kaip VIEŠ-PATS gyvas! – aš atliksiu atpirkėjo pareigą. Prigulk iki ryto.“

¹⁴ Taip ji prigulė prie jo kojų iki ryto, bet atsikėlė anksčiau, negu žmonės gali pažinti vienas kitą. Boazas sakė: „Tenebūna žinoma, kad ši moteris buvo atėjusi į klojimą.“ ¹⁵ Jis sakė jai: „Duok šen skara, kuria esi apsigaubusi, palaikyk ją!“ Ji tvirtai laikė skarą, o jis atseikėjo šešis saikus miežių ir užkėlė jai ant pečių. Tada ji sugrįžo į miestą.

¹⁶ Atėjus pas anytą, ši klausė: „Kaip tau sekasi, mano dukterie?“ Ji papasakojo visa, ką dėl jos buvo padaręs Boazas. ¹⁷ Po to pridūrė: „Davė jis man šešis saikus miežių, sakydamas: ‘Tau nederia sugrįžti pas anytą tuščiomis rankomis!’“ ¹⁸ Noomė atsakė: „Palauk, mano dukterie, dar sužinosi, kaip susiklostys reikalas, nes tas žmogus nieku būdu nenu-rims, kol šiandien pat neužbaigs reikalo.“

Rūta – Boazo žmona

4 Tuo tarpu Boazas nuėjo prie vartų ir ten atsisėdo. Kaip tik tuo metu pro šalį ėjo tas atpirkėjas, apie kurį Boazas buvo kalbėjęs.

Boazas kreipėsi į jį: „Užsuk čionai, bičiuli, ir prisėsk!“ Jis užsuko ir prisėdo. ² Boazas pasirinko dešimt vyrų iš miesto seniūnų ir paprašė: „Prisėskite čia!“ Ir tie susėdo.

³ Jis kreipėsi į atpirkėją: „Noomė, nūnai grįžusi iš Moabo lygumų, nori parduoti žemės sklypą, kuris priklausė mūsų giminaičiui Elimelechui. ⁴ Pagalvojau, kad svarbu apie tai pranešti tau ir pareikšti: ‘Isigyk jį čia sėdinčiųjų ir mano tautos seniūnų akivaizdoje. Jei nori atpirkti, atpirk, o jei nenorėtum atpirkti, pasakyk man, kad žinočiau, nes be mudviejų nėra kam atpirkti.’“ – „Aš noriu jį atpirkti“, – atsakė tas. ⁵ Bet Boazas kalbėjo toliau: „Tą dieną, kai isigyysi lauką iš Noomės rankų, taip pat privalai isigyti ir Rūtą Moabitę, mirusiojo žmoną, kad įamžintum mirusiojo vardą jo pavelde.“ ⁶ Tas atpirkėjas tarė: „Tokių atveju aš negaliu atpirkti žemės dėl savęs, nes pakenkčiau savo paties paveldui. Perimk mano atpirkimo pareigą, nes aš negaliu atpirkti.“

⁷ Anksčiau Izraelyje gyvavo toks paprotys dėl atpirkimo ir mainų: patvirtindamas sandorį, žmogus nusiaudavo sandalą ir atiduodavo kaimynui. Taip Izraelyje būdavo tvirtinamas sandoris prie liudytojų. ⁸ Tad anas atpirkėjas ir pareiškė Boazui: „Isigyk pats sau!“ – ir nusiavė sandalą.

⁹ O Boazas pareiškė seniūnams ir visiems žmonėms: „Šiandien esate liudytojai, kad aš isigijau iš Noomės rankų visa, kas priklausė Elimelechui, ir visa, kas priklausė Kiljonui ir Machlonui. ¹⁰ Kartu aš isigyju Machlono našlę Rūtą Moabitę kaip žmoną, kad būtų įamžintas mirusiojo vardas jo pavelde, kad nebūtų išdil-

dytas mirusiojo vardas tarp jo brolių ir jo tėviškos vartuose. Jūs esate šiandien liudytojai!“

¹¹ Visi vartuose buvę žmonės ir seniūnai atsakė: „Mes esame liudytojai! Tegu VIEŠPATS padaro moterį, ateinančią į tavo namus, panašią į Rachelę ir Lėją, kurios kartu kūrė Izraelio namus. Kles-tėk Efratoje ir įamžink savo vardą Betliejuje! ¹² Tegu per palikuonis, tau VIEŠPATIES duotus iš šios jaunos moters, tavo namai būna panašūs į namus Pereco, kurį Tamara pagimdė Judui!“

¹³ Taigi Boazas vedė Rūtą, ir ji tapo jo žmona. Taip jis pradėjo su ja vedybinį gyvenimą. VIEŠPATS leido jai tapti nėščiai, ir ji pagimdė sūnų. ¹⁴ Tada moterys sakė Noomei:

„Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, kuris šią dieną nepaliko tavęs be atpirkėjo! Tebūna amžinas jo vardas Izraelyje! ¹⁵ Tebūna jis tau paguoda ir parama senatvėje, nes ji pagimdė tavo marti, kuri tave myli ir yra geresnė negu septyni sūnūs!“

¹⁶ Noomė paėmė kūdikį, pasisodino ant kelių⁹ ir tapo jo augintoja.

¹⁷ Kaimynės davė jam vardą, sakydamos: „Noomei gimė sūnus!“ Jos pavadino jį Jobedu. Jis buvo Dovydo tėvo Jesės tėvas.

¹⁸ Štai Pereco palikuonys: Perecui gimė Hecronas, ¹⁹ Hecronui – Ramas, Ramui – Aminadabas. ²⁰ Aminadabui – Nachšonas, Nachšonui – Salma, ²¹ Salmai – Bozasas, Boazui – Jobedas, ²² Jobedui – Jesė, o Jesei gimė Dovydas.

SAMUELIO PIRMA KNYGA

Samuelio pirma knyga (gr. *samouēl A*, lot. *samuelis/samu(h)el I*) ir **Samuelio antra knyga** hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną **Samuelio knygą** (hebr. *šemu'el*); graikiškajame Septuagintose vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas **Karalysčių pirma knyga** (gr. *basileiōn A*, lot. *regnum I*) ir **Karalysčių antra knyga**, o lotyniškojoje Vulgatoje – **Karalių pirma knyga** (lot. *regum I*) ir **Karalių antra knyga**; XV–XVI a. ši paprotį perėmė hebrajų Biblija.

Knyga apima Izraelio istorijos įvykius nuo teisėjų laikų pabaigos iki pirmojo karaliaus Sauliaus mirties (1075–1010 m. pr. Kr.): teisėjo Samuelio istorija (sk. 1–7), Sauliaus tapimas karaliumi (sk. 8–12), Sauliaus karai (sk. 13–15), Dovydo iškilimo pradžia (sk. 16–31).

Įvykių, susijusių su karaliaus valdžios atsiradimu Izraelyje, centre – pranašas ir teisėjas Samuelis, tarsi naujasis Moze, tarpininkaujantis tarp Dievo ir išrinktosios tautos šiuo lemtingu istorijos laikotarpiu.

Samuelio gimimas

1 Ramataim Cofime gyveno toks vyras, zufietis iš Efraimo aukštumų, vardu Elkana, efrato Cūfo sūnaus Tohuvo sūnaus Elihuvo sūnaus Jerohamo sūnus. ² Jis turėjo dvi žmonas. Vienos vardas buvo Ona, o ki-

tos – Penina. ³ Tas vyras kasmet eidavo iš savo miesto į Šiloją pagarbinti ir atnašauti aukų Galybių VIEŠPAČIUI. Ten du Elio sūnūs – Hofnis ir Finehasas – buvo VIEŠPATIES kunigai.

⁴ Vieną tokią dieną Elkana atnašavo auką. Jis duodavo dalis savo

i.

^{4,16a} T.y. pareiškė esanti teisinė kūdikio motina.

žmonai Peninai ir jos sūnams bei dukterims, ⁵ bet Onai duodavo dvigubą dalį, nes Ona mylėjo, nors VIEŠPATS ir buvo padaręs ją bevaisę. ⁶ Be to, jos varžovė, norėdama įskaudinti, tyčiodavosi, kad VIEŠPATS buvo padaręs ją bevaisę. ⁷ Taip būdavo kasmet: kai tik ji nueidavo į VIEŠPATIES Namus, ši taip iš jos tyčiodavosi, kad ji verkdamo ir nevalgydavo. ⁸ Jos vyras Elkana klausdavo: „Ona, ko verki? Kodėl nevalgai? Kodėl tu tokia liūdna? Argi aš nesu tau vertesnis už dešimt sūnų?“

⁹ Jiems pavalgus ir atsigerus Šilojyje, Ona pakilo. Tuo metu kunigas Elis sėdėjo kėsele prie įėjimo į VIEŠPATIES šventyklą. ¹⁰ Pilna kartėlio ji, graudžiai verkdamas, meldėsi VIEŠPAČIUI. ¹¹ Darydama įžadą, ji sakė:

„O, Galybių VIEŠPATIE, / jei tu pažvelgsi į savo tarnaitės kančią, / jei atsiminsi mane, neužmirši savo tarnaitės, / jei suteiksi savo tarnaitę palikuonį, / atiduosiu jį tau kaip nazyrą / visoms jo gyvenimo dienoms; / nei vyno, nei svaigių gėrimų jis negers, / ir skustuvą jo galvos nepalies.“

¹² Jai ilgai meldžiantis VIEŠPAČIUI, Elis stebėjo jos lūpas. ¹³ Ona meldėsi širdimi. Judėjo tik lūpos, bet balso nebuvo girdėti. Elis pamane, kad ji girta. ¹⁴ Jis tarė jai: „Kiek ilgai girta svirduliuosi? Išsipagiriok nuo vyno!“ ¹⁵ Bet Ona atsakė: „Ne, mano viešpatie! Aš labai nelaiminga moteris. Nesu gėrusi nei vyno, nei kito svaigaus gėrimo. Liejau savo širdį VIEŠPAČIUI. ¹⁶ Nepalaikyk savo tarnaitės niekam tikusią moterimi; višą tą laiką kalbėjau iš savo didelio

skausmo ir kančios.“ – ¹⁷ „Tad eik ramybėje, – tarė Elis, – tesuteikia tau Izraelio Dievas, ko iš jo prašei.“ ¹⁸ O ji atsakė: „Teranda tavo tarnaitė malonę tavo akyse.“ Po to moteris nuėjo savo keliu, su savo vyru pavalgė ir atsigerė, ir jos veidas daugiau nebebuvo prislėgtas. ¹⁹ Kitą rytą, anksti pakilę, jie pagarbino VIEŠPATĮ ir leidosi kelionėn į savo namus Ramoje. Elkana pažino savo žmoną, ir VIEŠPATS ją atsiminė. ²⁰ Ona tapo nėščia ir, atėjus metui, pagimdė sūnų. Jį pavadino jį Samueliu, nes sakė: „Aš VIEŠPATIES jo prašiau.“

²¹ Vyras Elkana ir visa šeimaėjo atnašauti VIEŠPAČIUI metinės aukos ir įvykdyti įžado. ²² Bet Ona nėjo. Vyrui ji sakė: „Kai tik berniukas bus nujunkytas, aš jį nuvesiu. Tada jis atsistos VIEŠPATIES akivaizdoje ir pasiliks ten visam gyvenimui.“ ²³ Jos vyras Elkana tarė jai: „Daryk, kas tau atrodo geriausia. Būk namie, kol ji nujunkysi. Tik VIEŠPATS teįvykdo savo žodį!“ Tad moteris pasiliko namie ir žindė savo sūnų, kol nenujunkė. ²⁴ Kai nujunkė, pasiėmė jį drauge su treigiu jaučiu, efa miltų bei vynmaišiu vyno ir, nors buvo dar labai jaunas, atvedė jį į VIEŠPATIES Namus Šilojyje. ²⁵ Atnašavę jautį, jie nuvedė berniuką pas Elį. ²⁶ „Prašyčiau atleisti, mano viešpatie! Kaip tu gyvas, mano viešpatie, aš esu ta moteris, kuri čia, tavo akivaizdoje, stovėjo, melddamasi VIEŠPAČIUI. ²⁷ Dėl šito berniuko aš meldžiausi. VIEŠPATS suteikė, ko prašiau. ²⁸ Todėl aš savo ruožtu

^{1,9a} Gr. Septuagintoje įterpta: „ir atsistojo prieš Viešpatį.“

atiduodu^a jį VIEŠPAČIUI. Visa gyvenimą jis priklausys VIEŠPAČIUI.“

Ir jie ten žemai nusilenkė VIEŠPAČIUI^a.

Onos giesmė

2 Ona meldėsi, sakydama: „Mano širdis džiūgauja VIEŠPATYJE, / mano jėga^a mano Dievo išaukštinta. / Mano lūpos juokiasi iš priešu; / džiaugiuosi savo pergale.“

² Nėra kito Šventojo kaip VIEŠPATS, / tikrai nėra kito šalia tavęs; / nėra Uolos kaip mūsų Dievas.

³ Liaukitės išdidžiai kalbėję, / tenišėina iš jūsų lūpų ižūlus žodis. / Juk VIEŠPATS yra visa žinantis Dievas, – / jis nulemia veiksmus. /

⁴ Galiūnų lankai sulaužomi, / o silpnieji apsijuosia jėga. / ⁵ Kadaisė buvę sotūs turi tarnauti už duoną, / o alkanieji daugiau nebealksta. / Bevaisė pagimdė septynetą, / o daugelio vaikų motina yra vieniša. / ⁶ VIEŠPATS dalija mirtį ir duoda gyvastį, / nuveda į Seolą ir prikelia. / ⁷ VIEŠPATS suvargina ir praturtina; / jis nužemina ir išaukština. / ⁸ Jis ištraukia vargšą iš dulkių, / pakelia skurdžių iš šiukšlyno, / pasodina jį su didžiūnais, / suteikia jam garbingą paveldo sostą. / Mat VIEŠPAČIUI priklauso žemės stulpai, / ant jų jis padėjo pasaulį.

⁹ Žingsnius savo ištikimųjų jis saugo, / o nedorėliai žus tamsybėje, / juk žmogus savo jėga nenugalės. / ¹⁰ VIEŠPATIES priešai bus sutriuškinti; / Aukščiausiasis sugriaudės danguje. / VIEŠPATS teis žemės pakraščius, /

suteiks jėgą savo karaliui / ir pergalę savo Pateptajam.“

¹¹ Tada Elkana sugrįžo namo į Ramą, o berniukas pasiliko tarnauti VIEŠPAČIUI kunigo Elio prižiūrimas.

Elio sūnūs

¹² Elio sūnūs buvo niekšai. Jie nepaisė nei VIEŠPATIES, ¹³ nei kunigų pareigų žmonėms. Kam nors atnašaujant auką, mėsai dar tebeverdant, ateidavo kunigo tarnas su trišake rankoje ¹⁴ ir pasmeigdavo ją katile ar katiliuke, ar skardoje, ar puode. Visa, ką šakė iškeldavo, kunigas pasiimdavo sau. Taip jie elgdavosi Šilojyje su visais ateinančiais izraelitais. ¹⁵ Be to, prieš sudeginant taukus, kunigo tarnas ateidavo ir liepdavo atnašaujančiam auką: „Duok mėsos kunigo kepsniui, nes iš tavęs jis virtos mėsos nepriims, tik šviežią.“ ¹⁶ O jeigu tas žmogus sakydavo: „Leisk pirma taukus paversti dūmais, tuomet imk, ką nori“, – jis atsakydavo: „Ne! Turi duoti tuojau pat; jei neduosi, pats pasiimsiu.“ ¹⁷ Taigi tų jaunų vyrų nuodėmė VIEŠPAČIUI buvo labai didelė, nes jie išniekino atnašas VIEŠPAČIUI.

¹⁸ Tuo tarpu Samuelis, apjuostas lininiu efodu, tarnavo VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁹ Jo motina pasiūdavo jam mažutę skraistę ir kasmet, ateidama su vyru atnašauti metinės aukos, ją atsinešdavo. ²⁰ O Elis palaimindavo Elkaną ir jo žmoną, sakydamas: „Tesusiteikia tau VIEŠPATS palikuonių iš šios moters mainais už tą, kuri ji atidavė

^{1,28a} Arba: „skolinu“. ^{1,28b} Arba: „Ir ji ten paliko jį VIEŠPAČIUI“. ^{2,1c} Pažod.: „mano ragas“; galvą keliančio raguočio įvaizdis.

VIEŠPAČIUI. “Po to jie sugrįždavo namo. ²¹ VIEŠPATS aplankė Oną; ji pastojo ir pagimdė tris sūnus ir dvi dukteris. Tuo tarpu jaunas Samuelis augo VIEŠPATIES Artume.

²² Bet Elis jau buvo labai senas. Girdėdamas visa, ką jo sūnūs darė visam Izraeliui ir kaip jie sueidavo su moterimis, tarnaujančiomis prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, ²³ jis sakydavo jiems: „Kodėl darote tokius dalykus? Juk iš visų žmonių girdžiu apie nedorus jūsų darbus! ²⁴ Mano sūnūs, liaukitės tai darę! Nėra gera tai, ką aš girdžiu Dievo tautą pasakojant. ²⁵ Jei žmogus nusideda žmogui, kas nors gali užtarti nusidėjėlį VIEŠPAČIUI, bet jei žmogus nusideda VIEŠPAČIUI, kas begali jį užtarti?“ Bet jie tėvo balso klausyti nenorėjo, nes VIEŠPATS norėjo juos nubausti mirtimi.

²⁶ Tuo tarpu berniukas Samuelis augo amžiumi ir malone pas Dievą ir žmones.

²⁷ Dievo žmogus atėjo pas Elį ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Aš apsireiškiau Egipte tavo protėvio namams, kai jie buvo faraono namų vergai. ²⁸ Aš išrinkau jį iš visų Izraelio giminių būti mano kunigu – žengti prie mano aukuro, atnašauti smilkalus ir vilkėti efodą mano akivaizdoje; aš paskyriau tavo tėvo namams visas izraelitų ugnines atnašas. ²⁹ Tad kodėl godžiomis akimis žiūri į aukas ir atnašas, kurias esu įsakęs? Kodėl savo sūnus labiau gerbi negu mane, leidamas jiems tukti iš mano tautos – Izraelio kiekvienos pirmienų atnašos?’ ³⁰ Todėl toks yra VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, žodis: ‘Aš tikrai sakiau, kad tavo namai ir

tavo protėvio namai turėtų man tarnauti amžinai’, – bet dabar VIEŠPATS pareiškia: ‘Tetampa man tai tolima! Aš gerbsiu tuos, kurie mane garbina, bet mane niekinantys bus paniekinti. ³¹ Tikėk manimi, ateina metas. Atkirsiu tavo palikuonis ir tavo protėvio namų palikuonis. Nė vienas tavo namuose nesulauks žilos senatvės. ³² Tuomet kentėdamas godžiomis akimis žiūrėsi į visą gervę, kuri bus suteikta Izraeliui, bet tavo namuose nė vienas niekada nesulauks žilos senatvės. ³³ Ne visus taviškius nuo savo aukuro atkirsiu. Bet kad išverktum akis ir liūdėtum širdimi, visi kiti tavo namų palikuonys mirs, kaip miršta vyrai nuo kalavijo. ³⁴ Likimas tavo dviejų sūnų – Hofnio ir Finehaso – bus tau ženklas. Ta pačią dieną jie abu mirs. ³⁵ O aš pažadinsiu sau ištikimą kunigą, kuris elgsis pagal mano širdį ir mintį. Sukursiu jam tvirtus namus; jis eistarnyba Pateptojo akivaizdoje amžinai. ³⁶ Kas tik bus išlikęs iš tavo namų, ateis ir puls kniūbsčias dėl sidabro pinigų ar duonos kepalų, tardamas: ‘Maldauju paskirti mane į vieną iš kunigiškų vietų, kad turėčiau duonos kąsnį.’“

Samuelio pašaukimas

3 Berniukas Samuelis tarnavo VIEŠPAČIUI Elio prižiūrimas. Tomis dienomis Dievo žodis buvo retas ir regėjimas ned dažnas“.

² Vieną dieną Elis miegojo įprastoje vietoje. Jo akys jau buvo taip aptemusios, kad jis vos galejo matyti. ³ VIEŠPATIES žibintas dar nebuvo užgesęs, o Samuelis miegojo

VIEŠPATIES šventykloje, kur buvo Dievo Skrynia. ⁴ Tada VIEŠPATS pašaukė Samuelį: „Samueli! Samueli!“ – „Aš čia!“ – atsiliepė jis, ⁵ nubėgo pas Elį ir tarė: „Aš čia, jei mane šaukei.“ Bet šis atsakė: „Nešaukiau tavęs. Eik atgal, gulkis miegoti.“ Tad jis sugrįžo ir atsigulė. ⁶ VIEŠPATS vėl pašaukė: „Samueli!“ Samuelis atsikėlė, nuėjo pas Elį ir tarė: „Aš čia, jei mane šaukei.“ Bet šis atsakė: „Nešaukiau tavęs, mano sūnau. Eik atgal, gulkis miegoti.“

⁷ Samuelis dar nebuvo VIEŠPATIES pažinęs, ir VIEŠPATIES žodis dar nebuvo jam apreikštas.

⁸ VIEŠPATS vėl pašaukė Samuelį – trečią kartą. Jis atsikėlė, nuėjo pas Elį ir tarė: „Aš čia, jei mane šaukei.“ Dabar Elis suprato, kad berniuką šaukė VIEŠPATS. ⁹ Todėl Elis tarė Samueliui: „Eik atgal, gulkis miegoti. Jei būtum vėl pašauktas, sakyk: ‘Kalbėk, VIEŠPATIE, tavo tarnas klausu.’“ Taigi Samuelis sugrįžo į savo vietą ir atsigulė miegoti.

¹⁰ VIEŠPATS atėjo ir, ten stovėdamas, pašaukė kaip pirma: „Samueli! Samueli!“ Samuelis atsakė: „Kalbėk, tavo tarnas klausu.“ ¹¹ VIEŠPATS tarė Samueliui: „Žiūrėk, aš padarysiu Izraelyje tokį dalyką, nuo kurio, apie tai išgirdus, kiekvienam spengs abiejose ausyse. ¹² Tą dieną įvykdysiu Eliui visa, ką esu grasinęs jo namams, nuo pradžios iki galo. ¹³ Paskelbiau jam, kad jo namus pasmerksiu visam laikui už šią kaltę: jis žinojo, kad jo sūnūs elgėsi šventvagiškai, bet jų nesudraudė. ¹⁴ Todėl prisiekiu Elio namams, kad Elio namų kaltė niekada nebus išpirkta auka ar atnaša.“

¹⁵ Samuelis gulėjo ten iki ryto. Tuomet jis atidarė VIEŠPATIES Namų

duris. Apie regėjimą Eliui pasakyti bijojo. ¹⁶ Bet Elis pasišaukė Samuelį ir tarė: „Samueli, mano sūnau!“ – „Aš čia!“ – atsiliepė jis. ¹⁷ Elis klaušė: „Ką jis tau pasakė? Prašau nėslepti nuo manęs. Tegu Dievas tau taip padaro ir dar prideda, jei nūsleptum nuo manęs nors vieną žodį iš to, ką jis tau pasakė.“ ¹⁸ Tad Samuelis pasakė jam visa, nieko nenušlėpdamas. O jis atsakė: „Tai VIEŠPATS! Tedaro, kas gera jo akyse!“

¹⁹ Samueliui augant, VIEŠPATS buvo su juo, nepalikdamas neįvykdyto nė vieno savo žodžio. ²⁰ Visas Izraelis nuo Dano iki Beer Šebos sužinojo, kad Samuelis buvo ištikimas VIEŠPATIES pranašas. ²¹ VIEŠPATS ir toliau pasirodydavo Šilojuje; VIEŠPATS apreikšė save Samueliui Šilojuje VIEŠPATIES žodžiu.

4 Samuelio žodžiai pasklido po visą Izraelį. Elis labai suseno, o jo sūnūs vis nedoriau elgėsi VIEŠPATIES akivaizdoje.

Filistinai pagrobia Skrynią

¹ Tomis dienomis filistinai susibūrė kariauti su Izraeliu, o Izraelis išžygiavo į mūšį su jais. Jie pasistatė stovyklą prie Eben Ezero, o filistinai pasistatė stovyklą prie Afeko. ² Filistinai sustojo kovos rikiuotėn priešais Izraelį. Nuožmiame mūšyje filistinai nugalejo Izraelį. Mūšio lauke jie užmušė apie keturis tūkstančius vyrų. ³ Sugrįžus kariuomenei į stovyklą, Izraelio seniūnai klaušė: „Kodėl VIEŠPATS paguldė mus šiandien prieš filistinus? Atsineškime čia VIEŠPATIES Sandoros Skrynią iš Šilojo, kad jis būtų tarp mūsų ir gelbėtų mus iš priešų ran-

kos.“ ⁴ Kariuomenė pasiuntė į Šiloją vyrus ir parsinešė iš ten Galybių VIEŠPATIES, sėdinčio ant kerubų, Sandoros Skrynią. Aniedu Elio sūnūs – Hofnis ir Finehasas – irgi buvo prie Dievo Sandoros Skrynios.

⁵ VIEŠPATIES Sandoros Skryniai atkeliavus į stovyklą, visas Izraelis sušuko tokiu skardžiu riksmu, kad net žemė sudrebėjo. ⁶ Išgirdę riksmą, filistinai klausė: „Ką reiškia šis skardus šauksmas hebrajų stovykloje?“ Sužinoję, kad VIEŠPATIES Skrynia stovykloje, ⁷ filistinai išsigando ir sakė: „Dievai atėjo į stovyklą!“ Jie šaukė: „Vargas mums, nes nieko panašaus nėra buvę nei vakar, nei užvakar!“ ⁸ Vargas mums! Kas gali išgelbėti mus iš šių galingų dievų rankos? Juk tai dievai, kurie ištiko egiptiečius visokiomis nelaimėmis dykumoje! ⁹ Bet išdrįskite ir būkite vyrai, filistinai! Antraip tapsite hebrajų vergais, kaip jie buvo jūsų vergai. Būkite vyrai ir kovokite!“ ¹⁰ Filistinai kovojo. Izraelis buvo nugalėtas, jie visi pabėgo į savo namus. Pralaimėjimas buvo labai didelis; krito trisdešimt tūkstančių Izraelio pėstininkų. ¹¹ Dievo Skrynia buvo pagrobta; abu Elio sūnūs – Hofnis ir Finehasas – žuvo.

Elio mirtis

¹² Vienas vyras iš Benjamino giminės, pabėgęs iš kovos rikiuotės, tą pačią dieną pasiekė Šiloją. Jo drabužiai buvo suplėšyti, galva aptaškyta purvu. ¹³ Atėjęs žiūri: Elis sėdi krėslė prie kelio laukdamas, jo širdis drebo dėl Dievo Skrynios. Vyrui įėjus į miestą ir paskelbus žinią, visas miestas pradėjo šaukti. ¹⁴ Išgirdęs riksmą, Elis teiravosi: „Ką reiškia

tas sąmyšis?“ Tada atskubėjo anas vyras ir pranešė. ¹⁵ Elis turėjo devyniasdešimt aštuonerius metus, jo akys buvo taip nusilpusios, kad jis nebegalėjo matyti. ¹⁶ Vyras tarė Eliui: „Aš ką tik atėjau iš mūšio. Aš šiandien pabėgau iš mūšio lauko.“ Elis klausė: „O kas atsitiko, mano sūnau?“ ¹⁷ Žinios nešėjas atsakė: „Izraelis bėgo nuo filistinų. Iš tikrųjų kariuomenę ištiko baisios skerdynės. Be to, abu tavo sūnūs – Hofnis ir Finehasas – žuvo, o Dievo Skrynia pagrobta!“ ¹⁸ Jam paminėjus Dievo Skrynią, Elis virto aukštiekninkas iš savo krėslė šalia vartų, nusilaužė sprandą ir numirė, nes buvo senas ir sunkus žmogus. Jis buvo išbuvęs teisėju Izraelyje keturiasdešimt metų.

¹⁹ Jo marti, Finehaso žmona, buvo nėščia ir turėjo netrukus gimdyti. Išgirdusi žinią, kad Dievo Skrynia paimta į nelaisvę, kad jos uošvis ir vyras mirė, ji buvo apimta gimdymo skausmu, prigludo prie žemės ir pagimdė. ²⁰ Jai mirštant, padedančios moterys kalbėjo: „Nebijok, nes pagimdei sūnų.“ Bet ji neatsakė ir nekreipė dėmesio. ²¹ Vaiką ji pavadino Ikabodu, sakydama: „Šlovė pasitraukė iš Izraelio!“ – dėl to, kad Dievo Skrynia buvo pagrobta ir dėl savo uošvio bei vyro mirties. ²² „Šlovė pasitraukė iš Izraelio, – sakė ji, – nes Dievo Skrynia pagrobta.“

Skrynia vargina filistinus

5 Pagrobtą Dievo Skrynią filistinai nugabeno iš Eben Ezero į Ašdodą. ² Tada filistinai paėmė Dievo Skrynią, įnešė į Dagono šventyklą ir pastatė šalia Dagono. ³ Atsikėlę anksti kitą rytą ašdodiečiai

rado Dagoną gulintį kniūbsčią žemėje priešais VIEŠPATIES Skrynią. Pakėlę Dagoną, pastatė vėl į vietą. ⁴ Bet jiems atsikėlus anksti kitą rytą, Dagonas buvo pargriuvęs kniūbsčias priešais VIEŠPATIES Skrynią. Dagono galva ir abi rankos nukirstos ir gulėjo ant slenksčio. Vien Dagono liemuo buvo likęs. ⁵ Todėl net iki šios dienos Dagono kunigai ir visi, einantys į Dagono šventyklą, neužmina Dagono slenksčio Ašdode.

⁶ VIEŠPATIES ranka buvo sunki ašdodiečiams. Jis niokojo juos – Ašdodą ir jo žemes, – ištikdamas skauduliais. ⁷ Matydami tokią padėtį, Ašdodo gyventojai kalbėjo: „Izraelio Dievo Skrynios negalime laikyti pas save, nes jo ranka sunki mums ir mūsų dievui Dagonui.“ ⁸ Tad sušaukė pas save visus filistinų didžiūnus, jie teiravosi: „Ką turime daryti su Izraelio Dievo Skrynia?“ Šie atsakė: „Tebūna Izraelio Dievo Skrynia perkelta į Gatą.“ Taigi Izraelio Dievo Skrynia buvo nugabenta į Gatą. ⁹ Bet perkėlus ją į Gatą, pakilo prieš miestą VIEŠPATIES ranka, sukeldama baisų siaubą. Jis taip skaudžiai palietė miesto gyventojus, jaunos ir senus, kad juos ištiko skauduliai. ¹⁰ Tada jie išsiuntė Izraelio Dievo Skrynią į Ekroną. Bet Dievo Skryniai pasiekus Ekroną, ekroniečiai šaukė: „Pas mus perkėlė Izraelio Dievo Skrynią mums ir mūsų giminei išžudyti!“ ¹¹ Todėl, sušaukė pas save visus filistinų didžiūnus, jie sakė: „Neškite iš čia Izraelio Dievo Skrynią! Tegrižta ji į savo vietą, kad neišžudytų mūsų ir mūsų giminės!“ Visą miestą buvo apėmusi mirtina baimė. VIEŠPATIES ranka ten buvo labai sun-

ki. ¹² Vyrai, išvengę mirties, buvo ištikti skaudulių. Miesto dejonės kilo iki pat dangaus.

Skrynia sugrąžinama

6 VIEŠPATIES Skrynia išbuvo filistinų žemėje septynis mėnesius. ² Tada filistinai sušaukė savo kunigus bei būrejus ir klausė: „Ką turime daryti su VIEŠPATIES Skrynia? Pasakykite mums, kaip turėtume ją pasiųsti atgal į jos vietą.“ ³ Jie tarė: „Jei norite siųsti atgal Izraelio Dievo Skrynią, nesiųskite jos vienos. Turite būtinai jam atsilyginti atnaša už kaltę. Tuomet būsite išgydyti. Kai būsite išsipirkę, kodėl jo ranka neturėtų atsitraukti nuo jūsų?“ ⁴ Jie klausė: „Kokia ta kaltės atnaša, kuria turime jam atsilyginti?“ Jie atsakė: „Penki aukso skauduliai ir penkios aukso pelės pagal filistinų didžiūnų skaičių, nes ta pati bėda ištiko visus jus ir jūsų didžiūnus.“ ⁵ Turite padirbti savo skaudulių atvaizdus ir pelių, kurios niokoja kraštą, atvaizdus ir pagarbinti Izraelio Dievą. Galbūt jis atitrauks savo ranką nuo jūsų, nuo jūsų dievų ir nuo jūsų krašto? ⁶ Kodėl turėtumėte užkietinti savo širdis, kaip savo širdis užkietino egiptiečiai ir faraonas? Argi netiesa, kad, jam pasityčiojus iš jų, jis turėjo leisti izraelitams išeiti, ir tie išėjo? ⁷ Tad imkitės darbo, padirbkite naują vežimą ir paimkite dvi melžiamas karves, dar niekada nekinkytas į jungą. Karves pakinkykite į vežimą, bet uždarykite iš pasokos sekančius jų veršius. ⁸ Paėmę VIEŠPATIES Skrynią, įkelkite ją į vežimą. Šalia jos dėžėje padėkite auksinius atvaizdus, kuriuos grąžinate kaip kaltės atnašą. Pavarykite

ją, tegu ji eina savo keliu. ⁹ Bet žiūrėkite! Jei ji kils į Bet Šemešą – keliu į savo žemę, tai jis bus mus užgavęs ta baisia nelaime. O jei ne, tai žinosime, kad ne jo ranka bus mus ištikusi. Tik atsitiktinai būsimė buvę užgauti.“

¹⁰ Vyrai taip ir padarė. Paėmę dvi melžiamas karves, įkinkė jas į vežimą, o jų veršius uždarė namie. ¹¹ Jie įkėlė į vežimą VIEŠPATIES Skryniją ir dėžę su aukso pelėmis ir savo skaudulių atvaizdais. ¹² Karvės ėjo tiesiai į priekį Bet Šemešo link, ėjo vis tuo pačiu keliu baubdamos, nesukdamos nei į dešinę, nei į kairę. O filistinų didžiūnai ėjo paskui jas iki pat Bet Šemešo ribos.

¹³ Bet Šemešo žmonės slėnyje pjo-vė kviečius. Pakėlę akis, jie pamatė Skryniją. Matydami ją, jie džiūgavo. ¹⁴ Vežimas įvažiavo į Jozuės iš Bet Šemešo lauką ir ten sustojo. Suka-poję vežimą, jie atnašavo karves VIEŠPAČIUI kaip deginamąją auką. Ten buvo didelis akmuo. ¹⁵ Nukėlę VIEŠPATIES Skryniją ir šalia jos buvusią dėžę, kurioje buvo auksiniai daiktai, levitai sudėjo visa ant didžiojo akmens. Po to Bet Šemešo žmonės tą dieną atnašavo VIEŠPAČIUI deginamąsias aukas ir kitokias aukų atnašas. ¹⁶ Tai stebėję penki filistinų didžiūnai tą pačią dieną sugrįžo į Ekroną.

¹⁷ Štai aukso skauduliai, kuriuos filistinai atidavė VIEŠPAČIUI kaip atnašą už kaltę: vieną už Ašdodą, vieną už Gazą, vieną už Aškeloną, vieną už Gatą, vieną už Ekroną. ¹⁸ Ir aukso pelių – pagal skaičių visų penkiems filistinų didžiūnams priklausančių miestų, įtvirtintų miestų ir atvirų gyvenviečių skaičių. Didysis akmuo, ant kurio buvo

padėta VIEŠPATIES Skrynija, iki šios dienos tebėra Jozuės iš Bet Šemešo lauke.

¹⁹ Nedžiūgavo VIEŠPATIES ištikti Bet Šemešo žmonės, pasitikę VIEŠPATIES Skryniją. VIEŠPATS užmušė septyniasdešimt iš jų. Žmonės raudodojo, nes VIEŠPATS buvo ištikęs juos baisia nelaime. ²⁰ Bet Šemešo vyrai klausė: „Kas gali stoti tarnauti VIEŠPAČIUI, šiam šventajam Dievui? Pasaką jis eis iš mūsų?“ ²¹ Jie išsiuntė pasiuntinius pas Kirjat Jearimų gyventojus pranešti: „Filistinai sugrąžino VIEŠPATIES Skryniją. Ateikite ir pasiimkite ją.“

7 Kirjat Jearimų žmonės atėjo, paėmė VIEŠPATIES Skryniją ir nunešė į Abinadabo namus ant kalvos. Jo sūnų Eleazarą jie pašventino rūpintis VIEŠPATIES Skrynija.

Samuelis – teisėjas

² Praslinko daug laiko – dvidešimt metų – nuo tos dienos, kai Skrynija buvo įkurdinta Kirjat Jearimuose. Visi Izraelio namai ilgėjosi VIEŠPATIES. ³ Samuelis tarė visiems Izraelio namams: „Jei grįžtate pas VIEŠPATĮ visa savo širdimi, pašalinkite iš savo tarpo svetimus dievus bei Astartes, atiduokite širdį VIEŠPAČIUI ir tik jam vienam tarnaukite. Tada jis išgelbės jus iš filistinų rankų.“ ⁴ Tad izraelitai pašalino Baalus bei Astartes ir tarnavo tik VIEŠPAČIUI.

⁵ Tada Samuelis tarė: „Surinkite visą Izraelį į Micpą. Aš maldausiu VIEŠPATĮ jūsų labui.“ ⁶ Jie susirinko Micpoje, sėmėsi vandens ir liejo ant žemės priešais VIEŠPATĮ. Tą dieną jie pasninkavo ir išpažino:

„Esame nusidėję VIEŠPAČIUI.“ O Samuelis elgėsi Micpoje kaip izraelitų teisėjas.

⁷ Išgirdę, kad izraelitai susirinko Micpoje, filistinų didžiūnai išžygavo prieš Izraelį. O tai išgirdę izraelitai drebėjo iš baimės. ⁸ Izraelitai maldavo Samuelį: „Nepalik mūsų, nenustok šauktis VIEŠPATIES, mūsų Dievo, kad išgelbėtų mus iš filistinų rankų.“ ⁹ Samuelis ėmė žinduklį ėriuką ir atnašavo jį VIEŠPAČIUI kaip deginamąją auką. Izraelio labui Samuelis šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS jį išklause. ¹⁰ Atsitiko taip, kad Samueliui atnašaujant deginamąją auką, filistinai pradėjo mūši su Izraeliu. Bet VIEŠPATS tą dieną baisiai sugriaudėjo prieš filistinus. Jis sukėlė tarp jų tokį sąmyšį, kad izraelitai juos nugalėjo. ¹¹ Izraelio vyrai išėjo iš Micpos ir vijosi filistinus, niokodami juos iki pat anapus Bet Karo.

¹² Samuelis paėmė akmenį ir, pastatęs tarp Micpos ir Šeno, pavadino jį Eben Ezeru^a. Jis sakė: „Iki šiol VIEŠPATS mums padėjo.“ ¹³ Filistinai buvo prislėgti ir daugiau nebesiveržė į Izraelio žemę. VIEŠPATIES ranka buvo prieš filistinus per visas Samuelio dienas. ¹⁴ Miestai, kuriuos filistinai buvo atėmę iš Izraelio, nuo Ekrono iki Gato, buvo sugrąžinti Izraeliui. Izraelis atgavo iš filistinų visas savo žemes. Be to, buvo taika tarp Izraelio ir amoritų.

¹⁵ Samuelis buvo Izraelio teisėjas visą savo gyvenimą. ¹⁶ Kasmet jis apeidavo Betelio, Gilgalo ir Micpos sritį ir būdavo Izraelio teisėjas visoje tose vietose. Po to sugrįždavo į

Ramą, nes ten buvo jo namai. Ir ten jis būdavo Izraelio teisėjas; ten jis pastatė aukurą VIEŠPAČIUI.

Žmonės prašo karaliaus

8 Savo žiloje senatvėje Samuelis Izraelio teisėjais paskyrė savo sūnus. ² Jo pirmagimio sūnaus vardas buvo Joelis, o antrojo – Abija. Jiedu buvo teisėjai Beer Šeboje. ³ Sūnūs nėjo jo keliais, bet palinko į godumą. Imdami kyšius, jie iškraiptydavo teisingumą.

⁴ Todėl susibūrę visi Izraelio seniūnai atėjo pas Samuelį į Ramą ir tarė: „Žiūrėk, tu pasenai, o tavo sūnūs neina tavo keliais. Todėl paskirk mums karalių, kad mus valdytų, kaip yra visose tautose.“ ⁶ Samueliui nepatiko, kad jie sakė: „Duok mums karalių, kad mus valdytų.“ Užtat Samuelis kreipėsi malda į VIEŠPATĮ, ⁷ ir VIEŠPATS atsakė Samueliui: „Paklausyk žmonių balso ir visko, ką jie tau sako, nes ne tave jie atmetė. Mane jie atmetė, kad nebūčiau jų karalius.“ ⁸ Kaip darė man nuo tos dienos, kai išvedžiau juos iš Egipto, iki šios dienos, palikdami mane ir tarnaudami kitiems dievams, taip jie daro ir tau. ⁹ Tad dabar klausyk jų balso! Tačiau turi juos rimtai išspėti ir pasakyti apie teises karaliaus, kuris juos valdys.“

¹⁰ Samuelis perdavė visus VIEŠPATIES žodžius žmonėms, kurie buvo prašę iš jo karaliaus. ¹¹ Jis tarė: „Tokios bus teisės karaliaus, kuris jus valdys. Jis ims jūsų sūnus ir skirs juos į savo vežimus – ar savo raiteliais, ar bėgti palydovais pirma jo vežimo. ¹² Jis skirs iš jų tūkstanti-

^{7,12a} Hebr. „Pagalbos akmuo“.

ninkus ir penkiasdešimtininkus, arba jie turės arti jo laukus, nuiminėti jo derlių, dirbti jam karo reikmenis ir vežimų padargus. ¹³ Jis ims jūsų dukteris kvėpalų dirbėjomis, virėjomis ir kepėjomis. ¹⁴ Jis paims geriausius jūsų laukus, vynuogynus, alyvmedžių sodus ir atiduos savo dvariškiams. ¹⁵ Jis paims dešimtadalį jūsų grūdų bei vynuogių derliaus ir atiduos savo pareigūnams ir dvariškiams. ¹⁶ Jis paims jūsų vergus bei verges, geriausius jūsų galvijus bei asilus ir paskirs juos prie savo darbų. ¹⁷ Jis paims dešimtadalį jūsų kaimenių, ir jūs tapsite jo vergais. ¹⁸ Ateis diena, kai skūsitės savo karaliumi, kurį būsite išsirinkę. Bet tą dieną VIEŠPATS jūsų neišklausys.“

¹⁹ Žmonės atsisakė klausyti Samuelio balso. Jie sakė: „Ne! Mums turi būti karalius, ²⁰ kad ir mes galėtume būti kaip kitos tautos. Tevaldo mus karalius, tegu mus veda, tekovoja mūsų kovas.“ ²¹ Išklausęs visus žmonių žodžius, Samuelis pakartojo juos į VIEŠPATIES ausis. ²² VIEŠPATS tarė Samueliui: „Klausyk jų balso ir paskirk karalių, kad juos valdytų.“ Tada Samuelis tarė Izraelio vyrams: „Eikite kiekvienas į savo miestą.“

Sauliaus patepimas

9 Tarp Benjamino vyrų buvo vyras, vardu Kišas, Afiacho sūnaus Bechorato sūnaus Ceroro sūnaus Abielio sūnus, benjaminas, pasiturintis žmogus. ² Jis turėjo sūnų, šaunų jauną vyrą, vardu Saulius. Tarp izraelitų nebuvo šaunesnio vyro už jį; visa galva jis buvo aukštesnis už kitus vyrus.

³ Kartą pasiklydo Sauliaus tėvo Kišo asilės. Tada tėvas tarė savo

sūnui Sauliui: „Pasiimk vieną iš tarnų ir eik ieškoti asilių.“ ⁴ Perejo Efraimo aukštumas, perėjo Šalijos sritį, bet nesurado. Jie perėjo ir Šaalimų sritį, bet nė ten jų nebuvo. Galop perėjo ir visą Benjamino žemę, bet vis tiek nerado.

⁵ Pasiekus Cūfo sritį, Saulius kalbėjo su juo einančiam tarnui: „Eikš, grįžkime namo, kad mano tėvas, metęs rūpintis asilėmis, nepradėtų rūpintis mumis.“ ⁶ Bet tarnas atsakė: „Klausyk! Šiame mieste yra Dievo žmogus. Tas žmogus labai gerbiamas. Ką tik jis pasako, tai visuomet ir įvyksta. Užeiškime ten. Galbūt jis parodys mums kelią, kuriuo turėtume eiti.“ – ⁷ „Žiūrėk, – tarė Saulius tarnui, – jei užeisime, tai ką galėtume tam žmogui nunešti? Duona mūsų maišeliuose išsibaigusi, nėra jokios dovanos, kurią galėtume nunešti. Ką mes turime?“ ⁸ Tarnas atsakė Sauliui: „Va, aš kaip tik turiu sidabro šekelio ketvirtį. Galiu duoti jį Dievo žmogui, kad jis mums nurodytų kelią.“ ⁹ Seniau Izraelyje, kas tik eidavo teirautis Dievo, sakydavo: „Eikit šen, eikime pas regėtoją“, – nes kas dabar vadinama pranašu, seniau vadinta regėtoju. ¹⁰ Saulius tarė tarnui: „Gera! Sakai! Eime!“ Tad jiedu leidosi į miestą, kuriame gyveno Dievo žmogus.

¹¹ Kopdami šlaitu į miestą, jiedu sutiko keletą merginų, išeinančių vandens semtis, ir pasiteiravo: „Ar regėtojas čia?“ ¹² „Taip, – atsakė jos, – kaip tik čia jis ir yra. Paskubėk, nes jis ką tik atėjo į miestą dėl to, kad žmonės šiandien atnašauja auką aukštumos alke. ¹³ Įžengę į miestą, rasite jį dar neišėjusį į aukštumos alką valgyti. Žmonės nevalgys, kol jis neateis. Tik po to, kai jis

palaimins auką, pakviestieji svečiai pradės valgyti. Eikite nedelsdami ir tuojau pat rasite.“ ¹⁴ Tad jie nuėjo į miestą. Įžengdami į miestą, jie pamatė priešais iš miesto ateinantį Samuelį pakeliui į aukštumos alką.

¹⁵ Vieną dieną prieš Sauliui ateinant VIEŠPATS buvo Samueliui pasakęs: ¹⁶ „Rytoj šiuo laiku aš atsiųsiu pas tave vyrą iš Benjamino žemės, ir tu patepsi jį mano tautos Izraelio valdovu. Jis išgelbės mano tautą iš filistinų rankos, nes aš mačiau savo tautos kančią, jų dejavimas mane pasiekė.“ ¹⁷ Kai tik Samuelis pamatė Saulių, VIEŠPATS tarė jam: „Žiūrėk, štai vyras, apie kurį tau sakiau: 'Jis valdys mano tautą.'“ ¹⁸ Saulius priėjo prie Samuelio vartuose ir tarė: „Prašyčiau pasakyti, kur regėtojo namai?“ ¹⁹ Samuelis atsakė jam: „Aš esu regėtojas. Kopk pirma manęs į aukštumos alką, nes šandien turi kartu su manimi valgyti. O rytą, prieš tave išleisdamas, pasakyčiau visa, kas tau guli ant širdies.“

²⁰ Dėl asilių, pasiklydusių prieš tris dienas, nebesirūpink, nes jos jau surastos. Į ką gi nukreiptas visas Izraelio troškimas? Argi ne į tave ir tavo protėvių namus?“ ²¹ Saulius atsakė: „Aš tik benjamins iš vienos mažiausių Izraelio giminių, ir mano kiltis menkiausia tarp Benjamino giminės kilčių! Tad kodėl sakai man tokius dalykus?“

²² Tada Samuelis paėmė Saulių bei jo tarną ir, nuvedęs į menę, pasodino juos pirmoje vietoje tarp pakviestųjų, kurių buvo apie trisdešimt. ²³ O virėjui Samuelis tarė: „Duok jam tą dalį, kurią padaviau, aną, kurią liečiau atidėti į šalį.“ ²⁴ Virėjas paėmė šlaunį bei visa, kas ant jos, ir padėjo Sauliui. O Samuelis tarė:

„Žiūrėk, kas atidėta į šalį, padėta tau. Valgyk, nes tai laikyta tau iki paskirto laiko, kad valgytumei su svečiais.“ Tą dieną Saulius valgė su Samueliu.

²⁵ Jiems nusileidus nuo aukštumos alko į miestą, Sauliui buvo paklotas guolis ant namų stogo, ir jis atsigulė miegoti. ²⁶ Auštant Samuelis pašaukė Saulių, miegantį ant stogo, tardamas: „Kelkis, palydėsiu tave į kelionę.“ Saulius atsikėlė ir juodu abu, Samuelis ir jis, drauge išėjo laukan.

²⁷ Jiems artinantis prie miesto pakraščio, Samuelis tarė Sauliui: „Liepk tarnui paėjėti pirma mūsų, o kai jis bus paėjęs, stabtelk valandėlę, kad galėčiau tau perduoti žodį iš Dievo.“

10 Paėmęs indelį aliejaus, Samuelis išliejo jį Sauliui ant galvos ir, pabučiavęs jį, tarė: „Argi VIEŠPATS nepatėpė tavęs savo tautos Izraelio valdovu? Tu turėsi valdyti VIEŠPATIES tautą ir gelbėti ją iš visų priešų rankų. Ženklas, kad VIEŠPATS patėpė tave savo paveldo valdovu, yra toks. ² Šiandien nuo manęs išėjęs, Benjamino žemėje netoli Rachelės kapo prie Celcacho sutiksi du vyrus, ir jie tau sakys: „Asilės, kurių buvai išėjęs ieškoti, surastos. Dabar tavo tėvas liovėsi rūpintis dėl jų, bet rūpinasi dėl tavęs ir sako: 'Ką man daryti su sūnumi?'“ ³ Iš ten eisi toliau, kol pasieksi Taboro ažuolą. Tave ten pasitiks trys vyrai, einantys pas Dievą į Betelį. Vienas jų nešinas trim ožiukais, kitas nešinas trim duonos kepalais, o trečias nešinas vynmaišiu vyno. ⁴ Pasveikinę tave, jie pasiūlys tau du kepalus duonos, ir juos turi

iš jų priimti. ⁵ Po to turi nueiti į Gibeat Elohimą, kur yra filistinų igula. Įžengdamas į miestą, susitiksi su būriu pranašų. Jie leis iš aukštumų alko, lydimi lyros, būgnelio su žvangučiais, fleitos bei arfos, ir pranašaus dvasios pagavoje. ⁶ Tuomet tave pagsaus VIEŠPATIES dvasia, tu būsi kartu su jais dvasios pakilime ir tapsi kitokiu žmogumi. ⁷ Kai tik visi šie ženklai bus įvykę, daryk, ką laikai reikalinga, nes VIEŠPATS bus su tavimi. ⁸ Po to tu turi anksčiau už mane nueiti į Gilgalą. Tikėk manimi, aš ateisiu pas tave atnašauti deginamųjų aukų ir aukoti bendravimo aukų. Tu turi laukti septynias dienas, kol ateisiu pas tave ir nurodysiu, ką turi toliau daryti.“

⁹ Sauliui apsigręžus eiti nuo Samuelio, Dievas davė jam kitą širdį. Tą pačią dieną įvyko visi anie ženklai. ¹⁰ Jiems einant iš ten į Gibeją, štai pasitinka jį pranašų būrys. Dievo dvasia jį pagavo, ir jis dvasios pakilime pranašavo kartu su jais. ¹¹ O visi, kurie buvo pirma jį pažinę, matydami jį dvasios pagavoje su pranašais pranašaujanti, vieni kitų klausė: „Kas atsitiko Kišo sūnui? Nejau ir Saulius yra tarp pranašų?“ ¹² O kažin koks vietinis pridėjo: „O kas jų tėvas?“ Tad žodžiai: „Nejau ir Saulius yra tarp pranašų?“ virto patarle. ¹³ Praėjus pranašiškam dvasios pakilimui, jis nuėjo į aukštumos alką.

¹⁴ Sauliaus dėdė klausė jo ir tarė: „Kur buvote nuėję?“ – „Asilių ieškoti, – atsakė jis. – Matydami, kad nerandame jų, nuėjome pas Samuelį.“ – ¹⁵ „Pasakyk man, – liepė Sauliaus dėdė, – ką tau pasakė Samuelis!“ ¹⁶ Saulius atsakė dėdei:

„Mums jis tik pasakė, kad asilės jau atsiradusios.“ Tačiau nepasakė nieko, ką Samuelis buvo sakęs apie karaliavimą.

Saulius išrenkamas karaliumi

¹⁷ Sušaukęs žmones pas VIEŠPATĮ į Micpą, ¹⁸ Samuelis tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Aš išvedžiau Izraelį iš Egipto ir išgelbėjau jus iš egiptiečių rankos bei rankos visų jus engusių karalysčių.' ¹⁹ Bet šiandien jūs atmetėte savo Dievą – tą, kuris gelbsti jus iš nelaimių ir sunkumų, ir pasakėte: 'Ne! Paskirk karalių mums valdyti.' Tad dabar stokite VIEŠPATIES akivaizdon savo giminėmis ir kiltimis.“

²⁰ Samuelis liepė priėti kiekvienai Izraelio giminei, ir burtas krito Benjamino giminei. ²¹ Tada Samuelis paliepė Benjamino giminei priėti kiltimis, ir burtas krito Matrio žmonių kilčiai. Galop jis paliepė Matrio kilčiai priėti vyras po vyro, ir burtas krito Kišo sūnui Sauliui. Bet kai jo ieškojo, negalėjo rasti. ²² Tad jie vėl teiravosi VIEŠPATIES: „Ar tas žmogus čia?“ O VIEŠPATS atsakė: „Taip! Jis slepiasi tarp daiktų.“ ²³ Nubėgę atsivedė jį iš ten. Užėmęs savo vietą tarp žmonių, jis stovėjo galva aukštesnis už visus žmones. ²⁴ Samuelis tarė žmonėms: „Ar matote, ką VIEŠPATS išrinko? Kito, kaip jis, nėra visoje tautoje.“ O visi žmonės sveikino jį, šaukdami: „Tegyvuoja karalius!“

²⁵ Samuelis paaiškino žmonėms karaliaus valdžios teises ir pareigas, surašė jas į knygą ir padėjo VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai padaręs, Samuelis išsiuntė žmones

atgal į namus. ²⁶ Ir Saulius, lydimas dorų stipruolių, kurių širdį buvo palietęs Dievas, sugrįžo į savo namus Gibėjoje. ²⁷ Bet keletas niekšų sakė: „Kaip gali šis vaikiną mus išgelbėti?“ Jie niekino jį ir dovanos jam neatnešė. Bet jis dėjosį to nepastebįs^a.

11 Nahašas Amonitas atžygiavo ir apgulė Jabeš Gileadą. Jabeš vyrai tarė Nahašui: „Sudaryk su mumis sandorą, ir mes tau tarnausime.“ ² Bet Nahašas Amonitas atsakė: „Tik šitaip sudarysiu su jumis sandorą, būtent: išlupdamas kiekvienam jūsų dešinę akį! Šitaip užtrauksiu gėdą visam Izraeliui!“ ³ Jabešo seniūnai sakė jam: „Duok mums septynias dienas atsikvėpti, kad galėtume pasiūsti pasiuntinius į visą Izraelį. Jei neatsiras, kas mus gelbėtų, mes tau pasiduosime.“ ⁴ Atėję į Sauliaus Gibėją, pasiuntiniai perdavė šiuos žodžius žmonėms. Visi žmonės aimanavo.

⁵ Kaip tik tuo metu, varydamas jaučius, iš laukų sugrįžo Saulius. „Kodėl žmonės verkia?“ – klausė Saulius. Jie pakartojo jam žinią apie Jabešo gyventojus. ⁶ Klausantis šių žodžių, Saulių pagavo VIEŠPATIES dvasia, ir jis labai įniršo. ⁷ Paėmęs jungo jaučius, jis sukapojo juos į gabalus ir išsiuntinėjo per pasiuntinius po visą Izraelio žemę su išpėjimu: „Taip bus padaryta su jaučiais kiekvieno, kuris tik neateis sekti paskui Saulių ir Samu-

elį!“ VIEŠPATIES baimė apėmė žmones, ir jie atėjo visi kaip vienas. ⁸ Jam sutelkus juos prie Bezeko, izraelitų buvo trys šimtai tūkstančių, o iš Judo trisdešimt tūkstančių. ⁹ O atėjusiems pasiuntiniams buvo pasakyta: „Taip jūs kalbėsitės Jabeš Gileado vyrams: ‘Rytoj, saulei pradėjus kaitinti, būsite išgelbėti.’“ Pasiuntiniai sugrįžę pranešė tai Jabeš Gileado gyventojams. Šie apsidžiaugė. ¹⁰ Tada Jabešo gyventojai tarė amonitams: „Rytoj pasiduosime jums, galėsite daryti su mumis, kas tik jums patiks.“

¹¹ Kitą dieną Saulius išdėstė kariuomenę trim būriais. Rytmečio sargybos metu jie įsiveržė į stovyklą ir tol kirta amonitus, kol įkaito diena. Išlikę gyvi buvo taip išblaškyti, kad niekur neliko dviejų vienoje vietoje.

¹² Žmonės kalbėjo Samueliui: „Kas drįso sakyti: ‘Nejau Saulius bus mūsų karalius?’ Paduokite juos mums, mes juos nubausime mirtimi.“ ¹³ Bet Saulius atsakė: „Šiandien nė vienas nebus nubautas mirtimi, nes šiaandien VIEŠPATIS suteikė Izraeliui išgelbėjimą.“

¹⁴ Samuelis tarė žmonėms: „Eikite šen! Eime į Gilgalą ir ten įsteikime karaliaus valdžią.“ ¹⁵ Tada visi žmonės nuėjo į Gilgalą ir ten, Gilgale, VIEŠPATIES akivaizdoje paskelbė Saulių karaliumi. Ten jie atnašavo VIEŠPATIES akivaizdoje bendravimo aukas; ten Saulius ir visi izraelitai šventė su didžiu džiaugsmu.

^{10,27a} Kumrane rastame Samuelio knygos hebr. rankr. įterpta: „Amonitų karalius Nahašas buvo nuožmiai enęs Gado ir Rubeno giminių žmones. Jis kiekvienam jų išlupdavo dešinę akį ir neleisdavo turėti gelbėtojo. Nebuvo likę nė vieno iš izraelitų Užjordanėje, kurio dešinės akies amonitų karalius Nahašas nebūtų išlupęs. Bet septyni tūkstančiai vyrų buvo pabėgę nuo amonitų ir suėję į Jabeš Gileadą. Maždaug po mėnesio...“

Samuelis atsisveikina

12 Tada Samuelis kreipėsi į visą Izraelį: „Tikėkite mani-mi, klausiau jūsų balso, kai tik ko nors iš manęs prašėte, ir paskyriau karalių jums valdyti.“² Žiūrėkite, karalius dabar jus ves. O aš pasenau ir pražilau, turiu sūnus tarp jūsų. Aš buvau jūsų vadas nuo savo jaunystės iki šios dienos.³ Štai aš! VIEŠPATIES akivaizdoje ir jo pateptojo akivaizdoje liudykite prieš mane! Kieno jautį esu paėmęs? Ir kieno asilą? Ką esu apgavęs ar apiplėšęs? Iš kieno rankos esu paėmęs kyšį, kad nematyčiau jo kaltės? Liudykite prieš mane, o aš jums atsilyginsiu.“⁴ Jie atsakė: „Tu mūsų nei apgavai, nei apiplėšei, ir nieko nepaėmei iš kieno nors rankos.“⁵ Tada jis tarė jiems: „Taigi VIEŠPATS šiandien yra jums liudytojas, ir jo pateptasis yra liudytojas, kad neradote nieko mano rankoje.“ Ir jie sutiko: „Jis liudytojas!“

⁶ Tęsdamas Samuelis sakė žmonėms: „Liudytojas yra VIEŠPATS, kuris paskyrė Mozę bei Aaroną ir išvedė jūsų protėvius iš Egipto žemės.“⁷ Todėl dabar stokitės, aš eisiu į teismą su jumis VIEŠPATIES akivaizdoje ir atpasakosiu jums visus VIEŠPATIES gerumo darbus, padarytus jums ir jūsų protėviams.⁸ Kai Jokūbas nuėjo į Egiptą ir egiptiečiai juos engė, jūsų protėviai šaukėsi VIEŠPATIES; VIEŠPATS pasiuntė Mozę ir Aaroną, kurie išvedė juos iš Egipto ir apgyvendino šioje vietoje.⁹ Bet jie užmiršo VIEŠPATĮ, savo Dievą. Užtat jis įdavė juos į rankas Sisera, Hacoro karaliaus Jabino kariuomenės vadui, į rankas filistinams ir į rankas Moabo karaliui. Jie kariavo su jais.¹⁰ Tada jie šaukda-

vosi VIEŠPATIES, tardami: „Nusidėjome, nes palikome VIEŠPATĮ ir garbinome Baalus ir Astartes. Bet dabar išgelbėk mus iš priešų rankų, ir mes tau tarnausime!“¹¹ Užtat VIEŠPATS siuntė Jerubaalą ir Bedaną, ir Iftachą, ir Samuelį; jis gelbėjo jus nuo apsupusių priešų, ir jūs saugiai gyvenote.¹² Bet, matydami, kad amonitų karalius Nahašas atžygiuoja prieš jus, sakėte man: „Ne! Karalius mus turi valdyti!“ – nors VIEŠPATS, jūsų Dievas, buvo jūsų karalius.

¹³ Puiku, VIEŠPATS paskyrė jums karalių! Žiūrėkit, štai karalius, kurį išsirinkote, kurio prašėte.

¹⁴ Jei bijosite VIEŠPATIES, tarnausite jam, klausysite jo balso ir nemaištausite prieš VIEŠPATIES įsakymą, jei jūs ir jus valdantis karalius seksite VIEŠPATĮ, savo Dievą, bus puiku!¹⁵ Bet jei neklausysite VIEŠPATIES balso ir maištausite prieš VIEŠPATIES įsakymą, VIEŠPATIES ranka bus prieš jus ir prieš jūsų karalių.¹⁶ Dabar būkite pasirošę pamatyti nuostabų dalyką, kurį VIEŠPATS padarys jūsų akyse.¹⁷ Argi ne kviečiapjūtė šiandien? Aš šauksiuosi VIEŠPATIES, kad siųstų perkūnijos ir lietaus. Tuomet jūs suprasite ir matysite, kokią nedorą dalyką darėte VIEŠPATIES akyse, prašydami sau karaliaus.“¹⁸ Samuelis šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS tą dieną atsiuntė perkūnijos ir lietaus. O visi žmonės didžiai bijojo VIEŠPATIES ir Samuelio.

¹⁹ Visi žmonės sakė Samueliui: „Užtark savo tarnus VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, kad nenumirtume, nes prie visų savo nuodėmių pridėjome dar ir tą nedorą dalyką: reikalavome karaliaus.“²⁰ Samuelis

tarė žmonėms: „Nebijokite! Iš tikrųjų visus tuos nedorus dalykus esate padarę, tačiau nesigrežkite nuo VIEŠPATIES, savo Dievo, bet tarnaukite VIEŠPAČIUI visa širdimi. ²¹ Nesigrežkite sekti beverčių daiktų, nenešančių naudos ir negalinčių išgelbėti, nes jie beverčiai. ²² Savo didžio vardo dėlei neatmes VIEŠPATS savo tautos, nes VIEŠPAČIUI patiko padaryti jus sau tauta. ²³ Be to, gink Dieve, nusidėti VIEŠPAČIUI ir liautis melstis už jus. Aš ir toliau mokysiu jus gero ir doro kelio. ²⁴ Tik jūs turite garbinti VIEŠPATĮ ir jam ištikimai visa širdimi tarnauti, nes matėte, kokių didžių dalykų jis yra jums padaręs. ²⁵ O jei užsispirsite ir toliau nedorai elgtis, ir jūs, ir jūsų karalius pražūsite.“

Sukilimas prieš filistinus

13 Saulius buvo ... metų, kai tapo karaliumi ir karaliavo Izraelyje ... dvejus^a metus.

² Saulius išsirinko iš Izraelio tris tūkstančius vyrų. Du tūkstančiai buvo su Sauliumi Michmaše ir Betelio aukštumose, o vienas tūkstantis buvo su Jehonatanu Benjamino Gibėjoje. Likusius vyrus jis paleido namo į palapines. ³ Jehonatanas nugalėjo Gibėjoje buvusią filistinų įgulą; filistinai apie tai sužinojo. Saulius paliepė pūsti ragus visame krašte, tardamas: „Teišgirsta hebrajai!“ ⁴ Visas Izraelis išgirdo: „Saulius nugalėjo filistinų įgulą! Izraelis užsitraukė filistinų neapykantą!“ Žmonės buvo pašaukti telktis pas Saulių į Gilgalą.

⁵ Filistinai savo ruožtu kovai su Izraeliu sutelkė trisdešimt tūkstančių vežimų ir šešis tūkstančius raitelių, o karių tiek daug, kiek pajūryje smilčių. Jie atžygiavo ir pasistatė stovyklą prie Michmašo į rytus nuo Bet Aveno. ⁶ Izraelio vyrai pamatė atsidūrę pavojuje, nes kariuomenės padėtis buvo sunki ir žmonės išsislapstė olose, urvuose, tarp uolų, kapuose ir vandens talpyklose. ⁷ Kiti hebrajai perėjo Jordaną į Gado ir Gileado žemę. Saulius vis dar buvo Gilgale, ir likusieji žmonės susitelkė prie jo kupini baimės.

⁸ Jis laukė septynias dienas – iki laiko, kurį buvo nustatęs Samuelis. Bet Samuelis neatėjo, ir žmonės pradėjo slapta trauktis nuo Sauliaus. ⁹ Tad Saulius paliepė: „Paruoškite deginamąją auką ir bendravimo aukas“, – ir atnašavo deginamąją auką. ¹⁰ Vos jam baigus atnašauti deginamąją auką, atėjo Samuelis. Saulius išėjo jo pasitikti ir pasveikinti. ¹¹ „Ką tu darei?“ – klausė Samuelis. Saulius atsakė: „Matydamas, kad žmonės slapta traukiasi nuo manęs, o tu neatėjai skirtu laiku, ir filistinai jau susitelkę Michmaše, ¹² tariau sau: ‘Štai filistinai tuojau atžygiuos prieš mane į Gilgalą, o aš dar neieškojau VIEŠPATIES malonės.’ Taigi iš nerimo ir atnašavau deginamąją auką.“ ¹³ Samuelis tarė Sauliui: „Pasielgei kvailai, nesilaikydamas VIEŠPATIES, tavo Dievo, tau duoto įsakymo! VIEŠPATS būtų patvirtinęs tavo karaliavimą Izraelyje visam laikui, ¹⁴ bet dabar tavo karaliavimas neišliks. VIEŠPATS susieškojo vyrą pagal savo

^{13,1a} Hebr. rankr. daugtaškių vietoje metai nenurodyti.

širdį, VIEŠPATS paskyrė jį būti savo tautos valdovu, nes tu nevykdei, ką VIEŠPATS buvo tau įsakęs.“

¹⁵ Samuelis pakilo ir nuėjo iš Gilgalo savo keliu. Bet likusieji žmonės, žygiuodami nuo Gilgalo Benjamino Gibėjos link, nuėjo su Sauliumi prisidėti prie kariuomenės.

Saulius apžiūrėjo pasilikusius žmones – apie šešis šimtus vyrų. ¹⁶ Saulius, jo sūnus Jehonatanas ir su jais pasilikę kariai apsistojo Benjamino Geboje“, o filistinai turėjo stovyklą Michmaše. ¹⁷ Tada iš filistinų stovyklos išėjo trys būriai kareivių krašto niokoti. Vienas būrys pasuko Ofros keliu į Šualo sritį, ¹⁸ kitas – Bet Horono kryptimi, o trečias pasuko kalno, dunksančio virš Ceboimų slėnio dykumos pusėje, link.

¹⁹ Visame Izraelio krašte nebuvo galima rasti kalvio, nes filistinai buvo uždraudę kalvystę: „Antraip hebrajai pasidirbs sau kalavijų ar iečių!“ ²⁰ Taigi visi izraelitai turėdavo eiti pas filistinus galąsti noragų, kauptuvų, kirvių ar pjautuvų. ²¹ Mokestis už galandymą buvo du trečdaliai šekelio už noragą, kauptuvą bei trišakę ir trečdalis šekelio už kirvio galandymą bei akstino jaučiams varyti ištiesinimą. ²² Todėl mūsų dieną nebuvo galima rasti nei kalavijo, nei ieties rankose karių, buvusių su Sauliumi ir Jehonatanu. Juos turėjo tik Saulius ir Jehonatanas.

Jehonatano žygdarbis

²³ Filistinų igula buvo įžygiavusi į Michmašo perėją.

14 Vieną dieną Sauliaus sūnus Jehonatanas tarė savo jaunam ginklanešiui: „Eikš, paėjėkime iki filistinų igulos kitoje pusėje.“ Bet savo tėvui apie tai nepasakė. ² Saulius buvo apsistojęs Gibėjos pakrastyje po granatmedžiu prie Migrono. Su juo buvo apie šeši šimtai vyrų ³ drauge su efodą nešiojančiu Ahitubo sūnumi Ahija, Ikabodo broliu, VIEŠPATIES kunigo Šilojyje Elio sūnaus Finehaso sūnumi. Žmonės nežinojo, kad Jehonatanas buvo išėjęs. ⁴ Perėjoje, per kurią Jehonatanas bandė eiti iki filistinų igulos, buvo stati uola vienoje pusėje ir stati uola kitoje pusėje, viena vadinama Bocecu, kita – Sene. ⁵ Viena stačioji uola buvo šiaurėje priešais Michmašą, o kita – pietuose priešais Gebą.

⁶ Jehonatanas tarė savo jaunam ginklanešiui: „Eikš, paėjėkime iki tų neapipjaustytųjų igulos. Galbūt VIEŠPATS padės mums, nes VIEŠPACIUI nesunku išgelbėti nei per daugelį, nei per keletą.“ ⁷ Ginklanešys atsiliepė: „Daryk visa, kas tavo širdyje. Aš su tavimi! Mano širdis – kaip tavo širdis!“ ⁸ Jehonatanas tarė: „Žiūrėk, mudu pereisime pas tuos vyrus ir pasirodysime jiems. ⁹ Jei jie mums sakys: ‘Palaukite, kol pas jus ateisime!’ – mudu liksime stovėti savo vietoje, prie jų nelipsime. ¹⁰ Bet jei jie sakys: ‘Palypėkite pas mus!’ – tuomet mudu palypėsime, nes VIEŠPATS atiduoda juos mums į rankas. Tai mums bus ženklas.“ ¹¹ Tada jie du pasirodė priešais filistinų igulą. Filistinai sakė: „Žiūrėk, ir hebrajai lenda iš urvų, kuriuose buvo pasislėpę.“ ¹² Igulos vyrai šuktelėjo Jehonatanui ir jo ginklanešiui, sakyda-

mi: „Palypėkite pas mus, kad galėtume jums kai ką parodyti!“ Jehonatanas tarė savo ginklanešiui: „Lipk paskui mane, nes VIEŠPATS atidavė juos Izraeliui į rankas.“¹³ Jehonatanas kopė rankomis ir kojomis, o jo ginklanešys – įkandin. Filistinai krito prieš Jehonataną, o jo ginklanešys, lipdamas paskui jį, juos priaiginėjo.¹⁴ Šiame pirmame žygyje Jehonatanas ir jo ginklanešys pusės jungo^a plote užmušė apie dvidešimt vyrų.¹⁵ Baisus siaubas sujudino kareivius stovykloje ir lauke; sargyba ir net išėjusieji niokoti krašto buvo siaubo apimti. Pati žemė drebėjo, ir visus apėmė nepaprastas siaubas.

¹⁶ Sauliaus žvalgai Benjamino Gibejoje matė, kad priešo stovykla sklaidosi į visas puses.¹⁷ Kariams, buvusiems su juo, Saulius įsakė: „Patikrinkite ir pažiūrėkite, kas iš mūsų yra išėjęs.“ Jie patikrino ir pamatė, kad trūksta Jehonataną ir jo ginklanešio.¹⁸ Saulius tarė Ahijai: „Atnešk čia Dievo Skrynią“, nes Dievo Skrynia tuomet būdavo su izraelitais.¹⁹ Sauliui kalbantis su kunigu, samyšis filistinų stovykloje vis didėjo ir didėjo. Tad jis tarė kunigui: „Sustok“^b.

²⁰ Tada Saulius ir su juo buvę kariai susitelkė ir nuskubėjo į mūsų. Jie rado filistinus didžiai sumišusius, kertančius kalavijais vieni kitus.²¹ Ir hebrajai, pirma buvę filistinų pusėje bei atėję su jais į stovyklą, prisidėjo prie izraelitų, buvusių su Sauliumi ir Jehonatanu.²² Panašiai ir visi izraelitai, slapstęsi Efraimo aukštomose, išgirdę, kad filistinai bėga, vijosi juos įkandin kovodami.

²³ Taigi tą dieną VIEŠPATS suteikė Izraeliui pergalę.

Mūšis tęsėsi anapus Bet Aveno. Visa kariuomenė buvo su Sauliumi – dešimt tūkstančių vyrų. Mūšis išsiplėtė Efraimo aukštomose.

²⁴ Saulius tą dieną padarė didelę klaidą. Jis buvo prisaikdinęs karius, sakydamas: „Tebūna prakeiktas vyras, kuris valgytų maisto iki vakaro, kol nebūsiu atkeršijęs savo priešams!“ Taigi nė vienas iš karių neragavo maisto.

²⁵ Kariai užtikio korį su medumi; medaus ten buvo ir ant žemės.²⁶ Užtikę korį su medumi, kariai matė, kad varva medus, bet nė vienas jų rankos prie burnos nekėlė, nes bijojo prisaikos.²⁷ O Jehonatanas nebuvo girdejęs, kaip jo tėvas prisaikdino karius. Jis ištiesė rankoje laikomą lazda, padažė galą į medaus korį ir pakėlė ranką prie burnos. Jam nušvito akys.²⁸ Tuomet vienas iš karių tarė: „Tavo tėvas griežtai prisaikdino karius, sakydamas: ‘Tebūna prakeiktas vyras, kurs valgytų ką nors šiandien!’ Todėl kariai yra nusilpę.“

²⁹ Jehonatanas kalbėjo: „Mano tėvas nuvargino kraštą! Prašau pažiūrėti, kaip nušvito man akys, kai paragavau truputėlį medaus.“³⁰ Iš tiesų, jei kariai šiandien būtų laisvai valgę paimto iš priešų grobio, pergalė prieš filistinus būtų buvusi kur kas didesnė!“

³¹ Sumušę filistinus tą dieną nuo Michmašo iki Ajalono, kariai buvo visiškai nusilpę.³² Tad kariai puolė prie grobio ir, pastvėrę avių, jaučių bei veršių, pjovė juos ant žemės. Kariai valgė kruviną mėsą.³³ Sauliui buvo pranešta: „Žiūrėk, kariai nu-

^{14,14a} Plotas, apariamasis jaučių kinkinio per dieną. ^{14,19b} T.y. „nebeklausk Viešpaties“.

sideda VIEŠPAČIUI, valgydami kruviną mėsą!“ – „Jūs nesilaikėte tikėjimo! – tarė jis. – Atritinkite čia didelį akmenį.“ ³⁴ Ir Saulius įsakė: „Pasisukinėkite tarp karių ir pasakykite jiems: „Teatveda visi jaučius ar avis pas mane, teskerdžia juos čia ir tevalgo. Bet nenusidėkite VIEŠPAČIUI, valgydami kruviną mėsą.“

Tad visi kariai atsivedė jaučius tą naktį ir ten juos pjoė. ³⁵ O Saulius pastatė VIEŠPAČIUI aukurą. Tai buvo pirmas aukuras, kurį jis pastatė VIEŠPAČIUI.

³⁶ Tada Saulius tarė: „Leiskimės vyti filistinus nakčia, plėškime juos iki aušros, nepalikime nė vieno gyvo!“ Jie atsakė: „Daryk visa, kas tau atrodo gera.“ Bet kunigas sakė: „Kreipkimės į Dievą.“ ³⁷ Tad Saulius teiravosi Dievo: „Ar man reikia leisti filistinų vyti? Ar įduosi juos į rankas Izraeliui?“ Bet jis tą dieną neatsakė. ³⁸ Tada Saulius tarė: „Atėikite čia, visi žmonių vadai! Turime ištirti ir nustatyti, kaip šiandien buvo padaryta nuodėmė. ³⁹ Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris duoda pergalę Izraeliui, net jei tai būtų per mano sūnų Jehonataną, jis tikrai turės mirti!“ Bet nė vienas iš karių neatsiliepė.

⁴⁰ Jis tarė visam Izraeliui: „Atsistokite vienoje pusėje, o mano sūnus Jehonatanas atsistos kitoje pusėje.“ Kariai Sauliui atsakė: „Daryk, kas tau atrodo gera.“ – ⁴¹ „O VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, – tarė Saulius, – kodėl šiandien neatsakei savo tarnui? Jei kaltas esu aš ar mano sūnus Jehonatanas, o VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, atsakyk Urimais. Bet jei ši kaltė yra tavo tautoje Izraelyje, atsakyk Tumimais.“ Burtais buvo nurodyti Jonatanas ir Saulius. ⁴² Tuomet Saulius papiepė: „Meskite burtus

man ir mano sūnui Jehonatanui.“ Nurodytas buvo Jehonatanas.

⁴³ „Sakyk, ką padarei?“ – Saulius klausė Jehonataną. Jehonatanas atsakė: „Tik paragavau truputį medaus nuo galo lazdos, kurią laikiau rankoje. Štai aš, pasiruošęs mirti.“ ⁴⁴ Saulius tarė: „Tedaro Dievas taip ir dar teprideda: tu tikrai turi mirti, Jehonatanai!“ ⁴⁵ Bet kariai tarė Sauliui: „Nejau turi mirti Jehonatanas – tas, kuris atnešė šią didžią pergalę Izraeliui? Jokiu būdu! Kaip gyvas VIEŠPATS, nė vienas plaukas nuo jo galvos nenukris ant žemės! Juk jis veikė šiandien kartu su pačiu Dievu.“ Taip kareiviai išgelbėjo Jehonataną, ir jis nemirė. ⁴⁶ Saulius liovėsi vijęs filistinus; filistinai grįžo į savo žemę.

Sauliaus šeima

⁴⁷ Įtvirtinęs savo karaliavimą Izraelyje, Saulius kovojo su priešais iš visų pusių: Moabu, amonitais, Edomu, Cobos karaliais ir filistiniais. Kur tik jis pasisukdavo, nugalėdavo. ⁴⁸ Jis buvo pergalingas, nugalėjo Amaleką ir išgelbėjo Izraelį nuo niokotojų rankų.

⁴⁹ Sauliaus sūnūs buvo Jehonatanas, Išvis ir Malkišuva. O jo dviejų dukterų vardai šie: pirmagimės – Meraba, jaunesniosios – Mikalė. ⁵⁰ Sauliaus žmonos, Ahimaaco dukters, vardas buvo Ahinoama. O kariuomenės vado, Sauliaus dėdės Nerro sūnaus vardas buvo Abneras. ⁵¹ Kišas buvo Sauliaus tėvas, o Abneras tėvas Neras buvo Abielio sūnus.

⁵² Per visas Sauliaus dienas karas su filistiniais buvo nuožmus. Kai tik Saulius pastebėdavo stiprų ir drąsų vyrą, paimdavo jį į savo tarnybą.

Karas su amalekiečiais

15 Samuelis tarė Sauliui: „Mane VIEŠPATS siuntė patepti tave savo tautos Izraelio karaliumi. Todėl dabar klausykis VIEŠPATIES žodžių! ²Taip kalbėjo Galybių VIEŠPATS: ‘Aš bausiu Amaleką už tai, ką jis padarė Izraeliui, jam einant iš Egipto, užpuolęs jį kelyje. ³Dabar eik, pulk jį ir skirk sunaikinti visa, kas jam priklauso. Nesigailėk nė vieno, užmušk vyrus ir moteris, vaikus ir kūdikius, jaučius ir avis, kupranugarius ir asilus.”

⁴ Saulius pašaukė karius ir prie Telaimų padarė jų apžiūrą: du šimtai tūkstančių pėstininkų ir dešimt tūkstančių karių iš Judo. ⁵ Tada Saulius nužygiavo prie pat Amaleko miesto ir slėnyje surengė pasalą. ⁶ Kainitams Saulius tarė: „Eikite šen! Pasitraukite! Tučtuojau pasišalinkite nuo amalekiečių, kad nesunaikintumėte jų drauge su jais, nes jūs rodėte gerumą visiems izraelitams, kai jie išėjo iš Egipto.“ Kainitams pasitraukus nuo amalekiečių, ⁷ Saulius sutriuškino amalekiečius nuo Havilos iki pat Šūro į rytus nuo Egipto. ⁸ Amaleko karalių Agagą paėmė gyvą į nelaisvę, bet visus žmones skyrė sunaikinti kalaviju. ⁹ Saulius ir kariai pasigailėjo Agago, geriausių avių, galvijų, peniukšlių ir avinėlių bei viso, kas buvo vertinga. Jie nenorėjo skirti jų sunaikinti; sunaikinti jie skyrė tik tai, kas buvo menka ir niekam netiko.

¹⁰ Tada VIEŠPATIES žodis pasiekė Samuelį: ¹¹ „Gailiuosi padaręs Saulių karaliumi, nes jis nusigręžė nuo manęs ir neįvykdė mano įsakymų.“ Samuelis sielojosi ir maldavo

VIEŠPATĮ visą naktį. ¹² Atsikėlęs anksti rytą, Samuelis išėjo susitikti su Sauliumi. Samueliui buvo pasakyta: „Saulius buvo nuėjęs į Karmelį. Savo garbei jis ten pasistatė paminklą. Po to leidosi kelionėn ir nuėjo į Gilgalą.“ ¹³ Kai Samuelis atėjo pas Saulių, Saulius tarė jam: „Telaimina tave VIEŠPATS! Aš įvykdžiau VIEŠPATIES įsakymą.“ ¹⁴ „Bet ką reiškia tas avių bliovimas ir jaučių baubimas mano ausyse?“ – klausė Samuelis. ¹⁵ Saulius atsakė: „Jie buvo parvesti iš amalekiečių, nes kariai pasigailėjo geriausių avių ir galvijų, kad šie būtų paaukoti VIEŠPAČIUI, tavo Dievui. Likusius mes skyrėme sunaikinti.“ ¹⁶ Samuelis tarė Sauliui: „Liaukis! Aš tau pasakysiu, ką VIEŠPATS kalbėjo man praėjusią naktį.“ Šis atsakė: „Kalbėk!“

¹⁷ Samuelis tarė: „Savo akyse gali atrodyti menkas, bet argi nesi Izraelio giminių galva? VIEŠPATS tave patepė Izraelio karaliumi. ¹⁸ VIEŠPATS tave pasiuntė į žygį, tardamas: ‘Eik ir skirk sunaikinti tuos nusidėjėlius amalekiečius! Kovok, kol jie bus sunaikinti.’ ¹⁹ Tad kodėl nepaklausei VIEŠPATIES balso? Kodėl puolei prie grobio ir darei, kas nedora VIEŠPATIES akyse?“ ²⁰ Saulius atsakė Samueliui: „Vis dėlto aš paklausiau VIEŠPATIES balso! Atlikau žygį, į kurį VIEŠPATS mane siuntė, parvedžiau Amaleko karalių Agagą ir skyriau amalekiečius sunaikinti. ²¹ Bet iš grobio kariai paėmė avių ir jaučių, geriausia iš to, kas turėjo būti skirta sunaikinti – paaukoti VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, Gilgale.“

²² Į tai Samuelis atsakė:

„Argi tiek pat dziugina VIEŠPATĮ / deginamosios aukos ir kru-

vinos aukos, / kiek klusnumas VIEŠPATIES balsui? / Tikrai klusnumas geriau už kruviną auką, / ir atsidavimas – už avinų taukus. /
²³ Juk nepaklusnumas – ne mažesnė nuodėmė už būrimą, / o pasiklovimas savimi – tarsi stabmeldystės blogis. / Už tai, kad atmetei VIEŠPATIES žodį, / jis atmetė tave nuo karaliavimo.“

²⁴ „Nusidėjau, – tarė Saulius Samueliui, – nes, bijodamas karių ir klausydamas jų balso, nusizengiau VIEŠPATIES įsakymui ir tavo žodžiams.“
²⁵ Todėl dabar prašau atleisti mano nuodėmę ir grįžti su manimi, kad pagarbinčiau VIEŠPATĮ.“
²⁶ Samuelis atsakė Sauliui: „Negrįšiu su tavimi, nes tu atmetei VIEŠPATIES žodį, o VIEŠPATS atmetė tave nuo karaliavimo Izraelyje.“
²⁷ Samueliui nusigręžus eiti, Saulius pagriebė jo skraistės skverną, ir jis atplyšo.
²⁸ O Samuelis tarė jam: „Šiandien VIEŠPATS atplėšė nuo tavęs Izraelio karalystę ir atidavė tavo artimui, kuris geresnis už tave.“
²⁹ Be to, Izraelio Šlovė neapgauna ir nekeičia savo minties, nes jis nėra mirtingas, kad jam reikėtų keisti savo mintį.“
³⁰ Bet Saulius maldavo: „Nusidėjau, bet dabar pagerbk mane prieš mano tautos seniūnus ir prieš Izraelį, grįžk su manimi, kad pagarbinčiau VIEŠPATĮ, tavo Dievą!“
³¹ Samuelis sugrįžo su Sauliumi, ir Saulius puolė kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ.

³² Tada Samuelis paliepė: „Atveskite pas mane Amaleko karalių Agagą.“ Agagas atėjo pas jį svyruodamas. Agagas tarė: „Ak, arti karti mirtis!“
³³ O Samuelis tarė:

„Kaip tavo kalavijas darė moteris bevaikes, / taip tavo motina bus bevaikė tarp moterų.“

Samuelis sukapojo Agagą į galus Gilgale VIEŠPATIES aki-vaizdoje.

³⁴ Tada Samuelis nuėjo į Ramą, o Saulius – į savo namus Sauliaus Gibėjoje.
³⁵ Samuelis nebematė daugiau Sauliaus iki savo mirties dienos, tačiau sielojosi dėl Sauliaus, kadangi VIEŠPATS gailėjosi padaręs jį Izraelio karaliumi.

Dovydo patepimas

16 VIEŠPATS tarė Samueliui: „Kiek ilgai sielosiesi dėl Sauliaus? Aš atmečiau jį nuo karaliavimo Izraelyje. Pripildyk savo ragą aliejaus ir leiskis į kelionę! Siunčiu tave pas Jesę Betliejietį, nes radau sau karalių tarp jo sūnų.“ – ² „Kaip aš eisiu? – klausė Samuelis. – Jei Saulius išgirs, užmuš mane.“ VIEŠPATS tarė: „Veskis su savimi telyčia ir sakyk: 'Atėjau atnašauti kruvinos aukos VIEŠPAČIUI.'“
³ Pakviesk Jesę į aukos šventę, ir aš pats parodysiu tau, ką turėsi daryti. Patepsi tą, kurį nurodysiu.“
⁴ Samuelis darė, ką VIEŠPATS įsakė. Jam atėjus į Betliejų, miesto seniūnai atėjo, drebėdami iš baimės, jo pasitikti ir teiravosi: „Ar tavo atėjimas taikingas?“
⁵ Jis atsakė: „Taikingas. Atėjau atnašauti kruvinos aukos VIEŠPAČIUI. Pašventinkite save ir dalyvaukite su manimi aukos šventėje.“ Pašventinęs Jesę ir jo sūnus, jis pakvietė juos į aukos šventę.

⁶ Jiems atvykus, jis pamatė Eliabą ir pamanė: „Tikriausiai VIEŠPATIES pateptasis stovi prieš VIEŠPATĮ.“
⁷ Bet VIEŠPATS tarė Samueliui: „Nežiūrėk į jo išvaizdą ir stuomens aukštį, nes aš jį atmečiau. Juk Dievas ne taip mato, kaip žmo-

gus; žmogus mato, kas akimis mato, o VIEŠPATS žiūri į širdį.“⁸ Tada Jesė, pašaukęs Abinadabą, liepė jam praeiti pro Samuelį, bet jis tarė: „Nė to neišsirinko VIEŠPATS.“⁹ Tada Jesė liepė Šamai praeiti pro Samuelį, bet jis tarė: „Nė to neišsirinko VIEŠPATS.“¹⁰ Taip Jesė liepė septyniems savo sūnams praeiti pro Samuelį, bet Samuelis Jesei sakė: „Nė vieno iš jų neišsirinko VIEŠPATS.“

¹¹ Samuelis paklausė Jėsės: „Ar tai visi tavo vaikinai?“ – „Dar liko jauniausias. Matai, jis gano avis!“ – atsakė. Samuelis tarė Jesei: „Pasiųsk ką nors jį atvesti, nes mes nesėsime valgyti, kol jis čia neateis.“¹² Jesė pasiuntė, ir jis buvo atvestas. Jis buvo raudonskrustis, žvalių akių ir gražios išvaizdos. „Stok, – tarė VIEŠPATS, – ir patepk, nes tai jis!“¹³ Paėmęs ragą aliejaus, Samuelis patepė jį brolių akivaizdoje. Nuo tos dienos VIEŠPATIES dvasia galin-gai užvaldė Dovydą. O Samuelis leidosi į kelionę ir parėjo į Ramą.

Dovydas Sauliaus tarnyboje

¹⁴ VIEŠPATIES dvasia buvo palikusi Saulių, ir pikta dvasia iš VIEŠPATIES pradėjo jį kankinti.¹⁵ Sauliaus dvariškiai kalbėjo jam: „Žiūrėk, tave kankina pikta dvasia iš Dievo.“¹⁶ Prašome mūsų viešpatį paliepti, ir tau tarnaujantys dvariškiai paieškos žmogaus, mokačio groti lyra. Kai tik apims tave pikta dvasia iš Dievo, jis grotų, ir tu geriau jaustumėis.“¹⁷ Saulius tarė savo dvariškiams: „Raskite man žmogų, mokantį gerai groti, ir atveskite pas mane!“¹⁸ Tada atsiliepė vienas iš jaunų dvariškių. „Aš pastebėjau, – sakė jis, – kad Jesė Betliejietis turi

sūnų, mokantį groti. Jis šaunus vy-ras ir karys, protingos kalbos ir orios išvaizdos. Be to, su juo yra VIEŠ-PATS.“¹⁹ Todėl Saulius išsiuntė pasiuntinius pas Jesė prašyti: „Atsiųsk man savo sūnų Dovydą – tą, kuris gano avis.“²⁰ Jesė paėmė asilą, užkrovė ant jo duonos, pilną vynmaišių vyno bei ožiuką ir pasiuntė juos Sauliui per savo sūnų Dovydą.²¹ Taigi Dovydas atėjo pas Saulių ir pradėjo jam tarnauti. Saulius jį labai pamilo, ir jis tapo jo ginklanešiu.²² Tada Saulius pasiuntė Jesei žodį: „Prašu leisti Dovydui pasilikti mano tarnyboje, nes jis rado malonę mano akyse.“²³ Kai tik pikta dvasia iš Dievo apimdavo Saulių, Dovydas imdavo į rankas lyrą ir grodavo. Sauliui būdavo lengviau, ir jis imdavo geriau jaustis, o piktoji dvasia nuo jo atsitraukdavo.

Dovydas ir Galijotas

17 Filistinai sutelkė savo pajėgas mūšui. Susibūrę prie Sochojo Judo žemėje, jie pasistatė stovyklą tarp Sochojo ir Azekos prie Efes Damimų.² O Saulius ir Izraelio vyrai susitelkė ir pasistatė stovyklą Elos slėnyje. Jie sustojo į kovos gretas prieš filistinus.³ Filistinai buvo sustoję ant kalvos vienoje pusėje, Izraelis stovėjo ant kalvos kitoje pusėje, o tarp jų buvo slėnis.

⁴ Iš filistinų gretų išėjo kovotojas, vardu Galijotas iš Gato, šešių uolekčių su sprindžiu aukščio vyras.⁵ Ant galvos jis turėjo vario šalną ir vilkėjo žvynuotą krūtinės šarvą – vario šarvą, sveriantį penkis tūkstančius šekelių.⁶ Ant kojų turėjo vario antiblauzdžius, o ant nugaros kabojo vario ietis.⁷ Ieties kotas buvo tarsi au-

dėjo riestuvą; ieties antgalis svėrė šešis šimtus geležies šekelių. Pirma jo ėjo skydnešys.

⁸Sustojęs prieš Izraelio gretas, Galijotas šaukė joms, tardamas: „Kodėl turėtumėte stoti į kovą? Argi aš ne filistinas, o jūs argi ne Sauliaus tarnai? Išsirinkite iš savo tarpo vyrą, testoją jis prieš mane.“ ⁹Jei jis mane nugalės ir užmuš, mes tapsime jūsų vergais, bet jei aš nugalėsiu ir jį užmušiu, jūs būsite mūsų vergai ir mums tarnausite. ¹⁰Šiandien aš metu iššūkį Izraelio gretoms! – tęsė filistinas. – Duokite man vyrą dvikovai.“ ¹¹Išgirdę šiuos filistino žodžius, Saulius ir visas Izraelis buvo priblokšti ir baimės apimti.

¹²Dovydas buvo vieno Judo žemės efrato iš Betliejaus, vardu Jesė, sūnus. Šis turėjo aštuonis sūnus. Sauliaus dienomis tas žmogus jau buvo senas ir pagyvenęs. ¹³Trys Jesės vyresnieji sūnūs buvo išėję su Sauliumi į karą. Štai jo trijų išėjusių į karą sūnų vardai: pirmagimis – Eliabas, antrasis – Abinadabas ir trečiasis – Šama; ¹⁴Dovydas buvo jauniausias. Trys vyresnieji buvo išėję su Sauliumi, ¹⁵o Dovydas nueidavo nuo Sauliaus ir vėl sugrįždavo prie Betliejaus ganyti tėvo avių. ¹⁶Tuo tarpu filistinas keturiasdešimt dienų, rytą ir vakarą, išeidavo į priekį.

¹⁷Jesė tarė savo sūnui Dovydui: „Paimk efa šių pagruzdintų grūdų bei šiuos dešimt kepalų duonos savo broliams ir nubėk su jais pas brolius į stovyklą.“ ¹⁸Nunešk šiuos dešimt sūrių jų tūkstantininkui. Pažiūrėk, kaip sekasi tavo broliams, ir parnešk iš jų kokį nors ženklą.“

¹⁹Saulius ir jie, ir visi Izraelio vyrai Elos slėnyje buvo pasirengę kariauti su filistiniais. ²⁰Kitą rytą

Dovydas atsikėlė anksti, palikęs avis pas sargą, paėmė maistą ir leidosi į kelionę, kaip jam buvo paliepęs Jesė. Jis pasiekė stovyklos užkardą tuo metu, kai kariai stoji į kovos gretas, šaukdami kovos šūkį. ²¹Izraelis ir filistinai sustojo į mūšio gretas, gretos priešais gretas. ²²Palikęs daiktus prižiūrėti ryšulių sargui, Dovydas bėgo gretų link. Atbėgęs pasveikino savo brolius. ²³Jam besikalbant su jais, kovotojas filistinas iš Gato, vardu Galijotas, išėjo į priekį iš filistinų gretų ir kalbėjo tais pačiais žodžiais kaip anksčiau. Ir Dovydas jį girdejo.

²⁴Pamatę tą vyrą, Izraelio vyrai bėgo nuo jo siaubo apimti. ²⁵Vieni kitiems Izraelio vyrai sakė: „Ar matote tą išeinantį iš gretų vyrą? Jis išeina mesti iššūkį Izraeliui! Vyrą, kuris jį užmuštų, karalius padarys turtingą, duos jam savo dukterį žmona ir atleis nuo mokesčių jo tėvo namus Izraelyje.“ ²⁶Dovydas paklausė arti jo stovėjusių vyrų: „Kaip bus atlyginta vyrui, kuris paguldytų tą filistiną ir pašalintų gėdą nuo Izraelio? Kas tas neapipjaustytas filistinas, drįstantis mesti iššūkį gyvojo Dievo gretoms?“ ²⁷Kariai atsakė jam tais pačiais žodžiais: „Taip bus atlyginta vyrui, kuris jį užmuštų.“

²⁸Vyriausias brolis Eliabas išgirdo jį kalbantis su vyrais. Eliabą apėmė pyktis ant Dovydo. Jis tarė: „Kodėl atėjai? Kam palikai anas keletą avių dykumoje? Pažįstu tavo išlumą ir nedorą širdį; juk tu atėjai tik mūšio pamatyti!“ ²⁹Bet Dovydas atsakė: „Ką aš padariau? Aš tik paklausiau!“ ³⁰Ir, pasitraukęs nuo jo prie kito, jis paklausė to paties, o kariai davė jam tą patį atsakymą kaip anksčiau.

³¹ Klausimai, kuriuos uždavinėjo Dovydas, buvo nugirsti ir pakartoti Sauliui. Jis pasiuntė jį pašaukti.

³² Dovydas tarė Sauliui: „Tenenustoją nė vienas dėl jo drąsos! Tavo tarnas eis ir kovos su tuo filistinu.“

³³ Bet Saulius atsakė Dovydui: „Tu negali eiti prieš tą filistiną ir kovoti su juo, nes esi tik vaikas, o jis yra karys nuo pat savo jaunystės!“

³⁴ O Dovydas atsakė Sauliui: „Tavo tarnas ganydavo savo tėvo avis; kai tik ateidavo liūtas ar meška ir nešdavosi avį iš kaimenės, ³⁵ vydavausi iš paskos ir kovodavau, gelbėdamas iš jo nasrų. O jei atsigrėždavo prieš mane, griebdavau už nasrų, parblokšdavau ir užmušdavau.“ ³⁶ Tavo tarnas yra užmušęs ir liūtą, ir mešką. Anas neapipjaustytas filistinas bus kaip vienas iš jų, nes jis metė iššūkį gyvojo Dievo gretoms. ³⁷ VIEŠPATS, – tęsė Dovydas, – kuris išgelbėjo mane nuo liūto ir meškos, išgelbės ir nuo to filistino.“ Tada Saulius tarė Dovydui: „Eik! VIEŠPATS su tavimi!“

³⁸ Saulius aprenė Dovydą savo drabužiais, uždėjo jam ant galvos vario šalną ir apvilko krūtinės šarvu.

³⁹ Dovydas virš drabužių prisijusė jo kalaviją. Jis bandė eiti, bet veltui, nes nebuvo prie jų įpratęs. Dovydas tarė Sauliui: „Negaliu su jais paeiti, nes nesu pratus.“ Tad jis nusivilkė, ⁴⁰ pasiėmė savo lazda, pasirinko iš upės vagos penkis gludžius akmenis, įsidėjo į piemens maišelio kišenę ir, laikydamas rankoje svaidyklę,ėjo filistino link.

⁴¹ Tuo tarpu filistinas artinosi prie Dovydo su savo skydnešiu, einančiu pirma jo. ⁴² Apsižvalgęs ir pamatęs Dovydą, filistinas žiūrėjo į jį su panieka, nes jis buvo tik raudonskrusos

tis ir gražios išvaizdos vaikas. ⁴³ Filistinas tarė Dovydui: „Argi aš šuva, kad su lazda ateini prieš mane?“ Filistinas keikė Dovydą savo dievais.

⁴⁴ „Eikš šen, – sakė filistinas Dovydui, – kad galėčiau tavo kūną atiduoti padangių paukščiams ir laukų žvėrim.“ ⁴⁵ Bet Dovydas atsakė filistinui: „Tu ateini prieš mane su kalaviju, ietimi ir durklu, o aš – vardu Galybių VIEŠPATIES, Izraelio gretų Dievo, kuriam tu metei iššūkį. ⁴⁶ Šiandien VIEŠPATS iduos tave man į rankas. Aš tave užmušiu ir nukirsiu tau galvą, o filistinų stovyklos lavonus atiduosiu padangių paukščiams ir laukų žvėrim. Visa žemė žinos, kad yra Dievas Izraelyje. ⁴⁷ Visa ši bendrija žinos, kad VIEŠPATS gali išgelbėti be kalavijo ir ieties, nes mūsų yra VIEŠPATIES, ir jis atiduos jus mums į rankas!“

⁴⁸ Filistinui vėl pajudėjus Dovydo link, Dovydas skubiai pabėgėjo gretų link filistino pasitikti. ⁴⁹ Įkišęs ranką į maišelį, Dovydas išsiėmė vieną akmenį, sviedė jį svaidykle ir pataikė filistinui į kaktą. Akmuo įsmigo jam į kaktą, ir jis pargriuavo veidu žemėn.

⁵⁰ Taip Dovydas nugalejo filistiną svaidykle ir akmeniu, parbloškė jį ir užmušė. Rankoje kalavijo Dovydas neturėjo. ⁵¹ Tada Dovydas pribėgo, atsisotojo šalia ir, ištraukęs iš makštų jo kalaviją, užmušė. Nukirto juo galvą.

Pamatę, kad jų kovotojas nebegyvas, filistinai ėmė bėgti. ⁵² Izraelio ir Judo vyrai pakilo su kovos šūkiu ir taip vijosi filistinus iki pat Gato ir Ekrono vartų, kad mirtinai sužeisti filistinai krito ant kelio nuo Šaaraimų iki Gato ir Ekrono. ⁵³ Paliove vytis filistinus, izraelitai sugrįžo ir apiplėšė jų stovyklą. Paėmęs filisti-

no galvą, Dovydas nunešė ją į Jeruzalę, o jo ginklus pasidėjo savo palapinėje.

⁵⁴ Pamatęs Dovydą einantį kovoti su filistinu, Saulius klausė savo kariuomenės vadą Abnerą: „Kieno sūnus tas vaikinąs, Abnerai?“ ⁵⁵ „Kaip gyvas, karaliau, nežinau“, – atsakė Abneras. ⁵⁶ Karalius paliepė jam: „Sužinok, kieno sūnus tas jaunuolis.“ ⁵⁷ Taigi, kai Dovydas, užmušęs filistiną, pargrižo, Abneras ėmė ir įvedė jį, laikantį filistino galvą rankoje, pas Saulių. ⁵⁸ Saulius paklausė jo: „Kieno tu sūnus, jaunuoli?“ Dovydas atsakė: „Aš tavo tarno Jėsės Betliejiečio sūnus.“

Sauliaus pavydas

18 Dovydui kalbantis su Sauliumi, Jehonatano širdis prisirišo prie Dovydo širdies. Pamilo Jehonatanas jį kaip save patį. ² Saulius paėmė jį į savo tarnybą tą dieną ir nenorėjo leisti jam grįžti į tėvo namus. ³ O Jehonatanas sudarė sandorą su Dovydu, nes pamilo jį kaip save patį. ⁴ Jehonatanas nusiėmė skraistę ir drabužius, kuriuos dėvėjo, ir atidavė juos Dovydui drauge su savo kalaviju, lanku ir diržu. ⁵ Dovydas eidavo į žygius, kur tik Saulius jį siųsdavo, ir jam sekėsi. Užtat Saulius padarė jį kariuomenės vadu. Tai patiko visiems kariams, net dvariškiams.

⁶ Jiems grįžtant, kai Dovydas, užmušęs filistiną, grįžo namo, iš visų Izraelio miestų išėjo moterys, dainuodamos ir šokdamos, lydimos būgnelių su žvangučiais, džiaugsmo dainų ir tarškynių, karaliaus Sauliaus pasitikti. ⁷ Džiūgaudamos moterys dainavo ir sakė:

„Saulius užmušė tūkstančius, / o Dovydas – dešimtis tūkstančių!“

⁸ Saulius labai įpyko, nes tie žodžiai jam nepatiko. Jis tarė: „Jos davė Dovydui dešimtis tūkstančių, o man tik tūkstančius. Tik karaliavimo jam ir trūksta!“ ⁹ Nuo tos dienos Saulius žiūrėjo į Dovydą pavydo akimis.

¹⁰ Kitą dieną pikta dvasia iš Dievo apėmė Saulių, ir jis pradėjo siausti namuose. Dovydas grojo lyra, kaip kasdien darydavo, tuo tarpu Saulius laikė rankoje ietį. ¹¹ Saulius sviedė ietį, sakydamas sau: „Prismeigsiu Dovydą prie sienos.“ Bet Dovydas du sykius nuo jo išsigelbėjo.

¹² Saulius bijojo Dovydo, nes su juo buvo VIEŠPATS, o nuo Sauliaus jis buvo pasitraukęs. ¹³ Todėl Saulius pašalino Dovydą iš savo aplinkos ir paskyrė tūkstantininku; Dovydas išeidavo ir sugrįždavo, vesdamas karių, ¹⁴ ir visi žygiai buvo sėkmingi, nes su juo buvo VIEŠPATS. ¹⁵ Matydamas, kad jam labai sekasi, Saulius kentė nuolatinę baimę. ¹⁶ Bet visas Izraelis ir Judas mylėjo Dovydą, nes jis, vesdamas juos į žygius, kartu eidavo ir kartu grįždavo.

Dovydo vedybos

¹⁷ Saulius tarė Dovydui: „Štai mano vyresnioji duktė Meraba. Duosiu ją tau žmona. Tik būk mano kovotojas ir kovok VIEŠPATIES kovas.“ Mat Saulius galvojo: „Pats prieš jį rankos nekelsiu. Tepakelia ranką prieš jį filistinai!“ ¹⁸ Dovydas atsakė Sauliui: „Kas aš, kas mano giminės ir kas mano tėvo namai Izraelyje, kad tapčiau karaliaus žentu?“ ¹⁹ Bet atėjus laikui, kai Sauliaus duktė Meraba turėjo būti duota Dovydui, ji buvo

atiduota kaip žmona Adrieliui Meholiečiui.

²⁰ Sauliaus duktė Mikalė buvo pamilusi Dovyda. Kai apie tai buvo pasakyta Sauliui, jis buvo patenkintas. ²¹ Saulius sakė sau: „Duosiu ją jam! Ji gali būti jam žabangos, kad filistinai pakeltų prieš jį ranką.“ Todėl Saulius tarė Dovydui: „Mano žentu net dabar gali tapti per mažo antrąją.“ ²² Savo dvariškiams Saulius įsakė: „Šnabzdėkite Dovydui į ausį, sakdami: „Žiūrėk, karalius tavimi žavisi, o visi jo dvariškiai tave myli. Tad kodėl tau netapti karaliaus žentu?““ ²³ Sauliaus dvariškiai kartojo šiuos žodžius Dovydui į ausis. Bet Dovydas sakė: „Argi manote, kad tapti karaliaus žentu lengvas dalykas? Esu tik neturtingas ir menkas žmogus.“ ²⁴ Sauliui dvariškiai pranešė: „Dovydas šitaip kalbėjo.“ – ²⁵ „Dovydui sakykite taip, – tarė Saulius. – ‘Karalius nereikalauja jokios dovanos už nuotaką, išskyrus šimtą filistinų apyvarpio odų, idant karaliaus priešams būtų atkeršyta.“ Saulius tikėjosi nužudyti Dovydą filistinų rankomis. ²⁶ Dvariškiams pakartojus Dovydui šiuos žodžius, Dovydas buvo patenkintas galimybe tapti karaliaus žentu. Prieš baigiantis nustatytam laikui, ²⁷ Dovydas drauge su savo vyrais išsiruošė į žygį ir užpuolęs užmušė du šimtus filistinų. Dovydas parnešė jų apyvarpio odas ir suskaitė visą skaičių karaliui, kad galėtų tapti karaliaus žentu. Saulius davė jam savo dukterį Mikalę žmona. ²⁸ Bet Saulius matė ir suprato, kad VIEŠPATS buvo su Dovydu. Net Sauliaus duktė Mikalė jį mylėjo. ²⁹ Todėl Saulius Dovydo dar labiau bijojo ir buvo jo priešas visą savo gyvenimą.

³⁰ Filistinų didžiūnai atžygiuodavo į mūšį. Kai tik jie atžygiuodavo, Dovydui sekdavosi labiau negu visiems kitiems Sauliaus pareigūnams. Jo vardas tapo labai garsus.

Saulius persekioja Dovydą

19 Saulius kalbėjo savo sūnui Jehonatanui ir visiems dvariškiams apie Dovydo užmušimą. O Sauliaus sūnus Jehonatanas buvo labai pamėgęs Dovydą. ² Tad Jehonatanas pasakė Dovydui: „Mano tėvas Saulius žūtbut nori tave užmušti. Prašau rytoį rytą būti atsargų. Dink iš akių ir nesirodyk! ³ O aš išėjęs stovėsiu šalia tėvo lauke, kur ir tu būsi, ir kalbėsiu apie tave. Jei ką nors sužinosiu, pasakysiu tau.“ ⁴ Savo tėvui Sauliui apie Dovydą Jehonatanas kalbėjo gerai. Sakė jam: „Karalius neturėtų nusidėti savo tarnui Dovydui, nes jis nėra tau nusidėjęs. Priešingai, jo žygiai buvo tau labai naudingi. ⁵ Jis statė savo gyvybę į pavojų ir užmušė filistiną, o VIEŠPATS per jį suteikė didelę pergalę visam Izraeliui. Pats matei ir džiaugeisi. Tad kodėl, užmušdamas Dovydą be priežasties, turėtumei užsitraukti kaltę, praliedamas nekaltą žmogaus kraują?“ ⁶ Saulius paklaūsė Jehonataną balso ir prisiekė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, jis nebus užmuštas!“ ⁷ Jehonatanas pasišaukė Dovydą ir visa tai jam pasakė. Tada Jehonatanas nuvedė Dovydą pas Saulių, ir jis tarnavo kaip pirma.

⁸ Vėl kilus karui, Dovydas išžygiavo kovoti su filistiniais. Jis taip smarkiai juos puolė, kad jie bėgo nuo jo. ⁹ Todėl pikta dvasia iš VIEŠPATIES apėmė Saulių. Tuo metu jis sėdėjo savo namuose su ietimi rankoje, o

Dovydas grojo lyra. ¹⁰ Saulius bandė prismeigti ietimi Dovydą prie sienos, bet Dovydas išvengė Sauliaus smūgio, ir ietis įsmigo į sieną. Dovydas ištrūko ir tą naktį išsigelbėjo.

¹¹ Saulius siuntė pasiuntinius prie Dovydo namų tykoti jo ir ryto metą užmušti. Tačiau Dovydo žmona Mikalė tarė jam: „Jei šiąnakt savo gyvasties negelbėsi, rytoj būsi užmuštas.“ ¹² Mikalė nuleido Dovydą žemyn pro langą. Jis išsigelbėjo ir pabėgo. ¹³ Tada Mikalė, paėmusi namų stabą, paguldė jį lovoje, padėjo prie galvos ožkų vilnos pagalvę ir apklojo drabužiais. ¹⁴ Kai Saulius atsiuntė pasiuntinius Dovydo suimti, ji sakė: „Jis serga.“ ¹⁵ Tačiau Saulius išsiuntė pasiuntinius atgal, kad jie patys pamatytų Dovydą. „Atneškite jį pas mane lovoje, – įsakė jis, – aš jį užmušiu!“ ¹⁶ Įėję pasiuntiniai lovoje rado namų stabą su pagalve iš ožkų vilnos prie galvos. ¹⁷ Saulius tarė Mikalei: „Kodėl mane taip apgavai? Tu padėjai mano priešui pabėgti!“ „Todėl, – atsakė Mikalė, – kad jis sakė: ‘Padėk man pabėgti, ant- raip tave užmušiu.’“

¹⁸ Dovydas pabėgo ir išsigelbėjo. Atėjęs pas Samuelį į Ramą, jis papasakojo visa, ką Saulius buvo jam padaręs. Jis ir Samuelis nuėjo ir apsisistoję prie Najotų. ¹⁹ Sauliui buvo pranešta: „Dovydas yra prie Najotų Ramoje.“ ²⁰ Tada Saulius išsiuntė pasiuntinius Dovydo suimti. Pamačius būrį pranašų, kalbančių dvasios pagavoje ir su Samueliu, stovinčiu tarp jų kaip vadu, Sauliaus pasiuntinius apėmė Dievo dvasia, ir jie kalbėjo dvasios pagavoje. ²¹ Kai Sauliui buvo apie tai pranešta, Saulius išsiuntė kitus pasiuntinius, bet ir jie kalbėjo dvasios pagavoje. Saulius siuntė vėl –

trečią kartą – pasiuntinius, bet ir jie kalbėjo dvasios pagavoje. ²² Tada jis pats nuėjo į Ramą. Atėjęs prie didžiosios talpyklos, esančios Sechuve, jis klausė: „Kur Samuelis ir Dovydas?“ Jam buvo pasakyta, kad jie prie Najotų Ramoje. ²³ Jisėjo ten, Najotų Ramoje link, ir jį apėmė Dievo dvasia. Eidamas jis kalbėjo dvasios pagavoje, kol pasiekė Najotus Ramoje. ²⁴ Nusivilkęs drabužius, ir jis kalbėjo dvasios pagavoje Samuelio akivaizdoje. Jis gulėjo nuogas visą tą dieną ir naktį. Todėl ir sakoma: „Argi ir Saulius yra tarp pranašų?“

20 Dovydas pabėgo iš Najotų Ramoje. Nuėjęs pas Jehonataną, tarė: „Ką aš padariau? Koks mano nusikaltimas? Kuo nusikaltau tavo tėvui, kad jis tyko mano gyvybės?“ ² Šis atsakė: „Jokiu būdu! Tu nemirsi! Tikėk manimi, mano tėvas nedaro nieko – nei svarbaus, nei nesvarbaus, – man to nepatikėdamas. Kodėl turėtum tai nuo manęs slėpti? Taip negali būti!“ ³ Atsakydamas Dovydas prisiekė: „Tavo tėvas puikiai žino, kad aš radau malonę tavo akyse. Jis sako sau: ‘Jehonatanas neturi apie tai žinoti, kad neliūdėtu.’ Iš tikrųjų kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, tik žingsnis skiria mane nuo mirties!“

⁴ Tada Jehonatanas tarė Dovydui: „Ką tik sakysi, aš dėl tavęs padarysiu.“ – ⁵ „Žiūrėk, rytoj jaunatis, – sakė Dovydas Jehonatanui, – ir aš iš tikrųjų turėčiau pietauti su karaliumi. Bet tu leisk man išvykti, idant galėčiau iki trečios dienos vakaro pasislėpti kaime.“ ⁶ Jei tavo tėvas manęs pasigestų, sakyk: ‘Dovydas labai prašė manęs, kad leisčiau jam trumpam nuvykti į savo miestą Betliejų,

nes ten visa jo šeimyna atnašauja metinę auką.⁷ Jei jis sakytų: 'Pui-kul!' – tavo tarnas saugus, bet jei iširstų, gali būti tikras, kad yra nusprendęs daryti pikta.⁸ Elkis ištiki-mai su savo tarnu, nes esi įvedęs savo tarną į VIEŠPATIES sandorą su savimi. O jei esu kaltas, užmušk mane pats, bet atgal pas savo tėvą eiti manęs neversk.' –⁹ „Jokiu būdu taip nekalbėk! – atsakė Jehonatanas. – Jei sužinosiu, kad mano tėvas yra nusprendęs daryti tau pikta, tik-rai tau pasakysiu!“¹⁰ Dovydas klausė Jehonataną: „Kas man pasakys, jei tavo tėvas šiurkščiai tau atsaky-tų?“ –¹¹ „Eikš, – tarė Jehonatanas Dovydui, – eime į lauką!“

Jiems atėjus į lauką,¹² Jehonatanas tarė Dovydui: „Prisiekiu VIEŠ-PAČIU, Izraelio Dievu! Aš atsargiai išklausinėsiu savo tėvą šiuo laiku rytoj ar poryt, ir, tikėk manimi, jei jis Dovydui palankus, tuojau pat duosi tau žinią ir pranešiu.“¹³ Bet jei mano tėvas ketintų pikta tau daryti, taip VIEŠPATS tepadaro Jehonatanui ir dar teprideda, jeigu apie tai tau nepraneščiau ir tavęs nepalydė-čiau, kad galėtumei saugiai išsigel-bėti. Tebūna VIEŠPATS su tavimi, kaip būdavo su mano tėvu!¹⁴ Man gyvam esant, elkis su manimi su iš-tikima VIEŠPATIES meile, o man mirus,¹⁵ nenugrėžk savo ištikimos meilės nuo mano namų niekada, net po to, kai VIEŠPATS bus išnaikinęs visus Dovydo priešus žemėje.“¹⁶ Taip Jehonatanas sudarė sandorą su Do-vydo namais: „Tepašaukia VIEŠPATS atsiskaityti Dovydo priešus!“¹⁷ Iš mei-lės Dovydui Jehonatanas vėl prisaik-dino jį, nes mylėjo jį kaip patį save.

¹⁸ Jehonatanas tarė Dovydui: „Ry-toj jaunatis. Tavęs bus pasigesta,

nes tavo vieta prie stalo bus tuščia.

¹⁹ Poryt skubiai nueik į tą vietą, kur anksčiau slėpeisi, ir būk ten prie Ezelio akmens.²⁰ Aš paleisiu tris strėles į jo šoną, tarsi šaudamas į taikini,²¹ ir paliepsiu berniukui: „Nueik ir surask strėles!“ Jei ber-niukui sakysiu: 'Žiūrėk, strėlės šia-pus tavęs, surink jas!' – tai ateik, nes tau bus saugu ir nebus jokio pavo-jaus, kaip gyvas VIEŠPATS!²² Bet jei jaunuoliui sakysiu: 'Ei, strėlės to-liau už tavęs!' – tai eik sau, nes pats VIEŠPATS tave išsiunčia.²³ O dėl pažado, kurį davėme vienas kitam, tebūna VIEŠPATS liudytojas man ir tau amžinai.“

²⁴ Dovydas pasislėpė tame lauke. Atėjus jaunačiai, karalius sėdosi dalytis šventės valgiu.²⁵ Karaliui užėmus įprastą vietą kėrsle prie sienos, Jehonatanas stovėjo, Abne-ras atsisdėjo šalia Sauliaus, o Do-vydo vieta liko tuščia.

²⁶ Tačiau Saulius tą dieną nieko nekalbėjo. „Kas nors jam atsitiko, – pagalvojo sau, – jis turbūt nešvarus ir dar neapsivalęs.“²⁷ Bet kitą dieną po jaunaties – antrą dieną – Dovydo vieta vėl buvo tuščia. Saulius tarė savo sūnui Jehonatanui: „Kodėl Je-sės sūnus neatėjo į šventę nei vakar, nei šiandien?“²⁸ Jehonatanas atsakė Sauliui: „Dovydas labai prašė ma-nęs leisti jam eiti į Betliejų.²⁹ Jis sakė: 'Prašau leisti man eiti, nes mes turėsime šeimos šventės auką mies-te, ir mano brolis mane į ją pakvietė. Taigi jeigu randu malonę tavo aky-se, leisk man išsprukti ir aplankyti savo gimines.' Todėl jis ir neatėjo prie karaliaus stalo.“

³⁰ Saulius įtūžo ant Jehonatano. „Esi suktos ir maištingos moters sū-nus! – šaukė jis. – Argi aš nežinau,

kad tu palaikai Jesės sūnaus pusę savo gėdai ir savo motinos nuogumo gėdai? ³¹ Juk kol žemėje gyvas Jesės sūnus, nei tu, nei tavo karaliavimas nebus saugus. Tad pašauk dabar jį ir atvesk pas mane, nes jis pasmerk-tas mirti!“ ³² Jehonatanas klausė sa-vo tėvą Saulių: „Kodėl jis turėtų bū-ti nubaustas mirti? Ką yra padaręs?“ ³³ Bet Saulius metė į jį ietį, norėda-mas nudurti. Jehonatanas suprato, kad jo tėvas buvo nusprendęs nužu-dyti Dovydą. ³⁴ Pykčio įkarštyje Je-honatanas pakilo nuo stalo ir antrą-ją šventės dieną nieko nevalgė, nes sielojosi dėl Dovydo, kurį jo tėvas buvo taip paniekinęs.

³⁵ Kitą rytą Jehonatanas, lydimas jauno berniuko, nuėjo į tą lauką su-sitikti su Dovydu. ³⁶ Jis tarė berniukui: „Bėk ir surask strėles, kurias leidžiu.“ Berniukui bėgant, jis palei-do strėlę toliau negu buvo berniukas. ³⁷ Berniukui pasiekus vietą, kur buvo nukritusi Jehonatanas strėlė, Jehonatanas sušuko berniukui: „Ei, žiūrėk, strėlė toliau!“ ³⁸ Jehonatanas vėl pašaukė berniuką: „Paskubėk! Greičiau ir nestoviniuok!“ Taigi Je-honatanas berniukas surinko strėles ir parnešė savo šeimnininkui. ³⁹ Ber-niukas nieko neįtarė. Tik Jehonata-nas ir Dovydas žinojo apie susitari-mą. ⁴⁰ Jehonatanas padavė savo gink-lus berniukui, liepdamas: „Eik ir parnešk juos į miestą.“ ⁴¹ Berniukui vos nuejus, Dovydas pakilo iš savo slaptavietės prie akmens. Jis puolė kniūbsčias ant žemės ir tris kartus žemai nusilenkė. Pasibučiavę jiedu drauge verkė. Dovydas verkė ilgiau.

⁴² Tada Jehonatanas tarė Dovy-dui: „Eik ramybėje, nes mudu abu

esame prisiekę VIEŠPATIES vardu, tardami: ‘Tebūna VIEŠPATS su ma-nimi ir tavimi, su mano palikuoni-mis ir tavo palikuonimis amžinai.’“

Dovydas Nobe

21 Tada Dovydas nuėjo savo ke-liu, o Jehonatanas sugrįžo į miestą. ² Dovydas atėjo į Nobą pas kunigą Ahimelechą. Išsigandęs Ahi-melechas išėjo Dovydo pasitikti. „Ko-dėl tu ateini vienas? – tarė jis. – Kodėl nėra nieko kito su tavimi?“ – klausė. ³ Dovydas atsakė kunigui Ahimelechui: „Mane karalius pa-siuntė su reikalu ir įsakė: ‘Tenežino joks žmogus nieko apie reikalą, ku-riuo tave siunčiu ar apie tau duotą įsakymą.’ Užtat ir nurodžiau savo vyrams susitikti tokioje ir tokioje vie-toje. ⁴ O dabar – ką turi po ranka? Duok man penketą kepalų duonos arba ką gali rasti.“ ⁵ Kunigas atsakė Dovydui: „Paprastos duonos neturiu po ranka, tik pašventintos. Galite jos valgyti, jei vyrai yra susilaikę nuo moterų.“ ⁶ Dovydas, atsakyda-mas kunigui, tarė: „Laiduoju, kad moterys buvo atskirtos nuo mūsų, kaip ir praeityje. Kada tik leisda-vausi į žygį, net į paprastą kelionę, visų mano vyrų indai būdavo pašven-tinti“. Juo labiau šiandien, kai mūsų kelionė pašventinama ginklais!“ ⁷ Tad kunigas davė jam pašventintos duo-nos, nes kitos duonos nebuvo, tiktai padėtinė duona, kuri buvo paimta iš VIEŠPATIES akivaizdos ir tuo pa-čiu laiku pakeista šilta duona.

⁸ Tą dieną ten buvo vienas iš Sauliaus pareigūnų, užlaikytas VIEŠPATIES akivaizdoje, vardu

^{21,6a} T.y. susilaikę nuo lytinių santykių.

Doegas Edomitas. Jis buvo Sauliaus vyriausiasis skerdžius.

⁹Tada Dovydas tarė Ahimelechiui: „Ar nėra čia pas tave kokios ieties ar kalavijo? Nepasiėmiau nei savo kalavijo, nei jokių ginklų, nes karaliaus reikalas vertė labai skubėti.“ ¹⁰ „Žiūrėk, – atsakė kunigas, – ten, už efodo, į drabužį įvyniotas kalavijas Galijoto – filistino, kuri užmušei Elos slėnyje. Jei nori ji imti, imk, nes kito, išskyrus ji, čia nėra.“ Dovydas atsakė: „Kito tokio nėra! Duok ji man!“

¹¹Dovydas leidosi į kelionę ir tą dieną pabėgo nuo Sauliaus. Jis atbėgo pas Gato karalių Achišą. ¹²Achišo dvariškiai sakė jam: „Na! Ar tai ne Dovydas, krašto karalius? Argi jis nėra tas, apie kurį jie dainuoja, šokdami ratelius:

‘Saulius užmušė tūkstančius, / o Dovydas – dešimtis tūkstančių?’“

¹³Tuos žodžius Dovydas paėmė į širdį ir Gato karaliaus Achišo labai bijojo. ¹⁴Užtat kada tik būdavo tarp jų, apsimesdavo bepročiu ir, jiems bandant jį sutramdyti, elgdavosi kaip pamišėlis: kleizodavo ženklus ant miesto vartų ir varvindavo seiles sau į barzdą. Galop Achišas tarė savo dvariškiams: „Jūs matote, kad tas vyras pamišęs! Tad kodėl reikėjo jį pas mane atvesti? ¹⁵Nejau man trūksta pamišėlių, kad atvedėte šį vyruką prieš mane maivyti? Argi turėtų toks įeiti į mano namus?“

22 Dovydas iš ten išėjo ir pabėgo į Adulamo olą. Išgirdę apie tai jo broliai ir visi tėvo namai suėjo ten pas jį. ²Kas tik buvo nuskurdęs ar prasiskolinęs, ar apkartintos širdies, dėjos prie jo. Jis tapo jų vadu. Su juo buvo apie keturis šimtus vyrų.

³Iš ten Dovydas nuėjo į Moabo Micpę. Moabo karaliui jis tarė: „Prašyčiau leisti mano tėvui ir motinai ateiti pas tave, kol sužinosiu, ką Dievas nori man daryti.“ ⁴Jis paliko juos pas Moabo karalių, ir jie gyveno pas jį visą laiką, kol Dovydas buvo savo tvirtovėje. ⁵Tačiau pranašas Gadas tarė Dovydui: „Nesėdėk tvirtovėje! Tuojau pat eik į Judo žemę!“ Taigi Dovydas paliko tvirtovę ir nuėjo į Hereto mišką.

⁶Saulius išgirdo, kad Dovydas ir su juo buvę vyrai aptikti. Tuomet Saulius sėdėjo Gibėjoje po tamarisku ant kalvos su ietimi rankoje, apsuptas visų savo dvariškių. ⁷Aplink stovintiems dvariškiams Saulius tarė: „Klausykite, benjaminai! Ar Jesės sūnus duos kiekvienam iš jūsų laukų ir vynuogynų? Ar padarys jus visus tūkstantininkais ir šimtininkais? ⁸Ar tai dėl to prieš mane susimokėte? Juk niekas man nepasako, kad mano sūnus susidėjo su Jesės sūnumi, nė vienas iš jūsų nesirūpina manimi ir nepasako, kad mano sūnus sukurstė mano tarną tykoti manęs iš pasalų, kaip šiandien jis ir daro.“ ⁹Doegas Edomitas, stovėjęs tarp Sauliaus dvariškių, atsiliepdamas tarė: „Aš mačiau Jesės sūnų, atėjusį į Nobą pas Ahitubo sūnų Ahimelechą. ¹⁰Jo labui jis teiravosi VIEŠPATIES, aprūpino jį maistu ir atidavė filistino Galijoto kalaviją.“

¹¹Karalius pasiuntė pašaukti Ahitubo sūnų Ahimelechą ir visus kunigus, priklausiusius jo tėvo namams Nobe. Jie visi atėjo pas karalių. ¹²Tada karalius tarė: „Klausykis atidžiai, Ahitubo sūnau!“ – „Aš čia, mano viešpatie!“ – atsiliepė šis. ¹³Saulius klausė jo: „Kodėl prieš ma-

ne susimokėte, tu ir Jesės sūnus? Tu davei jam duonos bei kalaviją ir teiravaisi Dievo jo labui, kad jis prieš mane sukiltų ir tykotų manęs iš pasalų, kaip šiandien jis ir daro!“

¹⁴ Atsakydamas karaliui, Ahimelechas tarė: „Kuris iš visų tavo dvariškių yra toks ištikimas kaip Dovydas? Jis karaliaus žentas, tavo asmens sargybos vadas ir gerbiamas tavo namuose.“ ¹⁵ Ar pirmąkart aš teiravaisi Dievo jo labui? Jokių būdu ne! Tegu karalius neprikiša kaltės savo tarnui ar kam nors iš mano tėvo namų, nes tavo tarnas nieko – nei mažai, nei daug – apie tai nežinojo.“

¹⁶ Bet karalius tarė: „Ahimelechai, tu mirsi! Tu ir visi tavo namai!“ ¹⁷ Ir karalius įsakė aplink jį stovintiems asmenims sargybai: „Pulkite! Užmuškite VIEŠPATIES kunigus, nes ir jų rankos su Dovydu! Jie žinojo, kad jis bėglys, bet man nepranešė.“ Bet karaliaus tarnai nenorėjo pakelti rankos prieš VIEŠPATIES kunigus.

¹⁸ Tuomet karalius tarė Doegui: „Tu, Doegai, išdrįsk! Pulk kunigus!“ Doegas Edomitas paėjęs pirmyn ir pats puolė kunigus. Tą dieną jis užmušė aštuoniasdešimt penkis vyrus, nešiojusių lininį efodą. ¹⁹ Nobą – kunigų miestą – jis ištiko kalaviju; vyrus ir moteris, vaikus ir kūdikius, jaučius, asilus ir avis – visa jis ištiko kalaviju.

²⁰ Bet vienas Ahitubo sūnaus Ahimelecho sūnus, vardu Abjataras, išsigelbėjo ir nubėgo pas Dovydą. ²¹ Kai Abjataras pranešė Dovydui, kad Saulius išžudė VIEŠPATIES kunigus, ²² Dovydas tarė Abjatarui: „Tą dieną ten buvo Doegas Edomitas; aš žinojau, jog jis tikrai išduos Sauliui. Laikau save kalto už visų gyvybę tavo tėvo namuose.“ ²³ Gyvenk su ma-

nimi ir nebijok, nes kas ieškotų tavo gyvasties, turės ieškoti ir mano gyvasties. Su manimi būsi saugus.“

Dovydas Keiloje ir Horešoje

23 Dovydui buvo pranešta: „Žiūrėk, filistinai puola Keilą ir plėšia klojimus.“ ² Dovydas klausė VIEŠPATIES, teiraudamasis: „Ar turiu eiti ir pulti tuos filistinus?“ VIEŠPATS atsakė Dovydui: „Eik filistinų pulti ir išgelbėk Keilą.“ ³ Bet Dovydo vyrai sakė jam: „Žiūrėk, mes bijome net čia, Judo žemėje! O kas bus tada, kai nueisime į Keilą kovoti su filistiniais?“ ⁴ Tada Dovydas vėl teiravosi VIEŠPATIES. VIEŠPATS jam atsakė: „Taip! Tuoju pat žygiuok į Keilą, nes aš įduosiu filistinus tau į rankas.“ ⁵ Dovydas ir jo vyrai nuėjo į Keilą ir kovojo su filistiniais. Jis išsivarė jų galvijas ir laimėjo prieš juos didelę pergalę. Taip Dovydas išgelbėjo Keilos gyventojus.

⁶ Atbėgęs pas Dovydą į Keilą, Ahimelecho sūnus Abjataras atėjo su efodu rankoje.

⁷ Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas yra atėjęs į Keilą. „Dievas įdavė man jį į rankas, – sakė sau Saulius, – nes įeidamas į miestą su vartais ir velkėmis, jis užsidarė narve.“ ⁸ Saulius pašaukė visas karines pajėgas prie ginklų – žygiuoti į Keilą ir apsupti Dovydą ir jo vyrus. ⁹ Sužinojęs, kad Saulius rengia jam pikta, Dovydas paliepė kunigui Abjatarui: „Atnešk efodą!“ ¹⁰ Tuomet Dovydas tarė: „O, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, tavo tarnas išgirdo, kad Saulius rengiasi ateiti į Keilą ir dėl manęs sunaikinti miestą.“ ¹¹ Ar Saulius ateis, kaip tavo tarnas yra girdėjęs?

O, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, maldauju tave, pasakyk savo tarnui.“ – „Ateis,“ – atsakė VIEŠPATS. ¹² Tuomet Dovydas klausė: „Ar Keilos didžiūnai išduos mane ir mano vyrus Sauliui?“ – „Išduos,“ – atsakė VIEŠPATS. ¹³ Tada Dovydas ir jo vyrai, kurių buvo apie šešis šimtus, tuojau paliko Keilą ir klajojo iš vienos vietos į kitą. Kai Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas pabėgo iš Keilos, jis nutraukė žygį.

¹⁴ Dovydas gyveno Judo dykumos tvirtovėse; gyveno Zifo dykumos aukštomose. Saulius nuolat jo ieškojo, bet Dievas neįdavė Dovydo jam į rankas.

¹⁵ Būdamas Horešoje, Zifo dykumoje, Dovydas sužinojo, kad Saulius išėjęs tykoti jo gyvybės. ¹⁶ Kartą Sauliaus sūnus Jehonatanas atėjo į Horešą pas Dovydą ir pastiprino jo ranką Dievo vardu. ¹⁷ Sakė jam: „Nebijok, nes mano tėvo Sauliaus ranka niekada tavęs nepalies. Tu būsi Izraelio karalius, o aš būsiu antiras po tavęs. Net mano tėvas Saulius žino, kad taip yra.“ ¹⁸ Tada jiedu sudarė sandorą VIEŠPATIES akivaizdoje. Dovydas pasiliko Horešoje, o Jehonatanas sugrįžo į namus.

Zifo gyventojų klasta

¹⁹ Keletas Zifo gyventojų atėjo pas Saulių į Gibėją ir tarė: „Dovydas slapstosi tarp mūsų Horešos tvirtovėse prie Hachilos kalvos į pietus nuo Ješimono. ²⁰ Tad, karaliau, kada tik panorėsi ateiti, ateik! Mes savo ruožtu įduosime jį karaliui į rankas.“

²¹ Saulius atsakė: „Būkite VIEŠPATIES palaiminti už man parodytą užuojautą! ²² Prašau grįžti ir dar kartą ištirti. Tiksliai sužinokite, kur yra

jo lankoma lindynė ir kas jį ten matė, nes man pranešta, kad jis labai klas-tingas. ²³ Apžiūrėkite ir sužinokite visas lindynes, kuriose jis yra slapstęsis, ir sugrįžkite pas mane, kai būsite tikri. Tada aš eisiu su jumis ir, jei jis yra toje srityje, suieškosiu jį tarp visų Judo kilčių.“ ²⁴ Jie tuojau iškeliavo į Zifą pirma Sauliaus.

Dovydas ir jo vyrai buvo Maono dykumoje, Araboje, į pietus nuo Ješimono. ²⁵ Sauliui ir vyrams atėjus jo ieškoti, apie tai buvo pranešta Dovydui. Jis nusileido prie uolos Maono dykumoje. Tai išgirdęs, Saulius vijosi Dovydą į Maono dykumą. ²⁶ Saulius skynėsi sau kelią vienu kalno šlaitu, o Dovydas ir jo vyrai buvo kitoje kalno pusėje. Dovydui skubant pabėgti nuo Sauliaus, o Sauliui ir jo vyrams stengiantis apsupti Dovydą bei jo vyrus ir juos sugauti, ²⁷ pas Saulių atėjo pasiuntinys ir tarė: „Skubėk į žygį, nes filistinai užpuolė kraštą!“ ²⁸ Tad Saulius liovėsi vytis Dovydą ir nužygiavo prieš filistinus. Užtat ta vieta ir buvo pavadinta Pabėgimo uola.

Dovydas pasigaili Sauliaus

24 Iš ten Dovydas užkopė į En Gedį ir apsistojo jo kalnu tvirtovėse. ² Kai, nuvijęs filistinus, Saulius sugrįžo, jam buvo pranešta: „Žiūrėk, Dovydas yra En Gedžio dykumoje.“ ³ Tada Saulius, pasiėmęs iš viso Izraelio tris tūkstančius rinktinių vyrų, išėjo ieškoti Dovydo bei jo vyrų Laukinių ožkų uolų kryptimi. ⁴ Jis atėjo prie avidžių šalia kelio. Ten buvo ola, ir Saulius įėjo į ją nusilengvinti. O Dovydas ir jo vyrai sėdėjo olos gale.

⁵ Dovydo vyrai tarė jam: „Žiūrėk, štai diena, apie kurią VIEŠPATS tau kalbėjo: ‘Aš įduosiu tavo priešą tau į rankas. Gali pasielgti su juo, kaip tau patinka.’“ Dovydas prislinko ir vogčiomis atpjovė Sauliaus skraistės skverną. ⁶ Bet po to Dovydui gėlė širdis, kam jis nupjovė Sauliaus skraistės skverną. ⁷ „Tegu VIEŠPATS mane apsaugo, – sakė jis savo vyrams, – kad aš drįsau padaryti tokį dalyką savo viešpačiui – VIEŠPATIES pateptajam, pakeldamas ranką prieš jį. Juk jis – VIEŠPATIES pateptasis!“ ⁸ Tais žodžiais Dovydas smarkiai sudraudė savo vyrus ir Sauliaus užpulti jiems neleido.

Saulius paliko olą ir nuėjo savo keliu. ⁹ Po to ir Dovydas pakilo ir, išėjęs iš olos, pašaukė Saulių: „Mano valdove, karaliau!“ Saulius atsigrėžus pasižiūrėti, Dovydas su didžia pagarba žemai nusilenkė. ¹⁰ Sauliui Dovydas tarė: „Kodėl klausai žodžių žmonių, kurie sako: ‘Žiūrėk, Dovydas nori tau pikta padaryti?’“ ¹¹ Savo akimis gali dabar matyti, kad VIEŠPATS šiandien oloje buvo įdavęs tave man į rankas. Nors jie ir ragino tave užmušti, aš tavęs pasigailejau. Tariau sau: ‘Rankos prieš savo valdovą nepakelsiu, nes jis VIEŠPATIES pateptasis.’“ ¹² Žiūrėk, mano tėve, gerai pasižiūrėk į savo skraistės skverną mano rankoje, nes, pjau-damas skverną nuo tavo skraistės, aš tavęs neužmušiau! Tad gali tikrai žinoti ir matyti, kad mano rankose nėra nieko pikta ir maištinga. Aš nesu tau nusidėjęs, nors tu mane ir vejiesi, norėdamas užmušti. ¹³ Tebūna VIEŠPATS mūsų teisėjas! Tegu jis pats tau atkeršija už mane, bet mano ranka nebus pakelta prieš tave! ¹⁴ Kaip sako sena patarlė: ‘Nedo-

ri darbai ateina iš nedorėlių!’ Mano ranka nebus pakelta prieš tave. ¹⁵ Prieš ką stojo Izraelio karalius? Ką jis vejasi? Nustipusį šunį ar vienišą blusą? ¹⁶ Tad tebūna VIEŠPATS teisėjas, tegu teisia mane ir tave! Tegu jis įsidėmi, tegu mano byla apgina ir tegu mane prieš tave pateisina!“

¹⁷ Dovydui baigus sakyti Sauliui visus tuos dalykus, Saulius tarė: „Ar tai tavo balsas, mano sūnau Dovy-dai?“ Ir Saulius balsu pravirko. ¹⁸ „Ne aš, bet tu teisas, – tarė jis Dovydui, – nes man atmokėjai gerumu, o aš tau mokėjau piktumu. ¹⁹ Taip, tu ką tik parodei, kaip kilniai elgeisi su manimi, nes, VIEŠPAČIUI įdavus mane tau į rankas, tu manęs neužmušei. ²⁰ Kai žmogus užklumpa savo priešą, argi jis leidžia jam eiti sveikam savo keliu? Tegu VIEŠPATS atlygina tau gerumu už tai, ką tu man šiandien padarei. ²¹ Dabar, tikėk manimi, aš žinau, kad tu tikrai tapsi karaliumi ir kad karaliavimas Izraelyje pereis į tavo rankas. ²² Tad prisiek man VIEŠPAČIU, kad po manęs nesunaikinsi mano palikuonių ir neištrinsi iš mano tėvo namų mano vardo.“ ²³ Dovydas prisiekė Sauliui.

Tada Saulius sugrįžo į namus, o Dovydas ir jo vyrai užkopė į kalnų tvirtovę.

Dovydas ir Abigailė

25 Samuelis mirė, ir visas Izraelis susirinko jo apraudoti. Jis buvo palaidotas savo namuose prie Ramos.

Tada Dovydas nuėjo į Parano dykumą.

² Maone gyveno žmogus, kurio nuosavybė buvo Karmelyje. Tas žmogus

buvo labai turtingas. Jis turėjo tris tūkstančius avių ir tūkstantį ožkų. Tuo metu jis kirpo avis Karmelyje. ³Žmogaus vardas buvo Nabalas, o jo žmonos vardas – Abigailė. Moteris buvo protinga ir graži, bet vyras buvo šiurkštus žmogus ir nedorėlis. Jis buvo iš Kalebo kilties. ⁴Būdamas dykumoje, Dovydas išgirdo, kad Nabalas kerpa savo avis. ⁵Dovydas pasiuntė dešimt vaikinių. Vaikinams Dovydas nurodė: „Pakilkite į Karmelį. Nuėję pas Nabalą, pasveikinkite jį mano vardu. ⁶Sakykite taip: 'Ilgiausių metų! Ramybė tau, tavo namams ir viskam, ką turi!' ⁷Girdžiu, kad dabar kerpi avis. Kaip žinai, tavo piemenys buvo su mumis, mes jų neskriaudėme, ir jie nieko nepasigedo per visą laiką, kol buvo Karmelyje. ⁸Prašom paklausti savo vaikinių, ir jie tau pasakys. Todėl teranda mano vaikinai malonę tavo akyse, nes atėjome šiuo ypatingu metu. Prašyčiau duoti, ką tik turi po ranka, savo tarnams ir savo sūnui Dovydui.“

⁹Dovydo vaikinai nuėję pakartojo visus tuos žodžius Nabalui Dovydo vardu. Jiems nutilus, ¹⁰Nabalas Dovydo tarnams atsakė: „Kas tas Dovydas? Kas tas Jesės sūnus? Dabar daug vergų, kurie bėga nuo savo šeimininkų. ¹¹Nejau imsiu duoną, vandenį bei mėsą, kurią paskerdžiau savo kirpėjams, ir duosiu nežinia iš kur atėjusiems vyrams?“ ¹²Dovydo vaikinai grįžo nueitu keliu. Sugrįžę jam visa tai papasakojo. ¹³Dovydas tarė savo vyrams: „Visi prisisiekite kalavijus!“ Kiekvienas jų prisisegė kalaviją, ir pats Dovydas prisisegė kalaviją. Apie keturis šimtus vyrų leidosi eiti su Dovydu, o du šimtai pasiliko prie daiktų.

¹⁴Nabalo žmonai Abigailėi vienas iš Nabalo vaikinių pasakė: „Žiūrėk, Dovydas atsiuntė iš dykumos pasiuntinius pasveikinti mūsų šeimininką, o jis juos labai įžeidė. ¹⁵Tačiau tie vyrai buvo mums labai geri, neskriaudė mūsų, ir mes nieko nepasigedome per visą laiką, kol klajojome su jais, būdami gamtos prieglobstyje. ¹⁶Siena mums jie buvo ir naktį, ir dieną – visą laiką, kai buvome su jais, ganydami avis. ¹⁷Tad žinok tai ir pagalvok, ką turėtumei daryti, nes nelaimė tikrai gresia mūsų šeiminkui ir visiems jo namams. Jis toks niekšingas žmogus, kad niekas negali su juo susikalbėti.“

¹⁸Abigailė skubiai paėmė du šimtus kepalų duonos, du vynmaišius vyno, penkias jau iškeptas avis, penkis saikus pagrudintų grūdų, šimtą kekių razinų ir du šimtus plokštaičių iš figų. Sukrovusi ant asilų, ¹⁹ji tarė savo vaikiniams: „Eikite pirma manęs. Aš seksiu iš paskos.“ Bet savo vyrui Nabalui ji nieko nesakė. ²⁰Atsitiko taip, kad, jai jojant ant asilo ir leidžiantis žemyn kalno tarpekliu, Dovydas ir jo vyrai leidosi žemyn jos link. Ji susitiko su jais. ²¹Dovydas buvo ką tik pasakęs: „Iš tikrųjų be reikalo taip saugojau to žmogaus nuosavybę dykumoje, kad niekas nepražuvo iš to, kas jam priklausė, nes dabar jis man atsilygino piktų už gerą! ²²Tegu Dievas tai padaro ir dar tepriededa Dovydo priešams, jei, dar prieš rytui išauštant, aš palikčiau gyvą bent vieną vyriškį iš tų, kurie jam priklauso.“

²³Pamačiusi Dovydą, Abigailė skubiai nulipo nuo asilo ir, puldama kniūbsčia prieš Dovydą, nusilenkė iki žemės. ²⁴Parpuolusi prie jo kojų, ji maldavo: „Tekrinta tik ant manęs,

mano viešpatie, ši kaltė! Prašau leisti tavo tarnaitę kalbėti ir išklaudyti tavo tarnaitės žodžių. ²⁵ Prašau, mano viešpatie, nekreipti dėmesio į Nabalą – tą niekšingą žmogų, nes koks jo vardas, toks jis ir yra! Jo vardas reiškia 'kvailys', ir jis yra kvailas. O aš, tavo tarnaitė, nemačiau savo viešpaties vaikinų, kuriuos tu siuntei.

²⁶ Tad dabar, mano viešpatie, kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip tu gyvas, kadangi VIEŠPATS sulaukė tave nuo kraujo kaltės ir nuo keršto tavo paties ranka, tegu tavo priešai ir ieškantys pikta mano viešpačiui tapą kaip Nabalas. ²⁷ O dabar ši dovana, kurią tavo tarnaitė atnešė savo viešpačiui, tegu būna duota vaikiams, sekantiems mano viešpatį.

²⁸ Prašau atleisti tavo tarnaitės nusizengimą, nes VIEŠPATS tikrai suteiks mano viešpačiui išliekančius namus dėl to, kad mano viešpats kovoja VIEŠPATIES kovas, ir jokio pikto neturi būti rasta tavyje per visą tavo gyvenimą. ²⁹ Jei pakiltų žmogus tavęs persekioti ir tavo gyvybės ieškoti, mano viešpaties gyvybės bus irišta į gyvųjų ryšulėlį VIEŠPATIES, tavo Dievo, globoje, bet gyvybę tavo priešų jis nusvies tarsi svaidykle. ³⁰ Kai VIEŠPATS bus įvykdęs mano viešpačiui visa gera, ką yra pažadėjęs, ir bus paskyręs tave Izraelio valdovu, ³¹ mano viešpaties širdis bus laisva nuo sielojimosi ir graužimosi už be reikalo išlietą kraują ar savo ranka įvykdytą kerštą. O kai VIEŠPATS bus suteikęs mano viešpačiui sėkmę, atsimink savo tarnaitę.“

³² Dovydas tarė Abigailėi: „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atsiuntęs tave šiandien manęs pasitikti! ³³ Tebūna pagirta tavo

sveika nuožiūra, ir palaiminta būtu, sulaikiusi mane šiandien nuo kraujo kaltės ir keršijimo savo paties ranka! ³⁴ Juk kaip gyvas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, sulaukęs manęs daryti tau pikta, jei nebūtumei skubėjusi ir atėjusi manęs pasitikti, tikrai dar prieš rytui auštant nė vieno vyriškio nebūtų išlikę Nabalui.“ ³⁵ Tada Dovydas priėmė iš jos rankų, ką ji buvo atnešusi, ir tarė jai: „Eik ramybėje į savo namus! Tikėk manimi, aš paklausiau tavo balso ir įvykdžiau tavo prašymą.“

³⁶ Abigailė parėjo namo pas Nabalą. Žiūri, jis kelia vaišes, tarsi karaliaus puotą, savo namuose. Nabalas buvo linksmai nusiteikęs. Jis buvo visiškai girtas. Iki ryto ji jam ničnieko nesakė. ³⁷ Kitą rytą, kai vynas buvo iš Nabalo išgaravęs, žmona papasakojo jam visa, kas buvo įvykę. Širdis jam apmirė krūtinėje, ir jis tarsi suakmenėjo. ³⁸ Praslinkus maždaug dešimt dienų, VIEŠPATS ištiko Nabalą, ir jis numirė. ³⁹ Išgirdęs, kad Nabalas mirė, Dovydas tarė: „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, kuris atlygino Nabalui už man padarytą įžeidimą ir savo tarną sulaukė nuo pikto! VIEŠPATS gražino Nabalą nedorus darbus jam pačiam ant galvos.“ Tada Dovydas išsiuntė pas Abigailę pasiuntinius prašyti jos rankos, imti ją žmona. ⁴⁰ Atėję pas Abigailę į Karmelį, Dovydo tarnai tarė jai: „Dovydas pasiuntė mus pas tave paimti tave jam žmona.“ ⁴¹ Ji pakilo ir, nusilenkusi veidu ligi žemės, tarė: „Laikykite savo tarnaitę verge plauti mano viešpaties tarnų kojas.“

⁴² Abigailė skubiai atsikėlė, sėdusi ant asilo, išėjo drauge su savo penkiomis tarnaitėmis paskui Dovydo pasiuntinius ir tapo jo žmona.

⁴³ Dovydas buvo paėmęs žmona Ahinoamą iš Jezreelio. Tad abi jos tapo jo žmonomis. ⁴⁴ Saulius savo dukterį Mikalę – Dovydo žmoną – buvo atidavęs žmona Laišo sūnui Palčiui iš Galimų.

Dovydas vėl pasigaili Sauliaus

26 Zifo žmonės atėjo pas Saulių į Gibęją ir sakė: „Dovydas slapstosi Hachilos kalvoje priešais Ješimoną.“ ² Saulius tuojau pat nužygiavo į Zifo dykumą drauge su trimis tūkstančiais rinktinų Izraelio vyrų ieškoti Dovydo Zifo tyruose. ³ Stovyklą Saulius įsirengė prie kelio ant Hachilos kalvos priešais Ješimoną. O Dovydas tuo metu laikėsi dykumoje. Pastebėjęs, kad Saulius atžygiavo į dykumą jo ieškoti, ⁴ Dovydas pasiuntė žvalgus ir sužinojo, kad Saulius tikrai atvykęs. ⁵ Tada pats Dovydas nuėjo į vietą, kur buvo Sauliaus stovykla. Dovydas išžvalgė vietą, kur miegojo Saulius drauge su Nero sūnumi Abneru, savo kariuomenės vadu. Saulius miegojo užkardos viduje, o kariai buvo išsidėstę aplink jį.

⁶ Dovydas kreipėsi į hetitą Ahimelechą ir Cerujos sūnų Abišają, Joabo brolį, tardamas: „Kas nusileis su manimi į Sauliaus stovyklą?“ Abišajas atsakė: „Aš leisiuosi su tavimi.“ ⁷ Dovydas ir Abišajas atėjo prie karių nakčia ir žiūri: Saulius kietai miega užkardos viduje, jo ietis išmeigta į žemę prie jo galvos, o Abneras ir kariai miega aplink jį. ⁸ „Šiandien VIEŠPATS įdavė tau į rankas tavo priešą! – tarė Abišajas Dovydui. – Leisk man vienu ieties smūgiu prismeigti jį prie žemės. Dusyk smogti man nereikės.“ ⁹ Bet Dovydas atsakė

Abišajui: „Neužmušk jo, nes kas gali pakelti ranką prieš VIEŠPATIES pateptąjį ir būti be kaltės?“ ¹⁰ Dovydas tęsė: „Kaip VIEŠPATS gyvas, pats VIEŠPATS ištiks jį arba kai ateis jo diena mirti, arba kai nužygiuos į mūsų ir žus.“ ¹¹ Tesaugo mane VIEŠPATS, kad aš nepakelčiau rankos prieš VIEŠPATIES pateptąjį. Tad paimk ietį, esančią jam prie galvos, bei vandens ąsotį, ir eikime sau.“ ¹² Taigi Dovydas pasiėmė ietį bei vandens ąsotį, buvusius Sauliui prie galvos, ir jiedu pasitraukė. Nė vienas to nematė ir nepajuto, nė vienas nepabudo, nes visi miegojo. Kietas miegas iš VIEŠPATIES buvo juos apėmęs.

¹³ Perėjęs į kitą šlaitą, Dovydas atsistojo ant tolimos kalvos viršūnės. Tarp jų buvo didelis nuotolis. ¹⁴ Dovydas pašaukė karius ir Nero sūnų Abnerą, tardamas: „Abnerai! Ar neatsiliepsi?“ Atsiliėpdamas Abneras sušuko: „Kas tu esi, kad rėkauji karaliui?“ ¹⁵ Dovydas tarė Abnerui: „Tu vyras ar ne? Kito, kaip tu, nėra Izraelyje! Tad kodėl nebudėjai prie savo viešpaties karaliaus? Juk vienas iš karių atėjo karaliaus, tavo viešpaties, užmušti! ¹⁶ Ką padarei, nėra gera! Kaip gyvas VIEŠPATS, esate verti mirties bausmės, nes nebūdėte prie savo viešpaties – prie VIEŠPATIES pateptojo. Apsizvalgyk! Kur karaliaus ietis ar vandens ąsotis, buvęs jam prie galvos?“

¹⁷ Pažinęs Dovydo balsą, Saulius klausė: „Ar tai tavo balsas, mano sūnau Dovydai?“ – „Tai mano balsas, o karaliau, mano viešpatie,“ – atsakė Dovydas ¹⁸ ir pridūrė: „Kodėl mano viešpats persekioja savo tarną? Ką aš padariau? Kuo nusikaltau?“ ¹⁹ Prašau viešpatį karalių paklaustyti savo tarno žodžių. Jei pats VIEŠPATS

sukurstė tave prieš mane, tegu jis priima atnašos kvapą. Bet jei tai žmonės, tebūna jie VIEŠPATIES praieikti, nes taip toli mane išvarė, kad šiandien aš negaliu turėti savo dalies VIEŠPATIES pavelde, tarsi man sakytų: 'Eik ir tarnauk kitiems dievams.' ²⁰ Tad tegu nekrinta mano kraujas ant žemės, toli nuo VIEŠPATIES Artumo, nes Izraelio karalius išėjo ieškoti vienos blusos, tarsi medžioti kurapkos kalvose."

²¹ O Saulius atsakė: „Nusidėjau! Sugrįžk, mano sūnau Dovyдай; daugiau niekada tau pikta nedarysiu, žinodamas, kad šiandien tu branginai mano gyvastį. Taip, aš elgiausi kvailai ir dariau didelę klaidą.“ ²² Atsakydamas Dovydas tarė: „Štai ietis, o karaliau! Atsiųsk vaikną jos paimti.“ ²³ VIEŠPATS atlygina kiekvienam, kuris yra teisus ir ištikimas. Šiandien VIEŠPATS įdavė tave man į rankas, bet aš nepakėliau rankos prieš VIEŠPATIES pateptąjį. ²⁴ Žiūrėk, kaip šiandien tavo gyvastis buvo brangi mano akyse, taip brangi tebūna mano gyvastis VIEŠPATIES akyse ir teišgelbsti jis mane iš visų pavojų.“ ²⁵ Saulius tarė Dovydui: „Būk palaimintas, mano sūnau Dovyдай! Tu daug pasieksi, tau visada seksis!“

Tada Dovydas nuėjo savo keliu, o Saulius sugrįžo namo.

Dovydas pas filistinus

27 „Vieną dieną, – širdyje sau sakė Dovydas, – aš tikrai žūsiu nuo Sauliaus rankos. Nieko geresnio man neliaka, kaip gelbėtis filistinų krašte. Tada Saulius nustos manęs ieškoti visoje Izraelio žemėje, ir aš išsigelbėsiu iš jo rankų.“

² Dovydas leidosi į kelionę drauge su šešiais šimtais savo vyrų ir perėjo pas Maocho sūnų Gato karalių Achišą. ³ Dovydas ir jo vyrai gyveno pas Achišą Gate, kiekvienas su savo šeima, o Dovydas – su savo dviem žmonomis: Ahinoama Jezreelite ir Nabalo našle Abigaile iš Karmelio. ⁴ Kai Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas pabėgo į Gatą, jis daugiau jo nebeieškojo.

⁵ Dovydas kreipėsi į Achišą: „Jei radau malonę tavo akyse, tegu būna man duota vieta gyventi viename iš miestelių. Kam gi turėtų tavo tarnas gyventi su tavimi karališkajame mieste?“ ⁶ Tą dieną Achišas jam davė Ciklagą. Užtat Ciklagas ir priklauso Judo karaliams iki šios dienos. ⁷ Filistinų žemėje Dovydas išgyveno vienerius metus ir keturis mėnesius.

⁸ Dovydas ir jo vyrai eidavo ir užpuldavo gešūriečius, girzus ir amalekiečius – tautas, gyvenusias krašte nuo Telamo iki pat Šūro ir Egipto žemės. ⁹ Užpuolęs kokią nors vietovę, Dovydas nepalikdavo gyvo nei vyro, nei moters, pasigrobdavo kaimenes ir bandas, asilus, kupranugarius bei drabužius ir sugrįždavo pas Achišą. ¹⁰ Kai Achišas klausdavo: „Kur šiandien darei žygi?“ – Dovydas atsakydavo: „Prieš jerachmeelitų kilties Negebą“ – arba: „Prieš kainitų Negebą.“ ¹¹ Dovydas nepalikdavo gyvo nei vyro, nei moters parvesti į Gatą, nes sakė sau: „Jie galėtų mus išduoti ir pasakyti: 'Dovydas tai ir tai padarė.'“ Taip Dovydas darė, ir toks buvo jo paprotys visą laiką, kol gyveno filistinų žemėje. ¹² Achišas Dovydu pasitikėjo. „Jo tauta Izraelis tikrai jo nekenčia, – sakė sau, – jis amžinai bus man pavaldus.“

Saulius ir En Doro žynė

28 Atsitiko taip, kad tomis dienomis filistinai sutelkė pajėgas mūšui su Izraeliu. Achišas tarė Dovydui: „Dabar, savaime suprantama, tu ir tavo vyrai turite žygiuoti su mano pajėgomis.“ – ² „Pui! Tu greitai pamatysi, ką tavo tarnas gali padaryti“, – atsakė Dovydas Achišui. Tada Achišas tarė Dovydui: „Labai gerai! Paskirsiu tave savo asmens sargybiniu visam gyvenimui.“

³ O Samuelis jau buvo miręs. Visas Izraelis buvo jį apraudojęs ir palaidojęs Ramoje, jo paties mieste. Saulius buvo išvaręs iš krašto vėlių iššaukėjus ir žynius.

⁴ Filistinai susitelkė ir, atžygiavę prie Šunemo, įsirengė stovyklą. Saulius surinko visą Izraelį. Jie įsirengė stovyklą prie Gilbojos. ⁵ Pamatęs filistinų stovyklą, Saulius išsigando. Širdis jam drebėjo iš išgąščio. ⁶ Saulius teiravosi VIEŠPATIES, bet VIEŠPATS jam neatsakė nei per sapnus, nei per Urimus, nei per pranašus. ⁷ Tuomet Saulius tarė savo dvariškiams: „Suraskite man moterį, iššaukiančią vėles, pas kurią galėčiau nueiti ir pasiteirauti.“ Dvariškiai jam pasakė, kad En Dora yra moteris, galinti iššaukti vėles.

⁸ Saulius persirengė, apsilviko kitus drabužius ir leidosi į kelionę su dviem vyrais. Jie atėjo pas tą moterį nakčia. Saulius tarė jai: „Prašyčiau išburti man per vėlę. Iššauk man tą, kurį pasakysiu.“ ⁹ Moteris atsakė: „Be abejo, tu žinai, ką Saulius padarė ir kaip jis išnaikino iš krašto vėlių iššaukėjus ir žynius. Tad kodėl statai žabangas, kad mane gyvą užmuštum?“ ¹⁰ Bet Saulius jai prisiekė VIEŠPAČIU: „Kaip gyvas VIEŠ-

PATS, dėl to tu nebūsi kalta.“ ¹¹ Tada moteris paklausė: „O ką turiu iššaukti?“ Jis atsakė: „Iššauk Samuelį.“ ¹² Pamačiusi Samuelį, moteris sušuko visu balsu. Sauliui moteris tarė: „Kodėl mane apgavai? Tu esi Saulius!“ – ¹³ „Nebijok, – tarė Saulius, – ką tu matai?“ Moteris atsakė Sauliui: „Matau dvasią, kylančią iš žemės.“ ¹⁴ Jis klausė ją: „Kokia jos išvaizda?“ – „Išleina senas vyras, – atsakė ji, – jis apsigaubęs skraiste.“ Tada Saulius pažino, kad tai Samuelis. Žemai nusilenkdamas, jis puolė kniūbsčias.

¹⁵ Samuelis tarė Sauliui: „Kodėl sudrumstei man ramybę, mane iššaukdamas?“ – „Man gresia didelis pavojus, – atsakė Saulius, – filistinai kariauja prieš mane, o Dievas pasitraukė nuo manęs. Jis nebeatsako man nei per pranašus, nei per sapnus. Užtat ir iššaukiau tave, kad pasakytum, ką turėčiau daryti.“ ¹⁶ Samuelis atsakė: „Kodėl klausai manęs? Juk VIEŠPATS pasitraukė nuo tavęs ir tapo tavo priešu!“ ¹⁷ VIEŠPATS padarė tau, kaip jis kalbėjo per mane. VIEŠPATS išplėšė karalystę iš tavo rankos ir atidavė tavo artimui – Dovydui! ¹⁸ Kadangi nepaklausei VIEŠPATIES balso ir neįvykdei jo degančio pykčio ant Amaleko, VIEŠPATS ir padarė tau tai šiandien. ¹⁹ Be to, VIEŠPATS įduos Izraelį drauge su tavimi į rankas filistinams. Rytoj tu ir tavo sūnūs būsite su manimi. VIEŠPATS įduos ir Izraelio stovyklą filistinams į rankas.“

²⁰ Apimtas siaubo nuo Samuelio žodžių, Saulius tuoju pat sukniubo žemėje. Jam stigo ir jėgų, nes nebuvo nieko valgęs visą dieną ir naktį.

²¹ Moteris priėjo prie Sauliaus ir, mitydama, kad jis siaubo apimtas, tarė:

„Žiūrėk, tavo tarnaitė klausė tavo balso. Aš stačiau į pavojų savo gyvybę ir įvykdžiau tavo nurodymus.²² Dabar prašyčiau, kad ir tu paklaustum savo tarnaitės balso. Leisk man padėti prieš tave riekę duonos. Valgyk, kad turėtumei jėgų eiti savo keliu.“²³ Jis atsisakė, tardamas: „Nevalgysiu.“ Bet dvariškiams ir moteriai prisispyrus raginant, jis paklausė. Jis pakilo nuo žemės ir atsisėdo ant lovos.²⁴ Moteris turėjo namuose penimą veršiuką. Skubiai jį papjovė. Paėmusi miltų, užminkė ir iškepė neraugintų plokštainių.²⁵ Ji padėjo visa tai Sauliui bei jo dvariškiams, ir jie pavalgė. Tą pačią naktį jie pakilo ir išėjo.

Filistinai atmeta Dovyda

29 Filistinai telkė visas savo pajėgas prie Afeko, o izraelitai buvo pasistatę stovyklą palei šaltinį prie Jezreelio.² Filistinų didžiūnai atžygiavo, kiekvienas eidamas su savo šimtinės ar tūkstančio gretomis. Dovydas ir jo vyrai atžygiavo eisenos gale, eidami su Achišu.³ Filistinų vadai klausė: „Ką čia veikia tie hebrajai?“ Achišas paaiškino filistinų vadams: „Na, tai Dovydas, Izraelio karaliaus Sauliaus tarnas. Jis buvo pas mane metus su viršum, ir aš negaliu jam nieko prikišti nuo to laiko, kai jis pabėgo nuo Sauliaus, iki šios dienos.“⁴ Filistinų vadai pyko ant jo. „Siųsk tą vyrą atgal, – sakė jam filistinų vadai, – tegrįžta į vietą, kurią esi jam paskyres. Į mūsų jis su mumis nežygiuos, antraip mūsų gali tapti mums priešais. Juk kaip kitaip galėtų šis vyrukas atgauti savo valdovo malonę? Ar ne šių vyrų galvomis?“⁵ Argi tai

ne Dovydas, apie kurį jie šokdami dainuoja:

‘Saulius užmušė tūkstančius, / o Dovydas – dešimtis tūkstančių?’“

⁶ Tada Achišas, pasišaukęs Dovyda, tarė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, tu doras vyras, ir man atrodo tinkama, kad žygiuotumei į mūsų ir iš mūsų su manimi, nes neradau tavyje nieko pikta nuo tavo atėjimo pas mane iki šios dienos. Nepaisant to, kiti didžiūnai tavęs nepriima.⁷ Tad grįžk atgal ramybėje. Nedaryk nieko, kas būtų pikta filistinų didžiūnų akyse.“

⁸ Bet Dovydas tarė Achišui: „Ką aš padariau? Ką radai savo tarne nuo dienos, kurią pasirodžiau prieš tave, iki šios dienos, kad negaliu eiti ir kovoti su viešpaties karaliaus priešais?“⁹ Atsakydamas Dovydui, Achišas tarė: „Žinau, kad mano akyse esi toks tinkamas, kaip Dievo angelas. Bet, nepaisant to, filistinų vadai pasakė: ‘Į mūsų su mumis jis nežygiuos!’¹⁰ Tad atsikelk anksti rytą, tu ir su tavimi atėjusieji tavo valdovo tarnai, ir žygiuok į vietą, kurią tau paskyriau. Neimk į širdį niekingų pastabų, nes buvai tinkamas mano tarnyboje! Leiskitės į kelionę anksti rytą, išvykite kai tik prašvis.“¹¹ Tad anksti rytą Dovydas leidosi į kelionę, su savo vyrais grįždamas į filistinų žemę. O filistinai nužygiavo į Jezreelį.

Dovydas nugali amalekiečius

30 Kai trečią dieną Dovydas ir jo vyrai pasiekė Ciklagą, amalekiečiai buvo įsiveržę į Negebą ir Ciklagą. Jie buvo užpuolę Ciklagą ir sudeginę.² Jo moteris ir visus, kas buvo jame, žemos kilmės ir kilmin-

gus, jie buvo paėmę į nelaisvę. Ne-
nužudė jų nė vieno, bet pasigrobė ir
nuėjo savo keliu. ³ Atėję į miestą,
Dovydas ir jo vyrai rado jį sudegin-
tą, o jų žmonas, sūnus ir dukteris
išvestas į nelaisvę. ⁴ Dovydas ir su
juo buvę kariai aimanavo ir tol ver-
kė, kol jiems pristigo jėgų verkti.
⁵ Ir abi Dovydo žmonos – Ahinoama
iš Jezreelio ir Nabalo našlė Abigai-
lė – buvo išvestos į nelaisvę. ⁶ Dovy-
dai iškilo didelis pavojus, nes kariai
grasino užmušti jį akmenimis. Visi
kariai buvo įniršę dėl savo sūnų ir
dukterų. Bet Dovydas ieškojo jėgų
pas VIEŠPATĮ, savo Dievą.

⁷ Dovydas tarė Ahimelecho sūnui
kunigui Abjatarui: „Atnešk man
efodą!“ Abjataras atnešė Dovydui
efodą. ⁸ Dovydas teiravosi VIEŠPA-
TIES, klausdamas: „Ar turiu vytis
tuos užpuolikus? Ar pasivysiu juos?“
Jis atsakė jam: „Vykis, nes tikrai
juos pasivysi ir tikrai išgelbėsi!“ ⁹ Tad
Dovydas leidosi vytis – jis ir šeši
šimtai vyrų, kurie buvo su juo. Jie
atėjo į Besoro slėnį, kur paliko pa-
vargusiuosius. ¹⁰ Dovydas vijosi to-
liau – jis ir keturi šimtai vyrų. Du
šimtai pasiliko, nes dėl nuovargio
nebepajėgė pereiti Besoro slėnio.

¹¹ Laukuose aptikę egiptietį, jie at-
vedė jį pas Dovydą. Jie davė jam
valgyti duonos ir atsigerti vandens;
¹² davė ir figų plokštainio gabalą bei
dvi kekes razinų. Užvalgęs šis at-
gavo jėgas. Jis nebuvo nei duonos
valgęs, nei vandens gėręs tris die-
nas ir tris naktis. ¹³ Tada Dovydas jo
paklausė: „Kieno tu? Iš kur esi?“ –
„Aš esu egiptietis, vieno amalekiečio
vergas, – atsakė jis, – mano šeim-
ninkas paliko mane, nes prieš tris
dienas aš susirgau. ¹⁴ Mes užpuolė-
me keretų Negebą, Judo Negebą bei

Kalebo Negebą ir sudeginome Cik-
lagą.“ ¹⁵ Dovydas tarė jam: „Ar nu-
vesi mane pas tą užpuolikų gaują?“
Jis atsakė: „Prisiek Dievu, kad ma-
nės neužmuši ar šeiminkui neiš-
duosi, ir nuvesiu tave pas tą užpuo-
likų gaują.“

¹⁶ Kai jis nuvedė Dovydą, žiūri:
plačiai pasklidę žemėje, jie valgo, ge-
ria ir šoka, šventiškai nusiteikę,
džiaugdamiesi dideliu grobiu, kurį
buvo paėmę iš filistinų krašto ir iš
Judo krašto. ¹⁷ Dovydas kovėsi su jais
nuo sutemų iki kitos dienos vakaro.
Nė vienas jų neišsigelbėjo, tiktai
keturi šimtai vaikinų, sėdę ant
kupranugarių, pabėgo. ¹⁸ Dovydas iš-
gelbėjo visa, ką amalekiečiai buvo
paėmę. Dovydas išgelbėjo ir abi savo
žmonas. ¹⁹ Niekas iš jų nepasigedo –
mažo ar didelio, sūnų ar dukterų,
grobio ar ko kito, kas buvo pagrobta;
visa Dovydas atgavo. ²⁰ Be to, Do-
vydas paėmė visas bandas bei kai-
menes, ir, varydami jas pirma jo,
žmonės šaukė: „Tai Dovydo grobis!“

²¹ Dovydui pasiekus anuos du šim-
tus vyrų, dėl nuovargio nebegalėju-
sių sekti Dovydo ir paliktų prie
Besoro slėnio, jie išėjo pasitikti Do-
vydo ir su juo esančių karių. Priejęs
prie jų, Dovydas pasisveikino. ²² Ta-
čiau nedori ir niekam tikę vyrai, ku-
rie buvo žygiavę su Dovydu, tarė:
„Kadangi jie nėjo su mumis, neduo-
sime jiems nieko iš atimto grobio.
Tegu pasiima kiekvienas savo žmo-
ną ir vaikus. Tegu sau eina!“ ²³ Ta-
čiau Dovydas atsiliepė: „Taip netu-
rite daryti, mano broliai, su tuo, ką
VIEŠPATS mums suteikė. Jis mus
apsaugojo ir mums į rankas įdavė
mus užpuolusią gaują. ²⁴ Kas galėtų
šiuo reikalu su jumis sutikti? Dalis
saugančio daiktus bus tokia pat, kaip

dalį einančio į mūšį. Jie visi lygiai dalytis.“ ²⁵ Taigi nuo tos dienos iki šiol toks yra įstatas ir įsakas Izraelyje.

²⁶ Pasiekęs Ciklagą, Dovydas pasiuntė dalį grobio savo bičiuliams, Judo seniūnams, tardamas: „Tai dovana jums iš paimto grobio iš VIEŠPATIES priešų.“ ²⁷ Jis pasiuntė grobio seniūnams į Betelį, Negebo Ramotą ir Jatyrą, ²⁸ į Aroerą, Sifmotą ir Eštemoją, ²⁹ Rakalą, jerachmeelitų kilties miestus ir kainitų kilties miestus, ³⁰ į Hormą, Bor Ašaną ir Atachą ³¹ bei Hebroną – į visas vietas, kur buvo klajoję Dovydas ir jo vyrai.

Sauliaus mirtis

31 Filistinai stojo į mūšį su Izraeliu, o Izraelio vyrai bėgo nuo filistinų. Daug jų krito mirtinai sužeisti ant Gilbojos kalno. ² Filistinai pasivijo Saulių ir jo sūnus. Sauliaus sūnus – Jehonatana, Abinadaba ir Malkišuva – filistinai nukovė. ³ Mūšis siautėjo aplink Saulių. Keletas lankininkų pataikė į jį ir sunkiai sužeidė. ⁴ Tuomet Saulius tarė savo ginklanešiui: „Išsitrauk iš makštų kalaviją ir nudurk mane, kad neapipjaustytieji nenudurtų manęs ir neišjuoktų.“ Bet ginklanešys tai

daryti atsisakė, nes buvo siaubo apimtas. Tad Saulius pačiupo savo paties kalaviją ir krito ant jo. ⁵ Ir ginklanešys, matydamas Saulių mirusį, krito ant savo kalavijo ir mirė su juo. ⁶ Taigi tą pačią dieną drauge mirė Saulius, jo trys sūnūs ir ginklanešys. ⁷ Pamatę, kad Izraelio vyrai pabėgo iš mūšio, o Saulius bei jo sūnūs mirė, kitoje slėnio pusėje ir Užjordanėje buvę Izraelio vyrai paliko savo miestus ir bėgo. O filistinai atėjo ir juos užėmė.

⁸ Kitą dieną filistinai, atėję žuvusiųjų apiplėšti, rado Saulių ir jo tris sūnus, kritusius ant Gilbojos kalno. ⁹ Jie nukirto jam galvą, paėmė ginklus ir siuntė pasiuntinius per visą filistinų kraštą nunešti gerą žinią savo stabų šventykloms ir žmonėms. ¹⁰ Jo ginklai buvo padėti į Astartės šventyklą, o kūnas pakabintas ant Bet Šeano sienos. ¹¹ Bet kai Jabeš Gileado gyventojai išgirdo, ką filistinai buvo padarę Sauliui, ¹² visi jų ištikimi vyrai leidosi į kelionę ir, žygiavę visą naktį, nuėmė Sauliaus kūną ir jo sūnų kūnus nuo Bet Šeano sienos. Parnešę į Jabešą, ten juos sudegino. ¹³ Tuomet paėmė jų kaulus ir palaidojo po tamarisku Jabeše. Jie pasninkavo septynias dienas.

SAMUELIO ANTRA KNYGA

Samuelio antra knyga (gr. *samouël B*, lot. *samuelis/samu(h)el II*) kartu su Samuelio pirmą knygą hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną Samuelio knygą (hebr. *šemu'el*); graikiškajame Septuagintos vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas Karalysčių pirmą knygą ir Karalysčių antra knyga (gr. *basileiôn B*, lot. *regnum II*), o lotyniškojoje Vulgatoje – Karalių pirmą knygą ir Karalių antra knyga (lot. *regum II*); XV–XVI a. šį paprotį perėmė hebrajų Biblija.

Knygoje pasakojama apie Izraelio istorijos įvykius po Sauliaus mirties (1010–975 m. pr. Kr.): Dovydas tampa Judo, o paskui ir Izraelio karaliumi (sk. 1–5), Dievas patvirtina Dovydo dinastiją (sk. 6–7), Dovydas kariauja (sk. 8–10), Dovydas pasiima į žmonas Batšebą (sk. 11–12), Dovydo šeima nesutaria (sk. 13–20), ateina Dovydo senatvė (sk. 21–24).

Dovydas šioje knygoje iškyla kaip idealus karalius, nors ir pasiėlgęs neteisingai, bet visada pasirengęs išpažinti savo nuodėmes ir prašyti Dievą atleidimo.

Sauliaus ir Jehonatanos apraudojimas

1 Po Sauliaus mirties – Dovydas jau buvo sugrįžęs nugalejęs Amaleką – Dovydas praleido dvi dienas Ciklage. ² Trečią dieną iš Sauliaus stovyklos staiga atėjo vyrai suplėšytais drabužiais ir dulkėmis ant galvos. Priėjęs prie Dovydo, žemai nusilenkdamas, parpuolė ant žemės. ³ „Iš kur ateini?“ – klausė Dovydas. Jis atsakė: „Kaip tik pabėgau iš Izraelio stovyklos.“ ⁴ „Kas atsitiko? – klausė Dovydas. – Sakyk!“ ⁵ Jis atsakė: „Kariai bėgo iš mūsų lauko, bet taip pat daug karių krito ir žuvo. Žuvo ir Saulius bei jo sūnus Jehonatanas.“ ⁶ Tada Dovydas paklausė atnešusį žinią vaikną: „Iš kur žinai, kad Saulius ir jo sūnus Jehonatanas žuvo?“ Žinią atnešęs vaikinys tarė: „Pasitaikė, kad aš buvau ant Gilbojos kalno. Žiūriu, Saulius parkritęs ant savo ieties, o prie jo artinasi kovos vežimai ir raitininkai. ⁷ Pažvelgęs atgal, jis pamatė mane ir pašaukė. ‘Aš čia!’ – atsakiau. ⁸ Jis manęs paklausė: ‘Kas tu?’ ‘Amalekietis’, – atsakiau. ⁹ Tada jis tarė man: ‘At-eik, stokis ant manęs ir pribaik

mane, nes aš kankinuosi ir esu vos gyvas.’“ ¹⁰ Taigi aš stojausi ant jo ir pribaigiau, nes žinojau, kad jis niekada daugiau nebepakils iš vietos, kur buvo parkritęs. Tada nuėmiau karūną jam nuo galvos bei antrankovį nuo rankos ir atnešiau čia savo viešpačiui.“

¹¹ Dovydas ėmė ir persiplėšė drabužius. Tą pat padarė visi su juo buvę vyrai. ¹² Jie raudėjo ir verkė, pasninkaudami ligi vakaro dėl Sauliaus ir dėl jo sūnaus, ir dėl VIEŠPATIES kariuomenės, ir dėl Izraelio namų, nes šie buvo kritę nuo kalavijo. ¹³ Vaikinui, atnešusiam žinią, Dovydas tarė: „Iš kur tu?“ Jis atsakė: „Aš ateivio sūnus, amalekietis.“ ¹⁴ „Kaip išdrįsai, – tarė jam Dovydas, – pakelti ranką ir užmušti VIEŠPATIES pateptąjį?“ ¹⁵ Tada, pasiėmęs vieną savo vyrų, Dovydas tarė jam: „Ateik ir užmušk jį!“ Tas smogė, ir jis numirė. ¹⁶ O Dovydas sakė: „Tekrinta tavo kraujas ant tavo galvos, nes savo paties lūpomis paliudijai prieš save: ‘Aš užmušiau VIEŠPATIES pateptąjį.’“

¹⁷ Dovydas užvedė šią raudą dėl Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatanos. ¹⁸ Jis įsakė, kad Judo žmonės būtų

mokomi Lanko giesmės; ji užrašyta Jašaro knygoje^a.

¹⁹ „Deja! Izraeli, tavo šlovė guli nužudyta / tavo aukštumose! / Kaip krito galiūnai! / ²⁰ Nepasakokite apie tai Gate, / neskelbkite to Aškelono gatvėse, / kad filistinų dukters nesidžiaugtų, / kad neapipjaustytųjų dukters nedžiūgautų.

²¹ O Gilbojos kalnai! / Tenebūna jums nei rasės, nei lietaus, / nei derlingų laukų! / Juk ten buvo numestas galiūnų skydas, / skydas Sauliaus, nepateptas aliejumi. / ²² Nuo užmuštųjų kraujo, / nuo rubuilių galiūnų / Jehonatano strėlė niekada negrižo, / Sauliaus kalavijas niekada nebuvo veltui ištrauktas.

²³ Saulius ir Jehonatanas, / mylimi ir šaunūs! / Nei gyvendami, nei mirdami, / niekada jie nebuvo perskirti! / Jie buvo spartesni už erelius, / stipresni už liūtus.

²⁴ O Izraelio dukters, / verkite Sauliaus, / aprenkusio jus brangiu purpuru, / išpuošusio auksu jūsų apdarą!

²⁵ Kaip krito galiūnai / mūsų sukuryje! / Jehonatanas guli nužudytas / tavo aukštumose.

²⁶ Sielvartauju dėl tavęs, / mano broli Jehonatanai! / Be galo brangus tu man buvai, / nuostabi man buvo tavo meilė, / viršijanti moters meilę.

²⁷ Kaip krito galiūnai / ir pražuvo karo ginklai!“

Dovydas – Judo karalius

2 Praėjus šiek tiek laiko, Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, klausdamas: „Ar turiu eiti į kurį nors Judo miestą?“ VIEŠPATS at-

sakė jam: „Eik!“ – „Į kurį turiu eiti?“ – toliau klausė Dovydas. Jis atsakė: „Į Hebroną.“ ² Tada Dovydas nuėjo ten drauge su dviem savo žmonomis – Ahinoama iš Jezreelio ir Nabalo iš Karmelio našle Abigaile. ³ Dovydas pasiėmė ir su juo buvusius vyrus, kiekvieną su šeima. Jie apsigyveno miestuose prie Hebrono. ⁴ Tada atėję Judo žmonės ten patepė Dovydą Judo karaliumi.

Dovydą pasiekė žinia, kad Jabeš Gileado žmonės palaidojo Saulių. ⁵ Dovydas išsiuntė pas juos pasiuntinius ir tarė jiems: „Būkite VIEŠPATIES palaiminti, nes parodėte ištikimą meilę savo valdovui Sauliui ir palaidojote jį! ⁶ Dabar teparodo jums VIEŠPATS tikrą ištikimą meilę! Ir aš dosniai jums atlyginsiu, kad tai padarėte. ⁷ Todėl tebūna stiprios jūsų rankos ir būkite narsūs! Jūsų valdovas Saulius žuvo, bet Judo namai jau patepė mane savo karaliumi.“

Išbošetas – Izraelio karalius

⁸ Tačiau Sauliaus kariuomenės vadas Nero sūnus Abneras paėmė Sauliaus sūnų Išbošetą^b ir nugabeno jį į Mahanaimus. ⁹ Paskui jis padarė jį Gileado, ašūriečių, Jezreelio, Efraimo, Benjamino ir viso Izraelio karaliumi. ¹⁰ Sauliaus sūnus Išbošetas turėjo keturiasdešimt metų, kai tapo Izraelio karaliumi, ir karaliavo dvejus metus. Bet Judo namai palaikė Dovydą. ¹¹ Būdamas Judo karaliumi, Dovydas iš viso Hebrone praleido septynerius metus ir šešis mėnesius.

^{1,18a} Žr. Joz 10,13. ^{2,8b} 1 Met 8,23 – Ešbaalas.

Brolžudiški karai

¹² Kartą Nero sūnaus Abnero ir Sauliaus sūnaus Išbošeto kariai atžgiavo iš Mahanaimų į Gibeoną. ¹³ Cerujos sūnus Joabas ir Dovydo kariai taip pat atžgiavo ir susitiko su jais prie Gibeono tvenkinio. Vienas būrys buvo viename tvenkinio krante, kitas – kitame. ¹⁴ Abneras tarė Joabui: „Prašau leisti vaikinams stoti į dvikovą ir pažaisti mūsų akivaizdoje.“ „Testoja!“ – atsakė Joabas. ¹⁵ Jie pakilo stoti į dvikovą, pašaukti po lygiai – dvylika iš Benjamino bei Sauliaus sūnaus Išbošeto ir dvylika iš Dovydo karių. ¹⁶ Kiekvienas griebė savo priešininką už galvos ir smeigė kalavijų priešininkui į šoną. Taip jie visi parkrito. Todėl ta vieta Gibeone buvo pavadinta Kalavijo ašmenų lauku.

¹⁷ Tą dieną įvyko labai nuožmus mūšis. Dovydo kariai sumušė Abnerą ir Izraelio vyrus. ¹⁸ Ten buvo visi trys Cerujos sūnūs – Joabas, Abišajas ir Asaelis. Asaelis buvo greitakojis tarsi laukų stirna. ¹⁹ Užtat Asaelis lėkė paskui Abnerą ir, vydamasis jį, nesuko nei į dešinę, nei į kairę. ²⁰ Žvilgtterėjęs atgal, Abneras sušuko: „Ar tai tu, Asaeli?“ – „Taip, tai aš!“ – atsakė. ²¹ Abneras tarė jam: „Pasuk į dešinę ar kairę, pasigauk vieną vaikiną ir paimk iš jo grobio.“ Bet Asaelis nenorėjo nuo jo pasitraukti. ²² Abneras vėl prašė Asaelį: „Nustok mane vyti! Kodėl turėčiau tave paguldyti ant žemės? Kaipgi galėsiu tuomet pasirodyti tavo broliui Joabui?“ ²³ Bet tas atsisakė liautis jį vyti. Tada Abneras taip smogė jam į pilvą ieties drūtgalium, kad ietis išlindo pro nugarą. Jis parkrito ir toje vietoje numirė. Atėję prie vietos, kur

jis buvo parkritęs ir numiręs, visi sustodavo. ²⁴ Bet Joabas ir Abišajas toliau vijosi Abnerą. Saulei leidžiantis, jie pasiekė Gibeat Amą, esančią priešais Giachą prie kelio į Gibeono tyrus.

²⁵ Benjamino giminės žmonės susitelkė už Abnero, sudarydami vieną būrį, ir pasiruošė gintis ant kalvos viršūnės. ²⁶ Tada Abneras pašaukė Joabą: „Argi amžinai turi siausti kalavijas? Neįau tu nežinai, kad galas bus kartus! Kiek ilgai dar delsi įsakyti kariams nustoti vyti savo brolius?“

²⁷ Joabas atsakė: „Kaip gyvas Dievas, jeigu nebūtumei prakalbėjęs, kariai būtų liovęsi vyti savo brolius tik kitą rytą.“ ²⁸ Joabas papūtė ragą, ir visi kariai sustojo, liovėsi vyti Izraelį ir daugiau nebekovojo.

²⁹ Abneras ir jo vyrai žygiavo visą tą naktį per Arabą, perėjo Jordaną ir, keliavę visą priešpietį, atėjo į Mahanaimus. ³⁰ O Joabas, nustojęs vyti Abnerą, surinko visus savo karius. Be Asaelio, iš Dovydo kareivių dar trūko devyniolikos vyrų. ³¹ Bet Dovydo kariai buvo užmušę iš benjaminu tris šimtus šešiasdešimt Abnero vyrų. ³² Asaelis buvo nuneštas į Betliejų ir palaidotas tėvo kape. Joabas ir jo vyrai žygiavo visą naktį. Diena jiems prašvito Hebrone.

3 Karas tarp Sauliaus namų ir Dovydo namų tęsėsi ilgai. Dovydas ilginiui darėsi vis galingesnis, tuo tarpu Sauliaus namai vis silpnėjo.

² Hebrone Dovydui gimė šie sūnūs: pirmagimis – Amnonas iš Ahinoamos Jezreelitės, ³ antras – Kilabas iš Abigailės, Nabalo iš Karmelio našlės, trečias – Abšalomas, Gešūro karaliaus Talmajo dukters Maakos sū-

nus, ⁴ketvirtas – Hagitos sūnus Adonijas, penktas – Abitalės sūnus Šefatija ⁵ir šeštas – Itramas iš Dovydo žmonos Eglos. Jie Dovydui gimė Hebrone.

Abneras Dovydo pusėje

⁶Per karą tarp Sauliaus namų ir Dovydo namų Abneras įsigalėjo Sauliaus namuose. ⁷Saulius buvo turėjęs sugulovę – Ajos dukterį, vardu Ricpą. Išbošetas tarė Abnerui: „Kodėl tuėjai pas mano tėvo sugulovę?“

⁸Abneras labai įširdo dėl Išbošeto žodžių. Jis tarė: „Ar aš šuns galva Judui? Tarnauju ištikimai tavo tėvo Sauliaus namams, jo broliams bei bičiuliams, neišdaviau tavęs Dovydui į rankas, o tu meti man kaltę dėl tos moters! ⁹Tepadaro Dievas Abnerui ir teprideda, jei neįvykdysiu Dovydui, ką VIEŠPATS yra jam prisiekęs, – ¹⁰perkelti karalystę iš Sauliaus namų ir pastatyti Dovydo sostą Izraeliui ir Judui nuo Dano ligi Beer Šebos.“ ¹¹Bijodamas Abnero, Išbošetas daugiau nieko negalėjo jam sakyti.

¹²Abneras tuojau pat išsiuntė pasiuntinius į Hebroną pas Dovydą, tardamas: „Kam priklausio kraštas? Sudaryk su manimi sandorą. Štai mano ranka bus su tavimi ir atves pas tave visą Izraelį.“ – ¹³„Gerai, – atsakė Dovydas, – aš sudarysiu sandorą su tavimi. Bet reikalauju iš tavęs vieno dalyko: niekada nepasirodysi mano akivaizdoje, nebent, ateidamas pas mane, atvestumei Sauliaus dukterį Mikalę.“ ¹⁴Dovydas išsiuntė pasiuntinius ir pas Sauliaus sūnų Išbošetą, tardamas: „Atiduok man mano žmoną Mikalę, už kurią aš sumokeėjau nuotakos

kainą – šimtą filistinų apyvarpio odų.“ ¹⁵Išbošetas pasiuntė paimti ją nuo jos vyro Laišo sūnaus Paltielio. ¹⁶Jos vyrasėjo su ja ir, sekdamas paskui, verkė iki pat Bahurimų. Tada Abneras įsakė jam: „Grižk namo!“ Ir jis nuėjo atgal.

¹⁷Abneras buvo siuntęs žodį Izraelio seniūnams, tardamas: „Visą laiką norėjote, kad Dovydas būtų jūsų karalius. ¹⁸Dabar tai įvykdykite, nes VIEŠPATS yra Dovydui pažadėjęs: ‘Per savo tarną Dovydą aš išgelbėsiu savo tautą Izraelį iš filistinų rankų ir visų priešų.’“ ¹⁹Abneras kalbėjo tiesiai ir su benjaminais. Tada Abneras nuėjo į Hebroną pasakyti Dovydui, kas gera viso Izraelio akyse ir kas gera visų Benjamino namų akyse.

²⁰Atėjus Abnerui su dvidešimčia vyrų pas Dovydą į Hebroną, Dovydas iškėlė Abnerui ir jo vyrams vaises. ²¹Abneras Dovydui tarė: „Aš eisiu ir subursiu pas savo valdovą karalių visą Izraelį. Su tavimi jie sudarys sandorą, kad galėtumei visa valdyti, kaip trokšta tavo širdis.“ Dovydas išleido Abnerą, ir jis išėjo susitaikęs.

Abnero mirtis

²²Kaip tik tuo metu Dovydo kariai ir Joabas sugrįžo iš žygio ir parnešė daug grobio. Bet Abnero pas Dovydą Hebrone nebebuvo, nes Dovydas jį išleido, ir jis išėjo susitaikinęs. ²³Joabui ir visam jo būriui atvykus, jam buvo pranešta: „Nero sūnus Abneras atėjo pas karalių. Jis paleido jį, ir jis išėjo susitaikinęs.“ ²⁴Joabas nuėjo pas karalių ir tarė: „Ką tu padarei? Abneras atėjo pas tave. Kam jį paleidai? Jis jau pa-

spruko! ²⁵ Ne jau nežinai, kad Nero sūnus Abneras atėjo tik tavęs apgauti, stebėti, kada ateini ir kada išeini, ir sužinoti visa, ką darai?“

²⁶ Palikęs Dovyda, Joabas išsiuntė pasiuntinius vyti Abnero, ir jie parvedė jį atgal nuo Siros vandens talpyklos. Bet Dovydas to nežinojo. ²⁷ Abnerui sugrįžus į Hebroną, Joabas pasivedė jį į šalį miesto varuose vienu du pasikalbėti. Ten jis smėigė jam į pilvą. Taip Abneras mirė už praliętą Joabo brolio Asaelio kraują.

²⁸ Apie tai išgirdęs, Dovydas tarė: „Aš ir mano karalystė amžinai nekalti VIEŠPAČIUI dėl Nero sūnaus Abnero kraujo. ²⁹ Tekrinta kaltė ant Joabo galvos ir visų jo tėvo namų! Niekada tenebūna Joabo namai be kenčiančio sėklos išsiliejimą, be sergančio raupais, be laikančio verpstę, be žuvusio nuo kalavijo, be stokojančio duonos!“ ³⁰ Joabas ir jo brolis Abišajas nužudė Abnerą už tai, kad jis buvo užmušęs jų brolį Asaelį Gibeone.

³¹ Tada Dovydas tarė Joabui ir visiems su juo buvusiems žmonėms: „Persiplėškite drabužius, apsijuokite ašutinėmis ir raudokite Abnero.“ Karalius ėjo paskui karstą. ³² Abneras buvo palaidotas Hebrone. Karalius verkė balsu prie Abnero kapo, verkė ir visi žmonės. ³³ Karalius užvedė raudą dėl Abnero, sakydamas:

„Argi turėjo Abneras mirtį, kaip miršta storžievis? / ³⁴ Tavo rankos nebuvo surištos, / tavo kojos nebuvo supančiotos. / Tu kritai, kaip krinta nedorėlių nužudytas.“

Visi žmonės jo dar labiau verkė.

³⁵ Tada visi žmonės jau dieną ėjo raginti Dovyda valgyti, bet Dovydas prisiekė, tardamas: „Tai tepadaro man Dievas ir dar teprideda, jeigu ragaučiau duonos ar ko nors prieš nusileidžiant saulei!“ ³⁶ Visi žmonės tai pastebėjo ir pritarė. Visa, ką darė karalius, patiko visiems žmonėms. ³⁷ Taigi visi žmonės ir visas Izraelis suprato, kad karalius neprisidėjo prie Nero sūnaus Abnero nužudymo. ³⁸ Karalius tarė savo tarnams: „Ne jau nežinote, kad šiandien Izraelyje krito didžiūnas ir garbingas vyras? ³⁹ Dabar aš bejėgis, nors ir pateptas karaliumi. Tie vyrai, Cerujos sūnūs, man per aršūs. Teatmoka VIEŠPATS darančiam pikta pagal jo nedorumą!“

Išbošeto mirtis

4 Išgirdęs, kad Abneras mirė Hebrone, Sauliaus sūnus Išbošetas nuleido rankas. Visas Izraelis susirūpino. ² Sauliaus sūnus turėjo du būrių vadus. Vieno vardas buvo Baana, kito – Rechabas. Jiedu buvo sūnūs Rimono – benjamino iš Beerotų, nes Beerotai buvo laikomi Benjamino dalimi. ³ Beerotų žmonės pabėgo į Gitaimus ir kaip ateiviai tebegyvena ten iki šios dienos.

⁴ Sauliaus sūnus Jehonatanas turėjo sūnų sužalotomis kojomis. Jis buvo penkerių metų, kai žinia apie Saulių ir Jehonataną pasiekė Jezreelį. Auklė, pasiėmusi jį, bėgo. Atsitiko taip, kad, jai skubant bėgti, jis parkrito ir tapo raišas. Jo vardas buvo Mefi Bošetas.

⁵ Beerotiečio sūnūs Rechabas ir Baana leidosi į kelionę ir pasiekė Išbošeto namus pačiame dienos

įkarštyje, kai jis buvo atgules pokaičio. ⁶ Jiedu įėjo į vidų, tarsi norėdami paimti kviečių, ir smogė jam į pilvą. Taigi Rechabas ir jo brolis Baana atsėlino, ⁷ įėjo į namus, smogė jam, miegančiam lovoje savo miegamajame, užmušę nukirto galvą. Pasiėmę galvą, jiedu keliavo per Arabą visą naktį. ⁸ Atnešę Išbošeto galvą į Hebroną pas Dovydą, tarė karaliui: „Štai galva Išbošeto, sūnaus tavo priešo Sauliaus, ieškojusio tavo gyvybės. Šiandien VIEŠPATS Sauliui ir jo palikuoniui įvykdė kerštą už mano viešpatį karalių.“

⁹ Dovydas atsakė Rimono Beero tiečio sūnams Rechabui ir Baanai: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išgelbėjo mane iš visų negandų! ¹⁰ Vyrai, kuris man pranešė: ‘Štai Saulius negyvas’ – ir manė atnešęs man gerą žinią, sulaikiau ir užmušiau Ciklage. Toks buvo atlygis, kurį daviau jam už jo žinią! ¹¹ Juo labiau, kad nedori vyrai užmušė teisų žmogų lovoje jo paties namuose! Argi dabar nereikalausiu jo kraujo iš jūsų rankos ir nepašalinsiu jūsų nuo žemės?“ ¹² Dovydas įsakė savo kariams, ir tie juos užmušė. Nukirtę rankas ir kojas, pakabinoję kūnus prie tvenkinio Hebrone. O Išbošeto galvą jie nunešė ir palaidojo Abnero kape Hebrone.

Dovydas – viso Izraelio karalius

5 Visos Izraelio giminės atėjo į Hebroną pas Dovydą ir tarė: „Mes – tavo kūnas ir kraujas. ² Jau anksčiau, Sauliui esant mūsų karaliumi, tu išvesdavai į žygį ir parvesdavai iš žygio Izraelį. Tau VIEŠPATS tarė: ‘Tu būsi mano tautos Izraelio

ganytojas, tu būsi Izraelio karalius.“

³ Visi Izraelio seniūnai atėjo į Hebroną pas karalių. Karalius Dovydas sudarė su jais sandorą Hebrone VIEŠPATIES akivaizdoje, ir jie patepė Dovydą Izraelio karaliumi. ⁴ Dovydui buvo trisdešimt metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo jis keturiasdešimt metų. ⁵ Hebrone jis valdė Judą septynerius metus ir šešis mėnesius, o Jeruzalėje karaliavo visam Izraeliui ir Judai trisdešimt trejus metus.

⁶ Karalius ir jo vyrai nužygiavo į Jeruzalę prieš jebusiečius, tos vietovės gyventojus. Jie sakė Dovydui: „Niekad čia neįžengsi! Net akli ir raiši privers tave pasitraukti,“ – manydami: „Dovydas negali čia įžengti.“ ⁷ Nepaisant to, Dovydas paėmė Siono tvirtovę; dabar tai Dovydo miestas. ⁸ Tą dieną Dovydas buvo pasakęs: „Kas nori nugalėti jebusiečius, telipa pro vandens šulinį pulti raišųjų ir aklujų – tų, kurių Dovydas nekenčia.“ Užtat ir sakoma: „Aklas ir raišas neįžengs į Namus.“ ⁹ Dovydas paėmė tvirtovę ir pavadino ją Dovydo miestu. Miesto dalį nuo Milojo iki rūmų Dovydas įtvirtino. ¹⁰ Dovydas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, nes su juo buvo Galybių VIEŠPATS.

¹¹ Tyro karalius Hiramats atsiuntė pas Dovydą pasiuntinius drauge su kedro rąstais, dailidėmis ir mūrininkais. Jie pastatė Dovydui rūmus. ¹² Tada Dovydas suprato, kad VIEŠPATS buvo patvirtinęs jį Izraelio karaliumi ir išaukštinęs jo karalystę dėl savo tautos Izraelio.

¹³ Atėjęs iš Hebrono, Jeruzalėje Dovydas paėmė daugiau sugulovių ir

žmonų. Dovydui gimė daugiau sūnų ir dukterų. ¹⁴ Štai vardai gimusių jam Jeruzalėje: Šamūva, Šobabas, Natanas, Saliamonas, ¹⁵ Ibharas, Elišūva, Nefegas, Jafija, ¹⁶ Elišama, Eljada ir Elifeletas.

¹⁷ Išgirde, kad Dovydas pateptas Izraelio karaliumi, visi filistinai leidosi į žygį Dovydo ieškoti. Bet Dovydas, apie tai sužinojęs, nuėjo į tvirtovę. ¹⁸ O filistinai buvo atžygiavę ir pasklidę Refajų slėnyje. ¹⁹ Dovydas teiravosi VIEŠPATIES: „Ar eiti man prieš filistinus? Ar atiduosi juos man į rankas?“ VIEŠPATS Dovydui atsakė: „Eik, nes aš tikrai atiduosiu filistinus tau į rankas.“ ²⁰ Dovydas nužygiavo į Baal Peracimus ir ten juos nugalėjo. Jis sakė: „VIEŠPATS prasiveržė tarp mano priešų pirma manęs tarsi staigus potvynis.“ Užtat ta vieta vadinama Baal Peracimais. ²¹ Filistinai paliko ten savo stabus, o Dovydas ir jo vyrai juos nusinešė.

²² Filistinai dar kartą atžygiavo ir pasklido Refajų slėnyje. ²³ Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, ir jis atsakė: „Neik iš priekio, bet apeik užnugarin ir užklupk juos priešais balzamo medžius. ²⁴ Kai išgirsi žygio šlamesį balzamo medžių viršūnėse, pradėk puolimą, nes VIEŠPATS eis pirma tavęs filistinų kariuomenės pulti.“ ²⁵ Dovydas padarė, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs, ir sumušė filistinus nuo Gebos ligi pat Gezero.

Sandoros Skrynia Jeruzalėje

6 Dovydas vėl surinko visus rinktinius Izraelio vyrus – trisdešimt tūkstančių. ² Tada Dovydas ir visi su juo buvę žmonės leidosi ke lionėn į Baale Jehudą pargabenti iš

ten Dievo Skrynios, kuri vadinama Galybių VIEŠPATIES, sėdinčio sote virš kerubų, vardu. ³ Jie užkėlė Dievo Skrynią ant naujo vežimo ir vežė iš Abinadabo namų, esančių ant kalvos. Abinadabo sūnūs Uza ir Achjojas varė naująjį vežimą ⁴ su Dievo Skrynia. Achjojas ėjo pirma Skrynios. ⁵ Dovydas ir visi Izraelio namai šoko VIEŠPATIES akivaizdoje, lydimi giesmių ir skambių instrumentų: lyrų, arfų, būgnelių su žvangučiais, tarškynių ir cimbarų.

⁶ Atėjus prie Nachono klojimo, Uza ištiesė ranką į Dievo Skrynią, norėdamas ją prilaikyti, nes jaučiai suklupo. ⁷ VIEŠPATS supyko ant Uzos. Dievas parbloškė jį ten dėl to, kad jis palietė ranka Skrynią, ir jis numirė ten šalia Skrynios. ⁸ Dovydas sielosijosi dėl to, kad VIEŠPATS buvo taip užsiplieskęs ant Uzos. Užtat ta vieta vadinama Perec Uza iki šios dienos. ⁹ Tą dieną Dovydas pajuto VIEŠPATIES baimę ir sakė: „Kaip galiu leisti VIEŠPATIES Skryniai ateiti pas mane?“ ¹⁰ Dovydas nebenorėjo gabenti VIEŠPATIES Skrynios pas save į Dovydo miestą ir nugabeno ją į Obed Edomo Gatiečio namus. ¹¹ VIEŠPATIES Skrynia išbuvo Obed Edomo Gatiečio namuose tris mėnesius, ir VIEŠPATS laimino Obed Edomą ir visą jo šeimyną.

¹² Karaliui Dovydui buvo pranešta: „VIEŠPATS laimino Obed Edomo šeimyną ir visa, kas jam priklauso, dėl Dievo Skrynios.“ Tada Dovydas nuėjo ir pargabeno Dievo Skrynią iš Obed Edomo namų į Dovydo miestą su didele iškilmė. ¹³ VIEŠPATIES Skrynią nešan tiems pažengus šešis žingsnius, jis paaudavo jautį ir nupenėtą veršį. ¹⁴ Dovydas šoko iš visų jėgų

VIEŠPATIES akivaizdoje; Dovydas buvo apsijuosęs lininiu efodu.
¹⁵ Taip Dovydas ir visi Izraelio namai gabeno VIEŠPATIES Skrynį, lydėdami šauksmais ir rago gaudesiu.

¹⁶ Skryniai įžengiant į Dovydo miestą, Sauliaus duktė Mikalė, žiūrėdama pro langą, pamatė karalių Dovydą šokinėjant ir šokant VIEŠPATIES akivaizdoje. Už tai ji paniekino jį savo širdyje.

¹⁷ VIEŠPATIES Skrynį buvo įnešta ir padėta į vietą palapinėje, kurią Dovydas buvo jai pastatęs. Dovydas atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁸ Baigęs atnašauti deginamąsias aukas ir bendravimo aukas, Dovydas palaimino žmones Galybių VIEŠPATIES vardu. ¹⁹ Jis dalijo maistą žmonėms, visai Izraelio daugybei, ir vyrams, ir moterims – kiekvienam po kepalą duonos, po galbą mėsos ir po razinų plokštainį. Po to visi sugrįžo į namus.

²⁰ Ir Dovydas sugrįžo savo šeimos palaiminti. Sauliaus duktė Mikalė, išėjusi jo pasitikti, tarė: „Na ir šauniai šiandien pasirodė Izraelio karalius, apsinuogindamas savo dvariškių vergių akyse, kaip begėdiškai apsinuogina koks prasčiokas!“ ²¹ Dovydas atsakė Mikalei: „Tai buvo akivaizdoje VIEŠPATIES, kuris išrinko mane vietoj tavo tėvo bei visos jo šeimos ir paskyrė Izraelio, VIEŠPATIES tautos, valdovu! Aš šoksiau VIEŠPATIES akivaizdoje, ²² darysiu save dar niekingesnį ir būsiu menkas savo akyse, bet tarp vergių, apie kurias tu kalbi, būsiu garbingas.“ ²³ Užtat Sauliaus duktė Mikalė liko bevaikė iki savo mirties dienos.

Natano pranašavimas Dovydui

7 Įsikūręs savo rūmuose, VIEŠPACIUI suteikus jam ramybę iš visų pusių nuo priešų, ² karalius kalbėjo pranašui Natanui: „Tik tu pažiūrėk, aš gyvenu kedro namuose, o Dievo Skrynį pasilieka palapinėje!“ ³ Natanas tarė karaliui: „Eik ir daryk visa, kas tavo širdyje, nes VIEŠPATS su tavimi.“

⁴ Bet tą pačią naktį Nataną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁵ „Eik ir sakyk mano tarnui Dovydui: ⁶ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Argi tu man pastatysi namus gyventi? Juk nuo tos dienos, kai išvedžiau Izraelio tautą iš Egipto, iki šiandien aš negyvenau namuose, bet keliavau palapinėje ir padangtėje. ⁷ Kilnodamasis, kur tik ėjo izraelitai, argi aš kada priekaištavau kokiame Izraelio giminių vadui, kurį buvau paskyręs rūpintis mano Izraelio tauta, tardamas: ‘Kodėl nepastatėte man kedro namų?’“

⁸ Be to, taip sakysi mano tarnui Dovydui: „Taip kalbėjo Galybių VIEŠPATS. Aš paėmiau tave iš ganyklų, nuo avių kaimenės, būti mano tautos Izraelio valdovu; ⁹ buvau su tavimi, kur tik tu ėjai, ir sunaikinau visus tavo priešus ant tavo kelio. Be to, aš padarysiu tavo vardą tokį garsų, koks garsus yra vardas didžiūnų žemėje. ¹⁰ O savo tautai Izraeliui paskirsiu vietą ir tvirtai įkurdinsiu, kad saugiai gyventų ir daugiau nebebūtų varginami. Nedori žmonės nebeengs jų daugiau kaip kadaise ¹¹ nuo to laiko, kai savo tautai Izraeliui paskyrčiau teisėjus. Aš duosiu tau ramybę nuo visų tavo priešų.“

VIEŠPATS pareiškia tau, kad jis, VIEŠPATS, padarys tau namus.

¹² Kai pasibaigs tavo dienos ir tu atsigulsi su savo protėviais, aš iškelsiu po tavęs palikuonį, kilusį iš tavęs, ir padarysiu tvirtą jo karalystę. ¹³ Jis pastatys namus mano vardui, o aš padarysiu jo karališką sostą amžiną. ¹⁴ Aš būsiu jam tėvas, o jis bus man sūnus. Jei jis nedorai pasielgs, bausiu jį žmonių lazdomis ir žmonių smūgiais. ¹⁵ Bet savo ištikimos meilės neatimsiu, kaip atėmiau iš Sauliaus, kurį pašalinau, kad padaryčiau tau vietas. ¹⁶ Tavo namai ir tavo karalystė bus amžinai tvirti mano akivaizdoje; tavo sostas bus amžinai tvirtas.“

¹⁷ Natanas perdavė Dovydui visus tuos žodžius ir visą tą regėjimą.

Dovydo malda

¹⁸ Tada Dovydas nuėjo, atsisėdo VIEŠPATIES akivaizdoje ir tarė: „Kas aš, Viešpatie DIEVE, ir kas mano namai, kad tu mane taip toli nuvedei? ¹⁹ Bet ir tai per mažą tavo akyse, Viešpatie DIEVE, nes tu kalbėjai apie savo tarno namus dar ir tolimoje ateityje. Tai pamokymas žmonijai, Viešpatie DIEVE! ²⁰ Ką daugiau begali Dovydas tau pasakyti? Juk tu, Viešpatie DIEVE, savo tarną pažįsti! ²¹ Savo žodžio dėlei ir savo širdies polėkiu tu padarei ši nepaprastą dalyką ir savo tarnui jį apreiškei. ²² Iš tikrųjų esi didis, VIEŠPATIE Dieve! Nėra nė vieno kaip tu, nėra kito Dievo, išskyrus tave, kaip mes visuomet esame girdeję. ²³ Kokia kita tauta yra tokia, kaip tavo tauta, kaip Izraelis? Argi yra žemėje kita tauta, kurios Dievas atėjo atpirkti kaip tautos ir pasidaryti sau vardą, darydamas jiems didžius ir nuostabių darbus, nuvarydamas tautas ir

jų dievus savo tautai nuo kelio? ²⁴ Tu padarei savo tautą Izraelį amžinai ypatinga tauta, ir tu, VIEŠPATIE, tapai jų Dievas.

²⁵ Tad dabar, VIEŠPATIE Dieve, vykdyk per amžius žodį, kurį apreiškei apie savo tarną bei jo namus, ir padaryk, kaip pažadėjai. ²⁶ Tebūna amžinai šlovinamas tavo vardas, sakant: ‘Galybių VIEŠPATS yra Izraelio Dievas!’ Tebūna tavo tarno Dovydo namai tvirti tavo akivaizdoje! ²⁷ Kadangi tu, Galybių VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, apreiškei savo tarnui, tardamas: ‘Aš pastatysiu tau namus’, – tavo tarnas išdrįso kreiptis į tave šia malda. ²⁸ Dabar, Viešpatie DIEVE, tu esi Dievas, tavo žodžiai yra tiesa, ir tu davei savo tarnui šį malonų pažadą. ²⁹ Užtat dabar būk maloningas ir palaimink savo tarno namus, kad jie liktų amžinai tvirti tavo akivaizdoje, nes tu, Viešpatie DIEVE, pažadėjai. Tebūna tavo tarno namai amžinai palaiminti tavo palaiminimu!“

Dovydo pergalės

8 Po tam tikro laiko Dovydas nugalėjo filistinus ir pavergė juos. Dovydas atėmė iš filistinų rankų Meteg Amą.

² Jis nugalėjo ir moabitus. Suguldes žemėje, jis išmatavo juos virve. Dvi virves atmatavo užmušti ir vieną virvę palikti gyvus. Ir moabitai tapo Dovydo tarnais ir nešė jam duoklę.

³ Dovydas nugalėjo Cobos karalių Rehobo sūnų Hadadezerą, kai jis žygiavo susigrąžinti savo valdų prie Eufrato upės. ⁴ Dovydas paėmė iš jo tūkstantį septynis šimtus raitelių ir dvidešimt tūkstančių pėstininkų. Dovydas suluošino visus karo vežimus

arklius, bet paliko iš jų pakankamai šimtui karo vežimų. ⁵ Damasko aramėjams atžygiavus pagelbėti Cobos karaliui Hadadezerui, Dovydas užmušė dvidešimt du tūkstančius aramėjų. ⁶ Tada Dovydas įrengė igulas tarp Damasko aramėjų, ir aramėjai tapo Dovydo tarnais ir nešė jam duoklę. VIEŠPATS davė Dovydui pergales, kur tik jis žygiavo. ⁷ Dovydas paėmė Hadadezero palydos nešiotus aukso skydus ir pargabeno į Jeruzalę. ⁸ O iš Betacho ir Berotajo, Hadadezero miestų, Dovydas paėmė daug žalvario.

⁹ Išgirdęs, kad Dovydas nugalėjo visą Hadadezero kariuomenę, ¹⁰ Hamato karalius Tojas pasiuntė savo sūnų Jehoramą pas Dovydą palinkėti jam sveikatos ir pasveikinti su pergale prieš Hadadezerą. Mat Hadadezeras buvo dažnai kariavęs su Toju. Jehoramas atsinešė sidabro, aukso ir vario daiktų. ¹¹ Ir juos karalius Dovydas pašventė VIEŠPAČIUI drauge su sidabru ir aukso, paimtais iš visų pavergtų tautų: ¹² Edomo, Moabo, Amono, filistinų, Amaleko ir Cobos karaliaus Rehobo sūnaus Hadadezero grobio.

¹³ Dovydas tapo garsus. Sugrįžęs jis nukovė aštuoniolika tūkstančių edomitų* Druskos slėnyje. ¹⁴ Jis įrengė igulas Edome – visame Edome įrengė igulas – ir visi edomitai tapo Dovydo tarnais. VIEŠPATS davė Dovydui pergales, kur tik jis žygiavo.

¹⁵ Dovydas karaliavo visam Izraeliui ir vykdė teisingumą ir teisumą visiems savo žmonėms. ¹⁶ Cerujos sūnus Joabas buvo kariuomenės vadas, Ahiludo sūnus Juozapatas – raštinės viršininkas, ¹⁷ Ahitubo sūnus Cadokas ir Abjataro sūnus Ahi-

melechas – kunigai, Seraja – raštinninkas, ¹⁸ Jehojados sūnus Benajas – keretų ir peletų galva, o Dovydo sūnūs – kunigai.

Dovydas ir Mefi Bošetas

9 Dovydas teiravosi: „Ar yra dar kas nors išlikęs iš Sauliaus namų, kam galėčiau parodyti savo ištikimą gerumą dėl Jehonatano?“ ² Sauliaus šeimyna buvo turėjusi tarną, vardu Ciba. Jis buvo pašauktas pas Dovydą. „Ar tu esi Ciba?“ – klausė Dovydas. Šis atsakė: „Tavo paslaugoms!“ ³ Karalius tarė: „Ar yra dar kas nors išlikęs iš Sauliaus namų, kam galėčiau parodyti ištikimą Dievo gerumą?“ Ciba atsakė karaliui: „Taip, dar yra Jehonatano sūnus sužalotomis kojomis.“ – ⁴ „Kur jis?“ – klausė karalius. Ciba atsakė karaliui: „Jis yra Lo Debare, Amielio sūnaus Machyro namuose.“ ⁵ Tada karalius paliepė atvesti jį iš Amielio sūnaus Machyro namų Lo Debare. ⁶ Atėjęs pas Dovydą, Jehonatano sūnus Mefi Bošetas išreiškė pagarbą, puldamas veidu į žemę. „Mefi Bošetai!“ – tarė jam Dovydas. Jis atsakė: „Tavo paslaugoms!“ ⁷ Dovydas tarė: „Nebijok, nes tau tikrai parodysiu ištikimą gerumą dėl tavo tėvo Jehonatano. Atiduosiu tau visą tavo senelio Sauliaus žemę. Be to, tu visuomet valgysi prie mano stalo.“ ⁸ Puldamas kniūbsčias, šis tarė: „Kas tavo tarnas, kad tu rodytumei palankumą tokiam nustipusiam šuniui kaip aš?“

⁹ Tada karalius, pasišaukęs Sauliaus tarną Cibą, tarė: „Visa, kas priklausė Sauliui ir visiems jo namams, aš atidaviau tavo šeimnininko vaikaičiui. ¹⁰ Tu bei tavo sūnūs

^{8,13a} Kai kuriuose rankr.: „aramėjų“.

ir tavo tarnai dirbsite jam žemę ir nuiminėsitė derlių, kad tavo šeimininko vaikaitis turėtų iš ko gyventi. Bet tavo šeimininko vaikaitis Mefi Bošetas visada valgys prie mano stalo.“ Ciba turėjo penkiolika sūnų ir dvidešimt tarnų. ¹¹ Ciba atsakė karaliui: „Kaip mano viešpats karalius įsakė, taip jo tarnas ir darys.“ Mefi Bošetas valgė prie karaliaus stalo kaip vienas iš karaliaus sūnų. ¹² Mefi Bošetas turėjo jauną sūnų, vardu Michėjas. Visi gyvenę Cibos namuose tapo Mefi Bošeto tarnais. ¹³ Mefi Bošetas gyveno Jeruzalėje, nes visada valgė prie karaliaus stalo. Jis buvo raišas abiem kojomis.

*Karas su amonitais ir
aramėjais*

10 Praėjus šiek tiek laiko, mirė Amono karalius, ir karaliumi tapo jo sūnus Hanūnas. ² Dovydas manė: „Nahašo sūnui Hanūnui turiu būti taip ištikimai geras, kaip jo tėvas buvo man ištikimai geras.“ Tad Dovydas pasiuntė savo dvariškius pareikšti užuojautos dėl jo tėvo. Dovydo dvariškiams atvykus į Amono kraštą, ³ Amono didžiūnai kalbėjo savo valdovui Hanūnui: „Nejau tu iš tikrųjų manai, kad Dovydas, norėdamas pagerbti tavo tėvą, atsiuntė pasiuntinius su užuojauta tau? Argi Dovydas neatsiuntė savo dvariškių pas tave išžalgyti miesto, iššnipinėti ir sunaikinti jo?“ ⁴ Tad Hanūnas suėmė Dovydo dvariškius, nuskuto kiekvienam po pusę barzdos, nukirpo po pusę drabužių jiems prie šlaunų ir išsiuntė atgal. ⁵ Kai Dovydui buvo apie tai pranešta, jis pasiuntė jų pasitikti, nes tie vyrai buvo labai įžeisti. Karalius palie-

pė: „Pabūkite Jeriche, kol ataugš barzdos. Tada sugrįžkite.“

⁶ Amonitai suprato užsitraukę Dovydo pyktį. Taigi Amonas pasiuntė atstovus ir pasamdė Bet Rehobo aramėjus bei Cobos aramėjus – dvidešimt tūkstančių pės-tininkų, Maakos karalių su tūkstančiu vyrų ir dvylika tūkstančių vyrų iš Tobo. ⁷ Tai išgirdęs, Dovydas pasiuntė Joabą ir visą kariuomenę su galiūnais. ⁸ Amonitai išžygiavo ir sustojo į kovos rikiuotę prie miesto vartų, o Cobos bei Rehobo aramėjai ir Tobo bei Maakos vyrai buvo atskirai atvirame lauke.

⁹ Joabas matė, kad prieš jį stovi kovos rikiuotė iš priekio ir už nugaros. Tad, surinkęs būrį iš rinktinių Izraelio vyrų, jis išrikiavo juos prieš aramėjus, ¹⁰ o likusius kareivius, pavėdęs savo broliui Abišajui vadovauti, išrikiavo prieš amonitus. ¹¹ Jis tarė: „Jei aramėjai būtų stipresni už mane, tu turi man padėti, bet jei amonitai būtų stipresni už tave, aš ateisiu tau į pagalbą. ¹² Būk narsus! Būkime drąsūs dėl savo tautos ir dėl savo Dievo miestų! Tedaro VIEŠ-PATS, kas gera jė akyse!“ ¹³ Joabas ir su juo buvę kariai žengė pirmyn į kovą su aramėjais. O tie bėgo nuo jo. ¹⁴ Pamatę, kad aramėjai bėga, ir amonitai bėgo nuo Abišajo ir pasitraukė į miestą. Tad Joabas nutraukė kovą su amonitais ir sugrįžo į Jeruzalę.

¹⁵ Bet aramėjai, pamatę, kad Izraelis juos nugalėjo, susibūrė į viena. ¹⁶ Hadadezeras pakvietė ir patraukė į savo pusę aramėjus iš Užupio. Jie atžygiavo į Helamą, vedami Hadadezero kariuomenės vado Šobacho. ¹⁷ Apie tai buvo pra-

nešta Dovydui. Sutelkęs visą Izraelį, jis perėjo Jordaną ir atžygiavo į Helamą. Aramėjai išrikiavo savo pajėgas prieš Dovydą ir puolė jį, ¹⁸ bet Izraelis privertė aramėjus bėgti. Dovydas užmušė septynis šimtus aramėjų karo vežimų vežėjų bei keturiasdešimt tūkstančių raitelių, sužeidė kariuomenės vadą Šobachą, ir jis ten mirė. ¹⁹ Pamatę, kad Izraelis nugalejo, Hadadezerui pavaldūs karaliai sudarė taiką su Izraeliu ir tapo jam pavaldūs. O aramėjai bijojo toliau padėti amonitams.

Dovydo nuodėmė

11 Pavasarį, kai karaliai eina į žygį, Dovydas išsiuntė Joabą drauge su savo pareigūnais ir visu Izraeliu. Jie nuniokojo Amoną ir apgulė Rabą. O Dovydas pasiliko Jeruzalėje.

² Kartą vieną popietę Dovydas, pakilęs iš guolio, vaikštinėjo ant karaliaus rūmų stogo. Nuo stogo jis pamatė besimaudančią moterį. Ta moteris buvo labai graži. ³ Dovydas pasiuntė dvariškį pasiteirauti apie moterį. Jam buvo pranešta: „Tai Eliamo duktė Batšeba, Ūrijos Hetito žmona.“ ⁴ Dovydas nusiuntė pasiuntinius ją atvesti. Ji atėjo pas jį, ir jis suėjo su ja; ji buvo ką tik apsivaliusi po savo mėnesinių. Tada ji sugrįžo namo. ⁵ Moteris pastojė ir pasiuntė Dovydui žodį: „Esu nėščia.“

⁶ Tada Dovydas pasiuntė žodį Joabui: „Atsiųsk pas mane Ūriją Hetitą.“ Joabas pasiuntė Ūriją pas Dovydą. ⁷ Ūrijai atvykus pas jį, Dovydas klausė, kaip sekasi Joabui, kaip sekasi kariams ir kaip sekasi karas. ⁸ Paskui Dovydas tarė Ūrijai: „Eik

namo ir nusiplauk kojas!“ Kai Ūrija išėjo iš karaliaus rūmų, paskui jį buvo pasiūsta karaliaus dovana. ⁹ Bet Ūrija miegojo prie įėjimo į karaliaus rūmus drauge su visais savo valdovo tarnais ir į namus nėjo. ¹⁰ Kai Dovydui buvo pranešta: „Ūrija į savo namus nėjo“, – Dovydas tarė Ūrijai: „Argi ne iš kelionės parėjai? Tad kodėl neini į namus?“ ¹¹ Ūrija atsakė Dovydui: „Skrynia ir Izraelis bei Judas būna palapinėse. Mano viešpats Joabas ir mano valdovo tarnai yra stovykloje atvirame lauke. Nejau aš eisiu į savo namus valgyti, gerti ir sugulti su žmona? Kaip tu gyvas, prisiekiu tavo gyvastimi, tokio dalyko nedarysiu.“ – ¹² „Pasilik čia ir šiandien, – tarė Dovydas Ūrijai, – rytoj tave pasiųsiu atgal.“ Tad Ūrija pasiliko tą dieną Jeruzalėje. Kitą dieną ¹³ pakvietė jį valgyti ir gerti savo akivaizdoje ir nugirdė jį. Vakare jis nuėjo atsigulti į guolį su savo valdovo tarnais, bet į savo namus nėjo.

¹⁴ Ryto metą Dovydas parašė laišką Joabui ir pasiuntė jį per Ūrijos rankas. ¹⁵ Laiške jis rašė: „Pastatykite Ūriją mūsų priekyje, kur aršiausiai kovojama, ir pasitraukite nuo jo, kad būtų parblokštas ir mirtų.“ ¹⁶ Apguldamas miestą, Joabas pastatė Ūriją į vietą, kur žinojo esant stiprių karių. ¹⁷ Miesto vyrai išsoko ir kovojo prieš Joabą, ir keletas Dovydo tarnų tarp karių krito. Ūrija Hetitas buvo tarp žuvusiųjų.

¹⁸ Joabas pasiuntė Dovydui išsamų pranešimą apie mūšį. ¹⁹ Jis įsakė pasiuntiniui, tardamas: „Kai būsi baigęs sakyti karaliui visas žinias apie mūšį, ²⁰ jeigu karalius imtų pykti ir sakytų: ‘Kam giėjote kovoti taip arti miesto? Argi nežinojote, kad jie šaudys nuo sienos?’ ²¹ Kas užmušė

Jerubešeto sūnų Abimelechą? Argi ne moteris metė nuo sienos ant jo viršutinę girnapusę, nuo kurios jis ir mirė Tebece? Kam giėjote taip arti sienos? – tada pasakysį taip: „Ir tavo tarnas Ūrija yra tarp užmuštųjų.“

²² Pasiuntinys leidosi į kelionę. Atėjęs perdavė Dovydui visa, ką Joabas buvo liepęs pasakyti. ²³ Pasiuntinys tarė Dovydui: „Iš pradžių pergalė buvo tų vyrų pusėje, jie puolė mus lauke, bet mes atstūmėme juos atgal prie miesto vartų. ²⁴ Tada lankininkai šaudė į tavo tarnus nuo sienos. Keletas karaliaus tarnų krito. Krito ir tavo tarnas hetitas Ūrija.“ ²⁵ Dovydas tarė pasiuntiniui: „Taip pasakysį Joabui: ‘Nesikamuok dėl to dalyko, nes kalavijas surįja tai vieną, tai kitą. Ryžtingai tęsk miesto puolimą ir sunaikink jį!’ Padrąsink jį.“

²⁶ Sužinojusi, kad vyras mirė, Ūrijos žmona apraudojo jį. ²⁷ Praėjus gedulo laikui, Dovydas nusiuntė parvesti jos į savo rūmus. Ji tapo jo žmona ir pagimdė jam sūnų.

Bet darbas, kurį Dovydas padarė, buvo nedoras Dievo akyse.

Dovydo atgaila

12 Dievas nusiuntė pranašą Nataną pas Dovydą. Atėjęs pas jį, šis tarė: „Du žmonės gyveno viename mieste. Vienas buvo turtuolis, o kitas skurdžius. ² Turtuolis turėjo labai daug avių ir galvijų, ³ o skurdžius turėjo tik vieną mažą avelę, kurią buvo nusipirkęs. Ją užaugino; ji užaugo su juo ir jo vaikais; dalydavosi jo duonos kąšniu, gerdavo iš jo puoduko, glausdavosi jam ant kelių. Ji buvo jam kaip duktė. ⁴ Viena

diena pas turtuolį atėjo pakeleivis. Turtuolis nenorėjo imti savo avies ar galvijo valgiui parengti atėjusiam keleiviui, paėmė skurdžiaus avelę ir parengė ją svečiui.“ ⁵ Ant to žmogaus labai įširdęs Dovydas tarė Natanui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, žmogus, kuris tai padarė, turi mirti! ⁶ Be to, už aviį jis turi atsilyginti keturgubai, nes padarė tokį dalyką ir nepasigailėjo.“

⁷ Natanas tarė Dovydui: „Tu esi tas žmogus! Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Aš patepiau tave Izraelio karaliumi ir išgelbėjau iš Sauliaus rankų. ⁸ Atidaviau tau tavo valdovo namus bei tavo valdovo žmonas kaip nuosavybę ir atidaviau tau Izraelio bei Judo namus. Jei tai būtų buvę per mažą, būčiau dvigubai daugiau davęs. ⁹ Tad kodėl paniekinai VIEŠPATIES žodį ir darei, kas nedora jo akyse? Tu užmušei Ūriją Hetitą kalaviju ir paėmei jo žmoną sau žmona. Amonitų kalaviju jį užmušei. ¹⁰ Užtat kalavijas niekada nepaliks tavo namų, nes mane paniekinai ir paėmei Ūrijos Hetito žmoną sau žmona.’ ¹¹ Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Tikėk manimi, aš sukelsiu prieš tave pikta tavo namuose. Paimsiu tavo žmonas tavo akyse, duosiu jas tavo artimui, ir jis miegos su tavo žmonomis šios saulės akivaizdoje. ¹² Tu tai padarei slapta, o aš tai įvykdysiu viso Izraelio akyse ir viešai dienos šviesoje.’“

¹³ Dovydas tarė Natanui: „Nusidėjau VIEŠPAČIUI!“ Natanas atsakė Dovydui: „VIEŠPATS atleidžia tavo nuodėmę. Tu nemirsi. ¹⁴ Bet kadangi tai darydamas paniekinai VIEŠPATI, tau gimęs kūdikis mirs.“

¹⁵ Natanas nuėjo namo, o VIEŠPATS ištiko kūdikį, kurį buvo

pagimdžiusi Batšeba, ir jis mirtinai susirgo. ¹⁶ Dovydas maldavo VIEŠPATĮ dėl berniuko. Dovydas nieko nevalgė ir parėjęs praleisdavo naktį, gulėdamas ant žemės. ¹⁷ Rūmų seniūnai stengėsi prikalbinti atsikelti nuo žemės, bet jis atsisakė ir nieko nevalgė. ¹⁸ Septintą dieną vaikas mirė. Dovydo tarnai bijojo jam pasakyti, kad vaikas mirė, manydami: „Mes kalbėjome, dar vaikui gyvam esant, bet jis nenorėjo mūsų klausyti. Tad kaip galime jam pasakyti, kad vaikas mirė? Jis gali sau padaryti ką nors baisaus!“ ¹⁹ Pamatęs, kad tarnai tarpusavyje kalbasi pašnabždomis, Dovydas suprato, jog vaikas miręs. Dovydas paklausė tarnų: „Ar vaikas mirė?“ – „Taip, mirė“, – atsakė jie.

²⁰ Tada Dovydas atsikėlė nuo žemės, išsimaudė, išsikvėpino ir persivilko drabužius. Nuėjęs į VIEŠPATIES Namus, puolė kniūbsčias. Paskui parėjo į rūmus. Jam prašius, buvo padėta valgių, ir jis valgė. ²¹ O dvariškiai klausė: „Ką tai reiškia, ką tu darai? Vaikui gyvam esant, pasninkavai ir verkei, o mirus, atsiėlei ir valgai!“ ²² Jis atsakė: „Vaikui dar gyvam esant, aš pasninkavau ir verkiau, nes galvojau: ‘Kas žino? Gal VIEŠPATS bus man maloningas, ir vaikas liks gyvas.’“ ²³ O dabar, jam mirus, kodėl turėčiau pasninkauti? Argi galėčiau jį vėl sugražinti? Aš pas jį nueisiu, bet jis pas mane nesugrįš.“

²⁴ Dovydas guodė Batšebą, savo žmoną. Nuėjęs, suėjo su ja. Ji pagimdė jam sūnų, ir jis davė jam Saliamono vardą. VIEŠPATS mylėjo jį ²⁵ ir atsiuntė žodį per pranašą Nataną. Užtat dėl VIEŠPATIES jis pavadino jį Jedidija.

Pergalė prieš amonitus

²⁶ Kovodamas prieš amonitų Raba, Joabas paėmė karališkąjį miestą. ²⁷ Joabas nusiuntė pas Dovydą pasiuntinius pasakyti: „Puoliau Raba ir jau paėmiau vandens šaltinio tvirtovę. ²⁸ Tad dabar sutelk likusius karius, apgulk miestą ir paimk jį. Antraip aš pats paimsiu miestą, ir jis bus vadinamas mano vardu.“ ²⁹ Taigi Dovydas sutelkė visus karius ir, nužygiavęs į Raba, apgulė jį, kovojo ir paėmė jį. ³⁰ Jis nuėmė Milkomui nuo galvos karūną su brangakmeniais, sveriančią aukso talentą. Ji buvo uždėta ant galvos Dovydui. Jis pasiėmė su savimi ir labai daug grobio. ³¹ Išvedė iš miesto gyventojus ir pristatė juos dirbti pjūklais, geležiniais kapliais ir geležiniais kirviais arba pasiuntė plytų gaminti. Taip jis padarė visiems amonitų miestams. Tada Dovydas ir visa jo kariuomenė sugrįžo į Jeruzalę.

Amnonas ir Tamara

13 Praėjo šiek tiek laiko. Dovydo sūnus Abšalomas turėjo gražią seserį, vardu Tamara. Dovydo sūnus Amnonas ją aklai įsimylėjo. ² Amnonas taip kankinosi, kad susirgo dėl savo sesers Tamaros, nes ji buvo mergelė, ir Amnonui atrodė neįmanoma ką nors jai padaryti. ³ Amnonas turėjo draugą, vardu Jehonadabą, Dovydo brolio Šimnos sūnų. Jehonadabas buvo labai gudrus vyras. ⁴ Jis pakalbino Amnoną: „Karaliaus sūnau, kodėl tu kas rytą toks nuvargęs? Ar nepasakysi man?“ Amnonas jam atsakė: „Aš myliu Tamarą, savo brolio Abšalomo seserį.“ ⁵ Jehonadabas tarė jam: „Atsigulk į

lovą ir apsimesk sergantis. Kai tėvas ateis tavęs aplankyti, sakyk: 'Prašyčiau leisti mano seseriai Tamarai ateiti ir paraginti mane valgyti. Jei ji pataisytų ką nors gardaus mano akyse, man žiūrint, iš jos rankų aš valgysčiau.'

⁶ Amnonas atsigulė ir apsimetė sergantis. Karaliui atėjus jo aplankyti, Amnonas tarė: „Prašyčiau leisti mano seseriai Tamarai ateiti ir paruošti porą keptų kukulių mano akyse, tada iš jos rankų valgysiu.“

⁷ Dovydas pasiuntė žodį Tamarai į rūmus, tardamas: „Nueik į savo brolio Amnono namus ir pataisyk jam valgyti.“ ⁸ Tamarą nuėjo į savo brolio Amnono namus, o jis gulėjo lovoje. Paėmusi tešlos, išminkė, paruošė kukulius jo akyse ir iškepė. ⁹ Bet kai ji paėmė keptuvę ir padėjo prieš jį kukulius, jis atsisakė valgyti. Amnonas tarė: „Teišeina visi nuo manęs.“ Visiems išėjus, ¹⁰ Amnonas tarė Tamarai: „Atnešk valgį į miegamąjį ir pamaitink mane.“ Tamarą paėmė kukulius, kuriuos buvo pataisiusi, ir nunešė į savo brolio Amnono kambarį. ¹¹ Bet jai paduodant valgyti, Amnonas nutvėrė ją. „Eikš, mano seserie, – tarė jis jai, – sugulk su manimi.“ ¹² Ji atsakė: „Ne, mano broli, neprievartauk manęs! Tokie dalykai nedaromi Izraelyje! Nedaryk tokio begėdiško dalyko! ¹³ Kur aš dingsiu su savo gėda? O tu būsi kaip bet koks niekšas Izraelyje! Tad maldauju pasikalbėti su karaliumi; jis neatsisakys tau mane atiduoti.“ ¹⁴ Bet jis nenorėjo jos klausyti ir, būdamas stiprenis, suėjo su ja prievarta.

¹⁵ Dabar Amnonas pajuto jai labai stiprią neapykantą. Iš tikrųjų jo neapykanta buvo kur kas didesnė už aistrą, kurią jautė jai. Amnonas

tarė: „Kelkis ir nešdinkis!“ ¹⁶ O ji maldavo: „Ne, mano broli, nedaryk to, nes išvaryti mane būtų dar didesnė skriauda negu ana, kurią man padarei.“ Bet jis nenorėjo jos klausyti. ¹⁷ Pasišaukęs jauną tarną, tarė: „Išvaryk šią moterį laukan ir užsklęsk paskui ją duris.“ ¹⁸ Ji buvo apsisivilkusi tunika ilgomis rankovėmis, nes tokiais drabužiais ankstesniais laikais vilkėdavo karaliaus mergelės dukterys. Tarnas išvarė ją ir užsklėdė paskui ją duris. ¹⁹ Tamarą apsibarstė galvą pelenais. Persiplėšusi tuniką ilgomis rankovėmis, kuria vilkėjo, ji susiėmė rankomis galvą ir nuėjo. Eidama visą laiką balsu verkė.

²⁰ Jos brolis Abšalomas tarė jai: „Ar tavo brolis Amnonas buvo su tavimi? Dabar apie tai tylėk, mano seserie. Jis tavo brolis. Neimk to į širdį.“ Tamarą, nelaimingą moteris, pasiliko savo brolio Abšalomo namuose. ²¹ Apie visa tai išgirdęs karalius Dovydas labai įtūžo, bet savo sūnaus Amnono bausti nenorėjo, nes mylėjo jį, kadangi tai buvo jo pirmagimis. ²² O Abšalomas nesakė Amnonui nei gera, nei pikta, nes nekentė Amnono už tai, kad šis buvo išprievartavęs jo seserį Tamarą.

Abšalomo kerštas

²³ Praslinkus dvejiems metams, Abšalomas rengėsi kirpti avis Baal Hacore prie Efraimo. Abšalomas pakvietė visus karaliaus sūnus. ²⁴ Atėjęs pas karalių, Abšalomas tarė: „Tavo tarnas rengiasi kirpti avis. Ar nemalonėtų karalius drauge su palyda vykti su savo tarnu?“ ²⁵ Bet karalius atsakė Abšalomui: „Ne, mano sūnau. Neprašyk, kad visi eitume ir

būtume tau našta.“ Nors jis ir primygtinai prašė, karalius eiti nesutiko, bet davė jam savo palaiminimą. ²⁶ Tada Abšalomas tarė: „Jei ne, tai prašyčiau leisti mano broliui Amnonui eiti su mumis.“ Karalius klausė: „Kam gi jis turėtų su tavimi eiti?“

²⁷ Bet Abšalomas primygtinai prašė, ir jis leido Amnonui ir visiems karaliaus sūnams eiti su juo. Abšalomas surengė puotą kaip tinka karaliui.

²⁸ Savo tarnams Abšalomas įsakė, tardamas: „Būkite budrūs! Kada Amnono širdis bus tapusi smagi nuo vyno ir aš jums pasakysiu: ‘Smokite Amnonui!’ – užmuškite jį! Nebijokite, nes aš pats duodu jums šį įsakymą. Elkitės ryžtingai kaip narsūs vyrai!“ ²⁹ Abšalomo tarnai pasielgė su Amnonu, kaip Abšalomas buvo įsakęs. Tada visi kiti karaliaus sūnūs sėdo kiekvienas ant savo mulo ir pabėgo. ³⁰ Dar jiems tebesant kelyje, Dovydą pasiekė gandas, kad Abšalomas išžudė visus karaliaus sūnus, ir nė vienas neišliko gyvas.

³¹ Karalius atsistojo, persiplėšė drabužius ir krito ant žemės. Ir visi prie jo buvę dvariškiai persiplėšė drabužius. ³² O Dovydo brolio Šimos sūnus Jehonadabas tarė: „Tenemano mano valdovas, kad visi jauni karaliaus sūnūs užmušti. Tik Amnonas yra miręs. Tai Abšalomas buvo nusprendęs nuo tos dienos, kai Amnonas išprievertavo jo seserį Tamarą. ³³ Tad mano viešpats karalius teneima į širdį to gando, kad visi karaliaus sūnūs mirę, nes miręs tėra vien Amnonas!“

³⁴ Tuo tarpu Abšalomas pabėgo.

Sargybinis žvalgydamasis pamatė didelį būrį žmonių, ateinančių nuo Horonaimų kalno šlaito keliu. ³⁵ Jehonadabas tarė karaliui: „Žiūrėk,

parėjo karaliaus sūnūs! Kaip tavo tarnas sakė, taip ir įvyko.“ ³⁶ Vos jam tai ištarus, atėjo karaliaus sūnūs. Jie pravirkto balsu. Ir Dovydas, ir visi jo dvariškiai verkė karčiomis ašaromis.

Abšalomo sugrįžimas

³⁷ O Abšalomas buvo pabėgęs. Jis pabėgo pas Gešūro karalių Amihūro sūnų Talmają. Dovydas ilgą laiką rauduoja savo sūnaus. ³⁸ Pabėgęs į Gešūrą, Abšalomas išbuvo ten trejus metus. ³⁹ Ilgėdamasis Abšalomo, karalius Dovydas liovėsi širsti, nes po Amnono mirties jau buvo aprimęs.

14 Cerujos sūnus Joabas jautė, kad karaliaus širdis palanki Abšalomui. ² Tad Joabas pasiuntė į Tekoją žmones, kad atvestų iš ten išmintingą moterį. „Prašau apsimesiti, kad tau gedulas, – jis tarė jai, – apsilik gedulo drabužiais ir nesišveik aliejumi. Elkis, kaip elgiasi moteris, ilgą laiką gedinti mirusio. ³ Nueik pas karalių ir taip jam kalbėk.“ Ir Joabas nurodė ką jai sakyti.

⁴ Atėjusi pas karalių, tekojietė moteris puolė veidu ant žemės, išreikšdama pagarbą, ir tarė: „Karaliau, gelbėk!“ ⁵ Karalius klausė jos: „Kokia tavo bėda?“ Ji atsakė: „Vargas man! Esu našlė. Mano vyras miręs. ⁶ Tavo tarnaitė turėjo du sūnus. Jiedu susimušė laukuose ir, kadangi nebuvo kas juos perskirytų, vienas jų smogė savo broliui ir užmušė jį. ⁷ Tikėk manimi, visa kiltis sukilusi prieš tavo tarnaitę. Jie reikalauja: ‘Duok šen vyrą, užmušusį savo broį, kad jį užmuštume už gyvastį brolio, kurį jis užmušė. Mes turime sunaikinti ir įpėdinį!’ Taip

jie užgesins man paskutinę likusią žariją, nepalikdami mano vyrui nei vardo, nei likučio visoje žemėje.“

⁸ Karalius tarė moteriai: „Eik namo. Aš duosiu įsakymą tavo labui.“

⁹ O tekojietė moteris karaliui atsakė: „Mano viešpatie karaliau, tekrinta kaltė ant manęs ir mano protėvių namų! Karalius ir jo sostas tebūna nekalti!“ ¹⁰ Karalius pridūrė: „Jei kas tau ką nors daugiau sakytų, atvesk jį pas mane. Tavęs jis daugiau niekada nepalies.“ ¹¹ Tada ji atsakė: „Prašyčiau karalių turėti mintyje VIEŠPATĮ, savo Dievą, kad kraujo keršytojas nepadarytų didesnės žalos ir mano sūnaus neužmuštų.“ Jis atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, nuo tavo sūnaus galvos nė vienas plaukas nenukris ant žemės.“

¹² Tada moteris tarė: „Prašau leisti savo tarnaitę dar šį tą pasakyti mano viešpačiui karaliui.“ „Kalbėk!“ – tarė jis. ¹³ Moteris kalbėjo: „Kodėl sumanei tokį dalyką prieš Dievo tautą? Juk duodamas tokį nuosprendį, karalius pasmerkia patį save, nes nesugrąžina namo savo ištremto sūnaus.“ ¹⁴ Iš tikrųjų visi turime mirti ir esame tarsi išpiltas ant žemės vanduo, kurio vėl susemti neįmanoma. Bet Dievas gyvasties neatims; jis ras būdą nelaikyti tremtinio amžinai ištremto nuo savo Artumo. ¹⁵ Atėjau kalbėti apie šį reikalą karaliui, savo valdovui, dėl to, kad žmonės mane išgąsdino. Tavo tarnaitė pamanė: ‘Kalbėsiu karaliui. Galbūt karalius įvykdys savo tarnaitės prašymą. ¹⁶ Karalius išklausys ir išlaisvins savo tarnaitę iš rankų žmogaus, norinčio atkirsti ir mane, ir mano sūnų nuo Dievo palikimo.’ ¹⁷ Tavo tarnaitė pamanė: ‘Mano viešpaties karaliaus žodis

suteiks man ramybę’, – nes mano viešpats karalius yra kaip Dievo angelas, suprantantis visa, gera ir pikta. Tebūna su tavimi VIEŠPATS, tavo Dievas!“

¹⁸ Atsakydamas karalius tarė moteriai: „Nenuslėpk nieko, ko aš tavęs klausiu!“ Moteris atsakė jam: „Teklausia mano viešpats karalius.“

¹⁹ Karalius klausė: „Ar Joabo ranka su tavimi šiuo reikalu?“ Atsakydama moteris tarė: „Kaip tu gyvas, mano viešpatie karaliau, niekas negali pasukti nei į dešinę, nei į kairę nuo to, ką mano viešpats karalius pasakė. Taip, tavo tarnas Joabas yra tas, kuris man įsakė. Jis yra tas, kuris įdėjo visus šiuos žodžius į tavo tarnaitės lūpas.“ ²⁰ Norėdamas pakeisti reikalo eigą, tavo tarnas Joabas tai padarė. Bet mano viešpats išmintingas kaip Dievo angelas ir žino visa, kas vyksta žemėje.“

²¹ Tada Dovydas tarė Joabui: „Tikėk manimi, aš tai padarysiu. Tad eik parvesti mano jaunuolį Abšalomą.“ ²² Joabas puolė veidu ant žemės ir išreiškė pagarbą. Palaiminęs karalių, jis tarė: „Šiandien tavo tarnas suprato, kad radau malonę tavo akyse, viešpatie karaliau, nes karalius įvykdė savo tarno prašymą.“ ²³ Joabas tuojau pat leidosi į kelionę ir, nuvykęs į Gešūrą, parvedė Abšalomą į Jeruzalę. ²⁴ Karalius tarė: „Teina tiesiai į savo namus. Mano veido jis nematys.“ Tad Abšalomas nuėjo tiesiai į savo namus, karaliaus veido nepamatęs.

²⁵ Visame Izraelyje nebuvo kito vyro, kurio grožiu buvo taip labai žavimasi, kaip Abšalomas. Nuo kojų pado iki viršugalvio jis neturėjo jokio trūkumo. ²⁶ Kai nusikirpdavo plaukus – o juos kirptis turėdavo

kasmet, nes plaukai būdavo jam per sunkūs, – jo galvos plaukai sverdavo du šimtus šekelių karališkuoju svorsčiu. ²⁷ Abšalomui gimė trys sūnūs ir viena duktė, vardu Tamara. Ji buvo graži moteris.

²⁸ Abšalomas išgyveno dvejus metus Jeruzalėje, nesirodydamas karaliaus akivaizdoje. ²⁹ Tada Abšalomas pasišaukė Joabą, norėdamas pasiųsti jį pas karalių. Bet Joabas nenorėjo pas jį eiti. Jis pašaukė jį antrą kartą, bet Joabas eiti nenorėjo. ³⁰ Tada Abšalomas tarė savo tarnams: „Žiūrėkite, Joabo laukas šalia mano. Ten jo miežiai. Nueikite ir padėkite!“ Abšalomo tarnai padegė lauką. ³¹ Joabas tučtuojau atskubėjo pas Abšalomą į namus ir tarė jam: „Kodėl tavo tarnai padegė mano lauką?“ – ³² „Žiūrėk, – tarė Abšalomas Joabui, – aš siunčiau tau žodį, kad ateitumei pas mane. Aš norėjau pasiųsti tave pas karalių, kad už mane pasakytum: ‘Kam gi aš parėjau iš Gešūro? Jei ten dar būčiau, man būtų geriau. Užtat tebūna leista man pasirodyti karaliaus akivaizdoje, ir jei esu kaltas, tenubaudžia jis mane mirtimi!’“

³³ Joabas nuėjo pas karalių ir jam pranešė. Karalius pasišaukė Abšalomą. Atėjo jis pas karalių ir puolė kniūbsčias veidu ant žemės prieš karalių. Karalius Abšalomą pabučiavo.

Abšalomo maištas

15 Ilgainiui Abšalomas įsigijo vežimą bei žirgų ir penkiasdešimt vyrų palydai pirma jo bėgti. ² Abšalomas keldavosi anksti ir stovdavosi prie kelio į miesto vartus. Kai tik žmogus turėdavo bylą, kuriai reikėdavo karaliaus nuosprendžio, Abšalomas šaukdavo, klausdamas:

„Iš kurio miesto esi?“ O pastarajam atsakius: „Tavo tarnas yra iš tokios ir tokios Izraelio giminės“, – ³ Abšalomas sakydavo: „Štai tavo ieškiniai geri ir tikri, bet nėra nė vieno, kas karaliaus vardu tave išklausytų.“ ⁴ Abšalomas dar pridurdavo: „O kad aš būčiau teisėjas šioje šalyje! Tada kiekvienas galėtų ateiti pas mane su byla ar reikalu, ir aš priimčiau nuosprendį.“ ⁵ Kai tik koks žmogus prieidavo išreikšti jam pagarbą, Abšalomas ištiesdavo ranką, apkabindavo ir pabučiuodavo. ⁶ Taip Abšalomas darydavo kiekvienam izraelitui, atėjusiam pas karalių į teismą. Tokiu būdu Abšalomas pavergė visų Izraelio žmonių širdis.

⁷ Baigiantis ketvirtyiems metams, Abšalomas tarė karaliui: „Prašyčiau leisti man vyksti į Hebroną ir įvykdyti įžadą, kurį esu padaręs VIEŠPAČIUI. ⁸ Tavo tarnas, būdamas Aramo Gešūre, padarė įžadą: ‘Jei VIEŠPATS iš tikrųjų parves mane į Jeruzalę, pagarbinsiu VIEŠPATĮ Hebrone.’“ ⁹ „Eik ramybėje!“ – tarė jam karalius. ¹⁰ O Abšalomas išsiuntė slapta pasiuntinius į visas Izraelio gimines pasakyti: „Kai tik išgirsite rago balsą, šaukite: ‘Abšalomas tapo karaliumi Hebrone!’“ ¹¹ Du šimtai vyrų iš Jeruzalės lydėjo Abšalomą. Jie buvo pakviesti svečiais irėjo garbingai, nieko nežinodami. ¹² Atnašaudamas aukas, Abšalomas pasiuntė pašaukti Ahitofelį Gilojietį, Dovydo patarėją iš Gilojos miesto. Šamokslas brendo, ir prie Abšalomo būrėsi vis daugiau ir daugiau žmonių.

Dovydas bėga iš Jeruzalės

¹³ Pasiuntinys atėjo pas Dovydą ir tarė: „Izraelitų širdys pakrypo į

Abšalomą.“¹⁴ Tada Dovydas visiems savo dvariškiams, buvusiems su juo Jeruzalėje, tarė: „Bėkime tuojau pat, antraip nė vienas iš mūsų neišsigelbės nuo Abšalomo. Skubėkite! Antraip jis mus pasivys, atneš mums pražūtį, o miestą sunaikins kalaviju.“¹⁵ Karaliaus dvariškiai sakė karaliui: „Tavo tarnai pasirengę daryti visa, ką tik viešpats mūsų karalius nutars.“¹⁶ Karalius leidosi į kelionę, lydimas visos savo šeimos, išskyrus dešimt sugulovių, kurias karalius paliko rūpintis rūmais.¹⁷ Tad leidosi karalius į kelionę, lydimas visų dvariškių, ir jie sustojo prie paskutinių namų.¹⁸ Visi dvariškiai praėjo pro jį, visi keretai bei peletai ir visi gatiečiai – šeši šimtai vyrų, kurie buvo atlydėję jį iš Gato – praėjo pro karalių.

¹⁹ Tada karalius tarė Itajui Gatiečiui: „Kam gi tau eiti su mumis? Eik atgal ir pabūk su naujuoju karaliumi, nes tu juk svetimšalis ir tremtinys iš savo namų.“²⁰ Tik vakar atkeliavai, nejau šiandien aš galiu verst tave klajoti su mumis, kai pats turiu eiti tik ten, kur galiu? Eik atgal ir pasiimk savuosius. Teparodo tau VIEŠPATS tikrai ištikimą meilę.“²¹ Bet Itajas karaliui atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas mano viešpats karalius, kur tik bus mano viešpats karalius, ten bus ir tavo tarnas – ar mirti, ar gyventi.“²² Dovydas tarė Itajui: „Tad eik ir žygiuok!“ Itajas Gatietis nuėjo drauge su visais savo vyrais ir visais vaikais.²³ Žmonėms einant, visi gyventojai verkė balsu. Karalius perėjo Kidrono slėnį, ir visi žmonėsėjo toliau keliu dykumos link.

²⁴ Atėjo Abjataras, pasirodė ir Cadokas drauge su visais levitais,

nešusiais Dievo Sendoros Skrynią. Dievo Skrynią jie padėjo ant žemės, kol praėjo visi iš miesto išėjusieji žmonės.²⁵ Tada karalius tarė Cadokui: „Parnešk Dievo Skrynią atgal į miestą. Jei rasiu malonę VIEŠPATIES akyse, jis parves mane atgal ir leis man pamatyti ir ją, ir jos buveinę.“²⁶ Bet jei jis sakytų: ‘Tu man nepatinki’, – tikėk manimi, aš pasiruošęs. Tedaro jis su manimi, kas gera jo akyse!“²⁷ Kunigui Cadokui karalius kalbėjo: „Ar supranti? Grįžk į miestą ramybėje, tu ir Abjataras su savo dviem sūnumis – tavo sūnumi Ahimaacu ir Abjataro sūnumi Jehonatanu.“²⁸ Aš palūkuriuosiu prie perėjų į dykumą, kol ateis iš jūsų žodis.“²⁹ Tad Cadokas ir Abjataras parnešė Dievo Skrynią atgal į Jeruzalę ir ten pasiliko.

³⁰ Tuo tarpu Dovydas kopė Alyvu kalno šlaitu. Kopdamas verkė. Galva buvo pridengta, jisėjo basas. Ir visi žmonės, buvę su juo, prisidengė galvas ir kopdami verkė.³¹ Dovydui buvo pranešta, kad Ahitofelis yra tarp sąmokslininkų, su Abšalomu. „VIEŠPATIE, – meldėsi Dovydas, – prašau paversti niekais Ahitofelio patarimą!“

³² Dovydui pasiekus kalno viršūnę, kur būdavo garbinamas Dievas, Hušajas Archas atėjo jo pasitikti, persiplėšęs drabužių ir žemėmis apsidarsęs galvą.³³ Dovydas tarė jam: „Jei eitum su manimi, būtum man našta.“³⁴ Bet jei grįžtum į miestą ir sakytum Abšalomui: ‘Aš būsiu tavo tarnas, karaliau! Kaip anksčiau buvau tavo tėvo tarnas, taip dabar būsiu tavo’, – niekais paverstum Ahitofelio patarimą.³⁵ Kunigai Cadokas ir Abjataras ten bus su tavimi. Tad visa, ką girdėsi karaliaus rūmuo-

se, pasakyk kunigams Cadokui ir Abjatarui. ³⁶ Du jų sūnūs – Cadoko sūnus Ahimaacas ir Abjataro sūnus Jehonatanas – bus su tavimi. Per juos praneši man visa, ką išgirsi.“ ³⁷ Taip Dovydo draugas Hušajas pasiekė miestą tuo metu, kai Abšalomas įžengė į Jeruzalę.

Dovydo draugai ir priešai

16 Dovydui paėjėjęs šiek tiek anapus viršūnės, jį pasitiko Mefi Bošeto tarnas Ciba su pora pabalnotų asilų, apkrautų dviem šimtais kepalų duonos, šimtu saikų razinų, šimtu vasaros vaisių ir vynmaišiu vyno. ² Karalius kląsė Cibos: „Ką darysi su jais?“ Ciba atsakė: „Asilai – karaliaus namiškiams joti, duona ir vasaros vaisiai – vainikinams valgyti, o vynas – dykumoje nuvargusiems atsigerti.“ ³ „O kur tavo šeimininko sūnus?“ – paklausė karalius. „Jis lieka Jeruzalėje, – atsakė Ciba, – ir sako: ‘Šiandien Izraelio namai man sugražins mano senelio karalystę.’“ ⁴ Karalius tarė Cibai: „Visa, kas priklauso Mefi Bošetui, nuo dabar tavo.“ – „Aš puolu kniūbsčiomis! – tarė Ciba. – Leisk man rasti malonę tavo akyse, mano viešpatie karaliau!“

⁵ Karaliui atėjus į Bahurimus, išėjo iš ten žmogus, vardu Šimis, Geros sūnus iš tos pačios kilties kaip Sauliaus šeima, šaukdamas keiksmą po keiksmo. ⁶ Jis metė į Dovydą ir visus karaliaus Dovydo dvariškius akmenis, nors visi kariai ir galiūnai buvo jo dešinėje ir kaireje. ⁷ Šimis keikė, šaukdamas: „Išėik! Išėik! Žmogžudy! Niekše!“ ⁸ VIEŠPATS kerišija tau už Sauliaus, vietoj kurio karaliavai, namų visą pralietą krau-

ją. VIEŠPATS atiduoda karalystę į tavo sūnaus Abšalomo rankas. Tikėk manimi, nelaimė užgriuvo tave, nes tu žmogžudys!“

⁹ Cerujos sūnus Abišajas tarė karaliui: „Kodėl šis stimpantis šuva turėtų keikti mano viešpatį karalių? Leisk man nueiti ir nukirsti jam galvą.“ ¹⁰ Bet karalius atsakė: „Kas man ir jums, Cerujos sūnūs? Jeigu jis keikia tik dėl to, kad VIEŠPATS jam pasakė: ‘Keik Dovydą!’ – kas galėtų sakyti: ‘Kodėl taip darai?’“ ¹¹ Dovydas kalbėjo Abišajui ir visiems savo dvariškiams: „Žiūrėkite, jei mano sūnus, gimęs iš manės, ieško mano gyvasties, juo labiau tai gali benjaminas! Palikite jį ramybėje ir leiskite jam keikti, nes VIEŠPATS jam įsakė tai daryti.“ ¹² Galbūt VIEŠPATS pažvelgs į mano skausmą ir atlygins man geru už šiandien ištartus jo keiksmus.“ ¹³ Dovydas ir jo vyraiėjo toliau savo keliu, o Šimisėjo kalvos pakraščiu priešais jį, keikdamas, svaitydamasis akmenimis ir mėtydamasis žemėmis. ¹⁴ Karalius ir visi su juo esantieji kareiviai pasiekė Jordaną nuvargę. Ten jie sustojo atgaivai.

¹⁵ Tuo tarpu Abšalomas ir visi žmonės, Izraelio vyrai, atvyko į Jeruzalę. Ahitofelis buvo su juo. ¹⁶ Atėjęs pas Abšalomą, Dovydo draugas Hušajas Archas tarė: „Tegyvuoją karalius! Tegyvuoją karalius!“ ¹⁷ Bet Abšalomas kalbėjo Hušajui: „Ar tai tokia tavo ištikimybė draugui? Kodėl nejai su savo draugu?“ ¹⁸ Hušajas atsakė Abšalomui: „Aš nejau, – atsakė Hušajas, – nes ką VIEŠPATS, visi šie žmonės ir visi Izraelio vyrai išsirinko, tam aš priklausau ir su juo būsiu!“ ¹⁹ Be to, kam turėčiau tarnauti, jei ne Dovydo sūnui? Kaip

tarnavau tavo tėvui, taip ir tau tarnausiu.“

²⁰ Tada Abšalomas tarė Ahitofeliui: „Apsvarstykite, ką mums daryti?“ ²¹ Ahitofelis atsakė Abšalomui: „Sueik su savo tėvo sugulovėmis, jo paliktomis rūpintis rūmais, kad visas Izraelis išgirstų, jog išdrįsai užsitraukti savo tėvo pyktį, ir sustiprėtų visų tave remiančių rankos.“ ²² Ant stogo Abšalomui buvo pastatyta palapinė, ir Abšalomas suėjo su savo tėvo sugulovėmis viso Izraelio akyse. ²³ Tomis dienomis Ahitofelio duotas patarimas buvo priimamas tarsi iš Dievo gautas žodis; taip vertino bet kokį Ahitofelio patarimą ir Dovydas, ir Abšalomas.

17 Be to, Ahitofelis tarė Abšalomui: „Leisk man išsirinkti dvylika tūkstančių vyrų ir leistis šianakt į žygį vyti iš paskos Dovyda.“ ² Aš pasivysiu jį nuvargusį ir nuleidusį rankas, įvairysiu jam siaubą. Kai visi su juo esantys žmonės pabėgs, užmušiu tik karalių. ³ Tada visą tautą sugrąžinsiu tau tartum nuotaką, grįžtančią pas savo vyrą. Tu tik vieno žmogaus gyvasties teiešakai, kad visa tauta būtų taikoje.“

⁴ Patarimas patiko Abšalomui ir visiems Izraelio seniūnams.

⁵ Tada Abšalomas tarė: „Prašyčiau pašaukti ir Hušają Archą, kad galėtume išgirsti, ką jis pasakys.“ ⁶ Hušajui atėjus, Abšalomas tarė: „Šitaip kalbėjo Ahitofelis. Ar darysime, kaip jis pataria? Jeigu ne, ką tu sakai?“ – ⁷ „Šį kartą patarimas, kurį davė Ahitofelis, nėra geras“, – atsakė Hušajas Abšalomui. ⁸ Hušajas tęsė: „Tu žinai, kad tavo tėvas ir jo vyrai yra narsūs galiūnai. Jie įniršę kaip meška, netekusi jauniklių. Be to, ta-

vo tėvas prityręs kare ir nakties nepraleis su kariais. ⁹ Tikėk manimi, net dabar jis pasislėpęs kur nors oloje ar kokioje kitoje vietoje. Ir jei kas nors iš mūsų karių kristų pirmo puolimo metu, kas tik apie tai išgirs, sakys: ‘Abšalomo kariuomenė buvo išskersta.’ ¹⁰ Tuomet net narsus karys, kurio širdis tarsi liūto, nutirps iš baimės, nes visas Izraelis žino, kad tavo tėvas galiūnas, o su juo esantys kariai – narsūs vyrai. ¹¹ Todėl aš patariu, kad visas Izraelis nuo Dano ligi Beer Šebos – toks gausus kaip jūros smiltys – būtų surinktas prie tavęs, ir tu pats žygiuotumei į mūšį. ¹² Taip mes užpulsime jį, kad ir kur jis būtų, ir krisime ant jo, kaip rasa krinta ant žemės. Nė vienas jų neišliks gyvas – nei jis pats, nei joks su juo esantis vyras. ¹³ O jei jis pasitrauktų kur nors į miestą, tada visas Izraelis atsineš virves prie to miesto ir tol vilks jo akmenis į slenį, kol neliks ten nė akmenėlio.“ ¹⁴ Abšalomas ir visas Izraelis sutiko, kad Hušajo Archo patarimas geresnis už Ahitofelio patarimą. VIEŠPATIS buvo nusprendęs paversti niekais gudrų Ahitofelio patarimą, kad atneštų Abšalomui nelaimę.

¹⁵ Tada Hušajas pasakė kunigams Cadokui ir Abjatarui: „Taip ir taip patarė Ahitofelis Abšalomui ir Izraelio seniūnams. Taip ir taip patariau aš. ¹⁶ Tad tučtuojau pasiųskite žodį Dovydui: ‘Nenakvok prie perejų į dykumą, bet tuoj pat pereik. Antraip karalius ir su juo esantys žmonės bus sunaikinti.’“ ¹⁷ Jehonatanas ir Ahimaacas laukė prie En Rogelio. Tarnaitė nueidavo ir nunešdavo jiems žodį, o jie savo ruožtu nueidavo ir nunešdavo žodį Dovydui, nes patys nedrįso pasirodyti ir įžengti į

miestą. ¹⁸ Bet vienas vaikinąs pamatė juos ir pranešė Abšalomui. Tad juodu tučtuojau pakilo ir nuskubėjo į Bahurimus, prie namų vieno žmogaus, kieme turinčio šulinį, ir nusiėjo į jį. ¹⁹ O to vyro žmona, paėmusi dangalą, užklojo šulinio angą ir taip apskleidė grūdais, kad nebūtų galima pastebėti. ²⁰ Atėję pas moterį prie namų, Abšalomo tarnai klausė: „Kur Ahimaacas ir Jehonatanas?“ Moteris atsakė jiems: „Jiedu prieš valandėlę praėjo ir nuėjo upės link.“ Paieškoję ir neradę, jie sugrįžo į Jeruzalę.

²¹ Vos jiems nuėjus, Ahimaacas ir Jehonatanas išlipo iš šulinio ir nuėjo pranešti Dovydui. Jie sakė Dovydui: „Pakilk! Tučtuojau pereik upę, nes tokį ir tokį patarimą prieš jus davė Ahitofelis.“ ²² Dovydas ir visi su juo buvę žmonės tuojau pat leidosi į kelionę ir perėjo Jordaną. Iki aušros nebuvo likę nė vieno, neperėjusio Jordano.

²³ Matydamas, kad jo patarimas nevykdomas, Ahitofelis pasibalnojo asilą ir išėjo namo į savo miestą. Sutvarkęs namų reikalus, jis pasikore. Palaidotas jis buvo savo tėvo kape.

²⁴ Dovydas buvo pasiekęs Mahanaimus, kai Abšalomas ir visi su juo buvę Izraelio vyrai perėjo Jordaną. ²⁵ Kariuomenės vadu vietoj Joabo Abšalomas buvo paskyręs Amasą. Amasa buvo sūnus izraelito, vardu Itra, kuris buvo paėmęs žmona Nahašo dukterį Abigalę, Joabo motinos Cerujos seserį. ²⁶ Izraelitai ir Abšalomas pasistatė stovyklą Gileado žemėje.

²⁷ Dovydui pasiekus Mahanaimus, Nahašo sūnus Šobis iš Rabat Amono, Amielio sūnus Machyras iš Lo Debaro ir Barzilajas Gileadietis iš Rogelimų ²⁸ atgabeno gulių, dube-

nų ir molinių indų, taip pat kviečių, miežių, miltų, pagruzdintų grūdų, pupelių ir lęšių, ²⁹ medaus ir varškės, avių ir sūrio iš kaimenės Dovydui ir su juo esantiems žmonėms valgyti. Jie sakė sau: „Dykumoje žmonės tikriausiai alkani, išvargę ir kenčia troškulį.“

Abšalomo mirtis

18 Tada Dovydas atliko su juo esančių pajėgų apžiūrą ir paskyrė tūkstantininkus bei šimtininkus. ² Dovydas padalijo kariuomenę į tris dalis: vieną trečdalį pavedė Joabui, kitą – Joabo broliui Cerujos sūnui Abišajui ir trečią – Itajui Gatiečiui. Karalius kalbėjo kariams: „Ir aš pats su jumis žygiuosiu.“ – ³ „Tu nežygiuosi į mūšį, – atsakė kariai, – nes jei mes ir bėgtume, jei net pusė mūsų žūtų, likusieji į mus dėmesio nekreips. O tu atstoji dešimt tūkstančių tokių kaip mes! Todėl tau geriau padėti mums iš miesto.“ ⁴ Karalius jiems atsakė: „Darysiu, kas jums atrodo geriausia.“ Tad karalius stovėjo šalia miesto vartų, kai kariuomenė išžygiavo būriais po šimtą ir po tūkstantį. ⁵ Joabui, Abišajui ir Itajui karalius įsakė, tardamas: „Dėlei manęs elkitės švelniai su jaunuoju Abšalomu.“ Visi kariai girdėjo karalių, duodantį įsakymą didžiūnams dėl Abšalomo.

⁶ Tad kariuomenė išėjo į lauką prieš Izraelį. Mūšis vyko Efraimo miške. ⁷ Ten Izraelio pajėgos buvo Dovydo šalininkų nugalėtos, tą dieną įvyko didelės skerdynės, ir žuvo dvidešimt tūkstančių vyrų. ⁸ Mūšis išsiplėtė į visą tą sritį; tą dieną miškas surijo daugiau aukų negu kalavijas.

⁹ Su Dovydo šalininkais Abšalomas susidūrė netikėtai. Abšalomas jojo ant mulo, ir mulas palindo po didžiulio ažuolo šakų raizginiu. Jo galva įkliuvo į ažuolą, jis likosi kaboti tarp dangaus ir žemės, o mulas, ant kurio sėdėjo, nuėjo sau. ¹⁰ Tai pamatęs, vienas vyrų pranešė Joabui: „Ką tik mačiau Abšalomą, pakibusį po ažuolu.“ ¹¹ Joabas tarė tam pranešusiam vyrui: „Tad kodėl neprismeigei jo ten prie žemės? Būčiau davęs tau dešimt sidabro šekelių ir diržą.“ ¹² Bet tas vyras Joabui atsakė: „Net jei rankoje jausčiau tūkstančio sidabro šekelių svorį, prieš karaliaus sūnų rankos nekelčiau, nes karalius mums girdint įsakė tau, Abišajui ir Itajui: ‘Dėlei manęs saugokite jaunąjį Abšalomą!’“ ¹³ Net jeigu ir būčiau susiviliojęs, nuo karaliaus nėra nieko paslėpta, o tu būtumei laikęsis nuošaliai.“ ¹⁴ „Negaliu su tavimi tiek laiko gaišti!“ – atsakė Joabas. Pasiėmęs tris ietis, įsmeigė jas į dar gyvo Abšalomo, kabančio po ažuolu, širdį. ¹⁵ Po to dešimt jaunų Joabo ginklanešių, apsupe Abšalomą, puolė ir užmušė jį.

¹⁶ Tada Joabas papūtė ragą, ir kariai izraelitų toliau nebesivijo, nes Joabas sulaikė karius. ¹⁷ Paėmę Abšalomą, jie įmetė jį į gilią duobę miške ir sukrovė ant jo labai didelę krūvą akmenų. Tuo tarpu visi izraelitai išbėgiojo į namus.

¹⁸ Dar gyvas būdamas, Abšalomas buvo padirbęs ir pasistatęs sau paminklą Karaliaus slėnyje. „Neturiu sūnaus, – sakė jis, – kuris išlaikytų mano vardo atminimą.“ Paminklą pavadino savo vardu, užtat ir šiandien jis vadinamas Abšalomo paminklu.

¹⁹ Cadoko sūnus Ahimaacas tarė: „Prašu leisti man nubėgti ir nuneš-

ti žinią karaliui, kad VIEŠPATS išlaisvino jį iš priešų rankos.“ ²⁰ Bet Joabas jam sakė: „Šiandien žinios neneši. Kada nors kitą dieną galėsi nešti žinią, bet šiandien to nedarysi, nes mirė karaliaus sūnus!“ ²¹ Tuomet Joabas tarė vienam kušitui: „Eik ir pranešk karaliui, ką matei.“ Kušitas nusilenkė Joabui ir nubėgo. ²² O Cadoko sūnus Ahimaacas vėl tarė Joabui: „Truks plyš, prašu leisti ir man bėgti paskui kušitą.“ Joabas kalbėjo: „Kam gi tau bėgti, mano sūnau? Atlygio negausi už žinią!“ – ²³ „Truks plyš, – užsispyrusiai tvirtino jis, – aš bėgsiu.“ „Tai bėk!“ – tarė Joabas. Tada Ahimaacas nubėgo Lygumos keliu ir aplenkė kušitą.

²⁴ O Dovydas sėdėjo tarp dvejų vartų. Sargybinis buvo palypėjęs ant vartų stogo prie miesto sienos. Jis dairėsi ir pamatė vyrą, bėgantį vieną. ²⁵ Sargybinis sušuko ir pranešė karaliui. Karalius tarė: „Jei jis vienas, tai jo lūpose žinia.“ Jam artėjant, ²⁶ sargybinis pamatė kitą bėgantį vyrą ir pašaukė nuo vartų, tardamas: „Žiūrėk, ir kitas vyras bėga vienas!“ Karalius tarė: „Ir šis atneša žinią.“ ²⁷ O sargybinis tarė: „Man regis, kad pirmasis bėga, kaip bėga Cadoko Ahimaacas.“ Karalius atsakė: „Jis geras vyras ir su gera žinia ateina.“

²⁸ Ahimaacas šaukė karaliui: „Ramybė!“ Parpuldamas kniūbsčias prieš karalių veidu ant žemės, jis tarė: „Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris atidavė vyrus, pakėlusius ranką prieš mano viešpatį karalių.“ ²⁹ Karalius klausė: „Ar mano vaikas Abšalomas sveikas?“ Ahimaacas atsakė: „Joabui išsiunčiant tavo tarną, mačiau didelį

sąmyši, bet kas ten vyko, nežinau.“³⁰ – „Paėjęk į šalį ir palauk čia“, – tarė jam karalius. Jis paėjęjo ir laukė.

³¹ Kaip tik tuo metu atėjo kušitas. „Gera žinia mano viešpačiui karaliui, – tarė kušitas, – nes šiandien VIEŠPATS apgynė tave nuo visų, kurie buvo sukilę prieš tave!“ – ³² „Ar sveikas mano vaikas Abšalomas?“ – klausė kušitą karalius. „Teįvyksta taip, kaip tam jaunuoliui, visiems mano viešpaties karaliaus priešams ir visiems, maištaujantiems prieš tave ir siekiantiems pikta!“

Dovydas aprauda Abšalomą

19 Karalius buvo labai susijaudinęs. Jis užlipo į kambarį viršum vartų ir verkė. Ir lipdamas raudėjo: „O mano sūnau Abšalomai! Mano sūnau, mano sūnau Abšalomai! Kad aš būčiau miręs vietoj tavęs, Abšalomai, mano sūnau, mano sūnau!“

² Joabui buvo pranešta: „Karalius verkia ir rauda Abšalomo.“ ³ Tos dienos pergale visai kariuomenei pavirto gedulu, nes kariai girdėjo tą dieną sakant: „Karalius aimanuoja dėl sūnaus.“ ⁴ Kariuomenė tą dieną išelino į miestą vogčiomis, kaip gėdydamiesi išelina vogčiomis iš mūšio pabėgę kariai. ⁵ Tuo tarpu karalius, prisidengęs veidą, nesiliovė visu balsu šaukti: „O mano sūnau Abšalomai! O Abšalomai, mano sūnau, mano sūnau!“ ⁶ Tada Joabas įėjo į vidų pas karalių ir tarė: „Šiandien tu privertei rausti iš gėdos visus savo tarnus, išgelbėjusius tavo gyvybę, tavo sūnų ir dukterų gyvybę, žmonių ir sugulovių gyvybę, ⁷ rodydamas meilę tiems, kurie tavęs nekenčia, o neapykantą tiems, kurie tave myli.

Tu šiandien aiškiai parodei, kad vadai ir kariai tau nieko nereiškia. Dabar suprantu, kad tavo akyse būtų teisinga, jeigu šiandien Abšalomas būtų gyvas, o mes būtume žuvę. ⁸ Tad kelkis, išeik ir kalbėk savo tarnams į širdis! Prisiekiu VIEŠPAČIU, jeigu neišeisi, nepasiliks nė vienas vyras pas tave nakčiai. O tai būtų tau didesnė nelaimė negu bet kokia kita nelaimė, ištikusi tave nuo jaunystės iki dabar.“ ⁹ Tada karalius pakilo ir atsisėdo miesto vartuose. Visiems kariams buvo paskelbta: „Žiūrėkite, karalius sėdi soste miesto vartuose!“ Visa kariuomenė atėjo pas karalių.

Dovydo sugrįžimas

Tuo tarpu visi izraelitai buvo išbėgioję į namus. ¹⁰ Visose Izraelio giminėse visi žmonės ginčijosi. Kai kurie sakė: „Karalius išgelbėjo mus iš priešų rankos, išlaisvino iš filistinų nagų ir turėjo bėgti iš krašto nuo Abšalomo. ¹¹ Bet Abšalomas, kurį patepėme sau karaliumi, mirė mūšyje. Tad kodėl nieko nesakote apie karaliaus sugrąžinimą?“

¹² Viso Izraelio šnekos apie tai pasiekė karalių jo būste. Tad Dovydas pasiuntė žodį kunigams Cadokui ir Abjatarui: „Sakykite Izraelio seniūnams: ‘Kodėl turėtumėte būti paskutiniai, sugrąžindami karalių į jo rūmus?’ ¹³ Esate mano broliai, mano kūnas ir mano kraujas! Tad kodėl turėtumėte būti paskutiniai, sugrąžindami karalių?’ ¹⁴ O Amasai sakykite: ‘Argi tu nesi mano kūnas ir mano kraujas? Tepadaro man tai Dievas ir dar teprideda, jei tu netapsi mano kariuomenės vadu mano akivaizdoje nuo dabar vietoj Joabo.“

¹⁵ Amasa paveikė visų kaip vieno

Judo žmonių širdis, ir jie pasiuntė žodį karaliui: „Sugrižk ir tu, ir visi tavo tarnai.“¹⁶ Tad karalius leidosi į kelionę atgal ir nuėjo prie Jordano, o Judo žmonės atėjo į Gilgalą karaliaus pasitikti ir pervesti jo per Jordaną.

¹⁷ Geros sūnus Šimis, benjamins iš Bahurimų, atskubėjo su Judo žmonėmis pasitikti Dovydo,¹⁸ lydimas tūkstančio žmonių iš Benjamino giminės. Ir Sauliaus namų tarnas Ciba drauge su savo penkiolika sūnų ir dvidešimt tarnų atskubėjo prie Jordano pirma karaliaus,¹⁹ kad keliantis per upę padėtų karaliaus šeimynai, pasiruošęs jam patarnauti. Geros sūnus Šimis puolė ant kelių prieš karalių, kai šis rengėsi pereiti Jordaną.²⁰ Jis tarė karaliui: „Tene-laiko mano viešpats manęs kalto ir teneatsimena, kaip tavo tarnas nusikalto tą dieną, kai mano viešpats karalius paliko Jeruzalę! Teneima karalius to į širdį!“²¹ Tavo tarnas žino, kad jis nusidėjo, todėl štai šiandien pirmas iš visų Juozapo namų atėjau pasitikti savo viešpaties karaliaus.“²² Tada Cerujos sūnus Abišajas prašeko: „Argi Šimis neturi būti nubaustas mirtimi už tai, kad keikė VIEŠPATIES pateptąjį?“²³ Bet Dovydas tarė: „Kas man ir jums, Cerujos sūnūs, kad jūs turėtumėte šiandien man priešais tapti? Nejau šiandien bus kas nors baudžiamas mirtimi Izraelyje? Argi aš nežinau, kad šiandien vėl esu Izraelio karalius?“²⁴ Tada karalius tarė Šimiui: „Tu nemirsi!“ Karalius jam prisiekė.

²⁵ Ir Sauliaus vaikaitis Mefi Bošetas atėjo pasitikti karaliaus. Jis nebuvo nei kojų pirštų nagų karpės, nei barzdos kirpės, nei drabužių

plovęs nuo tos dienos, kai karalius išėjo, iki tos dienos, kada karalius saugiai sugrižo.²⁶ Jam atėjus iš Jeruzalės karaliaus pasitikti, karalius jį klausė: „Kodėl nėjai su manimi, Mefi Bošetai?“²⁷ „Mano viešpatie karaliau, – atsakė jis, – mano tarnas apgavo mane. Tavo tarnas jam paliepė: 'Pabalnok man asilą, kad galėčiau sėsti ant jo ir vykti su karaliumi', – nes tavo tarnas raišas.“²⁸ Ciba apšmeižė savo tarną mano viešpačiui karaliui. Bet mano viešpats karalius yra tarsis Dievo angelas. Tad daryk, kas gera tavo akyse.“²⁹ Juk nors visi mano tėvo namai buvo tik mirties verti, tu pasodinai savo tarną tarp valgančių prie tavo stalo. Tad kokią teisę turiu dar šauktis karaliaus?“³⁰ Karalius jam atsakė: „Kam gi kalbėti daugiau apie tavo reikalus? Aš nusprendžiau: tu ir Ciba pasidalysite nuosavybę.“ –³¹ „Tegu jis ir visą pasiima, – tarė Mefi Bošetas karaliui, – nes mano viešpats karalius sugrižo saugus į savo rūmus.“

³² Barzilajas Gileadietis buvo atėjęs iš Rogelimų. Jis paėjęs su karaliumi iki Jordano, norėdamas palydėti per Jordaną.³³ Barzilajas buvo labai senas – turėjo aštuoniasdešimt metų – ir buvo ap rūpinęs karalių maistu, jam būnant Mahanaimuose, nes buvo labai turtingas žmogus.³⁴ Karalius tarė Barzilajui: „Pereik upę su manimi; aš pasirūpinsiu tavimi senatvėje.“³⁵ Bet Barzilajas atsakė karaliui: „Kiek metų man dar liko gyventi, kad eičiau su karaliumi į Jeruzalę?“³⁶ Dabar man aštuoniasdešimt metų. Argi aš galiu atskirti, kas gera ir kas pikta? Argi begali tavo tarnas skonėtis tuo, ką valgo ir geria? Argi aš dar galiu klausytis dainuo-

jančių vyrų ir moterų? Tad kam gi tavo tarnas turėtų dar apsunkinti savo viešpatį karalių? ³⁷ Tavo tarnas vos galėtų pereiti Jordaną su karaliumi! Už ką turėtų karalius man atlyginti tokiu dosniu atlygiu?

³⁸ Prašyčiau leisti savo tarnui grįžti, kad galėtų mirti savo mieste, arti savo tėvo ir motinos kapų. Bet štai tavo tarnas Kimhamas. Tepereina jis upę su mano viešpačiu karaliumi! Daryk jam, kas gera tavo akyse.“ ³⁹ Karalius atsakė: „Kimhamas pereis upę su manimi, ir aš darysiu jam, kas gera tavo akyse. Ko tik iš manęs nori, padarysiu!“ ⁴⁰ Visi žmonės perėjo Jordaną. Karalius, pasiruošęs pereiti upę, pabučiavo Barzilają ir atsisveikino. Tada Barzilajas sugrįžo į namus. ⁴¹ O karalius nuėjo Gilgalo link, ir Kimhamas ėjo su juo. Visi Judo giminės kariai ir pusė Izraelio kariuomenės palydėjo karalių per upę.

⁴² Visi Izraelio vyrai atėjo pas karalių. „Kodėl, – klausė jie karalių, – mūsų broliai, Judo giminės vyrai, užvaldė tave, pervedė per Jordaną karalių ir jo šeimyną drauge su visais Dovydo vyrais?“ ⁴³ Judo vyrai Izraelio vyrams atsakė: „Todėl, kad karalius mūsų artimas giminaitis. Ko pykstate dėl to? Ar mes suvalgėme ką nors, kas priklauso karaliui? Ar davė jis mums kokių dovanų?“ ⁴⁴ O Izraelio vyrai Judo vyrams sakė: „Mes turime dešimt dalių karaliuje ir Dovyde turime daugiau už jus! Tad kodėl su mumis nesiskaitote? Argi ne mes pirmi siūlėme, kad mūsų karalius būtų sugrąžintas.“ Bet Judo vyrų žodžiai buvo griežtesni už Izraelio vyrų žodžius.

Šebos sukilimas

20 Atsitiko taip, kad ten buvo vienas niekšas, vardu Šeba, Bichrio sūnus, benjaminsas. Jis pūtė raga, šaukdamas:

„Nėra Dovyde mums dalies, nėra Jesės sūnuje mums paveldo! Izraeli, visi į savo palapines!“

² Visi Izraelio vyrai pasitraukė nuo Dovydo ir sekė Bichrio sūnų Šebą, bet Judo vyrai liko ištikimi savo karaliui nuo Jordano iki Jeruzalės.

³ Dovydas parvyko į savo rūmus Jeruzalėje. Karalius paėmė anas dešimt sugulovių, paliktų rūpintis rūmais, uždarė jas į saugomus namus ir ten jas aprūpino, bet pas jas nebeidavo. Taigi jos liko atskirtos iki savo mirties dienos kaip gyvanašlės.

⁴ Tada karalius tarė Amasai: „Per tris dienas sušauk Judo vyrus pas mane. Ateik ir pats!“ ⁵ Amasa išvyko sušaukti Judo, bet užtruko ilgiau negu jam buvo paskirta. ⁶ Tad Dovydas tarė Abišajui: „Dabar Bichrio sūnus Šeba padarys mums daugiau žalos už Abšalomą. Paimk savo valdovo tarnus ir vykis, kad kartais jis nesusirastų įtvirtintų miestų ir nepabėgtų nuo mūsų.“ ⁷ Joabo vyrai, keretai bei peletai, ir visi galiūnai išžygiavo jam iš paskos. Vydami esi Bichrio sūnų Šebą, jie išžygiavo iš Jeruzalės. ⁸ Kai jau buvo netoli didžiojo akmens Gibeone, Amasa atėjo jų pasitikti. Joabas vilkėjo karišką drabužį, viršum jo buvo prisijusęs kalaviją, pritvirtintą makštyje prie juosmens. Jam žengiant pirmyn, jis išslydo. ⁹ Joabas tarė Amasai: „Kaip tau einasi, mano broli?“ – ir dešine ranka suėmė Amasą už barzdos, lyg bučiuodamas. ¹⁰ Amasa kalavijo Joabo kairėje rankoje

nepastebėjo. Joabas taip smogė jam į pilvą, kad jo viduriai išsivertė ant žemės, ir jis mirė. Antro smūgio jam suduoti nebereikėjo.

Po to Joabas ir jo brolis Abišajas leidosi vyti Bichrio sūnaus Šebos.¹¹ O vienas Joabo vyrų, atsistojęs prie Amasos lavono, sušuko: „Kas palankus Joabui ir kas už Dovydą, teseka Joabą!“¹² Amasa gulėjo kelio viduryje, permirkęs savo kraujyje, ir tas žmogus pastebėjo, kad kiekvienas sustodavo. Pamatęs, kad visi praeinantieji stoviniuoja, jis nuvilko Amasą nuo kelio į lauką ir apdengė jį drabužiu.¹³ Pašalinus jį nuo kelio, visi žygiavo toliau, vydamiesi Bichrio sūnų Šebą.

¹⁴ Šeba perejo visas Izraelio gimines iki pat Abel Bet Maakos. Visa bichrių kiltis susirinko ir nusekė pasakui jį į miestą.¹⁵ Joabo pajėgos apgulė jį Abel Bet Maakoje ir prieš išorinę miesto sieną supylė apgulos pylimą. Joabo kareiviai puolė su mūrdaužiais siena, norėdami ją pralaužti.¹⁶ Tada viena išmintinga moteris sušuko nuo sienos: „Klausykite! Klausykite! Prašau pasakyti Joabui: 'Priek, aš noriu su tavimi pasikalbėti.'“¹⁷ Jam priėjus artyn, moteris paklausė: „Ar tu Joabas?“ – „Taip“, – atsakė jis. Tuomet ji tarė jam: „Klausyk savo tarnaitės žodžių.“ – „Klausau“, – šis atsakė.¹⁸ Ji tęsė: „Senovėje žmonės sakydavo: 'Tėgu jie teiraujasi Abelyje', – ir taip išspręsdavo reikalą.“¹⁹ Aš esu viena taikiųjų ir ištikimųjų Izraelyje, o tu nori sunaikinti Izraelio motiniškąjį miestą! Kodėl turėtumei sunaikinti VIEŠPATIES paveldą?“²⁰ Joabas atsakė: „Jokiu būdu, jokiu būdu! Aš nei naikinu, nei griauunu!“²¹ Tai visiškai netiesa! Bet vienas vyras iš Efraimo aukštumų, vadina-

mas Bichrio sūnumi Šeba, pakėlė ranką prieš karalių Dovydą. Atiduo-kite jį mums, ir aš pasitrauksiu nuo miesto.“ Moteris patikino Joabą: „Tikėk manimi, jo galva bus išmesta tau per mūrą.“²² Moteris nuėjo pas visus miesto žmones su savo išmintimi. Jie nukirto Bichrio sūnui Šebai galvą ir numetė Joabui. Jis liepė pūsti ragą. Visi pasitraukė nuo miesto ir nuėjo į savo namus, o Joabas grįžo į Jeruzalę pas karalių.

²³ Joabas buvo visos Izraelio kariuomenės vadas, o Jehojados sūnus Benaja – keretų ir peletų galva; ²⁴ Adoramas vadovavo lažo darbams, Ahiludo sūnus Juozapatas buvo raštinės viršininkas, ²⁵ Ševa – raštininkas, o Cadokas ir Abjataras – kunigai. ²⁶ Ir Ira iš Jayro palikuonių buvo Dovydo kunigas.

Gibeoniečių kerštas

21 Dovydui valdant badas tęsėsi metai po metų trejus metus. Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS tarė: „Saulius ir jo namai užsitraukė kraujo kaltę, nes žudė gibeoniečius.“² Tad karalius pasišaukė gibeoniečius ir kalbėjosi su jais. Gibeoniečiai buvo ne izraelitai, o likutis amoritų, kuriuos izraelitai buvo prisiekę apsaugoti, o Saulius, stengdamasis Izraelio ir Judo žmonių labui, buvo bandęs juos sunaikinti.³ Dovydas klausė gibeoniečių: „Ką turiu daryti dėl jūsų? Kaip turiu permaldauti, kad laimintumėte VIEŠPATIES paveldą?“⁴ Gibeoniečiai atsakė jam: „Mūsų ginčas su Sauliumi ir jo namais negali būti išspręstas sidabru ar auksu nei nubaudžiant mirtimi bet kokį žmogų Izraelyje.“ Dovydas

atsakė: „Ką tik sakysite, tą padarysiu.“⁵ Tada jie tarė karaliui: „Už tą žmogų, skerdusį mus ir ketinusį išnaikinti, kad neišliktume niekur Izraelio žemėje, ⁶ tebūna mums perduoti septyni jo vyriški palikuonys, ir mes pamausime juos ant baslių VIEŠPATIES akivaizdoje Sauliaus, VIEŠPATIES išrinktojo, Gibėjoje.“ Karalius atsakė: „Perduosiu.“

⁷ Karalius pasigailėjo Sauliaus sūnaus Jehonatano sūnaus Mefi Bošeto dėl priesaikos tarp jų VIEŠPATIES akivaizdoje, tarp Dovydo ir Sauliaus sūnaus Jehonatano. ⁸ Bet karalius paėmė du Ajos dukters Ricpos sūnus – Armonį ir Mefi Bošetą, kuriuos ji pagimdė Sauliui, bei penkis Sauliaus dukters Mera-bos sūnus, kuriuos ji pagimdė Barzilajo Meholiečio sūnui Adrieliui, ⁹ ir perdavė juos gibeoniečiams. Jie pamovė juos ant baslių ant kalno VIEŠPATIES akivaizdoje. Visi septyni mirė tuo pačiu metu. Jie buvo nužudyti pirmomis pjūties dienomis – miežiapijūtės pradžioje.

¹⁰ Ajos duktė Ricpa, paėmusi ašutinę, pasitiesė ją ant uolos. Ji buvo ten nuo pjūties pradžios, neleidama dieną padangių paukščiams tūpti ant kūnų, o naktį laukiniams žvėrims prieiti, kol ant jų pradėjo lietus lyti iš dangaus. ¹¹ Dovydui buvo pranešta, ką Ajos duktė Ricpa, Sauliaus sugulovė, buvo padariusi. ¹² Ir Dovydas nuvyko paimti Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano kaulų iš Jabeš Gileado gyventojų, kurie buvo pavogę juos iš aikštės Bet Šeane, kur filistinai buvo juos pakorę tą dieną, kai užmušė Saulių ant Gilbojos. ¹³ Iš ten jis pargabeno Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano kaulus, surink-

damas ir kaulus tų, kurie buvo pamauti ant baslių. ¹⁴ Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano kaulai buvo palaidoti Celoje, Benjamins žemėje, jo tėvo Kišo kape. Ir kai buvo padaryta visa, ką karalius buvo įsakęs, Dievas suteikė atgaivą kraštui.

Karas su filistiniais

¹⁵ Vėl kilo karas tarp filistinių ir Izraelio. Dovydas nužygiavo į mūšį su savo vyrais ir kovojo su filistiniais. Dovydas pavargo. ¹⁶ Vienas iš milžinų palikuonių, Išbi Benobas, bandė Dovydą užmušti. Jo bronzinė ietis svėrė tris šimtus šekelių, ir jis turėjo prisijuosęs naują kalaviją. ¹⁷ Bet Cerujos sūnus Abišajas atėjo jam į pagalbą, puolė filistiną ir užmušė. Tuomet Dovydo vyrai prisiekdami jam kalbėjo: „Į mūšį su mumis daugiau neisi, kad neužgesintumei Izraelio žiburio.“

¹⁸ Po šio įvyko kitas mūšis su filistiniais prie Gobo. Tuomet Sibečasas Hušietis užmušė Safą, kilusį iš milžinų palikuonių. ¹⁹ Buvo ir dar vienas mūšis su filistiniais prie Gobo. Betliejiečio Jaare Oregimo sūnus Elhananas užmušė Galijotą Gatietį, kurio ieties kotas buvo kaip audėjo riestuvas. ²⁰ Vėl įvyko mūšis, šį kartą – prie Gato. Ten buvo vyras milžinas, turintis šešis pirštus ant kiekvienos rankos ir šešis pirštus ant kiekvienos kojos, iš viso dvidešimt keturis. Ir jis buvo kilęs iš milžinų. ²¹ Jam tyčiojantis iš Izraelio, Dovydo brolio Šimos sūnus Jehonatanas užmušė jį. ²² Tie keturi buvo kilę iš milžinų Gate. Jie krito nuo Dovydo ir jo vyrų rankų.

Padėkos giesmė

22 Dovydas kreipėsi į VIEŠPATI. Tą šios giesmės žodžiais po to, kai VIEŠPATS buvo išgelbėjęs jį iš visų priešų ir iš Sauliaus rankų.

² Jis tarė:

„VIEŠPATIE, mano Uola, / mano tvirtovė, mano gelbėtojai! / ³ Mano Dieve, mano Uola, / kur randu pastogę! / Mano skyde ir mano išganymo jėga, / mano pilie ir priebėga! / Tu, mano išganytojai, / gelbsti mane nuo smurto! / ⁴ Šaukiausi VIEŠPATIES, Šlovingojo, / ir buvau išva duotas iš visų priešų.

⁵ Mat mirties bangos / supo mane iš visų pusių, / pražūties srautai / mane valdė. ⁶ Šeolo pančiai mane apraizgė, / mirties pinklės mane pasitiko. / ⁷ Savo skausme šaukiausi VIEŠPATIES, / šaukiausi savo Dievo. / Jis išgirdo mano balsą savo šventykloje, / jo ausis pasiekė mano šauksmas.

⁸ Tada sujudo ir sudrebėjo žemė, / virpėjo dangaus pamatai ir / svirduliavo, nes jį apėmė pyktis. / ⁹ Jam iš šnervių ritosi dūmai, / ryjanti ugnis – iš burnos; / žarijos virto liepsnomis.

¹⁰ Pravėrė dangų ir nužengė; / perkūnijos debesys buvo jam po kojų. / ¹¹ Sėdosi ant kerubo ir skrido, / vėjo sparnų nešamas. / ¹² Tamsos skliautu jis apsiautė save, / vandens telkiniu, / perkūnijos debesimi.

¹³ Nuo jo Artumo spindesio / suliepsnojo žarijos. / ¹⁴ VIEŠPATS sugriaudė iš dangaus, / Aukščiausisys prabilo balsu. / ¹⁵ Paleido strėles ir juos išvaikė, / žaibą ir juos sutriuškino. / ¹⁶ Atsivėrė jūros šaltiniai, / buvo atidengti pasaulio pamatai, / VIEŠPAČIUI galingai prabilus / savo pykčio viesulu.

¹⁷ Jis ištiesė ranką iš aukštybių, / paėmė mane; / jis ištraukė mane iš galingų vandenų. / ¹⁸ Jis išgelbėjo mane nuo stipraus priešo, / nuo tų, kurie manęs nekontroliavo, / nes buvo stipresni už mane. / ¹⁹ Mane užpuolė jie negandos dieną, / bet VIEŠPATS man buvo atrama. / ²⁰ Jis išvedė mane į laisvę / ir išgelbėjo, / nes mane pamėgo.

²¹ VIEŠPATS atlygino man pagal mano teisumą, / atmokėjo man pagal mano rankų švarumą. / ²² Juk laikiausi VIEŠPATIES kelių / ir nedoru darbu nuo savo Dievo neatsitraukiau; / ²³ visi jo įsakai buvo man prieš akis, / ir nuo jo įstatų nenuklydau. / ²⁴ Buvau prieš jį švarus / ir saugojaus kaltės. / ²⁵ Užtat VIEŠPATS atmokėjo man / pagal mano teisumą, / pagal mano nuoširdumą jo akyse.

²⁶ Su ištikimu tu elgiesi ištikimai, / su tauriu galiūnu – tauriai. / ²⁷ Su nuoširdžiu tu elgiesi nuoširdžiai, / o su sukčiumi – gudriai.

²⁸ Juk tu gelbsti nuolankiuosius, / bet su panika žiūri į išdidžiuosius. / ²⁹ Juk esi man žiburys, VIEŠPATIE; / tu, VIEŠPATIE, švieti, kai man tamsu. / ³⁰ Juk su tavimi galiu paimti užkardą, / su savo Dievu galiu peršokti mūrą. / ³¹ Dievo kelias tobulas, / VIEŠPATIES žodis išgrynintas ugnimi; / jis skydas visiems, / ieškantiems jame pastogės. / ³² Juk kas yra Dievas, jei ne VIEŠPATS? / Kas yra uola, jei ne mūsų Dievas?

³³ Dievas, mano galingoji tvirtovė, / saugojo mano kelią. / ³⁴ Jis davė man kojas kaip stirnos / ir nuvedė mane į saugias aukštumas. / ³⁵ Jis taip lavino mano rankas mūšiu, / kad mano žastai galėtų įtempti bronzinį lanką! / ³⁶ Tu davei man savo apsaugos skydą, / ir tavo apvaizda padarė mane didį. / ³⁷ Tu leidai man

laisvam daug pasiekti, / ir mano
kojos nepaslydo.

³⁸ Vijau priešus ir dorojau, / ne-
grižau, kol jie nebuvo sunaikinti. /

³⁹ Sunaikinau juos, taip parbloš-
kiau, / kad jie daugiau nebepakilo;
jie krito man po kojų. / ⁴⁰ Juk tu
davei man jėgų mūšiui, / privertei
priešus suklupti prieš mane. / ⁴¹ Tu
privertei priešus atsukti man nuga-
rą – / tuos, kurie manęs nekenčia, – /
ir sudorojau juos. / ⁴² Jie žvalgėsi, bet
nebuvo kam jų išgelbėti; / jie šaukėsi
VIEŠPATIES, bet jis jiems neatsa-
kė. / ⁴³ Sutryniau juos kaip žemės
dulkes, / sutraiškiau ir sutrypiau
kaip gatvės purvą.

⁴⁴ Tu išgelbėjai mane nuo kivirčo
mano tautoje, / saugojai mane kaip
tautų galvą; / tauta, kurios nepaži-
nau, man tarnavo. / ⁴⁵ Svetimšaliai
atėjo pas mane gūždamiesi ir, / vos
apie mane išgirdę, reiškė pagarbą. /
⁴⁶ Svetimšaliai apstulbo iš baimės /
ir drebėdami bėgo iš savo tvirtovių.

⁴⁷ Teviešpatauja VIEŠPATS! / Te-
būna pašlovinta mano Uola! / Tebū-
na išaukštintas mano Dievas, / Uola,
duodanti man pergalę, / ⁴⁸ Dievas,
kuris mane apgynė, / pajungė man
tautas, / ⁴⁹ padėjo man išsigelbėti nuo
priešų, / išaukštino prieš maištinin-
kus, / išgelbėjo nuo nuožmiųjų!

⁵⁰ VIEŠPATIE, už tai šlovinsiu
tave visoms tautoms, / giedosiu psal-
mes tavo vardui. / ⁵¹ Jis pergalės
bokštas savo karaliui, / rodo ištiki-
mą meilę savo pateptajam – / Dovy-
dui ir jo palikuonims per amžius.“

Paskutiniai Dovydo žodžiai

23

Štai paskutiniai Dovydo
žodžiai:

„Dovydo, Jesės sūnaus, ištarmė, /

ištarmė Dievo išaukštinto vyro, /
Jokūbo Dievo pateptojo, / Izraelio
tvirtovės numylėtinio.

² Per mane kalba VIEŠPATIES
Dvasia, / ant mano liežuvio jo žodis. /
³ Izraelio Dievas kalbėjo, / Izraelio
Uola apie mane pasakė: / ‘Kas valdo
žmones teisingai, / valdo Dievo bai-
mėje, / ⁴ yra tarsi ryto šviesa, / saulei
tekant giedrą rytą / žerinti po lietaus
žemės žolę.’

⁵ Tikrai tokie yra mano namai su
Dievu! / Juk jis sudarė su manimi
amžiną sandorą, / visada tvirtą ir
laiduotą. / Argi jis nepadarys, kad
pražystų / kiekviena mano pergalė
ir troškimas? / ⁶ O visi bedieviai tarsi
dagiai / nubloškiami šalin, / nes jų
negalima paimti į rankas. / ⁷ Kas
nori juos paliesti, / turi pasiimti ge-
ležinę kartį / ar ieties kotą. / Vietoje
jie bus ugnimi visiškai sunaikinti.“

Dovydo karžygiai

⁸ Karžygių, kuriuos turėjo Do-
vydas, vardai yra šie: Jošebas
Basšebetas Tachkemonietis. Jis
buvo trejeto galva. Viena proga jis
švaistėsi savo ietimi prieš aštuonis
šimtus ir užmušė juos.

⁹ Kitas po jo buvo ahoacho sūnaus
Dodojo sūnus Eleazaras. Jis buvo
vienas iš trejeto su Dovydu, kai jie
metė iššūkį filistinams, susirinku-
siems į mūšį prie Efes Damimų.
Izraelitai traukėsi, ¹⁰ o jis kovojo,
guldydamas filistinus, kol pavargo
jo žastai ir ranka sustingo prie ka-
lavijo. Tą dieną VIEŠPATS suteikė
didelę pergalę. Tada visi pabėgusieji
kariai sugrižo pas jį, bet jau tik api-
plėšti negyvųjų.

¹¹ Kitas po jo buvo hararo Agės
sūnus Šama. Filistinai susirinko prie

Lehio. Ten buvo žemės sklypas, pilnas lėšių žemės sklypas. Kariuomenė pabėgo nuo filistinų. ¹² Bet jis kovojo sklypo viduryje ir, gindamas jį, nugalejo filistinus. Taip VIEŠPATS suteikė didelę pergalę.

¹³ Kartą per pjūtį trisdešimtuko vadų trejetas nuėjo pas Dovydą prie Adulamo olos. O filistinų būrys buvo pasistatęs stovyklą Refajų slėnyje. ¹⁴ Tuo metu Dovydas buvo kalnų tvirtovėje, o filistinų įgula – Betliejuje. ¹⁵ Dovydas aistringai kalbėjo: „O kad man kas duotų atsigerti vandens iš Betliejaus šaltinio prie miesto vartų!“ ¹⁶ Tada anie trys galiūnai įsiveržė į filistinų stovyklą, pasėmė vandens iš Betliejaus šaltinio prie miesto vartų ir parnešė jo Dovydui. Tačiau jo gerti jis nenorėjo ir išpylė liejamąją atnašą VIEŠPAČIUI. ¹⁷ „Tesaugo mane VIEŠPATS, – tarė jis, – kad aš tai daryčiau! Argi galiu gerti kraują vyrų, kurie statė savo gyvastį į pavojų?“ Užtat jis jo ir negėrė. Tokie buvo trijų galiūnų žygdarbiai.

¹⁸ O Cerujos sūnus Joabo brolis Abišajas buvo trisdešimtuko galva. Kovojo ietimi prieš tris šimtus vyrų ir išmušė juos, įgydamas vardą šalia trejeto. ¹⁹ Iš trisdešimtuko jis buvo labiausiai gerbiamas ir tapo jų vadu, tačiau trejetui neprilygo.

²⁰ Jehojados sūnus Benajas iš Kabeelio buvo narsus karys, atlikęs žygdarbių. Jis užmušė du Moabo Arielio sūnus. Kartą sniegingą dieną jis įlipo į vandens talpyklą ir užmušė liūtą. ²¹ Jis užmušė ir egiptietį – didelio ūgio vyrą. Egiptietis turėjo rankoje ietį, bet Benajas, stojęs prieš jį su lazda, išplėšė egiptiečiui iš rankos

ietį ir užmušė jo paties ietimi. ²² Tokie buvo Jehojados sūnaus Benajo žygdarbiai. Ir jis įgijo vardą šalia trejeto galiūnų. ²³ Trisdešimtuko jis buvo labai gerbiamas, bet trejetui neprilygo. Dovydas padarė jį savo asmens sargybos vadu.

²⁴ Trisdešimtuke buvo Joabo brolis Asaelis, Dodojo iš Betliejaus sūnus Elhananas, ²⁵ Šama Harodietis, Elika Harodietis, ²⁶ Helecas Paletietis, Ikešo Tekojiečio sūnus Ira, ²⁷ Abiezeras Anatotietis, Mebunajas Hušietis, ²⁸ Calmonas Ahoachas, Mahrajas Netofietis, ²⁹ Baanos Netofiečio sūnus Helebas, Ribajo iš benjaminų Gibėjos sūnus Itajas, ³⁰ Benajas Piratonietis, Hidajas iš Nahale Gaašo, ³¹ Abi Albonas Arabietis, Azmavetas Bahurimietis; ³² Eljachba Šaalbonietis, Jašenas iš gūnių, ³³ Jehonatanas, Šamos iš hararų sūnus; ³⁴ Šararo iš hararų sūnus Ahiamas, ³⁵ Ahasbajo iš Maakos sūnus Elifeletas, Ahitofelio Gilojiečio sūnus Eliamas, ³⁶ Hecrajas Karmelietis, Paarajas Arabietis, ³⁷ Natano iš Cobos sūnus Igalas, Banis Gadas, ³⁸ Celekas Amonitas, Cerujos sūnaus Joabo ginklanešys Nachrajas Beerotietis, ³⁹ Ira Itras, Garebas Itras, ⁴⁰ Ūrija Hetitas. Iš viso – trisdešimt septyni.

Tautos surašymas ir maras

24 VIEŠPATS vėl supyko ant Izraelio. Jis paskatino Dovydą prieš izraelitus, tardamas: „Eik ir suskaityk Izraelio ir Judo žmones.“ ² Tad karalius tarė savo kariuomenės vadui Joabui: „Pereik visas Izraelio gimines nuo Dano iki Beer Šebos ir surašyk žmones, kad žinočiau jų

skaičių.“ ³ Joabas atsakė karaliui: „Tepadaugina VIEŠPATS, tavo Dievas, šimteriopai žmonių skaičių, kol mano viešpaties karaliaus akys dar gali matyti! Tačiau kam gi mano viešpats karalius nori tai daryti?“ ⁴ Bet karaliaus įsakymas Joabui ir kariuomenės viršininkams liko tvirtas. Tad Joabas ir kariuomenės viršininkai po pasimatymo su karaliumi leidosi į kelionę surašyti Izraelio tautos. ⁵ Pereję Jordaną, jie pradėjo nuo Aroero ir nuo miesto slėnio viduryje irėjo Gado link ir Jazero kryptimi. ⁶ Po to nuėjo į Gileadą ir Kadešą hetitų srityje, į Dan Jaaną ir apėjo Sidono apylinkes, ⁷ nuėjo į Tyro tvirtovę bei visus hivų ir kanaaniečių miestus ir užbaigė prie Beer Šebos Judo Negebe. ⁸ Pereję visą kraštą, po devynių mėnesių ir dvidešimt dienų jie sugrįžo į Jeruzalę. ⁹ Joabas pranešė karaliui surašytų į sąrašą žmonių skaičių: Izraelyje buvo aštuoni šimtai tūkstančių karių, pasirodusių pakelti kalaviją, o Judo vyrų skaičius buvo penki šimtai tūkstančių.

¹⁰ Bet vėliau Dovydą apėmė širdgėla dėl to, kad jis buvo skaičiavęs žmones. Dovydas kreipėsi į VIEŠPATĮ: „Tai darydamas, VIEŠPATIE, sunkiai nusidėjau. Maldauju atleisti savo tarno kaltę, nes pasielgiau labai kvailai.“ ¹¹ Kitą rytą, Dovydui atsikėlus, Dovydo regėtoją pranašą Gadą pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹² „Eik ir pasakyk Dovydui: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS. Siūlau tau tris dalykus, pasirink vieną iš jų, ir juo tave ištiksiu.“ ¹³ Tad Gadas atėjo pas Dovydą ir pasakė. Klausė jo: „Ar ištiks tave septynerių metų badas tavo krašte? Ar būsi bėglys nuo priešo, tris mėnesius jiems tave persekiojant? Ar bus trijų dienų maras

tavo krašte? Dabar apsvarstyk ir nuspręsk, kokią atsakymą turiu duoti mane siuntusiam.“ ¹⁴ Tada Dovydas tarė Gadui: „Man labai skaudu! Pulkime į VIEŠPATIES rankas, nes didis jo gailestingumas; į žmonių rankas aš nepulsiu.“

¹⁵ Tad VIEŠPATS siuntė Izraeliui marą nuo to ryto iki nustatyto laiko, ir septyniasdešimt tūkstančių žmonių mirė nuo Dano ligi Beer Šebos. ¹⁶ Bet kai angelas ištiesė ranką Jeruzalės sunaikinti, VIEŠPATS apgailėjo nelaimę ir tarė angelui, naikinančiam žmones: „Gana! Sulaikyk savo ranką!“ Tuomet VIEŠPATIES angelas buvo prie Araunos Jebusiečio klojimo. ¹⁷ Pamatęs žmones naikinantį angelą, Dovydas tarė VIEŠPAČIUI: „Aš vienas kaltas, aš vienas nedorai pasielgiau! O ką padarė šios avys? Maldauju, kad kristų tavo ranka ant manęs ir mano tėvo namų.“

¹⁸ Tą dieną Gadas, atėjęs pas Dovydą, tarė: „Nueik ir pastatyk aukurą VIEŠPAČIUI ant Araunos Jebusiečio klojimo.“ ¹⁹ Vykdydamas Gado nurodymus, Dovydas nuėjo, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. ²⁰ Arauna apsižvalgęs pamatė besiartinančių karalių ir jo dvariškius. Jis išėjo ir puolė kniūbsčias ant žemės karaliui prie kojų. ²¹ „Ko mano viešpats karalius atėjo pas savo tarną?“ – paklausė Arauna. Dovydas atsakė: „Pirkti iš tavęs klojimo, kad galėčiau pastatyti aukurą VIEŠPAČIUI, ir liautųsi žmonių maras.“ ²² Tada Arauna tarė Dovydui: „Teima mano viešpats karalius ir teatnašauja, kas gera jo akyse. Štai čia jaučiai deginamajai aukai ir kūlimo velenas bei jaučių pakinktai malkoms. ²³ Visa tai, karaliau, Arauna atiduoda karaliui. VIEŠPATS, tavo

Dievas, – pridūrė Arauna, – tepriima tavo atnašą!“

²⁴ Bet karalius atsakė Araunai: „Ne! Turiu pirkti juos iš tavęs už kainą. VIEŠPAČIUI, savo Dievui, aš neatnašausiu deginamųjų aukų, kuriuos man nieko nekainuoja.“ Tad Do-

vydas nupirko klijimą ir jaučius už penkiasdešimt sidabro šekelių.²⁵ Ten Dovydas pastatė aukurą ir atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo aukas. VIEŠPATS išklausė jo maldavimo už kraštą, ir maras Izraelyje liovėsi.

KARALIŲ PIRMA KNYGA

Karalių pirma knyga (gr. *basileiōn A*, lot. *regum I*) ir Karalių antra knyga (gr. *basileiōn B*, lot. *regum II*) hebrajų tradicijoje sudarė vieną Karalių knygą (hebr. *mālakīm*); graikiškajame Septuagintos vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas Karalysčių trečia knyga (gr. *basileiōn C*, lot. *regnum III*) ir Karalysčių ketvirta knyga, o lotyniškojoje Vulgatoje – Karalių trečia knyga (lot. *regum III*) ir Karalių ketvirta knyga (lot. *regum IV*).

Knygoje aprašomi įvykiai nuo Dovydo mirties iki Izraelio karaliaus Ahazijo laikų (975–853 m. pr. Kr.): Saliamono karaliavimas (sk. 1–11), suskilusios karalystės istorija (sk. 12–16), Elijo ir kitų pranašų veikla (sk. 17–22).

Po Dovydo mirties paveldėjęs sostą jo sūnus Saliamonas – Dievo apdovanotas išmintimi karalius, pastatydinęs didingą Jeruzalės šventyklą ir pagarsėjęs tarp tautų savo turtais. Tačiau kai tik jis, o ypač vėlesni karaliai, nusigręžia nuo Dievo, kraštą apninka nelaimės: karalystė skyla į dvi, išrinktąją tautą kamuoja nesibaigiančios kovos, žmonės skendi nuodėmėse, nepaisydami nė Dievo siųsto pranašo Elijo perspėjimų.

Adonijas nori būti karaliumi

1 Karalius Dovydas buvo pasenęs ir amžingas ir, nors patalais apklotas, sušilti nebegalėdavo.² Jo dvariškiai vienas po kito kalbėjo jam: „Leisk mums surasti savo viešpačiui karaliui jauną mergelę. Tarnauja ji karaliui ir tebūna jo slaugė. Temiega ji tavo glėbyje, kad mūsų viešpačiui karaliui būtų šilta.“³ Paieškoję gražios mergaitės visoje Izraelio žemėje, jie surado Abišagą Šunemietę ir atvedė pas karalių.⁴ Mergaitė buvo labai graži. Ji tapo karaliaus slaugė ir tarnavo jam, bet karalius su ja nesuėjo.

⁵ Tuo tarpu Hagitos sūnus Adonijas aukštinosi, sakydamas: „Aš būsiu karaliumi!“ Jis pasirūpino

sau vežimų ir raitelių bei penkiasdešimt vyrų bėgikų palydą.⁶ Tėvas niekada nebuvo jo baręs ar klausęs: „Kodėl taip elgiesi?“ Adonijas buvo gimęs po Abšalomo ir labai dailios išvaizdos.⁷ Jis pasitarė su Cerujos sūnumi Joabu ir kunigu Abjataru; jiedu rėmė Adoniją.⁸ Bet kunigas Cadokas, Jehojados sūnus Benajas, pranašas Natanas, Šimis, Rėjas ir Dovydo galiūnai Adonijo nepalaikė.

⁹ Prie Zoheto akmens netoli En Rogelio Adonijas surengė avių, jaučių ir nupenėtų veršių aukojimo iškilmę. Jis susikvietė visus savo brolius, karaliaus sūnus, ir visus Judo giminės karaliaus dvariškus,¹⁰ bet nepakvietė nei pranašo Natano, nei Benajo, nei galiūnų, nei savo brolio Saliamono.

*Saliamonas skelbiamas
karaliumi*

¹¹ Natanas kreipėsi į Saliamono motiną Batšebą: „Ar negirdėjai, kad Hagitos sūnus Adonijas tapo karaliumi, o mūsų viešpats Dovydas apie tai nė nežino? ¹² Tad prašyčiau paklausti mano patarimo, eiti gelbėti savo gyvastį ir gyvastį savo sūnaus Saliamono. ¹³ Tučtuojau eik pas karalių Dovydą ir sakyk: ‘Mano viešpatie karaliau, argi neprisiekei savo tarnaitai, tardamas: „Po manęs tavo sūnus Saliamonas bus karaliumi, jis sėdės mano soste“? Tad kodėl Adonijas tapo karaliumi?’ ¹⁴ Tuomet, tau dar tebekalbant su karaliumi, įeisiu aš ir patvirtinsiu po tavęs, ką tu pasakei.“

¹⁵ Batšeba įėjo pas karalių į kambarį. Karalius buvo labai senas. Abišaga Šunemietė tuo metu jam patarnavo. ¹⁶ Batšeba žemai nusilenkė, pareikšdama pagarbą karaliui. „Ko norėtum?“ – paklausė karalius. ¹⁷ Ji atsakė: „Mano viešpatie, tu prisiekei savo tarnaitai VIEŠPAČIU, savo Dievu, tardamas: ‘Po manęs tavo sūnus Saliamonas bus karaliumi, jis sėdės mano soste.’ ¹⁸ Bet dabar, žiūrėk, Adonijas pasidarė karaliumi, nors tu, mano viešpatie karaliau, nieko apie tai nežinai. ¹⁹ Surengęs jaučių, nupenėtų veršių bei gausybės avių aukojimo iškilmę, jis pasikvietė visus karaliaus vaikus, kunigą Abjatarą ir kariuomenės vadą Joabą, bet tavo tarno Saliamono nepakvietė. ²⁰ Taigi visos Izraelio akys žiūri į tave, viešpatie karaliau, kad jiems pasakytum, kas po tavęs turi sėdėti mano viešpaties karaliaus soste. ²¹ Antraip, mano viešpačiui karaliui užmigus su

protėviais, aš ir mano sūnus Saliamonas būsimė laikomi nusi-kaltusiais.“

²² Dar jai tebesikalbant su karaliumi, atėjo pranašas Natanas. ²³ Karaliui buvo pranešta: „Štai pranašas Natanas.“ Įėjęs pas karalių, jis pareiškė pagarbą karaliui, nusilenkdamas iki žemės. ²⁴ Natanas tarė: „Mano viešpatie karaliau, ar tu pasakei: ‘Po manęs Adonijas bus karaliumi, jis sėdės mano soste’? ²⁵ Juk šiandien jis nuėjo ir surengė jaučių, nupenėtų veršių ir gausybės avių aukojimo iškilmę, sukviėdamas visus karaliaus vaikus, kariuomenės vadą Joabą ir kunigą Abjatarą. Kaip tik dabar jie, valgydami ir gerdami jo akivaizdoje, šaukia: ‘Tegyvuoją karalius Adonijas!’ ²⁶ Bet nei manęs, tavo tarno, nei kunigo Cadoko, nei Jehojados sūnaus Benajo, nei tavo tarno Saliamono jis nepakvietė. ²⁷ Ar tai buvo padaryta mano viešpaties karaliaus įsakymu, nenurodant savo tarnui, kas turėtų po jo sėdėti mano viešpaties karaliaus soste?“

²⁸ Karalius Dovydas atsakė: „Pašaukite pas mane Batšebą!“ Jai atėjus karaliaus akivaizdon ir atsistojus prieš karalių, ²⁹ karalius prisiekė, tardamas: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išgelbėjo mane iš visų nelaimių! ³⁰ Kaip aš tau prisiekiau VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu: ‘Po manęs tavo sūnus Saliamonas bus karalius, vietoj manęs jis sėdės mano soste’, – taip šiandien ir įvykdysiu.“ ³¹ Tada Batšeba nusilenkė iki žemės, reikšdama karaliui pagarbą, ir tarė: „Amžinai tegyvuoją mano viešpats karalius Dovydas!“

³² Karalius Dovydas tarė: „Pašaukite pas mane kunigą Cadoką, pranašą Nataną ir Jehojados sūnų

Benają!“ Jiems atėjus karaliaus aki-
vaizdon, ³³ karalius tarė: „Pasiimki-
te savo valdovo tarnus, užsodinkite
mano sūnų Saliamoną ant mano mu-
lo ir nuveskite prie Gihono.“ ³⁴ Tapa-
tėpa jį Izraelio karaliumi kunigas
Cadokas ir pranašas Natanas. Tu-
omet pūskite ragą ir šaukite: „Tegy-
vuoja karalius Saliamonas!“ ³⁵ Atžy-
giuokite tada paskui jį. Teateina jis
ir teatsisėda į mano sostą. Karaliu-
mi vietoj manęs bus jis, nes aš jį
paskyriau valdovu Izraeliui ir Ju-
dui.“ – ³⁶ „Tebūna taip, – atsakė
Jehojados sūnus Benajas karaliui, –
tepatvirtina tai VIEŠPATS, mano
viešpaties karaliaus Dievas.“ ³⁷ Kaip
VIEŠPATS buvo su mano viešpačiu
karaliumi, taip tebūna jis su Sa-
liamonu. Teišaukština jo sostą net
labiau už mano viešpaties karaliaus
Dovydo sostą.“

³⁸ Tada kunigas Cadokas, prana-
šas Natanas, Jehojados sūnus Be-
najas ir keretai bei peletai nuėjo,
užsodino Saliamoną ant karaliaus
Dovydo mulo ir nuvedė prie Gihono.
³⁹ Ten kunigas Cadokas, paėmęs iš
Padangtės aliejaus ragą, patėpė Sa-
liamoną. Po to jie papūtė ragą, ir
visi žmonės sušuko: „Tegyvuoja ka-
ralius Saliamonas!“ ⁴⁰ Tada visi
žmonės žygiavo paskui jį, pūsdami
trimitus ir džiūgaudami, kad nuo jų
triukšmo net žemė plyšo.

⁴¹ Išgirdę tą triukšmą, Adonijas ir
visi jo svečiai jau buvo baigę vaišin-
tis. Girdėdamas rago gaudesį, Joabas
tarė: „Kodėl užauja miestas?“ ⁴² Jam
dar tebekalbant, atėjo kunigo Abjata-
ro sūnus Jehonatanas. „Eik šen, –
tarė Adonijas, – juk esi patikimas
vyras. Tu tikrai atneši gerų žinių.“
⁴³ Jehonatanas atsakė Adonijui: „De-
ja ne, nes mūsų viešpats karalius

Dovydas karaliumi padarė Saliamo-
ną.“ ⁴⁴ Su juo karalius pasiuntė kuni-
gą Cadoką, pranašą Nataną, Jehoja-
dos sūnų Benają ir keretus bei pe-
letus; jie užsodino jį ant karaliaus
mulo; ⁴⁵ kunigas Cadokas ir prana-
šas Natanas patėpė jį karaliumi prie
Gihono; iš ten jie žygiavo taip džiū-
gaudami, kad visas miestas užavo.
Tą triukšmą girdėjote. ⁴⁶ Dabar ka-
raliaus soste jau sėdi Saliamonas.
⁴⁷ Be to, karaliaus dvariškiai, atėję
mūsų karaliaus Dovydo pasveikinti,
sakė: „Tepadaro Dievas Saliamono
vardą garsesnę už tavo vardą, teiš-
aukština jo sostą labiau už tavo sos-
tą.“ O karalius, savo guolyje pagarbi-
nęs Dievą, ⁴⁸ šitaip meldėsi: „Tebūna
pašlovintas VIEŠPATS, Izraelio Die-
vas, kuris parūpino mano sostui ipė-
dinį, kol dar mano akys gali matyti.“

⁴⁹ Nusigandę visi Adonijo svečiai
pakilo, ir kiekvienas nuėjo savo ke-
liu. ⁵⁰ Bijodamas Saliamono, Adoni-
jas tučtuojau nuėjo [į Padangtę] ir
laikėsi aukuro ragų. ⁵¹ Saliamonui
buvo pranešta: „Adonijas bijo Salia-
mono ir laikosi aukuro ragų, saky-
damas: „Tegu karalius Saliamonas
man pirma prisiekia, kad neužmuš
savo tarno kalaviju.““ ⁵² Saliamonas
atsakė: „Jeigu jis dorai elgsis, nė vie-
nas plaukas jam nuo galvos nenu-
kris žemėn, bet jeigu užsitrauks
kalnę, turės mirti.“ ⁵³ Karalius Sa-
liamonas pasiuntė žmones paimti jį
nuo aukuro. Atėjęs jis išreiškė pa-
garbą karaliui Saliamonui, o Salia-
monas tarė: „Eik į savo namus.“

Dovydo testamentas

2 Artinantis Dovydo mirties die-
nai, jis davė savo sūnui Sa-
liamonui nurodymų, tardamas:

² „Baigiasi mano žemiškasis kelias“. Būk stiprus ir elkis kaip vyras! ³ Lai-
kykis VIEŠPATIES paliepimų, eida-
mas jo keliais ir laikydamasis jo
įstatų, įsakymų, įsakų ir pamoky-
mų, kaip parašyta Mozės Įstatyme,
idant tau sektųsi visa, kad ir ką dary-
tum, ir visur, kad ir kur eitum. ⁴ Tada
VIEŠPATIS įvykdys man duotą pa-
žadą: 'Jeigu tavo palikuonys bus
atidūs savo kelyje ir elgsis ištikimai
mano akivaizdoje visa savo širdimi
ir visa savo gyvastimi, nestigs tau
niekada palikuonies Izraelio soste.'

⁵ Be to, tu taip pat žinai, ką man
padarė Cerujos sūnus Joabas, kaip
jis pasiėmė su dviem Izraelio kariuo-
menės vadais – Nero sūnumi Abne-
ru ir Jetero sūnumi Amasa. Jis
užmušė juos, taikos metu keršyda-
mas už kraują, kuris buvo pralietas
kare, sutepdamas savo juosmens dir-
žą ir savo kojų sandalus. ⁶ Pasielk
pagal savo išmintį, bet neleisk jo ži-
lai galvai nužengti į Šeolą ramybėje.

⁷ O Barzilajo Gileadiečio sūnams
rodyk ištikimą meilę, nes taip jie
sutiko mane, kai bėgau nuo tavo
brolio Abšalomo. Tebūna jie tarp
valgančiųjų prie tavo stalo.

⁸ Tu turi pas save taip pat Geros
sūnų Šimį, benjaminą iš Bahuri-
mų, apmėčiusį mane baisiais keiks-
mais tą dieną, kaiėjau į Mahanai-
mus. Bet jam atėjus prie Jordano
manęs pasitikti, aš prisiečiau jam
VIEŠPAČIU: 'Kalaviju tavęs neuž-
mušiu.' ⁹ Tad nelaikyk jo nekaltu,
nes esi išmintingas vyras. Tu žinosi,
kaip su juo pasiėlgti ir nusiųsti jo
žilą galvą į Šeolą kraujyje."

¹⁰ Taigi Dovydas užmigo su savo
protėviais ir buvo palaidotas Dovydo

mieste. ¹¹ Izraelio karaliumi Dovy-
das buvo keturiasdešimt metų: Heb-
rone karaliauvo septynerius metus ir
Jeruzalėje trisdešimt trejus metus.
¹² Saliamonas sėdėjo savo tėvo Dovy-
do soste, ir jo valdžia buvo įtvirtinta.

Saliamonas Dovydo soste

¹³ Hagitos sūnus Adonijas atėjo pas
Saliamono motiną Batšebą. „Ar tu
ateini taikingai?“ – paklausė ji. „Tai-
kingai, – atsakė jis. ¹⁴ Tada tarė: –
Turiu į tavo reikalą.“ – „Kalbėk“, –
paliepė ji. ¹⁵ „Tu žinai, – kalbėjo
jis, – kad karalystė priklausė man ir
visas Izraelis tikejosi, kad aš būsiu
karaliumi. Bet karalystė perėjo ma-
no broliui, nes VIEŠPATIS jam ją
skyrė. ¹⁶ O dabar aš turiu į tavo vie-
ną prašymą. Neatstumk manęs.“ –
„Sakyk“, – tarė ji. ¹⁷ Adonijas kalbė-
jo: „Prašyčiau pakalbėti su karaliu-
mi Saliamonu – juk jis tau nieko
neatsakys, – kad duotų man žmona
Abišagą Šunemietę.“ – ¹⁸ „Gerai, –
atsakė Batšeba, – aš pasikalbėsiu
dėl tavęs su karaliumi.“

¹⁹ Batšeba nuėjo pas karalių Sa-
liamoną pasikalbėti dėl Adonijo.
Karalius pakilo pasitikti ir nusilen-
kė jai. Tuomet atsisėdęs soste ir pa-
liepė pastatyti kitą sostą motinai
karalienei. Ji atsisėdė jo dešinėje.
²⁰ „Turiu į tavo vieną mažutį prašy-
mą, – tarė ji, – neatsisakyk man jį
įvykdyti.“ – „Prašyk, mano motina, –
tarė jai karalius, – aš tavęs neat-
stumsiu.“ ²¹ Ji tarė: „Tebūna duota
šunemietė Abišaga kaip žmona tavo
broliui Adonijui.“ ²² Karalius Sali-
monas atsakė motinai: „Kam gi pra-
šai Adonijui Abišagos Šunemietės?

^{2,2a} Arba: „Aš einu visos žemės keliu.“

Prašyk jam ir karalystės! Juk jis mano vyresnysis brolis, ir kunigas Abjataras bei Cerujos sūnus Joabas jo puseje.“²³ Saliamonas prisiekė VIEŠPACIU, tardamas: „Dievas man tai tepadaro ir teprideda, jei už ši sumanymą Adonijas neužmokės savo gyvastimi!“²⁴ Todėl dabar, kaip gyvas VIEŠPATS, kuris paskyrė mane ir pasodino į mano tėvo Dovydo sostą, kuris, kaip buvo pažadėjęs, padarė man namus“, dar šiandien Adonijas bus nubaustas mirtimi!“²⁵ Tad karalius Saliamonas pasiuntė Jehojados sūnų Benają įvykdyti bausmę. Taip anas ir mirė.

²⁶ O kunigui Abjatarui karalius tarė: „Eik į savo ūkį Anatote! Nors esi vertas mirties, ši kartą mirtimi tavęs nebausiu, nes nešei mano VIEŠPATIES Dievo Skrynią mano tėvo Dovydo priešakyje ir pakėlei visus sunkumus, kuriuos mano tėvas kentėjo.“²⁷ Saliamonas pašalino Abjatarą iš VIEŠPATIES kunigo tarnybos, taip įvykdydamas VIEŠPATIES žodį, kurį jis buvo ištarsęs apie Elio namus Šilojyje.

²⁸ Apie tai sužinojęs, Joabas nubėgo į VIEŠPATIES Padangtę ir laikėsi aukuro ragų. Mat Joabas buvo rėmęs Adoniją, nors Abšalomo ir nebuvo rėmęs.²⁹ Kai Saliamonui buvo pranešta: „Joabas nubėgo į VIEŠPATIES Padangtę ir yra ten šalia aukuro“, – Saliamonas pasiuntė Jehojados sūnų Benają, tardamas: „Eik ir paguldyk jį!“³⁰ Benajas nuėjo į VIEŠPATIES Padangtę ir tarė: „Taip įsako karalius: ‘Išei!’“ – „Neišeisiu! – atsakė jis, – mirsiu čia!“ Tada Benajas pranešė karaliui: „Taip kalbėjo Joabas ir taip man atsakė.“

³¹ Karalius tarė jam: „Daryk, kaip jis pasakė. Užmušk ir palaidok jį. Nuimk nuo manęs ir mano tėvo namų kaltę už kraują, kurį Joabas išliejo be reikalo.“³² Taip VIEŠPATS sugrąžins jo kraujo kaltę jam ant galvos, nes, mano tėvui nežinant, jis nužudė kalaviju du už save doresnius ir geresnius vyrus – Nero sūnų Abnerą, Izraelio kariuomenės vadą, ir Jetero sūnų Amasą, Judo kariuomenės vadą.³³ Tekrinta jų kraujo kaltę amžinai ant Joabo ir jo palikuonių, o palaima iš VIEŠPATIES tebūna amžinai su Dovydu, jo palikuonimis, namais ir sostu.“³⁴ Jehojados sūnus Benajas vėl nuėjo, parbloškė jį ir užmušė. Jis buvo palaidotas savo namuose dykumoje.³⁵ Kariuomenės vadu vietoj jo karalius paskyrė Jehojados sūnų Benają, o vietoj Abjataro karalius paskyrė kunigą Cadoką.

³⁶ Tada karalius pasišaukė Šimį. „Pasistatyk sau namus Jeruzaleje, – tarė jam, – ir gyvenk ten. Niekada ir niekur kitur neišeik!“³⁷ Tą dieną, kai išeisi ir pereisi Kidrono slėnį, gali būti tikras, kad mirsi. Tavo kraujas kris tau ant galvos.“ –³⁸ „Įsakymas teisingas, – atsakė Šimis karaliui, – tavo tarnas taip darys, kaip mano viešpats karalius kalbėjo.“ Tad Šimis gyveno Jeruzaleje ilgą laiką.

³⁹ Atsitiko taip, kad po trejeto metų du Šimio vergai pabėgo pas Gato karalių Maakos sūnų Achišą. Kai Šimiui buvo pranešta: „Tavo vergai Gate“, –⁴⁰ Šimis leidosi į kelionę. Pasibalnojęs asilą, nuvyko į Gatą pas Achišą ieškoti savo vergų. Iš Gato Šimis sugrįžo su vergais.⁴¹ Kai Saliamonui buvo pranešta, kad Šimis

buvo nuvykęs iš Jeruzalės į Gatą ir sugrįžo, ⁴²karalius liepė pašaukti Šimį ir tarė jam: „Argi aš neprisaikdinau tavęs VIEŠPACIU ir neįspėjau tavęs, tardamas: „Tą dieną, kai paliksi miestą ir bet kur nueisi, tikrai mirsi?“ Argi tu man neatsakei: „Įsakymas teisingas. Aš sutinku?“ ⁴³Tad kodėl nesilaikė VIEŠPACIUI duotos priesaikos ir įsakymo, kurį tau daviau?“ ⁴⁴Be to, karalius pridūrė: „Savo širdyje tu žinai visa pikta, ką padarei mano tėvui Dovydui. Dabar VIEŠPATS sugrąžina tavo pikta tau pačiam ant galvos. ⁴⁵O karalius Saliamonas bus palaimintas, ir Dovydo sostas išliks VIEŠPATIES aki-vaizdoje amžinai!“

⁴⁶Tada karalius davė įsakymą Jehojados sūnui Benajui. Jis išėjo ir paguldė Šimį. Taip jis ir mirė.

Dabar karalystė buvo saugi Saliamono rankose.

Saliamono išmintis

3 Saliamonas tapo faraono, Egipto karaliaus, žentu. Jis paėmė faraono dukterį žmona ir parsivedė ją gyventi į Dovydo miestą, kol nebaigė statyti savo rūmų, VIEŠPATIES Namų ir mūro sienų aplink Jeruzalę. ²O žmonės vis dar atnašaudavo aukas aukštumų alkuose, nes VIEŠPATIES vardui Namai dar nebuvo pastatyti.

³Saliamonas mylėjo VIEŠPATĮ, elgdamasis pagal savo tėvo Dovydo įstatą, tačiau ir jis atnašaudavo aukas ir smilkalus aukštumų alkuose.

⁴Karalius vykdavo į Gibeoną atnašauti aukos, nes ten buvo pagrindinis aukštumų alkas. Ant to aukuro Saliamonas atnašaudavo tūkstantį deginamųjų aukų. ⁵Gibeone VIEŠ-

PATS pasirodė Saliamonui nakti sapne. „Prašyk, ko nori, kad tau duočiau,“ – tarė VIEŠPATS. ⁶Saliamonas atsakė: „Tu parodei didelį gailėstingumą savo tarnui, mano tėvui Dovydui, nes jis tavo akivaizdoje buvo tau ištikimas, teisingas ir doros širdies. Tu taip pat išlaikėi jam didelę ištikimą meilę, duodamas jam sūnų sėdėti jo soste, kaip tai vyksta šiandien. ⁷Taigi dabar, o VIEŠPATIE, mano Dieve, tu padarei savo tarną karaliumi mano tėvo Dovydo vietoje, nors esu tik jaunas vaikinąs. Dar nežinau nei kaip išeiti, nei kaip pareiti. ⁸O tavo tarnas yra tautoje, kurią tu išsirinkai, gausioje tautoje, kuri dėl gausybės negali būti nei suskaičiuota, nei suskaityta. ⁹Todėl suteik savo tarnui imlią širdį, kad galėtų valdyti tavo tautą ir suprastų, kas gera ir kas pikta. Juk kas kitaip gali valdyti šią gausią tavo tautą?“

¹⁰Saliamono prašymas rado malonę VIEŠPATIES akyse. ¹¹Dievas tarė jam: „Kadangi to prašėi, neprašėi nei ilgo gyvenimo ir turtų sau, neprašėi nei savo priešų gyvasties, bet prašėi sau imlaus išvalgumo, kad galėtumei žinoti, kas teisinga, ¹²aš įvykdau, kaip prašėi. Iš tikrųjų suteikiu tau išmintingą ir išvalgią širdį. Tokio kaip tu nebuvo prieš tavę ir toks kaip tu nekils po tavęs. ¹³Suteiksiu ir to, ko neprašėi – turtų ir garbės visam tavo gyvenimui. Joks kitas karalius tau neprilygs. ¹⁴Be to, jei eisi mano keliais, laikydamasis mano įstatų ir įsakymų, kaip tavo tėvas Dovydas, suteiksiu tau ilgą gyvenimą.“

¹⁵Tada Saliamonas pabudo ir pamatė, kad tai buvo tik sapnas! Sugrįžęs į Jeruzalę, jis atsistojo priešais VIEŠPATIES Sandoros Skrynį,

atnašavo deginamąsias aukas, bendravimo aukas ir iškėlė pokylį visiems savo dvariškiams.

¹⁶ Tuo metu pas karalių atėjo dvi moterys paleistuvės ir jam prisistatė. ¹⁷ Viena moteris tarė: „Prašau, mano viešpatie! Ši moteris ir aš gyvename tuose pat namuose. Jai esant namuose, aš pagimdžiau kūdikį. ¹⁸ Atsitiko taip, kad trečią dieną po to, kai aš pagimdžiau, pagimdė ir ši moteris. Mudvi buvome drauge. Kito žmogaus namuose su mumis nebuvo, tik mes dvi. ¹⁹ Naktį šios moters sūnus mirė, nes ji miegodama jį nugulė. ²⁰ Atsikėlusį vidurnaktį, tavo tarnaitė miegant, jį paėmė mano sūnų man iš pašonės ir pasiguldė sau prie krūtinės, o savo mirusį sūnų paguldė man prie krūtinės. ²¹ Rytą atsikėlusį savo sūnaus žindyti, žiūriu, jis negyvas. Bet kai iš arčiau ryto metą apžiūrėjau, man pasidarė aišku, kad tai nebuvo tas sūnus, kurį pagimdžiau.“

²² Bet kita moteris prakalbėjo: „Ne! Tai mano sūnus – gyvasis, o negyvasis – tavo!“ O pirmoji kartojo: „Ne! Negyvasis sūnus tavo, o gyvasis sūnus mano!“ Taip juodvi ginčijosi karaliaus akivaizdoje.

²³ Tada karalius tarė: „Viena sako: ‘Štai mano sūnus – gyvasis’, – o kita sako: ‘Tai netiesa! Tavo sūnus – negyvasis, o mano sūnus – gyvasis.’“

²⁴ Tada karalius įsakė: „Atneškite man kalaviją.“ Atnešus karaliui kalaviją, ²⁵ karalius tarė: „Padalykite gyvąjį vaiką į dvi dalis, duokite pusę vienai ir pusę kitai.“

²⁶ Moteris, kurios sūnus buvo gyvasis berniukas, degdama meile savo sūnui, maldavo karaliaus. „Prašau, mano viešpatie – šaukė ji, – atiduoti jai gyvąjį vaiką! Tik neužmuškite jo!“

O kita reikalavo: „Tenebūna nei mano, nei tavo. Padalykite!“ ²⁷ Tada karalius atsakė: „Atiduokite gyvąjį berniuką pirmajai, – tarė jis, – neužmuškite jo! Ji jo motina.“

²⁸ Visas Izraelis išgirdo apie tokį karaliaus nuosprendį. Visi jautė pagarbą karaliui, nes matė, kad jis turėjo Dievo išminties teisingumui vykdyti.

Saliamono pareigūnai

4 Dabar Saliamonas buvo viso Izraelio karalius. ² Jo aukštieji pareigūnai buvo šie: kunigo Cadoko sūnus Azarijas – kunigas, ³ Šišos sūnus Elihorefas ir Ahija – raštininkai, Ahiludo sūnus Juozapatas – raštinės viršininkas, ⁴ Jehojados sūnus Benajas vadovavo kariuomenei, Cadokas ir Abjataras – kunigai, ⁵ Natano sūnus Azarijas – valdytojų galva, kunigo Natano sūnus Zabudas – kunigas ir karaliaus palydovas, ⁶ Ahišaras – karaliaus dvaro prievaizdas ir Abdos sūnus Adoniramas – lažo prievaizdas.

⁷ Visam Izraeliui Saliamonas turėjo dvylika valdytojų. Karalių ir jo dvarą jie aprūpindavo maistu. Kiekvienas jų turėjo aprūpinti maistu po vieną mėnesį per metus. ⁸ Jų vardai buvo šie: Ben Hūras Efraimo aukštumose, ⁹ Ben Dekeras Makace, Šaalbi muose, Bet Šemeše ir Elon Bet Hanane, ¹⁰ Ben Hesedas Arubotuose (jis valdė Sochoją ir visą Hefero sritį), ¹¹ Ben Abinadabas visame Nafat Dore (jo žmona buvo Saliamono duktė Tafata), ¹² Ahiludo sūnus Baana Taanache, Megide ir visame Bet Šeane, kuris yra šalia Cartano žemiau Jezreelio, – nuo Bet Šeano ligi Abel Meholos, iki pat kito Jokmoamo

krašto, ¹³ Ben Geberas Ramot Gileade, valdęs Manaso sūnaus Jayro gyvenvietes Gileade, taip pat Argobo sritį Bašane – šešiasdešimt didelių miestų su mūro sienomis ir varinėmis vartų velkėmis, ¹⁴ Idojo sūnus Ahinadabas Mahanaimuose, ¹⁵ Ahimazas Naftalio giminėje (jis irgi buvo paėmęs žmona Saliamono dukterį Basmata), ¹⁶ Hušajo sūnus Baana Ašero giminėje ir Bealotuose, ¹⁷ Paruacho sūnus Juozapatas Isacharo giminėje, ¹⁸ Elos sūnus Šimis Benjamino giminėje, ¹⁹ Ūrio sūnus Geberas Gileado srityje, amoritų karaliaus Sihono ir Bašano karaliaus Ogo žemėje. Be to, buvo vienas valdytojas Judo krašte.

²⁰ Judas ir Izraelis buvo tokie gausūs kaip jūros smiltys. Jie valgė bei gėrė ir buvo patenkinti^a.

Rengiamasi statyti Šventyklą

5 Saliamono valdžia apėmė visas karalystes nuo Eufrato iki filistinų krašto, net iki pat Egipto ribos. Jos davė duoklę ir buvo Saliamonui pavaldžios per visą jo gyvenimą.

² Kasdienis Saliamono aprūpinimas maistu buvo trisdešimt korų geriausių miltų, šešiasdešimt korų rupių miltų, ³ dešimt penėtų jaučių, dvidešimt jaučių iš ganyklos ir šimtas avių bei ožkų, neskaitant stirnų, gazelių, stirninių ir penėtų paukščių. ⁴ Mat jis valdė visą sritį į vakarus nuo Eufrato, visus karalius į vakarus nuo Eufrato, nuo Tifsacho iki Gazos, ir taikiai sugyveno su visais aplinkiniais kaimynais. ⁵ Per visą Saliamono gyvenimą Judas ir Izraelis nuo Dano iki Beer Šebos

gyveno saugiai, kiekvienas žmogus po savo vynmedžiu ir figmedžiu. ⁶ Saliamonas turėjo keturiasdešimt tūkstančių gardų kovos vežimų arkliams ir dvylika tūkstančių raitelių. ⁷ Anie valdytojai, kiekvienas savo mėnesį, aprūpindavo maistu Saliamoną ir visus, kurie ateidavo sėstis prie Saliamono stalo. Jie stengdavosi, kad nieko netrūktų. ⁸ Pagal savo pareigas kiekvienas jų atgabendavo taip pat miežių bei šiaudų arkliams ir ristūnams į vietas, kur jie buvo laikomi.

⁹ Be to, Dievas apdovanojo Saliamoną nepaprastai didele išmintimi ir išvalgumu, neaprėpiama širdimi, kaip neaprėpiamos yra pajūrio smiltys. ¹⁰ Saliamono išmintis viršijo visų rytiečių ir viso Egipto išmintį. ¹¹ Jis buvo išmintingesnis už visus žmones, išmintingesnis už Etaną Ezeračą ir už Maholo sūnus – Hemaną, Kalkolą ir Dardą. Jo garsas pasklido po visas kaimynų tautas. ¹² Jis sudėjo tris tūkstančius patarlių, o jo dainų buvo tūkstantis ir penkios. ¹³ Jis galėdavo kalbėti apie medžius nuo kedro, esančio Libane, iki yzopo, augančio sienoje; jis galėdavo kalbėti apie gyvulius, paukščius ir žuvis. ¹⁴ Saliamono klausytis atvykdavo iš visų kraštų žmonės, siunčiami visų žemės karalių, išgirdusių apie jo išmintį.

¹⁵ Tyro karalius Hirmas, išgiręs, kad Saliamonas pateptas karaliumi vietoj savo tėvo, nusiuntė savo dvariškius pas jį, nes visada buvo Dovydo bičiulis. ¹⁶ Saliamonas pasiuntė Hiramui tokį žodį: ¹⁷ „Tu žinai, kad mano tėvas negalėjo statyti Namų VIEŠPATIES, savo Dievo, vardui per jam grasinančius priešus,

^{4,20a} Hebr. teksto 5,1–14 atitinka graikiškosios tradicijos 4,21–34.

kol VIEŠPATS nebuvo jų padėjęs jam po kojų. ¹⁸ Bet dabar VIEŠPATS, mano Dievas, suteikė man visokeriopą ramybę. Nėra nei priešų, nei nelaimių. ¹⁹ Tad ketinu pastatyti Namus VIEŠPATIES, savo Dievo, vardui, kaip VIEŠPATS yra mano tėvui pasakęs: 'Tavo sūnus, kurį aš pasodinsiu į tavo sostą vietoj tavęs, pastatys Namus mano vardui.' ²⁰ Tad įsakyk Libane man kirsti kedrus. Mano tarnai darbuosis su tavo tarnais, ir aš mokėsiu tau kokią tik nustatysi algą savo tarnams, nes tu žinai, kad niekas pas mus nemoka taip medžių kirsti, kaip sidoniečiai."

²¹ Saliamono žodžius išgirdęs, Hiramą labai apsidžiaugė. „Tebūna šiandien pašlovintas VIEŠPATS, – tarė jis, – kad davė Dovydui išmintingą sūnų šiai gausiai tautai valdyti!“ ²² Hiramą pasiuntė Saliamonui žodį: „Gavau žinią, kurią man siuntei. Aš patieksiu tau visų kedro ir kipariso rąstų, kokių tau reikia. ²³ Mano tarnai nugabens juos nuo Libano prie jūros, aš liepsiu juos surišti jūroje į sielius ir nuplukdyti į vietą, kurią tu nurodysi. Ten liepsiu juos išardyti, kad galėtum pasiimti. O tu savo ruožtu patieksi mano šeimynai maisto, kokio būsiu nurodęs.“ ²⁴ Tad Hiramą patiekė Saliamonui kedro ir kipariso rąstų, kiek tik jam reikėjo, ²⁵ o Saliamonas savo ruožtu davė Hiramui dvidešimt tūkstančių korų kviečių kaip maistą jo šeimynai ir dvidešimt korų geriausio aliejaus. Toks buvo metinis Saliamono atsilyginimas Hiramui. ²⁶ VIEŠPATS suteikė Saliamonui išminties, kaip buvo jam pažadėjęs. Tarp Hiramą ir Saliamono buvo taika, ir jiedu sudarė sandorą.

²⁷ Karalius Saliamonas uždėjo lažą visam Izraeliui. Į lažą tarnybą paimtųjų buvo trisdešimt tūkstančių vyrų. ²⁸ Jis siuntė juos į Libaną po dešimt tūkstančių kas mėnesį pamainomis taip, kad vieną mėnesį jie išbūdavo Libane, o du mėnesius – namie. Lažos darbų prievaizdas buvo Adoniramas. ²⁹ Be to, Saliamonas turėjo ir septyniasdešimt tūkstančių nešikų bei aštuoniasdešimt tūkstančių akmenskaldžių kalnuose, ³⁰ ne skaitant trijų tūkstančių trijų šimtų pareigūnų, vadovaujančių darbams ir prižiūrinčių darbininkų pamainas.

³¹ Karaliaus įsakymu jie skaldė didžiulius geriausio akmens luitus, kad pamatai Namams būtų padėti iš tašytų akmenų. ³² Juos tašė Saliamono statytojai, Hiramą statytojai ir Gebalo vyrai. Taip buvo paruošti rąstai ir akmenys Namų statybai.

Šventyklos statyba

6 Keturi šimtai aštuoniasdešimtų metų po izraelitų išėjimo iš Egipto žemės zivo mėnesį, tai yra ketvirtų savo karaliavimo Izraelyje metų antrą mėnesį, Saliamonas pradėjo statyti VIEŠPATIES Namus. Namai, Saliamono statomi VIEŠPATIUI, buvo šešiasdešimt ² uolekčių ilgio, dvidešimt uolekčių pločio ir trisdešimt uolekčių aukščio. ³ Prieangis prieš Namų didžiąją navą buvo dvidešimt uolekčių pločio, skersai Namų, o ilgis Namų priekyje – dešimt uolekčių. ⁴ Langus Namams įstatė įdubose su rémais. ⁵ Iš lauko pusės prie Namų sienos, aplink išorinę Namų sieną, supančią didžiąją navą ir vidinę šventyklą, jis pastatė statinį su aukštais ir aplinkui visur įrengė šoninius kambarius. ⁶ Apatinis

aukštas buvo penkių uolekčių pločio, vidurinis – šešių uolekčių pločio, trečias – septynių uolekčių pločio, o aplink Namus iš lauko pusės jis padarė atsparas sienoje, kad sijos nebūtų įleistos į Namų sienas.

⁷ Namus statant, buvo naudojami tik tašyti akmenys, atskelti skaldykloje. Nei plaktuko, nei kirvio, nei kokio kito geležies įrankio nebuvo girdėti Namuose juos statant.

⁸ Įėjimas į vidurinį aukštą buvo dešiniajame Namų šone. Sraigtiniais laiptais buvo patenkama į vidurinio aukšto kambarius, o iš vidurinio aukšto – į trečio aukšto kambarius. ⁹ Užbaigęs Namus statyti, Saliamonas apmušė juos kedro sijomis ir lentomis. ¹⁰ Jis pastatė statinį su aukštais palei visus Namus; kiekvienas aukštas buvo penkių uolekčių aukščio, prijungtas prie Namų kedro sijomis.

¹¹ Tada Saliamoną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹² „Jei statydamas Namus elgsiesi pagal mano įstatus, paklusi mano įsakams ir laikysiesi ištikimai visų mano įsakymų, įvykdysiu pažadą, kurį daviau tavo tėvui Dovydui. ¹³ Aš gyvensiu tarp Izraelio vaikų ir niekada nepaliksiu savo tautos Izraelio.“

¹⁴ Saliamonas baigė statyti Namus. ¹⁵ Iš vidaus Namų sienas jis apmušė kedro lentomis. Namų vidaus sienas nuo aslos iki lubų jis padengė medžiu. Jis išgrindė ir Namų aslą kipariso lentomis. ¹⁶ Už dvidešimt uolekčių nuo Namų galo jis pastatė kedro lentų pertvarą nuo aslos iki sijų ir taip padarė vidinę šventyklą – šventų švenčiausiąją. ¹⁷ Priekinė Namų dalis, tai yra didžioji nava, buvo keturiasdešimt uolekčių. ¹⁸ Namų vidaus kedro len-

tose buvo išraižyti moliūgai ir žiedų taurelės. Visa apmušta kedru; akmenų nebuvo niekur matyti. ¹⁹ Pačioje Namų gilumoje jis įrengė vidinę šventyklą, kad ten būtų padėta VIEŠPATIES Sandoros Skrynia.

²⁰ Vidinės šventyklos vidus buvo dvidešimt uolekčių ilgio, dvidešimt uolekčių pločio ir dvidešimt uolekčių aukščio. Jis aptraukė jos vidų grynų auksu ir pastatė ten kedro aukurą.

²¹ Saliamonas išklojo Namų vidų grynų auksu, įdėjo aukso grandines į Šventyklos vidines duris. Jis aptraukė vidinę šventyklą auksu. ²² Po to išklojo auksu visus Namus ir paauksavo net visą vidinės šventyklos aukurą. Taip visi Namai buvo užbaigti.

²³ Vidinėje šventykloje jis padarė iš alyvos medžio du kerubus. Kiekvieno jų aukštis buvo dešimt uolekčių. ²⁴ Vienas kerubo sparnas buvo penkių uolekčių ir kitas kerubo sparnas buvo penkių uolekčių. Tai gi sparnų ilgis nuo vieno sparno galo iki kito buvo dešimt uolekčių. ²⁵ Ir antrojo kerubo sparnų ilgis buvo dešimt uolekčių. Abu kerubai buvo to paties dydžio ir turėjo tokią pat išvaizdą: ²⁶ vienas kerubas buvo dešimt uolekčių aukščio, ir antrasis kerubas buvo tokio pat aukščio.

²⁷ Kerubai buvo pastatyti vidiniausioje Namų kambaryje. Kerubų sparnai buvo taip išskleisti, kad vieno kerubo sparnas lietė vieną sieną, o antro kerubo – kitą sieną. Kiti du sparnai tiesėsi Namų vidurio link, ir sparnas lietė sparną. ²⁸ Ir kerubus jis paauksavo.

²⁹ Visur ant Namų sienų, iš vidaus ir iš lauko pusės, jis išraižė kerubus, palmes ir žiedų taureles.

³⁰ Namų vidaus ir lauko aslą jis išklojo auksu.

³¹ Duris į vidinę šventyklą jis padarė iš alyvos medžio. Durų sąrama ir staktos buvo penkiašonės. ³² Dvigubos durys buvo iš alyvos medžio. Ant jų jis išraižė kerubus, palmes ir žiedų taureles, aptraukė duris aukso ir paausavo kerubus ir palmes. ³³ Įėjimui į didžiąją navą padarė panašias keturkampes staktas iš alyvos medžio ³⁴ ir dvigubas duris iš kipariso. Kiekvieneros durys buvo iš dviejų suveriamų dalių. ³⁵ Ant jų jis išraižė kerubus, palmes bei žiedų taureles ir aptraukė aukso, lygiai prigludusiu prie raižybės. ³⁶ Vidaus kiemo sieną jis pastatė iš trijų eilių tašytų akmenų ir vienos eilės kedro rąstų.

³⁷ Ketvirtų metų zivo mėnesį buvo padėti VIEŠPATIES Namų pamatai. ³⁸ Vienuoliktų metų bulo mėnesį, tai yra aštuntą mėnesį, Namai ir visos jų dalys buvo užbaigta taip, kaip sumanyta. Taigi Saliamonas statė juos septynerius metus.

Saliamono rūmai

7 O savo rūmus Saliamonas statė trylika metų, kol jie buvo visiškai užbaigti.

² Libano miško rūmus jis pastatė ant keturių eilių kedro stulpų su tašytomis kedro medžio sijomis virš stulpų. Rūmai buvo šimto uolekčių ilgio, penkiasdešimt uolekčių pločio ir trisdešimt uolekčių aukščio. ³ Kedro medžio lubos buvo suklotos ant sijų, laikomų keturiasdešimt penkių stulpų, po penkiolika kiekvienoje eilėje. ⁴ Viename ir kitame gale buvo trys langų rėmų eilės su trim langų aukštais vienas priešais kitą. ⁵ Visų tarpdurių staktos buvo stačiakampės; tarpduriai buvo vieni

priešais kitus, po tris abiejuose galuose.

⁶ Stulpų menę jis padarė penkiasdešimt uolekčių ilgio ir trisdešimt uolekčių pločio. Priekyje buvo priangis su stulpais, o prieš juos – uždanga.

⁷ Jis padarė Sosto menę – Teismo menę, kurioje turėjo spręsti bylas. Ji buvo išmušta kedro medžiu nuo grindų ligi lubų sijų.

⁸ Namai kieme už menės, tarnavę jam kaip buveinė, buvo tokios pat statybos. Saliamonas taip pat pastatė rūmus, panašius į šią menę, faraono dukteriai, kurią buvo vedęs.

⁹ Visi šie pastatai, nuo pamatų iki stogo ir iš lauko iki pat didžiojo kiemo, buvo statomi iš geriausio akmens, nutašyto pagal mastą ir apdailinto pjūklais iš visų pusių.

¹⁰ Pamatai buvo iš didžiulių luitų geriausio akmens, aštuonių ir dešimt uolekčių akmenų. ¹¹ Ant jų buvo dedami geriausi akmenys, nutašyti pagal mastą, ir kedro rąstai. ¹² Didysis kiemas buvo aptvertas aplinkui trimis eilėmis tašytų akmenų ir viena eile kedro rąstų. Taip buvo aptverti ir vidinis VIEŠPATIES Namų kiemas bei Namų priangis.

Šventyklos įranga

¹³ Karalius Saliamonas pasiuntė pakviesti iš Tyro Hiramą. ¹⁴ Jis buvo vienos našlės iš Naftalio giminės sūnus, kurio tėvas, žmogus iš Tyro, buvo varkalys. Jis buvo apdovanojamas išmintimi, gabumais ir įgūdžiais pagaminti visokių daiktų iš vario. Atvykęs pas karalių Saliamoną, jis atliko jam visus darbus.

¹⁵ Jis nuliejo iš vario du stulpus. Pirmas stulpas buvo aštuoniolikos

uolekčių aukščio, ir aplink jį apteko dvylikos uolekčių virvė. Toks buvo ir antras stulpas. ¹⁶ Jis padarė du antgalius, nulietus iš vario, uždėti ant stulpų viršaus. Vienas antgalis buvo penkių uolekčių aukščio, ir kitas antgalis buvo tokio pat aukščio. ¹⁷ Antgaliai ant stulpų viršaus buvo dengti pynėmis, po septynias vienam antgaliui ir po septynias kitam antgaliui. ¹⁸ Stulpus jis padarė taip, kad jie turėjo dvi granatmedžio obuolių eiles aplink vieno antgalio pynių viršų ant stulpų esantiems antgaliams apdengti. Panašiai padarė ir su kitu antgaliu. ¹⁹ Antgaliai ant prieangio stulpų buvo lelijos pavidalo, keturių uolekčių aukščio; ²⁰ tokie pat buvo ir antgaliai ant dviejų stulpų aukščiau ir šone iškilimo, esančio prie pynių. Aplink vieną antgalį buvo eilėmis pridėta du šimtai granatmedžio obuolių, tiek pat jų buvo ir ant kito antgalio. ²¹ Jis pastatė stulpus didžiosios navos prieangyje: vieną stulpą – dešinėje ir pavadino Jachinu, o kitą stulpą – kairėje ir pavadino Boazu. ²² Virš stulpų buvo lelijos pavidalo antgaliai. Taip stulpai buvo užbaigti.

²³ Tada buvo nuliedinta jūra^a. Ji buvo apskrita, dešimt uolekčių nuo vieno briaunos krašto iki kito ir penkių uolekčių aukščio. Trisdešimt uolekčių virvė buvo jos mastas aplink briauną. ²⁴ Žemiau briaunos jūrą aplinkui supo moliūgų atvaizdai, kiekvienas dešimt uolekčių dydžio. Moliūgų atvaizdų buvo dvi eilės, nulietų tuo pačiu metu, kai buvo liejama jūra. ²⁵ Ji stovėjo ant dvylikos jaučių: trys buvo atgręžti į šiaurę, trys – į vakarus, trys – į pietus

ir trys – į rytus. Jūra buvo pastatyta ant jų. Jaučių užpakaliai buvo nugręžti į vidaus pusę. ²⁶ Jūros sienelės storis buvo delno platumo, o briauna padaryta kaip briauna taurės, tarsi lelijos žiedas. Jos talpa buvo du tūkstančiai batų.

²⁷ Jis padarė ir dešimt vario pastovų praustuvams. Kiekvienas pastovas buvo keturių uolekčių ilgio, keturių uolekčių pločio ir trijų uolekčių aukščio. ²⁸ Pastovų sandara buvo tokia: jie turėjo išsprūdas, o išsprūdos buvo įremintos. ²⁹ Išsprūdose buvo išraižyti liūtai, jaučiai ir kerubai. Ant rėmų, aukščiau bei žemiau liūtų bei jaučių, buvo kalsyto metalo įvijos. ³⁰ Kiekvienas pastovas turėjo keturis vario ratus ir dvi vario ašis; ant keturių kampų buvo atramos praustuvui. Atramos po praustu buvo nuliedintos su įvijomis kiekviename šone. ³¹ Virš praustuvo kilo uolekties aukščio vainikas su apskritu piltuvu į pusantros uolekties gylio indą. Ir ant piltuvo buvo išraižų. Išsprūdos buvo keturkampės, ne apskritos. ³² Po išsprūdėmis buvo keturi ratai. Ratų ašys buvo pastovuose. Kiekvieno rato aukštis buvo pusantros uolekties. ³³ Ratai buvo tokie, kokie paprastai būna vežimų ratai. Jų ašys, ratlankiai, stipinai ir stebulės – viskas buvo lieta. ³⁴ Keturiuose kiekvieno pastovo kampuose buvo atramos; pastovai ir atramos buvo iš vieno gabalo. ³⁵ Prie pastovo viršaus buvo pusės uolekties aukščio apskrita juosta; pastovo viršus, šonai ir išsprūdos buvo iš to paties gabalo. ³⁶ Ant jo paviršiaus, šonų ir išsprūdų, kur tik buvo laisvos vietos, Hiram

^{7,23a} T.y. didelis vario dubuo.

išraižė kerubus, liūtus ir palmes su įvijomis aplink. ³⁷ Taip jis padarė dešimt pastovų praustuvams. Visi buvo panašiai nuliedinti, to paties dydžio ir tos pačios išvaizdos.

³⁸ Tada jis padarė dešimt vario praustuvų. Kiekvieno praustuvo talpa buvo keturiasdešimt bātų, kiekvienas praustuvus buvo keturių uolekčių; ant visų dešimt pastovų buvo po praustuvą. ³⁹ Penkis pastovus jis pastatė dešinėje Namų pusėje, o kitus penkis – kairėje. Jūrą jis pastatė dešinėje Namų pusėje, prie pietrytinio kampo.

⁴⁰ Hirasas padarė ir puodų, bertuvių bei dubenų. Taip Hirasas užbaigė karaliui Saliamonui visus darbus VIEŠPATIES Namuose: ⁴¹ du stulpus, du antgalių užraitus ant stulpų, dvi pynės dviem antgalių užraitams virš stulpų apdengti, ⁴² keturis šimtus granatmedžio obuolių dviem pynėms – po dvi eiles granatmedžio obuolių kiekvienai pynei – dviem antgalių užraitams apdengti, ⁴³ dešimt pastovų, dešimt praustuvų ant pastovų, ⁴⁴ vieną jūrą ir dvylika jaučių po jūrą.

⁴⁵ Puodai, bertuvės ir dubenys – visi reikmenys, kuriuos Hirasas padarė Saliamonui VIEŠPATIES Namams, buvo iš blizgančio vario. ⁴⁶ Karalius nuliedino juos molio žemėje Jordano lygumoje tarp Sukotų ir Cartano. ⁴⁷ Dėl jų gausybės visus tuos reikmenis Saliamonas paliko nesvertus; vario svoris nebuvo nustatytas.

⁴⁸ Saliamonas padarė visus reikmenis VIEŠPATIES Namams: aukurą iš aukso, padėtinės duonos stalą iš aukso, ⁴⁹ žvakides – penkias dešinėje ir penkias kairėje – vidinės šventyklos priekyje iš gyno aukso,

vainiklapius, žibintus bei žirkles iš aukso, ⁵⁰ taures, žnyples, šlakstymo dubenis, smilkalų lėkštes ir keptuves iš gyno aukso, Namų vidinio kambario – šventų švenčiausiosios – ir didžiosios navos durų vyrius iš aukso.

⁵¹ Taip buvo baigti visi darbai, kurių Saliamonas buvo ėmėsis VIEŠPATIES Namuose. Saliamonas atnešė savo tėvo Dovydo šventąsias dovanas – sidabrą, auksą ir reikmenis – ir padėjo jas į VIEŠPATIES Namų išdą.

Skrynia atnešama į Šventyklą

8 Saliamono pašaukti visi Izraelio seniūnai – visi giminių galvos ir izraelitų protėvių namų vadai – susirinko pas karalių Saliamoną Jeruzalėje perkelti VIEŠPATIES Sendoros Skrynios iš Dovydo miesto, tai yra Siono. ² Visi Izraelio vyrai susirinko pas karalių Saliamoną į iškilmę etanimo mėnesį, tai yra septintą mėnesį. ³ Susirinkus visiems Izraelio seniūnams, kunigai pakėlė ir nešė Skrynią. ⁴ Jie nešė VIEŠPATIES Skrynią, Susitikimo Palapinę ir visus Palapinėje buvusius šventuosius reikmenis. Kunigai ir levitai nešė juos. ⁵ Tuo tarpu karalius Saliamonas ir pas jį priešais Skrynią susirinkusi visa Izraelio bendrija atnašavo tokią daugybę avių ir jaučių, kad nebuvo įmanoma nei suskaityti, nei apskaičiuoti.

⁶ Kunigai atnešė VIEŠPATIES Sendoros Skrynią į vietą po kerubų sparnais Namų vidinėje šventykloje, šventų švenčiausiojoje, ⁷ nes kerubai buvo išskleidę savo sparnus virš Skrynios vietos. Kerubai iš viršaus dengė Skrynią ir jos kartis. ⁸ Kartys

taip kyšojo, kad jų galai buvo matyti iš šventos vietos priešais vidinę šventyklą, bet iš lauko jų matyti nebuvo imanoma. Ten jos tebėra iki šios dienos. ⁹ Skrynioje buvo tik dvi akmenys plokštės, kurias buvo įdėjęs Mozė prie Horebo, kai VIEŠPATS sudarė su izraelitais Sandorą po jų išėjimo iš Egipto žemės.

¹⁰ Kunigams išėjus iš Šventyklos, debesis pripildė VIEŠPATIES Namus. ¹¹ Kunigai nebegalėjo atlikti savo tarnybos dėl debesies, nes VIEŠPATIES šlovė pripildė VIEŠPATIES Namus. ¹² Tada Saliamonas ištare:

„VIEŠPATS pasirinko gyventi neperžvelgiamoje tamsoje. ¹³ Štai pastačiau tau didingus Namus – vietą tau gyventi amžinai.“

Saliamono malda

¹⁴ Tada, visai Izraelio bendrijai stovint, karalius atsigręžė į žmones ir palaimino visą Izraelio bendriją. ¹⁵ Jis tarė: „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris savo ranka įvykdė, ką buvo pažadėjęs savo lūpomis mano tėvui Dovydui, tardamas: ¹⁶ Nuo tos dienos, kai išvedžiau savo tautą Izraelį iš Egipto, neišsirinkau miesto nė iš vienos Izraelio giminės statybai Namų, kuriuose gyventų mano vardas. Tačiau išsirinkau Dovydą valdyti savo tautą Izraelį.“ ¹⁷ Mano tėvas Dovydas svajėjo pastatyti Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ¹⁸ Bet mano tėvui VIEŠPATS tarė: ‘Gerai darei, kad svajojai pastatyti Namus mano vardui. ¹⁹ Tačiau ne tu Namus pastatysi, o iš tavęs gimęs tavo sūnus pastatys Namus mano vardui.’ ²⁰ Dabar VIEŠPATS įvykdė duotą pažadą: aš tapau savo tėvo Dovydo

įpėdiniu, įžengiau į Izraelio sostą, kaip VIEŠPATS pažadėjo, ir pastačiau Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ²¹ Ten aš parengiau vietą Skryniai, kurioje yra VIEŠPATIES Sandora, jo sudaryta su mūsų protėviais, kai jis vedė juos iš Egipto žemės.“

²² Tada visos Izraelio bendrijos akivaizdoje Saliamonas atsistojo prieš VIEŠPATIES aukurą ir, pakėles rankas į dangų, ²³ meldėsi: „O VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, kito Dievo kaip tu nėra nei aukštai danguje, nei žemėje po dangumi! Tu palaikai savo ištikimosios meilės Sandorą su savo tarnais, kurie tau ištikimi visa širdimi.“ ²⁴ Tu palaikai Sandorą, sudarytą su mano tėvu Dovydu, ir šiandien įvykdei ranka, ką buvai pažadėjęs lūpomis. ²⁵ Todėl dabar, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, įvykdyk mano tėvui, savo tarnui, ir tą pažadą, kurį jam davei, tardamas: ‘Nestigs tau niekada mano akivaizdoje įpėdinio, sėdinčio Izraelio soste, jeigu tik tavo palikuonys paisys savo kelio ir elgsis mano akivaizdoje taip, kaip tu elgeisi mano akivaizdoje.’ ²⁶ Užtat dabar, Izraelio Dieve, tebūna įvykdytas tavo pažadas, kurį davei mano tėvui, savo tarnui Dovydui.

²⁷ Bet ar iš tikrųjų Dievas gyvens žemėje? Net dangus ir dangaus aukštybės negali tavęs sutalpinti. Kaip galėtų tai padaryti šie Namai, kuriuos aš pastačiau! ²⁸ Pažvelk maloniai į savo tarną maldą ir prašymą, o VIEŠPATIE, mano Dieve, išgirsk šauksmą ir maldą, kuria tavo tarnas kreipiasi šiandien į tave. ²⁹ Težvelgia dieną naktį tavo akys į šiuos Namus, į vietą, apie kurią sakei: ‘Ten gyvens mano vardas!’, – kad išklaustum maldą, kai tavo tarnas

melsis šioje vietoje. ³⁰ Išgirk savo tarno ir savo tautos Izraelio malda-
vimus, kai tik jie melsis šioje vietoje.
Išgirk savo dangaus buveinėje, iš-
klausk ir atleisk!

³¹ Kai tik žmogus nusidės artimui,
turės duoti priesaiką, o kai ateis ir
prisieks prieš tavo aukurą šiuose Na-
muose, ³² išgirk danguje ir nedelsk
paskelbti savo tarnams nuosprendį,
pasmerkdamas kaltąjį bei skirdamas
jo galvai bausmę už jo elgesį ir ap-
gindamas teisųjį bei atlygindamas
jam pagal jo teisumą.

³³ Jeigu tavo tauta Izraelis būtų
priešo nugalėta, tau nusidėjusi, bet
grįžtų vėl pas tave, šlovintų tavo
vardą, siųstų tau malda ir prašy-
mą šiuose Namuose, ³⁴ išklausk
danguje, atleisk savo tautos Izrae-
lio nuodėmę ir sugrąžink juos vėl į
kraštą, kurį davei jų protėviams.

³⁵ Jeigu dangus būtų uždarytas ir
nebūtų lietaus dėl to, kad jie tau
nusidėjo ir tu juos baudi, bet jie mels-
tųsi šioje vietoje, šlovintų tavo var-
dą ir gręžtųsi nuo savo nuodėmės,
³⁶ išklausk danguje ir atleisk savo
tarnų, savo tautos Izraelio, nuodė-
mę, pamokydamas juos tikrojo kelio,
kuriuo jie turi eiti. Suteik lietaus
savo kraštui, kurį davei savo tautai
kaip paveldą.

³⁷ Jeigu krašte kiltų badas ar ma-
ras, jeigu ištiktų amaras ar miltligė,
skėriai ar vikšrai, jeigu priešas ap-
gultų kurią nors krašto gyvenvietę,
kad ir kokia būtų nelaimė, kad ir
kokia būtų liga, ³⁸ jeigu tuomet ko
nors melstų ar prašytų pavienis žmo-
gus ar visa tavo Izraelio tauta, paju-
tusi savo širdies nelaimę ir tiesdama
rankas šių Namų link, ³⁹ išklausk
savo dangaus buveinėje, atleisk ir
nedelsk veikti! Tik tu pažįsti visu

žmonių širdis, tad suteik kiekvienam
pagal jo elgesį. Žinodamas, kas kiek-
vieno žmogaus širdyje, taip elkis su
jais, ⁴⁰ kad jie garbintų tave per
visą gyvenimą krašte, kurį tu da-
vei mūsų protėviams.

⁴¹ Panašiai, kai svetimtautis, ne-
priklausantis tavo tautai Izraeliui,
ateis iš tolimos šalies dėl tavo vardo,
⁴² išgirdęs apie tavo didį vardą, ga-
lingą ranką ir ištįstą ranką, ir
melsis šiuose Namuose, ⁴³ išklausk
savo dangaus buveinėje ir su-
teik visa, ko svetimtautis tavęs
prašo. Taip visos žemės tautos pa-
žins tavo vardą ir garbins tave, kaip
daro tavo tauta Izraelis, ir pripažins,
kad tavo vardu vadinami Namai, ku-
riuos pastačiau.

⁴⁴ Kai tavo tauta eis į mūšį su savo
priešu, kad ir kokių kelių tu juos
siųstum, ir melsis VIEŠPAČIUI, at-
sigręžę į miestą, kurį tu išsirinkai,
ir Namus, kuriuos aš pastačiau tavo
vardui, ⁴⁵ išklausk danguje jų mal-
dą ir prašymą, palaikyk jų reikalą.

⁴⁶ O kai jie tau nusidės, nes nėra
žmogaus, kuris nenusidėtų, ir tu, su-
pykęs ant jų, atiduosi juos priešams,
kad būtų išvesti belaisviais į kraštą,
tolimą ar artimą, ⁴⁷ tačiau krašte, į
kurį buvo nuvesti, paims į širdį,
atsivers ir maldaus tavęs priešų
krašte, tardami: 'Nusidėjome, užsi-
traukėme kaltę, nedorai elgdami-
si', – ⁴⁸ sugrįš pas tave visa širdimi
ir siela krašte priešų, išvedusių juos
į nelaisvę, melsis tau, atsigręžę į
savo kraštą, kurį tu davei jų protė-
viams, ir į Namus, kuriuos aš pasta-
čiau tavo vardui, ⁴⁹ išklausk savo
dangaus buveinėje jų malda ir pra-
šymą, palaikyk jų reikalą ⁵⁰ ir atleisk
tau nusidėjusiai savo tautai visus jų
nusikaltimus, kuriais jie tau nusi-

kalto. Būk jiems gailestingas akivaizdoje tų, kurie išvedė juos į nelaisvę, kad būtų jiems gailestingi, ⁵¹ nes jie yra tavo paveldas ir tavo tauta, kurią tu išvedei iš Egipto, iš tos geležies lydyklos! ⁵² Tebūna atviros tavo akys tavo tarno prašymui ir tavo tautos Izraelio prašymui, išklausyk juos, kai tik jie tavęs šauksis. ⁵³ Juk tu išskyrei juos iš visų žemės tautų būti tavo paveldu, kaip tu, Viešpatie DIEVE, pažadėjai per savo tarną Mozę, kai iš Egipto išvedei mūsų protėvius.“

⁵⁴ Baigęs visą šią malda ir prašymą VIEŠPAČIUI, Saliamonas atsikėlė iš vietos priešais VIEŠPATIES aukurą, kur buvo atsiklaupęs į dangų ištiestomis rankomis. ⁵⁵ Atsisotęs jis palaimino visą Izraelio bendriją, garsiai tardamas:

⁵⁶ „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, kuris davė savo tautai Izraeliui ramybę, kaip buvo pažadėjęs. Nė vienas žodis neliko neįvykdytas iš visų jo dosnių pažadų, duotų per savo tarną Mozę. ⁵⁷ Tebūna VIEŠPATS, mūsų Dievas, su mumis, kaip buvo su mūsų protėviais. Tenepalieką mūsų ir teneatmeta. ⁵⁸ Tepalengkia mūsų širdis į save, kad eitume visais jo keliais ir laikytumės jo įsakymų, įstatų ir įsakų, duotų mūsų protėviams. ⁵⁹ Tebūna šie mano žodžiai, kuriais aš meldžiausi VIEŠPATIES akivaizdoje, arti VIEŠPATIES, mūsų Dievo, dieną ir naktį, kad jis palaikytų savo tarną ir savo tautą Izraelį kasdieniuose reikaluose, ⁶⁰ idant visos žemės tautos žinotų, kad tik VIEŠPATS yra Dievas ir kito nėra. ⁶¹ Būkite visa širdimi su Dievu, savo Dievu, elgdamiės pagal jo įstatus ir laikydamiės jo įsakymų kaip šiandien.“

⁶² Tada karalius ir visas Izraelis atnašavo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁶³ Kaip bendravimo aukas VIEŠPAČIUI Saliamonas atnašavo dvidešimt du tūkstančius jaučių ir šimtą dvidešimt tūkstančių avių. Taip karalius ir visi izraelitai pašventino VIEŠPATIES Namus. ⁶⁴ Tą pačią dieną karalius pašventino kiemo vidurį, kuris buvo VIEŠPATIES Namų priekyje. Ten jis atnašavo deginamąsias aukas, javų atnašas ir bendravimo aukų riebiąsias dalis, nes vario aukuras, stovintis VIEŠPATIES akivaizdoje, buvo per mažas sutalpinti deginamąsias aukas, javų atnašas ir bendravimo aukų riebiąsias atnašas.

⁶⁵ Taigi Saliamonas ir su juo visas Izraelis – didžiulė bendrija, žmonės nuo Lebo Hamato iki pat Egipto upės – tuo metu šventė iškilmę VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje septynias dienas. ⁶⁶ Aštuntą dieną jis paleido žmones eiti namo. Jie atsiseikino su karaliumi ir nuėjo į savo namus džiaugdamiesi ir linksma širdimi dėl viso gerumo, kurį VIEŠPATS buvo padaręs savo tarnui Dovydui ir savo tautai Izraeliui.

*Viešpats vėl pasirodo
Saliamonui*

9 Kai Saliamonas buvo baigęs statyti VIEŠPATIES Namus ir karaliaus rūmus – visa, ką Saliamonas norėjo pastatyti, ² VIEŠPATS pasirodė Saliamonui antrą kartą, kaip buvo jam pasirodęs Gibeone. ³ VIEŠPATS tarė jam: „Aš išklaisiau tavo malda ir tavo prašymą, su kuriuo kreipeisi į mane, pašventinau šiuos Namus, kuriuos tu pastatei, ir suteikiau jiems savo vardą amžinai.

Visada ten bus mano akys ir mano širdis. ⁴ O jei tu elgsiesi mano aki-vaizdoje, kaip tavo tėvas Dovydas elgėsi, nuoširdžiai ir dorai, vykdydamas visa, ką tau įsakiau, ir laikydamasis mano įstatų ir įsakų, ⁵ aš padarysiu tavo karališką sostą Izraelyje amžiną, kaip pažadėjau tavo tėvui Dovydui, tardamas: 'Nestigs tau įpėdinio, sėdinčio Izraelio soste.'

⁶ O jei tu ar tavo palikuonys nusigręšite nuo manęs ir nesilaikysite mano įsakymų bei įstatų, kuriuos jums daviau, bet eisite ir tarnausite kitiems dievams, juos garbindami, ⁷ aš išrausiu Izraelį iš žemės, kurią jiems daviau, ir atmesiu nuo savo veido Namus, kuriuos pašvenčiau savo vardui. Izraelis taps patarle ir pajuoka visoms tautoms. ⁸ Šie Namai taps griuvėsių krūva, visi praeiviai apstulbs ir švilps. Jie klaus: 'Kodėl taip padarė VIEŠPATS šiam kraštui ir šiems Namams?' ⁹ Jiems bus atsakyta: 'Kadangi jie paliko VIEŠPATĮ, savo Dievą, kuris išvedė jų protėvius iš Egipto žemės, ir priėmė kitus dievus, garbindami juos ir jiems tarnaudami, VIEŠPATS užtraukė jiems šią nelaimę.'

Saliamono veikla

¹⁰ Baigiantis dvidešimčiai metų, per kuriuos Saliamonas pastatė dvejus namus – VIEŠPATIES Namus ir karaliaus rūmus, – ¹¹ kurių statymui Tyro karalius Hirasas parūpino Saliamonui kedro ir kipariso medžio bei aukso, kiek jis norėjo, Saliamonas už tai davė Hiramui dvidešimt miestų Galilėjos srityje. ¹² Bet atvykęs iš Tyro apžiūrėti miestų, kuriuos Saliamonas buvo jam davęs, Hirasas nebuvo jais patenkintas. ¹³ „Mano

broli, – tarė jis, – kokie tie miestai, kuriuos tu man davei?“ Todėl jie ir vadinami Kabulo žeme iki šios dienos. ¹⁴ O Hirasas buvo atsiuntęs karaliui šimtą dvidešimt talentų aukso.

¹⁵ Štai apyskaita karaliaus Saliamono įvesto lažo darbų, kai jis statė VIEŠPATIES Namus, savo paties rūmus, Miloją bei Jeruzalės sieną, įtvirtino Hacorą, Megidą ir Gezerą.

¹⁶ Egipto valdovas faraonas buvo atžygiavęs, paėmęs Gezerą ir sunaikinęs jį ugnimi. Išžudęs mieste gyvenusius kanaaniečius, jis atidavė jį kaip kraitį savo dukteriai, Saliamono žmonai. ¹⁷ Tad Saliamonas įtvirtino Gezerą, Žemutinį Bet Horoną, ¹⁸ Baalata, Tamarą Judo dykumoje ¹⁹ ir visus Saliamono sandėlių miestus, savo kovos vežimų bei raitelių miestus – visa, ką Saliamono širdis užsimanė pastatyti Jeruzalėje, Libane ir visose savo valdose. ²⁰ Visus neizraelitus gyventojus, išlikusius iš amoritų, hetitų, perizų, hivų ir jebusiečių – ²¹ krašte dar buvo išlikę jų palikuonių, kurių izraelitai nepajėgė visiškai išnaikinti, – Saliamonas pajungė vergo lažui iki šios dienos. ²² Bet izraelitų vergo lažui Saliamonas nepajungė nė vieno, nes jie buvo jo kariai, palydovai, tarnautojai, pareigūnai ir karo vežimų bei raitelių vadai.

²³ Vyriausiųjų pareigūnų, kurie vadovavo Saliamono darbams ir prižiūrėjo žmones, atliekančius darbą, buvo penki šimtai penkiasdešimt.

²⁴ Kai tik faraono duktė persikėlė iš Dovydo miesto į rūmus, kuriuos Saliamonas buvo jai pastatęs, jis pastatė Miloją.

²⁵ Tris kartus per metus Saliamonas atnašaudavo deginamąsias aukas bei bendravimo aukas ant

aukuro, kurį pastatė VIEŠPAČIUI, atnašaudamas su jomis smilkalus VIEŠPATIES akivaizdoje. Ir Namus jis prižiūrėjo.

²⁶Karalius Saliamonas pastatė laivyną Ecjon Gebere, kuris yra netoli Elato ant Nendrių jūros kranto, Edomo krašte. ²⁷Hiramas išsiuntė su tuo laivynu savo tarnų, jūroje prityrusių jūreivių, drauge su Saliamono vyrais. ²⁸Jie nuvyko į Ofyrą, pargabeno iš ten penkis šimtus dvidešimt talentų aukso ir įteikė karaliui Saliamonui.

Saliamonas ir Šebos karalienė

10 Išgirdusi apie Saliamoną, pagarsėjusį VIEŠPATIES vardo dėka, jo išmėginti sunkiais klausimais atvyko Šebos karalienė. ²Ji atvyko į Jeruzalę su didžiule palyda, su kupranugariais, apkrautais kvepalais, daugybe aukso ir brangakmeniais. Atvykusi pas Saliamoną, ji išsakė jam visa, kas gulėjo ant širdies. ³Saliamonas atsakė į visus jos klausimus. Nebuvo dalyko, kurio karalius nebūtų žinojęs, ir klausimo, į kurį nebūtų galėjęs atsakyti. ⁴Matydama visą Saliamono išmintį, rūmus, kuriuos buvo pastatęs, ⁵stalo valgius bei aplink sėdinčius dvariškius, paslaugas ir apdarą tarnų, taurininkų ir deginamąsias aukas, kurias jis atnašavo VIEŠPATIES Namuose, Šebos karalienė neteko žado.

⁶Ji tarė karaliui: „Kalbos, kurias girdėjau savo šalyje apie tavo darbus ir išmintį, buvo teisingos, ⁷bet aš netikėjau kalbomis, kol pati neatvykau ir savo akimis nepamačiau. Tiek manimi, man nė pusės tiesos nebuvo pasakyta. Tavo išmintis ir gerovė smarkiai viršija kalbas, ku-

rias buvau girdėjusi. ⁸Laimingi tavo žmonės! Laimingi tavo dvariškiai, nuolat tau tarnaujantys ir tavo išmintį girdintys! ⁹Tebūna palaimintas VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris parodė tau malonę, pasodindamas tave į Izraelio sostą! Iš amžinos meilės Izraeliui padarė VIEŠPATS tave karaliumi teisingumui ir teisumui vykdyti.“

¹⁰Tada ji apdovanojo karalių šimtu dvidešimt talentų aukso, daugybe kvepalų ir brangakmenių. Daugiau niekada nebuvo atgabenta tiek kvepalų, kiek Šebos karalienė padovanojo karaliui Saliamonui.

¹¹Be to, Hiramo laivynas, gabenęs auksą iš Ofyro, atgabeno iš Ofyro daug almugo medienos ir brangakmenių. ¹²Almugo medieną karalius panaudojo VIEŠPATIES Namams ir karaliaus rūmams išpuošti, taip pat giesmininkų lyroms ir arfoms. Tokiūs almugo medienos daugiau nebuvo nei atgabenta, nei matyta iki šios dienos.

¹³O karalius Saliamonas savo ruožtu davė Šebos karalienei visa, ko ji norėjo ir prašė. Be to, Saliamonas apdovanojo ją iš savo karališko dosnumo. Tada ji sugrįžo drauge su savo dvariškiais į savo šalį.

Saliamono turtai

¹⁴Aukso, kurį Saliamonas gaudavo kas metai, buvo šeši šimtai šešiasdešimt šeši talentai, ¹⁵neskaitant to, kuris ateidavo iš pirklių, prekybos tinklo ir visų Arabijos karalių bei krašto valdytojų. ¹⁶Karalius Saliamonas padarė du šimtus didžiulių skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną skydą suėjo šeši šimtai šekelių aukso. ¹⁷Jis padarė ir tris šimtus

priedangos skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną priedangos skydą suėjo trys minos. Karalius padėjo juos Libano miško rūmuose.

¹⁸ Karalius taip pat padarė puikų sostą iš dramblio kaulo ir aptraukė geriausiu aukso. ¹⁹ Į sostą vedė šeši laiptai, sostas turėjo atkalnę su apskritu viršumi ir atramas prie abiejų sėdynės šonų. Du liūtai stovėjo šalia atramų, ²⁰ o dvylika liūtų stovėjo ant šešių laiptų, po šešis kiekvienaime šone. Niekada nieko panašaus nebuvo padaryta jokioje karalystėje.

²¹ Be to, visos Saliamono taurės buvo iš aukso ir visi Libano miško rūmų indai buvo iš gryno aukso. Sidabro indų nebuvo. Saliamono diejomis sidabras buvo nieku laikomas. ²² Mat karalius jūroje turėjo Taršišo laivų drauge su Hiramo laivynu. Kartą per trejus metus Taršišo laivai parplaukdavo, atgabendami aukso, sidabro, dramblio kaulo, beždžionių ir povų.

²³ Taip karalius Saliamonas viršijo turtais ir išmintimi visus žemės karalius. ²⁴ Visas pasaulis norėjo pamatyti Saliamoną ir išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį. ²⁵ Kiekvienas jų atgabendavo savo metinę duoklę – sidabro ir aukso daiktų, drabužių, ginklų ir prieskonių, arklių ir mulų.

²⁶ Saliamonas sutelkė kovos vežimų ir raitelių. Jis turėjo tūkstantį keturis šimtus karo vežimų ir dvylika tūkstančių arklių, kuriuos paskirstė į kovos vežimų miestus ir prie karaliaus Jeruzalėje. ²⁷ Karalius padarė, kad sidabro buvo taip apstu Jeruzalėje kaip akmens ir kedrų, taip apstu kaip sikomoro medžių Šefeloje. ²⁸ Saliamono arkliai buvo gabenami iš Egipto ir Kevės. Karaliaus

pirkliai pirkdavo juos iš Kevės nustatyta kaina. ²⁹ Vežimas, atgabentas iš Egipto, kainavo šešis šimtus sidabro šekelių, o arklys – šimtą penkiasdešimt. O per karaliaus pirklus savo ruožtu buvo galima jų nugabenti visiems hetitų karaliams ir Aramo karaliams.

Saliamono nuodėmės

11 Karalius Saliamonas mylėjo daug svetimtaučių moterų, ne tik faraono dukterį, bet ir moabitų, amonitų, edomitų, sidoniečių ir hetitų moteris ² iš tų tautų, apie kurias VIEŠPATS buvo pasakęs izraelitams: „Niekas iš jūsų nesijungs su jais, niekas iš jų nesijungs su jumis, nes jie tikrai nugręš jūsų širdis sekti jų dievus.“ Prie jų Saliamonas prilipo su meile. ³ Saliamonas turėjo septynis šimtus aukštakilmių žmonių ir tris šimtus sugulovių. Tos moterys nugręžė jo širdį.

⁴ Saliamonui pasenus, jo žmonos nugręžė jo širdį kitų dievų link, ir jo širdis nebuvo ištikima VIEŠPATIUI, savo Dievui, kaip jo tėvo Dovydo širdis. ⁵ Saliamonas sekė sidoniečių deivę Astartę ir pasibjaurėtiną amonitų Milkomą. ⁶ Taigi Saliamonas darė, kas pikta VIEŠPATIES akyse, ir ištikimai VIEŠPATIES neseikė, kaip darė jo tėvas. ⁷ Tada Saliamonas į rytus nuo Jeruzalės ant kalno pastatė aukštumų alką Kemošui, Moabo bjaurybei, ir Molechui, Ammono bjaurybei. ⁸ Tą patį jis padarė visoms savo svetimtautėms žmonoms, atnašaujančioms smilkalus ir aukas savo dievams.

⁹ VIEŠPATS supyko ant Saliamono, nes jo širdis nusigręžė nuo VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, kuris buvo

du kartus jam pasirodęs. ¹⁰ Nors buvo jam įsakyta šiuo reikalu, kad nesektų kitų dievų, jis nesilaikė to, ką VIEŠPATS buvo įsakęs. ¹¹ Todėl VIEŠPATS tarė Saliamonui: „Kadangi tu taip norėjai, nesilaikėi mano Sandoros ir įstatų, kuriuos tau daviau, aš tikrai atplėšiu nuo tavęs karalystę ir atiduosiu ją vienam iš tavo tarnų. ¹² Bet dėl tavo tėvo Dovydo to nedarysiu tavo dienomis. Iš tavo sūnaus rankos ją atplėšiu. ¹³ Tačiau visos karalystės neatplėšiu dėl savo tarno Dovydo ir dėl Jeruzalės, kurią išsirinkau. Tavo sūnui duosiu vieną giminę.“

Saliamono priešai

¹⁴ VIEŠPATS pažadino Saliamonui priešą – Hadadą Edomitą iš Edomo karališkos šeimos. ¹⁵ Anksčiau, Dovydui užėmus Edomą, kariuomenės vadas Joabas, nužygiavęs laidoti žuvusiųjų, išžudė Edome visus vyriškius. ¹⁶ Joabas ir visas Izraelis ten išbuvo šešis mėnesius, kol išžudė Edome visus vyriškius. ¹⁷ Bet Hadadas drauge su keletu edomitu, savo tėvo tarnų, išsigelbėjo ir pabėgo į Egiptą. Tuomet Hadadas buvo mažas berniukas. ¹⁸ Iškeliaję iš Midjano, jie atėjo į Paraną ir pasisėmė su savimi iš Parano daugiau vyrų. Taip jie atėjo į Egiptą pas faraoną, Egipto karalių. Jis davė Hadadui namus, paskyrė jam išlaikymą ir dovanojo ūkį. ¹⁹ Hadadas įgijo tokią didelę malonę faraono akyse, kad šis davė jam žmoną savo svainę, karalienės Tachpenesės seserį. ²⁰ Tachpenesės sesuo pagimdė jam sūnų Genubatą, ir Tachpenesė augino jį faraono rūmuose. Taigi Genubatas buvo faraono rūmuose tarp

faraono vaikų. ²¹ Egipte išgirdęs, kad Dovydas užmigo su savo protėviais, o kariuomenės vadas Joabas mirė, Hadadas tarė faraonui: „Leisk man išvykti, noriu keliauti į savo šalį.“ – ²² „O ko tau pas mane trūksta, – atsakė faraonas, – kad ūmai panorai keliauti į savo šalį?“ – „Nieko, – atsakė Hadadas, – bet, nepaisant to, leisk man keliauti!“

²³ Kitas priešas, Dievo pažadintas Saliamonui, buvo Eljados sūnus Rezonas, kuris buvo pabėgęs nuo savo šeimininko Cobos karaliaus Hadadezero. ²⁴ Subūręs prie savęs vyrų, jis tapo gaujos vadu po Dovydo žudynių. Nuėję į Damaską ir ten įsikūrę, jie padarė jį Damasko karaliumi. ²⁵ Jis buvo Izraelio priešas per visas Saliamono dienas, darydamas žalą kaip Hadadas. Izraelį jis niekino ir karaliavo Arame.

²⁶ Saliamono tarnyboje buvo Nebato sūnus Jeroboamas, efraimas iš Ceredos, sūnus vienos našlės, vardu Cerūva. Jis pakėlė ranką prieš karalių. ²⁷ Priežastis, dėl kurios jis pakėlė ranką prieš karalių, buvo tokia. Saliamonas statė Miloją ir taisė spragą savo tėvo Dovydo miesto sienoje. ²⁸ O tas Jeroboamas buvo labai sugebęs vyras. Pamatęs, kad šis jaunas vyras gabus, Saliamonas paskyrė jį vadovauti visiems Juozapo namų lažo darbams.

²⁹ Atsitiko taip, kad kartą Jeroboamasėjo iš Jeruzalės, ir šilojietis pranašas Ahija pasitiko jį kelyje. Ahija buvo apsilvilkęs nauju drabužiu. Jiedviem esant vieniems laukuose, ³⁰ Ahija čiupo naująjį drabužį, kurį vilkėjo, ir suplėšė jį į dvylika gabalų. ³¹ „Imk dešimt ga-

balų, – tarė jis Jeroboamui, – nes taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Tikėk manimi, aš išplėsiu iš Saliamono rankos karalystę ir duosiu tau dešimt giminių.“³² Dėl mano tarno Dovydo ir dėl Jeruzalės, dėl miesto, kurį išsirinkau iš visų Izraelio giminių, jam liks viena giminė.³³ Dešimt duosiu tau, nes jis paliko mane ir garbino sidoniečių deivę Astartę, Moabo dievą Kemošą bei Amono dievą Milkomą, bet nėjo mano keliais, nedarė, kas dora mano akyse, ir nesilaikė mano įstatų bei įsakų, kaip darė jo tėvas Dovydas.³⁴ Nepaisant to, visos karalystės iš jo neatimsiu, bet laikysiu jį karaliumi per visas jo gyvenimo dienas dėl savo tarno Dovydo, kurį išsirinkau ir kuris laikėsi mano įsakymų ir įstatų.³⁵ Bet iš jo sūnaus rankos karalystę atimsiu ir ją, tas dešimt giminių, atiduosiu tau.³⁶ Jo sūnui duosiu vieną giminę, kad mano tarnas Dovydas visada turėtų žibintą priešais mane Jeruzalėje, mieste, kurį išsirinkau savo vardo buveine.³⁷ Paimsiu tave, kad valdytumei visa, kaip tavo širdis trokšta. Tu būsi Izraelio karalius.³⁸ Jeigu būsi klusnus visur, kur tau įsakau, eisi mano keliais ir darysi, kas dora mano akyse, laikydamasis mano įstatų ir įsakymų, kaip darė mano tarnas Dovydas, aš būsiu su tavimi, pastatysiu tau tvirtus namus, kaip pastačiau Dovydui, ir atiduosiu tau Izraelį.³⁹ Už tą nuodėmę pažeminsiu Dovydo palikuonis, bet ne amžinai.“

⁴⁰ Todėl Saliamonas bandė Jeroboamą užmušti, bet Jeroboamas skubiai pabėgo į Egiptą, pas Egiptą

karalių Šišaką, ir išbuvo Egipte iki Saliamono mirties.

Saliamono mirtis

⁴¹ Kiti Saliamono darbai – visa, ką jis darė ir jo išmintis – argi nėra aprašyta Saliamono metraščių knygoje?⁴² Jeruzalėje Saliamonas valdė visą Izraelį keturiasdešimt metų.⁴³ Saliamonas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo tėvo Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Rehabeamas.

Karalystės skilimas

12 Rehabeamas nuvyko į Sichemą, nes visas Izraelis buvo suėjęs į Sichemą paskelbti jį karaliumi.² Nebato sūnus Jeroboamas sužinojo apie tai dar Egipte. Mat Jeroboamas buvo pabėgęs nuo karaliaus Saliamono ir apsigyvenęs Egipte.³ Buvo pasiūsti žmonės jo pašaukti. Jeroboamas ir visa Izraelio sueiga atėjo ir kalbėjo Rehabeamui:⁴ „Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą. Tad dabar palengvink savo tėvo kietą lažą ir jo uždėtąjį sunkų jungą, ir mes tau tarnausime.“⁵ Rehabeamas atsakė jiems: „Eikite ir po trijų dienų sugrįžkite pas mane.“

Žmonėms nuėjus,⁶ karalius Rehabeamas tarėsi su seniūnais, tarnavusiais jo tėvui Saliamonui dar tam gyvam esant, sakydamas: „Kaip patariate šiems žmonėms atsakyti?“⁷ Jie kalbėjo jam, tardami: „Jeigu šiandien būsi šios tautos tarnas ir jiems tarnausi, jeigu atsakysi jiems maloniais žodžiais, jie bus tavo tarnai amžinai.“⁸ Rehabeamas seniū-

nų duoto patarimo nepaisė, bet tarėsi su jaunais vyrais, kurie buvo su juo augę ir dabar jam tarnavo. ⁹ Jų klausė: „Ką patariate atsakyti tautai, kuri man sako: 'Palengvink jungą, kurį mums uždėjo tavo tėvas'?“

¹⁰ Jauni vyrai, augę drauge su juo, atsakė jam: „Tautai, kuri tavęs prašo: 'Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą, bet tu turi jį palengvinti', – privalai taip kalbėti: 'Mano mažylis pirštas storesnis už mano tėvo juosmenį. ¹¹ Mano tėvas uždėjo jums sunkų jungą, o aš prie to jungo dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais'.“

¹² Jeroboamas ir visi žmonės sugrįžo pas Rehabeamą trečią dieną kaip karalius buvo sakęs: „Sugrįžkite trečią dieną.“ ¹³ Žmonėms karalius atsakė šurkščiai, nepaisydamas patarimo, kurį jam buvo davę seniūnai. ¹⁴ Sekdamas jaunųjų vyrų patarimu, jis tarė jiems: „Mano tėvas jūsų jungą padarė sunkų, o aš prie to jungo dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais.“ ¹⁵ Karalius neišklausė žmonių, nes taip buvo VIEŠPATIES skirta, idant jis įvykdytų žodį, kurį VIEŠPATS buvo ištaręs per Ahiją Šilojietį Nebato sūnui Jeroboamui.

¹⁶ Kai visas Izraelis pamatė, kad karalius nenori jų išklausyti, žmonės, karaliui atsakydami, tarė:

„Kokia mums dalis Dovyde? / Nėra paveldo Jesės sūnui! / Izraeli, į savo palapines! / Dabar, Dovydai, rūpinkis savo namais!“

Visas Izraelis nuėjo į savo palapines. ¹⁷ Bet Rehabeamas ir toliau valdė izraelitus, gyvenančius Judo miestuose.

¹⁸ Karalius Rehabeamas pasiuntė Adoramą, tuomet buvusį lažo darbų vykdytoju, bet visas Izraelis užmušė jį akmenimis. Tada karalius paskubomis šoko į vežimą ir pabėgo į Jeruzalę. ¹⁹ Taip Izraelis ir kėlė maištą prieš Dovydo namus iki šios dienos.

²⁰ Kai visas Izraelis išgirdo, kad Jeroboamas sugrįžo, jie išsiuntė žmones pašaukti jo į sueigą ir padarė jį viso Izraelio karaliumi. Tik Dovydo giminė liko ištikima Dovydo namams.

²¹ Sugrįžęs į Jeruzalę, Rehabeamas sutelkė visus Judo namus ir Benjamino giminę – šimtą aštuoniasdešimt tūkstančių rinktinių karių – kovoti su Izraeliu ir sugrąžinti karalystę Saliamono sūnui Rehabeamui. ²² Bet Dievo vyrą Šemają pasiekė Dievo žodis: ²³ „Sakyk Judo karaliui Rehabeamui, visiems Judo namams ir likusiems tautos žmonėms: ²⁴ 'Taip kalbėjo VIEŠPATS. Nežygiuosite kovoti su savo giminėmis izraelitais. Tegrįžta kiekvienas į savo namus, nes aš tai padariau!'“ Tad jie paklausė VIEŠPATIES žodžio ir sugrįžo namo, kaip VIEŠPATS buvo liepęs.

²⁵ Jeroboamas įtvirtino Sichemą Efraimo aukštumose ir ten gyveno. Išsikeles iš ten, jis įtvirtino Penuelį. ²⁶ Širdyje Jeroboamas baiminosi: „O jei karalystė ims ir sugrįš Dovydo namams? ²⁷ Jei ši tauta ir toliau eis atnašauti aukų VIEŠPAČIUI Jeruzalėje, šios tautos žmonių širdys vėl sugrįš pas jų valdovą Judo karalių Rehabeamą. Mane jie nužudys ir sugrįš pas Judo karalių Rehabeamą!“ ²⁸ Pasitaręs karalius padarė du aukso veršius. Žmonėms jis tarė:

„Gana ilgai ėjote į Jeruzalę. Izraeli, štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!“²⁹ Viena jų pastatė Betelyje, o kitą – Dane.³⁰ Tai vedė į nuodėmę, nes žmonės ėjo į Betelį ir Daną šių versijų pagarbinti.³¹ Jis statė ir šventyklas aukštumų alkuose bei skyrė kunigus iš žmonių, kurie nebuvo kilę iš Levio giminės.³² Jeroboamas įvedė iškilmę aštunto mėnesio penkioliką dieną, panašią į iškilmę Judo žemėje, ir atnašavo aukas ant aukuro. Taip jis darė Betelyje, atnašaudamas savo padarytiems versiams. Į Betelį paskyrė kunigus aukštumų alkuose, kuriuos buvo pastatęs.³³ Aštunto mėnesio – to mėnesio, kurį savo širdyje buvo sumanęs įvesti iškilmę izraelitams – penkioliką dieną Jeroboamas užkopė atnašauti aukos ant aukuro, kurį buvo pastatęs Betelyje.

Jeroboamo pasmerkimas

13 Jeroboamui stovint prie aukuro atnašauti smilkalų,¹ į Betelį iš Judo, VIEŠPATIES liepiamas, atėjo vienas Dievo vyras.² VIEŠPATIES įsakymu jis pasmerkė aukurą, tardamas: „Aukure, aukure! Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Dovydo namams gims sūnus, vardu Jošijas. Jis atnašaus ant tavęs aukštumų alkų kunigus, deginančius ant tavęs smilkalus. Ant tavęs bus deginami žmonių kaulai.’“³ Tą pačią dieną jis davė ženklą, tardamas: „Štai ženklas, kad VIEŠPATS kalbėjo: ‘Šis aukuras bus sugriautas ir ant jo esantys pelenai išžarstyti.’“⁴ Išgirdęs, kaip Dievo vyras pasmerkė Betelio aukurą, karalius Jeroboamas ištiesė ranką nuo aukuro, tardamas: „Suimkite jį!“ Bet ištiesta į Dievo

vyrą ranka sustingo, ir Jeroboamas nebegalėjo jos sulenkti.⁵ Be to, ir aukuras sugriuvo, ir pelenai buvo išžarstyti pagal ženklą, kurį VIEŠPATIES įsakymu buvo davęs Dievo vyras.⁶ „Prašau maldauti VIEŠPATIES, savo Dievo, malonės, – tarė karalius Dievo vyrui, – ir melstis už mane, kad ranka man būtų sugrąžinta.“ Dievo vyras maldavo VIEŠPATĮ, ir karalius vėl galėjo sulenkti ranką. Ji tapo tokia, kokia buvo pirma.⁷ Tada karalius kalbino Dievo vyrą: „Eikš su manimi į namus ir atsigaivink. Duosiu tau dovaną.“⁸ Bet Dievo vyras atsakė karaliui: „Nors man duotumei pusę savo karalystės, neisiu su tavimi. Šioje vietoje nevalgysiu duonos ir negersiu vandens,⁹ nes taip man buvo VIEŠPATIES liepta: ‘Nei duonos valgysi, nei vandens gersi, nei keliu, kuriuo atėjai, grįši.’“¹⁰ Tad Dievo vyras nuėjo kitu keliu. Keliu, kuriuo į Betelį buvo atėjęs, negrįžo.

¹¹ Betelyje gyveno senas pranašas. Atėję jo sūnūs papasakojo jam visa, ką Dievo vyras tą dieną buvo padaręs Betelyje. Jie pakartojo tėvui ir žodžius, kuriuos jis buvo pasakęs karaliui.¹² „Kuriuo keliu jis nuėjo?“ – paklausė tėvas. Jo sūnūs parodė jam kelią, kuriuo buvo nuėjęs iš Judo atėjęs Dievo vyras.¹³ Tada jis tarė savo sūnūms: „Pabalnokite man asilą.“ Jie pabalnojo jam asilą, ir pranašas, sėdęs ant jo,¹⁴ išėjo paskui Dievo vyrą. Suradęs jį sėdintį po ažuolu, paklausė: „Ar tu tas Dievo vyras, kuris atėjo iš Judo?“ Jis atsakė: „Taip, tai aš.“ –¹⁵ „Eikš su manimi, – tarė jam pranašas, – ir ko nors užvalgyk.“¹⁶ Bet jis atsakė: „Negaliu nei grįžti su tavimi, nei pas tave užtekti. Šioje vietoje aš ne-

valgysiu duonos ir negersiu vandens,¹⁷ nes man buvo VIEŠPATIES liepta: 'Nei duonos valgysi, nei vandens gersi, nei keliu, kuriuo atėjai, grįši.'¹⁸ – „Ir aš esu pranašas, kaip ir tu, – kalbėjo jam pranašas, – man VIEŠPATIES įsakymu angelas tarė: 'Parsivesk jį atgal į namus duonos pavalgyti ir vandens atsigerti.'¹⁹ Bet pranašas jam melavo.¹⁹ Tada Dievo vyras sugrįžo su juo, ir jo namuose valgė duonos ir gėrė vandens.

²⁰ Jiems sėdint prie stalo, VIEŠPATIES žodis pasiekė atgal jį parvedusį pranašą.²¹ Atėjusiam iš Judo Dievo vyrui jis paskelbė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Kadangi neklausei VIEŠPATIES žodžio ir nesilaikei įsakymo, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, buvo tau davęs,²² bet sugrįžai ir valgei duonos bei gėrei vandens vietoje, apie kurią tau sakiau: 'Ten nevalgysi duonos ir negersi vandens', – tavo kūnas niekada nepasieks tavo protėvių kapo.'²³

²³ Dievo vyrui pavalgius duonos ir atsigėrus vandens, jam buvo pabalnotas jį parvedusio pranašo asilas,²⁴ ir jis leidosi į kelionę. Kelyje jį užpuolė liūtas ir sudraskė. Jo kūnas liko tįsoti ant kelio, o šalia lavono stovėjo asilas ir tupėjo liūtas.²⁵ Eidami pro šalį, žmonės matė ant kelio tįsantį lavoną ir šalia tupintį liūtą. Nuėję į miestą, kuriame gyveno senasis pranašas, apie tai papasakojo.²⁶ Dievo vyrą atgal parvedęs pranašas, tai išgirdęs, tarė: „Tai Dievo vyras, kuris nepaisė Dievo žodžio. Užtat VIEŠPATS ir atidavė jį liūtui, kuris jį sudraskė ir užmušė, kaip buvo jam sakęs VIEŠPATS.“²⁷ Savo sūnums pranašas tarė: „Pabalnokite man asilą.“ Pabalnojus asilą,²⁸ jis išėjo ir surado ant kelio tįsantį

kūną su asilu ir liūtu prie lavono. Liūtas lavono neėdė ir asilo nedraskė.²⁹ Pranašas paėmė Dievo vyro kūną ir, užkėlęs ant asilo, pargabeno į miestą apraudoti ir palaidoti.³⁰ Kūną paguldė į savo paties kapą. Raudodamas jį apverkė: „Ak, mano broli!“³¹ Dievo vyrą palaidojęs pranašas savo sūnums tarė: „Kai mirsiu, palaidokite mane kape, kuriame palaidotas Dievo vyras, mano kaulus paguldysite šalia jo kaulų,³² nes žodis, kurį jis paskelbė VIEŠPATIES įsakymu prieš Betelio aukurą ir prieš visus aukštumų alkus, esančius Samarijoje, tikrai išsipildys.“

³³ Net po šio įvykio Jeroboamas negrįžo iš savo nedoro kelio, bet ir toliau skyrė kunigus aukštumų alkams iš paprastų žmonių. Kas tik norėjo būti kunigu, būdavo pašventinamas aukštumų alkams.³⁴ Taip Jeroboamo namai užsitraukė nuodėmę, už kurią turėjo būti sunaikinti ir nušluoti nuo žemės veido.

Jeroboamo sūnaus mirtis

14 Tuo metu susirgo Jeroboamo sūnus Abija.² Jeroboamas tarė savo žmonai: „Eik, persirenk, kad nebūtumei pažinta, jog esi Jeroboamo žmona, ir nueik į Šiloją. Ten gyvena pranašas Ahija, kuris numatė, kad aš būsiu šios tautos karalius.³ Pasiimk dešimt duonos kepalų, ketletą tešlainių bei ašotį medaus ir nueik pas jį. Jis tau pasakys, kas nutiks berniukui.“⁴ Jeroboamo žmona taip ir padarė. Ji leidosi kelionėn į Šiloją ir nuėjo prie Ahijos namų. Ahija nebegalėjo matyti, nes senatvė buvo aptemdžiusi jam akis,⁵ bet VIEŠPATS Ahijai buvo pasakęs: „Žiūrėk, Jeroboamo žmona ateina

pas tave teirautis apie savo sūnų, nes tas serga. Taip ir taip su ja kalbėsi. Ji ateis persirengusi.“

⁶ Išgirdęs jos žingsnius, kai ėjo pro duris, Ahija tarė: „Ieik, Jeroboamo žmona. Kam apsimesi esanti kita? Turiu tau perduoti skaudžią žinią.

⁷ Eik ir pasakyk Jeroboamui: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Aš iškėliau tave iš tautos ir padariau tave savo tautos Izraelio valdovu; ⁸ aš atplėšiau karalystę nuo Dovydo namų ir atidaviau ją tau. Bet tu nebuvai kaip mano tarnas Dovydas, kuris laikėsi mano įsakymų ir sekė mane visa širdimi, darydamas tik tai, kas dora mano akyse.

⁹ Tu elgeisi nedoriau už visus prieš tave buvusius, tu ėmei ir pasidarei sau kitų dievų ir liedintų atvaizdų mane į piktumą vesti. Tu man atsukai nugarą. ¹⁰ Todėl aš užtrauksiu nelaimę Jeroboamo namams, išrausiu iš Jeroboamo šeimos visus vyriškus – vergą ir laisvą Izraelyje – ir švariai iššluosiu Jeroboamo namus, kaip iššluojamas mėšlas. ¹¹ Kas iš Jeroboamo šeimos mirs mieste, tą šunys suėdės, o kas mirs atvirame lauke, tą padangių paukščiai sules, nes taip VIEŠPATS kalbėjo.‘ ¹² Tad leiskis į kelionę, grįžk į savo namus. Kai tik iškelsi koją į miestą, tavo vaikas mirs.

¹³ Visas Izraelis jį apraudos ir palaidos. Vien jis iš Jeroboamo šeimos bus nuneštas į kapą, nes tik jame VIEŠPATS, Izraelio Dievas, gali rasti šį tą gero. ¹⁴ Be to, VIEŠPATS paskirs Izraeliui karalių, kuris padarys Jeroboamo namams galą!

¹⁵ VIEŠPATS tol plaks Izraelį, kol jis ims svyruoti, kaip svyruoja nendrė vandenyje. Jis išraus Izraelį iš šios geros žemės, duotos jų protėviams, ir išblaškys juos anapus Upės,

nes jie, darydamiesi sau šventuosius stulpus, supykė VIEŠPATĮ. ¹⁶ Jis paliks Izraelį už Jeroboamo nuodėmės, kuriomis jis nusidėjo ir įvedė Izraelį į nuodėmę.“

¹⁷ Jeroboamo žmona pakilo ir leidosi į kelionę. Ji parėjo į Tircą. Vos peržengus jai namų slenkstį, berniukas mirė. ¹⁸ Jį laidojo visas Izraelis ir raudėjo pagal VIEŠPATIES žodį, ištartą per savo tarną pranašą Ahiją.

¹⁹ O kiti Jeroboamo darbai – kaip jis kariavo ir kaip valdė – aprašyti Izraelio karalių metraščiuose. ²⁰ Jeroboamas valdė dvidešimt dvejus metus. Tada jis užmigo su savo protėviais, o vietoj jo pradėjo karaliauti jo sūnus Nadabas.

Rehabeamas – Judo karalius

²¹ Tuo tarpu Saliamono sūnus Rehabeamas tapo Judo karaliumi. Rehabeamas buvo keturiasdešimt vienerių metų, kai pradėjo karaliauti. Jis karaliavo septyniolika metų Jeruzalėje – mieste, kurį VIEŠPATS buvo išsirinkęs iš visų Izraelio gimių kaip buveinę savo vardui. Jo motinos vardas buvo Naama Amonitė.

²² Judas darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. Savo nuodėmėmis jie pykdė jį net labiau, negu tai buvo darę jų protėviai. ²³ Ir jie statėsi aukštumų alkus, akmenis ir šventuosius stulpus ant kiekvienos kalvos ir po kiekvienu lapuotu medžiu. ²⁴ Krašte buvo ir vyriškių – šventyklų kekšių. Judas kartojo visas pasibjaurėtinas apeigas tautų, kurias VIEŠPATS buvo pašalinęs iš kelio izraelitams.

²⁵ Penktais karaliaus Rehabeamo metais Egipto karalius Šišakas užpuolė Jeruzalę. ²⁶ Jis pagrobė ir VIEŠ-

PATIES Namų turtus, ir karaliaus rūmų turtus. Visą paėmė. Jis pagrobė net Saliamono padarytus aukso skydus. ²⁷ Užtat vietoj jų karalius Rehabeamas padarė vario skydus ir patikėjo juos rankoms sargybos pareigūnų, saugančių karaliaus rūmų duris. ²⁸ Kai tik karalius eidavo į VIEŠPATIES Namus, vyrai nešdavosi juos ir po to sugražindavo į sargybinių.

²⁹ Kiti Rehabeamo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ³⁰ Tarp Rehabeamo ir Jeroboamo nuolat vyko karas. ³¹ Rehabeamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste. Jo motinos vardas buvo Naama Amonitė. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Abijamas.

Abijamas – Judo karalius

15 Aštuonioliktais karaliaus Nebato sūnaus Jeroboamo metais Abijamas tapo Judo karaliumi. ² Jeruzalėje jis karaliauvo trejus metus; jo motina buvo Abšalomo duktė, vardu Maaka. ³ Jis kartojo visas nuodėmes, kurias iki jo buvo daręs jo tėvas; VIEŠPAČIUI, savo Dievui, jis nebuvo nuoširdus, kaip jo tėvas Dovydas. ⁴ Nepaisant to, dėl Dovydo VIEŠPATS, jo Dievas, davė jam žibintą Jeruzalėje, pažadindamas jam įpėdinį ir apsaugodamas Jeruzalę, ⁵ nes Dovydas buvo daręs, kas dora VIEŠPATIES akyse, ir per visas savo gyvenimo dienas nebuvo nukrypęs nuo viso, ką jis buvo jam įsakęs, išskyrus atsitikimą su Ūrija Hetitu. ⁶ Karas tarp Rehabeamo ir Jeroboamo tęsėsi per visas jo gyvenimo dienas. ⁷ Kiti Abijamo darbai –

visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? Tarp Abijamo ir Jeroboamo vyko karas. ⁸ Abijamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj tėvo karaliumi tapo jo sūnus Asa.

Asa – Judo karalius

⁹ Dvidešimtais Izraelio karaliaus Jeroboamo metais Asa tapo Judo karaliumi. ¹⁰ Jeruzalėje jis karaliauvo keturiasdešimt vienerius metus; jo motina^a buvo Abšalomo duktė, vardu Maaka. ¹¹ Asa darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip jo tėvas Dovydas buvo daręs. ¹² Iš krašto jis išvarė šventyklų kekšius ir pašalino visus protėvių padarytus statbus. ¹³ Be to, jis pašalino savo motiną^b Maaką iš motinos karalienės vietos, nes ji buvo padariusi pasibjaurėtiną atvaizdą Ašerai. Asa nuvertė jos pasibjaurėtiną atvaizdą ir sudegino Kidrono slėnyje. ¹⁴ Bet aukštumų alkai nebuvo išnaikinti. Nepaisant to, Asa buvo nuoširdus su VIEŠPAČIU, savo Dievu, per visas savo dienas. ¹⁵ Į VIEŠPATIES Namus jis atnešė savo tėvo įžadu pašventintų atnašų ir savo paties įžadu pašventintų atnašų – si-dabro, aukso bei įvairių reikmenų.

¹⁶ Karas tarp Asos ir Izraelio karaliaus Bašos vyko per visas jų dienas. ¹⁷ Izraelio karalius Baša, atžygiavęs prieš Judą, įtvirtino Ramą, norėdamas užkirsti kelią žmonėms išeiti ar įeiti pas Judo karalių Asą. ¹⁸ Tada Asa, paėmęs visą sidabrą ir auksą, likusius VIEŠPATIES Namų ir karaliaus rūmų ize, patikėjo juos savo pareigūnams. Karalius Asa pasiuntė juos Aramo karaliui Ben Hadadui, Hezjono sūnaus Tabrimono

sūnui, viešpataujančiam Damaske, tardamas: ¹⁹ „Tebūna tarp manęs ir tavęs sąjunga, kaip buvo tarp mano tėvo ir tavo tėvo. Štai siunčiu tau sidabro ir aukso dovaną. Imk ir nu-trauk sąjungą su Izraelio karaliumi Baša, kad jis atsitrauktų nuo manęs.“ ²⁰ Ben Hadadas paklaūsė karaliaus Asos. Pasiuntęs savo kariuomenės vadus prieš Izraelio miestus, jis užėmė Ijoną, Daną, Abel Bet Maką ir visą Kineretą su visa Naftalio žeme. ²¹ Išgirdęs apie tai, Baša nu-stojo tvirtinės Ramą ir pasiliko Tircoje. ²² Tada karalius Asa sutelkė visą Judą be išimties, ir jie išnešė akmenis ir rąstus, kuriais Rama turėjo būti sutvirtinta. Jais karalius Asa sutvirtino Benjamino Gebą ir Micpą.

²³ O visi kiti Asos darbai – visi jo žygdarbiai, visa, ką jis nuveikė, ir miestai, kuriuos jis įtvirtino – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? Bet senatvėje jis kentėjo nuo kojų ligos. ²⁴ Asa užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais savo tėvo Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Juozapatas.

Izraelio karaliai

²⁵ Jeroboamo sūnus Nadabas tapo Izraelio karaliumi antrais Judo karaliaus Asos metais ir karaliavo Izraelyje dvejus metus. ²⁶ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, eidamas savo tėvo pėdomis ir darydamas nuodėmę, į kurią jis buvo įvedęs Izraelį.

²⁷ Ahijos sūnus Baša iš Isacharo namų surengė prieš jį samokslą. Baša užmušė jį prie filistinų Gibetono, kai Nadabas ir visas Izraelis buvo apgulę Gibetoną. ²⁸ Taigi Baša nužu-

dė Nadabą trečiais Judo karaliaus Asos metais ir vietoj jo tapo karaliumi. ²⁹ Vos tapęs karaliumi, jis išžudė visus Jeroboamo namus ir nepalik Jeroboamui nė gyvos dvasios, bet visiškai sunaikino jį pagal VIEŠPATIES žodį, kurį jis buvo ištaręs per savo tarną Ahiją Šilojietį, ³⁰ už nuodėmes, kurias Jeroboamas buvo padaręs ir įtraukęs Izraelį į nuodėmę, supykdydamas jomis VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą.

³¹ O kiti Nadabo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ³² Tarp Asos ir Izraelio karaliaus Bašos vyko karas per visas jų dienas.

³³ Trečiais Judo karaliaus Asos metais Ahijos sūnus Baša Tircoje tapo viso Izraelio karaliumi ir karaliavo dvidešimt ketverius metus. ³⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, eidamas Jeroboamo pėdomis ir darydamas nuodėmę, į kurią jis buvo įvedęs Izraelį.

16 Hananio sūnų Jehuvą pasiekė VIEŠPATIES žodis prieš Bašą: ² „Aš pakėliau tave iš dulkių ir padariau tave savo tautos Izraelio vadu, bet tuėjai Jeroboamo pėdomis ir vedei mano tautą Izraelį į nuodėmę, pykdydamas mane jų nuodėmėmis, ³ tad, žiūrėk, aš nušluosiu Bašą bei jo namus ir padarysiu tavo namus kaip Nebato sūnaus Jeroboamo. ⁴ Kas tik iš Bašos šeimos mirs mieste, tą šunys suės, o kas tik mirs atvirame lauke, tą paukščiai sules.“

⁵ O kiti Bašos darbai – ką jis darė, ir jo žygdarbiai – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ⁶ Baša užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Tircoje, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ela. ⁷ Be to,

VIEŠPATS per pranašą Hananio sūnų Jehuvą prabilo prieš Bašą ir jo namus ne vien dėl viso pikta, ką jis darė VIEŠPATIES akyse, pykdydamas jį savo darbais ir būdamas panašus į Jeroboamo namus, bet ir dėl to, kad juos sunaikino.

⁸Dvidešimt šeštais Judo karaliaus Asos metais Bašos sūnus Ela tapo Izraelio karaliumi Tircoje ir karaliavo dvejus metus. ⁹Jo dvariškis Zimris, pusės raitelių vadas, surengė prieš jį samokslą, kai jis buvo Tircoje visiškai pasigėręs Tircos rūmų prievaizdo Arcos namuose. ¹⁰Zimris įėjo, parbloškė jį, užmušė ir dvidešimt septintais Judo karaliaus Asos metais vietoj jo tapo karaliumi.

¹¹Pradėjęs karaliauti ir vos spėjęs atsisėsti į sostą, jis išžudė visus Bašos namus, nepalikdamas nė vieno vyriškio iš jo giminių ar bičiulių.

¹²Taip Zimris sunaikino visus Bašos namus pagal žodį, kurį VIEŠPATS buvo ištarsęs per pranašą Jehuvą, ¹³už visas Bašos nuodėmes ir už jo sūnaus Elos nuodėmes, kuriomis jie patys buvo nusidėję ir įtraukę Izraelį į nuodėmę, pykdydami VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, savo stabais.

¹⁴O kiti Elos darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

¹⁵Dvidešimt septintais Judo karaliaus Asos metais Zimris karaliavo Tircoje septynias dienas. Tuo metu kariuomenė buvo apgulusi filistinų miestą Gibetoną. ¹⁶Kariai stovykloje išgirdo: „Zimris surengė samokslą ir nužudė karalių!“ Todėl tą pačią dieną stovykloje visas Izraelis kariuomenės vadą Omrį padarė Izraelio karaliumi. ¹⁷Tada Omris ir visas Izraelis su juo pasitraukė nuo Gibetono ir apgulė Tirčą. ¹⁸Matyda-

mas, kad miestas bus paimtas, Zimris nuėjo į karaliaus rūmų bokštą ir susidėgino su karaliaus rūmais. Taip jis mirė ¹⁹už nuodėmes, kuriomis nusidėjo, darydamas, kas nedora VIEŠPATIES akyse, eidamas Jeroboamo pėdomis, ir už nuodėmes, kurias padarė, vesdamas Izraelį į nuodėmę.

²⁰O kiti Zimrio darbai ir samokslas, kurį jis surengė, argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

²¹Tada Izraelio žmonės pasidalijo į dvi dalis. Pusė žmonių norėjo karaliumi padaryti Ginato sūnų Tibnį, o kita pusė rėmė Omrį. ²²Omrį rėmė žmonės buvo stipresni už Ginato sūnų Tibnį remiančius žmones. Taip Tibnis mirė, o Omris tapo karaliumi.

²³Omrį pradėjo karaliauti trisdešimt pirmais Judo karaliaus Asos metais ir karaliavo dvylika metų. Tircoje jis karaliavo šešerius metus.

²⁴Jis nupirko Samarijos kalvą iš Šemero už du sidabro talentus, kalvą įtvirtino ir miestą, kurį pastatė, pavadino Samarija kalvos savininko Šemero vardu.

²⁵Omrį darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir elgėsi nedoriau už visus savo pirmtakus. ²⁶Jis ėjo Nebato sūnaus Jeroboamo keliu visais atžvilgiais ir kartojo jo nuodėmes, kuriomis jis įtraukė į nuodėmę Izraelį, pykdydamas VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, jo stabais.

²⁷O kiti Omrio įvykdyti darbai ir jo atlikti žygdarbiai argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

²⁸Omrį užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahabas.

²⁹Trisdešimt aštuntais Judo karaliaus Asos metais Omrio sūnus Ahabas tapo Izraelio karaliumi.

Omrio sūnus Ahabas valdė Izraelį Samarijoje dvidešimt dvejus metus.

³⁰ Omrio sūnus Ahabas darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, daugiau už bet kurį savo pirmtaką.

³¹ Negana jam buvo kartoti Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmės; jis paėmė žmona sidoniečių karaliaus Etbaalo dukterį Jezabelę ir pradėjo garbinti Baalą bei jam tarnauti.

³² Baalui jis padirbo aukurą Baalo šventykloje, kurią buvo pastatęs Samarijoje. ³³ Ahabas padarė ir šventąją stulpą. Ahabas padarė daugiau VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, supykdyti negu bet kuris iš prieš jį buvusių Izraelio karalių. ³⁴ Jo dienos Hielis iš Betelio atstatė Jerichą. Dėdamas jo pamatus, jis neteko savo pirmagimio sūnaus Abiramo, o įstatydamas vartus į vietą, neteko savo jauniausio sūnaus Segubo, kaip VIEŠPATS buvo kalbėjęs per Nūno sūnų Jozuę.

Pranašas Elijas

17 Tišbietis Elijas iš Tišbės Gileade tarė Ahabui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuriam aš tarnauju, šiais metais nebus nei rasos, nei lietaus, nebent aš duosiu žodį.“

² Eliją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ³ „Eik iš čia, pasuk į rytus ir pasislėpk prie Kerito upelio į rytus nuo Jordano. ⁴ Atsigersi iš upelio, o maitinti tave ten aš paliečiau varnams.“ ⁵ Jis leidosi į kelionę vykdyti, ką VIEŠPATS jam buvo įsakęs. Nuėjęs gyveno prie Kerito upelio į rytus nuo Jordano. ⁶ Varnai atnešdavo jam duonos ir mėsos kas

rytą ir kas vakarą, o iš upelio jis atsigerdavo.

⁷ Ilgainiui upelis išdžiūvo, nes krašte nebuvo lietaus. ⁸ Tada Eliją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹ „Tuojau pat eik į Sidono Sareptą ir ten pasilik. Vienai tenykštei našlei įsčiau tave maitinti.“ ¹⁰ Jis leidosi į kelionę ir atėjo į Sareptą. Priejęs miesto vartus, pamatė našlę, berenkančią malkas. Pasišaukęs ją, tarė: „Prašu atnešti man truputį vandens inde atsigerti.“ ¹¹ Jai einant atnešti, jis šuktelejo iš paskos, sakydamas: „Atnešk kasnį duonos.“ – ¹² „Kaip gyvas tavo VIEŠPATS, – atsakė ji, – aš nieko kepto neturiu, tik sauja miltų puode ir truputį aliejaus ąsotyje. Štai dabar rankioju pagalius, kad grįžusi namo tai paruoščiau sau ir sūnui. Suvalgysime ir tada mirsime.“ – ¹³ „Nebijok, – tarė jai Elijas, – eik ir daryk kaip sakei. Bet pirma padaryk paplotėlį ir atnešk jį man, o paskui paruošk ką nors sau ir savo sūnui. ¹⁴ Mat VIEŠPATS, Izraelio Dievas, taip kalbėjo: ‘Miltai puode neišseks nei ąsotyje aliejaus nepritrūks iki tos dienos, kurią VIEŠPATS atsiųs žemei lietaus.’“ ¹⁵ Nuėjusi ji padarė kaip Elijas buvo pasakęs. Ji pati ir jis bei visa jos šeimyna turėjo maisto ilgą laiką. ¹⁶ Miltai puode neišseko nei aliejaus ąsotyje nepritrūko, kaip VIEŠPATS buvo sakęs per Eliją.

¹⁷ Po šių įvykių atsitiko taip, kad tos moters – namų šeimininkės – sūnus susirgo. Jis vis blogėjo, kol pagaliau nustojo alsuoti. ¹⁸ Tada ji tarė Elijui: „Ką pikta, Dievo tarne, aš tau padariau, kad turėjai pas mane ateiti man kaltės priminti ir

mano sūnaus nužudyti?“ ¹⁹ Bet jis atsakė jai: „Duok man savo sūnų.“ Paėmęs jį iš jos rankų, nusinešė į viršutinio aukšto kambari, kur gyveno, ir paguldė ant savo lovos. ²⁰ „VIEŠPATIE, mano Dieve, – šaukėsi jis VIEŠPATIES, – argi tu net šiai našlei, pas kurią svečiuojuosi, atsiuntei nelaime, užmušdamas jos sūnų?“ ²¹ Tada jis gulė ant vaiko tris kartus ir šaukėsi VIEŠPATIES, tardamas: „VIEŠPATIE, mano Dieve, maldauju: tesugrįžta šio vaiko gyvastis į jo kūną!“ ²² VIEŠPATS išgirdo Elijo maldavimą, vaiko gyvastis sugrįžo į jį, ir jis atgijo. ²³ Paėmęs vaiką, Elijas nunešė iš viršutinio aukšto kambario žemyn į seklyčią ir atidavė motinai, tardamas: „Žiūrėk, tavo sūnus gyvas.“ – ²⁴ „Dabar aš tikrai žinau, kad esi Dievo vyras, – atsakė moteris Elijui, – ir kad VIEŠPATIES žodis sklinda iš tavo lūpų.“

Elijas ir Baalo pranašai

18 Daug vėliau, trečiaisiais [sausros] metais, Eliją pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Eik ir pasirodyk Ahabui. Aš atsiųsiu žemei lietaus.“ ² Tad Elijas nuėjo pas Ahabą.

Samarijoje buvo didelis badas. ³ Ahabas pasišaukė rūmų valdytoją Abdiją. Abdijas laikė VIEŠPATĮ didelėje pagarboje. ⁴ Jezabelei žudant VIEŠPATIES pranašus, Abdijas buvo paėmęs šimtą pranašų, paslėpęs juos po penkiasdešimt olose ir aprūpinęs duona ir vandeniu. ⁵ Ahabas tarė Abdijui: „Per-eik per kraštą, nueik prie visų vandens šaltinių ir visų srovių. Galbūt rasime šiek tiek žolės arkliams ir mulams išgelbėti, idant neliktume be gyvulių.“ ⁶ Norėdami išžvalgyti

kraštą, jiedu išsiskyrė: Ahabasėjo atskirai vienu keliu, o Abdijas – atskirai kitu keliu.

⁷ Abdijui keliaujant, jį pasitiko Elijas. Atpažinęs jį, Abdijas puolė kniūbsčias ir tarė: „Ar tai tu, mano viešpatie Elijau?“ – ⁸ „Taip, tai aš, – atsakė šis, – eik ir pasakyk savo valdovui, kad Elijas čia!“ – ⁹ „Kuo aš tau nusidejau, kad atiduodi savo tarną į rankas Ahabui, idant mane užmuštų?“ ¹⁰ Kaip gyvas VIEŠPATS, tavo Dievas, nėra jokios tautos ar karalystės, į kurią mano valdovas nebūtų siuntęs tavęs ieškoti. Atsakius: ‘Čia jo nėra’, – jis reikalaudavo iš tos karalystės ar tautos priesaikos, kad tavęs nesurado. ¹¹ O dabar sakai: ‘Eik ir pasakyk savo valdovui, kad Elijas čia.’ ¹² Kai tik pasitrauk-siu nuo tavęs, VIEŠPATIES dvasia nuneš tave nežinia kur. Taigi, kai nuėjęs pranešiu Ahabui, o jis negalės tavęs surasti, užmuš mane, nors aš, tavo tarnas, VIEŠPAČIUI rodžiau pagarbą nuo pat jaunystės. ¹³ Mano viešpačiui tikrai buvo pranešta, ką aš padariau, Jezabelei žudant VIEŠPATIES pranašus, kaip paslėpiau šimtą VIEŠPATIES pranašų po penkiasdešimt į olą ir aprūpinau juos duona ir vandeniu. ¹⁴ O dabar tu sakai: ‘Eik ir pasakyk savo valdovui: Elijas čia!’ Juk jis tikrai mane užmuš.“ ¹⁵ Elijas tarė: „Kaip gyvas Galybių VIEŠPATS, kuriam aš tarnauju, šiandien tikrai jam pasirodysiu.“

¹⁶ Tad Abdijas nuėjo pasitikti Ahabo ir pranešė jam, o Ahabas atėjo Elijo pasitikti. ¹⁷ Pamatęs Eliją, Ahabas tarė jam: „Ar tai tu, kuris varginai Izraelį?“ – ¹⁸ „Ne aš Izraelį varginau, – atsikirto Elijas, – bet tu ir tavo tėvo namai, nes atmetėte VIEŠPATIES įsakymus irėjote

paskui Baalą.¹⁹ Užtat pasiųsk surinkti visą Izraelį pas mane ant Karmelio kalno drauge su keturiais šimtais penkiasdešimt Baalo pranašų ir keturiais šimtais Ašeros pranašų, valgančių prie Jezabelės stalo.“

²⁰ Ahabas išsiuntė žmones pašaukti visų izraelitų ir surinko pranašus ant Karmelio kalno. ²¹ Tada Elisas priėjo prie visų žmonių ir tarė: „Ar ilgai jūs šlubuosite abiem kojom? Jeigu VIEŠPATS yra Dievas, sekite paskui jį, bet jeigu Baalas, tuomet sekite jį!“ Žmonės neatsakė jam nė žodžio. ²² Tada Elisas tarė žmonėms: „Aš, vien tik aš, likau VIEŠPATIES pranašas, o Baalo pranašų yra keturi šimtai penkiasdešimt vyrų. ²³ Tebūna duota mums du jautukai. Teišsirenka jie sau vieną jautuką, tesukapoja į gabalus ir tepadedą ant malkų, bet ugnies teneužkuria. O aš paruošiu kitą jautuką ir padėsiu jį ant malkų, bet ugnies neužkursiu. ²⁴ Tada jūs šaukitės savo dievo jo vardu, o aš šauksiuosi VIEŠPATIES jo vardu. Sutarkime: Dievas, kuris atsakys ugnimi, iš tikrųjų yra Dievas.“ Visi žmonės atsakė: „Gerai pasakyta!“

²⁵ Elisas tarė Baalo pranašams: „Išsirinkite sau vieną jautuką ir pirmi paruoškite jį, nes jūsų daugiau. Tada šaukitės savo dievo jo vardu, bet ugnies nekurkite.“ ²⁶ Paėmę jiems duotą jautuką, jie paruošė jį ir šaukėsi Baalo jo vardu nuo ryto iki vidudienio, sakydami: „Baalai, išklausk mus!“ Bet nebuvo jokio garso, niekas neatsakė. Klupčiodami jie šoko aplink pastatytą aukurą. ²⁷ Atėjus vidudieniui, Elisas iš jų pasityčiojo, sakydamas: „Šaukite garsiau! Juk jis dievas! Arba jis užsisvajoję, arba paejęję į pakele, arba

keliauja, arba galbūt užmigo ir turi būti pažadintas.“ ²⁸ Jie garsiai šaukė ir pagal savo paprotį čaižė save kalvajais ir ietimis, kol apsipylė krauju. ²⁹ Vidudieniui praėjus, jie vis dar šėlo, pranašaudami pagavoje iki pat aukos atnašavimo. Vis dar nebuvo jokio garso, ir nebuvo, kas atsakytų ar išklaustų.

³⁰ Tada Elisas tarė visiems žmonėms: „Ateikite arčiau prie manęs.“ Visi žmonės priėjo arčiau prie jo. Jis atstatė VIEŠPATIES aukurą, kuris buvo nuverstas. ³¹ Elisas paėmė dvilika akmenų pagal Jokūbo, kurį buvo pasiekęs Dievo žodis: „Tavo vardas bus Izraelis“, – sūnų giminių skaičių ³² ir iš tų akmenų pastatė aukurą VIEŠPATIES vardui. Tada iškasė aplink aukurą griovį, kuriame buvo galima pasėti du saikus grūdų. ³³ Paskui jis sudėjo malkas, sukapojo į gabalus jautuką ir uždėjo ant malkų. Jis tarė: „Pripilkite keturis ąsočius vandens ir užpilkite jį ant deginamosios aukos ir ant malkų.“ ³⁴ Vėl tarė: „Padarykite tai dar kartą“, ir jie tai padarė antrą kartą. „Padarykite tai trečią kartą“, – tarė jis, ir jie tai padarė trečią kartą. ³⁵ Vanduo bėgo visur aplink aukurą, net griovyys buvo pilnas vandens.

³⁶ Atėjus metui atnašauti auką, pranašas Elisas priėjo ir tarė: „VIEŠPATIE, Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dieve, šią dieną tebūna žinoma, kad tu esi Izraelio Dievas, kad aš esu tavo tarnas ir kad visus tuos dalykus padariau tavo įsakymu. ³⁷ Atsiliepk man, VIEŠPATIE! Atsiliepk man, kad ši tauta žinotų, jog tu, VIEŠPATIE, esi Dievas, jog tu vėl susigražini jų širdis.“ ³⁸ Tada nužengė VIEŠPATIES ugnis ir sudegino deginamąją auką, malkas, akmenis

ir žemės. Ji sugėrė ir griovyje buvusį vandenį. ³⁹ Tai matydami, visi žmonės puolė kniūbsti, šaukdami: „VIEŠPATS yra Dievas! Tik VIEŠPATS yra Dievas!“ ⁴⁰ Elijas tarė jiems: „Čiupkite Baalo pranašus! Nė vienam neleiskite pabėgti!“ Jie buvo suimti. Nuvaręs žemyn prie Kišono upelio, Elijas ten juos nužudė.

⁴¹ Elijas tarė Ahabui: „Pakilk, valgyk ir gerk, nes atūžia smarkus lietus.“ ⁴² Tad Ahabas nuėjo pavalgyti ir atsigerti. Tuo tarpu Elijas, užkopęs į Karmelio viršūnę, atsisėdo ant žemės ir priglaudė veidą prie kelių. ⁴³ Savo tarnui jis paliepė: „Palypėk ir pasižvalgyk Jūros link.“ Palypėjęs tarnas pasižvalgė ir pranešė: „Nieko nėra!“ Septynis kartus Elijas liepė: „Vėl nueik!“ ⁴⁴ Septintą kartą tarnas pranešė: „Žiūrėk, mažas debesėlis, ne didesnis už žmogaus plaštaką, kyla nuo Jūros.“ Tada Elijas tarė: „Eik ir sakyk Ahabui: 'Kinkyk vežimą ir leiskis žemyn, kad lietus tavęs neužkluptų.'“ ⁴⁵ Už valandėlės dangus apsiniaukė juodais debesimis, papūtė vėjas, ir pradėjo smarkiai lyti. Įlipęs į vežimą, Ahabas nuvažiavo Jezreelio link. ⁴⁶ Bet VIEŠPATIES ranka buvo virš Elijo. Prisijusęs drabužius prie juosmens, jis bėgo pirma Ahabo iki pat Jezreelio.

Kelionė į Horebą

19 Kai Ahabas papasakojo Jezabelei visa, ką Elijas padarė ir kaip išžudė kalaviju visus jos pranašus, ² Jezabelė nusiuntė pasiuntinį pas Eliją, tardama: „Tai man tepadaro dievai ir dar teprideda, jeigu šiuo laiku rytą nepadarysiu su tavo gyvastimi, kaip buvo padaryta

su kiekvieno iš jų gyvastimi.“ ³ Išsigandęs ir gelbėdamas savo gyvybę, jis tučtuojau pabėgo. Pasiekęs Judo Beer Šeba, jis paliko ten savo tarną, ⁴ o pats keliavo vieną dieną į dykumą. Priėjęs kadagi, atsisėdo po juo ir šaukėsi mirties. „Gana! – šaukė jis, – imk VIEŠPATIE, imk mano gyvastį, nes aš nesu geresnis už savo protėvius.“

⁵ Elijas atsigulė po kadagių ir užmigo. Staiga jį palietė angelas ir tarė: „Kelkis ir valgyk!“ ⁶ Jis apsižvalgė. Žiūri, prie galvos žaizdre keptas paplotis ir ašotis vandens. ⁷ VIEŠPATIES angelas atėjo antrą kartą ir, palietęs jį, tarė: „Kelkis ir valgyk, antraip kelionė tau bus per sunki.“ ⁸ Atsikėlęs pavalgė ir atsigėrė. Tuo maistu pasistiprinęs, jis ėjo keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų iki pat Dievo kalno Horebo. ⁹ Ten, įlindęs į olą, praleido naktį.

Tada jį pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ką čia veiki, Elijau?“ ¹⁰ Jis atsakė: „Aš degu uolumu VIEŠPACIUI, Galybių Dievui, nes izraelitai atmetė tavo Sandorą, nuvertė tavo aukurus ir išžudė tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, o jie nori man gyvastį atimti.“

¹¹ „Išeik laukan, – pašaukė jis, – ir stovėk ant kalno prieš VIEŠPATĮ, nes VIEŠPATS praeis.“ Pūtė didelis vėjas ir buvo toks stiprus, kad skalė kalnus ir trupino į gabalus uolas prieš VIEŠPATĮ, bet VIEŠPATIES nebuvo vėjyje. Po vėjo – žemės drebėjimas, bet VIEŠPATIES nebuvo žemės drebėjime. ¹² Po žemės drebėjimo – ugnis, bet VIEŠPATIES nebuvo ugnyje. O po ugnies – švelnus tylus dvelksmas. ¹³ Išgirdęs jį, Elijas apsigaubė veidą skraiste ir išėjęs

atsistojo prie olos angos. Tada į jį balsas kreipėsi: „Ką čia veiki, Elijau?“¹⁴ Jis atsakė: „Aš degu uolumu VIEŠPAČIUI, Galybių Dievui, nes izraelitai atmetė tavo Sandorą, nuvertė tavo aukurus ir išžudė tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, o jie trokšta man gyvasti atimti.“

¹⁵ VIEŠPATS tarė jam: „Grįžk ke-liu, kuriuo atėjai, į Damasko dykumą. Ten nuejęs, patepsi Hazaelį Aramo karaliumi. ¹⁶ Patepk ir Nimšio sūnų Jehuvą Izraelio karaliumi, o Šafato sūnų Eliziejų iš Abel Meholos patepk pranašu vietoj savęs. ¹⁷ Kas tik pabėgs nuo Hazaelio kalavijo, tą užmuš Jehuvas, o kas tik pabėgs nuo Jehuvo kalavijo, tą Eliziejus užmuš. ¹⁸ Aš paliksiu Izraelyje septynis tūkstančius – visus tuos, kurie nesi-klaupė Baalui ir kurių lūpos jo nebučiavo.“

Eliziejaus pašaukimas

¹⁹ Iš ten iškeliavęs, Elijas rado Šafato sūnų Eliziejų beariantį. Buvo ariama dvylika jungų jaučių, o jis buvo su dvyliktuoju. Eidamas pro šalį, Elijas užmetė jam savo skraistę. ²⁰ Palikęs jaučius, šis bėgo paskui Eliją, sakydamas: „Prašau leisti man pabučiuoti tėvą ir motiną; tada tave seksiu.“ – „Eik, bet grįžk! – atsakė Elijas. – Argi aš tau trukdau?“ – ²¹ Eliziejus sugrįžo ir, paėmęs jungą jaučių, paskerdė juos. Naudodamas pakinktus kaip mal-kas, jis išvirė jų mėsą ir davė žmo-nėms valgyti. Tada paliko, sekė Eliją ir tapo jo tarnu.

Ahabo karas su Ben Hadadu

20 Aramo karalius Ben Hada-das sutelkė visą savo kariuo-menę ir, lydimas trisdešimt dviejų karalių, drauge su raiteliais ir kovos vežimais atžygiavo į Samariją, puolė ją ir apgulė. ² Pas karalių Ahabą į miestą jis siuntė pasiuntinius ³ jam pasakyti: „Taip kalbėjo Ben Hada-das: ‘Tavo sidabras ir auksas yra ma-no, taip pat tavo gražiosios žmonos bei vaikai yra mano.’“ ⁴ Izraelio ka-ralius jam atsakė: „Mano viešpatie karaliau, taip yra, kaip tu pasakei! Aš ir visa, ką turiu, yra tavo.“ ⁵ Bet pasiuntiniai vėl atėjo, tardami: „Taip kalbėjo Ben Hadadas: ‘Aš siunčiau tau pasakyti, kad turi man atiduoti savo sidabrą ir auksą, savo žmonas ir vaikus. ⁶ Vis dėlto pasiūsiu pas-tave savo tarnus rytoj maždaug šiuo laiku; jie iškės tavo rūmus bei tavo dvariškių namus, paims visa, ką tu brangini, ir išneš.“

⁷ Tada Izraelio karalius sušaukė visus krašto seniūnus ir tarė: „Tik pagalvokite! Žiūrėkite patys, kaip tas žmogus nori mus pražudyti! Juk kai jis reikalavo iš manęs mano žmonių ir vaikų, sidabro ir aukso, aš nesi-priešinau.“ ⁸ Visi seniūnai ir žmonės sakė jam: „Neklausyk ir nesutik!“ ⁹ Tad Ben Hadado pasiuntiniams jis tarė: „Pasakykite mano viešpačiui karaliui: ‘Visa, ko tu iš pradžių rei-ka-lavai iš savo tarno, aš padarysiu. Bet šito dalyko padaryti negaliu.’“ Pasiuntiniai išėjo ir jam tai pranešė. ¹⁰ Tada Ben Hadadas pasiuntė žodį: „Tai tepadaro man dievai ir dar teprideda, jei pakaks Samarijoje dulkių kiekvienam mano vyrų bent

po saują pasiimti.“ – ¹¹ „Pasakykite jam, – atsakė Izraelio karalius, – tenesigiria žmogus, kuris dar tik juosiasi kalaviją, kaip tas, kuris nusijuosia.“ ¹² Ben Hadadas su kitais karaliais gėrė palapinėse, kai išgirdo šį atsakymą. „Pasiruoškite pulti!“ – įsakė jis savo vyrams. Jie pasiruošė pulti miestą.

¹³ Tada vienas pranašų, priėjęs prie Izraelio karaliaus Ahabo, tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Ar matei šią didelę kariuomenę? Štai šiandien aš ją atiduosiu tau į rankas, ir tu žinosi, kad aš esu VIEŠPATS.’“ ¹⁴ Ahabas klausė: „Per ką tai įvyks?“ Pranašas atsakė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Per sričių valdytojų apsaugos vaikus.’“ Ahabas klausė: „Kas pradės mūšį?“ – „Tu“, – atsakė pranašas.

¹⁵ Tada Ahabas surinko sričių valdytojų apsaugos vaikus; jų buvo du šimtai trisdešimt du. O po jų apžiūrėjo visus izraelitus – septynis tūkstančius.

¹⁶ Jie išėjo vidudienį, tuo tarpu Ben Hadadas buvo visiškai pasigėręs palapinėje, jis ir trisdešimt du karaliai, jo sąjungininkai. ¹⁷ Sričių valdytojų apsaugos vaikinai išėjo pirmi. Ben Hadadas buvo išsiuntęs žvalgus, ir jie pranešė: „Keletas vyrų išėjo iš Samarijos.“ ¹⁸ Jis tarė: „Jei jie išėjo taikingai pasiduoti, paimekite juos gyvus; jei išėjo kovoti, vis tiek paimekite juos gyvus.“

¹⁹ Bet jie, sričių valdytojų vaikinai ir juos sekusi kariuomenė, jau buvo išžygiavę iš miesto, ²⁰ ir kiekvienas guldė savo priešą. Aramėjai bėgo, o Izraelis juos vijosi. Ir Aramo karalius Ben Hadadas pabėgo raitas kartu su kitais raiteliais. ²¹ Išžygiavęs Izraelio karalius puolė arklius

bei kovos vežimus ir ištiko aramėjus dideliu pralaimėjimu.

²² Tada pranašas, priėjęs prie Izraelio karaliaus, tarė jam: „Eik, stiprink savo pajėgas ir gerai apsvarstyk, ką turi daryti, nes pavasarį Aramo karalius atžygiuos prieš tave.“

²³ O Aramo karaliaus dvariškiai kalbėjo jam: „Jų Dievas yra kalnų Dievas. Užtat jie ir buvo už mus stipresni. Bet jei kovosime su jais lygumoje, tikriausiai būsime už juos stipresni.“ ²⁴ Be to, štai ką turi daryti: atstatyk karalius ir vietoj jų paskirk valdytojus. ²⁵ Sutelk tokio pat dydžio kariuomenę, kokią praradai, arklių vietoj arklio, kovos vežimą vietoj kovos vežimo. Tada kovosime su jais lygumoje ir tikriausiai būsime už juos stipresni.“ Jis priėmė jų patarimą ir taip padarė.

²⁶ Pavasarį Ben Hadadas sutelkė aramėjus ir atžygiavo į Afeką kovoti su Izraeliu. ²⁷ Ir izraelitai buvo pašaukti prie ginklų, aprūpinti maistu ir išėjo prieš juos į mūšį. Pasistatę stovyklą priešais aramėjus, izraelitai atrodė tarsi dvi ožkų kaimenės, tuo tarpu aramėjai pripildė visą kraštą. ²⁸ Tada Dievo vyras, priėjęs prie Izraelio karaliaus, tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Kadangi aramėjai sakė: ‘VIEŠPATS yra kalnų Dievas, bet ne lygumų Dievas’, – atiduosiu visą šią kariuomenę tau į rankas, ir tu žinosi, kad aš esu VIEŠPATS.“

²⁹ Jie buvo stovyklose vieni priešais kitus septynias dienas. Septintą dieną prasidėjo mūšis. Vieną dieną izraelitai užmušė šimtą tūkstančių aramėjų pėstininkų. ³⁰ Likusieji su bėgo į Afeko miestą, bet jo siena užgriuvo ant dvidešimt septynių tūkstančių išlikusių vyrų.

Ir Ben Hadadas pabėgo ir pasislėpė mieste. ³¹ Jo tarnai jam kalbėjo: „Žiūrėk, mes girdejome, kad Izraelio namų karaliai yra gailestingi. Prašom leisti mums užsidėti ant strėnų ašutines bei virves apie galvas ir pasiduoti Izraelio karaliui. Galbūt jis pasigailės tavo gyvasties.“ ³² Tad, apsijuosę strėnas ašutinėmis ir apsivynioję galvas virvėmis, jie nuėjo pas Izraelio karalių ir tarė: „Tavo tarnas Ben Hadadas sako: ‘Prašau pasigailėti mano gyvasties.’“ O jis atsakė: „Ar jis dar gyvas? Jis mano brolis.“ ³³ Laikydami tai geru ženklu, vyrai skubiai pasigavo jo žodį, tardami: „Taip, Ben Hadadas tavo brolis.“ – „Eikite ir atveskite jį“, – paliepė jis. Ben Hadadas atėjo pas jį, ir jis pasisodino jį į savo vežimą. ³⁴ Ben Hadadas tarė jam: „Aš sugrąžinsiu miestus, kuriuos mano tėvas paėmė iš tavo tėvo, o tu gali įkurti savo turgavietes Damaske, kaip mano tėvas darė Samarijoje.“ – „Aš savo ruožtu, – atsakė Ahabas, – su tokia sandora paleisiu tave namo.“ Tad jis sudarė su juo sandorą ir paleido jį.

³⁵ Vienas vyras, pranašų mokinys, VIEŠPAČIUI įsakius, tarė savo bičiuliui: „Eikš, suduok man!“ Bet tas vyras atsisakė jį užgauti. ³⁶ Jis tarė jam: „Kadangi tu VIEŠPATIES žodžio nepaklausei, žiūrėk, kai tik nuo manęs pasitrauksi, sudraskys tave liūtas.“ Ir, jam nuėjus, pasitiko jį liūtas ir sudraskė. ³⁷ Tada jis, sutikęs kitą vyrą, tarė: „Eikš, suduok man!“ Tas vyras sudavė jam ir sužeidė. ³⁸ Dabar pranašas nuėjo ir, prisidengęs tvarsčiu akis, laukė pakelėje karaliaus. ³⁹ Karaliui praeinant, jis šaukė karaliui ir sakė: „Tavo tarnas pateko į mūšio sūkurį.

Ūmai vienas kareivis atvedė pas mane vyrą ir tarė: ‘Saugok šį vyrą! Jei gu jis dingtų be žinios, tavo gyvybė bus už jo gyvybę, arba turėsi užmokėti sidabro talentą.’“ ⁴⁰ Tavo tarnui esant užsiėmusiam šiuo bei tuo, jis pradingo.“ Izraelio karalius atsakė jam: „Tu turi savo nuosprendį. Tu pats nusprendei.“ ⁴¹ Tada jis skubiai nusiėmė tvarstį nuo akių. Izraelio karalius atpažino jį kaip vieną iš pranašų. ⁴² Jis tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Kadangi tu išlaisvinai žmogų, kuris buvo skirtas tau sunaikinti, tavo gyvybė bus už jo gyvybę ir tavo tauta už jo tautą.’“ ⁴³ Izraelio karalius, prislėgtas ir niūrus, leidosi namų link ir parvyko į Samariją.

Naboto vynuogynas

21 Po to praėjo šiek tiek laiko. Kadangi Nabotas Jezreelietis turėjo vynuogyną Jezreelyje šalia Samarijos karaliaus Ahabo rūmų, ² Ahabas kalbėjo Nabotui: „Duok man savo vynuogyną, kad galėčiau turėti daržą, nes jis kaip tik yra šalia mano rūmų. Už jį duosiu tau geresnį vynuogyną arba, jei tau patinka, sumokėsiu jo kainą pinigais.“ ³ Bet Nabotas atsakė Ahabui: „Saugok Dieve! VIEŠPATS draudžia man atiduoti tau protėvių paveldą.“ ⁴ Ahabas parėjo namo prislėgtas ir niūrus dėl atsakymo, kurį jam buvo davęs Nabotas Jezreelietis: „Aš neatiduosiu, ką esu paveldėjęs iš savo tėvų.“ Atsigulęs į savo lovą, nugrėžė veidą į sieną ir nieko nevalgė.

⁵ Jo žmona Jezabelė atėjo pas jį ir klausė: „Kodėl tu toks prislėgtas, kad net valgyti nenori?“ ⁶ Jis papasakojo jai: „Kalbėjausi su Nabotu Jezreelietiu ir sakiau jam: ‘Parduok man

savo vynuogyną už pinigų, arba, jei tau patinka, duosiu už jį kitą vynuogyną, – bet jis atsakė: 'Aš savo vynuogyno tau neduosiu!'" ⁷ Jo žmona Jezabelė tarė jam: „Dabar tau metas pasirodyti Izraelio karaliumi. Kelkis, ko nors pavalgyk ir būk linksmas. Aš duosiu tau Naboto Jezreeliečio vynuogyną.“

⁸ Parašiusi laiškus Ahabo vardu, ji užantspaudavo jo žiedu ir pasiuntė seniūnams bei didikams, gyvenantiems su Nabotu jo mieste. ⁹ Laiškuose ji rašė: „Paskelbkite pasninką ir pasodinkite Nabotą pirmoje sueigos vietoje. ¹⁰ Priešais pasodinkite du vyrus niekšus, tepaliudija jie prieš jį, tardami: 'Tu keikei Dievą ir karalių.' Tada išveskite jį ir užmuškite akmenimis.“ ¹¹ Miesto vyrai – seniūnai ir didikai, gyvenę mieste – darė, kaip Jezabelė buvo jiems nurodžiusi. ¹² Jie paskelbė pasninką ir pasodino Nabotą pirmoje sueigos vietoje. ¹³ Tada atėjo tiedu niekšai ir atsisdėjo priešais. Niekšai žmonių akivaizdoje paliudijo prieš Nabotą, tardami: „Nabotas keikė Dievą ir karalių.“ Nabotas buvo išvestas už miesto ir užmuštas akmenimis. ¹⁴ Tada jie pasiuntė žodį Jezabelei: „Nabotas užmuštas akmenimis. Jis mirė.“

¹⁵ Vos išgirdusi, kad Nabotas užmuštas akmenimis ir miręs, Jezabelė tarė Ahabui: „Nueik ir pasiimk Naboto Jezreeliečio vynuogyną, kurį jis atsisakė parduoti tau už pinigų, nes Naboto nebėra gyvo. Jis mirė.“ ¹⁶ Sužinojęs, kad Nabotas miręs, Ahabas nuėjo pasiimti Naboto Jezreeliečio vynuogyno.

¹⁷ Tada Eliją Tišbietį pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸ „Nueik pasitikti Izraelio karaliaus Ahabo, viešpataujančio Samarijoje. Dabar

jis atėjo pasiimti Naboto vynuogyno. ¹⁹ Sakysi jam: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS. Užmušei ir dabar pasi-savini!' Jam pasakysi: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS. Toje vietoje, kur šunys laižė Naboto kraują, laižys šunys ir tavo kraują.'“

²⁰ Ahabas tarė Elijui: „Suradai mane, mano priešė?“ – „Taip, suradau tave, – atsakė jis. – Kadangi esi pasidavęs daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ²¹ tikėk mani-mi, užtrauksiu tau nelaimę. Nusikratysiu tavimi, Izraelyje atkirsiu nuo Ahabo vyriškius – vergus ir laisvuosius. ²² Pasielgsiu su tavo namais, kaip pasielgiau su Nebato sūnaus Jeroboamo namais ir Ahijos sūnaus Bašos namais, nes pykdei mane, veddamas Izraelį į nuodėmę. ²³ VIEŠPATS kalbėjo ir apie Jezabelę: 'Šunys ės Jezabelę Jezreelio lauke.' ²⁴ Kas tik iš Ahabo mirs mieste, tą šunys suės, o kas iš jo šeimos mirs atvirame lauke, tą padangių paukščiai sules.“

²⁵ Iš tikrųjų, niekada nebuvo kito tokio kaip Ahabas, kuris būtų buvęs taip pasidavęs daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse, savo žmonos Jezabelės skatinamas. ²⁶ Jis elgėsi pasibjaurėtinai, eidamas paskui stabus, kaip darė amoritai, kuriuos Dievas išvarė prieš izraelitus.

²⁷ Išgirdęs šiuos žodžius, Ahabas persiplėšė drabužius ir apsilviko ašutine ant nuogo kūno. Jis pasninkavo, miegojo apsilvilkęs ašutine ir vaikštinėjo prislėgtas. ²⁸ Tada Eliją Tišbietį pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ar matei, kaip Ahabas nusižemino prieš mane? Kadangi jis nusižemino prieš mane, neužtrauksiu nelaimės jo dienomis. Ant jo namų užtrauksiu nelaimę jo sūnaus dienomis.“

Žygis prieš Ramot Gileadą

22 Treji metai praėjo be karo tarp Aramo ir Izraelio. ² Bet trečiais metais Judo karalius Juozapatas atvyko pas Izraelio karalių. ³ Izraelio karalius tarė savo dvariškams: „Argi nežinote, kad Ramot Gileadas priklauso mums, bet mes nieko nedarome, kad jį atsiimtume iš Aramo karaliaus rankų.“ ⁴ Jis klausė Juozapato: „Ar žygiuosi su maniimi į mūsų prie Ramot Gileado?“ – „Aš darysiu, ką tu darysi, – atsakė Juozapatas, – mano kariai – tavo kariai, mano arkliai – tavo arkliai.“

⁵ Bet Juozapatas dar paprašė Izraelio karaliaus: „Pirma prašau atsi klausti VIEŠPATIES žodžio.“ ⁶ Tada Izraelio karalius, surinkęs pranašus, apie keturis šimtus vyrų, tarė jiems: „Ar man žygiuoti į mūsų prie Ramot Gileadą, ar susilaikyti?“ – „Žygiuok, – atsakė jie, – nes VIEŠPATS atiduos jį karaliui į rankas.“ ⁷ Bet Juozapatas paklausė: „Ar nėra čia jokio kito pranašo, kurio galėtume atsiklausti?“ ⁸ Izraelio karalius Juozapatui atsakė: „Dar yra vienas, per kurį galėtume atsiklausti VIEŠPATIES – Imlos sūnus Michėjas, bet aš jo nekenčiu, nes jis niekada nepranašauja man gero, vien tik nelaimę.“ – „Tenekalba taip karalius“, – tarė Juozapatas. ⁹ Tada Izraelio karalius pasišaukė vieną pareigūną ir įsakė: „Tučtuojau atvesk Imlos sūnų Michėją.“

¹⁰ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas sėdėjo kiekvienas savo soste, apsirengę karališkais drabužiais, klojimo aikštėje prie Samarijos vartų, o visi pranašai pranašavo jų akivaizdoje. ¹¹ Kenanos sūnus Zedekijas pasidarė

geležinius ragus ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Su jais badys aramėjus, kol jie bus sunaikinti.’“

¹² Visi pranašai pranašavo panašiai ir sakė: „Žygiuok prieš Ramot Gileadą, ir tau seksis! VIEŠPATS atiduos jį karaliui į rankas!“

¹³ Pasiuntinys, nuėjęs pašaukti Michėjo, kalbėjo jam: „Žiūrėk, pranašų žodžiai vieningai palankūs karaliui. Tebūna tavo žodis panašus į jų visų žodį. Kalbėk palankiai!“ – ¹⁴ „Kaip gyvas VIEŠPATS, – atsakė Michėjas, – kalbėsiu tik tai, ką VIEŠPATS man sako.“

¹⁵ Jam atėjus pas karalių, karalius paklausė: „Michėjau, ar žygiuosime prieš Ramot Gileadą į mūsų, ar susilaikysime?“ – „Žygiuok, ir tau seksis, – atsakė jis. – VIEŠPATS atiduos jį karaliui į rankas.“ ¹⁶ Bet karalius tarė jam: „Kiek kartų turiu tave prisaikdinti, kad sakytum man tiesą VIEŠPATIES vardu?“ ¹⁷ Tada Michėjas tarė:

„Aš mačiau visą Izraelį, / išblaškytą kalnuose kaip avis be piemens. / O VIEŠPATS kalbėjo: ‘Jie neturi šeiminko; / teeina kiekvienas į savo namus ramybėje!’“

¹⁸ „Argi nesakiau, – tarė Izraelio karalius Juozapatui, – kad jis nepranašaus apie mane nieko palankaus, bet tik nelaimę?“

¹⁹ Michėjas tęsė: „Todėl klausykis VIEŠPATIES žodžio! Aš mačiau VIEŠPATĮ, sėdintį savo soste, visai dangaus galybei stovint šalia jo dešinėje ir kairėje. ²⁰ VIEŠPATS paklausė: ‘Kas sugundys Ahabą žygiuoti ir žūti prie Ramot Gileado?’ Tada vienas kalbėjo vienaip, kitas kitaip, ²¹ kol nepriėjo viena dvasia ir, atsistojusi prieš VIEŠPATĮ, tarė: ‘Aš jį sugundysiu.’ – ²² ‘Kaip?’ – paklausė

VIEŠPATS. Ji atsakė: 'Išeisiu ir būsiu melagė dvasia visų jo pranašų lūpose.' Tada VIEŠPATS tarė: 'Tu suviliosi jį, ir tau pasiseks. Eik ir padaryk!'²³ Taigi štai VIEŠPATS įdėjo melagė dvasią į visų tavo pranašų lūpas, nes iš tikrųjų VIEŠPATS kalbėjo tau apie nelaime."

²⁴ Tada Kenaanos sūnus, priėjęs prie Michėjo, sudavė jam per žandą ir tarė: „Kuriuo keliu VIEŠPATIES Dvasia perėjo iš manęs su tavimi kalbėtis?“²⁵ Michėjas atsakė: „Sužinosi tą dieną, kai bandysi pasislėpti, eidamas iš kambario į kambarį."

²⁶ Tada Izraelio karalius įsakė: „Imkite Michėją ir perduokite miesto valdytojui Amonui bei karaliaus sūnui Jehoašui. ²⁷ Sakykite: "Taip kalbėjo karalius. Uždarykite šį vyrioką į kalėjimą ir maitinkite jį tik duona ir vandeniu, kol aš ramybėje sugrįšiu."²⁸ Michėjas tarė: „Jeigu ramybėje sugrįši, tai VIEŠPATS nekalbėjo per mane." Ir pridūrė: „Klausykitės, visos tautos!"

²⁹ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas nužygiavo į Ramot Gileadą. ³⁰ Izraelio karalius tarė Juozapatui: „Eidamas į mūšį, aš būsiu persirengęs, o tu vilkėk savo drabužiais." Taigi Izraelio karalius persirengė ir išėjo į mūšį. ³¹ O Aramo karalius buvo įsakęs trisdešimt dviem savo kovos vežimų vadams: „Nekovokite nė su vienu menku ar stipriu, bet tik su Izraelio karaliumi."³² Pamatę Juozapatą, kovos vežimų vadai tarė sau: „Tai tikrai Izraelio karalius." Jie pasuko kovoti su juo. Bet Juozapatui surikus savo kovos šūkį, ³³ kovos vežimų vadai pamatė, kad tai ne Izraelio karalius, ir

liovėsi jį persekioti. ³⁴ Tačiau vienas vyras įtempė iš akies lanką ir netyčiomis pataikė Izraelio karaliui tarp šarvų sandūrų. Šis tarė savo vežėjui: „Suk atgal ir vežk mane iš mūšio, nes esu sužeistas."³⁵ Mūšis siautė visą dieną, o karalius stovėjo palaikomas kovos vežime, atsigręžęs į aramėjus. Kraujas iš žaizdos tekėjo į kovos vežimo įdubą; vakarop jis mirė. ³⁶ Saulei leidžiantis, stovykloje pasigirdo: „Kiekvienas į savo miestą! Kiekvienas į savo kraštą!"

³⁷ Karalius mirė ir buvo parvežtas į Samariją; karalius buvo palaidotas Samarijoje. ³⁸ Kovos vežimas buvo nuplautas prie Samarijos tvenkinio; šunys laižė jo kraują ir kekšėsėjo apsiplauti, kaip VIEŠPATS buvo sakęs^a.

³⁹ Kiti Ahabo darbai – visa, ką jis darė, jo pastatyti dramblio kauko rūmai ir visi miestai, kuriuos jis įkūrė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ⁴⁰ Ahabas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazijas.

Juozapatas – Judo karalius

⁴¹ Asos sūnus Juozapatas tapo Judo karaliumi ketvirtais Izraelio karaliaus Ahabo metais. ⁴² Juozapatas buvo trisdešimt penkerių metų, kai pradėjo karaliauti, ir karaliauvo Jeruzalėje dvidešimt penkerius metus. Jo motina buvo Azuba, Šilchio duktė. ⁴³ Viskuo jis artimai sekė savo tėvo pėdomis ir nuo jų nenukrypo, darydamas, kas dora VIEŠPATIES akyse. ⁴⁴ Tačiau aukštumų alkai nebuvo išnaikinti; žmonės vis dar aukodavo atnašas ir atnašaudavo smilkalus

aukštumų alkuose. ⁴⁵ Be to, jis sudarė taiką su Izraelio karaliumi.

⁴⁶ O kiti Juozapato darbai – jo parodyta drąsa ir kaip jis kariavo – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ⁴⁷ Jis išnaikino likučius šventyklų kekšių, kurių dar buvo krašte jo tėvo Asos dienomis.

⁴⁸ Edome nebuvo karaliaus, bet tik laikinas valdytojas. ⁴⁹ Juozapatas pastatė Taršišo laivų plaukti į Ofyrą aukso, bet jie neplaukė, nes buvo sunaikinti Ecion Gebere. ⁵⁰ Ahabo sūnus Ahazijas pasiūlė Juozapatui: „Teplaukia laivuose mano tarnai drauge su tavo tarnais“, – bet Juozapatas nesutiko. ⁵¹ Juozapatas užmigo su savo protėviais ir buvo

palaidotas su savo protėviais jo tėvo Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoramas.

Ahazijas – Izraelio karalius

⁵² Ahabo sūnus Ahazijas tapo Izraelio karaliumi Samarijoje septynioliktais Judo karaliaus Juozapato metais ir karaliavo Izraelyje dvejus metus. ⁵³ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ėjo savo tėvo bei motinos ir Nebato sūnaus Jeroboamo, įtraukusio Izraelį į nuodėmę, pėdomis. ⁵⁴ Jis tarnavo Baalui ir jį garbino; jis pykdė VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, kaip buvo daręs jo tėvas.

KARALIŲ ANTRA KNYGA

Karalių antra knyga (gr. *basileiōn B*, lot. *regum II*) kartu su Karalių pirma knyga hebrajų tradicijoje sudarė vieną Karalių knygą (hebr. *mālakim*); graikiškajame Septuagintos vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas Karalysčių trečia knyga ir Karalysčių ketvirta knyga (gr. *basileiōn D*, lot. *regnorum IV*), o lotyniškojoje Vulgatoje – Karalių trečia knyga ir Karalių ketvirta knyga (lot. *regum IV*).

Knyga apima laikotarpį nuo Izraelio karaliaus Ahazijo mirties iki Judo karaliaus Jehojachino paleidimo iš kalėjimo (852–560 m. pr. Kr.): Elijo įpėdinio pranašo Elizejaus istorija (sk. 1–8), Izraelio ir Judo karaliai (sk. 8–16), Izraelio bei jo sostinės Samarijos žlugimas (sk. 17), Judo karaliai (sk. 18–24), Judo bei jo sostinės Jeruzalės žlugimas ir Šventyklos išgriovimas (sk. 25).

Dėl karalių neištikimybės Dievui ir nepaklusimo jo siūstiems pranašams pirmiausia šiaurėje žlunga Izraelio karalystė, ir izraelitai čia išnyksta visiems laikams, o paskui priešai užima Judo karalystę ir ištremia jos gyventojus.

Ahazijo mirtis

1 Ahabui mirus, Moabas sukilo prieš Izraelį. ² Ahazijas iškrito pro turėklus iš savo rūmų viršutinio aukšto Samarijoje ir susižeidė. Jis išsiuntė pasiuntinius ir davė jiems nurodymus: „Nueikite pas Ekrono dievą Baal Zebubą“ pasiteirauti, ar aš išgy-

siu iš šios negalios.“ ³ O VIEŠPATIES angelas Elijui Tišbiečiui kalbėjo: „Eik ir, pasitikeš Samarijos karaliaus pasiuntinius, sakyk: Nejaugi nėra Dievo Izraelyje, kad einate teirautis pas Ekrono dievą Baal Zebubą? ⁴ Todėl VIEŠPATS taip kalbėjo: Iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir turėsi mirti.“ Tai pasakęs, Elijas nuejo.

^{1,2a} Hebr. „Musių Baalas“. Taip izraelitai pajuokdami vadino filistinų dievą Baal Zebulą („Kunigaikštį Baalą“).

⁵ Pasiuntiniams sugrįžus, Ahazijas klausė: „Kodėl grįžote?“ ⁶ Šie atsakė: „Mus pasitiko vienas vyras ir tarė: ‘Grįžkite pas karalių, kuris jus išsiuntė, ir pasakykite jam: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS. Nejaugi nėra Dievo Izraelyje, kad turi siųsti žmones teirautis pas Ekrono dievą Baal Zebubą? Užtat iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir turėsi mirti.’“ ⁷ „Kaip atrodė, – klausė jų, – tas vyras, kuris atėjo jūsų pasitikti ir visa tai pasakė?“ ⁸ „Apsivilkęs gauruotu drabužiu ir apsijuosęs odiniu diržu“, – atsakė jie. Jis ištare: „Tai Elijas Tišbietis.“

⁹ Tada karalius pasiuntė pas jį penkiasdešimtininką su penkiasdešimtaine vyrų. Penkiasdešimtininkas užkopė pas Eliją, sėdintį ant kalvos viršūnės, ir tarė jam: „O Dievo vyre, karalius įsako: ‘Nulipk!’“ ¹⁰ Elijas atsakė penkiasdešimtininkui: „Jeigu aš Dievo vyras, tenužengia ugnis iš dangaus ir tesuryja tave ir tavo penkiasdešimtinę.“ Ugnis nužengė iš dangaus ir surijo jį drauge su jo penkiasdešimtaine. ¹¹ Karalius pasiuntė pas jį kitą penkiasdešimtininką su penkiasdešimtaine vyrų. Užkopęs pas jį, tas kreipėsi: „O Dievo vyre, taip kalbėjo karalius: ‘Tuojau pat nulipk!’“ ¹² Elijas atsakė jam: „Jeigu aš Dievo vyras, tenužengia ugnis iš dangaus ir tesuryja tave ir tavo penkiasdešimtinę.“ Ugnis nužengė iš dangaus ir surijo jį drauge su jo penkiasdešimtaine.

¹³ Tada karalius pasiuntė trečią penkiasdešimtininką su penkiasdešimtaine. Trečiasis penkiasdešimtininkas užkopė ir priėjęs puolė ant kelių prieš Eliją. „O Dievo vyre, – tarė, – tebūna brangi tavo akyse mano gyvastis ir gyvastis šių

penkiasdešimt tavo tarnų.“ ¹⁴ Štai ugnis nužengė iš dangaus ir prarijo anuos du penkiasdešimtininkus su jų vyrais. Tad maldauju tavęs: tebūna brangi tavo akyse mano gyvastis.“ ¹⁵ Tada VIEŠPATIES angelas tarė Elijui: „Lipk žemyn su juo. Nebijok.“ Elijas atsikėlė ir nulipo su juo žemyn pas karalių. ¹⁶ Jam tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Kadangi tu siuntei teirautis pasiuntinius pas Ekrono dievą Baal Zebubą, lyg nebūtų Dievo Izraelyje, iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir turėsi mirti.’“ Ahazijas mirė pagal Dievo žodį, ištartą per Eliją. ¹⁷ Vietoj jo antrasis Judo karaliaus Jehoramo, Juozapato sūnaus, metais karaliumi tapo Jehoramas, nes Ahazijas neturėjo sūnaus. ¹⁸ O kiti Ahazijo darbai argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

Elijo ėmimas į dangų

2 Kai VIEŠPATS ruošėsi paimti Eliją viesulu į dangų, Elijas ir Eliziejusėjo iš Gilgalo. ² Elijas tarė Eliziejui: „Prašau likti čia, nes VIEŠPATS pasiuntė mane eiti į Betelį.“ – „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, – atsakė Eliziejus, – nepaliksiu tavęs.“ Jiedu atėjo į Betelį. ³ Pranašų mokiniai, buvę Betelyje, išėjo pas Eliziejų ir klausė: „Ar žinai, kad VIEŠPATS paims nuo tavęs šiandien tavo šeimininką?“ – „Taip, žinau. Tylėkite!“ – atsakė jis.

⁴ Elijas tarė jam: „Eliziejau, prašau likti čia, nes VIEŠPATS pasiuntė mane į Jerichą.“ Bet jis atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, nepaliksiu tavęs.“ Jiedu nuėjo į Jerichą. ⁵ Pranašų mokiniai, buvę

Jeriche, priėję prie Eliziejaus, klausė: „Ar žinai, kad VIEŠPATS paims nuo tavęs šiandien tavo šeimininką?“ – „Taip, žinau. Tylėkite!“ – atsakė jis.

⁶ Tada Elisas tarė jam: „Prašau pasilikti čia, nes VIEŠPATS pasiuntė mane eiti prie Jordano.“ – „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, – atsakė Eliziejus, – nepaliksiu tavęs.“ Jiedu ėjo toliau. ⁷ Juos sekė penkiasdešimt vyrų iš pranašų mokinių. Jiedviem sustojus prie Jordano, ir jie sustojo atokiau nuo jų. ⁸ Elisas paėmė savo skraistę ir, susukęs ją, sudavė per vandenį. Vanduo persiskyrė į dešinę ir kairę jiedviem pereiti sausa žeme.

⁹ Jiems perėjus, Elisas tarė Eliziejui: „Sakyk, ką galiu tau padaryti, kol nesu nuo tavęs paimtas.“ – „Prašyčiau leisti man paveldėti tavo dvasios dvigubai“, – atsakė Eliziejus. ¹⁰ „Sunkaus dalyko prašai, – tarė Elisas. – Jeigu matysi mane, kai būsiu nuo tavęs paimamas, tau bus šitai suteikta, o jeigu nematysi, tai nebus tau suteikta.“ ¹¹ Jiems einant toliau ir besikalbant, staiga juodu persiskyrė ugnies vežimas ir ugningi žirgai. Elisas pakilo viesulu į dangų. ¹² Tai matydamas, Eliziejus sušuko: „Tėve, tėve! Tu, Izraelio kovos vežimai ir raitija!“ Nebematydamas jo, jis griebė savo drabužius ir perplėšė į dvi dalis.

Eliziejus – Elijo ipedinis

¹³ Tada jis pakėlė nukritusią Elijo skraistę ir, sugrįžęs prie Jordano kranto, sustojo. ¹⁴ Paėmęs nukritusią Elijo skraistę, sudavė per vandenį, tardamas: „Kur VIEŠPATS, Elijo Dievas?“ Ir jam sudavus per vande-

nį, vanduo persiskyrė į dešinę bei kairę, ir jis perejo. ¹⁵ Pranašų mokiniai, buvę kitoje pusėje – Jeriche, tai pamatę, pareiškė: „Elijo dvasia pasilieka su Eliziejumi!“ Atėję jo pasitikti, nusilenkė jam, puldami kniūbsti. ¹⁶ „Štai, – jie tarė jam, – tavo tarnai turi penkiasdešimt stiprių vyrų. Prašom leisti jiems eiti ieškoti tavo šeimininko. Galbūt VIEŠPATIES dvasia pagavusi jį numetė kur ant kalno ar į kokią slėnį.“ – „Nesiųskite jų!“ – atsakė jis. ¹⁷ Bet jie tol primygtinai ragino, kol jis pasakė: „Siųskite!“ Tada jie išsiuntė penkiasdešimt vyrų, kurie ieškojo Elijo tris dienas, bet nerado. ¹⁸ Jiems sugrįžus pas Eliziejų, jam tebesant Jeriche, jis tarė jiems: „Argi nesaikiau: Neikite.“

¹⁹ Kartą miesto gyventojai Eliziejui nusiskundė: „Šis miestas – maloni vieta gyventi, kaip viešpats pats matai, bet vanduo blogas ir žemė nederlinga.“ – ²⁰ „Atneškite man naują dubenį, – paliepė jis, – ir įberkite į jį druskos.“ Jie atnešė. ²¹ Tada, nuėjęs prie vandens šaltinio, jis subėrė druską ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Aš padarau šį vandenį sveiką. Iš jo nekils daugiau nei mirtis, nei netektis.’“ ²² Vanduo liko sveikas iki šios dienos pagal Eliziejaus ištartą žodį.

²³ Iš ten jis ėjo į Betelį. Jam einant keliu, keletas paauglių išbėgo iš miesto ir ėmė iš jo tyčiotis, šaukdamai: „Plikagalvi, nešdinkis! Plikagalvi, nešdinkis!“ ²⁴ Atsigręžęs jis pasižiūrėjo ir prakeikė juos VIEŠPATIES vardu. Dvi meškos, atėjusios iš miško, sudraskė keturiasdešimt du paauglius. ²⁵ Iš čia jis leidosi į Karmelio kalną, o iš ten sugrįžo į Samariją.

Karas su Moabu

3 Aštuonioliktais Judo karaliaus Juozapato metais Ahabo sūnus Jehoramas tapo Izraelio karaliumi Samarijoje ir karaliavo dvylika metų. ² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, bet ne tiek, kiek jo tėvas ir motina, nes pašalino akmeninį Balalo stulpą, kurį buvo padaręs jo tėvas. ³ Nepaisant to, jis tvirtai laikėsi nuodėmės, į kurią Nebato sūnus Jeroboamas buvo įvedęs Izraelį, ir jos neatsisakė.

⁴ Moabo karalius Meša buvo avių augintojas. Izraelio karaliui jis duodavo šimtą tūkstančių ėriukų ir šimto tūkstančių avinų vilnos duoklę. ⁵ Bet, Ahabui mirus, Moabo karalius sukilo prieš Izraelio karalių. ⁶ Tad karalius Jehoramas nedelsdamas leidosi į žygį iš Samarijos ir pašaukė prie ginklų visą Izraelį. ⁷ Žygyje jis pasiuntė žodį Judo karaliui Juozapatui: „Moabo karalius sukilo prieš mane. Ar žygiuosi su manimi į mūšį su Moabu?“ – „Žygiuosiu, – atsakė šis, – darysiu, ką tu darai: mano kariai – tavo kariai, mano arkliai – tavo arkliai.“ ⁸ Dar jis paklausė: „Kurio keliu žygiuosime?“ Jehoramas atsakė: „Keliu per Edomo tyrlyaukių.“

⁹ Izraelio karalius, Judo karalius ir Edomo karalius leidosi į žygį. Žygiavę septynias dienas, jie apėjo [Mirties jūrą]. Kariuomenei ir jų gyvuliams pritrūko vandens. ¹⁰ Izraelio karalius aimanavo: „Deja! VIEŠPATS sušaukė šiuos tris karalius tam, kad atiduotų Moabui į rankas.“

¹¹ Bet Juozapatas klausė: „Argi čia nėra VIEŠPATIES pranašo, per kurį galėtume VIEŠPATIES pasi-

teirauti?“ Vienas Izraelio karaliaus dvariškių atsakė: „Šafato sūnus Eliziejus – tas, kuris pildavo vandenį Elijui ant rankų – yra čia.“ – ¹² „Jis turi VIEŠPATIES žodį“, – tarė Juozapatas. Tad pas Eliziejų nuėjo ir Izraelio karalius, ir Juozapatas, ir Edomo karalius. ¹³ Eliziejus tarė Izraelio karaliui: „Ko tau reikia iš manęs? Eik pas savo tėvo arba motinos pranašus.“ Bet Izraelio karalius sakė: „Nekalbėk taip, nes VIEŠPATS sušaukė šiuos tris karalius tam, kad atiduotų juos Moabui į rankas!“ – ¹⁴ „Kaip gyvas Galybių VIEŠPATS, kuriam tarnauju, – atsakė Eliziejus, – jeigu negerbčiau Judo karaliaus Juozapato, nei į tavo žiūrėčiau, nei tavo pastebėčiau.“ ¹⁵ Atveskite man arfininką.“

Arfininkui grojant, Eliziejui atėjo VIEŠPATIES galia, ¹⁶ ir jis tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Šioje sausvagėje tebus išrausta daug duobių.’“ ¹⁷ Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Nematysite nei vėjo, nei lietaus, tačiau upės vaga bus pilna vandens. Atsigersite ir jūs patys, ir jūsų galvijai, ir nešuliniai gyvuliai.’“ ¹⁸ Tai dar tik mažmožis VIEŠPATIES akyse, nes jis atiduos jums į rankas Moabą. ¹⁹ Nugalėsite visus įtvirtintus miestus ir visus prabangius miestus, iškirsite visus vaismedžius, užversite visus vandens šaltinius ir primėtysite akmenų į derlingas dirvas.“ ²⁰ Kitą dieną per rytmetinę auką staiga pradėjo tekėti vanduo iš Edomo pusės. Vanduo aptvindė kraštą.

²¹ Tuo tarpu visi moabitai buvo išgirdę, kad anie karaliai atžygiuoja su jais kariauti. Visi pajėgūs prisiegti kalaviją – nuo jauniausio iki

^{3,16a} Arba: „Ši upės vaga bus pilna tvenkinių.“

seniausio – buvo pašaukti ir stovėjo gretose prie sienos. ²² Anksti rytą jiems sukilus ir saulei apšvietus vandens paviršių, moabitams iš tolo vanduo atrodė raudonas kaip kraujas. ²³ „Tai kraujas! – sakė jie. – Anie karaliai kovojo tarp savęs ir išžudė vienas kitą. Prie grobio, Moabai!“

²⁴ Bet, jiems pasiekus Izraelio stovyklą, izraelitai pakilo ir puolė moabitus, o tie ėmė bėgti. Puldami moabitus, izraelitai veržėsi priekini ²⁵ ir sunaikino miestus. Kiekvienas vyras metė po akmenį į kiekvieną derlingą lauką, kol jis pasidarė nusėtas akmenimis. Jie užvertė kiekvieną vandens šaltinį ir nukirto visus vaismedžius. Kir Hareseto akmeninės sienos tik tol laikėsi, kol svaidytojai jo neapgulė ir nepuolė. ²⁶ Pamatęs, kad mūšis krypta jo nenaudai, Moabo karalius pasiėmė septynis šimtus kalavijais ginkluotų vyrų ir bandė prasilaužti pro Edomo karalių, bet jiems nepavyko. ²⁷ Tada jis paėmė savo pirmąją sūnų, kuris turėjo būti jo įpėdinis, ir atnašavo jį kaip deginamąją auką ant miesto sienos. Toks didelis pyktis apėmė Izraelį, kad jie nuo jo atsitraukė ir sugrįžo į savo kraštą.

Eliziejus stebuklai

4 Viena moteris, vieno pranašų mokinių žmona, skundėsi Eliziejui: „Mano vyras, tavo tarnas, mirė. Tu žinai, kad tavo tarnas bijojo VIEŠPATIES, tačiau dabar atėjo jo skolintojas paimti mano dviejų vaikų sau vergais.“ ² Eliziejus tarė jai: „Kuo galiu tau padėti? Pasakyk man, ką turi namie?“ – „Tavo tarnaitė namie neturi nieko kito, tik

ąsotį aliejaus“, – atsakė ji. ³ „Nu-eik, – tarė jis, – ir pasiskolink indų iš visų savo kaimynų – tuščių indų – kiek tik gali. ⁴ Tada sugrįžk ir užsidaryk duris. Kai tu ir tavo vaikai būsite viduje, pilk [aliejų] į visus tuos indus ir kiekvieną, kuris bus pri-piltas, statyk į šalį.“

⁵ Ji nuėjo ir, įėjusi su vaikais į vidų, užsidarė duris. Jie padavinėjo jai indus, o ji pylė. ⁶ Kai indai buvo pilni, tarė savo sūnui: „Atnešk kitą indą.“ – „Daugiau indų nebėra“, – atsakė jis. Ir aliejus liovėsi bėges. ⁷ Nuėjusi papasakojo Dievo vyrui, ir jis tarė: „Eik, parduok aliejų ir apmokėk skolas. O iš to, kas liks, tu ir tavo vaikai galite gyventi.“

⁸ Vieną dieną Eliziejus ėjo per Šunemą. Ten gyvenanti žymi moteris primygtinai kvietė pas save pietų. Po to, kai tik jis eidavo tuo keliu, užeidavo ten pietų. ⁹ Kartą ji tarė savo vyrui: „Žiūrėk, aš esu tikra, kad jis šventas Dievo vyras. Kadangi jis nuolat praeina mūsų keliu, ¹⁰ įrenkime jam ant stogo mažą kambarį su sienomis, pastatykime ten lovą, stalą, krėslą ir žibintą, kad galetu apsistoti, kai tik pas mus užeis.“

¹¹ Vieną dieną ten užėjęs, jis palyėjo į tą kambarį ir atsigulė. ¹² Savo tarnui Gehaziui Eliziejus tarė: „Pašauk tą šunemietę.“ Jis pašaukė ją ir, jai atsistojus prieš Eliziejų, ¹³ šis tarė Gehaziui: „Prašau jai sa-kyti: „Štai dėl mūsų tu pakėlei tiek daug vargo. Ką galime dėl tavęs padaryti? Gal nori, kad pasakytume gerą žodį karaliui tavo labui ar kariuomenės vadui?“ Ji atsakė: „Aš gyvenu tarp savo žmonių.“

¹⁴ „Tad ką galima dėl jos padaryti?“ – klausė jis. Gehazis atsakė: „Na, ji neturi sūnaus, o jos vyras

senas.“ – ¹⁵ „Pašauk ją“, – tarė Eliziejus. Tarnui ją pašaukus, ji atsiėjo prie durų. ¹⁶ „Šiuo laiku kitais metais, – tarė jis, – glamonėsi sūnų.“ Ji atsakė: „Prašyčiau, mano viešpatie, Dievo vyre, neapgaukinti savo tarnaitės.“

¹⁷ Moteris tapo nėščia ir pagimdė sūnų tuo pačiu laiku kitais metais, kaip Eliziejus buvo pažadėjęs.

¹⁸ Vaikas paaugo. Viena dieną jis nuėjo pas tėvą tarp pjovėjų. ¹⁹ Ūmai jis ėmė tėvui skustis: „Ak, mano galva, mano galva!“ Tėvas paliepė tarnui: „Parnešk ji motinai.“ ²⁰ Paėmęs tarnas parnešė ji pas motiną. Vaikas buvo su ja iki vidudienio ir numirė ant jos kelių. ²¹ Užnešusi laipais į viršų, ji paguldė jį ant Dievo vyro lovos, uždarė duris, paliko jį viduje ir išėjo. ²² Tada pasišaukė savo vyrą, tardama: „Prašau atsiųsti man tarną su asile. Turiu skubiai nukakti pas Dievo vyrą ir sugrįžti.“

²³ Jis klausė: „Kodėl šiandien pas jį eini? Juk nei jaunatis, nei šabas.“ Ji tarė: „Lik sveikas!“

²⁴ Pabalnojus jai asilę, ji tarė savo tarnui: „Varyk pirmyn gyvulį! Nelėtink dėl manęs, nebent aš tau pasakysiu!“ ²⁵ Ji leidosi į kelionę ir atvyko pas Dievo vyrą ant Karmelio kalno.

Pamatęs iš tolo ją atjojant, Dievo vyras tarė savo tarnui Gehaziui: „Žiūrėk, šunemietė čia!“ ²⁶ Nubėk tuojau jos pasitikti ir paklausk: ‘Kaip tau sekasi? Kaip sekasi tavo vyrui? Kaip sekasi tavo vaikui?’“ Ji atsakė: „Gerai!“ ²⁷ Bet kai atėjo prie Dievo vyro ant Karmelio kalno, apkabino jam kojas. Gehazis priėjo nustumti jos į šalį, bet Dievo vyras tarė: „Ne-

trukdyk jai, nes ji kenčia kartu sielvartą. Nuo manęs tai VIEŠPATS paslėpė ir nepasakė.“ ²⁸ Tada ji prakalbėjo: „Argi aš prašiau iš savo viešpaties sūnaus? Argi aš nesakiau: ‘Neapgaukinti manęs!’“

²⁹ Jis tarė Gehaziui: „Susijuosk drabužius per juosmenį, paimk į ranką mano lazdą ir eik. Jeigu ką nors sutiksi, nesisveikink, ir jeigu kas nors tave sveikins, neatsakyk“. Uždėk mano lazdą berniukui ant veido.“

³⁰ Bet berniuko motina tarė: „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, be tavęs aš neisiu.“ Tad jis pakilo irėjo paskui ją.

³¹ Nuėjęs pirma jų, Gehazis uždėjo lazdą berniukui ant veido, bet nebuvo nei jokio garso, nei jokio gyvybės ženklo. Jis sugrįžo jo pasitikti ir pasakyti: „Berniukas neatsibudo.“

³² Eliziejus atėjo į namus. Žiūri, ant jo lovos guli berniukas – negyvas.

³³ Įėjęs uždarė duris ir, palikęs abu už durų, meldėsi VIEŠPAČIUI. ³⁴ Po to įlipo į lovą ir gulė ant vaiko. Jis priglaudė savo burną prie jo burnos, savo akis prie jo akių ir savo rankas uždėjo ant jo rankų. Eliziejui gulint išsitiesus ant jo, vaiko kūnas sušilo.

³⁵ Jis nulipo, perėjo kartą skersai išilgai kambario, paskui vėl įlipo ir išsitiesė ant jo. Tada berniukas nusičiaudėjo septynis kartus ir atvėrė akis. ³⁶ Eliziejus pasišaukė Gehazį ir tarė: „Pašauk šunemietę.“ Šis pašaukė ją. Jai atėjus pas Eliziejų, jis tarė: „Pasiimk savo sūnų.“ ³⁷ Priėjusi ji puolė jam prie kojų, nusilenkdama iki žemės. Tada pasiėmė savo sūnų ir išėjo.

³⁸ Eliziejui sugrįžus į Gilgalą, krašte buvo badas. Pranašų būriui

sėdint prieš Eliziejų, jis tarė savo tarnui: „Užkaišk didįjį puodą ir išvirk kokio nors viralo pranašų būriui.“³⁹ Vienas jų nuėjo į laukus parinkti žolių. Užtikęs laukinių vijoklių, priskynė pilną skraistę jo vaisių. Parėjęs supjaustė juos į viralo puodą, nes nežinojo, kas tai yra.⁴⁰ Viralo įpylė vyrams valgyti. Bet, vos paragavę viralo, jie ėmė šaukti: „O Dievo vyre, puode mirtis!“ Viralo jie negalėjo valgyti.⁴¹ Tada Eliziejus tarė: „Atneškite miltų.“ Jis subėrė juos į puodą, tardamas: „Pilk žmonėms, tevalgo.“ Puode nebebuvo nieko kenksmingo.

⁴² Vienas vyras atėjo iš Baal Šališos ir atnešė Dievo vyrui duonos iš pirmienų – dvidešimt miežinės duonos kepalų ir šviežių javų varpų savo maiše. „Duok jos žmonėms, – tarė Eliziejus, – tevalgo.“⁴³ Bet jo tarnas atsakė: „Kaipgi galiu ją padalyti šimtui žmonių?“ Eliziejus pakartojo: „Duok jos žmonėms, tevalgo, nes taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Jie privalgys, ir dar liks.’“⁴⁴ Jis duoną išdalijo, jie privalgė, ir dar liko pagal VIEŠPATIES žodį.

5 Aramo karaliaus kariuomenės vadas Naamanas buvo svarbus vyras savo valdovui ir labai jo vertinamas, nes VIEŠPATS per jį buvo suteikęs Aramui pergalę. Bet vyras, nors ir didelis galiūnas, kentėjo nuo raupų.² Kartą per vieną antpuolį aramėjai paėmė iš Izraelio į nelaisvę jauną mergaitę, ir ji tapo Naamano žmonos tarnaitė.³ „Kad nueitų mano šeimininkas Samarijon pas pranašą, – kalbėjo ji savo šeimininkei, – jis išgydytų jo raupus.“⁴ Tad Naamanas nuėjo pas savo valdovą ir papasakojo, ką mergaitė

iš Izraelio buvo sakiusi.⁵ „Keliauk, – tarė Aramo karalius, – aš pasiųsiu kartu laišką Izraelio karaliui.“

Pasiėmęs dešimt sidabro talentų, šešis tūkstančius aukso šekelių ir dešimt drabužių pamainų, Naamanas leidosi į kelionę.⁶ Izraelio karaliui jis nunešė šitokio turinio laišką: „Kai šis laiškas pasieks tave, žinok, kad pasiunčiau pas tave savo tarną Naamaną, kad išgydytumei jį nuo raupų.“⁷ Perskaitęs tą laišką, Izraelio karalius persiplėšė drabužius ir sušuko: „Argi aš Dievas, kuris skiria mirtį ir duoda gyvybę, kad šis bičiulis siunčia man žodį išgydyti žmogų nuo raupų? Supraskite! Patys galite matyti, kad jis ieško priekabių.“

⁸ Bet išgiręs, kad Izraelio karalius persiplėšė drabužius, Dievo vyras Eliziejus pasiuntė jam žodį: „Kodėl persiplėšei drabužius? Teateina jis pas mane ir sužinos, kad yra pranašas Izraelyje.“⁹ Tad Naamanas atvyko su savo žirgais bei vežimais ir sustojo prie Eliziejaus namų durų.¹⁰ Eliziejus nusiuntė pasiuntinį jam pasakyti: „Eik ir nusimaudyk Jordano upėje septynis kartus; tavo kūnas išgis, ir tu būsi švarus.“¹¹ Bet Naamanas pyktelėjo ir nuėjo sau. „Aš maniau, – tarė, – kad jis tikrai išeis pas mane, atsisotos, šauksis VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, pamojuos ranka virš tos vietos ir išgydys nuo raupų!“¹² Argi Damasko upės – Abana ir Parparas – nėra geresnės už visus Izraelio vandenis? Nejau negalėčiau jose nusimaudyti ir būti švarus?“¹³ Itūžęs šis apsisuko ir nuėjo.¹³ Bet tarnai, priėję prie jo, kalbėjo: „Tėve, – sakė jie, – jei pranašas būtų įsakęs tau ką nors nepaprasta padaryti, ar tu nebūtu-

mei to daręs? Juo labiau, kad jis tau pasakė: 'Nusimauk ir būsi švarus?'“ ¹⁴ Tad jis nukeliavo ir pasinėre septynis kartus Jordano upėje pagal Dievo vyro žodį; jo kūnas tapo kaip mažo berniuko, ir jis pasidarė švarus.

¹⁵ Tada, sugrįžęs pas Dievo vyrą su visa savo palyda, jis atsistojo priešais Eliziejų ir tarė: „Dabar žinau, kad nėra Dievo visoje žemėje, išskyrus Izraelį. Tad prašyčiau priimti dovaną iš savo tarno.“ ¹⁶ Bet Eliziejus atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuriam tarnauju, aš neimsiu!“ Jis primygtinai ragino jį priimti, bet šis atsisakinėjo. ¹⁷ Tada Naamanas tarė: „Jeigu ne, tai prašyčiau man, tavo tarnui, duoti žemės, kiek gali panešti du mulai, nes tavo tarnas niekada daugiau nebedarys deginamosios aukos ir nebeatnašaus aukos jokiam kitam dievui, išskyrus VIEŠPATĮ. ¹⁸ Bet VIEŠPATS teatleidžia tavo tarnui šiuo atveju: kai mano valdovas įeina, remdamasis ant mano rankos, į Rimono šventyklą ten jo pagarbinti žemai nusilenkdamas, tada ir aš Rimono šventykloje turiu žemai nusilenkti. Teatleidžia VIEŠPATS tavo tarnui šiuo atveju.“

¹⁹ Eliziejus tarė jam: „Eik ramybėje.“

Bet, Naamanui dar netoli nukeliavus, ²⁰ Dievo vyro Eliziejaus tarnas Gehazis pasakė sau: „Štai mano šeimininkas paleido tą aramėją Naamaną, neimdamas, ką jis buvo atnešęs! Kaip gyvas VIEŠPATS, bėgsiu jam iš paskos ir šį tą paimsiu.“ ²¹ Gehazis nuskubėjo paskui Naamaną. Pamatęs jį bėgantį iš paskos, Naamanas iššoko iš vežimo jo pasitikti ir tarė: „Ar viskas gerai?“ – ²² „Taip, – atsakė Gehazis, – bet mano šeimininkas pasiuntė mane tau

pasakyti: 'Du pranašų būrio mokiniai ką tik atėjo pas mane iš Efraimo aukštumų. Prašyčiau duoti jiems vieną sidabro talentą ir dvi drabužių pamainas.'“ – ²³ „Prašau paimti du talentus!“ – tarė Naamanas ir įtikinėjo jį. Įvyniojęs du sidabro talentus į du maišus kartu su dviem drabužių pamainomis, jis padavė juos nešti dviem savo tarnams. Jie nešė juos, eidami pirma Gehazio. ²⁴ Atėjęs prie tvirtovės, jis paėmė iš jų maišus ir pasidėjo namuose. Tada paleido vyrus, ir jie nuėjo savo keliu.

²⁵ Įėjęs į vidų, jis atsistojo priešais savo šeimininką. Eliziejus paklausė: „Kur buvai, Gehazi?“ Jis atsakė: „Tavo tarnas niekur nebuvo išėjęs.“ ²⁶ Tada Eliziejus tarė jam: „Ar gi aš nebuvau su tavimi dvasiškai, kai išlipo vyras iš vežimo tavęs pasitikti? Ar gi dabar metas imti pinigų ir drabužių, alyvmedžių sodus ir vynuogynus, avis ir jaučius, vergus ir verges? ²⁷ Todėl Naamano raupsai amžinai prilips tau ir tavo palikuonims.“ Ir Gehazis nuėjo raupsuotas kaip sniegas.

6 Kartą pranašų mokiniai Eliziejui tarė: „Žiūrėk, vieta, kurioje gyvename tavo akivaizdoje, mums per ankšta. ² Prašom leisti mums nueiti prie Jordano, kiekvienam paimti ten po rąstą ir statytis sau vietą gyventi.“ – „Eikite“, – atsakė jis. ³ Tada vienas jų tarė: „Prašytume, kad eitum kartu su savo tarnais.“ – „Taip, eisiu“, – atsakė jis ir ⁴ palydėjo juos. Atėję prie Jordano, jie kirta medžius. ⁵ Vienam kertant rąstą, geležinis kirvis nusmuko į vandenį. Jis sušuko: „Ak, viešpatie! Jis buvo skolintas.“ – ⁶ „Kur įkrito?“ – paklausė Dievo vyras. Jis parodė jam

tą vietą. Nusikirtęs lazda, įmerkė ten į vandenį ir iškėlė geležį į paviršių. ⁷ „Paimk“, – tarė Eliziejus. Jis ištiesė ranką ir paėmė.

⁸ Aramo karalius per karą su Izraeliu tardavosi su savo pareigūnais. „Mes statysimės stovyklą tokioje ir tokioje vietoje“, – sakydavo jis. ⁹ Bet Dievo vyras perduodavo žinią Izraelio karaliui: „Saugokis! Neik pro tą vietą, nes aramėjai ten turi stovyklą.“ ¹⁰ Tad Izraelio karalius duodavo žinią tai vietai, apie kurią jam buvo sakęs Dievo vyras. Ne kartą jis tokią vietą išpėjo, ir jie būdavo budrūs.

¹¹ Todėl Aramo karalius, apimtas didelio nerimo, sušaukė savo pareigūnus ir tarė jiems: „Sakykite man! Kas iš mūsų yra Izraelio karaliaus pusėje?“ – ¹² „Nė vienas, mano viešpatie karaliau, – tarė vienas pareigūnų, – Eliziejus, tas Izraelio pranašas, pasako Izraelio karaliui net žodžius, kuriuos tu ištari savo miegamajame.“ – ¹³ „Eikite ir sužinokite, kur jis, – paliepė jis, – kad galėčiau pasiųsti vyrus jį suimti.“ Jam buvo pranešta: „Eliziejus yra Dotane.“ ¹⁴ Ten jis išsiuntė raitelius bei kovos vežimus ir dideles pajėgas. Nužygiavę nakčia, jie apsupo miestą.

¹⁵ Anksti rytą atsikėlęs Dievo vyro tarnas išėjo ir žiūri: kariuomenė su raiteliais ir kovos vežimais visur aplink miestą. „Ak, šeimininke, – klausė jo tarnas, – ką darysime?“ ¹⁶ Jis atsakė: „Nebijok, nes mūsų pusėje yra daugiau negu jų pusėje.“ ¹⁷ Tada Eliziejus meldėsi, tardamas: „O VIEŠPATIE, atmerk jam akis, kad pamatytų!“ VIEŠPATS atmerkė tarnui akis, ir jis matė, kad kalvos visur aplink Eliziejų pilnos

raitelių ir ugninių vežimų. ¹⁸ Aramėjams lipant nuo kalvų prieš jį, Eliziejus meldėsi VIEŠPAČIUI, tardamas: „Maldauju, ištik šiuos žmones apakinančia šviesa.“ Ir jis ištiko juos apakinančia šviesa, kaip Eliziejus buvo prašęs.

¹⁹ Eliziejus tarė jiems: „Tai ne tas kelias, tai ne tas miestas. Eikite pas-kui mane, aš nuvesiu jus pas vyrą, kurio ieškote.“ Ir jis vedė juos į Samariją.

²⁰ Vos jiems įėjus į Samariją, Eliziejus tarė: „O VIEŠPATIE, atmerk akis šiems vyrams, kad jie matytų.“ VIEŠPATS atmerkė jiems akis, ir jie pamatė atsідūrę Samarijos viduje. ²¹ O Izraelio karalius, pamatęs juos, Eliziejaus klausė: „Tėve, ar man juos užmušti? Ar man juos užmušti?“ – ²² „Ne, neužmušk, – atsakė jis. – Nejaugi savo kalaviju ir lanku paėmei tuos, kuriuos nori užmušti? Verčiau duok jiems duonos ir vandens. Tepavalgo ir teatsigeria, o po to tegrįžta pas savo valdovą.“ ²³ Taigi jis suruošė jiems dosnias vaises ir, jiems pavalgius ir atsigerus, paleido juos, o jie sugrįžo pas savo valdovą. Aramėjų gaujos daugiau nebėjo į Izraelio kraštą.

Samarijos apgula

²⁴ Praėjus šiek tiek laiko, Aramo karalius Ben Hadadas pašaukė prie ginklų visą savo kariuomenę ir, nužygiavęs į Samariją, apgulė ją. ²⁵ Kadangi apgula užsitęsė, Samarijoje kilo toks nuožmus badas, kad asilo galva buvo parduodama už aštuoniasdešimt sidabro šekelių, o ketvirtis kabo balandžio išmatų – už penkis sidabro šekelius. ²⁶ Kartą, karaliui vaikščiojant ant miesto

sienos, viena moteris sušuko jam: „Gelbėk, mano viešpatie karaliau!“ –
²⁷ „Neprašyk manęs! – atkirto jis. – VIEŠPATS tau tepadeda! Iš kurgi aš galiu tau pagalbos imti? Nuo klijimo aslos ar iš vynuogių spaudyklos?“
²⁸ Vis dėlto karalius jos paklausė: „O kas tave slegia?“ Ji atsakė: „Moteris man sakė: ‘Duok savo sūnų. Šiandien ji suvalgytume, o rytoj valgysime mano sūnų.’“
²⁹ Taigi išvirmė mano sūnų ir suvalgėme. Kitą dieną aš jai sakiau: ‘Duok savo sūnų, ir suvalgykime jį.’ Bet ji savo sūnų paslėpė.“
³⁰ Išgirdęs moters žodžius, karalius persiplėšė drabužius. Kadangi jis vaikščiojo ant miesto sienos, žmonės galėjo matyti, kad jis vilkėjo ašutinę ant kūno po drabužių.
³¹ Jis sušuko: „Tai tepadaro man Dievas ir dar teprideda, jeigu šiandien Šafato sūnaus Eliziejaus galva pasiliks jam ant pečių!“
³² Karalius išsiuntė vieną savo vyrų.

Tuo tarpu Eliziejus sėdėjo savo namuose, ir seniūnai sėdėjo drauge su juo. Dar pasiuntiniui neatėjus, Eliziejus seniūnams tarė: „Ar nematote, kad tas žmogžudys pasiuntė žmogų man galvos nukirsti? Tad žiūrėkite, kad pasiuntiniui atėjus, uždarytumėte duris ir laikytumėte uždarytas. Argi negirdėti jo šeiminko kojų žingsnių jam už nugaros?“
³³ Dar jam su jais tebesikalbant, karalius atėjo pas jį ir tarė: „Iš VIEŠPATIES ši nelaimė! Tad ko daugiau aš galiu tikėtis iš VIEŠPATIES?“

7 Bet Eliziejus tarė: „Klausykite VIEŠPATIES žodžio! Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Rytoj šiuo laiku geriausių miltų saikas bus parduodamas už šekelį, o miežių – du saikai už šekelį prie Samarijos vartų.’“
² Ta-

da pareigūnas, ant kurio rankos karalius rėmėsi, atsakė Dievo vyrui: „Net jeigu VIEŠPATS ir langus danguje atvertų, argi tai galėtų įvykti?“ Bet jis atkirto: „Savo akimis tai matysi, bet nevalgysi.“

³ Už miesto vartų buvo keturi raupsuoti vyrai. Jie tarėsi: „Kam gi turime, mirties laukdami, čia sėdėti?“
⁴ Jeigu nutarsime eiti į miestą, turėsime ten mirti, nes mieste siaučia badas. O jeigu čia sėdėsime, irgi turėsime mirti. Tad imkime ir perbėkime į aramėjų stovyklą. Jeigu jie pasigailės mūsų, būsime gyvi, o jeigu užmuš, mirsime.“
⁵ Temstant jie iškeliavo į aramėjų stovyklą. Atėję į aramėjų stovyklos pakraštį, žiūri: nėra nė vieno žmogaus!
⁶ Mat VIEŠPATS buvo padaręs, kad aramėjų kariuomenė girdėtų kovos vežimų ir raitelių bilesių – užėsį milžiniškos kariuomenės. Jie sakė vieni kitiems: „Štai Izraelio karalius pasisamdė hetitų karalius ir Egipto karalius su mumis kovoti!“
⁷ Tad temstant jie skubiai leidosi į kojas, palikę palapines, arklius bei asilus – visą stovyklą, kaip buvo, ir bėgo, gelbėdami savo gyvastį.

⁸ Atėję į stovyklos pakraštį, anie raupsuotieji įėjo į vieną palapinę, valgė ir gėrė. Paskui išnešę iš jos sidabrą, auksą ir drabužius paslėpė. Vėl sugrįžę, įėjo į kitą palapinę, išnešę iš jos daiktus ir paslėpė.
⁹ Tada sakė vienas kitam: „Negerai elgiamės. Ši diena – geros naujienos diena. Jeigu tylėsime ir lauksime ryto šviesos, užsitrauksime kaltę. Eikime ir praneškime karaliaus rūmams.“
¹⁰ Tad jie nuėję pasišaukė miesto vartininkus ir papasakojo: „Mes buvome nuėję į aramėjų stovyklą. Žiūrime, ten nematyti ir ne-

girdėti jokio žmogaus. Nieko nėra, išskyrus pririštus arklius bei asilus ir paliktas palapines.“¹¹ Tada miesto vartininkai tai paskelbė, ir žinia buvo perduota karaliaus rūmams.¹² Nors buvo naktis, karalius atsikėlė. Savo dvariškiams jis kalbėjo: „Pasakysiu jums, ką aramėjai yra paruošę prieš mus. Žinodami, kad kenčiame badą, jie išėjo iš stovyklos ir pasislėpė laukuose, manydami: 'Kai jie išeis iš miesto, gyvus juos paimsime ir į jų miestą įžengsime.'“¹³ Tačiau vienas dvariškių pasiūlė: „Tepaima vyrai penketą iš likusių mieste arklių, nes čia likusieji vis vien patirs likimą visos Izraelio daugybės, kuri jau yra žuvusi. Pasiųskime juos ir ištirkime.“

¹⁴ Paruošus du kovos vežimus ir arklius, karalius išsiuntė juos paskui aramėjų kariuomenę, tardamas: „Leiskitės į žygį ir ištirkite!“¹⁵ Jie sekė paskui aramėjus iki pat Jordano. Žiūri, visas kelias pilnas drabužių ir daiktų, kuriuos aramėjai skubėdami buvo išmėtę. Pasiuntiniams sugrįžus ir papasakojus karaliui,¹⁶ žmonės išėjo ir apiplėšė aramėjų stovyklą. Taigi geriausių miltų saikas buvo parduodamas už šekelį, o miežių – du saikai už šekelį, kaip VIEŠPATS buvo sakęs.¹⁷ Pareigūną, ant kurio rankos rėmėsi, karalius buvo paskyręs vadu prie miesto vartų. Minia jį sumindžiojo vartuose, kaip buvo pasakęs Dievo vyras, kai karalius buvo pas jį nuėjęs.¹⁸ Mat kai Dievo vyras karaliui sakė: „Du miežių saikai bus parduodami už šekelį, o geriausių miltų saikas – už šekelį maždaug šiuo laiku rytoj prie Samarijos vartų“, –¹⁹ pareigūnas Dievo vyrui atsakė, tardamas: „Net jeigu VIEŠPATS ir langus dan-

guje atvertų, argi tai galėtų įvykti?“ O Eliziejus buvo atkiręs: „Savo akimis tai matysi, bet nevalgysi!“²⁰ Taip jam iš tikrųjų ir atsitiko. Žmonės jį sumindžiojo vartuose, ir jis mirė.

Šunemietės turto gražinimas

8 Moteriai, kurios sūnų buvo atgaivinęs, Eliziejus kartą pasakė: „Pasiruošk! Keliauk su savo šeima ir apsigyvenk kur nors kitur, nes VIEŠPATS paskelbė kraštui septynerių metų badą.“² Moteris pasiruošė ir darė, kaip Dievo vyras buvo sakęs. Iškeliauo su savo šeima ir gyveno filistinų krašte septynerius metus.³ Pasibaigus septyneriems metams, moteris sugrįžo iš filistinų krašto ir atėjo pas karalių reikalauti savo namų ir lauko.⁴ O karalius kalbėjosi su Dievo vyro tarnu Gehaziu. Jis sakė: „Prašau man papasakoti apie visus Eliziejaus atliktus nuostabius darbus.“⁵ Jam pasakojant karaliui, kaip Eliziejus sugrąžino mirusiam gyvastį, žiūri, ta moteris, kurios sūnų Eliziejus buvo atgaivinęs, reikalauja iš karaliaus savo namų ir lauko. „Mano viešpatie karaliau, – tarė Gehazis, – čia ta moteris, ir štai jos sūnus, kurį Eliziejus atgaivino.“⁶ Karalius moterį klausinėjo, ir ji papasakojo jam. Tad karalius paskyrė vieną pareigūną, tardamas: „Sugrąžink jai visą jos nuosavybę ir visas pajamas iš ūkio nuo to laiko, kai ji paliko kraštą, iki dabar.“

Eliziejus Damaske

⁷ Eliziejus nuvyko į Damaską tuo metu, kai Aramo karalius Ben Hadadas sirgo. Kai jam buvo pranešta:

„Dievo vyras atėjo“, ⁸ karalius tarė Hazaeliui: „Pasiimk dovaną ir nueik Dievo vyro pasitikti. Pasiteirauk VIEŠPATIES per jį, ar aš iš šios ligos išgysiu.“ ⁹ Tad Hazaelis, pasiėmęs kaip dovaną visokių Damasko gėrybių, kiek keturiasdešimt kupuranugarių galėjo panešti, nuėjo jo pasitikti. Atėjęs ir atsistojęs prieš jį, tarė: „Tavo sūnus Aramo karalius Ben Hadadas atsiuntė mane pas tave, tardamas: ‘Ar pagysiu iš šios ligos?’“ ¹⁰ Eliziejus jam tarė: „Eik ir pasakyk: ‘Tu tikrai pagysi.’ Tačiau VIEŠPATS yra man apreiškęs, kad jis tikrai mirs.“ ¹¹ Įbedęs akis, Eliziejus įdėmiai žiūrėjo į jį, kol tam pasidarė nesmagu. Tada Dievo vyras pravirkto. ¹² „Kodėl mano viešpats verkia?“ – paklausė Hazaelis. „Verkiu, – atsakė jis, – nes žinau, kokią žalą padarysi izraelitams: sudeginsi jų tvirtoves, išžudysi kalaviju jaunos vyrus, ištaškysi mažylis ir perskrosi nėščias moteris.“ ¹³ „Bet, – klausė Hazaelis, – kaip gali tavo tarnas, toks šuva kaip aš, taip padaryti?“ Eliziejus atsakė: „Tave VIEŠPATS man parodė Aramo karaliumi.“

¹⁴ Hazaelis paliko Eliziejų ir parėjo pas savo valdovą Ben Hadadą. „Ką pasakė Eliziejus?“ – klausė Ben Hadadas. Jis atsakė: „Jis pasakė, kad tu tikrai pagysi.“ ¹⁵ Bet kitą dieną Hazaelis paėmė antklodę ir, sumirkęs ją vandeniui, užklojo karaliui ant veido. Taip Ben Hadadas mirė, o vietoj jo karaliumi tapo Hazaelis.

Jehoramas – Judo karalius

¹⁶ Penktais Izraelio karaliaus Ahabo sūnaus Jehoramo metais – Juozapatas buvo buvęs Judo karaliumi – pradėjo karaliauti Judo

karaliaus Juozapato sūnus Jehoramas. ¹⁷ Jis buvo trisdešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje aštuonerius metus. ¹⁸ Jis ėjo Izraelio karalių keliais, kaip buvo darę Ahabo namai, nes Ahabo duktė buvo jo žmona. Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ¹⁹ Tačiau sunaikinti Judo VIEŠPATS nenorėjo dėl savo tarno Dovydo, kadangi buvo pažadėjęs amžinai išlaikyti žiburį jam ir jo palikuonims.

²⁰ Jo dienomis Edomas pakelė maištą prieš Judo valdžią ir pasiskyrė sau karalių. ²¹ Tada Jehoramas persikėlė į Cayrą su visais savo kovos vežimais. Pakilęs nakčia į žygi, jis puolė jį apsupusius edomitus ir kovos vežimų vadus. Bet jo kariuomenė pabėgo į savo namus. ²² Iki šios dienos Edomas maištavo prieš Judo valdžią. Ir Libna sukilo tuo pačiu metu.

²³ O kiti Jehoramo darbai – visa, ką jis padarė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁴ Jehoramas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazijas.

Ahazijas – Judo karalius

²⁵ Dvyliktais Izraelio karaliaus Ahabo sūnaus Jehoramo metais karaliumi tapo Judo karaliaus Jehoramo sūnus Ahazijas. ²⁶ Ahazijas buvo dvidešimt dvejų metų, kai pradėjo karaliauti, ir karaliavo Jeruzalėje vienerius metus. Jo motina, vardu Atalija, buvo Izraelio karaliaus Omrio dukraitė. ²⁷ Ir Ahazijas ėjo Ahabo namų keliu, darydamas, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip Ahabo namai

buvo elgęsi, nes jis buvo Ahabo namų žentas.

²⁸ Jis žygiavo su Ahabo sūnumi Jehoramu į mūšį su Aramo karaliumi Hazaeliu prie Ramot Gileado, bet aramėjai nugalėjo Jehoramą. ²⁹ Karalius Jehoramas pasitraukė į Jezreelį gydytis žaizdų, kuriomis kovojant prieš Aramo Hazaelį prie Ramos aramėjai buvo jį ištikę. Judo karalius Jehoramo sūnus Ahazijas nuvyko į Jezreelį aplankyti Ahabo sūnaus Jehoramo, nes tas buvo sužeistas.

Jehuvas – Izraelio karalius

9 Tada pranašas Eliziejus, pasiūkęs vieną iš pranašų mokinių, tarė: „Pasiruošk kelionei! Pasiimk aliejaus ašotį ir eik į Ramot Gileadą. ² Ten nuėjęs, surask Nimšio sūnaus Juozapato sūnų Jehuvą. Įėjęs liepk jam atsikelti ir palikti savo bičiulius ir nusivesk į nuošalų kambarį. ³ Paėmęs ašotį aliejaus, išpilk jam ant galvos, tardamas: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Aš patepu tave Izraelio karaliumi.’“ Po to, atidaręs duris, bėk! Nedelsk!“ ⁴ Jaunuolis, pranašo tarnas, iškeliavo į Ramot Gileadą. ⁵ Atėjęs žiūri, kad kariuomenės vadai tariasi. Jis tarė: „Vade, turiu tau žinią!“ – „Kuriam iš mūsų?“ – paklausė Jehuvas. „Tau, vade.“ ⁶ Jehuvas atsikėlė ir įėjo į vidų. Jaunuolis išpylė aliejų jam ant galvos ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Aš patepu tave VIEŠPATIES tautos Izraelio karaliumi.’“ ⁷ Tu sunaikinsi savo valdovo Ahabo namus. Taip aš atkeršysiu Jezabelei už savo tarnų pranašų ir už visų VIEŠPATIES tarnų kraują. ⁸ Visi Ahabo namai žus. Aš atkirsiu nuo Ahabo visus vyriškius – vergus ir

laisvus – Izraelyje. ⁹ Su Ahabo namais elgsiuosi, kaip pasiėlgiau su Nebato sūnaus Jeroboamo namais ir su Ahijos sūnaus Bašos namais. ¹⁰ Šunys ės Jezabelę Jezreelio laukuose, nebus kam palaidoti.“ Tada, atidaręs duris, jis pabėgo.

¹¹ Jehuvui sugrižus pas savo valdovo pareigūnus, šie klausinėjo: „Ar viskas gerai? Ko tas kvaiša buvo atėjęs pas tave?“ Jis tarė jiems: „Jūs gi žinote tą vyrioką ir jo šneką!“ ¹² „Meluoji! – šūkavo jie. – Prašome pasakyti ir mums!“ Tada jis tarė: „Taip ir taip jis kalbėjo: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS: aš patepu tave Izraelio karaliumi.’“ ¹³ Visi paskubomis nusiėmė skraistes, suklojo jam po kojų ant plikų laiptų, papūtė ragą ir paskelbė: „Jehuvas karalius!“ ¹⁴ Taip Nimšio sūnaus Juozapato sūnus Jehuvas surengė sąmokslą prieš Jehoramą.

Jehoramas ir visas Izraelis buvo budėję prie Ramot Gileado dėl Aramo karaliaus Hazaelio. ¹⁵ Bet karalius Jehoramas sugrižo į Jezreelį gydytis žaizdų, kuriomis aramėjai jį ištiko mūšyje su Aramo karaliumi Hazaeliu.

Jehuvas tarė: „Jeigu toks jūsų noras, tai neleiskite niekam ištrūkti iš miesto, nueiti į Jezreelį ir apie tai pranešti.“ ¹⁶ Tada Jehuvas, įlipęs į kovos vežimą, leidosi į Jezreelį, nes ten sirgo Jehoramas. Judo karalius Ahazijas buvo atvykęs Jehoramo aplankyti.

¹⁷ Sargybinis stovėjo bokšte Jezreelyje. Pastebėjęs artėjantį Jehuvo būrį, jis sušuko: „Matau būrį!“ Jehoramas tarė: „Pasiųsk raitelį jų pasitikti. Tepaklausia: ‘Ar viskas gerai?’“ ¹⁸ Taigi raitelis, nujojęs pasitikti, tarė: „Taip kalbėjo karalius:

„Ar viskas gerai?“ Jehuvas atsakė: „Koks tau reikalas rūpintis, ar viskas gerai? Rikiuokis paskui manel!“ Sargybinis pranešė: „Pasiuntinys juos pasiekė, bet nebegrižta.“¹⁹ Tada jis išsiuntė kitą raitelį. Pasiėkęs juos, jis tarė: „Taip kalbėjo karalius: ‘Ar viskas gerai?’“ – „Koks tau reikalas rūpintis, ar viskas gerai? – atsakė Jehuvas. – Rikiuokis paskui manel!“²⁰ Sargybinis pranešė: „Jis pasiekė juos, bet nebegrižta. Iš važiavimo būdo atrodo, kad tai Nimšio sūnus Jehuvas. Paprastai jis važiuoja kaip pasiutęs!“

²¹ Jehoramas įsakė: „Pakinkyk kovos vežimą!“ Vežimas buvo pakinkytas. Tada Izraelio karalius Jehoramas ir Judo karalius Ahazijas, kiekvienas savo kovos vežimu, išvažiavo pasitikti Jehuvo. Jie susitiko prie Naboto Jezreeliečio lauko.²² Pamatęs Jehuvą, Jehoramas paklausė: „Ar viskas gerai, Jehuvai?“ Bet Jehuvas atsakė: „Kaip gali būti viskas gerai, jei tavo motina Jezabelė tęsia savo nesuskaitomus kekšavimo ir žyniavimo darbus?“²³ Jehoramas apsuko arklius ir bėgo, šaukdamas Ahazijui: „Išdavystė, Ahazijau!“

²⁴ Jehuvas įtempė lanką ir pataikė Jehoramui į tarpumentį, strėlė pervėrė jam širdį, ir jis sukniubo vežime.²⁵ Jehuvas paliepė savo pareigūnui Bidkarui: „Iškelk jį ir numesk Naboto Jezreeliečio lauke. Atsimeni, kai mudu jojome vienas šalia kito paskui jo tėvą Ahabą, VIEŠPATIS paskelbė jam šią ištarmę: ²⁶ ‘Už Naboto kraują ir jo vaikų kraują, kurį mačiau vakar – tai VIEŠPATIES žodis – aš atlyginsiu tau tame pačiame lauke – tai VIEŠPATIES žodis.’ Tad iškelk jį ir išmesk tame lauke pagal VIEŠPATIES žodį.“

Ahazijo mirtis

²⁷ Tai pamatęs, Judo karalius Ahazijas gelbėjosi, bėgdamas keliu Bet Gano link. Jehuvas vijosi jį, šaukdamas: „Ir jį nušaukite!“ Jis buvo pašautas savo kovos vežime ant Gūro šlaito netoli Ibleamo. Pabėgo į Megidą ir ten numirė.²⁸ Jo tarnai pargabeno jį vežimu į Jeruzalę ir palaidojo jo kape Dovydo mieste su jo protėviais.²⁹ Ahazijas buvo tapęs Judo karaliumi vienuoliktais Ahabo sūnaus Jehoramo metais.

Jezabelės mirtis

³⁰ Jehuvas atvyko į Jezreelį. Tai išgirdusi, Jezabelė pasidažė blakstienas, dailiai susišukavo plaukus ir žiūrėjo pro langą.³¹ Jehuvui įeinant pro vartus, ji tarė: „Ar viskas gerai, Zimri, savo valdovo žudike?“³² Akį užmetęs į langą, jis paklausė: „Kas su manimi? Kas?“ Du ar trys pareigūnai pažvelgė pro langą.³³ „Meskite ją žemyn!“ – tarė jis. Jie numetė ją. Jos krauju buvo aptaškyta siena ir arkliai. Jehuvas pervaziavo jos kūną.

³⁴ Įėjęs į vidų, jis valgė ir gėrė. „Prašau pasirūpinti ta prakeikta moterimi ir palaidoti ją, – tarė jis, – nes ji karaliaus duktė.“³⁵ Bet, nuėję jos laidoti, jie rado tik kaukolę, pėdas ir rankų plaštakas.³⁶ Kai jie sugrižo ir pranešė, jis pasakė: „Tai VIEŠPATIES žodis, kurį jis tarė per savo tarną Eliją Tišbietį: ‘Jezreelio lauke šunys ės Jezabelės kūną.’³⁷ Jezabelės lavonas bus tarsi mėšlas žemei Jezreelio lauke, ir niekas nebegalės pasakyti: tai Jezabelė.“

Ahabo palikuonių išžudymas

10 Ahabas turėjo septyniasdešimt palikuonių Samarijoje. Jehuvas parašė ir išsiuntė laiškus į Samariją Jezreelio didžiūnams ir seniūnams bei Ahabo vaikų globėjams. Jis rašė: ² „Dabar, kai šis laiškas pasieks jus, kadangi jūsų valdovo sūnūs yra su jumis ir jūs turite taip pat kovos vežimų ir arklių, įtvirtintą miestą ir ginklų, ³ išsirinkite geriausią ir tinkamiausią iš jūsų valdovo sūnų, pasodinkite jį į jo tėvo sostą ir kovokite už savo valdovo namus!“ ⁴ Bet jie buvo siaubo apimti. „Žiūrėkite, – sakė jie, – du karaliai negalėjo prieš jį atsilaukyti, tad kaip mes galime atsispirti?“ ⁵ Rūmų prižiūrėtojas ir miesto valdytojas drauge su seniūnais ir globėjais pasiuntė Jehuvui šį žodį: „Mes tavo tarnai; darysime, ką tik mums įsakysi. Karaliumi nė vieno neskirsime; daryk, kaip geriau tau atrodo.“

⁶ Jis parašė jiems antrą laišką. Jame rašė: „Jeigu esate mano pusėje ir pasirengę manęs klausyti, paimkite vyrų, jūsų valdovo sūnų galvas ir ateikite rytoj šiuo laiku pas mane į Jezreelį.“ O karaliaus sūnūs – iš viso septyniasdešimt – buvo pas miesto didikus, kurie juos augino. ⁷ Kai juos pasiekė laiškas, jie paėmė karaliaus sūnus ir visus septyniasdešimt nužudė. Sudėję jų galvas į pintines, nusiuntė į Jezreelį. ⁸ Kai atėjo pasiuntinys ir pranešė: „Karaliaus sūnų galvos atneštos“, – jis įsakė: „Sudėkite jas iki ryto į dvi krūvas prie miesto vartų.“ ⁹ Ryta jis išėjo ir, atsistojęs ten, tarė visiems žmonėms: „Jūs nekalti. Tiesa, aš surengiau sąmokslą prieš savo valdovą ir nužudžiau jį, tačiau kas

paguldė šiuos visus? ¹⁰ Tad žinokite, kad nė vienas žodis, kurį VIEŠPATS yra ištaręs prieš Ahabo namus, nebus neišvykdytas. VIEŠPATS įvykdė visa, ką buvo paskelbęs per savo tarną Eliją.“ ¹¹ Tada Jehuvas išžudė visus išlikusius Jezreelyje iš Ahabo namų – visus didikus, artimus bičiulius ir kunigus, – nepalikdamas nė vieno gyvo.

¹² Tada jis leidosi kelionėn į Samariją. Pakeliui, prie Bet Eked ha Roimų, ¹³ Jehuvas aptiko Judo karaliaus gimines. Jis klausė: „Kas jūs?“ – „Mes Ahazijo giminės, – atsakė jie, – atėjome aplankyti karaliaus sūnų ir karalienės motinos sūnų.“ ¹⁴ Jehuvas įsakė: „Suimkite juos gyvus!“ Suėmus juos gyvus, jie buvo nužudyti – iš viso keturiasdešimt du – prie Bet Ekedo vandens talpyklos. Nė vieno jų nepasigailėta.

¹⁵ Iš ten iškeliavęs, jis sutiko Rechabo sūnų Jehonadabą, ateinantį jo pasitikti. Pasveikinęs jį, tarė: „Ar tavo širdis man taip atsidavusi, kaip mano širdis atsidavusi tau?“ – „Taip!“ – atsakė Jehonadabas. „Jeigu taip, – tarė Jehuvas, – duok man ranką.“ Jis padavė jam ranką. Jehuvas įkėlė jį pas save į vežimą. ¹⁶ „Eikš su manimi, – tarė jis, – ir žiūrėk, koks aš uolus VIEŠPAČIUI.“ Ir pasisodino jį savo vežime. ¹⁷ Atvykęs į Samariją, Jehuvas žudė visus, kurie buvo išlikę Samarijoje iš Ahabo namų, kol juos išnaikino, įvykdydamas žodį, kurį VIEŠPATS buvo davęs Elijui.

Baalo sekėjų sunaikinimas

¹⁸ Tada Jehuvas, surinkęs visus žmones, tarė jiems: „Ahabas tarnavo Baalui tik šiek tiek, Jehuvas jam tarnaus kur kas daugiau. ¹⁹ Tad

pašaukite pas mane visus Baalo pranašus, visus garbintojus ir visus kunigus. Tenetrūksta nė vieno, nes Baalui turiu atnašauti didelę auką. Kas neateis, neliks gyvas!“ Bet Jehuvas elgėsi klastingai, norėdamas sunaikinti Baalo garbintojus.²⁰ „Švęskite iškilmingą sueigą Baalui“, – įsakė Jehuvas. Sueiga buvo paskelbta.²¹ Jehuvui išsiuntus žodį visam Izraeliui, atėjo visi Baalo garbintojai. Neliko nė vieno, kuris nebūtų atėjęs. Jie rinkosi į Baalo šventyklą ir pripildė Baalo šventyklą nuo sienos iki sienos.²² Tada Jehuvas tarė drabužių prižiūrėtojui: „Išduok drabužius visiems Baalo garbintojams.“ Jis išdalijo jiems drabužius.²³ Įėjęs į Baalo šventyklą su Rechabo sūnumi Jehonadabu, Jehuvas tarė Baalo garbintojams: „Rūpestingai peržiūrėkite, kad tarp jūsų nebūtų jokio VIEŠPATIES garbintojo, bet būtų tik Baalo garbintojai.“²⁴ Tada jie pradėjo atnašauti aukas ir deginamąsias atnašas.

O Jehuvas buvo pastatęs lauke savo aštuoniasdešimt vyrų ir pasakęs jiems: „Jei kas leistų pabėgti kuriam nors iš vyrų, kuriuos atiduodu jums į rankas, turės atsakyti savo gyvybe už jo gyvybę.“²⁵ Vos baigus atnašauti deginamąją auką, Jehuvas įsakė sargams ir pareigūnams: „Ateikite ir išžudykite juos! Teneištrūksta nė vienas!“ Tad jie išžudė juos kalaviju ir paliko ten gulėti. Tada įėjo į Baalo šventyklą ir, ²⁶ išnešę Baalo šventyklos šventąjį stulpą, sudegino jį.²⁷ Jie nuvertė Baalo aukurą, nugriovė Baalo šventyklą ir pavertė ją išviete iki šios dienos.

²⁸ Taip Jehuvas išrovė Baalą iš Izraelio.²⁹ Tačiau Jehuvas nesitraukė nuo Nebato sūnaus Jeroboamo

nuodėmių, kuriomis jis Izraelį įvedė į nuodėmę, būtent nuo aukso veršių Betelyje ir Dane.³⁰ VIEŠPATS tarė Jehuvui: „Kadangi tu gerai pasielgei ir padarei, kas dora mano akyse, įvykdydamas Ahabo namams visa, kas buvo prieš juos mano širdyje, keturios tavo sūnų kartos sėdės Izraelio soste.“³¹ Bet Jehuvas nesirūpino laikytis VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, įstatymo visa širdimi ir nuodėmių, kuriomis Jeroboamas įvedė Izraelį į nuodėmę, neatsisakė.

³² Tomis dienomis VIEŠPATS pradėjo genėti Izraelį. Visoje Izraelio žemėje Hazaelis nedavė ramybės izraelitams: ³³ rytuose nuo Jordano, visame Gileado krašte – gadams, rubenams ir manasams – nuo Aroero prie Arnono slėnio iki Gileado ir Bašano.

³⁴ O kiti Jehuvo darbai – visa, ką jis darė, ir visi jo žygdarbiai – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ³⁵ Taigi Jehuvas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoahazas.³⁶ Jehuvas valdė Izraelį dvidešimt aštuonerius metus.

Atalija valdo Judą

11 Ahazijo motina Atalija, sužinojusi, kad jos sūnus mirė, nedelsdama išžudė visus karališkosios šeimos palikuonis.² Bet karaliaus Jehoramo dukტė Jehošeba, Ahazijo sesuo, pėmusi Ahazijo sūnų Jehošaą, vogčiomis išnešė jį iš tos vietos, kur buvo žudomi karaliaus sūnūs, ir paliko jį bei jo auklę viename miegamajame. Taip ji paslėpė jį nuo Atalijos, ir jis nebuvo nužudytas.³ Su ja jis išbuvo šešerius metus, paslėptas

VIEŠPATIES Namuose, o Atalija valdė kraštą.

⁴ Bet septintais metais Jehojada pasišaukė kūrų bei palydos sargybinių šimtininkus ir įsakė jiems su-eiti pas jį į VIEŠPATIES Namus. Sudaręs su jais sandorą, prisaikdino VIEŠPATIES Namuose ir parodė karaliaus sūnų. ⁵ „Štai ką jūs turite padaryti, – įsakė jiems. – Vienas trečdalis jūsų, baigiančių tarnybą šabo dieną, liks rūmų sargyboje, ⁶ kitas trečdalis bus pastatytas prie Sūro vartų, o dar vienas trečdalis bus prie vartų už palydos sargybinių. Jūs būsite Namų sargyboje iš visų pusių. ⁷ O kiti du jūsų būriai – visi, kurie šią savaitę nėra tarnyboje – saugos VIEŠPATIES Namus karaliaus apsaugos dėlei. ⁸ Jūs apsupsite karalių iš visų pusių, kiekvienas su ginklais rankoje; kas tik artintųsi prie gretų, turi būti užmuštas. Būkite su karaliumi, kad ir ką jis darytų!“

⁹ Šimtininkai padarė visa, kaip kunigas Jehojada įsakė. Kiekvienas atvedė savo vyrus – tuos, kurie buvo tarnyboje tą šabą, ir tuos, kurie nebuvo tarnyboje tą šabą – ir atėjo pas kunigą Jehojadą. ¹⁰ Kunigas įteikė šimtininkams karaliaus Dovydo ietis ir skydus, kurie buvo VIEŠPATIES Namuose. ¹¹ Palydos sargybiniai, kiekvienas vyras su ginklu rankoje, sustojo nuo pietinės Namų pusės iki šiaurinės Namų pusės, aplink aukurą ir Namus, karaliui apsaugoti iš visų pusių. ¹² Tada Jehojada atvedė karaliaus sūnų, uždėjo jam vainiką ir padavė valdžios ženklus. Jis buvo paskelbtas karaliumi ir pateptas, jiems

plojant ir šaukiant: „Tegyvuoją karalius!“

¹³ Išgirdusi palydos sargybinių ir žmonių šauksmus, Atalija nuėjo prie žmonių į VIEŠPATIES Namus. ¹⁴ Apsižvalgė ir žiūri: karalius pagal paprotį stovi prie stulpo, vadai bei trimitininkai – šalia karaliaus, o šalies žmonės džiūgauja ir pučia trimitus. Atalija persiplėšė drabužius ir ėmė šaukti: „Išdavystė! Išdavystė!“ ¹⁵ Tada kunigas Jehojada kariuomenės pareigūnams šimtininkams davė įsakymą, tardamas: „Išveskite ją laukan pro gretas ir, jei kas ją sektų, ištikite jį kalaviju.“ Mat kunigas sakė: „VIEŠPATIES Namuose ji neturi būti užmušta“. ¹⁶ Tad jie išvedė ją į jėgą. Ji buvo nužudyta, kaiėjo į karaliaus rūmus pro Arklių vartus.

¹⁷ Jehojada sudarė sandorą tarp VIEŠPATIES bei karaliaus ir tautos, kad jie būtų VIEŠPATIES tauta, o kitą sandorą – tarp karaliaus ir tautos. ¹⁸ Tada visi šalies žmonės, nuėjo į Baalo šventyklą, nugriovė ją, sutrupino aukurus ir statulas, o Baalo kunigą Mataną užmušė priešais aukurus. Pastatęs sargybinius VIEŠPATIES Namuose, kunigas Jehojada ¹⁹ su šimtininkais, kariais, palydos sargybiniais ir visos šalies žmonėmis palydėjo karalių iš VIEŠPATIES Namų į karaliaus rūmus pro palydos sargybinių vartus, ir karalius sėdosi į sostą. ²⁰ Visos šalies žmonės džiūgavo, ir miestas liko ramus. O Atalija buvo nužudyta kalaviju prie karaliaus rūmų.

²¹ Jehoašas buvo septynerių metų, kai tapo karaliumi.

Jehoašas – Judo karalius

12 Jehoašas buvo septynerių metų, kai tapo karaliumi. ²Septintais Jehuvo metais Jehoašas pradėjo karaliauti ir karaliavo Jeruzalėje keturiasdešimt metų. Jo motina buvo vardu Cibija iš Beer Šebos. ³Per visas savo dienas Jehoašas darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, nes jį buvo mokes kunigas Jehojada. ⁴Tačiau aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus.

⁵Kunigams Jehoašas tarė: „Visus VIEŠPATIES Namuose atnašautų šventųjų iplaukų pinigų – surašymo mokesį, asmeninio išpirkimo kainą ir bet kokias lėšas, gera valia atnašautas VIEŠPATIES Namuose – ⁶tepsiima kunigai sau, kiekvienas iš savo geradarių. Savo ruožtu jie turi pataisyti Namus, kai tik iškyla reikalas juos taisyti.“

⁷Bet dvidešimt trečiais karaliaus Jehoašo metais buvo pastebėta, kad Namuose kunigai reikalingų pataisymų nebuvo darę. ⁸Todėl karalius Jehoašas pasiūkė kunigą Jehojadą bei kitus kunigus ir paklausė: „Kodėl netaisote Namų? Užtat nebeimkite daugiau pinigų iš savo geradarių, bet perduokite juos Namams taisyti.“ ⁹Kunigai sutiko daugiau nebeimti pinigų iš žmonių ir nebūti atsakingi už Namų taisymą.

¹⁰Tada kunigas Jehojada paėmė vieną skrynį ir, išgręžęs skylę jos dangtyje, padėjo šalia aukuro dešinėje pusėje, pro kur įeinama į VIEŠPATIES Namus. Kunigai – slenksčio sargai – dėdavo į ją visus pinigus, atneštus į VIEŠPATIES Namus. ¹¹Kai tik pastebėdavo, kad skrynioje pinigų daug, atėdavo

karaliaus raštininkas ir vyriausiasis kunigas, suskaičiuodavo VIEŠPATIES Namuose esamus pinigus ir supildavo juos į maišus. ¹²Suskaičius pinigus būdavo paduodami į rankas darbų prižiūrėtojams, kurie buvo atsakingi už VIEŠPATIES Namus. O šie savo ruožtu išmokėdavo dailidėms ir statytojams, dirbantiems VIEŠPATIES Namuose, ¹³mūrininkams ir akmenkaliams, pirkdavo medį bei skaldytą akmenį VIEŠPATIES Namams taisyti ir apmokėdavo visas Namų taisyto išlaidas. ¹⁴Bet iš sidabro nei dubenys, nei žnyplės, nei šlakstyklės, nei trimitai – jokie indai iš aukso ar sidabro – nebuvo dirbami VIEŠPATIES Namuose už pinigus, atneštus į VIEŠPATIES Namus, ¹⁵nes tai buvo duodama darbų prižiūrėtojams tik VIEŠPATIES Namams taisyti. ¹⁶Be to, vyrai, į kurių rankas buvo paduodami pinigai darbininkams apmokėti, nebuvo tikrinami, nes jie sąžiningai elgėsi.

¹⁷Atnašų už kaltę ir aukų už nuodėmę pinigai nebuvo nešami į VIEŠPATIES Namus; jie priklausė kunigams.

¹⁸Tuo metu Aramo karalius Hazaelis, pakilęs į žygį, užpuolė Gatą ir paėmė jį. Hazaelis pasuko žygiuoti ir prieš Jeruzalę. ¹⁹O Judo karalius Jehoašas, paėmęs visas įžado dovanas, atnašautas jo protėvių Juozapato, Jehoramo, Ahazijo bei jo paties, ir visą auksą, rastą VIEŠPATIES Namų ir karaliaus rūmų išduose, pasiuntė Aramo karaliui Hazaeliui. Tada Hazaelis pasitraukė nuo Jeruzalės.

²⁰O kiti Jehoašo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²¹Jo dvariskiai sukilo ir, surengę sąmokslą,

nužudė Jehoasą Bet Milojyje prie kelio, einančio žemyn į Silą.²² Šimato sūnus Jozakaras ir Šomero sūnus Jehozabadas – jo dvariškiai – nužudė jį. Jis mirė ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Amacijas.

Jehoahazas – Izraelio karalius

13 Dvidešimt trečiais Judo karaliaus Ahazijo sūnaus Jehoaso metais Jehuvo sūnus Jehoahazas tapo Izraelio karaliumi ir karaliavo Samarijoje septyniolika metų.² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kartodamas Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmes, kuriomis jis įtraukė į nuodėmę Izraelį, ir jų neatsisakė.³ VIEŠPATS taip užsidedė pykčiu ant Izraelio, kad dažnai juos atidavinėjo Aramo karaliui Hazaelui ir Hazaelio sūnui Ben Hadadui.⁴ Bet Jehoahazas maldavo VIEŠPATĮ, ir VIEŠPATS jį išklausė, nes matė Izraelio prispaudą ir kaip Aramo karalius buvo juos nukamavęs.⁵ VIEŠPATS davė Izraeliui gelbėtoją, ir jie išsilaisvino iš Aramo. Izraelitai gyveno savo namuose kaip anksčiau.⁶ Tačiau Jeroboamo namų nuodėmių, kuriomis jis įtraukė Izraelį į nuodėmę, jie neatsisakė, o atkakliai toliau jas darė. Net šventasis stulpas stovėjo Samarijoje.⁷ Iš tikro Jehoahazui nebebuvo likę karių, išskyrus penkiasdešimt raitelių, dešimt kovos vežimų ir dešimt tūkstančių pėstininkų, nes Aramo karalius buvo sunaikinęs juos ir sutrypęs kaip dulkes po kojomis.

⁸ O kiti Jehoahazo darbai – visa, ką jis darė, ir jo žygdarbiai – argi

nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ⁹ Jehoahazas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoasas.

Jehoasas – Izraelio karalius

¹⁰ Trisdešimt septintais Judo karaliaus Jehoaso metais Jehoahazo sūnus Jehoasas tapo Izraelio karaliumi Samarijoje ir karaliavo šešiolika metų.¹¹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, neatsisakė visų Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė į nuodėmę Izraelį, bet atkakliai jas darė.

¹² O kiti Jehoaso darbai – visa, ką jis darė, jo žygdarbiai kare su Judo karaliumi Amaciju – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ¹³ Jehoasas užmigo su savo protėviais, ir Jeroboamas atsisėdė į jo sostą. Jehoasas buvo palaidotas Samarijoje su Izraelio karaliais.

Pranašo Elizejaus mirtis

¹⁴ Elizejui susirgus mirtina liga, Izraelio karalius Jehoasas nuėjo jo aplankyti. „Mano tėve, mano tėve! Izraelio kovos vežimai ir raitija!“ – kalbėjo verkdamas jo.¹⁵ Elizejus tarė jam: „Paduok lanką ir strėlių.“ Jis padavė lanką ir strėlių.¹⁶ „Įtempk lanką!“ – tarė jis Izraelio karaliui. Jam įtempus lanką, Elizejus uždėjo savo rankas karaliui ant rankų¹⁷ ir tarė: „Atidaryk langą į rytų pusę!“ Jis atidarė langą. Elizejus paliepė: „Šauk!“ Jis iššovė. Tada Elizejus tarė: „Strėlė VIEŠPATIES pergales, strėlė pergales prieš Aramą! Tu visiškai sutriuškinsi aramėjus prie Afeko.“¹⁸ Jis tęsė: „Dabar paimk

strėles.“ Karalius paėmė. „Suduok jomis į žemę!“ – liepė jis Izraelio karaliui. Sudavęs tris kartus, jis sustojo. ¹⁹ Dievo vyras ant jo supyko ir tarė: „O kad būtumei sudavęs penketą ar šešetą kartų! Tu būtumei visiškai sunaikinęs Aramą, o dabar tik tris kartus nugalėsi Aramą.“

²⁰ Eliziejus mirė ir buvo palaidotas. Tais laikais metų pradžioje kraštą užpuldinėdavo moabitų gaujos. ²¹ Kartą laidojant vieną vyrą, žmonės pastebėjo tokią gaują. Jie ėmė jo kūną į Eliziejaus kapą. Vos nukritęs ant Eliziejaus kaulų mirusysis atgijo ir atsistojo.

²² Aramo karalius Hazaelis engė Izraelį per visas Jehoahazo dienas. ²³ Bet VIEŠPATS buvo jiems maloningas ir gailestingas, atsigrėžė į juos dėl savo Sendoros su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. Iki šiol jis nenorėjo jų sunaikinti ar atstumti nuo savo veido.

²⁴ Aramo karaliui Hazaeliui mirus, vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ben Hadadas. ²⁵ Tada Jehoahazo sūnus Jehoasas vėl atėmė iš Hazaelio sūnaus Ben Hadado miestus, paimtus kare prieš jo tėvą Jehoahazą. Tris kartus Jehoasas jį nugalėjo ir atgavo Izraelio miestus.

Amacijas – Judo karalius

14 Antrais Izraelio karaliaus Jehoahazo sūnaus Jehoasо metais karaliauti pradėjo Judo karalius Jehoasо sūnus Amacijas. ² Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynerius metus. Jo motina, vardu Jehoadina, buvo iš Jeruzalės. ³ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, tačiau ne taip,

kaip jo protėvis Dovydas. Visur jis elgėsi, kaip buvo elgęsis jo tėvas Jehoasas. ⁴ Tačiau aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau ten atnašavo aukas ir degino smilkalus. ⁵ Kai karalystė buvo tvirtai jo rankoje, jis nubaudė mirtimi dvariškus, kurie buvo nužudę jo tėvą karalių. ⁶ Bet žudikų vaikų jis nenubaudė mirtimi pagal tai, kas parašyta Mozės Įstatymo knygoje, kur VIEŠPATS įsakė: „Tevai nebus baudžiami mirtimi už vaikus, nei vaikai bus baudžiami mirtimi už tėvus. Žmogus turi būti baudžiamas tik už savo nuodėmes.“

⁷ Jis užmušė dešimt tūkstančių edomitų Druskos slėnyje ir antpuoliu paėmė Selą. Ją pavadino Jokteeliu, kaip ji iki šiol vadinama. ⁸ Tada Amacijas nusiuntė pasiuntinius pas Izraelio karalių Jehuvo sūnaus Jehoahazo sūnų Jehoasą, tardamas: „Eikš, susitikime akis į akį.“ ⁹ Izraelio karalius Jehoasas atsakė Judo karaliui Amacijui, tardamas: „Libano usnis pasiuntė žodį Libano kedrai, tardama: ‘Duok savo dukterį mano sūnui žmona.’ Bet Libano laukinis žvėris, eidamas pro šalį, sutrypė usnį. ¹⁰ Iš tikrųjų tu nugalėjai Edomą, ir tavo širdis pasiūtusi. Džiaukis savo garbe ir sėdėk namie! Kam gi turėtum ieškoti nelaimės, kad pats kristum ir Judą su savimi nutemptum?“

¹¹ Amacijas nenorėjo klausyti. Tad Izraelio karalius Jehoasas išžygiavo. Jis ir Judo karalius Amacijas susitiko akis į akį mūšyje prie Bet Šemešo Judo karalystėje. ¹² Izraelis nugalėjo Judą. Visi išbėgiojo į savo namus. ¹³ Izraelio karalius Jehoasas paėmė į nelaisvę Judo karalių Ahazijo sūnaus Jehoasо sūnų

Amaciją. Atžygiavęs į Jeruzalę, pralaužė Jeruzalės sienoje keturių šimtų uolekčių spragą nuo Efraimo vartų iki Kampo vartų. ¹⁴ Pasi-grobęs visą auksą ir sidabrą, visus reikmenis, rastus VIEŠPATIES Namuose bei karaliaus rūmų išduose ir įkaitus, jis sugrįžo į Samariją.

¹⁵ O kiti Jehoašo darbai – visa, ką jis darė, jo žygdarbiai ir karas su Judo karaliumi Amaciju – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ¹⁶ Jehoašas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje su Izraelio karaliais, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jeroboamas.

¹⁷ Judo karaliaus Jehoašo sūnus Amacijas gyveno penkiolika metų po Izraelio karaliaus Jehohazo sūnaus Jehoašo mirties. ¹⁸ O kiti Amacijo darbai argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ¹⁹ Jeruzalėje prieš jį buvo surengtas sąmokslas, todėl jis pabėgo į Lachišą. Bet sąmokslininkai nusivijo jį į Lachišą ir ten užmušė. ²⁰ Pargabentas ant arklių, jis buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste. ²¹ Tada visi Judo žmonės paėmė šešiolikmetį Azariją ir pasodino jį karaliauti vietoj jo tėvo Amacijo. ²² Jis atstatė Elatą ir sugrąžino Judui po to, kai karalius Amacijas užmigo su savo protėviais.

Jeroboamas II – Izraelio karalius

²³ Penkioliktais Judo karaliaus Jehoašo sūnaus Amacijo metais karaliumi tapo Izraelio karaliaus Jehoašo sūnus Jeroboamas ir karaliavo Samarijoje keturiasdešimt vienerius metus. ²⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir neatsisakė visų Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į

nuodėmę. ²⁵ Per jį sugrįžo Izraelio žemė nuo Lebo Hamato iki Arabos jūros pagal VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, pažadą, kurį jis buvo davęs per savo tarną pranašą Amitają sūnų Joną iš Gat Hefero. ²⁶ Mat VIEŠPATIS matė, kad Izraelio būklė iš tikro labai karti, nebuvo likę nė vieno – vergo ar laisvo, nebuvo nė vieno, kas Izraeliui padėtų. ²⁷ Kadangi VIEŠPATIS nebuvo nusprendęs išdildyti Izraelio vardo iš po dangaus, jis išgelbėjo juos per Jehoašo sūnų Jeroboamą.

²⁸ O kiti Jeroboamo darbai – visa, ką jis darė, jo žygdarbiai, kaip jis kovojo ir kaip atgavo Izraeliui Damašką ir Hamatą, kurie priklausė Judui – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ²⁹ Jeroboamas užmigo su savo protėviais Izraelio karaliais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Zacharija.

Azarija – Judo karalius

15 Dvidešimt septintais Izraelio karaliaus Jeroboamo metais karaliumi tapo Judo karaliaus Amacijo sūnus Azarija. ² Jis buvo šešiolikos metų, kai pradėjo karaliauti, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt dvejus metus. Jo motina, vardu Jecholija, buvo iš Jeruzalės. ³ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Amacijas. ⁴ Nepaisant to, aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus. ⁵ VIEŠPATIS ištiko karalių ligą; jis buvo raupsuotas iki pat mirties ir gyveno atskirame name. Karaliaus sūnus Jotamas rūpinosi rūmais ir valdė krašto žmones.

⁶ O kiti Azarijos darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ⁷ Azarija užmigo su savo protėviais, ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jotamas.

Zacharija – Izraelio karalius

⁸ Trisdešimt aštuntais Judo karaliaus Azarijos metais Jeroboamo sūnus Zacharija buvo Izraelio karaliumi Samarijoje šešis mėnesius. ⁹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo darę jo protėviai ir Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įtraukė Izraelį į nuodėmę, neatsisakė. ¹⁰ Jabešo sūnus Šalumas surengė prieš jį samokslą. Užpuolęs viešai, nužudė jį ir vietoj jo tapo karaliumi.

¹¹ O kiti Zacharijos darbai aprašyti Izraelio karalių metraščiuose. ¹² Toks buvo VIEŠPATIES pažadas, duotas Jehuvui: „Tavo palikuonys sėdės Izraelio soste iki ketvirtosios kartos.“ Taip ir įvyko.

Šalumas – Izraelio karalius

¹³ Jabešo sūnus Šalumas tapo karaliumi trisdešimt devintaisiais Judo karaliaus Uzijo metais ir karaliavo Samarijoje vieną mėnesį. ¹⁴ Gadžio sūnus Menahemas, atžygiavęs iš Tircos į Samariją, užpuolė Jabešo sūnų Šalumą ir, nukovęs jį, vietoj jo tapo karaliumi.

¹⁵ O kiti Šalumo darbai ir jo surengtas samokslas aprašyti Izraelio karalių metraščiuose. ¹⁶ Tuo metu, žygiuodamas iš Tircos, Menahemas

užpuolė Tifsachą ir visus miesto bei visos jo srities gyventojus. Kadangi jie nenorėjo pasiduoti, jis išžudė žmones ir perskrodė visas nėščias moteris.

Menahemas – Izraelio karalius

¹⁷ Trisdešimt devintais Judo karaliaus Azarijos metais Izraelio karaliumi tapo Gadžio sūnus Menahemas. Samarijoje jis karaliavo dešimt metų. ¹⁸ Jis darė, kas nedora Viešpaties akyse, ir per visas savo dienas neatsisakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į nuodėmę.

¹⁹ Asirijos valdovas pulas^a įsiveržė į kraštą. Menahemas davė pului tūkstantį sidabro talentų, kad padėtų jam įtvirtinti karaliaus valdžią.

²⁰ Menahemas apdėjo mokesčiais Izraelį: kiekvienas pasiturintis žmogus turėjo mokėti Asirijos karaliui penkiasdešimt sidabro šekelių duoklės. Tad Asirijos karalius pasitraukė ir krašte nepasiliko. ²¹ O kiti Menahemo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ²² Menahemas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Pekachija.

Pekachija – Izraelio karalius

²³ Penkiasdešimtais Judo karaliaus Azarijos metais karaliumi tapo Menahemo sūnus Pekachija ir valdė Samarijoje dvejus metus. ²⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir neatsisakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į nuodėmę. ²⁵ Jo pareigūnas,

^{15,19a} Asirijos karalių valdžios titulas.

Remalijo sūnus Pekachas surengė sąmokslą ir užpuolė jį karaliaus rūmuose Samarijoje. Su juo buvo penkiasdešimt gileadiečių drauge su vyrais iš Argobo ir Arjės. Jis nužudė Pekachiją ir vietoj jo tapo karaliumi.

²⁶ O kiti Pekachijos darbai – visa, ką jis darė – aprašyti Izraelio karalių metraščiuose.

Pekachas – Izraelio karalius

²⁷ Penkiasdešimt antrais Judo karaliaus Azarijos metais Izraelio karaliumi tapo Remalijo sūnus Pekachas ir valdė Samarijoje dvidešimt metų. ²⁸ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir neatsisakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriais jis įvedė Izraelį į nuodėmę.

²⁹ Izraelio karaliaus Pekacho dienomis Asirijos karalius Tiglat Pileseras atžygiavo ir paėmė Ijoną, Abel Bet Maaką, Janoachą, Kedešą, Hacorą – Gileadą, Galilėją ir visa Naftalio sritį, – o gyventojus išvarė į Asiriją. ³⁰ Tada Elos sūnus Ozejas surengė sąmokslą prieš Remalijo sūną Pekachą ir, užpuolęs jį, nužudė. Ozejas tapo karaliumi vietoj jo dvidešimtais Uzijo sūnaus Jotamo metais. ³¹ O kiti Pekacho darbai – visa, ką jis darė – užrašyti Izraelio karalių metraščiuose.

Jotamas – Judo karalius

³² Antrais Izraelio karaliaus Remalijo sūnaus Pekacho metais karaliumi tapo Judo karaliaus sūnus Jotamas. ³³ Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jo motina buvo Cadoko duktė, vardu Jeruša. ³⁴ Jis darė, kas gera VIEŠ-

PATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Uzijas. ³⁵ Bet aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus. Jis pastatė VIEŠPATIES Namų Aukštutinius vartus.

³⁶ O kiti Jotamo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ³⁷ Jo dienomis VIEŠPATS pradėjo kurstyti Aramo karalių Reciną ir Remalijo sūnų Pekachą prieš Judą. ³⁸ Jotamas užmigo su savo protėviais, ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo, savo protėvio, mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazas.

Ahazas – Judo karalius

16 Septynioliktais Remalijo sūnaus Pekacho metais Judo karaliumi tapo karaliaus Jotamo sūnus Ahazas. ² Ahazas buvo dvidešimtmetis, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jis nedarė, kas dora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse, kaip buvo daręs jo protevis Dovydas, ³ bet ėjo Izraelio karalių pėdomis. Net savo sūnų atidavė ugniai pagal pasibjaurėtiną paprotį tautų, kurias VIEŠPATS buvo pašalinęs izraelitams iš kelio. ⁴ Be to, jis atnašavo aukas ir degino smilkalus aukštumų alkuose – ant kalvų ir po kiekvienu lapuotu medžiu.

⁵ Tada Aramo karalius Recinas ir Izraelio karalius Remalijo sūnus Pekachas atžygiavo į Jeruzalę kariauti. Jie apgulė Ahazą, bet nepajėgė jį nugalėti. ⁶ Tuo metu Edomo karalius Edomui atgavo Elatą ir išvarė iš jo judėjus. Edomitai atėjo į Elatą ir gyvena ten iki šios dienos. ⁷ Ahazas išsiuntė pasiuntinius pas Asiri-

jos karalių Tiglat Pileserą, tardamas: „Aš tavo tarnas ir tavo sūnus. Ateik ir išgelbėk mane iš nagų Aramo karaliaus ir Izraelio karaliaus, kurie mane puola.“⁸ Ahazas paėmė sidabro ir aukso iš VIEŠPATIES Namų bei karaliaus rūmų išdų, ir nusiuntė kaip dovaną Asirijos karaliui.⁹ Asirijos karalius jo prašymą patenkino. Atžygiavęs prieš Damaską, Asirijos karalius jį užėmė. Iš jo gyventojus ištrėmė į Kyrą, o Reciną nužudė.

¹⁰ Nuvykęs į Damaską pasveikinti Asirijos karaliaus Tiglat Pilesero, karalius Ahazas pamatė Damasko aukurą. Karalius Ahazas pasiuntė kunigui Ūrijai aukuro pavyzdį ir išsamų brėžinį, kaip jį padaryti.¹¹ Kunigas Ūrija statė aukurą, kaip jam karalius Ahazas buvo nurodęs iš Damasko. Prieš karaliui Ahazui parvykstant iš Damasko, kunigas Ūrija užbaigė jį statyti.¹² Sugrįžęs iš Damasko, karalius apžiūrėjo aukurą. Tada, palypėjęs prie jo, karalius¹³ atnašavo deginamąją auką bei javų atnašą, išliejo liejamąją auką ir pašlakstė aukurą bendravimo atnašų krauju.¹⁴ O vario aukurą, buvusį VIEŠPATIES akivaizdoje, jis pastūmė iš jo vietos Namų priekyje – tarp naujojo aukuro ir VIEŠPATIES Namų – ir pastatė savo aukuro šiauriniame šone.¹⁵ „Ant šio didžiojo aukuro, – karalius Ahazas įsakė kunigui Ūrijai, – atnašauk ir ryto deginamąją auką, ir vakaro javų atnašą, ir karaliaus deginamąją auką, ir jo javų atnašą drauge su visų krašto žmonių deginamosiomis aukomis, jų javų atnašomis ir jų liejamosiomis aukomis. Ant jo turi šlakstyti kraują visų deginamųjų aukų ir kraują visų aukų, o dėl vario aukuro aš dar sprėsiu.“¹⁶ Ku-

nigas Ūrija darė visa, kaip karalius Ahazas įsakė.

¹⁷ Karalius Ahazas nuėmė išprūdas nuo pastovų ir nukėlė nuo jų prastuvus. Jis nukėlė vario jūrą nuo vario jaučių ir padėjo ją ant akmeninės aslos.¹⁸ Norėdamas įtikti Asirijos karaliui, jis pašalino iš VIEŠPATIES Namų dengtą šabo pakylą, pastatytą karaliui, ir įėjimą iš lauko, įrengtą karaliui.

¹⁹ O kiti Ahazo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose?²⁰ Ahazas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ezekijas.

Ozėjas – Izraelio karalius

17 Dvyliktais Judo karaliaus Ahazo metais Elos sūnus Ozėjas tapo Izraelio karaliumi ir valdė Samarijoje devynerius metus.² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, nors ne tokiu mastu, kaip pirma jo buvę Izraelio karaliai.³ Prieš jį atžygiavo Asirijos karalius Šalmaneseras. Ozėjas tapo jam pavaldus ir mokėjo duoklę.⁴ Asirijos karalius pagavo Ozėją samokslaujant, nes jis siuntė pasiuntinius pas Egipto karalių Soją ir nemokėjo duoklės Asirijos karaliui, kaip buvo kasmet daręs. Tad Asirijos karalius suėmė jį ir uždarė į kalejimą.

⁵ Tada Asirijos karalius išiveržė į visą kraštą ir, atžygiavęs į Samariją, trejus metus laikė ją apgultą.⁶ Devintais Ozėjo metais Asirijos karalius paėmė Samariją, ištrėmė izraelitus į Asiriją ir apgyvendino juos Halache prie Haboro, Gozano upės, bei Medijos miestuose.

Izraelio žlugimas

⁷ Tai įvyko dėl to, kad izraelitai nusidėjo VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kuris buvo išvedęs juos iš Egipto žemės, iš faraono, Egipto karaliaus, rankų. Jie garbino kitus dievus ⁸ ir elgėsi pagal įstatus tautų, kurias VIEŠPATS išvarė izraelitams nuo kelio, ir įstatus, kuriuos buvo įvedę Izraelio karaliai. ⁹ Izraelitai nusikalto VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nedorais darbais: jie statėsi aukštumų alkus visose savo gyvenvietėse, nuo sargybos bokštų iki įtvirtintų miestų; ¹⁰ jie statėsi paminklinius akmenis ir šventuosius stulpus ant kiekvienos aukštos kalvos ir po kiekvienu lapuotu medžiu. ¹¹ Ten, visuose aukštumų alkuose, jie degino smilkalus, kaip darė tautos, kurias VIEŠPATS jiems ateinant buvo išvaręs į tremtį. Jie darė nedorus darbus, pykdydami VIEŠPATĮ, ¹² ir garbino stabus, apie kuriuos VIEŠPATS buvo jiems pasakęs: „Jūs to nedarysite!“

¹³ VIEŠPATS išpėdavo Izraelį ir Judą per kiekvieną pranašą ir kiekvieną regėtoją, tardamas: „Gręžkitės nuo savo nedorų kelių ir laikykitės mano įsakymų ir mano įstatų – viso Įstatymo, kurį daviau jūsų protėviams ir siunčiau jums per savo tarnus pranašus.“ ¹⁴ Bet jie nenorėjo klausyti, buvo kietasprandžiai, kaip jų protėviai, kurie netikėjo VIEŠPAČIU, savo Dievu. ¹⁵ Jie paniekino jo įstatus bei jo Sandorą, sudarytą su jų protėviais, ir jiems duotus išpėjimus. Jie ėjo paskui melagingus stabus ir tapo melagiais, jie sekė aplinkines tautas, nors VIEŠPATS buvo uždraudęs jiems elgtis, kaip jos elgėsi. ¹⁶ Jie atmetė visus VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymus, nusi-

liedino stabus – du veršius, pasidirbo šventąjį stulpą, garbino dangaus galybes ir tarnavo Baalui. ¹⁷ Savo sūnus ir dukteris jie atiduodavo ugniai, užsiėmė būrimu bei kerėjimais, pasidavė daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir pykdyti jį. ¹⁸ Užtat VIEŠPATS labai supyko ant Izraelio ir atstūmė juos nuo savo veido. Pasiliko tik Judo giminė.

¹⁹ Net Judas nesilaikė VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, bet sekė įstatais, kuriuos buvo įvedęs Izraelis. ²⁰ VIEŠPATS atmetė visus Izraelio palikuonis. Jis vargino juos, atiduodamas į plėšikų rankas, kol pagaliau atstūmė juos nuo savo veido.

²¹ Kai VIEŠPATS atplėšė Izraelį nuo Dovydo namų, Nebato sūnus Jeroboamas buvo pastatytas karaliumi. Jeroboamas atitolino Izraelį nuo VIEŠPATIES ir įtraukė juos į didelę nuodėmę. ²² Izraelitai toliau darė visas Jeroboamo padarytas nuodėmes ir jų neatsisakė. ²³ Galop VIEŠPATS atstūmė juos nuo savo veido, kaip buvo kalbėjęs per savo tarnus pranašus. Izraelitai buvo išstremti iš savo žemės į Asiriją iki šios dienos.

Samariečių kilmė

²⁴ Asirijos karalius atgabeno žmonių iš Babilono, Kuto, Avos, Hamato ir Sefarvaimų ir apgyvendino juos Samarijos miestuose vietoj izraelitų. Jie pradėjo valdyti Samariją ir kurtis jos miestuose. ²⁵ Iš pradžių, kurdamiesi ten gyventi, jie VIEŠPATIES negarbino. Užtat VIEŠPATS užleido ant jų liūtus, kurie kai kuriuos jų sudraskė. ²⁶ Asirijos karaliui buvo pranešta: „Tautos, kurias ištrėmėi ir apgyvendinai Samarijos miestuo-

se, nežino to krašto Dievo įsakų. Užtat jis užleido ant jų liūtus. Štai jie ir žudo juos už tai, kad jie nežino to krašto Dievo įsakų.“

²⁷ Asirijos karalius įsakė, tardamas: „Nusiųskite vieną iš kunigų, kuriuos iš ten buvote ištrėmę. Tegu nueina ir ten gyvena, temoko juos to krašto Dievo įsakų.“ ²⁸ Taigi vienas kunigų, ištrėmtų iš Samarijos, parvyko ir gyveno Betelyje. Jis mokė juos, kaip garbinti VIEŠPATĮ.

²⁹ Tačiau kiekviena tauta ir toliau darėsi savo dievus ir statė juos aukštumų alkuose, kuriuos buvo įsirengę samariečiai. Taip darė visos tautos miestuose, kuriuose gyveno. ³⁰ Babilono žmonės pasidirbo Sukot Benotą, Kuto žmonės – Nergalą, Hamato žmonės – Ašimą. ³¹ Aviečiai pasidirbo Nibhazą ir Tartaką, sefarvaimiečiai degino savo vaikus kaip auką Adramelechui ir Anamelechui, sefarvaimiečių dievams. ³² Jie garbino ir VIEŠPATĮ, bet skyrė savo aukštumų alkų kunigais visokius žmones iš savųjų, kad atliktų jiems apeigas aukštumų alkuose. ³³ Taigi jie garbino VIEŠPATĮ, bet tarnavo ir savo dievams pagal įsakus tautų, iš kurių buvo ištrėmti. ³⁴ Iki šios dienos jie tebesilaiko savo senų įsakų.

Jie VIEŠPATIES deramai negarbina ir nesilaiko įstatų ir įsakų – Įstatymo ir įsakymo, duotų palikuonims Jokūbo, kuriam buvo suteiktas Izraelio vardas. ³⁵ O VIEŠPATS buvo sudaręs su jais Sandorą ir įsakęs jiems, tardamas: „Kitų dievų negarbinsite, nesilenksite jiems, jiems netarnausite, neatnašausite aukų. ³⁶ Garbinsite tik VIEŠPATĮ, savo Dievą, kuris išvedė jus iš Egipto žemės didžia galybe ir pakelta ranka, jam vienam lenksitės ir jam

vienam atnašausite aukas. ³⁷ Visų įstatų ir įsakų, Įstatymo ir įsakymo, kuriuos jis užrašė jums, per visas savo dienas ištikimai laikysitės. Kitų dievų negarbinkite ir ³⁸ neužmirškite Sandoros, kurią su jumis sudariau. Kitų dievų negarbinkite, ³⁹ bet garbinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą. Jis išgelbės jus iš visų jūsų priešų rankų.“ ⁴⁰ Tačiau jie nenorėjo klausyti ir elgėsi pagal savo senuosius įsakus.

⁴¹ Taigi tos tautos garbino VIEŠPATĮ, bet tarnavo ir savo stabams. Iki šios dienos jų vaikai ir vaikų vaikai tebedaro, kaip darė jų protėviai.

Ezekijas – Judo karalius

18 Trečiais Izraelio karaliaus Elos sūnaus Ozėjo metais karaliumi tapo Judo karaliaus sūnus Ezekijas. ² Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynius metus. Jo motina buvo Zacharijos duktė, vardu Abė. ³ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo protėvis Dovydas. ⁴ Jis išnaikino aukštumų alkus, sutrupino paminklinius akmenis ir nukirto šventąjį stulpą. Vario žaltį, kurį Možė buvo padirbdinęs, sudaužė į gabalus, nes iki tų dienų izraelitai degindavo jam smilkalus; jis buvo vadinamas Nehuštanu. ⁵ Ezekijas pasitikėjo tik VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu. Panašaus į jį nebuvo tarp visų Judo karalių nei po jo, nei iki jo. ⁶ Jis buvo ištikimai atsidavęs VIEŠPAČIUI. Ezekijas niekada nepasitraukė nuo VIEŠPATIES, bet laikėsi įsakymų, kuriuos VIEŠPATS buvo davęs per Možę. ⁷ VIEŠPATS buvo su juo, ką tik jis imdavosi daryti, ir jam sekėsi. Jis pakėlė maištą

prieš Asirijos karalių ir netarnavo jam;⁸ jis padarė sau pavaldžius filistinų sargybos bokštus ir įtvirtintus miestus iki pat Gazos ir jos žemių.

⁹ Ketvirtais karaliaus Ezekijo metais, – tai buvo septinti Izraelio karaliaus Elos sūnaus Ozėjo metai – Asirijos karalius Šalmaneseras atžygiavo prieš Samariją ir apgulė ją. ¹⁰ Tretiems metams baigiantis, paėmė ją. Šeštais Ezekijo metais – tai buvo devinti Izraelio karaliaus Ozėjo metai – Samarija buvo paimta. ¹¹ Asirijos karalius ištrėmė izraelitus į Babiloniją ir apgyvendino juos Halache prie Hobaro, Gozano upės, bei Medijos miestuose. ¹² Tai įvyko dėl to, kad jie neklaušė VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, ir sulaužė jo Sandorą, visai nepaisydami ir nevykdydami, ką Mozė buvo įsakęs.

Sanheribo įsiveržimas

¹³ Keturioliktais karaliaus Ezekijo metais Asirijos karalius Sanheribas išsirengė į žygį prieš visus Judo įtvirtintus miestus ir paėmė juos. ¹⁴ Judo karalius Ezekijas nusiuntė Asirijos karaliui į Lachišą žodį: „Aš nusikaltau. Palik mane. Kokią tik man duoklę uždėsi, aš nešiu.“ Asirijos karalius pareikalavo iš Judo karaliaus Ezekijo trijų tūkstančių talentų sidabro ir trisdešimt talentų aukso. ¹⁵ Ezekijas atidavė jam visą sidabrą, esantį VIEŠPATIES Namuose ir karaliaus rūmų izduose. ¹⁶ Tuo metu Ezekijas nulupe auksą nuo VIEŠPATIES Namų durų ir nuo durų staktų, kurias pats Judo karalius buvo aptraukęs auksu, ir atidavė Asirijos karaliui.

¹⁷ Asirijos karalius pasiuntė tartaną, rab sarį ir rab šakę iš Lachišo pas

karalių Ezekiją į Jeruzalę su stipriomis pajėgomis. Jie leidosi į žygį ir, atžygiavę į Jeruzalę, nuėjo ir išsirikiavo mūšiai prie Aukštutinio tvenkinio vandentiekio ant kelio į Velėtojo lauką. ¹⁸ Jiems pašaukus karalių, pas juos išėjo rūmų valdytojas Hilkijo sūnus Eljakimas, raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas.

¹⁹ Rab šakė kreipėsi į juos: „Prašom pasakyti Ezekijui: ‘Taip kalbėjo didysis karalius, Asirijos karalius. Kuo tu pasitiki, kad jautiesi toks tikras?’ ²⁰ Nejau manai, kad tušti žodžiai gali atstoti karybą ir jėgą kare! Taigi kuo dabar pasitiki, kad sukilai prieš mane?’ ²¹ Pasižiūrėk, tas Egiptas – lazda, kuria pasitiki – iš tikrųjų yra palūžusi nendrė, perverianti ranką kiekvienam, kuris ja remiasi. Toks yra faraonas, Egipto karalius, visiems, kurie juo pasitiki. ²² O jeigu jūs sakysite: ‘VIEŠPATČIU, savo Dievu, mes pasitikime,’ – tai argi jis nėra tas, kurio aukštumų alkus ir aukurus Ezekijas išnaikino, įsakydamas Judo karalystei ir Jeruzalei garbinti tik prie šio aukuro?’ ²³ O dabar eik lažybų su mano valdovu, Asirijos karaliumi: ‘Duosiu tau du tūkstančius žirgų, jeigu surasi jiems šitiek raitininkų.’ ²⁴ Kaipgi tu gali priversti pasitraukti šį vieną mažiausią mano valdovo tarną? Atseit, tu pasitiki, kad kovos vežimų ir raitelių duos Egiptas!’ ²⁵ Be to, argi aš be VIEŠPATIES atėjau į šią vietą jos nusiaubti? Pats VIEŠPATS man įsakė: ‘Žygiuok į tą kraštą ir jį nusiaubk!’“

²⁶ Tuomet Hilkijo sūnus Eljakimas, Šebna ir Joachas kreipėsi į rab šakę: „Prašom kalbėti su savo tarnais aramėjiškai. Mes suprantame. Nekal-

bėki mums judėjų kalba, ant mūsų sėdintiems žmonėms girdint.“²⁷ Bet rab šakė atsakė jiems: „Nejaugi manai, kad mano valdovas siuntė mane, kad pasakyčiau šiuos dalykus vien tavo valdovui ir tau? Priešingai, argi jis nesiuntė manęs, kad pasakyčiau tai ir žmonėms, sėdintiems ant mūsų, kurie turės kartu su jumis valgyti savo pačių išmatas ir gerti savo šlapimą?“

²⁸ Po to rab šakė žengė į priekį ir sušuko garsiu balsu judėjų kalba: „Klausykitės didžiojo karaliaus, Asirijos karaliaus žodžių!“²⁹ Taip kalbėjo karalius: „Nesiduokite Ezekijo mulkinami, nes jūsų iš mano rankų išgelbėti jis negali!“³⁰ Neleiskite Ezekijui, kad jus suvedžiotų pasitikėti VIEŠPAČIU, sakydamas: „VIEŠPATS tikrai išgelbės mus! Šis miestas nebus atiduotas į rankas Asirijos karaliui.“³¹ Neklausykite Ezekijo, nes taip kalbėjo Asirijos karalius: „Susitaikykite su manimi ir pasiduokite! Tada kiekvienas jūsų galės valgyti nuo savo vynmedžio bei nuo savo figmedžio ir galės gerti vandens iš savo talpyklos,“³² kol aš ateisiu ir perkelsiu jus į kraštą, panašų į jūsiškį – grūdų ir vyno kraštą, duonos ir vynuogynų kraštą, alyvmedžių aliejaus ir medaus kraštą, – kad išliktumėte gyvi ir nemirtumėte. Neklausykite Ezekijo, kai jis suvedžioja jus, sakydamas: „VIEŠPATS išgelbės mus!“³³ Argi bent vienas tautų dievų išgelbėjo savo kraštą iš Asirijos karaliaus rankų?³⁴ Kur Hamato ir Arpado dievai? Kur Sefarvaimų, Henos ir Ivos dievai? Ar jie išgelbėjo iš mano rankų Samariją?³⁵ Kuris gi šių kraštų dievų yra kada nors išgelbėjęs savo kraštą iš mano ran-

kų? Taigi nejau VIEŠPATS išgelbėtų Jeruzalę iš mano rankų.’

³⁶ Bet žmonės tylėjo, nesakydami nė žodžio, nes karalius buvo įsakęs: „Neatsakykite jam!“³⁷ Tada Hilkijo sūnus Eljakimas, rūmų valdytojas, raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas nuėjo pas Ezekiją perplėštais drabužiais ir pranešė jam, ką rab šakė buvo pasakęs.

Ezekijas ir Izaijas

19 Tai išgirdęs, karalius Ezekijas persiplėšė drabužius, apsilviko ašutine ir nuėjo į VIEŠPATIES Namus.² O rūmų valdytoją Eljakimą, raštininką Šebną ir kunigijos seniūnus, apsilvikiusius ašutinėmis, pasiuntė pas Amoco sūnų Izaiją.³ „Taip kalbėjo karalius, – jie tarė jam, – ši diena yra nelaimės, bausmės ir gėdos diena. Kūdikiams atėjo metas gimti, bet nėra jėgų juos pagimdyti!“⁴ Teišgirsta VIEŠPATS, tavo Dievas, visus žodžius rab šakės, kurį jo valdovas, Asirijos karalius, atsiuntė įžeidinėti gyvojo Dievo! Tenubaudžia jį VIEŠPATS, tavo Dievas, už žodžius, kuriuos girdėjo! Melskis už likutį, kuris tebėra.“

⁵ Atėjusiems pas Izaiją karaliaus Ezekijo dvariškiams⁶ Izaijas tarė: „Pasakykite savo valdovui: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS. Neišsigąsk girdėtų žodžių, kuriais Asirijos karaliaus tarnai mane užgauliojo.‘⁷ Tikėk manimi, įkvėpsiu aš jam tokią dvasią, kad jis, išgirdęs gandus, grįš į savo kraštą. Padarysiu, kad savo krašte jis kris nuo kalavijo.“

⁸ Sugrįžęs rab šakė rado savo valdovą kovojantį su Libna. Mat jis jau žinojo, kad karalius buvo palikęs Lachišą.⁹ Tuo tarpu karalius gavo

žinią apie Kušo karalių Tirhaką: „Jis pakilo į karo žygį prieš tave.“ Išgirdęs apie tai, jis vėl siuntė pasiuntinius pas Ezekiją pasakyti: ¹⁰ „Taip kalbėsitės Judo karaliui Ezekijui: ‘Nesiduok savo Dievo, kuriuo pasitiki, apgaunamas, esą Jeruzalė Asirijos karaliaus rankose neatsidurs.’ ¹¹ Tu pats esi girdėjęs, ką Asirijos karaliai padarė su kitais kraštais, visiškai juos sunaikindami. O tu būsi išgelbėtas? ¹² Argi tautas, kurias sunaikino mano protėviai – Gozaną, Haraną, Recefą ir Edeno žmones Telasare – gynė jų dievai? ¹³ Kur dabar Hamato karalius ir Arpado karalius, Sefarvaimų, Henos bei Ivos karalius?’“

¹⁴ Ezekijas paėmė laišką iš pasiuntinių rankos ir perskaitė. Tada, palypėjęs į VIEŠPATIES Namus, išskleidė jį VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁵ Ezekijas meldėsi VIEŠPAČIUI, sakydamas: „VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, virš kerubų soste sėdintis, tu, tik tu vienas, esi visų žemės karalysčių Dievas. Tu padarei dangų ir žemę. ¹⁶ Palenk savo ausį, VIEŠPATIE, ir išklausk! Atverk savo akis, VIEŠPATIE, ir pamatyk! Išgirsk visus žodžius Sanheribo laiško, kurį jis atsiuntė pasityčioti iš gyvojo Dievo. ¹⁷ Iš tikrųjų, VIEŠPATIE, Asirijos karaliai nusiaubė tautas ir jų kraštus, ¹⁸ sumetė jų dievus į ugnį, nors tai buvo ne dievai, o žmogaus rankų padaras, medis ir akmuo, ir taip juos sunaikino. ¹⁹ Dabar, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, gelbėk mus, maldauju, iš jo rankų, idant visos žemės karalystės žinotų, kad tik tu vienas, o VIEŠPATIE, esi Dievas!’“

²⁰ Tada Amoco sūnus Izaijas atsiuntė Ezekijui šitokią žodį: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atsakydamas į tavo meldimą išgel-

bėti nuo Asirijos karaliaus Sanheribo: ‘Aš girdejau!’ ²¹ Štai žodis, kurį VIEŠPATS jam tarė:

‘Niekina tave, tyčiojasi iš tavęs / mergelė, Siono duktė; / kraipo galvą už tavo nugaros duktė Jeruzalė. / ²² Ką tu ižidei ir kam piktžodžiai, / prieš ką pakėlei savo balsą, / žūliomis akimis žvelgei? / – Prieš Izraelio Šventąjį!

²³ Per savo pasiuntinius tyčiojaisi iš Viešpaties / ir sakei: ‘Savųjų vežimų aibe / kalnų viršūnes pasiekiau, / pačias Libano atslaites; / iškirtau jo aukštuosius kedrus, / puošniuosius kiparus; / pasiekiau aukščiausią viršūnę, / jos miško patį tankumą. / ²⁴ Kasiau šulinius / ir gėriau vandenį svetimuose kraštuose; / savo kojų padais / išdžiovinau visas Egipto upes.’

²⁵ Argi tu negirdėjai, / kad esu tai patvarkęs nuo senų laikų? / Tai, ką esu nulėmęs nuo senovės dienų, / dabar įvykdžiau! / Todėl tvirtiausius miestus tu galėjai sugriauti, / griuvėsių krūvomis juos paversti. / ²⁶ Bėjęgiai buvo jų gyventojai, / išgąščio ir gėdos apimti / tarsi žolės laukuose, / kaip gležna žaluma, / lyg žolė ant stogų pučiant rytų vėjui. / ²⁷ Ar ilsies tu, ateini ar išeini, / ar esi įniršęs ant manęs – / viską žinau! / ²⁸ Todėl, kad niršai ant manęs, / ir tavo įtūžimas pasiekė mano ausis, / įvėrsiu savo kablį tau į šnerves, / pažabosiu savo žaslais tau nasrus. / Tuo pačiu keliu, kuriuo čia atėjai, / atgal tave parvargsiu.’

²⁹ Ezekijau, bus tau toks ženklas: ‘Šiais metais valgysi, ką duos atolas, kitais – kas užaugs nesėta, o trečiais metais vėlei sėsitė ir pjausitė, veisite vynuogynus ir gardžiuositės jų vaisiais! ³⁰ Judo namų likučiai vė-

lei įleis žemėn šaknis, vėlei neš vaisius aukštai šakose, ³¹ nes iš Jeruzalės sklis likutis, nuo Siono kalno – išlikusieji. Galybių VIEŠPATIES uolumas tai padarys!

³² Todėl taip kalbėjo VIEŠPATS apie Asirijos karalių: 'Į šį miestą jis neįsiverš, nė vienos strėlės į jį nepašals nei dengdamasis skydu jo nepuls, nei apgulos pylimo aplink jį nesupils. ³³ Kelio, kuriuo atėjo, išsinešdins, neįsiveržęs į šį miestą. Tai VIEŠPATIES žodis! ³⁴ Mat aš apginsiu šį miestą dėl savęs ir dėl savo tarno Dovydo.'

Sanheribas pasitraukia

³⁵ Tą pačią naktį VIEŠPATIES angelas, atėjęs į asirų stovyklą, užmušė šimtą aštuoniasdešimt penkis tūkstančius vyrų. Išaušus rytui, visur gulėjo lavonai. ³⁶ Asirijos karalius Sanheribas pasitraukė ir, sugrįžęs namo, gyveno Ninevėje. ³⁷ Viena dieną, jam meldžiantis savo dievo Nisrocho šventykloje, jo sūnūs Adramelechas ir Sareceras nužudė jį kalaviju ir pabėgo į Ararato kraštą. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Asarhadonas.

Ezekijo liga

20 Tomis dienomis Ezekijas sunkiai susirgo ir buvo arti mirties. Atėjęs pas jį Amoco sūnus pranašas Izaijas tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Sutvarkyk savo reikalus, nes mirsi. Tu nebeišgysi.'“ ² Ezekijas nusigręžė veidu į sieną ir meldėsi VIEŠPAČIUI: ³ „Atsimink, VIEŠPATIE, maldauju tave, kaip ištikimai ir nuoširdžiai elgiausi tavo akivaizdoje, darydamas, kas

gera tavo akyse!“ Ir Ezekijas graužiai apsisverkė. ⁴ Izaijui dar neišėjus iš vidurinio kiemo, jį pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁵ „Grįžk ir pasakyk mano tautos vadui Ezekijui: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS, tavo protėvio Dovydo Dievas. Aš girdeju tavo malda, mačiau tavo ašaras. Tikėk manimi, aš pagydysiu tave. Trečią dieną tu pakilsi į VIEŠPATIES Namus. ⁶ Prie tavo gyvenimo pridėsiu penkiolika metų, tave ir šį miestą išlaisvinsiu iš Asirijos karaliaus rankos. Dėl savęs ir dėl savo tarno Dovydo apginsiu šį miestą.'“ ⁷ Tada Izaijas tarė: „Atneškite figų gumulą. Teatneša jį ir teuždeda ant skaudulio, kad išgytų.“

⁸ O Ezekijas paklausė Izaiją: „Koks bus ženklas, kad VIEŠPATS mane pagydys ir kad aš nueisiu trečią dieną į VIEŠPATIES Namus?“ ⁹ Izaijas tarė: „Štai ženklas tau iš VIEŠPATIES, kad VIEŠPATS padarys, ką pažadėjęs. Ar nori, kad šešelis pakęjtų pirmyn dešimt pakopų, ar kad sugrįžtų atgal dešimt pakopų?“ ¹⁰ „Lengva šešeliui pailgėti dešimčia pakopų, – atsakė Ezekijas, – verčiau tesugrįžta šešelis dešimčia pakopų.“ ¹¹ Tad pranašas Izaijas šaukėsi VIEŠPATIES, ir jis sugrąžino atgal šešėlį dešimčia pakopų, kuriomis saulė buvo nusileidusi ant Ahazo laiptų.

Pasiuntiniai iš Babilono

¹² Tuo metu Babilono karalius Baladano sūnus Merodach Baladanas, išgirdęs apie Ezekijo ligą, atsiuntė pasiuntinius su laiškais ir dovana Ezekijui. ¹³ Ezekijas dėl to apsidžiaugė ir pasiuntiniams aprodė visą savo išdą – sidabrą, auksą, prieskonių ir

geriausio aliejaus atsargas, ginklų sandėlius, – visa, kas buvo jo išduose. Neliko nieko nei rūmuose, nei visoje karalystėje, ko Ezekijas nebūtų jiems parodęs. ¹⁴ Tada pas karalių Ezekiją atėjo pranašas Izaijas ir paklausė: „Ką tau sakė tie vyrai? Iš kur jie pas tave atėjo?“ Ezekijas atsakė: „Jie atėjo iš tolimo krašto, iš Babilono.“ – ¹⁵ „Ką jie pamatė tavo rūmuose?“ – toliau klausė Izaijas. Ezekijas atsakė: „Jie matė visa, kas tik yra mano rūmuose. Neliko nieko mano turtų išduose, ko nebūčiau jiems parodęs.“

¹⁶ Tada pranašas Izaijas tarė Ezekijui: „Klausykis VIEŠPATIES žodžio: ¹⁷ Tikėk manimi, ateina dienos, kai visa, kas tavo rūmuose, ir visa, ką tavo protėviai sukaupė iki šios dienos, bus išgabenta į Babiloną. Niekas nebus palikta – taip kalbėjo VIEŠPATS. – ¹⁸ Ir iš tavųjų palikuonių, gimusių iš tavęs, kai kurie bus paimti. Jie bus eunuchai Babilono karaliaus rūmuose!“ ¹⁹ Ezekijas atsakė Izaijui: „VIEŠPATIES žodis, kurį man pasakei, yra palankus.“ Mat jis sau pagalvojo: „Kodėl gi ne, jei mano dienomis bus ramu ir saugu.“ ²⁰ O kiti Ezekijo darbai – visi jo žygdarbiai ir kaip jis padarė tvenkinį bei vandentiekį, ir kaip jis atvedė vandenį į miestą – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²¹ Ezekijas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Manasas.

Manasas – Judo karalius

21 Manasas buvo dvylikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt penkerius metus. Jo motinos vardas

buvo Hefciba. ² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, sekdamas bjauriais nusikaltimais tautų, kurias VIEŠPATS buvo nuvaręs nuo kelio izraelitams. ³ Jis atkūrė aukštumų alkus, kuriuos jo tėvas Ezekijas buvo sunaikinęs, atstatė aukurus Baalui ir padarė šventąjį stulpą, kaip buvo padaręs Izraelio karalius Ahabas. Jis garbino visas dangaus galybes ir joms tarnavo. ⁴ Jis statė aukurus VIEŠPATIES Namuose, apie kuriuos VIEŠPATS buvo pasakęs: „Jeruzalėje aš įkurdinsiu savo vardą.“ ⁵ Visoms dangaus galybėms jis statė aukurus abiejuose Namų kiemuose. ⁶ Savo sūnų jis atidavė ugniai, užsiėmė kerėjimais ir būrimu, tarėsi su dvasiomis ir raganiais. Be paliovos darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, jį pykdydamas. ⁷ Ašeros drožinį, kurį buvo padaręs, pastatė Namuose, apie kuriuos VIEŠPATS Dovydui ir jo sūnui Saliamonui kalbėjo: „Šiuose Namuose ir Jeruzalėje, kurią esu išsirinkęs iš visų Izraelio giminių, aš apgyvendinsiu savo vardą amžinai. ⁸ Ateityje nebeleisiu daugiau Izraeliui pajudinti kojos iš žemės, kurią daviau jų protėviams, jei tik jie ištikimai laikysis viso, ką jiems įsakiau, ir viso Įstatymo, kurį jiems davė mano tarnas Mozė.“ ⁹ Bet jie neklausė, ir Manasas suvedžiojo juos daryti daugiau pikta už tautas, kurias VIEŠPATS buvo sunaikinęs per izraelitų antplūdį.

¹⁰ Per savo tarnus pranašus VIEŠPATS kalbėjo: ¹¹ „Kadangi Judo karalius Manasas padarė šiuos bjaurius nusikaltimus, nedorumų pralenkė visa, ką jam buvo darę amoritai, kadangi jis vedė ir Judą i nuodėmę su savo stabais, ¹² tikrai taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio

Dievas: Štai atvedu Jeruzalei ir Judai tokią nelaimę, kad net ausyse spengs kiekvienam, kuris tik apie ją išgirs. ¹³ Pritaikysiu Jeruzalei tą pačią matavimo virvę kaip Samarijai, ir tą patį pasvarą kaip Ahabo namams; taip šluostysiu Jeruzalę, kaip šluostoma lėkštė, trindamas ir apversdamas. ¹⁴ Atmesiu savo paties paveldo likutį ir atiduosiu juos į rankas jų priešams. Jie taps visu savo priešų auka ir grobiu, ¹⁵ nes darė, kas nedora mano akyse, ir pykdė mane nuo dienos, kai jų protėviai išėjo iš Egipto, iki šios dienos.“

¹⁶ Be to, Manasas praliejo tiek daug nekalto kraujo, kad pripildė Jeruzalę kraujo iki kraštų, nebeminint jo nuodėmės, kuria jis įvedė Judą į nuodėmę – daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse.

¹⁷ O kiti Manaso darbai – visa, ką darė, ir jo padaryta nuodėmė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ¹⁸ Manasas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo rūmų sode – Uzos sode. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Amonas.

Amonas – Judo karalius

¹⁹ Amonas buvo dvidešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi, ir dvejus metus karaliavo Jeruzalėje. Jo motina buvo Haruco duktė, vardu Mešulemeta iš Jotbos. ²⁰ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Manasas. ²¹ Visur jis ėjo keliu, kuriuo buvo ėjęs jo tėvas, tarnavo stambams, kuriems buvo tarnavęs jo tėvas, ir garbino juos. ²² VIEŠPATI, savo protėvių Dievą, jis paliko ir VIEŠPATIES keliu nėjo. ²³ Amono dvariškiai surengė sąmokslą ir

nužudė karalių jo rūmuose. ²⁴ Bet šalies žmonės užmušė visus sąmoksloto prieš karalių Amoną dalyvius, ir vietoj jo pastatė karaliumi jo sūnų Jošiją.

²⁵ O kiti Amono darbai – ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁶ Jis buvo palaidotas savo kape Uzos sode, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jošijas.

Atrandama Įstatymo knyga

22 Jošijas buvo aštuonerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje trisdešimt vienerius metus. Jo motina buvo Adajos duktė, vardu Jedida iš Bockato. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, ir visada ėjo savo protėvio Dovydo pėdomis, nenukrypdamas nei į dešinę, nei į kairę.

³ Aštuonioliktais karaliaus Jošijo metais karalius pasiuntė raštininką Mešulamo sūnaus Acalijo sūnų Šafaną į VIEŠPATIES Namus, tardamas: ⁴ „Nueik pas vyriausiąjį kunigą Hilkiją ir paliepk jam pasverti visą VIEŠPATIES Namuose sukauptą sidabrą, kurį slenksčio sargai yra surinkę iš žmonių. ⁵ Teatiduoda jį į rankas darbų prižiūrėtojams, atsakingiems už VIEŠPATIES Namus, o jie savo ruožtu teapmoka VIEŠPATIES Namuose darbininkams, taisantiems Namus, ⁶ – ir dailidėms, ir statytojams, ir mūrininkams. Tėpanaudoja jį pirkti medžiui ir skaldytam akmeniui Namams taisyti. ⁷ Tačiau ataskaitos už jiems perduotą sidabrą tenebūna reikalaujama, nes jie sąžiningai elgiasi.“

⁸ Vyriausiasis kunigas Hilkijas tarė raštininkui Šafanui: „Radau Įstatymo knygą VIEŠPATIES

Namuose.“ Hilkijas padavė knygą Šafanui, ir šis perskaitė ją. ⁹ Tada raštininkas Šafanas, nuėjęs pas karalių, pranešė: „Tavo tarnai supylė VIEŠPATIES Namuose rastą sidabrą ir atidavė jį į rankas darbų prižiūrėtojams, atsakingiems už VIEŠPATIES Namus.“ ¹⁰ Be to, raštininkas Šafanas karaliui pasakė: „Kunigas Hilkijas davė man knygą.“ Šafanas ją garsiai perskaitė karaliui.

¹¹ Išklauses Įstatymo knygos žodžius, karalius persiplėšė drabužius. ¹² Karalius įsakė kunigui Hilkijui, Šafano sūnui Ahikamui, Mikajos sūnui Achborui, raštininkui Šafanui ir karaliaus tarnui Asajai, tardamas: ¹³ „Eikite pasiteirauti VIEŠPATIES mano labui, žmonių labui ir viso Judo labui apie šios atrastos knygos žodžius, nes VIEŠPATS iš tikrųjų turi nesitverti iš pykčio ant mūsų už tai, kad mūsų protėviai neklaušė šios knygos žodžių ir nevykdė visa, kas apie mus parašyta.“

¹⁴ Taigi kunigas Hilkijas ir Ahikamas, Achboras, Šafanas bei Asaja nuėjo pas pranašę Hulda, drabužinės prižiūrėtojo Harhaso sūnaus Tikvos sūnaus Šalumo žmoną. Ji gyveno Jeruzalėje, Mišnės dalyje. Ten teiravosi jos. ¹⁵ Ji pareiškė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas! Pasakykite vyrui, kuris atsiuntė jus pas mane: ¹⁶ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Iš tikrųjų šiai vietai ir jos gyventojams atsiųsiu nelaimę pagal visus žodžius knygos, kurią Judo karalius perskaitė. ¹⁷ Už tai, kad jie paliko mane ir degino smilkalus kitiems dievams, pykdydami mane visais savo rankų darbais, degu pykčiu ant šios vietos, ir jis nebus užgesintas.“ ¹⁸ Bet Judo karaliui, siuntusiam jus pasiteirauti VIEŠPA-

TIES, taip sakykite: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas. O dėl žodžių, kuriuos girdejai, ¹⁹ kadangi tavo širdis nusigando ir tu nusižeminai prieš VIEŠPATĮ, išgirdęs, kad aš nutariau paversti šią vietą su jos gyventojais siaubu ir praieikimu, ir kadangi persiplėšė drabužius, verkdamas mano akivaizdoje, išgirdau ir aš tave. Tai VIEŠPATIES žodis! ²⁰ Todėl, tikėk manimi, sujungsiu tave su tavo protėviais, ir tu būsi paimtas į kapą ramybėje. Tavo akys nematys nelaimės, kurią aš atnešiu šiai vietai.“

Tad jie parnešė karaliui šį atsakymą.

Sandoros atnaujinimas

23 Karaliaus pašaukti, pas jį susirinko visi Judo ir Jeruzalės seniūnai. ² Karalius nuėjo į VIEŠPATIES Namus, kartu su juo nuėjo visi Judo žmonės, visi Jeruzalės gyventojai, kunigai, pranašai – visi žmonės, jauni ir seni. Visiems girdint, jis perskaitė visą VIEŠPATIES Namuose atrastą Sandoros knygą. ³ Karalius stovėjo prie stulpo ir sudarė Sandorą VIEŠPATIES akivaizdoje: sekti VIEŠPATĮ, laikantis jo įsakymų, įsakų ir įstatų, visa širdimi ir visa gyvastimi, vykdant įrašytus šioje knygoje šios Sandoros žodžius. Visi žmonės įsipareigojo Sandorai.

⁴ Tada karalius įsakė vyriausiajam kunigui Hilkijui, jo pavaduotojams kunigams ir slenksčio sargams išnešti iš VIEŠPATIES Namų visus reikmenis, padarytus Baalui, Ašerai ir visoms dangaus galybėms. Sudeginus juos už Jeruzalės sienų Kidrono atslaitėse, paliepė jų pelenus nunešti į Betelį. ⁵ Jis panaikino netikrus

kunigus, kurie buvo Judo karalių paskirti deginti smilkalus aukštumų alkuose prie Judo miestų ir Jeruzalės apylinkėse, taip pat tuos, kurie degino smilkalus Baalui, saulei, mėnuliui, žvaigždynams ir visoms dangaus galybėms.⁶ Išnešęs iš VIEŠPATIES Namų Ašeros drožinį į Kidrono slėnį už Jeruzalės sienų, sudegino jį Kidrono slėnyje, sutrynė Ašerą į dulkes ir išbarstė ant paprastų žmonių kapų.⁷ Jis išardė šventyklų kekšaujančių vyrų kambarius, buvusius VIEŠPATIES Namuose toje vietoje, kur moterys audė Ašerai apdarus.

⁸ Visus Judo miestų kunigus sutelkė į Jeruzalę ir užteršė nuo Gebos iki Beer Šebos aukštumų alkus, kuriuose kunigai buvo deginę smilkalus. Jis nugriovė ir vartų aukštumų alkus prie miesto valdytojo Jozuės vartų į kairę nuo miesto vartų.⁹ Tačiau Jeruzalėje aukštumų alkų kunigai prie aukuro neidavo, o neraugintą duoną valgydavo tarp savųjų.¹⁰ Ben Hinomo slėnyje buvusį tofetą^a jis užteršė, kad nė vienas daugiau nebeatiduotų savo sūnaus ar dukters ugniai kaip aukos Molechui.¹¹ Jis pašalino Judo karalių saulei pastatytus žirgus, stovinčius prie VIEŠPATIES Namų įėjimo, netoli eunucho Netan Melecho buto didžiajame pastate, o saulės vežimus sudegino.¹² Aukurus ant stogo prie Ahazo viršutinio aukšto, kuriuos buvo padarę Judo karaliai, ir aukurus, kuriuos buvo padarę Manasas abiejuose VIEŠPATIES Namų kiemuose, nugriovė. Skubiai juos iš ten pašalinęs, skeveldras išmetė į Kidrono slėnį.¹³ Karalius užteršė Izraelio

karaliaus Saliamono įrengtus priešais Jeruzalę, į pietus nuo Pagedimo kalno, aukštumų alkus sidoniečių stabui Astartei, Moabo stabui Kemošui ir Amono stabui Milkomui.¹⁴ Sutrupinęs jų akmenis ir nukirtęs šventuosius stulpus, tas vietas nuklojo žmonių kaulais.

¹⁵ Be to, jis išardė Betelio aukurą – aukštumų alką, pastatytą Nebato sūnaus Jeroboamo, įtraukusio Izraelį į nuodėmę: ir tą aukurą, ir tą aukštumų vietą. Jis sudegino tą aukštumų alką, pavertė jį dulkėmis; sudegino ir šventąjį stulpą.

¹⁶ Apsidairęs Jošijas pamatė ant kalvos kapus. Jis pasiuntė atnešti iš kapų kaulų ir, sudeginęs ant aukuro, užteršė jį pagal VIEŠPATIES žodį, kurį paskelbė Dievo vyras, kai Jeroboamas stovėjo prie aukuro iškilmių dieną. Apsižvalges karalius pamatė Dievo vyro, kuris buvo išpranašavęs šiuos dalykus, kapą.¹⁷ Jis paklausė: „Kieno tas antkapis, kurį matau?“ Miesto žmonės paaiškino jam: „Tai kapas Dievo vyro, kuris atėjo iš Judo ir pranašavo dalykus, kuriuos tu padarei Betelio aukurui.“ – ¹⁸ „Palikite jį ramybėje, – tarė karalius, – tenejudina niekas jo kaulų.“ Tad jie paliko jo kaulus nepalietus drauge su kaulais iš Samarijos atėjusio pranašo.

¹⁹ Be to, Jošijas sunaikino ir visus aukštumų alkus Samarijos miestuose, kuriuos, pykdydami VIEŠPATĮ, buvo įrengę Izraelio karaliai. Su jais jis pasielgė taip, kaip buvo pasielgęs Betelyje.²⁰ Ant aukurų jis išžudė visus ten esančius aukštumų alkų kunigus, ant jų sudegino žmonių kaulus. Tada sugrįžo į Jeruzalę.

^{23,10a} Žr. Jer 7, 31.

²¹ Karalius įsakė visiems žmonėms: „Švęskite VIEŠPATIES, savo Dievo, Paschą, kaip įsakyta Sandomos knygoje.“ ²² Iš tikrųjų Paschos auka tokiu būdu nebuvo švęsta nuo teisėjų, valdžiusių Izraelį, dienų ir per visas Izraelio karalių bei Judo karalių dienas. ²³ Tik aštuonioliktais karaliaus Jošijo metais Paschos auka VIEŠPAČIUI buvo švęsta tokiu būdu Jeruzalėje.

²⁴ Be to, Jošijas išnaikino vėliavų šaukėjus ir žynius, šeimų dievukus ir stabus bei visus Judo krašte ir Jeruzalėje buvusius bjaurius dalykus, idant įvykdytų Įstatymo žodžius, užrašytus knygoje, kurią kunigas Hilkijas rado Dievo Namuose. ²⁵ Iki jo nebuvo kito karaliaus, kaip jis atsidavusio VIEŠPAČIUI visa savo širdimi, visa savo gyvastimi ir visomis savo jėgomis, pagal visą Mozės Įstatymą, nei po jo neatsirado nė vieno tokio kaip jis.

²⁶ Tačiau VIEŠPATS nesiliovė smarkiai pykęs ant Judo iš apmaudo, kurį jam buvo sukėlę visi Manaso darbai. ²⁷ VIEŠPATS tarė: „Pavarysiu ir Judą nuo savo veido, kaip pavariau Izraelį. Atmesiu miestą – Jeruzalę, kurią išsirinkau, ir Namus, apie kuriuos sakiau: „Ten gyvens mano vardas!““

²⁸ O kiti Jošijo darbai ir visa, ką jis darė, argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁹ Jo dienomis Egipto valdovas faraonas Nekojas leidosi į žygį prieš Asirijos karalių Euftrato upės link. Karalius Jošijas išžygiavo užkirsti jam kelią, bet, susidūręs su juo mūšyje prie Megido, buvo užmuštas. ³⁰ Jo tarnai vežė jį negyvą iš Megido ir, parvežę į Jeruzalę, palaidojo jo paties kape. Šalies žmonės paėmė Jehoahazą

ir, patepę jį, padarė karaliumi vietoj jo tėvo.

Jehoahazas – Judo karalius

³¹ Jehoahazas buvo dvidešimt trejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius. Jo motina buvo Jeremijo duktė, vardu Hamutalė, iš Libnos. ³² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo darę jo protėviai. ³³ Faraonas Nekojas uždarė jį į kalėjimą Ribloje, Hamato krašte, kad daugiau Jeruzalėje nebekaraliautų, ir uždėjo kraštui šimto sidabro talentų ir vieno aukso talento duoklę. ³⁴ Karaliaus Jošijo sūnų Eljakimą faraonas Nekojas paskyrė karaliumi vietoj jo tėvo Jošijo ir pervardijo Jehojakimu. O Jehoahazą pasiėmė drauge į Egiptą, ir ten šis mirė.

³⁵ Jehojakimas davė faraonui sidabro ir aukso, bet turėjo apdėti mokesčiais kraštą, kad įvykdytų faraono reikalavimą. Jis išreikalavo sidabro ir aukso iš šalies žmonių, iš kiekvieno pagal faraonui Nekoju duodamų mokesčių dydį.

Jehojakimas – Judo karalius

³⁶ Jehojakimas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. Jo motina buvo Pedajos duktė, vardu Zebida, iš Rumos. ³⁷ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo darę jo protėviai.

24 Jo dienomis įsiveržė Babilono karalius Nebukadnecaras, ir Jehojakimas buvo jam pavaldus trejus metus. Po to jis sukilo. ² VIEŠPATS paleido prieš jį gaujas chaldė-

jų, aramėjų ir amonitų, paleido juos prieš Judą jam sunaikinti pagal žodį, kuriuo VIEŠPATS buvo grasinęs per savo tarnus pranašus. ³ Tikrai visa tai ištiko Judą VIEŠPATIES įsakymu – pašalinti juos iš jo akių už Manaso nuodėmės, už visa, ką jis buvo padaręs, ⁴ taip pat už nekalta kraują, kurį jis buvo praliejęs ir pripildęs Jeruzalę nekalėtų kraujo. To VIEŠPATS nebenorėjo atleisti.

⁵ O kiti Jehojakimo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ⁶ Jehojakimas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehojachinas. ⁷ Egipto karalius daugiau nebedrįso eiti iš savo žemės, nes Babilono karalius buvo perėmęs visa, kas priklausė Egipto karaliui, nuo Egipto upės iki Eufrato upės.

Jehojachinas – Judo karalius

⁸ Jehojachinas buvo aštuoniolikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius. Jo motina buvo Elnatano duktė, vardu Nehušta, iš Jeruzalės. ⁹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas.

¹⁰ Tuo metu Babilono karaliaus Nebukadnecaro pajėgos užpuolė Jeruzalę, ir miestas buvo apgultas.

¹¹ Jo pajėgoms apgulus miestą, pats Babilono karalius Nebukadnecaras atvyko prie miesto. ¹² Tada Judo karalius Jehojachinas drauge su savo motina, dvariškiais, vadais ir pareigūnais pasidavė Babilono karaliui. Aštuntais savo karaliavimo metais Babilono karalius paėmė jį į nelaisvę.

¹³ Babilono karalius išgabeno iš ten visus VIEŠPATIES Namų bei karaliaus rūmų turtus, sukapojo VIEŠ-

PATIES Namuose visus aukso reikmenis, kuriuos Izraelio karalius Salliamonas buvo padaręs – visa, kaip VIEŠPATS buvo įspėjęs. ¹⁴ Jis išvarė į tremtį visą Jeruzalę: visus didžiūnus, visus kariškius – dešimt tūkstančių belaisvių, visus amatininkus ir kalvius. Krašte liko tik beturčiai. ¹⁵ Jis išvarė Babiloną į tremtį Jehojachiną, paėmė į nelaisvę iš Jeruzalės į Babiloną karaliaus motiną, karaliaus žmonas, pareigūnus ir geriausius krašto žmones. ¹⁶ Visi pagėgūs vyrai, septyni tūkstančiai, visi galiūnai, apmokyti kariauti, ir tūkstantis amatininkų bei kalvių buvo atvaryti belaisviais į Babiloną. ¹⁷ Jehojachino vietoj Babilono karalius paskyrė Jehojachino dėdę Mataniją ir pervardijo jį Zedekiją.

Zedekijas – Judo karalius

¹⁸ Zedekijas buvo dvidešimt vienerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. Jo motina buvo Jeremijo duktė, vardu Hamutalė, iš Libnos. ¹⁹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs Jehojakimas. ²⁰ Iš tikrųjų Jeruzalė ir Judas taip įpykdė VIEŠPATĮ, kad jis išvarė juos iš savo Artumo.

Zedekijas sukilo prieš Babilono karalių.

25 Devintų Zedekijo karaliavimo metų dešimto mėnesio dešimtą dieną Babilono karalius Nebukadnecaras atžygiavo su visa savo kariuomene prieš Jeruzalę. Ją apsupę, statė aplink miestą apgulos pylimus. ² Miestas buvo apgulos būklėje iki vienuoliktų karaliaus Zedekijo metų. ³ Ketvirtą mėnesio

devintą dieną, mieste įsigalėjus nuožmiam badui ir beturčiams nebeturint maisto, ⁴ buvo pralaužtos miesto sienos. Tada karalius ir visi jo kariai pabėgo iš miesto nakčia pro vartus tarp dvigubos sienos prie karaliaus sodo. Nors chaldėjų buvo visur aplink miestą, karalius leidosi keliu Arabos link. ⁵ Bet chaldėjų pajėgos vijosi karalių ir pasivijo jį Jericho lygumose. Visa jo kariuomenė, pabėgusi nuo jo, išsisklaidė. ⁶ Karalius buvo suimtas ir nuvestas į Riblą pas Babilono karalių, kuris surengė jam teisimą. ⁷ Nužudžius Zedekijai buvo išluptos akys. Apkaustytas vario grandinėmis, jis buvo nuvarytas į Babiloną.

Jeruzalės sunaikinimas

⁸ Aštunto mėnesio septintą dieną – tai buvo devyniolikti Babilono karaliaus Nebukadnecaro metai, – į Jeruzalę atvyko karaliaus asmens sargybos vadas ir Babilono karaliaus pareigūnas Nebuzaradanas. ⁹ Jis sudegino VIEŠPATIES Namus, karaliaus rūmus ir visus Jeruzalės namus, sunaikino kiekvieno didžiūno namus. ¹⁰ Tada chaldėjų pajėgos, buvusios su sargybos vadu, iš visų pusių išardė Jeruzalės sienas. ¹¹ Likučius žmonių, pasilikusių mieste, perbėgėlius – žmones, perėjusius pas Babilono karalių, – visus gyventojų likučius karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas išvarė į tremtį. ¹² Bet kai kuriuos krašto šalies žmones Nebuzaradanas paliko dirbti vynuogynuose ir arti žemę.

¹³ Vario stulpus, esančius VIEŠPATIES Namuose, pastovus ir vario jūrą, buvusią VIEŠPATIES Namuose, chaldėjai sudaužė ir visą varį

išgabeno į Babiloną. ¹⁴ Jie išgabeno ir puodus, grandiklius, žnyples, samčius bei visus vario reikmenis, vartojamus pamaldose. ¹⁵ Sargybos vadas išgabeno keptuves ir šlakstymo dubenis iš aukso ir sidabro. ¹⁶ Abiejų stulpų, jūros ir Saliamono padarytų pastovų, šių visų daiktų vario nebuvo įmanoma pasverti. ¹⁷ Vieno stulpo aukštis buvo aštuoniolika uolekčių. Viršuje jis turėjo varinį antgalį; antgalio aukštis buvo trys uolektys, o aplink antgalį buvo pinučiai su granatmedžio obuoliais, padarytais iš vario. Antrasis stulpas turėjo tokį pat antgalį su pinučiais.

¹⁸ Sargybos vadas paėmė ir vyriausiąjį kunigą Serają, pavaduotąjį kunigą Sofoniją bei trejetą slenkščio sargų. ¹⁹ O iš miesto jis paėmė kariams vadovavusį dvariškį bei penkis karaliaus tarybos patarėjus, užsilikusius mieste, kariuomenės vado raštininką, vadovavusį šalies žmonių šaukimui prie ginklų, ir šešiasdešimt mieste buvusių paprastų vyrų. ²⁰ Paėmęs šiuos žmones, sargybos vadas Nebuzaradanas nuvarė juos pas Babilono karalių į Riblą. ²¹ Babilono karalius įsakė juos užmušti, ir Ribloje, Hamato krašte, jie buvo nubausti mirtimi. Taip Judas tapo ištremtas iš savo žemės.

Gedalijas – Judo valdytojas

²² Babilono karalius Nebukadnecaras paskyrė Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją valdyti žmones, kuriuos buvo palikęs Judo krašte. ²³ Karių vadai ir vyrai, išgirde, kad Babilono karalius paskyrė Gedaliją valdytoju, atėjo į Micpą pas Gedaliją drauge su Netanijos sūnumi Izma-

eliu, Kareacho sūnumi Johananu, Tanhumeto Netofiečio sūnumi Seraja bei Maakiečio sūnumi Jaazaniju ir jų vyrais. ²⁴ O Gedalijas prisiekė jiems ir jų vyrams. „Nebijokite chaldėjų pareigūnų, – sakė jiems, – pasilikite krašte, tarnaukite Babilono karaliui, ir bus jums gerai.“ ²⁵ Bet septintą mėnesį Elišamos sūnaus Netanijos sūnus Izmaelis, kilęs iš karališkos šeimos, atėjo su dešimčia vyrų, užpuolė Gedaliją ir nužudė drauge su buvusiais pas jį Micpoje judėjais ir chaldėjais. ²⁶ Tada visi žmonės, seni ir jauni, drauge su karių vadais leidosi į Egiptą, nes bijojo chaldėjų.

²⁷ Trisdešimt septintų Judo karaliaus Jehojachino metų dvylikto mėnesio dvidešimt septintą dieną Babilono karalius Evil Merodachas pirmais savo karaliavimo metais paleido iš kalėjimo Judo karalių Jehojachiną. ²⁸ Maloniai kalbėjosi su juo ir davė jam krėslą, aukštesnį už visus krėslus karalių, buvusių pas jį Babilone. ²⁹ Tad Jehojachinas nusivilko kalėjimo drabužius. Visas savo gyvenimo dienas jis valgė prie karaliaus stalo. ³⁰ O jo išlaikymą karalius užtikrino diena po dienos, visą jo likusį gyvenimą.

METRAŠČIŲ PIRMA KNYGA

Metraščių pirma knyga (gr. *paraleipomenōn A „praleistieji dalykai I“,* lot. *chronicorum / verba dierum „dienos žodžiai“ / paralipomenon I*) ir **Metraščių antra knyga** hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną **Metraščių knygą** (hebr. *diḇrēi hajjamim „dienos žodžiai“*); graikiškajame Septuagintos vertime ji padalyta į dvi dalis, o nuo XV a. šį paprotį perėmė hebrajų Biblija. Kaip rodo graikiškasis pavadinimas, čia papildoma Samuelio ir Karalių knygose užrašyta išrinktosios tautos istorija.

Knygoje pirmiausia (sk. 1–9) pateikiami izraelitų kilmės sąrašai nuo Adomo iki Dovydo, įskaitant dvyliką Izraelio giminių, o paskui (sk. 10–29) peržvelgiamas Dovydo karaliavimo laikotarpis (apie 1010–970 m. pr. Kr.).

Dovydas čia iškyla ne kaip politikas, o kaip asmuo, dievogarbai subūręs tautą, Jeruzalę pavertęs šventuoju miestu, liturgijon įvedęs muziką bei giedojimą ir paskirstęs pareigas kunigams.

Nuo Adomo iki Abraomo

1 Adomas, Setas, Enošas, ² Kėnanas, Mahalalelis, Jeredas, ³ Henochas, Metušelachas, Lamechas, ⁴ Nojus, Semas, Chamas ir Jafetas. ⁵ Jafeto palikuonys: Gomeras, Magogas, Madajas, Javanas, Tubalis, Mešechas ir Tyras.

⁶ Gomero palikuonys: Aškenazas, Difatas ir Togarma.

⁷ Javano palikuonys: Eliša, Taršišas, Kitimai ir Rodanimas.

⁸ Chamo palikuonys: Kušas, Micraimai, Putas ir Kanaanas.

⁹ Kušo palikuonys: Seba, Havila, Sabta, Rama ir Sabtechas. Ramos palikuonys: Šeba ir Dedanas. ¹⁰ Kušui gimė Nimrodas. Jis buvo pirmasis galiūnas žemėje.

¹¹ Micraimams gimė ludai, anamai, lehabiečiai, naftuhiečiai, ¹² patrosiečiai, kasluhai ir kaftoriečiai, iš kurių kilo filistinai.

¹³ Kanaanui gimė pirmagimis Sidonas ir Hetas, ¹⁴ taip pat jebusie-

čiai, amoritai, girgašai, ¹⁵ hivai, archai, sinai, ¹⁶ arvadiečiai, cemarai ir hamatiečiai.

¹⁷ Semo palikuonys: Elamas, Asūras, Arpachšadas, Ludas, Aramas, Ucas, Hulas, Geteras ir Mešechas. ¹⁸ Arpachšadui gimė Šelachas, Šelachui – Eberas. ¹⁹ Eberui gimė du sūnūs: vienas – vardu Pelegas^a, nes jo dienomis buvo padalyta žemė, o jo brolis – vardu Joktanas. ²⁰ Joktanui gimė Almodadas, Šelefas, Hacarmavetas, Jerachas, ²¹ Hadoramas, Uzalas, Dikla, ²² Ebalas, Abimaelis, Šeba, ²³ Ofyras, Havila ir Jobabas. Visi jie buvo Joktano palikuonys.

Abraomo palikuonys

²⁴ Semas, Arpachšadas, Šelachas, ²⁵ Eberas, Pelegas, Reuvas, ²⁶ Serugas, Nahoras, Terachas, ²⁷ Abromas, tai yra Abraomas.

²⁸ Abraomo sūnūs: Izaokas ir Izmaelis.

²⁹ Štai jų palikuonys: Izmaelio pirmagimis Nebajotas, paskui Kedaras, Adbeelis, Mibsamai, ³⁰ Mišma, Dūma, Masa, Hadadas, Tema, ³¹ Jetūras, Nafišas ir Kedma. Tai Izmaelio palikuonys.

³² Abraomo sugulovės Ketūros palikuonys: ji pagimdė Zimraną, Jokšaną, Medaną, Midjaną, Išbaką ir Šuachą. Jokšano palikuonys: Šeba ir Dedanas. ³³ Midjano palikuonys: Efa, Eferas, Henochas, Abida ir Eldava. Visi jie buvo Ketūros palikuonys.

³⁴ Abraomui gimė Izaokas. Izaoko palikuonys: Ezavas ir Izraelis. ³⁵ Ezavo palikuonys: Elifazas, Reuelis, Jeušas, Jaļamas ir Korachas. ³⁶ Elifazo palikuonys: Temanas, Omaras,

Cefis, Gatamas, Kenazas, Timna ir Amalekas. ³⁷ Reuelio palikuonys: Nahatas, Zerachas, Šama ir Miza.

³⁸ Seyro palikuonys: Lotanas, Šobalas, Cibeonas, Ana, Dišonas, Eceras ir Dišanas. ³⁹ Lotano palikuonys: Horis ir Homamas; Lotano sesuo buvo Timna. ⁴⁰ Šobalo palikuonys: Aljanas, Manahatas, Ebalas, Šefis ir Onamas. Cibeono palikuonys: Aja ir Ana. ⁴¹ Anos palikuonis – Dišonas. Dišono palikuonys: Hamranas, Ešbanas, Itranas ir Keranas. ⁴² Ecerio palikuonys: Bilhanas, Zaavanas ir Jaakanas. Dišano palikuonys: Ucas ir Aranas.

Edomo karaliai

⁴³ Štai karaliai, viešpatavę Edomo krašte, izraelitams dar neturint jokio karaliaus. Beoro sūnus Bela; jo miesto vardas buvo Dinhaba.

⁴⁴ Belai mirus, vietoj jo karaliumi tapo Zeracho sūnus Jobabas iš Bocros. ⁴⁵ Jobabui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Hušamas iš temanų šalies. ⁴⁶ Hušamui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Bedado sūnus Hadadas. Jis nugalėjo midjaniečius Moabo lygumoje; jo miesto vardas buvo Avitas. ⁴⁷ Hadadui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Samla iš Masrekos. ⁴⁸ Samlai mirus, vietoj jo karaliumi tapo Saulius iš Rehobotu prie Upės. ⁴⁹ Sauliui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Achboro sūnus Baal Hananas. ⁵⁰ Baal Hananui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Hadadas. Jo miesto vardas buvo Pajas, o jo žmonos vardas buvo Mehetabelė. Ji buvo Me Zahabo dukters Matredos duktė. ⁵¹ Hadadas mirė.

^{1,19a} Hebr. „padalijimas“.

Edomo kiltys: Timnos, Alijos, Jeto, ⁵² Oholibamos, Elos, Pinono, ⁵³ Kenazo, Temano, Mibcaro, ⁵⁴ Magdielio ir Iramo. Tokios buvo Edomo kiltys.

Izraelio palikuonys

2 Štai Izraelio sūnūs: Rubenas, Simeonas, Levis, Judas, Isacharas, Zabulonas, ² Danas, Juozapas, Benjaminas, Naftalis, Gadas ir Ašeras.

³ Judo sūnūs: Eras, Onanas ir Šela. Šie trys jam gimė iš kanaanietės Bat Šuvos. Judo pirmagimis Eras buvo nedoras VIEŠPATIES akyse, ir jis nubaudė jį mirtimi. ⁴ Judo marti Tamara jam pagimdė Perečą ir Zerachą. Iš viso Judas turėjo penkis sūnus.

⁵ Pereco sūnūs: Hecronas ir Hamulas.

⁶ Zeracho sūnūs: Zimris, Etanas, Hemanas, Kalkolas ir Dara, iš viso penki.

⁷ Zimrio sūnus – Karmis. Karmio sūnus – Acharas; jis nusižengė, pasiimdamas sunaikinti skirtus daiktus, todėl užtraukė nelaime Izraeliui. ⁸ Etano sūnus – Azarija.

⁹ Hecronui gimė sūnūs: Jerachmeelis, Ramas ir Kelubajas.

¹⁰ Ramui gimė Aminadabas, Aminadabui – Nachšonas, Judo sūnų vadas. ¹¹ Nachšonui gimė Salma, Salmai – Bozas, ¹² Boazui – Jobedas, Jobedui – Jesė. ¹³ Jesei gimė jo pirmagimis Eliabas, antras sūnus buvo Abinadabas, trečias – Šima, ¹⁴ ketvirtas – Netanelis, penktas – Radajas, ¹⁵ šeštas – Ocemas ir septintasis – Dovydas. ¹⁶ Jų seserys buvo

Ceruja ir Abigailė. Cerujos sūnų buvo trys: Abšajas, Joabas ir Asaelis. ¹⁷ Abigailė pagimdė Amasą. Amasos tėvas buvo Jeteras Izmaelitas.

¹⁸ Hecrono sūnus Kalebas turėjo vaikų iš savo žmonos Azubos ir Jerijotos. Jo sūnūs: Ješeras, Šobabas ir Ardonas. ¹⁹ Azubai mirus, Kalebas vedė Efratą, kuri pagimdė jam Hūrą. ²⁰ Hūrai gimė Ūris, o Ūriui – Becalelis.

²¹ Po to Hecronas suėjo su Gileado tėvo Machyro dukterimi, vedė ją, būdamas šešiasdešimtmetis, ir ji pagimdė jam Segubą. ²² Segubui gimė Jayras, turėjęs dvidešimt tris miestus Gileado krašte. ²³ Bet Gešūras ir Aramas atėmė iš jų Havot Jayrą ir Kenatą su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis – šešiasdešimt miestų. Tai Gileado tėvo Machyro palikuonys. ²⁴ Po Hecrono mirties Kalebas suėjo su savo tėvo našle Efrata, ir ji pagimdė jam Tekojos tėvą Ašhūrą.

²⁵ Hecrono pirmagimio sūnaus Jerachmeelio sūnūs: pirmagimis Ramas, Būna, Orenas, Ocemas ir Ahija. ²⁶ Jerachmeelis turėjo ir kitą žmoną, vardu Atara. Ji buvo Onamo motina.

²⁷ Jerachmeelio pirmagimio Ramo sūnūs: Maacas, Jaminas ir Ekeras.

²⁸ Onamo sūnūs: Šamajas ir Jada. Šamajo sūnūs: Nadabas ir Abišūras.

²⁹ Abišūro žmonos vardas buvo Abihailė; ji pagimdė jam Achbaną ir Molidą. ³⁰ Nadabo sūnūs: Seledas ir Apaimas. Seledas mirė bevaikis.

³¹ Apaimo sūnus – Išis. Išio sūnus – Šešanas. Šešano sūnus – Achlajas.

³² Šamajo brolio Jados sūnūs: Jeteras ir Jehonatanas. Jeteras mirė bevaikis. ³³ Jehonatano sūnūs: Peletas ir Zaza. Tai Jerachmeelio palikuonys.

^{2,24a} Taip gr. Septuagintoje; hebr. tekstas neaiškus: „Po Hecrono mirties Kaleb Efratoje Hecrono žmona Abija pagimdė jam...“

³⁴ Šešanas sūnų neturėjo, tik dukteris. Bet Šešanas turėjo egiptietį vergą, vardu Jarhą. ³⁵ Tad Šešanas atidavė savo dukterį vergui Jarhai žmona, ir ji pagimdė jam Atają. ³⁶ Atajui gimė Natanas, Natanui – Zabadas. ³⁷ Zabadui gimė Eflalas, Eflalui – Jobedas. ³⁸ Jobedui gimė Jehuvas, Jehuvui – Azarija. ³⁹ Azarijai gimė Helecas, Helecui – Eleasa. ⁴⁰ Eleasai gimė Sismajas, Sismajui – Šalumas. ⁴¹ Šalumui gimė Jekamija, Jekamijai – Elišama.

⁴² Jerachmeelio brolio Kalebo sūnūs: pirmagimis Meša (jis buvo Zifo tėvas) ir Hebrono tėvo Marešos sūnūs.

⁴³ Hebrono sūnūs: Korachas, Tapuachas, Rekemas ir Šema. ⁴⁴ Šemai gimė Jorkoamo tėvas Rahamas, Rekemui – Šamajas. ⁴⁵ Šamajo sūnus – Maonas. Maonui gimė Betcūras. ⁴⁶ Kalebo sugulovė Efa pagimdė Haraną, Mocą ir Gazezą. Haranui gimė Gazezas.

⁴⁷ Jahdojo sūnūs: Regemas, Jotamas, Gešanas, Peletas, Efa ir Šaafas. ⁴⁸ Kalebo sugulovė Maaka pagimdė Šeberą ir Tirhaną. ⁴⁹ Ji pagimdė ir Šaafą, Madmanos tėvą, bei Ševą, Machbenos ir Gibėjos tėvą. Achsa buvo Kalebo duktė. ⁵⁰ Tai Kalebo palikuonys.

Efratos pirmagimio Hūro sūnūs: Šobalas, Kirjat Jearimų tėvas, ⁵¹ Salma, Betliejaus tėvas, ir Harefas, Bet Gadero tėvas. ⁵² Šobalo, Kirjat Jearimų tėvo, sūnūs buvo Harojė, pusė manahatiečių, ⁵³ ir Kirjat Jearimų kiltys: itrai, putai, šumatai ir mišrai. Iš šių kilo coriečiai ir eštaoliečiai.

⁵⁴ Salmos palikuonys: Betliejus, netofiečiai, Atrot Bet Joabas, pusė manahatiečių, coriečiai, ⁵⁵ taip pat

raštininkų šeimos, gyvenusios Jabece, tiratai, šimatai ir suchatai. Jie buvo kaitininkai, kilę iš Rechabo tėvo Hamato namų.

Dovydo palikuonys

3 Štai Dovydo sūnūs, gimę jam Hebrone: pirmagimis Amnonas iš Ahinoamos Jezreelietės, antras – Danielius iš Abigailės Karmelietės, ² trečias – Abšalomas, Gešūro karaliaus Talmajo dukters Maakos sūnus, ketvirtas – Adonijas, Hagitos sūnus, ³ penktas – Šefatija iš Abitalės, šeštas – Itramas iš žmonos Eglos. ⁴ Šeši jam gimė Hebrone, kur jis karaliavo septynerius metus ir šešis mėnesius. O Jeruzalėje jis karaliavo trisdešimt trejus metus. ⁵ Jeruzalėje jam gimė: Šima, Šobabas, Natanas ir Saliamonas – keturi iš Amielio dukters Bat Šūvos. ⁶ Pas-kui – Ibharas, Elišama, Elifeletas, ⁷ Nogahas, Nefegas, Jafija, ⁸ Elišama, Eljada ir Elifeletas, iš viso devyni.

⁹ Visi jie buvo Dovydo sūnūs, neskaitant sugulovių sūnų. Tamara buvo jų sesuo.

¹⁰ Saliamono palikuonys: Rehabeamas, šio sūnus Abija, šio sūnus Asa, šio sūnus Juozapatas, ¹¹ šio sūnus Jehoramas, šio sūnus Ahazijos, šio sūnus Jehoasas, ¹² šio sūnus Amacijas, šio sūnus Azarija, šio sūnus Jotamas, ¹³ šio sūnus Ahazas, šio sūnus Ezekijas, šio sūnus Manasas, ¹⁴ šio sūnus Amonas, šio sūnus Jošijas. ¹⁵ Jošijo sūnūs: pirmagimis – Johanas, antras – Jehojakimas, trečias – Zedekijas, ketvirtas – Šalumas. ¹⁶ Jehojakimo palikuonys: sūnus Jechonijas, šio sūnus Zedekijas.

¹⁷ Kalinio Jechonijo sūnūs: sūnus Šaltielis, ¹⁸ Malkiramas, Pedaja,

Šenacaras, Jekamija, Hošama ir Nedabija. ¹⁹ Pedajos sūnūs: Zerubabelis ir Šimis. Zerubabelio sūnūs: Mešulamas ir Hananija, o Šelomita – jų sesuo. ²⁰ Mešulamo sūnūs: Hašuba, Ohelis, Berechija, Hasadija ir Jušab Hesedas, iš viso penki. ²¹ Hananijos sūnus – Pelatija; šio sūnus – Izaja, šio sūnus – Refaja, šio sūnus – Arnanas, šio sūnus – Abdija, šio sūnus – Šechanija. ²² Šechanijos sūnūs: Šemaja, Hatušas, Igalas, Bariachas, Nearija ir Šafatas, iš viso šeši. ²³ Nearijos sūnūs: Eljoenajas, Ezekijas ir Azrikamas, iš viso trys. ²⁴ Eljoenajo sūnūs: Hodavijas, Eljašibas, Pelaja, Akubas, Johananas, Delaja ir Ananis, iš viso septyni.

Pietų giminės

4 Judo sūnūs: Perecas, Hecronas, Karmis, Hūras ir Šobalas. ² Šobalo sūnui Reajai gimė Jahatas, Jahatui – Ahumajas ir Lahadas. Tai coriečių kiltys.

³ [Hūro sūnūs:] Etamo tėvas, Jezreelis, Išma ir Idbašas; jų sesuo buvo vardu Hacleponė. ⁴ Penuelis buvo Gedoro tėvas, o Ezeras – Hušos tėvas. Tai Hūro, Efratos pirmagimio, Betliejaus tėvo, sūnūs.

⁵ Tekojos tėvas Ašhūras turėjo dvi žmonas: Helą ir Naarą. ⁶ Naara pagimdė jam Ahuzamą, Heferą, Temaną ir Ahaštarą. Tai Naaros sūnūs. ⁷ Helos sūnūs: Ceretas, Coharas ir Etnanas. ⁸ Kocui gimė Anubas, Zobeba ir Harumo sūnaus Aharhelio kiltys. ⁹ Jabecas buvo labiau gerbiamas, negu jo broliai; jo motina pavadino jį Jabecu, sakydama: „Pagimdžiau jį skausme.“ ¹⁰ Jabecas šaukėsi Izrae-

lio Dievo: „Jeigu tu tikrai mane laimini, – sakė jis, – išplėsk mano žemes, tebūna tavo ranka su mani, apsaugok mane nuo žalos, neleisk nelaimei mane slėgti!“ Ir Dievas davė, ko jis prašė.

¹¹ Šuho broliui Kelubui gimė Mehyras; jis buvo Eštono tėvas. ¹² Eštonui gimė Recha, Paseachas ir Tehina, Ir Nahašo miesto tėvas. Tai Rekos vyrai.

¹³ Kenazo sūnūs: Otnielis ir Seraja. Otnielio sūnūs: Hatatas ir Meonotajas. ¹⁴ Meonotajui gimė Ofra, o Serajai – Joabas, tėvas Meistrų slėnio, taip vadinamo, nes jo žmonės buvo amatininkai.

¹⁵ Jefunės sūnaus Kalebo sūnūs: Iruvas, Ela ir Naamas. Elos sūnus – Kenazas.

¹⁶ Jehalėlelio sūnūs: Zifas, Zifa, Tirija ir Asarelis.

¹⁷ Ezros sūnūs: Jeteras, Meredas, Eferas ir Jalonas. Meredas buvo vedęs faraono dukterį Bitiją. Ji pastojė ir pagimdė Mirjamą, Šamają ir Eštemojos tėvą Išbachą. ¹⁸ O jo žmona iš judėjų pagimdė Gedoro tėvą Jeredą, Sochojo tėvą Heberą ir Zanoacho tėvą Jekutielį.

¹⁹ Hodijos žmonos, Nahamo sesers, sūnūs buvo Keilos Garmo ir Eštemojos Maakiečio tėvai.

²⁰ Šimono sūnūs: Amnonas, Rina, Ben Hananas ir Tilonas.

Išio sūnūs: Zohetas ir Ben Zohetas.

²¹ Judo sūnaus Šelos palikuonys: Lechos tėvas Eras, Marešos tėvas Lada ir drobės gamintojų kiltys Bet Ašbėjoje, ²² taip pat Jokimas, Kozebos vyrai, Joaša, ir Sarafas, kurie nuėjo užkuriais į Moabą, bet sugrįžo

^{3,5a} 2 Sam 11,3 – Eliamo. ^{3,5b} 2 Sam 11,3 ir 12,24 – Batšeba. ^{4,17a} Šis sakinyss atkeltas iš eil. 18 galo.

į Lehema (tai senovės įvykiai). ²³ Jie buvo puodžiai ir gyveno Netaimuose ir Gederoje. Dirbdami karaliui, jie ten turėjo buveinę.

²⁴ Simeono sūnūs: Nemuelis, Jaminas, Jaribas, Zerachas ir Saulius, ²⁵ šio sūnus Šalumas, šio sūnus Mibsamai, šio sūnus Mišma. ²⁶ Mišmos sūnūs: sūnus Hamuelis, šio sūnus Zakūras, šio sūnus Šimis.

²⁷ Šimis turėjo šešiolika sūnų ir šešias dukteris, bet jo broliai neturėjo daug vaikų. Apskritai jų kiltis nesidaugino kaip Judo. ²⁸ Jie gyveno Beer Šeboje, Moladoje, Hacar Šuale, ²⁹ Bilhoje, Eceme, Tolade, ³⁰ Betuelyje, Hormoje, Ciklage, ³¹ Bet Markabotuose, Hacar Susimuose, Bet Biryje ir Šaarimuose. Tai buvo jų miestai, kol Dovydas tapo karaliumi. ³² O jų gyvenvietės buvo Etamas, Ainas, En Rimonas, Tochenas ir Ašanas – penki miestai ³³ drauge su šiemis miestams pavaldžiais aplinkiniais kaimais iki pat Baalo. Tokios buvo jų gyvenvietės.

Jų kilmės sąrašė buvo: ³⁴ Mešobabas, Jamlechas, Amacijos sūnus Joša, ³⁵ Joelis, Asielio sūnaus Serajos sūnaus Jošibijos sūnus Jehuvas, ³⁶ Eljoenajas, Jaakoba, Ješohaja, Asaja, Adielis, Jesimielis, Benaja, ³⁷ Šemajos sūnaus Šimrio sūnaus Jedajos sūnaus Alono sūnaus Šifio sūnus Ziza. ³⁸ Išvardytieji buvo savo kilčių vadai, ir jų šeimos labai išaugo. ³⁹ Užtat, ieškodami kaimenės ganyklų, jie kėlėsi Gedoro apylinkių link, į rytinį slėnio galą. ⁴⁰ Čia jie rado vešlių, gerų ganyklų; vieta buvo labai plati, rami ir taikinga. Pirmieji jos gyventojai priklausė chamitams. ⁴¹ Išvardytieji [Simeono giminės] žmonės

atsikėlė čia Judo karaliaus Ezekijo dienomis, užpuolė palapines ir ten užtiktus meūnus ir, atsikratę jų iki šios dienos, apsigyveno jų vietoje, nes ten kaimenės buvo ganyklų. ⁴² O kai kurie jų – penki šimtai Simeono giminės vyrų – nukeliavo į Seyro kalnus, vedami Išio sūnų Pelatijos, Nearijos, Refajos ir Uzielio, ⁴³ ir sunaikinę išlikusius Amaleko bėglius gyvena ten iki šios dienos.

Užjordanės giminės

5 Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs (jis buvo pirmagimis, bet, sutęsęs jam savo tėvo lovą, jo pirmagimystė buvo atiduota Izraelio sūnaus Juozapo sūnams; taigi jis kilmės sąrašė nėra laikomas pirmagimiu; ² nors Judas tapo iškilus tarp brolių ir iš jo kilo valdovas, pirmagimystė priklausė Juozapui), ³ taigi Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs: Henochas, Paluvas, Hecronas ir Karmis.

⁴ Joelio palikuonys: sūnus Šemaja, šio sūnus Gogas, šio sūnus Šimis, ⁵ šio sūnus Michėjas, šio sūnus Reaja, šio sūnus Baalas, ⁶ šio sūnus Beera (Asirijos karalius Tilgat Pileseras⁶ išvarė jį į tremtį) – rubenų vadas. ⁷ Jo giminaičiai, priklausę jo kiltims, įtraukti į kilmės sąrašus pagal jų palikuonis: galva Jejelis ir Zacharijas ⁸ bei Joelio sūnaus Šemos sūnaus Azazo sūnus Bela. Rubeno giminės žmonės apsigyveno Aroere ir iki pat Nebojo bei Baal Meono. ⁹ Rytuose jie kūrėsi iki pat dykumos pakraščio šiaurės Eufrato, nes jų galvijų buvo padaugėję Gileado krašte. ¹⁰ O Sauliaus dienomis jie

^{5,1a} Žr. Pr 35, 22. ^{5,6b} Kitas Tiglat Pilesero vardo užrašymas. Žr. 2 Kar 15,29 ir kt.

kariavo prieš hagarus. Nugalėję jie užėmė jų palapines visoje srityje ir rytus nuo Gileado.

¹¹ Šalia jų Bašano krašte iki pat Salchos gyveno Gado palikuonys. ¹² Bašane Joelis buvo vyriausias, Šafamas – jo pavaduotojas, po jų – Janajas ir Šafatas. ¹³ Jų giminaičiai pagal kiltis: Mykolas, Mešulamas, Šeba, Jorajas, Jakanas, Zija ir Eberas, iš viso septyni. ¹⁴ Tai Būzo sūnaus Jechdajo sūnaus Ješišajo sūnaus Mykolo sūnaus Gileado sūnaus Jaroachio sūnaus Hūrio sūnaus Abihailo sūnūs. ¹⁵ Gūnio sūnaus Abdielio sūnus Ahis buvo jų kilties galva, ¹⁶ gyveno jie Gileade, Bašane bei jam pavaldžiose vietose ir visose Šarono ganyklose iki jų ribų. ¹⁷ Visi jie įtraukti į kilmės sąrašus Judo karaliaus Jotamo dienomis ir Izraelio karaliaus Jeroboamo dienomis.

¹⁸ Rubeno giminė, gadaai ir pusė Manaso giminės turėjo narsių karių, pajėgių nešioti skydą ir kalaviją, įtempti lanką ir apmokytų kariauti – keturiasdešimt keturis tūkstančius septynis šimtus šešiasdešimt tinkamų karo tarnybai. ¹⁹ Jie kariavo su hagarais – Jetūru, Nafišu bei Nodabu ²⁰ ir nugalėjo. Hagarai ir visi su jais esantieji buvo atiduoti aniems į rankas, nes jie mūšyje šaukėsi Dievo, ir jis išklausė jų, nes anie pasitikėjo juo. ²¹ Kartu su šimtu tūkstančių belaisvių jie paėmė ir galvijų: penkiasdešimt tūkstančių kupranugarių, du šimtus penkiasdešimt tūkstančių avių ir du tūkstančius asilų. ²² Daug buvo kritę ir mūšyje, nes tai buvo Dievo karas. Jie liko gyventi jų žemėje iki tremties.

²³ Pusės Manaso giminės palikuonys gyveno krašte nuo Bašano iki Baal Hermono, Senyro ir Hermono kalno. Jų buvo labai daug. ²⁴ Štai jų kilčių galvos: Eferas, Išis, Elielis, Azrielis, Jeremija, Hodavija ir Jachdielis – narsūs kariai, garsūs vyrai, kilčių galvos. ²⁵ Bet jie nusižengė savo protėvių Dievui ir kekšavo su dievais krašto tautų, kurias Dievas buvo prieš juos išnaikinęs. ²⁶ Užtat Izraelio Dievas sukurstė Asirijos valdovo pulą^a (Asirijos karaliaus Tiglat Pilesero^b) dvasią, ir šis ištrėmė juos, būtent rubenus, gadus ir pusę Manaso giminės, nuvarydamas į Halachą, Haborą, Harą ir prie Gozano upės, kur jie pasiliko iki šios dienos.

Levio palikuonys

^{27c} Levio sūnūs: Geršonas, Kehatas ir Meraris. ²⁸ Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. ²⁹ Amramo sūnūs: Aaronas, Mozė ir Mirjama. Aaronas sūnūs: Nadabas, Abihuvus, Eleazaras ir Itamaras. ³⁰ Eleazarui gimė Finehasas, Finehasui – Abišūva, ³¹ Abišūvai – Bukis, Bukiui – Uzis, ³² Uziui – Zerachija, Zerachijai – Merajotas, ³³ Merajotui – Amarija, Amarijai – Ahitubas, ³⁴ Ahitubui – Cadokas, Cadokui – Ahimaacas, ³⁵ Ahimaacui – Azarija, Azarijai – Johananas ³⁶ ir Johananui – Azarija, tarnavęs kunigu Namuose, kuriuos Saliamonas pastatė Jeruzaleje. ³⁷ Azarijai gimė Amarija, Amarijai – Ahitubas, ³⁸ Ahitubui – Cadokas, Cadokui – Šalumas, ³⁹ Šalumui – Hilkija, Hilkijai – Azarija, ⁴⁰ Azarijai –

^{5,26a} Žr. 2 Kar 15,19. ^{5,26b} Žr. 1 Met 5,6. ^{5,27c} Kai kuriuose rankr. 1 Met 5,27–41 įtraukta i sk. 6 pradžia.

Seraja, Serajai – Jehocadakas; ⁴¹ Jehocadakas išėjo į tremtį, kai VIEŠPATIS per Nebukadnecarą išsiuntė Judą ir Jeruzalę į tremtį.

6 Levio sūnūs: Geršomas, Kehatas ir Meraris. ² Štai Geršomo sūnų vardai: Libnis ir Šimis. ³ Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. ⁴ Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Tai Levio giminės kiltys pagal jų protėvius.

⁵ Geršomo [palikuonys]: sūnus Libnis, šio sūnus Jahatas, šio sūnus Zima, ⁶ šio sūnus Joachas, šio sūnus Idojas, šio sūnus Zerachas, šio sūnus Jeotrajas.

⁷ Kehato palikuonys: sūnus Aminadabas, šio sūnus Korachas, šio sūnus Asiras, ⁸ šio sūnus Elkana, šio sūnus Ebjasafas, šio sūnus Asiras, ⁹ šio sūnus Tahatas, šio sūnus Urielis, šio sūnus Uzija ir šio sūnus Saulius. ¹⁰ Elkanos sūnūs: Amasajas ir Ahimotas, ¹¹ šio sūnus Elkana, šio sūnus Cofajas, šio sūnus Nahatas, ¹² šio sūnus Eliabas, šio sūnus Jerohamas, šio sūnus Elkana. ¹³ Samuelio sūnūs: pirmagimis Joelis ir antragimis Abija.

¹⁴ Merario palikuonys: Machlis, šio sūnus Libnis, šio sūnus Šimis, šio sūnus Uza, ¹⁵ šio sūnus Šima, šio sūnus Hagija ir šio sūnus Asaja.

¹⁶ Štai vyrai, Dovydo paskirti vadovauti giesmės tarnybai VIEŠPATIES Namuose nuo to laiko, kai Skrynia rado ten nuolatinę buveinę. ¹⁷ Kol Saliamonas statė VIEŠPATIES Namus Jeruzalėje, jie tarnavo giesmėmis priešais Padangtę Susitikimo Palapinėje, atlikdami savo pareigas, kaip buvo jiems nustatyta. ¹⁸ Štai paskirtieji vadovauti, tarnaujantys drauge su savo sūnumis.

Iš kehatų: giesmininkas Hemanas, sūnus Joelio, sūnaus Samuelio, ¹⁹ sūnaus Elkanos, sūnaus Jerohamo, sūnaus Elielio, sūnaus Toacho, ²⁰ sūnaus Cūfo, sūnaus Elkanos, sūnaus Mahato, sūnaus Amasajo, ²¹ sūnaus Elkanos, sūnaus Joelio, sūnaus Azarijos, sūnaus Sofonijos, ²² sūnaus Tahato, sūnaus Asiro, sūnaus Ebjasafas, sūnaus Koracho, ²³ sūnaus Iccharo, sūnaus Kehato, sūnaus Levio, sūnaus Izraelio.

²⁴ Paskui jo giminaitis Asafas, stovėjęs jo dešinėje, būtent Asafas, sūnus Berechijo, sūnaus Šimos, ²⁵ sūnaus Mykolo, sūnaus Baasėjos, sūnaus Malkijos, ²⁶ sūnaus Etnio, sūnaus Zeracho, sūnaus Adajos, ²⁷ sūnaus Etano, sūnaus Zimos, sūnaus Šimio, ²⁸ sūnaus Jahato, sūnaus Geršomo, sūnaus Levio.

²⁹ Jų brolio Merario palikuonys, stovėję kairėje: Etanas, sūnus Kišio, sūnaus Abdžio, sūnaus Malucho, ³⁰ sūnaus Hašabijos, sūnaus Amacijos, sūnaus Hilkijos, ³¹ sūnaus Amcio, sūnaus Banio, sūnaus Šemero, ³² sūnaus Machlio, sūnaus Mušio, sūnaus Merario, sūnaus Levio.

³³ O jų broliai levitai buvo paskirti visai kitai Padangtės – Dievo Namų – tarnybai. ³⁴ Bet Aaronas ir jo sūnūs atnašavo aukas ant deginamųjų aukų aukuro bei ant smilkalų aukuro, eidami šventų šventosios tarnybą, permaldaudami už Izraelį pagal visą, ką Dievo tarnas Mozė buvo įsakęs. ³⁵ Aarono palikuonys: sūnus Eleazaras, šio sūnus Finehasas, šio sūnus Abišūva, ³⁶ šio sūnus Bukis, šio sūnus Uzis, šio sūnus Zerachija, ³⁷ šio sūnus Merajotas, šio sūnus Amarija, šio sūnus Ahitubas, ³⁸ šio sūnus Zadokas, šio sūnus Ahimaacas.

³⁹ Štai vietovės pagal jų gyvenvietes jiems skirtose žemėse: Kehato kilčių Aarono palikuonims – jiems teko pirmasis burtų metimas – ⁴⁰ buvo paskirta Judo krašte Hebronas ir aplinkinės ganyklos, ⁴¹ o miesto laukai ir jam priklausantys kaimai duoti Jefunės sūnui Kalebui. ⁴² Aarono palikuonims buvo paskirti prieglaudos miestai: Hebronas ir Libna su ganyklomis, Jatyras ir Eštemoja su ganyklomis, ⁴³ Hilezas su ganyklomis, Debyras su ganyklomis, ⁴⁴ Ašanas su ganyklomis ir Bet Šemešas su ganyklomis. ⁴⁵ Taip pat iš Benjamino giminės buvo paskirta Geba su ganyklomis, Alemetas su ganyklomis ir Anatotas su ganyklomis. Iš viso per visas kiltis jie turėjo trylika miestų.

⁴⁶ Kitiems Kehato palikuonims burtų keliu buvo duota dešimt miestų iš Efraimo giminės, iš Dano giminės ir iš pusės Manaso giminės. ⁴⁷ Geršomo palikuonims pagal jų kiltis buvo skirta trylika miestų iš Isacharo, Ašero, Naftalio ir Manaso Bašane giminių. ⁴⁸ Merario palikuonims pagal jų kiltis buvo skirta dvylika miestų iš Rubeno, Gado ir Zabulono giminių. ⁴⁹ Taip izraelitai davė levitams ir miestų, ir ganyklų. ⁵⁰ Jie davė jiems burtų keliu miestų, minimų vardais, iš Judo giminės, taip pat iš Simeono giminės ir iš Benjamino giminės.

⁵¹ Ir Efraimo giminės miestai buvo priskirti kai kurių Kehato palikuonių kilčių žemei. ⁵² Jiems buvo duoti prieglaudos miestai: Sichemas su ganyklomis Efraimo aukštumose, Gezeras su ganyklomis, ⁵³ Jokmeamas su ganyklomis, Bet Horonas su ganyklomis, ⁵⁴ Ajalonas su ganyklomis ir Gat Rimonas su ganyklomis,

⁵⁵ o iš pusės Manaso giminės – Aneras su ganyklomis, Bileamas su ganyklomis. Tiek duota kitoms Kehato palikuonių kiltims.

⁵⁶ Geršomo palikuonims iš pusės Manaso giminės: Golasas Bašane su ganyklomis ir Aštarotas su ganyklomis; ⁵⁷ iš Isacharo giminės: Kedešas su ganyklomis, Daberatas su ganyklomis, ⁵⁸ Ramotai su ganyklomis ir Anemas su ganyklomis; ⁵⁹ iš Ašero giminės: Mašalas su ganyklomis, Abdonas su ganyklomis, ⁶⁰ Hukokas su ganyklomis ir Rehobas su ganyklomis; ⁶¹ iš Naftalio giminės: Kedešas Galilėjoje su ganyklomis, Hamonas su ganyklomis ir Kirjataimai su ganyklomis.

⁶² Kitiems Merario palikuonims: iš Zabulono giminės – Rimonojas su ganyklomis, Taboras su ganyklomis; ⁶³ Užjordanėje nuo Jericho, rytinėje Jordano pusėje, iš Rubeno giminės – Beceras stepėje su ganyklomis, Jahacas su ganyklomis, ⁶⁴ Kedemotai su ganyklomis ir Mefaatas su ganyklomis; ⁶⁵ iš Gado giminės – Ramot Gileadas su ganyklomis, Mahanaimai su ganyklomis, ⁶⁶ Hešbonas su ganyklomis ir Jazeras su ganyklomis.

Šiaurės giminės

7 Isacharo sūnūs – keturi: Tola, Pūva, Jašubas ir Šimronas. ² Tolos sūnūs: Uzis, Refaja, Jerielis, Jachmajas, Ibsamas ir Samuelis – savų Tolos kilčių galvos, narsūs savo kartų kariai. Dovydo dienomis jų suskaičiuota dvidešimt du tūkstančiai šeši šimtai. ³ Uzio sūnus buvo Izrachija. Izrachijos sūnūs buvo penki: Mykolas, Abdija, Joelis ir Išija. Visi jie buvo kilčių galvos. ⁴ Su jais pagal jų kartas ir protėvių namus buvo

trisdešimt šeši tūkstančiai karių gretose, nes jie turėjo daug žmonių ir sūnų.⁵ Jų giminaičių, priklausančių visoms Isacharo kiltims, iš viso buvo aštuoniasdešimt septyni tūkstančiai į kilmės sąrašą įtrauktų narsių karių.

⁶ Benjamino sūnūs – tryys: Bela, Becheras ir Jediaelis.⁷ Belos sūnūs buvo penki: Ecbonas, Uzis, Uzielis, Jerimotas ir Iris. Jie buvo savo protėvių namų galvos ir narsūs kariai. Į jų kilmės sąrašus įtraukta dvidešimt du tūkstančiai trisdešimt keturi.⁸ Bechero sūnūs: Zemyra, Joašas, Eliezeras, Eljoenajas, Omris, Jeremotas, Abija, Anatotas ir Alemetas. Visi jie buvo Bechero sūnūs.⁹ Į jų kilmės sąrašus įtraukti pagal jų kiltis, kaip protėvių namų galvos, narsūs vyrai, dvidešimt tūkstančių du šimtai.¹⁰ Jediaelio sūnus buvo Bilhanas, o Bilhano sūnūs – Jeušas, Benjaminas, Ehudas, Kenaana, Zetanas, Taršišas ir Ahišaharas.¹¹ Visi jie buvo Jediaelio sūnūs, jų kilčių galvos, narsūs kariai – septyniolika tūkstančių tinkamų karo tarnybai.

¹² Šupimas ir Hupimas buvo Iro sūnūs; Hušimas buvo Ahero sūnus.

¹³ Naftalio sūnūs: Jahacielis, Gūnis, Jeceras ir Šalumas. Jie buvo Bilhos palikuonys.

¹⁴ Manaso sūnus – Asrielis, kurį jam pagimdė sugulovė aramėję; ji pagimdė Gileado tėvą Machyrą.¹⁵ Machyras paėmė žmonas Hupimui ir Šupimui, o jo sesers vardas buvo Maaka. Antrojo sūnaus vardas buvo Celofhadas, bet Celofhadas turėjo tik dukterį.¹⁶ Machyro žmona Maaka pagimdė sūnų ir pavadino jį Perešo vardu; jo brolio vardas buvo Šerešas, o šio sūnūs buvo Ulamas ir Rekemas.¹⁷ Ulamo sūnus buvo Be-

danas. Tai Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado palikuonys.¹⁸ O jo sesuo Molecheta pagimdė Išhodą, Abiezerą ir Machlą.¹⁹ Šemidos sūnūs buvo Achjanas, Šechemas, Likhis ir Aniamas.

²⁰ Efraimo palikuonys: Šutelachas, šio sūnus Beredas, šio sūnus Tahatas, šio sūnus Eleada, šio sūnus Tahatas,²¹ šio sūnus Zabadas, šio sūnus Šutelachas, Ezeras ir Eleadas. Gato vyrai – vietiniai gyventojai – juos užmušė, nes jie buvo nueję pagrobti jų galvijų.²² Jų tėvas Efraimas raudėjo daug dienų, ir jo broliai atėjo jo paguosti.²³ Jis suėjo su savo žmona, ji pastojo ir pagimdė sūnų; jis pavadino jį vardu Berija, nes nelaimė buvo užgulusi jo namus.²⁴ Jis turėjo dukterį Šeera; ji pastatė ir aukštutinį bei žemutinį Bet Horoną, ir Uzen Šeera.²⁵ Jo sūnus buvo Refachas, šio sūnus – Rešefas, šio sūnus – Telachas, šio sūnus – Tahanas,²⁶ šio sūnus – Ladanas, šio sūnus – Amihudas, šio sūnus – Elišama,²⁷ šio sūnus – Nūnas, šio sūnus – Jozuė.

²⁸ Jų nuosavybė ir gyvenvietės buvo Betelis ir jam pavaldūs miestai: rytų link – Naaranas, o vakarų link – Gezeras ir jam pavaldūs miestai, Sichemas ir jam pavaldūs miestai iki pat Ajos ir jai pavaldžių miestų,²⁹ taip pat palei Manaso giminės ribas Bet Šeanas ir jam pavaldūs miestai, Taanachas ir jam pavaldūs miestai, Megidas ir jam pavaldūs miestai bei Doras ir jam pavaldūs miestai. Ten gyveno Izraelio sūnaus Juozapo sūnūs.

³⁰ Ašero sūnūs: Imna, Išva, Išvis ir Berija; jų sesuo – Seracha.³¹ Berijos sūnūs – Heberas ir Malkielis, o šis buvo Birzaito tėvas.³² Heberui gimė Jafletas, Šomeras, Hotamas ir

jų sesuo Šuva. ³³ Jafleto sūnūs: Pasachas, Bimhalas ir Ašvatas. Tai Jafleto sūnūs. ³⁴ Šemero sūnūs: Ahis, Rohga, Jehuba ir Aramas. ³⁵ Jo brolio Helemo sūnūs: Cofachas, Imna, Šelešas ir Amalas. ³⁶ Cofacho sūnūs: Suachas, Harneferas, Šualas, Beris, Imra, ³⁷ Beceras, Hodas, Šama, Šilša, Itranas ir Beera. ³⁸ Jetero sūnūs: Jefunė, Pispā ir Ara. ³⁹ Ulos sūnūs: Arachas, Hanielis ir Ricija. ⁴⁰ Visi jie buvo Ašero vyrai, kilčių galvos, rinktiniai narsūs kariai, kunigaikščių vadai. Vyru, įtrauktų į kilmės sąrašą ir tinkamų karo tarnybai, buvo dvidešimt šeši tūkstančiai.

Benjamino palikuonys

8 Benjaminui gimė pirmagimis Bela, antras sūnus – Ašbelis, trečias – Achrachas, ² ketvirtas – Nocha ir penktas – Rafa. ³ Bela turėjo sūnų: Adarą, Gerą, Abihudą, ⁴ Abišuvą, Naamaną, Ahoachą, ⁵ Gerą, Šefufaną ir Huramą.

⁶ Štai Ehudo sūnūs. Jie buvo Gebos gyventojų kilčių galvos ir ištremti į Manahatą: ⁷ Naamanas, Ahija ir Gera, tai yra Heglamas, kuriam gimė Uza ir Ahihudas.

⁸ Šaharaimui gimė sūnų Moabo lygumoje po to, kai jis atleido savo žmonas Hušimą ir Baarą. ⁹ Iš žmonos Hodešos jam gimė sūnūs: Jobabas, Cibija, Meša, Malkamas, ¹⁰ Jeucas, Sachija ir Mirma. Tai jo sūnūs, kilčių galvos.

¹¹ Iš Hušimos jam gimė Abitubas ir Elpaalas. ¹² Elpaalo sūnūs: Eberas, Mišamas, Šemedas (jis pastatė Onoją ir Lodą su jam pavaldžiais miestais). ¹³ Berija ir Šema buvo Ajalono gyventojų kilčių vadai, priver-

bęti Gato gyventojus. ¹⁴ Achjojas, Šašakas, Jeremotas,

¹⁵ Zebadija, Aradas, Ederas, ¹⁶ Mykolas, Išpa ir Joha buvo Berijos sūnūs.

¹⁷ Zebadija, Mešulamas, Hizkis, Heberas, ¹⁸ Išmerajas, Izlija ir Jobabas buvo Elpaalo sūnūs.

¹⁹ Jakimas, Zichris, Zabdis, ²⁰ Elie-najās, Ciletajas, Elielis, ²¹ Adaja, Beraja ir Šimratas buvo Šimio sūnūs.

²² Išpanas, Eberas, Elielis, ²³ Abdonas, Zichris, Hananas, ²⁴ Hananija, Elamas, Antotija, ²⁵ Ifdėja ir Penuelis buvo Šašako sūnūs.

²⁶ Šamšerajas, Šeharija, Atalija, ²⁷ Jaarešija, Elija ir Zichris buvo Jerohamo sūnūs.

²⁸ Jie buvo kilčių galvos, savo kartų vadai. Jie gyveno Jeruzalėje.

²⁹ Gibeone gyveno Gibeono ikūrėjas Jejelis. Jo žmonos vardas buvo Maaka. ³⁰ Jo pirmagimis sūnus buvo Abdonas, po jo – Čūras, Kišas, Balas, Nadabas, ³¹ Gedoras, Achjojas, Zecheras ³² ir Miklotas, o šiam gimė Šima. Jie irgi gyveno šalia savo giminių Jeruzalėje kartu su giminėmis.

³³ Nerui gimė Kišas, Kišui – Saulius, Sauliui – Jehonatanas, Malkišuva, Abinadabas ir Ešbaalas.

³⁴ Jehonatano sūnus buvo Merib Baalas, o Merib Baalui gimė Michėjas. ³⁵ Michėjo sūnūs: Pitonas, Melechas, Tarėja ir Ahazas. ³⁶ Ahazui gimė Jehoadā, Jehoadai – Alemetas, Azmavetas ir Zimris, Zimriui – Moca. ³⁷ Mocai gimė Binėja; jo sūnus buvo Rafa, šio sūnus – Eleasa, šio sūnus – Acelis. ³⁸ Acelis turėjo šešis sūnus; štai jų vardai: Azrikamas, Bochrucas, Izmaelis, Šearija, Abdiya ir Hananas. Tai Acelio sūnūs.

³⁹ Jo brolio Ešeko sūnūs: pirmagimis – Ulamas, antras – Jėušas ir trečias – Elifeletas. ⁴⁰ Uamo palikuonys buvo narsūs kariai, lankininkai, turėjo daug vaikų ir vaikaičių – šimtą penkiasdešimt.

Visi jie buvo Benjamino giminės žmonės.

Jeruzalės gyventojai

9 Taip visas Izraelis buvo surašytas į kilmės sąrašus, kurie įtraukti į Izraelio karalių knygą. Ir Judo gyventojai buvo ištremti į Babiloną už neištikimybę.

² Pirmi sugrįžo į savo nuosavybę vėl kurtis savo miestuose paprasti izraelitai, kunigai, levitai ir šventyklos tarnai. ³ Kai kurie iš Judo giminės palikuonių, kai kurie iš Benjamino giminės palikuonių ir kai kurie iš Efraimo bei Manaso giminių palikuonių apsigyveno Jeruzalėje.

⁴ Utajas, sūnus Amihudo, sūnaus Omrio, sūnaus Imrio, sūnaus Banio, vieno iš Judo sūnaus Pereco sūnų. ⁵ Iš šilokiečių buvo pirmagimis Asaja ir jo sūnūs. ⁶ Iš Zeracho palikuonių buvo Jeuelis ir jų giminaičiai – šeši šimtai devyniasdešimt.

⁷ Iš Benjamino giminės palikuonių: Saluvas, sūnus Mešulamo, sūnaus Hodavijos, sūnaus Ha Senūvos; ⁸ Ibnėja, sūnus Jerohamo; Ela, sūnus Uzio, sūnaus Michrio; Mešulamas, sūnus Šefatijos, sūnaus Reuelio, sūnaus Ibnijos; ⁹ jų giminaičių pagal šeimas – devyni šimtai penkiasdešimt šeši. Visi šie vyrai buvo savo kilčių galvos.

¹⁰ Iš kunigų: Jedaja, Jehojaribas, Jachinas, ¹¹ vyriausiasis Dievo Namų pareigūnas Azarija, sūnus Hilkijos, sūnaus Cadoko, sūnaus Merajoto,

sūnaus Ahitubo, ¹² ir Adaja, sūnus Jerohamo, sūnaus Pašhūro, sūnaus Malkijos, ir Masajas, sūnus Adielio, sūnaus Jachzeros, sūnaus Mešulamo, sūnaus Mešilemito, sūnaus Imero; ¹³ be to, jų giminaičiai, kilčių galvos – tūkstantis septyni šimtai šešiasdešimt pajėgių atlikti Dievo Namų tarnybos darbus.

¹⁴ Iš levitų: vienas iš Merario sūnų Šemaja, sūnus Hašubo, sūnaus Azrikamo, sūnaus Hašabijos, ¹⁵ ir Bakbakaras, Herešas, Galalas, ir Matanija, sūnus Michėjo, sūnaus Zichrio, sūnaus Asafo, ¹⁶ ir Abdija, sūnus Šemajos, sūnaus Galalo, sūnaus Jedutūno, ir Berechija, sūnus Asos, sūnaus Elkanos, gyvenusio netofiečių kaimuose.

¹⁷ Vartininkai: Šalumas, Akubas, Talmonas, Ahimanas; jų giminaitis Šalumas buvo galva ¹⁸ iki šiol Karaliaus vartuose rytų pusėje. Tai levitų stovyklos vartininkai.

¹⁹ Šalumas, sūnus Korės, sūnaus Ebjasafio, sūnaus Koracho, ir jo kilties giminaičiai – korachai – turėjo jiems skirtą pareigą būti Padangtės slenkščio sargais, kaip jų protėviai buvo įėjimo į VIEŠPATIES stovyklą sargai. ²⁰ Seniau Eleazaro sūnus Finehasas buvo jų vadas – tebūna su juo VIEŠPATS! ²¹ Mešelemijos sūnus Zacharija buvo įėjimo į Susitikimo Palapinę sargas. ²² Iš viso išrinktų slenkščių sargais buvo du šimtai dvylika. Jie buvo įtraukti į kilmės sąrašus savo kaimuose. Dovydas ir regėtojas Samuelis patvirtino juos atsakingai tarnybai. ²³ Taigi jie ir jų palikuonys, būdami sargai, sergėjo VIEŠPATIES Namų vartus, tai yra Padangtės namus. ²⁴ Vartininkai buvo pastatyti prie visų keturių šonų – rytų, vakarų, šiaurės ir pietų. ²⁵ Ju

giminaičiai, gyvenę kaimuose, buvo įpareigoti padėti jiems kartkartėmis septynias dienas, ²⁶ tuo tarpu keturi vyriausieji vartininkai budėjo nuolat. Jie buvo levitai, atsakingi už Dievo Namų kambarius bei turtus. ²⁷ Naktį jie praleisdavo Dievo Namų aplinkoje, nes buvo atsakingi už sargybą ir turėjo pareigą juos kas rytą atidaryti.

²⁸ Vieni jų buvo atsakingi už apeiginius reikmenis, nes turėdavo juos suskaičiuoti atnešant ir išnešant.

²⁹ Kiti buvo paskirti rūpintis baldais, visais šventaisiais reikmenimis ir geriausiais miltais, vynu, smilkalais bei kvepalais. ³⁰ Kai kurie iš kunigų kilties ruošė kvepalų mišinį. ³¹ Matitija, vienas iš levitų – Šalumo Koracho pirmagimis, – buvo atsakingas už plokštinių kepimą. ³² Kai kurie ir iš Kehato giminaičių buvo atsakingi kas šabą už padėtinės duonos išdėliojimą eilėmis.

³³ Giesmininkai, levitų kilčių galvos, gyveno šventyklos kambariuose, laisvi nuo kitos tarnybos, nes ėjo pareigas dieną ir naktį.

³⁴ Tokios tat buvo levitų kilčių galvos pagal jų palikuonis. Jie gyveno Jeruzalėje.

Sauliaus protėviai ir palikuonys

³⁵ Gibeone gyveno Gibeono ikūrėjas Jejelis. Jo žmonos vardas buvo Maaka. ³⁶ Pirmagimis jo sūnus buvo Abdonas, paskui – Cūras, Kišas, Balas, Neras, Nadabas, ³⁷ Gedoras, Achjojas, Zacharija ir Miklotas. ³⁸ Miklotui gimė Šimamas. Jie gyveno šalia savo giminių Jeruzalėje kartu su giminėmis.

³⁹ Nerui gimė Kišas, Kišui – Saulius, Sauliui – Jehonatanas, Malkišū-

va, Abinadabas ir Ešbaalas. ⁴⁰ Jehonatanas sūnus buvo Merib Baalas. Merib Baalui gimė Michėjas. ⁴¹ Michėjo sūnūs: Pitonas, Melechas, Tachrėja ir Ahazas. ⁴² Ahazui gimė Jara, Jarai – Alemetas, Azmavetas ir Zimris. Zimriui gimė Moca. ⁴³ Mocaui gimė Binėja; jo sūnus buvo Refaja, šio sūnus – Eleasa, šio sūnus – Acelis. ⁴⁴ Acelis turėjo šešis sūnus; štai jų vardai: Azrikamas, Bochrivas, Izmaelis, Šearija, Abdiya ir Hananas. Tai Acelio sūnūs.

Sauliaus mirtis

10 Filistinai kariavo su Izraeliu. Mūšyje izraelitai bėgo nuo filistinų. Daug jų krito nukauti ant Gilbojos kalno. ² Saulių ir jo sūnus filistinai pasivijo. Filistinams nukovus Sauliaus sūnus Jonataną, Abinadabą ir Malkišūvą, ³ mūšis šėlo aplink Saulių. Lankininkai aptiko jį, ir jis buvo lankininkų sužeistas. ⁴ „Išsitrauk iš makšties kalaviją ir perdurk mane, – ginklanešiui tarė Saulius, – kad atėję šie neapipjausytieji iš manęs nesityciotų.“ Bet ginklanešys atsisakė tai padaryti, nes buvo siaubo apimtas. Tada Saulius paėmė kalaviją ir pats ant jo pasivėrė. ⁵ Matydamas Saulių negyvą, ir ginklanešys puolė ant savo kalavijo ir mirė. ⁶ Taip mirė Saulius ir trys jo sūnūs; taip vienu smūgiu pražuvo visi jo namai. ⁷ Pamatę, kad izraelitai pabėgo, o Saulius bei jo sūnūs žuvę, palikę savo miestus, pabėgo ir visi Izraelio vyrai, buvę slėnyje. Tada filistinai atėjo ir juose įsikūrė.

⁸ Kitą dieną filistinai, atėję apiplėsti nukautųjų, rado Saulių ir jo sūnus, kritusius ant Gilbojos kalno.

⁹ Apiplėšę paėmė jo galvą bei ginklus ir nusiuntė per pasiuntinius visam filistinų kraštui paskelbti gerą žinią savo stabams ir žmonėms. ¹⁰ Jo ginklai buvo padėti jų dievų šventykloje, o galva pamauta ant baslio Dagono šventykloje.

¹¹ Kai Jabeš Gileado gyventojai išgirdo visa, ką filistinai buvo padarę Sauliui, ¹² visi jų narsuoliai leidosi į kelionę ir, paėmę Sauliaus kūną bei jo sūnų kūnus, atgabeno juos į Jabešą. Jie palaidojo jų kaulus Jabeše po ąžuolu ir pasninkavo septynias dienas.

¹³ Taip Saulius mirė dėl savo neištikimybės. Jis buvo neištikimas VIEŠPAČIUI, nesilaikydamas VIEŠPATIES įsakymo. Be to, jis prašė dvasių iššaukėjos patarimo. ¹⁴ Kadangi jis neprašė VIEŠPATIES patarimo, VIEŠPATS jį užmušė ir perdavė karalystę Jesės sūnui Dovydui.

Dovydas – Izraelio karalius

11 Tada visas Izraelis suėjo pas Dovydą Hebrone ir tarė: „Mes tavo kūnas ir kraujas. ² Net anksčiau, dar Sauliui esant karaliumi, tu išvesdavai ir parvesdavai Izraelį iš visų mūšių. VIEŠPATS, tavo Dievas, pasakė tau: „Tu gynsi mano tautą Izraelį, tu būsi mano tautos Izraelio vadas.“ ³ Taigi visi Izraelio seniūnai suėjo Hebrone pas Dovydą, ir Hebrone Dovydas sudarė su jais sandorą VIEŠPATIES akivaizdoje. Jie patepė Dovydą Izraelio karaliumi pagal VIEŠPATIES žodį, duotą per Samuelį.

⁴ Tada Dovydas ir visas Izraelis leidosi į žygį prieš Jeruzalę, tai yra Jebusą, kur gyveno krašto gyventojai jebusiečiai. ⁵ Jebuso gyventojai

sakė Dovydui: „Čia tu niekada neįžengsi!“ Bet Dovydas paėmė Siono tvirtovę. Šiandien tai Dovydo miestas. ⁶ Dovydas buvo pasakęs: „Kas pirmas nukaus jebusietį, tas bus vadas ir didžiūnas“. Cerujos sūnus Joabas užkopė pirmas ir tapo vadu.

⁷ Dovydas išikūrė gyventi tvirtovėje, todėl ji buvo pavadinta Dovydo miestu. ⁸ Jis įtvirtino aplinką iš visų pusių, nuo Milojo aplinkui, o Joabas atstatė kitas miesto dalis. ⁹ Dovydas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, nes Galybių VIEŠPATS buvo su juo.

¹⁰ Štai vadai Dovydo galiūnų, teikusių jam didelę paramą karalystėje drauge su visu Izraeliu ir padėjusių jam tapti karaliumi pagal VIEŠPATIES žodį Izraeliui.

¹¹ Štai Dovydo galiūnų sąrašas. Hachmonio sūnus Jašobamas buvo trejeto vadas. Pakėlęs ietį prieš tris šimtus, nukovė juos vienu sykiu. ¹² Po jo galiūnų trejete buvo Dodojo Ahocho sūnus Eleazaras. ¹³ Jis buvo su Dovydu prie Pas Damimų, kai filistinai ten buvo susitelkę mūšiui. Ten buvo dirvos sklypas, pilnas miežių. Žmonėms traukiantis nuo filistinų, ¹⁴ jis ir Dovydas pasipriešino šio sklypo viduryje ir, apgynę jį, nugalėjo filistinus. Taip VIEŠPATS išgelbėjo juos, suteikęs didelę pergalę.

¹⁵ Trys iš trisdešimtuko vadų nuėjo tarp uolų pas Dovydą prie Adulamo olos, kai filistinai buvo pasistatę stovyklą Refajų slėnyje. ¹⁶ Tuo metu Dovydas buvo kalnų tvirtovėje, o filistinų igula – Betliejuje. ¹⁷ Dovydas ilgesingai prasitarė: „O kad turėčiau bent gurkšnį vandens iš Betliejaus talpyklos – iš tos prie vartų!“ ¹⁸ Tada trejetas prasieržė pro filistinų igulą ir, pasėmę vandens iš talpyklos prie Betliejaus vartų, parnešė Dovy-

dui. Bet Dovydas nenorėjo jo gerti ir išliejo kaip atnašą VIEŠPACIUI.¹⁹ „Gink, Dieve, – sakė jis, – jei kitaip elgčiausi! Kaip aš galiu gerti šių vyrų kraują? Juk jie parnešė jį, savo gyvybę į pavojų statydami.“ Užtat jis nenorėjo vandens gerti. Tokie buvo šių galiūnų žygdarbiai.

²⁰ Joabo brolis Abšajas buvo trisdešimtuko galva. Kartą ietimi jis kovėjo prieš tris šimtus ir, nukovęs juos, laimėjo sau vardą šalia trejeto.²¹ Jis buvo dvigubai garsesnis už bet kurį iš trisdešimtuko ir tapo jų vadu, tačiau trejetui neprilygo.

²² Jehojados sūnus Benaja buvo narsus vyras iš Kabeelio, atlikęs didelius žygdarbius. Jis nukovė du Arielio sūnus iš Moabo. Kartą sniegingą dieną nusileidęs į duobę, jis užmušė liūtą.²³ Be to, jis nukovė vieną egiptietį, penkių uolekčių ūgio milžiną. Nors egiptietis turėjo rankoje ietį kaip audėjo riestuvą, Benaja išėjo prieš jį su vėzdu ir, išplėšęs ietį iš egiptiečio rankos, nukovė jo paties ietimi.²⁴ Tokie buvo Jehojados sūnaus Benajos žygdarbiai, ir jis laimėjo vardą šalia trejeto galiūnų.²⁵ Jis buvo garsus trisdešimtuko būryje, tačiau trejetui neprilygo. Dovydas paskyrė jį savo asmens sargybos vadu.

²⁶ Kariai galiūnai:

Joabo brolis Asaelis, Dodojo Betliejiečio sūnus Elhananas,²⁷ Šamotas Haroras, Helecas Pelojietis,²⁸ Ikešo Tekojiečio sūnus Ira, Abiezeras Anatojietis,²⁹ Sibechajas Hušietis, Ilajas Ahoachas,³⁰ Mahrajas Netofietis, Baanos Netofiečio sūnus Heledas,³¹ Ribajo iš Benamino Gibėjos sūnus Itajas, Benaja Piratonietis,³² Hurajas iš Gaašo slėnių, Abielis Arabietis,³³ Azmavetas Baharimietis, Eljachba Šaalbonietis,³⁴ Bene Jašenas Gizo-

tietis, Šagės iš hararų sūnus Jehonatanas,³⁵ Sacharo iš hararų sūnus Ahiamas, Ūro sūnus Elifalas,³⁶ Heferas Mecherietis, Ahija Pelojietis,³⁷ Hecrojas Karmelietis, Ezbajo sūnus Naarajas,³⁸ Natano brolis Joelis, Hagrio sūnus Mibharas,³⁹ Celekas Amonitas, Cerujos sūnaus Joabo ginklanešys Nachrajas Beerotietis,⁴⁰ Ira Itras, Garebas Itras;⁴¹ Ūrija Hetitas, Achlajo sūnus Zabadas,⁴² Šizos Rubeniečio sūnus Adina – rubenų galva ir trisdešimtuko vadas;⁴³ Makos sūnus Hananas, Juozapatas Mitnietis,⁴⁴ Uzija Aštarotietis, Hotoamo Aroeriečio sūnus Šama ir Jelielis,⁴⁵ Šimrio sūnus Jediaelis ir jo brolis Joha Ticietis,⁴⁶ Elielis Mahavas, Elnaamo sūnus Jeribajas bei Jošavija ir Itma Moabitas,⁴⁷ Elielis, Jobedas ir Jaasielis Mecobaitas.

12 Štai vyrai, atėję pas Dovydą į Ciklagą, dar jam slapstantis nuo Kišo sūnaus Sauliaus, kurie buvo tarp galiūnų, jam padėjusių kare.² Jie buvo ginkluoti lankais, galėjo ir dešine, ir kaire ranka mėtyti svaidykle akmenis ar šaudyti lanku strėles; jie buvo iš Sauliaus giminaičių, iš Benamino giminės:³ vadas Ahiezeras drauge su Jehoasu – abu Šemavos Gibėjiečio sūnūs, taip pat Azmaveto sūnūs Jezielis ir Peletas, Beracha, Jehuvas Anatotietis,⁴ galiūnas iš trisdešimtuko ir vienas trisdešimtuko vadų Išmaja Gibeonietis,⁵ Jeremija, Jahazielis, Johananas, Jehoza-badas Gederietis,⁶ Eluzajas, Jerimotas, Bealija, Šemarijas, Šefatijas iš Harifo palikuonių,⁷ korachai Elkana, Išijjas, Azarelis, Joezeras bei Jašobamas⁸ ir Jerohamo iš Gedoro sūnūs Joela bei Zebadija.

⁹ Ir iš gadų perėjo žmonių pas Dovydą sekti jį į dykumos tvirtovę. Jie buvo narsūs galiūnai, patyrę kariai, ginkluoti skydu ir ietimi, išvaizdūs tarsi liūtai, vikrūs tarsi gazelės kalnuose. ¹⁰ Ezeras buvo vadas, Abdija antras, Eliabas trečias, ¹¹ Mišmana ketvirtas, Jeremija penktas, ¹² Atajas šeštas, Elielis septintas, ¹³ Johanas aštuntas, Elzabadas devintas, ¹⁴ Jeremijas dešimtas, Machbanajas vienuoliktas. ¹⁵ Šie Gado giminės vyrai buvo kariuomenės galvos. Mažieji buvo lygiajėgiai šimtui, o stiprieji – tūkstančiui. ¹⁶ Tai buvo vyrai, kurie pirmą mėnesį perbrido Jordaną, kai jis buvo išsiliejęs iš krantų, ir privertė bėgti visus slėnio gyventojus į rytus ir vakarus.

¹⁷ Pas Dovydą į tvirtovę atėjo ir iš Benjamino bei Judo gimininių. ¹⁸ Išėjęs pasitikti, Dovydas kreipėsi į juos, tardamas: „Jeigu ateinate pas mane taikiai tikslu man padėti, parodysiu jums gerą širdį, bet jeigu ateinate išduoti manęs priešams, nors mano rankos nėra padariusios jokio smurto, temato tai mūsų protėvių Dievas ir teskia nuosprendį.“ ¹⁹ Tada Dvasia apgaubė trisdešimtuko vadą Amasają, ir jis tarė:

„Mes tavo, Dovyдай; / ir su tavimi, Jesės sūnau! / Ramybė, ramybė tau, / ramybė tam, kuris tau padeda! / Tavo Dievas yra tas, / kuris tau padeda.“

Tada Dovydas juos priėmė ir pastatė tarp savo pajėgų vadų.

²⁰ Ir iš Manaso giminės perbėgo pas Dovydą, kai jis atžygiavo su filistiniais į mūšį su Sauliumi. Tačiau filistinams nepadėjo, nes jų valdovai pasitarė ir atleido jį, sakydami: „Jis pereis pas savo šeiminką

Saulių mūsų galvų kaina.“ ²¹ Jam žygiuojant į Ciklagą, pas jį perbėgo šie Manaso giminės vyrai: Adnachas, Jehozabadas, Jediaelis, Mykolas, Jehozabadas, Elihuvas ir Ciletajas – Manaso kilčių galvos. ²² Jie padėjo Dovydui prieš užpuolikų gaują, nes visi buvo narsūs vyrai ir karių vadai. ²³ Iš tikrųjų diena po dienos žmonės vis ėjo pas Dovydą jam padėti, kol ten išaugo didžiulė stovykla, tarsi Dievo stovykla.

²⁴ Štai skaičiai būrių ginkluotų vyrų, atėjusių pas Dovydą į Hebroną perduoti jam Sauliaus karalystės pagal VIEŠPATIES žodį.

²⁵ Iš Judo giminės nešiojusį skydą ir ietį – šeši tūkstančiai aštuoni šimtai kaip reikiant ginkluotų vyrų.

²⁶ Iš Simeono giminės narsių karių – septyni tūkstančiai šimtas. ²⁷ Iš Levio giminės – keturi tūkstančiai šeši šimtai, ²⁸ taip pat Aaronas namų vadas Jehojada ir su juo trys tūkstančiai septyni šimtai ²⁹ bei Cadokas, jaunas narsus vyras, su savo kiltimi – dvidešimt trim pareigūnais.

³⁰ Iš Benjamino žmonių, Sauliaus gimininių – trys tūkstančiai, kurių daugumas iki šiol buvo likę ištikimi Sauliaus namams. ³¹ Iš Efraimo giminės – dvidešimt tūkstančių aštuoni šimtai narsių vyrų, išgarsėjusių savo kiltyse; ³² iš pusės Manaso giminės – aštuoniolika tūkstančių pagal vardus paskirtų eiti ir padaryti Dovydą karaliumi. ³³ Iš Isacharo giminės vyrų, kurie suprato laiko ženklus ir žinojo, ką Izraelis turi daryti, – du šimtai vadų ir visi jų giminaičiai – jų įsakymu. ³⁴ Iš Zabulono giminės – penkiasdešimt tūkstančių užgrūdintų karių, apsiginklavusių mūšiui visokiais karo ginklais, padėti Dovydui iš visos širdies. ³⁵ Iš

Naftalio giminės – tūkstantis vadų drauge su trisdešimt septyniais tūkstančiais vyrų, ginkluotų skydais ir įetimis. ³⁶ Iš Dano giminės – dvidešimt aštuoni tūkstančiai šeši šimtai vyrų, apsiginklavusių stoti į kovos rikiuotę. ³⁷ Iš Ašero giminės – keturiasdešimt tūkstančių užgrūdintų karių, pasiruošusių kovai. ³⁸ Iš Užjordanės rubenų ir gadų bei pusės Manaso giminės – šimtas dvidešimt tūkstančių ginkluotų įvairiais karo ginklais.

³⁹ Visi šie kariai atžygiavo į Hebroną kautynių rikiuote, visa širdimi norėdami pastatyti Dovydą viso Izraelio karaliumi. Panašiai visas likęs Izraelis vieningai norėjo padaryti Dovydą karaliumi. ⁴⁰ Tenai jie pasiliko su Dovydu tris dienas valgydami ir gerdami, nes giminės buvo juos ap rūpinę. ⁴¹ Taip pat jų kaimynai atėjo net iš Isacharo, Zabulono ir Naftalio, ant asilų, kupranugarių, mulų ir jaučių gabendami maistą, gausias atsargas miltų, figų plokštainių, razinų plokštainių, vyno, aliejaus, galvijų ir avių, nes Izraelyje buvo daug džiaugsmo.

Dievo Skrynios gabenimas

13 Tada Dovydas pasitarė su tūkstantininkais ir šimtininkais, iš tikrųjų – su visais vadais. ² Visai Izraelio bendrijai Dovydas tarė: „Jeigu jums atrodo gera ir jeigu tokia VIEŠPATIES, mūsų Dievo, valia, pasiųskime žodį visur mūsų likusioms giminėms per visas Izraelio žemes, įskaitydami kunigus ir levitus miestuose su ganyklomis, kad jie sueitų pas mus. ³ Tada vėl pasiųskime savo Dievo Skrynią, nes per visas Sauliaus dienas mes nekrei-

pėme į ją dėmesio.“ ⁴ Visa bendrija sutiko tai daryti, nes šis reikalas patiko visiems žmonėms.

⁵ Tad Dovydas sušaukė visą Izraelį nuo Šihoro Egipte iki Lebo Hamato parnešti Dievo Skrynios iš Kirjat Jearimų. ⁶ Dovydas ir visas Izraelis nukeliavo į Baalą – Kirjat Jearimus, priklausančius Judui, parnešti iš ten Dievo Skrynios, vadinamos jo vardu: „VIEŠPATS, sėdintis kerubų soste“. ⁷ Jie gabeno Dievo Skrynią nauju vežimu iš Abinadabo namų, Uza ir Achjojas valdė vežimą, ⁸ o Dovydas ir visas Izraelis šoko Dievo akivaizdoje ir visomis jėgomis giedojo, pritardami lyromis, arfomis, būgneliais su žvangučiais, cimbolais ir trimitais.

⁹ Jiems pasiekus Kidono klojimą, Uza ištiesė ranką paremti Skrynią, nes jaučiai kluptelėjo. ¹⁰ VIEŠPATS užpyko ant Uzos ir ištiko jį mirtimi, nes jis padėjo ranką ant Skrynios. Ten Dievo akivaizdoje jis mirė. ¹¹ Dovydas susirūpino dėl to, kad VIEŠPATS buvo pratrūkęs ant Uzos. Užtat ta vieta iki šios dienos vadinama Perek Uza.

¹² Tą dieną Dovydas pajuto Dievo baimę. „Kaip aš galiu parsinešti Dievo Skrynią?“ – sakė jis. ¹³ Tad Dovydas neparsigabeno Skrynios į Dovydo miestą, bet nukreipė ją į Obed Edomo Gatiečio namus. ¹⁴ Dievo Skrynia išbuvo Obed Edomo šeimos namuose tris mėnesius, ir VIEŠPATIES palaima lydėjo Obed Edomo šeimyną bei visa, ką jis turėjo.

Dovydas Jeruzalėje

14 Tuo tarpu Tyro karalius Hiram atsiuntė pasiuntinius pas Dovydą su kedro rąstais, mūri-

ninkais ir dailidėmis statyti jam rūmų. ² Dabar Dovydas suvokė, kad VIEŠPATS buvo padaręs jį Izraelio karaliumi ir kad jo karalystė buvo taip išaukštinta dėl jo tautos Izraelio.

³ Dovydas vedė dar kitas žmonas, ir Dovydui gimė daugiau sūnų ir dukterų. ⁴ Štai vardai vaikų, gimusių jam Jeruzalėje: Šamūva, Šobabas ir Natanas, Saliamonas, ⁵ Ibhahas, Elišūva ir Elpaletas, ⁶ Nogahas, Nefegas ir Jafija, ⁷ Elišama, Beeljada ir Elifeletas.

⁸ Išgirdę, kad Dovydas pateptas viso Izraelio karaliumi, visi filistinai sutartinai pakilo į žygį jo ieškoti. Bet Dovydas, apie tai išgirdęs, išžygiavo jiems pasipriešinti. ⁹ Filistinai buvo atžygiavę ir plėšikavo Refajų slėnyje. ¹⁰ Tada Dovydas teiravosi Dievo, klausdamas: „Ar aš turiu prieštintis filistinams? Ar atiduosi juos man į rankas?“ VIEŠPATS atsakė jam: „Žygiuok! Aš atiduosiu juos tau į rankas.“ ¹¹ Tad jis nužygiavo į Baal Peracimus. Ten Dovydas juos nugalėjo. „Pro mano priešus Dievas prasiveržė mano ranka, kaip prasiveržia vanduo“, – tarė Dovydas. Todėl ta vieta vadinama Baal Peracimais. ¹² Filistinai buvo palikę ten savo dievus. Dovydas įsakė juos suginti.

¹³ Dar kartą filistinai įsiveržė į slėnį, ¹⁴ ir vėl Dovydas teiravosi Dievo. Dievas atsakė jam: „Nesivyk jų, bet apeik ir stok į mūsų su jais priešais balzamo medžius. ¹⁵ Kai išgirsi žygio ūgesį balzamo medžių viršūnėse, pradėk mūsų, nes Dievas eis pirmą tavęs filistinų kariuomenės sunaikinti.“ ¹⁶ Dovydas darė, kaip Dievas jam buvo įsakęs. Jie sutriuškino filistinus nuo Gibeono iki pat Gezero.

¹⁷ Dovydo garsas pasklido po visus kraštus, ir VIEŠPATS padarė, kad jo bijotų visos tautos.

Skrynios pargabenimas į Jeruzalę

15 Dovydas statėsi rūmus Dovydo mieste ir pastatė palapinę, rengdamas vietą Dievo Skryniai. ² Tada Dovydas įsakė, kad levitai neštų Dievo Skryniją, nes VIEŠPATS buvo išrinkęs juos nešti Skryniją ir amžinai jam tarnauti. ³ Dovydas sušaukė visą Izraelį į Jeruzalę pernešti Dievo Skrynios į jos vietą, kurią buvo parengęs. ⁴ Dovydas surinko visus Aarono palikuonis ir levitus: ⁵ iš Kehato sūnų – jų didžiūną Ūrielį su šimtu dvidešimt giminaičių; ⁶ iš Merario sūnų – jų didžiūną Asają su šimtu dvidešimt giminaičių; ⁷ iš Geršomo sūnų – jų didžiūną Joelį su šimtu trisdešimt giminaičių; ⁸ iš Elicafano sūnų – jų didžiūną Šemają su dviem šimtais giminaičių; ⁹ iš Hebrono sūnų – jų didžiūną Elielį su aštuoniasdešimt giminaičių; ¹⁰ iš Uzielio sūnų – jų didžiūną Aminadabą su šimtu dvylika giminaičių.

¹¹ Dovydas pasišaukė kunigus Cadoką bei Abjatarą ir levitus Ūrielį, Asają, Joelį, Šemają, Elielį ir Aminadabą. ¹² Jis tarė jiems: „Jūs esate levitų kilčių galvos. Jūs ir jūsų broliai pasišventinkite, kad galėtumėte pernešti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, Skryniją į vietą, kurią esu jai parengęs. ¹³ Kadangi jūs nenešėte jos pirmą kartą, VIEŠPATS ištiko mus nelaime, nes mes jam neparodėme deramos pagarbos.“ ¹⁴ Taigi kunigai ir levitai pasišventino, rengdamiesi pernešti VIEŠPATIES, Izraelio

Dievo, Skrynią. ¹⁵ Levitai nešė Dievo Skrynią kartimis ant pečių, kaip Mozė buvo įsakęs pagal VIEŠPATIES žodį.

¹⁶ Dovydas įsakė levitų didžiūnams paskirti savo brolius giesmininkais, kad giedotų džiaugsmo giesmes, pritariant muzikos instrumentams – arfoms, lyroms ir cimbolams. ¹⁷ Todėl levitai paskyrė Joelio sūnų Hemaną, o iš jo brolių – Berechijo sūnų Asafą, iš Merario sūnų, jų brolių – Kušajo sūnų Etaną, ¹⁸ ir, antra, jų brolius: Zachariją, Jaazielį, Šemiramotą, Jehielį, Unį, Eliabą, Beną, Maasėją, Matitiją, Elifelehuva, Miknėją, Obed Edomą ir Jejelį. ¹⁹ Giesmininkai Hemanas, Asafas ir Etanas turėjo skambinti bronziniais cimbolais; ²⁰ Zacharija, Azielis, Šemiramotas, Jehielis, Unis, Eliabas, Maasėjas ir Benajas groti arfomis pagal alamotą^a, ²¹ o Matitijas, Elifelehuvas, Miknėjas, Obed Edomas, Jejelis ir Azazijas giedojimui pritarti lyromis pagal šeminimą^b.

²² Kenanijas, būdamas levitų giesmės didžiūnas, vadovavo giedojimui, nes buvo išmanus ir įgudęs. ²³ Berechija ir Elkana turėjo būti vartininkai prie Skrynios. ²⁴ Kunigai Šebanijas, Juozapatas, Netanelis, Amasajas, Zacharijas, Benajas ir Eliezeras turėjo pūsti trimitus priešais Dievo Skrynią. Ir Obed Edomas bei Jehija turėjo būti vartininkai prie Skrynios.

²⁵ Taigi Dovydas, Izraelio seniūnai ir tūkstantininkai džiūgaudami nuėjo gabenti VIEŠPATIES Sendoros Skrynios iš Obed Edomo namų.

²⁶ Kadangi Dievas padėjo nešantiems VIEŠPATIES Sendoros Skry-

nią, buvo atnašauta septyni jaučiai ir septyni avinai. ²⁷ Dovydas bei visi levitai, nešantys Skrynią, ir giesmininkai bei giesmininkų giesmių didžiūnas Kenanija^c vilkėjo plonos drobės skraistėmis. Dovydas vilkėjo ir lininį efodą. ²⁸ Taip visas Izraelis pernešė VIEŠPATIES Sendoros Skrynią, palydėdami šauksmais, rago gaudesiu, trimtais ir cimbolais, grodami arfomis ir lyromis.

²⁹ VIEŠPATIES Sendoros Skrynios pasiekus Dovydo miestą, Sauliaus duktė Mikalė, žiūrėdama pro langą, pamatė karalių Dovydą šokinėjantį ir šokantį. Savo širdyje ji pajuto jam panieką.

16 Dievo Skrynią atnešus ir padėjus palapinėje, kurią Dovydas buvo jai pastatęs, atnašautos deginamosios aukos ir bendravimo aukos. ² Baigęs atnašauti deginamąsias aukas ir bendravimo aukas, Dovydas palaimino žmones VIEŠPATIES vardu ³ ir padalijo visiems izraelitams, kiekvienam vyrui ir kiekvienai moteriai, po kepalą duonos, gabalą jautienos ir razinų plokštainį.

⁴ Be to, jis paskyrė iš levitų tarnus prie Skrynios, kad maldautų, dėkoti ir šlovinti VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą: ⁵ Asafas buvo jų galva, Zacharija – pavaduotojas, Jejelis, Šemiramotas, Jehielis, Matitija, Eliabas, Benajas, Obed Edomas ir Jejelis su arfomis ir lyromis; Asafas turėjo skambinti cimbolais, ⁶ o kunigai Benajas ir Jehazielis buvo nuolatiniai Dievo Sendoros Skrynios trimitininkai.

^{15,20a} ir ^{21b} neaiškūs muzikos terminai. ^{15,27c} T. y. Kenanijas.

⁷Tuomet Dovydas pirmą kartą pavedė Asafui ir jo broliams šlovinti VIEŠPATĮ:

⁸„Dėkokite VIEŠPAČIUI, / šaukitės jo vardo, / skelbkite jo darbus tautoms! / ⁹Giedokite jam, / šlovinkite jį giesme, / pasakokite apie jo nuostabius darbus!

¹⁰Didžiukitės jo šventu vardu; / tedžiūgauja širdis jų, / kurie ieško VIEŠPATIES. / ¹¹Pasitikėkite VIEŠPAČIU ir jo galybe, / be paliovos jo veido ieškokite!

¹²Atsiminkite, kokius nuostabius darbus / jis yra padaręs, / kokius ženklus ir kokius nuosprendžius / jis yra paskelbęs, / ¹³jūs, jo tarno Izraelio palikuonys, / Jokūbo vaikai, / jo išrinktieji! ¹⁴Jis, VIEŠPATS, yra mūsų Dievas; / visoje žemėje galioja jo žodžiai. / ¹⁵Atsiminkite per amžius jo Sandorą, / pažadą, duotą tūkstančiui kartų, / ¹⁶Sandorą, kurią jis sudarė su Abraomu, / prisiekė Izakui / ¹⁷ir patvirtino įstatu Jokūbui – / Izraeliui kaip amžiną Sandorą, / ¹⁸tardamas: ‘Duosiu tau Kanaano kraštą, / kaip jums paskirtą paveldą.’

¹⁹Tada buvote negausūs, tik saujelė, / tiktai pakeliui, / ²⁰klajodami iš tautos į tautą, / iš vienos karalystės į kitą. / ²¹Niekam jis neleido jų engti, / dėl jų barė karalius, / ²²tardamas: ‘Nelieskite mano pateptųjų, / neužgaukite mano pranašų!’

²³Giedok VIEŠPAČIUI, visa žeme, / skelbkite jo pergalę per dienu dienas! / ²⁴Pasakokite apie jo šlovę tautose, / apie jo nuostabius darbus visiems žmonėms. / ²⁵Juk didis yra VIEŠPATS / ir be galo šlovinamas, šiurpulingesnis, negu visi kiti dievai. / ²⁶Juk visi tautų dievai – tik stabai, / o VIEŠPATS padarė dan-

gų; / ²⁷jo priekyje – garbė ir didybė, / jo buveinėje – jėga ir džiaugsmas.

²⁸Pripažinkite VIEŠPAČIUI, tautų šeimos, / pripažinkite VIEŠPAČIUI garbę ir jėgą! / ²⁹Teikite VIEŠPAČIUI jo vardo garbę, / imkite atnašą ir eikite pas jį, / garbinkite VIEŠPATĮ šventą ir didį! / ³⁰Drebėk prieš jį, visa žeme! / Iš tikro tvirtai stovi pasaulis; / niekada nebus pajudintas. / ³¹Tesilinksmina dangus, tedžiūgauja žemė, / tesako tautos: ‘VIEŠPATS yra karalius!’ / ³²Jūra ir visa, kas joje, teūžauja, / laukai ir visa, kas juose, tedžiūgauja! / ³³Visi miško medžiai iš džiaugsmo / teošia VIEŠPAČIUI, / nes jis ateina valdyti žemės.

³⁴Dėkokite VIEŠPAČIUI, nes jis geras, / nes jo ištikimoji meilė amžina! / ³⁵Sakykite: ‘Gelbėk mus, Dieve, mūsų išganytojai! / Surink mus ir išlaisvink iš tautų, / kad dėkotume tavo šventajam vardui / ir džiūgautume tavo šlovėje. / ³⁶Tebūna pašlovinintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, / nuo amžių per amžius!’

Tada visi žmonės tarė: „Amen!“ ir šlovino VIEŠPATĮ.

³⁷Dovydas paliko ten, prie VIEŠPATIES Sandoros Skrynios, Asafą bei jo brolius nuolatinei tarnybai prie Skrynios pagal kasdienius nuostatus, ³⁸taip pat Obed Edomą drauge su jo šešiasdešimt aštuoniais broliais. Jeditūno sūnus Obed Edomą ir Hosą paliko vartininkais.

³⁹Bet kunigui Cadokui ir jo broliams kunigams jis įsakė pasilikti prie VIEŠPATIES Padangtės, kuri buvo aukštumų alke Gibeone, ⁴⁰atnašauti VIEŠPAČIUI nuolatiniu ryto ir vakaro deginamųjų aukų ant deginamųjų atnašų aukuro pagal visa, kas įsakyta Izraeliui VIEŠPATIES duotame Įstatyme. ⁴¹Su jais

buvo Hemanas, Jedutūnas ir kiti rinktiniai vyrai, pagal vardus paskirti išreikšti padėką VIEŠPACIUI, nes jo ištikimoji meilė yra amžina. ⁴² Hemanas ir Jedutūnas turėjo trimitus bei cimbulus groti ir muzikos instrumentus šventajai giesmei pritarti. O Jedutūno sūnūs buvo paskirti var-tų sergėti.

⁴³ Tada visi žmonės išsiskirstė, kiekvienas į savo namus, ir Dovy-das nuėjo namo savo šeimos pa-laiminti.

Natano pranašystė

17 Atsitiko taip, kad Dovydas, išsikūręs savo rūmuose, tarė pranašui Natanui: „Žiūrėk, aš gyve-nu kedro rūmuose, o VIEŠPATIES Sandoros Skrynja yra po palapinės dangomis.“ – ² „Daryk visa, ką turi širdyje, – atsakė Natanas Dovydui, – nes Dievas su tavimi.“

³ Bet tą pačią naktį Nataną pasie-kė Dievo žodis: ⁴ „Eik ir sakyk mano tarnui Dovydui: „Taip kalbėjo VIEŠ-PATS. Namų man gyventi tu nestatysi. ⁵ Juk aš negyvenau Namuose nuo to laiko, kai išvedžiau Izraelį, iki šios dienos, betėjau iš palapinės į palapinę ir iš vienos padangtės į kitą. ⁶ Klajodamas kartu su visu Izraeliu, argi aš prikaišiojau kuriam nors Izraelio teisejui, kuriems įsakiau ganyti mano tautą, klausdamas: „Kodėl nepastatėte man kedro Na-mų?““ ⁷ Tad dabar pasakyk mano tar-nui Dovydui: „Taip kalbėjo Galybių VIEŠPATS. Aš paėmiau tave iš ga-nyklų, nuo avių kaimenės, kad bū-tum mano tautos Izraelio valdovas; ⁸ buvau su tavimi visur, kur tikėjai, ir pašalinau visus tavo priešus tau nuo kelio. Be to, aš padarysiu tavo

vardą tokią garsų, kaip didžiūno var-dą žemėje. ⁹ O savo tautai Izraeliui paskirsiu vietą ir pasodinsiu juos tvirtai, idant saugiai ten gyventų ir nebebūtų varginami. Nedori žmonės daugiau jų nebeengs, kaip praeityje, ¹⁰ nuo to laiko, kai paskyriau savo tautai Izraeliui teisėjus. Aš duosiu tau ramybę nuo visų tavo priešų.“

Be to, pareiškiu tau, kad VIEŠ-PATS pastatys tau namus: ¹¹ „Kai pasibaigs tavo dienos ir nueisi savo protėvių keliu, aš pakelsiu vietoj tavęs ipėdinį, vieną tavo sūnų, ir padarysiu tvirtą jo karalystę. ¹² Jis pastatys man Namus, o aš palaikysiu jo sostą amžina. ¹³ Aš būsiu jam tėvas, o jis bus man sūnus, bet savo ištikimos meilės nuo jo neatimsiu, kaip atėmiau ją nuo tavo pirmtako. ¹⁴ Aš amžinai įsodinsiu jį savo Na-muose bei savo karalystėje, kad jo sostas būtų amžinai tvirtas.“

¹⁵ Visus šiuos žodžius ir visą šį regėjimą Natanas tiksliai perdavė Dovydui.

¹⁶ Tada Dovydas nuėjo ir atsisėdo VIEŠPATIES akivaizdoje, tardamas: „Kas aš, VIEŠPATIE Dieve, ir kas mano namai, kad taip toli mane at-vedei? ¹⁷ Bet ir tai per maža tavo akyse, Dieve, nes tu kalbėjai apie savo tarno namus ir tolimoje ateityje. Tu laikai mane įžymiu žmogumi, VIEŠPATIE Dieve. ¹⁸ Ką daugiau gali Dovydas pridėti prie tavo tarno pagerbimo? Tu savo tarną pažįsti! ¹⁹ Tu, VIEŠPATIE, savo širdies polė-kio padarei savo tarnui nepaprastą dalyką ir apreiškei šiuos nepaprastus darbus. ²⁰ VIEŠPATIE, nėra nė vieno kaip tu, nėra kito Dievo, išskyrus tave, kaip mes visada esame girdėję. ²¹ Ar yra kita tauta kaip Izraelis, tokia ypatinga žemėje tau-

ta, kurios Dievas atėjo atpirkti kaip savo tautos, laimėdamas sau vardą dideliais ir nuostabiais darbais, pašalindamas tautas nuo kelio savo tautai, kurią atpirkai iš Egipto? ²² Tu padarei savo tautą Izraelį amžinai ypatingą tautą, ir tu, VIEŠPATIE, tapai jų Dievas.

²³ Tad dabar, VIEŠPATIE, tebūna amžinai tvirtas tavo pažadas, kurį apreiškei apie savo tarną bei jo namus, ir padaryk, ką esi pažadėjęs.

²⁴ Tebūna jis tvirtas, kad tavo vardas būtų amžinai šlovinamas šiais žodžiais: 'Galybių VIEŠPATS yra Izraelio Dievas!' Tebūna tvirti tavo tarno namai tavo akivaizdoje! ²⁵ Dėl to, kad tu, mano Dieve, apreiškei savo tarnui, jog pastatysi jam namus, tavo tarnas išdrįso tau taip melstis. ²⁶ Taip, VIEŠPATIE, tu tikrai esi Dievas, ir tu davei savo tarnui šį dosnų pažadą. ²⁷ Negana to! Tu teikeisi palaiminti savo tarno namus, kad jie amžinai būtų tavo akivaizdoje. Kadangi tu, VIEŠPATIE, juos palaiminai, jie bus amžinai palaiminti."

Dovydo karai

18 Po kiek laiko Dovydas nugalėjo ir pavergė filistinus. Jis atėmė iš filistinų Gatą ir jam pavaldžias gyvenvietes. ² Jis užkariavo Moabą. Moabitai tapo jam pavaldūs ir davė duoklę.

³ Dovydas nugalėjo Coba Hamato karalių Hadadezerą, kai šis žygiavo statyti savo pergalės paminklo prie Eufrato upės. ⁴ Dovydas paėmė iš jo tūkstantį kovos vežimų, septynis tūkstančius raitelių ir dvidešimt tūkstančių pėstininkų. Bet Dovydas įsakė visus kovos vežimų arklius su-

luošinti, išskyrus vieną šimtą, kuriuos pasiliko sau. ⁵ Damasko aramėjams atžygiavus Cobos karaliui Hadadezerui į pagalbą, Dovydas nukovė dvidešimt du tūkstančius aramėjų. ⁶ Tada Dovydas įrengė Damasko Arame igulas, aramėjai tapo pavaldūs Dovydui ir davė jam duoklę. Be to, VIEŠPATS suteikė Dovydui pergalę visur, kur tik jisėjo.

⁷ Dovydas paėmė aukso skydus, kuriuos nešiojo Hadadezero palyda, ir pargabeno juos į Jeruzalę. ⁸ Iš Hadadezero miestų Tibhato ir Kūno Dovydas paėmė didelį kiekį vario. Saliamonas iš jo padirbo vario jūrą, stulpus ir vario reikmenis.

⁹ Hamato karalius Touvas, išgiręs, kad Dovydas nugalėjo visą Cobos karaliaus Hadadezero kariuomenę, ¹⁰ nusiuntė savo sūnų Hadoramą pas karalių Dovydą palinkėti jam sveikatos ir pasveikinti, nes Dovydas kariavo su Hadadezeru ir nugalėjo, o Hadadezeras dažnai kariavo su Touvu. Jis nusiuntė Dovydui ir įvairių aukso, sidabro ir vario dirbinių. ¹¹ Ir juos karalius Dovydas paskyrė VIEŠPAČIUI kartu su auksu ir sidabru, paimtais iš visų tautų – Edomo, Moabo, Amono, filistinų ir Amaleko.

¹² Ir Cerujos sūnus Abšajas nugalėjo aštuoniolika tūkstančių edomitų Druskos slėnyje. ¹³ Edome jis įrengė igulas, ir visi edomitai tapo pavaldūs Dovydui. VIEŠPATS suteikė Dovydui pergalę visur, kur tik jisėjo.

¹⁴ Taigi Dovydas buvo viso Izraelio karalius. Dovydas vykdė tikrą teisingumą visiems savo žmonėms. ¹⁵ Cerujos sūnus Joabas buvo kariuomenės vadas, Ahiludo sūnus Juoza-patas – raštinės viršininkas, ¹⁶ Ahi-

tubo sūnus Cadokas ir Abjataro sūnus Abimelechas – kunigai, Šavša – raštininkas; ¹⁷ Jehojados sūnus Benaja vadovavo keretams ir peletams, o Dovydo sūnūs buvo vyriausi pareigūnai karaliaus tarnyboje.

19 Po kiek laiko mirė Amono karalius Nahašas, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus. ² Dovydas sakė sau: „Aš turiu būti ištikimai geras Nahašo sūnui Hanūnui, nes jo tėvas buvo man ištikimai geras.“ Tad Dovydas išsiuntė pasiuntinius pareikšti užuojautos dėl jo tėvo. ³ Dovydo dvariškiams atvykus į amonitų kraštą pas Hanūną jo paguosti, Amono didžiūnai kalbėjo Hanūnui: „Nejau tu manai, kad Dovydas pas tave atsiuntė guodėjus, norėdamas tavo tėvą pagerbti? Argi jo dvariškiai neatėjo pas tave tirti, kelti maišto ir šnipinėti krašto?“ ⁴ Tad Hanūnas suėmė Dovydo dvariškius ir, nuskutęs jiems barzdas bei nukirpęs pusę drabužių iki šlaunų, išsiuntė atgal. ⁵ Ir jie išvyko. Kai Dovydui buvo apie tuos vyrus pranešta, jis nusiuntė kitus jų pasitikti, nes tie vyrai jautėsi labai įžeisti. Karalius liepė: „Pabūkite Jeriche, kol jums atgaus barzdos. Tada sugrįžkite.“

⁶ Amonitai suprato užsitraukę Dovydo pyktį. Hanūnas ir Amonas pasiuntė tūkstantį sidabro talentų pasamdyti kovos vežimų ir raitelių iš Aram Naharaimų, Aram Maakos ir Cobos. ⁷ Jie pasamdė trisdešimt du tūkstančius kovos vežimų ir Maakos karalių su jo kariuomene. Jis atžygiavo ir pasistatė stovyklą priešais Medebą. Ir amonitai buvo pašaukti prie ginklų iš savo miestų, ir jie atėjo kovoti. ⁸ Tai sužinojęs,

Dovydas pasiuntė Joabą ir visą kariuomenę su galiūnais. ⁹ Amonitai išėjo ir sustojo į kovos gretas prie įėjimo į miestą, o atėjusieji karaliai buvo atskirai atvirame lauke.

¹⁰ Joabas matė, kad kovos rikiuotė buvo prieš jį ir iš priekio, ir už nugaros. Tad, surinkęs būrį iš geriausių Izraelio vyrų, išrikiavo juos prieš aramėjus, ¹¹ o kitus karius, pavedęs vadovauti savo broliui Abšajui, surikiavo į kovos rikiuotę prieš amonitus. ¹² Jis tarė: „Jeigu aramėjai bus stipresni už mane, tu ateisi į pagalbą, bet jeigu amonitai bus stipresni už tave, aš ateisiu tau padėti. ¹³ Būk narsus! Būkime ryžtingi dėl savo tautos ir dėl mūsų Dievo miestų! Tedaro VIEŠPATS, kas gera jo akyse!“ ¹⁴ Taigi Joabas ir su juo buvę kariai žengė pirmyn į mūšį su aramėjais. Tie bėgo nuo jo. ¹⁵ Matydami, kad aramėjai bėga, amonitai irgi bėgo nuo Joabo brolio Abšajo, traukdamiesi į miestą. Tada Joabas sugrįžo į Jeruzalę.

¹⁶ Matydami, kad jie Izraelio nugalėti, aramėjai išsiuntė pasiuntinius atvesti aramėjų, gyvenusių Užupyje. Jų vadas buvo Hadadezero kariuomenės vadas Šofachas. ¹⁷ Apie tai buvo pranešta Dovydui. Sutelkęs visą Izraelį, jis perėjo Jordaną, nužygiavo jų link ir išsirikiavo mūšiui prieš juos. Dovydui išsirikiavus mūšiui su aramėjais, jie kovojo su juo. ¹⁸ Bet aramėjai buvo priversti bėgti nuo Izraelio. Dovydas nukovė septynis tūkstančius aramėjų kovos vežimų vežėjų ir keturiasdešimt tūkstančių pėstininkų. Nukovė taip pat jų kariuomenės vadą Šofachą. ¹⁹ Hadadezerui pavaldūs karaliai,

pamatę, kad juos Izraelis nugalėjo, sudarė taiką su Dovydu ir tapo jam pavaldūs. Tada aramėjai daugiau nebenorėjo amonitų gelbėti.

20 Pavasarį, kai karaliai paprastai eina į karo žygį, Joabas, išvedęs kariuomenę, nuniokojo Amono kraštą, nuėjo ir apgulė Rabą. O Dovydas pasiliko Jeruzalėje. Paėmęs Rabą, Joabas ją sunaikino. ² Dovydas nuėmė vainiką nuo jų karaliaus galvos. Paaikškęs, kad vainikas sveria aukso talentą ir turi brangakmenį, jis buvo uždėtas Dovydui ant galvos. Jis išgabeno iš miesto ir labai daug grobio. ³ Išvaręs gyventojus, jis pristatė juos dirbti su pjūklais, geležiniais kapliais ir kirviais. Taip Dovydas pasiėmė su visais amonitų miestais. Tada Dovydas ir visa kariuomenė sugrįžo į Jeruzalę.

⁴ Po to kilo karas su filistiniais prie Gezero. Tuomet Sibechajas Hušietis nukovė Sipają, kuris buvo vienas iš refajų palikuonių. Jie buvo nugalėti. ⁵ Vėl kilo karas su filistiniais. Jayro sūnus Elhananas nukovė Galijoto Gatiečio brolių Lachmį, kurio ieties kotas buvo kaip audėjų riestuvas. ⁶ Dar kartą vyko karas prie Gato. Ten gyveno milžinas vyras, kuris turėjo dvidešimt keturis pirštus – po šešis ant kiekvienos rankos ir po šešis ant kiekvienos kojos. Ir jis buvo kilęs iš refajų. ⁷ Kai jis tyčiojosi iš Izraelio, Dovydo brolio Šimos sūnus Jehonatanas nukovė jį. ⁸ Šie buvo kilę iš refajų Gate. Jie krito nuo Dovydo ir jo vyrų rankos.

Karių surašymas

21 Šėtonas^a pakilo prieš Izraelį ir pakurstė Dovydą suskaičiuoti Izraelio žmones. ² Taigi Dovydas tarė Joabui ir kariuomenės vadams: „Eikite, suskaičiuokite Izraelio žmones nuo Beer Šebos iki Dano ir praneškite man, kad žinočiau jų skaičių.“ ³ Bet Joabas atsakė: „Tepadaugina VIEŠPATS savo tautą šimteriopai! Mano viešpatie karaliau, argi jie visi nėra mano valdovo pavaldiniai? Kam gi to reikia mano viešpačiui? Kodėl jis turėtų užtraukti Izraeliui kaltę?“ ⁴ Tačiau karaliaus įsakymas Joabui nusvėrė. Tad Joabas išvyko ir, apėjęs visą Izraelį, sugrįžo į Jeruzalę. ⁵ Joabas pranešė Dovydui žmonių skaičių. Visame Izraelyje buvo vienas milijonas šimtas tūkstančių vyrų, pajėgių imtis kalavijo, o Jude – keturi šimtai septyniasdešimt tūkstančių vyrų, pajėgių imtis kalavijo. ⁶ Bet Levio ir Benjamino giminių jis neįtraukė į skaičių, nes karaliaus įsakymas Joabui kėlė pasibaisėjimą. ⁷ Šis dalykas Dievo akyse buvo nemalonus, ir už tai jis ištiko Izraelį.

⁸ Dovydas tarė Dievui: „Sunkiai nusidėjau, tai darydamas, bet dabar atleisk, maldauju, savo tarno kaltę, nes aš pasielgiau labai neišmintingai.“ ⁹ VIEŠPATS kalbėjo Dovydo regėtojui Gadui, tardamas: ¹⁰ „Eik ir sakyk Dovydui: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Siūlau tau tris bausmes; pasirink vieną jų, ir ja aš tave ištiksiu.“ ¹¹ Taigi Gadas, nuėjęs pas Dovydą, tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Rinkis, ką nori: ¹² arba badą per trejus metus, arba trijų mėnesių

^{21,1a} Hebr. *sātān* – „priešininkas, kaltintojas“.

bėgimą nuo priešininkų, kertant priešų kalavijui, arba tris dienas VIEŠPATIES kalavijo ir maro krašte, naikinamame visoje Izraelio žemėje VIEŠPATIES angelo.' Pasvarstyk, kokį atsakymą turiu parnešti tam, kuris mane atsiuntė.“¹³ Tada Dovydas tarė Gadui: „Aš labai kenčiu! Maldauju leisti man pulti į VIEŠPATIES rankas, nes jo gailestingumas labai didelis, bet neleisk man įpulti į žmonių rankas.“

¹⁴ Taigi VIEŠPATS siuntė Izraeliui marą, ir Izraelyje krito septyniasdešimt tūkstančių žmonių.¹⁵ Ir į Jeruzalę Dievas pasiuntė angelą jos sunaikinti, bet kai tas ėmėsi naikinti, VIEŠPATS pažvelgė ir pagailėjo jos, tokios nelaimės ištiktos. Naikinančiajam angelui jis tarė: „Gana! Sulaikyk ranką!“ VIEŠPATIES angelas tuomet stovėjo prie Ornano Jabusiečio klojimo.¹⁶ Pakėlęs akis, Dovydas pamatė VIEŠPATIES angelą, stovintį tarp dangaus ir žemės, o jo rankoje iš makšties ištrauktas kalavijas buvo ištiestas virš Jeruzalės. Tada Dovydas ir seniūnai, apsilkę ašutinėmis, puolė kniūbsti.¹⁷ O Dovydas tarė Dievui: „Argi ne aš vienas daviau įsakymą suskaičiuoti žmones? Aš vienas esu kaltas ir baisiai nedorai pasielgiau. Bet šie, tavo kaimenė, ką jie padarė? Maldauju, VIEŠPATIE, mano Dieve, kad tavo ranka kristų ant manęs ir mano tėvo namų, bet apsaugok savo tautą nuo maro!“

¹⁸ Tada VIEŠPATIES angelas liepė Gadui pasakyti Dovydui, kad šis nueitų ir pastatytų aukurą Ornano Jabusiečio klojime.¹⁹ Dovydas nuėjo pagal Gado žodį, kurį jis buvo perdavęs jam VIEŠPATIES vardu.

²⁰ Ornanas atsigrėžė ir pamatė angelą; su juo buvę keturi jo sūnūs pasislėpė. Ornanas toliau kėlė kviečius.²¹ Dovydas atėjo pas Ornaną. Ornanas pakėlė akis ir pamatė Dovydą. Išėjęs iš klojimo, jis puolė kniūbsčias ant žemės prie Dovydo kojų.²² Dovydas tarė Ornanui: „Parduok man klojimo vietą, kad galėčiau pastatyti ant jo aukurą VIEŠPACIUI. Parduok už visą kainą, idant maras būtų nugręžtas nuo žmonių.“²³ Ornanas Dovydui atsakė: „Imk jį. Tedaro viešpats karalius, kas gera jo akyse! Štai aš duodu jaučius deginamajai aukai, kūlimo vežėčias malkoms ir kviečių grūdų atnašai. Visa tai dovanuju!“ –²⁴ „Ne, – atsakė Dovydas Ornanui, – turiu juos pirkti už visą kainą. Aš neatnašausiu VIEŠPACIUI, kas tau priklauso, ir neaukosiu deginamųjų atnašų, kurios man nieko nekainuoja.“²⁵ Taigi Dovydas užmokėjo šešis šimtus sidabro šekelių pagal svorį už vietą.²⁶ Ten Dovydas pastatė VIEŠPACIUI aukurą ir atnašavo deginamąsias aukas bei bendravimo aukas. Jis šaukėsi VIEŠPATIES, o jis atsakė ugnimi iš dangaus ant deginamosios aukos aukuro.²⁷ VIEŠPATS įsakė angelui sugrąžinti savo kalaviją į makštį.

²⁸ Tuomet Dovydas, matydamas, kad VIEŠPATS prie Ornano Jabusiečio klojimo jo išklausė, ten atnašavo savo aukas.²⁹ Mat tuomet VIEŠPATIES Padangtė, kurią Mozė buvo padaręs dykumoje, ir deginamosios aukos aukuras buvo Gibeono aukštumų alke.³⁰ Bet Dovydas negalėjo nueiti prie jos VIEŠPATIES pagarbinti, nes ji buvo apėmusi VIEŠPATIES angelo kalavijo baimė.

Pasirengimas Šventyklos statybai

22 Todėl Dovydas tarė: „Čia bus VIEŠPATIES Dievo Namai, ir čia bus Izraeliui deginamosios atnašos aukuras.“

² Dovydas įsakė visiems svetimtaučiams, gyvenantiems Izraelyje, susirinkti į Jeruzalę, ir paskyrė juos akmenskaldžiais skaldyti ir tašyti akmenų Dievo Namų statybai. ³ Dovydas atidėjo taip pat daug geležies vartų vinims bei sąsagoms ir tiek daug vario, kad nebuvo įmanoma jo pasverti, ⁴ bei kedro rąstų be skaičiaus. Sidoniečiai ir tyriečiai atgabeną Dovydui daug kedro rąstų.

⁵ Mat Dovydas sakė sau: „Mano sūnus Saliamonas dar jaunas ir be patirties, o Namai, kuriuos reikia pastatyti, turi būti tokie didingi, kad garsėtų ir būtų šlovinami visuose kraštuose. Tad aš jam paruošiu.“ Tai gi Dovydas atidėjo daug medžiagų statybai prieš savo mirtį. ⁶ Tada jis pasišaukė savo sūnų Saliamoną ir įsakė jam pastatyti Namus VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. ⁷ „Mano sūnau, – tarė Dovydas Saliamonui, – aš pats turėjau širdyje mintį pastatyti Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, garbei. ⁸ Bet pasiekė mane VIEŠPATIES žodis: ‘Daug kraujo išliejai ir ilgai kariavai. Mano vardui Namų tu nestatysi, nes esi išliejęs daug kraujo ant žemės mano akivaizdoje. ⁹ Štai gims tau sūnus. Jis bus taikingas žmogus. Aš duosiu jam ramybę nuo priešų iš visų pusių, nes jo vardas bus Saliamonas, ir jo dienomis duosiu Izraeliui taiką ir ramybę. ¹⁰ Jis pastatys Namus mano vardui; jis bus man sūnus, o aš būsiu jam tėvas ir padarysiu amžiną Izraelyje jo karališkąjį sostą.’ ¹¹ Da-

bar, mano sūnau, tebūna VIEŠPATS su tavimi, kad tau sektųsi statyti VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus, kaip jis apie tave kalbėjo. ¹² Tik suteikia tau VIEŠPATS, pavesdamas valdyti Izraelį, išvalgos ir suprati mo, kad laikytumeisi VIEŠPATIES, savo Dievo, mokymo. ¹³ Tik tuomet tau seksis, kai rūpestingai vykdysi įstatus ir įsakus, kuriuos VIEŠPATS davė Izraeliui per Mozę. Būk stiprus ir ryžtingas! Nebijok ir nenusimink! ¹⁴ Žiūrėk, nesigailėdamas pastangų, atidėjau VIEŠPATIES Namams šimtą tūkstančių talentų aukso, viena milijoną talentų sidabro, o vario ir geležies tiek daug, kad neįmanoma pasverti. Atidėjau taip pat rąstų ir akmens. Tu prie jų dar pridėsi. ¹⁵ Be to, tu turi gausybę darbininkų: akmenskaldžių, mūrininkų, dailidžių ir be skaičiaus visokių amatininkų, igudusių apdoroti ¹⁶ auksą, sidabrą, varį ir geležį.“

¹⁷ Dovydas įsakė ir Izraelio didžiūnams padėti jo sūnui Saliamonui, tardamas: ¹⁸ „Argi VIEŠPATS, jūsų Dievas, ne su jumis? Argi jis nesuteikė jums iš visų pusių ramybės? Juk jis atidavė man į rankas krašto gyventojus, ir kraštas tapo pavaldus VIEŠPATIES akivaizdoje ir jo tautos akivaizdoje. ¹⁹ Tad ryžkitės širdimi ir gyvastimi ieškoti VIEŠPATIES, savo Dievo. Eikite ir statykite VIEŠPATIES Dievo šventovę, kad VIEŠPATIES Sendoros Skrynčia ir Dievo šventieji reikmenys būtų inešti į Namus, pastatytus VIEŠPATIES vardui.“

Levitų suskirstymas

23 Pasenęs ir pasiekęs žilos senatvės, Dovydas paskyrė savo sūnų Saliamoną Izraelio

karaliumi. ² Po to sušaukė visus Izraelio vadus, kunigus ir levitus.

³ Buvo suskaičiuoti levitai, turintys trisdešimt metų ir vyresni. Iš viso jų buvo trisdešimt aštuoni tūkstančiai. ⁴ „Iš šių, – tarė Dovydas, – dvidešimt keturi tūkstančiai vado-vaus VIEŠPATIES Namų tarnybai, šeši tūkstančiai bus apskaitininkai ir teisėjai, ⁵ keturi tūkstančiai bus vartininkai ir keturi tūkstančiai šlovins VIEŠPATĮ instrumentais, kuriuos aš sumaniau šlovės giesmėms.“

⁶ Dovydas padalijo juos į būrius pagal Levio sūnus – Geršoną, Kehatą ir Merarį.

⁷ Geršonai buvo Ladanai ir Šimis. ⁸ Ladano sūnūs: Jehielis – galva, Zetamas ir Joelis, iš viso trys. ⁹ Šimio sūnūs: Šelomitas, Hazielis ir Haranas, iš viso trys. Jie buvo Ladanai kilčių galvos. ¹⁰ Šimio sūnūs: Jahatas, Ziza, Jeušas ir Berija. Šie keturi buvo Šimio sūnūs. ¹¹ Jahatas buvo galva, o Ziza – pavaduotojas; Jeušas ir Berija neturėjo daug vaikų, todėl buvo įskaičiuoti į vieną kiltį.

¹² Kehato sūnūs: Amramas, Ichcharas, Hebronas ir Uzielis, iš viso keturi. ¹³ Amramo sūnūs: Aaronas ir Mozė. Aaronas buvo atskirtas pašventinti švenčiausiems dalykams, kad jis ir jo sūnūs amžinai degintų atnašas VIEŠPATIES akivaizdoje, jam tarnautų ir laimintų amžinai jo vardu. ¹⁴ Dievo žmogus Mozė ir jo sūnūs buvo įskaičiuoti į Levio giminę. ¹⁵ Mozės sūnūs: Geršomas ir Eliezeras. ¹⁶ Geršomo sūnus Šebuelis – galva. ¹⁷ Eliezero sūnus Rehabija – galva; Eliezeras kitų sūnų neturėjo, bet Rehabija turėjo labai daug sūnų. ¹⁸ Ichcharo sūnus Šelomitas – galva. ¹⁹ Hebrono sūnūs: Jerijas –

galva, antras – Amarija, trečias – Jahazielis ir ketvirtas – Jekamamas.

²⁰ Uzielio sūnūs: Michėjas – galva ir antras – Išija.

²¹ Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Machlio sūnūs: Eleazaras ir Kišas. ²² Eleazaras mirė neturėdamas sūnų, tik dukteris; jų giminaičiai – Kišo sūnūs vedė jas. ²³ Mušio sūnūs: Machlis, Ederas ir Jeremotas, iš viso trys.

²⁴ Tokie tat buvo Levio sūnūs pagal jų kiltis su kilčių vadais, kai buvo suskaičiuoti pavieniui vardais nuo dvidešimt metų ir vyresni, kurie turėjo atlikti VIEŠPATIES Namų tarnybos darbus. ²⁵ Mat Dovydas sakė: „VIEŠPATS, Izraelio Dievas, suteikė savo tautai ramybę ir padarė Jeruzalę savo amžina buveine. ²⁶ Todėl levitams nebereikia daugiau nešioti Padangtės ir kitų daiktų, reikalingų jos tarnybai, – ²⁷ pagal paskutinius Dovydo įsakymus, levitai buvo suskaičiuoti nuo dvidešimt metų ir vyresni, – ²⁸ bet nuo šiol jų pareiga bus padėti Aaronui palikuonims VIEŠPATIES Namų tarnyboje prižiūrėti kiemus ir kambarius, valyti viską, kas šventa, ir atlikti darbus VIEŠPATIES Namams. ²⁹ Jie rūpinsis taip pat padėtinės duonos eilėmis, geriausiais miltais javų atnašoms, neraugintos duonos plokštainiais, keptąja atnaša, su aliejumi maišyta atnaša ir visais kiekio bei dydžio matais. ³⁰ Be to, jie turės dalyvauti kas rytą dėkojant ir šlovinant VIEŠPATĮ, panašiai ir kas vakarą; ³¹ ir kada tik bus atnašaujamos deginamosios aukos per šabus, jaunatis ir šventės, jų VIEŠPATIES akivaizdoje visuomet turės būti toks skaičius, koks yra nustatytas. ³² Taip pat jie

priziūrės Susitikimo Palapinę bei šventyklą ir padės savo giminaičiams Aarono palikuonims VIEŠPATIES Namų tarnyboje.“

24 Štai Aarono palikuonių grupės. Aarono sūnūs: Nadabas, Abihuvas, Eleazaras ir Itamaras. ² Nadabas ir Abihuvas mirė dar tėvui gyvam esant ir neturėjo sūnų, todėl tik Eleazaras ir Itamaras tapo kunigais. ³ Kartu su Cadoku iš Eleazaro palikuonių ir Ahimelechu iš Itamaro palikuonių Dovydas paskirtė kunigiškosios tarnybos pareigas. ⁴ Kadangi tarp Eleazaro palikuonių kilties vadų buvo rasta daugiau negu tarp Itamaro palikuonių, jie padalijo Eleazaro palikuonis šešiolikai kilties vadų, o Itamaro palikuonis – į aštuonias kiltis. ⁵ Jie buvo padalyti burtų keliu, visi vienodai, nes visi buvo šventovės pareigūnai ir Dievo pareigūnai tarp Eleazaro palikuonių ir Itamaro palikuonių. ⁶ Raštininkas Netanelio sūnus Šemaja, vienas iš levitų, karaliaus akivaizdoje įtraukė į sąrašą ir pareigūnus, ir kunigą Cadoką, ir Abjataro sūnų Ahimelechą, ir galvas kunigų kilčių bei levitų kilčių, įrašydamas dvi kiltis Eleazarui už kiekvieną įrašytą Itamarui.

⁷ Pirmas burtų metimas teko Jehojaribui, antras – Jedajai, ⁸ trečias – Harimui, ketvirtas – Seorimui, ⁹ penktas – Malkijai, šeštas – Mijaminui, ¹⁰ septintas – Hakocui, aštuntas – Abijai, ¹¹ devintas – Ješūvai, dešimtas – Šechanijui, ¹² vienuoliktas – Eljašibui, dvyliktas – Jakimui, ¹³ tryliktas – Hupai, keturioliktas – Ješebabui, ¹⁴ penkioliktas – Bilgai, šešioliktas – Imerui, ¹⁵ septynioliktas – Hezyrui, aštuonioliktas – Hapicecui, ¹⁶ devynioliktas – Petachijai,

dvidešimtas – Ezechieliui, ¹⁷ dvidešimt pirmas – Jachinui, dvidešimt antras – Gamului, ¹⁸ dvidešimt trečias – Delajui, dvidešimt ketvirtas – Maazijui.

¹⁹ Tokia buvo jų tarnybos nustatyta eilė, kai jie atlikdavo pareigas VIEŠPATIES Namuose pagal jiems duotus jų tėvo Aarono įsakus, kaip VIEŠPATS, Izraelio Dievas, buvo jam įsakęs.

²⁰ Iš kitų Levio sūnų buvo Šubaelis iš Amramo palikuonių ir Jechdijas. ²¹ Iš Rehabijo – Rehabijo sūnus Išija, vadas. ²² Iš iccharų – Šelomotas; iš Šelomoto sūnų – Jahatas. ²³ Hebrono sūnūs: Jerijas – vadas, antras – Amarijas, trečias – Jahazielis, ketvirtas – Jekamamas. ²⁴ Uzielio sūnus – Michėjas; iš Michėjo sūnų – Šamyras. ²⁵ Michėjo brolis – Išija; iš Išijos sūnų – Zacharijas. ²⁶ Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Jaazijo sūnus – Benojas. ²⁷ Merario palikuonys iš jo sūnaus Jaazijo: Šohamas, Zakuras ir Ibris. ²⁸ Iš Machlio – Eleazaras; jis neturėjo sūnų. ²⁹ Iš Kišo – Kišo sūnus Jerachmeelis. ³⁰ Mušio sūnūs: Machlis, Ederas ir Jerimotas. Tokie tad buvo levitų sūnūs pagal jų kiltis.

³¹ Tokiu pat būdu, kaip jų giminės, Aarono palikuonys ir šie kilčių vadai, vyresni ir jaunesni, metė burtus akivaizdoje karaliaus Dovydo, Cadoko, Ahimelecho ir kunigų bei levitų kilčių galvų.

Giesmininkai

25 Dovydas ir kariuomenės pareigūnai padalijo tarnybai ir Asafo, Hemano bei Jedutūno palikuonis, kad pranašautų, lydimi lyrų, arfų ir cimbolų. Štai sąrašas

vyrų, atliekančių šią užduotį pagal savo tarnybą.

² Iš Asafo sūnų: Zakūras, Juozapas, Netanija ir Asarela; Asafo sūnūs, Asafo vadovaujami, pranašavo karaliaus įsakymu.

³ Iš Jedutūno – Jedutūno sūnūs: Gedalijas, Ceris, Izaijas, Šimis, Hašabijas ir Matitijas, iš viso šeši; jie, vadovaujami savo tėvo Jedutūno, pranašavo lydimi lyrų, dėkodami ir šlovindami VIEŠPATĮ.

⁴ Iš Hemano – Hemano sūnūs: Bukijas, Matanijas, Uzielis, Šebuelis, Jerimotas, Hananija, Hananis, Eliata, Gidaltis, Romamti Ezeras, Jošbekaša, Malotis, Hotyras ir Mahazijotas. ⁵ Visi jie buvo karaliaus regėtojo Hemano sūnūs, pagal Dievo pažadą jam išaukštinti, nes Dievas buvo davęs Hemanui keturiolika sūnų ir tris dukteris. ⁶ Visi jie, tėvo vadovaujami, kartu su Asafu, Jedutūnu ir Hemanu giedojo VIEŠPATIES Namuose, palydint cimbolams, arfoms ir lyroms, Dievo Namų tarnyboje. ⁷ Iš viso su jų broliais, parengtais giedoti VIEŠPACIUI, visų igudusių giesmininkų buvo du šimtai aštuoniasdešimt aštuoni.

⁸ Dėl tarnybos pamainų, jauniems ir senesniems, igudusiems giesmininkams ir mokiniams, buvo mesti burtai.

⁹ Pirmas burtų metimas teko Asafo Juozapui,

antras – Gedalijui, jam ir jo broliai bei sūnūs, iš viso dvylikai,

¹⁰ trečias – Zakūrai, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹¹ ketvirtas – Icriui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹² penktas – Netanijui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹³ šeštas – Bukijui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹⁴ septintas – Jesarelai, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹⁵ aštuntas – Izaijui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹⁶ devintas – Matanijui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹⁷ dešimtas – Šimiui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹⁸ vienuoliktas – Azareliui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

¹⁹ dvyliktas – Hašabijai, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁰ tryliktas – Šubaeliui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²¹ keturioliktas – Matitijui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²² penkioliktas – Jeremotui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²³ šešioliktas – Hananijui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁴ septynioliktas – Jošbekašai, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁵ aštuonioliktas – Hananiui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁶ devynioliktas – Maločiui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁷ dvidešimtas – Eliatai, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁸ dvidešimt pirmas – Hotyrui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

²⁹ dvidešimt antras – Gidalčiui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

³⁰ dvidešimt trečias – Mahazijotui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai,

³¹ dvidešimt ketvirtas – Romamti Ezerui, jo sūnūs ir broliai, iš viso dvylikai.

Vartininkai

26 Vartininkų tarnybos skyriai. Iš korachų žmonių buvo Koracho palikuonis Mešelemijas, vie-

nas iš Asafo sūnų. ² Mešelemijo sūnūs: pirmagimis – Zacharijas, antras – Jediaelis, trečias – Zebadijas, ketvirtas – Jatnielis, ³ penktas – Elamas, šeštas – Jehananas, septintas – Eljehoenajas.

⁴ Obed Edomo sūnūs: pirmagimis – Šemaja, antras – Jehozabadas, trečias – Joachas, ketvirtas – Sacharas, penktas – Netanelis, ⁵ šeštas – Amielis, septintas – Isacharas, aštuntas – Peuletajas, nes VIEŠPATS jį laimino; ⁶ ir jo sūnui Šemajai gimė sūnūs, kurie valdė savo kiltis, nes jie buvo galiūnai. ⁷ Šemajos sūnūs: Otnis, Refaelis, Jobedas ir Elzabadas, o šio broliai Elihuvas ir Semachijas buvo stiprūs vyrai. ⁸ Visi šie Obed Edomo sūnūs su jų sūnumis ir broliais buvo pajėgūs vyrai, parengti tarnybai; iš viso šešiasdešimt du iš Obed Edomo.

⁹ Mešelemijas turėjo sūnų ir brolių – aštuoniolika pajėgių vyrų.

¹⁰ Hosos, vieno iš Merario palikuonių, sūnūs: Šimris – vadas (nors nebuvo pirmagimis, tėvas pastatė jį galva), ¹¹ antras – Hilkijas, trečias – Tebalijas, ketvirtas – Zacharijas. Iš viso Hosos sūnų ir brolių buvo trylika.

¹² Vartininkų skyriai, suskirstyti pagal jų vadus, turėjo pareigą, kaip ir jų broliai, pamainomis tarnauti VIEŠPATIES Namuose. ¹³ Burtai buvo mesti kiekvieniems vartams tuo pačiu būdu, nepaisant ar kiltis maža, ar didelė.

¹⁴ Burtais rytiniai vartai teko Šelemijui. Tada jie metė burtus jo sūnui Zacharijui, gudriam patarėjui; ir jam pagal burtus teko šiauriniai vartai, ¹⁵ Obed Edomui – pietiniai

vartai, o jo sūnums buvo paskirtas sandėlis; ¹⁶ Šupimui ir Hosai – vartiniai vartai su Šalecheto vartais ant atšlaitės kelio. Kiekvienoje sargyboje tarnavo: ¹⁷ prie rytinių – šeši levitai kasdien, prie šiaurinių – keturi kasdien, prie pietinių – keturi kasdien, prie sandėlio – po du; ¹⁸ parbarui^a vakaruose buvo keturi prie kelio ir du prie pat parbaro.

¹⁹ Tokie buvo vartininkų skyriai iš korachų ir Merario palikuonių.

Iždininkai ir kiti tarnautojai

²⁰ Ahijas iš levitų prižiūrėjo Dievo Namų iždus ir įžado aukų iždus.

²¹ Ladano sūnūs – Ladanui priklausančios geršonai, Ladano Geršono kilčių galvos – buvo jehielitai. ²² Jehielio sūnūs Zetamas ir jo brolis Joelis tvarkė VIEŠPATIES Namų iždus.

²³ Iš Amramo, iccharų, hebronų ir uzielitų ²⁴ Mozės sūnaus Geršomo sūnus Šebuelis buvo vyriausiasis iždu valdytojas.

²⁵ Jo broliai: iš Eliezero – jo sūnus Rehabijas, šio sūnus Izaijas, šio sūnus Jehoramas, šio sūnus Zichris, šio sūnus Šelomitas. ²⁶ Šis Šelomitas ir jo broliai valdė visus iždus įžado aukų, kurias buvo atnašavę karalius Dovydas, kilčių vadai, tūkstantininkai bei šimtininkai ir kiti kariuomenės pareigūnai. ²⁷ Iš grobio, paimto karuose, jie buvo skyrę atnašų VIEŠPATIES Namams išlaikyti. ²⁸ Taip pat ir visa, ką buvo atnašavę regėtojas Samuelis, Kišo sūnus Saulius, Nero sūnus Abneras ir Cerujos sūnus Joabas, – visos jų skirtos

^{26,18a} Žodžio reikšmė nežinoma.

atnašos buvo Šelomito ir jo brolių prižiūrimos.

²⁹ Iš iccharų Kenanijas ir jo sūnūs buvo paskirti Izraeliui apskaitininkų ir teisėjų pareigoms, nesusijusioms su Šventykla.

³⁰ Iš hebronų Hašabijas ir jo broliai – tūkstantis septyni šimtai sumanių vyrų – prižiūrėjo Izraelį vakariniame Jordano pakraštyje visais VIEŠPATIES ir karaliaus tarnybos reikalais.

³¹ Hebrono kiltyje Jerija buvo hebronų galva. Keturiasdešimtais karaliaus Dovydo valdymo metais buvo atliktas kilmės bei kilčių tyrinėjimas ir rasta tarp jų išymių pareigūnų Gileado Jazere. ³² Jį ir jo brolius – du tūkstančius septynis šimtus sumanių vyrų, kilčių galvas – karalius Dovydas paskyrė rubenų bei gadų ir pusės Manaso giminės žmonėms valdyti ir tvarkyti viską, kas siejasi su Dievo ir karaliaus reikalais.

*Karo vadai ir
aukštieji pareigūnai*

27 Štai skaičius Izraelio žmonių – kilčių galvų, tūkstantininkų ir šimtininkų bei kitų apskaitininkų, buvusių karaliaus tarnyboje ryšiams su būriais, budinčiais mėnesio pamainomis per visus metų mėnesius. Kiekviename būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai vyrų.

² Zabdielio sūnus Jašobamas vadovavo pirmajam būriui pirmą mėnesį; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai. ³ Jis buvo Pereco palikuonis ir galva visų kariuomenės pareigūnų pirmą mėnesį.

⁴ Dodajas Ahoachas vadovavo antro mėnesio būriui; Miklotas buvo

vyriausias jo būrio pareigūnas. Jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

⁵ Trečias vadas trečią mėnesį buvo kunigo Jehojados sūnus Benaja kaip galva; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai. ⁶ Tai tas Benaja, kuris buvo trisdešimtuko galiūnas ir vadovavo trisdešimtuokui; jo sūnus Amizabadas vadovavo jo būriui.

⁷ Joabo brolis Asaelis buvo ketvirtas ketvirtą mėnesį, o po jo – jo sūnus Zebadija; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

⁸ Penktas vadas penktą mėnesį buvo Šamhutas Izrachas; jo būryje buvo dvidešimt penki tūkstančiai.

⁹ Šeštas šeštą mėnesį buvo Ira Tekojietis; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁰ Septintas septintą mėnesį buvo Helecas Pelojietis iš Efraimo giminės; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹¹ Aštuntas aštuntą mėnesį buvo Sibečas Hušietis iš zerachų; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹² Devintas devintą mėnesį buvo Abiezeras Anatotietis, benjamins; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹³ Dešimtas dešimtą mėnesį buvo Mahrajas Netofietis iš zerachų; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁴ Vienuoliktas vienuoliktą mėnesį buvo Benaja Piratonietis, iš Efraimo giminės; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁵ Dvyliktas dvyliką mėnesį buvo Heldajas Netofietis iš Otnielio kilties; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁶ Izraelio giminėms vadovavo: rubenų vyriausias vadas Zichrio sūnus Eliezeras, simeonų – Maakos sūnus Šefatijas, ¹⁷ Levio – Kemuelio sūnus Hašabija, Aarono – Cadokas, ¹⁸ Judo – Elihuvas, vienas iš Dovydo brolių, Isacharo – Mykolo sūnus Omris, ¹⁹ Zabulono – Abdijo sūnus Išmajas, Naftalio – Azrielio sūnus Jerimotas, ²⁰ Efraimo giminės žmonių – Azazijo sūnus Ozėjas, pusės Manaso giminės – Pedajo sūnus Joelis, ²¹ pusės Manaso giminės Gileade – Zacharijo sūnus Idojas, Benjamino – Abnero sūnus Jaasielis, ²² Dano – Jerohamo sūnus Azarelis. Tokie tat buvo Izraelio giminių vadai.

²³ Dovydas neskaičiavo tų, kurie buvo dvidešimtmečiai ar jaunesni, nes VIEŠPATS buvo pažadėjęs padaryti Izraelį tokį gausų, kaip dangaus žvaigždes. ²⁴ Cerujos sūnus Joabas buvo pradėjęs juos skaičiuoti, bet nebaigė. Tačiau rūstybė ištiko Izraelį už tai, ir skaičius nebuvo įtrauktas į karaliaus Dovydo metraščius.

²⁵ Karališkuosius išdus prižiūrėjo Adielio sūnus Azmavetas. Miestų, kaimų ir tvirtovių išdus krašte prižiūrėjo Uzijo sūnus Jehonatanas. ²⁶ Laukų darbus ir žemdirbius prižiūrėjo Kelubo sūnus Ezris. ²⁷ Vynuogynus prižiūrėjo Šimis Ramietis, o vynuogynų gaminius vyno rūsiuose tvarkė Zabdis Šefamietis. ²⁸ Alyvmedžius ir sikomorų medžius Šefeloje prižiūrėjo Baal Hananas Gederietis. Aliejaus sandėlius tvarkė Joašas. ²⁹ Galvijų bandomis, kurios ganėsi Šarono lygumoje, rūpinosi Šitrajas Šaronietis, o galvijų bandomis, kurios ganėsi slėniuose, rūpinosi Adlajo sūnus Šafatas. ³⁰ Kupra-

nugarius prižiūrėjo Obilas Izmaelietas; asiles prižiūrėjo Jechdijas Meronotietis. Avių kaimenėmis rūpinosi Jazizas Hagaras. ³¹ Visi jie buvo karaliaus Dovydo nuosavybės prižiūrėtojai.

³² Dovydo dėdė Jehonatanas, išmintingas žmogus ir raštininkas, buvo patarėjas. Hachmonio sūnus Jahielis auklėjo Dovydo sūnus. ³³ Ahitofelis buvo karaliaus patarėjas, o Hušajas Archas – karaliaus bičiulis. ³⁴ Po Ahitofelio atėjo Benajo sūnus Jehojada ir Abjataras, Joabas buvo Dovydo kariuomenės vadas.

Sueiga Jeruzalėje

28 Dovydas pašaukė sueiti į Jeruzalę visus Izraelio pareigūnus – giminių galvas, vadus būrių, buvusių karaliaus tarnyboje, tūkstantininkus ir šimtininkus, visus karaliaus nuosavybės bei galvijų prižiūrėtojus ir savo sūnus – drauge su dvariškiais, galiūnais ir visais turtingais vyrais. ² Karalius atsistojo ir tarė: „Mano broliai, mano tauta, klausykitės manęs! Aš buvau sumanęs pastatyti poilsio Namus VIEŠPATIES Sandoros Skryniai, mūsų Dievui pakoji. ³ Bet Dievas tarė man: ‘Tu nestatysi Namų mano vardui, nes esi kovotojas ir išliejai kraujo.’ ⁴ Tačiau VIEŠPATS, Izraelio Dievas, išsirinko mane iš visų mano protėvių namų būti Izraelio karaliumi amžinai. Juk jis išsirinko Judą valdovu, iš Judo namų – mano tėvo namus, o iš mano tėvo sūnų jis rado malonumą padaryti mane viso Izraelio karaliumi. ⁵ O iš visų mano sūnų – nes VIEŠPATS man davė daug sūnų – jis išsirinko mano sūnų Saliamoną sėdėti VIEŠPATIES kara-

lystės Izraelio soste. ⁶ Be to, jis man pasakė: „Tavo sūnus Saliamonas yra tas, kuris pastatys man Namus ir kiemus, nes aš išsirinkau jį būti man sūnumi, o aš būsiu jam tėvas. ⁷ Aš padarysiu jo karalystę amžiną, jei jis ir toliau taip ryžtingai laikysis mano įstatymų ir įsakų, kaip dabar daro. ⁸ Tad dabar viso Izraelio, Dievo bendrijos, akivaizdoje ir mūsų Dievui girdint aš jus skatinu laikytis ir atsiduoti visiems VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymams, idant valdytumėte šį gerą kraštą ir paliktumėte jį kaip amžiną paveldą savo vaikams.

⁹ O tu, mano sūnau Saliamonai, pažink savo tėvo Dievą ir tarnauk jam visa širdimi ir visa gyvastimi, nes VIEŠPATS tiria kiekvieną širdį ir supranta kiekvieną norą bei mintį. Jeigu ieškosi jo, jis leis tau save surasti, bet jeigu paliksi jį, jis atmes tave amžinai. ¹⁰ Tad būk atidus, nes VIEŠPATS išsirinko tave pastatyti šventovės Namus. Būk ryžtingas ir imkis darbo!“

¹¹ Tada Dovydas įteikė savo sūnui Saliamonui brėžinį Šventyklos priangio, sandėlių ir išdų, aukštutinių kambarių bei vidaus kambarių ir kambario malonės sostui, ¹² taip pat brėžinį viso, ką jis sumanė per [Dievo] dvasią, VIEŠPATIES Namų kiemams, visiems Dievo Namus supantiems kambariams bei sandėliams ir įžado aukų sandėliams, ¹³ kunigų bei levitų padaloms, visiems VIEŠPATIES Namų tarnybos darbams ir visiems VIEŠPATIES Namų tarnybos reikmenims. ¹⁴ Jis nurodė svorį aukso visų apeigų visiems aukso reikmenims, svorį sidabro visų apeigų visiems sidabro reikmenims, ¹⁵ taip pat ir svorį aukso žvakidėms bei jų žibintams, svorį aukso

kiekvienai žvakidei ir jos žibintams, svorį sidabro žvakidei ir jos žibintams pagal kiekvienos žvakidės paskirtį. ¹⁶ Jis nurodė svorį aukso kiekvienam padėtinės duonos eilių stalui ir sidabro – sidabro stalams, ¹⁷ ir gryno aukso, naudotino šakutėms, dubenims bei ąsočiams, ir svorį aukso kiekvienam aukso dubeniui bei sidabro – kiekvienam sidabro dubeniui, ¹⁸ ir svorį gryniausio aukso, naudotino smilkalų aukurui bei pavyzdžiui vežimo su kerubais, išskleistais sparnais dengiančiais VIEŠPATIES Sendoros Skrynią.

¹⁹ Jis buvo tiksliai užrašęs brėžinio nurodymus, nes jį vedė VIEŠPATIES ranka.

²⁰ Dovydas dar kalbėjo savo sūnui Saliamonui: „Būk stiprus ir ryžtingas! Imkis darbo! Nebijok ir nenusimink, nes VIEŠPATS Dievas, mano Dievas, su tavimi. Jis neatmes ir nepaliks tavęs, kol nebus užbaigti visi darbai VIEŠPATIES Namų tarnybai. ²¹ Štai kunigų ir levitų padalos, parengtos visai Dievo Namų tarnybai. Visuose darbuose su tavimi bus norintys padėti vyrai, turintys išminties ir igūdžių visokioms užduotims. Taip pat ir pareigūnai, ir visi žmonės darys visa, ką tu įsakysi.“

Aukos Šventyklos statybai

29 Karalius Dovydas kalbėjo visai sueigai: „Mano sūnus Saliamonas, kurį vieną Dievas išsirinko, yra jaunas ir be patirties, nors užduotis didelė. Juk šventykla ne žmogui, o VIEŠPAČIUI Dievui. ² Užtat aš atidėjau savo Dievo Namams, kiek pajėgiau, aukso daiktams aukso, sidabro daiktams sidabro, vario

daiktams vario, geležies daiktams geležies, medžio daiktams medžio, onikso akmens ir akmens inkrustavimui, rubinų ir įvairiaspalvių akmenų, visokių brangakmenių ir gausybę marmuro. ³O dabar, gėrėdamasis savo Dievo Namais, be viso, ką esu atidėjęs šventiesiems Namams, atiduodu savo Dievo Namams savo aukso bei sidabro sankaupas: ⁴ tris tūkstančius aukso – Ofyro aukso – talentų ir septynis tūkstančius gryniausio sidabro talentų Namų siėnomis aptraukti ⁵ ir visiems meistrų darbams atlikti, aukso daiktams iš aukso ir sidabro daiktams iš sidabro. Kas dar, atsiduodamas VIEŠPATIUI, šiandien su noru aukos?“

⁶ Tada kilčių vadai, giminių vadai, tūkstantininkai bei šimtininkai ir visi karaliaus darbų prižiūrėtojai įteikė savo geros valios atnašas, ⁷ duodami Dievo Namų tarnybai penkis tūkstančius aukso talentų ir dešimt tūkstančių aukso darikų, dešimt tūkstančių sidabro talentų, aštuoniolika tūkstančių vario talentų ir šimtą tūkstančių geležies talentų. ⁸ Kas tik turėjo brangakmenių, per Jehelio Geršono rankas atidavė juos VIEŠPATIES Namų išdui. ⁹ Žmonės džiaugėsi geros valios atnašomis, nes atnašavo iš visos širdies. Ir karalius Dovydas tuo labai džiaugėsi.

Dovydo padėkos malda

¹⁰ Tada Dovydas pašlovino VIEŠPATĮ visos bendrijos akivaizdoje. Dovydas tarė:

„Būk pašlovintas, VIEŠPATIE, / Izraelio, mūsų tėvo, Dieve, / nuo amžių per amžius! / ¹¹ O VIEŠPATIE, tavo yra didybė, / galybė, grožybė,

pergalė ir šlovė. / Taip, nes tau priklauso visa, / kas danguje ir žemėje. / O VIEŠPATIE, tau priklauso karalystė, / tu esi iškiles kaip galva virš visko. / ¹² Tu daliji turtus ir garbę, / tu visa valdai. / Tavo rankoje jėga ir galybė, / tavo galioje kiekvieną / išaukštinti ir stiprinti. / ¹³ Už tai, mūsų Dieve, / mes tau dėkojame ir šloviname / tavo garbingą vardą.

¹⁴ Bet kas aš ir kas mano tauta, kad mes galime daryti šią geros valios atnašą? Juk visa iš tavęs ateina, o mes duodame tau tik tai, ką iš tavo rankos esame gavę. ¹⁵ Juk tavo akivaizdoje mes tik praeiviai, tik tavo svečiai, kaip ir visi mūsų tėvai. Mūsų dienos žemėje – tarsi šešėlis, išnykstantis be vilties. ¹⁶ VIEŠPATIE, mūsų Dieve, visa ši gausybė, kurią atidėjome statyti tavo Namams, tavo šventajam vardui, yra iš tavo rankos ir tau priklauso. ¹⁷ Aš žinau, mano Dieve, kad tu tikrini širdį ir mėgsti dorumą. Dora širdimi noriai atnašavau visus šiuos dalykus, ir dabar pamaciau tavo žmones, čia esančius, tau atnašaujančius gera valia ir su džiaugsmu. ¹⁸ VIEŠPATIE, mūsų protėvių Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dieve, palaikyk tokį jausmą ir tokią mintis savo tautos žmonių širdyse amžinai ir kreipk į save jų širdis. ¹⁹ Suteik mano sūnui Saliamonui ištikimą širdį, kad laikytųsi tavo įsakymų, pamokymų ir įsakų, kad visus juos vykdytų, kad pastatytų šventyklą, kuriai atidėjau medžiagas.“

²⁰ Tada Dovydas kreipėsi į visą bendriją: „Šlovinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą!“ Ir visa bendrija pašlovino VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, nulenkdama galvas ir parpuldama kniūbsčia prieš VIEŠPATĮ ir kara-

liū. ²¹ Kitą dieną jie atnašavo aukas ir deginamąsias atnašas VIEŠPAČIUI: tūkstantį jaučių, tūkstantį avinų ir tūkstantį eriukų kartu su liejamosiomis atnašomis ir gausybę aukų visam Izraeliui. Tą dieną buvo valgoma ir geriama VIEŠPATIES akivaizdoje su dideliu džiaugsmu.

Saliamonas – Dovydo ipėdinis

²² Jie antrą kartą paskelbė Dovydo sūnų Saliamoną karaliumi, patepdami jį VIEŠPATIES akivaizdoje valdovu, o Cadoką – kunigu. ²³ Tada Saliamonas atsistojo į VIEŠPATIES sostą ir tapo karaliumi vietoj savo tėvo Dovydo. Jam sekėsi, ir jam pakluso visas Izraelis. ²⁴ Visi vadai ir galiūnai, taip pat visi kiti karaliaus Dovydo sūnūs, pareikšdami ištikimybę, padavė ranką karaliui Salia-

monui. ²⁵ VIEŠPATS didžiai išaukštino Saliamoną viso Izraelio akyse ir suteikė jam tokią karališką garbę, kokios prieš jį nė vienas Izraelio karalius nebuvo turėjęs.

²⁶ Tad taip Jesės sūnus Dovydas valdė visą Izraelį. ²⁷ Jis buvo Izraelio karalius keturiasdešimt metų: septynerius metus karaliauvo Hebrone ir trisdešimt trejus – Jeruzalėje. ²⁸ Jis numirė žiloje senatvėje, turtingas ir garbingas, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Saliamonas.

²⁹ Karaliaus Dovydo darbai nuo pirmo iki paskutinio yra aprašyti regėtojo Samuelio metraščiuose^a, pranašo Natano metraščiuose^b ir regėtojo Gado metraščiuose^b ³⁰ kartu su pasakojimais apie visą jo karaliavimą bei žygdarbius ir įvykius, kuriuos patyrė ir jis, ir Izraelis, ir visos kitos žemės karalystės.

METRAŠČIŲ ANTRA KNYGA

Metraščių antra knyga (gr. *paraleipomenōn B „praleistieji dalykai II“*, lot. *chronicorum / verba dierum „dienos žodžiai“ / paralipomenon II*) kartu su **Metraščių pirmą knygą** hebrajų tradicijoje sudaro vieną **Metraščių knygą** (hebr. *dibrei hajjamim „dienos žodžiai“*); graikiškajame Septuagintos vertime ji padalyta į dvi dalis, o nuo XV a. šį paprotį perėmė hebrajų Biblija. Kaip rodo graikiškasis pavadinimas, čia papildoma Samuelio ir Karalių knygose užrašyta išrinktosios tautos istorija.

Knygos pirmoje dalyje (sk. 1–9) peržvelgiamas Saliamono karaliavimo laikotarpis (apie 970–933 m. pr. Kr.), o antroje dalyje (sk. 10–36) pasakojama apie Judo karalystę nuo Saliamono mirties iki Babilonijos tremties (apie 933–581 m. pr. Kr.).

Knygoje Saliamonas vaizduojamas kaip idealus karalius, išsamiai aprašoma Šventyklos statyba, giriami valdovo turtai, bet nutylimos pragaištingos jo valdymo ydos. Daugiausia pasakojama ne apie Izraelio karalystę šiaurėje, bet apie Judo karalystę pietuose, nes tik čia, Jeruzalės šventykloje, įmanoma tikroji dievogarba.

Saliamonas prašo išminties

1 Dovydo sūnus Saliamonas įsitvirtino savo karalystėje. VIEŠPATS, jo Dievas, buvo su juo ir darė

jį vis iškilesnį. ² Saliamonas sušaukė visą Izraelį – tūkstantininkus ir šimtininkus, teisėjus ir visus viso Izraelio vadus bei kilčių galvas. ³ Tada Saliamonas, lydimas visos su juo

^{29,29a} Žr. 1 ir 2 Sam. ^{29,29b} Neišlikusios knygos.

buvusios bendrijos, nuėjo į Gibeono aukštumų alką, nes ten buvo Dievo Susitikimo Palapinė, kurią VIEŠPATIES tarnas Mozė buvo padaręs dykumoje. ⁴ Bet Dievo Skrynią Dovydas buvo pargabenęs iš Kirjat Jearimų į vietą, kurią Dovydas buvo parėngęs; jis buvo pastatęs ją palapinę Jeruzalėje. ⁵ Be to, ten, VIEŠPATIES Padangtės priekyje, buvo ir vario aukuras, kurį buvo padaręs Hūro sūnaus Ūrio sūnus Becalelis. Ten Saliamonas ir bendrija teiravosi VIEŠPATIES. ⁶ Saliamonas palypėjo VIEŠPATIES akivaizdoje prie vario aukuro, stovėjęs prie Susitikimo Palapinės, ir atnašavo ant jo tūkstantį deginamųjų aukų.

⁷ Tą naktį Dievas pasirodė Saliamonui ir tarė: „Prašyk, ko nori, kad tau duočiau.“ ⁸ Saliamonas tarė Dievui: „Tu parodei didelę ir ištikimą meilę mano tėvui Dovydui ir padarei mane karaliumi vietoj jo.“ ⁹ Dabar, VIEŠPATIE Dieve, tebūna įvykdytas tavo pažadas mano tėvui Dovydui, nes esi paskyręs mane karaliumi tautos, kuri tokia gausi, kaip dulkės žemėje. ¹⁰ Tad suteik man išminties ir žinojimo, kaip vesti šią tautą, antraip kas gi pajėgs valdyti šią didelę tavo tautą?“ ¹¹ Dievas atsakė Saliamonui: „Kadangi tai tavo širdyje, ir tu neprašei nuosavybės, turtų, garbės ar savo priešų gyvasties ir net ilgo gyvenimo, bet prašei išminties ir žinojimo, kad pajėgtum valdyti mano tautą, kurios karaliumi tave esu pastatęs, ¹² duodu tau išminties ir žinojimo. Duosiu tau taip pat ir turtų, ir nuosavybės, ir garbės tiek, kiek nė vienas pirma tavęs buvusių karalių nėra turėjęs ir nė vienas po tavęs neturės.“

¹³ Iš aukštumų alko Gibeone, iš Susitikimo Palapinės, Saliamonas grįžo į Jeruzalę ir valdė Izraelį. ¹⁴ Jis sutelkė kovos vežimų bei raitelių; jis turėjo keturiolika tūkstančių kovos vežimų ir dvidešimt keturis tūkstančius arklių, kuriuos išdėstė kovos vežimų miestuose ir prie karaliaus Jeruzalėje. ¹⁵ Karalius padarė sidabrą ir auksą tokius įprastus Jeruzalėje, kaip akmenys, ir kedrų taip apščiai, kaip sikamoro medžių Šefeloje. ¹⁶ Saliamono arkliai buvo įvežami iš Egipto ir Kevės. Iš Kevės karaliaus pirkliai juos pirkdavo rinkos kaina. ¹⁷ Kovos vežimas, įvežtas iš Egipto, kainuodavo šešis šimtus sidabro šekelių, o arklys – šimtą penkiasdešimt. Juos savo ruožtu jie pristatydavo visiems hetitų karaliams ir visiems Aramo karaliams.

Šventyklos statyba

¹⁸ Tada Saliamonas nutarė statyti VIEŠPATIES vardui Namus ir sau karaliaus rūmus.

2 Saliamonas pašaukė septyniasdešimt tūkstančių vyrų nešti akmenų ir aštuoniasdešimt tūkstančių vyrų skaldyti akmenų kalnuose drauge su trimis tūkstančiais šešiais šimtais prižiūrėtojų. ² Be to, jis davė žinią Tyro karaliui Hiramui: „Kadaise tu padėjai mano tėvui Dovydui ir siuntei jam kedro rastų, kad pastatytų sau rūmus gyventi.“ ³ Štai aš ketinu statyti Namus VIEŠPATIES, savo Dievo, vardui. Aš jam pašvėsiu juos kvepiančių smilkalų atnašavimui jo akivaizdoje, nuolatinei padėtinės duonos eilių atnašai, deginamosioms ryto ir vakaro aukoms šabo, jaunaties ir nustatytų

VIEŠPATIES, mūsų Dievo, iškilmiu dienomis, kaip Izraelis yra amžinai įpareigotas. ⁴ Namai, kuriuos noriu pastatyti, bus didingi, nes mūsų Dievas didingesnis už visus dievus. ⁵ Bet kas iš tikrųjų gali pastatyti jam Namus? Juk nei dangus, nei dangaus aukštybės negali jo apimti! Kas gi aš, kad galėčiau pastatyti jam Namus, nebent kaip vietą smilkalams atnašauti jo akivaizdoje? ⁶ Tad atsiųsk man išmintingą vyrą, įgudusį apdoroti auksą, sidabrą, varį bei geležį ir violetinę, tamsiai raudonos bei mėlynos spalvos medžiagą, mokantį raižyti, kad dirbtų su amatininkais, kuriuos parūpino mano tėvas Dovydas čia, Judo karalystėje, ir Jeruzalėje. ⁷ Atsiųsk taip pat kedro, kipariso ir algumo medžio sienojų iš Libano, nes žinau, kad tavo tarnai įgudę kirsti medžius Libane. Mano tarnai padės tavo tarnams ⁸ parūpinti daugybę rąstų, nes Namai, kuriuos noriu statyti, bus didingi ir nuostabūs. ⁹ Aš parūpinsiu tavo tarnams, miško kirtėjams, kerantiems medžius, dvidešimt tūkstančių korų grūstų kviečių, dvidešimt tūkstančių korų miežių, dvidešimt tūkstančių batų vyno ir dvidešimt tūkstančių batų aliejaus.“

¹⁰ Tyro karalius Hīramas nusiuntė Saliamonui tokį rašytą žodį: „Kadangi VIEŠPATS myli savo tautą, jis pastatė tave jų karaliumi.“ ¹¹ Hīramas tęsė: „Tebūna pagarbintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris padarė dangų ir žemę, kuris davė karaliui Dovydui išmintingą sūnų, apdovanotą išvalgiu protu bei supratimu, kaip statyti Namus VIEŠPAČIUI ir karaliaus rūmus sau.“

¹² Tad siunčiu savo meistrą Hīram Abi, įgudusį ir protingą vyrą,

¹³ sūnų vienos Dano giminės dukterų; jo tėvas buvo tyrietis. Jis įgudęs apdoroti ir auksą, sidabrą, varį, geležį, akmenį bei medį, ir violetinės, mėlynos ir tamsiai raudonos spalvos siūlus bei ploną drobę, ir raižyti bei sumanyti visa, kas tik bus iš jo reikalaujama, su tavo amatininkais bei mano viešpaties, tavo tėvo Dovydo, amatininkais. ¹⁴ Dabar tesiunčia mano viešpats savo tarnams kviečių, miežių, vyno ir aliejaus, kurių yra pažadėjęs. ¹⁵ Mes nukirsime Libane tiek medžių, kiek tau reikia, ir atplukdysime kaip sielius per jūrą į Jafą. Į Jeruzalę juos nugabensi tu.“

¹⁶ Tada Saliamonas padarė visų Izraelio krašte gyvenusių svetimtaučių surašymą, panašų į surašymą, kurį buvo daręs jo tėvas Dovydas, ir buvo rasta jų šimtas penkiasdešimt tūkstančių šeši šimtai. ¹⁷ Iš jų septyniasdešimt tūkstančių buvo paskirti nešikais, aštuoniasdešimt tūkstančių – akmenskaldžiais kalnuose, o trys tūkstančiai – prižiūrėtojais, kad žmonės dirbtų.

3 Tada Saliamonas pradėjo statyti Namus VIEŠPAČIUI Jeruzalėje ant Morijos kalno, kur VIEŠPATS buvo pasirodęs jo tėvui Dovydui, toje vietoje, kurią buvo nurodęs Dovydas, Ornano Jabusiečio klojime. ² Jis pradėjo statyti savo karaliavimo ketvirtų metų antro mėnesio antrą dieną. ³ Štai Saliamono nustatyti Dievo Namų matmenys: šešiasdešimt senovinio mato uolekčių ilgio ir dvidešimt uolekčių pločio. ⁴ Prieangis priešais Namų navą buvo dvidešimt uolekčių ilgio ir Namų pločio, aukštis – šimtas dvidešimt uolekčių. Jo vidus buvo paauksuotas grynų auksu. ⁵ Didžiąją navą

Saliamonas apmušė kipariso medžiu, aptraukė grynų aukso ir išraižė palmių bei vainikų. ⁶ Jis nusagstė pastatą brangakmenių įtvarais. Aukso buvo iš Parvaimų. ⁷ Aukso jis apmušė Namus – sijas, slenksčius, sienas ir duris; ant sienų išraižė kerubus.

⁸ Jis padarė šventų šventąją; jos ilgis buvo lygus Namų pločiui – dvidešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt uolekčių; apmušė ją šešiais šimtais talentų gryno aukso. ⁹ Vinių svoris buvo penkiasdešimt aukso šekelių. Panašiai jis apmušė aukso viršutinius kambarius.

¹⁰ Šventų šventojoje jis padarė du drožtus kerubus ir paauskavo. ¹¹ Išskleisti kerubų sparnai buvo dvidešimt uolekčių: vienas sparnas, liečiantis vieną Namų sieną, penkių uolekčių ilgio, ir kitas sparnas, liečiantis kito kerubo sparną, penkių uolekčių ilgio; ¹² vienas sparnas kito kerubo, liečiantis kitą Namų sieną, penkių uolekčių ilgio, ir kitas sparnas, liečiantis pirmojo kerubo sparną, penkių uolekčių ilgio. ¹³ Taigi sparnai šių kerubų buvo išskleisti dvidešimt uolekčių; kerubai stovėjo ant kojų, atsigręžę į navą. ¹⁴ Saliamonas pagamino užuolaidą iš mėlynos, violetinės bei tamsiai raudonos spalvos siūlų ir plonos drobės su joje išsiuvinėtais kerubais.

¹⁵ Priešais Namus jis padarė du trisdešimt penkių uolekčių stulpus; antgaliai jų viršūnėje buvo penkių uolekčių. ¹⁶ Jis padirbo vėrinio išvaizdos vainikų ir uždėjo ant stulpų viršaus; padarė šimtą granatmedžio obuolių ir uždėjo juos ant vainikų. ¹⁷ Stulpus pastatė priešais šventovę priekyje: vieną – dešinėje, o kitą –

kairėje. Dešinysis buvo pavadintas Jachinu, o kairysis – Boazu.

4 Jis padarė vario aukurą dvidešimt uolekčių ilgio, dvidešimt uolekčių pločio ir dešimt uolekčių aukščio. ² Jis nuliedino jūrą. Ji buvo apskrita, dešimt uolekčių nuo vieno krašto ligi kito, penkių uolekčių aukščio, o jos apskritimo ilgis buvo trisdešimt uolekčių. ³ Po ja buvo jaučių atvaizdai, dešimt uolekčių dydžio, supantys jūrą; jaučių, nuliedintų tuo pačiu liejimu, buvo dvi eilės. ⁴ Jūra stovėjo ant dylikos jaučių: trys buvo atgręžti į šiaurę, trys – į vakarus, trys – į pietus ir trys – į rytus. Ant jų buvo pastatyta jūra; jaučių užpakaliai buvo nugręžti į vidaus pusę. ⁵ Jos sienelių storis buvo delno platumo, o briauna padaryta kaip briauna taurės, tarsi lelijos žiedo vainiklapiai; jos talpa buvo du tūkstančiai batų.

⁶ Jis padarė dešimt praustuvų plovimui; penkis pastatė dešiniame šone ir penkis – kairiame. Juose buvo skalaujamos deginamosioms aukoms skirtos atnašų dalys, o jūra buvo skirta kunigams apsiplauti. ⁷ Jis padarė dešimt žvakidžių iš aukso, kaip įsakyta, ir pastatė jas navoje: penkis – dešiniame šone ir penkis – kairiame. ⁸ Jis padarė dešimt stalų ir pastatė juos navoje, penkis – dešiniame šone ir penkis – kairiame. Jis padarė šimtą aukso dubenų šlaks-tymui. ⁹ Jis pastatė kunigų kiemą, didįjį kiemą ir padarė duris didžiajam kiemui; duris aptraukė variu. ¹⁰ Jūrą pastatė dešiniame šone, prie pietrytinio Namų kampo.

¹¹ Hirasas taip pat padarė puodų, bertuvių bei dubenų. Taip Hirasas užbaigė darbą, kurį turėjo

atlikti karaliui Saliamonui VIEŠPATIES Namuose: ¹² du stulpus, du užraitus ir du antgalius stulpų viršūnėms; du vainikus apdengti dviem antgalių užraitams ant stulpų viršūnių; ¹³ keturis šimtus granatmedžio obuolių dviem vainikams, po dvi eiles granatmedžio obuolių kiekvienam vainikui, dviem antgalių užraitams apdengti ant stulpų viršūnių. ¹⁴ Jis padarė pastovus, praustuvus ant pastovų, ¹⁵ jūrą ir dvylika jaučių po ja. ¹⁶ Puodai, bertuvės, šakės ir visi reikmenys, Hiram Abio padaryti karaliui Saliamonui VIEŠPATIES Namams, buvo iš blizgančio vario. ¹⁷ Karalius nuliedino juos molinėje žemėje Jordano lygumoje tarp Sukotų ir Ceredos. ¹⁸ Saliamonas padarė šių reikmenų tiek daug, kad vario svorio nebuvo galima nustatyti.

¹⁹ Saliamonas padarė visus Dievo Namuose buvusius reikmenis: aukso aukurą, padėtinės duonos stalus, ²⁰ žvakides ir žibintus iš gyno aukso, kad degtų, kaip įsakyta, prieš vidinę šventyklą, ²¹ vainiklapius, žibintus bei reples iš gyno aukso, ²² žnyples, šlakstymo dubenis, samčius ir keptuves iš gyno aukso. ²³ O Namų įėjimo durys į Namų vidinę dalį – į šventų šventąją – ir Namų navos durys buvo iš aukso.

Į Šventyklą atnešama Skrynia

5 Taip buvo užbaigti visi darbai, kurių Saliamonas buvo ėmėsis VIEŠPATIES Namuose. Saliamonas atnešė savo tėvo šventąsias atnašas – sidabrą, auksą, reikmenis – ir padėjo Dievo Namų įžde.

² Tada Saliamonas sušaukė Izraelio seniūnus – giminių vadus ir izraelitų kilčių vadus – atnešti VIEŠPATIES Sandoros Skrynią iš Dovydo miesto, tai yra Siono, į Jeruzalę.

³ Visi izraelitai suėjo pas karalių per septinto mėnesio iškilmes. ⁴ Suėjęs visiems Izraelio seniūnams, levitai paėmė nešti Skrynią. ⁵ Jie nešė Skrynią, Susitikimo Palapinę ir visus Padangtėje buvusius šventuosius reikmenis; nešė juos levitai kunigai. ⁶ Tuo tarpu karalius Saliamonas ir visa Izraelio bendrija, susirinkusi pas jį priešais Skrynią, paaukojo tokią daugybę avių ir jaučių, kad nebuvo įmanoma nei suskaičiuoti, nei vertės nustatyti. ⁷ Kunigai atnešė VIEŠPATIES Sandoros Skrynią į jos vietą vidinėje Namų šventykloje – į šventų šventąją, po kerubų sparnais. ⁸ Kerubai buvo taip išskleidę sparnus virš vietos, skirtos Skryniai, kad kerubai uždengė iš viršaus Skrynią ir jos kartis. ⁹ Kartys kyšojo iš Skrynios ir nuo vidinės šventyklos priekio tebuvo matyti jų galai. Iš lauko jų nebuvo matyti. Ten ji liko iki šios dienos. ¹⁰ Skrynioje buvo tik dvi plokštės, kurias Mozė buvo idėjęs prie Horebo, kur VIEŠPATS sudarė Sandorą su izraelitais po jų išėjimo iš Egipto.

¹¹ Kunigams išėjus iš Šventyklos – visi dalyvaujantys kunigai buvo save pašventinę, nepaisydami padalų eilės, – ¹² visi levitai giesmininkai – Asafas, Hemanas ir Jedutūnas, jų sūnūs bei broliai, apsirengę plonos drobės apdaraais, laikydami cimbočius, arfas ir lyras, stovėjo į rytus nuo aukuro su šimtu dvidešimt kunigų, pučiančių trimitus. ¹³ Trimitininkai

ir giesmininkai įsitraukė sutartinai į šlovės ir padėkos giesmę VIEŠPAČIUI, didėję trimitų, cimbolų ir kitų muzikos instrumentų garsams VIEŠPATIES šlovei,

„nes jis geras, / nes jo ištikimoji meilė amžina.“

Namai, VIEŠPATIES Namai, buvo pripildyti debesies. ¹⁴ Dėl šio debesies kunigai nebegalėjo išbūti ir atlikti tarnybos, nes VIEŠPATIES šlovė pripildė Dievo Namus.

6 Tada Saliamonas tarė: „VIEŠPATS nori gyventi tamsiame debesyje. / ² Pastačiau tau didingus Namus, / amžiną buveinę tau gyventi.“

³ Paskui, visai Izraelio bendrijai stovint, karalius atsigręžė ir palaimino visą Izraelio bendriją. ⁴ Jis tarė: „Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris savo ranka įvykdė, ką savo lūpomis buvo pažadėjęs mano tėvui Dovydui, tardamas: ⁵ 'Nuo tos dienos, kurią išvedžiau savo tautą iš Egipto žemės, niekada neišsirinkau tarp Izraelio giminių miesto, kuriame būtų pastatyti Namai mano vardui, nei išsirinkau žmogaus savo tautos valdovu. ⁶ Bet išsirinkau Jeruzalę, kad ten gyventų mano vardas, ir išsirinkau Dovydą būti mano tautos Izraelio karaliumi.' ⁷ Mano tėvas Dovydas širdyje geidė pastatyti Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ⁸ Bet VIEŠPATS mano tėvui Dovydui pasakė: 'Gerai darai, norėdamas pastatyti Namus mano vardui. Gerai darai, kad to nori. ⁹ Tačiau tu Namų nestatysi, bet tavo sūnus, gimęs tau, pastatys Namus mano vardui.' ¹⁰ O dabar VIEŠPATS įvykdė pažadą, kurį buvo davęs, nes aš

esu savo tėvo Dovydo vietoje ir sėdžiu Izraelio soste, kaip VIEŠPATS pažadėjo, ir pastačiau Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ¹¹ Ten aš padėjau Skrynią, kurioje yra VIEŠPATIES Sandora, sudaryta su Izraelio tauta.“

Saliamono malda

¹² Tada Saliamonas, stovėdamas prieš VIEŠPATIES aukurą visos Izraelio bendrijos akivaizdoje, išskėtė rankas. ¹³ Saliamonas buvo padaręs penkių uolekčių ilgio, penkių uolekčių pločio ir trijų uolekčių aukščio vario pakylą ir pastatęs ją didžiojo kiemo viduryje. Jis stovėjo ant jos. Tada jis suklupo ant kelių visos Izraelio bendrijos akivaizdoje ir, pakėlęs rankas į dangų, ¹⁴ tarė: „VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, nėra kito Dievo kaip tu nei danguje, nei žemėje. Tu laikaisi Sandoros ir ro-dai ištikimą meilę savo tarnams, kurie tavo akivaizdoje iš visos širdies elgiasi dorai. ¹⁵ Tu savo tarnui, mano tėvui Dovydui, įvykdei, ką buvai pažadėjęs. Iš tikrųjų, ką pažadėjai savo lūpomis, šiandien įvykdei savo ranka. ¹⁶ Tad dabar, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, įvykdyk savo tarnui, mano tėvui Dovydui, ir tą pažadą, kurį jam davei, tardamas: 'Nestigs tau niekada mano akivaizdoje palikuonio, sėdinčio Izraelio soste, jeigu tik tavo vaikai bus atidūs savo ke-liui ir eis mano mokymo taku, kaip tuėjai mano akivaizdoje.' ¹⁷ Tad dabar, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, tebūna patvirtintas pažadas, kurį davei savo tarnui, mano tėvui Dovydui. ¹⁸ Bet argi iš tikrųjų Dievas gyvens žemėje su mirtingaisiais? Net dangus ir dangaus aukštybės

negali tavęs sutalpinti. Kaipgi galėtų tai padaryti šie Namai, kuriuos aš pastačiau! ¹⁹ Tačiau atsižvelk į savo tarno malda ir prašymą, o VIEŠPATIE, mano Dieve, išgirdamas šauksmą ir malda, kuria tavo tarnas meldžiasi tau. ²⁰ Tebūna atviros tavo akys dieną ir naktį šiems Namams – buveinei, kurioje tu apgyvendinai savo vardą, kad išklausytum malda, kai tavo tarnas melsis šioje vietoje.

²¹ Girdėdamas maldavimus, kai tik tavo tarnas ir tavo tauta Izraelis šioje vietoje šauksis tavęs, išklausyk savo dangaus buveinėje, išklausyk ir atleisk.

²² Kai tik žmogus nusidės artimui ir turės duoti priesaiką, kai ateis ir prisieks prieš tavo aukurą šiuose Namuose, ²³ išgirsk danguje ir nedelsk paskelbti savo tarnams nuosprendį, kaltąjį pasmerkdamas bei uždėdamas jam ant galvos bausmę už jo elgesį, o teisųjį apgindamas bei atlygindamas jam pagal jo teismą.

²⁴ Jeigu tavo tauta Izraelis būtų priešo nugalėta, nes buvo tau nusidėjusi, bet sugrįžtų pas tave, išpažintų tavo vardą, siųstų malda ir prašymą tau šiuose Namuose, ²⁵ išklausyk danguje, atleisk savo tautos Izraelio nuodėmę ir parvesk juos atgal į žemę, kurią davei jiems ir jų protėviams.

²⁶ Jeigu dangus būtų uždarytas ir nebūtų lietaus dėl to, kad jie tau nusidėjo, bet vis dėlto jie melstųsi šioje vietoje, išpažintų tavo vardą, gręžtųsi nuo savo nuodėmės, nes tu juos vargini, ²⁷ išklausyk danguje ir atleisk savo tarną, savo Izraelio tautos, nuodėmę, pamokydamas tikrojo kelio, kuriuo jie turėtų eiti. Suteik lietaus savo kraštui, kurį esi davęs savo tautai kaip paveldą.

²⁸ Taip pat jeigu krašte kiltų badas, jei jį ištiktų maras, amaras ar miltligė, skėriai ar vikšrai, jeigu priešai apgultų kurioje nors krašto gyvenvietėje, bet kokioje nelaimėje ir bet kokioje ligoje, ²⁹ kad ir kokia malda, kad ir koks prašymas kiltų iš pavienio ar iš visos tavo tautos Izraelio, taip pajutusias savo nelaimę ir savo skausmą, kad tiestų rankas šių Namų link, ³⁰ išklausyk danguje, savo dangaus buveinėje, ir atleisk. Elkis su kiekvienu pagal jo elgesį, žinodamas, kas žmogaus širdyje, nes tik tu pažįsti visų žmonių širdis, ³¹ kad jie garbintų tave per visas gyvenimo dienas, gyvendami krašte, kurį davei jų protėviams.

³² Panašiai, jei svetimtautis, nepriklausantis tavo tautai Izraeliui, ateitų iš tolimos šalies, vedamas tavo didžio vardo, galingos rankos ir tvirtos peties, ir melstųsi prie šių Namų, ³³ išklausyk savo dangaus buveinėje ir suteik, ko tik svetimtautis prašo, idant visos žemės tautos pažintų tavo vardą ir garbintų tave, kaip daro tavo tauta Izraelis, ir žinotų, kad tavo vardu vadinami šie Namai, kuriuos pastačiau.

³⁴ Kai tavo tauta eis į žygį prieš savo priešą, kad ir koku keliu tu juos besiųstum, ir melsis VIEŠPATIUI, atsisukę į miestą, kurį tu išsirinkai, ir į Namus, kuriuos tavo vardui pastačiau, ³⁵ išklausyk danguje jų malda ir prašymą, palaikyk jų reikalą.

³⁶ Kai jie tau nusidės, nes nėra žmogaus, kuris nenusidėtų, ir tu supykęs atiduosi juos priešui, kad būtų išvesti toli ir arti į priešų kraštą, ³⁷ jeigu krašte, į kurį buvo išvesti, jie paims į širdį, atsivers ir maldaus tavęs savo nelaisvės šalyje, sakyda-

mi: 'Nusidėjome, užsitraukėme kal-
tę, nedorai elgėmės', –³⁸ jeigu jie grįš
pas tave visa širdimi ir visa gyvasti-
mi savo nelaisvės krašte, į kuri
buvo išvesti, ir melsis atsigręžę į
kraštą, kuri tu davei jų protėviams,
į miestą, kuri esi išsirinkęs, ir į Na-
mus, kuriuos pastačiau tavo vardui,
³⁹ išklausk savo dangaus buveinėje
jų maldą ir prašymus, palaikyk jų
reikalą ir atleisk tau nusidėjusiems
savo žmonėms. ⁴⁰ Tad dabar, mano
Dieve, tavo akys tebūna atviros ir
tavo ausys atidžios maldai iš šios
vietos!

⁴¹ Tad dabar, VIEŠPATIE Dieve,
pakilk / ir ženkl, tu ir tavo galingoji
Skrynia, / į savo poilsio vietą. / Iš-
ganymu teapsivelka / tavo kunigai,
VIEŠPATIE Dieve; / tavo gerumu
tesidžiaugia / tau ištikimieji, VIEŠ-
PATIE Dieve. /⁴² VIEŠPATIE Dieve,
neatmesk savo pateptojo, / atsimink
savo ištikimąją meilę savo tarnui
Dovydui!“

Šventyklos pašventinimas

7 Saliamonui baigus maldą, ug-
nis nužengė iš dangaus ir su-
degino deginamąją atnašą ir aukas.
VIEŠPATIES šlovė pripildė Namus.
² Kunigai negalėjo įeiti į VIEŠPA-
TIES Namus, nes VIEŠPATIES šlo-
vė buvo pripildžiusi VIEŠPATIES
Namus. ³ Visi izraelitai, pamatę nu-
žengiančią ugnį ir VIEŠPATIES
šlovę į Namus, puolė kniūbsti ant
žemės ir, garbindami ir dėkodami
VIEŠPAČIUI, tarė:

„Nes jis geras, / nes jo ištikimoji
meilė amžina.“

⁴ Tada karalius ir visi žmonės at-
našavo aukas VIEŠPATIES akivaiz-
doje. ⁵ Karalius atnašavo aukoms

dvidešimt du tūkstančius jaučių ir
šimtą dvidešimt tūkstančių avių.
Taip karalius ir visi žmonės pašven-
tino Dievo Namus. ⁶ Kunigai stovėjo
savo tarnybos vietose, kaip ir levi-
tai, laikydami VIEŠPATIES giesmės
instrumentus, kuriuos karalius Do-
vydas buvo parūpinęs reikšti „Pa-
dėką VIEŠPAČIUI, nes amžina jo
ištikimoji meilė!“ – ir giedodami
Dovydo sukurtas giesmes. Jiems
priešpriešiais pūtė trimitus kunigai,
tuo tarpu visas Izraelis stovėjo.

⁷ Saliamonas pašventino vidurį
kiemo, kuris buvo priešais VIEŠ-
PATIES Namus, nes ten jis atna-
šavo deginamąsias aukas ir
bendravimo atnašų taukus, o Sa-
liamono padirbtas vario aukuras ne-
galejo sutalpinti deginamųjų aukų,
javų atnašų ir bendravimo aukų rie-
biųjų dalių.

⁸ Tuo metu Saliamonas šventė sep-
tynių dienų iškilmės, o su juo – visas
Izraelis, didžiulė bendrija nuo Lebo
Hamato iki Egipto upės. ⁹ Aštuntą
dieną buvo švenčiama iškilminga
sueiga, nes jie buvo šventę aukuro
pašventinimą septynias dienas ir
septynių dienų iškilmės. ¹⁰ Septinto
mėnesio dvidešimt trečią dieną jis
paleido namo žmones, džiūgaujan-
čius ir smagiai nusiteikusius dėl ge-
rumo, kuri VIEŠPATS buvo parodęs
ir Dovydui, ir Saliamonui, ir savo
Izraelio tautai.

Viešpaties apsireiškimas

¹¹ Taip Saliamonas užbaigė staty-
ti VIEŠPATIES Namus ir karaliaus
rūmus. Visa, ką Saliamonas buvo
sumanęs savo širdyje padaryti VIEŠ-
PATIES Namuose ir savo rūmuose,
jis sėkmingai užbaigė.

¹² Tada VIEŠPATS pasirodė Saliamonui naktį ir tarė: „Aš iškliausiu tavo maldą ir išsirinkau šią buveinę sau, kad ji būtų aukšs Namai.

¹³ Kai taip uždarysiu dangų, kad nebus lietaus, ar įsakysiu skėriams nuniokoti kraštą, ar atsiųsiu marą į savo tautą, ¹⁴ jeigu mano tauta, vadinama mano vardu, nusižemins, melsis, ieškos mano veido ir nusi-gręš nuo savo nedorų kelių, aš išgirsiu savo dangaus buveinėje, atleisiu nuodėmes ir atgaivinsiu kraštą. ¹⁵ Tad dabar mano akys bus atviros ir mano ausys bus atidžios maldoms iš šios buveinės. ¹⁶ Juk aš išsirinkau ir pašvenčiau šiuos Namus, kad juose amžinai būtų mano vardas. Visada ten bus mano akys ir mano širdis!

¹⁷ O jeigu tu taip elgsiesi mano aki-vaizdoje, kaip elgėsi tavo tėvas Dovydas, ir, laikydamasis mano įstatų ir įsakų, darysi visa, ką esu tau įsakęs, ¹⁸ aš padarysiu tavo karališką sostą tvirtą, kaip esu padaręs Sandomą su tavo tėvu Dovydu, tardamas: 'Nestigs tau niekada palikuonio, valdančio Izraelį.'

¹⁹ Bet jeigu nusigręšite ir paliksite mano įstatus ir įsakymus, kuriuos jums daviau, eisite ir tarnausite kitiems dievams, garbinsite juos, ²⁰ išrausiu žmones iš krašto, kurį esu jiems davęs, ir šiuos Namus, kuriuos pašvenčiau savo vardui, išmesiu iš akių ir paversiu juos pajuokos paltarė ir priežodžiu visose tautose.

²¹ O prie šių Namų, kadaise tokių didingų, kiekvienas praeivis baisės ir klaus: 'Kodėl VIEŠPATS taip pasiėlgė su šiuo kraštu ir šiais Namais?' ²² Bus atsakyta: 'Kadangi jie paliko VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, kuris išvedė juos iš Egipto, ir prisirišo prie kitų dievų, juos gar-

bindami ir jiems tarnaudami, jis atsiuntė jiems visas šias nelaimes.'"

Kiti Saliamono darbai

8 Baigiantis dvidešimt metų, per kuriuos buvo pastatęs VIEŠPATIES Namus ir savo paties rūmus, ² Saliamonas atstatė ir miestus, kuriuos jam buvo davęs Hiram, ir apgyvendino juose izraelitus.

³ Saliamonas surengė žygį prieš Hamat Cobą ir ją paėmė. ⁴ Jis įtvirtino Tadmorą dykumoje ir visus igulų miestus, kuriuos buvo pastatęs Hamate. ⁵ Jis atstatė Aukštutinį Bet Horoną ir Žemutinį Bet Horoną, sutvirtino miestus sienomis, vartais ir velkėmis, ⁶ taip pat Baalata bei visus Saliamono igulų miestus, visus kovos vežimų miestus, visus raitelių miestus ir viską, ką tik Saliamonas norėjo pastatyti Jeruzalėje bei Libane ir visose savo valdose. ⁷ Visus žmones, išlikusius iš hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių, kurie nebuvo kilę iš Izraelio, ⁸ tai yra iš jų palikuonių, dar likusių krašte, kurių izraelitai nebuvo sunaikinę, Saliamonas pašaukė į lazo darbus, kaip tebėra ir šiandien. ⁹ Bet Saliamonas nepadarė vergais savo darbams nė vieno izraelito, nes jie tapo kariais ir jo pareigūnų vadais, jo kovos vežimų vadais ir jo raitelių vadais. ¹⁰ Jie buvo karaliaus Saliamono pareigūnų galvos, vadovavę darbams ir prižiūrėję žmones; jų buvo du šimtai penkiasdešimt.

¹¹ Saliamonas perkėlė faraono dukterį iš Dovydo miesto į rūmus, kuriuos buvo jai pastatęs, nes sakė sau: „Jokia mano žmona negyvens Izraelio karaliaus Dovydo rūmuose,

nes vietos, kur atėjo VIEŠPATIES Skrynia, yra šventos.“

¹² Tuo metu Saliamonas atnašavo VIEŠPAČIUI deginamąsias aukas ant VIEŠPATIES aukuro, kurį buvo pastatęs priešais Prieangį, ¹³ kaip reikalavo kasdien pareiga pagal Mozės įsakymą šabams, jaunatims ir trims metinėms iškilmėms – Neraugintosios duonos šventėms, Savaičių šventėms ir Palapinių šventėms.

¹⁴ Sekdamas savo tėvo Dovydo įsaką, jis paskyrė kunigų būrį jų tarnybai, levitus jų užduočiai giesmė šlovinti ir tarnauti kunigų prižiūrimiems, kaip reikalavo kasdienės pareigos, ir vartininkus iš eilės prie kiekvienų vartų, nes taip buvo įsakęs Dievo žmogus Dovydas. ¹⁵ Jokių atžvilgiu nebuvo nukrypta nuo to, ką karalius buvo įsakęs ar dėl kunigų ir levitų šiuose visuose dalykuose, ar dėl sandėlių.

¹⁶ Taip sėkmingai atlikti visi Saliamono darbai nuo tos dienos, kai buvo padėti VIEŠPATIES Namų pamatai, iki VIEŠPATIES Namai buvo visiškai užbaigti.

¹⁷ Tada Saliamonas nuvyko į Ecjon Geberą ir Elatą Edomo krašto jūros pakrantėje. ¹⁸ Hirasas per savo tarnus atsiuntė jam laivų ir patyrusių jūreivių. Jie nukeliavo drauge su Saliamono tarnais į Ofyrą ir pargabeno Saliamonui keturis šimtus talentų aukso.

Šebos karalienės apsilankymas

9 Išgirdusi apie Saliamono garsą, išmėginti jo sunkiais klausimais į Jeruzalę atvyko Šebos karalienė su labai gausia palyda ir kupranugariais, apkrautais kvepalais, daugybe aukso ir brangakmeniais.

Atvykusi pas Saliamoną, ji kalbėjosi su Saliamonu apie viską, kas tik galėjo jai ant širdies. ² Saliamonas atsakė į visus jos klausimus. Nebuvo dalyko, kurio Saliamonas nebūtų žinojęs, nei klausimo, į kurį nebūtų galėjęs atsakyti. ³ Pamačiusi Saliamono išmintį, rūmus, kuriuos buvo pastatęs, ⁴ stalo valgius, dvariškių patalpas, tarnų paslaugas ir apdarą, taurininkus bei jų apdarą ir jo atnašautas deginamąsias aukas VIEŠPATIES Namuose, ji neteko žado.

⁵ Ji sakė karaliui: „Kalbos, kurias girdėjau savo šalyje apie tavo darbų ir išmintį, buvo teisingos, ⁶ bet aš netikėjau kalbomis, kol neatvykau ir pati savo akimis nepamačiau. Tikėk manimi, man nė pusės tiesos nebuvo pasakyta apie tavo didelę išmintį. Tu perdėm viršiji kalbas, kurias buvau girdėjusi. ⁷ Laimingi tavo žmonės! Laimingi tavo dvariškiai, kurie visada tau tarnauja ir tavo išmintį girdi! ⁸ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, tavo Dievas, kuriam tu taip patikai, kad jis pasodino tave savo soste karaliumi VIEŠPAČIUI, tavo Dievui tarnauti. Kadangi tavo Dievas pamilo Izraelį ir norėjo padaryti jį amžinai saugų, jis padarė tave jų karaliumi, kad vykdytumei teisingumą ir teisumą.“

⁹ Ji apdovanojo karalių šimtu aukso talentų ir daugybe kvepalų bei brangakmenių. Nebuvo tokių kitų kvepalų kaip tie, kuriuos Šebos karalienė įteikė karaliui Saliamonui.

¹⁰ Be to, Hiramso tarnai ir Saliamono tarnai, kurie pargabeno aukso iš Ofyro, pargabeno taip pat algumo medžio ir brangakmenių. ¹¹ Iš algumo medžio karalius padarė laiptus VIEŠPATIES Namams ir karaliaus rūmams, taip pat lyras bei arfas

giesmininkams. Panašių į juos iki tol nebuvo matyta Judo krašte.

¹² O karalius Saliamonas savo ruožtu įvykdė kiekvieną Šebos karalienės norą, viršydamas tai, ką ji buvo atgabenusi karaliui. Tada ji drauge su dvariškiais sugrįžo į savo šalį.

Saliamono turtai

¹³ Auksas, kurio Saliamonas gaudavo kasmet, svėrė šešis šimtus šešiasdešimt šešis aukso talentus, ¹⁴ neskaitant to, kuris ateidavo iš vertėvų ir pirklių. Ir iš visų Arabijos karalių bei sričių valdytojų ateidavo Saliamonui aukso ir sidabro. ¹⁵ Karalius Saliamonas padarė du šimtus didelių skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną didelį skydą suėjo šeši šimtai aukso šekelių. ¹⁶ Jis padarė tris šimtus priedangos skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną priedangos skydą suėjo trys šimtai aukso šekelių. Juos karalius padėjo į Libano miško rūmus. ¹⁷ Karalius padarė didelį sostą iš dramblio kaulo ir aptraukė geriausiu aukso. ¹⁸ Į sostą vedė šeši laiptai. Sostas turėjo aukso pakoji, pritvirtintą prie sosto; prie abiejų sėdynės šonų buvo atramos rankoms. Du liūtai stovėjo šalia atramų rankoms, ¹⁹ o dvylika liūtų stovėjo ant šešių laiptų, po šešis viename ir kitame šone. Niekada nieko panašaus į tai nebuvo padaryta jokioje kitoje karalystėje. ²⁰ Be to, visos Saliamono taurės buvo iš aukso, ir visi Libano miško rūmų indai buvo iš gryno aukso. Sidabras buvo nieku laikomas Saliamono dienomis. ²¹ Mat karaliaus laivai nuplaukdavo į Taršišą su Hiram tarnais. Kartą per

trejus metus Taršišo laivai parplaukdavo, atgabendami aukso, sidabro, dramblio kaulo, beždžionių ir povų.

²² Taip karalius Saliamonas viršijo visus žemės karalius turtais ir išmintimi. ²³ Visi žemės karaliai stengėsi pamatyti Saliamoną, norėdami išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį. ²⁴ Kiekvienas jų atgabendavo duoklę – daiktų iš sidabro ir aukso, drabužių, ginklų, kvepalų, arklių, mulų; taip vyko daugelį metų.

²⁵ Saliamonas turėjo keturis tūkstančius gardų arkliams bei kovos vežimams ir dvylika tūkstančių arklių, kuriuos išdėstė kovos vežimų miestuose ir prie karaliaus Jeruzalėje.

²⁶ Jis valdė visus karalius nuo Eufrato iki filistinų žemės ir Egipto ribos. ²⁷ Karalius padarė sidabrą tokią apstų Jeruzalėje kaip akmenis ir kedro medį tokią apstų kaip sikomoro medžiai Šefeloje. ²⁸ Saliamonui arkliai buvo gabenami iš Egipto ir visų kraštų.

²⁹ O kiti Saliamono darbai nuo pirmo iki paskutinio argi nėra aprašyti pranašo Natano metraštyje, Ahijos Šilojiečio pranašystėje ir regėtojo Jedojo regėjimuose^a apie Nebato sūnų Jeroboamą? ³⁰ Saliamonas valdė Jeruzalėje visą Izraelį keturiasdešimt metų. ³¹ Saliamonas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo tėvo Dovydo mieste, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Rehabeamas.

Karalystės padalijimas

10 Rehabeamas nuvyko į Sichemą, nes ten visas Izraelis buvo suėjęs paskelbti jį karaliumi.

^{9,29a} Neišlikusios knygos.

² Išgirdęs apie tai, Nebato sūnus Jeroboamas – jis buvo Egipte, pabėgęs nuo karaliaus Saliamono – sugrįžo iš Egipto. ³ Jis buvo pašauktas į sueigą. Taigi Jeroboamas ir visas Izraelis atėjo ir kalbėjo Rehabeamui: ⁴ „Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą. Tad dabar palengvink savo tėvo kietą lažą bei jo uždėtą sunkųjį jungą, ir mes tau tarnausime.“ ⁵ Jis atsakė jiems: „Ateikite pas mane vėl po trijų dienų.“

Žmonėms nuėjus, ⁶ karalius Rehabeamas tarėsi su seniūnais, kurie buvo tarnavę jo tėvui dar jam gyvam esant, klausdamas: „Kaip jūs patariate atsakyti šioms žmonėms?“

⁷ Atsakydami jie kalbėjo: „Jei būsi geras šioms žmonėms ir patenkinsi juos, maloniai su jais kalbėdamasis, jie bus tavo tarnai amžinai.“

⁸ Seniūnų duoto patarimo jis nepaisė, bet tarėsi su tais jaunais vyrais, kurie buvo su juo augę ir dabar jam tarnavo. ⁹ Jų klausė: „Ką patariate sakyti žmonėms, kurie sakė: 'Palengvink jungą, kurį tavo tėvas mums uždėjo?'“ ¹⁰ Jaunieji vyrai, kartu su juo augę, atsakė jam: „Taip turi kalbėti žmonėms, kurie tau sakė: 'Tavo tėvas padarė mūsų jungą sunkų, bet tu turi ji mums palengvinti.' Pasakyk jiems: 'Mano mažylis pirštas storesnis už mano tėvo juosmenį. ¹¹ Taigi mano tėvas uždėjo jums sunkų jungą, o aš dar pridėsiu prie jūsų jungo. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais.“ ¹² Jeroboamas ir visi žmonės sugrįžo pas Rehabeamą trečią dieną, kaip karalius buvo pasakęs: „Ateikite pas mane vėl po trijų dienų.“ ¹³ Jiems karalius davė šurkštų atsakymą. Karalius Rehabeamas nepaisė seniūnų pata-

rimo. ¹⁴ Kalbėdamas pagal jaunųjų vyrų patarimą, tarė jiems: „Mano tėvas jūsų jungą padarė sunkų, bet aš prie to dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais.“ ¹⁵ Taigi karalius žmonių neklausė, nes taip buvo Dievo skirta, kad VIEŠPATS įvykdytų savo žodį, kurį buvo ištarsęs per Ahiją Šilojietį Nebato sūnui Jeroboamui.

¹⁶ Kai visas Izraelis pamatė, kad karalius nenori jų klausyti, žmonės, atsakydami karaliui, tarė:

„Kokia mums dalis, Dovyde? / Nėra mums paveldo Jesės sūnuje! / Izraeli, visi į savo palapines! / Dabar, Dovydai, rūpinkis savo namais!“

Taigi visas Izraelis sugrįžo į savo namus. ¹⁷ Bet Rehabeamas ir toliau valdė izraelitus, gyvenančius Judo miestuose. ¹⁸ Kai karalius nusiuntė Adoramą, tuometinį lažo darbų vykdytoją, izraelitai užmušė jį akmenimis. Tada karalius Rehabeamas paskubomis išoko į kovos vežimą ir bėgo į Jeruzalę. ¹⁹ Taip Izraelis ir maištavo prieš Dovydo namus iki šios dienos.

Rehabeamas – Judo karalius

11 Sugrįžęs į Jeruzalę, Rehabeamas sutelkė Judo namus ir Benjamino giminę – šimtą aštuoniasdešimt tūkstančių rinktinių karių – kovoti su Izraeliu ir sugrąžinti karalystę Rehabeamui. ² Bet Dievo vėrą Šemają pasiekė Dievo žodis: ³ „Sakyk Saliamono sūnui Judo karaliui Rehabeamui ir visam Izraeliui Judo ir Benjamino giminėse: ⁴ 'Taip kalbėjo VIEŠPATS. Jūs nežygiuosite kovoti su savo giminėmis. Tegrižta visi į savo namus, nes aš tai padariau.'“ Tad jie paklausė VIEŠPA-

TIES žodžio ir susilaikė nuo žygio prieš Jeroboamą.

⁵ Rehabeamas gyveno Jeruzalėje ir statė miestus Judo gynybai. ⁶ Jis įtvirtino Betliejų, Etamą, Tekoją, ⁷ Bet Cūrą, Sochoją, Adulamą, ⁸ Gatą, Marešą, Zifą, ⁹ Adoraimus, Lachišą, Azeką, ¹⁰ Corą, Ajaloną ir Hebroną. Tai įtvirtinti Judo ir Benjaminio miestai. ¹¹ Tada jis sustiprino tvirtoves, paskyrė joms vadus ir įrengė maisto, aliejaus ir vyno sandėlius. ¹² Visuose miestuose jis įrengė didelius skydų bei iečių sandėlius ir nepaprastai juos įtvirtino. Taip Judas ir Benjaminas liko jo valdžioje.

¹³ Kunigai ir levitai, gyvenantys visame Izraelyje, susirinko pas jį iš visų savo žemių. ¹⁴ Levitai paliko jiems paskirtas ganyklas bei nuosavybę ir suėjo į Judą ir Jeruzalę, nes Jeroboamas ir jo sūnūs neleido jiems tarnauti kunigais VIEŠPAČIUI, ¹⁵ paskirdamas savo kunigus aukštumų alkams, satyrams ir veršiams, kurių buvo pasidaręs. ¹⁶ Paskui juos iš visų Izraelio giminių į Jeruzalę atnašauti aukos VIEŠPAČIUI, savo protėvių Dievui, ėjo visi tie, kurie buvo pasiryžę širdimi ieškoti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo. ¹⁷ Taip jie sustiprino Judo karalystę ir parėmė Saliamono sūnų Rehabeamą trejus metus, nes Dovydo ir Saliamono keliu jis ėjo trejus metus.

¹⁸ Rehabeamas vedė Dovydo sūnaus Jerimoto dukterį Mahalatą ir Jesės sūnaus Eliabo dukterį Abihailę. ¹⁹ Ji pagimdė jam sūnus: Jėušą, Šemariją ir Zahamą. ²⁰ Po to jis vedė Abšalomo dukterį Maaką, ir ji pagimdė jam Abiją, Atają, Zizą ir Šelomitą. ²¹ Abšalomo dukterį Maaką Rehabeamas mylėjo labiau už

kitas žmonas ir suguloves. Jis buvo vedęs aštuoniolika žmonių ir turėjo šešiasdešimt sugulovių; jam gimė dvidešimt aštuoni sūnūs ir šešiasdešimt dukterų. ²² Rehabeamas paskyrė Maakos sūnų Abiją vyriausia galva ir vadu tarp jo brolių, nes ketino padaryti jį karaliumi. ²³ Jis elgėsi protingai, išskirstydamas visus savo sūnus po visas Judo ir Benjaminio sritis bei visus įtvirtintus miestus ir aprūpindamas gausiomis maisto atsargomis bei surasdamas jiems žmonas.

12 Kai Rehabeamo karalystė buvo įtvirtinta ir Rehabeamas tapo galingas, jis paliko VIEŠPATIES mokymą, o su juo ir visas Izraelis. ² Atsitiko taip, kad penktais karaliaus Rehabeamo metais Egipto karalius Šišakas surengė žygį prieš Jeruzalę, nes jie buvo nusižengę VIEŠPAČIUI. ³ Jis atžgiavo su tūkstančiu dviem šimtais kovos vežimų ir šešiasdešimt tūkstančių raitelių. Nesuskaičiuojama kariuomenė atžgiavo su juo iš Egipto – libiai, sukijai ir kušitai. ⁴ Šišakas paėmė įtvirtintus Judo miestus ir atėjo iki pat Jeruzalės. ⁵ Tada pas Rehabeamą ir Judo didžiūnus, susirinkusius į Jeruzalę dėl Šišako, atėjo pranašas Šemaja ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Jūs palikote mane, aš palieku jus Šišakui.’“ ⁶ Tada Izraelio didžiūnai ir karalius nusižemino ir sakė: „VIEŠPATS teisus.“ ⁷ Kai VIEŠPATS pamatė, kad jie nusižemino, Šemają pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Kadangi jie nusižemino, nesunaikinsiu jų, bet suteiksiu jiems šokią tokią išėitį, ir mano pyktis nebus išlietas ant Jeruzalės

per Šišaką. ⁸ Bet jie bus jo tarnai, kad žinotų skirtumą, ką reiškia tarnauti man ir ką reiškia tarnauti žemės karalystėms.“

⁹ Taigi Egipto karalius Šišakas užpuolė Jeruzalę ir pagrobė Namų turtus bei karaliaus rūmų turtus. Viską išgabeno. Jis pagrobė ir aukso skydus, kuriuos buvo padaręs Saliamonas. ¹⁰ Užtat vietoj jų karalius Rehabeamas padarė skydus iš vario ir patikėjo juos sargybos pareigūnams, saugantiems įėjimą į karaliaus rūmus. ¹¹ Kai tik karalius eidavo į VIEŠPATIES Namus, sargybiniai, nešini jais, eidavo kartu, o paskui sugražindavo į sargybos būstą.

¹² Kadangi jis nusizėmino, VIEŠPATIES įniršis buvo nuo jo nugręžtas, ir VIEŠPATS nesunaikino jo visiškai. Be to, Jude buvo ir gerų dalykų. ¹³ Taigi karalius Rehabeamas įsitvirtino Jeruzalėje ir karaliavo. Rehabeamas buvo keturiasdešimt vienerių metų, kai pradėjo karaliauti. Septyniolika metų jis karaliavo Jeruzalėje – mieste, kurį VIEŠPATS buvo išsirinkęs iš visų Izraelio giminių įkurti ten buveinę savo vardui. Jo motina buvo vardu Naama Amonitė. ¹⁴ Jis darė, kas nedora, nes širdimi neieškojo VIEŠPATIES.

¹⁵ Rehabeamo darbai, nuo pirmo iki paskutinio, argi nėra aprašyti pranašo Šemajos ir regėtojo Idojo metraščiuose^a pagal kilmės sąrašą? Tarp Rehabeamo ir Jeroboamo nuolat vyko karai. ¹⁶ Rehabeamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Abija.

Abija – Judo karalius

13 Aštuonioliktais karaliaus Jeroboamo metais Abija tapo Judo karaliumi. ² Jeruzalėje jis karaliavo trejus metus. Jo motina buvo Ūrielio iš Gibėjos duktė, vardu Mikaja.

Tarp Abijos ir Jeroboamo kilo karas. ³ Abija stojo į mūšį su narsuolių kariuomene, keturiais šimtais tūkstančių rinktinių vyrų, tuo tarpu Jeroboamas išsirikiavo prieš jį kautynėms su aštuoniais šimtais tūkstančių rinktinių narsuolių vyrų. ⁴ Tada Abija atsistojo ant Cemaraimų kalno šlaito Efraimo aukštumose ir tarė: „Klausykitės manęs, Jeroboamai ir visas Izraeli! ⁵ Argi nėra jums žinoma, kad VIEŠPATS, Izraelio Dievas, druskos Sandoma^b yra amžinai atidavęs Izraelio karalystę Dovydui, jam ir jo sūnams? ⁶ Tačiau Nebato sūnus Jeroboamas, buvęs Dovydo sūnaus Saliamono tarnyboje, sukėlė maištą prieš savo valdovą. ⁷ Niekam tikę vyrai ir niekšai susibūrė apie jį ir nugalėjo Saliamono sūnų Rehabeamą. Rehabeamas buvo neprityręs ir bailus, tad negalėjo jiems prilygti.

⁸ Bet nejau dabar jūs manote gali prilygti VIEŠPATIES karalystei, kurią jis valdo per Dovydo sūnų rankas, tik dėl to, kad jūsų yra didelė minia ir kad turite pas save aukso veršių, kuriuos Jeroboamas padarė jums dievais! ⁹ Argi jūs neišvarėte VIEŠPATIES kunigų, Aarono sūnų bei levitų, argi nepasidarėte sau kunigų, kaip daro kitų kraštų tautos? Kas tik ateina su jautuku iš bandos ir septyniais aviniais, norėdamas

būti pašventintas, tampa kunigu tu, kurie nėra dievai! ¹⁰ O mums VIEŠPATIS yra mūsų Dievas, mes jo nepalikome. Kunigai, kurie yra Aarono sūnūs, tarnauja VIEŠPAČIUI, ir levitai atlieka savo tarnybą. ¹¹ Jie atnašauja deginamąsias aukas ir degina kvapiuosius smilkalus VIEŠPAČIUI kas rytą ir kas vakarą, išdėsto padėtinę duoną ant švaraus stalo ir uždega kas vakarą auksinius žvakidės žibintus. Mes laikomės VIEŠPATIES, savo Dievo, įsako, tuo tarpu jūs palikote jį. ¹² Žiūrėkite, Dievas su mumis, mūsų priekyje, ir jo kunigai su trimitais pasiruošę pašaukti į kovą prieš jus. Izraelitai, nekovokite su VIEŠPAČIU, savo protėvių Dievu, nes sėkmė jūsų nelydės!“

¹³ Tuo tarpu Jeroboamas buvo pasiuntęs pasala apeiti juos ir užklupti iš užnugario. Taigi jo pajėgos buvo priešais Judą ir pasala jiems už nugaros. ¹⁴ Judas apsisuko ir žiūri: juos puola ir iš priekio, ir iš užnugario. Tad jie šaukėsi VIEŠPATIES, kunigai ėmė pūsti trimitus, ¹⁵ o Judo vyrai prapliupo kovos šauksmais. Judo vyrams prapliupus kovos šauksmais, Dievas nugalėjo Jeroboamą ir visą Izraelį, stojusį prieš Abiją ir Judą. ¹⁶ Izraelitai bėgo nuo Judo, nes Dievas atidavė juos jiems į rankas. ¹⁷ Abija ir jo kariuomenė ištiko juos kraujo praliejimu, penki šimtai rinktinių Izraelio vyrų krito nukauti. ¹⁸ Taigi izraelitai tą kartą buvo sutriuškinti, o Judo žmonės laimėjo mūšį, nes pasitikėjo VIEŠPAČIU, savo protėvių Dievu. ¹⁹ Abija vijosi Jeroboamą ir paėmė jo miestus: Betelį su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis, Ješaną su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis ir Efroną su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis. ²⁰ Abijos

dienomis Jeroboamas nebeįstengė vėl sutelkti pajėgų. Galop VIEŠPATIS ištiko jį liga, ir jis mirė. ²¹ Tuo tarpu Abija tapo galingas; jis vedė keturiolika žmonių, ir jam gimė dvidešimt du sūnūs bei šešiolika dukterų.

²² O kiti Abijos darbai, jo elgesys ir žygdarbiai aprašyti pranašo Idojo aiškinime. ²³ Abija užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Asa. Jo dienomis kraštas dešimt metų turėjo ramybę.

Asa – Judo karalius

14 Asa darė, kas gera ir dora VIEŠPATIES, jo Dievo, akysė. ² Jis pašalino pagonių aukurus ir aukštumų alkus, sudaužė šventuosius akmenis ir iškirto šventuosius stulpus. ³ Jis įsakė Judui ieškoti VIEŠPATIES, protėvių Dievo, ir laikytis Įstatymo bei įsakymo. ⁴ Jis pašalino ir iš visų Judo miestų aukštumų alkus bei smilkalų aukurus. Jam valdant, karalystė turėjo ramybę. ⁵ Kraštui turint ramybę, jis atstatė įtvirtintus miestus Jude. Tais metais niekas su juo nekariavo, nes VIEŠPATIS buvo jam suteikęs ramybę. ⁶ Judui jis buvo taręs: „Atstatykime tuos miestus, apsupkime juos mūrais, gynybos bokštais, vartais ir velkėmis. Kraštas tebėra mūsų žinioje, nes mes ieškojome VIEŠPATIES, savo Dievo; mes jo ieškojome, ir jis suteikė mums ramybę iš visų pusių.“ Tad jie statė, ir juos lydėjo sėkmė.

⁷ Asa turėjo trijų šimtų tūkstančių kariuomenę iš Judo vyrų, ginkluotų dideliais skydais bei ietimis, ir du šimtus aštuoniasdešimt tūkstančių Benjamino vyrų, kurie nešė priedan-

gos skydus ir buvo lankininkai. Jie visi buvo narsūs kariai.

⁸ Kušitas Zerachas išžygiavo prieš juos su milijono vyrų kariuomene ir trim šimtais kovos vežimų. Jam pasiekus Marešą, ⁹ Asa išėjo prieš jį, ir gretos buvo surikiuotos mūšiui Cefatos slėnyje prie Marešos. ¹⁰ Tada Asa šaukėsi VIEŠPATIES, savo Dievo, ir sakė: „VIEŠPATIE, nėra kito tokio, kaip tu, kuris padėtų bejėgiams prieš galiūnus. Padėk mums, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, nes mes tavimi pasitikime ir tavo vardu išėjome prieš šią minią. VIEŠPATIE, tu mūsų Dievas! Neleisk jokiame mirtingajam savęs nugalėti!“ ¹¹ VIEŠPATS nugalėjo kušitus, išsirikiavusius prieš Asą ir Judą. Kušitai bėgo. ¹² O Asa ir su juo buvusi kariuomenė vijosi juos iki pat Geraro. Kušitai krito, kol nė vieno jų neliko gyvo. Jie buvo sutriuškinti VIEŠPATIES ir jo kariuomenės.

Buvo paimta labai daug grobio. ¹³ Visi miestai Geraro apylinkėse buvo nuniokti, nes juos buvo apėmusi VIEŠPATIES baimė. Visi miestai buvo apiplėšti, nes juose buvo daug grobio. ¹⁴ Jie užpuolė ir galvijų augintojų palapines, paimdami daug avių bei ožkų ir kupranugarių. Po to sugrįžo į Jeruzalę.

15 Ant Odedo sūnaus Azarijo nužengė Dievo dvasia. ² Išėjęs pasitikti Asos, jis tarė: „Klausykitės manęs, Asa ir visas Judai su Benjaminu! VIEŠPATS su jumis, kai jūs su juo. Jeigu jo ieškosite, jis leis surandamas, bet jeigu paliksite jį, jis paliks jus. ³ Daug dienų Izraelis gyveno be tikrojo Dievo, be kunigo, be mokytojo, be įstatymo. ⁴ Bet kai

jie savo varguose atsigręžė į VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, ir jo ieškojo, jis leidosi surandamas. ⁵ Tais laikais joks pakeleivis nebuvo saugus, nes buvo daug sąmyšio tarp visų kraštų gyventojų. ⁶ Tauta naikino tautą, miestas naikino miestą, nes Dievas sukėlė jiems visokių bėdų. ⁷ Būkite drąsūs ir nenuleiskite rankų, nes jūs su triūsas bus atlygintas.“

⁸ Išgirdęs šiuos žodžius ir pranašo Odedo^a pranašystę, Asa išidrašino, pašalino bjauriuosius stabus iš viso Judo ir Benjaminio krašto bei visų miestų, kuriuos buvo paėmęs Efraimo aukštumose, ir atnaujino VIEŠPATIES aukurą, stovintį priešais VIEŠPATIES Namų prieangį. ⁹ Jis sušaukė visus Judo bei Benjaminio žmones ir visus tarp jų gyvenančius Efraimo, Manaso ir Simeono žmones, nes daugelis iš Izraelio buvo perbėgę pas jį, kai pamatė, kad su juo VIEŠPATS, jo Dievas. ¹⁰ Jie susirinko į Jeruzalę penkioliktą Asos karaliavimo metų trečią mėnesį ¹¹ ir paaukojo tą dieną dalį parsinešto grobio: septynis šimtus jaučių ir septynis tūkstančius avių. ¹² Tada jie suėjo į sandorą ieškoti VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo, visa širdimi ir visa gyvastimi. ¹³ O jeigu kas nenorėjo ieškoti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, ar būtų mažas ar didelis, vyras ar moteris, turėjo būti nubaustas mirtimi. ¹⁴ Jie prisiekė VIEŠPAČIUI galingu balsu, džiaugsmingu šauksmu, trimtais ir avinų ragais. ¹⁵ Visas Izraelis džiūgavo prisiekdami, nes prisiekė visa širdimi ir ieškojo VIEŠPATIES su tokiu atsidavimu, kad jis leidosi surandamas. VIEŠPATS suteikė jiems visišką taiką.

^{15,8a} T. y. pranašo Azarijo, Odedo sūnaus.

¹⁶ Karalius Asa net savo motiną Maaką pašalino iš motinos karalienės vietos, nes ji buvo padariusi pasibjaurėtiną atvaizdą deivei Ašerai. Asa nukirto jos bjaurųjį atvaizdą, sutrynė jį dulkes ir sudegino Kidrono slėnyje. ¹⁷ Bet aukštumų alkai nebuvo pašalinti iš Izraelio. Nepaisant to, Asos širdis buvo ištikima per visas jo dienas. ¹⁸ Jis padėjo į Dievo Namus ir savo tėvo įžadų atnašas, ir savo įžadų atnašas – sidabro, aukso bei įvairių reikmenų. ¹⁹ Iki trisdešimt penktų Asos karaliavimo metų nebebuvo daugiau karo.

16 Trisdešimt šeštais karaliaus Asos metais Izraelio karalius Baša, atžygiavęs prieš Judą, įtvirtino Ramą, norėdamas užkirsti kelią išeiti ar įeiti į Judo karaliaus Asos žemę. ² Tada Asa paėmė sidabro ir aukso iš VIESPATIES Namų ir karaliaus rūmų išdų ir nusiuntė juos Aramo karaliui Ben Hadadui, karaliaujančiam Damaske, tardamas: ³ „Tebūna tarp manęs ir tavęs tokia sąjunga, kokio buvo tarp mano tėvo ir tavo tėvo. Štai siunčiu tau sidabro ir aukso. Imk ir nutrauk savo sąjungą su Izraelio karaliumi Baša, idant jis atsitrauktų nuo manęs.“ ⁴ Ben Hadadas sutiko su karaliaus Asos prašymu ir pasiuntė savo kariuomenės vadus prieš Izraelio miestus. Jie sunaikino Ijoną, Daną, Abel Maimus ir visus Naftalio įgulų miestus. ⁵ Apie tai išgirdęs, Baša liovėsi tvirtinti Ramą ir nutraukė ten darbus. ⁶ Tada karalius Asa sutelkė visą Judą, ir visi Ramos akmenys bei rąstai, kuriais Baša statė, buvo išnešioti. Jis panaudojo juos Gebai ir Micpai įtvirtinti.

⁷ Tuo metu regėtojas Hananis atėjo pas Judo karalių Asą ir tarė jam: „Kadangi tu pasitikėjai Aramo karaliumi, o VIEŠPAČIU, savo Dievu, nepasitikėjai, Aramo karaliaus kariuomenė išslys tau iš rankų. ⁸ Ar gi kušitai ir libiai nebuvo didžiulė kariuomenė su nepaprastai daug kovos vežimų ir raitelių? Tačiau jis atidavė tau juos į rankas, kadangi pasitikėjai VIEŠPAČIU, ⁹ nes VIESPATIES akys aprėpia visą žemę ir sustiprins tuos, kurie su juo visa širdimi. Dabar tu neprotingai pasielgei, todėl nuo šiol būsi varginamas karų.“

¹⁰ Asa supyko ant regėtojo ir taip įtūžė, kad kalėjime įrakino jį į šiekštą. Tuo pačiu metu Asa žiauriai pasielgė ir su kai kuriais kitais žmonėmis.

¹¹ O Asos darbai, nuo pirmo iki paskutinio, aprašyti Judo ir Izraelio karalių knygoje. ¹² Trisdešimt devintais savo karaliavimo metais Asa sirgo kojų liga. Jo liga buvo sunki, tačiau net sirgdamas jis neieškojo VIESPATIES, bet kreipėsi į gydytojus. ¹³ Asa užmigo su savo protėviais, numiręs keturiasdešimt pirmais savo karaliavimo metais. ¹⁴ Jis buvo palaidotas kape, kurį buvo išsikęs Dovydo mieste. Jis buvo paguldytas į karstą, kurį buvo pripildęs visokių kvėpalų, maišytų su aliejais. Jo garbai buvo užkurtas didžiulis laužas.

Juozapatas – Judo karalius

17 Jo sūnus Juozapatas, vietoj jo tapęs karaliumi, pradėjo stiprintis prieš Izraelį, ² išdėstydamas ginkluotas pajėgas visuose įtvirtintuose Judo miestuose ir įvesdamas įgulas Judo krašte bei

Efraimo miestuose, kuriuos buvo užėmęs jo tėvas Asa. ³VIEŠPATIS buvo su Juozapatu, nes jis ėjo savo tėvo ankstesnėmis pėdomis ir nesikreipė į Baalus, ⁴bet garbino savo tėvo Dievą, vykdydamas jo įsakymus, ir nesiėlgė, kaip Izraelis elgėsi. ⁵Užtat VIEŠPATIS sustiprino jo rankose karalystę, ir visas Judas davė Juozapatui duoklę. Jis turėjo apščiai turtų ir buvo vertas garbės. ⁶Jo širdis buvo drąsi VIEŠPATIES keliuose. Be to, jis pašalino iš Judo aukštumų alkus ir Ašeros stulpus.

⁷Trečiais savo karaliavimo metais jis pasiuntė savo pareigūnus Ben Hailą, Abdiją, Zachariją, Netanelį ir Mikają mokyti Judo miestuose. ⁸Su jais pasiuntė levitus Šemają, Netaniją, Zebadiją, Asaelį, Šemiramotą, Jehonataną, Adoniją, Tobiją ir Tob Adoniją. Juos lydėjo kunigai Elišama ir Jehoramas. ⁹Jie mokė visame Jude, turėdami su savimi VIEŠPATIES Įstatymo knygą. Mokydami žmones jie apėjo visus Judo miestus.

¹⁰VIEŠPATIES baimė taip apėmė visas aplinkinių kraštų karalystes, kad jos nėjo į karą su Juozapatu. ¹¹Kai kurie filistinai atnešė Juozapatui dovanų ir sidabro kaip duoklę. Taip pat arabai atvarė kaimenių – septynis tūkstančius septynis šimtus avinų ir septynis tūkstančius septynis šimtus ožių. ¹²Juozapatas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, statydamas tvirtoves bei sandėlių miestus Jude. ¹³Judo miestuose jis įvykdė daug darbų.

Ir Jeruzalėje jis turėjo karių, narsių vyrų. ¹⁴Štai jų sąrašas pagal kiltis. Iš Judo – tūkstantininkų vadai: Adna su trim šimtais tūkstančių narsių karių, ¹⁵paskui vadas Johananas su dviem šimtais tūkstančių ¹⁶ir

Zichrio sūnus Amasija, savanoris VIEŠPATIES tarnybai, su dviem šimtais tūkstančių narsių karių. ¹⁷Iš Benjaminų: Eljada, narsus vyras, su dviem šimtais tūkstančių ginkluotų lankais ir priedangos skydais, ¹⁸paskui Jehozabadas su šimtu tūkstančių vyrų. ¹⁹Jie buvo karaliaus tarnyboje, neskaitant tų, kuriuos karalius buvo išdėstęs įtvirtintuose miestuose visame Jude.

Sąjunga su Izraeliu

18 Taigi Juozapatas didžiavosi turtais ir garbe. Jis susigiminiavo su Ahabu vedybomis. ²Praslinkus keletui metų, jis nuvyko pas Ahabą į Samariją. Ahabas paprovė apščiai avių bei jaučių jam ir žmonėms, kurie buvo su juo, ir prikalbino eiti į žygį prieš Ramot Gileadą. ³Izraelio karalius Ahabas tarė Judo karaliui Juozapatui: „Ar žygiuosi su manimi į Ramot Gileadą?“ Šis atsakė jam: „Aš su tavimi. Mano žmonės – tavo žmonės. Mes būsime su tavimi mūšyje.“

⁴Bet Juozapatas patarė Izraelio karaliui: „Tučtuojau teiraukis žodžio iš VIEŠPATIES.“ ⁵Tad Izraelio karalius surinko pranašus, iš viso keturis šimtus, ir klausė jų: „Ar mums žygiuoti ir pulti Ramot Gileadą, ar aš turiu susilaikyti?“ Jie atsakė: „Žygiuok, nes Dievas atiduos jį karaliui ir rankas.“ ⁶Bet Juozapatas paklausė: „Ar nėra čia dar kito VIEŠPATIES pranašo, kurio galėtume pasiteirauti?“ ⁷Izraelio karalius atsakė Juozapatui: „Dar yra vienas vyras, per kurį galėtume VIEŠPATIES pasiteirauti, Imlos sūnus Michėjas, bet aš jo nekenčiu, nes jis niekada nepranašauja apie mane gera, bet

visuomet nelaime.“ – „Tenekalba taip karalius“, – atsakė Juozapatas. ⁸ Tada Izraelio karalius, pasišaukęs pareigūną, tarė jam: „Tuojau pat atvesk Imlos sūnų Michėją.“

⁹ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas sėdėjo kiekvienas savo soste, apsirengę karališkais drabužiais, ant klojimo aslos prie Samarijos vartų, o visi pranašai pranašavo jų akivaizdoje. ¹⁰ Kenaanos sūnus Zedekijas, pasidaręs geležinius ragus, tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Jais badysi aramėjus, kol jie bus pribaugti.’“ ¹¹ Visi pranašai pranašavo tą patį, sakydami: „Žygiuok prieš Ramot Gileadą ir nugalek! VIEŠPATS atiduos jį karaliui į rankas.“

¹² O pasiuntinys, kuris buvo atėjęs pašaukti Michėjo, kalbėjo jam, tardamas: „Žiūrėk, pranašų žodžiai vieningai palankūs karaliui. Tebūna tavo žodis kaip jų visų. Kalbėk palankiai!“ – ¹³ „Kaip gyvas VIEŠPATS, – atsakė Michėjas, – ką mąno Dievas sako, tai ir kalbėsiu.“ ¹⁴ Jam atėjus pas karalių, karalius tarė: „Michėjau, ar mums žygiuoti į Ramot Gileadą kautis, ar aš turiu susilaikyti?“ „Žygiuok ir nugalek, – atsakė jis, – jie bus atiduoti tau į rankas.“

¹⁵ Bet karalius tarė jam: „Kiek kartų turiu tave prisaikdinti, kad sakytum man vien tiesą, VIEŠPATIES vardu?“ ¹⁶ Tada Michėjas tarė:

„Aš mačiau visą Izraelį, / išblaškytą kalnuose kaip avis be piemens. / O VIEŠPATS kalbėjo: ‘Jie neturi šeiminko; / teeina kiekvienas į savo namus ramybėje!’“

¹⁷ „Argi nesakiau, – tarė Izraelio karalius Juozapatui, – kad jis nepranašaus apie mane nieko palankaus, bet tik nelaime?“ ¹⁸ Michėjas

tęsė: „Todėl klausykitės VIEŠPATIES žodžio! Aš mačiau VIEŠPATĮ, sėdintį savo soste, visai dangaus galybei stovint šalia jo dešinėje ir kairėje. ¹⁹ VIEŠPATS paklausė: ‘Kas sugundys Izraelio karalių Ahabą, kad jis žygiuotų ir žūtų prie Ramot Gileado?’ Tada vienas kalbėjo vienaip, kitas kitaip, ²⁰ kol nepriėjo viena dvasia ir atsistojo prieš VIEŠPATĮ, tardama: ‘Aš jį sugundysiu.’ ‘Kaip?’ – paklausė VIEŠPATS. ²¹ Ji atsakė: ‘Išeisiu ir būsiu melagė dvasia visų jo pranašų lūpose.’ Tada VIEŠPATS tarė: ‘Tu jį suviliosi, ir tau pasiseks. Eik ir tai padaryk!’ ²² Taigi, tikėkite manimi, VIEŠPATS idėjo melagę dvasią į lūpas visiems šiems tavo pranašams, nes pats VIEŠPATS kalbėjo tau apie nelaime.“

²³ Kenaanos sūnus Zedekijas, priėjęs prie Michėjo, sudavė jam per žandą ir tarė: „Kuriuo keliu VIEŠPATIES Dvasia perėjo iš manęs kalbėtis su tavimi?“ ²⁴ Michėjas atsakė: „Sužinosi tą dieną, kai bandysi pasislėpti, eidamas iš kambario į kambarį.“ ²⁵ O Izraelio karalius įsakė: „Imkite Michėją ir sugrąžinkite jį miesto valdytojui Amonui bei karaliaus sūnui Jehoasui. ²⁶ Sakykite: ‘Taip kalbėjo karalius. Įmeskite šį vyrioką į kalėjimą ir maitinkite jį tik duona ir vandeniu, kol aš ramybėje sugrįšiu.’“ ²⁷ Michėjas tarė: „Jeigu ramybėje sugrįši, VIEŠPATS per mane nekalbėjo!“ Jis dar pridūrė: „Klausykitės, visos tautos!“

²⁸ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas leidosi į žygį prieš Ramot Gileadą. ²⁹ Izraelio karalius tarė Juozapatui: „Eidamas į mūšį, aš būsiu persirengęs, o tu vilkėk savo drabužiais.“ Taigi Izraelio

karalius persirengė ir išėjo į mūši.³⁰ O Aramo karalius buvo įsakęs savo kovos vežimų vadams: „Nekovokite nė su vienu menku ar stipriu, bet tik su Izraelio karaliumi.“³¹ Pamatę Juozapatą, kovos vežimų vadai, pamanė: „Tai Izraelio karalius!“ Tad jie pasuko kovoti su juo. Bet Juozapatas sušuko, ir VIEŠPATS jam padėjo. Dievas juos nuvedė nuo jo,³² nes kovos vežimų vadai liovėsi jį vyti, pamatę, kad tai ne Izraelio karalius.³³ Bet vienas vyras įtempė iš akies lanką ir netyčiomis pataikė Izraelio karaliui tarp šarvų sandūrų. Jis paliepė savo vežimo vežėjui: „Suk atgal ir vežk mane iš mūšio! Esu sužeistas!“³⁴ Mūšis siautė visą dieną, o Izraelio karalius stovėjo palaikomas kovos vežime, atsigręžęs į Aramą, iki vakaro. Jis mirė, saulei leidžiantis.

19 Judo karalius Juozapatas saugiai sugrįžo į savo rūmus Jeruzalėje.² Hananio sūnus regėtojas Jehuvas, išėjęs pasitikti, tarė jam: „Argi tau dera padėti nedorėliams ir mylėti tuos, kurie nekenčia VIEŠPATIES? Už tai užsitraukei VIEŠPATIES pyktį.“³ Tačiau tu padarei ir gera, kadangi išnaikinai krašte šventuosius stulpus ir širdimi ieškojai Dievo.“

Teisėjų paskyrimas

⁴ Juozapatas gyveno Jeruzalėje, bet nuolat vykdavo pabūti su žmonėmis nuo Beer Šebos iki Efraimo aukštumų ir sugrąžino juos pas VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą.⁵ Jis paskyrė teisėjus krašte, visuose įtvirtintuose Judo miestuose – kiekviename mieste be išimties.⁶ Teisėjus

jis įpareigojo: „Žiūrėkite, ką darote, nes jūs teisiatė ne žmonių vardu, bet VIEŠPATIES vardu. Jis su jumis skelbia nuosprendį.“⁷ Užtat tebūna su jumis VIEŠPATIES baimė. Elkitės rūpestingai, nes VIEŠPATYJE, mūsų Dieve, nėra jokio neteisingumo ar šališkumo, ar kyšių ėmimo.“

⁸ Be to, Jeruzalėje Juozapatas paskyrė keletą levitų, kunigų ir Izraelio kilčių galvų teisti VIEŠPATIES vardu ir spręsti bylas tarp Jeruzalės gyventojų.⁹ Juos įpareigojo taip: „Turite elgtis su VIEŠPATIES baime, atsidavimu ir iš visos širdies.“¹⁰ Kiekvienoje byloje, kurią jūsų giminaičiai, gyvenantys savo miestuose, pateikia jums spręsti, – ar dėl kraujo kaltės, dėl įstatymo ar įsakymo, dėl įstatų ar įsakų, – pamokysite juos, kad jie neužsitrauktų kaltės VIEŠPATIES akivaizdoje ir jo pyktis nekristų ant jūsų ir jūsų giminių. Taip elkitės, ir kaltės neužsitrauksite.¹¹ Žiūrėkite, vyriausias kunigas Amarijas viršesnis už jus visuose VIEŠPATIES dalykuose, o Izraelio sūnus Zebadijas, Judo namų valdytojas, viršesnis už jus visuose karaliaus dalykuose. Levitai tarnaus jums apskaitininkais. Elkitės ryžtingai! VIEŠPATS bus su tuo, kuris yra geras!“

Karas su Moabu ir Amonu

20 Po to moabitai, amonitai ir drauge su jais būrys mėnų atėjo kariauti su Juozapatu.² Juozapatui buvo pranešta: „Didelė kariauna ateina prieš tave iš Edomo, iš anapus jūros. Jie jau pasiekė Hacecon Tamarą, tai yra En Gedį.“³ Baimės apimtas Juozapatas skubėjo prašyti VIEŠPATIES

pagalbos ir visam Judai paskelbė pasninką. ⁴ Judas susirinko prašyti VIEŠPATIES pagalbos; ieškoti VIEŠPATIES žmonės suejo iš kiekvieno Judo miesto.

⁵ Juozapatas stovėjo Judo ir Jeruzalės bendrijoje, VIEŠPATIES Namuose, priešais naująjį kiemą. ⁶ Jis tarė: „VIEŠPATIE, mūsų protėvių Dieve, argi tu nesi Dievas danguje? Argi tu nevaldai visų tautų karalysčių? Tavo rankoje galybė ir jėga. Niekas negali tau priešintis. ⁷ Argi ne tu, mūsų Dieve, išvarei šio krašto gyventojus savo tautos Izraelio akivaizdoje ir atidavei jį amžinai savo bičiulio Abraomo palikuonims?

⁸ Jame jie įsikūrė, jame pastatė šventyklą tavo vardui, tardami: ⁹ 'Jei nelaimė mus ištiktų – ar baudžiantis kalavijas, ar maras, ar badas, – mes rinksimės prie šių Namų ir prie tavęs, nes tavo vardas šiuose Namuose, ir šauksimės tavęs savo nelaimėje, tu išklausysi ir išgelbėsi.'

¹⁰ Dabar Amono ir Moabo bei Seyro aukštumų žmonės, i kurių žemę nelaidai veržtis Izraeliui, kai izraelitai išėjo iš Egipto žemės, bet praėjo pro juos ir jų nesunaikino, ¹¹ štai atsilygina mums, ateidami išvaryti mūsų iš tavo nuosavybės, kurią esi davęs mums paveldėti. ¹² Mūsų Dieve, argi tu jų nenubausi? Juk mes bejėgiai prieš šią pulti ateinančią didžiulę kariauną! Mes nežinome, ką daryti, bet mūsų akys žvelgia į tave.“

¹³ Tuo tarpu visas Judas stovėjo prieš VIEŠPATĮ drauge su savo mažyliais, žmonomis ir vaikais. ¹⁴ Tada VIEŠPATIES Dvasia sueigos viduryje nusileido ant Matanijos sūnaus Jejelio sūnaus Benajos sūnaus Zacharijo sūnaus Jahazielio, vieno levito iš Asafo sūnų. ¹⁵ Jis tarė: „Dėmesio,

visas Judai ir Jeruzalės gyventojai, ir karaliau Juozapatai! VIEŠPATS taip jums kalbėjo: 'Nebijokite ir nedrebėkite dėl šios didžiulės kariaunos, nes šis mūsų Dievo, o ne jūsų. ¹⁶ Rytoj išeikite prieš juos, jiems atžygiuojant Cico šlaitu. Užtiksite juos slėnio gale Jeruelio tyrų link. ¹⁷ Ne jums kovoti šiame mūsųje! Būkite pasiruošę, laukite ir liudykite pergalę VIEŠPATIES, kuris su jumis, Judai ir Jeruzale! Nebijokite ir nedrebėkite! Išeikite prieš juos rytoj! VIEŠPATS bus su jumis!'

¹⁸ Tada Juozapatas parpuolė kniūbsčias ant žemės, ir visas Judas bei visi Jeruzalės gyventojai puolė kniūbsti prieš VIEŠPATĮ, pagarbindami VIEŠPATĮ. ¹⁹ O levitai iš Kehato žmonių ir Koracho žmonių atsistoję pašlovino VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, giedodami iš visų jėgų.

²⁰ Kitą rytą anksti jie pakilo ir išskubėjo į Tekojos tyrus. Jiems išeinant, Juozapatas stabtelėjo ir tarė: „Klausykitės manęs, Judai ir Jeruzalės gyventojai! Pasitikėkite VIEŠPACIU, savo Dievu, ir būsite tvirti! Pasitikėkite jo pranašais, ir sėkmė jus lydės!'²¹ Pasitaręs su žmonėmis, jis paskyrė VIEŠPACIUI giesmininkus, kurie šventais apdaraais apsirengę turėjo eiti pirma kariuomenės, šlovindami jį giesme:

„Dėkokite VIEŠPACIUI, / nes jo ištikimoji meilė amžina!'

²² Vos jiems pradėjus džiugią šlovės giesmę, VIEŠPATS surengė pasalas Amono ir Moabo vyrams bei Seyro aukštumų gyventojams, atžygiavusiems prieš Judą, ir jie sumišo.

²³ Amono ir Moabo vyrai užpuolė Seyro aukštumų gyventojus ir visiškai juos sunaikino. Susidoroję su Seyro

gyventojais, jie pradėjo naikinti vieni kitus.

²⁴ Kai Judas pasiekė vietą, iš kurios buvo matyti tyrai, ieškodami tos kariaunos, jie matė tik lavonus, gulinčius ant žemės, – nė vienas neišsigelbėjo. ²⁵ Juozapatas ir jo kariuomenė, atėję paimiti grobio, rado daugybę galvijų, aprangos, drabužių ir brangių daiktų. Jie tiek pasiėmė, kiek galėjo panešti. Imdami grobį, jie užtruks tris dienas, nes jo buvo labai daug. ²⁶ Ketvirtą dieną jie surengė sueigą Berakos slėnyje ir ten pašlovino VIEŠPATĮ. Todėl ta vieta ir vadinama Berakos slėniu iki šios dienos. ²⁷ Po to visi Judo ir Jeruzalės žmonės su Juozapatu priekyje, švėsdami džiugią pergalę, kurią VIEŠPATS buvo suteikęs jiems prieš priešus, pasuko Jeruzalės link. ²⁸ Jie parėjo į Jeruzalę, į VIEŠPATIES Namus, lydimi arfų, lyrų ir trimitų. ²⁹ Dievo baimė apėmė visų kraštų karalystes, kai jie išgirdo, kad VIEŠPATS kovojo prieš Izraeliopriešus. ³⁰ Juozapato karalystėje buvo ramu, nes jo Dievas davė jam taiką iš visų pusių.

³¹ Juozapatas karaliavo Jude. Jis buvo trisdešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt penkerius metus. Jo motina buvo Šilchio duktė, vardu Azuba. ³² Jis ėjo savo tėvo Asos pėdomis ir nuo jų nenukrypo, darydamas, kas dora VIEŠPATIES akyse. ³³ Tačiau aukštumų alkai nebuvo pašalinti, ir žmonės dar nebuvo palenkę širdies savo protėvių Dievui. ³⁴ O kiti Juozapato darbai, nuo pirmo iki paskutinio, aprašyti Hananio sūnaus Jehuvo metraštyje, kuris įterptas į Izraelio karalių knygą.

³⁵ Po to Judo karalius Juozapatas susidėjo su Izraelio karaliumi Ahaziju, kuris nedorai elgėsi. ³⁶ Jis susidėjo su juo, statydindamas laivus keliauti į Taršišą. Laivusjiedu statydino Ecjon Gebere. ³⁷ Tada Dodavahuvo iš Mारेšos sūnus Eliezeras pranašavo Juozapatui, tardamas: „Kadangi susidėjai su Ahaziju, VIEŠPATS sunaikins, ką esi padaręs.“ Laivai buvo sunaikinti, ir jie nebegalėjo keliauti į Taršišą.

Jehoramas – Judo karalius

21 Juozapatas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoramas. ² Jo broliai, Juozapato sūnūs, buvo Azarija, Jehielis, Zacharijas, Azarija, Mykolas ir Šefatijas. Jie visi buvo Judo karaliaus Juozapato sūnūs. ³ Jiems tėvas davė daug dovanų, sidabro, aukso ir brangių daiktų kartu su įtvirtintais Judo miestais, bet karalystę pavedė Jehoramui, nes jis buvo pirmagimis.

⁴ Paėmęs į savo rankas tėvo karalystę ir įsitvirtinęs, Jehoramas nužudė kalaviju visus savo brolius ir kai kuriuos Izraelio didžiūnus. ⁵ Tapdamas karaliumi, Jehoramas buvo trisdešimt dvejų metų. Jeruzalę jis valdė aštuonerius metus. ⁶ Jis ėjo Izraelio karalių pėdomis, kaip buvo darę Ahabo namai, nes viena Ahabo dukterų buvo jo žmona, darydamas, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ⁷ Tačiau VIEŠPATS Dovydo namų sunaikinti nenorėjo dėl Sandoros, kurią buvo padaręs su Dovydu, pažadėdamas jam ir jo palikuonims duoti amžiną žiburį.

⁸ Jam valdant, Edomas sukilo prieš Judo valdžią ir pasiskyrė savo karalių. ⁹ Tada Jehoramas perėjo sieną drauge su savo pareigūnais ir visais kovos vežimais. Jis atsikėlė naktį ir puolė edomitus, apsupusius jį ir kovos vežimų vadus. ¹⁰ Edomas ir toliau kėlė maištą prieš Judo valdžią iki pat šios dienos. Tuo metu ir Libna sukilo prieš jo valdžią, nes jis buvo palikęs VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą.

¹¹ Be to, jis statė aukštumų alkus Judo kalnuose, vedė Jeruzalės gyventojus į stabų garbinimą ir suvedžiojo Judą. ¹² Jam atėjo laiškas iš pranašo Elijo su žinia: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, tavo tėvo Dovydo Dievas: ‘Kadangi nėjai savo tėvo Juozapo pėdomis ar Judo karaliaus Asos pėdomis, ¹³ betėjai Izraelio karalių keliu, vesdamas Judą ir Jeruzalės gyventojus į stabų garbinimą, kaip Ahabo namai vedė Izraelį į stabų garbinimą, ir net nužudei iš savo tėvo namų savo brolius, kurie buvo geresni už tave, ¹⁴ štai VIEŠPATS ištiks skaudžia rykšte tavo tautą, vaikus, dukteris ir visas valdas. ¹⁵ O tu kentėsi sunkią vidurių ligą, kol diena po dienos nuo ligos išeis tavo viduriai.’“

¹⁶ VIEŠPATS sukurstė filistinų neapykantą ir arabus, kušų kaimynus, prieš Jehoramą. ¹⁷ Jie surengė žygį prieš Judą, įsiveržė ir pagrobė visą nuosavybę, rastą karaliaus rūmuose, kartu su jo vaikais ir žmonomis. Jam buvo paliktas tik vienas sūnus – Jehoahazas, pats jauniausias.

¹⁸ Po to VIEŠPATS ištiko jį nepagydoma vidurių liga. ¹⁹ Per laiką, baigiantis dvejiems metams, nuo ligos išėjo jo viduriai, ir jis numirė baisiai

kentėdamas. Jo tauta nesukrovė jo garbei laužo, kaip buvo dariusi jo protėviams. ²⁰ Jis buvo trisdešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi. Jeruzalėje karaliavo aštuonerius metus. Jis iškeliavo niekam nesigailint ir buvo palaidotas Dovydo mieste, bet ne karalių kapuose.

Ahazijos – Judo karalius

22 Vietoj jo Jeruzalės gyventojai išsirinko karaliumi jauniausią jo sūnų Ahaziją, nes visi vyresni sūnūs buvo išžudyti kariaunos, kuri buvo įsiveržusi į stovyklą drauge su arabais. Taip nutiko, kad Jehoramo sūnus Ahazijas tapo Judo karaliumi. ² Ahazijas buvo keturiasdešimt dvejų metų, kai pradėjo karaliauti, ir Jeruzalėje karaliavo vienerius metus. Jo motina buvo Omrio dukraitė, vardu Atalija. ³ Ir jisėjo Ahabo namų keliu, nes jo motina patardavo jam nedorai elgtis. ⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip Ahabo namai buvo darę, nes po tėvo mirties jo pražūčiai jie tapo jo patarėjais.

⁵ Be to, sekdamas jų patarimu, jis palydėjo Izraelio karalių Ahabo sūnų Jehoramą į mūšį prieš Aramo karalių Hazaelį prie Ramot Gileado. Ten Jehoramas buvo aramėjų sužestas. ⁶ Jis sugrįžo į Jezreelį gydytis žaizdų, gautų kovoje su Aramo karaliumi Ramoje. Judo karaliaus Jehoramo sūnus Ahazijas nuvyko į Jezreelį aplankyti sergančio Ahabo sūnaus Jehoramo.

⁷ Bet buvo Dievo skirta, kad Ahazijo pražūtis ateitų jam atvykus Jehoramo aplankyti. Ten būnant, jis išėjo su Jehoramu pasitikti Nimšio sūnaus Jehuvo, kurį VIEŠPATS

buvo patepęs sunaikinti Ahabo namus. ⁸Vykdydamas teismą Ahabo namams, Jehuvas netikėtai susidūrė su Judo pareigūnais bei Ahazijo brolių sūnumis, tarnaujančiais Ahazijui, ir nužudė juos. ⁹Tada jis pasiuntė ieškoti ir paties Ahazijo. Samarijoje pasislėpęs rastas Ahazijas buvo atvestas pas Jehuvą ir nužudytas. Jis buvo palaidotas, nes buvo sakoma: „Jis vaikaitis Juozapato, ieškojusio VIEŠPATIES visa širdimi.“ Ahazijo namuose nebeliko nė vieno pajėgaus valdyti karalystę.

Atalija užgrobia sostą

¹⁰ Ahazijo motina Atalija, sužinojusi, kad jos sūnus mirė, nedelsdama ėmė naikinti visą karališką Judo namų šeimą. ¹¹ Bet karaliaus duktė Jehošabata, vogčiomis paėmusi Ahazijo sūnų Jehošą iš būrio karaliaus vaikų, kai jie buvo žudomi, paslėpė kartu su aukle viename miegamajame. Taip Jehošabata, karaliaus Jehoramo duktė ir kunigo Jehojados žmona – ji buvo Ahazijo sesuo, – laikė jį paslėptą nuo Atalijos, ir jis nebuvo nužudytas. ¹² Šešerius metus jis išbuvo pas juos, paslėptas Dievo Namuose, o Atalija valdė kraštą.

Jehošas – Judo karalius

23 Septintaisiais metais Jehojada ryžosi veikti ir sudarė sandorą su šimtininkais: Jerohamo sūnumi Azariju, Johano sūnumi Izmaeliu, Jobedo sūnumi Azariju, Adajo sūnumi Maasėju ir Zichrio sūnumi Elišafatu. ² Jie perėjo visą Judą, telkdami levitus iš visų Judo miestų ir Izraelio kilčių galvas. Suėjęs jiems į Jeruzalę, ³ visa bendrija

sudarė sandorą su karaliumi Dievo Namuose. Jehojada tarė jiems: „Štai karaliaus sūnus! Jis turi būti karaliumi, kaip VIEŠPATS pažadėjo Dovydo sūnums. ⁴ Štai ką jūs turite daryti. Trečdalis jūsų, kunigai ir levitai, tą šabą pradėsiantys tarnybą, bus vartininkais, ⁵ kitas trečdalis saugos karaliaus rūmus, dar vienas trečdalis stovės prie Pamato vartų, o visi žmonės bus VIEŠPATIES Namų kiemuose. ⁶ Neleiskite niekam eiti į VIEŠPATIES Namus, išskyrus kunigus ir tarnyboje esančius levitus. Jie gali įeiti, nes yra pašventinti, bet visi kiti žmonės turi laikytis VIEŠPATIES nurodymų. ⁷ Levitai turi apstoti iš visų pusių karalių, kiekvienas su ginklu rankoje; kas tik bandytų eiti į Namus, turi būti užmuštas. Lydėkite karalių, kad ir kur jis eitų.“

⁸ Levitai ir visas Judas padarė visa, kaip kunigas Jehojada buvo įsakęs. Kiekvienas atvedė savo vyrus, turinčius tą šabą pradėti tarnybą su tais, kurie turėjo tą šabą užbaigti tarnybą, nes kunigas Jehojada neatleido tarnybos padalį. ⁹ Kunigas Jehojada išdalijo šimtininkams Dievo Namuose laikomas karaliaus Dovydo ietis, skydus ir priedangos skydus. ¹⁰ O visus vyrus išdėstė saugoti karalių, kiekvieną su parengtu ginklu rankoje, nuo Namų pietinio pakraščio iki šiaurinio, aplink aukurą ir Namus. ¹¹ Tada buvo atvestas karaliaus sūnus, uždėtas jam vainikas ir paduoti valdžios ženklai. Jis buvo paskelbtas karaliumi. Jehojada ir jo sūnūs, patepę jį, sušuko: „Tegyvuoja karalius!“

¹² Išgirdusi žmonių ir palydos sargybinių ūžesį ir sveikinimo šūksmus karaliui, Atalija atėjo pas žmones i

VIEŠPATIES Namus. ¹³ Apsižvalgė ir mato, karalius stovi prie savo stulpo įėjime, vadai ir trimitininkai šalia karaliaus, visi šalies žmonės džiūgaudami pučia trimitus, ir giesmininkai su savo muzikos instrumentais užveda giesmes. Atalija persiplėšė drabužius ir šaukė: „Išdavystė! Išdavystė!“ ¹⁴ Tada kunigas Jehojada pašaukė šimtininkus, vadovavusius kareiviams, tardamas jiems: „Išveskite ją pro gretas! Jeigu kas bandytų ją sekti, težūva nuo kalavijo!“ Mat kunigas buvo pasakęs: „Ji neturi būti nubausta mirtimi VIEŠPATIES Namuose.“ ¹⁵ Tad jie padarė taką, ir ji, priėjusi karaliaus rūmų įėjimą pro Arklių vartus, buvo nužudyta.

¹⁶ Tada Jehojada sudarė sandorą tarp savęs ir žmonių bei karaliaus, pasišvęsdami būti VIEŠPATIES tauta. ¹⁷ Po to visi žmonės, nuėję į Baalo šventyklą, nugriovė ją, sudaužė aukurus bei atvaizdus ir užmušė priešais aukurus Baalo kunigą Mataną. ¹⁸ Jehojada VIEŠPATIES Namais rūpintis pavedė levitams kunigams, kuriuos Dovydas buvo paskirstęs rūpintis VIEŠPATIES Namais ir atnašauti deginamąsias aukas VIEŠPAČIUI su džiūgavimu ir giesmėmis, kaip įsakyta Mozės Įstatyme ir pagal Dovydo nurodymus. ¹⁹ Jis pastatė vartininkus prie VIEŠPATIES Namų vartų, kad nė vienas, tapęs bet koku būdu nešvarus, neįeitų. ²⁰ Paėmęs šimtininkus, kilmingus vyrus, tautos valdytojus ir šalies žmones, jis palydėjo karalių iš VIEŠPATIES Namų į karaliaus rūmus pro Aukštutinių vartus. Jie pasodino karalių į valdovo sostą. ²¹ Visi šalies žmonės džiūgavo, ir mieste buvo

ramu, nors Atalija ir buvo nužudyta kalaviju.

24 Jehoašas buvo septynerių metų, kai tapo karaliumi. Jeruzalėje jis karaliavo keturiasdešimt metų. Jo motina buvo vardu Cibija iš Beer Šebos. ² Jehoašas darė, kas dora VIEŠPATIES akyse per visas kunigo Jehojados dienas. ³ Jehojada apvedino jį su dviem žmonomis, ir jam gimė sūnų ir dukterų.

⁴ Praėjus šiek tiek laiko, Jehoašui atėjo į širdį pataisyti VIEŠPATIES Namus. ⁵ Sukvietęs kunigus ir levitus, tarė jiems: „Eikite į Judo miestus ir kasmet visame Izraelyje darykite rinkliavą savo Dievo Namams atnaujinti. Tai turite daryti skubiai!“ Bet levitai to daryti nesiskubino. ⁶ Tad karalius pasiūkė vadą Jehojadą ir tarė jam: „Kodėl nereikalavai, kad levitai parneštų iš Judo ir Jeruzalės Mozės, VIEŠPATIES tarno, Izraelio bendrijai uždėtą Sandoros Palapinės mokestį?“ ⁷ Mat tos nedorės moters Atalijos vaikai buvo apleidę VIEŠPATIES Namus ir net atidavę visus VIEŠPATIES Namams pašvęstus daiktus Baalams.

⁸ Karalius įsakė, kad būtų padaryta dėžė ir pastatyta lauke prie VIEŠPATIES Namų vartų. ⁹ Judui ir Jeruzalei buvo paskelbta atnešti VIEŠPAČIUI mokestį, kurį Dievo tarnas Mozė buvo Izraeliui uždėjęs dykumoje. ¹⁰ Visi pareigūnai ir visi žmonės mielai nešė ir metė į dėžę, kol ją pripildydavo. ¹¹ Kai tik levitai nunešdavo dėžę pas karaliaus pareigūnus ir pamatydavo, kad joje daug pinigų, ateidavo karaliaus raštininkas bei vyriausiojo kunigo atstovas ir, ištuštinę dėžę, sugrąžindavo į

vieta. Taip buvo daroma diena po dienos, ir surinkta daug pinigų. ¹² Karalius ir Jehojada paduodavo pinigus tiems, kurie prižiūrėjo darbus, susijusius su VIEŠPATIES Namais, o jie samdė mūrininkus bei dailides VIEŠPATIES Namams atnaujinti ir geležies bei vario meistrus VIEŠPATIES Namams taisyti. ¹³ Darbininkai uoliai triūsė, atnaujinimo darbai jų rankose sparčiai ėjo į priekį. Dievo Namai buvo atstatyti į pirmą būvį ir pataisyti. ¹⁴ Baigę jie sugrąžino likusius pinigus karaliui ir Jehojadai. Jie buvo paversti reikmenimis VIEŠPATIES Namams: tarnybos ir deginamųjų aukų reikmenimis, samčiais ir aukso bei sidabro indais. Deginamosios aukos buvo atnašaujamos VIEŠPATIES Namuose nuolat per visą Jehojados gyvenimą. ¹⁵ Jehojada mirė, sulaukęs žilos senatvės. Jis mirė, būdamas šimto trisdešimt metų. ¹⁶ Jis buvo palaidotas Dovydo mieste tarp karalių, nes buvo padaręs daug gera Izraelyje ir Dievui, ir jo Namams.

¹⁷ Jehojadai mirus, Judo didžiūnai atėjo pas karalių, žemai lenkdamiesi, ir karalius jų klausė. ¹⁸ VIEŠPATIES, jų protėvių Dievo, Namai buvo apleisti. Buvo tarnaujama šventiesiems stulpams ir stabams. Dėl šios kaltės Judą ir Jeruzalę ištiko (Dievo) pyktis. ¹⁹ Bet Jis siuntė tarp jų pranašus parvesti juos pas VIEŠPATĮ. Šie išpėdavo juos, bet jie nenorėjo klausyti.

²⁰ Dievo Dvasia užvaldė kunigo Jehojados sūnų Zachariją. Jis palypėjo į pakylą virš žmonių ir tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Kodėl jūs savo pražūčiai nusižengiate VIEŠPATIES įsakymams? Kadangi palikote VIEŠPATĮ, jis irgi paliko jus!'“

²¹ Bet prieš jį buvo surengtas sąmokslas, ir karaliaus įsakymu jis buvo užmuštas akmenimis VIEŠPATIES Namų kieme. ²² Karalius Jehoašas neprisiminė ištikimybės, kurią jam buvo parodęs Zacharijo tėvas Jehojada, bet nužudė jo sūnų. Mirdamas Zacharijas tarė: „Temato tai VIEŠPATS ir teatlygina!“

²³ Baigiantis metams, Aramo kariuomenė surengė prieš jį žygį. Atžygiavę į Judą ir Jeruzalę, jie sunaikino visus žmonių didžiūnus, o visą paimtą grobį pasiuntė Damasko karaliui. ²⁴ Nors Aramo kariuomenė buvo atėjusi su nedaugeliu vyrų, VIEŠPATS atidavė jiems į rankas palikę VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą. Taip jie surengė Jehoašui teisimą.

²⁵ Kai aramėjai nuo jo atsitraukė, palikę sunkiai sužeistą, jo dvariečiai surengė sąmokslą ir, keršydami už kunigo Jehojados sūnaus kraują, nužudė jį lovoje. Taip jis mirė. Jie palaidojo jį Dovydo mieste, bet karalių kapuose nelaidojo. ²⁶ Štai vyrai, kurie surengė prieš jį sąmokslą: Šimato Amonito sūnus Zabadas ir Šimrito Moabito sūnus Jehozabadas. ²⁷ Apie jo sūnus, apie daugelį pranašavimų jam ir Dievo Namų atstatymą aprašyta Karalių knygos aiškinime. Vietoj Jehoašo karaliumi tapo jo sūnus Amacijas.

Amacijas – Judo karalius

25 Amacijas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynerius metus. Jo motina buvo vardu Jehoadana iš Jeruzalės. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, bet ne visa širdimi. ³ Vos įtvir-

tinęs savo karališką valdžią, jis nubaudė mirtimi dvariškius, nužudžiusius jo tėvą karalių. ⁴ Bet jų vaikų mirtimi nebaudė, nes elgėsi pagal tai, kas parašyta Įstatyme, Mozės knygoje, kaip VIEŠPATS įsakė: „Tėvai nebus baudžiami mirtimi už vaikus, nei vaikai bus baudžiami mirtimi už tėvus, bet kiekvienas bus baudžiamas mirtimi už savo paties nuodėmę.“

⁵ Sutelkęs Judą, Amacijas paskirstė visus Judo ir Benjaminio vyrus pagal kiltis tūkstantininkams ir šimtininkams. Suskaičiavęs visus nuo dvidešimt metų ir vyresnius, jis rado, kad jų buvo trys šimtai tūkstančių rinktinių vyrų, tinkamų karinei tarnybai, pajėgių valdyti ietį ir skydą. ⁶ Be to, jis pasamdė iš Izraelio šimtą tūkstančių narsių karių už šimtą sidabro talentų. ⁷ Bet pas jį atėjęs Dievo vyras tarė: „Karaliau, neleisk Izraelio kariuomenei žygiuoti su tavimi, nes VIEŠPATS nėra su Izraeliu – su tais visais Efraimo žmonėmis. ⁸ Verčiau žygiuok vienas ir susidorok! Būk ryžtingas kovoje, antraip Dievas paguldys tave priešo akivaizdoje, nes Dievas turi galybę padėti ar paguldyti.“ ⁹ O Amacijas tarė Dievo vyrai: „Bet ką daryti su tuo šimtu talentų, kuriuos esu davęs Izraelio kariuomenei?“ Dievo žmogus atsakė: „VIEŠPATS turi iš ko tau kur kas daugiau duoti.“ ¹⁰ Tuomet Amacijas atleido kareivius, atėjusius pas jį iš Efraimo, įsakydamas eiti namo. Bet jie buvo už tai labai supykę ant Judo ir namo sugrižo iniršio apimti.

¹¹ Amacijas susikaupė drąsiam žygiui ir, vedinas savo kariuomene, nužygiavo į Druskos slėnį. Jis nukovė

dešimt tūkstančių Seyro vyrų. ¹² Judo vyrai kitą dešimt tūkstančių paėmė į nelaisvę gyvų ir, užvedę juos ant Selos viršūnės, nustūmė žemyn. Jie visi suknežo. ¹³ Tuo tarpu samdytieji kareiviai, kuriuos Amacijas buvo išsiuntęs atgal ir neleides jiems eiti su juo į mūšį, užpuolė Judo miestus nuo Samarijos iki Bet Horono, nužudė tris tūkstančius gyventojų ir paėmė daug grobio.

¹⁴ Grįždamas po pergalės prieš edomitus, Amacijas parsigabeno Seyro žmonių dievų ir, pasistatęs juos kaip savo dievus, garbino, atnašaudamas aukas. ¹⁵ Užsidedęs pykčiu ant Amacijo, VIEŠPATS nusiuntė pas jį pranašą ir tarė jam: „Kodėl garbini tautos dievus, negalėjusius išgelbėti savo tautos iš tavo rankos?“ ¹⁶ Tačiau pranašui dar tebekalbant, karalius tarė jam: „Argi mes paskyrėme tave karaliaus patarėju? Liaukis! Kam gi turėtumei būti užmuštas?“ Tad pranašas liovėsi, bet pratarė: „Aš žinau, kad VIEŠPATS apsisprendė tave sunaikinti, nes tu taip elgiesi ir nekreipi dėmesio į mano patarimą.“

¹⁷ Pasitaręs Judo karalius Amacijas pasiuntė Izraelio karaliui Jehuvo sūnaus Jehoahazo sūnui Jehoasui tokį žodį: „Eikš, susitikime akis į akį!“ ¹⁸ Izraelio karalius Jehoasas atsakė Judo karaliui Amacijui tokiu žodžiu: „Libano usnis pasiuntė žodį Libano kedrui, tardama: ‘Duok savo dukterį mano sūnui žmona.’ Bet Libano laukinis žvėris, eidamas pro šalį, sutrypė tą usnį. ¹⁹ Tu sakai: ‘Žiūrėk, nugalėjau Edomą’, – ir tavo širdis nori daugiau garbės. Sėdėk namie! Kam gi turėtumei ieškoti nelaimės, kad pats žūtum ir Judą su savimi nutemptum?“

²⁰ Amacijas nenorėjo klausyti. Tai buvo iš Dievo, idant atiduotų juos už tai, kad jie garbino Edomo dievus.

²¹ Tad Izraelio karalius Jehoašas atžygiavo. Jis ir Judo karalius Amacijas susitiko vienas su kitu mūšyje prie Bet Šemešo Judo karalystėje.

²² Judas buvo nugalėtas Izraelio. Visi išbėgiojo į savo namus. ²³ Izraelio karalius Jehoašas paėmė Judo karalių, Ahazijo sūnaus Jehoašo sūnų Amaciją, į nelaisvę prie Bet Šemešo. Nugabenęs į Jeruzalę, jis pralaužė Jeruzalės sienoje keturių šimtų uolekčių spragą nuo Efraimo vartų iki Kampo vartų. ²⁴ Tada su visu aukšu ir sidabru bei visais reikmenimis, rastais Dievo Namuose, su Obed Edomu ir karaliaus rūmų išdu bei įkaitais jis sugrįžo į Samariją.

²⁵ Judo karalius Jehoašo sūnus Amacijas gyveno penkiolika metų po Izraelio karaliaus Jehoahazo sūnaus Jehoašo mirties. ²⁶ O kiti Amacijo darbai, nuo pirmo iki paskutinio, argi nėra aprašyti Judo ir Izraelio Karalių knygoje? ²⁷ Nuo to laiko, kai Amacijas pasitraukė nuo VIEŠPATIES, buvo surengtas prieš jį sąmokslas Jeruzalėje. Užtat jis pabėgo į Lachišą. Bet buvo pasiųsti vyrai jo vyti, ir jie ten nužudė jį. ²⁸ Pargabentas ant arklių jis buvo palaidotas su savo protėviais Judo mieste.

Uzijas – Judo karalius

26 Tada visi Judo žmonės paėmė Uziją^a, kuris buvo tik šešiolikmetis, ir paskelbė jį karaliumi, jo tėvo Amacijo įpėdiniu. ² Jis atstatė Elatą ir sugrąžino Judui po to, kai karalius Amacijas už-

migo su savo protėviais. ³ Uzijas buvo šešiolikmetis, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt dvejus metus. Jo motina buvo vardu Jecholija iš Jeruzalės. ⁴ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Amacijas. ⁵ Jis buvo pasišventęs ieškoti Dievo, kol buvo gyvas Zacharijas, mokęs jį bijoti Dievo. Kol jis ieškojo VIEŠPATIES, Dievas jam teikė sėkmę.

⁶ Išėjęs į karo žygį su filistiniais, jis išgriovė Gato sienas, Jabnės sienas bei Ašdodo sienas ir statė miestus Ašdodo ir Filistijos srityje. ⁷ Dievas padėjo jam prieš filistinus, prieš arabus, gyvenančius Gūr Baale, ir prieš meunus. ⁸ Amonitai mokėjo jam duoklę, ir jo garsas pasiekė net Egipto sienas, nes jis darėsi vis galingesnis ir galingesnis. ⁹ Be to, Uzijas pastatė Jeruzalėje bokštus prie Kampo vartų, prie Slėnio vartų bei prie Kertės ir juos įtvirtino. ¹⁰ Jis statė bokštus tyruose ir iškasė daug vandens talpyklų, nes turėjo daug galvijų. Jis turėjo artojų ir Šefeloje, ir lygumoje, vynuogių augintojų ir kalnuose, ir derlinguose laukuose, nes mylėjo žemę.

¹¹ Uzijas turėjo ir gerai parengtą kariuomenę, padalytą pagal pašauktųjų prie ginklo skaičių į būrius, mokomus raštininko Jejelio ir apskaitininko Maasėjo, vadovaujamų Hananijo, vieno iš karaliaus didžiūnų. ¹² Kilčių galvų galiūnų iš viso buvo du tūkstančiai šeši šimtai. ¹³ O jų žinioje buvo trijų šimtų septynių tūkstančių penkių šimtų kariškai parengtų vyrų kariuomenė, galinga jėga padėti karaliui kovoti

^{26,1a} Kitas Azarijos vardas. Žr. 2 Kar 14,21.

su priešais. ¹⁴ Uzijas aprūpino juos, visą kariuomenę, skydais, ietimis, šalmais, šarvais, lankais ir svaidyklėmis. ¹⁵ Jeruzalėje ant gynybos bokštų ir mūrų sienos kampų jis pastatė išradingai sumanytų įtaisų strėlėms ir dideliems akmenims svaityti. Taigi jo garsas pasklido toli ir plačiai, nes tapti galingam jam buvo nuostabiai pagelbėta.

¹⁶ Kai tapo galingas, jo širdis pasidarė tokia išdidi, kad nuvedė jį į pragaištį. Jis nusižengė VIEŠPACIUI, savo Dievui, įeidamas į VIEŠPATIES Namus atnašauti smilkalų ant smilkalų aukuro. ¹⁷ Bet kunigas Azarijas, lydimas aštuoniasdešimt drąsių VIEŠPATIES kunigų, įėjo paskui jį ¹⁸ ir pasipriešino karaliui Uzijui, sakydami: „Uzijau, tau nėra leista atnašauti smilkalų VIEŠPACIUI, bet tik Aarono palikuonims kunigams, kurie pašventinti atnašauti smilkalus. Išeik iš Šventyklos, nes esi nusižengęs. Tau garbės iš VIEŠPATIES Dievo tai neatneš.“ ¹⁹ Uziją, laikantį rankoje smilkytuvą ir pasiruošusį atnašauti smilkalus, apėmė itūžis. Jam širstant ant kunigų, VIEŠPATIES Namuose šalia smilkalų aukuro kunigų akivaizdoje jo kaktos odą išbėrė raupsai. ²⁰ Vyriausiasis kunigas Azarijas ir kiti kunigai, atsisukę į jį, pamatė, kad jo kakta raupsuota. Tad skubiai jį iš ten išvedė. Ir jis pats skubinosi išeiti, nes VIEŠPATS jį ištiko liga. ²¹ Karalius Uzijas liko raupsuotas iki pat mirties. Todėl jis gyveno atskirame name kaip raupsuotasis ir buvo atskirtas nuo VIEŠPATIES Namų. Tad jo sūnus Jotamas rūpinosi karaliaus rūmais ir valdė šalies žmones.

²² Kitus Uzijo darbus, nuo pirmo iki paskutinio, aprašė Amoco sūnus pranašas Izaijas. ²³ Uzijas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su jais lauke šalia karalių kapų, nes buvo sakoma: „Jis raupsuotas.“ Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jotamas.

Jotamas – Judo karalius

27 Jotamas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jo motina buvo Cadoko duktė, vardu Jeruša. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip jo tėvas buvo daręs, tik į VIEŠPATIES Šventyklą nėjo. Bet žmonės elgėsi vis dar nedorai.

³ Jis pastatė VIEŠPATIES Namų Aukštutinius vartus ir daug statė ant Ofelio sienos. ⁴ Be to, statė miestus Judo aukštumose, tvirtoves ir gynybos bokštus ant miškingų kalvų. ⁵ Jis kovojo su Amono karaliumi ir nugalėjo. Amonas tais metais davė jam šimtą sidabro talentų, dešimt tūkstančių korų kviečių ir dešimt tūkstančių korų miežių. Amonas mokėjo jam tą pačią sumą antrais ir trečiais metais. ⁶ Taigi Jotamas tapo galingas, nes ryžtingai tvarkė savo kelius VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje.

⁷ O kiti Jotamo darbai, visi jo karai ir jo elgesys, aprašyti Izraelio ir Judo Karalių knygoje. ⁸ Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. ⁹ Jotamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazas.

Ahazas – Judo karalius

28 Ahazas buvo dvidešimtmetis, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzaleje šešiolika metų. Jis nedarė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo protėvis Dovydas, ² bet ėjo Izraelio karalių pėdomis. Jis padarė net nuliedintų atvaizdų Baalams, ³ degino smilkalus Ben Hinomo slėnyje ir atidavė ugniai savo sūnus bjauriu papročiu tautų, kurias VIEŠPATS buvo išvareš, ateinant izraelitams. ⁴ Jis atnašavo aukas ir degino smilkalus aukštumų alkuose, ant kalvų ir po kiekvienu lapuotu medžiu.

⁵ Todėl VIEŠPATS, jo Dievas, atidavė jį Aramo karaliui į rankas. Aramėjai nugalėjo jį ir, paėmę į nelaisvę daugybę jo žmonių, nuvarė juos į Damaską. Jis buvo atiduotas į rankas ir Izraelio karaliui, ir šis nugalėjo jį, praliedamas daug kraujo. ⁶ Remalijo sūnus Pekachas per vieną dieną nukovė šimtą dvidešimt tūkstančių karių – visi jie buvo narsūs vyrai, – nes jie buvo palikę VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą. ⁷ O Efraimo galiūnas Zichris nukovė karaliaus sūnų Maasėją, rūmų valdytoją Azrikamą ir pirmąjį pagal valdžią po karaliaus Elkaną.

⁸ Izraelitai paėmė į nelaisvę du šimtus tūkstančių savo giminaičių, įskaitant žmonas, sūnus ir dukteris. Jie paėmė iš jų taip pat labai daug grobio ir nugabeno jį į Samariją. ⁹ Ten buvo VIEŠPATIES pranašas, vardu Odedas. Išėjęs pasitikti į Samariją grįžtančios kariuomenės, Odedas tarė jiems: „Tikėkite manimi, kadangi VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas, buvo supykęs ant Judo, jis atidavė juos

jums į rankas, bet jūs skerdėte juos tokiu įtūžimu, kad jis pasiekė dangų. ¹⁰ Dabar ketinate padaryti Judo ir Jeruzalės žmones savo vergais ir vergėmis! Bet, tiesą sakant, argi patys nesate nusikaltę VIEŠPAČIUI, savo Dievui? ¹¹ Tad paklauskite manęs ir paleiskite belaisvius, paimitus iš savo giminaičių, antraip jus ištiks VIEŠPATIES pykčio liepsna.“ ¹² Be to, ir kai kurie Efraimo žmonių galvos – Johanano sūnus Azarijas, Mešilemoto sūnus Berechijas, Šalumo sūnus Jehizkijas bei Hadlajo sūnus Amasa – pakilo prieš grįžtančius iš žygio ¹³ ir tarė jiems: „Belaisvių čia neveskite, nes jūs ketinate užtraukti mums kaltę prieš VIEŠPATĮ, pridėdami tai prie mūsų nuodėmių ir kaltės. Juk mūsų kaltė jau gana didelė, ir pykčio liepsna gresia Izraeliui.“ ¹⁴ Tad kariai paliko belaisvius ir grobi pareigūnams bei visai bendrijai. ¹⁵ Tuomet tie vyrai, paėmę belaisvius, aprenė nuoguosius apdarais iš grobio, apvilko drabužiais, apavė sandalais, davė jiems pavalgyti bei atsigerti, patepė juos aliejumi ir užsodinę ant asilų silpnuosius, nuvedė visus pas jų giminaičius į Jerichą, palmių miestą. Tai padarę, jie sugrįžo į Samariją.

¹⁶ Tuo pačiu metu karalius Ahazas išsiuntė pasiuntinius į Asiriją, prašydamas pagalbos. ¹⁷ Mat ir edomitai vėl buvo įsiveržę, sumušę Judą ir paėmę belaisvių. ¹⁸ Ir filistinai užpuldinėjo miestus Šefeloje bei Judo Negebe. Jie buvo užėmę Bet Šemešą, Ajaloną, Gederotus, Sochoją su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis, Timną su jai pavaldžiomis gyvenvietėmis bei Gimzoją su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis ir juose

apsigynenę. ¹⁹ Taip VIEŠPATS nužemino Judą dėl Ahazo, Izraelio karaliaus, nes Jude šis elgėsi nepadoriai ir buvo neištikimas VIEŠPAČIUI. ²⁰ Užtat Asirijos karalius Tilgat Pileseras^a atžygiavo prieš jį ir, užuot padėjęs, nuengė jį. ²¹ Nors Ahazas ir apiplėšė VIEŠPATIES Namus, karaliaus rūmus bei pareigūnų namus, mokėdamas duoklę Asirijos karaliui, tai nieko nepadėjo.

²² Savo vargų metais karalius Ahazas net dar labiau nusižengė VIEŠPAČIUI, ²³ atnašaudamas aukas Damasko dievams, kurie buvo jį nugalėję, nes manė: „Kadangi Aramo karalių dievai jiems padėjo, aš atnašausiu jiems aukas, kad ir man padėtų.“ Bet jie tapo pražūtimi jam ir visam Izraeliui. ²⁴ Ahazas surinko Dievo Namų reikmenis ir sukapojo. Jis uždarė Dievo Namų duris ir pastatė aukurų kiekviename Jeruzalės kampe. ²⁵ Visuose Judo miestuose jis įrengė aukštumų alkus smilkalams atnašauti kitiems dievams, vesdamas į pyktį VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą.

²⁶ O kiti Ahazo darbai ir visi jo žygiai, nuo pirmo iki paskutinio, aprašyti Judo ir Izraelio Karalių knygoje. ²⁷ Ahazas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas mieste – Jeruzalėje, bet į Izraelio karalių kapus nebuvo nuneštas. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ezekijas.

Ezekijas – Judo karalius

29 Ezekijas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynerius metus. Jo motina

buvo Abija, Zacharijo duktė. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs protėvis Dovydas.

³ Pirmą savo karaliavimo metų pirmą mėnesį jis atidarė VIEŠPATIES Namų duris ir pataisė juos.

⁴ Pasišaukęs kunigus ir levitus, jis sutelkė juos rytinėje aikštėje ir tarė:

⁵ „Levitai, klausykite manęs! Pašventinkite save, pašventinkite VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus ir išneškite purvą iš Šventyklos. ⁶ Mūsų protėviai buvo neištikimi ir darė, kas nedora VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akyse. Paliko jį, nugrėžė savo veidus nuo šventosios VIEŠPATIES buveinės ir atsuko jai nugarą. ⁷ Jie ir Prieangio duris uždarė, ir žibintus užgesino; jie atsisakė atnašauti smilkalus ir deginamąsias aukas Šventykloje Izraelio Dievo garbei.

⁸ Todėl VIEŠPATIES pyktis ištiko Judą ir Jeruzalę; jis padarė juos siaubo, nustebimo ir pajuokos reginiu, kaip jūs savo akimis matote. ⁹ Mūsų tėvai krito nuo kalavijo, o mūsų sūnūs, dukterys ir žmonos atsidūrė nelaisvėje. ¹⁰ Dabar aš širdimi noriu sudaryti sandorą su VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu, kad jo pykčio liepsna būtų nuo mūsų nugręžta. ¹¹ Mano sūnūs, nebebūkite daugiau apsileidę, nes jus VIEŠPATS išsirinko būti savo Artume, kad jam tarnautumėte kaip jo tarnai, aukodami atnašas.“ ¹² Tada pakilo levitai: Amasajo sūnus Mahatas ir Azarijo sūnus Joelis iš Kehato palikuonių, iš Merario palikuonių – Abdžio sūnus Kišas ir Jehalėlelio sūnus Azarijas, iš geršonų – Zimos sūnus Joachas ir Joaho sūnus Edenas, ¹³ iš Elicafano sūnų – Šimris ir Jejelis,

iš Asafo sūnų – Zacharijas ir Matanijas; ¹⁴ iš Hemano sūnų – Jehielis ir Šimejas; ir iš Jedutūno sūnų – Šemaja ir Uzielis. ¹⁵ Surinkę savo brolius, jie save pašventino ir nuėjo, kaip karalius buvo įsakęs, valyti VIEŠPATIES Namų, laikydamiesi VIEŠPATIES įstatų.

¹⁶ Kunigai įėjo į VIEŠPATIES Namus jų valyti. Jie išnešė visus nešvarius daiktus, rastus VIEŠPATIES Namuose, į VIEŠPATIES Namų kiemą, o levitai, paėmę iš jų, nunešė į Kidrono slėnį. ¹⁷ Pirmą mėnesio dieną jie pradėjo pašventinimo darbus ir aštuntą mėnesio dieną pasiekė VIEŠPATIES Prieangį. Jie šventino VIEŠPATIES Namus aštuonias dienas, ir pirmo mėnesio šešioliktą dieną darbai buvo užbaigti. ¹⁸ Tada jie atėjo pas karalių Ezeiją ir tarė: „Išvalėme visus VIEŠPATIES Namus, deginamosios aukos aukurą bei visus jo reikmenis ir stalą padėtinės duonos eilėms bei visus jo reikmenis. ¹⁹ Visus reikmenis, kuriuos karalius Ahazas buvo subjaurojęs karaliaudamas, mes atstatėme ir pašventinome. Štai jie sudėti priešais VIEŠPATIES aukurą.“

²⁰ Tada karalius Ezeikijas nedeldamas sušaukė visus miesto didžiūnus ir nuėjo į VIEŠPATIES Namus.

²¹ Buvo atvesti septyni jaučiai, septyni avinai, septyni avinėliai ir septyni ožiai aukai už karalystės, Šventyklos ir Judo nuodėmę. Jis įsakė kunigams, Aarono palikuonims, atnašauti juos ant VIEŠPATIES aukuro. ²² Jaučiai buvo papjauti. Paėmę jų kraujo, kunigai pašlakstė juo aukurą. Avinai buvo papjauti, ir jų kraujas iššlakstytas ant aukuro. Ir avinėliai buvo papjauti, ir jų kraujas iššlakstytas ant aukuro. ²³ Tada pas kara-

lių ir bendriją buvo atvesti ožiai aukai už nuodėmę. Visi uždėjo ant jų rankas. ²⁴ Papjovę juos, kunigai atnašavo auką už nuodėmę jų krauju ant aukuro, kad atlygintų už visą Izraelį, nes karalius buvo pasakęs: „Deginamoji auka ir auka už nuodėmę yra už visą Izraelį.“

²⁵ Jis paskyrė levitams vietas VIEŠPATIES Namuose su cimbolais, arfomis ir lyromis, kaip Dovydas ir karaliaus regėtojas Gadas bei pranašas Natanas buvo nurodę, nes įsakas buvo VIEŠPATIES perduotas per pranašus. ²⁶ Levitams atsi stojus į vietas su Dovydo muzikos instrumentais ir kunigams su trimitais, ²⁷ Ezeikijas įsakė atnašauti deginamąją auką ant aukuro. Pradėjus deginamąją auką, pasigirdo ir VIEŠPATIES giesmė bei trimitai, lydimi Izraelio karaliaus Dovydo muzikos instrumentų. ²⁸ Visa bendrija parpuolė kniūbsčia, aidėjo giesmė ir gaudė trimitai. Visa tai tęsėsi, kol nepasibaigė deginamoji auka. ²⁹ Pasibaigus deginamajai aukai, karalius ir visi su juo buvę pagarbindami parpuolė kniūbsti. ³⁰ Karalius Ezeikijas ir didžiūnai įsakė levitams šlovinti VIEŠPATĮ Dovydo žodžiais ir regėtojo Asafo giesmėmis. Džiaugsmingai pašlovinę giesme, jie žemai nusilenkė ir parpuolė kniūbsti.

³¹ Tada Ezeikijas tarė: „Dabar, kai esate pašventinę save VIEŠPAČIUI, eikite arčiau ir atnašaukite aukas ir bendravimo atnašas VIEŠPATIES Namams.“ Bendrija sunėšė aukų ir bendravimo atnašų; visi geros širdies žmonės atgabeno deginamųjų aukų. ³² Bendrijos atgabentų deginamųjų aukų buvo septyniasdešimt jaučių, šimtas avinų ir du šimtai ėriukų. Visi jie skirti deginamosioms

aukoms VIEŠPAČIUI. ³³ Pašventintų atnašų buvo šeši šimtai jaučių ir tryš šimtai avių. ³⁴ Bet kunigų buvo per mažai, ir jie negalėjo nuluoti visų deginamųjų aukų, todėl jų giminaičiai levitai padėjo jiems atlikti tą darbą, kol kiti kunigai save pašventino. Iš tikro levitai uoliau save šventino negu kunigai. ³⁵ Prie daugybės deginamųjų aukų buvo ir bendravimo aukų taukai bei liejamosios atnašos deginamosioms aukoms. Taip buvo atkurta VIEŠPATIES Namų pamaldų tarnyba. ³⁶ Ezekijas ir visi žmonės džiaugėsi tuo, ką Dievas buvo savo tautai padaręs, nes tai buvo įvykę taip staiga.

30 Ezekijas išsiuntė žodį visam Izraeliui bei Judui, parašė laiškus ir Efraimui bei Manasui, kad sueitų į VIEŠPATIES Namus Jeruzalėje švęsti Paschą VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, garbei. ² Mat karalius, didžiūnai ir visa bendrija Jeruzalėje buvo nutarę švęsti Paschą antrą mėnesį, ³ nes švęsti laiku negalėjo dėl to, kad nebuvo nei pakankamai save pašventinusių kunigų, nei žmonės nebuvo sueję į Jeruzalę. ⁴ Kadangi toks nutarimas atrodė tinkamas karaliui ir visai bendrijai, ⁵ jie ir išleido įsaką paskelbti per visą Izraelį, nuo Beer Šebos iki Dano, kad visi žmonės sueitų ir švęstų Paschą VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, garbei Jeruzalėje. Mat nedaugelis jų švęsdavo, kaip buvo įsakyta. ⁶ Todėl pasiuntiniai, nešini karaliaus ir didžiūnų parašytais laiškais, perėjo visą Izraelį ir Judą, kaip karalius buvo įsakęs, skelbdami: „Izraelitai! Grįžkite pas VIEŠPATĮ, Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dievą, kad ir jis sugrįžtų pas likutį – pas jus, išsi-

gelbėjusius iš Asirijos karalių rankos. ⁷ Nebūkite kaip jūsų protėviai ir jūsų broliai, kurie buvo tokie neištikimi VIEŠPAČIUI, savo protėvių Dievui, kad jis atidavė juos, kaip matote, prapulčiai. ⁸ Nebūkite kietasprandžiai, kaip jūsų protėviai, bet atsiduokite VIEŠPAČIUI ir ateikite į jo Šventyklą, kurią jis amžinai pašventino, ir tarnaukite VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kad būtų nugręžta nuo jūsų jo pykčio liepsna. ⁹ Jeigu jūs sugrįšite pas VIEŠPATĮ, jūsų giminės ir vaikai sulauks pasigailėjimo iš tų, kurie paėmė juos į nelaisvę, ir jie sugrįš į šį kraštą, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra malonus ir gailestingas. Jis nenugręš nuo jūsų savo veido, jeigu pas jį sugrįšite.“

¹⁰ Taigi pasiuntiniaiėjo iš miesto į miestą Efraimo ir Manaso krašte, kol pasiekė Zabuloną, bet žmonės, pajaukdami juos, tyčiojosi iš jų. ¹¹ Nepaisant to, kai kurie iš Ašero, Manaso ir Zabulono nusižemino ir atėjo į Jeruzalę. ¹² O Dievo ranka palietė Judą, leisdama jiems vieningai įvykdyti tai, ką karalius ir didžiūnai įsakė pagal Dievo žodį.

¹³ Į Jeruzalę suejo minia žmonių švęsti Neraugintosios duonos šventės antrą mėnesį. Tai buvo milžiniška suėiga. ¹⁴ Jie ėmėsi darbo – pašalinti Jeruzalėje esančius aukurus. Paėmę juos ir visus smilkalams deginti stovus, išmetė juos į Kidrono slėnį. ¹⁵ Paschos avinėlis buvo papjautas antro mėnesio keturioliką dieną. Tuo tarpu kunigai ir levitai susigėdę pasišventino ir atnešė deginamąsias aukas į VIEŠPATIES Namus. ¹⁶ Užėmę savo tarnybos vietas pagal Dievo vyro Mozės Įstatymą, kunigai šlakstė jiems levitų rankomis paduotą kraują. ¹⁷ Kadangi bendrijoje buvo daug

tokių, kurie nebuvo pasišventinę, levitai turėjo papjauti Paschos avinėlį kiekvienam, kuris nebuvo švarus, kad pašventintų jį VIEŠPAČIUI.

¹⁸ Mat buvo daugybė žmonių, ypač daug iš Efraimo, Manaso, Isacharo ir Zabulono, kurie nebuvo apsilavę. Nepaisant to, jie valgė Paschos avinėlį, nesilaikydami, kas parašyta. Bet Ezekijas meldėsi už juos, tardamas: „Teatleidžia gerasis VIEŠPATS ¹⁹visiems, kurie širdimi nori ieškoti Dievo, savo protėvių VIEŠPATIES Dievo, nors jie ir nėra švarūs pagal Šventyklos įsakus.“ ²⁰VIEŠPATS iš klausė Ezekiją ir nenubaudė tautos.

²¹ Izraelitai Jeruzalėje septynias dienas džiūgaudami šventė Neraugintosios duonos šventę. Levitai ir kunigai kasdien šlovino VIEŠPATĮ, lydimi galingų VIEŠPATIES muzikos instrumentų. ²² Ezekijas žodžiu drąsino visus levitus, įgudusiai atliekančius VIEŠPATIES tarnybą. Taip žmonės valgė septynias dienas iškilmų maistą, aukodami bendravimo aukas ir dėkodami VIEŠPAČIUI, savo protėvių Dievui.

²³ Tada visa bendrija nutarė švęsti dar septynias dienas. Taigi jie džiūgaudami šventė dar septynias dienas, ²⁴ nes Judo karalius Ezekijas davė sueigai tūkstantį jaučių ir septynis tūkstančius avių atnašoms, o didžiūnai davė sueigai tūkstantį jaučių ir dešimt tūkstančių avių. Pasišventino daug kunigų. ²⁵ Džiūgavo visa Judo bendrija, kunigai ir levitai, visa iš Izraelio atėjusi bendrija, visi svetimtaučiai, atėję iš Izraelio krašto, ir svetimtaučiai, gyvenę Jude. ²⁶ Jeruzalėje buvo daug džiaugsmo, nes nuo Izraelio karaliaus Dovydo sūnaus Saliamono dienų nieko panašaus nebuvo įvykę Jeruzalėje.

²⁷ Pakilę levitai kunigai palaimino žmones, VIEŠPATS išgirdo jų balsą, ir jų malda pasiekė jo šventąją buveinę danguje.

31 Kai visa tai buvo atlikta, visi dalyvaujantys izraelitai, nuėję į Judo miestus, sudaužė visus paminklinius akmenis, iškirto šventuosius stulpus, išgriovė aukštumų alkus ir aukurus visame Jude ir Benjamine, ir Efraime, ir Manase. Tada visi izraelitai sugrįžo į savo miestus, kiekvienas į savo nuosavybę.

² Ezekijas atkūrė kunigų ir levitų padalas pagal jų tarnybą, kiekvieną kunigą ir levitą pagal jo tarnybą, atnašauti deginamąsias aukas ir bendravimo aukas, tarnauti, dėkoti ir giedojimu šlovinti VIEŠPATIES stovyklos vartuose.

³ Iš savo nuosavybės karalius paskyrė dalį deginamosioms aukoms – ryto bei vakaro deginamajai aukai ir šabų, jaunaties bei nustatytų švenčių deginamajai aukai, kaip parašyta VIEŠPATIES Įstatyme. ⁴ Be to, žmonėms, gyvenantiems Jeruzalėje, jis įsakė duoti kunigų ir levitų dalį, kad jie galėtų atsidėti VIEŠPATIES mokymui. ⁵ Žiniai pasklidus, izraelitai sunėšė daug pirmienų – javų, vyno, aliejaus, medaus ir visokio žemės derliaus. Buvo atnešta iš visko dosni dešimtinė. ⁶ Izraelio bei Judo žmonės, gyvenę Judo miestuose, ir tie nešė dešimtinę galvijų ir avių, dešimtinę šventų daiktų, pašvęstų VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ir dėjo į krūvas. ⁷ Krauti pradėta trečią mėnesį, o užbaigta septintą mėnesį. ⁸ Atėję ir pamatę krūvas, Ezekijas ir pareigūnai šlovino VIEŠPATĮ ir jo tautą Izraelį. ⁹ Ezekijas klausinėjo kunigų ir levitus apie krūvas. ¹⁰ Vyriau-

siasis kunigas Azarijas, kuris buvo iš Cadoko namų, paaiškino jam, tardamas: „Nuo to laiko, kai pradėta nešti atnašas į VIEŠPATIES Namus, mes turėjome pavalgyti iki soties, ir daug liko, nes VIEŠPATS laimino savo tautą. Šios didelės atsargos ir yra tai, kas atliko.“

¹¹ Tada Ezekijas išakė jiems parengti sandėlius VIEŠPATIES Namuose. Kai sandėliai buvo parengti, ¹² jie sąžiningai sunėšė į juos atnašas, dešimtines ir pašvęstuosius daiktus. Vyriausiuoju pareigūnu jais rūpintis buvo paskirtas levitas Konanijas, o pavaduotoju – jo brolis Šimis. ¹³ Jehielį, Azaziją, Nahatą, Asaelį, Jerimotą, Jehozabada, Elielį, Išmakiją, Mahatą ir Benają karalius Ezekijas paskyrė Konanijo ir jo brolio Šimio įgaliotiniais. O Azarijas buvo vyriausiasis Dievo Namų pareigūnas. ¹⁴ Levito Imnos sūnus Korė, rytinių vartų vartininkas, rūpinosi geros valios atnašomis Dievui, dalijo VIEŠPAČIUI skirtas atnašas ir pačius švenčiausius daiktus. ¹⁵ Jo prižiūrimi kunigų miestuose buvo Edenas, Minjaminas, Ješūva, Šemajas, Amarijas ir Šechanijas, kurie sąžiningai atliko dalijimą savo giminaičiams, tiek seniems, tiek jauniems, pagal jų padalą, ¹⁶ nepriklausomai nuo jų kilmės sąrašo, vyriškiems nuo trisdešimt metų ir vyresniems – kiekvienam jų, einančiam į VIEŠPATIES Namus atlikti savo kasdienių pareigų – už tarnybą pagal pamainas ir padalą. ¹⁷ Kunigai buvo įrašyti savo šeimos kilmės sąraše pagal kiltis, o levitai – dvidešimt metų ir vyresni – pagal pamainas savo padalose. ¹⁸ Jų šeimos kilmės sąrašas apėmė visus jų mažylis, žmonas, sūnus ir dukte-

ris – visus, nes šie vyrai privalėjo save vis iš naujo pašventinti. ¹⁹ O Aarono palikuonys kunigai, gyvenę jų miestams priklausančioje ganyklų žemėje, turėjo kiekviename mieste vardais paskirtus vyrus skirstyti dalį kiekvienam vyriškiui iš kunigų ir kiekvienam, kuris buvo įtrauktas į levitų kilmės sąrašą.

²⁰ Ezekijas taip darė visame Jude. Jis darė, kas gera, dora ir ištikima VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje. ²¹ Ko tik jis ėmėsi daryti Dievo Namų tarnyboje ar pagal Įstatymą ir įsakymą ieškoti savo Dievo, jis darė visa širdimi, ir jam sekėsi.

32 Bet jam įrodžius savo ištikimybę tokiais darbais, Asirijos karalius Sanheribas, išsirengęs į žygį, įsiveržė į Judą ir apgulė įtvirtintus miestus, norėdamas juos užkariauti. ² Pamatęs, kad Sanheribas atėjo su mintimi kariauti prieš Jeruzalę, ³ Ezekijas tarėsi su savo didžiūnais bei galiūnais dėl uždarymo šaltinių, esančių už miesto sienų. Jie tam pritarė. ⁴ Sutelkę labai daug žmonių, jie uždarė visus šaltinius ir upelį, tekantį artimame slėnyje, sakydami: „Kam gi turėtų ateiti Asirijos karaliai ir rasti apščiai vandens!“ ⁵ Ryžtingai ėmėsis darbo, Ezekijas atstatė visą išgriuvusią sieną, sustiprino bokštais ir iš lauko pusės pastatė kitą sieną. Be to, jis įtvirtino Miloją Dovydo mieste ir išakė padirbti daugybę ginklų bei skydų. ⁶ Jis paskyrė žmonėms mūšio vadus. Tada, sutelkęs juos aplink save aikštėje prie miesto vartų, kalbėjo jiems padrašinančiai, tardamas: ⁷ „Būkite stiprūs ir narsūs! Nebijokite ir nedrebekite prieš Asirijos karalių ir prieš visą jį lydinčią kariauną, nes

mūsų daugiau negu jų. ⁸ Jo – tik trapus petys, o su mumis – VIEŠPATS, mūsų Dievas, padedantis mums ir kovojantis mūsų kovas.“ Žmones Judo karaliaus Ezekijo žodžiai labai padrąsino.

⁹ Po to Asirijos karalius Sanheribas, su visomis savo pajėgomis tebebūdamas Lachiše, pasiuntė savo pareigūnus į Jeruzalę pas Judo karalių Ezekiją ir visus Judo žmones, gyvenančius Jeruzalėje, tardamas: ¹⁰ „Taip kalbėjo Asirijos karalius Sanheribas: ‘Kuo jūs pasitikite, kad pasilieikate apgultoje Jeruzalėje?’ ¹¹ Argi nesuveidžioja jūsų Ezekijas, atiduodamas jus bado ir troškulio mirčiai, sakydamas jums: ‘VIEŠPATS, mūsų Dievas, išgelbės mus iš Asirijos karaliaus rankos?’ ¹² Argi ne tas pats Ezekijas pašalino aukštumų alkus bei aukurus ir įsakė Judui bei Jeruzalei, tardamas: ‘Prie šio vieno aukuro jūs garbinsite ir ant jo aukosite savo deginamąsias aukas?’ ¹³ Nejau nežinoite, ką aš ir mano protėviai esame padarę visoms kitų kraštų tautomis? Argi pajėgė tų kraštų tautų dievai išgelbėti savo kraštą iš mano rankų? ¹⁴ Kuris iš visų dievų tų tautų, kurias mano protėviai visiškai sunaikino, pajėgė išgelbėti savo tautą? Nejau jūsų Dievas pajėgs išgelbėti jus iš mano rankų? ¹⁵ Tad neleiskite Ezekijui jūsų suklaidinti, neleiskite taip jus suvedžioti! Netikėkite juo, nes nė vienas kurios nors tautos ar karalystės dievas nėra pajėgęs išgelbėti savo tautos iš mano rankų ar iš mano protėvių rankų. Juo labiau nepajėgs jūsų Dievas išgelbėti jūsų iš mano rankų!’“

¹⁶ Jo pareigūnai kalbėjo ir toliau prieš VIEŠPATĮ Dievą ir prieš jo tarną Ezekiją. ¹⁷ Jis rašė ir laiškus,

įžeidinėdamas VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, apie jį sakydamas: „Kaip kitose šalyse tautų dievai neišgelbėjo savo žmonių iš mano rankos, taip ir Ezekijo Dievas neišgelbės savo tautos iš mano rankų.“ ¹⁸ Tada jie garsiai šaukė judėjų kalba Jeruzalės žmonėms, esantiems ant sienos, gąsdindami ir keldami baime, norėdami paimti miestą. ¹⁹ Apie Jeruzalės Dievą jie kalbėjo taip, tarsi jis būtų vienas iš žemės tautų dievų, padirbtas žmonių rankomis.

²⁰ Todėl karalius Ezekijas ir pranašas Amoco sūnus Izaijas meldėsi ir šaukėsi dangaus. ²¹ O VIEŠPATS pasiuntė angelą, kuris sunaikino visus galiūnus, vadus ir pareigūnus Asirijos karaliaus stovykloje. Tad jis gėdingai sugrįžo į savo kraštą. Įėjusi į savo dievo namus, ji jo paties sūnūs nužudė kalaviju. ²² Taip VIEŠPATS išgelbėjo Ezekiją ir Jeruzalės gyventojus iš Asirijos karaliaus Sanheribo rankų ir iš visų jų priešų rankų. Jis suteikė jiems ramybę visur. ²³ Daugelis atnešė VIEŠPAČIUI atnašų į Jeruzalę ir brangių daiktų Judo karaliui Ezekijui. Nuo to laiko jis buvo garbingas visų tautų akyse.

²⁴ Tomis dienomis Ezekijas susirgo ir buvo prie mirties. Jis meldėsi VIEŠPAČIUI, ir jis išklaušė jį ir davė ženklą. ²⁵ Tačiau Ezekijas neatsilygino dėkingumu už jam suteiktą malonę, nes jo širdis tapo išdidi. Todėl kilo pyktis ant jo ir ant Judo bei Jeruzalės. ²⁶ Ezekijas taip nusižemino dėl savo širdies išdidumo – jis ir Jeruzalės gyventojai, – kad VIEŠPATIES pyktis jų neištiko Ezekijo dienomis.

²⁷ Ezekijas didžiavosi turtų gausybe ir garbe. Jis įsirengė išdus sidabru ir auksui, brangakmeniams,

kvepalams, skydams ir įvairiems brangiems daiktams, ²⁸ sandėlius grūdų derliui, vynui ir aliejui, tvarčius visokiems gyvuliams ir avides. ²⁹ Jis išigijo miestų, apščiai jaučių bandų ir avių kaimenių, nes Dievas davė jam labai daug turto. ³⁰ Tas pats Ezekijas uždarė Gihono vandenu angą ir nukreipė juos žemyn į vakarinį Dovydo miesto pakraštį. Ezekiją lydėjo sėkmė visuose jo žygiuose. ³¹ Nors kai buvo pas jį atsiųsti Babilono valdovų pasiuntiniai pasiteirauti apie tą nuostabų dalyką, įvykusį krašte, Dievas paliko jį vieną, kad išmėgintų ir sužinotų, kas jo širdyje.

³² O kiti Ezekijo karaliavimo įvykiai, jo geri darbai, aprašyti pranašo Amoco sūnaus Izaijo regėjime bei Judo ir Izraelio Karalių knygoje. ³³ Ezekijas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo palikuonių kapų šlaite. Visas Judas ir Jeruzalės gyventojai, jam mirus, labai jį pagerbė. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Manasas.

Manasas – Judo karalius

33 Manasas buvo dvylikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt penkerius metus. ² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, sekdamas bjauriaisiais papročiais tautų, kurias VIEŠPATS buvo pašalinęs nuo kelio izraelitams. ³ Jis atstatė aukštumų alkus, kuriuos jo tėvas Ezekijas buvo nugriovęs, pastatė aukurus Baalams, padarė šventuosius stulpus, garbino dangaus galybes ir joms tarnavo. ⁴ Jis pastatė aukurus net VIEŠPATIES Namuose, apie kuriuos VIEŠPATS buvo pasakęs: „Mano vardas bus Jeruzalėje amžinai“, ⁵ au-

kurus visoms dangaus galybėms jis pastatė abiejuose VIEŠPATIES Namų kiemuose. ⁶ Savo sūnų atidavė ugniai Hinomo sūnaus slėnyje, užsiėmė kerėjimais ir būrimu, tarėsi su dvasiomis ir raganiais. Jis padarė daug pikta VIEŠPATIES akyse, jį pykdydamas. ⁷ Jis padarė drožtą stabą ir padėjo VIEŠPATIES Namuose, apie kuriuos Dievas kalbėjo Dovydui ir Saliamonui: „Šiuose Namuose ir Jeruzalėje, kurią aš išsirinkau iš visų Izraelio giminių, amžinai apgyvendinsiu savo vardą. ⁸ Niekada daugiau neleisiu Izraeliui iškelti kojos iš žemės, kurią paskyriau jūsų protėviams, jeigu tik jie ištikimai vykdys visa, ką esu jiems įsakęs – visą Įstatymą, įstatus ir įsakus, duotus per Mozę.“ ⁹ Manasas taip suvedžiojo Judą ir Jeruzalės gyventojus, kad jie elgėsi nedoriau negu tautos, kurias VIEŠPATS buvo sunaikinęs izraelitų labui.

¹⁰ VIEŠPATS kalbėjo Manasui ir savo tautai, bet jie nekreipė dėmesio. ¹¹ Todėl VIEŠPATS atvedė prieš juos Asirijos karaliaus kariuomenės vadus. Paėmę į nelaisvę kabliais, jie uždėjo jam grandines ir nugabeno į Babiloną. ¹² Baimės apimtas, jis maldavo VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir labai nusizemino prieš savo protėvių Dievą. ¹³ Jis meldėsi jam, ir Dievas priėmė jo maldavimą, išklaušė prašymą ir sugrąžino į Jeruzalę, į jo karalystę. Tada Manasas suprato, kad VIEŠPATS iš tikrųjų yra Dievas.

¹⁴ Po to jis pastatė Dovydo miestui slėnyje į vakarus nuo Gihono išorinę sieną, siekiančią įėjimą į Žuvų vartus; apvedė ją aplink Ofelį ir padarė daug aukštesnę. Be to, paskyrė karvedžius į visus įtvirtintus Judo miestus. ¹⁵ Pašalinęs svetimus dievus ir

stabą iš VIEŠPATIES Namų ir visus aukurus, kuriuos buvo pastatęs ant VIEŠPATIES Namų kalno ir Jeruzalėje, išmetė juos už miesto. ¹⁶Be to, jis atstatė VIEŠPATIES aukurą ir atnašavo ant jo bendravimo ir šlovinimo aukas, o Judui įsakė tarnauti VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. ¹⁷O žmonės vis dar atnašaudavo aukštumų alkuose, bet tik VIEŠPAČIUI, savo Dievui.

¹⁸O kiti Manaso darbai, jo malda savo Dievui ir žodžiai regėtojų, kalbėjusių jam VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardu, randami Izraelio karalių metraščiuose. ¹⁹Jo malda ir kaip Dievas priėmė jo maldavimą, visa jo nuodėmė bei neištikimybė, ir vietos, kuriose jis statė aukštumų alkus ir šventuosius stulpus bei drožtus statbus iki savo nusižeminimo, aprašyta Regėtojų metraštyje^a. ²⁰Manasas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo rūmų sode. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Amonas.

Amonas - Judo karalius

²¹Amonas buvo dvidešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvejus metus. ²²Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip jo tėvas Manasas buvo daręs. Amonas atnašavo aukas visiems stambams, kuriuos buvo jo tėvas padaręs, ir garbino juos. ²³Prieš VIEŠPATĮ jis nenusižemino, kaip jo tėvas Manasas buvo nusižeminęs; priešingai, Amonas tyčia didino savo kalnę. ²⁴Jo dvariškiai surengė šamokslą ir nužudė jį rūmuose. ²⁵Tačiau šalies žmonės išžudė visus, kurie buvo surengę šamokslą prieš Amoną;

vietoj jo šalies žmonės išrinko karaliumi jo sūnų Jošiją.

Jošijas - Judo karalius

34 Jošijas buvo aštuonerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje trisdešimt vienerius metus. ²Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, ir ėjo savo protėvio Dovydo pėdomis, nenukrypdamas nei į dešinę, nei į kairę. ³Aštuntais savo karaliavimo metais, dar jaunuolis tebebūdamas, jis pradėjo ieškoti savo tėvo Dovydo Dievo, o dvyliktais metais pradėjo valyti iš Judo ir Jeruzalės aukštumų alkus, šventuosius stulpus ir drožtus bei liedintus statbus. ⁴Jam prižiūrint buvo sugriauti Baalo aukurai, sutrupinti ant jų stovintys smilkalų aukurai. Šventieji stulpai ir drožti bei liedinti statbai buvo sudaužyti, sutrinti į dulkes ir išbarstyti ant kapų žmonių, atnašavusių jiems aukas. ⁵Jis sudegino ir kaulus kunigų ant jų aukurų. Taip jis išvalė Judą ir Jeruzalę. ⁶Panašiai pasielgė ir Manaso, Efraimo, Simeono miestuose iki pat Naftalio bei jų nuniokotuose aplinkiniuose kaimuose. ⁷Jis nugriovė aukurus, sutrupino šventuosius stulpus ir sutrynė į dulkes, išvartė smilkalų aukurus visame Izraelio krašte. Tada sugrižo į Jeruzalę.

⁸Aštuonioliktais savo karaliavimo metais, išvalęs kraštą ir Namus, jis pavedė Acalijo sūnui Šafanui, miestų valdytojui Maasėjui ir karaliaus raštinės viršininkui Jehoahazo sūnui Joachui atnaujinti VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus. ⁹Nuėję pas vyriausiąjį kunigą Hilkiją, jie perdavė

jam pinigų, atneštas į Dievo Namus, kuriuos levitai, slenkščio sargai, buvo surinkę iš Manaso, Efraimo bei viso Izraelio likučio ir iš viso Judo, Benjamino bei visų Jeruzalės gyventojų.¹⁰ Jie perdavė juos VIEŠPATIES Namų prižiūrėtojams, o šie savo ruožtu naudojo juos apmokėti VIEŠPATIES Namų darbininkams, dirbantiems prie Namų atnaujinimo ir taisymo.¹¹ Jie davė jų dailidėms ir mūrininkams pirkti akmenis iš skaldyklų ir medžio sankaboms bei sijoms pastatų, kuriuos Judo karaliai buvo apleidę.¹² Žmonės darbavosi sąžiningai. Jiems prižiūrėti buvo paskirti levitai Jahatas ir Abdijas iš Merario palikuonių drauge su Zacharija ir Mešulamu iš Kehato palikuonių. Tuo tarpu kiti levitai – visi įgudę groti muzikos instrumentais –¹³ prižiūrėjo našų nešėjus ir nurodinėjo darbininkams, dirbantiems įvairius darbus. Keletas levitų buvo raštininkai, apskaitininkai ir vartininkai.

¹⁴ Išimant VIEŠPATIES Namams paaukotus pinigų, kunigas Hilkijas rado VIEŠPATIES Įstatymo, duoto per Mozę, knygą.¹⁵ Raštininkui Šafanui Hilkijas tarė: „Radau Įstatymo knygą VIEŠPATIES Namuose.“ Hilkijas padavė knygą Šafanui.¹⁶ Nunešęs knygą karaliui, Šafanas kalbėjo: „Tavo tarnai vykdo visa, kas jiems pavesta.“¹⁷ Jie sulydė VIEŠPATIES Namuose rastą sidabrą ir perdavė prižiūrėtojams bei darbininkams.“¹⁸ Paskui raštininkas Šafanas karaliui pranešė, tardamas: „Kunigas Hilkijas davė man knygą.“ Tada Šafanas iš jos paskaitė karaliui.¹⁹ Išgirdęs Įstatymo žodžius, karalius persiplėšė drabužius.²⁰ Tada karalius įsakė Hilkijui, Šafano sūnui Ahikamui, Michėjo sūnui Abdonui,

raštininkui Šafanui ir karaliaus tarnui Asajai, tardamas:²¹ „Eikite ir pasiteiraukite VIEŠPATIES dėl manęs ir dėl išlikusiųjų Izraelyje bei Jude apie žodžius atrastos knygos, nes iš tikrųjų didelis turi būti ant mūsų išlietas VIEŠPATIES pyktis už tai, kad mūsų protėviai nesilaikė VIEŠPATIES žodžio – vykdyti visa, kas toje knygoje parašyta.“

²² Tada Hilkijas ir visi, kuriems karalius buvo įsakęs, nuėjo pas pranašę Hulda, drabužinės prižiūrėtojo Hasros sūnaus Tokhato sūnaus Šalumo žmoną. Ji gyveno Jeruzalėje, Mišnės dalyje. Jie kreipėsi į ją, kaip jiems buvo nurodyta.²³ Ji atsakė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas! Pasakykite vyrui, kuris atsiuntė jus pas mane:“²⁴ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Iš tikrųjų atsiųsiu nelaimę šiai vietai ir jos gyventojams, visus prakeikimus, užrašytus atrastoje knygoje, kuri buvo skaityta Judo karaliaus akivaizdoje,²⁵ už tai, kad jie paliko mane ir degino smilkalus kitiems dievams, pykdydami mane visais savo rankų darbais; degu pykčiu ant šios vietos, ir jis nebus užgesintas.“²⁶ Bet Judo karaliui, atsiuntusiam jus VIEŠPATIES pasiteirauti, duokite tokį atsakymą: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie žodžius, kuriuos girdejai.²⁷ Kadangi paėmei į širdį ir nusizėminai Dievo akivaizdoje, girdėdamas jo žodžius apie šią vietą ir jos gyventojus; kadangi nusizėminai mano akivaizdoje, persiplėšei drabužius ir verkei mano akivaizdoje, aš ir išgirdau tave. Tai VIEŠPATIES žodis.²⁸ Tikėk manimi, paimsiu tave pas tavo protėvius, tu būsi paimtas į savo kapą ramybėje. Tavo akys nematys

tos nelaimės, kurią atvesiu šiai vietai ir jos gyventojams.”⁴

Jie parnešė karaliui šį atsakymą.

²⁹ Tad karalius sušaukė visus Judo ir Jeruzalės seniūnus. ³⁰ Tada karalius nuėjo į VIEŠPATIES Namus drauge su visais Judo žmonėmis, Jeruzalės gyventojais, su kunigais ir levitais – su visais žmonėmis, jaunais ir senais – ir jiems girdint perskaitė garsiai visus žodžius Sandoros knygos, atrastos VIEŠPATIES Namuose. ³¹ Stovėdamas savo vietoje, karalius sudarė sandorą VIEŠPATIES akivaizdoje – sekti VIEŠPATĮ, laikantis jo įsakymų, įsakų ir įstatų visa širdimi bei visa gyvastimi ir vykdančiant šioje knygoje įrašytus Sandoros žodžius. ³² Taip jis įpareigojo visus gyvenančius Jeruzalėje ir Benjamine. Jeruzalės gyventojai elgėsi pagal Dievo, savo protėvių Dievo, Sandorą. ³³ Jošijas pašalino visus bjauriuosius statbus iš visų izraelitams priklausiusių žemių ir įpareigojo visus, gyvenusius Izraelyje, garbinti VIEŠPATĮ, savo Dievą. Per visą jo gyvenimą jie nenutolo nuo VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo.

35 Jošijas šventė Paschą, kad pašlovintų VIEŠPATĮ Jeruzalėje. Paschos auka buvo atnašaujama pirmo mėnesio keturioliką dieną. ² Paskirstęs kunigus pareigoms, jis drąsino juos VIEŠPATIES Namų tarnyboje. ³ Levitams, pašvęstiems VIEŠPACIUI ir mokantiems visą Izraelį, jis tarė: „Padėkite šventąją Skrynią VIEŠPATIES Namuose, kuriuos Izraelio karalius Dovydo sūnus Saliamonas pastatė. Nebus ji daugiau našta jums ant pečių. Dabar rūpinkitės tarnauti VIEŠPACIUI, savo Dievui, ir jo tautai Izraeliui.

liui. ⁴ Savo kiltyse ir padalose pasiruoškite, sekdami Izraelio karaliaus Dovydo ir jo sūnaus Saliamono rašytais nurodymais. ⁵ Užimkite vietas Šventykloje pagal savo giminės žmonių kilčių padalas. Tebūna levitų kiekvienai kilties padalai. ⁶ Pjaukite Paschos avinėlių, pasišventinkite ir paruoškite jį savo giminaičiams. Tebūna visa daroma pagal VIEŠPATIES žodį, duotą per Mozę.“

⁷ Tada Jošijas padovanojo visiems ten buvusiems iš kaimenės ėriukų ir ožiukų kaip Paschos atnašas – trisdešimt tūkstančių, o jaučių – tris tūkstančius. Jie visi buvo iš karaliaus nuosavybės. ⁸ Jo didžiūnai savanoriškai davė dovaną žmonėms, kunigams ir levitams. Hilkijas, Zacharijas ir Jehielis – vyriausieji Dievo Namų pareigūnai – davė kunigams Paschos atnašoms du tūkstančius šešis šimtus avinėlių bei ožiukų ir tris šimtus jaučių. ⁹ Ir Konanijas bei jo broliai Šemajas, Netanelis, Hašabijas, Jejelis ir Jehozabadas – levitų galvos – davė levitams Paschos atnašoms penkis tūkstančius avinėlių bei ėriukų ir penkis šimtus jaučių.

¹⁰ Pasiruošus pamaldoms, kunigai stovėjo savo vietose ir levitai savo padalose pagal karaliaus įsakymą. ¹¹ Paschos avinėliai buvo pjaunami, kunigai šlakstė kraują, o levitai dyrė kailius. ¹² Jie atidėjo į šalį, kas buvo skirta deginamajai aukai, išdalyti žmonių padaloms pagal kiltis, kad jie atnašautų VIEŠPACIUI, kaip įsakyta Mozės knygoje. Lygiai taip pasiėlgė ir su jaučiais. ¹³ Paschos auka buvo išnepta ant ugnies, kaip įsakyta, o šventosios atnašos išvirtos puoduose, katiluose bei kaistuvuose ir skubiai išdalytos žmonėms. ¹⁴ Po to levitai parengė Paschos auką sau

ir kunigams, nes kunigai buvo užimti deginamųjų aukų ir taukų atnašavimu iki pat nakties. Tad levitai aprūpino ir save, ir kunigus – Aarono palikuonis. ¹⁵ Giesmininkai, Asafo palikuonys, buvo savo vietose, kaip Dovydo, Asafo, Hemano ir karaliaus regėtojo Jedutūno įsakyta. Vartininkai buvo prie visų vartų. Jiems nereikėjo pasitraukti iš savo tarnybos, nes jų broliai levitai jais pasirūpino.

¹⁶ Visos VIEŠPATIES pamaldos tą dieną buvo taip sutvarkytos, kad būtų švenčiama Paschos auka ir atnašautos deginamosios aukos ant VIEŠPATIES aukuro, kaip buvo įsakęs karalius Jošiją. ¹⁷ Visi ta proga ten buvę izraelitai šventė Paschos ir Neraugintosios duonos šventę septynias dienas. ¹⁸ Nuo pranašo Samuelio dienų nebuvo švesta jokia tokia Paschos iškilmė. Joks Izraelio karalius nebuvo šventęs Paschos iškilmės, panašios į tą, kurią šventė Jošijąs, kunigai bei levitai, dalyvaujant ir visiems judėjams, ir visam Izraeliui, ir Jeruzalės gyventojams. ¹⁹ Ši Paschos iškilmė buvo švesta aštuonioliktais Jošijo karaliavimo metais.

²⁰ Po viso to, Jošijui atnaujinus Šventyklą, Egipto karalius Nekojas leidosi į žygį prieš Karkemišą prie Eufrato. O Jošijąs išėjo jam pastoti kelio. ²¹ Bet Nekojas atsiuntė pasiuntinius pas jį, tardamas: „Koks gali būti ginčas tarp manęs ir tavęs, Judo karaliau? Šiandien aš žygiuoju ne prieš tave, o prieš karalystę, kuri su manimi kariauja. Dievas įsakė man skubėti. Netrukdyk Dievui, kuris su manimi, kad jis tavęs nesunaikintų.“ ²² Tačiau Jošijąs nuo jo neatsitraukė, nes ieškojo priežasties su juo kariauti, todėl ir nenorėjo klausyti Nekojo žodžių, ateinančių

iš VIEŠPATIES burnos, bet stojo į mūšį Megido lygumoje. ²³ Lankininkai pašovė karalių Jošiją. Tada karalius tarė savo tarnams: „Išveskite mane, nes aš sunkiai sužeistas.“ ²⁴ Iškėlę iš kovos vežimo, tarnai perkėlė jį į pavaduotojo vežimą ir nugabeno į Jeruzalę. Ten jis mirė ir buvo palaidotas savo protėvių kapuose. Visas Judas ir Jeruzalė apraudėjo Jošiją. ²⁵ Ir Jeremijąs sukūrė Jošijui rauda, kurią visi giesmininkai ir giesmininkės kartojė savo raudose Jošijui, kaip daroma iki šios dienos. Jos virto papročiu Izraelyje ir buvo įtrauktos į raudas.

²⁶ O kiti Jošijo karaliavimo įvykiai, jo ištikimi darbai, laikantis VIEŠPATIES Įstatymo, ²⁷ ir visi jo žygdarbiai nuo pradžios iki galo, aprašyti Izraelio ir Judo Karalių knygoje.

Keturi Jošijo įpėdiniai

36 Šalies žmonės paėmė Jošijo sūnų Jehoahazą ir vietoj jo tėvo padarė jį karaliumi Jeruzalėje. ² Jehoahazas buvo dvidešimt trejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius. ³ Egipto karalius pašalino jį iš sosto Jeruzalėje ir uždėjo kraštui šimto sidabro talentų ir vieno aukso talento duoklę. ⁴ Tada Egipto karalius Judo ir Jeruzalės karaliumi padarė jo brolį Eljakimą, pervardydamas jį Jehojakimu. Paėmęs jo brolį Jehoahazą, Nekojas nugabeno jį į Egiptą.

⁵ Jehojakimas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse. ⁶ Babilono karalius Nebukadnecaras užpuolė jį

ir sukaustęs grandinėmis, nugabeno į Babiloną. ⁷ Ir kai ką iš VIEŠPATIES Namų reikmenų Nebukadnecaras pargabeno į Babiloną ir padėjo savo rūmuose Babilone. ⁸ O kiti Jehojakimo karaliavimo įvykiai, jo bjaurūs pikti darbai ir kas už tai jam nutiko, aprašyta Izraelio ir Judo Karalių knygoje. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehojachinas.

⁹ Jehojachinas buvo aštuoniolikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius ir dešimt dienų. Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ¹⁰ Baigiantis metams, karalius Nebukadnecaras pasiuntė žmones atgabenti jį į Babiloną kartu su brangiaisiais VIEŠPATIES Namų reikmenimis, o jo brolių Zedekiją padarė Judo ir Jeruzalės karaliumi.

¹¹ Zedekijas buvo dvidešimt vienerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. ¹² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse, ir nenusižemino prieš VIEŠPATIES vardą kalbantį pranašą Jeremiją. ¹³ Be to, jis kėlė maištą ir prieš karalių Nebukadnecarą, kuris buvo privertęs jį prisiekti Dievu. Užsispyręs jis kieta širdimi atsisakė grįžti pas VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą. ¹⁴ Panašiai visi Judo didžiūnai, kunigai ir žmonės darė vis daugiau nusižengimų, sekdami bjauriaisiais tautų papročiais. Jie subjaurojo VIEŠPATIES Namus, kuriuos jis buvo pašventinęs Jeruzalėje.

!

Jeruzalės žūtis ir viltis

¹⁵ VIEŠPATS, jų protėvių Dievas, siuntė jiems žodį per savo pasiun-

tinius kasdien be perstojo, nes gailėjosi savo žmonių ir savo buveinės. ¹⁶ Bet jie išjuokdavo Dievo pasiuntinius, niekindami jo žodžius ir tyčiodamiesi iš jo pranašų, kol Dievo rūstybė savo tautai tapo tokia stipri, kad nebeliko kitos išeities. ¹⁷ Todėl jis užvedė ant jų chaldėjų karalių, ir šis išžudė jų jaunuolius kalaviju jų šventajame pastate, nepasigailėdamas nei vaiko, nei merginos, nei seno, nei silpno – visus juos atidavė jam į rankas. ¹⁸ Visi Dievo Namų reikmenys, dideli ir maži, Dievo Namų turtai ir karaliaus bei jo didžiūnų turtai, – visa buvo išgabenta į Babiloną. ¹⁹ Dievo Namai buvo sudeginti, Jeruzalės sienos nugriautos, visi jos rūmai ugnies suryti ir visi brangūs daiktai sunaikinti. ²⁰ Išlikusius nuo kalavijo jis išvarė į tremtį Babilone. Ten jie tapo jo ir jo sūnų vergais, kol neįsigalėjo persų karalystė, ²¹ kad įvyktų per Jeremiją ištartas VIEŠPATIES žodis: kol atsilygins už savo nešvestus šabus, septyniasdešimt metų kraštas laikysis šabo nuniokotame krašte.

²² Pirmasis Persijos karaliaus Kyro metais, kad išsipildytų per Jeremiją tartas VIEŠPATIES žodis, VIEŠPATS įkvėpė Persijos karalių Kyrą visai karalystei ir žodžiu, ir raštu paskelbti tokį įsaką: ²³ „Taip kalbėjo Persijos karalius Kyras: VIEŠPATS, Dangaus Dievas, atidavė man visas žemės karalystes ir pavedė man pastatyti jam Namus Jeruzalėje, kuri yra Jude. Vėsi, kas iš jūsų priklauso jo tautai, – tebūna VIEŠPATS, jų Dievas, su jais! – tesileidžia kelionėn.“

EZROS KNYGA

Ezros (Ezdros) knyga (gr. *esdras*, lot. *esdrae/ezrae*) ir **Nehemijo knyga** hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną **Ezros knygą** (hebr. 'ēzerā'), graikiškajame Septuagintos vertime vadinamą **Ezros antra knyga** (ten ji eina po apokrifinės **Ezros pirmos knygos**, lotyniškojoje Vulgatoje vadinamos **Ezros trečia knyga**; be to, į Vulgatą dar įtraukta apokrifinė **Ezros ketvirta knyga**); į dvi knygas ji padalyta vėlyvuose graikiškuose ir lotyniškuose rankraščiuose, paskui – Vulgatoje, o nuo XV a. – hebrajų Biblijoje.

Knygoje aprašomi įvykiai po Babilonijos tremties (538–423 m. pr. Kr.): hebrajų sugrįžimas į tėvynę (sk. 1–6) ir Jeruzalės bendruomenės religinio gyvenimo atnaujintojo kunigo Ezros darbai (sk. 7–10).

Griežtas Ezros skelbiama Dievo Įstatymo laikymasis padeda potremtinei bendruomenei atsispirti pagoniškoms kitų tautų įtakoms ir išlikti istorijoje kaip Sendoros Viešpaties liudytojai.

Kyro įsakas

1 Pirmais Persijos karaliaus Kyro metais, kad būtų įvykdytas per Jeremiją tartas VIEŠPATIES žodis, VIEŠPATS įkvėpė Persijos karalių Kyrą visai karalystei ir žodžiu, ir raštu paskelbti tokį įsaką: ² „Taip kalbėjo Persijos karalius Kyras: VIEŠPATS, Dangaus Dievas, atidavė man visas žemės karalystes ir pavedė man pastatyti jam Namus Jeruzalėje, kuri yra Jude. ³ Visi, kas iš jūsų priklauso jo tautai – tebūna jų Dievas su jais! – tesileidžia kelionėn į Jeruzalę Jude atstatyti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, Namų Jeruzalėje. ⁴ Visus išlikusius, kad ir kur jie gyventų, teparemia jų vietovių žmonės auksu ir sidabru, daiktais ir galvijais kartu su geros valios atnašomis Dievo Namams Jeruzalėje.“

Tremtinių grįžimas

⁵ Judo ir Benjamino šeimų galvos, kunigai ir levitai, kurių dvasią Dievas iš tikrųjų buvo įkvėpęs tai daryti, pasiruošė vykti ir atstatyti Dievo Namus Jeruzalėje. ⁶ Visi jų kaimynai parėmė juos sidabro reikmenimis, auksu, daiktais, galvijais ir

vertingomis dovanomis kartu su tuo, kas buvo duota kaip geros valios atnaša. ⁷ Be to, karalius Kyras perdavė VIEŠPATIES Namų reikmenis, kuriuos Nebukadnecaras buvo išgabenęs iš Jeruzalės ir padėjęs į savo dievų namus. ⁸ Persijos karalius Kyras padavė juos išdininkui Mitredatui, kuris juos perdavė Judo vadui Šešbacarui. ⁹ O jų buvo tiek: trisdešimt aukso lėkščių, tūkstantis sidabro lėkščių, dvidešimt devyni peiliai, ¹⁰ trisdešimt aukso dubenų, keturi šimtai dešimt įvairių sidabro dubenų, tūkstantis įvairių reikmenų, ¹¹ iš viso penki tūkstančiai keturi šimtai aukso ir sidabro indų. Juos visus Šešbacaras pasiėmė drauge, veddamas tremtinius iš Babilono į Jeruzalę.

2 Štai parkeliavę iš tremties nelaisvės (Judo) srities žmonės, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras buvo išvaręs į Babilono tremtį, sugrįžę į Jeruzalę ir Judą, visi į savo miestus, ² parkeliavę drauge su Zerubabeliu, Jozue, Nehemija, Seraja, Reelaja, Mordechaju, Bilšanu, Misparu, Bigvaju, Rehumu, Baana.

Izraelio tautos vyrų skaičius: ³ Pairošo palikuonių du tūkstančiai šimtas septyniasdešimt du, ⁴ Šefatijos

palikuonių trys šimtai septyniasdešimt du, ⁵ Aracho palikuonių septyni šimtai septyniasdešimt penki, ⁶ Pahat Moabo, tai yra Ješūvos ir Joabo, palikuonių du tūkstančiai aštuoni šimtai dvylika, ⁷ Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ⁸ Zatuvo palikuonių devyni šimtai keturiasdešimt penki, ⁹ Zakajo palikuonių septyni šimtai šešiasdešimt, ¹⁰ Banio palikuonių šeši šimtai keturiasdešimt du, ¹¹ Bebajo palikuonių šeši šimtai dvidešimt trys, ¹² Azgado palikuonių tūkstantis du šimtai dvidešimt du, ¹³ Adonikamo palikuonių šeši šimtai šešiasdešimt šeši, ¹⁴ Bigvajo palikuonių tūkstantis penkiasdešimt šeši, ¹⁵ Adino palikuonių keturi šimtai penkiasdešimt keturi, ¹⁶ Atero, tai yra Jehizkijos, palikuonių devyniasdešimt aštuoni, ¹⁷ Becajo palikuonių trys šimtai dvidešimt trys, ¹⁸ Joros palikuonių šimtas dvylika, ¹⁹ Hašumo palikuonių du šimtai dvidešimt trys, ²⁰ Gibaro palikuonių devyniasdešimt penki, ²¹ Betliejaus palikuonių šimtas dvidešimt trys, ²² žmonių iš Netofos penkiasdešimt šeši, ²³ žmonių iš Anatoto šimtas dvidešimt aštuoni, ²⁴ Azmaveto palikuonių keturiasdešimt du, ²⁵ Kirjat Arimų, Kefyros ir Beeroto palikuonių septyni šimtai keturiasdešimt trys, ²⁶ Ramos ir Gebos palikuonių šeši šimtai dvidešimt vienas, ²⁷ žmonių iš Michmašo šimtas dvidešimt du, ²⁸ žmonių iš Betelio ir Ajo du šimtai dvidešimt trys, ²⁹ Nebojo palikuonių penkiasdešimt du, ³⁰ Magbišo palikuonių šimtas penkiasdešimt šeši, ³¹ kito Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ³² Harimo palikuonių trys šimtai dvidešimt, ³³ Lodo,

Hadido ir Onojo palikuonių septyni šimtai dvidešimt penki, ³⁴ Jericho palikuonių trys šimtai keturiasdešimt penki, ³⁵ Senavos palikuonių trys tūkstančiai šeši šimtai trisdešimt.

³⁶ Kunigų: Jedajos, Jozuės namų, palikuonių devyni šimtai septyniasdešimt trys, ³⁷ Imero palikuonių tūkstantis penkiasdešimt du, ³⁸ Pašhūro palikuonių tūkstantis du šimtai keturiasdešimt septyni, ³⁹ Harimo palikuonių tūkstantis septyniolika.

⁴⁰ Levitų: Jozuės ir Kadmielio palikuonių iš Hodavijos palikuonių septyniasdešimt keturi.

⁴¹ Giesmininkų: Asafo palikuonių šimtas dvidešimt aštuoni.

⁴² Vartininkų: Šalumo, Atero, Talmono, Akubo, Hatitos ir Šobajo palikuonių iš viso šimtas trisdešimt devyni.

⁴³ Šventyklos tarnų: Cihos palikuonys, Hasufos palikuonys, Taboto palikuonys, ⁴⁴ Keros palikuonys, Siachos palikuonys, Padono palikuonys, ⁴⁵ Lebanos palikuonys, Hagabos palikuonys, Akubo palikuonys, ⁴⁶ Hagabo palikuonys, Šalmajo palikuonys, Hanano palikuonys, ⁴⁷ Gidelio palikuonys, Gaharo palikuonys, Reajos palikuonys, ⁴⁸ Recino palikuonys, Nekodos palikuonys, Gazamo palikuonys, ⁴⁹ Uzos palikuonys, Paseacho palikuonys, Besajo palikuonys, ⁵⁰ Asnos palikuonys, Meunimo palikuonys, nefusiečių palikuonys, ⁵¹ Bakbuko palikuonys, Hakufos palikuonys, Harhūro palikuonys, ⁵² Bacluto palikuonys, Mehidos palikuonys, Haršos palikuonys, ⁵³ Barkoso palikuonys, Siseros palikuonys, Temacho palikuonys, ⁵⁴ Neciaho palikuonys ir Hatifos palikuonys.

⁵⁵ Saliamono vergų palikuonių: Sotajo palikuonys, Ha Sofereto palikuonys, Perudos palikuonys, ⁵⁶ Jaa-los palikuonys, Darkono palikuonys, Gidelio palikuonys, ⁵⁷ Šefatijos palikuonys, Hatilo palikuonys, Poche-
ret Cebaimo palikuonys ir Amio palikuonys.

⁵⁸ Iš viso Šventyklos tarnų ir Saliamono vergų palikuonių buvo trys šimtai devyniasdešimt du.

⁵⁹ O štai sugrįžusieji iš Tel Melacho, Tel Haršos, Kerub Adano ir Imero, nors ir negalėjusieji įrodyti, kad jų protėvių namai ar kilmė buvo izraelitiška: ⁶⁰ Delajos, Tobijos ir Nekodos palikuonių šeši šimtai penkiasdešimt du. ⁶¹ Taip pat kunigai: iš palikuonių Hobajos, Hakoco ir Barzilajo, kuris buvo vedęs vieną iš Barzilajo Gileadiečio dukterų ir buvo vadinamas jų vardu. ⁶² Jie ieškojo savo šeimos kilmės įrašų, bet negalėjo rasti, todėl buvo pripažinti kunigo tarnybai nešvarūs. ⁶³ Valdytojas įsakė jiems nevalgyti švenčiausiųjų valgių, kol nekils kunigas, nešiojantis Urimus ir Tumimus.

⁶⁴ Visą bendriją sudarė keturiasdešimt du tūkstančiai trys šimtai šešiasdešimt, ⁶⁵ neskaitant jų tarnų bei tarnaičių, kurių buvo septyni tūkstančiai trys šimtai trisdešimt septyni. Jie turėjo ir du šimtus giesmininkų bei giesmininkių. ⁶⁶ Jų arklių buvo septyni šimtai trisdešimt šeši, mulų du šimtai keturiasdešimt penki, ⁶⁷ kupranugarių keturi šimtai trisdešimt penki ir asilų šeši tūkstančiai septyni šimtai dvidešimt.

⁶⁸ Vos atvykus prie VIEŠPATIES Namų vietos Jeruzalėje, kai kurie šeimų galvos davė geros valios atnašą Dievo Namams atstatyti toje pačioje vietoje. ⁶⁹ Pagal savo išteklius

jie davė statybos išdui šešiasdešimt vieną tūkstantį aukso darikų, penkis tūkstančius sidabro minų ir šimtą kunigiškų apdarų.

⁷⁰ Kunigai, levitai ir kai kurie iš paprastų žmonių apsigyveno Jeruzalėje ir jos apylinkėse, o giesmininkai, vartininkai ir Šventyklos tarnai – savo miestuose. Taip visi izraelitai gyveno savo miestuose.

Aukuro atstatymas

3 Atėjus septintam mėnesiui nuo izraelitų iškūrimo savo miestuose, žmonės visi kaip vienas susirinko į Jeruzalę. ² Tada Jehocadako sūnus Jozuė drauge su broliais kunigais ir Šaltielio sūnus Zerubabelis su savo broliais ėmėsi atstatyti Izraelio Dievo aukurą, norėdami atnašauti ant jo deginamąsias aukas, kaip įsakytą Mozės, Dievo vyro, Įstatyme. ³ Jie atstatė aukurą ant jo pamatų, nepaisydami šalies žmonių baimės, ir ant jo atnašavo VIEŠPAČIUI kas rytą ir kas vakarą deginamąsias aukas. ⁴ Paskui jie šventė, kaip įsakytą, Palapinių šventę ir kasdien atnašavo jos deginamąsias aukas pagal įsaką, kiek nustatyta kiekvienai dienai. ⁵ Po to jie atnašavo nuolatines šabų deginamąsias aukas, jaunačių bei visų šventų VIEŠPATIES iškilmų atnašas ir, kai tik buvo daromos, geros valios atnašas VIEŠPAČIUI. ⁶ Nuo septinto mėnesio pirmos dienos buvo pradėta atnašauti VIEŠPAČIUI deginamąsias aukas, nors VIEŠPATIES Šventyklos pamatai dar nebuvo padėti.

⁷ Tada jie pasamdė mūrininkų ir dailidžių, davė maisto, gėrimo bei aliejaus sidoniečiams ir tyriečiams, kad atgabentų kedro me-

džio iš Libano per jūrą iki Jopės pagal jiems duotą Persijos karaliaus Kyro leidimą.

⁸ Aštuntų metų po atvykimo prie Dievo Namų Jeruzalėje antrą mėnesį Šaltielio sūnus Zerubabelis, Jehocadako sūnus Jozuė ir jų broliai kunigai bei levitai drauge su grįžusiais į Jeruzalę iš tremties pradėjo darbus, paskirdami kai kuriuos iš levitų, dvidešimt metų ir vyresnius, prižiūrėti VIEŠPATIES Namų statybą. ⁹ Taigi Jozuė ir jo sūnūs bei broliai, Kadmielis ir jo sūnūs, Binujas ir Hodavija drauge su Henadado sūnumis, levitais, jų sūnumis ir broliais kartu ėmėsi vadovauti statantiems VIEŠPATIES Namus.

¹⁰ Mūrininkams padėjus VIEŠPATIES Šventyklos pamatus, apsirengę savo drabužiais kunigai sustojo pagal Izraelio karaliaus nurodymus pašlovinti VIEŠPATIES trimitais, o levitai, Asafo sūnūs, cimbolais pagal Izraelio karaliaus Dovydo nurodymus. ¹¹ Jie giedojo giesmes, dėkodami ir šlovindami VIEŠPATĮ,

„nes jis geras, / nes jo ištikimoji meilė Izraeliui amžina.“

Visi žmonės atsiliepė galingu šauksmu, šlovindami VIEŠPATĮ, nes buvo padėti VIEŠPATIES Namų pamatai. ¹² Tačiau daug kunigų, levitų ir šeimų galvų – žmonės, mačiusieji pirmuosius Namus ant jų pamatų – garsiai verkė, žvelgdami į šiuos Namus, nors daugelis ir garsiai šaukė iš džiaugsmo. ¹³ Taigi žmonės negalėjo atskirti džiaugsmo šauksmų nuo verksmo aimanų, nes visi taip garsiai šaukė, kad jų balsai buvo toli girdėti.

Kliūtys Šventyklos atstatymui

4 Išgirde, kad sugrįžę tremtiniai stato VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, šventyklą, Judo ir Benjamino priešai ² kreipėsi į Zerubabelį ir kilčių galvas, sakydami: „Statykime su jumis, nes ir mes garbiname jūsų Dievą ir atnašavome jam aukas nuo čia mus atkėlusio Asirijos karaliaus Asarhadono dienų.“ ³ Bet Zerubabelis, Jozuė ir kiti Izraelio kilčių galvos atsakė jiems: „Negali būti nė kalbos, kad jūs su mumis statytumėte Namus mūsų Dievui. Mes vieni statysime juos VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, kaip Persijos karalius Kyras yra mums įsakęs.“ ⁴ Užtat šalies žmonės ėmė kenkti Judo žmonių ryžtui ir stengėsi atbaidyti juos nuo statybos. ⁵ Jie papirko ir pareigūnus, niekais versdami jų užmoji per visą Persijos karaliaus Kyro gyvenimą iki pat Persijos karaliaus Darijaus viešpatavimo.

⁶ Ahasverui karaliaujant, jo viešpatavimo pradžioje jie surašė skundą dėl Judo ir Jeruzalės gyventojų.

⁷ O Artakserkso dienomis Bišlamas, Mitredatas, Tabeelis ir kiti bendražygiai rašė Persijos karaliui Artakserksui. Laiškas buvo rašytas aramėjų kalba ir rašmenimis^a.

⁸ Raštinės viršininkas Rehumas ir raštininkas Šimšajas parašė apie Jeruzalę karaliui Artakserksui toki laišką: ⁹ „Raštinės viršininkas Rehumas, raštininkas Šimšajas ir kiti jų bendražygiai – teisėjai, valdytojai, pareigūnai, vyrai iš Erecho^b, Babilono ir Sūzų, tai yra Elamo žmonės – ¹⁰ ir kitos tautos, kurias didysis ir kilnussis Asnaparas ištrėmė ir apgyvendin-

^{4,7a} Hebr. originale toliau eina aram. tekstas (Ezr 4,8–6,18). ^{4,9b} Arba: „ir kiti jų bendražygiai – vyrai iš Dino, Afarsatako, Tarpelio, Afaraso, Erecho“.

no Samarijos miestuose ir kitose Užupio srities dalyse, parašė.“¹¹ Štai nuorašas laiško, kurį jie nusiuntė:

„Karaliui Artakserksui tavo tarnai, Užupio srities žmonės, siunčia pasveikinimą.¹² Tebūna žinoma karaliui, kad nuo tavęs pas mus parėję žydai pasiekė Jeruzalę ir atstato tą maištingą ir nedorą miestą. Jau baigia sienas ir taiso pamatus!¹³ Tebūna žinoma karaliui, jog jie nebeduos duoklės, asmens ar žemės mokesčių, jei šis miestas bus atstatytas ir sienos užbaigtos. Tai gali tik žalą nešti karalystei.¹⁴ Taigi, kadangi mes valgome karaliaus rūmų druską, negalime nematyti karaliui daromos negarbės, todėl parašėme apie tai, norėdami pranešti karaliui,¹⁵ kad būtų padaryta paieška tavo protėvių metraščiuose. Tu rasi metraščiuose ir patirsi, kad tai maištingas miestas, lemtingas karaliams ir sritims. Maištai ten puoselėjami nuo senovės. Užtat tas miestas ir buvo sunaikintas.¹⁶ Mes pranešame karaliui, kad tada tu nebeturėsi jokios dalies Užupio srityje, jei tas miestas bus atstatytas ir jo sienos užbaigtos.“

¹⁷ Karalius atsiuntė tokį atsakymą:

„Raštinės viršininkui Rehumui, raštininkui Šimšajui ir kitiems jų bendražygiams, gyvenantiems Samarijoje ir kitose Užupio srities dalyse, linkime ramybės!¹⁸ Laiškas, kurį mums siuntėte, buvo perskaitytas mano akivaizdoje ir išverstas.¹⁹ Mano įsakymu buvo atlikta paieška ir rasta, kad tas miestas iš tikrųjų buvo sukilęs prieš karalius praeityje, kad sukilimai ir maištai jame buvo dažni.²⁰ Jeruzalė yra turėjusi galin-gų karalių, valdžiusių visą Užupio sritį; jiems buvo mokama duoklė, asmens ir žemės mokesčiai.²¹ Tad duok

įsakymą, kad tie žmonės liautųsi statę. Tas miestas negali būti atstatomas, kolei nebus duotas kitas mano įsakymas.²² Be to, rūpinkitės šiame reikale būti apdairūs, antraip bus daug nuostolio ir žalos karalystei.“

²³ Vos perskaičius karaliaus Artakserkso laiško nuorašą Rehumo, raštininko Šimšajo ir jų bendražygių akivaizdoje, jie nuskubėjo į Jeruzalę pas žydus ir ginklais sustabdė darbus.²⁴ Tuomet Dievo Namų statybos darbai sustojo ir liko nutraukti iki antrų Persijos karaliaus Darijaus valdymo metų.

Dievo Namų atstatymas

5 Tuo metu pranašai Agėjas ir Idojo sūnus Zacharija pranašavo žydams, gyvenantiems Jude ir Jeruzalėje, Izraelio Dievo vardu.² Todėl Šaltielio sūnus Zerubabelis ir Jehocadako sūnus Jozuė pradėjo Dievo Namų atstatymą Jeruzalėje. Dievo pranašai buvo su jais ir juos rėmė.

³ Nedelsdami Užupio srities valdytojas Tatnajas, Šetar Boznajas ir jų bendražygiai atėję taip į juos kreipėsi: „Kas davė jums įsakymą atstatyti šiuos Namus ir užbaigti statinį?“⁴ Be to, jie paklausė: „Kaip vadinasi vyrai, kurie atstato šį pastatą?“⁵ Bet Dievo akys saugojo Izraelio seniūnus, ir jie jų nesutrukdė. Tuo tarpu buvo išsiųstas pranešimas Darijui, ir jie savo ruožtu gavo laišką su atsakymu dėl šio reikalo.

⁶ Nuorašas laiško, kurį Užupio srities valdytojas Tatnajas, Šetar Boznajas ir jo bendražygiai, Užupio srities pareigūnai, nusiuntė karaliui Darijui.⁷ Pranešime, kurį jie nusiuntė, buvo taip parašyta:

„Karaliui Darijui linkime visiškos ramybės! ⁸ Tėbūna karaliui žinoma, kad mes nuvykome į Judo sritį prie didžiojo Dievo Namų. Jie atstatomi iš skaldyto akmens, medžio sijos dedamos į sienas, ir statybos darbai jų rankose vyksta sparčiai ir sėkmingai. ⁹ Tada mes kreipėmės į anuos seniūnus, klausdami: 'Kas davė jums įsakymą atstatyti šiuos Namus ir užbaigti statinį?' ¹⁰ Be to, paklausėme, kaip jie vadinasi, kad galėtume užrašyti tavo žiniai jų vadų vardus. ¹¹ Jų atsakymas buvo toks: 'Mes esame dangaus ir žemės Dievo tarnai ir atstatome Namus, pastatytus prieš daugelį metų. Didis Izraelio karalius buvo juos pastatęs ir įrėngęs. ¹² Bet kadangi mūsų protėviai buvo supykę dangaus Dievą, jis atidavė juos Babilono karaliui chaldėjui Nebukadnecarui, o šis sunaikino šiuos Namus ir ištrėmė žmones į Babiloną. ¹³ Tačiau Babilono karalius Kyras pirmąsį savo viešpatavimo metais išleido įsaką, kad šie Dievo Namai būtų atstatyti. ¹⁴ Be to, karalius Kyras paėmė iš Babilono šventyklos Dievo Namų aukso ir sidabro reikmenis, kuriuos Nebukadnecaras buvo paėmęs iš Jeruzalės šventyklos ir atgabenęs į Babilono šventyklą. Jie buvo perduoti vyrui, vardu Šešbacaras, kurį jis buvo paskyręs valdytoju. ¹⁵ Jis tarė jam: „Paimk šiuos reikmenis. Eik ir padėk juos į Jeruzalės šventyklą. Tėbūna atstatyti Dievo Namai savo vietoje.“ ¹⁶ Tada anas Šešbacaras atėjo ir padėjo pamatus Dievo Namams Jeruzalėje. Nuo to meto iki šiol jie statomi ir dar nėra užbaigti.' ¹⁷ Tad dabar, jei karaliui patinka, tėbūna atlikta paieška karaliaus saugyklose patikrinti, ar buvo išleistas karaliaus Kyro įsakas atstatyti šiuos Dievo Namus Jeruzalėje. Tėduoda

žinią mums karalius apie savo valią šiuo reikalu.“

6 Todėl karaliaus Darijaus įsakymu buvo atlikta paieška saugyklose, kurios buvo įrengtos Babilono išduose, ² ir Ekbatanoje, Medijos srities sostinėje, aptiktas rityns, ant kurio parašyta: „Žyma. ³ Pirmąsį savo valdymo metais karalius Kyras išleido įsaką dėl Dievo Namų Jeruzalėje:

„Tie Namai turi būti atstatyti kaip vieta atnašauti aukoms ir aukoti deginamosioms aukoms. Jų aukštis tėbūna šešiasdešimt uolekčių, o plotis šešiasdešimt uolekčių. ⁴ Tėturi jie po tris sluoksnius skaldyto akmens po kiekvienu medžio sluoksniu. Išlaidos turi būti padengtos iš karališkojo izdo. ⁵ Be to, tėbūna sugrąžinta ir nugabenta į Jeruzalės šventyklą, kiekvienas į savo vietą, aukso ir sidabro reikmenys, kuriuos Nebukadnecaras paėmė iš Jeruzalės Šventyklos ir atgabenė į Babiloną. Turite juos padėti į Dievo Namus. ⁶ Tad dabar jūs – Tatnajau, Užupio srities valdytojai, Šetar Boznajau, ir jūs, jų bendražygiai, Užupio srities pareigūnai, pasitraukite nuo jų. ⁷ Nesikiškite į šių Dievo Namų darbus. Žydu valdytojas ir žydu seniūnai teatstato šiuos Dievo Namus savo vietoje. ⁸ Be to, šiuo įsakau, ką jūs turite daryti, kad padėtumėte tiems žydu seniūnams atstatyti Dievo Namus: tų žmonių išlaidos turi būti tučtuojau atlygintos iš karaliaus išteklų, paimtų iš Užupio srities duoklės. ⁹ Ko tik reikėtų – jautukų, avinų ar avių deginamosioms aukoms dangaus Dievui, kviečių, druskos, vyno ar aliejaus kunigų reikalams Jeruzalėje, tėbūna jiems be perstojo kasdien duodama, ¹⁰ kad

jie atnašautų malonias aukas dangaus Dievui ir melstųsi už karaliaus ir jo vaikų gyvastį. ¹¹ Be to, aš skelbiu, kad jei kas nors pakeistų šį įsaką, už nusižengimą tebūna išplėštas iš jo namų sienojas, ir tebūna jis ant jo pamautas. Tebūna mėšlynu pavers-ti jo namai. ¹² Dievas, kuris yra apgyvendinęs ten savo vardą, tesunaikina kiekvieną karalių ir tautą, kuri im-tųsi šį įsaką pakeisti, ardydama Dievo Namus Jeruzalėje. Aš, Dari-jus, išleidau įsaką. Tebūna jis įvykdytas nedelsiant ir rūpestingai!“

¹³ Tada Tatnajas, Užupio srities valdytojas, Šetar Boznajas ir jų bendražygiai stropiai ir rūpestingai įvykdė visa, ką karalius Darijus buvo įsakęs. ¹⁴ Tad žydų seniūnai pranašų Agejo ir Idojo sūnaus Zacharijos die-nomis spartino statybą. Jie užbaigė statybą pagal Izraelio Dievo įsakymą ir Kyro, Darijaus bei Artakserkso įsa-kus. ¹⁵ Taigi šie Namai buvo užbaigti šeštą karaliaus Darijaus viešpatavi-mo metų adaro mėnesio trečią dieną.

¹⁶ Izraelitai – ir kunigai, ir levitai, ir kiti sugrižę tremtiniai – džiaugsmingai šventė šių Dievo Na-mų pašventinimą. ¹⁷ Jie paaukojo Namų pašventinimui šimtą jaučių, du šimtus avinų, keturis šimtus ėriu-kų ir kaip atnašą už nuodėmę dvyli-ka ožių už visą Izraelį pagal Izraelio giminių skaičių. ¹⁸ Galop jie paskirstė kunigus į skyrius ir levitus į padalas Dievo tarnybai Jeruzalėje, kaip pa-rašyta Mozės knygoje^a.

Paschos išskilmė

¹⁹ Sugrižę tremtiniai šventė pir-mo mėnesio keturioliką dieną, ²⁰ nes ir kunigai, ir levitai buvo apsivalę.

Visi buvo švarūs. Jie plovė Paschos avinėlių visiems sugrižusiems trem-tiniams, savo broliams kunigams ir sau patiems. ²¹ Jį valgė Izraelio žmonės, sugrižę iš tremties drau-ge su visais, kurie, atsiskirdami nuo nešvarumo tautų krašte, buvo prisi-dėję prie jų ieškodami VIEŠPATIES, Izraelio Dievo. ²² Su džiaugsmu jie šventė Neraugintosios duonos šven-tę septynias dienas, nes VIEŠPATS buvo padaręs juos linksmus, taip pa-lenkdamas Asirijos karaliaus širdį, kad jis padėjo jiems statyti Namus Dievo, kuris yra Izraelio Dievas.

Ezra – Rašto žinovas

7 Po šių įvykių, Persijos karaliui Artakserksui viešpataujant, Ez-ra, sūnus Serajos, sūnaus Azarijos, sūnaus Hilkijos, ² sūnaus Šalumo, sūnaus Cadoko, sūnaus Ahitubo, ³ sū-naus Amarijos, sūnaus Azarijos, sū-naus Merajoto, ⁴ sūnaus Zerachijos, sūnaus Uzio, sūnaus Bukio, ⁵ sūnaus Abišuvos, sūnaus Finehaso, sūnaus Eleazaro, sūnaus vyriausiojo kunigo Aarono, ⁶ taigi tas Ezra parvyko iš Babilono. Jis buvo raštininkas – žino-vas Mozės Įstatymo, kurį buvo davęs VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Kadan-gi VIEŠPATIES ranka buvo su juo, karalius buvo suteikęs jam visa, ko tik jis prašė.

⁷ Kai kurie iš izraelitų – kunigų bei levitų, giesmininkų ir vartinin-kų bei Šventyklos tarnų – parvyko į Jeruzalę septintais karaliaus Artak-serkso metais. ⁸ Jie atvyko į Jeruzalę septintų karaliaus metų penktą mėnesį. ⁹ Kelionė iš Babilono buvo pradėta pirmo mėnesio pirmą die-ną, ir penkto mėnesio pirmą dieną

^{6,18a} Hebr. originale čia baigiasi aram. tekstas (Ezr 4,8-6,18).

jis atvyko į Jeruzalę, nes su juo buvo maloninga VIEŠPATIES ranka.¹⁰ Ezra buvo atsidavęs visa širdimi tyrinėti VIEŠPATIES Įstatymą, laikytis jo ir mokyti Izraelį įstatų ir įsakų.

¹¹ Štai nuorašas laiško Izraeliui, kurį karalius Artakserksas davė Ezrai – kunigui raštininkui, žinovui VIEŠPATIES įsakymų žodžių ir jo įstatų^a;

¹² „Artakserksas, karalių karalius, kunigui Ezrai, dangaus Dievo Įstatymo rašto žinovui linki ramybės. Dabar¹³ aš skelbiu įsaką, kad kas tik mano karalystėje iš Izraelio žmonių ar jų kunigų bei levitų laisva valia ryžtasi eiti į Jeruzalę, gali eiti su tavimi.¹⁴ Tu esi karaliaus ir jo septynių patarėjų siųstas sutvarkyti Judą ir Jeruzalę pagal tavo rankoje esančio savo Dievo Įstatymą,¹⁵ nugabenti sidabrą bei auksą, karaliaus ir jo patarėjų savanoriškai paaukotus Izraelio Dievui, kurio buveinė yra Jeruzalėje,¹⁶ taip pat visą sidabrą bei auksą, gautą iš Babilono srities, drauge su žmonių ir kunigų geros valios atnašomis, noriai duotomis jų Dievo Namams, esantiems Jeruzalėje.¹⁷ Už tuos pinigų turi nedelsdamas nupirkti jaučių, avinų bei ėriukų, javų atnašų bei liejamųjų atnašų ir paaukoti juos ant savo Dievo Namų aukuro Jeruzalėje.¹⁸ O su likusiu sidabru ir auksu tu ir tavo broliai darykite, kas atrodo jums geriausia pagal jūsų Dievo valią.¹⁹ Tau patikėtus tavo Dievo Namų tarnybos reikmenis turi perduoti Jeruzalės Dievui.²⁰ O kas daugiau reikalinga tavo Dievo Namams, kuriais rūpintis esi įpareigotas, galėsi aprūpinti iš karaliaus išdo.

²¹ Aš, karalius Artakserksas, įsakau visiems Užupio srities išdo valdytojams: kokį tik prašymą pateiks

jums kunigas Ezra, dangaus Dievo įstatymo rašto žinovas, tebūna jis patenkintas nedelsiant ir rūpestingai²² iki šimto sidabro talentų, šimto korų kviečių, šimto bātų vyno, šimto bātų aliejaus, o druskos be saiko.²³ Kas tik dangaus Dievo įsakyta, tebūna vykdoma uoliai dangaus Dievo Namams, antraip pyktis ištiks karaliaus ir jo įpėdinių karalystę.²⁴ Be to, mes pranešame jums, kad neleidiama uždėti duoklės, asmens ar žemės mokesčių kunigams, levitams, giesmininkams, vartininkams, Šventyklos tarnams ar kitiems Dievo Namų tarnams.

²⁵ O tu, Ezra, paskirk pareigūnus ir teisejus pagal užrašytą tavo Dievo išmintį, kad jie teistų visus Užupio srities žmones, žinančius tavo Dievo Įstatymus. Turite pamokyti tuos, kurie jų nežino.²⁶ Kas nepaklus tavo Dievo Įstatymui ir karaliaus įstatymui, turi būti nubaustas nedelsiant ar mirtimi, ar tremtimi, ar turto atėmimu, ar įkalinimu.“^b

²⁷ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, mūsų protėvių Dievas, kuris įdėjo į karaliaus širdį tokį dalyką – išaukštinti VIEŠPATIES Namus Jeruzalėje,²⁸ kuris parodė man ištikimą meilę karaliaus bei jo patarėjų akivaizdoje ir visų įtakingų karaliaus pareigūnų akivaizdoje. Aš buvau padrasintas, nes VIEŠPATIES ranka buvo su manimi, ir surinkau Izraelio šeimų galvas eiti su manimi.

Sugrįžimas į Jeruzalę

8 Štai kilčių galvos ir kilmės sąrašas parėjusių su manimi iš Babilono, viešpataujant karaliui Artakserksui.² Iš Finehaso palikuonių –

^{7,11a} Hebr. originale toliau eina aram. intarpas (Ezr 7,12–26). ^{7,26b} Aram. intarpo pabaiga.

Geršomas; iš Itamaro palikuonių – Danielius; iš Dovydo palikuonių – Hatušas, ³ Šechanijos sūnus; iš Parošo palikuonių – Zacharija, su kuriuo buvo įtraukti į sąrašą du šimtai penkiasdešimt vyrų; ⁴ iš Pahat Moabo – Zerachijos sūnus Eljehoenajas ir su juo du šimtai vyrų; ⁵ iš Zatuvo palikuonių – Jahazielio sūnus Šechanija ir su juo trys šimtai vyrų; ⁶ iš Adino palikuonių – Jehonatano sūnus Ebedas ir su juo penkiasdešimt vyrų; ⁷ iš Elamo palikuonių – Atalijos sūnus Izaja ir su juo septyniasdešimt vyrų; ⁸ iš Šefatijos palikuonių – Mykolo sūnus Zebadija ir su juo aštuoniasdešimt vyrų; ⁹ iš Joabo palikuonių – Jehielio sūnus Abdija ir su juo du šimtai aštuoniolika vyrų; ¹⁰ iš Banio palikuonių – Josifijos sūnus Šelomitas ir su juo šimtas šešiasdešimt vyrų; ¹¹ iš Bebajo palikuonių – Bebajo sūnus Zacharija ir su juo dvidešimt aštuoni vyrai; ¹² iš Azgado palikuonių – Ha Katano sūnus Johananas ir su juo šimtas dešimt vyrų; ¹³ iš Adonikamo palikuonių, atėjusių vėliausiai, buvo šie: Elifeletas, Jejelis bei Šemaja ir su jais šešiasdešimt vyrų; ¹⁴ iš Bigvajo palikuonių – Utajas ir Zakūras, o su jais septyniasdešimt vyrų.

¹⁵ Sutelkiau juos prie upės, tekančios Ahavos link. Ten mes praleidome tris dienas. Apžiūrėdamas mačiau paprastus žmones ir kunigus, bet neradau tarp jų nė vieno iš levitų. ¹⁶ Tada pasišaukiau šeimų galvas Eliezera, Arielį, Šemaja, Elnataną, Nataną, Zachariją ir Mešulamą bei mokytojus Jaribą ir Elnataną ¹⁷ ir išsiunčiau juos pas Idoją, vietovės, vardu Kasifija, galvą, nurodęs ką sakyti Idojui bei jo broliams ir Šventyklos tarnams Kasifijoje, kad

atsiųstų tarnų mūsų Dievo Namams.

¹⁸ Kadangi maloningoji Dievo ranka buvo su mumis, jie parvedė mums išmintingą vyrą iš izraelito Levio sūnaus Mahlio palikuonių, būtent Šerebiją su jo sūnumis ir giminėmis, iš viso aštuoniolika, ¹⁹ ir Hašabiją, o su juo Izają iš Merario palikuonių su gimine ir sūnumis, iš viso dvidešimt, ²⁰ neskaitant dviejų šimtų dvidešimt palikuonių Šventyklos tarnų, kuriuos Dovydas ir jo didžiūnai buvo paskyrę tarnauti levitams. Visi jie buvo įrašyti į sąrašą vardais.

²¹ Tada ten, prie Ahavos upės, paskelbiau pasninką, kad, nusižeminę prieš savo Dievą, prašytume sėkmingos kelionės sau, mūsų vaikams ir visai mūsų mantai. ²² Mat gėdijausi prašyti karaliaus karių ar raitelių apsaugos kelyje nuo priešų, kadangi buvome sakę karaliui, kad mūsų Dievo ranka gera visiems, kurie jo ieško, bet jo galybė ir rūstybė prieš visus, kurie jį palieka. ²³ Taigi mes pasninkavome, prašydami to iš Dievo, ir mūsų prašymas buvo išklausytas.

²⁴ Tada, išrinkęs iš kunigų dvylika vadovų – Šerebiją, Hašabiją ir dešimt su jais esančių brolių, ²⁵ atsverčiau jiems sidabro, aukso bei reikmenų ir auką mūsų Dievo Namams, kurią karalius, jo patarėjai ir didžiūnai bei visas ten esantis Izraelis buvo atnašavę. ²⁶ Patikėjau jiems į rankas šešis šimtus penkiasdešimt sidabro talentų, šimtą sidabro reikmenų, kiekvienas buvo talento vertės, šimtą aukso talentų; ²⁷ taip pat dvidešimt aukso dubenų tūkstančio darikų vertės bei du geros blizgančios bronzos reikmenis, tokius brangius kaip auksas. ²⁸ Tariau jiems: „Jūs esate pašvęsti VIEŠPAČIUI, ir reikmenys pašvęsti. Ir

sidabras, ir auksas yra geros valios atnaša VIEŠPACIUI, jūsų protėvių Dievui. ²⁹ Rūpestingai saugokite juos iki to laiko, kol nepasversite aki-vaizdoje kunigų vadovų, levitų ir Izraelio kilčių vadovų Jeruzalėje, VIEŠPATIES Namų kambariuose.“

³⁰ Tada kunigai ir levitai priėmė atsvertą sidabrą, auksą ir reikmenis, kuriuos turėjo nunešti į Jeruzalę, į mūsų Dievo Namus. ³¹ Mės leidomės kelionėn į Jeruzalę nuo Ahavos upės pirmo mėnesio dvyliką dieną. Mūsų Dievo ranka buvo su mumis. Jis apsaugojo mus nuo priešų rankos ir nuo pasalų mums esant pakeliui.

³² Atvykę į Jeruzalę, ilsejomes tris dienas. ³³ Ketvirtą dieną mūsų Dievo Namuose sidabras, auksas ir reikmenys buvo pasverti ir perduoti į kunigo Ūrijos sūnaus Meremoto rankas, dalyvaujant Finehaso sūnui Eleazarui. Su jais buvo levitai – Jozuės sūnus Jehozabadas ir Binujo sūnus Noadija. ³⁴ Skaičius, svoris ir visa kita atitiko; visas svoris buvo užrašytas.

³⁵ Tuo metu parėjusieji, iš nelaisvės sugrįžę tremtiniai, atnašavo Izraelio Dievui deginamąsias aukas – dvylika jaučių už visą Izraelį, devyniasdešimt šešis avinus, septyniasdešimt septynis ėriukus ir kaip atnašą už nuodėmę dvylika ožių. ³⁶ Jie perdavė karaliaus įsakymus ir karaliaus satrapams bei Užupio srities valdytojams, davusiems paramą tautai ir Dievo Namams.

Ezros malda

9 Visa tai įvykdžius, priėjo prie manęs pareigūnai, tardami: „Nei Izraelio žmonės, nei kunigai, nei levitai nesilaikė atokiai nuo ša-

lies tautų, kurių bjaurūs papročiai panašūs į kanaaniečių, hetitų, perizų, jebusiečių, amonitų, moabitų, egiptiečių ir aramėjų papročius. ² Jie paėmė jų dukteris žmonomis sau ir savo sūnams. Taigi šventoji sekla susimaišė su šalies tautomis. Iš tikrųjų pareigūnai ir vadai pirmi taip nusižengė.“ ³ Tai išgirdęs, persiplėšiau drabužius ir skraistę, roviausi galvos bei barzdos plaukus ir priblokštas atsisėdau. ⁴ Tada visi, kurie, išgirdę Izraelio Dievo žodžius, baiminosi dėl sugrįžusiųjų tremtinių nusižengimo, susibūrė aplink mane, man sėdint priblokštam iki vakarinės aukos.

⁵ Vakarinės aukos metu atsitokėjęs vis dar perplėštais drabužiais ir skraiste puoliau ant kelių, ištiesiau rankas į VIEŠPATĮ, savo Dievą, ⁶ ir tariau: „Mano Dieve, aš gėdijausi pakelti veidą į tave ir raustu! Mano Dieve, mūsų nedori darbai slegia mūsų galvas ir mūsų kaltė siekia dangų. ⁷ Nuo mūsų protėvių dienų iki pat šios dienos esame sunkiai nusikaltę ir už savo nedorus darbus mes, mūsų karaliai ir mūsų kunigai, buvome atiduoti svetimų kraštų karaliams į rankas, kalavijui, nelaisvei, apiplėšimui ir baisiai gėdai, kaip yra ir šiandien. ⁸ Bet dabar trumpai valandėlei susilaukėme gailestingumo iš VIEŠPATIES, mūsų Dievo, kuris išlaikė mūsų likutį ir davė tvirtą užuovėją šioje šventoje vietoje. Mūsų Dievas sugrąžino mūsų akims blizgesį ir suteikė mums truputį atgaivos mūsų vergijoje. ⁹ Mes esame vergai. Tačiau vergijoje mūsų Dievas nepaliko mūsų, bet parodė savo ištikimą meilę Persijos karalių aki-vaizdoje, kad duotų mums naują gyvastį mūsų Dievo Namams prikelti

bei jiems atstatyti iš griuvėsių ir suteiktų mums užuovėją Jude ir Jeruzalėje. ¹⁰ Tad viso to akivaizdoje, mūsų Dieve, ką mes galime sakyti? Juk esame atmetę tavo įsakymus, ¹¹ kuriuos tu davei per savo tarnus pranašus, tardamas: 'Kraštas, kurio paveldėti įeinate, yra užterštas kraštas, užterštas krašto tautų supuvimo – bjaurių papročių, kurie pripildė jį savo nešvarumo nuo vieno galo iki kito. ¹² Tad dabar neduokite savo dukterų vesti jų sūnums ir neleiskite jūsų sūnums vesti jų dukterų. Niekada nesirūpinkite jų gerove ar nauda, kad stiprėtų, valgytų krašto derlių ir paliktumėte kraštą savo vaikams kaip amžiną paveldą.' ¹³ Po viso, kas yra mus ištikę už mūsų nedorus darbus ir didelę kalnę, nors tu, mūsų Dieve, esi mus mažiau nubaudęs, negu mes savo kaltėmis esame užsitraukę, išlaikydamas tokį mūsų likutį, ¹⁴ argi vėl laužysime tavo įsakymus, tuokdamiesi su šiomis tautomis, turinčiomis tokius bjaurius papročius? Argi tu neturi ant mūsų pykti, kol nesunaikinsi mūsų, nepalikdamas nei bėglio, nei likučio? ¹⁵ VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, tu teisus, tačiau mes esame išgelbėti tarsi likutis, kaip šiandien. Štai stovime prieš tave nusikalte. Todėl mes negalime būti tavo Artume.“

Tautos atgaila

10 Kai Ezra verkdamas parpuolė kniūbsčias prieš VIEŠPATIES Namus, meldėsi ir išpažino kalnę, prie jo susibūrė didžiulė izraelitų – vyrų, moterų ir vaikų – sueiga. Ir žmonės graudžiai verkė. ² Jehielio sūnus Šechanija iš Elamo palikuo-

nių kreipėsi į Ezrą, tardamas: „Mes iš tikrųjų nusižengėme savo Dievui, veddami svetimtautes moteris iš šalies tautų. Bet, nepaisant to, net dabar yra Izraeliui vilties. ³ Tad dabar padarykime sandorą su mūsų Dievu, kad išvarysime visas tas žmonas ir jų vaikus, sekdami tuo, ką patari tu, mano viešpatie, ir tie, kurie sielojasi dėl mūsų Dievo įsakymų. Tebūna laikomasi įstatymo! ⁴ Imkis priemonių, nes tai tavo pareiga. Mes su tavimi. Būk ryžtingas ir imkis priemonių!“ ⁵ Tad Ezra atsistojo ir prisaikdino didžiūnus, kunigus, levitus ir visą Izraelį, kad jie elgsis, kaip buvo kalbėta. Jie prisiekė.

⁶ Tada Ezra pasitraukė iš vietos priešais Dievo Namus, nuėjo į Eljašibo sūnaus Johanano butą ir praleido ten naktį. Ten jis nei duonos valgė, nei vandens gėrė, nes raudėjo dėl sugrįžusiųjų iš tremties nusižengimo. ⁷ Visame Jude ir Jeruzalėje visiems sugrįžusiems iš tremties buvo paskelbta, kad jie privalo sueiti į Jeruzalę, ⁸ o jei kas per tris dienas nepasirodys, tam pareigūnų ir seniūnų nutarimu bus atimta visa nuosavybė, o jis pats bus atskirtas nuo sugrįžusiųjų iš tremties bendrijos.

⁹ Visi Judo ir Benjamino vyrai per tris dienas susirinko į Jeruzalę. Tai įvyko devinto mėnesio dvidešimtą dieną. Visi žmonės sėdėjo atviroje aikštėje priešais Dievo Namus, drėbėdami ir dėl šio reikalo, ir nuo smarkaus lietaus. ¹⁰ Tada kunigas Ezra pakilo ir kreipėsi į juos: „Jūs nusižengėte, veddami svetimtautes moteris, ir padidinote Izraelio kalnę. ¹¹ Tad dabar pašlovinkite VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, ir vykdykite jo valią: atsiskirkite nuo krašto tautų ir nuo svetimtaučių žmonių.“

¹² Atsakydamą visa sueiga garsiai šaukė: „Taip! Mes turime daryti, kaip tu sakai. ¹³ Bet žmonių yra daug, o dabar lietingasis metas. Neįmanoma stovėti atvirame ore. Juk tai ne vienos dienos ar dviejų užduotis, nes daugelis iš mūsų yra taip nusižengę. ¹⁴ Tad teatstovauja mūsų pareigūnai visai bendrijai, o visi mūsų žmonės, vedę svetimtautes moteris, teateina prie jų paskirtu laiku drauge su kiekvienu miesto seniūnais ir teisėjais, kad būtų nugręžtas nuo mūsų degantis Dievo pyktis už šią nuodėmę.“ ¹⁵ Tik Asaelio sūnus Jehonatanas ir Tikvos sūnus Jachzėjas, levitų Mešulamo ir Šabetajo remiami, su tuo nesutiko. ¹⁶ Bet sugrižusieji iš tremties darė, kaip buvo pasiūlyta. Kunigas Ezra išrinko vyrus – kilčių galvas – pagal jų kiltis, kiekvieną jų paskirdamas vadu. Dešimto mėnesio pirmą dieną jie susėdo nagrinėti reikalo. ¹⁷ Iki pirmo mėnesio pirmos dienos jie priėmė nuosprendį dėl visų svetimtautes moteris vedusių vyrų.

¹⁸ Tarp kunigų palikuonių, vedusių svetimtautes moteris, buvo rasta: iš Jozuės palikuonių – Jehocadako sūnus ir jo broliai: Maasėja, Eliezeras, Jaribas ir Gedalija; ¹⁹ jie davė žodį, kad pavarys savo žmonas ir, išpažindami savo kaltę, jai išpirkti atnašavo po aviną iš kaimenės;

²⁰ iš Imero palikuonių – Hananis ir Zebadija;

²¹ iš Harimo palikuonių – Maasėja, Elija, Šemaja, Jehielis ir Uzija;

²² iš Pašhūro palikuonių – Eljoenajos, Maasėja, Izmaelis, Netanelis, Jehozabadas ir Eleasa;

²³ iš levitų – Šimis, Kelaja, kuris yra Kelita, Petachija, Judas ir Eliezeras;

²⁴ iš giesmininkų – Eljašibas; iš vartininkų – Šalumas, Telemas ir Ūris;

²⁵ tarp izraelitų:

iš Parošo palikuonių – Ramija, Izi-ja, Malkija, Mijaminas, Eleazaras, Haašabijas ir Benaja;

²⁶ iš Elamo palikuonių – Matanija, Zacharija, Jehielis, Abdis, Jeremotas ir Elija;

²⁷ iš Zatuvo palikuonių – Eljoenajas, Eljašibas, Matanija, Jeremotas, Zabadas ir Aziza;

²⁸ iš Bebajo palikuonių – Johananas, Hananija, Zabajas ir Atlajas;

²⁹ iš Banio palikuonių – Mešulamas, Maluchas, Adaja, Jašubas, Še-
alas ir Jeramotas;

³⁰ iš Pahat Moabo palikuonių – Adna, Kelalas, Benaja, Maasėja, Matanija, Becalelis, Binujas ir Manasas;

³¹ iš Harimo palikuonių – Eliezeras, Išija, Malkija, Šemaja, Simeonas, ³² Benjaminas, Maluchas ir Šemarija;

³³ iš Hašumo palikuonių – Matenajas, Matata, Zabadas, Elifeletas, Jeremajas, Manasas ir Šimis;

³⁴ iš Banio palikuonių – Maadajas, Amramas, Uelis, ³⁵ Benaja, Bedija, Keluhis, ³⁶ Vanija, Meremotas, Eljašibas, ³⁷ Matanija, Matenajas ir Jaasajas;

³⁸ iš Binujo palikuonių – Šimis, ³⁹ Šelemija, Natanas, Adaja, ⁴⁰ Machnadbajas, Šasajas, Šarajas, ⁴¹ Azarelis, Šelemija, Šemarija, ⁴² Šalumas, Amarija ir Juozapas;

⁴³ iš Nebojo palikuonių – Jejelis, Matitija, Zabadas, Zebina, Jadajas, Joelis ir Benaja.

⁴⁴ Visi jie buvo vedę svetimtautes moteris, bet pavarė ir jas, ir jų vaikus.

NEHEMIJO KNYGA

Nehemijo knyga (hebr. *nehêmejāh*, gr. *esdras*, lot. *esdrae/ezrae*) kartu su **Ezros knyga** hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną **Ezros knygą** (hebr. 'ēzerā'), graikiškajame Septuagintos vertime vadinamą **Ezros antra knyga** (ten ji eina po apokrifinės **Ezros pirmos knygos**, lotyniškojoje Vulgatoje vadinamos **Ezros trečia knyga**; be to, į Vulgatą dar įtraukta apokrifinė **Ezros ketvirta knyga**); į dvi knygas ji padalyta vėlyvuose graikiškuose ir lotyniškuose rankraščiuose, paskui – Vulgatoje (**Nehemijo knyga** ten vadinama **Nehemijo knyga** arba **Ezros antra knyga**), o nuo XV a. – hebrajų Biblijoje.

Knygos pasakojimas susijęs su Judo valdytojo Nehemijo veikla (445–443 ir 432 m. pr. Kr.): Nehemijas atvyksta į Jeruzalę (sk. 1–7), paskelbiamas Mozės Įstatymas ir atnaujinama Sandora (sk. 8–10), tvarkomas Jeruzalės gyvenimas (sk. 11–12), įgyvendinamos Nehemijo reformos (sk. 13).

Atstatinėdamas Jeruzalę ir rūpindamasis jos gyventojais, Nehemijas jaučia vykdančią Dievo pavestą misiją ir tvirtai tiki jo parama.

Nehemijo malda

1 Hachalijos sūnaus Nehemijo pasakojimas.

Dvidešimtų metų kislevo mėnesį, man esant sostinėje Sūzuose, ² atvyko Hananis, vienas mano brolių, su keletu vyrų iš Judo. Aš teiravausi jų apie žydus – likutį, išsigelbėjusį iš nelaisvės, ir apie Jeruzalę. ³ Jie paaiškino man: „Išlikusieji, pergyvenę nelaisvę, tenai, [Judo] srityje, yra skurde ir nemalonėje. Jeruzalės sienose pilna spragų, o jos vartai ugnies sunaikinti.“

⁴ Išgirdęs šiuos žodžius, atsisdėjau ir verkiau. Keletą dienų raudojau, pasninkaudamas ir melddamasis dangaus Dievui. ⁵ Aš meldžiausi: „O VIEŠPATIE, dangaus Dieve, didingasis ir šurpą keliantis Dieve, tu laikaisi Sendoros ir ištikimos meilės su tais, kurie tave myli ir laikosi tavo įsakymų. ⁶ Tebūna atidi tavo ausis ir atviros tavo akys, kad išgirstum savo tarno maldą, kurią dabar siunčiu tavo Artume dieną naktį už tavo tarnus, Izraelio tautą, išpažindamas nuodėmes, kurias mes, izraelitai, esame tau padarę. Ir aš, ir ma-

no tėvo namai esame tau nusidėję.

⁷ Sunkiai įžeidėme tave, nesilaikydami tavo įsakymų, įstatų ir įsakų, kuriuos tu įsakei savo tarnui Mozei.

⁸ Bet maldauju atsiminti pažadą, kurią davei per Mozę, tardamas: 'Jeigu būsite neištikimi, aš išblaškysiu jus tautose, ⁹ bet jeigu sugrįšite pas mane ir laikysitės mano įsakymų, juos vykdydami, nors jūs išblaškytieji būtumėte prie pačių dangaus skliauto pakraščių, aš surinksiu juos ten ir parvesiu į vietą, kurią esu išsirinkęs buveinei savo vardui.' ¹⁰ Jie – tavo tarnai ir tavo tauta, kurią tu atpirkai savo didžia galybe ir galinga ranka.

¹¹ O Viešpatie! Tebūna tavo ausis atidi savo tarno maldai ir maldai tavo tarnų, kurie su džiugesiu garbina tavo vardą. Maldauju suteikti sekme šįandien tavo tarnui, nuteikti tą žmogų būti jam maloninga!“ (Tuo metu aš buvau karaliaus taurininkas.)

Nehemijas Jeruzalėje

2 Dvidešimtų karaliaus Artakserkso metų nisan mėnesį, kai jam buvo patiekiamas vynas, atnėšiau vyno ir padaviau karaliui. Jo

akivaizdoje niekada nebuvau buvęs taip blogai nusiteikęs.² Tad karalius tarė man: „Kodėl tu atro dai toks prislėgtas? Juk nesergi! Tai gali būti tik širdgėla“. Labai išsigandau,³ bet atsakiau karaliui: „Tegyvuoja karalius amžinai! Kodėl neturėtų mano veidas būti liūdnas, kai tas miestas – vieta mano protėvių kapų – guli sugriautas ir jo vartai ugnies sunaikinti?“⁴ Tuomet karalius paklausė: „Ko gi prašai?“ Aš pasimeldžiau dangaus Dievui,⁵ paskui tariau karaliui: „Jei tai atrodytų gera karaliui ir jeigu tavo tarnas randa malonę tavo akivaizdoje, prašyčiau pasiųsti mane į Judą – į miestą mano protėvių kapų, kad galėčiau jį atstatyti.“⁶ Karalienei sėdint šalia jo, karalius tarė man: „Kiek ilgai užtruksi kelionėje ir kada sugrįši?“ Taigi karaliui buvo malonu mane pasiųsti, ir aš nurodžiau jam laiką.⁷ Tada kreipiausi į karalių: „Jei karaliui atrodytų gera, tebūna man duota laišku Užupio srities valdytojams, nurodant jiems, kad leistų man laisvai nuvykti į Judą,⁸ ir laišką karaliaus miškų prižiūrėtojui Asafui, nurodant jam, kad duotų medžio Namų tvirtovės vartų sijoms padaryti, miesto sienai ir namams, kuriuose teks apsigyventi.“ Karalius man suteikė, ko prašiau, nes geroji mano Dievo ranka buvo su manimi.

⁹ Pasiekęs Užupio srities valdytojus, padaviau jiems karaliaus laiškus. Karalius buvo pasiuntęs drauge su manimi ir raitelių palydą.¹⁰ Sanbalatas Horonietis ir amonitas pareigūnas Tobija, apie tai išgirdę, buvo labai nepatenkinti, kad atvyko žmogus rūpintis izraelitų gerove.

¹¹ Atvykau į Jeruzalę. Išbuvęs ten tris dienas,¹² atsikėliau naktį kar-

tu su keletu drauge buvusių vyrų, nesakydamas niekam, ką Dievas buvo įdėjęs man į širdį padaryti Jeruzalei. Net kito gyvulio nepaėmiau, tik tą, kuriuo jojau.¹³ Naktį išjoju pro Slėnio vartus, jojau palei Slibino šaltinį ir pasiekiau Mėšlo vartus, apžiūrinėdamas Jeruzalės sienas. Jos buvo su spragomis, o vartai ugnies sunaikinti.¹⁴ Paskui nujoju prie Šaltinio vartų ir Karaliaus tvenkinio, bet nuo čia nebeužteko vietos praeiti gyvuliui, kuriuo jojau.¹⁵ Taigi jojau naktį per slėnį, apžiūrinėdamas sieną. Paskui apsisukau ir, įjojęs į miestą pro Slėnio vartus, sugrįžau.¹⁶ Pareigūnai nežinojo, kur buvau išėjęs ir ką dariau. Mat dar nebuvau pasakęs nei žydams, nei kunigams, nei didžiūnams, nei pareigūnams ir kitiems, turintiems imtis darbo.

¹⁷ Tada kreipiausi į juos: „Jūs matote, kokiame skurde esame, kaip guli griuvėsiuose Jeruzalė, o jos vartai ugnies sunaikinti. Eikime ir atstatykime Jeruzalės sienas, kad nebūtume daugiau kitiems pa juoka.“¹⁸ Papasakojau jiems, kad mano Dievo ranka buvo man maloninga, ir apie dalykus, kuriuos karalius man buvo kalbėjęs. Jie atsakė: „Imkimės atstatymo darbo!“ Taip jie ryžosi imtis darbo bendram labui.¹⁹ Bet Sanbalatas Horonietis, amonitas pareigūnas Tobija ir arabas Gešemas, apie tai išgirdę, iš mūsų tyčiojosi ir mus išjuokė. Jie sakė: „Ką gi jūs darote? Nejau prieš karalių maištą norite kelti?“²⁰ O aš jiems atsakiau: „Dangaus Dievas suteiks mums sėkmę, ir mes, jo tarnai, imsimės atstatymo, bet jūs neturite nei dalies, nei teisės, nei paminklo Jeruzalėje.“

Jeruzalės sienų atstatymas

3 Vyriausiasis kunigas Eljašibas ir jo broliai kunigai ėmėsi darbo ir atstatė Avių vartus. Pataisė juos, įstatė duris ir toliau taisė iki Šimtinės bokšto ir Hananelio bokšto. ² Šalia jo statė Jericho vyrai, o greta – Imrio sūnus Zakūras.

³ Hasenajos sūnūs atstatė Žuvų vartus. Pataisė sijas, įstatė duris, spynas ir velkes. ⁴ Šalia jų taisymo darbus dirbo Hakočo sūnaus Ūrijos sūnus Meremotas. Šalia jo darbavosi Mešezabelio sūnaus Berechijos sūnus Mešulamas. Šalia jo dirbo Baanos sūnus Cadokas. ⁵ Šalia jo Tekojos vyrai taisė sienas, nors jų didžiūnai ir nerėmė savo valdytojų veiklos.

⁶ Paseacho sūnus Jehojada ir Besodijos sūnus Mešulamas pataisė Senuosius vartus. Įtvirtinę sijas, įstatė duris, spynas ir velkes. ⁷ Šalia jų taisė Malatija Gibeonietis ir Jadonas Meronotietis su vyrais iš Gibeono ir Micpos, kurie buvo pavaldūs Užupio srities valdytojui. ⁸ Šalia jų auksakalio Harhajos sūnus Uzielis taisė sienas. Šalia jo darbavosi kvepalų dirbėjas Hananija. Jie atstatė Jeruzalę iki pat Plačiosios sienos. ⁹ Šalia jų taisymo darbus dirbo Hūro sūnus Refaja, pusės Jeruzalės apylinkės valdytojas. ¹⁰ Šalia jo sienas priešais savo namus taisė Harumafo sūnus Jedaja, o šalia jo darbavosi Hašabnejos sūnus Hatušas. ¹¹ Harimo sūnus Malkija ir Pahat Moabo sūnus Hašubas pataisė kitą dalį iki pat Krosnies bokšto. ¹² Šalia jo taisymo darbus dirbo Ha Lohešo sūnus Šalumas, pusės Jeruzalės apylinkės valdytojas, jis pats su dukterimis.

¹³ Slėnio vartus pataisė Hanūnas ir Zanoacho gyventojai. Atstatė, idė-

jo duris, spynas ir velkes. Jie atstatė tūkstantį sienos uolekčių iki pat Mėšlo vartų.

¹⁴ Rechabo sūnus Malkija, Bet Keremo apylinkės valdytojas, atstatė Mėšlo vartus. Atstatė, idėjo duris, spynas ir velkes.

¹⁵ Kol Hozės sūnus Šalumas, Micpos apylinkės valdytojas, pataisė Šaltinio vartus. Jis atstatė juos, apdengė, idėjo duris, spynas ir velkes. Jis atstatė ir Šelaho tvenkinio sieną prie Karaliaus sodo iki pat laiptų, kurie leidžiasi iš Dovydo miesto. ¹⁶ Už jo Azbuko sūnus Nehemija, pusės Bet Cūro apylinkės valdytojas, atliko taisymo darbus nuo vietos priešais Dovydo kapus iki dirbtinio tvenkinio ir iki pat Karžygių namų.

¹⁷ Už jo darbavosi levitai – Banio sūnus Rehumas, o šalia jo Hašbajija, pusės Keilos apylinkės valdytojas, dirbo taisymo darbus už savo apylinkę. ¹⁸ Už jo dirbo jo giminės Henadado sūnus Binujas, pusės Keilos apylinkės valdytojas, ¹⁹ šalia jo Ješūvos sūnus Ezeras, Micpos valdytojas, pataisė kitą dalį prie Kampo priešais šlaitą į ginklinę. ²⁰ Už jo Zabajo sūnus Baruchas pataisė kitą dalį nuo Kampo iki vyriausiojo kunigo Eljašibo namų durų. ²¹ Už jo Hakoco sūnaus Ūrijos sūnus Meremotas pataisė kitą dalį nuo Eljašibo namų durų iki Eljašibo namų galo. ²² Už jo kunigai, apylinkės vyrai dirbo taisymo darbus. ²³ Už jų Benjaminas ir Hašubas darbavosi priešais savo namus. Už jų Ananijos sūnaus Maasėjos sūnus Azarija taisė ties savo namais. ²⁴ Už jo Henadado sūnus Binujas atstatė kitą dalį nuo Azarijos namų iki Kampo – iki kertės. ²⁵ Uzajo sūnus Palalas pataisė priešais Kampa

ir bokštą, kuris kyšo iš aukštutinių karaliaus rūmų prie sargybos kermo. Už jo Parošo sūnus Pedaja ²⁶ ir Šventyklos tarnai, gyvenantys ant Ofelio, pataisė iki vietos priešais Vandens vartus rytų šone ir kyšantį bokštą. ²⁷ Už jo Tekojos vyrai pataisė kitą dalį priešais didįjį kyšantį bokštą iki pat Ofelio sienos.

²⁸ Aukščiau Arklių vartų kunigai taisė sienas, kiekvienas priešais savo namus. ²⁹ Už jų Imero sūnus Cadokas darbavosi priešais savo namus. Už jo taisė Šechanijos sūnus Šemaja, Rytinių vartų prižiūrėtojas. ³⁰ Už jo Šelemijos sūnus Hananija ir Calafas šeštasis sūnus Hanūnas pataisė kitą dalį. Už jų Berechijos sūnus Mešulamas pataisė priešais savo butą. ³¹ Už jo auksakalys Malkija pataisė iki pat Šventyklos tarnų bei pirklių namų priešais Apžiūros vartus ir iki pat kertės aukštutinio kambario. ³² O tarp kertės aukštutinio kambario ir Avių vartų taisė auksakaliai ir pirkliai^a.

³³ Išgirdęs, kad mes atstatome sieną, Sanbalatas užsidedė pykčiu. Būdamas labai įniršęs, jis tyčiojosi iš žydų. ³⁴ Savo bendrams ir Samarijos kareiviams jis kalbėjo: „Ką daro tie nuskurdėliai žydai? Argi jie galės per vieną dieną atstatyti, atnašauti aukas ir užbaigti darbus? Nejau jie gali prikelti iš dulkių krūvos tuos akmenis? Juk jie perdegė!“ ³⁵ Tobija Amonitas, stovėjęs šalia jo, pridėjo: „Taip, ir ką jie stato! Juk net lapė, užšokusi ant tos akmenų sienos, ją nugriauš!“

³⁶ Klausykis, mūsų Dieve, kaip mus išjuokia! Atgręžk jų pajuoką jiems ant galvos! Tebūna jie paimti kaip grobis į nelaisvės kraštą! ³⁷ Neuždenk jų kaltės, teneišdyla

jų nuodėmė tavo akivaizdoje, nes jie įžeidė statytojus!

³⁸ Tuo tarpu mes toliau atstatinėjome sieną, kol visa siena visur aplink buvo sujungta puse savo aukščio. Žmonės į darbą įdėjo širdį.

4 Kai Sanbalatas, Tobija, arabai, amonitai bei Ašdodo žmonės išgirdo, kad Jeruzalės sienų atstatymas pasistūmėjo į priekį, kad užtaisinėjamos spragos, jiems buvo labai pikta. ² Jie surengė šamokslą, ketindami ateiti, užpulti Jeruzalę ir sukelti joje sąmyšį. ³ Tad mes meldėmės savo Dievui ir dieną naktį laikėme sargybą nuo jų. ⁴ Tuo tarpu Jude buvo sakoma:

„Nešėjų jėgos nusilpo, / o šiukšlių labai daug; / mes patys nepajėgsime / sienos atstatyti.“

⁵ O mūsų priešai sakė sau: „Kol jie spės pajusti ar mus pamatyti, užklupę juos, išžudysime ir darbą sustabdysime.“ ⁶ Ateidami pas mus tarp jų gyvenę žydai mus vis išpėdavo: „Jie užpuls jus iš visų vietovių, kuriose gyvena.“ ⁷ Tad pastačiau žmones ant žemutinių pakopų už sienų atvirose vietose pagal jų šeimas su kalavijais, ietimis ir lankais. ⁸ Pajutęs jų nerimą, pakilau ir kreipiausi į didikus, pareigūnus ir kitus žmones: „Nebijokite jų! Atsiminkite VIEŠPATI, didingą ir šurpą keliantį, ir kovokite už savo brolius, sūnus ir dukteris, žmonas ir šeimos židinį.“

⁹ Kai mūsų priešai išgirdo, kad mes buvome išpėti, nes Dievas taip suardė jų užmojų, mes sugrįžome prie sienos, kiekvienas prie savo darbo. ¹⁰ Nuo tos dienos pusė mano vaikinų dirbo prie statybos, o kita pusė laikė rankose ietis, skydus, lankus ir šarvus. Pareigūnai stovėjo užnugaryje

3,32a Hebr. teksto 3,33–4,17 atitinka kai kurių vertimų 4,1–23.

visų Judo žmonių, ¹¹ atstatančių sieną. Nešėjai taip nešė savo nešulius, kad kiekvienas atliko darbą viena ranka, o kita laikė ginklą. ¹² O kiekvienas iš dirbančių prie statybos turėjo prisijuošęs prie šono kalaviją. Vyras, kuris pūsdavo ragą, stovėjo prie manęs. ¹³ Didikams, pareigūnams ir kitiems žmonėms tariau: „Darbas didelis ir plačiai išmėtytas, mes atskirti vieni nuo kitų toli ant sienos. ¹⁴ Rinkitės pas mus, kai tik išgirsite rago gaudesį. Mūsų Dievas kovos už mus!“

¹⁵ Tai gi mes tęsėme darbą, pusę vyrų – su paruoštomis ietimis, nuo ankstyvos aušros, kol pasirodydavo vakaro žvaigždės. ¹⁶ Be to, tuomet žmonėms paliečiau: „Tenakvoja kiekvienas žmogus su savo tarnu Jeruzalėje, idant galėtų sergėti naktį ir triūsti dieną.“ ¹⁷ Todėl nei aš, nei mano broliai, nei tarnai, nei sargybos vyrai, kurie mane lydėjo, niekada nenusivilko drabužių. Kiekvienas laikė ginklą dešinėje rankoje.

Nehemijas padeda vargšams

5 Tada kilo didelis žmonių, ypač jų žmonių, šauksmas prieš brolius žydus. ² Kai kurie sakė: „Mūsų sūnų ir dukterų yra daug. Mes turime gauti grūdų, kad galėtume pavalgyti ir likti gyvi.“ ³ Kiti sakė: „Mes turime užstatyti savo laukus, vynuogynus ir namus, kad gautume grūdų atsiginti nuo bado.“ ⁴ Dar kiti sakė: „Mes turėjome skolintis pinigų, užstatydami savo laukus ir vynuogynus, karaliaus mokesčiams sumokėti. ⁵ Mes tokie pat, kaip mūsų giminės, mūsų vaikai tokie pat, kaip jų vaikai, tačiau mes verčiame savo sūnus ir dukteris būti

vergaus. Kai kurios mūsų dukterys jau padarytos vergėmis. Mes bejėgiai, o mūsų laukai ir vynuogynai priklauso kitiems.“

⁶ Išgirdus jų šauksmą ir skundus, mane apėmė didelis pyktis. ⁷ Rūpestingai apsvarstęs reikalą, apkaltinau didikus ir pareigūnus. Tariau jiems: „Visi jūs imate palūkanas iš savo giminių!“ Sušaukęs didelę jų sueigą, ⁸ tariau jiems: „Mes darėme, ką galėjome, mūsų broliams žydams, parduotiems kitoms tautoms, išpirkti. Ne jau dabar jūs parduodate savo brolius, kad mes turėtume juos išpirkti!“ Neturėdami, ką atsakyti, jie tylėjo. ⁹ Tad aš tęsiau: „Tai, ką darote, nėra gera. Argi neturėtumėte elgtis, bijodami savo Dievo, kad neduotumėte mūsų priešams tautoms progos mus išjuokti? ¹⁰ Be to, ir aš, ir mano broliai, ir mano tarnai esame paskolinę jiems pinigų ir grūdų. Liaukimės imti palūkanas! ¹¹ Atiduokite jiems šiandien jų laukus, vynuogynus, alyvmedžių sodus, namus ir palūkanas, kurias esate iš jų išreikalavę už pinigus, grūdus, vyną ir aliejų.“ ¹² Jie sutiko: „Sugražinsime viską ir nieko daugiau iš jų nereikalausime. Padarysime, kaip sakai.“ Pasišaukęs kunigus, liepiau juos prisaikdinti, kad padarys, kaip pažadėję. ¹³ Be to, iškračiau savo drabužių skreitą, tardamas: „Taip teiskrato Dievas iš namų ir nuosavybės kiekvieną, kuris nesilaikys šio pažado. Tebūna jie taip iškratyti ir tušti!“ O visa sueiga tare: „Amen!“ – ir pašlovino VIEŠPATĮ.

Žmonės laikėsi šio pažado.

¹⁴ Be to, nuo tos dienos, kai buvau paskirtas jų valdytoju Judo krašte – nuo dvidešimtų iki trisdešimt antrų karaliaus Artakserkso metų, iš viso

dvylika metų, – nei aš, nei mano broliai niekada nevalgėme valdytojo maisto davinio. ¹⁵ Ankstesnieji valdytojai, mano pirmtakai, ėmė iš jų maistą bei vyną ir pinigais keturiasdešimt sidabro šekelių. Net jų tarnai šiurkščiai elgėsi su žmonėmis. Bet aš iš Dievo baimės taip nedariau. ¹⁶ Iš tikrųjų, būdamas atsida- vęs sienos atstatymo darbams, ne- įsigijau jokios žemės, bet įdėjau savo dalį į sienos atstatymą. Visi mano vyrai buvo sutelkti prie šio darbo. ¹⁷ Be to, prie mano stalo būdavo šim- tas penkiasdešimt žmonių – žydų bei pareigūnų ir atėjusių pas mus iš aplinkinių tautų. ¹⁸ Nors kasdien buvo paruošiamas mano lėšomis jautis, šeši rinktiniai avinai, paukštiena, neskaitant gausybės visokio vyno kas dešimt dienų, ne- reikalavau valdytojo davinio, nes darbo našta slėgė žmones. ¹⁹ O mano Dieve, atsimink mano labui visa, ką esu padaręs šiai tautai!

Sienos užbaigimas

6 Kai buvo pranešta Sanbalatui, Tobijai ir arabui Gešemui bei kitiems mūsų priešams, kad aš at- stačiau sieną, ir neliko jokių spragų, nors durų į vartus iki to laiko dar nebuvau įstatęs, ² Sanbalatas ir Ge- šemas atsiuntė man tokį žodį: „Eikš, susitikime Kefirimuose, Ono- jo slėnyje.“ Jie manė padaryti man pikta. ³ Tad nusiunčiau pas juos pa- siuntinius pasakyti: „Esu užsiėmęs dideliu darbu ir negaliu atvykti. Kodėl turėtum sustoti darbas, man jį palikus ir vykstant pas jus?“ ⁴ Ke- turis sykius jie atsiuntė tą patį žodį, o aš daviau jiems tokį pat atsakymą. ⁵ Sanbalatas atsiuntė man tą patį

žodį penktą kartą per savo tarną su neantspauduotu laišku rankoje. ⁶ Ja- me buvo parašyta: „Tautose sklinda gandas – ir Gešemas tai patvirtina, – kad tu ir žydai ketinate sukil- ti. Užtat ir sieną atstatai. Pasak šio pranešimo, tu ketini tapti jų karaliumi. ⁷ Be to, tu net pranašus paskyrei, kad Jeruzalėje apie tave skelbtų: ‘Jude yra karalius!’ Žodis apie šiuos dalykus tikrai pasieks ka- ralių. Todėl eikš, pasitarkime.“ ⁸ Ta- da nusiunčiau jam tokį atsakymą: „Dalykų, kuriuos mini, nėra buvę. Tu juos iš savo vaizduotės prasima- nai.“ ⁹ Mat visi jie norėjo mus išgąs- dinti, manydami: „Jie nuleis rankas ir darbas nebus užbaigtas.“ O da- bar, Dieve, sustiprink mano rankas!

¹⁰ Kartą, man užėjus aplankyti Mehetabelio sūnaus Delajos sūnaus Šemajos, negalėjusio pas mane ateiti, šis tarė: „Susitikime Dievo Na- muose, šventyklos viduje, ir užda- rykime šventyklos duris, nes jie ateina tavęs nužudyti. Iš tikrųjų šianakt jie ateina tavęs nužudyti.“

¹¹ Bet aš atsakiau: „Nejau žmo- gus, kaip aš, turėtų pabėgti? Argi vyras, kaip aš, eitų į šventyklą gel- bėti savo gyvasties? Ne, aš neisiu!“

¹² Tada aš suvokiau, ir man buvo aišku, kad ne Dievas buvo jį siuntęs, bet tą pranašavimą apie mane jis ištarė dėl to, kad Tobija ir Sanba- latas buvo jį pasamdę, ¹³ idant elg- čiausi iš baimės ir padaryčiau nuo- dėmę. Tada, turėdami ką gėdinga pasakoti, jie būtų galėję mane ap- šmeižti.

¹⁴ Atsimink Tobiją ir Sanbalatą, mano Dieve, už šiuos jų darbus, taip pat pranašę Noadiją bei kitus pranašus, norinčius įvaryti man baimės!

¹⁵ Taigi siena buvo užbaigta elulo mėnesio dvidešimt penktą dieną, per penkiasdešimt penkias dienas. ¹⁶ Apie tai išgirde, visi mūsų priešai – visos aplinkinės tautos – išsigando ir nuostojo drąsos, nes suprato, kad tas darbas buvo atliktas padedant mūsų Dievui. ¹⁷ Be to, tomis dienomis Judo didikai siuntė laišką po laiško Tobijai, o juos pasiekdavo Tobijos laiškai. ¹⁸ Mat daugelis Jude buvo susiję su juo, nes jis buvo Aracho sūnaus Šechanijos žentas, ir jo sūnus Johananas buvo vedęs Berechijos sūnaus Mešulamo dukterį. ¹⁹ Jie kalbėdavo mano akivaizdoje apie jo gerus darbus ir pranešdavo jiems mano žodžius. Tobija siuntė laiškų ir man, norėdamas mane įbauginti.

7 Kai siena buvo atstatyta ir durys įstatytos, buvo paskirstytos užduotys vartininkams, giesmininkams ir levitams. ² Savo brolių Hananį paskyriau valdyti Jeruzalę kartu su tvirtovės valdytoju Hananija, nes jis buvo ištikimesnis vyras ir Dievo bijantis labiau, negu daugelis kitų. ³ Jiems įsakiau: „Jeruzalės vartai neturi būti atidaryti, kol neįkaista diena, o saulei dar tebešviečiant vartininkai turi duris uždaryti ir užskleisti. Paskirkite sargus iš Jeruzalės gyventojų, vienus – prie jų sargybos vietų, o kitus – prie jų namų.“

Grįžusių tremtinių sąrašas

⁴ Miestas buvo platus ir didelis, bet žmonių jame buvo mažai ir namai dar nebuvo atstatyti.

⁵ Tada mano Dievas įkvėpė mane sutelkti didikus, pareigūnus ir žmones, kad jie būtų įtraukti į kilmės sąrašą. Aš užtikau kilmės sąrašo

knygą tų, kurie buvo pirmi sugrįžę. Joje radau parašytą:

⁶ „Štai srities gyventojai, sugrįžę iš nelaisvės, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras buvo išvaręs į tremtį ir kurie sugrįžo į Jeruzalę ir Judą, kiekvienas į savo miestą. ⁷ Jie parėjo drauge su Zerubabeliu, Jozue, Nehemija, Azarija, Raamija, Nahamaniu, Mordechaju, Bilšanu, Misperetu, Bigvaju, Nehumu, Baana.

Izraelio tautos vyrų skaičius: ⁸ Parošo palikuonių du tūkstančiai šimtas septyniasdešimt du, ⁹ Šefatijos palikuonių trys šimtai septyniasdešimt du, ¹⁰ Aracho palikuonių šeši šimtai penkiasdešimt du, ¹¹ Pahat Moabo palikuonių, būtent Ješūvos ir Joabo palikuonių, du tūkstančiai aštuoni šimtai aštuoniolika, ¹² Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ¹³ Zatuvo palikuonių aštuoni šimtai keturiasdešimt penki, ¹⁴ Zakajo palikuonių septyni šimtai šešiasdešimt, ¹⁵ Binujo palikuonių šeši šimtai keturiasdešimt aštuoni, ¹⁶ Bebajo palikuonių šeši šimtai dvidešimt aštuoni, ¹⁷ Azgado palikuonių du tūkstančiai trys šimtai dvidešimt du, ¹⁸ Adonikamo palikuonių šeši šimtai šešiasdešimt septyni, ¹⁹ Bigvajo palikuonių du tūkstančiai šešiasdešimt septyni, ²⁰ Adino palikuonių šeši šimtai penkiasdešimt penki, ²¹ Atero palikuonių, būtent Ezekijo palikuonių, devyniasdešimt aštuoni, ²² Hašumo palikuonių trys šimtai dvidešimt aštuoni, ²³ Becajo palikuonių trys šimtai dvidešimt keturi, ²⁴ Harifo palikuonių šimtas dvylika, ²⁵ Gibono palikuonių devyniasdešimt penki, ²⁶ žmonių iš Betliejaus ir Netofos šimtas aštuoniasdešimt aštuoni, ²⁷ žmonių iš Anatoto šimtas

dvidešimt aštuoni, ²⁸ žmonių iš Bet Azmaveto keturiasdešimt du, ²⁹ žmonių iš Kirjat Jearimų, Kefyros ir Beerotų septyni šimtai keturiasdešimt trys, ³⁰ žmonių iš Ramos ir Gebos šeši šimtai dvidešimt vienas, ³¹ žmonių iš Michmašo šimtas dvidešimt du, ³² žmonių iš Betelio ir Ajo šimtas dvidešimt trys, ³³ žmonių iš kito Nebojo penkiasdešimt du, ³⁴ kito Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ³⁵ Harimo palikuonių trys šimtai dvidešimt, ³⁶ Jericho palikuonių trys šimtai keturiasdešimt penki, ³⁷ Lodo, Hadido ir Onojo palikuonių septyni šimtai dvidešimt vienas, ³⁸ Senavos palikuonių trys tūkstančiai devyni šimtai trisdešimt.

³⁹ Kunigų: Jedajos palikuonių, būtent iš Jozuės namų, devyni šimtai septyniasdešimt trys, ⁴⁰ Imero palikuonių tūkstantis penkiasdešimt du, ⁴¹ Pašhūro palikuonių tūkstantis du šimtai keturiasdešimt septyni, ⁴² Harimo palikuonių tūkstantis septyniolika.

⁴³ Levitų: Jozuės palikuonių, būtent Hodvos palikuonių iš Kadmilio, septyniasdešimt keturi.

⁴⁴ Giesmininkų: Asafo palikuonių šimtas keturiasdešimt aštuoni.

⁴⁵ Vartininkų: Šalumo, Atero, Talmono, Akubo, Hatitos, Šobajo palikuonių šimtas trisdešimt aštuoni.

⁴⁶ Šventyklos tarnų: Cihos palikuonys, Hasufos palikuonys, Tabaoto palikuonys, ⁴⁷ Keroso palikuonys, Sijos palikuonys, Padono palikuonys, ⁴⁸ Lebanos palikuonys, Hagabos palikuonys, Šalmajo palikuonys, ⁴⁹ Hanano palikuonys, Gidelio palikuonys, Gaharo palikuonys, ⁵⁰ Reajos palikuonys, Recino palikuonys, Nekodos palikuonys, ⁵¹ Gazamo palikuonys,

Uzos palikuonys, Paseacho palikuonys, ⁵² Besajo palikuonys, Meunimo palikuonys, nefišsiečių palikuonys, ⁵³ Bakbuko palikuonys, Hakufos palikuonys, Harhūro palikuonys, ⁵⁴ Balcuto palikuonys, Mehidos palikuonys, Haršos palikuonys, ⁵⁵ Barkoso palikuonys, Siseros palikuonys, Temacho palikuonys, ⁵⁶ Neciaho palikuonys, Hatifos palikuonys.

⁵⁷ Saliamono vergų palikuonių: Sotajo palikuonys, Sofereto palikuonys, Peridos palikuonys, ⁵⁸ Jaalos palikuonys, Darkono palikuonys, Gidelio palikuonys, ⁵⁹ Šefatijos palikuonys, Hatilo palikuonys, Pocheret Cebaimo palikuonys, Amono palikuonys.

⁶⁰ Iš viso Šventyklos tarnų ir Saliamono vergų palikuonių buvo trys šimtai devyniasdešimt du.

⁶¹ O tai sugrįžusieji iš Tel Melacho, Tel Haršos, Kerub Adono ir Imero, bet negalėjusieji įrodyti, kad jų protėvių namai ar kilmė izraelitiška: ⁶² Delajos palikuonys, Tobijos palikuonys, Nekodos palikuonys, iš viso šeši šimtai keturiasdešimt du;

⁶³ iš kunigų: Hobajos palikuonys, Hakoco palikuonys, Barzilajo palikuonys; šis buvo vedęs vieną iš Barzilajo Gileadiečio dukterų ir buvo vadinamas jų vardu. ⁶⁴ Jie ieškojo savo šeimos kilmės įrašo, bet negalėjo surasti, todėl pripažinti netinkami kunigo tarnybai. ⁶⁵ Valdytojas įsakė jiems nevalgyti švenčiausiųjų valgių, kol nekils kunigas, nešiojantis Urimus ir Tumimus.

⁶⁶ Visos bendrijos skaičius buvo keturiasdešimt du tūkstančiai trys šimtai šešiasdešimt, ⁶⁷ neskaitant jų tarnų ir tarnaičių, kurių buvo septyni tūkstančiai trys šimtai trisdešimt septyni. Jie turejo ir du šimtus keturiasdešimt penkis giesmininkus

bei giesmininkes. ⁶⁸ Jų arklių buvo septyni šimtai trisdešimt šeši, mulų – du šimtai keturiasdešimt penki, kupranugarių – keturi šimtai trisdešimt penki ir asilų – šeši tūkstančiai septyni šimtai dvidešimt.

⁶⁹ Kai kurie kilčių galvos aukojo statybos išdui. Valdytojas paaukojo išdui tūkstantį aukso darikų, penkiasdešimt dubenų ir penkis šimtus trisdešimt kunigiškų apdarų. ⁷⁰ Keletas iš kilčių galvų paaukojo statybos išdui dvidešimt tūkstančių aukso darikų ir du tūkstančius du šimtus sidabro minų. ⁷¹ O tai, ką kiti žmonės paaukojo, sudarė dvidešimt tūkstančių aukso darikų, du tūkstančiai sidabro minų ir šešiasdešimt septyni kunigiški apdarai.

⁷² Kunigai, levitai, vartininkai, giesmininkai, Šventyklos tarnai ir visas Izraelis apsigyveno savo miestuose.“

Ezra skaito Įstatymą

Atėjus septintam mėnesiui nuo izraelitų išikūrimo savo miestuose, visi žmonės susirinko į aikštę priešais Vandens vartus. Jie paprašė raštininką Ezrą pateikti Mozės Įstatymo knygą, kurią VIEŠPATS buvo davęs Izraeliui. ² Tad septinto mėnesio pirmą dieną kunigas Ezra pateikė Įstatymą sueigai – ir vyrams, ir moterims, ir visiems, kurie galėjo klausytis ir suprasti. Tai įvyko septinto mėnesio pirmą dieną. ³ Jis skaitė iš jos, atsigręžęs į aikštę prie Vandens vartų, nuo aušros iki vidudienio ir vyrams, ir moterims, ir galėjusiems suprasti. Žmonės ausis ištempė klausėsi Įstatymo knygos. ⁴ Raštininkas Ezra stovėjo ant medinės pakylės, kuri buvo tam reika-

lui pastatyta. Šalia jo dešinėje stovėjo Matitija, Šema, Anaja, Ūrija, Hilkija ir Maaseja, o kairėje – Pedaja, Mišaelis, Malkija, Hašumas, Hašbadana, Zacharija ir Mešulamas.

⁵ Ezra atskleidė knygą visų žmonių akyse, nes stovėjo aukščiau už visus žmones. Jam atvertus knygą, visi žmonės atsistojo. ⁶ Ezrai pašlovinus VIEŠPATĮ, didingąjį Dievą, žmonės atsakė: „Amen! Amen!“ – iškeldami rankas. Tada jie nusilenkė ir pagarbino VIEŠPATĮ, kniūbsti parpuldami ant žemės. ⁷ Ir levitai – Jozuė, Banis, Šerebija, Jaminas, Akubas, Šabetajas, Hodiya, Maaseja, Kelita, Azarija, Jehozabadas, Hananas, Pelaja – padėjo žmonėms suprasti Įstatymą, jiems stovint savo vietoje. ⁸ Jie skaitė iš knygos – iš Dievo Įstatymo, išversdami jį ir paaiškindami prasmę. Taip jie galėjo suprasti, kas buvo skaitoma.

⁹ Valdytojas Nehemijas, kunigas ir raštininkas Ezra ir levitai, aiškindami žmonėms, sakė visiems: „Ši diena šventa VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui. Neliūdėkite ir neverkite.“ Mat, girdėdami Įstatymo žodžius, žmonės verkė. ¹⁰ Be to, jis tarė jiems: „Eikite, valgykite rinktinių valgių ir gerkite saldžių gėrimų, skirdami dalį tiems, kurie nieko neturi sau paruošę, nes ši diena šventa mūsų VIEŠPAČIUI. Nebūkite liūdni, nes džiugesys VIEŠPATYJE yra jūsų stiprybė.“ ¹¹ Ir levitai ramino žmones, sakydami: „Nusiraminkite, nes ši diena šventa. Neliūdėkite!“ ¹² Tada visi žmonės nuėjo valgyti, gerti, dalytis maistu ir švęsti linksmybės šventę, nes suprato jiems paskelbtų dalykų prasmę.

¹³ Kitą dieną visos tautos kilčių galvos, kunigai ir levitai suejo pas

raštininką Ezrą mokyti Istatymo žodžių. ¹⁴ Jie rado parašyta Istatyme, kurį VIEŠPATS yra davęs per Mozę, kad per septinto mėnesio iškilmes izraelitai turi gyventi palapinėse. ¹⁵ Taigi jie išleido atsišaukimą ir skelbė visuose savo miestuose ir Jeruzalėje: „Nueikite ant kalvų ir parsineškite alyvmedžio, laukinio alyvmedžio, mirtos, palmės ir kitų lapuočių šakų palapinėms pastatyti, kaip yra parašyta.“ ¹⁶ Žmonės išėjo ir parsinešę pasistatė palapines ant namų stogų, kiemuose, Dievo Namų kiemuose, Vandens vartų aikštėje ir prie Efraimo vartų. ¹⁷ Visa iš nelaisvės sugrįžusių bendrija pasistatė palapines ir gyveno palapinėse. Taip izraelitai nebuvo darę nuo Nūno sūnaus Jozuės dienų iki tos dienos, todėl buvo be galo daug džiaugsmo. ¹⁸ Iškilmė švęsta septynias dienas; aštuntą dieną, kaip įsakyta, įvyko iškilminga sueiga.

Atgailos diena

9 To mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną izraelitai susirinko pasninkaudami, apsilvilę ašutinėmis ir apsibarstę žemėmis. ² Tada Izraelio palikuonys atsiskyrė nuo visų svetimtųjų, atsistojo ir išpažino savo nuodėmes bei savo protėvių kaltes. ³ Ketvirtadalį dienos stovėdami savo vietose, jie skaitė iš VIEŠPATIES, savo Dievo, Istatymo knygos, o kitą ketvirtadalį išpažino nuodėmes ir, parpuolę kniūbsti, šlovino VIEŠPATĮ, savo Dievą.

⁴ Ant aukštos levitų pakyls stovėjo Jozuė, Binujas, Kadmielis, Šebanija, Būnis, Šerebija, Banis bei Kenanis ir skardžiu balsu šaukėsi VIEŠPATIES, savo Dievo. ⁵ Levitai

Jozuė, Kadmielis, Banis, Hašabnėja, Šerebija, Hodija, Šebanija ir Petachija tarė:

„Stokitės ir šlovinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą, / per amžių amžius! / Tebūna pašlovintas tavo garbingas vardas, / viršijantis visokį palaiminimą ir gyrių! / ⁶ Tu esi VIEŠPATS, tu vienas! / Tu padarei dangų, / dangaus aukštybes su jų galybėmis, / žemę ir visa, kas ant jos, / jūras ir visa, kas jose. / Tu duodi visiems gyvastį, / ir dangaus galybės tave garbina.

⁷ Tu esi VIEŠPATS Dievas, / kuris išsirinko Abromą, / išvedė jį iš chaldėjų Ūro / ir pervardijo jį Abraomu. / ⁸ Radęs jo širdį esant tau ištikimą, / sudarei su juo Sandomą, / kad duosi jam ir jo palikuonims / kanaaniečių, hetitų, amoritų, / perizų, jebusiečių ir girgašų kraštą. / Savo pažadą tu įvykdei, / nes esi teisus.

⁹ Tu pamatei mūsų protėvių vargą Egipte, / išgirdai jų šauksmą prie Nendrių jūros. / ¹⁰ Tu padarei ženklų ir nuostabių darbų prieš faraoną, / visus jo tarnus / ir visus jo krašto žmones, / nes žinojai, / kaip įžuliai jie elgėsi su mūsų protėviais. / Taip pasidarei sau vardą, / išlikusį iki pat šios dienos. / ¹¹ Tu perskyrei jūrą, / kad jie pereitų per jūrą sausa žeme, / bet nubloškei į gelmes jų persekiotojus, / tartum akmenį į šelstančius vandenį. / ¹² Debesies stulpu vedei juos dieną, / ugnies stulpu naktį, / apšviesdamas kelią, / kuriuo jie turėjo eiti. / ¹³ Tu nužengei ant Sinajaus kalno, / kalbėjaisi su jais iš dangaus, / duodamas jiems / dorus įsakus, tikrus pamokymus, / gerus įstatus ir įsakymus. / ¹⁴ Tu apreiškei jiems savo šventąjį šabą, / davei jiems įsakymus, įstatus ir Istatymą / per

savo tarną Mozę. / ¹⁵ Jiems alkstant, tu parūpinai duonos iš dangaus, / o jiems trokštant, atsiuntei vandens iš uolos / ir paliepei jiems įžengti ir paveldėti kraštą, / kurį buvai prisiekęs jiems duoti. / ¹⁶ Bet jie – mūsų protėviai – elgėsi įžuliai ir, / užkietinę savo sprandus, / neklausė tavo įsakymų. / ¹⁷ Atsisakę klausyti, / nebeatsiminė jiems padarytų / tavo nuostabiųjų darbų, / užkietino savo sprandus / ir nusprendė grįžti į vergiją Egipte. / Bet tu esi gausaus atleidimo Dievas, / maloningas ir gailestingas, / lėtas pykti, gausus ištikimosios meilės, / ir jų nepalikai. / ¹⁸ Kad ir buvo jie nusilieję veršį ir tarę: / “Tai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto!” – / ir padarę didelių užgaulių, / ¹⁹ tu, būdamas didžiai gailestingas, / nepalikai jų dykumoje. / Debesies stulpas, vedęs juos kelionėje, / nepasitraukė nuo jų dieną, / nei ugnies stulpas, švietęs naktį jiems kelią, / kuriuo turėjo eiti. / ²⁰ Savo gerąją dvasią juos apdovanojai, / kad jie suprastų; / savo manos neatėmė nuo jų burnų, / vandens parūpinai troškuliui numalšinti. / ²¹ Keturiasdešimt metų taip palaikei juos dykumoje, / kad jie nieko nestokojo; / jų drabužiai nenusinešiojo / nei jų kojos sutino.

²² Tu davei jiems karalystes bei tautas / ir paskirstei jiems žemę. / Jie užėmė Hešbono karaliaus Sihono žemę / ir Bašano karaliaus Ogo kraštą. / ²³ Tu padarei jų palikuonis tokius gausius, / kaip dangaus žvaigždės, / ir atvedei juos į kraštą, / į kurį buvai įsakęs jų tėvams eiti ir jį paveldėti. / ²⁴ Tad palikuonys įžengė ir paveldėjo kraštą: / tu nugalėjai prieš juos krašto gyventojus kanaaniečius, / atidavei

jiems į rankas kartu su jų karaliais ir tautomis, / kad pasielgtų su jais, kaip jiems patinka. / ²⁵ Jie paėmė įtvirtintus miestus ir derlingą žemę, / paveldėjo namus, kupinus visokių gėrybių, / jau iškastas vandens talpyklas, vynuogynus, / alyvmedžių sodus, gausybę vaismedžių. / Jie valgė, buvo sotūs, tapo rubuiliai, / mėgaudamiesi tavo begaliniu gerumu. / ²⁶ Tada, neklusnumo apstėsti, jie sukilo prieš tave / ir nusigrėžė nuo tavo Įstatymo. / Tavo pranašus, išpejančius grįžti pas tave, / jie išžudė, ir didžiai tave užgavo. / ²⁷ Tu atidavei juos priešams į rankas; / priešai juos engė. / Prispausti jie šaukėsi tavęs, / tu išgirdai juos iš dangaus / ir iš savo didžio gailestingumo davei jiems išgelbėtojų, / kurie išgelbėjo juos iš jų priešų rankų. / ²⁸ Bet, vos tik gavę ramybę, / jie vėl ėmė daryti pikta tavo akyse. / Tada tu atidavei juos priešams į rankas, / idant šie būtų jų valdovai. / O kada jie vėl grėžėsi šauktis tavęs, / tu išgirdai juos danguje / ir nuolat gelbėjai juos iš savo gailestingumo. / ²⁹ Tu išpėjai juos, / kad sugrąžintum prie savo Įstatymo. / Tačiau jie elgėsi įžuliai, / neklausydami tavo įsakymų; / jie nusidėjo tavo įsakams, / kuriuos vykdydamas žmogus randa gyvastį. / Pasižiūrėję per atkaklų petį, / jie užkietino savo sprandus ir neklausė. / ³⁰ Per daugelį metų buvai kantrus su jais, / išpėjai juos savo dvasia per pranašus, / bet jie nė viena ausimi nesiklausė; / užtat atidavei juos žemės tautoms į rankas. / ³¹ Nepaisydamas to, iš savo didelio gailestingumo / jų nesunaikinai ir nepalikai, / nes esi maloningas ir gailestingas Dievas.

³² Tad dabar, mūsų Dieve, / didis, galingas ir šiurpą keliantis Dieve, / kuris savo ištikima meile palaikai Sandorą, / tenebūna tau nereikšmingos visos nelaimės, / ištikusios mus – / mūsų karalius, didžiūnus, pranašus, / protėvius, visą tavo tautą / nuo Asirijos karalių laikų iki šios dienos. / ³³ Tu buvai teisus dėl viso, kas mus ištiko, / nes elgeisi ištikimai, / o mes elgėmės nedorai. / ³⁴ Mūsų karaliai, didžiūnai, kunigai / ir protėviai nesilaikė tavo Įstatymo, / nepaisydami tavo įsakymų ar išpėjimų, / kuriuos jiems davei. / ³⁵ Net savo pačių karalystėje, / nepaisydami tavo visokeriopo gerumo, / kurį jiems dosniai teikei, / plačiame ir derlingame krašte, / kurį jiems davei, / jie nenorėjo tau tarnauti / ir nuo savo nedorų darbų nenusigrėžė. / ³⁶ Štai mes – vergai iki šios dienos, / vergai krašte, kurį tu davei mūsų protėviams, / kad naudotųsi jo vaisiais ir dosnionimis gėrybėmis. / ³⁷ Jo gausus derlius tenka karaliams, / kuriuos tu mums paskyrei už mūsų nuodėmes. / Jie valdo, kaip jiems patinka, mūsų gyvastį / ir mūsų galvijus. / Mes kenčiame didelę priešpauą!

Tautos išipareigojimas

10 Turėdami visa tai prieš akis, mes sudarome tvirtą sutartį raštu. Šiame antspauduotame rašte įrašyti vardai mūsų didžiūnų, levitų ir kunigų.

² Antspauduotame rašte įrašyti: Hachalijos sūnus valdytojas Nehe-mijas ir Zedekija; ³ Seraja, Azarija, Jeremija, ⁴ Pašhūras, Amarija, Malkija, ⁵ Hatušas, Šebanija, Maluchas, ⁶ Harimas, Meremotas, Abdija, ⁷ Danielius, Ginetonas, Baru-

chas, ⁸ Mešulamas, Abija, Mjaminsas, ⁹ Maazija, Bilgajas, Šemaja; tai kunigai;

¹⁰ levitai: Azanijos sūnus Jozuė, iš Henadado sūnų – Binujas ir Kadmielis ¹¹ bei jų giminaičiai: Šebanija, Hodija, Kelita, Pelaja, Hananas, ¹² Michėjas, Rehobas, Hašabija, ¹³ Zakūras, Šerebija, Šebanija, ¹⁴ Hodija, Banis, Beninuvass;

¹⁵ žmonių vadai: Parošas, Pahat Moabas, Elamas, Zatuvas, Banis, ¹⁶ Būnis, Azgadas, Bebajas, ¹⁷ Adonija, Bigvajas, Adinas, ¹⁸ Aterass, Ezekijas, Azūras, ¹⁹ Hodija, Hašumas, Becajas, ²⁰ Harifass, Anatotass, Nebajas, ²¹ Magpiašass, Mešulamas, Hezyras, ²² Mešezabelis, Cadokass, Jadūva, ²³ Pelatija, Hananas, Anaja, ²⁴ Ozėjas, Hananija, Hašubass, ²⁵ Ha Lohešass, Pilha, Šobekass, ²⁶ Rehumass, Hašabna, Maasėja, ²⁷ Ahija, Hananas, Ananas, ²⁸ Maluchass, Harimass, Baana.

²⁹ O kiti žmonės – kunigai, levitai, vartininkai, giesmininkai, Šventyklos tarnai ir visi, kurie yra atsiskyrę nuo šalies tautų, kad laikytųsi Dievo Įstatymo, drauge su savo žmonomis, sūnumis, dukterimis, su visais, kurie žino ir supranta – ³⁰ vienijasi su savo garbingais giminėmis iškilminga priesaika, norėdami sekti Dievo Įstatymu, duotu per Dievo tarną Mozę, ištikimai laikydamiesi ir vykdydami visus VIEŠPATIES, mūsų VIEŠPATIES, įsakymus, įsakus ir įstatus.

³¹ Sutarta, kad mes neduosime savo dukterų vesti šalies tautoms, nei imsime jų dukterų savo sūnums. ³² Kai šalies tautos atneš prekių ar kokių nors grūdų parduoti šabo dieną, per šabą ar bet kokią kitą šventą dieną, mes jų nepirksi-

me. Septintaisiais metais atsisakysime žemės derliaus ir visų neapmokėtų skolų.

³³ Be to, įsipareigojame kasmet duoti trečdalį šekelio mūsų Dievo Namų tarnybai – ³⁴ padėtinės duonos eilėms, nuolatinei javų atnašai, nuolatinei deginamajai aukai, šabų, jaunačių, iškilmių atnašoms, pašventintų dovanų atnašoms bei atnašoms už nuodėmę permaldavimui už Izraelį ir visiems darbams mūsų Dievo Namuose. ³⁵ Taip pat mes metėme burtus tarp kunigų, levitų ir žmonių dėl malkų atnašos mūsų Dievo Namams. Kiltys privalo jas atnešti kasmet nustatytu laiku, kad būtų kuro VIEŠPATIES, mūsų Dievo, aukurui, kaip parašyta Įstatyme. ³⁶ Be to, įsipareigojame kasmet atgabenti į VIEŠPATIES Namus mūsų laukų ir visų sodų pirmienų. ³⁷ Taip pat mūsų sūnų ir mūsų gyvulių pirmagimius, kaip įsakyta Įstatyme, mūsų kaimenių ir bandų pirmagimius atgabenti į mūsų Dievo Namus kunigams, tarnaujantiems mūsų Dievo Namuose. ³⁸ Taip pat mes atnešime į mūsų Dievo Namų sandėlius pirmąją teslos dalį – pirmienas mūsų grūdų dovanų, visų medžių vaisių, vyno ir aliejaus kunigams ir mūsų laukų dešimtines levitams. Jie, levitai, surinks dešimtinę visuose mūsų miestuose, kurie pavaldūs mūsų tarnybai. ³⁹ Kunigas, Aarono palikuonis, bus su levitais, jiems renkant dešimtinę; levitai atneš dešimtinę nuo savo dešimtinių į mūsų Dievo Namų izdo sandėlius. ⁴⁰ Izraelitai ir levitai javų, vyno ir aliejaus dovanas turi sunešti į sandėlius. Ten yra šventovės reikmenys, ten yra kunigai, einantys tarnybą, vartininkai ir giesmininkai.

Mes nepaliksimė daugiau Dievo Namų.“

Jeruzalės gyventojai

11 Tautos didžiūnai įsikūrė Jeruzalėje. Kiti žmonės metė burtus, kad vienas iš dešimties atsikeltų gyventi į Jeruzalę – šventąjį miestą, o devyni dešimtadaliai pasiliktų kituose miestuose. ² Žmonės gyrė visus vyrus, kurie savanoriškai ryžosi gyventi Jeruzalėje.

³ Štai srities didžiūnai, kurie gyveno Jeruzalėje. Judo miestuose gyveno paprasti izraelitai, kunigai, levitai, Šventyklos tarnai ir Saliamono vergų palikuonys, kiekvienas savo nuosavybėje, kurią turėjo mieste. ⁴ Jeruzalėje gyveno ir Judo žmonių, ir Benjamino žmonių.

Iš Judo žmonių: Mahalalelio sūnaus Šefatijos sūnaus Amarijo sūnaus Zacharijos sūnaus Uzijos sūnus Ataja iš Pereco palikuonių ⁵ ir Zacharijo sūnaus Jehojaribo sūnaus Adajos sūnaus Hazajos sūnaus Kol Hozės sūnaus Barucho sūnus Maašėja iš šilojiečių palikuonių.

⁶ Iš viso Pereco palikuonių, gyvenančių Jeruzalėje, buvo keturi šimtai šešiasdešimt aštuoni narsūs vyrai.

⁷ Benjamino žmonės: Izajos sūnaus Itielio sūnaus Maasėjos sūnaus Kolajos sūnaus Pedajos sūnaus Joedo sūnaus Mešulamo sūnus Saluvas, ⁸ taip pat Gabajas ir Salajas, iš viso devyni šimtai dvidešimt aštuoni. ⁹ Zichrio sūnus Joelis buvo jų vadas, o Ha Senūvos sūnus Judas – valdytojo pavaduotojas mieste.

¹⁰ Iš kunigų: Jehojaribo sūnus Jedaja, Jachinas, ¹¹ Ahitubo sūnaus Merajoto sūnaus Cadoko sūnaus

Mešulamo sūnaus Hilkijos sūnus Seraja, Dievo Namų pareigūnas, ¹² ir jų broliai, kurie atliko Namų apeigas, iš viso aštuoni šimtai dvidešimt du; taip pat Malkijos sūnaus Pašhūro sūnaus Zacharijos sūnaus Amcio sūnaus Pelalijos sūnaus Jerohamo sūnus Adaja ¹³ ir jo broliai, kilčių galvos, iš viso du šimtai keturiasdešimt du, ir Imero sūnaus Mešilemo sūnaus Achzajo sūnaus Azareljo sūnus Amašsajas ¹⁴ ir jo broliai, narsūs galiūnai, iš viso šimtas dvidešimt aštuoni. Jų prižiūrėtojas buvo Ha Gedolimo sūnus Zabdielis.

¹⁵ Iš levitų: Būnio sūnaus Hašabijos sūnaus Azrikamo sūnaus Hašubo sūnus Šemaja, ¹⁶ Šabetajas ir Jehozabadas iš levitų vadų, kurie buvo atsakingi už Dievo Namų išorės darbus; ¹⁷ Asafo sūnaus Zabdzio sūnaus Michėjo sūnus Matanija buvo galva – meldžiantis jis užvesdavo padėkos giesmę, o Bakkukija, vienas jo brolių, buvo pavaduotojas, ir Jedutūno sūnaus Galalo sūnaus Šamūvos sūnus Abda. ¹⁸ Iš viso levitų šventajame mieste buvo du šimtai aštuoniasdešimt keturi.

¹⁹ Vartininkai: Akubas, Talmonas ir jų broliai, einantys sargybą prie vartų, iš viso šimtas septyniasdešimt du.

²⁰ O kiti izraelitai, kunigai ir levitai visuose Judo miestuose gyveno kiekvienas savo pavelde. ²¹ Bet Šventyklos tarnai gyveno ant Ofelio. Ciha ir Gišpa vadovavo Šventyklos tarnams. ²² Levitų prižiūrėtojas Jeruzalėje buvo Michėjo sūnaus Matanijos sūnaus Hašabijos sūnaus Banio sūnus Uzis. Jis buvo iš Asafo palikuonių – giesmininkų, paskirtų Dievo Namų tarnybai. ²³ Jiems taikytas karaliaus įsakymas ir nustatyta

tvarka kasdienėms giesmininkų pareigoms. ²⁴ Mešežabelio sūnus Petachija iš Judo sūnaus Zeraho palikuonių buvo karaliui po ranka visiems žmonių reikalams.

²⁵ O dėl kaimų su laukais, tai kai kas iš Judo žmonių gyveno Kirjat Arbos mieste ir jo kaimuose, Dibone ir jo kaimuose, Jekabceelyje ir jo kaimuose ²⁶ ir Ješuvoje, ir Moladoje, ir Bet Pelete, ²⁷ Hacar Šuale, Beer Šeboje ir jos kaimuose, ²⁸ Ciklage, Mechone ir jo kaimuose, ²⁹ En Rimone, Coroje, Jarmute, ³⁰ Zanoache, Adulame ir jų kaimuose, Lachiše ir jo laukuose, Azekoje ir jos kaimuose. Jie apsigyveno nuo Beer Šebos iki pat Hinomo slėnio.

³¹ Kai kas iš Benjamino žmonių iškūrė Geboje, Michmaše, Ajoje, Betelyje ir jo kaimuose, ³² Anatote, Nobe, Ananijoje, ³³ Hacore, Ramoje, Gitaimuose, ³⁴ Hadide, Ceboime, Nebalate, ³⁵ Lode ir Onojyje – amatininkų slėnyje.

³⁶ Keletas levitų padalų iš Judo buvo perkelti į Benjamina.

Kunigai ir levitai

12 Štai kunigai ir levitai, kurie parvyko su Šaltielio sūnumi Zerubabeliu ir Jozue: Seraja, Jeremija, Ezra, ² Amarija, Maluchas, Hatušas, ³ Šechanija, Rehumas, Meremotas, ⁴ Idojas, Ginetojas, Abija, ⁵ Mijaminas, Maadija, Bilga, ⁶ Šemaja, Jehojaribas, Jedaja, ⁷ Saluvas, Amokas, Hilkija, Jedaja. Jie buvo kunigų ir jų brolių galvos Jozuės dienomis.

⁸ Levitai: Jozuė, Binujas, Kadmielis, Šerebija, Judas ir Matanija; pastarasis drauge su savo broliais vedė padėkos giesmes, ⁹ o Bakkukija

ir Unis bei jų broliai stovėjo priešais juos tarnybos metu.

¹⁰ Jozuei gimė Jehojakimas, Jehoakimui gimė Eljašibas, Eljašibui gimė Jehojada, ¹¹ Jehojadi gimė Jehonatanas, o Jehonatanui gimė Jadūva.

¹² Jehojakimo dienomis kunigai, kunigų kilčių galvos, buvo šie: Serajos kilties – Meraja, Jeremijos kilties – Hananija, ¹³ Ezros kilties – Mešulamas, Amarijos kilties – Johananas, ¹⁴ Malucho kilties – Jehonatanas, Šebanijos kilties – Juozapas, ¹⁵ Harimo kilties – Adna, Merajoto kilties – Helkajas, ¹⁶ Idojo kilties – Zacharija, Ginetono kilties – Mešulamas, ¹⁷ Abijos kilties – Zichris, Minjamino kilties – ...^a, Moadijos kilties – Piltajas, ¹⁸ Bilgos kilties – Šamūva, Šemajos kilties – Jehonatanas, ¹⁹ Jehojaribo kilties – Matenajas, Jedajos kilties – Uzis, ²⁰ Salajo kilties – Kalajas, Amoko kilties – Eberas, ²¹ Hilkijos kilties – Hašabija, Jedajos kilties – Netanelis.

²² Eljašibo, Jehoados, Johanano ir Jadūvos dienomis levitų ir kunigų kilčių galvos buvo įtraukti į sąrašą iki pat Darijaus Perso karalavimo, ²³ o levitų kilčių galvos įrašyti į metraščius iki Eljašibo sūnaus Johanano dienų.

²⁴ Levitų galvos buvo Hašabija, Šerebija, Jozuė, Binujas ir Kadmielis. Jų broliai, kurie stovėjo priešais juos ir giedojo šlovės ir padėkos giesmes, vykdydami Dievo vyro Dovydo įsakymą pakaitomis, ²⁵ buvo Matanija, Bakkukija, Abdija.

Mešulamas, Talmonas ir Akubas ėjo sargybą kaip vartininkai pamainomis prie vartų sandėlių. ²⁶ Jie gyveno Jehocadako sūnaus Jozuės sūnaus Jehojakimo dienomis, valdy-

tojo Nehemijo dienomis ir kunigo raštininko Ezros dienomis.

Sienos pašventinimas

²⁷ Jeruzalės sienos pašventinimui buvo pašaukti levitai iš visų gyvenviečių atvykti į Jeruzalę ir atšvęsti džiaugsmingą pašventimą su padėkos giesmėmis ir cimbolų, arfų bei lyrų garsais. ²⁸ Giesmininkų būriai suėjo iš Jeruzalės apylinkių, iš netofiečių kaimų, ²⁹ iš Bet Gilgalo ir iš Gebos bei Azmaveto kaimų vietovių, nes giesmininkai buvo pasistatę sau gyvenviečių aplink Jeruzalę. ³⁰ Kunigai ir levitai pirma apsivalė patys, paskui apvalė ir žmonės, ir vartus, ir sieną.

³¹ Tada aš užvedžiau Judo didžiūnus ant sienos ir sudariau du didelius būrius padėkos giesmėms ir eisenai. Pirmasis jų leidosi eiti ant sienos į dešinę Mėslo vartų link. ³² Paskui juos ėjo Hošaja bei pusė Judo didžiūnų ³³ ir Azarija, Ezra, Mešulamas, ³⁴ Judas, Benjaminas, Šemaja ir Jeremija ³⁵ bei keletas jaunų kunigų su trimitais, ir Asafo sūnaus Zakūro sūnaus Mikajos sūnaus Matanijos sūnaus Šemajos sūnaus Jehonatanos sūnus Zacharija ³⁶ bei jo broliai Šemaja, Azarelis, Milalajas, Maajas, Netanelis, Judas ir Hanaanis su Dievo vyro Dovydo muzikos instrumentais, o jų visų priekyje ėjo raštininkas Ezra. ³⁷ Prie Šaltinio vartų jie palypėjo tiesiai aukštyn Dovydo miesto laiptais prie sienos pakilimo virš Dovydo rūmų ir nuėjo iki Vandens vartų rytų pusėje.

³⁸ Kitas būrys su padėkos giesmėmis nužygiavo į kairę. Aš sekiau

^{12,17a} Spraga hebr. rankraštyje.

juos su puse žmonių ant sienos virš Krosnių bokšto iki Plačiosios sienos³⁹ ir virš Efraimo vartų, Senųjų vartų, Žuvų vartų, Hananelio bokšto, Šimtinės bokšto iki pat Avių vartų. Prie Sargybos vartų buvo sustota.⁴⁰ Taip abu padėkos giesmių būriai sustojo Dievo Namuose. Ir aš, ir pusė pareigūnų su manimi,⁴¹ ir kunigai Eljakimas, Maasėja, Minjamins, Mikaja, Eljoenajais, Zacharija, Hananija su trimitais,⁴² ir Maasėja, Šemaja, Eleazaras, Uzis, Johananas, Malkija, Elamas ir Ezeras. Giesmininkai, Izrachijos vadovaujami, garsiai giedojo.⁴³ Tą dieną buvo atnašaujamos didelės aukos ir džiaugiamasi, nes Dievas buvo juos pradžiuginęs dideliu džiugesiu. Džiūgavo ir moterys, ir vaikai. Jeruzalės džiaugsmas buvo gir-dėti toli.

⁴⁴ Tą dieną vyrai buvo paskirti prižiūrėti kambarių, kurie buvo naudojami kaip atnašų, pirmienų ir dešimtinių sandėliai. Jie turėjo surinkti į juos kunigams ir levitams Įstatymo skirtą dalį nuo miestams priklausančių laukų. Mat Judo žmonės buvo dėkingi kunigams ir levitams, einantiems tarnybą.⁴⁵ Jie atliko savo Dievo tarnybą ir apvalymo tarnybą, kaip ir giesmininkai bei vartininkai pagal Dovydo ir jo sūnaus Saliamono įsakymą,⁴⁶ nes jau senovėje, Dovydo ir Asafo dienomis, buvo ir giesmininkų vadovas, ir šlovės bei padėkos giesmių Dievui.⁴⁷ Ir Zerubabelio dienomis, ir Nehemijo dienomis visas Izraelis kasdien davė dalį giesmininkams ir vartininkams. Buvo atidedama į šalį, kas skirta levitams, o levitai atidėdavo į šalį, kas skirta Aarono palikuonims.

Nehemijo reformos

13 Tą dieną buvo skaitoma žmonėms iš Mozės knygos, ir rasta joje parašyta, kad joks amonitas ir joks moabitas niekada negali būti priimtas į Dievo bendriją,² nes jie nesutiko izraelitų su duona ir vandeniu, bet prieš juos pasamdė Bileamą, kad prakeiktų, tačiau mūsų Dievas prakeikimą pavertė palaiminimu.³ Išgirdę šį Įstatymą, žmonės atskyrė nuo Izraelio visus svetimtaučius.

⁴ Prieš tai kunigas Eljašibas, kuris buvo paskirtas kambarių valdytoju mūsų Dievo Namuose ir giminiavosi su Tobija,⁵ buvo įrengęs jam didelį kambarį, kuriame anksčiau būdavo sudedamos grūdų atnašos, smilkalai, reikmenys ir grūdų, vyno bei aliejaus dešimtinės, skirtos levitams, giesmininkams ir vartininkams, bei aukos, skirtos kunigams.⁶ Kai visa tai vyko, manęs nebuvo Jeruzalėje, nes trisdešimt antrais Babilono karaliaus Artakserkso metais aš buvau nuvykęs pas karalių. Tačiau, praėjus šiek tiek laiko, pasiprašiau karalių leisti man grįžti.⁷ Parvykęs į Jeruzalę, sužinojau apie nusikaltimą, kurį Eljašibas buvo padaręs dėl Tobijos, įrengdamas jam kambarį Dievo Namų kiemuose.⁸ Tuo aš buvau labai nepatenkintas ir visus Tobijos daiktus išmečiau iš kambario.⁹ Tada daviau įsakymą, kad kambariai būtų išvalyti, ir ten vėl sudėjau Dievo Namų reikmenis su javų atnaša ir smilkalais.

¹⁰ Be to, sužinojau, kad levitams nebuvo atiduodama jiems skirta dalis. Užtat levitai ir giesmininkai, užuot atlikę Šventyklos tarnybą, buvo išėję į savo laukus.¹¹ Taigi išbariau pareigūnus, tardamas: „Ko-

dėl palikti Dievo Namai?“ Surinkęs levitus, pastačiau juos į savo vietas, ¹² ir visas Judas atnešė grūdų, vyno bei aliejaus dešimtinę į sandėlius. ¹³ Sandėlių valdytojais paskyriau kunigą Šelemiją, raštininką Cadoką ir Pedają iš levitų, o padėjėju – Matanijos sūnų Zakūrą, nes jie laikomi patikimais asmenimis. Jiems buvo patikėta pareiga išdalyti savo broliams. ¹⁴ O mano Dieve, atsimink mane maloniai už tai ir neištrink mano gerų darbų, kuriuos esu padaręs savo Dievo Namams ir jų apeigoms!

¹⁵ Tomis dienomis mačiau Jude šabo dieną vienus žmones minančius vynuogių spaudykles, o kitus nešančius maišus grūdų ir kraunančius juos ant asilų. Ir net į Jeruzalę šabo dieną buvo gabenama vyno, vynuogių, figų ir visokiųjų gėrybių. Juos tuojau ir ten pat išpėjau šių maisto dalykų nepardavinėti. ¹⁶ Jeruzalėje gyveno ir Tyro žmonių. Jie atgabendavo žuvų ir įvairiausių prekių, kurias parduodavo Judo žmonėms šabo dieną. ¹⁷ Taigi išbariau ir Judo didikus, sakydamas jiems: „Ką reiškia tas nedoras dalykas? Išniekinate šabo dieną taip elgdamiesi!“ ¹⁸ Juk lygiai taip elgėsi jūsų protėviai! Užtat Dievas ir užtraukė mums bei miestui visą šią nelaimę. O jūs, išniekindami šabą, didinate pyktį ant Izraelio!“

¹⁹ Kai šešėliai pradėjo dengti Jeruzalės vartus, šabui artinantis, isakiau uždaryti visus vartus ir nurodžiau, kad jie būtų atidaryti tik po šabo. Prie vartų pastačiau keletą savo tarnų, kad šabo dieną nebūtų gabenamos jokios prekės. ²⁰ Taigi visokiųjų prekių pirkliai ir pardavėjai praleido vieną ir kitą kartą naktį už Jeruzalės sienos, ²¹ kol jų neišba-

riau. Pasakiau jiems: „Kodėl nakvojate palei sieną? Jeigu dar kartą taip darysite, prieš jus panaudosiu jėgą!“ Nuo to laiko šabo dieną jie daugiau nebeateidavo. ²² Tada isakiau levitams apsivalyti ir stovėti sargais prie vartų, kad būtų išlaikytas šabo dienos šventumas. Atsimink ir tai mano labui, o mano Dieve, ir pasigailek manęs iš savo didelio gerumo!

²³ Be to, tomis dienomis pamačiau žydų, vedusių moteris iš Ašdodo, Amono ir Moabo. ²⁴ Pusė jų vaikų kalbėjo Ašdodo kalba. Žydiškai kalbėti jie nemokėjo, bet kalbėjo tų įvairių tautų kalbomis. ²⁵ Su jais bariausi, iškeikiau juos, kai kuriuos apmušiau, roviau jų plaukus ir prisaikdinau Dievu, tardamas: „Jūs neturite atiduoti savo dukterų jų sūnams nei imti jų dukterų savo sūnams ar sau patiems.“ ²⁶ Argi Izraelio karalius Saliamonas nenusidėjo per tokias moteris! Tarp daugelio tautų nebuvo kito karaliaus, panašaus į jį, jis buvo taip Dievo mylimas, kad Dievas padarė jį viso Izraelio karaliumi, tačiau svetimtautės moterys jį net įvedė į nuodėmę. ²⁷ Nejau ir apie jus reikia girdėti, kad padarėte tokį pat didelį nusikaltimą ir buvote neištikimi mūsų Dievui, vesdami svetimtautes moteris?“

²⁸ Vienas vyriausiojo kunigo Eljašibo sūnaus Jehojados sūnų buvo Sanbalato Horoniečio žentas. Jį nuvijau nuo savęs. ²⁹ Atsimink juos, o mano Dieve, nes jie suteršė kunigystę bei kunigų ir levitų sandorą! ³⁰ Taip apvaliau juos nuo visko, kas svetima, ir sutvarkiau kunigų ir levitų pareigas, kiekvienam pagal jo tarnybą. ³¹ Be to, patvarkiau malkų atnašą aukurui nustatytu laiku ir pirmienas. Atsimink tai mano labui, o mano Dieve!

ESTEROS KNYGA

Esteros knyga (hebr. *’ēšetēr*, gr. *esthēr*, lot. *(h)est(h)er*) pavadinta pagrindinės veikėjos vardu.

Knygoje pasakojama apie tai, kaip Persijos sostinėje Sūzuose karaliaus Kserkso I laikais (486–464 m. pr. Kr.) tremtinė hebrajė Estera tampa karaliene (sk. 1–2) ir kartu su savo globėju Mordechaju suardo didiko Hamano sąmokslą prieš hebrajus (sk. 3–6): sąmokslininką karalius nubaudžia mirtimi, o hebrajams leidžia laisvai susidoroti su visais savo priešais (sk. 7–8), ir šie savo pergalę nuo tada mini per Purimų šventę (sk. 9–10).

Dievas čia nė karto neminimas, tačiau nujaučiamas iš jo liudytojų veiksmų ir nusiteikimų.

Ahasvero puota

1 Tai įvyko Ahasvero^a dienomis, to Ahasvero, kuris valdė šimtą ir dvidešimt septynias sritis nuo Indijos iki Etiopijos. ² Sėdėdamas karališkajame soste Sūzų pilyje, karalius Ahasveras ³ trečiais karaliavimo metais iškėlė puotą visiems savo didžiūnams ir dvariškiams: Persijos ir Medijos karvedžiams, didikams ir sričių valdytojams. ⁴ Šimtą aštuoniasdešimt dienų jis rodė didžiulius savo karalystės turtus ir tviskančią savo didybės šlovę.

⁵ Pasibaigus toms dienoms, karalius savo sodo rūmų kieme iškėlė septynių dienų puotą visiems žmonėms – didikams ir paprastiesiems, – gyvenantiems Sūzų pilyje. ⁶ Kiemas buvo išpuoštas baltomis ir mėlynomis medvilnės uždangomis, pritvirtintomis lininėmis tamsiai raudonos spalvos virvėmis prie sidabro žiedų ant marmuro stulpų. Ant porfyro, marmuro, perlamutro ir spalvotų akmenų grindų buvo išdėstyti aukso ir sidabro minkštauoliai. ⁷ Gėrimai buvo pilstomi į aukso taures, nė viena jų nebuvo panaši į kitas, ir karališko vyno buvo apstu,

kaip dera karaliaus dosnumui. ⁸ Karaliaus įsakymu buvo geriama be varžymosi, nes jis buvo nurodęs visiems savo rūmų padavėjams elgtis su kiekvienu svečiu pagal svečio norą.

⁹ Be to, ir karalienė Vaštė iškėlė puotą moterims karaliaus Ahasvero rūmuose.

¹⁰ Septintą dieną, kai karaliaus širdis buvo įsilinksmiusi nuo vyno, jis paliepė Mehumanui, Biztai, Harbonai, Bigtai, Abagtai, Zetarui ir Karakasui – septyniems jam tarnavusiems eunuchams – ¹¹ atvesti karalienę Vaštę su karališku vainiku ant galvos pas karalių, idant jis parodytų jos grožį svečiams ir pareigūnams, nes ji buvo graži moteris. ¹² Tačiau, eunuchams perdavus karaliaus įsakymą, karalienė Vaštė ateiti atsisakė. Todėl karalius iširdo ir užsidegė pykčiu. ¹³ Nedeldamas karalius pasitarė su išminčiais, išmanančiais įstatymus. Mat karaliui buvo įprasta kreiptis į visus, kurie išmanė įstatymus ir papročius. ¹⁴ Jo artimi patarėjai buvo Karšena, Šetaras, Admata, Taršišas, Meresas, Marseana ir Memuchanas – septyni Persijos ir Medijos didžiūnai, kurie asmeniškai kalbėdavosi su karaliumi ir užėmė karalystėje pirmą vietą. ¹⁵ „Kaip

^{1,1a} Hebr. Kserkso vardas.

turi būti pasielgta, – klausė jis, – pagal įstatymą su karaliene Vašte, kuri atsisakė paklusti karaliaus Ahasvero per eunuchus duotam įsakymui?“

¹⁶ Tada Memuchanas karaliaus ir didžiūnų akivaizdoje pareiškė: „Karalienė Vaštė nusikalto ne tik karaliui, bet ir visiems pareigūnams bei žmonėms visose karaliaus Ahasvero valdose. ¹⁷ Visos moterys, išgirdusios gandas apie karalienės elgesį, žiūrės su panieka į savo vyrus, manydamos: 'Karalius Ahasveras įsakė, kad karalienė Vaštė būtų atvesta pas jį, bet ji nėjo.' ¹⁸ Taigi tą dieną Persijos ir Medijos didžiūnės, išgirdusios apie karalienės elgesį, sukilė prieš visus karaliaus pareigūnus ir nebus galo paniekai ir pykčiui! ¹⁹ Jeigu tai patinka karaliui, tebūna paskelbtas neatšaukiamas karaliaus įsakas ir įrašyta į persų ir medų įstatymus, kad Vaštė niekada daugiau nepasirodys karaliaus Ahasvero akivaizdoje. Tesuteikia karalius jos karališką garbę moteriai, kuri yra vertesnė negu ji. ²⁰ Tebūna šis karaliaus įsakas paskelbtas visoje jo karalystėje – ji yra plati, – ir visos moterys gerbs savo vyrus, kilmingus ir prasčiokus.“

²¹ Pasiūlymas patiko karaliui ir jo didžiūnams. Karalius padarė, kaip Memuchanas buvo pasiūlęs. ²² Jis išsiuntė laiškus į visas karaliaus valdas, kiekvienai sričiai jos raštu ir kiekvienai tautai jos kalba, pareikšdamas, kad kiekvienas vyras turi būti šeimnininkas savo namuose.

Estera tampa karaliene

2 Po to, karaliaus Ahasvero pykčiui atvėsus, jis pergalojo, ką Vaštė buvo padariusi ir kas buvo

prieš ją nuspręsta. ² Karaliaus tarnai pakišo mintį: „Karaliui turi būti suieškota jaunų gražių mergelių. ³ Tėpaskiria karalius įgaliotinius į kiekvieną savo karalystės valdą, kad surinktų visas jaunas gražias mergeles į Sūzų pili, į karaliaus eunucho moterų saugotojo Hegajo priežiūrą haremą. Tebūna joms duota, ko tik reikia pasigrąžinti. ⁴ Tuomet mergelė, kuri labiausiai patiks karaliui, tebūna karaliene vietoj Vaštės.“ Karaliui toks pasiūlymas patiko, jis taip ir padarė.

⁵ Sūzų pilyje gyveno žydas, vardu Mordechajas, sūnus Jayro, sūnaus Šimio, sūnaus Kišo, iš Benjamino giminės. ⁶ Iš Jeruzalės Kišas buvo išvyrtytas kartu su Judo karaliumi Jechoniju ir kitais tremtiniais, kuriuos buvo paėmęs į nelaisvę Babilono karalius Nebukadnecaras. ⁷ Mordechajas užaugino Hadasą, tai yra Esterą, savo dėdės dukterį, nes ji buvo netekusi ir tėvo, ir motinos. Mergelė buvo gražiai nuaugusi ir dailios išvaizdos. Mirus jos tėvui ir motinai, Mordechajas priglaudė ją kaip savo dukterį.

⁸ Paskelbus karaliaus žodį bei įsaką ir surinkus į Sūzų pilį daug mergelių Hegajo priežiūron, ir Estera buvo paimta į karaliaus rūmus moterų saugotojo Hegajo priežiūron. ⁹ Mergelė jam patiko ir įgijo jo malonę. Jis ne tik nedelsdamas aprūpino ją pasigražinimo priemonėmis ir maisto daviniais, bet ir davė septynias parinktas tarnaites iš karaliaus rūmų bei perkėlė ją į jos tarnaites į geriausią haremo vietą. ¹⁰ Estera nei savo tautybės, nei šeimos neatkleidė, nes Mordechajas buvo uždraudęs tai daryti.

¹¹ Mordechajas kasdien vaikštinėdavo priešais haremo kiemą, norė-

damas sužinoti, kaip Esterai sekasi ir kaip su ja elgiamasi.

¹² Po nustatyto moterims dvylikos mėnesių pasirengimo kiekviena mergelė iš eilės ėjo aplankyti karaliaus Ahasvero. Iš šio pasigrašavimo laikotarpio šeši mėnesiai buvo praleisti vartojant aliejų ir mirą, o kiti šeši – vartojant kvepalus ir moterų pasigrašavimo priemonės. ¹³ Tuomet, kai mergelė turėdavo eiti pas karalių, jai būdavo leidžiama pasiimti iš haremo ir neštis į karaliaus rūmus, ko tik ji prašė. ¹⁴ Ji nueidavo vakare, o rytmetį grįždavo į kitą haremą karaliaus sugulovių saugotojo eunucho Šaašgazo priežiūron. Pas karalių ji eiti daugiau nebegalėdavo, nebent karalius būdavo ja patenkintas ir pasišaukdavo vardu.

¹⁵ O Estera, duktė Abihailo, kurio sūnėnas Mordechajas buvo ją užauginęs kaip savo dukterį, atėjus jos eilei aplankyti karalių, neprašė nieko neštis, bet nešėsi tik tai, kas moterų saugotojo karaliaus eunucho Hegajo buvo paskirta. Bet visi, matydami ją, žavėjosi. ¹⁶ Estera buvo nuvesta pas karalių Ahasverą į rūmus septintų jo karaliavimo metų dešimtą mėnesį, kuris yra tebetos mėnuo. ¹⁷ Karalius pamilo Esterą labiau už visas kitas moteris; ji įgijo jo malonę ir palankumą labiau, negu visos kitos mergelės. Tad jis uždėjo jai ant galvos karališką vainiką ir padarė ją karaliene vietoj Vaštės. ¹⁸ Esteros garbei karalius iškelė didelę puotą visiems savo didžiūnams ir dvariškiams. Be to, paskelbė sritims atleidimą nuo mokesčių ir dalijo dovanas, kaip dera karaliui.

¹⁹ Nuo to meto, kai mergelės buvo surinktos, Mordechajas leido laiką prie Karaliaus vartų. ²⁰ Estera dar

nebuvo atskleidusi savo šeimos ar tautos, nes Mordechajas buvo uždraudęs tai daryti. Estera ir toliau klausė Mordechajo pamokymų, kaip buvo dariusi, būdama jo augintinė.

²¹ Tuo metu, kai Mordechajas leido laiką prie Karaliaus vartų, Bigtanas ir Terešas, du slenkstį saugoję karaliaus eunuchai, supyko ir rengė sąmokslą, norėdami pakelti ranką prieš karalių Ahasverą. ²² Apie tai sužinojęs, Mordechajas pasakė karalienei Esterai, o Estera pranešė karaliui Mordechajo vardu. ²³ Reikalas buvo ištirtas ir patikrintas. Jiedu abu buvo pamauti ant kuolų. Tai buvo įrašyta į metraščius karaliaus akivaizdoje.

Hamanas ir žydai

3 Po šių įvykių karalius Ahasveras, paaukštindamas Hamedatos iš Agago palikuonių sūnų Hamaną, davė jam svarbesnę vietą ir pasodino aukščiau už visus kitus su juo buvusius pareigūnus. ² Visi karaliaus dvariškiai rūmų vartuose klaupdavosi ir puldavo kniūbsti prieš Hamaną, nes taip jį pagerbti buvo įsakęs karalius. Bet Mordechajas nei klaupdavosi, nei puldavo kniūbsčius. ³ Tad karaliaus dvariškiai, buvę su juo Karaliaus vartuose, sakė Mordechajui: „Kodėl tu nepaklūsti karaliaus įsakymui?“ ⁴ Tai jiems primenant diena po dienos, bet jam nenorint paklusti, jie pranešė Hamanui, norėdami pamatyti, kaip šis priims Mordechajo elgesį. Mat Mordechajas buvo jiems pasisakęs esąs žydas.

⁵ Patyręs, kad Mordechajas iš tikrųjų nesiklaupia ir nepuola priešais jį kniūbsčius, Hamanas labai įniršo. ⁶ Bet jam atrodė per mažą pakelti ranką tik prieš Mordechają. Kadangi

Hamanui buvo pranešta, kad Mordechajus esąs žydas, jis norėjo sunaikinti ir visus žydus, Mordechajo tautą, visoje karaliaus Ahasvero karalystėje. ⁷ Karaliaus Ahasvero dvylikto metų pirmą mėnesį, tai yra nisan mėnesį, buvo mestas „pur“, tai reiškia burtas, Hamano akivaizdoje nustatyti dieną ir mėnesį, kada per vieną dieną būtų sunaikinta Mordechajo tauta. Burtas nurodė dvylikto mėnesį, tai yra adarą.

⁸ Tada Hamanas tarė karaliui Ahasverui: „Visose tavo karalystės valdose gyvena išblaškyta, bet atskira tauta su savo įstatymais, kurie skiriasi nuo visų kitų tautų įstatymų. Karaliaus įsakų jie nesilaiko! Todėl karaliui nedera jų pakęsti. ⁹ Jei karaliui atrodo gera, tebūna paskelbtas įsakas juos sunaikinti. O aš atsversiu dešimt tūkstančių sidabro talentų tavo valdytojams padėti į karaliaus išdą.“ ¹⁰ Karalius nusiėmė antspaudo žiedą ir padavė jį Hamedatos iš Agago palikuonių sūnui Hamanui, žydu priešui. ¹¹ „Sidabrą gali sau pasilaikyti, – tarė karalius Hamanui, – o su ta tauta daryk, kas tau atrodo gera.“

¹² Taigi buvo pašaukti karaliaus raštininkai. Pirmo mėnesio trylikto dieną jie parašė Hamano padiktuotą įsaką karaliaus satrapams, visų sričių valdytojams ir kiekvienos tautos pareigūnams, kiekvienai valdai jų raštu ir kiekvienai tautai jos kalba. Įsakas buvo parašytas karaliaus Ahasvero vardu ir užantspauduotas karališkuoju antspaudo žiedu. ¹³ Per bėgūnus į visas karaliaus valdas buvo išsiųsti laišakai, kad visi žydai – jauni ir seni, moterys ir vaikai, – turi būti sunaikinti, išžudyti ir išnaikinti per vieną dieną – dvylikto mėnesio, tai yra adaro, trylikto dieną, o jų turtai paimti kaip grobis.

¹⁴ Šio rašto nuorašas turėjo būti perduotas į visas valdas, kad būtų paskelbtas kaip įsakas visoms kiekvienos valdos tautoms, idant būtų pasiruošta tai dienai. ¹⁵ Karaliaus įsakymu bėgūnai sparčiai išskubėjo į kelionę. Įsakas buvo paskelbtas ir Sūzų pilyje.

Karalius ir Hamanas sėdosi vaitintis, o Sūzų miestas buvo sukrėstas.

Estera ir jos tauta

4 Sužinojęs visa, kas buvo įvykę, Mordechajus persiplėšė drabužius, apsilvilko ašutine, apsibarstė galvą pelenais ir, garsiai bei karčiai verkdamas, ėjo per miestą. ² Jis atėjo prie pat Karaliaus vartų, nes vilkinčiam ašutine pro Karaliaus vartus nebuvo leidžiama įeiti.

³ Ir kiekvienoje valdoje, kurią buvo pasiekęs karaliaus raštas ir įsakas, žydai labai gedėjo pasninkaudami, verkdami ir aimanuodami. Daugumas jų gulėjo ant ašutinės ir pelenų.

⁴ Kai Esteros tarnaitės ir eunūchai atėjo ir apie tai pranešė, karalienė buvo pritrenkta. Ji nusiuntė Mordechajui drabužių apsirengti, kad galėtų nusivilkti ašutine, bet jis atsisakė priimti. ⁵ Tada Estera, pasišaukusi Hatachą, vieną iš karaliaus eunuchų, kuriuos karalius buvo paskyręs jai tarnauti, įsakė jam nueiti pas Mordechają ir sužinoti priežastį. ⁶ Hatachas išėjo ieškoti Mordechajo į miesto aikštę priešais Karaliaus vartus. ⁷ Tada Mordechajus pranešė visa, kas jam buvo nutikę, ir tikslią sumą pinigų, kurią Hamanas buvo pažadėjęs imokėti į karaliaus išdą už žydų sunaikinimą. ⁸ Mordechajus padavė jam ir nuorašą rašyto įsako, kuris buvęs pakabintas Sūzuose, dėl jų sunaikinimo. Jis prašė parodyti jį Esterai

ir pranešus įpareigoti ją, kad eitu pas karalių užtarti savo tautą ir maldauti dėl jos.

⁹ Hatachas sugrįžęs perdavė Esterai visa, ką Mordechajas buvo sakęs. ¹⁰ Tada Estera paliepė Hatachui nunešti Mordechajui tokį atsakymą: ¹¹ „Visi karaliaus dvariškiai ir net žmonės karaliaus valdose žino, kad turi būti nubaustas mirties bausme, jeigu kas nors, vyras ar moteris, nebūdamas pašauktas, drįstų eiti pas karalių į vidinį kiemą. Tik jeigu karalius ištiesų jam aukso skeptrą, jis gali likti gyvas. O aš nebuvau pašaukta pas karalių jau trisdešimt dienų!“

¹² Kai Mordechajui buvo pranešta, ką Estera sakė, ¹³ jis liepė taip atsakyti Esterai: „Nemanyk, kad karaliaus rūmuose būsi saugesnė negu kiti žydai! ¹⁴ Juk jeigu iš tikrųjų tylėsi tokiu metu, kaip dabar, pagalba ir išgelbėjimas žydams ateis iš kitos vietos, bet tu ir tavo tėvo šeima pražus. Kas gali žinoti? Galbūt tu pasiekei karališkąjį sostą kaip tik tokiam metui, kaip dabar.“

¹⁵ Tada Estera, atsakydama Mordechajui, tarė: ¹⁶ „Eik, surink visus žydus, kurie gyvena Sūzuose. Pasninkaukite už mane! Nevalgykite ir negerkite ištisas tris dienas ir naktis. Ir aš drauge su savo tarnaitėmis, kaip ir jūs, pasninkausiu. Po to, nepaisydama įstatymo, eisiu pas karalių. Jeigu turėsiu žūti, žūsiu!“ ¹⁷ Mordechajas, palikęs vartus, įvykdė visa, ką Estera buvo įsakiusi.

Estera pas karalių

5 Taigi trečią dieną Estera, apsilikusi karališku apdaru, atsisistojė vidiniame kieme priešais

karaliaus rūmus, karaliui sėdint sosto menėje karaliaus soste priešais rūmų tarpdurį. ² Kai tik jis pamatė karalienę Esterą, stovinčią kieme, ji rado malonę jo akyse. Karalius ištiesė Esterai aukso skeptrą, kurį laikė rankoje. Priėjusi prie jo, Estera palietė skeptro galą.

³ Tada karalius tarė jai: „Kas atsitiko, karaliene Estera? Ko tu prašai? Net jeigu tai būtų ir pusė mano karalystės, bus tau suteikta.“ – ⁴ „Jeigu karaliui patinka, – atsakė Estera, – prašyčiau karalių ir Hamaną ateiti šiandien į puotą, kurią esu suruošusi.“ ⁵ Karalius įsakė: „Skubiai atveskite Hamaną, kad įvykdytume, ko Estera nori.“

Taigi karalius nuėjo su Hamanu į puotą, kurią buvo suruošusi Estera. ⁶ Geriant vyną puotos metu, karalius klausė Esterą: „Ko tu nori? Tai bus tau suteikta! Ko prašai? Nors tai ir pusė karalystės būtų, bus įvykdyta!“ – ⁷ „Štai koks mano noras ir prašymas, – atsakė Estera, – ⁸ jei susilaukiau karaliaus malonės ir jei jam patiktų suteikti, ko noriu, ir įvykdyti mano prašymą, prašyčiau karalių ateiti rytoj su Hamanu į puotą, kurią jums suruošiu. Rytoj padarysiu, kaip karalius sako.“

⁹ Tą dieną Hamanas išėjo linksmas ir labai gerai nusiteikęs. Bet pamatęs, kad jam priėjus prie Karaliaus vartų, Mordechajas neatsistojė ir nė nepasijudino, jis labai ant jo įsiuto. ¹⁰ Bet Hamanas susilaukė ir, sugrįžęs namo, pasišaukė savo bičiulius ir žmoną Zerešą. ¹¹ Jis nupasakojo jiems savo prabangius turtus, daugybę sūnų ir kiek daug sykių karalius jį pagerbė, o dabar iškėlė jį virš visų karaliaus pareigūnų ir dvariškių. ¹² „Be to, – pridūrė

Hamanas, – karalienė Estera pakvietė mane ir karalių – nė vieno kito, tik mane – į puotą, kurią yra suruošusi. Rytoj aš pakviestas su karaliumi. ¹³ Tačiau visa tai man nublanksta kai tik pamatau Mordechają Žydą, sėdintį prie Karaliaus vartų.“ ¹⁴ Jo žmona Zereša ir visi bičiuliai sakė: „Liepk pastatyti penkiasdešimt uolekčių aukščio kartuves ir rytoj rytą paprašyk karalių, kad įsakytų ant jų pakarti Mordechają. Tada linksmas eik į puotą su karaliumi.“ Šis pasiūlymas Hamanui patiko. Jis liepė pastatyti kartuves.

Mordechajo pagerbimas

6 Tą naktį karalius, negalėdamas užmigti, paprašė atnešti atminčių įvykių metraščių knygą. Ji buvo skaitoma karaliui. ² Skaitant rastas įrašas, kad Mordechajas buvo pranešęs apie Bigtaną ir Terešą, du karaliaus eunuchus, rūmų slenkščio sargus, rengusius samoslą nužudyti karalių Ahasverą. ³ „Kokia garbė ar paauskstinimas už tai buvo suteikta Mordechajui?“ – teiravosi karalius. „Niekio jam nebuvo duota“, – atsakė pas karalių buvę tarnai.

⁴ „Kas kieme?“ – paklausė karalius. Hamanas buvo ką tik įjęs į karaliaus rūmų prieškiemį pakišti karaliui minties, kad Mordechajas būtų pakartas kartuvėse, kurias jis buvo parengęs. ⁵ Karaliaus tarnai atsakė: „Hamanas laukia kieme.“ – „Tegu įeina!“ – tarė karalius. ⁶ Hamanui įėjus, karalius jį prakalbino: „Ką reikėtų padaryti žmogui, kurį karalius nori ypatingai pagerbti?“ Hamanas pagalvojo: „Ką kitą karalius norėtų labiau pagerbti, jeigu ne mane?“ ⁷ Tad jis karaliui taip atsakė:

„Žmogui, kurį karalius nori pagerbti, ⁸ turėtų būti atneštas karališkas apdaras, kurį yra vilkėjęs karalius, ir atvestas žirgas, ant kurio karalius yra jojęs, ir ant kurio galvos uždėtas karališkas vainikas. ⁹ Apdaras ir žirgas turėtų būti pavesti vienam kilmingiausių karaliaus pareigūnų. Teaprengia jis žmogų, kurį karalius nori ypatingai pagerbti, ir, užsodinęs ant žirgo, teveda tą žmogų per miesto aikštę, o jo priekyje eidamas tegu skelbia: „Taip daroma žmogui, kurį karalius nori ypatingai pagerbti!““

¹⁰ Tada karalius tarė Hamanui: „Paskubėk! Paimk apdarą ir žirgą, kaip esi pasiūlęs, ir padaryk tai Mordechajui Žydui, kuris sėdi prie Karaliaus vartų. Nepraleisk nieko iš to, ką pasiūle!“ ¹¹ Tad Hamanas paėmė apdarą ir žirgą, aprenė Mordechają ir, užsodinęs ant žirgo, vedė per miesto aikštę, o pats priekyje jo eidamas šaukė: „Taip daroma žmogui, kurį karalius nori ypatingai pagerbti!“

¹² Po to Mordechajas sugrįžo prie Karaliaus vartų, o Hamanas nusku-bėjo namo, prislėgtas ir pridengta galva. ¹³ Kai papasakojo savo žmonai Zerešai ir visiems bičiuliams viską, kas jam buvo nutikę, patarėjai ir žmona Zereša tarė: „Jei Mordechajas, dėl kurio tu pradėjai smukti, yra iš žydų palikuonių, tai tu jo nenugalėsi. Dėl jo tu tikrai pražūsi.“

¹⁴ Jiems dar tebesikalbant, atvyko karaliaus eunuchai ir paskubom išvedė jį į puotą, kurią buvo suruošusi Estera.

Hamanas pakiriamas

7 Taigi karalius ir Hamanas nuėjo puotauti su karaliene Estera. ² Antrą dieną, per puotą geriant

vyną, karalius klausė Estera: „Ko tu nori, karaliene Estera? Tai bus tau suteikta! Ko prašai? Nors pusė karalystės tai būtų, bus įvykdyta!“³ Atsakydama karalienė Estera tarė: „Jeigu susilaukiau tavo malonės, karaliau, ir jeigu patinka karaliui, tebūna man suteikta mano gyvasis – tai mano noras – ir gyvastis mano tautos – tai mano prašymas.“⁴ Mano tauta ir aš esame parduoti, kad būtume sunaikinti! Nužudyti ir išnaikinti! Jeigu būtume buvę parduoti kaip vergai ir vergės, aš būčiau tylėjusi. Bet mūsų priešas negalėtų atitaisyti žalos, padarytos karaliui mūsų žūtimi.“

⁵ „Kas jis? – sušuko karalius Ahasveras karalienei Esterai. – Kur yra tas, kuris išdrįso tai daryti?“⁶ Estera atsakė: „Priešas ir engejas yra šis nedorėlis Hamanas!“ Hamanas susigūžė iš baimės prieš karalių ir karalienę.⁷ Karalius pakilo nuo puotos stalo itūžęs ir išėjo į rūmų sodą, bet Hamanas pasiliko maldauti karalienės Esteros palikti jį gyvą, nes matė, kad karalius buvo pasmerkęs jį pražūčiai.⁸ Karaliui sugrižus iš rūmų sodo į puotos menę, Hamanas buvo sukniubęs prie guolio, kuriame sėdėjo atsiložusi Estera. „Nejau jis nori, – sušuko karalius, – net karalienę išniekinti mano rūmuose?“ Vos tiems žodžiams pasigirdus iš karaliaus lūpų, Hamanas prisidengė veidą.

⁹ Tada Harbona, vienas iš karaliui tarnavusių eunuchų, tarė: „Štai penkiasdešimt uolekčių aukščio kartuvės prie Hamano namų, kurias Hamanas buvo parėngęs Mordechajui, savo žodžiu išgelbėjusiam karalių.“ – „Pakarkite jį ant ju!“ – įsakė karalius.¹⁰ Taigi Hamanas buvo pakartas ant kartuvių, kurias buvo pastatydinęs

Mordechajui. Tada karaliaus pyktis atlyžo.

Karaliaus įsakas

8 Tą dieną karalius Ahasveras atidavė žydų engejo Hamano namus karalienei Esterai. Mordechają karalius priėmė, nes Estera buvo pasakiusi, kad jis jos giminaitis.² Tada karalius nusiėmė savo antspaudo žiedą, atimtą iš Hamano, ir padavė jį Mordechajui, o Estera pavedė Mordechajui valdyti Hamano namus.

³ Tada Estera vėl kreipėsi į karalių. Parpuolusi prie jo kojų, verkdamal maldavo, kad sužlugdytų piktas Hamano iš Agago palikuonių užmačias ir jo surengtą šamokslą prieš žydus.⁴ Karaliui ištiesus aukso skeptrą Esterai,⁵ ji pakilo nuo žemės ir atsistojo priešais jį. „Jei karaliui patinka, – tarė Estera, – ir jei aš susilaukiau jo malonės, jei šis reikalas karaliui atrodo geras ir jei aš turiu jo sutikimą, tebūna parašytas įsakas atšaukti Hamedatos iš Agago palikuonių sūnaus Hamano užmačias – laiškus, kuriuos jis parašė, duodamas įsakymus sunaikinti žydus visose karaliaus valdose.“⁶ Kaipgi aš galiu pakelti nelaime, kuri gresia mano tautai? Kaipgi aš galiu pakelti savo giminės sunaikinimą?“⁷ Karalius Ahasveras tarė karalienei Esterai ir Mordechajui Žydai: „Tikėkite manimi, aš pats atidaviau Esterai Hamano namus, ir jis buvo pakartas už tai, kad rengė šamokslą pakelti ranką prieš žydus.“⁸ Jūs savo ruožtu galite rašyti laišką žydų reikalui karaliaus vardu, kaip jums atrodo gera, ir užantspauduoti jį karaliaus žiedu, nes įsakas, parašytas karaliaus vardu ir užantspauduotas karaliaus žiedu, negali būti atšauktas.“

⁹ Tuo metu, trečio mėnesio – sivano – dvidešimt trečią dieną, buvo pašaukti karaliaus raštininkai. Įsakas buvo parašytas, kaip įsakė Mordechajas, visiems žydams, satrapams, valdytojams ir pareigūnams visų valdų nuo Indijos iki Etiopijos, visoms šimtas dvidešimt septynioms sritims, kiekvienai sričiai jos raštu ir kiekvienai tautai jos kalba, taip pat žydams jų raštu ir kalba. ¹⁰ Laiškai, parašyti karaliaus Ahasvero vardu, ir užantspauduoti karaliaus žiedu, buvo išsiųsti per raitus pasiuntinius, jojančius ant karaliaus tarnyboje naudojamų karališkajame žirgyne išaugintų ristūnų. ¹¹ Tais laiškais karalius leido žydams visur kiekviename mieste burtis ir ginti savo gyvybę, būtent: visose Ahasvero valdose naikinti, žudyti ir sunaikinti bet kokios tautos ar srities jiems priešiškas pajėgas kartu su moterimis bei vaikais ir plėšti jų nuosavybę. ¹² vieną dieną visose Ahasvero valdose – dvylikto mėnesio, tai yra adaro, trylikta dieną.

¹³ Rašto turinys turėjo būti duotas kaip įsakas kiekvienai valdai ir paskelbtas visoms tautoms, o žydai turėjo būti pasirengę tą dieną atkeršyti savo priešams. ¹⁴ Tad pasiuntiniai, užsėdę ant savo eiklių karališkų ristūnų, išskubėjo, karaliaus įsakymo skatinami. Tuo tarpu įsakas buvo paskelbtas Sūzų pilyje.

¹⁵ Mordechajas išėjo iš karaliaus rūmų, vilkėdamas karališku mėlynos ir baltos spalvos apdaru su puikiu aukso vainiku ir plonos drobės bei violetinės vilnos skraiste. Sūzų mieste aidėjo džiugūs šauksmai. ¹⁶ Žydai patyrė šviesą ir malonumą, džiaugsmą ir pagarbą. ¹⁷ Visose valdose ir visuose miestuose, kuriuos

tik pasiekdavo karaliaus įsakymas ir įsakas, žydams buvo linksmybė ir džiaugsmas, puota ir poilsio diena. Be to, daug krašto gyventojų dėjosios žydai, nes juos buvo apėmusi žydų baimė.

Priešų sunaikinimas

9 Taigi dvylikto mėnesio, tai yra adaro, trylikta dieną, kai karaliaus įsakymas ir įsakas turėjo būti vykdomi, tą pačią dieną, kai žydų priešai tikėjosi juos nugalėti, įvyko priešingai: žydai nugalėjo tuos, kurie jų nekentė. ² Visose karaliaus Ahasvero valdose žydai susibūrė savo miestuose, rengdamiesi pulti norėjusius jiems padaryti žalos. Tačiau nė vienas jiems nepasipriešino, nes žydų baimė buvo apėmusi visus gyventojus. ³ Iš tikrųjų visi valdų didžiūnai – satrapai, valdytojai ir karaliaus pareigūnai – padėjo žydams, nes juos buvo apėmusi Mordechajo baimė. ⁴ Mat Mordechajas buvo galingas karaliaus rūmuose, ir vyrui Mordechajui tampant vis galingesniam, jo garsas sklido po visas valdas. ⁵ Tad žydai nugalėjo visus savo priešus, kalaviju žudydami juos ir naikindami. Su savo priešais jie elgėsi, kaip norėjo.

⁶ Sūzų pilyje žydai užmušė ir sunaikino iš viso penkis šimtus žmonių. ⁷ Jie užmušė Paršandatą, Dalfoną, Aspatą, ⁸ Poratą, Adaliją, Aridatą, ⁹ Parmaštą, Arisają, Aridiją, Vaizatą ¹⁰ – dešimt žydų prieš Hamedatos sūnaus Hamano sūnų. Bet plėšimu jie neužsiėmė.

¹¹ Ta pačią dieną užmuštųjų skaičius Sūzų pilyje buvo praneštas karaliui. ¹² Karalius tarė karalienei Esterai: „Vien Sūzų pilyje žydai už-

mušė iš viso penkis šimtus žmonių, taip pat dešimt Hamano sūnų. Tad ką jie bus padarę kitose karalystės srityse! Ko dabar tu nori? Tai bus suteikta. Ko dabar prašai? Tai bus įvykdyta.“ – ¹³ „Jeigu karaliui atrodo gera, – atsakė Estera, – tebūna Sūzuose gyvenantiems žydams leista ir rytoj elgtis pagal šios dienos įsaką, o tie dešimt Hamano sūnų tebūna pakarti kartuvėse.“ ¹⁴ Tad karalius įsakė, kad tai būtų įvykdyta. Sūzuose buvo paskelbtas įsakas, ir anie dešimt Hamano sūnų buvo pakarti. ¹⁵ Sūzuose gyvenę žydai vėl susirinko ir adaro mėnesio keturioliką dieną užmušė Sūzuose tris šimtus žmonių, bet plėšimu neužsiėmė.

¹⁶ Kiti žydai, gyvenę karaliaus valdose, irgi susibūrė ginti savo gyvasties ir apsigynė, užmušdami septyniasdešimt penkis tūkstančius jų neketusių žmonių, bet plėšimu neužsiėmė. ¹⁷ Tai buvo adaro mėnesio trylikta diena; keturioliką dieną jie ilsėjosi, pavertę ją šventės ir linksmybės diena.

¹⁸ Bet Sūzuose gyvenę žydai susibūrė ir tryliką, ir keturioliką dieną, o ilsėjosi penkioliką, pavertę ją šventės ir linksmybės diena. ¹⁹ Užtat kaimų žydai, gyvenantys miestuose be sienų, adaro mėnesio keturioliką dieną laiko džiaugsmo ir šventės diena – poilsio diena, kurios atminimui jie siunčia vieni kitiems skanėstų dovanas.

Purimų šventė

²⁰ Užrašęs šiuos įvykius, Mordechajus išsiuntė laiškus visiems žydams ir artimose, ir tolimesiose karaliaus Ahasvero valdose, ²¹ įpareigodamas švęsti adaro mėnesio

keturioliką dieną, taip pat to paties mėnesio penkioliką dieną kasmet ²² kaip dienas, kai žydai apsigynė nuo savo priešų, ir kaip mėnesį, kai jiems skausmas pavirto džiaugsmu, o gedulas – švente. Jie buvo įpareigoti jas švęsti kaip puotų ir linksmybės dienas, kaip progą siųsti skanėstus vieni kitiems ir dovanas vargšams. ²³ Taigi žydai padarė papročiu, ką buvo pradėję švęsti, vykdydami tai, ką Mordechajus buvo įpareigojęs.

²⁴ Hamedatos iš Agago palikusių sūnus Hamanas, visų žydų priešas ir engėjas, buvo surengęs sąmokslą prieš žydus, norėdamas juos sunaikinti ir buvo metęs „pur“, tai yra burtą, kad juos nugalėtų ir sunaikintų. ²⁵ Bet kai karaliui tai tapo žinoma, jis įsakė raštu, kad nedėrosios užmačios, kurias Hamanas buvo sumanęs prieš žydus, kristų ant galvos jam pačiam ir kad Hamanas bei jo sūnūs būtų pakarti kartuvėse. Todėl tos dienos ir vadinamos Purimais nuo žodžio „pur“. ²⁶ Taigi dėl viso, kas buvo tame laiške parašyta, dėl to, ką jie buvo išgyvenę, ir dėl to, kas jiems buvo nutikę, ²⁷ žydai pradėjo ir neatšaukiamai įpareigojo save, savo palikuonis ir visus, kurie norės prie jų prisidėti, švęsti tas dvi dienas nustatytu būdu kasmet skirtu laiku. ²⁸ Taigi tas dienas turi minėti ir švęsti per kartų kartas kiekviena šeima, kiekviena sritis ir kiekvienas miestas. Niekada nebus atšauktos žydų Purimų dienos ir niekada neišblės jų atminimas tarp jų palikuonių.

²⁹ Abihailo duktė karalienė Estera parašė antrą laišką apie Purimus, norėdama patvirtinti visu

galimu įsakmumu anksčiau minėta Mordechajo Žydo laišką. ³⁰ Laiškai buvo pasiųsti su ramybės ir saugumo linkėjimu visiems žydams, gyvenusiems šimtas dvidešimt septyniose karaliaus Ahasvero karalystės valdose. ³¹ Taip buvo įvestos skirtu laiku šios Purimų dienos, kurias Mordechajas Žydas ir karalienė Estera buvo nustatę žydams, kaip anksčiau jiedu buvo įpareigoję save ir savo tautą pasninkauti ir maldauti. ³² Esteros žodis, patvirtinantis šias Purimų apeigas, buvo įrašytas į knygą.

Mordechajo išaukštinimas

10 Karalius Ahasveras uždėjo duoklę ir žemynui, ir saloms. ² Visi jo galybės bei narsos žygdarbiai ir išsamus pasakojimas apie Mordechajo didybę, kuria karalius jį išaukštino, argi nėra užrašyti Medijos ir Persijos karalių metraščiuose? ³ Iš tikrųjų Mordechajas Žydas buvo karalystėje antras po karaliaus Ahasvero, įtakingas žydams bei mielas savo gausiems tautiečiams, nes jis sielojosi dėl savo tautos reikalų ir rūpinosi visų savo palikuonių gerove.

IŠMINTIES KNYGOS

Išminties knygomis (gr. *sophika biblia*, lot. *libri sapientiales*) krikščionių tradicijoje priimta vadinti penkias ST knygas.

Jobo, Patarlių ir Mokytojo knygos pasižymi didaktiniu arba pamokomuoju pobūdžiu, Psalmynas yra lyrinių maldų rinkinys, o Giesmių giesmės knygoje atspindima Dievo meilė savo tautai. Jas visas vienija poetiniai žmogaus gyvenimo prasmės apmąstymai.

Gausioje Rytų tautų didaktinėje raštijoje šios knygos išsiskiria savo doroviniu ir religiniu kryptingumu. Išmintis, suprantama kaip pagarbi Dievo baimė ir priešinama ydai bei kvailybei kaip tos baimės stokai, čia galiausiai sutapatinama su Dievo Dvasia, kuria jis sukūrė ir apvaizdžiai palaiko Visatą.

JOBO KNYGA

Jōbo knyga (hebr. *ʾijōb*, gr. *iōb*, lot. *job / iob*) pavadinta pagrindinio veikėjo vardu, o jos atsiradimo laikas nežinomas (spėliojimai svyruoja nuo XI–X iki VI a. pr. Kr.).

Knygos pradžioje pristatomas Jobas – turtingas ir pamaldus žmogus, nepelnytai ištiktas didžiausių nelaimių, bet nepraradęs pasitikėjimo Dievu (sk. 1–2), paskui Jobas su trim jo aplankyti atėjusiais bičiuliais svarsto patirtų kančių prasmę, svyruodamas tarp nevilties ir tikėjimo (sk. 3–31), į pokalbį įsiterpia ketvirtas bičiulis (sk. 32–37), toliau pats Dievas kalbasi su Jobu (sk. 38–42) ir galiausiai Jobas, pripažinęs bet kokį supratimą viršijantį Dievo šventumą, atgauna sveikatą, turtus bei gerą vardą (sk. 42).

Ši knyga – ne tiek siekimas įminti nepelnytų kančios mįslę ar išspręsti blogio problemą, kiek sutrikusio žmogaus mėginimas susivokti švento ir visagalio Dievo atžvilgiu.

Jobo turtai ir pamaldumas

1 Kadaisė Uco šalyje gyveno žmogus, vardu Jobas. Tas žmogus buvo be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir besišalinantis pikta.

² Jam buvo gimę septyni sūnūs ir trys dukterys. ³ Jis turėjo septynis tūkstančius avių, tris tūkstančius kupranugarių, penkis šimtus jungų jaučių, penkis šimtus asilių ir labai didelę samdytą šeimyną. Tas žmogus buvo labiau pasiturintis negu bet kas kitas Rytuose.

⁴ Jo sūnūs buvo pratę kelti vaišes vieni pas kitus iš eilės ir kviestis savo tris seseris valgyti ir gerti kartu su jais. ⁵ Pasibaigus vienam vaišių dienų ratui, Jobas susikviesdavo juos pas save ir pašventindavo, atsikėlęs anksti rytą ir atnašaudamas

deginamąją auką už kiekvieną skyrium. Mat Jobas sakydavo sau:

„Galbūt mano vaikai nusidėjo ir piktžodžiavo Dievui savo širdyje.“ Taip Jobas elgdavosi visuomet.

⁶ Tą dieną, kai dangiškosios būtybės suėjo tarnauti VIEŠPATIES aki-vaizdoje, su jais kartu atėjo ir Šėtonas. ⁷ VIEŠPATS klausė Šėtoną: „Kur buvai?“ „Klajojau po žemę, – atsakė VIEŠPAČIUI Šėtonas, –ėjau joje sargybą.“ ⁸ VIEŠPATS tarė Šėtonui: „Ar atkreipei dėmesį į mano tarną Jobą? Kito tokio kaip jis nėra žemėje! Tai žmogus be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir besišalinantis pikta.“ – ⁹ „Argi veltui Jobas bijo Dievo, – atsakė Šėtonas VIEŠPAČIUI. – ¹⁰ Argi neapjuosei iš visų pusių tvora jo paties, jo namų ir visko, ką tik jis

turi? Tu palaiminai jo rankų darbą, ir jo galvijų padaugėjo žemėje.
¹¹ Bet ištiesk ranką, paliesk visa, ką jis turi, ir, esu tikras, jis iškeiks tave į akis.“
¹² VIEŠPATS tarė Šetonui: „Štai visa, ką jis turi, – tavo rankose. Tik prieš jį patį rankos nepakelk!“ Tada Šetonas pasišalino iš VIEŠPATIES akivaizdos.

Pirmas Jobo išbandymas

¹³ Viena dieną, kai jo sūnūs ir dukterys valgė ir gerė vyną vyriausiojo brolio namuose, ¹⁴ atbėgo pas Jobą pasiuntinys. „Jaučiai arė, o asilės ganėsi šalia jų ganykloje, – tarė jis. – ¹⁵ Šebiečiai užpuolė ir pagrobė juos. Tarnus iškapojo kalaviju. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti.“
¹⁶ Dar nebaigus tam kalbėti, atskubėjo kitas pasiuntinys. „Dievo ugnis, – tarė jis, – krito iš dangaus, sudegino ir avis, ir piemenis, paversdama juos pelenais. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti.“
¹⁷ Dar tam nebaigus kalbėti, atskubėjo kitas pasiuntinys. „Chaldėjai, – tarė jis, – trys būriai, užpuolė ir pagrobė kupranugarius. Tarnus išžudė kalaviju. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti.“
¹⁸ Dar tam nebaigus kalbėti, atskubėjo kitas pasiuntinys ir pranešė: „Tavo sūnūs ir dukterys valgė ir gerė vyną vyriausiojo brolio namuose, – tarė jis, – ¹⁹ ir štai atūžė iš dykumos baisi vėtra ir sugniuždė visas keturias namų kertes. Namai griuvo ant jaunųjų žmonių. Jie visi žuvo. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti.“

²⁰ Tada Jobas atsistojo, persiplėšė drabužius ir nusiskuto galvą. Puolęs kniūbsčias, ²¹ jis tarė:

„Nuogas išėjau iš motinos įsčių, / nuogas sugrišiu ten^b; / VIEŠPATS davė, VIEŠPATS ir atėmė! / Tebūna pašlovintas VIEŠPATIES vardas!“

²² Nepaisydamas visko, Jobas nei nusidėjo, nei priekiaštavo Dievui.

Antras Jobo išbandymas

2 Tą dieną, kai dangiškosios būtybės suėjo tarnauti VIEŠPATIES akivaizdoje, su jais kartu atėjo ir Šetonas tarnauti VIEŠPAČIUI.
² „Kur buvai?“ – klausė VIEŠPATS Šetoną. „Klajojau po žemę, – atsakė VIEŠPAČIUI Šetonas, –ėjau^c joje sargybą.“
³ VIEŠPATS paklausė Šetoną: „Ar atkreipei dėmesį į mano tarną Jobą? Juk kito tokio kaip jis nėra žemėje! Tai žmogus be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir besišalinantis pikta. Jis vis laikosi savo dorumo. Vadinasi, be reikalo sukurstei mane jį sunaikinti.“ –
⁴ „Oda už odą, – atsakė Šetonas VIEŠPAČIUI. – Visa, ką žmogus turi, jis atiduos už savo gyvybę.“
⁵ Bet ištiesk ranką, paliesk jo kaulus bei kūną, ir jis tikrai iškeiks tave į akis.“
⁶ VIEŠPATS tarė Šetonui: „Štai jis – tavo rankose. Tik jo gyvybės neliesk!“

⁷ Tada Šetonas pasišalino iš VIEŠPATIES akivaizdos ir ištiko Jobą dvokiančiomis votimis nuo padų iki viršugalvio.
⁸ Sėdėdamas pelenuose, jis gramdėsi šuke.

⁹ Žmona tarė jam: „Ar dar laikaisi savo dorumo? Keik Dievą ir mirk!“
¹⁰ Bet jis atsakė: „Kalbi kaip kvaila moteris. Nejau priimsime iš Dievo rankos, kas gera, ir nepriimsime, kas bloga?“
 Nepaisydamas

^{1,7a} Arba: „išvaikščiojau ją skersai išilgai.“ ^{1,21b} T.y. į žemę. ^{2,2c} Žr. Job 1,7.

to visko, Jobas nieko nesakė prieš Dievą.

¹¹ Trys Jobo bičiuliai, išgirdę apie visas nelaimes, kurios buvo jį ištikusios, leidosi į kelionę kiekvienas iš savo namų – Elifazas Temanais, Bildadas Šuachas ir Cofaras Naamatietis. Jie susitiko ir keliavo drauge atjausti ir paguosti. ¹² Pamatę iš tolo, jie negalėjo jo pažinti ir pradėjo garsiai verkti. Persiplėšę drabužius, jie barstėsi galvas dulkėmis. ¹³ Jie sėdėjo ant žemės su juo septynias dienas ir septynias naktis. Nė vienas Jobui nedarė nė žodžio, nes matė, kad jis labai kenčia.

Jobo dejonė

3 Pagaliau Jobas pravėrė lūpas ir keikė tą dieną, kurią buvo gimęs. ² Jis pertraukė tylą, tardamas:

³ „Tepranyksta diena, kurią gimiau, / naktis, kuri tarė: ‘Pradėtas berniukas!’ / ⁴ O, ta diena! Tebūna ji tamsa! / Tenesirūpina ją Dievas aukštybėse, / teneišaušta jai šviesa! / ⁵ Teaptemdo ją tamsa ir niūrus šešėlis, / teapgaubia debesis, / tegasdina ją saulės užtemimas. / ⁶ O, ta naktis! Tebūna ji niūri tamsa! / Tenebūna ji iškaiityta į metų dienas, / tenepatenka nė į vieną mėnesį. / ⁷ Taip! Ta naktis tebūna bevaisė, / tenebūna girdėti joje jokio džiugaus balso. / ⁸ Tekeikia ją keikiantys diena^a ir / gebantys pažadinti Leviataną.^b / ⁹ Teaptemsta aušros žvaigždė, / tesiilgi ji šviesos, bet tenesulaukia; / tenemato ji ryto spindulių dėl to, / ¹⁰ kad nenorėjo uždaryti iščių durų ir / paslėpti vargą nuo mano akių.

¹¹ Kodėl aš nemiriau gimdamas, / kodėl, išėjęs iš iščių, nežuvau? /

¹² Kam gi buvau pasisodintas ant kelių / ir duota man žįsti krūtį? /

¹³ Gulėčiau dabar ramybėje; / miegočiau ir ilsėčiausi / ¹⁴ drauge su žemės karaliais ir patarėjais, / statančiais sau kapavietes, / ¹⁵ ar drauge su didžiūnais, turinčiais aukso, / pripildžiusiais savo rūmus sidabro. / ¹⁶ Kodėl gi nebuvo palaidotas / tarsi nelaikšis kūdikis, / tarsi mažyliai, niekada nematę šviesos? / ¹⁷ Ten, žemai, nedorėliai liaujasi siausti, / ten pavargusieji ilsisi. / ¹⁸ Ten belaisviai nesupančioti, / jie nebegirdi engėjo balso. / ¹⁹ Ten mažas ir didelis – lygūs, vergas laisvas nuo savo šeimininko.

²⁰ Kodėl gi jis duoda šviesą nelaimingiesiems, / o gyvybę – sielvartaujantiems? / ²¹ Jie laukia mirties, / bet ji neateina, / jie ieško jos tarsi paslėpto lobyno; / ²² jie labai džiūgauja / ir smagiai jaučiasi, suradę kapą. / ²³ Kam gi duota šviesa vyriui, / negalinčiam matyti kelio, / Dievo iš visų pusių apsuptam? ²⁴ Juk dejonė man tarsi duona, / o aimanos liejasi man tarsi vanduo. / ²⁵ Ko tik bijau, tas mane pasiveja, / ir ko tik vengiu, tai mane ištinka. / ²⁶ Neturiu nei ramybės, nei paliovos, / nei atvangos, nes užgriuvo kančia.“

Elifazo priekaištai

4 Tada Elifazas Temanais atsakydamas tarė:

² „Jeigu išdrįstų kas tarti tau žodį, / ar nebūsi užgautas? / Bet kas galėtų dabar tylėti? / ³ Štai tu mokei daugelį, / stiprinai jų silpnas ran-

^{3,8a} Arba: „Jūra“. ^{3,8b} Žr. Job 40,25–41,26. ^{4,21c} T.y. palapinė nugriaunama.

kas, / ⁴ tavo žodžiai drąsino svyruojančius, / tu sutvirtinai drebančius kelius. / ⁵ Bet kai dabar tai nutinka tau, / tu netenki kantrybės; / kai tave patį tai paliečia, / tu būni priblokštas! / ⁶ Argi tavo Dievo baimė nėra tavo laidas, / o tavo tobulas elgesys – tavo viltis?

⁷ Prisimink, ar kas kada, būdamas nekaltas, pražuvo? / Ar buvo kur nors dorieji sunaikinti? / ⁸ Kalbu iš patirties: / kas pikta aria ir bėda sėja, / tas tai ir pjauna. / ⁹ Nuo Dievo kvėptelėjimo jie pražūva, / nuo jo įniršio gūsis sunyksta. / ¹⁰ Nutyla liūto riaumojimas, / žvėrių karaliaus staigimas, / ir išrupa liūtų jauniklių dantys. / ¹¹ Stiprus liūtas nugaišta, nes trūksta grobio, / o jo jaunikliai išsiblaško.

¹² Mane slapčiomis pasiekė žodis, / mano ausis pagavo tylų šnabždesį. / ¹³ Nuo minčių, kilusių iš nakties regėjimų, / kai gilus miegas apima mirtinguosius, / ¹⁴ mane pagavo baimė ir šiurpulys, / drebėjo visi mano kaulai. / ¹⁵ Tuomet vėjas pūstelėjo į mane, / ir man ant kūno pasišiaušė plaukai. / ¹⁶ Jis stabtelėjo, / bet aš jo neatpažinau. / Tik pavidalas buvo prieš mano akis, / ir įsiviešpatavo tylą. / Tuomet išgirdau balsą: / ¹⁷ „Argi gali žmogus / būti teisesnis už Dievą? / Argi gali mirtingasis / būti be priekaištų prieš savo Kūrėją? / ¹⁸ Štai jis net savo tarnais nepasitiki / ir angelus kaltina klaida! / ¹⁹ Tad ką sakyti apie gyvenančius molio namuose, / kurių pamatai – dulkės? / Jie sutraiškami lengviau negu kandys, / ²⁰ nuo ryto iki vakaro jie trinami į dulkės. / Nepastebėti jie žūva amžinai. / ²¹ Kai jų palapinės virvelė išplėšiama iš jų, / argi jie nemiršta nepažinę išminties?“

5 Tad šaukis! Ar atsakys tau kas nors? / Į kuriuos iš šventųjų tu kreipsiesi? / ² Iš tikrųjų širdgėla pražudo kvailąjį, / o pavydas užmuša lepšį. / ³ Mačiau kvailąjį įleidžiant šaknis, / bet staiga ėmiau keikti jo buveinę. / ⁴ Jo vaikai nesaugūs, / trypiami teismuose, / ir nėra kam jų apginti. / ⁵ Jo pjūties derliumi naudojasi alkanieji, / grobdami jį net iš erškėčių; / jo turtų geidžia godieji. / ⁶ Juk blogis nedygsta iš žemės, / vargas nesprogsta iš dirvos. / ⁷ Ne! Iš tikrųjų žmogus gimsta vargti, / kaip žiežirbos kultai aukštyn. / ⁸ Kreipčiausi į Dievą, tavimi dėtas, / ir Dievui pavėsčiau savo bėdą. / ⁹ Jo darbai didingi ir nesuvokiami, / nuostabūs ir nesuskaičiuojami. / ¹⁰ Žemei jis duoda lietaus, / ir laukus palaisto vandeniui. / ¹¹ Kukliuosius jis išaukština, / o liūdintiems pakelia nuotaiką. / ¹² Sukčių užmačias jis taip sužlugdo, / kad jų rankos neranda naudos. / ¹³ Gudruolius jis pagauna kėslojančius, / jų suktus sumanymus paverčia niekais. / ¹⁴ Dieną jiems darosi tamsu, / vidurdienį jie grabinėjasi tarsi naktį. / ¹⁵ Bet beturtį jis gelbsti nuo jų nasrų, / nuo galingojo rankos. / ¹⁶ Taigi bus vilties nelaimingajam, / nelabumas turi užčiaupti burną.

¹⁷ Tikėk manimi: laimingas žmogus, / kurį Dievas pataiso! / Neniekink Visagalio pamokos! / ¹⁸ Juk jis sužeidžia, bet ir aptvarsto, / jo rankos nuplaka, bet ir pagydo. / ¹⁹ Šešis kartus iš bėdos jis tave gelbės, / o septintą kartą nelaimė tavęs nebeplies. / ²⁰ Bado metu jis atpirks tave nuo mirties, / o kare – nuo kalavijo pavojaus. / ²¹ Nuo ilgų liežuvių ryškės būsį apgintas, / negandoms siaučiant aplinkui nedrebėsi. / ²² Iš žūties ir bado juoksiesi, / žemės žvėrių

nebebijosi. / ²³ Dirvos akmenys bus tavo sąjungininkai, / laukiniai žvėrys elgsis su tavimi taikiai. / ²⁴ Matysi, kad tavo palapinė saugi, / apžiūrėsi savo avidę ir nieko nepasigesi. / ²⁵ Matysi, kad tavo palikuonys dauginasi / ir tavo ainija auga kaip žolė laukuose. / ²⁶ Į kapą nueisi žilos senatvės sulaukęs / kaip laiku nuneštas kviečių pėdas. / ²⁷ Tikėk manimi! Tai ištyrėme. Taip yra! / Klausykis ir dėkis tai į galvą!“

Jobo atsakas Elifazui

6 Tada Jobas atsakydamas tarė: ² „Ak, kad mano širdgėla būtų pasverta, / ir visos mano negandos padėtos ant svarstyklių! / ³ Juk jos nusvertų jūros smiltis. / Todėl mano žodžiai buvo aštrūs. / ⁴ Juk Visagalio strėlės susmigusios į mane, / ir mano dvasia čiulpia jų nuodus, / Dievo siaubas gaubia mane. / ⁵ Argi bliuina laukinis asilas, turėdamas žolės? / Argi baulia jautis, turėdamas pašaro? / ⁶ Argi kas valgo prėską beskonį maistą? / Argi turi skonį piktžolių sunka? / ⁷ Toks maistas man koktus; / jis tarsi maistas ligonio.

⁸ O, kad mano prašymas būtų patenkintas / ir Dievas suteiktų, ko trokštu! / ⁹ Net jeigu Dievui patiktų mane sutrinti, / duoti laisvę savo rankai ir mane nušluoti, / ¹⁰ tai būtų man paguoda! / Džiaugčiausi net veriančiu skausmu, / nes neatmečiau Šventojo žodžių. / ¹¹ Kokios gi mano jėgos, kad galėčiau tai pakelti? / Kiek ilgai man gali užtekti kantrybės? / ¹² Nejuo mano jėgos – akmens stiprumo, / o mano trapi prigimtis – žalvario? / ¹³ Iš tikrųjų pats sau padėti negaliu, / man atimtos visos išgalės. / ¹⁴ Bėdoje kaip ši man reikia

ištikimų bičiulių, / ar būčiau atmetęs Visagalio baimę, ar ne. / ¹⁵ Bet mano bičiuliai nuvilia mane kaip srautai, / išdžiūstantys per sausrą. / ¹⁶ Tirpstančio sniego ir ledų jie būna prigrūsti, / ¹⁷ bet kaitrai užėjus pranyksta, / kai karšta, pasitraukia iš savo vietos. / ¹⁸ Karavanai suka iš kelio jų ieškodami, / klajoja ir prazūva dykumoje. / ¹⁹ Karavanai iš Temos jų ieško, / vilkstinės iš Šebos jų viliasi. / ²⁰ Bet jie nusivilia, tuščiai tikėjęsi, / pasiekia tas vietas ir apstulbsta. / ²¹ Tad tokie dabar man esate: / matote mano negandas, bet išsigandote. / ²² Argi prašiau: ‘Duokite man dovaną?’ / Arba: ‘Duokite iš savo turtų kyši už mane?’ / ²³ Arba: ‘Išgelbėkite mane iš priešo rankų?’ / Arba: ‘Išpirkite mane iš engėjų nagų?’

²⁴ Mokykite mane, ir aš tylėsiu, / parodykite, kur mano suklysta. / ²⁵ Kokie įtaigūs tiesūs žodžiai! / Bet ką reiškia jūsų įrodinėjimai? / ²⁶ Argi jūs neprasimanote žodžių įrodinėjimams / ir bevilčio žmogaus žodžių nelaikote tauškalais? / ²⁷ Jūs net kauliukus mestumėte dėl našlaičio / ir parduotumėte savo bičiulį.

²⁸ Bet malonėkite pažvelgti į mane: / į akis jums nemeluosiu. / ²⁹ Prašyčiau pasvarstyti, kad nebūtų neteisybės; / apsvarstykite, aš vis dar teisus! / ³⁰ Argi mano liežuvis suktas? / Ar aš neatskiriau nelaimės, kai ją patiriu?

7 Argi žmogaus gyvenimas žemėje nėra sunki tarnyba? / Argi žmogaus dienos nėra kaip samdinio dienos? / ² Tarsi vergas jis trokšta pavėsio, / tarsi samdinyas laukia savo atlygio. / ³ Man skirti mėnesiai pilni nusivylimo, / mano dalia – naktys,

kupinos širdgėlos. / ⁴ Eidamas gulti, klausiu: 'Kada atsikelsiu?' / Bet naktis ilga, / ir ligi aušros aš neramiai vartausi. / ⁵ Mano kūną dengia kirmėlės ir purvas, / mano oda pleišėja ir pūliuoja. / ⁶ Mano dienos eiklesnės už audėjo šaudyklę, / be vilties jos skuba prie savo galo.

⁷ Neužmiršk, kad mano gyvenimas tik vėjas; / niekada daugiau neberegėsiu laimės. / ⁸ Akis, stebinti mane, nebematys manęs; / tavo akys ieškos manęs, bet manęs jau nebebus. / ⁹ Kaip debesis pamažu nyksta ir praeina, / taip žengiantis žemyn į Šeolą niekada nebegrižta. / ¹⁰ Į savo buveinę jis nebesugrįš, / jo namai daugiau jo nebepažins.

¹¹ Todėl negaliu leisti savo lūpoms tylėti; / kalbėsiu dvasios skausme, / skųsiuosi gyvasties kartėlyje. / ¹² Argi aš jūra ar jūros pabaisa, / kad tu pastatei prie manęs sargybą? / ¹³ Kai pagalvoju: 'Mano lova mane paguos, / mano guolis pasidarys su manimi skausmu', – / ¹⁴ tu gasdini mane sapnais / ir siaubą man keli regėjimais, / ¹⁵ idant rinkčiausi pasmaugimą ir mirtį, / negu šiuos griaučius. / ¹⁶ Daugiau nebegaliu! Amžinai negyvensiu! / Tad pasitrauk nuo manęs, / nes mano dienos tik ūkanos.

¹⁷ Kas tas žmogus, kad jį taip aukštini? / Kodėl kreipi į jį dėmesį! / ¹⁸ Kasdien jį lankai, / kiekvieną akimirką jį bandai! / ¹⁹ Kiek ilgai nenuleisi akių nuo manęs / ir neatstosi, / kol nurysiu seiles? / ²⁰ Jei ir nusidėjau, / tai ką padariau tau, žmogaus sarge? / Kodėl pavertei mane savo taikiniu? / Kodėl tapau tau našta? / ²¹ Kodėl neatleidi mano nusižengimo / ir nepanaikini mano kaltės? / Juk netrukus gulėsiu dulkėse; / ieškos manęs, bet manęs jau nebebus.“

Bildado kalba

8 Tada Bildadas Šuachas atsa-
kydamas tarė:

² „Kiek ilgai tu dar šitaip kalbėsi? / Žodžiai iš tavo lūpų – tarsi smarki vėtra! / ³ Argi Dievas iškraipys teisėtvarką? / Argi Visagalis iškraipys teisumą? / ⁴ Kai tavo vaikai jam nusidėjo, / jis atlygino jiems už jų kaltę. / ⁵ Kai tu ieškosi Dievo / ir maldausi Visagalį, ⁶ jeigu būsi be priekaištų ir doras, / jis tikrai tavimi pasirūpins / ir atstatys teisėtą tavo namų židinį. / ⁷ Tavo pirmąsias būklės atrodys kaip niekas, / nes ateityje tu labai praturtėsi.

⁸ Paklausk senosios kartos / ir apsvarstyk protėvių patirtį. / ⁹ Juk mes patys – lyg vakar užgimę / ir nieko nežinome. / Mūsų dienos žemėje – tik šešėlis! / ¹⁰ Argi jie tavęs nepamokys, nepapasakos / ir netars žodžių iš širdies?

¹¹ Argi papirusas gali augti ten, / kur nėra pelkių? / Argi nendrės gali žaliuoti ten, / kur nėra vandens? / ¹² Būdamos žalios ir dar nekirstos, / jos vysta greičiau už kitus augalus. / ¹³ Toks likimas visų, / kurie užmiršta Dievą; / bedievio žmogaus viltis virsta niekais. / ¹⁴ Tik voratinklio siūlas – jo viltis, / voratinklis – jo pasitikėjimas. / ¹⁵ Jis remsis savo namais, bet jie nepalaikys; / laikysis į juos įsikibęs, bet jie neišliks.

¹⁶ Nedorėlis klesti saulėje, / jo atžalos dygsta visame sode. / ¹⁷ Jo šaknys apsieja aplink akmenų krūvą, / jis gyvena tarp akmenų. / ¹⁸ Kai jis išraunamas iš savo vietos, / ši nenori pažinti jo, sakydama: / 'Niekada nemačiau tavęs!' / ¹⁹ Tikėk mani, toks jo kelio džiaugsmas, / o iš žemės išaugs dar kiti.

²⁰ Tikėk manimi, Dievas nei atmes dorą žmogų, / nei išties ranką nedorėliams. / ²¹ Juokas vėl pripildys tavo burną, / ir džiugesio šauksmai bus tavo lūpose. / ²² Tavo priešai bus apvilkti gėda, / nedorėlių palapinė pradings.“

Jobo atsakas

9 Tada Jobas atsakydamas tarė: ² „Taip, aš žinau, kad taip yra. / Bet kaip žmogus gali būti teišus Dievo akivaizdoje? / ³ Jei kas užsispiertų stoti su juo į teismą, / negalėtų atsakyti į vieną kaltinimą iš tūkstančio. / ⁴ Jis išmintingos širdies, galingos jėgos; / kas kada nors jam priešinosi ir išliko sveikas? / ⁵ Jis perkelia kalnus jiems nežinant, / nuverčia juos, kai supyksta; / ⁶ pajudina iš vietos žemę, / ir jos stulpai sudreba. / ⁷ Jis sako saulei: ‘Netekėk!’ / ir žvaigždėms: ‘Nešvieskite!’ / ⁸ Jis vienas padėjo dangaus skliautą į vietą / ir žengia jūros bangomis. / ⁹ Jis padarė Grįžulo Ratus ir Šienpjovius, / Sietyną ir Pietų skliauto žvaigždynus. / ¹⁰ Jis įvykdo didžius darbus – / suprasti jų neįmanoma, – / daugiau nuostabių darbų, / negu žmogus gali suskaičiuoti. / ¹¹ Štai, jis eina pro šalį, / bet aš jo nematau; / jis prazingsniuoja, / bet aš jo nepajuntu. / ¹² Tikėk manimi, jis atima, / bet kas gali jam uždrausti? / Niekas negali jo klausti: ‘Ką tu darai?’

¹³ Dievas neslopina savo pykčio; / po juo sukniubus Rahabos^a kariauna. / ¹⁴ Tad kaip aš galiu jam atsakyti, / ar žodžiais priešgyniauti? / ¹⁵ Nors ir esu teišus, negaliu jam atsakyti; / aš maldaučiau savo teisėją pasigailėji-

mo. / ¹⁶ Jeigu kreipčiausi į jį, ir jis teiktųsi atsakyti, / netikiu, kad klausytųsi mano žodžių. / ¹⁷ Juk jis plėšo audra mane / ir mano žaizdas daugi-na be priežasties. / ¹⁸ Atsikvėpti man neleidžia, / sotina mane kartėliu.

¹⁹ Jeigu tai jėgų bandymas, / tai Dievas sako: ‘Štai aš!’ / Jei tai teismo reikalas, / tai kas gali pašaukti jį stoti į teismą? / ²⁰ Nors ir esu nekal-tas, / mano lūpos pasmerktų mane; / nors esu be priekaištų, / jis parodytų mano ydas. / ²¹ Esu be priekaištų? To nebežinau nė pats; / aš nebenoriu gyventi! / ²² Tai viena ir tas pat! Užtat ir sakau: / ‘Abu – ir nekalta, ir kalta – jis sunaikina!’ / ²³ Nelaimėi staiga atnešus žūtį, / jis tyčiojasi iš nekaltojo negandos. / ²⁴ Žemė atiduota nedorėliams į rankas; / jis uždengia teisėjų veidus. / Jei tai ne jis, tai kas?

²⁵ Mano dienos eiklesnės už bėgi-ką; / jos prabėga ir neatneša man laimės. / ²⁶ Jos praskuba kaip nen-drinės valtelės, / kaip erelis, leis-damasis žemyn ant grobio. / ²⁷ Jei sakau: ‘Užmiršiu savo skundą, / at-sikratysiu liūdno veido / ir būsiu linksmas’, – / ²⁸ darosi baisu dėl visos mano kančios, / nes žinau, kad tu manęs neišteisinsi. / ²⁹ Jeigu turiu būti laikomas kaltas, / tai kam veltui stengtis? / ³⁰ Jei net ap-siplaučiau sniegu / ir nusivalyčiau rankas šarmu, / ³¹ tu taip panardintu-mei mane į purvus, / kad net mano drabužiai manęs bjaurėtųsi.

³² Juk jis nėra mirtingasis, panašus į mane, / kad galėčiau jam atsa-kyti / ar stoti kartu į teismą! / ³³ O, kad būtų taikintojas tarp mūsų / ir uždėtų savo ranką ant mudviejų! /

³⁴Tenuima nuo manęs savo rykštę, / tenegąsdina manęs daugiau jo baimė. / ³⁵Tada kalbėčiau jo nebijodamas, / nes žinau, kad toks nesu.

Jobo skundas

10 Aš nebenoriu gyventi! / Viešai išliesiu savo skundą, / išsakysiu savo širdies kartėlį. / ²Sakysiu Dievui: 'Nepasmerk manęs; / pasakyk, kuo mane kaltini. / ³Argi tau atrodo gera engti, / niekinti savo rankų darbą / ir šypsotis nedorėlių užmojams? / ⁴Nejau tavo akys kūniškos? / Argi ir tu matai taip, kaip mato žmonės? / ⁵Argi tavo dienos – kaip dienos mirtingųjų / ir tavo metai – kaip žmogaus metai, / ⁶kad ieškai mano kaltės / ir tyrinėji mano nuodėmę, / ⁷nors žinai, kad aš nesu kaltas / ir nėra kam išgelbėti mane iš tavo rankų? / ⁸Tavo rankos sukūrė ir padarė mane, / o dabar tu apsisuki ir naikini. / ⁹O, atsimink, kad sukūrei mane iš molio! / Nejau vėl paversi mane dulkėmis? / ¹⁰Argi neįspylei manęs kaip pieno / ir nesurauginai kaip sūrio? / ¹¹Aprangei mane oda ir kūnu, / suaudei mane iš kaulų ir gyslų. / ¹²Suteikei man gyvybę ir ištikimą meilę, / rūpestingai saugojai kiekvieną mano kvėptelėjimą.

¹³Ir vis dėlto slėpei šiuos dalykus savo širdyje; / žinau, kad turėjai tai mintyje! / ¹⁴Jeigu nusidėčiau, tu mane seki, / ir kaltės neatleidi. / ¹⁵Jeigu esu kaltas, vargas man! / Jeigu teišsus, nedrįstu galvos pakelti, / nes esu apimtas gėdos, apsvaigęs nuo skausmo. / ¹⁶Medžioji mane tarsi drąsus liūtas, / vis puoli ir puoli mane savo žygiais. / ¹⁷Vis puoli ir puoli mane iš naujo, / vis labiau ir labiau

pyksti ant manęs, / vedi prieš mane vis naujus būrius.

¹⁸Tad kam išvedei mane iš iščių? / Verčiau būčiau miręs, / kol dar jokia akis nebuvo manęs mačiusi, / ¹⁹ir likčiau tarsi nebuves, / perkeltas iš iščių tiesiai į kapą.

²⁰Argi ne mažą tau mano gyvenimo dienų? / Atstok nuo manęs, / kad galėčiau rasti truputį paguodos, / ²¹prieš negrižtamai išeidamas / į tamsos ir niūrumo šalį, / ²²į tamsią sąmyšio šalį, / kurios šviesa tarsi tamsa.“

Cofaro atsakas Jobui

11 Tada Cofaras Naamatietis atsakydamas tarė:

²„Argi žodžių tvanas turėtų likti be atsakymo? / Nejau plepus vyras turėtų būti teišsus? / ³Argi tavo tauškalai turėtų mus nutildyti? / Nejau, tau tyčiojantis, nebus kam tavęs sugėdinti? / ⁴Juk tu sakai: 'Mano mokymas tyras, / aš buvau nekaltas Dievo akyse!' / ⁵Bet jei Dievas prakalbėtų, / jis pats atvertų tau savo lūpas / ⁶ir apsakytų tau savo išminties paslaptis! / Juk išmintis yra daugieriopa! / Tad žinok, kad Dievas iš tavęs mažiau reikalauja, / negu verta tavo kaltė.

⁷Argi gali suvokti Dievo paslaptį? / Argi gali išžvalgyti Visagalio gelmes? / ⁸Jos gilesnės už dangų, ir ką tu gali padaryti? / Jos gilesnės už Šeolą, ir ką tu sužinosi? / ⁹Jos nusidriekusi ilgiau už žemę / ir plačiau už jūrą. / ¹⁰Jeigu jis praeina ar uždaro į kalėjimą, / ar pašaukia į teismą, / tai kas gali jį sulaikyti? / ¹¹Juk jis žino, kas yra veidmainiai, / ir mato nedorybę. / Tad nejau jos neatpažintų? / ¹²Argi kvailas žmogus

igys supratimo, / o laukinė asilė pagimdys žmogų?

¹³ Jei širdį kreipsi teisingai, / tai savo rankas tiesi jo link. / ¹⁴ Jei tavyje slypi nedorybė, pašalink ją / ir neleisk neteisybei gyventi tavo palapinėje. / ¹⁵ Iš tikrųjų tada pakelsi savo veidą be dėmės, / būsi saugus ir nebebijosi. / ¹⁶ Tada užmirši savo vargus / arba prisiminsi juos kaip nusiūgusius vandenį. / ¹⁷ Tavo gyvenimas bus šviesesnis už vidurdienį, / o tamsiausios gyvenimo valandos švies kaip aušra. / ¹⁸ Tu jausiesi saugus, nes turėsi vilties; / Dievas saugos tave, ir tu saugiai ilsėsis. / ¹⁹ Gulsi, ir nebus tau ko bijoti; / daugelis stengsis tau įtikti. / ²⁰ O nedorųjų akys apsiblaus, / kelio išsigelbėti jie rasti nepajėgs. / Jų vienintelė viltis – laukti mirties.“

Jobo atsakas Cofarui

12 Tada Jobas atsakydamas tarė:

² „Iš tikrųjų jūs ypatingi žmonės, / ir išmintis mirs jums numirus! / ³ Bet ir aš kaip jūs turiu smegenis; / nesu už jus menkesnis. / Bet tiek to, kas to nežino? / ⁴ Tapau pajuoka savo bičiuliams. / „Tas, kurį Dievas išklauso, kai jo šaukiasi, / yra teisingas ir be priekaištų žmogus“, – tai pajuoka. / ⁵ Savimi patenkintieji niekina nelaime; / ji ištinka tuos, kurių kojos dreba. / ⁶ Plėšikų palapinėse ramu, / saugiai gyvena tie, kurie Dievą pykdo, / tarsi laikytų Dievą savo rankose.

⁷ Tačiau paklausk gyvulių, ir jie tave pamokys, / padangių paukščių, ir jie tau pasakys. / ⁸ Paklausk žemės augalų, ir jie tave pamokys, / jūros žuvų, ir jos tau paaiškins. / ⁹ Kas iš jų visų nežino, / kad VIEŠPATIES

ranka tai padarė? / ¹⁰ Jo rankoje visų gyvūnų gyvastis / ir kiekvieno žmogaus gyvybės alsavimas. / ¹¹ Ar ne ausis svarsto žodžius, / kaip gomurys ragauja maistą?

¹² Ar ne išmintį slepia žili plaukai, / o ilgas amžius – supratimą? / ¹³ Dievo yra išmintis ir galybė, / jam priklauso patarimas ir supratimas. / ¹⁴ Kai jis nugriauna, kas gali atstatyti? / Kai jis žmogų įkalina, kas gali jį išlaisvinti? / ¹⁵ Kai sulaiko vandenį, ištinka sausra, / kai pasiūnia juos, jie aptvindo žemę. / ¹⁶ Jo yra jėga ir išmintis; / jis valdo ir tą, kuris klysta, / ir tą, kuris klaidina. / ¹⁷ Patarėjus paleidžia eiti basomis, / o teisėjus išveda iš proto. / ¹⁸ Jis atpalaiduoja karalių varžtus / ir diržu suveržia jiems strėnas. / ¹⁹ Kunigus paleidžia eiti basomis, / o galinguosius sunaikina. / ²⁰ Patikimiems vyrams atima žadą, / o seniūnams – sveiką protą. / ²¹ Didžiūnams užkaria gėdą, / o stipruoliams nujuosia diržus. / ²² Atskleidžia tamsybių gelmes, / apšviečia mirusiųjų buveinės tamsą. / ²³ Išaukština tautas, o paskui jas sunaikina, / išaugina tautas, o paskui jas palieka. / ²⁴ Žemės valdovams atima protą / ir palieka juos klajoti tyruose be kelio. / ²⁵ Jie grabaliojasi tamsoje be šviesos, / į visas puses svirduliuodami tarsi girti.

13 Taip, savo akimis visa tai mačiau, / savo ausimis tai girdėjau ir suvokiau. / ² Ką jūs žinote, tai ir aš žinau. / Nesu už jus menkesnis. / ³ Vis dėlto kalbėsiu Visagaliui, / – aš noriu ginti savo bylą Dievo akivaizdoje. / ⁴ O jūs drabstotės melu, / visi jūs – netikę gydytojai! / ⁵ O, kad jūs iš viso tylėtumėte, / tai būtumėte išmintingi! / ⁶ Tad išgirskite mano

bylą, / išklauskite priekaištus iš mano lūpų. / ⁷ Argi gindami Dievą jūs meluosite, / dangstysitės apgaulemis? / ⁸ Argi būsite jam šališki / ir stosite byloje už Dievą? / ⁹ Argi išeis jums į gera, kai būsite ištirti? / Nejau galite jį apgauti, / kaip žmogus apgauna žmogų? / ¹⁰ Jis tikrai jus išbars, / jeigu savo širdyje esate jam šališki. / ¹¹ Argi jo didybė jūsų negąsdins / ir jo baimė jūsų neapims? / ¹² Jūsų pamokymai – kaip pelenai, / o jūsų gynyba – molio skydas.

¹³ Tad patylėkite, išsakysiu, ką galvoju. / Nesvarbu, kas man atsitiks. / ¹⁴ Įsikandęs dantyse nešiu savo kūną / ir ant delno pasidėsiu gyvastį. / ¹⁵ Nors jis ir gali mane užmušti, / pasitikiu juo; / prieš jį ginsiu savo kelius. / ¹⁶ Aš būsiu Dievo akivaizdoje, ir jis mane išgelbės, / nes nedoras žmogus nedrįstų stoti priešais Dievą.

¹⁷ Tad dėkitės į širdį mano žodžius, / tebūna jūsų ausyse tai, ką pasakiau. / ¹⁸ Štai parengiau savo bylą / ir žinau, kad būsiu išteisintas. / ¹⁹ Kas nori stoti į teismą prieš mane? / Sutinku iš anksto būti nutildytas ir mirėti! / ²⁰ Tik suteik man du dalykus, / tuomet nesislėpsiu nuo tavo veido: / ²¹ atitolink savo ranką nuo manęs ir neleisk, / kad tavęs išsigąsčiau. / ²² Tada šauk, ir aš atsakysiu, / arba leisk man pirmam kalbėti ir man atsakyk. / ²³ Kiek mano kalčių ir nuodėmių? / Parodyk man mano nusižengimą ir mano nuodėmę. / ²⁴ Kodėl slepi savo veidą / ir elgiesi su mani kaip su priešu? / ²⁵ Nejau nori gąsdinti vėjo blaškomą lapą / ir pulti vieną sausą šiaudą? / ²⁶ Juk meti man karčius kaltinimus / ir baudi mane už jaunystės kaltes. / ²⁷ Mano kojas idėjai į šiekštą, / stebi visus mano

takus / ir seki mano pėdsakais. / ²⁸ Žmogus sudūlėja kaip puvelsis, / kaip kandžių suėstas drabužis.

14 Žmogus, gimęs iš moters, / gyvena trumpai, bet turi daug vargo, / ² pražysta kaip gėlė ir nuvysta, / praskuba tarsi šešėlis ir nesustoja. / ³ Vis dėlto į tokių išmeigi savo akis / ir kvieti teistis su tavimi! / ⁴ Kas gali padaryti švarų daiktą iš nešvaraus? / Niekas negali. / ⁵ Iš tikrųjų jo dienos suskaitytos, / tu žinai jo mėnesių skaičių / ir nustatėi ribas, kurių peržengti jis negali. / ⁶ Nusi-grėžk nuo jo, kad jis pailsetų, / kol tarsi samdinys baigs dienos darbą!

⁷ Juk medis turi vilties: / nukirstas jis vėl ataug, / ir atžalų jam netrūks. / ⁸ Nors jo šaknys žemėje pasensta, / ir jo kelmas trūnija dulkėse, / ⁹ vandens kvapo paliestas / jis atžels ir išskleis šakas kaip sodinukas. / ¹⁰ Bet kai žmogus miršta, jis tampa bejėgis; / kai mirtingasis atsikvepia paskutinį kartą, / kur jis tada? / ¹¹ Kaip vanduo išgaruoja iš ežero, / kaip upė nusenka ir išdžiūsta, / ¹² taip žmogus atgula ir daugiau nebesikelia. / Jis pabus tik kai dangaus nebebus; / tik tada jis bus pažadintas iš miego. / ¹³ O, kad paslėptum mane Šeole, / apsaugotum, kol praeis tavo įnirsis, / nustatytum laiką ir atmintum mane! / ¹⁴ Kai žmogus numiršta, ar bus jis vėl gyvas? / Per visas savo sunkios tarnybos dienas laukčiau, / kol ateis kas manęs paleisti. / ¹⁵ Tu pašauktumei, o aš tau atsakytiau, / ir tu ilgtumeisi savo rankų kūriniu. / ¹⁶ Juk tada mano žingsnių nebeskaičiuotum, / nebekreiptum akių į mano nuodėmę. / ¹⁷ Mano nusižengimas būtų užantspauduotas maiše, / tu už-

dengtumei mano kalnę. /¹⁸ Deja! Kaip kalnas ilgainiui suyra ir sutrupa, / kaip uola pajuda iš savo vietos, /¹⁹ kaip vanduo išgraužia akmenis, / kaip staigi liūtis išplauna dirvos žemę, / taip tu sunaikini žmogaus viltį. /²⁰ Įveiki jį amžinai, ir jis miršta, / pakeiti jo veidą ir išsiunti. /²¹ Jo vaikai pasiekia garbę, o jis to nežino; / jie išgėdinti, o jis to nepastebi. /²² Tik savo paties kūno skausmą jis jaučia / ir tik savęs gedi.“

Elifazas bara Jobą

15 Tada Elifazas Temanas atsakydamas tarė:

² „Argi išmintingas žmogus turėtų atsakyti vėjų kalba / ir prisipildyti rytų vėjo? /³ Argi jis turėtų įrodinėti tauškalais, / jokios vertės neturinčiais žodžiais? /⁴ Tu net Dievo baimę atmeti / ir nuo maldos Dievui susilaikai. /⁵ Tavo kaltė pamoko tavo burną, / užtat tu ir renkiesi suktą kalbą. /⁶ Ne aš, bet tavo paties burna tave pasmerkia, / tavo lūpos prieš tave liudija.

⁷ Argi tu žmonijos pirmagimis? / Nejau buvai sukurtas anksčiau už kalvas? /⁸ Argi klauseisi Dievo taryboje? / Nejau vien sau priskiri išmintį? /⁹ Ką tu žinai, ko mes nežinome, / arba ką supranti, kas mums neaišku? /¹⁰ Mūsų puseje – seni žilagalviai vyrai, / kur kas senesni už tavo tėvą. /¹¹ Argi tau per maža Dievo paguodos – žodžio, / kad jis švelniai su tavimi elgiasi? /¹² Kas atėmė iš tavęs širdį, / kodėl apsiblausė tavo akys, /¹³ kad atgręži savo dvasią prieš Dievą / ir leidi sau taip šnekėti? /¹⁴ Kas tas mirtingasis, / kad galėtų būti švarus, / ar gimusis iš moters, / kad galėtų būti teišus

Dievo akyse? /¹⁵ Dievas nepasitiki net savo šventaisiais, / net dangus jam atrodo nešvarus. /¹⁶ Tad ką ir sakyti / apie tą nepakenčiamą ir pagedusį žmogų, / geriantį nedorybes kaip vandenį!

¹⁷ Aš tau parodysiu, jei manęs klausysiesi, / ir paaiškinsiu tau, ką mačiau. /¹⁸ Išminčiai mane išmokė, / o jie buvo ištikimi savo protėviams, /¹⁹ kuriems vieniems Dievas davė šį kraštą; / jokie svetimšaliai tarp jų nesimaišė. /²⁰ Nedoras žmogus raitosi kančioje / per visas savo dienas. / Engėjui skirti metai suskačiuoti. /²¹ Siaubo klyksmas aidį jo ausyse; / ramybės metu užklumpa jį plėšikai. /²² Vilties sugrįžti iš tamsybės jis neturi; / kalavijas ižūliai žiūri jam į akis. /²³ Jis bastosi, ieškodamas duonos, / klausinėdamas: ‘Kur ji?’ / Jis žino, kad tamsybės diena jam parengta. /²⁴ Nerimas ir skausmas jam kelia baimę, / pribloškia / kaip karaliu, pasirengusį mūšiu. /²⁵ Juk jis kėlė ranką prieš Dievą / ir drįso ižvesti Visagalį, /²⁶ ižūliai jį puldamas / su savo stambiu gaubtu skydu. /²⁷ Aptukęs jo veidas, / nuo lašinių išsipūtęs juosmuo. /²⁸ Jis gyvens sugriautuose miestuose, / namuose, kuriuose niekas nebegyvens, / nes jiems skirta tapti griuvėsių krūvomis. /²⁹ Turtingas jis nebus; / jo turtais neišliks, / nes jis neišleis šaknų į žemę. /³⁰ Nuo mirties tamsybės jis nepabėgs, / bus kaip medis, / kurio atžalas nusvilins liepsna; / jis mirs nuo Dievo burnos kvėptelėjimo. /³¹ Tenepasitiki jis tuščiais įsikalbėjimais / apgaudinėdamas save, / nes tuščia apgaule bus jo atlygis. /³² Nuvys jis pirma laiko, / ir jo šakos daugiau nebesužaliuos. /³³ Nubarstys jis savo neprinokusias vynuoges / tar-

si vynmedis / ir numes savo žiedus / tarsi alyvmedis. / ³⁴ Juk nedorųjų giminė nėra vaisinga, / ir ugnis suryja kyšininkų palapines. / ³⁵ Juk jie sumano kėsčius, gimdo pikta, / o jų širdis rengia apgaule.“

Jobo atsakas Elifazui

16 ² O Jobas atsakydamas tarė: „Kiek dažnai tokių dalykų aš girdejau! / Visi jūs – apgailėtini guodėjai! / ³ Argi nebus galo tušties žodžiams? / Kokia liga verčia tave taip gintis? / ⁴ Ir aš galėčiau kalbėti kaip jūs, / jei būtumėte mano vietoje. / Galėčiau jus priblokšti žodžiais / ir palinguoti galva iš užuojautos. / ⁵ Galėčiau jus padrąsinti žodžiais, / ir mano lūpų paguoda palengvintų jūsų skausmą.

⁶ Nuo kalbų mano skausmas nepalengvėja, / o jeigu tylėčiau, ar bent kiek jis palengvėtų? / ⁷ Iš tikrųjų nuvargino mane Dievas, / nusiaubė visus manusius. / ⁸ Mano odą jis ištiko raukšlėmis, / jos tarsi liudytojai prieš mane; / mano liesumas ateina kaip liudytojas / ir liudija prieš mane. / ⁹ Įpykęs jis mane drasko ir persekioja, / dantį ant manęs grietė; / piktai akimis mane varsto mano priešininkas. / ¹⁰ Išsižioję spokso į mane žmonės, / tyčiodamiesi kerta man į žandą / ir būriuojasi, norėdami mane užpulti. / ¹¹ Dievas atiduoda mane neteisiam žmogui, / sviedžia nedoriesiems į nagus. / ¹² Gyvenau ramybėje, kol jis manęs nesugurino; / nutvėręs už sprando, sutrupino į gabalus, / pasidėjo mane kaip taikinį / ¹³ ir leidžia į mane strėles iš visų pusių. / Perduria mano inkstus / ir nerodo pasigailejimo, / o mano tulžį išlaisto žemėje. / ¹⁴ Žeidžia mane žaiz-

da prie žaizdos, / puola mane kaip galiūnas. / ¹⁵ Užsivilkau ašutinę ant kūno, / sėdžiu čia dulkėse nugalėtas. / ¹⁶ Mano veidas paraudo nuo ašarų, / pajuodo mano akių vokai, / ¹⁷ nors pikto nėra mano rankose / ir mano malda Dievui yra nuoširdi.

¹⁸ O, žeme, neuždenk mano kraujo, / teneranda ramios vietos mano šauksmas! / ¹⁹ Štai net dabar mano liudytojas yra danguje; / tas, kuris laiduoja už mane, yra aukštybėse. / ²⁰ Mano bičiuliai mane niekina; / mano akys lieja ašaras Dievui. / ²¹ Tebūna jis žmogaus ir Dievo, / kaip žmogaus ir jo bičiulio, teisėju. / ²² Juk dar prais keletas metų, / ir aš nueisiu keliu, kuriuo nebegrižtama.

17 Mano jėgos palaužtos, / mano dienos baigiasi, / manęs laukia kapas! / ² Iš tikrųjų tik pajuoka lydi mane, / mano akys naktį praleidžia kartėlyje.

³ Laiduok sau pats už mane, / nes kas kitas paduos man ranką? / ⁴ Tu taip užsklendei jų širdis, / kad jie nebegali galvoti, / todėl neleisk jiems manęs nugalėti. / ⁵ Žmogus kviečiasi bičiulius į vaišes, / tuo tarpu jo vaikų akys aptemusios nuo bado!

⁶ Jis padarė mane priežodžiu žmonėms, / esu tarsi žmogus, kuriam spjaudoma į veidą. / ⁷ Man akys aptemo nuo širdgėlos, / visi mano sąnariai – tarsi šešėliai. / ⁸ Dorus žmones tai stebina. / Nekaltasis piktinasi nedorėliu, / ⁹ tačiau teisusis laikosi savo kelio; / žmogus švariomis rankomis vis stiprėja. / ¹⁰ Tad eikite šen, jūs visi, vėl pulkite mane. / Išmintingo žmogaus tarp jūsų nerasiu nė vieno! / ¹¹ Baigėsi mano dienos, / subiro mano svajonės, / nutrauktos

mano širdies stygos. / ¹² Tokie žmonės sako, kad naktis – tai diena. / ‘Šviesa, – sako jie, – netoli tamsos!’ / ¹³ Jei turiu laikyti Šeolą savo buveine, / jei klojuosi guolį tamsybėje, / ¹⁴ jei sakau kapui: ‘Tu mano tėvas!’ / ir kirmėlėms: ‘Jūs mano motina! Mano sesuo!’ – / ¹⁵ tai kur mano viltis? / Ar mato kas mano viltį? / ¹⁶ Ar nužengs ji į Šeolą? / Ar nužengsime drauge į dulkes?’“

Bildadas bara Jobą

18 Tada Bildadas Šuachas atsakydamas tarė:

² „Kiek ilgai tu ieškosi žodžių? / Leisk pailsėti liežuviui, / ir tada mes kalbėsime. / ³ Kodėl žiūri į mus kaip į galvijus? / Kodėl mes kvaili tavo akyse? / ⁴ Savo pykčiu tik save žaloji: / argi žemės dar na dėl tavęs bus suardyta, / ar uola bus perkelta iš savo vietos?

⁵ Iš tikrųjų nedorėlio šviesa užgesinta, / ir jo ugnies liepsna nebešviečia. / ⁶ Šviesa jo palapinėje aptemusi, / ir žibintas virš jo galvos užgesintas. / ⁷ Jo platūs žingsniai susiaurėję, / jam kiša koją jo paties kėsiai. / ⁸ Savo paties kojomis jis patenka į vilkduobę, / užžengia ant spąstų. / ⁹ Spąstai sučiumpa jį už kojos, / kilpa jį pagauna. / ¹⁰ Kilpa jam paslėpta žemėje, / spąstai – ant tako. / ¹¹ Iš visų pusių jį gąsdina baidyklės, / vejasi iš paskos. / ¹² Alkis atima jam jėgas, / nelaimė stovi šalia ir laukia. / ¹³ Liga naikina jo odą, / mirties pirmagimis^a maitinasi jo sąnariais. / ¹⁴ Mirtis paima jį iš palapinės, / kur gyveno saugus, / ir nutempia pas siaubo kara-

lių. / ¹⁵ Dabar bet kas gali gyventi jo palapinėje; / siera išbarstoma tavo buveinėje. / ¹⁶ Apačioje jam padžiūva šaknys, / viršuje nuvysta jo šakos. / ¹⁷ Visų užmirštas jis žemėje; / niekas daugiau nebeatsimena, kad jo būta. / ¹⁸ Išvartytas jis iš šviesos į tamsybę, / išvytas iš gyvųjų pasaulio. / ¹⁹ Be sūnaus, be vaikio savo tautoje, / nei išlikusio gyvo nė vieno jo buveinėje. / ²⁰ Vakarų šalių gyventojai bailsi jo likimu, / rytiečius apima siaubas. / ²¹ Tikrai tokios nedoro žmogaus buveinės, / tokia vieta žmogaus, kuris nepažįsta Dievo.“

Joba atsakas Bildadui

19 O Jobas atsakydamas tarė: ² „Kiek ilgai mane kankinsite / ir skaudinsite savo žodžiais? / ³ Jau dešimtą kartą užgauliojate mane; / argi ne gėda jums mane skaudinti? / ⁴ Net jei tikrai būčiau suklydęs, / mano klaida lieka su manimi. / ⁵ Jei iš tikrųjų didžiuojatės prieš mane / ir prikašiojate man dėl mano nelaimės, / ⁶ žinokite, kad Dievas su manimi neteisingai pasielgė / ir užmetė ant manęs savo kilpą. / ⁷ Net kai šaukiu: ‘Smurtas!’ – nėra, kas atsakytų; / net kai rėkiu, nėra, kas su manimi teisingai elgtųsi. / ⁸ Jis taip užtvėrė man kelią, kad negaliu praeiti, / ir apgaubė mano taką tamsybe. / ⁹ Jis nuvilko nuo manęs mano garbę / ir nuėmė vainiką man nuo galvos. / ¹⁰ Jis triuškina mane iš visų pusių, / išroves mano viltį kaip medį. / ¹¹ Jis supyko ant manęs ir įniršo; / laiko mane vienu savo priešininkų. / ¹² Būriai jo karių vieningai artinasi, /

^{18,13a} T.y. maras. ^{19,25b} Arba: „pakils virš dulkių“.

darosi kelią mane užpulti / ir statosi stovyklą aplink mano palapinę.

¹³ Nuo manęs jis atitolino mano brolius, / visiškai atšalo man mano pažįstami. / ¹⁴ Mano giminaičiai / ir artimi draugai manimi nesirūpina. / ¹⁵ Svečiai, viešėdavę mano namuose, mane pamiršo; / mano tarnaitės laiko mane svetimu, / tapau svetimšaliu jų akyse. / ¹⁶ Kai šaukiu savo tarną, jis neatsiliepia, / nors ir nuširdžiai prašau. / ¹⁷ Mano žmona bjaurisi mano kvapu; / mano broliams darosi bloga nuo mano smarvės. / ¹⁸ Net paaugliai iš manęs tyčiojasi; / kai atsistoju, jie šaiposi iš manęs. / ¹⁹ Mano artimiausi bičiuliai šlykštisi manimi; / tie, kuriuos mylėjau, atsuko man nugaras. / ²⁰ Vien oda ir kaulai liko iš manęs, / vos vos išsigelbėjau. / ²¹ Pasigailėkite manęs! / Pasigailėkite manęs, mano bičiuliai, / nes mane ištiko Dievo ranka! / ²² Kodėl turite mane persekioti, kaip daro Dievas? / Nejau jums dar negana mane kankinti?

²³ O, kad mano žodžiai būtų užrašyti! / O, kad jie būtų surašyti į knygą! / ²⁴ O, kad geležies plaktuku ir švinu / jie būtų amžinai iškalti ant uolos! / ²⁵ Juk aš žinau, kad mano Atpirkėjas gyvas; / galų gale jis pakils kaip liudytojas žemėje^b. / ²⁶ Net kai liga jau bus suėdusi mano odą, / savo kūnu matysiu Dievą. / ²⁷ Matysiu jį savo, o ne kieno kito akimis! / To trokšta širdis mano krūtinėje! / ²⁸ Klausiate savęs: 'Kaip galime labiausiai jį priblokšti?' / ir sakote: 'Jame glūdi nelaimės šaknys!' / ²⁹ Tad patys bijokitės kalavijo, / nes pyktis nusipelno kalavijo baismės, / idant žinotumėte, jog yra kam teisti.“

Cofaro atsakas Jobui

20 Tada Cofaras Naamatietis atsakydamas tarė:

² „Mano mintys verčia į tai atsakyti, / todėl tiesiog nekantrauju. / ³ Gir-džiu priekaištą, kuris mane užgau-na, / bet žinau, kaip tau atsakyti. / ⁴ Argi nežinai, jog nuo senovės, / nuo to laiko, kai žemėje buvo sukurtas žmogus, / ⁵ nedorėlių laimė trumpa / ir nusidėjėlių džiaugsmas – tik akimirka? / ⁶ Net jeigu ūgiu dangų pasiektų / ir galva debesis liestų, / ⁷ jis pražus amžinai kaip dulkės. / Tie, kurie jį pažinojo, klaus: 'Kur jis dabar?' / ⁸ Kaip sapnas išnyks nedorėlis, ir jo neberasi, / jis bus nuvytas kaip nakties regėjimas. / ⁹ Akis, kuri jį matydavo, daugiau jo nebema-tys, / niekada nebeišvys jo savo buveinėje. / ¹⁰ Vargšams atsisteisti turės jo sūnūs, / jų rankos sugrąžins jo turtus. / ¹¹ Jo kaulai, kadaise pilni jaunystės jėgų, / atguls su juo į dulkes.

¹² Nors blogis jam saldus, / nors jis ir laiko jį paslėpęs po liežuviu, / ¹³ nors ir nenori jo atsisakyti / ir visa laiko savo burnoje, / ¹⁴ maistas jo pilve keičiasi / ir pavirsta angių tulžimi. / ¹⁵ Turtus nedorėlis prarijo ir vėl išvemia; / Dievas priverčia juos išvemtį iš pilvo. / ¹⁶ Angių nuodus nedorėlis čiulpia, / ir gyvatės geluo-nis jį gelia. / ¹⁷ Ne jam matyti aliejaus upes, / medumi ir pienu tekančius srautus. / ¹⁸ Jis turės gražinti savo triūso vaisius, / jų neparagavęs; savo verslo pelnu jis nepasinau-dos. / ¹⁹ Juk jis engdavo ir blogai elgdavosi su vargšais, / užgrobdavo namus, kurių nebuvo statęs.

²⁰ Nors jis buvo gobšus be soties, / turtais savęs neišgelbės. / ²¹ Kadangi

niekas neišvengė jo gobšumo, / jo laimė neišsilaikys. / ²² Kai tik turės visko, ko nori, / užklups jį skurdas, apniks visokios nelaimės. / ²³ Tevalgo jis viską, ką tik nori! / Dievas siunčia jam savo pykčio liepsnas, / leidžia į jį strėlių lietu. / ²⁴ Bėgdamas nuo geležies kalavijo, / jis bus pervertas strėlės smaigalio. / ²⁵ Iš jo nugaros kyšo strėlė, / blizgantis strėlės smaigalys pervėrė tulžį. / Apims jį siaubas, / ²⁶ visiška tamsybė jo laukia, / žmogaus neižiebtą ugnis jį prarys. / ²⁷ Dangus atidengs jo kaltę, / ir žemė prieš jį stosis piestu. / ²⁸ Potvynis nuneš jo namus vandens srautais, / kurie teka Dievo rūstybės dieną. / ²⁹ Tokia Dievo duota dalis nedoram žmogui, / toks jam skirtas Dievo paveldas.“

Jobo samprotavimai

21 O Jobas atsakydamas tarė: ² „Dėkitės į širdį mano žodžius, / ir tebūna tai jūsų paguoda man. / ³ Man kalbant, pakęskite mane, / o kai pakalbėsiu, galėsite tyčiotis! / ⁴ Argi mano skundas nukreiptas prieš žmogų? / Kodėl neturėčiau netekti kantrybės? / ⁵ Pažvelkite į mane ir apstulbkite, / užsiimkite rankomis burnas! / ⁶ Kai apie tai pagalvoju, išsigastu; / drebulys apima mano kūną. / ⁷ Kodėl nedorėliai ilgai gyvena, / sulaukia žilos senatvės ir tampa galingi? / ⁸ Jų vaikai įsikuria jiems gyviems esant / ir mato savo vaikų vaikus. / ⁹ Jų namai saugūs, be baimės; / Dievo rykštė jų neištinka. / ¹⁰ Jų jautis sėkmingai apvaisina, / karvės neišsimeta ir atsiveda. / ¹¹ Savo mažylius jie siunčia bėgioti kaip avių kaimenę; / jų vaikai šoka, / ¹² dainuoja, pritariant būgne-

liui su žvangučiais ir lyrai, / linksminasi, aidint fleitos garsams. / ¹³ Nedorėliai užbaigia savo dienas gerovėje / ir į Šeolą nužengia ramūs. / ¹⁴ Dievui jie sako: 'Atstok nuo mūsų! / Mes nenorime tavo kelių pažinti. / ¹⁵ Kas tas Visagalis, kad jam tarnautume? / Kokia mums nauda, jei melsimės jam?' / ¹⁶ Argi jų gerovė iš tikrųjų nėra jų rankose? / Nedorėlių galvosena mane atstumia.

¹⁷ Ar dažnai atsitinka, / kad nedorėlių žibintas būtų užgesintas, / ar kad neganda juos ištiktų, / arba supykęs Dievas juos kančia apdalytų? / ¹⁸ Ar dažnai jie būna kaip šiaudai vėjyje / arba kaip vėtros nešami pelai? / ¹⁹ Sakote: 'Dievas savo bausmę jo sūnams tausoja.' / Tebūna atmokėta jam pačiam, / kad jis iš to pasimokytų! / ²⁰ Tepamato jo paties akys savo žūtį, / tegeria jis pats Visagalio pykčio vaisius! / ²¹ Juk kas jam rūpi jo namai po mirties, / kai jo mėnesių skaičius bus pasibaigęs? / ²² Argi gali kas išminties pamokyti Dievą – / tą, kuris teisia iš tokių aukštybių? / ²³ Vienas žmogus miršta pilnas jėgų, / visiškai ramus ir saugus; / ²⁴ jo šlaunys aptekusios taukais, / o kaulų smegenys sultingos. / ²⁵ Kitas žmogus miršta apkartusia siela, / niekada neragavęs laimės. / ²⁶ Jiedu drauge atgula į dulkes, / ir kirmėlės juos abu apninka.

²⁷ O, gerai žinau, ką jūs mąstote / ir kad ketinate mane įskaudinti! / ²⁸ Juk sakote: 'Kur to didiko namai? / Kur ta palapinė, kurioje gyveno nedorėlis?' / ²⁹ Argi niekad nesiteiravote keleivių? / Nejau netikite jų liudijimu, / ³⁰ kad nedoras žmogus negandos dieną apsaugomas, / o pykčio dieną išvaduojamas? / ³¹ Kas jį apkaltins į akis už jo elgesį, / kas

atmokės jam už jo darbus? / ³² Jis nunešamas į kapines, / ir budima prie jo kapo. / ³³ Jam lengvas slėnio žvirgždas, / tūkstančiai eina jo laidotuvių eisenoje. / ³⁴ Tad kaip mane paguosite savo tauškalais? / Jūsų atsakymai – tik melo likučiai.“

Elifazo kaltinimai

22 Tada Elifazas Temanas atsakydamas tarė:

² „Argi gali žmogus būti Dievui naudingas? / Žinoma, išmintingas žmogus gali būti naudingas sau. / ³ Ką Visagalis gauna, jei tu teisus? / Kokia jam nauda, jei tu gyveni be priekaištų? / ⁴ Argi jis dėl tavo pamaldumo tave kaltina / ir stoja su tavimi į teismą? / ⁵ Argi ne dėl to, kad didelis tavo nedorumas, / kad tavo nuodėmėms nėra galo? / ⁶ Juk tu neteisingai pasilaikydavai savo brolių užstatą, / apnuogindavai juos, nuvilkdavai jiems drabužius. / ⁷ Pavargusiam neduodavai vandens atsigerti, / išalkusiam atsisakydavai duoti duonos. / ⁸ Tarsi stipriajam priklausytų žemė / ir tik išrinktieji joje tegyventų! / ⁹ Išvardydavai našles tuščiomis rankomis, / atstumdavai našlaičių rankas. / ¹⁰ Todėl spąstai ir supa tave iš visų pusių, / tave apima ūmus siaubas / ¹¹ arba tokia tamsa, kad negali matyti, / ir potvynis tave skandina. / ¹² Argi Dievas negyvena dangaus aukštybėse? / Pažvelk į aukščiausias žvaigždes! Kokios jos didingos! / ¹³ O tu sakai: ‘Ką Dievas gali žinoti? / Jį slepia tamsus debesis. Kaip jis gali mus teisti? / ¹⁴ Debesys jį taip dengia, kad jis nebemato, / ir vaikšto jis ant dangaus skliauto.’ / ¹⁵ Argi laikysiesi senojo kelio, / kurį nedori vyrai pramynė? / ¹⁶ Pirma lai-

ko juos pagavo mirtis, / tarsi potvynis nunešė pastatą. / ¹⁷ Dievui jie sakė: ‘Atstok nuo mūsų!’ / ir: ‘Ką gali Visagalis mums padaryti?’ / ¹⁸ Tačiau jis pripildė jų namus gėrybių! / (Nedorėlių galvosena man atstumianti!) / ¹⁹ Teisieji, tai matydami, džiaugiasi; / nekaltieji iš jų tyčiojasi: / ²⁰ ‘Iš tikrųjų jų turtai sunaikinti, / o likučius prarijo ugnis.’

²¹ Susitaikyk su Dievu ir būk ramus; / šitaip sulauksi gero. / ²² Primk pamokymą iš jo lūpų / ir dėkis jo žodžius į širdį. / ²³ Sugrįžk nusizėmęs pas Visagalį, / pašalink neteisingumą iš savo palapinių, / ²⁴ elkis su auksu kaip su dulkėmis / ir su Ofyro auksu kaip su upės vagos akmenėliais. / ²⁵ Tebūna Visagalis tavo auksas, / tebūna jis tau brangus sidabras! / ²⁶ Tada džiūgausi Visagalėje / ir pakelsi veidą į Dievą. / ²⁷ Kai melsiesi jam, jis tave išklaussys, / ir savo įžadus įvykdys. / ²⁸ Ką nuspręsi daryti, tai įvyks, / ir tavo takas bus apšviestas. / ²⁹ Juk Dievas pažemina išdidžiuosius, / bet išgelbsti kukliuosius. / ³⁰ Net kaltąjį jis gelbės; / dėl savo rankų švarumo jis bus išgelbėtas.“

Jobui nesiseka rasti Dievo

23 Tada Jobas atsakydamas tarė:

² „Mano skundas vis dar kartus. / Nepaisant mano dejonės, jo ranka sunki. / ³ O, kad žinočiau, kur jį rasti, / kaip nueiti į jo buveinę! / ⁴ Su juo bylinėčiausi, / išdėčiau jam visas savo kančias. / ⁵ Noriu žinoti, kokiais žodžiais jis man atsakytų, / ir pasvarstyti, ką jis man sakytų. / ⁶ Nejau byloje su manimi jis savo didžiąją naudotų? / Ne! Man kalbant, jis

klausytųsi. / ⁷ Ten doras žmogus galėtų su juo svarstyti, / ir mano Teisėjas amžinai išteisintų.

⁸ Eidamas į priekį, jo nerandu, / o atgal – negaliu pastebėti. / ⁹ Kairėje jis slepiasi, tik negaliu rasti; / grėžiuosi į dešinę, bet negaliu jo matyti. / ¹⁰ Bet jis žino kiekvieną mano žingsnį! / Teištiria mane ugnimi, išeisiu tarsi grynas auksas. / ¹¹ Koja kojonojau su juo, nenukrypdamas į šalį, / ir laikiausi jo parodyto kelio. / ¹² Nepasitraukiau nuo jo ištartų įsakymų, / branginau širdyje jo žodžius. / ¹³ Nusprendžia jis vienas, ir kas gali jį atkalbėti? / Ką tik nori, tą jis ir daro. / ¹⁴ Jis įvykdys, ką man lemia; / daug tokių užmojų jis gali turėti. / ¹⁵ Užtat sutrinku nuo jo Artumo; / kai pamąstau, drebu iš baimės. / ¹⁶ Dievas atėmė man drąsą, / Visagalis sukėlė man baimę. / ¹⁷ O, kad galėčiau pradingti tamsybėje, / ir tamsus debesis uždengtų man veidą!

Jobo skundai

24 Kodėl Visagalis nepasakė atpildo meto / ir kodėl jo ištikimieji nemato jo dienų? / ² Žmonės perkelia ežiaženklus, / pagrobia kaimenes ir kerdžius. / ³ Nusiveda našlaičių asilą, / paima našlės jautį užstatu. / ⁴ Beturčius nustumia nuo kelio, / priverčia visus vargšus slėptis. / ⁵ Kaip laukiniai asilai dykumoje / jie išeina plušėti, ieškodami maisto tyruose savo vaikams. / ⁶ Jie derlių nuima ne savo lauke, / vėlyvas vynuoges nurenka nedorėlio vynuogyne. / ⁷ Naktį praleidžia nuogi, be drabužių, / šaltyje antklodės neturėdami. / ⁸ Kalną lietaus permerkia, / jie glaudžiasi prie uolos, nes neturi pastogės.

⁹ Nedori žmonės pagrobia našlaitį nuo motinos krūtinės, / paima vargšo žmogaus kūdikį užstatu.

¹⁰ Jie vaikščioja nuogi, be apdaro; / nors alkani, bet turi nuimti derlių; / ¹¹ tarp alyvmedžių eilių jie spaudžia aliejų; / mina vynuoges spaudykloje, bet kenčia troškulį. / ¹² Miestuose mirštantieji dejuoja, / sužeistųjų gyvastis šaukiasi pagalbos, / tačiau Dievas negirdi jų maldos.

¹³ Yra žmonių, kurie maištauja prieš šviesą, / nežino nieko apie jos kelius / ir eiti jos takais atsisako. / ¹⁴ Kai visur tamsu, žmogžudys keliasi / užmušti vargšo ir beturčio; / naktį jis eina vogti. / ¹⁵ Ir svetimautojo akys laukia sutemos: / 'Niekas manęs nematys', – murma jis, / gobtuvu slėpdamas veidą. / ¹⁶ Tamsoje vagys išilaužia į namus, / bet dieną jie nesirodo; / kas yra šviesa, jie nežino. / ¹⁷ Mirties tamsa jiems visiems rytas, / nes jie mirties tamsos draugai.

¹⁸ Jie – ant vandens plūduriuojantis šiaudas. / Prakeikta jų dalis žemėje; / tenepasuka joks darbininkas jų vynuogyno link! / ¹⁹ Kaip sausra ir kaitra sunaikina sniego vandenį, / taip Šeolas tepraryja tuos, kurie nusidėjo! / ²⁰ Net motina juos užmiršta, bet kirmėlėms jie saldūs; / užmirštas jų vardas. Nedorybė palaužta tarsi medis.

²¹ Jie skriaudžia bevaikę moterį / ir nepadedą našlei. / ²² Dievas savo jėga suvaldo engėjus; / jis pakyla, ir nedoras žmogus miršta. / ²³ Dievas gali leisti jiems saugiai gyventi, / bet stebi visus jų kelius. / ²⁴ Išaukštinti trumpa valandėlė, jie vėl pranyksta; / nuvyšta ir supleišėja kaip dedešvos žiedas, / nusvyra kaip javų varpos.

²⁵ Argi ne taip? Kas paneigs, ką sakau, / arba įrodys, kad mano žodžiai nieko verti?“

Bildado samprotavimai

25 Tada Bildadas Šuachas atsakydamas tarė:

² „Viešpatavimas ir pagarbus šiurpulingumas jam priklauso; / jis palaiko ramybę savo aukštajame danguje. / ³ Kas gali suskaičiuoti jo pulkus? / Kam neužteka jo šviesa? / ⁴ Tad kaip gali žmogus būti teisis Dievo akivaizdoje? / Kaip gali gimusi iš moters būti tyras? / ⁵ Štai net mėnulis nėra šviesus / ir žvaigždės nėra tyros jo akyse. / ⁶ Tad ką sakyti apie kirminą žmogų, / apie kirmį žmogaus sūnų!“

Jobo atsakas Bildadui

26 Tada Jobas atsakydamas tarė:

² „Kaip tu padėjai bejėgiam žmogui / ir palaikei ranką netekusiam jėgų! / ³ Kaip tu patarinėjai neišmintingam žmogui / ir davei daug gerų patarimų! / ⁴ Kieno patariamasis tu tarei žodžius / ir kieno alsavimas išėjo iš tavęs? / ⁵ Mirusiųjų šešėliai dreba po žeme, / vandenys ir jų gyvūnai apimti baimės. / ⁶ Nuogas guli prieš Dievą Šeolas, / uždangos neturi Prapulties vieta. / ⁷ Dievas išskleidžia šiaurinį skliautą virš tuštumos, / pakabina žemę ant nieko. / ⁸ Jis uždaro lietaus vandenį savo debesyse, / tačiau nuo jų debesys neperplyšta. / ⁹ Jis paslepia mėnulio veidą, / išskleisdamas virš jo savo debesį. / ¹⁰ Jis nubrėžė ratą ant vandenų pa-

viršiaus, / užbrėžė ribą tarp šviesos ir tamsos. / ¹¹ Dangaus skliauto stulpai dreba, / apstulbinti griausmingo jo pagrūmojimo. / ¹² Savo galybe jis nutildė jūrą, / savo sumanumu sunaikino pabaisą Rahabą^b. / ¹³ Jo vėjas išslavė padanges, / jo ranka pervėrė suktaįjį slibiną^c. / ¹⁴ Tai tik jo galybės užuominos, / mes tik jos šnabždesį teišgirstame. / Kas gali suprasti jo galybės griausmą?“

27 Tada Jobas toliau tęsė savo kalbą ir sakė:

² „Prisiekiu Dievu, atėmusiu man teisę, / Visagaliu, apkartinusiu man gyvenimą! / ³ Kol dar turiu gyvastį / ir Dievo alsavimas mano šnervėse, / ⁴ nekalbės mano lūpos netiesos, / neištars mano burna melo. / ⁵ Jokių būdų nelaikysiu jūsų teisiais; / kol mirsiu, neatsisakysiu savo nekalturnumo. / ⁶ Savo teisumą ginsiu ir to neatsisakysiu; / mano širdis iki gyvos galvos neprikiš man nieko.

⁷ Teištinka mano priešą nedorėlio likimas, / mano užpuoliką piktadario likimas! / ⁸ Kokią viltį turi nedoras žmogus tą valandą, / kai Dievas pareikalauja jo gyvasties? / ⁹ Ar išgirs Dievas jo šauksmą, / kai ištiks jį nelaimė? / ¹⁰ Ar jis ras džiaugsmo Visagalyje / ir visada šauksis Dievo? / ¹¹ Pamokysiu jus apie Dievo galybę, / Visagalio užmojo neslėpsiu. / ¹² Štai visi jūs tai matėte, / tad kodėl tauškiate niekus?!

¹³ Tokia nedoro žmogaus dalis pas Dievą, / engejų paveldas, gautas iš Visagalio: / ¹⁴ nors jis turėtų daug sūnų, jie teks kalavijui, / o jo palikuonys niekada neturės užtektingai duonos. / ¹⁵ Pergyvenusius jo vaikus palaidos

^{24,24a} Arba: „kaip visi kiti“. ^{26,12b} Žr. Job 9,13. ^{26,13c} Žr. Job 40,25–41,26.

maras, / o jų našlės neraudos dėl jų mirties. / ¹⁶ Nors jis susikrautų sidabro kaip dulkių, / pasirūpintų stirta drabužių, / ¹⁷ nors jis ir apsirūpintų, juos nešios teisusis, / sidabrą dalys nekaltasis. / ¹⁸ Namai, kuriuos jis stato, – kaip voratinklis, / kaip vynuogyno sargo statytoji būdelė. / ¹⁹ Jis atsigula su turtais paskutinį kartą, / o kai atveria akis, jie jau dingę. / ²⁰ Siaubas ištinka jį kaip staigus potvynis; / naktį jį nupučia vėtra. / ²¹ Rytų vėjas pakelia jį ir nuneša toli, / išplėšia jį iš buveinės. / ²² Be pasigailejimo puola, / nors jis dar bando galvotrūkišiais gelbėtis. / ²³ Jam bėgant, iš paniekos staugia, / nušvilpia^a jį iš savo buveinės.

Poema apie išmintį

28 Juk yra sidabro kasyklų / ir vietų auksui plauti. / ² Geležis išgaunama iš žemės, / o varis sodrinamas iš rudos. / ³ Žmonės įveikia tamsą / ir kasa žemės gelmėse rūdą niūrioje tamsoje. / ⁴ Įrengia kasyklas toli nuo gyvenvietės; / tuo keliu nekeliauja niekas, / toli nuo žmonių jie darbuojasi, / kybodami ant virvių. / ⁵ Žemės, iš kurios ateina duona, / gelmės tarsi ugnies nuniootos. / ⁶ Jos akmenyse slypi safyrai, / o dulkės turi aukso.

⁷ Kelio į ten nežino joks plėšrus paukštis, / sakalo akis jo nėra mačiusi. / ⁸ Išdidūs žvėrys nėra per jį mynę takų, / liūtas nėra juo vaikščiojęs. / ⁹ Žmogus susidoroja su titnagu, / išgriauna kalnus iš pamatų, / ¹⁰ prakerta tunelius uolose. / Jo akis pastebi visa, kas brangu, / ¹¹ ištiria upių šaltinius, / visokias paslaptis išsiaiškina.

¹² Bet iš kur ateina išmintis? / Kur slypi suvokimo galia? / ¹³ Kaip žmogui rasti į ją kelią, / jei gyvųjų krašte jos nėra? / ¹⁴ Bedugnė sako: „Čia jos nėra!“ / Jūra sako: „Aš jos neturiu!“ / ¹⁵ Už auksą jos negalima nupirkti, / jos kainos sidabru negalima pasverti. / ¹⁶ Ji neiperkama nei už auksą iš Ofyro, / nei už brangiuosius oniksus, nei už safyrus. / ¹⁷ Aukšas ir stiklas jai neprilygsta, / nė į auksinius indus ji neišmainoma. / ¹⁸ Koralo ir kristolo neverta nė minėti, / nes išminties kaina viršija net perlus. / ¹⁹ Etiopijos topazas negali su ja lygintis, / net gryniausiu auksu negalima jos atsverti.

²⁰ Tad iš kur ateina išmintis? / Kur supratimo buveinė? / ²¹ Nuo visų gyvųjų akių ji uždengta, / nuo padangių paukščių ji paslėpta. / ²² Prapultis ir Mirtis sako: / „Savo ausimis tik gandą apie ją tegirdėjome.“

²³ Vien Dievas kelią į ją nežino, / tik jis nežino jos buveinę. / ²⁴ Juk jis mato žemės pakraščius / ir stebi visa po dangumi. / ²⁵ Kai jis davė vėjams jėgą / ir padalijo vandenį pagal saiką, / ²⁶ kai davė lietui įstatus / ir nustatė kelią perkūnijai, / ²⁷ tada jis matė ją ir jos vertę, / ištyrė ją ir davė jai vietą. / ²⁸ O žmogui jis tarė: „Tikėk manimi, / pagarbi Viešpaties baimė yra išmintis, / o vengimas pikta – protas.“

Jobo prisiminimai

29 Tada Jobas toliau tęsė savo kalbą ir sakė:

² „O, kad būčiau kaip kadaise, praejusiais mėnesiais, / kaip dienomis, kai Dievas mane globojo! / ³ Kai švietė jo žibintas virš mano galvos, / ir jo šviesojeėjau per tamsą; / ⁴ kai

buvo mano žydėjimo dienos, / ir Dievas saugojo mano palapinę; / ⁵ kai Visagalis dar buvo su manimi, / ir mano vaikai dar supo mane; / ⁶ kai mano kojos būdavo plaunamos pie-
ne, / ir iš uolos tekėjo aliejaus srovės!

⁷ Kai eidavau pro miesto vartus / užimti savo vietos aikštėje, / ⁸ jauni vyrai, pamatę mane, duodavo kelią, / o senieji pakilę stovėdavo. / ⁹ Kilmingieji liaudavosi kalbėje, / rankomis užsiimdavo burnas. / ¹⁰ Didžiūnai pritildavo, / liežuviai lipdavo jiems prie gomurio.

¹¹ Išgirdę apie mane, žmonės mane laimino, / mane pamatę, žmonės mane gyrė, / ¹² nes gelbėjau vargdie-
nį, kuris šaukėsi pagalbos, / ir našlaitį, neturintį kas jam padėtų. / ¹³ Mirdami žmonės mane laimino, / aš džiuginau našlės širdį. / ¹⁴ Teisumu vilkėjau, ir jis mane gaubė, / teisingumas buvo mano apsiaustas ir turbanas. / ¹⁵ Tapau aklojo aki-
mis / ir luošojo kojomis. / ¹⁶ Beturčiui buvau tėvas, / nepažįstamo žmogaus teisės gyniau teisme. / ¹⁷ Nedoram žmogui iltis nudaužiau, / priverčiau jį grobį iš nasrų paleisti. / ¹⁸ Tada sakydavau: 'Mirsiu savo lizde, / savo dienas padauginsiu kaip smėlį. / ¹⁹ Mano šaknys siekia vandenį, / ant mano šakų krinta rasa visą naktį. / ²⁰ Mano jėgos atnaujintos, / mano ran-
kose – nuolat naujas lankas'.

²¹ Žmonės klausydavosi manęs ir laukdavo, / tylėdami priimdavo, kai jiems patardavau. / ²² Man baigus kalbėti, jie neturėdavo, ką sakyti; / tarsi ramos lašai krisdavo ant jų ma-
no žodis. / ²³ Jie laukdavo manęs kaip lietaus, / tarsi vėlyvuosius lietus gėrė
mano žodžius.

²⁴ Šypsodavausi jiems, ir kai ne-
tekdavo pasitikėjimo savimi, / mano

veido šypsena jiems suteikdavo jė-
gų. / ²⁵ Buvau jų vadas ir rodžiau
jiems kelią, / vedžiau juos kaip ka-
ralius savo karines pajėgas / ir guo-
džiau liūdinčius.

Skaudi dabartis

30 O dabar mane pajuokia vy-
rai, / amžiumi už mane jau-
nesni, / kurių tėvų nebūčiau laikęs
vertais / šunų, ganančių mano avių
kaimenę. / ² Kokia nauda man iš jų
rankų stiprumo? / Jų jėgos išseku-
sios. / ³ Neturto ir bado nualinti, /
jie graužia sausą ir apleistą dir-
vą, / ⁴ skinasi balandos krūmuose /
ir raunasi karklų šaknų maistui. /
⁵ Išvaryti iš žmonių tarpo, / vejami
riksmų tarsi būtų vagys, / ⁶ jie pri-
versti gyventi upės slėnių šlaituose, /
žemės urvuose ir tarp uolų. / ⁷ Jie
murma krūmuose / ir voliojasi po
krūmokščiais, / ⁸ niekšingi bevardžiai
klajūnai, / botagu iš šalies išvaryti.

⁹ Ir štai jie pajuokia mane daino-
mis; / aš esu tapęs jiems priežodžiu. /
¹⁰ Manimi jie bjaurisi, nuo manęs
traukiasi; / net nesidrovi spjauti man
į veidą! / ¹¹ Dievas nuginklavo mane
ir padarė bejėgį, / tad jie nebesivaržo
mano akivaizdoje. / ¹² Iš dešinės ma-
ne užpuola paauglių gauja, / par-
bloškia ir statosi apgulos pylimus
mano žūčiai. / ¹³ Jie užkerta man
taką, / ir jiems sekasi mane naikinti. /
¹⁴ Jie puola mane tarsi pro išlaužtą
sienoje spragą, / ritasi kaip šėlstan-
čios bangos. / ¹⁵ Siaubas mane pri-
bloškia; / mano orumą it vejias
nupučia, / tarsi debesis išnyksta
mano gerovė.

¹⁶ O dabar mano gyvastis baigiasi, /
užgriuvo mane skausmo dienos. /
¹⁷ Naktį jaučiu sukant man kaulus, /

mane graužiantis skausmas niekada nemiega. / ¹⁸ Jis smarkiai stveria mane už drabužio, / užverždamas apykaklę. / ¹⁹ Jis ištūmė mane į liūną, / su dulkėmis ir pelenais esu sulygintas. / ²⁰ Šaukiuosi tavęs, bet tu manęs neišklausai; / aš laukiu, bet tu tik pasižiūri į mane. / ²¹ Pasi-darei man nuožmus / ir vargini savo galinga ranka. / ²² Pakeli mane ir užsodini ant vėjo, / vėtai mane staugiančioje audroje. / ²³ Žinau, nuvesi mane į mirtį – / į namus, skirtus visiems gyviesiems.

²⁴ Bet niekas juk nekelia rankos prieš nelaimės prislėgtąjį, / kai jis šaukiasi pagalbos. / ²⁵ Argi aš neapverkiau nelaimingųjų, / argi neplyšo man širdis dėl skurdžių? / ²⁶ Bet kai aš laukiau gero, atėjo pikta; / kai tikėjausi šviesos, atėjo tik tamsa. / ²⁷ Mano širdis sumišusi ir neranda ramybės; / kasdien mane pasitinka kančios. / ²⁸ Paniūręs vaikštinėju be saulės; / sueigoje atsistuju ir šaukiuosi pagalbos. / ²⁹ Pasidariau šakalų broliu / ir stručių draugu. / ³⁰ Juoduoja ir pleišėja mano oda, / nuo karščio apdegė mano kaulai. / ³¹ Mano lyra groja raudas, / o mano birbynė rauda su verkiančiais.

Teisumo įrodinėjimas

31 Sudariau sandorą su savo akimis, / kad gašliai nežvelgsiu į mergele. / ² Kokia dalis skirta Dievo iš aukštai, / koks paveldas – Visagalio iš aukštybių? / ³ Argi ne-skirta pražūtis neteisiam / ir nelaimė darančiam pikta? / ⁴ Nejau Dievas nemato mano kelio / ir neskaičiuoja visų mano žingsnių?

⁵ Jeiguėjau drauge su melu, / ir mano kojos skubinosi į apgaulę, /

⁶ tepasveria mane teisingomis svars-tyklėmis / ir tesužino Dievas apie mano dorumą!

⁷ Jei mano žingsniai nuklydo nuo kelio / ar mano širdis nusekė paskui mano akis, / ar kokia dėmė sutepė man rankas, / ⁸ tebūna leista man sėti, / o kitas tevalgo derlių. / Tebūna iš šaknų išrauti mano pasėliai!

⁹ Jei mano širdis buvo moters paviliota / ar tykojau prie kaimyno durų, / ¹⁰ mano žmona tesuka kitam girtas, / tegula su ja kiti, / ¹¹ nes tai būtų buvęs ištvirtavimas, / teisėjų baudžiama kaltė. / ¹² Tai būtų buvusi ugnis, / naikinanti iki Prapulties vietas; / ji sudegintų iki šaknų visą mano derlių.

¹³ Jeigu būčiau atmetęs savo vergo ar vergės bylą, / kai jie apskundė mane, / ¹⁴ ką turėčiau daryti, kai Dievas pakyla teisti? / Kai jis šaukia atsiskaityti, ką turėčiau jam atsakyti? / ¹⁵ Argi tas, kuris padarė mane iščiose, nepadarė ir jų? / Argi ne tas pats Dievas sukūrė mus iščiose?

¹⁶ Jeigu buvau nejautrus vargšų reikalams / ar ištūmiau našlę į neviltį, / ¹⁷ ar valgiau vienas pats savo kąsnį, / nesidalydamas juo su našlaičiu, / ¹⁸ nors našlaitį nuo pat jaunystės auklėjau kaip tėvas / ir našlės reikalais nuo vaikystės rūpinausi, / ¹⁹ jeigu mačiau ką nors mirštantį iš skurdo / ar nuskurdusį žmogų, neturintį kuo užsikloti, / ²⁰ o jo sąnariai manęs nelaimino / ir jis nesišildė mano avių vilnomis, / ²¹ jeigu pakėliau ranką prieš našlaitį, žinodamas, / kad įtakingas teisme, / ²² tai teišnyra man mentikaulis iš peties, / tenulūžta man ranka virš alkūnės! / ²³ Juk aš bijojau, kad Dievas gali iš-tikti mane nelaime, / ir aš negalėsiu atsilaikyti prieš jo didybę.

Elihuvo kalba

²⁴ Jeigu dėjau viltis į auksą, / sakdamas tauriajam auksui: „Tu mano apsauga“, – / ²⁵ ar didžiavausi, kad mano turtai dideli, / kad savo rankomis daug įsigijau, / ²⁶ ar žvelgiau į šviečiančią saulę / bei mėnulį, savo didybėje traukiantį padangėmis, / ²⁷ ir mano širdis buvo slapta susiviliojusi, / o ranka siuntė jiems pagarbų bučinį“, ²⁸ tai irgi būtų teisingas nusižengimas, / nes būčiau atmetęs Dievą aukštybėse.

²⁹ Jeigu džiaugiausi savo priešų žūtimi / ar džiūgavau jį nelaimei ištikus, / ³⁰ tai juk neleidau savo lūpoms nusidėti / ir prakeikimu linkėti jam mirties. / ³¹ Argi mano palapinės vyrai nesistebėjo: / „Kas nėra buvęs pamaitintas mėsa!“ / ³² Ateivis nepraleido nakties lauke, / keleiviui buvo atviros mano durys.

³³ Jeigu nuslėpiau savo nusižengimus kaip Adomas, / tai laikiau savo kaltę giliai krūtinėje, / ³⁴ nes būčiau bijojęs minios šauksmo, / ir gentainių panieka būtų kėlusi man tokią siaubą, / kad būčiau tylėjęs ir nėjęs pro duris!

³⁵ O, kad kas nors mane išklaustų! / Štai ir viskas! Teatsako man Visagalis! / O, kad mano kaltintojas surašytų savo kaltinimą! / ³⁶ Nešiočiau į tai peties, / užsidėčiau jį kaip vainiką, / ³⁷ dėl visų savo žingsnių duočiau jam apyskaitą, / prisiartinčiau prie jo pakelta galva.

³⁸ Jeigu mano dirvos manimi nusiskundė, / o jos vagos verkė drauge, / ³⁹ jeigu valgiau jų derliaus, bet neužmokeėjau / ir žemdirbius nuskriaudžiau, / ⁴⁰ teauga ten erškėčiai vietoj kviečių, / piktžolės vietoj miežių!“

Taip baigiasi Jobo žodžiai.

32 Taigi tie trys vyrai nustojo ginčytis su Jobu, kadangi jis laikė save teisiu. ² Tada Barachelio iš Būzo genties sūnus Elihuvas iš Ramo kilties nebepajėgė suvaldyti savo pykčio. Jis niršo ant Jobo, nes šis laikė teisiu save, o ne Dievą; ³ jis niršo ir ant trijų Jobo bičiulių, nes jie nebuvo radę atsakymo, nors ir tvirtino, kad Jobas kaltas. ⁴ Bet kadangi tie vyrai buvo vyresni už jį, Elihuvas nesiryžo kreiptis į Jobą. ⁵ Tačiau pamatęs, kad anų trijų vyrų lūpose atsakymo nėra, jis nebepajėgė suvaldyti savo pykčio.

⁶ Tada Barachelio iš Būzo genties sūnus Elihuvas atsakydamas tarė:

„Esu jaunas, o jūs seni. / Todėl nedrįsau ir bijojau / pasakyti savo nuomonę. / ⁷ Maniau: „Tekalba metai, / temoko žilagalviai išminties.“ / ⁸ Bet iš tikrųjų žmogui dvasia – / Visagalio alsavimas, teikiantis supratimo. / ⁹ Nei žili plaukai nepada- ro išmintingo, / nei seniūnai ne visada supranta, kas teisinga. / ¹⁰ Tad ir sakau: „Pasiklausykite manęs, / aš irgi pasakysiu savo nuomonę.“

¹¹ Štai laukiau jūsų žodžių, / klausiausi jūsų išmintingų svarstymų, / jums stengiantis rasti teisingą atsakymą. / ¹² Atsidėjęs dėmesingai sekiau, / bet, tikėkit manimi, nė vienas jūsų neparodė, / kad Jobas neteisis, / nė vienas nepaneigė, ką Jobas sakė. / ¹³ Tad kaip galite sakyti: „Radome išmintį!“ / Dievas jam atsakys, o ne žmogus! / ¹⁴ Ne man jis dėstė savo bėdas, / ir ne jūsų žodžiais jam aš atsakysiu.

¹⁵ Sutrikę daugiau pasakyti jie negali; jiems trūksta žodžių. / ¹⁶ Laukia, kol jie liovėsi kalbėti, / kol baigė ir nieko daugiau nebeatsakė. / ¹⁷ Dabar atvirai pasakysiu savo nuomonę / ir pareikšiu, ką žinau. / ¹⁸ Juk man žodžiai liejasi per kraštus, / o mano dvasia ragina mane. / ¹⁹ Mano viduje tarsi vynas / ieško angos atsidvesti, / tarsi nauji vynmaišiai, kurie tuoj plyš! / ²⁰ Turiu kalbėti, kad galėčiau atsikvėpti, / atverti lūpas ir atsakyti. / ²¹ Nebūsiu šališkas nė vienam / ir nieko negirsiu. / ²² Juk girti aš nemoku, o jei girčiau, / mano Kūrėjas tikrai man padarytų galą!

Iššūkis Jobui

33 Tad dabar, Jobai, klausykis mano kalbos, / įsiklausyk į kiekvieną žodį. / ² Štai atveriu aš burną, / ir mano žodžiai ant liežuvio galo. / ³ Mano žodžiai eis iš pačios širdies, / mano lūpos tars gryną tiesą. / ⁴ Dievo Dvasia mane sukūrė, / Visagalio alsavimas laiko mane gyvą. / ⁵ Jei pajėgi, atsakyk man; / pasirenk ir kibk į mane! / ⁶ Dievo akyse aš tau lygus; / aš irgi paimtas iš molio. / ⁷ Tad nėra tau ko manęs bijoti, / ir mano ranka tavęs neprišlėgs. / ⁸ Iš tikrųjų tu kalbėjai man tiesiai į ausis, / aš girdėjau tavo žodžių skambesį.

⁹ Tu sakai: 'Esu tyras, nenusižengęs; / esu nekaltas, nėra manyje kaltės. / ¹⁰ Bet jis randa dingsčių prieš mane, / laiko mane savo priešu; / ¹¹ mano kojas jis deda į šiekštą, / stebi visus mano takus.'

¹² Čia tu neteisis, aš tau sakau, / nes Dievas didesnis už žmogų. / ¹³ Kam gi bylinėjiesi su juo, / kad jis neatsako tau žodis į žodį? / ¹⁴ Juk

Dievas kalba daug kartų, / nors žmonės to ir nesupranta, / ¹⁵ sapne, nakties regėjime, / žmonėms giliai įmigus ir gulint lovoje. / ¹⁶ Tada jis atveria žmonėms ausis / ir, juos išpėdamas, sukelia baimę, / ¹⁷ kad užkirstų kelią žmogui pikta daryti, / kad apsaugotų jį nuo puikybės, / ¹⁸ kad išgelbėtų jo gyvastį nuo kapo, / o gyvybę – nuo kalavijo.

¹⁹ Žmogų pamoko ir skausmai lovoje, / ir nesiliaujanti kaulų gėla. / ²⁰ Sergančiam žmogui koku pasižiūrėti į maistą, / net skanėstų jis negali pakeisti. / ²¹ Jo kūnas taip sunyksta, kad sunku į jį žiūrėti, / o kaulai, kadaise nematomi, dabar kyšo. / ²² Prie kapo duobės jis priartėja, / jo gyvastis – prie mirusiųjų buveinės. / ²³ Jeigu tuomet prie jo prieitų angelas, / vienas tarpininkas iš tūkstančių, / norėdamas parodyti žmogui jo pareigą, / ²⁴ atjaustų jį ir sakytų: 'Neleisk jam žengti į kapą, / radau jam išpirką. / ²⁵ Teatjaunėja jo kūnas, / tegrįžta jis į savo jaunystės dienas!' – / ²⁶ žmogus melstųsi Dievui, ir jis išklaustų, / leistų eiti į jo Artumą su džiaugsmu, / nes Dievas gražintų mirtingajam jo teisumą. / ²⁷ Tas žmogus skelbtų kitiems sakydamas: / 'Nusidėjau, nusižengiau, / bet Dievas nebaudė manęs kaip buvau nusipelnęs. / ²⁸ Jis išgelbėjo mano gyvastį nuo kapo, / ir aš matau gyvenimo šviesą.'

²⁹ Iš tikrųjų Dievas daro visa tai / žmogui ne vieną kartą, / ³⁰ norėdamas pargražinti nuo kapo, / kad jis pamatytų gyvenimo šviesą. / ³¹ Dėmėkis tai, Jobai, klausykis manęs! / Tylėk, o aš kalbėsiu. / ³² Jei turi ką atsakyti, sakyk; / kalbėk, nes man malonu būtų tave pateisinti. / ³³ Jei

ne, tai klausykis manęs; / tylėk, aš pamokysiu tave išminties.“

Dievo teisingumas

34 Tada Elihuvas toliau sakė:
² „Klausykitės, išminčiai, mano žodžių, / ištempkite, žinovai, savo ausis. / ³ Juk ausis taip svarsto žodžius, / kaip gomurys ragauja maistą. / ⁴ Pažinkime, kas teisinga, / nusprendime tarpusavy, kas gera. / ⁵ Juk Jobas sakė: ‘Esu teišus, / bet Dievas nepripažino mano teisumo. / ⁶ Nepagrįstai esu laikomas melagiu; / nepagydomai žaizdotas, nors esu be kaltės.’

⁷ Kas per žmogus tas Jobas? / Jis gurkšnoja pajuoką kaip vandenį, / ⁸ bendrauja su piktadariais / ir susideda su nedorais vyrais. / ⁹ Juk jis sako: ‘Žmogui nėra jokios naudos / patikti Dievui.’

¹⁰ Taigi, protingieji vyrai, klausykitės manęs! / Ne Dievui daryti tai, kas nedora, / ne Visagaliui daryti tai, kas pikta! / ¹¹ Juk jis atlygina pagal žmogaus darbus, / su kiekvienu elgiasi pagal jo elgesį. / ¹² Juk Dievas iš tikrųjų nedaro, kas nedora, / Visagalis nėra neteisingas. / ¹³ Argi kas nors kitas patikėjo jam žemę / ir pavedė jam visą pasaulį? / ¹⁴ Jei tik jis panorėtų / atšaukti savo dvasią ir gyvybės alsavimą, / ¹⁵ visi gyvūnai tuoj pražūtų, / ir žmonija sugrižtų į dulkes.

¹⁶ Tad jei turi supratimo, išgirsk! / Klausykis, ką sakau. / ¹⁷ Argi nekenčiantis teisingumo galėtų valdyti? / Nejau tu pasmerksi Teisųjį ir Galinąjį, / ¹⁸ kuris karaliui sako: ‘Tu niekšas!’ / ir kilmingiesiems: ‘Jūs nedori!’ – / ¹⁹ kuris nerodo šališkumo nei didžiūnams, / nei gerbia turtuolį

labiau už vargšą? / Juk jie visi – jo rankų kūriniai. / ²⁰ Akies mirksniu jie miršta vidurnaktį; / žmonės parbloškiami ir išnyksta, / galingieji pašalinami ne žmogaus ranka.

²¹ Juk jo akys stebi mirtingojo keklą / ir mato kiekvieną jo žingsnį. / ²² Nėra tamsos ar juodos nakties, / kurioje galėtų slėptis nedorėliai. / ²³ Nereikia jam šaukti / nė vieno į teismą. / ²⁴ Jis sutriuškina galinguosius be tardymo / ir kitus pasodina jų vieton. / ²⁵ Kadangi pažįsta jų darbus, / jis parbloškia juos ir sutriuškina naktį. / ²⁶ Parbloškia juos dėl jų nedorumo / viešoje vietoje kaip nusikaltėlius, / ²⁷ nes jie buvo neištikimi jam / ir nė kiek nepaisė jo įsakymų. / ²⁸ Taip jie privertė vargšus šauktis Dievo, / ir jis išgirdo prislėgtųjų pagalbos šauksmą. / ²⁹ Jei jis tyli, kas gali jį smerkti? / Jei jis slėptų savo veidą, kas galėtų jį matyti – / ar tai būtų tauta ar žmogus, – / ³⁰ kad neviešpatautų nedoras žmogus, / nė tie, kurie suvilioja žmones?“

³¹ Tarkime, kas nors sakė Dievui: / ‘Iškentėjau bausmę, daugiau nenušizengsiu; / ³² pamokyk mane, kad galėčiau matyti; / jei pikta padariau, / daugiau to nedarysiu.’ / ³³ Argi jis turėtų atlyginti, kaip tau patinka, / dėl to, kad tu atmeti ką jis daro? / Juk tu turi rinktis, o ne aš; / užtat sakyk, ką žinai. / ³⁴ Protingi žmonės man sakys, / ir išmintingas vyras, mane išgirdęs, tars: / ³⁵ ‘Jobas kalba nežinodamas, / jo žodžiai neapgaltoti.’ / ³⁶ O, kad Jobas būtų iki galo išmėgintas, / nes jis kalba kaip nedoras vyras! / ³⁷ Juk jis savo nuodėmę papildė maištu, / mūsų akyse skeryčiojasi / ir vis daugiau burnoja prieš Dievą.“

35 Tada Elihuvas toliau sakė: ² „Argi manai, kad teisinga sakyti: / ‘Aš teisus Dievo akyse?’ / ³ Jei tu klausi: ‘Kokia man iš to nauda? / Ką laimėjau nenusidėdamas?’ – / ⁴ turiu tau ką atsakyti, / tau ir tavo bičiuliams drauge. / ⁵ Pasižiūrėk į dangų ir pamatysi, / pastebėsi, kokie aukštesni už tave debesys! / ⁶ Jeigu nusidedi, tai kaip jam pakenki? / Net jeigu tavo kalčių daug, tai kaip jį paveiki? / ⁷ Jeigu esi teisus, tai ką jam duodi? / Ką jis gauna iš tavo rankų? / ⁸ Tavo nedorumas paveikia tik panašius į tave, / o tavo teisumas padeda tik žmonėms.

⁹ Ir jie dejuoja sunkios priešpauodos slegiami, / šaukiasi pagalbos galingųjų engiami. / ¹⁰ Bet nė vienas nesako: ‘Kur Dievas, mano Kūrėjas, / kuris duoda jėgų naktį, / ¹¹ kuris pamoko mus daugiau negu žemės žvėris, / daro mus išmintingesnius už padangių paukščius?’ / ¹² Jie šaukiasi, bet jis neatsako, / nes tai išdidūs ir nedori žmonės. / ¹³ Iš tiesų Dievas nesiklauso tuščių žodžių, / Visagalis nekreipia dėmesio į juos. / ¹⁴ Nors tu sakai, kad jo nematai, / bylinėtis turi su juo ir jo laukti! / ¹⁵ Bet dabar tu manai, kad Dievas nebaudžia / ir mažai dėmesio tekreipia į nuodėmę. / ¹⁶ Tuščia tau, Jobai, aušinti burną; / aišku, kad nežinai, ką sakai.“

Jobo kančios prasmė

36 Paskui Elihuvas tęsė kalbą sakydamas:

² „Pakęsk mane dar šiek tiek, pamokysiu tave, / nes dar turiu šį tą pasakyti Dievo vardu. / ³ Savo žino-

jimą atsinešu iš toli / ir pateisinsiu savo Kūrėją. / ⁴ Iš tikrųjų mano žodžiai – ne melas; / prieš save matote žmogų, kuris tikrai žino.

⁵ Štai Dievas yra galingas, bet neniekina nė vieno; / jis galingos jėgos ir širdies. / ⁶ Nedorėliui gyventi jis neleidžia, / bet kenčiantiems yra teisingas. / ⁷ Nuo teisiųjų jis nenugręžia akių, / į sostą su karaliais juos amžiams sodina / ir išaukština juos. / ⁸ Įsipainiojusiems į grandines / ir skausmo pinklių pagautiems / ⁹ jis parodo, ką jie padarė – / ir kaip nusikalto, išūliai pasielgę. / ¹⁰ Jis atveria jų ausis perspėjimo žodžiui, / įsako jiems gręžtis nuo pikta. / ¹¹ Jeigu paklauso ir jam tarnauja, / savo dienas jie užbaigia laimingai / ir savo metus prabangiai. / ¹² Bet jei nepaklauso, žūva nuo kalavijo / ir miršta nieko nesuvokę.

¹³ Nedorieji tik tūžta širdyje, / kai jis ištinka juos, ir pagalbos nesišaukia. / ¹⁴ Jie miršta dar savo jaunystėje, / baigdami gyvenimą tarp apeigoms skirtų kekšių^a. / ¹⁵ Bet kenčiantįjį Dievas išgelbsti per jo kančią / ir jo ausį atveria per nelaimę. / ¹⁶ Ir tave jis viliojo iš nežinios nasrų / į erdvią vietą, kur niekas nevaržo, / o stalas nukrautas geriausiais valgiais. / ¹⁷ Bet jei tu spręsi kaip nedorėlis, / patį tave ištiks teismas ir teisingumas. / ¹⁸ Saugokis, kad nebūtum pertekliaus suviliotas / ir kyšių dydis tavęs neišvestų iš kelio. / ¹⁹ Argi ištikus bėdai tau padės tavo turtai / ir visos galingos pastangos? / ²⁰ Nelauk, kad ateitų naktis, / kai tautos staiga pranyks. / ²¹ Saugokis, kad nesigrežtum į pikta! / Juk dėl to turėjai kentėti skausmą.

^{36,14a} Žr. Įst 23,18–19. ^{36,31b} Arba: „valdo“.

Dievo didybė

²² Atmink, kokia didinga Dievo galybė! / Kas gali taip pamokyti, kaip daro jis? / ²³ Kas gali pasakyti Dievui, kaip elgtis, / arba prikišti jam: "Tu neteisingai pasielgei"? / ²⁴ Atmink, kad turi šlovinti jo darbus, / apie kuriuos mirtingieji giedoja giesmes. / ²⁵ Visa žmonija mato Dievo darbus, / kiekvienas žvelgia į jį iš toli.

²⁶ Iš tikrųjų Dievas – didis, ir viršija mūsų pažinimą; / jo metų skaičius neištiriamas. / ²⁷ Juk savo buveinėje jis sukuria vandens lašus, / ir iš gausybės jie susiburia į lietų, / ²⁸ kurį debesis / gausiai išlieja ant mirtingųjų. / ²⁹ Ar gali kas suprasti debesų išskleidimą / ir perkūno griausmus iš jo buveinės? / ³⁰ Štai jis žaibuoja per visą padangę, / jūros gelmės yra jo sostas. / ³¹ Juk taip jis maitina^b tautas / ir parūpina apščiai maisto. / ³² Savo rankose jis laiko žaibą, / nurodo jam, kur trenkti. / ³³ Už jį kalba jo perkūnija / ir uždega pyktį dėl nedorybės.

37 Ir dėl to man dreba širdis, / nerimsta savo vietoje. / ² Klausykitės visi jo griausmingo balso / ir iš jo burnos kylančio garso. / ³ Visur po dangumi, ligi pat žemės pakraščių / jis paleidžia jį drauge su savo žaibu. / ⁴ Paskui pasigirsta riaumojantis garsas, / Dievas griaudžia savo didingu balsu. / Savo žaibų jis nesulaiko, / kol nenutyla jo balsas. / ⁵ Dievas nuostabiai griaudžia savo balsu, / daro nuostabius darbus, kurių suprasti mes negalime. / ⁶ Juk jis įsako sniegui: "Leiskis ant žemės!", / o lietu ir liūčiai: "Sodriai palyk!" / ⁷ Jis sustabdo žmonių rankas, jiems

dirbant, / kad kiekvienas pažintų, ką jis daro. / ⁸ Tada žvėrys lenda į urvą / ir išsitiesia savo guolyje. / ⁹ Vėtra išsiveržia iš savo buveinės / ir kandus šaltis iš šiaurės vėjų. / ¹⁰ Dievas kvėpteli, ir pasidaro ledas, / platūs vandenys greitai užšąla. / ¹¹ Jis prikrauna debesis drėgmės / ir skleidžia žaibų kupinus debesis. / ¹² Pagal jo užmojį jie plaukia iš visų pusių, / kad įvykdytų visa, ką jis įsako, / visame gyvenamos žemės paviršiuje. / ¹³ Ar kaip ryškėtė, ar kaip malonė žemei – / jis padaro, kad tai atsitinka.

¹⁴ Klausykis, Jobai, stabtelk akimirką / ir pamastyk apie nuostabius Dievo darbus. / ¹⁵ Argi tu žinai, kaip Dievas valdo debesis / ir padaro, kad žaibas plyksteli jo debesyje? / ¹⁶ Argi tu žinai, kaip danguje jis pasveria debesis – / nuostabius darbus to, kuris turi tobulą pažinimą? / ¹⁷ Ne! Tu tik gali leipti nuo kaitros su drabužiais, / kai žemė apmirusi nuo pietų vėjo. / ¹⁸ Argi tu gali jam padėti išskleisti dangaus skliautą, / stiprų kaip nuliedintą veidrodį?

¹⁹ Pasakyk mums, ką turime jam sakyti, / nes negalime ginčytis, būdami tamsoje. / ²⁰ Ar apie tai bus jam pasakyta, kai kalbėsiu? / Nejau žmogus kada nors norėjo būti prarytas?

²¹ Kartais žmonės negali žiūrėti į saulę, / ji per šviesi danguje, / kai pakyla vėjas ir išgainioja debesis. / ²² Iš šiaurės vėjas atpučia aukso pašvaistę; / Dievą gaubia šiurpulinga didybė. / ²³ Visagalis – negalime jo pasiekti! / Jis didingas jėga ir teisingumu, / tad nepažeis didelio teismo. / ²⁴ Todėl žmonės jo pagarbiai bijo, / bet jis negerbia žmogaus, / laikančio save išmintingu.

Dievas klausinėja Jobą

38 Tada VIEŠPATS kreipėsi į Jobą iš audros tardamas:

² „Kas temdo mano užmoji, / kalbėdamas neapgalvotais žodžiais? / ³ Susijuosk diržu strėnas kaip vyras; / aš tavęs klausiu, o tu man atsakyk!

⁴ Kur tu buvai, kai dėjau žemės pamatus? / Pasakyk, jei esi toks supratingas! / ⁵ Kas nustatė jos matmenis, tu tikrai žinai! / Argi kas tiesė ant jos matavimo virvę? / ⁶ Į ką buvo įleisti jos stulpai, / ir kas padėjo jos kertinį akmenį, / ⁷ kai drauge giedėjo rytmetinės žvaigždės / ir visos dangiškosios būtybės šaukė iš džiaugsmo?

⁸ O kas uždarė jūrą už durų, / kai ji prasiveržė iš gelmių, / ⁹ kai apdengiau ją debesų apdaru / ir suvysčiau tiršto rūko vystyklais, / ¹⁰ kai padariau bangų mūšą jos ribomis / ir įstaciau duris su skląščiais, / ¹¹ tardamas: 'Tki čia ateik, bet ne toliau, / čia tavo galingos bangos suduši!' / ¹² Argi kada nors savo gyvenime esi įsakęs, / kad ateitų aušra ir prasidėtų diena, / ¹³ kad paimtų žemę už kampų / ir iškratytų iš jos nedorėlius? / ¹⁴ Žemė keičiama kaip molis po antspaudo / ir dažoma tarsi drabužis. / ¹⁵ Nedorėliai nustoja savo šviesos, / ir palūžta pakelta ranka.

¹⁶ Argi esi įžengęs į jūros versmes / ir vaikščiojęs po bedugnės gelmes? / ¹⁷ Argi tau buvo atvertos mirties durys? / Ar tu matei Šeolo vartus? / ¹⁸ Argi išmatavai žemės plotą? / Jei-gu visa tai žinai, pasakyk man!

¹⁹ Kuris kelias veda į šviesos buveinę, / ir kur yra tamsos vieta, / ²⁰ kad galėtumei nuvesti jas į jų valdas / ir parodyti joms takus į jų namus? / ²¹ Tu tai žinai, nes ten

kadaise gimei, / ir tavo metų skaičius didelis!

²² Argi esi kada nors įžengęs į sniego sandėlius / ir matęs krušos išteklis, / ²³ kuriuos taupau nelaimės metui, / puolimo ir karo dienoms? / ²⁴ Kaip rasti, iš kur sklinda šviesa / ir iš kur rytys plinta žemėje? / ²⁵ Kas iškirto griovį lietaus srautams / ir kelią perkūnijos debesiai, / ²⁶ kad palytų žemėje, kur niekas negyvena, / dykumoje, kur nėra jokio žmogaus, / ²⁷ kad pagirdytų vienišus tyrus / ir žemė išželdintų žolę?

²⁸ Argi lietus turi tėvą? / Argi rasos lašai buvo pradėti kaip vaikai? / ²⁹ Kas ledo motina? / Kas dangaus šerkšno gimdytoja? / ³⁰ Vanduo tampa kietas kaip akmuo, / ir bedugnės paviršius užšąla. / ³¹ Argi gali surišti Sietyno grandines / ar atrišti Šienpjovių virves, / ³² ar išvesti laiku Zodiaką, / ar parodyti kelią Grįžulo Ratams ir palydai? / ³³ Argi išmanai dangaus skliauto dėsnius, / ar gali padaryti, kad jie valdytų žemę?

³⁴ Argi gali pakelti balsą debesyje / ir apsigaubti audros vandeniomis? / ³⁵ Argi gali siųsti žaibus su pavedimu / ir ar jie tau sakys: 'Tavo paslaugoms!' / ³⁶ Kas pasako ibiui, kada Nilas patvins, / ar gaidžiui praneša, kad bus lietaus?

³⁷ Kas išmintingai suskaičiuoja debesis / ir išlieja dangaus vandens ąsočius, / ³⁸ kai žemės dulkės sukietėja / ir grumstai sulimpa?

³⁹ Argi gali sumedžioti grobį liūtei / ar nuraminti jaunikių alkį, / ⁴⁰ kai jie tykoja savo urve / ar guli pasalomis savo guolyje? / ⁴¹ Kas ap rūpina varną penu, / kai jos jaunikliai šaukiasi Dievo, / tiesdami alkanas rykles?

39 Ar tu žinai metą, kada kalnų ožkos ožkuojasi, / ar stebi, kai stirnos vaikuojasi? / ² Ar gali suskaičiuoti, kiek mėnesių jos turi išnešioti, / ar nustatai joms vados metą? / ³ Jos susiriečia, kad galėtų išeiti jų jaunikliai, / ir atveda juos. / ⁴ Sustiprėja jų jaunikliai, / užauga po atviru dangumi, / išeina ir pas jas nebegrižta.

⁵ Kas paleido laukinį asilą, / kas atrišo jam pančius? / ⁶ Aš padariau dykumą jo namais, / druskingąsias žemes jo buveine. / ⁷ Iš miesto samyšio jis šaiposi / ir varovo šauksmą negirdi. / ⁸ Klajoja po kalnus tarsi po savo ganyklą / ir susiieško esti, kas žalia.

⁹ Argi laukinis jautis sutiktų tau tarnauti, / ar praleistų jis naktį prie tavo edžių? / ¹⁰ Argi galėtumei pririšti jį virvėmis prie vagos, / ar jis tau suakėtų tavo slėnius? / ¹¹ Argi pasitikėsi juo dėl jo didelės jėgos / ir pavesi jam sunkų triūsą? / ¹² Argi esi tikras, kad jis sugrįš / ir parneš javus į tavo klojimą?

¹³ Stručio sparnai smagiai plazdena, / bet jie neturi plunksnų. / ¹⁴ Jis palieka savo kiaušinius žemėje / ir leidžia smiltims juos šildyti, / ¹⁵ užmiršęs, kad koja gali juos sumindžioti / ar laukinis žvėris sutrypti. / ¹⁶ Savo jauniklius jis šiurkščiai atstumia, tarsi būtų ne jo, / ir nesižadina, kad jo pastangos buvo bergždžios. / ¹⁷ Juk Dievas padarė jį kvailą / ir nedavė jam supratimo. / ¹⁸ Tačiau kai išskleidęs sparnus jis leidžiasi bėgti, / padaro gėdą žirgui ir raiteliui.

¹⁹ Argi tu teiki žirgui stiprybę, / ar tu apdengei sprandą jam karčiais? / ²⁰ Argi tu šokdini jį kaip žiogą / ir gąsdini žmones jo piktu prunkšti-

mu? / ²¹ Kanopa noriai jis kasa slėnio žemę, / visa savo stiprybe verždamasis į mūšį. / ²² Iš baimės jis tyčiojasi, jis nebūgštuoja, / nešoka į šalį nuo kalavijo. / ²³ Ant jo barška strėlinė, / blizga iešmas ir ietis. / ²⁴ Virpėdamas iš nekantrumo, jis šuoliuoja; / išgirdęs rago gausmą, nustovėti negali. / ²⁵ Kiekvienąkart ragui gaudžiant, jis prunkščia: 'Aha!' / Iš tolo jis girdi mūšį, / vadų įsakymus ir karių šauksmus.

²⁶ Argi iš tavęs išmoko sakalas skraidyti / ir išskleisti sparnus pietų link? / ²⁷ Argi tavo įsakymu erelis sklando / ir aukštai suka lizdą? / ²⁸ Ant uolos jis gyvena, / stačios uolos tvirtovėje įsikuria. / ²⁹ Iš ten jis žvalgosi grobio; / jo akys mato laimikį iš tolo. / ³⁰ Jo jaunikliai gurdia kraują; / kur yra užmuštųjų, ten ir jis.“

Dievas ragina atsakyti

40 Atsakydamas Jobui, VIEŠPATS sakė:

² „Argi priekaištų ieškotojas bylinėsis su Visagaliu? / Kas ginčijasi su Dievu, tas turi atsakyti.“

³ Tada, Jobas atsakydamas VIEŠPACIUI, tarė:

⁴ „Esu menkutis! Ką galiu tau atsakyti? / Ranka užsiimu burną. / ⁵ Kartą jau kalbėjau, tad nebekalbėsiu, / net dusyk, tad daugiau to nebedarysiu.“

⁶ Tada VIEŠPATS kreipėsi į Jobą iš audros tardamas:

⁷ „Susijuosk diržu strėnas kaip vyras; / aš tave klausiu, o tu man atsakyk! / ⁸ Argi paneigsi net mano teisingumą? / Nejau mane pasmerksi, kad pats būtum pateisintas? / ⁹ Argi tavo ranka kaip Dievo / ir gali griauti tokiu balsu kaip jis? /

¹⁰ Jei taip, pasipuošk didybe ir orumu, / apsirenk garbe ir spindesiu. /

¹¹ Duok valią savo pykčio įniršiui, / pažvelk į kiekvieną išdidų žmogų ir jį pažemink. / ¹² Taip, pažvelk į kiekvieną išdidų žmogų, pažemink jį; / sutrypk nedorėlius, kur jų yra. / ¹³ Palaidok juos visus drauge žemėje, / užrakink juos tamsiajame mirusiųjų pasaulyje. / ¹⁴ Tada ir aš pripažinsiu, / kad tavo dešinė gali tave išgelbėti.

¹⁵ Pagalvok apie begemotą, / kurį padariau kaip ir tave; / jis ėda žolę it jautis. / ¹⁶ Jo jėga šlaunyse, / jo galybė pilvo raumenyse. / ¹⁷ Savo uodegą jis padaro kieta kaip kedras, / jo šlaunų raumenys suausti į vieną. / ¹⁸ Jo kaulai tarsi vario vamzdžiai, / galūnės tarsi geležies lazdos.

¹⁹ Jis pirmas tarp didžiųjų Dievo darbų; / tik jo Kūrėjas gali ištraukti prieš jį kalaviją. / ²⁰ Juk žolės jam duoda kalnai, / kur žaidžia visi laukų žvėrys. / ²¹ Po lotosu jis guli, / pelkės nendrių prieglaudoje. / ²² Lotosas globia jį ūksme, / upelio gluosniai jį gaubia. / ²³ Net kai upė patvinsta, jis neišsigąsta; / išlieka ramus, nors Jordanas tekėtų į nasrus. / ²⁴ Kas gali pagauti jį kabliu / ar perversi jo šnerves vašu?

²⁵ Argi gali pagauti meškere Leviataną, / ar surišti jo nasrus virve? / ²⁶ Argi gali įverti virvę jam į šnerves, / kabliu perdurti nasrus? / ²⁷ Argi jis maldaus tavęs, kad paleistum, / gerinsis tau švelniais žodžiais? / ²⁸ Argi jis sudarys sandorą su tavimi, / ar priimsi jį kaip amžiną vergą? / ²⁹ Argi žaisi su juo kaip su paukščiu, / ar laikysi jį pririštą savo merginų pramogai? / ³⁰ Argi derėsis dėl jo prekiautojai, / ar išsidalys jį pirkliai? / ³¹ Argi gali

prismaigstyti jam odą žeberklų, / ar galvą žuklės iečių? / ³² Kartą kėlės prieš jį ranką, / atmink kovą ir daugiau nebebandyk!

41 Kas tik pamato Leviataną, / netenka drąsos ir puola ant žemės. / ² Argi jis nėra nuožmus tam, kas jį pažadina? / Kas galėtų stoti prieš jį? / ³ Kas jam priešintųsi ir nenukentėtų? / Po visu dangumi tokio nėra!

⁴ Vargu ar man reikia kalbėti apie jo kojas, / jo žygdarbių smulkmenas ir grakštų sudėjimą. / ⁵ Kas gali nuplėšti jo išorinį dangalą / ar perdurti dvigubus jo šarvus? / ⁶ Kas gali priversti jį pražioti nasrus? / Siaubą kelia pliki jo dantys! / ⁷ Jo nugara dengia tarsi eilės skydų, / glaudžiai sukabintų ir kietų kaip akmuo. / ⁸ Vienas skydas priešlietas prie kito, / kad net oras negali tarp jų praeiti. / ⁹ Sujungti vienas su kitu, / jie neatskiriami. / ¹⁰ Kai jis čiaudi, blykstelį šviesa; / jo akys tarsi aušros prošvaistė. / ¹¹ Iš jo nasrų šoka liepsnos, / veržiasi kibirkščių srovės. / ¹² Iš jo šnervių kyla dūmai, / tarsi verdant puodui ant žabų ugnies. / ¹³ Jo alsavimas uždega anglis, / iš jo nasrų veržiasi liepsnos. / ¹⁴ Jo sprande slypi jėga; / baimė apima visus jį sutinkančius. / ¹⁵ Jo raumenų sluoksniai glausti, / tvirtai nulieti ir nepajudinami. / ¹⁶ Jo širdis tvirtai nulieta kaip akmuo, / kieta kaip apatinė girnapusė. / ¹⁷ Kai jis stoja piestu, net galiūnai dreba / ir, nustėrę iš siaubo, traukiasi. / ¹⁸ Kas jį pultų, nenugalėtų kalaviju; / nenugalėtų nei ietimi, nei sviediniu, nei iešmu. / ¹⁹ Geležį jis laiko šiaudais, / varį – sudulėjusiu medžiu. / ²⁰ Strėlė neprivers jo bėgti; / svaidyklės akmenys

jam tarsi šiaudai. / ²¹ Vėzdai jam panašūs į šiaudus; / jis juokiasi iš iečių zvimbimo. / ²² Jo pilvas aštriai kiautėtas; / jis šliaužia purvu tarsi kūlimo šlajos. / ²³ Jis priverčia gelmę kunkuliuoti tarsi katilą, / sumaišo jūrą it smilkyklę. / ²⁴ Paskui save jis palieka blizgantį taką; / būtų galima manyti, kad gelmė žila. / ²⁵ Žemėje lygaus jam nėra; / tai kūrinys be baimės. / ²⁶ Jis mato visa, kas didinga; / jis visų išdidžiųjų gyvūnų karalius.“

Jobo atgaila

42 Tada Jobas, atsakydamas VIEŠPAČIUI, tarė:

² „Žinau, kad tu gali visa padaryti; / ką tik užsimoji, tą gali įvykdyti. / ³ ‘Kas temdo mano užmojų, / kalbėdamas neapgalvotais žodžiais?’ / Iš tikrųjų kalbėjau apie tai, ko nesu-pratau, / apie dalykus, viršijančius mane savo nuostabumu, / kurių neišmaniau. / ⁴ ‘Klausykis, aš kalbėsiu; / aš tavęs klausiu, o tu man atsakyk.’ / ⁵ Buvau girdėjęs gandus apie tave, / bet dabar mano akys mato tave; / ⁶ todėl gėdijuosi visko, ką esu pasakęs, / ir atgailauju dulkėse ir pe-luose.“

Gerovės sugrąžinimas

⁷ Baigęs kalbėti Jobui, VIEŠPATS tarė Elifazui Temanui: „Mane apėmė pyktis ant tavęs ir tavo dviejų bičiulių, nes nekalbėjote apie mane tiesiai, kaip mano tarnas Jobas. ⁸ Tad

dabar pasiimkite septynis jaučius bei septynis avinus, nueikite pas mano tarną Jobą ir atnašaukite už save deginamąją auką. Tegu meldžiasi mano tarnas Jobas už jus, kad atsižvelgęs į jo maldą nepasielgčiau su jumis pagal jūsų kvailybę, kadangi nekalbėjote teisingai apie mane, kaip mano tarnas Jobas.“ ⁹ Tad Elifazas Temanas, Bildadas Šuachas ir Cofaras Naamatietis nuėjo ir įvykdė, ką VIEŠPATS buvo jiems paliepęs. VIEŠPATS atsižvelgė į Jobo maldą.

¹⁰ VIEŠPATS pakreipė Jobo dalį, kai jis pasimeldė už savo bičiulius. VIEŠPATS davė Jobui dvigubai daugiau negu jis buvo anksčiau turėjęs. ¹¹ Tada suėjo pas jį visi jo broliai bei seserys ir visi, kurie jį anksčiau pažinojo. Jie valgė duoną jo namuose su juo, atjausdami ir paguosdami dėl nelaimės, kuria VIEŠPATS buvo jį ištikęs. Kiekvienas jų davė po vieną kesitą^a ir po aukso žiedą. ¹² VIEŠPATS laimino vėlesnį Jobo gyvenimą labiau negu jo pradžią. Jobas turėjo keturiolika tūkstančių avių, šešis tūkstančius kupranugarių, tūkstantį jungų jaučių ir tūkstantį asilių. ¹³ Jis turėjo taip pat septynis sūnus ir tris dukteris. ¹⁴ Pirmąją pavadino Jemima, antrąją Kecią ir trečiąją Keren Hapucha. ¹⁵ Visoje šalyje nebuvo gražesnių moterų už Jobo dukteris. Jų tėvas davė joms paveldą lygiai su broliais. ¹⁶ Paskui Jobas gyveno šimtą keturiasdešimt metų, matė savo sūnus ir savo vaikčius iki ketvirtos kartos. ¹⁷ Pertekęs metų Jobas mirė žiloje senatvėje.

^{42,11a} Nežinomos vertės pinigais.

PSALMYNAS

Psalmynas (hebr. *tehilim* „liaupsės“, gr. *psalmoi*, lot. *psalmorum* / *psalmi*) – šimto penkiasdešimt poetinių šlovinimo giesmių (X–VI a. pr. Kr.) rinkinys, tradicijos siejamas su Dovydo asmeniu.

Verčiant Psalmyną iš hebrajų kalbos į graikų (Septuaginta), o vėliau ir į lotynų (Vulgata), atsirado psalmių numeracijos skirtumų: dvi hebrajų tradicijos psalmių poros (Ps 9–10 ir Ps 114–115) Septuagintoje ir Vulgatoje sujungtos ir sunumeruotos kaip dvi vientisos psalmės, o kitos dvi (Ps 116 ir Ps 147) – padalytos pusiau ir sunumeruotos kaip dvi poros. Ekumeniniame Šventojo Rašto leidime laikomasi hebrajų numeracijos.

Psalmynas tradiciškai dalijamas į penkias knygas (1–41, 42–72, 73–89, 90–106, 107–150), kurių kiekviena baigiama laiminimo, arba doksologijos, žodžiais. Pirmą psalmę laikoma viso Psalmyno atsklanda, o šimtas penkiasdešimta psalmė – užsklanda. Dauguma psalmių prasideda sukūrimo aplinkybių, kūrinių pobūdžio, paskirties, giedojimo būdo, autoriaus ir kt. nuorodomis; septyniadesimt trys jų priskirtos Dovydui, dvylika – šventyklos giedotojų protėviui Asafui, vienuolika – Koracho palikuonims, trys – Jedutūnui, dvi – Saliamonui, po vieną – Hemanui, Eatanui ir Mozei.

Poetiniuose garbinimo, dėkojimo, prašymo ir kalčių išpažinimo kūriniuose atsiskleidžia Šventojo Rašto tikėjimo savitumas ir žmogiškumas.

Pirma knyga

1 Laimingas, kas atmeta nedorėlių patarimus, / kas neina nusidėjėlių keliu / ir nebendrauja su pašaipūnais, / ² bet džiaugiasi VIEŠPATIES Įstatymu / ir mąsto jo Įstatymą dieną naktį.

³ Jis lyg medis, / pasodintas prie tekančio vandens, / duodantis vaisių laikui atėjus, / o jo lapai nevysta. / Kad ir ką jis darytų, jam sekasi.

⁴ Nedorėliai – ne tokie! / Jie kaip vėjo blaškomi pelai! / ⁵ Todėl nedorėliai teisme neatsilaikys, / nei nusidėjėliai – teisiųjų sueigoje, / ⁶ nes VIEŠPATS globoja teisiųjų kelią, / o nedorėlių kelias veda į pražūtį.

2 Kodėl niršta gentys, / kodėl tautos veltui maištauja? / ² Žemės karaliai rengiasi mūšiai, / ir valdovai išvien tariaisi / prieš VIEŠPATĮ ir jo pateptąjį: / ³ „Veržkimės iš jų jungo grandinių / ir nusikratykime jų pančių!“

⁴ Bet aukštybių soste sėdintis juokiasi; / VIEŠPATS tyčiojasi iš jų. /

⁵ Paskui jis prabyla jiems įniršęs, / keldamas baimę savo pykčiu: / ⁶ „Juk aš pasodinau soste savo karalių ant Siono, / savo šventojo kalno!“

⁷ Aš paskelbsiu VIEŠPATIES įsaką. / VIEŠPATS tarė man: „Tu mano sūnus, / šiandien tave pagimdžiau. /

⁸ Prašyk manęs, ir padarysiu tautas tavo valdomis, / o visus žemės pakraščius – tavo nuosavybe. / ⁹ Geležies skeptru gali joms kirsti, / kaip molio indus į šukes daužyti.“

¹⁰ Tad supraskite, karaliai; / būkite įspėti žemės valdovai. / ¹¹ Tarnaukite VIEŠPAČIUI pagarbia baimė, / drebedami / ¹² reikškite pagarbą, / kad jis neįnirštų, ir kelyje nežūtumėte, / nes jo pyktis ūmus.

Laimingi, kurie prie jo glaudžias!

3 Dovydo psalmė, jam bėgant nuo savo sūnaus Abšalomo.

² Ak, VIEŠPATIE, kiek daug mano priešų! / Daug mane puolančių! /

³ Daug apie mane sakančių: / „Die-

vas jo neišgelbės!“ *Sela*^a. / ⁴ Bet tu, VIEŠPATIE, esi mano skydas nuo pavojaus, / tu mano garbė, pakeliantį mano galvą!

⁵ Balsu šaukiuosi VIEŠPATIES; / jis išklauso mane savo šventajame kalne. *Sela*. / ⁶ Kol guliuosi ilsėtis ir užmiegu, / kol atsibundu, visą naktį VIEŠPATS mane saugo. / ⁷ Nebijau nė dešimt tūkstančių priešų, / puolančių mane iš visų pusių.

⁸ Ateik, VIEŠPATIE! / Išgelbėk mane, mano Dieve! / Juk tu mano priešams antausius skaldai, / nedorėliams dantis išdaužai. / ⁹ Išgelbėjimas – VIEŠPATIES valioje; / tavo palaiminimas tebūna tavo tautai! *Sela*.

4 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Dovydo psalmė.*

² Kai šaukiuosi, išklausyk mane, / o mano teisusis Dieve! / Kai buvau varge, tu man padėjai. / Būk man maloningas ir išklausyk mano maldą!

³ O žmonės, kada liausitės teršę mano garbę? / Kodėl mėgstate, kas tuščia, ir griebiatės melo? *Sela*. / ⁴ Žinokite, kad VIEŠPATS atsirenka sau ištikimajį; / VIEŠPATS išklauso mane, kai jo šaukiuosi. / ⁵ Tad drebekite ir nenusidėkite! / Atgulę apgalvokite širdimi ir tylėkite! *Sela*. / ⁶ Ištikimai atnašaukite aukas / ir pasitikėkite VIEŠPAČIU.

⁷ Daugelis sako: „O, kad sulauktume geresnių dienų! / VIEŠPATIE, tešviečia mums tavo veido šviesa!“ /

⁸ Tu įdedi į mano širdį daugiau džiaugsmo, / negu grūdų derlius ir jauno vyno gausa. / ⁹ Kai einu ilsėtis, ramiai užmiegu, / nes tu

vienas, VIEŠPATIE, leidi be rūpesčio ilsėtis.

5 *Choro vadovui. Pučiamiesiems instrumentams. Dovydo psalmė.*

² Išgirsik mano žodžius, VIEŠPATIE, / atkreipk dėmesį į mano dejonę! / ³ Klausykis mano maldos šauksmo, / mano Karaliau ir mano Dieve, maldauju tave! / ⁴ VIEŠPATIE, auštant tu girdi mano balsą, / auštant kreipiuosi į tave malda ir laukiu.

⁵ Juk tu esi Dievas, nekenčiantis to, kas nedora; / pikta pas tave nevieši. / ⁶ Kas puikuojasi, tas negali iškęsti tavo žvilgsnio. / Tu neapkeniti visų nedorėlių, / ⁷ melagiams tu leidi pražūti. / VIEŠPATS bjaurisi žudikais ir išdavikais.

⁸ Bet per tavo didžią ištikimają meilę / aš įžengiu į tavo Namus / ir iš pagarbios baimės pulu kniūbsčias šventykloje, / kur tu esi garbinamas. / ⁹ Vesk mane, VIEŠPATIE, savo išganingu teisumu, / nepaisydamas budrių mano priešų! / Ištiesink man kelią!

¹⁰ Juk tu, ką sako mano priešai, / niekada negalima pasitikėti. / Jų širdis kupina piktų kėslių, / gerkelės – atviri kapai, o liežuviai – sukti. / ¹¹ Pasmerk ir nubausk juos, Dieve; / tepražudo juos jų pačių kėsiai. / Atmesk juos dėl jų nuodėmių daugybės, / nes prieš tave jie kėlė maištą.

¹² O visi, kas prie tavęs glaudžiasi, / tedžiūgauja ir iš džiaugsmo tegieda amžinai. / Taip juos globok, / kad mylintieji tavo vardą džiūgautų tavimi. / ¹³ Juk tu, VIEŠPATIE, tikrai laimini teisųjį, / apgaubi jį savo malone lyg skydu.

6 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais pagal šeminitą^a. Dovydo psalmė.*

² VIEŠPATIE, nesmerk manęs įniršęs, / nebausk manęs pykdamas! / ³ Būk man maloningas, VIEŠPATIE, / nes aš visiškai nusikamavęs; / gydyk mane, VIEŠPATIE, / nes mano kaulai sukręsti. / ⁴ Ir mano gyvastis priblokšta, / VIEŠPATIE, kiek ilgai?..

⁵ VIEŠPATIE, atsigręžk! Gelbėk mane! / Išvaduok mane dėl savo ištikimosios meilės! / ⁶ Juk tarp mirusiųjų nėra kas tave atmintų, / kas gali tave šlovinti Šeole?

⁷ Aš aimanų nuvargintas / kasnakt ašaromis laistau savo lovą / ir verksmu drėkinu savo guolį. / ⁸ Skausmas temdo man akis, / ir nuo daugybės vargų jos silpsta.

⁹ Atsitraukite nuo manęs, visi piktadariai, / nes VIEŠPATS išgirdo mano verksmą. / ¹⁰ VIEŠPATS išklauso mano maldavimą, / VIEŠPATS prima mano maldą. / ¹¹ Visi mano priešai bus pažeminti / ir siaubo apimti. / Akimirksniu jie trauksis ir bus sugėdinti.

7 *Dovydo šigajonas^b, kuriį jis giedojo VIEŠPAČIUI dėl Kušo Benjamino.*

² VIEŠPATIE, mano Dieve, prietavęs glaudžiuiosi! / Saugok mane nuo visų, kurie mane persekioja, / ir gelbėk mane, / ³ kad jie kaip liūtai, mane nusivilkę, / nesuplėšytų į galus, / nes nėra kas išgelbsti.

⁴ VIEŠPATIE, mano Dieve, jei tai padariau, / jei kaltė suteršė mano rankas, / ⁵ jei piktu atsilyginau savo

bičiuliui, / bet pasigailejau tų, / kurie be priežasties buvo mano priešai, / ⁶ tai tepersekioja mane priešas ir tepagauna, / tesutrypia mano gyvastį su žemėmis / ir tesumaišo mano sielą su dulkėmis! *Sela.*

⁷ VIEŠPATIE, pakilk įniršęs, / užstok mane nuo priešų šėlsmo! / Mano Dieve, pabusk teismui, kurį esi paskelbęs. / ⁸ Tesiburia aplink tave sueiga tautų, / o tu viešpatauk joms iš aukštybių. / ⁹ VIEŠPATS teisia tautas; / mane, VIEŠPATIE, teisk pagal mano teisumą, / atsižvelgdamas į mano nekaltumą. / ¹⁰ Nedorėlių kėsłams padaryk galą, / o teisųjį sustiprink! Tu ištiri mūsų mintis ir norus, o teisusis Dieve!

¹¹ Dievas – mano skydas, / gelbstintis doros širdies žmones. / ¹² Teisus teisėjas yra Dievas, / Dievas, kuris gali kasdien bausti. / ¹³ Jei žmogus nepakeis savo elgesio, / Dievas galas kalaviją, / įtemps lanką, paėmęs strėlę, / ¹⁴ parengs prieš jį savo mirtinus ginklus / ir ugningas ietis pavers savo strėlėmis.

¹⁵ Štai kaip nedoras žmogus su mano pikta, / užsigėidžia kenkti ir pagimdo apgaule. / ¹⁶ Jis iškasa duobę, dar pagilina ją, / ir pats įpuola į savo iškastą duobę / ¹⁷ jam ant galvos grįžta jo piktumas, / jo smurtas krinta jam ant pakaušio. / ¹⁸ Dėkosiui VIEŠPAČIUI už jo teisumą, / giedosiu šlovės giesmę VIEŠPAČIUI Aukščiausiam.

8 *Choro vadovui. Pagal gititą^c. Dovydo psalmė.*

² VIEŠPATIE, mūsų Dieve, / koks nuostabus tavo vardas visoje žemė-

^{6,1a} Nežinomas muzikos terminas. ^{7,1b} Nežinomas literatūros ar muzikos terminas.

^{8,1c} Nežinomas muzikos terminas. ^{8,6d} Arba: „dangiškasis būtybes“.

je! / Savo didingumu apdengei dangaus aukštybes. / ³ Mažylių ir kūdikių lūpomis sukūrei sau šlovę / en-gėjams sugėdinti, / kad nutildytum priešą ir maištautoją. / ⁴ Kai pažvelgi į tavo dangų, / tavo rankų darbą, / į mėnulį ir žvaigždes, / kurias tu pritvirtinai, / ⁵ kas tas žmogus, kad jį atmeni, / kas tas mirtingasis, kad juo rūpiniesi?

⁶ Tu padarei jį tik truputį žemesnį už save^d, / apvainikavai garbe ir didybe. / ⁷ Tu padarei jį savo rankų darbų šeimininku, / padėjai visa prie jo kojų: / ⁸ avis ir jaučius visus aliai vieno / ir laukinius gyvulius, / ⁹ padangių paukščius bei jūros žuvis / ir visa, kas tik keliauja jūrų takais.

¹⁰ VIEŠPATIE, mano Dieve, / koks nuostabus tavo vardas visoje žemėje!

9 ✕ *Choro vadovui. „Sūnaus mirties“ melodija. Dovydo psalmė.*

^{2e} Dėkosiui tau, VIEŠPATIE, iš visos širdies, / apsakysiu visus tavo nuostabius darbus. / ³ Krykštausiu ir džiūgausiu tavvyje, / šlovės giesmę giedodamas tavo vardui, Aukščiau-siasis. ^{4a} Tau pasirodžius, mano priešai traukiasi, / parpuola ir miršta.

⁵ Mat tu gini mano teisę ir bylą, / sėdėdamas soste kaip teisusis teisėjas. / ^{6a} Tu grūmoji pagonims ir sunaikini nedorėlius, / jų vardą ištrini amžiams. / ⁷ Priešo neliko – amžini griuvėsiai; / tu sugriovėi jų miestus, / dingo net jų vardai.

⁸ⁿ O VIEŠPATS lieka amžinai; / savo sostą jis pastatė teismui. / ⁹ Jis teisia pasaulį teismu; / tautas jis teisia bešališkai. / ^{10v} VIEŠPATS –

nuengtujų tvirtovė, / tvirtovė nelaimės metu! / ¹¹ Kas brangina tavo vardą, pasitiki tavimi, / nes tu, VIEŠPATIE, niekada neatmeti tų, / kurie ieško tavo pagalbos.

^{12r} Giedokite šlovės giesmę VIEŠPAČIUI, / kuris gyvena Sione! / Skelbkite tautoms jo darbus! / ¹³ Juk jis neužmiršta varguolių šauksmo, / rūpinasi jais nekalto kraujo gynėjas.

¹⁴ⁿ Pasigailėk manęs, VIEŠPATIE! / Žiūrėk, ką aš kenčiu nuo tų, / kurie manęs neapkenčia. / Išgelbėk mane, VIEŠPATIE, nuo mirties, / ¹⁵ kad Siono vartuose / galėčiau skelbti visus tavo šlovės darbus / ir džiaugtis tavo išganymu.

^{16v} Tautos įgriuvo į savo iškastą duobę, / jų kojos įkliuvo į jų pačių paspėstas pinkles. / ¹⁷ VIEŠPATS ap-sireiškia teisdamas, / nedorą žmogų jis apraizgo jo paties kėslais. / *Higai-onas^f. Sela.*

^{18v} Visi nedori žmonės yra pake-liui į Šeolą, / ir visi pagonys, kurie užmiršta Dievą. / ^{19v} Ne visuomet varguolis bus užmirštas, / ir skurdžiai ne visai praras viltį. / ²⁰ Pakilk, VIEŠPATIE! / Neleisk mirtingajam paimti viršų! / Tebūna tautos teisi-mos tavo akivaizdoje. / ²¹ [varyk jiems baimės, / VIEŠPATIE! Težino tau-tos, kad jos – tik žmonės! *Sela.*

10 ^a ✕ ^b Kodėl tu, VIEŠPATIE, taip nuošaliai laikaisi? / Kodėl slepiesi, kai esu nelaimeje? / ² Nedorėliai kankina įžuliai varguo-lius; / teikliūva jie patys į savo su-manytas pinkles!

^{9,2e} Hebr. abėcėlės raidėmis į eilutes arba posmus suskirstytos Ps 9, 10, 25, 34, 37, 111, 112, 119 vadinamos abėcėlinėmis psalmėmis. ^{9,17f} Nežinomas muzikos terminas. ^{10,1g} Gr. Septuagintos ir lot. Vulgatos vertimuose hebr. Ps 9 ir Ps 10 supintos į vieną Ps 10, skirtinga numeracija išlaikoma iki Ps 147. ^{10,1h} Žr. Ps 9,2.

³ Nedorėlis puikuojasi savo širdies kėsmais, / o gobšuoelis keikia ir atmeta VIEŠPATĮ. / ⁴ Įniršęs iš įžūlumo, nedorėlis sako: / „Atsiskaityti jis nešauks.“ / Anot jo širdies kėslių: „Dievo nėra!“ / ⁵ Nedorėliui visada gerai klojasi; / tavo nuosprendžiai jam tolimi, / jis šaiposi iš visų savo priešų. / ⁶ Sako sau: „Nebūsiu parbloktas, / per kartų kartas vargo nepatirsiu.“

⁷ Jo lūpose pilna keiksmų, melo ir grasinimų, / vargas ir piktumas jam ant liežuviu. / ⁸ Pasaloje jis tyko už aptvaro / ir slapta žudo nekaltą žmogų.

Jo akys vogčiomis seka nelaimingąjį, / ⁹ jis slapta sėlina lyg liūtas tankmėje. / Jis tyko pagrobti vargšą, / čiumpa vargdienį ir velka į savo tinklą.

¹⁰ Jis prisišlieja prie žemės, puola pagūžom / ir nelaimingąjį prislegia savo svoriu. / ¹¹ Nedorėlis mano sau: „Dievui tai nerūpi. / Jis slepia savo veidą, jis niekada nežiūri.“

¹² Pakilk, VIEŠPATIE! / Pakelk ranką, Dieve, ir neužmiršk skriaudžiamųjų! / ¹³ Kodėl nedorėlis turėtų tyčiotis iš Dievo / ir širdyje sakyti: „Atsiskaityti tu nešauksi!“ / ¹⁴ Juk tu matai! / Tikrai imi į širdį vargą ir skausmą, / esi visada pasirengęs padėti! / Nelaimingasis tau gali save patikėti, – / tu visada našlaičiui padedi. / ¹⁵ Palaužk nedoro ir blogo žmogaus jėgą, / nubausk jų nedorumą, neleisk jiems išlikti!

¹⁶ VIEŠPATS – Karalius per amžių amžius. / Pagonys išnyks iš jo krašto. / ¹⁷ VIEŠPATIE, tu išgirsi skriaudžiamųjų troškimą, / paguosi jų širdį, pakreipsi į juos savo ausį. / ¹⁸ Našlaičio ir skriaudžiamojo bylą

apginsi, / kad joks žemės mirtingasis nebekeltų baimės.

11 *Choro vadovui. Dovydo.*

VIEŠPATYJE randu prieglobstį! / Tad kaip drįstate man sakyti: / „Paukšti, lėk į kalnus! / ² Juk štai nedorėliai deda strėlę ant templės, / įtempia lanką, norėdami šauti iš paskalų / į doros širdies žmones. / ³ Kai viskas griūva, / ką teisisis begali daryti?“

⁴ VIEŠPATIES šventumo būstas – jo šventykla. / VIEŠPATIES sostas stovi danguje. / Jo akys viską apžvelgia, / jo įdėmus žvilgsnis tiria žmones. / ⁵ VIEŠPATS ištiria teisiųjų ir nedorėlių. / Kas mėgsta smurtą, to jis nekenčia iš visos širdies. / ⁶ Nedorėliams jis siųs žarijų ir sieros lietu, / svinlinanti vėtra bus jiems skirtoji taurė. / ⁷ Juk teisus yra VIEŠPATS; / jis myli teisius darbus, / ir dorieji matys jo veidą.

12 *Choro vadovui. Pagal šeminitą. Dovydo psalmė.*

² Gelbėk, VIEŠPATIE! / Nebėra nė vieno teisulio, / ištikimi žmonės pradingo tarp mirtingųjų. / ³ Visi meluoja, kaimynas kaimynui kalba / pataikūnėmis lūpomis ir veidmaine širdimi.

⁴ Teužčiaupia VIEŠPATS lūpas pataikūnes, / tesulaiko kiekvieną liežuvių pagyrūną / ⁵ sakantiems: „Liežuviu gausime, ko norime. / Mūsų ginklas – lūpos. / Kas gali mums viešpatauti?“

⁶ „Kadangi jie plėšia vargšus, / ir beturčiai aimanuoja, dabar aš pakilsiu, – / sako VIEŠPATS, – ir

suteiksiu saugią vietą tam, kuris jos ilgisi.“

⁷ VIEŠPATIES žodžiai tyri / lyg sidabras, grynintas lydykloje, / septynis kartus valytas. / ⁸ Tu, VIEŠPATIE, mus ginsi, / saugosi mus nuo šios kartos per amžius. / ⁹ Aplink visur nedorėliai bastosi, / visi giria, kas tarp žmonių nedora.

13 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Kiek ilgai, VIEŠPATIE? / Nejau amžinai mane užmirši? / Kiek ilgai slėpsi savo veidą nuo manęs? / ³ Kiek ilgai turėsiu pakelti skausmus, / dieną iš dienos širdgėlą širdyje? / Kiek ilgai mano priešas virš manęs viešpataus? / ⁴ Pažvelk į mane ir išklausyk, VIEŠPATIE, mano Dieve!

Duok šviesos mano akims, / kad mirties miegu neužmigčiau! / ⁵ Neleisk mano priešui didžiutis: „Aš nugalėjau jį!“ / Neleisk mano engėjams džiūgauti, kai suklumpu!

⁶ Aš pasitikiu tavo ištikimu gerumu, / mano širdis džiūgaus, nes tu mane išgelbėsi. / Giedosiu VIEŠPAČIUI: „Jis buvo man geras!“

14 *Choro vadovui. Dovydo.*

Kvailys sau sako širdyje: „Dievo nėra!“ / Tokie sugedę, jie daro šlykščius darbus; / nėra nė vieno, kuris darytų gera. / ² VIEŠPATS žvelgia žemyn iš dangaus į žmoniją, / norėdamas pamatyti, ar yra kas protingas / ir ieškantis Dievo. / ³ Visi nuklydę, visi panašiai sugedę; / nėra nė vieno, kuris darytų gera, / nė vienui vieno.

⁴ „Argi jie nežino, visi tie nedorėliai? / Jie ryja mano tautą, / ji – ju

ryjama duona – / ir VIEŠPATIES niekada nesišaukia.“ / ⁵ Ten, kur nereikėtų bijoti, / jie drebės iš baimės, / nes VIEŠPATS yra su teisiaja karta. / ⁶ Jūs norite sužlugdyti vargšo viltis, / bet jo užuovėja yra VIEŠPATS.

⁷ O, kad ateitų iš Siono išganymas Izraeliui! / Kai VIEŠPATS parves į namus savo tautą, / Jokūbas džiūgaus, Izraelis bus laimingas.

15 *Dovydo psalmė.*

VIEŠPATIE, kas gali svečiuotis tavo Palapinėje? / Kas gali gyventi Sione, tavo šventajame kalne?

² Žmogus, kuris dorai gyvena, / daro, kas teisu, / ir kalba tiesą iš grynios širdies. / ³ Kas nešmeizia nė vieno liežuviu, / kas nedaro nieko pikta bičiuliui / ir nejuodina kaimyno, / ⁴ kas laiko niekam tikusiu, ką Dievas atmeta, / o VIEŠPATIES bijančius gerbia, / kas net nuostolį patirdamas laikosi žodžio, / ⁵ kas be palūkanų skolina / ir nepaperkamas liudyti prieš nekaltą,

kas tik taip elgiasi, / tas bus saugus per amžius.

16 *Dovydo miktamas^a.*

Apsaugok mane, Dieve, / nes pas tave ieškau užuovėjos. / ² Sakau VIEŠPAČIUI: „Tu mano VIEŠPATS. / Tik tu visa mano laimė.“

³ Kokie šaunūs ištikimieji VIEŠPATIES žmonės! / Būti su jais – man didžiausias malonumas. / ⁴ Kas skuba pas kitus dievus, / tas daugina savo skausmus; / kraujo liejamųjų atnašų jiems neaukosiu, / nei jų vardų savo lūpomis netarsiu. / ⁵ VIEŠPATIE, tu man skirtoji dalis ir mano

^{16,1a} Nežinomas literatūros ar muzikos terminas.

taurė, / mano likimas – tavo rankose! / ⁶Man matavimo virvė krito puikioje vietoje; / iš tikrųjų nuostabus mano paveldas!

⁷Kadangi VIEŠPATS mane moko, aš jį šlovinsiu; / net naktį man širdis tai primena. / ⁸Nuolatos menu VIEŠPATIES Artumą; / jam esant mano dešinėje, niekada nedrebėsiu. / ⁹Todėl linksma mano širdis, / džiūgauja visa mano gyvastis / ir ramiiai ilsisi mano kūnas. / ¹⁰Juk nepaliksi manęs Šeolui, / neleisi savo teisiajam matyti kapo. / ¹¹Tu parodysi man taką, kuris veda į gyvenimą. / Tavo Artume – džiaugsmo pilnatvė, / tavo dešinėje – amžina linksmybė.

17 *Dovydo malda.*

Klausykis, VIEŠPATIE, kaip maldauju teisybės, / atsižvelk į mano šauksmą! / Išgirsk mano malda iš lūpų be vyliaus! / ²Iš tavęs teateina man nuosprendis, / nes tavo akys mato teisybę. / ³Nors ir mėgintum mano širdį, tirtum mane naktį / ir bandytum mane ugnimi, / nerastum manyje neteisybės. / Nenusidėjau lūpomis, / ⁴kaip daugelis žmonių. / Branginau žodį iš tavo lūpų / ir išvengiau smurto kelių. / ⁵Tavo Įstatymo keliu žingsniavau, / nuo jo mano kojos niekada nenuklydo.

⁶Šaukiuosi tavęs, nes tu mane išgirsi, Dieve! / Atsuk man savo ausį, klausykis mano žodžių. / ⁷Parodyk savo ištikimą meilę nuostabiais darbais, / Gelbėtojau, ieškantiems užuovėjos / nuo užpuolikų tavo dešinėje. / ⁸Saugok mane kaip savo akies vyzdį, / savo sparnų pauksmėje paslėpk mane / ⁹nuo nedorėlių, norinčių mane suplėšyti.

Apspinta mane mirtini priešai; / ¹⁰be gailesčio jų kietos širdys, / įžūliai

kalba jų lūpos. / ¹¹Jie aplink mane, kur tik pasisuku, / įbedę akis, laukia progos mane parblokti / ¹²lyg išalkę grobio liūtai, / lyg iš pasalų sėlinantys liūtukai.

¹³Pakilk, VIEŠPATIE, / stok prieš juos ir parblošk! / Išlaisvink mane savo kalaviju iš nedorėlio. / ¹⁴Savo ranka, VIEŠPATIE, išgelbėk nuo mirtingųjų – / nuo mirtingųjų, kurių dalia – tik šis gyvenimas. / Jų pilvai tepripildo to, ką esi jiems sutaukęs, / jų vaikai tegu sočiai sau glemžia / bei tepalieka ir savo mažyliams. / ¹⁵O aš, būdamas doras, matysiu tavo veidą / ir pabudęs būsiu laimingas dėl tavo Artumo.

18 *Choro vadovui. VIEŠPATIES tarno Dovydo giesmė, kurios žodžiais jis kreipėsi į VIEŠPATĮ tą dieną, kai VIEŠPATS išgelbėjo jį iš visų priešų ir Sauliaus rankų.*

²Jis tarė: / „Myliu tave, VIEŠPATIE, mano stiprybe! / ³VIEŠPATS – mano Uola, / mano tvirtovė, mano gelbėtojas! / Mano Dievas – mano Uola, kur randu pastogę, / mano skydas ir mano išganymo jėga, mano pilis! / ⁴Šaukiausi VIEŠPATIES Šlovingojo, / ir buvau išgelbėtas nuo visų priešų.

⁵Mirties virvės mane pančiojo, / pražūtis srautai skandino. / ⁶Šeolo pančiai mane apraizgė, / mirties pinklės mane pasitiko. / ⁷Savo skausme šaukiausi VIEŠPATIES, / prašiau savo Dievo pagalbos. / Jis išgirdo mano balsą savo šventykloje, / ir mano pagalbos šauksmas pasiekė jo ausis.

⁸Tada sujudo ir sudrebėjo žemė, / kalnų pamatai suvirpėjo ir susvirduliavo, / kai jį apėmė pyktis. / ⁹Dūmai veržėsi jam iš šnervių, / ryjanti ugnis – iš burnos, o žarijos

virtu liepsnomis. / ¹⁰ Pravėrė dangų ir nužėgė, / o audros debesys buvo jam po kojų. / ¹¹ Sėdosi ant kerubo ir skrido, / vėjo sparnais skubėjo. / ¹² Tamsos skliautu jis apsiutė save, / vandens telkiniu, / audros debesimis. / ¹³ Nuo jo Artumo spindesio prasiveržė / pro debesis kruša ir žarijos. / ¹⁴ VIEŠPATS sugriaudė danguje, / Aukščiausiasis prabilo balsu, / kruša ir žarijomis. / ¹⁵ Paleido savo strėles – žaibus / ir išvaikė juos, / privertęs bėgti. / ¹⁶ Tada pasirodė jūros dugnas / ir pasaulio pamatai atsivėrė, / VIEŠPAČIUI galingai prabilus / savo pykčio viesulu.

¹⁷ Jis ištiesė ranką iš aukštybių / ir paėmė mane; / jis ištraukė mane iš galingų vandenų. / ¹⁸ Jis išgelbėjo mane nuo stipraus priešo, / nuo tų, kurie manęs nekenė, / nes buvo stipresni už mane. / ¹⁹ Negando dieną jie mane užpuolė, / bet VIEŠPATS buvo mano ramstis. / ²⁰ Jis išvedė mane iš pavojaus, / išgelbėjo mane, nes yra mane pamėgęs.

²¹ VIEŠPATS atlygino man pagal mano teisumą, / atmokėjo man pagal mano rankų švarumą, / ²² nes laikiausi VIEŠPATIES kelio / ir nedoru darbu nuo savo Dievo neatsitraukiau, / ²³ nes visi jo įsakai man buvo prieš akis, / ir nuo jo įstatų aš neatsimečiau. / ²⁴ Buvau doras, / saugojausi kaltės. / ²⁵ Užtat VIEŠPATS ir atmokėjo man pagal mano teisumą, / pagal mano rankų švarumą jo akyse.

²⁶ Su ištikimu tu elgiesi ištikimai, / su doru žmogumi – doriai. / ²⁷ Su nuosirdžiu tu elgiesi nuosirdžiai, / bet su sukčiumi – gudriai. / ²⁸ Juk tu išgelbsti nuolankiuosius, / o išdidžiuosius pažemini. / ²⁹ Juk mano žibinta, VIEŠPATIE, tu uždegei. /

VIEŠPATS, mano Dievas, apšviečia mano tamsybes. / ³⁰ Juk per tavo galiu paimti užkardą, / su savo Dievu galiu peršokti mūrą. / ³¹ Šio Dievo kelias tobulas, / VIEŠPATIES žodis išgrynintas ugnimi. / Jis skydas visiems, ieškantiems pas jį pastogės.

³² Juk kas yra Dievas, jei ne VIEŠPATS? / Kas yra Uola, jei ne mūsų Dievas, / ³³ tas Dievas, kuris apjuosė mane jėga / ir padarė saugų mano kelią? / ³⁴ Jis davė man kaip stirnos kojas / ir nuvedė į saugias aukštumas. / ³⁵ Jis taip lavina mano rankas kovai, / kad mano raumenys gali įtempti stipriausią lanką.

³⁶ Tu davei man savo apsaugos skydą, / tavo dešinė man padėjo, / tavo pagalba padarė mane didį. / ³⁷ Tu leidai man išlikti laisvam, / ir mano kojos nepaslydo. / ³⁸ Vijau priešus ir sudorojau, / negrižau, kol jie nebuvo sunaikinti. / ³⁹ Sunaikinau juos – parbloškiau juos taip, / kad jie daugiau nebepakilo – jie krito man po kojų.

⁴⁰ Juk tu apjuosei mane jėga kovai, / privertei priešus prieš mane klupti. / ⁴¹ Tu privertei priešus, / kurie manęs nekenčia, atsukti man nugarą, / ir aš juos sudorojau. / ⁴² Jie žvalgėsi, bet nebuvo kam jų gelbėti; / jie šaukėsi VIEŠPATIES, bet jis neatsiliepė. / ⁴³ Barsčiau juos kaip žemės dulkes vėjyje, / mindžiau juos kaip kelio purvą.

⁴⁴ Tu išgelbėjai mane nuo kivirčo su tauta, / padarei mane tautų galva. / Tauta, kurios nepažinau, tapo mano valdiniais. / ⁴⁵ Vos išgirdė apie mane, jie man pakluso; / svetimšaliai gūždamiesi atėjo pas mane. / ⁴⁶ Svetimšaliai neteko drąsos / ir drebdami išėjo iš savo tvirtovių.

⁴⁷ Tegyvuoja VIEŠPATS! / Tebūna pašlovinta mano Uola / ir išaukštinta

tas Dievas, kuris mane išgelbėjo! /
⁴⁸ Tas Dievas, kuris suteikė man pergalę / ir pajungė man tautas, /
⁴⁹ kuris išgelbėjo mane nuo priešu, / net išaukštino prieš maištininkus / ir apsaugojo nuo nuožmiųjų!

⁵⁰ Todėl, VIEŠPATIE, šlovinsiu tave tautoms, / tavo vardui giesmes giedosiu. / ⁵¹ Tu dovanoji pergalės savo karaliui, / rodai ištikimą meilę savo pateptajam / Dovydui ir jo palikuonims per amžius.“

19 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Dangūs skelbia Dievo šlovę, / dangaus skliautas garsina jo rankų darbą. / ³ Apie tai diena pasakoja dienai / ir naktis duoda žinią nakčiai / ⁴ be jokio kalbesio ir be jokių žodžių. / Negirdėti jų balso, / ⁵ bet žinia skamba visoje žemėje, / jų žodžiai girdėti iki pat pasaulio pakraščiu.

Danguose jis pastatė palapinę saulei. / ⁶ Lyg nuotaka ji išeina / iš už savo jungtvių užuolaidos / ir lyg galiūnė džiugiai bėga savo keliu. / ⁷ Iš vieno dangaus skliauto galo ji pradeda žygi, / o jos kelias veda prie kito galo; / nuo jos kaitros pasislėpti niekas negali.

⁸ VIEŠPATIES Įstatymas tobulas; / jis atnaujina gyvastį; / VIEŠPATIES įsakai teisingi, – / jie paprastus žmones padaro išmintingus. / ⁹ VIEŠPATIES įstatai teisūs; / jie džiugina širdį; / VIEŠPATIES įsakymas aiškus; / jis teikia akims šviesos. / ¹⁰ Pagarbi Dievo baimė tyra; / ji amžinai ištikima. / VIEŠPATIES sprendimai tikri / ir visiškai teisūs, / ¹¹ brangintini labiau už auksą, / net rinktinį auksą, / saldesni už medų, / net gryniausią korio medų.

¹² Be to, jie pamoko tavo tarną; / kas jų laikosi, tas gauna didelį atlygį. / ¹³ Kas gali pastebėti savo klaidas? / Apvalyk mane nuo kalčių, kurių nejaučiu! / ¹⁴ Apsaugok mane ir nuo tyčinių nuodėmių, / neleisk joms manyje viešpatauti! / Tada aš būsiu tobulas / ir laisvas nuo sunkaus nusižengimo. / ¹⁵ Tegu tau patinka mano žodžiai ir mano mintys, / VIEŠPATIE, mano Uola ir mano Atpirkėjas!

20 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Teišklausu tave VIEŠPATS negandos dieną, / Jokūbo Dievo vardas tesaugo tave! / ³ Tesiunčia tau jis pagalbą iš šventovės, / iš Siono tepalaiko tave! / ⁴ Teatsimena visą tavo atnašas, / ir tavo dėginamosios aukos jam tepatinka! *Sela.* / ⁵ Tesuteikia tau, ko trokšta tavo širdis, / ir teįvykdo kiekvieną tavo užmojį, / ⁶ kad šauktume iš džiaugsmo dėl tavo pergalės / ir keltume vėliavas mūsų Dievo vardu.

Tepatenkina Dievas visus tavo prašymus!

⁷ Dabar aš žinau, kad VIEŠPATS padeda savo pateptajam, / išklausu jo šventovėje / ir savo dešine suteikia jam didžiųjų pergalių. / ⁸ Vieni didžiuojasi savo karo vežimais, / kiti – savo žirgais, / o mes didžiuojamės VIEŠPATIES, mūsų Dievo, vardu. / ⁹ Anie suklups ir kris, / o mes pakylame ir stovime.

¹⁰ Suteik karaliui pergalę, VIEŠPATIE! / Išklausyk mūsų, kai šaukiames!

21 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Karalius linksmas, VIEŠPATIE, / nes tu davei jam jėgų; / jis džiūgau-

ja, / nes tu suteikei jam pergale. /
³ Ko troško jo širdis, to ir suteikei; /
 jo lūpų prašymo neatsakei. *Sela.* /
⁴ Pasitinki jį su didžia palaima, /
 uždedi jam ant galvos gyno aukso
 vainiką. / ⁵ Jis prašė tavęs gyvenimo,
 / ir tu davei jam ilgą dienų trukmę
 per amžių amžius. / ⁶ Didi jo garbė
 per tavo pergale; / tu suteiki jam
 didybę ir garsą. / ⁷ Tu suteiki jam
 amžinus palaiminimus, / linksmi
 ni jį savo Artumo džiaugsmu. / ⁸ Karalius
 pasitiki VIEŠPAČIU / ir dėl
 ištikimo Aukščiausiojo gerumo visada
 bus saugus.

⁹ Tavo ranka suras visus tavo priešus,
 / tavo dešinė suras tuos, kurie
 tavęs nekenčia. / ¹⁰ Degink juos tarsi
 krosnies liepsna, / tą dieną, kai pasirodysi.
 / Tesunaikina juos įniršęs VIEŠPATS;
 / tepraryja juos ugnis. / ¹¹ Išnaikink jų
 palikuonis žemėje, / o jų vaikus – iš
 žmonijos. / ¹² Jei jie kėsintųsi tau
 daryti pikta / ir sumanytų tau kenkti,
 jiems nepasiseks. / ¹³ Tu priversi juos
 bėgti savo lankais, / nutaikytais jiems
 tiesiai į veidus.

¹⁴ Būk išaukštintas, VIEŠPATIE,
 savo jėgos! / Giedosime, šlovindami
 tavo didžius darbus.

22 *Choro vadovui. „Briedės auštant“ melodija. Dovydo psalmė.*

² Mano Dieve, mano Dieve, kodėl
 mane palikai? / Kodėl tu toks tolimas,
 toli nuo mano maldos, / nuo mano
 dejonės šauksmo? / ³ Mano Dieve,
 šaukiuosi dieną, bet tu neatsakai,
 / ir naktį, bet nerandu ramybės. /
⁴ O juk tu – Šventasis, / tavo sostas –
 Izraelio šlovės giesmės! / ⁵ Tavimi
 mūsų protėviai rėmėsi; / jie pasitikejo,
 ir tu juos gelbėjai, / ⁶ tavęs šaukėsi
 ir buvo išgelbėti, / tavimi pasi-

tikėjo ir nenusivylė. / ⁷ Bet aš kirmi-
 nas, o ne žmogus, / vienų išjuoktas,
 o kitų paniekintas. / ⁸ Visi, kas mane
 mato, tyčiojasi iš manęs / ir šaipydami
 kraipo galvas: / ⁹ „Pasitikejo VIEŠPAČIU,
 tad tegelbsti jį, / teisvaduoja, jeigu juo
 gėrisi!“

¹⁰ Tu išvedei mane iš iščių, / saugojai
 mane prie motinos krūtinės. / ¹¹ Tavo
 rūpesčiui buvau patikėtas nuo gimimo,
 / nuo motinos iščių tu buvai mano Dievas.
 / ¹² Nesitolink nuo manęs, nes man
 sunku, / ir nėra, kas man padėtų!

¹³ Mano priešai apstoja mane lyg
 jaučiai, / stiprūs Bašano jaučiai apgula
 mane; / ¹⁴ jie atveria plačiai į mane
 savo žiomenis / lyg plešrūs ir riaumojantys
 liūtai.

¹⁵ Esu lyg ant žemės išlietas vanduo;
 / visi mano kaulai išnarstyti; / lyg
 vaškas mano širdis, ištirpusi krūtinėje.
 / ¹⁶ Gerklė išdžiūvusi lyg molio šukė,
 / liežuvis limpa prie gomurio. / Tu
 guldai mane į mirties dulkes.

¹⁷ Šunys mane apgula iš visų pusių,
 / nedorėlių gauja mane apspinta; / jie
 žeidžia man rankas ir kojas; / ¹⁸ galiu
 suskaičiuoti visus savo kaulus. / Mano
 priešai spokso į mane ir džiaugiasi,
 / ¹⁹ dalijasi tarpusavyje mano drabužius
 / ir meta kauliukus dėl mano apdaro.

²⁰ Bet tu, VIEŠPATIE, nesitolink
 nuo manęs! / Mano stiprybė, skubėk
 man padėti! / ²¹ Gelbėk mane nuo
 kalavijo, / mano brangią gyvastį iš
 šunies letenų! / ²² Trauk mane iš liūto
 nasrų! / Nuo tų laukinių jaučių ragų
 gelbėk mane!

²³ Tada aš skelbsiu tavo vardą broliams
 ir seserims, / šlovinsiu tave jų sueigose.
 / ²⁴ Pagarbiai VIEŠPATIES bijantieji,
 / šlovinkite jį! / Visi Jokū-

bo palikuonys, / garbinkite jį! / Visi Izraelio vaikai, / drebėkite prieš jį! / ²⁵ Juk jis nepaniekino / ir neatmetė vargšo maldavimo, / jis nenusuko nuo jo savo veido, / bet išgirdo, kai varguolis šaukėsi. / ²⁶ Iš tavęs kyla mano šlovės giesmė didžiojoje sueigoje! / Ką tau pažadėjau, vykdysiu tarp tavęs pagarbiai bijančiųjų. / ²⁷ Vargšai valgys, kiek norės, ir bus sotūs, / šlovins VIEŠPATĮ jo ieškantieji. / Teatsigauna jų širdys amžinai!

²⁸ Visi žemės pakraščiai atsimins ir gręsis į VIEŠPATĮ, / visų tautų žmonės puls prieš jį kniūbsti. / ²⁹ Juk VIEŠPATS yra Valdovas, / jis viešpatauja tautoms. / ³⁰ Jam iš tikrųjų žemai lenksis visi, / kurie miega žemėje; / prieš jį lenksis visi, / kurie žengia į dulkes.

Ir aš jam gyvensiu. / ³¹ Mano palikuonys jam tarnaus; / apie viešpatį bus pasakojama būsimajai kartai, / jo teisūs darbai skelbiami dar negimusiai tautai.

23 *Dovydo psalmė.*
VIEŠPATS – mano Ganytojas, / man nieko netrūksta. / ² Žaliose pievose jis mane guldo, / prie ramių vandenų gano. / ³ Jis atgaivina mano gyvastį / ir veda teisumo takais, kaip dera jo vardui. / ⁴ Nors einu per tamsiausią slėnį, / nebijau jokio pavojaus, nes tu su manimi. / Tavo Ganytojo lazda ir vėzdas / apgins mane.

⁵ Tu padengi man stalą / mano priešų matomoje vietoje, / patepi dosniai mano galvą aliejumi; / sklidina mano taurė! / ⁶ Tik gerumas ir ištikimoji meilė lydės mane / per visas mano gyvenimo dienas, / ir

aš visados gyvensiu VIEŠPATIES Namuose.

24 *Dovydo psalmė.*
Žemė ir visa, kas joje, yra VIEŠPATIES, / pasaulis ir visi jo gyventojai, / ² nes jis pastatė jį ant gilių vandenų / ir įtvirtino virš požeminių upių.

³ Kas gali įkopti į VIEŠPATIES kalną? / Kas gali įžengti į jo šventąją buveinę? / ⁴ Tas, kurio rankos nekalotos ir širdis tyra, / kuris netrokšta tuštybių / ir apgaulingai neprisiekinėja artimui. / ⁵ Jis gaus VIEŠPATIES palaiminimą, / teisų atlygi Dievo, savo Gelbėtojo. / ⁶ Tokia yra karta tų, kurie į jį kreipiasi / ir ieško Jokūbo Dievo veido. *Sela.*

⁷ Atkelkite sąvaras, vartai! / Plačiai atsidarykite, amžinosios durys, / kad įžengtų Garbės karalius! / ⁸ Kas gi tas Garbės karalius? / Tai VIEŠPATS, stiprus ir narsus, / VIEŠPATS, galingas mūšyje. / ⁹ Atkelkite savo sąvaras, vartai! / Plačiai atsidarykite, amžinosios durys, / kad įžengtų Garbės karalius! / ¹⁰ Kas gi tas Garbės karalius? / Galybių VIEŠPATS – / jis tas Garbės karalius! *Sela.*

25 *Dovydo.*
^a ✠ Į tave, VIEŠPATIE, keliu širdį. / ² ✠ Tavimi, mano Dieve, pasitikiu. / Neleisk man būti sugėdintam, / neleisk mano priešams džiūgauti. / ³ ✠ Juk nė vienas nenuaina niekais, / kas tavimi pasitiki; / nueina niekais neištikimieji, lengvabūdžiai. / ⁴ ✠ Parodyk man savo kelius, VIEŠPATIE, / pamokyk mane apie savo takus. / ⁵ ✠ Vesk mane savo tiesa ir mokyk mane, / nes esi Dievas, mano Gelbė-

tojas. / ¹ Tavimi visados pasitikiu. / ⁶ [†] Neužmiršk, VIEŠPATIE, savo gailėstingumo / ir ištikimosios meilės; / jie tokie pat seni kaip laikas. / ⁷ [†] Mano jaunystės nuodėmės ir kaltes užmiršk; / savo ištikima meile dėl savo gerumo / atmink mane, VIEŠPATIE!

⁸ [†] VIEŠPATS teisus ir geras, / todėl jis klystančius moko kelio. / ⁹ [†] Jis veda kukliuosius teisingu taku / ir moko juos savo kelio. / ¹⁰ [†] Visi VIEŠPATIES takai – / tai ištikimoji meilė ir tiesa visiems, / kurie laikosi jo Sendoros ir paklūsta jo įsakams. / ¹¹ [†] Dėl savo vardo, VIEŠPATIE, / atleisk mano kaltę, nors ji ir didžiulė. / ¹² [†] Kas tik pagarbiai bijo VIEŠPATIES, / tas sužino iš jo taką, kuriuo eiti turėtų. / ¹³ [†] Jis pats gyvens laimingai, / ir jo vaikai paveldės žemę. / ¹⁴ [†] VIEŠPATS – pagarbiai jo bijančių draugas, / patvirtinantis savo Sadorą. / ¹⁵ [†] Mano akys visada nukreiptos į VIEŠPATĮ, / nes jis išpainsios mano kojas iš pinklių.

¹⁶ [†] Atsigręžk į mane ir būk man gailėstingas, / nes aš vienišas ir nuskurdęs. / ¹⁷ [†] Palengvink man širdies rūpesčius / ir išgelbėk mane iš mano vargų. / ¹⁸ [†] Pažvelk į mano skurdą ir kančią / ir atleisk visas mano nuodėmes. / ¹⁹ [†] Pasižiūrėk, kiek daug mano priešų / ir kaip baisiai jie manęs nekenčia. / ²⁰ [†] Apsaugok mano gyvastį ir išgelbėk mane, / neleisk man nusivilti, / nes pas tave ieškau užuovėjos. / ²¹ [†] Gerumas ir dorumas tepalaiko mane, / nes tavi mi, VIEŠPATIE, pasitikiu. / ²² [†] O Dieve, atpirk Izraelį iš visų jo vargų!

26 Dovydo.

Paskelbk, kad aš nekaltas, VIEŠPATIE! / Juk aš dorai elgiuosi /

ir VIEŠPAČIU nedvejodamas pasitikiu. / ² Tirk mane, VIEŠPATIE, ir bandyk, / išbandyk mano norus ir mintis.

³ Juk tavo ištikimoji meilė man akyse, / tavo ištikimybė veda mane. / ⁴ Su nedorais žmonėmis nesusidėdu, / su veidmainiais nesimaišau. / ⁵ Piktadarių sambūrio nekenčiu, / nedorų žmonių vengiu. / ⁶ Plaunuosi rankas nekaltumo ženklan / ir einu aplink tavo aukurą, VIEŠPATIE, / ⁷ balsu skelbdamas padėką / ir apsaikdamas visus tavo nuostabius darbus. / ⁸ VIEŠPATIE, aš myliu Namus, kuriuose gyvenį, / tavo Šlovės buveinę.

⁹ Nenušluok manęs drauge su nusidėjėliais / nei mano gyvasties su žmogžudžiais. / ¹⁰ Jų rankose piktos užmačios, / pilna kyšių jų dešinė. / ¹¹ O aš darau, kas dora; / atpirk mane ir pasigailėk manęs. / ¹² Mano kojos stovi ant lygios žemės, / sueigose šlovinsiu VIEŠPATĮ.

27 Dovydo.

VIEŠPATS mano šviesa ir išgelbėjimas, / tad ko turėčiau bijotis? / VIEŠPATS mano gyvenimo tvirtovė, / tad prieš ką turėčiau drebėti? / ² Kai nedori žmonės užpuola mane, / norėdami mane suėsti, / jie, mano užpuolikai ir priešai, / klumpa ir žūva. / ³ Nors ir kariuomenė apgulė mane, / mano širdis nebijotų; / nors ir karas man būtų paskelbtas, / net tada pasitikečiau.

⁴ Vieno teprašau iš VIEŠPATIES, / tik vieno tenorių – / gyventi VIEŠPATIES Namuose / per visas savo gyvenimo dienas, / gėrėtis VIEŠPATIES žavumu / ir lankyti jo šventyklą. / ⁵ Juk vargo dieną jis paslėps mane savo pastogėje, / suteiks man

globą savo palapinėje, / užkels mane aukštai ant uolos. / ⁶Tad keliu galvą prieš visus savo priešus aplink / ir atnašauju aukas jo Palapinėje / su džiaugsmo šauksmais, / giedu giesmę, šlovindamas VIEŠPATĮ.

⁷Išgirsik mano balsą, VIEŠPATIE, kai šaukiuosi, / būk man maloningas ir išklausyk mane! / ⁸„Eik, – sako man širdis, – ieškok jo veido!“ / Tavo veido, VIEŠPATIE, aš ieškau! / ⁹Neslėpk nuo manęs savo veido, / neatstumk supykęs savo tarno! / Tu buvai mano pagalba, / tad neatmesk manęs, nepalik manęs, / Dieve, mano Gelbėtoja. / ¹⁰Nors tėvas ir motina mane paliktų, / VIEŠPATS mane priims.

¹¹Mokyk, VIEŠPATIE, mane savo kelio, / dėl mano budrių priešų vesk mane lygiu taku. / ¹²Neatiduok manęs priešininkų savivalei, / nes melagingi liudytojai sukilo prieš mane / ir alsuoja smurtu. / ¹³Tikiu, kad patirsiu VIEŠPATIES gerumą / gyvųjų šalyje. / ¹⁴Pasitikėk VIEŠPAČIU ir būk stiprus! / Turėk drąsos ir pasitikėk VIEŠPAČIU!

28 *Dovydo.* Tavęs šaukiuosi, VIEŠPATIE, / mano Uola, nebūk man kurčias! / Juk, jeigu tylėsi, būsiu kaip tie, / kurie žengia į kapą. / ²Išgirsik mano maldaujantį balsą, / kai šaukiuosi tavo pagalbos, / tiesdamas rankas tavo šventosios buveinės link. / ³Nenutempk manęs su nedorėliais, / su pikta darančiais, / su žmonėmis, kurie kaimynus draugiškai sveikina, / o širdyje puoselėja pikta. / ⁴Atmokėk jiems pagal jų darbus, / už jų piktus veiksmus. / Atmokėk jiems už jų rankų darbus, / atiduok jiems, ką jie užsidirbo! / ⁵Kadangi jie ne-

paiso VIEŠPATIES veiksmų / nei jo rankų darbo, / jis sužlugdys juos ir daugiau nebeatkurs.

⁶Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, / nes jis išgirdo mano pagalbos šauksmą. / ⁷VIEŠPATS mano stiprybė ir mano skydas; / mano širdis juo pasitiki. / Jis man padėjo, ir mano širdis džiūgauja, / giesme aš jam dėkoju.

⁸VIEŠPATS savo tautos stiprybė, / tvirtovė savo pateptąjį išgelbėti. / ⁹Gelbėk savo tautą ir laimink savo paveldą! / Būk jų Ganytojas ir rūpinkis jais amžinai!

29 *Dovydo psalmė.* Teikite VIEŠPAČIUI, dangiškosios būtybės, / teikite VIEŠPAČIUI šlovę ir galybę! / ²Teikite VIEŠPAČIUI jo vardo garbę, / šlovinkite didžiai šventą VIEŠPATĮ!

³VIEŠPATIES balsas viešpatauja virš vandenų, / didybės Dievas griaudžia, / VIEŠPATS viešpatauja virš vandenyno. / ⁴Galingas VIEŠPATIES balsas, / kupinas didybės VIEŠPATIES balsas.

⁵VIEŠPATIES balsas trupina kedrus, / VIEŠPATS trupina Libano kedrus. / ⁶Jis šokdina Libaną lyg veršį / ir Hermono kalną lyg jauną laukinį jautį.

⁷VIEŠPATIES balsas blyksi žaibais. / ⁸VIEŠPATIES balsas supurto dykumą, / VIEŠPATS sudrebina Kadešo tyrus.

⁹VIEŠPATIES balsas triuškina ažuolus, / ir plikai nušluoja miškus, / o jo šventykloje visi šaukia: „Šlove!“

¹⁰VIEŠPATS karaliauja virš tvano, / VIEŠPATS karaliauja amžinai. / ¹¹Tesuteikia VIEŠPATS stiprybės savo tautai! / Telaimina VIEŠPATS savo tautą ramybe!

30 *Psalmė. Dovydo. Giesmė Šventyklos pašventinimo iškilėms.*

² Skelbsiu tavo didybę, VIEŠPATIE, nes mane išgelbėjai / ir neleidai džiūgauti mano priešams. / ³ Šaukiausi tavo pagalbos, VIEŠPATIE, mano Dieve, / ir tu mane išgydei. / ⁴ VIEŠPATIE, tu ištraukei mano gyvastį iš Šeolo, / nes su visais buvau pakeliui į kapą, / bet tu sulaikei mane nuo mirties. / ⁵ Giedokite šlovės giesmes VIEŠPAČIUI, / jo ištikimieji, / prisiminkite, koks jis šventas, / ir dėkokite jam! / ⁶ Jo įniršis tęsiasi tik akimirka, / o gerumas – visą gyvenimą. / Ašaros gali lietis visą naktį, / bet džiaugsmas ateina su aušra.

⁷ Kai man sekdavosi, sakydavau: / „Niekad nesvyruosiu!“ / ⁸ Savo gerumu, VIEŠPATIE, / tu pastatei mane kaip nenugalimą kalną, / bet tu nugrėžei savo veidą, ir aš drebėjau iš baimės.

⁹ Tavęs, VIEŠPATIE, šaukiausi, / savo Dievo pagalbos maldavau: / ¹⁰ „Kokia tau nauda iš mano mirties, / iš mano žengimo į kapą? / Ne jau dulės šlovins tave / ar skelbs tavo ištikimybę? / ¹¹ Išgirsk mane, VIEŠPATIE, / ir būk man maloningas! / VIEŠPATIE, padėk man!“

¹² Tu pavertei mano liūdesį džiugesiu, / nuvilikai man ašutinę ir apjuosei džiaugsmu, / ¹³ kad giedočiau tau be perstojo šlovės giesmę. / VIEŠPATIE, tu mano Dievas, / tau dėkosiu per amžius!

31 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Pas tave, VIEŠPATIE, ieškau užuovėjos, / neleisk man niekada nusivilti! / Tu esi teisus, tad gelbėk mane! / ³ Išgirsk mane, skubėk ma-

nęs gelbėti! / Būk užuovėjos Uola, mano tvirtovė, / galinga pilis man gelbėtis! / ⁴ Juk esi man ir Uola, ir tvirtovė, / vesi ir saugosi mane dėl savo vardo. / ⁵ Apsaugok mane nuo paslėptų pinklių, / nes tu mano užuovėja. / ⁶ Į tavo rankas atiduodu savo dvasią. / Tu mane atperki, / VIEŠPATIE, ištikimasis Dieve. / ⁷ Nekenčiu tu, kurie kliaujasi tuščiais stabais, / bet pasitikiu VIEŠPAČIU. / ⁸ Leisk man džiūgauti ir būti linksmam / dėl tavo ištikimosios meilės, / nes tu pažvelgei į mano kančią / ir pasirūpinai manimi didžiame varge. / ⁹ Tu neatidavei manęs priešui į nagus, / bet išvedei į laisvę.

¹⁰ Pasigailėk manęs, VIEŠPATIE, nes man sunku. / Nuo skausmo temsta man akys, / nyksta mano gyvastis, net kaulai. / ¹¹ Mano gyvenimą sekina skausmas, / o mano metus – dejonės; / nuo kančios man stinga jėgų.

¹² Esu pajuoka visiems savo priešams, / pasibjaurėjimą keliu net kaimynams / ir baimę – savo pažįstamiems; / nuo manęs bėga, kas tik kelyje mane pamato. / ¹³ Esu visų užmirštas, lyg bučiau miręs, / tapau lyg sudaužytas indas. / ¹⁴ Girdžiu daugelį kuždomis kalbant – / siaubas visur! – / kai jie rengia man pinkles / ir kėsinaisi atimti gyvastį. / ¹⁵ Bet aš pasitikiu tavimi, VIEŠPATIE, / ir sakau: „Tu mano Dievas.“ / ¹⁶ Tavo rankose mano likimas; / gelbėk mane nuo priešų, nuo tų, / kurie mane persekioja. / ¹⁷ Pažvelk į savo tarną gerumu, / gelbėk mane savo ištikimąja meile. / ¹⁸ Tenebūna man gėdos, VIEŠPATIE, / nes tavęs šaukiuosi. / Tebūna sugėdinti nedorėliai, / težengia priblokšti į Šeolą. / ¹⁹ Tebūna nutildytos melagingos lūpos, / apie

teisius žmones išūliai kalbančios / su puikybe ir panieka.

²⁰ Koks nuostabus tavo gerumas, / sukaupias tiems, / kurie tavęs pagarbina, / ir teikiamas tiems, / kurie ieško tavo užuovėjos, / visiems žmonėms matant! / ²¹ Savo Artumo užuovėjoje paslepi juos / nuo žmonių kėslių, / apsaugai savo pastogėje / nuo priekabių liežuvių. / ²² Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, / nes jis buvo man nuostabiai ištikimas / įtvirtintame mieste. / ²³ Patirdamas nerimą, maniau: / „Esu išvaromas toli nuo tavo Artumo.“ / Bet tu išgirdai mano maldavimą, / kai šaukiausi tavo pagalbos.

²⁴ Mylėkite VIEŠPATĮ, visi jo ištikimieji! / VIEŠPATS saugo ištikimuosius, / bet skaudžiai atlygina tam, / kuris išpuikusiai elgiasi. / ²⁵ Būkite stiprūs ir drąsios širdies visi, / kurie pasitikit VIEŠPAČIU!

32 Dovydo maskilas^a.

Laimingas, kuriam atleistas nusižengimas, / kuriam dovanota nuodėmė. / ² Laimingas žmogus, kurio VIEŠPATS nelaiko kaltu, / kurio dvasioje nėra apgaulės.

³ Kol tylėjau, / mano kaulai nyko nuo mano nuolatinių dejonų, / ⁴ nes dieną naktį mane slėgė tavo ranka, / mano jėgos išseko lyg nuo vasaros karščių. *Sela.* / ⁵ Tada išpažinau tau savo nuodėmę, / nebeslėpiau savo kaltės. / Tariau: „Išpažinsiu savo nusikaltimus VIEŠPAČIUI“, – / ir tu, atleisdamas man nuodėmę, pašalinai kaltę. *Sela.* / ⁶ Užtat prireikus melsis tau / kiekvienas ištikimas žmogus. / Nors išsilies grėsmingi vandenys, jie nepasieks jo. / ⁷ Tu mano

pastogė, / tu ištrauki mane iš vargo / ir apgaubi džiugiais išganymo šūkiais. *Sela.*

⁸ VIEŠPATS sako: „Mokysiu tavę / ir rodysiu tau kelią, kuriuo turi eiti; / patarsiu tau, lydėdamas tavę akimis. / ⁹ Nebūk kaip arklys ar mulas, neturintis proto, / kurio narsas tramdomas žąslais ir kamanomis, / nes kitaip jis tau nepaklūsta.“

¹⁰ Nedorėlis turės daug kentėti, / o tą, kuris pasitiki VIEŠPAČIU, / lydės ištikima meilė. / ¹¹ Būkite linksmi VIEŠPATYJE / ir džiūgaukite, teisieji, / šaukukite iš džiaugsmo, / visi doros širdies žmonės!

33

Džiūgaukite, teisieji, VIEŠPATYJE; / dera, kad dorieji jį šlovintų. / ² Šlovinkite VIEŠPATĮ lyra, / skambinkite jam dešimtstyge arfa. / ³ Giedokite jam naują giesmę, / grokite, kiek galite, džiugiai šūkaudami. / ⁴ Juk VIEŠPATIES žodis tiesus, / visi jo darbai patikimi. / ⁵ Jis myli, kas teisu ir teisinga; / ištikimiosios VIEŠPATIES meilės kupina žemė.

⁶ VIEŠPATIES žodžiu buvo padaryti dangūs, / o jo burnos alsavimu – visos jų galybės. / ⁷ Jis sutelkė jūros vandenį tartum į maišą, / uždarė gelmes į saugyklas.

⁸ Tebijo visa žemė VIEŠPATIES, / tegerbia jį visi pasaulio gyventojai. / ⁹ Juk jis tarė, ir pasaulis pasidarė, / jis įsakė, ir visa atsirado.

¹⁰ VIEŠPATS vėjais paleidžia tautų užmojus, / niekais paverčia jų sumanymus. / ¹¹ VIEŠPATIES užmojis amžinas, / jo širdies sumanymai tęsiasi per visas kartas. / ¹² Laiminga

^{32,1a} Nežinomas literatūros ar muzikos terminas.

tauta, kurios Dievas yra VIEŠPATS, / tauta, kurią jis išsirinko paveldu.

¹³ VIEŠPATS žvelgia iš dangaus / ir mato visą žmoniją. / ¹⁴ Iš savo sosto, kur viešpatauja, / į visus žemės gyventojus žvelgia / ¹⁵ tas, kuris padarė jų visų širdis / ir stebi visus jų darbus.

¹⁶ Ne kariuomenės dydis apsaugo karalių, / ne didelė galia išgelbsti karžygi. / ¹⁷ Iš žirgų laukti pergalės – tuščia viltis; / kad ir kokie ristūnai, jie negali išgelbėti. / ¹⁸ Tikrai VIEŠPATS sergsti tuos, / kurie pagarbiai jo bijo / ir pasitiki jo ištikima meile, / ¹⁹ kad išgelbėtų nuo mirties jų gyvastį / ir išlaikytų gyvus bado metu.

²⁰ Mūsų viltis VIEŠPATYJE, – / jis mūsų pagalba ir skydas. / ²¹ Jis linksmina mūsų širdis, / nes mes pasitikime jo šventuoju vardu. / ²² Tebūna su mumis tavo ištikimoji meilė, / VIEŠPATIE, nes mes į tave žvelgiame.

34 *Dovydo, jam apsimetus pamišėliu prieš Abimelechą ir, kai šis jį išvarė, pasitraukus.*

² ^α Visuomet VIEŠPATĮ garbinsiu, / jo šlovė nuolat bus mano lūpose. / ³ ^α Aš didžiuojuosi VIEŠPAČIU; / romieji girdės tai ir džiaugsis. / ⁴ ^α Skelbkite su manimi VIEŠPATIES didybę, / aukštinkime jo vardą drauge!

⁵ ^α Kreipiausi į VIEŠPATĮ, ir jis man atsakė, / išgelbėjo iš visų mano baimių. / ⁶ ^α Pažvelkite į jį ir pralinksmėkite; / niekada jums nereikės kęsti gėdos. / ⁷ ^α Vargšas šaukėsi, ir VIEŠPATS išgirdo, / iš visu vargų išgelbėjo. / ⁸ ^α VIEŠPATIES angelas saugo tuos, / kurie jo pagarbiai bijo, ir juos gelbsti. / ⁹ ^α Išban-

dykite ir patirkite patys, / koks geras VIEŠPATS. / Laimingas žmogus, kuris randa pas jį užuovėją! / ¹⁰ ^α Pagarbiai bijokite VIEŠPATIES, visi jo šventieji, / nes kas pagarbiai jo bijo, tas nieko nestokoja! / ¹¹ ^α Net liūtukai kenčia skurdą ir alkį, / o einantiems pas VIEŠPATĮ nieko netrūksta.

¹² ^α Ateikite, vaikai, klausykitės manęs; / aš mokysiu jus pagarbios VIEŠPATIES baimės. / ¹³ ^α Kas iš jūsų trokšta gyvenimo / ir geidžia daug metų ir laimės? / ¹⁴ ^α Tad saugok liežuvi nuo pikta / ir lūpas nuo apgaulės. / ¹⁵ ^α Venk pikta ir daryk gera, / siek taikos iš visos širdies. / ¹⁶ ^α VIEŠPATIES akys žvelgia į teisiuosius, / jo ausys girdi jų šauksmą. / ¹⁷ ^α VIEŠPATS priešinasi nedorėliams, / kad išnaikintų žemėje jų atminimą. / ¹⁸ ^α Šaukiasi teisieji pagalbos, VIEŠPATS klausosi / ir išgelbsti juos iš visu vargų. / ¹⁹ ^α VIEŠPATS arti tų, kurie sielojasi, ir gelbsti nevilties apimtuosius. / ²⁰ ^α Daugel vargų ištinka teisui, / bet VIEŠPATS išgelbsti iš jų visu. / ²¹ ^α Jis saugo visus jo kaulus, / nė vienas jų nebus sulaužytas. / ²² ^α Nelabumas varo į mirtį nedorėlį; / teisiuojo priešai bus nubauti. / ²³ VIEŠPATS atperka savo tarnų gyvastį; / kas ieško jo užuovės, tas bus išgelbėtas.

35 *Dovydo.*

Grumkis, VIEŠPATIE, su mano užpuolikais, / kovok su tais, kurie su manimi kovoja! / ² Stverk skydą ir ginklus / ir pakilk manęs gelbėti! / ³ Pakelk ietį ir karo kirvį prieš tuos, / kurie mane persekioja! / Sakyk man: „Aš tavo išgelbėjimas!“ / ⁴ Tesusigėsta suglumę tie, / kurie

tyko mano gyvasties! / Tesitraukia apstulbę tie, / kurie kėsinaši man pikta daryti! / ⁵ Tėbūna lyg vėjo nešami pelai, / kai VIEŠPATIES angelas juos vaikys! / ⁶ Tėbūna jiems kelias tamsus ir slidus, / kai VIEŠPATIES angelas persekios!

⁷ Be priežasties jie paspendė man pinkles, / be priežasties iškasė gilia duobę mano gyvasčiai. / ⁸ Teužklumpa juos nelauktai žūtis, / teikliūva jie patys į savo paspėstas pinkles, / teigriūva jie patys į savo iškastą duobę! / ⁹ O aš džiūgausiu VIEŠPATYJE, / būsiu laimingas, nes jis mane išgelbėjo. / ¹⁰ Iš visos širdies sakysiu: / „VIEŠPATIE, kas gali tau prilygti? / Tu gelbsti silpną vargšą nuo galiūno, / varguolį ir beturtį nuo engejo.“ / ¹¹ Pikti žmonės liudija prieš mane, / kaltina nusikaltimais, apie kuriuos nieko nežinau. / ¹² Jie atmoka man piktu už gera, / alindami mane.

¹³ Bet, jiems susirgus, aš vilkėjau ašutinę / ir varginau save pasninku. / Meldžiausi žemai nuleidęs galvą, / ¹⁴ tartum būčiau meldęsis už savo bičiulį ar brolių. / Klajojau neramus, lyg motiną apraudodamas, / gedulo prislėgtas. / ¹⁵ O man į vargą patekus, jie visi džiūgavo / ir būriavosi iš manęs pasijuokti. / Luošiai, kurių nepažinojau, būrėsi prieš mane, / be perstojo mane užkabinėdami. / ¹⁶ Pašiepdami ir išjuokdami, / jie griežė dantimis ant manęs.

¹⁷ Kiek ilgai, VIEŠPATIE, tu tik stebėsi? / Gelbėk mane nuo laukinių žvėrių, / mano gyvastį nuo šių liūtų! / ¹⁸ Tada dėkosiu tau tavo tautos sueigoje, / šlovinsiu tave didžiojoje spūstyje. / ¹⁹ Neleisk mano priešams, tiems melagiams, / linksmintis dėl mano pralaimėjimo; / neleisk nenekčiantiems manęs be priežas-

ties / šaipytis su džiaugsmu iš mano skausmo. / ²⁰ Juk jiems rūpi ne ramybės linkėti, / o kėsauti prieš ramius žmones. / ²¹ Jie kaltina mane, šaukdami: „Aha! aha! / Savo akimis tai matėme!“

²² Tu matei, VIEŠPATIE! Tad netylėk! / Neatsitolink, Viešpatie, nuo manęs. / ²³ Pabusk! Skubėk manęs ginti! / Mano Dieve ir mano Viešpatie, / gink mano bylą! / ²⁴ Viešpatie, mano Dieve, išteisink mane, / paisydamas teisingumo, / ir neleisk jiems dėl manęs džiaugtis. / ²⁵ Neleisk jiems sakyti: „Aha, mes savo padarėme!“ / Neleisk jiems kalbėti: „Mes jį sunaikinome!“

²⁶ Visi, kas džiūgauja dėl mano nelaimės, / tėbūna sugėdinti ir apstulbinti; / kas aukštinosi prieš mane, / tėbūna apsiaustas gėda ir negarbe.

²⁷ Kas trokšta mano išteisinimo, / tešūkauja iš džiaugsmo ir tesilinksmina, / nuolatos tekartoja: „Didis tas VIEŠPATS, / kuris džiaugiasi savo tarno gerove!“ / ²⁸ Tada apsakysiu tavo teisumą / ir šlovinsiu tave visą dieną.

36 *Choro vadovui. VIEŠPATIES tarno Dovydo.*

² Nuodėmė šnabžda giliai širdyje nedoram žmogui, / kuris nepuoselėja Dievo baimės. / ³ Kadangi apie save taip gerai mano, / jis galvoja, kad jo kaltė negali būti / nustatyta ir jis liks nenubaustas. / ⁴ Visa, ką jis sako, pikta ir apgaulinga; / jis nemoka išmintingai elgtis ir daryti gera. / ⁵ Jis sumano pikta dar lovoje, / eina kreivu keliu / ir to, kas pikta, nevengia.

⁶ VIEŠPATIE, tavo gerumas siekia dangų, / tavo ištikimumas –

debesis. / ⁷ Tavo teisumas – kaip Dievo kalnai, / tavo sprendimai – kaip jūros gėmės. / VIEŠPATIE, tu rūpinesi žmogumi ir gyvuliu! / ⁸ Dieve, koks brangus tavo gerumas! / Tavo sparnų pavėsyje mes randame užuovėją, / ⁹ vaišinamės tavo Namų maitos gausybe. / Tu girdai mus iš savo gėrybių upės. / ¹⁰ Tu esi gyvenimo šaltinis, / ir tavo šviesoje matome šviesą.

¹¹ Teik savo ištikimą meilę tave pažįstantiems / ir teisumą doros širdies žmonėms. / ¹² Įžūlaus žmogaus koja tenepasiveja manęs, / nedorėlio ranka tenestumdo manęs. / ¹³ Antai nedorėliai guli kniūbsti; / parblokšti jie nebegali atsikelti.

37 Dovydo.

^a Neapmaudauk dėl nedorėlių, / nepavydėk tiems, kurie daro pikta. / ² Juk jie veikiai išnyks kaip žolė / ir nuvys kaip žaluma. ³ Pasitikėk VIEŠPAČIU ir daryk gera, / tada gyvensi krašte ir būsi saugus. / ⁴ Džiaukis iš širdies VIEŠPAČIU, / ir jis suteiks tau, ko trokšta tavo širdis.

⁵ Pavesk VIEŠPAČIUI savo keilą, / pasitikėk juo, ir jis tau padės. / ⁶ Tavo dorumą jis nušvies kaip dienos šviesą, / o tavo teisingumą padarys kaip vidudienį.

⁷ Būk kantrus ir lauk VIEŠPATIES, / neapmaudauk dėl to, kuriam viskas sekasi, / dėl žmogaus, puoselėjančio piktus kėslus. / ⁸ Susilauk nuodėmės, atsisakyk pykčio, / neapmaudauk, nes tai tik į pikta veda. / ⁹ Nedorėliai bus pakirsti, / o tie, kurie laukia VIEŠPATIES, / paveldės žemę.

¹⁰ Dar valandėlė, ir nedorėlio nebebus; / žvalgysiesi po vietą, kur jis buvo, / bet jis jau bus dingęs. / ¹¹ O romieji paveldės žemę / ir gėrėsis gausia gerove.

¹² Nedorėlis spendžia pinkles teisiamam / ir griežia ant jo dantimis. / ¹³ Bet VIEŠPATS juokiasi iš jo, / nes mato jo būsimą dieną.

¹⁴ Nedorėliai traukia iš makščių kalavijus / ir įtempia lankus, / norėdami parblokšti varguolį ir beturtį / ir žudyti dorai gyvenančius. / ¹⁵ Bet jų kalavijai smigs jiems patiemis į širdis, / o jų lankai bus sutrupinti.

¹⁶ Tas truputis, kurį turi teisusis, / vertingesnis už daugelio nedorėlių turta. / ¹⁷ Nedorėlių ginklai bus sutrupinti, / o teisiuosius VIEŠPATS palaikys.

¹⁸ VIEŠPATS rūpinasi tais, kurie jo klauso, / ir paveldas amžinai jiems priklausys. / ¹⁹ Nelaimės metu jie nebus apvilti / ir bado dienomis valgys iki soties.

²⁰ Bet nedorėliai žus, / VIEŠPATIES priešai dings lyg pievų žolė, / išsisklaidys lyg dūmai.

²¹ Nedorėlis skolinasi ir negrąžina, / o geras žmogus yra dosnus ir nesiliauja davęs. / ²² Tie, kuriuos VIEŠPATS laimina, paveldės žemę, / o tie, kuriuos jis keikia, bus išvaryti. / ²³ VIEŠPATS veda žmogaus žingsnius ir saugo tą, / kurio keliu džiaugiasi. / ²⁴ Nors ir sukluptų, jis neliks gulėti, / nes VIEŠPATS padės jam atsikelti. / ²⁵ Buvau jaunas ir pasenau, / tačiau nemačiau nei Dievo palikto teisiotojo, / nei jo vaikų, prašančių duonos. / ²⁶ Teisusis visada dosniai kitiems duoda ir skolina, / o jo vaikai yra tikra palaima.

²⁷ b Venk pikta ir daryk gera, / kad gyventum amžinai, / ²⁸ nes VIEŠPATS myli, kas teisinga, / ir nepalieka savo ištikimųjų. / ²⁹ Jis saugo juos amžinai, / o nedorėlių palikuonys bus išvaryti. / ²⁹ Teisieji paveldės kraštą / ir jame gyvens amžinai.

³⁰ a Išmintis ateina iš teisiejo lūpų, / jo liežuvis sako, kas teisinga. / ³¹ Savo Dievo įstatymą jis laikosi širdyje, / jo žingsniai nuo įstatymo nenuklysta.

³² v Nedorėlis teisiejo tyko, / mėgina jį nužudyti. / ³³ Bet VIEŠPATS nepaliks jo priešo rankose, / neleis būti pasmerktam teisme.

³⁴ p Pasitikėk VIEŠPAČIU ir laikykis jo kelio; / jis pagerbs tave, duodamas paveldėti žemę, / ir tu matysi išvaromus nedorėlius.

³⁵ r Mačiau nedorėlį valdingą, / iškilusį virš visų lyg kedrą Libano. / ³⁶ Vėlėjau pro šalį / ir, tikėk manimi, jo ten nebebuvo. / Ieškojau, bet neberadau.

³⁷ w Brangink nuoširdų žmogų, išžiūrėk į dorą, / nes taikus žmogus turi ateitį. / ³⁸ O nusidėjėliai bus visiškai sunaikinti, / nedorėlių palikuonys išnaikinti.

³⁹ n Teisiųjų išgelbėjimas eina iš VIEŠPATIES; / jis jų tvirtovė sunkumų metu. / ⁴⁰ VIEŠPATS padeda jiems ir ištraukia iš bėdos, / išgelbsti nuo nedorėlių ir išvaduoja, / nes jie ieško jame užuovėjos.

38 Dovydo psalmė. Priminimo aukai.

² VIEŠPATIE, nebausk manęs pykdamas, / neplak manęs niršdamas! / ³ Juk tavo strėlės į mane giliai įsmigo / ir tavo rankos smūgiai mane ištiko. / ⁴ Nėra nieko sveiko mano kūne nuo tavo įpykio, / braška mano

kaulai, nes nusidėjau. / ⁵ Virš galvos esu apsemtas nuodėmių, / jos slegia mane lyg sunkiausia našta.

⁶ Mano žaizdos dvokia ir pūluoja / per mano kvailumą. / ⁷ Susitraukęs ir jėgų netekęs, / slankioju niūrus visą dieną. / ⁸ Mano strėnos pilnos deginančio skausmo, / nėra nieko sveiko mano kūne. / ⁹ Visiškai atbukęs ir nukamuotas vaitoju, / nes man širdis iš nerimo plyšta.

¹⁰ Viešpatie, tu žinai, ko aš trokštu, / tu girdi mano vaitojimą. / ¹¹ Mano širdis virpa, aš netekau jėgų, / mano akys aptemo. / ¹² Mano draugai ir bičiuliai laikosi atokiai / dėl mano opų, / net mano artimieji iš tolo težiūri. / ¹³ Tie, kurie mano gyvasties tyko, / spendžia spąstus, / tie, kurie nori mane nuskriausti, kalba apie smurtą / ir visą laiką brandina klastą.

¹⁴ O aš – lyg negirdintis kurčius, / lyg nebylys, kuris žodžio ištarti negali. / ¹⁵ Aš lyg žmogus, kuris negali atsikirsti, / nes negirdi. / ¹⁶ Bet tavimi aš pasitikiu, VIEŠPATIE, / ir tu, Viešpatie, mano Dieve, man atsiliepsi. / ¹⁷ Juk aš meldžiuosi: / „Tik neleisk jiems džiūgauti dėl mano nelaimės, / neleisk jiems didžiutis, kai aš parpulsiu.“

¹⁸ Esu prie pat žūties / ir nuolat kenčiu skausmą. / ¹⁹ Išpažįstu savo kaltę / ir gailiuosi dėl nuodėmės. / ²⁰ O mano mirtini priešai – sveiki ir stiprūs; / daug tokių, kurie be priežasties manęs nekenčia. / ²¹ Tie, kurie atmoka man piktu už gera, / kamuoja mane, nes aš siekiu to, kas gera. / ²² Nepalik manęs, VIEŠPATIE! / Mano Dieve, neatitolink nuo manęs! / ²³ Skubėk man padėti, / Viešpatie, skubėk manęs gelbėti!

39 *Choro vadovui. Jedutūnui. Dovydo psalmė.*

²Tariau: „Apdairiai elgsiuosi savo kelyje, / kad nenusidėčiau liežuviui; / savo burną užčiaupsiu, / kai nedorėliai būna arti.“ / ³Tylėjau ir nieko nesakiau, / susilaikiau net nuo ko nors gero. / Bet mano skausmas tik padidėjo, / ⁴širdis man užkaito krūtinėje. / Bemažant išliepsnojo ugnis / ir nebegalėjau susilaikyti neprabilęs:

⁵„Pasakyk man, VIEŠPATIE, kiek ilgai gyvensiu, / kokia mano dienu trukmė? / Leisk man pažinti, koks laikinas esu.“ / ⁶Tu padarei mano gyvenimą tik sprindžio ilgumo, / jo trukmė – beveik niekas tavo akyse. / Iš tikrųjų žmogaus būvis – tik vėjo dvelktelėjimas! *Sela.* / ⁷Žmogus praeina kaip šešėlis. / Visas jo triūsas – tik migla; / jis kaupia turtus, bet nežino, kam jie atiteks!

⁸Tad ko, Viešpatie, aš galiu tikėtis? / Vavyje mano viltis. / ⁹Išvaduok mane iš visų mano kalčių; / nepadaryk manęs kvailių pajuoka!“

¹⁰Tyliu ir burnos neatveriu, / nes tu tai padarei. / ¹¹Nukreipk nuo manęs savo rykštę, / aš žūstu nuo tavo rankos smūgių! / ¹²Kai drausmini žmogų, bausdamas už nuodėmę, / tu lyg kandis sunaikini, kas jam brangu. / Iš tikrųjų žmogus – tik vėjo dvelktelėjimas! *Sela.* / ¹³Išgirk mano maldą, VIEŠPATIE, / klausykis mano šauksmo, / atei į pagalbą, kai verkiu! / Juk aš tik praeinantis svečias, praeivis / kaip visi mano protėviai. / ¹⁴Nukreipk savo žvilgsnį nuo manęs, kad atsigaučiau / pirma, ne-gu nueisiu, ir manęs nebebus.

40 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

²Kantriai laukiau VIEŠPATIES; / jis pasilenkė prie manęs ir

išgirdo mano šauksmą. / ³Ištraukė mane iš klampios duobės, iš mirtinos pelkės, / pastatė mano kojas ant uolos / ir sutvirtino mano žingsnius. / ⁴Man į lūpas įdėjo naują giesmę, / šlovės mūsų Dievui giesmę. / Daugelis tai matys, / pagarbiai bijos ir pasitikės VIEŠPAČIU.

⁵Laimingas žmogus, kuris deda viltis į VIEŠPATĮ; / jis nesikreipia į pagonių stabus / ar netikrų dievų garbintojus. / ⁶VIEŠPATIE, mūsų Dieve, tu daug mums padarei! / Nuostabūs tavo darbai ir užmojai! / Panašaus į tave nėra! / Niekada nepajėgčiau jų visų apsaityti, / nes jų tiek daug.

⁷Tu davei man suprasti, / kad netrokšti kruvinos aukos ir javų atnašų, / neprašai deginamosios aukos ir atnašos už nuodėmę. / ⁸Tada tariau: „Štai ateinu! / Raštų ritinyje man viskas nurodyta; / ⁹mano džiaugsmas – vykdyti tavo valią, mano Dieve, / tavo Įstatymą turiu širdyje!“

¹⁰Didžiojoje sueigoje skelbiau tavo išganymo rūpestį, / netramdžiau savo lūpų; / tu, VIEŠPATIE, tai turi žinoti. / ¹¹Tavo išganymo rūpesčio širdyje neslėpiau, / kalbėjau apie tavo ištikimybę ir išganymą. / Apie tavo meilę ir tiesą / didžiojoje sueigoje nenutylėjau.

¹²VIEŠPATIE, neatsakyk man savo gailestingumo; / tavo meilė ir tavo tiesa visada mane tesaugo! / ¹³Mane supa nesuskaičiuojami vargai, / apniko nuodėmės, nebematau; / jų daugiau negu plaukų man ant galvos, ir aš netekau drąsos. / ¹⁴VIEŠPATIE, teikis mane gelbėti! / VIEŠPATIE, skubėk man padėti! / ¹⁵Tebūna nugalėti ir apstulbinti visi, / kurie tyko man gyvastį atimti. / Tepasitraukia ir tebūna sugėdinti, / kurie džiau-

giasi mano nelaimė. / ¹⁶ Tebūna savo pralaimėjimo išgąsdinti, / kurie sako: „Še tau! Še tau!“ / ¹⁷ Tedžiūgauja ir tesilinksmina tavėje visi, / kurie tavęs ieško, / ir tavo išganymą branginantys nuolat tekartoja: / „Koks didis VIEŠPATS!“ / ¹⁸ Esu vargšas ir beturtis, / tačiau Viešpats manęs nepamiršo. / Tu mano pagalba ir išgelbėjimas; / nedelsk, mano Dieve!

41 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Laimingas, kas rūpinasi vargšais; / nelaimės dieną jį VIEŠPATS gelbės. / ³ VIEŠPATS jį saugos ir stiprins, / padarys laimingą žemėje / ir nepaliks priešų rankose. / ⁴ VIEŠPATS padės jam ligos patalė, / ligoje išgydys jo negalias.

⁵ Kartą tariau: „VIEŠPATIE, pasigailėk manęs, / išgydyk mane, nors esu tau nusidėjęs. / ⁶ Mano priešai piktai kalba apie mane: / „Kada pagaliau jis numirs ir jo vardas pradings?“ / ⁷ Kas mane lanko, nėra nuoširdus; / jo širdyje kaupiasi kėsiai, / išėjęs laukan, jis kalba apie juos. / ⁸ Kas mane nekenčia, prieš mane tarpusavyje šnibždasi, / linkėdami man, kas blogiausia: / ⁹ „Mirtina liga jį apėmusi!“ / ir: „Šitai paguldytas, daugiau nebekels!“ / ¹⁰ Net mano geriausias bičiulis, / kuris dalijosi su manimi duona, / taikėsi man įspirti.

¹¹ Bet tu, VIEŠPATIE, pasigailėk manęs, / pakelk mane, kad jiems atmokėčiau. / ¹² Tada žinosiu, kad tu man maloningas, / kai mano priešas prieš mane nelaimės. / ¹³ Tu padėsi man, nes darau tai, kas dora, / ir laikys mane amžinai savo Artume“.

¹⁴ Tebūna pagarbintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, / nuo amžių per amžius! Amen! Amen!

Antra knyga

42 *Choro vadovui. Koracho sūnų maskilas^a.*

² Kaip elnė ilgisi tekančio vandens, / taip aš ilgiuosi tavęs, Dieve. / ³ Visa gyvastimi trokštu Dievo, gyvojo Dievo; / kada nueisiu ir pamatysiu Dievo veidą? / ⁴ Ašaromis mintu dieną naktį; / visą dieną žmonės manęs klausinėja: / „Kurgi tavo Dievas?“ / ⁵ Kai išlieju savo širdį, prisimindamas, / kaip eidavau su minia į Dievo Namus, / vesdamas ją iškilmės eitynių spūstyje / su džiugiais šlovės šauksmais! / ⁶ Kodėl tu tokia liūdna, mano širdie? / Kodėl taip nerimsti krūtineje? / Turėk viltį Dieve! / Juk aš dar šlovinsiu jį, / savo Gelbėtoją, savo Dievą.

⁷ Mano Dieve, liūdna mano širdis, / todėl pas tave mintimis keliauju / iš Jordano krašto bei Hermono, nuo Micaro kalno. / ⁸ Bedugnė šaukia bedugnei tavo kriklių griausmu, / visa tavo bangų mūša ir vilnys mane skandina. / ⁹ Dieną VIEŠPATS tesuteikia savo malonę / naktį giedoti jam giesmę, / maldą savo gyvenimo Dievui. / ¹⁰ Sakau Dievui, savo Uolai: / „Kodėl užmiršai mane? / Kodėl, priešų engiamas, turiu liūdnas klajoti?“ / ¹¹ Net kaulus man skauda, / kai priešai tyčiojasi, kasdien klausinėdami: / „Kurgi tavo Dievas?“ / ¹² Kodėl tu tokia liūdna, mano širdie? / Kodėl taip nerimsti krūtineje? / Turėk viltį Dieve! / Juk aš dar šlovinsiu jį, / savo Gelbėtoją, savo Dievą.

43 Išteisink mane, Dieve, apgink mano bylą / prieš nedorus žmones; / nuo klastingo ir nesąžiningo žmogaus gelbėk mane. / ² Juk tu esi Dievas – mano tvirtovė; / tad kodėl mane palikai? / ³ Kodėl turiu vaikštinėti liūdnas, / engiamas priešų? / ⁴ Siųsk savo šviesą ir tiesą, / ir teveda jos mane, / teparveda mane prie tavo šventojo kalno / į tavo buveinę! / ⁵ Tada žengsiu prie Dievo aukuro / pas savo didžio džiaugsmo Dievą / ir šlovinsiu tave lyra, Dieve, mano Dieve.

⁶ Kodėl tu tokia liūdna, mano širdie? / Kodėl taip nerimsti krūtineje? / Turėk viltį Dieve! / Juk aš dar šlovinsiu jį, / savo Gelbėtoją, savo Dievą.

44 *Choro vadovui. Koracho sūnų maskilas^a.*

² Dieve, savo ausimis girdėjome – / tėvai mums papasakojo apie didžius darbus, / kuriuos padarei jų laikais, senovės dienomis. / ³ Tu savo ranka išvarei tautas, / o juos pasodinai; / ištikai nelaime kitas tautas, / o savąją apdovanojai sėkme. / ⁴ Juk ne savo kalaviju jie paėmė kraštą, / ne jų ranka padarė juos pergalingus, / o tavo dešinė, tavo petys ir Artumas, / nes tu juos mylėjai. / ⁵ Tu mano Karalius ir mano Dievas, / tu suteiki pergalę savo Jokūbui. / ⁶ Per tave atmušame priešus, / tavo vardu trempiame užpuolikus. / ⁷ Juk ne savo lanku aš pasitikiu, / nė mano kalavijas neneša man pergalės, / ⁸ bet tu išgelbėjai mus nuo priešų, / nugalėjai tuos, kurie mūsų nekenčia. / ⁹ Dievu mes nuolat didžiujamės / ir tavo vardą be perstojo šloviname. *Sela.*

¹⁰ O dabar mus atstūmei, užtraukei gėdą, / nebežygiuojai daugiau su mūsų kariuomene į mūšį. / ¹¹ Tu privertei mus bėgti nuo priešų, / mūsų užpuolikai mus plėšia, kiek norėdami. / ¹² Tu paženklinai mus kaip avis pjovimui, / išblaškei mus tautose. / ¹³ Tu pardavei savo tautą už niekus, / neturėjai pelno juos pardavęs.

¹⁴ Tu išstatei mus kaimynų pajuokai, / visų aplinkinių paniekai ir pasityčiojimui. / ¹⁵ Tu padarei mus pašaipos priežodžiu pagonims, / pajuokos daiktu tautoms. / ¹⁶ Nuolatots jaučiu savo negarbę, / iš gėdos rausta man veidas / ¹⁷ nuo dergiančių užgauliootojo žodžių, / nuo kerštingų priešo žvilgsnių.

¹⁸ Visa tai mus užgriuvo, / nors mes tavęs neužmiršome, / nei buvome neištikimi tavo Sandorai. / ¹⁹ Mūsų širdis nenusigrėžė, / nė mūsų žingsniai nenukrypo nuo tavo kelio, / ²⁰ nors palikai mus bejėgius šakalų lindynėje / ir apgaubei mirtina tamsa.

²¹ Jei būtume užmiršę savo Dievo vardą / ar tiesę rankas į svetimą dievą, / ²² argi Dievas būtų to neatidengęs? / Juk jis žino širdies paslaptis! / ²³ Juk dėl tavęs mes esame nuolat žudomi, / su mumis elgiamasi / kaip su pjovimui skirtomis avimis.

²⁴ Atsibusk, VIEŠPATIE! Kodėl miegi? / Kelkis, neatmesk mūsų amžinai! / ²⁵ Kam slepi savo veidą? / Kodėl užmiršti mūsų skurdą ir prispaudą? / ²⁶ Juk mes gulime kniūbsti dulkėse / ir nebegalime pakilti nuo žemės. / ²⁷ Pakilk, ateik mums padėti, / atpirk mus dėl savo ištikimosios meilės!

45 *Choro vadovui. „Lelijų“ melodija. Koracho sūnų maskilas^a. Meilės giesmė.*

² Širdis man tvinsta kilniais žodžiais, / kai dedu šias eiles karaliui; / mano liežuvis – kaip įgudusio rašytojo plunksna.

³ Tu viršiji visus vyrus savo grožiu, / tavo kalba sklidina malonės. / Taip Dievas suteikė tau amžiną palaiminimą! / ⁴ Karžygy, sekis kalaviją prie juosmens / savo garbėje ir didybėje! / ⁵ Savo didybėje žygiuok pergalingai / ginti tiesos ir teismo. / Tavo dešinė tepamoko tave nuostabių darbų! / ⁶ Aštrios tavo strėlės; / jos perveria karaliaus priešų širdį, / ir tautos puola tau prie kojų.

⁷ Tavo sostas, Dieve, / išsilaukys per amžių amžius, / tavo karališkasis skeptras – / teisingumo skeptras. /

⁸ Tu brangini, kas teisu, / ir nekenti, kas nedora. / Todėl Dievas, tavo Dievas, patėpė tave / džiaugsmo aliejumi labiau negu tavo bendrus. /

⁹ Tavo drabužiai kvepia mira, alaviju ir kasija. / Iš dramblio kaulu išpuoštų rūmų / stygų garsai tave linksmina. / ¹⁰ Tarp tavo dvaro didžiūnių yra karalaičių, / tavo sosto dešinėje stovi karalienė, / papuošta aukso iš Ofyro.

¹¹ Klausykis, dukterie, įsidėmėk ir įsiklausyk, / užmiršk savo tautą ir tėvo namus. / ¹² Karalius trokš tavo grožio, / nes jis tavo viešpats, / tad turi jam paklusti. / ¹³ Tyro žmonės neša tau dovanas, / šalies turtuoliai stengsis tau įtikti / ¹⁴ visokiais turtais.

Karalaitė – rūmuose; kokia ji graži! / Jos apdaras aukso siūlais išsiuvinėtas. / ¹⁵ Savo spalvingu ap-

daru apsitačiusi / ji vedama į vidų pas karalių; / pamergės – jos draugių palyda – / atvedamos prie tavęs. / ¹⁶ Lydimos džiūgavimų ir krikštavimų, / jos įeina į karaliaus rūmus.

¹⁷ Tau tėvus atstos tavo sūnūs; / tu padarysi juos didžiūnais visoje žemėje. / ¹⁸ Garsinsiu tavo vardą per kartų kartas, / todėl tautos girs tave per amžių amžius.

46 *Choro vadovui. Koracho sūnų giesmė. „Mergelių“ melodija.*

² Dievas – mūsų prieglauda ir stiprybė, / visada artima pagalba varguose. / ³ Todėl nebijome, nors žemė sverdėtų, / nors kalnai griūtų į jūrų gelmę, / ⁴ net jei jų vandenys šeltų ir putotų, / kalnai drebėtų nuo jų šėlsmo. *Sela.*

⁵ Upės srōvės linksmina Dievo miestą, / šventąją Aukščiausiojo buveinę. / ⁶ Dievas jame, jis nebus sunaikintas; / rytui auštant, Dievas ateis jam į pagalbą. / ⁷ Siautėja tautos, griūva karalystės, / pasigirdus jo griausmui, apmiršta žemė.

⁸ Su mumis Galybių VIEŠPATS, / Jokūbo Dievas – mūsų tvirtovė! *Sela.*

⁹ Ateikite ir pamatykite, ką VIEŠPATS padarė, / pasižiūrėkite į jo nuostabius darbus žemėje. / ¹⁰ Karus visoje žemėje jis sustabdo, lankus sutrupina, / ietis sulaužo, skydus į ugnį sumeta. / ¹¹ „Taikykitės ir žinokite, kad aš esu Dievas! / Iškilus tautose, iškilus žemėje.“

¹² Su mumis Galybių VIEŠPATS, / Jokūbo Dievas – mūsų tvirtovė! *Sela.*

47 *Choro vadovui. Koracho sūnų psalmė.*

² Plokite iš džiaugsmo, visos tautos! / Šlovinkite Dievą džiaugsmo valiaimais! / ³ Juk VIEŠPATS, Aukščiausiasis, pagarbų šurpą kelia, / jis didis visos žemės Karalius. / ⁴ Tautas mums pavaldžias jis padarė, / gentis padėjo mums po kojų. / ⁵ Paveldą mums jis išrinko – / pasididžiavimą savo tautos, kurią jis myli. *Sela.*

⁶ Dievas žengia, lydimas džiaugsmo šauksmų, / VIEŠPATS, lydimas ragų gaudesio. / ⁷ Giedokite šlovės giesmes Dievui, / giedokite šlovės giesmes! / Giedokite šlovės giesmes mūsų Karaliui, / giedokite šlovės giesmes!

⁸ Juk Dievas – visos žemės Karalius; / giedokite jam šlovės himną! / ⁹ Dievas viešpatauja visoms tautoms, / Dievas sėdi savo šventajame soste. / ¹⁰ Tautų didžiūnai renkasi / su tauta Dievo, kurį Abraomas garbino. / Juk žemės skydai priklauso Dievui, / jis – didžiai iškilus.

48 *Giesmė. Koracho sūnų psalmė.*

² VIEŠPATS didis / ir labai vertas šlovės mūsų Dievo mieste. / Jo šventasis kalnas, / ³ aukštas ir gražus, yra visos žemės džiaugsmas, / Siono kalnas, Cafono viršūnė, / didžiojo Karaliaus miestas. / ⁴ Dievas parodė, kad saugu su juo / miesto tvirtovėse.

⁵ Štai karaliai sutelkė jėgas / ir drauge atžygiavo pulti. / ⁶ Vos pamatę jį, jie apstulbo; / siaubo apimti, jie puolė bėgti. / ⁷ Juos pagavo drebulys / lyg gimdančios moters skausmas, / ⁸ lyg Taršišo laivai būtų buvę / ryčio audros skandinami.

⁹ Ką esame girdėję, tą pamatėme / Galybių VIEŠPATIES mieste, / mū-

sų Dievo mieste, / kurį Dievas padaro amžinai saugų. *Sela.* / ¹⁰ Dieve, mes garbiname tavo ištikimąją meilę / tavo šventykloje. / ¹¹ Tavo garsas, Dieve, / kaip ir tavo šlovė siekia žemės pakraščius. / Tavo dešinė kupina teisumo! / ¹² Tesilinksmina Siono kalnas, / tedžiūgauja Judo miestai, nes tu teisingai teisi.

¹³ Apeik aplink Sioną, apsuk ratą; / suskaičiuok jo bokštus. / ¹⁴ Atkreipk dėmesį į jo pylimus, / pereik per jo tvirtoves, / kad galėtumei pasakyti būsimajai kartai: / ¹⁵ „Šis Dievas – mūsų Dievas per amžių amžius. / Jis ves mus amžinai.“

49 *Choro vadovui. Koracho sūnų psalmė.*

² Pasiklausykite, visi žmonės, ką pasakysiu! / Klausykitės, visi pasaulio gyventojai, / ³ didžiūnai ir prastuoliai, / turtuoliai ir vargšai! / ⁴ Žodžiai, kuriuos tariu, išmintingi, / mano širdies kalba kupina išvalgos. / ⁵ Telksiuos į išminties posakį / ir, skambindamas arfa, aiškinsiu jo mįslę.

⁶ Kodėl turėčiau bijoti vargo die-nomis, / kai mane apninka nedori priešai, / ⁷ žmonės, kurie pasitiki savo turtais / ir didžiuojasi savo lobių gausumu. / ⁸ Joks žmogus negali savęs atpirkti / ar mokėti Dievui savo išpirkos. / ⁹ Žmogaus gyvasties kaina per aukšta: / ką jis galėtų mokėti, niekada nebūtų gana, / ¹⁰ kad sulaikytų jį nuo kapo / ir leistų jam amžinai gyventi. / ¹¹ Juk žmogus mato, kad miršta net išmintingieji, / kaip ir kvaili bei nemokšos, / palikdami kitiems savo turtus. / ¹² Kapas – amžini jų namai, / buveinė per kartų kartas, / nors savo vardu jie praminė šalis. / ¹³ Mirtingasis negali išlikti

savo didybėje, / jis panašus į nugaištantį gyvulį.

¹⁴Toks kelias tų, kurie išpuikę, / galas tų, kurie patenkinti savo turtais. *Sela.* / ¹⁵Tarsi avys jie gūžina į Šeolą; / mirtis bus jų piemu. / Dorieji viešpataus jiems aušros metu, / o jų išdidumas greitai prading. / Šešėlių pasaulis taps jų namais. / ¹⁶Bet mano gyvastį Dievas atpirks / iš Šeolo nagų, nes jis teiksis mane pasiimti. *Sela.*

¹⁷Nesijaudink, jei kas turtėja, / jei jo turtai didėja. / ¹⁸Juk su savimi pasiimti negalės nieko, kai mirs, / jo turtai neis kartu su juo į kapą. / ¹⁹Nors žmogus, gyvas būdamas, manytų esąs laimingas, / nors ir būtų giriamas, nes jam sekasi, / ²⁰jis turi dėtis į būrį savo protėvių, / kurie daugiau niekada nebematys šviesos. / ²¹Mirtingasis nesupranta didybės, / jis panašus į nugaištantį gyvulį.

50 *Asafo psalmė.*
Dievas, VIEŠPATS Dievas, kalba, / jis sušaukia visą žemę nuo Rytų ligi Vakarų. / ²Iš Siono, grožio viršūnės, / Dievas švyti. / ³Mūsų Dievas ateina, bet ne tyliai; / pirma jo – ryjanti ugnis, / aplink jį – smarki audra. / ⁴Jis pasišaukia dangų ir žemę / savo tautos teismui. / ⁵„Atveskite man ištikimuosius, / kurie, atnašaudami auką, sudarė Sandorą su manimi!“ / ⁶Tada dangus skelbia jo teisumą, / nes pats Dievas yra teisėjas. *Sela.*

⁷„Klausykis, mano tauta, aš kalbėsiu, / Izraeli, aš kaltinsiu tave. / Aš Dievas, tavo Dievas. / ⁸Peikiu jus ne dėl jūsų aukų, / nes jūsų deginamasis aukas visuomet matau. / ⁹Neimu iš jūsų ūkio jokio jaučio / ar ožio iš jūsų gardų. / ¹⁰Juk man priklauso

visi gyvūnai miške, / galvijai ant tūkstančio kalvų. / ¹¹Žinau visus laukinius paukščius; / visa, kas juda laukuose, yra mano. / ¹²Jei būčiau alkanas, tau nesiskųščiau, / nes mano yra pasaulis ir visa, kas jame. / ¹³Argi aš valgau jaučių mėsą / ar geriu ožių kraują? / ¹⁴Atnašauk Dievui bendravimo auką / ir vykdyk savo įžadus Aukščiausiam. / ¹⁵Šaukis manęs vargo dieną; / išgelbėsiu tave, ir tu mane šlovinsi.“

¹⁶Bet nedorėliui Dievas sako: / „Kokią teisę turi kartoti mano įstatų / ir kalbėti apie mano Sandorą! / ¹⁷Juk nekenti mano auklėjimo / ir atmeti mano įsakus. / ¹⁸Vagį pamatęs, tampi jo bendru / ir bičiuliaujiesi su tais, kurie svetimauja. / ¹⁹Savo lūpoms davei valią piktam, / tavo liežuvis skleidžia apgaulę. / ²⁰Sėdi ir apkalbi savo brolių, / šmeiži savo motinos vaiką. / ²¹Visa tai padarei, bet aš nieko nesakiau, / ir tu manei, kad aš esu toks, kaip tu. / Tad dabar tave peikiu ir kaltinu.

²²Tad suvokite tai, užmirštantieji Dievą, / antraip jus suplėšysiu, / ir nebus kas jus išgelbėtų. / ²³Kas auksa bendravimo auką, mane pagerbia, / ir tam, kuris taiso savo kelią, / aš parodysiu Dievo išganymą.“

51 *Choro vadovui. Dovydo psalmė, ²atėjus pas jį pranašui Natanui po jo nusidėjimo su Batšeba.*

³Pasigailėk manęs, Dieve, iš savo gerumo; / iš savo begalinio maištingumo / sunaikink mano maištingus darbus. / ⁴Kaskart nuplauk mano kaltę, / apvalyk mane nuo mano nuodėmės!

⁵Savo maištingus darbus aš gerai pažįstu, / ir mano nuodėmė man nuolat prieš akis. / ⁶Tau nusidėjau, tiktai

tau, / ir padariau, kas pikta tavo akyse. / Tad esi teisus, kai mane kaltini, / ir teisingas, kai savo teisme mane pasmerki. / ⁷ Aš gimęs su kalte, / ir mano motina mane pradėjo su nuodėme. / ⁸ Tu trokšti tiesos ir nuoširdumo, / todėl mokyk mane išminties ligi širdies gelmių.

⁹ Apvalyk mane yzopu^a, ir būsiu švarus, / nuplauk mane, ir būsiu baltesnis už sniegą. / ¹⁰ Leisk man išgirsti džiaugsmo ir linksmybės žinią, / ir kaulai, kuriuos išvarginai, tepradžiunga. / ¹¹ Nugręžk savo veidą nuo mano nuodėmių / ir panai-
kink visas mano kaltes.

¹² Sukurk man tyrą širdį, Dieve, / ir atnaujink manyje ištikimą dvasią. / ¹³ Nevaryk manęs nuo savo Artumo, / nenuimk nuo manęs savo dvasios šventos. / ¹⁴ Leisk man vėl džiaugtis tavo išganymu, / tepalaiko mane nori dvasia.

¹⁵ Mokysiu nedorėlius tavo kelių, / ir nusidėjėliai sugrįš pas tave. / ¹⁶ Išlaisvink mane iš kraujo kaltės, Dieve, / mano išganymo Dieve, / ir mano liežuvis mėgausis tavo teisumu. / ¹⁷ Viešpatie, praverk mano lūpas, / ir mano burna skelbs tavo šlovę. / ¹⁸ Juk aukomis tu nesigėri; / jei atnašaučiau deginamąją auką, tu jos nepriimtum. / ¹⁹ Tikra auka Dievui – susigraudinusi dvasia; / tu, Dieve, nepaniekinsi širdies, / susigraudinusios ir atgailaujančios.

²⁰ Būk dosnus Sionui iš savo gerumo, / ir tebūna atstatytos Jeruzalės sienos. / ²¹ Tada tau patiks teisios aukos, / deginamosios atnašos ir deginamosios aukos, / tada jaučiai bus atnašaujami ant tavo aukuro.

52 *Choro vadovui. Dovydo maskilas^b, ² Doegui Edomitui nuėjus ir pranešus Sauliui: „Dovydas atėjo į Ahimelecho namus.“*

³ Kodėl didžiuojiesi, negarbingas galiūne, / savo nedoru darbu? / Ištikimoji Dievo meilė amžina! / ⁴ Tavo liežuvis lyg aštrus skustuvas, / klastos meistre! / ⁵ Tu labiau mėgsti pikta, negu gera, / meluoti, negu tiesą sakyti. *Sela.* / ⁶ Tu mėgsti visa, kas neša žūtį, / klastingasis liežuvi!

⁷ Bet pats Dievas pražudys tave amžinai; / jis parblošk tave ir ištrauks iš tavo palapinės, / išraus tave iš gyvųjų šalies. *Sela.*

⁸ Teisieji, tai matydami, / bus apimti pagarbios baimės. / Jie juoksis, sakydami: / ⁹ „Pasižiūrėkite į žmogų, / kuris neieškojo užuovėjos pas Dievą, / bet pasitikėjo savo didžiais turtais / ir rėmėsi nedorais darbais!“ / ¹⁰ Bet aš esu lyg vešlus alyvmedis, / augantis Dievo Namuose. / Aš pasitikiu ištikimąja Dievo meile / per amžių amžius. / ¹¹ Dekosiu tau amžinai, už visa, / ką tu padarei. / Ištikimųjų akivaizdoje skelbsiu tavo vardą, / nes jis geras.

53 *Choro vadovui. Pagal maha-latą^c. Dovydo maskilas^d.*

² Kvailys savo širdyje sako: „Dievo nėra!“ / Tokie sugedę, jie šlykščiai elgiasi; / nėra nė vieno, kuris darytų gera. / ³ Dievas žvelgia žemyn iš dangaus į žmoniją, / norėdamas pamatyti, ar yra kas protingas / ir ieškantis Dievo. / ⁴ Visi atsimetę, visi panašiai sugedę; / nėra nė vieno, kuris darytų gera, / nė vienai vienai.

^{51,9a} Žr. Sk 19,18. ^{52,1b} Žr. Ps 32,1. ^{53,1c} Nežinomas muzikos terminas. ^{53,1d} Žr. Ps 32,1.

⁵ „Argi jie nežino, nedorėliai? / Jie ryja mano tautą, / ji – jų ryjama duona, / ir Dievo niekada nesišaukia.“ / ⁶ Ten jie bus apimti tokio siaubo, / kokio dar nėra buvę, / nes Dievas išmėtys jus apgulusiųjų kaulus. / Jie bus nugalėti, nes Dievas juos atmetė.

⁷ O, kad ateitų iš Siono išganymas Izraeliui! / Kai Dievas parves į namus savo tautą, / Jokūbas džiūgaus, Izraelis bus laimingas,

54 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Dovydo maskilas^a,² zifiečiams nuėjus pas Saulių ir pranešus: „Dovydas slapstosi pas mus.“*

³ Gelbėk mane savo vardu, Dieve, / apgink mane savo galybe! / ⁴ Išgirsk mano malda, Dieve, / klausykis mano žodžių! / ⁵ Įžlūs žmonės pakilo prieš mane, / nuožmūs žmonės ieško mano gyvasties, / žmonės, kurie Dievo nė kiek nepaiso. *Sela.*

⁶ Dievas – mano pagalba, / Viešpats gina mano gyvastį! / ⁷ Jis atmokės piktą mano budriems priešams. / Būdamas ištikimas, sunaikink juos! / ⁸ Tada atnašausiu tau geros valios auką, / šlovinsiu tavo vardą, VIEŠPATIE, nes tu geras. / ⁹ Juk tu išgelbėjai mane iš visų rūpesčių, / ir aš mačiau savo priešų žūtį.

55 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Dovydo maskilas^b.*

² Išgirsk mano malda, Dieve, / nesislėpk nuo mano maldavimo! / ¹ ³ Klausykis manęs ir atsakyk. / Aš blaškausi, išseko man jėgos. / ⁴ Šiurpas ima nuo priešo riksmų, / nuo

nedorėlių šauksmų. / Jie neša man pikta, / įnirtingai mane puldinėja. / ⁵ Dreba man širdis krūtinėje, / mirties baimė slegia mane. / ⁶ Baimė ir šiurpas mane purto; / esu siaubo priblokštas. / ⁷ „O, kad turėčiau balandžio sparnus, – / sakau, – skrisčiau toli ir rasčiau ramybę! / ⁸ Iš tikrųjų toli toli nulėkčiau; / apsigyvenčiau tyruose. *Sela.* / ⁹ Skubėčiau rasti sau užuovėją / nuo nuožmaus vėjo ir audros.“

¹⁰ Sumaišyk jų kalbą, Viešpatie, sutrikdyk ją, / nes matau mieste smurtą ir maištus. / ¹¹ Dieną naktį jie sėlina jo sienomis, / jame klesti piktumas ir priespauda. / ¹² Žūtis jame; / sukčiavimas ir apgaulė / niekada neišnyksta turgavietėje.

¹³ Ne priešas mane užgaulioja – / tuomet dar galėčiau pakęsti; / ne mano nedraugas su manimi įžuliai elgiasi – / tuomet dar galėčiau nuo jo pasislėpti. / ¹⁴ Bet tu, mano bendražygis, / mano bičiulis, mano artimas draugas! / ¹⁵ Mes mėgavomės savo draugyste / ir draugeėjome į Dievo Namus!

¹⁶ Teužklumpa juos mirtis, / težengia jie gyvi į Šeolą! / Juk kur jie gyvena, / ten piktybės. / ¹⁷ Bet aš šauksiuosi Dievo, / ir VIEŠPATS mane išgelbės. / ¹⁸ Vakare^c, auštant ir vidudienį / skųsiuosi ir vaitosiu, / ir jis išgirs mano balsą. / ¹⁹ Parves mane sveiką iš daugybės priešų. / ²⁰ Dievas, amžinai viešpataujantis, / išklausys mane ir nugalės juos. *Sela.* / Juk jie atsisako taisyti ir Dievo nebijo.

²¹ Mano bičiulis užpuolė savo sąjungininką, / sulaužė savo sandorą. /

²² Jo kalba buvo slidesnė už sviestą, / bet jo širdyje slypėjo neapykanta; / jo žodžiai buvo švelnūs kaip aliejus, / bet kirto lyg aštrūs kalavijai. / ²³ Pavesk savo rūpesčius VIEŠPAČIUI, / ir jis tave palaikys; / teisiamam palūžti jis niekada neleidžia. / ²⁴ Tu, Dieve, nugrūsi juos į giliausią kapą, / tuos žmogžudžius ir apgavikus, / nesulaukusius nė pusės savo amžiaus, / o aš tavimi pasitikiu.

56 *Choro vadovui. „Balandžio ant tolimų ažuolų“ melodija. Dovydo miktamas^a, filistinams jį suėmus Gate.*

² Būk man gailestingas, Dieve, / nes žmonės mane mindžioja, / visą laiką jie mane vargina. / ³ Mano priešai puola mane visą dieną; / daug puolančių mane, Aukščiausiasis. / ⁴ Kai apima baimė, aš pasitikiu tavim. / ⁵ Dievu, kurio pažadą šlovinu, / Dievu pasitikiu / ir nebijau; / ką gali mirtingasis man padaryti?

⁶ Visą laiką jie stengiasi pakenkti mano užmojams; / visos jų mintys – man ką pikta padaryti. / ⁷ Jie sąmokslauja, tyko iš pasalų, seka mano žingsnius, / norėdami mane nužudyti. / ⁸ Atmokėk jiems, Dieve, už jų nusikaltimą; / pažabok tuos žmones, Dieve. / ⁹ Tu sužymėjai mano klajones, / tad supilk mano ašaras į savo ašotį! / Argi jos nėra sužymėtos tavo knygoje? / ¹⁰ Tuomet mano priešai trauksis, / kai tik tavęs šauksiuosi; / žinau, kad Dievas užstoja mane. / ¹¹ Dievu, kurio pažadą šlovinu, / VIEŠPAČIU, kurio žodį garbinu, / ¹² Dievu pasitikiu / ir nebijau; / ką gali mirtingasis man padaryti?

¹³ Dieve, turiu padaryti, ką esu tau pažadėjęs; / aš aukosiu tau bendravimo atnašas. / ¹⁴ Juk tu išgelbėjai mane nuo mirties, / mano kojas nuo suklopimo. / Tad vaikščioju Dievo Artume – / šviesoje, kuri šviečia gyviesiems.

57 *Choro vadovui. „Nesunaikink“ melodija. Dovydo miktamas^b, jam pabėgus nuo Sauliaus į olą.*

² Pasigailėk manęs, Dieve, pasigailėk manęs, / nes pas tave ieškau prieglobsčio. / Tavo sparnų ūksmėje ieškau užuovėjos, / kol praeis šėlstančios audros. / ³ Šaukiuosi Dievo Aukščiausiojo, / Dievo, kuris mani rūpinasi. / ⁴ Tesiunčia jis pagalbą iš dangaus ir teisgelbsti mane; / tesugėdina tuos, kurie mane mindo. *Sela.* / Tesiunčia Dievas savo gerumą ir ištikimybę. / ⁵ Guliu kniūbsčias tarp priešų lyg ryjančių liūtų; / jų dantys – ietys ir strėlės, / o jų liežuviai – aštrūs kalavijai.

⁶ Parodyk savo didybę aukštai danguje, Dieve, / ir savo šlovę visai žemei!

⁷ Jie paspendė pinkles po mano kojomis, / norėdami mane pagauti; / jie man iškasė duobę, bet patys į ją įkrito. *Sela.* / ⁸ Mano širdis ištikima, Dieve; / mano širdis ištikima; / giedosiu ir šlovinsiu tave! / ⁹ Pabusk, mano siela! / Pabuskite, arfa ir lyra! / Aš pažadinsiu aušrą. / ¹⁰ Tautos dėkosiu tau, Viešpatie, / giedosiu tau šlovės giesmę tarp pagonių. / ¹¹ Juk tavo gerumas didis kaip dangus, / o ištikimybė siekia debesis.

¹² Parodyk savo didybę aukštai danguje, Dieve, / ir savo šlovę visoje žemėje!

58 *Choro vadovui. „Nesunai-
kink“ melodija. Dovydo mik-
tamas^a.*

² Argi iš tikrųjų, galingieji, / jūs nusprendžiate, kas teisu? / Argi sąžiningai teisiatė žmonės? ³ Ne! Širdyje sumanote, kas nedora, / rankomis dalijate smurtą žemėje. / ⁴ Nuo pat kūdikystės nedorėliai neištikimi, / nuo pat gimimo dienės išklysta iš kelio ir meluoja. / ⁵ Jų nuodai – kaip nuodai gyvačių, / kaip kurčiōs, ausis užsikimšusios angies, / ⁶ kuri nebegirdi kerėtojų balso / ar įgudusio gyvačių žavėtojo kerų.

⁷ Dieve, sutrupink jiems dantis burnoje; / VIEŠPATIE, išrauk liūtams iltis! / ⁸ Teišnyksta jie lyg senkantis vanduo; / įtempus jiems lanką, teatbunka jų strėlės. / ⁹ Tebūna jie lyg sraigė, supliūkštanti purve, / lyg negyvas gimęs, saulės niekada nematęs kūdikis. / ¹⁰ Nelauktai lyg erškečių krūmą ar usnis / tenuisiaubia juos viesulas. / ¹¹ Teisieji džiaugsis, matydami pelnytą bausmę; / jie mazgosis kojas nedorėlių krauju. / ¹² Žmonės sakys: „Tai atlygis teisiesiems; / iš tikrųjų yra Dievas, kuris teisia žemę!“

59 *Choro vadovui. „Nesunai-
kink“ melodija. Dovydo mik-
tamas^b, Sauliui pasiuntus vyrus prie
jo namų tykoti ir nužudyti.*

² Išgelbėk mane nuo priešų, Dieve, / apsaugok nuo užpuolikų! / ³ Išgelbėk mane nuo tų nedorų žmonių, / išlaisvink nuo tų žmogžudžių! / ⁴ Štai tyko jie mano gyvasties; / nuožmūs žmonės būriuojasi prieš mane. / Ne dėl kokio mano nusikaltimo / ar nuodėmės, VIEŠ-

PATIE, / ⁵ ne dėl kokios mano kaltės / jie skuba į savo vietas. / Pabusk, ateik man padėti ir pasižiūrėk! / ⁶ VIEŠPATIE, Galybių Dieve, / tu Izraelio Dievas. / Pakilk pašaukti atsiskaityti visas tautas, / nepasigailėk nė vieno iš pasalūnų. *Sela.* / ⁷ Kas vakarą jie grįžta, urgzdami lyg šunys / ir vogčiomis slankioja po miestą. / ⁸ Žiūrėk! Štai reikalauja jie savo burnomis, / aštrūs žodžiai jų lūpose; / tačiau jie mano, kad niekas jų negirdi. / ⁹ Bet tu, VIEŠPATIE, juokiesi iš jų; / tu išjuoki visus pagonis. / ¹⁰ O mano Stiprybe, laukiu tavęs, / nes tu, Dieve, mano tvirtovė.

¹¹ Dievas, kuris mane ištikimai myli, ateis man padėti; / Dievas parodys man nugalėtus priešus. / ¹² Neišnaikink jų, / kad mano tauta neužmirštų tavo pergalės; / išblaškyk juos savo jėga ir nugalėk, / Viešpatie, mūsų skyde! / ¹³ Nuodėmė jų lūpose, / visi jų žodžiai nuodėmingi; / tebūna jie pagauti savo pačių puikybės! / Kadangi jie keikiasi ir meluoja, / ¹⁴ sunaikink juos įniršęs, / sunaikink juos visiškai, / jog būtų žinoma iki pat žemės pakraščių, / kad Dievas viešpatauja Jokūbui. *Sela.* / ¹⁵ Kas vakarą jie grįžta, urgzdami lyg šunys / ir vogčiomis slankioja po miestą. / ¹⁶ Jie klajoja, ieškodami maisto, / ir inkščia, jei negauna iki soties. / ¹⁷ O aš giedosiu apie tavo jėgą, / kas rytą garsiai giedosiu apie tavo gerumą. / Juk tu buvai mano tvirtovė, / užuovėja pavojaus metu. / ¹⁸ O mano Stiprybe, giedosiu tau šlovės giesmes, / nes tu, Dieve, mano tvirtovė, / Dievas, kuris mane ištikimai myli.

60 *Choro vadovui. „Liudijimo lelijos“ melodija. Dovydo miktamas^a. Pamokymui, ²kai jis kovojo su Aram Naharaimais ir Aram Zoba, o Joabas sugrįžo ir nugalejo Edomą – dvylika tūkstančių vyrų Druskos slėnyje.*

³ Dieve, tu mus atmetei, suardei mūsų gretas; / tu supykai ant mūsų; dabar sutelk mus! / ⁴ Supurtei kraštą, ir jis subiro; / pataisyk jo plyšius, nes jis griūva. / ⁵ Pagirdei savo tautą karčiu gėrimu, / davei mums gerti svaiginančio vyno. / ⁶ Visiems, tavęs pagarbiai bijantiems, / iškelk ženklą, prie kurio telktumės, kad nepralaimėtume. *Sela.* / ⁷ Savo dešine išgelbėk ir išklausyk mus, / kad būtų išgelbėti tavo mylimieji.

⁸ Dievas kalbėjo savo šventovėje: / „Džiaugdamasis padalysiu Sichemą / ir atmatuosiu Sukotų slėnį. / ⁹ Man priklauso Gileadas ir Manasas; / Efraimas – mano šalmas, / Judas – mano skeptras. / ¹⁰ Moabas bus mano praustuvė, / Edomui mesiu savo apavą, / Filistijoje aidės mano pergalės šauksmas.“

¹¹ Kas atves mane į įtvirtintą miestą? / Kas ves mane į Edomą? / ¹² Argi iš tikrųjų mus atmetei, Dieve? / Su mūsų kariuomene, Dieve, nebežygiuoji! / ¹³ Išgelbėk mus nuo priešo, / nes žmogus padėti nieko negali. / ¹⁴ Su Dievu būsime narsūs; / jis sutryps mūsų priešus.

61 *Choro vadovui. Su styginiu instrumentu. Dovydo.*

² O Dieve, išgirsk mano šauksmą, / klausykis mano maldos! / ³ Iš žemės pakraščio šaukiuosi tavęs; / mano širdžiai alpstant, / tu užkeli mane

ant uolos, aukštesnės už mane. / ⁴ Juk tu mano apsauga, / stiprus bokštas gintis nuo priešo. / ⁵ Leisk man gyventi amžinai tavo palapinėje, / rasti prieglaudą tavo sparnų užuovėjoje! *Sela.*

⁶ O Dieve, iš tikrųjų tu išgirdai mano įžadus! / Suteik man paveldą tų, / kurie pagarbiai bijo tavo vardo. / ⁷ Pridėk dienų prie karaliaus gyvenimo, / tetveria jo metai per kartų kartas. / ⁸ Tesėdi jis soste Dievo Artume, / tesaugo jį meilė ir ištikimybė. / ⁹ Amžinai giesmėmis šlovinsiu tavo vardą, / kiekvieną dieną vykdysiu savo įžadus.

62 *Choro vadovui. Pagal Jedutūną. Dovydo psalmė.*

² Tikrai ramiai laukia Dievo mano siela, / iš jo ateina man išganymas. / ³ Tikrai yra jis mano Uola ir mano išganymas, / mano užuovėja; niekada nedrebėsiu. / ⁴ Kiek ilgai jūs visi puldinėsite žmogų, / norėdami jį sutriuškinti, / lyg jis būtų pašlijusi sie-na ar griūvanti tvora? / ⁵ Tikrai jie samokslauja, taikydami išstumti jį / iš jo aukštos vietos. / Jie mėgaujasi melais, / laimina burna, bet širdimi keikia. *Sela.*

⁶ Tikrai ramiai lauk Dievo, mano siela, / nes iš jo ateina man viltis. / ⁷ Tikrai jis yra mano Uola ir mano išganymas, / mano užuovėja; niekada nedrebėsiu. / ⁸ Dievas – mano išganymas ir garbė, / mano stiprybės uola; / mano užuovėja yra Dieve.

⁹ Pasitikėk juo visados, mano tauta! / Išliekite savo širdis jo Artume, / jis mūsų užuovėja! *Sela.*

¹⁰ Žmonės – tik migla, / mirtinieji – tik tariamybė. / Visi sudėti

ant svarstyklių, / jie tesvertų mažiau už miglą. / ¹¹ Nepasitikėkite smurtu, / nesudėkite tuščių vilčių į plėšikavimą! / Net jeigu turtai ir didėtų, / neprisiriškite prie jų širdimi. / ¹² Vienąsyk Dievas kalbėjo, dusyk girdėjau: / kad galybė yra Dievo / ¹³ ir kad ištikima meilė yra tavo, Viešpatie. / Juk tu atlygini kiekvienam pagal jo darbus.

63 *Dovydo psalmė, jam esant Judo dykumoje.*

² Dieve, tu mano Dievas, / tavęs aš ieškau; / mano siela tavęs ilgisi, / mano kūnas tavęs trokšta / kaip sausa, pavargusi ir perdžiūvusi žemė. / ³ Leisk man pažvelgti į tave švento-vėje; / leisk man pamatyti tavo galybę ir garbę! / ⁴ Tavo ištikimoji meilė man brangesnė už gyvastį, / mano klūpos skelbia tavo šlovę.

⁵ Šlovinsiu tave, kol gyvensiu; / tiėsiu rankas į tave, šauksiuosi tavo vardo. / ⁶ Būsiu sotus kaip po turtin-gų vaišių, / džiaugsmingai giedo-siu šlovės giesmes. / ⁷ Gulėdamas guolyje, tave menu, / per visą nak-tį mąstau, / ⁸ kad tu mano pagalba, / ir tavo sparnų ūksmėje krykštauju iš džiaugsmo. / ⁹ Glaudžiuosi prie tavęs, / tavo dešinė mane palaiko.

¹⁰ O tie, kurie stengiasi mane pražudyti, / težengia į žemės gelmes. / ¹¹ Tesudoroja juos kalavijas; / tetam-pa jie šakalų grobiu. / ¹² O karalius džiaugsis Dievu; / visi, kurie Dievu prisiekia, džiūgaus, / nes melagių lūpos bus užčiauptos.

64 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Išgirk mano balsą, Dieve, kai skundžiuosi; / saugok mano gyvastį nuo priešų keliamo siaubo. / ³ Apgink

mane nuo nedorėlių gaujos, / nuo pik-ta darančių minios. / ⁴ Jie galanda savo liežuvių lyg kalavijus, / taiko lyg strėles savo karčius žodžius, / ⁵ iš pasalų šaudami į nekaltą žmo-gų; / jie šauna staiga, nieko nebijo-dami. / ⁶ Jie drąsinasi savo kėslais, / susimoko, kur spėsti spąstus, / ma-nydami: „Kas gali mus pamatyti?“ / ⁷ Jie sumano nedorą kėslą / ir slepia savo sumanytą niekšybę; / žmogus – gelmė, o jo širdis – bedugnė.

⁸ Bet Dievas paleidžia į juos savo strėles, / ir jie staiga sužeidžiami. / ⁹ Liežuviu jie patys sau pražūtį le-mia; / kas tai pamato, kraipo galvas. / ¹⁰ Tuomet visus žmones apims pa-garbi baimė; / jie skelbs, ką Dievas padarė, / ir apmąstys visus jo dar-bus. / ¹¹ Teisusis džiūgaus VIEŠPA-TYJE / ir ras jame užuovėją; / visi dorieji giedos jam šlovės giesmę.

65 *Choro vadovui. Psalmė. Dovydo giesmė.*

² Pridera tau, Dieve, šlovės gies-mė Sione; / įžadai, tau padaryti, bus įvykdyti, / ³ nes tu išklausiai maldas. / Žmonės iš visur ateis pas tave / ⁴ su savo nuodėmėmis. / Mūsų kaltės mus palaužia, bet tu jas atleidi. / ⁵ Laimingas žmogus, kurį tu išsirenki ir patrauki / gyventi savo kiemuose! / Sotinsimės tavo Namų palaima, / šventu tavo šventyklos grožiu.

⁶ Atsakai mums Dieve, mūsų Gel-bėtojai, / pagarbią baimę keliančių darbų pergale. / Į tave viltis deda visi žemės pakraščiai / ir tolimosios jū-ros! / ⁷ Pastatei kalnus į vietą savo jė-ga / tu, kuris esi apsisiautęs galybe. / ⁸ Tu nutildai jūrų šėlimą, / audringas bangas ir sąmyšį tautų. / ⁹ Tavo nuo-stabūs ženklai kelia / žemės pakraš-čių gyventojams pagarbią baimę; /

tavo darbai neša / saulėtekio ir saulėlydžio šalims džiaugsmo šūksnius.

¹⁰ Tu lankai kraštą ir palaistai, / padarai jį turtingą ir derlingą. / Tavo upė, Dieve, pilna vandens, / tu įgalini žemę auginti pasėlius. / Juk tu ją parengi! ¹¹ Gausiai palaistai jos vagas, / sutrupini jos grumstus, / suminkštini lietaus būriais, / laimini augantį derlių. / ¹² Apvainikuoji metus savo gerumo derliumi; / tavo vežimų provėžos trykšta aliejumi; / ¹³ tyrų ganyklose jis sklydi / ir kalvos gaubiasi džiūgavimu. / ¹⁴ Pievose – avių knibždėlynas, / slėniai kupini kviečių; / dainuojama ir giedama iš džiaugsmo.“

66 *Choro vadovui. Giesmė. Psalmė.*

Šlovinkite Dievą džiaugsmo šūksniais, visi kraštai, / ² giedokite šlovės giesmę jo vardui, / teikite jam iškilmingą šlovę! / ³ Kartokite Dievui: „Kokie nuostabūs tavo darbai! / Tokia didi tavo jėga, / kad tavo priešai gūžiasi prieš tave! / ⁴ Tegarbina tave visa žemė, / tegieda tau šlovės giesmę, / tegieda šlovės giesmę tavo vardui!“ *Sela.*

⁵ Ateikite ir pamatykite, ką Dievas padarė; / savo darbais jis kelia pagarbą žmonių baimę. / ⁶ Jūrą jis pavertė sausuma, / o per upę mūsų protėviai perėjo pėsti. / Ten mes džiūgavome jame. / ⁷ Jis amžinai viešpatauja savo galybe, / jo akys stebi tautas; / tenesididžiuoja maištininkai! *Sela.* / ⁸ Tautos, garbinkite mūsų Dievą, / teskamba jo šlovės garsai! / ⁹ Mums jis suteikė gyvenimą / ir neleido mūsų kojoms suklupti. / ¹⁰ Dieve, tu mus išbandei! / Ištyrei mus, kaip ištiriamas sidabras ugnimi; / ¹¹ tu leidai mums

įkliūti į pinkles, / mums ant pečių uždėjai sunkią naštą. / ¹² Tu leidai, kad žmonės jotų mums ant sprando; / mes perėjome per ugnį ir vandenį, / ir tu išvedei mus į saugią vietą.

¹³ Įžengiu į tavo Namus su deginamosiomis aukomis / ir vykdau tau duotus įžadus, / ¹⁴ įžadus, kuriuos ištara mano lūpos / ir tau pažadėjo, kai buvau nelaimėje. / ¹⁵ Deginamosioms aukoms atnašauju tau penimas avis / drauge su degančių avinų dūmais, / aukojų jaučius ir ožius. *Sela.* / ¹⁶ Ateikite ir klausykitės, / visi pagarbiai Dievo bijantieji, / kai skelbiu, ką jis man padarė. / ¹⁷ Balsu jo šaukiausi, / ir šlovės giesmė buvo man ant liežuvio. / ¹⁸ Jeigu būčiau turėjęs pikta mintį širdyje, / **VIEŠPATIS** nebūtų klausęsis. / ¹⁹ Bet Dievas išgirdo, / jis klausėsi mano maldos. / ²⁰ Pagarbintas Dievas, / kuris neatstūmė mano maldos / ir neatsakė man savo gerumo.

67 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Psalmė. Giesmė.*

² Tebūna Dievas mums maloningas ir telaimina mus! / Tešviečia mums jo veidas, *Sela* / ³ kad tavo kelias būtų žinomas žemėje, / o tavo išgelbėjimas visose tautose. / ⁴ Tegarbina, Dieve, tave tautos, / visos tautos tave tešlovina!

⁵ Žmonės džiūgaus ir krykštaus iš džiaugsmo, / nes tu valdai tautas teisingai; / žemėje tu vesi žmones. *Sela.* / ⁶ Tegarbina, Dieve, tave tautos, / visos tautos tave tešlovina!

⁷ Teduoda žemė savo derlių; / telaimina mus Dievas, mūsų Dievas! / ⁸ Telaimina mus Dievas, / tebijo pagarbiam jo visa žemė.

68 *Choro vadovui. Dovydo psalmė. Giesmė.*

² Pakyla Dievas, išsisklaido jo priešai; / bėga nuo jo veido tie, kurie jo neapkenčia. / ³ Kaip blaškomi dūmai / jie pradingsta; / kaip prieš ugnį tirpstantis vaškas / nedorėliai prazūva prieš Dievą. / ⁴ O teisieji linksmynasi; / jie džiūgauja Dievo Artume, / jie laimingi ir krykštauja iš džiaugsmo.

⁵ Giedokite Dievui, / giedokite šlovės giesmes jo vardui; / aukštinkite tą, kuris joja ant debesų, / kurio vardas yra VIEŠPATS; / džiūgaukite jo Artume. / ⁶ Našlaičių tėvas ir našlių gynėjas – / tai Dievas savo šventoje buveinėje. / ⁷ Dievas duoda benamiams namus, / išlaisvina kalinius gyvus ir sveikus; / o maištingieji lieka gyventi dykynėje.

⁸ Dieve, kai tu vedei savo tautą, / kai žygiavai per dykumą, *Sela* / ⁹ žemė drebjė, dangus prapliupo lietumi / Artume Dievo, Sinajaus Dievo, / Artume Dievo, Izraelio Dievo. / ¹⁰ Siuntei gausų lietu, Dieve, / atgavinau savo nualintą paveldą; / ¹¹ tavo žmonės ten rado namus; / iš savo gerumo, Dieve, / tu pasirūpinai vargstančiais.

¹² VIEŠPATS ištaria žodį, / ir didis būrys moterų neša gerą žinią: / ¹³ „Bėga, bėga kariuomenių karaliai! / Moterys namie dalijasi grobiu, / ¹⁴ nors jos likosi tarp avidžių, / balandžio pasidabruotais sparnais, / geriausiu auksu paaukuotomis jo plunksnomis. / ¹⁵ Visagaliui ten blaškant karalius, / krito sniegas ant Calmono kalno.“

¹⁶ O didingasis kalne, Bašano kalne, / daugelio viršūnių kalne, Bašano

kalne! / ¹⁷ Daugelio viršūnių kalne, / kodėl žvairuoji į kalną, / kurį Dievas išsirinko savo buveinei / ir kuriame VIEŠPATS gyvens amžinai? / ¹⁸ Dievo kovos vežimų dusyk po dešimt tūkstančių – tūkstančių tūkstančiai; / VIEŠPATS žygiuoja iš Sinajaus į šventąją vietą.

¹⁹ Tu kopei į aukštąjį kalną, / vedei belaisvius su palyda / ir priėmėi dovanas iš žmonių, / net iš tų, kurie maištauja. / VIEŠPATS Dievas ten gyvena!

²⁰ Tebūna pagarbintas Viešpats! / Kasdien jis neša mūsų naštas, / Dievas – mūsų išganymas. *Sela.* / ²¹ Mūsų Dievas yra Dievas, kuris išgano; / jis VIEŠPATS, mūsų Viešpats, / kuris gelbsti mus nuo mirties. / ²² Dievas sutrupins savo priešams galvas, / gauruotą pakaušį einančio savo kaltės keliais. / ²³ VIEŠPATS tarė: „Parvesiu juos iš Bašano, / parvesiu juos iš jūros gelmių, / ²⁴ kad tu galėtumei braidyti jų kraujyje / ir kad tavo šunys prisilaižytų jo iki soties.“

²⁵ Dieve, visi mato tavo pergalės eitynes, / Dievo, mano Karaliaus, žygiavimą į savo šventovę. / ²⁶ Giesmininkai priekyje, muzikantai gale, / tarp jų merginos muša būgnelius su žvangučiais. / ²⁷ „Susirinkę į sueigą, garbinkite Dievą – VIEŠPATĮ, / kurie esate iš Izraelio šaltinio!“ / ²⁸ Antai Benjamino žmonės, mažiausia kiltis, juos veda; / Judo didžiūnai savo būryje, / Zabulono vadai, Naftalio didikai.

²⁹ Siųsk, Dieve, savo jėgą, / jėgą, Dieve, kurią parodei dėl mūsų / ³⁰ iš savo šventovės Jeruzalėje, / kur karaliai neša tau dovanas. / ³¹ Drausk nendrių laukinių žvėrį, drausk tau-

tas, / tą stiprių jaučių ir veršių bandą, / kol ateis gūždamiesi su sidabro luitais. / Išblaškyk tautas, kurios džiaugiasi karais! / ³² Nešini duoklėmis ateis iš Egipto, / Kušas atskubės su dovanomis Dievui.

³³ Visų tautų žmonės, giedokite Dievui, / giedokite šlovės giesmę Viešpačiui, Sela / ³⁴ kuris joja dangaus skliautu, / sukurtu pasaulio pradžioje. / Štai griaudžia jo balsas – galingas balsas: / ³⁵ „Pripažinkite Dievo galybę!“ / Jo didybė gaubia Izraelį, / o jo galybė – dangaus skliaute. / ³⁶ Pagarbią baimę kelia savo šventovėje Dievas, / Izraelio Dievas; / jis teikia galybę ir jėgą tautai. / Žmonės, garbinkite Dievą!

69 *Choro vadovui. „Lelijų“ melodija. Dovydo.*

² Gelbėk mane, Dieve, / nes vandenys siekia man kaklą! / ³ Klimpstu į dumbliną gelmę, / nėra kur koja pasiremti. / Patekau į gilius vandenį, / ir bangos mane skandina. / ⁴ Pavargau besišaukdamas pagalbos, / išdžiūvo man gerklė. / Akis praziūrėjau, / belaukdamas tavo pagalbos. / ⁵ Daugiau negu plaukų man ant galvos yra žmonių, / kurie nekenčia manęs be priežasties. / Mano priešai juodina mane melais; / jie stiprūs ir nori mane užmušti. / Argi turiu grąžinti, ko nesu pavogęs?

⁶ Dieve, tu pažįsti mano kvailybę, / mano nuodėmės tau ne paslaptis. / ⁷ Tenebūna sugėdinti dėl manęs tie, / kurie pasitiki tavimi, Viešpatie, Galybių DIEVE; / tenebūna gėdos dėl manęs tiems, / kurie tave garbina, Izraelio Dieve! / ⁸ Juk dėl tavęs kentėjau užgaule, / ir gėda dengė mano veidą. / ⁹ Tapau benamis tarp savo giminių, / svetimas

savo motinos vaikams. / ¹⁰ Mat uolumas tavo Namams ryja mane lyg ugnis, / ir tau metami užgauliojimai krinta ant manęs. / ¹¹ Už tai, kad verkiau ir pasninkavau, / žmonės šmeižia mane. / ¹² Kad padariau ašutinę savo drabužių, / jie juokiasi iš manęs. / ¹³ Vartuose žmonės skleidžia apie mane paskalas, / smuklės lankytojai tyčiojasi iš manęs dainomis.

¹⁴ O aš meldžiuosi tau, VIEŠPATIE. / Malonės metu, Dieve, išklausk manęs, / paisydamas savo didžio gerumo. / Savo ištikima pagalba / ¹⁵ trauk mane iš liūno, kad nenugrimzčiau, / gelbėk mane nuo priešų ir vandens gelmių. / ¹⁶ Neleisk tvano bangoms manęs paskandinti, / neleisk gelmėms manęs praryti, / neleisk kapui virš manęs užsiverti. / ¹⁷ Atsiliepk man, VIEŠPATIE, / nes gera tavo ištikimoji meilė; / atsigrėžk į mane iš savo didžio gailestingumo. / ¹⁸ Neslėpk veido nuo savo tarno. / Aš kenčiu, tad skubėk man atsiliepti. / ¹⁹ Prieik prie manęs, atpirk mane, / išlaisvink mane nuo priešų! / ²⁰ Tu žinai mano užgaules, gėdą ir negarbę; / tau pažįstami visi mano priešai. / ²¹ Užgaulės drasko širdį, ir aš nevirties pagautas; / laukiu užuojautos, bet jos nėra, / ieškau paguodos, bet nerandu, kas paguostų. / ²² Man į maistą jie deda nuodų, / troškuliui numalšinti man jie duoda acto.

²³ Tebūna jų pačių stalas jiems spąstai, / pinklės jų bendrams. / ²⁴ Teaptemsta jiems akys, kad nebegalėtų matyti; / tedreba nuolat jų strėnos. / ²⁵ Išliek ant jų savo pyktį, / tepasiveja juos tavo degantis įnirsis. / ²⁶ Tebūna nusiaubta jų stovykla; / neleisk niekam gyventi

savo palapinėse. / ²⁷ Juk tą, kurį tu nubaudei, jie persekioja; / tam, kurį tu sužeidei, jie didina skausmą. / ²⁸ Krauk jiems kalnę ant kaltės, / neduok jiems savo išganymo dalyš. / ²⁹ Tebūna jie ištrinti iš gyvųjų knygos, / į teisiųjų sąrašą tenebūna įtraukti!

³⁰ O aš nuskriaustas ir kenčiu; / pakelk mane, Dieve, ir gelbėk! / ³¹ Šlovinsiu Dievo vardą giesmė; / aukštinsiu jį ir dėkosiu. / ³² Tai labiau patiks VIEŠPACIUI negu galvijai, / negu raguoti jaučiai skeltanagiai. / ³³ Nuskriaustieji matys tai ir nudžiugs; / jūs, kurie ieškote Dievo, turėkite drąsos! / ³⁴ Juk VIEŠPATS girdi vargšus / ir neatstumia savųjų, esančių nelaisvėje. / ³⁵ Tešlovina jį dangus ir žemė, / jūros ir visa, kas jose gyva!

³⁶ Tikrai Dievas išgelbės Sioną / ir atstatys Judo miestus. / Jo tarnai ten gyvens ir užvaldys kraštą; / ³⁷ jo tarnų vaikai jį paveldės, / ir mylinsys jo vardą ten gyvens.

70 *Choro vadovui. Dovydo. Priminimo aukai.*

² Dieve, ateik manęs gelbėti! / VIEŠPATIE, skubėk man padėti! / ³ Tebūna nugalėti ir apstulbinti, / kurie kėsina į mano gyvastį. / Tesitraukia ir tebūna sugėdinti, / kurie nori man pakenkti. / ⁴ Tebūna apstulbinti dėl savo pralaimėjimo, / kurie sako: „Še tau! Še tau!“

⁵ Tedžiūgauja ir tesilinksmina tavyje visi, / kurie tavęs ieško, / ⁶ ir tavo išganymą branginantys tekar-toja be paliovos: / „Koks didis Dievas!“ / ⁷ Esu vargšas ir beturtis, / skubėk man padėti, Dieve! / Tu mano pagalba ir gelbėtojas; / nedelsk, VIEŠPATIE!

71 Tavyje, VIEŠPATIE, ieškau užuovėjos; / neleisk man niekada nusivilti! / ² Kadangi tu teisus, ateik į pagalbą ir išgelbėk, / atkreipk į mane savo ausį ir padėk man! / ³ Būk mano užuovėjos uola, / stipri tvirtovė man išgelbėti, / nes tu mano Uola ir tvirtovė. / ⁴ Mano Dieve, išvaduok mane iš nedorėlio rankų, / iš neteisingo ir žiauraus žmogaus nagų. / ⁵ Juk tu mano viltis, Viešpatie; / nuo pat jaunystės tavimi pasitikiu, VIEŠPATIE. / ⁶ Net dar negimęs, tau priklausiau; / mano motinos iščiose tu buvai mano jėga. / Visada giedu tave šlovinančias giesmes. / ⁷ Tapau daugeliui iškaltinam ženklu; / tu man esi stipri užuovėja. / ⁸ Mano lūpos, kupinos tavo šlovės, / garbina tave visą dieną.

⁹ Neatstumk manęs senatvėje; / mano jėgoms senkant, nepalik manęs. / ¹⁰ Juk mano priešai kalba prieš mane, / tariasi tykodami mano gyvasties. / ¹¹ Jie sako: „Vykitės ir čiupkite jį, / nes nėra nė vieno, kuris jį gelbėtų! / Dievas jį paliko!“

¹² Dieve, neatsitolink nuo manęs; / mano Dieve, skubėk man padėti! / ¹³ Težūva mano užpuolikai nusivylę; / tesvilina panieką ir gėda tuos, / kurie ieško mano pražūties! / ¹⁴ O aš visados turėsiu vilties / ir nuolat didinsiu tavo šlovę. / ¹⁵ Mano lūpos pasakos tavo teisius darbus, / visada kalbėsiu apie tavo išgelbėjimą, / nors ir nepajėgsiu jų apsaityti. / ¹⁶ Ateisiu šlovindamas didžius Viešpaties DIEVO darbus; / minėsiu vien tavo gerumą.

¹⁷ Dieve, tu mokei mane nuo jaunystės, / ir aš iki šiol skelbiu tavo nuostabius darbus. / ¹⁸ Tad nepalik manęs, / Dieve, net žilos senatvės sulaukusio; / būk su manimi, kol skel-

biu tavo galybė / visoms būsimoms kartoms. Tavo jėga / ¹⁹ ir teisumas, Dieve, siekia dangų. / Tu padarei didžių dalykų, / Dieve; kas tau gali prilygti? / ²⁰ Tu siuntei man daug vargų ir kančių, / bet vėl mane atgaivinsi, / iš žemės gelmių iškelsi. / ²¹ Suteiksi man daugiau garbės, / nuolat mane guosi. / ²² Ir aš šlovinsiu tave arfa / dėl tavo ištikimybės, mano Dieve, / skambinsiu tau šlovės giesmę lyra, Izraelio Šventasis. / ²³ Kai giedosiu šlovės giesmę tau, / džiūgaus mano lūpos / ir visa mano gyvastis, kurią tu atpirkai. / ²⁴ Per visą dieną mano liežuvis pasakos / apie tavo teisumą, kaip ieškojusieji mano žūties / buvo nugalėti ir sugėdinti.

72 *Saliamono.*

Dieve, suteik savo teisingumo karaliui / ir teismo karaliaus sūnui, / ² kad teistų tavo tautą teisingai / ir tavo skriaudžiamuosius teisiai. / ³ Teteikia kalnai gerovę tautai, / tepatiria kalvos teismo atlygį. / ⁴ Teginą jis skriaudžiamųjų bylą tautoje, / tegelbsti beturčių vaikus / ir tesutramdo engėjus.

⁵ Tetveria jis taip ilgai kaip saulė / ir lyg mėnulis per kartų kartas. / ⁶ Jis bus tartum lietus jaunam atalui, / lyg laistantys žemę lietaus gūsiai. / ⁷ Jo dienomis žydės teisumas ir visuotinė taika, / kol nebeliks mėnulio.

⁸ Tėviešpatauja jis nuo jūros ligi jūros / ir nuo Upės ligi žemės pakraščių. / ⁹ Dykumos klajokliai klūpės prieš jį, / o jo priešai laižys žemės dulkes. / ¹⁰ Taršišo ir Salų karaliai mokės duoklę, / o Arabijos ir Šebos karaliai neš dovanas. / ¹¹ Visi karaliai reikš jam pagarbą, / jam tarnaus visos tautos.

¹² Juk jis gelbsti beturtį, kuris jo šaukiasi, / ir nuskriaustąjį, kuriam nėra kas padeda. / ¹³ Jis rūpinasi vargšais ir beturčiais. / Jis gelbės beturčių gyvastį, / ¹⁴ atpirks jų gyvastį iš priespaudos ir smurto; / jo akyse brangus jų kraujas.

¹⁵ Tegyvuoja karalius! / Tebūna jam atiduotas Šebos auksas; / už jį turi būti visuomet meldžiamasi, / visą dieną reikia prašyti jam palaiminimo. / ¹⁶ Krašte tebūna gausu grūdų, / pasėliai tevilnija ant kalnų viršūnių, / krašto derlius tebūna lyg Libano, / miestai tepripildo žmonių lyg laukai žolės. / ¹⁷ Tebūna amžinas karaliaus vardas, / tetveria jo vardas taip ilgai kaip saulė. / Tebūna juo palaiminti visi žmonės, / teskelbia jį laimingu visos tautos. / ¹⁸ Garbinkite VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą! / Tik jis vienas daro nuostabius darbus. / ¹⁹ Garbinkite jo šlovimą vardą per amžius! / Jo garbė pripildo visą pasaulį. / Amen! Amen!

²⁰ Čia baigiasi *Jesės sūnaus Dovydo maldos.*

Trečia knyga

73 *Asafo psalmė.*

Iš tikrųjų Dievas geras doriesiems, / kurių širdis tyra. / ² Bet man beveik kojos buvo pradėjusios pintis, / mano žingsniai bemaž buvo ėmę slidinėti, / ³ nes aš pavydėjau pagyrūnams, / matydamas jų gerovę, nors jie nedori.

⁴ Skausmo kentėti nedorėliams nereikia, / jų kūnas stiprus ir sveikas. / ⁵ Mirtingųjų triūsas jų nevargina; / jie nesikamuoja, kaip kiti žmonės. / ⁶ Užtat išdidumas – jų karoliai, / smurtu jie apsigaubia lyg drabužiu. / ⁷ Per akis užgriuvusius lašinius jie

vos gali matyti; / jų širdis tvinsta nedoromis užmačiomis. / ⁸ Jie šaiposi ir kalba pikta; / įžuliai grasina kitus engti. / ⁹ Prieš dangų jie burnoja, / o žemėje jų liežuvis įžuliai įsakinėja. / ¹⁰ Todėl net Dievo tauta į juos grėžiasi / ir noromis tiki, ką jie sako. / ¹¹ Tada sakoma: „Kaip gali Dievas žinoti?“ – / ir: „Aukščiausiasis nesužinos, ką darome!“ / ¹² Tad tokie yra nedorėliai, / visuomet be rūpesčių kaupiantys turtus.

¹³ Argi ne veltui laikiau savo širdį tyrą / ir ploviausi rankas, parodydamas, kad esu nekaltas? / ¹⁴ Juk diena iš dienos kenčiu vargą, / kas rytą tu mane nuplaki. / ¹⁵ Jeigu būčiau taręs: „Kalbėsiu, kaip jie daro“, – / būčiau buvęs neišstikimas tavo vaikų būriui. / ¹⁶ Nors mėginau suprasti, / vis tiek tai man atrodė beviltiška užduotis, / ¹⁷ kol neįėjau į Dievo šventovę; / tik įėjęs suvokiau, kas nutiks nedorėliams.

¹⁸ Iš tikrųjų tu užvedi juos ant slidaus šlaito / ir tu pastumi į žūtį. / ¹⁹ Kaip staiga jie tampa nelaimingi! / Siaubo apimti, jie visiškai išnyksta. / ²⁰ Kaip sapną po pabudimo, VIEŠPATIE, / tu paniekinai tuos vaiduoklius. / ²¹ Kadangi mano širdis buvo apkartusi, / o jausmai užgauti, / ²² buvau kvailas ir nesupratau, / būdamas lyg keturkojis tavo Artume.

²³ Todėl būsiu su tavimi visada. / Tu laikai mane už dešinės rankos, / ²⁴ vedi mane savo mokymu / ir galop priimsi mane į garbę. / ²⁵ Ką kita turiu danguje? / Kadangi turiu tave, / ko dar trokščiau žemėje? / ²⁶ Nors mano kūnas trapus ir širdis silpsta, / Dievas yra mano širdies Uola / ir mano dalis per amžius. / ²⁷ Juk iš

tikrųjų, kas atsitolina nuo tavęs, tas žūva; / tu padarai galą tiems, kurie tau neišstikimi. / ²⁸ O man gera būti arti Dievo; / prisiglaudžiau pas Viešpatį DIEVA, / kad apsakyciau visus jo darbus.

74 *Asafo maskilas*^a.

Kodėl, Dieve, amžinai mus atstumi? / Kodėl rusena tavo įniršis ant tavo ganyklos avių? / ² Atmink savo seniai įgytą bendriją, / giminę, kurią atpirkai sau kaip paveldą, / Siono kalną, kuriame apsigyvenai. / ³ Atsisuk į begalinius griuvėsius, / į visus priešų smurto darbus šventovėje! / ⁴ Tavo priešai rėkavo tavo sueigų vietoje, / jie paliko ten savo ženklus. / ⁵ Jie atrodė lyg kirtėjai, / kirviais kertantys medžius. / ⁶ Savo kirviais ir kūjais jie sudaužė / visus drožtus jos papuošimus. / ⁷ Su žeme sulygino tavo šventovę ir padėgė, / išniekino tavo Artumo buveinę. / ⁸ Jie sakė sau širdyje: / „Užvaldykime juos visiškai!“ – / ir sudegino visas Dievo sueigų vietas krašte.

⁹ Savo ženklų nebematome, / nėra daugiau jokio pranašo, / ir niekas iš mūsų nežino, kiek ilgai. / ¹⁰ Dieve, kiek ilgai tas priešas tyčiosis? / Nejau amžinai jie dergs tavo vardą? / ¹¹ Kodėl neištiesi mums rankos, savo dešinės? / Kodėl laikai rankas susidėjęs už nugaros?

¹² Juk, Dieve, mano karaliau nuo seno, / tu laimėjai mums daug pergalų mūsų krašte. / ¹³ Savo galybe tu perkirtai jūrą, / sutriuškinai jūros pabaisų galvas. / ¹⁴ Tu sutraiškėi Leviantą / ir pašėrei jo kūnu tyrų žvėris. / ¹⁵ Tau paliepus, ėmė trykšti šaltiniai ir srantai, / tu išdžiovinai

neišsenkančias upes. / ¹⁶ Tu sukūrei dieną ir naktį, / padėjai į vietą mėnulį ir saulę. / ¹⁷ Tu nustatei visas žemės ribas, / padarei vasarą ir žiemą.

¹⁸ Atmink, VIEŠPATIE, kaip priešas šaiposi, / kaip nedori žmonės niekina tavo vardą. / ¹⁹ Neatiduok savo balandžio laukiniams žvėrimis, / neužmiršk savo nuskriaustųjų amžinai. / ²⁰ Žvilgterk į savo Sandorą! / Pilni smurto lindynių mūsų krašto užkampiai. / ²¹ Tenesitraukia šalin nusi-vylę nuskriaustieji, / tešlovina tavo vardą vargšai ir beturčiai. / ²² Pakilk, Dieve, gink savo bylą; / atmink, kaip nedori žmonės šaiposi / iš tavęs visą dieną. / ²³ Neužmiršk savo priešų rėkavimo; / užsesys tų, kurie prieš tave maištauja, nesiliauja.

75 *Choro vadovui. „Nesunai-kink“ melodija. Asafo psalmė. Giesmė.*

² Dėkojame tau, Dieve, tikrai dėkojame tau, / šaukdamiesi tavo vardo, / apsakydami tavo nuostabius darbus.

³ „Atėjus metui, kurį aš pats pasiskirsiu, / surengsiu teisingą teisimą. / ⁴ Kai žemė ir visi jos gyventojai dreba, / jos stulpas aš palaikau tvirtus. *Sela.* / ⁵ Pagyrūnams sakau: 'Nesigirkite!' – / o nedorėliams: 'Liaukitės kėlę savo ragus!' / ⁶ Sakau jiems: 'Nekelkite ragų! / Liaukitės išžiliai kalbėti!'“

⁷ Juk ne iš rytų ir ne iš vakarų / tai ateina, ne iš dykumos ir ne iš kalnų. / ⁸ Tai Dievas teisia; / viena jis pažemina, kitą išaukština. / ⁹ Taurė yra VIEŠPATIES rankoje, /

pilna stipraus jo pykčio vyno. / Jis pila iš jos po gurkšnį, / ir visi žemės nedorėliai gers iki pat dugno.

¹⁰ O aš amžinai džiūgausiu, / giesdosiu šlovės giesmę Jokūbo Dievui. / ¹¹ Nulaušiu ragus visiems nedorėliams, / o teisiųjų ragai bus išaukštinti.

76 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Asafo psalmė. Giesmė.*

² Judo žmonės pažįsta Dievą, / ir Izraelis jį garbina. / ³ Jo Palapinė pastatyta Saleme^a, / jis gyvena ant Siono kalno. / ⁴ Ten jis sulaužė ugingas lankų strėles, / skydus ir kalavijus, visus karo ginklus. *Sela.*

⁵ Koks žėrintis tu, Dieve! / Koks didingas, grįžtantis iš kalnų, / kur nugėlėjai savo priešus! / ⁶ Jų narsūs kariai neteko viso, ką turėjo, / ir dabar miega mirties miegu; / visų galiūnų rankos buvo bejėgės. / ⁷ Tau pagrasinus, Jokūbo Dieve, / ir raiteliai, ir jų ristūnai krito negyvi.

⁸ Tai tu keli pagarbų šiuropa! / Tau supykus, kas gali prieš tave atsilaikyti? / ⁹ Iš dangaus tarei savo nuosprendį; / žemė nutirpo iš baimės ir tylėjo, / ¹⁰ kai Dievas pakilo teisti, / gelbėti visų žemės vargdienių. *Sela.*

¹¹ Juk ir nuožmiausi žmonės pri-pažins tave, / kai susijusio pykčio likučiu. / ¹² Duokite įžadus VIEŠPATIUI, savo Dievui, / ir vykdykite juos! / Visi, aplinkui esantieji, neškite duoklę tam, / kuris kelia pagarbų šiuropą. / ¹³ Jis sutramdo didžiūnų išdidumą / ir įkvepia pagarbą baimę žemės karaliams.

77 *Choro vadovui. Pagal Jedutūną. Asafo psalmė.*

² Mano balsas kyla pas Dievą, aš garsiai šaukiuosi; / mano balsas kyla pas Dievą, kad jis mane išgirstų. / ³ Savo nelaimės dieną meldžiuosi Viešpačiui; / visą naktį nepailsdamas tiesiu rankas, / bet mano širdis neranda paguodos. / ⁴ Prisimenu Dievą ir vaitoju; / kai pamąstau, prarandu viltį. *Sela.* / ⁵ Tu man neleidi sudėti akių; / aš taip susirūpinęs, kad nebeįstariu žodžio. / ⁶ Mąstau apie senovės dienas, / seniai praėjusius metus. / ⁷ Naktis praleidžiu kalbėdamasis su savimi; / mąstau ir klausiu savęs: / ⁸ „Argi amžinai atmes mus Viešpats / ir niekadoms mums nebebus maloningas? / ⁹ Nejau jis nustos mus mylėjęs / ir amžinai liks neįvykdytas jo pažadas? / ¹⁰ Argi užmiršo Dievas, kaip pasigailėti, / ir pykčio įniršyje nutildė savo gailėstingumą?“ *Sela.* / ¹¹ Tuomet tariau: „Mano kaltė, / kad pasikeitė Aukščiausiojo dešinė.“ / ¹² Mąstau apie VIEŠPATIES darbus; / taip, atsimenu ankstesnius tavo stebuklus. / ¹³ Apmąstau visus tavo darbus / ir apsvairstau tavo veiksmus.

¹⁴ Visa, ką darai, Dieve, yra šventa. / Kuris dievas yra toks didis kaip Dievas? / ¹⁵ Tu esi Dievas, darantis nuostabius darbus; / tu savo galybę apreiškei tautoms. / ¹⁶ Galingu mostu atpirkai savo tautą, / Jokūbo ir Juozapo vaikus. *Sela.* / ¹⁷ Vandenys pamatė tave, Dieve, / vandenys pamatė tave ir pabūgo, / net jūros gelmės drebėjo. / ¹⁸ Debesys prapliupo lietuimi, / padangės aidėjo griausmais, / visur žaibavo tavo strėlės. / ¹⁹ Tavo perkūnas dardėjo lyg ratai, / tavo žai-

bai apšvietė pasaulį; / žemė drebėjo ir purtėsi. / ²⁰ Tavo kelias ėjo per jūrą, / tavo takas – per galingus vandenius, / tavo pėdos buvo nematomos. / ²¹ Tu vedei savo tautą lyg kaimenę / Mozės ir Aaron rankomis.

78 *Asafo maskilas^a.*

Klausykis, mano tauta, mano Įstatymo; / klausykis ausis ištempusi žodžių iš mano lūpų. / ² Atvérsiu burną prasmingais pavyzdžiais, / ir atskleisiu senųjų amžių paslaptis, / ³ dalykus, kuriuos girdejome ir žinojome, / apie kuriuos mums pasakojo mūsų tėvai. / ⁴ Neslėpsime jų nuo savo vaikų, / bet pasakosime būsimajai kartai / apie VIEŠPATIES galybę ir jo šlovingus darbus / bei padarytus stebuklus. / ⁵ Jis davė Įstatų Izraeliui, / Įstatymą – Jokūbo palikuonims, / įsakydamas mūsų protėviams mokyti savo vaikus, / ⁶ kad jį pažintų būsimoji karta, / jų vaikai, kurie dar gims, / kad ir šie iš eilės pasakotų savo vaikams, / ⁷ idant ir jie remtų savo viltį Dievu, / neužmirštų Dievo darbų, / bet laikytųsi jo įsakymų / ⁸ ir netaptų, kokie buvo jų protėviai – / užgaidi ir maištinga karta, / karta, kurios širdis išgverusi, / o dvasia neištikima Dievui.

⁹ Efraimo sūnūs, ginkluoti lankais ir strėlėmis, / pabėgo iš mūsų. / ¹⁰ Jie nesilaikė Dievo Sendoros / ir atsisakė gyventi pagal jo Įstatymą. / ¹¹ Jie užmiršo, ką jis buvo padaręs, / jiems apreiškčius nuostabius darbus. / ¹² Jų protėvių akyse Dievas darė stebuklus / Egipto žemėje, Coano lygumoje. / ¹³ Jis padarė taką per jūrą ir vedė juos, / sutelkęs tako vandenį tarsi į pylimą. / ¹⁴ Dieną vedė juos debe-

simi, / o kiekvieną naktį – ugnies šviesa. / ¹⁵ Jis perskėlė uolą dykumoje / ir davė jiems apščiai vandens tarsi iš bedugnės. / ¹⁶ Jis paliepė upeliams trykšti iš uolos / ir leido lietus vandeniui srautais.

¹⁷ Bet jie nesiliovė daryti nuodėmes Dievui / ir kelti maištą tyruose prieš Aukščiausiąjį. / ¹⁸ Jie tyčia ėmė gundyti Dievą, / įnoringai reikalauti maisto. / ¹⁹ Jie burnojo prieš Dievą, sakydami: / „Argi galės Dievas padengti mums stalą dykumoje? / ²⁰ Tiesa, jis taip sudavė į uolą, / kad ištryško vanduo ir tekejo srautais. / Bet argi jis galės parūpinti mums ir duonos / bei duoti savo tautai mėsos?“ / ²¹ Tai girdėdamas, VIEŠPATS įpyko; / suliepsnojo ugnis prieš Jokūbą, / pakilo pyktis ant Izraelio, / ²² nes jie netikėjo Dievu / nei pasitikėjo jo gelbstinčia galybe. / ²³ Vis dėlto jis įsakė aukštoms padangėms / ir atidarė dangaus duris, / ²⁴ lijo ant jų valgomą maną / ir davė jiems grūdų iš dangaus. / ²⁵ Mirtingieji valgė dangiškųjų būtybių duoną, / Dievas davė jiems maisto iki soties. / ²⁶ Jis pabudino padangėse rytį, / savo galybe išjudino pietį; / ²⁷ jis bėrė ant jų mėsą lyg dulkes, / sparnuočius – lyg pamario smėlio grūdėlius; / ²⁸ jis nutupdė juos jų stovykloje, / visur aplink palapines. / ²⁹ Žmonės valgė ir sotinosi, / nes Dievas davė jiems, / ko jie įnoringai troško. / ³⁰ Bet jiems dar nespėjus savo įnorių patenkinėti, / jiems dar tebevalgant, – / ³¹ pakilo Dievo pyktis ant jų. / Jis užmušė jų stipruolius, / išguldė rinktinius Izraelio vyrus.

³² Ir visa tai matydami žmonės darė nuodėmes; / nors ir tiek stebuklų Dievas buvo padaręs, / jie nepasitikėjo. / ³³ Užtat jis patvarkė, kad jų

dienos pradingtų lyg rūkas, / ir jų gyvenimo metai pasibaigtų staigia žūtimi. / ³⁴ Tik kai Dievas juos nubausdavo, / jie ieškodavo pas jį užuovėjos, / atgailaudavo ir nuoširdžiai ieškodavo Dievo, / ³⁵ atmindami, kad Dievas jų Uola, / kad Dievas Aukščiausiasis – jų atpirkėjas. / ³⁶ Bet jie apgaudinėjo jį savo lūpomis / ir melavo savo liežuvio. / ³⁷ Jų širdis nebuvo jam ištikima, / jie nepasitikėjo jo Sandora. / ³⁸ Bet Dievas iš savo gailestingumo atleisdavo kaltę / ir jų nesunaikindavo; / dažnai jis sutramdydavo savo pyktį / ir viso savo įniršio neišliedavo. / ³⁹ Jis atmindavo, kad jie tik trapūs žmonės, / lyg praeinantis vėjo dvelktelejimas.

⁴⁰ Kiek daug kartų jie maištavo prieš jį tyruose / ir liūdino jį dykumoje! / ⁴¹ Jie vis gundė ir gundė Dievą, / Izraelio Šventajam skaudino širdį. / ⁴² Jie užmiršo jo didžią galybę ir tą dieną, / kurią jis atpirkio juos nuo engėjo, / ⁴³ kai parodė savo ženklus Egipte / ir nuostabius darbus Coano lygumoje. / ⁴⁴ Jis pavertė krauju jų upes bei tekantį vandenį, / ir egiptiečiai nebeturėjo ko atsigerti. / ⁴⁵ Jis ištiko juos spiečiais musių, kurios juos kamavo, / ir varlėmis, kurios nuniokojo kraštą. / ⁴⁶ Jis atidavė jų pasėlius vikšrams, / o jų triūso derlių – skėriams. / ⁴⁷ Jis sunaikino jų vynmedžius ledų kruša, / o jų sikomoro medžius – šalna. / ⁴⁸ Jis atidavė jų galvijus ledų krušai, / o jų kaimenes – žaibams. / ⁴⁹ Jis ištiko juos savo degančiu įniršiu, / pykčiu, apmaudu ir nelaime – / žūties nešėjų būriu. / ⁵⁰ Jis netramdė savo įniršio, / negelbėjo jų nuo mirties, bet atidavė marui. / ⁵¹ Jis išguldė visus Egipto pirmagimius, / Chamo palapinių vyrų pirmienas. /

⁵² Tada išvedė savo tautą lyg avis, / vedė juos per dykumą tarsi kaime-
nė. / ⁵³ Jis vedė juos saugiai, / jiems
nebuvo ko bijoti, / nes jų priešus pa-
skandino jūra. / ⁵⁴ Jis atvedė juos į
savo šventąją žemę, / prie kalno,
kurį jo dešinė buvo išigijusi. /
⁵⁵ Jiems išengiant, jis išvarė tau-
tas, / o jų palapinėse įkurdino Izra-
elio giminės ir / padalijo kraštą Iz-
raelio giminėms, / skirdamas joms
dalį matavimo virve.

⁵⁶ Bet jie maištavo ir gundė Dievą
Aukščiausiąjį, / nesilaikydami jo įsa-
kų. / ⁵⁷ Jie atsimetė ir buvo neištiki-
mi kaip ir jų protėviai, / sukniubo
lyg nepatikimas lankas. / ⁵⁸ Jie pykdė
Dievą savo aukštumų alkais, / žadino
jo pavydą savo stabais. / ⁵⁹ Dievas
pamatė ir įniršo; / jis visiškai atmetė
Izraelį. / ⁶⁰ Jis paliko savo Padangtę
Šilojyje – Namus, / kuriuose buvo
gyvenęs tarp žmonių. / ⁶¹ Jis leido
savo galybei^a eiti į nelaisvę, / savo
garbei patekti į priešo rankas. / ⁶² Jis
atidavė savo tautą kalavijui, / jis
ipyko ant savo paveldo. / ⁶³ Ugnis
surijo jų jaunuolius, / o merginos
neturėjo už ko tekėti. / ⁶⁴ Kunigai
krito nuo kalavijo, / o jų našlės
negiedojo raudų.

⁶⁵ Tada Viešpats pabudo kaip iš
miego, / tarsi vyno išjudintas galiū-
nas. / ⁶⁶ Jis privertė savo priešus bėg-
ti / ir ilgam užtraukė jiems pralaimė-
jimo gėdą. / ⁶⁷ Juozapo palapinę jis
atmetė, / Efraimo giminės neišsirin-
ko, / ⁶⁸ bet pasirinko Judo giminę, /
Siono kalną, kurį labai myli. / ⁶⁹ Jis
pastatė savo šventovę lyg namus
danguje, / įtvirtino ją lyg pačią že-
mę, amžinai tvirtą. / ⁷⁰ Išsirinko
Dovydą, savo tarną, / ir pasiėmė jį

nuo avių. / ⁷¹ Atsivedė Dovydą nuo
žindenių avių, / kad ganytų jo tautą
Jokubą, jo paveldą Izraelį. / ⁷² Jis
ganė juos dora širdimi / ir vedė įgu-
dusia ranka.

79 *Asafo psalmė.*

Dieve, tautos užpuolė tavo
paveldą, / suteršė tavo Šventyklą, /
ir pavertė Jeruzalę griuvėsiais. /
² Tavo tarnų lavonus jie paliko su-
plėsyti paukščiams, / tavo ištiki-
mųjų kūnus – sudraskyti žemės
žvėrimis. / ³ Jeruzalėje jų kraujas
liejosi kaip vanduo, / ir nebuvo
kam jų palaidoti. / ⁴ Mes tapome
pasityčiojimu savo kaimynams, /
esame niekinami ir išjuokiami iš
visų pusių.

⁵ Kiek ilgai, VIEŠPATIE? Nejau
amžinai tu pyksi? / Nejau tavo pa-
vydulingas pyktis degs lyg ugnis? /
⁶ Išliek savo pyktį ant tautų, kurios
tavęs nepripažįsta, / ir ant karalys-
čių, kurios tavo vardo nesišaukia. /
⁷ Juk jos išžudė Jokūbo palikuonis /
ir nuniokojo jų kraštą.

⁸ Nebausk mūsų už mūsų protėvių
kaltes; / teskuba tavo gailestingumas
mūsų pasitikti, / nes mes apimti ne-
vilties. / ⁹ Padėk mums, Dieve, ir gel-
bėk mus / dėl savo vardo garbės! /
Išgelbėk mus ir atleisk mūsų nuo-
dėmes / dėl savo vardo! / ¹⁰ Kodėl
gi tautos turėtų sakyti: „Kurgi tas
jū Dievas?“ / Mums matant tepati-
ria tautos, / kad tu atkeršiji už savo
tarnų kraujo praliejimą.

¹¹ Tepasiekia tave belaisvių vaito-
jimas; / išlaisvink pasmerktuosius
mirti, / kaip dera tavo didžiai galy-
bei. / ¹² Viešpatie, atmokėk mūsų kai-
mynams septyneriopai / už visus tau

mestus įžeidimus! / ¹³Tada mes, tavo tauta, tavo ganyklos kaimenė, / amžinai tau dėkosime, / per kartų kartas skelbsime tavo šlovę.

80 *Choro vadovui. „Lelijų“ melodija. Asafo liudijimas. Psalmė.*

²Klausykis, Izraelio Ganytojai! / Tu, kuris vedi Juozapą lyg kaimenę, / tu, kuris sėdi soste ant kerubų, apsireikšk / ³Efraimo, Benjaminio ir Manaso giminėms! / Parodyk savo galybę / ir ateik mūsų gelbėti! / ⁴O Dieve, pastatyk mus vėl ant kojų! / Tešviečia mums tavo veidas, / ir mes būsime išgelbėti!

⁵O VIEŠPATIE, Galybių Dieve, kiek ilgai degsi pykčiu, / kai tavo tauta tave maldauja? / ⁶Tu valgydinai juos skausmo duona, / girdei juos dideliu ašarų kaušu. / ⁷Tu padarei mus pajuoka kaimynams, / priešai tyčiojasi iš mūsų, kiek nori. / ⁸Galybių Dieve, pastatyk mus vėl ant kojų! / Tešviečia mums tavo veidas, / ir mes būsime išgelbėti!

⁹Tu perkelei vynmedį^a iš Egipto, / ir, išvaręs kitas tautas, jį pasodinai. / ¹⁰Tu parengi vietą jam augti; / įleidęs giliai šaknis, jis išplito visame krašte. / ¹¹Savo pauksme jis uždengė kalnus, / savo šakomis nustelbė galinguosius kedrus. / ¹²Savo šakas išskėtė iki Jūros, / o savo atžalas – ligi Upės.

¹³Kodėl nugriovei vynmedžio aptvarą? / Dabar kiekvienas praeivis skinas jo vynuogių, / ¹⁴šernai jį knisa / ir laukiniai gyvuliai aplink ganosi. / ¹⁵Atsigręžk vėl į mus, Galybių Dieve! / Pažvelk į mus iš dangaus ir pamatyk. / Pasirūpink tuo vynmedžiu. /

¹⁶Ateik ir globok, ką tavo dešinė pasodino, / jauną kamieną, kurį sau stiprų išauginai.

¹⁷Mūsų priešai jį sudegino ir nukirto; / pažvelk pikta į juos ir sunaikink! / ¹⁸Suteik pagalbą savo dešinės vyrui, / žmogaus sūnui, kurį sau stiprų išauginai! / ¹⁹Tada mes daugiau nebesitrauksime nuo tavęs; / laikyk mus gyvus, ir mes šlovinsime tavo vardą! / ²⁰O VIEŠPATIE, Galybių Dieve, pastatyk mus vėl ant kojų! / Tešviečia mums tavo veidas, / ir mes būsime išgelbėti!

81 *Choro vadovui. Pagal gititą^b. Asafo.*

²Džiaugsmingai giedokite Dievui, mūsų gynėjui, / šaukite iš džiaugsmo Jokūbo Dievui! / ³Užveskite giesmę ir muškite būgnelius su žvangučiais, / pritarkite švelniai lyromis ir arfomis. / ⁴Pūskite ragą ir kai jaunatis, ir kai pilnatis – / mūsų šventės dienomis. / ⁵Juk tai įstatas Izraeliui, / Jokūbo Dievo įsakas. / ⁶Jis davė jį Juozapo giminei, / jai išėjus iš Egipto žemės.

Girdžiu balsą, kurio nepažinojau: / ⁷„Nuėmiau naštą nuo tavo pečių, / išlaisvinau tavo rankas nuo pintinės. / ⁸Varge šaukeisi manęs, ir aš išgelbėjau tave; / nematomas atsakiau tau griauštiniu; / mėginau tave prie Meribos šaltinių. *Sela.* / ⁹Klausykis, mano tauta, ispėju tave! / O Izraeli, kad tu manęs paklausytum! / ¹⁰Neturėsi jokio kito dievo, / prieš svetimą dievą kniūbsčias nepulsi! / ¹¹Aš VIEŠPATS, tavo Dievas, / kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės. / Plačiai atvėrk savo burną, ir aš ją pripildysiu.

^{80,9a} T.y. Dievo tauta, Izraeli. ^{81,1b} Žr. Ps 8,1.

¹² Bet mano tauta nenorėjo manęs klausyti, / Izraelis nenorėjo man paklusti. / ¹³ Todėl leidau jiems sekti savo užkietėjusias širdis / ir elgtis pagal savo užmačias. / ¹⁴ O kad mano tauta manęs klausytų, / kad Izraelis eitų mano keliais! / ¹⁵ Tučtuojau nugalečiau jų priešus, / prieš jų engėjus vėl ranką pakelčiau. / ¹⁶ Kurie nekenčia VIEŠPATIES, gūšis iš baimės; / jų žūtis bus amžina. / ¹⁷ Bet tavo maitinčiau geriausiais kviečiais / ir uolų medumi tavo džiuginčiau.“

82 *Asafo psalmė.*

Dievas užima savo vietą dieviškojoje taryboje, / dievų sueigoje^a jis teisias:

² „Kiek ilgai jūs neteisingai teisite / ir būsite šališki nedorėliams! Sela. / ³ Ginkite silpnuosius ir našlaičius, / saugokite vargdienių ir beturčių teises! / ⁴ Gelbėkite silpnuosius ir beturčius, / gelbėkite juos iš nedorėlių nagų!

⁵ Kokie jie neišmanėliai! Kokie jie kvaili! / Jie vaikšto nedorais keliais, / ir teisingumo pamatai žemėje griūva! / ⁶ „Esate dievai, – aš sakiau, – / jūs visi Aukščiausiojo sūnūs.“ / ⁷ Tačiau mirsite kaip žmonės, / krisite kaip kiekvienas didžiūnas.“

⁸ Pakilk, Dieve! Teisk žemę, / nes tau priklauso visos tautos!

83 *Giesmė. Asafo psalmė.*

² Dieve, netylėk! / Nebūk man kurčias ar nebylus, Dieve! / ³ Štai maištauja tavo priešai, / kelia galvas, kurie tavęs nekenčia. / ⁴ Jie rengia sąmokslus prieš tavo tautą, / tariasi prieš tavo globotinius. / ⁵ „Eime, – sako jie, – / sunaikinkime juos kaip

tautą; / Izraelio vardas nebebus daugiau minimas!“

⁶ Tikrai jie vieningai sąmokslauja, / prieš tave sudaro sąjungą / ⁷ Edomo ir izmaelitų tautos, / Moabas ir hagarai, / ⁸ Gebalas, Amonas, Amalekas, / Filistija ir Tyro gyventojai. / ⁹ Asūras irgi prie jų prisidėjo; / tai stipri Loto vaikų parama. Sela.

¹⁰ Padaryk jiems, ką padarei Midjanui, / Sisera ir Jabinui prie Kišono upės. / ¹¹ Tu nugalėjai juos prie En Doro, / ir jų lavonai tapo mėšlu laukams. / ¹² Pasielk su jų didžiūnais kaip su Orebu ir Zeebu, / su visais jų vadais kaip su Zebahu ir Calmuna. / ¹³ „Užimkite Dievo pievas, – / sakė jie, – ir užvaldykime!“ / ¹⁴ O mano Dieve, išblaškyk juos lyg dulkes, / lyg vėjo nešamus pelus! / ¹⁵ Kaip ugnis siaubia mišką, / kaip liepsna sivilina kalnus, / ¹⁶ taip tu savo audra sek įkandin jų / ir kelk jiems siaubą savo vėtra! / ¹⁷ Taip teparausta jiems veidai iš gėdos, / kad jie imtų ieškoti tavo vardo, VIEŠPATIE! / ¹⁸ Tebūna nugalėti ir amžinai išgąščio apimti, / težūva visiškai sugėdinti. / ¹⁹ Težino, kad tu vienas, kurio vardas VIEŠPATS, / esi Aukščiausiasis visoje žemėje.

84 *Choro vadovui. Pagal gititą^b. Koracho sūnų psalmė.*

² Kokios mielos tavo buveinės, / Galybių VIEŠPATIE! / ³ Trokštu ir ilgiuosi VIEŠPATIES Šventyklos kiemų; / mano kūnas ir širdis gieda iš džiaugsmo gyvajam Dievui. / ⁴ Net žvirblis randa namus / ir kregždė lizdą savo jaunikliams / prie tavo aukurų, Galybių VIEŠPATIE, / mano Karaliau ir mano Dieve. / ⁵ Kokie lai-

mingi, kurie gyvena tavo Namuose, / visada šlovindami tave giesme! *Sela.*

⁶ Koks laimingas žmogus, kuris randa užuovėją tavyje, / kurio širdis pakeliui į Siono kalną. / ⁷ Jie eina per Bakos slėnį^a, / ir slėnis tampa jiems šaltinių vieta, / tartum ankstyvieji lietūs būtų pripildę jį palaimos. / ⁸ Eidami jie stiprėja; / jie mitys Dievą Sione.

⁹ O VIEŠPATIE, Galybių Dieve, išgirsk mano malda; / klausykis, Jokūbo Dieve! *Sela.* / ¹⁰ Dieve, maloniai pažvelk į mūsų skydą, / pasižiūrėk į savo pateptojo veidą! / ¹¹ Juk viena diena tavo kiemuose vertesnė / už tūkstantį bet kur kitur. / Verčiau gulėčiau prie Dievo Namų slenkščio, / negu gyvenčiau nedorėlių palapinėse. / ¹² Juk VIEŠPATS Dievas yra ir saulė, ir skydas; / jis teikia malonę ir garbę. / VIEŠPATS nešykšti nieko tiems, / kurie gyvena, dorai elgdamiesi. / ¹³ Galybių VIEŠPATIE, koks laimingas žmogus, / kuris tavimi pasitiki!

85 *Choro vadovui. Koracho sūnų psalmė.*

² VIEŠPATIE, tu gailestingas savo kraštui; / tu parvedi namo Jokūbo belaisvius. / ³ Tu atleidi savo tautos kaltę, / sunaikini visas jų nuodėmes. *Sela.* / ⁴ Tu sulaikai visą savo pyktį, / malšini savo degantį įniršį.

⁵ Atgaivink mus vėl, mūsų išgelbėjimo Dieve, / atšauk savo apmaudą! / ⁶ Argi amžinai ant mūsų pyksi? / Nejuo nirši per kartų kartas? / ⁷ Tikrai tu mus vėl atgaivinsi, / kad tavo tauta džiaugtųsi tavimi. / ⁸ VIEŠPATIE, parodyk mums savo ištikimąją meilę / ir išgelbėk mus!

⁹ Klausausi, ką kalba VIEŠPATS Dievas; / jis skelbia ramybę savo tautai – / savo ištikimiesiems, / jeigu jie negrįš į savo kvailybę. / ¹⁰ Tikrai jo išgelbėjimas ranka pasiekiamas tiems, / kurie jo pagarbiai bijo, / kad jo šlovė pasiliktų mūsų krašte. / ¹¹ Ištikima meilė ir tiesa susitiks, / ramybė ir teisumas pasibūčiuos. / ¹² Tiesa želia iš žemės, / o Dievo Teisumas žvelgia iš dangaus. / ¹³ Tikrai VIEŠPATS suteiks, kas gera, / ir mūsų žemė duos gausų derlių. / ¹⁴ Teisumas žengia jo priekyje, / darydamas taką jo žingsniams.

86 *Dovydo malda.*

VIEŠPATIE, atsuk į mane ausį ir išklausyk mane, / nes aš vargšas ir beturtis. / ² Apsaugok mano gyvastį, nes aš ištikimas; / mano Dieve, gelbėk savo tarną, / kuris tavimi pasitiki. / ³ Būk man gailestingas, Viešpatie, / nes visą dieną šaukiuosi tavęs. / ⁴ Pralinksminink savo tarną, / nes tau, Viešpatie, meldžiuosi. / ⁵ Juk tu, Viešpatie, geras ir atlaidus, / kupinas ištikimos meilės visiems, / kurie tavęs šaukiasi. / ⁶ Klausykis, VIEŠPATIE, mano maldos, / išgirsk mano maldavimą pasigailėti. / ⁷ Varggo dieną šaukiuosi tavęs, / nes tu išklausai mano malda.

⁸ Nėra tokio kaip tu tarp dievų, Viešpatie! / Nė vienas nėra padaręs, ką tu padarei. / ⁹ Visos tautos, kurias tu sukūrei, ateis / ir lenksis tau, Viešpatie; / jos šlovins tavo vardą. / ¹⁰ Juk tu didis ir darai nuostabius darbus; / tu vienas esi Dievas.

¹¹ Mokyk mane savo kelio, VIEŠPATIE, / ir aš ištikimai juo pas tave eisiu; / mokyk mano širdį pagarbiai

^{84,7a} Arba: „Ašarų slėnį“.

bijoti tavo vardo. / ¹² Dėkosiu tau visa širdimi, Viešpatie, mano Dieve, / ir šlovinsiu tavo vardą per amžius. / ¹³ Juk didi tavo ištikimoji meilė man, / ir tu išgelbejai mano gyvastį iš Šeolo gelmių. / ¹⁴ Dieve, įžlūsus žmonės sukilo prieš mane, / niekšų būrys tyko mano gyvasties; / tai žmonės, kurie tavęs negerbia. / ¹⁵ Bet tu, Viešpatie, esi gailestingas ir malonus Dievas, / visada kantrus, visada geras ir ištikimas. / ¹⁶ Pažvelk į mane ir būk man gailestingas, / suteik jėgų savo tarnui / ir išgelbėk savo tarnaitės sūnų. / ¹⁷ Parodyk man savo gerumo ženklą, / kad mano priešai matytų ir gėdytųsi, / nes tu, VIEŠPATIE, mano pagalba ir paguoda.

87 *Koracho sūnų psalmė. Giesmė.* Ant šventojo kalno stovi jo įkurtas miestas; / ² VIEŠPATS myli Siono vartus / labiau už visas kitas Jokūbo žemės buveines. / ³ Klausykis, Dievo mieste, nuostabiųjų dalykų, / kuriuos jis sako apie tave: *Sela* / ⁴ „Tarp tu, kurie mane pripažįsta, / įrašysiu Rahabą“ ir Babiloną; / Filistijos, Tyro bei Kušo žmonės / priskirsiu prie Jeruzalės gyventojų.“ / ⁵ Bet apie Sioną bus sakoma: „Visos tautos gimė jame, / nes pats Aukščiausiasis jį įkūrė.“ / ⁶ VIEŠPATS įrašys tautų sąrašę: „Ta ten gimusi“. *Sela.*

⁷ Ir visi, šokdami iškilmų šoki, giedos: / „Tavyje mano šaknys.“

88 *Giesmė. Koracho sūnų psalmė. Choro vadovui. Pagal mahalat leanotą^b. Hemano Ezeracho maskilas^c.*

² VIEPATIE Dieve, mano Gelbėtoju, / dieną ir naktį tavęs šaukiuo-

si. / ³ Išgirk mano malda, / klausykis mano pagalbos šauksmo, / ⁴ nes tiek daug nelaimei mane apniko, / kad atsidūriau ant Šeolo slenksčio. / ⁵ Žmonės mąno, kad aš toks, / kuriam lemta žengti į kapą; / aš bejėgis / ⁶ kaip paliktas tarp mirusiųjų, / kaip kape gulintys užmuštieji, / kaip tie, kurių daugiau nebeatmeni, / nes jie atskirti nuo tavo pagalbos. / ⁷ Įstūmei mane į patį kapo dugną, / į tamsią jo gelmių prarają. / ⁸ Tavo pyktis mane baisiai slegia, / ant manęs virsta visos tavo mūšos bangos. *Sela.* / ⁹ Atstūmei nuo manęs visus mano pažįstamus, / padarei jiems mane šlykštų; / aš įkalintas ir nebegaliu išeiti.

¹⁰ Mano akys temsta iš širdgėlos; / šaukiuosi tavęs, VIEŠPATIE, kasdieną, / tiesiu į tave rankas meldamasis. / ¹¹ Argi stebuklus tu darai mirusiesiems? / Nejuo šešėliai kelsis tavęs šlovinti? *Sela.* / ¹² Argi apie tavo gerumą bus pasakojama kape, / o apie tavo ištikimybę Pražūties vietoje?^d / ¹³ Nejuo tavo stebuklai apsakomi mirties tamsybėse, / o tavo teisumas – užmaršties šalyje?

¹⁴ O aš, VIEŠPATIE, šaukiuosi tavęs, / kas rytą tave sveikina mano malda. / ¹⁵ O VIEŠPATIE, kodėl mane atstumi? / Kodėl slepi savo veidą nuo manęs? / ¹⁶ Nuo jaunystės kenčiu ir esu prie mirties. / Tavo baimės našta mane pribloškia, / ¹⁷ tavo įniršis mane sukrečia, / tavo siaubas mane naikina. / ¹⁸ Lyg potvynis jie skandina mane visą dieną, / apstoja iš visų pusių. / ¹⁹ Tu padarei, kad manęs vengia draugas ir kaimynas; / kur tik aš, ten visuomet tamsu.

^{87,4a} T. y. Egipta. ^{88,1b} Nežinomas muzikos terminas. ^{88,1c} Žr. Ps 32,1. ^{88,12d} T. y. Šeole.

89 *Etano Ezeracho maskilas^a.*
²Giedosiu, VIEŠPATIE, apie
 tavo gerumo darbus amžinai, / savo
 lūpomis apsakysiu visoms kartoms
 tavo ištikimybę. / ³Juk išpažistu, kad
 tavo ištikimoji meilė amžina, / tavo
 ištikimybė tvirta kaip dangaus
 skliautas. / ⁴Tu pasakei: „Aš suda-
 riau Sandorą su savo išrinktuoju,
 prisiekiau savo tarnui Dovydui: /
⁵“Tavo palikuonis bus visuomet ka-
 ralius; / patvirtinsiu tavo sostą vi-
 somis kartoms.“ *Sela.*

⁶Dangus tešlovina tavo nuosta-
 bius darbus, VIEŠPATIE, / tavo iš-
 tikimybę šventųjų sueigoje! / ⁷Juk
 kas gali padangėse prilygti VIEŠ-
 PAČIUI, / kas tarp dangiškųjų būty-
 bių panašus į VIEŠPATĮ? / ⁸Dievas
 kelia šturpą šventųjų taryboje, / visi
 jo pagarbiai bijo. / ⁹O VIEŠPATIE,
 Galybių Dieve, kas panašus į tave? /
 Galingas tu, VIEŠPATIE, ir visur
 ištikimas! / ¹⁰Tu valdai šelstančią
 Jūrą / ir, bangoms įtūžus, jas su-
 tramdai. / ¹¹Tu sutraiškei Rahabą^b
 lyg lavoną, / galinga ranka išblaškei
 savo priešus. / ¹²Tavo dangūs, tavo
 žemė, / pasaulis ir visa, kas jame;
 tu tvirtai juos pastatei. / ¹³Šiaurę
 ir Pietus tu sukūrei, / Taboras ir
 Hermonas džiugiai šlovina tavo var-
 dą. / ¹⁴Koks tu galingas! / Stipri tavo
 ranka, visa pasiekianti tavo dešinė! /
¹⁵Teisumas ir teisingumas – tavo
 sosto pamatas, / gerumas ir tiesa tau
 tarnauja. / ¹⁶Kokie laimingi žmonės,
 mokantys džiaugsmingai tave šlovin-
 ti! / Jie gyvena, VIEŠPATIE, tavo
 Artumo šviesoje. / ¹⁷Visą dieną jie
 džiūgauja dėl tavo vardo, / ir tavo
 teisumas juos išaukštino. / ¹⁸Tu teiksi
 mums didžias pergalės, / tavo malo-

ne išaukštinta mūsų galybė. / ¹⁹Juk
 nuo VIEŠPATIES priklauso mūsų
 skydas, / nuo Izraelio Šventojo –
 mūsų karalius.

²⁰Tada kalbėjai regėjime / ir savo
 ištikimiesiems sakei: / „Galiūnui už-
 dėjau vainiką, / išaukštinau išrink-
 tąjį iš tautos. / ²¹Radau savo tarną
 Dovydą, / patepiau jį savo šventuoju
 aliejumi. / ²²Mano ranka visada bus
 su juo, / o mano petys jį stiprins. /
²³Joks priešas jo neengs / nei nedo-
 rėlis nugalės. / ²⁴Sunaikinsiu jo
 priešus, / parbloksiu visus, kurie jo
 nekenčia. / ²⁵Jį lydės mano ištikimy-
 bė ir gerumas, / o jo galybė per mano
 vardą bus išaukštinta. / ²⁶Pajungsiu
 jūrą jo valdžiai, / upes – jo dešinei. /
²⁷Jis man sakys: „Tu mano Tėvas, /
 mano Dievas, mano išganymo Uo-
 la!“ / ²⁸Padarysiu jį savo pirmagimiu,
 / iškiliausiu iš žemės karalių. / ²⁹Per
 amžius remsiu jį savo ištikimajai mei-
 le; / mano Sandora su juo liks visados
 tvirta. / ³⁰Padarysiu jo palikuonis am-
 žinus, / ir jo sostas bus kaip dangaus
 dienos. / ³¹Jei jo vaikai nusigręžtų
 nuo mano Įstatymo / ir negyventų
 pagal mano įsakus, / ³²jie jie laužytų
 mano įstatus / ir nesilaikytų mano
 įsakymų, / ³³bausiu jų nusikaltimą
 rykšte / ir jų kaltę botago kirčiais. /
³⁴Bet savo gerumo jam neatšauk-
 siu, / savo ištikimybės nesulaužysiu. /
³⁵Savo Sandoros su juo nelaužysiu,
 / savo lūpų pažado nekeisiu. / ³⁶Vi-
 siems laikams prisiekiau savo
 šventumui, / ir Dovydui niekada
 nemeluosiu. / ³⁷Per amžius gyvuos
 jo palikuonys; / jo sostas bus kaip
 saulė mano akyse, / ³⁸Kaip mėnulis,
 visada / ištikimas liudytojas dangaus
 skliaute.“ *Sela.*

³⁹ Bet tu atmetei ir atstūmei, / įniršai ant savo pateptojo. / ⁴⁰ Atsisakei Sandoros su savo tarnu, / numetei jo vainiką ant žemės. / ⁴¹ Nugriovei visas jo miestų sienas, / visas jo tvirtoves pavertei griuvėsiais. / ⁴² Visi, kas tik eina pro šalį, jį plėšia; / kaimynams jis tapo pasityčiojimu. / ⁴³ Jo priešų dešinę išaukštinau pergale, / pradžiuginai jo priešus. / ⁴⁴ Net jo kalavijo ašmenis atšipinai / ir mūšyje jam nepadėjai. / ⁴⁵ Atėmei jam iš rankos skeptrą, / o jo sostą nuvertei ant žemės. / ⁴⁶ Sutrupinai jo jaunystės dienas, / užtraukei jam gėdą. *Sela.*

⁴⁷ Kiek ilgai, VIEŠPATIE? Nejau slėpsies amžinai? / Kiek ilgai degs lyg ugnis tavo pyktis? / ⁴⁸ Atmink, koks trumpas mano gyvenimas, / kokius trapius tu sukūrei visus mirtinguosius! / ⁴⁹ Koks žmogus gali gyventi ir niekada nemirti? / Kas gali išsigelbėti iš Šeolo galybės? *Sela.* / ⁵⁰ Kurgi, Viešpatie, tavo senoji meilė, / kurią prisiekiei Dovydui būdamas ištikimas? / ⁵¹ Atmink, Viešpatie, kaip iš tavo tarno tyčiojamausi, / kaip aš nešiojuosi širdyje tautų užgaules, / ⁵² kuriomis tavo priešai tyčiojosi, VIEŠPATIE, / kuriomis tyčiojosi iš tavo pateptojo žingsnių.

⁵³ Tebūna pagarbintas VIEŠPATS per amžius! / Amen! Amen!

Ketvirta knyga

90 *Dievo žmogaus Mozės malda.* Viešpatie, tu buvai mūsų užuovėja / per kartų kartas. / ² Pirma, negu kalnai užgimė, / ir žemę bei pasaulį pagimdei, / tu esi Dievas nuo amžių per amžius. / ³ Tu gražini mus į dulkes, / sakydamas: „Grįžkite, mirtingieji.“ / ⁴ Juk tūkstantis

metų tau lyg viena diena, / lyg vakarykštė diena, jau praėjusi, / lyg viena nakties sargyba. / ⁵ Tu užbaigi žmonių gyvenimą miegu; / jie lyg žolė, kuri auštant išdygsta, / ⁶ rytą sužaliuoja ir žydi, / o vakare nuvysta ir nudžiūsta.

⁷ Juk mes tavo įniršio naikinami, / dėl tavo pykčio mus apima baimė. / ⁸ Tu pasidėjai mūsų kaltes prieš save, / savo veido šviesoje slaptąsias mūsų nuodėmes. / ⁹ Juk visos mūsų dienos praeina tavo pyktyje, / mes baigiame gyvenimo metus su atodūsiu. / ¹⁰ Gyvename septynias dešimtis metų, / o jei tvirtesni, tai gal ir visas aštuonias. / Bet tų metų dauguma – tik triūsas ir vargas; / jie greitai prabėga, ir mes išskubame. / ¹¹ Kas gali perprasti tavo įniršio jėgą? / Tavo pyktis priliegsta tavo pagarbiai baimei.

¹² Tad mokyk mus skaičiuoti savo dienas, / kad įgytume išmintingą širdį. / ¹³ Sugrįžk, VIEŠPATIE! Kiek ilgai? / Elks gailestingai su savo tarnais! / ¹⁴ Auštant pasotink mus savo gerumu, / kad giedotume iš džiaugsmo per visas savo dienas. / ¹⁵ Duok mums tiek laimės, kiek davei liūdesio / per visus mūsų nelaimių metus. / ¹⁶ Leisk mums, tavo tarnams, regėti tavo didingus darbus, / leisk mūsų palikuonims matyti tavo garbingą galybę. / ¹⁷ Tebūna Viešpaties, mūsų Dievo, malonė su mumis! / Padaryk mums sėkmingą mūsų rankų darbą, / padaryk sėkmingą mūsų rankų darbą!

91 Kas tik gyvena Aukščiausiojo pastogėje, / pasilieka Visagalio pavėsy. / ² Jis sakys VIEŠPAČIUI: „Mano Dieve, / mano prieglauda ir tvirtovė, pasitikiu tavimi!“ /

³ Juk tai jis / išgelbės tave nuo medžiojo kilpos / ir nuo mirtį nešančio maro. / ⁴ Savo sparnų plunksnomis jis uždengs tave, – / po jo sparnais rasi prieglaudą. / Jo ištikimybė – dengiantis skydas. / ⁵ Nereikės tau bijoti nakties siaubo, / nei strėlės, iššautos dieną, / ⁶ nei maro, sėlinančio tamsoje, / nei rykštės, niokojančios vidudienį. / ⁷ Nors tūkstantis kristų tavo kairėje / ir dešimt tūkstančių – dešinėje, / tavęs niekas nepasieks. / ⁸ Tu žiūrėsi ir matysi, / kaip baudžiami nedorėliai. / ⁹ Tu pasirinkai VIEŠPATĮ savo prieglauda, / Aukščiausiąjį savo užuovėja, / ¹⁰ todėl neištiks tavęs žala, / nepalies tavo palapinės nelaimė, / ¹¹ nes jis palieps savo angelams / saugoti tave visur, kad ir kur tu eitum. / ¹² Savo rankomis jie neš tave, / kad kojos į akmenį neužsigautum. / ¹³ Tu sumindžiosi liūtą ir gyvatę, / sutrypsi liutuką ir slibiną.

¹⁴ „Kas mane myli, tą gelbėsiu; / saugosiu jį, nes jis žino mano vardą. / ¹⁵ Kai jis šauksis manęs, išklausysiu, / būsiu su juo varge, / išgelbėsiu ir pagerbsiu. / ¹⁶ Pasotinsiu jį ilgu amžiumi, / pagirdysiu savo išganymu.“

92 *Psalmė. Giesmė šabo dienai.*

² VIEŠPATIE, kaip gera šlovinti tave, / giedoti šlovės giesmes / tavo vardui, Aukščiausiasis, / ³ skelbti kas rytą tavo ištikimą meilę, / kas naktį tavo ištikimybę, / ⁴ palydint dešimtstygei arfai, / su giesme ir lyra. / ⁵ Juk tu, VIEŠPATIE, pradžiuginai mane savo veikla, / tad su džiaugsmu apgiedu tavo rankų darbus.

⁶ Kokie didingi tavo darbai, VIEŠPATIE, / kokios gilios tavo mintys! /

⁷ Bukas žmogus jų nežino, / kvailys negali suprasti. / ⁸ Nors nedorėliai želia kaip žolė / ir visi piktadariai klestėte klesti, / jų laukia amžinoji žūtis. / ⁹ Bet tu, VIEŠPATIE, esi išaukštintas amžinai.

¹⁰ Juk tavo priešai, VIEŠPATIE, / tavo priešai tikrai pražus, / visi piktadariai bus išblaškyti. / ¹¹ O man tu davei laukinio jaučio jėgą / ir teiki palaimą. / ¹² Savo akimis mačiau savo priešų sąmyšį, / savo ausimis girdėjau apie užpuolikų žūtį.

¹³ Teisieji žaliuoja lyg palmės / ir auga lyg Libano kedrai. / ¹⁴ Pasodinti VIEŠPATIES Namuose, / jie žaliuoja mūsų Dievo kiemuose. / ¹⁵ Ir žiloje senatvėje jie neša vaisių, / visada žalių ir sultingų, / ¹⁶ liudydami, koks teisus VIEŠPATS – / mano Uola, nes nėra jame ydos.

93 VIEŠPATS yra Karalius; / jis apsiautęs didybe. / VIEŠPATS apsiautęs, jis susijuosęs jėga. / Pasaulis stovi tvirtai, jis negali būti pajudintas. / ² Tavo sostas tvirtas nuo pradžios, / nuo amžinybės tu esi.

³ Vandenyno srōvės tvinsta, VIEŠPATIE! / Vandenyno srovės tvinsta užaudamos, / vandenyno srovės tvinsta riaumodamos. / ⁴ Didesnis už galingų vandenų griausmą, / galingesnis už jūros mūšą / didingas VIEŠPATS aukštybėse! / ⁵ Tavo įsakai iš tikrųjų amžini; / tavo Namus, VIEŠPATIE, šventumas / puoš visais laikais.

94 Atpildo Dieve, VIEŠPATIE, / atpildo Dieve, pasirodyk! / ² Pakilk, žemės Teisėjau, / duok įžuliesiems, ką jie užsidirbo! / ³ VIEŠPATIE, kiek dar ilgai tie nedorėliai, / kiek dar ilgai tie nedorėliai džiū-

gaus? / ⁴ Įžūliai kalba ir giriasi, / puikuoja visi piktadariai.

⁵ VIEŠPATIE, jie trypia tavo tautą. / Jie engia tavo paveldą, / ⁶ galabija našlę ir ateivį, / žudo našlaitį. / ⁷ Jie mąno: „VIEŠPATS to nemato, / Jokūbo Dievui tai nerūpi.“

⁸ Susipraskite, žmonės bukapročiai! / Kvailiai, kada jūs įgysite išminties? / ⁹ Neįau tas, kuris įdėjo ausis, negirdės? / Neįau tas, kuris padarė akis, nematys? / ¹⁰ Argi nebaudžia tas, / kuris drausmina tautas / ir moko žmoniją išminties? / ¹¹ VIEŠPATS žino žmonių užmojus, / jis žino, kad tai tik kvėptelėjimai.

¹² Laimingas žmogus, kurį tu, VIEŠPATIE, drausmini, / kurį mokai savo įsakymų, / ¹³ norėdamas suteikti jam ramybės varguose, / kol nedorėliui kasama duobė. / ¹⁴ Juk VIEŠPATS neapleis savo tautos, / nepaliks savo paveldo. / ¹⁵ Juk teismo nuosprendis bus vėl teisingas, / ir visi doros širdies žmonės jį vykdys.

¹⁶ Kas apgins mane nuo šių nedorėlių, / kas užstos mane prieš šiuos piktadarius? / ¹⁷ Jei VIEŠPATS man nepadėtų, / netrukus gyvenčiau tyliame kape. / ¹⁸ Kai manau: „Mano koja slysta“, – / tavo gerumas, VIEŠPATIE, mane stiprina. / ¹⁹ Kai būnu neramus ir susirūpinęs, / tu paguodi mane ir pralinksmi.

²⁰ Tu negali būti bičiulis nedorų teisėjų, / kurie kankina įstatymais. / ²¹ Jie samokslauja prieš teisiojo gyvastį / ir mirčiai pasmerkia nekaltą žmogų. / ²² Bet VIEŠPATS – mano tvirtovė, / ir mano Dievas – mano užuovėjos Uola. / ²³ Jis atmokės jiems už jų nedorus darbus, / sunaikins juos už jų nedorumą. /

VIEŠPATS, mūsų Dievas, juos sunaikins.

95 Ateikite, džiaugsmingai giedokime VIEŠPAČIUI, / šaukime iš džiaugsmo mūsų išganymo Uolai! / ² Artinkimės prie jo su padėka, / iš džiaugsmo traukime šlovės giesmes! / ³ Juk VIEŠPATS – didis Dievas, / galingas Karalius, aukštesnis už visus dievus. / ⁴ Jo rankose žemės gelmės, / ir kalnų viršūnės jam priklauso. / ⁵ Jo yra jūra – jis ją padarė – / ir sausuma – jo rankos ją sukūrė.

⁶ Ateikime, pagarbinkime ir pulkime kniūbsti, / klaupkimės prieš VIEŠPATI, mūsų Kūrėją! / ⁷ Juk jis mūsų Dievas, / o mes – tauta, kurią jis gano, / kaimenė, kurią jis veda.

O kad išgirstumėte šiandien, ką jis sako! / ⁸ „Nebūkite kietaširdžiai, kaip prie Meribos, / kaip Masos dieną dykumoje; / ⁹ ten jūsų protėviai gundė mane, / bandė mane, nors buvo matę mano darbus. / ¹⁰ Keturias dešimtis metų / koki man buvo toji karta. / Tariau: ‘Tai žmonės, kurių širdis klysta; / jie negerbia mano kelių.’ / ¹¹ Užtat įniršęs prisiekiu: / ‘Į mano poilsio kraštą jie neįžengs.’“

96 Giedokite VIEŠPAČIUI naują giesmę; / giedoki VIEŠPAČIUI, visa žeme! / ² Giedokite VIEŠPAČIUI, garbinkite jo vardą, / kasdien skelbkite jo išganymą! / ³ Apšakykite tautoms jo garbę, / visoms tautoms jo nuostabius darbus!

⁴ Juk didis VIEŠPATS ir vertas didžios šlovės, / pagarbų šurpą keliantis labiau už visus dievus. / ⁵ Juk visi tautų dievai tik stabai, / o VIEŠ-

PATS sukūrė dangų. / ⁶ Garbe ir didybe jis žėri, / jėga ir grožis jo šventovėje.

⁷ Šlovinkite VIEŠPATĮ, tautų šeimos, / garbinkite VIEŠPATIES galybę! / ⁸ Teikite garbę VIEŠPATIES vardui, / nešini atnaša, ženkite į jo kiemus! / ⁹ Pulkite kniūbsti prieš VIEŠPATĮ, didingą šventumą; / sudrebėki nuo jo Artumo, visa žeme! / ¹⁰ Skelbkite visoms tautomis: „VIEŠPATS yra Karalius!“ / Pasaulį jis padarė tvirtą, nepajudinamą; / tautas jis teis bešališkai.

¹¹ Dangūs tesilinksmina, žemė tedžiūgauja, / jūra ir visa, kas joje, teūžauja! / ¹² Laukai ir visa, kas juose, tebūna smagūs! / Tada visi miško medžiai giedos iš džiaugsmo / ¹³ VIEŠPATIES Artume, nes jis ateina, / nes jis ateina valdyti žemės. / Teisiai jis valdys pasaulį / ir ištikimai – tautas.

97 VIEŠPATS yra Karalius! Tesidžiaugia žemė, / tedžiūgauja net tolimosios salos! / ² Jį gaubia debesys ir tamsa, / ant teismo ir teisingumo stovi jo sostas. / ³ Priekyje savęs jis siunčia ugnį / ir sunaikina visus savo priešus. / ⁴ Nuo jo žaibų nušvinta pasaulis; / žemė tai mato ir dreba. / ⁵ Lyg vaškas tirpsta kalnai VIEŠPATIES Artume, / visos žemės – nuo Viešpaties Artumo. / ⁶ Dangūs skelbia jo teisumą, / ir visos tautos regi jo garbę.

⁷ Sugėdinami visi drožinių garbintojai, / kurie didžiujasi savo bevėčiais stabais; / visi dievai puola prieš jį kniūbsti. / ⁸ Sionas girdi ir džiaugiasi, / Judo miestai džiūgauja dėl tavo teismo, VIEŠPATIE. / ⁹ Juk tu, VIEŠPATIE, esi aukščiausias visoje žemėje, / didingesnis už visus dievus.

¹⁰ VIEŠPATS myli tuos, kurie nenkenčia pikto. / Jis saugo savo ištikimųjų gyvastį, / gelbsti iš nedorelių rankų. / ¹¹ Šviesa teka teisiamam, / džiaugsmas – doros širdies žmogui. / ¹² O jūs, teisieji, džiaukitės VIEŠPATYJE, / dėkokite jo šventajam vardui!

98 *Psalmė.*

Giedokite VIEŠPAČIUI naują giesmę, / nes jis padarė nuostabių dalykų. / Jo dešinė ir šventumo petys laimėjo pergalę. / ² VIEŠPATS paskelbė savo išganymą, / tautoms parodė savo teisumą. / ³ Jis atsiminė savo gerumą ir ištikimybę Izraelio namams. / Visi žemės pakraščiai pamatė mūsų Dievo išganymą.

⁴ Džiaugsmingai klegėkite VIEŠPAČIUI, visos šalys, / giedokite džiugias šlovės giesmes! / ⁵ Giedokite šlovės giesmę VIEŠPAČIUI lyra, / pritarkite lyra savo skambiai giesmei. / ⁶ Trimituokite ir pūskite ragą, / džiūgaukite Karaliaus, VIEŠPATIES, Artume.

⁷ Teūžia jūra ir visa, kas joje, / pasaulis ir visi, kas jame gyvena. / ⁸ Teploja rankomis upės, / iš džiaugsmo drauge tegieda kalnai / ⁹ VIEŠPATIES Artume, nes jis ateina, / jis ateina valdyti žemės. / Teisingai jis valdys pasaulį / ir deramai – tautas.

99 VIEŠPATS yra Karalius, tad tesibaimina tautos! / Kerubų soste jis sėdi, tad tedreba žemė! / ² VIEŠPATS Sione yra didis, / virš visų tautų išaukštintas. / ³ Tešlovina jos tavo didį ir baimę keliantį vardą. / Jis šventas!

⁴ Galingasis Karaliau, tu myli teisingumą. / Tu parodei, kas dora, / tu įvykdei, kas teisinga ir teisu Jokūbo

žemėje. / ⁵ Aukštinkite VIEŠPATĮ, mūsų Dievą, / pulkite kniūbsti prie jo sosto pakojo! / Jis šventas!

⁶ Mozė ir Aaronas – tarp jo kunigu / ir Samuelis – tarp tų, kurie šaukiasi tavo vardo. / Jie šaukėsi VIEŠPATIES, ir jis jų iš klausė. / ⁷ Jis kalbėjo jiems iš debesies stulpo; / jie laikėsi jo įsakų ir duotų įstatų. / ⁸ VIEŠPATIE, mūsų Dieve, tu juos iš klausėi, / tu buvai jiems atlaidus Dievas, / nors reikalavai atpildo už nusikaltimus. / ⁹ Aukštinkite VIEŠPATĮ, mūsų Dievą, / pulkite kniūbsti prie jo šventojo kalno, / nes VIEŠPATS, mūsų Dievas, šventas!

100 *Padėkos psalmė.*
Džiaugsmingai klegėkite, visos šalys! / ² Linksmi tarnaukite VIEŠPAČIUI, / artinkitės prie jo su džiugia giesme. / ³ Žinokite, kad VIEŠPATS – Dievas. / Jis mus sukūrė, ir mes priklausome jam, / mes – jo tauta ir jo kaimenės avys. / ⁴ Dėkodami ženkite pro vartus / į jo kiemus su šlovės giesme. / Dėkokite jam, šlovinkite jo vardą, / ⁵ nes VIEŠPATS geras, / nes jo ištikimoji meilė amžina / ir jo ištikimybė tveria per kartų kartas.

101 *Dovydo psalmė.*
Giedosiu apie ištikimybę ir teisingumą, / šlovės giesmę giedosiu tau, VIEŠPATIE, / ² dorumo kelio laikysiuos. Kada mane aplankysi? / Savo namuose gyvensiu dora širdimi. / ³ Į nieką, kas žema, niekada nekreipsiu žvilgsnio; / nekęsiu žmogaus, kuris suktai elgiasi, / nieko bendra su juo neturėsiu. / ⁴ Širdies nelabumo vengsiu iš tolo, / su tuo, kas pikta, reikalų neturėsiu. / ⁵ Kas slapta šmeiž savo artimą, tą nutildysiu.

/ Nepakenčiu pasipūtusio, išžulios širdies žmogaus. / ⁶ Akimis ieškau krašte Dievui ištikimų žmonių, / kad jie gyventų su manimi; / kas laikosi doro kelio, tas bus mano tarnyboje. / ⁷ Joks apgavikas mano namuose negyvens, / joks melagis mano akivaizdoje netarnaus. / ⁸ Kas rytą tarsiu nuosprendį krašto nedorėliams, / kad išvalyčiau iš VIEŠPATIES miesto visus / darančius pikta.

102 *Malda nelaimingo žmogaus, atsidūrusio neviltyje ir liejančio savo skundą VIEŠPAČIUI.*

² VIEŠPATIE, išgirsk mano malda, VIEŠPATIE, / ir mano šauksmas tavo tepasiekia. / ³ Neslėpk nuo manęs savo veido, kai man sunku, / atsuk man savo ausį; / tą dieną, kai šaukiuosi tavęs, / skubėki manęs iš klausyti. / ⁴ Juk mano dienos nyksta lyg dūmai, / ir mano kaulai anglėja tarsi malkos židinyje. / ⁵ Suvytusi ir nudžiūvusi lyg žolė mano širdis; / aš užmirštu net valgyti savo duoną. / ⁶ Nuo didelio dejavimo / iš manęs liko tik kaulai ir oda. / ⁷ Esu lyg paukštis tyruose, / lyg pelėda apleistuose griuvėsiuose. / ⁸ Guliu nemiegodamas ir skundžiuosi / lyg vienišas paukštis ant stogo. / ⁹ Visą dieną mano priešai mane užgaulioja, / kaip keiksmazodį taria mano vardą! / ¹⁰ Pelenus turiu valgyti vietoj duonos / ir ašaras maišyti su gerimu / ¹¹ dėl tavo apmaudo ir pykčio, / nes paėmei mane ir nusviedei į šalį. / ¹² Mano dienos nyksta lyg vakaro šešėliai, / aš vystu tartum žolė.

¹³ Bet tu, VIEŠPATIE, amžinai viešpatauji, / ir visos kartos mini tavo vardą. / ¹⁴ Tu pakilsi ir būsi gailėstingas Sionui, / nes jau lai-

kas jo pasigailėti, / skirtasis metas jau atėjo. / ¹⁵ Malonūs jo akmenys tavo tarnams, / o jo dulkės kelia jiems užuojautą. / ¹⁶ Taūtos pagarbiai bijo VIEŠPATIES vardo, / visi žemės karaliai – tavo garbės. / ¹⁷ VIEŠPATS atstatys Sioną / ir apsirėikš savo garbėje. / ¹⁸ Jis atsigręš į skurdžių maldavimą / ir nepaniekins jų maldos.

¹⁹ Tebūna tai užrašyta ateinančiai kartai, / kad atkurtoji tauta garbintų VIEŠPATĮ: / ²⁰ „Jis pažvelgė iš savo šventovės aukštybių, / VIEŠPATS pažūrėjo iš dangaus į žemę, / ²¹ kad, išgirdęs belaisvių dejavimą, / išlaisvintų pasmerktuosius mirti“, – / ²² idant VIEŠPATIES vardas būtų apsakomas Sione / ir jo šlovės giesmė – Jeruzalėje, / ²³ kai tautos susirinks drauge su karalystėmis / tarnauti VIEŠPAČIUI.

²⁴ Jis išsekino mano jėgas kelyje, / jis sutrumpino mano dienas. / ²⁵ „Mano Dieve, – sakiau, – / nepaimk manęs iš čia įpusėjus dienoms. / Tavo metai trunka per visas kartas.“ / ²⁶ Kadaise tu padėjai žemės pamatus, / ir dangų tavo sukurti. / ²⁷ Jie praeis, o tu pasiliksi; / jie susidėvės kaip drabužis. / Kaip apdarą juos keiti, ir jie pasikeičia, / ²⁸ bet tu esi tas pats, / ir tavo metams nėra galo. / ²⁹ Tavo tarnų vaikai saugiai gyvens, / jų palikuonys bus tvirti tavo Artume.

103 Dovydo.

Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela, / ir visa, kas manyje, tešlovina jo šventąjį vardą! / ² Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela, / ir nepamiršk, koks jis geras! / ³ Jis atleidžia visas tavo nuodėmes / ir išgydo visas tavo ligas. / ⁴ Jis atperka tavo gyvas-

tį iš kapo / ir apgaubia tave meile ir gailestingumu, / ⁵ jis sotina tavo gyvenimą gėrybėmis, / kad būtum jaunas ir stiprus lyg erelis.

⁶ VIEŠPATS vykdo teismo darbų, / jis daro, kas teisinga, visiems engiamiesiems. / ⁷ Jis parodė savo kelius Mozei / ir savo veiksmus Izraelio tautai. / ⁸ VIEŠPATS yra gailestingas ir mylintis, / lėtas supykti ir kupinas ištikimosios meilės. / ⁹ Ne visą laiką jis barsis / nei bus supykęs per amžius. / ¹⁰ Jis elgiasi su mumis ne pagal mūsų nuodėmių dydį / nei atmoka mums pagal mūsų kaltes.

¹¹ Kaip aukštai nuo žemės dangūs, / taip didi jo ištikimoji meilė pagarbiai jo bijantiesiems. / ¹² Kaip toli Rytai nuo Vakarų, / taip toli nuo mūsų jis išsklaido mūsų nuodėmes. / ¹³ Kaip tėvas gailisi vaikų, / taip VIEŠPATS gailisi pagarbiai jo bijančiųjų. / ¹⁴ Juk jis žino, kokie mes padarai, / atsimena, kad mes esame dulkės. / ¹⁵ Žmogaus dienos panašios į žolę, / jis žydi kaip laukų gėlė: / ¹⁶ vos paliečia ją vėjas, jos jau nebėra, / ji išnyksta, nepalikdama žymės. / ¹⁷ Betgi VIEŠPATS geras per amžių amžius tiems, / kurie pagarbiai jo bijo, / ir teisus vaikų vaikams, / ¹⁸ kurie laikosi jo Sandoros / ir nepamiršta ištikimai vykdyti jo įsakymus.

¹⁹ VIEŠPATS pasistatė sostą danguose, / ir jo karališka galybė visa valdo. / ²⁰ Šlovinkite VIEŠPATĮ, visi jo angelai, / jo žodį vykdantys galiūnai, / paklusnūs jo tartam žodžiui. / ²¹ Šlovinkite VIEŠPATĮ, visos jo galybės, / jo tarnai, vykdantys jo valią. / ²² Šlovinkite VIEŠPATĮ, visi jo darbai / visose jo viešpatijos vietose. / Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela!

104 Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela! / VIEŠPATIE, mano Dieve, tu be galo didis! / Apsisautęs garbe ir didybe, / ² apsigaubęs šviesa lyg drabužiu, / tu ištempei dangų lyg palapinės dangą / ³ ir padėjai savo buveinės sijas viršum vandenų. / Iš debesų tu daraisi vežimą / ir keliauji audros sparnais. / ⁴ Vėjus tu imi savo pasiuntiniais, / žaibų liepsnas – savo tarnais.

⁵ Tu įkūrei žemę tvirtai ant jos pamatų, / ir ji ten stovės amžinai. / ⁶ Vandenynu tarsi drabužiu ją apklojai, / o vandenys tįsojo viršum kalnų. / ⁷ Kai vandenims tu pagrūmojai, jie bėgo, / traukėsi pasigirdus tavo griausmo balsui, / ⁸ kalnams iškylant, slėniams įdumbant, / į vietą, kurią jiems paskyrei. / ⁹ Tu nubrėžei ribą ir peržengti ją uždraudei, / kad žemės vėl neapsemtų.

¹⁰ Tu liepi šaltiniams sruventi slėniuose / ir upėms tekėti tarp kalvų. / ¹¹ Jie duoda vandens miško žvėrimis, / laukiniai asilai ten malšina troškulį. / ¹² Pakrantėse padangių paukščiai kraunasi lizdus / ir čiulba ant medžių šakų. / ¹³ Tu laistai kalnus iš savo aukštos buveinės, / ir žemė kupina tavo palaimos. / ¹⁴ Tu želdai žolę galvijams, / ir augalus žmonių reikalams, / kad jie augintųsi maisto iš žemės / ¹⁵ ir vyno, kuris linksmina žmogaus širdį, / ir alyvmedžių aliejaus, nuo kurio švyti veidai, / ir duonos, kuri stiprina gyvastį. / ¹⁶ Gausiai laistomi VIEŠPATIES medžiai / ir Libano kedrai, jo paties pasodinti. / ¹⁷ Paukščiai sukasi juose gūžtas, / gandras medyje kraunasi lizdą. / ¹⁸ Aukštieji kalnai skirti laukinėms ožkoms, / uolos – slėptuvės olų barsukams.

¹⁹ Tu padarei mėnulį mėnesiams žymėti, / o saulė žino, kada jai nusileisti. / ²⁰ Tu siunti tamsą, ir ateina naktis; / tuomet sujunda visi miško gyvūnai. / ²¹ Liūtukai riaumoja grobio, / ieškodamiesi maisto iš Dievo. / ²² Saulei užtekėjus, jie pasitraukia / miegoti savo guoliuose, / ²³ o žmogus eina prie darbo / ir triūsia iki vakaro.

²⁴ VIEŠPATIE, kokie įvairūs tavo kūriniai! / Kaip išmintingai juos visus sukūrei! / Tavo kūrinų pilna žemė. / ²⁵ Štai jūra, tokia bekraštė ir plati. / Ten knibžda nesuskaičiuojami / maži ir dideli gyvūnai. / ²⁶ Ten plaukioja laivai / ir žaidžia Leviatanas, kurį tu sukūrei.

²⁷ Visi jie laukia iš tavęs, / kad duotum jiems peno, kada reikia. / ²⁸ Kai duodi, jie surenka, / kai ištiesi ranką, jie sotūs gėrybių. / ²⁹ Tau veidą paslėpus, jie sunerimsta, / o alsavimą iš jų atėmus, miršta / ir sugrįžta į dulkes. / ³⁰ Tau atsiuntus savo Dvasią, jie atgyja, / ir tu atnaujini žemės veidą.

³¹ Tebūna amžina VIEŠPATIES garbė, / tesidžiaugia VIEŠPATS savo kūriniais! / ³² Jis pažvelgia į žemę, ir ji dreba; / jis paliečia kalnus, ir jie smilksta. / ³³ Giedosiu VIEŠPAČIUI, kolei gyvensiu, / per visą gyvenimą šlovinsiu giesmė savo Dievą. / ³⁴ Tapatinka jam mano malda, / nes aš džiūgauju VIEŠPATYJE. / ³⁵ Teišnyksta žemėje nusidėjėliai, / tenebūna daugiau nedorėlių. / Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela! / Šlovinkite VIEŠPATĮ!

105 Dėkokite VIEŠPAČIUI, šaukitės jo vardo, / skelbkite jo darbus tautoms! / ² Giedokite jam, šlovinkite jį giesmėmis, / kalbė-

kite apie visus jo nuostabius darbus. /
³ Didžiukitės jo šventuoju vardu, /
 tedžiūgauja VIEŠPATIES ieškančių-
 jų širdis! / ⁴ Pagalbos ieškoti eikite
 pas VIEŠPATĮ, / visada ieškokite jo
 Artumo. / ⁵ Atminkite jo padarytus
 nuostabius darbus, / jo stebuklus ir
 nuosprendžius, / ⁶ Abraomo palikuo-
 nys, jo tarnai, / Jokūbo vaikai, jo
 išrinktieji! / ⁷ Jis, VIEŠPATS, mūsų
 Dievas, / ir visoje žemėje vykdomi jo
 įsakymai.

⁸ Amžiais jis laikosi savo Sando-
 ros, / tūkstančiui kartų duoto pa-
 žado, / ⁹ Sandoros, sudarytos su
 Abraomu, / priesaikos žodžio Iza-
 kui, / ¹⁰ kurį jis patvirtino Jokūbui
 kaip įstatą, / Izraeliui kaip amži-
 ną Sandorą. / ¹¹ „Tau aš duosiu, –
 sakė jis, – Kanaano kraštą / kaip
 tau skirtą paveldą.“

¹² Kad ir mažai jų buvo, / tik sauja
 ateivių tame krašte, / ¹³ klajojanti iš
 tautos į tautą, / iš karalystės į kara-
 lystę, / ¹⁴ jų engti jis niekam neleido, /
 ir dėl jų barė karaliūs: / ¹⁵ „Nelieskite
 mano pateptųjų, / neskriausite ma-
 no pranašų!“

¹⁶ Jis užleido badą anai žemei / ir
 atėmė iš jų visus maisto išteklius. /
¹⁷ Jis pasiuntė jiems vyrą – Juoza-
 pą, / parduotą kaip vergą. / ¹⁸ Jo ko-
 jos buvo supančiotos, / ant kaklo
 užkarta grandinė, / ¹⁹ kol atsitiko,
 ką jis buvo pranašavęs, / ir VIEŠ-
 PATIES žodis jį išbandė. / ²⁰ Kara-
 lius liepė jį paleisti, / tautų valdo-
 vas jį išlaisvino. / ²¹ Jis padarė jį
 savo namų viešpačiu / ir visų turtų
 valdytoju, / ²² kad lavintų pareigū-
 nus būti tokius kaip jis / ir mokyti
 didžiūnus išminties.

²³ Tada Izraelis atėjo į Egiptą, /
 Jokūbas apsigyveno kaip ateivis Cha-
 mo žemėje. / ²⁴ VIEŠPATS padarė

savo tautą labai gausią, / stipresnę už
 jos priešus, ²⁵ kurių širdis jis taip pa-
 keitė, / kad jie ėmė nekęsti jo tautos /
 ir elgtis klasingai su jo tarnais. /
²⁶ Jis pasiuntė savo tarną Mozę /
 ir Aaroną, kurį buvo išsirinkęs. /
²⁷ Jiedu padarė VIEŠPATIES žen-
 klų / ir stebuklų Chamo žemėje.

²⁸ Jis užleido tamsą, ir aptemo
 žemė, / bet egiptiečiai priešinosi jo
 žodžiams. / ²⁹ Jis pavertė jų vande-
 nis krauju, / ir nutroško jų žuvis. /
³⁰ Jų žemėje knibždėte knibždėjo var-
 lių, / jos užplūdo net jų karaliaus
 kambarius. / ³¹ Jis tarė, ir apniko
 musių spiečiai / bei aibės uodų vi-
 są jų žemę. / ³² Jis davė jiems krušą
 vietoj lietaus, / žaibais plieskė jų
 žemę. / ³³ Jis sunaikino jų vynme-
 džius bei figmedžius / ir išvertė iš
 žemės medžius. / ³⁴ Jis tarė, ir už-
 plūdo skėriai / bei nesuskaičiuojami
 žiogai. / ³⁵ Visus augalus jie su-
 rijo jų žemėje / ir suėdė jų laukų
 derlių. / ³⁶ Jis sunaikino visus pir-
 magimius jų žemėje, / visas jų jau-
 nystės pirmienas. / ³⁷ Tada jis išvedė
 izraelitus, / nešinus sidabru ir auk-
 su, / ir dvylikoje giminių nebuvo
 silpnuolio. / ³⁸ Egiptiečiai džiūga-
 vo, jiems išeinant, / nes izraelitai
 buvo juos įbaiminę.

³⁹ Jis supūtė debesį kaip dangą /
 ir ugnimi švietė naktį. / ⁴⁰ Jiems pra-
 šant, jis siuntė putpelių / ir dangaus
 duona juos sočiai maitino. / ⁴¹ Jis at-
 verė uolą, ir ištryško vanduo / ir lyg
 upė tekejė per dykumą. / ⁴² Jis atminė
 savo šventąjį pažadą / ir savo tarną
 Abromą. / ⁴³ Taip jis vedė besidžiau-
 giančią savo tautą, / džiugią giesmę
 giedančius savo išrinktuosius.

⁴⁴ Jis davė jiems kitų tautų že-
 mes, / ir jie paveldėjo žmonių triūso
 vaisius, / ⁴⁵ kad paklustų jo įstatams /

ir laikytusi jo įsakymų. / Šlovinkite VIEŠPATĮ!

106 Šlovinkite VIEŠPATĮ! / Dėkokite VIEŠPAČIUI, nes jis geras, / nes jo ištikimoji meilė amžina. / ² Kas gali apsakyti didžius VIEŠPATIES darbus / ar pajėgti jį pašlovinti? / ³ Laimingi, kas elgiasi teisingai, / ir visados daro, kas teisu. / ⁴ Atmink ir mane, VIEŠPATIE, kai padedi savo tautai, / lankyk ir mane malone, kai juos gelbsti, / ⁵ kad galėčiau patirti tavo išrinktųjų gervę, / dalytis tavo tautos džiaugsmu / ir didžiuliuoju tavo paveldu.

⁶ Nusidėjome – mes ir mūsų protėviai, / nusikaltome, nedorai elgėmės. / ⁷ Mūsų protėviai Egipte nepaisė tavo nuostabių darbų, / pamiršo tavo gerumą / ir maištavo prieš Aukščiausiąjį prie Nendrių jūros. / ⁸ Vis dėlto jis gelbėjo juos, kaip tinka jo vardui, / kad parodytų savo didžiąją jėgą. / ⁹ Jis pagrūmojo Nendrių jūrai, ir ji išdžiūvo; / jis pervedė juos per gelmes kaip per dykumą. / ¹⁰ Jis išgelbėjo juos iš tų, kurie jų nekentė, / ir atpirko iš priešo rankų. / ¹¹ Jūra paskandino jų priešus, / ir neliko nė vieno. / ¹² Tada izraelitai įtikėjo / ir šlovino jį giesme.

¹³ Greitai jie užmiršo, ką jis buvo padaręs, / ir elgėsi, nelaukdami, kol supras jo užmojų. / ¹⁴ Dykumoje juos apėmė godus alkis, / ir tyruose jie ėmė gundyti Dievą. / ¹⁵ Jis davė jiems, ko jie reikalavo, / bet siuntė ir alinančią ligą.

¹⁶ Stovykloje buvo pavydima Mozėi / ir Aaronui, šventajam VIEŠPATIES tarnui. / ¹⁷ Žemė atsivėrė ir prarijo Dataną, / palaidojo Abiramo šalininkus. / ¹⁸ Ugnis užsilepsnojo

tame būryje, / ir liepsnos sunaikino nedorėlius.

¹⁹ Prie Horebo žmonės pasidirbo versį / ir garbino nuliedintą atvaizdą. / ²⁰ Jie sukeitė Dievo garbę / su žolę ėdančio jaučio atvaizdu. / ²¹ Jie užmiršo Dievą, savo Gelbėtoją, / padariusį didžių dalykų Egipte. / ²² Kokių nuostabių darbų jis padarė Chamo žemėje! / Kokių baisių dalykų prie Nendrių jūros! / ²³ Jis būtų juos sunaikinęs, / jeigu jo išrinktasis Mozė nebūtų užstojęs / ir nukreipęs jo pykčio.

²⁴ Jie paniekino puikųjį kraštą / ir netikėjo jo pažadu, / ²⁵ murmėjo savo palapinėse / ir nenorėjo klausyti VIEŠPATIES balso. / ²⁶ Todėl, pakėlęs ranką, jis prisiekė, / kad leis jiems žūti dykumoje / ²⁷ ir išblaškys jų palikuonis tautose, / išsklaidys po svetimas šalis.

²⁸ Paskui jie prisidėjo prie Baalo apeigų / ir valgė mirusiesiems atnaušautas aukas. / ²⁹ Jie pykdė VIEŠPATĮ savo darbais, / todėl juos užpuolė maras. / ³⁰ Tada Finehasas pakilęs užstojo, / ir maras liovėsi. / ³¹ Tai pripažinta jam kaip teisus darbas / amžinai per kartų kartas.

³² Jie pykdė VIEŠPATĮ prie Meribos vandens, / ir dėl jų nukentėjo Mozė, / ³³ nes jie taip apkartino jam dvasią, / kad jis neapgalvotai pašnekėjo.

³⁴ Jie neišnaikino tautų, / kaip VIEŠPATS buvo jiems įsakęs, / ³⁵ bet susimaišė vedybomis su svetimtųjų / ir mokėsi daryti, kaip šie darė. / ³⁶ Dievo tauta tarnavo stabams, / ir jie virto jiems pinklėmis. / ³⁷ Savo sūnus ir dukteris / jie aukėjo demonams. / ³⁸ Jie liejo nekalną kraują, / savo sūnų ir dukterų kraują, / aukėjo juos Kanaano stabams / ir išniekino

kraštą, praliedami kraują. / ³⁹ Taip jie teršėsi savo veiksmais / ir ištvirtavo savo darbais.

⁴⁰ VIEŠPATS įniršo ant savo tautos / ir pasibjaurėjo savo paveldu. / ⁴¹ Jis atidavė juos tautoms į rankas, / ir juos valdė tie, kurie jų nekentė. / ⁴² Priešai juos engė, / ir jie tapo jiems visiškai pavaldūs. / ⁴³ Daugel sykių VIEŠPATS gelbėjo savo tautą, / bet jie ir toliau liko maištingi / ir savo kalčių prislėgti. / ⁴⁴ Bet jis atsižvelgavo į jų kančią, / kai išgirdavo jų šauksmą. / ⁴⁵ Jų labai jis atmindavo savo Sandorą / ir pasigailėdavo iš savo gerumo. / ⁴⁶ Jis išgaudavo jiems pasigailėjimą iš tų, / kurie laikė juos nelaisvėje.

⁴⁷ Gelbėk mus, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, / ir surink mus iš visų tautų, / kad dėkotume tavo šventajam vardui / ir didžiutumės tave šlovindami! / ⁴⁸ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, / nuo amžių per amžius! / Tesako visa tauta: „Amen!“

Šlovinkite VIEŠPATI!

Penkta knyga

107 „Dėkokite VIEŠPAČIUI, nes jis geras, / nes jo ištikimoji meilė amžina.“ / ² Taip tesako VIEŠPATIES atpirktieji, / kuriuos jis atpirko iš vargo, / ³ surinko iš svetimų šalių, / iš Rytų ir Vakarų, iš Šiaurės ir Pietų.

⁴ Vieni klajojo dykumoje ir tyruose, / bet miesto, kuriame galėtų įsikurti, nerado. / ⁵ Alkani ir ištroškę, / jie tik gyvastį nešiojo. / ⁶ Tada, būdami varge, jie šaukėsi VIEŠPATIES, / ir jis gelbėjo juos iš bėdų, / ⁷ vedė tiesiu keliu, / kol jie pasiekė gyvenamą miestą. / ⁸ Tedėkoja jie

VIEŠPAČIUI už jo ištikimąją meilę, / už nuostabius darbus žmonijai, / ⁹ nes jis patenkino trokštančius / ir alkstančius pripildė gėrybių.

¹⁰ Kiti sėdėjo niūrioje tamsoje, / belaisviai skurde ir grandinėse, / ¹¹ nes buvo maištavę prieš VIEŠPATIES žodžius / ir paniekinę Aukščiausiojo užmojį. / ¹² Jų širdį sutramdė kančia, / jie sukniubo, ir nebuvo kas padėtų. / ¹³ Tada, būdami varge, jie šaukėsi VIEŠPATIES, / ir jis išvadavo juos iš bėdų, / ¹⁴ išvedė juos iš niūriosios tamsos / ir sutraukė jų pančius. / ¹⁵ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už jo ištikimąją meilę, / už nuostabius darbus žmonijai, / ¹⁶ nes jis pralaužia vario vartus / ir sunaikina geležies velkes.

¹⁷ Vieni buvo pasiligoję dėl savo nuodėmingo kelio / ir už savo kaltes turėjo kentėti. / ¹⁸ Į maistą jie negalėjo net pažiūrėti / ir buvo netoli mirties vartų. / ¹⁹ Tada, būdami varge, jie šaukėsi VIEŠPATIES, / ir jis išvadavo juos iš bėdų, / ²⁰ siuntė savo žodį jiems išgydyti / ir išgelbėti nuo prazūties. / ²¹ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už jo ištikimąją meilę, / už nuostabius darbus žmonijai. / ²² Teatnašauja bendravimo aukas / ir teskelbia jo darbus džiugesio giesmėmis.

²³ Kiti plaukė laivais į jūrą / ir uždarbiavo didžiuose vandenyse. / ²⁴ Jie matė VIEŠPATIES darbus, / jo nuostabius veiksmus gelmėse. / ²⁵ Jam paliepus, kilo audros / ir sukelė aukštas jūros bangas. / ²⁶ Jie kilo aukštyn ligi dangaus, nėrė žemyn į gelmes, / ir širdis jiems stiro iš baimės. / ²⁷ Tarsi girti jie svirduliavo ir svyravo, / suglūmę nebežinodami, ką daryti. / ²⁸ Tada, būdami varge, jie šaukėsi VIEŠPATIES, / ir jis ištraukė juos iš

bėdų, / ²⁹ šėlstančią audrą nuramino, / ir jūros bangos buvo nutildytos. / ³⁰ Jie džiaugėsi nurimusia jūra, / ir jis nuvedė juos į jų prekybos uostą. / ³¹ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už jo ištikimąją meilę, / už nuostabių darbų žmonijai. / ³² Teaukština jį tautės sueigoje, / tešlovina seniūnų taryboje.

³³ Jis pavertė upes dykuma, / vandens šaltinius – išdžiūvusia žeme; / ³⁴ vešlų kraštą – druskingais pelkynais / dėl jo gyventojų nedorumo. / ³⁵ Jis pavertė dykumą vandens tvenkiniais, / išdžiūvusią žemę – srūvančiais šaltiniais. / ³⁶ Alkanus žmones ten apgyvendino, / ir jie pasistatė miestą. / ³⁷ Jie sėjo laukus, veisė vynuogynus / ir nuėmė gausų derlių. / ³⁸ Jis laimino juos, ir jų labai daugėjo, / ir jų galvijų skaičiui jis neleido sumažėti.

³⁹ Jie sumenko ir buvo pažeminti / per priespaudą, skurdą ir kančią. / ⁴⁰ Bet tas, kuris lieja panieką ant didžiūnų / ir varo juos klajoti po neižengiamą dykyne, / ⁴¹ išgelbėjo beturčius iš skurdo / ir jų šeimas pagausino lyg kaimenes.

⁴² Dorieji tai mato ir džiaugiasi, / o visų nedorėlių burnos užsičiaupia. / ⁴³ Išmintingas žmogus pastebės šiuos dalykus, / ir mąstys apie VIEŠPATIES ištikimąją meilę.

108 *Giesmė. Dovydo psalmė.*
² Mano širdis ištikima, Dieve, / mano širdis ištikima! / Giedosiu ir šlovinsiu tave! / Pabusk, mano širdie! / ³ Pabuskite, arfa ir lyra! / Aš pažadinsiu aušrą. / ⁴ Tautose dėkosiu tau, VIEŠPATIE, / giedosiu tau šlovės giesmę tarp tautų. / ⁵ Juk tavo gerumas aukštesnis už dangų, ištikimybė siekia debesis.

⁶ Parodyk savo didybę aukštai danguje, Dieve, / ir savo šlovę visoje žemėje! / ⁷ Savo dešine išgelbėk ir išklausyk mus, / kad būtų išgelbėti tavo mylimieji.

⁸ Dievas kalbėjo savo šventovėje: / „Džiaugdamasis padalysiu Sichemą / ir atmatuosiu Sukotų slėnį. / ⁹ Man priklauso Gileadas ir Manasas; / Efraimas – mano šalmas, / Judas – mano skeptras. / ¹⁰ Moabas bus mano praustuvė, / Edomui mesiu savo apavą, / Filistija girdės mano pergalės šauksmą.“

¹¹ Kas atves mane į sutvirtintą miestą? / Kas ves mane į Edomą? / ¹² Argi iš tikrųjų mus atmetei, Dieve? / Su mūsų kariuomene, Dieve, nebežygiuoji. / ¹³ Išgelbėk mus nuo priešų, / nes žmogus padėti nieko negali. / ¹⁴ Su Dievu būsime naršūs; / jis sutrips mūsų priešus.

109 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

Dieve, kurį šlovinu, netylėk! / ² Mane užpuolė nedorėliai / ir meluodami mane persekioja. / ³ Neapykantos žodžiais mane apniko / ir be priežasties mane puola. / ⁴ Nors juos myliu, jie mane kaltina / net kai už juos meldžiuosi. / ⁵ Taip jie piktu man atlygina už gera, / neapykanta – už mano meilę.

⁶ Parink nedorą teisėją jam teisti, / testoja kaltintojas jo dešinėje. / ⁷ Tebūna teisme jis pasmerktas, / net jo malda tebūna laikoma nudėme. / ⁸ Trumpas tebūna jo gyvenimas, / ir kitas teužima jo vietą. / ⁹ Jo vaikai telieka našlaičiai, / o jo žmona tenašlauja. / ¹⁰ Jo vaikai tegul klajoja ir elgetauja, / iš pasiūrių, kur gyvena, tebūna išvaryti. / ¹¹ Tepasiglemžia skolintojas jo nuo-

savybę, / o jo triūso vaisius teis-
grobsto svetimieji. / ¹² Teneparodo
nė vienas jam gerumo / nei užuo-
jautos jo našlaičiams. / ¹³ Težūva vi-
si jo palikuonys, / ir su antra karta
teišnyksta jo vardas. / ¹⁴ Teatmena
VIEŠPATS jo protevių kalnę, / o jo
motinos nuodėmė telieka nepanai-
kinta. / ¹⁵ Temato tai VIEŠPATS
nuolatos, / kol jo atminimas neuž-
ges žemėje. / ¹⁶ Juk tas žmogus nie-
kada nenori daryti gera, / bet tik
kamuoja vargšą ir beturtį, / net
užmušti kėsinasi prislėgtą bejėgį
žmogų. / ¹⁷ Prakeikti jis mėgo, tad
tebūna pats prakeiktas! / Palaimos
linkėti nemėgo, tad niekas jo tene-
laimina! / ¹⁸ Prakeikimu apsiliko
kaip apsiaustu, / tad tepersisunkia
prakeikimas į jo kūną lyg vanduo, /
į jo kaulus lyg aliejus. / ¹⁹ Tebūna
kaip drabužis, kuriuo jis apsiden-
gia, / kaip juosta, kurią kasdien
nešioja!

²⁰ Taip teatmoka VIEŠPATS ma-
no kaltintojams, / kurie linki man
pikta. / ²¹ Man, DIEVE, mano Viešpa-
tie, / padėk, kaip esi pažadėjęs, /
ir išgelbėk mane dėl savo gerumo. /
²² Juk aš vargšas ir beturtis, / besi-
raitantis iš širdgėlos. / ²³ Nykstu lyg
šešėlis vakare / ir esu lyg vėjo neša-
mas skėris. / ²⁴ Man keliai linksta
nuo pasninko, / o mano kūnas nusi-
kamavęs. / ²⁵ Esu jiems tapęs pasity-
čiojimu; / mane pamatę, jie kraipo
galvas. / ²⁶ Padėk man, VIEŠPATIE,
mano Dieve! / Dėl savo ištikimosios
meilės gelbėk mane! / ²⁷ Tegu jie
sužino, kad tai tavo ranka, / kad tu,
VIEŠPATIE, tai padarei. / ²⁸ Tegu
jie sau keikia, o tu laimink. / Tegul
dega iš gėdos mano užpuolėjai, / bet

tesidžiaugia tavo tarnas. / ²⁹ Teapsi-
velka negarbe mano kaltintojai, / teap-
sidengia gėda lyg skraiste! / ³⁰ Visu
balsu dėkosiu VIEŠPAČIUI, / gies-
me šlovinsiu jį žmonių spūstyje, /
³¹ nes jis stovi beturčio dešinėje, /
kad išgelbėtų nuo trokštančių pa-
smerkti jį mirčiai.

110 *Dovydo psalmė.*
VIEŠPATS tarė mano
viešpačiui: / „Sėskis mano dešinė-
je, / kol padėsiu tavo priešus tau po
kojomis.“

² VIEŠPATS išplės tavo galybės
skeptrą nuo Siono: / „Valdyk tave
supančius priešus!“ / ³ Tu buvai ka-
rališkai orus nuo savo gimimo die-
nos, / šventoji garbė lydėjo tave nuo
iščių, / nuo tavo jaunystės aušros.

⁴ VIEŠPATS prisiekė ir neatsiža-
dės: / „Tu esi kunigas amžinai, kaip
Melchizedekas.“

⁵ VIEŠPATS yra tavo dešinėje, / jis
sutriuškina karalius savo įniršio die-
nų. / ⁶ Jis teis tautas / ir pripildys
mūšio lauką lavonu, / visoje žemėje
nugalės karalius.

⁷ Savo žygyje jis^a atsigers iš upe-
lio / ir pasistiprinęs nugalės.

111 Šlovinkite VIEŠPATĮ!
visa širdimi / ^a Dėkosiu VIEŠPAČIUI
visa širdimi / ^b dorųjų taryboje ir su-
eigoje. ^c

² ^a Kokie nuostabūs VIEŠPATIES
darbai! / ^b Visi, kurie jais žavisi, nori
suprasti.

³ ^a Visa, ką jis daro, pilna jo garbės
ir didybės, / o ^b jo teisumas amžinas.

⁴ ^a VIEŠPATS neleidžia mums už-
miršti savo nuostabių darbų; / ^b jis
švelnus ir gailestingas.

⁵ ʔ Jis parūpina maisto tiems, kas jo pagarbiai bijo; / ʔ jis niekada neužmiršta savo Sandoros.

⁶ ʔ Savo tautai jis apreiškė savo galybės darbus, / ʔ atiduodamas jiems tautų paveldą.

⁷ ʔ Jo rankų darbas – tiesa ir teisingumas, / ʔ jo įsakai tvirti, / ⁸ ʔ patikimi amžių amžiais, / ʔ duoti tiesa ir teisumu.

⁹ ʔ Savo tautai jis siuntė atpirkimą, / ʔ sudarė su jais amžiną Sandorą. / ʔ Šventas ir šiurpulingas jo vardas!

¹⁰ ʔ Pagarbi VIEŠPATIES baimė – išminties pradžia; / ʔ tai gerai suprantama tie, kurie ją gyvena. / ʔ Jo šlovė amžina.

112 Šlovinkite VIEŠPATI! ʔ Laimingas, kas VIEŠPATIES pagarbiai bijo, / ʔ kas nuoširdžiai vykdo jo įsakymus.

² ʔ Jo palikuonys galingi, / ʔ palaiminta dorųjų karta.

³ ʔ Jo namuose gerovė ir turtai, / ʔ amžinai tveria jo teisingumas.

⁴ ʔ Jis lyg šviesa, šviečianti tamsoje doriesiems, / ʔ jis visados švelnus, gailestingas ir teisus.

⁵ ʔ Gera žmogui, kuris dosnus ir skolina, / ʔ kuris sąžiningai tvarko savo reikalus.

⁶ ʔ Jis visada tvirtas; / ʔ žmonės visada atmins teisų žmogų.

⁷ ʔ Jis nebijos gauti blogos žinios; / ʔ jo širdis tvirta, pasitikinti VIEŠPAČIU.

⁸ ʔ Jo širdis patvari, jis nesibaimina, / ʔ ir ilgai jo priešai bus nugalėti.

⁹ ʔ Jis dosniai duoda beturčiams, / ʔ niekada neišsenka jo dosnumas. / ʔ Jis didis ir gerbiamas.

¹⁰ ʔ Nedoras žmogus tai mato ir susierzina, / ʔ galanda dantį ir netenka drąsos. / ʔ Nedorėlių norai nueina niekais.

113 Šlovinkite VIEŠPATI! Šlovinkite, VIEŠPATIES tarnai, / šlovinkite VIEŠPATIES vardą. / ² Tėbūna jo vardas šlovinamas / dabar ir per amžius. / ³ Nuo saulėtekio iki saulėlydžio / tėbūna šlovinamas VIEŠPATIES vardas.

⁴ Virš visų tautų išaukštintas VIEŠPATS, / jo garbė aukštesnė už dangų. / ⁵ Kas yra toks kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, / kuris sėdi aukštybėse, / ⁶ bet lenkiasi žemai pamatyti, / kas danguje ir žemėje?

⁷ Jis pakelia silpną žmogų iš dulkių, / ištraukia elgetą iš šiukšlyno, / ⁸ kad pasodintų su kilmingaisiais, / su savo tautos didžiūnais. / ⁹ Jis suteikia namus bevaikėi moteriai, / padaro ją laimingą vaikų motiną.

Šlovinkite VIEŠPATI!

114 Kai Izraelis išėjo iš Egipto, / Jokūbo palikuonys – iš tautos, / kalbančios svetima kalba, / ² Judas tapo Dievo šventove, / Izraelis – jo valda. / ³ Jūra pamatė juos ir pradingo; / Jordanas traukėsi atgal. / ⁴ Kalnai šokinėjo lyg avinai, / kalvos – lyg kaimenės ėriukai. / ⁵ Kas gi tau, jūra? Ko gi tu bėgi? / Jordane, ko traukiesi atgal? / ⁶ Kalnai, ko šokinėjate lyg avinai, / o jūs, kalvos, lyg kaimenės ėriukai? / ⁷ Drešk, žeme, nuo Viešpaties Artumo, / nuo Jokūbo Dievo Artumo, / ⁸ kuris paverčia uolas vandens tvenkiniais, / o titnagą – tekančiais šaltiniais!

115^a Ne mums, VIEŠPATIE, ne mums, / bet savo vardui teik garbę / dėl savo gerumo ir ištikimybės. / ² Kodėl turėtų tautos klausti: / „Kurgi tas jų Dievas?“ / ³ Mūsų Dievas – danguje; / jis daro visa, kas jam patinka.

⁴ Jų stabai – iš sidabro ir aukso, / padaryti žmonių rankomis. / ⁵ Jie turi burnas, bet nekalba, / turi akis, bet nemato, / ⁶ turi ausis, bet negirdi, / turi nosis, bet neužuodžia, / ⁷ turi rankas, bet negali lytėti, / turi kojas, bet nevaikšto. / ⁸ Panašūs į juos bus ir tie, / kas juos dirba ir kas jais pasitiki.

⁹ Izraelio namai pasitiki VIEŠPAČIU, / jis jų pagalba ir skydas. / ¹⁰ Aarono namai pasitiki VIEŠPAČIU, / jis jų pagalba ir skydas. / ¹¹ Kas pagarbiai bijo VIEŠPATIES, / kas VIEŠPAČIU pasitiki, / tų pagalba ir skydas jis yra.

¹² VIEŠPATS rūpinasi mumis ir palaimins mus: / jis palaimins Izraelio namus, / jis palaimins Aarono namus, / ¹³ jis palaimins pagarbiai bijančius VIEŠPATIES – / ir prastuosius, ir didžiūnus. / ¹⁴ Tepadaugina jus VIEŠPATS, / jus ir jūsų palikuonis. / ¹⁵ Būkite palaiminti VIEŠPATIES, / dangaus ir žemės Kūrėjo.

¹⁶ Dangūs – VIEŠPATIES dangūs, / bet žemę jis davė žmogui. / ¹⁷ Ne mirusieji šlovina VIEŠPATĮ, / ne tie, kurie nužengia į tylos buveinę. / ¹⁸ Mes, gyvieji, garbinsime tave / dabar ir per amžius.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

116 Myliu VIEŠPATĮ, nes jis girdi / ir klausosi mano maldavimų. / ² Jis girdi mane, / tad

šauksiuosi jo, kol tik būsiu gyvas. / ³ Mirties kilpos apraizgė mane, / Šeolo kančios apėmė, / buvau pilnas sielvarto ir nerimo. / ⁴ Tada šaukiausi VIEŠPATIES vardu: / „O VIEŠPATIE, maldauju tave, / gelbėk mano gyvastį!“

⁵ VIEŠPATS maloningas ir teisus, / mūsų Dievas gailestingas. / ⁶ VIEŠPATS gina bejėgius; / kai buvau pavojuje, jis mane išgelbėjo. / ⁷ Nusiramink, mano širdie, / nes Dievas buvo man geras. / ⁸ Jis išgelbėjo mane nuo mirties, / nušluostė man ašaras, / neleido mano kojoms paslysti. / ⁹ Todėl einu savo keliu VIEŠPATIES Artume / gyvųjų šalyje^b.

¹⁰ Pasitikejau net sakydamas: / „Esu baisiai kančios prislėgtas!“ – / ¹¹ net nustėręs sakydamas: / „Visi žmonės – melagiai!“

¹² Kuo galiu atsilyginti VIEŠPAČIUI už visa, / ko jis dosniai man davė? / ¹³ Kelsiu išganymo taurę^c / ir vardu šauksiuosi VIEŠPATIES. / ¹⁴ Savo įžadus VIEŠPAČIUI vykdysiu / visos jo tautos sueigoje.

¹⁵ Skaudi^d VIEŠPAČIUI / jo ištikimųjų mirtis. / ¹⁶ O VIEŠPATIE, aš tavo tarnas ir tarnauju tau, / kaip tarnavo mano motina. / Mano pančius tau atišai, / ¹⁷ tad atnašausiu tau bendravimo auką / ir vardu šauksiuosi VIEŠPATIES. / ¹⁸ Savo įžadus VIEŠPAČIUI vykdysiu / visos jo tautos sueigoje – / ¹⁹ VIEŠPATIES Namų kiemuose, / tavo viduryje, Jeruzale!

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

117 Šlovinkite VIEŠPATĮ, visos tautos! / Aukštinkite jį, visos šalys! / ² Tikrai didis mums

^{115,1a} Gr. Septuagintos ir lot. Vulgatos vertimuose hebr. Ps 114 ir 115 sujungtos į Ps 113.

^{116,9b} Gr. Septuagintos ir lot. Vulgatos vertimuose hebr. Ps 116,1–9 laikoma Ps 114, o hebr. Ps 116,10–19 – Ps 115. ^{116,13c} T.y. aukosiu liejamąją vyno atnašą. ^{116,15d} Pažod. „Brangi“.

jo gerumas / ir VIEŠPATIES ištiki-
moji meilė amžina.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

118 Dekokite VIEŠPAČIUI,
nes jis geras / ir jo ištiki-
moji meilė amžina!

² Tesako Izraelis: / „Jo ištikimoji
meilė amžina.“ / ³ Tesako Aarono na-
mai: / „Jo ištikimoji meilė amžina.“ /

⁴ Tesako visi, kurie pagarbiai bijo
VIEŠPATIES: / „Jo ištikimoji meilė
amžina.“

⁵ Didelėje bėdoje šaukiausi VIEŠ-
PATIES, / ir VIEŠPATS išklause ir
išlaisvino mane. / ⁶ Su manimi VIEŠ-
PATS, ir aš nebijau; / ką gali žmonės
man padaryti? / ⁷ Su manimi VIEŠ-
PATS, ir jis man padės; / aš matysiu
nugalėtus savo priešus. / ⁸ Geriau
ieškoti pagalbos pas VIEŠPATĮ, / ne-
gu pasitikėti žmonėmis. / ⁹ Geriau
ieškoti užuovėjos pas VIEŠPATĮ, /
negu pasitikėti didžiūnais.

¹⁰ Visos tautos apgulė mane, / bet
VIEŠPATIES vardu nuo jų apsi-
gyniau! / ¹¹ Jos apgulė mane, ap-
supdamos iš visų pusių, / bet VIEŠ-
PATIES vardu nuo jų apsigyniau! /
¹² Jos apspito mane lyg bitės, / su-
liepsnojo lyg ugnis erskėtyne, / bet
VIEŠPATIES vardu nuo jų apsigy-
niau. / ¹³ Buvau nuožmiai puolamas
ir beveik nugalėtas, / bet VIEŠPATS
man padėjo. / ¹⁴ Mano jėga ir drąsa
yra VIEŠPATS; / jis mane išgelbėjo.

¹⁵ Teisiųjų palapinės aidi džiugia
pergalės giesme: / „VIEŠPATIES
dešinė davė mums pergalę! / ¹⁶ Iš-
aukštinta VIEŠPATIES dešinė! /
VIEŠPATIES dešinė davė mums per-
galę!“ / ¹⁷ Nemirsiu, bet gyvensiu / ir
skelbsiu VIEŠPATIES darbus. /

¹⁸ Nors VIEŠPATS iš tikrųjų mane
plakė, / bet mirčiai manęs neatidavė.

¹⁹ Atverkite man teisumo vartus, /
kad, pro juos įėjęs, padėkočiau VIEŠ-
PAČIUI.

²⁰ Štai vartai pas VIEŠPATĮ; / tei-
sieji pro juos įeis.

²¹ Dėkoju tau, kad mane išklau-
sei / ir tapai mano išgelbėjimu. /

²² Akmuo, kurį statytojai atmetė, /
tapo kertiniu akmeniu. / ²³ Tai
VIEŠPATIES padaryta; / koks nuo-
stabus reginys!

²⁴ Ši diena VIEŠPATIES duota, /
tad linksminimės ir džiūgaukime. /

²⁵ O VIEŠPATIE, prašome tave, gel-
bėk mus! / O VIEŠPATIE, prašome
tave, suteik mums palaimą!

²⁶ Kas įeina, tebūna palaimintas
VIEŠPATIES vardu! / Laiminame
jus iš VIEŠPATIES Namų. / ²⁷ VIEŠ-
PATS yra Dievas, / jis mūsų šviesa. /
Su šakomis rankose pradėkite iškil-
mę, / žygiuodami eitynės aplink au-
kurą. / ²⁸ Tu mano Dievas, aš tau
dėkosis; / tu mano Dievas, aš tave
aukštinsiu. / ²⁹ Dekokite VIEŠPA-
ČIUI, nes jis geras, / ir jo ištikimoji
meilė amžina.

119 * Laimingi, kurių kelias
be priekaišto, / kurie gy-
vena pagal VIEŠPATIES Įstatymą. /

² Laimingi, kas laikosi jo įsakų / ir
ieško jo visa širdimi, / ³ nedaro nieko
pikta, / bet eina jo keliais. / ⁴ VIEŠPA-
TIE, tu davei savo įsakymus, / kad
jie būtų uoliai vykdomi. / ⁵ O, kad
būčiau tvirtas, / laikydamasis tavo
įstatų kelių! / ⁶ Niekuomet nebūsiu
sugėdintas, / jei išsiūrėsiu į visus
tavo įsakymus. / ⁷ Dora širdimi tave
šlovinsiu, / kai išmoksiu teisius tavo

įsakus. / ⁸ Laikysiuosi tavo įstatų, / o tu niekada nepalik manęs!

⁹ ̎ Kaip gali jauni žmonės nepalūžti savo kelyje? – / Laikydami tavo žodžių. / ¹⁰ Visa širdimi tavęs ieškau, / neleisk man nuklysti nuo tavo įsakymų. / ¹¹ Branginu širdyje tavo žodį, / kad tau nenusidėčiau. / ¹² Būk pašlovintas, VIEŠPATIE! / Išmokyk mane savo įstatų. / ¹³ Kartoju lūpomis / visus tavo burnos sprendimus. / ¹⁴ Džiaugiuosi tavo kelio įsakais / kaip visais turtais. / ¹⁵ Gilinuosi į tavo įsakymus / ir išsiūriu į tavo kelius. / ¹⁶ Mėgaujuosi tavo įstatais, / paisysiu tavo žodžio.

¹⁷ ̎ Būk dosnus savo tarnui, / kad galėčiau gyventi, laikydamasis tavo žodžio. / ¹⁸ Atmerk man akis, / kad galėčiau suprasti tavo Įstatymo nuostabius vaisius. / ¹⁹ Gyvenu tik kaip ateivis žemėje, / tad neslėpk nuo manęs savo įsakymų. / ²⁰ Man širdis alpsta nuo ilgesio, / dieną naktį ieškau tavo sprendimų. / ²¹ Tu grasini išūliesiems – praeiktiesiems, / kurie nuklysta nuo tavo įsakymų. / ²² Išlaisvink mane nuo pajuokos ir užgaulių, / nes laikausi tavo įsakų. / ²³ Nors didžiūnai suėjo ir šamokslauja prieš mane, / tavo tarnas rūpinsis tavo įstatais. / ²⁴ Tavo įsakai man žavūs, / jie man patarėjai.

²⁵ ̎ Parblokštas guliu dulkėse, / tad atgaivink mane, kaip esi pažadėjęs. / ²⁶ Kai parodžiau savo siekius, tu mane išklausėi, / tad mokyk mane savo įsakų. / ²⁷ Padėk man suprasti tavo įsakų kelią, / ir aš žavesiuosi tavo nuostabiais darbais. / ²⁸ Esu skausmo žudomas, / tad palaikyk mane, kaip esi pažadėjęs. / ²⁹ Neleisk man eiti klystkeliais, / būk geras man ir mokyk savo Įstatymo. / ³⁰ Pasirinkau ištikimybės kelią, / mano kelrodis –

tavo sprendimai. / ³¹ Tvirtai laikausi tavo įsakų; / neleisk man, VIEŠPATIE, patirti gedos. / ³² Bėgu tavo įsakymų keliu, / nes tu man duodi imlią širdį.

³³ ̎ Mokyk mane, VIEŠPATIE, savo įstatų kelio, / ir jo laikysiuosi dieną naktį. / ³⁴ Suteik man išvalgos laikytis tavo Įstatymo / ir visa širdimi jam paklusti. / ³⁵ Vesk mane savo įsakymų taku, / nes tai man labai rūpi. / ³⁶ Palenk mano širdį į savo įsakus, / o ne į savanaudį pelną. / ³⁷ Nugrėžk mano akis nuo to, kas tuščia, / laikyk mane gyvą savo keliuose. / ³⁸ Laikykis man, savo tarnui, duoto pažado, / pažado, kurį davei tavęs pagarbiai bijantiems. / ³⁹ Nugrėžk nuo manęs užgaules, kurių bijausi, / nes tavo sprendimai geri. / ⁴⁰ Juk žinai, kad ilgiuosi tavo įsakų, / tad suteik man naują gyvenimą, nes tu esi teisus!

⁴¹ ̎ Tepasiekia mane, VIEŠPATIE, tavo gerumas, / tavo išganymas, kaip esi pažadėjęs. / ⁴² Tuomet galėsiu atsakyti mano užgauliojams, / nes tavo žodžiu pasitikiu. / ⁴³ Įgalink mane visados sakyti tiesą, / nes mano viltis – tavo sprendimai. / ⁴⁴ Paklusu tavo Įstatymui visados – / per amžių amžius. / ⁴⁵ Eisiu erdviu keliu, / nes ieškojau tavo įsakų. / ⁴⁶ Kalbėsiu apie tavo įsakus / ir nesigėdinsiu karalių akivaizdoje. / ⁴⁷ Mėgaujuosi tavo įsakymais, / nes juos myliu. / ⁴⁸ Gerbiu ir myliu tavo įsakymus, – / gilinuosi į tavo įstatus.

⁴⁹ ̎ Atmink savo pažadą man, savo tarnui, / kuriuo davei man vilties. / ⁵⁰ Net kančioje esu paguostas, / nes tavo pažadas mane gaivina. / ⁵¹ Nors išūlieji visados iš manęs šaiposi, / nuo tavo Įstatymo nenusigrėžiu. / ⁵² Kai prisimenu senuosius tavo

sprendimus, / VIEŠPATIE, pasiguo-
džiu jais. / ⁵³ Kai matau nedorėlius,
nepaisančius tavo Įstatymo, / mane
apima pyktis. / ⁵⁴ Tavo įstatatai – mano
giesmės šerdis, / kur tik apsigyvenu. /
⁵⁵ Naktį atsimeinu, VIEŠPATIE, tavo
vardą / ir paklūstu tavo Įstatymui. /
⁵⁶ Tai mano laimė, / nes laikiausi
tavo įsakų.

⁵⁷ Π VIEŠPATS mano dalis; / aš
pasiryžau laikytis tavo žodžių. / ⁵⁸ Mál-
dauju tave iš visos širdies, / būk man
gailestingas, kaip esi pažadėjęs! /
⁵⁹ Kai pergalvoju tavo kelius, / kreipiu
savo kojas į tavo įsakus. / ⁶⁰ Skubu
nedelsdamas / laikytis tavo įsakymų. /
⁶¹ Nors nedorėlių virvės mane apipy-
nė, / tavo Įstatymo nemetu. / ⁶² Vidur-
naktį keliuosi tavęs šlovinti / dėl tavo
teisių sprendimų. / ⁶³ Esu pagarbiai
tavęs bijančiųjų bičiulis, / visų tų,
kurie laikosi tavo įsakų. / ⁶⁴ Tavo
gerumo, VIEŠPATIE, kupina žemė; /
mokyk mane savo įstatų.

⁶⁵ Ψ Tu buvai geras man, savo tar-
nui, / VIEŠPATIE, kaip buvai paža-
dėjęs. / ⁶⁶ Mokyk mane sveikos nuovo-
kos ir pažinimo, / nes pasitikiu tavo
įsakymais. / ⁶⁷ Prieš nubaudžiamas
nuklysdavau, / bet dabar laikausi
tavo įsakų. / ⁶⁸ Geras esi ir gėra da-
rai, / tad mokyk mane savo įstatų. /
⁶⁹ Įžulieji šmeižia mane melais, / o aš
visa širdimi laikausi tavo įsakų. /
⁷⁰ Jų širdis atbukusi ir nutukusi, / o
aš mėgaujusi tavo Įstatymu. / ⁷¹ Ge-
ra man, kad skyrei tokią bausmę – /
išmokti tavo įstatų. / ⁷² Tavo duotas
Įstatymas man brangesnis / už tūk-
santį aukso ir sidabro gabalų.

⁷³ Ψ Tavo rankos padarė mane ir
sukūrė; / padėk man suvokti, / kad
reikia mokytis tavo įsakymų. / ⁷⁴ Ta-
vęs pagarbiai bijantieji, / matydami
mane, džiūgaus, / kad aš sudėjau

viltį į tavo žodį. / ⁷⁵ Žinau, VIEŠPA-
TIE, / kad teisūs tavo sprendimai /
ir kad dėl to mane nubaudėi, jog esi
ištikimas. / ⁷⁶ Tepaguodžia mane tavo
gerumas, / kaip savo tarnui esi pa-
žadėjęs. / ⁷⁷ Tepasiekia mane tavo
gailestingumas, / kad būčiau gy-
vas, / nes tavo Įstatymas man ža-
vus. / ⁷⁸ Tebūna sugėdinti įžulieji, /
nes melu jie nuskriaudė mane; / o
aš gilinsiuosi į tavo įsakus. / ⁷⁹ Te-
sueina pas mane pagarbiai tavęs
bijantieji, / visi tie, kurie žino tavo
įsakus. / ⁸⁰ Tebūna mano širdis be
ydos pagal tavo įstatus, / kad ne-
būčiau sugėdintas.

⁸¹ Ψ Mano širdis ilgisi tavo išgany-
mo, / aš dedu viltį į tavo žodžius. /
⁸² Akis pražiūrėjau, laukdamas, kas
tavo žadėta, / ir klausiu: „Kada ma-
ne paguosi?“ / ⁸³ Nors tapau pana-
šus į sutrešusį vynmaišį, / tavo įsta-
tų neužmiršau. / ⁸⁴ Kiek ilgai tavo
tarnas turi kęsti? / Kada pašauksi
į teisną mano persekiotojus? / ⁸⁵ Įžū-
lieji iškasė man duobes; / jie šaiposi
iš tavo Įstatymo. / ⁸⁶ Visi tavo įsaky-
mai man galioja; / be priežasties esu
persekiojamas, tad padėk man! /
⁸⁷ Nors jie beveik pribaiė mane
žemėje, / aš neapleidau tavo įsa-
kų. / ⁸⁸ Dėl savo gerumo leisk man
gyventi, / idant laikyčiausi tavo
duotų įsakų.

⁸⁹ Ψ Tavo žodis, VIEŠPATIE, tveria
amžinai, / tvirtai stovi danguje. /
⁹⁰ Tavo ištikimybė trunka per visas
kartas; / tu padėjai į vietą žemę, ir
ji tebestovi. / ⁹¹ Visa tveria ligi šiol,
kaip tavo nuspręsta, / nes visa tar-
nauja tau. / ⁹² Jeigu tavo Įstatymas
nebūtų man džiaugsmo šaltinis, / bū-
čiau pražuvęs varge. / ⁹³ Per amžius
neužmiršiu tavo įsakų, / nes per juos
išlaikei mane gyvą. / ⁹⁴ Tavo esu, tad

gelbėk mane, / nes aš neatsidžiaugiu tavo įsakais. / ⁹⁵ Nedorėliai kėsina mane pražudyti, / bet aš giluosi į tavo įsakus. / ⁹⁶ Pamačiau, kad visi dalykai riboti, / bet tavo įsakymas beribis.

⁹⁷ O, kaip aš branginu tavo įstatymą! / Mąstau apie jį visą dieną. / ⁹⁸ Tavo įsakymas padaro mane išmintingesnį už priešus, / nes jis nuolat su manimi. / ⁹⁹ Įgijau daugiau išvalgos už savo mokytojus, / nes tavo įsakai – mano užsiėmimas. / ¹⁰⁰ Įgijau daugiau supratimo už seniūnus, / nes laikausi tavo įsakų. / ¹⁰¹ Į jokią nedorą kelią kojos nekėliau, / idant laikyčiausi tavo žodžio. / ¹⁰² Nuo tavo sprendimų nenuolat, / nes tu pats esi mano mokytojas. / ¹⁰³ Kokie malonūs tavo žodžiai mano gomuriui, / saldesni už medų mano burnai! / ¹⁰⁴ Iš tavo įsakų įgyju išminties, / todėl nekenčiu jokio sukto kelio.

¹⁰⁵ Tavo žodis – žibintas mano žingsniams / ir šviesa mano takui. / ¹⁰⁶ Laikysiuosi savo iškilmingos prisaikos / paklusti tavo teisiems sprendimams. / ¹⁰⁷ Esu sielvarto baisiai nukamuotas; / **VIEŠPATIE**, atgaivink mane, kaip esi pažadėjęs. / ¹⁰⁸ Priimk mano laisvas šlovės atnašas, **VIEŠPATIE**, / ir mokyk mane savo įsakų. / ¹⁰⁹ Nors mano gyvastis nuolat pavojuje, / tavo įstatymo niekada neužmirštu. / ¹¹⁰ Nedorėliai spėdė man žabangus, / bet nuo tavo įsakų nenukrypau. / ¹¹¹ Tavo įsakai – mano amžinas paveldas, / nes jais žavisi mano širdis. / ¹¹² Širdimi stengiuosi vykdyti tavo įstatus / amžinai, iki pat galo.

¹¹³ Nepakenčiu suktos širdies žmonių, / bet myliu tavo įstatymą. / ¹¹⁴ Tu mano užuovėja ir skydas, / mano viltis tavo žodyje. / ¹¹⁵ Atstokite nuo manęs, piktadariai; / aš lai-

kysiuosi savo Dievo įsakymų. / ¹¹⁶ Stiprink mane gyvenime, kaip esi pažadėjęs, / neleisk mano vilčiai niekais nueiti. / ¹¹⁷ Padėk man, kad būčiau saugus / ir visada branginčiau tavo įstatus. / ¹¹⁸ Tu atmeti visus, kurie nuklysta nuo tavo įstatų, / nes sukotos jų užmačios tuščios. / ¹¹⁹ Atliekomis laikai visus žemės nedorėlius, / todėl aš myliu tavo įsakus. / ¹²⁰ Iš tavo baimės šurpas apima mano kūną, / esu kupinas pagarbios baimės tavo sprendimams.

¹²¹ Dariau, kas teisinga ir teisu; / tad nepalik manęs mano engėjams. / ¹²² Laiduok savo tarno gerovę, / neleisk išūliams žmonėms manęs engti. / ¹²³ Akis pražiūrėjav, laukdamas tavo išganymo / ir tavo teisaus pažado įvykdymo. / ¹²⁴ Elkis su savo tarnu pagal savo ištikimąją meilę / ir mokyk mane savo įstatų. / ¹²⁵ Aš tavo tarnas, tad duok išminties, / idant pažinčiau tavo įstatus. / ¹²⁶ Jau metas veikti **VIEŠPAČIUI**, / nes tavo įstatymas pažeidžiamas. / ¹²⁷ Tikrai aš myliu tavo įsakymus / labiau už auksą, net už gryną auksą. / ¹²⁸ Tikrai aš tvarkau savo žingsnius / pagal tavo įsakus / ir nekenčiu jokio sukto kelio.

¹²⁹ Nuostabūs tavo įsakai, / todėl jų laikausi. / ¹³⁰ Tavo žodžių aiškinimas apšviečia, / pamoko išvalgos net neišmanėlius. / ¹³¹ Atvira burna godžiai kvėpuoju, / nes ilgiuosi tavo įsakymų. / ¹³² Pažvelk į mane ir būk man maloningas, / kaip visiems, kurie brangina tavo vardą. / ¹³³ Neleisk man suklupti, kaip esi pažadėjęs, / ir niekada neleisk, kad pikta mane nugalėtų. / ¹³⁴ Atpirk mane nuo žmonių, kurie mane engia, / kad laikyčiausi tavo įsakų. / ¹³⁵ Tešviečia tavo veidas tavo tarnui, / temoko ma-

ne tavo įstatų. / ¹³⁶ Mano akys liejo
ašarų upelius dėl to, / kad žmonės
nepaklūsta tavo Įstatymui.

¹³⁷ **γ** Tu teisus, VIEŠPATIE, / tei-
sūs tavo sprendimai. / ¹³⁸ Tu išleidai
teisius įsakus, / jie nepajudinamai
tvirti. / ¹³⁹ Mane apmaudas graužia
lyg ugnis, / nes mano priešai nepaiso
tavo žodžių. / ¹⁴⁰ Koks tikras tavo
pažadas! / Tavo tarnas jį myli. /
¹⁴¹ Nors esu menkutis ir niekina-
mas, / tavo įsakų laikausi. / ¹⁴² Tavo
teisumas – amžinas teisumas, / ir
tavo Įstatymas – tiesa. / ¹⁴³ Nors var-
gas ir skausmas ištiko mane, / tavo
įsakymai mane žavi. / ¹⁴⁴ Tavo įsakai
teisūs per amžius; / padėk man su-
prasti, idant gyvenčiau.

¹⁴⁵ **ρ** Iš visos širdies šaukiu: / iš-
klausk mane, VIEŠPATIE, / ir aš
paklusiui tavo įstatams! / ¹⁴⁶ Šau-
kiuosi tavęs: išgelbėk mane, / ir aš
laikysiuosi tavo įsakų. / ¹⁴⁷ Prieš
aušrą keliuosi / šauktis pagalbos,
/ sudedu viltis į tavo pažadą. /
¹⁴⁸ Kiekvieną nakties sargybą mano
akys sveikina, / kai svarstau tavo
žodį. / ¹⁴⁹ Kadangi tavo gerumas iš-
tikimas, / išgirs skamonis balsą,
VIEŠPATIE, / išlaikyk mane gy-
vą, nes esi teisingas. / ¹⁵⁰ Artinasi
tie, kurie į mane kėsina, / nutolę
nuo tavo Įstatymo. / ¹⁵¹ Bet tu,
VIEŠPATIE, esi arti, / ir tavo įsa-
kymai tikri. / ¹⁵² Seniai apie tavo
įsakus patyriau, / kad tu juos skyrei
būti per amžius.

¹⁵³ **γ** Pažvelk į mano skausmą ir
gelbėk mane, / nes aš neužmiršau
tavo Įstatymo. / ¹⁵⁴ Užstok mane ir
atpirk, / išgelbėk, kaip esi paža-
dėjęs. / ¹⁵⁵ Nedorėliai nebus išgel-
bėti, / nes tavo įstatų jie neieš-
ko. / ¹⁵⁶ Didis tavo gailestingumas,
VIEŠPATIE, / tad išgelbėk mane,

kaip esi pažadėjęs. / ¹⁵⁷ Turiu daug
priešų ir engejų, / bet nuo tavo įsa-
kų nenukrypau. / ¹⁵⁸ Žvelgiu į neiš-
tikimus žmones ir bjauriuosi, / nes
jie nesilaiko tavo žodžių. / ¹⁵⁹ Žiū-
rėk, kaip aš branginu tavo įsakus, /
tad išgelbėk mane, kaip tinka tavo
gerumui. / ¹⁶⁰ Tiesa – tavo žodžio šer-
dis, / kiekvienas tavo teisus spren-
dimas tveria amžinai.

¹⁶¹ **ψ** Didžiūnai persekioja mane be
priežasties, / bet mano širdis pagar-
biai žiūri į tavo žodžius. / ¹⁶² Mėgau-
juosi tavo žodžiu, / kaip žmogus
paėmęs didelį grobį. / ¹⁶³ Nekenčiu ir
bjauriuosi melu, / bet myliu tavo
Įstatymą. / ¹⁶⁴ Šloviniu tave kasdien
septynis kartus, / nes teisūs tavo
sprendimai. / ¹⁶⁵ Didi ramybė mylin-
tiems tavo Įstatymą; / jiems nėra
suklupimo akmens. / ¹⁶⁶ Laukiu viltin-
gai tavo išganymo, VIEŠPATIE, / ir
vykdau tavo įsakymus. / ¹⁶⁷ Laikau-
si tavo įsakų, / nepaprastai juos brangi-
nu. / ¹⁶⁸ Laikau si savo įsakų ir pamo-
kymų, / nes tu matai mano kelius.

¹⁶⁹ **η** Tepasiekia tave, VIEŠPATIE,
mano šauksmas; / padėk man su-
prasti, kaip esi pažadėjęs. / ¹⁷⁰ Tepa-
siekia tave mano maldavimas, / iš-
gelbėk mane pagal savo pažadą. /
¹⁷¹ Iš mano lūpų veršis šlovės gies-
mė, / nes tu mokai mane savo
įstatų. / ¹⁷² Mano liežuvis giedos
apie tavo pažadą, / nes teisūs visi
tavo įsakymai. / ¹⁷³ Tebūna tavo ran-
ka pasiruošusi man padėti, / nes
pasirinkau tavo įsakus. / ¹⁷⁴ Ilgiuosi
tavo išganymo, VIEŠPATIE, / ir ža-
viuosi tavo Įstatymu. / ¹⁷⁵ Leisk man
gyventi ir tave šlovinti, / tepalaiko
mane tavo sprendimai. / ¹⁷⁶ Klajoju
lyg paklydusi avis; / surask savo
tarną, / nes aš neužmiršau tavo
įsakymų.

120 *Pakopų giesmė.^a*
Būdamas pavojuje, šaukiaus VIEŠPATIES, / ir jis mane išklusė. / ² VIEŠPATIE, išgelbėk mane nuo klastingų lūpų / ir apgaulingo liežuvio.

³ Melagiai, ką Dievas jums padarys? / Kaip jus nubaus? / ⁴ Aštriomis galiūnų strėlėmis, / degančiomis žarijomis!

⁵ Vargas man, kad esu ateivis Mėsėje / ir turiu gyventi tarp Kedaro palapinių! / ⁶ Per ilgai man teko gyventi su tais, / kurie nekenčia taikos. / ⁷ Esu visiškai taikus, / bet kai kalbu, jie nori karo.

121 *Pakopų giesmė.*
Keliu akis į kalnus – / iš kur ateis man pagalba? / ² Mano pagalba ateina iš VIEŠPATIES, / kuris padarė dangų ir žemę.

³ Tavo kojai suklupti jis neleis; / tas, kuris tave globoja, budi. / ⁴ Štai Izraelio globėjas / nei snaudžia, nei miega!

⁵ VIEŠPATS tave saugo, / tavo dešinėje VIEŠPATS – tavo užuovėja. / ⁶ Dieną saulė neužgaus tavęs, / nė mėnulis naktį.

⁷ VIEŠPATS saugos tave nuo viso, kas pikta, / jis saugos tavo gyvastį. / ⁸ VIEŠPATS saugos tave išeinantį ir grįžtantį / dabar ir amžinai.

122 *Pakopų giesmė. Dovydo.*
Kaip džiaugiausiu, kai buvo pasakyta: / „Eime į VIEŠPATIES Namus!“ / ² Jau įkėlėme koją, / stovime tavo vartuose, Jeruzale! / ³ Jeruzalė pastatyta lyg miestas, / suaustas tvirtai į viena.

⁴ Kopia į ją giminės, VIEŠPATIES giminės, / kaip įsakyta Izraeliui, / kad padėkotų VIEŠPATIES vardui. / ⁵ Ten pastatyti teismo sostai, / Dovydo namų sostai.

⁶ Melskitės už Jeruzalės gerovę: / „Tebūna saugūs, kurie tave myli!“ / ⁷ Tebūna palaima tavo sienose, / ir ramybė tavo pastatuose.“ / ⁸ Savo giminių ir bičiulių labui / sakysiu: „Tebūna tavyje ramybė!“ / ⁹ Dėl VIEŠPATIES, mūsų Dievo Namų, / ieškosiu to, kas tau gera.

123 *Pakopų giesmė.*
Keliu akis į tave, / į tave, kuris sėdi dangaus soste! / ² Kaip tarnų akys žvelgia į šeiminko ranką / ir tarnaitės akys į šeiminkės ranką, / taip mes žvelgiame į VIEŠPATĮ, mūsų Dievą, / laukdami, kol jis mūsų pasigailės.

³ Pasigailėk mūsų, VIEŠPATIE, pasigailėk mūsų, / nes esame persisotinę didelio pažeminimo. / ⁴ Jau esame persisotinę įžūlių patyčių / ir išdidžiųjų paniekos.

124 *Pakopų giesmė. Dovydo.*
Jeigu VIEŠPATS nebūtų buvęs mūsų pusėje, – / tesako Izraelis, – / ² jeigu VIEŠPATS nebūtų buvęs mūsų pusėje, / kai mus užpuolė priešai, / ³ jie būtų mus gyvus prariję. / Kai jie užsidedę pykčiu ant mūsų, / ⁴ potvynis būtų mus nunešęs, / vandenys būtų mus užlieję, / ⁵ šėlstanti srovė būtų mus paskandinusi.

⁶ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, / kuris nepaliko mūsų kaip grobio jų dantims! / ⁷ Ištrūkome lyg paukštis iš medžiotojo spąstų; / spąstai su-

^{120,1a} T.y. priklausanti ant Šventyklos laiptų giedotų psalmių rinkiniui (Ps 120–134).

laužyti, ir mes ištrūkome. / ⁸ Mūsų pagalba varge – VIEŠPATS, / kuris sukūrė dangų ir žemę.

125 *Pakopų giesmė.*
Kas VIEŠPAČIU pasitiki, / tas lyg Siono kalnas / niekada nesvyruoja ir tveria amžinai. / ² Kaip kalnai supa Jeruzalę, / taip VIEŠPATS saugo savo tautą / dabar ir per amžius.

³ Nedorėlių skeptras niekada neslėgs krašto, / skirto teisiesiems, / idant teisieji netiestų rankų nedorumui.

⁴ Daryk gera, VIEŠPATIE, geriešiams / ir doros širdies žmonėms. / ⁵ Bet tuos, kurie eina kreivais keliais, / VIEŠPATS nuvys kartu su nedorėliais. / Tebūna ramybė Izraeliui!

126 *Pakopų giesmė.*
Kai VIEŠPATS parvedė Siono tremtinius, / mes buvome lyg sapne. / ² Kaip tuomet mes juokėmės, / ir mūsų liežuvis netvėrė džiaugsmu! / Tuomet buvo kalbama tautose: / „VIEŠPATS padarė jiems didžių dalykų!“ / ³ Iš tikrųjų VIEŠPATS mums padarė didžių dalykų; / kokie mes buvome laimingi!

⁴ VIEŠPATIE, išlaisvink mus įkalintus, / kaip srautus Negebo sausvagėse. / ⁵ Kas sėja ašarodamas, / tas nuiminės derlių džiūgaudamas. / ⁶ Nors žmogus išeitų verkdamas, / sėkla sėjai nešinas, / jis sugriš namo džiūgaudamas, / derliaus pėdais nešinas.

127 *Pakopų giesmė. Saliamono.*
Jei VIEŠPATS nestato namų, / veltui triūsia tie, kurie juos stato. / Jei VIEŠPATS nesaugo miesto, / veltui budi sargai. / ² Tuščia

jums anksti keltis / ir vėlai eiti gulėti, / jums, kurie valgotė sunkiai uždirbtą duoną, / nes tais, kuriuos myli, / VIEŠPATS pasirūpina jiems tebemiegant.

³ Vaikai iš tikrųjų – VIEŠPATIES dovana, / o iščių vaisius – palaiminimas. / ⁴ Lyg strėlės galiūno rankoje / yra jaunystėje žmogui gimę sūnūs. / ⁵ Laimingas žmogus, turintis daug tokių strėlių; / jis niekada nebus nugalėtas, / kai susikirs su priešais vartuose.

128 *Pakopų giesmė.*
Laimingi visi, kurie pagarbiai bijo VIEŠPATIES, / ir eina jo keliais! / ² Maitinsiesi savo triūso vaisiais. / Tu būsi laimingas, ir tau seksis. / ³ Tavo žmona bus lyg vaisingas vynmedis / tavo namuose, / o vaikai – lyg vynmedžio atžalos / prie tavo stalo. / ⁴ Taip bus palaimintas žmogus, / kuris pagarbiai bijo VIEŠPATIES.

⁵ Telaimina tave VIEŠPATS iš Siono! / Patirk Jeruzalės klestėjimą / per visas savo gyvenimo dienas; / ⁶ pamatyk savo vaikų vaikus. Tebūna ramybė Izraeliui!

129 *Pakopų giesmė.*
Nuo pat jaunystės buvau labai priešų engiamas, – / tesako Izraelis, – / ² buvau labai priešų puolamas nuo pat jaunystės, / bet jie manęs nenugalėjo. / ³ Lyg artojai jie arė man nugarą, / arimais ją pavertė. / ⁴ VIEŠPATS teisis, / jis sutraukė nedorėlių virves.

⁵ Tepasitraukia sugėdinti visi, / kas nekenčia Siono. / ⁶ Tebūna jie lyg stogų žolė, / kuri nuvysta anksčiau, negu užauga. / ⁷ Pjovėjas nėsurenka jos nė saujos, / nė pėdų

rišėjas neturi ko neštis. / ⁸Tenesako praeiviai: „VIEŠPATIES palaiminimas jums! / Laiminame jus VIEŠPATIES vardu!“

130 *Pakopų giesmė.*

Iš nevilties gelmių šaukiusi tavęs, VIEŠPATIE! / VIEŠPATIE, išgirsk mano balsą! / ²Tegu tavo ausys atsiveria mano maldavimui, / išgirsk jį ir būk gailestingas.

³Jei tu, VIEŠPATIE, paisysi nuodėmių, / tai kas, Viešpatie, išliks gyvas? / ⁴Bet tu turi galią atleisti, / kad tavęs pagarbiai bijotume.

⁵Nekantriai laukiu VIEŠPATIES pagalbos / ir jo žodžiu pasitikiu. / ⁶Laukiu VIEŠPATIES nekantriau, / negu sargybiniai laukia aušros, / negu sargybiniai aušros. / ⁷Izraelis laukia VIEŠPATIES, / nes VIEŠPATIES yra gerumas, / ir jis turi galią atpirkti. / ⁸Jis tikrai atpirks Izraelį / iš visų nuodėmių.

131 *Pakopų giesmė. Dovydo.*

VIEŠPATIE, mano širdis neišdidi / ir mano žvilgsnis neišpuikęs. / Nesiekiu didelių dalykų, / to, kas prašoka mano jėgas. / ²Priešingai, esu patenkintas ir ramus; / kaip vaikas ramus ant motinos kelių, / taip rami širdis mano krūtinėje.

³Pasitiek VIEŠPAČIU, Izraeli, / dabar ir amžinai!

132 *Pakopų giesmė.*

Neužmiršk, VIEŠPATIE, Dovydo / ir visų išvargtų jo vargų. / ²Jis prisiekė VIEŠPAČIUI / ir pažadėjo Jokūbo Galingajam: / ³„I namus, kuriuose gyvenu, nežengsiu, / į lovos patalą negulsiu, / ⁴miego akims neduosiu, / akių nesumerksiu, / ⁵kol neparūpinsiu VIEŠPA-

ČIUI vietos, / buveinės Jokūbo Galingajam.“

⁶Girdėjome apie ją Efratoje, / atrodome Jaaro laukuose. / ⁷Sakėme: „Eikime į jo buveinę, / pulkime kniūbsti prie jo sosto pakojo.“ / ⁸Pakilk, VIEŠPATIE, ir ateik / į savo poilsio vietą, / tu ir tavo galybės Skrynja! / ⁹Tavo kunigai teapsivelka teisumu, / tavo ištikimieji tešaukia iš džiaugsmo. / ¹⁰Tu pažadėjai savo tarnui Dovydui; / neatmesk, VIEŠPATIE, savo pateptojo.

¹¹VIEŠPATS prisiekė Dovydui / ir neatsizadės: / „Padarysiu vieną tavo sūnų karaliumi, / ir jis po tavęs viešpataus. / ¹²Jei tavo sūnūs bus ištikimi mano Sandorai / bei mano įsakams, kuriuos jiems duodu, / tai ir jų sūnūs amžinai sėdės tavo soste.“ / ¹³Mat VIEŠPATS išsirinko Sioną, / jis norėjo turėti jį savo Namais.

¹⁴„Tai mano poilsio vieta amžinai; / čia gyvensiu, nes toks mano noras. / ¹⁵Gausiai laiminsiu jo maisto atsargas; / vargšus pasotinsiu duona. / ¹⁶Jo kunigus aprengsiu teisumu, / ir jo ištikimieji šauks iš džiaugsmo. / ¹⁷Jame išželdinsiu Dovydo galybę; / parengiau žibintą savo pateptajam. / ¹⁸Jo priešus aprengsiu gėda, / o ant jo švytės jo vainikas.“

133 *Pakopų giesmė. Dovydo.*

Žiūrėk, kaip gera ir malonu, / kur broliai gyvena vienybėje! / ²Tai lyg brangus aliejus ant galvos, / varvantis ant barzdos, Aarono barzdos, / kol nuteka ant jo apdaro apykaklės. / ³Tai lyg Hermoną gaivinanti rasa, / kuri krinta ant Siono kalnų, / nes čia VIEŠPATS teikia savo palaiminimą – / amžinąjį gyvenimą.

134 *Pakopų giesmė.*
Ateikite ir šlovinkite
VIEŠPATĮ, visi VIEŠPATIES tarnai,
kurie tarnaujate naktį VIEŠPATIES
Namuose. / ² Tieskite rankas jo šven-
tovės link / ir šlovinkite VIEŠPATĮ! /
³ VIEŠPATS, dangaus ir žemės Kū-
rėjas, / tave tepalaimina nuo Siono!

135 Šlovinkite VIEŠPATĮ!
Šlovinkite VIEŠPATIES
vardą! / Šlovinkite jį, VIEŠPATIES
tarnai, / ² kurie tarnaujate mūsų
VIEŠPATIES Namuose, / mūsų Die-
vo Namų kiemuose. / ³ Šlovinkite
VIEŠPATĮ, nes VIEŠPATS geras, /
giedokite giesmę jo vardui, kurį my-
lime, / ⁴ nes VIEŠPATS sau išsirinko
Jokubą – / Izraelį kaip brangų turta.

⁵ Juk žinau, kad VIEŠPATS di-
dis, / mūsų VIEŠPATS didingesnis
už visus dievus. / ⁶ Visa, ko tik VIEŠ-
PATS nori, jis daro / danguje ir
žemėje, jūrose ir visose gelmėse. /
⁷ Perkūnijos debesis jis pakelia iš že-
mės pakraščių / žaibuoti ir lietui ly-
ti, / vėją išveda iš jo saugyklos.

⁸ Jis Egipte išguldė pirmagimius –/
ir žmonių, ir gyvulių. / ⁹ Jis siuntė
ženklus ir darė nuostabius darbus /
tavo žemėje, Egipte, / ir faraonui, ir
visiems jo tarnams. / ¹⁰ Jis išguldė
daug tautų, / sugniuždė galingus val-
dovus – / ¹¹ amoritų karalių Sihoną, /
Bašano karalių Ogą, / ir visas Kana-
ano karalystes – / ¹² ir atidavė jų
žemę kaip paveldą, / paveldą Izrae-
liui, savo tautai. / ¹³ VIEŠPATIE, am-
žinai tveria tavo vardas, / tavo gar-
sas, VIEŠPATIE, per visas kartas, /
¹⁴ nes VIEŠPATS gina savo tautą /
ir gailisi savo tarnų.

¹⁵ Tautų stabai – iš sidabro ir auk-
so, / žmogaus padaryti. / ¹⁶ Jie turi
burnas, bet nekalba, / turi akis, bet

nemato. / ¹⁷ Jie turi ausis, bet negir-
di, / nėra nė alsavimo jų burnose. /
¹⁸ Panašūs į juos taps, / kas juos dir-
ba ir jais pasitiki.

¹⁹ Izraelio namai, šlovinkite VIEŠ-
PATĮ, / Aarono namai, šlovinkite
VIEŠPATĮ! / ²⁰ Levio namai, šlovin-
kite VIEŠPATĮ! / Jūs, kurie pagar-
biai bijote VIEŠPATIES, / šlovinkite
VIEŠPATĮ! / ²¹ Tebūna Sione šlovi-
namas VIEŠPATS, / gyvenantis Je-
ruzalėje!

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

136 Dėkokite VIEŠPAČIUI,
nes jis geras, / nes jo iš-
tikimoji meilė amžina. / ² Dėkokite
dievų Dievui, / nes jo ištikimoji mei-
lė amžina. / ³ Dėkokite viešpačių
VIEŠPAČIUI, / nes jo ištikimoji
meilė amžina.

⁴ Jis daro nuostabiai didingus dar-
bus, / nes jo ištikimoji meilė amžina. /
⁵ Jis savo išmintimi sukūrė dangus, /
nes jo ištikimoji meilė amžina. / ⁶ Jis
patiesė žemę ant vandenų, / nes jo
ištikimoji meilė amžina. / ⁷ Jis padarė
didžiuosius šviesulius, / nes jo ištiki-
moji meilė amžina, / ⁸ saulę – dienai
valdyti, / nes jo ištikimoji meilė am-
žina, / ⁹ mėnulį ir žvaigždes – nak-
čiai valdyti, / nes jo ištikimoji meilė
amžina.

¹⁰ Jis nugalejo Egiptą / per jo pir-
magimius, / nes jo ištikimoji meilė
amžina, / ¹¹ ir išvedė Izraelį iš jų že-
mės, / nes jo ištikimoji meilė amži-
na, / ¹² stipria ranka ir galingu peti-
mi, / nes jo ištikimoji meilė amži-
na. / ¹³ Jis perskyrė Nendrių jūrą, /
nes jo ištikimoji meilė amžina, / ¹⁴ ir
pervedė per ją Izraelį, / nes jo išti-
kimoji meilė amžina, / ¹⁵ bet paskan-
dino faraoną / ir jo kariuomenę Nen-
drių jūroje, / nes jo ištikimoji meilė

amžina. / ¹⁶ Jis vedė savo tautą per dykumą, / nes jo ištikimoji meilė amžina, / ¹⁷ parbloškė didingus karalius, / nes jo ištikimoji meilė amžina, / ¹⁸ sunaikino garsius karalius, / nes jo ištikimoji meilė amžina, – / ¹⁹ amoritų karalių Sihoną, / nes jo ištikimoji meilė amžina, / ²⁰ Bašano karalių Ogą, / nes jo ištikimoji meilė amžina, / ²¹ ir atidavė jų žemę kaip paveldą, / nes jo ištikimoji meilė amžina, / ²² paveldą savo tarnui Izraeliui, / nes jo ištikimoji meilė amžina.

²³ Jis mus atminė, kai buvome pažeminti, / nes jo ištikimoji meilė amžina, / ²⁴ ir išgelbėjo mus nuo priešų, / nes jo ištikimoji meilė amžina. / ²⁵ Jis duoda maisto visiems gyvūnams, / nes jo ištikimoji meilė amžina.

²⁶ Dėkokite dangaus Dievui, / nes jo ištikimoji meilė amžina.

137 Prie Babilono upių / mes sėdėjome verkdami, / Siono kalną atsiminę. / ² Ant to krašto tuopų / pakabinome savo arfas, / ³ nes mus į nelaisvę išvariusieji / ten liepė mums giedoti, / mūsų engėjai vertė mus džiūgauti, / sakydami: „Pagiedokite mums Siono giesmių!“

⁴ Kaipgi galime mes giedoti VIEŠPATIES giesmę / svetimoje žemėje? / ⁵ Jeruzale, jeigu tave užmirščiau, / tenvysta mano dešinė! / ⁶ Tėprilimpa man liežuvis prie gomurio, / jei apie tave negalvočiau, / jei Jeruzalės didžiausiu džiaugsmu nelaikyčiau!

⁷ Atmink, VIEŠPATIE, ką darė edomitai tą dieną, / kai Jeruzalė buvo paimta, kai jie šaukė: / „Griaukite! Išgriaukite ją iš pamatų!“ / ⁸ Dukterie Babilonija, griovike! / Laimingi bus, kurie atmokės tau / už mums padarytą piktą! /

⁹ Laimingi, kurie paims tavo mažylis / ir tėkš juos į uolą!

138 *Dovydo.* Iš visos širdies dėkoju tau, VIEŠPATIE, / dangiškųjų būtybių artume giedu tau šlovės giesmę. / ² Puolu kniūbsčias prie tavo šventyklos, / dėkoju tavo šventajam vardui / už tavo gerumą ir ištikimybę, / nes išaukštinau virš visų savo vardą ir pažadą. / ³ Kai šaukiausi, tu mane išklausei / ir suteikei man drąsos.

⁴ Visi žemės karaliai šlovins tave, VIEŠPATIE, / nes išgirdo tavo pažadus. / ⁵ Jie giedos apie VIEŠPATIES kelius, / nes didinga VIEŠPATIES garbė. / ⁶ Nors VIEŠPATS aukštybėse, / jis rūpinasi kukliaisiais, / o išpuikėliai negali nuo jo pasislepti.

⁷ Nors man tenka eiti per didelį vargą, / tu palaikai mane gyvą. / Tu pakeli ranką prieš mano itūžusius priešus, / mane išgelbsti tavo dešinė. / ⁸ VIEŠPATS man įvykdys savo užmojų. / VIEŠPATIE, tavo ištikimoji meilė amžina! / Neatmesk savo rankų darbo.

139 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

VIEŠPATIE, ištyrei mane ir pažįsti. / ² Žinai, kada atsisėdau ir kada atsistoju, / iš tolo supranti mano mintis. / ³ Stebi mano žingsnius ir mano poilsį, / pažįsti visus mano kelius. / ⁴ Nespėjus mano liežuviui žodį ištart, / tu, VIEŠPATIE, jį jau žinai. / ⁵ Iš visų pusių apsiauti mane, / savo ranka lieti mane. / ⁶ Tavo pažinimas man per nuostabus, / per gilus, aš negaliu jo pasiekti.

⁷ Kurgi galėčiau pabėgti nuo tavo dvasios / ar atsitolinti nuo tavo

Artumo? / ⁸ Jei į dangų užžengčiau, tu esi ten, / jei Šeole pasikločiau guolį, tu esi ten. / ⁹ Jei įgyčiau ausros sparnus / ir įsikurčiau prie tolimųjų jūros pakraščių, / ¹⁰ net ten mane vedžios tavo ranka / ir tvirtai laikys tavo dešinė. / ¹¹ Jei sakytiau: „Tamsa tikrai mane paslėps / ir naktimi man taps šviesa“, – / ¹² tai tau ir pati tamsa nėra tamsi, / ir naktis šviečia kaip diena. / Tamsa ir šviesa tau tas pat.

¹³ Juk tu sukūrei mano širdį, / numezgei mane motinos išciose. / ¹⁴ Šlovinu tave, / nes esu nuostabiai padarytas. / Tavo visi darbai nuostabūs, – / aš tai gerai žinau. / ¹⁵ Mano išvaizda tau buvo žinoma, / kai buvau slapta kuriamas, / rūpestingai sudėtas žemės gelmėse; / ¹⁶ tavo akys matė mane dar negimusį. / Į tavo knygą buvo įrašytos / visos man skirtos dienos, / kai nė viena jų dar nebuvo prasidėjusi.

¹⁷ Kokios nesuvokiamos man tavo mintys, Dieve, / ir kiek jų daug! / ¹⁸ Mėginu jas suskaičiuoti, / bet jų daugiau negu smėlio grūdelių, / ir net visas suskaičiavęs, / vis tiek su tavimi tebebūčiau.

¹⁹ O Dieve, kad tu sunaikintum nedorėlių, / ir anie engėjai nuo manęs pasitrauktų! / ²⁰ Nedorai jie šaukiasi tavo vardo, / tavo priešai duoda melagingas priesaikas. / ²¹ Argi aš pakenčiu tuos, / kurie nekenčia tavęs, VIEŠPATIE? / Argi aš nesibjauriu tais, / kurie prieš tave maištauja? / ²² Nekenčių jų mirtina neapykanta, / laikau juos savo priešais. / ²³ Ištirk mane, Dieve, pažink mano širdį, / išmėgink mane ir perprask mano mintis. / ²⁴ Pažiūrėk, ar neinu klystkeliu, / ir vesk mane amžinuoju keliu.

140 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Gelbėk mane, VIEŠPATIE, nuo nedorėlių, / apsaugok mane nuo smurtininkų, / ³ kurių širdis ne tik rezga piktus kėslus, / bet ir nuolat kursto vaidus. / ⁴ Jų liežuviai kaip nuodingos gyvatės, / o ant jų lūpų – angių nuodai. *Sela.*

⁵ Neleisk man, VIEŠPATIE, patekti nedorėliams į nagus, / apsaugok mane nuo smurtininkų, / kurie kėsloja mane pražudyti. / ⁶ Įžūlieji paspendė man žabangas su virvėmis, / paspendė pinkles ant mano tako / ir stato man žabangas. *Sela.* / ⁷ Sakau VIEŠPAČIUI: „Tu mano Dievas! / VIEŠPATIE, išgirsk mano pagalbos šauksmą.“ / ⁸ Viešpatie DIEVE, stiprusis mano Gynėjau, / tu apsaugojai mano galvą mūšio dieną.

⁹ Nepatenkink, VIEŠPATIE, nedorėlių norų, / neleisk jiems įvykdyti savo kėslų, / kad jie nebūtų išaukštinti. *Sela.* / ¹⁰ Mane apspitusieji kelia galvas; / ant jų pačių teuzgriūva jų grasinimai! / ¹¹ Teapipila VIEŠPATS juos žarijomis! / Tebūna sužerti į duobę, kad niekada neatsikeltų!

¹² Tenebūna leista šmeižėjui klestėti krašte, / ūmi nelaimė teuzklumpa smurtininką! / ¹³ Žinau, kad VIEŠPATS gina vargšo reikalus / ir beturčių teises. / ¹⁴ Teisieji tikrai dėkos tavo vardui, / dorieji gyvens tavo Artume.

141 *Dovydo psalmė.*

Šaukiuosi tavęs, VIEŠPATIE, skubėk pas mane, / išgirsk mano balsą, kai tavęs šaukiuosi. / ² Priimk mano maldą kaip smilkalus, / o mano iškeltas rankas kaip vakarinę auką.

³ Pastatyk, VIEŠPATIE, sargybą prie mano burnos, / budėtoją prie mano lūpų durų. / ⁴ Neleisk mano širdžiai nukrypti į pikta, / įsivelti į nedorus darbus kartu su nedorėliais, / neleisk man vaišintis jų skanėstais! / ⁵ Teplaka mane teisusis iš gerumo, / ištikimas draugas mane tepamoko. / Neteps mano galvės niekada nedorėlių aliejus, / nes mano malda visada nukreipta prieš jų nedorus darbus. / ⁶ Kai jų valdovai bus stumiami žemyn nuo uolos, / žmonės suvoks, kokie draugiški buvo mano žodžiai. / ⁷ Kaip ariant išvagojama žemė, / taip mūsų kaulai išmėtomi prie Šeolo angos.

⁸ Mano akys žvelgia į tave, Viešpatie DIEVE, / pas tave ieškau užuovėjos, tad nepalik manęs pavojuje. / ⁹ Apsaugok mane nuo man paspėstų jų žabangų, / nuo nedorėlių pinklių. / ¹⁰ Leisk nedorėliams įpulti į savo pačių spąstus, / o man išsigelbėti.

142 *Dovydo maskilas^a. Malda jam būnant oloje.*

² Garsiai šaukiuosi VIEŠPATIES, / balsiai maldauju VIEŠPATIES. / ³ Savo skundą jam išlieju, / išsakau savo kančią. / ⁴ Kai visiškai nustoju drąsos, / tu žinai mano kelią.

Kelyje, kuriuo einu, / mano priešai paspendė man žabangas. / ⁵ Žiūriu į dešinę ir dairausi; / neturiu draugo, kuris man padėtų, / nėra kur rasti užuovėją, / niekas manimi nesirūpina.

⁶ Šaukiuosi tavęs, VIEŠPATIE, / sakau: „Tu mano užuovėja, / visa, ką turiu gyvųjų šalyje.“ / ⁷ Klausykis mano pagalbos šauksmo, / nes skėstu neviltyje! / Gelbėk mane nuo priešų, /

nes man jie per stiprūs! / ⁸ Išvesk mane iš kalėjimo, / kad šlovinčiau tavo vardą! / Teisieji bursis aplink mane vien dėl to, / kad tu buvai man geras.

143 *Dovydo psalmė.*

VIEŠPATIE, išgirsk mano malda! / Klausykis mano maldavimo, nes esi teisus, / išklausyk manęs, nes esi ištikimas! / ² Neteisk savo tarno, / nes prieš tave joks kūrinys nėra teisus.

³ Priešas mane persekioja, / jis su-traiškė mane žemėje, / paliko mane sėdintį tamsoje lyg tuos, / kurie jau seniai mirę. / ⁴ Visiškai nustoju drąsos, / širdis man sustingo krūtineje. / ⁵ Prisimenu senąsias dienas, / pergaloju visus tavo darbus, / svarstau, ką tavo rankos padarė. / ⁶ Į tave tiesiu rankas, / lyg išdžiūvusi žemė trokštu tavęs. *Sela.*

⁷ Skubėk man atsakyti, VIEŠPATIE! / Neviltis mane apėmė! / Neslėpk savo veido nuo manęs, / kad netapčiau panašus į tuos, kurie žengia į kapą. / ⁸ Su aušra atskleisk man savo ištikimąją meilę, / nes tavimi pasitikiu. / Parodyk man kelią, kuriuo turiu eiti, / nes į tave keliu savo širdį. / ⁹ Išgelbėk mane, VIEŠPATIE, nuo priešų, / nes pas tave bėgu, ieškodamas užuovėjos.

¹⁰ Mokyk mane vykdyti tavo valią, / nes tu mano Dievas. / Teveda mane lygiu taku / tavo maloningoji Dvasia! / ¹¹ Dėl savo vardo, VIEŠPATIE, / apsaugok mano gyvastį, / dėl savo teismo / išvaduok mane iš bėdų. / ¹² Savo ištikimo gerumo dėlei / padaryk galą mano priešams / ir sunaikink visus mano engėjus, / nes aš tavo tarnas.

144 *Dovydo.*
Tebūna šlovinamas VIEŠ-
PATS, mano Uola! / Jis lavina ma-
no rankas kovai / ir mano pirštus
mūšiui. / ² Jis – mano užuovėja ir
mano pilis, / mano tvirtovė ir ma-
no Gelbėtojas, / mano skydas, ku-
riuo pasitikiu. / Jis paveda man
valdyti tautas.

³ VIEŠPATIE, kas tas žmogus, kad
tu juo rūpiniesi, / tas mirtingasis,
kad kreipi į jį dėmesį? / ⁴ Žmogus –
tarsi vėjo dvelktelėjimas, / jo die-
nos – tarsi dingstantis šešėlis. /
⁵ VIEŠPATIE, praplėsk dangaus
skliautą ir nuženk, / paliesk kalnus,
ir jie ims rūkti. / ⁶ Svaidyk žaibus ir
išblaškyk mūsų priešus, / laidyk sa-
vo strėles ir priversk bėgti! / ⁷ Tiesk
ranką iš aukštybių, / išlaisvink ma-
ne / ir ištrauk iš galingų vande-
nų, / iš svetimųjų rankų! / ⁸ Visa, ką
jie sako, yra melas; / jie kelia dešinę
kreivai prisiekti.

⁹ Dieve, giedosiu tau naują gies-
mę, / grosiu tau dešimtstygę ar-
fa; / ¹⁰ tu teiki pergalę karaliams /
ir gelbsti savo tarną Dovydą. /
¹¹ Išgelbėk mane nuo nuožmaus
kalavijo, / išlaisvink mane iš sveti-
mųjų rankos. / Visa, ką jie sako,
yra melas; / jie kelia dešinę kre-
ivai prisiekti.

¹² Tebūna mūsų sūnūs lyg sodinu-
kai, / puoselėti nuo pat jaunystės, /
mūsų dukterys – lyg išdailintos / rū-
mų atramos. / ¹³ Tebūna mūsų svir-
nai kupini visokio derliaus; / mūsų
avys, skaičiuojamos tūkstančiais, /
net dešimtimis tūkstančių, tegau-
sėja mūsų ganyklose. / ¹⁴ Tebūna
gerai rūpinamasi mūsų galvijais. /

Tenebūna niekados miesto sienos
pralaužtos, / nei tremties, nei de-
jonių mūsų gatvėse tenebūna gir-
dėti.

¹⁵ Laiminga tauta, kuriai taip
klostosi, / laiminga tauta, kurios
Dievas – VIEŠPATS!

145 *Dovydo liaupsė.*
¹ Aukštinsiu tave, mano
Dieve ir Karaliau, / ir garbinsiu tavo
vardą per amžių amžius. / ² Kasdien
tave garbinsiu / ir šlovinsiu tavo
vardą per amžių amžius. / ³ Didis
VIEŠPATS ir vertas didžios šlovės, /
jo didybė nesuvokiama.

⁴ Viena karta girs kitai tavo dar-
bus / ir skelbs tavo galybę. / ⁵ Apie
tavo didybės garbingą spindesį / ir
apie tavo nuostabius darbus aš
mąstysiu. / ⁶ Žmonės garsins tavo
pagarbią baimę keliančius darbus, /
o aš skelbsiu tavo didybę. / ⁷ Jie ap-
sakys tavo gausaus gerumo garsą /
ir džiugiai giedos apie tavo teisumą.

⁸ Atlaidus ir gailestingas VIEŠ-
PATS, / lėtas pykti ir pilnas gerumo. /
⁹ Geras kiekvienam VIEŠPATS / ir
gailestingas visiems savo kūriniams.

¹⁰ Tedėkoja tau, VIEŠPATIE, visi
tavo kūriniai / ir visi tavo ištikimieji
tave tegarbina. / ¹¹ Tepasakoja apie
tavo karalystės garbę / ir tegarsina
tavo galybę, / ¹² kad paskelbtų visai
žmonijai tavo žygius / ir garbingą
tavo viešpatavimo spindesį. / ¹³ Ta-
vo viešpatavimas – amžinas, / tavo
valdžia tveria per visas kartas.

¹⁴ VIEŠPATS ištikimas visais sa-
vo žodžiais / ir maloningas visais sa-
vo darbais. / ¹⁵ VIEŠPATS prilaiko
kiekvieną, kas klumpa, / ir pakelia

^{145,1a} Žr. Ps 9,2. ^{145,13b} Tradiciniame hebr. tekste tolesnė eil. 13 dalis iškritusi, bet išlikusi kt. nuorašuose.

visus gyvenimo palaužtus. / ¹⁵ y Visų akys žvelgia į tave su viltimi, / ir tu duodi jiems peno, kai reikia. / ¹⁶ n Tu atveri savo ranką / ir patenkini kiekvienos gyvos būtybės troškimą. / ¹⁷ y Visi VIEŠPATIES keliai teisūs, / ir jis maloningas visais savo darbais. / ¹⁸ p VIEŠPATS artimas kiekvienam, kas jo šaukiasi, / visiems, kas jo nuoširdžiai trokšta. / ¹⁹ r Jis tenkina norus tų, kurie jo pagarbiai bijo, / jis girdi jų šauksmą ir juos gelbsti. / ²⁰ w VIEŠPATS saugo kiekvieną, kas jį myli, / o nedorėlius sunaikins. / ²¹ n Teskelbia mano lūpos VIEŠPATIES šlovę, / ir visa, kas gyva, teslovina jo vardą / dabar ir per amžius!

146 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela! / ² Šlovinsiu VIEŠPATĮ visą gyvenimą, / giedosiu šlovės giesmes savo Dievui, / kol būsiu gyvas.

³ Nepasitikėkite didžiūnais / nei mirtinguoju, kuris negali išgelbėti. / ⁴ Kai dvasia jį palieka, / jis sugrįžta į dulkes, / ir tą pačią dieną žūva visos jo svajonės.

⁵ Laimingas žmogus, / kurio pagalba – Jokūbo Dievas, / o viltis – VIEŠPATS, jo Dievas, / ⁶ kuris sukūrė dangų ir žemę, / jūrą ir visa, kas juose. / Jis amžinai laikosi savo pažadų, / ⁷ jis gina nuskriaustųjų teises / ir alkaniems parūpina duonos. / VIEŠPATS išlaisvina kalinius, / ⁸ VIEŠPATS atveria akis akliems, / VIEŠPATS pakelia gyvenimo palaužtuosius, / VIEŠPATS myli teisiuosius, / ⁹ VIEŠPATS saugo ateivius, / padeda našlai-

čiui ir našlei, / bet painioja nedorėlių kelius.

¹⁰ VIEŠPATS amžinai viešpataus. / Jis tavo Dievas, Sione, per visas kartas.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

147 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Gera giedoti šlovės giesmes mūsų Dievui, / nes malonu ir teisinga jį šlovinti giesme. / ² VIEŠPATS atstato Jeruzalę / ir surenka Izraelio tremtinius. / ³ Jis gydo sužeistas širdis / ir aptvarsto jų žaizdas. / ⁴ Jis nustatė žvaigždžių skaičių / ir kiekvieną jų ypadina vardu. / ⁵ Didis mūsų VIEŠPATS ir galingas, / beribė jo išmintis. / ⁶ VIEŠPATS duoda drąsos kukliesiems, / o nedorėlius nubloškia į dulkes.

⁷ Giedokite VIEŠPAČIUI dėkdamai, / šlovės giesmę mūsų Dievui lyra palydėkite. / ⁸ Jis apdengia dangų debesimis, / parūpina žemei lietaus, kalnuose želdina žolę. / ⁹ Jis duoda pašaro gyvuliams / ir lesalo varnos jaunikliams. / ¹⁰ Ne ristūno jėga jis mėgaujasi, / malonumo jam neteikia nė bėgiko greitumas. / ¹¹ VIEŠPATS gėrįsi tais, kurie pagarbiai jo bijo, / kurie pasitiki jo ištikimąja meile^a.

¹² Šlovink VIEŠPATĮ, Jeruzale! / Šlovink savo Dievą, Sione! / ¹³ Juk jis stiprina tavo vartų velkes / ir teikia palaimą tavo vaikams. / ¹⁴ Jis sukuria taiką prie tavo sienų / ir sotina tave geriausiais kviečiais. / ¹⁵ Jis siunčia savo žodį žemei, / o ką jis įsako, tai greitai ir įvyksta. / ¹⁶ Jis apkloja žemę sniegu

^{147,11a} Gr. Septuagintos ir lot. Vulgatos vertimuose hebr. Ps 147,1–11 laikoma Ps 146, o hebr. Ps 147,12–20 – Ps 147. Ps 148–150 numeracija nesutampa.

lyg vilna, / apiberia šalna lyg pelenais. / ¹⁷ Jis meta žemėn krušos ledus karniais, / ir kas gali pakelti jo siunčiamą šaltį? / ¹⁸ Jis pasiunčia savo žodį ir juos sutirpdo, / liepia vėjui pūsti, ir srovena vanduo.

¹⁹ Jis paskelbė savo žodį Jokūbui, / savo įstatus ir įsakus Izraeliui. / ²⁰ Jis to nepadarė jokiai kitai tautai, / ir jos nežino jo įsakų.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

148 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Šlovinkite VIEŠPATĮ iš dangaus, / šlovinkite jį aukštybėse! / ² Šlovinkite jį, visi jo angelai, / šlovinkite jį, visos jo dangiškosios galybės! / ³ Šlovinkite jį, saule ir mėnuli, / šlovinkite jį, visos mirksinčios žvaigždės! / ⁴ Šlovinkite jį, dangaus aukštybės / ir vandenys virš dangaus skliauto!

⁵ Visa tešlovina VIEŠPATIES vardą, / nes jis tarė, ir visa buvo sukurta. / ⁶ Į savo vietas jis viską padėjo amžių amžiams / ir nustatė darną, kuri niekad nesikeis.

⁷ Šlovinkite VIEŠPATĮ nuo žemės, / didieji jūros gyvūnai ir vandenyno gelmės, / ⁸ ugnie ir ledų kruša, sniege ir šalna, / audros vėjau, vykantis jo žodį,

⁹ kalnai ir visos kalvos, / vaismedžiai ir visi kedrai, / ¹⁰ laukiniai žvėrys ir galvijai, / žemės šliužai ir padangių paukščiai,

¹¹ žemės karaliai ir visos tautos, / didžiūnai ir žemės teisėjai, / ¹² vaikinai ir merginos, / ir seni žmonės kartu su vaikais!

¹³ Tešlovina visi VIEŠPATIES vardą, / nes tik jo vieno vardas didingas, / jo didybė dengia žemę ir dangų. / ¹⁴ Savo tautos galybę jis išaukštino, /

kad visi jo ištikimieji jį šlovintų; / tokia brangi jam Izraelio tauta.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

149 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Giedokite VIEŠPAČIUI naują giesmę, / jo šlovės giesmę ištikimųjų sueigoje. / ² Tesidžiaugia Izraelis savo Kūrėju, / tedžiūgauja Siono vaikai, nes jis Karalius. / ³ Tešlovina jo vardą šokdami, tebūgija būgneliu ir teskambina lyra, / tegieda jam šlovės giesmę, / ⁴ nes VIEŠPATS džiaugiasi savo tauta; / kukliuosius jis papuošia pergale. / ⁵ Tedžiūgauja ištikimieji, pasiekę garbės, / iš džiaugsmo tegieda visą naktį.

⁶ Tešlovina jie Dievą savo lūpomis, / dviašmenį kalaviją rankoje telaiko, / ⁷ kad įvykdytų atpildą tautoms / ir padarytų teisną gentims, / ⁸ sukaustydami jų karalius pančiais / ir jų didžiūnus grandinėmis, / ⁹ vykdydami teismo sprendimą. / Tai garbė Dievo tautai!

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

Šlovinkite Viešpatį!

150 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Šlovinkite VIEŠPATĮ jo Šventykloje, / šlovinkite jį dangaus skliauto galybėje! / ² Šlovinkite jį už jo didžius darbus, / šlovinkite jį dėl jo iškilių didybės!

³ Šlovinkite jį ragų gaudesiu, / šlovinkite jį arfa ir lyra! / ⁴ Šlovinkite jį būgnelio žvangučiais ir šoku, / šlovinkite jį stygomis ir trimitais! / ⁵ Šlovinkite jį skambiais cimbolais, / šlovinkite jį žvangančiais cimbolais! / ⁶ Visi, kas gyvas, šlovinkite VIEŠPATĮ!

PATARLIŲ KNYGA

Patarlių knyga (gr. *paroimiai*, lot. *proverbiorum* / *proverbia*; hebr. *mišlelei* „pavyzdžiai“) – pamokomojo pobūdžio tekstų rinkinys, pavadintas pagal pirmą žodį ir siejamas su Saliamono vardu.

Knyga galima suskirstyti į tokias dalis: išminties išaukštinimas (sk. 1–9), Saliamono pirmas rinkinys (sk. 10–22,16), Išminčių pirmas rinkinys (22,17–24,22), Išminčių antras rinkinys (24,23–34), Saliamono antras rinkinys (sk. 25–29), Agūro žodžiai (30, 1–14), skaitmeninės patarlės (30,15–33), Lemuelio žodžiai (31,1–9), liaupsė tobulai žmonai (31,10–31).

Patarlės, palyginimai ir vaizdingi posakiai šioje knygoje atspindi sveiką žmogaus nuovoką, perskverbtą tikėjimo į Dievą.

Išminties vertė

1 Saliamono, Dovydo sūnaus, Izraelio karaliaus, patarlės, surašytos,

² kad žmonės brangintų išmintį ir pamokymą, / suvoktų prasmingus posakius, / ³ pratintųsi išmintingai elgtis, / būdami teisūs, teisingi ir dori, / ⁴ kad neišmanėliai būtų pamokyti sumanumo, / o jauni žmonės – žinojimo ir apdairumo. / ⁵ Išmintingas žmogus, jų klausydamasis, mokysis, / o protingas žmogus įgis gebėjimo, / ⁶ supras patarles ir palyginimus, / išminčių posakius ir mįsles. / ⁷ Pagarbi VIEŠPATIES baimė – pažinimo pradžia, / bet kvailieji niekina išmintį ir pamokymą.

⁸ Mano vaike, klausyk savo tėvo pamokymo / ir neatmesk savo motinos mokymo. / ⁹ Jie bus grakštus vainikas tavo galvai, / karoliai tavo kaklui. / ¹⁰ Mano vaike, jei tave nusidėjėliai viliotų, / neklausyk. / ¹¹ Jei sakytų: „Eik su mumis, / surenkime kruvinas pasalas, / paspėkime spąstus nekaltiesiems! / ¹² Prarykime juos gyvus, kaip daro Šeolas, / žy dint gyvenimui, tarsi žengiančius į kapą. / ¹³ Rasime visokių brangių daiktų, / prisikrausime savo namus grobio. / ¹⁴ Susiek savo likimą su mumis, / ir visi turėsime vieną

bendrą piniginę!“ – / ¹⁵ mano vaike, nesileisk į kelią su jais, / nekelk kojos į jų takus, / ¹⁶ nes jų kojos bėga į pikta, / skuba kraują pralieti. / ¹⁷ Juk veltui tinklas tiesiamas, / kai paukštis tai mato. / ¹⁸ Tačiau jie rengia kruvinas pasalas sau, / spėndžia spąstus savo gyvasčiai! / ¹⁹ Toks likimas visų, pasigviešusių neteisingos naudos; / ji atima gyvastį žmogaus, kuris jos įgyja.

²⁰ Išmintis garsiai šaukia gatvėje, / kelia balsą aikštėse. / ²¹ Prie judriausių gatvės kampų ji šaukia, / prie vartų ir mieste kalba: / ²² „Kiek ilgai, neišmanėliai, mėgsite nemokšišku- mą? / Kiek ilgai šaipūnai mėgausis šaipydami, / o kvailieji nekės išmanymo? / ²³ Būkite atidūs mano išpėjimui! / Štai išliesiu jums savo dvasią / ir atskleisiu jums savo žodžius. / ²⁴ Kadangi jūs mane atmetėte, kai šaukiau, / nekreipėte dėmesio, kai tiesiau ranką, / ²⁵ kadangi paniekinote bet kokią mano patarimą, / nepaisėte jokio mano išpėjimo, / ²⁶ aš savo ruožtu juoksiusi, kai ištiks jus nelaimė, / tyčiosiuosi, kai užklups jus baimė. / ²⁷ Kai baimė užklups jus kaip audra / ir nelaimė ištiks kaip viesulas, / ²⁸ jie šauksis manęs, bet aš neatsakysiu, / jie uoliai manęs ieškos, bet nesuras. / ²⁹ Kadangi jie nekentė pažinimo / ir neigijo

pagarbios VIEŠPATIES baimės, /
³⁰ nenorėjo jokio mano patarimo /
 ir neketė mano išpėjimų, / ³¹ valgyt
 savo kelio vaisius / ir bus savo kėslų
 pasotinti. / ³² Juk užgaidos pražudo
 neišmanėlius, / ir pasitenkinimas
 savimi sunaikina kvailius. / ³³ O ma-
 nės klausantieji gyvens saugiai, / jų
 nevargins nelaimės baimė.“

2 Mano vaike, jei priimsi mano
 žodžius / ir branginsi širdyje
 mano įsakymus, / ² jei palenksi au-
 sį klausytis išminties / ir atversi
 širdį, norėdamas suprasti, / ³ jei iš
 tikrųjų šauksiesi išvalgumo / ir
 pakelsi balsą, norėdamas suprasti, /
⁴ jei sieksi supratimo, kaip žmonės
 ieško sidabro, / ir ieškosi jo tarsi pa-
 slėptų turtų, / ⁵ tai suprasi pagarbia
 VIEŠPATIES baimę / ir sužinosi,
 ką reiškia pažinti Dievą. / ⁶ Juk
 VIEŠPATS duoda išminties, / iš jo
 lūpų ateina pažinimas ir supratim-
 as. / ⁷ Jis turi parengęs sveikos
 išminties doriesiems, / jis yra sky-
 das tiems, kurie elgiasi be priekaiš-
 to, / ⁸ jis saugo teisingumo takus /
 ir gina savo ištikimųjų kelią. /
⁹ Tada suprasi, kas teisu ir kas tei-
 singa, / kiekvieną gerą taką ir kas
 dora, / ¹⁰ nes išmintis ateis į tavo
 širdį, / ir pažinimas džiugins tave. /
¹¹ Apdairumas tave auklės, / o su-
 pratimas gins. / ¹² Jis gelbės tave
 nuo nedorų žmonių kelio, / nuo klas-
 tingai kalbančiųjų, / ¹³ kurie palieka
 dorumo kelią / ir eina tamsybėmis, /
¹⁴ kurie džiūgauja darydami pikta /
 ir gėrisi pikta darančių nedorų žmo-
 nių klasta, / ¹⁵ kurių takai iškrypę /
 ir gyvenimo būdas suktas.

¹⁶ Būsi išgelbėtas ir nuo palai-
 dūnės, / nuo viliojimo svetimauto-
 jos, / ¹⁷ kuri pameta savo jaunystės

draugą / ir užmiršta savo šventąją
 sandorą. / ¹⁸ Iš tikrųjų jos namai ant
 mirties šlaito, / o jos takai veda į
 šešėlių buveinę. / ¹⁹ Kas pas ją įeina,
 nebegali nei sugrįžti, / nei gyvenimo
 takų pasiekti.

²⁰ Tad eik gerųjų keliu / ir laikykis
 teisių žmonių takų. / ²¹ Juk dorieji
 gyvens žemėje, / o klastingieji bus iš
 jos išrauti.

3 Mano vaike, neužmiršk mano
 mokymo, / ir tebrangina tavo
 širdis mano įsakymus, / ² nes jie tau
 suteiks / daug dienų bei gyvenimo
 metų ir gerovės.

³ Nuolat su tavimi tebūna geru-
 mas ir ištikimybė; / užsirišk juos sau
 ant kaklo, / įsirašyk savo širdies
 plokštėje. / ⁴ Taip rasi malonę ir gera
 vardą / Dievo ir žmonių akyse.

⁵ Visa širdimi pasitikėk VIEŠPA-
 ČIU / ir nesiremki vien savo išval-
 ga. / ⁶ Pripažink jį visur, kad ir ką
 darytum, / ir jis ištiesins tavo ke-
 lius. / ⁷ Nebūk išmintingas tik savo
 paties akyse; / pagarbiai bijok VIEŠ-
 PATIES ir venk pikta. / ⁸ Tai teiks
 sveikatą tavo kūnui / ir atgaivą tavo
 kaulams.

⁹ Gerbk VIEŠPATĮ viskuo, ką tu-
 ri, / visomis savo derliaus pirmie-
 nomis; / ¹⁰ ir tavo svirnai bus pilni
 grūdų, / o šviežias vynas lisis per
 statinių kraštus.

¹¹ Mano vaike, neatmesk VIEŠ-
 PATIES drausmės, / nesipiktink, kai
 jis tave sudraudžia, / ¹² nes ką myli,
 tą VIEŠPATS sudraudžia / kaip tė-
 vas mylimą sūnų.

¹³ Laimingas žmogus, kuris išmin-
 tį randa, / kuris supratimo įgyja! /
¹⁴ Juk jos nauda didesnė už nauda
 sidabro, / ir jos atlygis didesnis už
 atlygį aukso. / ¹⁵ Ji brangesnė už

brangakmenius, / visi tavo turtai negali jai prilgti. / ¹⁶ Ilgas gyvenimas – jos dešinėje, / kairėje – turtai ir garbė. / ¹⁷ Jos keliai malonūs, / o visi takai ramūs. / ¹⁸ Ji – gyvybės medis ją suvokiantiems; / laimingas, kas jos laikosi.

¹⁹ Išmintimi VIEŠPATS padėjo žemės pamatus, / supratimu padarė dangų. / ²⁰ Jo pažinimu prasi-veržė vandenų gelmės, / ir debesys lašina rasą. / ²¹ Mano vaike, tų dalykų neišleisk iš akių, / laikykis sveikos išminties ir apdairumo. / ²² Jie bus tavo dvasios gyvenimas / ir papuošalas tau ant kaklo. / ²³ Tuomet saugiai eisi savo keliu, / ir tavo koja niekada nesuklups. / ²⁴ Kai gulsi esi miego, nereikės bijoti, / kai ilsėsi, miegas tau bus saldus. / ²⁵ Nebijok ūmaus siaubo / nei nelaimės, kuri užklumpa nedorėlius, / ²⁶ nes VIEŠPATS bus tavo pasitikėjimas / ir apsaugos tavo koją nuo spąstų.

²⁷ Neatsisakyk padėti žmogui, kuriam reikia pagalbos, / kai turi jėgų tai padaryti. / ²⁸ Nesakyk savo artimui: „Ateik vėliau“, – / arba: „Rytoj šitai gausi“, – / kai gali duoti tuojau. / ²⁹ Nesikėsink daryti žalos savo kaimynui, / su pasitikėjimu gyvenančiam šalia tavęs. / ³⁰ Nesiginčyk su niekuo be reikalo, / kai nebuvo tau žalos padaryta. / ³¹ Nepavydėk smurtą mėgstančiam žmogui, / nesek nė vienu jo keliu. / ³² Juk suktu žmogumi VIEŠPATS bjaurisi, / o dorieji yra VIEŠPATIES draugėje. / ³³ Nedorėlio namus VIEŠPATS prakeikia, / o teisiejo buveinę laimina. / ³⁴ Jis šaiposi iš pašaipūnų, / o romiesiems rodo malonę. / ³⁵ Išmintingieji paveldės garbę, / o atkaklūs kvailiai – gėdą.

4 Vaikai, klausykitės tėvo pamokymo, / būkite atidūs, kad su-prastumėte, / ² nes duodu jums gerą patarimą: / neužmeskite mano mokymo. / ³ Kadaise buvau geras tėvo sūnus, / gležnas, motinos numylėtinis. / ⁴ Tėvas mane mokė ir sakė: / „Tebrangina tavo širdis, ką aš sakau; / laikykis mano įsakymų, ir gyvensi. / ⁵ Įgyk išminties, įgyk supratimo! / Neužmiršk ir nenukryp nuo mano žodžių. / ⁶ Nepalik jos, ir ji tave palaikys, / mylėk ją, ir ji tave saugos. / ⁷ Štai išminties pradžia: įgyk išminties, / įgyk supratimo, nors tai kainuotų visa, ką turi. / ⁸ Brangink ją, ir ji tave išaukštins; / ji tave pagerbs, jei tu ją apkabinsi. / ⁹ Tau ant galvos ji uždės grakštų vainiką, / apvainikuos garbinga karūna.“

¹⁰ Mano vaike, klausykis ir imk į širdį mano žodžius, / kad ilgai gyventum. / ¹¹ Mokau tave išminties kelio, / vedu tave dorais takais, / ¹² kur nereikės tau žingsnių lėtinti, / ir, net jei bėgtum, nesuklupsi. / ¹³ Laikykis mano pamokymo, neužmiršk jo, / brangink jį, nes tai tavo gyvybė. / ¹⁴ Nekelk kojos ant nedorų žmonių tako, / neik nedorėlių keliu. / ¹⁵ Venk jo! Neženkl juo, / sukis nuo jo, eik savo keliu. / ¹⁶ Jie užmigt negali, ką pikta nepadare, / jie neužmiega, jei nėra kam kojos pakišę. / ¹⁷ Nedorumas – jų valgoma duona, / smurtas – jų geriamas vynas. / ¹⁸ O teisiųjų takas – tarsi aušros šviesa, / vis labiau švintanti iki skaisčios dienos. / ¹⁹ Nedorų žmonių kelias – visiškai tamsus; / jie nežino, ant ko suklumpa.

²⁰ Mano vaike, klausyk mano žodžių, / palenk ausį mano posakiams. / ²¹ Neišleisk jų iš akių, / laikyk giliai savo širdyje. / ²² Juk juos turintiems

jie yra gyvenimas / ir jų kūno sveikata. / ²³ Atsidėjęs saugok savo širdį, / nes iš jos teka gyvenimo šaltiniai. / ²⁴ Venk kalbėti apgaulingai, / mesk į šalį suktas kalbas. / ²⁵ Tavo akys težiūri į priekį, / tiesus tebūna tavo žvilgsnis. / ²⁶ Žiūrėk, kur eini, / ir visi tavo keliai bus tikri. / ²⁷ Nesuk nei į dešinę, nei į kairę; / nukreipk savo koją nuo pikta.

5 Mano vaike, klausyk mano išminties, / palenk savo ausį mano supratimui, / ² kad brangintumei apdairumą, / ir tavo lūpos saugotų išmanymą. / ³ Juk palaidūnės lūpos laša medumi, / o jos burna slidesnė už aliejų. / ⁴ Bet iš tikrųjų ji karti kaip metėlė, / aštri kaip dviašmenis kalavijas. / ⁵ Jos kojos žengia į mirtį, / jos žingsniai veda į Šeolą. / ⁶ Į gyvenimo taką ji nekreipia dėmesio, / jos keliai kreivi, ir ji to nežino.

⁷ Tad, vaikai, klausykitės manęs / ir nenuklyskite nuo mano žodžių. / ⁸ Laikykis kuo toliau nuo jos, / neik arti jos namų durų, / ⁹ kad neatiduotumei savo garbės kitiems, / o savo metų – negailestingajam, / ¹⁰ kad svetimieji nesurytų tavo turto, / o tavo triūsas neitų į svetimus namus, / ¹¹ kad gyvenimo gale neapverttum likimo, / kai būsi sunaikinęs savo jėgas bei kūną, / ¹² ir nesakytum: „O, kaip priešinausi pamokomas, / kaip mano širdis nekenė perspėjimų! / ¹³ Nei savo auklėtojų balso klausiau, / nei lenkiau ausį savo mokytojams, / ¹⁴ tad esu arti visiškos žūties / viešame bendrijos sambūryje.“

¹⁵ Gerk vandenį iš savo talpyklos, / šviežią vandenį iš savo šaltinio. / ¹⁶ Nejau tavo šaltiniai turėtų lieti laukan, / o vandens srovės – į gatves? / ¹⁷ Tebūna jie tau vienam, / o ne

dalyboms su svetimaisiais. / ¹⁸ Tebūna palaimintas tavo šaltinis; / džiaukis savo jaunystės žmona, / ¹⁹ žavia gazele, grakščia stirnaite! / Jos krūtytys tedžiugina tave visada, / būk nuolat apsvaigęs jos meile. / ²⁰ Kam gi turėtumei alpti dėl palaidūnės, mano vaike, / ir glamonėti svetimautojos krūtinę? / ²¹ Juk kur eina žmonės, VIEŠPATS aiškiai mato; / jis stebi visus jų kelius. / ²² Nedorą žmogų pasivys jo kaltės, / jis bus pagautas savo nuodėmės pinklėmis. / ²³ Jis turės mirti nesudraustas, / jis pražus per savo didelį kvailumą.

6 Mano vaike, jei laidavai savo kaimynui, / jei kitam už jį padavei ranką, / ² esi susisaistęs savo lūpų pareiškimu, / esi įkliuvęs per savo ištartą žodį, / ³ daryk ką nors, mano vaike, ir išsinarpliok, / nes esi patekęs į savo kaimyno rankas: / eik kėliais ir maldauk savo kaimyno. / ⁴ Neužmik / ir neužmerk akių, / ⁵ kol neišsigelbėsi kaip gazelė nuo medžiotojo, / kaip paukštis nuo gaudytojo.

⁶ Nueik pas skruzdėlę, dykaduoni, / patyrinėk jos kelius ir pasimokyk išminties. / ⁷ Neturėdama jokio vado, pareigūno ar valdovo, / ⁸ ji pripildo savo sandėlius vasarą / ir surenka peną per pjūtį. / ⁹ Kiek ilgai tu drybsosi, dykaduoni? / Kada kelsiesi iš miego? / ¹⁰ „Truputį pamiegoti, truputį pasnausti, / truputį rankas sudėjus pailsėti“, – / ¹¹ ir skurdas užklups tave kaip plėšikas, / o nepriteklus – kaip ginkluotas karys.

¹² Suktas ir nedoras žmogus / gyvena apgaulingai kalbėdamas, / ¹³ jis merkia akimi, nenustovi vietoje, / rodo ženklus pirštais, / ¹⁴ klatinga širdimi rengia pikta, / nuolat sėda-

mas vaidus. / ¹⁵ Žūtis tokį žmogų ištiks staiga, / akimirksniu, be vilties atsitiesti.

¹⁶ Šešių dalykų VIEŠPATS nenkenčia, / o septyni jam kelia pasibjaurėjimą: / ¹⁷ išpuikusios akys, melagingas liežuvis, / nekalta kraują liejančios rankos, / ¹⁸ nedoras pinkles rezganti širdis, / pikta daryti skubančios kojos, / ¹⁹ neteisingai liudijantis melagingas liudytojas / ir šeimoje vaidus sėjantis žmogus.

²⁰ Mano vaike, laikykis savo tėvo įsakymo / ir neatmesk savo motinos mokymo. / ²¹ Laikyk juos pasirišęs prie širdies, / pasikabink ant kaklo. / ²² Kad ir ką darysi, jie tau padės; / kai gulsiesi miego, jie tave saugos, / kai atsibusi, su tavimi bendraus. / ²³ Juk įsakymas yra žiburys, / mokymas – šviesa, / o drausmės pamokymai – gyvenimo kelias; / ²⁴ jie apsaugos tave nuo palaidos moters, / nuo svetimautojos vilionių. / ²⁵ Negeisk jos grožio savo širdyje, / nesi-leisk užburiamas jos žvilgsnių, / ²⁶ nes kekšei atlyginti užtenka duonos kepalų, / o svetima žmona yra spąstai žmogaus gyvasčiai. / ²⁷ Argi gali žmogus užsikurti ugnį sterblėje, / nesudegindamas savo drabužių? / ²⁸ Argi gali jis vaikščioti žarijomis, / nenusivildamas kojų? / ²⁹ Taip nutinka žmogui, kuris miega su savo kaimyno žmona; / kas ją paliečia, tas neliks nenubaustas.

³⁰ Žmonės neniekina vagies, kuris būdamas alkanas vagia, / kad numalšintų alkį. / ³¹ Tačiau pagautas jis turi atmokėti septyneriopai / ir atiduoti visą savo namų turtą. / ³² Bet žmogus, kuris svetimauija, sveiko proto neturi; / tai darydamas, jis žudo patį save. / ³³ Jis susilauks antausių ir nemalonės, / niekada nebus

ištrinta jo gėda, / ³⁴ nes pavyduliavimas sukelia vyro įtūžį, / ir keršto pagautas jis nesivaldo. / ³⁵ Išpirkos jis nepriims, / o kyšio, net didžiausio, atsisakys.

7 Mano vaike, laikykis mano žodžių / ir brangink mano įsakymus. / ² Laikykis mano įsakymų, kad rastumei gyvenimą; / saugok mano mokymą, lyg jis būtų tavo akies vyzdys. / ³ Užsirišk juos sau ant pirštų, / įsirašyk savo širdies plokštėje. / ⁴ Sakyk Išminčiai: „Tu mano sesuo“, – / vadink supratimą artimu draugu, / ⁵ kad apsaugotų tave nuo palaidūnės, / nuo svetimautojos vilionių.

⁶ Prie savo namų lango / žvalgiausi pro pinučius / ⁷ ir pamačiau tarp neišmanėlių / bernioką be sveikos nuovokos. / ⁸ Jisėjo gatve netoli kampo, / žengdamas keliu jos namų link / ⁹ prieblandoje, diena blėstant, / su temose, nakčiai temstant.

¹⁰ Žiūriu, moteris eina jo link, / išsipuošusi kaip kekšė, suktos širdies. / ¹¹ Ji veržli ir įžūli, / jos kojos namie nenustovi. / ¹² Tai gatvėje, tai aikštėse / ir prie kiekvieno gatvės kampo ji tyko. / ¹³ Pastvėrusi bučiuoja jį / ir akipleišškai sako jam: / ¹⁴ „Turėjau atnašauti bendravimo auką. / Šiandien įvykdžiau savo įžadus, / ¹⁵ todėl išėjau tavęs pasitikti, / ieškoti tavęs ir suradau! / ¹⁶ Išpuošiau savo guolį užvalkalais, / spalvotomis Egipto lino lovatiesėmis; / ¹⁷ iškvėpinau savo lovą mira, / alaviju ir cinamonu. / ¹⁸ Eime ir skėskime meilėje iki ryto, / mėgaukimės glamonėmis. / ¹⁹ Juk mano vyro nėra namie, / jis išvykęs į tolimą kelionę. / ²⁰ Jis pasiėmė maišelį pinigų / ir ligi pilnaties negrįš namo.“

²¹ Daugybė vilionių jį paveikia, / viliojančia šneka įtikina. / ²² Tučtuojau jis seka paskui ją, eina kaip veršis, / vedamas skersti, šuoliuoja kaip elnias spąstų link, / ²³ kol strėlė neperveria jam vidurių. / Jis tarsi paukštis, skubantis į kilpą / ir nežinantis, kad tai kainuos jam gyvastį.

²⁴ Tad, vaikai, klausykites manęs / ir dekitės į širdį mano žodžius. / ²⁵ Neleiskite savo širdžiai sukti jos keliais, / nenuklyskite į jos takus, / ²⁶ nes ji pradžė daugelį, / jos aukos gausios. / ²⁷ Jos namai – kelias į Šeolą, / vedantis žemyn į mirties kambarius.

8 Argi nešaukia Išmintis, / ar nekelia balso supratimas? / ² Ant kalvų palei kelią / ir kryžkelėse ji atsistoja; / ³ priešais miesto vartus, / prie įėjimo, ji šaukia: / ⁴ „Žmonės, jus aš šaukiu, / kreipiuosi į visą žmoniją! / ⁵ Neišmanėliai, mokykitės apdairumo, / bukapročiai, imkitės proto. / ⁶ Klausykites, nes kalbėsiu apie kilnius dalykus, / iš mano lūpų ateis, kas teisinga, / ⁷ mano burna tars tiesą, / nes nedorumas pasibjaurėtinąs mano lūpoms. / ⁸ Visi žodžiai iš mano lūpų yra teisūs; / juose nėra nieko sukto ar iškraipyto. / ⁹ Visi jie aiškūs žmogui, kuris supranta, / jie teisingi išprususiam žmogui. / ¹⁰ Priimkite mano pamokymą, užuot ėmę sidabrą, / ir pažinimą, užuot ėmę gryną auksą. / ¹¹ Juk išmintis vertingesnė už brangakmenius, / ir jokie turtai negali su ja lygintis. / ¹² Aš, Išmintis, gyvenu kartu su protingumu / ir įgyju sveiko proto išmanymą. / ¹³ Pagarbiai bijoti VIEŠPATIES reiškia nekęsti to, kas pikta. / Puiybės, išūlumo, blogo elgesio / ir

suktos kalbos aš nekenčiu. / ¹⁴ Turiu gerų patarimų ir sveikos nuovokos, / turiu supratimo ir jėgų. / ¹⁵ Per mane viešpatauja karaliai / ir valdovai leidžia teisius įstatymus. / ¹⁶ Per mane didžiūnai valdo / ir kilmingieji yra teisūs valdytojai.

¹⁷ Aš myliu mane mylinčius, / o manęs stropiai ieškantys mane suranda. / ¹⁸ Aš turiu turtų ir garbę, / išliekantį lobį ir gerovę. / ¹⁹ Mano vaisius geresnis už auksą, net už gryniausią, / o pelnas, kurį duodu, vertesnis už geriausią sidabrą. / ²⁰ Aš einu teisumo keliu, / teisingumo takais, / ²¹ suteikdama turtų mane mylintiems / ir pripildydama jų išdus.

²² VIEŠPATS sukūrė mane savo kelių pradžioje, / kaip pirmą savo ankstesnių darbų. / ²³ Prieš amžius buvau patepta, / pačioje pradžioje, prieš žemės pradžią. / ²⁴ Kai dar nebuvo gelmių, aš buvau pagimdyta, / kai dar nebuvo tekančių šaltinių. / ²⁵ Prieš padedant kalnų pamatus, / prieš kalvas aš gimiau. / ²⁶ Žemės ir laukų jis dar nebuvo padaręs / nei pirmųjų molio grumstų. / ²⁷ Aš ten buvau, kai jis dėjo dangaus skliautą į vietą, / kai nubrėžė ratą ant bedugnės paviršiaus, / ²⁸ kai tvirtino aukštai dangaus skliautą, / kai įrengė bedugnės šaltinius, / ²⁹ kai paskyrė jūrai ribas, / kad jos vandenys niekada neperžengtų jo įsakymo, / kai nustatė žemės pamatus. / ³⁰ Tuomet aš buvau jo talkininkė, / kasdienis jo džiaugsmas, / visada džiūgaudama jo akivaizdoje, / ³¹ džiūgaudama jo gyvenamame pasaulyje, / rasdama džiaugsmo žmonijoje.

³² Tad dabar, mano vaikai, paklausykite manęs. / Laimingi, kurie laikosi mano kelių! / ³³ Klausykites

pamokymo, būkite išmintingi / ir neatmeskite jo! / ³⁴ Laimingas žmogus, kuris manęs klauso, / ateidamas kasdien anksti prie mano vartų, / budėdamas prie mano durų. / ³⁵ Juk kas randa mane, tas randa gyvenimą / ir gauna malonę iš VIEŠPATIES. / ³⁶ Bet kas prasilenkia su manimi, tas daro sau žalą. / Visi, kurie manęs nekenčia, myli mirtį.“

9 Išmintis pasistatė namus, / ji išsikirto septynis stulpus. / ² Ji surengė vaišes, / išpilstė vyną ir net padengė stalą. / ³ Ji išsiuntė savo tarnaites paskelbti / miesto aukštumose: / ⁴ „Teateina čionai neišmanėliai!“ / Neturintiems sveikos nuovokos ji sako: / ⁵ „Ateikite ir valgykite mano duonos, / gerkite vyno, kurio įpyliau. / ⁶ Atsisakykite nesubrendimo, kad gyventumėte / ir eitumėte suvokimo keliu.“

⁷ Kas sudraudžia pašaipūną, tas būna išplūstamas, / kas išbara nedorą žmogų, tas nukenčia. / ⁸ Nebark pašaipūno, nes jis tavęs nekęs; / pabark išmintingą žmogų, ir jis tave mylės. / ⁹ Šviesk išmintingą žmogų, kad taptų išmintingesnis, / mokyk teisųjį, kad daugiau išmuktų. / ¹⁰ Pagarbi VIEŠPATIES baimė – išminties pradžia, o Šventojo pažinimas – protas. / ¹¹ Taip, per mane tavo dienos bus padaugintos / ir metų metai prie tavo gyvenimo pridėti. / ¹² Ar tu išmintingas? Tu išmintingas savo naudai. / Ar tu pašaipūnas? Tu tik našta neši.“

¹³ Kvaila moteris nepastovė, / ji nemokša ir nieko neišmano. / ¹⁴ Ji sėdi savo namų tarpduryje / ar ant kėslo miesto aukštumose, / ¹⁵ šaukdama praėivius, / einančius tiesiai savo keliu: / ¹⁶ „Neišmanėliai, užsukite

čionai!“ / Neturintiems sveikos nuovokos ji sako: / ¹⁷ „Vogtas vanduo saldus, / o duona, valgoma vogčiomis, skani.“ / ¹⁸ Bet kvailysis nežino, kad ten šešėliai, / o jos svečiai jau Šeolo gelmėse.

Pirmas Saliamono patarlių rinkinys

10 Saliamono patarlės.
Išmintingas vaikas neša tėvui džiaugsmą, / o paikas vaikas – motinos skausmas.

² Nedorai įgyti turtai neneša naudų, / o teisumas gelbsti nuo mirties.

³ VIEŠPATS neleis teisiamam baidauti, / o nedorėliams neduos, ko trokšta.

⁴ Tingi ranka neša skurdą, / o darbščiujų rankos praturtina.

⁵ Vaikas, kuris vasarą pripildo aruodus, yra protingas, / o vaikas, miegantis per pjūtį, neša gėdą.

⁶ Palaiminimai vainikuoja teisinio galvą, / o nedorėlių burnoje slypi smurtas. / ⁷ Teisiojo vardas bus laiminamas, / o nedorėlių vardas su-trūnys.

⁸ Išmintingos širdies žmogus rūpestingai laikysis įstatymų, / o atvirai išbarantis skleidžia ramybę.

⁹ Kas elgiasi dorai, tas saugiai gyvena, / o kas eina suktu keliu, tam baigsis blogai.

¹⁰ Kas pro pirštus žiūri į kalnę, tas padaro skausmą, / o atvirai išbarantis skleidžia ramybę. / ¹¹ Teisiojo burna – gyvenimo versmė, / o nedorėlių burnoje slypi smurtas.

¹² Neapykanta sukelia vaidus, / o meilė uždengia visas kaltes. /

¹³ Protingo žmogaus lūpose randama išmintis, / o bukapročio nugarai lieka tik lazda.

¹⁴ Išmintingieji brangina pažinimą, / o kvailiojo plepėjimas priartina pavojų.

¹⁵ Turtingojo turtai – jo tvirtovė, / o skurdžiaus neturtas – jo pražūtis.

¹⁶ Teisiojo uždarbis veda į gyvenimą, / o nedorėlio pelnas – į nuodėmę.

¹⁷ Kas paiso pamokymo, tas eina gyvenimo taku, / o kas atmeta išpėjimą, tas paklysta.

¹⁸ Melagio lūpos slepia neapykantą, / o kas skleidžia apkalbas, tas kvailys.

¹⁹ Kur daug kalbama, ten netrūksta kaltės, / o protingo žmogaus kalba santūri.

²⁰ Teisiojo liežuvis – geriausias sidabras, / o nedorėlių širdis – nieko verta.

²¹ Teisiojo lūpos maitina daugelį, / o kvailieji miršta neturėdami sveikos nuovokos.

²² VIEŠPATIES palaiminimas praturtina, / ir triūsas negali jo padidinti.

²³ Kaip pikto darymas pralinksmina kvailį, / taip išmintis – supratingą žmogų.

²⁴ Ko nedorėlis bijo, tas jį ir užklumpa, / o ko teisieji ilgisi, tai ir bus jiems suteikta. / ²⁵ Audrai praėjus, nedorėlio nebelieka, / o teisusis išlieka amžinai.

²⁶ Ką actas daro dantims ir dūmai – akims, / tą tingus žmogus – siunčiantiems jį su užduotimi.

²⁷ Pagarbi Dievo baimė pailgina gyvenimą, / o nedorėlių metai bus sutrumpinti.

²⁸ Teisiųjų viltis jiems neša džiaugsmą, / o nedorėlių lūkesčiai nueina niekais.

²⁹ Dorajam VIEŠPATIES kelias yra tvirtovė, / o piktadariams – pražūtis.

³⁰ Teisusis niekada nesvyruos, / o nedorėliai neišliks krašte.

³¹ Teisiojo burna teikia išmintį, / o klastingas liežuvis bus išpjautas.

³² Teisiojo lūpos žino, kas gera, / o nedorėlių burna – kas apgaulinga.

11 Neteisingos svarstyklės pasibjaurėtinąs VIEŠPAČIUI, / o sąžiningas svarstis jam teikia malonumą.

² Puikybę lydi gėda, / o pas kukliuosius ateina išmintis.

³ Dorųjų sąžiningumas juos veda, / o klastingųjų suktumas juos pražudo.

⁴ Atpildo dieną turtai bus nenaudingi, / o teisumas gelbės nuo mirties.

⁵ Doro žmogaus teisumas išlygina jo kelią, / o nedorėlis pargriūva per savo nedorumą.

⁶ Sąžiningųjų teisumas juos gelbsti, / o klastingieji įkliūna į savo pačių pinkles.

⁷ Nedoro žmogaus viltys pražūva su mirtimi, / ir į turtus sudėta viltis nueina niekais.

⁸ Teisus žmogus ištraukiamas iš vargo, / o nedorėlis užima jo vietą.

⁹ Bedievis savo lūpomis žudo kaimyną, / o teisiuosius gelbsti sumanumas.

¹⁰ Miestas džiūgauja dėl teisiųjų sėkmės, / o nedorėliams žuvus, šaukiama iš džiaugsmo.

¹¹ Dorųjų laiminimu miestas statomas, / o nedorėlių lūpomis – griauamas.

¹² Kas niekina savo kaimyną, tam trūksta širdies, / o protingas žmogus nutyli.

¹³ Liežuvautojas vaikštinėja, išplepėdamas paslaptis, / o patikimas žmogus apie jas neprasitaria.

¹⁴ Kur nėra kam vadovauti, tauta žūva; / saugumą laiduoja patarėjų gausumas.

¹⁵ Kas laiduoja už svetimą, daro sau skriaudą, / o kas atsisako tai daryti, neturės rūpesčių.

¹⁶ Maloninga moteris pelno pagarbą, / o aršieji įgyja turtą.

¹⁷ Žmogaus gerumas teikia gerą jam pačiam, / o negailestingas žmogus kenkia sau.

¹⁸ Nedoras žmogus užsidirba apgaulingą užmokestį, / o sėjantys teismą gauna tikrą atlyginimą.

¹⁹ Teisumas – gyvenimo ramstis, / o pikta ieškojimas veda į mirtį.

²⁰ VIEŠPATS bjaurisi suktos širdies žmogumi, / o tie, kurių elgesys be priekaišto, jam patinka.

²¹ Būk tikras, kad nedoras žmogus neliks nenubaustas, / o teisiųjų palikuonys išsigelbės.

²² Tarsi aukso žiedas, įvertas kiaulei į snukį, / yra graži moteris, neturinti sveikos nuovokos.

²³ Teisūs žmonės gali trokšti tik gera, / o nedorėliai gali tikėtis tik pykčio.

²⁴ Vieni dosniai dalija ir turtėja, / o kiti šykštauja daryti, kas teisu, ir skursta.

²⁵ Dosnus žmogus turtėja, / o kas pagirdo kitus, tas pats bus pagirdytas.

²⁶ Kas kaupia grūdų atsargas, tą žmonės keiks, / o kas juos dalija, tas bus palaimintas.

²⁷ Kas stengiasi daryti gera, tas užsitarnaus malonės, / o kas ieško pikta, tą ištiks pikta.

²⁸ Kas pasitiki savo turtais, tas nuvys, / o teisieji vešės kaip lapija.

²⁹ Kas kamuoja savo šeimyną, tas paveldi vėją, / o kvailys yra išminčiųjų vergas.

³⁰ Teisus elgesys – gyvybės medis, / o smurtas atima žmonių gyvastį.

³¹ Jeigu teisus žmogus žemėje susilaukia atpildo, / juo labiau susilauks nedorėlis ir nusidėjėlis!

12 Kas mielai priima pamokymą, tas mėgsta pažinimą, / bet kas niekina pamokymą, tas tamsuolis. / ² Geras žmogus užsitarnauja VIEŠPATIES malonę, / o pinklių spendėjas – pasmerkimą. / ³ Nedorumas nesaugo žmogaus, / o teisiųjų šaknis nebus išrautos. / ⁴ Sumani žmona – savo vyro vainikas, / o apsileidusi žmona – kaip kaulų puvinas. / ⁵ Teisiųjų užmojai teisingi, / nedorėlių užmačios klastingos. / ⁶ Nedorėlių žodžiai – kruvinos pasalos, / o doruosius išgelbsti jų kalba. / ⁷ Parblokšk nedorėlius, ir nieko iš jų nelieka, / o teisių žmonių namai stovi tvirtai. / ⁸ Už protingumą žmogus laimi pagyrimą, / o suktos proto žmogus susilaukia paniekos. / ⁹ Geriau būti paprastu žmogumi, turinčiu darbą, / negu išdidžiai laikytis ir neturėti maisto. / ¹⁰ Teisus žmogus rūpinasi savo gyvuliais, / o nedorų žmonių širdis žiauri.

¹¹ Kas dirba savo žemę, tas turės duonos iki soties, / o kas vaikosi vėjų, tas yra neprotingas. / ¹² Nedorų žmonių tvirtovė bus nugriauta, / o teisiųjų šaknis išlieka. / ¹³ Blogas žmogus per savo lūpas patenka į pinkles, / o teisus žmogus išsilaisvina iš vargo. / ¹⁴ Žmogus sotinasi gėrybėmis iš savo lūpų vaisių, / ir gauna atlyginimą už savo rankų darbą.

¹⁵ Kvailo žmogaus kelias jam pačiam atrodo teisingas, / o išmintingas žmogus klauso patarimo. / ¹⁶ Kvailas žmogus tuojau parodo pyktį, / o gudrus nutyli užgaule. / ¹⁷ Kas kalba tie-

są, tas sąžiningai liudija, / o melagingas liudytojas kalba apgaulingai. / ¹⁸ Neapgaltoti žodžiai – kaip kalavijo smūgiai, / o išmintingųjų liežuvis gydo. / ¹⁹ Teisingos lūpos išlieka amžinai, / o melagingas liežuvis – tik akimirka.

²⁰ Širdyse tų, kurie rengia pikta, slypi apgaulė, / o duodančių taikingą patarimą – džiaugsmas. / ²¹ Teisus žmogaus neištinka jokia žala, / o nedoreliai būna priblokšti nelaimių. / ²² Melagingos lūpos pasibjaurėtinos VIEŠPAČIUI, / o kas ištikimai elgiasi, tas jam patinka. / ²³ Gudrus žmogus slepia savo išmanymą, / o kvailojo širdis skelbia savo kvailumą.

²⁴ Darbščioji ranka valdo, / o tingiąją reikia versti dirbti. / ²⁵ Nerimas apsunkina žmogaus širdį, / o geras žodis pralinksmina. / ²⁶ Teisusis duoda gerą patarimą savo artimui, / o nedorelių kelias klaidina. / ²⁷ Tingus žmogus niekada nekepa sumedžiotos mėsos, / o darbštus žmogus turi brangių turtų. / ²⁸ Teisumo takas veda į gyvenimą; / žengiant jo taku, nėra mirties.

13 Išmintingas vaikas brangina tėvo pamokymą, / o pašaipūnas nesiklauso, kai būna baramas. / ² Iš savo žodžių vaisių žmogus valgo gerą valgį, / o apgaulingas žmogus alksta darydamas niekšybes. / ³ Kas saugo savo liežuvį, tas apsaugo savo gyvastį, / o plepus žmogus prieina liepto galą.

⁴ Dykaduonis alksta ir nieko neturi, / o darbštus žmogus vaišinsis prie turtingo stalo. / ⁵ Teisus žmogus nekenčia melo, / o nedoras melu ir gyvena. / ⁶ Teisumas saugo žmogų, kuris eina doru keliu, / o nuodėmė pražudo nedorelį.

⁷ Vieni dedasi turtingais, bet nieko neturi, / kiti dedasi vargšais, bet turi didelius turtus. / ⁸ Turtingas žmogus turi turtų savo gyvasčiai išpirkti, / o vargšas niekada negirdi grasinimo. / ⁹ Teisiųjų šviesa džiugauja, / o nedorelių žibintas gėsta. / ¹⁰ Kvailas žmogus išūlumu seja vaidus, / o išmintis atitenka priimančiams patarimą. / ¹¹ Iš karto įgyti turtai sunyks, / o kas po truputį kaupia, tas juos didina. / ¹² Atidėta viltis susargdina širdį, / o įgyvendintas troškimas yra gyvybės medis. / ¹³ Kas paniekina žodį, tas užsitraukia pražūtį, / o kas gerbia įsakymą, tam bus atlyginta. / ¹⁴ Išminčiaus mokymas – gyvenimo šaltinis, / įgalinantis išvengti mirtinų pinklių. / ¹⁵ Sveika nuovoka laimi palankumą, / o sukčių kelias veda į pražūtį. / ¹⁶ Gudrus žmogus visur elgiasi protingai, / o kvailas parodo savo kvailumą. / ¹⁷ Nedoras pasiuntinys pridaro vargo, / o patikimas atstovas atneša ramybę. / ¹⁸ Neturtas ir gėda tam, kuris nepaiso pamokymo, / o kas klauso išpėjimo, tas gerbiamas. / ¹⁹ Įgyvendintas troškimas malonus širdžiai; / kvailieji bjaurisi nusigrėžimu nuo pikta. / ²⁰ Bendrauk su išmintingu ir tapsi išmintingas, / o kvailųjų bičiulis pateks į bėdą. / ²¹ Nusidėjėliams iš paskos seka nelaimė, / o teisiuosius pasiveja gerovė. / ²² Geras žmogus palieka paveldą savo vaikaitiams, / o nusidėjėlio turtas skiriamas teisiamam. / ²³ Bylinėjimasis suryja įdirbtą vargšo lauką, / ir neteisybė nušluoja jo buveinę. / ²⁴ Kas gailisi rykštės, tas nekenčia savo vaiko, / o kas jį myli, tas pataiso rykštę. / ²⁵ Teisusis valgo sočiai iki valios, / o nedorelių pilvas tuščias.

14 Išmintinga moteris statosi namus, / o kvaila savuosius nugriauna savo rankomis. / ² Kas doriai elgiasi, tas garbina VIEŠPATĮ, / o kas eina suktais keliais, tas jį niekina. / ³ Kvailojo burnoje – lazda jo nugarai, / o teislaus žmogaus lūpos jį apsaugo. / ⁴ Kur nėra jaučių, ten tuščios ėdžios; / gausi pjūtis ten, kur stiprus jautis. / ⁵ Sąžiningas liudytojas nemeluoja, / o melagingas alsuoja melais. / ⁶ Pašaipūnas mėgina būti sumanus, bet negali, / o žmogus, kuris suvokia, lengvai įgyja išmanymo. / ⁷ Laikykis atokiai nuo kvailo žmogaus, / nes iš jo neišmoksi išmintingai kalbėti. / ⁸ Gudraus žmogaus išmintis padeda jam protingai elgtis, / o bukapročio kvailumas klaidina jį. / ⁹ Kvailiai tyčiojasi iš aukos už nuodėmę, / o dori žmonės patiria Dievo malonę. / ¹⁰ Vien širdis pažįsta savo kartumą, / ir joks pašalielis negali dalytis jos džiaugsmu. / ¹¹ Nedorėlių namai sunaikinami, / o teisiųjų palapinė klesti. / ¹² Žmogui jo kelias gali atrodyti teisingas, / bet galų gale jis nuveda į mirtį. / ¹³ Net kai žmogus juokiasi, jam gali skaudėti širdį, / o džiaugsmas gali baigtis širdgėla. / ¹⁴ Suktos širdies žmogus gauna, ką užsitarnauja savo elgesiu, / o dosnus žmogus pjauna savo gerus darbus. / ¹⁵ Neišmanėlis tiki viskuo, ką girdi, / o gudrus žmogus apsvarsto savo žingsnius. / ¹⁶ Išmintingas žmogus būna atsargus ir vengia pikta, / o kvailas negali susilaikyti ir būna neatsargus. / ¹⁷ Kas ūmus, tas kvilai pasielgia, / o suktūs nenkenčiamas. / ¹⁸ Neišmanėlių papuošalas – kvailumas, / o gudrieji apsidėkioja išmanymu. / ¹⁹ Blogi žmonės turi nusilenkti geriesiems, / o nedorėliai – prie teisiųjų vartų. / ²⁰ Betur-

čio nemėgsta nė jo artimieji, / o turtuolis turi daug bičiulių. / ²¹ Kas niekina savo artimą, tas nusideda, / o gera darantis vargšui būna laimiamas. / ²² Argi neklysta darantys pikta? / Gerumo ir ištikimybės įgyja darantys gera. / ²³ Kiekvienas triušas duoda naudos, / vien plepėjimas veda į skurdą. / ²⁴ Išmintingųjų vainikas – jų sumanumas, / o kvailųjų – kvailumas. / ²⁵ Teisingas liudytojas išgelbsti gyvastį, / o kas liudija melus, tas skleidžia apgaule. / ²⁶ Pagarbi VIEŠPATIES baimė yra tvirtovė, / jo vaikų prieglauda. / ²⁷ Pagarbi VIEŠPATIES baimė – gyvenimo šaltinis, / kad žmogus galėtų išvengti mirtinų pinklių. / ²⁸ Karaliaus didybė – gausi tauta, / o valdovas be tautos – niekas. / ²⁹ Kas negreit supyksta, tas turi daug supratimo, / o kas ūmaus būdo, tas aukština kvailumą. / ³⁰ Ramus protas teikia kūnui gyvastį, / o pavydas pūdo kaulus. / ³¹ Kas skriaudžia vargšą, tas įžeidžia jo Kūrėją, / o kas pasigaili beturčio, tas teikia jam garbę. / ³² Nedoras žmogus pražūva per savo nedorumą, / o teisisis saugus dėl savo dorumo. / ³³ Išmintis ilsisi protingo žmogaus širdyje, / bet kvailiesiems ji nepažįstama. / ³⁴ Teisumas išaukština tautą, / o nuodėmė pažemina. / ³⁵ Sumaniam tarnui suteikiama karaliaus malonė, / o niekam tikęs užsitraukia jo pyktį.

15 Švelnus atsakymas nuramina pyktį, / o šiurkštus žodis sukelia įniršį. / ² Išmintingųjų liežuvis dalija išmanymą, / o kvailųjų burna lieja kvailumą. / ³ Dievo akys yra visur, / jos stebi blogus ir gerus žmones. / ⁴ Švelnus liežuvis – gyvybės medis, / o suktas – beprotybės vers-

mė. / ⁵ Kvailasis niekina tėvo pamokymą, / o kas kreipia dėmesio į pataisą, tas protingas. / ⁶ Gero žmogaus namai pilni išteklių, / o nedoro žmogaus uždarbis kupinas rūpesčių.

⁷ Teisiųjų lūpos sėja išmanymą, / o kvailųjų širdis – netiesą. / ⁸ Nedorėlių auka VIEŠPATS bjaurisi, / o teisiųjų malda jam patinka. / ⁹ Nedorio žmogaus elgesiu VIEŠPATS bjaurisi, / o žmogų, kuris laikosi teismo reikalavimų, myli. / ¹⁰ Sunki bausmė laukia žmogaus, kuris atmeta kelią, / o kas paniekina taisymą, tas miršta. / ¹¹ Šeolas ir Prapulties vieta atviri VIEŠPAČIUI, / juo labiau – žmonių širdys! / ¹² Pašaipūnas nemėgsta būti taisomas, / jis nesikreips į išmintinguosius.

¹³ Laiminga širdis pralinksmina veidą, / o kenčianti palaužia dvasią. / ¹⁴ Protingo žmogaus širdis ieško išmanymo, / o kvailųjų burna minta kvailumu. / ¹⁵ Visos vargšo dienos sunkios, / o linksmaširdžio gyvenimas – visada šventė. / ¹⁶ Geriau turėti mažai ir pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, / negu būti turtingam ir gyventi be ramybės. / ¹⁷ Geriau daržovių pietūs su meile, / negu riebi jautiena su neapykanta. / ¹⁸ Karšto būdo žmogus sukelia vaidus, / o kantrusis nuramina ginčus. / ¹⁹ Tinginio kelias apaugęs erškėčiais, / o darbštuolio takas – lygus vieškelis. / ²⁰ Išmintingas vaikas padaro savo tėvą laimingą, / o kvailas žemina savo motiną. / ²¹ Kvailai elgtis smagu tuščia galviam žmogui, / o protingasis eina tiesiu keliu. / ²² Be pasitarimo niekais nueina užmojai, / o pasitarus su daugeliu, jie būna sėkmingi. / ²³ Žmogui malonu duoti deramą atsakymą, / o kaip smagu girdėti tinkamą žodį!

²⁴ Protingą žmogų gyvenimo takas veda aukštyn, / nukreipdamas nuo Šeolo gelmių. / ²⁵ Išpuikėlių namus VIEŠPATS nugriauna, / o našlės nuosavybės ribas sutvirtina. / ²⁶ Nedorio žmogaus mintimis VIEŠPATS bjaurisi, / o padoriųjų žodžiai jam patinka. / ²⁷ Kas iš gobšumo ieško neteisėtos naudos, tas kenkia savo šeimai, / o kas nepriima kyšių, tas ilgai gyvens. / ²⁸ Teisus žmogus apmąsto, kaip atsakyti, / o nedorėlių lūpos išlieja pikta. / ²⁹ VIEŠPATS toli nuo nedorėlių, / o teisiųjų malda išklauso. / ³⁰ Linksma žvilgsnis pradžiugina širdį, / o gera žinia suteikia stiprumo kaulams. / ³¹ Žmogus, kuris įdėmiai išklauso sveiko pamokymo, / gyvens tarp išmintingųjų.

³² Kas nepaiso perspėjimo, tas savęs nekenčia, / o kas klauso sveiko pamokymo, tas įgyja supratimo. / ³³ Pagarbi VIEŠPATIES baimė moko išminties: / pirma – nusižeminimas, paskui – garbė.

16 Žmogus savo širdyje gali daug ką svarstyti, / bet jo liežuvį valdo VIEŠPATS. / ² Visi žmogaus keliai jo paties akyse gali būti tyri, / o VIEŠPATS pasveria širdį. / ³ Pavesk savo darbą VIEŠPAČIUI, / ir tavo užmojai bus sėkmingi. / ⁴ VIEŠPATS visa padarė tikslingai, / net nedorėlių – nelaimės dienai. / ⁵ VIEŠPATS bjaurisi kiekviena širdies puikybe; / būk tikras, kad tai neliks nenubausta.

⁶ Gerumu ir ištikimybe atsilyginama už kaltę, / o pagarbia VIEŠPATIES baime išvengiama pikta. / ⁷ Kai VIEŠPATS patenkintas žmogaus elgesiu, / jis sutauko su juo net jo priešus. / ⁸ Geriau turėti mažai, bet įgyta sąžiningai, / negu didelių

neteisetų pajamų. / ⁹ Žmogus širdyje sumano, ką jis darys, / bet jo žingsnius valdo VIEŠPATS.

¹⁰ Karaliaus lūpose – nenuginčijama tiesa; / jo burna nenusideda, kai sprendžia. / ¹¹ Tikros svarstyklės ir svarstyklių lėkštės – VIEŠPATIES, / ir visi svarsčiai maišelyje priklauso jam.

¹² Karaliai bjaurisi nusikaltimais, / nes sostas tvirtėja teismu. / ¹³ Sąžiningos lūpos malonios karaliui; / žmogų, kuris sako tiesą, jis myli. /

¹⁴ Karaliaus pyktis – tarsi mirties pasiuntinys, / o išmintingas žmogus gali jį numalšinti. / ¹⁵ Karaliaus šypsena reiškia gyvenimą, / o jo malonė – tarsi lietaus debesys pavasarį.

¹⁶ Nepalyginti geriau įgyti išminties, negu aukso! / Verčiau rinktis įsigyti išvalgos, negu gauti sidabro. /

¹⁷ Dorų žmonių kelias vengia pikta; / kas atsargiai žengia savo keliu, tas išsaugo gyvastį. / ¹⁸ Puikybė apima prieš žūtį, / išūlumas – prieš nesėkmę. / ¹⁹ Geriau būti kukliam tarp vargšų, / negu dalytis grobiu su išdidžiais žmonėmis. / ²⁰ Kas supranta dalyką, kurio mokosi, tas puikiai gyvena, / o kas pasitiki VIEŠPAČIU, tas bus laimingas. / ²¹ Kas išmintingos širdies, tas laikomas protingu žmogumi, / o patraukli kalba – papildomas laimėjimas. / ²² Išmintis ją turinčiam yra gyvenimo šaltinis, / okvailieji išmoka gyventi tik kvailumu.

²³ Išmintingo žmogaus širdis teikia kalbai lakumo / ir stiprina žodžių patrauklumą. / ²⁴ Taiklūs žodžiai – kaip medaus korys, / saldus gomuriui ir sveikas kūnui. / ²⁵ Žmogui jo kelias gali atrodyti teisingas, / bet galų gale jis nuveda į mirtį. / ²⁶ Triūsančio noras triūsia už jį, / nes jį verčia jo alkis. / ²⁷ Niekšas stengiasi

padaryti žalos kitiems, / o jo kalba – sivilinanti ugnis. / ²⁸ Piktas žmogus sukelia vaidus, / o liežuvautojas perskiria artimus draugus. / ²⁹ Piktos valios žmogus suvilioja savo kaimyną / ir nuveda jį negeru keliu. / ³⁰ Kas merkia akį, tas tikriausiai slapta rengia niekšybę; / kas čiaupia lūpas, tas yra sugalvojęs pikta. / ³¹ Žili plaukai – garbės vainikas, / laimėtas doru gyvenimu.

³² Geriau būti kantriu žmogumi, negu galiūnu; / suvaldyti save geriau, negu užkariauti miestą. / ³³ Burtai metami į sterblę, / bet nuosprendis priklauso nuo VIEŠPATIES.

17 Geriau sausa pluta su ramybe, / negu vaidingi namai, kupini vaišių. / ² Sumanus tarnas valdys nemokšą sūnų / ir dalysis paveldu kaip vienas jo brolių. / ³ Lydykla – sidabru, krosnis – auksui, / o širdį išbando VIEŠPATS. / ⁴ Nedorėlis klauso nedorų lūpų, / o melagis – pikto liežuvio. / ⁵ Kas tyčiojasi iš vargšo, tas įžeidžia jo Kūrėją; / kas juokiasi iš nelaimės, tas neišvengs bausmės. / ⁶ Senelių vainikas – vaikiai, / o vaikų pasididžiavimas – jų tėvai. / ⁷ Kilnūs žodžiai netinka kvilajam, / juo labiau – melas kilmingajam! / ⁸ Duodančiam kyšis atrodo kaip kerai: / kur tik jis pasisuks, ten jam sekasi. / ⁹ Kas atleidžia nuoskaudą, tas puoselėja draugystę, / o kas vis primena ginčą, tas atstumia draugą. / ¹⁰ Protingą žmogų papeikimo žodis paveikia labiau, / negu kvailį – šimtas smūgių.

¹¹ Vien maištauti linkęs piktas žmogus; / jam bus atsiųstas negailingas pasiuntinys. / ¹² Geriau susitikti jaunikių netekusią mešką, / negu susidurti su įsisiautėjusiu

kvailiu. / ¹³ Kas už gera atsilygina piktu, / tas nelaimės iš savo namų niekada neišvays. / ¹⁴ Kivirčo pradžia – kaip užtvankos atidarymas; / todėl ginčą užgniaušk dar jam neprasidėjus. / ¹⁵ Kas pateisina nedorėlį ir kas pasmerkia teisųjį, / abu lygiai pasibjaurėtini VIEŠPACIUI. / ¹⁶ Kokia nauda iš pinigų išminčiai pirkti kvailo žmogaus rankoje, / jei jis neturi proto? / ¹⁷ Bičiulis visada bičiulis, / bet brolis gimęs vargu dalytis. / ¹⁸ Neprotिंगai elgiasi, kas daužia rankas, / laiduodamas savo kaimynui. / ¹⁹ Žmogus, mėgstantis nusikaltimą, mėgsta kivirčius; / kas namuose stato aukštą slenkstį, tas užsitraukia nelaimę. / ²⁰ Suktos širdies žmogui nesiseka, / o melagingai kalbantis įpuola į bėdą. / ²¹ Kas pagimdo kvailį, tas turi vargo; / avigalvio tėvui nėra džiaugsmo. / ²² Linksmas širdis – geras vaistas, / o niūri dvasia džiovinas kaulus. / ²³ Nedoras žmogus traukia kyšį iš sterblės, / norėdamas iškreipti teisingumo taką. / ²⁴ Protingas žmogus žiūri į išmintį, / o kvailio akys žvalgosi po žemės pakraščius.

²⁵ Kvailas vaikas – apmaudas tėvui / ir širdgėla jo gimdytojui. / ²⁶ Uždėti baudą nekaltam žmogui tikrai neteisinga / kaip ir nuplakti kilmingą žmogų už jo dorumą. / ²⁷ Kas taupiōs kalbōs, tas tikrai išmintingas, / o sveiko proto žmogus būna santūrus. / ²⁸ Net kvailys laikomas išmintingu, kai tyli, / ir protingu, kai laiku užčiaupia lūpas.

18 Uždaras žmogus rūpinasi tik savo įnoriais / ir niekina kiekvieną sveikos nuovokos žmogų. / ² Kvailas žmogus trokšta ne suprasiti, / o tik pareikšti savo nuomonę. / ³ Atėjus nedorumui, ateina ir panie-

ka, / o su negarbe ir nemalonė. / ⁴ Žodžiai iš žmogaus lūpų – gilus vanduo, / o išminties šaltinis – tekanti srovė. / ⁵ Negera būti šališkam nedoro žmogaus atžvilgiu / ir teisme skriausti nekaltą žmogų. / ⁶ Kvailio žodžiai veda į ginčą, / o jo kalba šaukiasi nuplakimo. / ⁷ Kvailio burna – jo pražūtis, / o jo lūpos – spąstai jo gyvasčiai. / ⁸ Liežuvautojo žodžiai – tarsi skanėstai; / jie pasiekia pačią vidurių gelmę.

⁹ Žmogus, kuris dirba atsipalaidavęs, / yra tikras kenkėjo brolis. / ¹⁰ VIEŠPATIES vardas – tvirtas bokštas; / teisusis gali pabėgti į jį ir būti saugus. / ¹¹ Turtuolio lobis – jo įtvirtintas miestas; / jo vaizduotėje tai tarsi aukšta siena. / ¹² Prieš žūtį žmogaus širdis puikuojasi, / o prieš garbę eina nusizėminimas. / ¹³ Duoti atsakymą žmogui, jo neišklausius, / ir kvaila, ir užgaulu. / ¹⁴ Gaji dvasia palaiko žmogų ligoje, / o kai dvasia suserga, kas gali ją pagydyti? / ¹⁵ Protingas širdis igyja išmanymo, / ir išmintingųjų ausis jo budriai ieško. / ¹⁶ Žmogaus dovana atidaro duris / ir praskina kelią pas didžiūnus.

¹⁷ Kas pirmas kreipiasi į teisumą, tas atrodo teisus, / kol neateina ir nebūna apklaustas jo priešininkas. / ¹⁸ Burtų metimas išsprendžia bylas / ir nulemia ginčą tarp galingųjų.

¹⁹ Ižleistą brolių sunkiau laimėti negu stiprų miestą, / o jo priešišku mas – kaip tvirtovės užkarda. / ²⁰ Žmogus sotinasi iš savo lūpų vaisių; / jis turi būti patenkintas savo lūpų derliumi. / ²¹ Mirtis ir gyvenimas – liežuvio galioje, / ir kas su juo sutaria, tas valgs jo vaisius. / ²² Žmogus, kuris randa gerą žmoną, randa laimę / ir gauna malonę iš VIEŠPATIES. / ²³ Vargdienis turi kalbėti

kaip maldautojas, / o turtuolis atsa-
kinėja šiurkščiai. / ²⁴ Žmogus turi
bičiulį, kurie jį prazūdo^a, / o tikras
draugas jam artimesnis už broį.

19 Geriau vargšas, kuris dorai
gyvena, / negu kvailas, kuris
suktai kalba. / ² Be išmanymo net
uolumas nėra geras dalykas, / nes
žmogus, kuris skuba, suklumpa. /
³ Paties žmogaus kvailumas veda į
prazūtį, / tačiau jo širdis nirsta ant
VIEŠPATIES.

⁴ Turtai sutelkia daug bičiulių, / o
beturtis lieka be draugo. / ⁵ Melagin-
gas liudytojas neliks nepasmerktas, /
o kas sumeluoja, tas neišsigelbės. /
⁶ Daugelis pataikauja kilmingam
žmogui, / o duodančiam dovaną kiek-
vienas yra draugas. / ⁷ Visi vargšo
artimieji jį niekina, / o dar labiau jo
vengia draugai: / kai jis jų šaukiasi,
jų nėra. / ⁸ Kas igyja išminties, tas
tampa sau geriausiu draugu; / kas
brangina supratimą, tam seksis. /
⁹ Melagingas liudytojas neliks nepa-
smerktas, / o kas liudija melagingai,
tas prazus. / ¹⁰ Nadera, kad kvailys
gyventų prabangoje, / juo labiau –
kad vergas valdytų didžiūnus. / ¹¹ Su-
manus žmogus negreitas pykti, / o
atleisti ižeidimą – jam garbė. / ¹² Ka-
raliaus pyktis – kaip liūto riaumoji-
mas, / o jo malonė – kaip rasa ant
žolės. / ¹³ Kvailas vaikas – neviltis
tėvui, / o niurnanti žmona – nuolat
lašantis vanduo.

¹⁴ Namai ir turtas – iš tėvų gautas
paveldas, / o sumani žmona ateina iš
VIEŠPATIES. / ¹⁵ Tingumas panardi-
na žmogų į gilų miegą; / apsileidėlis
turi kęsti alkį. / ¹⁶ Kas gerbia savo
gyvastį, tas laikosi įsakymo; / nesirū-
pinti savo elgesiu – mirtina klaida. /

¹⁷ Kas dosnus vargšui, tas skolina
VIEŠPAČIUI; / jis atmokės jam už
gerą darbą. / ¹⁸ Savo vaiką griežtai
pamokyk, nes tai teikia viltį, / bet
netrokšk jo mirties. / ¹⁹ Smurtingo bū-
do žmogus užsitraukia bausmę; / jei-
gu bandytum jį gelbėti, tik pablogin-
tum reikalą. / ²⁰ Klausyk patarimo
ir priimk pamokymą, / kad ilgainiui
taptum išmintingas. / ²¹ Žmogaus šir-
dis pilna visokių norų, / bet bus vyk-
domas tik VIEŠPATIES užmojis. /
²² Žmogiška trokšti naudoti, / bet ge-
riau būti vargšu negu melagiu. /
²³ Pagarbi VIEŠPATIES baimė veda
į gyvenimą; / žmogus valgo ir ilsisi,
nebijodamas pikta. / ²⁴ Tinginys kiša
ranką į dubenį, / bet nepakels jo prie
burnos. / ²⁵ Apmušį pašaipūną, ir ne-
išmanėlis išmoks protingumo; / pa-
mokysi protingą žmogų, ir jis igis
išmanymo. / ²⁶ Kas blogai elgiasi su
savo tėvu ar išvaro savo motiną, / tas
gėdingas ir negarbė užtraukiantis vai-
kas. / ²⁷ Mano vaike, jeigu neklausysi
pamokymo, / greitai nuklysi ir nuo to,
ką jau esi išmokęs.

²⁸ Niekšiškas liudytojas tyčiojasi iš
teisingumo, / o nedorėlių burna ryja
nedorybę. / ²⁹ Lazda parengta pašaipū-
nams, / o rykštės – kvailių nugarai.

20 Vynas išjuokia, stiprusis
gėrimas primušą; / neišmin-
tingas, kas jais svaiginasi.

² Karaliaus rūstybė – tarsi liūto
riaumojimas; / kas jį supykdo, tas
savo gyvastį stato į pavojų. / ³ Gar-
binga žmogui vengti ginčų, / o kiek-
vienas kvailys leidžiasi į kivirčius. /
⁴ Sėjos metu tinginys nearia; / pjūčiai
atėjus, jis ieško, bet nieko neranda. /
⁵ Žmogaus širdies užmojai – gilūs van-
denys, / protingas žmogus gali jų

^{18,24a} Arba: „bičiulį laikui praleisti“.

semtis. / ⁶ Daugelis laiko save geros valios žmonėmis, / bet kas gali rasti žmogų, kuriuo galėtum pasitikėti? / ⁷ Teisus žmogus elgiasi dorai; / laimingi jo vaikai, gavę tokių paveldą! / ⁸ Kai karalius atsisėda į teismo sostą, / jis gali išsijoti visa pikta savo akimis. / ⁹ Kas gali sakyti: „Nuvaliau savo širdį. / Esu švarus, be nuodėmės!“ / ¹⁰ Dvejopais svarsčiais ir dvejopais saikais – / abejais bjaurisi VIEŠPATS. / ¹¹ Savo veiksmais net jaunuolis parodo, / ar jo elgesys sąžiningas ir doras. / ¹² Ir girdinčią ausį, ir matančią akį – / abi VIEŠPATS padarė. / ¹³ Nepamėk miego, kad netaptum skurdžiumi; / laikyk plačiai atvertas akis, ir turėsi ko valgyti. / ¹⁴ „Nieko verta, nieko verta“, – sako pirkėjas, / o nueidamas puikuojasi^a. / ¹⁵ Aukso ir brangakmenių gausu, / bet išmintingos lūpos – brangiausias papuošalas. / ¹⁶ Paimk drabužių laidavusio už atėjūną, / ir pasilaikyk jį kaip užstatą, nes jis laidavo už svetimšalę^b. / ¹⁷ Duona, gauta per apgaule, saldi, / bet vėliau burna taps pilna žvyro. / ¹⁸ Užmojai subręsta per pasitarimus; / kariauk protingai apsvarstydamas. / ¹⁹ Kas nuolat išduoda paslaptis, tas liežuvautojas; / todėl nebendrauk su tuščiu plepiu. / ²⁰ Kas keikia savo tėvą ir motiną, / to žibintas užges visiškoje tamsoje. / ²¹ Nuosavybė, greitai įgyta pradžioje, / galų gale nebus palaiminta. / ²² Nesakyk: „Aš atlyginsiu už piktą!“ / Pasitikėk VIEŠPAČIU, ir jis tau padės. / ²³ Skirtingi svarsčiai pasibjaurėtini VIEŠPAČIUI, / nesąžiningos svarstyklės yra negeros. / ²⁴ VIEŠPATS veda žmogaus žingsnius; / tad kaip žmogus

gali suvokti savo kelią? / ²⁵ Įklius į spąstus tas, kas neapgalvotai sako: „Pašventinta!“ – / paskui ima gailėtis, davęs tokių įžadą. / ²⁶ Išmintingas karalius išsijoja nedorėlius / ir kulia juos kuliamuoju ratu.

²⁷ Žmogaus gyvybės alsavimas – VIEŠPATIES žibintas, / apreiškiantis visas jo būties gelmes.

²⁸ Gerumas ir ištikimybė apsaugo karalių, / o jo sostas palaikomas teismo. / ²⁹ Jaunuolių papuošalas – jėga, / o seneliai gerbiami dėl jų žilų galvų. / ³⁰ Mėlynės ir žaizdos yra užmokestis už piktą, / žmogaus gelmes siekiantys smūgiai.

21 Karaliaus širdis – vandens srovė VIEŠPATIES rankoje; / jis nukreipia ją, kur tik nori. / ² Visi žmogaus keliai jo manymu geri, / o VIEŠPATS pasveria širdį. / ³ Vykdomas teisumas ir teisingumas / VIEŠPAČIUI labiau patinka negu auka. / ⁴ Išpuikusios akys ir išdidi širdis – / nedorėlių žibintas; tai nuodėmė. / ⁵ Darbščiojo užmojai tikrai rodo perteklių, / bet kas per daug skuba, tas turi nuostolio. / ⁶ Turtai, įgyti apgaulingu liežuvium, / tai praeinantis rūkas ir mirties spąstai. / ⁷ Nedorėlių plėšikavimas juos prazudo, / nes jie atsisako daryti, kas teisinga. / ⁸ Nusikaltėlio kelias kreivas, / o nekaltojo elgesys doras. / ⁹ Geriau gyventi kampe ant stogo, / negu erdvioose namuose su priekabia žmona. / ¹⁰ Nedoro žmogaus širdis trokšta daryti piktą, / ir kaimynas jo akyse malonės neranda. / ¹¹ Kai pašaipūnas nubaudžiamas, neišmanėlis pasimoko; / kai protingas žmogus pamokomas, jis įgyja

^{20,14a} T.y. džiaugiasi pigiai nusipirkęs. ^{20,16b} Arba: „pasilaikyk užstatą, atiduotą už svetimšalius“.

ižvalgos. / ¹² Teisusis stebi nedorėlio namus / ir nubloškia nedorėlius į pražūtį. / ¹³ Kas užsikemša ausis vargšo šauksmui, / tas pats šauksis ir nebus išgirstas. / ¹⁴ Slapta dovana sušvelnina pyktį, / o vogčiomis duotas kyšis – stiprų įniršį. / ¹⁵ Daryti, kas teisinga, teisaus žmogaus džiaugsmas, / o nedorėliams – pražūtis. / ¹⁶ Žmogus, nuklydęs nuo sveikos nuovokos kelio, / ilsėsis šešėlių sueigoje. / ¹⁷ Kas mėgsta malonumus, tas kęs skurdą; / kas mėgsta vyną ir aliejų, tas nepralobs. / ¹⁸ Nedoras žmogus tampa išpirka už teisųjį, / o apgavikas – už dorąjį. / ¹⁹ Geriau gyventi dykumos šalyje, / negu su irzlia ir priekabia žmona. / ²⁰ Išmintingas žmogus palieka namie brangaus lobio ir aliejaus, / bet kvailys netrunka juos išseikvoti. / ²¹ Kas stengiasi daryti, kas teisu ir gera, / tas ras gyvenimą, teisumą ir pagarbą. / ²² Vienas išmintingas žmogus užpuola galiūnų miestą / ir sugriaua tvirtovę, kuria jie pasitiki. / ²³ Kas sučiaupia burną ir prikanda liežuvį, / tas apsaugo save nuo daugelio bėdų. / ²⁴ Išdidus, įžūlus žmogus, vadinamas pašaipūnu, / elgiasi su akiplėšiška puike. / ²⁵ Tinginio alkis jį nužudo, / nes jo rankos atsisako dirbti. / ²⁶ Per visą dieną nedorėlis geidžia, / o teisusis duoda nešykštėdamas.

²⁷ Nedorėlių atnašaujama auka pasibaurėtina, / ypač kai atnašaujama gėdingu tikslu. / ²⁸ Melagingas liudotojas bus sutrikdytas, / bet kas tikrai žino, tas paliudys sėkmingai. / ²⁹ Nedoras žmogus įžūlus, / o doras kreipia dėmesį į savo kelią. / ³⁰ Nėra nei išminties, nei supratimo, / nėra nei patarimo prieš VIEŠPATĮ. / ³¹ Žirgas balnojamas mūsų dienai, / bet pergalė priklauso nuo VIEŠPATIES.

22 Geriau turėti gerą vardą, negu didelius turtus; / malonė vertesnė už sidabrą ar auksą. / ² Turtuolis ir vargšas turi ryšį; / jų abiejų Kūrėjas yra VIEŠPATS. / ³ Gudrus žmogus nuvokia pavojų ir vengia jo, / o neišmanėliai eina priekin ir nukenčia. / ⁴ Nusizeminimo ir pagarbios VIEŠPATIES baimės atlygis – / turtai, pagarba ir gyvenimas. / ⁵ Eršėčiai ir spąstai dygsta ant suktos žmogaus kelio; / kas vertina savo gyvastį, tas atokiai nuo jo laikysis.

⁶ Kuriou keliu eiti, mokyk dar jaunuoli; / jis nenukryps nuo jo net kai pasens.

⁷ Turtuolis valdo vargšus, / o kas skolinasi, tas tampa skolintojo vergu. / ⁸ Kas sėja pikta, tas pjaus nelaimę, / ir bausmė, kurią užsi-trauks, jį pribaisgs.

⁹ Dosnus žmogus bus laiminamas, / nes jis dalijasi savo duona su beturčiu. / ¹⁰ Išvark pašaipūną, išeis ir nesantaika, / liausis kivirčiai ir užgaulės.

¹¹ Kas myli tyra širdimi / ir maloniai kalba, tas bičiuliui turės karalių. / ¹² VIEŠPATIES akys apsaugo tiesą, / bet paneigia apgaviko žodžius. / ¹³ Tinginys sako: „Liūtas lauke! / Jeigu išeisiu į gatvę, būsiu sudraskytas!“

¹⁴ Palaidūnės burna – gili duobė; / tas, ant kurio VIEŠPATS supyksta, į ją įpuola.

¹⁵ Jei kvailumas įsigyvena jaunuolio širdyje, / tik pamokymo rykštė jį pašalins. / ¹⁶ Vargšo skriaudimas, norint praturtėti, / ir davimas turtuoliui baigiasi neturtu.

Pirmas išminčių posakių rinkinys

¹⁷ Palenk ausį ir klausykis išminčių žodžių, / dėkis į širdį mano

mokymą, / ¹⁸ nes gėra juos branginti širdyje / ir turėti nuolat savo lūpose. / ¹⁹ Kad pasitikėtum VIEŠPACIU, / šiandien tau juos paaiškinsiu. / ²⁰ Ar gi neparašiau tau trisdešimt įsakų / apie išmintingą patarimą ir išmanymą, / ²¹ kad pamokyčiau tave, kas teisinga ir tikra, / ir tu galėtumei duoti tikrą atsakymą tave siuntusiam?

²² Neskriausk vargšo, nes jis vargšas, / ir nestumdyk elgetos miesto vartuose, / ²³ nes VIEŠPATS gina jų bylą / ir atima gyvastį tiems, kas juos skriaudžia. / ²⁴ Nesibičiuliauk su piktų žmogumi / ir nebendrauk su karštakošiu, / ²⁵ kad kartais neišmoktum jų elgesio / ir neipultum į spąstus. / ²⁶ Nebūk žmogumi, neapgalvotai daužiančiu rankas, / vienu iš tų, kurie laiduoja už skolas, / ²⁷ nes jeigu neturėsi kuo užmokėti, / bus paimta tavo lova. / ²⁸ Neperkelk ežią ženklinančio senojo akmens, / kuri padėjo tavo protėviai.

²⁹ Matai žmogų, turintį darbo įgūdžių? / Jis tarnaus karaliui, / užuot tarnavęs paprastiesiems žmonėms.

23 Kai atsisėdi pietauti su valdovu, / rūpestingai stebėk, kas prieš tave. / ² Jeigu esi besotis, / dėk peilį sau prie gerklės! / ³ Netrokšk valdovo skanėstų, / nes tai apgaulingas maistas. / ⁴ Nenuvargink savęs norėdamas pralobti; / turėk sveikos nuovokos liautis. / ⁵ Vos spėji užmesti akį į turtus, jų nebėra! / Ūmai jie bus igavę sparnus / ir tarsi erelis nuskrudė į padanges. / ⁶ Nevalgyk šykštuolio maisto, / netrokšk jo skanėstų. / ⁷ Juk jis kaip plaukas gerklėje! / „Valgyk ir gerk!“ – sako

tau, / nors jo širdis nėra su tavimi. / ⁸ Suvalgytą kąsnį tu išvėmsi / ir veltui burną aušinsi mandagiais žodžiais. / ⁹ Nekalbėk su bukapročiu, / nes jis iš tavo protingų žodžių tik pasityčios. / ¹⁰ Neperkelk ežią ženklinančio senojo akmens / ir nė nesikėsink į našlaičių laukus, / ¹¹ nes jų Atpirkejas galingas, / jis apgins jų bylą prieš tave. / ¹² Palenk savo širdį pamokymui, / o ausi – išmintingiems posakiams. / ¹³ Nedvejok bausti vaiko, / nes nuo plakimo rykšte jis nemirs. / ¹⁴ Iš tikrųjų turi jį plakti rykšte, / kad išgelbėtum jo gyvastį nuo Šeolo.

¹⁵ Mano vaike, jeigu tavo širdis išmintinga, / tai ir mano širdis džiaugsis. / ¹⁶ Džiūgausiu visa širdimi, / kai tavo lūpos dorai kalbės. / ¹⁷ Nepavydėk savo širdyje nusidėjėliams, / verčiau kasdien pasižymėk pagarbia VIEŠPATIES baime. / ¹⁸ Iš tikrųjų tada turėsi ateitį, / ir tavo viltys nenueis niekais. / ¹⁹ Tad klausykis, mano vaike, būk išmintingas / ir vesk savo širdį tikru keliu. / ²⁰ Nesusidėk su tais, kurie godžiai geria vyną, / nė su tais, kurie persivalgo mėsos. / ²¹ Juk girtuoklis ir rijūnas taps skurdžiais, / o dykduoniavimas aprengia žmogų skarmalais. / ²² Klausyk tėvo, iš kurio gimei, / ir neniekink motinos, kai ji pasens. / ²³ Įsigyk tiesos ir neparduok jos; / pirkis išminties, pamokymo ir supratimo. / ²⁴ Doro žmogaus tėvas kupinas džiaugsmo; / laimingas, kuriam gimė išmintingas sūnus. / ²⁵ Tebūna laimingi tavo tėvas ir motina; / tedžiūgauja tavo gimdytoja. / ²⁶ Mano vaike, pasitiekėk manimi, / ir tavo akys džiaugsis mano keliais. / ²⁷ Juk

kekšė – gili duobė, / o svetimautoja – ankštas šulinys; / ²⁸ be to, ji tyko iš pasalų savo grobio / ir daugina neištikimųjų skaičių. / ²⁹ Kas dūsausja: „Deja!“? Kas šaukia: „Vargas man!“? / Kas įsivėlę į vaidus? Kas skundžiasi? / Kas žaizdotas be priežasties? Kieno miglotos akys? / ³⁰ Tų, kurie ilgai užsisėdi prie vyno, / tų, kurie eina tuštinti maišyto vyno. / ³¹ Nežvilgčioti į tą raudoną vyną, / kai jis švyti taurėje! / Taip švelniai jis teka žemyn, / ³² bet galų gale kerta kaip gyvatė / ir gelia kaip angis. / ³³ Tavo akys matys keistus vaizdus / ir tavo širdis kalbės kvailus niekus. / ³⁴ Tu jausiesi kaip žmogus, miegantis plačioje jūroje, / tarsi žmogus, užmigęs burių stiebo viršūnėje. / ³⁵ „Buvau daužomas, – sakysi, – bet man neskau dėjo; / buvau mušamas, bet nejaučiau! / Kai tik pabusiū, vėl vynu prašysiu!“

24 Blogiems žmonėms nepavydėk / ir su jais bendrauti nenorėk, / ² nes jų širdis mąsto apie smurtą, / o lūpos kalba apie žalą. / ³ Namai statomi išmintimi, / sutvirtinami supratimu, / ⁴ ir patirtimi jų kambariai pripildomi / visokiausių brangių ir gražių daiktų. / ⁵ Būti išmintingam geriau, negu būti stipriam; / patirtis svarbesnė už jėgą. / ⁶ Juk tik išmintingai vadovaujant galima kariauti, / o pergalė priklauso nuo patarėjų gausumo.

⁷ Išminties posakiai per gilūs kvailiui; / prie miesto vartų jis neišsižioja. / ⁸ Kas įnikęs nuolat daryti pikta, / tas bus pramintas sukčiumi. / ⁹ Sukčiaus kėsiai nuodėmingi, / o pašaipūnu žmonės bjaurisi. / ¹⁰ Jei susidūręs su sunkumais, netenki drąsos, / nes trūksta jėgų, / ¹¹ jeigu

susilaikei gelbėjęs pasmerktuosius mirti / ir gynęs vedamus į žūtį, / ¹² jeigu sakai: „Mes nieko apie tai nežinojome!“ – / tai argi tas, kuris sveria širdis, to nepastebi? / Tas, kuris saugo tavo gyvastį, žinos / ir atlygins kiekvienam pagal jo darbus. / ¹³ Mano vaike, valgyk medaus, nes jis geras, / ir medaus lašai iš korio bus saldūs tavo gomuriui. / ¹⁴ Tokia, žinok, yra išmintis tavo gyvasčiai. / Jeigu jos įgysi, turėsi ateitį, / ir tavo viltys nenueis niekais.

¹⁵ Nerenk pasalų kaip plėšikas prie teismo buveinės, / nenuniokok pirkios, kur gyvena teisūs. / ¹⁶ Juk nors teisūs septynis kartus parpuola, / jis vėl atsikelia, / o nedorėli užklumpa nelaimė. / ¹⁷ Nesidžiauk, kai krinta tavo priešas, / tenedžiūgauja tavo širdis, kai jis parpuola, / ¹⁸ kad VIEŠPATS, tai matydamas, nebūtų nepatenkintas tavimi / ir neatitrauktų savo pykčio nuo tavo priešo. / ¹⁹ Nesikarščiuk dėl piktdarių, / nepavydėk nedorėliams, / ²⁰ nes nedoras žmogus neturi ateities, / ir nedorėlių žibintas užges. / ²¹ Mano vaike, bijok VIEŠPATIES ir gerbk karalių; / nesusidėk su tais, kurie prieš juos maištauja, / ²² nes nelaimė iš jų ateina ūmai, / ir kas gali žinoti, ar ta prazūtis iš vie- no ar iš kito?

Antras išminčių posakių rinkinys

²³ Štai ką dar sako išminčiai.

Rodyti šališkumą teisme negera. / ²⁴ Kas sako kaltam: „Tu nekal- tas“, – / tą žmonės keiks, taūtos juo bjaurės; / ²⁵ o kas pasmerkia kaltą, tas bus gerbiamas, / ant jo nužengs palaiminimas ir gerovė. / ²⁶ Sąžinin- gas atsakymas – / lyg bučinyš į lū-

pas. / ²⁷ Atlik savo darbus lauke, /
paruošk kaip reikiant dirvą, / pas-
kui statykis namus. / ²⁸ Neliudyk
prieš savo artimą be rimto reikalo /
ir neapgauk jo savo lūpomis. / ²⁹ Ne-
sakyk: „Jam darysiu, ką jis man da-
rė. / Atmokėsiu tam žmogui už jo dar-
bus!“ / ³⁰ Praėjau pro tinginio lauką, /
pro vynuogyną žmogaus, kuris bu-
vo kvailas. / ³¹ Žiūriu, jis visas ap-
augęs eršėkečiais, / žemė pilna dilgė-
lių, / ir akmeninė tvora išgriauta. /
³² Stebėjau ir dėjausi į širdį; / žval-
giausi ir mokiausi. / ³³ „Truputį pa-
miegoti, truputį pasnausti, / truputį
rankas sudėjus pailsėti“ – / ³⁴ ir skur-
das užklups tave kaip plėšikas, / o
nepriteklius – kaip ginkluotas karys.

*Antras Saliamono
patarlių rinkinys*

25 Štai dar Saliamono patarlių,
kurias surinko Judo kara-
liaus Ezekijo vyrai.

² Dievui teikia garbę paslaptys, /
o karaliams – esmės atskleidimas. /
³ Kaip dangaus aukštybės bei žemės
gelmės, / taip ir karalių širdis neiš-
tiriama. / ⁴ Pašalinęs nuodegas nuo
sidabro, / sidabrakalys turi medžia-
gos indui. / ⁵ Pašalinus nedorėlį nuo
karaliaus, / jo sostas bus grįstas tei-
sumu. / ⁶ Nesiaukštink karaliaus aki-
vaizdoje / ir neužimk didžiūnų vie-
tos. / ⁷ Juk geriau, kad tau būtų
sakoma: „Slinkis aukščiaui!“ – / negu
būti pažemintam kilmingųjų aki-
vaizdoje.

Ką tavo akys matė, / ⁸ neskubėk
nešti į teismą, bet pagalvok, / ką
vėliau darysi, kai tavo artimas tave
sugėdins? / ⁹ Svarstyk savo atvejį su

artimu, / bet kito žmogaus paslapties
neatskleisk, / ¹⁰ kad jis, tai nugirdęs,
tavęs nesugėdintų, / ir tu neįgytum
blogo vardo amžinai. / ¹¹ Mintis,
šmaikščiai laiku išreikšta, / kaip si-
dabru inkrustuoti aukso obuoliai.

¹² Kaip aukso žiedas ar aukso puoš-
mena / yra išminčiaus papeikimas
paklusniai ausiai. / ¹³ Kaip sniego
vėsa pjūties meto kaitroje / yra pati-
kimas pasiuntinys jį siuntusiam; / jis
pakelia šeimininko dvasią. / ¹⁴ Kaip
debesys ir vėjas, kurie neatneša lie-
taus, / yra žmogus, kuris pažada do-
vaną, bet jos neduoda. / ¹⁵ Kantrumu
teisėjas gali būti palenktas, / o lipš-
nus liežuvis gali perlaužti kaulą. /
¹⁶ Kai užtinki medaus, valgyk tik
tiek, kiek reikia, / antraip persisoti-
nės turėsi jį išvemtį. / ¹⁷ Į savo kaimy-
no namus kojos dažnai nekelk, / kad
jam neįgristum ir netaptum neken-
čiamu. / ¹⁸ Kaip vėzdas, kalavijas ar
aštri strėlė / yra žmogus, melagingai
liudijantis prieš artimą. / ¹⁹ Kaip kli-
bąs dantis ar raiša koja / yra pasi-
tikėjimas apgaviku nelaimėje.

²⁰ Kaip actas ant žaizdos / yra žmo-
gus, dainuojantis dainas kenčiančiai
širdžiai. / Kaip kandis drabužį ar
kirmėlė medį, / taip skausmas grau-
žia žmogaus širdį. / ²¹ Jei tavo prie-
šas alkanas, pavalgydink jį duona; /
jei ištroškęs, pagirdyk vandeniu; /
²² nes taip jam krausi žarijas ant gal-
vos^a, ir VIEŠPATS tau atlygins. /
²³ Šiaurys supučia lietų, / o apkal-
bantis liežuvis – piktus žvilgsnius. /
²⁴ Geriau gyventi kampe ant sto-
go, / negu erdvuose namuose su prie-
kabia žmona. / ²⁵ Kaip šaltas vanduo
išdžiūvusiai gerklei, / taip gera žinia
iš tolimo krašto. / ²⁶ Doras žmogus,

^{25,22a} T.y. sužadinsi jam sąžinės graužimą.

krūpčiojantis prieš nedorėlį, / yra kaip sudrumsta versmė ar užterštas šaltinis. / ²⁷ Negera valgyti per daug medaus / nė ieškoti vis didesnės garbės. / ²⁸ Kaip atviras miestas be apsaugos / yra žmogus, kuriam trūksta savitvardos.

26 Kaip sniegas vasarą ar lietus pjūties metu, / taip nepageidautina garbė kvailiui.

² Kaip žvirblis skrajoja, o kregždė nardo, / taip ir neužtarnautas prakeikimas pralekia pro šalį. /

³ Botagas – arkliui, kamanos – asilui, / o lazda – kvailių nugarai! /

⁴ Neatsakyk kvailiui pagal jo kvailumą, / kad netaptumei į jį panašus. / ⁵ Atsakyk kvailiui pagal jo kvailumą, / kad jis netaptų išmintingas savo akyse.

⁶ Žmogus, kuris siunčia žinią per kvailį, / pjauna savo koją ir daro sau nuostolį. / ⁷ Patarlė kvailio lūpose kliba / kaip šlubio kojos. / ⁸ Duoti kvailiui garbės vietą / yra tas pat, kas įrišti akmenuką į svaidyklę.

⁹ Patarlė kvailio lūpose kliba / kaip erškėčio šaka girtuoklio rankoje. /

¹⁰ Samdyti kvailį ar girtuoklį / yra tas pat, kas kalaviju žeisti praeivius. / ¹¹ Kaip šuo vėl grįžta prie savo vėmalo, / taip kvailys kartoja savo kvailystę. / ¹² Ar esi matęs žmogų, kuris tariasi esąs išmintingas? / Iš kvailio galima daugiau tikėtis negu iš jo. / ¹³ „Plėšrūnas ant kelio! – sako tinginys. / – Liūtas lauke!“ / ¹⁴ Duryš sukinėjasi ant savo vyrių, / o tinginys – savo lovoje. / ¹⁵ Tinginys kiša ranką į dubenį, / bet per daug pavargęs, kad pakeltų ją prie burnos. / ¹⁶ Tinginys tariasi esąs išmintingesnis / už septynis žmones, duodančius gerą patarimą.

¹⁷ Praeivis, kuris kišasi į svetimą ginčą, / panašus į žmogų, griebiantį šunį už ausų. / ¹⁸ Kaip pamišėlis, / svaidantis liepsnojančius nuodėgulių ir mirtinas streles, / ¹⁹ elgiasi žmogus, kuris apgauna artimą, / o paskui sako: „Aš tik pajuokavau!“

²⁰ Nepridedant malkų, užgęsta ugnis, / o nesant liežuvautojo, nutyla ginčas. / ²¹ Anglys – žarijoms, malkos – ugniai, / o priekabingas žmogus – kivirčiui užkurti. / ²² Liežuvautojo žodžiai – tarsi skanėstai; / jie pasiekia pačią vidurių gelmę.

²³ Kaip glazūra, dengianti molinį indą, / yra lipšnios piktaširdžio lūpos. / ²⁴ Žmogus, kupinas neapykantos, žodžiais jos neparodo, / bet širdyje rengia apgaulę. / ²⁵ Kai jo kalba pataikaujanti, nepasitikėk juo, / nes jo širdyje glūdi septynios baisenybės; / ²⁶ nors jo neapykanta gudriai paslėpta, / nedorumas atsivers sueigoje.

²⁷ Kas kasa duobę, tas į ją įkris; / akmuo užrieda ant to, kuris jį parita. / ²⁸ Melagingas liežuvis nekenčia savo aukų, / o pataikaujanti burna veda į pražūtį.

27 Nesididžiuk rytdiena, / nes nežinai, ką rytojus gali atnešti.

² Tegu kitas giria, o ne tavo paties burna, / kas nors kitas, o ne tavo paties lūpos.

³ Akmuo sveria, smėlis sunkus, / o už juos abu sunkesnis kvailio apmaudas. / ⁴ Pyktis nuožmus, ištūžis nenugalimas, / bet kas gali atsispirti pavydui? / ⁵ Geriau atviras papeikimas, / negu slepiama meilė. / ⁶ Draugo smūgiai siekia gero, / o priešo bučiniai – kaip peiliai. / ⁷ Sotus žmogus niekina medų, / o alkanam žmogui net kartus dalykas atrodo

saldus. / ⁸ Kaip paukštis, skraidantis toli nuo savo lizdo, / yra žmogus, klajojantis toli nuo savo namų. / ⁹ Kaip kvepalai ir smilkalai džiugina širdį, / taip draugo nuoširdumas stiprina žmogaus dvasią.

¹⁰ Neužmiršk savo draugo ar tėvo bičiulio; / ištikus nelaimei, neik į savo brolio namus: / „Geriau artimas kaimynas, negu tolimas brolis.“ / ¹¹ Mano vaike, įgyk išminties ir pradžiugink mano širdį, / kad turėčiau, ką atsakyti tam, kuris iš manęs šaiposi. / ¹² Gudrus žmogus nuvokia pavojų ir vengia jo, / o neišmanėliai žengia priekin ir nudega nagus.

¹³ Paimk drabužių žmogaus, laidavusio už atėjūną; / ir pasilaikyk jį kaip užstatą, nes jis laidavo už svetimą šalę. / ¹⁴ Kas ankstų rytą garsiai sveikina kaimyną, / tas bus laikomas panašiu į besikeikiantį žmogų. / ¹⁵ Nuolatinis lašėjimas lietingą dieną / ir priekabi žmona yra panašūs; / ¹⁶ nutildyti ją reiškia nutildyti vėją / ar ranka suimti aliejų. / ¹⁷ Kaip geležis paaštrina geležį, / taip žmogus paaštrina savo artimo nuovoką. / ¹⁸ Kas prižiūri figmedį, tas valgo jo vaisius, / o kas rūpinasi savo šeimininku, tas bus pagerbtas. / ¹⁹ Kaip vanduo atspindi veidą, / taip vieno žmogaus širdis atspindi kitą. / ²⁰ Šeolas ir Prapulties vieta nepasotinami, / niekada nepasisotina nė žmogaus akys.

²¹ Lydykla – sidabru, krosnis – aukso, / o žmogus išbandomas gyrimu.

²² Nors ir grūstuvėje sutrintumei kvailį / grūstuvu drauge su grūdais, / kvailumo iš jo neišvaysi.

²³ Rūpinkis savo kaimenių būkle, / gerai prižiūrėk savo bandas, / ²⁴ nes turtai neamžini, / ir net vainikas ne-

išlieka per visas kartas. / ²⁵ Kai žolė nušienauta, pasirodo atolas, / ir pašaras suneštas nuo kalvų šlaitų, / ²⁶ avys parūpins tau drabužių, / o ožiai – pinigų laukui pirkti. / ²⁷ Bus pakankamai ožkos pieno maitintis tau, / tavo šeimai ir tarnaitėms išlaikyti.

28 Nedorelis bėga, nors niekas jo nesiveja, / o teisusis drąsus kaip liūtas.

² Kai kraštas maištauja, jame daug valdovų; / tik su protingu ir patyručiu žmogumi bus saugu. / ³ Nedoras žmogus, engiantis beturčius, / yra kaip siaubingas lietus, naikinantis derlių. / ⁴ Kas laužo įstatymą, tas giria nedorelį, / o kas laikosi įstatymo, tas jam priešinasi. / ⁵ Blogi žmonės nesupranta, ką reiškia teisingumas, / o tie, kurie ieško VIEŠPATIES, supranta viską. / ⁶ Geriau vargšas, kuris dorai gyvena, / negu nesąžiningas turtuolis. / ⁷ Protingas vaikas laikosi įstatymo, / o bendraująs su lėbautojais daro gėdą savo tėvui. / ⁸ Kas kraunasi turtus lupikavimu ir palūkanomis, / tas kaupia juos vargšų globėjo naudai. / ⁹ Kai žmogus nususuka nenorėdamas klausyti įstatymo, / net jo malda tampa pasibjaurėtina. / ¹⁰ Žmogus, kuris veda dorus žmones į blogą kelią, / pats įpuls į savo duobę, / o nekaltieji gaus didelį paveldą. / ¹¹ Turtuolis gudrus savo akyse, / bet išvalgus beturtis jį kiaurai permato. / ¹² Kai dori žmonės vyrauja, viskas puiku, / kai nedoreliai paima viršų, žmonės bėga sleptis. / ¹³ Kas slepia savo kaltes, tam nesiseks, / o kas jas išpažįsta ir nebenusikalsta, tas susilauks gailėstingumo. / ¹⁴ Laimingas

žmogus, visada pagarbiai bijantis [Dievo], / o kas užkietina savo širdį, tas patenka į nelaimę. / ¹⁵ Kaip riau-mojantis liūtas ir raijė meška / yra nedoras vargingos tautos valdovas. / ¹⁶ Valdovas, kuriam trūksta supratimo, nuožmiai engia, / o tas, kuris bjaurisi neteisinga nauda, ilgai gyvens. / ¹⁷ Žmogus, vejamas dėl kraujo kaltės, bėgs iki kapo; / tenepadeda jam niekas. / ¹⁸ Kas dorai elgiasi, tas saugus, / o kas eina kreivais keliais, tas įpuola į kapą.

¹⁹ Kas dirba savo žemę, tas turės duonos iki soties, / o kas vaikosi vėjų, tas kęs neišbrendamą skurdą. / ²⁰ Patikimą žmogų lydi gausi palaima, / o kas skuba pralobti, tas neliks be kaltės. / ²¹ Negera būti šališkam, / tačiau net už duonos riekę žmogus nusikalsta. / ²² Šykštuolis skuba pralobti / ir nežino, kada jį užklups skurdas. / ²³ Kas pataiso žmogų, tas galiausiai susilauks daugiau padėkos, / negu tas, kuris jam meilikauja liežuviu. / ²⁴ Kas apiplėšia tėvą ar motiną ir sako: „Tai ne nuodėmė!“ – / tas plėšikų sėbras. / ²⁵ Šykštuolis sukelia ginčus, / o kas pasitiki VIEŠPACIU, tam seksis. / ²⁶ Kas pasitiki savo protu, tas kvailys, / o kas gyvena pagal išmintį, tas saugus. / ²⁷ Kas duoda vargšui, tas pats nieko nestokos, / o kas užmerkia akis, tas bus labai iškeiktas. / ²⁸ Kai nedorėliai paima viršų, žmonės bėga slėptis, / o kai jie pražūva, teisieji vėl klesti.

29 Kas dažnai ispėtas išsižeidžia ir užsispiria, / tas bus staiga ir visiškai palaužtas. / ² Kai teisieji vyrauja, tauta džiaugiasi, / o kai nedorėliai valdo, tauta dejuoja. / ³ Žmogus, mėgstantis išmintį, neša savo tėvui laimę, / o kas bendrauja su

kekšėmis, tas eikvoja savo turtą. / ⁴ Teisingumu karalius padaro savo kraštą saugų, / o tas, kuris užkrauna didelius mokesčius, jį pražudo. / ⁵ Žmogus, kuris pataikauja savo artimui, / spendžia pinkles jo kojomis. / ⁶ Nedoro žmogaus kaltėje slypi jam spąstai, / o teisusis dainuoja ir džiaugiasi. / ⁷ Teisusis rūpinasi beturčių teisėmis, / o nedorėlis tokio rūpinimosi negali suprasti. / ⁸ Pašaipūnai sukelia mieste sąmyšį, / o išmintingieji numalšina žmonių įniršį. / ⁹ Jei išmintingas žmogus eina su kvailiu į teismą, / kvailys tik nirsta ir be saiko juokiasi. / ¹⁰ Kraugeriški žmonės nekenčia doro žmogaus, / o dorieji rūpinasi jo gyvastimi. / ¹¹ Kvailys išlieja visą savo įniršį, / o išmintingas žmogus santūriai susilaiko. / ¹² Jei valdovas klausosi melo, / visi jo pareigūnai taps nedori. / ¹³ Vargšas ir jo engėjas turi ryšį; / jų abiejų akims VIEŠPATS duoda šviesos. / ¹⁴ Jei karalius sąžiningai teisia beturčius, / jo sostas bus amžinai tvirtas. / ¹⁵ Rykštė ir pabarimas duoda išminties, / o vaikas, paliktas sau, yra motinos gėda. / ¹⁶ Kai nedori žmonės paima viršų, padaugėja nusikaltimų, / bet teisieji matys jų žlugimą.

¹⁷ Drausmink savo vaiką, ir būsi ramus, / o jis tau teiks paguodos. / ¹⁸ Kai nebėra svajonių, tauta praranda savitvardą, / bet tie, kurie laikosi Įstatymo, būna laimingi. / ¹⁹ Tarnas vien žodžiais neišprusinamas; / nors ir supranta, ką sakai, jis nekreipia dėmesio. / ²⁰ Ar matei žmogų, skubantį neapgalvotai kalbėti? / Iš kvailio galima daugiau tikėtis, negu iš jo! / ²¹ Vergas, lepintas nuo mažens, / galų gale taps neklaužada. / ²² Pikto būdo žmogus sukelia ginčą, / o karštakošis pridaro daug nusikal-

timų. / ²³ Žmogaus puikybė jį pažemins, / o nuolankiūs dvasios žmogus bus pagerbtas. / ²⁴ Nekenčia savo gyvasties, kas sėbrauja su vagimi, / kas girdi keiksmą, bet nutyli. / ²⁵ Žmonių baimė spendžia žmogui spąstus, / o kas pasitiki VIEŠPACIU, tas apsaugomas. / ²⁶ Daugelis ieško malonės valdovo akyse, / bet tik iš VIEŠPATIES žmogus gauna teises. / ²⁷ Nedoru žmogumi bjaurisi teisieji, / o doro kelio žmogumi bjaurisi nedorėlis.

Agūro žodžiai

30 Agūro, Jakės Masiečio sūnaus, žodžiai, / šio žmogaus ištarmė. / Dievo nėra su manimi, / Dievo nėra su manimi, ir aš bejėgis^a.

² Juk aš per kvailas būti žmogumi; / net žmogiško supratimo man trūksta.

³ Nesimokiau išminties / ir neturiu šventojo pažinimo. / ⁴ Kas užžengė į dangų ir vėl nužengė? / Kas pagavo vėją savo saują? / Kas susėmė vandenį savo drabužiu? / Kas sužymėjo žemės ribas? / Kuo jis vardu? Kuo vardu jo sūnus? / Iš tikrųjų tu tai žinai!

⁵ Kiekvienas Dievo žodis ugnimi išmėgintas! / Jis skydas tu, kurie juo pasitiki. / ⁶ Nieko prie jo žodžių nepridėk, / kad jis tavęs nepapeiktų ir nelaikytų melagiu.

Skaitmeninės patarlės

⁷ Dviejų dalykų iš tavęs prašau, / neatsisakyk jų suteikti man dar prieš mirtį: / ⁸ atitolink nuo manęs vylių

bei melą, / ir neduok man nei skurdo, nei turtų, / ⁹ tik suteik kasdienės duonos, / kad, būdamas sotus, neišsiginčiau tavęs / ir nesakyčiau: „Kas tas VIEŠPATS?“ – / arba, būdamas skurde, vogčiau / ir paniekinčiau savo Dievo vardą.

¹⁰ Neskusk tarno jo šeimininkui, / kad tarnas tavęs nekeiktų ir tu nenukentėtum.

¹¹ Yra tokių, kurie keikia savo tėvus / ir neneša palaimos savo motinoms. / ¹² Yra tokių, kurie tariasi esą švarūs, / tačiau savo purvo nėra nusivalę. / ¹³ Yra tokių, kurių išpuikusios akys, / valdingas žvilgsnis! / ¹⁴ Yra tokių, kurių dantys it kalavijai, / nasrai it peiliai / šalies beturčiams, žmonijos vargšams suryti.

¹⁵ Siurbėlė turi dvi dukteris: „Duok!“ ir „Duok!“ / Tos trys niekada nėra sočios, / o „Gana!“ niekada nesako keturi: / ¹⁶ Šeolas, bevaisės iščios, / nuolat vandens trokštanti žemė / ir ugnis, niekada nesakanti: „Gana“.

¹⁷ Akis, kuri tyčiojasi iš savo tėvo / ir niekina savo seną motiną, / bus slėnio kranklių iškaptos / ir erelio jauniklių sulesta.

¹⁸ Trys dalykai man perdėm nuostabūs, / ir keturių iš tikrųjų negaliu suprasti: / ¹⁹ kaip erelis skrenda padangėmis, / kaip žaltys šliaužia statmena uola, / kaip laivas plaukia plačia jūra / ir kaip vaikinai randa kelią pas merginą. / ²⁰ Taip elgiasi svetimautoja: / pavalgo, nusišluosto burną ir sako: / „Nieko pikta nepadariau!“ / ²¹ Trys dalykai sudrebina žemę, / ir keturių jį jau nebegali pakelti: / ²² vergo, kai

^{30,1a} Arba: „Agūro, Jakės sūnaus, įkveptieji žodžiai. Šio žmogaus ištarmė Itieliui, Itieliui ir Ukalui.“

jis tampa karaliumi, / nepagydomo kvailio, kai jis sotus, / ²³ bjauriės moters, kai ji išteka, / ir vergės, kai ji užima šeiminkės vietą. / ²⁴ Keturi gyvūnai žemėje maži, / bet nepaprastai išmintingi: / ²⁵ skruzdės – bejėgė tauta, / bet apsirūpinanti maistu vasarą, / ²⁶ barsukai – negalinga padermė, / tačiau besistatanti namus uolose, / ²⁷ skėriai, neturintys karaliaus, / bet besileidžiantys į žygį pulkais, / ²⁸ driežas, kurį galima pagauti rankomis, / tačiau kuris randa kelią į karalių rūmus. / ²⁹ Trys gyvūnai didingi savo eisenai / ir keturi didingi savo žingsniu: / ³⁰ liūtas, žvėrių galiūnas, / nenusileidžiantis niekam, / ³¹ gaidys, išdidžiai žingsniuojantis, ožys / ir karalius, kai nėra kas jam priešintis. / ³² Jeigu buvai toks kvailas, kad išūliai elgeisi, / ar buvai pinklių spendėjas, stabtelk ir pagalvok! / ³³ Juk kaip grietinę mušant, sumušamas sviestas, / ir kaip sumušus nosį, pasilieja kraujas, / taip žadinant pyktį, kyla vaidas.

Lemuelio žodžiai

31 Masos karaliaus Lemuelio žodžiai. Pamokymas, kurį jam davė jo motina:

² „Ne, mano sūnau! Ne, mano iščių sūnau! / Ne, mano įžadų sūnau! / ³ Nedalyk savo stiprybės moterims, / nė savo jėgų karalių naikintojoms. / ⁴ Vynas – ne karaliams, Lemueli! / Ne karaliams gerti vyną, / ne valdovams mėgti svaigųjų gėrimą, / ⁵ kad gerdami nepamirštų, ką įstatas liepia, / ir nepažeistų visų vargo žmonių teisių. / ⁶ Verčiau duok svaigųjų gėrimą žūstančiam, / o vyną –

žmogui, kuriam gyvenimas apkarto. / ⁷ Tegeria, teužmiršta savo skurdą / ir tenebegalvoja apie savo nelaimę. / ⁸ Kalbėk už tą, kuris pats už save negali kalbėti, / ir dėl skurdžiaus teisių. / ⁹ Atverk burną! Tark teisių nuosprendį, / gink vargšus ir beturčius!“

Pavyzdinga žmona

¹⁰ Koks retas radinys – sumani žmona! / Brangesnė už perlus jos vertė! / ¹¹ Vyras jai patiki savo širdį / ir turi tikrą turtą. / ¹² Ji atsilygina gerumu, o ne piktumu / per visas savo gyvenimo dienas. / ¹³ Ji pasirūpina vilnų bei linų / ir darbuojasi igudusiomis rankomis. / ¹⁴ Kaip pirklio laivai, / ji pargabena iš toli maisto atsargų. / ¹⁵ Ji keliausi, kai dar tamsu, / duoda maisto namams / ir dienos nurodymų tarnaitėms. / ¹⁶ Ji apžiūri ūkį ir jį nuperka, / iš savo rankų uždarbio įveisia vynuogyną. / ¹⁷ Ji susijuosusi jėga, / jos rankos stiprios. / ¹⁸ Ji mato, kad jos verslas klesti, / naktį jos žibintas niekada neprigęsta. / ¹⁹ Ji ima į rankas rėtėlį, / o jos pirštai stveriasi verps-tės. / ²⁰ Ji dosniai duoda vargšui / ir ištisia ranką elgetai. / ²¹ Jai nereikia rūpintis savo šeima, kai sninga, / nes visi jos namiškiai šiltai aprengti. / ²² Ji pati pasigamina antklodžių, / plona drobė ir purpuras – jos drabužiai. / ²³ Jos vyras išymus miesto vartuose / ir sėdi ten tarp šalies seniūnų. / ²⁴ Ji siuva ten parduoda lino drabužius, / ir tiekia juostas pirkliams. / ²⁵ Stiprybė ir orumas – jos drabužis; / ji su šyps-

^{31,10a} Šiam skyriui suteiktas vad. abėcėlinių psalmių pavidalas. Žr. Ps 9,2 ir kt.

niu žiūri į ateitį. / ²⁶ 𐤁 Atvėrusi burną, ji kalba išmintingai, / o ant jos liežuvis – malonus pamokymas. / ²⁷ 𐤅 Ji atidžiai prižiūri savo šeimos elgesį / ir niekada nevalgo dykaduonio duonos. / ²⁸ 𐤑 Jos vaikai ją giria, / jos vyras irgi liaupsina ją: /

²⁹ 𐤒 „Daug sumanių moterų, / bet tu viršiji jas visas!“ / ³⁰ 𐤗 Žavumas – apgaulė, / o grožis – migla; / moteris turi būti giriama / už pagarbią VIEŠPATIES baimę. / ³¹ 𐤎 Duokite jai atlyginimą už jos triūsą! / Teadi miesto vartai jos darbų gyriumi!

MOKYTOJO KNYGA

Mokytojo (Koheleto, Pamokslininko, Ekleziasto) knyga (hebr. *qôhêlêṭ*, gr. *ekklēsiastēs*, lot. *ecclesiastes*) pagal hebrajišką ir graikišką pavadinimą siejama su bendruomenės arba susirinkimo vadovu ir tradicijos priskiriama Saliamonui.

Ižangoje pabrėžęs, jog viskas laiko būvyje kartojasi (1,1–11), knygos autorius iš savo gyvenimo patirties sprendžia, jog išmintis pranoksta kvailumą, bet protingo ir kvailo laukia toks pat likimas (1,12–2,26), mato žmogaus triūso bergždumą, bet mano, kad džiaugtis savo triūso vaisiais – Dievo dovana (sk. 3–6), ragina mėgautis jaunystėje, bet perspėja, kad už viską reikės atsakyti Dievui (7,1–12,8); pastaroji mintis dar kartą pakartojama knygos užsklandoje (12,9–14).

Nerimu ir abejone dvelkianti knyga liudija nenumaldomą žmogaus troškimą suvokti savo vietą pasaulyje ir savo likimo prasmę.

1 Mokytojo, Dovydo sūnaus, Jeruzalės karaliaus, žodžiai.

Žmogaus triūsas beprasmis

² Miglų migla! – sako Mokytojas. / Miglų migla! Viskas migla! / ³ Kokia nauda žmogui iš viso jo sunkaus triūso, / kuriuo jis triūsia po saule? / ⁴ Viena karta nueina, kita ateina, / bet žemė amžinai lieka ta pati. / ⁵ Saulė teka ir leidžiasi, / skubėdama į vietą, iš kurios pateka. / ⁶ Vėjas pučia į pietus, / paskui sukasi šiaurės link. / Vis sukasi ir sukasi vėjas, / grįždamas į tą patį sukinį. / ⁷ Visos upės nuolat teka į jūrą, / tačiau jūra niekada nebūna pilna. / Į vietą, iš kurios išteka, / upės vėl suteka. / ⁸ Visi dalykai labiau varginantys, / negu žmogus gali pasakyti. / Akis žiūrėdama nepasisotina, / ausis klau-

sydama neprisipildo. / ⁹ Kas buvo, tas vėl bus; / kas įvyko, tai vėl įvyks. / Po saule nieko nėra nauja! / ¹⁰ Kartais apie kokį nors dalyką sakoma: / „Žiūrėk, tai šis tas nauja!“ / Betgi tas dalykas jau buvo / šimtmečiais prieš mus. / ¹¹ Kaip dabar neatmenama buvusių dalykų, / taip ateities dienomis būsiančių dalykų / neatmins vėliau gyvensiantys žmonės.

Gyvenimo patyrimas

¹² Aš, Mokytojas, buvau Izraelio karalius Jeruzalėje. / ¹³ Visa širdimi atsidėjau išmintingai tyrinėti ir nagrinėti visa, kas vyksta po dangumi. / Kokia varginanti užduotis, Dievo duota žmonėms spręsti! / ¹⁴ Mačiau visa, kas daroma po saule. / Tikėk manimi, visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis.

¹⁵ Kas kreiva, tas negali būti ištiesinti; / ko trūksta, to negalima suškaičiuoti.

¹⁶ Tariau širdyje: „Štai įgijau daug išminties, daugiau už visus prieš mane gyvenusius Jeruzalėje. Mano širdis uoliai kaupė visokią išmintį ir išmanymą.“ ¹⁷ Tačiau kai ėmiau širdimi pažinti išminties bei išmanymo prigimtį ir kvailybę bei paikybę, supratau, kad ir tai – tik vėjų vaikymasis.

¹⁸ Juk su didele išmintimi ateina ir daug rūpesčių; / juo daugiau žinai, juo daugiau kankiniesi.

2 Tariau širdyje: „Puiku! Leisiu sau mėgautis malonumais. Paragauk malonumų!“ Bet, tikėk manimi, ir tai buvo migla. ² Apie juoką sakiau: „Kvailystė!“ Apie džiaugsmą: „Kas iš to?“ ³ Sumaniau ištirti, kaip paskatinti savo kūną vynu, nors mano širdis ir buvo užsiėmusi išmintimi; ryžausi atsi-duoti kvailystei, norėdamas su-prasti, ar gėra mirtingiesiems tai daryti per keletą jų gyvenimo po dangumi dienų.

⁴ Ėmiausi didelių darbų. Stačiausi namų, veisiausi vynuogynų. ⁵ Įsirengiau sodų bei parkų ir pasisodinau juose visokių rūšių vaismedžių. ⁶ Įsitaisiau vandens tvenkinių augančio miško medžiams laistyti. ⁷ Įsigijau vergų ir vergių. Vergai gimė ir mano namuose. Turėjau taip pat didžiulių galvijų bandų bei avių kaimenių, didesnių negu visų kitų, buvusių prieš mane Jeruzalėje. ⁸ Susikroviau sidabro bei aukso ir karalių bei valstybių turtų. Apsirūpinau dainininkais – vyrais ir moterimis, visais mirtingųjų malonumais ir daugybe sugulovių.

⁹ Taip tapau didis. Viršijau visus buvusius prieš mane Jeruzalėje. Be to, ir išmintis manęs nepaliko. ¹⁰ Nieko, ko mano akys norėjo matyti, joms neatsakiau. Nė savo širdžiai neatsakiau jokio malonumo. Iš tikrųjų mano širdžiai teikė malonumo visas mano triūsas, ir tai buvo atlygis už visą mano triūsą. ¹¹ Tuomet apsvarsčiau visa, ką mano rankos buvo padariusios, ir sunkų triūsą, kurį buvau įdėjęs. Tikėk manimi, visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis! Nebuvo nieko naudinga po saule!

Išmintis ir kvailybė

¹² Ėmiausi svarstyti, vertindamas išmintį, kvailybę ir paikybę, nes ką darys žmogus, atėjęs po karaliaus? Tik tai, ką karalius buvo daręs!

¹³ Suvokiau, kad išmintis pranoksta kvailybę, / kaip šviesa pranoksta tamsą. / ¹⁴ Išmintingasis kakteje turi akis, / o kvailasis grabaliojasi tamsoje.

Tačiau žinojau, kad juodu abu ištinka toks pat likimas. ¹⁵ Tariau sau širdyje: „Jeigu kvailojo likimas ištiks ir mane, tai kodėl turėčiau būti išmintingas? Kokia man iš to nauda?“ Taigi suvokiau širdyje, kad ir tai tik migla! ¹⁶ Juk nėra nei išmintingųjų, nei kvailųjų išliekančio atminimo, nes ateities dienomis vieni ir kiti bus užmiršti. Tad kaip gali išmintingasis mirti lygiai taip, kaip miršta kvailasis! ¹⁷ Pradėjau bodėtis gyvenimu, nes visa, kas vyksta po saule, man kelė nerimą. Visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis!

¹⁸ Matydamas, kad turiu palikti žmogui, ateinančiam po manęs, bodėjausi visais savo triūso vaisiais, kuriuos buvau sukaupęs po saule.

¹⁹ Kas žino, koks jis bus? Ar išmintingas, ar kvailas? Tačiau jis tvarkys visus mano triūso ir išminties vaisius po saule! Tai irgi migla! ²⁰ Vėl mano širdis puolė į neviltį dėl visų triūso vaisių, kuriuos buvau sukaukęs po saule. ²¹ Juk ne sykį žmogus, išmintingai triūšęs, kupinas išmanymo ir įgūdžių, privalo palikti visa, ką turi, jokio darbo į tai neįdėjusiam žmogui. Tai irgi migla ir didelis blogis. ²² Tad kokia nauda mirtingajam iš viso jo triūso ir rūpinimosi, kurį turėjo pakelti po saule? ²³ Juk visos jo dienos kupinos skausmo, o jo užsiėmimas – apmaudas; net naktį jo širdis neturi ramybės. Tai irgi migla!

²⁴ Tad nieko nėra geriau žmogui, kaip valgyti bei gerti ir rasti pasitenkinimo savo triūse. Net tai, kaip pastebėjau, ateina iš Dievo rankos. ²⁵ Juk kas be jo turės ko valgyti ir ras pasitenkinimo? ²⁶ Iš tikrųjų žmogui, kuris jam patinka, Dievas suteikia išminties, išmanymo ir džiaugsmo. O nusidėjėliui jis užkrauna vargą rinkti ir kaupti nuosavybę, kad būtų atiduota tam, kuris patinka Dievui. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

Viskam yra metas

3 Viskam yra metas, ir kiekvienam reikalui tinkamas laikas po dangumi.

² Laikas gimti ir laikas mirti, / laikas sodinti ir laikas rauti, kas pasodinta. / ³ Laikas žudyti ir laikas gydyti, / laikas griauti ir laikas statyti. / ⁴ Laikas verksti ir laikas juoktis, / laikas gedėti ir laikas šokti. / ⁵ Laikas išmėtyti akmenis ir laikas juos surinkti, / laikas glamonėtis ir

laikas nesiglamonėti. / ⁶ Laikas ieškoti ir laikas pamesti, / laikas laikyti ir laikas išmesti. / ⁷ Laikas perplėsti ir laikas susiūti, / laikas tylėti ir laikas kalbėti. / ⁸ Laikas mylėti ir laikas nekęsti, / laikas karui ir laikas taikai.

Triūsas ir jo vaisiai

⁹ Tad kokia nauda dirbančiajam iš jo triūso? ¹⁰ Stebėjau užsiėmimus, kuriais užsiimti žmonėms Dievas lėmė. ¹¹ Visa, ką jis daro, tinkama tam laikui. Be to, jis įdiegė amžinybę į jų širdį, bet žmogus negali perprasti nei pradžios, nei pabaigos to, ką Dievas daro.

¹² Taip suvokiau, kad žmogui nėra nieko geriau, kaip būti laimingam ir patirti malonumo savo gyvenime. ¹³ Iš tikrųjų, kai žmogus gali valgyti, gerti ir savo užsiėmime rasti pasitenkinimo, tai Dievo dovana. ¹⁴ Suvokiau, kad visa, ką Dievas daro, išliks amžinai: nieko negalima prie to pridėti, nieko negalima iš to atimti. Taip Dievas veikia, kad žmonės jaustų jam pagarbą. ¹⁵ Tai, kas jau buvo, vyksta dabar; tai, kas dar turi būti, jau seniai yra buvę. Dievas pasirūpina tuo, kas reikalauja jo dėmesio.

¹⁶ Be to, mačiau po saule, kad vietoj teisingumo buvo nedorybė ir vietoj teismo buvo nedorybė. ¹⁷ Širdyje sau tariau: „Ir teisuolių, ir nedorėlių teis Dievas, nes kiekvienam reikalui ir kiekvienam įvykiui skirtas laikas.“ ¹⁸ Tada apie žmones širdyje sau tariau: „Tai Dievas juos ištirs ir parodys, kad viduje jie tik gyvuliai.“ ¹⁹ Juk žmonių ir gyvulių likimas yra toks pat. Ir vieni, ir kiti miršta, nes turi tą patį gyvybės alsavimą. Žmogus

nepranoksta gyvulio, nes visa tai migla. ²⁰ Abu eina į tą pačią vietą, abu yra iš dulkių, ir abu į dulkes sugrįžta. ²¹ Kas žino, ar žmogaus gyvybės alsavimas kyla aukštin, ar gyvulio gyvybės alsavimas leidžiasi žemyn, į žemę? ²² Tad suvokiau, kad žmogui nėra nieko geriau, kaip rasti pasitenkinimo savo užsiėmime, nes tai jo dalis. Kas igoalins jį pamatyti, kas bus po jo?

4 Paskui ėmiausi svarstyti visus smurto veiksmus, atliekamus po saule. Mačiau nuskriaustųjų ašaras. Nebuvo, kas juos paguostų! Iš jų engėjų rankos kyla smurtas, ir nėra kam juos paguosti! ² Mirusiųs, jau seniai susitikusius su mirtimi, laikiau laimingesniais už tuos, kurie dar turi gyventi. ³ Laimingesnis už vienus ir kitus tas, kuris dar nėra gimęs ir matęs nedorų darbų, daromų po saule.

⁴ Pastebėjau, kad visas triūsas ir darbo įgūdžiai kyla iš žmogaus pavydo artimui. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

⁵ Kvailasis sudeda rankas / ir min-ta savo kūnui. / ⁶ Geriau viena sauja su poilsiu, / negu dvi saujos su triūsu / ir vėjų vaikymusi!

⁷ Mačiau ir kitą pavyzdį miglos po saule – ⁸ vienišą žmogų be jokio bičiulio, be sūnaus ir be brolio. Tačiau visam jo triūsui nėra galo, ir jo akys nepasisotina turtais. „Kam gi triūsiu, – klausia jis savęs, – atsisakydamas pasitenkinimo?“ Tai irgi migla ir blogas užsiėmimas!

⁹ Dviem geriau negu vienam, nes jie gauna didesnę atlygį už savo triūsą. ¹⁰ Jei vienas iš jų suklumpa, kitas

padedą bičiuliui atsikelti. Vargas vienišam žmogui! Juk kai jis suklumpa, nėra kam jį pakelti. ¹¹ Panašiai dviese, miegodami kartu, šildo vienas kitą. O kaip gali vienas miegodamas šiltai jaustis? ¹² Vienišą žmogų lengva įveikti, du gali vienam sėkmingai pasipriešinti. Trilinką virvę nutraukti nelengva.

¹³ Geriau būti jaunuoliu – vargšu, bet išmintingu, negu karaliumi – senu ir sukvailejusi, nebekreipiančiu dėmesio į patarimą. ¹⁴ Juk pirmasis gali net iš kalėjimo išeiti ir tapti karaliumi, tuo tarpu pastarasis, net gimęs karaliumi, gali tapti elgeta. ¹⁵ Stebėjau visus gyvenančius po saule būriuojantis prie jauno įpėdinio, turinčio žengti į karaliaus vietą. ¹⁶ Bet begalinė žmonių daugybė ateityje juo visiškai nesidžiaugs. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

¹⁷ Būk apdairus, kai keli koją į Dievo Namus. Geriau eik klausytis, negu atnašauti kvailųjų auką, nes jie nežino, kaip susilaikyti nuo pikta.

5 Niekada neskubėk kalbėti ir neleisk savo širdžiai tarti žodžio Dievo akivaizdoje, nes Dievas danguje, o tu žemėje. Taupyk savo žodžius.

² Kaip slogūs sapnai ateina po didelių rūpesčių, / taip kvailą šneką lydi žodžių srautas.

³ Kai duodi įžadą Dievui, nedelsk jo vykdyti, nes kvailas jam neteikia malonumo. Įvykdyk, ką pažadi. ⁴ Geriau įžado visai neduoti, negu duoti ir nevykdyti. ⁵ Neleisk savo lūpmos tavęs vesti į kaltę ir nesakyk jo atstovų akivaizdoje: „Tai buvo klaida!“ Kodėl Dievas turėtų pykti ant tavęs už tuos žodžius ir naikinti tavo rankų

darbus? ⁶ Su sapnų gausa ateina ir migla bei žodžių srautas. Todėl turėk pagarbios Dievo baimės!

⁷ Kai kur nors matai vargšų priespaudą, teisių ir teisingumo pažeidimą, nenustebk. Juk kiekvieną pareigūną prižiūri aukštesnis pareigūnas, o virš jų yra dar aukštesni. ⁸ Visa apsvarsčius, kraštui naudinga, kad dirbamą žemę prižiūrėtų karalius.

⁹ Pinigus mėgstantis niekada nepasisotina pinigais, nė turtus mėgstantis – pelnu. Tai irgi migla! ¹⁰ Kur daugėja gėrybių, ten daugėja ir jas valgančių. O koks pilnas savininkui? Nebent savo akis juo paganyti! ¹¹ Darbininko miegas saldus, ar jis mažai ar daug valgė, o turtuolio perteklius neleidžia jam miegoti.

¹² Skaudus blogis, kurį mačiau po saule, buvo turtai, laikyti savininko nelaimės atvejui. ¹³ Verslas nenusisekė, ir tie turtai prarasti. Jam gimė sūnus, bet jis nebeturi nieko jam palikti. ¹⁴ Kaip nuogas atėjo iš motinos iščių, taip turi ir iškeliauti. Iš savo triūso vaisių jis nieko negali pasiimti. ¹⁵ Iš tikrųjų tai skaudus blogis! Kaip atėjo, taip ir iškeliaus. Tad kokia nauda triūsti vėjais? ¹⁶ Be to, per visas savo gyvenimo dienas jis valgo tamsoje su dideliu apmaudu, širdgėla ir pykčiu.

¹⁷ Štai ką suvokiau iš tikrųjų esant gera: žmogus turėtų valgyti ir gerti bei mėgautis visais savo triūso vaisiais po saule per tas suskaičiuotas gyvenimo dienas, kurias Dievas jam yra davęs. Juk tokia jo dalia! ¹⁸ Be to, kai tik Dievas suteikia žmogui turtų ar nuosavybės, jis leidžia jam ir mėgautis jais, sutikti su savo dalia ir džiaugtis savo triūso vaisiais. Tai Dievo dovana! ¹⁹ Toks žmogus

vargu ar niūriai žvelgs į savo gyvenimo dienas, nes Dievas leidžia jam mėgautis savo širdies džiaugsmu.

6 Ir kitą blogį, labai slegiantį žmogų, mačiau po saule. ² Kartais Dievas suteikia žmogui tiek turtų, nuosavybės ir garbės, kad jam netrūksta nieko, ko jis trokšta, tačiau Dievas neleidžia jam iš to patirti malonumo. Vietoj jo iš to patiria malonumo svetimas žmogus. Tai irgi migla ir skaudus blogis! ³ Net jeigu žmogui gimtų šimtas vaikų ir jis gyventų daug metų, sulauktų senyvo amžiaus, bet pats savo turtais iki soties nepasinaudotų, man atrodo, kad negyvas gimęs kūdikis būtų už jį laimingesnis. ⁴ Nors jis tik kaip migla ateina ir į tamsą išeina, nors jo vardą dengia tamsa ir jis neturi kapo, ⁵ nors jis niekada nematė saulės ir nieko nepažino, vis vien negyvas gimęs kūdikis ilsisi ramiau už aną. ⁶ Net jeigu žmogus ir dusyk po tūkstantį metų gyventų, bet nerastų pasitenkinimo, tai argi abu jie neina į vieną ir tą pačią vietą?

⁷ Visi žmogaus triūso vaisiai tenka jo burnai, tačiau jo troškimas niekada nebūna patenkinamas. ⁸ Tad kuo išmintingajam geriau negu kvailajam? Kas iš to vargšui, mokančiam gerai elgtis su žmonėmis? ⁹ Geriau tai, ką akimis matai, negu tai, ką troškimu apčiuopi. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

¹⁰ Kas tik įvyksta, tas jau seniai buvo numatyta ir žinoma, kad įvyks. Žmogus negali ginčytis su stipresniu už save. ¹¹ Dažnai juo daugiau žodžių, juo daugiau miglos. Tad kokia žmogui iš to nauda? ¹² Kas gali žinoti, kas geriausia žmogaus gyvenime per tas kelias jo gyvenimo

dienas, kurios dingsta tarsi šešėlis? Arba kas gali pasakyti žmogui, kas po jo bus po saule?

Išmintis ir jos vertingumas

7 Geras vardas vertesnis už kvąpų aliejų, / mirties diena vertesnė už gimimo dieną. / ² Verčiau eiti į namus, kur gedima, / negu į namus, kur puotaujama, / nes toks kiekvieno žmogaus galas, / ir gyvieji tesideda tai į širdį. / ³ Verčiau liūdėti, negu juoktis, / nes po liūdnu veidu gali slėptis linksma širdis. / ⁴ Išmintingųjų širdį patraukia gedulo namai, / o kvailųjų širdis – pramogų namuose. / ⁵ Verčiau klausytis išmintingo žmogaus papeikimo, / negu kvailo žmogaus pagyrimo. / ⁶ Juk kvailųjų vėjaviščiškumas – / lyg erškėčiai, spragsintys po katilu. / Tai irgi migla! / ⁷ Iš tikrųjų engimas net išmintingąjį gali sukvailinti, / o kyšis – sugadinti širdį.

⁸ Reikalo pabaiga vertesnė už pradžią; / kantri dvasia vertingesnė, negu išpuikusi. / ⁹ Nesukubėk supyksti, / nes pyktis glaudžiasi prie kvailojo krūtinės.

¹⁰ Nesakyk: „Tad kaip gali būti, kad seniau buvo geriau negu dabar?“ – nes neišmintinga kelti toki klausimą.

¹¹ Išmintis taip pat vertinga, kaip vertingas paveldas, ir naudinga tiems, kurie mėgaujasi saule. ¹² Juk išminties teikiama ūksmė – kaip pinigų ūksmė, o išmanymo nauda tokia: išmintis jos turinčiam teikia gyvastį.

¹³ Apsvarstyk Dievo darbus! Kas gali ištiesinti, ką jis padarė kreiva?

¹⁴ Gerą dieną džiaukis geroje, o nelaimės dieną svarstyk: abi – ir viena,

ir kita – yra Dievo darbas. Taigi žmogus negali jam dėl ko nors skųstis.

¹⁵ Per savo trumpą gyvenimą mažiau du dalykus: kartais teisus žmogus pražūva, nepaisant jo teismo, ir kartais nedorėlis išlieka, nepaisant jo nedorumo. ¹⁶ Nepėrdėk, būdamas teisus, ir nepėrdėk, būdamas išmintingas. Kam gi turėtum save pražudyti? ¹⁷ Nepėrdėk, būdamas nedoras, ir nebūk kvailas. Kam gi turėtumei mirti prieš laiką? ¹⁸ Geriausia, kad vieno laikytumeis, bet ir nuo kito rankos neatitrauktum, nes kas bijo Dievo, tam su abiem seksis.

¹⁹ Išmintis gina išmintingąjį geriau negu dešimt mieste esančių didžiūnų. ²⁰ Iš tikrųjų nėra žemėje nė vieno žmogaus, kuris būtų toks teisus, jog tik gerai elgtųsi ir niekada nenusidėtų. ²¹ Pagaliau nekreipk dėmesio į visa, ką žmonės kalba, kad neišgirstum savo vergo tave keikiant. ²² Juk savo širdyje žinai, kad dažnai esi keikęs kitus.

²³ Visa tai tyriau išmintimi. Tariau: „Būsiu išmintingas.“ Bet išmintis liko toli nuo manęs. ²⁴ Toli visa, kas buvo, ir giliai giliai palaidota. Kas gali tai išaiškinti? ²⁵ Atsidėjau širdimi pažinti, tirti, ieškoti išminties bei dalykų supratimo, norėdamas suvokti, kad nedorumas kvailas, o kvailybė – beprotybė.

²⁶ Man moteris kartesnė už mirtį. Ji – spąstai, jos širdis – žabangos, o rankos – pančiai. Kas patinka Dievui, tas jos išvengs, bet kas nusideda, tą ji pagaus. ²⁷ Štai ką radau, sako Mokytojas, kai dėjau vieną dalyką prie kito, ieškodamas jų supratimo. ²⁸ O štai ko dar tebeieškau, nors nesėkmingai: vieną vyrą iš tūkstančio užtikau, bet nė vienos moters tarp

jų niekada neradau. ²⁹ Taigi radau viena: Dievas padarė žmoniją dorą, bet žmonės leidosi į svarstymus.

8 Kas gali lygintis su išminčiu-mi / ir visa tai paaiškinti?

„Žmogaus išmintis taip apšviečia jo veidą, / kad sušvelnėja griežti jo bruožai.“

² Kaip esi prisiekęs Dievui, taip ir vykdyk, ką karalius įsako. ³ Nesku-bėk pasišalinti iš karaliaus akivaizdos, nors reikalas tau ir labai nemalonus būtų, nes jis daro, kas tik jam patinka. ⁴ Kadangi karaliaus žodis galingas, kas gali jam sakyti: „Kodėl taip darai?“ ⁵ Kas paklūsta įsakymui, tas nepatiria jokios žalos. Išminčiaus širdis žino laiką ir nuosprendį, ⁶ nes kiekvienam dalykui yra ir laikas, ir nuosprendis. Savo didelei nelaimei, žmogus ⁷ nežino, kas įvyks, ir kas jam gali pasakyti, kaip tai įvyks? ⁸ Kaip žmogus negali suvaldyti vėjo ar pasi-laikyti gyvybės alsavimo, taip jis negali nustatyti savo mirties dienos. Tas mūšis neišvengiamas, o nedorumas bejėgis išgelbėti savo šeimnininką.

⁹ Visus tuos dalykus suvokiau, svarstydamas visa, ką žmonės po saule daro, kai žmogus užvaldo kitą žmogų jo nenaudai.

Žmogaus likimas

¹⁰ Taip pat mačiau nedorėlių, iš-einančių iš šventosios vietos ir nešamų laidoti. Tuo tarpu tie, kurie dorai elgdavosi, pamiršti. Tai irgi migla! ¹¹ Kadangi bausmė už nedorus darbus vykdoma ne tuoj pat, žmogaus širdis įsidrąsina daryti pikta. ¹² Nusidėjėlis gali daryti pikta šimtą kartų ir, nepaisydamas to, ilgai gyventi. Žinau, kad bus ge-

ra bijantiems Dievo, nes jie garbina jo Artumą, ¹³ bet nebus gera nedorėliui. Savo dienų jis nepailgins kaip šešėlio, nes negarbina Dievo.

¹⁴ Žemėje pasitaiko – tai irgi migla, – kad doram žmogui kartais atlyginama pagal nedorėlio darbus, o nedorėliui – pagal gero žmogaus darbus. Kaip sakiau, tai irgi migla!

¹⁵ Užtat labai vertinu malonumą. Juk žmogui po saule nėra nieko geriau, kaip valgyti, gerti ir mėgautis gyvenimu, nes tai lydės jį triūsiant per visas gyvenimo dienas, kurias Dievas jam suteiks po saule.

¹⁶ Kai atsidejau iš širdies mo-kytis išminties ir stebėti darbus, kuriuos žmogus atlieka žemėje, apsieidamas net be miego dieną ir naktį, ¹⁷ pamačiau, kad visa tai Dievo darbas. Iš tikrųjų žmogus negali išsiaiškinti viso vyksmo po saule. Nors žmogus ir stropiai triūstų ieškodamas, jis neišsiaiškins. Juk išminčiai, nors ir tariasi žina, negali to išsiaiškinti.

9 Iš tikrųjų, svarstydamas visa tai širdimi, supratau, kad net teisųjų ir išmintingųjų darbai Dievo rankose. Ar tai meilė, ar neapykanta, žmogus nepajėgia suprasti! ² Juk toks pat likimas ištinka visus: teisųjį ir nedorėlį, gerąjį ir blogąjį, švarųjį apeigoms ir nešvarųjį, atnašaujantį auką ir neatnašaujantį aukos, tiek dorąjį, tiek nusidėjėlį, tiek žmogų, kuris prisiekia, tiek žmogų, kuris bijo prisiekti. ³ Tarp blogybių, vykstančių po saule, visų blogiausia tai, kad toks pat likimas ištinka visus. Vadinasi, žmonių širdys kupinos nedorumo, ir, kolei jie gyvi, kvailybė tykoja jų širdyje, o paskui jie nueina pas mirusiuosius! ⁴ Iš tikrųjų žmogus gyvuju

draugėje turi viltį: verčiau būti gyvu šunimi, negu negyvu liūtu! ⁵ Juk gyvieji žino, kad turės mirti, o mirusieji nebežino nieko. Nebėra jiems daugiau atlygio, net jų atminimas užmirštas. ⁶ Jų meilė, neapykanta, pavėdas jau seniai pradingo. Niekada daugiau jie nebeturės dalies tame, kas vyksta po saule.

⁷ Taigi eikš, valgyk duoną su džiaugsmu ir gerk vyną linksma širdimi, nes Dievas jau seniai patvirtino, ką darai. ⁸ Tebūna tavo drabužiai visuomet šviežiai išskalbti, tenestokoja tavo galva kvapaus aliejaus! ⁹ Mėgaukis gyvenimu su žmona, kurią myli, per visas savo trapaus gyvenimo dienas, kurias jis tau po saule suteikia, per visas trapias savo dienas! Tai tavo dalis gyvenime ir tavo triūsė, kuriuo triūsi po saule. ¹⁰ Visa, ką tik tavo ranka imasi daryti, daryk visomis jėgomis, nes jokišs veiklos, jokių sumanymų, jokio išmanymo, jokios išminties nebebūs Šeole, į kurią esi pakeliui.

¹¹ Be to, pastebėjau po saule, kad greitieji ne visuomet laimi lenktynes, narsuoliai ne visuomet nugalio kovoje, išmintingieji ne visuomet užsidirba sau pragyvenimą, gudrieji ne visuomet tampa turtingi ir mokytieji ne visuomet įgyja palankumo, nes nesėkmės metas ištinka juos visus. ¹² Mat žmogus savo nesėkmės meto nė žinoti negali. Tarsi žuvis, pagauta lemtingu tinklu, tarsi paukščiai, patekę į kilpas, yra nesėkmės pagauti mirtingieji, kai ji staiga juos užklumpa.

Išmintis ir kvailumas

¹³ Be to, mačiau po saule ir tokią išminties atvejį. Man jis pasirodė

labai reikšmingas. ¹⁴ Buvo vienas mažas miestas. Nedaug jame buvo gyventojų. Jo pulti atžygiavo galin-gas karalius. Pastatęs aukštus ap-gulos bokštus, jis apsupo jį. ¹⁵ Tame mieste gyvenęs beturtis išminčius savo išmintimi išgelbėjo miestą. Bet vėliau šio beturčio žmogaus niekas neatminė. ¹⁶ Tad tariau: „Išmintis veiksmingesnė už nuogą jėgą, tačiau beturčio žmogaus išmintis nevertinama, ir jo žodžių nepaisoma.“

¹⁷ Išmintingųjų ramiai tartų žodžių paisoma mieliau, negu kvailių valdovo riksmo!

¹⁸ Išmintis vertesnė už karo ginklus, bet vienui vienas nedorėlis daug gera sugadina.

10 Viena negyva musė gali sugadinti visą kvapųj aliejų! Maža kvailystė nusveria išmintį ir pagarbą.

² Išmintingo žmogaus širdis veda jį į dešinę, kvailojo – į kairę. ³ Kvailasis ir kelyje būdamas stokoja nuovokos, nes skelbia visiems be išimties, kad jis kvailas.

⁴ Jei kiltų ant tavęs valdovo pyktis, nepasitrauk iš savo vietos, nes, pykčiui apimus, atleidžiamos didelės kaltės.

⁵ Mačiau po saule kitą blogį tarsi klaidą, kylančią iš paties valdovo: ⁶ kvailybė iškelta į daugelį aukštų vietų, o turtingieji turi sėdėti ant žemų krėslų. ⁷ Mačiau raitų vergų ir didžiūnų, einančių pėsčiomis, tarsi jie būtų vergai.

⁸ Kas kasa duobę, tas įpuls į ją; / kas ardo akmeninę tvorą, tą įgels gyvatė. / ⁹ Kas skaldo akmenis, tą jie sužeis; / kas kerta medžius, tam jie sukels pavojų. / ¹⁰ Jei kirvis būtų atšipęs ir žmogus prieš tai jo ne-

pagalastų, / reikėtų įtempti jėgas. Sėkmingiau – pasinaudoti išmintimi. / ¹¹ Jei gyvatė įgelia, kol dar nebuvo apkerėta, / tai jokios naudos kerėtojų. / ¹² Išmintingo žmogaus žodžiai jam laimi palankumą, / o ką kvailasis sako, tai jį prąžudo; / ¹³ jo žodžiai prasideda nesąmone, / o šneka baigiasi visiška kvailyste. / ¹⁴ Kvailasis tiesiog daugina žodžius! / Nė vienas nežino, ką atneš ateitis; / kas gali kam nors pasakyti, kas įvyks po jo?

¹⁵ Kvaliojo triūsas taip jį nuvargina, / kad jis net nebežino, kaip nueiti į miestą.

Patarimai

¹⁶ Vargas tau, šalie, kurios karalius jaunuolis / ir kurios didžiūnai pradeda puotauti ryto metą!

¹⁷ Laiminga tu, šalie, kurios karalius iš kilmingųjų / ir kurios didžiūnai puotauja tinkamu laiku, / santūriai, o ne kaip girtuokliai!

¹⁸ Dėl tingumo įlinksta sijos, / dėl tingių rankų prilaša į trobą. / ¹⁹ Puota keliama pramogai, / vynas daro gyvenimą linksmesnį, / ir pinigai viskam naudingi.

²⁰ Net tarp savo artimųjų neieškok karaliaus, / net savo miegamajame neieškok turtuolio, / nes padangių paukščiai gali nunešti tavo balsa, / sparnuotis gali pasakyti, ką tu sakei.

11 Mesk savo duoną į vandenį, / ir po daugelio dienų ją atrasi. / ² Išdalyk, ką turi, septyniems / ar net aštuoniems, nes nežinai, / kokia nelaimė gali ištikti žemę. /

³ Kai debesys pilni vandens, / jie palaisto lietumi žemę; / kad ir kur medis kristų, į pietus ar į šiaurę, / kur kris, / ten jis ir gulės. / ⁴ Kas paiso vėjo, niekada nesės, / o kas stebi debesis, niekada nepjaus. / ⁵ Kaip nežinai, koku keliu ateina gyvybės alsavimas / į kaulus motinos išciöse, / taip nežinai, / kaip Dievas elgiasi Visatoje. / ⁶ Ryta sėk savo sėklą, / iki vakaro neieškok savo rankoms ilsėtis, / nes niekada nežinai, / ar šis ar anas darbas pasiseks, / o gal abu bus sėkmingi.

⁷ Smagi dienos šviesa, / malonu akims matyti saulę. / ⁸ Nors žmogus ir daug metų gyventų, / jais visais tesimėgauja prisimindamas, / kad bus daug tamsių dienų. / Visa, kas ateina, yra migla! / ⁹ Džiūgauk, jaunuoli, kol esi jaunas! / Leisk savo širdžiai mėgautis / savo jaunystės dienomis. / Eik, kur veda tavo širdies troškimai, / daryk, kas patinka tavo akims, / tačiau žinok, kad dėl viso to / tave Dievas pašauks į teisumą. / ¹⁰ Iš savo širdies pašalink rūpestį / ir neapsunkink savęs, / nes jaunystė ir gyvenimo aušra yra migla!

12 Atmink Kūrėją savo jaunystės dienomis, / dar skausmo dienoms neatėjus / ir dar neatejus metams, / apie kuriuos sakysi: „Man jie nemalonūs!“ – / ² dar neužtemus saulės, / mėnulio ir žvaigždžių šviesai / ir lietu nešantiems debesims nesugrižus. / ³ Tai dienai atėjus, namų sargai drebės / ir galiūnai sukniubs, / malėjos liausis malusios, nes jų mažai beliko, / o žvelgiantys pro langą matys tam-

sa, / ⁴ kai durys į gatvę uždamos, /
ir girnų garsas tilstelėja, / kai
paukščio giesmė vis silpnėja ir visi
dainingi garsai prityla, / ⁵ kai
bijomasi aukštumų ir pavojų kelyje,
/ kai migdolas pražysta, o žio-
gas vos bepasivelka, / ir kapario uo-
ga tampa bejėgė. / Kadangi žmogus
eina į savo amžiną namus, / rau-
dotojai būriuojasi gatvėje, laukda-
mi, / ⁶ kol bus nutrauktas sidabro
siūlas / ir sudaužytas aukso dubuo,
/ asotis sudaužytas prie šaltinio / ir
vandens ratas sulaužytas prie tal-
pyklos. / ⁷ Dulkės sugriš į žemę, /
kur kadaise jos ir buvo, / o gyvy-
bės alsavimas – pas Dievą, kuris jį
davė.

⁸ Miglų migla! – sako Mokytojas.
Viskas migla!

Pabaiga

⁹ Mokytojas buvo išmintingas žmo-
gus. Be to, jis ir žmones mokė to, ko
pats buvo išmokęs sverdamas ir ty-
rinėdamas, bei sudarė daug patarlių.

¹⁰ Mokytojas stengėsi rasti tinkamų
posakių ir teisingus aiškiai užrašė.

¹¹ Išminčių posakiai – tarsi akstinai,
tarsi giliai į akstinus įkaltos viny. Jie
duoti vieno Ganytojo. ¹² O dėl to, kas
viršaus, mano vaike, būk atsargus!
Knygų dauginimui niekada nebus ga-
lo, o daug mokantis nuvargsta kūnas.

¹³ Visa tai išklausi, paskutinis
žodis būtų toks: bijok Dievo ir laiky-
kis jo įsakymų, nes tai saisto visą
žmoniją. ¹⁴ Juk Dievas kiekvieną pa-
šauks atsakyti už darbą, net slaptą –
ir gerą, ir blogą.

GIESMIŲ GIESMĖS KNYGA

Giesmių giesmės knyga (hebr. *šir hašširim*, gr. *asma*, lot. *canticum* (*canticorum*)) – lyrinės dialogizuotos poezijos rinkinys, siejamas su Saliamono vardu.

Knyga paprastai skirstoma į šešias dalis arba giesmes (1,1–2,7; 2,8–3,5; 3,6–5,1; 5,2–6,3; 6,4–8,4; 8,5–14), bet nepasižymi aiškia sąranga ir veiksmo raida. Per visą knygą plėtojamas Mylimojo (vaizduojamo tai kaip karaliaus, tai kaip piemens) ir Mylimosios arba Sužadėtinės meilės pokalbis, palydimas choro intarpų.

Nors ir nebūdama alegorija, kurios kiekvienas žodis turėtų perkeltinę prasmę, knyga hebrajų ir krikščionių tradicijoje dažniausiai suprantama kaip Dievo ir Dievo tautos meilės palyginimas, kartu išreiškiantis įkvėptą žmogiškosios meilės idealą.

1 Saliamono Giesmių giesmė.
² [Ji:] Tebučiuoja jis mane savo
lūpomis! / Juk tavo meilė malonesnė
negu vynas, / ³ negu tavo brangiojo
aliejaus kvapas! / Tavo vardas – pa-
lieti kvapai, / užtat tave mergaitės
myli. / ⁴ Pasiimk mane! Skubėkime! /
Vesk mane, karaliau, į savo kamba-
rius.

[Choras:] Tavimi mes džiaugsimės
ir linksminsimės, / skonėsime tavo

meile labiau negu vynu. / Tave my-
lintys teisingai daro!

⁵ [Ji:] Esu juodbruvė, bet graži, /
o Jeruzalės dukterys, / kaip Kedaro
palapinės, / kaip Saliamono palapi-
nių dangos! / ⁶ Nežiūrėkite iš aukšto
į mane, / kad aš tamsiaveidė; / tai
saulė mane įdegino. / Mano motinos
sūnūs supyko ant manęs / ir padarė
mane vynuogynų prižiūrėtoja. / Sa-
vo pačios vynuogyno neprižiūrėjau. /

⁷ Pasakyk man, mano tikroji meile, / kur ganai savo kaimenę, / kur guldai ją vidudienį poilsio, / kad nebereikėtų man daugiau klaidžioti kaip bastūnei / palei tavo draugų kaimenes.

⁸ [Choras:] Jeigu tu nežinai vietos, / o gražiausia iš moterų, / tai eik avių pėdomis / ir ganyk savo ožiukus / šalia piemenų palapinių.

⁹ [Jis:] Tu, mano meile, panaši / į kumelaitę tarp faraono kovos vežimų. / ¹⁰ Žavūs tavo skruostai puošti pintomis grandinėėmis, / o tavo kaklas – karoliais. / ¹¹ Iš aukso nukalsim tau grandinėles, / išpuošime jas sidabru.

¹² [Ji:] Kol karalius ilsisi savo kambary, / mano nardas pripildo orą kvepėjimo. / ¹³ Mano mylimasis man – miros ryšulėlis, / prigludęs tarp mano krūtų. / ¹⁴ Mano mylimasis man – henos žiedų puokštė / En Gedžio vynuogių soduose.

¹⁵ [Jis:] Kokia tu graži, mano mylimoji, / kokia tu graži, / tavo akys kaip balandžių!

¹⁶ [Ji:] Koks tu gražus, mano mylimasis, / iš tikrųjų gražus! / Mūsų guolis pavėsinėje; / ¹⁷ sijos mūsų namų – iš kedrų, / o gegnės – iš kiparisų.

2 Aš Šarono gėlė, slėnių lelija. ² [Jis:] Kaip lelija tarp eršėčių, / mano mylimoji tarp merginų!

³ [Ji:] Kaip obelis tarp miško medžių, / mano mylimasis tarp vaikinių! / Smagu sėdėti jo pauksmėje, / o jo vaisiai man saldūs. / ⁴ Mane jis įvedė į pokylio menę, / ir jo ženklas viršum manęs buvo meilė. / ⁵ Stiprink mane razinų teslainiu, / atgaivink mane obuoliais, / nes aš sergu meile. / ⁶ Jo kairioji ranka buvo man po galva, / o dešiniąją jis mane apkabino! / ⁷ Prisaikdinu jus, Jeruzalės

dukterys, / gazelėmis ar stirnaitėmis: / nebudinkite ir nežadinkite meilės, / kol ji pati neprabus!

⁸ Klausykis! Mano mylimasis! / Štai jis ateina, / šokinėdamas per kalnus, / sparčiai bėgdamas per kalvas. / ⁹ Mano mylimasis panašus į gazelę / ar jauną briedį. / Štai jis stovi už mūsų sienos, / žvelgia į vidų pro langus, / bando išžiūrėti pro pinčius. / ¹⁰ Mylimasis mane kalbina! Jis taria man: / „Kelkis, mano meile, mano gražioji, / eikš! / ¹¹ Juk žiema jau pasibaigė, / lietūs praėjo ir nuščiavo. / ¹² Gėlės pražydo žemėje, / atėjo metas vynmedžius genėti, / ir purplėlis jau burkuoja mūsų šalyje. / ¹³ Figmedis nokina žalius vaisius, / ir vynmedžių žiedai tvinst maloniais kvapais. / Kelkis, mano meile, mano gražioji, / eikš! / ¹⁴ O mano balande uolų plyšyje, / uolos prieglobstyje, / leisk man pamatyti tavo veidą / ir išgirsti tavo balsą, / nes tavo balsas toks mielas / ir tavo veidas gražus.“

¹⁵ Sugaudykit mums lapės, / tas laputes, / kenkiančias vynuogynams. / Juk mūsų vynuogynai žydi!

¹⁶ Manasis mylimasis – mano, o aš – jo; / jo ganykla – tarp lelijų. / ¹⁷ Kol atvėsęs diena ir pabėgę šešėliai, / klajok, mano mylimasis, / kaip gazelė ar jaunas briedis / ant Betero kalnų.

3 Savo guoly visą naktį ieškojau to, / kurį myli mano širdis; / ieškojau, bet negalėjau rasti. / ² Turiu tad keltis ir išvaikščioti miestą, / gatves ir aikštes, / turiu ieškoti to, kurį myli mano širdis. / Ieškojau, bet jo neradau. / ³ Užtikau panaktinius, / apeinančius miestą. / „Ar nematėte to, kurį myli mano širdis?“ / ⁴ Vos

praėjusi pro juos, / radau tą, kuri
myli mano širdis. / Tvirtai apkabinau
ir nepaleidau, / kol neišvedžiau į sa-
vo motinos namus, / į kambarį tos,
kuri mane pagimdė. / ⁵ Prisaikdinu
jus, Jeruzalės dukterys, / gazelėmis
ar laukų stirnomis: / nebudinkite ir
nežadinkite meilės, / kol ji pati ne-
prabus!

⁶ [Choras:] Kas ten ateina iš dy-
kumos / tarsi dūmų stulpas, / ku-
pinas miros, smilkalų / ir visų
kvepiančių pirklio miltelių? / ⁷ Tai
Salamono neštuvai! / Juos supa še-
šiasdešimt vyrų, / Izraelio galiūnų: /
⁸ visi ginkluoti kalavijais / ir įgu-
dę kovoti. / Prie kiekvieno juos-
mens kalavijas / apsiginti nuo pa-
vojų nakties sargyboje. / ⁹ Karalius
Salamonas pasidirbdino nešamą
sostą / iš Libano medžių. / ¹⁰ Jo
stulpai pasidabruoti, / atlošas pa-
auksuotas, / o sėdynė iš raudono
vilnonio audeklo. / Vidus jo su
meile / Jeruzalės dukterų išpuoš-
tas. / ¹¹ Siono dukterys, išeikite ir
pasiziūrėkite / į karalių Saliamo-
ną, / į vainiką, motinos jam uždėtą
per vestuves, / jo širdies džiaugsmo
dieną.

4 [Jis:] Kokia tu graži, mano my-
limoji, / kokia tu graži! / Tavo
akys kaip balandžių, slepiamos šydo!

Tavo garbanos plasta kaip kaimenė
oškų, / besileidžiančių žemyn Gi-
leado šlaitais.

² Tavo dantys kaip kaimenė nu-
kirptų avių, / lipančių iš maudyk-
los. / Kiekviena jų turi po dvynę, / nė
vienos nėra vienišos.

³ Tavo lūpos tarsi raudonas kaspi-
nas, / o tavo burna graži. / Tavo
skruostai kaip dvi granato pusės, /
slepiamos šydo.

⁴ Tavo kaklas tarsi Dovydo bokš-
tas, / pastatytas ginklams laiky-
ti. / Tūkstančiai skydų kabo jame; /
visi jie – galiūnų.

⁵ Dvi tavo krūtys tarsi du stirniu-
kai, / gazelės dvyniai, / besiganantys
tarp lelijų.

⁶ Kol diena atvėsus ir pabėgę šeše-
liai, / aš eisiu prie miros kalno, / prie
smilkalų kalvos. / ⁷ Visa tu graži,
mano meile, / nėra tavyje dėmės.

⁸ Ateik iš Libano, mano sužadėti-
ne, / ateik iš Libano. / Nusileisk nuo
Amanos viršūnės, / nuo Senyro ir
Hermono viršūnių, / iš liūtų urvų, /
iš leopardų kalnų.

⁹ Tu sužavėjai mano širdį, / se-
serie sužadėtinė! / Sužavėjai mano
širdį / vienu savo akių žvilgsniu, /
vienu savo karolių brangakmeniu. /
¹⁰ Kokia graži tavo meilė, / seserie
sužadėtinė! / Tavo meilė saldesnė už
vyną, / o tepalai kvapesni už visus
kvepalus! / ¹¹ Tavo lūpos, sužadėti-
ne, laša medumi, / medus ir pienas
po tavo liežuviu, / o tavo drabužiai
kvepia Libano dvelksmu.

¹² Mano sesuo sužadėtinė – užda-
ras sodas. / Uždaras sodas, už-
antspauduotas šaltinis. / ¹³ Tu –
malonumų sodas, kuris želdina /
granatmedžius ir geriausius vai-
sius, / henos gėles ir nardo žiedus, /
¹⁴ nardą ir kroką, / kvapiąją nen-
drę ir cinamoną / su visais kva-
piais medžiais, / mirą ir alaviją /
su visais rinktiniais kvepalais. /
¹⁵ Tu – sodo šaltinis, / gyvojo van-
dens versmė / iš Libano tekan-
čios srovės!

¹⁶ [Ji:] Pabusk, šiaurės vėjau! / At-
eik, pietų vėjau! / Padvelk į mano
sodą, / tepasklinda plačiai jo kvapai!

Teateina mylimasis į savo so-
dą, / tevalgo jo geriausių vaisių.

5 [Jis:] Atėjau į savo sodą, / serise sužadėtine, / prisirenku miros ir kvepalų, / valgau korį su medumi, / geriu vyną su pienu.

[Choras:] Valgykite, bičiuliai, gerkite! / Svaikite iš meilės!

² [Ji:] Aš miegojau, bet mano širdis budėjo. / Klausyk! Mano mylimasis beldžiasi! / „Ieisk mane, mano seserie, mano meile, / mano balande, mano tobuloji! / Juk mano galva permirkusi nuo rasos, / o garbanos – nuo nakties miglos.“ /

³ Buvau jau nusirengusi; / kaip apsiirengti man iš naujo? / Buvau jau kojas nusiplovusi; / kaip man jas vėl purvinti? / ⁴ Mano mylimasis ikišo ranką pro velkės skylę, / ir aš suvirpėjau, kad jis arti. / ⁵ Atsikėliau atidaryti savo mylimajam, / lašant nuo rankų mirai, / varvant nuo pirštų geriausiai mirai / ant velkės rankenos. / ⁶ Atidariau savo mylimajam, / bet jis buvo nusisukęs ir nuėjęs. / Apmiriau, kad jis nuėjo! / Ieškojau, bet negalėjau rasti; / šaukiau, bet jis neatsiškaukė. / ⁷ Užtiko mane panaktiniai, / apeidami miestą; / jie sumušė, sužeidė mane, / atėmė mano skraistę tie sienų panaktiniai!

⁸ Prisaikdinu jus, Jeruzalės dukterys! / Jeigu sutiksime mano mylimąjį, / pasakykite jam, kad aš sergu iš meilės.

⁹ [Choras:] Kuo tavo mylimasis skiriasi iš kitų, / o gražiausioji iš moterų? / Kuo tavo mylimasis skiriasi iš kitų, / kad tu mus taip prisaikdini?

¹⁰ [Ji:] Mano mylimasis visas spindi ir saulėje įdeges; / jis išsiskiria iš dešimties tūkstančių.

¹¹ Jo galva – gyno aukso, / plaukai garbanoti, / juodi kaip varnas.

¹² Jo akys – kaip / prie tekančio vandens balandžiai, / besipliuškeinantys pursluose, / tupintys ant šaltinio krašto.

¹³ Jo skruostai – tarsi kvepalų lysvės, / skleidžiančios kvapus. / Jo lūpos – kaip lelijos, / iš kurių srūva mira.

¹⁴ Jo rankos – kaip aukso lazdos, / nusagstytos brangakmeniais. / Jo liemuo – tarsi iš dramblio kaulo, / išdabinto safyrais.

¹⁵ Jo kojos – alebastro stulpai, / pastatyti ant stovų iš gyno aukso. / Jis toks didingas kaip Libanas / ir dailus tarsi jo kedras.

¹⁶ Jo žodžiai – saldybė, / ir visas jis – malonumas! / O Jeruzalės dukterys, / toks mano mylimasis, / toks mano numylėtinis!

6 [Choras:] Kur nuėjo tavo mylimasis, / o gražiausioji iš moterų? / Kuriuo keliu pasuko tavo mylimasis, / kad galėtume jo ieškoti kartu su tavimi?

² [Ji:] Mano mylimasis nusileido į savo sodą, / prie kvapiųjų augalų lysvių, / ganyti kaimenės soduose / ir pasiskinti lelijų. / ³ Aš – mano mylimojo, / o mano mylimasis – mano. / Jis ganosi tarp lelijų.

⁴ [Jis:] Mano meile, tu graži kaip Tirca, / daili kaip Jeruzalė, / pagarbą baimę kelianti kaip pulkas su veliavomis. / ⁵ Nugręžk savo akis nuo manęs, / nes jos mane gniuždo!

Tavo garbanos plasta tarsi kaimenė ožkų, / besileidžiančių žemyn Gileado šlaitais.

⁶ Tavo dantys kaip kaimenė avių, / lipančių iš maudyklos. / Kiekviena jų turi po dvynę, / nė vienos nėra vienišos. / ⁷ Tavo skruostai kaip dvi granato pusės, / slepiamos šydo.

⁸ Šešiasdešimt karalienių, aštuoniasdešimt sugulovių / ir merginų be skaičiaus. / ⁹ Tik viena ji – mano balandė, / mano tobuloji, / tik viena ji – motinos numylėtinė, / džiaugsmas tos, kuri ją pagimdė. / Merginos matė ją ir gyrė; / ir karalienės, ir sugulovės kėlė ją į padanges.

¹⁰ [Choras:] Kas yra ta, kuri sušvinta tarsi aušra, / graži kaip mėnulis, / šviesi tartum saulė, / pagarbią baimę kelianti kaip pulkas su vėliavomis?

¹¹ [Ji:] Nusileidau į riešutmedžių giraitę / slėnio žiedų pamatyti, / pažiūrėti, ar vynmedžiai jau išsprogę, / ar granatmedžiai jau pražydę. / ¹² Nė nepajutau, kaip mano troškimas įkėlė mane / į vežimą šalia mano didžiūno^a.

7 [Choras:] Sukis, sukis, mergaitė iš Šulamo! / Sukis, sukis, / kad galėtume į tave pasižiūrėti!

[Jis:] Kodėl norite pasižiūrėti į Šulamo mergaitę, / šokančią tarp dviejų šokėjų eilių?

² [Choras:] Kokios grakščios tavo kojos, apautos sandalais, / didžiūno dukterie! / Tavo dailios šlaunys – tarsi brangakmeniai, / meistro rankų darbas. / ³ Tavo klonis – tarsi apvali taurė, / visuomet kupina vyno. / Tavo liemuio – tarsi kviečių pėdas, / apkaišytas lelijomis. / ⁴ Tavo krūtys – tarsi du stirniukai, / gazeles dvyniai. / ⁵ Tavo kaklas – tarsi dramblio kaulo bokštas. / Tavo akys – tarsi Hešbono tvenkiniai / prie Bat Rabinom vartų. / Tavo nosis – tarsi Libano bokštas, / žvelgiantis Damasko link. / ⁶ Tavo galva iškili kaip Karmelis, / tavo plaukų sruogos –

tarsi purpuras; / jų kasos karalių padaro belaisvį.

⁷ [Jis:] Kokia tu graži, kokio maloni! / O meile, mano džiaugsmo! / ⁸ Esi daili kaip palmė, / o tavo krūtys kaip kekės. / ⁹ Tariau: „Įlipsiu į palmę, / įsitversiu į jos šakas.“ / Tebūna tavo krūtys kaip vynuogių kekės, / tavo alsavimas tarsi obuolių dvelkimas, / ¹⁰ o tavo lūpos kaip geriausias vynas!

[Ji:] Teteka vynas švelniai mano mylimajam, / srovendamas pro lūpas ir dantis! / ¹¹ Aš priklausu mylimajam, / ir jis manęs geidžia. / ¹² Eikš, mano mylimasis, skubėkime į laukus, / apsinakvokime kaime! / ¹³ Eikime anksti į vynuogynus, / pažiūrėkime, ar vynmedžiai jau išsprogę, / ar jų žiedai jau užsimezgę, / ar granatmedžiai jau pražydę. / Ten savo meilę tau dovanosiu. / ¹⁴ Mandragora jau kvepia, / geriausi vaisiai – prie mūsų durų; / tau juos išsaugojau, mano mylimasis, / šviežius ir džiovintus.

8 O kad tu būtum man kaip brolis, / žindęs mano motinos krūtis! / Sutikusi tave lauke, išbučiuočiau, / ir niekas man nepriekaištautų. / ² Vesčiausi tave, / parsivesčiau į savo motinos namus, / į kambarį tos, kuri mane pagimdė. / Duočiau tau gerti kvapaus vyno / ir savo granatų sulčių. / ³ O kad jo kairioji būtų man po galva / ir dešinioji mane apkabintų! / ⁴ Prisaikdinu jus, Jeruzalės dukterys: / nebūdinkite ir nežadinkite meilės, / kol ji pati neprabus!

⁵ [Choras:] Kas ten ateina iš dykumos, / pasirėmusi į mylimąjį?

^{6,12a} Arba: „Nė nepajutau, kaip susidrovėjau, nors esu didžiūno dukterė.“

[Jis:] Po obelimi žadinau tave. /
Ten kentė gimdymo skausmą su
tavimi tavo motina, / ten kentė
gimdymo skausmą ta, kuri tave pa-
gimdė.

⁶ [Ji:] Dėk mane kaip antspaudą
ant savo širdies, / kaip antspaudą
ant savo rankos! / Juk meilė stipri
kaip mirtis, / aistra nuožmi kaip
Šeolas. / Jos kaitra – kaip ugnies
kaitra, / nenumaldoma liepsna. /
⁷ Gilūs vandenys negali užgesinti
meilės, / nė potvyniai – jos paskan-
dinti. / Jeigu žmogus siūlytų už
meilę visą savo turta, / būtų vertas
tik paniekos.

⁸ [Broliai:] Mūsų sesuo dar maža, /
ir jos krūtys dar mažos. / Kaip mes
padėsime savo seseriai tą dieną, /
kai ji bus pažadėta? / ⁹ Jeigu ji sie-

na, / statysime ant jos sidabro kuo-
rus, / o jeigu ji durys, / apmušime
kedro lentelėmis.

¹⁰ [Ji:] Aš siena, / o mano krūtys
kaip bokštai, / todėl jo akyse radau
tikrą ramybę.

¹¹ Saliamonas turėjo vynuogyną
Baal Hamone / ir patikėjo jį prižiū-
rėtojams. / Kiekvienas už jo vaisius
turėjo mokėti / po tūkstantį sidab-
rinių. / ¹² Savo vynuogyną aš pati
prižiūriu! / Tu, Saliamonai, gali tu-
rėtis tą tūkstantį, / o vaisių pri-
žiūrėtojai – du šimtus!

¹³ [Jis:] O sodo gyventoja, / mano
bičiuliai laukia tavo balso! / Leisk
man jį išgirsti!

¹⁴ [Ji:] Skubėk, mano mylimasis, /
būk panašus į gazelę ar jauną brie-
dį / kvapiuosiuose kalnuose.

PRANAŠŲ KNYGOS

Pranašų knygomis (gr. *prophētika biblia, prophētai*, lot. *libri prophetici, prophetae*) krikščionių tradicijoje vadinama septyniolika ST knygų.

Tris iš jų (Izaijo, Jeremijo ir Ezechiello knygas) hebrajai vadina **Paskutiniųjų**, arba **Vėlyvųjų, pranašų knygomis**, o krikščionys, prie jų priskyrę dar dvi (Raudų ir Danieliaus knygas), – **Didžiųjų pranašų knygomis**. Kitas dvylika (Ozėjo, Joelio, Amoso, Abdijo, Jonos, Michėjo, Nahumo, Habakuko, Sofonijo, Agėjo, Zacharijo ir Malachijo knygas) hebrajų tradicijoje įprasta vadinti **Dvylikos pranašų knygomis**, krikščionių – **Mažųjų pranašų knygomis**.

Dievo pašaukti pranašai jo vardu kalbėdavo žmonėms. Jie ne tiek pranašaudavo ateitį, kiek puoselėdavo tikėjimą ir gindavo dorą, įspėdavo ir sudrausdavo paprastus žmones ir galingus valdovus. Jų pačių arba jų mokinių surašytos knygos išlaikė gyvą, vaizdingą ir poetišką skelbimo žodį.

IZAIJO KNYGA

Izaijo knyga (hebr. *ješa'ejāhū*, gr. *ēsaías*, lot. *isaías*) parašyta paties pranašo Izaijo (apie 740–apie 687 m. pr. Kr.), jo mokinių ir sekėjų.

Knyga skirstoma į tris dalis. Pirmoje dalyje (sk. 1–39) užrašytas paties Izaijo skelbimas: pranašavimai apie Izraelį bei Judą (sk. 1–12) ir apie svetimas tautas (sk. 13–23), Izaijo apokalipsė (sk. 24–27), pažadai ir grasinimai Izraeliui ir Judai (sk. 28–33), apokaliptiniai fragmentai (sk. 34–35), Izaijo veikla Jeruzalės apgulos metu (sk. 36–39). Antroje dalyje (sk. 40–55) perspėjami klystantys (sk. 40–48) ir skelbiamas Izraelio išvadavimas (sk. 49–55). Trečioje dalyje kreipiamasi į grįžusius tremtinius (sk. 56–66).

Knygoje skelbiamas Dievas – didis ir šventas, teisiantis ir kartu gelbintis savo tautą.

Izraelio nuodėmingumas

1 *Regėjimas, kurį patyrė Amoco sūnus Izaijas, apie Judą ir Jeruzalę Judo karalių Uzijo, Jotamo, Ahazo ir Ezechijo dienomis.*

² Klausykitės, dangūs! Išgirsk, žeme! / Tai VIEŠPATS kalba: / „Užauginau, išauklėjau vaikus, / o jie sukilo prieš mane! / ³ Jautis pažįsta savo savininką, ir asilas – savo šeiminko edžias; / tik Izraelis nežino, / mano tauta nesupranta.“

⁴ Ak nuodėminga tauta, / žmonės, apsikrovę nedorybėmis, / piktadarių palikuonys, / ištivirkę vaikai! / Jie paliko VIEŠPATĮ, / atmetė Izraelio Šventąjį, / atsuko jam nugarą.

⁵ Kodėl vis dar norite būti mušami, / kodėl nesiliaujate erzinti? /

Visa galva pasiligojusi, / visa širdis alpstanti. / ⁶ Nuo kojų padų iki viršugalvio / neturite jūs sveikos vietos. / Mėlynės, randai ir pūluojančios žaizdos, / nevalytos, netvarstytos, aliejumi nepateptos.

⁷ Jūsų šalis – tyrai, / jūsų miestai sunaikinti ugnies; / svetimieji jums regint ryja jūsų žemės derlių; / ji – tyrai, lyg sunaikintoji Sodoma. / ⁸ Siono duktė dabar / lyg trobelė vynuogyne, / lyg pasiūrė moliūgų sklype, / lyg priešų apgultas miestas.

⁹ Jeigu Galybių VIEŠPATS / nebūtų palikęs mums skurdaus likučio, / mes būtume tarsi Sodoma, / būtume panašūs į Gomorą. / ¹⁰ Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, / Sodomos valdovai, / išgirskite, ko mūsų Dievas moko, / Gomoros žmonės! /

¹¹ „Negi man reikia jūsų aukų gaušybės? – / sako VIEŠPATS. – / Man jau įgriso jūsų deginami avinai / ir penimų veršių taukai; / neteikia man malonumo / jaučių, avių ir ožių kraujas.

¹² Kai ateinate pamatyti mano veido, / ar to kas prašo iš jūsų? /

¹³ Netrypkite daugiau mano prieangių! / Liaukitės aukoti bevertes atnašas, / smilkalai kelia man pasibjaurėjimą. / Jaunaties ir šabo, suėgų šaukimo, / iškilmų su piktais darbais aš negaliu pakęsti. / ¹⁴ Jūsų jaunatimis ir iškilmėmis aš šlykščiuosi; / jie man našta, / kurią pailsau nešti. / ¹⁵ Kai jūs tiesite rankas, / aš nukreipsiu savo akis nuo jūsų. / Net jei ilgai melsitės, / aš jūsų negirdėsiu. / Jūsų rankos kruvinos! / ¹⁶ Nusiplaukite ir būkite švarūs! / Pašalinkite savo darbų blogį man iš akių, / liaukitės darę pikta, / ¹⁷ mokykitės daryti gera. / Atsidedkite teisingumui, / padėkite engiamajam, / užstokite našlaitį, / ginkite našlės bylą.“ / ¹⁸ VIEŠPATS sako: / „Eikite šen, ir drauge pasvarstykime. / Esate paraudę nuo nuodėmių, bet aš išbalinsiu jus kaip sniegą. / Jūsų nuodėmės raudonos it kraujas, / bet jos gali tapti baltos it vilna. / ¹⁹ Jeigu dėsitės į širdį ir paklusite, / tai valgysite krašto gėrybes, / ²⁰ bet jeigu atsisakote paklusti, / tai jus sudoros kalavijas.“ / Pats VIEŠPATS kalbėjo! / ²¹ Deja, ištikimasis miestas, kupinas teisingumo, / tapo kekše! / Kur teisumas klestėjo, / ten dabar žmogžudžiai. / ²² Tavo sidabras pavirto išdagomis, / tavo vynas atskiestas vandeniui. / ²³ Tavo vadai sukčiai, / vagių bičiuliai; / kiekvienas jų mėgsta kyšius / ir vaikosi dovanų. / Jie negina našlaičio, / našlės byla nie-

kuomet jų nepasiekia. / ²⁴ Todėl sako Viešpats, Galybių DIEVAS, Izraelio Galingasis: / „Ak, atsiskaitysiu su priešgynomis, / išgiešiu apmaudą ant savo priešų! / ²⁵ Pakelsiu ranką prieš tave, / išlydysiu tavo išdagas žaizdre, / sunaikinsiu visą tavo šlaką. / ²⁶ Atkursiu jūsų teisėjus, kokie buvo senovėje, / ir patarėjus, kokie buvo pradžioje. / Tada tu būsi vadinama Teisumo miestu, / ištikimuoju miestu.“ / ²⁷ Sionas bus išgelbėtas per teisumą, / o atgailautojai – per teisumą. / ²⁸ Bet maištininkai ir nusidėjėliai bus drauge sutriuškinti; / tie, kurie palieka VIEŠPATĮ, žus. / ²⁹ Tikrai gėdysitės dėl ažuolų, / kuriuos garbinote, / ir raūsite dėl miškelių, kuriuos buvote pamėgę, / ³⁰ nes būsite kaip ažuolas / nuvytusiais lapais, / kaip sodas be vandens. / ³¹ Sukrauti turtai bus kaip pakulos, / o jų krovėjas – kaip kibirkštis. / Abu sudegs kartu, ir nebus kam užgesinti.

Sionas – Mesijo sostinė

2 *Žodis, kurį Amoco sūnus Izaijas matė regėjime apie Judą ir Jeruzalę.*

² Ateityje atsitiks taip, / kad VIEŠPATIES Namų kalnas / stovės tvirtai iškilęs virš kalnų / ir bus aukštesnis už kalvas. / Visos tautos plūs jo link; / ³ daug tautų ateis ir sakys: / „Ateikite, ir kopkime į VIEŠPATIES kalną, / į Jokūbo Dievo Namus, / kad jis parodytų mums savo kelius, / kad eitume jo takais.“ / Iš Siono ateis mokymas / ir VIEŠPATIES žodis iš Jeruzalės. / ⁴ Taip jis išspręs ginčus tarp tautų, / nuspręs daugelio žmonių bylas; / jie perkals savo kalavijus į arklus, / o ietis – į ge-

neklus^a. / Tauta nebekels kalavijo
prieš kitą tautą, / nebebus moko-
masi kariauti.

⁵ O Jokūbo namai! / Ateikite, ir
gyvenkime VIEŠPATIES šviesoje! /
⁶ Palikote savo tautos kelius, Jokūbo
namai! / Juk jie pilni kerėtojų iš Ry-
tų, / žynių kaip pas filistinų; / jie
perėmė svetimšalių papročius! /
⁷ Jų kraštas pilnas sidabro ir aukso,
neaprėpiami jų lobiai; / jų kraštas
pilnas žirgų, / nesuskačiuojami jų
vežimai. / ⁸ Jų kraštas pilnas stabų,
jie garbina savo rankų darbą – / tai,
ką jų pačių rankos padarė. / ⁹ Taip
marusis pažeminamas, / žmogus su-
niekinamas; / neatleisk jiems!

¹⁰ Lįsk giliai tarp uolų, / užsidenk
dulkėmis / nuo VIEŠPATIES siau-
bo / ir jo šlovės žerėjimo. / ¹¹ Ižūlus
marusis turės nuleisti akis, / žmonių
išdidumas bus pažemintas. / Tik
VIEŠPATS tą dieną bus išaukštinti-
tas. / ¹² Juk Galybių VIEŠPATS turi
parengęs savo dieną / prieš visa, kas
išdidu ir ižūlu, / kas išpuikė ir kas
bus pažeminta: / ¹³ prieš visus Liba-
no kedrus, aukštus ir didingus, / ir
visus Bašano ažuolus; / ¹⁴ prieš visus
aukštus kalnus / ir visas didingas
kalvas; / ¹⁵ prieš kiekvieną tvirtą
bokštą / ir kiekvieną galingą sieną; /
¹⁶ prieš visus Taršišo laivus / ir visas
eiklias valtis. / ¹⁷ Tada bus sutramdy-
tas marijų pasipūtimas, / pažemin-
tas žmonių išdidumas. / Tik VIEŠ-
PATS tą dieną bus išaukštintas.

¹⁸ Stabai pranyks tarsi nebuve.

¹⁹ Žmonės slėpsis kalnų olose / ir
žemės urvuose / nuo VIEŠPATIES
siaubo / ir jo šlovės žerėjimo, / kai jis
pakils sudrebinti žemės.

²⁰ Tą dieną žmonės / kurmiams
ir šikšnosparniams / numes sidabro

ir aukso stabus, / kurių prisidare
garbinti.

²¹ Jie lįs į uolų urvus / ir skardžių
plyšius / nuo VIEŠPATIES siau-
bo / ir jo šlovės žerėjimo, / kai jis
pakils sudrebinti žemės.

²² O, liaukitės kliautis žmogumi! /
Juk jis turi tik gyvybės alsavimą! /
Kuo gi jis nusipelnė pagarbos?

Judo karalystės teismas

3 Viešpats, Galybių DIEVAS,
atims / Jeruzalei ir Judui
paramą ir paspirtį, / visas maisto ir
vandens atsargas, / ² karžygi ir ka-
rį, / teisėją ir pranašą, / žynį ir se-
niūną, / ³ penkiasdešimtuko vadą ir
didžiūną, / patarėją, iğudusį amati-
ninką ir išmanų raganių.

⁴ Berniūkščius duosiu jiems valdo-
vais, / viešpataus savavalė užgaida. /
⁵ Žmonės engs vieni kitus, / kiekvie-
nas skriaus savo artimą, / paaug-
liai bus ižūlus su seneliais, / niek-
šai – su garbingais asmenimis.

⁶ Jeigu kas nors ir stvertų brolių /
savo tėvo namuose, sakydamas: „Tu
turi drabužių! Būk mūsų valdovas,
tebūna šie griuvėsiai tavo ranko-
se!“ – / ⁷ tą pačią dieną anas ginsis
sakydamas: „Netvarstysiu žaizdų! /
Mano namuose nėra nei duonos, nei
drabužių. / Nepadarysite manęs tau-
tos valdovu!“

⁸ Jeruzalė klumpa, / ir Judas krin-
ta, / nes savo žodžiais ir darbais / jie
užgauna VIEŠPATĮ, / nepaiso jo šlo-
vingo Artumo. / ⁹ Pats jų pasipūti-
mas juos pasmerkia, / jie didžiuojasi
savo nuodėmėmis kaip Sodoma / ir
neslepia jų. / Vargas jiems! / Jie pa-
tys užsitraukia nelaimę. / ¹⁰ Laimin-
gi teisieji, / nes jiems bus gerai; / jie

maitinsis savo darbų vaisiais. / ¹¹ Vargas nedorėliui, / nes jam visiškai nesiseks; / pagal jo rankų darbus jam bus atmokėta. / ¹² Mano tauta! Vairai ją niokoja, / moterys ją valdo! / O mano tauta, vadai tave suvedžioja, / sunaikindami takus, kuriais turėtum žengti.

¹³ VIEŠPATS pakyla vesti bylos, / stojasi teisti savo tautos. / ¹⁴ VIEŠPATS ateis ir apkaltins / savo tautos seniūnus ir vadus: / „Tai jūs prarijote vynuogynus; / tai, ką pavogėte iš varguolių, tebėra jūsų namuose. / ¹⁵ Kaip jūs drįstate niokoti mano tautą, / šerti vargšams per veidus?“ – / tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis.

¹⁶ VIEŠPATS sako: / „Kadangi Siono dukterys / tokios išdidžios / ir vaikšto ištempusios kaklus, / vylingai žvilgčiodamos akimis, / kojomis žvangindamos apavo papuošalus / ir meilindamosi kiekvienu žingsniu, / ¹⁷ Viešpats padengs Siono dukterų / viršugalvius šašais, / VIEŠPATS apnuogins jų galvas.“¹

¹⁸ Tą dieną VIEŠPATS atims puošmenas: kojų papuošalus, plaukų tinklelius, mėnulėlius, ¹⁹ auskarus, apyrankes, šydus, ²⁰ kepuraites, rankogalius, juostas, kvėpalines, talismanus, ²¹ žiedus, nosies grandinėles, ²² išveiginius drabužius, apsiaustus, skaras, rankinukus, ²³ skraistes, lino liemenes, turbanus ir skepetas.

²⁴ Vietoj kvėpalų – pelėsiai, / vietoj prijuostės – virvė, / vietoj šukuosėnos – plikė, / vietoj išveiginių drabužių – maišas. / Gėda vietoj grožio!

²⁵ Tavo vyrai kris nuo kalavijo, / karžygiai kris mūšyje. / ²⁶ Aimanuos ir liūdės tavo vartai, / nuniokota tu sėdėsi ant žemės.

4 Septynetas moterų nusitvers vieną vyrą tą dieną šaukdamos: „Savo pačių maistą valgysime, savo pačių drabužius dėvėsime, tik leisk mums vadintis tavo vardu! Nuimk nuo mūsų gėdą!“

Mesijinė atžala

² Tą dieną / VIEŠPATIES atžala / bus graži ir šlovinga, / o krašto vaisius – Izraelio likučių / pažiba ir šlovė. / ³ Tas, kuris išliko Sione, / ir tas, kuris paliktas Jeruzalėje, / visi, kurie įrašyti gyventi Jeruzalėje, / bus vadinami šventaisiais. / ⁴ Nuplovęs / nuo Siono dukterų puvėsius, / ugnies ir teismo vėtra / išskalavęs Jeruzalės gatvių kraujo dėmes, / ⁵ virš viso Siono kalno / ir jo sueigų vietos / dieną VIEŠPATS sukurs debesį ir dūmus, / o nakčia – ugnies liepsnų žerėjimą. / Iš tikro jo šlovė ⁶ bus jų pastogė ir apsauga: / paunksmė dieną nuo kepinančios kaitros, / prieglauda ir priedanga nuo audros ir lietaus.

Giesmė apie vynuogyną

5 Tebūna man leista sugiedoti savo mylimajam meilės giesmę apie jo vynuogyną:

Mano mylimasis turėjo vynuogyną / derlingos kalvos atšlaitėse. / ² Jis išpurenė žemę, išrinko akmenis / ir apšodino geriausiomis vynuogėmis. / Viduryje pastatė bokštą sargui / ir įrengė jame net vyno spaudyklą. / Tikėjosi auginti vynuoges, / bet prisiaugino rūgštuogį.

³ „Taigi dabar, Jeruzalės gyventojai ir Judo vyrai, prašau / spręsti

mano bylą ir mano vynuogyno. / ⁴ Ką dar reikėjo padaryti mano vynuogynui, / ko aš jame nepadariau? / Kodėl jis priaugino rūgštuogių, / nors aš tikėjausi, kad jis ves vynuoges?

⁵ Dabar jums pasakysiu, / ką ketinu daryti savo vynuogynui: / išrausiu gyvatvorę, ir jis bus nuniokotas, / nugriausiu sieną, ir jis bus ištryptas. / ⁶ Taip! Paversiu jį dykvietai: / nebebus jis genimas nei purenamas, / apžels erškėčiais ir usnimis. / Debesims išakysiu, / kad nelietų ant jo lietaus.“

⁷ Galybių VIEŠPATIES vynuogynas – / Izraelio namai, / o daigai, kuriais jis gėrėjosi, – / vyrai iš Judo. / Jis laukė teisingumo, / ir štai kraujo praliejimas! / Jis laukė teismo, / ir štai klyksmas!

Neteisiųjų likimas

⁸ Vargas jums, kurie statote namus prie namų, / kurie jungiate lauką su lauku, / kol jums vieniems telieka vietos / gyventi žemėje! / ⁹ Galybių VIEŠPATS, man girdint, prisiekė: / „Tikrai daug namų bus palikta; / erdvūs ir prabangūs namai liks be gyventojų.

¹⁰ Dešimt jungų^a / vynuogyno duos tik vieną bātą, / o homeras sėklos – / tik vieną efa derliaus.

¹¹ Vargas tiems, kurie, keldamiesi ankstų rytą, / negali apsieiti be svaigiųjų gėrimų, / ir prasėdi iki išnaktų, kol įkausta nuo vyno!

¹² Lyros ir arfos, / būgnelio ir fleitos lydimi, / jie mėgaujasi pokyliuose vynu, / o apie VIEŠPATIES darbus / nieko nenuvokia / ir nemato jo rankų užmojo. / ¹³ Todėl, stokodama

nuovokos, / mano tauta eina į tremtį, / jos didžiūnai miršta badu, / o liaudis alpsta nuo troškulio. / ¹⁴ Todėl Šeolas plačiai atvers savo ryklę, / pražios savo bedugnę burną, / ir prasmegs joje tautos didžiūnai ir liaudis, / jų užavimas ir puotavimas.

¹⁵ Taip! Marusis pažeminamas, / žmogus suniekinamas, / puikuoliai nuleidžia akis.

¹⁶ Bet Galybių VIEŠPATS išaukštinaamas / savo teismu, / o Dievas Šventasis reiškiasi / savo šventu teismu. / ¹⁷ Tada ėriukai rupšnos ten tarsis lankose, / o riebus ožiukai ganysis turtuolių rūmų griuvėsiuose.

¹⁸ Vargas tiems, kurie užsitraukia kaltę / melo virvėmis, / nuodėmę valkčio lynais, / ¹⁹ tiems, kurie sako: / „Tesiskubina, / tepagreitina VIEŠPATS savo veikimą, / jeigu nori, kad ji matytume; / teįvyksta, / teišsipildo Izraelio Šventojo užmojis, / jeigu nori, kad ji pažintume.“

²⁰ Vargas vadinantiems pikta geru, o gerą – piktu, / keičiantiems tamsą į šviesą, o šviesą į tamsą, / laikantiems karčius dalykus saldžiais, / o saldžius dalykus – karčiais! / ²¹ Vargas tiems, kurie išmincingi savo akyse, / kurie, savo pačių manymu, gudrūs! / ²² Vargas tiems, kurie didvyriai prie vyno / ir narsūs prie svaigiųjų gėrimų, / ²³ tiems, kurie išteisina / nedorėlį už kyšį / ir pamina nekaltojo teises!

²⁴ Tikrai, kaip ugnies liežuviai / suryja ražienas, / kaip šienas nu-skęsta liepsnose, / taip jų šaknys virs puvėsiais, / o žiedai bus nu-pūsti lyg dulkės, / nes jie paniekin-o Galybių VIEŠPATIES mokymą / ir apšmeižė Izraelio Šventojo žodį. /

^{5,10a} T.y. vienu jaučių jungu per 10 dienų apariamų laukų.

²⁵ Tikrai kyla pyktis VIEŠPAČIUI ant savo tautos, / jis kelia prieš ją ranką, norėdamas smogti. / Kalnams drebant, / jų lavonai gulės lyg atmatos gatvėse. / Tačiau jo pyktis dar neatlyžo, / ir ranka vis dar pakelta.

Asirijos išibrovimas

²⁶ Jis iškels karo vėliavą tolimai tautai, / švilptelėjimu pasišauks ją iš žemės pakraščiu. / Tikrai ji atskubės žaibo greičiu! / ²⁷ Tarp jų nebus klupinėjančių iš nuovargio, / snūduriuojančių ar miegančių. / Nė vienam jų nuo juosmens diržas nekrinta, / nė vienam nesutrūkė apavo dirželiai. / ²⁸ Jų strėlės nusmailintos, / lankai įtempti, / žirgų kanopos atrodo lyg titnagas, / vežimų ratai – lyg viesulas. / ²⁹ Jie riaumoja lyg liūtas, / lyg liūto jaunikliai, / jie staugia ir stveria grobį, / neša jį, ir niekas jo nebeišgelbės.

³⁰ Tą dieną riaumojimas virš jos aidės / lyg šėlstančios jūros šniokštimas. / Jei kas mes žvilgsnį žemėn, / ten tik siaubas ir tamsa, / o šviesa – debesų aptemdyta.

Izaijo pašaukimas

6 Karaliaus Uzijo mirties metais regėjau Viešpatį, sėdintį aukštame ir didingame soste. Šventyklą buvo pripildęs jo apdaras. ² Aplink stovėjo tarnauti pasirenę serafai*. Kiekvienas turėjo šešis sparnus: dviem dengė veidus, dviem – kojas ir dviem plasnojo ore.

³ „Šventas, šventas, šventas yra Galybių VIEŠPATS! / Visa žemė pil-

na jo šlovės!“ – šaukė jie nepaliaudami vienas kitam. ⁴ Nuo jų šauksmo drebėjo durų staktos, ir šventykla prisipildė dūmų. ⁵ O aš tariau sau: „Vargas man, nes esu žuvęs! Aš – žmogus, kurio lūpos suteptos, gyvenu tautoje, kurios lūpos suteptos, ir savo akimis regiu Karalių, Galybių VIEŠPATĮ.“ ⁶ Tuomet vienas iš serafų priskrido prie manęs, laikydamas rankoje žėruojančią žariją, kurią buvo paėmęs žnyplėmis nuo aukuro. ⁷ Jis palietė ja mano burną. „Žiūrėk, – tarė jis, – žarija palietė tavo lūpas. Tavo kaltė panaikinta, ir tavo nuodėmė nuvalyta.“ ⁸ Tada išgirdau Viešpaties balsą: „Ką man siūsti? Kas gi bus mūsų pasiuntinys?“ O aš atsiliepiau: „Štai aš, siųsk mane!“

⁹ Jis tarė man: / „Eik ir pasakyk šiai tautai: / Vis girdėsite ir girdėsite, bet nesuprasite, / vis matysite ir matysite, bet niekada nepažinsite!“ ¹⁰ Atbukink širdį šios tautos; / jų ausys tokios kurčios, / jų akys tokios aklos, / jog jie negali pamatyti akimis / nei išgirsti ausimis, / nei suprasti širdimi, / kad sugrįžtų ir būtų pagydyti.“

¹¹ „Kiek ilgai, Viešpatie?“ – paklausiau. Jis atsakė: / „Kol miestai netaps griuvėsiais ir nebus ištuštėję, / namai palikti be žmonių, / ir kol žemė nevirs dykvieta, / ¹² kol VIEŠPATS neišvays žmonių toli toli, / kol visas kraštas neliks tuščias ir negyvenamas. / ¹³ Bet jei nors dešimtadalis dar jame lieka, / jis grįš pas Dievą, / nors ir bus nuniokotas kaip liepa ar ažuolas, / kurių keltas lieka net nukirtus medį.“ / Šventoji sėkla – jo keltas.

^{6,2a} Pažod.: „deginantieji“ – dangiškosios būtybės, supančios Dievo sostą.

Emanuelio gimimas

7 Ahazui, Jotamo sūnui ir Uzijo vaikaičiui, esant Judo karaliumi, Aramo karalius Recinas ir Izraelio karalius Pekachas, Remalijo sūnus, pakilo į karo žygi Jeruzalėn, tačiau nepajėgė jos pulti. ² Kai Dovydo namus pasiekė žinia, kad Aramas jau įsitaisė Efraimo valdose, karaliaus širdis ir žmonių širdys sudrebėjo, kaip dreba miško medžiai, blaškomi vėjo. ³ Bet VIEŠPATS tarė Izaijui: „Su jo sūnumi Šear Jašubu nueik ant Velėtojo lauko kelio, prie Aukštutinio tvenkinio kanalo galo, pasitikti Ahazo ⁴ ir pasakyk jam: „Būk tvirtas, laikykis ramiai! Nebijok! Tenedreba tavo širdis dėl tų dviejų smilkstančių nuodėgulių, dėl Recino bei Aramo ir Remalijo sūnaus įniršio. ⁵ Kadangi Aramas su Efraimu ir Remalijo sūnumi surengė samokslą prieš tave, tardami: ⁶ Užpulkime Judą, palaužkime jo dvasią, užkariaukime jį ir paskirsime ten karaliumi Tabeelio sūnų, –

⁷ taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Tai neįvyks! Taip nebus! / ⁸ Damasakas – Aramo sostinė, / o Damasko galva – Recinas. / ⁹ Samarija – Efraimo sostinė, / o Samarijos galva – Remalijo sūnus. / Po šešiasdešimt penkerių metų / Efraimas bus sunaikintas, / liausis buvęs tauta. / Tik tvirtai tikėdami, tvirtai stovėsite!“

¹⁰ VIEŠPATS kalbėjo Ahazui: ¹¹ „Prašyk VIEŠPATĮ, savo Dievą, ženklo; tebūna jis ar iš Šeolo gelmių, ar iš padangės aukštybių.“ ¹² Ahazas atsakė: „Ne! Neprašysiu ir negundysiu VIEŠPATIES!“ ¹³ Tuomet jis^a atsakė:

„Klausykitės, Dovydo namai! Negi per maža / jums varginti žmones, kad varginate ir mano Dievą?! / ¹⁴ Todėl pats Viešpats duos jums ženklą. / Štai mergele laukiasi kūdikio; / ji pagimdys sūnų / ir pavadins jį vardu Emanuelis^b. / ¹⁵ Varške ir medumi jis maitinsis, / mokėdamas atmesti, kas pikta, / ir rinktis, kas gera. / ¹⁶ Anksčiau nei tas berniukas / išmoks atmesti, kas pikta, / ir rinktis, kas gera, / kraštas anų dviejų karalių, / kurie tau kelia siaubą, bus nuniokotas.

¹⁷ VIEŠPATS padarys, kad jus, / jūsų tautą ir jūsų tėvo namus / užkluptų dienos, / kokių nesate patyrę nuo tos dienos, / kai Efraimas atsiskyrė nuo Judo; / tai [bus] Asirijos karalius.

¹⁸ Tą dieną / VIEŠPATS švilptelės musėms / Egipto upės deltoje ir / bitėms Asirijos šalyje. / ¹⁹ Jos atskris ir nutūps / tarpeklių šlaituose, uolų plyšiuose, / ant kiekvieno erškėčių krūmo / ir visose ganyklose.

²⁰ Tą dieną / Viešpats skus skustuvu, / pasamdytu iš Užupio, / Asirijos karaliumi, / galvos ir kojų plaukus. / Jis nuskus ir barzdą.

²¹ Tą dieną / žmogus augins jauną karvę ir porą avių. / ²² Jis gaus tiek daug pieno, / kad maitinsis varške. / Varškė ir medus bus maistas visų / likusiųjų krašte.

²³ Tą dieną / vietos, kur būdavo tūkstančiai vynmedžių / tūkstančio sidabrinių vertės, / užžels erškėčiais ir usnimis. / ²⁴ Žmonės eis į jas / tik medžioti strėlemis ir lanku, / nes visas kraštas bus užžėlęs / erškėčiais ir usnimis. / ²⁵ Bijodamas erškėčių ir usnių, / nekelsi nė kojos

^{7,13a} T.y. Izaijas. ^{7,14b} Hebr. *‘immānū’ēl* – „su mumis [yra] Dievas“.

ant kalvų atšlaičių, / kurias kadaise išdirbdavai kauptuvu. / Čia bus ganykla galvijams / ir vieta avims trypti.“

Izaijo sūnus

8 VIEŠPATS liepė man: „Imk į rankas didelę rašymo lentą ir parašyk ant jos aiškiomis raidėmis: Maher Šalal Haš Bazo“ nuosavybė.“² Aš pasirūpinau gauti patikimų liudytojų – kunigą Ūriją ir Zachariją, Jeberechijo sūnų, kad jie man paliudytų.³ Po to suėjau su pranaše, ji pastojo ir pagimdė sūnų. O VIEŠPATS tarė man: „Duok jam vardą Maher Šalal Haš Bazas, ⁴ nes daug anksčiau, negu kūdikis išmoks tarti ‘tėti’ ir ‘mama’, Damasko turtai ir Samarijos grobiai bus išplėsti Asirijos karaliaus.“⁵ VIEŠPATS toliau kalbėjo ir sakė: ⁶ „Kadangi ši tauta paniekino ramiai tekančius Siloamo vandenį ir nutirpo iš baimės prieš Reciną ir Remalijo sūnų, ⁷ VIEŠPATS tvindo jiems Upės vandenį, sraunius ir galingus, – Asirijos karalių ir visą jo galybę. Ji užtvindys visus kanalus, išsilies per visus krantus.⁸ Ji užlies Judą, užtvindys ir nutekės, bus apsėmusi net iki kaklo.

Emanueli, jis⁶ išties savo sparnus / virš viso tavo plačiojo krašto!

⁹ Žinokite, tautos, ir baisėkitės! / Klausykite, visos tolimos šalys! / Ginkluokitės, bet būsite nualintos! / Ginkluokitės, bet būsite nusiaubtos! /¹⁰ Brandinkite sumanyką, / bet jis nueis vėjais; / spręskite, ką daryti, / bet savo sprendimo neįvykdysite, / nes „Su mumis yra Dievas“!“

Izaijo mokiniai

¹¹ Šitaip man kalbėjo VIEŠPATS, paėmęs mane už rankos ir ispėdamas nesielgti, kaip elgiasi ši tauta:¹² „Nevadinkite suokalbiu viso to, ką ši tauta vadina suokalbiu; nebijokite to, ko ji bijo, ir nenuogastaukite.¹³ Tik su Galybių VIEŠPAČIU renkite suokalbių¹⁴, nes jis – jūsų baimė ir nuogastavimas.¹⁴ Vis dėlto jis bus žabangos¹⁵, pažaidos akmuo ir nuopolio priežastis abiem Izraelio namams, kilpa ir spąstai Jeruzalės gyventojams.¹⁵ Daugelis suklups ant jų, puls ir susižalos, įklius į spąstus ir bus pagauti.“

Viešpaties laukiant

¹⁶ Suvyniok liudijimo raštą, užantspauduok mokymą ir laikyk tarp mano mokinių! ¹⁷ Aš pasitikiu VIEŠPAČIU, kuris slepia savo veidą nuo Jokūbo namų. Taip, aš jo lauksiu! ¹⁸ Žiūrėkite į mane ir į mano vaikus, kuriuos VIEŠPATS man davė: mes esame ženklai ir įspėjimas Izraeliui iš Galybių VIEŠPATIES, gyvenančio ant Siono kalno.¹⁹ O jei žmonės jums sakys: „Kreipkitės į vėles ir būrėjus, kurie šnabžda ir dūsauja! Argi neturėtų tauta atsiklausti savo dievų, tartis su mirusiais dėl gyvųjų ²⁰ mokymo ir liudijimo?“ – be abejo, taip kalbantieji neregės aušros! ²¹ Jie pereis per kraštą niūrūs ir alkani. Nuo to jie taps pikti, keiks savo karalių ir savo dievus. Jie žvelgs į padanges, bet ten bus tik tamsa be jokios aušros, ²² jie susikaupe žiūrės į žemę,

^{8,1a} Hebr. „greitai [imk] grobį [ir] skubėk plėšti“. ^{8,8b} T.y. Asirijos karaliaus. ^{8,10c} T.y. Emanuelis. ^{8,13d} Arba: „Tik Galybių VIEŠPATI laikykite šventu“. ^{8,14e} Arba: „šventykla“.

bet čia bus vargas ir tamsybės, nes debesys nepraleidžia šviesos^a.

Ramybės Kunigaikštis

²³ Tačiau patyrusieji vargą neliks tamsoje. Kaip seniau buvo pažeminęs Zabulono kraštą ir Naftalio kraštą, taip ilgainiui jis išaukštins Pajūrio vieškelį, kraštą į vakarus nuo Jordano, tautų Galilėją.

9 Tauta, gyvenusi tamsumoje, / pamatė didžią šviesą; / gyvenusiems nevilties šalyje / užtekėjo šviesybė. / ²Tu išaukštinai tą tautą, / padarei jai didelį džiaugsmą. / Tavo akivaizdoje jie džiūgauja / lyg pjūties džiaugsmu, / lyg dalydamiesi grobiu. / ³Juk tu sutriuškinai juos slėgusį jungą, / jų pečius lenkusią kartį, / jų nuožmaus prižiūrėtojo lazda, / kaip anuomet, Midjano dieną. / ⁴Visi sandalai karių, / trypusių mūšio maišatyje, / visos jų skraistės, išvoliotos kraujyje, / bus sudegintos ir pamaitins ugnį. / ⁵Juk kūdikis^b mums gimė! / Sūnus mums duotas! / Jis bus mūsų valdovas. / Jo vardas bus / Nuostabusis Patarėjas, / Galingasis Dievas, / Amžinasis Tėvas, / Ramybės Kunigaikštis. / ⁶Jo viešpatavimas be ribis, / o taika begalinė. / Jis viešpataus Dovydo soste / ir valdys jo karalystę, / tvirtins ir palaikys ją / teismu ir teisumu / dabar ir per amžius.

Galybių VIEŠPATIES narsa tai įvykdyt!

Šiaurinės karalystės galas

⁷Viešpats pasiuntė žodį prieš Jokubą; / jis krito ant Izraelio. / ⁸Visi

žmonės jį žino, / Efraimas ir gyventantys Samarijoje, / visi, kurie išdidžiai, įžūlia širdimi kalba: / ⁹„Plytos subiro, / bet mes statysime iš tašytų akmenų; / platanai iškirsti, / bet mes vietoj jų imsime kedrus.“ / ¹⁰Tačiau VIEŠPATS žadina jų priešus eiti prieš juos, / kursto jų priešininkus imtis žygių. / ¹¹Aramas iš rytų pūsės, o filistinai iš vakarų / ryja Izraelį godžiais nasrais.

Todėl jo pyktis neatlyžo, / jo ranka vis dar pakelta!

¹²O tauta negrįžo prie to, kuris ją mokė / plakdamas, ir neieškojo Galybių VIEŠPATIES. / ¹³Taip VIEŠPATS nukirto Izraeliui / galvą ir uodegą, / palmę ir nendrę / tą pačią dieną. / ¹⁴Seniūnai ir kilmingieji – tai galva, / o pranašas, kuris moko melo, – uodega. / ¹⁵Šios tautos vadai – suvedžiotojai, / o tie, kuriuos jie veda, patenka į klystkelius. / ¹⁶Todėl Viešpats netausos jų vyrų, / neparodys pagailos jų našlėms ir našlaičiams, / nes visi jie – bedieviai ir nedorėliai, / visų burnose nešvankūs plepalai.

Todėl jo pyktis neatlyžo, / jo ranka vis dar pakelta!

¹⁷Nedorumas liepsnoja lyg ugnis, / rydama erškėčius ir usnis; / jis išiliepsnoja miškų tankmėse, / paversdamas jas aukštais dūmų stulpais. / ¹⁸Nuo Galybių VIEŠPATIES pykčio dreba žemė, / žmonės virsta prakurais ugniai. / Nė vienas nesigaili savo brolio, / kiekvienas ryja savo brolių. / ¹⁹Nors ir griebtų iš dešinės, / jie liktų alkani, / nors ir rytų iš kairės, / jie dar nepasisotintų. / ²⁰Manasas ryja Efraimą, / o Efraimas – Manasą. / Abu jie ryja Judą.

^{8,22a} Hebr. teksto 8,23–9,20 atitinka kai kurių vertimų 9,1–21. ^{9,5b} T. y. Emanuelis.

Todėl jo pyktis neatlyžo, / jo ranka vis dar pakelta!

10 Vargas neteisingų įstatų leidėjams, / kurie rašo neteisėtus potvarkius, / ² užkirsdami skurdžiams kelią į teisumą, / varžydami vargdienių teises mano tautoje, / paversdami našles savo grobiu / ir našlaičius – savo laimikiu! / ³ Ką darysite bausmės dieną, / kai pražūtis ateis iš toli? / Pas ką bėgsite ieškoti pagalbos / ir kur paliksite savo turtus? / ⁴ Belieka tik viltis su belaisviais / arba tįsoti tarp užmuštųjų.

Todėl jo pyktis neatlyžo, / jo ranka vis dar pakelta!

⁵ „Vargas Asirijai, / mano pykčio spragilui, / mano įniršio lazda! / ⁶ Prieš bedievē tautą ją siunčiu, / prieš tautą, kuri mane pykdo; / pavedu jai grobti ir plėsti, / trypti ją kaip gatvių purvą.“

⁷ Bet jai ne tai galvoje, / ne apie tai ji mąsto širdimi. / Ji užsimojusi naikinti, / nušluoti nuo žemės daug tautų / ⁸ ir sako: / „Argi visi mano karo vadai nėra karaliai? / ⁹ Argi Kalnojas ne toks kaip Karkemišas? / Argi Hamatas ne kaip Arpadas, / o Samarija ne kaip Damaskas? / ¹⁰ Kaip mano ranka pasiekė / stabmeldes karalystes, / turėjusias daugiau stabų / negu Jeruzalė ir Samarija, / ¹¹ kaip aš pasielgiau su Samarija ir jos stabais, / argi taip nepadarysiu su Jeruzale ir jos stabais?“

¹² Įvykdes savo užmojų prieš Sioną, / Viešpats nubaus Asirijos karalių už jo širdies / išpuikimą ir įžūlų išdidumą. / ¹³ Jis juk sako:

„Savo rankų jėga tai padariau, / savo išmintimi, / nes esu sumanus. / Nušlaviau sienas tarp tautų, / išplė-

šiau jų turtus, / ištrėmiau daug jų gyventojų. / ¹⁴ Mano rankos galėjo plėsti tautų turtus / lyg paukščių lizdą. / Kaip tas, kuris susirenka paliktus kiaušinius, / aš susirinkau visą žemę. / Nebuvo kam ginti sparnais, / niekas nepražiojo snapo ir neklykė.“

¹⁵ Argi kirvis pūsis prieš tą, / kuris juo kerta? / Argi pjūklas didžiuosis prieš tą, / kuris juo pjauna? / Nejuo lazda mosuos tu, / kuris paima ją į ranką? / Nejuo pagalys pakels tą, / kas nėra medis? / ¹⁶ Todėl Viešpats, Galybių DIEVAS, / suliesins liga jo rubilius / ir po jo garbe pakurs ugnį, gaisro ugnį. / ¹⁷ Izraelio Šviesa virs ugnimi, / o jo Šventasis – liepsna. / Per vieną dieną ji sudegins ir surys / jo usnis ir erškėčius. / ¹⁸ Jo puikieji miškai ir derlingieji sodai / bus visiškai sunaikinti, / jie sutirps, kaip sutirpsta lydynys. / ¹⁹ Medžių likutis jo miške / bus toks menkas, / jog net vaikas pajėgs juos suskaityti.

²⁰ Tą dieną Izraelio likutis ir Jokūbo namų bėgliai nebesikliaus ta tauta, kuri jų vos nesunaikino, bet sudės viltis į VIEŠPATĮ, Izraelio Šventąjį. ²¹ Likutis sugrįš, Jokūbo likutis sugrįš pas galingąjį Dievą. ²² Nors tavo tauta, Izraeli, būtų tokia gausi kaip marių smiltys, sugrįš tik jos likutis. Pražūtis nulemta, ji atplūs teisumo potvyniu. ²³ Taip! Viešpats, Galybių DIEVAS, naikins te sunaikins visą kraštą. ²⁴ Todėl Viešpats, Galybių DIEVAS, ir sako:

„O mano tauta, kuri gyvena Sione! / Nebijok asi, nors muša jis tave spragilu, / kelia prieš tave lazda, / kaip kadaise darė Egiptas, / ²⁵ nes tik trumpą valandėlę truks / mano įniršis ant tavęs, / greitai aš juos sunaikinsiu savo pykčiu.“

²⁶ Tada Galybių VIEŠPATS kirs jiems botagu, kaip kirtu Midjanui ties Orebo uola, ir išties savo lazda viršum jūros, kaip padarė Egiptui. ²⁷ Tą dieną jo našta bus nuimta nuo tavo pečių, jo jungas – nuo tavo sprando.

Sanheribo įsiveržimas

Jis atžygiavo nuo Rimono / ²⁸ ir užėmė Ajatą! / Jis pražygiavo per Migroną! / Jis paliko savo gurguoles prie Michmašo! / ²⁹ Jis įveikė kalnų perėją: / „Geba bus mūsų nakties būstinė!“ / Ramos gyventojai pastiro iš siaubo, / Sauliaus miesto Gibėjos žmonės išbėgiojo. / ³⁰ Šauk visu balsu, Galimų dukterie! / Įsiklausyk, Laiša! Atsiliepk jai, Anatote! / ³¹ Ištuštėjo Madmena, Gebimų gyventojai / gelbėdamiesi pasipustė padus. / ³² Šiandien pat priešas apsistos prie Nobo, / grūmos kumščiais Siono kalnui, / Jeruzalės miestui!

³³ Štai baisia jėga nublošk juos / Viešpats, Galybių DIEVAS, / kaip nukirstas šakas nuo medžio. / Išdidžiausi ir aukščiausi / bus nukirsti ir pažeminti. / ³⁴ Miško tankynės iškirs kirvis, / ir didingieji Libano medžiai kris.

Mesijo valdymas

11 Iš Jesės kelmo išaugs atžala, / iš jo šaknies pražys pumpuras. / ² Ant jo ilsėsies VIEŠPATIES dvasia: / išminties ir įžvalgos dvasia, / patarimo ir narsumo dvasia, / pažinimo ir VIEŠPATIES baimės dvasia; / ³ jo džiugesys bus VIEŠPATIES baimė. / Jis teis ne pagal išorę, / spręs ne pagal nuo-

girdas. / ⁴ Pagal teisumą jis teis vargšus, / nešališkai spręs krašto vargdienių bylas. / Savo burnos rykšte nuplaks žemę, / savo lūpų pūstelėjimu atneš mirtį nedoreliui. / ⁵ Teisumas bus jo juosmens diržas, / ištikimybė – strėnų juosta.

⁶ Tada vilkas viešės pas avinėlį, / leopardas guls greta ožiuko. / Veršis ir liutukas maitinsis kartu: / juos prižiūrės mažas vaikas. / ⁷ Karvė ir lokė ganysis šalia, / kartu gulės jų jaunikliai. / Liūtasės šiaudus kaip jautis. / ⁸ Kūdikis žais prie angies landynės, / mažylis kiš ranką į gyvatės urvą. / ⁹ Visame mano šventajame kalne / nebus vietos jokiai skriaudai / nė jokiai niekšybei, / nes žemė bus kupina VIEŠPATIES pažinimo, / kaip jūra kupina vandenų.

Efraimo ir Judo susijungimas

¹⁰ Tą dieną Jesės šaknies, padarytos ženklų tautoms, ieškos pagonys, nes jos buveinė bus šlovinga. ¹¹ Tą dieną Viešpats vėl išties ranką atsiimti savo tautos likučio, išlikusio Asirijoje ir Egipte, Patrose, Kuše, Etiopijoje, Elame, Šinare, Hamate ir jūros salose.

¹² Jis duos ženklą tautoms, / surinks Izraelio tremtinius. / Sutels Judo išblaškytuosius / iš keturių pasaulio šalių. / ¹³ Išgaruos Efraimo pavydas, / Judo priešai bus sunaikinti. / Efraimas nebepavydės Judui, / o Judas nebepasiprieš Efraimui. / ¹⁴ Jie petys į petį puls filistinus vakaruose, / kartu apiplės kedemiečius. / Edomas ir Moabas bus jų valdos, / o Amonas – jų valdiniai. / ¹⁵ VIEŠPATS nusaugins Egipto jūros

liežuvi^a, / grūmos kumščiu Eufra-
tui, / ir savo deginančiu vėju / pa-
dalys jį į septynias vagas. / Jį
bus galima pereiti su sandalais. /
¹⁶ O mano tautos likučiu, / išliku-
siam Asirijoje, / bus vieškelis, kaip
buvo Izraeliui, / kai jis atėjo iš Egipto
žemės.

Padėkos giesmė

12 Tą dieną tu sakysi: / „Dėko-
ju tau, VIEŠPATIE! / Nors
buvai įpykęs ant manęs, / nugręžei
savo įniršį / ir paguodei mane. /
² Dievas tikrai yra mano išganymas. /
Aš juo pasitikiu ir esu be baimės, /
nes jis mano tvirtybė ir mano gies-
mė, / jis mano gelbėtojas!“

³ Džiaugdamiesi sėmsitės vandens
iš išganingųjų versmių. ⁴ Tą dieną
sakysite:

⁴ „Dėkokite VIEŠPAČIUI, šauki-
tės jo vardo! / Garsinkite tautoms jo
darbus, / skelbkite, koks iškilus jo
vardas. / ⁵ Giedokite VIEŠPAČIUI
šlovės giesmę, / nes jis padarė nuo-
stabų darbą. / Težino tai visa žemė! /
⁶ Krykštauk ir džiūgauk, Siono
mieste, / nes iškilus tarp jūsų / yra
Izraelio Šventasis!“

Babilonas

13 *Ištarmė apie Babiloną. Amoco
sūnaus Izaijo regėjimas.*

² Ant plikos kalvos iškelkite ženklą,
/ garsiai šaukite jiems, / mokite
ranką; / tegu jie eina prie Didžiūnų
vartų. ³ Savo pašventintiems kariams
daviau įsakymą, / savo šauniuosius
gynėjus galiūnus pašaukia, / kad
igyvendintų mano įniršį. / ⁴ Įsiklau-

sykite! Dundesys kalnuose, / tarsi
plauktų minios žmonių! / Įsiklausy-
kite! Ūžesys karalysčių, / renkasi tau-
tos! / Galybių VIEŠPATS rikiuoja
pulkus karui! / ⁵ Jie atžygiuoja iš
tolimo krašto, / iš anapus akiračio, /
VIEŠPATS ir jo pykčio įrankiai /
nuniokoti visai žemei. / ⁶ Vaitokite,
nes VIEŠPATIES diena jau arti; / ji
ateis kaip sunaikinimas iš Visaga-
lio. / ⁷ Todėl visų rankos svyra, / kiek-
vieno širdis tirpsta / ⁸ iš siaubo.
Skausmai ir kančios juos apims, / jie
raitysis kaip gimdyvės. / Apstulbę
žvelgs vienas į kitą, / ir jų veidai
degs iš gėdos. / ⁹ Tikrai ateina
VIEŠPATIES diena, / pilnà įniršio
ir degančio pykčio; / ji pavers kraš-
tą tyrlaukais, / sunaikins jame nu-
sidėjėjus! / ¹⁰ Dangaus žvaigždės ir
žvaigždynai / nebeduoda šviesos, /
teka užtemusi saulė, / nebešvyti
mėnulis. / ¹¹ Nubausiu pasaulį už jo
blogį / ir nedorėlius už jų kaltę. /
Sutramdysiu išžaliųjų išdidumą, / pa-
žeminsiu tirėnų išžulumą. / ¹² Mariuo-
sius padarysiu retesnius už gryną
auksą, / žmones – retesnius už auk-
są iš Ofyro. / ¹³ Tada sudrebinsiu dan-
gų, / ir žemė bus išjudinta iš savo
vietos / nuo Galybių VIEŠPATIES
įniršio / tą jo degančio pykčio die-
ną. / ¹⁴ Tada lyg gazelė, medžiotojo
vejama, / lyg banda be kerdžiaus,
kuris ją ganytų, / kiekvienas atsigręš
į savo tautą, / kiekvienas bėgs į savo
kraštą. / ¹⁵ Kas tik bus pagautas, tas
bus nudurtas; / visi, kurie bus pa-
gauti, kris nuo kalavijo. / ¹⁶ Jų kū-
dikiai bus sutraiškyti jų akyse, / na-
mai išplėsti, / žmonos išniekintos.

¹⁷ Štai aš kurstau prieš juos me-
dus; / jiems sidabras neturi vertės, /

auksu jie nesidžiaugia. / ¹⁸ Jų lankai išguldys jaunos vyrus; / jiems nebus gaila kūdikių, / jie nepaliks gyvų vaikų. / ¹⁹ Babilonas, karalysčių pažiba, / chaldejų šlovė ir pasididžiavimas, / bus Dievo sunaikintas / kaip Sodoma ir Gomora. / ²⁰ Niekas jame nebeisikurs, / niekas nebegyvens per kartų kartas. / Ten joks arabas neskleis palapinės, / ten piemenys neguldys savo kaimenių. / ²¹ Vien dykumų žvėrys ten gulsis, / o namai bus pilni pelėdų. / Ten veisis stručiai, / ten šokinės satyrai^a. / ²² Dykumų žvėrys stūgaus jo rūmuose, / šakalai kauks jo puošniose menėse. / Jo valanda jau čia pat, / jo dienos jau suskaitytos.

Babilono karalius

14 Pasigailėjęs Jokūbo, VIEŠ-PATS vėl išsirinks Izraelį ir apgyvendins juos jų pačių žemėje. Tada prie jų dėsims svetimšaliai ir glausis prie Jokūbo namų. ² Izraelis juos pasiims, parsives į savo tėviškę ir laikys juos kaip vergus bei verges VIEŠPATIES žemėje, paims į nelaisvę tuos, kurie juos laikė belaisviais, valdys savo engėjus. ³ Tą dieną, kai VIEŠPATS suteiks tau atilsį nuo kančios ir baimių, nuo nuožmios vergijos, kurioje vergavai, ⁴ tu užtrauksi patyčių giesmę Babilono karaliui:

Tai priėjo liepto galą engėjas! / Tai nutilo jo įnirtis! / ⁵ VIEŠPATS sutrupino nedorėlių lazda, / tironų skeptrą, / ⁶ kuris pliekė žmones įnirtingai be perstojo, / smaugė tautas žiauria priespauda. / ⁷ Visa žemė ramiai ilsisi, / linksmi valiuoja. / ⁸ Dėl

tavo likimo džiūgauja / net kiparisai ir Libano kedrai: / „Nuo tada, kai buvai parblokštas, / niekas nebeatina mūsų kirsti.“

⁹ Šeolas po žeme ruošiasi tave priimti, / žadina visų žemės valdovų šešėlius tave pasveikinti / ir kelia iš sostų visų tautų karalius. / ¹⁰ Visi prabyla ir sako tau: / „Dabar tu bejėgis, kaip ir mes! / Tu toks pat, kaip mes! / ¹¹ Tavo didybė ir visa tavo arfų muzika / nugramzdinta į Šeolą. / Tavo guolis – lervos, / o tavo apklotas – kirmėlės.“

¹² Tai nupuolei iš dangaus, / Aušrini, aušros sūnau! / Kaip tave sukniubdė ant žemės, / tave, kuris išguldei tautas!

¹³ Kadaisė manei savo širdyje: / „Užlipsiu į dangų, / viršum Dievo žvaigždžių / iškelsiu savo sostą. / Atsisėsiu ant kalno, kur renkasi dievai, / pačiuose Šiaurės pakraščiuose. / ¹⁴ Užlipsiu ant aukščiausių debesų / ir prilygsiu Aukščiausiam!“

¹⁵ Bet buvai nugramzdintas žemyn / į Šeolą, / į pačias kapo gelmes. / ¹⁶ Visi, pamatę tave, sutriks; / žvelgs į tave ir klaus: / „Nejaugi čia tas žmogus, / kuris sudrebino žemę / ir sunaikino karalystes; / ¹⁷ kuris pavertė pasaulį dykuma, / išgriovė miestus, / savo belaisviams niekuomet / neatvėrė kalėjimo vartų? / ¹⁸ Visi tautų karaliai guli garbingai, / kiekvienas savo kape. / ¹⁹ Bet tu neturi kapo; / tavo lavonas išmestas pūti, / užverstas kūnais karių, kritusių mūšyje, / įmestas su jais į uolėtą duobę ir sutryptas. / ²⁰ Kadangi siaubei savo kraštą / ir žudei savo žmones, / tu nebūsi palaidotas kaip

kiti karaliai! / Per amžius tenebūna minimi / nedorėlio palikuonys! /
²¹ Renkitės išžudyti jo sūnus / už tėvo kaltes, / kad nebepakiltų ir neužvaldytų žemės, / neužstatytų pasaulio miestais!

²² „Pakilsiu prieš juos, – kalba Galybių VIEŠPATS, – sunaikinsiu Babilono ir vardą, ir jo likutį, ir vaikus, ir palikuonis, – kalba VIEŠPATS! –
²³ Paversiu jį ežių valda, pažliugusia bala, nušluosiu jį pražūties šluota!“ – kalba Galybių VIEŠPATS.

Asirija

²⁴ Galybių VIEŠPATS prisiekė, sakdamas: / „Ką sumaniau, tai ir bus, / ką nusprendžiau, tai ir įvyks. /
²⁵ Sutriuškinsiu Asiriją savo krašte, / sutrypsiu ją savo kalnuose. / Tada nukris jos jungas nuo jų, / našta nuo jų pečių.“ / ²⁶ Tai užmojis, pateiktas / visai žemei, / tai ranka, pakelta / prieš visas tautas. / ²⁷ Ką Galybių VIEŠPATS nusprendė, / kas galės panaikinti? / Kai jo ranka pakelta, / kas galės ją atitraukti?

Filistija

²⁸ Tais metais, kai mirė karaliaus Ahazas, buvo paskelbta ši ištarmė:

²⁹ Filistijos gyventojai, / jus plakęs vėzdas sulaužytas, / bet jums nėra ko džiūgauti. / Iš nugaišusio žalčio šaknies išdygs / dar piktesnė angis, / jo palikuonis – skrajojantis slibinas! / ³⁰ Vargšai ras mano ganyklose sau peno, / saugią užėigą ras vargšai, / bet tavo palikuonis išmarinsiu badu; / badas sunaikins net tavo likutį. / ³¹ Vaitokite, vartai! Šaukis pagalbos, mieste! / Drebėk, visa Filistijos žeme! / Iš šiaurės

kyla dūmai; / jo gretose nerasi atsilikusio kario.

³² O kokį atsakymą gaus tos tautės pasiuntiniai? / „Sionas – VIEŠPATIES įkurtas, / jame randa prieglobsčių jo tautos varguoliai.“

Moabas

15 Ištarmė apie Moabą.

Ak, tą naktį, kai Aro miestas buvo apiplėštas, / Moabas buvo sunaikintas! / Ak, tą naktį, kai Kiro miestas buvo apiplėštas, / Moabas buvo sunaikintas! / ² Dibono gyventojai lipa verkti į aukštumų alką. / Moabo žmonės klykia iš širdgėlos / dėl Nebojo ir Madebos likimo. / Visų galvos plikos, / visų barzdos nukirptos. / ³ Žmonės gatvėse vilki ašutines, / dejuoja ir verkia, / ant stogų ir aikštėse / visi plūsta ašaromis. / ⁴ Hešbonas ir Elealė šaukiasi pagalbos, / jų šauksmas girdėti net Jahace. / Dėl to net Moabo kariai virto bailiais, / jų drąsa dingo. / ⁵ Mano širdis verkia dėl Moabo! / Jo bėgliai pasiekia net Coarą, Eglat Šelišiją; / vieni Luhito keliu kopia verkdami, / kiti ant kelio į Horonaimus klykia iš sielvarto. / ⁶ Ak, Nimrimų vandenys tapo tyrilaukiais! / Pievos išdžiūvusios, / žolė nuvytus, / nebėra jokios žalumos. / ⁷ Todėl žmonės savo labai gabena, / visą susikrautą turta gabena / į kitą Gluosnių sausvagės pusę. / ⁸ Ak, visame Moabo krašte / girdėti klyksmo aidai! / Ligi pat Eglaimų miesto tas verksmas, / net ligi Ber Elimų miesto tas dejavimas. / ⁹ Ak, plūsta krauju Dimono vandenys! / Bet aš užleisiu dar didesnę negandą ant Dimono: / liūtus ant bėglių iš Moabo / ir ant pasiliekančių krašte!

16 Ėriukų siųskite krašto valdovui / iš Selos dykumoje į Siono dukters kalną. / ² Moabo dukterys būriuojasi prie Arnono brastų / kaip išbaidyti paukščiai, / kaip jaunikliai, išmesti iš lizdo: / ³ „Duoki patarimą, užjauski! / Tebūna tavo šešėlis jiems it vėsi naktis / vidurdienio karštyje; / duoki pastogę benamiams, / neišduok pabėgėlių. / ⁴ Tegyvena Moabo benamiai pas tave, / būk jiems prieglobstis nuo grobiko.“

Kai pasibaigs siautėjimas, / liausis plėšikavimas, / ir niokotojai pasitrauks iš krašto, / ⁵ sostas bus saugus dėl ištikimos meilės / Dovydo palapinėje. / Jame sėdės ištikimas teisėjas, / siekiantis teisingumo / ir stropiai vykdamas teisumą. / ⁶ Girdėjome apie Moabo išdidumą – / be saiko buvo išdidus, – / apie jo išpuikusį, pasipūtusį įžulumą. / Tai tik tušti plepalai! / ⁷ Terauda Moabo žmonės Moabo, / terauda visas kraštas! / Kir Hareseto razinų plokštainių^a jie liūdi, širdgėlos apimti. / ⁸ Hešbono atšlaičių vynuogynai / ir Sibmos vijkliniai vynmedžiai sunaikinti, / nors jų raudonos kekės kadaise / ir nugirdė tautų viešpačius, / nors kadaise jie raizgėsi / iki pat Jazero ir driekėsi per dykumą, / nors kadaise jų šakos plėtojosi / ir tiesėsi anapus jūros. / ⁹ Todėl verkiu Sibmos vynmedžių, / lygiai kaip verkiu Jazero. / Laistau tave ašaromis, o Hešbone ir Eleale, / nes tavo vasaros vaisius ir pjūtį / užgožė kovos šūksniai. / ¹⁰ Iš sodų / prapuolė džiaugsmas ir linksmybė, / vynuogynuose / nebėra dainų ir džiugaus klegesio, / vyno spaudyklose / nėra kam

traiškyti kekių; / nutilo vynuogių rinkėjų garsai. / ¹¹ Todėl dėl Moabo / mano širdis rauda tarsi lyra, / aš dejuoju dėl Kir Hereso.

¹² Pavargę savo aukštumų alkuose, Moabo žmonės eis melstis į savo šventyklą. Bet iš to nebus jiems jokios naudos.

¹³ Tai žodis, kurį anksčiau buvo ištaręs VIEŠPATS apie Moabą. ¹⁴ Dabar VIEŠPATS sako: „Po trejų metų – samdinio metų – Moabo didybė bus pažeminta. Nors jis ir turi daug gyventojų, liks tik likutis, mažutis ir silpnas.“

Damaskas

17 *Ištarmė apie Damaską.* Tikėk manimi, Damaskas liausis buvęs miestu; / jis taps griuvėsiais. / ² Aroero miestai bus apleisti / ir priklausys kaimenėms; / ten jos ramiai gulinės, / ir nebus kam jų baidyti. / ³ Efraimas praras savo tvirtoves, / o Damaskas – karalystę. / Aramo likutis turės tą pačią didybę, / kaip ir izraelitai. – / Tai Galybių VIEŠPATIES žodis! – / ⁴ Tą dieną / Jokūbo didybė sunyks, / jo apkūnumas sumenks. / ⁵ Tarsi glėbys šiaudų pjovėjui, / kai pjūties metu jis nuima dirvos derlių, / arba kai renkamos varpos Refajų slėnyje, / ⁶ iš jo liks tik išrankos, / panašiai, kaip raškant alyvmedį, / lieka dvi ar trys alyvos pačioje viršūnėje, / keturios ar penkios žemiau ant šakų. – / Tai VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, žodis.

⁷ Tą dieną žmonės kreips žvilgsnį į savo Kūrėją, jų akys kryps į Izraelio Šventąjį. ⁸ Jie nebežvelgs į aukurus, savo rankų darbus, nebesiklaus tuos,

^{16,7a} T.y. pagonišku atnašų.

ką jų rankos padarė šventaisiais stulpais ar smilkalų aukurais.

⁹Tą dieną jų galingieji miestai bus tušti kaip miestai, kuriuos paliko amoritai ir hivai, pabūgę izraelitų. Nusiaubti bus visi!

¹⁰Juk tu pamiršai Dievą, kuris tave gelbsti, / neatmeni Uolos, savo priebėgos. / Todėl veisk, jei nori, šventuosius sodus / ir sodink juose svetimų vynuogių atžalas! / ¹¹Nors ir užaugintum jas tą pačią dieną, / kai sodinai, / ir padarytum, kad kitą rytą / tavo daigai pražystų, / derlius pradings baisios nelaimės ir / tikrės pražūties dieną.

¹²Ak, koks užesys nesuskaitomų tautų, / jų šniokštimas tarsi marių mūša! / Triukšmauja, užia tautos, kaip galingos bangos; / toks užesys tautų! / ¹³Nerimsta, užia tautos kaip šėlstantis potvynis, / bet VIEŠPATIS pagrūmos joms, ir visos išlakstys toli, / bus išsklaidytos, kaip šapus kalnuose išsklaido vėjas, / kaip dulkių verpetą nuneša vėtra. / ¹⁴Koks siaubas vakare! Nors rytas dar neišaušo, / jo jau nebėra! / Tokia dalia bus tu, kurie mus siaubia, / toks likimas tų, kurie mus plėšia.

Kušas

18 Ak, dūzgiančių vabzdžių žeme anapus Kušo upių, / ²siunčianti pasiuntinius per jūrą, / papi-ruso laivais per vandenį! / Keliaukite atgal, eiklieji pasiuntiniai, / pas žmones aukštaūgius ir švelniaodžius, / pas gentį, kurios bijoma arti ir toli, / pas stiprią ir pergalingą tautą, / kurios valdas vagoja upės. / ³Visi, kurie esate pasaulyje, / visi žemės gyventojai, / kai ženklas bus iškeltas ant kalno, / žiūrėkite! / Kai sugaus

ragas, / klausykites! / ⁴Juk taip man kalbėjo VIEŠPATIS: / „Aš stebėsiu iš savo būsto ramus / kaip kaitra saulės blizgesyje, / kaip rasos garai pjūties kaitroje. / ⁵Dar prieš vynuogių rinkimą, žiedams nužydėjus / ir vynuogių kekėms ėmus sirpti, / jis genekliu apgenės šakeles / ir šalin numes nupjaustytus metūglius. / ⁶Visi jie bus palikti plėšrūnams kalnų paukščiams / ir laukų žvėrimis. / Plėšrūnai paukščiai maitinsis jais vasarą, / o laukų žvėrys – žiemą.“

⁷Tuomet tauta žmonių, aukštaūgių ir švelniaodžių, gentis, kurios bijoma arti ir toli, stiprioji ir pergalingoji tauta, kurios kraštą vagoja upės, atneš dovanų Galybių VIEŠPAČIUI į Siono kalną – vietą, kurioje būna Galybių VIEŠPATIES vardas.

Egiptas

19 *Ištarmė apie Egiptą.* Žiūrėk! VIEŠPATIS, keliaudamas ant greito debesies, / ateina į Egiptą. / Egipto stabai dreba prieš jį, / apmiršta širdis krūtinėje egiptiečiams. / ²Sukelsiu egiptiečius prieš egiptiečius; / jie stos į kovą vienas prieš kitą: / brolis prieš brolių, kaimynas prieš kaimyną, / miestas prieš miestą, karalystė prieš karalystę. / ³Blėsta drąsa egiptiečių širdyse; / jų planus aš paversiu niekais. / Jie kreipsis į stabus ir kerėtojus, / iššaukiančius mirusiųjų vėles / ir buriančius žmogui ateitį. / ⁴Egiptą atiduosiu nuožmiam valdovui į rankas, / žiaurus karalius jiems viešpataus. – / Tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis. – / ⁵Jūros vandenys nuseks, išdžius nusiūgęs Nilas. / ⁶Dvoks jo kanalai, Egipto upės nu-

seks ir išdžius. / Nuvys nendrės ir meldai, / ⁷ liūnsargės Nilo pakrantėse, / pasėliai laukuose palei Nilą; / viskas nudžius, pakils su vėjais ir išnyks. / ⁸ Dejuos ir aimanuos žvejai; / visi, kas merkia meškeres į Nilą / ir meta tinklus į vandenį, / vilties netekę skūsis. / ⁹ Ir linų apdirbėjai bus nevilties pagauti, / linų plūkėjos ir audėjai išblyks. / ¹⁰ Audėjai bus sužlugdyti, / visi samdiniai prislėgti.

¹¹ Tikri pakvaišėliai – tie Coano valdovai! / Išmintingiausi faraono patarėjai / duoda kvailą patarimą. / Kaip drįstate sakyti faraonui: / „Aš – sūnus išminčių, / aš – sūnus senovės karalių“? / ¹² Kur jie? Kur tie tavo išminčiai? / Tepasako jie tau, kad žinotumėte, / ką Galybių VIEŠPATS Egiptui yra lėmęs. / ¹³ Coano valdovai tapo pakvaišėliais, / Nofo^a valdovai patys save prigavo. / Kilčių vadai nuvedė Egiptą į klystkelių. / ¹⁴ VIEŠPATS juos apkvaišino svaigulio dvasia; / jie padarys, kad Egiptas šlitinės savo žygiuose, / kaip girtas šlitinėja savo vėmale. / ¹⁵ Egipte nebus ką daryti / nei galvai, nei uodegai^b, / nei palmei, nei nendrei.

¹⁶ Tą dieną egiptiečiai bus lyg moterys, jie drebės iš baimės, kai Galybių VIEŠPATS pakels ranką prieš juos. ¹⁷ Ir Judo kraštas kels egiptiečiams siaubą. Kai tik prisimins Judą, sudrebės iš baimės dėl užmojo, kurį Galybių VIEŠPATS bus jiems sumanęs.

¹⁸ Tą dieną Egipto krašte bus penki miestai, kurie kalbės Kanaano kalba ir duos priesaikas Galybių VIEŠPATIES vardan. Vienas jų vadinsis Ir Haheresas – Saulės miestas^c.

¹⁹ Tą dieną Egipto krašto viduryje stovės aukuras Galybių VIEŠPAČIUI, o prie krašto sienų – akmens stulpas VIEŠPAČIUI. ²⁰ Tai bus ženklas ir liudijimas Galybių VIEŠPAČIUI, kai jie šauksis VIEŠPATIES prieš savo engėjus, kad atsiųstų gelbėtoją ir gynėją jiems išvaduoti. ²¹ VIEŠPATS apsireikš Egipte, ir tą dieną egiptiečiai pripažins VIEŠPATĮ. Jie tarnaus jam aukomis bei atnašomis, duos įžadus VIEŠPAČIUI ir vykdys juos. ²² Tada VIEŠPATS, nors ir smarkiai nuplėkęs Egiptą, jį išgydys. Egiptiečiai kreipsis į VIEŠPATĮ, jis išgirs jų maldas ir juos išgydys.

²³ Tą dieną iš Egipto į Asiriją eis vieškelis; asirai juo keliaus į Egiptą, o egiptiečiai – į Asiriją. Tada egiptiečiai su asirais drauge garbins [VIEŠPATĮ].

²⁴ Tą dieną Izraelis bus su Egiptu ir Asirija kaip trečioji šalis, kaip palaima žemėje, ²⁵ nes Galybių VIEŠPATS laimins ją, sakydamas: „Tebūna palaiminta mano tauta Egiptas, mano rankų darbas Asirija ir mano paveldas Izraelis.“

20 Buvo metai, kai tartanas^d atžygiavo į Ašdodą, pasiūstas Asirijos karaliaus Sargono, puolė ir užėmė jį. ² Pirma VIEŠPATS buvo kalbėjęs Amoco sūnui Izaijui: „Eik, nusijuosk ašutinę nuo juosmens ir nusiauok sandalus nuo kojų.“ Taip šis ir padarė – vaikščiojo nuogas ir basas. ³ Dabar VIEŠPATS tarė: „Tai ženklas ir išpėjimas Egiptui ir Kušui. Kaip mano tarnas Izaijas trejus metus vaikščiojo nuogas ir basas, ⁴ taip ir Asirijos karalius varys

^{19,13a} T.y. Memfis. ^{19,15b} Žr. Iz 9,13–14. ^{19,18c} T.y. Heliopolis. ^{20,1d} Asirijos kariuomenės vado titulas.

belaisvius iš Egipto bei tremtinius kušitus, jaunus bei senus, nuogus ir basus, plikais užpakaliais – Egipto gėdai!“ ⁵Tada jūs patirsite išgastį ir gėdą dėl Kušo, į kurį buvote sudėję viltis, ir dėl Egipto, kuriuo didžiavotės. ⁶Tą dieną šio pajūrio gyventojai sakys: „Žiūrėkite, kas nutiko tiems, kuriais pasitikėjome ir pas kuriuos bėgome, ieškodami išgelbėjimo nuo Asirijos karaliaus! Kaip išsigelbėti dabar?“

Babilono žlugimas

21 *Ištarmė apie tyrus prie jūros.*
Kaip vėtros, šėlstančios Negebe, / taip negandos atūžia iš dykumos, / iš siaubo krašto. / ²Rūstus regėjimas buvo man duotas: / išdavikas išduoda, niokotojas niokoja. / „Pakilk, Elame! / Pirmyn, Medija! Pradėk apsiausti! / Vaitojimams aš padarysiu galą!“ / ³Todėl man dreba strėnos, / sopuliai suremia mane, / skausmai kaip gimdyvę nudiegia mane. / Esu taip sukrėstas, / kad nebegaliu girdėti, / taip pritrenktas, / kad nebegaliu matyti. / ⁴Mano širdis virpa, mane krečia drebuly. / Suteimų vėsoma, kurios troškau, man kraupi. / ⁵Stalas padengtas, kilimai pakloti. / Jie valgo, jie geria. / Kelkitės, vadai! Patepkite aliejumi skydus!

⁶Šitaip man kalbėjo Viešpats: / „Eik ir pastatyk sargybinių. / Tegu praneša, ką mato.“ / ⁷Kai pamatys vežimą, kinkytą pora žirgų, / raitelius ant asilų ar raitelius ant kuprių, / teatreipia dėmesį ir tessebi atidžiai.“

⁸Ir sargybinis ėmė šaukti: „Viešpatie! / Stoviu sargybos bokšte nuolat dienos metu, / sargyboje praleidžiu naktį po nakties. / ⁹Štai atskuba vyras vežime, kinkytame pora žirgų. / Girdėti šauksmas: ‘Krito, krito Babilonas! / Guli sudaužytos ant žemės visų jų dievų statulos!’“

¹⁰Mano tauta, tu buvai iškulta / ir išvėtyta ant mano kluono grendymo! / Ką girdėjau iš Galybių VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, / tai paskelbiau jums.

Edomas

¹¹ *Ištarmė apie Dūmą^a.*

Iš Seyro šaukiama man: / „Sarge, kiek ilgai dar truks naktis? / Sarge, kiek ilgai dar truks naktis?“ / ¹²Sargas atsiliepia: / „Ateina rytas, pas-kui vėl naktis. / Jei norite paklausti, klauskite. / Ateikite vėl!“

Arabija

¹³ *Ištarmė apie Arabiją.*

Brūzgyne, klajoklių žemėje, nakvokite, / Dedano^b karavanai. / ¹⁴Ištroškčius pasitikite su vandeniu, / bėgančius pasitikite su duona, / Temos šalies gyventojai. / ¹⁵Nuo kalavijų jie bėga, nuo išgaląsto kalavijo, / nuo įtempto lanko, nuo karo pavojų.

¹⁶Mat šitaip man pasakė Viešpats: „Dar metai, vieneri samdinio metai, ir visa Kedaro šlovė prieis liepto galą. ¹⁷Kedaro šauniųjų kilpininkų mažai beliks.“ Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas.

^{21,11a} Vieno iš Izraelio palikuonių vardas (žr. Pr 25,14); čia – arabų genčių teritorija.
^{21,13b} Chamo palikuonio (žr. Pr 10,7) ir Abraomo vaikaitio (žr. Pr 25,2–3) vardas; čia – karavanų varovų gentis.

Jeruzalė

22 *Ištarmė apie Regėjimo slėnį.* Kas gi nutiko, / kad visas sulipai ant stogų, / ² triukšmingasis, gyvasis, / džiaugsmu netverias mieste? / Tavo žuvusieji – ne kalavijo nukirsti, / ne kovoje kritę. / ³ Tavo vadai visi drauge pasitraukė, pabėgo toli; / visi išlikusieji buvo paimti nelaisvėn, / nepaleidę nė strėlės, paimti nelaisvėn. / ⁴ Todėl sakau: / „Palikite mane, kad galėčiau raudoti; / nebrukite man paguodos dėl dukters, mano tautos, žūties.“

⁵ Tai siaubo, pralaimėjimo ir sąmyšio metas / Regėjimo slėnyje; / jis iš Viešpaties, Galybių DIEVO. Mūsų miesto sienos pralaužtos, / pagalbos šauksmai aidai tarp kalvų. / ⁶ Elamas griebiasi strėlinių, / Aramas kinkosi žirgus, ir / Kyras traukiasi iš įmautės skydus. / ⁷ Derlingieji tavo slėniai pilni vežimų, / prieš tavo vartus išrikiuoti raiteliai, / ⁸ Judo gynyba pralaužta.

Tą dieną patikrinote ginklus Miško rūmų ginklinėje, ⁹ pamatėte, kiek daug plyšių Dovydo miesto sienose, ir sutelkėte žemutinio tvenkinio vandenį. ¹⁰ Paskui, apžiūrėję namus Jeruzalėje, kai kuriuos nugriovėte miesto sienoms lopyti, ¹¹ ir miesto viduje įtaisėte vandens talpyklą senojo tvenkinio vandeniui telkti. Bet jūs nekreipėte dėmesio į miesto Statytoją, nepaisėte to, kuris jį seniai pastatė.

¹² Tą dieną Viešpats, Galybių DIEVAS, kreipėsi į jus, / šaukdamas verkti ir liūdėti, / nusiskusti galvas ir vilkėti ašutines. / ¹³ Bet žiūrėkite! Linksmybė ir džiaugsmas! / Skerdžiate jaučius ir pjaunate avis, / valgotė mėsa ir geriate vyną: / „Valgykime ir

gerkime, nes rytoj mirsimė!“ / ¹⁴ Paties Galybių VIEŠPATIES man apreiškta: / „Ši kaltė ligi mirties nebus jiems atleista!“ / Tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis.

Šebna ir Eljakimas

¹⁵ Viešpats, Galybių DIEVAS, tarė: / „Kelkis ir eik pas aną pareigūną, / pas rūmų prievaizdą Šebną, / ¹⁶ kuris aukštai išsikirsmino sau kapą, / išsiskobė uoloje būstą, ir sakyk: / 'Ką tu čia darai ir kas toks esi, / kad kapą čia sau išsikirsdinai?' ¹⁷ VIEŠPATS tave greitai nusiųs žemyn, / mirtingasis žmogau! / Jis suspaus tave į gniūžulą, / ¹⁸ į gniūžtę suvolios tave / ir tarsis kamuolį nusiųs į platų kraštą, / kad ten pražūtum / tu ir vežimai, kuriais didžiuojiesi, / tavo valdovo namų gėdai!' / ¹⁹ Išvarysiu tave iš užimamos vietos, / atleisiu tave iš tarnybos. / ²⁰ Tą dieną pasišauksiu savo tarną Eljakimą, Hilkių sūnų, / ²¹ apvilksiu jį tavo drabužiais, / apjuosiu tavo juosta, / į jo rankas perduosiu tavo valdžią, / idant jis būtų / lyg tėvas Jeruzalės gyventojams ir Judo namams. / ²² Ant jo peties uždėsiu Dovydo namų raktą: / kai jis atrakins, niekas negalės uždaryti, / o kai užrakins, niekas negalės atidaryti. / ²³ Tvirton vieton įkalsiu jį lyg stulpą, / kad būtų garbės krėslas visai savo šeimai. / ²⁴ Ant jo pakibs visa jo šeimos garbė, / pakibs ant jo palikuonys ir giminės; / jie kybos, kaip kybo ant stulpo visokie indai – / mažučiai ir puošnios taurės bei prasti ašočiai. / ²⁵ Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – į tvirtą vietą / įkaltasis stulpas neišlaikys. Jis pasvirs ir / pargrius,

ir subyrės visa ant jo kybojusi našta.“ Taip VIEŠPATS pasakė!

Tyras ir Sidonas

23 *Ištarmė apie Tyra.*
Taršišo laivai, vaitokite, / nes
jūsų uostas sugriautas! / Tą žinią
gavo jie iš Kitimų krašto grįždami. /
² Nutilkite, pajūrio gyventojai, / Si-
dono pirkliai, / kurių igaliotiniai per-
plaukė jūrą / ³ ir skrodė vandenį
plačius! / Jums pajamas teikė Nilo
pjūties derlius – / Šihoro^a grūdai; /
jūs pardavinėjote juos tautoms. /
⁴ Susigėsk, Sidone, tvirtovė jūroje, /
nes jūra sako: „Aš nesiraičiau iš
skausmo, / negimdžiau, sūnų neau-
ginau, dukterų neauklėjau.“ / ⁵ Net
egiptiečiai, išgirdę apie Tyro likimą, /
bus pritrenkti iš baimės. / ⁶ Vaitokite
iš širdgėlos, pajūrio gyventojai! / Kel-
kitės į Taršišą! / ⁷ Ar tai jūsų puiku-
sis miestas, / senų senovėje įkurtas? /
Ar tai / jo kojos vedė į tolimas šalis /
įkurti savo nausėdijų? / ⁸ Kas šitaip
lėmė Tyrai, karūnų dalytojui, / ku-
rio pirkliai lyg valdovai, / o vertėivos
lyg žemės didžiūnai? / ⁹ Galybių
VIEŠPATS lėmė, / kad būtų su-
gėdintas visas jo išpuikimas, / paže-
mintas visų žemės didžiūnų išdidu-
mas. / ¹⁰ Plauk į savo kraštą, Taršišo
laive; / nebėra tau uosto. / ¹¹ VIEŠ-
PATS ištiesė savo ranką virš ma-
rių, / išgąsdino karalystes ir palie-
pė, / kad būtų sugriautos Kanaano
tvirtovės. / ¹² Ir tarė jis: „Nebedžiū-
gausi daugiau, / mergele, Sidono
dukterie; tu patekai priespaudon. /
Nors pakiltum ir nukeliautum į Ki-
timų kraštą, / ramybės ir ten tau
nebus.

¹³ Chaldeja, o ne Asirija buvo ta
tauta, kuri užsimojo / Sidoną paversti
dykumos žvėrių buveine. Chaldejai /
statydinosi apsiausties bokštus, nu-
griovė Tyro / rūmus ir pavertė mies-
tą griuvėsiais.

¹⁴ Taršišo laivai, vaitokite, / nes
jūsų uostas sunaikintas!

¹⁵ Nuo tos dienos Tyras bus už-
mirštas septyniasdešimt metų, kiek
tveria karaliaus amžius. Pasibaigus
septyniasdešimt metų, Tyrai bus
taip, kaip giesmėje giedama apie pa-
tvirkėlę:

¹⁶ Imk arfą, valkiokis po miestą,
kekše užmiršta! / Gražiai skambink,
išdainuok visas savo dainas, / kad jie
galėtų tave prisiminti.

¹⁷ Ateityje, po septyniasdešimties
metų, VIEŠPATS aplankys Tyra. Šis
vėlei imsis kekšės amato ir ištvir-
kaus su visomis žemės karalystėmis.
¹⁸ Bet jo prekės ir kekšavimo uždar-
bis priklausys VIEŠPAČIUI kaip
šventos atnašos. Jos nebus krauna-
mos į sandėlius ar taupomos, bet
bus atiduodamos tiems, kurie gyve-
na VIEŠPATIES Artumoje, kad jie
turėtų socialiai pavalgyti ir puošniai
apsirengti.

Pasaulio nuniokojimas

24 Štai VIEŠPATS niokoja že-
mę ir daro ją dyką, / apverčia
aukštyn kojomis / ir išblaško jos gy-
ventojus. / ² Ir bus kaip liaudžiai, taip
ir kunigui, / kaip tarnui, taip ir
šeimininkui, / kaip pirkėjui, taip
ir pardavėjui, / kaip tarnaitai, taip
ir jos šeimininkei, / kaip paskolės
davėjui, taip ir jos emėjui, / kaip
skolintojui, taip ir skolininkui. /

³ Žemė bus siaubte nusiaubta ir nio-
kote nuniokota, / nes taip nusprendė
VIEŠPATS. / ⁴ Kraštas liūdi ir vys-
ta, / pasaulis nuleido galvą ir nyks-
ta; / geriausi tautos žmonės krinta
prapultin. / ⁵ Žemė suteršta joje gy-
venančiųjų, / nes jie nesilaikė įsta-
tymų, pažeidė įstatų, / sulaužė am-
žinąją Sandorą. / ⁶ Todėl ryja žemę
praeikšmas, / jos gyventojai kenčia
bausmę už savo kaltes. / Todėl jie
blykšta iš baimės, / ir gyvų žmonių
liks tik nedaugelis. / ⁷ Vynmedžiai
vysta, jauno vyno trūksta; kam džiū-
gavo širdis, tas dabar dūsauja. /
⁸ Smagus būgnų dundesys palio-
vė, / lėbautojų triukšmas nuščiuvo, /
žavintys arfos garsai nutilo. / ⁹ Nuti-
lo linksmosios dainos prie vyno; /
girtuokliai bjaurisi svaigiuoju gėri-
mu. / ¹⁰ Sąmyšio miestas – griuvė-
siai; / namų durys visur užsklęstos, /
kad kas neįeitų į vidų. / ¹¹ Rėkauja-
ma gatvėse, kad nebėra vyno; /
džiaugsmas dingo, linksmybės pa-
liko kraštą. / ¹² Iš miesto liko vien
griuvėsių krūva; / jo vartai išgriauti
ir apleisti. / ¹³ Žemė ir tautos atrodo /
kaip alyvmedis alyvų derlių nu-
krėtus, / kaip išrankos vynuogių
derlių nuėmus.

¹⁴ Šie^a pakelia balsą, / džiugiai
skelbia VIEŠPATIES didybę. / ¹⁵ Iš
vakarų jie krykštauja, / rytuose jie
džiūgauja, / pamariuose jie šlovina
VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, var-
dą. / ¹⁶ Nuo žemės pakraščių girdime
juos giedant: / „Tebūna šlovė Teisia-
jam!“ / Bet aš tariau: „Galas man!
Galas man! / Ak, vargas man! / Iš-
davikai nesiliauja išdavinėti. / Išda-
vikai klastingai išdavė! / ¹⁷ Siaubas,
duobė, pinklės laukia jūsų, / žemės

gyventojai! / ¹⁸ Kas nuo siaubo bėgs,
tas duobėn įpuls; / kas iš duobės iš-
lips, tas į pinkles išpainios, / nes
dangaus langai aukštai bus atida-
ryti, / ir žemės pamatai sudrebės. /
¹⁹ Žemė aižės ir skeldės, / žemė plyš
ir krūpčios, / žemė siūbuote siūbuos. /
²⁰ Žemė kaip girta svyruos, / kaip
sargo pašiūrė sverdės. / Jos nuodė-
mės ją slegia; / ji parpuls po jų našta /
ir nepajėgs atsikelti.“ / ²¹ Tą dieną
VIEŠPATS nubaus Galybės dangaus
skliaute, / o žemės karalius – žemė-
je. / ²² Jie bus suvaryti į krūvą / tarsi
belaisviai duobėje. / Jie bus uždaryti
kalėjime / ir po ilgo laiko gaus baus-
mę. / ²³ Tada mėnulis paraus, saulė
susigės, / nes Galybių VIEŠPATS /
ant Siono kalno ir Jeruzalėje viešpa-
taus / šlovingas tarp savo seniūnų.

25 VIEŠPATIE, tu – mano Die-
vas; / garbinsiu tave, šlo-
vinsiu tavo vardą, / nes tu įvykdei
nuostabius užmojus; / visokeriopai
ir ištikimai įvykdei tai, / ką prieš
amžius nutarei. / ² Miestus pavertei
akmenų krūvomis, / tvirtoves –
griuvėsiais. / Nedorėlių rūmai –
jau ne miestas; / jie niekuomet ne-
bus atstatyti. / ³ Šlovins tave dėl to
galingos tautės žmonės, / drebės prieš
tave žiauriųjų tautų miestai. / ⁴ Silp-
nieji ir bejėgiai bėgo prie tavęs, / ir
tu buvai vargšų prieglauda varge, /
pastogė nuo lietaus, paunksmė nuo
kaitros. / Nors žiauriųjų siautulys –
kaip žiemos liūtis, / ⁵ tu, kaip kaitra
sausros metu, / nutildai nedorėlių
triukšmą; / kaip debesies šešėlis švel-
nina kaitrą, / taip tu nutildai žiau-
riųjų pergalės šauksmus. / ⁶ Galybių
VIEŠPATS surengs šiame kalne vi-

soms tautoms / puotą su skaniausiais valgiais, / puotą su parinktais vynais, / pokylį su sultingais, gardžiais patiekalais / ir grynais, rinktiniais vynais. / ⁷ Šiame kalne jis nukels tą šydą, / kuris dengia visas gimines, / tą nuometą, kuris gobia visas tautas. / ⁸ Jis visiems laikams sunaikins mirtį. / Viešpats DIEVAS nušluostys ašaras nuo visų veidų. / Savo tautos gėdą jis pašalins visur žemėje. / Tikrai tai įvyks, nes taip kalbėjo VIEŠPATS! / ⁹ Tą dieną bus sakoma: / „Štai mūsų Dievas! / Juo mes pasitikėjome, ir jis mus išgelbėjo! / Štai VIEŠPATS! Juo mes pasitikėjome! / Džiūgaukime ir linksminkimės, kad jis mus išganė!“ / ¹⁰ VIEŠPATIES ranka ilsėsis ant šio kalno, / bet Moabas bus vietoje sumintas / kaip šiaudai į liūną. / ¹¹ Išskės jis savo rankas Moabe, / kaip plaukikas skečia rankas plaukdamas, ir / kiekvienu savo rankų mostu mažins jo puikybę. / ¹² Tvirtovę su aukštais mūrais jis nugriaus, / sulygins su žeme ir pavers dulkėmis.

26 Tą dieną Judo šalyje bus giedama giesmė: / „Tvirtas mūsų miestas! / Mūsų apsaugai pastatė jis mūrus ir pylimą! / ² Atvertkite vartus! Teįeina teisioji tauta, / kuri lieka ištikima. / ³ Nesvyruojantiems duodi ramybę / ir teiki gerovę, / nes jie tavimi pasitiki.“

⁴ Pasitikekite VIEŠPAČIU amžiais, / nes VIEŠPATS – amžiais tverianti Uola! / ⁵ Jis nuverčia galiūnus iš aukštybių, / sugriaua saugų miestą, / sulygina su žeme ir paverčia dulkėmis. / ⁶ Jį trypia kojos, / beturčių ir varguolių kojos. / ⁷ Teisiojo takas – be duobių; / teisiamam tu padarai lygų kelią. / ⁸ Taip! Tavo

teismų takuose, VIEŠPATIE, / mes laukiame tavęs. / Tavo vardą minėti ir tavo mokymo laikytis – / vienintelis mūsų troškimas. / ⁹ Ilgiuosi tavęs naktimis, / net rytą mano dvasia dėl tavęs budi. / Kai žemėje vyksta tavo teismai, / pasaulio gyventojai pažįsta teisumą. / ¹⁰ Bet nors ir gailėstingai elgiamasi su nedoreliu, / teismo jis neišmoksta / ir dorumo šalyje daro nedorus darbus, / o VIEŠPATIES didybės nemato. / ¹¹ VIEŠPATIE, tavo ranka pakelta, / bet jie to nemato. / Tesusigėsta, matydami tavo uolumą savo tautai; / ugnis, parengta tavo priešams, juos tepraryja. / ¹² VIEŠPATIE, tu skiri mums gerovę, / nes atlikai dėl mūsų visus mūsų darbus! / ¹³ VIEŠPATIE, mūsų Dieve, / kiti valdovai, be tavęs, yra mus valdę, / bet mes vien tavo vardą atmename. / ¹⁴ Jie mirę ir niekuomet neatgis, / jie – šešėliai, ir niekuomet neprisikels, / nes nubaudei juos, / sunaikinai ir bet kokią jų atminimą išdildei. / ¹⁵ Tu padidinai savo tautą, VIEŠPATIE, / pagausinai tautą savo paties šlovei, / į visas puses praplatinai krašto ribas. / ¹⁶ VIEŠPATIE, savo nelaimėje jie ieškojo tavęs / ir šaukė iš skausmo, kai buvo baudžiami. / ¹⁷ Kaip neščia moteris, artėjant gimdymui, / iš skausmo raitosi ir šaukia, / tokie ir mes, VIEŠPATIE, buvome prieš tave. / ¹⁸ Mes buvome nešti ir raitėmės skausmuose, / tačiau pagimdėme vėją, / o išgelbėjimo žemei neatnešėme; / nė vienas negimsta gyventi pasaulyje. / ¹⁹ Tavo mirusieji gyvens, jų kūnai prisikels, / nes tavo rasa – rasa, švytinti šviesa, / todėl ir šešėlių šalis atiduos mirusiuosius. / Pabuskite ir šaukite iš džiaugsmo, / visi, kurie gulite dulkėse!

²⁰ Kelkis, mano tauta, eik į savo kambarius / ir užsklęsk paskui save duris. / Valandėlę patūnok, kol praeis pyktis. / ²¹ Žiūrėk, VIEŠPATS ateina iš savo būsto / bausti žemės gyventojų už jų kaltes. / Žemė atidengs kraują, / kuris buvo ant jos pralietas, / ir nebeslėps savo užmuštųjų.

27 Tą dieną VIEŠPATS savo kietu, galingu ir aštriu kalaviju nubaus Leviataną, tą pirmą kietą slibiną, Leviataną, tą suktą slibiną. Jis sunaikins slibiną jūroje.

² Tą dieną giedokite giesmę apie šaunų vynuogyną! / ³ Aš, VIEŠPATS, prižiūriu jį ir nuolatos palaistau; / kad jam kas žalos nepadarytų, / saugau jį naktį ir dieną. / ⁴ Pykčio mano širdyje nebėra. / Bet jei pasirodytų jame erškečių ir dagių, / aš pakilčiau prieš juos ir sudeginčiau juos kartu. / ⁵ O jei užuovėjos jis pas mane ieškos? / Tesudaro taiką su manimi! / Taip! Tedaro taiką su manimi! / ⁶ Ateityje Jokūbas vėl suleis šaknis, / Izraelis pražys ir suklestės, / visą pasaulį pripildys vaisių.

⁷ Ar jis buvo taip muštas, / kaip buvo muštas jo mušėjas? / Ar jis patyrė tokias pat žudynes / kaip jo žudytojai? / ⁸ Išvarymu ir tremtimi turėčiau kovoti su juo, / išbloksdamas jį savo nuožmiu vėju audros dieną.

⁹ Todėl šitaip bus išpirkta Jokūbo kaltė / ir toks bus brandus išvadavimo iš nuodėmės vaisius: / visus aukurų akmenis jis sutrupins, / kaip sutrupa kalkės, ir nepaliks stovėti / šventųjų stulpų ar smilkalų aukurų.

¹⁰ Įtvirtintasis miestas liks be žmonių, / lyg apleista ganykla, tuščia

kaip dykuma. / Galvijai ten ganysis ir gulės.

Jo šakelės žus, / ¹¹ šakos nudžius ir bus nulaužtos; / ateis moterys ir jomis pasikurs ugnį, / nes ši tauta – tauta be išmanymo. / Todėl jos Kūrėjas nepadarys joms maloningas. / tas, kuris ją sukūrė, nebus jai maloningas.

¹² Tą dieną VIEŠPATS kuls javus / nuo Eufrato ligi Egipto upės, / o jūs, izraelitai, būsite surinkti vienas po kito. / ¹³ Tą dieną pasigirs didysis ragas, / ir dingusieji Asirijos šalyje, / ir išblaškytieji Egipto krašte / rinksis ir garbins VIEŠPATĮ / ant šventojo kalno Jeruzalėje.

Samarijos likimas

28 Vargas Efraimo girtuoklių išpuikimo vainikui, / didingo jo grožio vystančiai gelei, / žydėjusiai ant Derlingojo slėnio kalvos! / Vargas vyno įveiktiesiems! / ² Štai Viešpats siunčia drąsų galiūną. / Kaip audra su kruša, kaip nusiaubiantis vėtra, / kaip potvynio vandenys, išsilieję per krantus, / jis viską sulygina su žeme. / ³ Kojomis sutryps jis Efraimo girtuoklių išpuikimo vainiką, / ⁴ o didingo jo grožio vystančiai gelei, / žydėjusiai ant Derlingojo slėnio kalvos, / nutiks tas pat, kas per anksti prisirpusiai figai: / kas ją pastebės, tas ir prarys, / vos spėjęs paimti į ranką. / ⁵ Tą dieną Galybių VIEŠPATS savo tautos likučiu / bus šlovingas vainikas bei puiki diadema, / ⁶ ir teismo kresle sėdinčiam duos teisingumo dvasios, / o miesto vartus nuo priešų ginantiems – narsumo.

Prieš Judo karalystę

⁷ Bet ir tie svirduliuoja, perimti vyno, / klupinėja, įkaušę nuo svaičiojo gėrimo. / Kunigas ir pranašas šlitinėja nuo stipraus gėrimo, / gerai įkaušę nuo vyno. / Šlitinédami nuo stipraus gėrimo, / jie klysta regédami ir klumpa spřsdami bylą. /⁸ Taip, visur stalai šlykščiai apvemt, – / ir nėra švarios vietos. /⁹ Jie skundžiasi manimi ir sako: / „Ką nori jis pamokyti? / Kam nori paaiškinti savo apreiškimą? / Mažyliams, ką tik nujunkytiems, / ką tik nuo krūties atitrauktiems? /¹⁰ Jis vis veblena: 'Įsakymas po įsakymo, / taisyklė po taisyklės, / čionai truputį, tenai truputį!'"

¹¹ Taip veblendamas ir svetima kalba / jis kalbės tautai, /¹² kuriai buvo sakęs: / „Tai atilsis, leiskite atsikvėpti nuvargusiems! / Tai atgaiva!“ / Bet jie nenorėjo girdėti. /¹³ Tad toks jiems bus VIEŠPATIES žodis: / „Įsakymas po įsakymo, taisyklė po taisyklės, / čionai truputį, tenai truputį!“ – / kad eitų ir griūtų aukštiełninki, / kad būtų sugniuždyti, / įvilioti į spąstus ir pagauti. /¹⁴ Todėl išgirskite VIEŠPATIES žodį, pašaipūnai, / kurie valdote šitą tautą Jeruzalėje. /¹⁵ Kadangi sakote: / „Sandorą sudarėme su mirtimi, / sutartį sudarėme su Šeolu; / atšniokštes nuožmusis tvanas / mūsų nepasieks, / nes mele radome prieglaudą, / apgaulėje – slėptuvę.“ /¹⁶ Todėl Viešpats DIEVAS taip kalba: / „Štai ant Siono dedu akmenį, / išmėgintą akmenį, brangų kertinį akmenį, / kaip tvirtą pamatą: / kas pasitiki

juo, tas nedreba iš baimės. /¹⁷ Teisingumas – mano svambalas, / teisumas – mano gulsčiukas. / Nušluos ledų kruša melo prieglaudą, / išplaus vandenys slėptuvę.“ /¹⁸ Jūsų sandora su mirtimi bus panaikinta, / o jūsų sutartis su Šeolu nebeturės galios. / Atšniokštes nuožmusis tvanas / jus nuniokos. /¹⁹ Atšniokštes jis / kas kartą jus pastvers; / jis atšniokš kiekvieną rytą, / atšniokš dieną ir naktį. / Siaubas apims suokus, ką tai reiškia. /²⁰ Per trumpas bus guolis, kad galėtum išsitiesti, / per siauras apklotas, kad juo užsiklotum. /²¹ VIEŠPATS pakils, kaip pakilo ant Peracimų kalno, / ir rūstaus, kaip rūstavo Gibeono slėnyje⁶, / kad įvykdytų tai, ką turi įvykdyti, – / savo nepaprastą užmojį, / kad užbaigtų darbą, / neiprastą darbą! /²² Dabar jau liaukitės šaipęsi, / kad nesuveržtų jūsų pančiai dar stipriau, / nes išgirdau iš Viešpaties, paties Galybių DIEVO, / jog visam kraštui lemta būti sunaikintam. /²³ Atidžiai klausykitės ir išgirskite mano balsą, / atkreipkite dėmesį ir klausykitės mano žodžių! /²⁴ Ar visą laiką artojas aria sėjai, / ar visą laiką jis purena ir akėja dirvą? /²⁵ Juk, kai dirva jau supurenta, / argi jis neberia krapų ir kmynų, / argi nesėja kviečių ir miežių biržėse, / o pakraščiuose kitų javų? /²⁶ Jis išmoko atlikti savo darbą, / nes Dievas jį pamokė! /²⁷ Ir krapų jis nekulia dantytais volais, / o ant kmynų neridena kuliamojo veleno, / nes krapai išbloškiami vytimi, / o kmynai nudaužomi lazda. /²⁸ Argi javai sutrupinami kuliant? Ne! / Niekas nekulia per ilgai /

^{28,10a} Hebr. *cav lācav, cav lācav, qav lāqāv, qāv lāqāv, ze'ējr šām, ze'ējr šām* reiškia panieka pranašui. ^{28,21b} T.y. vietovėse, kur Dovydas nugalėjo filistinus. Žr. 2 Sam 5,20.25; 1 Met 14,11.16.

ir neleidžia velenui riedėti / nei arkliams trypti, kol grūdai sutrupės. /
²⁹ Ir tai ateina iš Galybių VIEŠPATIES; / jis nuostabus patarimais / ir didingas išmintimi!

Jeruzalės likimas

29 Ak, Arieli, Arieli^a, / mieste, kurį buvo apsupęs Dovydas! / Metus leiskite po metų, / vieną po kitos švęskite šventes. / ² Aš suvarginsiu Arielį; / bus jame dejonų ir raudų, / ir Jeruzalė man bus lyg Arielis. / ³ Apsupsiu ją kaip Dovydas, / apstатыsiu ją saugų bokštais, / apjuosiu apgulos pylimu. / ⁴ Parbloškta ant žemės kalbėsi, / iš dulkių aidės tavo žodžiai. / Tarytum iš po žemės bylotų vėlė, / toks bus tavo balsas, / o tavo žodžiai bus tarsi šnabždesys iš dulkių. / ⁵ Tavo priešų pulkai / bus it smulkios dulkės, / o gausieji engėjai – it vėjo blaškomi pelai. / Kai netikėtai, vienu akimomju, / ⁶ Galybių VIEŠPATS aplankys tave / perkūnija, žemės drebėjimu, galingu ūžesiu, / viesulu, audra ir rajos ugnies liepsna, / ⁷ kaip sapnas, kaip nakties regėjimas, / atrodis minia visų tautų, / kovojančių su Arieliu, / visais apgulos įtaisais. / ⁸ Kaip alkanas sapnuoja, kad valgo, / tačiau nubunda toks pat alkanas, / arba kaip trokštantis sapnuoja, kad geria, / tačiau nubunda pavargęs ir troškulio kamuojamas, / taip nutiks ir tautų miniai, / kovojančiai su Siono kalnu.

Aklumas ir užsispyrimas

⁹ Būkite neryžtingi, gūžčiokite pečiais, / apakinkite save ir būkite

akli! / Būkite girti, bet ne nuo vyno, / svyruokite, bet ne nuo svaigiojo gėrimo! / ¹⁰ Gilaus snaudulio dvasią VIEŠPATS išliejo ant jūsų. / Jis aptemdė jūsų akis – pranašus / ir jūsų galvas – regėtojus.

¹¹ Viso to regėjimas jums yra tarsi užantspauduotos knygos žodžiai. Kai ji duodama mokančiam skaityti ir sakoma: „Paskaityk!“ – šis atsako: „Negaliu, nes ji užantspauduota!“ ¹² O kai ji duodama nemokančiam skaityti ir sakoma: „Paskaityk!“ – tas atsako: „Nemoku skaityti!“

¹³ Viešpats ištare: „Kadangi ši tauta tik liežuviu / tarsiartina prie manęs, tik lūpomis tegarbina mane, / jos širdis nutolusi nuo manęs, / tik žmonių išmoktu įstatymu tesiremia mano garbinimas, / ¹⁴ aš vėl nustebinsiu šią tautą taip nepaprastai, / kad jos išminčių išmintis nueis niekais, / ir protingųjų išvalgumas pradings.“

¹⁵ Vargas tiems, kurie nuo VIEŠPATIES / giliai nuslepia savo planus! / Jie patamsyje daro savo darbus, sakydami: / „Kas mus mato? Kas mus pažįsta?“ / ¹⁶ Jūs verčiate dalykus aukštyn kojomis! / Argi puodžius lygus moliui? / Tarsi dirbinys sakytų apie savo dirbėją: / „Jis manęs nepadarė!“ / Arba kūrinys tartų apie savo kūrėją: / „Nieko jis neišmano!“

Išpirkimas

¹⁷ Argi ne tiesa, kad netrukus / Libanas pavirs vešliais laukais, / o vešlieji laukai bus laikomi sodu? / ¹⁸ Tą dieną kuččiai išgirs knygos žodžius, / aklieji praregės iš savo niūrios tamsybės. / ¹⁹ Kuklieji vėl

^{29,1a} Poetinis Jeruzalės vardas.

džiaugsis VIEŠPAČIU, / vargšai
džiūgaus dėl Izraelio Šventojo. /
²⁰ Engėjų nebebus, šaipūnai prapuls, / ir sunaikinti bus piktanoriai, /
²¹ kurie žodžiu padaro žmogų nusi-
kaltėliu, / spėsdami vartuose pinkles
jo gynėjui / ir palikdami teisųjį
tuščiomis rankomis.

²² Tikrai šitaip kalba VIEŠPATS,
Jokūbo namų Dievas, kuris išpirko
Abraomą:

„Dabar Jokūbui nebereikės gėdy-
tis, / jo veidas nebeblyks iš baimės. /
²³ Matydamas savo vaikus, / kuriuos
padarė mano rankos, / jis šlovins ma-
no vardą, garbins Jokūbo Šventąjį, /
pagarbiai pripažins Izraelio Dievo
galybę. / ²⁴ Tuomet klaidžiojantiems
dvasia grįš išmanymas, / murman-
tieji leis isis pamokomi.

Sajunga su Egiptu – bevėrtė

30 Vargas maištingiems vai-
kams, – tai VIEŠPATIES
žodis, – / kurie vykdo užmojų, ta-
čiau ne mano, / ir sudaro sąjungas,
tačiau ne mano dvasios, / kraudami
nuodėmę ant nuodėmės! / ² Jie lei-
džiasi keliauti į Egiptą, / tačiau
manęs nepasiklausia. / Jie pasiti-
ki faraono apsauga / ir ieško prie-
glaudos Egipto šešėlyje. / ³ Faraono
apsauga jiems užtrauks gėdą, /
dangstymasis Egipto šešėliu juos pa-
žemins. / ⁴ Nors jo didikai Coane, /
o jo pasiuntiniai pasiekia Hanesą, /
⁵ visi gėdisi tautos, / kuri jiems ne-
naudinga: / jokios pagalbos, jokios
naudos, / tik gėda ir priekaištai.“

⁶ *Ištarmė apie Negebo gyvūnus.*

Per kraštą, pavojingą ir neramų,
ten, kur liūtė ir riauמויantis liūtas,

kur angis ir skraidančioji gyvatė, / jie
gabena savo turtą ant asilų nuga-
rų / ir savo lobius ant kuprių keterų
tautai, / iš kurios jiems nėra naudos, /
⁷ į Egiptą, kurio pagalba bevėrtė ir
tuščia, / todėl ir vadinu jį „sutram-
dytu Rahabu“. / ⁸ O dabar eik ir
užrašyk tai jiems matant plokštėje, /
pažymėk tvirtai knygoje, / kad būtų
liudijimas ateities laikams, / visa-
da ir per amžius. / ⁹ Tai maištinga
tauta, melagiai vaikai, vaikai, / ku-
rie atsisako paklusti VIEŠPATIES
įstatymui. / ¹⁰ Regėtojams jie sako:
„Neturėkite jokių regėjimų!“ – / o
pranašams: „Nepranašaukite mums
tiesos, / bet kalbėkite tai, kas mums
malonu, / pranašaukite apie dausas! /
¹¹ Krypkitė iš kelio, sukite į šoną nuo
tako! / Šalin mums iš akių su Izra-
elio Šventuoju!“ / ¹² Todėl taip sako
Izraelio Šventasis: / „Kadangi ši žo-
dį atmetate, / kliaujatės ir viliatės
jėga ir apgaule, / ¹³ ši jūsų kaltė jums
bus / kaip pralaužtas plyšys aukšta-
me mūre. / Platėdamas nuo viršaus
iki pamatų, / plyšys sugniuždo mūrą
staiga, akimoku. / ¹⁴ Jis subyra it ašo-
tis, / kurį puodžius taip negailes-
tingai sudaužo, / jog tarp trupinių
nerasi nė šukės / žarijoms pasiserti
iš židinio / ar vandeniui pasisemti iš
tvenkinio.“

¹⁵ Viešpats DIEVAS, Izraelio Šven-
tasis, šitaip sako: / „Grįžimu ir at-
sidavimu būsite išgelbėti; / ramybė
ir pasitikėjimas – jūsų jėga.“ / Bet
jūs to nenorėjote! / ¹⁶ „Ne! – tarėte
jūs. – Mes pabėgsime ant žirgų!“ /
Puiku, bėkite! / „Mes nuskriesime
ristūnais!“ / Jūsų persekiotojų
žirgai bus eiklesni! / ¹⁷ Tūkstantis
drebės, kai vienas pagrasys. / Kai

grasys penki, visi šoksitė bėgti ir bėgsitė tol, / kol jūsų likutis taps kaip vėliavakotis ant kalno, / kaip ženklas ant kalvos. / ¹⁸ Vis dėlto VIEŠPATS delsia, / norėdamas parodyti jums malonę; / vis dėlto jis pakils, / norėdamas jums atleisti, / nes VIEŠPATS yra teisingumo Dievas. / Palaiminti visi, kurie pasitikėdami jo laukia!

¹⁹ O, Siono tauta! Tau, gyvenančiai Jeruzalėje, nebereikės daugiau verkėti! Jis bus maloningas tau, kai šauksiesi jo pagalbos, jis atsilieps, kai tik išgirs tavo. ²⁰ VIEŠPATS duos jums duonos, kurios jums reikia, ir vandens, kurio trokštate. Daugiau nebesislėps tavo Mokytojas, ir savo akimis jį regėsi. ²¹ Jeigu nuklysi nuo kelio į dešinę ar į kairę, girdėsi jo balsą už nugaros tau sakantį: „Štai tikrasis kelias! Juo eikite!“ ²² Laikysis netyrais savo sūdabruotus stabus ir savo auksuotąs statulas, mesi juos šalin it nešvarius skudurus, tardamas: „Lauk iš čia!“

Būsima Siono gerovė

²³ Tuomet jis duos lietaus pasėliams, kai tik pasėsi sėklą dirvoje. Kviečiai, pribrendę dirvoje, bus maistingi ir gausūs. Plačiose ganyklose tą dieną ganysis tavo galvijai. ²⁴ Jaučiai ir asilai, padėdą įdirbti laukus, gaus būti sūdyto pašaro, jiems pažerto bertuve ir šake. ²⁵ Visur – ant aukštų kalnų, ant didelių kalvų – sruvens vandens pilni upeliai. Didžiųjų žudynių dieną, kai bokštai grius, ²⁶ mėnulio šviesa bus tokia šviesi kaip saulės, o saulės šviesa bus septyniskart šviesesnė, kaip septynių dienų šviesa. Tą dieną

VIEŠPATS aptvarstys savo tautos žaizdą, išgydys mėlynės, padarytas jo smūgių.

Dievas nubaus Asiriją

²⁷ Žiūrėk! VIEŠPATIES vardas ateina iš toli, / degdamas rūstybe, / ant žemę gaubiančių debesų! / Jo lūpos pilnos pykčio, / o liežuvis – it viską ryjanti ugnis. / ²⁸ Jo alsavimas kaip potvynis kalnų upelio, / staiga apšėmęs iki kaklo, / vėtys tautas pražūtingu rėčiu / ir pažabos tautų nasrus apgaulingais žaslais, / vedančiais iš teisingo kelio.

²⁹ O jūs giedosite giesmes kaip tą naktį, kai švenčiama šventė, džiaugsitės iš širdies it maldininkai, fleitos garsų lydimi, žengiantys į VIEŠPATIES kalną, į Izraelio Uolą. ³⁰ Pakels didingą savo balsą VIEŠPATS, parodys savo rankos triuškinantį smūgį šėlstančių įniršiu, ryjančia ugnies liepsna, liūtimi, audra ir kruša. ³¹ Asirai bus apimti siaubo, girdėdami VIEŠPATIES balsą ir lazda mušami. ³² Kas kartą, kai jiems kirs bausmės rykštė, kuria plaks juos VIEŠPATS, dundės būgnai ir skambės lyros. Grakščiu šokio judesiu jis kovoja su asirais! ³³ Seniai jau sukrautas laužas, karaliui skirtas; tas laužas aukštas ir platus. Ugnies daug ir malkų krūva; VIEŠPATIES alsavimas kaip sieros upė jį padega.

Prieš sąjungą su Egiptu

31 Vargas tiems, kurie leidžiasi į Egiptą / pagalbos ieškoti, / ir kliaujasi žirgais, / kurie pasitiki vežimais, nes jų daug, / ir raiteliais, nes jų pulkai stiprūs, / tačiau į Izraelio Šventąjį nekelia akių, /

nesitaria su VIEŠPAČIU! / ² Bet juk ir jis išmintingas! / Jis sukėlė nelaimę / ir savo žodžių neatsiėmė! / Jis pakils prieš nedorėlių namus / ir prieš tuos, kurie padeda piktadariams. / ³ Egiptiečiai – žmonės, o ne Dievas, / jų žirgai – kūnas, o ne dvasia. / VIEŠPATS tik ištis savo ranką, / ir gynėjas parpuls, o drauge su juo kris jo ginamasis; / juodu abu kartu pražus.

⁴ VIEŠPATS taip man kalbėjo: / „Kaip liūtas ar liūtukas urzgia dėl savo grobio / ir, susirinkus prieš jį būriui piemenų, / nei išsigąsta jų šauksmų, / nei dreba dėl jų daromo triukšmo, / taip ir Galybių VIEŠPATS nužengs kovoti / ant Siono kalno, ant kalvos. / ⁵ Kaip sparnus išskėtę paukščiai gina jauniklius, / taip Galybių VIEŠPATS gins Jeruzalę, / saugos ir vaduos, globos ir gelbės ją.

⁶ Sugrįžkite pas jį, Izraelio vaikai, pas tą, kurį taip giliai ižeidėte! ⁷ Tą dieną kiekvienas jūsų atmes su panieka sidabro ir aukso stabus, kurių prisidarėte savo nuodėmingomis rankomis.

Asirijos žlugimas

⁸ Asiras kris nuo kalavijo, kuris bus ne žmogaus; / ne žmogaus kalavijas jį parbloš. / Jis bėgs nuo kalavijo, / o jo jauni kariai eis lažą. / ⁹ Jo uola iš baimės pasitrauks, / o jo didžiūnai paklaikę paliks vėliavas. – / Tai žodis VIEŠPATIES, kurio liepsna Sione, / o žaizdras Jeruzalėje!

Teisingumo karalystė

32 Tada karalius viešpataus pagal teisumą, / didžiūnai valdys pagal teisingumą. / ² Kiekvie-

nas jų bus pastogė nuo vėjo, / prieglobstis nuo audros. / Jie bus lyg vandens srovės dykumoje, / lyg milžinės uolės šešėlis saulės tviskinamoje šalyje. / ³ Akys tų, kurie mato, nebus užmerktos, / ausys tų, kurie girdi, bus klusios. / ⁴ Silpnadvasių širdis išmoks suprasti, / švepluojančiųjų liežuvis kalbės be vargo ir aiškiai. / ⁵ Paikasis nebebus laikomas pagarbos vertu, / sūkčiaus niekas nebevadins garbingu. / ⁶ Paikasis kalba vien kvailystes, / jo širdis pilna piktų sumanymų: / nedorai elgtis, klaidingai kalbėti prieš VIEŠPATĮ, / alkano nepapenėti, ištroškusiam vandens nepaduoti. / ⁷ Sūkčiaus suktybės – blogos; / jis vis galvoja, ką pikta padaryti, / kaip melu vargšus prapultin įstumti, / neleisti beturčiams teisybės ieškoti. / ⁸ O kilnūs visados ieško gero, / dėl gerų siekiu deda galvą.

Jeruzalės moterys

⁹ Kelkitės, nerūpestingosios moterys, / ir išgirskite mano balsą! / Dukterys, pasitikinčios savimi, / atidžiai klausykitės mano žodžio! / ¹⁰ Dabar jūs patenkintos savimi, / bet ateinančiais metais drebėsite. / Vynuogių rinkimo nebus, o pjūtis bus be derliaus! / ¹¹ Drebėkite, nerūpestingosios! / Baisėkitės, patenkintosios savimi! / Išsirenkite nuogai, / tik strėnas prisidenkite juosta, / ¹² muškites sau į krūtinę dėl gražių jų laukų, / dėl derlingųjų vynmedžių, / ¹³ dėl mano tautos žemės, / kuri apžels erškėčiais ir usnimis, / dėl visų namų, nesitveriančių džiaugsmu / išdidžiai besilinksminančiame mieste. / ¹⁴ Rūmai liks ištuštėję, / o triukšmingasis miestas bus tuščias. /

Tvirtovės kalnas / ir sargybos bokštas amžiams pavirs dykvieta, / smagia vieta laukiniams asilams, / ganykla kaimenėms. / ¹⁵ Bet kai tik iš aukštybių Dvasia bus išlieta ant mūsų, / dykuma virs sodais, / o sodai suvešės kaip miškas. / ¹⁶ Tada dykumoje apsigyvens teisingumas, / o teisumas įsikurs soduose. / ¹⁷ Teisumo poveikis bus taika, / o teisumo vaisius – ramybė ir apsauga, / tverianti amžiais. / ¹⁸ Mano tauta gyvens taikos buveinėje, / saugiuose namuose, ramiose gyvenvietėse, / ¹⁹ bet miškas nugrims į pražūtį, / o miestai bus baisiai nuniokotas. / ²⁰ Laimingi jūs, kai galite sėti prie kiekvienos upės, / kai galite savo asilams ir jaučiams leisti laisvai bėgioti!

Asirijos galas

33 Vargas tau, niokotojau, / kad pats nebuvai nuniokotas, / tau, klastingasis išdavike, / kad pats netapai klastos auka! / Kai baigsi niokoti, pats būsi nuniokotas, / kai pailsi klastauti, pats tapsi klastos auka.

² VIEŠPATIE, būk maloningas mums, / nes tavimi viliamės! / Būk kas rytą mus gelbstinti ranka, / mūsų išgelbėjimas, atėjus pavojui! / ³ Nuo sąmyšio užesio bėga gentys, / kai tu pakylai, tautos sklaidosi į visas puses. / ⁴ Žmonės šluoja grobį, kaip šluojami skėriai; / tarsi žiogai jie šoka imti grobio. / ⁵ VIEŠPATS prakilnus; jis gyvena aukštybėse, / Sioną pripildo teisingumo ir teisumo. / ⁶ Tai, kas jo laikams teikia patvarumą, / lobiai, kurie išgelbsti, / yra išmintis ir pažinimas. / Baimė VIEŠPATIES yra jo turtas! / ⁷ Štai Arielio žmonės vaitoja gatvėse, / Salemo pasiunti-

niai graudžiai verkia. / ⁸ Vieškeliai visur tušti, / nebėra, kas jais keliautų. / Sandoros sulaužytos, liudytojai paniekinti, / tačiau dėl to niekas nesisieloja. / ⁹ Džiūsta iš liudėsio šalis, / iš gėdos vysta Libanas, / Šaronas yra lyg dykuma, / Bašanas ir Karmelis numetė lapus. / ¹⁰ „Dabar aš atsistosis, – sako VIEŠPATS, – / dabar išaukštinsiu save, / dabar aukštai pakilsiu. / ¹¹ Jūs esate nešti šieniu ir pagimdysite šiaudus; / mano dvasia prarys jus kaip ugnis. / ¹² Tautos bus išdegintos lyg kalkinėje, / iškirstos tarsi erškėčiai, kad sudegtų ugnyje. / ¹³ Kas esate toli, išgirskite apie mano darbus, / o kas arti – išpažinkite mano galybę!“

¹⁴ Nusidėjėliai dreba Sione, / šiurpulys krečia bedievių: / „Kas iš mūsų valios ištverti pleškančią ugnį, / kas iš mūsų atlaikys amžinas liepsnas?“ / ¹⁵ Tas, kuris gyvena pagal teismą ir sako tiesą, / kas iš skriaudos nenori išspausti sau pelno, / kas atsisako priimti papirkas, / kas užsikemša ausis, / kad negirdėtų kalbant apie žudymą, / ir kas užmerkia akis, / kad neregėtų pikta. / ¹⁶ Toks žmogus gyvens aukštybėse, / neprieinamų uolų tvirtovė bus jo piliis; / jam bus tiekiama duona, jam netrūks vandens.

Siono atstatymas

¹⁷ Tavo akys regės puošnųjį karalių, / matys aplinkui platų kraštą. / ¹⁸ Tavo širdis mąstys apie klaiką metą: / „Kur tas, kuris galėjo skaičiuoti? / Kur tas, kuris galėjo pasverti? / Kur tas, kuris galėjo suskaityti visus tuos bokštus?“ / ¹⁹ Nebematysi jau išdidžiosios tautos, / svetimbės tautos, kurios nesuprasi, /

mikčiojančios liežuviu, kurio nesuspausys. / ²⁰ Pažvelki į Sioną, mūsų švenčių miestą! / Temato tavo akys Jeruzalę kaip saugią buveinę, / nejudamą palapinę, / kurios nei kuolai niekada nebus išrauti, / nei nė viena virvė nenutrūks. / ²¹ Tai ten VIEŠPATS mūsų bus Galingasis! / Tai sritis upių ir plačių tėkmių, / ir joks irklinis laivas jomis nesiiria, / nei didingi laivai neskleidžia burių. / ^{23a} Jų laivavirvės išsivijusios neišlanko stiebo, / todėl negalima burių pakelti. / ²² Taip! VIEŠPATS mūsų teisėjas / ir mūsų įstatymų davėjas, / VIEŠPATS mūsų karalius, / ir jis mus išvaduos. / ^{23b} Tuomet net akieji dalyvis turtingą laimikį, / net šlubiai pasiplėš grobio. / ²⁴ Nebus ten žmogaus, kuris saktų: „Aš ligotas!“ / Žmonėms, kurie ten gyvena, kaltė bus atleista.

Edomo nuteisimas

34 Ateikite, tautos, ir išgirskite! / Klausykites atidžiai, gentys! / Teišgirsta žemė ir tai, ko ji pilna, / pasaulis ir visi jo kūriniai! / ² VIEŠPATS įpykęs ant visų tautų / ir išėlęs ant visų jų galybių. / Jis paliko jas prapulčiai, / atidavė sunaikinti kaip atnašą. / ³ Jų užmuštieji bus metami į gatves, / jų lavonai dvoks maitos tvaiku, / kalnai permirks jų krauju, / ⁴ visos kalvos bus juo paplūdusios. / Kaip knyga užsiskleis dangus, / ir kris jo visos galybės, / kaip krinta lapai nuo vynmedžio / ar figmedžio. / ⁵ Kai mąno kalavijas bus iškeltas danguje, / jis kris staiga ant Edomo, ant tautos, / kurią aš palikau prapulčiai –

teismui. / ⁶ VIEŠPATS laiko rankoje kalaviją, visą kruviną, / aptekusį riebalais, / ėriukų ir ožių krauju, avinų inkstų taukais, / nes VIEŠPACIUI atnašaujama auka Bocoje, / didelis kraujo praliejimas Edomo krašte. / ⁷ Buivolai kris kartu su jais, / jautukai – kartu su jaučiais. / Nuo kraujo jų kraštas bus girtas, / žemė persisunkusi atnašų taukais. / ⁸ VIEŠPACIUI priklauso keršto diena, / atpildo už Sioną metai. / ⁹ Edomo upėse vanduo pasrus degutu, / dulkės jame virs siera, / ir jo kraštas taps liepsnojančios dervos žeme. / ¹⁰ Nesiliaudami nei naktį, nei dieną, / be perstojo kils dūmų debesys. / Žemė per kartų kartas bus tuščia, / per amžių amžius niekas per ją neis. / ¹¹ Kuosa ir ežys ją užvaldys, / apsigyvens apuokas ir varnas. / VIEŠPATS matuos ją sąmyšio mastu / ir dykynės svambalu; / satyrai^a ten jausis kaip namie. / ¹² Edomo kilmingųjų daugiau nebeliks, / nebebus, ką skelbti karaliumi, / didžiūnai išnyks. / ¹³ Užžels jų rūmai brūzgynais, / usnimis ir šilajais jų pilys. / Kraštas virs šakalų valdomis, / taps stručių lindyne. / ¹⁴ Laukinės katės susitiks su hienomis, / satyrai šūkaus vienas kitam. / Net Lilita^b ten įsikurs, / ten ras sau poilsui vietą. / ¹⁵ Šokli angis ten kraus sau lizdą, / dės kiaušinius, perės vaikus ir / augins juos savo paunksmėje. / Būriuosis ten ir pėsčiai, / kiekvienas – su savo patele. / ¹⁶ Susiraskite VIEŠPATIES knygoje ir paskaitykite, / kas joje sakoma: „Nė vienas tų gyvūnų nedels atsirasti, / nes taip paliepė VIEŠPATIES lūpos / ir jo dvasia visus ten

^{34,11a} Žr. Iz 13,21. ^{34,14b} Liaudies pasakojimų demonė, klajojanti po dykumą.

surinks. / ¹⁷ Jis pats jiems paskyrė likimą ir / savo rankos mostu jų dalį žemėje atidalijo.“ Amžinai ji priklaūs jiems, / ir jie gyvens ten per kartų kartas.

Atpirktųjų džiaugsmas

35 Pradžiugs dykuma ir tyr-laukiai, / krykštaus pražysdama dykvietė. / Kaip lelija / ² ji žydėte sužydės / ir džiūgaute džiūgaus laiminga. / Jai bus suteikta Libano šlovė, / Karmelio ir Šarono didingumas. / Jie matys VIEŠPATIES šlovę, mūsų Dievo didingumą. / ³ Duokite jėgų pailsusioms rankoms, / paremkite drebančius kelius, / ⁴ sakykite tiems, kurių širdis baiminasi: / „Būkite stiprūs! Nebijokite! / Štai jūsų Dievas, jūsų kerštas ateina! / Su baisiu atlyginimu jis ateina jūsų gelbėti.“ / ⁵ Tada akliams bus atmerkotos akys, / kurtiesiems atvertos ausys. / ⁶ Tada raišasis šokinės tartum elnias, / dainuos iš džiaugsmo nebylio liežuvis.

Dykumoje ištrykš vandens srovės, / tyr-laukijuose tekės upės. / ⁷ Išdeginti smėlynai taps ežeru, / ištroškusi žemė virs vandens šaltiniais. / Kur šakalų guoliai, ten dygs žolė, / žaliuos nendrės, žels meldai. / ⁸ Ir vieškelis ten eis. / Jis bus vadinamas šventųjų Kelio. / Kas netyras, tas negalės juo eiti, / ištvirkėliai nesuklaidins jų, kurie juo žengia. / ⁹ Nebus ten jokio liūto, / joks plėšrus žvėris nesibastys; / nė vieno jų ten neužtiksi. / Juo keliaus tik atpirktieji. / ¹⁰ Kuriuos VIEŠPATS išlaisvino, tie sugrįš / ir įžengs į Sioną su giesme, / vainikuoti amžinu džiaugs-

mu. / Linksmumas ir džiaugsmas juos pasitiks, / pasibaigs vargas ir liūdesys.

Sanheribo antpuolis

36 Keturioliktais karaliaus Ezekijo metais Asirijos karalius Sanheribas užpuolė visus įtvirtintuosius Judo miestus ir paėmė juos. ² Asirijos karalius iš Lachišo į Jeruzalę prieš karalių Ezekiją pasiuntė rab šakę^a su stipriomis pajėgomis. Kai jis išsirikiavo mūšui ties Aukštutinio tvenkinio vandentiekiu ant kelio į Velėtojo lauką, ³ išėjo pas jį rūmų prievaizdas Hilkijo sūnus Eljakimas, karalystės raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas.

⁴ Rab šakė kreipėsi į juos: „Prašneškite Ezekijui: ‘Taip sako didysis karalius, Asirijos karalius. Kuo tu pasitiki, kad jautiesi toks tikras?’ ⁵ Neįmanoma, kad tušti žodžiai atstoja karybą ir jėgą kare? Tad kuo gi tu pasitiki, kad sukilai prieš mane?’ ⁶ Tas Egiptas – lazda, kuria tu pasitiki – iš tikrųjų yra palūžusi nendrė, perverianti ranką kiekvienam, kuris ja remiasi. Toks yra faraonas, Egipto karalius, visiems, kurie juo pasitiki. ⁷ O jeigu jūs man sakysite: ‘VIEŠPAČIU, savo Dievu, mes pasitikime’, – tai ar jis nėra tas, kurio aukštumų alkus ir aukurus išgriovė Ezekijas, įsakdamas Judo karalystei ir Jeruzalei garbinti tik prieš šio aukuro?’

⁸ O dabar eikš lažybų su mano valdovu, Asirijos karaliumi: ‘Aš duosiu tau du tūkstančius žirgų, jei susirasi jiems šitiek raitelių.’

^{36,2a} Vyriausiojo pareigūno titulas.

⁹ Kaipgi tu gali priversti pasitraukti šį vieną mažiausių mano valdovo tarnų? Atseit, tu pasitikejai, kad vežimų ir raitelių duos Egiptas! ¹⁰ Pagaliau argi be VIEŠPATIES valios atžygiavau aš nusiaubti šio krašto? Pats VIEŠPATS man įsakė: „Žygiuok prieš tą kraštą ir nusiaubk jį!“

¹¹ Tuomet Eljakimas, Šebna ir Joachas kreipėsi į rab šakę: „Prašom kalbėti su savo tarnais aramėjiškai. Mes suprantame. Nekalbėk mums judėjiškai, kai žmonės štai klausosi ant mūrų.“ ¹² Bet rab šakė atsakė jiems: „Nejaugi manai, kad mano valdovas siuntė mane, jog pasakyčiau šiuos dalykus vien tavo valdovui ar tau? Priešingai, argi nesiuntė manęs tam, kad pasakyčiau tai ir žmonėms ant mūrų, kurie turės kartu su jumis valgyti savo pačių išmatas ir gerti savo šlapimą?“ ¹³ Paskui rab šakė žengė priekin ir sušuko garsiu balsu judėjiškai: „Klausykites didžiojo karaliaus, Asirijos karaliaus, žodžių! ¹⁴ Taip sako karalius. Nesidukite mulkinami Ezekijo, nes jis negali jūsų išgelbėti! ¹⁵ Neleiskite Ezekijui, kad jus sugundytų, liepdamas pasitikėti VIEŠPACIU ir sakyti: 'VIEŠPATS tikrai išgelbės mus! Šis miestas nebus atiduotas Asirijos karaliui į rankas!' ¹⁶ Ne klausykite Ezekijo, nes Asirijos karalius sako: 'Sudarykite sutartį su manimi ir pasiduokite! Tada kiekvienas jūsų galės valgyti nuo savo paties vynmedžio ir figmedžio, gerti vandenį iš savo paties tvenkinio, ¹⁷ kol aš ateisiu ir perkelsiu jus į kraštą, panašų į jūsiškį, į grūdų ir gero vyno kraštą, į duonos ir vynuogynų kraštą. ¹⁸ Tenesuvedžioja jūsų Ezekijas, sakydamas: „VIEŠPATS mus išgelbės!“ Ar bent vienas iš

tautų dievų išgelbėjo savo kraštą nuo Asirijos karaliaus rankos? ¹⁹ Kur Hamato ir Arpado dievai? Kur Sefarvaimų dievai? Kur Samarijos dievai? Ar išgelbėjo jie Samariją nuo manęs? ²⁰ Kuris gi iš visų šių kraštų dievų yra išgelbėjęs kada nors savo kraštą? Ar gali VIEŠPATS išgelbėti nuo manęs Jeruzalę?“

²¹ Bet jie tylėjo ir nedavė jam atsakymo, nes karalius buvo įsakęs: „Neatsakykite jam nė žodžio.“ ²² Paskui rūmų prievaizdas Hilkijo sūnus Eljakimas, karalystės raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas persiplėšė drabužius, nuėjo pas Ezekiją ir pranešė jam, ką rab šakė buvo pasakęs.

37 Tai išgirdęs, karalius Ezekijas persiplėšė drabužius, apsilviko ašutine ir nuėjo į VIEŠPATIES Namus. ² O prievaizdą Eljakimą, karalystės raštininką Šebną ir kunigijos seniūnus, apsilvilkusius ašutinėmis, pasiuntė pas pranašą Izaiją, Amoco sūnų, ³ pasakyti: „Taip kalba Ezekijas: 'Ši diena – nelaimės, baudmės ir gėdos diena. Kūdikiams atėjo metas gimti, bet nėra jėgų juos pagimdyti! ⁴ Teišgirsta VIEŠPATS, tavo Dievas, žodžius rab šakės, kuri atsiuntė jo valdovas, Asirijos karalius, kad įžeistų gyvąjį Dievą! Tenubaudžia jį VIEŠPATS, tavo Dievas, už žodžius, kuriuos girdejo! Pasi-melsk už likutį, kuris yra čia.“

⁵ Karaliaus Ezekijo tarnai atėjo pas Izaiją. ⁶ Izaijas jiems atsakė: „Savo valdovui pasakykite: 'Taip kalba VIEŠPATS. Neišsigąsk girde-tų žodžių, kuriais Asirijos karaliaus tarnai tyčiojosi iš manęs. ⁷ Štai įkvėpsiu aš jam tokią dvasią, kad, išgirdęs žinią, jis grįš į savo kraš-

tą. Ten aš padarysiu, kad jis žus nuo kalavijo.“

⁸ Rab šakė sugrižo ir rado Asirijos karalių kariaujantį prieš Libną. Jis sužinojo, kad karalius buvo palikęs Lachišą. ⁹ Tuo tarpu Asirijos karalius gavo žinią apie Etiopijos karalių Tirhaką: „Jis pakilo į karo žygį prieš tave!“ Išgirdęs apie tai, jis vėl siuntė pasiuntinius pas Ezekiją pasakyti: ¹⁰ „Taip sakysite Judo karaliui Ezekijui: ‘Nesiduok savo Dievo, kuriuo pasitiki, apgaunamas, esą Jeruzalė neatsidurs Asirijos karaliaus rankose. ¹¹ Juk tu pats esi girdėjęs, kaip Asirijos karaliai pasielgė su kitais kraštais, juos visiškai sunaikindami! O tu būsi išgelbėtas? ¹² Argi vadavo dievai tautas, kurias sunaikino mano protėviai: Gozaną, Haraną, Recefą ir edeniečius Telasare? ¹³ Kur dabar Hamato karalius, Arpado karalius, ar Sefarvaimų, Henos ir Ivos karalius?’“

¹⁴ Ezekijas paėmė iš pasiuntinių rankų laišką ir perskaitė. Tuomet palypėjo į VIEŠPATIES Namus ir, išskleides jį, ¹⁵ malda kreipėsi į VIEŠPATĮ: ¹⁶ „Galybių VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, virš kerubų soste sėdintis! Tu vienas esi Dievas virš visų žemės karalysčių. Tu sukūrei dangus ir žemę. ¹⁷ Palenk man savo ausį, VIEŠPATIE, ir išklausyk! Atverk savo akis, VIEŠPATIE, ir pamatyk! Išgirsk visus žodžius laiško, kurį atsiuntė Sanheribas, kad pasityčiotų iš gyvojo Dievo. ¹⁸ Iš tikrųjų, VIEŠPATIE, Asirijos karaliai nusiaubė visas tautas ir jų kraštus, ¹⁹ o jų dievus sumetė į ugnį; jie sunaikino juos, nes tai buvo ne dievai, o tik žmogaus rankų padarai, medis ir akmuo. ²⁰ Dabar, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, gelbėk mus iš jo rankų, kad

všos karalystės žemėje žinotų, jog tu vienas, VIEŠPATIE, esi Dievas!“

Sanheribo nubaudimas

²¹ Tada Amoco sūnus Izaijas pasiuntė Ezekijui tokį žodį: „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atsakydamas į tavo maldą dėl pagalbos prieš Asirijos karalių Sanheribą. Štai žodis, kurį VIEŠPATS ištare prieš jį:

²² „Niekina tave, tyčiojasi iš tavęs / mergelė, Siono duktė; / kraipo galvą už tavo nugaros / duktė Jeruzalė. / ²³ Ką tu įžeidei ir kam piktžodžiavai? / Prieš ką pakėlei savo balsą, / žvelgdamas į žūliomis akimis? / Prieš Izraelio Šventąjį!

²⁴ Per savo tarnus tu įžeidei Viešpatį. / Sakei: „Su aibe savo vežimų / pasiekiau kalnų viršūnes, / pačias Libano kalnų atslaites; / iškirtau aukštuosius jo kedrus / ir puošniuosius kiparus; / pasiekiau aukščiausią viršūnę, / patį jos miško tankumyną. / ²⁵ Kasiau šulinius / ir gėriau vandenį svetimuose kraštuose; / savo kojų padais išdžiovinau visas Egipto upes.“

²⁶ Argi tu negirdėjai, / kad tai esu patvarkęs nuo senų laikų? / Tai, ką esu nulėmęs nuo senų senovės, / dabar įvykdžiau! / Todėl tu galėjai sugriauti miestus tvirtiausius / ir juos paversti krūvomis griuvėsių. / ²⁷ Bejėgiai buvo jų gyventojai, / išgąsčio ir gėdos apimti, / kaip žolės laukuose, / kaip gležna žaluma, / kaip žolė ant stogų pučiant rytų vėjui. / ²⁸ Ar ilsiesi tu, / ar ateini, ar išeini, / ar esi įniršęs ant manęs – / viską aš žinau! / ²⁹ Dėl to, kad nirsiai ant manęs / ir tavo įtūžimas pasiekė mano ausis, / įversiu savo kablį tau

į šnerves, / pažabosiu savo žaslais
tavo nasrus. / Tuo pačiu keliu, ku-
riuo čia atėjai, / atgal tave parva-
rysiu.

³⁰ Štai bus tau ženklas. / Šiais me-
tais valgysi, ką duos atolas, / kitais –
kas užaugs nesėta, / o trečiais vėl
sėsėte ir pjausite, / veisite vynuogy-
nus ir gardžiuositės jų vaisiais! /

³¹ Judo namų likučiai vėl suleis žė-
mėn šaknis, / vėl neš vaisius aukš-
tai šakose. / ³² Iš Jeruzalės sklis
likutis, / nuo Siono kalno – išlikusie-
ji. / Galybių VIEŠPATIES uolumas
tai padarys!“

³³ Todėl apie Asirijos karalių VIEŠ-
PATS sako: „Jis neišiverš į šį mies-
tą, nė vienūs strėlės į jį nepaleis,
nei dengdamasis skydu jo nepuls,
nei apgulos pylimo aplink jį nesu-
pils. ³⁴ Keliu, kuriuo atėjo, išsineš-
dins, neišiveržęs į šį miestą. Tai
VIEŠPATIES žodis! ³⁵ Aš apginsiu jį
dėl savęs ir dėl savo tarno Dovydo.“

³⁶ VIEŠPATIES angelas atėjo į
asirų stovyklą ir užmušė šimtą aš-
tuoniasdešimt penkis tūkstančius.
Išaušus rytui, visur gulėjo lavonai.
³⁷ Asirijos karalius Sanheribas pa-
sitraukė ir grįžo į Ninevę. ³⁸ Viena
dieną, jam meldžiantis savo dievo
Nisrocho šventykloje, jį nužudė ka-
laviju du jo sūnūs – Adramelechas ir
Sareceras. Abu pabėgo į Ararato
kraštą. Vietoj jo karaliumi tapo jo
sūnus Asarhadonas.

Ezekijo liga ir išgijimas

38 Tomis dienomis Ezekijas
sunkiai susirgo ir buvo prie
pat mirties. Pranašas Izaijas, Amo-
co sūnus, atėjo pas jį ir tarė: „Šitaip

kalba VIEŠPATS. ‘Sutvarkyk savo
reikalus, nes tuojau mirsi, nebeišgy-
si.’“ ² Ezekijas nusigrėžė veidu į sie-
ną ir meldėsi VIEŠPAČIUI:

³ „Atmink, meldžiu, VIEŠPATIE,
kaip ištikimai ir nuoširdžiai elgiausi
tavo akivaizdoje, darydamas, kas tau
patinka!“ Ir ėmė Ezekijas graudžiai
verkti.

⁴ Tada Izaijas išgirdo VIEŠPA-
TIES žodį: ⁵ „Eik pas Ezekiją ir
pasakyk: ‘Taip kalba VIEŠPATS,
tavo tėvo Dovydo Dievas. Girdėjau
tavo maldą ir mačiau tavo ašaras.
Išgydysiu tave; po trejeto dienų tu
jau pajėgsi nueiti į VIEŠPATIES
Šventyklą. Penkiolika metų pridė-
siu prie tavo dienų! ⁶ Be to, tave ir
ši miestą išgelbėsiu nuo Asirijos
karaliaus. Aš būsiu skydas šiam
miestui!’

⁷ Ženklas iš VIEŠPATIES, kad
VIEŠPATS padarys, ką pažadėjo, bus
toks. ⁸ Žiūrėk! Šešėliui, jau nusilei-
dusiam dešimčia pakopų ant laiptų
į Ahazo prieangį, leisiu vėl grįžti
dešimčia pakopų.“ Ir saulė grįžo
dešimčia pakopų, kuriomis buvo
nusileidusi.

⁹ Giesmė, kurią Judo karalius Eze-
kijas sudėjo, pasveikęs iš ligos:

¹⁰ Aš pagalvojau: / „patį savo dienų
vidurdienį turiu iškelti! / Šeolo var-
tai atims man likusius metus.“ / ¹¹ Aš
tariau: / „Niekada daugiau nebema-
tysiu VIEŠPATIES“ gyvųjų šalyje, /
niekada daugiau nebežvelgsiu į jo-
kį žemėje / gyvenantį žmogų.“ /

¹² Mano pastogė lyg palapinė pieme-
nų nugriauta / ir numesta šalin nuo
manęs. / Mano gyvenimą tu baigei
austi kaip audėjas, / nukirpai mane
it paskutinį siūlą nuo šėivos. / Diena

ir naktį tu vedi mane į pabaigą. /
¹³ Ligi aušros aš šaukiuosi pagalbos. /
 Tarsi liūtas jis triuškina visus mano
 kaulus. / Dieną ir naktį tu vedi
 mane į pabaigą. / ¹⁴ Čirškiu tarsi
 parskridusi kregždė, dejuoju tarsi ba-
 landis. / Nuvargsta man akys, žvelg-
 damos aukštyn į dangų: / aš skur-
 džius, Viešpatie! Užstok mane! /
¹⁵ Ką galiu jam sakyti? Jis man kal-
 bėjo! / Jis pats tai padarė! / Eisiu
 pirmyn žingsniukais per visus savo
 metus, / nors mano siela ir pilna
 kartėlio. / ¹⁶ Kuriuos Viešpats globo-
 ja, tie gyvuoja; / tau [priklaus]o mano
 gyvenimo dvasia. / Tu man davei svei-
 katą ir gyvybę, / ¹⁷ todėl mano kartė-
 lis pavirto ramybe. / Tu apsaugojai
 mane nuo mirties bedugnės / ir visą
 mano nuodėmę nusviedei sau už
 nugaros. / ¹⁸ Juk Šeole niekas tau
 nedėkoja, / nė mirtis tavęs nešlo-
 vina; / kas eina į giliają duobę, tas
 nebesitiki tavo gerumo. / ¹⁹ Gyvasis,
 tiktai gyvasis tau dėkoja, / kaip šian-
 dien darau aš. / Apie tavo ištikimybę
 tėvai pasakos vaikams. / ²⁰ VIEŠPA-
 ČIUI patiko mus išgelbėti! / Giedo-
 sime ir kankliuosime mes VIEŠ-
 PATIES Namuose / visą savo
 gyvenimo dienas.

²¹ Kai Izaijas pasakė: „Tegu jie nu-
 neša figų košės, tepatepa ją išbėrimą,
 ir jis pagis“, ²² Ezekijas paklausė: „O
 koks bus ženklas, kad aš vėl pakilsiu
 į VIEŠPATIES Namus?“

Babilono pasiuntiniai

39 Tuo metu Babilono karalius
 Baladano sūnus Merodach
 Baladanas, išgirdęs apie Ezekijo li-
 gą ir išgijimą, atsiuntė jam laišką ir
 dovanų. ² Ezekijas dėl to apsidžiau-
 gė ir pasiuntiniams aprodė savo

iždą, sidabrą ir auksą, prieskonių ir
 geriausio aliejaus atsargas, ginklų
 sandėlius, visus turtus, kokių tik
 turėjo rūsiuose. Neliko nieko nei
 jo rūmuose, nei visoje karalystėje,
 ko nebūtų jiems parodęs.

³ Tada pranašas Izaijas atėjo pas
 karalių Ezekiją ir paklausė: „Ką sa-
 kė tau tie vyrai? Iš kur jie atėjo
 pas tave?“ Ezekijas atsakė: „Jie
 atėjo pas mane iš tolimo krašto,
 iš Babilono.“

⁴ „Ką jie matė tavo rūmuose?“ –
 toliau klausė Izaijas. Ezekijas atsa-
 kė: „Jie matė visa, kas tik yra mano
 rūmuose. Neliko nieko mano turtų
 rūsiuose, ko nebūčiau jiems parodęs.“

⁵ Tada Izaijas pasakė Ezekijui:
 „Išgirk Galybių VIEŠPATIES žodį:
⁶ ‘Štai ateis dienos, kai visa, kas
 tik yra tavo rūmuose, visa, ką tavo
 protėviai sukrovė iki šios dienos, vi-
 sa bus išgabenta į Babiloną. Niekas
 neliks, – sako VIEŠPATS! ⁷ – Ir iš
 tavo palikuonių, kurių susilauksi,
 kai kurie bus paimti; jie bus eunu-
 chai Babilono karaliaus rūmuose!’“
⁸ Ezekijas atsakė Izaijui: „VIEŠPA-
 TIES žodis, kurį man pasakei, yra
 palankus.“ Mat jis pagalvojo sau:
 „Vadinasi, mano dienomis dar tvers
 taika ir saugumas.“

Išganyimo pažadas

40 „Paguoskite mano tautą, –
 sako jūsų Dievas, – paguos-
 kite ją! ² Prabilkite į širdį Jeruzalei
 ir šaukite jai, / kad jos lažas baigė-
 si, / kad jos kaltė išpirkta, / nes ji
 dvigubai atsiėmė iš VIEŠPATIES
 rankų / už visas savo nuodėmes.“

³ Pasigirsta balsas: / „Per dykumą
 tieskite VIEŠPAČIUI kelią! / Tyruo-
 se ištiesinkite mūsų Dievui vieške-

lį! / ⁴ Kiekvienas slėnys tegu būna užpiltas, / kiekvienas kalnas bei kalva tebūna nukasta. / Uolėta žemė pavirs lyguma, / kalvotos apylinkės – slėniais. / ⁵ Tada VIEŠPATIES šlovė bus apreikšta! / Visa žmonija drauge ją išvys, / nes pats VIEŠPATS tai pažadėjo savo lūpomis!“

⁶ Pasigirsta balsas: „Skelbk!“ / Atsakau: „O ką man skelbti?“ – / „Visa žmonija – kaip žolė, / jos gražumas – kaip laukų gėlės. / ⁷ Žolė nudžiūsta, gėlė nuvysta, / kai tik VIEŠPATS pasiunčia joms vėją. / Tikrai žmonės – tik žolė. / ⁸ Žolė nudžiūsta, gėlė nuvysta, / bet Dievo žodis tveria amžinai.“ / ⁹ Užlipk ant aukšto kalno, / džiugiosios žinios skelbėjau Sione! / Galingai pakelk savo balsą, / gerosios naujienos skelbėja Jeruzale! / Skelbk, nebijok! / Sakyk Judo miestams: „Štai jūsų Dievas!“ / ¹⁰ Štai Viešpats DIEVAS ateina su galybe, / o jo ranka – valdinga. / Atlygi jis turi su savimi, / o algą moka į priekį. / ¹¹ Kaip piemuo ganyt savo kaimenę, / savo rankomis surinks ėriukus, / nešios juos prie krūtinės / ir švelniai vedžios vedekles.

Kūrėjo galia išganyti

¹² Kas savo kaušu paseikėjo marių vandenį, / kas sprindžiu pamtavo dangaus skliautą? / Kas saiku^a atseikėjo žemės dulkes, / kas svastyklėmis pasvėrė kalnus / ir svertuvu – kalvas? / ¹³ Kas gali pasakyti VIEŠPAČIUI, ką jam daryti, / pamokyti jį ar duoti patarimą? / ¹⁴ Su kuo jis tariasi, kad žinotų, ką daryti? / Kas išmokė jį teisingumo tako / ir parodė jam išminties ke-

lią? / ¹⁵ Štai tautos jam – lyg lašas kibire, / lyg dulkės ant svastyklių. / Tolimosios sėlos sveria ne daugiau kaip krislai. / ¹⁶ Libano medžių neužtektų aukurai pakurti, / nė jo gyvulių – deginamosioms aukoms. / ¹⁷ Visos tautos jo Artume – niekų niekas; / jas Dievas laiko visiškai nieku! / ¹⁸ Į ką jums bus panašus Dievas / ir kokį jo paveikslą susikursite? / ¹⁹ Į stabų statulą, meistro nulieta, / auksakalio paauksuotą / ir sidabro grandinėlėmis apvedžiotą? / ²⁰ Kas nuskurdęs, tas pasirinks nepuvų šilkmedį / ir susiras nagingą meistrą, / kad pastatytų nedulų stabą.

²¹ Argi jūs nežinote? Argi negirdėjote? / Argi tai jums neskelbta nuo pradžios? / Ar jūs nesupratote? / Nuo tada, kai buvo padėti žemės pamatai, / ²² jis sėdi soste anapus dangaus skliauto virš žemės, / ir jos gyventojai jam atrodo lyg žiogai. / Jis dengia žemę dangumi tarsi užuolaida, / išskleidžia jį tarsi palapinę gyvenimui. / ²³ Didžiūnus jis paverčia nieku, / o žemės valdovus – tuščiu burbulu. / ²⁴ Jie vos pasodinti, vos pasėti, / jų kamienai vos žemėn įleidę šaknis; / jis kvėpteli ant jų, ir jie nudžiūva; / viesulas juos nuneš kaip šapus. / ²⁵ „Su kuo palyginsite mane? Su kuo sulyginsite mane?“ – sako Šventasis. / ²⁶ Pakelkite akis ir pasižiūrėkite į aukštybes! / Kas jas sukūrė? / Tas, kuris atveda jų pulkus, suskaičiuoja / ir šaukia kiekvieną jų vardu. / Dėl jo didžios galybės ir beribės jėgos / nė viena nedrįsta neateiti! / ²⁷ Jokūbai, kaipgi tu gali sakyti, / Izraeli, kaipgi tu drįsti skųstis: / „Mano kelias paslėptas nuo

^{40,12a} Pažod.: „trečdaliu saiko“.

VIEŠPATIES, / mano Dievas į mano teises nekreipia dėmesio?“ / ²⁸ Nagi, ar nežinai, ar nesi girdėjęs? / VIEŠPATS – amžinasis Dievas, / visų žemės šalių kūrėjas. / Jis nepailsta, nepavargsta; / jo išmintis neištirinama. / ²⁹ Nuvargusiam jis duoda jėgų, / bejėgiui atšviežina gyvastį. / ³⁰ Net jaunuoliai pailsta ir pavargsta, / vaikinai klupte klumpa, / ³¹ bet tie, kurie pasitiki VIEŠPAČIU, atgaus jėgas, / pakils tarsi erelių sparnais, / ir nepavargs bėgdami, nepails eidami.

Izraelio vaduotojas

41 Tylėkite, tolimosios salos, mano akivaizdoje! / Laukite mano žodžių, tautos! / Teateina ir tepareiškia jos savo skundą; / drauge rinkimės į teisumą.

² Kas išjudino iš Rytų kovotoją^a už teisumą / ir pašaukė jį būti savo tarnu? / Jis atiduoda jam tautas / ir sutrypia jų karalius. / Savo kalaviju jis paverčia juos dulkėmis, / savo lanku – vėjo nešamais pelais. / ³ Jis vejasi juos / ir pralenkia nepažeistas, / vos kelią kojomis siekdamas. / ⁴ Kas tai nuveikė ir padarė? / Kas pašaukė kartą nuo pat pradžios? / Tai aš, VIEŠPATS, / kuris esu pirmas / ir su paskutine jų toks būsiu. / ⁵ Išvydo jį tolimosios salos, ir apėmė jas baimė, / dreba žemės pakraščiai: / artėja, jau čia pat!

⁶ Kiekvienas jų padeda kitiems, / kiekvienas drąsina savo bičiulį. / ⁷ Meistras skatina auksakalį, / svi-dintojas – kalvį prie priekalo. / „Nuliedinta gerai“, – sako jis / ir sutvirtina kniedėmis, / kad nesvyruotų į šalis.

⁸ O tave, mano tarne Izraeli, / Jokūbai, mano išsirinktas, / mano bičiulio Abraomo palikuoni, / ⁹ iš žemės pakraščių aš pasiėmiau, / iš tolimiausių užkampių pasiėmiau. / Aš tau tariau: „Tu mano tarnas; / išsirinkau tave ir neatmesiu!“ / ¹⁰ Nebijok, nes aš su tavimi, / nebūgštau, nes aš tavo Dievas! / Stiprinsiu tave, padėsiu tau, / remsiu tave savo teisumo dėšine.

¹¹ Nešlovę ir gėdą užsitrauks visi, / kas nirsta ant tavęs. / Taps nieku ir eis prapultin visi, / kas kovoja su tavimi. / ¹² Ieškosi, tačiau nebersi tų, / kurie vaidijosi su tavimi. / Galą gaus ir nieku taps, / kas kėlė karą prieš tave, / ¹³ nes aš, VIEŠPATS, tavo Dievas, / laikau tavo dėšinę. / Aš – tas, kuris tau sako: / „Nebijok, aš tau padėsiu!“ / ¹⁴ Nebijok, kirmine Jokūbai, / kirminėli Izraeli! „Aš tau padėsiu!“ – tai VIEŠPATIES žodis. / Tavo atpirkėjas – Izraelio Šventasis. / ¹⁵ Tu būsi mano kuliamasis velenas, / aštrus, su nauju volu ir daugeliu dantų; / tu kulsi kalnus ir triuškinsi juos, / kalvas paversi pelais. / ¹⁶ Kai vėtysi, vėjas juos nuneš, / audra juos išblaškys. / O tu džiaugsiesi VIEŠPAČIU, / šlovinsi Izraelio Šventąjį.

¹⁷ Užguitieji ir vargšai ieško vandens, / o jo nėra, / ir liežuvis jiems džiūsta nuo troškulio. / Aš, VIEŠPATS, juos išgirsiu, / aš, Izraelio Dievas, jų neapleisiu. / ¹⁸ Ant plikų kalvų atversiu upes / ir slėniuose šaltinius. / Dykumą paversiu tvenkiniais, / išdžiūvusią žemę – vandens versmėmis. / ¹⁹ Prisodinsiu dykumoje kedrų, / akacijų, mirtų ir alyvmedžių. / Tyrlaukiuose augin-

^{41,2a} T.y. Persijos karalių Kyra.

siu kiparistus / drauge su guobomis ir pušimis, / ²⁰ kad žmonės matytų ir žinotų, / stebėtų ir suprastų, / jog visa tai padarė ranka VIEŠPATIES, / jog tai sukūrė Izraelio Šventasis.

Iššūkis pagonių dievams

²¹ „Pateikite savo bylą, – sako VIEŠPATS, – / dėstykite savo įrodymus“, – sako Jokūbo Karalius. / ²² Teprieina ir tepranašauja jie mums, kas įvyks! / Pasakykite, kas įvyko žiloje senovėje, / kad išsidėmėtume / ir suvoktume, kuo tai baigsis, / arba apreikškite, kas dar turi įvykti! / ²³ Pranašaukite, kas bus ateityje, / kad žinotume, jog esate dievai! / Padarykite ką nors, gera ar pikta, / kad būtume nustebinti ir įbauginti. / ²⁴ Kodėl ne! Jūs esate niekis ir jūsų darbai – niekai! / Kas jus pasirenka, tas renka pasibjaurėjimą.

²⁵ Išjudinau jį^a iš siaurės, ir jis ateina; / iš krašto, kur teka saulė, pašaukiau jį vardu. / Galiūnus jis sutryps it molį, / kaip puodžius minko šlyną. / ²⁶ Kas iš anksto tai paskelbė, kad žinotume? / Prieš laiką, kad galėtume sakyti: „Tai tiesa!“? / Niekas to neapskelbė, niekas neapgarsino, / niekas negirdėjo jūsų žodžių. / ²⁷ Įvykiai, kadaise pranašauti Sionui, / štai štai jau vyksta! / Ir aš siunčiu Jeruzalei šauklį su džiugia naujiena. / ²⁸ Žvalgausi, tačiau nėra nė vieno, / nėra tarp jų kam duoti patarimą, / kad galėtų atsakyti, kai klausiu. / ²⁹ Visi jie – niekas, / niekas jų darbai; / jų stabai – tuščias vėjas!

Viešpaties tarnas

42 „Štai mano tarnas, kurį aš remiu, / mano išrinktasis, kuriuo aš gėriuosi. / Apgaubiau jį savo dvasia, / kad neštų tautoms teisingumą / ² ne šauksmu ar pakeltu balsu; / gatvėje nebus girdėti jo balso. / ³ Nei palaužtos nendrės jis nelauš, / nei blėstančio dagčio negesins. / Jis neš tikrą teisingumą. / ⁴ Nepails ir nepasiduos nevilčiai, / kurdamas žemėje teisingumą. / Jo mokyimo lauks tolimosios salos^b.“

⁵ Taip kalba Dievas, VIEŠPATS, / kuris sukūrė ir išskleidė dangų, / patiesė žemę su visais pasėliais, / joje duoda gyvybę žmonėms / ir dvasią joje gyvenantiems: / ⁶ „Aš, VIEŠPATS, pašaukiau tave teisumo pergalei, / paėmiau tave už rankos. / Aš sukūriau ir padariau tave / tautos sandora, tautų šviesa, / ⁷ kad atvertum neregį akis, / išvestum iš kalėjimo belaisvius, / išvaduotum sėdinčius belangės tamsybėse. / ⁸ Aš esu VIEŠPATS, tai mano vardas. / Savo garbės neperleisiu kitam, / nei savo šlovės stabams. / ⁹ Kas buvo pranašauta, štai jau įvyko; / dabar skelbiu naujus dalykus; / pirmiau, negu tai atsitiks, skelbiu juos tau.“

Pergalės giesmė

¹⁰ Užtraukite naują giesmę VIEŠPAČIUI, / skelbkite jo šlovę visoje žemėje! / Tedžiūgauja jūra ir visa, kas jos gelmėse, / tolimosios salos ir jų gyventojai! / ¹¹ Teskelbia dykuma bei jos miestai / ir žmonės Kedaro kaimuose! / Tedžiūgauja Selos gyventojai, / tešaukia nuo kalnų

^{41,25a} Žr. Iz 41,2. ^{42,4b} Viduržemio jūros pagonių kraštai į vakarus nuo Palestinos.

viršūnių! / ¹² Teikite garbę VIEŠPAČIUI, / skelbkite jo šlovę tolimosiose salose! / ¹³ Į kovą VIEŠPATS žygiuoja kaip karžygys, / kaip karys žadina savo narsą; / jis šaukia, pakeltu balso surinka mūsų šūkį / ir pergalinga jėga stoja prieš savo priešus.

Dievo pažadas padėti

¹⁴ Ilgai tylėjau, lūkuriavau ir susilaikiau, / bet dabar aš šaukiu kaip gimdyvė, / dūstu ir aikčioju. / ¹⁵ Sunaikinsiu kalnus ir kalvas, / visur nuvytinsiu žolę. / Upes paversiu pelkėmis, / o pelkes išdžiovinsiu. / ¹⁶ Aš vesiu keliaujančius akluosius, / keliais nežinomais juos vesiu. / Tamsą jiems paversiu šviesa, / o vingiuotus kelius ištiesinsiu. / Visa tai darau dėl jų; / jų aš neapleisiu. / ¹⁷ Trauksis į šalį visiškai susigėdę, / kas tiki stabais, / kas sako nuliedintoms statuloms: / „Jūs mūsų dievai.“

Izraelio aklumas

¹⁸ Klausykitės kurtieji! / Pažvelkite ir išvyskite, aklieji! / ¹⁹ Kas aklesnis už mano tarną / ir kurtesnis už pasiuntinį, kurį siunčiu? / Kas toks aklas, kaip mano siustasis, / ir toks kurčias, kaip VIEŠPATIES tarnas? / ²⁰ Žiūrėti jis žiūri, bet neima širdin, / jo ausys atviros, bet nieko negirdi. / ²¹ Dėl teismo patiko VIEŠPAČIUI / savo įstatymą padaryti didingą ir šlovingą. / ²² Tačiau ši tauta apiplėšta ir nusiaubta; / visi uždaryti rūsiuose, paimti į kalėjimus. / Jie tapę grobiu, ir nėra kam jų užstoti; / jie apiplėšiami, ir nėra kam pasakyti: „Gražink atgal!“ / ²³ O, kad jūs tai išgirstumėt! / Išgirskite ir dėkitės nuo šiol į širdį! / ²⁴ Kas atidavė Jokubą, kad jis būtų

apiplėštas, / kas atidavė Izraelį plėšikams? / Ar tai nebuvo VIEŠPATS, kuriam mes nusidėjome? / Jo keliais eiti jie atsisakė ir neklaušė jo įstatymo. / ²⁵ Todėl jis leido jiems pajusti savo pykčio jėgą, / įniršį ir karo baisumus. / Jis apsiautė juos liepsnomis, bet jie nesuprato, / nudegino juos gaisru, bet ir to jie nepaėmė į širdį.

Dievas pažada išpirkti

43 O dabar šitaip kalba VIEŠPATS, kuris tave sukūrė, Jokūbai, / kuris tave padarė, Izraeli: / „Nebijok, nes aš išpirkau tave; / pašaukiau tave vardu, ir tu esi mano. / ² Kai brisi per gilius vandenį, aš būsiu su tavimi, / ir upėse tu nepaskęsi. / Kai eisi per ugnį, nesudegsi, / ir liepsnos tavęs neprarys, / ³ nes aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, / Izraelio Šventasis, kuris tave gelbsti. / Tavo išpirkai atiduodu Egiptą, / mainais už tave – Kušą ir Sebą. / ⁴ Kadangi tu man brangus, / vertingas ir mylimas, / aš atiduodu už tave kraštus / ir mainais už tavo gyvybę tautas. / ⁵ Nebijok, nes aš su tavimi! / Tavo palikuonis parvesiu iš rytų, / surinksiu tave iš vakarų. / ⁶ Pasakysiu šiaurei: ‘Atiduok juos!’ / ir pietums: ‘Nesulaikyk!’ / Parvesk mano sūnus iš tolimų kraštų / ir mano dukteris iš žemės pakraščių, / ⁷ kiekvieną, kuris vadinamas mano vardu, / kiekvieną, kurį savo garbei / aš sukūriau, pašaukiau ir parengiau.“

Viešpats – vienintelis Dievas

⁸ Išvesk tautą akla, nors ir turinčią akis, / kurčią, nors ir turinčią ausis. / ⁹ Tegu susirenka apžiūrai

visos tautos, / tesueina draugėn gen-
tys! / Kas iš jų kada nors tai paskel-
bė / ar pranašavo apie tai praeityje? /
Tegu kviečia savo liudytojus, kad
jiems paliudytų, / teisgirsta juos
žmonės ir tepasako: „Tai tiesa!“ /
¹⁰ „Jūs mano liudytojai, – tai VIEŠ-
PATIES žodis, – / mano tarnai, ku-
riuos išsirinkau, / idant žinotumėte,
tikėtumėte mane / ir suprastumėte,
jog aš tas pats. / Nebuvo kito dievo
prieš mane / ir nebus po manęs.

¹¹ Tai aš, aš esu VIEŠPATS, / be
manęs kito gelbėtojo nėra. / ¹² Tai aš
apreiškiau, aš gelbėjau, / aš paskel-
biau, / o ne koks svetimas jūsų die-
vas; / jūs mano liudytojai, – tai VIEŠ-
PATIES žodis. – / Aš esu Dievas, /
¹³ amžinai tas pats! / Nėra, kas iš-
vaduotų iš mano rankos; / kas gali
pakeisti tai, ką aš darau?“

Išėjimas iš Babilono

¹⁴ Taip kalba VIEŠPATS, jūsų At-
pirkėjas, / Izraelio Šventasis: / „Dėl
jūsų siunčiu kariuomenę prieš Ba-
biloną, / visų kalėjimų skląstius nu-
kelsiu, / o chaldėjai prapliups aim-
nuoti. / ¹⁵ Aš – VIEŠPATS, jūsų
Šventasis, / Izraelio kūrėjas, jūsų
karalius.“ / ¹⁶ Taip kalba VIEŠ-
PATS, / kuris per jūrą nutiesia ke-
lią, / per galingus vandenį padaro
taką, / ¹⁷ kuris išveda į žygi vežimus
ir žirgus, / galingą kariuomenę. / Jie
krinta parblokti ir nebepakyla, / už-
gesė ir užblėsė kaip dagtis: / ¹⁸ „Dau-
giau nebesiremkite tuo, kas buvo, /
nebemaitykite apie tai, kas seniai pra-
ėjo. / ¹⁹ Štai aš kuriau naują dalyką! /
Jis dabar jau reiškiasi, negi nemato-
te? / Net per dykumą tiesiu kelią, /
net tyruose atveriu upes. / ²⁰ Man
teiks garbę laukiniai žvėrys, / šaka-

lai ir stručiai, / nes aš duodu vandens
dykumoje / ir upes atveriu tyruose, /
kad būtų ko atsigerti mano išrinkta-
jai tautai. / ²¹ Jie – tauta, kurią sau
sukūriau, / kad skelbtų mano šlovę.

Izraelio nedėkingumas

²² Tu nešlovinai manęs, Jokūbai, /
aš nusibodau tau, Izraeli! / ²³ Ėriukų
deginamųjų aukų man neaukojai, /
nugarbinai manęs kruvinosiomis au-
komis. / Neverčiau tavęs atnašauti
man duonos atnašų, / nevarginau
tavęs dėl smilkalų aukos. / ²⁴ Nepir-
kai man savo pinigais kvapiųjų šak-
nų, / negaivinau savo aukų taukais. /
Ne! Tu apkrovei mane savo nuodė-
mėmis, / varginai mane nusikalti-
mais. / ²⁵ Aš, aš – tas, kuris dėl sa-
vęs / naikina tavo nusižengimus, – /
aš tavo nuodėmių neatminsiau. /
²⁶ Primink man ir stokime drauge
prieš teismą! / Teisinkis, įrodyk sa-
vo nekaltumą! / ²⁷ Man nusidėjo
tavo protėvis, / sukilo prieš mane
tavo atstovai, / ²⁸ suteršė mano
šventyklą tavo didžiūnai, / todėl ir
atidaviau Jokubą pražūčiai, / išsta-
čiau Izraelį paniekai.

Viešpats – vienintelis Dievas

44 O dabar klausyk, Jokūbai,
mano tarne, / Izraeli, kurį
išsirinkau!“ / ² Taip kalba VIEŠPATS,
tavo kūrėjas, / kuris auklėjo tave nuo
pat gimimo ir tau padėjo: / „Nebijok,
Jokūbai, mano tarne, / brangusis, ku-
rį išsirinkau! / ³ Sudrėkinsiu vande-
niu ištroškusia žemę, / palaistysiu
srovėmis sausumą; / išliesiu savo
dvasią ant tavo palikuonių / ir savo
palaiminimą ant tavo vaikų. / ⁴ Jie
sužels kaip žolė, / kaip gluosniai

paupiuose. / ⁵ Vieni sakys: 'Aš esu VIEŠPATIES!' – / kiti vadinsis Jokūbo vardu, / o dar kiti ant rankos užsirašys 'VIEŠPATIES' / ir didžiulis Izraelio vardu."

Tikrasis Dievas ir stabai

⁶ Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Karalius ir Atpirkėjas, / Galybių VIEŠPATS: / „Aš esu pirmas, aš esu paskutinis, / be manęs kito dievo nėra. / ⁷ Kas prilygsta man? Tegu pasirodo, / tegu pasako, pareiškia ir paaiškina! / Kas žiloje senovėje sukūrė tautą? / Tai, kas turi įvykti, jie tepasako! / ⁸ Nenusigąskite, nebijokite: / argi aš jau seniai to nepaskelbiau ir neapreiškiau? / Juk jūs mano liudytojai! / Ar yra gi kitas Dievas be manęs? / Ar yra kokia nors Uola be manęs?“

⁹ Niekingi visi tie, kurie daro stabų statulas; jų branginamieji negali jiems niekuo padėti. Jų garbintojai akli, jiems stinga išmanymo, jie tik patys save kvailina. ¹⁰ Kas dievą daro ar liedina stabą be noro užsidirbti? ¹¹ Žiūrėk, kaip jo garbintojai bus sugėdinti, nes jų meistrai – tik marūs žmonės! Kai jie visi susirinks ir prisistatys, juos pagaus baimė ir apims gėda.

¹² Kalvis daro jį iš geležies, ipučia anglis, kūju kala stabą. Tvirta ranka jį doroja, kol išalksta ir pavargsta. Vandens negeria, todėl visiškai nusilpsta.

¹³ Stalio pamatuoja medį virvele ir nusibraižo stabą rašikliu. Jis obliuoja medį obliumi, aprėžia skriestuvu ir išskobia iš jo atvaizdą vyro – dailaus žmogaus, tinkamą stovėti šventykloje. / ¹⁴ Jis kerta si kedrą, pasirenka dar kiparisą ar ažuolą

iš medžių miške, o gal net pasodina kedrą, kad lietus jį užaugintų. ¹⁵ Dailį kamieno žmogus sunaudoja kurui: šildosi prie degančių malkų ir jomis pakuria ugnį krosnyje duonai kepti. Žmogus iš rasto išsidrožia net dievą ir garbina jį, iš medžio pasidaro stabą ir kniūbsčias puola prieš jį. ¹⁶ Rastigalį žmogus sudegina ugnyje, ant jo žarijų kepsi mėsa, sotinasi kepsniu, vis šildydamasis prie ugnies ir kartodamas: „O, kaip man šilta, net karšta!“ ¹⁷ O kas dar liko iš medžio, iš to išdrožia dievą – savo stabą, klupčioja ir kniūbsčias puola prieš jį, maldaudamas: „Gelbėk, nes tu mano dievas!“

¹⁸ Stabai nieko nežino, nieko negalvoja, nes jų akys apvilktos; jie nemato akimis, nesupranta širdimi. ¹⁹ Tačiau niekas nesusiprotėja, neturi supratimo nei išmanymo pasakyti: „Rastigalį imečiau į ugnį, ant jo žarijų išsikepiau duonos, pasispirginau mėsos ir pasisotinau. Nejaugi iš jo liekanos sau bjaurų stabą darysiu ir rastigalį garbinsiu?“

²⁰ Kas maitinasi pelenais, tą bus širdis apgavusi ir suvedžiojusi. Neišgelbės jis savęs ir nesakys: „Ar tas daiktas, kurį laikau savo dešinėje, nėra apgavystė?“

Viešpats – Kūrėjas ir Atpirkėjas

²¹ Nepamiršk šių dalykų, Jokūbai, ir tu, Izraeli, / nes tu mano tarnas! / Sukūriau tave būti mano tarnu, / nepamiršiu niekada tavęs, Izraeli! / ²² Išsklaidysiu tavo nusižengimus kaip debesį, / tavo nuodėmes kaip miglą. / Sugrįžk pas mane, nes tave išpirkau. / ²³ Dangūs, džiūgaukite, nes VIEŠPATS tai padarė, / valiuokite, žemės gelmės! / Kalnai, šokite

giedodami, / drauge su miškais ir visais jų medžiais! / Juk VIEŠPATS išpirko Jokubą, / per Izraelį jis parodys savo šlovę.

²⁴ Taip kalba VIEŠPATS, tavo Atpirkėjas, / kuris tave sukūrė motinos išsčiose: / „Aš – VIEŠPATS, kuris sukūrė Visatą / ir vienas pats išskleidė dangus. / Kai klojau žemę, kas buvo su manimi? / ²⁵ Aš – tas, kuris nieku paverčia kerėtojų ženklus / ir burtininkus padaro žiopliais. / Aš – tas, kuris išminčius priverčia pergalvoti / ir jų pažinimą padaro kvailą. / ²⁶ Aš – tas, kuris savo tarno žodį patvirtina / ir įvykdo užmoji, paskelbtą jo pasiuntinių. / Aš sakau Jeruzalei: ‘Būk apgyventa!’ / Judo miestams: ‘Būkite atstatyti!’ / Aš priekelsiu jų griuvėsius! / ²⁷ Aš – tas, kuris sako marių gelmėms: ‘Išdžiūkite!’ / Aš išsekinsiu jūsų šaltinius!’ / ²⁸ Aš – tas, kuris taria Kyrui: ‘Tu – mano kerdžius!’ / Visa, ką aš noriu, jis įvykdys. / Jis tars Jeruzalei: ‘Būk atstatyta!’, / o apie Šventyklą sakys: ‘Tebūna dedami pamatai!’“

Kyras – Dievo pateptasis

45 Taip kalba VIEŠPATS Kyrui, savo pateptajam, / kurį jis paėmė už dešinės rankos, / kad pajungtų jam tautas ir nuginkluotų karalius, / kad atvertų jam duris ir vartai būtų atskleisti: / ² „Aš pats žygiuosiu pirma tavęs / ir sulysiu kalvas. / Vario duris sutrupinsiu, nukaposis geležies skląščius. / ³ Tau atiduosis paslėptus turtus, slaptas sankaupas, / kad žinotumei, jog aš VIEŠPATS, Izraelio Dievas, / kuris šaukia tave vardu. / ⁴ Dėl Jo-

kūbo, savo tarno, / dėl Izraelio, savo išrinktojo, / pašaukiau tave vardu, teikdamas tau garbę, / nors tu manęs ir nepažinojai. / ⁵ Aš esu VIEŠPATS, ir nėra kito; / be manęs nėra dievo! / Aš – tas, kuris tave apginkluoja, / nors tu manęs ir nepažįsti, / ⁶ kad nuo saulės tekėjimo iki jos laidos būtų žinoma, / jog kito be manęs nėra. / Aš esu VIEŠPATS, ir nėra kito! / ⁷ Dariau šviesą ir kuriu tamsą, / sukuriu gerovę ir sukeliu negandas; / aš, VIEŠPATS, visa tai padarau. / ⁸ Rasokite, dangūs, iš aukštybių, / ir debesisys teišlyja teisumą. / Žemė teprasiveria, tedygsta išganymas, / drauge tesuželdo teisumą! / Aš, VIEŠPATS, tai padariau.

Dievas – Visatos ir istorijos Viešpats

⁹ Vargas tam, kuris bylinėjasi su savo Kūrėju, / būdamas šukė tarp žemės šukių! / Argi molis sako puodžiui: ‘Ką tu iš manęs darai?’ / arba: ‘Tavo dirbinys neturi ąsos?’ / ¹⁰ Vargas kūdikiui, kuris sako tėvui: ‘Ką gimti tu pašauki?’ / arba motinai: ‘Ką tu gimdai?’“

¹¹ Taip kalba VIEŠPATS, / Izraelio Šventasis ir Kūrėjas: / „Ar man priekaištausite dėl mano vaikų likimo / ir nurodysite, koks turi būti mano rankų darbas? / ¹² Aš sukūriau žemę, / žmoniją sukūriau žemėje. / Dangus savo rankomis išskleidžiau, / suteikiau darną visoms jų galybėms. / ¹³ Aš jį^a dėl teismo pergalės išjudinau, / visus kelius jam padariau lygius. / Ne dėl algos ar dovanų / jis mano miestą atstatys / ir mano trem-

tinus išlaisvins,“ – / sako Galybių VIEŠPATS.

¹⁴ Taip kalba VIEŠPATS: / „Egipto turtai, Kušo prekės / ir aukštągiai Sebos žmonės / ateis pas tave ir tau priklausys. / Paskui tave jie eis grandinėmis apkalti, / parpuls priešais tave maldaudami: / „Tik su jumis yra Dievas, niekur kitur! / Kitų dievų nėra!“

¹⁵ Tikrai tu esi pasislėpęs Dievas, / Izraelio Dieve, Išvaduotojau! / ¹⁶ Gėda ir nemalonė kris ant jų visų; / stabų dirbėjai pražus nemalonėje. / ¹⁷ Izraeli, tu VIEŠPATIES išvaduotas / amžinu išganymu! / Gėda ir nemalonė niekada nekris ant jų – / per amžių amžius. ¹⁸

¹⁸ Taip kalba VIEŠPATS, / kuris sukūrė dangų, / jis, Dievas, / kuris paruošė ir padarė žemę, / davė jai pradžią, / jis, / kuris nesukūrė jos dykš, / bet padarė gyvenamą: / „Aš esu VIEŠPATS, ir be manęs nėra kito! / ¹⁹ Nekalbėjau nei paslaptimis, / nei iš buveinės tamsybės šalyje / ir Jokūbo palikuonims nesakiau: / „Ieškokite manęs dykvietėje.“ / Aš, VIEŠPATS, apreiškiu teisumą, / paskelbiu, kas dora.

²⁰ Susirinkite ir ateikite, / prieikite arčiau, tautų likučiai! / Neišmano nieko tie, / kurie nešiojasi stabus iš medžio / ir meldžiasi dievui, / negalinčiam išgelbėti. / ²¹ Eikite šen, drauge pasitarę, ir pasakykite, / kas paskelbė tai kadaise, / išprašavo tai iš anksto? / Argi ne aš, VIEŠPATS, / be kurio nėra kito dievo? / Tik aš vienas – teisingas ir išvaduojantis Dievas! / ²² Gręžkitės manin ir būsite išgelbėti, / visi žemės pakraščiai, / nes aš Dievas, ir kito nėra! / ²³ Prisieikiau savimi, / mano lūpos ištare tiesą, / neatšau-

kiamą žodį: / „Kiekvienas kelis klaupsis prieš mane, / manimi prisieks kiekvienas liežuvis.“ / ²⁴ Man sakys: „Tik per VIEŠPATĮ rasime pergalę ir jėgą.“ / Gėdydamiesi ateis pas jį visi, / kurie ant jo niršta. / ²⁵ Tik per VIEŠPATĮ visi Izraelio palikuonys / ras teisumą ir šlovę.“

Babilono dievai

46 Belis sukiužo, Nebojas sugūžia; / jų stabai sukrauti ant asilų ir galvijų. / Tie, kurie turėtų nešti jus, / dabar kaip naštos kraunami ant nuvargusių gyvulių. / ² Gūžiasi, kiūžta ir jie drauge, / nuo naštos išsigelbėti negali; / jie patys eina į nelaisvę. / ³ Klausykitės manęs, Jokūbo namai, / ir jūs, kas likote gyvi iš Izraelio namų! / Nuo pat gimimo esate mano našta, / išlaikiau jus nuo pat vaikystės. / ⁴ Liksiu vis tas pats, / kai jūs pasensite; / kai jūs pražilsite, / nešiosiu ir tada. / Aš – tas, kuris nešiojau, / aš – tas, kuris nešios, / aš – tas, kuris jus neš ir išgelbės. / ⁵ Su kuo palyginsite mane / ir su kuo sulyginsite mane? / Arba su kuo sugretinsite mane, / kad būtų mane panašūs? / ⁶ Dosnieji iš kapšio išpila auksą, / svarstyklėmis atsveria sidabrą / ir pasisamdo auksakalį, / kad iš to jiems padarytų dievą, / kurį jie garbintų, žemėn kniūbsti puldami. / ⁷ Dedasi jį ant pečių, / nešiojasi visur; / kai pastato jį vieton, / jis stovi ten sustingęs / ir nepajuda iš vietos. / Nors jie šaukiasi, / jis negali atsilipti / nei išgelbėti jų iš nelaimės.

⁸ Atminkite tai ir būkite ryžtingi, / dėkitės į širdį, nusidejėliai! / ⁹ Atminkite, kas buvo anksčiau, / senų senais laikais: / aš esu Dievas, / ir nėra kito; / aš – Dievas, / ir nėra tokio

kaip aš. / ¹⁰ Apreiškiu pabaigą nuo pat pradžios, / iš anksto paskelbiu, / kas dar įvyks. / Tariau: „Mano užmojis bus įvykdytas!“ / Aš įvykdysiu visa, / kas sumanyta.

¹¹ Šaukiu iš rytų plėšrų paukštį, / iš tolimos šalies žmogų, / kad įvykdytų mano užmojų. / Kaip kalbėjau, taip ir įvykdysiu, / ką užsimojau, tą ir padarysiu. / ¹² Klausykites manęs, užsispyrėliai; / jūs esate toli nuo teismo pergales. / ¹³ Aš pats įgyvendinu savo teisumą; / jis nebetoli, mano išganymas nevéluos. / Aš pats suteiksiu išganyimą Sione, / Izraeliui suteiksiu savo šlovę.

Babilono teismas

47 „Lipk žemyn, sėskis dulkėse, / mergele, Babilono dukterie! / Tau nebėra sosto, / sėsk ant žemės, chaldėjų dukterie! / Dailiaja ir gašliaja nebūsi daugiau vadinama. / ² Imk girnas ir malk grūdus! / Nusidenk nuo veido šydą! / Nusimesk skraistę, apsinuogink blauzdas, / braidyk po vandenį upėse. / ³ Tavo nuogumas bus iškeltas aikštėn, / bus matyti tavoji gėda. / Atkeršysiu ir nepagalėsiu“, – / ⁴ sako mūsų Atpirkėjas. / Jo vardas – Galybių VIEŠPATS, Izraelio Šventasis.

⁵ Sėdėk tyli, pasitrauk į patamsį, / chaldėjų dukterie! / Karalysčių viešpate nebūsi daugiau vadinama. / ⁶ Buvau įpykęs ant savo tautos, / savo paveldą buvau išniekinęs, / tau į rankas buvau jį atidavęs. / O tu jam neparodei pagailos / ir krovei ant senelių labai sunkų jungą. / ⁷ Sakei sau: „Amžinai vieš-

patausiu!“ / Neėmei šių dalykų į širdį, / negalvojai, kuo tai galės baigtis. / ⁸ Dabar išgirsk, išlepin-toji, / besijaučianti jaukiai, galvojanti sau širdyje: / „Aš, ir niekas kitas! / Niekada netapsiu našle / ir neišgyvensiu vaikų netekties.“ / ⁹ Bet ir viena, ir kita ištiks tave / staiga, tą pačią dieną; / vaikų netektis ir našlystė / užgrius ant tavęs visu svoriu, / nepaisant tavo užkeikimų gausybės / ir visų tavo grasių kerėjimų galios. / ¹⁰ Kadangi nedora būdama jauteisi saugi / ir sakei sau: „Niekas manęs nemato!“ – / tavo išmintis ir išmanymas išvedė tave iš kelio. / Užtat ir sakei sau: „Aš, ir niekas kitas!“ / ¹¹ Užguls tave vargas, / ir nemokėsi jo šalin nužavėti; / užpuls tave nelaimė, / ir nepajėgsi jos nuvyti. / Staiga užklups tave galas, / apie kurį nepagalvojai. / ¹² O dabar smaginkis savo kerėjimais / ir gausybė savo užkeikimų, / kuriais varginai save nuo pat jaunystės. / Gal vis dar galvoji, kad jie bus tau naudingi? / Gal jais įvarysi baimę! / ¹³ Prisidarei daug vargo, turėdama tiek patarėjų! / Teateina ir tegelbėja dabar tave / dangaus tyrinėtojai ir žvaigždžių stebėtojai, / kurie per kiekvieną jaunatį numato, kas tau atsitiks. / ¹⁴ Štai jie jau pavirto šiaudais, / ugnis juos ryja; / neišgelbės jie nė savęs nuo rajų liepsnų. / Tai ne žarijos, prie kurių galėtum pasišildyti, / tai ne židinyš, prie kurio susėstų žmonės! / ¹⁵ Šitaip tau tar nauja tavo kerėtojai, / su kuriais prekiavai nuo pat jaunystės. / Kiekvienas jų klajoja savo keliu; / nėra nė vieno, kuris tave išgelbėtų.

Naujas pažadas Izraeliui

48 Klausykitės štai ko, Jokūbo namai, / vadinami Izraelio vardu, / kilę iš Judo sėklos, / prisiekiantys VIEŠPATIES vardu / ir besišaukiantys Izraelio Dievo / be ištikimybės ir be teisumo, / ² nors vadinatės šventąja tauta / ir kliaujatės Izraelio Dievu, / kurio vardas yra Galybių VIEŠPATS! / ³ Kas jau įvyko, seniai buvau apreiškęs; / iš mano lūpų tai išėjo, / aš pats tai paskelbiau. / Nelauktai ėmiau vykdyti, ir visa įvyko. / ⁴ Žinau, kad esi užsispyręs, / nes tavo sprandas – tarsi saugyslė iš geležies, / o tavo kakta – iš vario, / ⁵ todėl tai iš anksto tau apreiškiau / ir paskelbiau pirmiau, negu įvyko, / idant nesakytum: „Mano stabas visa tai padarė, / mano statula – drožtinė ar liedinta – tai sutvarkė.“ / ⁶ Dabar, kai visa išgirdai, pagalvok! / Ar neturi visa tai pripažinti?

Nuo dabar kai ką visiškai nauja skelbiu tau, / paslaptinius įvykius, kurių tu nežinai. / ⁷ Dabar, o ne seniai, prieš dienų dienas, jie prasidėjo; / anksčiau apie juos negirdėjai, / kad nesakytum: „Aš jau žinojau apie juos!“ / ⁸ Tu apie juos nebūsi nei ką nors girdėjęs, / nei žinojęs, / nes tavo ausys nuo seno buvo kurčios. / Žinojau, koks tu apgaulingas, / nes nuo motinos iščių buvai vadinamas sukčiumi. / ⁹ Bet dėl savo vardo aš valdau pyktį, / savo šlovės dėlei susilaukau, / kad tavęs nesunaikinačiau. / ¹⁰ Štai išgryninau tave, / tačiau ne kaip sidabrą; / išmėginau tave skausmo žaizdre. / ¹¹ Dėl savęs, savo paties dėlei, / kad mano vardas nebūtų

paniekintas, dabar tai darau. / Savo šlovės neperleisiu kitam!

¹² Išgirsk mane, Jokūbai, / Izraeli, kurį pavadinau vardu! / Aš esu tas pats, / aš pirmas, aš ir paskutinis! / ¹³ Mano rankos padėjo žemės pamatus, / mano dešinė išskleidė dangus. / Kai juos pašaukiu, jie tuojau pat ateina. / ¹⁴ Sueikite visi ir klausykitės! / Kas iš jų^a kada paskelbė ką nors panašaus? / VIEŠPATIES bičiulis^b įvykdys jo valią prieš Babiloną / ir Chaldėjos palikuonis. / ¹⁵ Aš, aš tai paskelbiau, / aš jį pašaukiau, / aš jį atvedžiau; / jam seksis kelyje! / ¹⁶ Priekite arčiau prie manęs / ir klausykitės, ką sakau! / Nuo pat pradžios aš nekalbėjau apie tai paslapčiomis; / nuo to laiko, kai tai pradėjo vykti, aš esu čia.“

Dabar Viešpats DIEVAS ir jo Dvasia pasiuntė mane.

¹⁷ Taip kalba VIEŠPATS, tavo Atpirkėjas, / Izraelio Šventasis: / „Aš, VIEŠPATS, tavo Dievas, / mokau tave, kas tau naudinga, / ir vedu tave keliu, / kuriuo tau dera eiti. / ¹⁸ O, kad klausytum mano Įsakymų! / Tavo gerovė būtų kaip upė, / o tavo teisumas – kaip marių bangos. / ¹⁹ Tavo palikuonių būtų kaip smilčių, / o gimusių iš tavo giminės – kaip smėlio grūdelių. / Jų vardas nežūtų ir neišdiltų mano akyse.“

Išėjimas iš Babilono

²⁰ Eikite iš Babilono, bėkite iš Chaldėjos! / Džiaugsmingai ir garsiai tai skelbkite, / kad būtų žinoma; / neškite žinią ligi žemės pakraščiu, / sakykite: / „Jokūba, savo tarną, VIEŠPATS išpirko! / ²¹ Troškulio jie

ne kentėjo, / vedami per sausas dykynes. / Jis liepė vandeniui ištrykšti iš uolos, / praskėlė uolą, ir tryško vandenys.“

²² „Nedorėliai neturės ramybės“, – sako VIEŠPATS.

Viešpaties tarnas

49 Išgirskite mane, salos, / atkreipkite dėmesį, tolimosios tautos! / Mane VIEŠPATS pašaukė dar negimusį, / dar motinos išsčiose tebesantį; / jis ištarė mano vardą. / ² Jis padarė iš manęs aštrų kalaviją / ir paslėpė savo rankos šešėlyje. / Jis padarė mane aštria strėle / ir įsidėjo į savo strėlinę. / ³ „Tu mano tarnas, – pasakė man, – / Izraeli, per tavo apreikšiu savo šlovę!“ / ⁴ Bet aš pagalvoju: „Veltui aš triūsiau, / tuščiai ir be naudos jėgas eikvoju; / mano byla – pas VIEŠPATĮ, / ir mano atlygis – mano Dievo rankoje. / ⁵ Dabar tvirtai nusprendė VIEŠPATS, / kuris mane padarė savo tarnu dar motinos išsčiose, / kad jam parvesčiau Jokūbą, / kad Izraelis pas jį būtų surinktas. / Aš pagerbtas VIEŠPATIES akyse, / mano Dievas – mano jėga!“ / ⁶ „Per mažą, – sako jis, – tau būti mano tarnu, / prikelti Jokūbo gimines / ir sugrąžinti Izraelio likutį. / Aš padarysiu tave ir tautų šviesa, / kad mano išganymas pasiektų žemės pakraščius.“

⁷ Taip kalba VIEŠPATS, / Izraelio Atpirkėjas, jo Šventasis, paniekintajam, / kuriuo bjaurisi tautos, / valdovų tarnui: / „Karaliai atsistos, tave pamatę, / didžiūnai ir tie lenksis iki žemės / dėl VIEŠPATIES, kuris yra ištikimas, / dėl Izraelio Šventojo, kuris tave išrinko.“

Siono atstatymo pažadas

⁸ Taip kalba VIEŠPATS: „Malonės metu tave išklausu, / išganymo dieną tau padėd. / Sukūriau tave, paskyriau tave Sandora tautai, / kad atstatytum kraštą ir / išdalytum nuotokius paveldus. / ⁹ Sakyk kaliniams: 'Išeikite!' / ir tiems, kurie tamsybėse: 'Eikite į šviesą!' / Pakelė jie ganytis, / ant plikų kalvų visur ras ganyklų. / ¹⁰ Nekęs nei alkio, nei troškulio, / nekenks jiems nei dykumų vėjas, nei saulė, / nes gailestingasis juos veda / ir nuveda prie čiurlenančių šaltinių. / ¹¹ Padarysiu jiems kelią per visus savo kalnus, / mano vieškeliai bus nulyginti. / ¹² Žiūrėk! Jie ateina iš toli, / vieni iš šiaurės ir vakarų, / o kiti iš Siėnės šalies.“

¹³ Džiūgaukite dangūs! / Iš džiaugsmo šokinėk, žeme! / Tegu plyšta kalnai nuo džiaugsmo giesmės! / Juk VIEŠPATS paguodė savo tautą, / pasigailėjo savo varguolių.

¹⁴ Bet Sionas sako: „Paliko mane VIEŠPATS, / užmiršo mane Dievas.“ /

¹⁵ Ar gali moteris užmiršti savo mažylį, / būti nešvelni savo iščių sūnui? / Net jeigu ji ir užmirštų, / aš tavęs niekada neužmiršiu. / ¹⁶ Žiūrėk! Įrėžiau tavo vardą savo rankos delne; / tavo mūrus nuolat turiu prieš akis. / ¹⁷ Tavo atstatytojai čionai atskuba, / o tie, kurie niokojo ir alino tave, / pasitraukė nuo tavęs. / ¹⁸ Pakelk akis ir apsidairyk aplinkui: / jie renkasi draugėn ir eina pas tave. / Kaip gyvas aš, – tai VIEŠPATIES žodis, – / visais jais pasidabinsi kaip puošmenomis, / pasidabinsi jais lyg nuotaka.

¹⁹ Tikrai tu buvai nualinta ir nusiaubta, / griuvusių kraštas, / bet dabar būsi per ankšta savo naujakų

riams, / nors tavo engėjai ir bus pasitraukę toli. / ²⁰ Vaikai, kurių buvai netekusi, / tau sakys: / 'Čia man per ankšta, man reikia daugiau vietos, / kad galėčiau išikurti!' / ²¹ Tada tu sakysi savo širdyje: / 'Kas man pagimdė juos? / Juk aš buvau bevaikė ir bevaisė, / ištremta ir atstumta; / kas juos man išaugino? / Juk aš buvau likusi vienų viena, / tad iš kur jie?' / ²² Taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Štai pakelsiu ranką tautoms, duosiu ženklą gentims, / ir jos pagabens ant rankų tavo sūnus, / o dukteris parneš ant pečių. / ²³ Karaliai bus tavo vaikų tėviai, / jo karalienės – įmotės. / Veidu į žemę puldami, jie tave pagerbs / ir lažys dulkes nuo tavo kojų. / Tuomet tu tikrai žinosi, kad aš esu VIEŠPATS; / tie, kurie pasitiki manimi, nebus sugėdinti.“

²⁴ Ar išplėšia kas nors grobį iš galiūno? / Ar galima belaisvius atimti iš tirono? / ²⁵ VIEŠPATS šitaip atsako: „Žinoma! / Belaisviai bus atimti iš galiūno / ir grobis išplėštas iš tirono! / Aš pats esu tavo reikalo gynėjas, / aš pats išvaduosiu tavo vaikus. / ²⁶ Priversiu tavo engėjus maitintis savo pačių kūnu, / pasigers jie savo pačių krauju kaip saldžiu vynu. / Visa žmonija žinos, kad aš esu VIEŠPATS, / tavo Išvaduotojas, tavo Atpirkėjas, / Jokūbo Galingasis.“

Viešpaties tarno klusnumas

50 Taip kalba VIEŠPATS: / „Kur jūsų motinos skyrybų raštas, / kuriuo ją paleidau? / Kuriam gi skolinėjui pardaviau jus? / Tik dėl savo nuodėmių buvote parduoti, / tik dėl savo nusižengimų buvo paleista jūsų motina. / ² Kodėl

nebuvo nė vieno, kai atėjau? / Kodėl niekas neatsiliepė, kai šaukiau? / Neįau mano ranka per trumpa, kad išpirkčiau? / Argi man stinga jėgų, kad išvaduočiau? / Štai vien pagrūmojimu išdžiovinu jūrą, / dykuma paverčiu upes! / Jose žuvis, netekusios vandens, / dvokia ir gaišta nuo troškulio. / ³ Apgaubiu dangus tamsybe, / apvelku juos ašutine.“

⁴ Viešpats DIEVAS davė man iškalbų liežuvį, / kad gebėčiau žodžiu stiprinti nuvargusius. / Kas rytą jis žadina mano ausį, / kad klausyčiausi tarsi mokinys. / ⁵ Viešpats DIEVAS atvėrė man ausis. / Aš nemaištavau, atgal nesitraukiau. / ⁶ Atsukau nugarą mane plakančioms, / atkišau žandus raunantiems man barzdą, / nuo užgauliojimo ir spjūvių neslėpiau veido. / ⁷ Viešpats DIEVAS man padeda, / todėl aš nesu pažemintas. / Nutaisiau veidą, kietą kaip titnagas, / ir žinau, kad nebūsiu sugėdintas. / ⁸ Mano gynėjas arti; / kas drįs su manimi bylinėtis? / Stokime vienas prieš kitą teisman! / Kas kelia bylą prieš mane? / Tegu man prisistato! / ⁹ Štai Viešpats DIEVAS man padeda; / kas gi mane pasmerks? / Jie visi sutrūnys kaip drabužis, / kandys juos sugrauš.“

¹⁰ Kas iš jūsų bijo VIEŠPATIES / ir paklūsta jo tarno balsui? / Kas gyvena naktį be šviesos, / pasitikėdamas VIEŠPATIES vardu / ir neabejodamas savo Dievu? / ¹¹ Visi jūs, kurie kuriatės ugnį / ir žiebiatės deglus, / gyvenkite pagal savo ugnies šviesą / ir pagal deglus, kuriuos išžiebiatės! / Nuo mano rankos tai pareina: jūs gulsite į skausmo patalą.

Raginimas pasitikėti Viešpačiu

51 „Klausykitės manęs, kurie siekiate teismo / ir ieškote VIEŠPATIES! / Pagalvokite apie uolą, iš kurios buvote iškirsti, / apie žvyruobę, iš kurios buvote iškasti. / ² Pagalvokite apie Abraomą, savo tėvą, / ir Sarą, jus pagimdžiusią. / Jis buvo tik vienas, kai jį pašaukiau, / laiminau ir padariau iš jo daugybę. / ³ VIEŠPATS užjaučia Sioną, / visiems jo griuvėsiams jis maloningas. / Jo dykumą jis paverčia Ede nu / ir jo tyrlaukius – VIEŠPATIES sodu. / Linksmybės ir džiaugsmo, / padėkos giesmių ir muzikos skambesio čia pilna. / ⁴ Klausykitės manęs, tautos, / atkreipkite dėmesį, gentys, / nes aš duosiu mokymą ir teisingumą, / šviesą tautoms! / Vienu akimirksniu / ⁵ įvykdysiu savo pergalę; / mano išganymas ateis kaip šviesa, / ir mano rankos teis tautas; / salos manimi pasitiks, / jos lauks mano rankos.

⁶ Pakelkite akis į dangus, / pagalvokite apie žemę po kojomis! / Nors dangūs išnyktų kaip dūmas, / žemė susidėvėtų kaip drabužis, / o žmonės mirtų kaip musės, / mano išganymas tvers per amžius, / ir mano teisumas niekada nesusidėvės. / ⁷ Klausykitės manęs, išmanantieji teisumą, / tauta, imanti mano mokymą širdin: / nebijokite žmonių užgaulės, / neišsigąskite jų patyčių! / ⁸ Juos kaip drabužį suės kirminai, / kaip vilną sukapos kandys. / O mano teisumas tvers per amžius, / ir mano išganymas plūs iš kartos į kartą.“

⁹ Pabusk, pabusk, / apsilvilk tvirtybė, VIEŠPATIES ranka! / Pabusk,

kaip senovės dienomis, / praėjusiais amžiais! / Argi ne tu sukapojai Rahabą^a, / nudūrei slibiną? / ¹⁰ Argi ne tu išdžiovinai jūrą, / didžiosios bedugnės vandenį? / Kas padarė kelią iš jūros dugno, / kad išpirktieji galėtų pereiti? / ¹¹ VIEŠPATIES išpirktieji sugrįš ir, / amžinu džiaugsmu vainikuoti, / įžengs į Sioną. / Juos lydės džiaugsmas ir linksmybė, / o liūdesys ir aimanos pasitrauks.

¹² „Tai aš, tai aš esu tas, kuris jus guodžia! / Ko tu bijai? / Žmogaus? Jis marus! / Žmogaus sūnaus? Jis ne daugiau kaip žolė! / ¹³ Kodėl užmiršai VIEŠPATI, savo Kūrėją, / kuris išskleidė dangus ir padėjo žemės pamatus? / Kiaurą dieną tave kankina baimė / dėl engėjo itūžio, / norinčio tave sunaikinti. / Bet kurgi tas engėjo itūžis? / ¹⁴ Pančiais surakintieji greitai bus išvaduoti, / nemirs ir neis į kapą, / nė duonos nestokos. / ¹⁵ Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, / kuris taip įaudrina jūrą, / jog bangos ima šėlti.“ / Galybių VIEŠPATS yra jo vardas! / ¹⁶ „Savo žodžius idėjau tau į lūpas / ir savo rankos šešėliu apdengiau tave. / Aš – tas, kuris išskleidė dangus ir padėjo žemės pamatus. / Aš sakiau Sionui: „Tu mano tauta!“

¹⁷ Atsibusk, atsibusk! / Atsikelk, Jeruzale! / Tu gėrei pykčio taure, kurią laikė VIEŠPATIES ranka, / išgėrei iki dugno indą, svaigiąją taure! / ¹⁸ Iš visų jos pagimdytų sūnų / nėra kam ja rūpintis, / iš visų jos išaugintų sūnų / nėra kam paimti ją už rankos! / ¹⁹ Abi šios nelaimės prislėgė tave! / Kas tave užjaus? / Nuniokojimas ir sunaikinimas, / badas ir kalavijas! / Kas tave paguos? /

²⁰ Tavo sūnūs nualpę, / jie guli visur
gatvių kampuose, / kaip stirnos med-
žiotojo pinklėse, / apsvaigę nuo VIEŠ-
PATIES pykčio, / įveikti tavo Dievo
jėnrišo.

²¹ Bet dabar klausykis, nelaimin-
goji! / Tu apsvaigusi, bet ne nuo vy-
no! / ²² Taip kalba VIEŠPATS, tavo
Valdovas ir Dievas, / ginantis savo
tautą: / „Žiūrėk, aš imu tau iš ran-
kos svaigiąją taure. / Iš mano pykčio
indo tu daugiau nebegersi. / ²³ Paduo-
siu ją į rankas tavo kankintojams,
sakiusiems tau: / ‘Gulk ant žemės,
kad galėtume sutrypti tave!’ / Savo
nugarą tu pavertei grindiniu, gatve
praeiviams.“

Tedžiugauja Sionas

52 Atsibusk, atsibusk! / Apsi-
vilk savo stiprybe, Sione! /
Vilkis savo šlovės drabužiais, /
Jeruzale, šventasis mieste, / nes
neapipjaustytieji ir netyrieji / ne-
bemindžios daugiau tavęs! / ² Nusi-
purtyk dulkes, / ir sėsk į savo sostą,
Jeruzale! / Nusimesk grandinę nuo
kaklo, / belaisve, Siono dukterie! /
³ Juk VIEŠPATS taip sako: / „Ne už
kainą buvote parduoti ir / ne už pi-
nigus būsite atpirkti.“ / ⁴ Taip Vieš-
pats DIEVAS kalba: / „Kadaise mano
tauta išėjo į Egiptą, / kad gyventų
ten kaip svetimšaliai. / Asirija juos
apiplėšė, / nieko už tai neduodama. /
⁵ O dabar ką aš turiu daryti? – / Tai
VIEŠPATIES žodis. – / Mano tauta
buvo pagrobta už nieką, / o jų engė-
jai staugia iš džiaugsmo. – / Tai
VIEŠPATIES žodis. – / Mano vardas
užgauliojamas kasdien be palio-
vos. / ⁶ Todėl mano tauta patirs ma-
no šlovę tą dieną, / nes aš tas, kuris
tai sako: ‘Štai aš esu!’“

⁷ O kokios dailios kalnuose šauk-
lio kojos, / to, kuris ateina su links-
mąja žinia, / skelbdamas ramybę,
nešdamas gerąją naujieną, / garsin-
damas išganymą, sakydamas Sionui: /
„Tavo Dievas viešpatauja!“ / ⁸ Klau-
sykis! Tavo sargybiniai šaukia / ir
džiūgauja drauge, / nes jie mato sa-
vo pačių akimis / VIEŠPATĮ, grįž-
tantį į Sioną. / ⁹ Drauge praplyškite
džiaugsmo giesme, / Jeruzalės griu-
vėsiai, / nes VIEŠPATS paguodė
savo tautą, / atpirko Jeruzalę! /
¹⁰ VIEŠPATS iškėlė savo šventąją
ranką / visų tautų akyse. / Visi že-
mės pakraščiai išvys / mūsų Dievo
išganymą. / ¹¹ Išeikite, išeikite! /
Palikite tą vietą, nelieskite nieko
nešvaraus! / Laūk iš ten! / Jūs, kurie
nešate VIEŠPATIES rykus, / išlikite
švarūs! / ¹² Tačiau neskubėkite eida-
mi, / neišeikite kaip bėgliai, / nes
VIEŠPATS eina jūsų priešakyje, / o
jūsų užnugaris – Izraelio Dievas.

Viešpaties tarno kančia ir pergale

¹³ „Iš tikrųjų mano tarnui seksis, /
jis bus aukštai iškeltas ir didžiai iš-
aukštintas. / ¹⁴ Kaip daugelis juo bai-
sėjosi, / nes jis atrodė nežmoniškai
sudarkytas, / ir buvo nebepanašus į
žmogų, / ¹⁵ taip daugelis tautų bus jo
nustebintos, / o karaliai stovės ne-
tekę žado. / Jie išvys, ko niekada
nebuvo jiems apsakytą, / ir suvoks,
ko niekada nebuvo girdėję.“

53 Kas galėtų patikėti tuo, ką
mes girdėjome? / Kam buvo
apreikšta VIEŠPATIES ranka? / ² Jis
išaugo kaip atžala jo akivaizdoje, /
kaip šaknis sausoje žemėje. / Jis
buvo nei patrauklus, nei gražus: /

matėme jį, bet nepamėgome. / ³ Jis buvo paniekintas, žmogaus vardo nevertas, / skausmų vyras, apsipratęs su negalia, / toks, kuris prieš žmones užsidengia veidą. / Jis buvo paniekintas, ir mes jį laikėme nieku.

⁴ Tačiau jis prisiėmė mūsų negalias, / sau užsikrovė mūsų skausmus. / O mes laikėme jį raupsuotu, / Dievo nubautu ir nuvargintu. / ⁵ Bet jis buvo sužalotas dėl mūsų nusižengimų, / ant jo krito kirčiai už mūsų kaltes. / Bausmė ant jo krito mūsų išganymui, / ir mes buvome išgydyti jo žaizdomis.

⁶ Visi mes pakrikome lyg avys, / kiekvienas eidamas savo keliu, / o VIEŠPATS užkrovė jam mūsų visų kaltę. / ⁷ Nors buvo žiauriai kankinamas, / jis pakluso ir burnos nepraverė. / Kaip tyli ėriukas, vedamas pjauti, / kaip tyli avis kerpama, / taip jis nepratarė nė žodžio.

⁸ Prievarta ir teismu jis buvo nušalintas, / ir kas bebūtų galvojęs apie jo likimą? / Kai jis buvo atskirtas nuo gyvybės krašto / ir pasmerktas mirti už mano tautos nuodėmę, / ⁹ jam buvo skirtas kapas tarp nedorių, / laidojimo vieta su piktadariais, / nors jis nebuvo padaręs nieko bloga, / nei ištaręs melagingo žodžio.

¹⁰ Bet VIEŠPATS norėjo, kad jis kentėtų negalia. / Atidavęs save kaip atnašą už kaltę, / jis matys palikuonis ir gyvens ilgą laiką. / Per jį klostės VIEŠPATIES užmojis. / ¹¹ Už savo vargus jis matys šviesą dienų pilnatvėje, / per savo kančią mano tarnas nuteisins daugelį, / prisiėmęs bausmę už jų kaltes. / ¹² Aš duosiu jam dalį tarp didžiūnų, / su galiūnais jis dalysis grobiu, / nes atidavė save

mirčiai / ir buvo priskirtas nusidėjėliams. / Jis prisiėmė daugelio nuodėmes / ir užsistojė už nusidėjėlių.

Naujasis Sionas

54 „Džiaukis, bevaikė, niekada negimdžiusi! / Krykštauk ir ratuok, gimdymo skausmuose negulėjusi! / Juk pamestoji turi daugiau vaikų, / negu turinti vyrą“, – sako VIEŠPATS. / ² Paplatink savo palapinės aikštę, / ištempk savo pastogės dangas nešykštėdama, / pailgink palapinės virves ir tvirtai įkalk kuolus! / ³ Tu plėsi esi į dešinę ir į kairę, / tavo palikuonys užvaldys tautas / ir įsikurs apleistuose miestuose. / ⁴ Nebijok, nebūsi sugédinta! / Nerausk iš kuklumo, nepateksi į nemalonę! / Savo jaunystės gėdą pamirši / ir nebeprisiminsi daugiau našlystės negarbės, / ⁵ nes tavo vyras – tavo Kūrėjas, / Galybių VIEŠPATS – jo vardas. / Tavo Atpirkėjas – Izraelio Šventasis, / jis vardu visos žemės Dievas. / ⁶ VIEŠPATS šaukia tave atgal / kaip nelaimingą ir pamestą žmoną. / „Ar gali vyras atmesti jaunystėje pamiltą žmoną!“ – / sako tavo Dievas. / ⁷ „Trumpą valandėlę palikau tave, / bet su didele meile vėl pasiimsiu. / ⁸ Ūmai supykęs, valandėlę slėpiau nuo tavęs savo veidą, / bet amžina meile tavęs pagailejau“, – / sako VIEŠPATS, tavo Atpirkėjas.

⁹ „Ir dabar elgiuosi kaip Nojaus dienomis: / kaip tuomet prisiečiau, / jog Nojaus vandenys niekada daugiau nebeužtvindys žemės, / taip dabar prisiečiau ant tavęs nebeapykti / ir tau nepriekaištauti. / ¹⁰ Nors kalnai imtų kilnoti / ir kalvos – svir-

duliuoti, / mano meilė niekada nuo tavęs nesitrauks, / mano ramybės sandora nesusvyruos“, – sako VIEŠPATIS, / kuris tavęs pagailėjo.

¹¹ „Nelaimingoji, audros nukamuotoji, netekusioji paguodos! / Štai su-tvirtinsiu tavo akmenis geriausiomis kalkėmis, / ir tavo pamatus apdaigstysiu safyrais. / ¹² Pastatysiu tau bokštus iš rubinų, / vartus – iš ugnimi žerintųjų akmenų, / o sienas – iš brangakmenių. / ¹³ Visi tavo sūnūs bus VIEŠPATIES mokomi; / tavo vaikai mėgausis didžia gerove. / ¹⁴ Tu būsi pagrįsta teismu, / toli nuo priespaudos – jos nebereikės bijoti, / toli nuo pražūties – ji prie tavęs nesiartins. / ¹⁵ Jei kas nors tave pultų, / jam nepavyks, nes jis tai darys be mano valios; / kas puls tave, tas kris kovoje su tavimi. / ¹⁶ Žiūrėk! Aš sukūriau kalvą, / kuris įpučia anglyse ugnį / ir nusikala įrankį, tinkamą darbui. / Aš sukūriau ir niokotoją, / kuriam skirta naikinti. / ¹⁷ Joks ginklas, nukaltas tau pulti, / neatneš sėkmės; / liežuvi, kuris bylos prieš tave teisme, / tu nugalsi. / Toks yra VIEŠPATIES tarnų paveldas, / ir mano rankoje – jų pergalė“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Kvietimas pas Viešpatį

55 Nagi visi, kurie trokštate, / ateikite prie vandens! / Net jei neturite pinigų, / ateikite, pirkite duonos ir valgykite! / Ateikite, pirkite vyno ir pieno / be pinigų ir be kainos! / ² Kodėl mokate pinigus už tai, kas nėra duona, / ir atiduodate uždarbį už tai, kas nepasotina? / Paklausykite manęs, ir valgysite tai, kas gera, / gardžiuositės skanėstais. / ³ Ateikite pas mane ir rūpestingai klausykitės, / kad turėtumėte gyvenimą. / Aš suda-

rysiu su jumis amžinąją Sandorą, / remdamasis savo ištikimąja meile Dovydui. / ⁴ Štai padariau jį liudytoju tautoms, / vadu ir tautų valdovu. / ⁵ Ir tu pašauksi tautą, kurios nepažinai, / o taūtos, kurios tavęs nepažino, bėgs pas tave / dėl VIEŠPATIES, tavo Dievo, / ir dėl Izraelio Šventojo, / kuris tau suteikė tokią garbę.

⁶ Ieškokite VIEŠPATIES, kai galima jį rasti, / šaukitės jo, kai jis arti. / ⁷ Tepalieka nedorėlis savo kelią / ir nusidėjėlis – savo kėslus! / Tegrižta jis pas VIEŠPATĮ, kad jo pasigailėtų, / pas mūsų Dievą, nes jis labai atlaidus. / ⁸ „Juk mano mintys – ne jūsų mintys, / o mano keliai – ne jūsų keliai, – tai VIEŠPATIES žodis. – / ⁹ Kaip aukštas dangus viršum žemės, / taip mano keliai viršija jūsų kelius / ir mano mintys – jūsų mintis. / ¹⁰ Kaip lietus ir sniegas krinta iš dangaus / ir negrižta atgalios, / kol nepalaisto žemės, / kad joje dygtų ir želtų augalai, / kad neštų sėklą sėjėjui ir duoną alkanam, / ¹¹ taip ir žodis, išeinantis iš mano burnos, / nesugrįš pas mane bergždžias, / bet įvykdys tai, ko trokštu, / ir atliks, kam buvo siųstas.“

¹² Taip! Džiaugsmo kupina širdimi išeisite / ir būsite saugiai vedami į namus. / Kalnai ir kalvos, jus išvydę, pratrūks džiaugsmo giesme, / visi medžiai laukuose ims jums ploti. / ¹³ Vietoj erškėčių augs kiparisai, / vietoj dilgelių – mirtos. / Ir visa tai – VIEŠPATIES šlovei, / kaip amžiais nemarus ženklas.

Viešpats priima visus

56 Taip kalba VIEŠPATIS: / „Lai-kykitės teisingumo ir būkite dori, / nes greitai ateis mano išgany-

mas, / greitai ims reikštis mano do-
rumas. / ² Palaimintas žmogus, kuris
tai daro, / ir žmogaus sūnus, kuris
to laikosi, / švenčia šabą, jo neišnie-
kindamas, / ir sergstisi bet kokio
pikto darbo.“

³ Svetimšalis, atėjęs pas VIEŠ-
PATĮ, tenesako: / „VIEŠPATS tik-
rai išskirs mane iš savo tautos.“ /
Eunuchas tenekalba: „Štai aš – me-
dis nudžiūvėlis.“ / ⁴ Juk taip kalba
VIEŠPATS: / „Eunuchams, švenčian-
tiems mano šabus, / noriai darantiems
tai, kas man patinka, / ir besilaikan-
tiems mano Sendoros, / ⁵ aš duosiu
savo Namuose ir savo mūruose /
paminklą ir vardą, / vertingesnį
už sūnus ir dukteris, / duosiu jiems
amžiną ir nemarų vardą.

⁶ Ir svetimšalis, ateinančius pas
VIEŠPATĮ, / kad man tarnautų, /
kad mylėtų mano vardą / ir taptų
mano tarnais, / visus, kurie švenčia
šabą ir jo neišniekina, / visus, kurie
laikosi mano Sendoros, / ⁷ aš nuve-
siu į savo šventąjį kalną / ir pradžiū-
ginsiu juos savo maldos Namuose. /
Malónios man bus jų deginamosios
atnašos / ir skerdžiamosios aukos
ant mano altoriaus, / nes mano Na-
mai bus vadinami / maldos namais
visoms tautoms.“ / ⁸ Tai žodis Vieš-
paties DIEVO, / kuris renka Izraelio
išblaškytuosius: / „Aš surinksiu per
jį ir daugiau / kitų, be jūsų, kurie jau
esate surinkti.“

Akli vadai

⁹ Jūs, visi lauko žvėrys, ateikite
prisiėsti, / jūs, visi miško žvėrys! /
¹⁰ Mano sargai – akli, jie visi nieko
nepastebi. / Jie – kurti šunys, nega-

lintys loti; / tik sapnuoja, tyso ir
mėgsta snausti. / ¹¹ Jie rajūs šunys,
jiems niekuomet negana, / jie – pie-
menys be išmanymo; / visi jie eina
savais keliais, / kiekvienas paiso vien
savo naudos. / ¹² „Ateikite, – sako, –
aš atnešiu vyno! / Paužkime, gerda-
mi stiprųjį gėrimą; / kaip šiandien,
taip bus ir rytoj, / ir net dar smagiau.“

57 Teisusis žūva, / bet niekas to
neima į širdį. / Geri žmonės
paglemžiami, / ir niekas nesuvokia, /
kad teisųjį paglemžė artėjantis blo-
gis. / ² Teisieji pasiekia ramybę; tas
randa poilsį / ant savo gulto, kas
eina teisingu keliu.

Neištikima tauta

³ O jūs, burtininkės sūnūs, / sve-
timautojo ir pasileidėlės palikuonys, /
ateikite čionai! / ⁴ Iš ko jūs šaipotės?
Prieš ką laidote gerklę / ir kam ro-
dote liežuvi? / Argi jūs ne nuodė-
mės vaikai, melo išperos? / ⁵ Jūs
degate gašla ažuolyne / ir po kiek-
vienu žaliu medžiu; / jūs pjaunate
vaikus upių vagose / ir uolų plyšiuo-
se! / ⁶ Tavo dalis – tarp slidžiųjų upės
akmenų; / taip, tai tavo dalia. / Tu
liejai jiems liejamasias aukas ir
aukojai atnašas! / Ar dėl tų aukų aš
galiu pasigailėti? / ⁷ Ant aukšto ir di-
dingo kalno įsitaisė sau gultą, / ir
kopdavai ten aukos aukoti. / ⁸ Už du-
rų ir staktų / pasistatei savo nešvan-
kųjį ženklą. / Atmesdama mane, pa-
siklojai sau gultą, / lipai į jį ir jį
padidinai. / Mėgdama gultą, sudarei
su jais sandėrį, / kad jie tau dažnai
būtų priegulais, / ir šitaip tenkinai
savo gašlumą. / ⁹ Tuėjai pas Melecha^a

^{57,9a} Iškreiptas Molecho vardas. Žr. 1 Kar 11,7.

su aliejumi / ir gausiai liejai kvapius tepalus. / Tu toli siuntei savo pasiuntinius, / vertei juos eiti į patį Šeolą. / ¹⁰ Nuo tolimo kelio tu labai pavargai, / bet niekados nepratarei: „Liausiuosi!“ / Tu sugebėdavai patenkinti savo gašlumą, / todėl niekuomet ir nesisielojai.

¹¹ Ko gi taip pabūgai? / Ko pabijojai, kad tapai melagė? / Kodėl manęs neatminei, į širdį manęs neėmei? / Ar ne dėl to, kad aš tylėjau ir dėjausi neregis, / tu nebijojai manęs? / ¹² Aš parodysiu, koks tavo teisumas / ir kokie tavo darbai; / jie tau nenaudingi. / ¹³ Kai šauksiesi pagalbos, / tepadeda tau pulkas tavo stabų! / Visus juos išnešios vėjas, / vėjelio dvelktelejimas juos nupūs. / Kas pasitiki manimi, tas valdys kraštą / ir paveldės mano šventąjį kalną.

Bausmė ir atleidimas

¹⁴ Pasigirsta balsas: / „Tieskite, tieskite vieškelį! / Parenkite kelia, pašalinkite kliūtis / nuo kelio mano tautai!“ / ¹⁵ Juk aukščiausiasis, prakilnusias, amžinasis, / kurio vardas – Šventasis, sako taip: / „Šventose aukštybėse gyvenu / ir su sugniuždytaisiais bei prislėgtaisiais būnu, / kad pakelčiau prislėgtųjų dvasią / ir atgaivinčiau sugniuždytųjų drąsą. / ¹⁶ Aš ne amžinai kaltinsiu, / ne visuomet pyksiu, / nes mano akivaizdoje išblėstų dvasia / ir net gyvybės alsavimas, kurį aš pats sukūriau. / ¹⁷ Dėl jo kaltės pykau kurį laiką, / plakiau jį, iš pykčio paslėpęs savo veidą, / bet jis nesiliovė eiti savo maištingu keliu. / ¹⁸ Mačiau, kuriuo keliu jis eina, / bet pagydyčiau jį ir nuvesiu, / gausiai paguosiu. Jo raudotojams / ¹⁹ aš, Kūrėjas, sukuriu

lūpų vaisių. / Ramybė, ramybė toliamiems ir artimiems! – / sako VIEŠPATS, – aš jį pagydyčiau!“ / ²⁰ Nedorėliai – kaip jūra, pašiaušta audros / ir negalinti nurimti. / Jos bangos išmeta dumblą ir nešvarumus. / ²¹ „Nedorėliai nerams ramybės!“ – sako mano Dievas.

Tikrasis pasninkas

58 „Visa gerkle šauk, nesitausok! / Teskardi tavo balsas kaip trimitas! / Parodyk mano tautai jos nedorybę, / Jokūbo namams – jų nuodėmes. / ² Tiesa, jie ieško manęs diena po dienos, / trokšta pažinti mano kelius, / lyg būtų tauta, įvykdžiusi, kas teisu, / ir nesulaužiusi savo Dievo Įsako. / Jie prašo iš manęs teismo nuosprendžių / ir trokšta, kad Dievas būtų arti jų. / ³ „Kodėl mes pasninkaujame, o tu nematai? / Kodėl mes darome atgailą, o tu nepastebi?“ / Štai pasninko dieną jūs ieškote sau malonumo / ir engiate visus savo darbininkus! / ⁴ Jūsų pasninkas baigiasi rietenomis ir muštynėmis, / jūs smogiate kumščiais iš visų jėgų. / O, kad šiandien jūs taip pasninkautumėte, / jog jūsų balsas būtų išgirstas aukštybėse! / ⁵ Argi man prie širdies šitoks pasninkas – / diena, kai žmogus nusizemina, / nuleidžia galvą kaip nendrė / ir guli apsilvilkęs ašutine pelenuose? / Ar tai tu vadini pasninku, / VIEŠPAČIUI malonia diena? / ⁶ Štai pasninkas, kokio aš noriu: nuimti neteisėtai uždetus pančius, / atrišti jungo valkčius, / duoti laisvę pavergtiesiems, / sulaužyti bet kokį jungą, / ⁷ dalytis su alkstančiu savo duona, / priglausti pastogėn vargšą ir benamį, / aprengti, ką pamačius,

nuoga, / neatsukti nugaros savie-
siems. / ⁸Tada tartum aušra užtekės
tavo šviesa, / ir tavo žaizda bus grei-
tai užgydyta. / Tavo teisumas žengs
pirma tavęs, / o VIEŠPATIES šlovė
lydės iš paskos. / ⁹Tada šauksiesi,
ir VIEŠPATS atsilieps, / prašysi
pagalbos, ir jis tars: „Aš čia!“ / Kai
tarp savųjų pašalini priespaudą, /
nedarai skriaudos, nekalbi ko blo-
go, / ¹⁰duodi alkstančiam duonos / ir
palengvini varguolio gyvenimą, / švie-
sa tau užtekės tamsoje, / tamsa bus
tau šviesi kaip dienovidis. / ¹¹VIEŠ-
PATS visuomet bus tavo vadovas, /
ir sausrės išdegintoje šalyje tave
pasotins. / Jis atnaujins tavo jėgas, /
ir tu būsi kaip laistomas sodas, /
kaip niekada neišsenkantis šaltinis. /
¹²Dėl tavęs bus prikelti senieji griu-
vėsiai, / tu atstatysi praeities am-
žių mūrus. / ‘Spragų taisytoju,
nugriautų sodybų atstatytoju’ / tu
būsi vadinamas. / ¹³Jei šabo dieną
nekelsi kojos iš namų / ir mano šven-
tą dieną neužiimsi savo reikalais, /
jei šabą laikysi žavesio diena, / VIEŠ-
PATIES šventą dieną – šlovinga, /
jei švęsi ją, neidamas savo keliais, /
neieškodamas, kas tau naudinga, /
ir neleisdamas laiko tuščioms šne-
koms, / ¹⁴tai džiaugsiesi VIEŠPATY-
JE, / ir aš pakelsiu tave virš žemės
aukštumų, / pamaitinsiu tave tavo
tėvo Jokūbo paveldu“, – / taip kal-
bėjo VIEŠPATIES lūpos.

Kaltė ir teismas

59 VIEŠPATIES ranka nėra su-
trumpėjusi, / kad negalėtų
gelbėti, / nei jo ausis apkurtusi, / kad
neišgirstų. / ²Bet jūsų kaltės atskyrė
jus nuo jūsų Dievo, / jūsų nuodėmės
uždengė jo veidą, / ir jis nebegirdi

jūsų. / ³Juk jūsų rankos suteptos
krauju, / jūsų pirštai – kalte. / Jūsų
lūpos kalba melagystės, / jūsų liežu-
vis šnabžda apgaule. / ⁴Nėra, kas
keltų balsą už teisų reikalą, / nėra,
kas teisingai gintųsi teisme. / Visi
remiasi niekybėmis ir meluoja, /
vaikšto negandomis nešti ir gimdo
vargą. / ⁵Jie peri gyvačių kiauši-
nius / ir audžia voratinklius. / Kas
valgo jų kiaušinius, tas mirs, / o iš
sudaužyto kiaušinio iššliauž angis. /
⁶Jų voratinkliai netinka drabu-
žiams, / savo audiniais jie neapsi-
klos. / Jų darbai – nedori darbai; /
iš jų rankų ateina smurto darbai. /
⁷Paskui blogį jie bėga tekini, /
greiti pralieti nekaltą kraują. / Jų
mintys – nedoros mintys, / jų vieš-
keliuose – nuniokojimas ir griuvė-
siai. / ⁸Ramybės kelio jie nepažino, /
teisingumo nėra jų takuose. / Jie pa-
sidarė sau kreivas vėžes; / kas jomis
eina, tas ramybės nepažįsta.

⁹Todėl taip toli nuo mūsų teisin-
gumas, / nepasiekia mūsų teisumas. /
Laukiame šviesos, bet tamsu; / lau-
kiame aiškumo, bet vaikštome pa-
tamsyje! / ¹⁰Kaip akli palei sieną
einame apgraibomis, / kaip žmonės
be akių, dvejojami dėl kelio. / Par-
griūvame vidudienį, lyg būtų prie-
blanda, / gyvename tamsybėse kaip
numirėliai. / ¹¹Visi mes urzgiame
lyg meškos, / vaitojame lyg bur-
kuojantys balandžiai; / tikimės tei-
singumo, bet jo čia nėra, / laukiame
išganymo, bet jis toli nuo mūsų. /
¹²Mūsų nusižengimai jau nebesukai-
čiuojami, / ir mūsų nuodėmės liudi-
ja prieš mus; / mūsų nusižengimai
su mumis / ir mes žinome savo kal-
tes: / ¹³maištas, neištikimybė VIEŠ-
PAČIUI, / atsimetimas nuo savo Die-
vo, / kalbos apie išdavystę ir sukili-

ma, / širdyje gimusių melagysčių
skleidimas. / ¹⁴ Teisingumas pa-
neigtas, / teisumas laikosi atokiai, /
nes teisybė klumpa gatvėje, / o do-
rumui uždrausta įeiti. / ¹⁵ Teisybės
nėra: / kas vengia blogai elgtis, tas
apiplėšiamas.

Atpirkėjas Sione

VIEŠPATS matė ir jam nepatiko, /
kad nebėra teisingumo. / ¹⁶ Jis matė,
kad nebuvo kam pagelbėti, / baisėjo-
si, kad niekas nesikišo. / Tada jam
padėjo jo paties ranka, / jį parėmė
jo paties teisumas. / ¹⁷ Teisumu jis
apsivilko kaip šarvais, / išganymo
šalmą užsidėjo ant galvos. / Rūsty-
bės drabužiai – jo apdaras, / o pykčio
užsidegimu jis apsigaubė kaip skrais-
te. ¹⁸ Kiekvienam pagal darbus jis
atlygins: / pykčiu – varžovams, at-
pildu – priešams. / Salas pasieks jo
atpildas! / ¹⁹ Vakaruose bus bijoma
VIEŠPATIES vardo, / rytuose – jo
šlovės, / nes jis ateis kaip upės
sraunuma, / genama VIEŠPATIES
vėjo. / ²⁰ Į Sioną jis ateis kaip atpir-
kėjas / „pas tuos Jokūbo vaikus, /
kurie nusigręžė nuo nuodėmės“, – /
tai VIEŠPATIES žodis. / ²¹ „Tai San-
dora, kurią aš sudariau su jais, – /
sako VIEŠPATS. – / Mano dvasia,
esanti virš tavęs, / nuo tavęs nepa-
sitrauks, / ir mano žodžiai, idėti tau
į lūpas, / liks tavo lūpose, tavo vaikų
lūpose / ir tavo palikuonių lūpose, –
sako VIEŠPATS, – / dabar ir per
amžių amžius!

Naujojo Siono šlovė

60 Kelkis, nušvirk! Tavo šviesa
atėjo, / VIEŠPATIES šlovė
virš tavęs sušvito! / ² Nors žemę gau-

bia sutemos / ir tautas dengia tamsy-
bės, / virš tavęs šviečia VIEŠPATS, /
virš tavęs apsireiškia jo šlovė. /
³ Tautos ateis prie tavo šviesos / ir
karaliai prie tavo tekančio spinde-
sio. / ⁴ Pakelk akis, pažvelk aplin-
kui! / Visi renkasi eiti pas tave; /
tavo sūnūs ateis iš toli, / tavo duk-
terys bus atneštos ant rankų. / ⁵ Tai
matydama, spindėsi iš džiaugsmo, /
tavo širdis virpės ir džiūgaus, / nes
tau bus išpilti jūros lobiai, / pas tave
suplūs tautų turtai. / ⁶ Apguls tave
kupranugarių vilkstinės, / Midjano
ir Efos vienkupriai. / Atvyks visi
Šebos žmonės, auksu ir smilkalais
nešini, / ir skelbs VIEŠPATIES šlo-
vingus darbus. / ⁷ Visos Kedaro kai-
menės bus tau surinktos, / Nebajoto
avinai tau tarnaus; kaip maloni
atnaša jie žengs ant mano aukuro,
/ išpuošiu jais šlovinguosius sa-
vo Namus. / ⁸ Kas gi ten atskrenda
kaip debesis, / kaip karveliai į savo
karvelides? / ⁹ Tai laivai plaukia pas
mane, / Taršišo didlaiviai priekyje, /
pargabendami tavo sūnus iš toli /
drauge su jų auksu ir sidabru / dėl
VIEŠPATIES, tavo Dievo, / ir Izra-
elio Šventojo, kuris tave išaukštino. /
¹⁰ Svetimšaliai tau atstatys mūrus, /
jų karaliai tau tarnaus, / nes pykčio
valandą tave nuplakiau, / tačiau ma-
lonės valandą parodysiu tau gailės-
tį. / ¹¹ Tavo vartai visuomet bus at-
verti; / jie nebus užkelti nei dieną,
nei naktį, / kad galėtų įeiti nešantys
tau tautų turtus / ir jų karaliai per
eitynes. / ¹² Tauta ir karalystė, / kuri
tau netarnauja, pražus; / tokios tau-
tos tikrai bus sunaikintos. / ¹³ Libano
šlovė ateis pas tave / drauge su kipa-
risais, klevais ir pušimis, / kad pa-
puoštų mano Šventyklą / ir suteiktų
grožį vietai, / kur ilsėsis mano ko-

jos. / ¹⁴ Žemai lenkdamiesi, ateis pas
tave tavo engėjų sūnūs; / visi, kas
niekino tave, parpuls tau po kojų. /
Jie vadins tave „VIEŠPATIES mies-
tu“ / ir „Izraelio Šventojo Sionu“. /
¹⁵ Dėl to, kad kadaise buvai apleis-
tas, / nekenčiamas ir bejėgis, / dabar
aš tave padarysiu / amžių pasidi-
džiaivimu, džiugėsiu kartų kartoms. /
¹⁶ Tu maitinsiesi tautų pienu, / žįsi
karališkas krūtis. / Tuomet tu žino-
si, kad aš, VIEŠPATS, / esu tavo
Išvaduootojas, tavo Atpirkėjas, / Jo-
kūbo Galingasis. / ¹⁷ Vietoj žalvario
teiksiu auksą, / vietoj geležies – si-
dabrą, / vietoj medžių – žalvarį, / o
vietoje akmenų – geležį. / Taiką pa-
skirsiu tavo prižiūrėtoju, / o teisū-
mą – tavo valdytoju. / ¹⁸ Nebebus gir-
dėti nei apie smurtą tavo šalyje, / nei
apie niokojimą ar griovimą tavo val-
dose. / Savo mūrus tu vadinsi „Išga-
nymu“, / o savo vartus – „Šlovė“. /
¹⁹ Tau dienos šviesa nebebus saulė /
nei naktį nebešvies mėnulis, / bet
VIEŠPATS bus tau amžina šviesa, /
tavo Dievas – tavo spindesys. / ²⁰ Tavo
saulė niekada nebebusileis / nei tavo
mėnulis nesudils, / nes VIEŠPATS
bus tau amžina šviesa, / ir tavo gedu-
lo dienos pasibaigs. / ²¹ Tavo tauta
bus vien iš teisiųjų; / jie amžinai
paveldės žemę. / Jie – mano daigyno
pumpurai, / mano rankų kūrinys,
sukurtas man papuošti. / ²² Mažiau-
sias taps tūkstančiu, / jauniausias –
galinga tauta. / Aš, VIEŠPATS, pa-
darysiu tą bemat, / kai ateis laikas.“

Išvadavimo geroji žinia

61 Viešpaties DIEVO dvasia su
manimi, / nes VIEŠPATS
patepė mane, / kad neščiau gerąją
naująją vargdienei. / Jis pasiun-

tė mane guosti prislėgtųjų, / skelbti
belaisviams laisvę / ir atidaryti ka-
lėjimo duris kaliniams, / ² skelbti
VIEŠPATIES malonės metų, / mūsų
Dievo atpildo dienės, / guosti visų
liūdinčiųjų / ³ ir suteikti liūdintiems
Sione / vainiką vietoj pelenų, / džiū-
gesio aliejaus vietoj gedulo, / šlovės
skraistę vietoj bailumo, / kad galėtų
vadintis teisumo ažuolais – daigyn-
u, / VIEŠPATIES sodintu, idant
apreikštų jo šlovę.

⁴ „Jie prikels senuosius griuvėsius, /
atstatys seniai apleistas gyvenvie-
tes, / atnaujins nuniokotus miestus, /
tuščius nuo neatmenamų laikų. /
⁵ Svetimieji jums tarnaus / ir gins
ganyklon jūsų kaimenes, / svetimša-
liai bus jūsų artojai ir vynuoginin-
kai. / ⁶ O jūs būsite pavadinti VIEŠ-
PATIES kunigais, / jums į akis bus
sakoma: „Mūsų Dievo tarnai.“ / Jūs
naudositės tautų nuosavybe, / mėgau-
sitės jų turtais. / ⁷ Kadangi jų gėda
buvo dviguba, / o užgaulės ir pajuo-
ka buvo jų dalis, / savo šalyje jie
gaus dvigubą paveldą / ir patirs am-
žiną džiaugsmą, / ⁸ nes aš, VIEŠ-
PATS, myliu teisingumą / ir ne-
kenčiu grobimo ir nusikaltimo. /
Ištikimai atiduosių jų atlygį, / suda-
rysių su jais amžiną Sandorą. / ⁹ Jų
giminė bus įžymi tarp tautų, o jų
palikuonys – tarp žmonių. / Kas tik
juos regės, / tas suvoks, jog tai gi-
minė, / kurią palaimino VIEŠPATS.“

¹⁰ Visa širdimi džiaugsiuosi VIEŠ-
PAČIU, / džiūgausiu savo Dievu, /
nes jis mane apėngė išganymo
drabužiais / ir apsupo teisumo
skraiste / lyg jaunikį, besipuošiantį
vainiku, / lyg nuotaką, besidabinan-
čią vėriniais. / ¹¹ Kaip žemė išaugina
savo ataugas, / kaip sodas suželdina
savo sėklas, / taip Viešpats DIEVAS

suželdins teisumą ir šlovę / visų tautų akivaizdoje.

Viešpats atmena Jeruzalę

62 Dėl Siono aš netylėsiu, / dėl Jeruzalės nenurimsiu, / kol jos teisumas nesusšvis kaip aušra / ir jos pergalė nesuliepsnos kaip deglas. / ² Išvys tuomet tautos tavo teisumą, / o visi karaliai – tavo šlovę. / Tu būsi vadinama nauju vardu, / kurį tau suteiks pats VIEŠPATS. / ³ Tu būsi puošni karūna VIEŠPATIES rankoje, / karališka diadema savo Dievo dešinėje. / ⁴ Tavęs daugiau nebevadins „Paliktąja“, / tavo šalies – „Nuniokotąja“, / bet būsi vadinama „Ji mano žavesys“, / o tavo šalis – „Ištekęsija“, / nes VIEŠPATS žavisi tavimi, / už jo yra ištekėjusi tavo šalis. / ⁵ Kaip tuoktūsi vaikinas su mergele, / taip tavo Statytojas susituoks su tavimi. / Kaip nuotaka džiaugiasi jaunikis, / taip tavimi džiaugsis tavo Dievas.

⁶ Ant tavo mūrų, Jeruzale, pastaciau sargybinius; / niekuomet, nei dieną, nei naktį, jie nenurims. / O jūs, kurie primenate VIEŠPATIUI, / neduokite sau ramybės! / ⁷ Ir jam neduokite ramybės, / kol jis neatstatys Jeruzalės / ir jos nepadarys žemės pasididžiavimu.

⁸ VIEŠPATS prisiekė savo dešine, / savo galingą ranką: / „Nebeduosiu tavo grūdų maitintis tavo priešams; nebegers daugiau svetimšaliai tavo vyno, / dėl kurio tu sunkiai darbaujai. / ⁹ Ne! Kas į klėtį nešė grūdus, tas juos valgys, / šlovindamas VIEŠPATĮ. / Kas rinko vynuoges, tas gers vyną / mano šventuose kiemuose.“

¹⁰ Eikite pro vartus, eikite, / parenkite kelią tautai! / Tieskite, tieskite

vieškelį, / nurinkite nuo jo akmenis! / Iškelkite ženklą tautoms! / ¹¹ Štai VIEŠPATS paskelbė iki pat žemės pakraščiu: / „Sakykite Siono dukteriai: / ‘Štai tavo Gelbėtojas ateina!’ / Štai jo atlygis drauge su juo, / jo atpildas pirma jo. / ¹² Jie bus vadinami ‘Šventąja tauta’, / VIEŠPATIES atpirktaisiais, / o tu vadinsiesi ‘Lankoma’, / ‘Neužmirštuju miestu’.“

Edomo teismas

63 Kas ten ateina iš Edomo, / raudonais drabužiais iš Bocros? / Spindinčiu apdaru, / žengdamas su didinga jėga? / „Tai aš, skelbiantis teisumą, / galingasis gelbėtojas.“ / ² Bet kodėl tavo apdaras toks raudonas, / o tavo drabužiai – lyg traiškančio vynuoges spaudykloje? / ³ „Aš vienas traiškiau vynuoges spaudykloje; / iš tautų nė vienos nebuvo su manimi. / Jas traiškiau pagautas įnirčio, / mindžiojau kupinas pykčio. / Jų trykstantis kraujas aptaškė man drabužius / ir sutepė mano apdarą. / ⁴ Mat keršto diena buvo mano širdyje, / atpirkimo metai buvo atėję. / ⁵ Dairiausi aplinkui, bet nebuvo, kas man padėtų, / ir sutrikau, kad nebuvo nė vieno, kas mane paremtų. / Vien mano ranka atnešė pergalę, / mano paties pyktis buvo atspara. / ⁶ Savo įniršiu sutrypiau tautas, / savo pykčiu jas sutriuškinau, / kraują jų išliejau ant žemės.“

Dievo malonės prašymas

⁷ Pasakosiu apie VIEŠPATIES maloningumą, / apie šlovingus VIEŠPATIES darbus, / apie visa, ką VIEŠPATS mums padarė, / apie

begalinį gerumą Izraelio namams, / kurį jis suteikė mums / iš savo gailingumo ir didžios malonės. / ⁸ Juk jis tarė: „Jie – mano tauta, / vaikai, kurie manęs neapvils.“ / Taip jis tapo jų gelbėtoju / ⁹ ir dėl visų jų nelaimių buvo nelaimingas. / Ne koks pasiuntinys ar angelas, / bet jo Artumas išgelbėjo juos, / iš meilės ir pagailos atpirko juos. / Jis globojo juos / ir nešė nuo amžių per visas dienas. / ¹⁰ O jie maištavo / ir liūdino jo šventą dvasią. / Todėl jis tapo jiems priešu, / ir pats ėmė su jais kovoti.

¹¹ Tada jie prisiminė praeities dienas / ir Mozę, savo tarną. / Kur gi tas, kuris išvedė per jūrą savo kaimenės ganytoją? / Kur gi tas, kuris jam įkvėpė savo šventą dvasią, / ¹² padaręs, kad šlovingoji jo ranka / žygiuotų su Mozės dešiniąja, / perskyręs vandenį prieš juos, / kad įgytų sau amžiną vardą, / ¹³ pervedęs juos per jūros gelmes? / Tartum žirgas dykumoje, jie nesuklupo. / ¹⁴ Tartum kaimenę, besileidžiančią į slėnį, / VIEŠPATIES dvasia juos vedė.

Taip vedei tu savo tautą, / kad suteiktum šlovę savo vardui. / ¹⁵ Žvilgtelėk iš dangaus ir pasižiūrėk į mus / iš savo švento ir šlovingo būsto! / Kur tavo liepsnojančios rūpestis ir tavo galybė, / tavo pagailos antplūdis ir gailingumas? / Nesusilaukyk, / ¹⁶ nes tu – mūsų Tėvas! / Nors Abraomas mūsų ir nepažintų, / nors Izraelis ir nenorėtų nieko apie mus žinoti, / tu, VIEŠPATIE, mūsų Tėvas, / mūsų Atpirkėju amžiams esi pavadintas. / ¹⁷ Kodėl gi, VIEŠPATIE, leidi mums nuo tavo kelių nuklysti / ir užkietinti mūsų širdis tavęs nebijoti? / Sugrįžk dėl savo tarnų, / dėl genčių, dėl savo nuosa-

vybės! / ¹⁸ Kodėl nedorėliai mindžiojo tavo Šventyklą, / mūsų priešai trypė tavo Šventyklą? / ¹⁹ Mūsų dalia tokia, / lyg tu niekada nebūtum buvęs mūsų valdovu, / lyg mes niekada nebūtume vadinęsi tavo vardu. / O, kad perplėštum dangus ir nužengtum! / Kalnai prieš tave sudrebėtų!

64 Kaip ugnis uždega žabus, / kaip ugnis užvirina vandenį, / kad ir tu taip apreikštum savo vardą priešams, / taūtos prieš tave drebtų! / ² Darydamas baisius darbus, / kurių mes nesitikėjome, / tu nužengei, ir kalnai drebėjo prieš tave. / ³ Nuo amžių nėra niekas patyręs, / ausis negirdėjo, akis neregėjo, / kad be tavęs būtų kitas Dievas, / darantis tokius darbus tiems, / kurie juo pasitiki. / ⁴ O, kad sutiktumei mus, vykdančius teisumą! / O, kad neužmirštume tavęs mes savo keliuose! / Štai tu pyksti, o mes – nuodėmingi. / ⁵ Visi mes tapome lyg nešvarūs, / mūsų teisūs darbai – lyg suteršti skudurai. / Nuvytome visi tarsi lapai, / ir mūsų blogi darbai mus neša tarsi vėjas. / ⁶ Nėra kas šauktusi tavo vardo, / kas stengtusi tvirtai tavęs laikytis. / Tu paslėpei savo veidą nuo mūsų / ir atidavei mus mūsų blogiesiems darbams į rankas. / ⁷ O vis dėlto, VIEŠPATIE, tu – mūsų Tėvas. / Mes – molis, o tu – mūsų puodžius; / visi mes – tavo rankų darbas. / ⁸ Nėpyk taip smarkiai ant mūsų, VIEŠPATIE, / neminėk mūsų kaltės amžinai. / Pažvelgti teikis: štai mes visi – tavo tauta. / ⁹ Šventieji tavo miestai virto dykuma; / Sionas – dykuma, Jeruzalė – dykynė. / ¹⁰ Mūsų didi ir šlovinga Šventykla, / kurioje mūsų tėvai tave garbindavo, / pavirto liepsnų grobiu; /

visa, kas mums buvo miela, – griuvėsiai. / ¹¹ Ar po viso to gali susilaukyti, VIEŠPATIE? / Ar vis dar gali tylėti / ir taip baisiai mus skaudinti?

Kaltinimas stabmeldžiams

65 „Aš buvau pasirengęs atsakyti tiems, / kurie manęs nekląsė, / būti surastas tu, kurie manęs neieškojo. / Tautai, kuri nesišaukė mano vardo, / aš kartojau: ‘Aš čia! Aš čia!’ / ² Nuolatos tiesiau savo rankas į maištingąją tautą, / blogu keliu einančią su savo užmačiomis, / ³ tautą, kuri akipleišiškai be perstojo pykdo mane. / Jie aukoja kruvinas atnašas alkuose ir / degina smilkalus ant plytų. / ⁴ Jie sėdi kapu nišose, / naktis praleidžia olose, / valgo kiaulieną su dvėsenos viralu savo induose. / ⁵ ‘Stovėk, kur stovi! – šaukia jie. – / Nedrįsk manęs paliesti! Tau esu per šventas!’

Šitokie dalykai aitrina mano pyktį / kaip be perstojo degančią ugnį. / ⁶ Štai visa tai priešais mane užrašyta; / nebetylėsiu, kol neatsiskaitysiu. / Atmokėsiu jiems, kaip jie nusipelnė, / ⁷ drauge už jų kaltes ir jų tėvų kaltes, – sako VIEŠPATS. – / Kadangi jie degino smilkalus kalnuose / ir įžeidinėjo mane ant kalvų, / aš jiems tuojau atseikėsiu atlygį, kokio jie nusipelnė.“

⁸ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kol keikėje dar yra sulčių, žmonės sako: / ‘Neišmeskite jos, nes joje dar yra šis tas gero’. / Taip ir aš pasielsiu su savo tarnais, – neatmesiu jų visų. / ⁹ Iš Jokūbo pagimdysiu palikuonių, / iš Judo – mano kalnų paveldėtojų. / Mano išrinktieji paveldės kraštą, / mano tarnai ten gyvens. / ¹⁰ Mano tautai, ieškančiai manęs, / Šarono

lyguma bus ganykla kaimenėms, / Achoro slėnys – žardiena galvijams.

¹¹ Bet jus, kurie palikote VIEŠPATĮ, / užmiršdami mano šventąjį kalną, / kurie padengėte stalą Laimės dievui / ir atmišėte ašotį vyno Lemties deivei, / ¹² jus aš lemsiu kalavijui, / ir visi jūs krisite per žudynes, / kadangi šaukia, bet neatsiliepėte, / kalbėjau, bet nesi-klausėte, / darėte, kas bloga mano akyse, / ir rinkotės, kas man nepatinka.“ / ¹³ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Štai mano tarnai valgys, o jūs kėsitės alkį; / mano tarnai gers, o jūs kėsitės troškulį; / mano tarnai džiaugsis, o jūs turėsite gėdytis; / ¹⁴ mano tarnai dainuos iš širdies džiaugsmo, / o jūs verksite iš širdgėlos, / aimanuosite iš sielvarto. / ¹⁵ Jūs paliksite vardą, / kuriuo mano išrinktieji keiksis: / ‘Taip Viešpats DIEVAS teuzmuša tave!’ / Bet mano tarnai gaus kitą vardą. / ¹⁶ Kas tik norės sau laimės krašte, / tas sau linkės palaimos Dievo, kurio vardas ‘Amen’; kas tik duos priesaiką krašte, / tas prisieks Dievu, kurio vardas ‘Amen’, / nes praeities sielvartai jau užmiršti, / prapuolę man iš akių.

Atnaujintas pasaulis

¹⁷ Štai jau kuriu naują dangų ir naują žemę. / O to, kas buvo, niekas neatmins, / tai nė į galvą niekam nebeateis. / ¹⁸ Džiaukitės ir linksminkitės amžinai tu, / ką aš kuriu! / Štai aš kuriu Jeruzalę kaip ‘Džiaugsmą’, / o jos žmonės – kaip ‘Linksmybė’. / ¹⁹ Aš džiaugsiuosi Jeruzalėje / ir linksminsiuosi savo tautoje. / Nebus joje girdėti graudaus verksmo / nė gailių dejonų. / ²⁰ Nebus joje naujagimio, / kuris gyventų vos

kelias dienas, / ir senelio, / kuris nesulauktų žilo amžiaus. / Kas šimto metų mirs, tas bus laikomas jaunu, / o kas šimto metų nesulauks, tas bus laikomas prakeiktu.

²¹ Jie statysis namus ir patys juose gyvens, / veis vynuogynus ir patys valgys jų vaisių. / ²² Statysis ne tam, kad kiti gyventų jų namuose, / sodins ne tam, kad kiti valgytų vaisius. / Kaip ilgaamžis būna medis, / taip ilgaamžė bus mano tauta. / Mano išrinktieji ilgai naudosis / savo rankų darbo vaisiais. / ²³ Nebeis jų triūsas veltui, / nebegimdys jie vaikų staigiai mirčiai, / nes jie drauge su savo palikuonimis / yra VIEŠPATIES palaimintųjų giminė. / ²⁴ Atsiliepsiu pirmiau, negu jie šauksis, / išklausysiu, dar jiems tebekalbant. / ²⁵ Ganysis vilkas drauge su ėriuku, / liūtasės šiaudus kaip jautis, / o žaltys mis dulkėmis. / Nebebus užgavimo nei sunaikinimo / visame mano šventajame kalne“, – sako VIEŠPATS.

Dievas teisia tautas

66 Tai kalba VIEŠPATS: / „Dangus – mano sostas, o žemė – suolelis mano kojomis. / Kur tie namai, kuriuos galėtumėte man pastatyti? / Kur ta mano poilsio vieta? / ² Mano ranka sukūrė visa tai, / visa tai mano“, – tai VIEŠPATIES žodis. / „Aš rūpinuosi žmogumi, / suvargusiu ir besisielojančiu, / drebančiu nuo mano žodžio.

³ Aukoti jautį ar užmušti žmogų, / skersti aviną ar nusukti šuniui sprandą, / aukoti grūdus ar lieti kiaulės kraują, / deginti smilkalus kaip priminimo auką stabui – / tai keliai, labai mėgstami žmonių, / kuriems

malonios jų bjauriosios apeigos. / ⁴ Bet aš jiems parinksiu sunkius bandymus / ir užleisiu ant jų, ko jie bijo, / dėl to, kad niekas neatsiliepė, kai šaukiau, / nesiklaūsė, kai jiems kalbėjau, / dėl to, kad jie darė, kas bloga mano akyse, / ir rinkosi, kas priešinga mano norui, – ⁵ klausykitės VIEŠPATIES žodžio, kurie drebate nuo jo balso. – Jūsų tautiečiai, kurie jūsų neapkenčia / ir atstumia dėl mano vardo, sako: / „Teparodo VIEŠPATS savo šlovę, / kad galėtume jūsų džiaugsmu pasidžiaugti.“ / Tačiau jie bus sugėdinti.“ / ⁶ Griaušmas veržiasi iš miesto, / balsas – iš Šventyklos. / Tai balsas VIEŠPATIES, / atlyginančio priešams už jų darbus.

Motina Jeruzalė

⁷ Dar nesuremta skausmų, ji gimdo. / Pirmiau negu užklumpa gimdymo skausmai, / ji saugiai pagimdo sūnų. / ⁸ Kas girdejo tokį dalyką? / Kas regėjo ką nors panašaus? / Ar gali kraštas išikurti per vieną dieną / arba tauta gimti vienu akimirksniu? / Tačiau Sionas, gimdymo skausmams vos prasidėjus, / pagimdė savo vaikus! / ⁹ „Argi aš atvesiu motiną ligi gimdymo skausmų / ir neleisiu kūdikiui gimti?“ – sako VIEŠPATS. / „Arba, leides pradėti, / užversiu iščias?“ – sako tavo Dievas.

¹⁰ Drauge su Jeruzale džiaukitės / ir būkite dėl jos linksmi visi, / kurie ją mylite! / Džiūgaukite kartu su ja visi, / kurie dėl jos liūdėjote! / ¹¹ Maitinkitės ir pasisotinkite / jos krūtų pagoda, / gerkite su džiaugsmu / iš jos šlovingų krūtų! / ¹² Juk taip kalba VIEŠPATS: / „Užliesiu jus geroje lyg upe, / tautų turtais lyg išsiliejusia

srove. / Kaip mažyliai būsite nešiojami ant jos rankų, / supuojami ant jos kelių. / ¹³ Kaip motina guodžia savo sūnų, / taip aš paguosiu jus; / Jeruzale jūs būsite paguosti.“

¹⁴ Kai tai išvysite, pradžiugs jūsų širdys, / sužaliuos jūsų kaulai nelyginant žolę. / Savo tarnams VIEŠPATS apreikš savo ranką, / o savo priešams – savo pyktį.

¹⁵ Štai ateis VIEŠPATS kaip ugnis, / o jo vežimai bus tarsi viesulas, / kad išlietų savo pyktį deginančia kaitra, / savo bausmę – ugnies liepsnomis. / ¹⁶ Ugnimi ir kalaviju VIEŠPATS teis žmoniją; / daug bus VIEŠPATIES aukų.

¹⁷ „Visi, kas pasišvenčia ir apsidavę, eidami į alkus kaip stabo sekėjai, kas valgo kiaulieną, roplius ir peles, pražus drauge su savo darbais ir užmojais“, – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁸ „Ateinu surinkti visų tautų ir giminų. Jos ateis ir išvys mano šlovę. ¹⁹ Duosiu jiems ženklą, o tuos iš jų, kurie bus išlikę, pasiųsiu pas tautas: Taršišą, Putą ir Ludą, Meše-

chą, Tubalą ir Javaną, į tolimąsias salas, kurios niekuomet negirdėjo apie mano garsą ir neregėjo mano šlovės. Jie paskelbs tautoms mano garbę. ²⁰ Ir iš visų tautų, – sako VIEŠPATS, – jie pargabens jūsų brolius kaip atnašą VIEŠPAČIUI ant arklių ir vežimais, neštuvais, ant mulų ir kupranugarių. Atgabens juos į Jeruzalę, mano šventąjį kalną, – sako VIEŠPATS, – kaip izraelitai neša savo atnašą švariose induose. ²¹ Kai kuriuos iš jų padarysiu kunigais ir levitais,“ – sako VIEŠPATS.

²² „Kaip naujieji dangūs ir naujoji žemė, / kuriuos aš kuriu, gyvuos mano akivaizdoje, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / taip gyvuos tavo giminė ir tavo vardas. / ²³ Kiekvieną jaunatį ir kiekvieną šabą / visa žmonija ateis manęs pagarbinti, – sako VIEŠPATS. – / ²⁴ Jie išeis pasižiūrėti lavonų tų, / kurie maištavo prieš mane; / kirminas juose nemirs, jų ugnis niekada nebus užgesinta, / jie bus bjaurastis visai žmonijai.“

JEREMIOJO KNYGA

Jeremijo knyga (hebr. *jiremejāhū*, gr. *ieremias*, lot. *jeremias* / (*hieremias*) sudaryta iš paties pranašo Jeremijo (apie 646–apie 580 m. pr. Kr.) užrašytų ar padiktuotų žodžių, jo sekretoriui Baruchui priskiriamų biografinių atkarpų ir galutinį rašytinį pavidalą suteikusių raštininkų (VI a. pr. Kr. pab.) papildymų.

Knygą galima suskirstyti į keturias dalis: pranašavimai apie Judą su pasakojimų apie pranašą tarpais (sk. 1–25), pasakojimai apie pranašą su pranašavimų tarpais (sk. 26–45), pranašavimai apie svetimas tautas (sk. 46–51), istorinis priedas (sk. 52).

Niekada nenorėjęs būti pranašu, Jeremijas per visus veiklos metus grūmėsi su Dievo žodžio galia ir stengėsi nekalbėti Dievo vardu, tačiau nepajėgė ir pačiu savo gyvenimu liudijo būsimąjį Mesiją.

1 *Hilkijo sūnaus Jeremijo iš kuni-gų šeimos Anatote, Benjamino žemėje, žodžiai.*

² VIEŠPATIES žodis pasiekė jį Amono sūnaus Judo karaliaus Jo-

šijo dienomis, tryliktais jo valdymo metais. ³ Taip pat pasiekė Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo dienomis iki vienuoliktų Judo karaliaus Jošijo sūnaus Zedekijo metų

pabaigos, iki Jeruzalės tremties penkto mėnesio.

Jeremijo pašaukimas

⁴ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: / ⁵ „Dar prieš sukurdamas išchiose, aš tave pažinau, / dar prieš tau gimstant, tave pašventinau, / pranašu tautoms tave paskyriau.“ / ⁶ „Ak, Viešpatie DIEVE! – sudejavau. – / Aš juk nemoku kalbėti! Esu tik vaikas!“ / ⁷ Bet VIEŠPATS man atsakė: / „Nesakyk: ‘Esu tik vaikas!’ / Kur tik tave siųsiu, ten eisi, / ką tik tau liepsiu, tą kalbėsi!“ / ⁸ Nebijok nieko, nes aš su tavimi / ir tave apsaugosiu“, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁹ Tuomet VIEŠPATS ištiesė ranką ir / palytėjo mano lūpas, tardamas: / „Štai dedu savo žodžius į tavo lūpas! / ¹⁰ Įsidėmėk! Šią dieną paskiriu tave / tautų ir karalysčių prievaizdu, / kad išrautum ir nugriautum, / sunaikintum ir nuverstum, / atstatytum ir atsodintum.“

¹¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ką matai, Jeremijau?“ – „Migdolmedžio šaką“, – atsakiau.

¹² Tuomet VIEŠPATS tarė man: „Matai labai gerai! Aš budžiu“, kad įvykdyčiau savo žodį.“

¹³ Mane vėl pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ką matai?“ – „Matau verdantį katilą, svyrantį iš šiaurės“, – atsakiau.

¹⁴ Tuomet VIEŠPATS tarė man: „Iš šiaurės išsilies nelaimė ant visų krašto gyventojų!“

¹⁵ Štai aš šaukiu visas šiaurės karalystes, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Jos ateis, ir kiekvienas

karalius pasistatys / savo sostą prie Jeruzalės vartų, / priešais jos mūro sieną / ir prieš visus Judo miestus. / ¹⁶ Taip aš ištarsiu jiems savo nuosprendį / už visą jų nedorumą, / už tai, kad jie mane paliko, / degino smilkalus kitiems dievams / ir garbino savo pačių rankų dirbinius.

¹⁷ Ogi tu susijuosk strėnas! / Stokis ir skelbk jiems visa, ką tau liepiu! / Nepalūžk nuo jų, / kad nepalaužčiau tavęs jų akyse! / ¹⁸ O aš štai šiandien padariau tave / sutvirtintu miestu, / geležies stulpu ir vario siena, / kad stovėtum prieš visą kraštą: / prieš Judo karalystės karalius ir didžiūnus, / prieš kunigus ir visą liaudį. / ¹⁹ Su tavimi jie kovos, bet neišveiks tavęs, / nes aš esu su tavimi, kad tave išgelbėčiau“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

Neištikimoji tauta

2 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: / ² „Eik ir paskelbk Jeruzalei, kad ji išgirstų: / ‘Taip kalba VIEŠPATS. / Aš atmenu ištikimą tavo jaunystės meilę, / kai tu mylėjai mane, būdama sužadėtine, / sekdamas paskui mane per dykumą, nesėjimą žemę. / ³ Šventà VIEŠPATIES nuosavybė buvo Izraelis, / jo pjūties pirmasis derlius. / Ryjantys jį užsitraukia kalnę, / nelaimė juos ištinka“, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁴ Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, Jokūbo namai / ir visos Izraelio namų giminės! / ⁵ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kokią ydą manyje rado jūsų tėvai, / kad atsitraukė taip toli nuo manęs? / Eidami paskui beverčius stabus, / jie patys pasidarė beverčiai. / ⁶ Jie

^{1,12a} Hebr. žodžių žaismas: *šāqēd* – „migdolmedis“ ir *šōqēd* – „aš budžiu“.

niekuomet nepaklausė: 'Kurgi tas VIEŠPATS, / išvedęs mus iš Egipto žemės, / dykumoje mums rodęs kelią / per tyrlaukius ir smėlio daubas, / per sausą ir pavojingą kraštą, / per kraštą, kuriuo niekas nekeliauja, / kuriame negyvena joks žmogus?'

⁷ Kai atvedžiau jus į sodų kraštą, / kad mistumėte jo gausiais vaisiais, / jūs įžengėte ir suteršėte mano kraštą, / mano nuosavybę padarėte pasibjaurėtiną. / ⁸ Kunigai neklausė: 'Kur yra VIEŠPATS?' / Įstatymo aiškintojai manęs nepaisė, / ganytojai maištavo prieš mane. / Pranašai kalbėjo Baalo vardu / ir vaikėsi bejėgius stabus. / ⁹ Todėl dar kartą šauksiu jus į teismą, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / net jūsų vaikų vaikus šauksiu į teismą. / ¹⁰ Nukeliaukite į Kitimų pajūrį ir pasižvalgykite, / pasiųskite ką nors į Kedarą / ir atidžiai apsvarstykite, / ar buvo kur kas nors panašaus / tai padaryta? / ¹¹ Ar pakeitė kuri nors tauta savo dievus? / Nors iš tikrųjų jie nėra jokie dievai! / O mano tauta išmainė mano Šlovę / į bejėgius stabus! / ¹² Išsigąskite dėl to, dangūs, / drebėkite iš siaubo, – tai VIEŠPATIES žodis! – / ¹³ Juk mano tauta nusikalto dvigubai: / mane, gyvojo vandens šaltinį, jie paliko / ir išsikasė vandens talpyklas, / kiauras talpyklas, nelaikančias vandens.

¹⁴ Ar Izraelis vergas? Ar gimė jis vergijoje? / Jei ne, tai kodėl jis virto grobiu? / ¹⁵ Kodėl ant jo riaumoja ir urzgia liūtai? / Jie pavertė jo kraštą tyrais, / jo miestai – dyki apanglėję griuvėsiai. / ¹⁶ Net Nofo^a ir Tachpanheso žmonės / skuta tavo viršugalvi. / ¹⁷ Ar ne todėl, kad tu palikai VIEŠPATĮ, savo Dievą?

¹⁸ O dabar, kas tau iš to, jei bėgtum į Egiptą / ir gertum Šihoro vandenį? / Kas tau iš to, jei eitum į Asiriją / ir gertum Upės vandenį? /

¹⁹ Tavo paties nedorumas nubaus tave, / tavo atsimetimas nuo manęs pasmerks tave. / Taigi apsvarstyti ir praregėti, / kaip baisiai kartu tau palikti VIEŠPATĮ, savo Dievą, / ir neturėti mano Baimės, – / tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis.

²⁰ Tu jau seniai sulaužei savo jungą, / sutraukei savo pančius, / tardama: 'Netarnauiu!' / Ant kiekvienos aukštos kalvos, / po bet kokių kuplių medžių / tu kaip kekšė tysojai. / ²¹ Ogi aš buvau tave pasodinęs it geriausią vynmedį, / tikrai taurios rūšies! / Kaip tu galėjai pavirsti bjauriu / laukiniu vynmedžiu? /

²² Nors tu ir šarmu šveistumeisi, / ir muilo nešykštėtum, / tavo kaltės dėmė dar vis mano akyse, – / tai Viešpaties DIEVO žodis. – / ²³ Kaipgi gali sakyti: 'Aš nesu suteršta! / Baalamas iš paskos nelaksčiau?' / Pažvelk, kaip elgeisi Slėnyje^b! / Suprask, ką padarei! / Tu – ūmi, jauna kupranugarė, / šuoliais laktanti be tikslo, / ²⁴ laukinė asilė, įjunkusi į dykumą, / uostydama vėją savo įkarštyje; / pagautą geismo, kas gali ją sulaikyti? / Visi, kas jos geidžia, be vargo ją suras, / kai jai užeis vaikymosi metas. / ²⁵ Tausok savo kojas, jos kone basos, / o savo gerklę gelbėk nuo troškulio! / Bet tu sakai: 'Ne! Nė nesivilk! / Aš myliu svetimus dievus ir paskui juos seksiu'. / ²⁶ Kaip sučiuptas vagis susigėsta, / taip bus sugėdinti Izraelio žmonės: / jie patys, jų karaliai ir didžiūnai, / kunigai ir pranašai. /

²⁷ Tie, kurie sako medžio gabalui: „Tu – mano tėvas!“ / ir akmeniui: „Tu mane pagimdei!“, / man atgręžę nugara, o ne veidą, / tačiau, bėdai užėjus, šaukia: „Ateik ir gelbėk mus!“ / ²⁸ Kurgi tie tavo dievai, kurių prisidirbai? / Tegu jie ateina! / Ar išgelbės jie tave, kai tu bėdoje? / Juk kiek tavo miestų, / tiek tavo dievų, Judai! / Kiek gatvių Jeruzalėje, / tiek aukurų pasistatė Baalui. / ²⁹ Kaip galite dar maldauti manęs? / Jūs visi maištavote prieš mane, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ³⁰ Veltui plakiau jūsų vaikus, / jie nesileido mokomi. / Jūsų pačių kalavijas surijo jūsų pranašus / lyg plėšrus liūtas.“ / ³¹ O jūs, ši karta, / imkite į širdį VIEŠPATIES žodį: / „Argi Izraeliui aš buvau lyg dykuma, / lyg tamsybių šalis? / Kodėl mano tauta sako: „Esame laisvi! / Daugiau pas tave nebeateisime?“ / ³² Ar gali pamiršti mergaitė savo puošmenas / ir nuotaka savo kaspinus? / Tačiau mano tauta mane pamiršo / jau nebesuskaitomas dienas. / ³³ Kaip lengvai tu surandi kelią, / kai ieškai meilužių! / Savo nedorumu tu mokei kaip elgtis / net pačias nedoriausias moteris!

³⁴ Net tavo drabužių kraštai apskretę / nuo nekaltų varguolių kraujo! / Jie – ne vagys, pagauti įsilaužiant, / ³⁵ o tu vis dėlto sakai: „Aš nekalta! / Jo pyktis tikrai manęs nepalietė!“ / Štai ir teisiu tave dėl to, / kad sakei: „Nenusidėjau“.

³⁶ Ko taip bėgioji, / kaitaliodama savo kelius? / Tu būsi ir Egipto apvilta, / kaip turėjai apsvilti Asirija. / ³⁷ Ir iš ten išeisi, susiėmusi rankomis galvą, / nes VIEŠPATS atmetė tuos, kuriais tu pasitiki. / Gerovės su jais nesulauksi!

3 Jeigu vyras paleistų savo žmoną / ir jeigu ji, nuo jo išėjusi, ištektų už kito, / tai ar galėtų pirmasis vyras grįžti pas ją? / Argi tas kraštas nebūtų teršte suterštas? / Juk tu svetimavai su tiek meilužių / ir dar norėtum sugrįžti pas mane! – / Tai VIEŠPATIES žodis. – / ² Pakelk akis į aukštas, plikas kalvas ir pagalvok, / ar dar yra vieta, kur vyrai nebūtų mėgavęsi su tavimi. / Laukdama jų, sėdėjai pakelėse kaip arabas dykumoje. / Savo nedoru svetimavimu suteršei kraštą. / ³ Todėl buvo sulaikyti lietaus būriai, / nebeužėjo vėlyvieji lietūs. / Bet kadangi tavo kakta įžūli it kekšės, / tu nematei reikalo rausti iš gėdos.

⁴ Net dabar argi nesišauki manęs: / „Tėve mano! Tu – mano jaunystės sužadėtinis!“ / ⁵ Nejau jis neapykantą jaus amžinai, / niekuomet nesiliaus pykti?“ / Šitaip tu kalbėjai, bet darei pikta, / kiek įstengei!“

Judo ir Izraelio karalystės

⁶ Karaliaus Jošijo dienomis VIEŠPATS sako man: „Ar matei, ką padarė maištingoji Izraelio karalystė? Ji lipo ant kiekvieno aukšto kalno ir ten po bet kokių kupliu medžiu elgėsi kaip ištivirkėlė!“ ⁷ Aš maniau: „Po to, kai visa tai padarė, galop ji sugrįš pas mane.“ Bet ji negrįžo. Ana neištikimoji jos sesuo, Judo karalystė, tai matė. ⁸ Dar ji matė, kad Izraelį, tą maištingąją karalystę, paleidau kaip tik dėl svetimavimo, duodamas skyrybų raštą. Tačiau tai neištikimosios Judo karalystės neišgąsdino; ji ėjo sau ir elgėsi kaip ištivirkėlė. ⁹ Iš tikrųjų savo palinkimu ištivirkau-ti ji suteršė kraštą, svetimaudama su akmenimis ir medžio gabalais. ¹⁰ Viso

to nepaisydama, ta neištikimoji sesuo, Judo karalystė, grįžo pas mane ne iš tikros širdies, o apsimetusi,“ – tai VIEŠPATIES žodis.

Izraelio atkūrimas

¹¹ VIEŠPATS sako man: „Maištingoji Izraelio karalystė ne tokia kalta, kaip neištikimoji Judo karalystė. ¹² Eik, paskelbk šiaurei šiuos žodžius ir tark:

‘Sugrįžk, maištingoji Izraelio tauta, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / nebūsiu tau piktas, / nes esu maloningas, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / neapykantos amžinai aš nejaučiu. / ¹³ Tik prisipažink, kad esi kalta, / nes prieš VIEŠPATĮ, savo Dievą, maištavai, / savo palankumą švaisei svetimiems dievams / po bet kokių kuplių medžių / ir mano balso klausyti nenorėjai‘, – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁴ „Sugrįžkite, atsimetėliai vaikai, – tai VIEŠPATIES žodis, – / nes aš esu jūsų Viešpats. / Paimsiu jus po vieną iš miesto, / po du iš kilties ir atvesiu į Sioną. / ¹⁵ Ten duosiu jums ganytojų pagal savo širdį; / jie ganytų jus išmintingai ir protingai. / ¹⁶ Kai tapsite gausūs ir būsite vaisingi krašte, – tai VIEŠPATIES žodis, – / tomis dienomis žmonės daugiau nebesakys: ‘VIEŠPATIES Sendoros Skrynja!’ / Į galvą niekam ji nebeateis, / niekas jos nebeminės, / nepasigės ir naujos nebedarys.

¹⁷ Tuo metu Jeruzalė bus vadinama ‘VIEŠPATIES sostu’; visos tautos ten susirinks, kad pašlovintų VIEŠPATIES vardą Jeruzalėje. Savo nedorų širdžių potraukiams jos

daugiau nebespasiduos. ¹⁸ Tomis dienomis Judo namai susijungs su Izraelio namais, ir abeji drauge ateis iš siaurės šalies į kraštą, kurį jūsų tėvams daviau kaip paveldą.

¹⁹ Tuomet sau maniau, / kaip būtų smagu išsūnyti tave kaip vaiką, / duoti tau malonų kraštą, / gražiausią palikimą tarp tautų! / Vadintum mane: ‘Mano Tėve!’ – maniau, / ir nuo manęs nenusigręžtum. / ²⁰ Tačiau kaip moteris dėl meilužio darosi neištikima, / taip tu buvai man neištikima, Izraelio tauta“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Kvietimas grįžti

²¹ Girdėti balsas nuo plikų aukštumų! / Maldaujantis Izraelio vaikų verksmas, / nes jie paklydo, eidami savo keliais, / ir pamiršo VIEŠPATĮ, savo Dievą. / ²² „Sugrįžkite, maištingieji vaikai, / aš pagydysiu jūsų atsimetimą.“

„Mes čia! Dabar einame pas tave, / nes tu esi VIEŠPATS, mūsų Dievas! / ²³ Išties apgaulė – kalvose, / klegesys – aukštumose! / Tik VIEŠPATYJE, mūsų Dieve, tėra Izraelio išganymas. / ²⁴ Toji Gėda“ nuo mūsų jaunų dienų rijo visa, / ką pelnė mūsų tėvai: / avis ir galvijus, / sūnus ir dukteris. / ²⁵ Mes gėdą pasiklojome ir nešlove apsiklojome, / nes VIEŠPACIUI, mūsų Dievui, nusidėdavome / nuo pat jaunystės iki šios dienos / ir mes, ir mūsų tėvai; / neklaušėme VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balso.“

4 „Jei nori sugrįžti, Izraeli, – tai VIEŠPATIES žodis, – / turi sugrįžti pas mane. / Jei pašalintum

savo šlykštybes iš mano akivaizdos / ir neišklystum iš doro kelio, / ² ir prisiektum: 'Kaip gyvas VIEŠPATS!' / pagal teisybę, teisingumą ir teisumą, / taūtos jo vardu linkėtų sau palaimos / ir pačios juo didžiutuoti. / ³ Taip kalba VIEŠPATS Judo vyrams ir Jeruzalei: / „Išarkite dirvonus, nesėkite tarp erškėčių! / ⁴ Apipjaustykite savo širdis VIEŠPACIUI, / pašalinkite iš savo širdžių surambėjimą, / Judo vyrai ir Jeruzalės gyventojai, / idant mano pyktis neprasisveržtų kaip ugnis / ir nedegtų neužgesinamas dėl jūsų nedorų darbų.

Grėsmė Judo karalystei

⁵ Paskelbkite Judo karalystėje, / praneškite Jeruzalėje! / Sakykite: 'Pūskite ragą visame krašte!' / Šaukite ir sakykite: / 'Rinkitės! Žygiuokime į miestus su mūrais!' / ⁶ Iškelkite ženklą: 'Į Sioną!' / Bėkite į saugią vietą! Negaišuokite! / Mat nelaimę siunčiu iš šiaurės, / didį nuniokojimą. / ⁷ Pakilo liūtas iš tankmės, / tautų naikintojas atžygiavo, / atėjo iš savo namų / tavo kraštą paversti dykuma. / Tavo miestai bus sugriauti ir liks be gyventojų. / ⁸ Todėl apsilvilkite ašutine, / dejuokite ir aimanuokite: / 'Liepsnojantis VIEŠPATIES pyktis nenusigrėžė nuo mūsų.'

⁹ Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – / apstulbs nusigandęs karalius, apmirs širdis didžiūnams, / kunigai pastirs iš baimės, / ir pranašai bus priblokšti. / ¹⁰ 'Deja! Viešpatie DIEVE, – sakys jie, – / kaip baisiai apgavai šią tautą ir Jeruzalę, / sakydamas jiems: „Visa išeis jums į gera!“ – / tuo tarpu kalavijas mums jau prie gerklės.“

¹¹ Tuo metu šiai tautai ir Jeruzalei bus sakoma: / „Nuo nuožmių aukštumų per dykumą / kyla deginantis vėjas prieš dukterį, mano tautą. / Ne vėtimo, ne dulkių vėjas; / ¹² man paliepus, papučia stipresnis už juos vėjas. / Dabar aš pats juos apkaltinsiu!“

¹³ Štai jis pakyla tarsi audros debes. / Jo vežimai tarsi viesulas, / greitesni už erelius jo žirgai: / „Vargas mums! Esame žuvę!“ / ¹⁴ Jeruzale, nuplauk nedorumą nuo savo širdies, / kad dar galėtum būti išgelbėta! / Kiek ilgai tu puoselėsi savo pražūtingas užmačias? / ¹⁵ Klausykis! Ateina žinia iš Dano, / neganda skelbiama iš Efraimo kalnų: / ¹⁶ „Praneškite tautoms, garsinkite Jeruzalėje: / 'Apgulėjai ateina iš tolimo krašto, / žygiuoja prieš Judo miestus, karingai šaukdami.' / ¹⁷ Kaip laukų sargai jie apsupo ją iš visų pusių, / nes ji maištavo prieš mane“, – tai VIEŠPATIES žodis. / ¹⁸ Tavo elgesys, tavo darbai tai padarė, – / tavo nedorumas kaltas, kartėlis / gula tau ant širdies!

¹⁹ „Mano širdie! Mano širdie! Raitausi iš skausmo! / Netelpa krūtinėje mano širdis! / Man plyšta širdis, negaliu tylėti, / nes girdžiu rago garsus, mūšio šauksmus. / ²⁰ Nelaimė vejasi nelaimę, – pranešama. / Visas kraštas niokojamas, / kaip mat sunaikintos mano palapinės, / akimirksniu – mano pastogės. / ²¹ Kiek ilgai turėsiu regėti tą karo vėliavą, / klausytis tų rago garsų?

²² Deja, mano tauta paika! / Manęs jie nepažįsta! / Jie – neprotingi vaikai, / be jokios nuovokos. / Jie gudrūs vien pikta daryti, / o gera daryti nemoka.“ / ²³ Pažiūrėjau į žemę, ir štai / ji nualinta ir dyka! /

Žvelgiau į dangų, ir nebuvo jame šviesos! / ²⁴ Pažiūrėjau į kalnus, ir štai / jie drebėjo, / o visos kalvos svyravo priekin ir atgal! / ²⁵ Žvalgiausi, ir štai / nebuvo žmonių; / net padangių paukščiai buvo išskridę! / ²⁶ Pažiūrėjau, ir štai / derlinga žemė buvo tapusi dykuma; / visi jos miestai – griuvėsiai prieš VIEŠPATI, / sunaikinti jo aitraus pykčio.

²⁷ Taip kalba VIEŠPATS: „Tyrlaukais pavirs visas kraštas, tačiau jo visai nesunaikinsiu.

²⁸ Dėl to dejuos žemė, / ir dangūs viršum jos apsigaus juoda skraiste, / nes aš pasakiau ir nesigailiu, / nutariau ir neatšauksiu.“

²⁹ Raitelių ir šaulių šauksmus išgirde, / išbėgioja visų miestų gyventojai. / Jie šliaužia į urvus, / slepiasi miškų tankmėse, / kopia ant uolų: / visi miestai ištuštėję, niekas ten nebegyvena.

³⁰ O tu, pasmerktoji pražūčiai, / ką tu manai, rengdamasi purpuru, / puošdamasi aukso puošmenomis, / dažydamosi savo akis? / Veltui gražiniesi! / Tavo meilužiai tave paniekina, / tavo gyvybė jiems rūpi! / ³¹ Girdžiu tarsi dejuotų gimdyvė, / tarsi šauktų pirmąkart gimdanti motina. / Tai šaukia duktė Sionas. / Kvapą vos atgaudama, ji tiesia rankas: / „Ak, vargas man! / Alpstu nuvargusi, sugriebta žudikų!

Jeruzalės nuodėmė

5 Paklajokite Jeruzalės gatvėmis, / žvalgykitės ir stebėkite! / Ieškokite jos aikštėse! / Ar rasite žmogų, bent vieną žmogų, / vykdantį teisingumą ir ieškančią teisybės, / idant galėčiau jai atleisti? – sako VIEŠPATS. – / ² Nors jie ir sakytų:

„Kaip gyvas VIEŠPATS!“ – / jų priešaika būtų kreiva.“

³ VIEŠPATIE, argi tavo akys neieško teisybės? / Tu juos plakei, bet skausmo jie nejautė, / tu juos beveik sunaikinai, bet jie nesileido mokomi. / Jie tapo kietesni už uolą ir sugrįžti atsisakė. / ⁴ Tariau sau: „Jie – tik varguoliai; / užtat ir elgiasi paikai, / kad nežino VIEŠPATIES kelio / nei savo Dievo teisingumo.

⁵ Geriau pas didžiūnus eisiu, jiems kalbėsiu, / nes jie žino VIEŠPATIES kelią / ir savo Dievo teisingumą.“ / Tačiau ir tie visi iki vieno buvo sulaužę jungą / ir nutraukę ryšius. / ⁶ Todėl miškų liūtas juos plėšo, / tyrų vilkas juos pjauna, / ir leopardas sėlina aplink jų miestus ir visus, / kurie tik iš jų išeina, sudrasko į gabalus. / Gausūs buvo jų nusikaltimai, / nesuskaičiuojami jų atsimetimai.

⁷ „Kodėl turėčiau visa tai tau atleisti? / Tavo vaikai mane paliko / ir prisiekinėjo stabais, nors jie ne Dievas. / Pasotinau juos, bet jie svetimavo, / į kekšės namus grūdosi. / ⁸ Eržilai jie, nusipenėję ir gašlūs; / kiekvienas žvengia dėl savo artimo žmonos. / ⁹ Kaip už tai jų nebausti? – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Kaip tokiai tautai nekeršyti?“

¹⁰ Kopkite į jos vynmedžių lysves atšlaitėse / ir nuniokiokite jas! Tik nesunaikinkite visiškai! / Nugenkite nukarusias šakas, / nes jos nepriklauso VIEŠPAČIUI. / ¹¹ „Ak, su manimi abeji elgėsi labai neištikimai – / ir Izraelio, ir Judo namai“, – tai VIEŠPATIES žodis. / ¹² Jie VIEŠPATIES išsigynė, sakydami: / „Jo nė būti nėra! / Neištik mūsų jokia nelaimė, / nematysime nei kalavijo, nei bado. / ¹³ Pranašai tik vėjų vaikosi; / jų kalba – ne

žodis iš Dievo. / Teištinka jų grasinimai juos pačius!“

¹⁴ Todėl taip kalba VIEŠPATS, Galybių Dievas: / „Kadangi jie tai pareiškė, / štai paversiu savo žodžius tavo lūpose ugnimi. / Ši tauta – malkų krūva, / kurią surys ugnis! / ¹⁵ Žiūrėkit! Aš pakeliu prieš jus tautą iš toli, / Izraelio namai! – tai VIEŠPATIES žodis. – / Tvirtą tautą, / ilgąamžę tautą, / tautą, kurios kalbos nemoki / ir nesupranti, ką jie sako. / ¹⁶ Jų strėlinės – kaip atviros kapų duobės, / visi jie – šaunūs kovotojai. / ¹⁷ Jie surys tavo pjūtį ir maistą, / tavo sūnus ir dukteris, / tavo avis ir galvijus, / tavo vynmedžius ir figmedžius. / Kalaviju jie sutriuškins ir įtvirtintus miestus, / kuriais tu pasitiki.

¹⁸ Tačiau net tomis dienomis, – tai VIEŠPATIES žodis, – visiškai jūsų nesunaikinsiu. ¹⁹ Kai jie klaus: ‘Kodėl gi VIEŠPATS, mūsų Dievas, taip pasielgė su mumis?’ – atsakys: ‘Kaip jūs mane palikote ir svetimiems dievams tarnavote savo krašte, taip dabar tarnaukite svetimiesiems dievams ne savo krašte.’

²⁰ Jokūbo namams tai pasakyk ir Judo karalystei paskelbk: / ²¹ ‘Klausykis, paika ir nenuovoki tauta! / Jūs turite akis, bet nematote, / turite ausis, bet negirdite. / ²² Argi neturėtumėte manęs garbinti, – tai VIEŠPATIES žodis, – / argi neturėtumėte drebėti prieš mane? / Juk aš padariau smėlį jūros siena, / amžina riba, kurios jai peržengti nevalia. / Nors ji ir užauja, bet veltui, / nors jos bangos ir riaumoja, bet ant ribos turi lūžti. / ²³ Maištingą ir neklusnią širdį turi ši tauta; / ji nusigręžė nuo kelio ir nuėjo sau. / ²⁴ Nepagalvojo širdimi: „Garbinkime VIEŠPATI,

savo Dievą, / kuris duoda mums lietų – / ankstyvuosius ir vėlyvuosius, atėjus metui, / kuris palaiko mūsų labai pjūties savačių seką.“ / ²⁵ Jūsų kaltės suardė šią seką, / jūsų nuodėmės nukreipė jus nuo kelio į palaimą. / ²⁶ Mano tautoje yra nedorėlių, / metančių tinklus. / Jie spendžia spąstus lyg medžiotojai, / bet gauda žmones. / ²⁷ Kaip medžiotojo krepšys primuštas paukščių, / taip jų namai pilni klastų. / Šitaip jie turteja ir darosi galingi, / ²⁸ tampa apkūnūs ir nutunka. / Jų nedori darbai – nuodėmė ant nuodėmės; / teisingumo jie nė paisyti nepaiso, / našlaičių bylą negina, vargšų skundų negirdi. / ²⁹ Kaip už tai jų nebausti? – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Kaip tokiai tautai nekeršyti? / ³⁰ Baisus ir šlykštus dalykas atsitiko krašte: / ³¹ pranašai pranašaudami meluoja, / kunigai valdo, kaip pranašai liepia, / o mano tauta tai mėgsta! / Bet ką darysite, kai ateis galas?”

Jeruzalės apgula

6 Bėkite, Benjamino vaikai, iš Jeruzalės! / Pūskite ragą Tekojoje, Bet Kereme duokite ženklą, / nes iš šiaurės grasina nelaimė ir baidosi pražūti. / ² Gražioji ir trapioji dukterie Sione, tu žuvusi! / ³ Prieš ją ateina piemenys su savo kaimenėmis, / statosi aplink savo palapines, / kiekvienas gano, kur nori. / ⁴ „Pasirenkite mūšiui su ja! Būkite pasirengę! / Mes pulsime vidudienį! / Deja, bėda mums! Diena jau temsta, / ilgėja vakaro šešėliai. / ⁵ Būkite pasirengę! Pulsime ją nakčia / ir griuvėsiais paversime jos tvirtoves!“

⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Iškirskite jos medžius / ir supilki-

te apgulos pylimą prieš Jeruzalę. / Tai miestas, paskirtas bausmei, / jos gatvėse visur tik priespauda! /
⁷ Kaip iš šaltinio trykšta vandens, / taip iš jos liejasi nedorumas. / Smurtas ir plėšikavimas joje siaučia, / ligos ir žaizdos visuomet man prieš akis. /
⁸ Leiskis pamokoma, Jeruzale, / kad neatsitraukčiau nuo tavęs pasibjaurėjęs / ir nepaversčiau tavęs tyrais – / žeme, kurioje niekas negyvena.“

⁹ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Surink, tarsi vynuoges surink / Izraelio likutį! / Tarsi vynuogių raškytojas / rankomis keliskart pereik jo šakas.

¹⁰ Į ką aš kreipsiuosi? / Per ką perspėsiu, kad jie mane išgirstų? / Štai jų ausys neapipjaustytos, / ir jie negali girdėti. / Štai VIEŠPATIES žodis pasidarė jiems pajuoka, / ir polinkio jam jie neturi. /
¹¹ Todėl aš pilnas VIEŠPATIES pykčio, / išvargintas pastangų jį suvaldyti. / Išliesiu jį ant mažylių gatvėje / ir ant vaikinių būrių! / Visi bus paimti į nelaisvę: / vyras ir žmona, sėniai ir karšintiniai. /
¹² Kitiems atiteks jų namai, / taip pat laukai ir žmonos, / kai aš pakelsiu ranką / prieš šio krašto gyventojus, – tai VIEŠPATIES žodis. – /
¹³ Nuo mažiausio iki didžiausio, visi iki vieno jie / gobšūs savanaudžiai; / nuo pranašo iki kunigo, visi jie apgavikai. /
¹⁴ Dukteris, mano tautos, žaizdas jie tik apgydo, / kartodami: 'Viskas gerai! Viskas gerai!' – / nors nėra gerai. /
¹⁵ Turėtų gėdytis dėl savo bjauraus elgesio, / tačiau nesidrovi / ir nežino, ką reiškia parausti iš gėdos. / Todėl jie kris tarp žūvančių, / jie sukniubs, kai aš juos bausiu“, – sako VIEŠPATS.

¹⁶ Taip kalba VIEŠPATS: / „Stokitės ant kryžkelių ir pasižvalgykite! / Pasiklauskite senovės takų, / kur yra gerasis kelias! / Eikite juo ir rasite ramybę. / Bet jie atsakė: 'Mes neisime juo!' /
¹⁷ Daviau jums ir sargybinių: / 'Paklauskite rago garso!' / Bet jie atsakė: 'Neklausysime!' /
¹⁸ Todėl išgirskite, tautos, / ir žinok, bendrija, kas jų laukia! /
¹⁹ Girdėk, žeme! / Šiai tautai štai siunčiu nelaime, / jų pačių pikto pinklių vaisių, / nes jie neklausė mano žodžių, / atmetė mano Įstatymą. /
²⁰ Kam gi man smilkalai iš Šebos / ir kvapieji meldai iš tolimo krašto? / Man ne prie širdies jūsų deginamosios aukos, / nemalonus man jūsų atnašos. /
²¹ Todėl, – taip kalba VIEŠPATS, – / padėsiu štai kliūčių ant šios tautos kelio, / kad ji ant jų sukluptų. / Tėvai ir vaikai, / kaimynai ir bičiuliai drauge pražus.“

²² Taip kalba VIEŠPATS: / „Štai atžygiuoja tauta iš šiaurės krašto, / didelė tauta, pažadinta nuo žemės pakraščiu. /
²³ Ginkluoti lankais ir ietimis, / žiaurūs ir negailestingi; jų užesys – tarsi jūros šniokštimas. / Raiti ant žirgų, išsirikiavę mūšiu, / prieš tave, dukterie Sione!“

²⁴ „Išgirdome pranešimą apie juos / ir nuleidome rankas, / pagavo mus baimė / ir kančios kaip gimdyves. /
²⁵ Neik iš namų į laukus, / nesileisk į kelionę vieškelio, / nes priešo kalavijas – siaubas visur! /
²⁶ Ak, dukterie, mano tauta, vilkis ašutine, / voliokis pelenuose, / gedėk kaip vienturčio sūnaus, / liek gailias ašaras, / nes staiga mus užklumpa žudikas.

²⁷ Vertintoju savo tautoje paskyriau tave, / valytoju, / kad ištirtum ir vertintum jų elgesį. /
²⁸ Jie – varis ir geležis; / visi jie – užkietėję maiš-

tininkai, / šmeižtų nešiotojai – elgia-
si nedorai. / ²⁹ Dumplės šniokščia, /
šviną suryja ugnis. / Veltui valytojas
valė; / nedorieji nebuvo atskirti. /
³⁰ „Atmestuoju sidabru“ jie bus vadi-
nami, / nes VIEŠPATS juos atmetė.“

Nepagrįsta viltis

7 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES
žodis: ² „Atsistok VIEŠPATIES
Namų vartuose ir ten paskelbk šį
žodį: ‘Visi judėjai, kurie einate pro
vartus pagarbinti VIEŠPATIES, iš-
girskite VIEŠPATIES žodį!’“ ³ Taip
kalba Galybių VIEŠPATS, Izrae-
lio Dievas: „Taisykite savo kelius
ir darbus, kad galėčiau būti su ju-
mis šioje vietoje. ⁴ Nepasitikėkite
nepagrįsta viltimi, ⁵ sakydami: ‘Tai
VIEŠPATIES Šventykla! Tai VIEŠ-
PATIES Šventykla!’ Tik tuomet, jei
jūs visiškai pakeisite savo kelius ir
darbus, jei vykdysite teisingumą
tarp žmonių, ⁶ jei neskriausite sve-
timšalio, našlaičio ir našlės, jei ne-
praliesite nekalto kraujo šioje vieto-
je ir nedarysite sau žalos, sekdami
paskui svetimus dievus, ⁷ aš būsiu
su jumis šioje vietoje – krašte, ku-
rį senovėje amžinai atidaviau tavo
tėvams.

⁸ Štai jūs pasitikite nepagrįsta vil-
timi – Beverčiu melu! Iš to turėsite
tik žalos! ⁹ Kaip? Jūs vagiate ir
žudote, svetimaujate ir kreivai pri-
siekiate, aukojate Baalui atnašas
ir sekate paskui kitus dievus, kurių
net nepažįstate, ¹⁰ o paskui ateinate
pas mane į šiuos Namus, kurie va-
dinasi mano vardu, ir sakote: ‘Mes
apsaugoti! Galime vėl daryti visus
nedorus darbus!’ ¹¹ Argi tie Namai,

kurie vadinasi mano vardu, netapo
jūsų akyse plėšikų lindyne? Žiūrėki-
te, juk ir aš matau, kas darosi! – tai
VIEŠPATIES žodis. – ¹² Taip! Nuei-
kite, jei norite, į Šiloją“, kurį buvau
padaręs savo vardo vieta pradžioje.
Pasižiūrėkite, ką aš padariau jam už
nedorus darbus, kurių pridarė mano
tauta Izraelis. ¹³ Ir dabar, kadangi
jūs padarėte visas šias nuodėmes, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis, –
kadangi neklausėte, nors ir kalbė-
jau jums taip primygtinai, kadangi
neatsiliepėte, nors ir šaukiau jus,
¹⁴ su šiais Namais, vadinamais mano
vardu, o jais jūs pasitikite, ir su vie-
ta, kurią daviau jums ir jūsų tėvams,
pasielgsiu taip, kaip su Šiloju. ¹⁵ At-
stumsiu jus nuo savęs, kaip atstū-
miau visus jūsų giminaičius, visus
Efraimo palikuonis.

Tauta neklauso

¹⁶ O tu nesimelsk už šitą tautą,
neužtark jų maldavimų! Neitikinėk
manęs, nes aš tavęs neišklausysiu.
¹⁷ Argi nematai, ką jie daro Judo
miestuose ir Jeruzalės gatvėse?
¹⁸ Vaikai rankioja malkas, tėvai ku-
ria ugnį, o motinos minko tešla
paplotėliams Dangaus karalienei.
Mane įskaudinti norėdami, jie auko-
ja liejamąsias atnašas svetimiems
dievams. ¹⁹ Argi mane jie įskaudi-
na? – tai VIEŠPATIES žodis. – Ne!
Argi ne save pačius, savo pačių gė-
dai? ²⁰ Tikrai taip kalba Viešpats
DIEVAS: mano liepsnojančias pyktis
išsilies ant šitos vietos, ant žmonių
ir ant gyvulių, ant lauko medžių ir
ant dirvų derliaus. Jis degins, ir ne-
bus kam jį užgesinti“.

²¹ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Dėkite savo deginamąsias aukas ant skerstinių atnašų ir valgykite paaukotą mėsą!“ ²² Kalbėdamas jūsų tėvams tą dieną, kai išvedžiau juos iš Egipto žemės, nieko jiems neįsakiau dėl deginamųjų ar skerstinių aukų. ²³ Bet daviau jiems vieną įsakymą: ‘Klausykite mano balso! Tada aš būsiu jūsų Dievas, o jūs būsite mano tauta. Eikite visur tik tuo keliu, kuriuo jums įsakau, idant jums sektųsi.’

²⁴ Bet jie nei paklaūsė, nei paisė. Jie sekė paskui savo pačių užmačias, savo nedorų širdžių užsispyrimą, atsukdami man nugarą, o ne veidą. ²⁵ Nuo tos dienos, kai jūsų tėvai išėjo iš Egipto žemės, ligi šiandien primygtinai vis siunčiau ir siunčiau jums savo tarnus pranašus. ²⁶ Tačiau manęs jie nepaklaūsė ir nepaisė, darėsi dar atkaklesni kietasprandžiai ir elgėsi dar pikčiau negu jų tėvai.

²⁷ Nors ir sakysi jiems visus šiuos dalykus, jie tavęs neklausys, nors juos ir šauksi, jie neatsilieps. ²⁸ Todėl pasakyk jiems: ‘Štai tauta, kuri neklaūsė VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir nesileido jo mokoma. Išikimybė mirusi, net pats žodis dingęs nuo jų lūpų.’

Žudynių slėnis

²⁹ Nusikirpk nazyro plaukus^a ir mesk juos šalin! / Kalvose užtrauk liūdną raudą! / Juk VIEŠPATS atmetė ir paliko kartą, / sukėlusią jo pyktį.

³⁰ Judėjai padarė nedorybę mano akyse, – tai VIEŠPATIES žodis. – Jie suteršė Namus, kurie vadina mi mano vardu, statydami juose

savo šlykščius stabus. ³¹ Ben Hinomo slėnyje jie pasistatė tofetą – aukurą deginti savo sūnums ir dukterims kaip aukai. To aš niekuomet neįsakiau, tai man niekuomet neatėjo į galvą. ³² Todėl, tikėkite manimi, – tai VIEŠPATIES žodis, – ateis dienos, kai bebus minimas ne tofetas ir Ben Hinomo slėnis, o Žudynių slėnis. Tofete bus kapinės, nes kitur nebebus vietos laidoti. ³³ Tada šios tautės žuvusiųjų lavonai bus mitalas padangių paukščiams ir laukų žvėrimis; nebus kam jų nuvaikyti. ³⁴ Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse aš nutildysiu džiaugsmo ir iškilmių garsus, jaunikio balsą ir nuotakos balsą, nes visas kraštas taps tyrlaukais.

8 Tuo metu, – tai VIEŠPATIES žodis, – Judo karalių, didžiūnų, kunigų, pranašų ir Jeruzalės gyventojų kaulai bus iškasti iš kapų² ir išbarstyti ant žemės prieš saulę, mėnulį, visas dangaus Galybes, kurias jie mylėjo, tarnavo ir sekė, į kurias kreipėsi ir kurias garbino, puldami kniūbsti ant žemės. Jie nebus surinkti ir palaidoti, bet gulės kaip mėšlas dirvoms tręšti. ³ Visi, kurie išliko iš tos nedoros šeimos, kad ir kur juos ištremčiau, labiau norės mirti, negu gyventi, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

Nusikaltimas ir bausmė

⁴ Pasakyk jiems: ‘Taip kalba VIEŠPATS. / Kai žmonės pargriūva, argi jie nesikelia? / Kai žmonės paklysta, argi negrįžta atgal? / ⁵ Tad kodėl ši tauta – Jeruzalė – amžinai neklus-

ni? / Kodėl jie laikosi apgaulingų stabų / ir atsisako sugrįžti? / ⁶ Klausiausi atidžiai ir neišgirdau / nė vieno tiesos žodžio. / Niekas neapgaili savo nedorumo, / nesako: 'Ką aš padariau' / Visi puola į priekį savo neklusniuojų keliu / tarsi ristūnai, besiveržiantys į mūšį. / ⁷ Net gandras padangėse žino, kada keliauti, / burkuolis, kregždė ir gervė nujaučia laiką, / kada sugrįžti, / bet mano tauta nežino / VIEŠPATIES teisingumo!

⁸ Kaip galite sakyti: 'Mes išmincingi! / Mes turime VIEŠPATIES Įstatymą?' / Juk iš tikrųjų melaginga žinovo plunksna jie pavertė jį melu! / ⁹ Išminčiai sugėdinti, / apstulbinti, įkliuvę į spąstus. / Štai jie atmetė VIEŠPATIES žodį; / iš kur gi jų išmintis?

¹⁰ Todėl jų žmonas atiduosiu kitiems, / o jų laukus – užkariautojams. / Juk jie visi, nuo mažiausio ligi didžiausio, / godžiai ieško sau naudos; / nuo pranašo ligi kunigo, visi jie veidmainiai. / ¹¹ Dukters, mano tautos, žaizdas jie tik apgydo, / kartodami: 'Viskas gerai! Viskas gerai!' – / nors nėra gerai. / ¹² Turėtų gėdytis dėl savo bjauraus elgesio, / tačiau nesidrovi / ir nežino, ką reiskia parausti iš gėdos. / Todėl jie kris tarp žūvančių, / jie sukniubs, kai aš juos bausiu¹⁴, – sako VIEŠPATS.

¹³ „Tikrai surengsiu jų pjūtį! – tai VIEŠPATIES žodis. – / Nebus vynuogių ant vynmedžio, / nei figų ant figmedžio, / net lapai bus nuvytę! / Visa, ką jiems buvau davęs, išnyko.“ / ¹⁴ Ko gi dar sėdime? / Susirinkime! Eime į įtvirtintus miestus, / kad ten žūtume, / nes VIEŠPATS, mūsų Dievas, lėmė mums žūtį. / Jis davė mums gerti nuodų, / nes mes nusidėjome VIEŠPAČIUI. / ¹⁵ Lau-

kėme taikos, bet nėra pagerėjimo, / laukėme pagalbos, bet vietoj jos atėina siaubas! / ¹⁶ Nuo Dano girdėti, kaip prunkščia jo ristūnai; / nuo jo erzilų žvengimo dreba visas kraštas. / Jie atėjo ir nusiaubė visą kraštą, / miestus ir jų gyventojus.

¹⁷ Pasiųsiu prieš jus nuodingų gyvačių, / anglių, kurių jokie kerai neveiks. / Jos gels jus mirtinai!“ – tai VIEŠPATIES žodis.

Sielvartas dėl tautos

¹⁸ Mano liūdesys nepagydomas, / mano širdis pasiligojusi. / ¹⁹ Štai vargšės dukters, mano tautos, šauksmas / aidai skersai išilgai kraštą: / „Nejau VIEŠPATIES nėra Sione? / Argi nebėra ten jo karaliaus? / Kodėl jie skaudina mane savo stabais, / savo beverčiais svetimais dievais? / ²⁰ Pjūtis jau praėjo, / vasara pasibaigė, / bet mes tebesame neišgelbėti!“ / ²¹ Dukters, mano tautos, žaizdos sukrėtė mane; / aš baisiai nusiminęs, siaubas apėmė mane. / ²² Ar nėra balzamo Gileade, / ar nėra ten gydytojo? / Kodėl neužgyja dukters, mano tautos, žaizda? / ²³ O, kad mano galva būtų vandenys, / mano akys – ašarų šaltinis! / Dieną naktį raudočiau / dėl dukters, mano tautos, užmuštųjų.

9 O, kad galėčiau rasti dykumoje pakeles pastogę! / Tada palikčiau savo tautą, / galėčiau atsitraukti nuo jų. / Visi jie – svetimautojai, / sukčių minia. / ² „Liežuvis – jų ginklas, įtemptas lankas; / melas, o ne tiesa, viešpatauja krašte. / Nuo vienos nuodėmės jie skuba prie kitos, / bet manęs nepažįsta, – tai VIEŠPATIES žodis. – / ³ Būkite bud-

rūs kiekvienas su savo kaimynu, / nepsitikėkite nė vienu broliu! / Kiekvienas brolis gudrauja kaip Jokūbas^a, kiekvienas kaimynas skleidžia šmeižtus. / ⁴ Visi apgaudinėja vienas kitą / ir nesako tiesos. / Savo liežuviais jie įgudo meluoti, / elgiasi nedorai, nebegali gailėtis. / ⁵ Smurtas ant smurto, apgaulė ant apgaulės; / manęs pripažinti jie nenori“, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁶ „Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, – / valysiu juos ir bandysiu; / ką kita man daryti su dukters, mano tautės, nedorumu? / ⁷ Jų liežuvius – mirtina strėlė, / apgaūlios jų lūpos, apgauli ir kalba. / Lūpomis jie kalba su artimu draugiškai, / bet širdyje rengia jam pasalas! / ⁸ Kaip už tai jų nebausti? – tai VIEŠPATIES žodis. – / Kaip tokiai tautai nekeršyti?“

⁹ Dėl kalnų aš imu verkti ir vai-toti, / dėl ganyklų tyruose pradėdu raudoti, / nes jie nusiaubti; / niekas į juos nebekelia kojos, / nebegirdėti kaimenių bliovimo. / Ir padangių paukščiai, ir žvėrys pabėgo ir dingo.

¹⁰ „Jeruzalę pavirsiu griuvėsių krūva, / šakalų landyne, / Judo miestus – baisiu tyrilaukiu, / kur niekas negyvena.“

¹¹ Kuris yra toks išmintingas, kad visa tai suprastų? Tegu paaiškina tas, kuriam paties VIEŠPATIES lūpos kalbėjo:

„Kodėl nuniokotas kraštas, / išdegintas kaip dykuma, / per kurią niekas nebekeliauja?“

¹² VIEŠPATS sako: „Todėl, kad jie atmetė mano Įstatymą, kurį jiems daviau, neklaūsė mano balso ir nesiėlgė pagal jį, ¹³ bet verčiau

elgėsi pagal savo atkaklią širdį ir sekė Baalus, kaip jų tėvai buvo juos išmoke. ¹⁴ Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – štai maitinsiu dabar šią tautą kiečiais ir girdysiu nuodingu gėralu. ¹⁵ Išsklaidysiu juos tarp tautų, kurių nei jie, nei jų tėvai nežinojo, ir siųsiu jiems kalaviją, kad juos visiškai sunaikintų.“

¹⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Nagi! Pašaukite raudotojas, kad ateitų. / Kvieskite pačias geriausias. / ¹⁷ Teskuba ateiti ir pradėti raudą dėl mūsų, / kad mūsų akys plūstų ašaromis, / nuo blakstienų sruventų kaip vanduo. / ¹⁸ Iš Siono girdėti rauda: / ‘Kaip baisiai mes nuniokoti! / Kokia mums gėda! / Palikome kraštą, nes nugriautos mūsų sodybos!’ / ¹⁹ Klausykitės, moterys, VIEŠPATIES žodžio, / teišgirsta jūsų ausys jo lūpų žodį! / Pamokykite savo dukteris aimanuoti, / tepamoko viena kitą tos raudos. / ²⁰ Mirtis įlipo pro mūsų langus, / įsilaužė į mūsų pilis. / Ji nušluoja nuo gatvių vaikus, / nuo miesto aikščių jaunuolius.

²¹ Sakyk: ‘Tai VIEŠPATIES žodis. / Užmuštųjų lavonai guli kaip mėšlas dirvoje, / tarsi pėdai, kurių nėra kam surinkti paskui pjovėją.’“

Tikroji šlovė

²² Taip kalba VIEŠPATS: / „Išminčius tenesididžiuoja savo išmintimi, / nei stipruolis tenesigiria savo stiprumu, / nei turtuolis tenesipuikauja savo turtais. / ²³ Bet jei kas didžiutųsi, tesididžiuoja, / kad turi išminties pažinti mane, / pripažinti, kad aš esu VIEŠPATS, / kuris myli ištiki-

mai, / vykdo teisingumą ir teisumą žemėje. / Tokiais žmonėmis aš mėgaujuosi“, – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁴ „Žiūrėkite! Ateis dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai aš pašauksiu atsiskaityti visus apipjaustytuosius tik kūnu: ²⁵ Egiptą, Judą, Edomą ir Amoną, Moabą ir dykumos gyventojus, skutančius smilkinius. Juk visos tautos – neapipjaustytos, bet visi Izraelio namai turi neapijaustytą širdį.“

Dievas ir stabai

10 Klausykite žodžio, kurį VIEŠPATS pasakė apie jus, Izraelio namai!

² Taip kalba VIEŠPATS: / „Nemėgdžiokite tautų elgesio, / nenuogastaukite dėl ženklų dangaus skliaute, / nors dėl jų tautos ir nuogastauja. / ³ Ką tautos tiki, tai gyna apgaule, / nes stabas – tik rąstigalis iš miško medžio, / išskobtas meistro skaptuku, / ⁴ papuoštas auksu ar sidabru, / prikalta plaktuku ir vinimis, / kad nenugrįžtų. / ⁵ It paukščių baidyklės melionų darže, / jie negali kalbėti. / Juos reikia nešioti, / nes patys jie nepaeina. / Nebijokite jų, nes jie negali / nei žalos padaryti, nei naudos atnešti.“

⁶ Tokio, kaip tu, VIEŠPATIE, kito nėra! / Didingas tu, didinga tavo vardo galybė! / ⁷ Kas gali tavęs nebijoti, tautų Karaliau? / Tai pridera tau, / nes tarp visų išminčių tautose, / visų tautų valdose, / tokio, kaip tu, kito nėra!

⁸ Visi kaip vienas jie be žado ir be jausmo; / tad ką jie gali išmokti iš medinių stabų? / ⁹ Jie – iš Tarši-

šo atvežtas, / plaktuku kalstytas sidabras / ir auksas iš Ufazo! / Jie – meistro išmonė / ir auksakalio rankų darbas. / Violetinis ir purpurinis jų apdaras. / Visi ligi vieno jie – nagingų amatininkų dirbiniai.

¹⁰ VIEŠPATS – tikrai Dievas, / jis – gyvasis Dievas, amžinasis Karalius. / Nuo jo pykčio dreba žemė, / jo apmaudo nepajėgia pakelti tautos.

¹¹ Taip sakysite jiems: „Dievai, kurie nei dangaus, nei žemės nesukūrė, pradings nuo žemės ir iš po dangaus skliauto!“

¹² Jis sukūrė žemę savo galybe, / padėjo pasaulio pamatus savo išmintimi, / išskleidė dangaus skliautą savo išmone. / ¹³ Kai sugriaudžia jo balsas, / šniokščia vandenys dangaus skliaute. / Jis atpučia debesis nuo žemės pakraščiu, / padaro tviskančius žaibus lietui, / išleidžia viesulus iš aptvarų. / ¹⁴ Kiekvienas žmogus – kvailas, nesupratingas; / sau pačiam gėdą daro auksakalys savo stabais, / nes nuliejo apgaule, be gyvybės alsavimo. / ¹⁵ Jie niekam tikę, vien juoko verti. / Atėjus jų bausmės metui, išnyks kaip nebuvo. / ¹⁶ Nepanaši į juos Jokūbo dalis; / jis – visa ko kūrėjas, / Izraelis – jo paveldo gentis, / o jo vardas – Galybių VIEŠPATS.

Siaubas krašte

¹⁷ Susidek ryšulį ir palik kraštą, / apgultasis mieste! / ¹⁸ Juk taip kalba VIEŠPATS: / „Štai ši kartą gyventojus tikrai išbloksiu iš krašto, / taip prislėgsiu, kad jie pajus!“ / ¹⁹ Vargas man! Aš žuves! / Mano žaizda nepagydoma. / O aš tariau: „Tai tik liga; /

aš galiu ją ištverti.“ / ²⁰ Mano palapinė nusiaubta, / visos jos virvės nutrauktos. / Mano vaikai paliko mane, jų nebėra; / niekas mano palapinės nebestatys, / nėra, kas išskleistų mano palapinės dangas. / ²¹ Ganytojai buvo kvaili, / neieškojo VIEŠPATIES, / todėl ir nelydėjo jų sėkmė, / o visos jų kaimenės buvo išvaikytos. / ²² Klausykis! Girdėti užesys! / Artėja iš šiaurės baisus sąmyšis, / kad paverstų Judo miestus tyrais, / šakalų landynė.

Malda

²³ Aš žinau, VIEŠPATIE, / kad ne žmogus sau kelią lemia. / Žmogus negali nei pasirinkti gyvenimo kelio, / nei savo žingsnius gyvenime pakeipti. / ²⁴ Pataisyk mus, VIEŠPATIE, tačiau su saiku, / ne su pykčiu, idant niekais mūsų nepaverstum. / ²⁵ Savo pyktį išliek ant tautų, / kurios tavęs nepripažįsta, / ir ant tų karalijų, / kurios tavo vardo nesišaukia. / Juk jos surijo Jokubą, sunaikino jį, / nuniokojo jo sodybas!

Nutraukta Sandora

11 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Klausykitės šios Sandoros nuostatų! ² Paskelbk juos Judo žmonėms ir Jeruzalės gyventojams, ³ sakydamas: 'Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Prakeiktas žmogus, kuris nesilaiko šios Sandoros nuostatų, ⁴ nuostatų, kuriais įpareigojau jūsų tėvus tą dieną, kai išvedžiau juos iš Egipto žemės, iš tos geležies lydyklos, būtent: Pakluskite man ir laikykitės jų, kaip įsakiau, kad būtumėte mano tauta, o aš būčiau jūsų Dievas, ⁵ idant galė-

čiau ištesėti priesaiką, kurią daviau jūsų tėvams, jog duosiu jiems kraštą, plūstantį pienu ir medumi, tą kraštą, kurį šiandien turite.“ – „Tikrai taip, VIEŠPATIE!“ – atsakiau.

⁶ VIEŠPATS man tarė: „Paskelbk visus šiuos nuostatus Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse, sakydamas: 'Klausykite šios Sandoros nuostatų ir vykdykite juos.' ⁷ Juk aš primygtinai vis išpėdavau ir išpėdavau jūsų tėvus paklusti man, kai išvedžiau juos iš Egipto žemės, ir nesilioviau tai daręs iki šios dienos. ⁸ Bet jie neklaušė, nekreipė nė dėmesio. Visi kaip vienas elgėsi pagal savo nedoros širdies polinkius. Todėl užleidau ant jų visas bausmes pagal šios Sandoros nuostatus, kurių jie nesilaikė, kaip buvau jiems įsakęs.“

⁹ VIEŠPATS tarė man: „Judo žmonės ir Jeruzalės gyventojai surengė suokalbį. ¹⁰ Jie grįžo prie nusikaltimų savo protėvių, kurie atsisakė klausyti mano žodžių. Be to, jie nuėjo pas svetimus dievus jų garbinti, o Sandorą, kurią buvau sudaręs su jų tėvais, Izraelio namai ir Judo namai sulaužė.“ ¹¹ Todėl taip kalba VIEŠPATS: „Tikėk manimi, siųsiu jiems nelaimę, kurios jie nepajėgs išvengti. Nors jie manęs šauksis, aš jų negirdėsiu. ¹² Kai Judo miestai ir Jeruzalės gyventojai šauksis dievų, kuriems jie degina aukas, kad gelbėtų, tie dievai nelaimėje jiems nieko nepadės.“

¹³ Kiek tavo miestų, tiek tavo dievų, Judai! / Kiek Jeruzalėje gatvių, / tiek aukurų pasistatė Gedai, / aukurų aukoms Baalui deginti.

¹⁴ O tu nesimelsk už šią tautą! Neužtark jų nei prašymu, nei malda! Aš negirdėsiu, kai jie šauksis manęs savo nelaimės metu.“

¹⁵ Kokią teisę turi mano mylimoji būti mano Namuose, / kai ji daro bjaurius darbus? / Ar gali įžadai ir aukų mėsa atitolinti / nuo tavęs nelaime? / Argi per juos pabėgsi nuo pavojaus? / ¹⁶ „Žaliuojantis alyvmedis, malonus akims“ – / taip VIEŠPATS praminė tave. / Bet dabar jis tarsi didžiu perkūno trenksmu / padega jo lapus, ir liepsnoja jo šakos.

¹⁷ Galybių VIEŠPATS, kuris tave pasodino, nutarė siųsti tau nelaime už nedorus Izraelio ir Judo namų darbus. Degindami aukas Baalui, jie įpykdė mane.

Suokaltis prieš Jeremiją

¹⁸ VIEŠPATS man tai apreiškė, aš buvau ispėtas. / Tik tada tu leidai man permatyti jų užmačius! / ¹⁹ Mat aš buvau lyg patiklus avinėlis, vedamas pjauti, / ir net nenujaučiau, / kad jie slapta prieš mane mezga sąmokslus: / „Sunaikinkime medį su jo vaisiais, / išraukime jį iš gyvųjų žemės, / kad jo nė vardas nebebūtų minimas.“

²⁰ Bet tu, Galybių VIEŠPATIE, sprendi teisingai, / ištiri jausmus ir širdį! / Leisk man pamatyti, kaip jiems keršys, / nes tau patikejau savo reikalą!

²¹ Todėl taip kalba VIEŠPATS Anatoto žmonėms, besistengiantiems mane užmušti ir sakantiems: „Neprenašauk VIEŠPATIES vardu, jei-gu nenori mirti nuo mūsų rankos.“

²² Taigi taip kalba Galybių VIEŠPATS: „Tikėk manimi, nubausiu juos! Jų jauni vyrai kris nuo kalavijo, jų sūnūs ir dukterys mirs iš bado.

²³ Neliks jiems jokio likučio, nes sukelsiu nelaime prieš Anatoto žmones – jų pradžios metą.“

Jeremijo skundas

12 Teisus tu liktum, VIEŠPATIE, / jeigu įsivelčiau į ginčus su tavimi. / O vis dėlto turiu nusi-skūsti tavimi. / Kodėl sėkmė lydi nedorėlius? / Kodėl visi sukčiai tarpsta? / ² Tu juos pasodinai, ir jie suleido šaknis; / vešliai sau auga ir net vaisių neša. / Tu jų lūpose, / bet toli nuo jų širdies. / ³ VIEŠPATIE, tu tikrai mane pažįsti; permatai mane, / ištiri mano širdį / ir žinai, kad ji tavo rankose. / Išgaudyk juos kaip avis skerdimui, / atskirk juos nuo kitų žudymo dienai. / ⁴ Kiek ilgai dar turės kraštas liūdėti / ir žolė visur laukuose vysti? / Argi turi gaišti gyvuliai ir paukščiai dėl to, / kad nedorai elgiasi jo gyventojai? / O jie sau sako: „Dievas nemato, ką mes darome!“

Dievo atsakas

⁵ „Jei lenktynės su pėsčiaisiais tave nuvargino, / tai kaip galėsi varžytis su raiteliais? / Jei tu jautiesi saugus tik ramiame krašte, / tai ką gi darysi Jordano brūzgynuose? / ⁶ Juk net tavo broliai ir namiškiai / klatingai pasielgė su tavimi. / Net jie pakeltu balsu rėkia tau už nugaros. / Nepasitikėk jais, / nors jie ir draugiškai kreiptųsi į tave.

⁷ Palikau savo Namus, atmečiau savo paveldą. / Savo numylėtinę atidaviau jos priešams į rankas. / ⁸ Mano paties tauta prieš mane at-

sigrėžė / kaip liūtas miške. / Kadangi ji pakėlė balsą prieš mane, / elgiuosi su ja kaip su priešu. / ⁹Mano tauta – lyg paukštis, / iš visų pusių puolamas plėšriųjų paukščių. / Eikite šen! Rinkitės, visi laukų žvėrys! / Ateikite ir rykite! / ¹⁰Daug piemenų nusiaubė mano vynuogyną, / nutrypė kojomis mano paveldą. / Jie pavertė mano žavųjų lauką / apleista dykyne, ¹¹padarė ji niūria dykyne; / nuniokotas jis guli prieš mane. / Visas kraštas nuniokotas, / bet nė vienas to neima į širdį. / ¹²Ant visų dykynės kalvų įsikūrė plėšikai, / nes VIEŠPATIES kalavijas ryja žemę / nuo vieno krašto iki kito. / Nėra ramybės žmonėms. / ¹³Jie pasėjo kviečius, o pjauna erškėčius; / nusiplūkė be jokios naudos. / Jie kenčia dėl savo pjūties, / dėl liepsnojančio VIEŠPATIES pykčio.“

¹⁴Taip kalba VIEŠPATS: „Turiu šį tą pasakyti visiems savo nedoriams kaimynams, naikinantiems paveldą, kurį daviau savo tautai Izraeliui kaip nuosavybę. Štai išrausiu juos iš jų žemių, o Judo namus išrausiu iš jų tarpo. ¹⁵Tačiau kai būsiu išrovęs, vėl pasigailėsiu ir parvesiu kiekvieną į jo paveldą ir į jo kraštą. ¹⁶Ir tuomet, jei iš tikrųjų mokysis eiti mano tautos keliu, jie prisieks mano vardu: 'Kaip gyvas VIEŠPATS!' Jie, pirma mokę mano tautą prisiekinėti Baalu, turės vietos mano tautoje. ¹⁷„Bet jeigu nepaklausys, tą tautą išrausiu ir visiškai sunaikinsiu,“ – tai VIEŠPATIES žodis.

Palyginimai ir išpėjimai

13 Štai ką man sako VIEŠPATS: „Eik ir nusipirk lininį juosmens aprišalą, nešiok jį ant strėnų.

Nemerk jo į vandenį.“ ²Nusipirkau juosmens aprišalą, kaip VIEŠPATS liepė, ir nešiojau ant strėnų. ³Mane vėl pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁴„Pasiimk juosmens aprišalą, kurį nusipirkai ir nešioji, nueik prie Perato ir paslėpk jį uolos plyšyje.“ ⁵Nuėjau prie Perato, kaip VIEŠPATS buvo liepęs, ir paslėpiau jį uolos plyšyje. ⁶Praėjus daug laiko, VIEŠPATS man tarė: „Dabar vėl eik prie Perato ir parsinešk juosmens aprišalą, kurį buvau liepęs ten paslėpti.“ ⁷Nuėjau vėl prie Perato, susiėškojau ir pasiėmiau juosmens aprišalą iš tos vietos, kurioje buvau paslėpęs. Žinoma, juosmens aprišalas buvo sutrūnijęs ir niekam tikęs! ⁸Tada mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹„Taip kalba VIEŠPATS. Lygiai taip supūdysiu išulų Judo išdidumą ir išulų Jeruzalės išdidumą. ¹⁰Nedoroji tauta, atsisakanti klausyti mano žodžių, besielgianti pagal savo širdies užsispyrimą, einanti paskui svetimus dievus, jiems tarnaujanti ir juos garbinanti, taps kaip šis juosmens aprišalas, kuris niekam nebetinka. ¹¹Kaip juosmens aprišalas priglūsta žmogui prie strėnų, taip aš buvau priglaudęs visus Izraelio namus ir visus Judo namus prie savęs, – tai VIEŠPATIES žodis, – idant jie būtų mano tauta, garsintų mano vardą, garbę ir didingumą. Tačiau jie nenorėjo klausyti.

¹²Perduok jiems ir šį žodį: „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. „Vynui skirti ąsočiai pripildomi vyno!“ Jeigu jie tau atsakys: „Argi mes patys nežinome, kad vynui skirti ąsočiai turėtų būti pripildomi vyno?“ – ¹³pasakyk jiems: „Taip kalba VIEŠPATS. Saugokitės! Nugirdysiu iki girtumo visus šito krašto

gyventojus: karaliūs, Dovydo soste sėdinčius, kunigus ir pranašus, visus Jeruzalės žmones. ¹⁴ Sudaužysiu juos vieną į kitą, senus ir jaunus drauge, – tai VIEŠPATIES žodis. – Nei gailestingumas, nei užuojauta, nei švelnumas – niekas manęs nesulaikys, kad jų nesunaikinačiau.“

¹⁵ Klausykite ir įsidėmėkite! / Nesipuikuokite, nes VIEŠPATS kalbą! / ¹⁶ „Teikite šlovę VIEŠPAČIUI, savo Dievui, / kol dar nesutemo, / kol dar prieblandoje jūsų kojos neklupinėja ant kupstų, / kol dar jūsų lauktoji šviesa nepavirto niūria tamsa, / nepersimainė į tamsius debesis. / ¹⁷ Bet jeigu jūs į tai nekreipsite dėmesio, / išliesiu slapta daug ašarų dėl jūsų išdidumo. / Be perstojo plūs mano akys ašaromis, / nes VIEŠPATIES kaimenė genama į tremtį.

¹⁸ Sakykite karaliui ir karaliaus motinai: / ‘Lipkite žemyn nuo savo sostų, / sėskitės žemai, / nes nukrito nuo jūsų galvų / jūsų puikiosios karūnos.’ / ¹⁹ Negebo miestai apgulti, / nėra kam jų gelbėti. / Visi Judo žmonės nušluoti į tremtį, / visi ištremti.

²⁰ Pakelk akis, Jeruzale! / Pasižiūrėk, kaip jie ateina iš šiaurės! / Kurgi ta kaimenė, kuri buvo tau patikėta, / kaimenė, kuria taip didžiuojiesi?

²¹ Ką tu sakysi, kai užpuls tave kaip užkariautojai / tie, kuriuos tu mokei būti meilužiais? / Ar nesurems tavęs skausmai, / kaip suremia gimdančią moterį? / ²² Kai klausi širdyje: ‘Kodėl man taip atsitiko?’ – / žinok, kad dėl savo didžios kaltės esi apnuoginta / ir prievartaujama.

²³ Argi gali etiopas pakeisti savo odą, / o leopardas – savo dėmes? / Tad ar, igudę blogai elgtis, / galėtumėte daryti gera? / ²⁴ Tarsi vėtomus pelus išblaškysiu juos, / dykumos vėjui

papūtus! / ²⁵ Toks bus tavo likimas, / mano tau atseikėta dalis, – tai VIEŠPATIES žodis, – / dėl to, kad mane pamiršai / ir pasitikėjai melu. / ²⁶ Aš pats užversiu tavo sijoną tau ant galvos, / kad pasirodytų tavo gėda. / ²⁷ Tavo svetimavimą, tavo gašlų žvergimą, / tavo begėdišką pasileidimą, / jūsų gėdingus darbus aš matau ant kalvų ir laukuose. / Ak, vargas tau, Jeruzale, nes tu nenori būti švari! / Kiek ilgai?“

Didžioji sausra

14 VIEŠPATIES žodis Jeremijui apie sausrą.

² „Judo karalystė liūdi. / Jos miestų vartai sunykę, / žmonės guli ant žemės iš sielvarto, / o iš Jeruzalės kyla šauksmas. / ³ Jos didžiūnai siunčia tarnus vandens; / tie nueina prie talpyklų, bet vandens neranda / ir sugrįžta tuščiais ąsočiais. / Nusigandę ir sumišę, jie užsidengia galvas. / ⁴ Sustojo darbas laukuose, / nes krašte nebuvo lietaus. / Artojai nusigandę, jie užsidengia galvas. / ⁵ Net briedė laukuose pameta atsivestą jauniklį, / nes nėra žolės. / ⁶ O laukiniai asilai stovi ant plikų kalvų, / dvėsuodami kaip šakalai; / jų akys apsiblaususios, nes trūksta pašaro.“

⁷ Nors mūsų kaltės ir liudija prieš mus, / gelbėk, VIEŠPATIE, dėl savo vardo! / Nors mūsų atsimetimai nesuskaičiuojami, / nors mes nusi-dėjome tau, / ⁸ tu – Izraelio viltis, VIEŠPATIE, / jo gelbėtojas nelaimėje! / Kodėl esi lyg svetimas šiame krašte, / lyg pakeleivis, užėjęs tik pernaktvoti? / ⁹ Kodėl esi lyg staigmenos pritrenktas žmogus, / lyg galiūnas, negalintis išgelbėti? / Juk tu esi

tarp mūsų, VIEŠPATIE, / tavo vardu mes vadinami; / neapleisk mūsų!

¹⁰ Taip kalba VIEŠPATS šiai tautai: / „Iš tikrųjų jie taip mėgsta klaidžioti, / kad net savo kojų ne-tausoja. / Todėl jie nemieli VIEŠ-PAČIUI. / Dabar jis atmins jų kaltę ir nubaus už jų nuodėmes.“

¹¹ VIEŠPATS tarė man: „Nesimelsk už šią tautą ir gerovės jai neprašyk! ¹² Kai jie pasninkaus, aš negirdėsiu jų maldavimo, kai aukos deginamąsias aukas ir maisto atnašas, aš jų nepriimsiu. Kalaviju, bado ir maro rykšte padarysiu jiems galą.“

¹³ Atsakiau: „Ak, Viešpatie DIEVE! Pranašai jiems žada: 'Jūs nematysite kalavijo, badas jūsų neužpuls, nes amžina taiką duosiu jums šioje vietoje.'“ – ¹⁴ „Ką pranašai skelbia mano vardu, tai melas! – atsakė man VIEŠPATS. – Jų aš nesiunčiau, įgailojimo jiems nedaviau, nieko jiems nekalbėjau. Prasimanytus regėjimus, tuščius būrimus, savo pačių vaizduotės apgaulę jie skelbia jums!“ ¹⁵ Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Pranašai, pranašaujantys mano vardu, nors aš jų nesiunčiau, nesiliaujantys skelbti: 'Kalavijas ir badas neištiks šio krašto!' – patys galą gaus nuo kalavijo ir bado. ¹⁶ O žmonės, kuriems jie pranašauja, tyšos išmesti Jeruzalės gatvėse, tapę bado ir kalavijo aukomis. Nebus kam laidoti nei jų pačių, nei žmonių, sūnų ir dukterų, nes ant jų išliesiu jų pačių nedorumo atpildą.

¹⁷ O tu perduosi jiems šį žodį: / „Tėsrūva mano akys ašaromis, / nakčia ir dieną, be perstojo, / nes baises nuniokojimas ir nepagydoma žaizda / nukankino mergelę dukterį, mano tautą. / ¹⁸ Išėinu į laukus – štai kritę nuo kalavijo! / Ateinu į

miestą – štai pasiligoję iš bado! / Net pranašas ir kunigas klajoja po kraštą, / sutrikę, nežinodami, ką daryti.“

¹⁹ Neįau tu visiškai atmetei Judą? / Ar Sionas tapo tau bjaurus? / Neįau mus taip pribloškei, / kad jau nebėra mums išgydymo? / Tikėjomės taikos, bet nieko gera nematyti, / laukėme išgydymo, ir štai vien siaubas! / ²⁰ Išpažįstame, VIEŠPATIE, savo nedorumą / ir kaltę mūsų tėvų, / nes tikrai tau nusidėjome. / ²¹ Savo vardo dėlei neatmesk mūsų, / nepadaryk negarbės savo šlovės sostui! / Atmink savo Sandorą su mumis / ir nenu-trauk jos! / ²² Ar gali kuris iš tautų stabų duoti lietaus? / Ar gali pats dangus siųsti būriais lietų? / Argi tai ne tu vienas, VIEŠPATIE? / Mūsų Dieve, mes dedame viltis į tave, / nes tik tu visa tai padarei!

Dievo rūstybė

15 VIEŠPATS tarė man: „Net jei pats Mozė ir Samuelis man juos užtartų, ir tai mano širdis prie šios tautos nelinktų. Varyk juos man iš akių, tegu jie eina sau! ² Jeigu jie klaustų: 'Kur mes eisime?' – atsakyk jiems: 'Taip kalba VIEŠPATS. Kas paženklintas marui, tas mirs maru; kas paženklintas kalavijui, tas žus nuo kalavijo; kas paženklintas badiui, tas mirs nuo bado; kas paženklintas nelaisvei, tas išeis į nelaisvę! ³ Keturias rykštes nutariau jiems skirti, – tai VIEŠPATIES žodis: kalavija, kad mirtį neštų, šunis, kad kūnus tąsytų, padangių paukščius ir lauko žvėris, kad surytų ir sudraskytų. ⁴ Padarysiu juos siaubu visoms karalystėms žemėje kaip bausmę už

tai, ką Judo karalius Manasas, Ezekijo sūnus, padarė Jeruzalėje.’

⁵ Kam tavęs bus gaila, Jeruzale, / kas tave paguos? / Kas sustos tavęs paklausti, / kaip gyvuoji? ⁶ Tu pati mane atmetei, – tai VIEŠPATIES žodis, – / tu pati man atgręžei nugarą. / Todėl pakėliau prieš tave ranką, / kad tave sunaikinčiau, / nes pavargau besigailėdamas. ⁷ Išvėčiau juos vėtykle po žemės gyvenvietes. / Atėmiau vaikus, sunaikinau savo tautą, / nes jie atsisakė pasukti iš savo kelių. ⁸ Jų našlių buvo daugiau negu jūros smilčių. / Atvedžiau jiems – motinoms ir jaunuoliams – / niokotoją viduryje dienos. / Leidau, kad juos staiga užkluptų sąmyšis ir siaubas. ⁹ Septyneta pagimdžiusioji alpsta, / merdi, gaudydama orą. / Jos saulė nusileido dienai nesibaigus; / ji sugedinta, apimta nevilties. / Jų likutį atiduosiu kalavijui, / jų priešams į rankas“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Skundas ir atsakas

¹⁰ Vargas man, motina mano, kad pagimdei mane – / žmogų, kuris kaltina ir teisia visą kraštą! / Aš nei kam skolinau, nei esu kam skolingas, / tačiau visi mane keikia. ¹¹ Bet prisiekiu tau, VIEŠPATIE, / kad dėl jų labo tau tarnavau, / užtariau tau priešą, / pavojaus ir nelaimės ištiktą.

¹² „Ar gali kas sutrupinti geležį, / ypač geležį iš šiaurės, geležį, maišytą su variu? ¹³ Tavo turtus ir išdus atiduosiu išgrobti / kaip atpildą už tavo nuodėmes, / padarytas visose tavo valdose. ¹⁴ Padarysiu tave vergu priešų krašte, / kurio tu nepažįsti; / mano pyktis užkūrė ugnį, / kuri jus sudegins.“ ¹⁵ Ak, tu žinai! VIEŠ-

PATIE, atmink mane! / Pasirūpink manimi! / Atkeršyk už mane mano persekiotojams! / Nepasiduok savo kantrybei! / Neleisk man pražūti ir atmink, / jog dėl tavęs kenčiu užgauliojimus! ¹⁶ Gavęs tavo žodžius, / juos ryte prarijau; / tavo žodis atnešė man džiaugsmą / ir širdies linksmybę, / nes aš tapau tavo, VIEŠPATIE, Galybių Dieve! ¹⁷ Ne man sėdėti minioje, juokauti ir linksmintis. / Tavo rankos paliestas, vienišas sėdėjau, / nes mane pripildei apmaudo. ¹⁸ Kodėl mano skausmui nėra galo, / o mano žaizda tokia piktą, jog nesiduoda gydoma? / Ak, iš tikrųjų tu man esi klastingas upokšnis, / vandenys, kuriais negalima pasitikėti!

¹⁹ Taip kalba VIEŠPATS: / „Jei atsigręši, atnaujinsiu tave, / ir vėl būsi mano tarnas. / Jei tu skelbsi, kas brangu, o ne kas nevertinga, / tu vėl būsi tarsi mano lūpos. / Tegų jie gręžiasi į tave, / o tu nesigręžk į juos! ²⁰ Tuomet padarysiu tave šiai tautai tvirtu vario mūru. / Nors jie ir puls tave, tavęs neįveiks, / nes aš esu su tavimi, / kad tau padėčiau ir tave gelbėčiau, – / tai VIEŠPATIES žodis. – ²¹ Išgelbėsiu tave iš nedorėlių rankų, / iš negailestingų nagų tave išvaduosiu.“

Viešpats teisia žmones

16 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Neimk sau žmonos ir neturėk nei sūnų, nei dukterų šioje vietoje, ³ nes VIEŠPATS taip kalbėjo apie sūnus ir dukteris, kurie gims šioje vietoje, ir apie motinas, kurios juos pagimdys, ir apie tėvus, iš kurių jie gims šiame krašte: ⁴ jie mirs baisia mirtimi! Neapraudoti

ir nepalaidoti jie gulės kaip mėšlas dirvoms tręšti. Kalavijas ir badas juos sudoros. Jų lavonais mis padangių paukščiai ir laukų žvėrys.“

⁵Taip kalba VIEŠPATS: „Neužėik į namus, kur gedima, nedalyvauk jų raudoje, nereikšk jiems užuojautos, nes aš atėmiau iš šios tautos savo ramybę, – tai VIEŠPATIES žodis, – atėmiau malonę ir pasigailėjimą. ⁶Didžiūnai ir varguoliai mirs šiame krašte be laidotuvių ir be raudų. Niekas dėl jų nei draskysis iki kraujo, nei galvą skusis. ⁷Nebus, kas laužytų duoną su liūdinčiu, idant liūdesyje dėl mirusio jį paguostų, nebus, kas pripiltų jam paguodos taure, kad galėtų išgerti net tėvo ar motinos netekęs.

⁸Nekelk kojos į namus, kur žmonės puotauja, nesėsk su jais už stalo valgyti ir gerti.“ ⁹Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Štai jūsų akyse ir jūsų dienomis nutildysiu šioje vietoje linksmybės ir džiaugsmo garsus, jaunikio ir nuotakos balsus.

¹⁰Kai paskelbsi visa tai šiai tautai ir kai jie ims klausinėti: 'Kodėl VIEŠPATS nutarė mus taip baisiai bausti? Kuo mes nusikaltome? Kokia mūsų nuodėmė, kuria nusidėjome VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui?' – ¹¹tu jiems atsakysi: 'Todėl, kad jūsų tėvai mane paliko, – tai VIEŠPATIES žodis. – Jie sekė svetimus dievus, jiems tarnavo ir juos garbino, o mane paliko ir nesilaikė mano Įstatymo. ¹²Bet jūs, savo ruožtu, elgėtės blogiau negu jūsų tėvai. Taip! Pasižiūrėkite į save: visi kaip vienas elgiatės pagal savo nedoros širdies palinkimus, atsisakydami manęs klausyti. ¹³Išvarysiu jus iš šito krašto į šalį, kurios nei jūs, nei jūsų tėvai nepa-

žinojo. Ten dieną naktį tarausite kitiems dievams, nes aš tikrai jūsų daugiau nebeprisigailėsiu.'

¹⁴Tačiau štai ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai nebebus sakoma: 'Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išvedė izraelitus iš Egipto žemės!' – ¹⁵bet mieliau bus tariama: 'Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išvedė Izraelio vaikus iš Šiaurės krašto ir iš visų kraštų, kuriuose buvo juos išblaškęs.' Parvesiu juos atgal į jų žemę, kurią daviau jų tėvams.

¹⁶Štai siunčiu daug žvejų, – tai VIEŠPATIES žodis, – kad juos sužvejotų. Paskui pasiųsiu daug medžiotojų, kad juos sumedžiotų visuose kalnuose bei kalvose ir visų uolų urvuose. ¹⁷Visi jų keliai man prieš akis, nuo manęs jie negali pasislėpti, jų kaltę negali būti nuslėpta nuo mano akių. ¹⁸Atlyginsiu už jų kaltę ir nuodėmę dvigubai, nes jie suteršė mano kraštą šlykščiais savo stabų griaučiais ir pripildė mano paveldą savo netikrų dievų.“

¹⁹VIEŠPATIE, mano stiprybė, mano tvirtovė, / mano priebėga pavojaus dieną! / Tautos pas tave ateis nuo žemės pakraščių ir tars: / „Mūsų tėvų palikimas – vien apgaulė, / tušti stabai – niekam nenaudingi. / ²⁰Argi gali žmogus pasidaryti sau dievų? / Ne! Tai ne dievai!“ – ²¹„Tad žiūrėk! Aš juos pamokysiu, / visiems laikams jiems parodysiu / savo ranką ir savo galybę, / kad jie žinotų, jog mano vardas yra VIEŠPATS.

Nuodėmė ir bausmė

17 Judo nuodėmė įrašyta geležine plunksna, / įrėžta deimanto antgaliu / jų širdies plokštėje ir jų altorių raguose. / ²Tuo tarpu jų

sūnūs atmena / jų aukurus ir šventuosius stulpus / po kiekvieno ūksmingu medžiu / ir aukštumų alkuose – / ³ kalnuose ir laukuose. / Tavo turtus ir išdus atiduosiu išgrobti / kaip atpildą už tavo nuodėmės, / padarytas visose tavo valdose. / ⁴ Dėl savo elgesio prarasi paveldą, / kurį tau daviau. / Padarysiu tave vergu priešų krašte, / kurio tu nepažįsti, / nes mano pyktis užkūrė ugnį, / kuri degs amžinai.“

⁵ Taip kalba VIEŠPATS: / „Prakeiktas žmogus, kuris pasitiki žmonėmis / ir ieško stiprybės trapiame žmoguje, / kai jo širdis nusigręžia nuo VIEŠPATIES. / ⁶ Toks žmogus – tarsi skurdus tyrų krūmokšnis, / be vilties sulaukti ko nors gero, / skurstantis sausoje dykumoje, / sūrioje žemėje, kur niekas negali gyventi. / ⁷ Laimingas žmogus, kuris pasitiki VIEŠPAČIU, / kurio viltis – tik VIEŠPATS. / ⁸ Toks žmogus – tarsi medis, / pasodintas prie vandens, / leidžiantis savo šaknis srovės link, / nebijantis kaitros, kai ji užaina; / jo lapai nuolat žaliuoja, / nepabūgsta sausros metų, / nenustoja duoti vaisių. / ⁹ Širdis už viską vylingesnė / ir nepataisomai pasiligojusi. / Kas gali ją perprasti? / ¹⁰ Tik aš, VIEŠPATS, tirių širdį, / išbandau jausmus, / kad kiekvienam atlyginčiau pagal jo elgesį, / pagal jo darbų vaisius.“ / ¹¹ Žmogus, neteisėtai kraunantis sau turtus, / yra kaip kurapka, perinti ne savo dėtus kiaušinius. / Turtai paliks jį gyvenimo pusiaukelėje, / ir amžiaus pabaigoje jis bus laikomas mulkiu.

¹² Šlovės sostas, išaukštintas nuo pat pradžios, – tokia yra mūsų Šventyklos vieta!

Malda

¹³ O Izraelio viltie, VIEŠPATIE! / Visi, kurie tave palieka, / bus sugėdinti; / visi, kurie šiame krašte maištauja prieš tave, / bus pažeminti, / nes jie paliko VIEŠPATĮ, gyvojo vandens šaltinį.

¹⁴ Gydyk mane, VIEŠPATIE, / kad tikrai būčiau išgydytas; / gelbėk mane, kad būčiau išgelbėtas, / nes tu – mano gyrius. / ¹⁵ Girdi, ką jie man sako: / „Kurgi tas VIEŠPATIES žodis? / Teišsipildo!“ / ¹⁶ Bet aš nevengiau būti ganytoju tavo tarnyboje; / nelaimės dienės aš netroškau. / Tu pats gerai žinai, kas buvo mano lūpose; – / tau aišku, ką aš sakiau. / ¹⁷ Nebūk man siaubas, / tu – priebėga nelaimės dienai! / ¹⁸ Tebūna sugėdinti mano persekiojotai, o ne aš! / Tenustoja drąsos jie, o ne aš! / Siušk jiems nelaimės diena, / triuškind juos ir triuškind!

Šabo šventimas

¹⁹ Taip kalba VIEŠPATS: „Nueik, pastovėk Tautos vartuose, pro kuriuos įeina ir išeina Judo karaliai, ir kituose Jeruzalės vartuose ²⁰ ir sakyk: ‘Klausykites VIEŠPATIES žodžio, Judo karaliai, ir jūs, visa Judo šalis ir Jeruzalės gyventojai, einantys pro šiuos vartus!’“ ²¹ Taip kalba VIEŠPATS: „Dėl savęs pačių žiūrėkite, kad neneštumėte nešulių šabo dieną ir nevilktumėte jų pro Jeruzalės vartus. ²² Neneškite jokio nešulio iš savo namų šabo dieną ir nešiunkite jokio darbo, bet šveskite šabo dieną, kaip jūsų tėvams įsakiau, ²³ nors jie neklausė ir nekreipė dėmesio, bet sąmoningai užsispyrę atsisakė klausyti ar būti pamokomi.

²⁴ O dabar, jeigu manęs nuoširdžiai paklausysite, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir šabo dieną nešulio pro šio miesto vartus nenešite, švesite šabą ir susilaikysite nuo bet kokio darbo, ²⁵ tai pro šio miesto vartus ir toliau žygiuos karaliai, sėdintys Dovydo soste, kariatose ar ant arklių, drauge su savo didžiūnais, Judo žmonėmis ir Jeruzalės gyventojais. Šis miestas amžiais bus gyvenamas. ²⁶ Čionai ateis žmonės iš Judo miestų ir Jeruzalės apylinkių, iš Benjamino krašto, iš Šefelos, iš kalnų ir iš Negebo su deginamosiomis ir skerdžiamosiomis aukomis, su javų atnašomis, smilkalais ir bendravimo aukomis VIEŠPATIES Namams. ²⁷ Bet jeigu jūs neklausote manęs, liepusio švesti šabą, jeigu velkate nešulius ir einate pro Jeruzalės vartus šabo dieną, aš padėsiu jos vartus ugnimi, kuri sunaikins Jeruzalės rūmus ir niekada neužges.“

Puodžiaus indas

18 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Kelkis ir eik į puodžiaus dirbtuvę. Ten perduosiu tau, ką noriu pasakyti.“ ³ Tad aš ir nuėjau į puodžiaus dirbtuvę. Jis kaip tik triūsė prie žiestuvo. ⁴ Jei žiedžiamasis puodas išeidavo nevykęs, kai molis būdavo puodžiaus rankose, jis perdirbdavo molį į kitą puodą. ⁵ Tuomet mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁶ „Argi negaliu ir aš su jumis, Izraelio namai, pasielgti kaip šis puodžius? – tai VIEŠPATIES žodis. – Iš tikrųjų kaip molis puodžiaus rankose, taip mano rankoje esate jūs, Izraelio namai. ⁷ Kartais pagrasinu kuriai nors tautai ar karalystei, kad

išrausiu ją iš šaknų, suardysiu ir sunaikinsiu, ⁸ bet jei ta tauta, kuriai grasinau, nusigręžia nuo savo nedoro, aš pakeičiu savo mintį apie bausmę, kuria maniau ją nubausti. ⁹ O kartais pažadu kuriai nors tautai ar karalystei, kad ją stiprinsiu ir duosiu žemės, ¹⁰ bet jeigu ši tauta elgiasi nedorai mano akyse, neklausydama mano balso, aš pakeičiu savo mintį apie gera, kuriuo žadėjau ją laiminti.

¹¹ Taigi dabar pasakyk Judo žmonėms ir Jeruzalės gyventojams: „Taip kalba VIEŠPATS. Būkite budrūs! Aš rengiu jums nelaimę ir puoseleju užmoji. Grįžkite kiekvienas iš savo nedoro kelio, taisykite savo kelią ir darbus.“ ¹² Tačiau jie atsakys: „Tuščios pastangos! Laikysimės savo užmačių; kiekvienas mūsų elgsis pagal savo nedoros širdies užsispyrimą.“

Tauta atmeta Viešpatį

¹³ Todėl taip kalba VIEŠPATS: / „Klauskite tautų, / ar kuri yra ką panašaus girdėjusi. / Tikrai pasibaisėtinai pasielgė / mergelė, Izraelio tauta! / ¹⁴ Ar akmenys pasitraukia iš dirvų, / Libano sniegynai iš uolėtų aukštumų? / Ar išsenka trykštančios versmės, / šalto vandens kalnų upės? / ¹⁵ Tačiau mano tauta mane pamiršo: / ji degina smilkalus niekingiems stabams! / Jie išklysta iš savo kelio, / iš seniai pramintų takų, / ir nori eiti šunkeliais, o ne vieškeliais. / ¹⁶ Jie pavertė savo kraštą siaubo vieta, / amžina pajuoka; / kas tik keliaus per jį, tas pasibaisės / ir linguos galvą. / ¹⁷ Kaip vėjas iš rytų išblaškysiu juos / priešų akivaizdoje. / Nugarą, o ne veidą aš jiems atgręšiu / jų nelaimės dieną.“

Samokslas prieš Jeremiją

¹⁸ „Eikite šen! – sakė jie. – Surenkime samokslą prieš Jeremiją, nes ir be jo niekada nestigs nei kunigų mokymo, nei išminčių patarimo, nei pranašų žodžio. Eikite šen! Sunaikinkime jį jo paties liežuvio; dėmėkime visa, ką jis sako.“

¹⁹ Atkreipk dėmesį į mane, VIEŠPATIE! / Klausykis, ką sako mano priešai! / ²⁰ Ar galima už gera atlyginti pikto? / Jie man duobę iškasė, norėdami nužudyti. / Atmink, kaip aš stovėjau prieš tave, / kalbėdamas dėl jų gero, / nukreipdamas nuo jų tavo pyktį! / ²¹ Todėl atiduok jų vaikus badui, / sunaikink juos pačius kalaviju. / Tebūna jų žmonos bevaikės ir našlės! / Teišguldo jų vyrus maras, / o jų jaunuolius – kalavijas kare. / ²² Teaidi šauksmai iš jų trobų, / kai tu staiga atvesi niokotojų gaują, / nes jie iškasė duobę man pagauti, / jie paspendė spąstus mano kojoms. / ²³ Bet tu, VIEŠPATIE, gerai žinai / visus jų kėslus mane nužudyti. / Atgailos už jų nusikaltimą nepriimk, / neištrink jų nuodėmės iš savo akių! / Parblošk juos savo akivaizdoje, / įpykęs elkis su jais negailestingai!

Sudaužytas asotis

19 Taip kalba VIEŠPATS: „Eik, nusipirk iš puodžiaus molio asotį ir, pasiėmęs keletą tautos seniūnų bei keletą vyresnių kunigų, ² nueik į Ben Hinomo slėnį prie pat Šukių vartų. Ten paskelbk žodžius, kuriuos tau sakau. ³ Sakyk: 'Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, Judo ka-

raliai ir Jeruzalės gyventojai! Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Štai pasiūsiu šiai vietai tokią nelaimę, jog kiekvienam, kas apie ją išgirs, ims spengti ausyse. ⁴ Tai įvyks dėl to, kad jie mane paliko, šią vietą padarė man svetima, degindami joje smilkalus kitiems dievams, kurių nei jie, nei jų tėvai nepažinojo. O Judo karaliai šią vietą pripildė nekaltųjų kraujo. ⁵ Jie pastatė Baalui aukurus, kad galėtų deginti savo sūnus ugnyje kaip deginamąsias aukas Baalui. Tokios aukos aš niekuomet neįsakiau, niekuomet apie ją nekalbėjau, niekuomet jos nė mintyje neturėjau. ⁶ Todėl ateis dienų, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai ši vieta nebebus vadinama Tofetu^a ar Ben Hinomo slėniu, bet Žudynių slėniu. ⁷ Šioje vietoje sutrupinsiu Judo ir Jeruzalės užmačias, padarysiu, kad jie kris nuo kalavijo, kovodami su savo priešais, kris nuo rankos žmonių, norinčių jų gyvybės. Jų lavonus atiduosiu kaip mitalą padangių paukščiams ir laukų žvėrimis. ⁸ Šį miestą padarysiu siaubo ir paniekos vieta; kiekvienas praeivis baisės ir švilps, regėdamas jį ištikusias nelaimes. ⁹ Priversi juos maitintis jų sūnų ir dukterų kūnais. Taip! Jie maitinsis ir vieni kitų kūnais, verčiami nuožmios apgulos, kuria uždarys juos mieste priešai ir visi kiti, norintys juos sunaikinti.“

¹⁰ Tuomet sudaužyk asotį akivaizdoje vyrų, atėjusių su tavimi, ¹¹ ir sakyk jiems: 'Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Šią tautą ir šį miestą aš sutrupinsiu, kaip puodžius sutrupina indą, jog nebeįmanoma vėl jo sulipdyti. Mirusieji bus laidojami

Tofete, nes kitur vietos kapams nebebus.¹² Taip pasielgsiu su šita vieta ir su jos gyventojais; padarysiu šį miestą kaip Tofetą, – tai VIEŠPATIES žodis. –¹³ Namai Jeruzalėje ir Judo karalių rūmai, visi namai, ant kurių stogų žmonės degino smilkalus visoms dangaus skliauto Galybėms ir aukojo liejamąsias atnašas kitiems dievams, bus sutręsti kaip Tofeto vieta.“¹⁴ Sugrižęs iš Tofeto, kur VIEŠPATS buvo jį pasiuntęs pranašauti, Jeremijas nuėjo ir atsistojo Dievo Namų kieme ir kreipėsi į visą tautą:¹⁵ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Tikrai atsiųsiu šiam miestui visas nelaimes, kuriomis jam grasinau, nes jis atstatė savo kietą sprandą ir nenorėjo manęs klausyti.“

20 Jeremiją, pranašaujantį šiuos dalykus, išgirdo kunigas Pašhūras, Imero sūnus ir VIEŠPATIES Namų vyriausiasis prievaizdas.² Pašhūras nuplaskdino Jeremiją ir įrakino į trinką, stovėjusią prie Aukštutinių Benjamino vartų VIEŠPATIES Namuose.³ Kitą rytą Pašhūras paleido Jeremiją iš trinkos. Jeremijas tarė jam: „VIEŠPATS vadina tave ne Pašhūru“, o Magor Misabibu!“⁴ Taip kalba VIEŠPATS: „Tikėk manimi, atiduosiu tave siaubui, tave ir visus tavo artimuosius. Savo akimis matysi juos krintant nuo jų priešų kalavijo. O visą Judo kraštą atiduosiu Babilono karaliui į rankas; jis ištremis juos į Babiloną arba išžudys kalaviju.“⁵ Ir visus šio miesto turtus, visa, ką savo triūsų jis įgijo ir brangina, visus Judo karalių išdus atiduosiu

jų priešams, kad išplėštų, pasigrobtų ir neštųsi į Babiloną.⁶ Pašhūrai, tu ir visi tavo namiškiai eisite į tremtį! Keliausi į Babiloną, ten ir mirsi, ten būsi palaidotas tu ir visi tavo artimieji, nes pranašavai jiems melagingai.“

Jeremijo skundas

⁷ Tu mane suvedžiojai, VIEŠPATIE, / ir aš leidausi suvedžiojamas. / Tu buvai stipresnis už mane / ir nugalėjai. / Aš nuolat traukiamas per dantį, / kiekvienas šaiposi iš manęs. /⁸ Kalbėdamas, turiu rėkti, / turiu šaukti: „Smurtas ir skriauda!“ / VIEŠPATIES žodis man atnešė / nuolatinę užgaulę ir pajuoką. /⁹ Bet kai sakau: „Užmiršiu jį! / Jo vardu daugiau nebekalbėsiu!“ – / Jis būna kaip ugnis, / išliepsnojusi mano širdyje, / užsklęsta mano kūne. / Visomis jėgomis stengiuosi jį nuslopinti, / bet nepajėgiu. /¹⁰ Girdžiu minioje šnabždant: „Siaubas visur! / Įskuskite jį! Įskuskime jį!“ / Juk visi mano bičiuliai laukia, / kad žengčiau klaidingą žingsnį: / „Galbūt jis išpajaišios į pinkles; / tada jis bus mūsų rankose / ir galėsime jam atsikeršyti!“ /¹¹ Bet VIEŠPATS su manimi tarsi galingas gynėjas, / todėl mano persekiotojai suklups ir nenugalės. / Baisi gėda juos lydės, nes jiems negali pasisekti! / Vien amžiną, neužmirštamą negarbę jie užsitraukė. /¹² Galybių VIEŠPATIE, tu ištiri teisuji, / tu permatai jausmus ir širdį; / leisk man matyti, kaip jiems keršysis, / nes tau patikėjau savo reikalą. /¹³ Giedokite VIEŠPAČIUI, / šlovinkite VIEŠPATĮ, / nes jis iš-

^{20,3a} Hebr. „Ramybė visur“. ^{20,3b} Hebr. „Siaubas visur“.

gelbėjo vargšo gyvybę / iš nedorėlių rankų!

¹⁴Tebūna prakeikta diena, / kurią aš gimiau! / Diena, kurią motina mane pagimdė, / tenebūna palaiminta! / ¹⁵Tebūna prakeiktas žmogus, / kuris pranešė mano tėvui žinią: / „Berniukas tau gimė! Tu turi sūnų!“ – / jį didžiai pradžiugindamas. / ¹⁶Tebūna tas žmogus kaip miestai, / kuriuos išgriovė VIEŠPATS be pasigailėjimo! / Tegirdi jis karo šauksmus rytą / ir mūsų balsus vidurdienį / ¹⁷dėl to, kad nenužudė manęs iščiose. / Mano motina būtų buvusi mano kapas, / jos iščios būtų likusios amžinai nėsčios. / ¹⁸Kam gi išėjau iš iščių? / Pamatyti vien vargą ir skausmą, / baigti savo dienas gėdingai?

Zedekijo ir Jeruzalės likimas

21 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis, kai karalius Zedekijas atsiuntė pas jį Malkijos sūnų Pašhūrą ir Maasėjos sūnų Sofoniją paprašyti: ² „Prašom pasiteirauti VIEŠPATĮ dėl mūsų, nes Babilono karalius Nebukadnecaras mus puola. Gal VIEŠPATS pasielgs su mumis, kaip elgėsi darydamas visus savo nuostabiuosius darbus, ir Nebukadnecaras nuo mūsų pasitrauks.“ ³ Jeremijas jiems atsakė: „Perduokite atsakymą Zedekijui: ⁴„Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Atgręšiu prieš jus jūsų pačių ginklus, kuriais priešinatės Babilono karaliui ir chaldėjams, apgulsiems jūsų mūrus. Atvesiu juos į patį miestą. ⁵Aš pats kovosiu prieš jus sugniaužtu kumščiu ir galinga ranka, degdamas iš pykčio ir apimtas

didžio įniršio! ⁶Parbloksiu šio miesto gyventojus, žmones ir gyvulius, ir visi išmirs nuo nuožmaus maro. ⁷Paskui, – tai VIEŠPATIES žodis, – atiduosiu Judo karalių Zedekiją, jo dvariškius ir žmones, išlikusius šiame mieste po maro, kalavijo ir bado, Babilono karaliui Nebukadnecarui į rankas, į rankas jų priešams, kurie nori juos sunaikinti. Iššudys jie juos kalaviju be gailesčio, be pasigailėjimo, be užuojautos.“ ⁸O šiai tautai sakysi: „Taip kalba VIEŠPATS. Žiūrėkite! Duodu jums pasirinkti arba gyvenimo kelią, arba mirties kelią. ⁹Kas tik pasiliks šiame mieste, tas mirs nuo kardo, bado ir maro. Bet kas išeis pasiduoti chaldėjams, kurie jus supa, tas išliks gyvas ir išgelbės bent savo gyvybę. ¹⁰Atsigrėžiau į tą miestą jo nelaimėi, o ne gerovei, – tai VIEŠPATIES žodis. – Jis bus atiduotas į rankas Babilono karaliui, kuris sunaikins jį ugnimi.“

Pranašavimai karaliams

¹¹Judo karaliaus namams: / ¹²„Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, Dovydo namai! / Taip kalba VIEŠPATS: „Vykdysite kasdien teisingumą, / gelbėkite nuskriaustąjį iš skriaudiko nagų, / antraip mano pyktis suliepsnos tarsi ugnis, / jis liepsnos, ir niekas jo neužgesins / dėl jūsų nedorų darbų. / ¹³Aš prieš tave, Slėnio gyvenvietė, / prieš tave, Uola lomoje!“ – tai VIEŠPATIES žodis. – / Aš prieš jus, kurie sakote: „Kas gali mus užpulti? / Kas gali įsiveržti į mūsų olas?“ / ¹⁴Aš nubausiu jus pagal jūsų darbus! – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Jo miš-

ke užkursiu ugnį, / kuri surys viską, kas tik yra aplinkui.“

22 Taip kalba VIEŠPATS: „Nu-eik į Judo karaliaus rūmus ir ten perduok šį žodį. ² Sakyk: 'Judo karaliau, sėdintis Dovydo soste, klausykis VIEŠPATIES žodžio tu pats, tavo dvariškiai ir valdiniai, įeinantys pro šiuos vartus!'“ ³ Taip kalba VIEŠPATS: „Darykite, kas teisinga ir teisu! Gelbėkite iš skriaudiko nagų nuskriaustąjį! Nesielkite neteislingai ir neskriauskite svetimšalio, našlaičio ir našlės, nepraliekite nekalto kraujo šioje vietoje. ⁴ Jei tikrai jūs vykdysite šį įsakymą, tai pro šiuos rūmų vartus visuomet žygiuos karaliai, sėdintys Dovydo soste. Važiuoti kariatose, raiti ant žirgų jie patys, jų dvariškiai ir valdiniai. ⁵ Bet jei šių žodžių neklausysite, – prisiekiu pats savimi! – tai VIEŠPATIES žodis, – šie rūmai pavirs griuvėsių krūva.“

⁶ Taip kalba VIEŠPATS apie Judo karaliaus rūmus: / „Nors tu esi man kaip Gileadas, / kaip Libano kalnų viršūnė, / paversiu tave dykuma, / negyvenamu miestu. / ⁷ Prieš tave pasiūsiu naikintojus, / ginkluotus savo įnagiais; / jie iškirs tavo geriausius kedrus / ir sumes juos į liepsnas.

⁸ Kai daug pagonių pro šitą miestą eidami klausinės vieni kitus: 'Kodėl gi taip padarė VIEŠPATS tokiam puikiam miestui?' – ⁹ jiems bus atsakyta: 'Todėl, kad jie atsimetė nuo Sandoros su VIEŠPAČIU, savo Dievu, garbino kitus dievus ir jiems tarnavo.“

¹⁰ Neverkite mirusiojo, / neraudokite jo! / Geriau verkite to, kuris išeina, / nes jis niekuomet nebegrįš / nei savo gimtojo krašto nebematys.

¹¹ Taip kalba VIEŠPATS apie Jošiją sūnų Judo karalių Šalumą^a, kuris buvo savo tėvo Jošiją sosto įpėdinis: „Jis išėjo iš tos vietos ir niekada nebegrįš. ¹² Toje vietovėje, į kurią buvo ištremtas, jis mirs. Šio krašto jis niekada nebematys.

¹³ Vargas tam, kuris statosi namus neteisumu, / menes – neteisīgumu, / kuris verčia savo bičiulį jam dirbti be atlygio / ir neatiduoda jam jo algos, / ¹⁴ kuris sako: 'Pasistatysiu erdvius rūmus / su vėsiomis menėmis', – / platina jų langus, apmuša jų sienas kedro lentomis / ir nudažo juos skaisčiais raudonai. / ¹⁵ Argi esi karališkesnis, / kai kedru varžaisi su karaliais? / O tavo tėvas argi nevalgė ir negėrė? / Tačiau jis vykdė ir tai, kas teisu ir teisinga, / todėl ir lydėjo jį sėkmė. / ¹⁶ Jis gynė vargšų ir skurdžių teises, / todėl jam ir sekėsi. / Ar tai nebuvo tikras manęs pažinimas? – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ¹⁷ O tavo akims ir širdžiai rūpi vien ieškoti naudos, / tiktai lieti nekaltųjų kraują, / prievartauti ir smurtauti.“

¹⁸ Todėl taip kalba Galybių VIEŠPATS apie Jošiją sūnų, Judo karalių Jehojakimą:

„Vargas šiam vyrui! / Jo niekas neraudos: / 'Ak, mano broli! Ak, seserie!' / Jo niekas neapverks: / 'Ak, valdove! Ak, didenybe!' / ¹⁹ Jo laidotuvės bus kaip asilo; / jis bus išvilktas ir išmestas už Jeruzalės vartų.

²⁰ Užlipk ant Libano kalnų ir klyk, / tebūna girdėti tavo balsas Bašane! / Klyk nuo Abarimų, / nes visi tavo meilužiai sunaikinti! / ²¹ Kai klestėjai, kreipiausi į tave, / tačiau tu atsakei: 'Neklausysiu!' / Toks buvo

^{22,11a} Kitas Jehoachazo vardas. Žr. 2 Kar 13,1 ir kt.

tavo kelias nuo pat tavo jaunystės; /
mano balso tu neklausei! / ²² Visus
tavo ganytojus vėjas ganyš, / o tavo
meilužiai eis į tremtį. / Tada tikrai
būsi sugėdinta ir pažeminta / už visus
savo nedorus darbus. / ²³ Tupėdama
Libane, kedruose lizdą susisukusi, /
tu vaitosi, kai užpuls tave kančios, /
kai surems tave skausmai, kaip su-
remia gimdyvė!

²⁴ Kaip aš gyvas, – tai VIEŠPATIES žodis, – net jeigu Jehojakimo
sūnus Konijas^a, Judo karalius, būtų
antspaudė žiedas ant mano dešinės,
net nuo ten jį nuplėščiau.

²⁵ Atiduosiu tave į rankas tiems, kurie
ieško tavo gyvybės, į rankas tiems,
kurie tau kelia siaubą, į rankas Babilono
karaliui Nebukadnecarui ir chaldėjams.
²⁶ Nublokšiu tave drauge su tavo motina,
kuri tave pagimdė, į kitą kraštą, kuriame
negimėte, ir ten jūs mirsite. ²⁷ Į kraštą, į kurį
trokš grįžti, jie nebesugrįš.

²⁸ Ar šis žmogus, Konijas, nėra
puodas, / šlamštas, skirtas sudaužyti,
/ indas, kurio niekas nenori? / Tai
kodėl jis ir jo palikuoniai išbloškiami?
/ Kodėl nubloškiami į kraštą, / kurio
jie nepažįsta? / ²⁹ O, šalie, šalie,
šalie! / Išgirski VIEŠPATIES žodį! / ³⁰ Taip
kalba VIEŠPATS: / „Įrašykite šį žmogų
kaip bevaikį, / nevykėlį per visą gyvenimą!
/ Nė vienam iš jo palikuonių nebepavyks /
vėl atsistoti į Dovydo sostą / ir valdyti
Judo karalystę.

Mesijo karalystė

23 Vargas ganytojams, kurie
klaidina ir išblaško mano
ganyklos avis!“ – tai VIEŠPATIES

žodis. ² Todėl taip kalba VIEŠPATS,
Izraelio Dievas, ganytojams, ganan-
tiems jo tautą: „Jūs išblaškėte mano
kaimenę ir ja nesirūpinote! Tikėkite
manimi, aš bausiu jus už jūsų ne-
dorus darbus, – tai VIEŠPATIES
žodis. – ³ Aš pats surinksiu savo
kaimenės likutį iš visų kraštų, į
kuriuos buvau išbloškęs, ir sugrą-
žinsiu į jų ganyklą. Čia jie bus vai-
singi ir dauginsis. ⁴ Paskirsiu jiems
ganytojus, kurie juos ganyš. Nebe-
reikės jiems daugiau bijoti ir
nuogąstauti; nė vienas jų nepradings“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

⁵ „Tikėkite manimi, – tai VIEŠPATIES
žodis, – / ateina metas,
kai išauginsiu Dovydui teisią At-
žalą. / Kaip karalius jis viešpataus ir
sumaniai / vykdys krašte, kas teisinga
ir teisu. / ⁶ Jo dienomis Judas bus
išgelbėtas, / ir Izraelis saugiai gyvens.
/ Jis bus vadinamas šitokiu vardu: /
‘VIEŠPATS – mūsų teisumas.’

⁷ Todėl žiūrėkite, – tai VIEŠPATIES
žodis, – ateina metas, kai nebebus
sakoma: ‘Kaip gyvas VIEŠPATS,
kuris išvedė izraelitus iš Egipto!’ –
⁸ Bet mieliau bus tariama: ‘Kaip gyvas
VIEŠPATS, kuris parvedė Izraelio
namų palikuonis iš šiaurės krašto
ir iš visų kraštų, kuriuose buvau
juos išblaškęs, kad jie vėl gyventų
savo pačių žemėje.’“

Klaidingi pranašai

⁹ *Apie pranašus.*

Plyšta man širdis krūtineje, /
dreba visi mano kaulai. / Esu kaip
girtas, / kaip žmogus, įveiktas vyno,
/ dėl VIEŠPATIES ir dėl jo
šventų žodžių. / ¹⁰ Kraštas pilnas

svetimautojų; / dėl jų suskirdo žemė, / išdžiūvo tyrlaukių ganyklos. / Jie eiklūs daryti, kas nedora, / ir savo narsa piktnaudžiauja. / ¹¹ „Net kunigai ir pranašai – bedieviai! / Net savo Namuose atradau jų nedorybes, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ¹² Todėl jų kelias pavirs jiems slidžiu šunkeliu. / Tamsioje jie slidinės ir pargrius, / nes aš siųsiu jiems nelaimę, / kai ateis jų atpildo metas, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ¹³ Tarp Samarijos pranašų mačiau šlykštų dalyką: / jie pranašavo Baalo vardu / ir vedė iš kelio mano tautą Izraelį. / ¹⁴ Bet ką matau tarp Jeruzalės pranašų, / tai tikrai baisu: / jie svetimauja, veidmainiauja, / drąsina nedorėlius, daro visa, / kad niekas nesigręžtų nuo savo nedorumo. / Man jie visi kaip Sodoma, / jos gyventojai kaip Gomora.“

¹⁵ Todėl taip kalba Galybių VIEŠPATS apie pranašus: / „Štai maitinsiu juos metėlėmis / ir girdysiu juos vandeniui su nuodais, / nes iš Jeruzalės pranašų / bedievybė pasklido po visą kraštą.“ / ¹⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Neklausykite, ką tie pranašai jums pranašauja! / Jie jus apgaudinėja! / Savo pačių vaizduotės regėjimus jie skelbia, / o ne žodžius iš VIEŠPATIES lūpų. / ¹⁷ Be perstojo kartoja mane niekinantiems: / ‘VIEŠPATS kalbėjo: Taika garantuota!’ – / visiems, sekantiems savavalę širdį, teigia: / ‘Neištikis jūsų jokia nelaimė!’“

¹⁸ Bet kas dalyvavo VIEŠPATIES taryboje, kad ji regetų ir jo žodžio klausytųsi? Kas rūpestingai klausėsi jo žodžio, kad ji paskelbtų?

¹⁹ Žiūrėkite! Atžčia VIEŠPATIES audra! / Jo įniršis prasiveržia baisiu viesulo siautuliu, / kad išsilietų ant

nedorėlių galvų. / ²⁰ VIEŠPATIES įnirtis nesulėtės, / kol savo užmojų jis neįvykdys ir neužbaigs. / Kai ta diena praeis, / jūs aiškiai tai suvoksitė.

²¹ „Šių pranašų aš nesiuočiau, / tačiau jie atskubėjo! / Aš nieko jiems nekalbėjau, / tačiau jie pranašavo! / ²² Jei jie būtų dalyvavę mano taryboje, / tai būtų galėję skelbti mano tautai mano žodžius, / būtų gražinę juos iš nedoro kelio, / nuo jų nedorų darbų.

²³ Nejau aš Dievas tik tada, kai esu ranka pasiekiamas? – / tai VIEŠPATIES žodis, – / ir ne Dievas, kai toli? / ²⁴ Ar gali pasislėpti žmogus pakampyje, / kad aš jo nematyčiau? – tai VIEŠPATIES žodis. – / Argi aš ne tas, kurio pilnas ir dangus, ir žemė?“ – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁵ „Girdėjau, ką sako pranašai, pranašaujantys melus mano vardu. ‘Aš sapnavau! – šaukia jie. – Aš sapnavau!’ ²⁶ Kiek ilgai tai tęsis? Ar turi mano vardą širdyje pranašai, pranašaujantys melus ir savo pačių apgaulingas užgaidas? ²⁷ Savo sapnais, kuriuos pasakoja vienas kitam, jie nori priversti mano tautą užmiršti mano vardą, kaip jų tėvai užmiršo mano vardą dėl Baalo. ²⁸ Pranašas, kuris sapnavo sapną, tepasakoja savo sapną! O tas, kuris turi mano žodį, ištikimai jį teskelbia!

Ką bendra turi kviečio grūdus su pelais? – Tai VIEŠPATIES žodis. – / ²⁹ Ar mano žodis nėra kaip ugnis? – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Kaip trypinantis uola kūjis?

³⁰ Todėl aš prieš tuos pranašus, – tai VIEŠPATIES žodis, – kurie vagia mano žodžius vienas iš kito.

³¹ Taip, aš prieš tuos pranašus, – tai VIEŠPATIES žodis, – kurie mala

liežuviais, kartodami: 'Taip kalba Viešpats.' ³² Taip, aš prieš pranašus, kurie skelbia apgaulingus sapnus, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir suvedžioja mano tautą, kartodami savo melus ir tuščiai girdamiesi. Nei aš juos siunčiau, nei įgaliojau! Jie neduoda šiai tautai jokios naudos, – tai VIEŠPATIES žodis.

³³ „O jei šie žmonės, – ar pranašas, ar kunigas – imtų klausinėti tave: 'Kas ta VIEŠPATIES našta?' – atsakyk jiems: 'Jūs esate ta našta, ir aš jus numesiu!' – tai VIEŠPATIES žodis. ³⁴ Jei pranašas ar kunigas, ar kas nors kitas kalbėtų apie 'VIEŠPATIES našta', tą žmogų ir jo šeimą aš nubausiu. ³⁵ Kalbėdami tarpusavyje, jūs šitaip klauskite: 'Koki atsakymą davė VIEŠPATS?' – arba: 'Ką VIEŠPATS kalbėjo?' ³⁶ Bet posakio 'VIEŠPATIES našta' daugiau nebeminėkite, nes jis skirtas žmogui, kuriam Viešpats patiki savo žodį. Jei jį minite, iškraipote gyvojo Dievo, Galybių VIEŠPATIES, mūsų Dievo žodžius. ³⁷ Šitaip tu klausi pranašą: 'Ką tau VIEŠPATS atsakė?' – arba: 'Ką kalbėjo VIEŠPATS?'“ ³⁸ Bet jeigu klausiate apie 'VIEŠPATIES našta', tai VIEŠPATS šitaip atsako: „Kadangi jūs vartojate posakį 'VIEŠPATIES našta', nors jums liepiauo jo nevartoti, ³⁹ aš pats nešiu jus kaip našta ir atstumsiu nuo savęs jus ir miestą, kurį daviau jums ir jūsų tėvams. ⁴⁰ Paženklinsiu jus amžina gėda, amžina nešlove, kuri niekada nebus užmiršta.“

to, kai Babilono karalius Nebukadnecaras ištrėmė iš Jeruzalės ir nugabeno į Babiloną Jehojakimo sūnų Judo karalių Jechoniją ir Judo didžiūnus, amatininkus bei meistrus. ² Vienoje pintinėje figos buvo labai geros – ankstyvosios, o kitoje pintinėje – labai prastos, tokios prastos, kad jau nebevalgomos. ³ Tada VIEŠPATS man tarė: „Ką tu matai, Jeremijau?“ – „Figas, – atsakiau. – Gerosios figos – labai geros, bet prastosios – labai blogos, tokios blogos, jog jau nebevalgomos.“ ⁴ Tuomet išgirdau VIEŠPATIES žodį: ⁵ „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Judo tremtinius, kuriuos išsiunčiau iš šitos vietos į chaldėjų kraštą, aš laikau tokiais gerais kaip šios gerosios figos. ⁶ Aš rūpinsiuosi jų gerove ir grąžinsiu juos į šį kraštą. Aš atstatysiu juos, o ne griausiu, atsodinsiu juos, o ne rausiu. ⁷ Aš duosiu jiems širdį, kad pripažintų, jog aš esu VIEŠPATS. Jie bus mano tauta, o aš būsiu jų Dievas, nes jie visa širdimi sugriš pas mane. ⁸ O Judo karalių Zedekiją, jo didžiūnus, Jeruzalės likutį, išlikusį krašte ir apsigyvenusį Egipte, aš laikysiu prastosiomis figomis, tokiomis prastomis, jog jau nebevalgomos, – taip kalba VIEŠPATS. – ⁹ Aš padarysiu juos siaubo reginiu visoms žemės karalystėms, gėda, patarle, pajuoka, keiksmu visose vietovėse, į kurias juos išblovėsiu. ¹⁰ Siųsiu jiems kalaviją, badą ir marą, kol jie visiškai pradings iš krašto, kurį daviau jiems ir jų tėvams.“

Dvi pintinės figų

24 VIEŠPATS man parodė dvi figų pintines, padėtas priešais VIEŠPATIES Šventyklą. Tai buvo po

Septyniadešimtmetė tremtis

25 Žodis apie visus Judo gyventojus pasiekė Jeremiją ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus

Jehojakimo metais. Tai buvo pirmi Babilono karaliaus Nebukadnecaro metai. ² Tuo žodžiu pranašas Jeremijas kreipėsi į visus Judo žmones ir Jeruzalės gyventojus: ³ „Nuo trylikto Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijo metų iki šios dienos, taigi dvidešimt trejus metus, mane pasiekė VIEŠPATIES žodis. Nesiliaudamas jį skelbiau jums, bet jūs neklaūsėte. ⁴ Nors jūs atsisakėte klausyti ir nenorėjote girdėti, VIEŠPATS nuolat ir be perstojo siuntė pas jus savo tarnus pranašus su šiuo žodžiu: ⁵ „Prašom gręžtis, visi kaip vienas, nuo savo nedoro kelio ir nuo savo pikto darbo, kad galėtumėte per amžius gyventi žemėje, kurią VIEŠPATS seniai davė jums ir jūsų tėvams. ⁶ Nesekiokite paskui kitus dievus, netarnaukite jiems ir negarbinkite jų! Neveskite manęs iš kantrybės savo rankų darbais, kad jūsų neužgaučiau. ⁷ Bet manęs jūs neklaūsėte, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir vedėte mane iš kantrybės savo darbais savo pačių skriaudai. ⁸ Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, – kadangi mano žodžių neklaūsėte, ⁹ štai aš pasikviesiu visas šiaurės gentis, – tai VIEŠPATIES žodis, – pasikviesiu Babilono karalių Nebukadnecarą, savo tarną. Aš atvesiu jas prieš šį kraštą, prieš jo gyventojus ir prieš visas kaimynines tautas. Sunaikindamas jas, paversiu jas klaiko ir pajuokos reginiu, užtrauksiu joms amžina gėdą. ¹⁰ Nutildysiu visus jų džiaugsmo ir linksmybės garsus, jaunikio ir nuotakos balsus, girnų užesį, užgesinsiu visus žibintus. ¹¹ Visas kraštas bus nusiaubtas, ir liks šiurpi dykynė. Visos tos tautos vergaus Babilono karaliui septyniasdešimt metų. ¹² O kai bus praėję septynias-

dešimt metų, aš nubausiu Babilono karalių ir tautą, chaldėjų kraštą, už jų kaltę, – tai VIEŠPATIES žodis. – Paversiu jų kraštą amžiniais tyrlaukais. ¹³ Įvykdysiu tame krašte visa, kuo esu grūmojęs, visa, kas užrašyta šioje knygoje, ką pranašavo Jeremijas toms tautoms. ¹⁴ Ir taps jie daugelio tautų ir galingų karalių aukos. Taip atlyginsiu jiems pagal jų darbus ir pagal jų pačių elgesį.“

Dievas teisia tautas

¹⁵ Štai ką man sako VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Imk šią pykčio vyno kupiną taurę iš mano rankos ir priversk gerti iš jos visas tautas, pas kurias tave siųsiu. ¹⁶ Jos gers, svirduliuos ir eis iš proto dėl kalavijo, kurį joms siųsiu.“ ¹⁷ Aš paėmiau taurę iš VIEŠPATIES rankos ir pagirdžiau iš jos visas tautas, pas kurias mane siuntė VIEŠPATS: ¹⁸ Jeruzalę ir Judo karalystės miestus drauge su jos karaliais ir didžiūnais, kad paversčiau juos griuvėsiais, siaubo ir pajuokos reginiu, keiksmazodžiu, kaip šiandien jie yra tapę; ¹⁹ faraoną, Egipto karalių, jo dvariškus, didžiūnus ir visą tautą ²⁰ – vietinius ir svetimtaučius; visus Uco krašto karalius; visus filistinų krašto karalius, Aškelono, Gazos, Ekrono ir Ašdodo likutį; ²¹ Edomą, Moabą ir Amoną; ²² visus Tyro karalius, visus Sidono karalius, taip pat salų anapus jūros karalius; ²³ Dedaną, Temą ir Būzą, visus dykumos gyventojus, kurie skutasi smilkinis, ²⁴ visus arabų karalius, visus maišytų tautų karalius, kurie gyvena dykumoje; ²⁵ visus Zimrio karalius, visus Elamo karalius, visus mėdų

karalius; ²⁶ visus šiaurės karalius, artimus ir tolimus, vieną po kito; visas karalystes žemėje. O Šešacho^a karalius gers paskutinis. ²⁷ „Tada sakyk jiems, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: – ‘Gerkite! Pasigerkite ir vėmkite, kol pargriūsite ir daugiau nebeatsikelsite nuo kalavijo, kurį jums siųsiu!’ ²⁸ O jeigu jie atsisakytų imti iš tavo rankos taure; ir gerti, sakyk jiems: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Jūs turite gerti!’ ²⁹ Pagalvokite! Jei miestui, kuris vadinamas mano vardu, siunčiu bausmę, tai ar jūs galite manyti, kad liksite nenubausti? Ne! Jūs neliksate nenubausti! Pašauksiu kalaviją visiems žemės gyventojams’, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

³⁰ O tu, kaip pranašas, visus šiuos žodžius paskelbk jiems ir pasakyk: ‘Sugriaudžia VIEŠPATS iš aukštybių, / iš savo šventojo būsto jis griaudžia. / Garsiai aidi jo griausmas savo kaimenei, / tarsi vynuoges traiškančiųjų šauksmas. / ³¹ Visus žemės gyventojus ligi pačių jos pakraščių / apima sąmyšis, / nes VIEŠPATS kaltina tautas, / teisia visą žmoniją; / nedorėliai bus atiduoti kalavijui’“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

³² Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Žiūrėkite! Nelaimė sėlina iš tautos į tautą, / galinga audra kyla nuo žemės pakraščiu.“

³³ Tą dieną tie, kuriuos VIEŠPATS nužudė, gulės išmėtyti po visą pasaulį, nuo vieno krašto iki kito. Niekas jų neraudos, niekas nerinks nuo žemės ir nelaidos. Gulės jie kaip mėšlas dirvoje.

³⁴ Vaitokite, ganytojai, ir aimanuokite! / Dulkėse raitykitės, kaimenės

vadai, / nes atėjo jūsų skerdynių metas, / ir jūs krisite kaip rinktiniai avinai. / ³⁵ Jokios užuovėjos nebus ganytojams / nei kur gelbėtis kaimenės vadams. / ³⁶ Klausykite! Ganytojai aimanuoja, / kaimenės vadai vaitoja, / nes VIEŠPATS niokoja jų ganyklą, / ³⁷ nuščiavo jų ramios ganyklos nuo VIEŠPATIES įniršio. / ³⁸ Tarsi liūtas jis paliko savo guolį, / ir jų kraštas tapo siaubo reginiu / nuo nuožmaus kalavijo, nuo VIEŠPATIES pykčio liepsnų.

Pranašui gresia mirtis

26 Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo valdymo pradžioje Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Taip kalba VIEŠPATS. Stovėk VIEŠPATIES Namų kieme. Skelbk visiems Judo miestų žmonėms, ateintiems melstis į VIEŠPATIES Namus, visa, ką tau įsakau paskelbti. Niekas nepraleisk! ³ Galbūt jie paklausys ir sugrįš iš savo nedoro kelio. Tuomet apgailėsiu ir aš savo mintį apie nelaimę, kuria ketinu juos bausti už nedorus darbus. ⁴ Sakyk jiems: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Jei neklausysite manęs, nesielsite pagal mokymą, kurį jums daviau, ⁵ neklausysite žodžių mano tarnų pranašų, kuriuos siunčiu primygtinai ir be perstojo, nors niekada jų ir neklaušėte, ⁶ tai pasielsiu su šiais Namais kaip su Šiloju, o ši miestą padarysiu keiksmazodžiu visoms žemės tautoms.’“

⁷ Kunigai, pranašai ir visi žmonės klausėsi Jeremijo, skelbiančio visus žodžius VIEŠPATIES Namuose. ⁸ Jeremijui baigus skelbti visa, ką VIEŠPATS jam buvo įsakęs paskelbti visai

tautai, kunigai ir pranašai drauge su žmonėmis pastvėrė jį šaukdami: „Tu vertas mirties! ⁹ Kaip drįsti pranašauti VIEŠPATIES vardu: ‘Šiems Namams bus kaip Šilojui!’ – ir: ‘Tas miestas bus sunaikintas, liks be gyventojų!’“ Žmonių minia spietėsi apie Jeremiją VIEŠPATIES Namuose.

¹⁰ Išgirdę apie visa tai, Judo didžiūnai palypėjo iš karaliaus rūmų į VIEŠPATIES Namus ir susėdo savo krėsluose teisti VIEŠPATIES Namų Naujuosiuose vartuose. ¹¹ Kunigai ir pranašai pareiškė didžiūnams ir visai miniai: „Tas žmogus turi būti nubaustas mirtimi, nes, kaip patys savo ausimis girdėjote, pranašavo prieš šį miestą!“ ¹² Jeremijas atsakė didžiūnams ir visiems žmonėms: „Pats VIEŠPATS pasiuntė mane pranašauti šioms Namams ir šiam miestui visa, ką jūs girdėjote. ¹³ O dabar taisykite savo kelius ir darbus, klausykite VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, kad VIEŠPATS apgailėtų savo mintį apie nelaimę, kuria jums grasina. ¹⁴ Žinoma, aš jūsų rankose. Darykite su manimi, kas atrodo gera ir teisinga jūsų akyse. ¹⁵ Tačiau gerai pagalvokite: nužudydami mane, užsitraukiate nekaltą kraują patys sau, miestui ir jo gyventojams, nes VIEŠPATS iš tikrųjų siuntė mane pas jus, kad išgirstumėte visus šiuos žodžius.“

¹⁶ Tada didžiūnai ir minia pareiškė kunigams ir pranašams: „Tas žmogus neturi būti baudžiamas mirties bausme! VIEŠPATIES, mūsų Dievo, vardu jis mums kalbėjo!“

¹⁷ Dabar pakilo keletas krašto seniūnų ir kreipėsi į visą susirinkusią minią, sakydami: ¹⁸ „Kadaise, Judo

karaliaus Ezekijo dienomis, Michėjas iš Morešeto pranašavo ir skelbė visai Judo tautai: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Sionas bus nuartas kaip dirva, / Jeruzalė taps griuvėsių krūvomis, / o Šventyklos kalnas – gūbriu miške.’

¹⁹ Argi Judo karalius Ezekijas ir kas nors Judo karalystėje pasmerkė jį mirčiai? Juk jie verčiau pabijojo VIEŠPATIES ir stengėsi rasti jo malonę, idant VIEŠPATS pergaltų savo mintį apie nelaimę, kuria buvo jiems grasinęs! O mes patys sau darome mirtiną skriaudą!“

Pranašo Ūrijo likimas

²⁰ Tuomet buvo ir kitas žmogus, pranašaujantis Dievo vardu, Šemajo sūnus Ūrijas iš Kirjat Jearimų. Jis pranašavo visai tą pat, ką Jeremijas tam miestui ir tam kraštui. ²¹ Karalius Jehojakimas, drauge su visais savo pareigūnais ir didžiūnais išgirdęs jo žodžius, norėjo jį nubausti mirtimi. Bet Ūrijas, tai išgirdęs, iš baimės pabėgo į Egiptą. ²² O karalius Jehojakimas pasiuntė Egiptan Achboro sūnų Elnataną su būriu vyrų. ²³ Jie paėmė Ūriją iš Egipto ir parvedė pas karalių Jehojakimą, o šis įsakė nužudyti jį kalaviju ir kūną išmesti į prastuomenės kapines.

²⁴ Ir tik dėl to, kad Šafano sūnus Ahikamas parėmė Jeremiją, jis nebuvo atiduotas miniai į rankas užmušti.

Raginimas paklusti

27 Judo karaliaus Jošijo sūnaus Zedekijo* valdymo pradžioje Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis:

^{27,1a} Kai kuriuose rankr.: „Judo karaliaus Jehojakimo“.

² „Taip kalba VIEŠPATS. Pasidaryk pavalkus ir jungą ir užsidėk ant sprando. ³ Paskui pasiųsk juos Edomo, Moabo, Amono, Tyro ir Sidono karaliams per pasiuntinius, atvykusius pas Judo karalių Zedekiją. ⁴ Įpareigok juos savo valdovams pranešti: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, taip ir jūs kalbėsite savo valdovams. ⁵ Aš tas, kuris didžia jėga ir rankos galybe sukūrė žemę drauge su žmonija ir gyvūnija joje, ir duodu ją, kam noriu. ⁶ O dabar aš šiuos visus kraštus atidaviau savo tarnui Babilono karaliui Nebukadnecarui į rankas. Atidaviau net lauko žvėris, kad jam tarnautų. ⁷ Visos tautos bus pavaldžios jam, jo sūnui ir vaikaičiui, kol ateis ir jo kraštui laikas, kai jį patį daug tautų ir galingi karaliai pavergs. ⁸ Tuo tarpu jei kuri tauta ar karalystė nenorės būti pavaldi Babilono karaliui Nebukadnecarui ir savo sprando po Babilono karaliaus jungu nenulenks, tą tautą lankysiu, – tai VIEŠPATIES žodis, – kalaviju, badu ir maru, kol juos sunaikinsiu jo ranka.

⁹ O jūs neklausykite savo pranašų, žynių ir svajotojų, burtininkų ir raganių, kurie nesiliauja jums sakę: ‘Nebūkite pavaldūs Babilono karaliui!’ ¹⁰ Jie pranašauja jums melagystę, idant atstumtų jus nuo savo žemės, nes aš išbloksiu jus, ir jūs žūsitate. ¹¹ O tautą, kuri palenks savo sprandą po Babilono karaliaus jungu ir bus jam pavaldi, paliksiu jos žemėje, – tai VIEŠPATIES žodis, – dirbti ir gyventi.’

¹² Ir Judo karaliui Zedekijui kalbu visai tais pačiais žodžiais: ‘Palenkite savo sprandus po Babilono karaliaus

jungu, būkite pavaldūs jam ir jo tautai, kad išliktumėte gyvi. ¹³ Kodėl gi tu ir tavo tauta turėtumėte žūti nuo kalavijo, bado ir maro, kaip VIEŠPATS grasė tautai, kuri nepasiduoda Babilono karaliui?’ ¹⁴ Neklausykite žodžių tų pranašų, kurie nesiliauja sakę: ‘Nebūkite pavaldūs Babilono karaliui!’ – nes jie jums pranašauja melagystę. ¹⁵ Ne, aš jų nesuončiau! – tai VIEŠPATIES žodis. – Pranašaudami mano vardą, jie meluoja, tad turėsiu jus ištremti. Pražūsitate jūs ir pranašai, kurie jums pranašauja.’

¹⁶ Kunigams ir visai tautai taip sakau: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Neklausykite žodžių savo pranašų, kurie jums pranašauja: ‘VIEŠPATIES Namų indai jau netrukus bus sugrąžinti iš Babilono’, – nes ką jie pranašauja – melas. ¹⁷ Neklausykite jų! Būkite pavaldūs Babilono karaliui, kad išliktumėte gyvi. Kam tas miestas turi virsti griuvėsiais? ¹⁸ Jei-gi jie būtų pranašai ir jeigu VIEŠPATIES žodis būtų tikrai su jais, jie užtartų pas Galybių VIEŠPATĮ, kad VIEŠPATIES Namuose, Judo karaliaus rūmuose ir bet kur Jeruzalėje likę indai irgi nepatektų į Babiloną.’ ¹⁹ Galybių VIEŠPATS taip kalba apie stulpus, jūrą^a, pastovus ir šiame mieste užsilikusius rykus, ²⁰ kurių Babilono karalius Nebukadnecaras nepaėmė, ištremdamas Judo karalių Jehojakimo sūnų Jehoniją drauge su Judo ir Jeruzalės diduomene į Babiloną. ²¹ Tikrai taip sako Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie užsilikusius indus VIEŠPATIES Namuose, Judo karaliaus rūmuose ir Jeruzalėje: ²² „Į Babiloną jie bus išgabenti. Ten ir pasiliks

iki tos dienos, kai jais pasirūpin-siu, – tai VIEŠPATIES žodis. Tada juos pargabensiu atgal ir sugrąžin-siu į šią vietą.“

Du jungai

28 Tais pačiais metais, Judo karaliaus Zedekijo valdymo pradžioje, ketvirtų metų penktą mėnesį, pranašas Hananija, Azūro iš Gibeono sūnus, VIEŠPATIES Namuose kunigų ir visų žmonių aki-vaizdoje kalbėjo Jeremijui: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Sulaužiau Babilono karaliaus jungą! ³ Dar dveji metai, ir sugrąžin-siu į šią vietą visus VIEŠPATIES Namų rykus, kuriuos Babilono ka-ralius Nebukadnecaras paėmė iš šios vietos ir išgabeno į Babiloną. ⁴ Jeho-jakimo sūnų Jechoniją, Judo karalių, ir visus Judo tremtinius, išvarytus į Babiloną, parvesiu į šią vietą, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes Babilono karaliaus jungą sulaužysiu.“

⁵ Pranašas Jeremijas, atsakyda-mas Hananijai kunigų ir visų žmonių akivaizdoje, ⁶ tarė: „Amen! Tepadaro tai VIEŠPATS! Teįvykdo tavo pra-našystės žodžius, sugrąžindamas VIEŠPATIES Namų rykus ir visus tremtinius iš Babilono į šią vietą! ⁷ Bet dabar atidžiai klausykis, ką pasakysiu tau ir visiems žmonėms. ⁸ Nuo senų senovės pranašai, gyvenę prieš mane ir tave, pranašavo dau-geliui kraštų ir galingoms karalys-tėms karą, nelaime ir marą. ⁹ Taigi pranašas, pranašaujantis taiką, gali būti pripažintas tikrai VIEŠPATIES siųstu pranašu tikrai tada, kai jo pranašystė išsipildo.“

¹⁰ Tuosyk pranašas Hananija nu-ėmė jungą ir pavalkus nuo pranašo

Jeremijo kaklo, sulaužė ¹¹ ir visų žmonių akivaizdoje pareiškė: „Taip kalba VIEŠPATS: ‘Taip sulaužy-siu slegiantį visų tautų sprandus Babilono karaliaus Nebukadnecaro jungą per dvejus metus.“ Pranašas Jeremijas nuėjo savo keliu.

¹² Praėjus kuriam laikui po to, kai pranašas Hananija sulaužė nuo pra-našo Jeremijo kaklo nuimtą jungą, Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žo-dis: ¹³ „Eik ir pasakyk Hananijai: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Laužydamas medinį jungą, kali jungą iš geležies!“ ¹⁴ Mat taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Geležinį jungą ant sprando uždėsiu visoms tau-toms, kad būtų pavaldžios Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jos bus jam pavaldžios. Atidaviau jam net laukinius žvėris.“

¹⁵ Pranašui Hananijai pranašas Je-remijas tarė: „Klausyk, Hananija! VIEŠPATS tavęs nesiuntė! Tad per tave ši tauta pasitiki melu. ¹⁶ Tikėk manimi, – taip kalba VIEŠPATS, – išsiųsiu tave nuo žemės paviršiaus! Kadangi skelbei maištą prieš VIEŠ-PATĮ, dar šiais metais mirsi.“ ¹⁷ Tų pačių metų septintą mėnesį prana-šas Hananija mirė.

Laiškas tremtiniam

29 Štai žodžiai laiško, kurį pra-našas Jeremijas pasiuntė iš Jeruzalės seniūnams, išlikusiems tarp tremtinių, kunigams, prana-šams ir visiems žmonėms, kuriuos Nebukadnecaras buvo ištrėmęs iš Jeruzalės į Babiloną. ² Tai įvyko po to, kai karalius Jechonijas ir karalienė motina, dvariškiai, Judo ir Jeruzalės didžiūnai drauge su amatininkais ir kalviais buvo išvesti iš Jeruzalės.

³ Laišką jis pasiuntė per Šafano sūnų Eleasą ir Hilkijos sūnų Gemariją, kuriuos Judo karalius Zedekijas siuntė į Babiloną pas Babilono karalių Nebukadnecarą. Laiške buvo rašoma:

⁴ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, visiems tremtiniam, ištremtiems iš Jeruzalės į Babiloną: ⁵ ‘Statykitės namus, įsikurkite. Veiskite sodus, valgykite jų vaisius. ⁶ Veskite žmonas, gimdykite sūnus ir dukteris, ieškokite žmonių savo sūnums ir leiskite dukteris už vyrų, kad ir jiems gimtų sūnūs ir dukterys. Jūsų privalo tenai daugėti, o ne mažėti. ⁷ Rūpinkitės gerove miesto, į kurį jus ištrėmiau, ir melskitės už jį VIEŠPAČIUI, nes jo gerovė – jūsų gerovė.’

⁸ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Nesiduokite suvedžiojami pranašų, esančių su jumis, nei savo žynių. Nekreipkite dėmesio į sapnus, kuriuos jie nuolat sapnuoja. ⁹ Ką jie pranašauja jums mano vardu, tai melas! Aš jų nesiunčiau!’ – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁰ Taip kalba VIEŠPATS: ‘Tik pasibaigus septyniasdešimt Babilono metų, aplankysiu jus ir įvykdysiu savo malonės pažadą sugrąžinti jus į šią vietą. ¹¹ Laiduoju tikrai žinaš, ką užsimojau dėl jūsų, – tai VIEŠPATIES žodis, – dėl jūsų gerovės, o ne dėl žalos! Noriu jums suteikti vilties sklidiną ateitį. ¹² Kai jūs šauksitės manęs, kai ateisite ir kreipsitės į mane malda, aš jus išklausysiu. ¹³ Kai manęs ieškosite, rasite mane. Taip, jeigu visa širdimi manęs ieškosite, ¹⁴ rasite mane čia pat, su jumis, ir aš jus sugrąžinsiu į jūsų kraštą, – tai VIEŠPATIES žodis. Aš surinksiu jus iš visų tautų ir visų

vieta, kur tik jus išblaškiau, ir sugrąžinsiu į tą vietą, iš kurios ištrėmiau’, – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁵ Bet kadangi sakėte: ‘VIEŠPATS davė mums pranašų Babilone’, – ¹⁶ taip kalba VIEŠPATS apie karalių, sėdintį Dovydo soste, ir apie visus žmones, gyvenančius šiame mieste, jūsų tautiečius, neišėjusius drauge su jumis į tremtį: ¹⁷ ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Siunčiu jiems kalaviją, badą ir marą. Padarysiu juos panašius į supuvusias figas, nebetinkamas valgyti. ¹⁸ Gainysiu juos kalaviju, badu ir maru, padarysiu juos siaubo reginiu visoms žemės karalystėms, prakeiksmu, apstulbimu, pajuoka ir patyčiomis tautų, į kurias juos išblaškysiu. ¹⁹ Kaip jie nesiklausė mano žodžių, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai be perstojo siunčiau pas juos savo tarnus pranašus, taip ir jūs nenorėjote klausytis, – tai VIEŠPATIES žodis.’

²⁰ O dabar klausykitės VIEŠPATIES žodžio jūs, visi tremtiniai, kuriuos išsiunčiau iš Jeruzalės į Babiloną. ²¹ Štai ką sako Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie Kolajos sūnų Ahabą ir Maasėjos sūnų Zedekiją – pranašus, kurie pranašauja jums melą mano vardu. ‘Štai atiduosi juos į rankas Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jis nužudys juos jūsų akyse. ²² Per juos tarp visų Judo tremtinių Babilone kils prakeiksmas: ‘Tepadaro VIEŠPATS tau, kaip Zedekijui ir Ahabui, kuriuos Babilono karalius iškepino ugnyje!’ ²³ Mat jie Izraelyje elgėsi begėdiškai, svetimaudami su savo artimo žmonių ir skelbdami mano vardą melo žodžius, kurių jiems nebuvau liepęs skelbti. Aš tas, kuris žino ir liudija’, – tai VIEŠPATIES žodis.

Laiškas Šemajui

²⁴ Šemajui Nehelamiečiui pasakysiu: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. ²⁵ Tu pasiuntei savo paties vardu laiškus visiems Jeruzalės žmonėms, visiems kunigams ir Maasėjos sūnui kunigui Sofonijai, sakydamas: ²⁶ VIEŠPATS tave paskyrė kunigu vietoj kunigo Jehojados, būti prižiūretoju VIEŠPATIES Namuose, idant įrakintum bet kokią pakvaišėlį, laikantį save pranašu, į trinką ir antkaklį. ²⁷ Kodėl gi dabar nesudraudi Jeremijo iš Anatoto, besireiškiančio tarp jūsų pranašu? ²⁸ Jis net mums į Babiloną atsiuntė žinią: 'Jūsų tremtis bus ilga! Statykite namus, įsikurkite! Veiskite sodus, valgykite jų vaisius...'“

²⁹ Kai kunigas Sofonija perskaitė šį laišką pranašui Jeremijui, ³⁰ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ³¹ „Pasiųsk žinią visiems tremtiniam. Taip kalba VIEŠPATS apie Šemają Nehelamietį: 'Kadangi Šemas pranašavo jums, nors aš nebuvau jo siuntęs, ir viliojo jus pasitikėti melu, ³² nubausiu Šemają Nehelamietį ir jo palikuonis! Nė vienas jų neišgyvens tarp šių žmonių ir nepamatys gerumo, kurį parodysiu savo tautai, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes jis skelbė maištą prieš VIEŠPATĮ.'“

Viešpaties pažadas tautai

30 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Surašyk visa, ką tau kalbėjau, į knygą. ³ Štai ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai aš sugrąžinsiu savo tautą Izraelį ir Judą, – sako VIEŠPATS, – sugrąžinsiu juos

į kraštą, kurį daviau jų tėvams. Jie paveldės jį.“

⁴ Štai žodžiai, kuriuos VIEŠPATS pasakė apie Izraelį ir Judą. ⁵ Taip kalba VIEŠPATS:

„Siaubo šauksmą girdėjome, / baimė viešpatauja, ramybės nėra. / ⁶ Prašom klausytis ir pagalvoti: / argi gali vyras gimdyti? / Tad kodėl gi matau visus vyrus / tarsi gimdyves su rankomis ant šlaunų? / Kodėl jų visų veidai mirtinai išbalę? / ⁷ Nelaimė! Toji diena tokia didinga, / kad jokia kita jai neprilygs! / Ji – nelaimės metas Jokūbui, / tačiau nuo jos bus jis išgelbėtas.

⁸ Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – sulaužysiu jų kaklo jungą ir sutraukysiu jų pančius. Svetimieji daugiau jų nebepavergs. ⁹ O jie tarnaus VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ir savo karaliui Dovydui, kurį jiems išauginsiu.

¹⁰ Taigi, mano tarne Jokūbai, nebijok, – / tai VIEŠPATIES žodis, – nenuogąstauk, Izraeli! / Tik pasižiūrėk! Aš išgelbėsiu tave iš tolimosios vietos / ir tavo palikuonis iš tremties krašto. / Tada Jokūbas sugrįš ir ras ramybę, / gyvens saugiai, ir nebus kam jo gąsdinti, / ¹¹ nes aš esu su tavimi ir tave apsaugosiu, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Padarysiu galą visoms tautoms, / kuriose tave išblaškiau, / bet tau galo nepadarysiu. / Tačiau ir nebausto tavęs nepaliksiu, / nuplaksiu tave pagal teisingą saiką.“

¹² Taip kalba VIEŠPATS: / „Tavo sužalojimas mirtinas, / tavo žaizda nebepagydoma! / ¹³ Nėra kam tave gydyti, / nėra vaisto tavo ligai, / nėra tau išgijimo. / ¹⁴ Tave užmiršo visi tavo meilužiai, / neberūpi jiems, kaip tau sekasi. / Taip, smogiau tau,

kaip smogtų priešas, / pamokiau nuožmia bausme, / už tavo didelę kaltę ir nuodėmių gausybę. / ¹⁵ Ko gi aimanuoji dėl savo sužalojimo, / dėl savo nepagydomo skausmo? / Dėl tavo didelės kaltės ir nuodėmių gausybės / visa tai padariau. / ¹⁶ Tačiau visi ryjantys tave bus suryti, / o tavo priešai visi eis į tremtį. / Visi niokojantys tave bus nuniokoti, / o visus apgrobiančius tave atiduosiu grobimui. / ¹⁷ Grąžinsiu tau sveikatą, / tavo žaizdas užgydysiu, – tai VIEŠPATIES žodis, – / nors jie ir vadino tave 'Atmestąja', / 'Sionu, kuris niekam nerūpi'."

¹⁸ Taip kalba VIEŠPATS: / „Žiūrėk! Atstatysiu Jokūbo palapines, / pasigailėsiu jo trobų. / Miestas bus atstatytas ant savo kalvos, / ir rūmai stovės ant savo pamatų. / ¹⁹ Iš ten skambės padėkos giesmės / ir džiaugsmo balsai. / Padidinsiu jų skaičių, ir bus jų nemažai, / padarysiu juos garbingus, ir nebebus jie menki. / ²⁰ Jo vaikai bus kaip buvę senovėje, / o jo bendruomenė tvirtai gyvuos mano malone. / Bausme lankysiu visus jų engėjus. / ²¹ Jų vadas bus vienas iš jų pačių, / jų valdovas kils iš jų tarpo. / Jam leisiu artintis prie manęs laisvai, / nes kas kitas būtų toks drąsus, / kad išdrįstų artintis prie manęs? – tai VIEŠPATIES žodis. – / ²² Taip jūs būsite mano tauta, / o aš būsiu jūsų Dievas."

²³ Žiūrėk! VIEŠPATIES audra! / Jo įniršis veržiasi viesulu, / šelstančiu viršum nedorėlių galvos. / ²⁴ Deginas VIEŠPATIES pyktis nesiliaus, / kol neužbaigs ir neįvykdys jo širdies užmojų. / Kai ateis dienu pabaiga, aiškiai suprasite.

31 „Tuo metu, – tai VIEŠPATIES žodis, – / aš būsiu visų Izraelio šeimų Dievas, / ir jos bus mano tauta.“ / ² Taip kalba VIEŠPATS: „Tauta, išlikusi nuo kalavijo, / rado malonę dykumoje.“ / Kai Izraelis ieškojo ramybės, / ³ iš tolo man pasirodė VIEŠPATS: / „Amžina meile aš pamilau tave, / todėl nesiliauju tau reikštis ištikimąja meile. / ⁴ Vėl tave atstatysiu; / mergele, Izraelio tauta, tu būsi atstatyta! / Vėl išsi-puošusi, būgneliais nešina, / žengsi ir šoksi linksmuolių ratelyje. / ⁵ Vėl veisi vynuogynus Samarijos kalnuose; / sodintojai gardžiuosis jų vaisiais. / ⁶ Taip! Diena ateis, / kai sargai ant Efraimo aukštumų šauks: / 'Kelkitės! Eikime į Sioną, / pas VIEŠPATĮ, savo Dievą.'"

⁷ Taip kalba VIEŠPATS: / „Džiaugdamiesi giedokite Jokūbui, / valiuokite pirmajai tarp tautų! / Skelbkite, garbindami ir sakydami: / 'Savo tautą, Izraelio likutį, / išgelbėjo VIEŠPATS!' / ⁸ Štai parvesiu juos iš šiaurės krašto, / surinksiu iš žemės pakraščius. / Tarp jų – akli ir raiši, / moterys su vaikais ir gimdyvės; / visi drauge sugrįš kaip didi bendrija! / ⁹ Verkdami jie eis namo, / bet aš vesių juos guosdamas. / Vesių juos prie tekančių upokšnių / lygiu keliu, kad niekas neklupinėtų, / nes aš esu Izraelio tėvas, / o Efraimas – mano pirmagimis.

¹⁰ Klausykites, tautos, VIEŠPATIES žodžio! / Skelbkite jį tolimuose pajūriuose! / Sakykite: "Tas, kuris išblaškė Izraelį, / surinks ir ganys jį kaip kerdžius savo kaimenę. / ¹¹ Taip, nes VIEŠPATS išpirko Izraelį, / atpirko jį iš galingesnės už jį rankos. / ¹² Jie ateis ir džiūgaus ant Siono aukštumų, / suplauks prie VIEŠPA-

TIES dovanų: / grūdų, jauno vyno
ir šviežio aliejaus, / avių ir jaučių
prieauglio. / Patys jie bus kaip ge-
rai laistomas sodas / ir turės visko,
ko jiems reikia. / ¹³ Merginos tuomet
linksmi šoks / drauge su jaunais ir
senais, / nes jų gedulą pakeisiu
džiaugsmu, / guosiu juos ir džiuginsiu
kenčiančius. / ¹⁴ Kunigus valgydinsiu
rinktine atnašų dalimi, / o mano tau-
ta sotinsis mano dovanomis“, – / tai
VIEŠPATIES žodis.

¹⁵ Taip kalba VIEŠPATS: / „Pa-
sigirdo aimanos šauksmas Ramoje, /
raudojimas ir gaudus verksmas! /
Rachelė rauda savo vaikų; / ji ne-
sileidžia paguodžiama, / nes jų ne-
bėra.“ / ¹⁶ Taip kalba VIEŠPATS: /
„Nustok aimanavusi, / nusišluos-
tyk ašaras, / nes už tavo vargą bus
atlyginta, – / tai VIEŠPATIES žo-
dis, – / jie sugrįš iš priešų krašto! /
¹⁷ Viltinga tavo ateitis, – / tai VIEŠ-
PATIES žodis, – / tavo vaikai sugrįš
į savo tėvynę!

¹⁸ Tikrai girdėjau Efraimą rau-
dant: / „Tu mane plakei, ir aš pri-
ėmiau plakimą. / Aš buvau kaip
neprijauktas veršis. / Sugrąžink
mane, leisk man sugrįžti, / nes
tu esi VIEŠPATS, mano Dievas. /
¹⁹ Nors ir nutrūkau nuo saito, bet
gailejau; / atėjęs į protą, sudaviau
į šlaunį“. / Esu sugėdintas ir raus-
tu, / priekaištauju sau už savo
jaunystės nuodėmės.

²⁰ Argi Efraimas man vis dar
brangus sūnus, / mano numylėtas
vaikas? / Juk kada tik nuo jo nu-
sigrėžiu, / vis menu jį su ilgesiu. /
Mano širdis dėl jo plaka, / aš tik-
rai jo pasigailėsiu, – tai VIEŠPA-
TIES žodis.

Kvietimas sugrįžti

²¹ Pasistatyk ant kelio rodykles, /
nužymėk pati sau kelią ženklais, /
įsidėmėk vieškelį – kelią, / kuriuo
atėjai. / Sugrįžk, mergele, Izraelio
tauta, / sugrįžk atgal į šiuos savo
miestus. / ²² Kiek ilgai dar svyrusi, /
maištingoji dukterie? / Juk VIEŠ-
PATS sukūrė naują dalyką žemėje: /
moteris apkabins vyrą.“

²³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS,
Izraelio Dievas: „Kai sugrąžinsiu
tremtinius, Judo krašte ir miestuo-
se vėl bus kartojamas pasveikinimas:
‘Telaimina tave VIEŠPATS, teisu-
mo buveine, šventasis kalne!’ ²⁴ Judo
krašte ir miestuose drauge gyvens
žemdirbiai ir klajokliai su kaimenė-
mis, ²⁵ nes aš atgaivinsiu pavargu-
sius ir pasotinsiu bejėgius.“ ²⁶ Tada
aš pabudau ir žvalgiausi, nes mano
miegas buvo malonus.

²⁷ „Tikėk manimi, ateina dienos, –
tai VIEŠPATIES žodis, – kai Izraelio
namuose ir Judo namuose pasėsiu
žmonių pasėlį ir gyvulių pasėlį. ²⁸ Kaip
anuomet budėjau juos išraudamas,
griaudamas, naikindamas, žlugdy-
damas ir siųsdamas pražūtin, taip
budėsiu jų labui, kad atstatyčiau ir
iš naujo pasodinčiau, – tai VIEŠPA-
TIES žodis. – ²⁹ Tomis dienomis žmo-
nės nebesakys: ‘Tėvai valgė rūgščias
vynuoges, bet dantys atšipo vai-
kams!’ ³⁰ Ne! Kiekvienas mirs už sa-
vo paties kaltę: dantys atšips tam,
kuris valgo rūgščias vynuoges.

³¹ Tikėkite manimi, ateina die-
nos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai
sudarysiu naują sandorą su Izraelio
namais ir Judo namais. ³² Ne tokią
sandorą, kokią buvau sudaręs su jų

tėvais tą dieną, kai paėmęs už rankos išvedžiau juos iš Egipto žemės. Nors aš buvau jų Valdovas, jie sulaužė mano Sandorą, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³³ Štai kokią Sandorą sudarysiu su Izraelio namais, atėjus toms dienoms, – tai VIEŠPATIES žodis. – Įdiegsiu jiems savo Įstatymą, įrašysiu jį jiems į širdį. Tada aš būsiu jų Dievas, o jie bus mano tauta. ³⁴ Tada nebereikės bičiuliui raginti savo bičiulį ar broliui savo brolių: 'Pažinkite VIEŠPATĮ!' Visi, maži ir dideli, pažins mane, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes jų kaltę atleisiu ir jų nuodėmės daugiau nebeatminsiu."

³⁵ Taip kalba VIEŠPATS, / kuris duoda saulę, kad šviestų dieną, / įpareigoja mėnulį ir žvaigždes, kad šviestų nakčia, / kuris pažadina jūros bangų šniokštimą, / kurio vardas yra Galybių VIEŠPATS: / ³⁶ „Tik jei tie įstatai / pranyktų be mano valios, – tai VIEŠPATIES žodis, – / Izraelio palikuonys / amžinai liautųsi buvę tauta mano akysė.“ / ³⁷ Taip kalba VIEŠPATS: / „Tik jei aukštybėse dangūs bus išmatuoti / ar gelmėse žemės pamatai ištirti, / aš atmesiu visus Izraelio palikuonis dėl visa, / ką jie yra padarę, – tai VIEŠPATIES žodis.

³⁸ Tikėk manimi, ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai VIEŠPATIES miestas bus atstatytas nuo Hananelio bokšto ligi Kampo vartų. ³⁹ Matavimo virvė sieks dar toliau: tiesiai iki Garebo kalvos, o paskui pasuks Gojos link. ⁴⁰ O visas lavonų ir pelenų slėnis, visi šlaitai viršum Kidrono slėnio, iki pat Arklių vartų kampo rytų pusėje, bus pašvęsti VIEŠPAČIUI. Miestas niekuomet nebebus nuniokotas ar sunaikintas."

Jeremijas perka žemės

32 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis dešimtais Judo karaliaus Zedekijo metais, kurie buvo aštuoniolikti Nebukadnecaro metai. ² Tuo metu Babilono karaliaus kariuomenė buvo apgulusi Jeruzalę, o pranašas Jeremijas įkalintas Judo karaliaus rūmų sargybos būste; ³ jį ten buvo įkalinęs Judo karalius Zedekijas. Karalius sakė: „Kaip tu drįsti pranašauti: 'Štai ką sako VIEŠPATS. Tikėk manimi, šį miestą atiduosiu Babilono karaliui; jis užims jį. ⁴ Nė Judo karalius Zedekijas neištrūks iš chaldejų nagų, nes jis bus tikrai atiduotas Babilono karaliui į rankas. Veidas į veidą su juo susitiks, akis į akį su juo matysis. ⁵ Zedekijas bus išvarytas į Babiloną. Ten jis liks, kol aš jį pasirūpinsiu, – tai VIEŠPATIES žodis. – Kovodami su chaldejais, jūs negalite laimėti!'“

⁶ Jeremijas atsakė: „Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁷ 'Žiūrėk! Tavo dėdės Šalumo sūnus Hanamelis ateis pas tave su prašymu: 'Nusipirk mano lauką Anatote, nes turi giminaičio teisę jį atpirkti.'“ ⁸ Ir, kaip VIEŠPATS buvo sakęs, mano pusbrolis Hanamelis atėjo pas mane į sargybos būstą ir tarė man: 'Prašom pirkti mano lauką Anatote, Benjamino žemėje, nes, būdamas artimiausias giminaitis, tu turi paveldėjimo ir atpirkimo teisę. Nusipirk jį. Tuomet aš supratau, kad tai buvo tikrai VIEŠPATIES žodis. ⁹ Taigi aš ir nusipirkau lauką Anatote iš savo pusbrolio Hanamelio, atsverdamas jam pinigų – septyniolika sidabro šekelių.

¹⁰ Sudarius pirkimo sutartį ir uždėjus antspaudą, pasišaukiau

liudytojus ir atsėvėiau sidabrą svars-tyklėmis. ¹¹ Tada paėmiau pirkimo sutartį – užantspauduotąją, apimančią sutartį bei sąlygas, bei atvirąją – ¹² ir, matant mano pusbroliui Hanamelui, visiems pirkimo sutartį pasirašiusiems liudytojams ir visiems judėjams, kuriems tuo metu pasitaikė būti sargybos būste, įdaviau ją Machsėjos sūnaus Nerijos sūnui Baruchui.

¹³ Jų akivaizdoje daviau Baruchui šį įpareigojimą: ¹⁴ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Paimk šias sutartis – tai yra užantspauduotąją pirkimo sutartį ir atvirąją – ir įdėk jas į molinį indą, kad ilgai išliktų, ¹⁵ nes taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Namai, dirvos ir vynuogynai bus vėl perkami šitame krašte!'“

¹⁶ Pirkimo sutartį įdavęs Nerijos sūnui Baruchui, meldžiausi VIEŠPAČIUI: ¹⁷ „Ak, Viešpatie DIEVE! Žiūrėk! Tu padarei dangus ir žemę didžia savo galybe, savo pakelta ranka. Nėra tau negalimo dalyko! ¹⁸ Tu lydi ištikima meile iki tūkstantosios kartos ir atmoki už tėvų kaltę pilnu saiku jų vaikams. Tu didis ir galingas Dievas, kurio vardas – Galybių VIEŠPATS, ¹⁹ didis užmoju ir galingas darbais, kurio akys atviros visam, ką mirtingieji žmonės daro, kad atlygintum kiekvienam žmogui pagal jo elgesį ir jo darbų vaisius! ²⁰ Tu parodei ženklų bei stebuklų Egipto žemėje ir dabar tebedarai Izraelyje bei žmoniųje. Laimėjai sau vardą, kurį dabar turi! ²¹ Tu išvedei savo tautą Izraelį iš Egipto ženklais ir stebuklais, galinga ranka, nugalima galybe ir didžiu klaiku. ²² Atidavei jiems šį kraštą, kaip buvai priesai-

ka pažadėjęs jų tėvams, kraštą, plūstantį pienu ir medumi. ²³ Jie atėjo ir paveldėjo jį, bet tavo balso neklausė ir tavo įstatymo nesilaikė. Ką buvai jiems įsakęs daryti, to jie nedarė. Todėl tu siuntei jiems visą šitą nelaimę.

²⁴ Žiūrėk! Apgulos pylimai jau parengti miestui paimti. Dabar per kalaviją, badą ir marą miestas jau yra jį puolančių chaldėjų rankose. Kuo grasinai, tai ir įvyko. Tikrai tu tai matai! ²⁵ Tačiau man sakei: 'Nusipirk lauką, užmokėk už jį, pasikviesk liudytojus!' – nors miestas jau chaldėjų rankose!“

²⁶ Tada Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁷ „Štai aš – VIEŠPATS, visos žmonijos Dievas! Argi yra man kas neįmanoma?“ ²⁸ Todėl taip kalba VIEŠPATS: „Tikėk manimi, atiduosiu tą miestą į rankas chaldėjams ir Babilono karaliui Nebukadnecarui, kad jisai jį paimtų. ²⁹ Kariaujantys su šiuo miestu chaldėjai įsiverš, padegs miestą, pavers pelenais jį drauge su namais, ant kurių stogų buvo deginami smilkalai Baalui ir aukojamos liejamosios atnašos sve-timiems dievams, kad mane supykdytų. ³⁰ Juk ir izraelitai, ir judėjai nuo jaunystės tedarė vien tai, kas pikta mano akyse. Tikrai izraelitai tik pykdė mane savo rankų darbais, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³¹ Šis miestas nuo įkūrimo ligi šios dienos kėlė man pyktį ir įniršį, todėl turiu jį pašalinti iš savo akių ³² už visas blogybes, kurias padarė, kad pykdytų mane, izraelitai ir judėjai – jie, jų karaliai, didžiūnai, kunigai, pranašai, Judo ir Jeruzalės gyventojai. ³³ Nugarą jie man atsuko, o ne veidą! Nors mokiau juos be perstojo ir primygtinai, jie nei klausė, nei

priėmė pamokymo.³⁴ Anaipol, jie suteršė Namus, kurie vadinami mano vardu, pasistatydami juose savo bjaurius stabus.³⁵ Jie pastatė Balo kauburių aukurus Ben Hino-mo slėnyje, kad turėtų kur aukoti savo sūnus ir dukteris Molechui ir užtrauktų Judui nuodėmę, nors aš to jiems niekada neįsakiau. Man nė į galvą neatėjo, kad jie darytų tokias baisysbes!“

³⁶ Todėl dabar taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie šį miestą, kuris, kaip jūs sakote, kalaviju, badu ir maru atiduodamas Babilono karaliui į rankas.³⁷ „Štai surinksiu juos iš visų kraštų, į kuriuos buvau išblaškęs savo pykčiu, įniršiu ir didžiu užsidegimu. Parvesiu juos į šią vietą ir čia saugiai apgyvendinsiu.³⁸ Jie bus mano tauta, o aš būsiu jų Dievas.³⁹ Vieną širdį ir vieną kelią duosiu jiems, kad jie mane visuomet garbintų savo pačių labui, o po jų – savo vaikų gerovei.⁴⁰ Sudarysiu su jais amžiną Sandorą, niekuomet nuo jų nenusigrėšiu ir nesiliausiu daryti jiems gera. Į širdį jiems įdiegsiu pagarbą man, kad jie nuo manęs nesigręžtų.⁴¹ Džiaugsiusi jais, man bus džiugu daryti jiems gera; visa savo širdimi ir siela atsodinsiu juos tvirtai šitame krašte.“

⁴² Juk taip kalba VIEŠPATS: „Kaip siunčiau visą šią baisią nelaimę tai tautai, taip siųsiu jiems visa gera, kurį jiems pažadu.“⁴³ Vėl bus perkami laukai šitame krašte, apie kurį sakote: „Tai apleisti tyrai, be žmonių ir gyvulių, atiduoti chaldėjams į rankas.“⁴⁴ Kai sugrąžinsiu jų tremtinius, laukai bus perkami už pinigus, pirkimo sutartys sudaromos ir užantspauduojamos, kviečiami liudytojai Benjamino žemėje, Jeruzalės prie-

miesčiuose, Judo miestuose, kalny-nų, Šefelos ir Negebo miestuose“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Dar vienas pažadas tautai

33 Antrąkart Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis, kai jis vis dar buvo įkalintas sargybos būste:² „Taip kalba VIEŠPATS, kuris padarė žemę, duodamas jai pavidalą ir padėdamas jai pamatus, kurio vardas yra VIEŠPATS.“³ Šaukis manęs, ir aš atsiliėpsiu! Pasakysiu tau nuostabių dalykų, paslapčių, kurių nežinojai.“⁴ Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie šio miesto namus ir Judo karalių rūmus, kurie buvo nugriauti palengvinti gynybai nuo apgulos pylimų bei kalavijo,⁵ ir apie tuos, kurie dabar kovoja su chaldėjais vien tam, kad užverstų miestą lavonais tų, kuriuos aš užmušu pykdamas ir niršdamas: „Už visus jų nedorus darbus aš paslėpiau savo veidą nuo šio miesto.“

⁶ Štai atnešiu jai vaistą ir išgijimą, išgydysiu juos ir apreikšiu jiems tikros gerovės perteklių.⁷ Aš sugrąžinsiu Judo tremtinius ir Izraelio tremtinius, atstatysiu, kaip buvo pradžioje.⁸ Aš apvalysiu juos nuo visų nuodėmių, kuriomis jie nusikalto man, atleisiu jiems visas jų kaltes, kuriomis jie nusidėjo man ir maišta-vo prieš mane.⁹ Ir šis miestas bus man džiaugsmo vardas, šlovė ir pasididžiavimas prieš visas žemės tautas, kai jos išgirs apie visa gera, ką jiems darau. Apims jas baimė, ir drebės jos dėl visokeriopo pertekliaus ir gerovės, kuria juos aprūpinsiu.“

¹⁰ Taip kalba VIEŠPATS: „Šioje vietoje, apie kurią jūs sakote: „Tai apleisti tyrai, nes nėra žmonių nei

gyvulių! – Judo miestuose ir tuščioje Jeruzalės gatvėse, kur dabar nėra nei žmonių, nei gyventojų, nei gyvulių, vėl bus girdėti ¹¹ linksmybės ir džiaugsmo garsai, jaunikio ir nuotakos balsai, balsai tų, kurie, nešdami bendravimo aukas į VIEŠPATIES Namus, gieda: ‘Dėkokite Galybių VIEŠPAČIUI, nes VIEŠPATS geras, ir jo ištikimoji meilė amžina!’ Aš atkursiu tą kraštą, koks jis buvo pradžioje“, – sako VIEŠPATS.

¹² Taip kalba Galybių VIEŠPATS: „Šioje vietoje, dabar tuščioje, be žmonių ir gyvulių, ir visuose miestuose vėl bus piemenims žardų, kur suleisti savo kaimenes. ¹³ Aukštumų miestuose, Šefelos miestuose ir Negebo miestuose, Benjamino šalyje, Jeruzalės apylinkėse ir visuose Judo miestuose kaimenės vėl praeis pro rankas to, kuris jas skaičiuoja,“ – sako VIEŠPATS.

Sandora su Dovydu

¹⁴ „Štai ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai aš įvykdysiu pažadą, duotą Izraelio namams ir Judo namams. ¹⁵ Tomis dienomis, atėjus laikui, atželdinsiu Dovydui teisumo atžalą. Jis įvykds krašte teisingumą ir teisumą. ¹⁶ Tomis dienomis Judas bus išgelbėtas ir Jeruzalė gyvens saugiai. Štai vardas, kuriuo ji bus vadinama: ‘VIEŠPATS yra mūsų teisumas.’“ ¹⁷ Taip kalba VIEŠPATS: „Dovydui niekada nepritrūks ipėdinio Izraelio namų soste, ¹⁸ ir kunigams iš levitų niekada nepritrūks mano tarnyboje ipėdinių, idant aukotų deginamąsias aukas, degintų javų atnašas ir kasdien skerdžiamąsias aukas.“

¹⁹ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁰ „Taip kalba VIEŠPATS. Jei kas iš jūsų galėtų sulaužyti mano sandorą su diena ir mano sandorą su naktimi taip, kad diena ir naktis nebeateitų joms skirtu laiku, ²¹ tai ir mano sandora su Dovydu galėtų būti sulaužyta, kad jis neturėtų sūnaus, valdančio jo soste, ir sandora su mano tarnais, levitų kunigais. ²² Kaip nesuskaičiuojamos dangaus skliauto Galybės ir nepaseikėjamas pajūrio smėlis, taip aš padauginsiu savo tarno Dovydo palikuonis ir man tarnaujančius levitus.“

²³ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁴ „Taip kalba VIEŠPATS. Ar gi nepastebėjai, ką šie žmonės sako: ‘Abidvi šeimos, kurias VIEŠPATS išsirinko, dabar jo atmetos’, – ir kaip jie niekina mano tautą, tarsi jų akyse ji nebebūtų tauta?“ ²⁵ Taip kalba VIEŠPATS: „Tik jei neturėčiau sandoros su diena ir naktimi, tik jei nebūčiau davęs įstatų dangui ir žemei, ²⁶ Jokūbo palikuonis ir savo tarną Dovydą atmesčiau ir iš jo palikuonių neimčiau valdovų Abraomo, Izaoko ir Jokūbo palikuonims. Sugrąžinsiu jų tremtinius ir būsiu jiems gailestingas.“

Zedekijo likimas

34 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis, kai Babilono karalius Nebukadnecaras, visa jo kariuomenė, jam pavaldžios žemės karalystės bei kitos tautos kariavo su Jeruzale ir visais jos miestais. ² „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Eik ir kalbėk su Judo karaliumi Zedekiju. Pasakyk jam: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Tikėk manimi, aš atiduodu šį miestą Babilono karaliui

į rankas, jis sunaikins jį ugnimi. ³ Ir tu pats neišvengsi jo rankos. Tikrai būsi pagautas ir atiduotas į jo nagus. Akis į akį su juo susitiksi, veidas į veidą su juo kalbėsiesi. Pas-kui būsi išvestas į Babiloną.

⁴ Tik paklausk VIEŠPATIES žodžio, Judo karaliau Zedekijau! Taip kalba VIEŠPATS apie tave. Nuo kalavijo tu nemirsi. ⁵ Tu mirsi ramybėje. Žmonės apraudos tave, šaukdami: 'Vargas, valdovė!' – ir degins smilkalus tavo laidotuvėse, kaip darė tavo tėvams, karaliams, buvusiems prieš tave. Aš tas, kuris tai pažada, – tai VIEŠPATIES žodis."

⁶ Pranašas Jeremijas pakartojo visus šiuos žodžius Judo karaliui Zedekijui Jeruzalėje, ⁷ Babilono karaliaus kariuomenei kariaujant su Jeruzale ir dar išlikusiais Judo miestais Lachišu ir Azeka, nes iš įtvirtintų miestų buvo likę tik tie miestai.

Dėl vergų išlaisvinimo

⁸ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis po to, kai karalius Zedekijas sudarė sandorą su visais Jeruzalės gyventojais, paskelbdamas jiems išlaisvinimo įsaką. ⁹ Taigi kiekvienas privalėjo duoti laisvę savo vergams hebrajams, vyrui ir moteriai. Niekas neturėjo laikyti savo tautiečio judėjo vergijoje. ¹⁰ Visi didžiūnai ir žmonės, sudariusieji sandorą, sutiko duoti laisvę savo vergams, vyrams ir moterims, ir nebelaikyti jų daugiau vergais. Tačiau nors sutiko ir išlaisvino, ¹¹ ilgainiui pakeitė savo mintį ir pradėjo imti atgal savo išlaisvintuosius vergus ir verges, versdami juos vėl vergauti.

¹² Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹³ „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Ir aš sudariau Sandorą su jūsų tėvais, kai išvedžiau juos iš Egipto žemės, iš vergijos namų, įsakydamas: ¹⁴ 'Kas septintus metus kiekvienas jūsų duos laisvę savo tautiečiui hebrajui, tau save pardavusiam. Šešerius metus jis bus tavo vergas, o po to tu duosi jam laisvę.' Tačiau jūsų tėvai neklaušė ir į mane nekreipė dėmesio. ¹⁵ O jūs neseniai atsivertėte ir darėte tai, kas mano akyse teisinga, paskelbėte išlaisvinimą vienas kitam ir mano akivaizdoje sudarėte sandorą Namuose, kurie vadinami mano vardu. ¹⁶ Dabar apsigalvojote ir išniekinote mano vardą, kiekvienas imdamas atgal savo vergus ir verges, kuriems buvote davę laisvę. Jūs privertėte juos vėl vergauti. ¹⁷ Todėl, – taip kalba VIEŠPATS, – jūs man nepaklusote, nedavėte laisvės kiekvienas savo broliui ir kaimynui. Tikėkite manimi! Dabar aš skelbiu jus laisvus, – tai VIEŠPATIES žodis, – laisvus kalavijui, marui ir badui! Padarysiu jus siaubo reginiu visoms žemės karalystėms. ¹⁸ Su vyrais, sulaužiusiais mano Sandorą ir nesilaikiusiais mano akivaizdoje sudarytos sutarties įpareigojimu, pasielsiu kaip su veršiu, kurį jie perskrodė pusiau ir praėjo tarp abiejų pusių". ¹⁹ Judo ir Jeruzalės didžiūnus, dvariškius, kunigus ir paprastus žmones, praėjusius tarp abiejų veršio pusių, ²⁰ aš atiduosiu, visus iki vieno, į rankas jų priešams ir tiems, kurie tyko jų gyvybės. Jų lavonais mis padangių paukščiai ir lauko žvėrys.

²¹ Ir Judo karalių Zedekiją drauge su jo didžiūnais atiduosiu jų priešams ir tiems, kurie tyko jų gyvybės, – Babilono karaliaus kariuomenei, kuri dabar yra nuo jūsų pasitraukusi. ²² Tiekė manimi, aš duosiu įsakymą, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir sugrąžinsiu juos prie šio miesto. Jie puls ir užims jį, ugnimi sunaikins. Judo miestus paversiu tyrais, kur negyvena joks žmogus.“

Ištikimieji rechabai

35 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo dienomis: ² „Kreipkis į rechabus, kalbėkis su jais. Nuvesk juos į VIEŠPATIES Namus, į vieną jų kambarių, ir pasiūlyk jiems vyno.“ ³ Taigi pasiėmiau Habacinijos sūnaus Jeremijo sūnų Jaazanią drauge su jo broliais ir visais jo sūnumis, visą rechabų kiltį, ⁴ ir nusivedžiau į VIEŠPATIES Namus, į Dievo vyro Igdalijo sūnaus Hanano sūnų kambarį greta didžiūnų kambario, viršum durininko Šalumo sūnaus Maasėjo kambario. ⁵ Tada padėjau šiems rechabų vyrams pilnus ąsočius vyno bei taures ir tariau: „Išgerkite vyno!“ – ⁶ „Mes vyno negeriname, – atsakė jie, – nes mūsų tėvas Rechabo sūnus Jehonadabas mums įsakė: ‘Vyno niekada negersite nei jūs, nei jūsų vaikai.’ ⁷ Be to, nei statysitės namus, nei sėsite pasėlių, nei veisite ar turėsite vynuogynų. Jūs turite išgyventi visą savo amžių palapinėse, idant galėtumėte ilgai tarpti žemėje, kurioje gyvenate kaip praeiviai.“ ⁸ Mes visai paklusome mūsų tėvo Rechabo sūnaus Jehonadabo įsakymui, negėrėme vyno visą savo gyvenimą nei mes,

nei mūsų žmonos, nei mūsų sūnūs ir dukterys, ⁹ nesistatėme namų gyventi. Neturime nei vynuogynų, nei dirvų, nei pasėlių. ¹⁰ Mes gyvename palapinėse. Mes paklusome ir darėme visa, ką mūsų protėvis Jehonadabas mums įsakė. ¹¹ Ir tiktai kai Babilono karalius Nebukadnecaras įsiveržė į šitą kraštą, sakėme: ‘Pakilkime! Eikime į Jeruzalę, kad nebūtume chaldėjų ir aramėjų kariuomenei ant kelio.’ Todėl dabar ir gyvename Jeruzalėje.“

¹² Tada Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹³ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Eik ir sakyk Judo vyrams ir Jeruzalės gyventojams: ‘Nejau nepasimokysite ir nepaklausysite mano žodžių?’ – tai VIEŠPATIES žodis. ¹⁴ Žodžių, kuriais Rechabo sūnus Jehonadabas uždraudė savo vaikams gerti vyną, buvo laikomasi. Iki šios dienos jie negėrė vyno, nes klaūsė savo protėvio įsakymo. Nors aš ir kalbėjau jums primygtinai be perstojo, jūs manęs neklaūsėte. ¹⁵ Be perstojo siunčiau pas jus savo tarnus pranašus, kad saktų jums: ‘Grįžkite visi iš savo nedoro kelio, taisykite savo elgesį, neikite svetimų dievų garbinti, kad išliktumėte krašte, kurį daviau jums ir jūsų tėvams.’ Bet jūs nei kreipėte dėmesį, nei manęs paklaūsėte. ¹⁶ Taip, Rechabo sūnaus Jehonadabo vaikai laikėsi įsakymo, kurį jiems davė jų protėvis, bet ši tauta manęs nepaklaūsė! ¹⁷ Todėl, – taip kalba VIEŠPATS, Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – tikėk manimi, užtrauksiu Judui ir visiems Jeruzalės gyventojams visą nelaime, kuria jiems grasinau, dėl to, kad jie nepaklaūsė manęs, kai jiems kalbėjau, nei atsiliepė, kai juos šaukiau.“

¹⁸ O rechabams Jeremijas pasakė: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Kadangi jūs paklaūsėte savo tėvo Jehonadabo įsakymo, likdami ištikimi visiems jo pamokymams, ir darėte visa, kaip jis buvo jums įsakęs, ¹⁹ taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Rechabo sūnus Jehonadabas niekad nepritrūks palikuonio, kuris man tarnautų!'“

*Baruchas užrašo
Jeremijo pranašystes*

36 Ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metais Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Paimk ritinį ir surašyk jame visus žodžius, kuriuos tau kalbėjau apie Izraelį ir apie Judą, ir apie visas tautas nuo to laiko, kai pirmą kartą tau kalbėjau Jošijo dienomis, iki šiandien. ³ Gal Judo namai, išgirdę apie visas nelaimes, kurias manau jiems padaryti, gręšis visi iki vieno iš savo nedoro kelio, idant galėčiau atleisti jų nedorumą ir nuodėmę.“ ⁴ Jeremijas pasišaukė Nerijos sūnų Baruchą. Baruchas surašė į ritinį iš Jeremijo lūpų visus žodžius, kuriuos VIEŠPATS jam buvo kalbėjęs.

⁵ Po to Jeremijas pasakė Baruchui: „Aš negaliu eiti į VIEŠPATIES Namus, man tai neįmanoma. ⁶ Taigi eiti turi tu ir pasninko dieną žmonėms girdint VIEŠPATIES Namuose perskaityti iš šio ritinio VIEŠPATIES žodžius, kuriuos užrašai iš mano lūpų. Perskaityk juos taip pat girdint visiems judėjams, ateinantiems iš savo miestų. ⁷ Gal jų maldavimas pasieks VIEŠPATĮ, ir jie visi iki vieno gręšis iš savo nedoro kelio, nes didis yra pykčio įniršis, su kuriuo

VIEŠPATS kreipėsi į šią tautą.“

⁸ Nerijos sūnus Baruchas padarė visa, kaip jam buvo liepęs pranašas Jeremijas apie VIEŠPATIES žodžių skaitymą VIEŠPATIES Namuose.

⁹ Atsitiko taip, kad penktą Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metų devintą mėnesį buvo paskelbtas pasninkas visiems Jeruzalės gyventojams ir visiems žmonėms, atėjusiems į Jeruzalę iš Judėjos miestų. ¹⁰ Tada raštininko Šafano sūnaus Gemarijo kambaryje, VIEŠPATIES Namų aukštutiniame kieme, prie VIEŠPATIES Namų Naujųjų vartų Baruchas, visiems žmonėms girdint, perskaitė iš knygos VIEŠPATIES žodžius.

¹¹ Šafano sūnaus Gemarijo sūnus Mikajas girdėjo visus VIEŠPATIES žodžius, kai jie buvo skaitomi iš knygos. ¹² Jis nuėjo į raštininko kambarį karaliaus rūmuose, kur kaip tik tuo metu tarėsi visi didžiūnai: raštininkas Elišama, Šemajo sūnus Delajas, Achboro sūnus Elnatanas, Šafano sūnus Gemarijas, Hananijo sūnus Zedekijas ir visi kiti pareigūnai. ¹³ Mikajas jiems pranešė visa, ką buvo išgirdęs, kai Baruchas skaitė žmonėms iš knygos.

¹⁴ Tuomet didžiūnai nusiuntė pas Baruchą Kušio sūnaus Šelemijo sūnaus Netanijo sūnų Jehudį su įsakymu: „Pasiimk ritinį, kurį skaitai žmonėms girdint, ir ateik!“ Nerijos sūnus Baruchas atėjo pas juos su ritiniu rankoje. ¹⁵ „Prašom sėstis, – jie tarė jam, – ir perskaityti.“ Ir Baruchas jiems perskaitė. ¹⁶ Išgirdę visus žodžius, jie ėmė nuogąstauti ir sakyti vienas kitam: „Mes tikrai privalome visa tai pranešti karaliui.“ ¹⁷ Po to jie Baruchą klausinėjo: „Prašom pasakyti mums,

kaip užrašai visus šiuos žodžius? Ar iš jo lūpų?“ ¹⁸ Baruchas atsakė: „Pats Jeremijas sakė visus šiuos žodžius, ir aš į knygą užrašiau juos rašalu.“ ¹⁹ Tuomet didžiūnai tarė Baruchui: „Eik ir pasislėpk, tu ir Jeremijas! Tenezino niekas, kur judu esate!“

²⁰ Padėję ritinį į saugią vietą raštininko Elišamos kambaryje, jie nuėjo į rūmus pas karalių ir pranešė jam visą reikalą. ²¹ Karalius pasiuntė Jehudį atnešti ritinį. Jehudis atnešė jį iš raštininko Elišamos kambario ir perskaitė, klausant karaliui bei visiems aplink karalių stovintiems didžiūnams. ²² Tuo metu karalius sėdėjo žiemos rūmuose priešais kaitrią ugnį žarijų puode, nes buvo devintas mėnuo. ²³ Kai tik Jehudis perskaitydavo tris ar keturias skiltis, karalius raštininko peiliu nupjaudavo tą gabalą ir nusviesdavo į ugnį žarijų puode, kolei visas ritinys sudegė žarijų puodo ugnyje. ²⁴ Karalius ir visi jo dvariškiai, klausydami visių tų žodžių, nei baiminosi, nei persiplėšė drabužius. ²⁵ Nors Elnatanas, Delajas ir Gemarijas puolė maldauti karalių nedeginti ritinio, jis jų nepaklaūsė. ²⁶ Be to, karalius įsakė karaliaus sūnui Jerachmeeliui, Azrielio sūnui Serajui ir Abdeelio sūnui Šelemijui suimti raštininką Baruchą ir pranašą Jeremiją. Bet VIEŠPATS juos paslėpė.

²⁷ Karaliui sudeginus ritinį su žodžiais, kuriuos Baruchas buvo užrašęs iš Jeremijo lūpų, Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁸ „Paimk kitą ritinį ir užrašyk jame žodžius, buvusius pirmajame ritinyje, kurį sudegino Judo karalius Jehojakimas. ²⁹ O apie Judo karalių Jehojakimą pasakys: „Taip kalba VIEŠPATS. Tu

drįsai sudeginti ritinį, sakydamas: „Kodėl jame parašai: ‘Babilono karalius tikrai ateis ir šį kraštą nunios, nepalikdamas jame nei žmogaus, nei gyvulio?’“ ³⁰ Todėl taip kalba VIEŠPATS apie Judo karalių Jehojakimą: ‘Nebus jam palikuonio, sėdinčio Dovydo soste! Jo paties lavonas bus išmestas į kaitrą per dieną ir šaltį per naktį. ³¹ Nubausiu jį, jo palikuonis ir dvariškis už jų nedorumą, užtrauksiu jiems, visiems Jeruzalės gyventojams ir Judo žmonėms visas nelaimes, kuriomis jiems grasinau, nes jie nenorėjo klausyti!’“

³² Jeremijas paėmė kitą ritinį ir padavė jį savo raštininkui Nerijos sūnui Baruchui. Tasai užrašė į jį iš Jeremijo lūpų visus žodžius knygos, kurią Judo karalius Jehojakimas sudegino ugnyje. Prie jų buvo pridurta daug panašių žodžių.

Jeremijas kalėjime

37 Dabar karaliavo Jošijo sūnus Zedekijas. Karaliumi Judo krašte vietoj Jehojakimo sūnaus Konijo jį padarė Babilono karalius Nebukadnecaras. ² Tačiau nei jis pats, nei jo dvariškiai, nei krašto žmonės neklaūsė žodžių, kuriuos kalbėjo VIEŠPATS per pranašą Jeremiją.

³ Vis dėlto karalius Zedekijas pasiuntė pas Jeremiją Šelemijos sūnų Jehuchalą ir kunigo Maasėjos sūnų Sofoniją su šiuo prašymu: „Prašom pasimelsti VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, už mus.“ ⁴ Tuo metu Jeremijas dar nebuvo įmestas į kalėjimą į tebevaikščiojo laisvas tarp žmonių. ⁵ Be to, faraono kariuomenė buvo išžygiavusi iš Egipto, ir Jeruzalę supė chaldė-

jai, apie tai išgirdę, nuo miesto buvo pasitraukę.

⁶Tada Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁷„Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Taip atsakykite Judo karaliui, atsiuntusiam manęs pasiteirauti: ‘Štai faraono kariuomenė, žygiavusi jums į pagalbą, sugrįš į savo kraštą – į Egiptą. ⁸O chaldėjai sugrįš ir kovos su šiuo miestu, paims jį ir sunaikins ugnimi.’

⁹Taip kalba VIEŠPATS: „Neapsigaukite, manydami: ‘Chaldėjai visiškai atsitrauks nuo mūsų’, – nes jie nepasitrauks! ¹⁰Net jeigu nugaltumėte visą su jumis kovojančią chaldėjų kariuomenę ir būtų išlikę tik sunkiai sužeistieji savo palapinėse, net tie atsikėlę galėtų sunaikinti šį miestą ugnimi.”

¹¹Chaldėjų kariuomenei, išsigandusiai faraono kariuomenės, pasitraukus nuo Jeruzalės, ¹²Jeremijas, norėdamas dalyvauti savo šeimos paveldo dalybose, leidosi iš Jeruzalės į Benjamino žemę. ¹³Kai pasiekė Benjamino vartus, tenai buvęs sargybinis Hananijos sūnaus Šelemijos sūnus, vardu Irija, nutvėrė pranašą, rėkdamas: „Pas chaldėjus nori perbėgti!“ ¹⁴Jeremijas atsakė: „Tai netiesa! Pas chaldėjus aš nebėgu!“ Bet Irija nenorėjo jo girdėti, suėmė Jeremiją ir nuvedė pas didžiūnus.

¹⁵Didžiūnai, itūžę ant Jeremijo, įsakė jį nuplakti ir įkalinti raštininko Jehonatano namuose, kuriuos buvo pavertę kalėjimu. ¹⁶Taip Jeremijas pateko į vandens talpyklą, į vienutę, ir ten išbuvo daug dienų.

Pas Zedekiją

¹⁷Kartą karalius Zedekijas slaptai atsivedė jį į savo rūmus ir paklausė:

„Gal turi žodį iš VIEŠPATIES?“ Jeremijas atsakė: „Taip! Tu būsi atiduotas Babilono karaliui į rankas.“ ¹⁸Paskui Jeremijas paklausė karalių: „Kuo nusidėjau tau, tavo dvariškiams ir šitiems žmonėms, kad įmetėte mane į kalėjimą? ¹⁹Kur dabar jūsų pranašai, ²⁰pranašavusieji, kad Babilono karalius neužpuls nei jūsų, nei šito krašto? O dabar maldauju, mano valdove karaliau, išklausyti mano prašymą: negražink manęs į raštininko Jehonatano namus numirti.“

²¹Karalius Zedekijas davė įsakymą Jeremiją uždaryti sargybos kiemo būste ir kasdien iš Kepėjų gatvės jam duoti kepalą duonos, kol duona mieste visiškai išsibaigs. Jeremijas taip ir liko sargybos kiemo būste.

Vandens talpykloje

38 Matano sūnus Šefatija, Pašhūro sūnus Gedalijas, Šelemijo sūnus Jehuchalas ir Malkijos sūnus Pašhūras klausėsi žodžių, kuriuos Jeremijas kalbėjo visiems žmonėms: ²„Taip kalba VIEŠPATS: ‘Kas pasiliks šiame mieste, tas mirs nuo kalavijo, bado ir maro. O kas išeis pas chaldėjus, tas išliks gyvas; bent jo gyvybė bus išgelbėta kaip karo belaisvio, ir jis išliks gyvas.’ ³Taip kalba VIEŠPATS: ‘Šis miestas tikrai bus atiduotas Babilono karaliaus kariuomenei į rankas ir paimtas.’“ ⁴Didžiūnai kreipėsi į karalių, sakydami: „Prašom nubausiti šį vyrą mirties bausme, nes jis, kalbėdamas tokius dalykus, silpnina rankas karių ir visų žmonių, pasilikusių šitame mieste. Iš tikrųjų jis nesirūpina mūsų žmonių gerove, bet daro jiems žalą.“ ⁵Karalius Ze-

dekijas atsakė: „Gerai! Jis jūsų rankose! Karalius prieš jus bejėgis!“⁶ Jie paėmė Jeremiją ir įmetė į karaliaus sūnaus Malkijo vandens talpyklą, buvusią sargybos kieme, nuleisdami virvėmis į dugną. Talpykloje vandens nebuvo, tik dumblas. Jeremijas įklimpo į dumblą.

⁷ Bet kušitas Ebed Melechas, karaliaus rūmų dvariškis, išgirdo, kad jie įmetė Jeremiją į talpyklą. Pasi-taikė, kad karalius kaip tik tuo metu sėdėjo Benjamino vartuose. ⁸ Ebed Melechas nuėjo ten iš rūmų ir kreipėsi į jį: ⁹ „Mano valdove, karaliau! Šie vyrai kalti dėl visko, ką padarė pranašui Jeremijui. Jie įmetė jį į vandens talpyklą mirti badu, nes duonos mieste nebėra.“ ¹⁰ Tuojau karalius kušitui Ebed Melechui įsakė: „Pasi-imk su savimi iš čia trejetą vyrų ir iškelk pranašą Jeremiją iš talpyklos, kad nenumirtų.“ ¹¹ Ebed Melechas pasiėmė su savimi vyrus, nuėjo pirma ir drabužių podėlį karaliaus rūmuose ir paėmė iš čia senų skudurų bei sudėvėtų drabužių, kuriuos nuleido virvėmis Jeremijui į talpyklą. ¹² Kušitas Ebed Melechas šuktelejo Jeremijui: „Užkišk senus skudurus ir sudėvėtus drabužius tarp savo pažastų ir virvių.“ Jeremijui tai padarius, ¹³ jie ėmė traukti jį aukštyn virvėmis ir iškelė iš talpyklos. Jeremijas liko sargybos kiemo būste.

Vel pas Zedekiją

¹⁴ Tada karalius Zedekijas liepė atvesti Jeremiją pas jį prie trečiojo įėjimo į VIEŠPATIES Namus. Zedekijas kreipėsi į Jeremiją: „Noriu tavęs šio to paklausti. Neslėpk nieko nuo manęs!“ ¹⁵ Jeremijas Zedekijui atsakė: „Jei tau pasakyčiau, įsaky-

tum nubausti mane mirtimi, ar ne? Jei tau duočiau patarimą, vis vien manęs neklausytum?“ ¹⁶ Tada karalius Zedekijas slapta prisiekė Jeremijui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris davė mums šią gyvybę, mirtimi tavęs nebausiu ir neatiduosiu į rankas žmonėms, ieškantiems tavo gyvybės.“

¹⁷ Dabar Jeremijas atsakė Zedekijui: „Taip kalba VIEŠPATS, Galybių Dievas, Izraelio Dievas. Jei pasiduosiu Babilono karaliaus pareigūnams, išgelbėsi savo gyvybę; šis miestas nebus sunaikintas ugnimi, o tu pats ir tavo šeima išliks. ¹⁸ Bet jei nepasiduosiu Babilono karaliaus pareigūnams, miestas bus atiduotas chaldėjams į rankas; jie sunaikins jį ugnimi, o tu pats neištrūksi jiems iš nagų.“

¹⁹ Karalius Zedekijas tarė Jeremijui: „Baiminuosi dėl perbėgusių pas chaldėjus judėjų, nes galiu būti jiems išduotas, ir jie su manimi blogai pasielgs.“ ²⁰ Bet Jeremijas atsakė: „Jie neišduos! Tik paklusk VIEŠPATIES balsui ir daryk, ką sakau, kad tau būtų gerai ir tavo gyvybė būtų išgelbėta. ²¹ Bet jei-gu atsisakai išeiti ir pasiduoti, štai ką VIEŠPATS parodė man. ²² Žiūrėk! Visos moterys, likusios Judo karaliaus rūmuose, bus varomos pas Babilono karaliaus didžiūnus. Eidamos jos kalbės:

‘Suvedžiojo tave, įveikė tave / tavo ištikimieji bičiuliai! / Dabar, kai tavo kojos įklimpo į liūną, / jie sėlina šalin.’

²³ Ir visos tavo žmonos, ir visi tavo vaikai pas išvaryti pas chaldėjus. Nė tu pats neištrūksi iš jų rankų ir būsi Babilono karaliaus sugautas. O šis miestas bus sunaikintas ugnimi.“

²⁴ Tada Zedekijas tarė Jeremijui: „Neprasitark niekam apie šį pokalbį, jeigu nenori mirti! ²⁵ O jei didžiūnai išgirstų, kad aš kalbėjausi su tavimi, ateitų ir klaustų: 'Prašom pasakyti, ką tu kalbėjai karaliui. Neslėpk nuo mūsų, antraip užmušime tave!' – arba: 'Ką tau pasakė karalius?' – ²⁶ atsakyk jiems: 'Maldavau karalių, kad nebesiųstų manęs atgal į Jehonatano namus numirti.'“ ²⁷ Iš tikrųjų pas Jeremiją atėjo visi didžiūnai, tardė jį, o jis atsakė jiems taip, kaip karalius buvo įsakęs. Jie liovėsi jį tardę, nes pokalbio niekas nebuvo nugirdęs. ²⁸ O Jeremijas pasiliko sargybos kiemo būste ligi tos dienos, kai Jeruzalė buvo paimta. O štai kaip Jeruzalė buvo paimta.

Jeruzalės kritimas

39 Devintų Judo karaliaus Zedekio metų dešimtą mėnesį Babilono karalius Nebukadnecaras su visa savo kariuomene atžygiavo prie Jeruzalės ir ją apgulė. ² O vienuolikų Zedekio metų ketvirto mėnesio devintą dieną buvo pralaužtos miesto sienos. ³ [Kai Jeruzalė buvo paimta,] visi Babilono karaliaus pareigūnai atėjo ir susėdo Viduriniuose vartuose: Nergal Sareceras Samgaras, rab saris^a Nebusarsechimas, rab magas^b Nergal Sareceras ir visi kiti Babilono karaliaus pareigūnai. ⁴ Judo karalius Zedekijas ir visi jo kariai, pamatę juos, pabėgo, palikdami miestą nakčia karaliaus sodo keliu pro vartus tarp dviejų sienų. Jie spruko keliu link Arabos. ⁵ Bet chaldejų būrys juos vijosi ir tyrliaukiuose prie Jericho pasivijo Zedekiją. Paėmę į nelaisvę, nuvedė jį į

Riblą Hamato krašte, pas Babilono karalių Nebukadnecarą, kuris padarė nuosprendį. ⁶ Ribloje Babilono karaliaus įsakymu Zedekio sūnūs buvo nužudyti jo paties akyse. Babilono karalius įsakė nubausti mirtimi taip pat visus Judo didikus. ⁷ Po to, išlupdinęs Zedekijui akis ir apkaldinęs grandine, įsakė išvesti į Babiloną.

⁸ Tuo tarpu chaldejai sudegino karaliaus rūmus bei gyventojų namus ir nugriovė Jeruzalės sienas. ⁹ Galų gale karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas išvarė į Babilono tremtį gyventojus, išlikusius mieste, drauge su perbėgusiais pas jį ir igudusių amatininkų likučiais. ¹⁰ Bet kai ką iš vargšų, neturinčių jokios nuosavybės, karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas paliko Judo krašte ir dar paskyrė jiems vynuogynų ir laukų.

¹¹ O dėl Jeremijo Babilono karalius Nebukadnecaras buvo davęs karaliaus asmens sargybos vadui Nebuzaradanui tokį įsakymą: ¹² „Surask ir gerai jį prižiūrėk. Nedaryk jam nieko pikta, bet elkis su juo, kaip jis pageidaus.“ ¹³ Taigi karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas drauge su rab sariu Nebušazbanu, rab magu Nergal Sareceru ir visais Babilono karaliaus didikais pasiuntė žmonių, ¹⁴ įsakydami paimti Jeremiją iš sargybos kiemo būsto. O šie patikėjo Šafano sūnaus Ahikamo sūnui Gedalijui gražinti jį namo. Taip jis liko tarp savo tautiečių.

Paguoda Ebed Melechui

¹⁵ Tuo metu, kai Jeremijas kalėjo sargybos kiemo būste, jį pasiekė VIESPATIES žodis: ¹⁶ „Eik ir pasa-

^{39,3a} Vyriausiasis pareigūnas. ^{39,3b} Vyriausiasis astrologas.

kyk kušitui Ebed Melechui: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Tikėk manimi! Aš tuojau įvykdysiu žodžius, kuriuos kalbėjau tam miestui jo nelaimei, o ne palaimai. Tą dieną viskas įvyks tavo paties akivaizdoje. ¹⁷ Bet tave tą dieną išgelbėsiu, – tai VIEŠPATIES žodis, – tu nebūsi atiduotas į rankas žmonėms, kurių bijai. ¹⁸ Būk tikras, kad tave išgelbėsiu; nuo kalavijo tu nežūsi! Tavo gyvybė bus išgelbėta kaip karo laimikis, nes tu manimi pasitikejai, – tai VIEŠPATIES žodis.“

Jeremijas pasilieka krašte

40 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis po to, kai karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas grąžino jam laisvę Ramoje. Kai Nebuzaradanus surado jį, Jeremijas buvo sukaustytas grandinėmis kalinys tarp Jeruzalės ir Judo belaisvių, varomų į Babiloną. ² Karaliaus asmens sargybos vadas, išlaisvinęs Jeremiją, tarė jam: „VIEŠPATS, tavo Dievas, grasino šiai vietai tokia nelaime. ³ Dabar tai įvykdė; VIEŠPATS padarė, kaip kalbėjo. Ši nelaimė ištiko jus dėl to, kad nusidėjote VIEŠPAČIUI, neklausydami jo balso. ⁴ O dabar žiūrėk! Šiandien išlaisvinau tavo rankas iš grandinių. Jei nori eiti su manimi į Babiloną, gali eiti; globosiu tave rūpestingai. Bet jei nenori eiti su manimi į Babiloną, tau nėra reikalo eiti. Štai priešais tave visas kraštas; eik ten, kur manai geriausia ir tinkamiausia eiti.“ ⁵ Jeremijui nespėjus nueiti, jis pridūrė: „Arba eik atgal pas Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją, kurį Babilono karalius paskyrė Judo miestų val-

dytoju. Gyvenk pas jį tarp tautiečių arba eik, kur tik tau tinkamiausia eiti.“ Karaliaus asmens sargybos vadas davė jam maisto bei dovaną ir paleido. ⁶ Jeremijas nuėjo pas Ahikamo sūnų Gedaliją į Micpą ir gyveno tarp krašte paliktų žmonių.

⁷ Krašte išblaškytų karių vadai, jie patys ir jų vyrai, išgirde, kad Babilono karalius paskyrė Ahikamo sūnų Gedaliją krašto valdytoju ir pavedė jo valdžiai vyrus, moteris, vaikus ir tuos krašto beturčius, kurie nebuvo išvaryti į Babilono tremtį, ⁸ atėjo su savo vyrais pas Gedaliją į Micpą. Tarp jų buvo Netanijo sūnus Izmaelis, Kareacho sūnūs Johananas ir Jehonatanas, Tanhumeto sūnus Seraja, Efajo iš Netofos sūnūs, maako sūnus Jezanijas. ⁹ Šafano sūnaus Ahikamo sūnus Gedalijas laidavo jiems bei jų vyrams, sakydamas: „Nebijokite tarnauti chaldėjams. Pasilikite krašte, tarnaukite Babilono karaliui ir bus jums gerai. ¹⁰ Štai aš pats pasiliksiu Micpoje rūpintis chaldėjais, kurie pas mus ateis. O jūs nuimkite vyno, vasaros vaisių bei aliejaus derlių, pripilkite sandėlių indus ir gyvenkite miestuose, kuriuos esate užėmę.“ ¹¹ Taip pat visi judėjai Moabe bei gyvenę Amone, Edome ir kituose kraštuose išgirdo, kad Babilono karalius paliko likutį Judo krašte ir paskyrė Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją jų valdytoju. ¹² Ir visi tie žydai grįžo iš visų vietų, kur buvo išblaškyti,ėjo į Judo kraštą pas Gedaliją Micpoje ir nuėmė gausų vynuogių ir vasaros vaisių derlių.

Gedalijo nužudymas

¹³ Paskui Kareacho sūnus Johananas ir visi krašte išblaškytų karių

vadai atėjo pas Gedaliją ir Micpą.
¹⁴ Jie paklausė jį: „Argi tu nežinai, kad Amono karalius Baalis pasiuntė Netanijos sūnų Izmaelį tavęs nužudyti?“
¹⁵ Bet Ahikamo sūnus Gedalijas nenorėjo jais patikėti. Tuomet Kareacho sūnus Johananas Gedalijui Micpoje slapčiomis pasakė: „Leisk man eiti ir nudobti Netanijos sūnų Izmaelį. Nė šuo apie tai nesulos! Kodėl jis turi tave nužudyti? Visi judėjai, kurie dabar spiečiasi apie tave, turės vėl pakrikti, ir Judo likutis turės žūti.“
¹⁶ Bet Ahikamo sūnus Gedalijas Kareacho sūnui Johananui atsakė: „Nedaryk nieko panašaus, nes tu apmeloji Izmaelį!“

41 Atsitiko taip, kad septintą mėnesį Elišamos sūnaus Netanijos sūnus Izmaelis, karališkos kilmės vyras ir vienas iš svarbių karaliaus pareigūnų, atėjo su dešimties vyrų palyda į Micpą pas Ahikamo sūnų Gedaliją. Ir Micpoje, jiems ten esant drauge prie stalo, ² Netanijos sūnus Izmaelis ir drauge buvusieji dešimt vyrų pakilo nuo vaišių stalo, puolė kalavijais Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją ir nužudė jį už tai, kad Babilono karalius buvo paskyręs jį krašto valdytoju. ³ Be to, Izmaelis išžudė visus judėjus, buvusius su Gedaliju Micpoje, ir chaldėjų karius, kuriems pasitaikė ten būti.

⁴ Kitą dieną po Gedalijo nužudymo, kai niekas apie tai dar nebuvo sužinojęs, ⁵ atkeliavo aštuoniasdešimt vyrų iš Sichemo, Šilojo ir Samarijos nuskustomis barzdomis, perplėštais drabužiais ir pilni įsipjautų, gilių žaizdų, nešini javų atnašomis ir smilkalais VIEŠPATIES

Namams. ⁶ Jų pasitikti iš Micpos išėjo, be perstojo raudodamas, Netanijos sūnus Izmaelis. Pasitikdamas juos, kvietė: „Ateikite pas Ahikamo sūnų Gedaliją!“
⁷ Bet kai jie atėjo į miesto vidurį, Netanijos sūnus Izmaelis ir jo vyrai išžudė juos ir sumetė jų lavonus į vandens talpyklą.
⁸ Tarp jų buvo dešimt vyrų, kurie maldavo Izmaelį: „Nežudyk mūsų, nes mes turime paslėptas laukuose kviečių ir miežių, aliejaus ir medaus atsargas!“ Tuos jis paliko, nenužudė jų su kitais bičiuliais.
⁹ O talpykla, į kurią Izmaelis sumetė visus nužudytųjų vyrų lavonus, buvo erdvi; ta pati didžioji vandens talpykla, kurią karalius Asa buvo įtaisęs, gindamasis nuo Izraelio karaliaus Bašos. Netanijos sūnus Izmaelis ją pripildė nužudytųjų lavonais.

¹⁰ Tuomet Izmaelis paėmė ir nelaisvę visus žmones, buvusius Micpoje, karaliaus dukteris ir visus žmones, paliktus Micpoje, karaliaus asmens sargybos vado Nebuzaradano patikėtus Ahikamo sūnui Gedalijui. Netanijos sūnus Izmaelis paėmė juos į nelaisvę ir išžygiavo, norėdamas pereiti į Amono pusę.

Pabėgimas į Egiptą

n:

¹¹ Tačiau sužinoję apie Netanijos sūnaus Izraelio padarytą niekšybę, Kareacho sūnus Johananas ir kiti su juo buvę karių vadai ¹² subūrė visus savo vyrus ir išžygiavo į mūši su Netanijos sūnumi Izmaeliu. Jie pasivijo jį prie Didžiųjų vandenu Gibeone. ¹³ Izraelio ir nelaisvę paimtieji žmonės, pamatę Kareacho sūnų Johananą ir kitus karių vadus, apsidžiaugė. ¹⁴ Visi žmonės, kuriuos Izmaelis buvo paėmęs į nelaisvę

Micpoje, perėjo pas Kareacho sūnų Johananą. ¹⁵ Tačiau Netanijos sūnus Izmaelis drauge su aštuonetu savo vyrų paspruko nuo Johanano ir pabėgo į Amoną.

¹⁶ Tuomet Kareacho sūnus ir kiti su juo buvę karių vadai subūrė visą likutį žmonių, kuriuos Netanijos sūnus Izmaelis buvo paėmęs į nelaisvę iš Micpos po to, kai nužudė Ahikamo sūnų Gedaliją, – ir karius, ir moteris, ir vaikus, ir eunuchus, kuriuos Johananas atsiėmė Gibeone. ¹⁷ Jie pasitraukė ir apsistojo Gerut Kimhame prie Betliejaus, norėdami pasprukti į Egiptą ¹⁸ nuo chaldėjų. Žinoma, jie bijojo chaldėjų, nes Netanijos sūnus Izmaelis nužudė Ahikamo sūnų Gedaliją, kurį Babilono karalius buvo paskyręs krašto valdytoju.

Patarimas nebėgti į Egiptą

42 Tuomet visi karių vadai, Kareacho sūnus Johananas ir Hošajos sūnus Azarija drauge su visais žmonėmis, nuo mažo iki didelio, kreipėsi ² į pranašą Jeremiją ir sakė: „Prašom išgirsti mūsų maldavimą! Melsk už mus VIEŠPATI, savo Dievą, už visą šį likutį, nes likome tik keletas, o kadaise, kaip pats savo akimis matei, buvo daug! ³ Teparodo mums VIEŠPATS, tavo Dievas, kuriuo keliu turėtume eiti, ką turėtume daryti!“ ⁴ Pranašas Jeremijas atsakė: „Labai gerai! Melsiu VIEŠPATI, jūsų Dievą, kaip jūs prašote. Kad ir koks būtų VIEŠPATIES atsakymas, pasakysiu jums, nuo jūsų nenušlėpdamas nė žodžio.“ ⁵ Tuomet jie laidavo Jeremijui: „Tebūna mums VIEŠPATS tikras ir ištikimas liudytojas! Prisiekiame, kad tiksliai vykdysime kiekvieną žodį, kurį

VIEŠPATS, tavo Dievas, atsiųs per tave. ⁶ Malonus ar nemalonus jis bus, mes paklusime balsui VIEŠPATIES, mūsų Dievo, pas kurį tave siunčiamo, idant mums gerai sektųsi. Taip! Mes paklusime VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balsui.“

⁷ Dešimt dienų prasliskus, Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis.

⁸ Tuomet jis susikvietė Kareacho sūnų Johananą, visus su juo esančius karių vadus bei visus žmones, nuo mažo iki didelio, ⁹ ir pasakė jiems: „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kurio maldauti mane siuntėte.

¹⁰ Jeigu tik ramiai pasiliksite šiame krašte, jus statysiu, o ne griausiu, sodinsiu, o ne rausiu, nes gailiuosi, kad jums siunčiau nelaimę. ¹¹ Nebijokite Babilono karaliaus, dėl kurio dabar drebate! Nebelijokite jo, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes aš esu su jumis, kad jus išgelbėčiau ir išvaduočiau iš jo nagų. ¹² Kadangi aš jums gailestingas, jis elgsis su jumis gailestingai ir leis jums grįžti į jūsų gimtąją žemę. ¹³ Bet jeigu nepaklusite VIEŠPATIES, jūsų Dievo, balsui ir nutarsite nepasilikti šiame krašte, ¹⁴ sakydami: 'Ne! Mes eisime į Egiptą, kur nebematysime karo, nebegirdėsime rago gausmo, nebealksime duonos. Ten mes gyvensime!' – ¹⁵ tai klausykis VIEŠPATIES žodžio, Judo likuti! Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Jeigu tikrai esate apsisprendę eiti į Egiptą ir tenai įsikurti, ¹⁶ kalavijas, kurio bijotės, pasivys jus Egipto žemėje, o badas, dėl kurio baiminatės, seks jums įkandin į Egiptą. Ten jūs mirsite! ¹⁷ Visi žmonės, kurie apsisprendę eiti į Egiptą ir ten kurtis gyventi, mirs nuo kalavijo, bado ir maro. Nė vienas neišliks, nė vienas

nepabėgs nuo nelaimės, kurią jiems siūsiu.’¹⁸ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Kaip buvo išlietas mano įnirsis ir pyktis ant Jeruzalės gyventojų, taip bus išlietas mano pyktis ant jūsų, kai ateisite į Egiptą. Būsité prakeiksmo ir siaubo reginiu, keiksmazodžiu ir pajuoka! Šios vietos niekada nebematysite!’

¹⁹ Judo likuti, VIEŠPATS jums sakė: ‘Neikite į Egiptą!’ Įsidėmėkite gerai, nes šiandien jus išpėjau.

²⁰ Jūs nebuvote nuoširdūs, kai mane siuntėte pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, sakydami: ‘Užtark už mus VIEŠPAČIUI, savo Dievui! Ką tik VIEŠPATS, mūsų Dievas, tau sakys, pasakyk mums, ir mes vykdysime.’

²¹ Šiandien pasakiau jums, bet jūs neklausote VIEŠPATIES, jūsų Dievo, ir visiškai nepaisote, ką jis man pavedė jums pasakyti. ²² O dabar galite būti tikri, kad mirsite nuo kalavijo, bado ir maro toje vietoje, kur trokštate eiti ir kurtis gyventi.“

43 Atsitiko taip, kad, Jeremijui pakartojus žmonėms visus šiuos VIEŠPATIES, jų Dievo, žodžius, su kuriais VIEŠPATS buvo jį atsiuntęs pas juos, ² Hošajos sūnus Azarija, Kareacho sūnus Johananas ir visi kiti išlūlus vyrai šaukė Jeremijui: „Tu meluoji! Ne VIEŠPATS, mūsų Dievas, atsiuntė tave pasakyti mums: ‘Neikite į Egiptą, kad tenai išikurtumėte gyventi.’³ Ne! Nerijos sūnus Baruchas sukurstė tave prieš mus, kad išduotum mus chaldėjams ir nagus, idant būtume išžudyti ar ištremti į Babiloną.“

⁴ Nei Kareacho sūnus Johananas, nei kas kitas iš karių vadų, nei kas kitas iš žmonių nepakluso VIEŠPA-

TIES raginimui likti Judo krašte.

⁵ Užuoť pasilikę, Kareacho sūnus Johananas ir visi karių vadai išsivedė visą Judo likutį, visus sugrįžusius iš įvairių tautų, tarp kurių buvo išblaškyti, ir apsigyvenusius Judo krašte – ⁶ vyrus, moteris ir vaikus, karaliaus dukteris ir visus žmones, kuriuos karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas buvo palikęs Šafano sūnaus Ahikamo sūnui Gedalijui, drauge ir pranašą Jeremiją bei Nerijos sūnų Baruchą. ⁷ Neklausydami VIEŠPATIES balso, jie ėjo į Egiptą ir atkeliavo prie Tachpanheso.

Jeremijas Egipte

⁸ Tachpanhese Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹ „Pasiimk keletą didelių akmenų ir, Judo vyrams regint, paslėpk juos po kalkėmis verandoje prie įėjimo į faraono rūmus Tachpanhese. ¹⁰ Paskui jiems paaššink: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Tikėkite manimi, pasiūsiu ir atvesiu čionai savo tarną Babilono karalių Nebukadnecarą. Ant akmenų, kuriuos paslėpiau, pastatysiu jo sostą, o viršum jų jis pasistatys savo karališkąją palapinę. ¹¹ Jis ateis ir nuniokos Egipto kraštą: mirtimi – skirtus mirčiai, tremtimi – skirtus tremčiai, kalaviju – skirtus kalavijui. ¹² Padegsiu Egipto dievų namus, jis sudegins juos ir nelaisvėn paims dievus. Egipto žeme jis apsisiaus, kaip piemuo apsisiaučia savo apdaru, ir saugiai iš čia išgyguos. ¹³ Jis sutrupins obeliskus Bet Šemešo“ šventykloje, kuri yra Egipte, ir ugnimi sunaikins egiptiečių dievų šventyklas.“

Perspėjimas dėl stabmeldystės

44 Jeremiją pasiekė žodis, skirtas visiems judėjams, gyvenantiems Egipto žemėje – Migdole, Tachpanhese, Nofe ir Patroso krašte: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Jūs patys matėte, kokią nelaimę siunčiau Jeruzalei ir kitiems Judo miestams. Šiandien jie tapę griuvėsiais, kuriuose niekas negyvena ³ dėl savo nedorų darbų, kuriais erzino mane, eidami aukoti smilkalų ir tarnauti svetimiems dievams, kurių nei jie patys, nei jūs, nei jūsų tėvai nepažinojo. ⁴ Nors aš primygtinai ir be perstojo siunčiau visus savo tarnus pranašus, prašydamas jūsų: ‘Ak, nedarykite to bjauraus dalyko, kurio aš nekenčiu!’ – ⁵ jie nei klausė, nei paisė, kad gręžtusi nuo savojo nedorumo ir liautųsi aukoję smilkalus svetimiems dievams. ⁶ Mano pyktis ir įniršis išsiliejo liepsnomis Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse, paversdamas juos griuvėsiais ir dykne, kaip šiandien ir yra.

⁷ Dabar taip kalba VIEŠPATS, Galybių Dievas, Izraelio Dievas: ‘Kodėl darote sau patiems mirtiną žalą, išraudami iš Judo save, vyrus ir žmonas, vaikus ir kūdikius, nepalikdami nė likučio? ⁸ Kodėl erzinate mane savo rankų darbais, aukodami svetimiems dievams Egipto žemėje, kur atėjote įsikurti? Nejaug jūs norite būti išrauti ir tapti keiksmazodžiu bei pajuoka tarp žemės tautų? ⁹ Nejaugi pamiršote savo protėvių, Judo karalių ir jų žmonių nusikaltimus, jūsų pačių ir jūsų žmonių nusikaltimus, padarytus Judo krašte ir Jeruzalės gatvėse? ¹⁰ Iki šios dienos jie nedarė atgailos; nei jie bijo,

nei laikosi mano mokymo ir įsakymų, kuriuos daviau jums ir jūsų tėvams.

¹¹ Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – tikėkite manimi, atgręžiau jums savo veidą nelaimei ir išrausiu visą Judą! ¹² Pagriebsiu Judo likutį, tuos, kurie žūtbūt veržėsi eiti į Egipto žemę ir ten įsikurti, ir jie visi pražus. Egipto žemėje jie kris nuo kalavijo arba bus badu sunaikinti. Nuo mažo iki didelio jie mirs nuo kalavijo ir bado, taps neapykantos ir siaubo reginiu, keiksmazodžiu ir pajuoka. ¹³ Gyvenančius Egipto žemėje bausiu taip, kaip nubaudžiau Jeruzalę: kalaviju, badu ir maru. ¹⁴ Iš Judo likučio, atėjusio kurtis Egipto žemėje, nė vienas neištrūks, neišliks ir negriš į Judo kraštą. Nors jie ir trokštų grįžti ir ten gyventi, negriš. Tik tie, kurie pabėgs, sugriš.“

¹⁵ Tuomet vyrai, kurie žinojo, kad jų žmonos aukoją smilkalus svetimiems dievams, drauge su ten stovėjusiomis moterimis, didžiule minia, ir visi žmonės, gyvenę Patrose Egipto žemėje, Jeremijui atsakė: ¹⁶ „Mes nesame linkę klausyti žodžio, kurį mums pasakei VIEŠPATIES vardu. ¹⁷ Verčiau mes kruopščiai vykdysime žodį, kuris išėjo iš mūsų burnos: mes ir toliau deginsime smilkalus Dangaus karalienei ir aukosime liejamąsias atnašas, kaip darėme mes ir mūsų tėvai, mūsų karaliai ir didžiūnai Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse. Tuomet turėjome maisto iki soties ir puikiai gyvenome, nelaimės nematėme. ¹⁸ Bet nuo to laiko, kai liovėmės deginti smilkalus Dangaus karalienei ir aukoti jai liejamąsias atnašas, mums visko trūksta ir žūvame nuo kalavijo ir bado.“ ¹⁹ O moterys pridūrė: „Taip!

Mes ir toliau smilkalus deginsime Dangaus karalienei, aukosime jai liejamąsias atnašas! Argi mes be savo vyrų žinios kepėme papločius su jos atvaizdu ir atnašavome jai liejamąsias aukas?“

²⁰ Visiems žmonėms, vyrams ir moterims, visiems, davusiems ši atsakymą, Jeremijas tarė: ²¹ „Argi neatminė VIEŠPATS tos smilkalų aukos, kurią aukojote jūs ir jūsų protėviai, jūsų karaliai ir didžiūnai, žmonės Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse? Argi jis nepaėmė jos iš širdį? ²² Kai VIEŠPATS nebegalėjo daugiau pakelti jūsų nedorų ipročių ir pasibjaurėtinų darbų, kuriuos darėte, jūsų kraštas tapo griuvėsiais, tūrais ir praeiksmu, negyvenamas kaip šiandien. ²³ Dėl to, kad deginote smilkalus ir nusidėjote VIEŠPACIUI, neklausydami VIEŠPATIES balso ir nepakludami jo mokymui, įstatams bei potvarkiams, ištiko jus dabartinė nelaimė.“

²⁴ Jeremijas dar kreipėsi į visus žmones, ypač į visas moteris: „Klausykite VIEŠPATIES žodžio, visi Judo žmonės, gyvenantys Egipto žemėje. ²⁵ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. 'Jūs ir jūsų žmonos padarėte rankomis, ką pažadėjote lūpomis, būtent: 'Mes tikrai tesėsime savo įžadus deginti smilkalus Dangaus karalienei ir aukosime jai liejamąsias atnašas.' Truks plyš laikykite savo įžadų ir vykdykite savo sprendimus! ²⁶ Bet tada klausykite VIEŠPATIES žodžio, visi Judo žmonės, gyvenantys Egipto žemėje. Štai prisiekiu savo didinguoju vardu, – sako VIEŠPATS, – kad niekas iš Judo žmonių visoje Egipto žemėje niekuomet ne-

besišauks mano vardo, sakydamas: 'Kaip gyvas Viešpats DIEVAS!'

²⁷ Štai budžiu aš prie jų nelaimei, o ne palaimai. Visi Judo vyrai Egipto žemėje žus nuo kalavijo ar bado ir bus išnaikinti. ²⁸ Tik mažas skaičius pabėgėlių nuo kalavijo sugrįš iš Egipto žemės į Judo kraštą. Visas Judo likutis, atėjusieji isikurti Egipto žemėje, sužinos, kieno žodis įvyks – mano ar jų!“

²⁹ Štai jums ženklas, – tai VIEŠPATIES žodis, – kad bausiu jus šioje vietoje, idant suvoktumėte, jog tikrai įvyks mano žodžiai jūsų pražūčiai. ³⁰ Taip kalba VIEŠPATS: „Žiūrėkite! Atiduosiu Egipto valdovą faraoną Hofrą jo gyvybės tykantiems priešams į rankas taip pat, kaip atidaviau Judo karalių Zedekiją į rankas jo mirtinam priešui Babilono karaliui Nebukadnecarui.“

Viešpaties žodis Baruchui

45 Pranašo Jeremijo žodis Neri-jos sūnui Baruchui, kai jis užrašinėjo į knygą pranašavimus iš Jeremijo lūpų ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metais: ² „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, tau, Baruchai. ³ Kadangi tu sakei: 'Vargas man! Mano kančią VIEŠPATS širdgėla pasunkino. Pavargau dejuodamas, atilsio sau rasti negaliu', – 'pasakyksi jam, – taip kalba VIEŠPATS: 'Žiūrėk! Griaunu, ką pastačiau, iš-raunu, ką pasodinau! Net visą kraštą! ⁵ O tu, tu lauki sau didelių dalykų? Nelauk jų! Žiūrėk, aš sukel-siu nelaimę viskam, kas mirtinga, bet tau paliksiu tavo gyvybę, kaip karo laimikį, kad ir kur tu eitum.“

*Pranašavimas Egiptui***46** VIEŠPATIES žodis Jeremijui apie tautas.

² Egiptui apie Egipto valdovo faraono Nekojo kariuomenę, kuri stovėjo ties Karkemišu prie Eufrato ir kurią sumušė Babilono karalius Nebukadnecaras ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metais.

³ Parenkite skydus ir priedangas! / Pirmyn į mūšį! / ⁴ Žabokite žirgus! / Raiteliai, sėskite į balnus! / Šalnuoti rikiuokitės į gretas, / šveiskite ietis, / vilkitės šarvus! / ⁵ Kodėl matau juos klaiko apimtus? / Jie traukiasi atgal! / Sutriuškintos galiūnų gretos, / jie bėga kiek įkabindami, / atgal nesidairydami. / Siaubas visur, – tai VIEŠPATIES žodis! – / ⁶ Greituolis neįstengia pabėgti, / galiūnas neįstengia pasprukti; / šiaurėje, prie Eufrato upės, / jie svirduliuoja ir krinta.

⁷ Kas ten tvinsta tarsi Nilas, / kieno vandenys tarsi patvinusios upės? / ⁸ Egiptas tvinsta tarsi Nilas, / jo vandenys tarsi patvinusios upės. / Jis sako: „Pakilsiu ir apsemsiu žemę, / sunaikinsiu miestus ir jų gyventojus.“ / ⁹ Pirmyn, žirgai! / Riedėkite su įniršiu, vežimai! / Žygiuokite, galiūnai! / Kušė ir Pute, skydais nešini, / Ludo vyrai įtemptais lankais!

¹⁰ Tačiau ši diena – Viešpaties, Galybių DIEVO, atpildo diena, kai jis atmokės savo priešams. Kalavijas rys, bus pasotintas ir girtas nuo jų kraujo, nes Viešpats, Galybių DIEVAS, švenčia auką šiaurės krašte, prie Eufrato upės.

¹¹ Pasikelk į Gileadą ir pasiimk balzamo, / Egipte, mergele dukterie! / Veltui daugini vaistus; / išgijimo tau nėra! / ¹² Taūtos girdėjo apie tavo sugėdijimą, / tavo dejonės pripildė žemę, / nes galiūnas klupo prieš galiūną, / ir abu žuvo drauge.

¹³ VIEŠPATIES žodis pranašui Jeremijui apie tai, kad Babilono karalius puola Egipto kraštą.

¹⁴ Praneškite Egipte, paskelbkite Migdole, / paskelbkite Nofe ir Tachpanhese! / Sakykite: „Stok į gretas! Būk pasirėngęs gintis!“ / Kalavijas jau ryja visus aplink tave. / ¹⁵ Kodėl pabėgo Apis? / Kodėl jūsų galingasis nesigynė? / Dėl to, kad VIEŠPATS jį parbloškė. / ¹⁶ Jūsų daugybė svirduliavo ir krito, / sakydami vienas kitam: / „Stokimės! Grįžkime pas savuosius, / į savo gimtąjį kraštą, / šalin nuo nuožmaus kalavijo.“ / ¹⁷ Vadinkite Egipto valdovą faraoną pravarde – / „Pagyrūnu, prasnaudusiu progą.“

¹⁸ „Kaip aš gyvas, – sako Karalius, / kurio vardas Galybių VIEŠPATS, – / kaip tikrai Taboras yra tarp kalnų ir / kaip Karmelis – prie jūros, / taip tikrai tai įvyks. / ¹⁹ Pasidaryk ryšulius tremčiai, / dukterie Egipte! / Nofas virs dykuma, / apleistas, be gyventojų. / ²⁰ Egiptas – puiki telyčia; / sparva iš šiaurės nutupia ant jos. / ²¹ Net samdiniai jo gretose – / kaip garde penėti veršiai. / Ir jie atsuko nugarą, / savo gretų negindami, drauge pabėgo, / nes jiems atėjo pavojaus diena, / užklupo baumšės laikas. / ²² Jis^a šnypščia kaip šalin šliaužianti gyvatė, / nes galingai atžygiuoja jo priešai, / atina prieš jį su kirviais kaip medžių

kirtėjai. / ²³ Jie iškirs jo mišką, – tai VIEŠPATIES žodis, – / nors jis ir būtų neižengiamas, / nes jų daugiau negu skėrių, / jie nesuskaičiuojami. / ²⁴ Sugėdinta bus duktė Egiptas, / atiduota į nagus tautai iš šiaurės.“

²⁵ Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, sako: „Ak! Aš nubausic Noją^a Amoną, Egiptą, jo dievus ir karalius, faraoną ir visus, kurie juo pasitiki. ²⁶ Aš atiduosiu juos į rankas tiems, kurie ieško jų gyvybės, į rankas Babilono karaliui Nebukadnecarui ir jo pareigūnams. Po to Egiptas bus vėl gyvenamas kaip senovėje“, – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁷ „O tu, mano tarne Jokūbai, nebijok, / nenuogaustauk, Izraeli / nes, tikėk manimi, aš išgelbėsiu tave iš tolimosios vietos, / tavo palikuonis iš tremties krašto! / Tada Jokūbas sugrįš ir ras ramybę, / gyvens saugiai, ir nebus kam jo gąsdinti. / ²⁸ Taigi tu, mano tarne Jokūbai, nebijok, – tai VIEŠPATIES žodis, – / nes aš su tavimi! / Padarysiu galą visoms tautoms, kuriose tave išblaškiau, / bet tau galo nepadarysiu. / Tačiau ir nebausto tavęs nepaliksiu, / nuplaksiu tave pagal teisingą saiką.“

Pranašavimas filistinams

47 VIEŠPATIES žodis Jeremijui apie filistinus, faraonui dar neužpuolus Gazos. ² Taip kalba VIEŠPATS:

„Žiūrėk! Vandenys atplūsta iš šiaurės, / jie taps šėlstančiu srautu, / apsems kraštą ir visa, kas jame, / miestą ir jo gyventojus. / Žmonės šauks, / visi krašto gyventojai klyks. /

³ Jie girdi ristūnų kanopų dundesį, / vežimų bildesį ir ratų dardėjimą. / Tėvai nebesidairo, kur vaikai, / jie kaip be rankų / ⁴ nuo dienos, kuri atėjo, kad būtų sunaikinti visi filistinai, / kad būtų atkirstas nuo Tyro ir Sidono jų paskutinis sąjungininkas. / Taip! VIEŠPATS sunaikina filistinus, / likutį iš Kaftoro pajūrio. / ⁵ Gaza nupliko, / Aškelonas neteko žado. / O, jų galybės likučiai! / Kiek ilgai žalosite save?“

⁶ „Ak, VIEŠPATIES kalavijau! / Kiek ilgai nenurimsi? / Grįžk į savo makštį, / liaukis ir nurimk!“

⁷ Kaip gali jis nurimti, / jei VIEŠPATS davė jam įsakymą? / Prieš Aškeloną ir prieš pajūrį / jis pasiuntė jį.

Pranašavimas Moabui

48 Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie Moabą:

„Vargas Nebojui, nes jis nuniokotas! / Kirjataimai sugėdinti ir paimti, / jų tvirtovė sugėdinta ir sunaikinta, / ² žuvo Moabo gyrius! / Hešbone jie susimokė prieš jį: / ‘Ateikite! Padarykime jam galą, kad nebebūtų tauta!’ / Ir tu, Madmene, ir tu būsi nutildytas; / kalavijas sėlins tau iš paskos. / ³ Klausykite! Klyksmas iš Horonaimų: / ‘Niokojimas ir baisus sunaikinimas!’ – / ⁴ ‘Moabas sunaikintas!’ – / klykia jo mažieji. / ⁵ Jie kopia iš Luhito kalvą, / be perstojo graudžiai verkdami, / nes girdejo sunaikinimo klyksmą / nuo Horonaimų atšlaičių: / ⁶ ‘Bėkite! Gelbėkite savo gyvybę! / Dykumoje būkite kaip laukinis asilas!’

⁷ Kadangi pasitikėjai savo laimėjimais ir turtais, / tikrai ir tu būsi užimtas. / Kemošas išeis į nelaisvę / drauge su savo kunigais ir didžiūnais. / ⁸ Niokotojas užpuls kiekvieną miestą. / Nė vienas miestas neišsigelbės. / Slėnis bus sunaikintas, / Lyguma nuniokota taip, kaip sakė VIEŠPATIS. / ⁹ Parūpinkite druskos Moabui, / nes jis tikrai kris. / Jo miestai taps griuvėsiais, / nebebus juose gyventojų.“

¹⁰ Tebūna prakeiktas, kas nerangiai vykdo VIEŠPATIES darbą! Tebūna prakeiktas, kas sulaiko savo kalaviją nuo kraujo!

¹¹ Nuo jaunystės Moabas buvo saugus, / įsikūręs savo užuovėjoje“. / Niekada nebuvo perpiltas iš indo į indą, / niekada nėjo į tremtį. / Todėl išlaikė savo skonį, / ir jo kvapas nepakito.

¹² „Todėl, tikėkite manimi, ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai atsiųsiu pas jį pilstytojus, kad jį perpiltų, ištuštintų jo indus ir sudaužytų jo ašočius. ¹³ Tuomet Moabas gėdysis Kemošo, kaip Izraelio namai gėdijosi Betelio, kuriuo pasitikėjo.

¹⁴ Kaip galite sakyti: ‘Mes esame galiūnai, / narsuoliai mūšyje’? /

¹⁵ Moabas nuniokotas, jo miestai paimiti, / jo rinktiniai jauni vyrai krito žudynėse, – / tai žodis Karaliaus, kurio vardas – Galybių VIEŠPATIS! – /

¹⁶ Moabo nelaimė jau čia pat, / jo prazūtis atskuba risčia. / ¹⁷ Apraudokite jį, visi jo kaimynai, / visi, kurie žinote jo vardą! / Sakykite: ‘Oi, kaip sulaužytas galingasis skeptras, / garbingoji lazda!’

¹⁸ „Lipk žemyn iš garbės sosto, dukterie Dibone, / ir sėskis asloje! / Moabo niokotojas atžygiavo prieš

tave, / sunaikino tavo tvirtoves. / ¹⁹ Stokis prie kelio ir stebėk, / Aroero dukterie! / Klausk bėglį vyrą ir ištrūkusią moterį, / sakydama: ‘Kas atsitiko?’ / ²⁰ Moabas pažemintas, netgi sutriuškintas. / Klyk ir šauk! / Praneškite Arnonui, / kad Moabas nuniokotas!“

²¹ Teismas atėjo į Lygumos kraštą – į Holoną, Jahacą, Mefaata, ²² Diboną, Nebą ir Bet Diblataimus, ²³ Kirjataimus, Bet Gamulą ir Bet Meoną, ²⁴ Kerijotus ir Bocrą, į visus Moabo miestus, tolimus ir artimus.

²⁵ „Moabo ragas nulaužtas, / jo ranka sutriuškinta“, – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁶ Nugirdykite jį, nes jis didžiavosi prieš VIEŠPATĮ! Tesivolioja Moabas savo vėmaluose, tetampa ir jis pajuokos daiktu! ²⁷ Izraelis buvo tau pajuokos daiktas, nors ir nebuvo pagautas vaigimis; kada tik kalbėjai apie jį, purtei savo galvą!

²⁸ Palikite miestus, apsigyvenkite tarp uolų, / Moabo gyventojai! / Būkite kaip balandžiai, kraunantys lizdą / ant gilaus tarpeklio sienų.

²⁹ Girdėjome apie Moabo išdidumą – / jis labai išdidus, – / girdėjome apie jo puikybę, / įžulų išdidumą, širdies pasipūtimą.

³⁰ „Aš pats pažįstu, – tai VIEŠPATIES žodis, – jo įžulumą: / meluoja jis pagyromis, meluoja ir darbais.

³¹ Todėl raudu Moabo, / dėl Moabo aimanuoju, / Kir Hereso vyrų liūdžiu. /

³² Verkiu tavęs, Sibmos vynuogyne, / daugiau negu Jazero! / Tavo atžalos nusidriekė anapus jūros, / nusiraizgė iki pat Jazero. / Tavo vasaros pjūtį ir vynuogių rinkimą / užpuolė niokotojas. / ³³ Džiaugsmas ir džiū-

gavimas pradingo / iš Moabo krašto vaisingų sodų. / Sustabdžiau vyną iš vyno spaustuvų, / nėra kam linksmi dainuojant traiškyti vynuogių, / nutilo vynuogių rinkimo džiaugsmas.“

³⁴ Nuo Hešbono ir Elealės iki pat Jahaco sklinda riksmi. Klyksmai aidi nuo Coaro iki Horonaimų ir Eglat Šelišijos. Net Nimrimų vandenys virsta tyrais.³⁵ „Padarysiu Moabe galą, – tai VIEŠPATIES žodis, – tiems, kurie atnašauja aukas aukštumų alkuose ar degina smilkalus savo dievams.“

³⁶ Todėl mano širdis kaip fleita rauda Moabo, mano širdis kaip fleita rauda Kir Hereso žmonių, nes dingo jų susikrautieji turtai.³⁷ Taip! Kiekviena galva nuskusta ir kiekviena barzda nukirpta; ant kiekvienos rankos išipjautos žaizdos, ant kiekvieno juosmens ašutinė.³⁸ „Ant kiekvieno stogo Moabe ir visose jo aikštėse vien aimanos. Sudaužiau Moabą kaip indą, kurio niekas nebenori“, – tai VIEŠPATIES žodis.³⁹ O, kaip jis sutriuškintas! Kaip jie aimanuoja! Kaip Moabas iš gėdos palenkė sprandą! Moabas tapo pajuoka ir siaubo reginiu visiems savo kaimynams!

⁴⁰ Taip! Juk taip kalba VIEŠPATS: „Žiūrėk! Jis puls žemyn kaip erelis, / išskleidęs sparnus prieš Moabą. /⁴¹ Miestai bus paimti, tvirtovės nugaltos. / Tą dieną Moabo galiūnų drąsa bus / kaip drąsa moters gimdymo skausmuose. /⁴² Moabas bus sunaikintas; neišliks tauta, / nes ji didžiavosi prieš VIEŠPATĮ. /⁴³ Siaubas, duobė ir spąstai užklupo jus, / Moabo gyventojai! – tai VIEŠPATIES žodis. – /⁴⁴ Kas paspruks nuo klaiko, tas įpuls duobėn, / kas išlips iš duobės, tas pateks į spąstus. / Taip! Visa tai padarysiu Moabui jų

bausmės metais“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

⁴⁵ Hešbono paunksnėje nuilsę bėgliai trumpai stabtelėjo. / Ugnis veržesi iš Hebrono, / liepsna – iš Sihono namų. / Ji surijo Moabo kakta, / triukšmadarių galvą. /⁴⁶ Vargas tau, Moabe! / Pražuvai, Kemošo tauta! / Tavo sūnūs išvedami tremtin, / tavo dukterys – į nelaisvę.

⁴⁷ „Tačiau dienų pabaigoje aš sugrąžinsiu Moabo tremtinius“, – tai VIEŠPATIES žodis. Kol kas toks teismas Moabui.

Pranašavimas Amonui

49 Apie Amoną.
Taip kalba VIEŠPATS: / „Argi netūri sūnų Izraelis? / Nejau jam nėra įpėdinio? / Kodėl gi Milkomas atėmė paveldą iš Gado, / ir jo tauta apsigyveno Gado miestuose? /² Todėl, tikėk manimi, ateina dienos, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / kai aš paskelbsiu karo šūkį / prieš Amono Rabatą. / Ji taps griuvėsių krūva, / jos kaimai bus naikinami ugnimi. / Izraelis paveldės tuos, / kurie buvo atėmę iš jo paveldą, – / sako VIEŠPATS. – /³ Klyk, Hešbone, nes Ajas buvo sunaikintas! / Šaukite, Rabatos dukterys, / apsijuoskite ašutine, raudokite, / čaižykite save rimbais, / nes Milkomas išeina į tremtį / drauge su savo kunigais ir didžiūnais! /⁴ Kam didžiuojiesi savo galybe? / Gėsta tavo galybė, maištingoji dukterie! / Tu pasitikėjai savo turtais, sakydama: / „Kas išdrįs žygiuoti prieš mane?“ /⁵ Tikėk manimi, atvesiu prieš tave siaubą / iš visų pusių, – tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis, – / būsite

išblaškyti, kiekvienas sau, / ir nebus kam suburti pabėgėlių.

⁶ Bet vėliau aš sugražinsiu Amono tremtinius“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

Pranašavimas Edomui

⁷ Apie Edomą.

Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Argi nebėra išminties Temane, / nejau protingieji nebeturi ką patarti, / nejau išseko jų išmintis? / ⁸ Bėkite, traukitės atgal, slėpkitės giliai olose, / Dedano gyventojai! / Atsiųsiu jam Ezavo pražūtį, / kai ateisio jo nubausti. / ⁹ Jei vynuogių rinkėjai ateitų pas tave, / tai argi nepaliktų jie išrankų? / Jei vagys ateitų nakčia, / tai net ir jie vogtų tik tiek, kiek norėtų! / ¹⁰ Bet aš, aš pats apnuoginau Ezavą, / atidengiau jo slaptuosius guolius; / nebėra kur jam slėptis. / Išnaikinti ir jo palikuonys, ir giminės, / ir kaimynai; jo nebėra! / ¹¹ Palik savo našlaičius, aš juos išlaikysiu; / tavo našlės tepasitiki manimi.“

¹² Taip kalba VIEŠPATS: „Net tie, kurie nenusipelnė gerti taurę, turės ją išgerti! Nejau tu liksi nenubaustas? Nenubaustas tu neliksi, turi ją gerti! ¹³ Dargi pats savimi prisiekiau, – tai VIEŠPATIES žodis, – Bocra taps siaubo reginiu ir pajuokos daiktu, tyrais, keiksmazodžiu, o visi jos miestai – amžiniais griuvėsiais.“

¹⁴ Gavau žinią iš VIEŠPATIES, / pasiuntinys buvo pasiustas tautoms: / „Rinkitės! Žygiuokite prieš šią tautą! / Stokite į mūšį! / ¹⁵ Ak, tikėk manimi, padarysiu tave mažiausią tarp tautų, / paniekintą tarp žmo-

nių! / ¹⁶ Siaubas, kurį sukelei, / ir tavo įžūli širdis apgavo tave, / tave, gyvenančią Uolos plyšiuose, / įsikibusią į kalno viršūnę. / Nors kaip erelis aukštai sau lizdą krauni, / nu-laipinsiu tave žemyn“, – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁷ Edomas taps siaubo reginiu. Kiekvienas praeivis, matydamas visas jo žaizdas, baisės ir neteks žado“. ¹⁸ „Kaip po Sodomos ir Gomoros bei jų kaimyninių miestų sunaikinimo, – sako VIEŠPATS, – nebebus ten jokio gyventojų. Joks žmogus nebesikurs ten gyventi!

¹⁹ Žiūrėk! Kaip liūtas, kuris ateina / iš tankmės palei Jordaną į saugią ganyklą, / aš staiga juos iš ten išvaisyti / ir pavesiu ją savo išrinktajam! / Juk kas man prilys? / Kas patrauks mane į teismą? / Koks ganytojas galėtų prieš mane atsilaisyti?“

²⁰ Todėl klausykitės apie VIEŠPATIES užmojį, / kaip jis užsimojo prieš Edomą, / ką nusprendė dėl Temano gyventojų: / „Ak, tikrai jie išvays net kaimenės mažylis, / net jų pačių avidė apstulbs dėl jų likimo!“ / ²¹ Nuo jų kritimo trenksmo drebės žemė, / ir jų klyksmo aidas bus girdėti prie Nendrių jūros. / ²² Tikėk manimi! Kaip erelis jis pakils / ir šaus žemyn, išskleides sparnus virš Bocros. / Tą dieną Edomo galiūnų drąsa bus / kaip drąsa moters gimdymo skausmuose.

Pranašavimas Damaskui

Apie Damaską.

²³ Hamatas ir Arpadas priblokšti, / nes juos pasiekė bloga žinia. / Jie blaškosi, tirpdami iš baimės, / kaip negalinti nurimti jūra. / ²⁴ Damaskas

nusilpo, apsigrežė bėgti, / jį apėmė siaubas. / Jį pagavo nerimas / ir skausmai kaip gimdančią moterį. / ²⁵ Koks apleistas tas mano šlovės miestas, / ta mano linksmybės tvirtovė! / ²⁶ „Tikrai jo jauni vyrai kris jo aikštėse, / ir visi jo kariai bus nutildyti tą dieną, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – / ²⁷ Ant Damasko sienų užkursiu ugnį, / jį prarys Ben Hadado tvirtovės.“

*Pranašavimas
Kedarui ir Hacorui*

²⁸ Apie Kedarą ir Hacoro karalystes, kurias nugalėjo Babilono karalius Nebukadnecaras, taip kalba VIEŠPATS:

„Pakilkite, žygiuokite prieš Kedarą, / sunaikinkite rytiečius! / ²⁹ Pasigrobkite jų palapines ir kaimes, / palapinių dangas ir reikmenis. / Išsiveskite jų kupranugarius ir šaukite: / ‘Siaubas visur!’ / ³⁰ Bėkite! Sprukite toli, slėpkitės giliai olose, / Hacoro gyventojai, – tai VIEŠPATIES žodis, – / nes Babilono karalius Nebukadnecaras užsimojo prieš jus, / apsisprendė prieš jus! / ³¹ Pakilkite! Žygiuokite prieš tautą, / gyvenančią jaukiai ir saugiai, – tai VIEŠPATIES žodis, – / jį neturi nei vartų, nei velkių, / jį gyvena viena nuošaliai. / ³² Jų kupranugariai taps grobiu, / jų gašios galvijų bandos – karo laimikiu. / Atiduosiu vėjams tuos vyrus skustais smilkiniais, / siųsiu jiems pražūtį iš visų pusių! – tai VIEŠPATIES žodis. – / ³³ Hacoras taps šakalu lindyne, / amžina dykyne. / Niekas ten nebegyvens, / joks žmogus nebesikurs ten gyventi.“

Pranašavimas Elamui

³⁴ VIEŠPATIES žodis pranašui Jeremijui apie Elamą Judo karaliaus Zedekijo valdymo pradžioje.

³⁵ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Tikėk manimi! Sulaužysiu Elamo lanką, / jų galybės pagrindą. / ³⁶ Atvesiu Elamui keturis vėjus / iš keturių dangaus skliauto kraštų. / Vėtysiu juos visais šiais vėjais, / kol nebeliks tautos, / neturinčios Elamo benamių. / ³⁷ Padarysiu, kad elamitai drebės nuo savo priešų, / nuo ieškančių jų gyvybės. / Užtrauksiu jiems nelaimę, / savo degantį įniršį, – tai VIEŠPATIES žodis. – / Siųsiu jiems iš paskos kalaviją, / kol visiškai juos sunaikinsiu. / ³⁸ Elame pasistatysiu sostą, / sunaikinsiu jų karalių ir didžiūnus, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ³⁹ Bet dienų pabaigoje aš sugražinsiu Elamo tremtinius“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

Pranašavimas Babilonui

50 VIEŠPATIES žodis Babilonui, chaldėjų kraštui, per pranašą Jeremiją.

² „Praneškite ir paskelbkite tautoms, / iškelkite ženklą, paskelbkite! / Neslėpkite, bet sakykite: / ‘Babilonas paimtas, / Belis sugėdintas, / Merodachas sudaužytas, / Babilono dievų statulos sugėdintos, / sudaužyti jo stabai.’ / ³ Mat iš šiaurės prieš jį atžygiavo tauta“, / kuri pavers jo kraštą tyrais. / Niekas jame nebegyvens, / žmonės ir gyvuliai išlakstys.

⁴ Tomis dienomis ir tuo metu, – tai VIEŠPATIES žodis, – / Izraelio tauta drauge su Judo tauta ateis / ir

verkdami eis ieškoti VIEŠPATIES, savo Dievo. /⁵ Jie klaus kelio į Sioną, / gręš savo veidus ten link. / Jie ateis ir glausis prie VIEŠPATIES / amžinąją Sandorą, kuri niekada nebus užmiršta. /⁶ Mano tauta buvo paklydusios avys; / jų piemenys juos paklaidino, / išgindami į kalnus klajoti. / Klajodami nuo kalno prie kalvos, / jie užmiršo savo avidę. /⁷ Rijo juos visi, kas tik sutiko, / o jų priešai sakė: / 'Mes nenusikalstame; / jie nusidėjo VIEŠPAČIUI, teisumo buveinei, / VIEŠPAČIUI, savo tėvų vilčiai.'

⁸ Bėkite iš Babilono, traukitės iš chaldėjų krašto, / būkite kaip ožiai kaimenės priekyje! /⁹ Štai sukelsiu ir atvesiu prieš Babiloną / būrį galingų tautų iš šiaurės krašto. / Jos išsirikiuos mūšiui, / ir jis bus paimtas. / Jų strėlės kaip igudusio galiūno, / kuris niekada negrįžta tuščiomis rankomis. /¹⁰ Chaldėja virs grobiu, / ir visi jos grobėjai bus sotūs, – tai VIEŠPATIES žodis. – /¹¹ Nors jūs džiaugiatės, nors jūs džiūgaujate, / mano paveldo grobikai, / nors jūs laigote kaip veršiai pievoje / ir žvangiate kaip eržilai, /¹² jūsų motina bus labai sugėdinta, / jus pagimdžiusioji raudonuos iš gėdos. / Tikėk manimi! Ji bus paskutinė tarp tautų, / išdžiūvusi ir nevaisinga dykuma! /¹³ Dėl VIEŠPATIES pykčio Babilonas taps negyvenamas / ir visas virs tyrais. / Kas tik eis pro Babiloną, tas baisės, / neteks žado, pamatęs jo žaizdas. /¹⁴ Rikiuokitės aplink Babiloną mūšiui, kilpininkai, / leiskite į jį strėles, netaupykite, / nes jis nusidėjo VIEŠPAČIUI. /¹⁵ Iš visų pusių rėkite kovos šūkius! /

Jis pasidavė, / krito jo pylimai, / nugriauti jo sienų mūrai! / Juk tai VIEŠPATIES kerštas: / keršykite jam, / darykite, kaip jis jums darė! /¹⁶ Atimkite iš Babilono sėją / ir laikantį pjautuvą pjūties metu! / Bijodami niokojančio kalavijo, / visi grįš pas savo tautas, / ir kiekvienas bėgs į savo kraštą.

¹⁷ Izraelis – išblaškyta kaimenė, vaikoma liūtų. Pirmą jį rijo Asirijos karalius, galop Babilono karalius Nebukadnecaras graužė jo kaulus. ¹⁸ Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – tikėk manimi! Nubausiu Babilono karalių ir jo kraštą, kaip nubaudžiau Asirijos karalių. ¹⁹ Bet Izraelį sugrąžinsiu į jo ganyklą; jis ganysis ant Karmelio ir Bašane, numalšins savo alkį Efraimo kalvose ir Gileade. ²⁰ Tomis dienomis ir tuo metu, – tai VIEŠPATIES žodis, – bus ieškoma Izraelio kaltės, tačiau jos nebebus, ir Judo nuodėmių, tačiau jų nebeatiras, nes atleisiu tam likučiu, kurį išgelbėjau.

²¹ Žygiuok į Merataimų^a kraštą, / žygiuok į jį, / pulk Pekodo^b gyventojus! / Žudyk ir paskirk sunaikinti, – tai VIEŠPATIES žodis, – / padaryk visa, ką tau įsakiau! /²² Krašte mūšio sąmyšis, / baisus sunaikinimas! /²³ Koks sumažintas ir sutrupintas visos žemės kūjis! / Kokiu siaubo reginiu tapo Babilonas tautoms! /²⁴ Tu sau pačiam pasistatei spąstus / ir buvai pagautas, Babilone, / bet to nesuvokei. / Tu buvai pastebetas ir pagautas, / nes drįsai mesti iššūkį VIEŠPAČIUI. /²⁵ VIEŠPATS atidarė savo ginklų sandėlį / ir pasiėmė savo rūščio ginklus, / nes

Viešpats, Galybių DIEVAS, / turi darbo chaldėjų krašte. / ²⁶ Žygiuokite į jį iš visų pusių, / atidarykite jo svirnus! / Supilkite jį tarsi grūdus į krūvas / ir visiškai sunaikinkite! / Nepalikite jam nė likučio! / ²⁷ Išpjaukite visus jo jaučius, / tebūna jie visi paskersti! / Vargas jiems, nes atėjo jų diena, / jų bausmės metas!

²⁸ Klausykites! / Bėgliai ir pabėgėliai iš Babilono krašto atskuba / skelbti VIEŠPATIES, mūsų Dievo, keršto, / keršto už jo Šventyklą.

²⁹ Sušaukite kilpininkus į Babiloną, / visus pajėgiančius įtempti lanką. / Apsupkite jį iš visų pusių, / niekam neleiskite ištrūkti. / Atlyginkite jam pagal jo darbus, / elkitės su juo, kaip jis elgėsi su kitais, / nes jis ižeidė VIEŠPATĮ, Izraelio Šventąjį. / ³⁰ Taip jo aikštėse kris jo jauni vyrai, / ir tą dieną bus sunaikinti visi jo kariai, – / tai VIEŠPATIES žodis.

³¹ Žiūrėk! Aš priešingas tau, ižūlusis žmogau, – / tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis, – / nes atėjo tavo diena, / tavo bausmės metas. / ³² Ižūlusis žmogus svirduliuos ir parokris, / niekas jo nepakels. / Užkursiu ugnį jo miestuose, / ir jį surys visa aplink jį.“

³³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Izraelio žmonės engiami, / drauge su jais ir Judo žmonės. / Visi, išvariusieji į nelaisvę, tvirtai juos laikė, / atsisakė paleisti.“ / ³⁴ Galingas jų Atpirkejas, / jo vardas – Galybių VIEŠPATS! / Jis tikrai juos gins, / kad duotų ramybę žemei / ir sąmyši Babilono gyventojams.

³⁵ „Kalavijas chaldėjams, – tai VIEŠPATIES žodis, – / Babilono gyventojams, / didžiūnams ir išminčiams! / ³⁶ Kalavijas jo žiniuoniams; tesukvailėja! / Kalavijas jo galiū-

nams; teapima juos siaubas! / ³⁷ Kalavijas jo žirgams ir vežimams, / samdiniam su gretose; tebūna jie kaip moterys! / Kalavijas jo turtams; tebūna jie išgrobstyti! / ³⁸ Kalavijas jo vandenims; teišdžiūva! / Tas kraštas pilnas stabų, / dėl pamėklių jie sukvailėjo. / ³⁹ Tad gyvens ten laukiniai žvėrys su hienomis, / ten kursis ir strčiai. / Niekada jame nebegyvens žmonės, / niekas nebesikurs jame per amžius.

⁴⁰ Kaip Dievas sugriovė Sodomą ir Gomorą bei jų kaimynus, – tai VIEŠPATIES žodis, – taip ir ten nebegyvens nei žmogus, nei apsistos jame marusis.

⁴¹ Žiūrėk! Ateina tauta iš šiaurės, / galinga tauta, / ir daug karalių pašaukiama iš žemės pakraščių. /

⁴² Ginkluoti lankais ir ietimis, / jie žiaurūs ir kietasirdžiai. / Jų užesys kaip jūros šniokštimas; / jie joja ant ristūnų, / išsirikiavę mūsų gretomis / prieš tave, dukterie Babilone! /

⁴³ Babilono karalius išgirdo žinią apie juos / ir nuleido rankas; / jį pagavo išgastis ir skausmai / tarsi gimdančią moterį. / ⁴⁴ Žiūrėk! Kaip liūtas, kuris ateina / iš tankmės palei Jordaną į saugią ganyklą, /

aš staiga juos iš ten išvaikysiu / ir pavesiu ją savo išrinktajam. / Juk kas man prilygs? / Kas patrauks mane į teisną? / Kur tas ganytojas, kuris galėtų prieš mane atsilaukyti? / ⁴⁵ Todėl klausykites apie VIEŠPATIES užmoji, / kaip jis užsimojo prieš Babiloną, / ką nusprendė dėl chaldėjų krašto: / ‘Ak, tikrai jie išvargs net kaimenės mažyliu, / net jų pačių avidė apstulbs dėl jų likimo!’ / ⁴⁶ Nuo riksmo: ‘Babilonas paimtas!’ drebės žemė, / šauksmas nuaidės tarp tautų.“

51 Taip kalba VIEŠPATS: „Žiūrėk! Pakelsiu nuožmų vėją Babilonui / ir Leb Kamajo^a gyvenotojams. / ² Pasiūsiu vėtytojus į Babiloną, / kad jį išvėtytų ir nuniokotų kraštą. / Ak, puls jie nelaimės diena jį iš visų pusių! / ³ Tenetempia kilpininkas savo lanko / ir tenesigiria savo krūtinės šarvais! / Nesigailėkite jo jaunų vyrų, / sunaikinkite visą jo kariuomenę!“ / ⁴ Nukauti jie gulės chaldėjų krašte, / sužeisti – jo gatvėse. / ⁵ Izraelio ir Judo karalystės / nepaliktos jų Dievo, Galybių VIEŠPATIES, našlėmis, / nors jų kraštas buvo pilnas nusikaltimų / Izraelio Šventajam.

⁶ Bėkite iš Babilono, / tegelbsti kiekvienas savo gyvybę! / Nežūkite dėl jo kaltės, / nes dabar – VIEŠPATIES keršto metas; / jis gaus, ko nusipelnęs. / ⁷ Babilonas buvo aukso taurė VIEŠPATIES rankoje, / nugirdanti visą žemę. / Taūtos gėrė iš jos vyną, / todėl išėjo iš proto. / ⁸ Staiga krito Babilonas / ir buvo sutriuškintas; apraudok jį! / Atneškite balzamo jo žaizdai, / galbūt ji dar užgydoma. / ⁹ Bandėme Babiloną gydyti, / bet jis nepagydomas. / Palikite jį! / Eikime kiekvienas į savo kraštą!“ / Taip, jo teismas pasiekė dangų, / pakilo iki pat debesų. / ¹⁰ VIEŠPATS parodė mūsų teisumą; / ateikite, paskelbkime Sione, / ką padarė VIEŠPATS, mūsų Dievas.

¹¹ Aštrinkite strėles, pripildykite strėlines!

VIEŠPATS pažadino medų karalių dvasią, nes nutarė sunaikinti Babiloną. Ak, tai VIEŠPATIES kerštas, kerštas už jo Šventyklą!

¹² Iškelkite mūsų vėliavą prie Babilono sienų! / Padidinkite sargybą, pastatykite sargybinius, / renkite pasalas, / nes VIEŠPATS nutarė ir įvykdė, / ką buvo kalbėjęs apie Babilono gyventojus. / ¹³ Tau, kuri gyveni prie galingų vandenių / ir esi paskendus turtuose, / atėjo galas, tavo gyvenimo siūlas nutrauktas. / ¹⁴ Galybių VIEŠPATS prisiekė pats savimi: / „Ak, pripildysiu tave karių kaip skėrių; / jie šauks pergales šauksmą.“

¹⁵ Savo galybe jis padarė žemę, / savo išmintimi sukūrė pasaulį / ir savo išmanymu išskleidė dangų. / ¹⁶ Jam sugriaudus, kyla vandenių sąmyšis danguje, / jis pakelia garus nuo žemės pakraščiu, / lietu pripildo žaibų, / vėją paleidžia iš savo svirną. / ¹⁷ Kiekvienas žmogus yra kvailas ir neišmanėlis; / visus auksakalius gėdina jų stabai, / nes ką jie nulieja, tai melas; jie neturi gyvybės. / ¹⁸ Jie nieko neverti, / juoko darbas; / jų bausmės metu jie žus. / ¹⁹ Ne tokia Jokūbo dalia, / nes jis yra tas, kuris visa padarė, / Izraelis – jo paveldo gentis, / Galybių VIEŠPATS – jo vardas.

²⁰ „Tu – mano vėzdas, / mano kovos ginklas; / tavimi daužau tautas, / tavimi naikinu karalystes. / ²¹ Tavimi daužau žirgą ir raitelį, / tavimi daužau kovos vežimą ir vežiką. / ²² Tavimi daužau vyrą ir žmoną, / tavimi daužau senį ir vaiką, / tavimi daužau jaunuolį ir merginą. / ²³ Tavimi daužau piemenį ir jo kaimenę, / tavimi daužau artoją ir jo jaučių jungą, / tavimi daužau valdytoją ir jo įgaliotinius.

²⁴ Aš atsilyginsiu jūsų akyse Babilonui ir visiems Chaldėjos gyventojams už visas blogybes,

^{51,1a} Hebr. „prieš mane maištaujančiųjų širdies“, t.y. Chaldėjos.

kurias jie padarė Sione, – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁵ Tikėk manimi! Aš prieš tave, niokotojų kálne, / visos žemės niokotojau! – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Aš ištiesiu savo ranką į tave, / nuritinsiu tave nuo uolų / ir paversiu tave perdegusiu kalnu. / ²⁶ Iš tavo griuvėsių nebus imama nei kartinio akmens, / nei akmens pamatams. / Tu liksi amžina dykynė, – / tai VIEŠPATIES žodis.

²⁷ Duokite ženklą kraštui, / pūskite ragą tautoms! / Pašventinkite tautas karui su juo, / pašaukite prieš jį visas karalystes: / Ararata, Minį ir Aškenazą! / Paskirkite jo priešams vadą, / rikiuokite žirgus kaip skėrių knibždyne. / ²⁸ Pašventinkite tautas karui su juo – / medų karalių / drauge su jo valdytojais bei visais įgaliotiniais / ir kiekvieną jam pavaldų kraštą. / ²⁹ Žemė dreba ir raitosi, / nes vykdomas VIEŠPATIES užmojis prieš Babiloną – / paversti Babilono kraštą tyrais, / kur nėra jokio gyventojų. / ³⁰ Babilono galiūnai liovėsi kovoje / ir lindi savo tvirtovėse. / Išseko jų drąsa, jie elgiasi kaip moterys. / Dega pastatai, sulaužytos vartų velkės. / ³¹ Pasiuntinys bėga įkandin pasiuntinio, / šauklys įkandin šauklio pranešti karaliui, / kad visas miestas paimtas, / ³² brastos užimtos, / pelkės padegtos ir / kariai siaubo apimti. / ³³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: / „Duktė Babilonas – kaip klojimas per kūlimą; / dar truputis, ir ateis jos pjūties metas.“

³⁴ „Babilono karalius Nebukadnecaras surijo mane“, / sugriovė mane, / padarė iš manęs tartum tuščią indą. /

Kaip slibinas prarijo mane, / pripildė savo pilvą mano skanėstų / ir išvarė mane. / ³⁵ Tebūna atkeršyta Babilonui už mano žaizdas!“ – / sakys Siono miestas. / „Tebūna atkeršyta Chaldėjos žmonėms už mano kraują!“ – / sakys Jeruzalė. / ³⁶ O dabar taip kalba VIEŠPATS: / „Tikėk manimi! Aš ginsiu tave, / atkeršysiu už tave. / Nausausinsiu jo jūrą, / išsekinsiu jo šaltinį; / ³⁷ Babilonas virs griuvėsių krūva, / šakalų landyne, / siaubo reginiu ir pajuoka, / be gyvo žmogaus.

³⁸ Kaip liūtai jie drauge riaumos, / kaip liūtukai jie urgs. / ³⁹ Jiems nerimstant, aš sutaisysiu gėrimą / ir girdysiu juos, kol pralinksms. / Tuomet jie užmigs amžinu miegu / ir niekada neatsibus, – tai VIEŠPATIES žodis. – / ⁴⁰ Nuvesiu juos į skerdynių vietą kaip ėriukus, / kaip avinus ir ožius.

⁴¹ Taip buvo užimtas Šešachas, / į nelaisvę paimtas visos žemės gyrius! / Kokiu pasibaisėjimu tautoms tapo Babilonas! / ⁴² Jūra apsmėmė Babiloną, / šniokščiančios bangos jį užliejo. / ⁴³ Jo miestai tapo siaubo reginiu, / sausros šalimi ir tyrais, / kur niekas negyvena, / joks žmogus nekelia kijos. / ⁴⁴ Aš nubausiu Babilone Belį / ir ištrauksiu iš jo nasrų, ką buvo prarijęs. / Ateityje tautos pas jį daugiau nebeplūs, / sugriuvo Babilono siena! / ⁴⁵ Išeik iš jo, mano tauta! / Gelbėkite kiekvienas savo gyvybę / nuo VIEŠPATIES degančio pykčio!

⁴⁶ Nuo šiol nenustokite drąsos ir nenuogastaukite dėl gandų, kurie sklinda krašte, nes vienoks gandas ateina vienais metais, kitoks kitais, gandai apie smurtą krašte ir apie valdovą, kuris kovoja su valdovu.

⁴⁷ Tikėk manimi! Ateina dienos, / kai aš nubausiu Babilono stabus. / Jo visas kraštas bus sugėdintas, / ir visi jo užmuštieji gulės jame. / ⁴⁸ Tuo met dangus ir žemė, / jie ir visa, kas juose, / džiūgaus dėl Babilono žuvinimo, / kai iš šiaurės ateis jo niokotojai, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ⁴⁹ Taip, Babilonas turi žūti / dėl Izraelio užmuštųjų, / kaip visos žemės užmuštieji žuvo / per Babiloną.

⁵⁰ Jūs, pabėgėliai nuo kalavijo, / skubėkite, negaiškite! / Prisiminkite VIEŠPATĮ iš tolo, / Jeruzalė teateina jums į širdį! / ⁵¹ Mes sugėdinti, / nes patyrėme pajuoką. / Veidai mums kaisa iš gėdos, / nes svetimieji įėjo / į mūsų VIEŠPATIES Namų Šventyklą.

⁵² „Todėl, tikėk manimi, ateina dienos, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / kai aš nubausiu jo stabus, / ir visame jo krašte dejuos sužeistieji. / ⁵³ Nors Babilonas ir pakiltų į dangų, / nors išitvirtintų galingoje aukštybėje, / mano niokotojai jį pasieks“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

⁵⁴ Klausykitės! Ataidi riksmas iš Babilono, / baisus bildesys iš Chaldejės krašto! / ⁵⁵ Ak, niokoja VIEŠPATS Babiloną, / tildo jo siaubingą užesį! / Šniokščia jo bangos kaip galingi vandenys, / aidai jų siautėjantis užesys, / ⁵⁶ nes niokotojas atėjo į jį, / į Babiloną. / Jo galiūnai paimti nelaisvėn, / jų lankai sulaužyti, / nes VIEŠPATS yra atlyginimo Dievas, / ir jis tikrai atlygins. / ⁵⁷ „Taip nugirdysiu jo didžiūnus ir išminčius, / jo valdytojus, įgaliotinius ir galiūnus, / kad jie užmigs amžinu miegu / ir niekada nepabus“, – tai žodis Karaliaus, / kurio vardas – Galybių VIEŠPATS.

⁵⁸ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Plačioji Babilono siena bus sulyginta su žeme, / aukštieji vartai sudeginti ugnimi. / Taigi tautos tuščiai triūsia / ir gentys dėl liepsnų varginasi.“

*Pranašavimas
siunčiamas į Babiloną*

⁵⁹ Štai kokį reikalą pranašas Jeremijas patikėjo Machsėjos sūnaus Nerijos sūnui Serajai, kai tasėjo į Babiloną drauge su Judo karaliumi Zedekiju ketvirtais jo valdymo metais. Seraja buvo stovyklų tvarkytojas. ⁶⁰ Jeremijas atskiroje knygoje buvo aprašęs visas nelaimės, kurios turėjo ištikti Babiloną, ir visus anuos žodžius, kurie buvo rašyti Babilonui.

⁶¹ Jeremijas tarė Serajai: „Kai pasieksi Babiloną, žiūrėk, kad perskaitytum garsiai visus šituos žodžius.“

⁶² Paskui tarsi: VIEŠPATIE, tu pats grasinai sunaikinti tą vietą taip, kad nei žmonės, nei gyvuliai joje nebegyvens, kad ji amžinai liks tyrais.“

⁶³ Baigęs skaityti knygą, priėmė prie jos akmenį, įmesė į Eufratą ⁶⁴ ir tark: „Taip Babilonas nuskes! Nebepakils iš nelaimės, kurią jam atsiųsiu.“

Žodžiu „varginasi“ baigiasi Jeremijo žodžiai.

Jeruzalės sunaikinimas

52 Zedekijas buvo dvidešimt vienerių metų, kai tapo karaliumi, ir valdė Jeruzalę vienuolika metų. Jo motina, Jeremijo iš Libnos duktė, buvo vardu Hamutalė. ² Jis darė, kas pikta VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs Jehojakimas.

³ Iš tikrųjų tai, kas buvo daroma Jeruzalėje ir Jude, taip pykdė VIEŠPATI, kad jis atstūmė juos nuo savęs.

Zedekijas pakėlė maištą prieš Babilono karalių. ⁴ Devintą jo valdymo metų dešimto mėnesio dešimtą dieną atsitiko taip, kad Babilono karalius Nebukadnecaras su visa savo kariuomene atžygiavo į Jeruzalę, apsupo ją ir pastatė aplinkui apgulos įtvirtinimus. ⁵ Miesto apgula tęsėsi iki vienuoliktų karaliaus Zedekijo metų. ⁶ O tų metų ketvirtą mėnesio devintą dieną, kai badas buvo prispaudęs miestą ir žmonės nebeturėjo duonos, ⁷ buvo pralaužta miesto siena. Visi kariai pabėgo iš miesto nakčia pro vartus tarp dviejų sienų prie karaliaus sodo, nors chaldėjai ir buvo visur aplink miestą. Jie pasuko Arabos link. ⁸ Bet chaldėjų kariuomenė vijosi karalių ir sugavo Zedekiją lygumose prie Jericho, kai visa jo kariuomenė pakriko ir jį paliko.

⁹ Sugavę karalių, jie nuvedė jį į Riblą Hamato krašte pas Babilono karalių ir šis surengė jam teisimą. ¹⁰ Babilono karalius mirtimi nubaudė Zedekijo sūnus jo akyse. Taip pat Ribloje jis išžudė visus Judo didžiūnus. ¹¹ Po to Babilono karalius įsakė išlupti Zedekijui akis, uždėti grandines, išvaryti į Babiloną ir laikyti jį kalėjime ligi mirties.

¹² Devynioliktą Babilono karaliaus Nebukadnecaro metų penkto mėnesio dešimtą dieną karaliaus asmens sargybos vadas ir Babilono karaliaus palydos narys Nebuzaradanas atvyko į Jeruzalę. ¹³ Jis sudegino VIEŠPATIES Namus, karaliaus rūmus ir visus Jeruzalės pastatus, kiekvieno svarbesnio asmens namus. ¹⁴ Be to, chaldėjų kariuomenė, buvusi su karaliaus asmens sargybos vadu,

išgriovė visas sienas aplink Jeruzalę. ¹⁵ Po to karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas išvarė į tremtį kai ką iš beturčių, likutį gyventojų, išlikusių mieste ir perbėgusių pas Babilono karalių, drauge su amatininkų likučiu. ¹⁶ Tik kai ką iš kaimo žmonių karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas paliko kaip vynuogynų darbininkus ir žemdirbius.

¹⁷ Žalvario stulpus, stovėjusius prie VIEŠPATIES Namų, pastovus su ratais ir žalvario jūrą, buvusią VIEŠPATIES Namuose, chaldėjai sulaužė į gabalus ir visą žalvarį išgabeno į Babiloną. ¹⁸ Jie paėmė ir ąsočius, bertuves, žnyples, dubenis, semtuvus bei visus žalvario rykus, naudotus Šventyklos apeigoms. ¹⁹ Be to, karaliaus asmens sargybos vadas paėmė taures, smilkytuvus, dubenis, ąsočius, žvakides, semtuvus ir dubenis liejamosioms aukoms, padarytus iš aukso ir sidabro. ²⁰ Abiejų stulpų, žalvario jūros bei dvylikos žalvario jaučių, ant kurių ji stovėjo, ir pastovų su ratais, kuriuos Saliamonas buvo padaręs VIEŠPATIES Namams, visų šitų rykų žalvario nė pasverti nebūtų buvę galima. ²¹ Kiekvienas stulpas buvo aštuoniolikos mastų aukščio ir dvylikos mastų apimties. Sienos buvo keturių pirštų storio, o vidus tuščias. ²² Stulpo viršuje buvo penkių mastų aukščio žalvario antgalis, kurį supo pinučiai ir granatai, ir visa tai iš žalvario. Ir kitas stulpas buvo lygiai toks pat, su granatais. ²³ Granato obuolių ant visų šonų buvo devyniasdešimt šeši. Iš viso aplink pinučius buvo šimtinė granato obuolių.

²⁴ Be to, karaliaus asmens sargybos vadas suėmė vyriausiąjį kuniga

Serają, kunigą padėjėją Sofoniją ir tris slenkščio sargus. ²⁵ Iš miesto jis suėmė vieną karaliaus rūmų dvariški, vadovavusį kariams, septynis asmeninės karaliaus tarybos vyrus, kurie buvo rasti mieste, kariuomenės vado raštininką, telkusį gyventojus į karinę tarnybą, ir šešiasdešimt paprastų vyrų, kuriems pasitaike būti mieste. ²⁶ Tuomet karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas paėmė juos ir nuvarė į Riblą pas Babilono karalių. ²⁷ Ribloje, Hamato krašte, Babilono karalius juos sumušė ir nužudė.

Taip Judas buvo ištremtas iš savo žemės. ²⁸ Štai skaičius žmonių, kuriuos Nebukadnecaras išvarė į tremtį: septintais savo valdymo metais – tris tūkstančius ir dvidešimt tris judėjus, ²⁹ aštuonioliktais Nebukadnecaro metais – aštuonis šimtus trisdešimt du asmenis iš Jeruzalės, ³⁰ dvidešimt trečiais Nebukadnecaro metais karaliaus asmens sargybos

vadas Nebuzaradanas ištremė septynis šimtus ir keturiasdešimt penkis judėjus; iš viso keturis tūkstančius šešis šimtus asmenų.

Jehojachino likimas

³¹ Atsitiko taip, kad trisdešimt septintų Judo karaliaus Jehojachino tremties metų dvylikto mėnesio dvidešimt penktą dieną Babilono karalius Evil Merodachas pirmais savo valdymo metais atkreipė dėmesį į Judo karalių Jehojachiną ir paleido jį iš kalėjimo. ³² Jis kalbėjosi su juo taikingai ir paskyrė jam sostą, šaunesnį už sostus kitų karalių, buvusių pas jį Babilone. ³³ Jehojachinas nusivilkė kalėjimo drabužius ir visą likusį savo gyvenimą valgė prie karaliaus stalo. ³⁴ Jo išlaikymui Babilono karalius skyrė nuolatinį aprūpinimą diena po dienos, kol tik jis buvo gyvas, ligi pat jo mirties dienos.

RAUDŲ KNYGA

Raudų knyga (gr. *thrēnoi*, lot. *threni/lamentationes (jeremiae)* / (*h*)*ieremiae*; hebr. *’ējākāh „kaip“*) tradicijos siejama su pranašo Jeremijo vardu.

Knyga sudaryta iš penkių skyrių arba raudų. Keturiose jų (sk. 1, 2, 4, 5) sugriautoji Jeruzalė poetiškai apraudama tarsi pačios tautos, o vienoje (sk. 3) skamba balsas žmogaus, kurį galima įsivaizduoti kaip pranašą, įkūnijusį visų tautiečių kančias.

Aitraus skausmo ir nenuslopinamos vilties vienybė atspindi pranašams būdingą požiūrį į žmogaus trapumą į Dievo meilės jėgą.

Jeruzalės skausmas

1 „O kokia vieniša dabar sostinė, / kurioje kadaise knibždėte knibždėjo žmonių! / Kadaise didinga tarp tautų, / dabar ji lyg našlė! / Kadaise šalių valdovė, / dabar ji tapo verge!

² Karčiai ji verkia nakčia, / ašaros vilgo jos skruostus. / Tarp visų jos meilužių nėra / kas ją paguostų. / Visi jos bičiuliai klatingai pasielgė su ja / ir tapo jos priešais.

³ Judo tauta išėjo į tremtį / vargti ir sunkiai vergauti. / Gyvendama išblaškyta tautose, / ji poilsui vietos

^{1,1a} Rd 1–4 yra vad. abėcėlinių psalmių pavidalo. Žr. Ps 9,2 ir kt.

neranda. / Visi jos persekiotojai ją nusivijo / kenčiančią.

⁴ Keliai į Sioną liūdi, / nes nėra kam eiti į šventes. / Visi jos vartai išgriauti, / jos kunigai dejuoja. / Visos jos mergaitės sielvartauja, / karti jos dalia.

⁵ Jos engėjai dabar šeimininkauja, / jos priešai puikiai gyvena, / nes VIEŠPATS užliejo ją skausmu / už jos nusikaltimų daugybę. / Jos mažuteliai išėjo į nelaisvę / engėjų varomi.

⁶ Išėjo iš Siono dukters / visa jos didybė. / Jos didžiūnai tarsi elniai, / nerandantys sau ganyklos, / vos galėjo paeiti / persekijotų priekyje.

⁷ Jeruzalė atsimena visus brangumynus, / priklausiusius jai senovėje, / jos skausmo ir klajonių dienomis. / Kai jos žmonės pateko į engėjo rankas, / nesant nė vieno, kas jai pagelbėtų, / engėjai piktdžiūgavo, tyčiodamiesi iš jos kritimo.

⁸ Jeruzalė sunkiai nusidėjo, / todėl virto pajuoka. / Visi, kas ją gerėjosi, ją niekina, / nes pamatė jos gėdą. / Net ji pati vaitoja, / negali į save pažiūrėti.

⁹ Jos nešvarumai lipo jai prie siono, / apie savo ateitį ji nepagalvojo. / Jos kritimas buvo baisus, / ir nebuvo, kas ją paguostų. / „VIEŠPATIE, pažvelk į mano skausmą, / nes priešas puikuoja!“

¹⁰ Engėjas ištiesė ranką į visa, / kas jai brangu. / Ji net matė į jos Šventyklą / įeinant pagonis, / kuriems tu uždraudei / įeiti į savo bendriją.

¹¹ Visi jos žmonės dejuoja, / ieškodami duonos. / Jie maino savo brangumynus į valgi / gyvybei palaikyti. / „Pažvelk, VIEŠPATIE, ir pamatyk, / kaip aš suniekinta!“

¹² Jums taip niekada tenebūna! / Visi, kurie einate šiuo keliu, pažvel-

kite ir pamatykite, / ar yra toks skausmas, kaip tas skausmas, / kuris ištiko mane, / kai VIEŠPATS man kirto / savo degančio pykčio dieną?

¹³ Jis iš aukštybių pasiuntė ugnį / giliai į mano kaulus. / Mano kojoms paspendė pinkles, / parvertė mane. / Paliko mane apstulbusią, / kenčiančią visą laiką.

¹⁴ Mano nusikaltimai buvo surišti į jungą, / jo rankos supinti. / Uždėtas man ant kaklo / jis sekina mano jėgas. / Viešpats atidavė mane į rankas, / kurioms nepajėgiu priešintis.

¹⁵ Visus galiūnus, kuriuos turėjau, / VIEŠPATS atmetė. / Jis pašaukė prieš mane kariuomenę / mano jaunų vyrų sunaikinti. / Viešpats traukė mergelę, Judo dukterį, / vynuogę vynuogių spaudykloje.

¹⁶ Dėl šių dalykų aš verkiu, / mano akys plūsta ašaromis. / Toli nuo manęs, kas galėtų paguosti / ir atgailinti mano dvasią. / Mano vaikai bejėgiai, / nes priešas nugalėjo.“

¹⁷ Sionas grąžo rankas, / bet ji paguosti nėra kam. / VIEŠPATS pašaukė Jokūbo / kaimynus tapti jam priešais. / Tarp jų Jeruzalė virto / nešvarių skuduru.

¹⁸ „VIEŠPATS teisus, / nes aš maištavau prieš jo žodį. / Betgi klausykitės, visos tautos! / Pasižiūrėkite į mano skausmą! / Mano jaunuolės ir jaunuoliai / išėjo į nelaisvę.

¹⁹ Šaukiausi savo meilužių, / bet jie mane apvylė. / Mano kunigai ir seniūnai / žuvo mieste, / ieškodami valgyti, / norėdami išlikti gyvi.

²⁰ Pasižiūrėk, VIEŠPATIE, kaip man skaudu! / Aš visa sukrėsta, / širdis blaškosi krūtinėje, / nes labai maištavau. / Lauke mirtį neša kalavijas, / viduje – maras.

²¹ n Kai jie girdėjo mane dejuojančią, / nebuvo kam manęs paguosti. / Visi mano priešai girdėjo apie mano nelaime / ir džiaugiasi, nes tu tai padarei. / Siųsk tą dieną, kurią kadaise paskelbei; / tebūna jiems kaip man.

²² n Teiškyla tavo akivaizdon visas jų nedorumas! / Pasielk su jais, / kaip pasielgei su manimi / dėl visų mano nusikaltimų, / nes aš dejuodama gyvenu, / serga mano širdis.“

Jeruzalės bausmė

2 x O, kaip pažemino Viešpats / Siono dukterį, būdamas įniršęs! / Jis nubloškė iš dangaus žemėn / Izraelio didybę, / neatminė savo įniršio dieną / savo pakojo.

² v Viešpats negailestingai sunaikino / visas Jokūbo buveines. / Įniršęs sulygino su žeme / Judo dukters tvirtoves. / Parbloškė žemėn sugėdintą / karalystę ir jos didžiūnus.

³ a Degdamas pykčiu, jis nulaužė / Izraelio ragus. / Atitraukė nuo jų savo dešinę / priešų akivaizdoje. / Niokojo Jokubą tarsi ugnies liepsna, / visa visur suryjanti.

⁴ r Savo lanką įtempė lyg priešas, / savo dešinę pakėlė lyg engėjas. / Išžudė visus, / kuriais mes didžiavomės / Siono dukters palapinėje. / Tarsi ugnį išliejo savo pyktį.

⁵ n Viešpats elgėsi kaip priešas / ir sunaikino Izraelį. / Sunaikino visus jo rūmus, / griuvėsiais pavertė jo tvirtoves, / sustiprino Judo dukters / verksmą ir raudą.

⁶ r Jis išgriovė savo buveinę kaip sodo pašiūrę, / sunaikino savo Pandangtę. / VIEŠPATS panaikino

Sione / iškilnę ir šabą. / Savo pykčio įniršyje / atmetė karalių ir kunigą.

⁷ r Viešpats paniekino savo aukurą, / išsižadėjo savo Šventyklos. / Atidavė į priešų rankas / jos rūmų sienas. / Jie šūkavo VIEŠPATIES Namuose / kaip iškilnių dieną.

⁸ n VIEŠPATS nutarė paversti griuvėsiais / Siono dukters sieną. / Ištiesė matavimo virvę^a / ir nesulaukė rankos nuo naikinimo. / Sieną ir pylimą privertė raudoti, / ir guli abiejų griuvėsiai.

⁹ v Žemėn įgrimzdė jos vartai, / jis nuėmė ir sulaužė velkes. / Ištremtas tautose jos karalius su didžiūnais, / dingo kunigų mokymas. / Ir jos pranašai nebegauna / regėjimo iš VIEŠPATIES.

¹⁰ v Siono dukters seniūnai / tylėdami sėdi ant žemės. / Jie dulkėmis pasibarstė galvas / ir apsijuosė ašutine. / Jeruzalės mergaitės / nuleido galvas ligi žemės.

¹¹ v Nuo ašarų aptemo man akys, / aš visas sukrėstas. / Man širdis plyšta^b / dėl dukters, mano tautos, sunaikinimo. / Vaikai ir kūdikiai alpsta / miesto aikštėse.

¹² v Savo motinų jie nesiliauja klausinėti: / „Kur grūdai ir vynas?“ – / alpdami kaip sužeistieji / miesto gatvėse, / iškvėpdami gyvastį / ant savo motinų rankų.

¹³ v Ką galiu tau pasakyti? / Su kuo tave palyginti, dukterie Jeruzale? / Su kuo galiu tave lyginti, / kad galėčiau tave paguosti, mergele, Siono dukterie? / Platūs kaip jūra tavo griuvėsiai; kas gali tave išgydyti?

¹⁴ v Tavo pranašų tau skelbti regėjimai / buvo tušti ir apgaulingi. / Jie

^{2,8a} T.y. nusprendė sunaikinti. ^{2,11b} Pažod.: „Man tulžis liejasi ant žemės“.

neatidengė tavo kaltės, / idant sugražintų tau palaimą. / Jie regėjo ištarmes tau, / tuščias ir klaidinančias.

¹⁵ **o** Kas tik praeina tavo keliu, / tas, matydamas tave, ploja rankomis. / Jie švilpia ir kraipo galvas, / žvelgdami į dukterį Jeruzalę. / „Nejau tai miestas, laikytas gražiausiu, / visos žemės džiugiesiu?“

¹⁶ **p** Visi tavo priešai / žiojasi prieš tave. / Jie švilpia, griežia dantimis / ir šaukia: „Mes ją prarijome! / Tai tikrai mūsų lauktoji diena! / Sulaukėme ir pamatėme!“

¹⁷ **y** VIEŠPATS padarė, ką buvo užsimojęs, / įvykdė savo žodį, / ištartą labai seniai. / Jis sunaikino negailestingai, / leido tavo priešui džiaugtis pergale, / išaukštino tavo engėjų galybę.

¹⁸ **x** Šaukis širdimi Viešpaties, / dejuok, Siono dukterie! / Liek ašaras upeliais / dieną naktį. / Neleisk sau atsikvėpti / nei akims ilsėtis!

¹⁹ **p** Atsikelk ir šaukis naktį / kiekvienos sargybos pradžioje! / Išliek savo širdį kaip vandenį / Viešpaties akivaizdoje! / Kelk į jį rankas / dėl gyvasties savo vaikų, / miršančių iš bado kiekvienos gatvės kampe.

²⁰ **r** Pažvelk, VIEŠPATIE, ir pasižiūrėk: / su kuo esi taip pasielgęs? / Nejaugi moterys turi valgyti savo vaisių, / savo naujagimius kūdikius? / Nejaugi kunigas ir pranašas / turi būti užmušti Viešpaties Šventykloje?

²¹ **w** Jauni ir seni guli / gatvėse sukritę. / Mano merginos ir vaikinai / krito nuo kalavijo. / Savo įniršio dieną juos užmušei, / negailestingai išžudei.

²² **n** Sukviete! mano priešus iš visų pusių / tarsi iškilmų dieną. / Ir VIEŠPATIES įniršio dieną / nė vie-

nas nepabėgo ir neišliko. / Mano priešas sunaikino tuos, / kuriuos pagimdžiau ir išauginau.

Bausmė ir viltis

3 **x** Aš esu žmogus, matęs skausmą / nuo Dievo pykčio lazdos. / ² Jis varė mane vis giliau ir giliau / į tamsybes be jokios šviesos. / ³ Tik prieš mane jis vis kelia / ir kelia ranką visą dieną.

⁴ **u** Jis sunėšiojo mano kūną ir odą, / sutrupino man kaulus. / ⁵ Jis apgulė ir apsupo mane / kartėliu ir vargais. / ⁶ Jis apgyvendino mane tamsybėse / kaip tuos, kurie seniai numirė.

⁷ **g** Jis aptvėrė mane siena, kad neištrūkčiau, / prislėgė mane sunkiomis grandinėmis. / ⁸ Nors aš šaukiuosi ir maldauju, / jis užgožia mano malda. / ⁹ Jis aptvėrė mano kelius tašytais akmenimis, / iškrai-pė mano takus.

¹⁰ **r** Man jis – tykojanti meška, / sėlinantis liūtas. / ¹¹ Jis nutempė mane nuo mano kelio ir sudraskė, / paliko mane priblokštą. / ¹² Jis įtempė savo lanką ir pavertė mane / savo strėlių taikiniu.

¹³ **n** Jis paleido strėles iš savo lanko, / ir jos giliai susmigo į mano kūną. / ¹⁴ Pajuoka tapau visai savo tautai, / jie visą dieną dainomis tyčiojasi iš manęs. / ¹⁵ Jis pripildė mane kartybių, / pasotino metėlėmis.

¹⁶ **r** Jis nubrūžino man dantis žvyru, / privertė mane gūžtis pelenuose. / ¹⁷ Mano gyvenimas neteko ramybės, / aš užmiršau, kas yra laimė. / ¹⁸ Tariau sau: „Praėjo mano garbė ir visa, / ko tikėjau iš VIEŠPATIES.“

¹⁹ **r** Atminti savo skausmą ir klajones man – / metelė ir tulžis! / ²⁰ Aš apie tai nuolat galvoju, / ir prislėgta

mano dvasia. / ²¹ Bet viltis sugrįžta, / atsiminus, / ²² n kad ištikimoji VIEŠPATIES meilė niekada neišsenka, / gailėstingumo jam niekada neprištinga. / ²³ Kas rytą jie nauji; / didelė tavo ištikimybė! / ²⁴ „VIEŠPATS yra mano dalia, – sakau sau, – / todėl į jį dėsiu viltis.“

²⁵ v Geras yra VIEŠPATS tiems, kurie jo laukia, / žmogui, kuris jo ieško. / ²⁶ Gera laukti kantriai, / kol išgelbėjimas ateis iš VIEŠPATIES. / ²⁷ Gera žmogui jaunystėje / nešti jungą.

²⁸ v Tesėdi jis vienas tyloje, / kai jungas jam sunkus. / ²⁹ Teliečia dulkes lūpomis; / rasi dar yra vilties. / ³⁰ Teatsuka žandą mušančiam, / tėsiositina užgaule.

³¹ v Juk Viešpats / neatmeta amžinai. / ³² Juk jei jis ir plaka, tai ir vėl pasigaili / dėl savo ištikimosios meilės gausybės. / Juk tyčia žmogaus / ³³ jis nei plaka, nei liūdina.

³⁴ v Kai visi krašto belaisviai / trypiami kojomis, / ³⁵ kai žmogaus teisės paminamos / Aukščiausiojo akivaizdoje, / ³⁶ kai, sprendžiant bylą, skriaudžiamas žmogus, – / nejau to Viešpats nemato?

³⁷ n Kieno įsakas buvo kada nors įvykdytas, / jei Viešpats nebuvo to norėjęs? / ³⁸ Argi ne iš Aukščiausiojo lūpų ateina tai, / ką atneša nelaimės ir laimė? / ³⁹ Tad kodėl žmogus, kol gyvas, / skundžiasi dėl bausmės už savo nuodėmės?

⁴⁰ i Ištirkime ir patikrinkime savo kelius, / grįžkime pas VIEŠPATĮ! / ⁴¹ Pakelkime savo rankas ir širdis / į Dievą danguje! / ⁴² Mes nusikaltome ir maištavome, / ir tu neatleidi.

⁴³ v Tu apsidengei įniršiu ir persekiojai mus, / žudei ir nepasigailėjai. / ⁴⁴ Tu prisidengei debesimi, / kad

jokia malda neprisiskverbėtų. / ⁴⁵ Tu padarei mus / atmatomis ir šiukšlėmis tarp tautų.

⁴⁶ v Visi mūsų priešai / žiojasi prieš mus. / ⁴⁷ Siaubas ir duobė – mūsų dalia, / nuniokojimas ir sunaikinimas. / ⁴⁸ Mano akys plūsta ašarų upėmis / dėl savo tautos pražūties.

⁴⁹ v Mano akys plūs ašaromis be perstojo, / be paguodos, / ⁵⁰ kolei VIEŠPATS nepažvelgs iš dangaus / ir nepamatys. / ⁵¹ Mano akys kankina mane / dėl likimo visų dukterų mano mieste.

⁵² v Mano priešai be jokios priežasties / sugavo mane kilpa kaip paukštį. / ⁵³ Jie įstūmė mane gyvą į duobę, / užvertė ant manęs akmenis. / ⁵⁴ Vandenys tvino man virš galvos, / ir aš tariau: „Man galas!“

⁵⁵ v Šaukiausi tavo vardo, VIEŠPATIE, / iš duobės gelmių. / ⁵⁶ Tu girdėjai mano šauksmą: / „Tenebūna kurčia tavo ausis mano pagalbos šauksmui!“ / ⁵⁷ Tu atėjai man pagalbon, kai aš tavęs šaukiausi, / ir tarei: „Nebijok!“

⁵⁸ v Tu gynei mano reikala, Viešpatie, / išpirkai mano gyvastį. / ⁵⁹ Tu, VIEŠPATIE, matei padarytą neteisybę, / tad apgink mano teises! / ⁶⁰ Tu matai visą jų kerštingumą, / visus jų kėsnius prieš mane.

⁶¹ v Tu, VIEŠPATIE, girdėjai jų užgaules, / visus jų kėsnius prieš mane, / ⁶² mano priešų kalbas ir užmačias / visą dieną prieš mane. / ⁶³ Pasiziūrėk! Ar jie sėdi, ar stovi, / aš esu jų patyčių daina.

⁶⁴ n VIEŠPATIE, atmokėk jiems, / paisydamas jų rankų darbų! / ⁶⁵ Tejaučia jie širdgelį, / tebūna jiems tavo prakeikimas! / ⁶⁶ Su įniršiu persekiok juos / ir išnaikink po VIEŠPATIES dangumi!

Jeruzalė griuvėsiuose

4 ✠ Kaip nublanko auksas, / kaip pakito aukso grynuolis! / Kaip išmėtyti guli šventieji akmenys / kiekviename gatvės kampe!

² 2 Brangieji Siono vaikai, / kadaise vertingi kaip grynas auksas, / dabar laikomi moliniais indais, / puodžiaus rankų darbu!

³ 3 Net šakalai duoda spenį / žįsti savo jaunikliams, / bet duktė, mano tauta, tapo žiauri, / panaši į dykumos stručius.

⁴ 4 Kūdikiui liežuvis limpa / prie gomurio nuo troškulio; / maži vaikai prašo duonos, / bet niekas nė kąsnelio jiems neduoda.

⁵ 5 Valgiusieji skanėstus / guli išbadėję gatvėse; / išaugintieji purpuro drabužiuose / laikosi prie šiukšlyno.

⁶ 6 Kaltė dukters, mano tautos, buvo didesnė / už Sodomos nuodėmę. / O ji buvo sugriauta vienu akimirksniu, / nepakėlus prieš ją rankos.

⁷ 7 Jos nazyrų buvo tyresni už sniegą, / baltesni už pieną; / jų kūnai rausvesni už koralą, / safyro spalvos.

⁸ 8 Dabar jų veidai juodesni už suodžius, / gatvėse jie nebepažįstami. / Jų oda susiraukšlėjusi ant kauklų, / išdžiūvusi kaip medis.

⁹ 9 Geriau žūti nuo kalavijo, / negu nuo bado. / Išsenka jų gyvastis, tarsi sužeistųjų, / stokojant laukų derliaus.

¹⁰ 10 Geraširdės moterys pačios išvirė / savo vaikus; / jie tapo joms maistu, / kai duktė, mano tauta, buvo sunaikinta.

¹¹ 11 VIEŠPATS išsėmė visą savo pyktį, / išliejo visą degantį įniršį / ir Sione užkūrė ugnį, / surijusią jo pamatus.

¹² 12 Niekada netikėjo nei žemės karaliai, / nei kas nors iš pasaulio

gyventojų, / kad engėjas ar priešas įsiveržtų / pro Jeruzalės vartus.

¹³ 13 Tai dėl jos pranašų nuodėmių / ir dėl jos kunigų nusižengimų, / praliejusiu joje / teisųjų kraują.

¹⁴ 14 Aklai jie klajojo gatvėmis, / taip susitepę krauju, / kad žmonės negalėjo paliesti / nė jų drabužių.

¹⁵ 15 „Eikite šalin! Nešvarieji! – šaukė jiems žmonės. – / Šalin! Šalin! Nelieskite!“ / Todėl jie tapo bėgliais ir klajokliais, / nes tautos buvo sakoma: „Čia jie daugiau nebegyvens!“

¹⁶ 16 Pats VIEŠPATS juos išblaškė / ir į juos daugiau neatsižvelgs. / Jie nerodė pagarbos kunigams / nei malonės seniūnams.

¹⁷ 17 Akis pražiūrėjome, / vis laukdami pagalbos, bet veltui. / Laukte laukėmė tautos, / kuri negalėjo mūsų išgelbėti.

¹⁸ 18 Mūsų žingsniai buvo sekami, / nebegalėjome net savo gatvėmis vaikščioti. / Artinosi mūsų galas. / Mūsų dienos buvo suskaitytos, / tikrai mums buvo atėjęs galas.

¹⁹ 19 Mus persekiojantieji buvo greitesni / už padangių erelius. / Jie vijosi mus per kalnus, / dykumoje mūsų tykojo.

²⁰ 20 Mūsų gyvasties alsavimas, VIEŠPATIES pateptasis, / buvo pagautas jų spąstais, / o mes apie jį sakėme: / „Jo paunksmėje gyven-sime tarp tautų.“

²¹ 21 Džiūgauk ir linksminkis, Edomo dukterie, / gyvenanti Uco šalyje! / Bet ir tau ateis taurė, / tu pasigersi ir apsinuoginsi.

²² 22 Tavo kaltė, Siono dukterie, išpirkta, / tavęs tremtyje jis daugiau nebelaikys. / Bet už tavo kaltę, Edomo dukterie, jis nubaus tave, / parodys tavo nuodėmes.

Malda, prašant pasigailėti

5 Atmink, VIEŠPATIE, kas mums atsitiko, / pažvelk ir pamatyk mūsų gėdą!

² Mūsų paveldas buvo perduotas svetimiems, / mūsų namai – ateiviams.

³ Mes tapome našlaičiais, esame betėviai, / mūsų motinos tarsi našlės.

⁴ Vandeni, kurį geriame, turime pirkti, / už savo malkas turime mokėti.

⁵ Ant mūsų sprando – varovų jungas; / jis vargina, neduoda mums pailsėti.

⁶ Mes tiesiame ranką Egiptui ir Asirijai, / kad gautume pavalgyti duonos.

⁷ Mūsų tėvų, kurie nusidėjo, nebėra, / bet mes turime nešti jų kaltes.

⁸ Vergai mus valdo, / nėra kam išvaduoti mus iš jų rankų.

⁹ Duonos parsinešame, užsitraukdami pavojų gyvybei / nuo dykumos kalavijo.

¹⁰ Mūsų oda įdegusi kaip krosnis / nuo deginančio bado karščio.

¹¹ Sione jie^a išprievartauja moteris, / Judo miestuose – mergaites.

¹² Didžiūnai pakariami jų rankomis, / nėra pagarbos seniūnams.

¹³ Jaunuoliai priversti sukti girdas, / berniukai kniumba po malkų našta.

¹⁴ Seniūnai pasitraukė iš miesto vartų, / jaunuoliai – nuo savo muzikos.

¹⁵ Dingo mūsų širdies džiaugsmas, / gedulu virto mūsų šokiai.

¹⁶ Vainikas nukrito mums nuo galvos; / vargas mums, nes mes nusidėjome!

¹⁷ Mūsų širdys dėl to serga, / mūsų akys nuo šių dalykų aptemo,

¹⁸ Siono kalnas guli nuniokotas, / šakalai ant jo bastosi.

¹⁹ O tu, VIEŠPATIE, viešpatauji amžinai, / tavo sostas tveria per visas kartas.

²⁰ Kodėl mus visiškai užmiršai? / Kodėl mus palikai taip ilgai?

²¹ Susigražink mus, VIEŠPATIE, / kad galėtume sugrįžti! / Atnaujink mūsų dienas kaip anksčiau!

²² Nebent tu būtumei mus visiškai atmetęs, / ant mūsų įpykęs be saiko?!

EZECHIELIO KNYGA

Ezechielio knyga (hebr. *jehēzeqēl*, gr. *iezekiēl*, lot. *(hi)ezechiel*) parašyta paties pranašo Ezechielio (VI a. pr. Kr. pradžiai).

Knygos pasakojimas apima šias temas: įžanginis regėjimas ir pašaukimas pranašu (sk. 1–3), Jeruzalės teismo pranašavimas (sk. 4–24), tautų nubaudymas (sk. 25–32), Dievo tautos atgaivinimas (sk. 33–37), kova su priešais (sk. 38–39), pranašavimai apie būsimąją Jeruzalę (sk. 40–48).

Ezechielis – pirmas pranašas, Dievo pašauktas kalbėti jo vardu už Šventosios Žemės ribų, Babilonijos tremtyje, bet niekada nepamiršęs tėvynės ir visada kurstęs sugrįžimo viltį.

Viešpaties šlovės regėjimas

1 Trisdešimtų metų ketvirto mėnesio penktąją dieną, man esant tarp tremtinių prie Kebaro

upės, atsivėrė dangus, ir aš mačiau regėjimus iš Dievo. ² Penktą dieną, – tai buvo penkti karaliaus Jehojachino tremties metai – ³ VIEŠPATIES žodis pasiekė Būzio sūnų kunigą

Ezechielį prie Kebaro upės chaldėjų krašte. Ten pasiekė jį VIEŠPATIES ranka.

⁴ Pakėliau akis, ir štai iš šiaurės, pašvaistės apsuptas, su žaibuojančia ugnimi artėjo viesulas, didžiulis debesis, kurio viduryje ugnies šerdyje spindėjo lyg gintaras. ⁵ Jos viduryje rodėsi esą keturi gyvūnai. Jie buvo panašūs į žmones, ⁶ bet kiekvienas turėjo keturis veidus ir keturis sparnus. ⁷ Jų kojos buvo tiesios, o kojų pėdos tarsi veršio nagos; jos žibėjo, kaip žiba šveistas žalvaris. ⁸ Po jų sparnais į keturias puses kyšojo žmogaus rankos. Visi keturi gyvūnai turėjo veidus ir sparnus. ⁹ Jų sparnai lietė vienas kitą. Eidami jie nesigrežiojo, kiekvienas gyvūnas ėjo tiesiai į priekį. ¹⁰ Jų veidų išvaizda buvo tokia: visi keturi turėjo žmogaus veidą, liūto veidą dešinėje, jaučio veidą kairėje ir erelio veidą. ¹¹ Tokie buvo jų veidai. Kiekvienas gyvūnas turėjo du sparnus, taip išskleistus aukštyn, kad jie lietė kaimyno sparnus, o kiti du sparnai dengė jų kūnus. ¹² Kiekvienas ėjo tiesiai į priekį, jie ėjo, kur tik dvasia norėjo, ir eidami nesigrežiojo. ¹³ Taigi tokia buvo gyvūnų išvaizda. Tarp gyvūnų buvo kažkas, kas atrodė kaip ugnyje degančios anglys, kaip deglai, švysčiojantys pirmyn ir atgal tarp gyvūnų. Ugnis spindėjo žėrėdama, iš ugnies plykėjo žibai. ¹⁴ Gyvūnai švytravo priekin ir atgal kaip žibai.

¹⁵ Įsistebėjęs į gyvūnus, pamačiau po ratą, liečiantį žemę prie kiekvieno keturveidžio gyvūno. ¹⁶ Ratai žėrėjo tarsi būtų padaryti iš chrizolito. Visi keturi buvo to pat pavidalo: iš išvaizdos ir sąrangos atrodė, tartum ratas būtų buvęs rato viduje. ¹⁷ Ėmę riedėti, jie riedėdavo bet kuria iš

keturių krypčių ir riedėdami nesi-grėžiodavo. ¹⁸ Jų skrytys buvo aukštos ir kėlė baimę, nes visų keturių skrytys aplink buvo pilnos akių. ¹⁹ Gyvūnams pajudėjus į priekį, ratai riedėdavo greta jų; gyvūnams pakilus nuo žemės, ratai pakildavo drauge su jais. ²⁰ Kur tik dvasia eidavo, ten eidavo ir jie, ir ratai riedėdavo drauge su jais, nes ratuose buvo gyvūnų dvasia. ²¹ Gyvūnams einant, riedėdavo ir ratai, gyvūnams sustojus, sustodavo ir ratai. Kai gyvūnai pakildavo nuo žemės, drauge su jais pakildavo ir ratai, nes ratuose buvo gyvūnų dvasia.

²² Viršum gyvūnų galvų buvo lyg dangaus skliautas, lyg baimę kelianti kristolo pašvaistė, išskleista viršum galvų. ²³ Jų sparnai buvo ištiesti po skliautu, sparnas į sparną. Kiekvienas jų dengė savo kūną dviem sparnais. ²⁴ Jiems judant girdeėjau jų sparnų plazdenimą kaip galingų vandenų ošimą, kaip Galingojo balsą, kaip ūžesį karo stovykloje. Sustoję jie nuleisdavo savo sparnus. ²⁵ Ir nuo viršaus dangaus skliauto, buvusio virš jų galvų, pasigirdo balsas. Ramiai stovėdami, jie nuleisdavo savo sparnus.

²⁶ Viršum dangaus skliauto, kuris buvo virš jų galvų, buvo matyti lyg sosto pavidalas, panašus į safyra. Aukštai viršum sosto pavidalo sėdėjo į žmogų panaši būtybė. ²⁷ Aukščiau to, kas atrodė kaip jo juosmuo, regėjau spindesį kaip gintaro, kaip žėrinčios ugnies. O žemiau to, kas atrodė kaip jo juosmuo, regėjau tartum ugnį su blizgančia pašvaiste aplink. ²⁸ Kaip vaivorykštė, pasirodanti lietaus dieną debesyse, buvo jį gaubianti pašvaistė. Tai buvo VIEŠPATIES šlovės panašumo

reginys. Pamatęs, parpuoliau veidu žemėn ir išgirdau kalbant.

Ezechielio pašaukimas

2 Ir jis man tarė: „Žmogau^a, stokis ant kojų, ir aš kalbėsiu su tavimi!“ ² Jam kalbant, dvasia įėjo į mane ir pastatė ant kojų. Aš klausiausi to, kuris man kalbėjo. ³ Jis sakė man: „Žmogau, siunčiu tave pas Izraelio vaikus, pas maištaujančias tautas, kurios sukilo prieš mane. Jie ir jų tėvai maištavo prieš mane iki pat šios dienos. ⁴ Palikuonys, pas kuriuos tave siunčiu, yra išžūlūs ir kietaširdžiai. Bet tu jiems sakysi: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS.' ⁵ Klausys jie ar atsisakys klausyti, nes tai maištingi namai, tegu sužino, kad tarp jų buvo pranašas.

⁶ O tu, žmogau, nebijok jų, / nebijok nė jų žodžių, / nors tave suptų dilgėlės ir eršėčiai / ir sėdėtum ant skorpionų. / Dėl jų žodžių neturėk baimės, / dėl jų veidų nenustok drąsos, / nes tai maištingi namai.

⁷ Tu turi perduoti jiems mano žodžius, ar jie klauso, ar atsisako klausyti, nes tai maištingi namai.

⁸ O tu, žmogau, klausykis, ką aš tau kalbu, ir nebūk maištingas kaip maištingieji namai. Atverk savo burną ir suvalgyk, ką duodu. ⁹ Aš pažvelgiau: priešais mane ištiesta ranka laikė prirašytą ritinį. ¹⁰ Jis išvyniojo jį prieš mane: ritinys buvo prirašytas iš abiejų pusių. Jame buvo surašytos raudos, aimanos ir dejonės.

3 Jis tarė man: „Žmogau, ką tik ten randi, tą valgyk! Suvalgyk šį ritinį, eik ir kalbėk Izraelio na-

mams!“ ² Atvėriau savo burną, o jis man davė šį ritinį suvalgyti, ³ sakdamas: „Maitinkis šiuo ritiniu, kurį tau duodu, ir pripildyk juo savo skrandį.“ Aš valgiau, ir mano burnoje jis tapo saldus tartum medus.

⁴ Tuomet jis tarė: „Žmogau, eik į Izraelio namus ir kalbėk jiems mano žodžiais. ⁵ Juk tu siunčiamas ne pas tautą, kurios šneka nežinoma ir kalba svetima, bet į Izraelio namus. ⁶ Ne pas vieną iš daugybės tautų, kurių šneka nežinoma ir kalba svetima, kurių žodžių tu nepajėgi suprasti. Tikriausiai, jei tave pas jas siųsčiau, jos tavęs klausytųsi! ⁷ Bet Izraelio namai atsisakys tavęs klausytis, nes jie atsisako klausytis manęs; visi Izraelio namai yra kietakakčiai ir užsispyrusios širdies.

⁸ Tikėk manimi! Sutvirtinau tavo veidą prieš jų veidus / ir sukietinau tavo kaktą prieš jų kaktas; / ⁹ kaip deimantą, kietesnę už titnagą padariau tavo kaktą. / Nebijok jų, / dėl jų nenustok drąsos, / nes tai maištingi namai.“

¹⁰ Jis tarė man: „Žmogau, imk į širdį ir išgirsk ausimis visus mano žodžius, kuriuos tau kalbu. ¹¹ Ir vyk pas tremtinius, pas savo tautiečius, kalbėk jiems ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS', – nepaisydamas, ar jie klausysis, ar atsisakys klausytis.“

¹² Dvasia pakėlė mane, ir išgirdau už savęs didelį drebinantį dundesį, kai VIEŠPATIES šlovė pakilo iš savo vietos: ¹³ plazdenimą gyvūnų sparnų, liečiančių vienas kitą, ir bildesį ratų šalia gyvūnų, didelį drebinantį dundesį. ¹⁴ Dvasia pakėlė mane ir nešė. Aš keliavau, VIEŠPATIES

^{2,1a} Hebr. *bēn 'ādām* – „žmogaus sūnus“.

rankos paveiktas, apkartęs ir prislėgtas. ¹⁵ Atkeliavau pas tremtinius prie Tel Abibo, pas tuos, kurie gyveno prie Kebaro upės, ir ten tarp jų prasėdėjau priblokštas septynias dienas.

Paskyrimas Izraelio sargybiniu

¹⁶ Praslinkus septynioms dienoms, mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁷ „Žmogau, paskyriau tave Izraelio namų sargybiniu. Kai tik išgirsi iš mano lūpų žodį, mano vardu juos perspėsi.

¹⁸ Jei sakysiu nedorėliui: „Tu tikrai mirsi!“ – bet tu jo neperspėsi, nekalbėsi, idant išpėtum nedorėlį grėžtis nuo savo nedoro kelio, kad liktų gyvas, tai jis, nedorėlis, mirs dėl savo kaltės, ir tavo ranka bus atsakinga už jo kraują. ¹⁹ Bet jei perspėsi nedorėlį, o jis negriš iš savo nedorumo ir savo nedoro kelio, tai jis mirs dėl savo paties kaltės, o tu būsi išgelbėjęs savo gyvastį.

²⁰ Arba jei teisusis nusigręš nuo teismo ir elgsis nedorai, kai aš suteiksiu jam progą nusidėti, tai jis mirs. Kadangi tu jo neįspėjai, jis mirs dėl savo paties kaltės, teismo darbais, kuriuos jis padarė, nebus atsime-nami, ir tavo ranka bus atsakinga už jo kraują. ²¹ Bet jei tu perspėjai jį, teisųjį, kad teisusis nenusidėtų, ir jis nenusideda, tai jis tikrai gyvens, nes priėmė perspėjimą, o tu būsi išgelbėjęs savo gyvastį.“

²² Tuomet ten VIEŠPATIES ranka palietė mane, ir jis tarė man: „Kelkis ir eik į slėnį. Tenai kalbėsiuosi su tavimi.“ ²³ Atsikėliau, nuėjau į slėnį ir pamačiau ten VIEŠPATIES šlovę kaip šlovę, kurią buvau regėjęs prie Kebaro upės. Aš parpuoliau kniūbs-

čias. ²⁴ Tuomet dvasia įėjo į mane ir pakėlė ant kojų. Jis kalbėjosi su manimi ir sakė: „Eik ir užsidaryk savo troboje.“ ²⁵ Klausyk, žmogau! Tu būsi rišamas virvėmis ir taip surištas, kad nebegalėsi išeiti pas žmones. ²⁶ Padarysiu, kad tavo liežuvis taip priliptų prie gomurio, kad būsi nebylys, bejėgis juos perspėti, nes tai maištingi namai. ²⁷ Bet kai aš kalbėsiuosi su tavimi ir atversiu tau lūpas, tu jiems sakysi: „Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kas pasirengęs klausytis, tas tesiklaus, o kas atsisako klausytis, tas tetsisako, nes tai maištingi namai.“

Simbolinė Jeruzalės apgula

4 Žmogau, imk plytą ir pasidėk ją priešais save. Nusibraižyk ant jos miestą – Jeruzalę. ² Surenk prieš ją apgula: pastatyk apgulos bokštus, supilk pylimą, įrenk karių būstus ir pastatyk mūrdaužius iš visų pusių. ³ Tuomet pasiimk geležies skardą ir pastatyk ją kaip geležies sieną tarp savęs ir miesto. Atsigręžk veidu į jį, ir tebūna jis apgultas. Ryžtingai tęsk jo apgula. Tai ženklas Izraelio namams.

⁴ Paskum gulkis ant kairiojo šono ir užsikrauk Izraelio namų bausmę, nes tiek dienų, kiek ant jo gulėsi, būsi užsikrovęs jų bausmę. ⁵ Jų bausmės metus skaičiuoju tau dienomis – trim šimtais devyniasdešimt. Taip tu kėsi bausmę už Izraelio namus. ⁶ Kai būsi baigęs, gulkis antrąkart, bet ant dešiniojo šono, ir kėsk bausmę už Judo namus. Skiriu tau keturiasdešimt dienų – po vieną dieną už kiekvienius metus. ⁷ Atsigręžk veidu į apgultą Jeruzalę ir, pakėlęs nuogą ranką, pranašauk prieš ją. ⁸ Žiūrėk! Pririšu tave virvėmis, kad

negalėtų apsiversti nuo vieno šono ant kito, kol nebūsi baigęs apgulos dienų.

⁹ Pasiimk kviečių, miežių, pupų, lęšių, sorų ir speltų, supilk juos į vieną indą ir išsikepk duonos. Ją tu-rėsi valgyti tiek dienų, kiek gulėsi ant šono, – tris šimtus devyniasdešimt dienų. ¹⁰ Maisto, kurį valgysi, bus atsverta po dvidešimt šekelių dienai. Valgysi jį nustatytu laiku. ¹¹ Vandens, kurį gersi, bus atseikėta šeštadalis hino. Gersi jį nustatytu laiku. ¹² Valgysi kaip miežių plokštainį, visų akivaizdoje išsikepęs ant žmogaus išmatų ugnies.“

¹³ VIEŠPATS sako: „Šitaip valgys Izraelio žmonės savo suteptą duoną tautose, kuriose juos išblaškysiu.“

¹⁴ Aš priešinausi: „Ak, ak, ak, Viešpatie DIEVE! Aš niekada nesusitečiau; nuo pat mažumės iki šiol nesu valgęs nei dvėsenos, nei žvėrių sudraskyto gyvulio; jokia sutepta mėsa nepateko man į burną.“ ¹⁵ O jis man atsakė: „Gera, leidžiu tau naudoti galvijų mėšlą vietoj žmogaus išmatų. Ant jo ugnies kepkis duoną.“

¹⁶ Paskui jis kalbėjo: „Žmogau, tikėk manimi! Nulaušiu Jeruzalės duonos ramstį“. Atsvėrę ir susirūpinę jie valgys duoną; atseikėję ir išsigandę jie gers vandenį. ¹⁷ Stokodami duonos ir vandens, prislėgti už savo kalte, jie žvelgs vienas į kitą su siaubu.

Kalavijas prieš Jeruzalę

5 Žmogau, pasiimk aštrų kalaviją ir, panaudodamas jį kaip kirpėjo skustuva, pabrauk per savo galvą ir barzdą. Paskui paimk

svarstyklės ir padalyk plaukus. ² Vieną trečdalį sudeginsi ugnyje, kai mieste pasibaigs apgulos dienos. Kitą trečdalį neši aplink miestą ir kaposi kalaviju. Likusį trečdalį mesti į vėją, ir aš išsitrauksiu kalaviją jiems įkandin. ³ Paskui paimsi iš jų žiupsnelį ir prisiriši prie savo apdaro krašto. ⁴ Iš šitų vėl šiek tiek paėmęs, mesk į ugnį ir sudegink juos. Nuo jų ugnis persimes į visus Izraelio namus.“

⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tai Jeruzalė! Buvau davęs jai vietą tautų šerdyje su aplinkinėmis šalimis. ⁶ Bet ji maištavo prieš mano įsakus ir nuostatus, tapdama nedoresnė negu tautos ir šalys aplink ją, atmetė mano įsakus ir negyveno pagal mano nuostatus.“ ⁷ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi! Esate maištingesni negu tautos aplink jus, negyvenote pagal mano nuostatus ir nesilaikėte mano įsakų, net nesiėgėte pagal įsakus tautų, gyvenančių aplink jus!“ ⁸ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Žiūrėk! Aš, aš pats ateinu prieš tave! Aš nuteisiu tave tautų akyse. ⁹ Dėl visų tavo bjaurių nusikaltimų padarysiu tau, ko dar niekada nesu daręs ir į ką panašaus niekada daugiau nedarysiu. ¹⁰ Tikrai tavo tėvai valgys vaikus, o vaikai savo tėvus. Nuteisiu tave, išvėtysiu tavo likutį po visų vėjus. ¹¹ Todėl, kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – prisiekiu: kadangi tu savo stabais ir bjauriais nusikaltimais suteršei mano Šventyklą, griebsiuosi skustuvo. Mano akis nepagailės, ir aš neparodysiu užuojautos. ¹² Vienas tavo trečdalis mirs maru ir žus nuo bado,

kitas trečdalis kris aplink tave nuo kalavijo, o dar vieną trečdalį išvėtysiu po visus vėjus ir išsitrauksiu kalaviją jiems įkandin.

¹³ Taip atslugs mano pyktis; liešiu ant jų savo įniršį, kol sušvelnėsiu. Jie žinos, kad aš, VIEŠPATS, kalbėjau uoliai, liedamas ant jų savo įniršį! ¹⁴ Be to, paversiu tave griuvėsiais, pajuokos reginiu aplinkinėms tautoms ir kiekvieno praeivio akims. ¹⁵ Būsi pajuoka ir pasityčiojimas, įspėjimas ir siaubo reginys aplinkinėms tautoms, kai teisiu tave pykčiu ir įniršiu, bausiu įniršio bausmėmis, – aš, VIEŠPATS, pasakiau! – ¹⁶ kai paleisiu į tave savo mirtinas bado strėles, kurios jus sunaikins, nes paleisiu jas, kad jus sunaikinčiau, ir kai didinsiu jūsų bādą, sulaužydamas jūsų duonos ramstį. ¹⁷ Siųsiu jums bādą ir laukinius žvėris, ir jie sunaikins tavo vaikus, o maras ir kraujo praliejimas persmelks tave. Kalaviją atvesiu prieš tave, – aš, VIEŠPATS, pasakiau!“

Stabmeldystės pasmerkimas

6 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atgręžk savo veidą į Izraelio kalnų pusę ir pranašauk jiems. ³ Sakyk: 'Izraelio kalnai, klausykitės Viešpaties DIEVO žodžio!' Taip kalba Viešpats DIEVAS kalnams ir kalvoms, dauboms ir slėniams: 'Žiūrėkite! Aš atvesiu prieš jus kalaviją ir sunaikinsiu jūsų alkus. ⁴ Jūsų aukurai bus apleisti ir smilkyklės sudaužytos. Suguldysiu jūsų užmuštuosius jūsų stabams po kojų, ⁵ suguldysiu Izraelio žmonių lavonus priešais jų stabus, išmėtysiu jūsų kaulus aplink jūsų aukurus.

⁶ Visur, kur gyvenate, jūsų miestai bus sugriauti ir aukštumų alakai sunaikinti taip, kad jūsų aukurai bus nugriauti ir sunaikinti, stabai sulaužyti ir sutrupinti, smilkyklės sudaužytos ir jūsų rankų darbai nušluoti. ⁷ Užmuštieji gulės kritę tarp jūsų; tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.

⁸ Tačiau paliksiu jums tarp tautų pasprukusius nuo kalavijo, kai būsitate išblaškyti svetimose šalyse. ⁹ Tuomet jūsų pabėgėliai atmins mane tautose, kur bus ištremti, kaip aš sielvartavau dėl jų ištvirtusios širdies, nusigrėžusios nuo manęs, ir dėl jų ištvirtusių akių, atsigrėžusių į savo stabus. Tuomet jie bodėsis savimi dėl padarytų bjaurasčių, dėl savo bjaurių nusikaltimų. ¹⁰ Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS. Ne tuščiai grasinau, kad užtrauksiu jiems šią nelaimę.“

¹¹ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Plok delnais, trypk kojomis ir šauk: 'Ak!' – dėl visų bjaurių Izraelio namų nusikaltimų! Jie žus nuo kalavijo, bado ir maro! ¹² Kas toli, tas maru numirs, kas arti, tas nuo kalavijo kris, kas išliko ir yra apgultas, tas mirs nuo bado. Taip išliesiu ant jūsų savo įniršį. ¹³ Tuomet jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai jūsų užmuštieji gulės tarp savo stabų aplink aukurus kiekviename aukštumų alke, ant kiekvienos kalno viršūnės, po kiekvienu žaliu medžiu ir po kiekvienu lapuotu ąžuolu, kur tik jie aukėjo malonaus kvapo atnašas visiems savo stabams. ¹⁴ Ištiesiu prieš juos savo ranką ir padarysiu kraštą, kur jie gyvena, apleistą ir tuščią nuo dykumos iki Diblos. Tada jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

Artėjanti pražūtis

7 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, taip kalba Viešpats DIEVAS Izraelio žemei.

Galas! Ateina galas keturiems krašto kampams! / ³ Dabar ateina tau galas! / Liesiu ant tavęs savo pyktį, / nuteisiu tave pagal tavo kelius / ir bausiu tave už visas tavo bjaurastis. / ⁴ Mano akis nepagailės, / ir aš neparodysiu užuojautos, / bet bausiu tave pagal tavo kelius. / Kai tavo bjaurieji nusikaltimai pūliuos tavyje, / žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.“

⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Nelaimė po nelaimės! / Žiūrėk, ji ateina! / ⁶ Atėjo galas! Atėjo tikras galas! / Jis pakilo prieš tave. / Žiūrėk, jis ateina! / ⁷ Atėjo tau pražūtis, / šalies gyventojau! / Atėjo metas, jau arti diena / sąmyšio, o ne užavimo kalnuose. / ⁸ Jau greit išgiešiu ant tavęs savo įniršį / ir išliesiu ant tavęs savo pyktį. / Nuteisiu tave pagal tavo kelius, / nubausiu tave už visus tavo bjauriuosius nusikaltimus. / ⁹ Mano akis nepagailės, / ir aš neparodysiu užuojautos, / bet bausiu tave pagal tavo kelius. / Kai tavo bjaurieji nusikaltimai pūliuos tavyje, / žinosite, kad aš, VIEŠPATS, nuplakiau.“

¹⁰ Žiūrėk, toji diena jau čia pat! Žiūrėk, ji ateina! / Pražūtis atėjo, / lazda pražydo, / ižūlumas sukrovė pumpurus, / ¹¹ smurtas išaugo / nedorumo lazda. / Nė vienas jų neišliks; / neliks nieko nei iš jų pertekliaus, / nei iš turtų. / Jie neturės jokio pranašumo. / ¹² Atėjo tas metas, toji diena išaušo! / Kas perka, tas tegu nesidžiaugia, / kas parduoda, tas tegu neliūdi, / nes visus užklups degantis

pyktis. / ¹³ Parduodantis nebeatgaus to, / kas parduota, / nors jis ir pirkejas tebebūtų gyvi, / nes pyktis apima visus, / ir jis nebus atšauktas. / Kadangi visi jie kalti, nė vienas negali išlikti gyvas.

¹⁴ Jie papūtė raga, ir viskas parengta, / bet nėra kam eiti į mūšį, / nes mano degantis pyktis apima juos visus. / ¹⁵ Kalavijas lauke už vartų, / maras ir badas viduje. / Kas lau kuose, tas žus nuo kalavijo, / kas mieste, tą prarys badas ir maras. / ¹⁶ Bėgliai, jei kam ir pavyktų išsigelbėti, / slėpsis kalnuose tarsi slėnių balandžiai, / visi iki vieno dejuodami dėl savo kaltės. / ¹⁷ Rankos nusvirusios, / visų blauzdos praskydusios. / ¹⁸ Apsijuos jie ašutine, / ir juos apsiaus šurpas. / Visų veiduose gėda / ir visų galvos nuskustos. / ¹⁹ Savo sidabrą jie išmes į gatves, / o jų auksas bus laikomas netyru daiktu.

„VIEŠPATIES pykčio dieną jų auksas ir sidabras negalės jų išgelbėti. Jais nepasisotins nei savo pilvų neprisikimš. Auksas ir sidabras jiems teikė progą nusidėti. ²⁰ Iš savo puikaus puošmens, kuriuo didžiavosi, jie pasidarė bjaurių statbų paveikslų. Todėl paversiu ji jiems nešvariu daiktu. ²¹ Atiduosiu ji kaip grobį į svetimųjų rankas,

kaip pelną žemės nedorėliams, / ir jie išniekins jį. / ²² Nugręšiu nuo jų savo veidą, / ir jie išniekins mano brangiąją vietą; / niekšai įžengs į ją ir išniekins.

²³ Nukalk grandinę, / nes kraštas pilnas kruvinų nusikaltimų, / o miestas kupinas smurto. / ²⁴ Atvesiu nuožmiausias iš tautų, / ir jos užims jų namus. / Galiūnų ižūlumui padarysiu galą, ir jų šventyklos bus išniekin-

tos. / ²⁵ Siaubas ateina! / Jie ieškos ramybės, / bet jos nebus. / ²⁶ Nelaimė lydės nelaime, / bloga žinia vy sis blogą žinią. / Veltui jie ieškos pranašo regėjimo, / kunigas nebepa jėgs mokyti, / seniūnai nebemokės patarti. / ²⁷ Karalius raudos, / didžiū nas bus pagautas nevilties, / papras tų žmonių rankos drebės. / Pasielg siu su jais pagal jų pačių kelią, / teisiu juos, kaip jie teisė, / ir jie ži nos, kad aš esu VIEŠPATS.“

Stabmeldystė Šventykloje

8 Atsitiko taip, kad šeštų metų šešto mėnesio penktą dieną, man esant namie ir Judo seniūnams sėdint priešais mane, Viešpaties DIEVO ranka nusileido ant manęs. ² Pažvelgiau, ir štai į ugnį panašus pavidalas: žemiau to, kas atrodė kaip juosmuo, buvo ugnis, o aukščiau jo juosmens – lyg gintaro spindesys. ³ Jis ištisė lyg ranką ir paėmė mane už galvos garbanos. Dvasia pakėlė mane tarp žemės ir dangaus ir Dievo regėjimais nunešė į Jeruzalę, prie vidinio kiemo šiaurinių vartų; ten buvo pasta tytas pavydo stabas, kuris žadina pavydą“. ⁴ Ten buvo ir Izraelio Dievo šlovė kaip tas regėjimas, kurį buvau matęs slėnyje.

⁵ Tuomet jis tarė man: „Žmogau, dabar pakelk akis į šiaurės pusę!“ Aš pakėliau akis į šiaurės pusę, ir ten, į šiaurę nuo aukuro vartų, pačioje angoje, buvo tas pavydo stabas. ⁶ Jis kalbėjo: „Žmogau, ar matai, ką jie daro? Tuos bjaurius nusikaltimus, kuriuos Izraelio namai čia daro, kad mane atitolintų nuo mano Šventyk-

los? Net dar bjauresnių nusikalti mų pamatysi.“

⁷ Jis nuvedė mane prie įėjimo į kiemą, ir ten apsižvalgęs pamačiau skylę sienoje. ⁸ Jis tarė man: „Žmogau, braukis pro sieną!“ Ėmiau veržtis pro sieną, ir štai įėjimas. ⁹ Jis kreipėsi į mane: „Eik į vidų ir išvysk tuos nedorus nusikaltimus, kuriuos jie ten daro.“ ¹⁰ Įėjęs vidun pamačiau, kad ten visur ant sienų pavaizduoti visokiausi ropliai, šlykštūs gyvuliai ir visi Izraelio namų stabai. ¹¹ Priešais juos stovėjo septyniasdešimt Izraelio namų seniūnų drauge su Šafano sūnumi Jaazaniju. Kiekvie nas laikė rankoje smilkytuvą, ir kva pus smilkalų dūmų debesis kilo aukš tyn. ¹² Tuomet jis tarė man: „Žmogau, ar matai, ką Izraelio namų seniūnai daro patamsiais, kiekvienas savo sta bų kambaryje, sakydami: 'VIEŠPATS mūsų nemato! VIEŠPATS paliko kraštą!'“ ¹³ Pamatysi net dar bjaures nių nusikaltimų, kuriuos jie daro.“

¹⁴ Po to jis atvedė mane prie VIEŠ PATIES Namų šiaurinių vartų. Ten sėdėjo moterys, raudančios Tamūzo. ¹⁵ Jis tarė man: „Žmogau, ar matei? Pamatysi dar net bjauresnių nusi kaltimų negu šie.“

¹⁶ Tuomet jis įvedė mane į VIEŠ PATIES Namų vidinį kiemą, ir štai prie angos į VIEŠPATIES šventyklą, tarp prieangio ir aukuro, stovėjo maž daug dvidešimt penki vyrai nugaro mis į VIEŠPATIES šventyklą ir vei du atsigręžę į rytų pusę, parpuolę kniūbsti ant žemės prieš rytų pusėje tekančią saulę. ¹⁷ Ir jis tarė man: „Žmogau, ar matei? Nejaugi bjaur ieji nusikaltimai, kuriuos Judo na mai daro čia, tai tik mažmožis? Argi

jie turi pripildyti smurto ir kraštą, vis erzinti ir erzinti mane? Žiūrėk, jie laiko šakas prie savo nosių!^a
¹⁸ Tad elgsiuosi pykčio perimtas, mano akis nepagailės, ir aš neparodysiu užuojautos. Jie rėks man į ausis, bet aš jų negirdėsiu.“

Jeruzalė nubaudžiama

9 Tuomet jis, man girdint, ėmė šaukti visu balsu: „Prisiartinkite, miesto budeliai, kiekvienas su savo naikino ir rankiu rankoje!“
² Ir štai šeši vyrai atėjo keliu nuo aukštesniųjų vartų, kurie yra šiauriniame pakraštyje, kiekvienas nešinas savo žudymo ginklu. Tarp jų buvo vyras, vilkintis drobiniais, su raštininko reikmenimis prie juosmens. Atėję jie sustojo prie žalvario aukuro.

³ O Izraelio DIEVO šlovė buvo pasitraukusi nuo kerubo, ant kurio laikydavosi, prie Namų slenksčio. VIEŠPATS pasišaukė drobiniais vilkintį vyrą su raštvedžio reikmenimis prie juosmens ⁴ ir tarė jam: „Pereik per miestą, per Jeruzalę, ir pažymėk tėvo^b ženklą kaktas dūsaujančių ir dejuojančių dėl visų bjaurių nusikaltimų, kurie jame daromi.“ ⁵ O kitiems, man girdint, pasakė: „Eikite jam iš paskos per miestą ir žudykite. Tenebūna gailestinga jūsų akis, gaileščio neparodykite.“ ⁶ Žudykite ir naikinkite senius, vaikus ir merginas, mažylis ir moteris, bet nelieskite nė vieno, kuris turi tėvo ženklą; – pradėkite nuo mano Šventyklos!“ Ir jie pradėjo nuo seniūnų, kurie buvo priešais

Namus. ⁷ Tuomet jis dar tarė jiems: „Užterskite Namus, pripildykite jų kiemus lavonų. Eikite!“ Jie išėjo ir žudė mieste.

⁸ Jiems žudant, aš buvau paliktas vienas. Parpuolęs kniūbsčias, aš šaukiau: „Ak, Viešpatie DIEVE! Nejaugi, išliedamas savo pyktį ant Jeruzalės, tu sunaikinsi visą Izraelio likutį?“ ⁹ Jis atsakė man: „Izraelio ir Judo namų kaltė be galo didelė. Kraštas pilnas kraujo, o miestas – ištvirtimo, nes kalbama: ‘VIEŠPATS paliko kraštą! VIEŠPATS nemato!’“ ¹⁰ Taigi ir mano akis nepagailės, ir aš užuojautos neparodysiu, bet suversiu jų darbus jiems ant galvų.“

¹¹ Ir štai vyras, vilkintis drobiniais, su raštvedžio reikmenimis prie juosmens pasirodė ir pranešė: „Padariau, kaip įsakei!“

Dievo šlovė pasitraukia

10 Tuomet pažvelgiau, ir štai viršuje skliauto, kuris buvo viršum kerubų galvų, pasirodė lyg safyro akmuo, lyg į sostą panašus pavidalas. ² Jis kreipėsi į drobiniais vilkintį vyrą, tardamas: „Eik tarp ratų po kerubais, paimk riešukučias žarijų, esančių tarp kerubų, ir išžarsdyk jas ant miesto.“ Jis įėjo man matant. ³ Vyrai įeinant, kerubai stovėjo ties dešiniuotu Namų pakraščiu, ir debesys pripildė vidinį kiemą. ⁴ VIEŠPATIES šlovė persikėlė nuo kerubų prie Namų slenksčio, Namai buvo pripildyti debesies, ir kiemas buvo pilnas VIEŠPATIES šlovės pašvais-tės. ⁵ Kerubų sparnų užesys buvo

^{8,17a} Arba: „prie mano [t.y. Dievo] nosies“; užuomina apie pagoniškas egiptiečių apeigas.
^{9,4b} Hebr. abėcėlės paskutinė raidė.

girdėti iki pat išorinio kiemo tartum Galingojo balsas, kai jis kalba.

⁶ Kai jis įsake drobiniais vilkinčiam vyrui, tardamas: „Paimk ugnes tarp ratų, esančių po kerubais“, vyras įėjo ir atsistojo šalia rato. ⁷ Vienas kerubas ištiesė ranką į ugnį tarp kerubų, šiek tiek paėmė jos ir įdėjo į drobiniais vilkinčio saują. Priėmęs ugnį, šis išėjo. ⁸ Po kerubų sparnais buvo matyti ranka kaip žmogaus.

⁹ Mačiau, kaip rieda keturi ratai prie kerubų, po vieną ratą prie kiekvieno kerubo; ratai atrodė kaip chrizolito akmens. ¹⁰ Visi keturi buvo tokio pat pavidalo, tartum ratas būtų buvęs rato viduje. ¹¹ Ėmę riedėti, jie galėjo riedėti keturiomis kryptimis ir riedėdami nesigrežiodavo. Visi riedėdavo į tą pusę, į kurią buvo atsukta galva, ir riedėdami nesigrežiodavo. ¹² Ir visas kerubų kūnas, nugaros, rankos, sparnai ir ratai buvo pilni akių. Visų keturių ratai buvo pilni akių. ¹³ Man girdint, ratai buvo pavadinti sūkuriais. ¹⁴ Kiekvienas turėjo keturis veidus: pirmasis buvo kerubo, antrasis – žmogaus, trečiasis – liūto ir ketvirtasis – erelio.

¹⁵ Kerubai pakilo. Tai buvo gyvūnai, kuriuos buvau matęs prie Kebaro upės! ¹⁶ Kerubams pajudėjus į priekį, ratai riedėdavo greta jų; kai kerubai išskleidavo sparnus, norėdami pakilti nuo žemės, ratai greta jų nepakeisdavo krypties. ¹⁷ Aniems sustojus, sustodavo ir jie, aniems pakilus, pakildavo ir jie, nes juose buvo gyvūnų dvasia.

¹⁸ VIEŠPATIES šlovė pasitraukė nuo Namų slenkščio ir sustojo viršum kerubų. ¹⁹ Kerubai išskleidė sparnus ir pakilo nuo žemės mano akyse, išeidami kartu su ratais. Jie sustojo prie VIEŠPATIES Namų

rytinių vartų angos; viršum jų buvo Izraelio Dievo šlovė. ²⁰ Jie buvo tie patys gyvūnai, kuriuos buvau matęs po Izraelio Dievu prie Kebaro upės, ir supratau, kad tai kerubai. ²¹ Kiekvienas turėjo keturis veidus, kiekvienas turėjo keturis sparnus, o po jų sparnais buvo rankos kaip žmogaus. ²² Ir jų veidų išvaizda buvo tokia pat, kaip anų veidų, kuriuos buvau matęs prie Kebaro upės. Kiekvienas ėjo tiesiai į priekį.

Didžiūnų teismas

11 Tuomet dvasia pakėlė mane ir atvedė prie VIEŠPATIES Namų rytinių vartų, vartų į saulėtekio pusę. Ten, prie vartų, buvo dvidešimt penki vyrai. Tarp jų pamčiau tautos didžiūnus, Azūro sūnų Jaazaniją ir Benajos sūnų Pelatiją. ² Jis tarė man: „Žmogau, štai vyrai, kurie rezga pinkles ir slapta samokslauja mieste, ³ sakydami: 'Nėra reikalo dabar statyti namus. Šis miestas – katilas, o mes – mėsa!' ⁴ Todėl pranašauk prieš juos, pranašauk, žmogau!“

⁵ VIEŠPATIES dvasia nusileido ant manęs, ir jis tarė man: „Sakyk: 'Taip kalba VIEŠPATS. Štai ką sau manote, Izraelio namai! Aš žinau, kas atėjo jums į galvą! ⁶ Užvertėte šį miestą lavonais ir gatves pripildėte užmuštųjų.'“ ⁷ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Jūsų užmuštieji, kuriais užvertėte jį, yra mėsa, o šis miestas – katilas, bet jūs būsite iš jo išvaryti. ⁸ Jūs bijojote kalavijo, tad aš atvesiu jums kalaviją, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ⁹ Išvarysiu jus iš miesto, atiduosiu svetimiesiems į rankas ir įvykdysiu jums teismo nuosprendžius. ¹⁰ Jūs krisite nuo

kalavijo. Aš bausiu jus Izraelio paribyje, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS. ¹¹ Miestas nebus jums katilas, o jūs nebūsime mėsa jame; Izraelio paribyje jus bausiu. ¹² Tuomet jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kurio įstatų nesilaikėte ir kurio įsakų nevykdėte, bet elgėtės pagal papročius tautų, gyvenančių aplink jus!“ ¹³ Atsitiko taip, kad man pranašaujant Benajos sūnus Pelatijas numirė. Tuomet parpuoliau veidu žemyn ir visu balsu šaukiau, sakydamas: „Ak, Viešpatie DIEVE! Nejau tu nori padaryti galą Izraelio likučiui?!“

Dievas parves tremtinius

¹⁴ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁵ „Žmogau! Apie tavo brolius, tavo gimines, tavo tautiečius tremtinius ir visus Izraelio namus Jeruzalės gyventojai sako: 'Jie pasitraukė toli nuo VIEŠPATIES. Šis kraštas atiduotas mums kaip nuosavybė!' ¹⁶ Todėl sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Nors perkėliau jus toli tarp tautų, nors išblaškiau jus po įvairius kraštus, kurį laiką buvau jiems šventykla kraštuose, į kuriuos jie pateko.' ¹⁷ Todėl sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Surinksiu jus iš visų tautų, paimsiu jus iš kraštų, kur buvote išblaškyti, ir duosiu jums Izraelio žemę. ¹⁸ Atvykę ten, jie pašalins iš jos visus stabus ir visus bjauriuosius nusikaltimus. ¹⁹ Duosiu jiems kitą širdį ir iliesiu jiems naują dvasią, išimsiu iš jų kūno akmens širdį ir duosiu jiems jautrią, ²⁰ kad gyventų pagal mano įstatus, laikytųsi mano įsakų ir juos vykdytų. Tada jie bus mano tauta, ir aš būsiu jų Dievas. ²¹ O tiems, kurių širdis seka

paskui jų stabus ir bjaurastis, suversiu jų darbus jiems patiems ant galvų“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

²² Tuomet kerubai su šalia buvusiais ratais pakėlė sparnus. Izraelio Dievo šlovė tvyrojo virš jų. ²³ VIEŠPATIES šlovė pakilo viršum miesto ir sustojo ant kalno į rytus nuo miesto.

²⁴ Dvasia pakėlė mane ir atvedė Dievo dvasios regėjimu į Chaldeją pas tremtinius. Regėjimas, kurį mačiau, pranyko. ²⁵ Aš papasakojau tremtiniais visus dalykus, kuriuos man buvo parodęs VIEŠPATS.

Simbolinė Judo tremtis

12 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, tu gyveni maištinguose namuose. Jie turi akis, kad galėtų matyti, bet nemato, turi ausis, kad galėtų girdėti, bet negirdi, nes tai maištingi namai. ³ Todėl, žmogau, susirišk tremtinio ryšulį ir išeik į tremtį dienos metu, jų akyse. Išeik tarsi tremtinys iš savo vietos ir, jiems matant, nueik į kitą vietą. Galbūt jie suvoks, kad yra maištingi. ⁴ Išsineši savo tremtinio ryšulį dienos metu, jiems matant, tarsi ryšulį tremčiai, o pats išeisi vakare, jiems matant, kaip varomieji į tremtį. ⁵ Jiems matant, pralaužk sienoje skylę ir išsinešk pro ją savo ryšulį. ⁶ Jiems matant, tu užsikelsi ryšulį ant peties ir išsineši jį sutemus. Veidą užsidengsi, kad nematytumei krašto, nes aš padariau tave ženklų Izraelio namams.“

⁷ Padariau taip, kaip man buvo įsakyta. Išsinešiau savo ryšulį tarsi ryšulį tremčiai ir vakare savo ranka pralaužiau sienoje skylę.

Išsinešiau jį sutemus, nešdamasis ant peties jiems matant.

⁸ Kitą rytą mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹ „Žmogau, ar nesakė tau Izraelio namai, tie maištingieji namai: 'Ką tu išdarinėji?' ¹⁰ Pasakyk jiems: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Štai pranašavimas apie Jeruzalės vadą ir visus Izraelio namus.' ¹¹ Sakyk: 'Aš esu ženklas jums! Kaip padariau, taip ir jiems bus padaryta: jie eis į tremtį, į nelaisvę. ¹² O vadas, kuris yra tarp jų, sutemus užsikels savo ryšulį ant peties ir išeis. Jie pralauš sienoje skylę jam išvesti; jis užsidengs veidą taip, kad krašto nematytų savo akimis. ¹³ Užmesiu ant jo savo tinklą, ir jis pateks į mano spąstus; atvesiu jį į Babiloną, chaldėjų kraštą, tačiau to krašto jis nematys^a ir ten mirs. ¹⁴ O visą jo palydą, padėjėjus ir visus kariuomenės būrius išnešiosiu po visus vėjus ir išsitrauksiu kalaviją jiems įkandin. ¹⁵ Kai išsklaidysiu juos tarp tautų ir išbarstysiu įvairiuose kraštuose, jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS. ¹⁶ Bet nedaugeliui leisiu išlikti gyviems nuo kalavijo, bado ir maro, kad papasakotų apie visus savo bjauriuosius nusikaltimus tautoms, pas kurias nueis. Tada jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.'“

¹⁷ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸ „Žmogau! Drebedamas valgyk duoną, iš baimės pašiurpęs gerk vandenį. ¹⁹ Sakyk krašto žmonėms: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS apie Jeruzalės gyventojus Izraelio žemėje. Jie valgys duoną, apimti baimės, ir gers vandenį, pagauti siaubo, nes jų kraštas bus netekęs įprasto apsto per jo gyventojų nežabotą smurtą. ²⁰ Mies-

ta, kur dabar pilna žmonių, bus sunaikinti, kraštas nuniokotas, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.'“

Regėjimų patvirtinimas

²¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²² „Žmogau, ką reiškia Izraelio žemėje jūsų patarlė: 'Dienos prabėga, ir regėjimai nueina niekais?' ²³ Todėl sakyk jiems. 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Aš padarysiu galą šiai patarlei. Ji nebebus daugiau vartojama Izraelyje kaip patarlė!' Bet sakyk jiems: 'Dienos atėjo, ir regėjimų išsipildymas arti, ²⁴ nes nebebus daugiau Izraelio namuose nei tuščių regėjimų, nei raminančių spėjimų. ²⁵ Aš, VIEŠPATS, pasakiau, ir tai bus įvykdyta be atidėliojimo, nes jūsų dienomis, maištingieji namai, aš ištarsiu savo žodį ir jį įvykdysiu“^a, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

²⁶ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁷ „Žmogau, Izraelio namai sako: 'Regėjimas, kurį jis mato, yra už daugelio metų, jis pranašauja tolimą ateitį.' ²⁸ Todėl sakyk jiems: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Nė vienas iš mano žodžių nebebus daugiau atidėtas, bet kiekvienas žodis, kurį ištarsiu, bus įvykdytas“^a, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Prieš netikruosius pranašus

13 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, pranašauk Izraelio pranašams, pranašauk! Sakyk tiems, kurie pranašauja savo pačių vaizduotės užgaidas: 'Klausykitės VIEŠPATIES žodžio!'“ Taip kalba Viešpats DIEVAS. ³ „Vargas

kvailiesiems pranašams, kurie remiasi savo pačių dvasios užgaidomis, neturėję regėjimo! ⁴ Izraeli, tavo pranašai – tarsi šakalai tarp griuvėsių! ⁵ Jūs nei lipote į spragas, nei taisėtė sienas aplink Izraelio namus, kad VIEŠPATIES dieną jie tvirtai laikytųsi kovoje. ⁶ Tušti regėjimai ir melagingi spėjimai tų, kurie sako: 'Tai VIEŠPATIES žodis', kai VIEŠPATS jų nesiuntė. Jie netgi laukia, kad išsipildytų jų žodis! ⁷ Argi ne tuščią regėjimą matėte ir argi ne melagingą žyniavimą skelbėte, sakydami: 'Tai VIEŠPATIES žodis', nors aš nekalbėjau?"

⁸ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi skelbėte niekus ir regėjote melą, aš prieš jus, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ⁹ Mano ranka bus pakelta prieš pranašus, kurie patiria tuščius regėjimus ir skelbia melagingus spėjimus. Jų nebus mano tautos taryboje, jie nebus įrašyti į Izraelio namų sąrašą ir nesugrįš į Izraelio žemę. Taip jūs žinosite, kad aš esu Viešpats DIEVAS. ¹⁰ Juk jie suklaidino mano tautą, sakydami: 'Taika', kai nėra taikos. Žmonės atstato sieną ir tinkuoja ją moliu be šiaudų! ¹¹ Sakyk tiems, kurie tinkuoja moliu be šiaudų, kad ji sugrius. Liūtis sukels potvynį, kris nuožmi kruša, šėls audros vėjas! ¹² Žiūrėkite! Kai siena sugrius, argi nebus jums sakoma: 'Kur tas tinkas, kuriuo tinkavote?'“ ¹³ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Savo įniršyje paleisiu audros vėją, nuo mano pykčio kils liūtis potvynis ir su įniršiu viską naikinanti nuožmi kruša. ¹⁴ Nugriausiu sieną, kurią tinkavote moliu be šiaudų, sulyginsiu ją su

žeme taip, kad bus atidengti pamatai. Kai ji grius, žūsime po ją. Tada žinosite, kad aš esu VIEŠPATS. ¹⁵ Taip išliesiu savo įniršį ant sienos ir tų, kurie tinkuoja ją moliu be šiaudų; sakysiu jums: 'Nebėra sienos, nebėra nė tų, kurie ją tinkavo moliu be šiaudų; ¹⁶ nebėra Izraelio pranašų, kurie pranašavo apie Jeruzalę ir regėjo taiką, kai taikos nebuvo', – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁷ „Žmogau, atsuk veidą ir į savo tautos dukteris, pranašaujančias savo vaizduotės norus, pranašauk joms ir ¹⁸ sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Vargas moterims, kurios apsiuva juosta kiekvieną riešą ir daro gobtuvus' bet kokio dydžio žmonių galvoms, norėdamos juos prigauti. Nejau jūs, mano tautos žmonės prigaudamos, save gyvas išlaikote? ¹⁹ Išniekinote mane mano tautoje dėl miežių saujos ir duonos trupinių⁶. Savo melais mano tautai, mėgstančiai klausytis melų, prazudote žmones, kurie neturėtų mirti, ir palaikote gyvus tuos, kurie neturėtų išlikti gyvi!“

²⁰ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Aš prieš jūsų juostas, kuriomis gaudote žmones kaip paukščius. Aš nuplėšiu jas nuo jūsų rankų ir išlaisvinsiu žmones, kuriuos jūs gaudote kaip paukščius. ²¹ Aš nuplėšiu jūsų gobtuvus ir išgelbėsiu savo žmones iš jūsų nagų. Jie daugiau nebebus jūsų naguose, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS! ²² Kadangi jūs melu prisilėgėte teisiųjų širdis, nors aš nebuvau jų prisilėgęs, ir pakurstėte nedorelius nesigręžti nuo jų nedoro kelio, idant išgelbėtų savo gyvybę, ²³ tuščių regėjimų daugiau

nebematysite ir neužsiimsite žy-
niavimu. Aš išgelbėsiu savo tautą
iš jūsų nagų, ir jūs žinosite, kad aš
esu VIEŠPATS!“

Prieš stabų garbinimą

14 Keletas vyrų iš Izraelio se-
niūnų atėjo pas mane ir at-
sisėdo priešais. ² Ir mane pasiekė
VIEŠPATIES žodis: ³ „Žmogau, šie
vyrų puoselėjo stabus širdyje ir
savo nuodėmės priežastį statėsi tie-
siog sau prieš akis. Argi aš privalau
atsakyti į jų klausimus? ⁴ Todėl kal-
bėk jiems ir sakyk: ‘Taip kalba Vieš-
pats DIEVAS. Kiekvienam žmogui
iš Izraelio namų, kuris puoselėja sta-
bus širdyje ir statosi savo nuodėmės
priežastį tiesiog sau prieš akis, ta-
čiau ateina pas pranašą, aš, VIEŠ-
PATS, duosiu atsakymą, ⁵ idant ap-
čiuopčiau Izraelio namus jų širdyje.
Dėl visų savo stabų jie visi atsiskyrė
nuo manęs!’

⁶ Todėl sakyk Izraelio namams:
‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Grįž-
kite ir gręžkitės nuo savo stabų ir
nugręžkite savo veidus nuo visų sa-
vo bjaurių nusikaltimų. ⁷ Kiekvie-
nam žmogui iš Izraelio namų ar iš
svetimšalių, gyvenančių Izraelyje,
kuris atsiskiria nuo manęs, puoselė-
damas stabus širdyje ir statydama-
sis savo nuodėmės priežastį tiesiog
sau prieš akis, tačiau ateina pas pra-
našą per jį manęs paklausti, aš, VIEŠ-
PATS, pats atsakysiu. ⁸ Tam žmogui
aš atgrėšiu savo veidą, padarysiu
jį ženklų ir priežodžių, atkirsiu jį
nuo savo tautos. Ir jūs žinosite,
kad aš esu VIEŠPATS.

⁹ Jeigu pranašas leis taip suklai-
dinamas, kad pranašautų, tai aš,
VIEŠPATS, būsiu suklaidinęs tą

pranašą; pakelsiu prieš jį savo ran-
ką ir atkirsiu jį nuo savo tautos
Izraelio. ¹⁰ Abu turės atsakyti už kal-
tę; tokia pat bausmė ir tam, kuris
klausia, ir pranašui, ¹¹ kad Izraelio
namai daugiau nebenuklystų nuo
manęs ir nebesiterštų visokiais
maištavimais. Tuomet jie bus mano
tauta, ir aš būsiu jų Dievas“, – tai
Viešpaties DIEVO žodis.

Asmeniška atsakomybė

¹² Mane pasiekė VIEŠPATIES
žodis: ¹³ „Žmogau, kai kuris nors
kraštas nusideda man neištikimybę,
aš pakeliu ranką prieš jį, sulaužau jo
duonos ramstį ir siunčiu jam badą,
išnaikindamas jo žmones ir gyvulius;
¹⁴ net jeigu trys vyrai – Nojus, Danie-
lius ir Jobas – būtų jame, tik jie teis-
sigelbėtų savo teisumu, – tai Viešpa-
ties DIEVO žodis. – ¹⁵ Jei aš paleis-
čiau laukinius žvėris per tą kraštą jo
nuniokoti taip, kad jis taptų dykyne
ir niekas nebeitų per jį, bijodamas
žvėrių, ¹⁶ net jeigu tie trys vyrai būtų
jame, – kaip aš gyvas, tai Viešpaties
DIEVO žodis, – jie neišgelbėtų nei
sūnų, nei dukterų, bet būtų išgelbėti
vien jie, o kraštas pavirstų dykyne.
¹⁷ Arba jei atvesčiau prieš tą kraštą
kalaviją, tardamas: ‘Tepereina per
kraštą kalavijas!’ ir nukirsdinčiau
jo žmones ir gyvulius, ¹⁸ net jeigu
tie trys vyrai būtų jame, – kaip aš
gyvas, tai Viešpaties DIEVO žodis, –
jie neišgelbėtų nei sūnų, nei dukte-
rų, bet būtų išgelbėti vien jie. ¹⁹ Arba
jei marą pasiųsčiau į tą kraštą ir iš-
liečiau ant jo savo įnirši, norėdamas
krauju sunaikinti jo žmones ir gyvu-
lius, ²⁰ net jei Nojus, Danielius ir
Jobas būtų jame, – kaip aš gyvas, tai
Viešpaties DIEVO žodis, – jie neiš-

gelbėtų nei sūnų, nei dukterų. Tik patys teisigėlbėtų savo teisumu.“

²¹ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Siunčiu Jeruzalei savo keturis mirtinus teismus – kalaviją, badą, laukinius žvėris ir marą – žmonėms ir gyvuliams išnaikinti, ²² tačiau išliks joje bėglių likutis, sūnūs ir dukterys, kurie bus išvesti. Kai jie ateis pas jus, ir jūs pamatysite jų kelius ir darbus, būsite paguosti dėl nelaimės, kurią atvedžiau Jeruzalei, dėl viso, ką atsiunčiau jai. ²³ Jie bus jums paguoda. Matydami jų kelius ir darbus, žinosite, kad ne veltui dariau visa, ką joje padariau“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

*Jeruzalė – nenaudingas
vynmedis*

15 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: / ² „Žmogau, kuo vynmedžio mediena lenkia / visą kitokią medieną, / toji vynmedžio šaka, / kuri auga tarp miško medžių? / ³ Ar jo mediena naudojama padaryti ką nors naudinga? / Ar kas pasidaro iš jo bent vagi, / kad pakabintų ant jo kokį nors padargą? / ⁴ Anaipiol! Jis metamas į ugnį kaip pliauską! / Ugniai surijus abu galus / ir viduriui suanglėjus, / ar jis dar kam nors tinkamas? / ⁵ Anaipiol! Būdamas sveikas, / jokiam dirbiniui jis nebuvo naudojamas, / o ugniai surijus ir jam suanglėjus, / ar begali jis būti panaudotas kokiam dirbiniui?“

⁶ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kaip tarp miško medžių vynmedžio medieną atidaviau it malkas ugniai, taip atiduosiu ir Jeruzalės gyventojus. ⁷ Atgręšiu į juos savo vei-

dą; nors jie išvengė ugnies, vis tiek ugnis juos surys. Jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai atgręšiu į juos savo veidą. ⁸ Paversiu jų kraštą dykyne dėl to, kad jie nebuvo ištikimi“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Ištvirtė Jeruzalė

16 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, parodyk Jeruzalei jos bjauriuosius nusikaltimus ³ ir sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS Jeruzalei. Tu kilusi ir gimusi iš kanaaniečių krašto; tavo tėvas buvo amoritas, o motina – heitė. ⁴ Tau gimus, tą dieną, kai gimei, tavo bambagyslė nebuvo nupjauta, tu nebuvai nei apilauta vandeniui, kad būtumei švari, nei ištrinta druska, nei suvystyta vystyklais. ⁵ Jokia akis neparodė tau gailėsčio, kad padarytų ką nors iš šitų dalykų iš užuojautos tau, ir tu buvai išmesta laukan po atviru dangumi, nes tavimi pasibjaurėta tą dieną, kai gimei.

⁶ Ėjau pro šalį ir mačiau tave spurdančią savo kraujuose. Tau gulint savo kraujyje, aš tariau: ‘Gyvenk! ⁷ Auk kaip laukų augalas!’ Tu užaugai, tapai didelė, subrendai tikra moterimi, jau buvo iškilusios tavo krūtys, suvešėję plaukai, tačiau vis dar buvai visiškai nuoga.

⁸ Ėjau vėl pro šalį ir vėl mačiau tave; tu buvai pasiekusi meilės amžių. Išskleidžiau virš tavęs savo skverną^a ir pridengiau tavo nugumą. Daviau tau priesaiką, suėjau į sandorą su tavimi, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – ir tu tapai mano. ⁹ Išmaudžiau tave vandenyje, nuploviau nuo tavęs kraują ir patepiau

^{16,8a} Pažod.: „sparna“ – noro vesti simbolinis ženklas. Žr. Rūt 3,9.

aliejumi. ¹⁰ Aprengiau tave išsiuvinėtais drabužiais, daviau tau brangios odos sandalus, sujuosiau tave lino juosta ir apgaubiau šilko skraiste. ¹¹ Papuošiau tave brangiomis puošmenomis, užmoviau tau ant rankų apyrankes, o ant kaklo – karolius, ¹² įvėriau tau žiedą į nosį ir auskarus į ausis, uždėjau ant tavo galvos gražų vainiką. ¹³ Tu buvai papuošta auksu ir sidabru, tavo drabužiai buvo iš puikaus lino, prabangaus šilko ir išsiuvinėto audeklo. Geriausi miltai, medus ir aliejus buvo tavo maistas. Tu tapai nepaprastai graži, tinkama būti karaliene. ¹⁴ Tavo vardas išgarsėjo tarp tautų dėl tavo grožio, nes jis buvo tobulas mano spindesiu, kurį tau suteikiau, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁵ Bet tu, pasitikėdama savo grožiu, elgeisi su savo vardu kaip kekšė ir nešykštėjai kekšystės paslaugų kiekvienam praeiviui, kekšystės paslaugas jam teikei! ¹⁶ Tu pasiėmei kai ką iš savo drabužių, pasidarei spalvingų aukštumų alkų ir elgeisi juose kaip kekšė; taip niekada nebuvo ir nebebus! ¹⁷ Tu pasiėmei ir gražiąsias mano aukso bei sidabro puošmenas, kurias buvau tau davęs, pasidarei vyriškų atvaizdų ir kekšavai su jais. ¹⁸ Tu pasiėmei savo išsiuvinėtų drabužių jiems apdengti ir dėjai priešais juos mano aliejų ir smilkalus. ¹⁹ Ir maistą, kurio tau daviau, geriausius miltus, medų ir aliejų, kuriais tave maitinau, tu dėjai priešais juos kaip malonaus kvapo atnašas. Štai ką tu darei! – Tai Viešpaties DIEVO žodis! – ²⁰ Tu pasiėmei savo sūnus ir dukteris, kuriuos man pagimdei, ir paaukojai jiems suryti. Lyg tavo kekšystės paslaugų nebūtų buvę gana, ²¹ tu

skerdei mano vaikus ir atidavei jiems kaip auką! ²² Darydama visus savo bjauriuosius nusikaltimus ir kekšaudama, neatminei savo jaunystės dienų, kai buvai visiškai nuoga, spurdanti savo kraujuose.

²³ Po visų savo nedorų darbų, – vargas, vargas tau! – tai Viešpaties DIEVO žodis, – ²⁴ tu stateisi pakylas ir įsitaisi aukštumų alkus kiekvienoje aikštėje. ²⁵ Ant kiekvienos kryžkelės stateisi savo aukštumų alkus ir kekšavimu niekinai savo grožį, išsižergdama kiekvienam praeiviui. Gausindama savo kekšystę, ²⁶ tu kekšavai su egiptiečiais, savo gašliais kaimynais, ir gausinai savo kekšystę, kad mane įpykdytum. ²⁷ Todėl pakėliau ranką prieš tave ir sumąžinau tau davinius, palikau tave priešų valiai – Filistijos dukterims, kurios gėdijosi tavo palaido kelio. ²⁸ Tu elgeisi kaip kekšė su asirais, nes buvai nepasotinama; elgeisi kaip kekšė su jais, bet likai nepasotinta. ²⁹ Gausinai savo kekšystę su Chalėja, pirklių kraštu, bet ir tuo nepasisotinai.

³⁰ Kokia ligota tavo širdis! – tai Viešpaties DIEVO žodis. – Darei visus šiuos dalykus kaip įžūli kekšė, ³¹ statydamasi pakylas ir įsirengdama aukštumų alkus kiekvienoje aikštėje! Tačiau nebuvai kaip kitos kekšės, nes niekinai užmokestį. ³² O svetimaujanti žmona! Ištekejusi už vyro, tu atsiduodi svetimiesiems! ³³ Visoms kekšėms duodama dovanų, bet tu pati davei dovanų visiems savo meilužiams, kad papirktum juos ateiti iš visur pas tave kekšauti. ³⁴ Tu kekšavai kitaip negu kekšauja kitos moterys; niekas nelakstė tau iš paskos, kad būtum kekše. Kadangi pati mokėjai kekšės

užmokestį, užuot jį gavusi, kaip tu skyreisi nuo jų!“

³⁵ O dabar, kekše, klausykis VIEŠPATIES žodžio! ³⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS. „Dėl tavo aistros, kurią išliejai, ir tavo gėdos, kurią atidengei, kekšaudama su meilužiais, dėl visų tavo bjauriųjų stabų ir dėl tavo vaikų kraujo, kurį jiems aukojai, – ³⁷ dėl to, tikėk manimi, surinksiu visus tavo meilužius, kuriuos norėjai patenkinti, visus, kuriuos mylėjai, taip pat visus, kurių nekentei, surinksiu juos iš visur aplink prieš tave ir atidengsiu jiems tavo gėdą taip, kad jie pamatytų visą tavo kekšystę. ³⁸ Teisiu tave kaip teisiamos svetimavusios ir kraują praliejusios moterys, išliesiu ant tavęs kruviną įniršį ir pavydą. ³⁹ Atiduosiu tave jiems į rankas. Jie išardys tavo pakylą ir nugriaus tavo aukštumą alkus, nuvilks nuo tavęs drabužius, atims tavo gražiąsias puošmenas ir paliks tave visiškai nuogą. ⁴⁰ Paskui jie atves minią, kad muštų tave akmenimis ir kapotų kalavijais. ⁴¹ Jie degins tavo namus ugnimi ir įvykdys tau teismą, žiūrint daugeliui moterų. Taip padarysiu galą tavo kekšavimui, ir tu nebemokėsi daugiau kekšės užmokesčio. ⁴² Taip išliesiu savo įniršį, ir nusigręš nuo tavęs mano pavydas; tada aš nurimsiu ir daugiau nebepyksiu. ⁴³ Kadangi tu neatminei savo jaunystės dienų ir įėjusiai mane visais šiais dalykais, aš ir sukroviau tavo darbus tau ant galvos, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – Argi tu nesielgei ištvirtusiais, darydama visus savo bjauriuosius nusikaltimus?

⁴⁴ Tikėk manimi, patarlių mėgėjai kandžiai sakys apie tave: ‘Kokia motina, tokia ir duktė.’ ⁴⁵ Tu tikra savo

motinos duktė, pametusi vyrą ir vaikus, tu – sesuo savo seserų, palikusiu vyrus ir vaikus. Jūsų motina buvo hetitė, o tėvas amoritas! ⁴⁶ Tavo vyresnioji sesuo yra Samarija, gyvenusi su savo dukterimis į šiaurę nuo tavęs, o tavo jaunesnioji sesuo, gyvenusi į pietus nuo tavęs, yra Sodoma ir jos dukterys. ⁴⁷ Tu ne tikėjai jų keliais ir elgeisi pagal jų bjauriuosius nusikaltimus, bet ir be mat tapai labiau ištvirtusi negu jos visuose savo keliuose. ⁴⁸ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – tavo sesuo Sodoma ir jos dukterys nedarė taip, kaip tu ir tavo dukterys. ⁴⁹ Išties tavo sesers Sodomos kaltė buvo įžūlus išdidumas! Ji ir jos dukterys buvo pertekusios duonos ir lengvai gyveno, bet neištiesė rankos vargšui ir beturčiui. ⁵⁰ Būdamos išdidžios, jos darė mano akyse bjaurius nusikaltimus, todėl ir pašaliniau jas, kaip matei. ⁵¹ Samarija nepadarė nė pusės tavo nuodėmių! Tu padarei bjaurių nusikaltimų daugiau, negu jos; tavo seserys atrodo teisios šalia visų bjauriųjų tavo padarytų nusikaltimų. ⁵² Tad kęsk savo gėdą, nes per ją pateisinai savo seseris; dėl tavo nuodėmių, kuriomis pranonai seseris, jos atrodo teisesnės už tave! Tad rausk ir kęsk savo gėdą, nes šalia tavęs tavo seserys atrodo teisios!

⁵³ Sugrąžinsi jų tremtinius, Sodomos bei jos dukterų tremtinius, Samarijos bei jos dukterų tremtinius ir tavo tremtinius drauge su jų tremtiniais, ⁵⁴ kad kęstumėi savo gėdą, raustumėi dėl viso, ką esi padariusi, ir būtumei jiems paguoda. ⁵⁵ Kai tavo seserys – Sodoma bei jos dukterys – sugrįš į savo senąją gerovę ir Samarija bei jos dukterys sugrįš

į savo senąją gerovę, tu bei tavo dukterys irgi sugrįšite į savo senąją gerovę. ⁵⁶ Argi tavo sesuo Sodoma nebuvo priežodis tavo lūpose tavo įžūlaus išdidumo dieną, ⁵⁷ kol dar nebuvo žinomas tavo nedorumas? Dabar esi pajuoka visoms Aramo bei jo kaimynų dukterims ir Filistijos dukterims, kurios žiūri su panieka į tave iš visų pusių. ⁵⁸ Tu turi kęsti bausmę už savo ištvirkavimą ir bjauriuosius nusikaltimus“, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁵⁹ Tikrai taip kalba Viešpats DIEVAS: „Pasielgsiu su tavimi, kaip tu pasielgei, paniekindama priešaiką ir sulaužydama Sadorą. ⁶⁰ Tačiau aš atminsiu sadorą su tavimi tavo jaunystės dienomis ir sudarysiu su tavimi amžiną Sadorą. ⁶¹ Ir tu atminsi savo kelius ir būsi sugėdinta, kai priimsi savo seseris – ir vyresnes už tave, ir jaunesnes už tave, – nes duosiu jas tau kaip dukteris, nors ne dėl tavo Sadoros. ⁶² Sudarysiu su tavimi Sadorą, ir žinosi, kad aš esu VIEŠPATS, ⁶³ kad atmintum ir susigėstum, o kai atleisiu visa, kad niekada daugiau nebeatvertumei lūpų savo gėdai“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Du ereliai ir vynmedis

17 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, užmink mįslę ir papasakok palyginimą Izraelio namams. ³ Sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Didelis erelis, plačiasparnis / ir ilgaplunksnis, / raibas, tankiaplunksnis, / atskrido į Libaną. / Jis griebė kedro viršūnę, / ⁴ nulaužė jos aukščiausią ūglį, / nunešė į prekybos kraštą / ir paliko pirklių mieste. / ⁵ Paskui

jis paėmė to krašto sėklos / ir pasėjo daigynę. / Lyg augalą prie gausių vandenių, / lyg uosį jį pasodino. / ⁶ Jis augo ir išaugo vynmedžiu, / bet besidriekiančiu ir žemaūgiu; / jo šakos kryo [erelio] link, / o šaknys skverbėsi gilyn į žemę. / Taip jis išaugo vynmedžiu, / leido ūglius, skleidė pumpurus.

⁷ Bet buvo ir kitas didelis erelis, / plačiasparnis ir tankiaplunksnis. / Tikėki manimi! Tas vynmedis kreipė / savo šaknis jo link / ir skleidė šakas jo link, / kad anas jį laistytų. / Iš lysvės, kurioje kerojo, / ⁸ jis buvo persodintas į gerą dirvą / prie gausių vandenių, / kad skleistų šakas, neštų vaisių / ir užaugtų puikus vynmedis.’

⁹ Sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. / Ar jam seksis? / Argi anas erelis neišraus jo šaknų, / nenuskins jo vaisių, / nenudžiovins jo drauge su visais lapais, / kuriuos buvo išskleidęs? / Juk nereikės stipraus peties / nei galingos kariuomenės, / kad jį išrautų iš šaknų. / ¹⁰ Štai jis persodintas, / bet ar vešės? / Kai nusmelks jį rytų vėjas, / argi nenudžius visai, / argi nenudžius lysvėje, kurioje išaugo?’“

¹¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹² „Sakyk maištingiesiems namams: ‘Argi nežinote, ką šie dalykai reiškia?’ Sakyk: ‘Štai atejo į Jeruzalę Babilono karalius, paėmė jos karalių drauge su jo didžiūnais ir parsivedė į Babiloną. ¹³ Jis paėmė vyrą iš karaliaus palikuonių ir, įpareigojęs priesaika, sudarė su juo sadorą. O krašto diduomenę jis buvo paėmęs, ¹⁴ kad karalystė būtų nežymi ir kukli, kad laikytųsi jo sandoros ir tokia išliktų. ¹⁵ Bet tas pakėlė prieš jį maištą, pasiūsdamas į Egiptą savo pasiuntinius, kad

duotų jam arklių ir daug kariuomenės. Argi jam pasiseks? Nejaugi galima ištrūkti, darant tokius dalykus? Nejaugi galima sulaužyti sandorą ir ištrūkti?

¹⁶ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – toje vietoje, kur gyvena jį karaliumi vainikavęs karalius, kurio priesaiką jis paniekinio ir sandorą sulaužė, ten, Babilone, jis turės mirti. ¹⁷ Kai daugelio žmonių pražūčiai bus pilami pylimai ir statomi apgulos bokštai, faraonas jam kare nepadės nei savo galinga jėga, nei pulkų daugybe. ¹⁸ Dėl to, kad paniekino priesaiką ir sulaužė sandorą, padarė visus šiuos dalykus, nors buvo davęs savo ranką, jis neištrūks!

¹⁹ Todėl, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – kaip aš gyvas, tikrai sukrausiu jam ant galvos priesaiką, kurią jis paniekino, ir sandorą, kurią jis sulaužė! ²⁰ Mesiu ant jo savo tinklą, ir jis bus pagautas mano spąstais; nuvesiu jį į Babiloną ir ten teisiu už išdavystę, kurią jis man padarė. ²¹ Visi jo geriausi kariai kris nuo kalavijo, o išlikę gyvi bus išblaškyti į visus vėjus. Jūs žinosite, kad aš, VIEŠPATS, pasakiau.“

²² Taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Aš pats paimsiu ūglį / nuo aukštojo kedro viršūnės, / pats jį pasodinsiu. / Nulaušiu trapiausiąjį / iš jo aukščiausių ūglių. / Aš pats persodinsiu jį / ant aukšto ir didingo kalno. / ²³ Aukštajame Izraelio kalne jį pasodinsiu, / kad krautų pumpurus, neštų vaisius / ir taptų didingu kedru. / Po juo apsigyvens visokie paukščiai, / jo šakų ūksmėje kraus lizdus visokie sparnuočiai. / ²⁴ Visi krašto

medžiai žinos, / kad aš esu VIEŠPATS. / Aš pažeminu aukštą medį / ir paaukštinu žemą, / nudžiovinu žaliuojantį / ir pražydinu nudžiuvusį. / Aš, VIEŠPATS, pasakiau, / aš ir padarysiu!“

Fi

Asmeniška atsakomybė

18 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Ką jūs manote, kartodami šią patarlę apie Izraelio žemę: ‘Tėvai valgė rūgščių vynuogių, o vaikams atšipo dantys?’ ³ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – ši patarlė nebebus daugiau kartojama Izraelyje. ⁴ Tikėki mani! Visi žmonės yra mano; ir tėvo gyvybė, ir sūnaus gyvybė man priklauso. Mirs tik tas, kuris nusideda.

⁵ Jei žmogus teisus ir elgiasi teisingai ir teisiai, ⁶ jei jis alkuose nevalgo“, akių į Izraelio namų stabus nepakečia, neišniekina savo artimo žmonos, nesiartina prie moters per jos mėnesines, ⁷ jei jis nė vieno neskriaudžia, skolininkui gražina jo užstatą, nieko prievarta neatima, duona su alkanu dalijasi, nuogą drabužių pridengia, ⁸ jei jis neskolina už palūkanas ir nelupikauja, nuo neteisybės savo ranką sulaiko, teisingą nuosprendį priima žmonėms susiginčijus, ⁹ jei jis gyvena pagal mano įstatus ir, ištikimais elgdamas, laikosi mano nuosprendžių, tai jis teisus. Jis tikrai bus gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁰ Jei jis pagimdytų sūnų, mušėką ir galvažudį, ¹¹ darantį bet ką iš tų dalykų, nors jo tėvas nedaro nė vieno iš jų, valgantį alkuose, išniekinantį savo artimo žmoną, ¹² skriaudžiantį vargšus ir beturčius,

atimantį daiktus prievarta, negražinantį užstato skolininkui, akis keliantį į stabus, darantį bjaurų nusikaltimą, ¹³ skolinantį už palūkanas ir lupikaujantį, tai nejaugi jis liks gyvas? Jis neliiks gyvas! Jis padarė visus tuos bjaurius nusikaltimus ir tikrai mirs, o jo kraujas kris ant jo paties.

¹⁴ Žiūrėk! Jei tas žmogus pagimdytų sūnų, kuris, pamatęs visas savo tėvo padarytas nuodėmes, apsigalvoja ir nesieltgia panašiai, ¹⁵ nevalgo alkuose ir nekelia akių į Izraelio namų stabus, neišniekina savo artimo žmonos, ¹⁶ nė vieno nekriaudžia, nereikalauja užstato, nepasiima nieko prievarta, dalijasi duona su alkanu, pridengia drabužių nuogą, ¹⁷ sulaiko savo ranką nuo skriaudos vargšui, neima palūkanų ir nelupikauja, laikosi mano nuostatų ir gyvena pagal mano įstatus, tai jis nemirs dėl savo tėvo kaltės. Jis tikrai bus gyvas. ¹⁸ Kadangi jo tėvas prievartavo, skriaudė savo brolių ir darė pikta savo tautiečiams, tikėk manimi, jis mirs dėl savo kaltės.

¹⁹ Jūs klausiate: 'Kodėl sūnus neturėtų kentėti dėl tėvo kaltės?' Todėl, kad sūnus darė, kas teisinga ir teisu, laikėsi visų mano įstatų, jis tikrai bus gyvas! ²⁰ Žmogus, kuris nusideda, turi mirti. Vaikas nekentės už tėvo kaltę nei tėvas nekentės už vaiko kaltę. Teisiojo teisumas bus jam įskaitytas, ir nedorėlio nedorumas bus jam įskaitytas.

²¹ Bet jei nedorėlis atgailauja dėl visų savo nuodėmių, kurias buvo padaręs, laikosi mano įstatų ir daro, kas teisinga ir teisu, jis tikrai bus gyvas ir nemirs. ²² Nė vienas jo

nusikaltimų, kuriuos jis buvo padaręs, nebus atmenamas; jis bus gyvas dėl savo teisumo darbų. ²³ Argi aš trokštu, kad nedorėlis mirtų, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – o ne grįžtų iš savo kelio ir gyventų?

²⁴ Bet kai teisysis nusigrežia nuo teisumo ir daro pikta, sekdamas nedorėlio daromomis bjaurastimis, nejaugi jis bus gyvas? Nė vienas jo teisumo darbų, kuriuos jis buvo padaręs, nebus atmenamas dėl jo neištikimybės, kuria jis nusikalto, ir dėl nuodėmės, kuria nusidėjo; dėl jų jis mirs.

²⁵ Jūs sakote: 'Viešpaties kelias neteisus!' Gerai išiklausykite, Izraelio namai: 'Nejau mano kelias neteisus? Argi ne jūsų keliai neteisūs?' ²⁶ Kai teisus žmogus nusigrežia nuo teisumo ir elgiasi neteisingai, jis dėl to mirs. Jis mirs dėl savo neteisingumo. ²⁷ O kai nedorėlis nusigrežia nuo savo nedorumo ir daro, kas teisinga ir teisu, jis išgelbės savo gyvybę. ²⁸ Dėl to, kad susiprato ir nusigrežė nuo visų nusikaltimų, kuriuos buvo padaręs, jis tikrai bus gyvas ir nemirs. ²⁹ Tačiau Izraelio namai sako: 'Viešpaties kelias neteisus!' Argi nėra mano keliai teisūs, Izraelio namai? Argi ne jūsų keliai neteisūs?

³⁰ Todėl aš teisiu jus kiekvieną pagal jo kelią, Izraelio namai, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – Grįžkite ir grįžkitės nuo savo nusikaltimų; tenebūna jums daugiau progų parpulti. ³¹ Meskite šalin visus nusikaltimus, kuriais nusikaltote, kurkite sau naują širdį ir naują dvasią. Kodėl gi norite mirti, Izraelio namai? ³² Aš netrokštu nė vieno mirties, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – Grįžkite ir būkite gyvi!"

Izraelio vadų apraudojimas

19 O tu raudok dėl Izraelio vadų² ir sakyk: „Kas per liūtė buvo tavo motina tarp liūtų!

Tarp jaunų liūtų ji išsėjosi, / augindama savo liūtukus. / ³ Ji išaugino vieną iš savo liūtukų, / ir jis tapo jaunu liūtu. / Jis išmoko pasigauti grobį / ir rijo žmones. / ⁴ Apie jį išgirdo tautos, / ir jis buvo pagautas jų duobėje. / Jos nutempė jį sukaustyta grandinėmis / į Egipto kraštą. / ⁵ Pajutusi, kad ji bejėgė / ir nebėra vilties išgelbėti, / liūtė paėmė kitą savo liūtuką / ir padarė jį jaunu liūtu. / ⁶ Jis sėlino vogčiomis tarp liūtų / ir tapo jaunu liūtu. / Jis išmoko pasigauti grobį / ir rijo žmones. / ⁷ Jis griovė jų tvirtoves, / niokojo jų miestus. / Kraštą ir visus, kurie jame gyveno, / apėmė siaubas nuo jo baisaus riaumojimo. / ⁸ Susibūrė prieš jį tautos / iš visų šalių aplinkui, / užmetė ant jo tinklą, – / ir jis buvo pagautas jų duobėje. / ⁹ Jos uždarė jį, sukaustyta grandinėmis, į narvą, / nugabeno pas Babilono karalių / ir įkalino tvirtovėje, / kad jo balsai nebeaidėtų / Izraelio kalnuose.

¹⁰ Tavo motina buvo kaip vynmedis vynuogyne, / pasodintas prie vandens, / vaisingas ir šakotas nuo vandenių gausos. / ¹¹ Jo tvirtasis kamienas tapo / valdovo skeptru; / jis iškilo aukštai tarp storų šakų, / iš toli matomas dėl savo šakoto aukštumo. / ¹² Bet jis buvo išrautas su įniršiu / ir numestas ant žemės: / rytys jį nudžiovino, / jo vaisius buvo nuskin-tas, / o tvirtasis kamienas išdžiūvo, / ir ugnis jį surijo. / ¹³ Dabar jis persodintas į dykumą, / šausą ir išdegintą kraštą. / ¹⁴ Ugnis išėjo iš jo

kamieno, / surijo jo šakas ir vaisių. / Jis nebeturi jokio kamieno, / jokio valdovo skeptro.“

Tai rauda ir turi likti rauda.

Maištingasis Izraelis

20 Septintų metų penkto mėnesio dešimtą dieną keletas Izraelio seniūnų atėjo pasiklausti VIEŠPATIES. Jie susėdo priešais mane. ² Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ³ „Žmogau, kalbėk Izraelio seniūnams ir pasakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Ar jūs ateinate manęs pasiklausti? Kaip aš gyvas, neatsakysiu jums, – tai Viešpaties DIEVO žodis.’ ⁴ Ar patrauksi juos į teismą, žmogau, ar patrauksi juos į teismą? Parodyk jiems jų protėvių bjauriuosius darbus! ⁵ Pasakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tą dieną, kai išsirinkau Izraelį, iškilmingai prisiečiau Jokūbo namų palikuonims, apsireikšdamas jiems Egipto žemėje, prisiečiau jiems sakydamas: ‘Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.’ ⁶ Tą dieną jiems iškilmingai prisiečiau, kad išvesiu juos iš Egipto žemės į kraštą, kurį buvau jiems parengęs, kraštą, tekantį pienu ir medumi, puikiausią iš visų kraštų. ⁷ Taip pat sakiau jiems: ‘Meskite šalin bjauriuosius daiktus, kuriais gerisi jūsų akys, ir nesusiterškite Egipto stabais, – aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas!’ ⁸ Bet jie maištavo prieš mane ir nenorėjo manęs klausyti; nė vienas nemetė šalin bjaurių daiktų, kuriais gerėjosi jų akys, ir neatsisakė Egipto stabų.

Tuomet ketinau išlieti savo įniršį ant jų, išgiežti savo pyktį ant jų pačiame Egipte. ⁹ Tačiau pasielgiau kitaip dėl savo vardo, kad jis nebūtų

išniekintas akyse tautų, tarp kurių jie gyveno, nes tarp jų jiems apsi-reiškiau, kad išvesiu juos iš Egipto žemės.¹⁰ Taigi išvedžiau juos iš Egipto žemės ir nuvedžiau į dykumą.¹¹ Daviau jiems savo įstatus ir paskelbiau savo įsakus, kurių žmogus turi laikytis, kad per juos gyventų.¹² Be to, daviau jiems savo šabus kaip ženklą man ir jiems, kad žinotų, jog aš, VIEŠPATS, juos pašventinu.¹³ Bet Izraelio namai maištavo prieš mane dykumoje; jie nesilaikė mano įstatų, atmetė mano įsakus, kurių žmogus turi laikytis, kad per juos gyventų, ir labai išniekino mano šabus.

Tuomet ketinau išlieti savo įniršį ant jų dykumoje, kad padaryčiau jiems galą.¹⁴ Tačiau pasielgiau kitaip dėl savo vardo, kad jis nebūtų išniekintas akyse tautų, kurioms stebint buvau juos išvedęs.¹⁵ Maža to, iškilmingai prisiekiau jiems dykumoje, kad neišvesiu jų į kraštą, kurį buvau jiems davęs, kraštą, tekančią pienu ir medumi, puikiausią iš visų kraštų,¹⁶ nes jie atmetė mano įsakus, nesilaikė mano įstatų ir išniekino mano šabus, nes jų širdys sekė paskui stabus.¹⁷ Tačiau mano akis buvo jiems gailestinga, nesunaikinau jų ir galo jiems dykumoje nepadariau.

¹⁸ O jų vaikams dykumoje sakiau: 'Nesekite savo tėvų įstatais, nesilaikykite jų įsakų ir nesusiterškite jų stabais.'¹⁹ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas; sekite mano įstatais, uoliai laikykitės mano įsakų.²⁰ ir švęskite mano šabus, idant jie būtų ženklas man ir jums, kad žinotumėte, jog aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.'²¹ Bet vaikai maištavo prieš mane; jie neseikė mano įstatais, nesilaikė rūpestingai mano įsakų, kurių žmogus turi laikytis, kad

per juos gyventų, ir labai išniekino mano šabus.

Tuomet ketinau išlieti savo įniršį ant jų, išgiežti savo pyktį ant jų dykumoje.²² Tačiau sulaikiau savo ranką ir pasielgiau kitaip dėl savo vardo, kad jis nebūtų išniekintas akyse tautų, kurioms stebint buvau juos išvedęs.²³ Maža to, iškilmingai prisiekiau jiems dykumoje, kad išblaškysiu juos tarp tautų ir išmėtysiu po kraštus,²⁴ nes jie nevykdė mano įsakų, atmetė mano įstatus, išniekino mano šabus, ir jų akys ilgėjosi savo protėvių stabų.²⁵ Be to, daviau jiems įstatus, kurie nebuvo geri, ir įsakus, kuriais jie negalėjo būti gyvi.²⁶ Suteršiau juos jų pačių dovanomis – visų jų pirmagimių aukojimu, idant taip juos sukrėsčiau, kad žinotų, jog aš esu VIEŠPATS.'

²⁷ Todėl, žmogau, kalbėk Izraelio namams ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Jūsų tėvai pasityčiojo iš manęs dar ir tuo, kad elgėsi neištikimai.'²⁸ Atvedžiau juos į kraštą, kurį jiems duoti buvau iškilmingai prisiekęs, o jie, kur tik matė aukštą kalvą ar lapuotą medį, ten skerdė savo aukas, ten aukojo savo atnašas, kurios kėlė man pyktį; iš ten siuntė savo malonaus kvapo atnašas, ten liejo savo liejamąsias aukas.²⁹ Aš klausiau jų: 'Kas tas aukštumų alkas, į kurį skubate?' Taip iki šiol jis ir tebėra pramintas Bama – aukštumų alkas.'³⁰ Todėl sakyk Izraelio namams: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Argi jūs ištvirkusite, eidami tėvų keliu, ir lakstysite paskui jų stabus?'³¹ Atnašaudami savo dovanas ir atiduodami savo vaikus ugniai, jūs ištvirkaujate su savo stabais iki šiandien. Nejau turėčiau duoti atsakymą jums, Izraelio namai?'

Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – atsakymo jums neduosiu.

³² Niekada neįvyks tai, kas ateina jums galvon, kai sakote: 'Būsime kaip tautos, kaip kitų kraštų gentys, garbindami medį ir akmenį.'

Dievas atkurs Izraelį

³³ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – galinga ranka, ištiesta dešine ir išliedamas įniršį valdysiu jus kaip karalius! ³⁴ Galinga ranka, ištiesta dešine ir išliedamas įniršį išvesiu jus iš tautų ir surinksiu iš kraštų, po kuriuos buvote išblaškyti. ³⁵ Nuvesiu į tautų dykumą ir ten teisiu jus akis į akį. ³⁶ Kaip teisiau jūsų protėvius Egipto žemės dykumoje, taip teisiu ir jus, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ³⁷ Pravesiu jus po savo lazda ir įvesdinsiu į Sandomos ryšius. ³⁸ Atskirsiu nuo jūsų tuos, kurie maištauja ir nusikalsta man; išvesiu juos iš krašto, kuriame jie gyvena kaip svetimšaliai, bet į Izraelio žemę jie neįžengs. Tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.“

³⁹ O jums, Izraelio namai, taip kalba Viešpats DIEVAS: „Eikite tarnauti savo stabams, kiekvienas iš jūsų, dabar ir ateityje, jei manęs neklausote! Bet mano šventojo vardo jūs daugiau nebeteršite savo atnašomis ir stabais!“

⁴⁰ Ant savo šventojo kalno, ant aukštojo Izraelio kalno, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – būtent ten visi Izraelio namai, jie visi man tarnaus krašte; ten aš priimsiu jus, tenai lauksiu iš jūsų atnašų ir rinktinių dovanų su viskuo, ką man skirsite. ⁴¹ Kaip malonaus kvapo atnašas jus priimsiu, kai išlaisvinsiu jus iš tautų ir surinksiu iš kraštų, po kuriuos

buvote išblaškyti, ir parodysiu savo šventumą per jus tautoms. ⁴² Jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai parvesiu jus į Izraelio žemę, į kraštą, kurį iškilmingai prisiekiau duoti jūsų protėviams. ⁴³ Tenai jūs atminsite savo kelius ir visus savo darbus, kuriais patys susiteršėte, ir bjaurėsitės savimi dėl visų nedorų darbų, kuriuos esate padarę. ⁴⁴ Ir žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai elgsiuosi su jumis dėl savo vardo, o ne pagal jūsų nedorus kelius ar bjaurius darbus, Izraelio namai,“ – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Ugnis Negebe

21 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, pasisuk veidu į pietus, skelbk pietų šaliai ir pranašauk miškų kraštui Negebe. ³ Sakyk Negebo miškui: 'Išgirsk VIEŠPATIES žodį! Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėki manimi, užkursiu tavyje ugnį, kuri sudegins visus tavo medžius – žaliuojančius ir nudžiūvusius. Juos deginanti liepsna nebus užgesinta, visų veidai bus nusvilinti nuo pietų ligi šiaurės. ⁴ Visi marieji pamatys, kad aš, VIEŠPATS, ją užkūriau, ir ji nebus užgesinta.“ ⁵ Tuomet ištariau: „Ak, Viešpatie DIEVE! Jie sako apie mane: 'Argi jis nėra tas, kuris kalba tik mįslėmis?'“

Kalavijas prieš Jeruzalę

⁶ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁷ „Žmogau, pasisuk veidu į Jeruzalę, skelbk šventosioms vietoms ir pranašauk Izraelio žemei. ⁸ Sakyk Izraelio žemei: 'Taip kalba VIEŠPATS! Tikėk manimi, ateinu prieš tave! Ištrauksiu kalaviją iš makščių

ir sunaikinsiu tavyje teisiuosius drauge su nedorėliais. ⁹ Kadangi sunaikinsiu tavyje teisiuosius drauge su nedorėliais, mano kalavijas bus ištrauktas iš makščių prieš visus mariuosius nuo pietų ligi šiaurės. ¹⁰ Visi marieji žinos, kad aš, VIEŠPATS, išsitraukiau kalaviją iš makščių. Nebus jis daugiau į makštis sugražintas! ¹¹ Todėl tu, žmogau, vaitok! Vaitok jų akivaizdoje, lyg širdis tau plyštų iš sielvarto. ¹² Kai jie klaus tavęs: 'Dėl ko vaitoji?' – atsakysi: 'Dėl žinios, kuri ateina! Apmirs visų širdys, nusvirs visų rankos, alps visų dvasia ir pažliugs vandeniui visų keliai. Tikėk manimi, ji ateina ir išsipildys' – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁴ „Žmogau, pranašauk ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats!' Sakyk:

'Kalavijas! Kalavijas / pagalastas ir nušveistas. / ¹⁵ Pagalastas skerdynėms, / nušveistas, kad blizgėtų kaip žaibas! / Kaip galime džiaugtis? / Paniekinai lazda / ir bet kokią rykštę! /

¹⁶ Kalavijas duotas, kad būtų nušveistas / ir paimtas į ranką; / jis pagalastas, / kalavijas nušveistas, / kad būtų įduotas žudikui į ranką. / ¹⁷ Verk ir aimanuok, žmogau, / nes jis skirtas mano tautai, / visiems Izraelio vadams. / Jie bus numesti kalavijui / drauge su mano tauta. / Todėl plok sau per šlaunį, ¹⁸ nes kalavijas išbandytas. / Kodėl neturėtų taip įvykti, – / tai Viešpaties DIEVO žodis, – / jei tu paniekinai lazda?

¹⁹ O tu, žmogau, pranašauk / ir plok rankomis. Tekerta kalavijas dusyk, trissyk; / tai kalavijas, skirtas žudyti. / Didelių žudynių kalavijas

juos puola, / ²⁰ todėl nustoja drąsos širdys, / ir daugelis krinta. / Prie visų jų vartų paskyriau / kalaviją žudyti. / Ak! Jis padarytas, kad žaibuotų, / nušveistas, kad skerstų. / ²¹ Kirsk į dešinę, smok į kairę, / kur tik nukreipti tavo ašmenys. / ²² Ir aš daužysiu rankomis, / patenkinsiu savo įnirši, – / aš, VIEŠPATS, pasakiau.“

²³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁴ „Žmogau, nužymėk du kelius Babilono karaliaus kalavijui ateiti. Abudu keliai turi išeiti iš to paties krašto. Pastatyk kelrodį toje vietoje, kur keliai šakojasi į miestus. ²⁵ Nužymėk kelią kalavijui eiti į Amono Rabą ar į Judą ir įtvirtintąją Jeruzalę. ²⁶ Juk Babilono karalius burdamas stovi kryžkeleje, dviejų kelių pradžioje; jis purto strėles, kreipiasi į šeimos stabus, apžiūrinėja kepenis. ²⁷ Jo dešinėje pasirodo būrimo strėlė prieš Jeruzalę, kad būtų statomi mūrdaužiai, duodamas įsakymas žudyti, sušunkamas mūšio šūkis, stumiami mūrdaužiai prie vartų, pilami pylimai, statomi apgulos bokštai. ²⁸ Jeruzalės žmonėms tai atrodo tik tuščias būrimas, tačiau juos saisto priesaikos, kuriomis jie buvo prisiekę, ir rankon paimta būrimo strėlė jiems primena jų kaltę, dėl kurios jie bus paimti ir nelaisvę.“ ²⁹ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi prisiminėte savo kaltę, o jūsų nusikaltimai tokie aiškūs, jog parodo, kad visais jūsų darbais reiškiasi jūsų nuodėmės, kadangi tai prisiminėte, jūs būsite paimti ir nelaisvę.

³⁰ Ir tau, niekšiškas ir nedorasis Izraelio vade, / atėjo diena, / galutinės bausmės metas, – / ³¹ taip

kalbėjo Viešpats DIEVAS. – / Nusiimk turbaną, / nukelk nuo galvos karūną! / Niekas nepasiliks kaip buvęs: / kas žema, tas bus išaukštinta, / kas aukšta, tas bus pažeminta! / ³² Griuvėsiai, griuvėsiai! / Taip, paversiu miestą griuvėsiais! / Bet tai neįvyks, / kol neateis tas, kurį išsirinkau miestui nubausti; / jam jį atiduosiu.

Bausmė amonitams

³³ Tu, žmogau, pranašauk ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS apie Amoną ir jo užgaules.' Sakyk:

'Kalavijas, kalavijas! / Ištrauktas iš makščių skerdynėms, / nušveistas, kad naikintų, / kad blizgėtų kaip žaibas. / ³⁴ Piršdami tuščius regėjimus, / burdami melus, / jie kerta tavimi niekšiškus ir nedorus kaklus, / kaklus tų, kuriems atėjo diena, / galutinės bausmės metas. / ³⁵ Kišk kalavijų atgal į makštis! / Vietovėje, kur buvai sukurtas, / tavo kilmės krašte teisiu tave. / ³⁶ Išliesiu savo įnirtį ant tavęs, / savo pykčio ugnimi papūsiu į tave. / Atiduosiu tave į rankas nuožmiems žmonėms, / įgudusiems niokoti. / ³⁷ Būsi degalas ugniai, / o tavo kraują sugers žemė. / Tavęs niekas nebeatmins, / nes aš, VIEŠPATS, pasakiau.'"

Jeruzalės nusikaltimai

22 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, ar teisi, ar esi pasirengęs teisti kruvinąjį miestą? Parodyk jam visus jo bjauriuosius darbus! ³ Sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS! Mieste, kuris pralieji savo viduje kraują, kad paskubintum savo metą, kuris

dirbdiniesi stabus, kad taptumei nešvarus! ⁴ Tu kaltas dėl kraujo, kurį praliejai savo viduje, tu pasidarei nešvarus per stabus, kurių prisidirbai. Tu priartinai savo dieną, pasiekei savo metą. Todėl padariau tave tautų panieka ir visų kraštų pajuoka. ⁵ Artimieji ir tolimieji kraštai tyčiosis iš tavęs dėl gėdingo vardo ir didelio sąmyšio.

⁶ Žiūrėk! Kiekvienas Izraelio vadas, kiek tik galėjo, pas tave liejo kraują. ⁷ Pas tave tėvas ir motina niekinami, ateivis, gyvenantis pas tave, apiplėšiamas, našlaitis ir našlė skriaudžiami. ⁸ Tu paniekinai, kas man šventa, išniekinai mano šabus. ⁹ Pas tave yra tokių, kurie šmeižia, kad lietu kraują; pas tave yra tokių, kurie puotauja aukštumų alkuose; pas tave yra tokių, kurie gyvena palaidai. ¹⁰ Tavo vyrai atidengia tėvų gėdą; tavo vyrai išniekina moteris mėnesinio netyrumo metu. ¹¹ Vienas susiteršia su artimo žmona, kitas palaidai išniekina savo marčią, o dar kitas pas tave išniekina savo seserį – savo tėvo dukterį. ¹² Pas tave imami kyšiai, kad būtų pralietas kraujas. Tu imi ir išankstinį, ir priaugusį nuošimtį, daraisi sau naudos, skriausdamas artimą, ir pamiršai mane, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹³ Štai trenksiu savo kumščiu dėl tavo neteisėtai įgytos naudos ir pas tave pralieto kraujo. ¹⁴ Argi tvers tavo drąsa, ar bus tavo rankos tvirtos tomis dienomis, kai imsiu tave varginti? Aš, VIEŠPATS, pasakiau ir padarysiu! ¹⁵ Išblaškysiu tave tarp tautų ir išmėtysiu tave po svetimus kraštus, kad nuvalyčiau tavo nešvarumą. ¹⁶ Per tave būsiu paniekintas tarp tautų, o tu žinosi, kad aš esu VIEŠPATS.'"

¹⁷ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸ „Žmogau, Izraelio namai tapo man išdagomis. Jie visi – sidabras, žalvaris, alavas, geležis ir švinas. Lydyklos žaizdre jie virto išdagomis. ¹⁹ Todėl, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – kadangi visi tapote išdagomis, surinksiu jus į Jeruzalę. ²⁰ Kaip surenkamas sidabras, žalvaris, geležis, švinas ir alavas į lydyklą ir pučiamas ugnis, kad jie būtų ištirpdyti, taip surinksiu jus dėl savo pykčio ir įniršio, įmesiu jus ir ištirpdysiu. ²¹ Surinksiu jus ir pūsiu į jus savo pykčio ugnį, ir būsite joje ištirpdyti. ²² Kaip sidabras ištirpsta lydyklos žaizdre, taip ir jūs būsite ištirpdyti. Tuomet žinosite, kad aš, VIEŠPATS, išliejau ant jūsų savo įniršį.“

²³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁴ „Žmogau, sakyk jai: ‘Tu – nenuvalyta šalis; lietus nenuplaus tavęs pykčio diena. ²⁵ Jos vadai – tarsis riaumojantis liūtas, draskantis grobį; jie rijo žmones, ėmė sau turtus ir brangius daiktus, daug moterų padarė našlėmis. ²⁶ Jos kunigai iškraipė mano mokymą ir išniekino, kas man šventa, neskyrė to, kas šventa, nuo to, kas prasta, nemokė skirti to, kas tyra, nuo to, kas netyra. Nuo mano šabų jie nugrėžė savo akis, ir aš jų niekinamas. ²⁷ Jos didžiūnai lyg vilkai drasko grobį, lieja kraują, atima žmonių gyvastį, kad gautų neteisėto pelno. ²⁸ Pranašai tinkuoja tinku be šiaudų, mato tuščius regėjimus ir buria melą, sakydami: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS’, – nors VIEŠPATS jiems nieko nekalbėjo. ²⁹ Krašto žmonės smurtavo ir plėšikavo, skriaudė vargšą ir beturtį, nukreipė smurtą prieš ateivį. ³⁰ Ieškojau

tarp jų žmogaus, kuris atstatytų sieną ir stotųsi spragoje už šalį, kad jos nesunaikintčiau, bet neradau nė vieno. ³¹ Todėl išliejau ant jų savo pyktį, sunaikinau juos savo įniršio ugnimi, suverčiau jų darbus jiems ant galvos“ – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Dvi seserys ištivirkėlės

23 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, kartą buvo dvi moterys, vienos motinos dukterys. ³ Jos ištivirkavo Egipte, elgėsi kaip kekšės jau savo jaunystėje. Ten jų krūtinės buvo glamonėjamos, ten jų nekaltos krūtys buvo glostomos. ⁴ Vyresnioji buvo vardu Ohola, o jos sesuo – vardu Oholiba. Jos priklausė man ir pagimdė sūnų ir dukterų. Ohola yra Samarija, o Oholiba – Jeruzalė.

⁵ Ohola elgėsi kaip kekšė, nors ir priklausė man; ji gašliai geidė savo meilužių asirų – kariautojų, ⁶ vilkėjusių mėlynai, valdytojų ir pareigūnų; visi jie buvo šaunūs jauni vyrai, jojantys ant žirgų. ⁷ Ji atsidavė kaip kekšė jiems, rinktiniais asirams, jiems visiems, ir susiteršė su visais tais, kurių gašliai geidė, su visais jų stabais. ⁸ Ji nemetė savo kekšystės, kurią buvo pradėjusi su egiptiečiais, kai jie sanguliavo su ja jos jaunystėje, glostė jos nekaltas krūtis ir išliejo ant jos savo gašlių aistrą. ⁹ Todėl atidaviau ją jos meilūžiams į rankas, į rankas asirams, kurių ji gašliai geidė. ¹⁰ Jie apnuogino jos gėdą, pagrobė jos sūnus ir dukteris, o ją pačią nužudė kalaviju. Dėl ją ištikusios bausmės ji tapo priežodžiu moterims.

¹¹ Jos sesuo Oholiba tai matė, tačiau buvo dar gašlesnė ir labiau ištvirtusi negu jos sesuo, ir jos kekšystė viršijo sesers kekšystę. ¹² Ji gašliai gaidė asirų – valdytojų ir pareigūnų, kaip reikiant apsiginklavusių karių, jojančių ant žirgų, visų šaunių jaunų vyrų. ¹³ Mačiau, kokia ji buvo ištvirtusi. Jų abiejų kelias buvo toks pat, ¹⁴ bet ši dar labiau gausino savo kekšystes. Ji pamatė sienoje išskobtus vyrus, ryškiai raudonai dažytus chaldėjų atvaizdus, ¹⁵ su juostomis ant juosmens ir pūsiais turbanais ant galvų; visi jie atrodė kaip dvariškiai ir vaizdavo babiloniečius, kurių gimtasis kraštas – Chaldėja. ¹⁶ Vos juos pamačiusi, ji ėmė gašliai jų geisti ir siuntė pas juos į Chaldėją pasiuntinius. ¹⁷ Babiloniečiai atėjo pas ją į jos meilės guolį ir suteršė ją savo kekšyste. Susiteršusi su jais, ji bjaurėdamasi nusigrėžė nuo jų. ¹⁸ Kai ji puikavosi kekšystėmis, atidengdama savo gėdą, su pasibjaurėjimu nusigrėžiau nuo jos, kaip buvau nusigrėžęs nuo jos sesers. ¹⁹ Bet ji dar labiau gausino savo kekšystes, prisimindama jaunystės dienas, kai elgėsi kaip kekšė Egipto žemėje, ²⁰ gašliai geisdama tokių meilužių, kurių varpa būtų kaip asilų ir sėklos srūvis kaip eržilų. ²¹ Taip tu ir troškai savo jaunystės palaidumo, kai egiptiečiai glamonėjo tavo krūtinę ir glostė tavo jaunas krūtis.

²² Todėl, Oholiba, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – sukelsiu prieš tave tavo meilužius, nuo kurių bjaurėdamasi nusigrėžei, ir atvesiu juos prieš tave iš visų pusių: ²³ babiloniečius ir visus chaldėjus, Pekodą, Šoją ir Koją, o drauge su jais visus asirus, šaunius jaunos vyrus, visus

valdytojus ir pareigūnus, dvariškius ir kariautojus, visus raitus ant žirgų. ²⁴ Jie atžygiuos prieš tave iš šiaurės su kovos ir krovinių vežimais, su aibe tautų, išsirikiuos prieš tave iš visų pusių su priedangomis, skydais ir šalmais; aš pavesiu jiems teisti, ir jie teis tave pagal savo įstatus. ²⁵ Nukreipsiu prieš tave savo pyktį, idant jie vykdytų teismą su įniršiu. Jie nupjaus tau nosį ir ausis, o tai, kas liks iš tavęs, žus nuo kalavijo. Jie atims tavo sūnus ir dukteris, o tai, kas liks iš tavęs, bus praryta ugnies. ²⁶ Jie nuvilks nuo tavęs drabužius ir atims tavo žaviąsias puošmenas. ²⁷ Taip padarysiu galą tavo palaidumui ir kekšystei, kurią atsinešei iš Egipto žemės; daugiau nebekelsi į ją savo akių, nebeatminsi daugiau Egipto. ²⁸ Mat, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – atiduosiu tave į rankas tiems, kurių nekenti, į nagus tiems, nuo kurių bjaurėdamasi nusigrėžei. ²⁹ Jie engs tave, kupini neapykantos, atims visa, ką įgijai triūsu, ir paliks tave nuogą ir skurdžią; tavo kekšysčių gėda bus atskleista. Tavo palaidumas ir kekšystės ³⁰ tai atnešė tau dėl to, kad elgeisi kaip kekšė su tautomis ir susiteršei jų stabais. ³¹ Savo sesers keliuėjai, todėl įdėsiu į tavo ranką jos taure.

³² Taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Tu gersi savo sesers taure, / tokia gilia ir plačia, / tu būsi paniekinta ir pajaukta, / nes ji tokia talpi. / ³³ Tu būsi sklidina / girtumo ir skausmo. / Siaubo ir niokojimo taure, / tavo sesers Samarijos taure. / ³⁴ Gersi ją ir ištuštinsi, / grauši jos šukes / ir draskysi sau krūtis, / nes aš taip pasakiau“, – / tai Viešpaties DIEVO žodis.

³⁵ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi mane užmiršai, atmetei, kęsk bausmę už savo palaidumą ir kekšystes.“

³⁶ VIEŠPATS sako man: „Žmogau, ar neteisi Oholos ir Oholibos? Apkaltink jas bjauriais nusikaltimais! ³⁷ Juk jos nusikalto svetimavimu, ir ant jų rankų yra kraujo. Su savo stabais jos nusikalto svetimavimu, paaukodamos jiems kaip maištą net savo vaikus, kuriuos buvo man pagimdžiusios. ³⁸ O drauge jos ir man tai padarė: suteršė mano šventyklą ir išniekino mano šabus. ³⁹ Papjovusios savo vaikus kaip auką stabams, jos tą pačią dieną eidavo į mano šventyklą, kad ją išniekintų. Štai kaip jos elgėsi mano Namuose!“

⁴⁰ Be to, jos šaukėsi vyrų, pakvietų per pasiuntinį, kad ateitų iš labai toli. Ir jie atėjo. Dėl jų nusimaudei, pasidažei akis ir išsipuošei puošmenomis. ⁴¹ Atsisėdai ant prabangaus guolio su priešais padengtu stalu, ant kurio buvai pasidėjusi mano smilkalų ir mano aliejaus. ⁴² Ten buvo girdėti nerūpestingos minišos klegesys, kurį kelė būrys iš dykumos atsivestų girtų vyrų, dedančių apyrankes moterims ant rankų ir puias karūnas joms ant galvų.

⁴³ Tuomet tariau sau: ‘Ak, ji nusi-dėvėjusi savo svetimavimu, bet jie ir toliau kekšauja su ja!’ ⁴⁴ Jie atėjo pas ją, kaip vyrai ateina pas kekšę; taip jie atėjo pas Oholą ir Oholibą, tas palaidas moteris. ⁴⁵ Tačiau teisieji vyrai nubaus jas bausme už svetimavimą ir kraujo praliejimą, nes jos yra svetimautojos ir turi kraujo ant savo rankų.“

⁴⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Sušauk prieš jas bendriją, padaryk jas siaubo ir niokojimo reginiu.

Temuša jas bendrija akmenimis, tekapoja kalavijais. Teišžudo jų sūnus ir dukteris, tesudegina jų namus. ⁴⁷ Padarysiu galą palaidumui krašte, kad visos moterys pasimokytų ir nesielgtų palaidai, kaip jos elgėsi. ⁴⁸ Jie nubaus jus už jūsų palaidumą, jūs kęsite bausmę už nuodėmingą stabų garbinimą ir žinosite, kad aš esu Viešpats DIEVAS.“

Verdantis katilas

24 Devintų metų dešimto mėnesio dešimtą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, užsirašyk šią dieną, tikslią datą. Šiandien Babilono karalius pradėjo Jeruzalės apgula. ³ Kalbėk palyginimu maištingiesiems namams ir sakyk:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS. / Kask katilą, užkask katilą, / pripilk į jį vandens. / ⁴ Sudėk į jį gabalus, / visus geruosius gabalus, / šlaunį ir mentę, / pridėk į jį rinktinių kaulų. / ⁵ Paimk iš kaimenės geriausią, / prikrauk po katilu malkų, / virk jame gabalus, / virink ir kaulus.“

⁶ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Vargas kruvinajam miestui, / tam surūdijusiam katilui, / kurio rūdys nebuvo nušveistos! / Ištuštink jį gabalą po gabalo, / nedarydamas jokio skirtumo. / ⁷ Juk jo pralietas kraujas dar tebėra ant jo; / jis pralietas ant plikos uolos, / ne ant žemės išpiltas, / kad dulkės jį pridengtų. / ⁸ Norėdamas tikrai įniršti / ir atkeršyti, / pralietą kraują palikau ant plikos uolos, / kad nebūtų pridengtas.“

⁹ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Vargas kruvinajam miestui! / Aš sukrausiu jam didelį laužą. /¹⁰ Krauk malkas, kurk ugnį, / gerai virk mėsą, / įmaišyk prieskonių, / tesvyła kaulai! /¹¹ Pastatyk jį tuščią ant žarijų, / jog įkaistų taip, / kad varis imtų švytėti. / Tuomet jo taršalai ištirps, / ir jo rūdys bus nudegintos. /¹² Veltui plušau, – / storos rūdys iš jo neišeina. / Į ugnį jį su rūdimis! /¹³ Valiau tavo palaidą nešvarumą, / bet tu netapai švarus ir nesusiteršęs, / todėl niekada daugiau nebebūsi švarus, / kol nenumalšinsi savo įniršio ant tavęs.

¹⁴ Aš, VIEŠPATS, pasakiau: ateina metas, ir aš įvykdysiu! Nesusilaikysiu, nepagailėsiu, nesuminkštėsiu! Būsi teisiamas pagal savo kelią ir darbą, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Pranašo žmonos mirtis

¹⁵ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁶ „Žmogau, štai atimsiu iš tavęs staigia mirtimi tavo akių džiaugsmą, tačiau tu nei raudok, nei verk ir ašarų neliek. ¹⁷ Dūsauk patylomis ir susilaikyk nuo mirusiųjų gedulo. Užsivyniok turbaną, apsiauk kojas sandalais, neužsidenk barzdos ir gedinčiųjų duonos nevalgyk.“ ¹⁸ Tai pasakiau žmonėms ryto metą, o vakare mirė mano žmona. Kitą rytą dariau, kaip man buvo įsakyta.

¹⁹ Žmonės manęs klausinėjo: „Nėjau nepasakysi mums, ką reiškia tai, ką tu darai?“ ²⁰ Tuomet jiems atsakiau: „Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²¹ ‘Sakyk Izraelio namams.’ Taip kalba Viešpats DIEVAS: ‘Tikėkite manimi, išniekinsiu savo Šventyklą, jūsų stiprybės pasididžiavimą, jūsų akių džiaugsmą ir jūsų širdžių troškimą. O jūsų sūnūs ir

dukterys, kuriuos ten palikote, žus nuo kalavijo. ²² Tuomet jūs darysite, kaip aš dariau: barzdų neužsidengsite ir gedinčiųjų duonos nevalgysite. ²³ Su turbanais ant galvų ir sandalais ant kojų neraudosite ir neverksite, bet būsite savo kalčių prislėgti ir dūsosite vienas kitam. ²⁴ Taip Ezechielis bus jums ženklas: visa, ką jis darė, ir jūs darysite. Kai tai įvyks, žinosite, kad aš esu Viešpats DIEVAS.’

²⁵ O tu, žmogau, tą dieną, kai iš jų atimsiu jų tvirtovę, jų džiugesį ir šlovę, jų akių džiaugsmą ir širdžių troškimą, jų sūnus ir dukteris, ²⁶ tą dieną ateis pas tave bėglys, kad išgirstumei apie tai savo ausimis. ²⁷ Tą dieną tavo lūpos atsivers bėgliui, tu vėl kalbėsi ir nebebūsi nebylys; tu būsi jiems ženklas, ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

Pranašavimai kaimyninėms tautoms

25 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atsisuk veidu į amonitus ir pranašauk jiems. ³ Sakyk Amonui: ‘Klausyk Viešpaties DIEVO žodžio! Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kadangi sakei „Šė tau!“ apie mano Šventyklą, kai ji buvo teršiama, apie Izraelio žemę, kai ji buvo niokojama, ir apie Judo namus, kai jie buvo varomi į tremtį, ⁴ tikėk manimi, atiduosiu tave Rytų žmonėms kaip nuosavybę. Jie įsirengs stovyklas tarp jūsų, statysis palapinės tarp jūsų, valgys jūsų vaisius ir gers jūsų pieną. ⁵ Rabą paversiu ganykla kupranugariams, o Ammono miestus – gardais kaimenėms.“ ⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi plojai rankomis, trypei kojo-

mis ir šokinėjai iš džiaugsmo dėl savo nuožmaus pykčio ant Izraelio žemės, ⁷ tikėk manimi, ištiesiu ranką prieš tave ir atiduosiu tave kaip grobį tautoms; išnaikinsiu tave tarp tautų, išdildysiu tave visuose kraštuose ir sunaikinsiu. Tuomet žinosi, kad aš esu VIEŠPATS!“

⁸ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi Moabas ir Seyras sakė: 'Nagi žiūrėk! Judo namai – kaip ir visos kitos tautos!' – ⁹ apnuoginsiu Moabo petį, visus jo miestus iki paskutinio, visą krašto pažibą, – Bet Ješimotus, Baal Meoną ir Kirjataimus. ¹⁰ Atiduosiu jį drauge su Amonu Rytų žmonėms kaip nuosavybę. Tautos daugiau nebeminės Amono, ¹¹ bausmėmis nubausiu ir Moabą. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS!“

¹² Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi Edomas keršijo Judo namams ir sunkiai nusikalto keršydamas, ¹³ taip kalba Viešpats DIEVAS: 'Ištiesiu savo ranką prieš Edomą, išnaikinsiu jo žmones bei gyvulius ir paversiu jį griuvėsiais; nuo Temano ligi pat Dedano kris jie nuo kalavijo. ¹⁴ Savo kerštą prieš Edomą sudėsiu į savo tautos Izraelio rankas; jie elgsis su Edomu pagal mano pyktį ir įniršį ir pažins mano kerštą“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi filistinai elgėsi kerštingai ir kerštavo visa širdimi, norėdami sunaikinti iš senos neapykantos, – ¹⁶ taip kalba Viešpats DIEVAS: 'Tikėk manimi, pakelsiu savo ranką prieš filistinus, išnaikinsiu kerečius ir nušluosiu pamario likutį. ¹⁷ Įvykdysiu jiems didelį kerštą įnirtingomis bausmėmis. Kai jiems

atkeršysiu, jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

Pranašavimas Tyrui

26 Vienuoliktų metų mėnesio pirmą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, kadangi Tyras sakė apie Jeruzalę:

‘Še tau! Tautų vartai išlaužti, / jie atsivėrė man. / Būsiu turtingas, / kai ji dabar guli griuvėsiuose!’ – ³ taip kalba Viešpats DIEVAS: / ‘Tikėk manimi, aš prieš tave, Tyre! / Kaip jūra sukelia bangas, / taip aš sukelsiu prieš tave daug tautų. / ⁴ Jos išardys Tyro mūrus / ir nuvers jo bokštus. / Nušluosiu nuo jo dulkes / ir paversiu jį plika uola. / ⁵ Jis taps vieta jūroje / tinklams džiovinti, / nes aš pasakiau, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – / Jis bus tautų plėšiamas, / ⁶ o jam pavaldūs miestai“ žemyne / bus išžudyti kalaviju. / Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

⁷ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi, atvesiu prieš Tyrą iš šiaurės Babilono karalių Nebukadnecarą, karalių karalių, drauge su žirgais, vežimais, raiteliais, su didele ir galinga kariuomene.

⁸ Tau klusnius miestus žemyne / jis išžudys kalaviju. / Prieš tave pasistatys apgulos bokštus, / prieš tave supils pylimą / ir prieš tave pakels skydų stogą. / ⁹ Savo mūrdaužių jėgą jis atgręš į tavo sienas, / tavo bokštus sutrupins savo kirviais. / ¹⁰ Jo žirgų bus tokia daugybė, / kad jų sukeltos dulkės apdengs tave. / Nuo raitelių, ratų ir vežimų užėsio / drebės tavo sienos, / kai jis žengs pro tavo vartus, / kaip

dar žengiantys į pralaužtą miestą. / ¹¹ Savo žirgų kanopomis / jie nutryps visas tavo gatves, / kalaviju išžudys tavo žmones; / nugrius žemėn tavo didingi stulpai. / ¹² Jie išplės tavo turtus, / išgrobstys prekes, / išardys tavo mūrus, / sugriaus puikiuosius tavo namus, / sumes į vandenį / tavo akmenis, sijas ir žemes. / ¹³ Padarysiu galą tavo dainų skambėjimui, / nebebus girdėti tavo lyrų garsų. / ¹⁴ Paversiu tave plika uola, / tu tapsi vieta tinklams džiiovinti. / Daugiau niekada nebūsi atstatytas, / nes aš, VIEŠPATS, pasakiau“, – / tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS Tyrai: „Ar nedrebės salos, kai tu krisi, kai sužeistieji vaitos, kai tavo viduje vyks žudynės? ¹⁶ Tuomet visi pajūrio vadai nužengs nuo savo sostų, nusimes skraistes ir nusivilks išsiuvinėtus drabužius. Apsirengs siaubu, sėdės ant žemės ir be perstojo drebės, apstulbė dėl tavęs. ¹⁷ Jie apraudos tave, sakydami:

„Kaip tu pradingai iš jūrų, / garsusis mieste! / Galingas jūroje buvo jis ir jo gyventojai, / jie kėlė siaubą visiems jos gyventojams. / ¹⁸ O dabar, tavo kritimo dieną, / dreba visos pamarių salos; / pamarių salos apstulbusios dėl tavo žuvimo.“

¹⁹ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kai būsiu pavertęs tave griuvėsių miestu, tokiu pat, kaip kiti sugriauti miestai, kai būsiu užliejęs tave gelme, ir didieji vandenys bus tave apsėmę, ²⁰ nugramzdinsiu tave drauge su žengiančiais į kapą, pas praėjusių laikų žmones. Apgyvendinsiu tave žemės gilumoje tarp senovės griuvėsių drauge su žengiančiais į kapą, kad daugiau nebūtum gyvenamas ir nebespindėtum didy-

be gyvųjų šalyje. ²¹ Privesiu tave prie baisaus galo, ir tavęs nebebus! Nors būsi ieškomas, nebebūsi atrastas per amžius“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Tyro apraudojimas

27 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Dabar, žmogau, pradėk raudą dėl Tyro ³ ir sakyk Tyrai, gyvenančiam prie pat jūros vartų, prekiaujančiam su daugelio pamaro salų tautomis:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS. / Tyre, tu gyreisi: ‘Aš tobulai gražus!’ / ⁴ Tavo sienos – marių širdyje, / o tavo statytojai padarė tave tobulai gražų. / ⁵ Iš Senyro eglių jie išpjovė lentas tavo šonams, / tavo stiebui pamėmė Libano kedrą. / ⁶ Tau irklus padarė iš Bašano ažuolų, / o denį – iš Kitimų salų pušies, / inkrustuotos dramblio kaulu. / ⁷ Plona, dailiai išmarginta Egipto drobė / buvo panaudota tavo burei / ir vėliavai. / Mėlyno ir raudono Elišos salų purpuro / buvo tavo dangos. / ⁸ Sidono ir Arvado gyventojai / buvo tavo irklotojai. / Pas tave, Tyre, buvo tavo išminčiai; / jie buvo vairininkai! / ⁹ Gebalo seniūnai ir amatininkai / užglaistė tavo išdrožas.

Pasikeisti su tavimi prekėmis / visi jūros laivai su savo įgulomis apsisustojo tavo uoste. / ¹⁰ Vyrai iš Persijos, Ludo ir Puto / buvo galingi tavo kariuomenės kariai. / Pasikabinę pas tave skydus ir šalmus, / jie teikė tau didingumo. / ¹¹ Arvado ir Helecho vyrai visur aplink budėjo / ant tavo mūrų, / o gamadičiai budėjo tavo bokštuose; / ant mūrų aplink sukabinę savo strėlines, / jie darė tave tobulai gražų.’

¹² Taršišas prekiaavo su tavimi, – tokios gausios buvo visokios tavo gėrybės; į tavo prekes jie mainė sidabrą, geležį, alavą ir šviną. ¹³ Ir Javanas, Tubalas bei Mešechas prekiaavo su tavimi; į tavo prekes jie mainė vergus ir žalvario rykus. ¹⁴ O Bet Togarma mainė į tavo prekes arklus, ristūnus ir mulus. ¹⁵ Dedano žmonės prekiaavo su tavimi, ir daugelis pamario salų buvo ypatingos tavo prekyvietės; jie davė tau kaip užmokestį dramblio ilčių ir juodmedžio. ¹⁶ Edomas prekiaavo su tavimi dėl tavo gaminių gausybės; į tavo prekes jie mainė granatus, purpurą, margaspalvius audinius, ploną drobę, koralus ir rubinus. ¹⁷ Judas ir Izraelio kraštas prekiaavo su tavimi; į tavo prekes jie mainė kviečius iš Minito, soras, medų, aliejų ir balzamą. ¹⁸ Damaskas prekiaavo su tavimi dėl gausybės tavo gaminių – tokios gausios buvo visokios tavo gėrybės – Helbono vynu ir balta vilna. ¹⁹ Vėdanas ir Javan Meuzalas ėjo prekiauti su tavimi; į tavo prekes jie mainė lydytą geležį, cinamono žieves ir kvepiančias nendres. ²⁰ Dedanas prekiaavo su tavimi pabalnių gūniomis. ²¹ Arabijos ir visų Kedar didikų prekyba buvo tavo rankose; vedini ėriukais, aviniais ir ožiais jie ateidavo prekiauti su tavimi. ²² Šebos ir Ramos pirkliai prekiaavo su tavimi; į tavo prekes jie mainė įvairius geriausius prieskonius, visokiausius brangakmenius ir auksą. ²³ Su tavimi prekiaavo Haranas, Kanė, Edenas, Šebos pirkliai, Ašūras ir Kilmadas. ²⁴ Jie prekiaavo su tavimi, mainydami tavo prekyvietėje puošnius apdarus, mėlyną purpuro skraistes, išsiuvinėtas medžiagas, margaspalvius kilimus ir tvirtai suvytas vir-

ves. ²⁵ Taršišo laivai tarnavo tau prekyboje.

Buvai turtingas ir labai garbingas / jūros širdyje. / ²⁶ Tavo irklininkai nuirklavo tave / į atvirą jūrą. / Rytys sutriuškino tave / atviroje jūroje. / ²⁷ Tavo turtai, gaminiai ir prekės, / tavo jūreiviai ir vairininkai, / tavo glaistytojai ir prekių mainytojai, / visi tavo galingieji kariai, / visa tavo bendrija / tavo žuvimo dieną / grimzta į jūrų gelmes. / ²⁸ Pasigirdus vairininkų riksmui, / dreba pamariai, / ²⁹ savo laivus palieka visi irklininkai. / Jūreiviai ir jūrų vairininkai / stovi ant kranto, / ³⁰ aimanuodami ir verkdami / tavęs karčiomis ašaromis. / Jie dulkėmis barstosi galvas / ir voliojasi pelenuose. / ³¹ Dėl tavęs jie skutasi galvas, / apsivelka ašutine, / verkia tavęs iš sielvarto, / karčiai gedėdami. / ³² Aimanuodami užtraukia raudą tau / ir aprauda tave: / 'Kas buvo kada nors kaip Tyras / sunaikintas jūros gėlmės?' / ³³ Iškraudamas savo gaminius iš jūrų, / tu patenkinai daug tautų; / turėdamas turtų ir prekių gausybę, / tu praturtinai žemės karalius. / ³⁴ Dabar guli jūrų sutriuškintas / vandenių gėlmės, / o tavo prekės ir visa tavo bendrija / nuskendo drauge su tavimi. / ³⁵ Baisiai tavimi / visi pamarių gyventojai; / siaubas apėmė jų karalius, / ištiso jiems veidai. / ³⁶ Kitų kraštų pirkliai švilpteli tau įkandin; / tu tapai pasibaisėjimu, / tavęs niekada nebebus.“

Pranašavimas Tyro karaliui

28 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, sakyk Tyro valdovui:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS. / Kadangi tavo širdis išpuiko, / tu tarei: 'Aš dievas! / Sėdžiu dievų soste / toli jūros širdyje!' / Nors esi tik žmogus, / o ne Dievas, / tu darai savo širdį / lygią Dievo širdžiai. / ³ Žiūrėk! Išties esi išmintingesnis už Danielių, / joks dalykas tau ne paslaptis. / ⁴ Savo išmintimi ir sumanumu / prisikaupei turtu, / prisikrovei išdus aukso ir sidabro. / ⁵ Labai sumaniai prekiaudamas / pagausina savo turtus, / ir turtais puikavosi tavo širdis.“ / ⁶ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi darai savo širdį / lygią Dievo širdžiai, / ⁷ tikėk manimi, / atvesiu prieš tave svetimšalius – / pačias žiauriausias tautas. / Išsitrauks jie kalavijus iš makščių / prieš tavo puikiąją išmintį / ir užtemdys tavo spindesį. / ⁸ Nustums tave žemyn į kapa, / ir mirsi tu užmuštųjų mirtimi / toli jūroje. / ⁹ Ar savo žudikams ir tuomet sakysi: 'Aš Dievas!' – / kai tave žudančiųjų rankomis bus parodyta, / kad esi tik žmogus? / ¹⁰ Mirsi nuo svetimųjų rankos / neapipjaustyųjų mirtimi, / nes aš pasakiau“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Tyro karaliaus apraudojimas

¹¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹² „Žmogau, raudok dėl Tyro karaliaus ir sakyk jam:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS. / Tu buvai tobulo antspaudas, / kupinas išminties / ir tobulo grožio. / ¹³ Tu buvai Edene, Dievo sode; / tave puošė visokiausi brangakmeniai: / sardis, chrizolitas ir deimantas, / berilas, oniksas ir jaspis, / safyras, rubinas ir smaragdas; / iš aukso tavo karuliai ir puošmenos. / Tą die-

na, kai buvai sukurtas, / jie buvo padirbti. / ¹⁴ Su kerubu išskleistais ir saugančiais sparnais / aš padariau tave globėju; / tu gyvenai ant Dievo šventojo kalno / ir vaikščiojai tarp ugningų akmenų. / ¹⁵ Tu buvai be dėmės savo keliuose / nuo pat savo sukūrimo dienos, / ligi buvo nustatyta tavo kaltė. / ¹⁶ Per savo plačiąją prekybą / tu prisipildei smurto ir nusidėjai, / todėl varau tave toli nuo Dievo kalno. / Ir kerubas išskėstais ir serginčiais sparnais / nuvarė tave nuo ugningųjų akmenų. / ¹⁷ Nuo tavo grožio išpuiko tavo širdis, / dėl savo spindesio piktnaudžiavai savo išmintimi. / Nubloškiau tave žemėn, / padariau iš tavęs reginį, / kad karaliai įsidėmėtų. / ¹⁸ Išniekinai savo šventyklas / savo kalčių daugybe / ir sukta prekyba. / Uždegiau tave ugnimi, / ir ji tave surijo; / paverčiau tave pelenais ant žemės akyse visų, / kurie tave matė. / ¹⁹ Visi, kas tik pažino tave tautose, / yra apstulbę; / tu tapai pasibaisėjimu, / ir tavęs niekada nebebus.“

Pranašavimas Sidonui

²⁰ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²¹ „Žmogau, atsisuk veidu į Sidoną, pranašauk jam ²² ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėk manimi! Sidone, ateinu prieš tave! / Apreikšiu per tave savo šlovę!

Jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, / kai per jį vykdysiu bausmę / ir apreikšiu savo šventumą, / ²³ nes pasiūsiu į jį marą / ir kraujo praliejimą jo gatvėse. / Jame kris užmuštieji, / kai kalavijas ateis iš visų pusių. / Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.'

Pažadas Izraeliui

²⁴ Izraelio namai daugiau neberas dygliuotų brūzgynų ar duriančių erškėčių pas visus savo kaimynus, kurie žiūrėjo į juos su panieka. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

²⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kai surinksiu Izraelio namus iš tautų, kuriose jie išsklaidyti, ir apreiškiu per juos šventumą tautų akivaizdoje, jie kursis savo pačių žemėje, kurią daviau savo tarnui Jokūbui. ²⁶ Jie gyvens joje saugiai, statysis namus ir veis vynuogynus. Jie gyvens saugiai, kai būsiu nubaudęs visus jų kaimynus, žiūrėjusius į juos su panieka. Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas.“

Pranašavimas Egiptui

29 Dešimtų metų dešimto mėnesio dvyliktą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atsisuk veidu į Egipto valdovą faraoną, pranašauk jam ir visam Egiptui, ³ kalbėk ir sakyk:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Tikėk manimi, aš prieš tave, / Egipto valdove faraone, didysis slibinė! / Tu tūnai Nilo atšakose, sakydamas: / 'Nilas priklauso man, / pasidariau jį sau!' / ⁴ Įversiu kablius tau į žiaunas / ir žuvis iš tavo srovių prikibdysiu tau prie žvynų. / Išvilksiu tave iš tavo srovių / drauge su visomis tavo srautų žuvimis, / prikibusiomis tau prie žvynų. / ⁵ Nublokšiu tave į dykumą, / tave ir visas tavo srautų žuvis. / Kriši po atviru dangumi, / ir niekas tavęs nepakels ir nepalaidos. / Kaip miestą atidaviau tave / žemės žvėrimis ir padangių paukščiams. / ⁶ Tuomet

visi Egipto gyventojai žinos, / kad aš esu VIEŠPATS, / dėl to, kad tu buvai / Izraelio namams nendrinė lazda: / ⁷ kai jie griebėsi tavo rankos, / tu įvarei rakštį / ir žaidei visiems pečius; / kai jie rėmėsi tavimi, / tu sukuižai ir vertei juos svirduliuoti.“

⁸ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi, atvesiu tau kalaviją, sunaikinsiu tavo žmones ir gyvulius. ⁹ Padarysiu Egipto žemę dyką ir tuščią. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

Kadangi sakei: 'Nilas priklauso man, pasidariau jį sau', ¹⁰ tikėk manimi, aš prieš tave ir prieš tavo Nilo šakas! Pavirsiu Egipto žemę griuvėsiais ir tyrais nuo Migdolo ligi Siënės, ligi pat Kušo sienos. ¹¹ Nekels į ją kojos joks žmogus, nekels į ją kojos joks gyvulys; ji nebus gyvenama keturiasdešimt metų. ¹² Per keturiasdešimt metų pavirsiu Egipto žemę didžiausiais tyrais tarp tyrais tapusių kraštų, o jos miestai bus didžiausi griuvėsiai tarp sugriautų miestų. Išblaškysiu egiptiečius tarp tautų ir išvėtysiu juos po visus kraštus.“

¹³ Be to, taip kalba Viešpats DIEVAS: „Praėjus keturiasdešimt metų, surinksiu egiptiečius iš tautų, kuriose jie buvo išblaškyti. ¹⁴ Sugrąžinsiu Egipto tremtinius ir parvesiu juos atgal į Patroso šalį, jų gimtąjį kraštą; ten jie bus menka karalystė. ¹⁵ Ji bus menkiausia iš visų karalysčių ir niekada daugiau nebeiškils virš kitų tautų. Padarysiu juos mažus, kad tautoms nebeviešpatautų. ¹⁶ Izraelio namai daugiau niekada ja nebeapasitikės; jie atmins savo kalbę, kai kreipėsi į ją pagalbos. Tuomet jie žinos, kad aš esu Viešpats DIEVAS.“

*Babilonas – užmokestis
Nebukadnecarui*

¹⁷ Dvidešimt septintų metų pirmo mėnesio pirmą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸ „Žmogau, Babilono karalius Nebukadnecaras įsakė savo kariuomenei atlikti sunkų darbą Tyrai. Visų galvos nupliko, ir visų pečiai buvo nubrozinti. Tačiau nei jis, nei jo kariuomenė negavo jokio atlyginimo iš Tyro už darbą, kurį jam atliko.“ ¹⁹ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Atiduosiu Egipto žemę Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jis išsineš jos turtus, apiplėš ją ir pasiims grobį; ji bus atlyginimas jo kariuomenei.“ ²⁰ Jam atidaviau Egipto žemę kaip užmokestį, kurį jis užsidirbo, nes triūsė man, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

²¹ Tą dieną suteiksiu Izraelio namams jėgų ir atversiu jiems tavo lūpas. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

30 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, pranašauk ir sakyk:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS. / Vaitokite: 'Vargas tai dienai!' / ³ Jau arti diena, / VIEŠPATIES diena. / Tai bus debesų diena, / tautų pražūties metas. / ⁴ Kalavijas prasiskverbs į Egiptą, / ir kušitus krės šiurpas; / kai Egipte kris užmuštieji, / jo turtai bus atimti / ir pamatai išgriauti.

⁵ Kušas, Putas ir Ludas, visa Arabija, Kubas ir visos susijungusių kraštų tautos kris drauge su jais nuo kalavijo.“

⁶ Taip kalba VIEŠPATS: / „Remiantieji Egiptą žus, / sukuiš jo išpuikusi galybė. / Nuo Migdolo ligi Siënės / jie žus nuo kalavijo, – / tai

Viešpaties DIEVO žodis. – / ⁷ Jie bus didžiausi tyrai / tarp tyrais tapusių kraštų, / jų miestai bus didžiausi griuvėsiai / tarp sugriautų miestų. / ⁸ Kai užkursiu ugnį Egipte / ir visi jo rėmėjai bus sutriuškinti, / jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

⁹ Tą dieną mano siunčiami pasiuntiniai išplauks laivais, kad sukeltų siaubą pasitikinčiam Kušui; Egipto pražūties dieną juos krės šiurpas, nes, tikėk manimi, ji ateina!“

¹⁰ Taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Padarysiu galą Egipto turtams / Babilono karaliaus Nebukadnecaro rankomis. / ¹¹ Jis ir jo tauta, nužmiausia tarp tautų, / bus atvesti sunaikinti krašto. / Jie išsitrauks iš makščių kalaviją prieš Egiptą / ir pripildys kraštą užmuštųjų. / ¹² Išdžiovinsiu Nilo šakas, / nedorėliams į rankas atiduosiu kraštą. / Svetimšalių rankomis nuniokosiu jį / ir visa, kas jame, – aš, VIEŠPATS, pasakiau.“

¹³ Taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Sunaikinsiu stabus, / padarysiu galą Nofo dievams. / Nebebus Egipto žemėje vado, – / Egipto žemę prislėgsiu baime. / ¹⁴ Paversiu Patrosą tyrais, / padegsiu Coaną, / nubausiu Noją. / ¹⁵ Ant Sino, Egipto tvirtovės, / išliesiu savo įniršį / ir Nojo turtus sunaikinsiu. / ¹⁶ Padegsiu Egiptą, / Sinas raitysis skausmuose, / Nojo sienos bus pralaužtos, / o Nofas kovos su priešais dieną. / ¹⁷ Jauni Ono ir Pi Beseto vyrai / žus nuo kalavijo, / o patys miestai išeis į nelaisvę. / ¹⁸ Diena aptems Tachpanhese, / kai laužysiu Egipto skeptrus, / ir užsibaigs jo išpuikusi galybė. / Jį gaubs debesys, / o jam pavaldūs miestai eis į nelaisvę. / ¹⁹ Taip įvykdysiu Egiptui bausmę, / ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

²⁰ Vienuoliktą metų pirmo mėnesio septintą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²¹ „Žmogau, sulaužiau Egipto valdovo faraono ranką. Tikėk manimi, ji nebuvo aprišta, kad būtų gydoma, nei tvirtai sutvarsyta, kad būtų stipri laikyti kalaviją.“ ²² Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi, aš prieš Egipto valdovą faraoną; aš sulaužysiu abi jo rankas – sveikąją ir sulaužytąją – ir atimsiu iš jo rankos kalaviją. ²³ Išblaškysiu egiptiečius tarp tautų, vėtysiu juos po kraštus. ²⁴ Babilono karaliaus rankas sustiprinsiu, įduosiu savo kalaviją jam į ranką, o faraono rankas sulaužysiu; priešais Babilono karalių jis dejuos, kaip dejuoja mirtinai sužeistas žmogus. ²⁵ Babilono karaliaus rankas stiprinsiu, o faraonas bus kaip be rankų. Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai įduosiu savo kalaviją Babilono karaliui į ranką. Jis pakels jį prieš Egipto žemę. ²⁶ Išblaškysiu egiptiečius tarp tautų ir vėtysiu juos po visus kraštus. Tuomet jie žinos, kad aš esu DIEVAS.“

31 Vienuoliktą metų trečio mėnesio pirmą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

² „Žmogau, sakyk Egipto valdovui faraonui ir jo gaujoms:

‘Į ką tu panašus su savo didybe? / ³ Štai Asirija buvo lyg Libano kedras, / plačiomis šakomis teikęs miškui pavėsį, / aukštaūgis, / su šaunia viršūne tarp debesų. / ⁴ Šaltiniai jį maitino, / požemio vandenys jį išaugino aukštą, / jų srovės drėkino žemę aplink jį / ir upokšnius siuntė visų lauko medžių link. / ⁵ Todėl išlakumu pralenkė visus lauko medžius; / suvešėjo jo šakos, pailgėjo

šakelės / nuo gausaus vandens pum-puruosė. / ⁶ Ant jo šakų lizdus krovėsi / visi padangių paukščiai, / po jo šakelėmis vaikus vedė visi laukiniai žvėrys, / jo ūksmėje gyveno daugybė tautų. / ⁷ Gražus jis buvo, / didingas ir plačiašakis, / nes jo šaknys siekė gausius vandenius. / ⁸ Kedrai Dievo sode negalėjo su juo lygintis, / kiparisai neprilygo jam savo šakomis, / platanai negalėjo girtis jam savo šakelėmis, / joks medis Dievo sode nebuvo toks gražus kaip jis. / ⁹ Gražų šakų daugybę jį padariau, / pavydėjo jam visi / Dievo sode buvę Edeno medžiai.“

¹⁰ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi jis išaugo aukštas, iškėlė savo viršūnę tarp debesų, ir jo širdis puikavosi didybe, ¹¹ atidaviau jį tautų valdovui į rankas, kad pasielgtų su juo taip, kaip savo nedorumu buvo nusipelnęs. Išvariau jį. ¹² Svetimšaliai, nuožmiausi iš tautų, nukirto jį ir paliko. Jo šakos krito ant kalnų ir į slėnius, jo šakelės guli sulaužytos kiekvienoje upės vagoje, visos žemės tautos pasitraukė iš jo pavėsio ir paliko jį.

¹³ Ant jo nukirsto kamieno / suka lizdus visi padangių paukščiai, / prie jo šakelių / laikosi visi laukiniai žvėrys.

¹⁴ Taip nutiko, idant jokie medžiai prie vandenų nesipuikuotų savo didybe ar nekeltų savo viršūnės tarp debesų ir jokie gausiai drėkinami medžiai nesiektų jų didybės.

Juk jie visi atiduodami mirčiai – / požemio pasauliui, / drauge su visais mariaisiais, / su tais, kurie žengia į kapą.“

¹⁵ Taip kalba Viešpats Dievas: „Tą dieną, kai jis nužengė į Šeolą, paskelbiau gedulą, užvėriau virš jo bedugnę ir uždengiau. Sulaikiau

jo upes, ir išseko gausūs vandenys. Dėl jo apvilkau Libaną gedulu, dėl to nusviro visi krašto medžiai. ¹⁶ Sviesdamas jį į Šeolą drauge su žengiančiais į kapą, jo kritimo trenksmu sudrebinau tautas. Visi Edeno medžiai, rinktiniai ir geriausi Libano medžiai, visi, kurie buvo gausiai drėkinami, buvo paguosti požemio pasaulyje. ¹⁷ Jie taip pat nužengė su juo į Šeolą pas žuvusius nuo kalavijo drauge su rėmėjais, tautose gyvenusiais jo pavėsyje.

¹⁸ Kuris iš Edeno medžių prilygo tau garbe ir didybe? Ir tu būsi nutemptas žemyn į požemio pasaulį drauge su Edeno medžiais, gulėsi tarp neapipjaustytųjų su žuvusiais nuo kalavijo. Tokia yra faraono ir visų jo žmonių dalia, – tai VIEŠPATIES žodis.

Faraono apraudojimas

32 Dvylikų metų dvylikto mėnesio pirmą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, raudok dėl Egipto valdovo faraono ir sakyk jam:

„Laikei save liūtu tarp tautų, / bet buvai kaip slibinas jūrose; / blaškeisi savo upėse, / drumstei vandenį kojomis / ir teršei savo upes.“ ³ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Užmesiu ant tavęs savo tinklą / daugelio tautų suėjime, / ir jie ištrauks tave mano bradinį. / ⁴ Parmesiu tave ant žemės, / nusviesiu tave į atvirą lauką / ir nutupdysiu ant tavęs visus padangių paukščius, / leisiu misti tavimi visiems žemės žvėrims. / ⁵ Tavo kūną numesiu kalnuose, / slėnius pripildysiu tavo dvokiančios maitos. / ⁶ Palaistysiu kraštą ligi pat kalnų / tavo srūvančiu krauju, / ir

tavęs bus pripildytos upių vagos. / ⁷ Kai tu būsi sunaikintas, / uždengsiu dangų / ir aptemdysiu žvaigždes. / Saulę aptrauksiu debesimis, / o mėnulis neduos savo šviesos. / ⁸ Visus šviesulius, žibančius danguje, / dėl tavęs aptemdysiu / ir tavo kraštą apgaubsiu tamsybe, – / tai Viešpaties DIEVO žodis. – / ⁹ Sukelsiu širdgėlą daugeliui tautų, / atvesdamas tave jų nelaisvėn / į kraštus, kurių nepažinojai. / ¹⁰ Tavo dalia baisės daug tautų, / jų karaliūs tu apstulbinsi. / Kai švytruosiu jiems savo kalaviju, / jie visą laiką drebės dėl savo gyvasties, / ir kiekvienas jų drebės tavo žuvimo dieną.“ / ¹¹ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: „Babilono karaliaus kalavijas / pakils prieš tave! / ¹² Pakirsiu tavo gaujas galiūnų kalavijais; / iš visų tautų jie nuožmiausi. / Jie nuniokos Egipto puikybę, / ir visa jo kariuomenė žus. / ¹³ Sunaikinsiu visus jo galvijus, / besiganančius prie gausių vandenų; / nebedrums jų daugiau žmogaus koka, / nebedrums jų nė gyvulių kanopos. / ¹⁴ Tuomet leisiu drumzlėms nusėsti vandenyse / ir padarysiu, kad jų upės lietuši kaip aliejus, – / tai Viešpaties DIEVO žodis. – / ¹⁵ Kai paversiu Egipto žemę tyrais, / kai kraštas neteks viso, kas jame yra, / ir kai parblokšiu jo gyventojus, / jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS. / ¹⁶ Tai rauda, / ir ji bus giedama. / Ją giedos tautų dukterys. / Apie Egiptą ir jo žmones / ji bus giedama“, – / tai Viešpaties DIEVO žodis.

Egipto apraudojimas

¹⁷ Dvylikų metų pirmo mėnesio penkioliką dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹⁸ „Žmogau, raudok Egipto žmonių / ir siųsk žemyn juos, / Egiptą ir garbingų tautų dukteris, / į žemės gelmes / drauge su žengiančiais į kapą. / ¹⁹ ‘Ką tu viršiji grožiu? Ženk žemyn! / Būk palaidotas su neapipjaustytaisiais!’

²⁰ Jie gulės tarp žuvusių nuo kalavijo. Egiptas buvo atiduotas kalavijui, ir šis nutemps jį su visa kariuomene. ²¹ Iš Šeolo gilumos galingieji vadai, jo padėjėjai, sakys jam: ‘Jie nužengė čia ir guli palaidoti su neapipjaustytaisiais, žuvusiais nuo kalavijo.’

²² Ten Asirija ir visi jos žmonės, jų kapai aplink, visi nužudyti, kritę nuo kalavijo. ²³ Kapai jiems duoti toliausiuose duobės užkampiuose. Visur aplink jos kapą – jos žmonės, visi kritusieji nuo kalavijo, visi kadaise kėlusieji siaubą gyvųjų šalyje.

²⁴ Ten Elamas ir visa jo kariuomenė aplink jo kapą. Visi nužudytieji kritę nuo kalavijo, nuėjusieji į pasaulį po žeme neapipjaustyti, kadaise kėlusieji siaubą gyvųjų šalyje. Dabar jie kenčia gėdą drauge su žengiančiais į kapą. ²⁵ Tarp užmuštųjų buvo parengtas guolis Elamui tarp jo žmonių su jų kapais aplinkui, visi neapipjaustyti, kritusieji nuo kalavijo. Kadaise jie kėlė siaubą gyvųjų šalyje, o dabar kenčia gėdą drauge su žengiančiais į kapą; jie paguldyti tarp užmuštųjų.

²⁶ Ten Mešechas ir Tubalas, ir visi jo žmonės, visur aplink – jų kapai. Jie visi neapipjaustyti, kritę nuo kalavijo, nes kėlė siaubą gyvųjų šalyje.

²⁷ Jie neguli su kritusiais neapipjaustytais senovės galiūnais, kurie nužengė į Šeolą su savo ginklais, pasidėjo kardus po galva ir skydus ant savo kaulų, nes galiūnų bijota

gyvųjų šalyje. ²⁸ Ir tu būsi sutrintas ir gulėsi tarp neapipjaustyųjų kartu su užmuštaisiais kalaviju.

²⁹ Ten Edomas, jo karaliai ir visi vadai, kurie, nors ir galingi, tačiau paguldyti su žuvusiais nuo kalavijo; jie guli su neapipjaustytaisiais, su žengiančiais į kapą.

³⁰ Ten šiaurės didžiūnai ir visi sidoniečiai, nužengę sugėdinti su užmuštaisiais dėl siaubo, kurį kėlė jų galybė. Jie guli neapipjaustyti su žuvusiais nuo kalavijo ir kenčia gėdą su žengiančiais į kapą.

³¹ Pamatęs juos, faraonas pasiguos dėl visos savo kariuonos, faraonas ir jo kariuomenė, kritusi nuo kalavijo, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³² Kadangi kėlė siaubą gyvųjų šalyje, jis bus laidojamas tarp neapipjaustyųjų kartu su nužudytaisiais kalaviju, – faraonas ir jo žmonės“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Ezechielis – Izraelio sargybinis

33 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, kalbėk savo tautos žmonėms ir sakyk: ‘Kai siunčiu kalaviją į kurį nors kraštą, to krašto žmonės paima vieną vyrą iš savo tarpo ir paskiria sargybiniu. ³ Pamatęs kalaviją, atžygiuojantį į kraštą, sargybinis privalo pūsti ragą ir perspėti žmones. ⁴ Jei kas nors, išgirdęs rago balsą, nepaiso perspėjimo, tai kalavijas ateina ir nužudo jį, ir jo kraujas kris ant jo paties galvos. ⁵ Kadangi jis girdėjo rago balsą ir nepaisė perspėjimo, jo kraujas kris ant jo paties. Bet jei jis būtų paisęs perspėjimo, tai būtų išgelbėjęs savo gyvastį. ⁶ Jei pamatęs atžygiuojantį kalaviją sargybinis nepučia rago ir žmonės neperspėjami,

o kalavijas ateina ir atima kurio nors iš jų gyvastį, tai tas žmogus nužudytas dėl savo kaltės, tačiau jo kraujo pareikalausiu iš sargybinio rankos.'

⁷ Tave, žmogau, paskyriau Izraelio namų sargybiniu. Kada tik išgirsi iš mano lūpų žodį, perduosi jiems mano perspėjimą. ⁸ Jei tariau nedorėliui: 'Nedoras žmogau, tu turi mirti!' – o tu nekalbėsi, kad išpėtum nedorėlį mesti savo kelią, tai tas nedorėlis tikrai mirs dėl savo kaltės, tačiau jo kraujo pareikalausiu iš tavo rankos. ⁹ Bet jei tu perspėsi nedorėlį, kad jis sugrįžtų iš savo kelio, o jis negrįš, tai mirs dėl savo kaltės, o tu išgelbėsi savo gyvastį.

¹⁰ O dabar, žmogau, sakyk Izraelio namams: 'Jūs nuolat kalbate: 'Mūsų nusikaltimai ir nuodėmės sunkiai mus slegia, dėl jų mes žūvame! Kaip galime gyventi?' ¹¹ Sakyk jiems: 'Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – nenoriu, kad nedorėlis mirtų, bet noriu, kad nedorėlis sugrįžtų iš savo kelio ir būtų gyvas. Sugrįžkite, sugrįžkite iš savo nedorų kelių, kad nemirtumėte, Izraelio namai!' ¹² O dabar, žmogau, sakyk savo tautos žmonėms: 'Teisiojo teisumas jo neišgelbės, jei jis nusidės, o nedorėlio nedorumas jo nepražudys, jei jis sugrįš iš savo nedorumo. Teisusis neišsigelbės savo teisumu, kai nusidės.' ¹³ Jei aš būčiau sakęs teisiamam: 'Tu tikrai būsi gyvas!' – bet jis, pasitikėdamas savo teisumu, darytų pikta, tai jo teisieji darbai nebūtų atmenami; dėl pikto, kurį padarė, jis mirs. ¹⁴ Jei aš sakau nedorėliui: 'Tu tikrai mirsi!' – o jis nusigrežia nuo savo nuodėmės ir daro, kas teisinga ir teisu, ¹⁵ jei nedorėlis sugrąžina užstatą, atiduoda, ką buvo pasigrobęs plėšikaudamas,

laikosi gyvenimo nuostatų, nedarydamas pikta, tai jis tikrai bus gyvas ir nemirs. ¹⁶ Jokia iš jo nuodėmių, kuriomis nusidėjo, nebus atmenama; jis darė, kas teisinga ir teisu, ir tikrai bus gyvas.

¹⁷ Tavo tautos žmonės sako: 'Viešpaties kelias nėra teisingas!' Iš tikrųjų jūsų kelias nėra teisingas! ¹⁸ Kai teisusis nusigrežia nuo savo teisumo ir daro, kas pikta, jis dėl to mirs. ¹⁹ Kai nedorėlis nusigrežia nuo savo nedorumo ir daro, kas teisu ir teisinga, jis dėl to bus gyvas. ²⁰ Tačiau jūs sakote: 'Viešpaties kelias nėra teisingas!' Izraelio namai, teisiu jus, paisydamas jūsų kelių!"

Žinios iš Jeruzalės

²¹ Dvylikto mūsų tremties metų dešimto mėnesio penktą dieną atėjo pas mane pabėgėlis iš Jeruzalės ir tarė: „Miestas paimtas.“ ²² O VIEŠPATIES ranka buvo mane palietusi vakare prieš pabėgėliui ateinant. Jis buvo atvėręs man burną prieš pabėgėliui ateinant rytmetį; taip mano lūpos buvo atvertos, ir nebebuvau daugiau nebylys.

²³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁴ „Žmogau, anų išgriautųjų vietų Izraelio žemėje gyventojai vis sako: 'Abraomas buvo tik vienas, tačiau paveldėjo kraštą. O mūsų yra daug, tad tikrai kraštas duotas mums, kad jį paveldėtume.' ²⁵ Todėl atsakyk jiems: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Jūs valgote mėsą su krauju, keliate akis į savo stabus ir praliejate kraują; neįmanoma jums paveldėti kraštą? ²⁶ Jūs pasitikite kalaviju, darote bjaurių nusikaltimų ir kiekvienas jūsų išniekina artimo žmoną; neįmanoma jums paveldėti

kraštą?”²⁷ Šitaip jiems kalbėsi: “Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kaip aš gyvas, esantieji griuvėsiuose žūs nuo kalavijo, esančius atvirame lauke atiduosiu žvėrimis suryti, o esantieji tvirtovėse ir olose mirs maru.”²⁸ Kraštą paversiu tuščiais tyrais, ateis galas jo išdidžiai galybei. Izraelio kalnai bus taip nuniokoti, kad nebus nė vieno, kas po juos vaikščiotų.²⁹ Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATIS, kai paversiu kraštą tuščiu ir dyku už visus bjaurius nusikaltimus, kuriuos jie padarė.”³⁰ Žinok, žmogau, tavo tautiečiai šnekasi apie tave pasieniais ir tarpduriuose. Jie sako vieni kitiems: ‘Eime pasiklausti naujausio žodžio iš VIEŠPATIES.’³¹ Jie ateina pas tave, kaip ateina žmonės, jie sėdi prieš tave, kaip sėdi žmonės, ir klausosi tavo žodžių, bet jų nevykdo, nes melas jų lūpose, o jų širdys trokšta tik naudoti. ³² Tikėk manimi, tu jiems lyg meilės dainų dainius, turintis gražų balsą ir įgudęs groti; jie girdi tavo žodžius, bet jų nevykdo. ³³ Bet kai tai įvyks – tikėk manimi, tai įvyks! – jie žinos, kad tarp jų buvo pranašas.”

Blogi ganytojai

34 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, pranašauk Izraelio ganytojams, pranašauk ir sakyk jiems, ganytojams: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Vargas jums, Izraelio ganytojai, ganiusieji save pačius! Argi ne ganytojų pareiga – ganyti kaimenę?’ ³ Jūs valgotė riebalus, rengiatės vilna ir skerđiate penimas avis, bet avių nemaitinate. ⁴ Silpnųjų jūs nestiprinote, sergančiųjų negydote, sužeistųjų netvars-tėte, paklydusiųjų ir pražuvusiųjų

neieškojote, bet valdėte jas jėga, net šiurkštumu. ⁵ Nesant ganytojo, jos buvo išblaškytos, o išsiblaškiusios tapo plėšrių žvėrių grobiu. ⁶ Mano avys buvo išblaškytos, jos klaidžiojo po visus kalnus ir po visas aukštas kalvas; mano avys buvo išblaškytos po visą žemę, ir nebuvo, kas jomis rūpintųsi ar jų ieškotų.’

⁷ Todėl, ganytojai, klausykitės VIEŠPATIES žodžio: ⁸ ‘Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – kadangi, nesant ganytojo, mano kaimenė tapo grobiu ir mano avys – ėdesiu visiems plėšriams žvėrimis, kadangi mano ganytojai nesirūpino mano kaimene, bet, užuot ganę mano avis, ganė patys save’, ⁹ klausykitės, ganytojai, VIEŠPATIES žodžio.”¹⁰ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėkite manimi, aš prieš ganytojus; išreikalausiu iš jų rankų savo avis, atleisiu juos nuo kaimenės ganyto! Daugiau nebeganys ganytojai patys savęs, nes išgelbėsiu savo avis iš jų nasrų, idant jos nebebūtų jiems maistas.”

Dievas – tikrasis Ganytojas

¹¹ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: „Štai aš pats rūpinsiuisi savo avimis ir jų ieškosiu. ¹² Kaip piemuo rūpinasi savo kaimene, kai jo kaimenės avys išblaškytos, taip ir aš rūpinsiuisi savo avimis. Išgelbėsiu jas iš visų vietų, kur debesų ir tam-sybės dieną jos buvo išblaškytos. ¹³ Išvesiu jas iš visų tautų ir surinksiu iš visų kraštų, parvesiu į jų žemę. Ganysiu jas Izraelio kalnuose, pau-piuose ir visose krašto gyvenvietėse. ¹⁴ Ganysiu jas vešlioje ganykloje, Izraelio kalnų aukštumos bus jų buveinė. Izraelio kalnų aukštumose

jos ilsėsis, geroje buveinėje, ir ganytis vešlioje ganykloje. ¹⁵ Aš pats ganyčiau savo kaimenę, aš pats jas ilsinsiu, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁶ Suieškosiu paklydusias, sugrąžinsiu išblaškytas, aptvarstysiu sužeistas ir pastiprinsiu silpnas, o riebias ir stiprias sunaikinsiu. Ganyčiau jas teisingumu!“

¹⁷ O jums, kaimene, taip kalba Viešpats DIEVAS: „Spręsiu avies ir avies, avinų ir ožių bylas. ¹⁸ Ar jums negana ganytis vešlioje ganykloje, kad dar turite ir savo ganyklos likučius kojomis ištrypti? Ar negana jums gerti tyrą vandenį, kad dar turite ir likusį vandenį kojomis sudrumsti?“

¹⁹ Nejau mano avys turi maitintis tuo, ką jūs kojomis ištryptėte, ir gerti tai, ką jūs kojomis sudrumstėte?“

²⁰ Todėl jiems taip kalba Viešpats DIEVAS: „Aš pats spręsiu riebiųjų avių ir liesųjų avių bylas. ²¹ Kadangi jūs stumdėte šonu ir petimi bei badėte ragais visas silpnąsias, kol jos nebuvo visur išblaškytos, ²² aš išgelbėsiu savo kaimenę, ir jie nebebus daugiau grobis. Aš spręsiu avies ir avies bylas.“

²³ Tuomet paskirsiu jiems vieną ganytoją – savo tarną Dovydą, kad juos ganytų; jis juos ganyt ir bus jų ganytojas. ²⁴ Ir aš, VIEŠPATS, būsiu jų Dievas, o mano tarnas Dovydas bus jų valdovas, – aš, VIEŠPATS, pasakiau.

²⁵ Sudarysiu su jais taikos sandorą, išvarysiu iš krašto plėšriuosius žvėris, ir jie gyvens saugiai net dykumoje ir miegos net miškuose.

²⁶ Juos ir savo kalvos apylinkes padarysiu palaima, siųsiu lietu pagal metų laiką, lietu, nešantį palaimą.

²⁷ Lauko medžiai teiks vaisių, o žemė – savo derlių. Savo žemėje jie

gyvens saugiai ir žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai sulaužysiu jų jungo kartis ir išgelbėsiu juos iš pavergėjų rankų. ²⁸ Jie nebebus grobis tautoms, neberys jų nė krašto žvėrys; jie gyvens saugiai, nebus kas keltų jiems baimę. ²⁹ Aprūpinsiu juos vešlia augalija, kad krašte nebereikėtų mirti nuo bado ir kęsti tautų užgaules. ³⁰ Jie žinos, kad aš, VIEŠPATS, jų Dievas, esu su jais, o jie, Izraelio namai, yra mano tauta, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ³¹ Jūs esate mano kaimenė, mano žmogiškos ganyklos avys, o aš esu jūsų Dievas“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Edomo teismas

35 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atsuk veidą į Seyro kalną ir pranašauk jam. ³ Sakyk: Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Aš prieš tave, Seyro kalne! / Keliu prieš tave ranką, / kad padaryčiau iš tavęs tuščius tyrus. / ⁴ Tavo miestus pavirsi griuvėsiais; / tu pavirsi tyrais / ir žinosi, kad aš esu VIEŠPATS.

⁵ Kadangi puoselėjai amžiną nesaunaiką ir, atėjus jų galutinės bausmės laikui, išdavei Izraelio žmones kalavijui jų nelaimės metu, ⁶ kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – atiduodu tave kraujui, kraujas seks tau įkandin. Dėl to, kad nekentei savo giminaičių, sekios paskui tave kraujo praliejimas. ⁷ Pavirsi Seyro kalną tuščiais tyrais, neleisiu niekam į juos eiti ar iš jų išeiti. ⁸ Pripildysiu jo kalnus žuvusių; ant tavo kalvų, tavo slėniuose ir upių vagose gulės kritusieji nuo kalavijo. ⁹ Pavirsi tave amžiniais tyrais; tavo miestai bus negyvenami. Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.’

¹⁰ Kadangi manei: 'Abi šios tautos ir abu šie kraštai^a yra mano; mes juos užimsime kaip paveldą', – nors ten buvo VIEŠPATS, ¹¹ kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – pasielgsiu su tavimi, vedamas to paties pavydulingo pykčio, lygiai taip, kaip tu elgeisi su jais iš neapykantos. ¹² Ir tu žinosi, kad aš, VIEŠPATS, girdėjau visas tavo piktas patyčias, kuriomis šaipeisi iš Izraelio kalnų: 'Jie paversti tyrais! Atiduoti mums praryti!' ¹³ Labai įžūliai burnojote prieš mane, gausūs buvo prieš mane ištarti jūsų žodžiai; aš juos girdėjau!" ¹⁴ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kai visa žemė džiūgaus, paversiu tave tyrais. ¹⁵ Kaip tu džiūgavai, kai Izraelio namų paveldas buvo paverstas tyrais, taip aš pasielgsiu su tavimi. Pavirsi tyrais, Seyro kalne, ir visas Edomas bus tyrai! Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

Izraelio atnaujinimas

36 O tu, žmogau, pranašauk Izraelio kalnams ir sakyk: 'Izraelio kalnai, klausykitės VIEŠPATIES žodžio!'“ ² Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi priešas sakė apie tave: 'Še tau!' ir tarė: 'Tos amžinosios kalvos tapo mūsų paveldu!', ³ tu pranašauk ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tik dėl to, kad jie pavertė jus tyrais ir traiškė jus iš visų pusių taip, jog tapote kitų tautų paveldu ir apkalbų bei pajuokos dalyku tarp tautų, ⁴ Izraelio kalnai, klausykitės Viešpaties.'“ Taip kalba Viešpats DIEVAS kalnams ir kalvoms, dauboms ir slėniams, tuštiems tyrams ir apleis-

tiems miestams, tapusiems grobiu ir pajuoka kitoms kaimyninėms tautoms, ⁵ taip kalba Viešpats DIEVAS: „Išties su degančiu pykčiu kalbu kitoms tautoms ir Edomui, pasisavinusiems kaip paveldą mano kraštą su džiūgaujančia širdimi ir panieka, kad pasigrobtų jo ganyklą. ⁶ Todėl pranašauk apie Izraelio žemę, sakyk kalnams ir kalvoms, dauboms ir slėniams.“ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėkite manimi! Aš kalbu su degančiu pykčiu dėl to, kad jūs turėjote kęsti tautų užgaules.“ ⁷ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Keliu ranką ir prisiekiu, kad ir aplink tave gyvenančios tautos turės kęsti gėdą.

⁸ Bet jūs, Izraelio kalnai, skleiskite savo šakas ir duokite vaisių mano tautai Izraeliui, nes jie netrukus sugrįš į namus. ⁹ Tikėkite manimi, ateinu pas jus, atsigręšiu į jus, ir jūs vėl būsite ariami ir sėjami. ¹⁰ Įkurdinsiu jumyse minias žmonių, visus Izraelio namus. Miestai vėl bus gyvenami ir griuvėsiai atstatomi. ¹¹ Pagausinsiu pas jus žmonių ir gyvulių, jie dauginsis ir bus našūs. Vėl būsite gyvenami kaip anksčiau; jus praturtinsiu labiau negu buvote pradžioje. Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS. ¹² Parvesiu pas jus žmones – savo tautą Izraelį, jie paveldės jus, būsite jų paveldas. Niekada nebeatimsite jų vaikų.“

¹³ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi sakoma apie jus: 'Tu esi žmones ryjantis kraštas, tu iš savo tautos atimi vaikus', – ¹⁴ daugiau neberyti žmonių ir nebeatimsi vaikų iš savo tautos, – tai Viešpaties

DIEVO žodis. – ¹⁵ Padarysiu, kad nebegirdėtum daugiau tautų užgaulių ir nebereikėtų kęsti tautų pajuokos; nebeklupdysiu daugiau niekada savo tautos“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁶ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁷ „Žmogau, gyvendami savo žemėje Izraelio namai suteršė ją savo elgesiu ir darbais. Jų elgesys mano akivaizdoje buvo kaip moters nešvarumas per mėnesines. ¹⁸ Išliejau ant jų savo įniršį dėl kraujo, kurį jie buvo pralieję krašte, ir už stabus, kuriais buvo ji suteršę. ¹⁹ Išblaškiau juos tarp tautų, ir jie buvo išvėtyti po kraštus; nubaudžiau juos, paisydamas jų elgesio ir darbų. ²⁰ Tačiau kai jie atėjo pas tautas ir kur tik atėjo, jie išniekino mano šventąjį vardą tuo, kad apie juos buvo sakoma: ‘Tai VIEŠPATIES tauta, bet turėjo išeiti iš jo krašto.’ ²¹ Todėl susirūpinau dėl savo šventojo vardo, kurį Izraelio namai išniekino akyse tautų, pas kurias buvo atėję.

²² Todėl sakyk Izraelio namams: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Izraelio namai, darysiu tai ne dėl jūsų, bet dėl savo šventojo vardo, kurį jūs išniekinote akyse tautų, pas kurias atėjote. ²³ Pašventinsiu savo didį, tautose išniekintą vardą, kurį jūs išniekinote jų akyse, ir žinos tautos, kad aš esu VIEŠPATS, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – kai per jus apreikšiu jų akyse savo šventumą. ²⁴ Atimsiu jus iš tautų, surinksiu iš visų kraštų ir parvesiu į jūsų žemę. ²⁵ Nuplausiu jus tyru vandeniu, bus nuvalyti visi jūsų nešvarumai, visi jūsų stabai bus pašalinti. ²⁶ Duosiu jums naują širdį ir atnaujinsiu jus nauja dvasia. Išimsiu iš jūsų

akmens širdį ir duosiu jums jautrią širdį. ²⁷ Duosiu jums savo dvasią ir padarysiu, kad gyventumėte pagal mano įstatus, laikytumėtės mano įsakų ir juos vykdytumėte. ²⁸ Tuomet jūs gyvensite krašte, kurį daviau jūsų protėviams; jūs būsite mano tauta, o aš būsiu jūsų Dievas. ²⁹ Kai būsiu jus išgelbėjęs iš visų jūsų nešvarumų, paliepsiu javams, kad būtų gausūs, ir bado jums nebusu. ³⁰ Pagausinsiu medžių vaisius ir dirvos derlių, kad nebereikėtų jums kęsti bado gėdos tarp tautų. ³¹ Tuomet atsiminsite savo nedorus kelius ir negerus darbus, bjaurėsitės patys savimi dėl savo kalčių ir bjaurių nusikaltimų. ³² Tai darysiu ne dėl jūsų, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – tebūna jums tai žinoma! Būkite sugėdinti ir gėdykitės dėl savo klystkelių, Izraelio namai!”

³³ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tą dieną, kai būsiu nuvalęs visas jūsų kaltes, apgyvendinsiu jūsų miestus, ir bus atstatyti jūsų griuvėsiai. ³⁴ Nuniokotasis kraštas, buvęs tyrais kiekvieno praeivio akyse, vėl bus ariamas. ³⁵ Žmonės sakys: ‘Tas kraštas, kadaise nuniokotas, pavirto Edeno sodu, o miestai, kadaise tušti, nuniokoti ir sugriauti, dabar gyvenami ir įtvirtinami!’ ³⁶ Tuomet tautos, išlikusios aplink jus, žinos, kad aš, VIEŠPATS, atstaciau griuvėsius, atsodinau tyrus. – Aš, VIEŠPATS, pasakiau, aš ir padarysiu!”

³⁷ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Leisiu Izraelio namams dar ir to iš manęs prašyti – pagausinti jų žmonių kaip avių kaimenėje. ³⁸ Kaip Jeruzalėje per šventes pilna avių aukojimui, taip sugriautieji miestai bus pilni žmonių kaimenių. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.“

Kaulų slėnis

37 VIEŠPATIES ranka palietė mane. Jis išvedė mane VIEŠPATIES dvasia ir pastatė viduryje slėnio, kuris buvo pilnas kaulų. ² Jis visur vedžiojo mane tarp jų; slėnyje jų buvo labai daug. Jie buvo labai sudžiūvę. ³ Jis tarė man: „Žmogau, ar gali šie kaulai atgyti?“ Atsakiau: „Viešpatie DIEVE, tik tu tai žinai.“ ⁴ Tuomet jis tarė man: „Pranašauk šitiems kaulams, sakyk jiems: ‘Sausieji kaulai, klausykitės VIEŠPATIES žodžio!’“ ⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS šiems kaulams: „Tikėkite manimi, aš įkvėpsiu jums dvasią, ir jūs atgysite.“ ⁶ Duosiu jums sausgysles, uždėsiu ant jūsų raumenis, aptrauksiu jus oda, suteiksiu jums alsavimą, ir atgysite. Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.“

⁷ Pranašavau, kaip man buvo liepta, ir, man bepranašaujant, staiga pasigirdo triukšmas ir barškėjimas: kaulai rinkosi kaulas prie savo kaulo. ⁸ Įsižiūrėjau, ir, tikėkite manimi, ant jų buvo sausgyslės, raumenys užaugę ir oda juos aptraukusi, bet dvasios juose nebuvo. ⁹ Tuomet jis tarė man: „Pranašauk dvasiai, pranašauk, žmogau, ir sakyk dvasiai: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Ateik, dvasia, iš keturių vėjų ir padvelk į tuos užmuštuosius, kad jie atgytų.’“ ¹⁰ Pranašavau, kaip man buvo liepta, ir į juos įėjo dvasia; jie atgijo, ir pakilo ant kojų nepaprastai didelė minia.

¹¹ Jis kreipėsi į mane: „Žmogau, šie kaulai – visi Izraelio namai. Žiūrėk! Jie sako: ‘Sudžiūvo mūsų kaulai, nebėra mums vilties. Esame žuvę!’“ ¹² Todėl pranašauk jiems ir sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėkite manimi, atversiu jūsų

kapus ir prikelsiu jus iš kapų, mano tauta, ir parvesiu jus į Izraelio žemę.

¹³ Jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai atversiu jūsų kapus ir prikelsiu jus iš jūsų kapų, mano tauta!

¹⁴ Duosiu jums savo dvasią, kad atgytumėte, parvesiu jus į jūsų žemę, kad žinotumėte, jog aš, VIEŠPATS, pasakiau, aš ir padarysiu“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Du pagaliai

¹⁵ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁶ „Žmogau, pasiimk pagali ir parašyk ant jo: ‘Judo ir jam ištikimų izraelitų’. Tuomet paimk kitą pagali ir parašyk ant jo: ‘Juozapo – tai yra Efraimo pagalys – ir visų jam ištikimų Izraelio namų’.“ ¹⁷ Suglausk juodu vieną su kitu, kad būtų sujungti tavo rankoje. ¹⁸ Kai tavo tautiečiai klaus tavęs: ‘Nejau mums nepaaiškinsi, ką nori jais pasakyti?’, ¹⁹ sakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėkite manimi, paimsiu Efraimo rankoje esantį Juozapo ir jam ištikimų Izraelio giminių pagali, uždėsiu ant jo Judo pagali ir padarysiu iš jų vieną pagali, kad būtų sujungti mano rankoje.’“ ²⁰ Laikydamas pagalius, ant kurių rašysi, savo rankoje jų akivaizdoje, ²¹ sakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėkite manimi, paimsiu Izraelio žmones iš tautų, pas kurias jie buvo išėję, surinksiu juos iš visur ir parvesiu į jų kraštą.‘ ²² Padarysiu juos viena tauta krašte, Izraelio kalnuose; vienas karalius bus jų visų karalius. Niekada daugiau jie nebebus dvi tautos, niekada daugiau nebebus padalyti į dvi karalystes. ²³ Niekada daugiau jie nebesusiterš stabais ir bjaurybėmis ar kitais nusikaltimais.

Išgelbėsiu juos iš visų atsimetimo darbų, kuriais jie nusidėjo, ir nuvalysiu juos. Tuomet jie bus mano tauta, o aš būsiu jų Dievas.

²⁴Mano tarnas Dovydas bus jų karalius, ir visi turės vieną ganytoją. Jie gyvens pagal mano įsakus ir vykdys mano įstatus. ²⁵Jie gyvens krašte, kurį daviau savo tarnui Jokūbui ir kuriame gyveno jų protėviai; jie, jų vaikai ir jų vaikų vaikai ten gyvens per amžius, ir mano tarnas Dovydas amžinai bus jų vadas. ²⁶Sudarysiu su jais taikos sandorą, ir ji bus amžina sandora. Laiminsiu juos ir pagausinsiu, pasistatysiu amžiams tarp jų šventyklą. ²⁷Tarp jų bus mano padangtė; aš būsiu jų Dievas, o jie bus mano tauta. ²⁸Tuomet tautos žinos, kad aš, VIEŠPATS, pašventinu Izraelį, ir mano šventykla bus tarp jų per amžius.“

Pranašavimas Gogui

38 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Žmogau, atsisuk veidu į Magogo kraštą, į Gogą, Mešecho ir Tubalo vyriausiąją vadą. Pranašauk jam ³ir sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Aš prieš tave, Gogai, Mešecho ir Tubalo vyriausiasis vade! ⁴Vaikysiu tave aplink, įversiu kablius tau į nasrus, išvesiu tave ir visą tavo kariauną, žirgus ir raitelius, visus šauniai šarvuotus, didžiulę minią, visus su skydais ir šarvais, mosuojančius kalavijais. ⁵Tarp jų – Persija, Kušas ir Putas, visi su skydais ir šalmis, ⁶Gomeras ir visi jo pulkai, Bet Togarma iš tolimosios šiaurės ir jos pulkai; su tavimi daug tautų. ⁷Pasirenk ir būkite pasirengę

tu ir visi tavo pulkai, sutelkti aplink tave. Būk su jais pasirengęs. ⁸Praeis daug dienų, kol tau bus duotas įsakymas ir metų baigmėje žygiuosi į kraštą, atgaivintą po sunaikinimo, į kraštą žmonių, surinktų iš daugelio tautų, į Izraelio kalnus, ilgą laiką buvusius tyrtais, prieš žmones, surinktus iš tautų ir dabar visus gyvenančius saugiai. ⁹Ateisi kaip kylanti audra, kaip žemę dengiantis debesis drauge su visais savo pulkais, ir daug tautų eis kartu su tavimi.“

¹⁰Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tą dieną ateis mintys tau į širdį, ir tu regsi nedoras užmačias. ¹¹Sakysi sau: ‘Pakilsiu prieš beginklių kaimų kraštą, užpulsiu taikius ir saugiai gyvenančius žmones, visus, gyvenančius be mūro sienų, neturinčius nei velkių, nei durų’, – ¹²eisi imti grobio ir plėšikauti, pulti vėl atstatytų griuvėsių ir tautos, surinktos iš tautų, turtėjančios galvijais ir gėrybėmis, gyvenančios žemės šerdyje“. ¹³Šeba ir Dedanas, Taršišo pirkliai ir visi jo jauni galiūnai klaus tave: ‘Argi tu atėjai imti grobio? Argi sutelkei savo kariauną plėšikauti, grobti sidabro ir aukso, vogti galvijų ir gėrybių, prisiplėšti daug grobio?’

¹⁴Todėl, žmogau, pranašauk ir sakyk Gogui: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Argi nežinosi tos dienos, kai mano tauta Izraelis gyvens saugiai? ¹⁵Ateisi iš savo vietos tolimiausiame šiaurės pakraštyje tu ir daug tautų drauge su tavimi, visi raiti ant žirgų, didžiulė kariauna ir galinga kariuomenė, ¹⁶ir pakilsi prieš mano tautą Izraelį kaip debesis, uždengiantis žemę. Dienų baigmėje aš atvesiu tave prieš savo kraštą, kad tautos

pažintų mane, kai per tave, Gogai, parodysiu savo šventumą jų akyse.”

¹⁷ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Juk tu esi tas, apie kurį anomis dienomis kalbėjau per savo tarnus, Izraelio pranašus, pranašavusius per metų metus anomis dienomis, kad atvesiu tave prieš juos! ¹⁸ Tą dieną, kai Gogas iškels koją į Izraelio žemę, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – užvirs mano pyktis. ¹⁹ Kupinas pavysdo ir pykčio įniršio aš pareiškiu: Tą dieną Izraelio krašte bus didelis žemės drebėjimas. ²⁰ Jūros žuvys, padangių paukščiai, laukų žvėrys, visi žeme ropojantys ropliai ir visi žmonės žemėje drebės prieš mane. Kalnai bus nuversti, uolos virs, visi mūrai grius žemėn. ²¹ Tuomet pašauksiu prieš Gogą kalaviją iš visų savo kalnų, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – ir kiekvieno kalavijas bus pakeltas prieš savo brolių. ²² Nubausiu jį maru ir kraujo praliejimu, lysiu ant jo ir jo pulkų, ant visų su juo esančių tautų liūtis pyla ir kruša, ugnimi ir siera. ²³ Taip apreikšiu savo didybę ir šventumą daugelio tautų akyse. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.’

39 O tu, žmogau, pranašauk Gogui ir sakyk: Taip kalba Viešpats DIEVAS. Aš prieš tave, Gogai, Mešecho ir Tubalo vyriausiasis vade! ² Vaikysiu tave aplinkui, skatinsiu tave, pakelsiu tave iš tolimiausių šiaurės ir vesių tave į Izraelio kalnus. ³ Išmušiu tau iš kairės rankos lanką ir išmesiu tau iš dešinės rankos strėles. ⁴ Ant Izraelio kalnų žūsi tu ir visi tavo pulkai, ir su tavimi esančios tautos. Visokiems plėšriams paukščiams ir lauki-

niams žvėrimis atiduosiu tave ryti, ⁵ kai gulėsi atvirame lauke, nes aš taip pasakiau, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ⁶ Siųsiu ugnį prieš Magogą ir tuos, kurie saugiai gyvena pajūrio kraštuose, ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

⁷ Padarysiu, kad mano vardas būtų žinomas mano tautai Izraeliui, nebeleisiu, kad mano vardas būtų niekinamas, ir visos tautos žinos, kad aš, VIEŠPATS, esu šventas Izraelyje. ⁸ Tikėk manimi, ji atėjo! Ji įvyko, – tai Viešpaties DIEVO žodis! – Tai diena, apie kurią kalbėjau.

⁹ Tuomet išeis Izraelio miestų gyventojai ir sumes ginklus į ugnį ir sudegins skydus ir šarvus, lankus ir strėles, vėzdus ir ietis; septynerius metus jais kūrens ugnį. ¹⁰ Nerinks malkų laukuose, nekirs medžių miškuose, nes ginklais kūrens ugnį. Jie apiplės tuos, kurie juos plėšė, ir apgrobos tuos, kurie juos apgrobė“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹¹ „Tą dieną duosiu Gogui kapo vietą Izraelyje – Abarimų slėnyje į rytus nuo Jūros. Tai užtvers taką keleiviams, nes ten bus palaidoti Gogas ir visa jo kariauna. Jis bus pavadintas Hamon Gogo^a slėniu. ¹² Izraelio namai, norėdami apvalyti kraštą, septynis mėnesius sugaiš juos laidodami. ¹³ Visi krašto žmonės juos laidos. Tai bus jiems garbė tą dieną, kai apreikšiu savo šlovę, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁴ Bus paskirti vyrai, kad nuolat keliautų po kraštą ir laidotų tuos, kurie gulį nepalaidoti, idant apvalytų kraštą. Jie tęs paieškas septynis mėnesius. ¹⁵ Kai ieškotojai, keliaudami po kraštą, užtikis žmogaus kaulą,

^{39,11a} Hebr. „Gogo gauja“.

jie pastatys prie jo ženklą, kad duobkasiai palaidotų jį Hamon Gogo slėnyje. ¹⁶ Taip pat ir miesto vardas bus Hamona. Taip bus apvalomas kraštas.

¹⁷ Klausyk, žmogau, taip kalba Viešpats DIEVAS. Šauk kiekvienam skraidančiam paukščiui ir visiems laukiniams žvėrims: 'Rinkitės ir ateikite! Rinkitės iš visur aplinkui į aukos šventę, kurią jums rengiu, didžią aukos šventę Izraelio kalnuose; jūs rysite mėsą ir gersite kraują. ¹⁸ Rysite galiūnų kūnus ir gersite žemės vadų kraują; tai avinai, ėriukai, ožiai, jaučiai, visi Bašano penimi gyvuliai. ¹⁹ Rysite riebumo ligi soties ir gersite kraujo ligi pasigėrimo aukos šventėje, kurią jums rengiu. ²⁰ Prie mano stalo pasisotinsite žirgais ir raiteliais, galiūnais ir visokio rango kariais', – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Izraelio atkūrimas

²¹ „Taip aš parodysiu savo šlovę tautos. Visos tautos pamatys teisumą, kuriame teisiau, ir ranką, kuria jas valdžiau. ²² O Izraelio namai nuo tos dienos visada žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas. ²³ Ir taūtos supras, kad Izraelio namai buvo išstremti tik dėl savo kaltės, nes nebuvo man ištikimi. Todėl nuo jų paslėpiau savo veidą, atidaviau juos jų priešams į rankas, ir jie krito nuo kalavijo visi kaip vienas. ²⁴ Pasielgiau su jais pagal jų susiteršimą bei nusikaltimus ir paslėpiau nuo jų savo veidą.“

²⁵ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „O dabar aš sugrąžinsiu Jokūbo tremtinius, pasigailėsiu visų Izraelio namų ir pavyduliausiu dėl savo

šventojo vardo. ²⁶ Gyvendami saugiai ir nieko nebijodami savo krašte, jie užmirš savo gėdą ir visą neištikimybę, kuria man nusikalto, ²⁷ kai būsiu juos sugrąžinęs iš tautų, surinkęs iš jų priešų kraštų ir parodęs per juos daugelio tautų akyse savo šventumą. ²⁸ Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas, dėl to, kad ištrėmiau juos tarp tautų ir vėl surinkau juos į jų pačių žemę, kitur nė vieno nepalikdamas. ²⁹ Niekada nebeslėpsiu nuo jų savo veido, nes išliejau savo dvasią ant Izraelio namų“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Naujosios Šventyklos regėjimas

40 Dvidešimt penktų mūsų tremties metų pradžios mėnesio dešimtą dieną, praėjus keturiolikai metų nuo miesto sunaikinimo, tą pačią dieną, palietė mane VIEŠPATIES ranka, ir jis vedė mane ten link. ² Ir nuvedė mane dieviškais regėjimais į Izraelio kraštą ir pastatė ant labai aukšto kalno, kur pietų pusėje stovėjo tarsi miesto apmatai. ³ Kai jis mane ten atvedė, žiūriu, – vyras, kurio išvaizda spindi lyg žalvaris, su linine virve ir matuojamąja nendre rankoje, stovi vartuose. ⁴ Vyras tarė man: „Žmogau, gerai įsižiūrėk, atidžiai įsiklausyk ir įsidėk į širdį visa, ką tau parodysiu, nes tam esi čia atvestas, kad tai parodyčiau. Visa, ką matysi, paskelbk Izraelio namams.“

⁵ Žiūriu, aplink šventyklą iš lauko pusės visur eina siena. Matuojamoji nendrė vyro rankoje buvo šešių uolekčių ilgio, o kiekvienos uolekties ilgis – uolektis su plaštaka. Jis išmatavo sieną; ji buvo vienos nendros storio ir vienos nendros aukščio.

⁶ Tuomet jis žengė pro rytinius vartus, ir, užkopęs laiptais, išmatavo vartų slenkstį; jis buvo vienos nendrės pločio ir vienos nendrės ilgio. Ten buvo ⁷ sarginių vienos nendrės ilgio ir vienos nendrės pločio su penkių uolekčių tarpu tarp sarginių ir vienos nendrės pločio slenkstis prie vidinio vartų prieangio. ⁸ Jis išmatavo ir vartų vidinį prieangį; jo plotis buvo viena nendrė. ⁹ Tuomet išmatavo vartų prieangį; ir jis buvo aštuonių uolekčių dydžio, o jo stulpai – dviejų uolekčių dydžio; vartų prieangis buvo viduje. ¹⁰ Kiekvienoje rytinių vartų pusėje buvo po tris sargines tokio pat dydžio ir su stulpais kiekvienoje pusėje tokio pat dydžio. ¹¹ Tuomet jis išmatavo vartų angą; ji buvo dešimties uolekčių dydžio, o patys vartai – trylikos uolekčių pločio. ¹² Priešais sargines iš abiejų šonų buvo po vienos uolekties užtvarą; sarginės buvo šešių uolekčių pločio ir ilgio. ¹³ Jų angos buvo viena priešais kitą skersai vartų praeigą; išmatavęs vartų plotį nuo vienos sarginės galo iki kitos galo, jis gavo dvidešimt penkias uolektis. ¹⁴ Jis išmatavo taip pat šešiasdešimt uolekčių dydžio prieangį ir vartus prie stulpo kiekviename kiemo pakraštyje. ¹⁵ Nuo vartų priekio prie įėjimo ligi vidinio vartų prieangio galo buvo penkiasdešimt uolekčių. ¹⁶ Sarginės ir jų stulpai turėjo langus su langinėmis visur aplink vartų viduje, ir prieangiai turėjo langus visur aplink viduje, o stulpai buvo papuošti palmėmis.

¹⁷ Tuomet jis nuvedė mane į išorinį kiemą su kambariais ir grįsta asla visur aplink kiemą. Aplink grįstąją aslą buvo trisdešimt kambarių. ¹⁸ Ši grįstoji asla siekė vartų šoną ir atitiko jų grindinį; tai buvo žemuti-

nė asla. ¹⁹ Jis išmatavo nuotolį nuo žemutinių vartų vidinio priekio ligi vidinio kiemo išorinio priekio; jis buvo šimto uolekčių.

Taip buvo rytiniame ir šiauriniame pakraštyje. ²⁰ Tuomet jis išmatavo išorinio kiemo vartų į šiaurės pusę ilgį ir plotį. ²¹ Jų sarginės, po tris kiekvienoje pusėje, jų stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip ir pirmųjų vartų – penkiasdešimt uolekčių ilgio ir dvidešimt penkių uolekčių pločio. ²² Jų langai, prieangis ir palmės buvo tokio pat dydžio kaip ir vartų į rytų pusę. Iš lauko į juos aukštyn vedė septynios pakopos, o prieangis buvo viduje. ²³ Priešais šiaurinius vartus, panašiai kaip priešais rytinius vartus, buvo vartai į vidinį kiemą; jis išmatavo nuotolį nuo vartų ligi vartų ir gavo šimtą uolekčių.

²⁴ Tuomet jis pavedė mane pietų link; žiūriu, ten vartai į pietų pusę. Jis išmatavo jų stulpus ir prieangį, ir jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ²⁵ Vartuose ir jų prieangyje visur aplinkui buvo langai kaip ir kiti langai; vartų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt penkios. ²⁶ Iš lauko į juos aukštyn vedė septyni laiptai, o jų prieangis buvo viduje. Jų stulpai buvo papuošti palmėmis: viena – viename pakraštyje, kita – kitame. ²⁷ Ir vidinio kiemo pietų pusėje buvo vartai; jis išmatavo nuotolį nuo tų vartų ligi pietinių vartų ir gavo šimtą uolekčių.

²⁸ Tuomet jis vedė mane pro pietinius vartus į vidinį kiemą. Jis išmatavo pietinius vartus, ir jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ²⁹ Jų sarginės, stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip kiti. Vartuose ir jų prieangyje visur aplinkui buvo langai; jų ilgis buvo penkiasdešimt

uolekčių, o plotis – dvidešimt penkios uolektys. ³⁰ Abiejuose šonuose prieangiai buvo dvidešimt penkių uolekčių ilgio ir penkių uolekčių pločio.

³¹ Vartų prieangis buvo išorinio kiemo pusėje, palmės puošė jo stulpus, o laiptai turėjo aštuonias pakopas.

³² Tuomet jis nuvedė mane į vidinį kiemą rytų pusėje ir išmatavo vartus; jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ³³ Jų sarginės, stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip kiti. Vartuose ir jo prieangyje visur aplinkui buvo langai; jų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis dvidešimt penkios uolektys. ³⁴ Vartų prieangis buvo išorinio kiemo pusėje, palmės puošė jo stulpus abiejuose šonuose, o laiptai turėjo aštuonias pakopas.

³⁵ Tuomet jis atvedė mane prie šiaurinių vartų ir juos išmatavo; jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ³⁶ Jų sarginės, stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip kiti ir turėjo langus visur aplinkui. Jų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis dvidešimt penkios. ³⁷ Jų prieangis buvo išorinio kiemo pusėje, palmės puošė jo stulpus abiejuose šonuose, o laiptai turėjo aštuonias pakopas.

³⁸ Šių vartų prieangyje buvo durys į kambarį, skirtą deginamosioms aukoms nuplauti. ³⁹ Vartų prieangio viduje buvo du stalai viename šone ir du stalai kitame šone, ant kurių būdavo skerdžiama ir deginamoji auka, ir auka už nuodėmę, ir auka už kaltę. ⁴⁰ Lauke, palei prieangio sieną, prie šiaurinių vartų įėjimo į prieangį, buvo du stalai ir kitame vartų prieangio šone buvo du stalai. ⁴¹ Taigi keturi stalai buvo viduje ir keturi stalai lauke už vartų, iš viso aštuoni stalai, ant kurių turėjo būti skerdžiamos aukos.

⁴² Keturi stalai, skirti deginamajai aukai, buvo iš tašytų akmenų, pusantros uolekties ilgio, pusantros uolekties pločio ir vienos uolekties aukščio. Ant jų turėjo būti dedami įrankiai, kuriais deginamosios atnašos ir aukos buvo skerdžiamos. ⁴³ Viduje visur aplinkui buvo pritvirtinti plaštakos pločio kabliai, o ant stalų turėjo būti kraunama aukų mėsa.

⁴⁴ Vidiniame kieme šalia vidinių vartų buvo kambariai giesmininkams: vienas – šalia šiaurinių vartų, atgręžtų į pietus, o kitas – šalia rytinių vartų, atgręžtų į šiaurę. ⁴⁵ Jis man paaiškino: „Į pietų pusę atgręžtas kambarys yra kunigams, tarnaujantiems šventykloje, ⁴⁶ o kambarys, atgręžtas į šiaurės pusę, yra kunigams, kurie tarnauja prie aukuro. Jie yra Cadoko palikuonys ir tik vieni iš Levio palikuonių gali artintis prie VIEŠPATIES jam tarnauti.“ ⁴⁷ Jis išmatavo kiemą; – jis buvo šimto uolekčių ilgio ir šimto uolekčių pločio. Jis buvo keturkampis. Aukuras stovėjo priešais šventyklą.

⁴⁸ Tuomet jis atvedė mane į šventyklos prieangį ir išmatavo prieangio stulpus; jie buvo penkių uolekčių dydžio viename šone ir penkių uolekčių dydžio kitame šone. Vartų plotis buvo keturiolika uolekčių. Šoninės vartų sienos buvo trijų uolekčių viename šone ir trijų uolekčių kitame. ⁴⁹ Prieangio ilgis buvo dvidešimt uolekčių ir plotis dvylika uolekčių; aukštyn į jį vedė dešimt pakopų, ir kiekviename šone prie staktų stovėjo stulpai.

41 Tuomet jis privedė mane prie šventosios ir išmatavo stulpus; jų storis viename ir kitame šone buvo šešios uolektys. ² Įėjimo anga

buvo dešimt uolekčių, o įėjimo angos šoninės sienos buvo penkių uolekčių viename ir kitame šone. Jis išmatavo šventąją; jos ilgis buvo keturiasdešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt uolekčių.

³ Įėjęs į vidų, jis išmatavo įėjimo angos stulpus – jie buvo dviejų uolekčių, įėjimo angos plotį – jis buvo šešių uolekčių ir įėjimo angos šoninės sienas – jos buvo septynių uolekčių. ⁴ Jis išmatavo ir kambarį už šventosios; jo ilgis buvo dvidešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt uolekčių. Ir tarė jis man: „Tai šventų švenčiausioji“.

⁵ Tuomet jis išmatavo šventyklos sieną – ji buvo šešių uolekčių storio, – ir visur aplink šventyklą esančius šoninius kambarius – jų plotis buvo keturios uolektys. ⁶ Šoniniai kambariai buvo vienas virš kito trijuose aukštuose, po trisdešimt kiekviename aukšte. Visur aplink šventyklos sieną buvo kyšuliai šoniniams kambariams pritvirtinti, kad jie nesiremtų į šventyklos sieną. ⁷ Takas į šoninius kambarius aukštuose buvo skirtingo pločio, nes laiptai ėjo aplink visą šventyklą. Todėl šoniniai kambariai plėtėjo nuo aukšto į aukštą. Nuo žemiausio aukšto buvo kopiami į aukščiausią per vidurinį aukštą.

⁸ Pastebėjau, kad šventyklą visur aplinkui turėjo grįstą pakylą – šoninių kambarių pamatus; jie buvo vienos šešių uolekčių nendrės aukščio. ⁹ Šoninių kambarių išorinės sienos storis buvo penkių uolekčių, o tarpas tarp šventyklos šoninių kambarių ¹⁰ ir kiemo kambarių buvo dvidešimt uolekčių pločio aplink visą šventyklą. ¹¹ Šoniniai kambariai buvo atgręžti į atvirą vietą; vienos durys –

šiauriniame pakraštyje, o kitos – pietiniame. Atvirosios vietos plotis visur aplinkui buvo penkios uolektys.

¹² Pastatas, atgręžtas į šventyklos kiemą vakarinėje pusėje, buvo septyniadešimt uolekčių pločio, pastato siena visur aplinkui – penkių uolekčių storio ir devyniasdešimt uolekčių ilgio. ¹³ Tuomet jis išmatavo šventyklos ilgį, ir jis buvo šimto uolekčių, o kiemo ir pastato bei jo sienų – šimtas uolekčių. ¹⁴ Jis išmatavo ir rytinį šventyklos pakraštį bei kiemą; ilgis buvo šimtas uolekčių. ¹⁵ Tuomet jis išmatavo ir ilgį pastato, atgręžto į kiemą vakarinėje pusėje, bei jo prieangių iš abiejų pusių; jis buvo šimtas uolekčių.

Šventyklos šventoji, vidus ir kiemo prieangiai ¹⁶ visur aplink buvo apmušti lentelėmis, ir visi trys turėjo nišose langus su pinučiais. Nuo slenkščio šventykla visur aplink buvo apmušta medžiu nuo grindų iki langų; langai buvo uždengti; ¹⁷ ligi durų viršaus, net Namų viduje ir iš lauko pusės, vidus ant visų sienų visur aplink ir šventojoje buvo išpuoštas raižiniais – ¹⁸ kerubais ir palmėmis tarp kerubų. Kiekvienas kerubas turėjo du veidus: ¹⁹ žmogaus veidą, atgręžtą į palmę iš vienos pusės, ir liūto veidą, atgręžtą į palmę iš kitos pusės. Tai kartojosi visur šventykloje; ²⁰ kerubai ir palmės buvo išraižyti ant sienų nuo aslos ligi durų viršaus.

²¹ Šventosios durų staktos buvo keturkampės. ²² Priešais šventų švenčiausiąją stovėjo pavidalas, kuris atrodė lyg medinis aukuras, – trijų uolekčių aukščio, dviejų uolekčių ilgio ir dviejų uolekčių pločio. Aukuro kampai, pakojis ir sienos buvo iš medžio. Jis tarė man: „Tai sta-

las, stovintis priešais VIEŠPATĮ.“
²³ Šventoji ir šventų švenčiausioji turėjo dvi duris. ²⁴ Abejos durys turėjo dvi sąvaras: dvi sąvaras vienos durys ir dvi sąvaras kitos. ²⁵ Ant navos durų buvo išraižyti kerubai ir palmės, kaip ir ant sienų. Lauke, prieangio priekyje, buvo stoginė iš medžio. ²⁶ Soninėse prieangio sienose buvo langai nišose ir palmės ant abiejų šonų.

42 Tuomet jis vedė mane pro šiaurinius vartus į išorinį kiemą ir atvedė prie kambarių, buvusių priešais šventyklos kiemą ir pastato šiauriniame šone. ² Pastato ilgis šiauriniame pakraštyje buvo šimtas uolekčių, o plotis – penkiasdešimt. ³ Priešais vidinio kiemo vartus viename pakraštyje ir priešais išorinio kiemo grindinį kitame pakraštyje buvo kambariai – triaukštė stoginė su kambariais. ⁴ Kambarių priekyje buvo dešimtys uolekčių pločio ir šimto uolekčių ilgio takas, o durys į kambarius buvo šiaurės pusėje. ⁵ Viršutinio aukšto kambariai buvo siauresni negu žemutinio ir vidurinio aukšto, nes jame stoginė užėmė daugiau vietos. ⁶ Jie buvo visuose trijuose aukštuose, bet tokių stulpų, kaip kiemo stulpai, neturėjo, todėl viršutinio aukšto kambariai ir buvo siauresni, negu žemiau esantys vidurinio ir žemutinio aukšto kambariai. ⁷ Siena lauke, lygiagreti kambariams ir priešais kambarius, išorinio kiemo pusėje buvo penkiasdešimt uolekčių ilgio. ⁸ Ir kambariai išorinio kiemo pusėje buvo penkiasdešimt uolekčių ilgio, bet kambariai priešais šventyklą buvo šimto uolekčių ilgio. ⁹ Po šiais kambariais buvo įėjimas; reikėjo eiti iš rytų pusės,

norint įeiti į juos iš išorinio kiemo, ¹⁰ kur prasidėjo išorinė siena.

Pietiniame pakraštyje, priešais kiemą ir pastatą, irgi buvo kambarių ¹¹ su taku priekyje. Jie buvo panašūs į kambarius šiauriniame pakraštyje, tokio pat ilgio ir pločio, su tokiais pat išėjimais, įrengimais ir durimis. ¹² Įėjimai į kambarius pietiniame pakraštyje buvo pasiekiami per įėjimą atitinkamo tako pradžioje iš rytų pusės palei vidaus sieną.

¹³ Tuomet jis kreipėsi į mane: „Šiauriniai kambariai ir pietiniai kambariai priešais kiemą yra šventi kambariai, kur kunigai, tarnaujantys VIEŠPAČIUI, valgys švenčiausias atnašas. Ten jie pasidės švenčiausias atnašas – ir javų atnašas, ir atnašas už nuodėmę, ir atnašas už kaltę, nes ta vieta šventa. ¹⁴ Kunigai, įėję į šventąją vietą, neišeis į išorinį kiemą, nepalikę ten drabužių, kuriais apsirengę tarnauja, nes jie šventi. Prieš eidami į žmonėms skirtą vietą, jie turi apsivilkti kitais drabužiais.“

¹⁵ Baigęs matuoti šventyklos vidų, jis išvedė mane pro rytinius vartus ir išmatavo ją visur aplinkui.

¹⁶ Matuojamąją nendre jis išmatavo rytinį pakraštį ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. Tuomet apsisuko, ¹⁷ išmatavo šiaurinį pakraštį ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre.

¹⁸ Apsisuko, išmatavo pietinį pakraštį ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. ¹⁹ Atsisuko į vakarinį pakraštį, išmatavo ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. ²⁰ Jis išmatavo šventyklą iš visų keturių šonų. Ji turėjo aplink penkių šimtų uolekčių ilgio ir penkių šimtų uolekčių pločio sieną, kuri skyrė pašventintą vietą nuo paprastos.

43 Tuomet jis atvedė mane prie rytinių vartų. ² Žiūriu, Izraelio Dievo Šlovė artinasi iš rytų, jos užėsęs kaip šniokštimas galingų vandenų, ir žemė spindi nuo jo Artumo. ³ Regėjimas, kurį mačiau, buvo kaip regėjimas, kurį buvau matęs, kai jis atėjo sunaikinti miesto, ir kaip regėjimas, kurį buvau matęs prie Kebaro upės. Puoliau veidu žemėn. ⁴ VIEŠPATIES Šlovei ižengus į šventyklą pro rytų vartus, ⁵ dvasia pakėlė mane ir nuvedė į vidinį kiemą. Žiūriu, šventyklą sklidina VIEŠPATIES Šlovės.

⁶ Vyrui stovint šalia manęs, išgirdau kažką kalbant man iš šventyklos. ⁷ Man buvo sakoma: „Žmogau, tai ir mano sosto vieta, ir vieta mano kojų padams. Amžiais čia gyvensiu tarp Izraelio žmonių. Izraelio namai nebeterš daugiau mano šventojo vardo – nei jie, nei jų karaliai savo kekšavimu ir savo karalių lavonais, jiems mirus. ⁸ Jie dėjo savo slenkstį prieš mano slenkstį ir savo staktas prieš mano staktas taip, kad tarp manęs ir jų liko tik siena, suteršė mano šventąjį vardą savo bjauriais nusikaltimais, kurių pridarė, ir aš išpykčio juos sunaikinau. ⁹ Dabar teatitolina jie savo kekšavimą ir savo karalių lavonus nuo manęs, ir aš amžinai tarp jų gyvensiu.

¹⁰ O tu, žmogau, parodyk Izraelio namams šventyklą; teišmatuoja jie jos matmenis ir tesusigėsta dėl savo bjaurių nusikaltimų. ¹¹ Kai jie susigės dėl viso, ką padarė, supažindink juos su šventyklos sąranga, įrengimu, išėjimais ir įėjimais, su visa jos sąranga, su visais jos sąrangą nusakančiais įstatais ir nurodymais. Surašyk tai jiems matant, kad jie ištikimai laikytųsi visos jos sąrangos ir visų jos nuostatų. ¹² Toks yra

šventyklos kalno viršuje įstatymas: visas plotas aplink bus švenčiausias. Toks yra šventyklos įstatymas.

¹³ Štai aukuro matmenys uolektimis, kai uolektį sudaro uolektis ir plaštaka. Jo pagrindas – vienos uolekties aukščio ir vienos uolekties pločio su vieno sprindžio pločio apvadu palei kraštą. Aukuro aukštis toks: ¹⁴ nuo pagrindo ant žemės ligi vienos uolekties pločio apatinės briaunos – dvi uolektys, o nuo mažosios briaunos ligi vienos uolekties pločio didžiosios briaunos – keturios uolektys. ¹⁵ Aukuro židiny – keturių uolekčių aukščio, o nuo aukuro židinio aukštyrų kyšos keturi ragai. ¹⁶ Aukuro židiny – keturkampis, dvylikos uolekčių ilgio ir dvylikos uolekčių pločio. ¹⁷ Briauna – keturkampė, keturiolikos uolekčių ilgio ir keturiolikos uolekčių pločio su pusės uolekties pločio apvadu aplink. Altoriaus pagrindas aplinkui – vienos uolekties, o jo laiptai atgręžti į rytus.“

¹⁸ Tuomet jis tarė man: „Žmogau, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – štai aukuro nuostatai. Tą dieną, kai jis bus pastatytas, kad ant jo būtų aukojamos deginamosios atnašos ir išliejamas kraujas, ¹⁹ levitams kunigams iš Cadoko šeimos, kurie artinasi prie manęs man tarnauti, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – duosi iš kaimenės jautuką kaip auką už nuodėmę. ²⁰ Paėmęs jo kraujo, pavilgysi juo keturis aukuro ragus, keturis briaunos kampus ir apvadą aplinkui; taip apvalysi jį ir išpirksi. ²¹ Taip pat paimsi aukai už nuodėmę jautį; jis bus sudegintas skirtoje Namų vietoje, bet už šventyklos ribų.

²² Kitą dieną paaukosi ožį, neturintį kliaudos, kaip atnašą už

nuodėmę; aukuras bus apvalytas, kaip buvo apvalytas jaučiu. ²³ Atlikęs apvalymą, paaukosi iš kaimenės jautuką be kliaudos ir aviną be kliaudos. ²⁴ Atvesi juos VIEŠPAČIUI, kunigai pabarstys juos druska ir paaukos kaip deginamąsias aukas VIEŠPAČIUI. ²⁵ Septynias dienas kasdien paruoši ožį aukai už nuodėmę; taip pat turės būti paruošti iš kaimenės jautukas ir avinas be kliaudos. ²⁶ Septynias dienas bus atliekamas aukuro išpirkimas ir apvalymas; taip jis bus pašventintas. ²⁷ Pasibaigus toms dienoms, pradedant nuo aštuntos dienos, kunigai ant aukuro aukos jūsų deginamąsias atnašas bei bendravimo aukas, ir aš būsiu jums palankus“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

44 Tuomet jis parvedė mane prie šventyklos išorinių vartų rytiniame pakraštyje; jie buvo uždaryti. ² VIEŠPATS tarė man: „Šie vartai liks uždaryti. Jie nebus atidaryti! Niekas pro juos neįeis, nes VIEŠPATS, Izraelio Dievas, įėjo pro juos; jie liks uždaryti. ³ Vien vadas, kadangi jis vadas, galės juose sėstis ir valgyti duoną VIEŠPATIES akivaizdoje. Jis įeis pro vartų prieangį ir išeis tuo pačiu keliu.“

⁴ Tuomet jis nuvedė mane pro šiaurinius vartus prie šventyklos priekio. Pažvelgiau ir štai! VIEŠPATIES Šlovės buvo sklidina VIEŠPATIES šventykla. Parpuoliau veidu žemyn. ⁵ VIEŠPATS man tarė: „Žmogau, įsidėk sau į širdį, gerai išžiūrėk akimis ir atidžiai įsiklausyk ausimis visa, ką tau pasakysiu apie visus VIEŠPATIES Namų įstatus bei įstatymus. Gerai įsidėmėk,

kam leidžiama įeiti į Namus ir kas neturi būti įleidžiamas į šventyklą. ⁶ Sakyk maištininkams Izraelio namams: „Taip kalba Viešpats DIEVAS. O Izraelio namai, gana jums visų jūsų bjaurių nusikaltimų! ⁷ Gausinate jų, įvesdami neapipjaustytos širdies ir neapipjaustyto kūno svetimtaučius, kad jie lankytųsi mano šventykloje, suteršdami mano Namus, kai jūs aukojate man pėną – taukus ir kraują. Sulaužėte mano Sandorą savo bjauriais nusikaltimais. ⁸ Užuot patys prižiūrėję mano šventąsias atnašas, jūs paskyrėte svetimtaučius, kad už jus jie prižiūrėtų mano šventyklą.“

⁹ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Joks neapipjaustytos širdies ir neapipjaustyto kūno svetimtautis neįeis į mano šventyklą, net joks svetimtautis, gyvenantis tarp izraelitų. ¹⁰ Tik levitai, nors jie, izraelitams klaidžiojant paskui savo stabus, pasitraukė toli nuo manęs ir turėjo priimti bausmę už savo kaltę, ¹¹ bus mano šventyklos tarnai. Jie bus paskirti šventyklos vartams prižiūrėti ir šventykloje tarnauti; jie skers deginamąsias atnašas bei aukas žmonėms ir jiems patarnaus. ¹² Kadangi jie tarnavo žmonėms jų stabų akivaizdoje ir buvo Izraelio namų kaltės priežastis, aš pakėliau prieš juos savo ranką, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – ir jie turės priimti bausmę už savo kaltę. ¹³ Jie nesiartins prie manęs tarnauti kaip kunigai, nesiartins nė prie mano šventųjų atnašų – švenčiausių dalykų, bet turės priimti gėdą už bjauriuosius nusikaltimus, kuriuos darė. ¹⁴ Tačiau paskirsiu juos prižiūrėti šventyklą, kad atliktų visą jos ruošą ir darytų visa, kas reikalinga.

Kunigai

¹⁵ O Levio giminės kunigai, Cado-ko palikuonys, ištikimai rūpinėsi mano Šventykla izraelitams nuklydus nuo manęs, artinsis prie manęs, kad man tarnautų; jie stosis mano akivaizdoje aukoti taukus ir kraują, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁶ Vien jie eis į mano šventyklą, vien jie artinsis prie mano stalo man tarnauti ir rūpinsis mano tarnyste. ¹⁷ Įeidami pro vidinio kiemo vartus, jie vilkės lininiais drabužiais, o tarnaudami prie vidinio kiemo vartų ar šventykloje, nesi-rengs jokių vilnonių apdarų. ¹⁸ Ant galvos jie dėvės lininius turbanus, ant strėnų vilkės apatiniais iš lino ir nesijuos diržu, kad neprakaituotų. ¹⁹ Išeidami į vidinį kiemą, pas žmones vidiniame kieme, jie nusi-vilks drabužius, kuriuos vilkėjo tarnaudami, ir padės juos šventyklos kambariuose; tuomet apsilvils kitais drabužiais, kad savo drabužiais nepašventintų žmonių. ²⁰ Galvos jie nesiskus, bet ilgų plaukų neaugins, tik apkarpys savo galvos plaukus. ²¹ Kunigas, kai turės eiti į vidaus kiemą, negers vyno. ²² Našlės ar atleistos moters jie sau žmona neims ir ims tik mergelę iš Izraelio namų palikuonių arba našlę, kuri yra kunigo našlė. ²³ Jie mokys mano tautą, kaip skirti šventa ir ne-šventa, rodys jiems, kaip atskirti tai, kas švaru, ir tai, kas nešvaru. ²⁴ Kilus ginčui, vien jie bus teisėjai ir spres jį pagal mano nuostatus. Jie saugos mano įstatymus bei įstatų visose mano šventėse ir švės mano šabus.

²⁵ Jie neis prie numirėlio, kad nesusiterštų. Mirus tėvui ar motinai, sūnui ar dukteriai, broliui ar netekėjusiai seseriai, jiems leista susiteršti.

²⁶ Atskaičiavęs septynias dienas po apsilvalymo, jis bus švarus. ²⁷ Tą dieną, kai eis į šventyklą, į vidinį kiemą tarnauti šventykloje, jis turės paaukoti atnašą už nuodėmę, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

²⁸ Jie gaus paveldą, o jų paveldas – aš; jūs neduosite jiems nuosavybės Izraelyje, aš – jų nuosavybė.

²⁹ Jie valgs javų atnašas, atnašas už nuodėmę, atnašas už kaltę; visa, kas Izraelyje paaukota, priklausys jiems. ³⁰ Visų pirmagimių ir visų jūsų dovanų, visų jūsų atnašų pirmienos priklausys kunigams. Ir pirmienas savo tešlos jūs duosite kunigams, idant palaima užengtų ant jūsų namų. ³¹ Kunigai nevalgys nudvėsusio ar žvėrių sudraskyto paukščio ar galvijo mėsos.

Krašto padalijimas

45 Dalydami burtų keliu kraštą kaip paveldą, atskirkite iš krašto kaip dovaną VIEŠPAČIUI šventą sritį dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dvidešimt tūkstančių uolekčių pločio; visas jos plotas bus šventas. ² Iš jos keturkampis penkių šimtų uolekčių iš penkių šimtų uolekčių plotas bus skirtas šventyklai su penkiasdešimt uolekčių laisvo ploto aplink ją. ³ Šventojoje srityje atmatuokite dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dešimt tūkstančių uolekčių pločio dalį, kurioje bus šventykla – šventų šventoji. ⁴ Tai bus šventoji krašto

44,19a T.y. kad šventumas nebūtų nederamai panaudotas.

dalis; ji priklausys kunigams, kurie tarnauja šventykloje ir artinasi prie VIEŠPATIES jam tarnauti, vieta jų namams ir šventoji vieta šventyklai.

⁵ Kita dalis – dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dešimt tūkstančių uolekčių pločio – priklausys levitams, tarnaujantiems šventykloje, kaip jų nuosavybė; joje bus miestai jiems gyventi.

⁶ Palei atskirtą šventąją sritį paskirkite penkių tūkstančių uolekčių pločio ir dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio plotą kaip nuosavybę miestui; tai priklausys visiems Izraelio namams.

⁷ O vadui priklausys nuosavybė greta abiejų šventosios srities ir miesto nuosavybės pakraščių, palei šventąją sritį ir miesto nuosavybę, vakarų ir rytų pusėje, tokio pat ilgio kaip viena iš giminių dalių, besidriekianti nuo vakarinės ligi rytinės krašto sienos. Tai bus jo nuosavybė Izraelyje. Mano vadai daugiau nebeengs mano tautos, bet paliks likusį kraštą Izraelio namams pagal jų gimines.“

⁹ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Gana jums, Izraelio vadai! Pašalinkite smurtą ir plėšikavimą, vykdykite teisumą ir teisingumą. Liaukitės engę mano tautą“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Mātai

¹⁰ „Tebūna jūsų svarstyklės teisingos, teisinga efa ir teisingas bātas.

¹¹ Efa ir bātas turi būti vienodos talpos – batė telpa dešimtadalis homero ir jų talpa bus matuojama homeru. ¹² Šekelis turės dvidešimt gėrų. Dvidešimt šekelių, dvidešimt

penki šekeliai ir penkiolika šekelių sudarys vieną miną.

Aukos ir šventės

¹³ Štai aukos, kurias atnašausite: nuo kiekvieno homero kviečių – šeštadalį efos, nuo kiekvieno homero miežių – šeštadalį efos. ¹⁴ Aliejui, kuris matuojamas batu, nustatomas toks saikas: nuo kiekvieno koro – dešimtadalis bato, nes koras kaip ir homeras turi dešimt batų. ¹⁵ Viena avis – nuo kiekvienos dviejų šimtų kaimenės iš Izraelio ganyklų. Tokios yra permaldavimo javų atnašos, deginamosios atnašos ir bendravimo aukos, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁶ Visi krašto gyventojai turės duoti šias aukas vadui Izraelyje. ¹⁷ Vado pareiga bus rūpintis deginamosiomis atnašomis, javų atnašomis ir liejamosiomis atnašomis per šventes, jaunaties dienas ir šabus, per visas Izraelio namų iškilmes. Jis pasirūpins atnašomis už nuodėmę, javų atnašomis, deginamosiomis atnašomis ir bendravimo aukomis permaldavimui už Izraelio namus.“

Šventės

¹⁸ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Pirmo mėnesio pirmą dieną iš kaimenės paimsi jokio trūkumo neturintį jautį ir apvalysi šventyklą. ¹⁹ Kunigas paims kraujo iš aukos už nuodėmę ir juo pašlakstys šventyklos durų staktas, keturis aukuro briaunos kampus ir vidinio kiemo vartų staktas. ²⁰ Tą pat pakartos mėnesio septintą dieną už kiekvieną, kuris nusidėjo per klaidą ar nežinojimą. Taip atliksite permaldavimą už šventyklą.

²¹ Pirmo mėnesio keturiolikta dieną švęsite Paschos iškilmę, ir septynių dienų šventėje bus valgo ma nerauginta duona. ²² Tą dieną vadas parūpins sau ir visiems krašto žmonėms jautį aukai už nuodėmę. ²³ Per septynias šventės dienas jis kasdien parūpins neturinčius jokio trūkumo septynis jaučius ir septynis avinus kaip deginamąją auką VIEŠPAČIUI, ir vieną ožį kasdien aukai už nuodėmę per septynias dienas. ²⁴ Jis parūpins javų aukai: kiekvienam jaučiui – vieną efa ir kiekvienam avinui – vieną efa su hinu aliejaus prie kiekvienos efos.

²⁵ Iškilmėje, kuri švenčiama septinto mėnesio penkiolikta dieną, jis turi daryti tą pat septynias šventės dienas, parūpindamas atnašas už nuodėmę, atnašas deginamajai aukai, javų atnašas ir aliejaus siūbuojamajai atnašai.“

46 Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Vidinio kiemo rytiniai vartai bus uždari šešias darbo dienas, bet bus atidaryti šabo dieną ir mėnulio jaunaties dieną. ² Vadas įeis iš lauko pro vartų prieangį ir stovės prie vartų stulpų. Kunigai paaukos jo deginamąją atnašą ir jo bendravimo aukas, o jis pagarbins ant vartų slenkščio. Tuomet jis išeis, bet vartai liks atidaryti iki vakaro. ³ Ir paprašti žmonės prie tų pačių vartų garbins VIEŠPATĮ šabo ir jaunaties dienomis. ⁴ Deginamoji auka, kurią vadas paaukos VIEŠPAČIUI šabo dieną, bus šeši avinėliai, neturintys jokio trūkumo, ir vienas avinas, neturintis jokio trūkumo, ⁵ su vienos efos javų atnaša prie avino, o javų atnaša prie avinėlių priklausys nuo jo rankos dosnumo drauge su vienu hinu

aliejaus prie kiekvienos efos. ⁶ Mėnulio jaunaties dieną iš kaimenės jis paaukos jokio trūkumo neturintį jautį, šešis avinėlius ir vieną aviną; šie irgi turi būti be jokio trūkumo. ⁷ Kaip javų atnašą jis parūpins vieną efa prie jaučio ir vieną efa prie avino, o prie avinėlių – pagal savo rankos dosnumą drauge su vienu hinu aliejaus prie kiekvienos efos.

⁸ Vadas visuomet įeis ir išeis pro vartų prieangį. ⁹ Paprasti žmonės, eidami VIEŠPATIES akivaizdon švenčių metu, įeina pagarbinti pro šiaurinius vartus ir turi išeiti pro pietinius vartus, o įėję pro pietinius vartus turi išeiti pro šiaurinius vartus; tenegrižta jie prie vartų, pro kuriuos įėjo, bet teišeina pro priešais esančius vartus. ¹⁰ Kai jie įeina, drauge su jais įeis ir vadas; kai jie išeina, išeis ir jis.

¹¹ Per iškilmes ir šventes javų atnaša prie jaučio bus viena efa, prie avino – irgi viena efa, o prie avinėlių priklausys nuo jo rankos dosnumo drauge su hinu aliejaus prie kiekvienos efos. ¹² Rytiniai vartai bus atidaryti vadui, kai tik jis savo noru parūpins atnašas, savo noru paaukotas VIEŠPAČIUI – ar tai geros valios deginamajai aukai, ar tai geros valios bendravimo aukoms, kad jis galėtų paaukoti savo deginamąją auką ir bendravimo aukas, kaip šabo dieną. Tuomet jis išeis, ir, jam išėjus, vartai bus uždaryti.

¹³ Kasdien parūpinsi vienerių metų avinėlių, neturintį jokio trūkumo, kaip deginamąją auką VIEŠPAČIUI; parūpinsi po vieną kiekvieną rytą. ¹⁴ Kas rytą parūpinsi prie jo ir javų atnašų – šeštadalį efos ir trečdalį hino aliejaus, kuris turi būti sumaišytas su geriausiais miltais kaip javų

auka VIEŠPAČIUI. Tai amžini įstatai. ¹⁵ Taip bus parūpinti avinėlis, javų atnašos ir aliejus kas rytą kaip nuolatinė deginamoji auka.“

Nuostatai vadams

¹⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Jei vadas duoda dovaną iš savo paveldo kuriam nors iš savo sūnų, ji priklausys jo sūnams; kaip paveldas ji bus jų nuosavybė. ¹⁷ Bet jei jis duoda dovaną iš savo paveldo kuriam nors iš savo tarnų, ji bus jo iki atlaidos“ metų, o tuomet sugrįš vadui; tik jo sūnūs gali pasilaikyti dovaną iš jo paveldo. ¹⁸ Vadas negalės atimti iš žmonių jokio paveldo, išvarydamas juos iš jų nuosavybės. Tik iš savo paties nuosavybės jis galės duoti savo sūnams paveldą, idant nė vienas iš mano tautos nebūtų išbloškstas iš savo nuosavybės.“

Šventyklos virtuvės

¹⁹ Tuomet pro įėjimą, esantį šalia vartų, jis nuvedė mane prie kunigams skirtų šventųjų kambarių, atgręžtų į šiaurę. Ten vakarų pusėje buvo vieta. ²⁰ Jis man paaiškino: „Tai vieta, kur kunigai virs atnašas už kaltę bei atnašas už nuodėmę ir keps javų atnašas, idant nereikėtų išnešti jų iš vidinio kiemo ir nebūtų pašventinti žmonės“.

²¹ Tuomet jis išvedė mane į išorinį kiemą ir vedė palei keturis kiemo kampus. Žiūriu, kiekviename kiemo kampe – dar vienas kiemas; ²² keturiuose kiemo kampuose buvo kiemeliai keturiasdešimties uolekčių ilgio ir trisdešimties uolekčių pločio, visi

keturi tokio pat dydžio. ²³ Aplink visus keturis ėjo mūrinys, o po mūriniu visur aplink – židiniai. ²⁴ Tuomet jis man paaiškino: „Tai virtuvės, kur šventyklos tarnai virs tautos atnašas.“

Upė, tekanti iš šventyklos

47 Tuomet jis vėl nuvedė mane prie įėjimo į šventyklą. Žiūriu, vanduo teka iš po šventyklos slenkščio rytų link, nes šventyklos priekis buvo rytų pusėje. Vanduo tekėjo žemyn iš pietinio šventyklos pakraščio galo, į pietus nuo aukuro. ² Jis išvedė mane pro šiaurinius vartus ir vedė aplink lauko pusę prie išorinių vartų, pro kuriuos einama į rytus. Žiūriu, vanduo liejasi pietiniame pakraštyje.

³ Eidamas rytų kryptimi su virve rankoje, vyras atmatavo tūkstantį uolekčių ir pervedė mane per vandenį; vandens buvo ligi kulkšnių. ⁴ Jis vėl atmatavo tūkstantį uolekčių ir pervedė mane per vandenį; vandens buvo ligi kelių. Jis vėl atmatavo tūkstantį uolekčių ir pervedė mane per vandenį; vandens buvo ligi juosmens. ⁵ Jis vėl atmatavo tūkstantį uolekčių, ir jau buvo upė, kurios nebegalėjau pereiti, nes vanduo buvo taip patvinęs, jog reikėjo plaukti; upė buvo nepereinama. ⁶ Jis paklausė mane: „Žmogau, ar matei?“

Tuomet jis parvedė mane atgal prie upės kranto. ⁷ Eidamas atgal, mačiau ant upės kranto daugybę medžių vienoje ir kitoje pusėje. ⁸ Jis man paaiškino: „Šis vanduo teka į rytų pusę ir nutekės į Arabą, o kai įtekės į jūrą, dvokiančio vandens

jūra, jos vanduo pasidarys sveikas.
⁹ Kur tik ta upė nutekės, visa, kas gyva ir kruta, gaus iš jos gyvybę. Vandeniui ten nutekėjus, joje bus daugybė žuvų, nes jis taps sveikas, ir visa gyvuos, kur tik tekės upė.
¹⁰ Palei ją stovės žvejai nuo En Gedžio iki pat En Eglaimų, ir bus vietos tinklams džiovinti. Bus gausu visokiųjų žuvų, panašiai kaip Didžiojoje jūroje.
¹¹ Bet jos pelkės ir balos nepraras sūrumo, nes turi būti paliktos druskai.
¹² Ant krantų abi pusės upės augs visokiausi vaismedžiai. Jų lapai nenubyrės, ir jiems vaisių nepristigs; kas mėnesį jie neš naujus vaisius, nes vanduo jiems atitekės iš šventyklos. Jų vaisiai bus maistas, o lapai – vaistas.“

Naujos krašto ribos

¹³ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Štai ribos, pagal kurias paskirsytisite kraštą kaip paveldą dvylikai Izraelio giminių. Juozapas gaus dvi dalis, ¹⁴ o likusį kraštą dalysitės po lygiai. Kadangi prisiekiau duoti jį jūsų protėviams, šis kraštas bus jūsų paveldas.“

¹⁵ Krašto riba bus tokia. Šiaurės pusėje – nuo Didžiosios jūros pro Hetloną ligi Lebo Hamato, Cedado, ¹⁶ Berotajo bei Sibraimų, kurie yra tarp Damasko bei Hamato ribos, ir iki pat Hacer Tikono, kuris yra ant Haurano ribos. ¹⁷ Taigi riba eis nuo Jūros ligi Hacer Enono, kuris yra į šiaurę nuo Damasko krašto, su Hamato kraštu šiaurės pusėje.

¹⁸ Rytų pusėje – tarp Haurano ir Damasko palei Jordaną, tarp Gileado ir Izraelio krašto iki Rytų jūros ir ligi pat Tamaros. Tai rytinė riba.

¹⁹ Pietų pusėje riba eis nuo Tamaros ligi pat Meribos, o iš ten palei Egipto upės vagą iki Didžiosios jūros. Tai pietinė riba.

²⁰ Vakarų pusėje riba bus Didžioji jūra iki pat vietos priešais Lebo Hamatą. Tai vakarinė riba.

²¹ Taip padalysite šį kraštą tarp Izraelio giminių. ²² Kaip paveldą paskirstysite jį burtu sau patiems ir ateiviams, gyvenantiems tarp jūsų, kurie pagimdė pas jus vaikų. Su jais elgsitės kaip su gimusiais Izraelyje, su jumis bus jiems burtu paskirtas paveldas tarp Izraelio giminių. ²³ Kad ir kokioje giminėje gyventų ateiviai, toje giminėje duosite jiems paveldą“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Giminių paveldas

48 Štai giminių vardai. Pradedant šiaurine riba ant Hetlono kelio, nuo Lebo Hamato ligi pat Hacer Enono, kuris yra ant Damasko ribos su Hamatu šiaurėje, ir nuo rytinio pakraščio iki Jūros bus Danas – viena dalis. ² Prie Dano žemės, nuo rytinės ribos iki vakarinės ribos, bus Ašeras – viena dalis. ³ Prie Ašero žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Naftalis – viena dalis. ⁴ Prie Naftalio žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Manasas – viena dalis. ⁵ Prie Manaso žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Efraimas – viena dalis. ⁶ Prie Efraimo žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Rubenas – viena dalis. ⁷ Prie Rubeno žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Judas – viena dalis.

⁸ Prie Judo žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus šventoji

dalį, kurią atskirsite dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių pločio, o ilgiu lygiai vienai iš giminių dalių, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos su šventykla jos viduryje. ⁹ Šventoji dalis, kurią atskirsite, bus dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dvidešimt tūkstančių uolekčių pločio.

¹⁰ Iš šventosios dalies kunigams priklausys dvidešimt penki tūkstančiai uolekčių šiauriniame pakraštyje, dešimt tūkstančių uolekčių pločio vakariniame pakraštyje ir dešimt tūkstančių uolekčių rytiniame pakraštyje su VIEŠPATIES šventykla viduryje. ¹¹ Ši šventoji vieta bus kunigams iš Cadoko palikuonių, kurie man tarnavo ir nenuklydo su paklydusiais Izraelio žmonėmis, kaip padarė levitai. ¹² Ji bus jiems ypatinga dalis iš šventosios krašto dalies, švenčiausia vieta šalia levitų žemės. ¹³ Greta kunigų žemės levitai turės dalį dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dešimt tūkstančių uolekčių pločio. Visas ilgis bus dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių, o plotis – dešimt tūkstančių uolekčių. ¹⁴ Jokia šios žemės dalis negali būti nei parduota, nei išmainyta, nei perduota, nes tai rinktinė krašto dalis, šventa VIEŠPAČIUI.

¹⁵ Likęs plotas – penkių tūkstančių uolekčių pločio ir dvidešimt penkių tūkstančių ilgio – bus skirtas kasdieniams miesto reikalams, jo trobesiams ir ganykloms. Miestas bus jo viduryje. ¹⁶ Štai jo matmenys: šiauriniame pakraštyje – keturi tūkstančiai penki šimtai uolekčių, pietiniame pakraštyje – penki tūkstančiai, rytiniame pakraštyje – keturi tūkstančiai penki šimtai ir vakariniame pakraštyje – keturi tūkstančiai penki šimtai. ¹⁷ Miestas

turės ganyklų: šiaurėje – du šimtus penkiasdešimt uolekčių, pietuose – du šimtus penkiasdešimt, rytuose – du šimtus penkiasdešimt, vakaruose – du šimtus penkiasdešimt. ¹⁸ Likusio dešimt tūkstančių uolekčių į rytus ir dešimt tūkstančių uolekčių į vakarus ploto derlius bus skirtas mieste dirbančių maistui. ¹⁹ Mieste darbuosis darbininkai iš visų Izraelio giminių. ²⁰ Visa atskirta dalis bus dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių iš dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ketvirtainis, apimantis šventąją dalį drauge su miesto nuosavybe.

²¹ O kas atlieka abipus šventosios dalies ir miesto nuosavybės, priklausys vadui. Nuo šventosios dalies dvidešimt penki tūkstančiai uolekčių ligi rytinės krašto ribos ir į vakarus dvidešimt penki tūkstančiai uolekčių ligi vakarinės krašto ribos, šalia giminių dalių, priklausys vadui. Šventoji dalis bus su Namų šventykla viduryje, ²² o levitų ir miesto nuosavybė – viduryje žemės, kuri priklauso vadui. Vado žemė bus tarp Judo ribos ir Benjamino ribos.

²³ Likutis priklausys kitoms giminėms. Nuo rytinės ribos ligi vakarinės bus Benjaminas – viena dalis. ²⁴ Prie Benjamino žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Simeonas – viena dalis. ²⁵ Prie Simeono žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Isacharas – viena dalis. ²⁶ Prie Isacharo žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Zabulonas – viena dalis. ²⁷ Prie Zabulono žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Gadas – viena dalis. ²⁸ O prie Gado žemės pietų pakraštyje riba eis nuo Tamaros iki Meribat Kadešo vandenų ir nuo ten palei Egipto upės vagą

ligi Didžiosios jūros. ²⁹ Toks yra kraštas, kurį padalysite burtu tarp Izraelio giminių, ir tokios jų dalys, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Jeruzalės vartai

³⁰ Miesto išejimai bus tokie. Šiauriniame pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šimtų uolekčių ilgio, ³¹ bus treji vartai: vieneri Rubeno vartai, vieneri Judo vartai ir vieneri Levio vartai. Miesto vartai bus vadinami Izraelio giminių vardais. ³² Rytiniame pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šim-

tų uolekčių ilgio, bus treji vartai: vieneri Juozapo vartai, vieneri Benjamino vartai ir vieneri Dano vartai. ³³ Pietiniame pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šimtų uolekčių ilgio, bus treji vartai: vieneri Simeono vartai, vieneri Isacharo vartai ir vieneri Zabulono vartai. ³⁴ Vakariniam pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šimtų uolekčių ilgio, bus treji vartai: vieneri Gado vartai, vieneri Ašero vartai ir vieneri Naftalio vartai. ³⁵ Aplink miestą bus aštuoniolika tūkstančių uolekčių. O miesto vardas nuo tos dienos bus: „Ten yra VIEŠPATS“.“

DANIELIAUS KNYGA

Danieliaus knyga (hebr. *dānījēʿl*, gr. *daniēl*, lot. *dani(h)el*), pavadinta pagrindinio veikėjo, hebrajų didvyrio (VI a. pr. Kr.) Danieliaus vardu.

Knyga sudaryta iš dviejų dalių: pasakojimų apie Danielių ir jo draugus (sk. 1–6) ir Danieliaus regėjimų aprašymų (sk. 7–12).

Išlaikiusi svarbiausius pranašų mokymo pradus (teisaus elgesio svarba gyvenime, Dievo visagalybė, tvirtas tikėjimas Dievo karalystės pergale), knyga priartėja prie apokaliptinės raštijos žanro ir yra viena tu apreiškimų knygų, kurioms būdingi keisti įvykiai, neįprasti įvaizdžiai, užšifruota kalba.

Danielius pas Babilono karalių

1 Trečiais Judo karaliaus Jehojakimo valdymo metais Babilono karalius Nebukadnecaras atžygiavo į Jeruzalę ir apgulė ją. ² Judo karalių Jehojakimą drauge su dalimi indų iš Dievo Namų Viešpats atidavė jam į rankas, o tas išgabeno juos į Šinaro šalį ir padėjo indus į savo dievų išdą.

³ Tuomet karalius įsakė savo rūmų vyriausiajam pareigūnui Ašpenazui atvesti jam keletą izraelitų iš karališkos šeimos ir diduomenės ⁴ – sveikų vaikinių gražios išvaizdos, sumanių visose išminties šakose, apdovanotų

pažinimu bei supratimu ir tinkamų tarnauti karaliaus rūmuose, kad jie būtų mokomi chaldėjų raštų ir kalbos. ⁵ Karalius skyrė jiems kasdien maisto iš karališkų valgių bei vyno, kurį pats gėrė. Jie turėjo būti auklėjami trejus metus, o paskui tarnauti karaliaus dvare. ⁶ Tarp jų buvo iš Judo gimines Danielius, Hananija, Mišaelis ir Azarija. ⁷ Rūmų vyriausiasis pareigūnas praminė juos kitais vardais: Danielių – Beltšacaru, Hananiją – Šadrachu, Mišaelį – Mešachu ir Azariją – Abed Negu.

⁸ Bet Danielius apsisprendė nesiteršti karaliaus stalo valgiais ir vynu, todėl paprašė rūmų vyriausiąjį

pareigūną leisti jam nesusiteršti.⁹ Dievas maloniai nuteikė rūmų vyriausiąjį pareigūną, ir jis Danielių atjautė.¹⁰ Bet rūmų vyriausiasis pareigūnas išpėjo Danielių: „Aš prisibijau savo viešpaties karaliaus! Jis nustatė, ką jūs turite valgyti ir gerti, o jei pastebėtų, kad prastiau atrodote už kitus jūsų amžiaus vaikus, man reikės savo galva atsakyti karaliui.“¹¹ Danielius atsakė prižiūrėtojui, kurį rūmų vyriausiasis pareigūnas buvo paskyres Danieliui, Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai:¹² „Prašom mėginti savo tarnus dešimt dienų. Tebūna mums duodama vien daržovių valgyti ir tik vandens atsigerti.“¹³ Po to tebūna palyginta tavo akivaizdoje mūsų išvaizda su išvaizda tų vaikinių, kurie valgo karališkus valgius. Taigi, kaip matysi, taip ir pasielsi su savo tarnais.“¹⁴ Prižiūrėtojas sutiko su šiuo pasiūlymu ir mėgino juos dešimt dienų.¹⁵ Praėjus dešimt dienų, jie atrodė geriau ir sveikiau negu tie vaikinai, kurie valgė karališkus valgius.¹⁶ Prižiūrėtojas laikėsi pažado, nunešdavo nuo stalo karališkus valgius bei vyną, kurį jie turėjo gerti, ir duodavo jiems daržovių.¹⁷ Šiems keturiems vaikinams Viešpats suteikė visų raštų ir išminties pažinimą bei įgūdžius, o Danielius turėjo ir visokių regėjimų bei sapnų aiškinimo dovaną.¹⁸ Kai atėjo laikas, kurį karalius buvo nustatęs jaunuoliams pas jį atvesti, rūmų vyriausiasis pareigūnas atvedė juos pas Nebukadnecarą.¹⁹ Karalius, pasikalbėjęs su jais, nerado tarp jų visų nė vieno, kuris prilygtų Danieliui, Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai, todėl jie buvo

paimti į karaliaus tarnybą.²⁰ Kai tik karalius kreipdavosi į juos klausimu, reikalaujančiu išminties ir pažinimo, jis rasdavo juos dešimt kartų pranašesnius už visus karalystės magus ir kerėtojus.²¹ Danielius ten išbuvo iki pirmųjų karaliaus Kyro valdymo metų.

Nebukadnecaro sapno aiškinimas

2 Antrasis savo karaliavimo metais karalius Nebukadnecaras sapnavo sapną, taip sukrėtusį jo dvasią, kad jis nebegalėjo miegoti.² Karalius įsakė sušaukti magus, kerėtojus, raganius ir chaldėjus, kad jie pasakytų karaliui, ką šis buvo susapnavęs. Kai jie atėjo ir stovėjo karaliaus akivaizdoje,³ karalius tarė: „Sapnavau tokį sapną, jog mano dvasia liko sukręsta noro jį suprasti.“⁴ Chaldėjai atsakė karaliui aramėjiškai: „O karaliau! Gyvuok amžinai! Papasakok tą sapną savo tarnams, ir mes pasakysime, ką jis reiškia.“⁵ Karalius chaldėjams atsakė: „Toks mano įsakas! Jei neatskleisite man šio sapno ir nepaaiškinsite, tai būsite sudraskyti į kašnelius, o jūsų namai išgriauti.“⁶ Bet jei atskleisite man šį sapną ir paaiškinsite, tai gausite iš manęs dovanų, atpildą ir didžią garbę.“⁷ Jie antrą kartą atsakė: „Tepapasakoją pirma karalius tą sapną savo tarnams, tuomet mes galėsime jį paaiškinti.“⁸ Atsakydamas karalius tarė: „Man aišku, kad jūs norite laimėti laiko, nes žinote, jog mano įsakas duotas: ⁹ jei neatskleisite man sapno, jums tėra tik vienui vienas sprendimas. Jūs susimokę man kalbėti melagingais

^{2,4a} Hebr. originale čia prasideda aram. intarpas (*Dan* 2,4–7,28).

ir apgaulingais žodžiais, kol nepasikeis aplinkybės. Tad papasakokite man tą sapną, kad aš žinočiau, jog galite man jį paaiškinti.“¹⁰ Chaldejai atsakė karaliui tiesiai į akis: „Žemėje nėra nė vieno, kuris galėtų patenkinti karaliaus reikalavimą! Iš tikro joks karalius, kad ir koks didis ir galingas, niekada nereikalavo tokio dalyko iš kurio nors mago, kerėtojo ar chaldėjo.“¹¹ Dalykas, kurio reikalauja karalius, per daug sunkus, ir niekas kitas negali karaliui jo atskleisti kaip dievai, kurių buveinė ne tarp mirtingųjų.“

¹² Dėl to karalius taip įtūžo, kad įsakė išžudyti visus Babilono išminčius.¹³ Paskelbus įsaką, kad visi išminčiai turi būti nužudyti, buvo ieškoma ir Danieliaus bei jo draugų, kad ir jie būtų nužudyti.

¹⁴ Tuomet Danielius sumaniai ir atsargiai kreipėsi į karaliaus sargybos vadą Arjochą, išėjusį žudyti Babilono išminčių.¹⁵ Jis paklausė karaliaus pareigūno Arjocho: „Kodėl karalius išleido tokį nuožmų įsaką?“ Arjochas paaiškino reikalą Danieliui.¹⁶ Danielius nuėjo pas karalių ir paprašė, kad karalius duotų jam laiko, ir jis paaiškintų karaliui tą sapną.

¹⁷ Tuomet Danielius parėjo namo, paaiškino reikalą savo draugams Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai¹⁸ ir liepė jiems maldauti dangaus Dievą pasigailėjimo, kad dėl šios paslapties nežūtų Danielius ir jo draugai drauge su kitais Babilono išminčiais.¹⁹ Paslaptis buvo apreikšta Danieliui nakties regėjime, ir Danielius šlovino dangaus Dievą.

²⁰ Danielius tarė: / „Tebūna pašlovintas Dievo vardas / nuo amžių per amžius, / nes jo yra išmintis ir galybė. / ²¹ Jis keičia laikotarpius ir

metų laikus, / pašalina ir į sostą pasodina karalius, / suteikia išminčiams išmintį / ir išmanantiems pažinimą. / ²² Jis apreiškia, kas gilu ir paslėpta, / jis žino, kas yra tamsybėje, / nes jame yra šviesa. / ²³ Tau, mano protevių Dieve, / aš dėkoju ir tave giriu, / nes davei man išminties ir jėgų. / Dabar tu apreiškei, ko tavęs prašėme, / apreiškei mums karaliaus sapną.“

²⁴ Po to Danielius nuėjo pas Arjochą, kurį karalius buvo paskyręs išžudyti visus Babilono išminčius, ir tarė jam: „Nežudyk Babilono išminčių. Nuvesk mane pas karalių, ir aš karaliui paaiškinsiu sapną.“

²⁵ Tuomet Arjochas skubiai nuvedė Danielių pas karalių ir tarė: „Tarp tremtinių iš Judo užtikau žmogų, kuris gali karaliui sapną paaiškinti.“

²⁶ Karalius paklausė Danielių, kurio vardas buvo Beltsacaras: „Ar tu iš tikro gali papasakoti sapną, kurį aš mačiau, ir jį paaiškinti?“²⁷ Danielius atsakė karaliui: „Paslapties, apie kurią karalius klausia, neatskleis nei išminčiai, nei kerėtojai, nei magai, nei spėliotojai.“²⁸ Bet yra danguje Dievas, kuris apreiškia paslaptis, ir jis atskleidė karaliui Nebukadnecarui, kas įvyks dienų pabaigoje. Štai koks buvo tavo sapnas ir kokie regėjimai atėjo tau į galvą, kai gulėjai lovoje.²⁹ Tau, karaliau, kai gulėjai lovoje, užėjo mintys apie ateities įvykius, ir tas, kuris apreiškia paslaptis, atskleidė tau, kas įvyks.³⁰ O man ši paslaptis buvo apreikšta ne dėl to, kad išmintimi viršyčiau bet kokią kitą gyvą būtybę, bet kad būtų karaliui atskleista sapno prasmė ir suprastum savo širdies mintis.

³¹ Tu, karaliau, matei regėjimą. Štai didžiulė statula. Ši statula

milžiniška, nepaprasto spindesio. Ji stovėjo priešais tave, ir jos išvaizda kėlė baimę. ³² Tos statulos galva buvo gryo aukso, krūtinė ir rankos – sidabro, pilvas ir šlaunys – žalvario, ³³ kojos – geležies, o pėdos – iš dalies geležies ir iš dalies molio. ³⁴ Tau beregint, buvo atkirstas nuo kalno akmuo, bet ne žmogaus rankomis, ir jis trenkėsi į statulos geležies ir molio pėdas ir sutrupino jas į šipulius. ³⁵ Tuomet geležis, molis, žalvaris, sidabras ir auksas, viskas iš karto subyrėjo į šipulius ir tapo tarsi pelai vasarą klojimuose. Vėjas juos nupūtė, nepalikdamas nė pėdsakų. Bet akmuo, trenkęs į statulą, virto dideliu kalnu ir pripildė visą žemę.

³⁶ Toks buvo sapnas. Dabar jį paaiškinsime karaliui. ³⁷ Tu, o karaliau, karalių karaliau, kuriam dangaus Dievas davė karalystę, galybę, jėgą, garbę, ³⁸ į kurio rankas jis atidavė žmones, kad ir kur jie gyventų, laukų žvėris ir padangių paukščius ir kuri jis padarė visų jų valdovu, tu esi ta aukso galva. ³⁹ Po tavęs iškils kita karalystė, menkesnė už tavo, o pasakui ir trečia – žalvario karalystė, kuri užvaldys visą žemę. ⁴⁰ Ketvirtoji karalystė bus stipri lyg geležis; kaip geležis triuškina ir griaua visa, taip ji sutriuškins ir sugriaus anas visas. ⁴¹ Kojos ir pirštai, kaip regėjai, buvo iš dalies iš puodžiaus molio ir iš dalies iš geležies, o tai reiškia, kad ji bus suskilusi karalystė, tačiau turės šiek tiek geležies tvirtumo, nes, kaip regėjai, geležis buvo sumaišyta su paprastu moliu. ⁴² Kaip kojų pirštai buvo iš dalies geležiniai ir iš dalies moliniai, taip ir karalystė bus iš dalies tvirta ir iš dalies trapi. ⁴³ Kaip regėjai, geležis buvo sumaišyta su paprastu moliu, o tai reiškia, kad

jie maišysis vedybomis vieni su kitais, tačiau nebus vieningi, lygiai kaip geležis nesimaišo su moliu. ⁴⁴ O anų karalių dienomis dangaus Dievas įkurs karalystę, kuri niekada nebus sunaikinta; ši karalystė nebus perduota kitai tautai. Ji sutrupins į šipulius visas anas karalystes ir padarys joms galą, o pati tvers amžinai, ⁴⁵ kaip tavo regėtasis akmuo, atkirstas nuo kalno ne žmogaus rankomis, sutrupino į šipulius geležį, žalvarį, molį, sidabrą ir auksą. Didysis Dievas parodė karaliui, kas įvyks ateityje. Sapnas yra tikras, ir jo aiškinimas tikras.“

⁴⁶ Tuomet karalius Nebukadnecaras puolė kniūbsčias ant žemės, išreiškė Danieliui pagarbą ir įsakė aukoti jam atnašą ir smilkalų auką.

⁴⁷ Kreipdamasis į Danielių, karalius tarė: „Iš tikrųjų jūsų Dievas yra dievų Dievas, karalių Viešpats, ir paslapčių apreiškėjas, nes tik jis įgalino tave atskleisti šią paslaptį.“

⁴⁸ Tuomet karalius labai išaukštino Danielių, apipylė jį puikiomis dovanomis ir padarė visos Babilono srities valdytoju bei visų Babilono išmiščių seniūnu. ⁴⁹ Danieliaus prašymu, karalius paskyrė Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą valdyti Babilono sritį. O pats Danielius pasiliko karaliaus dvare.

Ugnimi plieskianti krosnis

3 Karalius Nabukadnecaras padarė statulą iš aukso šešiasdešimt uolekčių aukščio, šešių uolekčių pločio ir pastatė ją Dūros lygumoje, Babilono srityje. ² Tuomet karalius Nebukadnecaras įsakė, kad būtų pašaukti satrapai, seniūnai ir valdytojai, patarėjai, izdo saugoto-

jai, teisėjai, tarnautojai ir visi sričių pareigūnai dalyvauti pašventinimo iškilmėse statulos, kurią karalius Nebukadnecaras buvo pastatęs.³ Tai gi satrapai, seniūnai ir valdytojai, patarėjai, išdo saugotojai, teisėjai, tarnautojai ir visi sričių pareigūnai susirinko į pašventinimo iškilmės statulos, kurią buvo pastatęs karalius Nebukadnecaras. Jiems stovint priešais statulą, kurią Nebukadnecaras buvo pastatęs,⁴ šauklys garsiai paskelbė: „O tautos ir gentys visų kalbų! Jums įsakyta,⁵ išgirdus garsą rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio instrumento, parpulti ir pagarbinti aukso statulą, kurią pastatė karalius Nebukadnecaras.⁶ O kas neparpuls ir nepagarbins, tas bus tuojuo pat įmestas į krosnį, plieskiančią ugnimi.“⁷ Todėl, išgirdusios rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio muzikos instrumento garsą, visų kalbų tautos ir gentys parpuolė ir pagarbino Nebukadnecaro pastatytą aukso statulą.

Danieliaus draugų pasmerkimas

⁸ Pasinaudodami proga, kai kurie chaldėjai atėjo ir apskundė judejus.⁹ Jie kreipėsi į karalių Nebukadnecarą ir tarė: „O karaliau! Gyvuok amžinai!¹⁰ Karaliau, tu išleidai įsaką, kad kiekvienas žmogus, išgirdęs rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio muzikos instrumento garsą, turi parpulti ir pagarbinti aukso statulą,¹¹ o kas neparpuls ir nepagarbins, tas bus įmestas į krosnį, plieskiančią ugnimi.“¹² Yra judejų, kuriuos tu paskyrei valdyti Babilono sritį, – Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas. O karaliau, šie vyrai

tavęs nepaiso! Tavo dievams jie netarnauja ir aukso statulos, kurią tu pastatei, negarbina.“

¹³ Tuomet Nebukadnecaras, itūžęs iš pykčio, įsakė atvesti Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą. Jie buvo tuojuo pat atvesti pas karalių.¹⁴ Nebukadnecaras paklausė jų: „Ar tai tiesa, Šadrachai, Mešachai ir Abed Negai, kad jūs netarnaujate mano dievams ir negarbinatė aukso statulos, kurią aš pastačiau?“¹⁵ Tai gi dabar, jei esate pasirengę, išgirdę rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio muzikos instrumento garsą, turite parpulti ir pagarbinti mano padarytą statulą. Bet jei nepagarbinsite, būsite tuojuo pat įmesti į krosnį, plieskiančią ugnimi. Koks dievas gali išgelbėti jus iš mano rankų?“

¹⁶ Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas atsakė karaliui: „O Nebukadnecarai, mums nėra reikalo ką nors tau atsakyti.“¹⁷ Jei mūsų Dievas, kuriam tarnaujame, gali mus išgelbėti iš ugnimi plieskiančios krosnies ir tavo rankos, karaliau, teisgelbsti.¹⁸ Bet jeigu ne, karaliau, tebūna tau žinoma, kad mes tavo dievams netarnausime ir aukso statulos, kurią tu pastatei, negarbinsime.“

¹⁹ Nebukadnecaras taip itūžo ant Šadracho, Mešacho bei Abed Nego, kad pyktis net iškreipė veidą, ir liepė pakurti krosnį septynis kartus smarkiau, negu paprastai buvo kūrenama.²⁰ O keliems savo kariuomenės galiūnams jis liepė surišti Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą ir įmesti į ugnimi plieskiančią krosnį.²¹ Tai gi šie vyrai buvo surišti kaip buvo apsirengę, su skraistėmis, kelnėmis, kepuremis bei kitais drabužiais, ir įmesti į ugnimi plieskiančią krosnį.²² Kadangi karaliaus įsakymas

buvo skubus ir krosnis buvo taip labai prikūrenta, nuo liepsnos liežuvių žuvo vyrai, nešusieji Šadrachą, Mešachą ir Abed Nega. ²³ O tie trys vyrai – Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas nukrito surišti į ugnimi plieskiančią krosnį^a.

Danieliaus draugų išlaisvinimas

²⁴ Karalius Nebukadnecaras buvo nustebintas. Jis skubiai pakilo ir kreipėsi į savo patarėjus, klausdamas: „Argi ne tris vyrus įmetėme į ugnį surištus?“ Jie atsakė karaliui: „Tikrai taip, o karaliau!“ – ²⁵ „Bet, – atkirto karalius, – aš matau keturis palaidus vyrus, vaikščiojančius ugnies liepsnose. Jie visiškai nepaliesti! O tas ketvirtasis atrodo lyg dangiškoji būtybė!“ ²⁶ Tuomet Nebukadnecaras priėjo prie ugnimi plieskiančios krosnies durų ir tarė: „Šadrachai, Mešachai ir Abed Nega, aukščiausiojo Dievo tarnai, išeikite! Ateikite čia!“ Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas tuojau pat išėjo iš ugnies. ²⁷ Satrapai, seniūnai, valdytojai ir karaliaus patarėjai apspito juos ir pamatė, kad ugnis neturėjo jokios galios tų vyrų kūnams: jų galvės plaukai nebuvo nusvilinti, jų skraistės nebuvo ugnies apdegintos, joks ugnies kvapas nesklido nuo jų. ²⁸ Nebukadnecaras pareiškė: „Tebūna pašlovintas Šadracho, Mešacho ir Abed Nego Dievas! Jis atsiuntė savo angelą ir išgelbėjo savo tarnus, kurie juo pasitikėjo! Jie nepakluso karaliaus įsakui ir sutiko verčiau atiduoti savo kūnus, negu kokiam kitam dievui tarnauti ir jį garbinti, išskyrus jų pačių Dievą. ²⁹ Todėl įsakau visų

kalbų tautoms ir gentims: kas tik nepagarbiai kalbės apie Šadracho, Mešacho ir Abed Nego Dievą, tas bus sudraskytas į gabalėlius ir jo namai bus išgriauti, nes nėra jokio kito Dievo, kuris galėtų taip išgelbėti.“

³⁰ Tada karalius paaukštino Šadrachą, Mešachą ir Abed Nega Babilono srityje.^b

Nebukadnecaras sapnuoja medį

³¹ „Karalius Nebukadnecaras – visų kalbų tautoms ir gentims, gyvenančioms žemėje. Teklesti jūsų gerovė! ³² Man malonu paskelbti aukščiausiojo Dievo ženklus ir nuostabius darbus.

³³ Kokie didingi jo ženklai, / kokie galingi jo nuostabūs darbai! / Jo karalystė yra amžina karalystė, / ir jo viešpatavimas tveria per kartų kartas!

4 Aš, Nebukadnecaras, patogiai įsitaisęs savo namuose ir jausdamasis laimingas savo rūmuose, ² sapnavau mane išgąsdinusi sapną. Mane, gulintį lovoje, apėmė vaizdiniai, ir man galvon atėję regėjimai sukėlė siaubą. ³ Įsakiau sušaukti visus Babilono išminčius pas mane, kad jie man pasakytų, ką tas sapnas reiškia. ⁴ Suėjo magai, kerėtojai, chaldėjai ir spėliotojai ir aš papasakojau jiems tą sapną, bet jie neįstengė man pasakyti, ką jis reiškia. ⁵ Galų gale atėjo pas mane Danielius, vadinasas Beltšacaru, mano dievo vardu^c, ir apdovanotas šventųjų dievų dvasia, ir jam aš papasakojau savo sapną. ⁶ „O Beltšacarai, magų galva, aš

^{3,23a} Gr. Septuagintos tekste įterpta eil. 3,(24)–(90). ^{3,30b} Hebr. teksto 3,31–4,34 atitinka kai kurių vertimų 4,1–37. ^{4,5c} T.y. įžiūrimas sąsambis su dievo Belio vardu.

žinau, kad tu apdovanotas šventųjų dievų dvasia ir jokia paslaptis tau nėra per sunki. Štai sapnas, kurį sapnavau. Pasakyk man, ką jis reiškia.

⁷ Lovoje man atėjo į galvą tokie regėjimai. / Mačiau medį žemės viduryje, / ir jis buvo labai aukštas. / ⁸ Medis augo vis aukštesnis ir tvirtesnis, / o jo viršūnė pasiekė dangų. / Jis buvo matomas iš visų žemės pakraščių. / ⁹ Jo lapai buvo gražūs pažiūrėti, / vaisiai gausūs, / ir maisto jame buvo visiems. / Po juo laukų žvėrys rado paunksmę, / jo šakose krovėsi lizdus padangių paukščiai, / iš jo maitinosi visi gyvūnai.

¹⁰ Lovoje nesiliaudamas stebėti regėjimus, ateinančius man į galvą, pamačiau nužengiantį iš dangaus šventąjį Budėtoją.

¹¹ Garsiai šaukdamas, jis liepė: / Nukirskite medį ir nukapokite jo šakas, / nubraukykite jo lapus ir išmėtykite jo vaisius! / Tenubėga šalin nuo jo žvėrys, / teislaksto nuo jo šakų paukščiai. / ¹² Bet palikite žemėje jo kelmą su šaknimis; / surištas geležies ir žalvario grandine, / teguli jis gležnoje lauko žolėje. / Temaudo jį rasa iš dangaus, / tebūna jo dalia su gyvuliais, ėdančiais laukų žolę! /

¹³ Tebūna pakeista jo žmogaus širdis, / tebūna jam duota žvėries širdis / ir tepraslenka pro jį septyni laikotarpiai. / ¹⁴ Tai nuspręsta Budėtojų įsakų, / o šis sprendimas duotas Šventųjų įsakymu, / kad visi gyvieji žinotų, / jog Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę, / duoda ją, kam nori, / ir jai valdyti skiria net žemos kilmės žmones.

¹⁵ Tokį sapną, aš, karalius Nebukadnecaras, sapnavau. Dabar, Beltšacarai, pasakyk man, ką jis reiškia, nes visi mano karalystės išminčiai

neįstengia paaiškinti, ką jis reiškia. Tu gali tai padaryti, nes tavoje yra šventųjų dievų dvasia.“

¹⁶ Tuomet Danielius, vadinamas Beltšacaru, kurį laiką buvo lyg stabo ištiktas. Jo mintys kėlė jam nerimą. Karalius tarė jam: „Beltšacarai, tenekelia tau nerimo tas sapnas ar jo aiškinimas.“ Beltšacaras atsakė: „Mano valdove, tas sapnas turėtų būti tiems, kurie tavęs nekenčia, o jo aiškinimas – tavo priešams!

¹⁷ Medis, kurį matei augantį vis didesnę ir tvirtesnę, viršūnę pasiekusį dangų ir matomą iš visų žemės pakraščių, ¹⁸ kurio lapai buvo gražūs pažiūrėti ir vaisiai gausūs, kuris davė maisto visiems, po kuriuo gyveno laukų žvėrys ir kurio šakose padangių paukščiai krovėsi lizdus, ¹⁹ esi tu, o karaliau! Tu tapai didis ir galingas. Tavo didybė išaugo ir siekia dangų, o tavo valdžia – ligi žemės pakraščių. ²⁰ Kadangi karalius matė šventąjį Budėtoją, nužengiantį iš dangaus ir sakantį: ‘Nukirskite ir sunaikinkite medį, bet palikite žemėje jo kelmą su šaknimis, surišta geležies ir žalvario grandine lauko žolėje; temaudo jį rasa iš dangaus, tebūna jo dalia su gyvuliais, ėdančiais laukų žolę, kol praslinks pro jį septyni laikotarpiai’, – ²¹ toks bus aiškinimas, o karaliau, ir tai Aukščiausiojo sprendimas, atsiųstas mano valdovui karaliui. ²² Tu būsi išguitas iš žmonių tarpo, tavo buveinė bus tarp laukų žvėrių, tu turėsi ėsti žolę kaip jaučiai, būsi maudomas rasos iš dangaus, ir septyni laikotarpiai praslinks, kol pripažinsi, kad Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir duoda ją, kam nori. ²³ Įsakymas palikti medžio kelmą su šaknimis reiškia, kad tavo karalystė

bus atkurta, kai pripažinsi, jog Danguis yra visavaldis. ²⁴ Todėl, o karaliau, tebūna tau priimtinas mano patarimas: išpirk savo nuodėmes teisumo darbais, o savo nusikaltimus – gailestingumu vargšams. Tuomet tavo gerovė bus patvari.“

²⁵ Visa tai ir ištiko karalių Nebukadnecarą. ²⁶ Praėjus dvylikai mėnesių, vaikščiodamas ant karališkųjų rūmų stogo Babilone, ²⁷ karalius tarė sau: „Argi ne šaunus tas Babilonas, kurį pasistačiau didele galybe kaip karališką buveinę savo didybės garbei?“ ²⁸ Šiems žodžiams dar tebesant jo lūpose, pasigirdo balsas iš dangaus: „Sakoma tau, karaliau Nebukadnecarai: atimta iš tavęs karalystė! ²⁹ Tu būsi išguitas iš žmonių tarpo, tavo buveinė bus tarp laukų žvėrių, tu turėsi būti žolė kaip jaučiai, ir septyni laikotarpiai praslinks, kol pripažinsi, kad Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir duoda ją, kam nori.“ ³⁰ Nuosprendis Nebukadnecarui buvo tuojau pat įvykdytas. Jis buvo išguitas iš žmonių tarpo, ėdė žolę kaip jaučiai ir jo kūnas buvo maudomas rasos iš dangaus, kol jo plaukai užaugo tokie ilgi kaip erelių plunksnos, o nagai tapo kaip paukščių nagai.

³¹ „Praslinkus tam laikui, aš, Nebukadnecaras, pakėliau akis į dangų, ir man grįžo protas.

Aš šlovinau Aukščiausiąjį, / garbinau ir aukštinau tą, / kuris gyvena per amžius, / nes jo valdžia yra amžina valdžia / ir jo karalystė tveria per kartų kartas. / ³² Visi žemės gyventojai yra tarsi niekas, / o jis daro, ką nori, dangaus Galybėms / ir žemės gyventojams. / Nėra nė vieno, kuris gali sulaikyti jo ranką / ar sakyti: 'Ką tu darai?'

³³ Tuo metu grįžo man protas, o didybė ir spindesys buvo man sugrąžinti mano karalystės garbei. Mano patarėjai ir didžiūnai susieškojo mane, aš buvau sugrąžintas į savo karalystę, ir man buvo suteikta net daugiau didybės. ³⁴ Dabar aš, Nebukadnecaras, šlovinu, aukštinu ir garbinu Danguis Karalių, nes visi jo darbai teisingi / ir jo keliai teisūs; / jis gali pažeminti išdidžiai besielgiančius.“

Užrašas ant sienos

5 Karalius Belšacaras iškėlė puikią puotą tūkstančiui savo didžiūnų ir drauge su tūkstančiu gėrė vyną.

² Būdamas apsvaigęs nuo vyno, Belšacaras įsakė atnešti aukso ir sidabro indus, jo tėvo Nebukadnecaro paimtus iš Jeruzalės šventyklos, kad iš jų galėtų gerti karalius ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės. ³ Aukso indai, paimti iš šventyklos, tai yra Dievo Namų Jeruzalėje, buvo atnešti, o karalius ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės gėrė iš jų. ⁴ Jie gėrė vyną ir šlovino dievus, padarytus iš aukso ir sidabro, žalvario, geležies, medžio ir akmens.

⁵ Kaip tik tada pasirodė žmogaus rankos pirštai ir pradėjo rašyti ant karaliaus rūmų sienos tiesiai už žvakidės. Karalius galėjo matyti rašančią ranką. ⁶ Karaliaus veidas išbalavo, jo mintys kėlė jam siaubą. Šlaunų sąnariai suglebo iš baimės, kinkos drebėjo. ⁷ Karalius ėmė garsiai šaukti, kad būtų atvesti kerėtojai, chaldėjai ir spėliotojai. „Kas perskaitys šį raštą ir pasakys man, ką jis reiškia, – tarė karalius Babilono išminčiams, – tas bus apvilktas purpuru,

nešios ant kaklo aukso grandinę ir bus trečias mano karalystės valdžioje.“⁸ Tada suėjo visi karaliaus išminčiai, bet neįstengė nei perskaityti rašto, nei jo paaiškinti karaliui.⁹ Tuomet karalių apėmė dar didesnis siaubas, visai išbalo jo veidas, o jo didžiūnai buvo apstulbinti.

¹⁰ Nugirdusi apie karaliaus ir jo didžiūnų būklę, į puotos menę atėjo karalienė. „O karaliau! – tarė karalienė, – gyvuok amžinai! Tenekelia tau nerimo tavo mintys, ir nebūk toks išbalęs.“¹¹ Tavo karalystėje yra žmogus, apdovanotas Šventųjų dievų dvasia. Jau tavo tėvo dienomis jis reiškėsi nepaprastu supratimu, pažinimu ir išmintimi. Tavo tėvas Nebukadnecaras paskyrė jį magų, kerėtojų, chaldėjų ir spėliotojų galva.¹² Dėl to, kad nepaprasta dvasia, pažinimas ir supratimas aiškinti sapnus, įminti mįsles, išspręsti sunkius klausimus reiškėsi tam Danieliui, karaliaus pramintam Belšacarui. Tebūna dabar pašauktas Danielius; jis tau paaiškins.“

¹³ Tuomet pas karalių buvo atvestas Danielius. Karalius tarė Danieliui: „Taigi tu esi Danielius, vienas iš Judo tremtinių, kurį mano tėvas parvedė iš Judo?“¹⁴ Girdėjau apie tave, kad turi dievų dvasią ir tau reiškiasi nepaprastas supratimas, pažinimas ir nuostabi išmintis.¹⁵ Išminčiai ir kerėtojai buvo pašaukti pas mane perskaityti šį raštą ir paaiškinti, ką jis reiškia, tačiau jie neįstengė paaiškinti, ką jis reiškia.¹⁶ Bet aš girdėjau apie tave, kad tu pajėgi paaiškinti ir išspręsti sunkius klausimus. Tad jei gali perskaityti tą raštą ir pasakyti man, ką jis reiškia, būsi apvilktas purpuru, nešiosi ant kaklo

aukso grandinę ir būsi trečias karalystės valdžioje.“

¹⁷ Danielius atsakė karaliui: „Savo dovanas sau pačiam pasilaikyk ir apdovanojimus kam nors kitam duok! Be abejo, tą raštą karaliui perskaitysiu ir pasakysiu, ką jis reiškia.“¹⁸ O karaliau, Dievas Aukščiausiasis davė tavo tėvui Nebukadnecarui karalystę, didybę, garbę ir didingumą.¹⁹ Dėl jam duotos didybės visų kalbų tautos ir gentys drebėjo prieš jį iš baimės. Jis žudydavo, ką norėjo nužudyti, ir palikdavo gyvą, ką norėjo palikti gyvą, išaukštindavo, ką norėjo, ir pažemindavo, ką norėjo.²⁰ Bet kadangi jo širdis išpuiko ir jo dvasia surambėjo iš išūlumo, jis buvo nuverstas nuo karaliaus sosto, ir iš jo buvo atimta garbė.²¹ Jis buvo išvartytas iš žmonių tarpo, o jo širdis tapo panaši į žvėries širdį; jo buveinė buvo tarp laukinių asilų. Jis maitinosi žole kaip jautis, o jo kūnas buvo maudomas rasos iš dangaus, kol pripažino, jog Dievas Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir skiria jai valdyti, ką jis nori.²² O tu, jo sūnau Belšacarai, netramdei savo širdies, nors visa tai žinojai!²³ Tu išaukštinau save prieš dangaus Viešpatį! Tau buvo atnešti jo šventyklos indai, o tu ir tavo didžiūnai, tavo žmonos ir sugulovės iš jų gerėte. Tu šlovinai dievus, padarytus iš sidabro ir aukso, žalvario, geležies, medžio ir akmens, kurie nei mato, nei girdi, nei žino, o Dievo, kurio rankoje tavo alsavimas ir kuriam paklūsta visi tavo keliai, tu nepagarbinai.

²⁴ Taigi iš jo Artumo buvo atsiųsta ta ranka, kad parašytų šį užrašą.²⁵ O užrašas toks: 'MENE MENE, TEKEL ir PARSIN'.²⁶ Štai ką jis

reiškia: 'MENE'^a – Dievas atliko tavo karalystės apyskaitą ir atvedė ją prie galo; ²⁷ 'TEKEL'^b – tu buvai pasvertas svarstyklėmis ir rastas lengvas; ²⁸ 'PERES'^c – tavo karalystė padalyta ir atiduota medams ir persams.“

²⁹ Tuomet, Belšacarui įsakius, Danielius buvo apvilktas purpuru, jam ant kaklo uždėta aukso grandinė ir paskelbta, kad jis turėtų būti trečias karalystės valdžioje.

³⁰ Tą pačią naktį chaldėjų karalius Belšacaras buvo nužudytas.

Danielius liūtų duobėje

6 Darijus Medas gavo karalystę, būdamas maždaug šešiasdešimt dvejų metų.

² Darijus panorėjo paskirti karalystei šimtą dvidešimt satrapų ir išskirstyti juos po visą karalystę. ³ Jie buvo atsakingi trims ministrams, o Danielius buvo vienas iš jų. Satrapai privalejo jiems atsiskaityti, kad karaliui nebūtų jokios žalos. ⁴ Greitai Danielius pasižymėjo tarp kitų ministrų ir satrapų, nes buvo apdovanotas nepaprasta dvasia. Karalius ketino paskirti jį valdyti visą karalystę.

⁵ O ministrai ir satrapai pradėjo ieškoti progos ką nors prikišti Danieliui dėl karalystės reikalų. Tačiau jie negalėjo rasti jokios priežasties skundui ar priekaištui, nes jis buvo ištikimas, ir nebuvo įmanoma jam prikišti jokio apsileidimo, jokio nusikaltimo. ⁶ Tuomet tie vyrai pasakė: „Nerasime jokio pagrindo apskusti Danielių, nebent

rastume ką nors, kas susiję su jo Dievo įstatymu.“

⁷ Todėl anie ministrai ir satrapai susimokė, atėjo pas karalių ir kreipėsi į jį: „Karaliau Darijau, gyvuok amžinai! ⁸ Visi karalystės ministrai, seniūnai ir satrapai, patarėjai ir valdytojai sutarė, jog turėtų būti paskelbtas ir griežtai vykdomas toks karaliaus įsakas: jeigu kas per artimiausias trisdešimt dienų melstųsi kokiam nors dievui ar žmogui, išskyrus tave, karaliau, tai būtų įmestas į liūtų duobę. ⁹ Taigi, o karaliau, paskelbk uždraudimą ir pasirašyk raštą, nepakeičiamą ir neatšaukiamą pagal mėdų ir persų įstatymą.“ ¹⁰ Tada karalius pasirašė draudžiamąjį raštą.

¹¹ Nors Danielius ir žinojo, kad raštas pasirašytas, jis pareidavo į savo namus, kurių viršutiniame aukšte langai atsidarydavo į Jeruzalės pusę, puldavo ant kelių tris kartus per dieną, meldavosi savo Dievui ir šlovindavo jį, kaip ir anksčiau. ¹² Anie vyrai susimokė įsibrovė ir užklupo Danielių besimeldžiantį ir maldaujantį savo Dievo pasigailėjimo. ¹³ Tuojau pat jie nuėjo pas karalių ir kalbėjo apie jo uždraudimą: „O karaliau! Argi tu nepasirašei uždraudimo, pagal kurį kiekvienas, kuris per artimiausias trisdešimt dienų melstųsi kitam dievui ar žmogui, išskyrus tave, bus įmestas į liūtų duobę?“ Karalius atsakė: „Taip! Įsakas galioja. Pagal mėdų ir persų įstatymą jis negali būti atšauktas.“ ¹⁴ Į tai atsakydami, jie tarė karaliui: „Danielius, vienas iš Judo tremtinių, karaliau, nepaiso nei

^{5,26a} Aram. „apskaičiuota“ arba „mina“. ^{5,27b} Aram. „pasverta“ arba „šekelis“. ^{5,28c} Aram. „padalyta“ arba „pusė“ (minos). „Peres“ – žodžio „parsin“ vienkaskaita.

tavęs, nei draudimo, kurį tu pasirašei, bet meldžiasi tris kartus per dieną.“

¹⁵Tai išgirdęs, karalius buvo smarkiai sujaudintas. Jis buvo pasiryžęs apsaugoti Danielių ir iki pat saulės nusileidimo darė visa, kad jį išgelbėtų. ¹⁶Bet anie vyrai susimokę atėjo pas karalių ir sakė jam: „O karaliau, žinok, kad pagal medų ir persų įstatymą joks karaliaus paskelbtas draudimas ar įsakas negali būti pakeistas.“

¹⁷Tuomet karaliaus įsakymu Danielius buvo atvestas ir įmestas į liūtų duobę. Karalius tarė Danieliui: „Dievas, kuriam tu taip ištikimai tarnauji, teisgelbsti tave!“ ¹⁸Atitempus akmenį, jis buvo užristas ant duobės angos, ir karalius užantspaudavo jį savo žiedu ir savo didžiūnų žiedais, kad nė kiek nebūtų pakeistas Danieliaus likimas. ¹⁹Tada karalius sugrįžo į savo rūmus ir naktį praleido pasninkaudamas, atsisakęs pramogų ir negalėdamas užmigti.

²⁰Pradėjus aušti, karalius atsikėlė ir nuskubėjo prie liūtų duobės.

²¹Prisiartinęs prie duobės, jis verksmingu balsu sušuko Danieliui: „O Danieliau, gyvojo Dievo tarne, ar įstengė išgelbėti tave nuo liūtų Dievas, kuriam tu ištikimai tarnauji?“

²²Danielius atsiliepė: „O karaliau, gyvuok amžinai! ²³Mano Dievas atsiuntė savo angelą, ir šis užčiaupė liūtų nasrus, kad jie man nepakenktų, nes aš buvau jo akivaizdoje rastas nekaltas. Netgi tau, o karaliau, aš nenusikaltau.“ ²⁴Karalius tuo nepaprastai džiaugėsi ir įsakė, kad Danielius būtų iškeltas iš duobės. Danielius buvo iškeltas iš duobės, gyvas ir sveikas, nes jis pasitikėjo savo Dievu. ²⁵Karalius įsakė, kad

būtų atvesti tie vyrai, kurie apšmėžė Danielių, ir įmesti į liūtų duobę jie, jų vaikai ir žmonos. Jiems net nepasiekus duobės dugno, liūtai griebė juos ir sutriuškino visus jų kaulus.

²⁶Tuomet karalius Darijus paršė visų kalbų tautoms ir gentims, gyvenančioms visoje žemėje: „Teklesiti jūsų gerovė! ²⁷Šiuo raštu įsakau, kad visoje mano karališkojoje valdoje žmonės drebėtų iš baimės Danieliaus Dievo akivaizdoje,

nes jis yra gyvasis Dievas, / jis yra amžinas. / Jo karalystė niekada nebus sunaikinta / ir jo valdžia yra amžina. / ²⁸Jis apsaugo ir išgelbsti, / daro ženklus ir nuostabius darbus / danguje ir žemėje; / jis išgelbėjo Danielių / iš liūtų letenų.“

²⁹Taigi Danieliui sekėsi valdant Darijui, kaip ir persui Kyriui.

Keturių žvėrių regėjimas

7 Pirmais Babilono karaliaus Belšacaro metais Danielius sapnavo, ir, jam gulint lovoje, galvon atėjo regėjimai. Paskui jis tą sapną užrašė. Pasakojimas prasideda taip. ²„Aš, Danielius, savo nakties regėjime mačiau, kad keturi dangaus vėjai sujūdino Jūrą. ³Keturi galingi žvėrys, besiskiriantys vienas nuo kito, išniro iš Jūros. ⁴Pirmasis buvo kaip liūtas, bet su erelio sparnais. Man stebint, jo sparnai buvo nupešti. Jis buvo pakeltas nuo žemės, pastatytas ant dviejų kojų tarsį žmogus, ir jam buvo duota žmogaus širdis. ⁵Žiūriui, išniro kitas žvėris, ant rasis panašus į mešką, stovinčią ant užpakalinių kojų su trim iltimis nasruose. Jam buvo pasakyta: 'Pakil! Suryk daug kūnų!' ⁶Po to, man stebint, štai išniro dar vienas, panašus

į leopardą. Žvėris turėjo keturis paukščio sparnus ant nugaros ir keturias galvas; jam buvo duota valdžia. ⁷ Paskui nakties regėjimuose išvydau ketvirtą žvėrį, keliantį siaubą, baisų, be galo stiprų, geležies dantimis. Jis visa rijo, daužė į šipulius, o kas buvo likę, trypė kojomis. Jis skyrėsi nuo anksčiau pasirodžiusių žvėrių ir turėjo dešimt ragų. ⁸ Man besistebint tais ragais, žiūriu, išdygo tarp jų dar vienas, mažesnis ragas. Trys ankstesni ragai buvo išrauti su šaknimis, kad šiam užtektų vietos. Šis ragas turėjo akis, panašias į žmogaus akis, ir ižūliai kalbančią burną. ⁹ Man stebint, buvo pastatyti sostai, / ir Ilgaamžis atsisėdo savo soste. / Jo drabužis buvo baltas kaip sniegas, / o galvos plaukai – tarsi gryna vilna; / jo sostas buvo ugnies liepsnos, / o sosto ratai – plieskianti ugnis. / ¹⁰ Ugnies upė liejosi / ir tekėjo priešais jį. / Tūkstančių tūkstančiai jam tarnavo / ir miriadų miriadai stovėjo priešais jį. / Teismas sėdo posėdžiauti, / ir buvo atskleistos knygos.

¹¹ Aš vis stebėjau. Tuomet dėl ižūlių rago žodžių, man stebint, žvėris buvo užmuštas, o jo kūnas sunaikintas, įmestas sudeginti į ugnį. ¹² Iš kitų žvėrių valdžia buvo atimta, bet jie buvo palikti gyvi, kol ateis jų laikas.

¹³ Vis stebėdamas nakties regėjimus, pamačiau / tarsi žmogaus sūnų, ateinantį / dangaus debesimis. / Jis priėjo prie Ilgaamžio, / ir buvo jam pristatytas. / ¹⁴ Jam buvo duota valdžia, / garbė ir karalystė, / idant jam tarnautų / visų kalbų tautos ir gentys. / Jo valdžia yra amžina valdžia, / tverianti amžinai, / o jo karalystė niekada nebus sunaikinta.

¹⁵ Aš, Danielius, jaučiau, kad mano dvasia verčia mane nerimauti, o galvon ateinantys regėjimai kėlė siaubą. ¹⁶ Aš priėjau prie vieno iš patarnautojų paklausti, ką visa tai iš tikrųjų reiškia. Atsakydamas jis man paaiškino, ką reiškia tie dalykai: ¹⁷ „Šie keturi galingi žvėrys – tai keturi karaliai, kurie iškils žemėje. ¹⁸ Bet Aukščiausiojo šventieji gaus karalystę ir paveldės karalystę amžinai ir per amžių amžius.“

¹⁹ Tada aš norėjau išsiaiškinti, ką iš tikrųjų reiškia tas ketvirtasis žvėris, besiskiriantis nuo visų kitų ir keliantis siaubą, geležies dantimis ir žalvario nagais, kuris visa rijo ir trypė kojomis, kas buvo likę; ²⁰ ką reiškia tie dešimt ragų ant jo galvos ir ką reiškia tas dar vienas išdygęs ragas, kuriam užleisdami vietą kiti trys iškrito, tas ragas, kuris turėjo akis bei ižūliai kalbančią burną ir atrodė didesnis už kitus. ²¹ Man stebint, šis ragas kariavo su šventaisiais ir ėmė viršų, ²² kol neatėjo Ilgaamžis. Tuomet Aukščiausiojo šventųjų naudai buvo padarytas nuosprendis, nes buvo atėjęs metas, ir šventieji paveldėjo karalystę.

²³ Štai ką jis atsakė: „Ketvirtasis žvėris reiškia, kad / bus ketvirtoji karalystė žemėje, / besiskirianti nuo visų kitų karalysčių; / ji prarys visą žemę, / sutryps ją ir sudaužys į šipulius. / ²⁴ O dešimt ragų reiškia, / kad iš šios karalystės iškils dešimt karalių, / o po jų ateis dar vienas. / Šis skirsis nuo ankstesniųjų / ir sumuš tris karalius. / ²⁵ Žodžiais jis įžeis Aukščiausiąjį / ir neduos ramybės Aukščiausiojo šventiesiems, / užsimojęs pakeisti švenčių dienas ir Įstatymą. / Jie bus atiduoti jam į rankas / vienam laikotarpiui, dviem laikotarpiams ir pusei

laikotarpio. /²⁶ Tuomet teismas sės posėdžiauti, / ir jo valdžia bus atimta, / sunaikinta ir visiškai panaikinta. /
²⁷ Karalystė, valdžia ir didybė / visų karalysčių po dangumi bus atiduota / Aukščiausiojo šventiesiems. / Jų karalystė bus amžina karalystė, / ir visos valdžios jiems tarnaus ir paklus.“

²⁸ Taip baigiasi pasakojimas. „Aš, Danielius, dėl tokių minčių buvau didelio nerimo apimtas, ir mano veidas išbalo. Tą dalyką aš laikiau savo širdyje“.

Avino ir ožio regėjimas

8 Po šio pirmojo regėjimo aš, Danielius, turėjau dar vieną trečiąs karaliaus Belšacaro viešpatavimo metais. ² Šiame regėjime mačiau save Sūzų tvirtovėje, esančioje Elamo srityje. Aš buvau prie Ulajo upės. ³ Pakėliau akis ir pamaniau palei upę stovintį aviną. Jis turėjo du ragus. Abu ragai buvo ilgi, bet vienas ilgesnis už kitą, nors ilgasis ir vėliau išdygęs. ⁴ Aš mačiau aviną, badantį ragais į vakarus, šiaurę ir pietus. Visi žvėrys buvo bejėgiai jam pasipriešinti, nebuvo nė vieno, kas būtų galėjęs išsigelbėti iš jo galybės. Jis darė, kas jam patiko, ir tapo galingas.

⁵ Man besvarstant, staiga iš vakarų pasirodė ožys, atskubantis skersai visą žemę, net neliesdamas žemės. Ožys turėjo iškilią ragą tarp akių. ⁶ Jis priėjo prie ano avino su dviem ragais, kurį buvau matęs stovintį palei upę, ir įsibėgėjęs puolė visa savo įniršio jėga. ⁷ Aš mačiau, kaip jis pasiekė aviną ir niršo ant jo, smogė avinui ir nulaužė jam abu

ragus. Avinas buvo bejėgis jam pasipriešinti. Parbloškęs aviną ant žemės, jis trypė jį kojomis, ir nebuvo nieko, kas būtų galėjęs išgelbėti aviną iš jo galybės. ⁸ Ožys tapo nepaprastai galingas, bet, jam esant pačioje galybėje, jo didysis ragas buvo nulaužtas, o vietoj jo išdygo keturi iškiliūs ragai, atsukti į keturis padangių vėjus.

⁹ Iš vieno jų išdygo kitas ragas, mažutis, bet ilgainiui jis išaugo nepaprastai didelis pietų link, rytų link ir gražiojo krašto link. ¹⁰ Augdamas jis pasiekė net dangaus Galybes, nubloškė žemėn keletą žvaigždžių iš dangaus Galybių ir sutrypė jas. ¹¹ Net su pačiu Galybių vadu jis įžūliai elgėsi, iš jo atėmė kasdienę deginamąją auką ir išardė jo šventąją buveinę. ¹² Už nuodėmę jam buvo perduotos Galybės drauge su nuolatine deginamąja auka. Jis nudrėbė žemėn tiesą, ir ką tik darė, tas jam sekėsi.

¹³ Išgirdau kalbant šventąjį, o kitas šventasis kreipėsi į tą nepažįstamą kalbantįjį: „Kiek ilgai tęsis šio regėjimo įvykiai, susiję su kasdiene deginamąja auka, siaubą keliančia nuodėme, šventyklos ir Galybių trypimu?“ ¹⁴ Jis man atsakė: „Du tūkstančius tris šimtus vakarų ir rytmečių, o po to šventykla bus apvalyta.“

¹⁵ Aš, Danielius, stebėdamas tą regėjimą ir mėgindamas jį suprasti, pamaniau stovintį priešais mane kažką, kuris atrodė kaip žmogus. ¹⁶ Išgirdau iš Ulajo žmogaus balsą, šaukiantį: „Gabrieliau! Paaiškink tam žmogui regėjimą!“ ¹⁷ Jis priėjo arti vietos, kur aš stovėjau. Jam priėjus, mane apėmė baimė, ir aš puoliau kniūbsčias ant žemės. Bet

^{7,28a} Hebr. originale čia baigiasi aram. intarpas (Dan 2,4-7,28) ir toliau tęsiasi hebr. tekstas.

jis tarė man: „Suprask, žmogau, kad tai regėjimas apie baigmės metą.“

¹⁸ Kada jis man kalbėjo, nualpęs parpuoliau veidu į žemę. Tuomet jis palietė mane, pastatė ant kojų ¹⁹ ir tarė: „Tikėk manimi, aš tau pasakysiu, kas įvyks vėliau, pykčio laiku, nes baigmė bus nustatyta metu.“

²⁰ Avinas, kurį regėjai, turintis du ragus, tai Medijos ir Persijos karaliai. ²¹ Ožys – Graikijos karalius, o didysis ragas tarp jo akių – pirmasis karalius. ²² Tai, kad vienas buvo nulaužtas, ir vietoj jo išdygo keturi, reiškia, kad keturios karalystės kils iš jo tautos, bet neturės jo galybės.

²³ Jų valdymo pabaigoje, / kai nusidėjėliai bus pripildę savo nedorybės saiką, / iškils įžūlus karalius, gudrus ir suktas. / ²⁴ Jis bus stiprus ir galingas, / nors ir ne savo jėga, / ir neš baisų sunaikinimą. / Visa, ką jis darys, jam seksis; / jis sunaikins galingas tautas / ir šventuosius, Dievo tautą. / ²⁵ Dėl savo klatingumo / jis sėkmingai naudosis apgaule / ir bus įžūlios širdies. / Be išpėjimo jis sunaikins daugelį / ir pakils net prieš vadą Vada, / bet bus palaužtas, / ir tai ne žmonių rankomis.

²⁶ Čia papasakotas vakarų ir rytmečių regėjimas yra tikras. O tu užantspauduok regėjimą, nes jis apie tolimas dienas.“

²⁷ Aš, Danielius, pasijutau blogai ir sirgau keletą dienų. Paskui atsikėliau ir rūpinausi karaliaus reikalais. Bet jaučiau regėjimo baimę ir jo nesupratau.

Malda

9 Pirmais Ahasvero sūnaus Darijaus, kilusio iš medų ir tapusio chaldėjų karalystės karaliumi,

metais, ² pirmais jo valdymo metais, aš, Danielius, stengiausi suvokti knygoje, kaip pagal pranašą Jeremiją pasiekusį VIEŠPATIES žodį skaičiuoti metus, po kurių turėjo baigtis Jeruzalės nuniokojimas, būtent septyniadešimt metų.

³ Atsigrėžiau į Viešpatį Dievą, ieškodamas atsakymo, melddamasis ir maldaudamas pasninku, ašutine ir pelenais. ⁴ Maldavau Viešpatį, savo Dievą, išpažindamas: „Ak, Viešpatie, didis ir baimę keliantis Dieve! Tu laikaisi Sendoros ir ištikimai myli tave mylinčius ir vykdančius tavo įsakymus. ⁵ Mes nusidėjome ir nusikaltome, nedorai elgėmės ir maištavome, nusigrėždami nuo tavo įsakymų ir nuostatų. ⁶ Mes neklaūsėme tavo tarnų pranašų, kalbėjusių tavo vardu mūsų karaliams, didžiūnams, protėviams ir visiems krašto žmonėms.

⁷ Tu, Viešpatie, esi teisus, ir kais-tame iš gėdos iki pat šios dienos mes, Judo žmonės, Jeruzalės gyventojai, visas Izraelis, arti ir toli esantieji visuose kraštuose, kur tik juos išblaškei dėl išdavystės, kuria jie tau nusidėjo. ⁸ VIEŠPATIE, raustame iš gėdos mes, mūsų karaliai, mūsų didžiūnai ir mūsų tėvai, nes nusidėjome tau. ⁹ Bet tau, Viešpatie, mūsų Dieve, priklauso gailestingumas ir atleidimas! Mes juk maištavome prieš tave ¹⁰ ir neklaūsėme VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balso, liepiančio laikytis jo įstatymų, kuriuos jis mums davė per savo tarnus pranašus.

¹¹ Visas Izraelis nusižengė tavo įstatymui ir atsimetė, atsisakęs paklusti tavo balsui. Todėl prakeikimas ir priesaika, užrašyti Dievo tarno Mozės įstatyme, buvo išlieti ant mūsų, nes mes tau nusidėjome. ¹² Jis įvykdė

savo žodžius, ištartus mums ir mūsų valdovams, atsiųsdamas baisią nelaimę, kokia niekada nebuvo padaryta po visu dangumi, kaip buvo padaryta Jeruzaleje. ¹³ Kaip parašyta Mozės Įstatyme, taip visa ši nelaimė ir atėjo pas mus. Mes nemaldavome VIEŠPATIES, mūsų Dievo, malonės, gręždamiesi nuo savo kaltės ir sekdami jo ištikimybę. ¹⁴ O VIEŠPATS budėjo su šia nelaimė, prieš siųsdamas ją mums. Iš tikro VIEŠPATS, mūsų Dievas, teisus dėl visko, ką padarė, nes mes neklaūsėme jo balso.

¹⁵ O dabar, Viešpatie, mūsų Dieve, kuris išvedei savo tautą iš Egipto žemės galinga ranka ir pasidarei sau vardą iki pat šios dienos, mes nusidėjome ir nedorai elgėmės. ¹⁶ Viešpatie, kaip dera tavo dideliame teisumui, tenusigręžia tavo įniršęs pyktis nuo tavo miesto Jeruzalės, nuo tavo šventojo kalno! Dėl mūsų nuodėmių ir mūsų protėvių kalčių Jeruzalė ir tavo tauta tapo pajuoka visiems mūsų kaimynams. ¹⁷ Taigi dabar, mūsų Dieve, išklausyk savo tarno maldą ir prašymą, ir tau pačiam, Viešpatie, tešviečia tavo veidas nuniokotoje tavo šventykloje. ¹⁸ Palenk savo ausį, mano Dieve, ir išgirsk. Atverk savo akis ir pažvelk į mūsų nuniokojimą ir miestą, kuris vadinasi tavo vardu. Ne dėl savo teismo mes sudedame savo maldavimus priešais tavo veidą, bet dėl tavo didelio gailėstingumo. ¹⁹ Viešpatie, išgirsk! Viešpatie, atleisk! Viešpatie, išklausyk ir veik! Dėl savęs paties nedelsk, mano Dieve, nes tavo miestas ir tavo tauta vadinasi tavo vardu.“

²⁰ Dar man tebekalbant, besimeldžiant ir išpažįstant savo nuodėmę bei Izraelio tautos nuodėmę, maldaujant VIEŠPATI, mano Dievą, dėl

mano Dievo šventojo kalno, ²¹ dar man tebekalbant maldoje, vyras Gabrieliūs, kurį anksčiau buvau matęs regėjime, atsirado, greitai skrisdamas pas mane vakaro aukos metu. ²² Jis pamokė mane, kalbėdamas ir tardamas: „Danieliau, atėjau duoti tau išminties ir supratimo. ²³ Kai tu pradėjai maldauti, atsirado žodis, ir aš atėjau tau jo paskelbti, nes tu esi labai brangus žmogus. Taigi išidėmėk žodį ir suprask regėjimą!

²⁴ Septyniasdešimt septynetų skirta tavo tautai ir tavo šventajam miestui. Tuomet baigsis nusižen-gimas, ateis galas nuodėmei, bus išpirkta kaltė, įvestas amžinasis teismus, užantspauduoti regėjimai ir pranašystės ir patepta tai, kas švenčiausia. ²⁵ Todėl žinok ir suprask! Nuo to laiko, kai paskelbtas žodis atnaujinti ir atstatyti Jeruzalę, iki pateptojo vado bus septyni septynetai ir šešiasdešimt du septynetai. Ji bus atstatyta su aikštemis ir apsauginiu grioviu, ir tai įvyks priespaudos metais. ²⁶ Po šešiasdešimt dviejų septynetų pateptasis bus nužudytas, bet ne dėl savo kaltės, o ateisiančio vado tauta sunaikins miestą ir šventyklą. Jo galas ateis lyg potvynis, iki pat galo vyks karas ir skirtasis niokojimas. ²⁷ Vieną septynetą jis sudarys stiprią Sendorą su daugeliu, per pusę septyneto sustabdys aukojimą ir atnašavimą. Vietoj jų bus siaubingoji pabaisa, iki skirtoji prazūtis bus išlieta ant niokotojo.“

Regėjimas prie Tigro upės

10 Trečiais Persijos karaliaus Kyro metais Danieliui, kuris buvo vadinamas Beltšacarū, buvo apreikšta. Apreiškimas buvo neabe-

jotinas ir susijęs su dideliu mūšiu. Jis suprato tą apreiškimą po to, kai gavo paaiškinimą per regėjimą.

² „Tuo metu aš, Danielius, buvau gedėjęs tris savaites. ³ Nebuvau valgęs gardžių valgių, nebuvau ėmęs į burną nei mėsos, nei vyno, nei buvau tepėsis aliejais ištisas tris savaites. ⁴ Pirmo mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną, stovėdamas ant didžiosios upės Tigro kranto, ⁵ pakėliau akis ir pamačiau vyrą, vilkintį drobiniais, susijuosusį Ufazo aukso juosta. ⁶ Jo kūnas buvo tarsi chrizolitas, veidas švytėjo tarsi žaibas, akys buvo tarsi liepsnojančios deglės, rankos ir kojos spindėjo tarsi nublizgintais žalvariais, o žodžių garsas – tarsi žmonių minios ūžesys. ⁷ Tik aš, Danielius, mačiau tą regėjimą. Žmonės, buvę su manimi, regėjimo nematė, nors juos apėmė didis siaubas, ir jie bėgo slėptis. ⁸ Taigi aš likau vienas žiūrėti į šį didį regėjimą. Aš netekau jėgų, mirtinai išblyškau ir buvau visiškai bejėgis. ⁹ Tuomet išgirdau jo žodžių garsą ir, išgirdęs jo žodžių garsą, puoliau be sąmonės veidu ant žemės.

¹⁰ Bet tuomet mane palietė ranka, papurtė man rankas ir kelius. ¹¹ „Danieliau, brangusis žmogau, – tarė jis man, – gerai įsidėmėk žodžius, kuriuos sakau! Atsistok, nes aš atsistojau pas tave.“ Jam tariant šiuos žodžius, drebdamas atsistojau. ¹² Tuomet jis tęsė: „Nebijok, Danieliau, nes nuo pat pirmos dienos, kai apsisprendei suprasti ir nusižeminti prieš savo Dievą, tavo žodžiai buvo išgirsti, ir aš atėjau dėl tavo žodžių.“ ¹³ Bet Persijos karalystės didžiūnas^a dvidešimt vieną dieną buvo man

priešingas. Tikėk manimi, man padėti atėjo Mykolas, vienas iš vyriausių didžiūnų. Aš palikau jį ten su Persijos karalystės didžiūnu ¹⁴ ir atėjau padėti tau suprasti, kas turi atsitikti tavo tautai dienų pabaigoje.“

¹⁵ Jam tariant šiuos žodžius, žiūrėjau į žemę ir buvau lyg be žado. ¹⁶ Tuomet kažkas panašus į žmogų palietė mano lūpas. Atvėriau lūpas ir tariau stovinčiam prieš mane: „Mano viešpatie, jau vien nuo regėjimo man užėjo tokie skausmai, jog esu visiškai bejėgis. ¹⁷ Kaipgi gali mano viešpaties tarnas kalbėtis su tavimi, mano viešpatie? Juk aš visas drebu, neturiu jėgų, negaliu net alsuoti.“

¹⁸ Kažkas panašus į žmogų vėl palietė mane ir sustiprino. ¹⁹ Jis tarė: „Nebijok, brangusis žmogau, ramybė tau! Būk tvirtas ir drąsus!“ Jam bekalbant, sustiprėjau ir tariau: „Kalbėk, mano viešpatie, nes davei man jėgų.“ ²⁰ Tuomet jis paklausė: „Ar žinai, dėl ko atėjau pas tave? Dabar aš turiu grįžti kovoti prieš Persijos didžiūną. Kai aš nueisiu, ateis Graikijos didžiūnas. ²¹ Bet turiu pasakyti, kas įrašyta tiesos knygoje. Nė vienas nepadedą man varžytis su šiais didžiūnais, išskyrus jūsų didžiūną Mykolą.“

11 O aš pirmais Darijaus Medo metais ėmiausi jam padėti ir jį stiprinti. ² Dabar paskelbsiu tau tiesą.

Šiaurės-pietų karai

Tikėk manimi, Persija turės dar tris karalius. Ketvirtasis bus kur kas turtingesnis už visus kitus ir, dėl

^{10,13a} Apokaliptiniuose kūriniuose taip vadinamas angelas sargas.

savo turtų tapęs galingu, sukurstys visus prieš Graikijos karalystę. ³ Tuomet iškils galiūnas karalius, jis turės plačias valdas ir darys, kas jam patiks. ⁴ Bet jam tapus galingesniam, jo karalystė bus nualinta ir padalyta pagal keturis padangiu vėjus, tačiau ne jo palikuonims, ne jo turėtai galingai valdžiai. Jo karalystė bus išrauta ir atiduota kitiems, o ne jo įpėdiniais.

⁵ Tuomet taps galingas pietų karalius, tačiau vienas jo didžiūnų taps už jį galingesnis ir valdys, turėdamas platesnes valdas negu jis. ⁶ Po keleto metų jie sudarys sąjungą: pietų karaliaus duktė ištėkės už šiaurės karaliaus susitarimui patvirtinti. Bet nei ji turės jėgų ištverti, nei jos palikuonis išliks; ji bus pasmerkta mirti drauge su savo palydovais, vaiku ir vyru.

Ilgainiui ⁷ išaugs atžala iš jos šaknų. Jis žygiuos prieš šiaurės karaliaus kariuomenę, įsiverš į jo tvirtovę, parodys, ką gali, ir nugalės. ⁸ Net jų dievus, jų stabus drauge su brangiais sidabro ir aukso indais išgabens į Egiptą kaip karo grobį. Keletą metų jis paliks šiaurės karalių ramybėje. ⁹ Pastarasis užpuls pietų karaliaus šalį, bet sugrįš į savo kraštą.

¹⁰ O jo sūnūs kariaus ir sutelks labai galingą kariuomenę. Vienas jų žygiuos pirmyn tarsi potvynis ir nušluos kraštą, paskui vėl kariaus prie pat jo tvirtovės. ¹¹ Pietų karalius įtūžęs išeis ir kovos su šiaurės karaliumi, sutelkusi milžinišką kariauną, bet ji bus atiduota jo priešams į rankas. ¹² O kai ta kariauna bus paimta, jo širdis didžiulis iš puikybės, ir jis išžudys dešimtis tūkstančių, bet nenugalės. ¹³ Mat šiaurės karalius

vėl sutelks kariauną, didesnę už pirmąją, ir po keleto metų vėl atžygiuos su didele kariuomene ir gausiais karo reikmenimis.

¹⁴ Tais laikais daugelis sukils prieš pietų karalių. Nedorai karštuoliai iš tavo tautos pakils igyvendinti tą regėjimą, bet bus nugalėti. ¹⁵ Tuomet šiaurės karalius atžygiuos, skubiai supils apgulos pylimą ir paims tvirtovės miestą. O pietų pajėgos neištengs atlaikyti, net geriausi būriai stokos jėgų priešintis. ¹⁶ Jo užpuolikas darys, kas jam patiks, ir niekas neištengs prieš jį atsilaikyti. Jis apsisistos gražiajame krašte, kuris visas bus jo rankose. ¹⁷ Jis sumanys jėga užimti visą jo karalystę, bet sudarys su juo sutartį ir, norėdamas sunaikinti tą karalystę, jis atiduos jam dukterį žmona. Bet jam nepasiseks, ir naudos iš to jam nebus. ¹⁸ Tada jis atsigręš į pajūrio salas ir daugelį iš jų užims. Bet vienas karo vadas padarys galą jo išžulumui, atgręždamas prieš jį patį jo išžulumą. ¹⁹ Tuomet jis atsigręš į savo krašto tvirtoves, bet suklups, kris, ir niekas jo neras.

²⁰ Jo vietą užims žmogus, pasiūsiantis pareigūną su karališka palyda išreikalaus duoklės, tačiau po kelių dienų ir jis bus nužudytas, bet ne iš pykčio ir ne mūšyje.

²¹ Jo vieton stos niekšas, kuriam karališka garbė nebuvo suteikta. Jis atvyks vogčiomis ir apgaule pasiims karalystę. ²² Kariuomenės jis šluote nušluos ir sutriuškins drauge su pačiu sandomos vadu. ²³ Sudaręs sąjungą, jis elgsis klastingai ir su sauja sekėjų paims valdžią. ²⁴ Be išpėjimo jis versis į turtingiausias sritis ir darys, ko nei jo tėvas, nei protėviai niekada nedarė, išdalydamas grobį.

karo laimikį ir turtus. Jis kėsinsis užimti tvirtoves, bet tik iki nustatyto meto. ²⁵ Didele kariuomene jis sukaups savo jėgą ir drąsą prieš pietų karalių. Pietų karalius išžygiuos į karą, vedinas kur kas didesne ir stipresne kariuomene, bet atsispirti jam nepavyks, nes prieš jį bus rengiami samokslai. ²⁶ Valgantieji prie jo stalo jį pražudys. Jo kariuomenė bus sutriuškinta, daugelis kris užmušti. ²⁷ Abu karaliai, širdyje pikta galvodami, sėdės prie to paties stalo ir meluos vienas kitam, tačiau nesėkmingai, nes dar nebus atėjęs galui nustatytas metas. ²⁸ Jis pasuks į savo kraštą su gausybe turtų, bet jo širdis bus nusiteikusi prieš šventąją sandorą. Jis pasielgs pagal savo norą ir sugrįš į savo kraštą.

²⁹ Atėjus nustatytam metui, jis vėl įsiverš į pietus, bet šį kartą viskas nesibaigs, kaip anksčiau. ³⁰ Prieš jį atplauks laivai iš Kitimų^a, jis neteks drąsos ir pasitrauks, pargrįš ir išlies įniršį ant šventosios sandoros, savo noru pasielgs, gerindamasis tiems, kurie atsimečia nuo šventosios sandoros. ³¹ Jo atsiųsti kariuomenės būriai užims ir išniekins šventyklą ir tvirtovę. Jie pašalins kasdienę deginamąją auką ir pastatys siaubingąją pabaisą. ³² Pataikavimu jis suvedžios sandorai neištikimus, bet savo Dievui ištikimi žmonės bus ištvermingi ir ims žygių. ³³ Išmintingieji tarp žmonių padės daugeliui žmonių suprasti, tačiau jie kurį laiką bus tapę kalavijo ir liepsnos aukomis, kęs nelaisvę ir plėšikavimą. ³⁴ Tapę aukomis, jie susilauks mažai pagalbos, nes daugelis dės prie jų nenuoširdžiai. ³⁵ Kai kurie išmintingųjų kris,

kad būtų išmėginti ugnyje, išgryninti ir padaryti švarūs iki laikų pabaigos, nes ji turi įvykti nustatytu metu.

³⁶ Karalius elgsis, kaip jam patiks. Aukštindamas save ir laikydamas didesniu už bet kokią dievą, jis kalbės baisius dalykus prieš dievą Dievą. Jam seksis tik tol, kol nesibaigs pykčio metas ir nebus įvykdyta, kas nuspręsta. ³⁷ Jis nereikš pagarbos savo protėvių dievams ar moterų pamiltajam^b, jis pagarbos nereikš jokiai dievui, nes save patį laikys didesniu už visus. ³⁸ Vietoj jų jis garbins tvirtovių dievą, – dievą, kurio jo protėviai nepažinojo, garbins auksu ir sidabru, brangakmeniais ir vertingomis atnašomis. ³⁹ Tvirtovių ginti jis pastatys svetimo dievo tautą, o jo išpažinęjus praturtins, paskirs valdyti daugelį ir apdalys žeme kaip atpildu.

⁴⁰ Atėjus laikų pabaigai, su juo susiims pietų karalius. Bet šiaurės karalius puls jį kaip viesulas su karo vežimais, raiteliais ir daugybe laivų. Jis užtvindys šalis ir pereis jas tarsi potvynis. ⁴¹ Jis išžygiuos į gražųjį kraštą, jame žus dešimtys tūkstančių, bet Edomas ir Moabas bei didžioji Amono dalis išsigelbės iš jo rankų. ⁴² Jis uždės savo ranką ant šalių, ir net Egipto kraštas neišsigelbės. ⁴³ Jam atiteks aukso bei sidabro lobiai ir visi Egipto turtai. Įkandin jo seks Libija ir Kušas. ⁴⁴ Kai pranešimai iš rytų ir šiaurės ims jį gąsdinti, didžio įniršio apimtas, jis išžygiuos žudyti ir naikinti daugelio. ⁴⁵ Savo rūmų palapines jis statysis tarp jūros ir garbingo šventojo kalno, tačiau gaus galą, ir nebus, kas jam padėtų.

^{11,30a} Čia – iš Romos. ^{11,37b} T.y. dievui Tamūzui.

Pabaigos metas

12 Anuo metu pasirodys Mykolas, galingasis didžiūnas, tavo tautos sargas. Užeis metas tokių vargų, kokių dar niekada nėra buvę nuo to laiko, kai atsirado tautos. Bet tuo metu bus išgelbėta tavo tauta, visi, kurie tik rasti įrašyti knygoje. ² Daugelis miegančiųjų žemės dulkėse atsibus: kai kurie – amžinajam gyvenimui, kiti – gėdai ir amžinajai negarbei. ³ Išmintingieji švytės dangaus skliauto spindesiu, o vedusieji daugelį į teisumą bus tarsi žvaigždės per amžių amžius. ⁴ O tu, Danieliau, laikyk paslapyje šiuos žodžius ir užantspauduok knygą iki pabaigos meto. Daugelis bus pasimetę, ir nedorumas^a vis labiau plis.’

⁵ Tuomet aš, Danielius, pažvelgiau ir pamačiau dar du vyrus: vieną – ant šio upės kranto, kitą – ant ano. ⁶ Vienas jų tarė vyrui, vilkinčiam drobiniais ir stovinčiam ant upės vandens: ‘Kada ateis šių nuostabiųjų dalykų pabaiga?’ ⁷ Drobiniais vilkintis vyras, stovintis ant upės

vandenų, iškelė į dangų savo dešinę ir kairę. Aš girdėjau jį prisiekiant amžinai Gyvuoju, kad tai tęsis vieną laikotarpį, du laikotarpius ir pusę laikotarpio ir kad visi šie dalykai bus įvykdyti, kai pasibaigs šventosios tautos galios naikinimas. ⁸ Aš tai girdėjau, bet negalėjau suprasti. Todėl paklausiau: ‘Mano viešpatie, koks bus šių dalykų galas?’ – ⁹ ‘Eik savo keliu, Danieliau, – atsakė jis, – nes šie žodžiai turi likti paslapyje ir užantspauduoti ligi pabaigos meto. ¹⁰ Daugelis bus išgryninti, padaryti švarūs ir išmėginti ugnyje, tačiau nedorėliai ir toliau nedorai elgsis. Nė vienas nedorėlių to nesupras, o išmintingieji supras. ¹¹ Nuo to meto, kai buvo nutraukta kasdienė deginamoji auka ir pastatyta siaubingoji pabaisa, praeis tūkstantis du šimtai devyniasdešimt dienų. ¹² Palaimintas žmogus, kuris lauks ir ištvers tūkstantį tris šimtus trisdešimt penkias dienas! ¹³ O tu, eik savo keliu iki pabaigos ir ilsėkis! Prisikelsi savo atpildui dienų pabaigoje.’“

OZĖJO KNYGA

Ozėjo knyga (hebr. *hōšēa’*, gr. *osēe*, lot. *osee*) parašyta paties pranašo Ozėjo (VIII a. pr. Kr. pirma pusė).

Knygos pradžioje papasakota neištikimos pranašo žmonos istorija gretinama su Dievo ir neištikimojo Izraelio santykiais (sk. 1–3), o paskui svarstoma Izraelio kaltė ir pranašaujama bausmė (sk. 4–14).

Dievo ryšys su Izraeliu knygoje vaizduojamas kaip santuoka ir ypač jautriai atskleidžiama jo meilė neištikimajai tautai.

Neištikima žmona

1 VIEŠPATIES žodis, pasiekęs Beerio sūnų Ozėją Judo karaliu Uzijo, Jotamo, Ahazo bei Ezekijo

dienomis ir Izraelio karaliaus Jehoašo sūnaus Jeroboamo dienomis.

² Pirmąsyk kalbėdamas per Ozėją, VIEŠPATS tarė Ozėjui: „Eik, imk sau žmona moterį kekšę ir turėk vaikų

^{12,4a} Hebr. tekstas neaiškus, gr. Septuagintoje: „pažinimas“.

kekšių, nes kraštas, pamesdamas VIEŠPATĮ, daro didelę kekšystę.“

³Taigi jis ėjo ir paėmė žmona Diblaimo dukterį Gomerą; ji tapo nėščia ir pagimdė jam sūnų.

⁴VIEŠPATS tarė jam: „Pavadink jį vardu Jezreelis, nes netrukus nubausiu Jehuvo namus už Jezreelyje pralietą kraują ir padarysiu galą Izraelio namų karalystei.“ ⁵Tą dieną sulaužysiu Izraelio lanką Jezreelio slėnyje.“

⁶Ji ir vėl tapo nėščia ir pagimdė dukterį. Tuomet VIEŠPATS tarė jam: „Pavadink ją vardu Lo Ruhama“, nes daugiau nebeatleisiu Izraelio namų ir nebeatleisiu jiems. ⁷Tačiau Judo namų pagailėsiu ir išgelbėsiu juos per VIEŠPATĮ, jų Dievą. Neišgelbėsiu jų lanku nei kalaviju, nei karu, nei žirgais, nei raiteliais.“

⁸Nujunkiusi Lo Ruhama, ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų. ⁹Tuomet VIEŠPATS tarė: „Pavadink jį vardu Lo Amis“, nes jūs nesate mano tauta, ir aš nebūsiu jūsų Dievas.“

Izraelis bus atkurtas

2 O Izraelio vaikų bus kaip jūros smilčių, kurių negalima nei paseikėti, nei suskaičiuoti. Vis dėlto, užuot sakius: 'Jūs nesate mano tauta!' – jiems bus sakoma: 'Gyvojo Dievo vaikai.' ²Judo žmonės ir Izraelio žmonės bus surinkti į vieną, jie pasistatys sau vieną galvą ir užvaldys kraštą, nes Jezreelio diena bus galinga.

³Sakykite savo broliui: 'Mano tauta' – ir savo seseriai: 'Ta, kurios pasigailėta.'

⁴Maldaukite savo motiną, maldaukite, / nes ji nėra mano žmona, / o aš nesu jos vyras! / Tapašalina ji nuo savo veido kekšystę / ir nuo savo krūtų svetimavimą. / ⁵Antraip aš ją išrengsiu nuogai, / paliksiu, kokia ji buvo gimimo dieną, / padarysiu ją panašią į dykumą, / paversiu ją tyrlaukiais / ir leisiu jai mirti nuo troškulio. / ⁶Nė jos vaikų nepagailėsiu, / nes tai kekšystės vaikai. / ⁷Taip! Jų motina buvo kekšė, / ta, kuri juos pradėjo, gėdingai elgėsi. / 'Eisiu paskui savo meilužius, – / sakė ji, – / nes gaunu iš jų duonos ir vandens, / vilną ir linų, / aliejaus ir gėrimo.'

⁸Todėl, tikėk manimi, erškėčiais aptversiu jos kelią / ir prieš ją pastatysiu sieną, / kad ji nebegalėtų rasti savo takų. / ⁹Ji vis bėgs paskui savo meilužius, / bet nepasivys, / ieškos jų, / bet neras. / Tuomet ji tars sau: / 'Eisiu, grįšiu pas savo pirmąjį vyrą, / nes anuomet man buvo geriau negu dabar.' / ¹⁰Ji nežinojo, kad tai aš / daviau jai grūdų, vyno ir aliejaus, / apipyliau ją sidabru ir auksu, / o jie tai išleido Baalui. / ¹¹Todėl atsiimsiu savo grūdus jų laiku / ir savo vyną jo metu; / atimsiu savo vilnas ir linus, / duotus jos nuogumui pridengti. / ¹²Dabar aš atidengsiu jos gėdą / jos meilužių akyse, / ir iš mano rankų niekas jos neišgelbės. / ¹³Padarysiu galą visam jos džiaugsmui, / jos šventėms, jaunatims, šabams / ir visoms iškilmių dienoms. / ¹⁴Nuniokosiu jos vynmedžius ir figas, / apie kuriuos ji sakė: / 'Tai mano atlygis, / kuri

^{1,6a} Hebr. „ta, kurios nepasigailima“. ^{1,9b} Hebr. „ne mano tauta“. ^{2,4c} Arba: „Kaltinkite savo motiną, kaltinkite“.

man davė meilužiai.' / Paversiu juos brūzgynais, / ir laukiniai žvėrys juos nuės. / ¹⁵ Taip bausiu ją už iškilmų dienas Baalams, / kuriomis ji degino jiems smilkalus; / išsidabinusi auskarais ir puošmenomis, / jiėjo paskui savo meilužius / ir pamiršo mane, – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁶ Todėl dabar ją viliosiu, / išvesiu į dykumą / ir prašnekinsiu jos širdį. / ¹⁷ Ten atiduosiu jai vynuogynus, / o Achoro slėnį padarysiu vilties durimis. / Ten ji atsilieps man kaip savo jaunystės dienomis, / kaip tą dieną, kai išėjo iš Egipto žemės.

¹⁸ Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – ji vadins mane 'Mano vyras' ir niekuomet nebevadins manęs 'Mano viešpats Baalas'. ¹⁹ Nuo jos lūpų pašalinsiu Baalų vardus, ir vardais jų nebebus daugiau šaukiamasi.

²⁰ Sudarysiu tą dieną sandorą su laukiniais žvėrimis, padangių paukščiais ir žemės ropliais. Sunaikinsiu krašte lanką, kalaviją ir karą, suteiksiu jiems ramų ir saugų poilsį. ²¹ Susižadėsiu su tavimi amžinai, susižadėsiu su tavimi teisumu ir teisingumu, ištikima meile ir gailestingumu. ²² Susižadėsiu su tavimi ištikimybe. Tuomet tu žinosi, kas yra VIEŠPATS.

²³ Tą dieną atsiliėpsiu, – tai VIEŠPATIES žodis, – / atsiliėpsiu dangums, / o jie atsiliėps žemei. / ²⁴ Žemė atsiliėps javais, vynu ir aliejumi, / o jie atsiliėps Jezreeliui. / ²⁵ Pasėsiu ją krašte sau pačiam, / pasiėlgsiu gailestingai su Lo Ruhama / ir sakysiu Lo Amiui: 'Tu mano tauta', / o jis atsakys: 'Tu mano Dievas.'"

Susitaikymas su žmona

3 VIEŠPATS tarė man: „Eik ir mylėk savo moterį, turinčią mylimąją ir svetimaujančią, kaip VIEŠPATS myli izraelitus, nors jie ir grėžiasi į kitus dievus ir mėgsta razinų papločius.“ ² Tuomet pirkau ją už penkiolika sidabro šekelių ir homerą su letechu miežių. ³ O jai pasakiau: „Tu pasiliksi su manimi ilgą laiką ir nebesielgsi kaip kekšė, nebeatsiduosi jokiam vyriškiui nei man.“ ⁴ Juk ir izraelitai pasiliks ilgą laiką be karaliaus ir didžiūno, be aukų ir šventųjų stulpų, be efodo ir terafimų. ⁵ Paskui izraelitai sugriš, ieškos VIEŠPATIES, savo Dievo, ir Dovydo, savo karaliaus. Paskutinėmis dienomis jie artinsis prie VIEŠPATIES ir jo gerumo su pagarbos kupina baime.

Izraelio nusikaltimai

4 Klausykis VIEŠPATIES žodžio, Izraelio tauta, / nes VIEŠPATS traukia į teismą krašto gyventojus: / „Dorumo, ištikimės meilės / ir Dievo pažinimo nėra! / ² Kreiva priesaika, melagystė, žmogžudystė, / vagystė ir svetimavimas įsigalėjo, / kraujo praliejimas po kraujo praliejimo. / ³ Todėl kraštas rauda, / visi jo gyventojai gaišta / ir žūva drauge su laukų žvėrimis, padangių paukščiais / ir jūrų žuvimis.

⁴ Tačiau niekas tenesmerkia, / niekas tenekaltina. / 'Aš kaltinu tave, kunige! / ⁵ Tu klupsi dieną, / ir pranašas su tavimi klups naktį, / o aš sunaikinsiu tavo motiną. / ⁶ Mano tauta naikinama, / nes jai stinga

pažinimo; / kadangi tu atmetei pažinimą, / atmesiu tave kaip savo kunigą; / kadangi tu užmiršai savo Dievo mokymą, / užmiršiu ir aš tavo vaikus. / ⁷ Juo daugiau jų buvo, / juo labiau jie man nusidėjo, / išmainė savo garbę į gėdą. / ⁸ Jie minta mano tautos nuodėmę / ir godžiai trokšta jos kalčių. / ⁹ Ir tautą, ir kunigą / nubausiu už jų kelius, / atlyginsiu jiems už jų darbus. / ¹⁰ Jie valgys, bet nebus sotūs, / jie kekšaus, bet vaikų neturės, / nes paliko VIEŠPATĮ / ir atsidavė / ¹¹ kekšystei.

Vynas, senas ir jaunas – atima prota. / ¹² Mano tauta atsiklausia rąstigalio, / burtų lazda jiems išburia. / Kekšystės dvasia juos nuvedė į klystkelius; / palikdami savo Dievą, jie elgiasi kaip kekšės. / ¹³ Jie skerdžia aukas ant kalnų keterų, / degina smilkalus ant kalvų / po ąžuolu, po tuopa ir po terpentinėmedžiu, / nes jų pavėsis malonus.

Todėl ir jūsų dukterys elgiasi kaip kekšės, / ir jūsų marčios svetimauja! / ¹⁴ Nebausiu jūsų dukterų, / kai jos elgiasi kaip kekšės, / nei jūsų marčių, / kai jos svetimauja, / nes patys vyrai susideda su paleistuvėmis / ir skerdžia aukas su šventyklų kekšėmis. / Taip tauta be proto eina į pražūtį. / ¹⁵ Nors tu ir elgiesi kaip ištvirkėlis, Izraeli, / neleisk Judui nusikalsti! / Neikite į Gilgalą, / nekopkite į Bet Aveną, / netarkite priesaikos: 'Kaip gyvas VIEŠPATS!' / ¹⁶ Izraelis užsispyręs / lyg užsispyrusi telyčia. / Argi gali VIEŠPATS dabar juos ganyti / kaip avinėlių plačioje ganykloje?

¹⁷ Efraimas prisirišo prie stabų, / tad palik jį sau! / ¹⁸ Po ilgo girtavimo / jie mėgaujasi kekšyste, / gašlumą vertina labiau negu savo garbę. / ¹⁹ Vė-

jas apgaubs juos savo sparnais, / ir jie gėdysis savo aukurų.

5 Išgirskite tai, kunigai! / Įsidėmėkite, Izraelio namai! / Klausykitės, karaliaus rūmai! / Juk jūs turite rūpintis teisingumu, / bet tapote spastais Micpoje, / ant Taboro užmestu tinklu / ² ir Šitimuose giliai iškasta duobe. / Nubausiu juos visus. / ³ Efraimą aš pažinojau, / ir Izraelis nebuvo nuo manęs paslėptas, / bet dabar, Efraimai, tu elgiesi kaip kekšė, / o Izraelis ištvirkęs. / ⁴ Jų darbai neleidžia jiems grįžti pas savo Dievą, / kekšystės dvasia juose įsigalėjusi, / ir jie nepažįsta VIEŠPATIES.

⁵ Izraelio išdidumas liudija prieš jį, / ir Efraimas klumpa dėl savo kaltės, / o Judas klumpa drauge su jais. / ⁶ Tuomet su savo avimis ir galvijais / jie eis ieškoti VIEŠPATIES, bet neras, / nes jis pasitraukė nuo jų. / ⁷ Jie tapo neištikimi VIEŠPAČIUI, / pagimdę pavainikius. / Jaunatis dabar prarys juos / drauge su jų laukais.

⁸ Pūskite ragą Gibėjoje, / trimitą Ramoje! / Skelbkite pavojų Bet Avene: / 'Benjaminai, pasižiūrėk atgal!' / ⁹ Efraimas bausmės dieną virs tyrlaukais. / Skelbiu Izraelio giminėms, / kas tikrai įvyks. / ¹⁰ Judo galiūnai tapo lygūs / perkeliančiams laukų ribas; / išliesiu ant jų savo pyktį kaip vandenį. / ¹¹ Efraimas nuengtas ir teismo sutriuškintas dėl to, / kad sąmoningai ėjo paskui melą. / ¹² Tarsi kandis esu Efraimui, / tarsi puvimas Judo namams. / ¹³ Kai Efraimas pamatė savo ligą, / o Judas – savo žaizdą, / Efraimas kreipėsi į Asiriją / ir siuntė pasiuntinius pas didįjį karalių. / Bet jis negali jūsų pagydyti / ar užgydyti jūsų žaizdos, / ¹⁴ nes Efraimui aš esu tarsi liūtas / ir Judo

namams tarsi liūto jauniklis. / Aš pats draskysiu ir eisiu sau, / aš nusinešiu, ir niekas neišgelbės.

¹⁵ Aš pasitraukysiu, / kol jie suvoks savo kaltę / ir ieškos mano veido. / Vargdami jie maldaus mano malonės:

6 'Eime, grįžkime pas VIEŠPATĮ, / nes tai jis mus sudraskė, / jis ir išgydys; / jis mus sužeidė, / jis ir sutvarstys. / ² Po dviejų dienų jis mus atgaivins, / trečiąją dieną jis mus prikels, / kad būtume gyvi jo Artume. / ³ Pažinkime, veržkimės pažinti VIEŠPATĮ! / Tikrai jis ateis pas mus, / kaip tikrai ateina aušra; / jis ateis pas mus kaip lietus, / kaip vėlyvieji lietūs, pagirdantys žemę.'

⁴ Ką man daryti su tavimi, Efraimai? / Ką man daryti su tavimi, Judai? / Judviejų meilė – kaip rytmečio debesys, / kaip anksti krintanti rasa. / ⁵ Todėl skaptuosiu juos per pranašus, / žudysiu savo lūpų žodžiais, / ir mano nuosprendis nutviks kaip švieša. / ⁶ Aš noriu ištikimos meilės, o ne aukos, / ir Dievo pažinimas man mielesnis / negu dėginamosios aukos.

⁷ Prie Adomo^a jie sulaužė sando-
rą / ir taip tapo man neištikimi. / ⁸ Gileadas – nedorėlių miestas, / pažymėtas krauju. / ⁹ Kaip plėšikai ko nors tyko, / taip ir kunigai susibūrę; / jie žudo ant kelio į Sichemą, / daro baisų nusikaltimą. / ¹⁰ Izraelio namuose mačiau šurpų dalyką: / ten kekšauja Efraimas, / teršiamas Izraelis. / ¹¹ Ir tavęs, Judai, laukia pjūtis.

Kai tik noriu sugrąžinti savo tautos belaisvius,

7 kai tik noriu išgydyti Izraelį, / vis prasikiša Izraelio kaltė / ir nedorai Samarijos darbai, / nes jie

elgiasi apgaulingai. / Vagys laužiasi į namus, / gaujos plėšikauja lauke. /

² Ir jiems neateina į širdį, / kad aš atmenu visą jų nedorumą. / Dabar juos gaubia nusikaltimai, / jie – priešais mane.

³ Savo nedorumu jie linksmina karalių, / o klastingumu – didžiūnus. /

⁴ Jie visi yra svetimautojai, / jie tarsi prikūrenta krosnis, / kurioje kepėjui nebereikia kurstyti ugnies / nuo tešlos minkymo iki jos iškilimo. /

⁵ Mūsų karaliaus dieną / įkaitę nuo vyno didžiūnai ėmė siautėti, / o jis tiesė ranką apsimeteliams. / ⁶ Jų širdys dega šamokslu lyg krosnis; / jų įniršis rusena visą naktį, / o rytą prasiveržia tarsi liepsnojanti ugnis. /

⁷ Visi jie įkaitę kaip krosnis / ir ryja savo valdovus. / Visi jų karaliai kritę, / bet nė vienas nesišaukia manęs.

⁸ Efraimas pats maišosi su tau-
tomis; / Efraimas – kepantis neap-
verstas paplotis. / ⁹ Svetimieji ryja jo jėgas, / bet jis to nežino. / Net jo plaukai jau pražilo, / bet jis to nežino. /

¹⁰ Izraelio puikybė buvo pažeminta jo paties akyse, / tačiau jie, viso to nepaisydami, / nei grįžta pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, / nei jo ieško. / ¹¹ Efraimas tapo kaip balandis, / suviliotas ir nesupratingas; / jie šaukiasi Egipto, / jie eina į Asiriją. / ¹² Jiems einant, užmesiu ant jų savo tinklą, / nutraukysiu žemyn kaip paukščius iš padangių, / nubausiu, kaip buvo sakyta jų bendrijai.

*Izraelio nedėkingumas
ir bausmė*

¹³ Vargas jiems, nes jie nuklydo nuo manęs! / Pražūtis jiems, nes jie sukilo prieš mane! / Kai tik noriu juos atpirkti, / jie skleidžia prieš

mane melus. / ¹⁴ Iš širdies jie manęs nesišaukia, / aimanuodami savo guoliuose, / o žeisdami save dėl grūdų ir vyno⁶, / būna man neištikimi. / ¹⁵ Aš juos protinau ir stiprinau jų rankas, / tačiau jie rezga pikta apie mane. / ¹⁶ Jie vis grįžta prie to, kas nenaudinga, / ir tampa netikusių lanku; / jų didžiūnai žus nuo kalavijo / dėl savo išūlaus liežuviu. / Iš jų bus tyčiojamasi Egipto žemėje!

Stabmeldystės pasmerkimas

8 Dėk ragą prie lūpų! / Tarsi vanagas virš VIEŠPATIES Namų išikūrė nelaimė, / nes jie sulaužė mano Sandorą / ir buvo neištikimi mano mokymui. / ² Jie šaukia man: / 'Mūsų Dieve! Mes, Izraelis, tave pažįstame!' / ³ Izraelis atmetė tai, kas gera; priešas jį persekios. / ⁴ Jie rinkosi karalius, bet ne per mane, / skyrė didžiūnus, bet be mano žinios. / Iš sidabro ir aukso pasidarė stabų / savo pačių pražūčiai. / ⁵ Atmečiau tavo veršį, Samarija! / Užsidegiau įniršiu ant jų! / Kiek ilgai jie nepajęs atgauti / savo nekaltumo? / ⁶ Juk tai kyla iš Izraelio; / jį padarė meistras, / bet tai ne Dievas. / Į šukes sudaužytas bus Samarijos veršis!

⁷ Jie sėja vėją, / todėl pjaus audrą. / Javų šiaudai be varpų / negali duoti miltų, / o jei ir duoti, / juos surytų svetimieji. / ⁸ Izraelis jau prarytas; / dabar jie tarp tautų – / kaip nereikalingas indas. / ⁹ Juk jie ėjo į Asiriją / kaip vienišas laukinis asilas, / o Efraimas samdėsi meilužius. / ¹⁰ Nors jie samdo tautas, / dabar aš pats juos surinksiu, / ir greitai jie raitysis / po karalių ir didžiūnų našta.

¹¹ Efraimas gausino aukurus, / kad išpirktų nuodėmę, / bet aukurai jam tapo proga nusidėti. / ¹² Nors surašau jam daugybę pamokymų, / jie laikomi nepriimtinais. / ¹³ Jie aukoja rinktines skerdziamąsias aukas / ir valgo aukų mėsą, / bet VIEŠPATIS jų nepriima. / Dabar jis atmins jų kaltę / ir nubaus už nuodėmes. / Jie turės grįžti į Egiptą! / ¹⁴ Izraelis užmiršo savo Kūrėją / ir prisistatė rūmų, / Judas pagausino įtvirtintų miestų, / bet aš pasiūsiu ugnį ant jo miestų / ir surysiu jo tvirtoves.

9 Nesilinksmink, Izraeli, / nedžiugauk, kaip daro kitos tautos, / nes, atitraukdamas nuo savo Dievo, / elgeisi kaip kekšė. / Tu mėgai kekšės užmokestį kiekviename klojime. / ² Klojimas ir vyno spaudykla jų neišmaitins, / jiems pritrūks naujo vyno. / ³ Jie nebegyvens VIEŠPATIES krašte; / Efraimas turės sugrįžti į Egiptą, / o Asirijoje jie valgys nešvarų maistą.

⁴ Vyno liejamųjų atnašų VIEŠPATIUI jie nebeatnašaus, / jų skerdziamosios aukos jam nebus malonios / ir bus jiems kaip šermenų duona^c. / Visi, kas ją valgys, taps nešvarūs, / nes jų duona bus tik alkiui patenkinti, / bet į VIEŠPATIES Namus nepateks.

⁵ Ką jūs darysite iškilmės dieną / ir VIEŠPATIES šventės dieną? / ⁶ Net jeigu jie ištrūktų iš pražūties, / Egiptas juos surinks, / Nofas juos palaidos. / Jų brangius sidabro daiktus / paveldės dilgėlės, / o jų palapinėse augs erškečiai. ^c

⁷ Atėjo bausmės dienos, / atėjo atlygio dienos, / ir Izraelis tai žino! /

^{6,7a} Arba: „Kaip Adomas“. ^{7,14b} Pagoniškas paprotys. Žr. 1 Kar 18,28. ^{9,4c} T.y. nešvari, netinkama aukoti Dievui.

‘Pranašas – kvailas, / dvasios vyras – pamišęs!’ / Kadangi didelė tavokaltė, / didelis ir priešiškumas. / ⁸ Efraimo sargybinis mano Dievui – pranašas, / tačiau medžiotojo žabangos jam paspėstos ant visų kelių, / ir jis puolamas net Dievo Namuose. / ⁹ Jie skendi ištvirtimo gelmėse / kaip Gibėjos dienomis^a. / Jis atmins jų kaltę, / nubaus už nuodėmes.

¹⁰ Lyg vynuogės dykumoje / aš radau Izraelį. / Lyg pirmą vaisių / ant pirmųjų metų figmedžio / aš pamaciau jūsų protėvius. / Bet atėję į Baal Peorą, / jie atsidavė Gėdai^b / ir tapo pasibjaurėtini / kaip ir jų pamiltas daiktas. / ¹¹ Efraimo garbė nuskris kaip paukštis; / nebus nei gimimo, nei nėštumo, nei pradėjimo! / ¹² Net jeigu jie užaugintų vaikų, / aš padarysiu juos bevaikius, / ir nė vienas nebus paliktas. / Ak, vargas jiems, kai juos palieku! / ¹³ Efraimas, kai jį pamačiau, buvo kaip jauna palmė, / pasodinta gražioje lankoje, / bet dabar Efraimas turi atiduoti savo vaikus nužudyti. / ¹⁴ ‘Duok jiems, VIEŠPATIE!’ / Ką jiems duosi? / Duok jiems nevaisingas iščias / ir užtrūkusias krūtis.

¹⁵ Visas jų nedorumas prasidėjo Gilgale; / taip, ten pradėjau jų nepkęsti. / Dėl jų nedorų darbų / išvarysiu juos iš savo namų. / Daugiau nebemylėsiu jų; / visi jų didžiūnai – maištininkai.

¹⁶ Efraimas palaužtas; / jų šaknis nudžiūvusi, / jie nebeduos vaisių. / Nors jie ir gimdytų, / išžudysiu jų branginamus iščių vaisius.“ / ¹⁷ Mano Dievas juos atmes, / nes jie jo neklausė, / ir jie taps klajūnais tarp tautų.

Stabų sunaikinimas

10 Izraelis – vešlus vynmedis, / jo vaisiai – kaip ir jis pats. / Juo buvo turtingesnis vaisių, / juo daugiau jis statėsi aukurus; / juo geresnis buvo jo krašto derlius, / juo daugiau jis pasistatė šventųjų stulpų. / ² Jų širdis melaginga, / ir dabar jie turi kentėti dėl savo kaltės. / VIEŠPATS sugriaus jų aukurus / ir sunaikins jų šventuosius stulpus.

³ Iš tikro jie dabar sakys: / ‘Neturime karaliaus, / kadangi nebijome VIEŠPATIES; / o ką gera galėtų mums padaryti karalius?’ / ⁴ Jie dalija pažadus, / tuščiomis priesaikomis sudarinėja sutartis, / ir teisingumas pavirsta / nuodingomis piktžolėmis suartame lauke! / ⁵ Samarijos gyventojai dreba / dėl Bet Aveno veršio. / Ten žmonės liūdi, / stabmeldžiai kunigai rauda / dėl jo garbės, nes jis iš ten išgabentas. / ⁶ Ir bus jis nugabentas į Asiriją / kaip dovana didžiajam karaliui. / Gėda apims Efraimą, / Izraelis bus sugėdintas dėl savo darbo. / ⁷ Samarijos karalius prapuls / kaip medžio skiedra, plūduriuojanti vandenyse. / ⁸ Bus sunaikinti Bet Aveno aukštumų alkai, / toji Izraelio nuodėmė, / erskėčiais ir usnimis apžels jų aukurai. / Tuomet jie sakys kalnams: ‘Paslėpkite mus!’ / ir kalvoms: ‘Grįkite ant mūsų!’

⁹ „Nuo Gibėjos dienų nusidedi, Izraeli; / ten jie apsisprendė! / Ar neužklups karas Gibėjoje? / ¹⁰ Ateinu pas nusikaltėlius / jų bausti; / prieš juos bus sutelktos tautos, / kai jie bus baudžiami už savo dvigubą kaltę.

¹¹ Efraimas tapo prijaukinta telyčia, / mėgstančia kultu javus. / Bet aš uždėsiu jungą ant jos gražaus kaklo / ir priversiu Efraimą plėšti dirvoną. / Judas turi artį, / o Jokūbas – akėti. / ¹² Sėkite teisumą, / pjaukite ištikimos meilės derlių, / plėškite dirvoną, / nes jau metas ieškoti VIEŠPATIES, / kad jis ateitų ir apšviestų mus teisumu.

¹³ Arėte nedorumą, pjovėte neteisingumą, / valgėte melo vaisius. / Kadangi pasitikėjai savo galybe / ir savo galiūnų daugybe, / ¹⁴ karo dundesys kils prieš tavo tautą. / Visos tavo tvirtovės bus sunaikintos, / kaip Šalmanas mūsų dieną sunaikino Bet Arbelį, / kai motinos buvo kapojamos drauge su kūdikiais. / ¹⁵ Taip bus pasielgta su jumis, Beteli, / dėl jūsų didelio nedorumo. / Auštant žus Izraelio karalius.

Dievas myli savo tautą

11 Kai Izraelis buvo vaikas, / aš jį pamilau / ir iš Egipto pašaukiau savo sūnų. / ² Juo daugiau juos šaukiau, / juo labiau jie traukėsi nuo manęs, / aukodami Baalams / ir degindami smilkalus stabams. / ³ Aš pats mokiau Efraimą vaikščioti, / savo rankomis juos nešiojau, / tačiau jie nepripažino, / kad aš jais rūpinausi. / ⁴ Siejau juos su savimi žmogiškais saitais, / meilės ryšiais. / Buvau jiems kaip tie, / kurie glaudžia kūdikius prie skruosto. / Nusileidau ligi jų, / kad juos pamaitinčiau. / ⁵ Jiems nebereikės grįžti į Egiptą; / Asirija bus jų karalius, / nes jie atsisakė grįžti pas mane. / ⁶ Kalavijas siautėja jų miestuose, / naikina jų

vartų sijas, / ryja juos dėl jų sąmokslų. / ⁷ Mano tauta atkakliai grėžiasi nuo manęs. / Jie maldaus dėl jiems uždėto jungo, / bet niekas jo nepakels.

⁸ Efraimai, kaip galiu tave atmes-ti? / Izraeli, kaip galiu tave apleisti? / Negi galiu padaryti tave kaip Admą^a / ar pasielgti su tavimi kaip su Ceboimais^b? / Mano širdis neleidžia man to padaryti! / Mano gailestingumas tau per stiprus! / ⁹ Nebausiu tavęs degančiu įniršiu, / nebenaikinsiu Efraimo, / nes aš esu Dievas, o ne žmogus; / aš esu Šventasis tarp jūsų / ir su pykčiu neateisiu.

¹⁰ Jie eis paskui VIEŠPATĮ, / riau-mojantį tarsi liūtą. / Kai jis riaumos, / jo vaikai drebėdami rinksis iš vakarų. / ¹¹ Jie rinksis drebėdami / tarsi paukščiai iš Egipto, / tarsi balandžiai iš Asirijos krašto; / aš sugrąžinsiu juos į namus“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

Izraelio nedorybės

12 Efraimas apsupo mane melu, / Izraelio namai – apgaulė, / bet Judas dar eina su Dievu / ir yra ištikimas Šventajam. / ² Efraimas gano vėją, / visą dieną laksto paskui vėją iš rytų / ir kaupia neteisybę ir smurtą. / Jie sudaro sutartį su Asirija / ir siunčia aliejų į Egiptą.

³ VIEŠPATS kelia kaltinimą Judui; / jis nubaus Jokubą pagal jo elgesį / ir atlygins jam pagal jo darbus. / ⁴ Išsiose jis bandė užimti brolio vietą, / o suaugęs ėjo grumtis su Dievu. / ⁵ Jis grūmėsi su angelu ir nugalėjo, / maldaavo ir verkė. / Jis sutiko Dievą Betelyje, / ir ten jis

^{11,8a} ir ^b Miestai, sunaikinti drauge su Sodoma ir Gomora.

kalbėjo mums. / ⁶ VIEŠPATS, Galybių Dievas, / VIEŠPATS yra jo vardas! / ⁷ Tu turi sugrįžti pas savo Dievą! / Laikykis ištikimos meilės ir teisingumo / ir visuomet pasitikėk savo Dievu!

⁸ „Pirklys, kurio rankose neteisinos svarstyklės, / mėgsta skriausti. / ⁹ Nors Efraimas ir sakė: 'Koks aš turtingas! / Sukaupiau turtų! / Visuose mano darbuose nerasta kaltės, / kuria būčiau nusidėjęs!' / ¹⁰ Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, / nuo dienų Egipto žemėje; / aš ir vėl tave apgyvendinsiu palapinėse / kaip Susitikimo dienomis.

¹¹ Kalbėjau pranašams, / gausinau jų regėjimus, / per pranašus sukelsiu ir pražūtį. / ¹² Gileadas – kupinas nedorumo; / jie tikrai prieis liepto galą. / Gilgale jie aukoja jaučius, / todėl jų aukurai taps akmenų krūvomis / suartame lauke.“ / ¹³ Kai Jokūbas pabėgo į Aramo šalį, / Izraelis tarnavo, kad gautų žmoną, / ir dėl žmonos ganė kaimenes. / ¹⁴ Per pranašą VIEŠPATS išvedė Izraelį iš Egipto, / per pranašą Izraelis ir buvo išlaikytas. / ¹⁵ Efraimas skaudžiai įžeidė Dievą, / todėl jo Viešpats užkraus jam kraujo kaltę / ir atlygins už įžeidimus.

Bausmė už stabmeldystę

13 Efraimas kalbėdamas keldavo baimę, / nes buvo galingas Izraelyje. / Bet jis užsitraukė kaltę per Baalą ir mirė. / ² Dabar jie ir toliau nusideda, / dirbdinasi lieidinį ir stabus iš sidabro / pagal savo supratimą. / Visa tai – tik meistrų darbas. / „Aukokite jiems!“ – sako jie, / ir žmonės bučiuoja veršius! / ³ Todėl jie bus kaip ryto debesys / arba kaip

anksti krintanti rasa, / kaip audros nunešti nuo klojimo pelai / arba kaip dūmas, kylantis pro langą.

⁴ „Tačiau aš buvau VIEŠPATS, tavo Dievas, / nuo dienų Egipto žemėje; / tu nepažįsti kito Dievo, išskyrus mane, / ir be manęs nėra kito gelbėtojo. / ⁵ Aš maitinau tave dykumoje, / sausros žemėje. / ⁶ Kai juos maitinau, jie buvo sotūs; / jie buvo sotūs, bet jų širdis išpuiko, / todėl jie užmiršo mane.

⁷ Būsiu jiems kaip liūtas, / tykosiu kaip leopardas prie kelio. / ⁸ Pasitiksiu juos kaip jauniklių netekusi meška / ir suplėšysiu jų širdies dangą; / rysiu juos ten kaip liūtė, / plėšysiu juos kaip laukinis žvėris.

⁹ Sunaikinsiu tave, Izraeli! / Kas tau gali padėti? / ¹⁰ Kur gi tavo karalius? / Tegelbsti jis tave! / Kur visų tavo miestų valdovai, / apie kuriuos sakei: / 'Duok man karalių ir didžiūnus!' / ¹¹ Daviau tau karalių savo įniršiu / ir atėmiau savo pykčiu. / ¹² Efraimo kaltė surišta į ryšulį, / jo nuodėmė padėta apsaugon. / ¹³ Gimdyvę apima skausmai, / bet jis – neišmintingas sūnus, / nes laiku nenori eiti ten, / kur veržiasi kūdikiai.

¹⁴ Ar išpirksiu juos iš Šeolo galios, / ar atpirksiu juos iš mirties? / O mirtie, kur tavo rykštės! / O Šeole, kur tavo geluonis! / Nėra užuojautos mano akyse!

¹⁵ Nors jis klestės tarp brolių, / ateis rytys, VIEŠPATIES vėjo gūsis, / kylantis iš dykumos, / ir nuseks jo šulinys, išdžius jo šaltinis. / Iš jo išdo bus atimta visa, kas brangu.“

14 Samarija turės išpirkti savo kaltę, / nes ji maištavo prieš savo Dievą. / Jie kris nuo kalavijo, /

jų mažyliai bus sutraiškyti, / o jų
nėščios moterys perskrostos.

Raginimas atsiversti

² Grįžk, Izraeli, pas VIEŠPATĮ,
savo Dievą, / nes tu sukniubai per
savo kalnę. / ³ Pasiimkite žodžius / ir
grįžkite pas VIEŠPATĮ. / Sakykite
jam: „Atleisk visas kaltes, / priimk,
kas gera, / ir mes tau aukosime savo
lūpų vaisių. / ⁴ Asirija mūsų neišgel-
bės, / ant žirgų mes nebesėsime, / ir
savo rankų darbams / daugiau nebe-
sakysime: 'Mūsų Dievas'. / Tavyje
našlaitis randa gailestingumo.“

⁵ Pagydysiu jų neištikimybę, /
mylėsiu juos visa širdimi, / nes
mano įniršis nuo jų nusigrėžė. /

⁶ Izraeliui aš būsiu lyg rasa; / jis
žydės kaip lelija / ir suleis šaknis
kaip Libano miškas. / ⁷ Skleisis jo
atžalos, / jo grožis bus kaip alyv-
medžio, / o kvapas kaip Libano. /
⁸ Jie vėl gyvens mano paunksmė-
je, / vėl augins javus / ir žydės kaip
vynmedis, / o jų kvapas bus kaip
Libano vyno.

⁹ Efraimai, ką aš turiu bendra su
stabais? / Tai aš išklausu ir rūpi-
nuosi tavimi. / Aš esu lyg amžinai
žaliuojantis kiparisas, / ir tavo
ištikimybė kyla iš manęs.“

¹⁰ Kas išmintingas, tas tesvarsto
šiuos dalykus, / kas protingas, tas
teišmano juos. / Tiesūs VIEŠPATIES
keliai, / ir teisieji jais eina, / o
nusidėjėliai juose suklumpa.

JOELIO KNYGA

Joelio knyga (hebr. *jō'ēl*, gr. *iōēl*, lot. *joel* / *io(h)el*) pavadinta pranašo Joelio vardu.

Po naikinančio skėrių antskrydžio aprašymo pranašaujamas Viešpaties dienos artėjimas (sk. 1–2), Dvasios išlijimas (sk. 3) ir tautų teismas (sk. 4).

Likdamas ištikimas pranašų tradicijai, autorius ypač pabrėžia apokaliptinį ir liturginį pradą.

Skėrių ryškė

1 VIEŠPATIES žodis Petuelio
sūnui Joeliui.

² Išklauskite tai, seniūnai, / iš-
girskite, visi krašto gyventojai! /
Argi įvyko kas panašaus jūsų dienom-
is / arba jūsų protėvių dienomis? /
³ Pasakokite apie tai savo vaikams, /
jūsų vaikai tepasakoja savo vai-
kams, / o jų vaikai – tolesnei kartai.

⁴ Kas liko nuo skėrių vikšrų, /
suėdė skraidantys skėriai. / Kas liko
nuo skraidančių skėrių, / suėdė šo-
kinėjančios skėriai. / Kas liko nuo
šokinėjančių skėrių, / suėdė skė-
riai rijikai.

⁵ Pabuskite, girtuokliai, ir verki-
te; / aimanuokite, visi vyno gėrėjai, /
dėl saldaus vyno; / jis atitrauktas
jums nuo burnos. / ⁶ Prieš mano
kraštą pakilo tauta, / galinga ir
nesuskaiciuojama. / Jos dantys – liū-
to, / o iltys – liūtės. / ⁷ Ji nuniokojo
mano vynmedžius / ir pakenkė ma-
no figmedžiams; / ji nulupo jų žie-
vę ir numetė žemėn, / palikdama
jų šakas baltas.

⁸ Raudok tarsi mergelė, vilkinti
ašutine, / dėl savo jaunystės vyro! /
⁹ Javų atnašos ir liejamosios aukos /
dingo iš VIEŠPATIES Namų. / Ku-
nigai, VIEŠPATIES tarnai, / gedi. /
¹⁰ Laukai nuniokoti, žemė gedi, / nes

javai sunaikinti, / naujo vyno nėra, / aliejus išseko.

¹¹ Baisėkitės, artojai, / aimanuokite, vynuogininkai, / dėl kviečių ir miežių, / nes laukų derlius žuvo. /

¹² Vynmedis vysta, / figmedis svyra. / Granatmedis, palmė ir obelis, / visi laukų medžiai nuvytę. / Ir žmonių džiaugsmas dingsta.

¹³ Vilkitės ašutinę ir raudokite, kunigai, / aimanuokite, aukuro tarnai! / Ateikite, išbūkite naktį su ašutine, / mano Dievo tarnai, / nes jūsų Dievo Namams trūksta javų atnašų / ir liejamųjų aukų.

¹⁴ Paskelbkite pasninką, / sušaukite į iškilmę bendriją. / Surinkite seniūnus / ir visus krašto gyventojus / į VIEŠPATIES, jūsų Dievo, Namus / ir maldaukite VIEŠPATĮ. / ¹⁵ Ak, ta diena! / VIEŠPATIES diena jau arti, / ji ateina kaip sunaikinimas iš Visagalio. / ¹⁶ Argi ne mūsų pačių akyse / atimamas maistas, / o iš mūsų Dievo Namų – / džiaugsmas ir linksmybė?

¹⁷ Sėklos sudžiūva po grumstais, / sandėliai ištuštinti, / svirnai nugriauti, / nes nebėra grūdų. / ¹⁸ Kaip kenčia gyvuliai! / Galvijų bandos klajoja suglumusios, / nes nėra ganyklos; / net avių kaimenės apstulbintos.

¹⁹ VIEŠPATIE, tavęs šaukiuosi, / nes ugnis surijo tyrлаukių ganyklas / ir liepsnos sudegino visus laukų medžius. / ²⁰ Net laukiniai žvėrys žvelgia į tave, / nes išdžiūvo upės, / ir ugnis surijo tyrлаukių ganyklas.

2 Pūskite ragą Sione, / skelbkite pavojų mano šventajame kalne! / Tedreba visi krašto gyventojai, / nes VIEŠPATIES diena ateina, / ji jau arti. / ² Tamsos ir niūrumo diena, / debesų ir tamsumo diena! / Tarsi juoduma, gaubianti kalnus, / ateina

gausi ir galinga kariauna; / panašių į juos niekada nėra buvę / nei po jų kada nors bus per kartų kartas. /

³ Pirma jų – ryja ugnis, / o jiems iš paskos degina liepsna. / Priešais juos – kraštas tarsi Edeno sodas, / o už jų – apleisti tyrлаukai, / ir niekas nuo jų nepabėgs.

⁴ Išvaizda jie panašūs į arklius / ir atsuoliuoja kaip karo žirgai. / ⁵ Trinksėdami tarsi karo vežimai, / jie šokinėja po kalnų viršūnes, / spragsi kaip ugnies liepsna, rydama šiaudus, / išsirikiuoja mūšiu kaip galinga kariauna.

⁶ Prieš juos dreba tautos, / blykšta visų veidai. / ⁷ Kaip galiūnai jie puola, / kaip kariai kopia per sienas. / Visi žygiuoja pirmyn savo keliu, / nenukrypdami nuo savo takų. / ⁸ Vienas kito nestumdo, / kiekvienas laikosi savo kelio, / prasiveržia pro gynybą / ir lieka nesulaikyti. / ⁹ Jie puola miestą, / kopia sienomis, / lipa į namus, / lenda pro langus kaip vagys.

¹⁰ Prieš juos dreba žemė, / virpa dangūs, / aptempsta saulė ir mėnulis, / žvaigždės sulaiko savo švytėjimą. / ¹¹ VIEŠPATS pakelia balsą / savo kariuomenės priešakyje, / nes iš tikrųjų beribė jo stovykla! / Nesuskaitomi / vykdanys jo žodį. / Taip, VIEŠPATIES diena didi, / nepaprastai baisi / ir kas gali ją ištverti?

Raginas atgailauti

¹² „Tačiau dabar, – tai VIEŠPATIES žodis, – / grįžkite pas mane visa savo širdimi, / pasninku, verksmu ir radojimu; / ¹³ persiplėskite širdis, / o ne drabužius.“ / Grįžkite pas VIEŠPATĮ, savo Dieva, / nes jis maloningas ir gailestingas, /

kantrus ir kupinas gerumo, / pasirengęs atleisti, o ne bausti. / ¹⁴ Kas žino, ar jis vėl neatleis / ir nepaliks palaiminimo – / javų atnašų ir liejamųjų aukų / VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui?

¹⁵ Pūskite ragą Sione, / skelbkite pasninką, / sušaukite į iškilmę bendriją! / ¹⁶ Sutelkite tautą, / paaškindite susirinkimui. / Sukvieskite senelius, / surinkite mažutėlius, / net žindomus kūdikius. / Jaunikis tepalieką savo kambarį, / o jaunoji – savo pavėsinę. / ¹⁷ Tarp prieangio ir aukuro / teverkia kunigai, VIEŠPATIES tarnai. / Tesako: „Pasigailėk, VIEŠPATIE, savo tautos, / nepadaryk savo paveldo pajuoka, / priežodžiu tautoms. / Kodėl tautos turėtų sakyti: / 'Kurgi jų Dievas?'“

Paguodos žodžiai

¹⁸ VIEŠPATS karštai susirūpino savo kraštu / ir pasigailėjo savo tautos. / ¹⁹ Atsakydamas savo tautai, VIEŠPATS tarė: / „Tiekite manimi, atsiųsiu jums / grūdų, naujo vyno, aliejaus, / ir būsite sotūs. / Niekومت nebedarysiu jūsų pajuoka tautoms. / ²⁰ Kariauną iš šiaurės nutolinsiu nuo jūsų, / išvarysiu ją į išdegintą ir apleistą kraštą, / jos priekinius spiečius – į Rytų jūrą, / o užpakalinius spiečius – į Vakarus jūrą. / Nuo jos kils dvokas, / sklispūvėsių kvapas, / nes ji išdrįso išdidžiai elgtis!

²¹ Nebijok, žeme! / Linksminkis ir džiaukis, / nes VIEŠPATS padarė didelių dalykų! / ²² Nebijokite, laukiniai gyvuliai, / nes žaliuoja tyrлаukų ganyklos, / medžiai neša vaisių, / figmedis ir vynmedis duoda derlių.

²³ Linksminkitės ir džiaukitės, Siono vaikai, / VIEŠPAČIU, savo Dievu, / nes jis davė jums anksstyvuosius lietus / kaip reikalauja teisumas, / išliejo žemyn jums gausų lietų – / ankstyvuosius ir vėlyvuosius lietus kaip seniau. / ²⁴ Klojimai bus pilni grūdų, / iškubilų per kraštus liesis naujas vynas ir aliejus. / ²⁵ Atlyginsiu jums už metus, / kuriuos suėdė skėriai – / skraidantieji, šokinėjantieji, ryjantieji – / ir skėrių vikšrai, / mano didžioji kariauna, / siūsta prieš jus.

²⁶ Jūs valgysite ir būsite sotūs, / šlovinsite vardą VIEŠPATIES, savo Dievo, / kuris taip nuostabiai pasielgė su jumis. / Mano tauta nebebus sugėdinta per amžius. / ²⁷ Žinosite, kad aš esu Izraelyje; / aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, / ir kito be manęs nėra. / Mano tauta nebebus sugėdinta per amžius.

Dvasios išliejimas

3 Paskui išliesiu savo Dvasią ant visos žmonijos; / jūsų sūnūs ir dukterys pranašaus, / jūsų seneliai sapnuos sapnus, / o jūsų jaunuoliai turės regėjimų. / ² Net ant vergų – vyrų ir moterų – / tomis dienomis išliesiu savo Dvasią.

³ Parodysiu ženklus danguose ir žemėje – kraują, ugnį ir dūmų stulpus. ⁴ Saulė bus paversta tamsa, o mėnulis – krauju prieš ateinant didingajai ir baisiajai VIEŠPATIES dienai. ⁵ Tuomet, kas tik šauksis VIEŠPATIES vardo, tas bus išgelbėtas, nes Siono kalne ir Jeruzalėje bus likutis, kaip VIEŠPATS sakė. Tarp išlikusių bus VIEŠPATIES šaukiamieji.

Tautų teismas

4 Iš tikrųjų tomis dienomis ir tuo metu, kai sugrąžinsiu Judo ir Jeruzalės belaisvius, ² surinksiu visas tautas, nuvesiu jas žemyn į Juozapato^a slėnį ir stosiu su jais į teismą dėl Izraelio, mano paveldo ir tautos, kurią jos išsklaidė tarp tautų. Jos pasidalijo tarpusavyje mano kraštą, ³ traukė burtus dėl mano tautos, mainė berniukus į kekšes, už vyną pardavinėjo mergaites girtauti.

⁴ Kas jūs esate man, Tyre ir Sidone, ir visos Filistijos sritys? Nejau jūs norite man atkeršyti už ką nors? Jei norite atkeršyti, aš greitai ir skubiai vėl sukrausiu jūsų darbus jums ant galvų. ⁵ Jūs pagrobėte mano sidabrą ir auksą, nusigabenote mano brangiuosius turtus į savo šventyklas. ⁶ Jūs pardavėte Judo ir Jeruzalės žmones graikams, kad nutolintumėte nuo jų krašto. ⁷ Tikėkite manimi, išjudinsiu juos, kad paliktų vietas, į kurias buvote juos pardavę, ir vėl sukrausiu jūsų darbus jums ant galvų. ⁸ Parduosiu jūsų sūnus ir dukteris Judo žmonėms į rankas, o jie parduos juos šebiečiams, tolimajai tautai, – taip sako VIEŠPATS.

⁹ Paskelbkite tai tautoms: / renkitės karui, / išjudinkite galiūnus! / Tesirenka visi kariai / ir težygiuoja!

¹⁰ Perkalkite savo arklius į kalavijus, / o geneklius^b – į ietis. / Net silpnulis tesako: „Esu galiūnas!“

¹¹ Skubiai ateikite, / visos aplinkinės tautos, / susirinkite ten. /

Atvesk žemyn savo galiūnus^c, VIEŠPATIE! / ¹² Tepakyla tautos / ir teateina į Juozapato slėnį, / nes aš ten sėdėsiu / ir teisiu visas aplinkines tautas.

¹³ Paleiskite į darbą pjautuvą, / nes pjūtis prinokusi; / eikite ir trypkite, / nes vyno spaudykla pilna. / Kubilai liesis per kraštus, / nes jų nedorumas didelis.

¹⁴ Minių minios / Nuosprendžio slėnyje, / nes VIEŠPATIES diena jau arti / Nuosprendžio slėnyje! / ¹⁵ Aptemsta saulė ir mėnulis, / žvaigždės sulaiko savo švytėjimą.

¹⁶ Iš Siono VIEŠPATS sugriauzdžia, / iš Jeruzalės pakelia balsą, / ir dreba dangūs ir žemė. / Bet VIEŠPATS – savo tautos prieglauda, / izraelitų tvirtovė.

¹⁷ Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, / jūsų Dievas, / gyvenantis Sione, savo šventajame kalne. / Jeruzalė taps šventa, / ir svetimieji niekada daugiau per ją nebeis.

¹⁸ Tą dieną kalnai lašės saldžiu vynu, / kalvos sruvens pienu, / o visomis Judo upių vagomis tekės vanduo. / Šaltinis ištrykš iš VIEŠPATIES Namų / ir palaislys Šitimų slėnį.

¹⁹ Egiptas taps tyrlaukais, / o Edomas virs apleista dykyne / dėl Judo žmonėms padaryto smurto, / praliejant nekaltą kraują visame jo krašte. / ²⁰ Bet Judas bus gyvenamas per amžius, / o Jeruzalė – per kartų kartas. / ²¹ Atkeršysiu už jų kraują, / nepagailėsiu kaltųjų, / nes VIEŠPATS gyvena Sione.“

^{4,2a} Hebr. *jehōšafat* – „Viešpats teisia“. ^{4,10b} Žr. Iz 2,4. ^{4,11c} T.y. angelus.

AMOSO KNYGA

Amoso knyga (hebr. *‘āmōs*, gr. *amōs*, lot. *amos*) parašyta paties pranašo Amoso (VIII a. pr. Kr. pirma pusė) arba jo mokinių.

Po pranašavimų kaimyninėms tautoms (sk. 1–2) ir Izraeliui (sk. 3–6) aprašomi penki regėjimai (sk. 7–9) ir pranašaujamas išganymas Dievo tautai (9,11–15).

Izraelio klestėjimo laikais skelbdamas įvyksiant Dievo teismą, seniausias išrinktosios tautos pranašas kviečia žmones grįžti pas Viešpatį.

Tautų teismas

1 Amoso, vieno iš Tekojos kerdžių, žodžiai, kuriuos jis gavo per regėjimą apie Izraelį Judo karaliaus Uzijo dienomis ir Izraelio karaliaus Jehoša sūnaus Jeroboamo dienomis, dveji metai prieš žemės drebėjimą.

² Jis tarė: / „VIEŠPATS sugriauzdžia iš Siono, / iš Jeruzalės pakelia balsą, / ir piemenų ganyklos vysta, / Karmelio viršūnė džiūsta.“

³ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Damaskas nusikalto tris / ir net keturis kartus^a, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jie kėlė Gileadą / geležiniais kūlimo volais. / ⁴ Pasiųsiu ugnį Hazeelio namams, / ir ji prarys Ben Hadado tvirtoves. / ⁵ Sulaužysiu Damasko vartų velkes, / išnaikinsiu gyventojus iš Bikat Aveno slėnio / ir laikantįjį skeptrą iš Bet Edeno, / o Aramo tauta bus ištremta į Kyrą“, – / sako VIEŠPATS.

⁶ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Gaza nusikalto / tris ir net keturis kartus^b, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jie išvarė į tremtį ištisas bendruomenes / ir atidavė jas Edomui. / ⁷ Pasiųsiu ugnį Gazos sienoms, / ir ji surys jos tvirtoves. / ⁸ Išnaikinsiu gyventojus iš Ašdodo / ir laikantįjį skeptrą iš Aškelono. /

Pakelsiu ranką prieš Ekroną, / ir filistinų likutis žus“, – / sako Viešpats DIEVAS.

⁹ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Tyras nusikalto / tris ir net keturis kartus^c, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jie išdavė į tremtį Edomui / ištisas bendruomenes, / nepaisydami broliškumo sandošų. / ¹⁰ Pasiųsiu ugnį Tyro sienoms, / ir ji surys jo tvirtoves.“

¹¹ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Edomas nusikalto / tris ir net keturis kartus^d, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jis su kalaviju persekiojo savo brolių, / neparodydamas jokio gailestingumo. / Kadangi jo įniršis siautėjo be perstojo / ir leido pykčiui nežabotai šelti, / ¹² pasiųsiu ugnį Temanui, / ir ji surys Bocros tvirtoves.“

¹³ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Amonas nusikalto / tris ir net keturis kartus^e, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jie perskrodė nėščias moteris Gileade, / plėsdami savo krašto sienas. / ¹⁴ Sukursiu ugnį ant Rabos sienos, / ir ji surys jos tvirtoves, / aidint šauksmams mūšio dieną, / šelstant audrai viesulo dieną. / ¹⁵ Tuomet jos karalius išeis į tremtį / drauge su savo didžiūnais“, – / sako VIEŠPATS.

^{1,3a} Pažod.: „Dėl trijų Damasko nusikaltimų / ir dėl keturių“, t. y. kadangi Damaskas vis nusikalsta ir nusikalsta. Žr. *Pat* 30,15.18.21.29; *Am* 1,6.9.11.13; 2,1.4.6. ^{1,6b}; ^{1,9c}; ^{1,11d} Analogiškai kaip 1,3. ^{1,11e} Edomas Ezavas – Jokūbo Izraelio brolis. Žr. *Pr* 27. ^{1,13f} Žr. *Am* 1,3.

2 Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Moabas nusikalto / tris ir net keturis kartus“, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jis pavertė pelenais / Edomo karaliaus kaulus. / ² Pasiųsiu ugnį Moabui, / ir ji surys Kerijotų tvirtoves. / Moabo žmonės sutiks mirtį sąmyšyje, / tarp šauksmų ir ragų gaudimo. / ³ Išrąsiu Moabo valdovą / ir išžudysiu visus jo didžiūnus / drauge su juo“, – / sako VIEŠPATS.

⁴ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Judas nusikalto / tris ir net keturis kartus“, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jie atmetė VIEŠPATIES mokymą / ir nesilaikė jo įsakymų. / Kadangi jie leidosi suvedžiojami tų pačių melų, / paskui kuriuos ėjo jų protėviai, / ⁵ pasiųsiu ugnį Judui, / ir ji surys Jeruzalės rūmus.“

⁶ Taip kalba VIEŠPATS: / „Kadangi Izraelis nusikalto / tris ir net keturis kartus“, / neatšauksiu savo ištarmės, / nes jie parduoda teisų už sidabrą, / o beturtį – už sandalų porą. / ⁷ Žemės dulkėse jie mindžioja vargšų galvas / ir verčia kukliuosius trauktis iš kelio; / tėvas ir sūnus eina pas tą pačią kekšę, / teršdami mano šventąjį vardą. / ⁸ Jie gulasi prie kiekvieno aukuro / ant paimtų už užstatą drabužių / ir geria savo dievo namuose vyną, / pirktą už savo pačių uždėtas baudas.

⁹ Tačiau / aš sunaikinau jų akivaizdoje amoritą, / aukštą kaip kedrą / ir stiprų kaip ažuolą, / sunaikinau jo vaisius viršuje / ir jo šaknis apačioje. / ¹⁰ Aš išvedžiau jus iš Egipto žemės / ir vedžiau per dykumą keturiasdešimt metų, / kad paveldėtumėte amorito kraštą. / ¹¹ Aš išsirinkau pranašų iš jūsų sūnų / ir nazyrų iš jūsų

jaunuolių. / Argi ne taip yra iš tikrųjų, / Izraelio tauta? – tai VIEŠPATIES žodis.

¹² Bet jūs vertėte nazyrus^d gerti vyną, / o pranašams įsakėte: / „Nepranašaukite!“

¹³ Žinokite, jog slėgsiu jus vietoje prie žemės, / kaip slegia vežimas, / kupinas javų pėdų. / ¹⁴ Greitieji neteks savo greitumo, / stiprieji nepasitiks savo stiprumu, / nė galiūnai neišsigelbės. / ¹⁵ Lankininkai neištvers, / greitakojai neišsigelbės, / nė raitieji neišgelbės savo gyvybės. / ¹⁶ Drąsiausi galiūnai / tą dieną pabėgs nuogi“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

Priekaištai Izraeliui

3 „Klausykitės žodžio, kurį VIEŠPATS ištare jums, izraelitai, visai šeimai, kurią išvedžiau iš Egipto žemės!

² Tik jus pažinau iš visų žemės šeimų, / todėl nubausiu jus už visas jūsų kaltes. / ³ Argi du žmonės eina kartu, / jei nėra susitarę? / ⁴ Argi liūtas riaumoja miške, / neturėdamas grobio? / Argi liūtukas suurzgia iš savo guolio, / jei neturi ko nors sugavęs? / ⁵ Argi paukštis iškliūva į spąstus ant žemės, / kai ten nėra jauko? / Argi spąstai pašoka nuo žemės, / nieko nepagaudami? / ⁶ Kai pasigirsta rago gausmas mieste, / argi žmonės neišsigąsta? / Kai ištinka miestą nelaimė, / argi ne VIEŠPATS tai padarė? / ⁷ Tikrai Viešpats DIEVAS nedaro nieko, / pirma neapreiškęs savo užmojo / savo tarnams pranašams. / ⁸ Liūtas suriaumojo, / ir kas neišsigąs? / Vieš-

pats DIEVAS prabilo, / ir kas atsisakys pranašauti? / ⁹ Paskelbkite tvirtovėms Ašdode, / tvirtovėms Egipto žemėje ir sakykite: / 'Rinkitės ant kalno, vardu Samarija, / ir pamatysite, kokie baisūs ten sąmyšiai / ir kokia priespauda joje.' / ¹⁰ Jie nežino, kaip daryti tai, kas teisinga, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / tie, kurie smurtauja ir plėškauja / savo tvirtovėse.“ / ¹¹ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Priešas apsupus kraštą, / atims iš tavęs galybę, / ir bus išplėstos tavo tvirtovės.“

¹² Taip kalba VIEŠPATS: „Kaip kerdžius išgelbsti iš liūto nasrų porą kojų ar ausies gabalą, taip bus išgelbėti Samarijoje gyvenantys Izraelio žmonės, nešini guolio kampu ar lovos dalimi.

¹³ Klausykitės ir skelbkite Jokūbo namams, – / tai žodis Viešpaties DIEVO, Galybių Dievo. – / ¹⁴ Tą dieną, kai bausiu Izraelį už jo nusižengimus, / nubausiu ir Betelio aukurus; / aukuro ragai bus nukirsti / ir nukris žemėn. / ¹⁵ Nuversiu žiemos rūmus / drauge su vasaros rūmais. / Dramblio kaulo namai bus nugriauti, / didingieji namai sunaikinti“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

4 Klausykitės šio žodžio, / Samarijos kalno moterys, / Bašano karvės, / engiančios vargšus, spardančios elgetas, / sakančios savo vyrams: / 'Atneškite ko nors išgerti!' / ² Viešpats DIEVAS prisiekė savo šventumu! / „Tikrai ateina jums dienos, / kai jie išvilks jus kabliais / tarsi žuvį ant kabliuko, / visās iki paskutinės. / ³ Išeisite pro spragas sienose, / kiekviena tiesiausiu keliu, / ir būsite išmestos į šiukšlyną, – / tai VIEŠPATIES žodis.

⁴ Eikite į Betelį ir darykite nuodėmes, / į Gilgalą – ir gausinkite nuodėmes. / Kas rytą atnašaukite savo kruvinas aukas, / o kas trečią dieną – dešimtines. / ⁵ Deginkite neraugintos duonos bendravimo auką, / skelbkite plačiai gera valia daromas atnašas, / nes taip jūs mėgstate daryti, izraelitai, – / tai Viešpaties DIEVO žodis.

⁶ Nors padariau, kad jūsų burnos būtų tuščios / visuose jūsų miestuose / ir trūktų duonos / visuose jūsų kaimuose, / jūs pas mane nesugrįžote, – / tai VIEŠPATIES žodis.

⁷ Nors sulaikiau virš jūsų lietu, / kai iki pjūties dar buvo trys mėnesiai, / vienam miestui daviau lietaus, / o kitam nedaviau, / vienas laukas buvo lietaus palaistytas, / o kitas be lietaus išdžiūvo, / ⁸ nors du ar trys miestai keliaudavo / į vieną miestą atsigerti vandens, / o troškulys likdavo nenumalšintas, / jūs pas mane nesugrįžote, – / tai VIEŠPATIES žodis.

⁹ Nors naikinau jus kūlėmis ir miltlige, / nuniokojau jūsų sodus ir vynuogynus, / o skėriai surijo jūsų figmedžius ir alyvmedžius, / jūs pas mane nesugrįžote, – / tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁰ Nors pasiunčiau jums marą / kaip Egiptui, / išžudžiau kalaviju jūsų jaunos vyrus, / leidau pagrobti jūsų žirgus / ir padvelkti jums į nosis jūsų stovyklų smarvei, / jūs pas mane nesugrįžote, – / tai VIEŠPATIES žodis.

¹¹ Nors naikinau jus, / kaip Dievas naikino Sodomą ir Gomorą, / ir tapote tarsi iš ugnies ištrauktas nuodėgulis, / jūs pas mane nesugrįžote, – / tai VIEŠPATIES žodis.

¹² Todėl taip darysiu tau, Izraeli! / Kadangi taip darysiu tau, / pasirenk susitikti su savo Dievu, Izraeli!

¹³ Juk tai tas, kuris padaro kalnus, / kuris sukuria vėją ir apreiškia žmogui savo mintis, / kuris tamsą paverčia aušra / ir žengia žemės aukštumomis; / jis vardu VIEŠPATS, Galybių Dievas!“

5 Klausykites šio žodžio, kuri užgiedu jums kaip raudą, Izraelio namai:

² Žuvo ir nebeatsikels / mergelė, Izraelio tauta; / ji parblokšta savo žemėje, / ir nėra, kas ją pakeltų.

³ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: / „Miestas, kuris išsiųsdavo tūkstantį, / pasiliks su šimtu, / o tas, kuris išsiųsdavo šimtą, / pasiliks su dešimčia Izraelio namuose.“

⁴ Taip kalba VIEŠPATS Izraelio namams: / „Ieškokite manęs ir būsite gyvi! / ⁵ Bet neieškokite Betelio, / neikite į Gilgalą / ir nekeliaukite į Beer Šebą, / nes Gilgalas tikrai bus išvartytas į tremtį, / o Betelis virs nieku.

⁶ Ieškokite VIEŠPATIES ir būsite gyvi, / kad jis neateitų prieš Juozapo namus kaip ugnis / ir, nesant kam gesinti, nesurytų Betelio.“

⁷ Vargas jums, teisingumą paverčiantiems metėlėmis / ir teisumą metantiems žemėn!

⁸ Jis, kuris padarė Sietyną ir Šienpjovius, / mirtiną tamsą paverčia rytmečiu, / dieną pakeičia naktimi, / pasišaukia jūros vandenį / ir išlieja juos ant žemės paviršiaus, – / jis vardu VIEŠPATS! / ⁹ Jis žaibuoja sunaikinimu galiūnams, / ir sunaikinimas užklumpa tvirtovę.

¹⁰ Nekenčiama to, kuris sudraudžia vartuose, / ir bjaurimasi tuo, kuris sako tiesą. / ¹¹ Kadangi trypėte

vargšą / ir plėšėte iš jo mokesčius už grūdus, / nors pasistatėte namus iš tašytų akmenų, / juose negyvensite, / nors užsiveisėte rinkinius vynuogynus, / jų vyno negersite. / ¹² Juk žinau, kokia daugybė jūsų nusikaltimų / ir kokios sunkios jūsų nuodėmės; / jūs engiate teisiuosius, imate kyšius, / nustumiate į šalį pavargėlius vartuose! / ¹³ Tokiu metu protingas žmogus tylės, / nes tai blogas metas. / ¹⁴ Ieškokite gera, o ne pikta, / kad būtumėte gyvi. / Tuomet, kaip sakėte, bus su jumis / VIEŠPATS, Galybių Dievas. / ¹⁵ Nekęskite pikta ir mylėkite gera, / įgyvendinkite vartuose teisingumą, / ir galbūt VIEŠPATS, Galybių Dievas, / bus gailestingas Juozapo likučiui.

¹⁶ Todėl taip kalba VIEŠPATS, / Galybių DIEVAS, mano Viešpats: / „Visose aikštėse bus raudama, / visose gatvėse bus sakoma: 'Vargas! Vargas!' / Žemdirbys bus kviečiamas gedėti, / o mokantieji – aimanų raudoti. / ¹⁷ Visuose vynuogynuose bus raudama, / nes aš pereisiu tarp jūsų“, – / sako VIEŠPATS.

¹⁸ „Vargas laukiantiems VIEŠPATIES dienos! / Kodėl jūs laukiate VIEŠPATIES dienos? / Ji – tamsybė, o ne šviesa! / ¹⁹ Tarsi kas pabėgtų nuo liūto / ir būtų užpultas meškos, / ar pareitų namo, ranka atsiremtų į sieną / ir būtų įgeltas gyvatas. / ²⁰ Argi VIEŠPATIES diena nebus tamsybė, / o ne šviesa, / tamsi naktis be jokios prošvaistės? / ²¹ Nekenčiu, niekinu jūsų šventes, / nerandu jokio malonumo jūsų iškilmėse. / ²² Nors jūs atnašaujate man / deginamąsias aukas ir javų atnašas, / aš jų nepriimsiu; / į jūsų penimų galvijų atna-

šas / nepažvelgsiu. / ²³ Pasitraukite šalin sin savo giesmių triukšmu; / aš neklausau jūsų arfų skambesio! / ²⁴ Tėvilnija teisingumas lyg upės srovė, / o teisumas – lyg nuolat tekanti upė.

²⁵ Ar atnašavote man aukas ir javų atnašas per anuos keturiasdešimt metų dykumoje, Izraelio namai?

²⁶ Jūs nešėtės savo karalių Sikutą ir savo dievo žvaigždę Kijūną – status, kuriuos pasidarėte. ²⁷ Išvarysiu jus į tremtį anapus Damasko“, – sako VIEŠPATS; jis vardu Galybių Dievas.

6 Vargas tiems, kurie Sione patenkinti savimi, / ir tiems, kurie ant Samarijos kalno jaučiasi saugiai; / vargas tautų pirmūnės įžymybėms, / kuriomis kliaujasi Izraelio namai! / ² Nueikite į Kalnę ir pasižiūrėkite, / o iš ten – į šaunuojį Hamatą, / paskui nusileiskite į filistinų Gatą. / Ar jūs geresni už šias karalystes? / Ar jūsų šalis didesnė už jų šalį? / ³ Jūs norite nustumti tolyn nelaimės dieną, / bet artinate smurto viešpatavimą!

⁴ Vargas tiems, kurie guli dramblio kaulo lovose, / dykaduoniauja savo guoliuose, / valgo ėriukus, paimitus iš kaimenės, / ir veršius iš gardo! / ⁵ Jie rėkėja dainos posmus, / pritardami arfa, / ir tarsi Dovydas išradinėja muzikos instrumentus. / ⁶ Jie geria vyną taurėmis / ir tepasi geriausiais aliejais, / bet dėl Juozapo pražūties nesisieloja! / ⁷ Todėl dabar jie pirmi išeis į tremtį, / ir baigsis dykaduonių lebvavimas.

⁸ Viešpats DIEVAS prisiekė pačiu savimi, – / tai VIEŠPATIES, Galybių Dievo, žodis: / „Bjauriuosi Jokūbo išdidumu, / neapkenčiu jo tvirtovių; / atsižadėsiu miesto ir visko, kas jame.

⁹ Jei dešimt žmonių išliktų vienuose namuose, jie mirs. ¹⁰ Ir jei kieno nors giminaitis, deginantis mirusiųosius, paims palaikus iš namų ir sakys esančiam namuose: ‘Ar dar yra kas nors su tavimi?’ – o šis atsakys: ‘Nėra nė vieno!’ – tai giminaitis sakys: ‘Ša, tylėk! Mes neturime minėti VIEŠPATIES vardo.’

¹¹ Žiūrėk! VIEŠPATS įsako, / ir didesnis namas bus sutriuškintas į šipulius, / o mažesnis į skeveldras. / ¹² Argi gali arkliai šuoliuoti uolomis? / Argi aria kas jaučiais jūrą? / Bet jūs teisingumą pavertėte nuodais, / o teismo vaisių – metėlėmis. / ¹³ Jūs džiaugiatės Lo Debaru“ ir sakote: / ‘Argi ne savo jėgomis užėmėme Karnaimus?’ / ¹⁴ Iš tikrųjų, Izraelio namai, / siunčiu prieš jus tautą, – / tai VIEŠPATIES, Galybių Dievo, žodis, – / ir jie engs jus nuo Lebo Hamato perėjos / iki pat Arabos tarpeklio.“

Regėjimai

7 Viešpats DIEVAS parodė man šitokią dalyką. Žiūriu, jis kuria skėrius tuo metu, kai buvo pradėjęs želti atolas; tai buvo atolas po karaliaus šienapjūtės. ² Kai jie baigė ryti visą krašto žolę, aš tariau:

„Viešpatie DIEVE, atleisk, maldauju tave! / Kaip gali Jokūbas tai pakelti? / Jis toks mažas!“

^{6,13a} Hebr. „nieku“. ^{6,13b} Hebr. „ragus“ arba „jėgą“. ^{7,1c} T.y. kurios dalis buvo atiduodama kaip duoklė karaliui.

³ VIEŠPAČIUI jo pagailo. / „To nebus“, – tarė VIEŠPATS.

⁴ Viešpats DIEVAS parodė man šitoki dalyką. Žiūriu, Viešpats DIEVAS baudžia ugnimi. Ji prarijo didžiąją gelmę ir pradėjo ryti laukus.

⁵ Aš tariau: „Viešpatie DIEVE, nustok, maldauju tave! / Kaip gali Jokūbas tai pakelti? / Jis toks mažas!“

⁶ VIEŠPAČIUI jo pagailo. / „Ir to nebus“, – tarė Viešpats DIEVAS.

⁷ Jis man parodė šitoki dalyką. Žiūriu, Viešpats stovi prie sienos, statytos su svambalu. Laikydamas rankoje svambalą, ⁸ VIEŠPATS mane paklausė: „Ką matai, Amasai?“ Aš atsakiau: „Svambalą.“ Tuomet VIEŠPATS tarė:

„Žiūrėk, dedu svambalą / prie Izraelio, savo tautos; / nebeatleisiu jam niekada daugiau. / ⁹ Izaoko aukštumų alkai bus išardyti, / Izraelio šventyklos sunaikintos; / su kalaviju pakilsiu prieš Jeroboamo namus.“

¹⁰ Tuomet Betelio kunigas Amacija nusiuntė žinią Izraelio karaliui Jeroboamui: „Amosas rengia sąmokslą prieš tave pačiuose Izraelio namuose. Kraštas nebegali pakęsti visų jo žodžių.“

¹¹ Juk taip kalba Amosas: / ‘Jeroboamas žus nuo kalavijo, / Izraelis tikrai bus išstremtas iš savo žemės.’“

¹² Amacija tarė Amosui: „Regėtojai, eik sau, bėk į Judo kraštą, ten pelnykis duoną ir pranašauk. ¹³ Bet niekuomet nebepranašauk Betelyje, nes tai karaliaus šventykla ir karalystės šventykla.“

¹⁴ Tuomet Amosas atsakė Amacijai: „Aš nebuvau nei pranašas, nei pranašo sūnus“, aš buvau kerdžius ir šilkmedžio vaisių brandintojas.

¹⁵ VIEŠPATS paėmė mane, kai ganiau kaimenę, ir VIEŠPATS man įsakė: ‘Eik ir pranašauk Izraeliui, mano tautai!’

¹⁶ Tad dabar klausykis VIEŠPATIES žodžio! / Tu sakai: ‘Nepranašauk Izraeliui, / liaukis skelbęs Izaoko namams.’ / ¹⁷ Todėl taip kalba VIEŠPATS: / ‘Tavo žmona taps kekše mieste, / tavo sūnūs ir dukterys žus nuo kalavijo, / o tavo žemė bus išdalyta virve. / Tu pats mirsi nešvarioje žemėje, / o Izraelis tikrai bus išstremtas iš savo žemės.’“

8 Viešpats DIEVAS parodė man šitoki dalyką. Žiūriu, vasaros vaisių krepšys. ² Jis paklausė: „Ką matai, Amasai?“ Atsakiau: „Vasaros vaisių krepšį.“

VIEŠPATS tarė man: / „Galas atėjo Izraeliui, mano tautai, / nebeatleisiu jam niekada daugiau. / ³ Tą dieną / šventyklos giesmės virs raudomis, – / tai Viešpaties DIEVO žodis, – / daugybė visur išmėtytu lavonų. / Ša! Tylos!“

⁴ Išklausykite tai jūs, kurie mindote beturtį / ir žudote krašto vargšus! / ⁵ „Kada gi baigsis jaunatis, – klausiate, – / kad galėtume parduoti grūdus, / ir šabas, / kad galėtume nešti į turgų kviečius? / Efa sumažinsime, šekelį padidinsime, / ir svars-tykles parengsime apgavystei! / ⁶ Pirksime vargšus už sidabrą, / beturtį už sandalų porą / ir parduosime net kviečių pasturlakus!“

⁷ VIEŠPATS prisiekė Jokūbo išdidumui: / „Tikrai niekada nepamiršiu nė vieno jų darbų! / ⁸ Argi nesudrebės dėl to žemė, / argi neliūdės visa, kas gyva joje? / Ji visa

pakils kaip Nilas, / patvins ir atslūgs kaip Egipto Nilas.

⁹Tą dieną, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – / padarysiu, kad saulė nusileis vidurdienį, / ir viduryje dienos apdengsiu žemę tamsa. / ¹⁰ Paversiu jūsų iškilmės gedulą, / o visas jūsų giesmes – raudomis. / Apdengsiu visų strėnas ašutine / ir plikai nukusiu visiems galvas. / Padarysiu ją kaip gedulą dėl vienturčio sūnaus, / o jos pabaigą – kaip kartėlio dieną.

¹¹Tikrai ateina dienos, – / tai Viešpaties DIEVO žodis, – / kai siųsiu badą į kraštą. / Ne duonos badą ar vandens troškimą, / bet Dievo žodžių badą. / ¹²Tuomet žmonės keliaus nuo jūros ligi jūros, / nuo šiaurės ligi rytų, skubės šen ir ten, / ieškodami VIEŠPATIES žodžio, / bet jo neras. / ¹³Tą dieną alps nuo troškulio / gražios merginos ir vaikinai. / ¹⁴O tie, kurie prisiekia Samarijos stabu Ašima / ir sako: 'Kaip gyvas tavo dievas, Dane!' / arba: 'Kaip gyvas kelias į Beer Šebą!' – / visi kris ir niekada neprisikels."

9 Pamačiau VIEŠPATĮ, stovintį prie aukuro. Jis tarė: / „Daužyk stulpų antgalius tol, / kol pradės drebėti slenksčiai, / ir sutrupink juos į visų žmonių galvas! / Išlikusius nužudysiu kalaviju; / nė vienas jų neištruks, / nė vienas jų neišliks.

²Nors jie nužengtų į Šeolą, / mano ranka juos iš ten paims; / nors jie užkoptų į dangų, / iš ten juos nušalpinsiu. / ³Nors jie slėptųsi ant Karmelio viršūnės, / surasiu juos ten ir paimsiu. / Nors jie slėptųsi nuo mano akių jūros dugne, / paliepsiu slibinui^a, kad jiems įgeltų. / ⁴Nors

jie eitų į tremtį savo priešų priekyje, / paliepsiu kalavijui, / kad juos išžudytų. / Akis išmeigsiu į juos nelaimei, / o ne palaimai. / ⁵Viešpats, Galybių DIEVAS, / paliečia žemę, ir ji tirpsta, / o visi jos gyventojai gedi. / Ji visa pakils kaip Nilas / ir vėl atslūgs kaip Egipto Nilas. / ⁶Jis statosi būstą danguje, / o savo skliautui pamatus deda žemėje; jis pasišaukia jūros vandenį / ir išlieja juos ant žemės; / jis vardu VIEŠPATS.

⁷Argi man jūs nesate kaip kušitai, / Izraelio tauta? – tai VIEŠPATIES žodis. – / Argi ne aš išvedžiau Izraelį iš Egipto žemės, / o filistinus iš Kaftoro / ir aramėjus iš Kyro? / ⁸Tikrai Viešpaties DIEVO akys / išmeigtos į nuodėmingą karalystę. / Išnaikinsiu ją žemės paviršiuje!

Bet Jokūbo namų visiškai nesunaikinsiu, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ⁹Štai paliepsiu / ir išsijosiu Izraelio namus tarp tautų, / kaip sijojama rėčiu, / neleidžiant jokiai žvirgždui nukristi žemėn. / ¹⁰Nuo kalavijo žus / visi mano tautos nusi-dėjėliai, / sakantys: 'Nelaimė niekada / mūsų nepasivys ir nepasitiks.'

Pažadas atkurti Izraelį

¹¹Tą dieną atstatysiu sugriautą Dovydo Padangtę, / užtaisysiu jos plyšius, / prikelsiu jos griuvėsius, / atstatysiu, kokia ji buvo kadaise, / ¹²kad jie paveldėtų Edomo likutį / ir visas tautas, / pavadintas mano vardu, – / tai žodis VIEŠPATIES, kuris tai daro. – / ¹³Tikrai ateina dienos, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / kai artojas pasivys pjovėją, / o vynuogių traiškytojas – sėjėją, / kai kalnai trykš

saldžiu vynu, / ir jis sruvens visomis kalvomis. / ¹⁴ Sugražinsi Izraelio, savo tautos, tremtinius; / jie atstatys sugriautus miestus ir juose gyvens, / veis vynuogynus ir gers jų vyną, /

sodins sodus ir valgys jų vaisius. / ¹⁵ Pasodinsi juos jų žemėje, / ir jie niekada daugiau nebebus išrauti / iš žemės, kurią jiems daviau“, – / sako VIEŠPATS, tavo Dievas.

ABDIJO KNYGA

Abdijo knyga (hebr. *ʾōbadejāh*, gr. *abdiou*, lot. *abdias*) pavadinta pranašo Abdijo vardu ir parašyta greičiausiai VI (IX?) a. pr. Kr.

Knygoje rūščiai grasinama Edomui, sunkiu momentu apiplėšusiam Jeruzalę, ir pranašaujamas Izraelio triumfas.

Tai išgąsdintos ir vos išvengusios pražūties bendruomenės padaršinimas: Dievas valdo visas tautas ir Viešpaties dieną atlygins visiems priešams.

Abdijo regėjimas.

Taip kalba Viešpats DIEVAS / apie Edomą: – / Girdėjome pranešimą iš VIEŠPATIES, / pasiuntinys buvo pasiųstas tautoms: / „Kilkite! Kilkime į karą prieš jį!“ / ² Tikėk manimi! Padarysiu tave mažiausią tarp tautų. / Tu būsi visiškai paniekintas. / ³ Išūli širdis apakino tave, / gyvenantį uolų plyšiuose, / turintį būstą aukštumose. / Sakai savo širdyje: / „Kas gali mane nulaipinti žemėn?“ / ⁴ Nors skraidytumei aukštai kaip erelis, / nors tavo lizdas būtų sukrautas tarp žvaigždžių, / nulaipinsiu tave iš ten, – / tai VIEŠPATIES žodis.

⁵ Jei vagys ateitų pas tave / ar plėšikai naktia, / kaip tu galėtumei būti taip sunaikintas! / Argi jie nevogtų tik tiek, / kiek jiems gana? / Jei vynuogių rinkėjai ateitų pas tave, / argi jie nepalikėtų išrankų? / ⁶ Kaip buvo apiplėštas Ezavas / ir išnaršytos jo sankaupos! / ⁷ Prie sienos nustūmė tave / visi tavo sąjungininkai; / tave apgavo, prislėgė tavo bičiuliai; / valgantieji tavo duoną / paspendė tau spąstus. / To jis visiškai nesupranta!

⁸ Argi tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – / nesunaikinsiu išmiščių Edome / ir supratimo Ezavo kalne? / ⁹ Temane, tavo galiūnai praras drąsą, / ir bus sunaikinti / visi iki vieno Ezavo kalne. / ¹⁰ Už žudynes ir smurtą, / padarytą tavo broliui Jokūbui, / rausi iš gėdos / ir būsi sunaikintas amžinai. / ¹¹ Tą dieną, kai laikeisi nuošaliai, / tą dieną, kai svetimieji nešėsi jo turtus / ir svetimšaliai ejo pro jo vartus / bei metė burta dėl Jeruzalės, / tu irgi buvai kaip vienas iš jų. / ¹² Neturėjai džiaugtis jo nelaime / savo brolio dieną; / neturėjai džiūgauti dėl Judo žmonių / jų žuvimo dieną; / neturėjai išdidžiai kalbėti kančios dieną! / ¹³ Neturėjai eiti pro mano tautos vartus / jų nedalios dieną; / bent neturėjai džiaugtis Judo nelaime / jo nedalios dieną; / neturėjai grobti jo nuosavybės / jo nedalios dieną! / ¹⁴ Neturėjai stotis ant kryžkelių / jo pabėgėlių žudyti; / neturėjai išduoti jo išlikusiųjų / jo kančios dieną!

¹⁵ VIEŠPATIES diena jau arti visoms tautoms! / Kaip tu darei, / taip ir tau bus daroma; / tavo darbai kris ant tavo galvos.

¹⁶ Kaip jūs gėrėte mano šventajame kalne, / taip gers ir visos tautos be perstojo. / Jos gers ir prisigers, / lyg jų niekada nebūtų buvę. / ¹⁷ Bet Siono kalne prisiglaus išlikusieji, / ir kalnas bus šventas; / Jokūbo namai iškraustys tuos, / kurie buvo juos iškraustę. / ¹⁸ Jokūbo namai taps ugnimi, / Juozapo namai – liepsna, / o Ezavo namai – ražienomis; / jie padegs jas ir surys. / Neišliks nė vienas iš Ezavo namų, / nes VIEŠPATS taip pasakė!

¹⁹ Gyvenantys Negebe užims Ezavo kalną, o gyvenantys Šefeloje – filistinų kraštą. Jie užims Efraimo žemę ir Samarijos žemę, o Benjamins užims Gileadą. ²⁰ Izraelio tremtiniai, esantys Halache, užims Finikiją ligi pat Sareptos, o Jeruzalės tremtiniai, esantys Sefarade, užims Negebo miestus. ²¹ Išgelbėtojai^a kops į Siono kalną valdyti Ezavo kalno, o karalystė bus VIEŠPATIES!

„JONOS KNYGA

Jonos knyga (hebr. *jōnāh*, gr. *iōnas*, lot. *jonas* / *iona(s)*) pavadinta pagrindinio veikėjo – pranašo Jonos (VIII a. pr. Kr. pirma pusė) vardu.

Dievo siunčiamas į Asirijos sostinę Ninevę pranašas Jona iš pradžių vengia užduoties (sk. 1), bet, ištiktas bėdos, atgailoja (sk. 2) ir eina pranašauti, o miesto gyventojai atsiverčia ir patiria Dievo gailestingumą (sk. 3); galiausiai Dievas sugėdina pranašą dėl jo priešiškumo nineviečiams (sk. 4).

Šamojo sklidinas pasakojimas liudija tautinio ir žmogiško priešiškumo neužgožiamą Dievo gailestingumą.

Pašaukimas ir neklusnumas

1 Amitajo sūnų Joną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Keliau tuojau pat į Ninevę, tą didį miestą, ir pašauk jį į teisumą, nes jų nedorumas pasiekė mane.“ ³ Bet Jona leidosi bėgti nuo VIEŠPATIES Artumo į Taršišą. Jis nusileido į Jafą, susirado į Taršišą plaukiantį laivą, užsimokėjo už kelionę ir įsėdo, norėdamas keliauti drauge su jais į Taršišą, toli nuo VIEŠPATIES Artumo.

⁴ Bet VIEŠPATS užleido šėlstantį vėją, jūroje kilo baisi audra, ir laivui grėsė pavojus sudužti. ⁵ Išgąstis apėmė jūreivius, ir kiekvienas šaukėsi savo dievo. Norėdami palengvinti laivą, jie išmetė į jūrą laive buvusį kro-

vinį. Tuo tarpu Jona, nusileidęs į laivo triumą, gulėjo giliai įmigęs.

⁶ Kapitonas atėjo pas jį ir tarė: „Kas gi tau, miegaliau? Kelkis, šaukis savo Dievo! Gal tas Dievas pagalvos apie mus, ir mes nežūsime.“

⁷ Jūreiviai sakė vienas kitam: „Meskime burtus, kad sužinotume, kas kaltas dėl šios mus užklupusios nelaimės.“ Jie metė burtus, ir burtas teko Jonai. ⁸ Tuomet jie tarė jam: „Pasakyk mums, kodėl mus užklupo ši nelaimė? Kuo tu užsiimi? Iš kur tu? Iš kokio krašto esi ir kokiai tautai priklausai?“ – ⁹ „Esu hebrajas, – atsakė jis, – garbinu VIEŠPATĮ, dangaus Dievą, kuris padarė jūrą ir sausumą.“ ¹⁰ Tuomet jūreiviai dar labiau išsigando ir sakė: „Kaip

^{21a} Gr. Septuagintoje: „išgelbėtieji“.

tu išdrišai taip pasielgti!“ Mat jūreiviai žinojo, kad jis bėga nuo VIEŠPATIES Artumo; apie tai jis buvo jiems pasisakęs.

¹¹ Tuomet jie klausė jį: „Kaip tu rime su tavimi pasielgti, kad jūra nurimtų?“ Tuo tarpu jūroje vis labiau šėlo audra. ¹² Jis atsakė jiems: „Įmkite mane ir meskite į jūrą, kad jūra nurimtų. Žinau, kad per mane jus užklupo ši baisi audra.“ ¹³ Nepaisydami to, jūreiviai yrėsi iš visų jėgų, stengdamiesi grįžti į sausumą, bet nepajėgė, nes jūra vis labiau ir labiau šėlo. ¹⁴ Tad jie šaukėsi VIEŠPATIES: „VIEŠPATIE, prašome, maldaujame, neleisti mums žūti dėl šio vyro gyvybės! Nelaikyk mūsų kaltais už nekalto kraujo praliejimą, nes kaip tu, VIEŠPATIE, norėjai, taip ir padarei.“

¹⁵ Tuomet jie paėmė Joną, įmetė jį į jūrą, ir jūra liovėsi šėlusi. ¹⁶ Apimti didelės VIEŠPATIES baimės, vyrai aukojo VIEŠPAČIUI aukas ir davė įžadus.

Atgaila ir išgelbėjimas

2 Bet VIEŠPATS parūpino didžuvę, kad ji prarytų Joną. Ir žuvies pilve Jona išbuvo tris dienas ir tris naktis. ² Būdamas žuvies pilve, Jona meldėsi VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ³ Jis sakė:

„Savo nelaimėje šaukiausi VIEŠPATIES, / ir jis man atsiliopė. / Iš Šeolo pilvo šaukiau, / ir tu išgirdai mano balsą! / ⁴ Tu įmetei mane į bedugnę, / į jūros širdį. / Mane prarijo vandenys, / apsemė visi tavo vandenų srautai ir vilnys. / ⁵ Tuomet tariau: 'Iš tavo Artumo esu išguitas! / Kaip vėl regėsiu tavo šventąją buveinę? / ⁶ Vandenys

užliejo mane ligi kaklo, / bedugnė prarijo mane, / jūros dumbliai apraizgė man galvą / ⁷ prie kalnų papėdės. / Nužengiau į kraštą, / kurio velkės užsklendė mane amžinai. / Bet tu, VIEŠPATIE, mano Dieve, / iškėlei mano gyvastį iš kapo. / ⁸ Mano gyvasčiai vis labiau gėstant, / atminiau VIEŠPATĮ, ir / mano malda pasiekė tave / tavo šventojoje buveinėje. / ⁹ Tuščius stabus garbinantieji / atsisako savo gailestingumo šaltinio, / ¹⁰ o aš padėkos giesmę tau aukosiu, / duotą įžadą įvykdysiu. / Išgelbėjimas ateina iš VIEŠPATIES!“

¹¹ Tuomet VIEŠPATS paliepė žuviai išspjauti Joną į sausumą.

Dievo žodis Ninevei

3 Antrąkart Joną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Kelauk tuojau pat į Ninevę, tą didį miestą, ir paskelbk jam, ką aš tau sakau.“ ³ Paklusdamas VIEŠPATIES žodžiui, Jona pakilo ir nuvyko į Ninevę. O Ninevė buvo labai didelis miestas; jį pereiti reikėjo trijų dienų. ⁴ Jona pradėjo kelionę per miestą, ir, eidamas pirmos dienos kelią, skelbė: „Dar keturiasdešimt dienų, ir Ninevė bus sunaikinta!“ ⁵ Ninevės žmonės patikėjo Dievu, paskelbė pasninką ir visi, dideli bei maži, apsilviko ašutinėmis.

⁶ Kai žinia pasiekė Ninevės karalių, jis pakilo nuo sosto, nusilviko drabužius, apsisiautė ašutine ir sėdosi į pelenus. ⁷ Paskui jis įsakė paskelbti Ninevėje: „Karaliaus ir jo didžiūnų įsakymu joks žmogus ar gyvulys nelies jokio maisto; raguočiai ir avys tenebūna ganomi ir vandens tenegeria. ⁸ Žmonės ir

gyvuliai bus apvilkti ašutinėmis^a ir visu balsu tesišaukia VIEŠPATIES. Visi tesigręžia nuo savo nedorų kelių ir nuo smurto. ⁹ Kas žino? Gal Dievas pasigailės ir atleis, gal sulaikys savo degantį įniršį, ir mes nežūsime.“

¹⁰ Pamatęs, ką jie padarė ir kaip nusigręžė nuo savo nedorų kelių, Dievas pasigailėjo ir nenubaudė nelaime, kuria buvo jiems grasi-
nės. To jis nebepadarė.

Dievo gailestingumas

4 Tai labai suerzino Joną. Jis buvo iširdęs. ² Todėl meldėsi VIEŠPAČIUI ir sakė: „O VIEŠPATIE! Argi ne tai sakiau dar savo šalyje būdamas? Dėl to pirma ir į Taršišą bėgau, nes žinojau, kad tu esi maloningas ir gailestingas Dievas, kantrus ir kupinas ištikimos meilės, pasirengęs atleisti. ³ Tad, VIEŠPATIE, maldauju atimti man gyvybę, nes geriau man mirti, negu gyventi.“ ⁴ O VIEŠPATS tarė jam: „Ar dera tau taip širsti?“ ⁵ Tuomet Jona išėjo iš miesto, apsistojo jo ry-

tinėje pusėje ir pasidarė pastogę. Atsisėdo jos pavėsyje ir laukė, kas toliau atsitiks miestui.

⁶ VIEŠPATS Dievas parūpino plačialapį augalą^b, išaugindamas jį virš Jonos, kad teiktų pavėsį jo galvai ir apgintų nuo blogos nuotaikos. Augalu Jona buvo labai patenkintas. ⁷ Bet rytojaus dienai auštant, Dievas pasiuntė kirminą, kuris taip pakan-
do augalą, kad jis nudžiūvo. ⁸ Saulei patekėjus, Dievas pasiuntė karštą rytų vėją. Saulė taip kepino Jonos galvą, kad jis alpo ir šaukėsi mirties. Jis sakė: „Geriau man mirti, negu gyventi.“

⁹ Tada Dievas tarė Jonai: „Argi dera tau širsti dėl to augalo?“ Jis atsakė: „Taip! Mirsiu nuo širdgėlos.“ ¹⁰ Tuomet VIEŠPATS pasakė: „Tu gailiesi augalo, dėl kurio nevargai ir kurio neauginai; jis išdygo per vieną naktį ir per vieną naktį pradingo. ¹¹ Argi neturėčiau aš gailėtis Ninevės, to didžiojo miesto, kuriame yra daugiau negu šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių, nemokančių atskirti kairės nuo dešinės, ir daug galvijų?“

^{3,8a} T.y. pažymėti atgailos ženklai. ^{4,6b} Hebr. *qiqājōn*; spėjama, jog tai paprastasis ricin-medis (lot. *Ricinus communis*).

MICHĖJO KNYGA

Michėjo knyga (hebr. *mīkāh*, gr. *michaias*, lot. *micha(eas)*) parašyta paties pranašo Michėjo (VIII a. pr. Kr. pabaiga).

Pasmerkęs Izraelį už nuodėmes (sk. 1–3), paskui išpranašavęs tautų teisumą ir naująją Siono karalystę (sk. 4–5), pranašas galiausiai nuo grasinimų pereina prie paguodos ir vilties žodžių (sk. 6–7).

Iš kaimo kilęs jaunas pranašas ugningu žodžiu puola vargšų engėjus, paperkamus teisėjus, nepatikimus kunigus ir pranašus.

Dievo teismas

1 VIEŠPATIES žodis Michėjui iš Morešeto, pranašavusiam apie Samariją ir Jeruzalę Judo karalių Jotamo, Ahazo ir Ezekijo dienomis.

² Klausykitės, visos tautos, / išgirskite, visi gyvenantieji žemėje! / Teliudija prieš jus Viešpats DIEVAS, / Viešpats iš savo šventosios buveinės! / ³ Žiūrėkite! VIEŠPATS palieka savo buveinę, / jis nužengs ir eis žemės aukštumomis. / ⁴ Po juo kalnai sutirps / ir nutekės žemyn į slėnius / kaip vaškas arti ugnies, / kaip vandenys, pilami ant stataus šlaito. / ⁵ Visa tai – dėl Jokūbo nusikaltimo / ir dėl Izraelio namų nuodėmių. / Koks gi Jokūbo nusikaltimas? / Argi ne Samarija? / Koks gi Judo aukštumų alkas? / Argi ne Jeruzalė? / ⁶ Todėl paversiu Samariją / griuvėsiais tuščiame lauke, / vieta vynuogynams veisti. / Sumesiu į slėnį jos akmenis, / atidengsiu jos pamatus. / ⁷ Bus sudaužyti visi jos drožiniai, / sudegintas ugnyje visas jos kekšavimo atlygis / ir sunaikinti visi jos stabai. / Juk kaip kekšės atlygį ji juos surinko, / todėl kekšės atlygiu jie ir vėl taps.

⁸ Todėl raudosiu ir vaitosiu; / vaikščiosiu basas ir nuogas, / raudosiu liūdnei kaip šakalai, / liūdėsiu kaip stručiai. / ⁹ Jos žaizda neužgydoma, /

nes apėmė Judą, / pasiekė net mano tautos vartus, / pačią Jeruzalę.

¹⁰ Gate to neskelbkite, / nuo ašarų susilaikykite, / Bet Leafroje raitykite dulkėse. / ¹¹ Eikite sau, / Šafyro gyventojai, / nuogi ir susigėdę. / Neišeina Caanano gyventojai; / Bet Ecelis vaitoja / ir atims jums savo paramą. / ¹² Maroto gyventojai tikėjosi palaimos, / tačiau atėjo iš VIEŠPATIES nelaimė / prie Jeruzalės vartų. / ¹³ Kinkykite žirgus į kovos vežimus, / Lachišo gyventojai! / Lachiše, tu buvai nuodėmės pradžia / Siono dukteriai, / nes Izraelio nusikaltimai / kyla iš tavęs! / ¹⁴ Todėl duosi atsisveikinimo dovanų / Morešet Gatui. / Achzibo namai bus apgaulė / Izraelio karaliams. / ¹⁵ Vėl atvesiu užkariautoją jums, / Marešos gyventojai. / Izraelio šlovė ateis / į Adulamą. / ¹⁶ Nusiskusk galvą, raukis plaukus / dėl savo išpaukintų vaikų, / pasidaryk plika kaip erelis, / nes jie išėjo iš tavęs į tremtį.

Visuomenės ydos

2 Vargas rengiantiems nedorus darbus / ir puoselėjantiems pikta savo guoliuose! / Rytui prašvitus, jie jau vykdo tai, / nes jėga jų rankose. / ² Jie užsigeidžia dirvų ir pasigrobia jas, / užsimano namų ir atima juos; / jie išguja savininką iš jo namų /

ir žmones iš jų paveldo. / ³ Todėl taip kalba VIEŠPATS: / „Tikėk mani-mi, rengiu nelaimę šiai giminei; / negalėsite ištraukti iš jos savo kak-lų. / Eidami galvės išdidžiai nekel-kite, / nes tai bus blogas metas.“ / ⁴ Tą dieną bus tau skiriama patyčių daina, / aimanuojama karti rauda ir sakoma: / „Mes visiškai nuniokoti! / VIEŠPATS perduoda kitiems / ma-no tautos paveldą, / jis atima jį iš manęs! / Užgrobėjams mūsų laukus išdalija.“ / ⁵ Todėl nebus tau / kas burtų mestų virvę“ / VIEŠPATIES bendrijoje.

⁶ „Liaukitės pranašavę, – skelbia jie, – / tokių dalykų neturite pranašauti! / Gėda mūsų neužklups.“ / ⁷ Ar reikėtų taip sakyti, Izraelio namai? / Ar VIEŠPATIES kantrybė išseko? / Ar tai jo darbai? / Ar mano žodžiai nepadedą tam, / kas elgiasi teisingai?

⁸ Bet jūs pakilote kaip mano tau-tos priešas; / jūs nuvelkate skraistę taikiųjų, / su pasitikėjimu einančių pro šalį, / nė negalvojančių apie ka-rą. / ⁹ Mano tautos moteris jūs išvaro-te / iš jų jaukių namų / ir iš jų vaikų atimate/mano amžinai duotą garbę. / ¹⁰ Kelkitės ir eikite, / nes ši vieta – ne poilsiui! / Kadangi ji buvo užteršta, / ją ištiks sunaikinimas, / nuožmus sunaikinimas. / ¹¹ Jei kas nors vaikštinėtų, / pūsdamas miglą į akis bei skelbdamas melus, / ir sakytų: „Pranašausiu jums / apie vyną ir svaigųjų gėrimą“, – / tokių pranašų džiaugtu-si ši tauta.

¹² Tikrai surinksiu tave visą, Jo-kūbai, / tikrai subursiu Izraelio likutį. / Suvarysiu juos į viena / lyg avis į avidę, / lyg kaimenę į ganyklą. / Ji skardės žmonių klegesiu. / ¹³ Tas,

kuris pralaužia spragą, / eis jų prie-kyje. / Jie prasilauš ir išeis pro var-tus. / Jų karalius žygiuos pirmas, / o VIEŠPATS jų priekyje.

Tautos vadų pasmerkimas

3 Aš tariau: / „Klausykitės, Jo-kūbo vadai, / Izraelio namų val-dovai! / Jūs turėtumėte žinoti, kas teisinga! / ² Bet jūs nekenčiate to, kas gera, / ir mylite tai, kas pik-ta; / jūs lupate nuo mano žmonių odą / ir raumenis nuo jų kaulų. / ³ Jūs ėdate mano tautos kūną, / nu-diriate jiems odą, / į gabalus lau-žote jų kaulus, / kapojate juos kaip puode, / kaip mėsą katilė.“

⁴ „Kada nors jie šauksis VIEŠPA-TIES, / bet jis neatsilieps, / paslėps nuo jų savo veidą tuo metu, / nes jie nedorai elgėsi.“

⁵ Taip kalba VIEŠPATS apie pra-našus, / klaidinančius mano tautą, / šaukiančius: „Taika!“, / kai turi ko pavalgyti, / bet skelbiančius karą tiems, / kurie nieko nekiša jiems į burnas. / ⁶ Todėl ateis jums naktis, / ir jūs negalėsite regėti, / bus jums tamsu, / ir negalėsite burti. / Pranašams nusileis saulė / ir aptems die-na. / ⁷ Regėtojai bus sugėdinti, / žyniai apstulbinti. / Sumišę jie dengsis lūpas, / nes Dievas neatsiliepia. / ⁸ O aš, / aš pertekęs jėgų, / VIEŠPA-TIES Dvasios, teisingumo ir drąsos / skelbti Jokūbui apie jo nusikaltimą / ir Izraeliui apie jo nuodėmę. / ⁹ Tad išklausykite tai, Jokūbo namų val-dovai / ir Izraelio namų vadai! / Jūs neapkenčiate teisingumo / ir iškrai-pote visa, kas tiesu! / ¹⁰ Jūs statote Sioną krauju / ir Jeruzalę neteisin-

gumu! / ¹¹ Jos valdovai teisia už kyši, / jos kunigai moko už užmokestį, / jos pranašai buria už pinigą, / bet jie šaukiasi VIEŠPATIES / ir sako: „Tikrai VIEŠPATS yra su mumis! / Mūsų nepasieks jokia nelaimė.“ / ¹² Todėl per jūsų kaltę / Sionas taps ariamu lauku, / Jeruzalė virs griuvėsių krūva, / o Šventyklos kalnas – mišku apaugusia aukštuma.

Dievo karalystė Sione

4 Ateityje bus taip, / kad VIEŠPATIES Namų kalnas / stovės tvirtai iškilęs virš kalvų / ir bus aukštesnis už kalnus. / Tautos plūs jo link, / ² daug tautų ateis ir sakys: / „Ateikite, kopkime į VIEŠPATIES kalną, / į Jokūbo Dievo Namus, / kad jis pamokytų mus savo keliu, / kad mes eitume jo takais.“ / Iš Siono ateis mokymas / ir iš Jeruzalės VIEŠPATIES žodis. / ³ Jis išspręs daugelio tautų ginčus, / išspręs galingų, nors ir tolimų tautų bylas. / Jos perkals savo kalavijus į arklus, / o ietis – į geneklius^a. / Tauta nebekels kalavijo prieš kitą tautą, / nebus mokomasi kariauti. / ⁴ Tuomet visi sėdės / po savo vynmedžiais, / po savo figmedžiais, / ir nebus kam jų gąsdinti. / Tai ištarė Galybių VIEŠPATIES lūpos!

⁵ Nors visos tautos žengia, / kiekviena dėl savo dievų, / o mes žengsime dėl VIEŠPATIES, mūsų Dievo, / per amžių amžius.

⁶ „Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – / sutelksiu šlubuosius, / surinksiu išblaškytuosius / ir tuos, kuriuos nuliūdinau. / ⁷ Šlubuosius padarysiu Likučiu, / išblaškytuosius –

sius – galinga tauta. / VIEŠPATS jiems viešpataus / Siono kalne nuo dabar amžinai.“

⁸ O Migdal Edere^b, / o Siono kalvos dukterie! / Tau grįš / ankstesnė valdžia, / dukters Jeruzalės karalystė. / ⁹ Ko gi dabar taip aimanuoji? / Ar nebeturi karaliaus? / Ar žuvo tavo patarėjas, / kad tave surėmė gimdyvės skausmai? / ¹⁰ Raitykis ir vaitok kaip gimdyvė, Siono dukterie, / nes turi dabar išeiti iš miesto / ir likti po atviru dangumi. / Tu nueisi į Babiloną / ir ten būsi išgelbėta; / ten VIEŠPATS išpirks tave / iš tavo priešų rankų.

¹¹ Tikrai daug tautų susirinko prieš tave, / sakydamos: „Tebūna ji išniekinta, / Siono griuvėsiuose tesigano mūsų akys!“ / ¹² Bet jos nežino VIEŠPATIES minčių, / nesuvokia jo užmojo, / nes jis surinko jas kaip pėdus į klojimą. / ¹³ Pakilk ir kulk, Siono dukterie, / nes duosiu tau geležies ragus / ir parūpinsiu vario kanopas. / Tu sutrypsi daug tautų / ir paskirsi jų grobį VIEŠPAČIUI, / jų turtus – visos žemės Viešpačiui.

¹⁴ Dabar apsisaugok mūrais, Bat Gadera! / „Mes apsiausti!“ / Jie smogia lazda į žandą / Izraelio valdovui.

5 O iš tavęs, Efratos Betliejau, / mažiausias tarp Judo kaimų, / man kils tas, / kuris valdys Izraelį. / Jo kilmė siekia tolimą senovę, / seniai praėjusius laikus. / ² Todėl jis paliks juos iki laiko, / kai laukiančioji kūdikio bus pagimdžiusi; / tuomet jo giminių likučiai sugrįš / pas Izraelio vaikus. / ³ Jis tvirtai laikysis / ir ganys savo kaimenę VIEŠPATIES galia, / VIEŠPATIES, savo Dievo,

^{4,3a} Žr. Iz 2,4. ^{4,8b} Hebr. „kaimenės bokštas“, simbolinis Jeruzalės pavadinimas.

galingu vardu. / Jie gyvens saugiai, / nes jo didybė pasieks žemės pakraščius. / ⁴ Jis pats bus taika!

Jei Asirija ateis į mūsų kraštą / ir ims trypti mūsų žemę, / išrikiuosime prieš ją septynetą ganytojų, / aštuonetą karališkų vadų. / ⁵ Jie valdys Asirijos kraštą kalaviju, / Nimrodo šalį nuogu kardų. / Jie išvaduos mus nuo asirų, / jei jie ateis į mūsų kraštą / ir mindžios mūsų šalies ribas.

⁶ Jokūbo likutis / tarp daugelio tautų tuomet bus / kaip VIEŠPATIES siunčiama rasa / ir kaip žolę palaisantis lietus, / nelaukiantis nieko iš žmogaus / ir nededantis vilčių į mariuosius. / ⁷ Jokūbo likutis tarp tautų, / tarp daugelio tautų, tuomet bus / kaip liūtas tarp miško žvėrių / ir kaip liūtukas avių kaimenėse. / Kur tik jis eis, ten mindžios ir draskys, / ir nebus, kas išgelbėtų. / ⁸ Tavo ranka pakils prieš priešus, / ir visi tavo priešininkai bus sunaikinti!

⁹ „Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – / atimsiu iš tavęs tavo arklius / ir sunaikinsiu tavo karo vežimus; / ¹⁰ nuniokosiu tavo krašto miestus / ir sugriausiu visas tavo tvirtoves; / ¹¹ atimsiu iš tavo rankų apžavus, / ir tu nebeturėsi daugiau žiniuonių; / ¹² atimsiu iš tavęs tavo stabus / ir šventuosius akmenis, / ir tu nebesilenksi daugiau savo rankų dirbiniais; / ¹³ išrausiu iš tavęs tavo šventuosius stulpus / ir sunaikinsiu tavo miestus. / ¹⁴ Įpykęs atkeršysiu / tautoms, kurios nepakluso.“

Viešpats bylinėjasi su tauta

6 Klausykitės, ką VIEŠPATS sako: / „Pakilk, iškelk bylą kalnų akivaizdoje, / ir tegirdi kal-

vos tavo balsą!“ / ² Klausykitės, kalnai, apie VIEŠPATIES bylą / ir jūs, patvarieji žemės pamatai, / nes VIEŠPATS bylinejasi su savo tauta, / skelbia ieškinį Izraeliui.

³ „Mano tauta, ką aš tau padariau? / Kuo gi tave nuvarginau? / Atsakyk man! / ⁴ Juk išvedžiau tave iš Egipto žemės, / išpirkau tave iš vergijos namų / ir pasiunčiau tau vadovauti Mozę, / Aaroną ir Mirjamą. / ⁵ Mano tauta, atmint, / ką buvo sumanęs Moabo karalius Balakas, / ką jam atsakė Beoro sūnus Bileamas / ir kas nutiko nuo Šitimų iki Gilgalio, / kad žinotumei VIEŠPATIES teisumo darbus.“

⁶ „Kuo nešinas ateisiu į VIEŠPATIES Artumą / ir nusilenksiu aukštybių Dievui? / Ar ateisiu su deginamosiomis aukomis, / su mituliais veršiais? / ⁷ Argi VIEŠPATS bus patenkintas / tūkstančiais avinų, / begaliniu srautu aliejaus? / Ar atiduosiu savo pirmagimį / už savo nusikaltimą, / savo kūno vaisių / už savo nuodėmę?“

⁸ Žmogau, jis tau pasakė, / kas gera / ir ko iš tavęs reikalauja VIEŠPATS: / tik daryti, kas teisinga, / mylėti ištikima meile / ir nuolankiai eiti su savo Dievu.

⁹ VIEŠPATIES balsas šaukia miestui / (didžiai išmintinga bijoti tavo vardo): / „Klausykitės, gimine ir miesto taryba! / ¹⁰ Argi aš galiu nematyti nedorai įgytų turtų / nedorėlių namuose / ir keikiamos sumazintos efos? / ¹¹ Argi aš galiu pakešti apgavikiškas svarstyklės / ir nesąžiningų svarsčių maišą? / ¹² Tavo turtuoliai pilni smurto, / tavo gyventojai meluoja / apgauliais liežuviais burnoje. / ¹³ Todėl aš tave ir parbloškiau, / nuniokodamas dėl tavo

nuodėmių. / ¹⁴ Tu valgysi, bet nepasiosotinsi, / ir tavęs nepaliks kankinantis alkis; / tu igysi, bet neišsaugosi, / o jei ką ir išsaugotum, / aš atiduosiu kalavijui. / ¹⁵ Tu sėsi, bet nepjausi, / spausi alyvas, bet aliejumi nesitepsi; / traiškysi vynuoges, bet vyno negersi. / ¹⁶ Tu laikeisi Omrio įstatų, / visų Ahabo namų darbų / ir sekei jų užmojais. / Todėl paversiu tave tyr-laukiais, / o tavo gyventojus – pajuo-ka, / ir tu turėsi pakelti mano tautos panieką.“

Pasmerkimas ir viltis

7 Vargas man! Aš kaip žmogus / po to, / kai vasaros derlius nuimtas, / kai vynuogės nurinktos, / neberandantis suvalgyti jokios vynuogių kekės / nė mano mėgstamų ankstyvųjų figų. / ² Pradingo krašto ištikimieji, / nebeliko nė vieno doro žmogaus. / Visi tyko kraujo, / gaudo vienas kitą tinklu. / ³ Jų rankos igudusios daryti pikta: / didžiūnas kelia reikalavimus, / teisėjas prašo kyšio, / o turtuolis įsako pagal savo norą. / Taip jie iškraipo teisingumą! / ⁴ Geriausias tarp jų – kaip erškėtis, / teisingiausias tarp jų – kaip erškėčių tvora. / Tavo sargybinių skelbtoji diena, / tavo bausmė atėjo, / ir jau čia pat jų sumišimo metas. / ⁵ Netikėkite draugu, / nepasitikėkite bičiuliu! / Nuo miegančios tavo glėbyje / saugok savo lūpų duris! / ⁶ Juk sūnus niekina tėvą, / duktė šiaušiasi prieš motiną, / marti prieš anytą. / Žmogaus priešai – jo namiškiai! / ⁷ O aš žvelgsiu į VIEŠPATĮ, / dėsiu viltis į savo išganymo Dievą, / ir iš-klausys mane mano Dievas!

⁸ Nedžiūgauk dėl mano nelaimės, mano prieše! / Nors ir parpuoliau, /

vėl atsikelsiu, / nors sėdžiu tamsybeje, / VIEŠPATS – mano šviesa. / ⁹ Kadangi jam nusidėjau, / turiu pakelti VIEŠPATIES įniršį, / kol jis apgins mano bylą / ir gražins man teisingumą. / Jis išves mane į šviesą, / ir aš regėsiu jo teisumą. / ¹⁰ Tai regėdamas, mano priešas / paraus iš gėdos, / nes jis sakė man: / „Kur jis, / VIEŠPATS, tavo Dievas?“ / Mano akys regės jo žlugimą; / jis bus sutryptas / kaip purvas gatvėse. / ¹¹ Tavo sienų atstatymo diena, / būtent tą dieną / tavo ribos bus platesnės; / ¹² tą dieną kiti eis pas tave / net iš Asirijos ir Egipto miestų, / iš Egipto ir nuo Upės, / net nuo jūros iki jūros, / nuo kalno iki kalno. / ¹³ Bet kraštas bus tapęs tyr-laukiais / jo gyventojams / dėl jų nedorų darbų.

Malda

¹⁴ Savo lazda ganyk savo tautą, / tavo paveldo kaimenę, / gyvenančią atskirai miške, / sodų krašto viduje. / Tesigano ji Bašane ir Gileade / kaip senovės dienomis. / ¹⁵ Kaip išėjimo iš Egipto žemės dienomis, / dabar parodyk jai nuostabius darbus. / ¹⁶ Tautos regės ir gėdysis, / nepaisydamos visos savo galybės; / jos ranka užsidengs sau burnas, / ir apkurs jų ausys. / ¹⁷ Jos laižys dulkes kaip žalčiai, / kaip žemės ropliai; / jos išeis baimingai iš savo tvirtovių, / siaube gręšis į VIEŠPATĮ, mūsų Dievą, / ir patirs tavo baimę. / ¹⁸ Kur yra toks Dievas, kaip tu, / kuris atleidžia kaltę / ir dovanoja nusižengimą / savo paveldo likučiu? / Jo pyktis netveria amžinai, / nes jam malonu būti gailėstingam. / ¹⁹ Jis vėl mūsų pasi-

gailės, / kojomis sutryps mūsų kaltes. / Tu įmesi į gelmes / visas mūsų nuodėmes. / ²⁰ Tu parodysi

ištikimybę Jokūbui, / ištikimą meilę Abraomui, / kaip esi prisiekęs / mūsų protėviams senovės dienomis.

NAHUMO KNYGA

Nahumo knyga (hebr. *naḥūm*, gr. *naoum*, lot. *na(h)um*) pavadinta pranašo Nahumo, apie kurį nieko daugiau nežinoma, vardu ir parašyta tarp 663 ir 612 m. pr. Kr.

Paskelbęs, kad Viešpats visada nubaudžia kaltuosius (sk. 1), pranašas kalba apie įvykiantį klestinčios Ninevės sunaikinimą (sk. 2–3).

Kruvinąjo miesto ir jo karaliaus sunaikinimas knygoje įgyja visuotinės pamokos pobūdį.

1 Ištarmė Ninevei.
Nahumo Elkošiečio regėjimo knyga.

Himnas Viešpačiui

^{2a} Pavydulingas ir keršijantis Dievas / yra VIEŠPATS; / VIEŠPATS / keršija ir dega pykčiu; / VIEŠPATS keršija savo nedraugams / ir niršta ant savo priešų. / ³ Kantrus yra VIEŠPATS, / bet didis galybe; / VIEŠPATS niekada nepalieka / nenubausto kaltojo.

Viesulu ir audra jis keliauja, / debesys – jo kojų dulksės. / ⁴ Jis sudraudžia jūrą / ir ją nusausina, / išdžiovina visas upes. / Nuvyto Bašanas ir Karmelis, / vysta Libano žiedai. / ⁵ Prieš jį dreba kalnai, / nyksta kalvos; / nuo jo veido krūpčioja žemė, / pasaulis ir visa, / kas jame gyvena.

⁶ Kas gali atsilaikyti prieš jo įniršį? / Kas gali pakelti jo degantį pyktį? / Jo pyktis liepsnoja kaip ugnis; / nuo jo skeldėja uolos. / ⁷ Geras yra VIEŠPATS, / tvirtovė nelaimės dieną. / Jis apsaugo, kas juo pasitiki, / ⁸ net potvyniui ištikus. / Jis padarys visišką galą savo nedraugams / ir priešus nuvys į tamsybes.

Kreipimaisi į Judą ir Ninevę

⁹ Kokių priekaištų turite VIEŠPAČIUT? / Jis padarys galą, / ir nelaimės nebesikartos! / ¹⁰ Tarsi susipynę erškėčiai, / tarsi įkaušę girtuokliai, / jie deginami kaip sausi šiaudai.

¹¹ Iš tavęs iškilo / rezgantis piktus kėslus prieš VIEŠPATĮ / niekšybės patarėjas.

¹² Taip kalba VIEŠPATS: / „Nors ir labai stiprūs bei gausūs, / jie bus sunaikinti ir išnyks. / Nors ir nuplakiau tave, / daugiau nebeplaksiu. / ¹³ O dabar nuimsiu nuo tavęs jungą / ir sutraukysiu tavo pančius.“

¹⁴ Apie tave VIEŠPATS ištare: / „Savo vardo palikuonių daugiau nebeturėsi; / iš tavo dievų namų išmesiu / ir drožtą stabą, ir liedintą stabą; / supilsiu tau kapą, nes tu niekam nebetinki.“

2 Žiūrėk! Kalnais žengia šauklys, / nešantis gerą žinią, / skelbian-tis taiką! / „Švėsk, Judai, savo šventes, / vykdyk savo įžadus, / nes niekada daugiau / niekšas per tave nebežengs; / jis visiškai sunaikintas!“^b

^{1,2a} Nah 1,2–8 yra vad. abėcėlinių psalmių pavidalo. ^{2,1b} Lot. Vulgatoje ir kituose vertimuose Nah 2,1 figūruoja kaip Nah 1,15, todėl skiriasi ir viso sk. 2 eil. numeracija.

Ninevės sunaikinimas

² Griovėjas pakilo prieš tave. / Budėk ant pylimų, / stebėk kelią, / juoskis kalaviją ant strėnų, / sutelk visas savo jėgas!

³ Juk VIEŠPATS gražina ne tik Jokūbo didybę, / bet ir Izraelio didybę, / nors plėšikai juos nuniokojo / ir sunaikino jų atžalas.

⁴ Jo galiūnų skydai dažyti raudonai, / kariai aprengti purpuru. / Karo vežimai, tą dieną / apžiūrimi prieš mūši, – / tarsi liepsnojančios deglai. / Kovos žirgai stojasi pieštui! / ⁵ Gatvėmis pasiutusiai daužosi vežimai, / aikštėmis darda šen ir ten. / Jie atrodo lyg deglai, / jie tvyks lyg žaibai. / ⁶ Jis šaukia savo drąsuolius, / ir klupinėdami jie žengia pirmyn, / skuba miesto mūrų link; / skydų priedanga jau parengta. / ⁷ Atsiveria upės vartai, / ir tirpsta iš siaubo rūmai. / ⁸ Jų valdovė varoma į nelaisvę; / tarnaitės lydi ją, / dejuodamos kaip balandžiai / ir mušdamosi krūtinėn. / ⁹ Nuo seniausių laikų / Ninevė buvo tarsi vandenų tvenkinys. / Dabar jie tvinsta. / „Sustokite! Sustokite!“ – / bet nė vienas negrįžta. / ¹⁰ „Grobkite sidabrą, / grobkite auksą! / Lobiams nėra galo! / Visokiausių brangenybių gausybė!“

¹¹ Ninevė nusiaubta, nuniokota / ir sunaikinta! / Širdis alpsta, keliai linksta, / visų strėnos pakirstos, / visų veidai mirtinai išbalę!

¹² Kas nutiko liūtų olai, / liūtukų urvui, / kur būvodavo liūtas / bei liūtukai / ir nebūdavo kam jų baidyti? / ¹³ Gana pridraskė liūtas savo mažyliams / ir prismaugė grobio savo liūtėms; / jis pripildė savo

olas grobio, / savo urvus draskytos mėsos.

¹⁴ „Tikėk manimi, aš tavo priešas, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – aš paversiu tavo karo vežimus dūmais, o tavo liūtukus surys kalavijas. Padarysiu galą tavo grobikavimui žemėje, nebebus girdėti daugiau tavo pasiuntinių balso.

3 Ak! Kruvinasis miestas skendi apgauleje, / kupinas grobio; nėra galo jo grobimui! / ² Botagai pliaukši, ratai darda, / žirgai šuoliuoja, karo vežimai tarška! / ³ Raiteliai puola, / švytruoja kalavijai, žaibuoja ietys! / Šūsnyš žuvusiųjų, / krūvos lavonų, nesuskaičiuojami užmuštieji; / klumpama ant kūnų! / ⁴ Dėl gausiai ištvirtokaujančios kekšės, / patraukliūs kerėjimo valdovės, / tautas pavergusios savo ištvirtokavimais, / o gentis – kerėjimu, / ⁵ tikėk manimi, atėjau prieš tave, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – / Užversiu tau sijoną ant galvos, / parodysiu tavo nuogumą tautoms / ir tavo gėdą karalystėms. / ⁶ Apmėtysiu tave nešvarumais, / sudarkysiu tave / ir paversiu tave siaubo regioniu. / ⁷ Kas tik pamatys tave, / tas trauksis nuo tavęs ir sakys: / „Sunaikinta Ninevė! Kas ją apraudos?“ / Kur rasiu, kas tave paguostų?

⁸ Argi tu geresnė už No Amoną, / sėdėjusį prie Nilo, / apsuptą iš visų pusių vandenų? / Jūra buvo jo pylimai, / o vandenys – sienos. / ⁹ Kušas buvo jo stiprybė / ir Egiptas, ir nesuskaičiuojami kiti. / Jam padėjo Putas ir libiai.

¹⁰ Tačiau jis buvo ištremtas ir išėjo į nelaisvę; / net jo mažyliai

buvo ištaškyti / prie kiekvieno
 gatvės kampo; / burtai buvo mesti
 ir dėl jo kilmingųjų, / ir visi didikai
 buvo surakinti grandinėmis. / ¹¹ Ir
 tu būsi girta, / visiškai apsvaigu-
 si; / ir tu ieškosi apsaugos nuo prie-
 šo. / ¹² Visos tavo tvirtovės – kaip
 figmedžiai / su ankstyvosiomis fi-
 gomis; / kam nors juos papurčius, /
 figos krinta į valgančiojo burną. /
¹³ Žiūrėk! Tavo kariai / kaip mo-
 terys. / Tavo krašto vartai / patys
 atsivėrė tavo priešams, / ugnis suri-
 jo tavo vartų velkes. / ¹⁴ Prisismek
 vandens apgulus metui, / sustip-
 rink įtvirtinimus; / lipk į purvą,
 mink molį, / pasidirbk kietų plytų! /
¹⁵ Ten surys tave ugnis, / paguldys
 tave kalavijas; / jie surys tave kaip
 skėrių vikšrus.

Dauginkitės kaip skėrių vikš-
 rai, / dauginkitės kaip skėriai! /
¹⁶ Prisidarei sau pirklių daugiau /
 negu danguje yra žvaigždžių. / Skė-
 riai išsiritę / ir nuskrenda. / ¹⁷ Ta-
 vo didžiūnai – kaip skėriai, / tavo
 raštvedžiai – kaip skėrių spiečiai, /
 nutupiantys ant tvorų šaltą die-
 ną. / Saulei patekęs, jie nuskren-
 da, / ir nėra, kas žinotų, / kur jie
 dinga.

¹⁸ Snaudžia tavo ganytojai, / Asi-
 rijos karaliai, / atgulę poilsio tavo
 kilmingieji. / Tavo žmonės išblaškyti
 kalnuose, / ir nėra kam jų surinkti. /
¹⁹ Nepagydomas tavo sužalojimas, /
 mirtina tavo žaizda. / Kas tik girdi
 šią žinią apie tave, / tas ploja ran-
 komis. / Juk kas nėra patyręs /
 tavo negailestingo žiaurumo?“

HABAKUKO KNYGA

Habakuko knyga (hebr. *ḥabāqūq*, gr. *abakoum*, lot. (*h*)*abacuc*) pavadinta pranašo Habakuko, apie kurį nieko daugiau nežinoma, vardu ir parašyta tarp 615 ir 597 m. pr. Kr.

Po pranašo ir Viešpaties pokalbio apie Dievo teisingumą pasaulyje (1,1–2,4) skelbiami penki prakeikimai priešams (2,5–20), ir pranašas atsiliepia lyrine malda (sk. 3).

Nerimastingu klausimu prasidėjusi knyga užbaigiama džiaugsmingu pasitikėjimu Viešpačiu.

Dievo ir pranašo pokalbis

1 Ištarmė, kurią pranašas Haba-
 kukas gavo per regėjimą.

² Kiek ilgai dar šauksiu, VIEŠPA-
 TIE, / o tu manęs neišgirsi? / Arba
 rėksiu: „Smurtas!“ – / o tu manęs
 negelbėsi? / ³ Kodėl rodai man nusi-
 kaltimus / ir žiūri į vargą? / Aš pul-
 dinėjamas ir prievartaujamas, / kyla
 vaidai, nesiliauja barniai. / ⁴ Įstaty-
 mas be gėlios, / teisingumas niekada
 nelaimi. / Sukčius apmauna teisųjį, /
 o teismo sprendimas kreivas.

⁵ „Pasižvalgykite po tautas ir
 išidėmėkite! / Stebėkitės ir ap-

stulbkite! / Juk jūsų dienomis vyks-
 ta dalykas, / kuriuo netikėtumėte, /
 jei ir būtų jums pasakyta. / ⁶ Ti-
 kėk manimi! Aš išjudinu chaldė-
 jus, / tą žiaurią ir veržlią tautą, /
 žygiuojančią per žemės platybes /
 užimti svetimų sodybų. / ⁷ Jie bai-
 sūs ir kelia siaubą; / jie patys nusi-
 stato teisę ir viršenybę. / ⁸ Jų žirgai
 greitesni už leopardus, / aršesni
 už vilkus vakare. / Jų ristūnai
 šuoliuoja, / jų raiteliai atjoja iš
 toli, / atskrenda lyg erelis prie
 grobio. / ⁹ Visi jie joja siaubti, /
 įbedę akis į priekį, / ir semia
 belaisvius kaip smėlį. / ¹⁰ Jie tyčio-

jasi iš karalių, / išjuokia valdovus. / Kiekvieną tvirtovę pajuokia, / supila žemių pylimą ir paima ją. / ¹¹ Tuomet pasikeičia kaip vėjas / ir pradingsta. / Jie nusižengia ir nusikalsta, / nes jų dievas – jų pačių galybė!“

¹² Argi tu nesi nuo pat pradžios, / VIEŠPATIE, mano Dieve, mano Šventasis? / Tu esi nemirtingas! / Tu VIEŠPATIE, paskyrei jiems teisumą, / tu Uola, parengi jiems bausmę. /

¹³ Tavo akys per šventos / žvelgti į pikta, / tu negali žiūrėti į nusikaltimus. / Tad kodėl žiūri į klastūnus ir tyli, / kai nedorėliai ryja teisesnius už save? / ¹⁴ Lyg jūros žuvis padarei žmones, / lyg šliužus, nerutinčius valdovo.

¹⁵ Ištraukia priešas juos visus kabliu, / išvelka tinklu, / surenka bradiniu. / ¹⁶ Todėl jie linksmiasi ir džiūgauja, / auškoja atnašas savo tinklui / ir degina smilkalus savo bradiniui, / nes dėl jų pagausėjo jų davinys, / ir valgis riebus. / ¹⁷ Argi taip ir toliau jie tuštins savo tinklą, / žudydami tautas be pasigailėjimo?

2 Stovėsiu savo sargybos vietoje, / liksiu ant pylimo, / lauksiu, ką jis man sakys, / koks bus jo atsakymas į mano skundą.

² Tuomet VIEŠPATS man atsakė ir tarė: / „Užrašyk regėjimą, / įrašyk taip aiškiai į lenteles, / kad ir bėgikas jį perskaitytų. / ³ Nustatytu laiku regėjimas išsipildys, / o dabar jis skuba į tikslą ir nemeluoja. / Jei atrodo, kad jis gaišuoja, palauk; / jis tikrai išsipildys ir nesuveluos.“ / ⁴ Pasižiūrėk į puikuolį! / Jo dvasia nėra dora; / o teisus žmogus gyvena savo tikėjimu.

Nedorėlių pasmerkimas

⁵ Turtas tikrai apgaulus; / puikuoliai neiškenčia, / išsižioja plačiai kaip Šeolas, / nepasotinami kaip mirtis, / glemžia visas tautas / ir užkariauja visas gentis.

⁶ Ar neims visi tokius žmones pajuokti, / kalbėti apie juos patyčiomis ir patarlėmis?

„Vargas tam, / kuris krauna, kas jam nepriklauso!“

Kiek ilgai nesiliausi kaupti daiktus, / paimtus kaip užstatą? / ⁷ Ar nepakils staiga tavo skolintojai? / Ar neatbus tie, kurie tau kelia baimę? / Tuomet tu būsi jų grobis! / ⁸ Ką dangi apiplėšei daug tautų, / tave plėš visų tautų likučiai / dėl pralieto žmonių kraujo ir smurto žemei, / miestams ir visiems, kas juose gyvena.

⁹ „Vargas tam, / kuris siekia neteisėtos naudos savo namams, / kraunasi aukštai lizdą, / norėdamas saugiai gyventi!“

¹⁰ Užtraukei gėdą savo namams, / išžudydamas daug tautų, / ir sau užsitraukei pražūtį. / ¹¹ Net sienų akmenys šauks / ir medžio sijos joms atsilieps.

¹² „Vargas tam, / kuris statosi miestą praliedamas kraują / ir kuria gyvenvietę nusikalsdamas!“

¹³ Argi ne Galybių VIEŠPATIES valia / taūtos tik tam turėjo triūsti, kad liepsnas pamaitintų, / o gentys tuščiai vargintųsi? / ¹⁴ Juk žemė bus kupina VIEŠPATIES šlovės pažinimo, / kaip jūra kupina vandenų.

¹⁵ „Vargas tam, / kuris, liedamas pyktį, girdo savo kaimynus, / kol jie pasigeria, / norėdamas pasižiūrėti į jų nuogumą!“

¹⁶ Būsi sotus panieka / užuot pasisotinęs garbe. / Gerk ir pats!

Svirduliuok! / Taurė VIEŠPATIES
dešinėje pasisuks į tave, / ir gėda
aptemdys tavo garbę! / ¹⁷ Libanui
padarytas smurtas / užgoš tave, /
žvėrių išnaikinimas / tau kels siau-
bą / dėl pralieto žmonių kraujo ir
smurto žemei, / miestams ir visiems,
kas juose gyvena.

¹⁸ Ką padės stabas, / meistro pa-
darytas, / liedintas atvaizdas ir melo
mokytojas? / Meistras pasitiki savo
darbu, / nors jo kūrinys – tik sta-
bas, / negalintis žodžio ištarti!

¹⁹ „Vargas tam, / kuris taria rąs-
tigaliai: ‘Pabusk!’ / ir kurčiam
akmeniui: ‘Kelkis!’“

Ar jis gali pamokyti? / Įsižiūrėk!
Auksu ir sidabru jis aptrauktas, /
tačiau gyvybės alsavimo jis neturi.

²⁰ Bet VIEŠPATS yra savo šven-
tykloje; / tenutyla jo akivaizdoje
visa žemė!

3 *Pranašo Habakuko malda. Pagal raudos melodiją.*

² VIEŠPATIE, girdėjau apie tavo
gyrių; / esu apstulbęs, VIEŠPATIE,
nuo tavo darbų. / Atnaujink juos mū-
sų laikais, / padaryk juos žinomus
mūsų laikais! / Būk gailestingas net
kai pyksti! / ³ Dievas atėjo iš Tema-
no, / Šventasis iš Parano kalno. *Sela*^a.

Jo Garbė padengė dangų, / ir žė-
mė buvo sklidina jo garbės. / ⁴ Žerė-
jimas kaip saulės; / du spinduliai
švyti iš jo rankos, / iš ten, kur
slypi jo galybė. / ⁵ Maras žygiavo
pirma jo, / o mirtis sekė įkandinė. /
⁶ Sustodamas jis supurtė žemę, /
pažvelgdamas sudrebino tautas. /
Amžninieji kalnai skeldėjo, / palei
jo senuosius kelius / įdubo pirmykš-
tės kalvos. / ⁷ Mačiau nelaimės už-

pultas Kušano palapinės, / virpan-
čias Midjano krašto palapinių dan-
gas. / ⁸ Argi tu iširdai ant upių,
VIEŠPATIE? / Nejau tu įniršai ant
upių / ir įtūžai ant jūros, / kai
valdei savo žirgus, / pergalingus
karo vežimus? / ⁹ Švytravai iš dėk-
lo ištrauktu lanku, / ir tavo žo-
džio prisotintos buvo strėlės. *Sela*.

Tu upėmis vagojai žemę. / ¹⁰ Kal-
nai, matydami tave, drebo; / pratrū-
ko liūtis, / suriaumėjo jūrų bedugnė. /
Saulė iškėlė aukštai savo rankas, /
¹¹ mėnulis sustojo savo didingoje bu-
veinėje / nuo tavo greitųjų strėlių
šviesos, / nuo tavo žaibuojančios
ieties spindesio. / ¹² Įniršęs žengei
per žemę, / įpykęs sutrypei tautas. /
¹³ Išėjai gelbėti savo tautos, / gelbėti
savo pateptojo. / Sutriuškinai nedo-
rųjų namų galvą, / apnuogindamas
juos nuo pamatų ligi stogo. *Sela*.

¹⁴ Pervėrei jo paties strėlėmis / jo
karių galvas, / kai jieėjo kaip viesu-
las mūsų išblaškyti, / džiūgavo, kad
galės praryti / besislapstančius varg-
šus. / ¹⁵ Savo žirgais ištrypei jūrą, /
išjudindamas galingus vandenius. /
¹⁶ Girdžiu ir drebu visu kūnu; / iš-
girdus balsą, virpa mano lūpos. /
Suguro mano kaulai, / netvirtai tapo
mano žingsniai. / Vis dėlto ramiai
laukiu dienos, / kuri atneš nelaimę /
mus puolančiai tautai.

¹⁷ Nors figmedis nežydėtų / ir ne-
būtų vaisių ant vynmedžių, / nors alyv-
medis neneštų derliaus / ir laukai
neduotų maisto, / nors avių kaimenė
dingtų iš avidės, / o galvijų banda –
iš tvarto, / ¹⁸ aš džiaugsiuosi VIEŠ-
PATYJE, / džiūgausiu Dieve, kuris
mane išgano. / ¹⁹ Mano stiprybė –
VIEŠPATS Dievas; / jis daro mano

kojas kaip stirnų / ir įgalina mane
žengti aukštumomis.

Choro vadovui. Su styginiais instrumentais.

SOFONIJO KNYGA

Sofonijo knyga (hebr. *cefanejāh*, gr. *sophonias*, lot. *sofonias* / *sophonias*) parašyta paties pranašo Sofonijo iki 626 m. pr. Kr.

Pirmiausia skelbiamas perspėjimas Judai ir Viešpaties dienos artėjimas (1,1–18), paskui – paraginimas krašto nuolankiesiems (2,1–3), Judo priešų teismas (2,4–15), priekaištas Jeruzalei (3,1–8) ir išgelbėjimo pažadas (3,9–20).

Vidaus ir išorės pavojų akivaizdoje Sofonijas kelia balsą prieš politinius ir religinius veikėjus, karaliaus pareigūnus ir dvariškius, mėgdžiojančius svetimų kraštų papročius ir religines apeigas.

Viešpaties teismo diena

1 VIEŠPATIES žodis Ezekijo sūnaus Amarijos sūnaus Gedalijos sūnaus Kušio sūnui Sofonijui, Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijo dienomis.

² Šluote nušluosiu visa nuo žemės paviršiaus, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ³ Nušluosiu žmones ir gyvulius, / nušluosiu padangių paukščius ir jūros žuvis. / Parblokšiu nedorelius, / išnaikinsiu žmoniją nuo žemės paviršiaus, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ⁴ Pakelsiu ranką prieš Judą / ir prieš visus Jeruzalės gyventojus. / Išnaikinsiu iš šios vietos / visas Baalo liekanas / ir patį stabmeldžių kunigų vardą, / ⁵ visus, kurie ant stogų garbina / dangaus Galybes^a, / visus, kurie garbina ir prisiekia VIEŠPAČIUI, / bet prisiekia ir Melechui, / ⁶ visus, kurie paliko VIEŠPATĮ / ir nei VIEŠPATIES ieško, nei jo paiso. / ⁷ Tylėk Viešpaties DIEVO akivaizdoje! / Juk VIEŠPATIES diena arti; / VIEŠPATS parengė kruviną auką, / pašventė savo svečius. / ⁸ VIEŠPATIES kruvinos aukos dieną /

nubausiu didžiūnus bei karaliaus sūnus ir visus, / kurie rengiasi svetimšalių apdarais. / ⁹ Tą dieną nubausiu visus, / kurie šoka per slenkstį^b, / pripildo savo valdovo namus / smurto ir apgavysčių.

¹⁰ Ir tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – / bus girdėti šauksmai nuo Žuvų vartų^c, / aimanos iš Antrojo kvartalo^d, / didelis bildesys nuo kalvų. / ¹¹ Aimanuoja Machteš^e gyventojai, / nes žuvo visi pirkliai; / visi, kas sveria sidabrą, sunaikinti. / ¹² Tą dieną išnaršysiu Jeruzalę su žiburiu / ir nubausiu žmones, / kurie patenkinti ilsisi ant savo nuosėdų^f, / manydami savo širdyse: / „VIEŠPATS nedarys gero, / bet nedarys nė pikto.“ / ¹³ Bus išplėšti jų turtai / ir sunaikinti jų namai. / Nors jie statosi namus, / juose negyvens, / nors jie veisia vynuogynus, / jų vyno negers.

¹⁴ Didžioji VIEŠPATIES diena jau arti, / arti ir spartiai artėja. / Klausykis, VIEŠPATIES diena! / „Ji karti!“ – / galiūnas ten klykia! / ¹⁵ Tai bus pykčio diena, / sielvarto ir skausmo diena, / pražūtis ir siaubo diena, / tamsos ir sutemų diena, /

^{1,5a} T.y. šviesulius. ^{1,9b} Žr. 1 Sam 5,5. ^{1,10c,d} ir ^{11e} Jeruzalės miesto dalys. ^{1,12f} T.y. sutingę ir ištįžę.

juodų debesų diena, / ¹⁶ diena rago garsų ir kovos šauksmų / prie įtvirtintų miestų / ir didingų tvirtovių bokštų.

¹⁷ Sukelsiu žmonėms tokį sielvartą, / kad jie vaikščios lyg akli. / Kadangi jie nusidėjo VIEŠPAČIUI, / jų kraujas bus išpilamas kaip dulkės / ir jų viduriai išverčiami kaip mėšlas. / ¹⁸ VIEŠPATIES pykčio dieną / nepajėgs jų išgelbėti / nei auksas, nei sidabras. / Jo pavydo ugnyje / bus sunaikinta visa žemė. / Visišką ir baisų galą jis padarys / visiems žemės gyventojams.

Tautų teismas

2 Susieikite, susirinkite, / begėde tauta, / ² kol nesate išpustyti / kaip pelai pavėjui, / kol jūsų neištiko / degantis VIEŠPATIES pyktis, / kol neatėjo / VIEŠPATIES įniršio diena. / ³ Ieškokite VIEŠPATIES, visi krašto nuolankieji, / kurie vykdo te jo teisingumą; / siekite teismo, siekite nuolankumo, / kad galėtumėte rasti prieglobstį / VIEŠPATIES įniršio dieną. / ⁴ Gaza bus apleista, / Aškelonas virs dykyme, / Ašdodo gyventojai viduryje dienos bus išvaryti, / Ekronas išgriautas iki pamatų.

⁵ Vargas jums, pajūrio gyventojai, / keretų tauta! / VIEŠPATIES žodis prieš jus, / Kanaane, filistinų šalie! / Naikinsiu tave, ir tu liksi be gyventojų. / ⁶ Tu, keretų pajūri, virsi ganyklomis, / piemenų lankomis ir kaimenių aptvarais. / ⁷ Pajūris priklausys / Judo namų likučiu. / Prie jūros jie gans, / o vakare Aškelono namuose / guldys savo kaimenes, / nes VIEŠPATS, jų Dievas, juos aplankys / ir sugrąžins iš nelaisvės.

⁸ Girdėjau Moabo patyčias / ir Amono užgaules, / kai jie tyčiojosi iš mano tautos / ir užgauliojo jų kraštą. / ⁹ Todėl, kaip aš gyvas, – / tai Galybių VIEŠPATIES, Izraelio Dievo žodis, – / Moabas bus kaip Sodoma, / o Amonas kaip Gomora: / dilgėlių laukas, druskos dauba, / amžina dykynė. / Mano tautos likutis juos plėš, / mano genties išlikusieji juos paveldės. / ¹⁰ Tai bus už jų išdidumą, / nes jie tyčiojosi ir didžiavosi / prieš Galybių VIEŠPATIES tautą. / ¹¹ VIEŠPATS sukels jiems siaubą, / padaręs bejėgius visus žemės dievus. / Tuomet jį pagarbins, / kiekvienas savo vietoje, / visi tautų pajūriai ir salos.

¹² Ir jūs, kušitai, / būsite mano kalavijo išžudyti.

¹³ Jis pakels ranką / šiaurės link / ir sunaikins Asiriją; / jis pavers Ninevę dykyme, / tokia išdžiūvusia kaip dykuma. / ¹⁴ Joje ilsėsis bandos / ir visi laukiniai žvėrys; / ant stulpų tūps kuosos ir pelėdos; / bus girdėti ūbavimas lange, / o varnas kranks ant slenksčio, / nes bus nuplėštos kedro lentelės. / ¹⁵ Ar tai tas links-masis miestas, / kuris gyveno saugiai ir manė širdyje: / „Aš esu, ir be manęs nėra kito“? / Kokia dykyme jis virto, / laukinių gyvūnų guoliu! / Kas tik praeina pro šalį, / tas švilpia ir grūmoja kumščiu.

Jeruzalės ateitis

3 Vargas maištaujančiam, užterštam, / valdingam miestui! / ² Jis neklaūsė jokio balso, / nepriėmė jokio pamokymo. / Jis nepasitikėjo VIEŠPAČIU, / nesiartino prie savo Dievo.

³ Jo pareigūnai – lyg riaumojantys liūtai, / teisėjai – lyg vakaro vil-

kai, / kurie nieko nepalieka rytui. /
4 Jo pranašai – įžūlus, / klastingi
bičiuliai; / jo kunigai suteršia, kas
šventa, / ir iškraipo įstatymą. / 5 Bet
VIEŠPATS jame teisus, / jis nedaro,
kas neteisinga. / Savo teisingumą
jis atskleidžia / kas rytą taip išti-
kimai, / kaip ištikima aušra, / bet
nedorėlis nepažįsta gėdos.

6 Sunaikinau tautas, / jų gynybos
bokštai sugriauti. / Kalaviju taip iš-
šlaviau jų gatves, / kad nebėra kam
jomis vaikščioti. / Jų miestai sunai-
kinti, / be žmonių, be gyventojų. /
7 Tariau: „Tikrai tas miestas bijos
manęs, / priims pamoką / ir neišleis
iš akių nieko, / ką jam padariau.“ /
Tačiau jie su dar didesniu noru darė
tai, / kas suteršia visus jų darbus.

8 Todėl laukite manęs, – / tai
VIEŠPATIES žodis, – / laukite die-
nos, / kai pakilsiu kaip kaltintojas. /
Aš nusprendžiau surinkti gentis, /
sutelkti karalystes / ir išlieti ant jų
savo pyktį, / visą mano įniršio karš-
tį, / nes mano pavydo ugnyje / bus
sudeginta visa žemė.

9 Tuomet pakeisiu ir nuvalysiu
tautų lūpas, / kad jos visos galėtų
šauktis VIEŠPATIES vardo / ir su-
tartinai jam tarnauti. / 10 Iš anapus
Kušo upių / mano garbintojai, / mano
išblaškytieji, / atneš man atnašas.

11 Tą dieną nebebūsi sugėdinta /
dėl visų savo darbų, / kuriais maiš-
tavai prieš mane, / nes pašalinsiu iš
tavęs / išdidžiuosius pagyrūnus. /
Nebeaukštinsi daugiau savęs / ant

mano šventojo kalno. / 12 Paliksiu
tavo viduryje / nuolankią ir kuklią
tautą. / VIEŠPATIES vardas bus
jiems prieglauda, / 13 ir aš išsaugosiu
Izraelio likutį. / Jie blogai nebesielgs /
ir nebekalbės netiesos. / Apgaulin-
gam liežuviui / jų burnose nebebus
vietos. / Tuomet jie ganysis ir ilsė-
sis, / ir nebebus kam jų gąsdinti.

14 Krykštauk iš džiaugsmo, Siono
dukterie, / šauk, Izraeli! / Visa šir-
dimi džiaukis ir džiūgauk, / dukte-
rie Jeruzale! / 15 VIEŠPATS atšaukė
tau skirtą nuosprendį, / jis nušlavė
šalin tavo priešus. / Izraelio kara-
lius, pats VIEŠPATS, yra tavyje; /
tau daugiau nebereikės bijoti nelai-
mės. / 16 Tą dieną Jeruzalei bus sa-
koma: / „Nebijok, Sione, nenuleisk
rankų!“ / 17 VIEŠPATS, tavo Die-
vas, / pergalę teikiantis galiūnas, yra
tavyje: / jis noriai džiaugsis tavimi, /
atnaujins tave mylėdamas / ir
džiūgaus dėl tavęs giedodamas, /
18 kaip džiūgaujama iškilmų die-
ną. / Atitolinsiu nuo tavęs nelaime, /
dėl kurios tu kentėjai pajuoką. /
19 Tikėk manimi! / Tuo metu pa-
darysiu galą visiems, / kurie tave
engė. / Išgelbėsiu raišuosius, / surink-
siu paklydusiuosius / ir permainsiu
jų gėdą / į gyrių ir garbę visoje žė-
mėje. / 20 Tuo metu parvesiu jus na-
mo / ir tuo laiku jus surinksiu. /
Padarysiu jus garbingus ir giria-
mus / visose žemės tautose, / kai
sugrąžinsiu, jums matant, tremti-
nius, – / sako VIEŠPATS.

AGĖJO KNYGA

Agėjo knyga (hebr. *ħaggaj*, gr. *aggaios*, lot. *agg(a)eus*) parašyta paties pranašo Agėjo (VI–V a. pr. Kr.) 520 m. pr. Kr.

Pranašas ragina atstatyti Jeruzalės šventyklą (sk. 1), lygina buvusiąją šventyklą su būsimąja (2,1–9), žada kraštui gerovę (2,10–19) ir pavadina Zerubabelį Viešpaties išrinktuoju (2,20–23).

Agėjas kartu su pranašu Zachariju išjudino potremtinę hebrajų bendruomenę, ir įstrigę šventyklos atstatymo darbai buvo sėkmingai užbaigti 515 m. pr. Kr.

Ragininimas atstatyti Šventyklą

1 Antrą karaliaus Darijaus metų šešto mėnesio pirmą dieną VIEŠPATIES žodis per pranašą Agėją pasiekė Judo valdytoją Šaltielio sūnų Zerubabelį ir vyriausiąjį kunigą Jehocadako sūnų Jozuę: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS: Šie žmonės sako, kad dar neatėjo metas atstatyti VIEŠPATIES Šventyklą.“ ³ Taigi per pranašą Agėją buvo ištartas VIEŠPATIES žodis: ⁴ „Argi metas jums gyventi pagražinimais apkaltuose savo namuose, kai šie Namai tebėra sugriauti?“

⁵ Dabar taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Susimąstykite, kaip jums sekėsi! / ⁶ Jūs daug sėjote, bet mažai nuvalėte, / jūs valgote, bet jums niekada negana, / jūs geriate, bet jums niekada neužtenka, / jūs rengiatės, bet nė vienam nėra šilta, / ir kas ši tą užsidirba, / tas deda į kiaurą maišą.“ / ⁷ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Susimąstykite, kaip jums sekasi! / ⁸ Kopkite į kalvas, pargabenkite rąstų / ir atstatykite Namus. / Tuomet žvelgsiu į juos su malonumu / ir būsiu pašlovintas, – sako VIEŠPATS. – / ⁹ Jūs daug tikėjotės, / bet mažai gavote, / ir ką namo pargabenote, / tą aš vėjais paleidau. / Kodėl gi? – tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – / Ogi todėl, kad mano Namai /

tebėra sugriauti, / o jūs visi skubinatės / kiekvienas iš savo namus. / ¹⁰ Todėl dangūs virš jūsų nedavė ramos, / o žemė – savo derliaus. / ¹¹ Pašaukiau sausrą žemei ir kalvoms, / javams, jaunam vynuui ir šviežiam aliejui, / viskam, ką augina dirva, / žmonėms ir gyvuliams / ir visiems jų triūso vaisiams.“

¹² Šaltielio sūnus Zerubabelis ir vyriausiasis kunigas Jehocadako sūnus Jozuė drauge su visu tautos likučiu paklaūsė VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir pranašo Agėjo žodžių, nes VIEŠPATS, jų Dievas, buvo jį siuntęs. Žmonės buvo apimti VIEŠPATIES baimės. ¹³ Tuomet VIEŠPATIES pasiuntinys Agėjas, vykdydamas VIEŠPATIES pasiuntinybę, tarė žmonėms: „Aš su jumis, – tai VIEŠPATIES žodis.“

¹⁴ VIEŠPATS paskatino Judo valdytoją Šaltielio sūnaus Zerubabelio dvasią, vyriausiojo kunigo Jehocadako sūnaus Jozuės dvasią ir viso tautos likučio dvasią. Jie atėjo ir ėmėsi darbo prie Galybių VIEŠPATIES, savo Dievo, Namų ¹⁵ šešto mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną.

Paguodos ir vilties žodžiai

2 Antrą karaliaus Darijaus metų septinto mėnesio dvidešimt pirmą dieną per pranašą Agėją buvo ištartas VIEŠPATIES žodis:

² „Kreipkis į Judo valdytoją Šaltielio sūnų Zerubabelį, vyriausiąjį kunigą Jehocadako sūnų Jozuę bei tautos likutį ir sakyk:

³ „Kas tarp jūsų dar yra gyvas, / kuris matė šių namų pirmąją šlovę? / Kaip jums dabar jie atrodo? / Argi jie ne niekas jūsų akyse? / ⁴ Tačiau dabar drąsos, Zerubabeli, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / drąsos, vyriausiasis kunige, / Jehocadako sūnau Jozue, / drąsos, visi krašto žmonės, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Imkitės darbo! Juk aš su jumis, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis! – / ⁵ Tai aš jums pažadėjau, / kai išėjote iš Egipto. / Mano Dvasia tebėra tarp jūsų, nebijokite!“

⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Dar valandėlė laiko, / ir aš sudrebinsiu dangus ir žemę, / jūrą ir sausumą. / ⁷ Visas tautas taip sudrebinsiu, / kad visų tautų lobiai suplauks čia; / pripildysiu šiuos Namus šlovės, – / sako Galybių VIEŠPATS. – / ⁸ Mano yra sidabras / ir mano yra auksas, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – / ⁹ Šių naujųjų Namų šlovė bus didesnė negu senoji, – / sako Galybių VIEŠPATS, – / šioje vietoje aš dovanosiu taiką, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis.“

¹⁰ Antrą Darijaus metų devinto mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną VIEŠPATIES žodis pasiekė pranašą Agėją: ¹¹ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Atsiklausk kunigų nuomonės tokiu reikalu. ¹² Jei kas nešasi pašventintos mėsos savo drabužio skverne ir paliečia tuo skvernu duoną, viralą, vyną ar aliejų, kiekvieną valgį, tai ar taps jie pašventinti?“ – „Ne“, – atsakė kunigai. ¹³ Agėjas

vėl klausė: „Jei kas nors, susiteršęs palietęs lavoną, paliestų kurį iš valgių, tai ar tas taptų nešvarus?“ – „Taip, jis tampa nešvarus“, – atsakė kunigai.

¹⁴ Tuomet Agėjas tęsė: / „Tokia ir ši tauta, / tokia ir ši gentis mano akivaizdoje, – / tai VIEŠPATIES žodis, – / toks kiekvienas jų rankų darbas; / net tai, ką jie aukoja, yra nešvaru.

¹⁵ Bet dabar įsidėmėkite, kas dėsis nuo šios dienos ir ateityje. Kol nebuvo dėtas akmuo ant akmens VIEŠPATIES šventykloje, ¹⁶ kaip jums sekėsi? Kai nueidavo kuris prie dvidešimt saikų javų krūvos, ten jų būdavo tik dešimt; kai nueidavo kuris prie vyno statinės pasisemti penkiasdešimt saikų, jų būdavo tik dvidešimt.

¹⁷ Plakiau jus, visus jūsų rankų darbus sausra, kūlėmis ir kruša, tačiau jūs pas mane negrįžote, – tai VIEŠPATIES žodis. – ¹⁸ Įsidėmėkite, kas darysis nuo šiandien, nuo devinto mėnesio dvidešimt ketvirtos dienos. Nuo tos dienos, kai buvo padėti VIEŠPATIES šventyklos pamatai, įsidėmėkite, ¹⁹ ar svirne vis dar trūks grūdų sėklai. Ar vynuogė, figmedis, granatmedis ir alyvmedis vis dar neneš vaisių? Nuo šiandien jus laiminsiu!“

²⁰ Antrąkart VIEŠPATIES žodis pasiekė Agėją mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną: ²¹ „Kalbėk Judo valdytojui Zerubabeliui. Sakyk: ‘Sudrebinsiu dangus ir žemę, ²² nugriausiu karalysčių sostus, sunaikinsiu tautų karalysčių galybę. Išvartysiu karo vežimus drauge su jų igulomis; žirgai klups,

o jų raiteliai žudys vienas kitą kalaviju. ²³ Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – paimsiu tave, Zerubabeli, mano tarne, Šaltielio sū-

nau, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir padarysiu tave savo antspaudo žiedu, nes aš tave išsirinkau“, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

ZACHARIJO KNYGA

Zacharijo knyga (hebr. *zeḡarejāh*, gr. *zacharias*, lot. *za(c)charias*) parašyta paties pranašo Zacharijo (VI–V a. pr. Kr.) 520–518 m. pr. Kr.

Knyga sudaro dvi dalys. Pirmoje (sk. 1–8) užrašytas pranašo skelbimas: įžanginis paraginimas (1,1–6), aštuoni regėjimai (2,1–6,8), vyriausiojo kunigo Jozuės vainikavimas (6,9–15), nenuoširdaus pasninko pasmerkimas (sk. 7) ir Dievo pažadai Jeruzalei (sk. 8). Antra dalis (sk. 9–14) apima du pranašavimus apie išganomąjį veikimą (sk. 9–11 ir 12–14).

33

Raginimas grįžti pas Dievą

1 Antrą karaliaus Darijaus metų aštuntą mėnesį Dievo žodis pasiekė Berechijos sūnaus Idojo sūnų pranašą Zachariją:

² „VIEŠPATS labai supykęs ant jūsų protėvių. ³ Sakyk jiems: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Grįžkite pas mane, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – / ir aš grįšiu pas jus“, – / sako Galybių VIEŠPATS.

⁴ „Nebūkite kaip jūsų protėviai, kuriems ankstesni pranašai skelbė: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Grežkitės nuo savo nedorų kelių ir nedorų darbų.“ Bet jie nei manęs klaūsė, nei manęs paisė, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁵ Kur jūsų protėviai? / O pranašai argi gyvena amžinai? / ⁶ Bet argi mano žodžiai ir įstatai, / paskelbti per mano tarnus pranašus, / nepasivijo jūsų protėvių?

Jie gailejosi ir sakė: „Galybių VIEŠPATS pasielgė su mumis, paisydamas mūsų kelių ir darbų, kaip ir buvo nusprendęs padaryti.“

Keturi raiteliai

⁷ Antrą karaliaus Darijaus metų vienuolikto mėnesio – šebato – dvidešimt ketvirtą dieną VIEŠPATIES žodis pasiekė Berechijos sūnaus Idojo sūnų pranašą Zachariją. Zacharijas tarė: ⁸ „Nakčia regėjau raitelį ant sarto žirgo! Jis stovėjo lomoje tarp mirtų medžių, o už jo žirgai – sartos, bėras ir baltas. ⁹ Pakláusiau: „Mano viešpatie, kas tai?“ Angelas, kalbantis su manimi, tarė man: „Aš tau parodysiu, kas tai.“

¹⁰ Tuomet vyras, stovėjęs tarp mirtų medžių, atsakė: „Tai tie, kuriuos VIEŠPATS pasiuntė eiti sargybą žemėje.“ ¹¹ Paskui jie tarė VIEŠPATIES angelui, stovinčiam tarp mirtų medžių: „Ėjome sargybą žemėje, ir štai visa žemė taikiai gyvena.“ ¹² Tuomet VIEŠPATIES angelas ištare: „O Galybių VIEŠPATIE, kiek dar ilgai nepasigailėsi Jeruzalės ir Judo miestų, ant kurių pykai šiuos septyniasdešimt metų?“ ¹³ Angelui, kalbėjusiam su manimi, VIEŠPATS atsakė maloniais paguodos žodžiais. ¹⁴ Tuomet su manimi kalbėjęsis angelas tarė

man: 'Paskelbk šią žinią.' Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

'Aš labai pavyduliauju / dėl Jeruzalės ir Siono. / ¹⁵ Pykstu didžiu pykčiu / ant savimi patenkintų tautų; / kai buvau tik truputį įpykęs, / jos padidino nelaime.' / ¹⁶ Todėl taip kalba Galybių VIEŠPATS: / 'Grįžtu į Jeruzalę iš pasigailėjimo; / joje bus atstatyti mano Namai, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – / virš Jeruzalės bus ištiesta matavimo virvė.' – / ¹⁷ 'Dar paskelbk.' / Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / 'Mano miestai dar bus pertekę gerovės, / VIEŠPATS dar paguos Sioną, / VIEŠPATS vėl išsirinks Jeruzalę.'^a

Keturi ragai ir keturi kalviai

2 Pakėliau akis ir regėjau keturis ragus. ² Paklausiau kalbėjusį su manimi angelą: 'Kas tai?' Angelas atsakė man: 'Tai ragai, kurie vėtė Judą, Izraelį ir Jeruzalę.' ³ Paskui VIEŠPATS man parodė keturis kalvius. ⁴ Aš paklausiau: 'Ką jie darys atėję?' Jis atsakė: 'Ragai taip vėtė Judą, kad niekas negalėjo galvos pakelti. Tada kalviai atėjo įvaryti jiems siaubo ir ragų nukirsti tautoms, pakėlusioms ragus prieš Judo kraštą, kad jį išvėtytų.'

Vyras su matavimo virve

⁵ Vėl pakėliau akis ir regėjau vyrą su matavimo virve rankoje. ⁶ Paklausiau: 'Kur tu eini?' Jis atsakė man: 'Jeruzalės matuoti ir pažiūrėti, koks jos plotis ir ilgis.' ⁷ Žiūriu, su manimi kalbėjęsis angelas paėjęs į priekį, o kitas angelas išėjo jo pasitikti ⁸ ir tarė jam: 'Bėk ir pasakyk tam jaunam vyrui. Jeruzalėje bus gyve-

nama tarsi kaimuose be sienų, nes joje bus daug žmonių ir gyvulių. ⁹ Juk aš būsiu ją supanti ugnies siena, – tai VIEŠPATIES žodis, – aš būsiu Šlovė jos viduje.'

Kvietimas grįžti

¹⁰ 'Ei, bėkite iš šiaurės krašto! – / tai VIEŠPATIES žodis, – / nors išsklaidžiau aš jus / tarsi keturis padangių vėjus, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ¹¹ Ei, bėkite į Sioną, / gyvenantieji Babilone!' / ¹² Juk taip kalba Galybių VIEŠPATS, / po to, kai jo Šlovė pasiuntė mane, / apie jus apiplėšusias tautas: / 'Kas tik užgauna jus, / tas užgauna mano akies vyzdį. / ¹³ Dabar, tikėkite manimi, aš keliu prieš juos ranką, / ir jie taps savo vergų grobiu. / Tuomet žinosite, / kad Galybių VIEŠPATS siuntė mane. / ¹⁴ 'Krykštauk ir džiaukis, Siono dukterie! / Juk štai ateinu gyventi tarp jų, – / tai VIEŠPATIES žodis. – / ¹⁵ Tą dieną daug genčių prisidės prie VIEŠPATIES, / ir jos bus mano tauta, / o aš gyvensiu tarp jų.' / Tuomet tu žinosi, / kad Galybių VIEŠPATS siuntė mane pas tave. / ¹⁶ VIEŠPATS paveldės Judą / kaip savo dalį šventajame krašte / ir vėl išsirinks Jeruzalę. / ¹⁷ Tenutyla visa žmonija VIEŠPATIES aki-vaizdoje, / nes jis pakilo iš savo šventosios buveinės.

Vyriausiasis kunigas Jozuė

3 Tuomet jis parodė man vyriausiąjį kunigą Jozuė, stovintį priešais VIEŠPATIES angelą, ir Šetoną, atsistojusį dešinėje jo apkalinti. ² VIEŠPATIES angelas tarė Šetonui: 'Tesudraudžia tave VIEŠ-

^{1,17a} Hebr. teksto 2,1–17 atitinka kai kurių vertimų 1,18–2,13.

PATS, Šetone! VIEŠPATS, kuris išsirinko Jeruzalę, tesudraudžia tave! Argi šis žmogus nėra nuodėgulis, išplėštas iš ugnies?' ³ Mat Jozuė stovėjo priešais angelą, vilkėdamas purvinais drabužiais. ⁴ Pastarasis paliepė savo tarnams: 'Nuvilkite nuo jo purvinius drabužius.' O jam tarė: 'Žiūrėk, nuėmiau tavo kaltę nuo tavęs ir apvilksiu tave iškilmų apdaru.' ⁵ Ir dar paliepė: 'Uždėkite jam ant galvos švarų gobtuvą.' Jie uždėjo jam ant galvos švarų gobtuvą ir apvilko jį drabužiais, VIEŠPATIES angelui stovint šalia.

⁶ Tuomet VIEŠPATIES angelas patikino Jozuę, sakydamas: ⁷ 'Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Jei eisi mano keliais / ir laikysies mano reikalavimų, / tai valdysi mano Namus, / saugosi mano kiemus / ir turėsi teisę būti tarp čia tarnaujančiųjų. / ⁸ Taigi klausykis, vyriausiasis kunige Jozuė! / Tu ir tavo bendražygiai, sėdintys priešais tave, / esate būsimų dalykų ženklas. / Taip, aš atsiųsiu savo tarną Atžalą. / ⁹ Ant šio akmens, kurį padėjau priešais Jozuę, / ant akmens su septyniomis akimis, / aš pats įrėšiu užrašą, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – / ir per vieną dieną pašalinysiu šio krašto kaltę. / ¹⁰ Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – / kviesite vienas kitą ateiti / į savo vynmedžio ir figmedžio pavėsį.'

Žvakidė

4 Su manimi kalbėjęsis angelas grįžo ir pažadino mane, kaip žmogus pažadinamas iš miego. ² 'Ką matai?', – paklausė jis. Aš atsakiau: 'Matau žvakidę, visą iš aukso, su dubeniu viršuje. Virš jos yra septyni

žibintai ir septyni vamzdeliai tiems žibintams. ³ Greta jos yra du alyvmedžiai: vienas – dubens dešinėje, kitas – kairėje.' ⁴ Aš savo ruožtu paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: 'Kas tai, mano viešpatie?' ⁵ Kalbėjęsis su manimi angelas atsakė man: 'Argi tu nežinai, kas tai?' Atsakiau: 'Ne, mano viešpatie.'

⁶ Jis tarė man: / 'Štai VIEŠPATIES žodis Zerubabeliui. / Ne galybe, ne jėga, / bet mano Dvasia, – / skelbia Galybių VIEŠPATS. – / ⁷ Kas tu toks, didysis kalne? / Tu pavirsi lyguma prieš Zerubabelį! / Jis padės baigiamąjį akmenį į vietą, / lydimas šauksmų: „Malonė! Malonė jam!“

⁸ Be to, mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: / ⁹ 'Zerubabelio rankos padėjo pamatus šiems Namams, / jo rankos juos ir baigs.' / Tuomet žinote, / kad Galybių VIEŠPATS atsiuntė mane pas jus. / ¹⁰ Juk visi, niekinę menkos pradžios dieną, / dabar džiaugsis ir regės / kartinį akmenį Zerubabelio rankoje. ✠

[Paskui jis man atsakė:] 'Tai septynios VIEŠPATIES akys, užmatančios visą žemę.' ¹¹ – 'O kas tie du alyvmedžiai: vienas – žvakidės dešinėje, o kitas – kairėje?' – paklausiau. ¹² Ir dar pridūriau: 'Kas tos dvi alyvmedžių šakos, pilančios aliejų per anuos aukso vamzdelius?' ¹³ Jis tarė man: 'Argi nežinai, kas tai?' – 'Ne, mano viešpatie', – atsakiau. ¹⁴ Tuomet jis man paaiškino: 'Tai du pateptieji, kurie tarnauja visos žemės Viešpačiui.'

Skraidantis ritinys

5 Vėl pakėliau akis ir regėjau skraidantį ritinį. ² 'Ką matai?' – paklausė jis. Atsakiau: 'Matau skraidantį ritinį! Jo ilgis dvidešimt

uolekčių ir plotis dešimt uolekčių.’
³ Tuomet jis man paaiškino: ‘Tai praeikimas, kuris tvyro ant viso krašto veido. Pasak įrašo vienoje jo pusėje, kas tik vagia, tas bus atskirtas, ir pasak įrašo kitoje pusėje, kas melagingai prisiekia, tas bus atskirtas.

⁴ Aš jį pasiunčiau, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – / Jis įeis į vagies namus / ir į namus kiekvieno, / melagingai prisiekiančio mano vardu. / Jis apsistos tuose namuose / ir sunaikins jų sienojus ir akmenis.’

Moteris krepšyje

⁵ Tuomet su manimi kalbėjęs angelas priėjo ir tarė man: ‘Pakelk akis ir pažiūrėk į tai, kas išeina!’ – ⁶ ‘Kas gi tai?’ – paklausiau. Jis tarė: ‘Tai krepšys, kuris išeina.’ Ir paaiškino: ‘Tai jų kaltė visame krašte.’ ⁷ Tuomet buvo nukeltas švino dangtis, ir štai krepšio viduje sėdi moteris! ⁸ Jis tarė: ‘Tai Nedorybė.’ Jis įstūmė ją atgal į krepšio vidų ir užvožė krepšio angą švino svarsčiu. ⁹ Pakėliau akis ir regėjau dvi besiartinančias moteris. Jų sparnuose buvo vėjas, o jų sparnai tarsį gandro sparnai, ir jos pakėlė krepšį tarp dangaus ir žemės. ¹⁰ Tuomet paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: ‘Kur gi jos neša tą krepšį?’ ¹¹ Jis atsakė man: ‘Pastatyti jam buveinę Šinaro krašte. Kai ji bus pastatyta, jos ten padės krepšį ant stovo.’

Keturi vežimai

6 Vėl pakėliau akis ir regėjau keturis vežimus, išvažiuojančius tarp dviejų kalnų. Tie kalnai buvo žalvario. ² Pirmo vežimo žirgai buvo sarti, antro juodi, ³ trečio balti, o

ketvirto palši obuolmušiai, eiklūs ristūnai. ⁴ Aš paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: ‘Kas tai, mano viešpatie?’ ⁵ Angelas atsakė man: ‘Tai keturi padangių vėjai. Jie išeina, nusilenkę visos žemės VIEŠPAČIUI. ⁶ Sartieji žirgai eina į rytų šalį, vežimas su juodais žirgais – į šiaurės šalį, baltieji – į vakarų šalį, o palšieji obuolmušiai – į pietų šalį.’ ⁷ Išėję ristūnai nekantravo pradėti eiti sargybą žemėje. Jis tarė: ‘Pradėkite! Eikite sargybą žemėje!’ Ir jie ėjo sargybą žemėje. ⁸ Jis pašaukė mane, tardamas: ‘Žiūrėk, einantieji į šiaurės šalį įkurdino mano Dvasią šiaurės krašte.’

Jozuės vainikavimas

⁹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁰ ‘Paimk sidabro ir aukso iš tremtinių Heldajo, Tobijos ir Jedajos, atvykusių iš Babilono, ir nueik tą pačią dieną į Sofonijos sūnaus Jošijos namus. ¹¹ Paimk sidabro ir aukso, padaryk karūną ir uždėk ją vyriausiajam kunigui Jehocadako sūnui Jozuei ant galvos. ¹² Sakyk jam:

„Taip kalba Galybių VIEŠPATS. / Štai vyras, kurio vardas Atžala, / nes jis turės atžalą vietoj savęs / ir pastatys VIEŠPATIES šventyklą. / ¹³ Tai jis pastatys VIEŠPATIES šventyklą, / turės karališką didybę, / sėdės ir valdys savo soste. / Bus ir kunigas, sėdintis savo soste, / ir tai-kus sutarimas tarp jų.“

¹⁴ Pati karūna liks VIEŠPATIES šventykloje kaip Heldajo, Tobijos, Jedajos ir Sofonijos sūnaus Jošijos atminimas. ¹⁵ Toli toli esantieji ateis ir padės statyti VIEŠPATIES šventyklą. Tuomet jūs žinosite, kad Galybių VIEŠPATS atsiuntė mane pas

jus. Tai įvyks, jei jūs uoliai klausysitės VIEŠPATIES balso.“

Apie nenuoširdų pasninką

7 Ketvirtų karaliaus Darijaus metų devinto mėnesio – kislevo – ketvirtą dieną VIEŠPATIES žodis pasiekė Zachariją. ² Mat Betelio žmonės buvo pasiuntę Sarecerą ir Regem Melechą drauge su įgaliojiniais prašyti VIEŠPATIES malonės ³ ir paklausti Galybių VIEŠPATIES Namų kunigus ir pranašus: „Ar ir toliau man verkti ir pasninkauti, kaip dariau šitiek metų?“

⁴ „Tuomet mane pasiekė Galybių VIEŠPATIES žodis: ⁵ „Sakyk visiems krašto žmonėms ir kunigams:

Pasninkaudami ir raudodami penktą mėnesį / ir septintą mėnesį^a / per tuos septyniadešimt metų, / argi iš tikro dėl manęs pasninkaudavote? / ⁶ Juk, valgydami ir gerdami, / argi nevalgote ir negeriate / tik dėl savęs pačių?“

⁷ Argi tai ne tie patys žodžiai, kuriuos VIEŠPATS skelbė per ankstyvuosius pranašus, kai Jeruzalė ir aplinkiniai miestai¹ buvo pilni žmonių ir klestėjo, kai Negebas ir Šefela buvo pilni gyventojų?

⁸ VIEŠPATIES žodis pasiekė Zachariją: ⁹ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Teiskite teisingai, / būkite maloningi ir gailėstingi vieni kitiems. / ¹⁰ Neskriauskite našlės ir našlaičio, / ateivio ir vargšo. / Nespėskite savo širdyse pinklių / vieni kitiems.“

¹¹ Bet jie atsisakė klausyti, atkakliai atsuko nugarą ir, nenorėdami

girdėti, užsikimšo ausis. ¹² Savo širdis jie taip užkietino kaip kietą deimantą, kad negirdėtų Įstatymo ir žodžių, kuriuos Galybių VIEŠPATS buvo savo dvasia siuntęs per ankstyvuosius pranašus. Todėl ir atėjo tas aitrus pyktis iš Galybių VIEŠPATIES. ¹³ „Kaip jie atsisakė klausyti, kai aš šaukiau, taip aš atsisakiau juos išklausyti, kai jie manęs šaukėsi, – sako Galybių VIEŠPATS. – ¹⁴ Išblaškiau juos audra anose tautose, kurių jie nebuvo pažinę. O kraštas, kurį jie paliko, buvo taip nusiaubtas, kad niekas nei ten, nei iš ten nebekėlė kojos. Jie padarė, kad žavus kraštas virto tyrais.

Dievo pažadai Jeruzalei

8 [Mane] pasiekė Galybių VIEŠPATIES žodis: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Smarkiai pavyduliauju Sionui / ir esu labai ant jo įniršęs! / ³ Taip kalba VIEŠPATS: / „Sugrįšiu į Sioną / ir gyvensiu Jeruzalėje. / Jeruzalė bus vadinama ištikimuoju miestu, / o Galybių VIEŠPATIES kalnas / bus vadinamas šventuoju kalnu.“ / ⁴ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Senukai ir senutės, / kiekvienas dėl žilos senatvės su lazda rankoje, / vėl sėdės Jeruzalės gatvėse. / ⁵ Miestas bus pilnas / berniukų ir mergaičių, / žaidžiančių jo gatvėse.“ / ⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Nors šiomis dienomis tai ir atrodo neįmanoma / šios tautos likučiu, / argi tai turi atrodyti ir man neįmanoma?“ – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis. / ⁷ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Tikėk

^{7,5a} T.y. minėdami Jeruzalės Šventyklos sunaikinimą ir Judo valdytojo nužudymą. Žr. 2 Kar 25,25.

manimi, išgelbėsiu savo tautą / iš saulėtekio šalies ir iš saulėlydžio šalies; / parvesiu juos gyventi į Jeruzalę. / ⁸ Jie bus mano tauta, / o aš būsiu jų Dievas / ištikimybėje ir teisumu. / ⁹ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / 'Tebūna tvirtos jūsų rankos! / Neseniai girdėjote šiuos žodžius / iš lūpų pranašų, buvusių tą dieną, / kai buvo dedami Galybių VIEŠPATIES Namų pamatai / jo Šventykloai atstatyti. / ¹⁰ Juk iki tos dienos / nebuvo nei algos žmonėms, nei pelno iš gyvulių, / nebuvo saugu nuo priešų / nei išeinančiam, nei grįžtančiam. / Aš nuteikiau žmones / būti priešiškus vienas kitam. / ¹¹ Bet dabar aš nebesielgsiu su šios tautos likučiu, / kaip elgiausi anomis dienomis, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – / ¹² nes sėja bus sėkminga: / vynuogės duos savo vaisių, / žemė duos savo derlių, / ir dangūs duos savo rasą. / ¹³ Kaip buvote keikiami tautų, / o Judo namai ir Izraelio namai, / taip pat, kai jus išgelbėsiu, / būsite giriami. / Nebijokite! Tebūna tvirtos jūsų rankos! / ¹⁴ Juk taip kalba Galybių VIEŠPATS: / 'Kaip nusprendžiau siųsti jums nelaimę / ir nepasigailėjau, / kai jūsų protėviai mane įpykdė, – / sako Galybių VIEŠPATS, – / ¹⁵ taip šiomis dienomis nusprendžiau daryti gera / Jeruzalei ir Judo namams. Nebijokite! / ¹⁶ Štai dalykai, kuriuos turite daryti. / Sakykite tiesą vieni kitiems, / teiskite savo vartuose, / paisydami tiesos ir tobulo teisingumo, / ¹⁷ nespėskite savo širdyse pinklių vieni kitiems / ir nebranginkite kreivos priesaikos, / nes visų šių

dalykų aš nekenčiu', – / tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁸ Mane pasiekė Galybių VIEŠPATIES žodis: / ¹⁹ 'Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Ketvirto mėnesio pasninkas^a, / penkto mėnesio pasninkas, septinto mėnesio pasninkas^b / ir dešimto mėnesio pasninkas^c pavirs / džiaugsmu bei linksmybe / ir malonia švente Judo namams. / Branginkite tiesą ir taiką! / ²⁰ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / 'Dar ateis tautų, / daugelio miestų gyventojų. / ²¹ Vieno miesto gyventojai eis į kitą, sakydami: / 'Eikite šen! Eime maldauti VIEŠPATIES malonės, / ieškoti Galybių VIEŠPATIES. / Aš ir pats einu! / ²² Ateis daug tautų ir galingų genčių / ieškoti Jeruzalėje Galybių VIEŠPATIES / ir maldauti VIEŠPATIES malonės. / ²³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: / 'Tomis dienomis dešimt vyrų iš visų kalbų genčių / stvers judėją ir, laikydami už jo drabužio skverno, sakys: / 'Leiskite eiti su jumis, / nes mes girdėjome, kad Dievas su jumis.'"

Kaimyninių tautų teismas

9 *Ištarmė.*
VIEŠPATIES žodis pasiekė Hadracho kraštą / ir apsisistojo poilsio Damaske, / nes VIEŠPAČIUI priklausė Aramo sostinė, / kaip ir visos Izraelio giminės, / ² taip pat Hamatas, / esantis ant jo ribos, / Tyras ir Sidonas, / nors jie ir sklydi išmintimi. / ³ Tyras pasistatė tvirtovę, / prisikrovė sidabro kaip dulkių / ir aukso kaip gatvių purvo. / ⁴ Bet dabar Viešpats padarys jį skurdą, / nu-

^{8,18a} Jeruzalės sunaikinimo minėjimas. Žr. 2 Kar 25,3-4. ^{8,19b} Žr. Zch 7,5. ^{8,19c} Jeruzalės apgulos minėjimas. Žr. 2 Kar 25,1.

bloks į jūrą jo turtus, / o pats Tyras bus ugnies prarytas.

⁵ Tai matydamas Aškelonas drėbės iš baimės, / Gaza raitysis iš skausmo, / Ekronas regės, kad žlugo jo viltys. / Gazos karalius žus, / o Aškelonas liks be gyventojų. / ⁶ Mišrūnė tauta apsigyvens Ašdode, / o aš išrąsiu Filistijos puikybę.

⁷ Išvalysiu kraują jai iš burnos, / bjauriuosius dalykus jai iš tarpdančių. / Jos likutis priklausys mūsų Dievui; / jie bus kaip šeima Judo giminėje, / o Ekronas bus panašus į jebusiečius. / ⁸ Atsistosis kaip sargas prie savo namų, / kad niekas aplink juos nežygiuotų. / Nenusiaubs jų daugiau joks engėjas, / nes dabar į juos nukreiptos mano akys.

Būsimasis Karalius

⁹ Didžiai džiūgauk, Siono dukterie, / garsiai krykštau, dukterie Jeruzale! / Štai pas tave ateina tavo Karalius, / jis išaukštintas ir pergalingas, / jis nuolankus ir joja ant asilo, / ant asiliuko, asilės jauniklio. / ¹⁰ Jis išvays kovos vežimus iš Efraimo / ir karo žirgus iš Jeruzalės; / karo lankas bus sulaužytas, / ir jis skelbs taiką tautoms. / Jo valdžia bus nuo jūros ligi jūros / ir nuo Upės^a ligi žemės pakraščiu. / ¹¹ O dėl tavęs, / dėl tavo Sandoros su manimi kraujo, / aš išlaisvinsiu tavo kalinius iš duobės, / kurioje nėra vandens. / ¹² Grįžkite į savo tvirtovę, / vilties neprardę kaliniai! / Šiandien aš pareiškiu, / kad gražinsiu jums dvigubai. / ¹³ Juk aš įtempiau Judą tarsi lanką, / o Efraimą padariau jo strele. / Aš sukelisiu tavo sūnus, Sione, / padary-

siu tave tarsi galiūno kalaviją / prieš tavo sūnus, Graikiją.

¹⁴ Tuomet pats VIEŠPATS pasirodys jiems, / švytruos jo strėlės it žaibai; / pats Viešpats DIEVAS duos ženklą rago gausmu / ir žygiuos pirmyn pietų viesulų audromis. / ¹⁵ Galybių VIEŠPATS juos apsaugos, / ir jie prarys svaidyklių akmenis, / sutrips juos kojomis; / jie gers jų kraują tarsi vyną / ir bus sklidinai kaip liejamųjų aukų dubuo, / kiau-rai permerkti kaip aukuro ragai.

¹⁶ Tą dieną VIEŠPATS, jų Dievas, juos išgelbės, / nes jie – jo tautos kaimenė. / Tarsi brangakmeniai karūnoje / jie žerės jo žemėje. / ¹⁷ Koks bus jos gerumas ir grožis! / Grūdai duos jėgų vaikinams, / o jaunas vynas – merginoms.

Išgelbėjimo pažadas

10 Prašykite VIEŠPATĮ lietaus, / ankstyvųjų lietu, / VIEŠPATI, kuris sukuria perkūnijos debes, / gausiai duoda lietaus / ir žolės kiekvienam jo laukuose. / ² Juk terafimai^b kalba nesąmones, / žyniai regi melą, / svajotojai pasakoja apgaulingą svajones / ir guodžia tuščiais sapnais. / Todėl žmonės ir klajoja kaip avys; / jie kenčia, nes neturi ganytojo.

³ Užsidediau įnirsiu ant ganytojų, / išliesiu jį ant užsispyrėlių, / nes Galybių VIEŠPATS rūpinasi / savo kaimene – Judo namais / ir padarys juos didingu savo karo žirgu. / ⁴ Iš jų kils kartinis akmuo, / palapinės kuolas, / kario lankas; / iš jų kils visi pareigūnai. / ⁵ Jie mūsųje bus kaip galiūnai, / gatvių purve trypiantys priešą; / jie kausis, nes

VIEŠPATS yra su jais / ir privers raitelius bėgti.

⁶ „Padarysiu tvirtus Judo namus / ir išgelbėsiu Juozapo namus. / Parvesiu juos atgal, / nes jiems atleidiu. / Jie bus, tarsi nebūčiau jų atmetęs, / nes aš esu jų Dievas / ir juos išklaussiu. / ⁷ Tuomet Efraimo žmonės bus kaip galiūnai, / tarsi nuo vyno bus džiugios jų širdys. / Jų vaikai tai regės ir džiaugsis, / o jų širdys krykštaus VIEŠPATYJE.

⁸ Duosiu jiems ženklą ir juos surinksiu, / nes juos išpirkau, / ir jie bus tokie pat gausūs kaip anksčiau. / ⁹ Nors aš ir išblaškiau juos tautose, / jie atmins mane tolimose šalyse, / išaugins savo vaikus ir grįš. / ¹⁰ Gražinsiu juos namo iš Egipto žemės, / surinksiu juos iš Asirijos, / parvesiu į Gileado kraštą ir Libaną, / bet net ten neužteks jiems vietos. / ¹¹ Jie per eis kančios jūrą; / bus nutildytos jūros bangos / ir nusaustos visos Nilo gelmės. / Asirijos puikybė bus pažeminta, / iš Egipto atimtas skeptras. / ¹² Padarysiu juos tvirtus VIEŠPATYJE, / ir jie žygiuos mano vardu“, – / tai VIEŠPATIES žodis.

11 Atidaryk, Libane, savo duris, / ir tesuryja ugnis tavo kedrus! / ² Raudok, kiparise, nes krito kedras, / sunaikinti puikieji medžiai! / Raudokite, Bašano ąžuolai, / nes buvo iškirstas tankusis miškas! / ³ Įsiklausyk! Piemenys rauda, / nes apiplėšta jų didybė! / Įsiklausyk! Liūtai riaumoja, / nes sunaikintos Jordano tankmės!

Du piemenys

⁴ Taip kalba VIEŠPATS, mano Dievas: „Būk piemeniu kaimenės

avių, pasmerktų skerdynėms. ⁵ Perkantieji jas žudo nebaudžiami, o parduodantieji sako: „Tebūna garbė VIEŠPAČIUI, nes aš tapau turtingas! Net jų pačių piemenys jų nesigaili. ⁶ Nė aš daugiau nebeprisigailėsiu krašto gyventojų, – tai VIEŠPATIES žodis. – Tikėk mani, atiduosiu juos, kiekvieną jų, jo kaimynui ir jo karaliui į nagus. Jie nusiaubs žemę, bet iš jų rankų aš negelbėsiu nė vieno.“

⁷ Taigi dėl avių pirklių naudos aš tapau piemeniu kaimenės avių, pasmerktų skerdynėms. Pasiėmiau dvi lazdas, vieną pavadinau ‘Malone’, o kitą – ‘Vienybė’ ir rūpinausi avimis. ⁸ Per vieną mėnesį atsikračiau trijų piemenų, nes buvau dėl jų netekęs kantrybės, o ir jie manęs neapkentė. ⁹ Tariau: ‘Aš nebūsiu jūsų piemeniu. Kuri turi mirti, tenumiršta, kuri turi būti sunaikinta, tebūna sunaikinta, o likusios teryja viena kitos kūnų!’ ¹⁰ Paėmiau lazda ‘Malone’ ir perlaužiau, panaikindamas Sandorą, kurią buvau sudaręs su visomis tautomis. ¹¹ Tą dieną ji buvo panaikinta, ir avių pirkliai, stebėję mane, suprato, kad tai VIEŠPATIES žodis. ¹² Tuomet jiems tariau: ‘Jei tai atrodo jums teisinga, išmokėkite man algą, bet jeigu ne, tai tiek to.’ Jie atsverė man algos trisdešimt sidabro šekelių. ¹³ Bet VIEŠPATS man tarė: „Įmesk tai į uždą, šią šaunią kainą, kuria buvau jų įvertintas.“ Paėmęs trisdešimt sidabro šekelių, įmečiau juos į uždą VIEŠPATIES Namuose. ¹⁴ Tuomet perlaužiau antrąją lazda – ‘Vienybė’, panaikindamas šeimos ryšius tarp Judo ir Izraelio.

¹⁵ Tada VIEŠPATS tarė man: „Būk dar kartą piemeniu, ši kartą – niekam tikusiu piemeniu, ¹⁶ nes aš,

tikėk manimi, išugdysiu krašte pie-
menį, kuris nesisirūpins žūvančiomis,
neieškos paklydusiųjų, negydys ser-
gančiųjų ir nemaitins sveikųjų, bet
rys riebiųjų mėsą ir net plėš jų nagus.

¹⁷ Ak, mano niekam tikęs piemuo, /
tu nesisirūpini kaimene! / Teužgauna
kalavijas jam ranką / ir dešinę akį! /
Tenudžiūsta visiškai jo ranka, /
teapanka jo dešinė akis!¹⁶

Jeruzalės išgelbėjimas

12 *Ištarmė.*

VIEŠPATIES žodis Izraeliui. Tai žodis VIEŠPATIES, kuris išskleidė dangus, padėjo pamatus žemei ir sukūrė žmogaus dvasią.² „Štai padarysiu Jeruzalę svaigulio taure visoms aplinkinėms tautoms apstulbinti. Ji bus tokia pat ir Judui, Jeruzalės apgultam.“³ Tą dieną padarysiu iš Jeruzalės sunkų akmenį visoms tautoms; visos, norinčios ją pakelti, sunkiai susižalos. Bet susirinks prieš ją visos žemės tautos.⁴ Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – ištiksiu visus žirgus siaubu, o raiteliai eis iš proto. O nuo Judo namų nenuleisiu akių, apakinęs visų tautų žirgus.⁵ Tuomet Judo didžiūnai sau tars: 'Jeruzalės gyventojai semiasi stiprybės iš Galybių VIEŠPATIES, savo Dievo!'

⁶ Tą dieną padarysiu Judo didžiūnus lyg žarijų indą malkų krūvoje, lyg liepsnojantį deglą javų gubose. Jie prarys iš dešinės ir iš kairės visas aplinkines tautas, o Jeruzalė bus pilna žmonių ir toliau pasiliks savo vietoje – Jeruzalėje.

⁷ VIEŠPATS pirmiau išgelbės Judo palapines, kad Dovydo namų garbė ir Jeruzalės gyventojų garbė nebūtų išaukštinta labiau negu Judo.

⁸ Tą dieną VIEŠPATS taip apsaugos Jeruzalės gyventojus, kad silpniausias iš jų bus kaip Dovydas, o Dovydo namai – lyg Dievas, lyg VIEŠPATIES angelas jų priekyje.⁹ Atėjus tai dienai, norėsiu sunaikinti tautas, atžygiavusias pulti Jeruzalės.

¹⁰ Ant Dovydo namų ir Jeruzalės taip išliesiu malonės ir maldavimo dvasią, kad, žvelgdami į tą, kuri pervėrė, jie raudos, kaip raudama vienturčio vaiko, ir sielvartaus, kaip sielvartaujama pirmagimio sūnaus.¹¹ Tą dieną Jeruzalės rauda bus didesnė už Hadad Rimono raudą Megido lygumoje.¹² Ir kraštas raudos, kiekviena kiltis atskirai: Dovydo namų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai; Natano namų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai;¹³ Levio namų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai; šimių kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai;¹⁴ ir visos kitos kiltys, kiekviena skyrium ir jų žmonos atskirai.

Netikrųjų pranašų išvayrimas

13 Tą dieną Dovydo namams ir visiems Jeruzalės gyventojams bus atviras šaltinis nuodėmei ir nešvarumui nuvalyti.

² „Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – taip išdildysiu iš krašto stabų vardus, kad jie nebebus daugiau nė minimi, ir išvaysiu iš krašto pranašus bei nešvarumo dvasią.“³ O jei kas nors vėl imtų pranašauti, jo tėvas ir motina, jo gimdytojai, tars jam: 'Tu neliksi gyvas, nes kalbi melą VIEŠPATIES vardu!' Tėvas ir motina, jo gimdytojai, pervers jį, kai jis pranašaus.⁴ Tą dieną pranašai visi iki vieno gėdysis savo turėtų regėjimų, kai pranašavo, ir nevilkės ašutinės pranašo

skraistės, noredami apgauti; ⁵ kiekvienas jų sakys: 'Aš ne pranašas, aš žmogus žemdirbys, nes paveldėjau žemę dar savo jaunystėje.' ⁶ O jei kas jį paklaus: 'Iš kur gi tos žaizdos ant tavo krūtinės?' – jis atsakys: 'Gavau jas per muštynes bičiulių namuose.'"

Kalavijo giesmė

⁷ „Pabusk, kalavijau, prieš mano piemenį, / prieš žmogų, kuris man artimas, – / tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – / Užmušk piemenį, kad būtų išblaškytos avys, / ir aš pakelsiu ranką prieš mažutėlius. / ⁸ Visame krašte, – tai VIEŠPATIES žodis, – / du trečdaliai bus sunaikinti ir žus, / o vienas trečdalis liks. / ⁹ Tą trečdalį vesių per ugnį, / apvalysiu juos, kaip apvalomas sidabras, / išmėginysiu juos, kaip išmėginamas auksas. / Jie šauksis mano vardo, / ir aš juos išklausysiu. / Sakysiu: 'Jie – mano tauta', – / o jie sakys: 'VIEŠPATS yra mūsų Dievas.'"

Viešpats valdo iš Jeruzalės

14 Žiūrėk! Ateina VIEŠPATIES diena, kai iš tavęs paimtas grobis bus padalytas tavo vietoje. ² Aš surinksiu visas tautas į mūsų su Jeruzale. Miestas bus paimtas, namai išplėsti ir moterys išniekinotos. Pusė miesto išeis į tremtį, bet likusieji žmonės nebus išvaryti iš miesto. ³ Tuomet VIEŠPATS ir stos į mūsų su anomis tautomis, kaip jam įprasta kovoti mūsų dieną. ⁴ Tą dieną jo kojos stovės ant Alyvų kalno į rytus nuo Jeruzalės. Alyvų kalnas bus taip perskeltas į dvi dalis labai plačiu slėniu iš rytų į vakarus, kad

viena jo dalis pasislinks šiaurės link, o kita – pietų link. ⁵ Slėnis tarp kalnų bus užverstas, nes jis eis iki Acalo; jis bus taip užverstas, kaip per žemės drebėjimą Judo karaliaus Uzijo dienomis. Ir VIEŠPATS, mano Dievas, ateis drauge su visais savo šventaisiais.

⁶ Tą dieną nebus nei šalčio, nei šalnų. ⁷ Bus viena ištisa diena, žinoma VIEŠPAČIUI, ne diena ir ne naktis, nes ir vakare bus šviesu.

⁸ Tą dieną gyvieji vandenys ims tekėti iš Jeruzalės: pusė jų – į Rytų jūrą, pusė – į Vakarų jūrą. Taip bus ir vasarą, ir žiemą.

⁹ VIEŠPATS bus Karalius visoje žemėje, tą dieną bus vienas VIEŠPATS ir vienas jo vardas.

¹⁰ Visas kraštas nuo Gebos iki Rimono į pietus nuo Jeruzalės bus paverstas lyguma. Bet Jeruzalė pasiliks aukštai savo vietoje – nuo Benjamino vartų iki Senujų vartų vietos, iki Kampo vartų, ir nuo Hananelio bokšto iki karaliaus vyno spaudyklų. ¹¹ Ji bus pilna žmonių, nes niekada daugiau nebus pasmerkta sunaikinti. Jeruzalė bus saugi vieta gyventi.

¹² O rykštė, kuria VIEŠPATS nuplaks visas tautas, kariaujančias su Jeruzale, bus tokia: jų kūnai supus jiems bestovint ant kojų, jų akys išpus akiduobėse, o liežuviai jiems supus burnose. ¹³ Tą dieną VIEŠPATS sukels tokį didelį samyšį, kad kiekvienas žmogus stvers kaimyno ranką ir kiekvieno žmogaus ranka bus pakelta prieš kaimyno ranką. ¹⁴ Net Judas stos į mūsų Jeruzalėje. Bus surinkti visų aplinkinių tautų turtai – auksas, sidabras ir didelės krūvos drabužių. ¹⁵ Tokia pat rykštė užklups arklius, mulus,

kupranugarius, asilus ir visus gyvulius tose stovyklose.

¹⁶ Likusieji gyvi tarp tautų, atžygiavusių prieš Jeruzalę, kasmet keliaus pagarbinti Karaliaus, Galybių VIEŠPATIES, ir švęsti Palapinių iškilmės. ¹⁷ Jei kuri nors iš šių žemėje neatkeliautų pagarbinti Karaliaus, Galybių VIEŠPATIES, ji negaus lietaus. ¹⁸ Jei Egipto šeima neatkeliaus ir nenorės atvykti, ištiks ir juos ta rykštė, kuria VIEŠPATS plaka tautas, neatkeliausias Palapinių iškilmės švęsti.

¹⁹ Taip bus baudžiamas Egiptas ir tautos, neatkeliaujančios Palapinių iškilmės švęsti.

²⁰ Tą dieną net varpeliai ant žirgų turės įrašą: „Pašvęstas VIEŠPACIUI“. Verdami katilai VIEŠPATIES Namuose bus tokie pat šventi, kaip šventieji dubenys ties VIEŠPATIES aukuru. ²¹ Kiekvienas verdamas katilas Jeruzalėje ir Jude bus šventas Galybių VIEŠPACIUI. Visi, norintys atnašauti auką, ateis juose virti. Tą dieną nebebus daugiau pirklių Galybių VIEŠPATIES Namuose.

MALACHIJO KNYGA

Malachijo knyga (gr. *malachias*, lot. *malachi(as)*) parašyta bevardžio pranašo (tarp 480 ir 460 m. pr. Kr.), pravardę gavusio iš knygoje minimo pasiuntinio (hebr. *mal'ākī* „mano pasiuntinys“).

Po Dievo meilės Izraeliui pareiškimo (1,1–5) pranašas peikia kunigus (1,6–2,9), neištikimą tautą (2,10–16) ir pranašauja Dievo teismą (2,17–3,18) bei Viešpaties dieną (3,19–23).

Amžininkams, klausiantiems, kur Dievo gailestingumas, knyga atsako: teisingumas nugalės, Viešpaties dieną pasaulyje Dievui sukūrus naują darną.

Dievo meilė Izraeliui

1 *Ištarmė.*

VIEŠPATIES žodis Izraeliui per Malachiją.

² „Mylėjau jus, – sako VIEŠPATS. – / Bet jūs klausiate: ‘Kaip mus mylėjai?’ / Argi Ezavas ne Jokūbo brolis? – / tai VIEŠPATIES žodis. – / Tačiau aš mylėjau Jokūbą, / ³ o Ezavo nekenčiau“. / Paverčiau jo kalnus tyrais, / atidaviau jo paveldą dykumos šakalams.“ / ⁴ Jei Edomas mąno: „Nors mes ir sutriuškinti, / bet atstatysime griuvėsius“, – / tai taip kalba Galybių VIEŠPATS: / „Jie gali statyti, / bet aš nugriausiu. / Jie bus žinomi kaip nedorybės šalis, /

kaip tauta, ant kurios amžinai pyksta VIEŠPATS. / ⁵ Tai matysite savo akimis ir sakysite: / ‘Didis yra VIEŠPATS / net už Izraelio ribų!’

Viešpats peikia kunigus

⁶ Sūnus gerbia savo tėvą, / tarnas – savo šeimininką. / Taigi jei aš tėvas, / tai kur man priklausanti garbė? / Ir jei aš šeimininkas, / tai kur man priklausanti pagarba? – / sako Galybių VIEŠPATS jums, / kunigai, niekinantys mano vardą. – / Klausiate: ‘Kaip mes paniekinome tavo vardą?’ / ⁷ Atnašaudami suterštą maistą ant mano aukuro! / Klausiate: ‘Kaip mes jį suteršėme?’ / Manydami,

^{1,3a} T.y. „Jokūbą pamilau labiau už Ezavą“.

kad VIEŠPATIES stalą galima niekinti! ⁸Kai atnašaujate aukai aklus gyvulius, / ar tai nėra bloga? / Kai atnašaujate raišą ar nesveiką gyvulį, / ar tai nėra bloga? / Pamėgink nunešti tai savo valdytojui. / Ar patiksi jam, ar bus jis tau maloningas? – / sako Galybių VIEŠPATS. – / ⁹Dabar jūs pamėginkite maldauti Dievą malonės! / Ar bus jis maloningas? / Tai jūsų kaltė! / Argi jis galėtų būti maloningas kam nors iš jūsų? – / sako Galybių VIEŠPATS. – / ¹⁰O, kad kuris jūsų / užrakintų duris, / ir jūs nebekurtumėte ugnies veltui ant mano aukuro! / Jūs neteikiate man malonumo, – / sako Galybių VIEŠPATS, – / atnašų iš jūsų rankų nepriimsiu. / ¹¹Juk nuo saulės patekėjimo ligi nusileidimo / mano vardas didis tautose. / Visur smilkalai ir švarios atnašos / aukojamos mano vardui, / nes mano vardas didis tautoms, – / sako Galybių VIEŠPATS. – / ¹²Bet jūs suteršiate jį, / sakydami: 'Viešpaties stalas suterštas, / todėl ir maistas ant jo gali būti niekam tikęs.' / ¹³Jūs net sakote, sukdami nosį nuo manęs: 'Oi, koks vargas!' – / sako Galybių VIEŠPATS. – / Atnešate, kas pavogta ar raišą, ar liguista, / ir atnešate tai kaip auką! / Nejau aš priimsiu ją iš jūsų rankų? – / sako VIEŠPATS. – / ¹⁴Tebūna prakeiktas melagis, / kuris turi kaimenėje gerą gyvulį ir pažada jį, / bet aukoja Viešpačiui, kas niekam tikę, / nes aš didis Karalius, – / sako Galybių VIEŠPATS, – / ir mano vardas įkvepia pagarbą tautoms.

2 O dabar, kunigai, štai įsakymas jums. ²Jei neklausysite ir nepaisysite į širdį, kad reikia gerbti mano vardą, – sako Galybių VIEŠ-

PATS, – tai prakeiksiu jus ir visa, kas neša jums palaimą. Taip jau ir padariau, nes jūs neimate į širdį. ³Štai grasinsiu jūsų palikuonims, drėbsiu jums į veidą mėšlą, jūsų iškilmių atnašų mėšlą, ir numesiu jus nuo savęs kartu su tuo mėšlu.

⁴Taigi žinokite, kad siunčiau šį įsakymą dėl to, kad tvirtų mano Sandora su Leviiu, – sako Galybių VIEŠPATS. – ⁵Mano Sandora su juo buvo Sandora gyvenimo ir gerovės, kurią jam daviau, ir pagarbios baimės, kurią jis man parodė. Jis gyveno, pagarbiai bijodamas mano vardo. ⁶Tikras mokymas sklido iš jo lūpų, ir nieko neteisaus nebuvo rasta jo lūpose. Dorai ir sąžiningai jis man tarnavo ir daugelį atitraukė nuo kaltės. ⁷Juk kunigo lūpos turi saugoti pažinimą, o žmonės turi ieškoti mokymo iš jo lūpų, nes jis – Galybių VIEŠPATIES pasiuntinys. ⁸Bet jūs nuklydote nuo to kelio, daugelį suvedžiojote savo mokymu, sulaužėte Levio Sandorą, – sako Galybių VIEŠPATS. – ⁹Todėl aš savo ruožtu paniekinsiu ir pažeminsiu jus visos tautos akyse dėl to, kad nesilaikėte mano kelių ir buvote šališki mokydami.“

Tautos neištikimybė Dievui

¹⁰Argi ne vieną tėvą mes visi turime? Argi ne vienas Dievas mus sukūrė? Tad kodėl neištikimai elgiamės vienas su kitu, paniekdami mūsų protėvių Sandorą? ¹¹Judas buvo neištikimas, Izraelyje ir Jeruzalėje buvo daromi bjaurūs dalykai. Judas išniekino VIEŠPATIES mylimą Šventyklą ir paėmė žmoną svetimo dievo dukterį. ¹²Tepašalina VIEŠPATS žmogų, kuris tai daro, iš Jokūbo palapinių – ir liudytoja,

ir gynėją, ir atnašaujantį auką Galybių VIEŠPAČIUI!

¹³ Ir jūs tai darote: verkdami ir dūsaudami jūs laistote ašaromis VIEŠPATIES aukurą dėl to, kad jis atsisako pažvelgti į jūsų auką ar maloniai priimti ją iš jūsų rankų.

¹⁴ Jūs klausiate: „Dėl ko taip?“ Dėl to, kad VIEŠPATS buvo liudininkas, kai tu tapai neištikimas savo jaunystės žmonai, nors ji tavo draugė ir pagal Sandorą tavo žmona.

¹⁵ Argi ne tas pats vienas Dievas ją sukūrė? Jo yra ir kūnas, ir dvasia. Ir ko trokšta tas vienas Dievas? Dievo duotų palikuonių. Taigi pažvelkite į save ir neleiskite nė vienam tapti neištikimam savo jaunystės žmonai.

¹⁶ „Aš nekenčiu skyrybų, – sako VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – ir dangstymosi smurtu lyg drabužiu“, – sako Galybių VIEŠPATS. Taigi įsidėmėkite ir nebūkite neištikimi.

Dievo teismas ir gailėstingumas

¹⁷ Savo kalbomis jūs nuvarginote VIEŠPATĮ, tačiau klausiate: „Kaip mes jį nuvarginome?“ Ogi sakydami: „Visi, kas daro pikta, yra geri VIEŠPATIES akyse; tokie jam patinka“, – arba klausdami: „Kur teisingumo Dievas?“

3 „Tikėk manimi! Siunčiu savo pasiuntinį pirma savęs parengti man kelią. Staiga ateis į savo šventyklą Viešpats, kurio jūs ieškote. Sandoros pasiuntinys, kurio jūs trokštate, tikrai jau atėina, – sako Galybių VIEŠPATS. – ² Bet kas gali ištverti jo atėjimo dieną ir kas gali išsilaikyti, jam pasirodžius? Juk jis – lyg lydytojo ugnis ir lyg skalbėjų šarmas. ³ Jis sėdės

kaip sidabro lydytojas bei valytojas ir valys Levio palikuonis bei lydys juos kaip auksą ir sidabrą tol, kol jie neaukos teisumo atnašų VIEŠPAČIUI. ⁴ Tuomet Judo pat Jeruzalės atnašos bus tokios pat malonios VIEŠPAČIUI, kaip senovės dienomis ir praeities metais.

⁵ Pasirodysiu pas jus teisti ir tuoju liudysiu prieš raganius, prieš svetimautojus, prieš melagingai prisiekiančius, prieš tuos, kurie apgauna samdinį dėl algos, skriaudžia našlę ir našlaitį, prieš tuos, kurie atstumia ateivį ir manęs nebijo, – sako Galybių VIEŠPATS.

⁶ Aš esu VIEŠPATS, ir aš nesikeičiu. Todėl jūs, Jokūbo vaikai, neprąžvotė. ⁷ Nuo pat savo protėvių dienų jūs atsitraukėte nuo mano įstatų ir nesilaikėte jų. Sugrįžkite pas mane, ir aš pas jus sugrįšiu, – sako Galybių VIEŠPATS. – Bet jūs sakote: „Kaip mes grįšime?“

⁸ Ar gali žmogus apsukti Dievą? Tačiau mane jūs apsuksite! Bet jūs klausiate: „Kaip mes tave apsuksime?“ Savo dešimtinėmis ir atnašomis!

⁹ Prakeikimą esate užsitraukę, nes mane apsuksite, visa jūsų gentis!

¹⁰ Atneškite visą dešimtinę į sandėlį, kad būtų maisto mano Namuose, ir taip mane išmėginkite, – sako Galybių VIEŠPATS. – Aš tikrai atidarysiu jums dangaus langus ir pilte apipilsiu jus visokeriopa palaima.

¹¹ Dėl jūsų taip sudrausiu skėrius, kad jie nesunaikins jūsų žemės derliaus, ir jūsų vynmedis laukuose nebus be vaisių, – sako Galybių VIEŠPATS. –

¹² Visos tautos laikys jus laimingais, nes jūs būsite malonumų kraštas“, – sako Galybių VIEŠPATS.

¹³ „Ižūliai kalbėjote prieš mane“, – taria VIEŠPATS. – Tačiau

jūs klausiate: „Ką mes kalbėjome prieš tave?“ ¹⁴ Jūs sakote: „Dievui tarnauti neapsimoka. Kokia mums nauda iš to, kad vykdome jo įpareigojimus ar vaikštinejame kaip raudotojai Galybių VIEŠPATIES akivaizdoje? ¹⁵ Mes išžaliuosius laikome laimingais, nes nedorėliai ne tik puikiai gyvena, bet ir bausmės išvengia, kai gundo Dievą savo darbais!“

¹⁶ Taip bijantieji VIEŠPATIES kalbėjo vienas kitam. VIEŠPATS atkreipė dėmesį ir išgirdo. Jo akivaizdoje užrašyti atminimo knygoje tie, kurie bijojo VIEŠPATIES ir pasitikėjo jo vardu. ¹⁷ „Jie bus mano, – sako Galybių VIEŠPATS, – ypatingas mano paveldas tą dieną, kurią aš veiksiu. Pasigailėsiu jų, kaip pasigaili tėvai vaikų, kurie jiems tarnauja. ¹⁸ Tuomet vėl pamatysite skirtumą tarp teisinio ir nedorėlio, tarp tarnaujančiojo Dievui ir jam netarnaujančiojo“.

Viešpaties diena arti

¹⁹ Žiūrėk! Jau arti diena, liepsnaujanti kaip krosnis! Visi išžulieji ir nedorėliai bus ražiena, kurią ateinanti diena taip sudegins, – sako Galybių VIEŠPATS, – kad nepaliks jiems nei šaknies, nei šakos. ²⁰ Bet jums, bijantiems mano vardo, patekės teisumo saulė su gydančiais spinduliais. Jūs išeisite šokinėdami tarsi veršiukai, išleisti iš gardo. ²¹ Jūs sutrypsite nedorėlius, nes jie bus pelenai po jūsų kojų padais tą dieną, kai aš veiksiu, – sako Galybių VIEŠPATS.

²² Atminkite mano tarno Mozės Įstatymą, įsakymus ir potvarkius, kuriuos daviau jam prie Horebo, skirtus visam Izraeliui.

²³ Žiūrėk! Pirma negu ateis ši didinga ir baisi diena, atsiųsiu jums pranašą Eliją. ²⁴ Jis atvers tėvų širdis vaikams ir vaikų širdis tėvams taip, kad atėjęs neišstikčiau viso krašto pražūtimi.“

ANTROJO KANONO KNYGOS

Antrojo kanono, arba **Deuterokanoninėmis, knygomis** (gr. *deuterokanonika biblia*, lot. *libri deuterocanonici*) krikščionių tradicijoje priimta vadinti devynias graikiškas ST knygas, norint atskirti jas nuo hebrajiškų **Pirmojo kanono**, arba **Protokanoninių, knygų**.

Penkios jų buvo surašytos hebrajiškai arba aramėjiškai, bet išliko tik graikų kalba (Tobito ir Juditos knygos, Makabiejų pirma knyga, Siracido ir Barucho knygos), dvi rašytos hebrajiškai, bet turi graikiškų priedų (graiikiškoji Esteros knyga ir Danieliaus knygos graikiškieji skyriai) ir dvi iš karto rašytos graikiškai (Makabiejų antra knyga ir Išminties knyga).

III–II a. pr. Kr. šios knygos kartu su hebrajiškų ST knygų vertimais buvo įtrauktos į graikiškąją Septuagintą. Iš ten jos pateko į lotyniškąją Vulgatą, o per Tridento Susirinkimą (1545–1563) – ir į jame patvirtintą katalikų Šventojo Rašto kanoną.

Kiti krikščionys arba vadina šias knygas **apokrifais** (gr. *apokryphos* „pasleptas“), arba nėra apsisprendę dėl jų įkvėptumo. Ekumeniniuose Biblijos leidimuose jos dar vadinamos Senojo Testamento Vėlyvaisiais raštais.

TOBITO KNYGA

Tobito (Tobijo) knyga (gr. *tōbit*, lot. *tobit* / *tobiae*) pavadinta pagrindinio veikėjo vardu ir parašyta apie 200 m. pr. Kr. hebrajiškai arba aramėjiškai (išliko fragmentų šiomis kalbomis), bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu.

Knygoje pasakojami į Ninevę ištremtos hebrajo Tobito šeimos gyvenimo įvykiai (VIII–VII a. pr. Kr.): Tobito apakimas ir malda Dievui (sk. 1–3), Medijoje gyvenančios hebrajės Saros, netekusios demono Asmodėjo nužudytų septynių vyrų, malda (sk. 3), Dievo angelo Rapolo pasiuntimas jiems į pagalbą (sk. 3), tėvo siunčiamo ir žmogaus pavidalu apsireiškusio angelo Rapolo lydimas Tobijo kelionė į Mediją atsiimti skolos, pažintis su Sara, vedybos ir demono išvarymas (sk. 4–9), sugrįžimas namo ir tėvo išgydymas (sk. 10–11), Rapolo prisipažinimas (sk. 12), Tobito giesmė (sk. 13), Tobito ir Tobijo mirtis (sk. 14).

Dievo apvaizdos globojami, išlaikydami savo papročius ir tvirtą šeimą, nuolat darydami gerus darbus, puoselėdami patriarchų ir pranašų tradiciją, hebrajai net tremtyje gali neprarasti savo tapatybės.

Tobitas – tremtinys

1 Šioje knygoje pasakojama Naftalio giminės Asielio kilties Gabaelio sūnaus Aduelio sūnaus Hananelio sūnaus Tobielio sūnaus Tobito istorija. ² Asirijos karaliaus Šalmanesero dienomis jis buvo paimtas į nelaisvę Tisbėje į pietus nuo Kedeš Naftalio Aukštutinėje Galilėjoje, į vakarus nuo Hacoro ir į šiaurę nuo Fogoro.

³ Aš, Tobitas, per visas savo gyvenimo dienasėjau tiesos ir teismo keliais. Esu davęs daug išmaldos

savo giminaičiams ir tautiečiams, ištremtiems su manimi į Ninevę Asirijoje.

⁴ Kai dar jaunuolis tebebuvau savo žemėje, Izraelio krašte, visa mano protėvio Naftalio giminė jau buvo palikusi Dovydo namus ir Jeruzalę, tą miestą, kuris buvo išrinktas iš visų Izraelio giminių, idant visos jos atnašautų auką toje vietoje, kur buvo Šventykla, Dievo buveinė. Ji buvo pašventinta ir įkurta visoms ateinančioms kartoms. ⁵ Visi mano giminaičiai ir visi mano protėvio Naftalio namai atnašaudavo aukas

ant visų Galilėjos kalnų ir tam veršiui, kurį Izraelio karalius Jeroboamas buvo pastatęs Dane.

⁶ O aš savo ruožtu dažnai vienas keliaudavau į Jeruzalę per šventes, kaip įsakyta visam Izraeliui amžinu įsaku. Gabendamas su savimi laukų pirmienas ir kaimenės pirmagimius drauge su pajamų dešimtaine ir pirmojo kirpimo vilnomis, skubėdavau į Jeruzalę ⁷ ir paduodavau juos prie aukuro kunigams, Aarono palikuonims. Levitams, atliekančioms tarnybą, duodavau dešimtinę grūdų, vyno, alyvmedžio aliejaus, granatmedžio vaisių, figų ir kitų vaisių. Išskyrus šabo metus, antrą dešimtinę duodavau pinigais, kuriuos sumokėdavau kasmet, nuėjęs į Jeruzalę. ⁸ Trečią dešimtinę duodavau našlaičiams ir našlėms bei ateiviams, prisidėjusiems prie izraelitų. Atnešdavau jiems šią dovaną kas treči metai. Mes valgydavome ją, laikydamiesi Mozės Įstatymo įsakų ir mūsų protėvio Hananelio motinos Deboros paliepimų, nes mano tėvas buvo miręs ir palikęs mane našlaitį.

⁹ Užaugęs vedžiau Aną, moterį iš mūsų kilties. Ji pagimdė man sūnų, kurį pavadinau Tobiju. ¹⁰ Prasidėjus trėmimui į Asiriją, aš buvau paimtas ir patekau į Ninevę kaip belaisvis. Visi mano giminaičiai ir tautiečiai valgė pagonių maistą, ¹¹ bet aš pats saugojausi ir pagonių maisto nevalgiau. ¹² Kadangi tarnavau Dievui iš visos širdies, ¹³ Aukščiausiasis suteikė man malonę ir gerą vardą Šalmanesero akyse. Aš pirkdavau visa, ko jam reikėdavo. ¹⁴ Retkarčiais, jam gyvam esant, nuvykdavau į Mediją nupirkti jam prekių. Būdamas Medijos šalyje, palikau dešimt sidabro

talentų pas giminaitį Gabrio brolių Gabaelių, gyvenantį Ragojyje, Medijoje. ¹⁵ Bet, Šalmaneserui mirus ir jo sūnui Sanheribui vietoj jo tapus karaliumi, keliai į Mediją pasidarė tokie nesaugūs, kad daugiau nebegalėjau ten nukeliauti.

Drąsa laidojant mirusius

¹⁶ Šalmaneserui valdant, padariau daug gerų darbų savo giminaičiams ir tautiečiams. ¹⁷ Dalijausi duona su alkstančiais ir drabužiais su nuogaisiais. Jei pamatydavau mirusio tautiečio kūną, išmestą už Ninevės sienų, palaidodavau jį. ¹⁸ Palaidodavau ir kiekvieną žmogų, nužudytą Sanheribo, parbėgusio iš Judėjos nuo dangaus Karaliaus teismo už piktžodžiavimą. Pagautas įsiūčio, jis nužudė daug izraelitų, o aš vogčiomis paimdavau jų kūnus ir palaidodavau. Sanheribas ieškodavo jų, bet negalėdavo rasti. ¹⁹ Tačiau vienas Ninevės gyventojas, nuėjęs pas karalių, pranešė jam, kad aš slapta juos palaidoju. Aš pasislėpiau. Bet žinodamas, kad karalius žino apie mane ir nori nubausti mirtimi, išsigandau ir pabėgau. ²⁰ Tada visa mano nuosavybė buvo nusavinta, ir man nieko nebeliko. Visa, ką turėjau, buvo paimta į karaliaus išdą, išskyrus mano žmoną Aną ir sūnų Tobiją.

²¹ Bet nepraėjus po to keturiasdešimt dienų, karalius buvo nužudytas dviejų savo sūnų. Jiedu tada pabėgo į Ararato kalnus. Jo sūnus Asarhādonas, tapęs karaliumi vietoj tėvo, paskyrė mano brolio Hananelio sūnų Achikarą tvarkyti visų savo karalystės reikalų. Taigi jis turėjo visą valdžios galią. ²² Achikaras užtarė mane, ir aš galėjau

sugrįžti į Ninevę. Asirijos karaliui Sanheribui valdant, Achikaras buvo vyriausiasis taurininkas, antspaudė žiedo saugotojas bei išdininkas, ir Asarhadonas paliko jį tarnyboje. Jis buvo mano artimas giminaitis – sūnėnas.

Tobitas apanka

2 Taigi karaliui Asarhadonui valdant, sugrįžau į namus, ir man buvo sugrąžinti žmona Ana bei sūnus Tobijas. Sekminių iškilmių metu – Savaičių šventėje – man buvo parengti puikūs pietūs. Atsisėdau valgyti. ² Kai buvo parengtas stalas ir prieš mane padėta daug įvairių valgių, tariau savo sūnui Tobijui: „Mano vaikeli, išeik ir parvesk koki tik rastumei vargšą žmogų, visa širdimi garbinantį Dievą, iš mūsų tautiečių tarp tremtinių čia, Ninevėje. Tepavalgo jis su manimi. Iš tikrųjų, sūnau, aš palauksiu, kol tu sugrįši.“ ³ Tad Tobijas išėjo ieškoti vargšo žmogaus tarp mūsų brolių. Sugrįžęs jis sušuko: „Tėve!“ – „Kas nutiko, sūnau?“ – paklausiau. Jis atsakė: „Vienas mūsų tautiečių nužudytas! Jo kūnas guli prekyvietėje, kur jis ką tik buvo pasmaugtas.“ ⁴ Pašokau ant kojų, palikdamas nepaliestus pietų valgius. Išnešęs negyvą vyrą iš aikštės, padėjau jį viename kambarių, kad saulei nusileidus palaidočiau. ⁵ Parėjęs apsiplaviau ir skaudama širdimi valgiau savo maistą. ⁶ Tada prisiminiau Amoso pranašavimą, ištartą Beteliui:

„Jūsų šventės bus paverstos gedulu, / o visos jūsų giesmės – raudomis.“

⁷ Ir apsiverkiau. Atėjus saulėlydžiui, išėjau ir, iškasęs kapą, palaidojau negyvėlį.

⁸ Kaimynai juokėsi iš manęs, vien kitiems sakydami: „Nejau tas žmogus niekuomet nepasimokys! Juk kartą jau buvo gaudomas, kad būtų nubaustas mirtimi už tokį darbą, ir pabėgęs. Bet štai ir vėl laidoja mirusius!“

⁹ Tą pačią naktį apsiplovęs nuėjau į savo kiemą ir atsiguliau prie kiemo sienos. Kadangi buvo karšta, veidą palikau neuždengtą, ¹⁰ nežinodamas, kad ant sienos virš mano galvos buvo žvirblių. Jų karštos išmatos užkrito man ant akių ir sukėlė baltuosius šlakus. Ėjau pas gydytojus, kad išgydytų, bet juo daugiau jie mane gydė tepalais, juo labiau regėjimą man temdė baltieji šlakai, kol visiškai nebegalėjau matyti. Buvau neregys ketverius metus. Visi mano giminaičiai užjautė mane, o Achikaras rūpinosi dvejus metus, kol neišvyko į Elimaidę.

¹¹ Tuo metu mano žmona Ana dirbo už atlyginimą moteriškus darbus, verpė vilnas ir audė audeklus. ¹² Įteikusi, kas užsakyta, ji gaudavo atlyginimą. Kartą, distro mėnesio septintą dieną, kai ji baigė audinį ir nusiuntė užsakovams, jie užmokėjo jai visą atlyginimą ir dar pridėjo ožiuką vaisėms. ¹³ Atvestas į mano namus, ožiukas ėmė mekenti. Pasišaukęs ją, paklausiau: „Iš kur gavai tą ožiuką? Ar tikrai jis nėra vogtas? Sugrąžink jį savininkams, nes mes neturime teisės valgyti to, kas vogta.“ ¹⁴ Bet ji atsakė: „Ne, jis buvo duotas man kaip dovana prie atlyginimo.“ Vis dėlto ji nepatikėjau ir liečiau sugrąžinti jį savininkams. Tuomet ji atsakydama tarė: „Kurgi tavo išmaldos? Kurgi tavo gerieji darbai? Žiūrėk! Visi žino, koki atpildą esi už juos gavęs!“

Tobito malda

3 Tuomet, širdgėlos apimtas, dejavau ir, kūkčiodamas pro ašaras, pradėjau melstis:

² „Teisus esi, Viešpatie, / ir visi tavo darbai teisingi! / Visi tavo keliai – gailėstingumas ir tiesa; / tu esi pasaulio Teisėjas. / ³Tad dabar, Viešpatie, prisimink mane / ir maloniai į mane pažvelk. / Nebausk manęs už nuodėmes / nei už netyčinius nusižengimus, / nei už nusižengimus tau mano protėvių. / Jie nusidėjo tau / ⁴ir sulaužė tavo įsakymus. / Užtat ir atidavei mus plėšimui, / tremčiai ir mirčiai, / kad taptume pamoka, priežodžiu, panieka visoms tautoms, / kuriose esi mus išblaškęs. / ⁵Tad visi tavo teismai teisingi, / kai elgiesi su manimi, kaip nusipelniau savo / ir savo tėvų nuodėmėmis. / Juk tavo įsakymų nesilaikėme, / nėjome tiesos keliu tavo akivaizdoje. / ⁶Užtat dabar elkis su manimi, / kaip tau patinka; / įsakyk atimti iš manęs gyvasties alsavimą, / kad būčiau išlaisvintas / iš žemės varžtų / ir tapčiau dulkėmis. / Juk mirti man geriau, negu gyventi, / kadangi turėjau klausytis užgaulingų apkalbų; / mane pribloškė širdgėla. / Įsakyk, Viešpatie, kad būčiau išlaisvintas / iš šios kančios, / išlaisvink mane, kad galėčiau eiti į amžiną buveinę / ir nenugrėžk, Viešpatie, nuo manęs savo veido. / Juk mirti man geriau, / negu patirti tiek daug kančios / ir klausytis užgauliojimų.“

Saros nelaimės

⁷Tą pačią dieną Ekbatanos mieste, Medijoje, atsitiko taip, kad ir Raguelio duktė Sara turėjo klausytis

vienos savo tėvo tarnaičių užgauliojimų. ⁸Mat ji buvo ištekęjusi už septynių vyrų, bet nedorasis demonas Asmodėjas išžudė vieną po kito jaunikius prieš jiems sueinant kaip vyrai ir žmonai. Tarnaitė sakė jai: „Tu pati pasmaugi savo vyrus! Pasižiūrėk į save! Jau buvai ištekęjusi už septynių vyrų ir dar nė su vienu jų nesi turėjusi džiaugsmo. ⁹Kam gi mus muši? Ar dėl to, kad tavo vyrai mirė? Eik pas juos! Kad tu niekada nematytum savo sūnaus ar dukters!“

¹⁰Tą dieną ji buvo širdgėlos apimta ir kūkčiodama verkė. Užlipusi į viršutinį kambarį savo tėvo namuose, ji norėjo pasikarti. Bet dar kartą pergalvojusi, tarė: „Ne! Niekada neleisiu savo tėvo žmonėms užgaulioti! Juk žmonės sakys: „Tu turėjai tik vieną mylimą dukterį, bet ir ta iš širdgėlos pasikorė! Aš nuvaryčiau savo tėvą, sulaukusį senatvės, į mirusiųjų buveinę kupiną širdgėlos. Tad man kur kas geriau nesikarti, bet maldauti Viešpatį, kad leistų man mirti, idant nebereikėtų klausytis tokių užgauliojimų.“ ¹¹Tuo pačiu metu pakeltomis rankomis prieš langą ji meldėsi, sakydama:

„Pašlovintas esi, gailėstingumo Dieve! / Tavo vardas amžinai šlovinamas. / Visi tavo kūriniai tešlovina tave amžinai! / ¹²Dabar, Viešpatie, i tave kreipiu veidą, / tavęsp keliu akis. / ¹³Įsakyk, kad būčiau išvaduota iš žemės varžtų / ir nebegirdėčiau daugiau tokių užgauliojimų. / ¹⁴Tu žinai, Valdove, kad esu nekalta; / joks vyras nepalietė manęs; / ¹⁵nesu išniekinusi savo vardo / nei savo tėvo vardo tremties šalyje. / Aš vienturtis savo tėvo vaikas, / kito vaiko, kuris būtų paveldėtojas, jis neturi; / neturi brolių, nėra kitų giminaičių, / už kurių

galėčiau ilgainiui ištektėti. / Jau septyni mano vyrai mirė! / Kam gi turėčiau dar gyventi? / Bet jeigu tau, Viešpatie, nepatinka / atimti man gyvybę, maloniai pažvelk į mane. / Neleisk man niekada daugiau tokių užgauliojimų girdėti.“

Dievas išklauso maldas

¹⁶ Abiejų maldos buvo tuo pačiu metu išgirstos šlovingoje Dievo akivaizdoje. ¹⁷ Rapolas buvo pasiūstas išgydyti jų abiejų: Tobito, pašalinant baltuosius šlakus jam nuo akių, kad galėtų savo akimis matyti Dievo šviesą, ir Raguelio dukters Saros, atiduodant ją vedybomis Tobito sūnui Tobijui ir išlaisvinant iš nedorėjo demono Asmodejo. Mat Tobijas turėjo teisę turėti ją žmona pirmučiausia už visus kitus, norėjusius ją vesti. Tuo pačiu metu, kai Tobitas sugrįžo iš savo kiemo į namus, Raguelio duktė Sara nulipo iš aukštutinio kambario.

Tobito pamokymai

4 Tą pačią dieną Tobitas, prisiminęs pinigus, pasidėtuš pas Gabaelį Ragojyje, Medijoje, ² tarė sau: „Štai prisiprašiau mirties. Argi nereikėtų prieš mirštant pasišaukti Tobiją ir pasakyti jam apie pinigus?“ ³ Tad jis pašaukė ir, Tobijui atėjus pas jį, tarė: „Mano sūnau, kai numirsiu, prideramai palaidok mane. Rūpinkis savo motina ir nepalik per visas jos gyvenimo dienas. Daryk visa, kas tik jai patinka, ir niekuo neužduok jai širdies. ⁴ Atsimink, mano sūnau, kad ji pakėlė daug pavojų, tau dar jos iščiose tebesant. O jai mirus, pa-

laidok ją šalia manęs tame pačiame kape.

⁵ Per visas savo dienas, mano sūnau, atsimink Viešpatį, mūsų Dievą, ir suvaldyk kiekvieną norą nusidėti ar sulaužyti jo įsakymus. Daryk gerus darbus per visas savo gyvenimo dienas ir niekad neik neteisumo keliais. ⁶ Jeigu teisingai gyvensi, visi tavo darbai tau seksis. Visiems vykdančiams teismą ⁷ duok išmaldos iš savo mantos ir neleisk savo akiai šykštauti, kai duodi išmalda. Nenusuk savo veido nė nuo vieno vargšo, ir Dievo veidas nebus nugręžtas nuo tavęs. ⁸ Jeigu turi daug mantos, duok išmaldos iš savo pertekliaus; jeigu mažai, nebijok duoti iš to, ką turi. ⁹ Taip darydamas, tu susikrausi didelį turtą nelaimės dienai. ¹⁰ Juk išmalda išlaisvina nuo mirties ir išgelbsti žmogų nuo žengimo į tamsiąją buveinę. ¹¹ Iš tikrųjų išmalda visiems ją duodantiems yra vertinga atnaša Aukščiausiojo akivaizdoje.

¹² Saugokis, mano sūnau, bet kokio palaido elgesio. Visų pirma išsirink žmoną iš savo protėvių palikuonių. Nevesk moters svetimtautės, kuri nėra iš tavo tėvo giminės, nes mes esame pranašų palikuonys. Atsimink, mano sūnau, kad Nojus, Abraomas, Izaokas ir Jokūbas, mūsų proseniai, visi ėmė žmonas iš savo giminačių. Jie buvo palaiminti per savo vaikus. Atsimink, kad jų palikuonys paveldės kraštą. ¹³ Tad ir tu, mano sūnau, mylėk savuosius. Nebūk išdidus savo širdyje su giminačiais, savo tautiečių sūnumis ir dukterimis, atsisakydamas imti iš jų sau žmoną. Juk išdidumas yra pražūtis ir didelė netvarka, o dykinėjimas žlugdo ir neša skaudų neturtą, nes dykinėjimas – bado motina.

¹⁴ Nesulaikyk iki kitos dienos atlyginimo savo darbininkams, bet tuojau pat jiems užmokėk. Jeigu tarnauji Dievui, gausi atpildą. Būk atsargus, mano sūnau, kad ir ką darytum, ir visada tvardyk savo elgesį.

¹⁵ Kas tau nepatinka, to ir kitam nedaryk. Negerk be saiko vyno, i kelionę nesileisk girtas. ¹⁶ Dalykis savo maistu su išalkusiais ir savo drabužiais su nuogaisiais. Išdalyk savo perteklių kaip išmaldą ir neleisk savo akiai šykštauti, kai duodi išmaldą. ¹⁷ Būk dosnus savo duonos ir vyno ant teisiųjų kapų, bet nedalyk jų nusidėjėliams.

¹⁸ Teiraukis kiekvieno išmintingo žmogaus patarimo ir niekada neniekink jokio naudingo pamokymo.

¹⁹ Visada šlovink VIEŠPATĮ Dievą, prašyk jo ištiesinti tavo kelius ir suteikti sėkmę visoms tavo pastangoms bei užmojams. Juk išmintis nėra tautų nuosavybė, bet pats Viešpats teikia joms gerą supratimą. Bet jeigu jis kitaip patvarko, tai nubloškia i giliausią mirusiųjų pasaulio dugną. Tad atsimink, mano vaikeli, mano įsakymus ir neleisk, kad jie išblestų tavo širdyje.

²⁰ Pagaliau, mano sūnau, turiu tau pasakyti, kad esu pasidėjęs dešimt sidabro talentų pas Gabrio sūnų Gabaelį Ragojyje, Medijoje. ²¹ Nenuogąstauk, mano sūnau, dėl mūsų neturto. Tu būsi turtingas žmogus, jeigu bijosi Dievo, vengsi bet kokios nuodėmės ir darysi, kas patinka Viešpačiui, tavo Dievui.“

Pasirengimas kelionei

5 Tobijas savo tėvui Tobitui atsakė: „Tėve, darysiu visa, ką man įsakai. ² Bet kaip aš galėsiu paimti

iš jo pinigus? Nei jis manęs pažįsta, nei aš jo pažįstu. Kokį ženklą turiu jam duoti, kad jis mane pažintų, patiktų manimi ir atiduotų man pinigų? Be to, aš net nežinau, koku keliu leistis kelionėn i Mediją!“

³ Tobitas atsakė savo sūnui Tobijui: „Jis man davė raštą su parašu, ir aš jam daviau raštą su parašu. Jo raštą padalijau i dvi dalis, kiekvienas paėmė po dalį, o vieną raštą pridėjau prie pinigų. Jau praėjo dvidešimt metų, kai pasidėjau pas jį pinigus. Dabar, mano sūnau, susirask patikimą vyrą, kuris keliautų su tavimi, ir mokėsime jam algą, kol sugrįši. Tik atsiimk pinigus iš Gabaelio.“

⁴ Tobijas išėjo ieškoti kelią žinančio vyro, kuris keliautų su juo i Mediją. Vos išėjęs, jis rado čia pat stovintį angelą Rapolą. Tobijas nežinojo, kad tai Dievo angelas. ⁵ Tobijas tarė jam: „Iš kur tu, jaunuoli?“ – „Aš esu izraelitas, vienas tavo brolių – atsakė jis. – Atėjau čia dirbti.“ Tada Tobijas paklausė: „Ar žinai kelią i Mediją?“ – ⁶ „Taip, – atsakė jis, – esu ten buvęs daug kartų. Pažįstu tą vietą gana gerai ir žinau visus kelius. I Mediją esu dažnai keliavęs. Apsistodavau pas mūsų tautietį Gabaelį, kuris gyvena Medijoje, Ragojyje. Paprastai reikia dviejų dienų nukeliauti iš Ekbatanos i Ragoją. Ragojas yra kalnuose, o Ekbatana – viduryje lygumos.“ – ⁷ „Palauk manęs, jaunuoli, – tarė jam Tobijas, – kol aš įeisiu ir pasakysiu savo tėvui. Mat man reikia, kad tu keliautum su manimi. Aš mokėsiu tau algą.“ – ⁸ „Puiku, aš palauksiu, – atsakė jis, – tik ilgai neužtruk.“

⁹ Tobijas, įėjęs pasakyti tėvui, tarė: „Ką tik radau vyrą, kuris yra iš brolių izraelitų!“ – „Pakviesk tą žmogų

į vidų, mano sūnau, – tarė jam Tobitas, – aš noriu sužinoti apie jo šeimą ir kokiai giminei jis priklauso. Noriu žinoti, ar jis tikrai patikimas keliauti su tavimi.“

¹⁰ Tada Tobijas išėjo ir, pasišaukęs jį, tarė: „Jaunuoli, mano tėvas prašo tave užėti.“ Jis įėjo pas jį. Tobitas pasveikino jį pirmas, o jis atsakė: „Linkiu tau džiaugsmo!“ Tobitas atsakė: „Kuo man džiaugtis? Esu žmogus neregys. Negaliu matyti dangaus šviesos, bet guliu tamsybėje tarsi mirusieji, negalintys daugiau matyti šviesos. Nors dar gyvas, bet esu tarp mirusiųjų. Žmogaus balsą girdžiu, o matyti negaliu!“ Bet jaunuolis tarė: „Drąsos! Netrukus Dievas tave išgydys. Drąsos!“ Tada Tobitas tarė jam: „Mano sūnus nori keliauti į Mediją. Ar gali jį palydėti ir būti jo vadovas? Aš tau atlyginsiu, broli.“ Jis atsakė: „Galiu su juo keliauti. Žinau visus kelius, nes dažnai esu keliavęs į Mediją bei kirtęs visas jos lygumas ir pažįstu visus kalnus bei visus jos kelius.“

¹¹ Tuomet Tobitas paklausė: „Broli, iš kokios tu šeimos ir iš kurios giminės? Pasakyk man, broli.“ – ¹² „Kam tau žinoti mano giminę?“ – atsakė jis. Bet Tobitas tarė: „Man svarbu žinoti, broli, kieno tu sūnus ir koks tavo vardas.“ ¹³ Jis atsakė: „Aš esu Azarija, sūnus didžiojo Hananijos, vieno tavo giminaičių.“ ¹⁴ Tuomet Tobitas tarė: „Sveikinu atvykusį! Broli, tesaugo tave Dievas! Prašyčiau nepykti ant manęs, kad norėjau sužinoti apie tavo protėvius. Pasirodo, tu mūsų giminaitis ir geros bei garbingos kilmės. Aš pažinojau Hananiją ir Nataną, tuos du didžiojo Šemelijo

sūnus; jiedu eidavo su manimi į Jeruzalę ir garbino ten su manimi. Jiedu nenuklydo nuo teisingaus kelio. Tavo giminaičiai – geri žmonės. Tu iš kilmingos giminės. Sveikinu atvykusį!“

¹⁵ Tada jis pridūrė: „Aš mokėsiu tau algos drachmą už dieną ir padengsiu tavo ir savo sūnaus išlaidas. Tad keliauk su mano sūnumi; ¹⁶ aš pridėsiu šiek tiek tau prie algos.“ Rapolas atsakė: „Aš keliausiu su tavo sūnumi, todėl nesibaimink. Mudu sveiki iškeliausime ir sveiki pas tave sugrįšime, nes kelias saugus.“ ¹⁷ Tobitas tarė jam: „Laiminu tave, broli!“

Pasišaukęs sūnų, tarė jam: „Sūnau, paruošk visa, kas reikalinga kelionei, ir keliauk su savo broliu. Danguis Dievas saugiai tenuveda tave ten ir tesugrąžina man sveiką. Mano sūnau, telydi jo angelas judu, kad būtumėte saugūs.“

Prieš leisdamasis į kelionę, jis pabučiavo savo tėvą ir motiną. Tobitas palinkėjo: „Laimingos kelionės!“ ¹⁸ Bet motina apsiplėlė ašaromis ir sakė Tobitui: „Kam gi išsiunti mano vaiką? Argi jis nėra lazda mūsų rankose, kuria ramstomės, kad ir ką darytume? ¹⁹ Nekrauk pinigų ant pinigų! Verčiau tebūna jie išpirka už mūsų sūnų! ²⁰ Ką mums Viešpats yra davęs pragyvenimui, tikrai mums užtenka.“ ²¹ Tobitas atsakė jai: „Nesirūpink, mūsų vaikas sveikas iškeliaus ir sveikas pas mus sugrįš. Tavo akys pamatys jį tą dieną, kai jis sveikas sugrįš pas tave.“ ²² Nesakyk nieko daugiau! Nesibaimink dėl jų, mano seserie, nes gerasis angelas jį lydės, jo kelionė bus sėkminga, ir jis sugrįš sveikas.“

²³ Tada ji nusišluostė ašaras.

Kelionė

6 Vaikinui iškeliavus drauge su angelu, ²šuo atbėgo pas Tobiją ir sekė paskui juos. Taigi juodu žingsniavo pirmyn ir, atėjus pirmajai nakčiai, apsistojo prie Tigro upės. ³Vaikinas nusileido prie Tigro pakrantės kojų nusiplauti. Netikėtai didelė žuvis, iššokusi iš vandens, bandė nukąsti vaikiniui koją. Nusi-gandęs vaikinas suriko. ⁴Bet angelas tarė vaikiniui: „Nutverk žuvį ir nepaleisk!“ Vaikinas pagriebė žuvį ir išvilko į krantą. ⁵Tuomet angelas jam tarė: „Perskrosk žuvį ir išimk jos tulžį, širdį ir kepenis. Juos pasi-laikyk, o vidurius išmesk, nes tulžis, širdis ir kepenys yra naudingi vais-tai.“ ⁶Perskrodęs žuvį, vaikinas padėjo į šalį tulžį, širdį ir kepenis. Dalį žuvies iškepė ir suvalgė, o liku-sią pasūdė ir paliko kelionei.

Rapolo nurodymai Tobijui

Paskui jiedu keliavo drauge, kol priejo Mediją. ⁷Tada vaikinas ėmė klausinėti angelą ir tarė: „Broli Azarija, ką gali išgydyti žuvies šir-dis ir kepenys ar tulžis?“ ⁸Jis at-sakė: „Žuvies širdį ir kepenis reikia deginti. Jų dūmais reikia smilkyti, kai vyras ar moteris yra demono ar piktos dvasios kankinami. Bet kokia kančia visiškai pradingęs, nepalikda-ma jokio pėdsako. ⁹O tulžis vartojama patepti žmogaus akims, kai ant jų užkritę baltieji šlakai. Patepus akis, reikia tik papūsti į baltuosius šlakus, ir jos bus išgydytos.“

¹⁰Jiems atkeliavus į Mediją ir jau artinantis prie Ekbatanos, ¹¹Rapo-las tarė vaikiniui: „Broli Tobijau!“ – „Klausau!“ – atsakė jis. Rapolas

tesė: „Šią naktį dera mums praleisti Raguelio namuose. Jis tavo giminai-tis ir turi dukterį, vardu Sara. ¹²Nei vyriško palikuonio, nei kitos dukters, išskyrus Sarą, jis neturi. Taigi tu, kaip artimiausias giminaitis, turi pir-mumo teisę prieš visus kitus vyrus ją vesti. Taip pat tu gali teisėtai paveldėti ir jos tėvo nuosavybę. Be to, mergaitė protinga, drąsi ir la-bai graži, o jos tėvas geras žmogus.“

¹³Jis tęsė: „Tu tikrai turi teisę ją vesti. Tad klausyk manęs, broli! Šią-nakt aš pakalbėsiu su jos tėvu apie mergaitę, kad galėtume gauti ją kaip nuotaką. Sugrįžę iš Ragojo, atšvėsi-me vestuves. Mat aš žinau, kad Ra-guelis jokių būdu negali jos už tavęs neleisti ar kitam vyrui pažadėti, neužsitraukdamas mirties bausmės pagal Mozės knygos įsaką. Iš tikrųjų jis žino, kad tu, o ne koks kitas vyras, turi teisę vesti jo dukterį. Tad klausyk manęs, broli: šią naktį pakalbėsime dėl mergaitės ir pa-rengsime jos sužadėtuves su tavimi. Sugrįžę iš Ragojo, paimsime ir par-sivesime ją į tavo namus.“

¹⁴Atsakydamas Rapolui, Tobijas tarė: „Broli Azarija, aš esu girdejęs, kad ji jau buvo išteikėjusi už septy-nių vyrų ir kad jie mirė vestuvių kambaryje. Tą naktį, kai nuėjo pas ją, jie mirė. Be to, girdeėjau žmones kalbant, kad juos užmušė demonas. ¹⁵Užtat dabar bijau: demonas jos pa-vydi, todėl jai nieko pikta nedaro, bet kas tik artinasi prie jos, tą nužu-do. Esu vienturtis savo tėvo sūnus. Jeigu mirčiau, nuvaryčiau tėvą ir motiną į kapus iš širdgėlos dėl ma-nęs. Kito sūnaus jie neturi, kuris juos palaidotų!“

¹⁶Rapolas tarė jam: „Argi užmir-šai savo tėvo įsakymus? Jis liepė tau

vesti moterį iš savo tėvo namų. Tad klausyk manęs, broli. Dėl to demono nesirūpink. Vesk ją. Aš žinau, kad ši vakarą ji bus išleista už tavęs. ¹⁷ Eidamas į vestuvių kambarį, pasiimk truputį žuvies kepenų bei širdies ir uždėk juos ant smilkalų žarijų. Pasklis tvaikas; vos ji užuodęs, demonas pabėgs ir niekada daugiau artijos nepasirodys. ¹⁸ Tada, prieš sueidami, pirma abu atsistokite ir pasimelskite. Prašykite Dangaus Viešpatį suteikti judviems gailėstingumą ir išgelbėjimą. Nebijok, nes ji paskirta tau prieš pasaulio sukūrimą. Tu išgelbėsi ją, ir ji kelias su tavimi. Aš numanau, kad ji pagimdys tau vaikų, ir jie bus tau kaip broliai. Tad nesirūpink!“

Išgirdęs Rapolo žodžius ir sužinojęs, kad ji jo giminaitė, iš jo tėvo palikuonių namų, Tobijas labai ją įsimylėjo. Jis atidavė jai savo širdį.

Tobijo vedybos

7 Įėjus į Ekbataną, Tobijas tarė: „Broli Azarija, vesk mane tiesiai į giminaičio Raguelio namus.“ Tad jis nuvedė Tobiją į Raguelio namus. Rado ji sėdintį prie savo kiemo vartų. Jiedu pasveikino jį pirmi, o jis tarė: „Džiugus pasveikinimas ir judviem, broliai! Geros sveikatos judviem ir sveiki atvykę!“ ² Įvedęs į vidų, jis tarė savo žmonai Ednai: „Šis jaunuolis atrodo lygiai kaip mano giminaitis Tobitas!“ ³ Tad Edna paklausė: „Broliai, kas judu esate?“ – „Mes esame iš Naftalio palikuonių, ištremtų į Ninevę.“ – ⁴ „Ar pažįstate mūsų giminaitį Tobitą?“ – užklusė. Jie atsakė: „Iš tikrųjų pažįstame!“ – „Ar jis sveikas?“ – klausinėjo. ⁵ „Taip, jis gyvas ir sveikas“, – atsakė jie. Tada Tobijas

pridūrė: „Jis mano tėvas!“ ⁶ Raguelis pašoko, pabučiavo jį ir verkė džiaugsmo ašaromis. Paskui, atgavęs žadą, tarė: „Laiminu tave, vaikeli! Esi gero ir kilmingo tėvo sūnus!“ Išgirdus, kad Tobitas neteko regėjimo, jį apėmė širdgėla. Apsiašarojęs jis tarė: „Kokia baisi nelaimė, kad toks doras ir geradaris žmogus neteko regėjimo!“ Verkdamas jis apkabino savo giminaitį Tobiją. ⁷ Dėl Tobito verkė ir Edna, verkė ir jų duktė Sara.

⁸ Paskui Raguelis paprovė iš kaimenės aviną ir surengė jiems labai nuoširdų priėmimą. ⁹ Nusimaudžius, apsiplovus ir susėdus prie valgio, Tobijas tarė Rapolui: „Broli Azarija, prašyk Raguelio, kad už manęs išleistų mano giminaitę Sarą.“ ¹⁰ Raguelis, netyčia tai nugirdęs, tarė vaikinui: „Valgyk ir gerk, būk ši vakarą linksmas! Juk nėra nė vieno, išskyrus tave, broli, kuris turi teisę vesti mano dukterį Sarą. Be to, aš negaliu jos išleisti už kurio kito vyro, išskyrus tave, nes tu mano artimiausias giminaitis. Bet leisk man plačiau paaiškinti tikrąją padėtį, mano vaikeli. ¹¹ Buvau išleidęs ją už septynių vyrų iš mūsų giminaičių, ir jie visi mirė tą naktį, kai pas ją nuėjo. O dabar, mano vaikeli, valgyk ir gerk! Esu tikras, kad Viešpats pasirūpins jumis.“ Bet Tobijas atsakė: „Nieko nevalgysiu ir negersiu, kol neduos, kas man priklausos.“ Raguelis atsakė: „Padarysiu tai. Ji tavo pagal Mozės knygos įsaką. Tavo vedybos su ja nuspręstos danguje! Imk savo giminaitę, nuo dabar esi jos meilė, o ji – tavo mylimoji. Ji duota tau nuo šiandien ir amžinai. Mano vaikeli, tegloboja Dangaus Viešpats judu abu šią naktį ir tesuteikia judviem gailėstingumą ir ramybę.“ ¹² Tada Raguelis pašau-

kė savo dukterį Sarą. Atėjus jai, paėmė ją už rankos ir padavė ją Tobijui, tardamas: „Imk ją savo žmona pagal Įstatymą ir įsaka, užrašytą Mozės knygoje. Imk ją ir vesk saugiai pas savo tėvą. Telydi Dievas jus kelionėje savo ramybe.“¹³ Pasišaukęs jos motiną, paprašė atnešti rašymo priemonės. Jis surašė vedybų sutartį, pareikšdamas, kad atiduoda ją žmona pagal Mozės Įstatymo įsaką.

¹⁴ Tada pradėta valgyti ir gerti.

¹⁵ Pasišaukęs savo žmoną Edną, Raguelis tarė jai: „Mano meile, paruošk kambarį ir nuvesk ją ten.“¹⁶ Nuėjusi ji paklojo lovą tame kambaryje, kaip buvo jis liepęs, ir nuvedė ten Sarą. Ji apraudojo savo dukterį. Paskui, šluostydamosi ašaras, tarė jai:¹⁷ „Nebijok, mano dukterie! Tesuteikia tau Danguis Viešpats džiaugsmo vietoj širdgėlos! Nebijok, mano dukterie!“ Ir išėjo.

Demono išvaymas

8 Baigę valgyti ir gerti, mergaitės tėvai norėjo eiti gulti. Paėmę vaikina, jie nuvedė jį į miegamąjį. ² Tuomet Tobijas prisiminė Rapolo žodžius ir, išėmęs žuvies kepenis bei širdį iš maišelio, kuriame juos laikė, uždėjo ant smilkalų žarijų. ³ Žuvies tvaikas taip atstūmė demoną, kad jis pabėgo į tolimiausią Egipto užkampį. O Rapolas sekė iš paskos ir ten tučtuojau jį apkalė grandinėmis.

⁴ Tuo tarpu tėvai išėjo ir uždarė iš lauko kambario duris. Išlipęs iš lovos, Tobijas tarė Sarai: „Mylimoji, kelkis. Pasimelskime ir maldaukime savo Viešpatį, kad būtų mums gailiatingas ir mus apsaugotų.“

⁵ Ji atsikėlė, ir jiedu ėmė melstis, maldaudami, kad būtų apsaugoti. Tobijas pradėjo, sakydamas:

„Pašlovintas esi, mūsų protėvių Dieve, / tebūna šlovinamas tavo vardas / amžinai per visas kartas! / Tešlovina tavo dangus / ir visa kūrinija per amžius! / ⁶ Tu sukūrei Adamą, / ir sukūrei jam žmoną Ievą, / kad būtų jam pagalba ir parama. / Iš jų dviejų kilo žmonija. / Tu sakei: 'Negera žmogui būti vienam, / padarysiu jam bendrininką kaip jį patį.' / ⁷ Tad dabar aš imu šią savo giminaitę / ne dėl gašlumo, / bet kilniui tikslu. / Suteik, kad mudu rastume gailiatingumo / ir drauge sulauktume senatvės.“

⁸ Ir jiedu abu tarė: „Amen! Amen!“

⁹ Tada atsigulė nakčiai.

Bet Raguelis atsikėlė ir, pasišaukęs tarnus, išėjo ir iškasė kapą, ¹⁰ sakydamas: „Gali atsitikti, kad jis mirs, ir mes būsime išjuokti ir užgauliojami.“ ¹¹ Baigus kasti kapą, Raguelis parėjo namo ir, pasišaukęs žmoną, ¹² tarė: „Pasiųsk vieną iš tarnaičių, kad įeitų pažiūrėti, ar Tobijas gyvas, ar miręs. Jeigu jis miręs, palaidokime niekam nežinant.“ ¹³ Ji pasiuntė tarnaitę, ši užsidedę žiburį ir, atidariusi miegamojo duris, įėjo. Rado juodu drauge giliai įmigusius. ¹⁴ Tarnaitė išėjo ir pranešė, kad Tobijas gyvas ir nieko bloga nėra įvykę. ¹⁵ Jie šlovino Danguis Dievą, o Raguelis sakė:

„Pašlovintas esi tu, Dieve, / kiekvieni tyru šlovės žodžiu; tešlovina tavo visi tavo išrinktieji! / Tešlovina tavo per amžius! / ¹⁶ Pašlovintas esi tu, / nes padarei mane laimingą: / ko bijojau, tai neįvyko. / Tu pasiėlgei su mumis / pagal savo begalinį gailiatingumą. / ¹⁷ Pašlovintas esi tu, / nes

buvai gailestingas / dviem vienturčiams vaikams. / Būk jiems gailestingas, Valdove, / ir apsaugok juos, / vesk jų gyvenimą į pilnatvę / laime ir gailestingumu.“

¹⁸ Ir jis paliepė tarnams užkasti kapą prieš išauštant.

Vestuvių vaišės

¹⁹ O savo žmonos paprašė iškepti daug duonos kepalų. Nuėjęs prie kaimenės, jis parinko du jaučius bei keturis avinus ir įsakė, kad jie būtų papjauti. Taigi pradėta ruošti.

²⁰ Tada jis liepė pašaukti Tobiją ir davė priesaiką jo akivaizdoje, tardamas: „Iš čia keturiolika dienų tu nesisjudinsi, bet liksi čia, valgydamas ir gerdamas su manimi. Tu padarysi mano dukterį laimingą po visų jos vargų.“ ²¹ Tada imk tuoj pat pusę visko, kas man priklauso, ir grįžk saugus ir sveikas pas tėvą. Kita pusė bus tavo, kai mano žmona ir aš numirsime. Drąsos, mano vaikel! Aš tavo tėvas, o Edna tavo motina, ir mes priklausome tau ir tavo žmonai dabar ir amžinai. Drąsos, mano vaikel!“

9 Tada Tobijas, pasiėmęs Rapolą, tarė: ² „Broli Azarija, pasiimk keturis tarnus bei du kupranugarius ir keliauk į Ragoją. Nuėjęs į Gabaelio namus, paduok jam šį raštą ir, paėmęs pinigus, pakviesk jį vykti su tavimi į mano vestuves.“ ³ Juk žinai, kad mano tėvas tikriausiai skaičiuoja dienas. Jeigu uždelsiu bent vieną dieną, sukelsiu jam daug rūpesčio. ⁴ Tu buvai liudytojas priesaikos, kuria prisiekė Raguelis; aš negaliu pažeisti jo priesaikos.“ ⁵ Tad Rapolas su keturiais

tarnais bei dviem kupranugariais iškeliavo į Ragoją Medijoje ir apsistojo pas Gabaelį. Rapolas atidavė jam raštą ir pranešė, kad Tobito sūnus Tobijas vedė ir kviečia jį į vestuves. Gabaelis nedelsdamas patikrino pinigų maišus, tebeturinčius sveikus antspaudus, ir sukrovė juos ant kupranugarių. ⁶ Kitą rytą abu atsikėlė anksti ir iškeliavo į vestuves. Atvykę į Raguelio namus, rado Tobiją prie vaišių stalo. Jis pakilo pasveikinti Gabaelio, o šis apsiverkė ir, laimindamas jį, tarė: „Geras ir kilnus sūnau, sūnau gero ir kilnaus tėvo, doro ir geros širdies žmogaus! Tesuteikia Viešpats dangišką palaimą tau ir tavo žmonai, tavo žmonos tėvui ir motinai. Tebūna pašlovin-tas Dievas, nes Tobijas yra tikras mano pusbrolio Tobito atvaizdas.“

Tėvų rūpestis

10 Tuo tarpu Tobitas visą laiką skaičiavo, kiek reikėtų dienų Tobijui nukeliauti ir kiek parke-liauti. Praėjus tam dienų skaičiui ir sūnui nesirodant, ² jis tarė: „Stebiuosi, kas galėjo atsitikti. Galbūt kas nors jį ten sulaikė? O gal Gabaelis miręs ir nėra nieko, kas galėtų atiduoti pinigus.“ ³ Jis ėmė sielotis. ⁴ „Mano vaikas žuvęs, nebėra jo tarp gyvųjų,“ – sakė jo žmona Ana. Ji pradėjo verkti ir raudoti sūnaus, tardama: ⁵ „Vargas man, mano vaikeli, mano akių šviesa, kad išleidau tave į kelionę!“ ⁶ Bet Tobitas ją ramino: „Nusiramink! Liaukis sielojusis, brangioji. Nėra ko sielotis. Turbūt atsitiko kas nors nelaukto. Tas vyras, su kuriuo jis iškeliavo, yra patikimas ir vienas mūsų giminių. Nesikankink dėl jo, brangioji.

Netrukus jis bus namie.“⁷ Ji sakė: „Tu pats nusiramink! Liaukis mane apgaudinėti. Mano vaikas žuvis!“ Kasdien ji išskubėdavo laukan ir žiūrėdavo į kelią, kuriuo buvo iškeliavęs jos sūnus. Ji pasitikėjo tik savo akimis. Saulei nusileidus, sugrįžusi į vidų, ji raudodavo ir verkėdavo, visiškai negalėdama užmigti.

Išvykimas iš Ekbatanos

Pasibaigus keturiolikai vestuvių dienų, kurias Raguelis buvo prisiekęs švęsti dėl savo dukters, Tobijas nuėjo pas ją ir tarė: „Prašu leisti man išvykti, nes žinau, kad mano tėvas ir motina neteko vilties mane pamatyti. Maldauju, tėve, leisti man išvykti ir sugrįžti į tėvo namus. Aš jau pasakojau tau, kokiame varge ji palikau.“⁸ Bet Raguelis kalbėjo Tobijui: „Pabūk, mano vaikelį, pabūk pas mane. Aš pasiūsiu pasiuntinius pas tavo tėvą Tobitą, kad jie duotų jam žinią apie tave.“⁹ „Ne! – atsakė jis, – maldauju leisti man vykti pas savo tėvą.“¹⁰ Tad Raguelis nedelsdamas davė Tobijui jo žmoną Sarą ir pusę visos savo nuosavybės: vergų ir vergių, jaučių ir avių, asilų ir kupranugarių, drabužių, pinigų ir namų ūkio reikmenų.¹¹ Atsisveikindamas jis apkabino Tobiją ir tarė: „Sudie, mano sūnau! Laimingos kelionės! Tegloboja dangaus Viešpats tave ir tavo žmoną Sarą! O kad aš galėčiau pamatyti prieš mirdamas jūsų vaikus!“¹² Tada, pabučiavęs savo dukterį Sarą, tarė jai: „Mano dukterie, gerbk savo uošvį ir anytą, nes nuo dabar jie tau tokie pat tėvai, kaip davusieji gyvastį. Keliauk ramybėje, dukterie! Leisk man girdėti apie tave visada gerą žodį, kol tik

būsiu gyvas.“¹³ O Edna Tobijui tarė: „Mano vaikelį ir brangus mano broli, teparveda tave dangaus Viešpats laimingai! O kad aš galėčiau pamatyti tavo ir savo dukters vaikus prieš numirdama! Viešpaties akivaizdoje aš patikiu tau savo dukterį, nedaryk per visas savo gyvenimo dienas nieko, kas ją įskaudintų. Keliauk ramybėje, mano vaikelį! Nuo dabar aš tavo motina, o Sara tavo žmona. Telydi mus palaima per visas mūsų gyvenimo dienas!“ Pabučiavusi vieną ir kitą, ji išleido juodu į kelionę.¹⁴ Raguelio namus Tobijas paliko kupinas laimės ir džiaugsmo, šlovindamas dangaus ir žemės Viešpatį, visatos Karalių, padariusį jo kelionę tokią sėkmingą. Atsisveikindamas su Ragueliu ir Edna, jis pridūrė: „Man Viešpaties įsakyta gerbti jus per visas mano gyvenimo dienas!“

Tobitas pasveiksta

11 Prisiartinus prie Kaserino, esančio prieš pat Ninevę, Rapolas tarė:² „Tu žinai, kioje nelaimėje mudu palikome tavo tėvą.“³ Nueikime mudu paskubomis pirma tavo žmonos ir paruoškime namus, kitiems dar neatvykus.“⁴ Jiedviem einant drauge, Rapolas tarė jam: „Ar turi po ranka žuvies tulžį?“ Ir šuo ėjo drauge, bėgdamas iš paskos.

⁵ Tuo tarpu Ana sėdėjo, atidžiai stebėdama kelią, kuriuo turėjo pareiti jos sūnus.⁶ Pamačiusi jį pareinant, ji tarė jo tėvui: „Tikėk manimi, tavo sūnus pareina! Ir vyras, kuris su juo iškeliavo!“

⁷ Prieš Tobijui prieinant prie tėvo, Rapolas tarė: „Esu tikras, kad jo akys atsivers.“⁸ Patepk jo akis žuvies tulžiu.

mi. Vaistas sutrauks baltuosius šlakus, ir jie nukris jam nuo akių. Tavo tėvas atgaus regėjimą ir mąstyš šviesą.“

⁹Pribėgusi prie sūnaus, Ana puolė jam ant kaklo ir tarė: „Dabar, tave pamačiusi, mano vaikelį, galiu mirti.“ Ji apsiverkė. ¹⁰Tada Tobitas atsikėlė ir apgrāibomis išėjo pro kiemo vartus. Tobijas priėjo prie jo ¹¹su žuvies tulžimi rankoje ir, tvirtai pri-laikydamas, papūtė jam į akis, tar-damas: „Tėve, nebijok!“ Tada patepė jam akis vaistais ir truputį palaukė. ¹²Po to abiem rankomis nutraukė, pradėdamas nuo akių kampų, bal-tuosius šlakus. ¹³Pamatęs savo sū-nų, Tobitas apkabino jį abiem rankomis ir ¹⁴verkdamas kartojo: „Matau tave, mano sūnau, mano akių šviesa!“ Paskui jis tarė:

„Tebūna pašlovintas Dievas, / te-būna pašlovintas jo didingas vardas, / tebūna palaiminti visi jo šventieji angelai! / Tebūna pašlovintas jo šventasis vardas / per visus am-žius! / ¹⁵Nors jis mane ir nuplakė, / bet pasigailėjo. / Dabar štai matau savo sūnų Tobiją!“

Tada Tobitas sugrįžo į vidų, džiaugsmingai visu balsu šlovindamas Dievą. Tobijas papasakojo savo tėvui, kad kelionė buvo sėkminga, kad jis parnešė pinigus, kad vedė Raguelio dukterį Sarą ir kad iš tik-rųjų ji pakeliui į čia, labai arti Ninevės vartų.

¹⁶Džiaugdamasis ir šlovindamas Dievą, Tobitas nuėjo prie Ninevės vartų pasitikti savo marčios. Nine-vės gyventojai, matydami, kad jis vaikščioja sveikas ir niekas jo ne-veda už rankos, buvo nustebinti. ¹⁷Tobitas visų akivaizdoje papasa-kojo, kaip Dievas buvo jam gai-

lestingas ir kaip jam atvėrė akis. Pamatęs savo sūnaus Tobijo žmoną Sarą, Tobitas palaimino ją, tarda-mas: „Eikš, mano dukterie! Sveiki-nu atvykusią! Tebūna pašlovintas Dievas, kuris atvedė tave pas mus, mano dukterie. Tebūna palaimintas tavo tėvas ir tavo motina, tebūna palaimintas mano sūnus Tobijas, būk palaiminta ir tu, mano dukterie! Įženki savo namus! Su palaiminimu ir džiaugsmu sveikinu atvykusią! Įženki, mano dukterie!“ Taigi ta diena buvo džiaugsminga visiems Ninevėje gyvenantiems žydams.

¹⁸Achikaras ir jo sūnėnas Nada-bas atėjo dalytis Tobito džiaugs-mu. Tobijo vestuvės buvo smagiai atšvėstos per septynias dienas. Jis gavo daug dovanų.

¹⁵ *Rapolo apsireiškimas*

12 Pasibaigus vestuvėms, Tobit-as pasišaukė savo sūnų ir tarė: „Mano sūnau, tu turėtumei iš-mokėti algą su tavimi keliavusiam vyrui ir dar pridėti prie to, kas buvo sutarta.“ – ² „Tėve, – klausė jis, – kiek turiu duoti jam už pagalbą? Net jeigu duočiau pusę visos man-tos, kurią jis pargabeno su manimi, man nebūtų nuostolio. ³Juk jis par-vedė mane gyvą ir sveiką pas tave, išgydė mano žmoną, parnešė su ma-nimi pinigus ir išgydė tave. Tad kiek turiu pridėti prie to, kas sutarta?“ – ⁴ „Jis vertas, mano sūnau, gauti pu-sę visko, ką parnešė.“ ⁵Tad Tobijas pasišaukė Rapolą ir tarė: „Įmk kaip algą pusę visko, ką parnešei, ir eik ramybėje.“

⁶Tada Rapolas, pasivedęs juos abu į šalį, tarė: „Šlovinkite Dievą ir visų gyvųjų akivaizdoje minekite jį už

jums padarytus jo gerus darbus. Šlovinkite ir giedokite giesmes jo vardui. Skelbkite visiems žmonėms Dievo darbus su derama pagarba; nedelskite jį išpažinti. ⁷ Karaliaus paslaptį gera slėpti, bet Dievo darbus reikia apreikšti ir pripažinti su derama pagarba. Darykite, kas gera, ir piktas jūsų neužklups. ⁸ Melstis ir pasninkauti gera, bet geriau už tai – išmaldą ir teisumas. Truputis su teisumu yra geriau negu perteklius su nedorumu. Geriau duoti išmaldą, negu kaupti auksą, ⁹ nes išmalda išgelbsti nuo mirties ir nuvalo visas nuodėmes. Kas duoda išmaldą, ilgai gyvens, ¹⁰ bet kurie daro nuodėmę ir nedorai elgiasi, tas didžiausias savo gyvasties priešas.“

¹¹ Dabar apreikšiu jums visą teisybę, nieko nenuslėpdamas. Jau esu tai jums paskelbęs, sakydamas: ‘Karaliaus paslaptį dera slėpti, bet Dievo darbus reikia apreikšti su derama pagarba.’ ¹² Taigi, kai tu, Tobitai, ir Sara meldėtės, aš liudijau judviejų maldą Viešpaties Šlovės akivaizdoje. Panašiai būdavo, kai tik laidodavai mirusius. ¹³ O tada, kai tu nedelsdamas atsikėlei nuo stalo, palikai pietų valgius ir nuėjai palaidoti mirusio, ¹⁴ aš buvau pasiūstas tave išmėginti. Drauge Dievas siuntė mane išgydyti tave ir tavo marčią Sarą. ¹⁵ Aš esu Rapolas, vienas iš septynių angelų, kuriems leista tarnauti Viešpaties Šlovės akivaizdoje.“

¹⁶ Abudu buvo apstulbę. Jie puolė kniūbsti, nes buvo baimės apimti. ¹⁷ „Nebijokite, – jis tarė jiems, – ramybė su jumis! Dabar ir visados dėkokite Viešpačiui! ¹⁸ Juk aš, būdamas su jumis, to nedariau savo nuosprendžiu, bet vykdžiau Dievo

valią. Šlovinkite jį kasdien ir visados. Giedokite jam giesmę! ¹⁹ Nors matėte mane valgant ir geriant, iš tikrųjų aš nevalgiau ir negėriau. Ką jūs matėte, buvo regėjimas. ²⁰ Tad dabar kelkitės nuo žemės ir šlovinkite Dievą. Žiūrėkite, aš žengiu pas tą, kuris mane siuntė. Užrašykite į knygą visus šiuos jums nutikusius dalykus.“ ²¹ Jam pakilus į orą, jie atsistojo ir nebegalėjo jo daugiau matyti. ²² Jie šlovino Dievą giesmėmis, dėkojo jam už tokius nuostabius darbus, kai jiems buvo pasirodęs Dievo angelas.

Tobito šlovės giesmė

13 Tada Tobitas tarė:
„Tebūna pašlovintas Dievas, / kuris gyvena amžinai, / nes jo karalystė tveria per visus amžius! / ² Jis ir nuplaka, ir pasigaili, / nubloškia į mirusiųjų pasaulio gelmes / ir parveda iš giliosios bedugnės; / iš jo rankos niekas negali ištrūkti. / ³ Izraelio vaikai, šlovinkite jį tautose, / nes jose jis išblaškė jus! / ⁴ Net ten jis parodė savo didybę! / Aukštinkite jį visų gyvųjų akivaizdoje, / nes jis mūsų Viešpats / ir mūsų Dievas. / Jis mūsų Tėvas, / Dievas per amžius! / ⁵ Jis nuplaks jus už jūsų nedorus darbus, / bet ir vėl bus visiems jums gailėstingas. / Jis surinks jus iš visų tautų, / kuriose esate išblaškyti.

⁶ Kai grįšite pas jį / visa savo širdimi ir visa savo gyvastimi, / darydami, kas teisu, jo akivaizdoje, / jis atsigręs į jus, / nebeslėps daugiau nuo jūsų savo veido. / ⁷ Tad dabar pasvarstykite, / ką jis jums yra padaręs; / dėkokite jam visu balsu. / Šlovinkite teisumo Viešpatį, / aukštinkite amžių Karalių.

⁸Savo tremties šalyje aš jį išpažinsiu, / jo galybę ir didybę / parodysiu tautai, kuri yra nusidėjusi. / Sugrįžkite pas jį, nusidėjėliai, / ir darykite, kas teisu, jo akivaizdoje. / Galbūt maloniai jis pažvelgs į jus / ir bus jums gailėstingas. / ⁹Aš savo ruožtu aukštinu savo Dievą, / ir dangaus Karaliuje džiūgauja mano gyvastis. / ¹⁰Tekalba visa tauta apie jo didybę, / teiSPAŽISTA jį Jeruzalėje.

O Jeruzale, šventasis miestas! / Jis nuplakė tave už tavo rankų darbus, / bet vėl pasigailės teisiųjų vaikų. / ¹¹Išpažink Viešpatį, nes jis geras, / šlovink amžių Karalių, / idant jo Pandangtė tavyje / būtų atstatyta su džiaugsmu. / ¹²Tepradžiugina jis visus tavo tremtinius, / tepuoselėja visus tavo kenčiančius / per visas ateinančias kartas. / ¹³Visiems žemės pakraščiams švies ryški šviesa: / daug tautų ateis pas tave iš toli toli, / gyventojai tolimiausių žemės pakraščių, / patraukti prie tavęs Viešpaties Dievo vardo, / nešdami savo rankose dovanas dangaus Karaliui. / Karta po kartos giedos tavyje džiaugsmo giesmę, / amžinai tvers išrinktojo miesto vardas. / ¹⁴Tebūna prakeikti, kas tave įžeidžia blogu žodžiu, / tebūna prakeikti, kas tave užkariauja / ir išgriauna tavo sienas, / tebūna prakeikti, kas nugriaua tavo bokštus / ir sudegina tavo namus! / Bet tebūna amžinai palaiminti, / kurie tave gerbia!

¹⁵Tad eik ir džiaukis teisiųjų vaikais, / nes jie bus surinkti / ir šlovins amžių Viešpatį. / Palaiminti, kurie tave myli, / palaiminti, kurie džiaugiasi tavo gerove. / ¹⁶Palaiminti ir žmonės, kurie sielojasi su tavimi / dėl tavo kančių, / nes jie džiaugsis su tavimi / ir amžinai liudys tavo garbę. / Mano dvasia šlovina Viešpa-

ti, / didijį Karalių! / ¹⁷Jeruzalė bus atstatyta / kaip amžinieji jo Namai. / Koks laimingas būsiu, / jeigu mano palikuonių likutis išliks, / kad galėtų pamatyti / tavo garbę ir išpažinti dangaus Karalių. / ¹⁸Jeruzalės vartai bus statomi iš safyro ir smaragdo, / visos sienos – iš brangakmenių. / Jeruzalės bokštai bus statomi iš aukso, / visos dantytos viršūnės – iš gryo aukso. / Jeruzalės gatvės bus grįstos / rubiniais ir Ofyro akmenimis. / Jeruzalės vartai giedos džiaugsmo giesmes, / ir visi jos namai šauks: / 'Aleliuja! Tebūna pašlovin-tas Izraelio Dievas!' / O palaimintieji šlovins jo šventąjį vardą / dabar ir per amžius."

14 Taip baigiasi Tobito šlovės giesmė.

Tobito ir Tobijo mirtis

²Tobitas mirė ramybėje, turėdamas šimtą dvylika metų, ir labai garbingai buvo palaidotas Ninevėje. Jis buvo šešiasdešimt dvejų metų, kai neteko regėjimo, o atgavęs regėjimą gyveno patogiai, dalydamas išmalda ir be paliovos šlovindamas Dievą bei išpažindamas Dievo didybę.

³Prieš pat mirtį, pasišaukęs savo sūnų Tobiją ir septynis Tobijo sūnus, jis davė tokį įsakymą: „Mano sūnau, paimk savo sūnus ⁴ir skubiai keliauk į Mediją, nes aš tikiu Dievo žodžiu, kurį pranašas Nahumas ištarė apie Ninevę. Visi tie dalykai įvyks ir užklups Asiriją ir Ninevę. Iš tikrųjų įvyks visa, kas buvo pasakyta Izraelio pranašų, kuriuos siuntė Dievas. Nė vienas jų žodis neliks tuščias, bet visi bus įvykdyti paskirtu laiku. Taigi bus saugiau Medijoje negu Asirijoje ir Babilo-

ne. Mat žinau ir tikiu, kad, ką tik Dievas yra pasakęs, bus įvykdyta ir įvyks; nė vienas pranašavimų žodis neliks tuščias. Visi mūsų giminės, Izraelio krašto gyventojai, bus išblaškyti ir išvaryti į tremtį iš gerrojo krašto. Visa Izraelio žemė bus nuniokota, net Samarija ir Jeruzalė bus sunaikintos! Ir Dievo Namai čia bus sudeginti iki pat pamatų ir valandėlę liks nuniokoti.

⁵ Bet Dievas vėl pasigailės ištremtųjų ir parves į Izraelio kraštą. Jie atstatys jo Namus – nors jie nebus tokie gražūs kaip pirmieji – laikotarpiu iki bus užbaigtas laikų metas. Po to jie visi sugrįš iš tremties ir atstatys visą Jeruzalės didingumą. Dievo Namai joje bus atstatyti, kaip Izraelio pranašai yra apie juos kalbėję. ⁶ Tada visos žemės visų tautų visi žmonės atsivers ir garbins Dievą tiesa, visi atmes savo stabus, apgaule nuvedusius juos į klaidą, ⁷ ir, būdami teisūs, šlovins amžinąjį Dievą. Visi izraelitai, išgelbėti tomis dienomis ir darantys, kas teisu Dievo akivaizdoje, bus surinkti. Jie eis į Jeruzalę ir gyvens saugiai per amžius Abraomo krašte; jis bus jiems atiduotas. Džiaugsis nuoširdžiai mylintys Dievą, o kas daro nuodėmę ir nedorai elgiasi, visiškai pradingęs nuo žemės. ⁸⁻⁹ Tad dabar, mano vaikai, uždedu jums šią pareigą: ištikimai tarnauti Dievui ir daryti, kas gera jo akivaizdoje. Ir jūsų vaikams turi būti įsakyta dorai elgtis, duoti išmalda, laikyti širdyje Dievą ir šlovinti jo vardą visada nuoširdžiai ir visomis savo jėgomis. Tad dabar, mano sūnau, keliauk iš Ninevės, nepasilik čia. ¹⁰ Tą dieną, kai palaidosi savo

motiną šalia manęs, nė nakties nepraleisk mieste. Juk matau, kad joje daug nedorumo, daug apgaulių, o žmonės nesigėdi. Pasvarstyk, mano sūnau, ką Nadabas padarė Achikarui – tam žmogui, kuris jį užaugino. Argi nebuvo Achikaras priverstas, gyvas būdamas, į žemę lįsti? Tačiau Dievas atsuko Nadabo begėdišką nusikaltimą prieš jį patį. Achikaras išėjo į šviesą, o Nadabas ižengė į amžiną tamsą, nes bandė nužudyti Achikarą. Už tai, kad davė išmaldos, Achikaras išsigelbėjo nuo mirtinių spastų, kuriuos Nadabas buvo jam paspendęs, o pats Nadabas pakliuvo į juos ir gavo galą. ¹¹ Tad dabar, mano vaikai, pasvarstykite, ką padaro išmalda ir kur nuveda nedorumas – jis neša mirtį! Bet aš jau nebegaliu atsikvėpti.“

Paguldintas į lovą, jis mirė ir buvo garbingai palaidotas. ¹² Kai numirė Tobijo motina, sūnus palaidojo ją šalia tėvo. Tada jis, jo žmona ir vaikai sugrįžo į Mediją ir apsigyveno Ekbatanoje pas savo uošvį Raguelį. ¹³ Savo žmonos tėvais jis rūpinosi senatvėje ir gerbė juos; palaidojo juos Ekbatanos mieste Medijoje. Jis paveldėjo nuosavybę ir Raguelio, ir savo tėvo Tobito. ¹⁴ Sulaukęs garbingo šimto septyniolikos metų amžiaus, jis mirė. ¹⁵ Prieš mirdamas išgirdo apie Ninevės sunaikinimą ir pamatė į Mediją varomus belaisvius, kuriuos Medijos karalius Achiacharas^a buvo paėmęs. Tobijas šlovino Dievą už visa, ką jis buvo padaręs Ninevei ir Asirijai. Prieš numirdamas, jis džiaugėsi, kad Ninevė buvo sunaikinta, ir šlovino Viešpatį Dievą per amžių amžius. Amen.

14,15a Iš tikrųjų Ninevę sunaikino Kiaksaras ir Nabopolasaras.

JUDITOS KNYGA

Juditos knyga (gr. *ioudith*, lot. *judith* / *iudith*) pavadinta pagrindinės veikėjos vardu ir parašyta hebrajiškai (II–I a. pr. Kr.), bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu.

Knygoje pasakojama istorija, galbūt pagrįsta realiu istoriniu įvykiu (IV a. pr. Kr.): asirams išsirengus į žygį prieš jiems nepaklususias tautas ir Betulijoje apgultiems izraelitams atsідūręs ant pražūtis slenkščio (sk. 1–7), našlė Judita prasiskverbia į priešų stovyklą, savo grožiu sužavi vadą Holoferną ir, klastingai nukirtusi jam galvą, parneša į Betuliją (sk. 8–14), o panikos apimti priešai bėga ir patiria pralaimėjimą (sk. 14–16).

Pasakojimu siekiama padrašinti išrinktąją tautą, kai iškyla pavojus ne tik jos išlikimui, bet ir tikrojo Dievo garbinimui.

Karas su Medija

1 Tai buvo dvyliktieji Nebukadnecaro, valdžiusio asirus didžiajame Ninevės mieste, karaliavimo metai. Tomis dienomis Arpachšadas valdė Ekbatanoje. ² Aplink miestą jis pastatė sieną iš tašytų akmenų, kiekvienas jų buvo trijų uolekčių aukščio ir šešių uolekčių ilgio; sieną padarė septyniasdešimt uolekčių aukščio ir penkiasdešimt uolekčių storio. ³ Prie vartų jis pastatė šimto uolekčių aukščio ir prie pamatų šešiasdešimt uolekčių pločio bokštus. ⁴ Vartus pastatė septyniasdešimt uolekčių aukščio su keturiasdešimt uolekčių pločio anga, kad jo pajėgos ir į gretas susirikiavę pėstininkai galėtų išžygiuoti kartu.

⁵ Tomis dienomis karalius Nebukadnecaras išėjo į mūšį su karaliumi Arpachšadu didžiojoje lygumoje. Ši lyguma yra prie Ragaujo ribų. ⁶ Pas jį susitelkė visi gyventojai iš aukštumų, visi gyvenantys palei Eufratą, Tigrą bei Hidaspą ir iš Elimaidės karaliui Arjochui pavaldžių lygumų. Taigi daug tautų buvo pašaukta dalyvauti cheleuditų mūšyje.

⁷ Tada asirų karalius Nebukadnecaras išsiuntė pasiuntinius pas visus Persijos gyventojus, visus žmones Vakarų kraštuose – Kiliki-

joje, Damaske, Libane, Antilibane, pas visus pajūrio gyventojus, ⁸ pas tautas Karmelyje, Gileade, Aukštutinėje Galilėjoje, didžiojoje Esdrelono lygumoje, ⁹ pas žmones Samarijoje ir jos miestuose, pas visus Užjordanėje ir iki pat Jeruzalės, Batanės, Chelo, Kadešo, Ramzio ir visos Gošeno žemės, ¹⁰ pas žmones net anapus Taidės bei Memfio ir pas visus visus Egipto gyventojus iki pat Etiopijos ribų. ¹¹ Bet visų tų kraštų gyventojai nekreipė dėmesio į asirų karaliaus kvietimą dėtis prie jo karo žygiui, nes nebijojo jo ir laikė tik mirtingu žmogumi. Tad jie grąžino pasiuntinius atgal tuščiomis rankomis ir išideidusius. ¹² Nebukadnecaras, labai įtūžęs ant tų visų kraštų, prisiekė savo sostu ir karalyste atkeršyti visai Kilikijos, Damaskenės ir Sirijos sričiai, išžudyti kalaviju visus Moabo gyventojus, Amono žmones, visą Judėją ir visus visur Egipte iki pat abiejų jūrų pakrančių.

¹³ Septynioliktais metais, nužygiavęs su savo kariuomene prieš Arpachšadą, jis nugalėjo jį mūšyje. Sutriuškinęs visą Arpachšado kariuomenę, raitininkus ir kovos vežimus, ¹⁴ jis užėmė jo miestus ir, atžygiavęs į Ekbataną, paėmė jos bokštus, apiplėšė jos turgavietes ir pavertė jos didybę pajuokos reginiu. ¹⁵ Paėmęs į

nelaisvę Arpachšadą Ragaujo kalnuose, suvarpę ietimis ir sunaikino visiems laikams.

¹⁶ Paskui jis drauge su visa savo marga jungtine kariuomene, milžiniška karių minia, sugrįžo į Ninevę. Ten jis ir jo pajėgos ilsejosi ir puotavo šimtą dvidešimt dienų.

Karo žygis į Vakarų

2 Aštuonioliktų metų pirmo mėnesio dvidešimt antrą dieną rūmuose pasklido gandas, kad asirų karalius Nebukadnecaras, kaip buvo grasinęs, imsis keršyti visiems aniams kraštams. ² Pasišaukęs visus pareigūnus ir didžiūnus, jis išdėstė savo slaptą užmoją ir savo lūpomis smulkiai nupasakojo tos visos srities išdavystę. ³ Taigi buvo nutarta sunaikinti visus, kurie atsisakė paklausti jo duotam įsakymui.

⁴ Pasibaigus pasitarimui, asirų karalius Nebukadnecaras pasišaukė kariuomenės vyriausiąją vadą, savo pavaduotoją Holoferną, ir tarė jam: ⁵ „Taip kalba didysis karalius, visos žemės viešpats: 'Eik mūsų vardu ir pasiimk patyrusių vyrų – šimtą dvidešimt tūkstančių pėstininkų ir dvylika tūkstančių raitininkų. ⁶ Leiskis į žygį prieš visus kraštus Vakaruose, nes jie nekreipė dėmesio į mano įsakymus. ⁷ Įsakyk jiems, kad turėtų pasirėmę žemių ir vandens“, nes aš atžygiuoju ant jų įtūžęs. Aš uždengsiu visą jų žemės paviršių savo kareivių kojomis ir leisiu, kad jie taptų mano kariuomenės grobiu. ⁸ Daubos ir grioviai bus pilni jų sužeistųjų! Net patvinusi upė bus užkimšta lavonų! ⁹ Aš išvarysiu juos belaisviais

į pačius žemės pakraščius. ¹⁰ Tad eik! Užimk jų žemę iš anksto. Jeigu pasiduos, pasaugok juos man iki bausmės dienos. ¹¹ O tiems, kurie priešinsis, nė vienam neparodyk jokio pasigailėjimo, bet leisk žudyti ir plėšti kiekviename krašte, kurį užimsi. ¹² Prisiekiu savo gyvastimi ir savo karalystės galybe, aš tai pasakiau ir įvykdysiu savo rankomis! ¹³ O tu nepraleisk nė vieno savo valdovo įsakymo, bet taip juos vykdyk, kaip įsakiau. Nedelsk tai vykdyti!“

¹⁴ Išėjęs iš karaliaus rūmų, Holofernas tuojau pat sušaukė visus asirų kariuomenės didžiūnus, vadus ir pareigūnus. ¹⁵ Jis sutelkė į būrius šimtą tūkstančių rinktinių kareivių, kaip jam buvo įsakęs padaryti jo valdovas, ir dvylika tūkstančių raitų lankininkų. ¹⁶ Jis paskirstė juos į kovos gretas, kaip skirstoma galiniga kariuomenė žygiui. ¹⁷ Be to, jis parūpino labai daug kupranugarių, asilų bei mulų mantai gabenti ir nesuskaitomą daugybę avių, jaučių bei ožkų jiems maitinti. ¹⁸ Kiekvienas vyras gavo gausų maisto daavinį ir dosniai sidabro bei aukso iš karaliaus rūmų.

¹⁹ Tada jis leidosi į žygį su visa kariuomene, žygiuodamas pirma karaliaus Nebukadnecaro kovos vėžimais, raitininkais ir rinktiniais pėstininkais uždengti visą žemės paviršių Vakaruose. ²⁰ Drauge su jais ėjo marga minia tarsi skėrių spiečius, tarsi žemės smiltys – minia, kurios suskaičiuoti nebuvo įmanoma.

²¹ Jie leidosi į žygį iš Ninevės ir žygiavo tris dienas Bektileto lygumos link. Nuo Bektileto jie nužygiavo statytis stovyklos prie kalnų,

dunksančių į šiaurę nuo Aukštutinės Kilikijos. ²² Iš ten Holofernas, paėmęs visą savo kariuomenę – pėsčininkus, raitininkus ir kovos vežimus, – nužygiavo į aukštumas. ²³ Jis nuniokojo¹ Putą ir Ludą, apiplėšė visus Rasiso vaikus ir izmaelitus, gyvenančius ant dykumos ribos į pietus nuo Cheleono. ²⁴ Tada, persikėlęs per Eufratą, perėjo Mesopotamiją, naikindamas visus įtvirtintus miestus palei Abronos upę, ir pasiekė jūrą. ²⁵ Paskui, užpuolęs Kilikijos žemes, išžudė visus, kurie jam priešinosi. Tada nuėjo prie pietinių Jafeto ribų priešais Arabiją. ²⁶ Apšupęs visus madianiečius, padegė palapines ir išgrobė avides. ²⁷ Nusileidęs į Damasko lygumą pjūties metu, padegė visus laukus, sunaikino kaimenes ir bandas, ištuštino miestus, nuniokojo žemes ir kalaviju išžudė visus jaunos vyrus.

²⁸ Baimė ir siaubas apėmė visas pajūrio tautas: Sidono ir Tyro gyventojus, Sūro ir Okinos gyventojus bei visus Jabnės gyventojus. Ir Azoto bei Aškelono gyventojai buvo siaubo apimti.

Vakarų tautos pasiduoda

3 Tad jie siuntė pas jį pasiuntinius prašyti taikos tokiais žodžiais: ² „Štai mes, didžiojo karaliaus Nebukadnecaro tarnai, gulime kniūbsti prieš tave. Elkis su mumis, kaip nori. ³ Žiūrėk, mūsų pastatai, visas mūsų kraštas, visi kviečių laukai, kaimenės ir bandos, visos gyvenviečių avidės prieš tavo akis! Daryk su jais, kaip tau atrodo geriausia. ⁴ Štai mūsų miestai ir jų gyventojai tavo paslaugoms! Ateik ir elkis su jais, kaip tau atrodo gera.“

⁵ Pasiuntiniams atėjus pas Holoferną ir davus jam šią žinią, ⁶ jis nužygiavo į pajūrį su kariuomene, išdėstė igulas įtvirtintuose miestuose ir paėmė jų rinktinčius vyrus ir pagalbinius dalinius. ⁷ Tų miestų žmonės ir visi kaimų gyventojai priėmė jį su vainikais, rateliais ir būgnelių su žvangučiais muzika. ⁸ Tačiau jis sunaikino visus jų alkus ir iškirto šventuosius medžius, vykdymas jam duotą įsakymą sunaikinti visus vietinius dievus, kad visos tautos garbintų vieną Nebukadnecarą ir visos kalbos bei visos gentys šauktųsi jo kaip dievo. ¹

⁹ Pagaliau jis pasiekė Esdreloną prie Dotano priešais Judėjos kalnų virtinę. ¹⁰ Pasistatęs stovyklą tarp Gebos ir Skitopolio, pasiliko visą mėnesį, norėdamas aprūpinti savo kariuomenę reikmenimis.

Pavojus Judėjai

4 Išgirdę apie visa, ką asirų karaliaus Nebukadnecaro karvedys Holofernas buvo padaręs tautoms, išplėšdamas ir sunaikindamas visas jų šventoves, Judėjoje gyvenę izraelitai, ² jam priartėjus, buvo apimti neapsakomos baimės. Jie susirūpino ir dėl Jeruzalės, ir dėl Viešpaties, savo Dievo, šventyklos. ³ Mat jie tik neseniai buvo sugrįžę iš tremties, visi Judėjos žmonės buvo ką tik susibūrę ir jų šventieji reikmenys, aukuras bei šventykla buvo neseniai atšventinti po jų išniekinimo. ⁴ Tad jie davė žinią į visas Samarijos vietas, Koną, Bet Horoną, Abel Maimus iki pat Jericho, Chobos, Aisoros ir Salemo slenio. ⁵ Nedelsdami jie užėmė aukščiausias kalvas, įtvirtino ant jų esančius kaimus ir sudarė

maisto atsargas karui, nes javai laukuose buvo ką tik nupjauti.

⁶ Vyriausiasis kunigas Joakimas, buvęs tomis dienomis Jeruzalėje, parašė Betulijos ir Betomestaimo priešais Esdrelono lygumą prie Dotano gyventojams, ⁷ įsakydamas užimti kalnų perėjas, nes per jas galėjo būti užpulta Judeja. Mat būtų buvę lengva užkirsti kelią kariuomenei, nes tarpekliis buvo siauras. Vos du vyrai galėjo greta praeiti. ⁸ Izraelitai darė, kaip jiems įsakė vyriausiasis kunigas Joakimas ir visos Izraelio tautos seniūnų taryba, esanti Jeruzalėje.

⁹ Visi Izraelio vyrai kuo uoliausiai šaukėsi Dievo ir atgailavo pasninkaudami, ¹⁰ jie patys, jų žmonos, vaikai ir kaimenės. Visi krašte gyvenantys ateiviai, samdiniai ir pirkti vergai – visi susijusė ašutinėmis. ¹¹ O visi izraelitai, – Jeruzalėje gyvenantys vyrai, moterys ir vaikai – gulėjo kniubsti priešais šventyklą, pelenais apsibarstę galvas, rodydami Viešpačiui savo ašutines. ¹² Net aukurą jie apdengė ašutine ir vienu balsu šaukėsi Izraelio Dievo, karštai maldaudami, kad neleistų nei išgabenti jų vaikų, nei pagrobtį jų moterų, nei sunaikinti jų paveldo miestų, nei šventyklą suteršti ar išniekinti piktam pagonių džiaugsmui.

¹³ Viešpats išgirdo jų šauksmą ir maloningai pažvelgė į jų nelaimę, nes žmonės pasninkavo daug dienų visoje Judėjoje ir priešais visagalio Viešpaties šventyklą. ¹⁴ Vyriausiasis kunigas ir visi kunigai, stovintys priešais Viešpatį ir tarnaujantys Viešpačiui susijusę ašutinėmis, atnašavo nuolatines deginamąsias aukas, įžado aukas ir žmonių geros valios atnašas. ¹⁵ Pelenais apsibarstę tur-

banus, jie šaukėsi Viešpaties, iš visų jėgų prašydami, kad jis maloningai pažvelgtų į visus Izraelio namus.

Pasitarimas pas Holoferną

5 Asirų karvedžiui Holofernui buvo pranešta, kad Izraelio tauta pasirengusi karui, uždariusi kalnų perėjas ir sutvirtinusi visas kalnų viršūnes igulomis bei paspendusi spąstus lygumose. ² Labai itūžęs, jis susišaukė visus Moabo didžiūnus, Amono pareigūnus bei pajūrio kraštų valdytojus ³ ir klausė: „Sakykite man jūs, kanaaniečiai, kokia tai tauta, gyvenanti aukštumų krašte? Kokius ji turi miestus? Kokio dydžio jos kariuomenė? Kur jų galybės ir jėgos ištakos? Kas jų karalius ir kas kariuomenės vadas? ⁴ Kodėl tik jie vieni iš visų tautų Vakaruose atsisakė ateiti manęs pasitikti?“

⁵ Tada visų amonitų vadas Achioras tarė jam: „Mano viešpatie, malonėk išklausyti pranešimą iš savo tarno lūpų. Aš pasakysiu tau tiesą apie tą tautą, kuri gyvena netoli tavęs kalnų srityje. Jokio melo neišgirsi iš savo tarno lūpų.

⁶ Tie žmonės – chaldėjų palikuo-nys. ⁷ Kadaisie jie gyveno Mesopotamijoje, nes nenorėjo sekti dievais savo protėvių, gyvenusių chaldėjų krašte. ⁸ Už tai, kad jie buvo palikę savo protėvių kelią ir garbino dangaus Dievą – Dievą, kurį buvo pripažinę, – jų protėviai išvarė juos iš savo dievų akivaizdos. Tad jie pabėgo į Mesopotamiją ir ten gyveno ilgą laiką. ⁹ Tada jų Dievas įsakė jiems palikti vietą, kur gyveno, ir keliauti į Kanaano kraštą. Ten jie įsikūrė ir praturtėjo auksu, sidabru ir didele daugybe galvijų. ¹⁰ Vėliau, badui iš-

tikus visą Kanaano kraštą, jie nusi-
kelė į Egiptą ir apsigyveno, kol ten
buvo maisto. Ten jie tapo tokia di-
delė minia, kad nebuvo imanoma
suskaiciuoti. ¹¹ Egipto karalius pa-
sitarė jiems priešiškas ir išnaudojo
juos, versdamas dirbti plytas. Jis nu-
žemino juos, padarydamas vergais.
¹² Jie šaukėsi savo Dievo, ir jis išliko
visą Egipto žemę baisiomis rykštė-
mis. Tada egiptiečiai išvarė juos iš
savo akių. ¹³ Dievas nusekino jiems
Raudonąją jūrą ¹⁴ ir vedė keliu į Si-
nają bei Kadeš Barnėją. Išvarė visus
dykumos gyventojus, ¹⁵ jie išikūrė
amoritų krašte ir savo galybe sunai-
kino visus hešboniečius. Persikėlę
per Jordaną, jie užėmė visą aukš-
tumų kraštą, ¹⁶ išvarydami iš ten
kanaaniečius, perizus, jebusiečius,
sichemiečius ir visus girgašus. Jie
ten gyveno ilgą laiką.

¹⁷ Kol nenusidėjo savo Dievui, jie
gyveno puikiai, nes su jais buvo Die-
vas, kuris nekenčia nedorybės. ¹⁸ Bet,
nukrypę nuo kelio, kurį jis buvo nu-
žymėjęs, jie be perstojo buvo vis la-
biau ir labiau kamuojami dažnų karų
ir galop išvaryti į svetimo krašto
nelaisvę. Jų Dievo šventykla buvo
sulyginta su žeme, ir visi miestai
užimti priešų. ¹⁹ O dabar jie sugrįžo
pas savo Dievą ir pargrįžo iš tų vietų,
į kurias buvo nublokšti. Jie atgavo
Jeruzalę, kur stovi jų šventovė, ir įsi-
kūrė aukštumų srityje, nes ji buvo
neapgventa.

²⁰ Tad, mano valdove ir viešpa-
tie, jeigu ta tauta nusikalsta kuo
nors per neapsižiūrėjimą, jeigu
nusideda savo Dievui, ir mes tik-
ri dėl jų įžeidimo, galime žygiuoti
ir priversti juos kovoti. ²¹ Bet jeigu
jų tauta nekalta, teapeina juos ma-
no viešpats, nes jų Dievas apgins

juos, o mes tapsime pajuokos daly-
ku visam pasauliui.“

²² Achiorui baigus visa tai pasako-
ti, visi žmonės, stovintys aplink pala-
pinę, pradėjo triukšmauti. Holoferno
pareigūnai ir visi pajūrio kraštų bei
Moabo gyventojai atkakliai reikala-
vo, kad jis būtų sudraskytas į gaba-
lus. ²³ Jie kalbėjo: „Mes nebijome
izraelitų! Tai silpna ir bejėgė tauta,
nepajėgi kariauti.“ ²⁴ Tad žygiuokime,
valdove Holofernai! Tavo kariuome-
nė prarys juos vienu kashiu!“

6 Aprimus triukšmui, sukeltam
vyrų aplink tarybos palapinę,
asirų kariuomenės vadas Holofernas
visos svetimtaučių minios ir visų
moabitų akivaizdoje tarė Achiorui:
² „Kas tu per vienas, Achiorai, tu ir
Efraimo samdiniai, kad dėtumeisi
mūsų pranašu, kaip šiandien pada-
rei, ir patarinėtumei nekariauti su
Izraelio tauta? Tu sakai, kad jų Die-
vas juos gins? Kas yra Dievas, išsky-
rus Nebukadnecarą? Jis pasiųs savo
pajėgas ir nušluos juos nuo žemės
paviršiaus! Jų Dievas neišgelbės jų!
³ Mes, karaliaus tarnai, sunaikinsi-
me juos, tarsi jie būtų tik vienas
vyras. Jie negali atsilaikyti prieš mū-
sų raitininkų jėgą. ⁴ Jais mes juos
sunaikinsime. Jų kraujas persisunks
per jų kalnus, jų laukai bus pilni
kritusiųjų. Net jų pėdsakų po mūsų
puolimo neliks; jie visi žus. Taip
sako visos žemės viešpats Nebu-
kadnecaras! Juk jis taip pasakė, ir
jo žodžiai nebus tušti.

⁵ O tu, Achiorai, amonitų sam-
diny, tu ištarei tuos žodžius savo
nelaimės dieną. Nuo šios dienos
mano veido tol nebematysi, kol aš
neatkeršysiu išėjusiai iš Egipto tau-
tai. ⁶ Tuomet, man sugrįžus, mano

kareivių kalavijas ir mano tarnų ietis pervers tau šonus, ir tu atsigulsi tarp sužeistųjų. ⁷ O dabar mano tarnai perduos tave į aukštumų sritį ir paliks viename iš miestų prie perėjunos. ⁸ Savo mirtimi nemirsi! Tu būsi sunaikintas su jais! ⁹ Jei iš tikrųjų savo širdyje puoselėjai viltį, kad jie nebus paimiti į nelaisvę, tai kodėl gi toks prislėgtas atrodai! Aš pasakiau! Nė vienas mano žodžių neiks neįvykdytas!“

¹⁰ Tada Holofernas įsakė savo papalinės tarnams suimti Achiorą ir, nuvestą į Betuliją, atiduoti izraelitams. ¹¹ Suėmę jį, tarnai išvedė į lygumą, o iš lygumos, pakilę į aukštumų sritį, atėjo prie šaltinių žemiau Betulijos. ¹² Pamatę juos, miesto vyrai griebėsi ginklų ir nuskubėjo iš miesto į kalvos viršūnę, o visi svaidyklininkai, mėtydami akmenis, užkirto jiems kelią kopti. ¹³ Bet, radę priedangą kalvos papėdėje, Holoferno vyrai surišo Achiorą virvėmis ir, palikę jį ten gulintį, sugrįžo pas savo valdovą.

¹⁴ Tada izraelitai nusileido iš savo miesto ir jį užtiko. Išlaisvinę parvedė į Betuliją. Jis buvo nutemptas pas miesto teisėjus. ¹⁵ Tomis dienomis teisėjai buvo Michėjo sūnus Uzijas iš Simeono giminės, Otnielio sūnus Chabris ir Malkielio sūnus Karmis. ¹⁶ Jiems sušaukus visus miesto seniūnus, atskubėjo į suėgą ir visi jauni vyrai bei moterys. Pastatęs Achiorą visos sueigos viduryje, Uzijas klausinėjo apie tai, kas buvo įvykę. ¹⁷ Jis atsakė, papasakodamas, kas buvo įvykę Holoferno taryboje, ir visa, ką buvo pasakęs asirų vadų akivaizdoje, ir kaip Holofernas gyrėsi pasielgsiąs su Izraelio namais. ¹⁸ Tai išgirde,

žmonės puolė kniūbsti ir pašlovino Dievą, melddamiesi:

¹⁹ „Viešpatie, dangaus Dieve, atsižvelk į jų išūlumą! Užjauk mūsų žmones, matydamas jų bėgėgiškumą! Šiandien pažvelk maloningai į veidus žmonių, kurie tau pašvęsti.“

²⁰ Tada jie kalbėjo Achiorui, labai girdami jį raminančiais žodžiais.

²¹ Nusivedęs jį iš sueigos į savo namus, Uzijas iškėlė puotą seniūnams. Tą visą naktį jie šaukėsi, prašydami pagalbos, Izraelio Dievo.

Betulijos apgula

7 Kitą dieną Holofernas įsakė visai savo kariuomenei ir visiems sąjungininkams, kurie buvo prisijungę, palikti stovyklą ir žygiuoti prie Betulijos, užimti perėjas į aukštumų sritį ir pradėti karą su izraelitais. ² Tą pačią dieną jų kariai leidosi į žygį. Iš viso kariuomenės buvo šimtas septyniasdešimt tūkstančių pėstininkų ir dvylika tūkstančių raitininkų, neskaiciuojant mantos gurguolės ir didžiulės minios jų lydinčių pėsčių karių. ³ Pasistatę stovyklą slėnyje netoli Betulijos, šalia šaltinio, jie išsidėstė visame plote nuo Dotano iki pat Belbaimo ir nuo Betulijos iki pat Kiamono priešais Esdreloną.

⁴ Matydami tokią daugybę, izraelitai buvo apimti siaubo ir sakė vieni kitiems: „Dabar jie nulaižys švariai visą kraštą. Nei aukštieji kalnai, nei slėniai, nei kalvos nepajėgs jų svorio išlaikyti!“ ⁵ Nepaisydami to, visi griebėsi ginklų ir, uždegti laužus bokštuose, visą tą naktį praleido sargyboje.

⁶ Antrą dieną Betulijos izraelitai akivaizdoje Holofernas išrikiavo vi-

sus savo raitininkus.⁷ Išžvalgęs mies-
to prieigas ir suradęs šaltinius, tieku-
sius vandenį, užgrobė juos ir pastatė
prie jų karių sargybą. Po to sugrižo
pas savo karius.

⁸ Tuomet atėjo pas jį visi Ezavo
palikuonių didžiūnai, visi moabitų
vadai ir pajūrio srities pareigūnai,
tardami: ⁹ „Tepaklauso mūsų valdo-
vas patarimo, kad tavo kariuomenė
neturėtų jokių nuostolių.“ ¹⁰ Ši tauta –
izraelitai – pasikliauja ne savo ieti-
mis, bet aukštumu kalnų, kuriuose
gyvena. Savaimė suprantama, kal-
nų viršūnes pasiekti nėra lengva.

¹¹ Užtat dabar, valdove, nekovok su
jais lemiamų kautynių gretomis, ir
nė vienas tavo karys nekris. ¹² Lik
savo stovykloje ir laikyk visą ka-
riuomenę prie savęs, o tavo tarnai
tepaima į savo rankas šaltinį, tek-
kantį kalno papėdėje, ¹³ nes iš jo visi
Betulijos gyventojai apsirūpina van-
deniu. Taigi troškulys juos nukamuos,
ir miestas bus priverstas pasiduoti.
Tuo tarpu mes ir mūsų vyrai užkop-
sime ant aplinkinių kalnų viršūnių
ir pasistatysime ten stovyklas, kad
neleistume nė vienam išeiti iš mies-
to. ¹⁴ Badas juos nukamuos drauge
su žmonėmis bei vaikais ir, nė ka-
lavijui jų dar nepalietus, jie jau ty-
sos savo miesto gatvėse. ¹⁵ Taip tu
priversi juos brangiai mokėti už
tai, kad maištavo ir nenorėjo ta-
vęs taikiai pasitikti.“

¹⁶ Holofernei ir visiems jo pareigū-
nams tie žodžiai patiko. Tad jis įsakė
vykdyti jų pasiūlymą. ¹⁷ Todėl moabi-
tų būrys drauge su penkiais tūkstan-
čiais asirų pajudėjo į priekį. Pasistatę
stovyklą slėnyje, jie paėmė izraelitų
vandens telkinius ir šaltinius. ¹⁸ Ir edo-
mitai, ir amonitai leidosi į žygį ir
išsidėstė aukštumų srityje priešais

Dotaną, pasiūsdami dalį savo vyrų į
pietryčius, netoli Chuso, šalia Moch-
mūro slėnio esančio Egrebelio link.
Likusioji asirų kariuomenė išsidėstė
lygumoje, apdengdama visą žemės
paviršių. Palapinės ir mantos gur-
guolės sudarė milžinišką stovyklą,
nes jų buvo nepaprastai daug.

¹⁹ Netekę drąsos, izraelitai šaukė-
si Viešpaties, savo Dievo, nes visi
priešai buvo juos apsupe, ir nebuvo
kelio pabėgti pro gretas. ²⁰ Visa asirų
kariuomenė, pėstininkai, kovos ve-
žimai ir raitininkai laikė juos taip
apgulę trisdešimt keturias dienas.
Visi Betulijos gyventojų tvenkiniai
ištuštėjo ²¹ ir vandens talpyklos nu-
seko taip, kad niekas negalėjo nė
kartą per dieną numalšinti trošku-
lio, nes geriamasis vanduo turėjo būti
seikėjamas. ²² Vaikai buvo suglebę, o
moterys bei jauni vyrai alpo iš troš-
kulio ir, netekę jėgų, griuvo miesto
gatvėse ir vartuose.

²³ Tada visi žmonės, įskaitant jau-
nus vyrus, moteris ir vaikus, suėjo
pas Uziją bei miesto didžiūnus ir šau-
kė vienu balsu visų seniūnų akivaiz-
doje, sakydami: ²⁴ „Tebūna Dievas
mūsų teisėjas! Jūs padarėte mums
didelę žalą, neieškodami taikos su
asirais. ²⁵ Dabar nėra, kas mums
padėtų! Iš tikrųjų Dievas atidavė
mus jiems į rankas, kad, būdami iš-
troškę ir bejėgiai, pultume prieš juos
kniūbsti. ²⁶ Tad tučiuojau pašaũkite
juos ir atiduokite visą miestą kaip
grobį Holoferno tautai ir visai jo ka-
riuomenei. ²⁷ Geriau mums būti jų
paimtiems į nelaisvę! Nors tapsime
vergaus, bet išliksime gyvi. Nereikės
mums savo akimis žiūrėti į mirš-
tančius mažylius ar paskutinį kartą
atsikviepiančias žmonas ir vaikus.
²⁸ Mes šaukiame liudytojais prieš jus

dangų bei žemę ir mūsų Dievą, mūsų protėvių Viešpatį, kuris baudžia mus už mūsų nuodėmes ir nuodėmes mūsų tėvų, kad šiandien darytumėte, ką esame pasakę.“

²⁹Visi sueigoje vienu balsu pradėjo karčiai dejuoti. Jie balsiai šaukėsi Viešpaties, savo Dievo. ³⁰Tada Uzijas tarė jiems: „Drąsos, mano broliai! Išsilaikykime dar penkias dienas. Iki to laiko Viešpats, mūsų Dievas, pasigailės mūsų ir mūsų visiškai neapleis. ³¹Bet jei toms dienoms pralinkus pagalba neateis, darysiu, kaip sakote.“ ³²Tai pasakęs, jis išskirstė vyrus į sargybos vietas, ir jie užkopė ant miesto sienų ir bokštų. Moteris ir vaikus jis pasiuntė kiekvieną į jo namus. Visas miestas buvo didžiai nusiminęs.

Judita

8 Tomis dienomis apie tai sužinojo Judita. Ji buvo duktė Merario, sūnaus Uco, sūnaus Juozapo, sūnaus Uzielio, sūnaus Elkijo, sūnaus Hananijos, sūnaus Gedeono, sūnaus Rafaino, sūnaus Achitobo, sūnaus Elijo, sūnaus Hilkijos, sūnaus Eliabo, sūnaus Natanaelio, sūnaus Šelumelio, sūnaus Čūrišadajo, sūnaus Izraelio. ²Jos vyras Manasas, priklausęs jos giminei ir kilčiai, buvo miręs per miežiapjūtę. ³Priziūrintį pedų rišėjus lauke, jį ištiko saulės smūgis, ir jis turėjo atgulti į lovą. Jis mirė Betulijoje, savo gimtajame mieste, ir buvo palaidotas su savo protėviais lauke tarp Dotano ir Balamono. ⁴Kaip našlė Judita gyveno namie trejus metus ir keturis mėnesius. ⁵Ji buvo pasistačiusi ant namų stogo palapinę, juosejo ašutine ir rengėsi našlės apdaru. ⁶Tapusi našle, ji pas-

ninkavo visas savo našlystės dienas, išskyrus šabo išvakares bei šabo dieną, jaunaties išvakares bei jaunaties dieną ir Izraelio namų iškilmių bei švenčių dienas. ⁷Ji buvo labai graži ir patraukli akims. Vyras Manasas buvo jai palikęs aukso ir sidabro, tarnų ir tarnaičių, galvijų ir laukų. Ji pasiliko savo ūkyje. ⁸Apie ją blogo žodžio niekas nesakė, nes ji buvo labai dievobaiminga moteris.

⁹Išgirdusi apie šiurkščius žodžius, kuriais žmonės karčiai skundėsi savo teisėjui alpstą neturėdami vandens, bei apie visa, ką jiems atsakė Uzijas ir kaip jis prisiekė jiems atiduoti miestą asirams po penkių dienų, Judita ¹⁰tuojau pat nusiuntė savo tarnaitę, savo turto prižiūrėtoją, pašaukti miesto seniūnus – Uziją, Chabriją ir Karmį. ¹¹Jiems atvykus, ji tarė: „Prašau išklausti manęs, Betulijos žmonių teisėjai! Ką jūs patarėte šiandien žmonėms, nėra teisu. Jūs net prisiekėte ir ištarėte aną priesaiką tarp Dievo ir savęs, pažadėdami atiduoti miestą priešams, jei Viešpats neateis į pagalbą už tiek ir tiek dienų. ¹²Kas jūs per vieni, kad drįstate bandyti šiandien Dievą ir mirtingųjų reikaluose statyti save aukščiau už Dievą? ¹³Viešpatį Visagalį jūs bandote! Neįmanoma to niekada nesuprasite? ¹⁴Jūs nepajėgiate ištirti žmogaus širdies gelmių ar suprasti jo proto minčių, tad kaip galite ištirti Dievą, kuris visa tai padarė, pažinti jo mintį, suprasti jo užmojį? Ne, mano broliai, nepykdykite Viešpaties, mūsų Dievo. ¹⁵Juk jeigu ir nepanorės ateiti mums į pagalbą per tas penkias dienas, jis gali, kada jam patinka, mus apsaugoti ar net sunaikinti mūsų priešų akivaizdoje. ¹⁶Bet jūs neba-

dykite sąlygoti Viešpaties, mūsų Dievo, užmojo, nes Dievas nėra kaip žmogus, kuriam galima grasinti, ar kaip paprastas mirtingasis, kuriam reikia meilikauti. ¹⁷ Tad, kantriai laukdami jo išgelbėjimo, šaukimės jo pagalbos. Jis išgirs mūsų balsą, jei šitai jam patiks.

¹⁸ Iš tikrųjų nėra buvę mūsų kar-toje, nėra tarp mūsų nė dabar nei giminės ar kilties, nei kaimo ar miesto, garbinančio žmonių rankomis padarytus dievus, kaip buvo kadaise daryta. ¹⁹ Už tokį elgesį mūsų protėviai buvo atiduoti kalavijui bei plėšimui ir žuvo nuo priešų didžiulėje nelaimėje. ²⁰ Tuo tarpu mes Dievu pripažįstame tik jį, todėl turime viltį, kad jis neatstums mūsų ir nė vieno iš mūsų tautos. ²¹ Juk jei būsime paimti, visa Judėja bus paimta, ir mūsų šventykla bus apiplėšta. Už tą išniekinimą Dievas pareikalaus iš mūsų atsakyti savo krauju. ²² Už mūsų brolių išžudymą, krašto nelaisvę ir mūsų paveldo nuniokojimą – kaltę už visa tai jis uždės mums ant galvos tautose, kad ir kur mes vergautume. Akysėtu, kurie mus nusipirks, būsime pajuoka ir gėda! ²³ Mūsų pasidavimas į vergiją nesugrąžins mums jų malonės. Viešpats, mūsų Dievas, veikiau pavers jį negarbe.

²⁴ Todėl, mano broliai, duokime pavyzdį mūsų tautiečiams. Jų gyvybė priklauso nuo mūsų, ir šventyklos, Dievo Namų bei aukuro, gynimas guli mums ant pečių. ²⁵ Nepaisydami visko, dėkokime Viešpačiui, mūsų Dievui, kuris mus bando, kaip bandė mūsų protėvius. ²⁶ Atsiminkite, kaip jis elgėsi su Abraomu ir kaip bandė Izaoką, kas nutiko Jokūbui Mesopotamijoje, ganančiam Labano, jo moti-

nos brolio, avis. ²⁷ Juk jis nėra bandęs mūsų ugnimi, kaip darė su jais, kad ištirtų jų širdis, nei mums keršijęs. Veikiau Viešpats plaka tuos, kurie prie jo artinasi, kad juos pamokytų.“

²⁸ „Visa, ką tu kalbėjai, – tarė jai Uzijas, – pasakyta iš visos širdies ir nėra nė vieno, kuris gali tavo žodžiams prieštarauti. ²⁹ Ne tik šian-dien buvo parodyta tavo išmintis, bet ir tavo jaunystėje visi žmonės žinojo apie sveiką tavo protą, nes tavo širdies polėkiai vertingi. ³⁰ Bet žmonės, būdami troškulio iškankinti, privertė mus taip jiems kalbėti, kaip kalbėjome, ir duoti priesaiką, kurios sulaužyti negalime. ³¹ O dabar, kadangi esi dievobaiminga moteris, melskis už mus, kad Viešpats atsiųstų mums liūtį mūsų talpykloms pripildyti. Nuo troškulio tuomet nebealpsime.“

³² Judita atsakė: „Klausykites manęs! Aš noriu atlikti žygį, kurį mūsų palikuonys minės per kartų kartas. ³³ O jūs ši vakarą turite būti prie miesto vartų, kad galėčiau praeiti su savo tarnaitė. Prieš jūsų nustatytą laiką atiduoti mūsų priešams miestą Viešpats mano ranka išgelbės Izraelį. ³⁴ Tik nebandykite sužinoti, ką aš darau, nes tol nesakysiu, kol nebūsiu baigusi savo žygio, kurį noriu atlikti.“

³⁵ „Eik ramybeje, – tarė jai Uzijas ir teisėjai, – teeina Viešpats Dievas pirma tavęs atkeršyti mūsų priešams!“ ³⁶ Tad, sugrįžę iš palapinės, jie nuėjo į savo sargybos vietas.

Juditos malda

9 Judita puolė kniūbsčia ant žemės, pelenais apsibarsčiusi galva, ir atidengė ašutinę, kuria buvo apsivilkusi. Tuo pačiu metu,

kai Viešpaties Namuose Jeruzalėje buvo atnašaujama vakarinė smilkalų auka, Judita garsiai šaukėsi Viešpaties, tardama:

² „Viešpatie, mano protėvio Simeono Dieve! / Tu padavei jam į ranką kalaviją, / kad atkeršytų svetimtaučiams, / niekšiškai atsegusiems mergelės diržą, / begėdiškai apnuoginusiems jos šlaunis / ir jos užgaulei išniekinusiems kūną“. / Juk tu buvai pasakęs: „Taip nedaroma!“ / Bet jie taip padarė. / ³ Už tai atidavei jų valdovus mirčiai, / sutepei jų kraują tą lovą, / kurioje jie gulėjo apgauti, / tą pačią jų užgaulės gėdą jutusią lovą; / paguldei vergus drauge su didžiūnais / ir didžiūnus su jų tarnais. / ⁴ Atidavei jų žmonas prievartauti, / jų dukteris imti į nelaisvę / ir visą jų grobį padalyti savo mylimiems vaikams, / kurie tau degė uolumu, / bjaurėjosi savo kraujo suteršimu / ir šaukėsi tavo pagalbos. / O Dieve, mano Dieve, / išklausk ir manęs, našlės! / ⁵ Juk tu atsakingas už šiuos įvykius / ir už tai, kas pirmą įvyko, / ir už tai, kas po to buvo. / Tu sumainei, kas vyksta dabar / ir kas bus ateityje. / Kas yra įvykę, tu turėjai mintyje. / ⁶ Dalykai, kuriuos sumainei, ateina, / sakydami: „Štai mes!“ / Juk visi tavo keliai paruošti iš anksto, / ir tavo nuosprendis duotas numatant. / ⁷ Štai asirai, milžiniškos pajėgos, / didžiujasi savo arkliais ir raiteliais, / giriasi savo pėstininkų jėga, / pasitiki skydu ir ietimi, / lanku ir svaidykle! / Jie nežino, kad / tu, Viešpats, triuškinį kovos gretas. / ⁸ Viešpats yra tavo vardas!“ / Sutriuškink jų jėgą savo galybe / ir savo pykčiu sunaikink jų

smurtą, / nes jie ketina išniekinti tavo šventyklą, / suteršti Padangtę, / kurioje gyvena tavo garbingas vardas, / ir nukirsti kalaviju tavo aukuro ragus. / ⁹ Pasižiūrėk į jų išūlumą / ir išliek jiems ant galvų savo pyktį. / Duok man, našlei, stiprią ranką, / kad įvykdyčiau, ką ketinu. / ¹⁰ Mano lūpų apgaule paguldyk vergą su valdovu / ir valdovą su tarnu. / Jų išūlumą palaužk moters ranka! / ¹¹ Tavo jėgą sudaro ne skaičiai, / ir tavo galybė remiasi ne galingais vyrais. / Tu esi kukliųjų Dievas, / engiamųjų pagalba, / silpnųjų gynėjas, / apleistųjų prieglauda, / žmonių be vilties išgelbėtojas. / ¹² Maldauju, maldauju, mano tėvo Dieve, / Izraelio paveldo Dieve, / dangaus ir žemės Viešpatie, / vandenų Kūrėjau, / visos kūrinių Karaliau, / išklausk mano maldą! / ¹³ Padaryk, kad mano žodžiai ir apgaule / taptų žaizda ir rykšte / turintiems tokius nuožmius užmojus / prieš tavo Sandorą, / prieš tavo šventuosius Namus, / prieš Siono kalną / ir tavo vaikų paveldėtus namus. / ¹⁴ Parodyk kiekvienai tautai ir kiekvienai giminei, / kad tu esi Viešpats – / Dievas visos galybės ir jėgos / ir kad nėra kito, / ginančio Izraelio tautą, / tik tu vienas!“

Judita priešų stovykloje

10 Vos liovusi šauktis Izraelio Dievo ir išsakiusi visus šiuos žodžius, Judita ² pakilo iš vietos, kur gulėjo kniūbsčia, pasišaukė savo tarnaitę ir nulipo į namus, kur gyvendavo šabo ir švenčių dienomis. ³ Ji nusijuosė ašutinę, kuria buvo apsijuosusi, nusivilko našlės drabu-

žius, gerai išsimaudė ir apščiai pasitėpė brangiais kvepalais. Sudėjusi plaukus, užsidėjo diademą ir apsirengė šventišku apdaru, kurį nešiodavo esant gyvam jos vyrui Manasui. ⁴Apsiaavė sandalais, užsidėjo grandinėles, apyrankes, žiedus, auskarus ir visas kitas puošmenas. Taip ji išsigražino, kad suviliotų akis visų vyrų, kurie tik ją pamatys. ⁵Ji padavė savo tarnaitėi vynmaišį vyno ir indą aliejaus, pripildė maišelį gruzdintų miežių, džiovintų figų plokštaičių ir švarios duonos kepalų. Paskui suvyniojo visas savo lekštes ir padavė jas tarnaitėi nešti.

⁶Jos leidosi į kelionę, eidamos Betulijos miesto vartų link. Atėjusios ten atrado stovinčius Uziją su kitais miesto seniūnais – Chabriu ir Karmiu. ⁷Pamatę ją, pakeitusią išvaizdą ir kitaip apsirengusią, jie buvo tiesiog apstulbinti jos grožio ir tarė: ⁸„Tesuteikia tau mūsų protėvių Dievas malonę! Teapvainikuoja tavo užmojų sėkme Izraelio vaikų garbei ir Jeruzalės išaukštinimui.“

Pagarbinusi Dievą, Judita ⁹jiems tarė: „Liepkite atidaryti miesto vartus, kad galėčiau išeiti ir įvykdyti tai, ką jūs ką tik minėjote.“ Tad jie įsakė jaunuoliams atidaryti vartus, kaip ji buvo prašiusi. ¹⁰Tai padarius, Judita išėjo savo tarnaitės lydimą. Miesto vyrai lydėjo ją akimis, kol ji nulipo nuo kalno ir perėjo slėnį. Ten ji dingo jiems iš akių.

¹¹Einančias tiesiai per slėnį moteris sulaukė asirų užkarda. ¹²Suėmę Juditą, jie klausė: „Kokiai tautai priklausai? Iš kur ateini? Kur eini?“ – „Aš hebrajų duktė, – atsakė Judita, – bet bėgu nuo jų, nes jie tuojau taps jūsų grobiu. ¹³Esu pakeliui pas jūsų kariuomenės vadą Holoferną,

norėdama jam ši tą pranešti. Aš parodysiu jam kelią, kuriuo eidamas jis gali užimti visą aukštumų sritį, neprarasdamas nė vieno iš savo vyrų; niekas nepakliūs į nelaisvę ir nebus nukautas.“

¹⁴Klausydamiesi jos aiškinimo, vyrai spoksojo į jos veidą – jiems ji atrodė žavingai graži – ir tarė: ¹⁵„Atskubėdama pamatyti mūsų viešpatį, tu išgelbėjai savo gyvastį. Eik tučtuojau į jo palapinę. Keletas iš mūsų tavo palydės, kad perduotume tavo jam į rankas. ¹⁶Kai būsi jo akivaizdoje, neturėk baimės širdyje. Pasakyk jam, ką mums ką tik pasakei. Jis gerai su tavimi pasielgs.“

¹⁷Išrinkę iš savo skaičiaus šimtą vyrų jai ir jos tarnaitėi palydėti, jie nuvedė prie Holoferno palapinės. ¹⁸Visa stovykla užėmė susidomėjimo, nes žinia apie jos atėjimą sklido iš palapinės į palapinę. Subėgusi minia apspito iš visų pusių Juditą, stovinčią prie Holoferno palapinės ir laukiančią, kol jam bus apie ją pranešta. ¹⁹Jie žavėjosi jos grožiu, per ją stebėjosi izraelitais ir vienas kitam sakė: „Kas drįstų niekinti tautą, turinčią tarp savųjų tokių moterų? Negudru palikti gyvą nors vieną jų vyrų, nes jeigu juos paliktume laisvus, jie visam pasauliui galvą apsuktų!“

²⁰Holoferno asmens sargybiniai ir visi tarnai išėjo ir įvedė ją į palapinę. ²¹Holofernas išsėjos lovoje su tinkleliu iš tamsiai raudonų siūlų ir aukso, smaragdų bei kitokių brangakmenių. ²²Kai jam buvo apie ją pranešta, jis, sekdamas du sidabrinius deglus, atėjo į palapinės priekį. ²³Juditai susitikus su Holofernu ir jo tarnais, visi buvo sužavėti jos veido grožio. Ji puolė kniūbsčia,

pareikšdama pagarbą, bet jo tarnai pakėlė ją nuo žemės.

Holofernas ir Judita

11 Tuomet Holofernas jai tarė: „Drąsos, moterie! Nebijok savo širdyje, nes aš niekada nesu nuskriaudęs žmogaus, pasirinkusio tarnauti visos žemės karaliui Nebukadnecarui. ² Netgi dabar, jeigu aukštumų srityje gyvenantys tavo žmonės nebūtų manęs paniekinę, aš niekada prieš juos nebūčiau pakėlęs savo ieties. Tai jų kaltė, ne mano! ³ O dabar pasakyk, kodėl pabėgai nuo jų ir atėjai pas mus? Nesirūpink, tu išsigelbėjai. Drąsos! Pragyvensi šią naktį ir ilgai po to, ⁴ nes nėra kas tave nuskriaustų. Veikiau visi su tavimi gerai elgsis, kaip daroma visiems mano viešpaties karaliaus Nebukadnecaro tarnams.“

⁵ „Priimk savo vergės žodžius, – atsakė jam Judita, – leisk savo tarnaitę kalbėti tavo akivaizdoje! Savo viešpačiui šią naktį nemeluosiu. ⁶ Ir jeigu seksi iki galo savo tarnaitės žodžius, Dievas įvykdys šį tą per tave, ir mano viešpačiui pasiseks sėkmingai atlikti savo užmojų. ⁷ Tegyvuoja visos žemės karaliaus Nebukadnecaras, kuris pasiuntė tave įvesti tvarką visiems, kas gyvas! Tegyvuoja jo galybė! Juk ne tik žmonės tavo dėka jam tarnauja, bet ir laukiniai gyvuliai, ir galvijai, ir padangių paukščiai per tavo jėgą gyvens Nebukadnecarui ir jo namams. ⁸ Iš tikrųjų mes girdėjome apie tavo išmintį bei proto išvalgumą, ir visame pasaulyje žinoma, kad visoje karalystėje tu esi geriausias, labiausiai patyręs ir įžymiausias karyboje.

⁹ Mes taip pat girdėjome Achioro pasakojimą apie jo kalbą jūsų karo taryboje, ką jis pasakė, nes Betulijos žmonės jo pasigailejo, ir jis papasakojo visa, ką buvo jums sakęs. ¹⁰ Todėl, viešpatie ir valdove, paisyk jo patarimo ir turėk jį širdyje, nes tai tiesa. Iš tikro mūsų tauta negali būti nei nubausta, nei kalavijo nugalėta, jeigu ji nenusideda savo Dievui.

¹¹ Bet dabar, kad mano viešpats nebūtų nugalėtas ir jo užmojis nebūtų paverstas niekais, ištiks juos mirtis, nes juos yra užgriuvusi nuodėmė, kuria jie supykdydys savo Dievą, darydami, kas bloga. ¹² Kadangi jų maisto atsargos išsibaigusios ir vanduo beveik išdalytas, jie sumanė pjauti savo galvijas. Be to, jie nusprendė vartoti maistui visa, ką Dievas yra jiems uždraudęs valgyti. ¹³ Jie nutarė suvartoti javų pirmienas, vyno ir aliejaus dešimtines, kurias buvo pašventę ir atidėję kunigams, tarnaujantiems mūsų Dievo akivaizdoje Jeruzalėje, nors nėra teisėta nė vienam iš paprastų žmonių tuos daiktus net rankomis paliesti. ¹⁴ Kadangi net Jeruzalėje žmonės tai daro, buvo išsiųsti ten pasiuntiniai, kad parneštų leidimą iš seniūnų tarybos. ¹⁵ Tą dieną, kai pasieks juos atsakymas, ir jie ims pagal jį elgtis, jie bus atiduoti tau sunaikinti.

¹⁶ Taigi aš, tavo vergė, visa tai sužinojusi, pabėgau nuo jų. Dievas atsiuntė mane įvykdyti su tavimi žygius, kurie nustebins visą pasaulį, kur tik žmonės apie juos išgirs. ¹⁷ Tavo tarnaitė iš tikrųjų yra pamaldi ir tarnauja dangaus Dievui naktį ir dieną. Dabar, mano viešpatie, aš pasiliksiu pas tave, bet kiekviena naktį tavo tarnaitė išeis į slėnį mels-tis Dievui, kad man pasakytų, kada

jie bus įvykdę savo nuodėmes. ¹⁸Tada aš atėjusi pranešiu tau, o tu leisisi į žygį su visa savo kariuomene. Nė vienas jų nepajėgs tau priešintis. ¹⁹Aš vesių tave per Judėją, kol pasieksi Jeruzalę, ir pastatysiu tavo sostą jos viduryje. Tu suginsi juos kaip avis, kurios neturi piemens! Net šuo nesuurgs ant tavęs! Tai man buvo pasakyta išankstiniu numatymu; man buvo pranešta, ir aš buvau pasiųsta tau pasakyti.“

²⁰Jos žodžiai patiko Holofernui ir visiems jo tarnams. Jie žavėjosi jos išmintimi ir sakė: ²¹„Nuo vieno žemės galo iki kito nėra kitos tokios moters, kuri būtų tokia graži ir kalbėtų taip išmintingai!“ ²²O Holofernas tarė jai: „Dievas gerai padarė, atsiųsdamas tave pirma tavo tautos, kad sustiprintų mūsų rankas ir neštų sunaikinimą niekinusiems mano viešpatį. ²³Tu ne tik gražios išvaizdos, bet ir kalbi išmintingai. Jei darysi, ką pasakei, tavo Dievas bus mano Dievas, tu gyvensi karaliaus Nebukadnecaro rūmuose ir būsi garsi visame pasaulyje.“

12 Tuomet jis paliepė nuvesti ją į vietą, kur buvo laikomi sidabro indai, ir įsakė parengti stalą su jo paties skanėstais jai pavalgyti ir jo paties vyno atsigerti. ²Bet Judita tarė: „Nevalgysiu jų, idant nenusidėčiau. Užteks man to, ką atsinešiau.“ – ³„Bet jei tavo atsargos išsibaigs, – klausė Holofernas, – kur galėsi daugiau jų gauti? Juk iš tavo žmonių nėra nė vieno su mumis.“ ⁴Judita jam atsakė: „Kaip tu, mano viešpatie, gyvas, tavo tarnaitė nepritrūks atsargų, kurias atsinešiau, prieš Viešpačiui įvykdant mano ranka, ką jis yra nusprendęs.“

⁵Holoferno tarnai nuvedė ją į palapinę, kur ji miegojo iki vidurnakčio. Atsikėlusį šiek tiek prieš ryto sargybą, ⁶ji nusiuntė Holofernui tokį žodį: „Teisako mano viešpats, kad būtų leista tavo tarnaitėi išeiti ir pasimelsti.“ ⁷Holofernas įsakė savo sargybiniams jai netrukdyti. Taip stovykloje ji išbuvo tris dienas. Kas naktį eidavo į Betulijos slėnį ir maudydavosi šaltinyje prie užkardos. ⁸Nusimaudžiusi meldavosi Viešpačiui, Izraelio Dievui, kad vestų jos žingsnius savo tautos vaikų garbei. ⁹Paskui sugrįždavo švari į palapinę ir čia išbūdavo, kol vakarop būdavo atnešamas jos maistas.

¹⁰Ketvirtą dieną Holofernas surengė puotą tik savo palydos tarnams. Kitų pareigūnų jis nė vieno nepakvietė. ¹¹Eunuchui Bagojui, tvarkančiam jo asmeninius reikalus, jis tarė: „Nuėjęs įkalbėk tą hebrajų moterį, esančią tavo globoje, ateiti pas mus pavalgyti ir išgerti. ¹²Tikėk manimi, mums būtų gėda, jeigu praleistume tokią moterį, su ja nesuėję. Jeigu jos nesuvedžiosime, ji juoksis iš mūsų.“

¹³Bagojas paliko Holoferną ir, nuėjęs pas ją, tarė: „Tenesidrovi gražuolė ateiti pas mano viešpatį, būti pagerbta jo akivaizdoje, išgerti su mumis vyno ir elgtis šiandien kaip viena iš asirų moterų, gyvenančių Nebukadnecaro rūmuose.“ – ¹⁴„Kas aš per viena, – atsakė Judita, – kad drįščiau priešintis savo viešpačiui? Darysiu tuojau pat visa, kas tik jo akyse malonu. Tai bus džiaugsmo man iki pat mano mirties dienos.“

¹⁵Ji skubiai apsilvilko savo drabužiais ir išsipuošė visais papuošalais. Jos tarnaitė, nuėjusi pirma jos, patiesė ant žemės priešais Holoferną

avių kailius, kuriuos ji buvo gavusi iš Bagojo savo kasdieniam naudojimui valgant ant jų atsirėmus sėdėti.

¹⁶ Judita įėjo ir atsilošė ant jų. Žiūrint į ją, Holofernei pamišo širdis. Jis degė geismu, nes sueiti su ja buvo laukęs progos nuo tos dienos, kai pamatė ją pirmą sykį. ¹⁷ „Išgerk! Linksminkis su mumis!“ – tarė jai Holofernas. ¹⁸ „Iš tikrųjų išgersiu, mano viešpatie, – atsakė Judita, – nes šiandien maloniausia viso mano gyvenimo diena.“ ¹⁹ Paėmusi valgius, kuriuos jos tarnaitė buvo jai paruošusi, ji valgė ir gėrė jo akivaizdoje. ²⁰ Holofernas buvo taip jos sužavėtas, kad išgėrė tiek daug vyno, kiek niekad savo gyvenime nebuvo per vieną dieną išgėręs.

13 Kai jau buvo vėlu, jo palydos tarnai pasiskubino išeiti. Bagojas uždarė palapinę iš lauko ir atleido visus tarnavusius jo viešpačiui. Jie nuėjo miegoti, nes visi buvo išvarginti ilgai trukusios puotos. ² Taigi viena Judita buvo palikta palapinėje su Holofernu, tysančiu savo lovoje, nes jis buvo mirtinai girtas.

³ Judita buvo liepusi tarnaitai stovėti lauke prie jos miegamojo ir laukti, kaip paprastai kitomis dienomis, kol ji išeis, nes sakė eisianti melstis. Tą patį ji buvo pasakiusi ir Bagojui.

Holofernei nukertama galva

⁴ Taigi visi buvo išėję, ir nė vieno, svarbaus ar nesvarbaus, nebuvo likę miegamajame. Tuomet Judita, stovėdama prie jo lovos, savo širdyje meldėsi:

„Viešpatie, visos galybės Dieve, / maloniai pažvelk šią valandą į mano žygį / Jeruzalei išaukštinti! / ⁵ Iš tik-

rujų dabar metas padėti tavo paveldui / ir įvykdyti mano užmojų – / sunaikinti prieš mus išsirikiavusius priešus.“

⁶ Nuejusi prie lovos atramos Holoferno galvūgalyje, ji nusiėmė ten kabojusią jo kalaviją, ⁷ priėjo arčiau prie lovos, pagriebė jį už plaukų ir tarė: „Duok man jėgų šiandien, Viešpatie, Izraelio Dieve!“ ⁸ Tada iš visų jėgų du sykius smogė į kaklą ir nukirto jam galvą. ⁹ Nuritusi kūną nuo lovos, ji nutraukė tinklėlį nuo lovos atramų. Tada nedelsdama išėjo ir padavė Holoferno galvą tarnaitei. ¹⁰ Ji įdėjo ją į maisto maišelį.

Tada jos abi drauge išėjo pasi-
melsti, kaip buvo pratusios daryti.

Perėjusios stovyklą, jos apsuko ratu slėnį, užkopė kalno šlaitu į Betuliją ir atėjo prie jos vartų. ¹¹ Jau iš tolo Judita šaukė sargybiniams prie vartų: „Atidarykite, atidarykite vartus! Dievas, mūsų Dievas su mumis! Jis teberodo savo galybę Izraelyje ir savo jėgą mūsų priešams, kaip padarė šiandien!“

¹² Išgirdę jos balsą, miesto gyventojai atskubėjo prie vartų ir pašaukė miesto seniūnus. ¹³ Subėgo visi, nuo menkiausio iki didžiausio, nes jos sugrįžimas buvo visiems staigmena. Atidarę vartus, jie sveikino abi moteris, užkūrė laužą, kad galėtų jas matyti, ir spietėsi aplink. ¹⁴ Judita skardžiu balsu ragino juos: „Šlovinkite Dievą! Šlovinkite jį! Šlovinkite Dievą, kuris neatšaukė savo gailėstingumo Izraelio namams, bet išblaškė mūsų priešus mano ranka kaip tik šią naktį!“

¹⁵ Tada Judita išėmė iš maišelio galvą ir parodė visiems, tardama: „Štai Holoferno, asirų kariuomenės vado, galva! O čia tinklėlis, po kuriuo

jis gulėjo girtas. Viešpats paguldė jį moters ranka! ¹⁶ Kaip gyvas Viešpats, mane saugojęs mano žygyje, prisiekiu, kad mano veidas suviliojo jį pražūčiai, kad su manimi jis nepadarė nuodėmės, mane išniekindamas ar sugėdindamas.“

¹⁷ Visi žmonės buvo tarsi be žado. Puolę kniūbsti, jie pagarbino Dievą vienu balsu: „Pašlovintas tu, mūsų Dieve, nes šią dieną sutramdei savo tautos priešus.“

¹⁸ Tada Uzijas tarė Juditai:

„Tu, dukterie, esi Dievo Aukščiausiojo palaiminta / labiau už visas moteris žemėje! / Tebūna pašlovintas Viešpats Dievas, / dangaus ir žemės Kūrėjas, / vedęs tave nukirsti / mūsų priešų vado galvą! / ¹⁹ Tavo gyrius niekada neišblės širdyse žmonių, / atsimenančių Dievo galybę. / ²⁰ Tepadaro Dievas, kad tavo žygis / teiktų tau amžiną garbę, / ir teatlygina tau visokeriopa palaima! / Juk tu statei į pavojų savo gyvastį, / kai mūsų tauta buvo parklupdyta, / ir nukreipė mūsų pražūtį, / eidama teisiu keliu priešais mūsų Dievą.“

Visi žmonės atsiliepė: „Amen! Amen!“

Pergalė

14 Tada Judita tarė jiems: „Išklausykite mane, mano broliai. Paėmę šią galvą, pakabinkite ant savo miesto sienos turėklų. ² Kai tik išauš, saulei tekant iš už žemės, visi vyrai imkite ginklus, ir teišskuba visi stipruoliai, vedami vado, iš miesto tarsi leistis šlaitu žemyn į slėnį asirų užkardos pulti. Bet žemyn šlaitu nesileiskite. ³ Užkardos vyrai griebsis ginklų ir skubės grįžti į stovyklą pažadinti asirų kariuomenės

pareigūnų. Nuskubėję į Holoferno palapinę, jo ten neras. Juos apims siaubas, ir jie bėgs nuo jūsų. ⁴ Tada jūs ir visi Izraelio žemės gyventojai vykitės ir, jiems traukiantis, išžudykite juos. ⁵ Bet, prieš šitai vykdydami, pašaukite man Achiorą Amonitą, kad pamatytų ir atpažintų žmogų, paniekinusį Izraelio namus ir pasiuntusį jį pas mus kaip į mirtį.“

⁶ Tad Achioras buvo pašauktas ateiti iš Uzijo namų. Atėjęs ir žmonių būryje pamatęs vyro rankoje Holoferno galvą, jis sukniubo ant žemės ir neteko sąmonės. ⁷ Žmonės pakėlė jį. Tada jis puolė prie Juditos kojų ir pagerbė ją, tardamas:

„Esi palaiminta visose Judo palapinėse! / Visų tautų žmonės, / išgirdę tavo vardą, bus siaubo apimti!“

⁸ O dabar papasakok man, ką padarei per tas dienas.“ Žmonių apsupta Judita papasakojo jam visa, ką buvo padariusi nuo tos dienos, kai paliko Betuliją, iki tos akimirkos, kai pradėjo kalbėti žmonėms. ⁹ Juditai baigus kalbėti, žmonės šaukė iš visų jėgų, ir miestas aidėjo džiaugsmo klegesiu. ¹⁰ Pamatęs visa, ką Izraelio Dievas buvo padaręs, Achioras tvirtai įtikėjo Dievą. Jis buvo apipjaustytas, įėjo į Izraelio namus ir pasiliko juose iki šios dienos.

¹¹ Vos išaušus, Holoferno galva buvo pakabinta ant miesto sienos. Tada visi, pasiėmę ginklus, išėjo būriais į kalnų perėjas. ¹² Pamatę juos, asirai nusiuntė žodį savo pareigūnams, kurie savo ruožtu pranešė vadams bei tūkstantininkams ir visiems kitiems pareigūnams. ¹³ Sueję prie Holoferno palapinės, jo asmeninius reikalus tvarkiusiam tarnui jie tarė: „Pažadink mūsų viešpatį, nes tie vergai

įsidrąsino eiti į mūšį su mumis savo tikrai pražūčiai!“

¹⁴ Bagojas, įėjęs į vidų, pasibeldė prie palapinės užuolaidos, manydamas, kad Holofernas miega su Judita. ¹⁵ Niekam neatsiliepus, jis patraukė užuolaidą ir, įėjęs į miegamąjį, rado jį tysantį ant aslos negyvą ir be galvos. ¹⁶ Suklikęs baisyu balsu, jis verkė, dejavo, šaukė ir persiplėšė drabužius. ¹⁷ Po to įėjo į Juditos palapinę, kur ji buvo apsistojusi, ir, neradęs jos, išskubėjo pas vyrus, šaukdamas: ¹⁸ „Vergai mus apgavo! Viena hebrajų moteris užtraukė nelaimę karaliaus Nebukadnecaro namams. Žiūrėkite! Holofernas guli ant žemės be galvos!“

¹⁹ Tai išgirdę, asirų kariuomenės vadai iš siaubo persiplėšė drabužius, ir jų riksmas bei šauksmai aidėjo visoje stovykloje.

15 Išgirdę, kas buvo įvykę, vyrai palapinėse buvo pritrenkti.

² Drebedami iš baimės, jie daugiau nebestojo į gretas, bet tarsi susitarę puolė bėgti visais takais per lygumą ir aukštumų sritį. ³ Bėgo ir vyrai, išdėstyti stovyklose ant kalvų aplink Betuliją. Tai sužinoję, visi izraelitų kariai pakilo. ⁴ Uzijas nusiuntė vyrus į Betomestaimą, Bebają, Chobą, Kolą ir visą Izraelio žemę pranešti apie įvykius ir paskatinti visus pulti priešus ir sunaikinti. ⁵ Vos išgirdę tą žinią, izraelitai visi kaip vienas puolė priešus ir kapojo iki pat Chobos. Net Jeruzalės bei visos aukštumų srities gyventojai atėjo, nes jiems buvo pranešta, kas įvyko priešų stovykloje. Gileado ir Galilėjos vyrai, talžydami priešams šonus, žudė juos net anapus Damasko ir jo žemių. ⁶ Visi kiti Betulijos gyventojai puolė

asirų stovyklą, plėšė ją ir išgijo didelių turtų. ⁷ Ir izraelitai, sugrįžę iš žudynių, pasiėmė, kas buvo likę. Net kaimai ir miestai lygumoje bei aukštumų srityje gavo daug grobio, nes ten buvo didžiuliai sandėliai.

Padėka ir šlovės giesmė

⁸ Tada vyriausiasis kunigas Joakimas ir izraelitų seniūnai, gyvenę Jeruzalėje, atvyko pamatyti savo akimis nuostabiųjų dalykų, Viešpaties padarytų Izraeliui, susitikti Juditą ir ją pasveikinti. ⁹ Atėję pas Juditą, jie vienu balsu ją palaimino, tardami: „Tu Jeruzalės garbė! / Tu didis Izraelio pasididžiavimas! / Tu nuostabi mūsų tautos šlovė!

¹⁰ Savo ranka visa tai padarei, / nuostabų žygį įvykdei Izraeliui; / Dievas juo gėrisi. / Telaimina tave Viešpats Visagalis / per amžių amžius!“

O visi žmonės atsiliepė: „Amen!“

¹¹ Trisdešimt dienų visi žmonės plėšė stovyklą. Juditai jie atidavė Holoferno palapinę ir visus jo sidabro indus, lovas, taures bei visus baldus. Ji priėmė juos. Apkrovusi mulus ir pakinkiusi vežimus, ji sudėjo į juos daiktus.

¹² Visos Izraelio moterys, atskubėjusios jos pamatyti, laimino ją ir šoko ratelius jos garbei. Nulaužusi gyvenės šakelių, ji apdailo jomis savo palydoves. ¹³ Ji pati ir su ja buvusios moterys pasipuošė alyvmedžio lapu vainikais. Eidama pirma visų žmonių, šokdama ji vedė moteris, o visi Izraelio vyrai sekė su ginklais rankose ir vainikais ant galvų, giedodami giesmes.

¹⁴ Viso Izraelio akivaizdoje Judita pradėjo šią padėkos giesmę, ir visi žmonės jai pritarė.

16 Judita tarė:
„Pradėkite giesmę mano
Dievui / būgneliais su žvangučiais,
giedokite Viešpaties šlovei / su cim-
bolais. / Giedokite jam naują gies-
mę, / aukštinkite jį ir šaukitės jo var-
do. / ² Juk Viešpats yra Dievas, /
kuris triuškina kovos gretas ir / sta-
to sau stovyklą savo tautoje; / jis
mane išgelbėjo iš engėjų rankų!

³ Asiras atžygiavo iš šiaurės kal-
nų, / atėjo su nesuskaitoma daugy-
be karių. / Savo miniomis pripildė
slėnius, / arkliais uždengė kalvas. /

⁴ Gyrėsi sudeginsias mano žemę, /
sunaikinsias kalavijų mano jaunus
vyrus, / sutraiskysias žemėje mano
mažylius, / padarysias mano vaikus
grobiu, / išsivarysias mano mergeles. /

⁵ Bet Viešpats Visagalis sužlugdė
juos / moters ranka.

⁶ Jų galiūnas nekrito / nuo jaunų
vyrų rankų / nei paguldė jį titanų
sūnūs, / nei puolė jį aukštaūgiai
milžinai, / bet Merario duktė Judi-
ta jį sužlugdė / savo veido grožiu. /

⁷ Ji nusivilkė našlės drabužį, / kad
suburtų užgautuosius Izraelyje. /
Ji pasitėpė veidą kvėpalais, / ⁸ suse-
gė plaukus diadema / ir apsvilko
lininį apdarą, / kad suviliotų jį. /

⁹ Jos sandalai sužavėjo jo akis, / jos
grožis užbūrė jo protą, / ir kalavijas
nukirto jam galvą! / ¹⁰ Nuo jos drą-
sumo persai drebėjo, / jos drąsos
medai išsigando.

¹¹ Kai mano kuklieji suriko kovos
šūkį, / juos apėmė siaubas. / Kai ma-
no silpnieji šaukė, / jie drebėjo. / Išgir-
dė jų kovos šūkį, / jie klykė ir leidosi
bėgti. / ¹² Jaunų vergių sūnūs juos
badė / ir žalojo tarsi bėglių vaikus. /
Jie žuvo nuo mano Viešpaties gretų!

¹³ Naują giesmę savo Dievui giedo-
siu: / Viešpatie, tu didis ir garbin-

gas, / nuostabus galybe, nenugali-
mas. / ¹⁴ Visi tavo kūriniai tau tetar-
nauja, / nes tu tarei, ir jie atsirado, /
tiktai kvėpei, / ir jie buvo sukurti, /
nes nėra, kas apgalėtų tavo balsą. /
¹⁵ Kalnai bus pajudinti iš pat pama-
tų / tarsi vanduo; / tau žvilgtelejus
tirps uolos / tarsi vaškas. / Bet tavęs
pagarbiai bijantiems / tu be galo gai-
lestingas. / ¹⁶ Kiekvienos aukos malo-
nus kvapas / tau tik smulkmena, / ir
visų deginamųjų aukų taukai / tau
tik mažmožis, / bet žmogus, bijantis
Viešpaties, / yra didis. / ¹⁷ Vargas tau-
toms, / sukylandioms prieš mano gi-
minę! / Viešpats Visagalis atmokės
jiems, / teismo dieną nubaus juos, /
ugniai ir kirmėlės atiduos jų kū-
ną. / Kentėdami jie verks amžinai.“

¹⁸ Atvykę į Jeruzalę, jie puolė
kniūbsti prieš Dievą. Vos žmonėms
apsivalius, buvo atnašautos degina-
mosios aukos, geros valios atnašos
ir dovanos. ¹⁹ Judita pašventė Dievui
ir visą Holoferno nuosavybę, kurią
žmonės buvo jai atidavę, o tinklelį,
kurį buvo pasiėmusi iš jo miegamo-
jo, paaukojo kaip įžadą atnašą. ²⁰ Tris
mėnesius žmonės šventė savo šven-
tę Jeruzalėje prieš šventyklą. Ir
Judita pasiliko švęsti su jais.

Juditos mirtis

²¹ Praėjus toms dienoms, visi su-
grįžo į savo paveldą. Judita parėjo į
Betuliją ir liko gyventi savo ūkyje.
Per visą gyvenimą ji buvo gerbiama
visame krašte. ²² Daug kas norėjo ją
vesti, bet ji neatsidavė nė vienam
vyriui visą savo gyvenimą po to, kai
jos vyras Manasas mirė ir buvo
palaidotas. ²³ Garsas apie ją plito
vis plačiau ir plačiau, ir, sulaukusi
senatvės savo vyro namuose, ji mirė,

turėdama šimtą penkerius metus. Savo tarnaitėi davė laisvę. Ji mirė Betulijoje ir buvo palaidota savo vyro Manaso oloje. ²⁴ Izraelio namai jos gedėjo septynias dienas. Prieš mirdama, ji išdalijo savo nuo-

savybę visiems savo vyro Manaso artimiesiems ir artimiausiems giminaičiams.

²⁵ Niekada daugiau, Juditai gyvai esant, ir ilgai dar po jos mirties niekas neišdrįso varginti izraelitų.

ESTEROS KNYGA

(graikiškoji)

Graikiškoji *Esteros knyga* (gr. *esthēr*, lot. *(h)est(h)er*) skiriasi nuo hebrajiškosios šešiais papildomais skyriais ir kai kurių vardų formomis bei keletu detalių sutampančioje pasakojamose dalyje.

Knygoje įterpti šie papildomi skyriai: Mardochojo sapnas (F,1–17 prieš sk. 1), karaliaus pirmo įsako nuorašas (B,1–7 tarp 3,13 ir 3,14), Mardochojo ir Esteros maldos (C,1–30 po sk. 4), Esteros priėmimas pas karalių (D,1–16 prieš sk. 5), karaliaus antro įsako nuorašas (E,1–24 tarp 8,12 ir 8,13) ir Mardochojo sapno išsipildymas (F,1–11 po sk. 10).

Papildomais skyriais paryškintas knygoje pasakojamos istorijos religinis matmuo.

Mardochojo sapnas

A Antrų Artakserkso^a Didžiojo valdymo metų nisano pirmą dieną Mardochajas^b, Kišo^c sūnaus Šimio sūnaus Jayro sūnus, benjaminas, sapnavo sapną. ² Jis buvo judėjas, gyvenęs Sūzų mieste, išžymus žmogus, tarnavęs karaliaus dvare. ³ O kilęs buvo iš belaisvių, kuriuos karalius Nebukadnecaras^d parvedė iš Jeruzalės drauge su Judėjos karaliumi Jechoniju.

⁴ Jis sapnavo tokį sapną.

Štai šauksmai ir samyšis, griaustinis ir žemės drebėjimas, suirutė žemėje!

⁵ Štai du galingi slibinai žengia pirmyn, abu pasirengę kovoti; juodu baisiai riaumoją. ⁶ Jiems riaumojant, visos tautos pasirengia mūšiui, kad galėtų kovoti su teisiųjų tauta. ⁷ Štai diena tamsos ir niūrumo, sielvarto

ir kančios, priespaudos ir baisios suirutės žemėje! ⁸ Visa teisioji tauta nerimo apimta; drebėdami iš baimės dėl nelaimių, jie rengiasi žūti ir šaukiasi Dievo. ⁹ Iš jų šauksmo tartum šaltinėlio prasiveržia galinga upė, tikras potvynis! ¹⁰ Šviesa atsiranda, ir saulė užteka; nuolankieji išaukštinami ir sunaikina garbinguosius.

¹¹ Susapnavęs šį sapną ir pamatęs, ką Dievas nusprendęs daryti, Mardochajas atsibudo. Visą dieną jis suko dėl jo galvą, mėgindamas suprasti visas smulkmenas.

Sąmokslas prieš karalių

¹² Mardochajas snūduriavo rūmų kieme, dviem karaliaus eunuchams – Gabatai ir Tarai einant rūmų kieme sargybą. ¹³ Jis nugirdo jų pokalbį ir, pasidomėjęs, kas jiems rūpi, sužinojo, kad jiedu rengiasi nužudyti

^{A,1a} Hebr. tekste – Ahasveras. ^{A,1b} Hebř. tekste – Mordechajas. ^{A,1c} Gr. Kisajas.
^{A,3d} Gr. Nabuchodonosoras.

karalių Artakserksą. Mardochajas pranešė apie juos karaliui. ¹⁴ Tada karalius ištardė tuos du eunuchus, ir prisipažinę juodu buvo nubausti mirtimi. ¹⁵ Karalius įsirašė tuos įvykius į savo žymų knygą, o Mardochajas parašė apie juos pranešimą. ¹⁶ Karalius paskyrė Mardochają į tarnybą karaliaus dvare ir atsilygino jam už visa tai dovanomis. ¹⁷ Bet Hamadato^a sūnus Hamanas Bugajas^b, būdamas didelėle karaliaus malonėje, stengėsi pakenkti Mardochajui ir jo tautai dėl anų dviejų karaliaus eunuchų.

Artakserkso puota

1 Tai įvyko Artakserkso dienomis, to paties Artakserkso, kuris valdė šimtą dvidešimt septynias sritis iki pat Indijos. ² Sėdėdamas soste Sūzų mieste, ³ trečiais savo karalavimo metais karalius Artakserksas iškėlė puotą visiems savo bičiuliams ir kitiems įvairių tautų asmenims – Persijos bei Medijos didikams ir sričių valdytojams. ⁴ Paskui, parodęs jiems savo karalystės turtus ir dosnų savo didybės spindesį per šimtą aštuoniasdešimt dienų, ⁵ vestuvių šventės gale karalius iškėlė išgertuves įvairių tautų žmonėms, kurie gyveno mieste. Jos tęsėsi šešias^c dienas karaliaus rūmų kieme, ⁶ išpuoštame baltomis lino ir medvilnės užuolaidomis, kurias laikė lininės ir purpurinės virvės, pririštos prie aukso ir sidabro žiedų ant marmuro ir kitokio akmens stulpų. Minkštasuoliai iš aukso ir sidabro buvo išdėstyti ant mozaikinio

grindinio iš porfyro, marmuro, perlmutro ir spalvotų akmenų. Marlinės dangos, išsiuvinėtos įvairiomis spalvomis, buvo apdėtos aplinkui rožėmis. ⁷ Taurės buvo iš aukso ir sidabro, o maža taurelė iš rubinų, verta trisdešimt tūkstančių talentų, buvo padėta pasižiūrėti. Apsčiai buvo saldaus vyno – tokio, kurį pats karalius gerdavo. ⁸ Išgertuvėse buvo nesivaržoma – taip norėjo pats karalius. Jis įsakė savo padavėjams tenkinti jo ir svečių pomėgius.

⁹ Taip pat ir karalienė Astina^d kėlė išgertuves moterims karaliaus Artakserkso rūmuose.

¹⁰ Septintą dieną karalius, būdamas gerai nusiteikęs, paliepė Hamanui, Bazanui, Tarai, Borazei, Zatoitai, Abatazai ir Tarabai^e – septynetui eunuchų, tarnaujančių karaliui Artakserksui – ¹¹ atvesti pas jį karalienę, idant paskelbtų ją karaliene bei uždėtų jai ant galvos diademą ir idant ji parodytų savo grožį visiems valdytojams ir visų tautų žmonėms, nes iš tikrųjų tai buvo graži moteris. ¹² Bet karalienė Astina atsisakė paklusti ir su eunuchais ateiti nepanoro. Karalių tai ižeidė, ir jis labai supyko. ¹³ Savo bičiuliams jis tarė: „Štai kaip Astina man atsakė. Tad skelbkite savo nuosprendį. Teisėjaukite šioje byloje.“ ¹⁴ Tada priėjo prie jo Arkesajas, Sarsatajas ir Malesearas^f, tuometiniai persų ir medų valdytojai, artimiausi karaliui, sėdėdavę šalia jo pirmose vietose, ¹⁵ ir pasakė jam, kaip turi būti pasielgta pagal įstatymus su karaliene Astina dėl to, kad nepakluso įsaky-

[91]

^{a,17a} Hebr. tekste – Hamedata. ^{a,17b} Hebr. tekste – iš Agago palikuonių. ^{1,5c} Arba „septynias“; žr. 1, 10. ^{1,9d} Hebr. tekste – Vaštė. ^{1,10e} Hebr. tekste – Mehumanas, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetaras ir Karkasas. ^{1,14f} Hebr. tekste – Karšena, Šetaras, Admata, Taršišas, Meresas, Marsena ir Memukanas.

mui, kurį karalius buvo davęs jai per eunuchus. ¹⁶ Tada Muchajas^a kreipėsi į karalių ir valdytojus: „Karalienė Astina įžeidė ne vien karalių, bet ir visus karaliaus valdytojus ir pareigūnus“, ¹⁷ – nes jiems buvo pranešta, ką karalienė buvo sakiusi ir kaip ji atsisakė karaliui paklusti. Kaip karalienė Astina atsisakė paklusti karaliui Artakserksui, ¹⁸ taip dabar ir kitos didžiūnės, persų ir medų valdytojų žmonos, drįs panašiai įžeidinėti savo vyrus. ¹⁹ Todėl, jei patinka karaliui, tepaskelbia jis karaliaus įsaką, surašytą pagal medų ir persų įstatymus, idant jis nebūtų atšauktas, kad ta karalienė niekada daugiau negali įžengti pas jį. Teatiduoda karalius jos karališką garbę moteriai, kuri vertesnė už ją. ²⁰ Kokį įstatymą karalius nustatys, toks tebūna paskelbtas jo karalystėje; tada visos moterys gerbs savo vyrus – nuo prasčiokų iki kilmingųjų.“ ²¹ Pasiūlymas patiko karaliui ir valdytojams. Karalius padarė, kaip Muchajas buvo pasiūlęs. ²² Jis išsiuntinėjo įsaką po visą savo karalystę, į kiekvieną sritį jos kalba, kad būtų rodoma pagarba vyrams jų namuose.

Estera tampa karaliene

2 Po šių įvykių karaliaus pykčiui atvėsus, jis nebesidomėjo Astina nei atminė, ką pasakęs ir kaip ją pasmerkęs. ² Tada karaliaus pažai pakišo mintį: „Tebūna suieškota karaliui jaunų ir dailių mergaičių. ³ Visose savo karalystės valdose karalius tepaskiria pareigūnus, jie atrinks dailias jaunas mergeles, kad

jos būtų atvestos į Sūzus, į haremą sostinėje. Tebūna jos patikėtos karaliaus eunuchui, kuris rūpinasi moterų priežiūra, tebūna joms duota tepalų ir visa kita, ko tik joms reikia. ⁴ Ta moteris, kuri patiks karaliui, užims karalienės Astinos vietą.“ Karaliui toks pasiūlymas patiko, jis taip ir padarė.

⁵ Tada Sūzų mieste gyveno žydas, vardu Mardochajas, Kišo sūnaus Šimio sūnaus Jayro sūnus, benjaminas, ⁶ parvartytas į nelaisvę iš Jeruzalės tarp tremtinių, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras buvo paėmęs į nelaisvę. ⁷ Mardochajas turėjo augintinę, savo dėdės Aminadabo^b dukterį, kuri buvo vardu Estera^c. Jos tėvams mirus, jis užaugino ją kaip savo dukterį. Mergaitė buvo dailios išvaizdos. ⁸ Taigi, kai karaliaus įsakas buvo paskelbtas ir daug mergaičių surinkta sostinėje Sūzuose, Gajui prižiūrint, Estera irgi buvo atvesta pas Gają^d, kuris rūpinosi moterų priežiūra. ⁹ Ta mergaitė jam patiko ir įgijo jo malonę. Jis nedelsdamas aprūpino ją tepalais ir [maisto] daviniu kartu su septyniomis iš rūmų parinktomis mergaitėmis; elgėsi su ja ir jos tarnaitėmis hareme su ypatingu palankumu. ¹⁰ Estera nei savo tautybės, nei šalies nebuvę atskleidusi, nes Mardochajas buvo uždraudęs jai tai daryti. ¹¹ Mardochajas kasdien vaikštinėdavo haremo kieme, norėdamas stebėti, kaip sekasi Esterai.

¹² O laikas, po kurio mergaitė turėjo eiti pas karalių, buvo dvylika mėnesių. To laikotarpio dienos skirtos pasigražinti: šeši mėnesiai – tep-

^{1,16a} Hebr. tekste – Memukanas. ^{2,7b} Hebr. tekste – Abihailas. ^{2,7c} Hebr. tekste: Hadasa, t.y. Estera. ^{2,8d} Hebr. tekste – Hegajas.

tis miros aliejumi ir šeši mėnesiai – kvėpalais bei moterims skirtais tepalais. ¹³ Po to mergaitė eina pas karalių: ji pavedama paskirtam asmeniui ir eina su juo iš haremo į karaliaus rūmus. ¹⁴ Vakare ji įeina, o rytą pareina į antrąjį harimą, kuriame karaliaus eunuchas Gajas prižiūri moteris. Pas karalių ji daugiau nebeina, nebent būna pašaukiama vardu.

¹⁵ Kai Esterai, Aminadabo dukteriai, praslinko pasirengimo eiti pas karalių laikas, ji vykdė visa, ką liepė eunuchas Gajas^a, moterų prižiūrėtojas. Estera rado malonę akysė visų, kurie ją matė. ¹⁶ Taip Estera įėjo pas karalių septintų jo karaliavimo metų dvyliktą mėnesį, t. y. adaro mėnesį^b. ¹⁷ Ir karalius pamilo Esterą; ji įgijo malonę labiau, negu visos kitos merginos. Todėl jis uždėjo jai ant galvos karalienės diademą. ¹⁸ Pas-kui karalius iškėlė septynių dienų puotą visiems savo bičiuliams ir pareigūnams, norėdamas atšvęsti savo vedybas su Estera. Be to, visiems savo karalystėje jis suteikė atleidi-mą nuo mokesčių.

¹⁹ Tuo tarpu Mardochajas ėjo tarnybą rūmų kieme. ²⁰ Estera nebuvo atskleidusi savo kilmės, nes taip ją buvo pamokęs Mardochajas, bet privalėjo pagarbiai bijoti Dievo ir laikytis jo įsakymų lygiai taip, kaip darė būdama su juo. Taigi savo gyvenimo būdo Estera nepakeitė.

²¹ O karaliaus eunuchai, vyriausieji asmens sargybiniai, pykdami dėl Mardochajo paauskstinimo, rengė sąmokslą nužudyti Artakserksą. ²² Apie tai sužinojęs Mardochajas išpejo Esterą, o ši savo ruožtu są-

mokslą atskleidė karaliui. ²³ Išardęs tuodu eunuchus, karalius pakorė juos. Tada karalius įsakė tai pažymėti karališkojoje bibliotekoje, pagiriant Mardochajo parodytą palankumą.

Hamanas ir judėjai

3 Po šių įvykių karalius Artakserksas paauskštino Hamedatos sūnų Hamaną Bugają, duodamas jam aukštesnę vietą ir suteikdamas jam pirmenybę tarp visų karaliaus bičiulių. ² Tad visi dvariškiai reikšdavo Hamanui pagarbą krisdami kniūbsti, nes taip daryti buvo įsakęs karalius. Tačiau Mardochajas nepuldavo kniūbsčias iš pagarbos. ³ Todėl karaliaus dvariškiai Mardochajui sakydavo: „Mardochajau, kodėl nepaklūsti karaliaus įsakymui?“ ⁴ Diena po dienos jie taip jam kalbėjo, bet jis nenorėjo paklusti. Tada jie pranešė Hamanui, kad Mardochajas priešinasi karaliaus įsakymui. O Mardochajas buvo jiems pasisakęs esąs judėjas.

⁵ Patyręs, kad Mardochajas nepuola kniūbsčias prieš jį, Hamanas labai įniršo ⁶ ir puolė rengti sąmokslą, norėdamas sunaikinti visus judėjus Artakserkso karalystėje.

⁷ Dešimtais karaliaus Artakserkso metais Hamanas metė burtus die-noms ir mėnesiams vienam po kito, norėdamas nustatyti, kada per vieną dieną galėtų sunaikinti visą Mardochajo tautą. Burtai krito adaro mėnesio keturioliktai dienai.

⁸ Tada Hamanas tarė karaliui Artakserksui: „Visoje tavo karalystėje tarp tautų yra išblaškyta atskira tauta. Jų įstatymai skiriasi nuo visu-

2,15^a Hebr. tekste – Šaašgazaras. 2,16^b Hebr. tekste – dešimta, t. y. tebetos mėnesį.

kitų tautų įstatymų. Karaliaus įstatymų jie nesilaiko! Nedera karaliui juos pakeisti. ⁹ Jei patinka karaliui, tebūna nuspręsta, kad jie turi būti sunaikinti. O aš pervesiu į karaliaus išdą dešimt tūkstančių sidabro talentų.“ ¹⁰ Karalius nusiėmė antspaudą žiedą ir padavė jį Hamanui, kad šis užantspauduotų prieš judėjus nukreiptus laiškus. ¹¹ Karalius tarė Hamanui: „Sidabrą pasilaikyk, o su ta tauta daryk, ką nori.“

¹² Taigi pirmo mėnesio tryliką dieną buvo pašaukti karaliaus raštininkai. Pagal Hamano nurodymus jie parašė karaliaus Artakserkso vardu visiems sričių satrapams ir valdytojams nuo Indijos iki Etiopijos. Iš viso buvo šimtas dvidešimt septynios sritys, o į kiekvieną valdytoją buvo kreiptasi jo kalba. ¹³ Per pasiuntinius po visą Artakserkso karalystę buvo išsiuntinėti nurodymai per vieną dvyliktojo mėnesio – adaro dieną sunaikinti judėjų tautą ir užgrobti visą jų nuosavybę.

Artakserkso laiškas

B Štai to laiško nuorašas:

„Didysis karalius Artakserksas rašo šiuo reikalu šimto dvidešimt septynių sričių nuo Indijos iki Etiopijos valdytojams ir jiems pavaldiesiems pareigūnams.

² Kai tapau daugelio tautų valdovu ir pradėjau valdyti visą pasaulį, buvau pasiryžęs neapsvaigti nuo įžūlios galybės, bet visada elgtis teisingai bei švelniai ir parūpinti savo valdiniamis laisvą nuo vargų gyvenimą. Taigi, darydamas savo valdžią žmoniškesnę ir laiduodamas

netrukdomą keliavimą po visą kraštą, [buvau pasiryžęs] atkurti tą taiką, kurios trokšta visi žmonės.

³ Kai paklausiau savo patarėjų, kaip tai galėtų būti pasiekta, Hamanas, žymus tarp mūsų sveika išmintimi, gerbiamas dėl savo ištikimo atsidavimo ir pasiekęs antrą vietą karalystėje, ⁴ atkreipė mūsų dėmesį į tai, kad pasaulyje tarp visų tautų yra išsisklaidžiusi priešiška tauta, turinti įstatymus, priešingus kitų tautų įstatymams, ir nuolat taip atmetanti karaliaus įsakus, kad mūsų geriausiu noru kuriama karalystės santaika negali būti įgyvendinta.

⁵ Tad suvokę, kad ši tauta, ir tik ji viena, yra nuolat priešiška visiems žmonėms, gyvena pagal savo keistus ir svetimus įstatymus, kenkia mūsų užmojams ir daro tokius baisius nusikaltimus, jog tai gresia karalystės gerovei, ⁶ šiuo raštu mes įsakome, kad jums nurodyti asmenys laiškuose per Hamaną, paskirtą rūpintis šiuo reikalu ir mūsų antrąją tėvą, visi iki vieno, įskaitant žmonas ir vaikus, jie būtų sunaikinti jų priešų kalaviju be užuojautos ir be santūrumo šių metų dvylikto mėnesio – adaro keturioliką dieną“, ⁷ idant tie žmonės, visada būvę priešiški ir tokie likę, per vieną dieną būtų mirtimi nuvaryti į pragarą, kad būtų laiduota mūsų saugi ir pastovi valdžia.“

3 skyriaus tęsinys

¹⁴ Šio rašto nuorašas buvo išskabinas kiekvienoje srityje, ir visoms tautoms įsakyta būti pasirengusioms tai dienai. ¹⁵ Tam buvo pasirengta ir

Sūzuose. Karalius ir Hamanas sėdo puotauti, o miestas buvo sukrėstas.

Estera ir jos tauta

4 Sužinojęs visa, kas įvyko, Mardochajas persiplėšė drabužius, apsilviko ašutine ir apsibarstė pelenais. Paskui ėjo miesto gatvėmis, visu balsu šaukdamas: „Naikinama nekalta tauta!“ ² Mardochajas nuėjo iki pat Karaliaus vartų ir turėjo sustoti, nes nė vienam vilkinčiam ašutine nebuvo leidžiama įžengti į rūmų kiemą. ³ Ir kiekvienoje srityje, kur buvo iškabinti karaliaus pranešimai, buvo girdėti tarp judėjų skaudūs gedulo šauksmai ir aimanos. Judėjai apsilviko ašutinėmis ir apsibarstė pelenais. ⁴ Kai tarnaitės ir eunuchai atėjo ir pranešė karalienei, išgirdusi apie įvykius, ši apmirė. Mardochajui ji nusiuntė drabužių, kad apsilviktų jais vietoj ašutinės, bet jis atsisakė juos priimti. ⁵ Tada karalienė pasišaukė Hachratają^a, jai tarnaujantį eunuchą, ir liepė sužinoti tikrąją priežastį iš Mardochajo^b.

⁷ Mardochajas jam papasakojo apie visa, kas buvo nutikę, ir apie Hamano pažadą įmokėti dešimt tūkstančių talentų į karaliaus iždą, siekiant sunaikinti judėjus. ⁸ Jis padavė Hachratajui ir nuorašą to, kas buvo iškabinta Sūzuose dėl jų sunaikinimo, kad jis parodytų Esterai. Be to, liepė jam įpareigoti ją eiti pas karalių ir maldauti jo malonės savo tautai. „Atmink, – sakė jis, – dienas, kai tu buvai kukli, auginama mano globoje, nes Hamanas, antrasis asmuo po karaliaus, kalbėjo prieš mus ir

reikalavo mūsų mirties. Šaukis Viešpaties! Užtark mus karaliui ir gelbėk nuo mirties.“

⁹ Hachratajas sugrįžo ir papasakojo visa tai Esterai. ¹⁰ Ji tarė jam: „Nueik pas Mardochają ir pasakyk: ¹¹ Visos karalystės tautos žino, kad jeigu kas nors, vyras ar moteris, nepakviestas įeiti pas karalių į vidinį kiemą, tai nebus tokiam išsigelbėjimo. Tik tas, kuriam karalius ištiesė savo aukso skeptrą, būtų saugus. O aš nebuvo kviesta pas karalių jau trisdešimt dienų!“

¹² Kai Hachratajas perdavė Mardochajui visus Esteros žodžius, ¹³ Mardochajas liepė jam eiti atgal ir sakyti jai: „Estera, nemanyk, kad viena iš visų judėjų išliksi gyva. ¹⁴ Juk jeigu tylėsi tokiu metu kaip dabar, pagalba ir užuovėja ateis judėjams iš kitur^c, bet tu ir tavo tėvo šeima prazūs. Pagaliau kas žino, galbūt tokiam metui kaip dabar tu ir tapai karaliene?“ ¹⁵ Tada Estera liepė pasiuntiniui nunešti tokį atsakymą Mardochajui: ¹⁶ „Eik ir surink visus judėjus, gyvenančius Sūzuose. Pasninkaukite dėl manęs! Tris dienas ir naktis nevalgykite ir negerkite. Ir mano tarnaitės, ir aš pati pasninkausime. Paskui eisiu pas karalių, nepaisydama įstatymo, net jei ir turėčiau žūti.“ ¹⁷ Tada Mardochajas pasitraukė ir darė, kaip Estera jam buvo sakiusi.

Mardochajo malda

C Mardochajas meldėsi Viešpačiui, atmindamas visus Viešpaties darbus ² ir tardamas:

^{4,5a} Hebr. tekste – Hatachas. ^{4,5b} Gr. tekste praleista hebr. teksto eil. 6: „Hatachas išėjo į miesto aikštę priešais Karaliaus vartus.“ ^{4,14c} T.y. iš Dievo.

„Viešpatie Dieve, visagalis Karaliau, / Visata tavo galioje! / Nėra, kas galėtų tau pasipriešinti, / kai tu nori išgelbėti Izraelį.

³ Tu padarei dangų ir žemę, / ir visa, kas nuostabu po dangumi. / ⁴ Tu Visatos Viešpats! / Viešpatie, nėra, kas galėtų tau atsisipirti!

⁵ Tu visa žinai! / Tu žinai, Viešpatie, / kad ne įžūlumas, ne puikybė, / ne tuščia garbė paskatino mane daryti, / ką padariau, – / atsisakyti pulti kniūbsčiam / prieš išdidųjį Hamaną. / ⁶ Noriai būčiau bučiavęs jo kojų padus / Izraeliui išgelbėti.

⁷ Bet padariau tai, / idant neiškelčiau žmogaus garbės / aukščiau už Dievo garbę. / Nepulsiu kniūbsčias nė prieš vieną, / tik prieš tave, Viešpatie. / Ne iš puikybės taip elgiuosi!

⁸ Tad dabar, Viešpatie Dieve, / Karaliau, Abraomo Dieve, / pasigailėk savo tautos, / nes priešai rengia mums žūtį / ir nori sunaikinti tavo senąjį paveldą. / ⁹ Neatstumk savo dalies, / kurią atpirkai iš Egipto žemės. / ¹⁰ Išklausyk mano malda, / pasigailėk savo paveldo / ir paversk mūsų gedulą džiaugsmu, / kad išliktume gyvi, Viešpatie, / ir giesmė šlovintume tavo vardą. / Nenutildyk burnos tų, / kurie tave šlovina!“

¹¹ O visas Izraelis šaukė iš visų jėgų, nes mirtis žiūrėjo jiems į akis.

Esteros malda

¹² Ir karalienė Estera, mirtino sielvarto apimta, šaukėsi Viešpaties.

¹³ Nusivilkusi puošnius drabužius, apsivilkė skurdą ir gedulą apdaru. Vietoj brangių kvėpalų apsirengė galvą pelenais ir atmatomis. Savo kūną nepaprastai vargino. Kiekvieną jo dalį, kurią mėgdavo

puošti, apdengė sutaršytais savo plaukais.

¹⁴ Ji maldavo Viešpatį, Izraelio Dievą, tardama:

„Mano Viešpatie, mūsų Karaliau, / tu esi Vienintelis! / Padėk man, aš esu viena, / neturiu, kas man padėtų, išskyrus tave, / ¹⁵ o dedu ant delnų savo gyvastį.

¹⁶ Nuo mažumės girdėjau / savo šeimos prieglobstyje, / kad tu, Viešpatie, išsirinkai / Izraelį iš visų tautų, / o mūsų tėvus ir visus jų protėvius – / būti tavo amžinu paveldu / ir kad įvykdei visus jiems duotus pažadus.

¹⁷ Bet dabar mes esame tau nusidėję, / ir tu atidavei mus mūsų priešams į rankas, / ¹⁸ nes mes garbinome jų dievus. / Viešpatie, tu teisus!

¹⁹ Mūsų karti vergija jų nepatenkina; / jie savo stabams yra pažadėję / ²⁰ panaikinti tavo lūpomis ištartą įsaką, / sunaikinti tavo paveldą, / nutildyti burnas tų, kurie tave šlovina, / užgesinti tavo Namų ir aukuro garbę, / ²¹ atverti pagonių burnas jų stabų garbei / ir amžinai dievinti mirtingą karalių.

²² Viešpatie, nepalik savo skeptro tiems, / kurie yra niekas. / Neleisk jiems džiaugtis mūsų žūtimi, / atgręžk jų samokslą prieš juos pačius / ir deramai nubausk žmogų, / kuris visa tai pradėjo.

²³ Pasirūpink mumis, Viešpatie! / Šiuo sielvarto metu apsireikšk! / Duok mums drąsos, / dievų Karaliau ir visų galybių Valdove!

²⁴ Įdėk įtikinančius žodžius į lūpas man / esant pas liūtą / ir nuteik jo širdį taip nekęsti mūsų priešo, / kad gautų galą jis ir visi, / kurie jam pritaria! / ²⁵ Išgelbėk mus savo ranka / ir ateik mums padėti, / nes aš

esu viena / ir neturiu kito, / bet tik tave, Viešpatie! / Tu visa žinai!

²⁶ Žinai, kad nekenčiu nedorėlių garbės / ir bjauriuosi lova neapijaustytyjų / ar bet kokio svetimtaučio. / ²⁷ Žinai, kad esu priversta, / kad bjauriuosi didybės ženklu, / būnančiu man ant galvos, / kai pasirodau dvare. / Bjauriuosi juo tarsi nešvari skuduru, / nenešioju jo laisvomis dienomis.

²⁸ Tavo tarnaitė niekada nėra valgiusi prie Hamano stalo / nei džiūgavusi karaliaus puotoje / ar gėrusi liejamųjų aukų vyno. / ²⁹ Nuo tos dienos, kai buvau čia atvesta, iki šiol / tavo tarnaitė nėra turėjusi kito džiaugsmo, / išskyrus tave, Viešpatie, Abraomo Dieve. / ³⁰ Dieve, kurio galybė visus viršija, / išgirk balsą bevilčių, / išgelbėk mus iš nedorėlių rankų / ir apsaugok mane nuo baimės!“

Karalius priima Esterą

D Trečią dieną, baigusi melstis, ji nusivilko atgailos apdarą ir apsirengė puikiausiais drabužiais. ²Tada, didingai išsipuošusi, pasimeldusi visa matančiam Dievui ir Gelbėtojui, pasiėmė su savimi dvi tarnaites. ³Į vieną ji grakščiai rėmėsi, ⁴o kita sekė iš paskos, nešdama jos drabužių valktį. ⁵Ji visa švytėjo pačiu grožio žydėjimu ir atrodė laiminga tarsi mylimoji, bet širdis buvo apmirusi iš baimės.

⁶Praėjusi pro visas duris, ji atsiėjo priešais karalių. Jis sėdėjo karaliaus soste, apsirengęs visu savo didybės apdaru, tviskančiu auksu ir brangakmeniais. Karalius buvo baisiai gąsdinantis!

⁷Pakėlęs didybę spindinčią galvą, jis pažvelgė į ją, degdamas pykčiu. Karalienė susvyravo, pabalo, apalpo ir, remdamasi galva į pirmą josėjusią tarnaitę, sukniubo. ⁸Tada Dievas permainė karaliaus dvasią į švelnumą. Susijaudinęs jis pašoko nuo sosto ir laikė ją glėbyje, kol ši atsipeikėjo. Drąsindamas ją raminančiais žodžiais, jis tarė jai: ⁹„Kas atsitiko, Estera? Aš tavo brolis. Nebijok! ¹⁰Tu nemirsi, nes mūsų įsakas skirtas tik valdiniais. Eikš arčiau!“

¹¹Pakėlęs aukso skeptrą, jis palietė juo Esteros kaklą ¹²ir apkabinęs tarė: „Kalbėk!“ ¹³Ji tarė jam: „Pamačiau tave, mano viešpatie, tarsi Dievo angelą, užtat mano širdį apėmė tavo didybės baimė. ¹⁴Juk tu nuostabus, mano viešpatie, ir tavo veidas sklidinąs malonės.“ ¹⁵Tai pasakiusi, ji vėl nualpo ir sukniubo. ¹⁶Dabar karalius dar labiau susijaudino, o visi dvariškiai stengėsi ją drąsinti“.

Estera pas karalių

5 ³Tada karalius tarė jai: „Ko tu nori, karaliene Estera? Ko prašai? Net jeigu tai ir būtų pusė mano karalystės, bus tau suteikta!“ – ⁴„Šiandien man ypatinga diena, – atsakė Estera. – Jeigu patinka karaliui, teateina karalius ir Hamanas pietų, kuriuos aš šiandien surengsiu.“ – ⁵„Tučtuojau pakvieskite Hamaną, – tarė karalius, – kad įvykdytume, ko nori Estera.“ Taip abudu nuėjo pietų, apie kuriuos buvo kalbėjusi Estera. ⁶Geriant vyną pietų metu, karalius paklausė Esterą: „Ko prašai, karaliene Estera? Tai bus tau suteikta.“ – ⁷„Štai mano prašymas

ir noras, – atsakė Estera. – ⁸ Jeigu radau malonę karaliaus akyse, te ateina karalius ir Hamanas rytoj pietų, kuriuos aš jiems surengsiu, ir rytoj padarysiu, ką karalius sako.“

⁹ Hamanas parėjo iš karaliaus džiugus ir labai gerai nusiteikęs. Bet pamatęs judėją Mardochoją rūmų kieme, Hamanas tiesiog įsiuto. ¹⁰ Grįžęs namo, susikvietė draugus ir savo žmoną Zosarą. ¹¹ Jis pasipasakojo apie savo turtus ir garbę, kurią karalius jam suteikė, ir kaip karalius paaugštino jį pirmuoju karalysteje. ¹² „Be to, – pridūrė Hamanas, – karalienė nepakvietė pietų su karaliumi nė vieno kito, tik mane. Ir rytoj esu pakviestas. ¹³ Bet visa tai man nublanksta, kai pamatau rūmų kieme Mardochoją Judėją.“ ¹⁴ Žmona Zosara ir jo draugai tarė jam: „Tebūna pastatytos kartuvės penkiasdešimt uolekčių aukščio, ir rytoj rytą pasakyk karaliui, kad Mardochojas turi būti jose pakartas. Paskui eik linksmas į puotą su karaliumi.“ Toks patarimas Hamanui patiko, ir kartuvės buvo pastatytos.

Mardochojo pagerbimas

6 Tą naktį Viešpats neleido karaliui užmigti, todėl karalius liepė savo raštvedžiui atnešti Metraščių knygą ir paskaityti. ² Jis aptiko užrašytus žodžius apie Mardochoją, kaip jis buvo pranešęs karaliui apie anodu karaliaus eunuchus,ėjusius sargybą ir rengusius šamokslą nužudyti karalių Artakserksą. ³ „Kokią garbę ar paaugštinimą, – teiravosi karalius, – mes suteikėme Mardochojui?“ – „Dėl jo nieko nepadarė-

te,“ – atsakė karaliaus tarnai. ⁴ Karaliui teiraujantis apie Mardochojo parodytą palankumą, Hamanas buvo rūmų kieme. „Kas yra rūmų kieme?“ – paklausė karalius. Mat Hamanas buvo atėjęs pasikalbėti su karaliumi dėl Mardochojo pakavimo kartuvėse, kurias jis buvo parengęs.

⁵ „Hamanas stovi rūmų kieme“, – atsakė karaliaus tarnai. „Pašaukite jį“, – įsakė karalius. ⁶ Karalius užkalbino Hamaną: „Ką turėčiau padaryti žmogui, kurį noriu pagerbti?“ Hamanas pamanė: „Ką kitą norėtų karalius labiau pagerbti, negu mane?“ ⁷ Tad karaliui jis taip atsakė: „Žmogui, kurį karalius nori pagerbti, ⁸ teatneša karaliaus tarnai lino apdarą, kurį dėvi karalius, ir teatveda žirgą, ant kurio joja karalius. ⁹ Tebūna apdaras ir žirgas pavesti vienam iš garbingųjų karaliaus bičiulių, teaprengia jis tą asmenį, kurį karalius myli, teužsodina ant žirgo ir tepaskelbia miesto aikštėje, šaukdamas: „Taip bus elgiamasi su kiekvienu, kurį karalius nori pagerbti!“

¹⁰ Tada karalius tarė Hamanui: „Šauiniai pasiūlyta! Padaryk taip, kaip pasakei, Mardochojui Judėjui, kuris štai budi rūmų kieme. Tenebūna praleista nieko iš to, ką pasiūlei.“ ¹¹ Tad Hamanas paėmė apdarą ir žirgą, apvilko apdaru Mardochoją ir pervedė jį raitą per miesto aikštę skelbdamas: „Taip bus elgiamasi su kiekvienu žmogumi, kurį karalius nori pagerbti!“

¹² Paskui Mardochojas sugrįžo į rūmų kiemą, o Hamanas parskubėjo į namus, prislėgtas ir pridengta galva. ¹³ Hamanas papasakojo, kas jam buvo nutikę, žmonai Zosarai ir draugams. „Jeigu Mardochojas yra

iš judėjų tautos, – kalbėjo jam jo draugai ir žmona, – o tu jo atžvilgiu pradėjai smukti, tai tikrai prapulsi. Tikrai nepajėgsi apsiginti, nes gyvasis Dievas su juo.“

¹⁴ Jiems dar tebesikalbant, atėjo eunuchai ir paskubom išsivedė jį į puotą, kurią buvo parengusi Estera.

Hamanas pakiriamas

7 Taigi karalius ir Hamanas nuėjo gerti vyno su karaliene. ² O antrą dieną, jiems geriant vyną, karalius tarė: „Ko prašai, karaliene Estera? Koks tavo prašymas ir noras? Net jei tai būtų pusė mano karalystės, bus tau suteikta.“ ³ Atsakydama ji tarė: „Jeigu radau malonę pas karalių, tebūna suteiktas gyvasis man – tai mano noras ir mano tautai – tai mano prašymas.“ ⁴ Juk mes – aš ir mano tauta – esame parduoti, kad būtume sunaikinti ir paversti vergais, mes ir mūsų vaikai, vergais ir vergėmis. Bet aš tylėjau, nes mūsų priešas užtraukia gėdą karaliaus dvarui.“ ⁵ Tada karalius sušuko: „Kas tas žmogus, kuris drįsta tai daryti?“ ⁶ Estera tarė: „Mūsų priešas yra šis nedorėlis Hamanas!“ Hamanas susigūžė iš baimės karaliaus ir karalienės akivaizdoje.

⁷ Karalius paliko puotą ir išėjo į sodą, o Hamanas puolė maldauti karaliene, nes matė patekęs į didelę bėdą. ⁸ Kai karalius sugrįžo iš sodo, Hamanas, sukniubęs ant guolio, maldavo karaliene. „Nejau jis drįs, – sušuko karalius, – net užpulti mano žmoną mano namuose?“ Tai išgiręs, Hamanas nusigręžė. ⁹ „Štai Hamanas net parengė kartuves, – tarė

karaliui Bugatanas“, vienas iš eunuchų, – Mardochajui, svarbia žinia išgelbėjusiam karalių. Penkiasdešimt uolekčių aukščio kartuvės stovi prie Hamano namų.“ Karalius tarė: „Tebūna Hamanas jose pakartas.“ ¹⁰ Taip Hamanas buvo pakartas kartuvėse, kurias buvo parengęs Mardochajui. Tada karaliaus pyktis atlyžo.

Karaliaus įsakas

8 Tą pačią dieną karalius Artaksersas atidavė Esterai visą judėjų persekiootojo nuosavybę. Mardochajas buvo pakviestas pas karalių, nes Estera pasakė, kad jis jos giminaitis. ² Karalius nusiėmė žiedą, kuris buvo atimtas iš Hamano, ir padavė jį Mardochajui, o Estera pavedė Mardochajui valdyti visa, kas priklausė Hamanui.

³ Paskui Estera dar kartą kreipėsi į karalių ir, puldama jam po kojų, prašė niekais paversti visa pikta, ką Hamanas buvo sumanęs prieš judėjus. ⁴ Karaliui ištisus Esterai savo aukso skeptrą, ji pakilo nuo žemės ir stovėjo prieš karalių. ⁵ „Jei tau patinka, – tarė Estera, – ir jei radau malonę, tebūna pasiųstas įsakas, kuris atšauktų Hamano parašytus ir išsiųstus laiškus, kad būtų sunaikinti judėjai tavo karalystėje.“ ⁶ Kaipgi aš galiu pakelti savo tautos žūtį? Kaipgi aš galiu būti saugi, jei mano gentis naikinama?“ ⁷ Karalius tarė Esterai: „Nagi dabar, kai atidaviau tau visą Hamano nuosavybę, o ji pakorčiau ant medžio dėl to, kad jis kėlė ranką prieš judėjus, ko dar tu nori gauti?“ ⁸ Parašyk mano vardu, ką laikai svarbiausia, ir

^{7,9a} Hebr. tekste – Harbona.

užantspauduok mano žiedu, nes kas tik parašyta karaliaus įsakymu ir užantspauduota mano žiedu, negali būti atšaukta.“

⁹ Tų pačių metų pirmo mėnesio, t. y. nisan^a, dvidešimt trečią dieną buvo pašaukti raštininkai. Visa, kas įsakyta dėl judėjų, buvo parašyta sričių pareigūnams ir valdytojams nuo Indijos iki Etiopijos – šimtui dvidešimt septynioms sritims, kiekvienai sričiai jos kalba. ¹⁰ Įsakas buvo parašytas karaliaus vardu, užantspauduotas jo žiedu ir išsiųstas per raitus pasiuntinius. ¹¹ Jis įsakė judėjams kiekviename mieste laikytis savo įstatymų, gintis ir su tais, kurie linki pikta ir yra priešai, elgtis kaip norės ¹² paskirtą dieną – dvylikto mėnesio, t. y. adaro, tryliktąją visoje Artakserkso karalystėje.

Judėjams gražinamos teisės

E Štai to laiško nuorašas:
„Karalius Artakserksas Didysis sveikina šimto dvidešimt septynių sričių valdytojus nuo Indijos iki Etiopijos ir tuos, kurie rūpinasi mūsų reikalais!

² Daugelis žmonių, juo daugiau jie pagerbiami nepaprastai dosniu savo geradarių gerumu, juo labiau tampa išlūs. ³ Jie ne tik pakenkia mūsų valdiniams, ieškodami sau naudos, bet, nepajėgdami pakelti gerovės, puola rengti pinkles savo geradariams. ⁴ Jie ne tik sunaikina žmonių dėkingumą, bet, būdami išpuikę dėl tuščio gyriaus tų, kurie nepažįsta gerumo, net tariasi išvengsį teisingumo Dievo, kuris

visa mato ir nekenčia to, kas pikta. ⁵ Dažnai ir daugelis tų, kurie užima atsakingas pareigas, tampa iš dalies atsakingi už nekaltai pralietą kraują ir būna įtraukiami į nepataisomas nelaimes, skatinami tų draugų, kuriems buvo patikėtas viešųjų reikalų tvarkymas, ⁶ kai tokie asmenys savo nedoros prigimties apgaulingu sukčiavimu piktnaudžiauja savo valdovų nuširdžiu palankumu.

⁷ Tai, kas nedorai padaryta nevertų pareigūnų žalingu elgesiu, galima matyti ne tiek iš senųjų žymų, kurias esame gavę, kiek tyrinėjant tai, kas po ranka. ⁸ Ateityje rūpinsimės, kad mūsų karalystė būtų rami ir taikinga visiems žmonėms, ⁹ nekreipdami dėmesio į šmeižikus ir su didesne atida sprendami mums pateiktus reikalus.

¹⁰ Antai Hamedatos sūnus Harnas, makedonietis, neturintis nė lašo persų kraujo ir visiškai stojojantis mūsų gerumo, buvo laikomas mūsų svečiu. ¹¹ Jis patyrė tiek daug mūsų palankumo, kurį mes jaučiame visoms tautoms, kad buvo vadinamas „mūsų tėvu“, prieš kurį kiekvienas privalejo pulti kniūbsčias kaip prieš antrą asmenį po karaliaus. ¹² Bet, nepajėgdamas pažaboti savo išlūmo, jis rengė samokslą, norėdamas atimti iš mūsų karalystę ir gyvastį. ¹³ Be to, sukurta klasta ir apgaulėmis jis mėgino sunaikinti Mardochają, mūsų išgelbėtoją bei nuolatinį geradari. ir Esterą, mūsų didybės dalininkę be priekaišto, drauge su visa jų tauta. ¹⁴ Mat tokiomis priemonėmis jis tikėjosi padarysias mus bejė-

^{8,9a} Hebr. tekste – trečio mėnesio, t. y. sivano.

gius ir perduosiąs persų karalystę makedoniečiams.

¹⁵ Bet mes išsiaiškinome, kad judėjai, šio triskart prakeikto žmogaus pasmerkti žūčiai, nėra nedorėliai, o valdomi labai teisingų įstatymų ¹⁶ ir yra vaikai Aukščiausiojo, gyvojo ir šlovingojo Dievo, kuris vedė karalystę mums ir mūsų pirmtakams labai sėkmingu keliu.

¹⁷ Tad žiūrėkite, kad nevykdytumėte laiškų, siųstų Hamedatos sūnaus Hamano, ¹⁸ nes tas, kuris juos parašė, buvo pakartas prie Sūzų vartų drauge su visa savo šeima. Taip ūmai Dievas, Visatos Valdovas, ištiko jį teisinga bausme.

¹⁹ Todėl iškabinkite šio laiško nuorašus visose viešose vietose ir leiskite judėjams gyventi pagal savo įstatymus. ²⁰ Taip padėkite jiems, kad tą dieną, dvylikto mėnesio – adaro tryliką dieną, paskirtą jų žūčiai, jie apsigintų nuo užpuolėjų priespaudos metu. ²¹ Mat Dievas, kuris visą gali, savo išrinktajai tautai tą dieną iš žūties dienos pavertė džiaugsmo diena.

²² Todėl jūs savo ruožtu turite švęsti šią ypatingą dieną tarp savo nustatytų švenčių su tokiu džiugesiu, ²³ kad ji ir dabar, ir ateityje ir jums, ir geros valios persams reikėtų pergalės šventę, o jūsų priešams primintų sunaikinimą.

²⁴ Visi miestai ir visos sritys be išimties, kurios nesilaikys šio įsakų, bus sunaikintos be pasigailėjimo ugnimi ir kalaviju. Jos ne tik taps neprieinamos žmonėms, bet jų vengs net laukiniai žvėrys ir paukščiai.

8 skyriaus tęsinys

¹³ Šio įsakų nuorašai tebūna iškabinti gerai matomose vietose visoje karalystėje, o visi judėjai tą dieną tebūna pasirengę kovoti su savo priešais.“

¹⁴ Pasiuntiniai raiti išskubėjo visu greičiu atlikti, ką karalius buvo įsakęs. Tas įsakas buvo paskelbtas ir Sūzuose. ¹⁵ Mardochajas išėjo, vilkėdamas karališką platų apdarą su aukso vainiku ir lino turbanu ant galvos. Sūzų gyventojai, matydami jį, džiūgavo. ¹⁶ Judėjams buvo šviesu ir džiugu ¹⁷ kiekviename mieste ar srityje – visur, kur tik tas įsakas buvo iškabintas. Kur tik tai buvo paskelbta, judėjams buvo džiaugsmo ir smagumo, puota ir poilsio diena. Be to, daugelis pagonių buvo apipjaustyti ir tapo judėjais iš baimės dėl judėjų.

Priešų sunaikinimas

9 Taigi dvylikto mėnesio, t. y. adaro tryliką dieną buvo gautas karaliaus rašytas įsakas. ² Tą pačią dieną žuvo judėjų priešai; nė vienas nesipriešino, nes bijojo judėjų. ³ Sričių valdytojai, didžiūnai ir karaliaus raštininkai reikė judėjams pagarbą, nes juos slėgė Mardochajo baimė; ⁴ mat karaliaus įsakas reikalavo, kad Mardochajo vardas būtų gerbiamas visoje karalystėje“.

⁵ Sūzų mieste judėjai užmušė penkis šimtus žmonių, ⁷ įskaitant Farsanestainą, Delfoną, Fasgą, ⁸ Fardatą, Barėją, Sarbachą, ⁹ Marmasimą, Arufają, Arsają ir Zabų-

^{9,4a} Gr. tekste praleista hebr. teksto eil. 5: „Tad žydai nugalėjo visus savo priešus, kalaviju žudydami juos ir naikindami. Su savo priešais jie elgėsi, kaip norėjo.“

tają^a, ¹⁰ anuos dešimt Hamedatos sūnaus Hamano Bugajo, judėjų prieš, sūnų. Judėjai leido sau pasiplėsti.

¹¹ Tą pačią dieną Sūzuose užmuštųjų skaičius buvo praneštas karaliui. ¹² Karalius tarė Esterai: „Sūzuose, sostinėje, judėjai išžudė penkis šimtus žmonių. Ką, tavo manymu, jie padarė apylinkės kaimuose? Ko tik dar prašysi, tau bus suteikta.“ – ¹³ „Tebūna leista judėjams ir rytoj taip pat elgtis, – atsakė karaliui Estera, pridurdama, – o Hamano dešimties sūnų lavonus pakark.“ ¹⁴ Karalius leido tai padaryti ir perdavė miesto judėjams Hamano sūnų lavonus pakarti. ¹⁵ Judėjai, gyvenę Sūzuose, susibūrė adaro keturioliktąją ir išžudė tris šimtus žmonių, bet grobio neėmė.

¹⁶ Ir kiti karalystės judėjai, norėdami apsiginti, susibūrė ir atsikratė savo priešų. Jie sunaikino jų penkiolika tūkstančių^b adaro tryliktąją, bet plėšimu neužsiėmė. ¹⁷ Keturioliktą dieną judėjai ilsėjosi, pavertę tą dieną poilsio diena, švėsdami ją su džiaugsmu ir gera nuotaika. ¹⁸ Sostinėje Sūzuose gyvenę judėjai irgi susirinko keturioliktąją, bet ne poilsiauti. Penkioliktąją jie šventė su džiaugsmu ir gera nuotaika. ¹⁹ Štai kodėl judėjai, pasklidę kaimuose už Sūzų ribų, švenčia adaro keturioliktąją kaip džiaugsmingą poilsio dieną ir siunčia vieni kitiems dovanų skanėstų, o kiti, gyvenantys dideliuose miestuose, švenčia adaro penkioliktąją kaip džiaugsmingą poilsio dieną, irgi siųsdami vieni kitiems dovanų.

Purimų šventė

²⁰ Surašęs visus šiuos įvykius į knygą, Mardochajas išsiuntinėjo ją visiems judėjams, gyvenantiems Artakserkso karalystėje arti ir toli, ²¹ įpareigodamas švęsti adaro keturioliktąją ir penkioliktąją, ²² nes tomis dienomis judėjai apsigynė nuo savo priešų. Visas adaro mėnuo, per kurį jų skausmas pavirto džiaugsmu, o gedulas – poilsio diena, turi būti švenčiamas kaip vestuvių, geros nuotaikos ir skanėstų siuntimo savo bičiuliams ir vargšams metas.

²³ Taigi judėjai padarė papročiu tai, ką Mardochajas buvo jiems surašęs: ²⁴ kaip Hamedatos sūnus Hamanas, makedonietis, engė juos, kaip jis išleido įsaką ir metė burtus, norėdamas juos sunaikinti, ²⁵ ir kaip nuėjo pas karalių, sakydamas jam, kad pakartų Mardochają. Bet nedėrosios užmačios, kurias jis sumanė prieš judėjus, krito ant jo paties, ir drauge su sūnumis jis buvo pakartas. ²⁶ Todėl tos dienos buvo pavadintos Purimais^c dėl burtų, nes jų kalba tas žodis reiškia „burtai“. Taigi dėl to, kas buvo parašyta tame laiške, ir dėl to, ką jie patyrė per tą įvykį ir kas jiems nutiko, Mordechajas įsteigė šią iškilmę. ²⁷ O judėjai įpareigojo save, savo palikuonis ir visus, kurie norėtų prie jų prisidėti, ją tikrai švęsti. ²⁸ Tos Purimų dienos turi būti atminimas, švenčiamas per kartų kartas kiekviename mieste, šeimoje ir šalyje. Tos Purimų dienos turi būti visada švenčiamos, ir jų minėjimas neturi niekada išblėsti tarp jų palikuonių.

^{9,9a} Hebr. tekste – Paršandata, Dalfonas, Aspata, Porata, Adalija, Aridata, Parmašta, Arisajās, Aridajas ir Vaizata. ^{9,16b} Hebr. tekste – septyniadesimt penkis tūkstančius. ^{9,26c} Hebr. *pūrim* – „burtai“.

²⁹ Tada karalienė Estera, Aminadabo duktė, ir Mardochajas Judėjas surašė, ką buvo nuveikę, ir įsakmiai patvirtino laišką apie Purimus^a.

³¹ Mardochajas ir karalienė Estera nustatė tai savo pačių atsakomybe, laiduodami savo gerove ir sprendimu. ³² Estera žodžiu paskelbė amžiną įsaką, o paskui tai buvo užrašyta atminimui.

Mardochajo išaukštinimas

10 Karalius uždėjo duoklę savo karalystėje ir žemei, ir jūrai. ² Apie jo galybę ir narsumą, karalystės turtus ir šlovę rašoma persų ir medų karalių metraščiuose. ³ Mardochajas tvarkė Artakserkso reikalus su įsakmumu, ne tik buvo didis karalystėje, bet ir žydų laikomas pagarboje. Dėl savo gyvenimo būdo jis buvo mylimas visos savo tautos.

Mardochajo sapno išsipildymas

F „Tai Dievo darbas, – sakė Mardochajas, – nes prisimenu sapną, kurį sapnavau kaip tik apie šiuos dalykus. Niekas iš jų neliko neišsipildę: ³ šaltinėlis, kuris tapo upe, ir šviesa bei saulė, ir potvynis.

Ta upė – Estera, kurią vedė karalius ir padarė karaliene.

⁴ Tiedu slibinai – tai aš ir Hamanas.

⁵ Tos taūtos – tai žmonės, susibūrę sunaikinti judėjų vardą.

⁶ O mano tauta – tai Izraelis, kuris šaukėsi Dievo ir buvo išgelbėtas.

Viešpats išgelbėjo savo tautą. Viešpats apsaugojo mus nuo visų nelaimių. Dievas padarė didelių ženklų ir nuostabių darbų, kokių nėra buvę tarp pagonių. ⁷ Tuo tikslu jis parengė du burtų metimus: vieną – Dievo tautai, kitą – visoms kitoms tautoms. ⁸ Tiedu burtų metimai išsipildė paskirtą laiką ir teismo dieną Dievo akivaizdoje ir tarp visų tautų. ⁹ Dievas atminė savo tautą ir apgynė savo paveldą.

¹⁰ Todėl nuo šiol tos dienos bus švenčiamos adaro mėnesio keturioliką ir penkioliką dieną, renkantis džiaugsmo ir geros nuotaikos sueigai Dievo akivaizdoje per kartų kartas jo tautoje Izraelyje.“

Pabaiga

¹¹ Ketvirtais Ptolemėjo ir Kleopatros valdymo metais Dositas, kuris sakėsi esąs kunigas ir levitas, su savo sūnumi Ptolemėju parnešė aukščiau minėtą laišką apie Purimus, sakydami, kad jis tikras ir kad Ptolemėjo sūnus Lisimachas iš Jeruzalės bendruomenės buvo jį išvertęs.

^{9,29a} Gr. tekste praleista hebr. teksto eil. 30: „Laiškai buvo pasiųsti su ramybės ir saugumo linkėjimu visiems žydams, gyvenusiems šimtas dvidešimt septyniose karaliaus Ahasvero karalystės valdose.“

MAKABIEJŲ PIRMA KNYGA

Makabiejų pirma knyga (gr. *makkabaiōn A*, lot. *ma(c)c(h)abaeorum I*) pavadinta pagal pagrindinių veikėjų Judo bei jo brolių pravarde ir parašyta apie 100 m. pr. Kr. hebrajiškai, bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu.

Knygoje aprašomi 175–134 m. pr. Kr. istoriniai įvykiai: Makabiejų sukilimas prieš graikų viešpatavimą (sk. 1–2), Judo (sk. 3–9), Jonatano (sk. 9–12) ir Simono (sk. 13–16) veikla.

Tik laikydamiesi Įstatymo ir besąlygiškai atmesdami svetimų tautų papročius izraelitai gali neprarasti Sendoros palaimos.

Aleksandras Didysis

1 Atžygiavęs iš Kitimų krašto ir nugalėjęs persų bei medų karalių Darijų, vietoj jo karaliumi tapo Pilypo sūnus Aleksandras Makedonietis. Pirma jis buvo tapęs Graikijos valdovu. ² Jis ėjo į daug karo žygių, paėmė daug tvirtovių ir žudė žemės karalius. ³ Taigi jis nužygiavo iki žemės pakraščių, apiplėšdamas tautą po tautos. Žemė, netekusi žado, gulėjo prie jo kojų, o jo širdis tapo išdidi ir išūli. ⁴ Sutelkęs didžiulę kariuomenę, jis pavergė kraštus, tautas ir karalius. Jie mokėjo jam duoklę.

⁵ Bet po to, ligos paguldytas į lovą, jis jautė, kad artinasi mirtis. ⁶ Tad pasišaukęs garbingiausius pareigūnus, kurie buvo augę su juo nuo pat jaunystės, ir dar būdamas gyvas, jis padalijo jiems savo karalystę. ⁷ Aleksandras mirė, karaliavęs dvylika metų.

⁸ Jo pareigūnai perėmė karalystę, kiekvienas savo valdose. ⁹ Jam mirus, visi užsidedo karaliaus vainikus; taip darė daugelį metų ir jų įpėdiniai, atnešdami daug nelaimių žemeje.

Antiochas Epifanas

¹⁰ Iš jų išaugo ypač nedora atžala – karaliaus Antiocho sūnus Antiochas Epifanas, kadaise buvęs Romoje įkaitu. Jis tapo karaliumi

šimtas trisdešimt septintais graikų karalystės metais.

¹¹ Tomis dienomis Izraelyje reikėsi vyrai, nepaisantys Įstatymo; jie suvedžiojo daug žmonių. „Eime, – sakė jie, – ir sudarykime sutartį su pagonimis, gyvenančiais visur aplink mus. Juk nuo to laiko, kai nuo jų atsiskyrėme, mus ištiko daug nelaimių.“ ¹² Šis pasiūlymas atrodė priimtinas. ¹³ Kai kurie nedelsdami nuėjo pas karalių, ir jis leido jiems įvesti pagonių gyvenimo būdą. ¹⁴ Pagonių papročiu jie pastatė Jeruzalėje gimnastikos mokyklą. ¹⁵ Pašalinę apipjaustymo ženklus, jie paliko šventąją Sendorą, pasidavė pagonių valdžiai ir pasidavė daryti pikta.

¹⁶ Įsitvirtinęs savo karalystėje, Antiochas nutarė tapti Egipto karaliumi ir valdyti dvi karalystes. ¹⁷ Tad įsiveržė į Egiptą su galingomis pajėgomis, kovos vežimais bei dramblių, raitija ir didžiuliu laivynu ¹⁸ ir puolė Egipto karalių Ptolemėją. Tai pamatęs, Ptolemėjas išsigando ir pabėgo, palikdamas daug nukautų karių. ¹⁹ Egipto žemės įtvirtinti miestai buvo paimti, ir Antiochas apiplėšė Egipto žemę.

Žydų persekiojimas

²⁰ Nugalėjęs Egiptą, šimtas keturiasdešimt trečiais metais Antiochas

sugrįžo ir su didžiule kariuomene leidosi į žygį prieš Izraelį ir Jeruzalę. ²¹ Įžūliai įsiveržęs į šventovę, jis paėmė auksinį smilkalų aukurą, žvakidę su visais reikmenimis, ²² padėtinės duonos stalą, liejamųjų atnašų taures, dubenis, aukso smilkytuvus, užuolaidą, vainikus ir aukso papuošimus nuo šventyklos priekio, ją visai apnuogindamas. ²³ Jis paėmė iš jos ir auksą, ir sidabrą, ir visus brangius reikmenis. Atradęs paslėptus turtus, jis paėmė ir juos. ²⁴ Visa tai pasiėmęs, jis sugrįžo į savo kraštą. Antiochas pralijo daug kraujo ir kalbėjo su dideliu išūlumu.

²⁵ Tada izraelitus apėmė didžiulis gedulas / visose jų gyvenvietėse; / ²⁶ vadai bei seniūnai aimanavo, / merginos ir vaikinai nuleido rankas, / ir išblėso moterų grožis. / ²⁷ Jaunikiai užvedė raudą, / jaunosios sėdėjo gedėdamos ant vestuvių guolių. / ²⁸ Šalis drebėjo dėl savo gyventojų, / ir visi Jokūbo namai apsilvilo gėda.

²⁹ Dvejiems metams praėjus, karalius atsiuntė į Judo miestus vyriausiąją duoklės rinkėją. Jis atžygiavo į Jeruzalę su didele kariuomene. ³⁰ Kreipdamasis į juos klastingais taikiais žodžiais, jis laimėjo jų pasitikėjimą. Tada staiga užpuolė miestą ir, nuožmiai jį nuniokojęs, išžudė Izraelyje daug žmonių. ³¹ Apiplėšęs miestą, padegė jį, išgriovė namus ir išardė visas miesto sienas. ³² Moterys ir vaikai buvo paimti į nelaisvę, o galvijai pagrobti. ³³ Tada jie atstatė Dovydo miestą su aukšta bei stipria siena ir stipriais bokštais, padarydami jį savo tvirtovę. ³⁴ Ten apgyvendino nusidėjėlių kariauną,

Įstatymo nesilaikančius vyrus. Jie įsitvirtino, ³⁵ apsirūpino ginklais bei maisto atsargomis ir sunėšė grobį, kurį buvo paėmė iš Jeruzalės. Jie tapo dideliu pavojumi.

³⁶ Iš pasalų jie grasino šventovei, / visada nedori Izraelio priešai. / ³⁷ Aplink šventovę jie liejo nekaltą kraują, / teršė šventąją vietą. / ³⁸ Nuo jų pradėjo išsibėgioti Jeruzalės gyventojai, / ji pavirto svetimųjų buveine. / Ji pasidarė svetima savo palikuonims, / jos vaikai ją paliko. / ³⁹ Jos šventovė tapo tuščia / tarsi plyni tyrai; / jos šventės virto gedulu, / jos šabai – pajuoka, / jos garbė – panieka. / ⁴⁰ Dabar jos negarbė prilygo buvusiai garbei, / jos didingumas virto gedulu.

⁴¹ Tada karalius paskelbė visai karalystei įsaką, kad visi turi būti viena tauta, kad visi turi atsisakyti savo atskirų papročių. ⁴² Visi pagonys pakluso karaliaus įsakui. ⁴³ Daugelis izraelitų mielai priėmė jo religiją, atnašaudami aukas stabams ir išniekindami šabą.

⁴⁴ Karalius išsiuntė per pasiuntinius laiškus į Jeruzalę ir Judo miestus, įsakydamas jiems sekti jų kraštui svetimais papročiais: ⁴⁵ uždrausti deginamąsias atnašas, aukas ir liejamąsias atnašas šventovėje, nešvęsti šabų ir švenčių, ⁴⁶ suteršti šventovę ir visa, kas šventa, statyti aukurus, šventoves ir alkus stabams, ⁴⁷ aukoti kiaules ir nešvarius gyvulius ir ⁴⁸ palikti savo sūnus neapipjaustytus, be to, pasidaryti nešvariais, atsiduodant viskam, kas nešvaru ir bjauru, ⁴⁹ idant lengviau užmirštų Įstatymą ir permaintytų visus įsakus. ⁵⁰ O jei kas atsisakytų elgtis pagal šį karaliaus įsaką, turėjo būti nubaustas mirtimi.

⁵¹ Tokie buvo jo įsakai, paskelbti visoje karalystėje. Jis paskyrė prižiūrėtojus visai tautai ir įsakė Judo miestams iš eilės atnašauti auką. ⁵² Daugelis žmonių – visi atsimetėliai nuo Įstatymo – dėjosi prie jų, darydami pikta krašte. ⁵³ Izraelitai buvo priversti nuo jų slapstytis, kur tik galėjo rasti prieglobstį.

⁵⁴ Šimtas keturiasdešimt penktų metų kislevo mėnesio penkiolikta dieną karalius pastatė sunaikinimo pabaisą^a ant deginamosios atnašos aukuro. Aukurai buvo statomi ir aplinkiniuose Judo miestuose. ⁵⁵ Smilkalai buvo deginami prie namų durų ir gatvėse. ⁵⁶ Įstatymo ritiniai, užtikti pas žmones, buvo plėšomi ir deginami. ⁵⁷ Kas tik būdavo užtiktas turintis Sandoros knygą ar besilaikantis Įstatymo, tas karaliaus įsaku būdavo pasmerkiamas mirti. ⁵⁸ Mėnuo po mėnesio jie naudojo smurtą prieš visus pažeidėjus, užtikčius Izraelio miestuose. ⁵⁹ Kas mėnesį dvidešimt penktą dieną buvo atnašaujama auka ant deginamosios aukos aukuro. ⁶⁰ Moterys, leidusios apipjaustyti savo vaikus, laikantis karaliaus įsako, buvo nubaustos mirtimi ⁶¹ su kūdikiais, pakartais ant motinų kaklo. Šeimos nariai drauge su atlikusiais apipjaustymą buvo baudžiami mirtimi.

⁶² Bet daugelis Izraelyje liko tvirti ir pasiryžę nevalgyti nieko, kas nešvaru. ⁶³ Jie verčiau rinkosi mirtį, negu tapo nešvarūs dėl maisto ar išniekinę šventąją Sandorą. Ir jie buvo nubausti mirtimi. Tikrai nuožmus pyktis ištiko Izraelį.

Matatijas ir jo sūnūs

2 Tomis dienomis Simeono sūnaus Johanano sūnus Matatijas, kunigas iš Joaribo, išsikėlė iš Jeruzalės ir apsigyveno Modeine. ² Jis turėjo penkis sūnus: Johananą, vadinamą Gadžiu, ³ Simeoną, vadinamą Tasiu, ⁴ Judą, vadinamą Makabiejumi, ⁵ Eleazarą, vadinamą Avaranu, ir Jehonataną, vadinamą Apfu. ⁶ Matydamas šventvagiškus darbus Jude ir Jeruzalėje, jis tarė:

⁷ „Oi, vargas! Kam gi turėjau gimti, / kad matyčiau savo tautos žūtį / bei žūtį šventojo miesto, / kad gyvenčiau jame, / kai jis atiduotas priešams / ir šventoji vieta pateko į svetimųjų rankas? / ⁸ Jo šventykla tapo / tarsi žmogumi be gero vardo, / ⁹ jos šlovės indai išgabenti į nelaisvę. / Jo mažyliai išžudyti gatvėse, / jo jauni vyrai kritę nuo priešų kalavijo. / ¹⁰ Kuri tauta nėra gavusi dalies / iš jo rūmų, / nepasiėmusi ką nors iš jos grobio? / ¹¹ Visos jo puošmenos išgabentos. / Kadaisė laisvas, / dabar yra tapęs vergu. / ¹² Žiūrėk, kaip nuniokota mūsų šventoji vieta, / mūsų grožis ir šlovė! / Žiūrėk, kaip pagonyš ją išniekinol / ¹³ Kam gi mums ir begyventi?“

¹⁴ Persiplėšęs drabužius, Matatijas apsviklo ašutine ir didžiai gedėjo.

¹⁵ Karaliaus pareigūnai, prievarta vertę atsimesti, atvyko į Modeino miestą surengti aukų atnašavimo. ¹⁶ Apie juos susibūrė daug izraelitų. Ir Matatijas bei jo sūnūs buvo priversti pasirodyti. ¹⁷ Karaliaus pareigūnai kreipėsi į Matatiją, tardami: „Tu esi vadas, gerbiamas ir žymus žmogus šiame mieste. Tu turi sūnų

ir tautiečių, kurie tave palaiko.¹⁸ Tad eikš ir pirmas įvykdyk karaliaus įsaką, kaip padarė visos tautos ir visi Judo vadai bei visi pasilikusieji Jeruzalėje. Tada tu ir tavo sūnūs būsite tarp karaliaus bičiulių, pagerbtai sidabru, auksu ir gausiomis dovanomis.“

¹⁹ Bet Matatijas, atsakydamas pakeltu balsu, tarė: „Net jeigu visos tautos karaliaus valdose jam paklustų ir net jeigu kiekviena tauta, atsimesdama nuo savo protėvių religijos, sutiktų vykdyti karaliaus įsakus,²⁰ aš, mano sūnūs ir tautiečiai liktume prie savo protėvių Sandomos.²¹ Saugok, Dieve, kad mes atmestume Įstatymą ir įsakymus!²² Karaliaus įsakams nepaklusime, nuo savo religijos nei į dešinę, nei į kairę nesuksime.“

²³ Vos jam baigus kalbėti, vienas žydas išėjo į priekį visų akyse atnašauti aukos ant Modeino aukuro pagal karaliaus įsaką.²⁴ Tai pamatęs, Matatijas užsidedė uolumu; jam drebėjo širdis iš susijaudinimo. Jį užplūdo teisus pyktis. Tad pribėgęs jis užmušė atsimetėlį ant aukuro.²⁵ Drauge jis užmušė ir karaliaus pareigūną, norėjusį priversti juos atnašauti auką, ir nugriovė aukurą.²⁶ Degdamas uolumu dėl Įstatymo, jis elgėsi, kaip buvo pasiėgęs kadaise Finehasas su Saluvo sūnumi Zimriu.

²⁷ Tada Matatijas perejo miestą, šaukdamas pakeltu balsu: „Kas tik yra uolus dėl Įstatymo ir laikosi Sandomos, teišeina su manimi!“²⁸ Tada jis ir jo sūnūs paliko mieste visa, ką turėjo, ir pabėgo į kalnus.

²⁹ Daug žmonių, ieškančių teismo ir teisingumo, išėjo gyventi į tyrus,³⁰ pasiimdami savo vaikus, žmonas ir net galvijus, nes juos buvo užgulu-

sios nepakeliamos nelaimės.³¹ Karaliaus pareigūnus ir įgulą, buvusius Jeruzalėje, Dovydo mieste, pasiekė žinia, kad vyrai, atsisakę vykdyti karaliaus įsaką, išėjo į slėptuves tyruose.³² Stiprus dalinys tuoju pat išskubėjo jų vytis. Pasiviję pasistatė stovyklą ir sustojo į mūšio rikiuotę. Ta diena buvo šabas.³³ „Dabar pats laikas, – šaukė jiems kariai, – išeikite ir vykdykite, ką karalius įsakė! Liksite gyvi!“³⁴ Bet jie atsakė: „Nei mes eisime, nei darysime, ką įsako karalius, ir šabo dienos neniekinsime.“³⁵ Kariai nedelsdami pradėjo puolimą,³⁶ bet jie niekaip nesipriešino, nemetė į juos nė akmenų, nei slėptuvių angų neužrąstė.³⁷ Mat jie sakė: „Visi be kaltės mirkime. Dangus ir žemė yra mūsų liudytojai, kad jūs mus neteisingai žudote.“³⁸ Taigi kariai puolė juos šabo dieną. Jie buvo išžudyti drauge su savo žmonomis, vaikais ir galvijais, iš viso apie tūkstantis žmonių.

³⁹ Kai žinia apie tai pasiekė Matatiją ir jo draugus, jie labai gedėjo dėl jų.⁴⁰ Vienas kitam jie sakė: „Jeigu visi taip elgsimės, kaip elgėsi mūsų broliai, atsisakydami kovoti su pagonimis dėl savo gyvasties ir savo papročių, jie greitai mus nušluos nuo žemės.“⁴¹ Taigi tą pačią dieną jie taip nutarė: „Jei kas puls mus šabo dieną, kad ir kas jis būtų, kovosime su juo, kad nežūtume visi, kaip žuvo mūsų broliai tyrų slėptuvėse.“

⁴² Prie jų prisidėjo ir būrys chasidų, narsių Izraelio galiūnų, norinčių ištikimai aukotis dėl Įstatymo.⁴³ Be to, ir visi kiti, kurie buvo tapę pabėgėliais, norėdami išsigelbėti nuo persekiojimo, dėjos prie jų, sustiprindami jų gretas.⁴⁴ Surinkę kariuomenę, jie įpykė su iniršiu

žudė nusidėjėlius ir atsimetėlius. Gyvi išlikusieji gelbėjosi, bėgdami pas pagonis. ⁴⁵ Matatijas ir jo draugai surengė žygį per visą kraštą, griaudami aukurus. ⁴⁶ Visus berniukus, užtikčius Izraelio žemėje neapipjaustytus, jie privertė apipjaustyti. ⁴⁷ Persekiojant išžiliuosius, jų žygį lydėjo sėkmė. ⁴⁸ Gelbėdami Įstatymą iš pagonių bei karalių rankų, jie neleido nedorėliams gauti viršaus.

⁴⁹ Artinantis Matatijo mirties metui, jis tarė savo sūnams: „Dabar išžulmas ir smurtas vis labiau įsigali, dabar sąmyšio ir nuožmaus pykčio metas. ⁵⁰ Tad būkite, mano sūnūs, uolūs dėl Įstatymo, dėkite savo gyvastį už savo tėvų Sandorą!

⁵¹ Atsiminkite mūsų protėvių žygius, / atlikus kiekvieno savo karte, / ir jūs užsitarnausite didelę garbę ir amžiną vardą. / ⁵² Argi nebuvo išmėgintas ir rastas ištikimas Abraomas, / argi nebuvo tai jam įskaityta teisumu? / ⁵³ Juozapas savo nelaimės metu laikėsi įsakymo / ir tapo Egipto valdovu. / ⁵⁴ Mūsų protėvis Finehasas už savo uolumo žygį / gavo amžiną kunigystės sandorą. / ⁵⁵ Jozuė už atliktą užduotį / tapo Izraelio teisėju. / ⁵⁶ Kalebas už sueigai duotą liudijimą / gavo paveldą krašte. / ⁵⁷ Dovydas už dosnią širdį / gavo karaliaus sostą kaip paveldą. / ⁵⁸ Elisas už uolią kovą dėl Įstatymo buvo paimtas į dangų. / ⁵⁹ Hananijas, Azarija ir Mišaelis už savo tikėjimą / buvo išgelbėti iš ugnies liepsnų. / ⁶⁰ Danielius už savo širdies tyrumą / buvo išgelbėtas iš liūto nasrų. / ⁶¹ Taigi pasvarstykite tai nuo kartos į kartą, / kad nė vienas, / kuris juo pasitiki, / nepristigtų jėgų. / ⁶² Nebijokite nusidėjėlio grasinimų, / nes jo garbė baigiasi puvimu ir kirmėlė-

mis. / ⁶³ Šiandien jis išaukštintas, / o rytoj jo nebus galima rasti, / nes bus sugrįžęs į dulkes, / o jo užmačios išblėsusios. / ⁶⁴ Sūnūs, būkite narsūs ir ryžtingi, / kovodami už Įstatymą, / nes per jį tapsite garbingi.

⁶⁵ Štai jūsų brolis Simeonas, žinau, yra išmintingas vyras. Visada jo klausykite, ir jis bus jums tarsi tėvas. ⁶⁶ O Judas Makabiejus, galiūnas nuo pat jaunystės, bus jūsų kariuomenės vadas ir ves karą su pagonimis. ⁶⁷ Suburkite prie savęs visus, kurie laikosi Įstatymo, ir atkeršysite už savo tautą! ⁶⁸ Pagonims atmokekite, kaip jie užsitarnauja, ir laikykitės Įstatymo įsakymų.“

⁶⁹ Paskui, palaiminęs juos, jis nuėjo pas savo protėvius. ⁷⁰ Jis mirė šimtas keturiasdešimt šeštais metais ir buvo palaidotas savo tėvų kape Modeine. Visas Izraelis jo gedėjo didžiu gedulu.

Judo Makabiejaus pergalės

3 Tada jo sūnus, vadinamas Makabiejumi, užėmė jo vietą. ² Visi broliai ir visi, kurie buvo prisidėję prie jo tėvo, palaikė jį ir ryžtingai kovojo už Izraelį.

³ Jis plačiai išgarsino savo tautą. / Tarsi milžinas apsilviko šarvus ir, / prisijuosęs ginklus, / žygiavo į mūsų po mūsų, / gindamas stovyklą kalaviju. / ⁴ Savo žygdarbiuose jis buvo tarsi liūtas, / tarsi riaumojantis prie grobio jauniklis liūtas. / ⁵ Jis ieškojo ir persekiojo atsimetėlius, / liepsnomis atidavė tautos vargintojus. / ⁶ Atsimetėliai drebėjo iš siaubo, / kurį jis kėlė; / nedorėliai buvo visiškai apstulbinti, / ir jo ranka sėkmingai užbaigė išgelbėjimo žygį. / ⁷ Savo žygiais daugeliui karalių jis kėlė

apmauda, / o Jokūbui – džiaugsmą; / jo atminimas lieka amžinai palaimintas. / ⁸ Jis perejo Judo miestus, / naikindamas juose atsimetėlius, / ir nugrėžė [Dievo] rūstybę nuo Izraelio. / ⁹ Apie jį buvo kalbama iki žemės pakraščių; / jis subūrė žūstančiuosius.

¹⁰ Dabar Apolonijas pašaukė prie ginklų pagonis, kad drauge su didžiule kariuomene iš Samarijos eitų į karą su Izraeliu. ¹¹ Judas apie tai sužinojo ir, išžygiavęs pasitikti, nugalėjo jį ir nukovė. Sužeistų ir kirtusių buvo daug, o išlikusieji pabėgo. ¹² Po mūšio buvo paimta jų manta. Apolonijo kalaviją Judas pasiliko sau. Juo kovojo visą savo gyvenimą.

¹³ Sirijos kariuomenės vadas Seronas išgirdo, kad Judas subūrė aplink save būrį ištikimų vyrų, pasiruošusių kovoti. ¹⁴ Jis tarė: „Išigysiu vardą ir garbę karalystėje, nugalėdamas Judą ir jo sekėjus, niekinančius karaliaus įsaką.“ ¹⁵ Dar kartą didžiulė netikėlių kariuomenė leidosi su juo į žygį atkeršyti izraelitams. ¹⁶ Jam atžygiavus prie Bet Horono šlaito, Judas išėjo pasipriešinti su mažu būriu. ¹⁷ Pamatę prieš juos žygiuojančią kariuomenę, jie tarė Judui: „Kaipgi mes galime, būdami tokie negausūs, kovoti su tokia didžiule ir gausia minia? Be to, mes alpstame, nes šiandien dar nieko nevalgėme.“ ¹⁸ Judas atsakė: „Gali būti lengva sudėti daugelį į nedaugelio rankas, nes Dangaus akivaizdoje nėra skirtumo tarp išgelbėjimo per daugelį ir per nedaugelį. ¹⁹ Pergalė mūšyje priklauso ne nuo kariuomenės dydžio, bet nuo jėgos, kuri ateina iš Dangaus. ²⁰ Jie atžygiuoja prieš mus su dideliu išūlumu ir nedorumu, kad mus, mūsų žmonas bei vaikus sunaikintų ir

apiplėštų. ²¹ Bet mes kovojame už savo gyvastį ir įsakymus. ²² Pats Dangus sutriuškins juos mūsų akyse. Nebijokite jų!“

²³ Vos tai pasakęs, jis puolė juos. Seronas ir visa jo kariuomenė buvo akyse sutriuškinti. ²⁴ Jie vijosi juos Bet Horono šlaitu žemyn iki pat lygumos. Ne mažiau kaip aštuoni šimtai jų vyrų buvo nukauti, o likusieji pabėgo į filistinų žemę. ²⁵ Nuo tada Judo ir jo brolių imta bijoti, ir pagonis visur apėmė siaubas. ²⁶ Jo garsas pasiekė karalių, ir visi pagonys pasakojo apie Judo kovas.

²⁷ Gavęs žinią apie šiuos įvykius, karalius Antiochas labai įtūžo. Jis įsakė sutelkti visas karalystės karo pajėgas, labai galingą kariuomenę. ²⁸ Atidavęs iždą, jis išdalijo vienerių metų algą kariams ir įsakė būti pasiruošusiems žygiuoti. ²⁹ Tačiau jis pamatė, kad pinigai karalystės ižde išsekę, be to, duoklė iš valdų sumažėjusi dėl vaidų ir skurdo, kuriuos jis buvo sukėlęs krašte, panaikindamas įstatymus, buvusius nuo seniausių laikų. ³⁰ Tad jis baiminosi, kad, kaip jau anksčiau ne kartą buvo atsitikę, nebus gana jo išlaidoms ir dovanoms, kurias buvo praręs dalyti dosniau negu jo pirmtakai soste. ³¹ Būdamas keblioje padėtyje, jis nutarė žygiuoti į Persiją išrinkti mokesčių iš tų valdų ir sutelkti daug lėšų.

³² Savo vietininku jis paliko Lisiją, įžymų karališkos kilmės vyrą, kad rūpintųsi karaliaus reikalais valdose nuo Eufrato upės iki Egipto ribos. ³³ Lisijui buvo pavesta auklėti ir Antiocho sūnų. ³⁴ Pavedęs Lisijui pusę savo karo pajėgų ir dramblius, jis davė jam nurodymų dėl visko, ką norėjo, kad būtų padaryta. O prieš Judėjos ir Jeruzalės gyventojus

³⁵ Lisijui buvo įsakyta pasiūsti kariuomenę, kad sutriuškintų ir sunaikintų Izraelio galybę ir kas dar likę iš Jeruzalės. Net jų atminimą turėjo ištrinti iš tos vietos, ³⁶ ateivius apgyvendinti visoje jų žemėje ir išdalyti kraštą burtais. ³⁷ Tada, pasiėmus pusę savo karo pajėgų, šimtas keturiasdešimt septintais metais karaliaus paliko sostinę Antiochiją. Persikėlęs per Eufrato upę, jis žygiavo per Aukštutinės sritis.

³⁸ Lisijas išrinko Dorimeno sūnų Ptolemėją, Nikanorą ir Gorgiją, narsius vyrus iš karaliaus bičiulių, ³⁹ ir išsiuntė juos su keturiasdešimt tūkstančių pėstininkų ir septyniais tūkstančiais raitininkų žygiuoti į Judo kraštą ir sunaikinti jį, kaip karalius buvo įsakęs. ⁴⁰ Tad jie leidosi į žygį su visa ta kariuomene ir atžygiavę pasistatė stovyklą lygumoje prie Emauso. ⁴¹ Apylinkės pirkliai, išgirdę apie jų garsą, atėjo į stovyklą, nešini grandinėmis ir daugybe aukso bei sidabro, izraelitų į vergiją pirkti. Prie žygio prisidėjo pajėgos iš Idumėjos ir Filistijos.

⁴² Judas ir jo broliai matė, kad padėtis tapo lemtinga, nes priešą kariuomenė buvo pasistačiusi stovyklą jų žemėje. Be to, jie žinojo ir apie karaliaus įsakymus juos visiškai išnaikinti. ⁴³ Tad jie sakė vienas kitam: „Pakelkime savo tautą iš griuvėsių ir kovokime už savo tautą ir savo šventyklą!“

⁴⁴ Bendrija susirinko pasirengti mūšiui ir pasimelsti, maldauti pasigailėjimo ir užuojautos.

⁴⁵ Jeruzalė buvo tuščia kaip tyrai, / nė vienas jos vaikų nei išėjo, nei įėjo; / šventovė buvo trypiama, / svetimtaučiai buvo tvirtovėje. / Ji buvo pagonių buveinė. / Džiaugsmas

buvo atimtas iš Jokūbo, / fleita ir arfa nutilusios.

⁴⁶ Taigi po apžiūros jie nuėjo į Micpą netoli Jeruzalės, nes ten, Micpoje, anksčiau buvo Izraelio maldos vieta. ⁴⁷ Tą dieną jie pasninkavo ir vilkėjo ašutinėmis, pasibarstę galvas pelenais ir persiplėšę drabužius. ⁴⁸ Jie atskleidė Įstatymo knygą, norėdami rasti ženklų apie rūpimus dalykus, kaip pagonys būtų taręsi su savo stabų atvaizdais. ⁴⁹ Drauge jie atsinešė taip pat kunigiškus apdarus, pirmienas ir dešimtines, iškilmingai pastatė priekyje nazyrus, atlikusius savo įžado laiką. ⁵⁰ Pakeltu balsu jie šaukėsi Dangaus, tardami:

„Ką mes su jais darysime? / Kur mes juos nunešime? / ⁵¹ Tavo šventykla sutrypta ir išniekinta, / tavo kunigai gedi ir skursta. / ⁵² Štai pagonys susibūrę prieš mus, / kad mus sunaikintų; / tu žinai jų sąmokslą prieš mus. / ⁵³ Kaip mes galėsime jiems pasipriešinti, / jeigu tu mums nepadėsi?“

⁵⁴ Kartu jie pūtė trimitus ir šaukė pakeltu balsu.

⁵⁵ Tada Judas paskyrė žmonėms vadus vadovauti tūkstančiams, šimtams, penkiasdešimtims ir dešimtims. ⁵⁶ Visiems, kurie statosi namus ar ką tik yra vedę, ar veisia vynuogyną, ir tiems, kurie yra baimės apimti, pagal Įstatymą jis leido grįžti namo. ⁵⁷ Tada visa kariuomenė išžygiavo ir pasistatė stovyklą į pietus nuo Emauso. ⁵⁸ Judas tarė: „Pasiruoškite mūšiui ir būkite drąsūs! Būkite pasirengę anksti rytą kovoti su šiais pagonimis, susibūrusiais sunaikinti mus ir mūsų šventovę. Verčiau mums mirti kovojant, negu matyti žūtį savo tautos ir savo šventovės! Ką lems Dangus, tą jis ir padarys.“

4 Gorgijas pasiėmė penkis tūkstančius pėstininkų ir tūkstantį rinktinųjų raitininkų ir nakčia leidosi į žygį.² Žydu stovyklos pulti, norėdamas juos užklupti netikėtai. Vyrai iš tvirtovės buvo jo vadovai.³ Bet Judas apie tai sužinojo ir su savo kariais leidosi į žygį pulti karaliaus kariuomenės prie Emauso,⁴ kai jos rinktinės pajėgos dar nebuvo sugrįžusios į stovyklą.⁵ Nakčia įėjęs į Judo stovyklą, Gorgijas nerado ten nė vieno. Jis puolė jų ieškoti kalnuose, sakydamas: „Jie bėga nuo mūsų.“

⁶ Dienai auštant, Judas su trim tūkstančiais vyrų pasirodė lygumoje, nors ir stokojo tokių šarvų ir kalavijų, kokių būtų norėję turėti.⁷ Jiems prieš akis buvo pagonių stovykla, stipri ir įtvirtinta, iš visų pusių apsupta raitininkų, igudusių karių.⁸ Tada Judas tarė savo vyrams: „Nebijokite jų skaičiaus! Nedrebėkite dėl jų puolimo!“⁹ Prisiminkite, kaip mūsų protėviai buvo išgelbėti prie Raudonosios jūros, kai faraonas juos vijosi su didele kariuomene.¹⁰ Tad šaukimės Dangaus su viltimi, kad jis bus mums maloningas ir, atsiminęs savo Sandorą su mūsų protėviais, sunaikins šią kariuomenę šiandien mūsų akyse.¹¹ Tada visi pagonys žinos, kad yra Vienas, kuris išperka ir išgelbsti Izraelį.“

¹² Svetimšaliai pakėlė akis ir, matydami atžygiuojančius jų pulti,¹³ išėjo iš stovyklos į mūšį. Judo vyrai pūtė trimitus.¹⁴ Prasidėjo mūšis. Pagonys buvo nugalėti ir pabėgo į lygumą,¹⁵ o pakrikusieji žuvo nuo kalavijo. Judo vyrai vijosi juos iki pat Gezero ir iki Idumėjos lygumų – Azoto ir Jabnės. Krito maždaug trys tūkstančiai jų vyrų.

¹⁶ Kai Judas ir jo kariuomenė sugrįžo iš vijimosi,¹⁷ jis savo vyrams kalbėjo: „Nepulkite kol kas godžiai ant grobio, nes mūsų dar laukia mūšis.“¹⁸ Gorgijas su savo daliniais dar tebėra arti, kalnuose. Pirma stokite į kovą su mūsų priešais ir nugalėkite juos. Po to drąsiai imkite grobį.“

¹⁹ Dar Judui tebekalbant, pasirodė priešų dalinys, pareinantis iš aukštumų.²⁰ Jie matė, kad jų kariuomenė buvo priversta bėgti, o stovykla padegta. Kylantys dūmai rodė, kas buvo įvykę.²¹ Tai suvokę, jie buvo siaubo apimti. Be to, jie matė, kad Judo kariuomenė lygumoje buvo pasirengusi pulti.²² Tad visi pabėgo į filistinų žemę.

²³ Tada Judas sugrįžo stovyklos plėsti, ir jo vyrai pasiėmė daug aukso ir sidabro, mėlynos ir violetinės spalvos medžiagų bei daug kitų prabangių daiktų.²⁴ Sugrįžę į savo stovyklą, jie giedojo giesmes ir šlovino Dangų,

„nes jis geras, / nes jo ištikimoji meilė amžina.“

²⁵ Tą dieną Izraelis patyrė nuostabų išgelbėjimą.

²⁶ Bet išsigelbėjusieji svetimšaliai nuėjo pas Lisiją ir pranešė, kas buvo įvykę.²⁷ Gavęs tą žinią, jis buvo pri-trenktas ir labai susirūpinęs, nes reikalai Izraelyje buvo susiklostę ne taip, kaip jis norėjo ir kaip buvo įsakęs karalius.

²⁸ Tad kitais metais jis sutelkė prie ginklų šešiasdešimt tūkstančių rinktinųjų vyrų ir penkis tūkstančius raitininkų, kad užbaigtų karą.²⁹ Nužygiavę į Idumėją, jie pasistatė stovyklą prie Bet Cūro. Ten Judas pasitiko juos su dešimt tūkstančių vyrų.³⁰ Matydamas, kad priešų stovykla galinga, jis meldėsi, tardamas:

„Tu esi pašlovintas, Izraelio Gelbėtojaui / Savo tarno Dovydo ranka / tu niekais pavertei galiūno puolimą; / tu atidavei į rankas / Sauliaus sūnui Jehonatanui ir jo ginklanešiu / filistinų stovyklą. / ³¹ Atiduok tad į rankas savo tautai Izraeliui / šią priešų stovyklą; / teužsitraukia jie gėdą / savo pėstininkais ir raitininkais! / ³² Pasėk bailumo dvasią jų širdyse, / atskiesk jų galybės narsą; / tedreba jie žūdami. / ³³ Sunaikink juos tavo mylinčiųjų kalaviju, / kad visi pažįstantieji tavo vardą / giedotų tavo šlovės giesmę.“

³⁴ Abi pusės pradėjo mūši, ir penki tūkstančiai Lisijo karių krito kautynėse vyras prieš vyrą. ³⁵ Pamatęs savo kariuomenės sąmyšį ir Judo kareivių narsą bei ryžtą arba garbingai gyventi, arba garbingai mirti, Lisijas pasitraukė į Antiochiją ir vėl ėmėsi verbuoti samdinius karius kitam žygiui į Judėją net su dar didesne kariuomene.

Šventovė peršventinama

³⁶ Tada Judas ir jo broliai tarė: „Štai mūsų priešai visiškai nugalėti. Eikime valyti šventovę ir peršventinti.“ ³⁷ Taigi visa kariuomenė susirinko ir užkopė į Siono kalną. ³⁸ Ten jie rado apleistą šventovę, išniekintą aukurą ir sudegintus vartus. Kiemuose augo piktžolės kaip miške ar ant kalno, o kunigų kambariai buvo tapę griuvėsiais. ³⁹ Persiplėšę drabužius, jie karčiai raudėjo ir, galvas barstydamiesi pelenais, ⁴⁰ puolė kniūbsti. Davus ženklą trimitais, jie šaukėsi Danguis.

⁴¹ Judas paskyrė vyrus kautis su tvirtovės igula, o pats ėmėsi valyti šventovę. ⁴² Po to jis išrinko kunigus,

buvusius be priekaišto ir ištikimus Įstatymui; ⁴³ jie išvalė šventovę ir išnešė suteptus akmenis į nešvarią vietą. ⁴⁴ Buvo svarstoma, ką reikėtų padaryti su išniekintu deginamųjų atnašų aukuru. ⁴⁵ Jiems atėjo gera mintis jį nugriauti, kad jis ilgai niui netaptų amžina gėda, nes buvo pagonių išniekintas. Taigi jie nugriovė aukurą. ⁴⁶ Akmenis sudėjo į tinkamą vietą ant šventovės kalno, kol ateis pranašas ir nurodys, ką su jais daryti. ⁴⁷ Tada jie paėmė netašytų akmenų, kaip liepia Įstatymas, ir pastatė naują aukurą, panašų į pirmąjį. ⁴⁸ Jie pataisė ir šventąją vietą bei šventovės vidų ir išvalė kiemus. ⁴⁹ Jie padarė naujus reikmenis ir atnešė į šventyklą žvakidę, smilkalų aukurą ir stalą. ⁵⁰ Paskui degino smilkalus ant aukuro ir uždegė žvakidės žibintus. Žibintai apšvietė šventyklą. ⁵¹ Jie išdėliojo duonos kepalus ant stalo ir pakabino uždangas. Taip užbaigė visą darbą, kurio buvo ėmėsi.

⁵² Šimtas keturiasdešimt aštuntu metų devinto mėnesio, tai yra kislevo, dvidešimt penktą dieną jie atsikėlė anksti rytą ⁵³ ir atnašavo auką pagal Įstatymą ant naujojo deginamųjų aukų aukuro, kurį buvo pastatę. ⁵⁴ Tuo pačiu metu ir tą pačią dieną, kurią pagonyms buvo šventyklą išniekinę, ji buvo peršventinta su giesmėmis, arfomis, fleitomis ir cimbalais. ⁵⁵ Visi žmonės parpuolė kniūbsti, pagarbino ir pašlovino Dangų, suteikusi jiems sėkmę. ⁵⁶ Taip jie šventė aštuonias dienas aukuro pašventinimą, džiugiai atnašaudami deginamąsias aukas. Jie atnašavo ir bendravimo auką bei padėkos auką. ⁵⁷ Šventyklos priekį jie išpuošė pakaušuotais vainikais ir mažais sky-

dais; atstatė vartus, kunigų kambarius ir įdėjo jiems duris. ⁵⁸ Žmonių džiaugsmui nebuvo galo, nes pagonių atnešta gėda buvo pašalinta.

⁵⁹ Tada Judas bei jo broliai ir visa Izraelio bendrija nutarė, kad aukuro pašventinimo dienos⁶⁰ būtų minimos su džiugesiu ir linksmybe kasmet metinių dieną aštuonias dienas nuo kislevo mėnesio dvidešimt penktos dienos.

⁶⁰ Tuo metu jie pastatė aukštas sienas ir stiprius bokštus aplink Siono kalną, norėdami užkirsti kelią pagonims įsiveržti ir jį trypti, kaip jie anksčiau buvo darę. ⁶¹ Judas paskyrė igulą, kad jį saugotų. Panašiai įtvirtino ir Bet Cūrą, idant žmonės turėtų tvirtovę arčiau Idumėjos.

Karo žygiai

5 Sužinoję, kad aukuras atstatytas ir šventovė peršventinta, kaip buvo anksčiau, kaimynai pagonys labai įpyko² ir nutarė sunaikinti tarp jų gyvenusius Jokūbo palikuonis. Jie pradėjo žudyti ir persekioti mūsų žmones. ³ Tada Judas užpuolė Ezavo palikuonis prie Akrabatenės Idumėjoje, nes jie rengė pasalas Izraeliui. Mūsų jiems visiškai pralaimėjus, pažemino juos ir apiplėšė. ⁴ Jis atsiminė ir Bajano palikuonių padarytus nedorus darbus. Mat jie kėlė grėsmę ir spendė pinkles mūsų žmonėms savo pasalomis prie kelių. ⁵ Privertęs juos subėgti į savo bokštus, jis apgulė juos ir, pareiškęs juos esant skirtus sunaikinti, sudegino bokštus su visais juose buvusiais žmonėmis. ⁶ Po to, pakilęs žygiui prieš Amoną, Judas susidūrė su stip-

ria ir didele kariuomene, kurios vadas buvo Timotiejus. ⁷ Su jais kovojo daug mūsų, nugalėjo ir išblaškė.

⁸ Paėmęs Jazerą ir jam pavaldžias gyvenvietes, jis sugrįžo į Judėją.

⁹ Gileade pagonys susibūrė prieš izraelitus, gyvenusius jų žemėje, norėdami juos sunaikinti. Tačiau tie subėgo į Datemos tvirtovę ¹⁰ ir nusiuntė Judui bei jo broliams tokį laišką:

„Pagonys iš visų pusių susibūrė, norėdami mus sunaikinti. ¹¹ Jie ren-giasi ateiti ir paimti tvirtovę, į kurią esame subėgę. Timotiejus vadovauja jų pajėgoms. ¹² Tad tučiuojau ateikite ir išgelbėkite mus iš jų rankų, nes daugel iš mūsų yra žuvę. ¹³ Visi mūsų tautiečiai, gyvenę Tobijos krašte, išžudyti. Priešai paėmė jų žmonas ir vaikus. Jie pasigrobė jų mantą ir nužudė ten apie tūkstantį vyrų.“

¹⁴ Dar tebeskaitant tą laišką, štai ir kiti pasiuntiniai perplėštais drabužiais atėjo iš Galilėjos, atnešdami panašią žinią, ¹⁵ sakydami: „Ptolemaidės, Tyro ir Sidono gyventojai susibūrė prieš mus su visa pagonių Galilėja, kad mus sunaikintų!“ ¹⁶ Tai išgirde, Judas ir žmonės sušaukė didžiąją sueigą nutarti, kaip padėti savo tautiečiams, kuriems grėsė didelis pavojus ir kurie buvo priešų užpulti. ¹⁷ Judas tarė savo broliui Simonui: „Pasirink vyrų ir žygiuok gelbėti brolių Galilėjoje. Mudu su broliu Jehonatanu žygiuosime į Gileadą.“ ¹⁸ Judėjoje jis paliko Zacharijo sūnų Juozapą ir Azariją vadovauti tautai ir su likusia kariuomene ją ginti. ¹⁹ „Būkite atsakingi už šią tautą, – įsakė jiems, – bet su pagonimis nekovokite, kol mes nesugrįšime.“

^{4,59a} Hanuka, arba Šventyklos pašventinimo iškilmė, arba Šviesų šventė.

²⁰ Tada trys tūkstančiai vyrų buvo paskirti žygiuoti su Simonu į Galilėją, o Judui – aštuoni tūkstančiai žygiuoti į Gileadą.

²¹ Simonas nužygiavo į Galilėją ir kovojo daug mūšių su pagonimis, ir jie buvo jo akyse sutriuškinti.

²² Vijosi juos iki Ptolemaidės vartų, nukaudamas ne mažiau kaip tris tūkstančius pagonių ir paimdamas jų grobį. ²³ Pasiėmęs Galilėjos ir Arabatos žydus drauge su žmonomis ir vaikais bei visa nuosavybe, su dideliu džiangsmu parvedė juos į Judėją.

²⁴ Tuo tarpu Judas Makabiejus ir jo brolis Jehonatanas, persikėlę per Jordaną, žygiavo tris dienas per dykumą. ²⁵ Sutikti nabatėjai juos priėmė taikiai ir papasakojo visa, kas buvo atsitikę jų tautiečiams Gileade.

²⁶ „Daugelis jų, – sakė jie, – įkalinti Bosoroje, Alemoje ir Chasfe, Makede ir Karnaimuose“, – tai vis dideli ir įtvirtinti miestai, – ²⁷ o kai kurie įkalinti kituose Gileado miestuose. Priešas rengiasi rytoj pulti tvirtovės, paimti ir sunaikinti tuos žmones per vieną dieną.“

²⁸ Tada Judas, staiga pakeitęs kryptį, su savo kariuomene nužygiavo dykumos keliu į Bosorą ir paėmė miestą. Išžudęs kalaviju visus vyriškius, jis paėmė grobį ir miestą sudegino. ²⁹ Iš tos vietos kariuomenę išvedė nakčia. Jie žygiavo keliu Datemos tvirtovės link. ³⁰ Aušrės šviesoje žvalgydamiesi, jie pamatė prieš save didžiulę kariuomenę, iš tikrųjų gaują be skaičiaus, statančią kopėčias bei apgulos priemones tvirtovei paimti ir kovojančią su gynėjais. ³¹ Judas matė, kad puolimas jau buvo prasidėjęs. Trimitų ir šauksmų lydimas, mūšio triukšmas kilo iš miesto į dangų. ³² Savo kariuomenės

vyrams Judas tarė: „Šiandien kovokite už savo brolius!“

³³ Padalijęs juos į tris būrius, jis puolė priešą iš užpakalio, gaudžiant trimitams ir aidint maldos žodžiams.

³⁴ Kai Timotiejaus kariai suvokė, kad buvo Makabiejus, jie pradėjo bėgti. Judas ištiko juos triuškinančiu smūgiu; iš jų žuvo ne mažiau kaip aštuoni tūkstančiai.

³⁵ Po to jis pasuko Alemos link ir užpuolęs paėmė ją, išžudė visus vyriškius, apiplėšė ir sudegino.

³⁶ Iš ten jie tęsė žygį ir paėmė Chasfą, Makedą, Bosorą ir kitus Gileado miestus.

³⁷ Po šių įvykių Timotiejus subūrė kitą kariuomenę ir pasistatė stovyklą priešais Rafoną, kitoje upės vagos pusėje. ³⁸ Judas pasiuntė vyrus išžvalgyti stovyklos, ir jam buvo pranešta: „Visi aplink mus gyvenantys pagonys pas jį sueję. Labai didelė kariuomenė! ³⁹ Be to, jie turi pasisamdę į pagalbą arabų. Jų stovykla yra anapus upės. Jie pasirengę žygiuoti ir kovoti su tavimi.“ Judas išžygiavo jų pulti.

⁴⁰ Judui ir jo kariuomenei artinantis prie upės tėkmės, Timotiejus savo pajėgų pareigūnams tarė: „Jeigu jis persikels į mūsų pusę pirmas, mes nepajėgsime jam pasipriešinti. Jis tikrai mus nugalės. ⁴¹ Bet jeigu jis bijos ir statysis stovyklą ant kito upės kranto, mes persikelsime į jo pusę ir nugalėsime.“

⁴² Bet Judas, priėjęs prie upės tėkmės, pastatė kariuomenės pareigūnus šalia ir įsakė: „Neleiskite nė vienam statytis palapinės. Visi turi eiti į mūšį!“ ⁴³ Tada pats ėjo pirmas per upę prieš pulti, ir visa kariuomenė sekė iš paskos. Jie nugalėjo visus pagonis. Šie metė ginklus

ir subėgo į Karnaimų šventovės aptvarą. ⁴⁴ Paėmę tą miestą, jie sudegino šventovės aptvarą su visais viduje buvusiais žmonėmis. Taigi Karnaimai buvo paimti, ir priešas nebegalėjo daugiau Judui priešintis.

⁴⁵ Po to Judas surinko visus izraelitus, nuo mažiausio iki didžiausio, gyvenusius Gileade, su žmonomis ir vaikais bei manta, didžiulę minią žmonių, eiti į Judo kraštą. ⁴⁶ Jie pasiekė Efroną. Tai buvo didelis ir stipriai įtvirtintas miestas ant kelio. Jiems buvo neįmanoma jo apeiti nei iš dešinės, nei iš kairės. Reikėjo būtinai eiti per jį. ⁴⁷ Bet miesto gyventojai atsisakė leisti pereiti ir užvertė vartus akmenimis. ⁴⁸ Tada Judas nusiuntė jiems draugišką žodį: „Mes norime pereiti jūsų žemę, kad pasiektume savo kraštą. Niekas jums žalos nedarys; mes tik pėsti pereisime.“ Bet vartų atidaryti jie nesutiko.

⁴⁹ Tada Judas įsakė paskelbti stovykloje, kad kiekvienas pultų ties ta vieta, kurioje buvo. ⁵⁰ Kariai užėmė savo vietas. Judas puolė miestą visą dieną bei visą naktį, ir miestas buvo atiduotas jam į rankas. ⁵¹ Išžudęs visus vyriškius, sugriovė miestą iki pamatų ir apiplėšė. Po to perėjo per miesto aikštę žuvusiųjų lavonais.

⁵² Perėję Jordaną, jie nuėjo į didžiąją lygumą priešais Bet Šeaną. ⁵³ Judas rūpinosi atsilikėliais, drąsindamas žmones visą kelią, kol jie pasiekė Judėją. ⁵⁴ Užkopę į Siono kalną, su džiaugsmu ir linksmybe jie atnašavo deginamąsias aukas, nes buvo saugiai sugrįžę. Nė vienas jų nežuvo.

⁵⁵ Tuo metu, kai Judas ir Jehonatanas buvo Gileade, o jo brolis Simonas – Galilėjoje prie Ptolemaidės,

⁵⁶ Zacharijo sūnus Juozapas ir Azarija, vadovavę kariuomenei, išgirdo apie jų žygdarbius ir didvyrišką karą. ⁵⁷ Jie sakė: „Pasižymėkime ir mes, žygiuodami ir kovodami su pagonimis, esančiais visur aplinkui.“

⁵⁸ Tad, davę įsakymą su jais buvusiai kariuomenei, jie leidosi į žygį Jabnės link. ⁵⁹ Bet Gorgijas ir jo vyrai išėjo iš miesto ir stojo į mūšį. ⁶⁰ Juozapas ir Azarija buvo sumušti ir nuvyti iki pat Judėjos ribų. Tą dieną žuvo apie du tūkstančiai izraelitų. ⁶¹ Taigi juos ištiko didelis pralaimėjimas, nes, manydami padarysį žygdarbį, jie nepaklaūsė Judo ir jo brolių. ⁶² Jie net nepriklausė šeimai tų vyrų, kuriems buvo patikėta įvykdyti Izraelio išgelbėjimą.

⁶³ Narsuolis Judas ir jo broliai buvo labai gerbiami visame Izraelyje ir visų pagonių, kur tik buvo girdėti jų vardai. ⁶⁴ Žmonės sveikindami spietėsi prie jų.

⁶⁵ Judas ir jo broliai leidosi į žygį prieš Ezavo palikuonis pietų krašte. Jis paėmė Hebroną ir jam pavaldžias gyvenvietes, sunaikino įtvirtinimus ir sudgino jį supančius bokštus. ⁶⁶ Iš ten leidosi į filistinų žemę ir perėjo Marešą. ⁶⁷ Tarp kritusių tos dienos mūšyje buvo keletas kunigų, neapgalvotai išėjusių kovoti, nes norėjo pasižymėti. ⁶⁸ Judas po to pasuko prieš Azotą, priklausiusį filistinams. Išvartęs jų aukurus, sudėginęs dievų statulas ir apiplėšęs miestus, jis pasitraukė į Judo kraštą.

Antiocho mirtis

6 Tuo tarpu karalius Antiochas, žygiuodamas per Aukštutinės sritis, išgirdo, kad Persijoje yra miestas, vardu Elimaidė, garsus aukso ir

sidabro turtais, ² kad jo šventovė esanti labai turtinga ir turinti Makodonijos karaliaus Pilypo sūnaus Aleksandro, tapusio pirmuoju graikų karaliumi, paliktus aukso skydus, šarvus ir ginklus. ³ Tad nužygiavęs jis bandė paimti miestą ir apiplėšti. Bet jam nepasisekė, nes miesto gyventojai, sužinoję apie jo užmojį, ⁴ pasipriešino, stodami prieš jį i mūši. Jis pabėgo ir, būdamas labai prislėgtas, traukėsi Babilono link.

⁵ Dar jam tebesant Persijoje, pasiuntinys atnešė žinią, kad karo pajėgos, siųstos į Judo kraštą, buvo priverstos bėgti, ⁶ kad Lisijas, iš pradžių surengęs žygį su galinga kariuomene, buvo izraelitų išvytas, kad izraelitai sustiprėjo ginklais, reikmenimis ir gausiu grobiu, paimtu iš kariuomenių, kurias nugalėjo, ⁷ kad jie nuvertė pabaisą, kurią jis buvo pastatęs Jeruzalėje ant aukuro, kad jie apsupo aukštoms sienomis ne tik šventovę, kaip anksčiau, bet ir Bet Cūro miestą.

⁸ Klausydamasis tų žinių, karalius buvo siaubo apimtas ir tiesiog priblokštas. Iš širdgėlos, kad jo užmojai nuėjo niekais, karalius pasiligojęs atgulė. ⁹ Lovoje jis išgulėjo daug dienų ir, širdgėlos kankinamas, žinojo, kad artinasi mirtis.

¹⁰ Pasišaukęs visus savo bičiulius, tarė jiems: „Miegas man nebeužmerkia akių, nes mano širdis plyšta iš nerimo. ¹¹ Tariau sau: 'Į kokią nelaimę patekau! Į kokią kančios sietuvą esu įpuolęs! ¹² Juk kai valdžiau, buvau dosnus ir mylimas.' Dabar prisimenu pikta, padarytą Jeruzalėje, kai pagrobiau iš ten visus aukso bei sidabro dirbinius ir be jokios priežasties įsakiau sunaikinti visus Judo gyventojus. ¹³ Žinau, kad už tai

mane ištiko šios nelaimės. Dabar mirštu, širdgėlos apimtas, svetimame krašte.“

¹⁴ Tada jis pasišaukė Pilypą, vieną savo bičiulių, ir pavedė jam valdyti visą savo karalystę. ¹⁵ Karaliaus vainiką, skraistę ir antspaudą žiedą jis padavė jam, įsakydamas, kad auklėtų karaliaus sūnų Antiochą ir parengtų jį tapti karaliumi. ¹⁶ Karalius Antiochas mirė Persijoje šimtas keturiasdešimt devintais metais.

Priešų antpuoliai

¹⁷ Gavęs žinią, kad karalius mirė, Lisijas įsodino į sostą ipėdiniu jo sūnų Antiochą, kurį buvo auklėjęs nuo vaikystės, ir davė jam Eupatoro vardą.

¹⁸ Tuo tarpu tvirtovės igulos vyrai ir toliau laikė apgulę Izraelio šventyklą. Visokiais būdais jie mėgino daryti žalą ir stiprinti pagonis. ¹⁹ Tad Judas nutarė, kad jie turi būti sunaikinti, ir pašaukė visus žmones jų apgulti. ²⁰ Taigi šimtas penkiasdešimtais metais jie suėjo ir apgulė tvirtovę. Jie pastatė apgulos bokštus ir kitus pabūklus. ²¹ Bet keletas igulos vyrų pabėgo iš apgulos, ir kai kurie iš Izraelio atsimetėlių prisidėjo prie jų. ²² Nubėgę pas karalių, jie sakė: „Kiek ilgai tu delsi ginti mūsų teises ir atkeršyti už mūsų tautiečius? ²³ Mes sutikome tarnauti tavo tėvui, gyventi, kaip jis liepė, ir vykdyti jo įsakymus. ²⁴ Užtat mūsų tautos vaikai apgulė tvirtovę ir tapo mūsų priešais. Jie net nubaudė mirtimi iš mūsų visus, kuriuos tik pagavo, ir pagrobė mūsų paveldą. ²⁵ Ne tik pakėlė ranką prieš mus, bet puola visose tavo valdose. ²⁶ Žiūrėk, dabar jie laiko apgulę net Jeruzalės tvirto-

ve, norėdami ją paimti. Jau yra įtvirtinę šventovę ir Bet Cūrą! ²⁷ Jeigu tu tuojau pat neužkirsi jiems kelio, jie dar daugiau bėdų pridarys, ir tu negalėsi jų suvaldyti.“

²⁸ Tai girdėdamas, karalius įtūžo. Jis sušaukė visus savo bičiulius, kariuomenės pareigūnus ir raitininkų vadus. ²⁹ Atžygiavo pas jį ir samdyta kariuomenė iš kitų karalysčių bei jūros salų. ³⁰ Jo karinių pajėgų buvo šimtas tūkstančių pėstininkų, dvidešimt tūkstančių raitininkų ir trisdešimt du kariauti apmokyti drambliai. ³¹ Nužygiavę per Idumėją, jie pasistatė stovyklą priešais Bet Cūrą. Daugelį dienų jie kovojo ir statė apgulos pabūklus, bet žydai, darydami išpuolius ir narsiai kovodami, sudegindavo juos.

³² Tada Judas paliko tvirtovę ir perkėlė savo stovyklą į Bet Zachariją priešais karaliaus stovyklą. ³³ Atsikėlęs prieš aušrą, karalius skubiai išvedė savo pajėgas į žygį palei kelią į Bet Zachariją. Trimitams gaudžiant, jo kariuomenė pasirengė mūšiui. ³⁴ Drambliams buvo duota gerti vynuogių ir šilkmedžio uogų sunkos, kad jie būtų paruošti mūšiui. ³⁵ Po to gyvuliai buvo išdėstyti tarp dalinių. Su kiekvienu drambliu išdėstyta po tūkstantį vyrų, ginkluotų šarvais, su žalvario šalmais ant galvų. Be to, prie kiekvieno gyvulio buvo priskirta po penkis šimtus rinktinių raitininkų. ³⁶ Išdėstytieji kariai turėjo laikytis prie gyvulio. Kur tuo metu ėjo gyvulys, ten jie turėjo drauge eiti ir niekada jo nepalikti. ³⁷ Apsaugai ant dramblių buvo mediniai bokšteliai, tvirti ir dengti, pritvirtinti prie kiekvieno gyvulio ypatingais pakinktais. Ant kiekvieno dramblio buvo trys ginkluoti vyrai, kurie kovojo raiti, ir

dramblio varovas indas. ³⁸ Likusius raitininkus vadas išdėstė šen ir ten abipus kovos rikiuotės, kad gąsdintų priešą ir būtų savo gretų apsaugoti. ³⁹ Saulei suspindėjus ant aukso ir žalvario skydų, kalnai užsidedę jų spindesiui ir švietė tarsi įsiliepsnoję deglai. ⁴⁰ Dalis karaliaus kariuomenės driekėsi ant aukštų kalvų, kai kurie daliniai buvo lygumoje. Jie žengė į priekį tvirtomis, tvarkingomis gretomis. ⁴¹ Visi drebėjo nuo šios didžiulės minios keliamo triukšmo, nuo žengiančios į mūšį kariuomenės griausmo ir ginklų žvangėjimo, nes iš tikrųjų tai buvo milžiniška ir galiniga kariuomenė. ⁴² Ir Judas su savo gretomis žengė į mūšį. Prasidėjo kova. Krito šeši šimtai karaliaus vyrų. ⁴³ Eleazaras, vadinamas Avaranu, pastebėjo, kad vienas dramblių apdengtas karališka gūnia ir yra didesnis už kitus. Jis pamatė, kad ant jo yra karalius. ⁴⁴ Taigi jis atidavė savo gyvybę, kad išgelbėtų tautą ir laimėtų sau amžiną vardą. ⁴⁵ Drąsiai veržėsi į dalinio vidurį, norėdamas pasiekti dramblių, ir guldė priešus dešinėje ir kairėje. Jie davė jam kelią, traukdamiesi į šonus. ⁴⁶ Palindęs po drambliu, jis smogė durklu jam iš apačios ir užmušė. Gyvulys krito ant jo, ir Eleazaras žuvo. ⁴⁷ Matydami karaliaus kariuomenės galybę ir nuožmų karių puolimą, Judas ir jo vyrai pasitraukė.

⁴⁸ Po to dalis karaliaus kariuomenės nužygiavo pulti Jeruzalės, o karalius pasistatė stovyklą Judėjoje ir prie Siono kalno. ⁴⁹ Su Bet Cūro žmonėmis jis sudarė taiką. Jie paliko miestą, kadangi neturėjo maisto, kad pajėgtų pakelti apgulą, nes tie metai krašte buvo šabo metai. ⁵⁰ Karalius užėmė Bet Cūrą ir

įkurdino jam ginti igulą. ⁵¹ Daugeli dienų jis laikė šventovę apgulta. Pastatė apgulos bokštus ir pabūklus ugniai ir akmenims svaidyti, įtaisus strėlėms leisti ir akmenims svaidyti. ⁵² Ir gynėjai pasigamino panašių karo pabūklų ir ilgą laiką tęsė kovas. ⁵³ Bet maisto sandėliuose jie neturėjo, nes tai buvo septintieji metai. Be to, nuo pagonių išsigelbėjusieji Judėjoje buvo ištuštinę paskutinius sandėlius. ⁵⁴ Tik nedaugelis vyrų buvo pasilikę šventovėje, o kiti išsiskirstė į namus, nes badas buvo juos nukamavęs.

⁵⁵ Tuo tarpu Lisijas išgirdo, kad Pilypas, kurį karalius Antiochas, dar gyvas būdamas, buvo paskyręs auklėti jo sūnų Antiochą ir rengti būti karaliumi, ⁵⁶ sugrįžo iš Persijos ir Medijos su kariuomene, išžygiavusia su karaliumi, ir mėgina pasiglemžti valdžią. ⁵⁷ Tai sužinojęs, Lisijas nutarė nedelsdamas pasitraukti. Kariuomenės vadams ir kareiviams jis sakė: „Kasdien einame silpnyn, mūsų maisto atsargos jau menkos, vieta, kurią laikome apgule, yra stipri, o mes įpareigoti rūpintis karalystės reikalais. ⁵⁸ Tad tarkimės su tais žmonėmis, sudarykime taiką su jais ir visa jų tauta. ⁵⁹ Leiskime jiems vėl gyventi pagal jų įstatymus, kaip jie anksčiau darė. Juk dėl įstatymų, kuriuos mes panaikinome, jie įpyko ir visa tai padarė.“

⁶⁰ Karaliui ir pareigūnams kalba patiko. Jis pasiuntė apgultiesiems taikos pasiūlymą, ir šie priėmė jį. ⁶¹ Karalius ir pareigūnai patvirtino sutartį savo priesaika. Apgultieji paliko tvirtovę. ⁶² Bet užkopęs ant Siono kalno ir pamatęs, kaip ta vieta įtvirtinta, karalius sulaužė priesaiką, kurią buvo davęs, ir įsakė

nugriauti supančią sieną. ⁶³ Po to skubiai išžygiavo ir sugrįžo į Antiochiją. Čia rado Pilypą, valdantį miestą, kojo su juo ir jėga paėmė miestą.

Demetrijas tampa karaliumi

7 Šimtas penkiasdešimt pirmais metais Seleuko sūnus Demetrijas išvyko iš Romos ir, atvykęs su keletu vyrų į vieną pajūrio miestą, pradėjo ten karaliauti. ² Jam rengiantis įžengti į savo protėvių rūmus, kariai suėmė Antiochą ir Lisiją, norėdami juos perduoti jam. ³ Kai jam apie tai buvo pranešta, jis tarė: „Jų veido man nerodykite!“ ⁴ Tad kariai juos nužudė, ir Demetrijas atsėdėjo į savo karalystės sostą.

⁵ Tada visi izraelitai, atsimetę nuo įstatymo ir nedorėliai, suėjo pas jį. Jų vadas buvo Alkimas, troškęs tapti vyriausiuoju kunigu. ⁶ Karaliui jie apskundė tautą. „Judas ir jo broliai, – sakė jie, – išžudė visus tavo bičiulius ir išvarė mus iš krašto. ⁷ Tad pasiųsk vyrą, kuriuo pasitiki. Tenukeliauja ir tepamato nuniokojimą, kurį Judas padarė mums ir karaliaus valdoms. Tenubaudžia juos ir visus, kurie jiems padeda.“

⁸ Karalius išrinko Bakchidą, vieną iš karaliaus bičiulių, Užeufratės srities valdytoją. Jis buvo įžymus žmogus karalystėje ir ištikimas karaliui. ⁹ Karalius išsiuntė jį drauge su nedorėliu Alkimu, kuriam suteikė vyriausiojo kunigo vietą, įsakydamas atkeršyti izraelitams. ¹⁰ Jie leidosi į žygį ir, atvykę į Judą su didele kariuomene, nusiuntė pasiuntinius pas Judą ir jo brolius siūlyti taikos klatingais žodžiais. ¹¹ Bet šie į jų žodžius nekreipė dėmesio, nes matė, kad jie atvyko su didele kariuomene.

¹² Nepaisant to, pareigūnų būrys nuėjo ieškoti teisingo sprendimo.

¹³ Chasidai buvo pirmieji, norėję siekti taikos su jais, ¹⁴ nes manė: „Kunigas iš Aarono palikuonių atėjo su kariuomene. Jis mums nieko pikta nedarys.“ ¹⁵ Alkimas kalbėjosi su jais taikingai, net prisiekė, tardamas: „Mes ne nebandysime nei jūsų, nei jūsų bičiulių užgauti.“ ¹⁶ Jie patikėjo. O jis šešiasdešimt iš jų suėmė ir tą pačią dieną nužudė, taip įvykdydamas Rašto žodžius:

¹⁷ „Kūnus tavo ištikimųjų jie išmėtė, / jų kraują praliejė visur Jeruzalės apylinkėse, / nebuvo kam jų palaidoti.“

¹⁸ Tada visą tautą sukaustė baimė ir išgąstis. „Neturi jie nei tiesos, nei teisingumo, – sakė žmonės, – jie sulaužė sutartį, nepaisydami duotos priesaikos.“

¹⁹ Po to Bakchidas paliko Jeruzalę ir pasistatė stovyklą prie Bet Zaito. Jis įsakė suimti daugelį vyrų, kurie buvo pas jį perbėgę, bei keletą mūsų žmonių ir nužudyti juos nustumiant į didžiąją vandens talpyklą. ²⁰ Pavėdęs Alkimui valdyti sritį, paliko jam būrį karių, o pats sugrįžo pas karalių.

²¹ Alkimas darė visa, kad išsilaikytų vyriausiojo kunigo vietoje. ²² Prie jo būrėsi visi tautos triukšmadariai. Užgrobė Judo krašto valdžią, jie darė daug žalos Izraeliui. ²³ Judas matė visą žalą, Alkimo ir jo rėmėjų daromą izraelitams, kur kas didesnę, negu pagonyms buvo padarę. ²⁴ Tad Judas perėjo visą Judėjos žemę ir keršijo perbėgeliams, užkirsdamas kelią buvusiesiems mieste eiti į kaimus. ²⁵ Ilgainiui Alkimas, pastebėjęs, kad Judas su savo rėmėjais stiprėja, ir supratęs, kad jis bejėgis jiems pasipriešinti, sugrįžo pas ka-

ralių ir apkaltino juos dideliais nusikaltimais.

Nikanoro kovos su Judu

²⁶ Tada karalius išsiuntė Nikanorą, vieną įžymiausių savo vadų, nuožmų Izraelio priešą, įsakydamas išnaikinti tautą. ²⁷ Nikanoras, įžengęs į Jeruzalę, lydimas didelės kariuomenės, klastingai nusiuntė Judui ir broliams šitokią taikingą žodį: ²⁸ „Tenebūna tarp manęs ir jūsų nesantaikos. Su keletu vyrų ateisiu taikingai pasimatyti veidas į veidą.“ ²⁹ Jis atėjo pas Judą, ir jiedu taikingai pasisveikino. Bet kariai buvo pasirengę pagrobti Judą. ³⁰ Judui paaiškėjo, kad Nikanoras atėjo pas jį su klaida, jis tapo atsargesnis ir atsisakė vėl su juo susitikti. ³¹ Pajutęs, kad jo sąmokslas atidengtas, Nikanoras išžygiavo į Kafar Salamą susitikti su Judu mūšyje. ³² Beveik penki šimtai vyrų iš Nikanoro kariuomenės krito, o likusieji subėgo į Dovydo miestą.

³³ Po šių įvykių Nikanoras užkopė ant Siono kalno. Kai kurie kunigai iš šventyklos ir kai kurie tautos seniūnai išėjo jo taikingai pasveikinti ir parodyti jam deginamąją auką, kuri buvo aukojama už karalių. ³⁴ Bet jis tyčiojosi iš jų, išjuokė ir suteršė. Įžūliai kalbėjo ir ³⁵ įpykęs prisiekė, tardamas: „Jeigu Judas ir jo kariuomenė nebus atiduoti tuojau pat man į rankas, kai tik sugrįšiu nugalėjęs, šią šventyklą sudeginsiu.“ Nikanoras išėjo labai įniršęs.

³⁶ Tada kunigai vėl suėjo į vidų ir sustojo prieš aukurą ir šventyklą. Verkdami jie meldėsi:

³⁷ „Tu pasirinkai šiuos Namus, / kad jie būtų vadinami tavo vardu /

ir taptų maldos ir prašymo Namais tavo tautai. / ³⁸ Atkeršyk šiam žmogui ir jo kariuomenei, / tekrinta jie nuo kalavijo. / Atsimink jų šventvagiškas kalbas, / neleisk jiems gyviems išlikti.“

³⁹ Nikanoras išžygiavo iš Jeruzalės ir pasistatė stovyklą prie Bet Horono, o ten prie jo prisidėjo Sirijos kariuomenė. ⁴⁰ Judas pasistatė stovyklą su trim tūkstančiais vyrų prie Hadašos. Čia Judas meldėsi:

⁴¹ „Tuomet, kai karaliaus pasiuntiniai / šventvagiškai kalbėjo, / tavo angelas nuėjęs užmušė / iš jų aštuoniasdešimt penkis tūkstančius. / ⁴² Tad taip šiandien mūsų akyse / sutriuškink šią kariuomenę! / Težino visi kiti, / kad Nikanoras šventvagiškai kalbėjo / apie tavo šventyklą. / Teisk jį pagal jo nedorumą!“

⁴³ Abi kariuomenės susitiko mūšyje adaro mėnesio tryliką dieną. Nikanoro kariuomenė buvo sutriuškinta, o pats jis pirmas žuvo mūšyje. ⁴⁴ Pamatė, kad Nikanoras žuvo, jo kariai, metę ginklus, pabėgo. ⁴⁵ Judas ir jo vyrai vijosi juos visą dieną nuo Hadašos iki Gezero apylinkių, įkandindami trimitais į kovą. ⁴⁶ Išgirdę šaukimą, iš visų aplinkinių Judėjos kaimų išėjo žmonės ir, puolę bėglius iš šonų, varė atgal pas besivejančius. Visi žuvo nuo kalavijo, nė vienas neišliko gyvas. ⁴⁷ Judas ir jo vyrai pasiėmė karo laimikį ir grobį. Jie nukirto Nikanorui galvą bei dešinę ranką, kurią iš išūlumo jis buvo pakeles, ir parnešę pakabinoti netoli Jeruzalės. ⁴⁸ Švęsdami tą dieną kaip didelę iškilmę, žmonės labai džiaugėsi. ⁴⁹ Buvo nutarta, kad toji diena turi būti švenčiama kasmet adaro mėnesio tryliką dieną. ⁵⁰ Po to Judėja trumpą laiką buvo rami.

Sutartis su romėnais

8 Judas buvo girdėjęs apie romiečių garsą: kad jie yra didelė galybė, kad draugiškai elgiasi su visais, kurie dedasi prie jų bendram reikalui, ir kad sudarė draugystės sutartį su visais, kurie į juos kreipėsi. Iš tikrųjų jie buvo labai galingi. ² Jam buvo pranešta apie jų karus ir žygdarbius užkariaujant galatus ir priverčiant juos mokėti duoklę. ³ Jie buvo kovoję Ispanijoje ir ten paėmę sidabro ir aukso kasyklas. ⁴ Tą visą sritį jie buvo užkariavę savo sumanumu ir ištverme, nors ji buvo didelė šalis ir toli nuo Romos. Jie buvo kovoję ir su karaliais, atžygiavusiais jų pulti iš tolimų žemės pakraščių, sutriuškinę juos ir, ištikę dideliu pralaimėjimu, privertę mokėti metinę duoklę. ⁵ Jie buvo mūšyje sutriuškinę ir padarę sau pavaldžius ir Pilypą, ir makedonų karalių Persėją, ir kitus, išdrįsusius su jais kariauti. ⁶ Jie buvo nugalėję ir Azijos karalių Antiochą Didįjį, išėjusį kariauti prieš juos su šimtu dvidešimt dramblių, raitija, kovos vežimais ir milžiniška kariuomene. Jis buvo jų sutriuškintas. ⁷ Paėmę jį gyvą, romiečiai privertę jį ir jo įpėdinius sumokėti didelę duoklę, duoti įkaitų ir užleisti. ⁸ kai kurias geriausias valdas – Indijos, Medijos ir Lydijos šalis. Atėmę iš jo, romiečiai atidavė jas karaliui Eumenui. ⁹ Graikijos gyventojams užsimojus eiti į žygį ir juos sunaikinti, ¹⁰ romiečiai, apie tai sužinoję, pasiuntė vieną karvedį prieš graikus ir kariavo su jais. Daug jų buvo sužeista ir nukauta. Paėmę jų žmonas ir vaikus, romiečiai išvarė į nelaisvę. Romiečiai juos plešė, paėmę jų žemę, išgriovę tvirtoves ir pa-

vertę juos vergais iki šios dienos. ¹¹ Visas kitas karalystes ir salas, kurios kada nors buvo drįsusios jiems pasipriešinti, romiečiai sunaikino ir pavergė, ¹² bet su savo draugais ir tais, kurie jais pasitiki, palaikė draugystę. Arti ir toli jie padarė karalius sau pavaldžius, ir visus, girdėjusius apie romiečių garsą, apėmė baimė. ¹³ Iš tikrųjų kam jie norėję padėti tapti karaliais, tie karaliavę, ir vertę nuo sosto tuos, kuriuos norėję. Taigi romiečiai buvo pasiekę galybės viršūnę. ¹⁴ Tačiau nė vienas jų nebuvo užsidėjęs vainiką nei vilkėjo purpuru savo didybės ženklą, ¹⁵ bet jie pasistatę senato namus, ir trys šimtai ir dvidešimt vyrų juose kasdien svarstą, kaip palaikyti tautoje tvarką. ¹⁶ Jie kasmet pavedą valdymą vienam žmogui vieneriems metams su galia visam kraštui, ir visi klausą to vieno žmogaus, nesą tarp jų nei pavydo, nei nepasitikėjimo.

¹⁷ Tad išrinkęs Hakoco sūnaus Johanano sūnų Eupolemą ir Eleazaro sūnų Jasoną, Judas pasiuntė juos į Romą, norėdamas sudaryti su romiečiais draugystės bei gynybos sąjungą, ¹⁸ kad atsikratytų graikų jungo. Mat jiems buvo aišku, kad graikų karalystė stūmė Izraelį į tikrą vergiją. ¹⁹ Taigi, atvykę į Romą po ilgos kelionės, jie nuėjo į senatą ir taip kalbėjo: ²⁰ „Judas Makabiejus, jo broliai ir žydų tauta mus atsiuntė pas jus. Mes norime sudaryti su jumis gynybos bei taikos sąjungą ir įsirašyti į jūsų sąjungininkų ir bičiulių tarpą.“ ²¹ Senatas jų pasiūlymą priėmė. ²² Štai nuorašas laiško, kurį romiečiai, išraižę vario lentelėse, nusiuntė į Jeruzalę, kad būtų ten laikomas kaip taikos ir sąjungos įrašas:

²³ „Gerovė telydi per amžius romėnams ir žydų tautą jūroje ir žemėje! Tenepasiekia jų nei kalavijas, nei priešas! ²⁴ Bet jeigu pirma kiltų karas prieš Romą ar bet kurį jos sąjungininką kurioje nors jos valdų, ²⁵ žydų tauta iš visos širdies teiks jiems pagalbą, kaip sąlygos reikalauja. ²⁶ Jie neteiks ir neparūpins priešui nei grūdų, nei ginklų, nei lėšų ar laivų, kaip buvo sutarta Romoje. Jie vykdys savo įsipareigojimus, negaudami jokio atlygio. ²⁷ Tokiu pat būdu, jeigu pirma kiltų karas prieš žydų tautą, romiečiai noriai elgsis kaip sąjungininkai, kiek sąlygos reikalaus. ²⁸ Jie neteiks jų užpuolikui nei grūdų, nei ginklų, nei lėšų ar laivų, kaip buvo sutarta Romoje. Romiečiai vykdys savo įsipareigojimus be klastos. ²⁹ Minėtomis sąlygomis romėnai sudarė sutartį su žydų tauta. ³⁰ Bet jeigu vėliau abi pusės po to nutartų ką nors pridėti ar atimti, jos tai gali daryti savo nuožiūra. Tai, ką jie nutars pridėti ar atimti, tai galios. ³¹ O dėl karaliaus Demetrijo nusikaltimų jums mes jam taip parašėme: ‘Kam gi padarei savo jungą sunkų mūsų bičiuliams, mūsų sąjungininkams žydams?’ ³² Taigi jeigu jie vėl kreipsis į mus su skundu dėl jūsų, mes ginsime jų teises, kovodami su jumis jūroje ir žemėje.“

Judo Makabiejaus žūtis

9 Sužinojęs, kad Nikanoras ir jo kariuomenė žuvo mūšyje, Demetrijas antrą kartą išsiuntė į Judo kraštą Bakchidą ir Alkimą drauge su dešiniuoju savo kariuomenės sparnu. ² Jie pasuko keliu, vedančiu į Galilėją, ir, pasistatę stovyklą prie-

šais šlaitą prie Arbelo, paėmė ją ir užmušė daug žmonių. ³ Šimtas penkiasdešimt antrų metų pirmą mėnesį jie pasistatė stovyklą šalia Jeruzalės. ⁴ Po to leidosi su dvidešimt tūkstančių vyrų ir dviem tūkstančiais raitijos Beerzeto link. ⁵ Judas su trim tūkstančiais rinktinių vyrų buvo įkūręs stovyklą prie Elastos. ⁶ Matydami tokią didelę priešų karių daugybę, jo vyrai buvo siaubo apimti. Daugelis jų traukėsi iš stovyklos, kol ilgainiui liko ne daugiau kaip aštuoni šimtai vyrų.

⁷ Matydamas, kad jo kariuomenė tirpsta kaip tik tuo metu, kai mūšis jau čia pat, Judas buvo priblokštas. Laiko jiems suburti nebuvo. ⁸ Tačiau, nors ir pats bijodamas, su juo pasilikusiems vyrams jis tarė: „Pakilkime! Pirmyn prieš mūsų priešus! Galbūt mes būsimė pakankamai stiprūs su jais kovoti!“ ⁹ Vyrai mėgino jį atkalbėti, sakydami: „Tikrai nepajėgsime. Dabar verčiau gelbėkime savo gyvastį. Sugrįžkime su savo broliais ir tada kovokime prieš juos. Mūsų per mažai!“ ¹⁰ Bet Judas atsakė: „Jokiu būdu nedarysime tokio dalyko, nebėgsime nuo jų! Jeigu atėjo mūsų valanda, bent mirkime kaip vyrai už savo brolius, nepalikime nieko, kas būtų dėmė mūsų geram vardui.“

¹¹ Tada Bakchido kariuomenė išžygiavo iš stovyklos ir išsidėstė mūšiui. Raitija buvo padalyta į du raitininkų būrius, svaidyklininkai bei lankininkai žengė gretų priekyje, o visi narsuoliai vyrai buvo pirmoje gretoje. ¹² Bakchidas buvo prie dešiniojo sparno. Mūšio gretos su raitininkų būriais iš abiejų šonų artinosi gaudžiant trimitus. Ir Judo vyrai pūtė savo trimitus. ¹³ Žemė drebėjo nuo ka-

riuomenių užesio. Mūšis šėlo nuo ryto iki vakaro.

¹⁴ Judui pastebėjus, kad Bakchidas ir pagrindinė jo kariuomenės jėga buvo dešiniajame sparne, visi drąsiausi vyrai susitelkė apie jį. ¹⁵ Dešinį sparną sutriuškinę, jie vijosi priešą iki pat Azoto kalno. ¹⁶ Bet kairiajame sparne vyrai, matydami, kad dešinysis sparnas priverstas trauktis, pasisuko ir ėmė sekti iš paskos Judą bei jo vyrus, puldami iš užnugario. ¹⁷ Mūšis tapo dar nuožmesnis. Abi pusės jame neteko daug sužeistų ir žuvusių. ¹⁸ Žuvo ir Judas, o išlikusieji pabėgo.

¹⁹ Paėmęs savo brolių Judą, Jehonatanas ir Simonas palaidojo jį savo protėvių kape prie Modeino ²⁰ ir apraudojo. Iš tikrųjų jo raudėjo visas Izraelis su didele širdgėla. Jie daug dienų gedėjo, sakydami:

²¹ „O kaip žuvo didvyris, / Izraelio gelbėtojas!“

²² Kiti Judo darbai, jo mūšiai ir atlikti žygdarbiai bei jo dvasios didybė nebuvo aprašyti, nes jų pernelyg daug.

Bakchidas ir Jehonatanas

²³ Po Judo mirties atsimeteliai nuo Įstatymo pakėlė galvas visose Izraelio vietose ir vėl pasirodė visokiausių nedorėlių. ²⁴ Tomis dienomis ten buvo baisus badas; net žemė palinko į nedorėlių pusę. ²⁵ Bakchidas sąmoningai pasirinko tikėjimo priešus ir padarė juos krašto šeimininkais. ²⁶ O jie puolė ieškoti Judo draugų ir juos gaudyti. Atvesdavo juos pas Bakchidą, kad nubaustų ir iš jų pasityčiotų. ²⁷ Taigi Izraelyje prasidėjo nuožmi priešpaula, kokios nebuvo buvę nuo

to meto, kai tarp jų liovėsi reikštis pranašai.

²⁸ Tada visi susirinko ir tarė Jehonatanui: ²⁹ „Nuo to meto, kai mirė tavo brolis Judas, nebuvo kito vyro, panašaus į jį, galinčio pasipriešinti mūsų priešams, tokiems žmonėms kaip Bakchidui ir kitiems, kurie nenėcia mūsų tautos.“ ³⁰ Tad mes išrinkome tave šiandien užimti jo vietą, kad kaip mūsų valdovas ir vadas vestum mūsų kovą.“ ³¹ Nuo to laiko Jehonatanas pradėjo vadovauti vietoj savo brolio Judo.

³² Apie tai sužinojęs, Bakchidas stengėsi jį nužudyti. ³³ Bet Jehonatanas ir jo brolis Simonas bei visi su jais buvę vyrai apie tai išgirdo ir, pabėgę į Tekojos tyrus, pasistatė stovyklą prie Asfaro vandens talpyklos. ³⁴ Gavęs apie tai žinią šabo dieną, Bakchidas irgi persikėlė į Užjordanę su visa savo kariuomene.

³⁵ Tada Jehonatanas pasiuntė savo brolių, vadovavusių gurguolėms, kad paprašytų jo bičiulių nabatėjų leisti pas juos pasidėti gana didelę mantą.

³⁶ Bet Jambrio kiltis iš Medebos užpuolė ir, pagrobę Johananą bei visa, ką jis turėjo, nuėjo sau su grobiu.

³⁷ Vėliau Jehonatanui ir jo broliui Simonui buvo pranešta: „Jambrio kiltis kelia dideles vestuves ir veda į namus nuotaką, vieno Kanaano didikų dukterį iš Nadabato, su didele palyda.“ ³⁸ Atsimindami savo brolio Johanano kraują, jie nuėjo ir pasislėpė kalno priedangoje. ³⁹ Apsisūvalę jie staiga pamatė triukšmingą eiseną su labai daug mantos. O jaunasis su savo draugais ir broliais, lydimi būgnelių su žvangučiais, muzikos instrumentų, stipriai ginkluoti, išėjo jų pasitikti. ⁴⁰ Tada pakilę iš pasalos, jie puolė juos žudyti. Daug

buvo sužeistų ir kritusių, o išlikusieji pabėgo į kalną. Buvo paimta visa jų manta. ⁴¹ Taigi vestuvės virto gedulu, o giesmininkų balsai – rauda. ⁴² Įvykdę kerštą už savo brolio kraują, jie sugrįžo į Jordano pelkes.

⁴³ Apie tai išgirdęs Bakchidas šabo dieną nužygiavo prie Jordano krantų su didele kariuomene. ⁴⁴ Jehonatanas savo vyrams tarė: „Pakilkite! Kovokime už savo gyvastį, nes šiandien ne taip, kaip buvo vakar ar užvakar.“ ⁴⁵ Pasižiūrėkite! Mūsų mums prieš akis, už nugaros Jordano vandenys, o vienoje ir kitoje pusėje pelkės ir tankmės. Nėra kur pabėgti. ⁴⁶ Tad šaukitės Dangaus, kad būtumėte išgelbėti iš mūsų priešų rankų.“ ⁴⁷ Prasidėjo kova vyro prieš vyrą. Jehonatanas pakėlė ranką smogti Bakchidui, bet šis atsitraukė. ⁴⁸ Tada Jehonatanas ir jo vyrai šoko į Jordaną ir nuplaukė prie kito kranto, o priešas per Jordaną jų vyti nesikėlė. ⁴⁹ Tą dieną žuvo apie tūkstantis Bakchido vyrų.

⁵⁰ Bakchidas sugrįžo į Jeruzalę ir ėmėsi tvirtinti Judėjos miestus. Jis pastatė tvirtoves ir Jeriche, ir Emause, ir Bet Horone, ir Betelyje, ir Timnate, ir Piratone, ir Tefone su aukštomis sienomis ir vartais su velkėmis. ⁵¹ Jose paliko įgulas, kad neduotų ramybės Izraeliui. ⁵² Jis įtvirtino ir Bet Cūro miestą, Gezera ir tvirtovę Jeruzalėje, pastatė įgulas ir aprūpino maisto sandėliais. ⁵³ Paėmęs krašto vadų sūnus įkaitais, Bakchidas laikė juos kalėjime Jeruzalės tvirtovėje.

⁵⁴ Šimtas penkiasdešimt trečių metų antrą mėnesį Alkimas įsakė nugriauti šventyklos vidinio kermo sieną. Jis nugriovė pranašų darbą! Bet jis tik pradėjo griauti. ⁵⁵ Kaip tik tuo metu jį ištiko liga, ir darbai

buvo nutraukti. Jis nebegalėjo atverti burnos, nes buvo taip paralyžuotas, kad nei žodžio nebeištarė, nei dėl namų ką įsakinėjo. ⁵⁶ Galop Alkimas mirė baisiai kentėdamas. ⁵⁷ Alkimui mirus, Bakchidas sugrįžo pas karalių, ir Judėja dvejus metus buvo palikta ramybėje.

⁵⁸ Tada visi atsimetėliai nuo Įstaitymo surengė nedorą samokslą. „Štai, – sakė jie, – Jehonatanas ir jo rėmėjai gyvena be rūpestio savo namuose ir jaučiasi saugūs. Tad pakvieskime Bakchidą, ir jis suims juos visus per vieną naktį.“ ⁵⁹ Nuvykę pas jį, susitarė. ⁶⁰ Bakchidas leidosi į žygį su didele kariuomene ir nusiuntė slapta laiškus į Judėją visiems savo sąjungininkams, kad suimtum Jehonataną ir jo vyrus. Tačiau to padaryti jie negalėjo, nes samokslas iškilo viešumon. ⁶¹ Užtat Jehonatanas vyrai nutvėrė apie penkiasdešimt krašte gyvenusių atsakingų už šį samokslą vyrų ir juos užmušė.

⁶² Tada Jehonatanas drauge su savo vyrais ir Simonu pasitraukė į Bet Basį tyruose. Atstatę išgriausiasios tos vietovės dalis, įtvirtino ją. ⁶³ Bakchidas, apie tai sužinojęs, sutelkė visas savo pajėgas ir pranešė visiems savo rėmėjams Judėjoje. ⁶⁴ Nužygiavęs jis pasistatė stovyklą priešais Bet Basį ir, įsirengęs apgulos pabūklus, kovojo su juo daug dienų.

⁶⁵ O Jehonatanas, palikęs savo brolių Simoną mieste, mažo vyrų būrio lydimas, išsmuko į kaimo vietoves. ⁶⁶ Jis parbloškė Odomerą bei jo brolius ir Fasirono žmones jų stovykloje. Tada jie pradėjo neduoti ramybės ir puldinėti Bakchido pajėgas. ⁶⁷ O Simonas ir jo vyrai, išpuolę iš miesto, padegė apgulos pabūklus.

⁶⁸ Galop jie nugalėjo Bakchidą mūšyje. Tai jį labai kankino, nes jo užmojis ir žygis nuejo niekais. ⁶⁹ Širsdamas ant atsimetėlių, patarusių jam rengti žygį į kraštą, daugelį jų Bakchidas užmušė. Po to apsisprendė grįžti į savo kraštą.

⁷⁰ Jehonatanas, apie tai sužinojęs, nusiuntė pas jį pasiuntinius, siūlydamas tartis dėl taikos ir išlaisvinti belaisvius. Bakchidas, sutikęs su jo pasiūlymais, įvykdė juos ⁷¹ ir prisiekė niekada nebemėginsias jam pakenkti per visas likusias savo gyvenimo dienas. ⁷² Išlaisvinęs belaisvius, kuriuos buvo anksčiau paėmęs iš Judos krašto, jis apsisuko ir sugrįžo į savo šalį. Į jų žemę niekada daugiau nebežygiavo.

⁷³ Taigi kalavijas liovėsi šelti Izraelyje. Jehonatanas apsigyveno Michmaše ir pradėjo teisėjauti tautai. Jis sunaikino Izraelio atsimetėlius nuo Įstaitymo.

Aleksandro sukilimas

10 Šimtas šešiasdešimtais metais Antiocho sūnus Aleksandras Epifanas subūrė kariuomenę ir paėmė Ptolemaidę. Gyventojų mielai sutiktas, jis pradėjo karaliauti. ² Apie tai išgirdęs, karalius Demetrijas sutelkė didžiules pajėgas ir išžygiavo susitikti su juo mūšyje. ³ Be to, Demetrijas pasiuntė Jehonatanui labai taikingą laišką, žadėdamas jį pagerbti. ⁴ Mat jis sakė sau: „Kreipkimės į jį pirmi ir susitaikinkime, kol jis nespėjo susikalbėti prieš mus su Aleksandru. ⁵ Juk jis atsimins visas skriaudas, kurias esame padarę ir jam, ir jo broliams, ir jo tautai.“ ⁶ Tad Demetrijas suteikė jam teisę rinkti kariuomenę, aprūpinti ją gink-

lais bei laikyti save jo sąjungininku ir įsakė, kad tvirtovėje laikomi įkaltai būtų perduoti jam.

⁷ Taigi Jehonatanas, išgyiavęs į Jeruzalę, perskaitė tą laišką girdint visiems žmonėms. Tvirtovėje buvusiems vyrams ⁸ žinia, kad karalius suteikė jam teisę rinkti kariuomenę, kėlė siaubą. ⁹ Bet jie perdavė įkaitus Jehonatanui, o jis atidavė juos tėvams. ¹⁰ Po to Jehonatanas apsigyveno Jeruzalėje ir ėmėsi atstatyti ir atnaujinti miestą. ¹¹ Darbų vadovams įsakė statyti sienas ir gynybos įtvirtinimus aplink Siono kalną, kad jie būtų stipresni, iš keturkampių akmenų. Jie taip ir padarė.

¹² Svetimšaliai, buvę Bakchido statytose tvirtovėse, išbėgiojo. ¹³ Palikę savo vietas, visi sugrįžo į savo šalį. ¹⁴ Tik Bet Cūre buvo likę keletas atsimetėlių nuo Įstatymo ir įsakymų, nes jis buvo prieglaudos vieta.

¹⁵ Karalius Aleksandras išgirdo apie Jehonatanui duotus Demetrijo pažadus. Jam buvo pranešta ir apie Jehonataną bei jo brolių kovas ir žygdarbius bei sunkumus, kuriuos jie turėjo pakelti. ¹⁶ „Argi galėtume rasti kitą tokį vyrą? – sušuko jis. – Mes turime tuojau pat jį padaryti savo draugu ir sąjungininku!“ ¹⁷ Tad jis parašė Jehonatanui laišką, kreipdamasis šiais žodžiais:

¹⁸ „Karalius Aleksandras su džiaugsmu sveikina savo brolių Jehonataną.

¹⁹ Mes girdėjome apie tave, kad esi narsus galiūnas ir vertas būti mūsų draugu. ²⁰ Todel šiandien tave paskyrėme būti tavo tautos vyriausiuoju kunigu. Tu turi būti vadinamas karaliaus bičiuliu. Tu turi rūpintis mūsų reikalais ir palaikyti su mumis draugystę.“

Jis nusiuntė Jehonatanui ir purpuro skraistę bei aukso vainiką.

²¹ Jehonatanas apsivilkė šventuoju apdaru šimtas šešiasdešimtų metų septintą mėnesį per Palapinių šventę, surinko kariuomenę ir parūpino daugybę ginklų. ²² Išgirdęs apie tuos dalykus, Demetrijas susirūpino ir tarė: ²³ „Ką mes padarėme! Juk Aleksandras mums už akių užbėgo, draugystę su žydais laimėdamas ir pagerindamas savo padėtį! ²⁴ Ir aš jiems parašysiu, siūlydamas paskatų ir žadėdamas garbę ir dovanų; galbūt jie ateis man į pagalbą.“

²⁵ Taigi jis pasiuntė jiems tokį laišką: „Karalius Demetrijas su džiaugsmu sveikina žydų tautą.

²⁶ Mes girdėjome, kad jūs laikėtės sutarčių su mumis, likote draugiški mums ir neperėjote pas mūsų priešus. Tai mus labai džiugina. ²⁷ Tad likite mums ištikimi ir toliau. Mes atlyginsime už jūsų gerą elgesį mūsų atžvilgiu. ²⁸ Suteiksime jums daug lengvatų ir duosime dovanų. ²⁹ Tad dabar aš išlaisvinu jus ir atleidžiu visus žydus nuo duoklės, nuo druskos maito ir vainikų mokesčio. ³⁰ Užuoat išrinkęs trečdalį grūdų derliaus ir pusę vaismedžių vaisių, kurie turėtų būti mano dalis, aš atsisakau tos teisės nuo šiandien visam laikui. Nei dabar, nei ateityje nerinksiu jų iš Judo krašto nei iš trijų prie jo iš Samarijos prijungtų sričių. ³¹ Tebūna Jeruzalė ir jos žemė, jos dešimtinės ir mokesčiai šventi ir atleisti nuo mokesčių. ³² Taip pat aš išsižadau teisės valdyti tvirtovę, esančią Jeruzalėje, ir perduodu ją vyriausiajam kunigui, kad pastatytų joje igulą iš savo parinktų vyrų. ³³ Visiems žydams, paimtiems į nelaisvę iš Judo krašto į bet kurią mano karalystės

valda, aš gražinu laisvę be išpirkos. Tėbūna jie atleisti nuo visų mokesčių, net uždėtų ant jų galvijų.³⁴ Visos iškilmės, šabai, jaunaties bei įsakytos švenčių dienos ir trys dienos prieš iškilmę bei trys dienos po iškilmės – visos jos tėbūna dienos atleidimo ir palengvinimo visiems žydams, esantiems mano karalystėje.³⁵ Niekas neturi teisės ko nors iš jų reikalauti ar ką nors iš jų trukdyti bet kokių reikalu.³⁶ Tėbūna trisdešimt tūkstančių žydų priimta į karaliaus kariuomenę ir tegaua jie tokį pat išlaikymą, koks priklauso karaliaus karo pajėgoms.³⁷ Tėbūna kai kurie jų skiriami į svarbias karaliaus tvirtoves, tėbūna kai kurie jų skiriami į atsakingas vietas karalystėje. Tėbūna jų pareigūnai ir vadai paskirti iš jų pačių, tegyvena jie pagal savo įstatymus, kaip karalius ir yra įsakęs Judo krašte.³⁸ Anos trys sritys, prijungtos prie Judėjos iš Samarijos, tėbūna taip suvienytos su Judėja, kad priklausytų vienam valdovui ir būtų pavaldžios tik vyriausiajam kunigui.

³⁹ Ptolemaidę ir jos apylinkes aš duodu kaip dovaną Jeruzalės šventovei reikalingoms išlaidoms padengti.⁴⁰ Aš duodu taip pat asmenišką metinę penkiolikos tūkstančių sidabro šekelių dovaną iš karaliaus įplaukų sąskaitų, paimtų iš artimiausių vietų mano valdose.⁴¹ Visos papildomos lėšos, kurių pareigūnai neperdavė, kaip buvo darę ankstesniais metais, nuo dabar bus perduodamos šventyklos reikalams.⁴² Be to, panaikinami anie penkių tūkstančių sidabro šekelių mokesčiai, kuriuos mano pareigūnai imdavo kasmet iš šventovės įplaukų, nes tos lėšos priklauso joje tarnaujantiems ku-

nigams.⁴³ Kas tik ieškos prieglaudų Jeruzalės šventykloje ar bet kur joje, nesumokėjęs mokesčių karaliui ar prasiskolinęs, tam tėbūna atleista ir sugrąžinta visa jo nuosavybė mano karalystėje.

⁴⁴ Šventovė ir jos pastatų atstatymo ir atnaujinimo išlaidos tėbūna apmokėtos iš karaliaus įplaukų.⁴⁵ Panašiai ir Jeruzalės sienų atstatymas bei įtvirtinimas iš visų šonų, ir Judėjos sienų atstatymas tėbūna apmokėtas iš karaliaus įplaukų.“

⁴⁶ Jehonatanas ir žmonės, išklause šių žodžių, nepatikėjo ir atmetė juos, nes atsiminė didelę Demetrijo skriaudą, kurią jis buvo padaręs Izraeliui, ir kaip nuožmiai jis buvo juos engęs.⁴⁷ Jie nutarė remti Aleksandą, nes jis pirmas taikingai į juos kreipėsi, ir liko jo sąjungininkais visą jo gyvenimą.

⁴⁸ Karalius Aleksandras, sutelkęs didžiulę kariuomenę, pasistatė savo stovyklą priešais Demetriją.⁴⁹ Abu karaliai išėjo į mūšį. Demetrijo kariuomenė buvo priversta bėgti. Aleksandras vijosi ir juos įveikė.⁵⁰ Jis narsiai tęsė kovą ligi saulėlydžio, ir tą dieną Demetrijus žuvo.

Aleksandro sąjunga su Egiptu

⁵¹ Po to Aleksandras išsiuntė pasiuntinius pas Egipto karalių Ptolemėją su tokia žinia:

⁵² „Aš sugrįžau į savo karalystę, įžengiau į savo protėvių sostą ir pradėjau valdyti. Aš nugalėjau Demetriją ir atgavau mūsų valdas.⁵³ Su juo kovojau mūšyje, mes sutriuškinome jį bei jo kariuomenę ir įžengėme į jo karalystės sostą.⁵⁴ Tad dabar sudarykime draugystės sutartį vienas su kitu. Duok man savo dukterį

žmona, ir aš tapsiu tavo žentu. Aš duosiu tau ir jai tavęs vertų dovanų.“

⁶⁵ O karalius Ptolemėjas šitaip atsakė:

„Laiminga ta diena, kurią sugrįžai į savo tėvų kraštą ir atsisedai jų karalystės soste! ⁶⁶ Dabar aš darysiu, kaip rašei, bet susitik su manimi Ptolemaidėje, kad galėtume vienas kitą pamatyti, ir aš tapsiu tavo uošviu, kaip tu pasiūlei.“

⁶⁷ Ptolemėjas su savo dukterimi Kleopatra leidosi į kelionę iš Egipto ir atvyko į Ptolemaidę šimtas šešiasdešimt antrais metais. ⁶⁸ Karalius Aleksandras jį pasitiko, ir Ptolemėjas davė savo dukterį jam žmona ir iškėlė vestuves Ptolemaidėje, kaip karaliams įprasta daryti, su didžia iškilme.

⁶⁹ Karalius Aleksandras parašė ir Jehonatanui, kad atvyktų su juo susitikti. ⁶⁰ Tad jis, nuvykęs į Ptolemaidę su didele iškilme, susitiko su abiem karaliais ir davė jiems bei jų bičiuliams sidabro bei aukso ir daug dovanų, padarydamas jiems gerą išpūdį. ⁶¹ Tuo pačiu metu būrys niekšų izraelitų, atsimetėlių nuo Įstatymo, susibūrė kaltinti jo, bet karalius nekreipė į juos dėmesio. ⁶² Jis įsakė nuvilkti Jehonatano drabužius ir apvilkti jį purpuru, ir taip buvo padaryta. ⁶³ Karalius jį ir pasisodino šalia savęs. „Nueikite su juo į miesto vidurį, – įsakė jis savo pareigūnams, – ir paskelbkite, kad neleidžiama kelti prieš jį jokių skundų. Tenevargina jo nė vienas, kad ir kokia būtų priežastis.“ ⁶⁴ Pamatę tuo paskelbimu jam teikiamą garbę ir jį patį apvilktą purpuru, jo kaltintojai visi išbėgiojo. ⁶⁵ Be to, karalius, pagerbdamas Jehonataną, įrašė jį tarp savo pirmųjų bičiulių ir paskyrė jį

karo vadu bei srities valdytoju. ⁶⁶ Tada Jehonatanas, kupinas džiaugsmo, sugrįžo į Jeruzalę ramybėje.

Jehonatanas nugali Apoloniją

⁶⁷ Šimtas šešiasdešimt penktais metais Demetrijo sūnus Demetrijas atvyko iš Kretos į savo tėvų šalį. ⁶⁸ Karalius Aleksandras, apie tai išgirdęs, buvo labai susirūpinęs ir sugrįžo į Antiochiją. ⁶⁹ Demetrijas Celsirijos valdytoju paskyrė Apoloniją. Sutelkęs didelę kariuomenę, Apolonijas pasistatė stovyklą prie Jabnės. Iš ten jis nusiuntė vyriausiajam kunigui Jehonatanui tokį žodį:

⁷⁰ „Tu tik vienas mums priešinieši. Dėl tavęs esu išjuokiamas ir gėdinamas. Kam gi rodai galybę prieš mus kalnuose? ⁷¹ Jeigu tu pasitiki savo pajėgomis, atžygiuok pas mus į lygumą, ir ten išmėginkime vienas kito jėgą. Miestų jėga mano pusėje. ⁷² Pasiklausk ir sužinok, kas aš ir kas tie kiti, kurie man padeda. Žmonės tau pasakys, kad tu negali stoti į kovą su manimi, nes tavo tėvai, būdami savo žemėje, du sykius buvo priversti bėgti. ⁷³ Tad tu nepajėgsi atsilaikyti prieš mano raitiją ir tokią kariuomenę kaip ši lygumoje, kur nėra nei uolos, nei akmenų, nei jokios vietos, kur pabėgti.“

⁷⁴ Išgirdęs Apolonijo žodžius, Jehonatanas pasijuto įžeistas. Išsirinkęs dešimt tūkstančių vyrų, jis leidosi į žygį iš Jeruzalės, o jo brolis Simonas prisijungė jam padėti. ⁷⁵ Jis pasistatė stovyklą prie Jopės, bet miesto gyventojai uždarė miesto vartus, nes ten įgulą turėjo Apolonijas. Žydams apgulus, ⁷⁶ miesto gyventojus apėmė baimė. Jie atidarė miesto vartus, ir Jehonatanas paėmė Jopę.

⁷⁷ Gavęs apie tai žinia, Apolonijas išrikiavo žygiui tris tūkstančius raitijos bei didelę pėsčiųjų kariuomenę ir išžygiavo Azoto link, tarsi norėdamas peržygiuoti miestą. Bet kartu jis slinko į lygumą, kur turėjo didžiulį raitijos dalinį ir juo pasitikejo. ⁷⁸ Jehonatanas nusivijo jį iki Azoto, ir kariuomenės pradėjo mūšį. ⁷⁹ Apolonijas buvo palikęs tūkstančio raitininkų pasala užnugaryje. ⁸⁰ Jehonatanas suvokė, kad jo užnugaryje yra pasala, nes priešas buvo apsupęs jo kariuomenę ir šaudė strėlėmis į jo vyrus nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos popietės. ⁸¹ Bet jo vyrai laikėsi tvirtai, kaip Jehonatanas buvo įsakęs, o priešo arkliai išvargo.

⁸² Tada Simonas atvedė savo pajėgas ir pradėjo mūšį su priešo gretomis. Jų raitija buvo išvargusi, priešo gretos palūžo prieš jį ir jie buvo priversti bėgti. ⁸³ Jų raitininkai buvo per daug išsklaidyti lygumoje. Tad, nubėgę į Azotą, jie suėjo į savo stabo Bet Dagono šventyklą. ⁸⁴ Bet Jehonatanas sudegino Azotą bei visus aplinkinius miestus ir paėmė grobį. Sudegino ir Dagono šventovę bei visus, ieškojusius joje prieglaudų. ⁸⁵ Žuvusių nuo kalavijo ir tų, kurie buvo gyvi sudeginti, iš viso buvo aštuoni tūkstančiai.

⁸⁶ Pasitraukęs iš ten, Jehonatanas pasistatė stovyklą prie Aškeleno. To miesto gyventojai išėjo su didele iškilme jo pasitikti. ⁸⁷ Po to jis ir jo vyrai, apsikrovę gausiu grobiu, sugrįžo į Jeruzalę.

⁸⁸ Išgirdęs apie tuos įvykius, karalius Aleksandras dar labiau pagerbė Jehonataną. ⁸⁹ Jis atsiuntė jam tokią aukso sagę, kokia paprastai duodama karaliaus giminaičiams. Be to,

jis atidavė jam Ekroną ir visas jo žemes kaip nuosavybę.

Demetrijo ir Ptolemėjo sąjunga

11 Tuo tarpu Egipto karalius, sutelkęs dideles karines pajėgas, gausias tarsi pajūrio smiltys, ir daug laivų, mėgino klasta paimti Aleksandro karalystę ir prijungti prie savosios. ² Jis sakėsi žygiuojąs į Siriją taikingų norų vedamas. Miestų gyventojai atidarė jam vartus ir ėjo jo pasitikti. Mat Aleksandras buvo jiems įsakęs tai daryti, nes Ptolemėjas buvo jo uošvis. ³ Bet Ptolemėjas, įėjęs į miestus, kiekviename palikdavo savo ginkluotų pajėgų igulą.

⁴ Kai jis pasiekė Azotą, gyventojai parodė sudegintą Dagono šventovę, sunaikintą Azotą bei nuniokotas apylinkes, visur tysančius lavonus ir suanglėjusius lavonus tų, kuriuos Jehonatanas buvo sudeginęs kare. Jie buvo sumesti į krūvas prie kelio. ⁵ Norėdami iš anksto nuteikti karalių prieš Jehonataną, jie papasakojo ir visa, ką Jehonatanas buvo padaręs, tačiau karalius tylėjo. ⁶ Jehonatanas pasitiko karalių Jopėje labai iškilmingai. Jiedu vienas kitą pasveikino ir ten praleido naktį. ⁷ Palydėjęs karalių iki pat upės, vardu Eleuteras, Jehonatanas sugrįžo į Jeruzalę.

⁸ O karalius Ptolemėjas savo ruožtu paėmė pajūrio miestus iki pajūrio Seleukijos. Visą laiką jis brandino sąmokslą prieš Aleksandrą. ⁹ Jis nusiuntė pasiuntinius pas karalių Demetriją, tardamas: „Eikš, sudarykime sandorą. Aš tau duosiu savo dukterį žmona, kurią yra vedęs Aleksandras, ir tu būsi karaliumi savo tėvo karalystėje. ¹⁰ Mat aš galiuosi davęs tam žmogui savo dukterį.

Juk jis mėgino mane nužudyti!“¹¹ Ptolemėjas kaltino Aleksandrą, kad jis trško paimti jo karalystę.¹² Tad, atėmęs iš jo savo dukterį ir atidavęs Demetriui, Ptolemėjas nutraukė santykius su Aleksandru. Jų nesantaika iškilo į viešumą.

¹³ Po to Ptolemėjas, išgyiavęs į Antiochiją, užsidėjo Azijos karaliaus vainiką. Taigi jis nešiojo ant galvos du vainikus – Egipto ir Azijos.

¹⁴ O karalius Aleksandras visą tą laiką buvo Kilikijoje, nes tos srities gyventojai buvo sukelę maištą.¹⁵ Apie tai išgirdęs Aleksandras atžygiavo į mūšį su savo varžovu. Ptolemėjas išėjo prieš jį su galinga kariuomene ir privertė bėgti.¹⁶ Ieškodamas prieglobsčio, Aleksandras pabėgo į Arabiją, o karalius Ptolemėjas tapo nugalėtoju.¹⁷ Zabdielis Arabas, nukirtęs Aleksandru galvą, atsiuntė ją Ptolemėjui.¹⁸ Bet po trejeto dienų Ptolemėjas mirė, ir jo igulos tvirtovėse jų gyventojų buvo sunaikintos.¹⁹ Taigi šimtas šešiasdešimt septintais metais karaliumi tapo Demetrijas.

Jehonatanas ir Demetrijas

²⁰ Tomis dienomis Jehonatanas pašaukė prie ginklų Judėjos vyrus puliti tvirtovę Jeruzalėje. Prieš ją buvo pastatyta daug apgulos pabūklų.

²¹ Bet keletas atsimetėlių, nekentusių savo tautos, nuėję pas karalių Demetriją, pranešė, kad Jehonatanas apgulė tvirtovę.²² Žinia karalių labai supykė. Vos ją išgirdęs, tuojau pat leidosi kelionėn į Ptolemaidę. Jis parašė Jehonatanui laišką, kad nutrauktų apgulą ir atvyktų kiek galima greičiau susitikti su juo pasitarti Ptolemaidėje.

²³ Tai išgirdęs, Jehonatanas įsakė tęsti apgulą. Tada su rinktine palyda keleto Izraelio seniūnų ir keleto kunigų jis išdrišo statyti save į pavojų.²⁴ Pasiėmęs sidabro, aukso, apdarų ir daug kitokių dovanų, jis nuvyko pas karalių į Ptolemaidę. Ir jam pasisekė pelnyti jo malonę.²⁵ Nors vienas ar kitas jo tautos atsimetėlių nesiliovė jį skusti,²⁶ karalius elgėsi su juo kaip jo pirmtakai buvo elgęsi ir išaukštino jį visų savo bičiulių akivaizdoje.²⁷ Jis patvirtino jį vyriausiuoju kunigu, pripažino visus jam anksčiau suteiktus garbės apdovanojimus ir įsakė įtraukti jį į pirmųjų bičiulių sąrašą.

²⁸ O Jehonatanas parašė karalių atleisti Judėją ir tris Samarijos sritis nuo mokesčių, žadėdamas jam už tai tris šimtus talentų.²⁹ Karalius sutiko ir parašė apie tuos dalykus Jehonatanui tokį raštą:

³⁰ „Karalius Demetrijas su džiaugsmu sveikina savo brolių Jehonataną ir žydu tautą.

³¹ Mes parašėme apie jus gimi-
naičiui Lastenui. Dabar siunčiame jums šį mūsų rašto nuorašą, kad žinotumėte.

³² Karalius Demetrijas su džiaugsmu sveikina savo tėvą Lasteną.

³³ Mes nutarėme atlyginti žydu tautai, mūsų sąjungininkei, uoliai vykdančiai išipareigojimus, už jų rodomą ištikimybę.³⁴ Todėl patvirtiname jiems ne tik Judėjos, bet ir trijų sričių – Aferemos, Lydos ir Ramatimų žemės nuosavybę. Tos sritys drauge su joms pavaldžiomis gyvenvietėmis buvo prijungtos prie Judėjos iš Samarijos. Visiems atnašaujantiems auką Jeruzalėje mes suteikėme atleidimą nuo karaliaus mokesčių, kuriuos anksčiau karalius

iš jų kasmet imdavo nuo laukų ir vaismedžių derliaus.³⁵ Nuo šio meto mes suteikiame jiems atleidimą nuo mokesčių už kitus dalykus, būtent, kas priklauso mums už dešimties, kas priklauso mums kaip duoklė ir galop kas priklauso mums kaip mokesčiai už druskos duobes bei vainikus.³⁶ Nuo šiol nė viena šių lengvatų nebus niekada atšaukta.³⁷ Užtat pasirūpinkite, kad būtų padarytas šio rašto nuorašas. Tebūna jis perduotas Jehonatanui ir išstatytas žymioje vietoje šventajame kalne.“

³⁸ Karalius Demetrijas matė, kad kraštas jo valdžioje buvo ramus ir nebuvo, kas jam priešintųsi, todėl paleido visas savo karines pajėgas, pasiūsdamas visus vyrus namo, išskyrus svetimtaučių dalinius, pasamdytus iš tautų salose. Užtat visi karinių pajėgų vyrai, tarnavę jo pirmtakams, jo nekentė.³⁹ Toks Trifonas, anksčiau buvęs vienas Aleksandro rėmėjų, pastebėjęs, kad visos karinės pajėgos murma ant Demetrijo, nuvyko pas Jamliką Arabą, auginantį jaunutį Aleksandro sūnų Antiochą.⁴⁰ Trifonas primygtinai įtikinėjo jį perduoti berniuką jam, nes padarysias jį karaliumi vietoj jo tėvo. Be to, jis papasakojo Jamlikui, ką Demetrijas buvo padaręs, ir apie neapykantą, jam sukeltą kariuomenėje. Ten jis išbuvo ilgą laiką.

⁴¹ Tuo tarpu Jehonatanas nusiuntė prašymą karaliui Demetriui, kad atitrauktų iš tvirtovės Jeruzalėje ir iš kitų tvirtovių savo igulas, nes jos nesiliovė puldinėti Izraelį.⁴² Demetrijas taip atsakė Jehonatanui: „Nė tik ko prašai padarysiu tau bei tavo tautai, bet ir suteiksiu didesnę garbę tau bei tavo tautai, kai tik bus proga.⁴³ O dabar tu gerai pasielsi,

jei atsiysi vyrų, kad padėtų man kovoti, nes visa mano kariuomenė kelia maištą.“⁴⁴ Tad Jehonatanas nusiuntė jam į Antiochiją tris tūkstančius patyrusių vyrų. Jiems atžygiavus, karalius labai apsidžiaugė.

⁴⁵ Miesto gyventojai, šimtas dvidešimt tūkstančių, susitelkė mieste, norėdami užmušti karalių.⁴⁶ Bet karalius pabėgo į rūmus. Tada miesto gyventojai, užėmę pagrindines gatves, pradėjo pulti.⁴⁷ Karalius pasišaukė į pagalbą žydus. Jie visi susibūrė aplink jį, po to išsisklaidė ir po miestą. Tą dieną jie užmušė apie šimtą tūkstančių miesto gyventojų.⁴⁸ Jie padegė miestą ir, drauge paimdami daug grobio, išgelbėjo karalių.⁴⁹ Matydami, kad žydai tvarkosi mieste, kaip jiems patinka, miesto gyventojai neteko drąsos ir šaukėsi karaliaus, maldaudami:⁵⁰ „Suteik mums paliaubas! Tesiliauja žydai kovoti prieš mus ir mūsų miestą!“⁵¹ Tad jie metė ginklus ir susitaikė. Taigi žydai įsigijo garbės karaliaus ir visų jo valdinių akyse. Išgarseję visoje jo karalystėje, jie sugrįžo į Jeruzalę, nešini daugybę grobio.

⁵² Karalius Demetrijas vėl tvirtai sėdėjo savo karalystės soste, ir visa šalis buvo rami jo valdžioje.⁵³ Bet jis sulaužė savo pažadų žodį ir atsitolino nuo Jehonatano. Užuoat atsilyginęs už visas paslaugas, kurias Jehonatanas buvo jam padaręs, Demetrijas pridarė jam daug bėdų.

⁵⁴ Tada sugrįžo Trifonas su jaunučiu berniuku Antiochu, šis tapo karaliumi ir buvo vainikuotas.⁵⁵ Visi kariai, kuriuos Demetrijas buvo paleidęs, susitelkė aplink Antiochą ir kovojo su Demetriju, priversdami jį bėgti.⁵⁶ Trifonas paėmė dramblius ir užėmė Antiochiją.

⁵⁷ Tada jaunasis Antiochas parašė Jehonatanui tokį laišką:

„Aš tvirtinu tave vyriausiuoju kunigu, skiriu tave keturių sričių valdytoju ir padarau tave vienu iš karaliaus bičiulių.“

⁵⁸ Jis nusiuntė jam ir aukso lėkščių bei stalo indų rinkinį, suteikė Jehonatanui teisę gerti iš aukso taurių, dėvėti purpurą ir nešioti aukso sągę. ⁵⁹ O Jehonatanas brolių Simoną paskyrė valdytoju srities nuo Tyro Kopėčių iki Egipto ribos.

⁶⁰ Po to Jehonatanas leidosi į žygią ir aplankė Užeufatės sritį, peržygiuodamas per miestus. Visos Sirijos karinės pajėgos susitelkė pas jį kaip sąjungininkai. Jam atžygiavus į Aškeloną, miesto gyventojai išėjo iškilmingai jo pasitikti. ⁶¹ Iš ten jis nužygiavo į Gazą, bet Gazos gyventojai uždarė jam vartus. Jis apgulė miestą, niokodamas ugnimi apylinkes ir plėšdamas. ⁶² Gazos gyventojai maldavo Jehonataną pasigailėti, ir jis suteikė jiems taiką. Bet paėmė vadų sūnus įkaitais ir išsiuntė juos į Jeruzalę. Tada žygiavo per kraštą iki pat Damasko.

⁶³ Jehonatanas sužinojo, kad Demetrijo karo vadai atžygiavo su stipria kariuomene į Kedešą Galilėjoje, norėdami jį pašalinti iš tarnybos. ⁶⁴ Palikęs savo brolių krašte, jis nužygiavo jų pasitikti. ⁶⁵ Simonas pasistatė stovyklą prie Bet Cūro, ilgą laiką laikė apgulęs miestą ir vargino jo gyventojus. ⁶⁶ Jiems paprašius taikos, jis suteikė. Išvaręs juos iš miesto, užėmė jį ir paliko ten igulą.

⁶⁷ O Jehonatanas ir jo kariuomenė pasistatė stovyklą prie Genezaro vandenų. Anksti kitą rytą jie nužygiavo į Hacoro lygumą. ⁶⁸ Ten, priešais jį, lygumoje, buvo svetimšalių

kariuomenė. Svetimšaliai buvo atskyrę dalinį pulti Jehonataną iš pasalų kalnuose, o visa kariuomenė pasitiko jį akis į akį. ⁶⁹ Pasalų daliniui išlindus iš kalnų ir pradėjus mūšį, ⁷⁰ visi Jehonatanos vyrai pabėgo. Ne vienas jų nepasiliko, išskyrus kariuomenės vadus Abšalomo sūnų Matatiją ir Halfio sūnų Judą. ⁷¹ Jehonatanas persiplėšė drabužius ir, pabarstęs sau ant galvos dulkių, meldėsi. ⁷² Po to, sugrįžęs į mūšį, taip smogė priešui, kad jie buvo priversti bėgti. ⁷³ Tai pamatę bėgantys jo vyrai sugrįžo ir prisidėjo prie jo. Nusiviję priešą iki pat stovyklos prie Kedešo, ten jie pasistatė stovyklą. ⁷⁴ Tą dieną krito trys tūkstančiai svetimtaučių karių. Tada Jehonatanas sugrįžo į Jeruzalę.

Sajungos su Roma ir Sparta

12 Matydamas, kad laikas jam palankus, Jehonatanas išsiuntė į Romą rinktinį vyrą, kad patvirtintų ir atnaujintų draugystės sutartį su romiečiais. ² Tuo pačiu tikslu jis išsiuntė laiškus ir į Spartą bei kitas vietas.

³ Atvykę į Romą, jie nuėjo į senatą ir tarė: „Vyriausiasis kunigas Jehonatanas ir žydų tauta atsiuntė mus atnaujinti pirmąją draugystę ir sąjungą su jumis.“ ⁴ Romėnai davė jiems laiško valdžios žmonėms įvairiose vietose pakeliui, kad padėtų pasiuntiniams saugiai sugrįžti į Judo kraštą.

⁵ O štai nuorašas laiško, kurį Jehonatanas parašė spartiečiams.

⁶ „Vyriausiasis kunigas Jehonatanas, tautos Seniūnų taryba, kunigai ir visa žydų tauta su džiaugsmu sveikina savo brolius spartiečius.

⁷ Jau praėityje buvo atsiųstas vyriausiajam kunigui Onijui laiškas iš Arėjo, buvusio tuomet jūsų karaliumi, kuriame pareiškta, kad iš tikrųjų esate mūsų broliai, kaip liudija pridėtas nuorašas.⁸ Onijas, iškilmingai sutikęs pasiuntinį, priėmė laišką, kuriame buvo aiškiai kalbama apie sąjungą ir draugystę.⁹ Mes savo ruožtu, nors mums to ir nereikia, nes turime savo rankose šventųjų Knygų paguodą,¹⁰ išdrįstame siųsti jums žodį, kad atnaujintume su jumis broliškus ryšius ir draugystę, idant netaptume jums svetimi, nes jau daug laiko praslinko nuo tada, kai jūs atsiuntėte mums laišką.¹¹ Mes atsimename jus kiekviena proga ir savo iškilmių metu, ir kitomis švenčių dienomis, aukomis, kurias atnašaujame, bei maldomis, kaip teisinga ir dera atsiminti brolius.¹² Ir mes džiaugiamės jūsų garbe.

¹³ Tačiau mes patyrėme daug sunkumų ir daug karų, nes aplinkiniai karaliai kariavo su mumis.¹⁴ Mes nenorėjome varginti jūsų ir kitų savo sąjungininkų bei draugų tų karų metu.¹⁵ Turėdami Dangaus paramą, buvome išgelbėti nuo priešų, o jie buvo pažeminti.¹⁶ Pasirinkę Antiocho sūnų Numeniją ir Jasono sūnų Antipatrą, pasiuntėme juos į Romą, kad atnaujintų mūsų pirmykštę draugystę ir sąjungą.¹⁷ Mes jiems įsakėme, kad nuvyktų pas jus, pasveikintų ir perduotų mūsų laišką apie brolystės atnaujinimą.¹⁸ Tad malonėkite atsiųsti mums apie tai atsakymą.“

¹⁹ Štai nuorašas laiško, kuris buvo atsiųstas Onijui.

²⁰ „Arėjas, spartiečių karalius, su džiaugsmu sveikina vyriausiąjį kunigą Oniją.

²¹ Buvo atrasta raštuose apie spartiečius ir žydus, kad jie esą broliai ir kad abi tautos kilusios iš Abraomo giminės.²² Tad dabar, kadangi tai sužinojome, malonėkite parašyti mums, kaip jums sekasi.²³ Mes savo ruožtu pranešame, kad jūsų kaimeinės ir nuosavybės priklauso mums, lygiai kaip mūsų priklauso jums. Užtat mes savo pasiuntiniams įsakome, kad jums apie tai būtų pranešta.“

Žygis prieš Demetriją II

²⁴ Jehonataną pasiekė žinia, kad Demetrijo karvedžiai sugrižo pulti jo su didesne kariuomene negu anksčiau.²⁵ Tad jis leidosi į žygį iš Jeruzalės ir pasitiko juos Hamato apylinkėse, neduodamas laiko ižygiuoti į savo šalį.²⁶ Į jų stovyklą jis išsiuntė žvalgus. Sugrižę jie pranešė Jehonatanui, kad priešas pasirošęs pulti žydus tą naktį.²⁷ Tad, saulei nusileidus, Jehonatanas įsakė savo pajėgoms būti pasirengusioms visą naktį ir išdėstė aplink stovyklą saugas.²⁸ Išgirdęs, kad Jehonatanas ir jo pajėgos pasirengusios mūšui, priešas, baimės apimtas, prarado drąsą. Tad užkūrė savo stovykloje laužus ir pasitraukė.²⁹ O Jehonatanas ir jo pajėgos nesužinojo, kas buvo įvykę iki pat ryto, nes matė, kad degė laužai.³⁰ Tada Jehonatanas puolė juos vyti, bet nebepasivijo, nes jie jau buvo persikėlę per Eleutero upę.³¹ Užtat Jehonatanas, pasukęs į šoną prieš arabus, vadinamus zabadėjais, nugalėjo juos ir paėmė iš jų grobio.³² Po to, palikęs stovyklą, tęsė žygį į Damaską ir peržygiavo visą sritį.

³³ Ir Simonas leidosi į žygį ir išiveržė iki pat Aškelono bei aplinki-

nių tvirtovių. Po to jis pasuko į Jopę ir užėmė ją, ³⁴ nes sužinojo, kad jos gyventojai norėjo šią tvirtovę perduoti Demetrijo šalininkams. Simonas paliko jai saugoti igulą.

³⁵ Jehonatanas sugrįžęs sušaukė tautos seniūnus ir nutarė su jais statyti tvirtoves Judejoje, ³⁶ paaugštinti Jeruzalės sienas ir pastatyti aukštą užtvaramą tarp tvirtovės ir miesto, kad tvirtovė būtų atskirta nuo miesto ir jos igula nebegalėtų nei ko pirkti, nei perduoti. ³⁷ Tad žmonės suėjo atstatyti miesto. Sienos dalis prie slėnio rytų pakraštyje buvo išgriuvusi. Jis atstatė miesto dalį, vadinamą Kafnata. ³⁸ Simonas irgi atstatė Hadidą Šefeloje, sustiprino jos įtvirtinimus ir įstatė vartus su velkėmis.

³⁹ Trifonas rengė samokslą, norėdamas tapti Azijos karaliumi, užsidėti vainiką ir pakelti ranką prieš Antiochą. ⁴⁰ Bet jis bijojo, kad Jehonatanas gali sukliudyti ir kovoti prieš jį. Stengdamasis jį pagrobti ir nužudyti, Trifonas leidosi į žygį ir pasiekė Bet Šeaną. ⁴¹ Jehonatanas išėjo jo pasitikti su keturiasdešimt tūkstančių rinktinių karių ir atžygiavo prie Bet Šeano. ⁴² Pamatęs, kad jis atžygiavo su didele kariuomene, Trifonas nedrįso kelti rankos prieš jį. ⁴³ Iškilmingai jį sutikęs, jis išgyrė visiems savo bičiuliams ir davė dovanų. Be to, įsakė visiems savo bičiuliams ir kariams klausyti Jehonataną kaip savęs. ⁴⁴ Galop jis tarė Jehonatanui: „Kam gi visus tuos žmones vargini, nes karo tarp mūsų juk nėra? ⁴⁵ Paleisk juos. Teeina namo. Pasirink sau keletą vyrų, kad tave lydėtų, ir eime drauge į Ptolemaidę. Aš tau perduosiu ją kartu su kitomis tvirtovėmis ir likusia kariuomene bei visais pareigūnais.

Po to žygiuosiu namo. Iš tikrųjų čia tam ir esu.“

⁴⁶ Jehonatanas juo patikėjo ir padarė, ką jis pasiūlė. Paleido savo karius, ir tie nuėjo namo į Judo kraštą. ⁴⁷ Pasilikęs tris tūkstančius vyrų, du tūkstančius iš jų paliko Galilėjoje, o vienas tūkstantis liko palydai. ⁴⁸ Tačiau, vos Jehonatanui įėjus į Ptolemaidę, gyventojai uždarė miesto vartus, suėmė jį, o visus su juo atėjusius išžudė kalaviju. ⁴⁹ Be to, Trifonas išsiuntė pėstininkų ir raitininkų dalinius į Galilėją ir Didžiąją lygumą, kad sunaikintų visus Jehonataną kareivius. ⁵⁰ Tačiau jie, manydami, kad Jehonatanas sumintas ir žuvo drauge su visa savo palyda, drąsino vieni kitus ir tankia gretų rikiuote puolė į mūšį. ⁵¹ Jų priešai, matydami, kad jie pasirengę kovoti ligi mirties, pasitraukė. ⁵² Tad žydų kariai saugiai sugrįžo į Judo kraštą. Iš tikrųjų, didžios baimės apimti, jie raudojo Jehonataną ir jo palydos vyrų. Visas Izraelis išgyveno didelį gėdą.

⁵³ Visos aplinkinės tautos stengėsi juos sunaikinti. „Jie nebeturi nei vado, nei sąjungininko, – sakė jos, – tad eikime su jais kariauti. Ištrinsime iš žmonijos net jų atminimą.“

Žydų vadas Simonas

13 Simonas išgirdo, kad Trifonas sutelkė didžiulę kariuomenę, rengiasi pulti ir sunaikinti Judo kraštą. ² Jausdamas žmonių nerimą ir baimę, jis nuvyko į Jeruzalę. Susišaukęs žmones, ³ drąsindamas tarė jiems: „Jūs patys žinote, ką mano broliai, aš ir mano tėvo namai esame padarę įstatymams ir šventovei. Jūs žinote ir apie kovas bei pavojus, kuriuos mums teko pakelti.

⁴ Dėl tos priežasties žuvo visi mano broliai, visi dėl Izraelio, ir aš likau vienas. ⁵ Gink Dieve, kad dabar tau-sočiau savo gyvastį tokio sunkaus išmėginimo metu! Juk aš nesu vertingesnis už savo brolius! ⁶ Taigi aš atkeršysiu už savo tautą bei šventovę ir už jūsų žmonas bei vaikus, nes visos tautos susitelkė iš napykantos mus sunaikinti.“

⁷ Klausantis šių žodžių, žmonių dvasia atgijo. ⁸ „Tu mūsų vadas vietoj Judo ir tavo brolio Jehonatano, – atsakė jie pakeltu balsu, – ⁹ kovok mūsų kovas! Visa, ką mums sakysi, darysime!“ ¹⁰ Tada jis pašaukė prie ginklų visus pajėgius kovoti vyrus, skubiai užbaigė statyti Jeruzalės sienas ir įtvirtino ją iš visų pusių. ¹¹ Abšalomo sūnų Jehonataną jis pasiuntė į Jopę su stipriu daliniu. Išvareš iš jos užgrobikus, jis ten pasiliko.

¹² Tada Trifonas pajudėjo iš Ptolemaidės su didžiule kariuomene pulti Judo krašto, pasiimdamas ir Jehonataną kaip belaisvį. ¹³ Simonas pasistatė stovyklą Hadide prie lygumos. ¹⁴ Sužinojęs, kad Simonas tapo brolio Jehonatano įpėdiniu ir rengiasi prieš jį kovoti, Trifonas nusiuntė pas jį pasiuntinius su žinia: ¹⁵ „Tavo brolis Jehonatanas buvo skolingas karaliaus išdui už turėtas tarnybas. Užtat mes jį ir laikome nelaisvėje. ¹⁶ Atsiųsk šimtą sidabro talentų ir du jo sūnus kaip įkaitus, kad paleistas prieš mus nesukiltų, ir mes jį paleisime.“

¹⁷ Nors Simonas suprato, kad jie kalba apgaulingai, pasiuntė paimti pinigų ir berniukus, kad nesukeltų didelio priešiško tarp žmonių ir nebūtų sakoma: ¹⁸ „Jehonatanas žuvo dėl to, kad Simonas nesiuntė už jį pinigų ir sūnų.“ ¹⁹ Tad išsiuntė abu sūnus ir šimtą talentų, bet Trifonas

nesilaikė žodžio ir Jehonatano nepaleido. ²⁰ Po to Trifonas, darydamas Adoros keliu lankstą, atžygiavo krašto pulti ir sunaikinti. Bet Simonas ir jo kariuomenė priešinosi, kur tik jis mėgino žygiuoti. ²¹ Tuo tarpu vyrai tvirtovėje vis siuntė pasiuntinius pas Trifoną, ragindami veržtis pas juos dykumos keliu ir aprūpinti juos maistu. ²² Trifonas parengė žygiui visą savo raitiją, bet tą naktį tiek prisnigo, kad dėl sniego nebuvo įmanoma leistis į žygį. Tad jis pasitraukė ir išžygiavo į Gileadą. ²³ Pasiekęs Baskamą, Trifonas įsakė nužudyti Jehonataną. Ten jis buvo ir palaidotas. ²⁴ Tada Trifonas sugrįžo į savo šalį.

²⁵ Simonas pasiuntė keletą vyrų, kad pargabentų jo brolio Jehonatano kaulus, ir palaidojo juos Modeine, savo protėvių mieste. ²⁶ Visas Izraelis apraudojo jį dideliu gedulu ir daug dienų gedėjo. ²⁷ Ant savo tėvo ir brolių kapo Simonas pastatė išpūdingo aukščio paminklą iš tašytų, priekyje ir užpakalyje nugludintų akmenų. ²⁸ Be to, priešpriešiais jis pastatė septynias piramides savo tėvui ir motinai bei keturiems broliams. ²⁹ Piramidėms jis sumanė menišką aplinką, apsupdamas jas aukštais stulpais. Ant stulpų jis liepė pritaisyti amžinam atminimui šarvus, o šalia šarvų buvo išraižyti laivai, kuriuos galėtų matyti visi plaukiantys jūra. ³⁰ Kapas, kurį jis pastatė Modeine, tebėra ten iki šios dienos.

³¹ Trifonas klastingai elgėsi su jaunuoju karaliumi Antiochu. Nužudė jį ³² ir, užsidedęs Azijos karaliaus vainiką, vietoj jo tapo karaliumi. Jo valdžia buvo nelaimė visam kraštui. ³³ Simonas savo ruožtu atstatė Judėjos tvirtoves, aplink apsupdamas aukštais bokštais, storomis sienomis

ir vartais su velkėmis. Tvirtoves jis aprūpino maisto atsargomis.³⁴ Be to, Simonas parinko pasiuntinius ir nusiuntė juos pas Demetriją, prašydamas suteikti kraštui atleidimą nuo mokesčių, nes Trifonas mokėjo tik plėšti.³⁵ Karalius Demetrijas patenkino jo prašymą. Atsakydamas, jis parašė tokį laišką:

³⁶ „Karalius Demetrijas su džiaugsmu sveikina Simoną, vyriausiąjį kunigą ir karalių bičiulį, visus seniūnus ir žydų tautą.

³⁷ Mes gavome aukso vainiką ir palmės šaką, kuriuos jūs siuntėte, ir esame pasirengę sudaryti su jumis visuotinę taiką ir parašyti mūsų pareigūnams, kad suteiktų jums atleidimą nuo duoklės.³⁸ Visos lengvatos, kurias esame jums suteikę, lieka galioti, o tvirtovės, kurias pastatėte, tebūna jūsų nuosavybė.

³⁹ Mes atleidžiame netyčinius ir tyčinius iki šiol padarytus nusikaltimus, panaikiname vainiko mokestį, kurį privalėjote duoti. Bet kokie kiti mokesčiai, rinkti Jeruzalėje, nebus daugiau renkami.⁴⁰ Jeigu kas iš jūsų tinkamas įrašyti į mūsų asmens tarnybą, tegul būna įrašytas. Tebūna tarp mūsų taika.“

⁴¹ Taigi šimtas septyniasdešimtais metais pagonių jungas buvo nuimtas nuo Izraelio.⁴² Žmonės savo raštuose ir sutartyse pradėjo rašyti: „Simono, vyriausiojo kunigo, karvedžio ir žydų vado, pirmais metais.“

⁴³ Tomis dienomis Simonas apgulė Gezerą, apsupdamas ją karinėmis stovyklomis. Padaręs apgulos pabūklą, pristūmė ją prie miesto ir, pramušęs spragą viename bokšte, paėmė jį.⁴⁴ Vyrai, buvę apgulos pabūkle, sušoko į miestą. Mieste kilo didelis sąmyšis.⁴⁵ Miesto vyrai su savo žmo-

nomis ir vaikais, palypėję ant sienos perplėštais drabužiais, pakeltu balsu šaukė, prašydami Simoną suteikti jiems paliaubas.⁴⁶ „Nesielk su mumis, atsižvelgdamas į mūsų nedorus darbus, – maldavo jie, – bet į savo gailestingumą.“⁴⁷ Simonas susitarė su jais ir kovą sustabdė. Tačiau jis išvarė gyventojus iš miesto ir išvalė namus, kuriuose buvo rasti stabai. Tada, lydimas giesmių ir psalmių, įžengė į miestą.⁴⁸ Pašalinęs iš jo visa, kas nešvaru, jis apgyvendino jame žmones, kurie laikėsi Įstatymo, ir įtvirtinęs jį, pasistatė sau buveinę.

⁴⁹ Tvirtovės igulos vyrams Jeruzalėje buvo užkirstas kelias išeiti į kaimą ir sugrįžti, nusipirkti ir parduoti. Taigi jie buvo labai išalkę. Daugelis jų mirė badu.⁵⁰ Galop jie ėmė maldauti Simoną, kad darytų ir su jais taiką. Jis taip ir padarė. Išvaręs juos iš tvirtovės, jis pašalino iš jos nešvarumus.⁵¹ Šimtas septyniasdešimt pirmų metų antro mėnesio dvidešimt trečią dieną žydai įžengė su šlovės šauksmais ir palmių šakomis, arfomis, cimbolais ir lyromis, giedodami psalmes ir giesmes, nes didysis priešas buvo sutriuškintas ir pašalintas iš Izraelio.⁵² Simonas įsakė, kad ta diena būtų kasmet džiaugsmingai švenčiama. Palei tvirtovę jis pagerino šventovės kalno įtvirtinimus ir ten apsigyveno su savo vyrais.⁵³ Matydamas, kad jo sūnus Johananas jau tapo subrendusiu vyru, Simonas paskyrė jį visų karinių pajėgų vadu su buveine Gezere.

14 Šimtas septyniasdešimt metais karalius Demetrijas, sutelkęs kariuomenę, nužygiavo į Mediją, ieškodamas pagalbos kovoje su Trifonu.² Persi-

jos ir Medijos karalius Arsakas, išgirdęs, kad įsiveržta į jo žemes, išsiuntė į žygi vieną savo karo vadų, kad paimtų Demetriją gyvą į nelaisvę. ³ Karo vadas leidosi į žygi ir, paėmęs į nelaisvę, atgabeno jį pas Arsaką, o šis įmetė jį į kalėjimą.

⁴ Kraštas gyveno taikiai per visas Simono dienas. / Jis rūpinosi savo tautos gerove. / Žmonės gėrėjosį jo galybe / ir jo didingumu per visą jo gyvenimą. / ⁵ Jis apvainikavo visą savo garbę, / užimdamas Jopės uostą, / padarydamas jį jūros salų vartais. / ⁶ Jis išplėtė savo tautos ribas, / tapdamas krašto šeimininku. / ⁷ Jis paėmė daug belaisvių, / tapo Gezero, Bet Cūro bei tvirtovės šeimininku, / pašalino iš jos nešvarius daiktus, / ir nebuvo, kas galėtų su juo lygiuotis. / ⁸ Žmonės dirbo savo žemę ramybėje, / laukai davė derlių, / o lygumų medžiai – vaisių. / ⁹ Seni vyrai laisvai sėdėjo aikštėse, / šnekučiuodamiesi apie savo palaimą; / vaikinai vilkėjo šaunų kario apdarą. / ¹⁰ Jis nesiliovė tiekti miestams maistą / ir aprūpinti juos gynybos priemonėmis, / kol jo garsas nuskambėjo iki pat žemės pakraščiu. / ¹¹ Jis padarė taiką krašte, / ir Izraelis patyrė didelį džiaugsmą. / ¹² Kiekvienas sėdėjo po savo vynmedžiu bei figmedžiu, / ir nebuvo kam jų bauginti. / ¹³ Nebeliko krašte, kas prieš juos kovotų; / tų dienų karaliai buvo sutriuškinti. / ¹⁴ Simonas padėjo visiems savo tautos kukliesiems, / uoliai laikėsi Įstatymo / ir iššlavė visus atsimetėlius ir nedorelius. / ¹⁵ Jis padarė šventovę garbingą, / praturtindamas ją reikmenimis.

¹⁶ Žinia apie Jehonatano mirtį pasklido iki Romos ir net Spartos. Žmonės labai liūdėjo. ¹⁷ Bet išgirdę,

kad jo brolis Simonas vietoj jo tapo vyriausiuoju kunigu ir valdo kraštą bei jo miestus, ¹⁸ jie išraižė jam vario lenteles, noredami atnaujinti draugystę ir sąjungą, kurią buvo sudarę su jo broliais Judu ir Jehonatanu. ¹⁹ Jos buvo perskaitytos Jeruzalėje sueigos akivaizdoje.

²⁰ Štai nuorašas laiško, kurį atsiuntė spartiečiai.

„Spartiečių valdovai ir Spartos miestas su džiaugsmu sveikina vyriausiąjį kunigą Simoną, seniūnus, kunigus ir visą žydų tautą, mūsų brolius.

²¹ Pasiuntiniai, kuriuos atsiuntėte mūsų tautai, pranešė apie jūsų garbę ir garsą, ir mes džiaugėmės, kad jie atvyko. ²² Mes esame šitaip užrašę jų pranešimo turinį savo viešų sueigų užrašuose: 'Antiocho sūnus Numenijas ir Jasono sūnus Antipatras, žydų pasiuntiniai, atvyko pas mus atnaujinti draugystės ryšių su mumis. ²³ Tautai patiko surengti šiems vyrams iškilmingą priėmimą ir jų žodžių nuorašą padėti į tautos archyvą, kad spartiečių tauta turėtų jų įrašą. Šio įrašo nuorašas pasiūstas vyriausiajam kunigui Simonui.'“

²⁴ Po to jie nusiuntė į Romą Numeniją su dideliu aukso skydu, sveriančiu tūkstantį minų, kad patvirtintų sąjungą su romėnais.

²⁵ Girdėdami apie tuos dalykus, žmonės sakė: „O kaip mes padėkosi-
me Simonui ir jo sūnums? ²⁶ Jis, jo broliai ir tėvo namai buvo mums ir atrama, ir parama. Jie kovojo ir, atrėmę Izraelio priešus, išsaugojo jo laisvę!“ ²⁷ Išraižius įrašą vario lentelėse, jis buvo pritaisytas prie stulpų Siono kalne.

Štai įrašo nuorašas:

„Šimtas septyniasdešimt antrų metų, tai yra trečių didžiojo vyriausiojo kunigo Simono metų, elulo aštuoniolikta dieną Asaramelyje, ²⁸ kunigų ir žmonių, krašto vadų ir seniūnų didžiojoje sueigoje mums buvo pranešta:

²⁹ „Mūsų krašte bemaž be perstojo vykstant karams, Matatijo sūnus Simonas, kunigas iš Joaribo palikuočių, bei jo broliai statė save į pavojų ir priešinosi mūsų tautos priešams, kad išsaugotų savo šventovę bei Įstatymą, ir pelnė didelę garbę savo tautai. ³⁰ Jehonatanas subūrė tautą, tapo vyriausiuoju kunigu ir buvo sujungtas su savo protėviais. ³¹ Priešams nusprendus užpulti kraštą ir pakelti ranką prieš šventovę, ³² pakilo Simonas ir kovojo už savo tautą. Apginkluodamas savo tautos karius ir mokėdamas jiems algas, jis išleido daug savo pinigų. ³³ Jis įtvirtino Judėjos miestus ir Bet Cūrą prie Judėjos ribų, kur anksčiau buvo laikomi priešų ginklai, ir pastatė ten žydų igulas. ³⁴ Jis įtvirtino Jopę prie jūros ir Gezerą palei Azotą, kur anksčiau gyveno priešai. Ten jis apgyvendino žydus ir aprūpino tuos miestus, kas tik buvo reikalinga jiems atsistoti ant kojų. ³⁵ Žmonės matė Simono ištikimybę bei garbę, kurią jis buvo pasirošęs pelnyti savo tautai, ir paskyrė jį savo vadu bei vyriausiuoju kunigu dėl to, kad visa tai jis buvo padaręs, ir dėl jo teismo bei visapusiškos ištikimybės savo tautai. Visais būdais jis stengėsi išaukštinti savo tautą. ³⁶ Jo dienomis ir jam vadovaujant pasiseke išvaryti iš krašto pagonis, taip pat buvusius Dovydo mieste Jeruzalėje. Jie buvo pasistatę

tvirtovę, iš kurios darydavo išpuolius, norėdami suteršti šventovės aplinką ir skaudžiai pažeisti jos orumą. ³⁷ Joje jis apgyvendino žydų karius bei ją įtvirtino krašto ir miesto saugumo dėlei ir paaukštino Jeruzalės sienas.

³⁸ Turėdamas visus tuos dalykus omenyje, karalius Demetrijus patvirtino jį vyriausiuoju kunigu, ³⁹ pakėlė jį į savo bičiulius ir suteikė jam garbingų poaukščių, ⁴⁰ nes girdejo, kad romiečiai buvo kreipęsi į žydus kaip savo draugus, sąjungininkus bei brolius ir kad romiečiai buvo iškilmingai priėmę Simono pasiuntinius. ⁴¹ Todėl žydai ir jų kunigai nutarė, kol pasirodys patikimas pranašas, kad Simonas būtų jų vadas visam laikui, ⁴² kad jis būtų jų karo vadas, kad rūpintųsi šventove, kad skirtų pareigūnus, atsakingus už pamaldas šventovėje, ir krašto, ginkluotės bei įtvirtinimų pareigūnus, ⁴³ kad rūpintųsi šventove ir kad visi jam paklustų, kad sutartys krašte būtų rašomos jo vardu ir kad vilkėtų karališku purpuru ir nešiotų aukso sagę. ⁴⁴ Niekam iš žmonių ar kunigų nebūs leista panaikinti bet kurį iš šių nutarimų ar priešintis tam, ką jis įsakys, ar sušaukti krašte sueigą be jo leidimo, ar rengtis purpuru, ar prisiegti aukso sagę. ⁴⁵ Kas elgtųsi priešingai šiems nutarimams ar atmestų bet kurį iš jų, bus baudžiamas.“

⁴⁶ Visa tauta sutiko duoti Simonui teisę elgtis pagal šiuos nutarimus. ⁴⁷ Simonas juos priėmė ir sutiko būti vyriausiuoju kunigu, valdytoju ir žydų tautos bei kunigų etnarchu ir būti jų visų gynėju. ⁴⁸ Buvo duotas įsakymas išraižyti šį įrašą vario lentelėse, pritvirtinti jas žymioje

vietoje šventovės aplinkoje ⁴⁹ ir jų nuorašą padėti i įžda, kad Simonas ir jo sūnūs juos turėtų.

Antiochas ir Simonas

15 Karaliaus Demetrijo sūnus Antiochas atsiuntė laišką iš jūros salų Simonui, kunigui bei žydų etnarchui, ir visai tautai. ² Jo turinys buvo toks:

„Karalius Antiochas su džiaugsmu sveikina Simoną, vyriausiąjį kunigą bei žydų etnarchą, ir žydų tautą.

³ Kadangi keletas niekšų pasigrobė mūsų protėvių karalystę, o aš esu nutaręs pareikšti teises į tą karalystę, kad atkurčiau ją, kokia ji anksčiau buvo, ir esu sutelkęs dideles samdytų karių pajėgas bei apginklavęs daugybę karo laivų ⁴ ir pasirengęs išsikelti į savo kraštą, kad galėčiau nubausti tuos, kurie sunaikino mūsų kraštą bei nuniokojo daugybę miestų mano karalystėje, ⁵ dabar patvirtinu tau visų mokesčių atleidimą, suteiktą tau prieš mane buvusių karalių, ir visas lengvatas, kurias jie yra tau suteikę. ⁶ Aš suteikiu tau leidimą kaldinti savo paties monetas savo kraštui. ⁷ Jeruzalė ir šventovė turi būti laisvos. Visi ginklai, kuriuos pasigaminai, ir tvirtovės, kurias pasistatei ir dabar valdai, liks tavo nuosavybė. ⁸ Visos tavo skolos karaliaus išdui, dabartinės ar būsimos, atleidžiamos nuo dabar visam laikui. ⁹ Be to, kai atgausime savo karalystę, mes suteiksime tokią didžią garbę ir tau, ir tavo tautai, ir šventovei, kad jūsų garbė bus žinoma visoje žemėje.“

¹⁰ Šimtas septyniasdešimt ketvirtais metais Antiochas leidosi į žygį ir išsikėlė į savo protėvių šalį. Visos

ginkluotos pajėgos taip susitelkė pas jį, kad Trifonui jų mažai teliko.

¹¹ Antiocho vejamas, Trifonas pabėgo į Dorą prie jūros, ¹² nes žinojo, kad jį užgriuvo didelės nelaimės ir kad jo pajėgos jį paliko. ¹³ Antiochas pasistatė stovyklą prie Doros su šimtu dvidešimt tūkstančių karių ir aštuoniais tūkstančiais raitininkų. ¹⁴ Jam puolant miestą, laivai parėmė mūšį iš jūros pusės. Taigi Antiochas puolė miestą iš sausumos ir iš jūros, neleidamas niekam nei įeiti, nei išeiti.

¹⁵ Tuo tarpu Numenijas su savo palyda parvyko iš Romos, atgabendamas karaliams ir šalims laiškus:

¹⁶ „Liucijus, romiečių konsulas, su džiaugsmu sveikina karalių Ptolemėją.

¹⁷ Žydų pasiuntiniai atvyko pas mus kaip mūsų draugai ir sąjungininkai atnaujinti senos mūsų draugystės ir sąjungos. Jie buvo atsiųsti vyriausiojo kunigo Simono bei žydų tautos ¹⁸ ir atnešė tūkstantį minų sveriantį aukso skydą. ¹⁹ Todėl mes nutarėme parašyti jums, įvairiems karaliams ir šalims, išpėdami nedaryti jiems skriaudos, nekelti karo prieš juos ar jų miestus, ar jų kraštą ir nesidėti į sąjungą su tais, kurie prieš juos kariauja. ²⁰ Mes nutarėme priimti iš jų tą aukso skydą. ²¹ Taigi jeigu kas nors iš niekšų, ieškodami prieglaudos, yra atbėgę iš jų krašto pas jus, perduokite juos vyriausiajam kunigui Simonui, kad jie būtų nubausti pagal jų įstatymą.“

²² Konsulas parašė panašius laiškus karaliui Demetriui, Atalui, Ariaratui, Arsakui ²³ ir visoms šalims, įskaitant Sampsamą, Spartą, Delą, Minda, Sicioną, Kariją, Samą, Pamfiliją, Lykiją, Halikarnasą, Rodą, Faselį, Kosą, Sidę, Arvadą, Gortiną,

Knidą, Kiprą ir Kirėnę.²⁴ Laiško nuorašas buvo atsiųstas ir vyriausiajam kunigui Simonui.

²⁵ Tuo tarpu karalius Antiochas, būdamas stovykloje priešais Dorą, be perstojo puolė, siųsdamas savo pajėgas ir statydamas kovos pabūklus. Uždaręs mieste Trifoną, užkirto kelią bet kam išeiti ar įeiti. ²⁶ Ir Simonas atsiuntė du tūkstančius rinktinių vyrų padėti jam kariauti, aukso bei sidabro ir daug karinės aprangos. ²⁷ Bet jis atsisakė priimti pagalbą, sulaužė susitarimą, kurį anksčiau buvo sudaręs su Simonu, ir tapo jam priešiškas. ²⁸ Jis nusiuntė Atenobiją, vieną iš savo bičiulių, derėtis su juo, tardamas: „Valdote Jopę, Gezerą ir tvirtovę Jeruzalėje. Tai mano karalystės miestai. ²⁹ Nuiniokojote jų žemes, padarėte daug žalos kraštui, užvaldėte daug vietovių mano karalystėje. ³⁰ Tad atiduokite miestus, kuriuos esate pagrobę, ir duoklės mokėstį vietovių, kurias esate užėmę už Judėjos ribų. ³¹ Priešingu atveju mokėkite man penkis šimtus sidabro talentų už padarytą žalą ir kitus penkis šimtus talentų miestų duoklės mokesčio. Antraip mes ateisime ir kariausime su jumis.“

³² Tai gi karaliaus bičiulis Atenobijas atvyko į Jeruzalę. Pamatęs Simono didybę, aukso bei sidabro taures jo indaujoje ir didingą palydą, Atenobijas buvo nustebintas. Kai jis perdavė karaliaus žodžius, ³³ Simonas atsakydamas tarė: „Jokių svetimos žemės nesame užėmę nei svetimos nuosavybės nesame pagrobę. Mes atsiėmėme tik savo protėvių paveldą, kuris kadaise iš mūsų buvo neteisėtai atimtas priešų. ³⁴ Tad dabar, turėdami palankią progą, mes atkakliai pareiškiame savo teisę į

mūsų protėvių paveldą. ³⁵ O Jopės ir Gezero, kurių tu reikalauji, vyrai darė labai daug žalos mūsų žmonėms ir kraštui. Už jas duosime šimtą talentų.“

Atenobijas neatsakė jam nė žodžio, ³⁶ bet, sugrįžęs piktas pas karalių, pranešė jam tuos žodžius ir apie Simono didybę, ir apie visa, ką buvo matęs. Tai girdint, karalių pagavo nuožmus pyktis.

Simono sūnų pergalė

³⁷ Tuo tarpu Trifonas pabėgo laivu į Ortोजiją. ³⁸ Karalius paskyrė Kendebają pajūrio srities vyriausiuoju valdytoju ir davė jam pėstininkų ir raitininkų. ³⁹ Įsakė jam pradėti karo žygį prieš Judėją, atstatyti Kedroną, sutvirtinti jo vartus ir kovoti su tauta, o pats karalius leidosi vyti Trifoną. ⁴⁰ Kendebajas nužygiavo į Jabnę, pradėjo erzinti tautą, užpuldinėti Judėją, imti žmones ir nelaisvę ir žudyti. ⁴¹ Kaip karalius buvo įsakęs, jis atstatė Kedroną ir apgyvendino – paliko jame raitininkų bei pėstininkų igulą, kad darytų išpuolius ir saugotų Judėjos kelius.

16 Atvykęs iš Gezero, Johanas pranešė savo tėvui Simonui, ką buvo padaręs Kendebajas. ² Simonas, pasiūkęs du savo vyriausius sūnus, Judą ir Johananą, tarė jiems: „Mano broliai, aš ir mano tėvo namai kovojame Izraelio kovas nuo pat jaunystės iki šiandien. Daug kartų mums pasisekė išgelbėti Izraelį. ³ Bet dabar aš jau pasenau, o jūs Dangaus gailėstingumu tapote suaugę vyrai. Tad užimkite mano ir mano brolio vietą, eikite ir kovokite už mūsų tautą. Telydi jus Dievo pagalba!“

⁴ Johananas pašaukė prie ginklų iš krašto dvidešimt tūkstančių karių ir raitininkų. Leidosi į žygį prieš Kendebają ir nakčiai Modeine pasistatė stovyklą. ⁵ Pakilę anksti kitą rytą, jie išžygiavo į lygumą. Ten prieš juos buvo didžiulė pėstininkų ir raitininkų kariuomenė, o tarp abiejų kariuomenių – srauni upė. ⁶ Tada ir jo kariuomenė išsirikiavo prieš juos. Matydamas, kad kariai bijo keltis per upę, jis pirmas puolė į vandenį. Jo vyrai, tai matydami, ėmė keltis iš paskos. ⁷ Padalijęs kariuomenę, jis išdėstė raitininkus tarp pėstininkų, nes prieš raitijos buvo labai daug. ⁸ Pradėjus jiems pūsti trimitus, Kendebajas ir jo kariuomenė ėmė bėgti. Daugelis jų krito sužeisti, o likusieji nubėgo tvirtovės link. ⁹ Tuo metu Johanano brolis Judas buvo sužeistas, bet Johananas vijosi, kol Kendebajas pasiekė Kedroną, kurį buvo atstatęs. ¹⁰ Jie subėgo į bokštus, buvusius Azoto laukuose. Johananas juos padegė, ir jų žuvo apie du tūkstančius. Po to jis saugiai sugrįžo į Judėją.

Simono nužudymas

¹¹ Abubo sūnus Ptolemėjas buvo paskirtas Jericho lygumos valdytoju. Jis turėjo daug sidabro ir aukso, ¹² nes buvo vyriausiojo kunigo žentas. ¹³ Sėkmės svaigulio apimtas, jis nusprendė tapti krašto valdovu. Tad surengė šamokslą, norėdamas klastingai nužudyti Simoną ir jo sūnus. ¹⁴ O Simonas, lankydamas krašto miestus ir rūpindamasis jų reikalais, atvyko į Jerichą su savo

sūnumis Matatiju bei Judu šimtas septyniasdešimt septintų metų vienuoliką mėnesį – šebato mėnesį. ¹⁵ Abubo sūnus klastingai priėmė juos tvirtovėje, vadinamoje Doku, kurią buvo pastatęs. Iškeles jiems šaunią puotą, jis paslėpė ten keletą vyrų. ¹⁶ Kai Simonas ir jo sūnūs pasigėrė, Ptolemėjas ir jo vyrai pakilo ir, čiupę ginklus, puolė ant Simono puotos menėje ir nužudė jį, du jo sūnus, taip pat keletą tarnų. ¹⁷ Taip jis padarė šlykštų išdavystės veiksmą ir atsilygino piktu už gera.

¹⁸ Tada Ptolemėjas, surašęs apie tuos dalykus pranešimą, nusiuntė jį karaliui, prašydamas atsiųsti kariuomenės, kad ji padėtų jam perimti miestus ir kraštą. ¹⁹ Kitą karių dalinį jis išsiuntė į Gezerą, kad nužudytų Johananą; jis išsiuntė laiškus tūkstantininkams, kviesdamas atvykti pas save, kad galėtų įsiteikti jiems sidabru, auksu ir dovanomis. ²⁰ O dar kitus karių dalinius jis išsiuntė Jeruzalės ir šventovės kalno užimti. ²¹ Tačiau vienas vyras nubėgo pirma į Gezerą ir pranešė Johananui, kad jo tėvas ir broliai nužudyti ir kad „Ptolemėjas išsiuntė vyrus, kad ir tave nužudytų“. ²² Tai išgirdęs, jis buvo visiškai pritrenktas. Suėmęs atžygiavusius vyrus, nubaudė juos mirtimi, nes jau buvo įspėtas, kad jie atėjo jo nužudyti.

²³ Kiti Johanano žygiai, jo karai bei atlikti žygdarbiai, sienų statymas, kurį jis užbaigė, ir jo laimėjimai ²⁴ aprašyti jo vyriausiosios kunigystės metraščiuose nuo to laiko, kai jis tapo vyriausiuoju kunigu po savo tėvo.

MAKABIEJŲ ANTRA KNYGA

Makabiejų antra knyga (gr. *makkabaiōn B*, lot. *ma(c)chabaeorum II*) pavadinta pagal pagrindinių veikėjų Judo bei jo brolių pravardę ir parašyta graikiškai (po 124 m. pr. Kr.).

Knyga atspindi 180–160 m. pr. Kr. įvykius ir yra sudaryta iš tokių dalių: du laišakai Egiptu žydams (sk. 1–2), autoriaus pratarinė (sk. 2), Heliodoro istorija (sk. 3), Antiocho Epifano persekiojimai (sk. 4–10), Antiocho Eupatoro persekiojimai (sk. 10–13), kova prieš Nikanorą (sk. 14–15), pabaiga (sk. 15).

Greta istorinių įvykių aprašymų knygoje plėtojamos teologijos temos: Dievas ir pasaulio sukūrimas „iš nieko“, teisiųjų prisikėlimas, dangaus šventųjų užtarimas gyviesiems ir gyvųjų užtarimas mirusiesiems, kankinystė ir kankinių gerbimas.

Du laišakai žydams Egipte

1 „Jeruzalės ir Judo krašto žydai su džiaugsmu sveikina savo brolius Egipte ir linki jiems visapusiškos ramybės!

² Tebūna Dievas jums geras ir teatsimena savo Sandorą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu – savo ištikimaisiais tarnais. ³ Teduoda jums visiems širdį, kad garbintumėte jį visa širdimi ir noriai vykdytumėte jo valią. ⁴ Teatveria jūsų širdį savo Įstatymui ir įsakymams. Tesuteikia jums ramybę. ⁵ Teišklauso jūsų maldų, tebūna jums taikus ir tenepalieka jūsų sunkią valandą. ⁶ Čia net dabar mes už jus meldžiamės.

⁷ Demetrijui valdant, šimtas šešiasdešimt devintais metais, mes, žydai, rašėme jums: 'Baisioje nelaimėje, kuri mus ištiko nuo to laiko, kai Jasonas ir jo šalininkai pakėlė maištą prieš šventąjį kraštą ir karalystę, ⁸ uždegė šventyklos vartus ir pralėjo nekaltą kraują, mes meldėmės Viešpačiui ir buvome išklausti. Mes atnašavome auką ir javų atnašą, uždegėme žibintus ir išdėstėme duonos kepalus. ⁹ Tad dabar prašome švęsti Palapinių šventę^a kislevo

mėnesį! Šimtas aštuoniasdešimt aštunti metai.“

¹⁰ „Jeruzalės ir Judo krašto žydai, seniūnų taryba ir Judas su džiaugsmu sveikina Aristobulą, pateptųjų kunigų šeimos narį, karaliaus Ptolemėjo mokytoją, ir visus žydus Egipte ir linki sveikatos!

¹¹ Dievo išgelbėti iš didelių pavojų, mes jam didžiai dėkojame už atėjimą kovoti su karaliumi mūsų pusėje, ¹² nes pats Dievas išvarė kovojusius su šventuoju miestu. ¹³ Iš tikrųjų, pasiekęs Persiją, lydimas kariuomenės, kuri atrodė nenugalima, jų vadas buvo sukapotas Nanėjos šventykloje per apgaulę kunigų, tarnavusių deivei Nanėjai.

¹⁴ Apsimetęs, kad nori vesti deivę, Antiochas drauge su bičiuliais atėjo į šventyklą, norėdamas gauti jos gausius turtus kaip kraitį. ¹⁵ Naneono kunigams išdėsčius turtus, Antiochas tik su maža palyda atėjo prie šventyklos. Vos jam įėjus į šventovę, kunigai užsklendė duris. ¹⁶ Paskui jie atidarė slaptą angą lubose, ir akmenų kruša užmušė vadą ir jo vyrus. Sukapoję lavonus, nukirto jam galvą ir išmetė lauke buvusiems žmonėms. ¹⁷ Tebūna

^{1,9a} T.y. Šventyklos pašventinimo šventę. Žr. 2 Mak 1,18.

visur pagarbintas mūsų Dievas, kuris nubaudė nedorėlius!

¹⁸ Kadangi kislevo mėnesio dvidešimt penktą dieną mes švėsime šventyklos apvalymą, manome, jog dera pranešti jums, kad ir jūs švęstumėte Palapinių šventę ir dieną ugnies, kuri pasirodė, kai šventyklos ir aukuro atstatytojas Nehemijas atnašavo aukas. ¹⁹ Kai mūsų protėviai buvo vedami į nelaisvę Persijon, pamaldūs to meto kunigai paėmė ugnies iš aukuro ir slaptomis ją paslėpė sausoje vandens talpyklos duobėje, pasirūpindami, kad ta vieta niekam nebūtų žinoma. ²⁰ Praėjus daugeliui metų, kai Dievui patiko, Nehemijas, Persijos karaliaus įgaliotas, pasiuntė palikuonis kunigų, paslėpusių ugnį, kad ją atneštų. Kai jie mums pranešė, kad rado ne ugnį, o tirštą skystį, jis įsakė jo pasemti ir atnešti. ²¹ Paruošus atnašas ant aukuro aukai, Nehemijas paliepė kunigams pašlakstyti tuo skysčiu malkas ir ant jų gulinčias atnašas. ²² Kai tai buvo padaryta ir saulė, iki tol buvusi už debesų, sušvito, suliepsnojo tokia didelė ugnis, kad visi stebėjosi. ²³ Tuo tarpu, aukai degant, kunigai ir visa sueiga kalbėjo maldą. Jehonatanas vedė, o kiti atsakinėjo drauge su Nehemiju.

²⁴ Maldos žodžiai skambėjo taip:

‘Viešpatie, Viešpatie Dieve, / visų daiktų Kūrėjau, / tu šiurpulingas ir galingas, / tu teišis ir gailestingas. / Tik tu esi karalius ir geradaris, / ²⁵ tik tu esi rūpintojėlis, / tik tu esi teišis ir visagalis, ir amžinas. / Iš viso pikto tu išgelbsti Izraelį; / išsirinkai mūsų protėvius / ir juos pašventinai. / ²⁶ Priimk šią auką už visą savo Izraelio tautą, / saugok ir pašventink savo paveldą. / ²⁷ Surink

mūsų išblaškytą tautą, / išlaisvink vergaujančius pagonims, / maloniai pažvelk į užguituosius ir užgautuosius, / tesužino pagonys, kad tu mūsų Dievas. / ²⁸ Nubausk tuos, kurie mus engia, / ir tuos, kurie mums įžūlūs. / ²⁹ Pasodink savo tautą į šventąją vietą, / kaip Mozė pažadėjo.’

³⁰ Tada kunigai pradėjo giedoti giesmes. ³¹ Aukos atnašoms sudėgus, Nehemijas įsakė likusį skystį išlieti ant akmens luitų. ³² Vos tai padarius, išsižiebė liepsna, bet jos šviesa pradingo aukuro šviesos spindesyje. ³³ Kai žinia apie tą įvykį pasklido ir persų karaliui papasakota, kad toje vietoje, kur ištremtieji kunigai buvo paslėpę ugnį, rastas skystis, kuriuo Nehemijas ir jo palydovai degino aukų atnašas, ³⁴ karalius, ištyręs įvykį, įsakė tą vietą aptverti ir paskelbė ją esant šventą. ³⁵ Karalius paėmė didelės sumas pinigų ir išdalijo juos Nehemijui ir jo palydovams. ³⁶ Nehemijas ir jo palydovai pavadino skystį neftaru, tai yra apvalymu, bet dauguma žmonių vadina jį nafta.

2 Įrašuose randame, kad pranašas Jeremijas liepęs į tremtį vedamiems tremtiniais pasiimti tos ugnies, kaip jums ką tik papasakojome. ² Įrašai taip pat rodo, kad i tremtį vedamiems žmonėms pranašas davė ir Įstatymą ir pamokė juos, kad neužmirštų Viešpaties įsakymų ir kad, matydami aukso ir sidabro stabus bei papuošalus, neleistų širdžiai paklęsti. ³ Ir kitais panašiais žodžiais jis primygtinai skatino neiešti Įstatymui pradingti iš savo širdžių. ⁴ Tame pačiame rašte pasakojama, kaip pranašas, gavęs dievišką apreiškimą, įsakė, kad Pa-

dangtė ir Skrynیا eitų su juo, ir kaip jis užlipo ant kalno, į kurį Mozė buvo užžengęs ir nuo kurio buvo pamatęs Dievo pažadėtą paveldą.

⁵ Ten Jeremijas rado vietą oloje ir, įnešęs į ją Padangtę, Skrynį ir smilkalų aukurą, užtaisė angą. ⁶ Keletas žmonių,ėjusių iš paskos, užkopė, norėdami pažymėti taką, bet negalėjo rasti olos. ⁷ Apie tai išgirdęs, Jeremijas išbarė juos: „Ta vieta turi likti nežinoma, – sakė jis, – kol Dievas vėl nesurinks savo tautos ir neparodys jiems savo gailestingumo.“

⁸ Tuomet Viešpats atskleis visus tuos dalykus, ir Viešpaties Šlovė bei debesis bus matyti lygiai taip, kaip pasirodė virš Mozės ir kai Saliamonas meldėsi, kad ta vieta būtų garbingai pašventinta.

⁹ Mums taip pat pasakyta, kaip Saliamonas savo išmintimi atnašavo auką šventovei pašventinti ir užbaigti. ¹⁰ Kaip Mozė meldėsi Viešpačiui, ir ugnis, nužengusi iš dangaus, sudegino aukas, taip ir Saliamonas meldėsi, ir ugnis nužengusi sudegino deginamąsias aukas. ¹¹ Mozė buvo sakęs: ‘Jos buvo sudegintos, nes auka už nuodėmę nebuvo valgyta.’

¹² Ir Saliamonas šventę tą šventę panašiu būdu aštuonias dienas.

¹³ Be šių dalykų, ir šiuose įrašuose, ir Nehemijo atsiminimuose^a aprašyta, kaip Nehemijas surinko knygas apie karalius, pranašų ir Dovydo raštus bei karalių laiškus apie dovanas šventyklai. ¹⁴ Panašiai Judas vėl surinko visas knygas, išmėtytas per mus ištikusius karus, ir dabar mes jas turime. ¹⁵ Jeigu jums kurios nors reikia, atsiųskite pasiuntinius jų parnešti.

¹⁶ Kaip jau minėjome, rašome jums, kadangi rengiamės švęsti šventyklos apvalymo šventę, prašydami ir jus tą šventę švęsti. ¹⁷ Dievas yra tas, kuris išgelbėjo visą savo tautą ir sugrąžino jiems jų paveldą, karalystę, kunigystę bei šventąsias apeigas, ¹⁸ kaip buvo pažadėjęs per Įstatymą. Mes pasitikime Dievu, kad jis veikiai pasigailės mūsų ir surinks mus iš po viso dangaus į savo šventąją vietą, nes jis iš tikrųjų išgelbėjo mus iš didelių pavojų ir apvalė savo vietą.“

Autoriaus išanga

¹⁹ Čia pasakojama apie Judą Makabiejų bei jo brolius, apie didingosios šventovės išvalymą, aukuro pašventinimą, ²⁰ apie žygius prieš Antiochą Epifaną bei jo sūnų Eupatorą ²¹ ir apie iš dangaus atėjusius pasirodymus didvyriams, taip narsiai kovojusiems už judėybę, kad, nors būdami negausūs skaičiumi, jie paėmė visą kraštą, priversdami bėgti barbarų gaujas, ²² atgavo visame pasaulyje garsią šventovę, išlaisvino miestą ir atkūrė įstatymus, kuriems iškilo pavojus būti panaiškintiems. Visa tai jie padarė, nes Viešpats savo didžiu gerumu buvo jiems maloningas. ²³ Ką Jasonas iš Kirėnės papasakojo penkiose knygo-se, mes mėginsime sutraukti į vieną veiklą. ²⁴ Turėdami prieš akis žodžių srautą ir sunkumus, su kuriais susiduria norintys nertis į istorijos pasakojimus, kai medžiaga būna gausi, ²⁵ mes stengėmės patikti mėgstantiems paprastą skaitymą, palengvinti kruopštiesiems, linku-

siems įsiminti dalykus, ir būti naujingi visiems. ²⁶ Mums, užsidedėjusiems ši sunkų trumpinimo darbą, užduotis toli gražu nėra lengva, bet reikalauja daug prakaito ir nemigos naktų, ²⁷ kaip nėra lengva rengiančiam puotą ar ieškančiam naudos kitų labui. Nepaisydami to, norėdami susilaukti daugelio dėkingumo, mes mielai pakelsime šį nelengvą triūsą, ²⁸ palikdami atsakomybę už smulkmenų tikrumą pirmąsiam autoriui, patys apsiribodami pastangomis duoti tik santraukos metmenis. ²⁹ Juk kaip naują namą statantis meistras turi kreipti dėmesį į visą pastatą, tuo tarpu žmogus, kuris imasi jį dažyti ir puošti, turi rūpintis tik tuo, kas reikalinga namui papuošti, taip, manau, yra ir mums. ³⁰ Istoriko pirmutinė pareiga yra leisti į dalykų tyrinėjimą, išsamiai juos apsvastyti ir pasirūpinti smulkmenomis, ³¹ o žmogui, perdirbančiam pasakojimą, turi būti leista siekti glaustos išraiškos ir vengti išsamaus dalyko svarstymo.

³² Tad čia ir pradėsime pasakojimą, nepridedami daugiau nieko prie to, kas jau pasakyta, nes pasakojimui rašyti ilgą įžangą, o patį pasakojimą sutrumpinti, būtų neišmintinga.

Heliodoro istorija

3 Vyriausiojo kunigo Onijo valdymo metais šventojo miesto gyventojai patyrė visapusišką ramybę ir tobulai laikėsi įstatymų, nes jis buvo pamaldus žmogus ir neapkentė visko, kas pikta. ² Dažnai net karaliai pagerbdavo tą Vietą, paaukodami šventovės garbei brangių dovanų. ³ Iš tikrųjų Azijos karalius Seleukas iš savo pajamų

padengė visas išlaidas, susijusias su aukų tarnyba.

⁴ Bet Simonas, žmogus iš Bilgos kilties, kuris buvo paskirtas šventyklos valdytoju, susikirto su vyriausioju kunigu dėl miesto prekyvietės priežiūros. ⁵ Neįstengdamas nugalėti Onijo, jis nuvyko pas Tarsėjo sūnų Apoloniją, tuometinį Celesirijos ir Finikijos valdytoją, ⁶ ir pranešė, kad išdas Jeruzalėje toks kupinas neapsakomų turtų, jog neįmanoma jų suskaiciuoti. Tos lėšos, sakė jis, nebuvė atiduotos kaip atnašos į aukų sąskaitą, užtat esą galima padaryti taip, kad jos visos atitektų karaliui.

⁷ Lankydamasis pas karalių, Apolonijas papasakojo jam, kas buvo pranešta apie pinigus. Išsirinkęs savo reikalų tvarkytoją Heliodorą, karalius siuntė jį su įsakymu paimti minėtuosius turtus. ⁸ Taigi Heliodoras tuojau pat leidosi į kelionę tariamai apžiūrėti Celesirijos ir Finikijos miestų, bet iš tikrųjų turėdamas mintyje įvykdyti jam duotą karaliaus užduotį. ⁹ Atvykusį į Jeruzalę jį šiltai sutiko vyriausiasis kunigas ir miestas. Tada jis papasakojo jiems apie pranešimą, pasakė savo atvykimo tikslą ir teiravosi, ar tokia iš tikrųjų padėtis. ¹⁰ Vyriausiasis kunigas paaiškino, kad dalis pinigų yra indėliai, skirti našlėms bei našlaičiams, ¹¹ o dalis – nuosavybė Tobijos sūnaus Hirkano, žmogaus užimančio labai aukštą vietą, priešingai nedorojo Simono šmeižtams, iš viso esą keturi šimtai sidabro ir du šimtai aukso talentų. ¹² Jis pridūrė, kad indėlininkai pasitikėjo vietos šventumu, visame pasaulyje gerbiamos šventyklos orumu ir neliečiamumu. Apgaulingai sulaužyti jų pasitikėjimą, sakė jis, negalima nė pagalvoti. ¹³ Bet

Heliodoras, elgdamasis pagal jam duotus karaliaus įsakymus, griežtai pareiškė, kad pinigai turi būti nusavinti karaliaus išdo naudai. ¹⁴Nustatęs tam tikslui dieną, jis įėjo į šventyklą tų lešų pamatyti.

Visas miestas buvo siaubo priblokštas. ¹⁵Kunigai gulėjo kniūbsti prieš aukurą su savo kunigiškais apdarais ir garsiai maldavo Dangų, davusį indėlių įstatymą, kad išsaugotų juos tiems, kurie buvo juos pasidėję. ¹⁶Vyriausiojo kunigo išvaizda pervėrė širdį kiekvienam jį pamačiusiam, nes veido išraiška ir spalva atspindėjo jo dvasinį skausmą. ¹⁷Baimė ir šiurpas buvo jį taip apėmę, kad drebėjo visas kūnas. Visiems jį matantiems buvo aiškus jo širdies skausmas. ¹⁸O žmonės iš namų skubėjo burtis bendrai maldai, nes šventajai vietai grėس pavojus būti išniekintai. ¹⁹Moterys, susijuosios po krūtine ašutinėmis, užpildė gatves. Kai kurios mergaitės, laikomos namuose, subėgo prie vartų, kitos – prie miesto sienų, o dar kitos žiūrėjo pro langus. ²⁰Keldamos į dangų rankas, jos siuntė prašymo maldą. ²¹Buvo gaila žiūrėti į žmones, besiburiančius pulsi kniūbsčiomis maldai, ir į vyriausiąjį kunigą, ištiktą didžio skausmo.

²²Jiems maldaujant visagalį Viešpatį išsaugoti nepaliestus indėlius tiems, kurie pasitikėdami buvo juos pasidėję, ²³Heliodoras ėmėsi vykdyti savo užduotį. ²⁴Bet vos jam su asmens sargyba atėjus prie išdo, dvasių Viešpats, turintis visą valdžią, pasireiškė tokiu pribloškiančiu būdu, kad visi, išdrįsę lydėti Heliodorą, buvo Dievo galybės apstulbinti. Apimti siaubo, jie sukniubo. ²⁵Iš tikrųjų jiems pasirodė žirgas, dengtas prabangia gūnia, su šiurpą kelian-

čiu raiteliu. Puldamas piestu tarsi pašėlęs, žirgas užgavo priekinėmis kanopomis Heliodorą. Pats raitelis atrodė vilkis aukso apranga. ²⁶Tuo pačiu metu Heliodorui pasirodė ir du jauni vyrai, nepaprastai stiprūs, nuostabiai žvalūs ir prabangiai apsirengę. Atsistoję abipus jo, be perstojo jį plakė, ištikdami daugeliu smūgių. ²⁷Staiga jis sukniubo ant žemės ir paskendo dideleje tamsoje. Jo vyrai pakėlė jį ir paguldė ant neštuvų. ²⁸Taigi žmogus, ką tik įkėlęs koją į išdą su didžia palyda ir asmens sargyba, buvo nešamas laukan bejėgis net sau padėti. Visi aiškiai patyrė begalinę Dievo galybę!

²⁹Heliodorui gulint Dievo galybės parblokštam, žado netekusiam ir be vilties išgyti, ³⁰žydai šlovino Viešpatį, stebuklingai išaukštinusį savo šventąją vietą. Šventovė, ką tik buvusi kupina baimės ir sąmyšio, dabar prisipildė džiaugsmo ir linksmybės, visagaliam Viešpačiui regimai apsiareiškus.

³¹Kai kurie Heliodoro bičiuliai tuoj ėmė maldauti Oniją, kad šauktųsi Aukščiausiojo, prašydami suteikti gyvastį tam žmogui, atsidūrusiam prie mirties. ³²Bijodamas, kad karalius nepamanytų Heliodorą tapus žydų klastos auka, vyriausiasis kunigas iš tikrųjų atnašavo auką už to žmogaus išgijimą. ³³Vyriausiajam kunigui atliekant permaldavimo apeigas, tie patys jauni vyrai tais pačiais apdarais vel pasirodė ir atsistojo prieš Heliodorą. „Būk labai dėkingas vyriausiajam kunigui, – jie tarė jam, – tik per jį Viešpats išgelbėjo tavo gyvastį. ³⁴Kadangi buvai Dangaus nuplaktas, skelbk visiems žmonėms Dievo galybės didingumą.“ Tai pasakė, jie pradingo.

³⁵ Atnašavęs Viešpačiui auką ir padaręs didžiulius įžadus savo gyvasties Išgelbėtojiui, Heliodoras atsisveikino su Oniju ir sugrįžo su savo kariuomene pas karalių. ³⁶ Visų akivaizdoje jis liudijo savo akimis matytus Aukščiausiojo Dievo darbus. ³⁷ Karaliui paklausus Heliodorą, koks žmogus būtų tinkamas siųsti į Jeruzalę kitu reikalu, jis atsakė: ³⁸ „Jeigu turi priešą ar šamokslininką prieš valdžią, nusiųsk jį ten ir gausi atgal, jeigu jis iš viso dar gyvas išliks, gerai nuplaktą, nes ten tikrai yra ypatinga dieviška jėga, gaubianti tą vietą. ³⁹ Tasai, kurio buveinė danguje, saugo tą vietą, gina ją, parbloškia ir sunaikina ateinančius jai žalos daryti.“ ⁴⁰ Taip pasibaigė Heliodoro ir izdo apsaugojimo įvykis.

Jasonas ir Menelajas

4 Mes papasakojome, kaip Simonas pranešė apie pinigus, kenkdamas savo tautai. Tas pats Simonas paskleidė šmeižtus apie Oniją, sakydamas, kad jis sukurstęs Heliodorą ir užtraukęs tą baisią nelaimę. ² Jis išdrįso apšaukti „šamokslininku prieš valdžią“ vyrą, kuris buvo miesto geradaris, tautiečių gynėjas ir uolus įstatymų saugotojas. ³ Priešiškumas taip paaštrėjo, kad vienas iš Simonui ištikimų pakalikų net nusikalto žmogžudystėmis.

⁴ Onijas suprato, kad tarpusavio vaidai pavojingi, ir nuvokė, kad Cėlesirijos ir Finikijos valdytojas Menestėjo sūnus Apolonijas buvo įsivėlęs ir drąsino Simono nedorus kėslus. ⁵ Tad jis nuvyko pas karalių ne savo tautiečių apskūsti, bet turėdamas širdyje visų žmonių gerovę, viešą ir asmenišką. ⁶ Mat jis matė,

kad be apdairaus karaliaus įsikišimo viešieji reikalai nebegalėjo būti taikingai sprendžiami ir kad Simonas niekada nesiliaus kvailiojės.

⁷ Seleukui mirus ir Antiochui, kuris buvo vadinamas Epifanu, paveldėjus sostą, Onijo brolis Jasonas, paglemžęs vyriausiąją kunigystę, ⁸ susitiko su karaliumi ir pažadėjo jam tris šimtus šešiasdešimt sidabro talentų ir dar aštuoniasdešimt talentų iš kito pajamų šaltinio. ⁹ Be to, jis pažadėjo mokėti šimtą penkiasdešimt talentų daugiau, jeigu jam būtų duota teisė kaip vyriausiajam kunigui įsteigti gimnastikos mokyklą, burti joje jaunimą ir įrašyti į sąrašą Jeruzalės gyventojus antiochiečiais. ¹⁰ Karalius tam pritarė.

Užėmęs vyriausiojo kunigo vietą, Jasonas tuojau pat pradėjo mokyti savo tautiečius graikų gyvenimo būdo. ¹¹ Jis panaikino žydams karalių suteiktas lengvatas, gautas tarpininkaujant Eupolemo tėvui Johananui, buvusiam pasiuntiniu sudarant draugystės sutartį ir sąjungą su romiečiais; jis atmetė teisėtą gyvenimo būdą ir įvedė naujus papročius, priešingus Įstatymui. ¹² Iš tikrųjų jam buvo malonu statyti gimnastikos mokyklą tvirtovės papėdėje ir skatinti pačius kilniausius jaunuolius nešioti graikiškas kepure su plačiais kraštais. ¹³ Taigi per didelį Jasono – jis buvo bedievis ir netikras vyriausiasis kunigas – nedorumą vyko toks nepaprastas sugraikinimas ir pamėgdžiojimas svetimo gyvenimo būdo, ¹⁴ kad ir kunigai nebenorėjo atlikti savo pareigų prie aukuro. Paniekinę šventyklą ir palikę aukas, jie, suksambejus ženklui mesti diską, skubėdavo į imtynių aikštę dalyvauti draudžiamoje pramogoje, ¹⁵ nieku lai-

kydami, kas jų protėvių buvo laikoma garbinga, ir be galo vertindami, kas graikams įprasta. ¹⁶ Užtat juos ištiko sunki nelaimė. Tie, kurių gyvenimo būdas juos stebino, tapo jų priešais ir nubaudė juos. ¹⁷ Ne juokai be pagarbos elgtis su dieviškais įstatymais! Tai parodys tolesni įvykiai.

¹⁸ Kai karaliui dalyvaujant Tyre buvo švenčiami ketvirtųjų metų žaidimai, ¹⁹ nedorasis Jasonas pasiuntė Jeruzalės antiochiečių atstovus nunešti tris šimtus sidabro drachmų kaip auką Herakliui. Tačiau patys pinigų nešėjai nutarė neatiduoti jų aukai, nes tai, jų manymu, nepriderėjo, ir paskirti juos kitam tikslui. ²⁰ Taigi pinigai, siuntėjo skirti paaugoti Herakliui, iš tikrųjų, jų nešėjų nutarimu, buvo panaudoti triremams^a statyti.

²¹ Kai Menestėjo sūnus Apolonijas buvo pasiūstas į Egiptą dalyvauti karaliaus Filometoro vestuvėse, Antiochas sužinojo, kad Filometoras tapo priešiškas jo valdžiai. Tada jis pradėjo rūpintis savo saugumu. Apšilankęs Jopėje, jis pasuko į Jeruzalę. ²² Jasonas ir miestas, sutikę su didele iškilme, įvedė jį į miestą su deglais ir gyriaus šauksmais. Po to jis nuvedė savo kariuomenę į Finikiją.

²³ Praėjus trejiems metams, Jasonas nusiuntė Menelają, anksčiau minėto Simono brolių, perduoti karaliui pinigų ir užbaigti svarbių reikalų derybas. ²⁴ Bet Menelajas, pristatytas karaliui, meilikaudamas labai jį išgarbino ir, viršijęs Jasono dovaną trimis šimtais sidabro talentų, pats išigijo vyriausiąją kunigystę. ²⁵ Jis, tiesa, sugrįžo namo su karaliaus igaliojimais, bet neturėjo reikalingų

savybių, kad būtų vertas tapti vyriausiuoju kunigu, išskyrus žiauraus tirono karštą būdą ir laukinio žvėries įniršį. ²⁶ Taigi Jasonas, apgavęs savo brolių, buvo kito žmogaus apgautas ir turėjo tapti pabėgėliu Amanitidėje. ²⁷ Nors Menelajas ir gavo tą tarnybą, karaliui pažadėtų pinigų visiškai nemokėjo. ²⁸ Tvirtovės valdytojas Sostratas, kuriam buvo pavesta rinkti pinigus, pakartotinai reikalavo mokėti. Ilgainiui juodu abu buvo karaliaus pašaukti atvykti pas jį tuo reikalu. ²⁹ Menelajas paliko vyriausiosios kunigystės įgaliotiniu savo brolių Lisimachą, o Sostratas – kipriečių dalinių vadą Kratą.

³⁰ Šiems įvykiams vystantis, atsitiko taip, kad Tarso ir Malo žmonės pradėjo maištauti, nes jų miestai buvo atiduoti kaip dovana karaliaus sugulovei Antiochidei. ³¹ Tad palikęs Androniką, vieną iš savo didikų, vietininku, karalius išskubėjo malšinti sukilimo. ³² Manydamas, kad dabar gera proga, Menelajas pavogė iš šventovės keletą aukso indų ir įteikė juos Andronikui. Keletą kitų reikmenų jis buvo pardavęs Tyre ir aplinkiniuose miestuose. ³³ Gavęs tikrą žinią apie Menelajo darbus, Onijas apkaltino jį ir pasitraukė į prieglobsčio vietą Dafnėje prie Antiochijos. ³⁴ Tada Menelajas, pasivedęs Androniką į šalį, maldavo jį pakelti ranką prieš Oniją. Andronikas, nuvykęs pas Oniją, įtikino jį ir, klastingai laiduodamas priesaiką, paėmė jo dešinę ir padavė jam savąją. Nors Onijas ir įtarinėjo, sutiko palikti šventyklos prieglobstį. Tada Andronikas, nepaisydamas priesaikos, tuojau pat jį nužudė.

^{4,20a} Irkliniai karo laivai.

³⁵ Dėl tos priežasties ne tik žydai, bet ir daug žmonių iš kitų tautų buvo pasipiktinę ir susierzinę dėl neteisingo to žmogaus nužudymo. ³⁶ Karaliui sugrįžus iš Kilikijos srities, miesto žydai suėjo pas jį skųstis. Tiek jie, tiek graikai buvo perpykę, nes Onijas buvo nužudytas nepaisant teisingumo. ³⁷ Antiochas buvo labai sukrėstas ir kupinas užuojautos. Prisiminęs mirusiojo protingumą ir kilnų elgesį, jis apsiverkė. ³⁸ Degdamas pykčiu, jis nedelsdamas nuplėšė nuo Androniko purpuro skraistę, išvilko iš purpuro drabužių ir, nuvedęs per visą miestą į tą vietą, kur jis buvo padaręs Onijui tą baisų nusikaltimą, nubaudė kraugerį mirtimi. Taip Viešpats atmokėjo jam pelnyta bausme.

³⁹ Tuo tarpu Lisimachas, Menelajui pritariant, padarė daug šventvagiškų vagysčių mieste. Plačiai pasklidus žinia, kad jau išgabenta svetur daug aukso reikmenų, žmonės susibūrė maištauti prieš Lisimachą. ⁴⁰ Kadangi ištūžusi minia darėsi pavojinga, Lisimachas, apginklavęs kone tris tūkstančius vyrų, puolė juos. Jam vadovavo toks Auranas, žmogus pagyvenęs, bet ir gerokai kvailas. ⁴¹ Pamatę, kad Lisimachas puola, žydai vieni griebė akmenis, kiti rąstgalius, o dar kiti net sėmėsi sauja ten buvusių pelenų. Ištūžę jie bėrė juos maišatyje ant Lisimacho ir jo vyrų. ⁴² Todėl daugelį jų sužeidė, keletą net užmušė, o visi kiti buvo priversti bėgti. Pats šventvagis buvo užmuštas prie iždo.

⁴³ Dėl šio įvykio buvo apkaltintas Menelajas. ⁴⁴ Karaliui atvykus į Tyrą, seniūnų taryba nusiuntė tris vyrus, igaliotus vesti pas jį bylą. ⁴⁵ Bet Menelajas, matydamas, kad pralaimi, pažadėjo didoką kyšį Do-

rimento sūnui Ptolemėjui, prašydamas palenkti į jo pusę karalių. ⁴⁶ Tada Ptolemėjas, pasivedęs karalių į šalį kiemelyje tarsi atsikvėpti šviežiu oru, įtikino karalių pakeisti savo nuomonę. ⁴⁷ Tad karalius ištėsinos Menelają, tos visos nelaimės priežastį, ir pasmerkė mirti tuos nelaimingus vyrus, kurie būtų pripažinti nekalti, jeigu jiems būtų reikėję savo bylą ginti pas skitus. ⁴⁸ Neteisinga bausmė negaišuojant buvo įvykdyta vyrams, gynusiems miestą, žmonių ir šventųjų indų reikalą. ⁴⁹ Kai kurie Tyro gyventojai buvo taip pasipiktinę tuo nusikaltimu, kad surengė jiems iškilmingas laidotuves. ⁵⁰ Tačiau per galingųjų gobšumą Menelajas pasiliko savo pareigose, ėmė vis nedoriau elgtis ir tapo didžiausiu sąmokslininku prieš savo tautiečius.

5 Maždaug tuo metu Antiochas pradėjo antrą karo žygį prieš Egiptą. ² Atsitiko taip, kad kone keturiasdešimt dienų virš miesto buvo matyti raitininkai, šuoliuojantys oru, apsirengę auksu atausiais drabužiais, būriai, apsiginklavę ietimis ir iš makščių ištrauktais kalavijais – ³ raitijos daliniai kovos rikiuotėje, darantys antpuolius ir priešpuolius vienu ar kitu keliu, judantys skydai, iečių miškas, kalavijų švytavimas, strėlių kruša, aukso pakinktų blizgesys ir visokiausi šarvai. ⁴ Užtat visi meldėsi, kad šis regėjimas būtų geras būsimo įvykio ženklas.

⁵ Bet, pasklidus netikram gandui apie Antiocho mirtį, Jasonas, sutelkęs ne mažiau kaip tūkstantį vyrų, nelauktai užpuolė miestą. Kai sienų gynėjai buvo priversti pasitraukti ir miestas galų gale paimtas, Menela-

jas pabėgo į tvirtovę. ⁶ O Jasonas tada žudė savo tautiečius be pasigailėjimo, nesuvokdamas, kad sėkmė savo žmonių sąskaita yra didžiausia nelaimė, ir manydamas, kad laimi pergalės grobį iš priešų, o ne iš savo tautiečių. ⁷ Net taip valdžios paimti jis nepajėgė. Galop iš savo sąmokslų patyrė tik gėdą ir vėl pabėgo į amonitų kraštą. ⁸ Ilgainiui jis priėjo liūdną galą. Apkaltintas arabų valdovui Aretui, bėgo iš miesto į miestą, visų vejamas, nekenčiamas kaip nusikaltęs įstatymams, prakeiktas kaip savo tėvynės ir tautiečių žudikas, ir atsirado Egipte kaip į jūros krantą išmestas medis. ⁹ Pagaliau žmogus, kuris buvo išvaręs daugelį iš savo krašto į tremtį, mirė tremtyje po to, kai sėdo į laivą vykti pas lakedemoniečius, vildamasis rasti prieglaudą dėl savo ryšių su jais. ¹⁰ Nebuvo nei kas gedėtų, nei kas palaidotų žmogų, kuris pats paliko daugelį nepalaidotų. Protėvių kape vietos jam nebuvo.

Jeruzalės niokojimas

¹¹ Kai žinia apie šį įvykį pasiekė karalių, jis nusprendė, kad Judėja sukilusi. Todėl, labai įtūžęs, jis leidosi į žygį iš Egipto ir paėmė miestą antpuoliu. ¹² Savo kariams įsakė žudyti be pasigailėjimo visus sutiktus žmones ir skersti subėgusius į savo namus. ¹³ Jauni ir seni buvo išžudyti, moterys ir vaikai sunaikinti, mergelės ir mažyliai išskersti. ¹⁴ Per tris dienas buvo aštuoniasdešimt tūkstančių aukų; keturiasdešimt tūkstančių krito nuo smurto ir tiek pat žmonių buvo parduota į vergiją.

¹⁵ Dar tuo nepasitenkinęs, įstatymų ir tėvynės išdaviko Menelajo

vedamas, Antiochas turėjo išžulios drąsos įeiti į švenčiausią visame pasaulyje šventovę. ¹⁶ Savo nešvariomis rankomis jis paėmė šventuosius indus, savo nedoromis rankomis sušlavė dovanas, kurias daug kitų karalių buvo atnešę, norėdami išaukštinti, pašlovinti ir pagerbti tą vietą. ¹⁷ Antiochas buvo taip pasipūtęs, kad nesuvokė, jog dėl miesto gyventojų nuodėmių Viešpats buvo supykęs trumpą valandėlę, todėl buvo abejingas šventajai Vietai. ¹⁸ Bet jeigu jie nebūtų buvę išipainioję į tokią daugybę nuodėmių, tas žmogus būtų buvęs nuplaktas ir sulaikytas nuo neapgalvoto žingsnio tą pačią akimirką, kai tik įėjo į vidų, kaip buvo atsitikę Heliodorui, karaliaus Seleuko atsiųstam izdo patikrinti. ¹⁹ Tačiau ne vietai Viešpats išsirinko tautą; veikiau jis išsirinko vietą tautai. ²⁰ Užtat pati vieta, tapusi tautos dalininke ištikusiose nelaimėse, dalijosi su ja ir palaima. Vieta, palikta Visagalio pykčio akimirką, atgavo visą savo garbę didžiojo Viešpaties atleidimo metu.

²¹ Taigi Antiochas, pagrobęs iš šventyklos tūkstantį aštuonis šimtus talentų, išskubėjo į Antiochiją, per savo išžulumą manydamas galįs sausumą padaryti plaukiojamą ir jūrą pereinamą kojomis. ²² Gyventojams engti jis paliko valdytojus: Jeruzalėje – Pilypą, frygų kilmės, o būdo nuožmesnio už žmogų, kuris jį paskyrė, ²³ Garizime – Androniką, taip pat Menelają, valdžiusį savo tautiečius nuožmiau negu visi kiti. Iš neapykantos žydams ²⁴ Antiochas išsiuntė mysų vadą Apoloniją su dvidešimt dviejų tūkstančių kariuomene, įsakydamas išžudyti suaugusius vyrus, o moteris ir paauglius

parduoti į vergiją. ²⁵ Atvykęs į Jeruzalę, tas žmogus dėjosi esąs taikingai nusiteikęs ir laukė tik šventosios šabo dienos. Tada, būdamas tikras, kad žydai neužsiėmę darbais, jis įsakė savo kariams rikiotis paradiui su ginklais. ²⁶ Visus išėjusius pasižiūrėti išžudė. Po to su ginkluotais vyrais puolė miestą ir išžudė daugybę žmonių.

²⁷ Bet Judas Makabiejus su maždaug devyniais kitais pasitraukė į dykumą. Jis ir jo vyrai gyveno kalnuose kaip laukiniai gyvuliai. Ten jie gyveno ir, kad išvengtų nešvarumo, maitinosi augalais.

6 Netrukus po to karalius atsiuntė Gerontą Atėnietį, kad priverstų žydus atsisakyti savo protėvių papročių ir liautis gyvenus pagal Dievo įstatymus. ² Be to, jis turėjo išniekinti Jeruzalės šventyklą, pavadindamas ją Dzeuso Olimpiečio vardu, o Garizimo šventyklą pavadindamas Dzeuso, Svetimtaučių globėjo, vardu, kaip vietos gyventojai buvo prašę.

³ Pikto antplūdis buvo nuožmus ir visiškai nepakeliamas. ⁴ Šventykla buvo pilna užaujančių bei ištvirkaujančių pagonių, besilinksminančių su kekšėmis, lytiškai santykiaujančių su moterimis net šventajame kieme. Be to, jie nešė į vidų aukoti uždraustus dalykus. ⁵ Aukuras buvo apkrautas bjauriomis, Įstatymo draudžiamomis atnašomis.

⁶ Žmonės nebegalėjo nei laikytis šabo, nei švęsti savo protėvių iškilmių, nei net prisipažinti esą žydai.

⁷ Be to, kas mėnesį, švenčiant karaliaus gimtadienį, žydai buvo varomi prievarta dalyvauti aukose, o švenčiant Dionizijo iškilme, nešioti vijok-

lių vainikus ir žygiuoti eisenoje Dionizijo garbei. ⁸ Ptolemaidės gyventojams pasiūlius, buvo paskelbtas įsakas aplinkiniams miestams, kad jie taip pat elgtųsi su žydais, būtent: ipareigotų juos dalyvauti aukose ⁹ ir bausių mirtimi atsisakančius elgtis pagal graikų gyvenimo būdą. Buvo aišku, kad atėjo nelaimių metas. ¹⁰ Taip dvi moterys, suimtos už tai, kad apipjaustė savo vaikus, buvo vedžiojamos viešai po miestą su mažyliais, pakartais ant krūtinių, ir nustumtos stačia galva nuo miesto sienų. ¹¹ O kiti, kurie buvo susirinkę į netolimas olas švęsti šabo slapčiomis, buvo išduoti Pilypui ir visi drauge sudeginti. Gerbdami dienos šventumą, jie atsisakė gintis.

¹² Dabar prašau šios knygos skaitytojus dėl tokių nelaimių nenustoti drąsos, bet pasvarstyti, kad šios bausmės buvo skirtos ne mūsų tautai pražudyti, bet pamokyti. ¹³ Iš tikrųjų, jeigu nedorėliai ilgai tarp mūsų neišlieka, bet greitai patiria bausmę, tai Dievo didelio gerumo ženklas. ¹⁴ Juk kitų tautų nebausdamas Viešpats kantriai laukia, kol jos pasieks pilną savo nuodėmių saiką. Bet su mumis jis elgiasi skirtingai, ¹⁵ idant nereikėtų mūsų vėliau bausti griežčiau, kai mūsų nuodėmės bus pasiekusios savo saiką. ¹⁶ Užtat Dievas niekada visiškai nenugrėžia nuo mūsų savo gailestingumo. Nors jis ir moko mus nelaimėmis, savo tautos nepalieka. ¹⁷ Tebūna tai, ką pasakėme, priminimas. Negaišdami tęskime pasakojimą.

Eleazaro kankinystė

¹⁸ Eleazaras, vienas žymiausių Rašto žinovų, vyras senyvo amžiaus

ir garbingos išvaizdos, buvo žiudomas, norint jį pamaitinti kiauliena.

¹⁹ Tačiau jis rinkosi verčiau garbingai numirti, negu gyventi su gėda. Išspjovęs mėsa, pats savo noru užlipo ant kankinimo rato. ²⁰ Taip dera elgtis visiems, turintiems drąsos atsisakyti dalykų, kurių ragauti nėra leista, negu mylėti gyvastį.

²¹ Žmonės, vadovavę Įstatymo uždraustai aukai, pasivedė tą vyrą į šalį ir dėl ilgos pažinties su juo asmeniškai ragino atsinešti tinkamos vartoti mėsos ir apsimesti, kad valgo mėsa aukos, kuri įsakyta karaliaus, ²² kad taip išvengtų mirties bausmės, o jie kaip seni draugai galėtų su juo gražiai elgtis. ²³ Bet Eleazaras priėmė kilnų sprendimą, vertą savo metų, senatvės kilnumo, garbingai užsitarnautos žilos galvos ir pavyzdingo gyvenimo būdo nuo pat vaikystės. Taigi dėl ištikimybės paties Dievo duotam šventajam Įstatymui jis pasakė jiems, kad nedelsdami pasiųstų jį į mirusiųjų karalystę.

²⁴ „Toks apsimesimas nesiderina su mūsų amžiumi, – tarė jis, – nes daugelis jaunų žmonių pamanytų, kad Eleazaras savo devyniasdešimtais metais perėjo į svetimą gyvenimo būdą. ²⁵ Jeigu apsimesčiau, norėdamas trumpa akimirka pailginti savo gyvenimą, jie būtų mano elgesio suvedžioti, o aš savo senatvei užtraukčiau gėdą ir negarbę. ²⁶ Net jeigu laikinai ir išvengčiau mirtingųjų bausmės, niekuomet neišsigelbėsiu, gyvas ar miręs, iš Visagallo rankos. ²⁷ Todėl, jeigu dabar turiu pakankamai drąsos palikti gyvenimą, parodau, kad esu vertas savo senatvės ²⁸ ir palieku jauniems žmonėms kilnų pavyzdį, kaip noriai ir kilniai mirti gerą

mirtimi už gerbtinus ir šventus įstatymus.“

Tai pasakęs, jis tuojau pat nuėjo prie kankinimo rato. ²⁹ O tie, kurie ką tik buvo maloniai su juo elgęsi, dabar pyko dėl jo pareiškimo. Pasak jų, tai buvo tikra beprotystė. ³⁰ Būdamas visai prie mirties nuo rimbo smūgių, jis garsiai sudejavo ir tarė: „Viešpats savo šventu žinojimu puikiai mato, kad, nors būčiau galėjęs išvengti mirties, aš ne tik pakeliu šio plakimo baisų kūno skausmą, bet ir kenčiu jį su sielos džiaugsmu, kad atsiduodu jam.“

³¹ Taip jis mirė, palikdamas savo mirtimi kilnumo pavyzdį ir neužmirštamą drąsos liudijimą ne tik jaunimui, bet ir visai tautai.

Septynių brolių kankinystė

7 Atsitiko taip, kad ir septyni broliai bei jų motina buvo suimti. Karalius, plakdamas rimbais ir diržais, mėgino priversti juos valgyti Įstatymo draudžiamą kiaulieną. ² Vienas brolių, kalbėdamas visų vardu, tarė: „Ką tu mėgini iš mūsų išgauti? Mes pasirenkę verčiau mirti, negu nusikalsti savo protėvių įstatymams.“

³ Įtūžęs karalius įsakė įkaitinti keptuves ir katilus. ⁴ Juos tuojau pat įkaitinus, jis įsakė, kitiems broliams ir motinai matant, išpjauti už visus kalbėjusiam liežuvį, nulupti jam nuo galvos odą ir nukirsti rankas bei kojas. ⁵ Kai jis buvo visiškai bejėgis, karalius įsakė nunešti jį dar kvėpuojantį ir kepti keptuvėje. Dūmai iš keptuvės plačiai pasklido, bet broliai ir jų motina vieni kitus drąsino, sakydami: ⁶ „Viešpats Dievas žvelgia į mus ir iš tikrųjų mūsų gailisi, kaip

Mozė pareiškė savo giesmėje, aiškiai sakydamas: 'Jis pasigailės savo tarnų.'⁶

⁷ Pirmajam broliui tokiu būdu mirus, buvo atvestas antrasis pašaipiai kankinti. Nuplėšę jam nuo galvos odą su plaukais, jie klausė: „Ar verčiau valgysi kiaulienos, negu leisi savo kūną į dalis suplėšyti?“ – ⁸ „Niekada!“ – atsakė jis jiems savo protėvių kalba. Taigi ir jis savo ruožtu patyrė tas pačias kančias, kaip ir pirmasis brolis. ⁹ Paskutinį kartą atsikvėpdamas, jis tarė: „Nuožmusis niekše, tu atimi iš mūsų šį gyvenimą, bet pasaulio Karalius mus prikels naujam amžinam gyvenimui. Mes mirštame už jo įstatymus!“

¹⁰ Po jo trečiasis tapo pašaipų auka. Kai jam buvo liepta, jis iškišo liežuvį ir drąsiai ištiesė rankas. ¹¹ Jo žodžiai buvo kilnūs: „Iš Dangaus esu tai gavęs, dėl jo įstatymų to nebranginu ir turiu viltį visa iš jo vėl gauti.“ ¹² Užtat net pats karalius ir jo tarnai stebėjosi drąsa jaunuolio, nieku laikiusio kančią.

¹³ Jam mirus, ir ketvirtasis buvo panašiai kankinamas bei žudomas. ¹⁴ Būdamas arti mirties, jis tarė: „Aš pasirinkau mirtį nuo žmonių rankos su viltimi, duota Dievo, kad jis mane sugrąžins į gyvenimą. Bet tau priskelimo naujam gyvenimui nebus!“

¹⁵ Nedelsiant buvo atvestas penktasis ir pradėtas kankinti. ¹⁶ Žiūrėdamas į karalių, jis tarė: „Kadangi turi valdžią mirtingiesiems, nors pats ir esi mirtingas, darai, kaip tau patinka. Bet nemanyk, kad Dievas paliko mūsų tautą. ¹⁷ Tik luktelk ir pamatysi, kaip jo didinga galybė kankins tave ir tavo palikuonis!“

¹⁸ Po jo buvo atvestas šeštasis. Būdamas arti mirties, jis tarė: „Neap-

gaudinėk savęs veltui! Mes turime pakelti šias kančias už savo kaltes, nes nusidėjome savo Dievui. Užtat ir ištiko mus stulbinantys įvykiai! ¹⁹ Tad nemanyk, kad liksi nenubaustas, nes išdrįsai kovoti su Dievu!“

²⁰ Motina buvo ypač puiki ir verta garbingo atminimo. Tą pačią dieną ji matė savo septynis sūnus mirštančius vieną po kito ir drąsiai pakele jų mirtį, nes jos viltis buvo Viešpatyje. ²¹ Kiekvieną sūnų ji drąsino protėvių kalba. Kupina kilnaus ryžto, jungdama moters jautrumą su vyro drąsa, kalbėjo jiems: ²² „Nežinau, kaip atėjote į gyvenimą mano iščiose. Ne aš daviau jums gyvastį, ne aš suteikiau jums gyvybės alsavimą, ne aš daviau jūsų sąnariams išvaizdą. ²³ Kadangi pasaulio Kūrėjas suteikė kiekvienam išvaizdą ir nustatė visų daiktų pradžią, jis iš savo gailestingumo vėl duos jums gyvastį ir gyvybės alsavimą, nes dabar jūs užmirštate save dėl jo Įstatymo.“

²⁴ Antiochas jautė, kad į jį žiūrima su panieka. Priekaištingas balsas pažadino jo priešiškumą. Jauniausiajam broliui dar esant gyvam, Antiochas ne tik kreipėsi į jį žodžiais, bet ir priesaikomis žadėjo padaryti jį turtingą ir laimingą, jeigu jis atsisakytų protėvių gyvenimo būdo, paskirti jį savo bičiuliui ir pavesti jam tvarkyti viešuosius reikalus. ²⁵ Jaunuoliui visiškai nekreipiant į jį dėmesio, karalius pasišaukė motiną ir ragino patarti jaunuoliui gelbėtis. ²⁶ Karaliui ilgokai ją raginus, galop ji sutiko įtikinti savo sūnų. ²⁷ Pasilenkusi prie jo, išjuokdama karalių, gimtąją kalbą ji taip kalbėjo: „Mano sūnau, pasigailėk manęs. Nešiojau tave devynis mėnesius savo iščiose, žindžiau tave trejus metus, auginau,

auklėjau ir rūpinausi tavimi iki šios gyvenimo akimirkos. ²⁸ Maldauju tave, vaikelį, pažvelgti į dangų bei žemę ir pasvarstyti apie visa, kas ten yra. Tada suvoksi, kad Dievas nepadarė jų iš pirma buvusių daiktų. Tokiu pat būdu žmonija atėjo į gyvenimą. ²⁹ Tad nebijok šio budelio, bet būk vertas savo brolių ir priimk mirtį, kad, pasigailejimo metui atėjus, tave su jais atgauciau.“

³⁰ Vos jai baigus kalbėti, jaunuolis tarė: „Ko laukiate? Atsisakau paklusti karaliaus įsakymui. Aš klausau įsakymo to Įstatymo, kuris buvo duotas mūsų protėviams per Mozę. ³¹ O tu, kuris sugalvojai tiek daug pikta hebrajams, tikrai neišvengsi Dievo rankos. ³² Mes iš tikrųjų kenčiame už savo nuodėmes. ³³ Nors mūsų gyvasis Viešpatys pyksta ant mūsų trumpą valandėlę, kad mus nubausių ir pamokytų, atėjus laikui, jis vėl susitaikys su savo tarnais. ³⁴ Bet tu, niekše ir nedoriausias iš visų mirtinųjų, kuo gali puikautis, puoselėdamas tuščią viltį ir keldamas ranką prieš Danguos vaikus? ³⁵ Tu dar neišsigelbėjai iš visagalio ir visaregio Dievo teismo! ³⁶ Mano broliai, pakėlę skausmą trumpą valandėlę, paveldėjo pagal Dievo Sandorą amžinąjį gyvenimą. Bet tu Dievo teismu gauši už savo išlumą teisingą bausmę. ³⁷ O aš, kaip ir mano broliai, atiduodu kūną ir gyvastį už mūsų protėvių įstatymus, maldaudamas Dievą, kad greitai pasigailetų mūsų tautos ir kad tu per kančią ir rykštes išpažintumei, jog tik jis vienas yra Dievas. ³⁸ Per mane ir mano brolius tesiliauja Visagalio pyktis, kuriuo jis yra teisingai ištikęs visą mūsų tautą.“

³⁹ Karalius įsiuto ir su šiuo elgėsi žiauriau, negu su kitais, nes jautėsi

jaunuolio paniekos įskaudintas. ⁴⁰ Taip ir jauniausias sūnus mirė nepraradęs dorumo, visiškai pasitikėdamas Viešpačiu.

⁴¹ Galop po savo sūnų mirė ir motina.

⁴² Tad tebūna gana papasakota apie aukų valgymą ir nuožmiuosius kankinimus.

Judo Makabiejaus kovos

8 Tuo tarpu Judas, žinomas ir Makabiejaus vardu, bei jo vyrai slapta ėjo per gyvenvietes, telkdami tautiečius. Jie patraukė į savo pusę vyrus, likusius ištikimus judėybei, ir sutelkė jų apie aštuonis tūkstančius. ² Jie maldavo Viešpatį pažvelgti į visų engiamą savo tautą, užjausti bedievių išniekintą šventyklą, ³ pasigailėti miesto, kuris buvo naikinamas ir turėjo būti tuojau sulyintas su žeme, išgirsti jo besišaukiantį kraują, ⁴ atsiminti nekaltų vaikų žudynes bei savo vardui tartus piktažodžius ir apreikšti, kad jis nekenčia pikta.

⁵ Makabiejui sutelkus savo kariuomenę, pagonyms nepajėgė jam priešintis, nes Viešpaties pyktis buvo tapęs gailestingumu. ⁶ Be įspėjimo užpuldamas, jis padegdavo miestus ir gyvenvietes, užimdavo svarbias vietoves ir priversdavo bėgti stiprias priešų pajėgas. ⁷ Tokius puolimus jis ypač mėgo rengti naktimis. Ilgainiui garsas apie jo narsumą plačiai pasklido.

⁸ Pamatęs, kad tas vyras pamažu daro pažangą ir kad jo sėkmingi žygiai darosi vis dažnesni, Pilypas parašė Celesirijos valdytojui Ptolemėjui, kad sustiprintų pajėgas karaliaus reikalams ginti. ⁹ Ptolemėjas

nedelsdamas paskyrė Patroklo sūnų Nikanorą, vieną iš karaliaus pirmųjų bičiulių, ir pasiuntė jį vesti į žygi ne mažiau kaip dvidešimt tūkstančių pagonių iš įvairių tautų, įsakydamas sunaikinti visą Judėjos tautą. Nikanoro pavaduotoju Ptolemėjas paskyrė karvedį Gorgiją, vyrą, turintį didelę karybos patirtį.¹⁰ Nikanoras galvojo į nelaisvę paimtus žydus parduoti į vergiją ir taip sudaryti karaliui dviejų tūkstančių talentų duoklę, kurią reikėjo mokėti romiečiams.¹¹ Tad tuojau pat davė žinią pajūrio miestams ir kvietė pirkti žydų vergų, žadėdamas duoti devyniasdešimt vergų už talentą. Mat jis sapnuoti nesapnavo, kad jį užklups Visagalio teismas.

¹² Žodis apie Nikanoro žygi pasiekė Judą. Kai jis pasakė savo vyrams apie kariuomenės atėjimą,¹³ bailieji ir nepasitikintieji Dievo teisingumu traukėsi ir pabėgo.¹⁴ Bet kiti, parduodę, kas jiems dar buvo likę, maldavo Viešpatį: „Išgelbėk mus, nes nedorasis Nikanoras net kariauti su mumis nepradėjęs, jau pardavė į vergiją!“¹⁵ Jeigu jau ne mūsų labui, tai dėl Sendorų, sudarytų su protėviais, ir dėl tavo šiurpulingo ir garbingo vardo, kuriuo esame vadinami.“

¹⁶ Subūręs savo karius, šešis tūkstančius vyrų, Makabiejus ragino juos: „Neišsigąskite priešo, nebijokite gausių neteisėtai mus puolančių pagonių, bet narsiai kovokite.“¹⁷ Turėkite prieš akis pagonių neteisėtai padarytą smurtą šventajai Vietai, nuožmiai nuniokoto miesto kančias ir, be to, protėvių gyvenimo būdo naikinimą.¹⁸ Juk jie pasitiki ginklais ir drąsiais žygiais, – kalbėjo jis, – o mes pasi-

tikime visagaliu Dievu, kuris gali vienu mostelėjimu nugalėti ne tik tuos, kurie ateina mūsų pulti, bet, jeigu reikėtų, net visą pasaulį.“

¹⁹ Be to, jis papasakojo jiems apie įvykius, kurių metu atėjo pagalbai jų protėviams. Kaip Sancheribo^a dienomis, kai žuvo aštuoniasdešimt penki tūkstančiai,²⁰ arba kaip Babilonijoje įvykusio mūšio su galatais metu, aštuoniems tūkstančiams žydų kovojant drauge su keturiais tūkstančiais makedonų, kai makedonai jau buvo patekę į bėdą, tie aštuoni tūkstančiai žydų, atėjus pagalbai iš Dangaus, sunaikino šimtą dvidešimt tūkstančių galatų ir paėmė daug grobio.

²¹ Tokiais pasakojimais drąsindamas, jis pripildė juos ryžto mirti už savo įstatymus ir tėvynę. Po to padalijo savo kariuomenę į keturis dalinius.²² Savo brolius Simoną, Juozapą ir Jehonataną paskyrė dalinių vadais, kiekvienam pavesdamas po tūkstantį penkis šimtus vyrų.²³ Be to, įsakė savo broliui Eleazarui garsiai skaityti šventąją Knygą ir davė slaptažodį „Dievo pagalba“. Pasakui, pats vesdamas pirmąjį dalinį, pradėjo mūšį su Nikanoru.

²⁴ Turėdami Visagalį savo sąjungininku, jie nukovė daugiau negu devynis tūkstančius priešo karių, daug sužeidė ir, išvedę iš rikiuotės Nikanoro kariuomenę, priverė visus bėgti.²⁵ Jų būsimų pirklių į vergiją pinigai pateko jiems į rankas. Toliau vijęsi bėgančiuosius, jie buvo priversti grįžti, nes jau buvo vėlus laikas.²⁶ Mat ta diena buvo šabo išvakarės. Užtat jie liovėsi vytis.²⁷ Surankioję priešų ginklus ir pa-

^{8,19a} T.y. Sanheribo. Žr. 2 Kar 18,13 ir kt.

emę grobį, jie šventė tą šabą, didžiai šlovindami ir dėkodami Viešpačiui, išlaikiusiam juos gyvus iki tos dienos, kurią jis leido kristi ant jų pirmajai gailėstingumo rasi. ²⁸ Po šabo jie išdalijo dalį grobio persekiojimo aukoms, našlėms ir našlaičiams, o likusį pasidalijo tarpusavyje ir davė savo vaikams. ²⁹ Tai padarę, jie susivienijo bendram prašymui, maldaudami gailėstingąjį Viešpatį visiškai susitaikinti su savo tarnais.

³⁰ Susirėmimuose su Timotiejaus ir Bakchido pajėgomis jie nukovė daugiau negu dvidešimt tūkstančių ir paėmė kai kurias labai aukštas tvirtoves. Jie padalijo daugybę grobio persekiojimo aukoms, našlaičiams bei našlėms ir net seneliams skirdami tokią pat dalį, kaip ir sau patiems. ³¹ Ta pačia proga jie rūpestingai surinko priešų ginklus ir pasidėjo juos svarbiose vietose. Likusį grobį nugabeno į Jeruzalę. ³² Jie nukovė Timotiejaus pajėgų vadą, labai nedorą žmogų, padariusį daug žalos žydams. ³³ Švėsdami savo pergalę protėvių mieste, jie sudegino Kalistena ir vyrus, padegusius šventuosius vartus, ieškojusius prieglobsčio mažajame name. Taip tie gavo teisingą atlygį už savo nedorumą.

³⁴ Trisysk prakeiktas Nikanoras, kuris atsivedė tūkstančius pirklių, kad pirkėtų žydus į vergiją, ³⁵ Viešpačiui padedant buvo pažemintas vyrų, kuriuos jis laikė nieku. Nusivilkęs puošnius drabužius, jis bėgo vienas per kraštą kaip pabėgęs vergas, kol pasiekė Antiochiją. Jam nuostabiai pasisekė sunaikinti savo kariuomenę! ³⁶ Taigi žmogus, kuris žadėjo parūpinti duoklę romiečiams, paimdamas į nelaisvę Jeruzalės žmones, pareiškė, kad žydai turėjo Gynėją ir kad

žydai buvo nenugalimi dėl to, jog laikėsi jiems duotų savo Gynėjo įsakymų.

Antiocho mirtis

9 Atsitiko taip, kad maždaug tuo metu per samyši Antiochas buvo pasitraukęs iš Persijos valdų. ² Jis išvygiavo į miestą, vadinamą Persepoliu, norėdamas apiplėšti šventyklas ir užimti miestą. Bet miesto gyventojams suskubus imtis ginklų, Antiochas ir jo kariuomenė buvo nugalėti. Taigi Antiochas buvo gyventojų priverstas bėgti ir pasitraukti su gėda. ³ Atvykęs į Ekbataną, jis sužinojo, kas nutiko Nikanoro ir Timotiejaus pajėgoms. ⁴ Įniršęs jis užsimojo priversti žydus kentėti už gėdą, kurią jam buvo padarę žmonės, privertę jį bėgti. Tad jis išakė savo kovos vežimo vežėjui važiuoti nesustojant, kol nebus užbaigta kelionė. Tačiau su juo drauge keliavo Dangaus teismas! Mat būdamas įžūlus, jis ištare: „Nuvyksiu į Jeruzalę, paversiu ją žydų kapinėmis.“

⁵ Visaregis Viešpats, Izraelio Dievas, ištiko jį nepagydomu ir nematomu smūgiu. Vos jam ištarus šiuos žodžius, jį apėmė nepagydomi vidurių skausmai ir aštrus vidinis mėšlungis, ⁶ ir labai teisingai, nes jis buvo draskęs kitų vidurius daugybe nužmimų priemonių. ⁷ Tačiau jis nesiliovė būti įžūlus, dabar buvo net labiau pasipūtęs. Alsuodamas ugnimi iš pykčio žydams, jis liepė dar greičiau važiuoti. Atsitiko taip, kad tą akimirką greitai riedančiam vežimui netikėtai pasvirus, jis iškrito iš jo. Nuo didelio sutrenkimo visi jo kūno sąnariai išėjo iš savo vietų. ⁸ Taip žmogus, kuris anksčiau pilnas ant-

žmogiško išūlumo manė galėsiąs įsakinėti jūros bangoms ir vaizdavosi galėsiąs pasverti kalnų viršūnes svarstyklėmis, gulėjo paslikas ir turėjo būti nešamas neštuvais, visiems aiškiai parodydamas Dievo galybę.⁹ Iš tikrųjų šio nedoro žmogaus kūnas knibždėjo kirmėlėmis, ir, dar gyvas kentėdamas baisius skausmus, jis taip supuvo, kad visa kariuomenė šlykštėjosi to tvaiko, kurį kėlė puvinimas.¹⁰ Prieš trumpą valandėlę tas žmogus tarėsi galįs paliesti dangaus skliauto žvaigždes, o dabar dėl nepakeliamo tvaiko niekas nepajėgė jo nešti.

¹¹ Galop palūžusia dvasia, jis pradėjo atsisakinėti savo didžio išūlumo ir eiti į protą, nes visą laiką buvo skausmų kankinamas.¹² Nebegalėdamas daugiau pakelti savo paties tvaiko, jis ištarė šiuos žodžius: „Dievui paklusti teisinga. Mirtingieji neturi manyti, kad jie lygūs su Dievu.“

¹³ Tada šis niekšingas žmogus padarė įžadą Viešpačiui, bet nebesulaukė jo pasigailėjimo. Jis tarė: ¹⁴ „Aš paskelbsiu Jeruzalę laisvu miestu.“ Tą patį miestą, į kurį skubinosi, norėdamas sulyginti su žeme ir paversti kapinėmis!¹⁵ „Aš sulyginčiau žydus su atėniečiais.“ Tuos pačius žydus, iš kurių buvo sumanęs atimti teisę pasilaidoti; jis norėjo išmesti jų kūnus drauge su jų mažylių kūnais paukščiams ir žvėrims suryti!¹⁶ „Aš išpuošiu šventuosius Namus rinktinėmis įžado dovanomis, daugiopai atsilyginsiu už šventuosius reikmenis ir parūpinsiu iš savo pajamų aukoms reikalingų lėšų.“ Tą pačią šventyklą, kurią anksčiau buvo apiplėšęs!¹⁷ „Be to, aš tapsiu žydu ir apkeliausiu visą žmonių gyvenamą pasaulį, skelbdamas Dievo galybę.“

¹⁸ Tačiau visa tai jo kančios nepalengvino. Iš tikrųjų jį buvo ištikęs teisus Dievo teismas. Todėl jis, netekęs vilties, parašė žydams žemiau perrašytą laišką, kupiną maldavimo dvasios. Jo turinys buvo toks:

¹⁹ „Žydams, gerbiamiems piliečiams, jų karalius ir karo vadas Antiochas siunčia širdingą sveikinimą ir linki sveikatos ir gerovės!

²⁰ Jeigu jūs ir jūsų vaikai esate sveiki ir jums sekasi, kaip jūs norite, esu patenkintas. Pasitikėdamas dangumi,²¹ aš su malonumu atsimeinu jūsų pagarbą ir gerą valią. Grįždamas iš Persijos valdų, aš susirgau nemalonia liga ir laikau reikalinga pasirūpinti bendra visų gerove.²² Dėl savo būklės aš nenusimenu, nes turiu daug vilties išgyti iš savo ligos,²³ bet pastebėjau, kad mano tėvas tomis progomis, kai darydavo žygių ir aukštutines valdas, paskirdavo savo įpėdinį,²⁴ antraip, jeigu įvyktų kas netikėta ar ateitų bloga žinia, visos karalystės žmonėms būtų rūpesčio, nes nežinotų, kam patikėta valdžia.²⁵ Be to, aš turiu omenyje, kad kaimynystės valdovai, ypač prie mūsų karalystės ribų, laukia progos ir nori matyti, kas įvyks. Todėl aš paskyriau karaliumi savo sūnų Antiochą, kuriam anksčiau ne sykį esu valdžią patikėjęs ir kurį daugumui jūsų esu gyres, kai skubėdavau į aukštutines valdas. Aš jam parašiau, kas čia parašyta.²⁶ Todėl raginu ir maldauju, kad atsimintumėte bendrą bei asmenišką naudą, kurią esate patyrę, ir kiekvienas jūsų palaikytumėte dabartinę gerą valią.²⁷ Mat aš esu tikras, kad jis seks mano pėdomis ir elgsis su jumis saikingai ir maloniai.“²⁸ Taip tas žmogžudys ir piktžodžiautojas po baisių kančių, kokio-

mis buvo kankinęs kitus, baigė savo gyvenimą skaudžia mirtimi svetimo krašto kalnuose. ²⁹ Jo įbrolis Pilypas pargabeno jo kūną namo, bet, bijodamas Antiocho sūnaus, pasitraukė į Egiptą pas Ptolemėją Filometorą.

Šventyklos apvalymas

10 Makabiejus ir jo vyrai, Viešpaties vadovaujami, atkovojo šventovę ir miestą. ² Jie sugriovė prekyvietėje svetimšalių pastatytus aukurus ir sunaikino stabų aptvartus. ³ Išvalę šventyklą, jie padarė naują aukurą aukoms. Po to, įžiebę titnagu ugnį, atnašavo aukas pirmą kartą po dvejų metų, degino smilkalus, uždegė žibintus ir išdėliojo padėtinę duoną. ⁴ Visa tai padarę, jie puolė kniūbsti, maldaudami Viešpatį, kad niekada daugiau nepatektų į tokias nelaimes. Vėliau, jei kada ir nusidėtų, būtų paties Viešpaties gerumu pamokomi, bet nebūtų atiduodami į piktžodžiaujančių ir žiaurių pagonių rankas. ⁵ Atsitiko taip, kad tą pačią dieną, kurią šventykla buvo svetimtaučių išniekinta, įvyko ir jos apvalymas, būtent devinto, tai yra kislevo, mėnesio dvidešimt penktą dieną. ⁶ Tarsi Palapinių šventę, jie su džiaugsmu šventė ją aštuonias dienas, atsimindami neseniai, Palapinių šventės metu, klajoję po kalnus ir olas tarsi laukiniai žvėrys. ⁷ Todėl, laikydami rankose vijokliais apipintas lazdeles, žalias šakas bei palmes, jie giedojo šlovės giesmes tam, kuris išvalė savo šventąją Vietą. ⁸ Visuotiniu balsavimu buvo nustatyta, kad visa žydų tauta švęstų kasmet tas dienas.

Judo Makabiejaus pergalės

⁹ Toks buvo Antiocho, vadinamo Epifanu, galas. ¹⁰ O dabar papasakosime, kas įvyko valdant Antiochui Eupatorui, ano nedoro karaliaus sūnui, ir duosime trumpą suvestinę didžiųjų nelaimių, kurias atnešė karai. ¹¹ Mat tas žmogus, tapęs karalystės valdovu, paskyrė tokį Lisiją Celesirijos bei Finikijos valdžios galva ir karo vadu. ¹² Ptolemėjas, vadinamas Makronu, buvo pirmas valdovas, ėmėsis priemonių teisingai valdyti žydus ir daręs, ką galėjo, bandydamas būti su jais taikoje bei norėdamas atlyginti už jiems padarytas skriaudas. ¹³ Bet už tai jis buvo karaliaus bičiulių apskustas Eupatorui. Iš tikrųjų jis pats dažnai iš visų pusių girdėjo save vadinant išdaviku už tai, kad buvo palikęs jam Filometoro patikėtą Kiprą ir perėjęs į Antiocho Epifano pusę. Nepajėgdamas garbingai atlikti savo pareigų, jis išgėrė nuodų ir užbaigė savo gyvenimą.

¹⁴ Gorgijas, tapęs srities valdytoju, samdė svetimtaučių dalinius ir naudojo juos nuolatiniam karui su žydais. ¹⁵ Tuo pačiu metu idumėjai, turėję savo rankose stiprias tvirtoves, irgi nedavė žydams ramybės. Jie priimdavo bėglius iš Jeruzalės, kurstydami tęsti karą. ¹⁶ Makabiejus ir jo vyrai pasimeldė, maldaudami Dievą būti jų sąjungininku, ir leidosi į skubų žygį prieš idumėjų tvirtoves. ¹⁷ Narsiai puldami, jie paėmė tas vietas ir, nuviję gynusius sienas, žudė visus pakliuvusius į jų rankas, užmušdami ne mažiau kaip dvidešimt tūkstančių.

¹⁸ Bet bent devyni tūkstančiai rado prieglaudą dviejuose ypač stipriuose bokštuose su viskuo, kas reikalinga

priešintis apgulai. ¹⁹ Palikęs Simoną bei Juozapą, dar ir Zachiejų su jo daliniu – pakankamą kiekį apgulai palaikyti, – Makabiejus pats leidosi į vietas, kur buvo skubiau reikalingas. ²⁰ Tačiau kai kurie vyrai iš Simono dalinio, mėgę pinigus, buvo papirkti keleto bokštuose buvusių vyrų ir, gavę septyniasdešimt drachmų, leido kai kuriems jų išslysti. ²¹ Kai žinia apie tai pasiekė Makabiejų, jis sušaukė visus dalinių vadus ir apkaltino tuos vyrus, kad jie pardavė savo brolius, už pinigus paleisdami priešus su jais kovoti. ²² Nubaudęs išdavikais tapusius vyrus mirtimi, nedelsdamas paėmė abu bokštus. ²³ Jam su ginklu rankoje visur sekėsi, ir jis sunaikino daugiau negu dvidešimt tūkstančių vyrų dviejuose bokštuose.

²⁴ Timotiejus, jau anksčiau žydų nugalėtas, pasitelkęs nemažą raitininkų iš Azijos, surinko didžiulę samdinių kariuomenę. Jis atžygiavo, norėdamas ginklu užimti Judėją vienu mūšiu. ²⁵ Jam artėjant, Makabiejus ir jo vyrai apsibarstė galvas pelenais ir apsijuosė ašutinėmis, maldaudami Dievą. ²⁶ Parpuolę kniūbsti ant laiptų prie aukuro, jie maldavo, kad būtų ir jiems gailėstingas, ir priešas jų priešams, ir nedraugas jų nedraugams, kaip sakoma Įstatyme. ²⁷ Atsikėlė po maldos, jie apsiginklavo ir nužygiavo tolokai nuo miesto. Atžygiavę netoli priešo, apsistojo. ²⁸ Vos pradėjęs aušti, abi kariuomenės pradėjo mūšį. Viena, sėkmės ir pergalės pažadu laikanti ne tik savo narsumą, bet ir pasitikėjimą Viešpačiu, kita, vadovaudamasi kovos įniršiu.

²⁹ Mūšiui išsišėlus, priešui pasirodė iš dangaus penki didingi raiteliai

ant žirgų su aukso kamanomis, išsiričiau žydų priekyje. ³⁰ Du iš jų, apsupę Makabiejų iš šonų, dengė ji savo šarvais ir ginklais, saugodami nuo sužeidimo. Jie paleido tokį strėlių ir žaibų lietų į priešus, kad šie, visiškai sumišę ir apakinti, bėgo į visas puses. ³¹ Dvidešimt tūkstančių penki šimtai pėstininkų ir šeši šimtai raitininkų buvo užmušti.

³² Pats Timotiejus pabėgo į tvirtovę, vadinamą Gezeru, su labai stiprią igrūla, kurios vadas buvo Chairėjas. ³³ Keturias dienas Makabiejus ir jo vyrai gerai nusiteikę laikė apgulę tvirtovę. ³⁴ Gynėjai viduje, pasitikėdami vietos saugumu, nesiliovė baisiai piktžodžiauti ir spjaudyti nepadoriais žodžiais. ³⁵ Bet penktai dienai auštant, dvidešimt jaunų vyrų iš Makabiejaus kariuomenės, kupini pykčio dėl piktžodžiavimo, narsiai užkopė siena ir su laukinių žvėrių įniršiu guldė kiekvieną, drįsusį pastoti jiems kelią. ³⁶ Taip gynėjus sugluminus ir jų dėmesį patraukus, kiti panašiai užkopė ir, aplenkę gynėjus, padegė bokštus. Jų laužuose piktžodžiautojai sudegė gyvi. Tuo tarpu pirmieji, pralaužę vartus, įleido visą likusią kariuomenę. Miestas buvo paimtas. ³⁷ Jie užmušė Timotiejų, rastą pasislėpusį vandens talpykloje, jo brolį Chairėją ir Apolofaną. ³⁸ Atlikę šiuos žygdarbius, jie dėkin-gumo ir šlovės giesmėmis garbino Viešpatį, rodantį Izraeliui didelį gerumą ir teikiantį jiems pergalę.

11 Tuoju po to karaliaus auklėtojas ir giminaitis Lisijas, karalystės valdžios galva, labai nepatenkintas įvykiais, ² sutelkė apie aštuoniasdešimt tūkstančių pėstininkų bei visą raitiją ir leidosi į žygį

prieš žydus. Jis buvo užsimojęs padaryti Jeruzalę graikų nausėdija, ³ apdėti mokesčiais šventyklą, kaip jis darė su kitų tautų šventomis vietomis, ir kasmet pardavinėti vyriausiąją kunigystę. ⁴ Su Dievo galybe jis visiškai nesiskaitė, išdidžiai pasitikėdamas savo dešimtimis tūkstančių pestininkų, tūkstančiais raitininkų ir aštuoniasdešimčia dramblių. ⁵ Taip jis išgyiavo į Judėją. Pasiekęs Bet Cūrą, įtvirtintą vietą, esančią apie penketą schoinų nuo Jeruzalės, jis pradėjo smarkų puolimą.

⁶ Kai Makabiejų ir jo vyrus pasiekė žinia, kad Lisijas apgulė tvirtoves, jie ir visi gyventojai meldėsi su dejonėmis ir ašaromis Viešpačiui, maldaudami, kad siųstų gerąjį angelą Izraelio gelbėti. ⁷ Makabiejus pats pirmas ėmėsi ginklo. Jis ragino ir kitus su juo statyti savo gyvybę į pavojų ir eiti į pagalbą savo broliams. Tad ir išskubėjo visi kaip vienas vyras. ⁸ Ūmai, dar jiems tebesant netoli Jeruzalės, jų priekyje pasirodė raitelis, apsirengęs baltais drabužiais ir mosuodamas aukso ginklais. ⁹ Tada jie drauge vienu balsu pagarbino gailėstingąjį Dievą, ir jų drąsa taip pakilo, kad jie buvo pasirengę smeigti savo ginklais ne tik mirtinguosius, bet ir plėšriausius žvėris bei geležies sienas. ¹⁰ Jie žygiavo pirmyn kovos gretomis, turėdami savo dangiškąją sąjungininką, nes Viešpats buvo jiems gailėstingas. ¹¹ Tarsi liūtai jie puolė priešą ir paguldė iš jų vienuolika tūkstančių pestininkų ir tūkstantį šešis šimtus raitininkų, o kitus privertė bėgti. ¹² Dauguma pabėgusiųjų buvo beginkliai ir sužeisti. Pats Lisijas turėjo gelbėtis, negarbingai pabėgdamas.

¹³ Bet Lisijas nebuvo kvailas žmogus. Apsvarstęs jį ištikusį pralaimėjimą, jis suprato, kad hebrajai buvo nenugalimi, nes galingasis Dievas kovojo jų pusėje. Užtat jis nusiuntė pasiuntinius, ¹⁴ kad įtikintų juos spresti reikalus teisingomis sąlygomis, pažadėdamas paveikti ir karalių, kad jis taptų jų draugu. ¹⁵ Makabiejus, trokšdamas visų gerovės, sutiko su viskuo, ką Lisijas pasiūlė. Karalius savo ruožtu patenkino visus žydų prašymus, kuriuos Makabiejus įteikė Lisijui raštu.

Laiškai

¹⁶ Lisijo laiško žydams turinys buvo toks:

„Lisijas su džiaugsmu sveikina žydų bendriją!

¹⁷ Johananas ir Abšalomas, jūsų pasiuntiniai, perdavė jūsų pasirašytą pranešimą ir teiravosi apie jame minimus reikalus. ¹⁸ Aš pranešiau karaliui, kas tik buvo reikalinga jam pranešti, ir jis patenkino visus priimtinius prašymus. ¹⁹ Jeigu jūs būsite geros valios karalystės atžvilgiu, aš stengsiuosi rūpintis jūsų gerove ateityje. ²⁰ Minėtus reikalus bei jų smulkmenas aptarti su jumis pavedžiau savo atstovams ir jūsų pasiuntiniams. ²¹ Likite sveiki! Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų dioskorintijo mėnesio dvidešimt ketvirta diena.“

²² Karaliaus laiške buvo parašyta:

„Karalius Antiochas su džiaugsmu sveikina savo brolių Lisiją!

²³ Dabar, mūsų tėvui užėmus savo vietą tarp dievų, mes norime, kad karalystės valdiniai nebūtų trukdomi tvarkyti savo reikalus. ²⁴ Mes suprantame, kad žydai nepritaria mūsų

tėvui graikų papročių reikalui, bet teikia pirmenybę savo gyvenimo būdui ir prašo, kad būtų leista jiems laikytis savo papročių. ²⁵ Kadangi norime, kad ši tauta, kaip ir kitos, nekeltų neramumų, mes nutarėme, kad jų šventykla būtų jiems sugrąžinta ir kad jie gyventų, laikydamiesi savo protėvių papročių. ²⁶ Tad tebūna tavo rūpestis perduoti jiems žinią ir pareikšti draugystės pažadus, kad jie, žinodami mūsų nusistatymą, būtų geros nuotaikos ir, būdami patenkinti, atsidėtų savo gyvenimui.“

²⁷ Karaliaus laiškas žydų tautai buvo toks:

„Karalius Antiochas su džiaugsmu sveikina žydų seniūnų tarybą ir visus žydus!

²⁸ Mes tikime, kad jūs esate sveiki. To ir linkime. Ir mes esame sveiki.

²⁹ Menelajas man pranešė, kad norite grįžti namo ir rūpintis savo reikalais. ³⁰ Todėl visi tie, kurie sugrįš namo prieš ksantiko mėnesio trisdešimtą dieną, gali būti tikri, kad jiems nėra ko bijoti. ³¹ Žydai gali valgyti savo maistą ir gyventi pagal savo įstatymus kaip anksčiau. Nė vienas jų nebus kaip nors varginamas už kaltes, padarytas per nežinojimą.

³² Aš parašiau Menelajui, kad jus padrasintų. ³³ Likite sveiki! Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų ksantiko mėnesio penkiolikta diena.“

³⁴ Ir romėnai atsiuntė jiems laišką, kuris skamba taip:

„Kvintas Memijus ir Titas Maniljus, romėnų pasiuntiniai, su džiaugsmu sveikina žydų tautą!

³⁵ Su Lisijo, karaliaus giminaičiu, jums suteiktomis lengvatomis ir mes sutinkame. ³⁶ Bet dėl dalykų, kurie jo nuosprendžiu turi būti perduoti karaliui, kai tik juos apsvarstysite,

skubiai atsiųskite pasiuntinį, kad galėtume pateikti jums naudingų pasiūlymų, nes mes esame pakeliui į Antiochiją. ³⁷ Tad skubėkite atsiųsti pasiuntinius, kad praneštų apie jūsų nusistatymą. ³⁸ Likite sveiki! Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų ksantiko mėnesio penkiolikta diena.“

Judo Makabiejaus žygiai

12 Po šių susitarimų Lisijas sugrįžo pas karalių, o žydai atsidėjo ūkininkavimui. ² Bet kai kurie vietiniai valdytojai, Timotiejus ir Genėjo sūnus Apolonijas, taip pat Jeronimas bei Demofonas, be šių kipriarchų dar ir vadas Nikanoras, nenorėjo leisti jiems ramiai ir taikiai gyventi. ³ Jopės gyventojai padarė ypač nedorą nusikaltimą. Jie pasikvietė tarp jų gyvenusius žydus – vyrus, moteris ir vaikus – sėsti į parengtus laivus, lyg neturėdami jokių piktų kėslų. ⁴ Net kvietimas buvo duotas bendru miesto nutarimu. Žydai priėmė kvietimą, nes norėjo gyventi taikiai ir nieko neįtarė. Jopės gyventojai nugabeno juos į atvirą jūrą ir bent du šimtus jų paskandino.

⁵ Gavęs žinią apie žiaurų savo tautiečių likimą, Judas pasišaukė savo vyrus ⁶ ir kreipėsi malda į Dievą, teisųjį teisėją. Po to leidosi į žygį prieš savo tautiečių žudikus. Puldamas nakčia, jis padegė uostą, sugrabinęs laivus ir išžudė visus ten subėgusius, ieškančius prieglaudos. ⁷ Paskui, kadangi miesto vartai buvo uždaryti, Judas pasitraukė, ketindamas vėl atžygiuoti ir sunaikinti visus jopiečius. ⁸ Bet sužinojęs, kad ir Jabnės gyventojai nori tokiu pat būdu sunaikinti tarp jų gyvenančius žydus, ⁹ Judas užpuolė jabniečius

nakčia, padegė uostą ir laivus. Liepsnų pašvaistė buvo matyti Jeruzalėje, už dviejų šimtų keturiasdešimt stadijų.

¹⁰ Žygyje prieš Timotiejų, jiems pajėmus iš ten maždaug du stadijus, užpuolė bent penki tūkstančiai arabų su penketu šimtų raitininkų.

¹¹ Po nuožmaus mūšio Judas ir jo vyrai, Dievo padedami, nugalėjo juos. Nugalėti klajokliai maldavo Judą sudaryti su jais taiką, pažadėdami duoti galvijų ir padėti jam bei jo vyrams ir kitais būdais. ¹² Numatydamas, kad jie iš tikrųjų gali būti daug kuo naudingi, Judas sutiko sudaryti su jais taiką. Gavę jo pažadus, klajokliai sugrįžo į savo palapines.

¹³ Jis užpuolė ir miestą, stipriai sutvirtintą pylimais bei sienomis, kuriame gyveno visokiausi pagony. Jo vardas buvo Kaspinas. ¹⁴ Miesto žmonės, pasitikėdami sienų stiprumu ir savo atsargų sandėliais, elgėsi su Judu bei jo vyrais labai išūliai, užgauliodami ir net piktžodžiaudami bei rekaudami šlykščius žodžius. ¹⁵ Bet Judas ir jo vyrai, šaukdamiesi didžiojo pasaulio Šeimininko, sugriovusio Jozuės dienomis Jerichą be sienlaužių ir karo pabūklų, šoko kopti ant sienų su įniršiu. ¹⁶ Paėmę miestą Dievo valia, jie surengė tokias neapsakomas skerdynes, kad gretimas dviejų stadijų platumo tvenkinys atrodė lyg kraujo pripildytas.

¹⁷ Iš ten, norėdami pasiekti Charaką ir žydus, kurie buvo vadinami „tobjiais“, jie nužygiavo septynis šimtus penkiasdešimt stadijų. ¹⁸ Atžygiavę srities vado Timotiejaus ten neberado, nes jis, nepajėgęs savo tikslo pasiekti, jau buvo iš ten pasitraukęs. Nepaisydamas to, jis paliko vienoje vietoje labai stiprią igulą.

¹⁹ Dositėjas ir Sosipatras, du Makabiejaus vyresnieji vadai, leidosi į žygį ir sunaikino daugiau negu dešimt tūkstančių vyrų, Timotiejaus paliktų tvirtovėje. ²⁰ O Makabiejus, padalijęs savo kariuomenę į pulkus ir paskyręs jiems vadus, išskubėjo vyti Timotiejaus, kuris turėjo su savimi šimtą dvidešimt tūkstančių pėstininkų ir du tūkstančius penkis šimtus raitininkų. ²¹ Sužinojęs, kad Judas jį vejasi, Timotiejus nusiuntė moteris, vaikus ir mantą į vietą, vadinamą Karnaimais. Tą vietą paimti buvo sunku, nes dėl prieigų siaurumo ji buvo vargiai prieinama. ²² Vis dėlto, pirmajam Judo pulkui pasirodžius, baimė ir siaubas ištiko priešą, nes jis aiškiai pajuto, kad į mūšį eina tas, kuris visa mato. Į visas puses blaškydamiesi, jie taip skubėjo bėgti, kad daugeliu atvejų vieni kitus žeidė ir buvo savųjų kalavijais nudurti. ²³ Judas juos vijosi iš visų jėgų ir, guldymas nusidėjėlius kalaviju, sunaikino apie trisdešimt tūkstančių.

²⁴ Pats Timotiejus pateko į Dositėjo bei Sosipatro ir jų vyrų rankas. Dideliu suktumu jis prašėsi, kad jį paleistų gyvą, nes jis turėjo nelaisvėje daugelio tėvus ir kai kurių brolius, kurių gyvasties nebūtų pasigailėta. ²⁵ Kai galop daugybe žodžių juos įtikino, kad savo pažado laikysis ir atiduos belaisvius sveikus, norėdami išgelbėti savuosius, jie paleido jį.

²⁶ Tada Judas, pasiekęs Karnaimus ir Atargatidės šventyklą, išžudė dvidešimt penkis tūkstančius žmonių.

²⁷ Nugalėjęs juos ir sunaikinęs, jis vedė savo kariuomenę ir prieš Efroną, įtvirtintą miestą, kuriame buvo Lisanijo buveinė ir gyveno visokių tautų žmonės. Jauni stipruoliai už-

ėmė savo vietas gretose sienų ginti. Jie kovojo narsiai. Mieste buvo didelių sandėlių su svaidymo pabūklais ir sviediniais.²⁸ Bet žydai šaukėsi Visagalio, kuris savo galybe triuškiną priešų jėgas, ir, paėmę miestą į savo rankas, išguldė apie dvidešimt penkis tūkstančius gyventojų.

²⁹ Pakilę iš ten, jie nuskubėjo į Skitopolį šešių šimtų stadijų atstumu nuo Jeruzalės.³⁰ Bet ten gyvenę žydai paliudijo jiems rodytą skitopoliečių gerą valią ir draugišką elgesį su jais net nelaimės metu.³¹ Todėl Judas ir jo vyrai padėjo Skitopolio gyventojams, ragindami ir ateityje juos būti palankius jų tautai.

Pagaliau prieš pat Savaičių šventę jie parvyko į Jeruzalę.

³² Po švenčių, vadinamų Sekminėmis, jie skubiai leidosi į žygį prieš Idumėjos valdytoją Gorgiją,³³ atžygiavusį prieš juos su trim tūkstančiais pėstininkų ir keturiais šimtais raitininkų.³⁴ Prasidėjus mūšiui, žuvo keletas žydų.³⁵ Tačiau Dositėjas, vienas iš Bakenoro^a vyrų, būdamas raitas ir stiprus vyras, pagavo Gorgiją ir, sugriebęs už skraistės, vilko jį prievarta, norėdamas paimti tą prakeiktą vyrą gyvą, bet vienas iš Trakijos raitininkų užpuolė jį ir nukirto jam ranką prie peties. Tad Gorgijas išsigelbėjo ir pabėgo į Marešą.

³⁶ Esdriui ir jo vyrams ilgai kovojus ir pavargus, Judas šaukėsi Viešpaties, kad pasirodytų mūšyje sąjungininku ir vadu.³⁷ Protėvių kalba kartodamas kovos šūkį ir giesmes, jis puolė Gorgijo vyrus ir, netikėtai juos užklupęs, privertė bėgti.

³⁸ Po to Judas, subūręs savo pajėgas, nužygiavo į Adulamo miestą.

Kadangi tuojau turėjo baigtis savaitė, jie apsisvalė pagal paprotį ir ten atšventė šabą.³⁹ Kitą dieną, kadangi tai buvo tapę reikalinga, Judas ir jo vyrai nuėjo paimti žuvusiųjų kūnų ir parnešti palaidoti su jų giminėmis protėvių kapuose.⁴⁰ Po kiekvieno žuvusiojo tunika buvo rasti šventieji Jabnės stabų atminai, kuriuos nešioti žydams draudžia Įstatymas. Visiems buvo aišku, kad dėl to tie vyrai žuvo.⁴¹ Tad visi šlovino kelius Viešpaties, teisingo teisėjo, kuris atidengia paslėptus dalykus,⁴² ir atsidėjo maldai, prašydami, kad žuvusiųjų padarytoji nuodėmė būtų visiškai atleista. Po to kilnis Judas ragino žmones vengti nuodėmės, nes jie savo akimis matė, kas dėl nuodėmės buvo ištikę žuvusiuosius.⁴³ Be to, surinkęs iš savo karių du tūkstančius sidabro drachmų, jis nusiuntė į Jeruzalę, kad būtų parūpinta auka už nuodėmę. Tai darydamas, jis elgėsi gerai bei kilniai ir turėjo mintyje mirusiųjų prisikėlimą.⁴⁴ Iš tikrųjų, jeigu jis nebūtų laukęs, kad žuvusieji prisikels, būtų buvę nenaudinga ir kvaila melstis už mirusiuosius.⁴⁵ Be to, jis suvokė, kad nepaprastai garbingas atlygis laukia tų, kurie užmiega dievotai – tai šventa ir dievota mintis.⁴⁶ Todėl jis ir darė auką už mirusiuosius, kad jie būtų išlaisvinti iš šios nuodėmės.

Antiocho įsiveržimas

13 Šimtas keturiasdešimtais metais Judą ir jo vyrus pasiekė žinia, kad Antiochas Eupatoras įsiveržė į Judėją su didele kariuomene,² o su juo jo globėjas, valdžios galva,

^{12,35a} Kai kuriuose rankr.: „tobijų“.

Lisijas. Jie vedė graikų kariuomenę, kurią sudarė šimtas dešimt tūkstančių pėstininkų, penki tūkstančiai trys šimtai raitininkų, dvidešimt du drambliai ir trys šimtai pjautuvais ginkluotų karo vežimų.

³ Menelajas irgi prisidėjo. Slėpdamas savo užmačias, jis ragino Antiochą ne dėl savo krašto gerovės, bet vildamasis, kad bus sugrąžintas į tarnybą. ⁴ Bet karalių Karalius sukėlė Antiochui pyktį ant to niekšo. Kai Lisijas pranešė karaliui, kad tas žmogus buvo visų bėdų priežastis, Antiochas įsakė, kad Menelajas būtų nuvestas į Berėją ir nubaustas mirti ten įprastu būdu. ⁵ Mat toje vietoje yra penkiasdešimt uolekčių aukščio bokštas, pilnas pelenų, su apskritu apvadu, iš visų pusių nuožulniu į pelenus. ⁶ Nuo ten būdavo nustumiami ir mirtį visi nusikaltę šventvagyste ar pagarsėję kitais nusikaltimais. ⁷ Tad tokiu būdu buvo lemta mirti Įstatymui nusižengusiam Menelajui; jis nebuvo net palaidotas. ⁸ Tai buvo labai teisinga. Kadangi Menelajas buvo nusikaltęs aukurui, kurio ugnis ir pelenai šventi, pelenuose jis ir rado mirtį.

⁹ Karalius žygiavo į priekį su žiauriu įžulumu, norėdamas ištikti žydus baisesniais smūgiais, negu jie buvo ištikti jo tėvo dienomis. ¹⁰ Tai girdėdamas Judas įsakė žmonėms dieną naktį šauktis Viešpaties, kad dabar padėtų labiau, negu bet kada, nes jiems grėsė pavojus netekti Įstatymo, savo tėvynės ir šventųjų Namų, ¹¹ ir kad neleistų ką tik atgimusiai tautai patekti piktžodžiaujantiems pagonims į rankas. ¹² Visi prisidėjo prie tų maldavimų. Tris dienas verkdami, pasninkaudami ir puldami kniūbsti, jie be perstojo maldavo

gailestingąjį Viešpatį. Tada Judas paragino neprarasti drąsos ir įsakė būti pasirėngusiems. ¹³ Pasitaręs su seniūnais uždaroje sueigoje, jis nutarė nelaukti, kol karaliaus kariuomenė užpuls Judėją ir paims miestą, bet leistis į žygį ir Dievui padedant išspręsti reikalą. ¹⁴ Taigi, patikėjęs sprendimą pasaulio Kūrėjui ir paskatinęs savo pajėgas kovoti narsiai iki mirties už įstatymus, šventovę, tėvynę bei gyvenimo būdą, jis pasistatė stovyklą prie Modeino. ¹⁵ Davęs savo pajėgoms slaptąžodį „Dievo pergalė“, Judas su rinktinių jaunų narsuolių būriu nakčia puolė karaliaus palapinę. Stovykloje buvo nukauta du tūkstančiai vyrų; jis nudūrė pagrindinį dramblių ir jo raitelį. ¹⁶ Galop, pripildę stovyklą siaubo ir sąmyšio, jie nugalėjo ir pasitraukė. ¹⁷ Jau aušo diena, kai šitai buvo pasiekta Viešpačiui padedant ir globojant.

¹⁸ Paragavęs žydų didvyriško narsumo, karalius mėgino pulti jų žemę gudrybėmis. ¹⁹ Jis nužygiavo pulti Bet Cūro, stiprios žydų tvirtovės, bet buvo pakartotinai atmuštas, nugalėtas, pažemintas. ²⁰ Judas nesiliovė tiekti gynėjams, kas reikalinga, ²¹ bet Rodokas, vyras iš žydų gretų, išdavė priešui karines paslaptis. Jis buvo susektas, suimtas ir įmestas į kalėjimą. ²² Karalius mėgino antrąkart vesti derybas su Bet Cūro gyventojais, davė jiems pažadų, gavo pažadų iš jų, pasitraukė, puolė Judą ir jo vyrus, bet kūši pralaimėjo. ²³ Jis gavo žinią, kad Pilypas, kuris buvo paliktas rūpintis valdžios reikalais, sukilo Antiochijoje. Nerimo apimtas, Antiochas pradėjo derybas su žydais, nusileido jiems ir prisiekė suteikti jiems visas teises. Sudarius šią sutartį, jis atnašavo auką, pa-

gerbė šventyklą ir pripažino lengvatas šventajai Vietai.

²⁴ Karalius maloniai priėmė Makabiejų. Palikęs Hegemonidą valdyti sritį nuo Ptolemaidės iki Geros, ²⁵ nukeliavo į Ptolemaidę. Ptolemaidės gyventojai buvo pasipiktinę sutartimi; iš tikrųjų jie buvo taip įpykę, kad norėjo panaikinti jos sąlygas. ²⁶ Lisijas, užkopęs ant kalbėtojo pakylės, gynė kiek galėdamas sutarties sąlygas, įtikino juos, apraminęs laimėjo jų gerą valią ir iškeliavo į Antiochiją. Štai kaip sekėsi karaliui pulti ir trauktis.

Alkimas ir Nikanoras

14 Po trejų metų Judas ir jo vyrai gavo žinią, kad Seleuko sūnus Demetrijas atplaukė į Tripolio uostą su galinga kariuomene bei laivynu ² ir, susidorojęs su Antiochu bei jo globėju Lisiju, tapo krašto šeimininku.

³ Toks Alkimas, anksčiau buvęs vyriausiuoju kunigu ir sąmoningai susitęsęs samyšio dienomis, suprato nebegalintis nei būti saugus, nei atgauti tarnybos prie šventojo aukuro.

⁴ Tad jis maždaug šimtas penkiasdešimt pirmais metais nuvyko pas karalių Demetriją ir padovanojo jam aukso vainiką bei palmę, be to, pagal paprotį dar keletą alyvmedžio šakelių iš šventovės. Tą dieną Alkimas nieko nesakė. ⁵ Bet jis rado gerą proga savo beprotiškam užmojui, kai buvo karaliaus Demetrijų pakviestas į tarybos posėdį ir paklaustas apie žydų nuotaikas ir norus. Jis atsakė:

⁶ „Žydai, vadinami chasidais, kurių vadas yra Judas Makabiejus, kursto karo liepsnas. Jie kelia maištą ir neleidžia karalystei sukurti ramybės.

⁷ Užtat atsisakiau savo protėvių garbės, būtent vyriausiosios kunigystės, ir atvykau čia, ⁸ pirma, dėl to, kad nuoširdžiai rūpinuosi karaliaus reikalais, antra, dėl to, kad gerbiu savo tautiečius. Juk visa mūsų tauta kenčia didelę nelaimę dėl minėtųjų žmonių neprotingo elgesio. ⁹ Kai būsi smulkmeniškai ištyręs šiuos dalykus, karaliau, prašyčiau tave pasirūpinti mūsų šalimi ir mūsų engiama tauta, kaip dera tavo atladžiam dosnumui, kurį visiems rodai. ¹⁰ Juk kol Judas gyvas, ramybės karalystėje niekada nebus.“

¹¹ Alkimui taip pakalbėjus, kiti Judui priešiški karaliaus bičiuliai skubėjo dar labiau pakurstyti Demetrijų pyktį. ¹² Jis tuojau pat išsirinco dramblių dalinio vadą Nikanorą ir, paskyręs jį Judėjos valdytoju, išsiuntė, ¹³ nurodymams nubausti Judą mirtimi, išblaškyti jo pajėgas ir įvesdinti Alkimą į didingosios šventovės vyriausiojo kunigo tarnybą. ¹⁴ Pabėgę nuo Judo, visos Judėjos pagonys spietėsi būriais aplink Nikanorą, manydami, kad žydų nelaimės ir vargai jiems atneš gerovę.

¹⁵ Išgirdę apie Nikanoro atžgyvimą ir pagonių spietimąsi prie jo, žydai barstėsi galvas dulkėmis ir maldavo Tą, kuris sukūrė sau amžiną tautą ir savo paveldui visuomet regimai ateina į pagalbą. ¹⁶ Savo vado įsakymu jie tuojau pat pakilo į žygį ir susirėmė su priešu mūšyje prie Desaujo gyvenvietės. ¹⁷ Judo brolis Simonas buvo susirėmęs su Nikanoru, bet dėl ūmaus priešo atvykimo patyrė nežymų pralaimėjimą.

¹⁸ Tačiau Nikanoras, girdėdamas apie Judo bei jo vyrų didvyriškumą ir didelę drąsą kovojant už savo tėvynę, vengė spręsti reikalą kraujo

praliejimu. ¹⁹ Todėl jis nusiuntė Posidoniją, Teodotą ir Matatiją, kad pareikštų žydams draugystę ir gautų iš jų draugystės pažadą. ²⁰ Rūpestingai apsvarsčius sąlygas, vadas pranešė apie jas savo žmonėms ir, visiems aiškiai esant vienminčiams, sutarčiai pritarė. ²¹ Buvo nustatyta diena, kurią vieni vadai turėjo susitikti pasitarimui. Iš vienos ir kitos pusės atvažiavo puošnūs vežimai, buvo pastatyti garbės krėsiai. ²² Bijodamas netikėtos priešų klastos, svarbiose vietose Judas išdėstė ginkluotus vyrus. Bet pasitarimas įvyko, kaip pridera.

²³ Nikanoras pasiliko Jeruzalėje ir elgėsi nepriekaištingai. Jis paleido pas jį susispietusių paprastų žmonių būrius. ²⁴ O Judą visada laikė arti savęs, nes buvo nuoširdžiai jį pamėgęs. ²⁵ Nikanoras įkalbėjo Judą vesti žmoną ir turėti vaikų. Tad Judas vedė, patyrė ramybę ir dalijosi gyvenimo palaima.

²⁶ Bet Alkimas, patyręs apie jų draugystę, pasiėmė jų sudarytą sutartį ir nuvyko pas Demetriją. Jis pranešė jam, kad Nikanoras rengias sąmokslą prieš karalystę ir net paskyręs Judą, sąmokslą prieš karalystę bendra, savo įpėdiniu. ²⁷ Kurstomas to niekšo šmeižtu, karalius ištūžo. Jis parašė laišką Nikanorui, pareikšdamas, kad sutartimi nėra patenkintas, ir įsakė nedelsiant atsiųsti į Antiochiją Makabiejų kaip belaisvį.

²⁸ Gavęs tą žinią, Nikanoras buvo labai prislėgtas, nes turėjo panaikinti sutartį su žmogumi, kuris nebuvo niekuo nusikaltęs. ²⁹ Tačiau, negalėdamas priešintis karaliui, jis ieškojo tinkamos progos įsakymą įvykdyti gudrumu. ³⁰ Bet Makabiejus, pastebėjęs, kad Nikanoras, turėdamas su

juo reikalų, darosi šaltas, o susitikęs elgiasi neįprastai šiurkščiai, nusprendė, kad tas atšalimas nežada nieko gera. Tad, sutelkęs didoką skaičių savo vyrų, jis pradėjo slapstyti nuo Nikanoro.

³¹ Suvokęs, kad tas žmogus gudrumu jį apgavo, Nikanoras nuėjo į didžiuosius šventuosius Namus kunigams atnašaujant įprastines aukas ir įsakė tą vyrą jam perduoti. ³² Jiems prisiekus, kad nežino, kur yra ieškomasis žmogus, ³³ jis pakėlė ranką šventyklos link ir prisiekė: „Jeigu neperduosite man Judo kaip kalinio, šią jūsų Dievo šventovę sulyginysiu su žeme, išardysiu aukurą ir pastatysiu čia didingą šventovę Dionizijui.“

³⁴ Taip pasakęs, jis išėjo. Tada kunigai pakėlė rankas į dangų, šaukdami siuolatinio mūsų tautos Gynėjo šiais žodžiais: ³⁵ „Visatos Viešpatie, nors tau ir nieko nereikia, bet patiko, kad tarp mūsų būtų tavo Buveinė. ³⁶ Dabar, Šventasis, viso šventumo Viešpatie, išsaugok amžinai nesuterštus šiuos Namus, kurie taip neseniai buvo apvalyti.“

³⁷ Toks Razis, vienas iš Jeruzalės seniūnų, buvo apskustas Nikanorui kaip žmogus, mylįs savo tautiečius, turįs labai gerą vardą ir dėl savo meilės žmonėms laikomas žydų tėvu. ³⁸ Iš tikrųjų pirmosiomis sukilimo dienomis jis buvo nuteistas už judėybę ir, degdamas uolumu, statė už ją į pavojų savo kūną ir gyvastį. ³⁹ Norėdamas parodyti savo priešškumą žydams, Nikanoras pasiuntė daugiau negu penkis šimtus karių jo suimti, ⁴⁰ manydamas jo suėmimu suduosiąs didelį smūgį.

⁴¹ Kariai jau buvo beveik paėmę bokštą ir, verždamiesi pro išorines

duris, šaukė atnešti ugnies durims uždegti. Būdamas apsuptas, Razis puolė ant savo kalavijo, ⁴² pasirinkdamas verčiau mirti kilnia mirtimi, negu patekti į tų niekšų nagus ir kentėti jo kilmės nevertą smurtą. ⁴³ Tačiau grumtynių įkarštyje jis tiesiai nepataikė, o minia jau veržėsi į vidų pro duris. Drąsiai užbėgęs ant sienos, jis didvyriškai puolė žemyn ant minios. ⁴⁴ Bet kariams greitai pasitraukus, atsirado tuščia vieta, ir jis nukrito į tuščiosios vietos vidurį. ⁴⁵ Vis dar gyvas ir degdamas pykčiu, jis atsikėlė ir, nors iš rimtų žaizdų sunkėsi kraujas, nubėgo per minią. Atsistojęs ant stačios uolos, ⁴⁶ kraujui visiškai išsekus, jis persiskrodė vidurius ir, abiem rankomis paėmęs juos, sviedė į minią, šaukdamasis gyvasties ir dvasios Viešpaties, kad jis vėl juos jam sugrąžintų. Tokia buvo jo mirtis.

Nikanoro iššūkis ir mirtis

15 Išgirdęs, kad Judas ir jo vyrai Samarijos srityje, Nikanoras nutarė pulti juos poilsio dieną be jokio pavojaus sau. ² Žydai, priversti kartu žygiuoti, maldavo: „Nežudyk jų taip, nebūk laukinis barbaras! Verčiau parodyk pagarbą dienai, kurią Visaregis pagerbė ir pašventino labiau už kitas dienas.“ ³ Trisysk prakeiktasis niekšas paklausė, ar danguje yra Valdovas, kuris įsakė švesti šabo dieną. ⁴ Kai jie pareiškė: „Pats gyvasis Viešpats, dangaus Valdovas, įsakė mums švesti septintąją dieną“, – ⁵ jis atsakė: „Betgi žemėje ir aš esu valdovas, tad įsakau jums imtis ginklų ir vykdyti karaliaus įsakymus.“ Nepaisant to, šį žiaurų užmojį vykdant, jo nelydėjo sekmė.

⁶ Be saiko pasipūtęs ir įžūlus Nikanoras buvo nusprendęs pastatyti viešą paminklą, kad įamžintų Judo ir jo pajėgų nugalėjimą. ⁷ O Makabiejus buvo tvirtai įsitikinęs ir visiškai pasitikėjo, kad Viešpats atsiųs jam pagalbą. ⁸ Jis drąsino savo vyrus nebijoti pagonių, bet prisiminti jiems suteiktą Dangaus pagalbą praeities dienomis ir tikėti pergale, kurią ir dabar jiems suteiks Visagalis. ⁹ Drąsindamas juos Įstatymo ir pranašų žodžiais ir primindamas kovas, kurias jie buvo laimėję, jis uždegė juos nauju ryžtu. ¹⁰ Pažadinęs jų drąsą, jis davė savo įsakymus, drauge parodydamas pagonių klastingumą ir priešaikų laužymą. ¹¹ Makabiejus juos apginklavo ne tiek pasitikėjimo skydais ir ietimis, kiek didvyriškų žodžių įkvėpimu. Be to, pradžiugino juos, papasakodamas sapną, tarsi tikra regėjimą, kuriuo tikėti buvo verta.

¹² Jo regėjimas buvo toks. Onijas, kadaise buvęs vyriausiuoju kunigu, kilnus ir doras žmogus, kuklios išvaizdos ir švelnaus būdo, visada randantis tinkamą žodį, lavinęs dorybes nuo pat vaikystės, pakėlęs rankas į dangų, meldėsis už visą žydų tautą. ¹³ Paskui tokiu pat būdu pasirodęs kitas vyras, žilaplaukis ir orus, spindintis nuostabiu ir įtaigojančiu didingumu. ¹⁴ Tada Onijas pradėjęs kalbėti: „Tai vyras, – taręs jis, – kuris myli savuosius ir daug meldžiasi už tautą ir šventąjį miestą, tai Jeremijas, Dievo pranašas.“ ¹⁵ Jeremijas ištiesęs dešinę ranką ir padavęs Judui aukso kalaviją. Duodamas taip kalbėjęs: ¹⁶ „Imk šį šventąjį kalaviją, tai Dievo dovana; ja sutriuškinsi savo priešininkus.“

¹⁷ Padrąsinti Judo žodžių, tokių kilnių ir veiksmingų įkvėpti didvyrišku-

mui ir pažadinti jaunų širdžių drąsai, jie nutarė nedelsti, bet narsiai pulti ir didvyriškai išspręsti reikalą durtyinėmis, nes miestas ir šventovė buvo pavojuje. ¹⁸ Jie mažiau rūpino si žmonėmis ir vaikais, taip pat broliais, seserimis ir giminėmis, bet pirmiausiai ir labiausiai būgštavo dėl pašventintųjų Namų. ¹⁹ Mieste likusieji išgyveno panašią kančią, rūpinamiesi būsimu mūsų laukuose.

²⁰ Visi laukė lemiamos akimirkos. Priešo kariuomenė jau buvo čia pat su karių gretomis, išrikiuotomis kovai, su svarbiose vietose pastatytais drambliais, su raitija, išdėstyta gretų sparnuose. ²¹ Makabiejus, matydamas priešais save minias, prašmatnią ginkluotę bei dramblių nuožmumą, pakėlė rankas dangaus link ir šaukėsi Viešpaties, kuris daro nuostabius darbus, žinodamas, kad ne ginklų jėga, bet savo sprendimu Viešpats suteikia pergalę tiems, kurie to verti. ²² Makabiejus šaukėsi jo tokiais žodžiais: „Tu, Viešpatie, atsiuntei savo angelą Judėjos karaliaus Ezekijo dienomis, ir jis išžudė šimtą aštuoniasdešimt penkis tūkstančius Sanheribo stovykloje. ²³ Tad dabar, dangaus Valdove, siusk gerąjį angelą mūsų priekyje, kad užkrėstų juos baimė ir siaubu. ²⁴ Tebūna parblokšti tavo rankos galybė piktžodžiautojai, einantys į mūsų su tavo šventa tauta.“ Tais žodžiais jis užbaigė savo maldą.

²⁵ Nikanoras ir jo pajėgų gretos žengė į priekį su trimitais ir kovos himnais, ²⁶ o Judas ir jo pajėgos pasitiko priešą mūsųje, šaukdami Dievo ir melsdamiesi. ²⁷ Taigi, kovodami rankomis bei melsdami Dievui širdimi, jie paguldė bent

trisdešimt penkis tūkstančius ir buvo didžiai pradžiuginti Dievo galybės pasireiškimo.

²⁸ Užbaigę mūsų, džiaugsmingi eidami iš mūsų lauko, jie atpažino ten Nikanorą, gulintį negyvą su savo šarvais. ²⁹ Šaukdami iš susijaudinimo, jie šlovino visagali Viešpatį savo protėvių kalba. ³⁰ Tada Judas, kuris kūnu ir siela visada buvo atsidavęs savo tautos gynybai ir išlaikęs tą meilę, kurią net jaunystėje jautė tautiečiams, įsakė nukirsti Nikanoro galvą bei ranką ir nešti į Jeruzalę. ³¹ Kai ten nuvyko, jis liepė susaukti tautiečius, pastatė kunigus priešais aukurą ir pasiuntė pakviesti buvusius tvirtovėje. ³² Jis parodė jiems Nikanoro galvą ir to piktžodžiautojo ranką, kurią buvo pasiūteliškai pakėlęs prieš Visagalio šventuosius Namus. ³³ Paskui nukirto nedorojo Nikanoro liežuvį, sakdamas pamaitinsiąs paukščius jo gabalais ir pakabinsiąs šiuos jo kvailybės atlygius priešais šventyklą. ³⁴ Visi, žvelgdami į dangų, šlovino Viešpatį, pareiškusi savo dievišką galybę, tardami: „Tebūna pašlovintas tas, kuris išsaugojo savo šventąją Vietą nesuterštą!“

³⁵ Judas pakabino Nikanoro galvą ant tvirtovės sienos, kad kiekvienam būtų aiškus ir matomas Viešpaties pagalbos ženklas. ³⁶ Viešu visų balsu buvo nutarta niekada nepraleisti tos dienos be iškilmų, bet švęsti dvylikto mėnesio, aramejiškai vadinamo adaru, tryliką dieną prieš pat Marchacho dieną.

Autoriaus pabaigos žodis

³⁷ Taigi taip pasibaigė su Nikanoru susiję reikalai. Nuo to laiko

miestas liko hebrajų rankose. Tad čia ir baigsiu savo pasakojimą.

³⁸ Jeigu pasakojimas gerai parašytas ir prasmingas, tai to aš ir siekiau. Jeigu jis nėra visai geras, o tik vidutinis, tai tik tiek tegalėjau pasiekti. ³⁹ Juk kaip žalinga gerti tik

vyną arba net gerti tik vandenį, o vynas, maišytas su vandeniu, yra ir saldus, ir nepaprastai skanus, ir suteikia malonumo, taip ir pasakojimo būdas teikia malonumo ausims tų, kurie veikalą skaito. Tad toks tebūna jo galas.

IŠMINTIES KNYGA

Išminties knyga (gr. *sophia salōmōnos*, lot. *sapientia (salomonis)*), tradicijos siejama su Saliamono vardu, iš tikrųjų parašyta graikiškai I a. pr. Kr.

Knygą galima suskirstyti į tris dalis: Dievo skirtosios žmogaus lemties svarstymas (sk. 1–5), išminties išaukštinimas (sk. 6–10), hebrajų išėjimo patirties apmąstymas (sk. 11–19).

Knyga persmelkta rūpesčio išlaikyti tradicinį Izraelio tikėjimą ir kartu jį sudabartinti.

Teisumas ir išmintis

1 Mylėkite teisumą, žemės valdovai, / būkite atviri Viešpačiui, / ieškokite jo tyra širdimi. / ² Juk jis leidžiasi surandamas tų, kurie jo negundo, / jis pats apsiereiškia tiems, kurie juo pasitiki. / ³ Sukti svarstymai atitolina žmones nuo Dievo, / o jo bandoma galybė apstulbina kvailius. / ⁴ Išmintis niekada neateis į piktos valios sielą, / negyvens nuodėmės pavergtame kūne. / ⁵ Juk šventoji auklėjimo dvasia bėgs nuo apgaulės, / pasitrauks nuo kvailių svarstymų / ir bus išguita ateinančios neteisybės.

⁶ Išmintis yra žmogų mylinti dvasia, / tačiau ji neišlaisvina piktžodžiautojo / iš jo žodžių kaltės, / nes Dievas yra jo slapčiausių minčių liudytojas, / tikrai stebi žmogaus širdį ir klausosi jo liežuvio. / ⁷ Juk Viešpaties dvasia pripildo pasaulį, / ir tas, kuris visa palaiko, žino, ką žmogus sako, / ⁸ todėl nė vienas, kalbantis pikta, neliks neišgirstas, / ir neaplenks jo teisingumas. / ⁹ Nedorelio kėsiai bus ištirti, / ir pranešimas apie jo

žodžius pasieks Viešpatį, / paliudydamas jo nusikaltimus. / ¹⁰ Budri ausis girdi visa, / net murmėjimo šnabždesys neliks neišgirstas. / ¹¹ Tad saugokitės tuščio murmėjimo, / sulaikykite liežuvį nuo šmeižtų, / nes ir slapta tartas žodis nelieka be atgarsio, / o meluojanti burna sunaikina sielą.

¹² Nesipirškite mirčiai savo gyvenimo paklydimais, / neužsitraukite žūties savo rankų darbais. / ¹³ Dievas nepadarė mirties / ir nesidžiaugia gyvųjų žūtimi, / ¹⁴ jis sukūrė visa, kad būtų. / Visi pasaulio kūriniai savaime sveiki, / jie neturi mirtinų nuodų, / mirusiųjų pasaulis žemėje neviešpatuoja, / ¹⁵ nes teisumas nemarus.

Nedorelių samprotavimai

¹⁶ Bet nedori žmonės darbu ir žodžiu prisišaukė mirtį, / laikydami ją drauge, / ilgėjosios jos ir sudarė su ja sandorą, / nes jiems dera būti kartu su ja.

2 Juk jie klaidingai samprotavo, sakdami sau: / „Trumpas ir liūdnas mūsų gyvenimas, / nėra jokio

vaisto nuo mirties, / ir nežinoma, kad kas būtų sugrįžęs iš mirusiųjų pasaulio. / ² Tik atsitiktinai esame gimę / ir ilgainiui būsime lyg niekada nebuvę, / nes alsavimas mūsų šnervėse – tik dūmai, / o protas – žiežirba, mūsų širdies plakimo įžiebta. / ³ Kai ji užgęsta, kūnas pavirsta pelenais, / o dvasia išsisklaido kaip skystas oras. / ⁴ Ilgainiui net mūsų vardas bus užmirštas, / ir niekas nebeatmins, ką mes padarėme. / Mūsų gyvastis pradings kaip debesies likučiai / ir bus išsklaidyta tarsi migla, / kurią nuveja saulės spinduliai / ir išsklaido jos šiluma. / ⁵ Mūsų gyvenimas trunka, kol praeina šešėlis, / o iš mirties negrįžtama, / nes ji užantspauduota, ir nė vienas nebesugrįžta [atgal].

⁶ Tad eime, mėgaukimės esamomis gėrybėmis / ir su jaunatviška aistra godžiai naudokimės kūriniais. / ⁷ Tesilieja mums brangus vynas ir kvapūs tepalai, / tenepraeina pro šalį jokia pavasario gėlė. / ⁸ Vainikuokimės rožių žiedais, kol jie nevysta. / ⁹ Niekas iš mūsų tenesišalina iš mūsų užavimo, / palikime visur savo malonumų ženklus, / nes tai mūsų dalis ir mūsų paveldas. / ¹⁰ Išnaudokime neturtingą teisų žmogų, / nesigailėkime našlių / nei gerbkime seno ilgaamžio žmogaus žilus plaukus. / ¹¹ Mūsų jėga tenustato, kas teisus, / nes kas silpna, tas nenaudinga.

¹² Patykokime teisaus žmogaus, / nes jis mus varžo ir priešinasi mūsų darbams, / prikaišioja nusižengimais Įstatymui ir kaltina netikusį mūsų auklėjimą. / ¹³ Jis skelbiasi pažįstas Dievą / ir vadina save Viešpaties vaiku. / ¹⁴ Jis – gyvas mūsų sumanymų priešas, / ir, vien jį pamačius, darosi nemalonu, / ¹⁵ nes jo gyvenimo būdas

ne kaip visų žmonių, / o jo keliai labai keisti. / ¹⁶ Jam mes lyg netikri pinigai, / ir mūsų kelių jis vengia kaip purvo. / Jis skelbia, kad teisiųjų likimas – laimė, / ir giriasi, kad Dievas jo tėvas. / ¹⁷ Pažiūrėkime, ar jo žodžiai tikri, / sužinokime, kas jam atsitiks sulaukus gyvenimo galo. / ¹⁸ Juk jei teisusis – Dievo vaikas, / Dievas padės jam ir išgelbės iš priešų rankų. / ¹⁹ Ištikime jį užgaule ir kančia, / kad pažintume jo būdo švelnumą / ir išmėgintume jo kantrybę. / ²⁰ Pasmerkime jį gėdingai mirčiai, / nes, anot jo, Dievas juo pasirūpins.“

²¹ Taip jie samprotavo, bet klydo, / nes juos apakino jų piktumas. / ²² Jie nepažino Dievo paslapčių, / nedėjo vilčių į šventumo atlygį, / netikėjo nekaltų sielų garbe. / ²³ Juk Dievas sukūrė žmogų, kad būtų nemarus, / padarė jį savo amžinybės paveikslu. / ²⁴ Bet per velnio pavydą mirtis atėjo į pasaulį, / ir jo bičiuliai tai patiria.

Dievo užmojo paslaptys

3 Tačiau teisiųjų sielos – Dievo rankose, / ir kančia jų nepalies. / ² Kvailų žmonių akimis atrode, kad jie mirė, / ir jų išėjimas buvo laikomas nelaime, / ³ o kelionė iš mūsų gyvenimo – visiška žūtimi. / Tačiau jie yra ramybėje. / ⁴ Net jeigu žmonių akimis jie ir buvo nubauti, / jų viltis kupina nemarumo. / ⁵ Truputį pavarginti, jie bus labai laimingi, / nes Dievas juos išmėgino ir rado savęs vertus. / ⁶ Kaip auksą lydykloje jis juos išmėgino / ir kaip deginamosios aukos atnašą priėmė. / ⁷ Dievo apsilankymo metu jie švytės, / tarsi kibirkštys šokinės po ražieną. / ⁸ Jie teis tautas ir valdys žmones, / o Vieš-

pats bus jų Karalius amžinai. / ⁹ Kas juo pasitiki, tas supras tiesą; / ištikimieji patirs jo meilę, / nes malonė ir gailėstingumas laukia jo šventųjų, / o jis rūpinasi savo išrinktaisiais. / ¹⁰ Tuo tarpu nedorėliai dėl savo užmačių bus tinkamai nubauti, / nes jie nepaisė teisingumo ir nusigrėžė nuo Viešpaties. / ¹¹ Juk niekais laikantys išmintį ir drausmę yra nelaimingi: / tuščia tokių žmonių viltis, / bevaisis jų triūsas / ir nenaudingi jų darbai; / ¹² jų žmoniškos kvailios, / vaikai niekam tike, / palikuonys prakeikti.

¹³ Laiminga jau veikiau bevaisė moteris, / išlikusi nekaltą / ir nepažinusi neteisėto ryšio, / nes ji bus vaisinga sielų teismo dieną. / ¹⁴ Laimingas ir tas eunuchas, / kuris nėra neteisėtai elgęsis / ar Viešpatį plūdęs, / nes už ištikimybę bus jam suteikta ypatinga malonė / ir didžio džiaugsmo vieta Viešpaties šventykloje. / ¹⁵ Juk sąžiningo triūso vaisius garbingas, / o išminties šaknis – nemari. / ¹⁶ Tačiau svetimautojų vaikai nesubręs, / ir neteisėto ryšio palikuonys žus. / ¹⁷ Net jeigu ir ilgai gyventų, jie bus laikomi nieku, / ir jų senatvė galų gale bus be garbės. / ¹⁸ Jeigu jie mirtų anksti, neturės nei vilties, / nei paguodos teismo dieną. / ¹⁹ Nedorės kartos galas būna skausmingas!

4 Geriau neturėti vaikų, bet būti doram, / nes nemarumas įamžina dorybės atminimą, / o ją pripažįsta ir Dievas, ir žmonės. / ² Jeigu ji akivaizdi, žmonės ja seka, / o kai jos nėra, jos ilgisi. / Pergale vainikuota ji amžinai triumfuoja, / nugalėjusi varžybose dėl kilnaus laimikio. / ³ Tačiau nedorėlių jaunikių spiečius

bus niekam tikęs; / nė vienas jų neteisėtų daigų neišleis giliai šaknų / ir neatsirems į tvirtą pagrindą. / ⁴ Net jeigu jų šakos kuriam laikui ir sužaliuotų, / būdami netvirtai, jie svirduliuos vėjyje / ir bus viesulų išrauti. / ⁵ Jų šakos bus nulaužtos nelaiku, / jų vaisiai nenaudingi, / neprinokę valgyti ir niekam tike. / ⁶ Iš neteisėtos lovos gimę jų vaikai / teisiami liudija savo tėvų nedorumą.

⁷ O teisusis, nors ir pirma laiko mirtų, / ras poilsį. / ⁸ Juk ne ilgas gyvenimas teikia garbingą senatvę; / ji negali būti matuojama metais. / ⁹ Žmogaus išmintis – jo žili plaukai, / o gyvenimas be dėmės – tikra senatvė. / ¹⁰ Tapęs Dievui brangus, jis buvo jo mylimas, / ir, kadangi gyveno tarp nusidėjėlių, buvo paimtas, / ¹¹ išplėstas, kad pikta neiškraipytų jo supratimo / ar apgaulė nesuviliotų jo sielos. / ¹² Juk pikto žavesys užtemdo tai, kas gera, / o negeri norai sugadina nekaltą protą. / ¹³ Tapęs tobulas per trumpą laiką, / jis pasiekė ilgo gyvenimo pilnatvę; / ¹⁴ Viešpačiui patiko jo siela, / todėl jis išskubino jį iš nedoros aplinkos. / Tačiau žmonės, tai matydami, nesuprato; / jiems neatėjo į širdį, / ¹⁵ kad malonė ir gailėstingumas laukia išrinktųjų / ir kad jis rūpinasi savo šventaisiais.

¹⁶ Miręs teisusis / pasmerks gyvenančius nusidėjėlius, / o per trumpą laiką ištobulėjusi jaunystė / pasmerks ilgą nedorėlio senatvę. / ¹⁷ Tie žmonės mato išmintingo žmogaus galą, / bet nesupranta, ką Viešpats jam skyrė / ir kodėl jį apsaugojo. / ¹⁸ Nedorėliai matys jį ir niekins, / bet Viešpats juoksis iš jų. / ¹⁹ Paskui taps jie paniekinamais lavonais, / amžina pašaipa tarp mirusiųjų. / Tikrai Dievas parblokš juos nebylius, / išplėš iš šaknų; /

jie bus visiškai sunaikinti, / kentės širdgėlą, / o jų atminimas pražus.

Nedorelių teismas

²⁰ Jie ateis, drebėdami iš baimės, / kai jų nuodėmės bus skaičiuojamos, / ir jų nusikaltimai pasmerks juos / tiesiai į akis.

5 Tuomet teisusis pakėlęs galvą stosis / priešais savo engėjus / ir tuos, kurie niekais laikė jo darbus. / ² Tai matydami, jie drebės baisiai išsigandę, / ir bus apstulbinti dėl netikėto teismo išgelbėjimo. / ³ Pilni sąžinės graužimo, jie tarpusavyje kalbės, / ir, dejuodami dvasios skausme, sakys: / ⁴ „Tai žmogus, kurį mes kadaise išjuokėme / ir laikėme patyčių priežodžiu. / Kokie neišmanėliai buvome! / Jo gyvenimą laikėme pamišimu, / o jo mirtį – negarbe. / ⁵ Kaip jis galejo būti įskaičiuotas į Dievo vaikus? / Kodėl jo dalis tarp šventųjų? / ⁶ Vadinasi, mes išklydome iš tiesos kelio, / mums nešvietė teismo šviesa, / ir neužtekėjo niekada saulė! / ⁷ Sotinomės pikto ir žūties keliuose, / keliavome per neįžengiamus tyrus, / o Viešpaties kelio nepaisėme. / ⁸ Kokia nauda mums iš išžulumo? / Ką atnešė mums turtai ir didžiavimasis? / ⁹ Visa tai pradingo kaip šešelis, / kaip pasklidęs gandas, / ¹⁰ kaip plaukiantis per kylančias bangas laivas, / kurio nė pėdsako praplaukus nelieka, / nė kilio tako bangose nebegalima rasti, / ¹¹ arba kaip paukščiui praskridus / nerandama jokio jo skrydžio ženklo, / skystas oras, užgautas sparnų kirčių / ir prapleštas skrydžio veržlios jėgos, / sparnais plasnojant perskrendamas, / o po skrydžio nelieka ten jokio ženk-

lo, / ¹² arba kaip, paleidus strėlę į taikinį, / jos perskrostant oras / tučtuojau vėl taip susilieja, / kad niekas neberanda strėlės tako. / ¹³ Taip ir mes, vos gimę, išėjome niekais, / negalėjome parodyti jokio dorybės ženklo / ir buvome per savo nedorumą visiškai sunaikinti!“

¹⁴ Nedorelių viltis – lyg vėjo nešamas usnies pūkelis, / lyg lengva šalna, audros nupūsta; / ji išblaškoma kaip dūmai vėjyje / ir išblėsta kaip vienos dienos svečio atminimas. / ¹⁵ O teisieji gyvena per amžius; / jiems atlygina Viešpats, / jais rūpinasi Aukščiausiasis. / ¹⁶ Todėl jie gaus karališką vainiką / ir grožiu spindinčią karūną iš Viešpaties rankų, / nes jis globos juos savo dešine, / gins savo petimi.

¹⁷ Viešpats ginkluosis pavydulinga meile / ir kūrinių pavers ginklu savo priešams nubauti; / ¹⁸ jis užsivilks teisumą kaip šarvus / ir užsidės tikrą teisingumą kaip šalną; / ¹⁹ jis pasiims šventumą kaip nenugalimą skydą, / ²⁰ perkals didelį pyktį į kalaviją, / ir Visata drauge su juo kovos prieš neišmanėlius. / ²¹ Taiklios žaibų strėlės išleks, / puls taikinį iš debesų / kaip iš gerai įtempto lanko, / ²² ir pilna pykčio kruša lėks kaip iš mėtųklės. / Juos daužys išėlę jūros vandenys, / ir patvinusios upės užlies nesigailėdamos. / ²³ Pakils prieš juos galingas vėjas, / ir audra vėtyt juos kaip pelus. / Taip neteisingumas nuniokos visą žemę, / ir nedorumas sugriaus galiūnų sostus.

Ispėjimas galingiesiems

6 Tad klausykites, karaliai, ir supraskite; / mokykitės, plačiosios žemės viešpačiai! / ² Išgirskite,

kurie valdote gyventojų mases / ir didžiuojatės tautų daugybe! / ³ Juk Viešpats davė jums valdžią, / Aukščiausiasis suteikė savarankiškumą; / jis pats tirs jūsų darbus ir tyrinės jūsų užmojus, / ⁴ jei jūs, jo karalystės tarnai būdami, / nevaldote teisingai, / nesilaikote Įstatymo / ir negyvenote pagal Dievo valią. / ⁵ Baisiai ir staiga jis ateis pas jus, / nes griežtas teismas užklumpa valdančiuosius. / ⁶ Paprastam žmogui gali būti atleista iš pasigailėjimo, / bet galingieji bus griežtai teisiami. / ⁷ Visų Valdovas nesigūžia nė prieš vieną, / nerodo pagarbos kieno nors didybei, / nes jis padarė mažą ir didelį / ir visais lygiai rūpinasi. / ⁸ Galingiesiems parengtas reiklus ištyrimas, / ⁹ tad jums, valdovai, skirti šie mano žodžiai, / kad mokytumėtės išminties ir nenusižengtumėte. / ¹⁰ Tik tie bus išrinkti į šventuosius, / kurie pagarbiai laikosi šventų įsakų; / tik tie susilauks apgynimo, / kurie bus iš jų pasimokę. / ¹¹ Tad dekitės į širdį mano žodžius, / troškite ir būsite pamokyti.

¹² Spinduliuojanti ir neblėstanti išmintis / lengvai pastebima tų, kurie ją myli, / ir surandama tų, kurie jos ieško. / ¹³ Ji skuba atskleisti save tiems, / kurie jos troškia. / ¹⁴ Kas keliiasi anksti jos ieškoti, tas nepavargs, / nes ras ją sėdinčią prie savo durų. / ¹⁵ Apie ją mąstyti protingiausia; / kas dėl jos budi, tas greitai nebeturės rūpesčių. / ¹⁶ Juk ji pati eina ieškoti tų, kurie jos verti, / geraširdiškai jiems pasirodo takuose / ir pasitinka juos prie kiekvieno užmojo.

¹⁷ Išminties pradžia – nuoširdus noras mokytis, / o atsidejimas mokymuisi – meilė. / ¹⁸ Meilė – laikymasis jos įstatų, / laikymasis įstatų – nema-

rumo pagrindas, / ¹⁹ o nemarumas priartina žmogų prie Dievo. / ²⁰ Taigi išminties ieškojimas parengia karalystei. / ²¹ Todėl jūs, tautų valdovai, / jeigu jums malonūs jūsų sostai ir skeptrai, / gerbkite išmintį, / kad galėtumėte amžinai karaliauti.

²² Jums paskelbsiu, kas yra išmintis ir kaip ji atsirado; / neslėpsiu nuo jūsų jokių paslapčių, / bet papasakosiu apie ją nuo kūrimo pradžios, / neprasilenkdamas su tiesa, paskleisiu jos pažinimą. / ²³ Žlugdančio pavydo su savimi neimsiu, / nes jis neturi nieko bendra su išmintimi. / ²⁴ Pasaulio išgelbėjimą laiduoja didelis išminčių skaičius, / o tautos gerovę – išmintingas karalius. / ²⁵ Tad mokykitės iš mano žodžių; / tai jums pravers.

Pagarba išminčiai

7 Ir aš iš tikrųjų esu marus žmogus, kaip visi kiti, / palikuonis pirmojo sukurto žmogaus, žemės vaikas. / Motinos iščiose gavau trapią prigimtį, / ² per dešimt mėnesių – kūną ir kraują, / iš vyro sėklos ir malonumo, kuris lydi santuoką. / ³ Ir aš vos gimęs įkvėpiau visiems bendro oro, / atsirėmiau į tą pačią visiems bendrą žemę; / pravirkdamas išrečiau tą patį pirmąjį garsą, kaip visi, / ⁴ buvau rūpestingai auginamas vystyklusose. / ⁵ Juk joks karalius kitokios gyvenimo pradžios nėra turėjęs, / ⁶ visi panašiai ateina į gyvenimą / ir panašiai išeina.

⁷ Todėl meldžiausi, / ir man buvo suteiktas supratimas, / šaukiausi pagalbos, / ir atėjo pas mane išminties dvasia. / ⁸ Ją vertinau labiau, negu skeptrą ir sostą, / o turtus, palyginti su ja, laikiau niekais. / ⁹ Nelyginau

jos nė su brangakmeniu, / nes visas auksas prieš ją – / tik žiupsnis smilčių, / o sidabras – tik molis. / ¹⁰ Mylejau ją labiau už sveikatą ir grožį, / branginau labiau už dienos šviesą, / nes jos spindesys niekada negęsta. / ¹¹ Drauge su ja atėjo man visa, kas gera, / ir iš jos rankų – nesuskaičiuojami turtai. / ¹² Visa tai mane džiugino, / nes išmintis mokė tinkamai juos panaudoti, / nors ir nesupratau, kad ji buvo jų kūrėja. / ¹³ Atvira širdimi mokiausi ir norom dalijuosi, / jos turtų neslepiu. / ¹⁴ Juk ji – neišsemiamas lobis mirtingiesiems; / visi, kas įgyja šį lobį, laimi draugystę su Dievu, / jos mokymo dovanomis geriau jį pažįsta.

Išminties šaltinis – Dievas

¹⁵ Teiškoko mane Dievas išmintingai kalbėti / ir protauti kaip dera man suteiktų dovanų dėka, / nes jis pats vadovauja išminčiai / ir pataiso išmintinguosius. / ¹⁶ Jo rankose – ir mes, ir mūsų žodžiai, / ir visas supratimas bei gebėjimai. / ¹⁷ Juk jis suteikė man tikrą esamų dalykų pažinimą, / kad suvokčiau pasaulio sandarą ir pradmenų jėgą, / ¹⁸ laikų pradžią, pabaigą ir vidurį, / saulėgrįžos kaitą ir metų laikų seką, / ¹⁹ metų ratą ir žvaigždynų padėtį, / ²⁰ gyvulių prigimtį ir žvėrių būdą, / vėjų galybę ir žmonių mąstymą, / augalų rūšis ir vaistingąsias šaknų savybes. / ²¹ Sužinojau, kas paslėpta ir kas aišku, / ²² nes mane mokė išmintis, visų dalykų išradėja.

Juk ji turi dvasią – / protingą, šventą, / vienatinę, visokeriopą, / jautrią, judrią, / skaidrią, tyrą, / aiškia, nepažeidžiamą, mylinčią gerį, / išvalgią, / ²³ nenugalimą, geradariš-

ką, labdaringą, / ištikimą, saugią, ramią, / visagalę, visa prižiūrinčią / ir pripildančią visas dvasias, / protingas, tyras ir jautriausias. / ²⁴ Juk išmintis judresnė už visa, kas juda; / ji apgaubia visus daiktus ir pripildo savo tyrumo. / ²⁵ Ji – Dievo galybės alsavimas / ir tyras Visagalio šlovės spinduliavimas; / todėl niekas, kas sutepta, į ją neprasismelkia. / ²⁶ Ji – amžinosios šviesos atspindys, / nesuteptas Dievo veiklos veidrodis / ir jo gerumo paveikslas. / ²⁷ Ji viena, bet gali visa aprėpti; / pati nesikeisdama, ji visa atnauji- na. / Per kartų kartas ji įeina į šventas sielas, / padarydama jas Dievo draugais ir pranašais, / ²⁸ nes Dievas myli tik tą, / kuris bendrauja su išmintimi. / ²⁹ Ji puikesnė už saulę / ir nustelbia visus žvaigždynus. / Palyginti su dienos šviesa, ji atrodo šviesesnė, / ³⁰ nes dieną išstumia naktis, / o išminties nenugali joks nedorumas.

8 Ji galingai plinta nuo vieno žemės krašto iki kito / ir veiksmingai valdo Visatą.

Išmintis – gyvenimo draugė

² Mylejau ją ir jos ieškojau nuo jaunystės; / aš troškau padaryti ją savo nuotaka / ir buvau sužavėtas jos grožio. / ³ Dalydamasi Dievo gyvenimu, ji puošia savo kilnų gimimą, / ir Visatos Valdovas visada ją mylėjo. / ⁴ Jai atsiskleidžia Dievo žinija, / ji – jo darbų bendrininkė. / ⁵ Jei gyvenime trokštame turtų, / tai kas gali būti turtingiau už išmintį, / kuri visa tai padaro? / ⁶ Jei protingumas našus, / tai juo našesnė ji, išradėja. / ⁷ O jei kas myli teisumą, / tai išminties darbų vaisiai yra dorybės, / nes

ji moko savitvardos ir apdairumo, /
teisumo ir drąsos, / o gyvenime žmo-
nėms nėra nieko vertesnio. / ⁸ Jei kas
trokšta daug gauti iš patirties, / tai
ji žino praeitį ir numato ateitį, / ji
supranta posakius ir atspėja mįsles, /
ji iš anksto numato ženklus bei ste-
buklus / ir laikotarpių bei amžių pa-
darinius.

⁹ Tad nutariau parsivesti ją į na-
mus kaip draugę, / nes žinojau, kad
ji gerai man patars / ir padrąšins,
ištikis rūpesčiams bei širdgėlai. /
¹⁰ Per ją manimi gėrėsis minios / ir
būsiu gerbiamas seniūnų, / nors esu
tik jaunuolis. / ¹¹ Teisme jie matys
mano išvalgumą, / ir valdovų akyse
būsiu nuostabus. / ¹² Man nutilus, jie
palauks, / man kalbant, jie įdėmiai
klausysis, / o jeigu kalbėsiu ilgiau, /
jie užsiims rankomis burnas. /
¹³ Per ją tapsiu nemarus / ir paliki-
siu palikuonims išliekantį atmini-
mą. / ¹⁴ Valdysiu žmones, / ir man
bus pavestos tautos. / ¹⁵ Nuožmūs
didžiūnai išgirdę išsigąs manęs; /
žmonių sueigoje būsiu kilnus, / o mū-
šyje – drąsus. / ¹⁶ Parėjęs namo, joje
rasiu ramybę, / nes su ja bendraujant
negali būti kartėlio, / gyvenant su ja
nėra širdgėlos, / veikiau linksmu-
mas ir džiaugsmas.

¹⁷ Apsvarstęs protu bei apmąstęs
širdyje, supratau, / jog giminystė su
išmintimi teikia nemarumą, / ¹⁸ drau-
gystė su ja – tyrą malonumą, / jos
rankų triūsas – neišsemiamus tur-
tus, / lavybos jos draugėje – supрати-
mą, / pokalbis su ja – išgarsėjimą, /
ir leidausi jos ieškoti, kad jos įgy-
čiau. / ¹⁹ Buvau iš tikrųjų gabus
vaikas, / man buvo tekusi kilminga
siela, / arba veikiau, būdamas kilmin-

gas, gavau nesuteptą kūną. / ²⁰ Bet
suvokiau, kad neigysiu išminties, /
jeigu Dievas man jos neduos – / tai
buvo ženklas suprasti, kas gali tą
dovaną duoti, – / tad kreipiausi į Vieš-
patį, maldavau / ir iš visos širdies
sakiau:

Malda

9 „Mano protevių Dieve ir gai-
lestingumo Viešpatie, / kuris
visa padarei savo žodžiu / ² ir savo
išmintimi sukūrei žmogų, / kad tap-
tų tavo padarytų kūrinių šeimini-
ku, / ³ valdytų pasaulį šventumu ir
teisumu / ir dora širdimi tartų nuo-
sprendį! / ⁴ Suteik man išminties, su
kuria dalijiesi savo sostu^b, / ir neiš-
brauk manęs iš savo vaikų. / ⁵ Juk
aš – tarnas, tavo tarnaitės sūnus, /
silpnas žmogus ir trumpaamžis, /
menkai išmanantis teismą ir įstaty-
mus. / ⁶ Juk iš tikrųjų net tobulas
žmogus / mirtingųjų bus laikomas
nieku be tavo išminties. / ⁷ Tu išrin-
kai mane būti savo tautos karaliu-
mi / ir savo sūnų bei dukterų tei-
sėju. / ⁸ Tu įsakei statyti šventyklą
ant tavo šventojo kalno / ir aukurą
tavo buveinės mieste, / atvaizdą tavo
šventosios Padangtės, / kurią tu pri-
rengi nuo pat pradžios. / ⁹ Su tavimi
išmintis, / kuri žino tavo darbus, / ir
buvo, kai padarei pasaulį; / ji suvo-
kia, kas malonu tavo akyse ir kas
teisinga pagal tavo įsakymus. / ¹⁰ At-
siųsk ją iš šventojo dangaus, / pa-
siųsk nuo savo šlovės sosto, / kad ji
triūstų su manimi, / ir aš žinočiau,
kas tau malonu. / ¹¹ Ji visą žino ir
supranta, / santūriai vadovaus man
mano reikaluose / ir apsaugos savo

^{8,12a} Susižavėjimo ženklas. ^{9,4b} Arba: „išminties, savo sosto tarnaitės“.

didingumu. / ¹² Tada mano darbai bus tau malonūs, / aš teisingai valdysiu tavo tautą / ir būsiu vertas savo tėvo sosto. / ¹³ Juk kas gali perprasti Dievo užmojų? / Kas gali suvokti, ko Viešpats nori? / ¹⁴ Mirtingųjų svarstymai nieko verti, / o mūsų sumanymai nepatikimi, / ¹⁵ nes irus mūsų kūnas nusveria sielą, / ir ši molinė pastogė slopina neramų protą. / ¹⁶ Mes sunkiai atspėjame, kas yra žemėje, / ir tik triūsdami randame, kas po ranka, / bet kas ištyrė, kas yra danguje? / ¹⁷ Kas būtų sužinojęs tavo valią, / jeigu tu nebūtum davęs išminties / ir siuntęs savo šventos Dvasios iš aukštybių? / ¹⁸ Taip įvyko, kad žemės vaikų takai buvo ištiesinti, / žmonės išmokyti, kas tau malonu, / ir išgelbėti išmintimi.“

Nuo Adomo iki Mozės

10 Išmintis globojo pirmąjį sukurta pasaulio tėvą, / kai jis buvo vienui vienas. / Ji pakėlė jį iš nuopuolio / ² ir davė jam galios visa valdyti. / ³ Bet neteisis žmogus, atsitolinęs nuo jos per savo pyktį, / žuvo dėl to, kad įniršęs užmušė brolių. / ⁴ Kai dėl jo buvo aptvindyta žemė, / išmintis vėl atėjo jos gelbėti, / plukdydama teisųjį žmogų mediniu laivu. / ⁵ Tautas užvaldžius visuotiniui nedorumui, / išmintis atpažino teisųjį žmogų, / išlaikė jį be dėmės Dievui ir stiprino / net tada, kai buvo gaila savo vaiko^a.

⁶ Nedorėliams žūvant, / išmintis gelbėjo teisųjį žmogų; / jis pabėgo nuo ugnies, / nužengusios ant Penkių miestų. / ⁷ Dar tebėra jų nedoru-

mo liudijimas: / nuolat rūkstantys tyrai, / augalai, vedantys vaisius, kurie nenunoksta, / ir druskos stulpas, / stovintis kaip paminklas smalsiai sie-
lai^b. / ⁸ Apsilenkdami su išmintimi, / jie ne tik pakenkė sau, nepažindami, kas gera, / bet ir paliko pasauliui savo kvailybės ženklą, / kad jų ka-
lės neliktų nepastebėtos.

⁹ Išmintis gelbėjo savo tarnus iš vargų. / ¹⁰ Teisiajam žmogui bėgant nuo savo brolio pykčio, / ji vedė jį tiesiais takais, / parodė jam Dievo karalystę / ir mokė šventų dalykų. / Ji praturtino jį sėkmingu triūsu / ir gausino jo pastangų vaisius. / ¹¹ Ji gynė nuo engėjų gobšumo / ir padarė jį turtingą. / ¹² Ji uoliai saugojo jį nuo priešų / ir gynė nuo pasalu; / sunkiose grumtynėse ji suteikė jam pergalę, / kad žinotų, jog pagarbi Dievo baimė / galingesnė už visa kita.

¹³ Kai teisusis žmogus buvo par-duotas, / išmintis jo nepaliko, / bet jį išgelbėjo nuo nuodėmės. / ¹⁴ Ji nužengė su juo į kalėjimą / ir nepaliko jo grandinėse, / bet suteikė jam karalystės skeptrą / ir galią valdyti savo engėjus. / Įrodžiusi, kad jo kaltintojai melagiai, / ji suteikė jam amžiną garbę.

Išėjimas iš Egipto

¹⁵ Šventą tautą ir taurią giminę / išmintis išlaisvino iš žemės engėjų. / ¹⁶ Ji įėjo į Viešpaties tarno sielą ir pasipriešino / siaubingiems karaliams ženklais ir stebuklais. / ¹⁷ Ji atlygino šventųjų žmonių darbus, / vedė juos nuostabių keliu, / buvo jiems paunksnė diena / ir žvaigždžių šviesa naktį. /

¹⁸ Ji pervedė juos per Raudonąją jūrą, / vesdama per gilius vandenį, / ¹⁹ o jų priešus paskandino, / vėl išspaudama juos iš gelmių. / ²⁰ Todėl dorieji apiplėšė nedorelius; / jie giedojo giesmes, Viešpatie, tavo šventajam vardui / ir šlovino sutartinai tavo ginančią ranką. / ²¹ Išmintis atvėrė nebylių burnas / ir įgalino mažylių liežuvių aiškiai kalbėti.

11 Išmintis dovanojo sėkmę jų žygiams šventojo pranašo ranka.

² Jie keliavo per negyvenamą dykumą / ir stotės palapines nuošaliuose vietose; / ³ jie atsilaukė prieš užpuolikus / ir atsigynė nuo priešų. / ⁴ Kai ištrokšdavo, jie šaukdavosi tavęs, / ir gaudavo vandens iš aukštos uolos, / iš kieto akmens troškuliui numalšinti. / ⁵ Tai, kas buvo įrankis jų priešams bausti, / tapo jiems palaima sunkumams ištikus.

⁶ Vietoj sudrumsto ir krauju išniekinto / amžinai tekančio vandens šaltinio / ⁷ kaip išpėjimą dėl įtasto žudyti kūdikius / tu davei izraelitams netikėtai apščiai vandens, / ⁸ parodydamas troškuliui, kurį jie tuomet patyrė, / kaip griežtai tu baudi jų priešus. / ⁹ Tiktai būdami išbandyti, / nors nuplakei juos tik gailestingumu, / jie suprato, kaip kentėjo nedoreliai, baudžiami pykčiu. / ¹⁰ Tu bandei savuosius išpėdamas, / kaip daro tėvas, / o nedorelius dorėjai pasmerkdamas, / kaip daro reiklus karalius. / ¹¹ Namie ir toli nuo namų / egiptiečiai buvo panašiai nualinti; / ¹² juos persmelkė dviguba širdgėla / ir apėmė vaitojimas, atsiminus, kas įvyko, / ¹³ nes sužinoję, kad per jų nubaudimą / izraelitai gavo naudos, / jie suprato, jog tai

buvo Viešpaties darbas. / ¹⁴ Juk nors ir tyčiojosi jie, atmesdami / anksčiau išmestąjį ir įstumtąjį į pavojų, / galų gale jie juo stebėjosi, / nes troško kitaip negu teisieji.

Dievo gailestingumas

¹⁵ Atlygindamas už jų paiką ir nedorą mąstymą, / skatinusį garbinti nebylius žalčius ir beverčius žvėris, / tu siuntei spiečius nebylių gyvūnų jiems nubausti, / ¹⁶ kad sužinotų, / jog žmogus baudžiamas tuo, kuomet nusideda. / ¹⁷ Tavo visagalė ranka, / sukūrusi pasaulį iš padrikos medžiagos, / lengvai galėjo pasiųsti prieš juos / būrius meškų ar drąsių liūtų, / ¹⁸ arba naujai sukurtų, itūžusių nežinomų žvėrių, / arba tokių, kurie prunkščia ugnimi, / arba tokių, kurių akys svaidda baisias kibirkštis. / ¹⁹ Ne tik jų daroma žala galėtų sunaikinti, / bet ir vien siaubą keliantis jų pasirodymas / galėtų užmušti kiekvieną. / ²⁰ Net be viso to, / teisingumo vejami ir tavo galybės blaškomi, / jie vienu atsikvėpimu galėjo būti išguldyti. / Bet tu sutvarkei visa, / paisydamas saiko, skaičiaus ir svorio.

²¹ Tu visada gali parodyti savo didžią jėgą, / ir kas galėtų pasipriešinti tavo rankos galybei? / ²² Juk prieš tave visas pasaulis – lyg dulkelė, / nusverianti svarstyklės, / ir lyg ryto rasos lašas, / nukrintantis ant žemės. / ²³ Bet tu gailestingas visiems, / nes visa gali; / tu nepaisai žmonių nuodėmių, / kad jie galėtų atgailauti. / ²⁴ Tu myli visa, kas yra, / ir nesišlykšti niekuo, ką esi padaręs, / nes nebūtum padaręs, / jei būtų nekentęs. / ²⁵ Kaip būtų galėjęs kas nors išsilaikyti, / jeigu tu nen-

retum? / Arba būti išlaikytas, / jeigu nebūtų buvęs tavo pašauktas? / ²⁶ Tu pasigaili visų, / nes jie tavo, Viešpatie, / kuris myli visa, kas gyva.

12 Tavo nemari dvasia yra visur! / ² Todėl tu pamažėle pataisai nusižengiančius, / įspėji ir primeni jiems dalykus, kuriais nusiadedą, / kad jie paliktų savo nedorumą / ir dėtų viltis į tave, Viešpatie!

³ Ir senųjų savo šventojo krašto gyventojų / ⁴ tu nekentei dėl jų bjaurių nusikaltimų, / kerėjimų ir palaidų apeigų, / ⁵ negailestingo kūdikių žudymo / ir aukojimo puotų, / vaišinantis žmogaus kūnu ir krauju. / Tuos pagonių apeigų dalyvius, / ⁶ tuos tėvus, žudančius bejėgius kūdikius, / tu norėjai sunaikinti mūsų protėvių rankomis, / ⁷ idant tas kraštas, iš visų kraštų tau brangiausias, / primtų garbingą Dievo vaikų nausėdiją. / ⁸ Bet net jų tu pasigaileėjai, / nes jie buvo tik žmonės, / ir siuntei širšes kaip savo kariuomenės šauklius, / kad juos pamažėle išnaikintų. / ⁹ Tu nebūtum galėjęs atiduoti nedorelius / į teisiųjų rankas mūšyje / ar sunaikinti juos iš karto žvėrimis, / arba savo lemtingu žodžiu, / ¹⁰ bet, teisdamas juos pamažėle, / tu davei jiems proga atgailauti, / nors žinojai, kad jų giminė nedora, / jų piktumas jiems įgimtas / ir nusiteikimas niekada nepasikeis, / ¹¹ nes nuo pat pradžios jie buvo prakeikta giminė.

Ne ko nors bijodamas / tu palikai juos nebaustus už nuodėmes. / ¹² Kas gali tau sakyti: „Ką padarei?“ / Argi gali kas priešintis tavo nuosprendžiui? / Kas gali tave kaltinti už sunaikinimą tautų, / kurias tu pats padarei? / Argi gali kas stoti prieš tave / kaip nedorų žmonių gynėjas? /

¹³ Juk be tavęs nėra kito Dievo, / kuris viskuo rūpintųsi / ir kuriam turėtu-mei įrodyti, / kad tu nesi neteisingai pasmerkęs. / ¹⁴ Nėra nei karaliaus, nei valdovo, / kuris tau prieštarautų dėl tavo nubaustųjų. / ¹⁵ Tu teisus ir visa valdai teisingai, / laikydamas sve-tima savo galybei / pasmerkti baus-mės neužsitraukusį žmogų. / ¹⁶ Tavo jėga – teismo šaltinis; / visa valdy-damas, tu gali visų ir pasigailėti. / ¹⁷ Tu parodai savo jėgą, / kai netikima tavo visagalybe, / ir baudi įžulumą tų, kurie ją pažįsta. / ¹⁸ Nors esi visagalės jėgės, teisi atlaidžiai / ir didžiu atlai-dumu mus valdai, / nes, kai panori, jėga tarnauja tau.

¹⁹ Tokiais darbais tu pamokei sa-vo tautą, / kad teisus žmogus turi mylėti žmones, / ir savo vaikams da-vei gerą viltį, / nes suteiki vietos atgailai už nuodėmes. / ²⁰ Jeigu savo vaikų priešus, nusipelnčius mir-ti, / baudei taip atžvalgiai ir atlai-džiai, / suteikdamas jiems laiko ir vietos, / kad paliktų savo nedoru-mą, / ²¹ tai kaip reikliai teisei savo vaikus, / kurių protėviams prisiekei Sandoras, / kupinas gerų pažadų! / ²² Tad mus tu pataisai, / o mūsų priešus nuplaki dešimt tūkstančių kartų smarkiau, / kad mes teisdami pamąstytume apie tavo gerumą / ir teisiama tikėtumės gailestingumo.

²³ Todėl ir gyvenusius nedorai kvailą gyvenimą / kankinai jų pačių bjauriomis baisybėmis. / ²⁴ Jie nuėjo toli klaidis takais, / laikydami die-vais tai, ką net gyvuliai / niekina ir šlykštisi; / jie apsigaudinėjo kaip neprotingi kūdikiai. / ²⁵ Todėl tarsi neprotaujantiems vaikams / tu siuntei jiems savo nuosprendį kaip patyčias. / ²⁶ Bet tie, kurie nenorė-jo paisyti įspėjimo, / gauto per tokią

pašaiptą bausmę, / greitai turėjo patirti Dievo vertą pasmerkimą. / ²⁷ Per tas gyvuliškas dievybes, / kuriomis jie buvo nusivylę dėl savo pačių kančios / ir nubausti tų pačių kūrinių, / kuriuos laikė dievais, / jie pamatė ir pažino tikrąjį Dievą, / suvokdami jį, kurį anksčiau buvo paneigę. / Taip ant jų nužengė griežtas pasmerkimas.

Stabmeldystė

13 Iš prigimties kvaili buvo visi žmonės, / kurie gyveno, Dievo nepažindami, / ir, matydami gerus dalykus, / nepajėgė pažinti to, kuris yra^b, / nei pripažinti menininko, / stebėdamiesi jo darbais! / ² Jie laikė dievais ugnį, vėją arba judrų orą, / žvaigždžių ratą, galingą potvynį / arba didžiuosius dangaus šviesulius, / valdančius pasaulį. / ³ Gerėdamiesi jų grožiu, / žmonės manė, kad jie dievai, / tad leisk jiems sužinoti, / kiek daug didingesnis už juos jų Šeiminingas, / nes juos sukūrė tas, kuris yra grožio šaltinis. / ⁴ Žmonės stebino jų galybę ir grožį, / tad leisk jiems suvokti per juos, / kiek daug galingesnis tas, kuris juos padarė. / ⁵ Juk iš kūrinių didingumo ir grožio / panašiai suvokiamas ir jų Kūrėjas. / ⁶ Tačiau tų žmonių nereikia per daug peikti, / nes jie turbūt paklysta, / ieškodami Dievo ir norėdami jį rasti. / ⁷ Juk jie nesiliauja jo ieškoję, / gyvendami tarp jo kūrinių, / ir pasitiki tuo, ką mato, / nes matomi daiktai gražūs. / ⁸ Bet net jie negali būti pateisinami, / ⁹ nes jeigu įstengė būti tokie sumanūs, / jog galėjo spėlioti apie Visatą, / tai kodėl negalėjo atrasti jos VIEŠPATIES?

¹⁰ Bet nelaimingi sudėjusieji viltis į negyvus daiktus, / „dievais“ vadindami žmogaus rankų darbus, / meniškai apdorotą auksą, sidabrą / ir gyvulių atvaizdus / ar nenaudingą akmenį, senovės rankos tašini.

¹¹ Juk igudės dailidė nusikerta tinkamą medį, / dailiai nulupa visą jo žievę / ir, gražiai apdorojęs, padirba naudingą reikmenį, / tinkamą kasdien naudoti. / ¹² Nuo rankdarbio atlikusiais šipuliais / jis išsiverda valgyti / ir prisivalgo iki soties. / ¹³ Bet vieną niekam tikusį šipulį, / kreivą ir pilną gumbų pagali, / jis pasiima ir atliekamui laiku kruopščiai drožia. / Tą medį jis igudusiai drožinėja / ir suteikia jam žmogaus pavidalą / ¹⁴ arba išdrožia jį panašų į koki nors bevertį gyvūną. / Apglauستės ryškiai raudonais dažais, / nudažęs jo paviršių / ir užtapęs visas dėmes, / ¹⁵ jis padaro jam tinkamą nišą ir / įstatęs pritvirtina prie sienos vinimi. / ¹⁶ Jis pasirūpina, kad kartais nenukristų nuo sienos, / nes žino, jog jis pats sau padėti negali. / Juk iš tikrųjų tai tik paveikslas, / ir jam reikia juo rūpintis. / ¹⁷ Tačiau žmogus, melddamasis / dėl nuosavybės, vedybų ar vaikų, / nesigėdi kalbėtis su negyvu daiktu. / ¹⁸ Dėl sveikatos jis šaukiasi to, kas silpna, / dėl gyvybės meldžiasi negyvam daiktui, / globos maldauja visiškai bejėgį pagali, / laimingos kelionės – daiktą, negalintį paeiti, / ¹⁹ pelno, darbo ir sėkmingo amato / prašo iš daikto, / kuris negali rankų pakelti.

14 Koks kitas žmogus, rengdamasis / kelionėn per šėlstančias jūros bangas, / šaukiasi medžio

^{12,27a} Arba: „kurį anksčiau buvo atsisakę pažinti“. ^{13,1b} Žr. Iš 3,14.

gabalo, / dužlesnio už jį vežantį lai-
vą. / ² Juk noras pasipelnyti sugalvo-
jo tą laivą, / ir išmintis buvo amati-
ninkas, kuris jį pastatė, / ³ bet tavo
Apvaizda, Tėve, jį valdo. / Tu parū-
pinai jam net kelią per jūrą / ir sau-
gų taką per bangas, / ⁴ parodydamas
galis taip išgelbėti / iš bet kokio pa-
vojaus, jog net neįgudęs žmogus /
gali sėsti į laivą. / ⁵ Tu nori, kad tavo
išminties darbai neliktų bevaisiai, /
todėl žmonės patiki savo gyvastį /
net menkiausiam medžio gabalui /
ir, perkirtę bangų mūšą ant plausto,
saugiai atkeliauja. / ⁶ Net pačioje pra-
džioje, išdidiesiems milžinams žūs-
tant, / Visatos viltis išsigelbėjo ant
sielio / ir, tavo rankos vedama, / pa-
liko pasauliui naujos kartos sėklą. /
⁷ Palaimintas tas medis, / per kurį
ateina teisumas!

⁸ Tačiau prakeiktas ir rankomis
padarytas stabas, / ir tas, kuris jį
padarė, / už tai, kad jį padarė, / o
dūlėjantis daiktas – už tai, kad buvo
pavadintas dievu! / ⁹ Juk Dievui ly-
giai šlykštūs / ir nedoras žmogus,
ir jo nedorumas. / ¹⁰ Kas žmogaus
padaryta, tas bus nubauta drau-
ge su žmogumi, / kuris tai padarė. /
¹¹ Todėl dieviškasis teismas užklups
ir pagonių dievus, / nes, būdami Die-
vo kūrinijos dalis, / jie tapo pasibjau-
rėjimu, / pinklėmis žmonių sieloms /
ir spąstais kvailųjų kojoms.

¹² Mintis darytis stabus buvo iš-
tvirkimo pradžia, / ir jų išradimas
pagadino gyvenimą. / ¹³ Pradžioje jų
nebuvo, / ir amžinai jie neišliks. /
¹⁴ Jie atėjo į pasaulį per tuščias žmo-
nių viltis, / todėl jų laukia staigus
galas. / ¹⁵ Priblokštas ne laiku ištiku-
sio gedulo, / tėvas pasidarė staiga at-

imto vaiko paveikslą, / ir garbino kaip
dievą tą, / kuris vakar buvo tik ne-
gyvas žmogus, / ir perdavė paslaptis
bei apeigas savo valdiniam. / ¹⁶ Il-
gainiui tas nedoras paprotys išiga-
lėjo / ir tapo įstatymu. / ¹⁷ Ir valdovų
įsakymu drožiniai buvo garbinami. /
Negalėdami asmeniškai pagerbti /
toli gyvenančių valdovų, / įsivaizda-
vę jų išvaizdą iš tolo, / žmonės pa-
sidarė matomą paveikslą karaliaus, /
kurį norėjo pagerbti, / pataikaudami
nesančiam tarsi esančiam. / ¹⁸ Meni-
ninko noras išgarsėti / skatino net
karaliaus nepažinėjusius / jam reikš-
ti dievišką garbinimą. / ¹⁹ Galbūt no-
rėdamas patikti savo valdovui, / jis
triūsė prie dirbinio, darydamas jį kuo
gražesnę ir panašesnę. / ²⁰ O minios,
suviliotos kūrinio žavesio, / garbini-
mo vertu laikė tą, / kurį ką tik gėrbė
kaip žmogų. / ²¹ Ir tai virto spąstais
žmonijai, / nes, patekę į nelaimės
ar priespaudos vergystę, / žmonės
teikė netartinąjį Vardą / daiktams
iš akmens ir medžio. / ²² Nepasiten-
kindami Dievo pažinimo klaidomis, /
ištikti didelio sąmyšio, / kilusio iš
nežinojimo, / jie drįsta tas baisias
blogybes vadinti ramybe. / ²³ Atlik-
dami vaikų žudymo apeigas, / slap-
tas ceremonijas / ar beprotiškas ei-
senas su keistais papročiais, / ²⁴ jie
nebesilaiko dorumo nei gyvenime,
nei santuokoje, / ir klastingai žudo
vienas kitą / arba skaudina sveti-
mavimu. / ²⁵ Viskas susimaišė: krau-
jas ir žudynės, / vagystės ir apgau-
dinėjimai, / papirkinėjimas, neišti-
kimybė, / sąmyšis, kreiva priesaika, /
²⁶ vertybių sumaištis^a, nedėkingu-
mas, / sielų purvinimas, lytiniai iš-
krypimai, / santuokos nedarna, sve-

^{14,26a} Arba: „gerų žmonių sumaištis“.

timavimas ir ištivirkavimas, / ²⁷ nes visokio blogio priežastis, pradžia ir viršūnė – / nelabųjų stabų garbinimas, / ²⁸ arba džiūgaujant, / arba melagingai pranašaujant, / arba nedorai gyvenant, / arba kreivai prisiekinėjant. / ²⁹ Pasitikėdami negyvais stabais, / jie melagingai prisiekinėja ir nebijo patirti bausmės. / ³⁰ Bet juos ištiks dviguba bausmė, / nes, atsiduodami stabams, jie paniekino Dievą / ir, niekindami šventumą, su apgaule kreivai prisiekė. / ³¹ Juk ne jėga tų daiktų, kuriais žmonės prisiekia, / bet teisinga nusidėjėlių bausmė / visada lydi nedorėlių nusižengimus.

15 O tu, mūsų Dieve, esi geras ir ištikimas, / kantrus ir gailestingas visų Valdovas. / ² Net nusidėdami mes liekame tavo, / nes pripažįstame tavo galybę. / Bet nenusidėsime, žinodami, / kad priklausome tau. / ³ Tavo pažinimas veda į tobulą teisumą, / o tavo galybės pripažinimas – nedarumo šaknis. / ⁴ Mūsų nesugundė nei žmonių vaizduotės kūryba, / nei bevaisis tapytojų triūsų / įvairiomis spalvomis nutapytas pavidalas, / ⁵ kurio išvaizda žadina kvailų žmonių ilgesį / trokšti vien to paveikslu be gyvybės ir alsavimo. / ⁶ Blogio mylėtojai ir tokioms vilties verti žmonės yra tie, / kurie juos daro, / jų ilgisi / ar juos garbina.

⁷ Juk iš tikrųjų puodžius, / kruopščiai išminkęs minkštą šlyną, / iš jo nulipdo mums visokių indų. / Iš to paties molio jis lipdo indus, / tarnaujančius kilniam vartojimui, ir tokius, / kurie skiriami priešingam tikslui; / visus juos lipdo panašiai. / O kam kuris skirtas, / nusprendžia patos puodžius. / ⁸ Veltui įdėdamas triušą, iš tokio pat molio / jis nulipdo tariamą

dievą, / nors pats taip neseniai buvo padarytas iš žemės / ir netrukus, atėjus laikui sugrąžinti / jam paskolintą gyvastį, / turės eiti ten, iš kur buvo paimtas. / ⁹ Užuoť mąstęs apie neišvengiamą mirtį / ir gyvenimo trumpumą, / jis stengiasi pralenkėti auksakalius / ir sidabrakalius, pamėgdžioja varkalius / ir didžiujasi lipdydamas netikrus dievus. / ¹⁰ Jo širdis – tik pelenai, / o jo viltis niekingesnė už dulkes, / o jo gyvenimas niekingesnis už molį, / ¹¹ nes jis nepažino to, kuris jį padarė, / įkvėpė jam veiklią sielą / ir davė jam gyvybės alsavimą. / ¹² Jo akimis, mūsų gyvenimas – žaidimas, / o mūsų buvimas – pelningas prekymetis. / Jis sako: „Reikia pelnytis iš visko, / net iš blogio.“ / ¹³ Tas žmogus geriau už visus žino, kad nusideda, / lipdydamas iš tos pačios žemės šlyno / ne tik dužlius puodus, bet ir stabus.

¹⁴ Bet visų kvailiausi, skurdesni už aklus kūdikius / yra tavo tautos priešai ir engejai. / ¹⁵ Juk jie laikė dievais visų tautų stabus, / nors šie negali regėti savo akimis / nei kvėpuoti nosimi, / nei girdėti ausimis, / nei lytėti rankų pirštais / ir vaikščioti kojomis, / ¹⁶ nes juos padarė žmogus, / juos nulipdė tas, kuriam dvasia tik paskolinta, / o joks žmogus negali nulipdyti į save panašaus dievo. / ¹⁷ Mirtingasis savo nežabotomis rankomis / gali padaryti tik negyvą daiktą. / Jis vertingesnis už daiktus, kuriuos garbina, / nes turi gyvastį, o stabai jos niekada neturėjo. / ¹⁸ O dar jie garbina šlykščiausius gyvulius, / iš jų žveriškumo sprendžiant, / už visus kitus blogesnius, / ¹⁹ neturinčius tokios gražios išvaizdos, kaip tie gyvūnai, kurie galėtų

žmogui teikti malonumo, / Dievo at-
mestus ir nepalaimintus.

Dievo bausmės

16 Todėl jie buvo vertai nu-
bausti / panašiais gyvuliais
ir kankinti daugybės kenkėjų. / ²Užuot
taip baudęs savo tautą, tu darei ge-
ra / ir, norėdamas patenkinti didelį
jų alkį, / parūpinai valgyti putpelių
mėsos – retą skanėstą. / ³Todėl anie^a,
nors ir išalkę, / bjaurėdamiesi prieš
juos siųstais gyvūnais, / neteko net
įprasto noro valgyti, / o šie^b, trumpai
kentėję stoką, maitinosi skanėstais. /
⁴Reikėjo, kad anuos engėjus ištiktų
negailestingas alkis, / o šiems paka-
ko tik parodyti, / kaip kankinami jų
priešai.

⁵Net tada, kai juos užklupo bai-
sus žvėrių šėlsmas, / ir jie buvo
naikinami pasalomis geliančių gy-
vačių, / tu nepykai iki galo. / ⁶Tik
valandėlę, tik dėl išpėjimo jie patyrė
siaubą^c, / nors turėjo išganantį ženklą,
/ kad jiems primintų tavo Įstaty-
mo įsaką. / ⁷Juk kas grėždavosi jo
link, būdavo išgelbėtas / ne per daiktą,
į kurį žvelgė, / bet per tave, visų
Gelbėtoją. / ⁸Taip tu įtikinai mūsų
priešus, / kad esi tas, kuris išgelbsti
nuo visa, kas pikta. / ⁹Juk skėrių ir
musių įkandimai anuos žudė, / ir
vaisto jų gyvasčiai išgelbėti nerasta,
/ nes jie buvo nusipelnę bausmės
tokiais kūrinių. / ¹⁰Bet tavo vaikai
nebuvo nugalėti / net nuodingų gy-
vačių geluonių, / nes tavo gailestin-
gumas atėjo jiems į pagalbą / juos
gydydamas. / ¹¹Kad atmintų tavo
žodžius, / jie buvo sugelti ir greitai

išgelbėti, / idant nenugrimztų į baisia
užmarštį / ir netaptų abejingi tavo
gerumui. / ¹²Iš tikrųjų negydė jų
nei žolės, nei pavilgas, / bet tavo,
Viešpatie, visa gydantis žodis! /
¹³Tu gyvybės ir mirties Valdovas, /
tu nuvedi mirtinguosius prie mir-
tingųjų pasaulio vartų / ir parvedi
atgal! / ¹⁴Žmogus, tiesa, žudo savo
nedorumu, / bet negali sugrąžinti
iškvėpto gyvybės alsavimo / ar iš-
laisvinti mirties paimtą sielą.

Kruša ir mana

¹⁵Pabėgti iš tavo rankos niekas
negali. / ¹⁶Anie nedorėliai, atsisakę
tave pažinti, / buvo nuplakti tavo
rankos galybe, / kankinti neįprastų
liūčių, krušos bei perkūnijos / ir visiškai
nuniokoti ugnies. / ¹⁷Nuostabiau-
sia, kad vanduo, / kuris visa gesina, /
dar labiau kurstė ugnį, / nes Visata
gina teisiuosius. / ¹⁸Vienu metu
liepsna buvo sutramdyta, / kad
nesudegintų kūrinių, / siųstų pulti
nedorėlių, / idant nedorėliai, tai ma-
tydami, žinotų, / kaip jie ištikti Dievo
teismo. / ¹⁹Kitą kartą net pačiame
vandenyje / ji išliepsnojo galingiau
už save pačią, / kad sunaikintų nedo-
ros šalies derlių. / ²⁰Tuo tarpu savo
tautą tu maitinai angelų maistu / ir
nuolat tieki jiems duonos iš dan-
gaus, / paruoštos be jų triūso, / labai
gardžios ir tinkamos kiekvienam sko-
niui. / ²¹Maistas, kurį davei, / rodė
tavo švelnumą savo vaikams, / nes
taikėsi prie skonio to, kuris jį val-
gė, / ir mainėsi į tai, kas valgančia-
jam patiko. / ²²Sniegas ir ledas^d iš-
tvėrė ugnį netirpdami; / tai įvyko,

^{16,3a} T.y. egiptiečiai. Žr. Iš 7,26–8,10. ^{16,3b} Arba: „tavo tauta“. ^{16,6c} Žr. Sk 21, 9. ^{16,22d} Poetinis
manos įvaizdis. Žr. Iš 16,14.

kad tavo vaikai žinotų, / jog jų priešų derlius naikinamas ugnies, / kuri liepsnoja krušoje ir žaibuoja liūtyste. / ²³ Bet kad būtų pamaitinti teisieji, / ta pati ugnis užmiršo net savo įgimtą jėgą. / ²⁴ Tarnaudama tau, savo Kūrėjui, kūrinija / nuožmėja, kad būtų nubausti nedorėliai, / ir švelnėja tiems, kurie tavimi pasitiki. / ²⁵ Taip ir tuomet, prie visko prisitaikydama, / ji tarnavo tavo visa maitinančiam dosnumui / pagal tai, ko kam reikėjo ir ko kas troško, / ²⁶ idant tavo vaikai, kuriuos tu, Viešpatie, mylėjai, / žinotų, kad ne derliaus įvairovė maitina žmoniją, / bet tavo žodis išlaiko tuos, kurie tavimi pasitiki! / ²⁷ Tai, kas nebuvo ugnies sunaikinta, / vos pašildžius praskubančiam saulės spinduliui, ištirpo, / ²⁸ idant būtų žinoma, kad, dar saulei netekejus, / žmogui reikia keltis tau dėkoti / ir šauktis tavęs auštant, / ²⁹ nes nedėkingo žmogaus viltis sutirps / kaip atšiauri šalna / ir išsilies kaip pamazgos.

Tamsa ir ugnies stulpas

17 Dideli ir neperprantami tavo nuosprendžiai, / todėl neišliksios sielos ir pasiklydo. / ² Nedori žmonės manė / galėsią pavergti šventąją tautą, / patys būdami tamsos supančioti / bei ilgos nakties įkalinti, / ir tūnojo užsidarę savo pastogėje, / amžinosios Apvaizdos nuvyti. / ³ Manydami, kad jų slaptos nuodėmės uždengtos / tamsia užmaršties danga, / jie buvo išsklaidyti, siaubo apimti / ir šmėklų apstulbinti. / ⁴ Net slapti namų užkaboriai, / į kuriuos jie buvo subėgę, / negalėjo apginti nuo baimės, / nes visur griaudė baisus triukšmas / ir rodėsi tylūs niūrių veidų vaiduokliai. / ⁵ Galingiausia ug-

nis neįstengė apšviesti / nei ryškus žvaigždžių spindesys / nepajėgė nutvieksti tos klaidios nakties. / ⁶ Vientelė šviesa jiems buvo didžiulės / savaiminės liepsnos, baisios pažiūrėti. / Reginiui išnykus, jiems, klaido apimtiems, / matyti daiktai atrodė dar baisesni. / ⁷ Būrimo apgaulės pasirodė neveiksmingos, / ir iš jų pagyruoniškos išminties buvo pasityčiota. / ⁸ Tie, kurie žadėjo / iš sergančios sielos išvaryti baimę ir sąmyšį, / patys sirgo juokingu išgaščiu. / ⁹ Jokia baisenybė jų negąsdino, / tačiau, išgašdinti sėlinančių žvėrių / ir šnypščiančių roplių, / jie mirė drebėdami iš baimės, / nenorėdami nė pažvelgti į orą, / kurio niekur išvengtų neįmanoma. / ¹⁰ Nedorumas būna bailus, / savo paties liudijimo pasmerktas, / ir dėl iškankintos sąžinės / visada padidina nelaimes. / ¹¹ Juk baimė iš tikrųjų yra ne kas kita, / kaip atsisakymas priimti proto teikiamą pagalbą, / ¹² o vidinio tuštumo užgožta viltis linkusi / užsimerkti prieš tai, kas kelia kančią. / ¹³ Bet tą naktį, iš tikrųjų bejėgę / ir užklupusią iš bejėgio mirusiųjų pasaulio gelmių, / visi jie miegojo tuo pačiu miegu, / ¹⁴ kartais varginami baisių šmėklų, / o kartais sukaustyti sielos alpėjimo, / nes juos užklupo ūmi ir nelaukta baimė. / ¹⁵ Kas tik ten buvo, / įpuolė į tą kalėjimą be grotų ir buvo įkalintas. / ¹⁶ Ir artojas, ir piemuo, / ir dykumoje triūsiantis darbininkas – / visi buvo užklupti ir laukė neišvengiamo likimo, / ¹⁷ nes juos visus siejo viena tamsos grandinė. / Ar tai buvo švilpiantis vėjas, / ar skambi paukščių giesmė tankiose šakose, / ar smarkiai tekančio vandens kriokimas, / ar uolų griūties baisus bildesys, / ¹⁸ ar nematomos šokinėjančių gyvulių lenktynės, / ar

plešriųjų žvėrių riaumojimas, / ar aidas, grįžtantis kalnų dauboje, – / visa tai juos kaustė baime, / ¹⁹ nes visas pasaulis švytėjo dienos šviesa / ir darbavosi nekliudomas, / ²⁰ tik anie žmonės buvo užkloti tamsios nakties, / atvaizdo tamsybės, kuri turėjo juos užklupti. / Bet dar tamsesnį negu tamsybę / jie buvo patys sau.

18 O tavo šventiesiems švietė didžiulė šviesa. / Anie, girdėdami balsus, / bet nematydami, laikė šiuos esant laimingus, / neturėjusius tiek kentėti, / ² buvo dėkingi, kad tavo šventieji, / nors pirma skriausti, nekeršijo / ir prašė atleisti už jų pikta valią. / ³ Vietoj tamsos tu parūpinai liepsnojančią ugnies stulpą, / kad vestų tavo tautą nenužymėtu keliu, / ir davei švelnią saulę jų garbingai kelionei. / ⁴ Juk anie buvo verti netekti šviesos / ir būti įkalinti tamsoje, / nes laikė įkalintus tavo vaikus, / per kuriuos tavo amžinoji Įstatymo šviesa / turėjo būti duota pasauliui.

*Pirmagimių mirtis ir
išėjimo naktis*

⁵ Jiems nusprendus žudyti tavo šventųjų kūdikius, / nors vienas berniukas iš pasmerktųjų buvo išgelbėtas, / tu nubaudei, atimdamas daugybę jų vaikų / ir sunaikindamas nuožmiu užsimojimu juos visus kaip vieną. / ⁶ Apie tą naktį mūsų protėviams buvo pranešta iš anksto, / kad, tikedami gautais pažadais, būtų drąsūs. / ⁷ Tavo tauta laukė teisiųjų išgelbėjimo / ir savo priešų žūties. / ⁸ Kuo baudei mūsų priešus, / tuo mus šaukei prie savęs ir pagerbei. / ⁹ Pamaldūs gerų

žmonių vaikai slapčia atnašavo aukas / ir vieningai išipareigojo dieviškajam Įstatymui, / kad šventieji dalytųsi ir palaima, ir pavojumi lygiai, / pirma pagiedoję protėvių šlovės giesmes. / ¹⁰ Jiems atsakė ausis rėžias priešų klyksmas, / ir visur buvo girdėti gaili rauda dėl mirusių vaikų. / ¹¹ Vergas buvo nubaustas tokia pat bausme / kaip ir šeiminkas, / prasčiokas kentėjo tokia pat netektį / kaip ir karalius. / ¹² Visi jie, tokios pat mirties ištikti, / turėjo mirusiųjų be skaičiaus. / Gyvųjų neužteko net jiems palaidoti, / nes brangiausi palikuonys buvo sunaikinti / vienu akimirksniu. / ¹³ Jie netikėjo nieku kitu, kaip tik savo kerais, / tačiau, kai jų pirmagimiai buvo sunaikinti, / pripažino tautą esant Dievo vaiku. / ¹⁴ Kai visa buvo apgaubusi švelni tylą / ir naktis jau buvo įpusėjusi, / ¹⁵ tavo visagalis žodis žengė iš dangaus, / nuo karališkojo sosto, / į vidurių šalies, skirtos pražūčiai, / tarsi npermaldaujamas galiūnas, / ¹⁶ nešinas tavo tikrojo įsako aštriu kalaviju. / Nusileidęs jis visa pripildė mirties; / stovėdamas ant žemės, jis lietė dangų.

¹⁷ Ūmai juos ėmė gąsdinti baisūs sapnų reginiai, / ir apniko netikėtos baimės. / ¹⁸ Vieni čia, kiti ten, / pusgyviai parblokšti ant žemės, / jie sakė, dėl ko miršta, ¹⁹ nes juos gąsdinę sapnai apie tai iš anksto įspėjo, / kad nežūtų nežinodami, dėl ko kenčia.

²⁰ Vienu metu mirtį patyrė ir teisieji – / dykumoje daugelį užklupo maras, – / bet dieviškas pyktis truko neilgai. / ²¹ Vyras be priekaišto atskubėjo jų ginti, / nešinas savo tarnybos skydu – / malda ir permaldavimo smilkalais. / Jis atsilai-

kė prieš pyktį ir sustabdė nelaime, / parodydamas, kad jis tavo tarnas. / ²² Ne kūno jėga, ne ginklų galybė jis nugalėjo pyktį, / bet savo žodžiu numalšino baudėją, primindamas / mūsų protėviams duotas priesaikas ir sandoras. / ²³ Kai mirusieji jau gulėjo vieni ant kitų krūvomis, / jis įsiterpė ir sulaikė pyktį, / užkirsdamas jam kelią pas gyvuosius. / ²⁴ Ant jo ilgo apdaro buvo atvaizduotas visas pasaulis, / ant keturių brangakmenių eilių buvo išraižyti / garbingi protėvių vardai, / o diademėje ant galvos – tavo didybė. / ²⁵ Tai išvydęs naikintojas^a atitraukė ir net pabūgo; / to vieno pykčio išsiveržimo buvo gana.

Raudonoji jūra

19 Bet negailestingas pyktis lydėjo nedorėlius iki galo, / nes Dievas iš anksto žinojo, ką jie toliau darys: / ² patys leidę tavo tautai išeiti / ir skubiai išvarę, / jie pakeis savo mintį ir vysis. / ³ Juk dar tebedėdami / ir teberaudodami prie mirusiųjų kapų, / jie sumastė kitą kvailą mintį / ir vijosi kaip bėglius tuos, / kuriuos buvo maldavę ir privertę išeiti. / ⁴ Tikrai pelnytas likimas vedė juos prie tokio galo / ir padarė, jog jie užmiršo, kas buvo įvykę, / idant nauja bausmė papildytų, ko dar trūko jų kančioms, / ⁵ ir tavo tauta atliktų nuostabią kelionę, / o anie rastų nepaprastą mirtį.

⁶ Juk visa kūrinijos prigimtis buvo iš naujo sukurta / vykdyti tavo įsakams, / kad tavo vaikai būtų apsaugoti nuo pavojų. / ⁷ Buvo ma-

tyti debesys, dengiantis stovyklą, / ir sausa žemė, kylanti ten, kur pirma tyvuliavo vanduo, / kelias be kliūčių vietoj Raudonosios jūros / ir žolėta lyguma vietoj nuožmies bangų mūšos, / ⁸ ir per ją perejo visa tauta, tavo rankos globojama, / stebėdamasi nuostabiais stebuklais. / ⁹ Jie laigė kaip arkliai ganykloje / ir šokinėjo kaip eriukai, / šlovindami tave, Viešpatie, savo Išgelbėtoją. / ¹⁰ Jie dar atminė / savo išgyvenimus svetimoje šalyje, / kai žemė vietoj galvijų knibždėjo uodais / ir upėje vietoj žuvų kirbėjo daugybė varlių. / ¹¹ Vėliau jie matė ir naują paukščių rūšį, / kai, geismo verčiami, reikalavo skanėstų, / ¹² nes jiems patenkinti putpelės atskrido iš jūros.

Užtarnauta bausmė

¹³ Bet bausmės neužklupo nusidėjėlių / be išpėjimo ženklų, duotų baisiai perkūnija. / Jie teisingai kentėjo už savo nedorus darbus, / nes iš tikrųjų svetimšaliams / buvo parodę didelę neapykantą. / ¹⁴ Juk anie^b buvo atsisakę priimti / pas juos atvykusius svetimšalius, / o šie^c – vergais pavertę svečius, / kurie buvo jų geradariai. / ¹⁵ Ir to negana! Žinoma, ir anuos ištiks galutinė bausmė, / nes jie svetimšalius buvo nedraugiškai priėmę, / ¹⁶ bet šie svečius, iškilmingai priimtus / ir jau turinčius lygias teises, / vėliau nuožmiu lažu engė. / ¹⁷ Todėl ir buvo apakinti, / kaip anie prie teisingo vyro durų, / kai, didžiulės tamsos apsupti, / grabinėjosi, norėdami rasti duris.

^{18,25a} Žr. Iš 12,23. ^{19,14b} T.y. Sodomos gyventojai. Žr. Pr 19,1–29. ^{19,14c} T.y. egiptiečiai. Žr. Pr 45, 16–20.

Nauja gamtos darna

¹⁸ Pradmenys keitėsi vietomis, / kaip skambinant arfa gaidos keičia ritmą, / išlaikydamos savo garsą. / Tai galima suvokti tik žvelgiant į tai, kas įvyko. / ¹⁹ Juk žemės būtybės buvo paverstos vandens būtybėmis^a, / o plaukiojančios^b išlipo į krantą. / ²⁰ Ugnis išlaikė savo jėgą

net vandenyje, / o vanduo pamiršo savo gesinančią prigimtį. / ²¹ Tuo tarpu liėpsnos nepajėgė nei sudeginti / jose vaikščiojančių trapių gyvūnų, / nei ištirpdyti panašaus į ledą / ir lengvai ištirpdomo maiso iš dangaus.

²² Visais būdais, Viešpatie, / tu išaukštinau bei pagerbei savo tautą, / visada ir visur jai padėdamas!

SIRACIDO KNYGA

Siracido (Ekleziastiko) knyga (gr. *sophia sirach*, lot. *siracides* / (*liber*) *iesu filii sirach* / *ecclesiasticus*) pavadinta autoriaus vardu ir parašyta hebrajiškai (apie 200 m. pr. Kr.), bet mūsų laikus pasiekė autoriaus vaikaičio išversta graikiškai (apie 130 m. pr. Kr.).

I prasminius vienetus sutelktų sentencijų knyga neturi aiškos sąrangos, tačiau joje galima įžiūrėti pratarinę (kuri nelaikoma įkvėpta, bet gerbiama dėl senumo), dvi dalis (sk. 1–23 ir 24–50), prasidedančias išminties išaukštinimu, ir pabaigą (sk. 51).

Tai tarsi elgesio vadovėlis, mokantis hebrajų graikų kultūros apsuptyje išlaikyti ištikimybę iš Dievo gautam Įstatymui.

Pratarinė

(1) Daug svarbių tiesų mums buvo perduota per Įstatymą, Pranašus ir vėlesnius autorius; dėl jų Izraelio auklėjimas ir išmintis verti gyriaus. (2) Žmonės, susipažinę su tomis tiesomis, turi ne tik patys jas suprasti, bet, būdami išminties mylėtojai, būti pajėgūs padėti žodžiu bei raštu ir žmonėms, kurie juos mažiau pažįsta. (3) Todėl mano senelis Jėzus, kuris ilgą laiką atsidėjęs lukštėno Įstatymą, Pranašų bei kitų mūsų protėvių raštus ir iš pagrindų juos pažino, ir pats jų paskatintas, šį tą parašė apie auklėjimą ir išmintį. (4) Jis tai darė norėdamas, kad mylintys išmintį, susipažinę su jo knyga, darytų didesnę pažangą, mokydami gyventi pagal Įstatymą.

(5) Tad dabar esate kviečiami skaičiuoti ją su dėmesiu bei gera valia ir būti atlaidūs dėl bet kokio pastebėto trūkumo, atsiradusio, nepaisant mūsų kruopščių pastangų, verčiant kai kuriuos posakius. (6) Juk kas iš pradžios buvo pasakyta hebrajiškai, nebūtinai lygiai tos pačios prasmės, kai tampa išversta į kitą kalbą. (7) Ne tik ši knyga, bet ir pats Įstatymas, Pranašai bei kitos knygos nemažai skiriasi, skaitomos pirmine kalba.

(8) Trisdešimt aštuntais karaliaus Evergeto viešpatavimo metais atvykęs į Egiptą čia užtikau raštus, iš kurių galima daug ko pasimokyti. (9) Todėl laikiau pareiga skirti šiek tiek kruopštumo ir triūso šiai knygai išversti. Nuo to laiko naudojausi savo igūdžiais dieną naktį, stengdamasis atlikti darbą ir parengti knygą

^{19,19a} Užnuomina į perėjimą per Raudonąją jūrą. ^{19,19b} T.y. egiptiečius apnikusios varlės.

svetur gyvenantiesiems, kurie nori įgyti išminties ir yra pasiryžę gyventi pagal Įstatymą^a.

Išminties kilmė

1 Visa išmintis ateina iš Viešpaties, / ir pasilieka jame amžinai. / ² Pajūrio smiltys, lietaus lašai, / amžinybės dienos – kas gali tai suskaičiuoti? / ³ Dangaus aukštis, žemės plotis, / bedugnės gėmės – kas gali tai iširti? / ⁴ Anksčiau už visa kita buvo sukurta išmintis; / nuo amžių išmani jos išvalga. / ⁵ Išminties šaltinis – aukštybių Dievo žodis, / jos upeliukai – amžini įsakymai^b. / ⁶ Kam buvo apreikšta išminties šaknis? / Kas perpranta jos išmaningumą? / ⁷ Kam buvo atskleistas išminties išmanymas? / Kas perprato jos didžiąją patirtį? / ⁸ Tėra tik vienas, išmintingas, šurpą keliantis, / savo soste sėdintis / ⁹ Viešpats. Jis sukūrė ją, / apžiūrėjo ir apsvaistė. / ¹⁰ Jis išliejo ją ant visų savo darbų, / ant kiekvieno gyvo kūrinio pagal savo dosnumą, / apliejo ją ji mylinčiuosius.

Dievo baimė

¹¹ Pagarbi Viešpaties baimė yra garbė ir pasididžiavimas, / laimė ir šventės džiugio vainikas. / ¹² Pagarbi Viešpaties baimė sušildo širdį, / teikdama linksmumo, džiaugsmo ir ilgą gyvenimą. / ¹³ Kas pagarbiai bijo VIEŠPATIES, tam viskas baigsis gerai; / mirties dieną jis bus laimingas^c. / Pagarbi Viešpaties baimė yra Viešpaties dovana; / jis meilei padaro

tvirtus takus. / ¹⁴ Pagarbi Viešpaties baimė – išminties pradžia; / ji sukurama ištikimiesiems dar jų motinos iščiose. / ¹⁵ Ji amžini žmonijos pamatai / ir jų palikuonims liks ištikima. / ¹⁶ Pagarbi Viešpaties baimė – išminties pilnatvė; / mirtinguosius ji apsvaigina savo vaisiais. / ¹⁷ Visus savo namus ji pripildo rinktinių valgių, / o svirnius – pjūties derliaus. / ¹⁸ Pagarbi Viešpaties baimė – išminties vainikas: / ji leidžia klestėti ramybei ir sveikatai. / ¹⁹ Ji apipila pažinimu ir išvalgiu supratimu, / ji didžiai pagerbia tuos, kurie jos laikosi. / ²⁰ Išminties šaknis – pagarbi Viešpaties baimė, / o jos šakos – ilgas gyvenimas. / ²¹ Pagarbi Viešpaties baimė toli nuvaro nuodėmę; / būdama su žmogumi, ji nugręžia pyktį^d.

Kantrumas ir išmintis

²² Neteisingas pyktis negali būti pateisintas, / nes pyktis stumia žmogų į pražūtį. / ²³ Kantrus žmogus ramiai laikosi valandėlę, / ir jam grįžta rimtis. / ²⁴ Valandėlę jis susilaiko netaręs žodžio, / o paskui daugelio lūpos skelbia jo sveiką nuovoką.

²⁵ Išminties aruoduose yra išmintingų patarlių, / bet nusidėjėlis bjaurisi pagarbia Viešpaties baimė. / ²⁶ Jei trokšti išminties, laikykis įsakymų, / ir Viešpats jos tau dosniai suteiks. / ²⁷ Juk pagarbi Viešpaties baimė yra išmintis ir drausmė, / o pasitikintis nusižeminimas jį džiugina. / ²⁸ Nebūk neklusnus pagarbiai Dievo baimei / ir nesiartink prie jo dviveidiška širdimi. / ²⁹ Nesielk veidmainiškai su žmonėmis / ir saugok

^{0,(9)a} Kt. leidimuose Pratarinė suskirstyta į eil. 1–35. ^{1,5b} Kai kuriuose rankr. eil. 5 praleista. ^{1,13c} Kai kuriuose rankr. eil. 13 tolesnė dalis praleista. ^{1,21d} Kai kuriuose rankr. eil. 21 praleista.

savo lūpas. /³⁰Neaukštink savęs, kad nenupultum / ir neužsitrauktum gėdos. / Viešpats apreikš tavo paslaptis / ir parbloks tave bendruomenės sueigoje, / nes tu neatėjai su pagarbja Viešpaties baimė, / ir tavo širdis buvo pilna vyliaus.

Pasitikėjimas Dievu

2 Mano vaike, jei nori tarnauti Viešpačiui, / būk pasiruošęs bandymui. / ² Būk nuoširdus ir tvirtas, / nesikarščiuok nelaimės ištiktas. / ³ Lik jam ištikimas ir nenusigręžk nuo jo; / tada tavo ateitis bus puiki. / ⁴ Priimk visa, kas tau nutiks, / būk kantrus didelėje nelaimėje. / ⁵ Juk auksas išbandomas ugnyje, / o žmonės, kuriuos Dievas laiko vertais, – / pažeminimo lydykloje. / ⁶ Pasitikėk Dievu, ir jis tau padės; / ištiesink savo kelius ir turėk jame vilties.

⁷ Jūs, pagarbiai bijantys Viešpaties, / pasitikėkite jo gailestingumu / ir nenutolkite, kad nenupultumėte. / ⁸ Jūs, pagarbiai bijantys Viešpaties, / pasitikėkite juo ir neprarasite atlygio. / ⁹ Jūs, pagarbiai bijantys Viešpaties, / laukite jo gerų dovanų – / išliekančio džiaugsmo ir gailestingumo. / ¹⁰ Pažvelkite į praėjusias kartas ir apsvarstykite: / ar kas nors, pasitikėjęs Viešpačiu, / buvo apvilintas? / Ar kas nors, buvęs ištikimas pagarbiai jo bijodamas, / buvo paliktas? / Ar kas nors, šaukęsis jo pagalbos, / buvo atmestas? / ¹¹ Užjaučias ir gailestingas yra Viešpats; / jis atleidžia nuodėmes, jis padeda nelaimėje.

¹² Vargas bailioms širdims bei nuleistoms rankoms / ir nusidėjėliui, einančiam dviem takais! / ¹³ Vargas

bailiai širdžiai, kuri nepasitiki, / nes dėl to ji neras pastogės! / ¹⁴ Vargas jums, praradusiems viltį! / Ką darysite, kai Viešpats ateis atsiskaityti?

¹⁵ Pagarbiai bijantys Viešpaties / neniekina jo žodžių, / jį mylintys laikosi jo kelių. / ¹⁶ Pagarbiai bijantys Viešpaties / stengiasi jam patikti, / jį mylintys sotinasi jo Įstatymu. / ¹⁷ Pagarbiai bijantys Viešpaties / parengia savo širdis ir prieš jį nusizemina.

¹⁸ Pulkime į rankas Viešpačiui, / bet ne mirtingiesiems, / nes jo didybei priylgsta jo gailestingumas, / o jo vardui – jo darbai.

Vaikų pareigos

3 Vaikai, gerbkite tėvo teises; / elkitės taip, kad gyventumėte. / ² Juk Viešpats pagerbia tėvą per jo vaikus / ir patvirtina motinos teises į jos sūnus. / ³ Kas gerbia savo tėvą, tas atsilygina už nuodėmes; / ⁴ kas gerbia savo motiną, tas kraunasi lobį. / ⁵ Kas gerbia savo tėvą, tas džiaugsis savo vaikais / ir, kai melsis, bus išklaustas. / ⁶ Kas gerbia tėvą, tas ilgai gyvens; / kas paklūsta Viešpačiui, tas teikia paguodą savo motinai. / ⁷ Kas pagarbiai bijo Viešpaties, tas gerbia savo tėvą / ir tarnauja tėvams kaip šeiminkams. / ⁸ Gerbk savo tėvą žodžiu ir darbu, / kad gautum jo palaiminimą, / ⁹ nes tėvo palaiminimas stiprina vaikų namus, / o motinos prakeikimas griauja jų pamatus. / ¹⁰ Neieškok sau garbės, nuplėsdamas garbę savo tėvui, / nes tėvo gėda tau jokia garbė! / ¹¹ Juk žmogui garbė, kai jis gerbia savo tėvą, / ir gėda vaikams negerbti savo motinos.

¹² Mano vaike, rūpinkis savo tėvu senatvėje, / neužduok jam širdies per visą gyvenimą. / ¹³ Net jeigu jam susilpnėtų protas, būk kantrus; / nepaniekink jo, būdamas pilnas jėgų. / ¹⁴ Gerumas tėvui nebus užmirštas; / jis tarnaus tau kaip atnaša už nuodėmę / ir įleis išliekančią šaknį. / ¹⁵ Tavo nelaimės dieną jis bus prisimintas tavo naudai, / ir ištirps tarsi šalna šiltame ore tavo nuodėmės. / ¹⁶ Piktžodžiauja, kas savo tėvu nesirūpina, / Viešpatį pykdo, kas savo motinai širdį užgauna.

¹⁷ Mano vaike, būk kuklus atlikdamas užduotis, / ir būsi mylimas labiau negu dovanų davėjas. / ¹⁸ Juo esi didesnis, juo labiau nusižemink, / ir rasi malonę pas Viešpatį. / ¹⁹ Daug didžių ir kilmingų žmonių, / bet savo užmojį jis apreiškia nusižeminusiems^a. / ²⁰ Didį Viešpaties galybę, / bet nusižeminusieji jį garbina. / ²¹ Nei ieškok, kas tau per sunku, / nei tyrinėk, kas viršija tavo jėgas. / ²² Rūpinkis tuo, kas tau įsakyta, / nes tai, kas paslepta, tau nesvarbu. / ²³ Nesikišk į dalykus, kurie tave viršija, / nes tau daugiau parodyta, negu gali suprasti. / ²⁴ Žmonių pasipūtimas daugelį nuvedė į klystkelius, / ir klaidingas galvojimas iškraipė jų sprendimus. / ²⁵ Be akies vyzdžio nėra šviesos, / be pažinimo nėra išminties.

²⁶ Užsispyrusi širdis ilgainiui prieis liepto galą, / o kas mėgsta pavojų, tas žus nuo pavojaus. / ²⁷ Užsispyrusi širdis patirs daug skausmo, / o nusidėjęs krauna nuodėmę ant nuodėmės. / ²⁸ Žmogaus išdidumui nėra vaisto, / nes jame išisaknijęs piktas augalas. / ²⁹ Išmintingo žmogaus šir-

dis brangina patarles; / atidi ausis – išmintingo žmogaus džiaugsmas.

³⁰ Kaip vanduo užgesina ugnies liepsnas, / taip išmalda atlygina už nuodėmes. / ³¹ Kas atsilygina už gera, tas numato ateitį; / nelaimės metu jis ras ramstį.

4 Mano vaike, neatsakyk vargšui išteklį pragyventi, / neversk beturčio akių veltui laukti! / ² Nenuvilk alkano žmogaus, / neužgaulk nelaimės užklupto žmogaus! / ³ Nedidink bevilčio žmogaus vargo, / nedelsk duoti išmaldos suvargusiam. / ⁴ Neatmesk elgetos prašymo, / nenugrėžk žvilgsnio nuo vargšo. / ⁵ Nenukreipk akių nuo žmogaus skurde, / neduok niekam progos tave keikti, / ⁶ nes jei savo kartėlio skausme jis tave keiktų, / Kūrėjas išgirs jo skundo maldą.

⁷ Elkis taip, kad taptumei mylimas bendrijoje; / lenk galvą žemai prieš didžiūnus. / ⁸ Išklausyk vargšų / ir draugiškai atsakyk į jų sveikinimą. / ⁹ Gelbėk engiamą žmogų iš engėjo rankos; / teisingas nuosprendis tenebūna tau nemalonus. / ¹⁰ Būk tėvas našlaičiams, / o jų motinai atstok vyrą. / Tuomet būsi tarsi Aukščiausiojo sūnus, – / ir jis tave mylės labiau, / negu tave myli tavo motina.

Mokytoja Išmintis

¹¹ Išmintis moko savo vaikus / ir rūpinasi tais, kurie jos ieško. / ¹² Kas ją myli, tas myli gyvenimą, / o tie, kurie jos ieško nuo ankstyvo ryto, / bus kupini džiaugsmo. / ¹³ Kas jos laikosi, tas paveldi garbę, / kad ir kur jis būtų, / ir Viešpats suteikia jam savo palaiminimą. / ¹⁴ Kas

jai tarnauja, tas tarnauja Šventajam; / kurie ją myli, tuos myli Viešpats. / ¹⁵ Kas jai paklūsta, tas valdys tautas, / o kas jos klausosi, tas gyvens saugiai. / ¹⁶ Kas jai save patiki, tas ją turės, / ir jo palikuonys ją paveldės. / ¹⁷ Iš pradžių ji veda žmogų vingiuotais takais, / neša jam baimę ir baikštumą, / vargina savo drausme / ir bando savo įsakais, / kad jo širdis visiškai ja pasitiktų. / ¹⁸ Tada užveda jį vėl ant tiesaus tako, / atneša jam laimę / ir apreiškia savo paslaptis. / ¹⁹ Bet jei jis nueina klaidingu keliu, / jį palieka jį ir atiduoda pražūčiai.

²⁰ Mano vaike, atsižvelk į laiko aplinkybes, / bijok to, kas negera, / ir nesigėdyk būti toks, koks esi. / ²¹ Juk yra gėdos jausmas, vedantis į nuodėmę, / ir gėda, pelnanti garbę ir pagarbą. / ²² Nebūk per griežtas pats sau, / neleisk gėdai vesti tave į pražūtį. / ²³ Nesusilaikyk nuo kalbėjimo, kai reikia kalbėti, / ir neslėpk savo išminties. / ²⁴ Juk išmintis reiškiasi per kalbą, / o išsilavinimas – per liežuvi. / ²⁵ Tiesai niekada neprieštarauk, / verčiau rausk dėl savo kvailumo. / ²⁶ Nesigėdyk išpažinti savo kaltės, / nebandyk sustabdyti tekančios upės. / ²⁷ Nešliaužiok prieš kvailį, / nerodyk šališkumo didžiūnui. / ²⁸ Už tiesą kovok ligi pat mirties, / ir Viešpats Dievas kovos už tave.

²⁹ Nebūk pagyrūnas savo žodžiais / nei tingus ar lėtas savo darbais. / ³⁰ Nebūk kaip liūtas savo namuose / nei suktas ar įtarus su savo tarnais. / ³¹ Tenebūna tavo ranka ištiesta imti / ir sugniaužta, atėjus laikui duoti.

5 Nepasitikėk savo turtais / ir nesakyk: „Turiu, ko man reikia!“ / ² Nepasikliauk savimi ir savo jėgo-

mis, / kai stengiesi patenkinti širdies troškimus. / ³ Nesakyk: „Kas gali mane nugalėti?“ – / nes Viešpats tikrai tave nubaus.

⁴ Nesakyk: „Nusidėjau, ir nieko man neatsitiko!“ – / nes Viešpats įpyksta iš lėto. / ⁵ Nebūk per daug tikras, kad bus atleista, / kai krauni nuodėmę ant nuodėmės. / ⁶ Nesakyk: „Jo gailestingumas didelis. / Jis atleis man visas nuodėmes“, – / nes jam priklauso ir gailestingumas, ir pyktis; / jo pyktis kris ant nusidėjėlių.

⁷ Negaišuok grįžti pas Viešpatį, / neatidėliok diena po dienos, / nes staiga užklups tave Viešpaties pyktis, / ir bausmės metu pražūsi. / ⁸ Nepasitikėk neteisingai įgytais turtais, / nes jie nebus naudingi pykčio dieną.

⁹ Nevėtyk kiekviename vėjyje / ir neik visais takais. / ¹⁰ Būk tvirtu įsitikinimu / ir nuoseklus savo žodžiais. / ¹¹ Būk greitas klausytis, / bet lėtas atsakyti. / ¹² Jeigu žinai, ką sakyti, / atsakyk savo artimui, / bet jei nežinai, / ranka užčiaupk sau burną.

¹³ Garbė ir negarbė ateina per kalbėjimą! / Žmogaus liežuvis – jo pražūtis. / ¹⁴ Nebūk vadinamas dviveidžiu; / nepaleisk liežuvio apkalbai, / nes vagiui buvo sukurta gėda, / o dviveidžio laukia griežtas pasmerkimas. / ¹⁵ Niekio žalingo netark / nei svarbiu, nei menku reikalu,

6 ir netapk priešu, užuot buvęs draugu, / nes blogas vardas užtraukia gėdą ir panieką. / „Taip atsitinka dviveidžiui nusidėjėliui!“ – / sakys žmonės apie tą, / kurio melagingas liežuvis užtraukė jam gėdą.

² Nepulk į aistros glėbį, / kad ji kaip ugnis nesudegintų tavo jėgų. /

³ Ji rys tavo lapus, / naikins tavo vaisius, / ir būsi paliktas tartum sausas medis. / ⁴ Juk nedora aistra sunaikina savo savininką, / paversdama jį pramoga jo priešams.

⁵ Švelni kalba padaugina draugų, / mandagios lūpos paskatina draugišką pasveikinimą. / ⁶ Tebūna daug pažįstamų, kurie tave sveikina, / bet vienas iš tūkstančio – tavo artimas draugas. / ⁷ Jei nori turėti draugą, išbandyk jį suartėdamas / ir nesukubek juo pasitikėti. / ⁸ Vienas būna draugas, kai jam patogū būti draugu, / bet nelaimės metu su tavimi jo nebus. / ⁹ Kitas būna draugas, bet tampa priešu / ir tavo gėdai iškelia aikštėn turėtą ginčą.

¹⁰ Kitas būna draugas prie tavo stalo, / bet nelaimės metu jo nebus su tavimi. / ¹¹ Kai tau sekasi, jis tampa tavo antruoju „aš“ / ir kaip šeimininkas elgiasi su tavo tarnais. / ¹² Bet jeigu tave užklumpa nelaimė, / jis atšoka nuo tavęs ir vengia susitikti.

¹³ Laikykis atokiai nuo savo priešu / ir būk atsargus su savo draugais. / ¹⁴ Ištikimas draugas – tvirta priebėga; / kas tokį susiranda, tas randa lobį. / ¹⁵ Ištikimas draugas – neįkainojamas, / jokia suma neatsveria jo vertės. / ¹⁶ Ištikimas draugas – gyvenimo balzamas; / kas pagarbiai Viešpaties bijo, tas jį susiranda. / ¹⁷ Juk kas pagarbiai Viešpaties bijo, / tas palaiiko tvirtą draugystę, / nes koks jis pats, toks ir jo draugas.

Išminties dovanos

¹⁸ Mano vaike, nuo pat jaunystės mokykis drausmės; / per ją rasi išminties net pražildamas. / ¹⁹ Artin-

kis prie jos tartum artojas bei sėjėjas / ir lauk geros pjūties. / Ją puoselėdamas, triūso mažai tejdėsi / ir veikiai ragausi jos derliaus.

²⁰ Nedrausmingam ji atrodo labai sunki, / kvailys nuo jos traukiasi. / ²¹ Ji bus tarsi sunkus akmuo jam išbandyti, / ir jis nedels pastumti jos į šalį. / ²² Juk išmintis kaip ir jos vardas / daugeliui neprieinama.

²³ Klausykis, mano vaike, priimk mano išmintį, / neatmesk mano patarimo. / ²⁴ Leisk jai supančioti tavo kojas / ir antkaklį uždėti tau ant kaklo. / ²⁵ Palenk pečius ir nešk ją, / nesibodėk jos saitų. / ²⁶ Artinkis prie jos visa siela, / laikykis jos kelio visomis jėgomis. / ²⁷ Ieškok jos, rask ją; / ieškok jos ir rasi; / kai rasi, nebepaleisk jos. / ²⁸ Taip galop tu rasi joje ramybę, / ir ji taps tavo džiaugsmu. / ²⁹ Jos pančiai pavirs tau didybės sostu, / jos antkaklis – aukso gijų apdaru. / ³⁰ Jos jungas – aukso papuošalas, / jos saitai – purpuro virvė. / ³¹ Vilkėsi ją tarsi garbės apdarą, / dėvėsi tarsi nuostabų vainiką.

³² Jeigu nori, mano sūnau, gali būti mokytas; / jei tam atsidėsi, būsi gudrus. / ³³ Jeigu mėgsti klausytis, daug sužinosi, / jei domėsisi, būsi išmintingas. / ³⁴ Mielai dalyvauk seniūnų sueigoje; / kas tik išmintingas, prie to ir dėkis! / ³⁵ Noriai klausykis kiekvienos rimtos kalbos; / teneprasprunka nuo tavęs joks išmintingas posakis. / ³⁶ Jeigu pamatai protinę asmenį, stenkis jį pažinti; / tenudilina tavo kojos jo durų slenksčių! / ³⁷ Apgalvok Viešpaties įsakus / ir visada mąstyk apie jo įsakymus. / Tuomet jis duos išvalgos tavo protui, / ir išmintis, kurios trokšti, tau bus suteikta.

Gyvenimo patarimai

7 Nedaryk pikta, / ir pikta tavęs niekada neužklups. / ² Venk nedorumo, / ir jis nuo tavęs tolin-sis. / ³ Mano vaike, nesėk į vagas neteisingumo, / kad nereikėtų nuimti septyneriopo derliaus. / ⁴ Neprašyk aukštų pareigų iš Viešpaties / ar garbingo kreslo iš karaliaus. / ⁵ Nesipui-kauk savo dorumu prieš Viešpatį / ir nerodyk savo išminties prieš kara-lių. / ⁶ Nesistenk tapti teisėju, / jeigu neturi jėgų neteisingumą rauti, / idant neliktumei šališkas didžiū-nams / ir taip nesuterštumei savo do-rumo. / ⁷ Nenusikalsk miesto bendruo-menei / nei užsitrauk sueigoje gėdos.

⁸ Nepadaryk nuodėmės dukart; / juk net už vieną neliksi nenubaus-tas. / ⁹ Nesakyk: „Jis brangins mano dovanų gausybę; / Aukščiausiasis priims mano atnašas.“ / ¹⁰ Nebūk nusiminęs meldamasis, / nebūk ne-rangus duodamas išmalda. / ¹¹ Nesi-juok iš apkartusios širdies žmogaus; / pagalvok apie tą, kuris pažemina ir išaukština. / ¹² Nesumanyk skriaus-ti savo brolio / nei savo draugo ar bendro. / ¹³ Nelaikyk malonumu tar-ti melą po melo, / nes tai niekada gerai nesibaigia. / ¹⁴ Nepostringauk seniūnų sueigoje / ir nekartok žo-džių, kai meldiesi.

¹⁵ Nevenk sunkių darbų ar žemės ūkio darbo, / kuris buvo Aukščiau-siojo sukurtas. / ¹⁶ Nelaikyk savęs geresniu už savo bendrus; / atmink, kad jo pyktis nedels. / ¹⁷ Vis labiau nusižemink, / nes mirtingųjų laukia ugnis ir kirmėlės.

¹⁸ Nemainyk draugo į pinigus / ar tikro brolio į auksą iš Ofyro. / ¹⁹ Nesiskirk su išmintinga ir gera žmona, / nes jos malonus artumas vertesnis

už auksą. / ²⁰ Nesielk blogai su sąži-ningai dirbančiu vergu / ar darbui atsidavusiu samdiniu. / ²¹ Mylėk protingą vergą kaip save patį, / neatsi-sakyk jam duoti laisvės.

²² Turi galvijų? Rūpinkis jais; / jeigu jie tau naudingi, laikyk juos. / ²³ Turi sūnų? Drausmink juos, / sprandus lenk jiems nuo mažens. / ²⁴ Turi dukterų? Laikyk jas skais-čias, / nebūk joms nuolaidus. / ²⁵ Iš-leisk dukterį už vyro ir užbaigsi di-delį darbą, / bet išleisk už protingo vyro. / ²⁶ Turi žmoną, kuri tau patin-ka? Nesiskirk su ja; / žmonai, kurios nemėgsti, savęs nepatikėk.

²⁷ Visa širdimi gerbk savo tėvą, / neužmiršk savo motinos gimdymo skausmų. / ²⁸ Atmink, kad iš šių tėvų esi gimęs; / ką gali jiems duoti už visa, ką jie tau yra davę? / ²⁹ Visą savo sielą pagarbiai bijok Viešpaties / ir gerbk jo kunigus. / ³⁰ Visomis savo jėgomis mylėk savo Kūrėją / ir rū-pinkis jo tarnais. / ³¹ Pagarbiai bijok Viešpaties ir gerbk kunigą; / atiduok jam jo dalį, kaip tau įsakyta: / pir-mienas, atnašas už kaltę, peties dovaną, / pašventinimo auką ir šventųjų atnašų pirmienas.

³² Ir vargšui ištiesk ranką, / kad tavo paties palaima būtų sklidina. / ³³ Būk dosnus kiekvienam gyvajam, / neatsisakyk būti geras net mirusie-siems. / ³⁴ Nesišalink verkiančiųjų, / bet liūdėk su liūdinčiaisiais. / ³⁵ Ne-delsk aplankyti ligonį, / nes už to-kius darbus būsi mylimas. / ³⁶ Kad ir ką darytum, / visada atmink savo gyvenimo pabaigą, / ir niekada ne-nusidėsi.

8 Nesigalynek su didžiūnu, / kad kartais nepakliūtum jam į ran-kas. / ² Neik į ginčą su turčiuoliu, / kad

kartais jis nesumokėtų už tavo pražudymą. / Juk auksas yra daugelį apakinęs / ir karaliams protą sumaišęs. / ³ Nesibark su žmogumi patauška, / nekrauk malkų ant jo ugnies. / ⁴ Nejuokauk su neišauklėtu žmogumi, / kad kartais jis neižleistų tavo protėvių. / ⁵ Neužgauliok atgailaujančio žmogaus; / atmink, kad mes visi kalti. / ⁶ Nežiūrėk iš aukšto į seną žmogų, / nes juk ir iš mūsų kai kurie pasens. / ⁷ Nesidžiauk kito žmogaus mirtimi; / atmink, kad visi turime mirti.

⁸ Neniekink išminčių kalbų, / bet susipažink su jų patarlėmis, / nes iš jų išmoksi drausmės / ir meno tarnauti didžiūnams. / ⁹ Neatmesk to, ką sako seniūnai, / nes jie buvo mokomi savo tėvų; / iš jų išmoksi, kaip galvoti, / ir, kai prireiks, mokėsi atsakyti.

¹⁰ Nekurstyk nusidėjėlio žarijų, / kad pats jo ugnies liepsnoje nesudegtum. / ¹¹ Nesileisk išūliam žmogui savęs įbauginti, / antraip jis ims tavęs iš pasalų tykoti. / ¹² Neskolink žmogui, galingesniam už save; / jeigu ką nors skolini, laikyk tai nuostoliu. / ¹³ Nelaiduok daugiau negu leidžia tavo ištekliai; / jeigu laiduoji, būk pasiruošęs mokėti. / ¹⁴ Nesiteisk su teisėju, / nes dėl jo padėties nuosprendis bus palankus jam. / ¹⁵ Nesileisk į kelionę su nuotykių ieškotoju, / kad jis kartais neužtrauktų tau nelaimės. / Juk jis elgsis, kaip jam patinka, / o tu per jo kvailystę kartu pražūsi. / ¹⁶ Neik į ginčą su karšto būdo žmogumi / nei keliauk su juo per tyrus, / nes kraują išlieti jam niekai, / ir, nesant arti pagalbos, jis tave užmuš. / ¹⁷ Nesiteirauk neišmanėlio patarimo, / nes jis negali išlaikyti paslapties. / ¹⁸ Prie svetimo žmogaus

nedaryk nieko, / kas turėtų būti laikoma slapta, / nes nežinai, ką tai vėliau sukels. / ¹⁹ Neatvėrk savo širdies kiekvienam žmogui; / nenuvaryk nuo savęs laimės.

Apie žmonių santykius

9 Nebūk pavydulingas savo mylimai žmonai, / kad neišmokytum jos daryti tau pikta. / ² Neatsiduok moteriai / ir neleisk jai trypti savo orumo. / ³ Nesilankyk pas palaidūnę, / kad neįpultum į jos pinkles. / ⁴ Nebendrauk su dainuojančia šokėja, / kad nebūtum jos vyliaus sužavėtas. / ⁵ Nesvajok apie mergelę, / kad netektų mokėti jai už žalą. / ⁶ Neatiduok širdies kekšėms, / kad neprarastum savo paveldo. / ⁷ Nesidairyk miesto gatvėse / ir neklaidžiod po tuščius jo užkampius. / ⁸ Gręžk akis nuo patrauklios moters, / nespoksok į grožį, kuris tau nepriklauso. / Dėl moters grožio daugelis sutriko, / nes jis įžiebia aistrą tartum ugnį. / ⁹ Su ištekejusia moterimi nesėsk prie stalo / nei mėgaukis su ja vynu, / kad tavo širdis prie jos nepalinktų / ir kraujyje neikristum į kapą.

¹⁰ Neatmesk seno draugo, / nes naujas negali jam prilygti. / Naujas draugas – kaip jaunas vynas; / tik kai jis pasensta, geri su malonumu.

¹¹ Nepavydėk nusidėjėliui jo garso, / nes nežinai, kokia nelaimė jo laukia. / ¹² Nesizavėk tuo, kas patinka nedorėliams; / atmink, kad mirusiųjų pasaulio jie nepasieks nenubausti.

¹³ Laikykis atokiai nuo žmogaus, / kuris turi galios užmušti, / ir tau nesivaidens mirties baimė. / Bet jeigu eini pas jį, neužgaulk jo, / kad neatimtų iš tavęs gyvybės. / Žinok,

kad žengi tarp pinklių / ir žingsniuojį dantyta miesto siena.

¹⁴ Kiek tik įmanoma, / stenkis su-
prasti savo kaimynus / ir bendrauk
su išmintingaisiais. / ¹⁵ Keiskis min-
timis su protingais žmonėmis, / o
visas tavo pokalbis / tesisuka apie
Aukščiausiojo Įstatymą. / ¹⁶ Teisieji
tebūna tavo stalo bendrai, / o tavo
garbė – pagarbi Dievo baimė.

Apie valdovus

¹⁷ Įgudę amatininkai gerbiami už
sumanumą, / o savo tautos valdovas
yra įgudęs išminčius. / ¹⁸ Žmogaus
patauškos mieste bijomasi, / o neap-
galvotai kalbantis nekenčiamas.

10 Išmintingas valdovas auklė-
ja savo tautą, / ir protingo
žmogaus valdymas gerai sutvarky-
tas. / ² Koks tautos valdovas, tokie ir
jo pareigūnai; / koks miesto valdy-
tojas, tokie ir visi jo gyventojai. /
³ Neišauklėtas karalius žudo savo
tautą, / o didžiūnų sumanumu mies-
tas auga. / ⁴ Žemės valdymas – Vieš-
paties rankose; / jis pažadina jai
kiekvieną laiką tinkamą valdovą. /
⁵ Žmogaus laimė – Viešpaties ran-
kose; / jis suteikia savo didybę
raštininkui.

⁶ Kad ir kokia būtų skriauda, /
nedaryk artimui žalos, neik įžūlu-
mo taku. / ⁷ Įžūlumas šlykštus
Viešpačiui ir žmonėms; / smurto
nusikaltimu abejį bjaurisi. / ⁸ Val-
džia perkeliama iš tautos į tautą /
dėl neteisingumo, įžūlumo ir tur-
tų. / ⁹ Kaip gali dulkės ir pelenai
būti išdidūs? / Net gyvam esant
žmogaus kūnas irsta. / ¹⁰ Menka li-

ga – gydytojas juokauja; / šiandien
karalius, o rytoj negyvas. / ¹¹ Žmo-
gus miręs paveldi: / šliužus, gyvius,
kirmėles.

¹² Žmogaus puikybės pradžia – nu-
sisukimas nuo Viešpaties / ir širdies
nugrėžimas nuo savo Kūrėjo. / ¹³ Juk
puikybės jūra yra nuodėmė; / kas jos
laikosi, tas skleidžia bjaurias ydas. /
Todėl Viešpats siunčia jiems negirdė-
tas nelaimės / ir visiškai sunaikina
juos. / ¹⁴ Viešpats sugriauna valdovų
sostus / ir vietoj jų į sostą sodina
nusižėmusius. / ¹⁵ Viešpats išrauna
tautas iš šaknų / ir vietoj jų pasodi-
na kukliuosius. / ¹⁶ Viešpats paverčia
týrais tautų žemę / ir sunaikina
jas iš pačių pamatų. / ¹⁷ Kai kurias
sunaikinti jis perkelia kitur; / jis iš-
dildo jų atminimą žemėje. / ¹⁸ Mirtin-
gųjų puikybė nebuvo sukurta, / nė
nuožmus pyktis tų, kurie gimsta iš
moterų.

Tikroji garbė

¹⁹ Kieno palikuonys verti pagar-
bos? / Žmonių palikuonys. / Kurie
palikuonys verti pagarbos? / Tie, ku-
rie pagarbiai bijo Viešpaties. / Kieno
palikuonys neverti pagarbos? / Žmo-
nių palikuonys. / Kurie palikuonys
neverti pagarbos? / Tie, kurie laužo
įsakymus. / ²⁰ Šeimos nariams jų gal-
va vertas pagarbos, / o pagarbiai
bijantys Viešpaties / verti pagarbos
jo akyse. / ²¹ Pagarbiai bijok Viešpa-
ties, ir būsi priimtas; / būk užsispy-
ręs ir išpuikęs, ir būsi atmetas*. /
²² Ar tai būtų įnamis ar pakeleivis, /
svetimšalis ar vargšas, / jų garbė –
pagarbi Viešpaties baimė. / ²³ Netei-
singa niekinti žmogų, / kuris yra

^{10,21a} Kai kuriuose rankr. eil. 21 praleista.

išmintingas, bet vargšas, / nei tinka gerbti žmogų, kuris yra nusidėjęs. / ²⁴ Didžiūnas, teisėjas ir valdovas yra gerbiama, / bet nė vienas jų nėra didesnis už žmogų, / kuris pagarbiai bijo Viešpaties. / ²⁵ Kai laisvi žmonės patarnaus protingam vergui, / protingas žmogus dėl to nesiskųs.

²⁶ Nevaidink išmintingo, darydamas, kas užaina; / nesigirk, būdamas varge. / ²⁷ Geriau darbštus žmogus, kuris visko apstčiai turi, / negu pagyrūnas, kuriam trūksta duonos.

²⁸ Mano vaike, gerbk save nuolankiai, / vertink save, kaip užsitarnauji. / ²⁹ Kas teisins žmogų, kuris save smerkia? / Kas gerbs žmogų, kuris save teršia? / ³⁰ Vargšas gerbiamas dėl savo išminties, / kaip turtuolis gerbiamas dėl savo turto.

³¹ Gerbiamas vargšas, / o dar labiau – turtais pertekęs žmogus! / Niekinamas turtais pertekęs žmogus, / o dar labiau – vargšas!

Pasitikėjimas Dievu

11 Neturtingo žmogaus išmintis jam pakelia galvą / ir pasodina jį tarp didžiūnų. / ² Negirk žmogaus dėl jo gražios išvaizdos / ir neniekink vien dėl jo išorės. / ³ Bitė mažutė tarp sparnuočių, / bet ji surenka visų saldžiausią derlių. / ⁴ Neišjuok skarmalus vilkinčio, / nesišaipyk iš skurdę esančio žmogaus, / nes neįprasti Viešpaties darbai, / nuo mirtingųjų paslėpti jo veiksmai. / ⁵ Daug karalių buvo pasodinta žemėje, / o tas, apie kurį niekas nepamanė, nešiojo vainiką. / ⁶ Daug įtakingų žmonių dažnai patenka į visišką nemalonę, / ir

ižymūs žmonės atiduodami priešams į rankas.

⁷ Neištyręs reikalo, nesikabinek; / pirma apsvarstyk, tik tada pasmerk. / ⁸ Neišklauses neduok atsakymo, / nenutrauk kito kalbos viduryje. / ⁹ Neik į ginčus dėl dalyko, kuris tau nesvarbus, / ir nesikišk į ižūlių kivirčą.

¹⁰ Mano vaike, nebūk užsiėmęs daugeliu dalykų; / jei daugės tavo reikalų, neliksi be kaltės. / Net jeigu vysiesi, niekada nepasivysi, / o bėgdamas neištrūksi. / ¹¹ Vienas žmogus tik triūsia, grumiasi ir skuba, / bet vis vien vis labiau ir labiau nusivilia. / ¹² O kitas eina savo keliu sugniužęs, / bejėgis ir sklidas neturto, / tačiau Viešpaties akys į jį žiūri maloniam. / Jis ištraukia jį iš bjaurios klampynės, / ¹³ pakelia jį galvą ir išaukština jį / daugelio nustebimui.

¹⁴ Geri ir blogi dalykai, gyvybė ir mirtis, / neturtas ir turtai ateina iš Viešpaties. / ¹⁵ Išmintis, supratimas ir Įstatymo pažinimas, / meilė ir dori takai ateina iš Viešpaties. / ¹⁶ Klaida ir tamsybė buvo sukurtos su nusidėjėliais; / blogis pasensta kartu su besididžiuojančiais piktu. / ¹⁷ Viešpaties dovana pasilieka su teisiaisiais; / jo malonė neša tvirtą sėkmę. / ¹⁸ Žmogus gali pralobti, būdamas taupus šykštuolis, / ir štai koks atlyginimas jam skiriamas. / ¹⁹ Sakydamas: „Radau poilsį, / dabar puotausiu, nes visko turiu“, – / jis nežino, kiek ilgai truks, / kol viską paliks kitiems ir mirs.

²⁰ Mano vaike, atlik savo pareigas, atsidėk joms / ir pasenk, atlikdamas savo užduotį. / ²¹ Nesižavėk nusidėjėlio laimėjimais, / bet pasitikek

Viešpačiu ir lauk iš jo šviesos, / nes Viešpačiui lengva / vargšą padaryti turtinę staigą, vienu akimirksniu. / ²² Viešpaties palaiminimas yra atlyginimas teisiamam, / ir laikui atėjus jo viltis duos vaisių. / ²³ Nesakyk: „Ko man bereikia? / Ko man betruksta?“ / ²⁴ Nesakyk: „Esu nepriklausomas! / Kokia bėda begali mane užgulti?“ / ²⁵ Gerovės dieną žmogus užmiršta nelaimės, / nelaimės dieną žmogus nebeatmena gerovės. / ²⁶ Lengva Viešpačiui mirties dieną / atlyginti žmogui pagal jo elgesį. / ²⁷ Trumpą kančią užgožia praėjusius malonumus, / o gyvenimo gale atskleidžiami žmogaus darbai. / ²⁸ Nevadinink nė vieno laimingu prieš jo mirtį, / nes žmogus pažįstamas tik gyvenimo gale.

Taisyklės darant gera

²⁹ Nekviesk kiekvieno į savo namus, / nes apgaulus žmogus turi daug veidų. / ³⁰ Niekščo širdis – kaip medžioklinis sakalas narve; / kaip šnypas jis ieško tavo silpnų vietų. / ³¹ Jis budriai tyko, gera paverčia į pikta, / o pagyrimo vertas tavo elgesys jam atrodo ydingas. / ³² Židinyš prisipildo žarijų iš vienos kibirkšties, / o piktadaris tyko iš pasaulų kraują pralieti. / ³³ Saugokis nedoro žmogaus, kuris sumano pikta, / kad amžinai nepražudytų tavo gero vardo. / ³⁴ Priglausk svetimą žmogų savo namuose, / ir jis sutrikdys tavo gyvenimo būdą, / o tavo padarys svetimą tavo šeimai.

12 Jei darai gera, žinok, kam tai darai, / ir tau bus dėkoma už tavo gerus darbus. / ² Daryk gera teisiamam ir gausi atlyginimą – / jei ne iš jo paties, tai tikrai iš

Viešpaties. / ³ Padėkos nesusilaukia žmogus, kuris nesiliauja daryti pikta, / ir žmogus, kuris neduoda išmaldos. / ⁴ Duok pamaldžiam žmogui, / bet nepadėk nusidėjėliui. / ⁵ Daryk gera niekinamam žmogui, / bet nieko neduok įžuliam. / Sulaikyk jo ginklus, neapginkluok jo mūšiu, / nes jais jis pavergtų tave; / tuomet gautumei dvigubai pikto už visa gera, / kurį jam darai. / ⁶ Aukščiausiasis irgi nekenčia nusidėjėlių / ir bausme ištiks nedorėlius. / ⁷ Duok geram žmogui, / bet nepadėk nusidėjėliui. / ⁸ Gerovėje draugų negalima pažinti, / o nelaimės dieną priešas neliks pasislėpęs. / ⁹ Žmogaus priešai draugiški, kai jam sekasi; / bet nelaimės dieną net žmogaus draugas dings. / ¹⁰ Niekada nepasitikėk savo priešu, / nes jo nedorumas – kaip rūdys ant bronzos. / ¹¹ Net jeigu jis nusizemina ir ateina nusilenkęs, / būk su juo santūrus ir atsargus. / Elkis su juo tarsi šveistum vario veidrodį, / kad rūdys jo visai neaptrauktų. / ¹² Neleisk jam šalia savęs stovėti, / kad jis tavęs nenustumtų ir neužimtų tavo vietos. / Neleisk jam sėstis savo dešinėje, / kad jis kartais nepanorėtų tavo kėdės, / o tu pagaliau suvoktum mano žodžių tiesą, / dejuodamas, kad nepaisai išpėjimo.

¹³ Kas gailisi gyvatės įgelto kerėtojo / ar prie laukinių žvėrių lendančių žmonių? / ¹⁴ Taip atsitinka ir žmogui, / kuris bendrauja su nusidėjėliu / ir įsivelia į jo nuodėmes. / ¹⁵ Kurį laiką jis tave paremia, / bet jei tu paslystum, šalia nepasiliks. / ¹⁶ Lūpomis priešas kalba maloniai, / bet širdyje rengiasi tave ištumti į duobę. / Nors priešas rodo pilnas ašarų akis, / progai pasitaikius, / jam tavo kraujo niekada nepakaks. / ¹⁷ Jei tave

ištinka nelaimė, rasi jį po ranka, / bet, apsimesdamas noris padėti, jis tau pakiš koją. / ¹⁸ Tada kraipys galvą, plos rankomis, / be paliovos švilps ir parodys savo tikrąjį veidą.

Turtuoliai ir vargšai

13 Kas paliečia dervą, tas susitepa; / kas bendrauja su išūliu žmogumi, tas tampa į jį panašus. / ² Kam gi imtis naštos, kuri tau per sunki? / Kam gi bendrauti su žmogumi, / kuris galingesnis ir turtingesnis už tave? / Kaipgi gali molio puodas bendrauti su geležies katile? / Kai įjedu vienas į kitą atsitrenks, puodas sudužs. / ³ Turtuolis pasielgia nedorai ir giriasi, / vargšas patiria skriaudą ir turi atsiprašyti. / ⁴ Kol tu turtuoliui naudingas, jis tave išnaudos, / bet kai būsi pervargęs, jis tave pamirš. / ⁵ Kol tu ši tą turi, jis maloniai kalbės su tavimi / ir šypsniu laimės tavo pasitikėjimą. / ⁶ Kai tu jam reikalingas, jis tave apgaudinė, / šypsosis ir drąsins tave, / mandagiai kalbės ir klaus: „Ko tau reikia?“ / ⁷ Jis paikins tave savo skanėtais, / kol paliks tave be nieko du ar tris kartus, / o galop pasijuoks iš tavęs. / Jei paskui jam pasitaikys tave susitikti, / jis praeis pro šali, tik pakraipydamas dėl tavęs galvą.

⁸ Saugokis, kad nebūtumei apgautas / ir pažemintas per savo kvailumą. / ⁹ Kai esi didiko kviečiamas, būk santūrus, / ir jis tave kvies primygtiniau. / ¹⁰ Nebūk su juo per įkyrus, kad nenusibostum, / nebūk nė per daug atokus, kad neliktum užmirštas. / ¹¹ Nebandyk elgtis su juo kaip su sau lygiu / ir nepasitikek

jo ilgais pokalbiais, / nes ilgu pasikalbėjimu jis tave bandys / ir nors šypsosis, tave tyrinės. / ¹² Negailestingas žmogus, neišlaikantis tavo paslapčių, / jis nepagailės tau nei žalos, nei kalėjimo. / ¹³ Būk atsargus ir susirūpink, / nes bendrauji su savo pražūtimi. / ¹⁴ Jei miegodamas girdi šiuos dalykus, tai atsibusk! / Visa gyvastimi mylėk Viešpatį / ir šaukis jo, kad išsigelbėtum^a.

¹⁵ Kiekvienas gyvūnas myli į save panašų, / kiekvienas žmogus – žmogų kaip save patį. / ¹⁶ Visi gyvūnai bendrauja su panašiais į save, / ir žmonės laikosi išvien su panašiais į save. / ¹⁷ Ką bendra turi liūtas su ėriuku? / Ne daugiau bendra turi nusidėjėlis su teisiuoju. / ¹⁸ Argi gali būti taika tarp hienos ir šuns? / Ir kokia bičiulystė tarp turtingo ir vargšo? / ¹⁹ Laukiniai asilai dykumoje – liūto grobis; / panašiai vargšai – ganykla turtingiesiems. / ²⁰ Išdidus žmogus bjaurisi nusizėminimu; / panašiai turtuolis bjaurisi vargšais. / ²¹ Kai turtuolis suklumpa, jį draugai pakelia, / o kai vargšas parpuola, jį net draugai atstumia. / ²² Kai turtuolis kalba, daugelis jam pritaria; / nors ir nesąmonę pasakodamas, jis būna giriamas. / Kai vargšas kalba, iš jo juokiamasi; / nors jis ir protingai šneka, į jį nekreipama dėmesio. / ²³ Turtuoliui kalbant, visi tyli / ir jo išmintį kelia į padanges. / Vargšui kalbant, klausama: „Kas jis per vienas?“ / Jei jis suklumpa, tai dar ir pastumiamas. / ²⁴ Turtai geri, jeigu jie nenuodėmingi; / neturtas – blogis pagal išpuikėlių matą.

²⁵ Žmogaus širdis atmaino jo veidą / ir į gera, ir į pikta. / ²⁶ Laimingos

^{13,14a} Kai kuriuose rankr. eil. 14 praleista.

širdies ženklas yra linksmas veidas, / bet kurti patarles – varginanti užduotis^a.

14 Laimingas žmogus, kuris nusikalsta lūpomis, / kuriam nereikia jausti širdgėlos dėl nuodėmių. / ² Laimingas žmogus, kurio sąžinė nesmerkia, / kuris nėra praradęs vilties.

Pavydas ir gobšumas

³ Turtai neneša nieko gera siauraširdžiam žmogui; / kokia nauda iš aukso šykštuoliui? / ⁴ Ko jis pats atsisako, tą krauna kitiems; / iš jo gėrybių prabangiai užaus svetimi. / ⁵ Kam bus dosnus žmogus, kuris šykštus sau / ir nesinaudoja savo paties turtais? / ⁶ Nėra šykštesnio žmogaus už šykštų sau pačiam; / jį nubaudžia jo šykštumas. / ⁷ Jei jis kada ir būna dosnus, tai įvyksta per klaidą; / galų gale jis parodo savo gobšumą. / ⁸ Šykštuolis – nedoras žmogus; / jis nusigręžia nuo artimo ir nepaiso kitų. / ⁹ Šykštuolio akys nepatenkintos jo dalimi, / gobšus neįteisingumas sustingdo jam širdį. / ¹⁰ Šykštuolio akys godžiai žiūri į duoną, / bet ant savo stalo jis deda supelijusią.

¹¹ Mano vaike, jeigu turi iš ko, vaišinkis / ir aukok vertingas atnašas Viešpačiui. / ¹² Atmink, kad mirtis nelūkuriuoja / ir kad tau nebuvo parodyta mirusiųjų pasaulio sutartis. / ¹³ Daryk gera draugams prieš mirtį, / ištiesk ranką ir dosniai dalykis tuo, ką turi. / ¹⁴ Neatsakyk sau šios dienos gėrybių; / neleisk praeiti pro šalį savo geriausiai daliai. / ¹⁵ Argi

nepaliksi turtų kitiems, / savo triūso vaisių – padalyti kauliukų metimu? / ¹⁶ Duok, imk ir būk sau vaišingas, / nes mirusiųjų pasaulyje žmogus negali džiaugsmo ieškoti. / ¹⁷ Visi gyvūnai sensta kaip drabužis, / nes saisto amžinas įsakas: visi turi mirti. / ¹⁸ Kaip lapams išsprogstant ant žalio medžio, / vienam nukritus, išsprogsta kitas, / taip ir vienai kūno ir kraujo kartai / išmirus, užgimsta kita. / ¹⁹ Visi žmogaus darbai sudūlėja, / ir tas, kuris juos padarė, nueina su jais.

Išminčiaus laimė

²⁰ Laimingas žmogus, kuris mąsto apie išmintį / ir samprotauja protin-gai, / ²¹ kuris svarsto jos kelius savo širdyje / ir kreipia dėmesį į jos paslaptis, / ²² vydamasis ją kaip žvalgas / ir tykodamas jos prie jos tarpdurio, / ²³ kuris žiūri į ją pro jos langus / ir klausosi prie jos durų, / ²⁴ kuris apsigyvena arti jos namų / ir įkala savo palapinės kuolelį jos pasienyje, / ²⁵ kuris statosi palapinę šalia jos / ir gyvena kaip jos mielas kaimynas, / ²⁶ kuris pasidaro lizdą jos lapijoje / ir nakvoja jos šakose, / ²⁷ kuris randa pastogę nuo kaitros jos ūksmėje / ir sau namus jos garbėje.

15 Kas pagarbiai bijo Viešpaties, tas darys tai, / ir kas laikosi Įstatymo, tas ateis pas Išmintį. / ² Ji išeis kaip motina jo pasitikti / ir priims jį tartum jauna nuotaka. / ³ Ji maitins jį supratimo duona / ir girdys išminties vandeniu. / ⁴ Jis remsis ja ir neparkris, / pasitikęs ja ir nebus sugėdintas. / ⁵ Ji išaukštins jį

^{13,26a} Hebr. rankr.: „o paniuręs ir suglumęs žmogus skleidžia liūdnas mintis“.

virš jo bendrų / ir atvers jam burną
sueigoje. / ⁶ Jis ras džiaugsmo ir džiū-
gesio vainiką / ir paveldės amžiną
vardą. / ⁷ Neverti žmonės jos neigis, /
nė nusidėjėliai jos nematys. / ⁸ Toli
nuo nedorėlių ji laikosi, / melagiai
niekada apie ją neprisimins. / ⁹ Blogai
skamba šlovės giesmė nusidėjėlio lū-
pose, / nes ji nebuvo jam Viešpaties
suteikta. / ¹⁰ Juk šlovės giesmė / turi
būti tariama išmintingųjų liežuviu, /
ir pats Viešpats ją įkvepia.

Laisva valia ir atsakomybė

¹¹ Nesakyk: „Viešpats kaltas, kad
aš nusidėjau“, – / nes jis nedaro, ko
nekenčia. / ¹² Nesakyk: „Jis mane
paklaidino“, – / nes jam nereikia
nusidėjėlių. / ¹³ Viso, kas nedora,
Viešpats nekenčia; / nė vienas to
nenori, kas pagarbiai bijo Dievo. /
¹⁴ Pradžioje sukūręs žmogų, / Dievas
davė jam galią laisvai rinktis. / ¹⁵ Jei
pasirenki, tai pajėgi laikytis įsaky-
mų / ir ištikimai vykdyti jo valią. /
¹⁶ Jis padėjo prieš tave ugnį ir van-
denį; / tiesk ranką į tą, kurį pasi-
renki. / ¹⁷ Prieš kiekvieną žmogų yra
gyvenimas ir mirtis; / ką žmogus pa-
sirenka, tai ir bus jam duota. /
¹⁸ Viešpaties išmintis didelė; / jis
galingas darbais ir mato visa. /
¹⁹ Dievo akys mato visa, ką jis yra
sukūręs; / jis supranta kiekvieną
žmogaus veiksmą. / ²⁰ Nė viename jis
nėra įsakęs nedorai elgtis, / niekam
jis nėra leidęs nusidėti.

16 Netrokšk turėti daug niekam
tikusių vaikų / ir nesidžiauk
nedorais palikuonimis. / ² Nors ir
daug jų būtų, nesidžiauk jais, / jeigu

jie neturi pagarbios Viešpaties bai-
mės. / ³ Nepasitikėk jų ilgą gyveni-
mą, / nedėk vilčių į jų ateitį, / nes
vienas gali būti geriau už tūkstan-
tį, / ir verčiau mirti bevaikiui, / negu
turėti nedorų vaikų! / ⁴ Juk per vieną
protingą žmogų / miestas gali būti
apgyvendintas, / bet per maištinin-
kų padermę jis pavirsta tyrais.

⁵ Daug tokių dalykų mano akis yra
mačiusi / ir dar daugiau mano ausis
girdėjusi. / ⁶ Nusidėjėlių sueigoje už-
kuriama ugnis, / ir neklusnioje tau-
toje išliepsnoja pyktis. / ⁷ Jis neatlei-
do senovės milžinams, / sukilusiems
savo galybe; / ⁸ jis nepasigailėjo Loto
kaimynų, / kurių išūlumą bjaurejo-
si; / ⁹ jis neparodė gailestingumo pa-
smerktai tautai, / išrautai iš šaknų
už jų nuodėmės, / ¹⁰ nei šešiams šim-
tams tūkstančių pestininkų, / žuvu-
sių dėl jų širdies išūlumo. / ¹¹ Net jei
būtų buvęs tik vienas kietasprandis, /
būtų nuostabu, jei jis būtų likęs ne-
nubaustas. / Juk gailestingumas ir
pyktis / vienodai priklauso Viešpa-
čiui; / jis nebaudžia ir atleidžia, bet
ir pyktį išlieja. / ¹² Didelis jo gailes-
tingumas, / kaip ir jo bausmės rykš-
tė; / jis teisia kiekvieną žmogų pagal
jo darbus. / ¹³ Nusidėjėlis neišsigelbsti
pagrobtu turtu, / o teisiojo vilties
Dievas nepalieka neišsipildžiusios. /
¹⁴ Kas daro gera, tas gauna savo at-
lyginimą, / kiekvienas – pagal savo
darbus. / ¹⁵ Viešpats taip užkietino
faraono širdį, / kad šis nepažino jo, /
idant Viešpaties darbai būtų pažinti
po dangumi. / ¹⁶ Jo gailestingumas
akivaizdus visai kūrinijai, / o jo švie-
sa ir tamsa buvo padalyta žmonijai^a.

¹⁷ Nesakyk: „Pasislėpsiu nuo Vieš-
paties. / Kas danguje apie mane

pagalvos? / Tarp tokios daugybės žmonių nebūsiu pastebėtas, / nes kas aš beribėje kūrinyje? / ¹⁸ Štai dangus ir dangaus aukštybės, / bedugnė ir žemė dreba jam lankantis. / ¹⁹ Patys kalnai ir žemės pamatai, / vos jam pažvelgus, virpa ir dreba. / ²⁰ Apie mane jis nepagalvos. / Kas rūpintis manimi? / ²¹ Jei nusidedu, jokia akis manęs nemato; / jei visiškai slapta būnu neišstikimas, / kas apie tai sužinos? / ²² Kas jam pasako apie teisius darbus / ir ko aš galiu už juos tikėtis, laikydamasis įsakymo?^a / ²³ Tai mintys žmogaus, neturinčio supratimo; / neprotingas ir paklydęs žmogus galvoja kvailai.

Išmintis kūrinyje

²⁴ Klausykis, mano vaike, ir mokysis išminties, / brangink visa širdimi mano žodžius. / ²⁵ Tiksliai paaiškinsiu auklėjimo drausmę / ir rūpestingai perteiksiu išmanymą.

²⁶ Pradžioje Viešpats, sukūręs savo kūrinius / ir sukurdamas paskyręs jiems užduotis, / ²⁷ visam laikui nustatė / jų valdas ir jų veiklą. / Jie nei išalksta, nei pavargsta, / niekada nenukrypsta nuo savo užduočių, / ²⁸ niekad vieni su kitais nesistumdo / ir visada laikosi jo žodžio. / ²⁹ Tada Viešpats pažvelgė į žemę / ir pripildė ją savo gėrybių. / ³⁰ Jos paviršių jis pripildė visokių rūšių gyvūnų, / ir jie turi vėl į ją grįžti.

17 Viešpats žmogų sukūrė iš žemės / ir vėl į žemę jį sugrąžina. / ² Jis davė jiems ribotą dienų skaičių, / bet suteikė galią visa val-

dyti žemėje. / ³ Jis apvilko juos jėga, panašia į savo, / ir padarė juos pagal savo paveikslą. / ⁴ Jis įdiegė jų baimę visiems gyvūnams / ir leido jiems viešpatauti žvėrimis bei paukščiams. / ⁵ Viešpats davė jiems naudotis penkiomis galiomis; / dalytis supratimu jiems buvo duota kaip šeštoji, / o kaip septintoji – protas, jų galių aiškintojas^a. / ⁶ Nuožiūrą, liežuvį, akis, / ausis ir suprantančią širdį jiems suteikė, / ⁷ išminties ir žinojimo juos pripildė, / gera ir pikta jiems nurodė. / ⁸ Kad parodytų savo darbų didybę, / į jų širdis jis įdiegė pagarbą Viešpaties baimę. / ⁹ Jis davė jiems teisę / amžinai didžiuliotis jo nuostabiais darbais^b. / ¹⁰ Kad skelbtų jo nuostabius darbus / ir šlovintų jo šventąjį vardą, / ¹¹ jis paklojo jiems pažinimą, / gyvenimo įstatymą kaip paveldą. / ¹² Jis sudarė su jais amžiną Sandorą / ir apreiškė jiems savo įsakymus. / ¹³ Jo didingą šlovę matė jų akys, / ir jo garbingą balsą girdejo jų ausys. / ¹⁴ Jis tarė jiems: „Venkite viso, kas pikta!“ – / ir davė kiekvienam įsakymus dėl artimo. / ¹⁵ Jų keliai visada jam žinomi; / nuo jo akių jie negali pasislėpti. / ¹⁶ Jų keliai nuo pat jaunystės veda į pikta, / ir savo akmeninės širdies jie nepajėgia / permąstyti į jautrią širdį^c. / ¹⁷ Jis paskyrė valdovą kiekvienai tautai, / bet Izraelis yra jo paties dalis. / ¹⁸ Izraelį kaip savo pirmagimį / jis auklėja rykšte ir, / skirdamas jam savo meilės šviesą, jo nepalieka^d. / ¹⁹ Visi jų darbai jam aiškūs kaip saulė, / ir jo akys nuolat stebi jų kelius. / ²⁰ Jų nedorieji darbai nuo jo nepaslėpti, / ir visos jų nuodėmės ižeidžia Vieš-

^{17,5a} Kai kuriuose rankr. eil. 5 praleista. ^{17,9b} Kai kuriuose rankr. eil. 9 praleista. ^{17,16c} Kai kuriuose rankr. eil. 16 praleista. ^{17,18d} Kai kuriuose rankr. eil. 18 praleista.

patį. / ²¹ Bet Viešpats geras ir pažįsta savo kūrinis, / nesunaikina jų ir nepalieka, / bet veikiau jų pasigaila. / ²² Žmogaus išmalda jam tartum antspaudo žiedas; / jis brangina žmogaus gerumą kaip akies vyzdį. / ²³ Viena dieną jis pakils ir jiems atlygins, / atmokės kiekvienam, kaip jis užsitarnavo. / ²⁴ Tiems, kurie daro atgailą, jis leidžia grįžti / ir drąsina tuos, kurie yra netekę vilties.

Raginimas atgailauti

²⁵ Grįžk pas Viešpatį, palik savo nuodėmes, / melskis jo Artume ir mažink savo kaltes. / ²⁶ Grežkis vėl į Aukščiausiąjį ir šalinkis nuodėmės, / nuoširdžiai nekėsk to, kuo jis bjaurisi. / ²⁷ Kas giedos šlovės giesmes Aukščiausiam mirusiųjų pasaulyje, / jeigu jo negarbiname, būdami gyvi? / ²⁸ Mirusių pasaulyje, kaip ir niekada nebuvusių, / nutyla šlovės giesmė; tik tie, / kurie gyvi ir sveiki, šlovina Viešpatį. / ²⁹ Koks didelis Viešpaties gailestingumas, / jo atlaidumas pas jį grįžtantiems! / ³⁰ Nieko panašaus nerandama tarp žmonių, / nes joks žmogus nėra nemirtingas. / ³¹ Argi yra kas šviesiau už saulę? / Betgi ir ji gali užtemti. / Tad kokios tamsios kūno ir kraujo mintys! / ³² Dievui atsakingos dangaus aukštybių galybės, / o mirtingieji – vien dulkės ir pelenai.

Dievo gailestingumas

18 Amžinasis sukūrė visą pasaulį. / ² Vien Viešpats yra teisus. / Nėra kito, išskyrus jį. / ³ Mažuoju savo rankos pirštu jis val-

do pasaulį, / ir visa jam paklūsta, / nes savo galybe jis yra visų Karalius, / atskiriantis, kas šventa nuo nešventa^b. / ⁴ Ką jis yra įgalinęs apsaityti jo darbus, / ir kas gali ištirti jo didžius veiksmus? / ⁵ Kas gali išmatuoti jo didingą galybę / ar nupasakoti jo gailestingumo darbus? / ⁶ Neįmanoma žmogui nei jų sumažinti, nei padidinti; / Viešpaties stebuklą neįmanoma permąstyti. / ⁷ Baigdamas žmogus dar tik pradeda / ir sustodamas vis dar būna suglumęs.

⁸ Kas yra žmogus ir ko jis vertas? / Jis daro gera ir pikta, bet kas tai yra? / ⁹ Žmogaus gyvenimo dienų skaičius būna didžiulis, / jei jis pasiekia šimtą metų. / ¹⁰ Kaip jūros vandens lašas, / kaip smėlio grūdelis / tie keli metai prieš amžinybės dienas. / ¹¹ Todėl Viešpats kantrus su žmonėmis / ir apipila juos savo gailestingumu. / ¹² Jis mato ir žino, kad jų mirtis skausminga, / tad juo labiau jiems atleidžia. / ¹³ Žmogus gali būti gailestingas savo artimui, / bet Viešpats gailestingas visiems žmonėms. / Jis pabara juos, aukleja, pamoko ir susigražina, / kaip piemuo savo kaimenę. / ¹⁴ Jis gailestingas tiems, kurie nusilenkia jo drausmei / ir uoliai vykdo jo įsakus.

Protingas elgesys

¹⁵ Mano vaike, neatmiešk savo gerų darbų priekaištu / ir negadink savo dovanos piktai žodžiais. / ¹⁶ Argi rasa nesumažina deginančios kaitros? / Taip ir žodis geriau už dovaną. / ¹⁷ Argi žodis iš tikrųjų viršija dovaną? / Geras žmogus duoda ir viena, ir kita. / ¹⁸ Tik kvailas žmo-

^{17,21a} Kai kuriuose rankr. eil. 21 praleista. ^{18,3b} Kai kuriuose rankr. eil. 2b–3 praleistos.

gus priekaištauja prieš duodamas; /
šykštaus davėjo dovana nuliūdina
laukiančias akis.

¹⁹ Prieš kalbėdamas pasimokyk; /
prieš susirgdamas pasirūpink svei-
kata. / ²⁰ Ištrik save anksčiau, negu
būsi teisiamas, / ir aplankymo metu
rasi atleidimą. / ²¹ Nusizemink anks-
čiau, negu susergi, / o kai esi nusi-
dėjęs, daryk atgailą. / ²² Tenekliudo
tau niekas nedelsiant vykdyti įža-
dą; / nelauk iki mirties, kad būtum
nuo jo atleistas. / ²³ Prieš darydamas
įžadą, pergalkvok jį; / nebūk žmogumi,
kuris bando Viešpatį. / ²⁴ Pagal-
vok apie jo pyktį mirties valandą / ir
atlygio metą, kai jis nugręš savo vei-
dą. / ²⁵ Kai visko apstu, atmink alkio
metą, / o turtingą dieną pagalkvok
apie neturtą ir skurdą. / ²⁶ Oras kei-
čiasi nuo ryto iki vakaro; / visa grei-
tai praskuba pro Viešpatį.

²⁷ Išmintingas žmogus visados at-
sargus; / kai visur pilna nuodėmės,
jis vengia pikta. / ²⁸ Mokytas žmogus
turėtų mokyti išminties; / kas jos
įgyja, tas turėtų skelbti jos šlovę. /
²⁹ Galį protingai kalbėti / turi pa-
rodyti savo išmintį, / rūpestingai
skleisdami tinkamas patarles.

³⁰ Nesek paskui savo geismus, /
tvarkyk savo geidulius. / ³¹ Jeigu lei-
di sau tenkinti užgaidas, / jos pa-
vers tave pajuoka tavo priešams. /
³² Neūžauk, tenkindamas akimirkos
geismą, / nes dvigubai sunkus bus
neturtas. / ³³ Netapk elgeta, puotau-
damas už svetimus pinigus, / kai nie-
ko neturi piniginiėje.

19 Kas taip elgiasi, tas nebus
turtingas; / kas niekais
laiko mažus dalykus, tas pamažu

pražus. / ² Vynas ir moterys išveda
iš kelio protingus vyrus, / o žmo-
gus, bendraujantis su kekšėmis, /
praras gėdos jausmą. / ³ Puvimas ir
kirmėlės jį apims, / ir praradęs gė-
dos jausmą žmogus neteks gyvas-
ties. / ⁴ Kas kitais per greitai pasiti-
ki, tas nerimtas, / o kas nusideda,
tas pakenkia sau pačiam. / ⁵ Kam
nedoras darbas teikia malonumo,
tas bus pasmerktas, / o kas atsispi-
ria malonumams, / tas apvainikuo-
ja savo gyvenimą. / ⁶ Kas suvaldo
liežuvi, tas gyvens be barnių, / o
kas nekenčia paskalų, tas patirs
mažiau pikta. / ⁷ Niekados nekar-
tok, kas tau buvo pasakyta, / ir iš
to neturėsi jokio nuostolio. / ⁸ Nei
draugui, nei priešui apie tai nekal-
bėk; / niekam nepasakyk, nebent tai
nuslėpti būtų nuodėminga. / ⁹ Juk
kas tai išgirs, tas tavimi nebepa-
sitikės / ir ilgainiui ims nekėsti. /
¹⁰ Ką nors girdėjai? Temiršta tai su
tavimi. / Būk tikras, tavęs tai nesu-
sprogdins! / ¹¹ Ką nors sužinojęs,
kvailys kenčia gimdymo skausmus /
tartum kūdikį gimdanti moteris. /
¹² Paskala kvailio krūtiniėje – / kaip
strėlė, įstrigusi žmogaus šlaunyje.

¹³ Įspėk savo draugą; galbūt jis
dar nėra to padaręs, / o jei padarė,
tai daugiau tenedaro. / ¹⁴ Įspėk sa-
vo kaimyną; galbūt jis dar nėra to
pasakęs, / o jei pasakė, tai daugiau
tenekartoja. / ¹⁵ Įspėk savo draugą;
dažnai tai gali būti šmeižtas, / ir
tikėti kiekvienu pasakojimu neturė-
tumei. / ¹⁶ Žmogus gali suklupti nety-
čiomis. / Kas nėra nusidėjęs liežu-
viu? / ¹⁷ Paklausk savo kaimyną prieš
jį sudrausdamas; / taip tu skaitysie-
si su Aukščiausiojo Įstatymu.

Tikroji išmintis

¹⁸ Pagarbi Viešpaties baimė – kelias į jo gerumą, / o išmintis laimi jo meilę. / ¹⁹ Viešpaties įsakymų pažinimas – / gyvastį teikiantis mokymas; / darantieji tai, kas jam patinka, / valgytys vaisius nuo nemirtingumo medžio^a. / ²⁰ Visa išmintis – pagarbi Viešpaties baimė; / visapusiška išmintis – Įstatymo vykdymas / ir jo visagalybės supratimas. / ²¹ Kai vergas savo šeiminkui sako: / „Nedarysiu to, ko tu nori“, – / jei vėliau tai ir darytų, / jis pykdytų tą, kuris jį išlaiko^b. / ²² Mokėti daryti pikta nėra išmintis, / ir nusidėjėlių patarimas nėra protingas. / ²³ Esama apsukrumo, kuris bjaurus, / ir kvailių, kurie nieko pikta nedaro. / ²⁴ Geriau dievobaimingas mažą žinantį žmogus, / negu labai protingas, bet laužantis Įstatymą. / ²⁵ Esama reiklaus, bet nesąžiningo apsukrumo / ir žmonių, išnaudojančių gerumą, kad pasiektų savo. / ²⁶ Pasi-taiko, kad nedoras žmogus / dedasi širdgelos prislėgtas, / bet jo vidus pilnas apgaulės. / ²⁷ Jis nuleidžia akis ir dedasi kurčias, / bet jei jo kaukės niekas nenuplėš, jis tave išnaudos. / ²⁸ Jėgų stoka jį sulaiko nuo nuodėmės, / bet, nepaisydamas to, radęs progą jis padarys žalos. / ²⁹ Žmogus pažįstamas iš išvaizdos, / o protingas žmogus – akis į akį susitikus. / ³⁰ Žmogaus apdaras, nuoširdus juokas ir eiseną / parodo tau, kas jis yra.

Protingas ir kvailas elgesys

20 Įspėjimas kartais gali būti ne laiku, / ir tylą kartais gali apreikšti protingą žmogų. / ² Daug

geriau išpėti, / negu erzintis iš pykčio! / ³ Kas prisiima savo kaltę, / tas bus apsaugotas nuo nesėkmės. / ⁴ Kaip eunuchas, mėginantis išniekinti mergaitę, / atrodo žmogus, prievarta verčiamas daryti, kas teisinga. / ⁵ Vienas žmogus tyli ir laikomas išmintingu, / o kitas, būdamas plepus, nemėgstamas. / ⁶ Vienas žmogus tyli, nes neturi nieko pasakyti, / o kitas tyli, laukdamas tinkamos progos kalbėti. / ⁷ Išmintingas žmogus tyli, kol ateina tinkamas laikas, / o kvailas pagyrūnas tinkamo laiko nepastebi. / ⁸ Kas per daug kalba, tas sukelia koltumą, / o kas nori kitą nukalbėti, tas bus nekenčiamas.

⁹ Nelaimėje gali glūdėti laimė žmogui, / ir nuostolis gali atnešti nelauktą sėkmę. / ¹⁰ Būna dovanų, kurios tau neneša jokios naudos, / ir būna dovanų, kurios tau atlygina dvigubai. / ¹¹ Būna nuostolių dėl garbės / ir žmonių, pakėlusių galvas iš sunkių bėdų. / ¹² Būna, kad žmogus daug perka už mažą kainą, / bet moka už tai septyneriopai. / ¹³ Išmintingas žmogus keliais žodžiais įgyja palankumą, / o kvailieji veltui švaisto savo meilikavimą. / ¹⁴ Sukto žmogaus dovana nebus tau naudinga, / nes jis laukia, kad atsilygintum septyneriopai.

¹⁵ Jis mažai duoda, bet daug barasi, / laidų gerkle kaip miesto šauklys. / Šiandien jis paskolina, o rytoj reikalauja gražinti; / iš tikrųjų toks žmogus šlykštus. / ¹⁶ Kvailys sako: „Draugų neturiu. / Už mano gerus darbus niekas nedėkoja.“ / ¹⁷ Visi, kurie valgo jo duoną, turi pikta liežuvi. / Kaip tyčiojasi iš jo kiekvienas, ir kiek dažnai!

^{19,18a} Kai kuriuose rankr. eil. 18–19 praleistos. ^{19,21b} Kai kuriuose rankr. eil. 20c–21 praleistos.

¹⁸ Geriau paslysti ant grindinio negu ant liežuvių; / taip greitai ateina ir nedorelių žūtis. / ¹⁹ Tarsi beskonis skanėstas atrodo pasakojimas ne vietoje, / nuolat kartojamas neišmanėlių. / ²⁰ Patarlė iš kvailio lūpų negerbiama, / nes jis nepasako jos tinkama proga.

²¹ Būna, kad skurdas sulaiko žmogų nuo nuodėmės; / todėl ilse-damasis jis nejaučia sąžinės graužimo. / ²² Būna, kad žmogus iš gėdos nusižudo / ar stumia save į pražūtį, / paisydamas, ką kiti apie jį pamany. / ²³ Būna, kad žmogus pažada draugui, / paisydamas, ką jis apie jį pamany, / ir be reikalo pasidaro sau priešą.

²⁴ Melas – bjauri, gėdą žmogui daranti dėmė, / tačiau jis nuolat neišmanėlių lūpose. / ²⁵ Geriau vagis negu nepataisomas melagis, / tačiau abiejų likimas – žūtis. / ²⁶ Melagio kelias veda į negarbę, / jo gėda nuolat jį lydi. / ²⁷ Išmintingas žmogus viršija kitus savo žodžiais, / o protingas patinka didžiūnams. / ²⁸ Kas dirba žemę, tas kaupia savo pjūties derlių, / o kas patinka didžiūnams, tas gali atsilyginti už kaltę. / ²⁹ Paslaugos ir dovanos apakina išmintingųjų akis; / lyg apynasris ant burnos, jos nutildo priekaištus. / ³⁰ Paslėpta išmintis ir nematomas lobis – / kokia nauda iš vieno ir kito? / ³¹ Geriau žmogus, slepiantis savo kvailumą, / negu tas, kuris slepia savo išmintį.

Vengti nuodėmės

21 Nusidėjai, mano vaike? Dugiau to nebedaryk, / bet prašyk atleidimo už savo praeities nuodėmes. / ² Bėk nuo nuodėmės kaip nuo gyvatės, / nes, jeigu prisitarsini

prie nuodėmės, ji tau įgels. / Jos dantys – liūto dantys, / ji gali sunaikinti žmogaus gyvastį. / ³ Kiekviena kaltė – dviašmenis kalavijas; / jos žaizda nepagydoma.

⁴ Smurtas ir įžūlumas išsekina turtus; / taip bus nualinti išdidžių namai.

⁵ Malda iš vargšo lūpų eina tiesiai į Dievo ausis; / jo nuosprendis skelbiamas be lūkuriavimo. / ⁶ Kas nenkenčia išpėjimo, tas eina nusidėjėlio taku, / bet kas pagarbiai bijo Viešpaties, tas gailisi savo širdyje. / ⁷ Sklandus kalbėtojas plačiai žinomas, / bet protingas žmogus pastebi, kai jis paslysta. / ⁸ Kas stato namus kitų žmonių pinigais, / tas panašus į žmogų, / renkantį akmenis savo kapo kauburiui. / ⁹ Nusikaltėlių gauja – kaip pakulų ryšulys; / jie gaus galą ugnies liepsnose. / ¹⁰ Lygiais akmenimis grįstas nusidėjėlių kelias, / bet jo gale – mirusiųjų pasaulio duobė.

¹¹ Kas laikosi Įstatymo, tas apvaldys savo potraukius; / pagarbi Viešpaties baimė – tobula išmintis. / ¹² Kas nėra sumanus, tas negali būti išmokytas, / bet esti ir sumanumo, kuris neša kartelį. / ¹³ Išminčiaus išmanymas – kaip tvinstanti upė, / o jo patarimas – kaip gyvybės šaltinis. / ¹⁴ Kvailio protas kaip sudaužytas ašotis / nebegali talpinti jokio mokslo.

¹⁵ Girdėdamas prasmingą posakį, / protingas žmogus jam pritaria ir kitą prie jo prideda; / tai girdėdamas / lengvapėdis pasijuokia ir atsuka nugarą. / ¹⁶ Kvailio plepėjimas – kaip našta kelionėje, / bet protingo žmogaus kalbės malonu klausytis. / ¹⁷ Sueigoje ieškoma protingo žmogaus nuomonės, / į širdį imami jo žodžiai.

¹⁸ Kvailiui išmintis – tarsi namų griuvėsiai, / bukapročiui mokslas – padriki tauškalai. / ¹⁹ Neprotingam žmogui auklėjimas – / pančiai ant kojų / ir antrankiai ant jo rankų. / ²⁰ Kvailys juokiasi visu balsu, / o išmintingas žmogus kukliai šypsosi. / ²¹ Protingam žmogui auklėjimas – / kaip aukso papuošalas, / kaip apyrankė jam ant dešinės.

²² Kvailys skuba kelti koją į namus, / o gerai išauklėtas žmogus kukliai laukia. / ²³ Neišauklėtas žmogus žiūri pro tarpdurį ir vidų, / o išauklėtas žmogus laukia lauke. / ²⁴ Nemandagu žmogui klausytis prie durų; / išauklėta žmogų apimtų gėda.

²⁵ Plepių lūpos kartoja kitų žodžius, / o išmintingųjų žodžiai rūpestingai sveriami. / ²⁶ Kvailių protas jų burnoje, / o išmintingųjų burna jų prote. / ²⁷ Kai nedoras žmogus keikia savo priešą, / jis iš tikrųjų keikia save patį. / ²⁸ Šmeižikas juodina save patį, / ir būna nekenčiamas kaimynų.

Tingumas ir kvailumas

22 Tinginys panašus į purviną akmenį; / pasityčiodami iš jo gėdos, visi švilpteli. / ² Tinginys – kaip mėšlo luitas; / kas jį pakelia, tas nusiplauna rankas.

³ Nevykėlis sūnus – tėvo gėda, / o dukte užtraukia nešlovę. / ⁴ Protinga dukte praturtins savo vyrą, / o begėdė – tėvo širdgėla. / ⁵ Įžūli – gėda savo tėvui ir vyrui; / abudu jos išsižada.

⁶ Dainuoti gedulo metu – netinkamas poelgis, / bet išplakti ir sudrausminti visada išmintinga. / ⁷ Vaikai, kurių auklėjimas veda į sveiką gyvenimą, / paslepia kuklią savo tėvų

kilmę. / ⁸ Pasipūtę ir šiurkščiai išdidūs vaikai / suteršia savo šeimos kilmingumą. / ⁹ Mokyti kvailį tolygu klijuoti sudužusį puodą / ar drumsti saldžiai miegančio žmogaus ramybę. / ¹⁰ Su kvailiu kalbiesi lyg su snaudaliumi, / nes pokalbio gale jis paklaus: „Kaip ten buvo?“ / ¹¹ Verk mirusiojo, nes užgeso jo šviesa; / verk kvailio, nes jį paliko protas. / Mažiau verk mirusiojo, nes jis yra ramybėje; / blogesnis už mirtį yra kvailio gyvenimas. / ¹² Gedulas dėl mirusio tęsiasi septynias dienas, / o dėl kvailių ar nedorėlių – visą jų gyvenimą.

¹³ Su kvailiu žmogumi daug nekalbėk, / su šiurkščiu žmogumi nesibičiuliauk; / saugokis jo, kad nepatektum į bėdą / ir nebūtum apdrėbtas, kai jis ims purtytis. / Šalinkis jo ir turėsi ramybę, / niekada nereikės kęsti apmaudo per jo beprotystę. / ¹⁴ Kas sunkesnis už šviną? / Kaip kitaip jis galėtų vadintis, jei ne kvailiu? / ¹⁵ Smėlio, druskos ir geležies luitas – / mažesnė našta, negu kvailas žmogus.

¹⁶ Kaip medžio sijos, tvirtai įrėstos į pastatą, / neišjudina žemės drebėjimas, / taip ir širdis, apsisprendusi po rimtų svarstymų, / pervartos metu nebus palaužta baimės. / ¹⁷ Širdis, kuri remiasi protingu samprotavimu, / yra tarsi sieną išlyginantis tinkas. / ¹⁸ Tvoros atviroje aukštumoje / nebus atsparios vėjui; / baili širdis su kvailio ryžtu / nebus atspari baimei.

Draugystė

¹⁹ Užgaul akį ir išspausi ašaras, / užgaul širdį ir apreikši jos jausmus. / ²⁰ Kas meta akmenį į paukščius, tas

juos nuveja, / kas įžeidžia draugą,
tas sunaikina draugystę. / ²¹ Net jei-
gu pakeltum kalaviją prieš draugą,
nenustok vilties, nes yra kelias at-
gal. / ²² Jeigu atvertum burną prieš
savo draugą, / nesirūpink, nes gali
susitaikyti. / Bet įžeidimas, įžulumas /
ir paslapties išdavimas ar pasalus
smūgis / privers pabėgti kiekvieną
draugą.

²³ Laimėk kaimyno pasitikėjimą,
kai jis skursta, / kad galėtumei drau-
ge su juo džiaugtis jo geroje. / Būk
jam ištikimas nelaimės metu, / kad
galėtumei su juo dalytis jo paveldu. /
²⁴ Kaip garai ir dūmai kyla iš kros-
nies pirma liepsnų, / taip įžeidimas –
pirma kraujo praliejimo. / ²⁵ Nesigėdysiu priglauti bičiulį bėdoje /
ir nuo jo nesislėpsiu, / ²⁶ bet jeigu
per jį man kas pikta įvyktų, / tai
išgirdusieji jo saugosis.

Malda

²⁷ Kas apsaugos mano burną / ir
tvirtai užantspauduos mano lūpas,
kad per jas nenupulčiau / ir mano
liežuvis neprazudytų manęs?

23 Viešpatie, Tėve ir mano gy-
venimo Valdove, / nepalik
manęs jų užgaidoms / ir neleisk man
per jas nupulti! / ² Kas laikys pa-
rengtą botagą mano mintims / ir
drausmės rykštę mano širdžiai, / kad
nereikėtų gailėtis manęs klystančio /
ir neliktų nepastebėtos mano nuodė-
mės? / ³ Tuomet mano klaidų nepa-
daugėtų / ir mano nuodėmių nesusi-
kauptų; / tuomet neparpulčiau prieš
savo priešininkus, / ir nedžiūgautų
dėl to mano priešas. / ⁴ Viešpatie,
Tėve ir mano gyvenimo Dieve, /
neleisk man turėti išpuikėlio akių, /

⁵ atitolink nuo manęs pikto geismo. /

⁶ Teneapima manęs nei noras ap-
siryti, nei geiduliai, / teneužvaldo
manęs gėdingi norai.

Liežuvio valdymas

⁷ Klausykitės, mano vaikai, pa-
mokymo apie kalbėjimą, / nes kas
jo laikosi, tas nepateks į pinkles. /
⁸ Nusidėjėlis sugaunamas jo paties
lūpomis; / jomis suklumpa keikūnas
ir įžulus žmogus. / ⁹ Nepratink savo
burnos prisiekinėti / nei be reikalo
tarti Šventojo vardą. / ¹⁰ Juk kaip
nuolat prižiūrimas vergas nebus be
randų, / taip žmogus, nuolat prisie-
kinėjantis ir tariantis Vardą, / nie-
kada nebus apvalytas nuo nuodė-
mės. / ¹¹ Kas dažnai prisiekia, tas
kaupia savo kaltę; / rykštė nepaliks
jo namų. / Jei neteisingai prisiekia,
jis užsitraukia kaltę, / o jei nepaiso
savo išipareigojimo, dvigubai nusi-
deda. / Jei jis kreivai prisiekia, ne-
gali būti pateisintas, / ir jo namai
prisipildys negandų.

¹² Yra žodžių, kurie nusipelno mir-
ties; / niekad tenebūna jų girdėti
Jokūbo pavelde! / Tokie žodžiai
svetimi pamaldiems žmonėms; / jie
niekada nesivolios nuodėmėje. / ¹³ Ne-
leisk savo burnai apsiprasti su
storžieviška kalba, / nes joje glūdi
nuodėmingi žodžiai. / ¹⁴ Atsimink sa-
vo tėvą ir motiną, / kai sėdi tarp
didžiūnų, / antraip gali užsimiršti jų
akivaizdoje / ir elgtis kaip kvailys iš
blogo įpročio, / o paskui norėsi, kad
nebūtumei gimęs, / arba keiksi savo
gimimo dieną. / ¹⁵ Kas prātęs vartoti
keiksmazodžius, tas nesudrausmins
savęs per visą savo gyvenimą.

¹⁶ Dvi žmonių rūšys daugina nuo-
dėmes, / o trečioji užsitraukia pyktį. /

Deganti aistra – liepsnojanti ugnis, / neužgesinama, kol visiškai neperdega; / žmogus, atsidavęs gašlumui su giminėmis, / niekada nesiliaus, kol ta ugnis jo nesudegins; / ¹⁷ ištvirkėlis, kuriam kiekviena duona saldi, / niekada nesiliaus, kol nenumirs.

¹⁸ Žmogus, išniekinantis savo vedybų guolį, / sako sau: „Kas gali mane matyti? / Tamsa mane supa, sienos mane slepia. / Niekas manęs nemato. Ko man rūpintis? / Aukščiausiasis mano nuodėmių neatmins.“ / ¹⁹ Jo baimė ribojasi žmonių akimis, / ir jis nesupranta, kad Viešpaties akys / dešimt tūkstančių kartų šviesesnės už saulę, / mato visus žmogaus kelius / ir išvelgia slapčiausius užkampius. / ²⁰ Tas, kuris pažįsta kūrinius prieš jų buvimą, / pažįsta juos visus ir tada, kai jie sukurti. / ²¹ Toks žmogus bus apkaltintas miesto gatvėse; / ten, kur mažiausiai įtars, jis bus sugautas.

²² Taip atsitinka ir moteriai, kuri būdama neištikima savo vyrui / apdovanoja jį įpėdiniu iš svetimo. / ²³ Pirma, ji nepakluso Aukščiausiojo Įstatymui, / antra, nusikalto savo vyrui, / trečia, savo palaidu elgesiu nusikalto svetimavimu / ir pagimdė vaikus nuo kito vyro. / ²⁴ Ji pati bus atvesta į bendruomenės sueigą, / ir jos vaikai turės dėl to kentėti. / ²⁵ Jos vaikai nesuleis šaknų, / o jos šakos neduos vaisių. / ²⁶ Ji paliks prakeiktą atsiminimą, / ir jos gėda niekada nebus ištrinta^a.

²⁷ Taip visi ją pergyvenusieji pažins, / kad nėra nieko geriau už pagarbą Viešpaties baimę / ir nieko saldžiau už klusnumą Viešpaties įsakymams. / ²⁸ Viešpaties sekimas –

didelė garbė, / o būti jo priimtam reiškia ilgai gyventi^b.

Išminties šlovės giesmė

24 Išmintis pati gieda savo šlovės giesmę / ir didžiuojasi savimi savo tautoje. / ² Aukščiausiojo bendrijoje ji atveria lūpas / ir didžiuojasi jo Galybių Artume: / ³ „Išėjau iš Aukščiausiojo lūpų / ir tarsi migla apdengiau žemę. / ⁴ Gyvenau dangaus aukštybėse, / o mano sostas buvo debesies stulpe. / ⁵ Apėjau dangaus skliautą pati viena / ir išvaikščiau bedugnės gelmes. / ⁶ Valdžiau jūros bangas ir visą žemę, / visas tautas ir gentis. / ⁷ Visur ieškojau poilsio vietos, / kurioje turėčiau gyventi.

⁸ Tada Visatos Kūrėjas davė man įsakymą, / ir mano Kūrėjas parinko vietą mano padangtei, / tardamas: 'Jokūbe turi statyti buveinę, / Izraelyje turi turėti savo paveldą.' / ⁹ Pradžioje, prieš visus amžius, jis mane sukūrė, / ir per visus amžius aš nenustosiu būti. / ¹⁰ Šventojoje Padangtėje jam tarnavau, / o paskui Sione užėmiau savo vietą. / ¹¹ Taip mieste, kurį myli, / jis man davė poilsio vietą; / Jeruzaleje mano valda. / ¹² Įleidau šaknis garbingoje tautoje; / Viešpaties dalyje mano paveldas.

¹³ Išaugau lyg kedras Libane, / lyg kiparisas ant Hermono kalno. / ¹⁴ Išaugau lyg palmė En Gedyje, / lyg oleandru krūmai Jeriche; / lyg dailus alyvmedis lygumoje / ir lyg platanas prie vandens aš išaugau. / ¹⁵ Kvepėjau lyg cinamonas ar sotvaras / ir skleidžiau malonų kvapą lyg geriausia mira, / lyg galbanas, ony-

chai ir mastikmedžio derva, / lyg smilkalai Padangteje. / ¹⁶ Skleidžiau savo šakas kaip terpentinėdis; / tokios garbingos ir dailios mano šakos. / ¹⁷ Kraunu dailius pumpurus kaip vynmedis, / ir mano žiedai neša garbingų ir gausių vaisių. / ¹⁸ Gimdau kilnią meilę, pagarbą ir šventą viltį; / būdama amžina, esu dovanota visiems savo vaikams, / kurie jo išrinkti^a. / ¹⁹ Ateikite pas mane visi, kurie manęs trokštate, / valgykite iki soties mano vaisių. / ²⁰ Atminti mane yra saldžiau už medų, / geriau turėti mane, negu medaus korį. / ²¹ Kas mane valgo, tas dar labiau manęs alksta, / kas mane geria, tas dar labiau manęs trokšta. / ²² Kas manęs klauso, tas niekais nenueis, / kas elgiasi, kaip aš liepiu, tas niekad nenusidės.“

Išmintis ir Dievo žodis

²³ Visa tai – Dievo Aukščiausiojo Sandoros knyga, / Įstatymas, kurį mums Mozė įsakė / kaip paveldą Jokūbo bendrijai. / ²⁴ Nepavark stengdamasis Viešpaties padedamas, / būk arti jo, kad jis tave pastiprintų. / Tik Visagalis Viešpats yra Dievas, / be jo nėra kito Gelbėtojo^b. / ²⁵ [Įstatymas] sklidas išminties / kaip Pišonas / ir kaip Tigras pirmųjų vaisių metu. / ²⁶ Jis išsilieja supratimu / kaip Euf-ratas / ir kaip Jordanas per pjūtį. / ²⁷ Jis patvinsta žinojimu / kaip Nilas / ir kaip Gihonas vynuogių rinkimo metą. / ²⁸ Pirmasis žmogus išminties niekada gerai nepažino, / nepasiseks nė paskutiniajam jos suprasti. / ²⁹ Gilesnės už jūrą jos mintys, / o jos patarimai gilesni už didžiąją bedugnę.

³⁰ Kaip upelis iš jos srovės, / plukdantis vandenį į sodą, / ³¹ tariau sau: „Palaistysiu savo sodą / ir sudrėkinsiu savo gėlių lysves.“ / Nuostabu, kad mano upelis tapo upe, / o mano srovė – jūra. / ³² Vėl siūsiu savo pamokymą kaip ryto aušrą / ir skleisiu jo šviesą toli. / ³³ Vėl išliesiu mokymą kaip pranašystę / ir paliksiu jį ateinančioms kartoms. / ³⁴ Žiūrėkite, aš netriūšiau vien sau, / bet visiems, kurie ieško išminties.

Patarlės

25 Trys dalykai mane džiugina, / nes jie malonūs Viešpačiui ir žmonėms: / darna tarp brolių ir seserų, / bičiulystė tarp kaimynų, / žmonos ir vyro abipusė meilė. / ² Trijų rūšių žmonės man nepakenčiami, / nes jų gyvenimo būdu iš tikrųjų bjauriuosi: / beturtis, kuris puikuojasi, / turtuolis, kuris meluoja, / ir senas ištvirkėlis, kuris svetimauja. / ³ Jeigu netaupei nieko jaunystėje, / tai kaip gali rasti ką nors senatvėje? / ⁴ Kaip pritinka žilai galvai sveikas sprendimas, / seniems žmonėms – žinoti, kaip patarti! / ⁵ Kaip pritinka seniems išmintis, / o garbingam amžiui – supratimas ir protingumas! / ⁶ Senyvo amžiaus žmonių vainikas – plati patirtis, / o jų garbė – pagarbi Viešpaties baimė. / ⁷ Galiu suskaičiuoti širdimi devynis, / kuriuos vadinčiau laimingais, / o dešimtąjį skelbia mano liežuvis: / laimingas, kas džiaugiasi savo vaikais / ir patiria savo priešų žūtį. / ⁸ Laimingas, kas gyvena su protinga žmona / ir nearia jaučiu ir asilu viename junge. / Laimingas, kas nenu-

^{24,18a} Kai kuriuose rankr. eil. 18 praleista.

^{24,24b} Kai kuriuose rankr. eil. 24 praleista.

sideda liežuviu / ir netarnauja žemesniam už save. / ⁹ Laimingas, kas randa draugą / ir kalba atidiems klausytojams. / ¹⁰ Koks laimingas žmogus, kuris randa išmintį! / Bet niekas nėra laimingesnis už žmogų, / kuris pagarbiai bijo Viešpaties! / ¹¹ Pagarbi Viešpaties baimė viršija viską; / su kuo galima lyginti žmogų, kuris ją turi? / ¹² Pagarbi Viešpaties baimė – jo meilės pradžia, / o tikėjimas – jo ištikimybės pradžia^a.

¹³ Nesvarbu, kokia žaizda, kad tik ne širdies! / Nesvarbu, koks piktnus, kad tik ne moters! / ¹⁴ Nesvarbu, kokia kančia, kad tik ne nuo tų, kurie nekenčia! / Nesvarbu koks kerštas, kad tik ne priešų! / ¹⁵ Nėra stipresnių nuodų už gyvatės nuodus, / nėra didesnio pykčio už moters pyktį.

¹⁶ Verčiau su liūtu ir slibinu gyvenčiau, / negu su pikta moterimi. / ¹⁷ Moters piktnus pakeičia jos išvaizda / ir padaro ją piktą kaip mešką. / ¹⁸ Sėsdamasis prie stalo su kaimynais, / jos vyras negali susilaukyti nuo karčių atodūsių.

¹⁹ Moters piktnui neprilygsta joks kitas piktnus; / teištinka ją nusidėjėlio likimas! / ²⁰ Kaip kopimas smėlėtu šlaitu senoms kojoms, / taip besiplūstanti žmona tyliam vyrui. / ²¹ Nebūk moters grožio apgautas, / netrokšk moters dėl jos turtų. / ²² Būna pykčio, išlūmo ir didelės gėdos, / kai žmona turi išlaikyti savo vyrą. / ²³ Apkartusi širdis, niūrus veidas, širdgėla – / visa tai ateina iš piktos žmonos, / nulėistos rankos, drebantys keliai – / nuo vyrui laimės neteikiančios žmonos. / ²⁴ Nuodėmė prasidėjo su moterimi, / per ją visi mirštame. / ²⁵ Neleisk

vandeniui išsiliėti, / o piktai žmonai – paleisti liežuvio. / ²⁶ Jeigu ji nesielsia, kaip tu liepi, / atskirk ją nuo savęs.

26 Laimingas geros žmonos vyras; / jo gyvenimo dienos bus dvigubai pailgintos. / ² Sumani žmona neša džiaugsmą savo vyrui; / ramus ir visapusiškas jo gyvenimas. / ³ Gera žmona – didelė dovana, / skirta žmogui, kuris pagarbiai bijo Viešpaties. / ⁴ Kad ir koks jis būtų, turtingas ar vargšas, / jo širdis pilna džiaugsmo, / ir jo veidas visados linksmas.

⁵ Man širdis dreba dėl trijų dalykų, / o dėl ketvirto krūpčioju iš baimės: / dėl viešo apšmeižimo, dėl minios teismo / ir dėl melagingo apkaltinimo; / visi tai blogiau už mirtį. / ⁶ Bet pavyduliauanti žmona – / sielvartas ir skausmas, / o aštrus liežutis – kaip anie trys kartu. / ⁷ Bloga žmona – blogai pakinkytas jaučių jungas; / tokią vesti reiškia apglėbti skorpioną. / ⁸ Girta žmona sukelia didelį pyktį; / savo gėdos ji negali paslėpti. / ⁹ Palaida žmona išsiduoda išūliais žvilgsniais; / ją pažinsi iš akių vartymo.

¹⁰ Griežtai valdyk savavale dukterį, / kad, pajutusi laisvę, ja nepasinaudotų. / ¹¹ Prižiūrėk jos akipleiškus žvilgsnius / ir nenustebk, jei ji tau nepaklus. / ¹² Kaip ištroškęs keleivis išsižioja ir geria / bet kokį aptiktą vandenį, / taip ji sėsis priešais kiekvienos palapinės kuolelį / ir savo strėlinę atvers kiekvienai strėlei.

¹³ Maloni žmona džiugina savo vyrą, / jos išmonė gaivina jo sąnarius. /

¹⁴ Tyli žmona – Viešpaties dovana; / nieko nėra brangiau už jos savi-tvardą. / ¹⁵ Kukli žmona dvigubai maloni, / jos drovumo negali at-sverti jokios svarstyklės. / ¹⁶ Kaip graži tekanti saulė Viešpaties dan-guje / yra gera žmona tvarkingoje šeimoje. / ¹⁷ Kaip šviesi šventosios žvakidės šviesa / yra gražus veidas ant grakštaus liemens. / ¹⁸ Kaip aukso stulpai ant sidabro papė-džių / yra jos gražios kojos ant tvirtų pėdų.

¹⁹ Mano vaike, saugok sveiką sa-vo jaunystės žydėjimą, / neatiduok savo jėgų svetimiems. / ²⁰ Išsirink iš viso krašto vešlų lauką / ir apsėk jį savo sėkla, pasitikėdamas savo ge-ra kilme. / ²¹ Taip tavo palikuonys klestės ir, / pasitikėdami savo gera kilme, taps stiprūs. / ²² Moteris, samdyta už pinigus, laikoma spjū-viu, / o ištekęsusi moteris – mirties bokštu savo meilužiams. / ²³ Nedo-ra žmona skiriama nusižengėliui kaip likimas, / o dora moteris – tam, kuris pagarbiai bijo Viešpa-ties. / ²⁴ Begėdė moteris visados elgiasi gėdingai, / o drovi duktė varžysis net savo vyro. / ²⁵ Maištin-ga moteris bus laikoma kale, o mo-teris, / turinti gėdos jausmą, pagar-biai bijos Viešpaties. / ²⁶ Moteris, gerbianti savo vyrą, visiems atrodys išmintinga, / o moteris, kuri išdidžiai paniekina savo vyrą, / visiems bus žinoma kaip nedora. / Laimingas geros žmonos vyras; / kiekvienėri jo gyvenimo metai bus dvigubi. / ²⁷ Rėkianti ir barni žmona – kaip mūšio trimitas, šaukiantis pulti. / Kas priima tą iššūkį, / tas leis savo gyvenimą karo audroje^a.

Išvairūs išpėjimai

²⁸ Dėl dviejų dalykų liūdi mano širdis, / o dėl trečio apima pyktis: / dėl turtingo žmogaus, tapusio skur-džiumi, / dėl protingų žmonių, kurie laikomi nieku, / ir dėl žmogaus, nu-sigrėžusio nuo teisumo į nuodėmę; / Viešpats nusprendžia ištikti jį kala-viju! / ²⁹ Sunku pirkliui išlikti doram / ir prekybininkui išvengti nuodėmės.

27 Daugelis nusidėjo, ieškoda-mi sau naudos, / ir norintieji tapti turtingi nugręšakis. / ² Kaip pleištas, tvirtai įkalta į plyšį tarp akmenų, / nuodėmė įsispraudusi tarp pardavimo ir pirkimo. / ³ Jei žmogus tvirtai nesilaiko pagarbios Viešpa-ties baimės, / jo namai bus greitai sugriauti. / ⁴ Rėčiu sijoiant, atlieka pelai; / žmogui kalbant, atsiskleidžia jo ydos. / ⁵ Kaip puodžiaus molinius indus išmėgina krosnis, / taip žmo-gus ištiriamas pokalbiu. / ⁶ Medžio vaisiai atskleidžia, kaip juo rūpinta-si, / žmogaus kalba parodo jo širdies polinkius. / ⁷ Negirk nė vieno prieš jam kalbant, / nes tik tuomet žmo-nės išmėginami.

⁸ Jei trokšti teisumo, pasieksi jį / ir apsilvksi juo lyg garbingu drabužiu. / ⁹ Paukščiai suka lizdus su panašiais į save, / ir ištikimybė apsistoja pas tuos, kurie ja gyvena. / ¹⁰ Liūtas tyko grobio iš pasalų; / taip nuodėmė elgiasi su nedorėliais.

¹¹ Visada išmintingi teisiniojo po-kalbiai, / o kvailys keičiasi kaip mėnulis. / ¹² Kvailų žmonių būrelyje ribok laiką, / o tarp išminčių užsi-būk. / ¹³ Kvailųjų šneka atstumian-ti, / o jų kimus juokas užauja nuodė-

^{26,27a} Kai kuriuose rankr. eil. 19–27 praleistos.

mingu smagumu. / ¹⁴ Nuo keiksmų ir priesaikų pilnos jų šnekos / žmogui stojasi plaukai ant galvos, / o dėl jų kivirčų kiti turi užsikimšti ausis. / ¹⁵ Barniai tarp išdidžiųjų baidyiasi kraujo praliejimu, / o jų keikimasis nepakeliamas ausims.

Nuoširdumas ir veidmainystė

¹⁶ Kas išduoda paslaptį, tas netenka pasitikėjimo; / artimo draugo jis niekada neras. / ¹⁷ Brangink draugą ir būk jam ištikimas; / jeigu išduosi jo paslaptį, nebesekiok jo, / ¹⁸ nes kaip žmogus sunaikina savo priešą, / taip tu sunaikinai draugystę su savo artimu, / ¹⁹ kaip paleidi paukštį nuskristi nuo rankos, / taip pametei savo artimą ir daugiau jo nebepagausi. / ²⁰ Neik jam iš paskos, nes jis per toli; / jis ištrūko lyg gazelė iš spąstų. / ²¹ Žaizdą galima aptvarstyti, / po barnio įmanoma susitaikyti, / bet kas išdavė paslaptį, tam nėra vilties.

²² Kas suktai merkia akį, tas rengiasi daryti žalą, / ir kas tokį pažįsta, tas nuo jo laikysis atokiai. /

²³ Tavo akyse jis šneka saldžiai / ir gerisi tavo žodžiais, / bet vėliau pakeičia savo laikyseną / ir tavo žodžiais pakiš tau koją. / ²⁴ Daug ko esu nekętes, bet nieko taip, kaip jo; / net Viešpats jo nekenčia! /

²⁵ Kas meta akmenį tiesiai į viršų, / tas meta jį sau ant galvos, / o klasingas smūgis atveria daug žaizdų. /

²⁶ Kas kasa duobę kitam, tas pats į ją įpuls, / kas spendžia spąstus, tas pats bus jais pagautas. /

²⁷ Kas daro pikta, tas pats bus jo paliestas / ir nežinos, iš kur jam tai ateina. / ²⁸ Pajuoka ir plūdimasis – išpuikėlio žymė, / bet

kerštas jo tyko lyg liūtas. / ²⁹ Kas džiaugiasi teisiųjų nupuolimu, tas pateks į spąstus, / ir sielvartas juos sunaikins prieš jų mirtį.

Apmaudas

³⁰ Apmaudas ir pyktis – taip pat bjaurūs dalykai, / ir tik nusidejęs laiko juos apsikabinęs.

28 Kas keršija, tas patirs Viešpaties kerštą, / nes jis tiksliai atsimena jų nuodėmes. / ² Atleisk savo artimui už padarytą skriaudą, / ir tuomet, kai melsiesi, nuodėmės bus atleistos tau. / ³ Argi žmogus galėtų puoselėti pyktį ant artimo / ir laukti iš Viešpaties išgydymo? / ⁴ Argi žmogus atsisakytų atleisti į save panašiam, / tačiau ieškotų savo nuodėmių atleidimo? / ⁵ Jei žmogus, būdamas trapus, puoselėtų pyktį, / tai kas atleis jam nuodėmes? / ⁶ Atmink savo paskutines dienas, atmesk nesantaiką; / atmink mirtį bei puvimą / ir būk ištikimas jo įsakymams! / ⁷ Atmink įsakymus ir neširsk ant artimo; / atmink Aukščiausiojo Sandorą ir atleisk kaltę!

Barniai ir apkaltos

⁸ Susilaikyk nuo rietenų, ir sumažės tavo nuodėmės, / nes priekabus žmogus sukelia kivirčą, / ⁹ o nusidejęs suardo draugystes / ir sėja nesantaiką tarp taikingų žmonių. /

¹⁰ Juo daugiau malkų, juo didesnė bus ugnis; / juo didesnis užsispyrimas, juo labiau stiprės kivirčas; / juo didesnė žmogaus jėga, juo didesnė bus jo rūstybė, / juo didesni jo turtai, juo didesnis bus jo pyktis. / ¹¹ Sakai

ir derva padeda ugniai įsiliepsnoti, /
o primygtiniai kivirčiai veda į kraujo
praliejimą.

¹² Jeigu pūti žariją, ji įsiliepsno-
ja, / jeigu į ją spjauni, ji užgesa. /
Bet viena ir kita išeina iš tavo
burnos! / ¹³ Tebūna prakeikti apkal-
binėtojas ir dviliežuvis, / nes jie dau-
geliui suardo ramybę. / ¹⁴ Šmeižtas
sukrėtė daugelį / ir išblaškė kaip
bėglius po svetimas šalis; / jis su-
naikino įtvirtintus miestus / ir iš-
ardė didžiūnų rūmus. / ¹⁵ Šmeižtas
išvarė sumanias moteris iš namų /
ir atėmė jų triūso vaisius. / ¹⁶ Kas
kreipia dėmesį į šmeižtą, tas netu-
rės poilsio / nei galės gyventi ra-
mybėje. / ¹⁷ Botago kirtis palieka
randą, / o liežuvio kirtis sutrupina
kaulus. / ¹⁸ Daug yra kritusių nuo
aštraus kalavijo, / bet ne tiek, kiek
kritusių nuo liežuvio. / ¹⁹ Laimin-
gas, kas nuo jo apsaugotas, / kas
nėra patyręs jo pykčio, / kas nėra
nešęs jo jungo / ir kas nėra buvęs
jo supančiotas. / ²⁰ Juk jo jungas –
geležies jungas, / o jo pančiai – va-
rio pančiai! / ²¹ Baisi yra mirtis, ku-
ria jis ištinka; / palyginti su ja, net
mirusiųjų pasaulis yra laimėjimas. /
²² Jis neturi galybės tarp teisiųjų; /
jo liepsnoje jie nebus sudeginti. /
²³ Kas palieka Viešpatį, tas taps lie-
žuvio aukomis, / kai jis degs tarp
jų neužgesinamas! / Jis puls juos
lyg liūtas, / draskys į gabalus lyg
leopardas. / ^{24A} Kaip aptveri savo
nuosavybę erškėčiais, / ^{25B} taip pada-
ryk savo burnai duris su velkėmis. /
^{24B} Kaip užantspauduoji savo sidab-
rą ir auksą, / ^{25A} taip pasverk savo
žodžius svarstyklių svarsčiais. /
²⁶ Saugok savo liežuvį, kad nesu-
kluptų / ir kad tu netaptum auka
iš pasalų tykojančio priešo.

Paskolos

29 Kas savo artimui skolina, tas
gailestingai elgiasi, / kas
tiesia pagalbos ranką, tas laikosi
įsakymų. / ² Skolink savo artimui,
kai jis varge, / laiku gražink pasko-
lą savo artimui. / ³ Laikykis savo
žodžio, būk sąžiningas artimui, / ir
visados turėsi, ko tau reikia. / ⁴ Dau-
gelis skolininkų prašo paskolos, / o
vėliau apsunkina jiems padėjusius
žmones. / ⁵ Skolindamasis jis bučiuo-
ja skolintojui ranką / ir pagarbiai
kalba apie jo turta. / Bet, atėjus
laikui gražinti, / jis uždelsia, teisi-
nasi ir prašo daugiau laiko. / ⁶ Net
jei jis ir gali gražinti, / jo skolinto-
jas pajęgs atgauti vos pusę, / ir tai
laikys radiniu. / Bet negalėdamas
grąžinti, / skolininkas atima pini-
gus, / ir skolintojas be jokio reikalo
išigyja priešą. / Skolininkas atmo-
kės jam keiksmams bei priekaištais /
ir, užuot pagerbęs, išplūs. / ⁷ Dau-
gelis atsaisko skolinti ne iš širdies
kietumo, / bet iš baimės būti be
reikalo apgauti.

Išmalda

⁸ Nepaisydamas to, būk dosnus
vargšui; / neversk jo laukti tavo iš-
maldos. / ⁹ Pagal įsakymą padėk be-
turčiui, / nepavaryk jo tuščiomis
rankomis skurde. / ¹⁰ Naudok savo
pinigus broliui ar bičiuliui, / neslėpk
jų rūdyti po akmeniu. / ¹¹ Kaupk
savo lobį pagal Aukščiausiojo įsa-
kymus / ir turėsi daugiau naudos
negu iš aukso. / ¹² Krauk išmaldą
savo išde; / ji išgelbės tave nuo
visa pikta. / ¹³ Geriau už tvirtą
skydą ar sunkią ietį / ji kovos už
tave su priešais.

Užstatas

Vaikų auklėjimas

¹⁴ Geras žmogus laiduoja už savo artimą, / ir tik begėdis norėtų jį apgauti. / ¹⁵ Neužmiršk savo laiduotojo gerumo, / nes už tave jis užstatė savo gyvastį. / ¹⁶ Nedorelis nesirūpina laiduotojo nuosavybe, / ¹⁷ nedėkingas žmogus užmiršta savo geradarių. / ¹⁸ Laidavimas prazūdė daugelį pasiturinčių žmonių / ir blaškė juos, kaip mėto jūros bangos; / įžymius žmones jis išvarė iš namų / ir išsiuntė klajoti po svetimus kraštus. / ¹⁹ Nusi-dėjėlis per laidavimą įkrinta į bėdą; / kas per daug išipareigoja, tas įsivelia į ieškinius. / ²⁰ Laiduok už artimą pagal savo išgales, / bet žiūrėk, kad pats neįpultum į skurdą.

Taupumas

²¹ Pirmutinės reikmės žmogaus gyvenime – / vanduo, duona ir drabužis, / taip pat pastogė, kad turėtų užuovėją. / ²² Vargšo butis savo saugioje pastogėje geresnė / negu prabaŋgios puotos tarp svetimų. / ²³ Mažai ar daug turėtum, pasitenkink tuo, ką turi, / kad nereikėtų klausytis priekaištų, daromų veltėdžiui. / ²⁴ Liūdnas gyvenimas – eiti iš namų į namus, / nes kur tu svečias, ten negali burnos atverti. / ²⁵ Toks svečias nesulauks padėkos už taurių pripildymą; / be to, girdėsi šiurkščius žodžius: / ²⁶ „Eikš šen, atėjūne! Padenk stalą! / Paduok man valgyti, ką turi po ranka! / ²⁷ Pradink, atėjūne, nes atėjo garbingas svečias! / Mano brolis atėjo į svečius, man reikalingas kambarys!“ / ²⁸ Skaudu išauklėtam žmogui būti apšauktam veltėdžiu / ir pakelti skolintojų įžeidinėjimus.

30 Kas myli savo vaiką, tas dažnai jį plaks, / kad galėtų juo džiaugtis, kai užaugs. / ² Kas griežtas savo sūnui, tas turės iš jo naudos / ir girs savo pažįstamiems. / ³ Kas auklėja savo vaiką, tas kelia priešams pavydą, / o prieš savo bičiulius juo didžiuojasi. / ⁴ Net numiręs tėvas neatrodys miręs, / nes paliko po savęs savo atvaizdą. / ⁵ Gyvas būdamas, jis mato jį, džiaugiasi / ir net mirdamas neliūdi. / ⁶ Savo priešams jis palieka keršytoją už skriaudas, / o bičiuliams – atlygintoją už gerumą.

⁷ Kas lepina savo vaiką, tas turės tvarstyti žaizdas / ir kentės širdies skausmą su kiekviena aimana. / ⁸ Neišjodinėtas arklys būna aikštingas, / nežabojamas sūnus užauga maištingas. / ⁹ Lepink savo vaiką, ir jis įvarys tau klaiką; / pataikauk jam, ir jis durs tau į širdį. / ¹⁰ Nesijuok su juo, kad nereikėtų su juo kentėti / ir galų gale griežti dantimis. / ¹¹ Neleisk jam laisvai elgtis jaunystėje, / nežiūrėk pro pirštus į jo kvailystes! / ¹² Lenk jam sprandą jaunystėje, / plak šonus, kol jis mažas, / antraip užaugs kietasprandis ir neklusnus, / o tu turėsi per jį širdies skausmo. / ¹³ Drausmink savo sūnų ir sunkink jo jungą, / kad neižeistų tavęs begėdišku elgesiu.

Sveikata

¹⁴ Geriau beturtis, sveikas ir stiprus / negu ligų kankinamas turtuolis. / ¹⁵ Gera sveikata brangiau už bet kokią auksą, / o stiprus kūnas – už nesuskaičiuojamus turtus. / ¹⁶ Nėra didesnio turto už kūno sveikatą; / širdies džiaugsmui neprilygsta jokia

laimė. / ¹⁷ Geriau mirtis negu kartus gyvenimas, / amžinas miegas negu nuolatinė liga.

¹⁸ Skanėstai, paduoti žmogui, kuris negali valgyti, / yra tarsi ant kapo padėtos maisto atnašos. / ¹⁹ Kokia nauda iš atnašos stabui, / kuris negali nei valgyti, nei uosti? / Taip būna ir žmogui, turinčiam turtą, / bet negalinčiam jais naudotis. / ²⁰ Akimis jis mato ir sunkiai dūsauja, / kaip dūsauja eunuchas, glamonėdamas merginą!

Gera nuotaika

²¹ Nepasiduok sielvartui / ir nesikankink slogiais svarstymais. / ²² Linksma širdis – žmogaus gyvenimo šerdis, / o džiugesys pailgina jo dienas. / ²³ Išsiblaškyk, pasidrasink, / nuvyk apmaudą toli nuo savęs. / Juk sielvartas yra sunaikinęs daugelį / ir naudos niekada neatneša. / ²⁴ Pavydas ir pyktis trumpina gyvenimą, / o krintimasis prieš laiką pasendina. / ²⁵ Kas gyvas ir linksmas prie stalo, / tas patirs malonumo iš vaišių.

Požiūris į turtą

31 Nemiga dėl turto nualina žmogaus kūną, / o nerimas dėl jo išsklaido miegą. / ² Bemiegis nerimas neleidžia užsnūsti labiau, / negu sunki liga sutrikdo poilsį. / ³ Turtuolis triūsia, kad susikrautų turtą, / o ilsėdamasis valgo iki soties skanėstų. / ⁴ Beturtis nuolat triūsia, / vos užsidirbdamas kuklų pragyvenimą, / o ilsėdamasis tampa skurdžiumi. / ⁵ Kas myli auksą, tas nuodėmės lengvai neišvengs; / kas ieško turto, tas bus jį suklaidintas. / ⁶ Daugelis pražuvo dėl aukso, / ir jų pražūtis

buvo jiems savaime aiški. / ⁷ Tai pinklės kvailiams, / ir bet koks neišmanėlis leidžiasi į jas įviliojamas. / ⁸ Laimingas turtuolis, rastas be dėmės, / neįnantis paskui savo turtus! / ⁹ Kas jis, kad galėtume jį pasveikinti? / Juk jis padarė nuostabių darbų saviesiems! / ¹⁰ Kas buvo išmėgintas auksu ir rastas tobulas? / Tebūna už tai pagirtas! / Kas galėjo nusizengti ir nenusizengė, / galėjo daryti pikta ir nepadarė? / ¹¹ Jo nuosavybė bus tvirtai pagrįsta, / ir bendrija skelbs jo dosnumą.

Elgesys prie stalo

¹² Esi pasodintas prie didžiūno stalo? / Neatsinešk prie jo godžios ryklės! / Nesakyk: „Kokios gausios vaišės!“ / ¹³ Atmink, kad godi akis – blogas dalykas. / Kas buvo sukurta godesnio už akį? / Todėl kiekviena proga ji ir ašaroja. / ¹⁴ Netiesk rankos į visa, ką matai, / nenustumk savo kaimyno nuo dubens. / ¹⁵ Rūpinkis savo kaimynu kaip pačiu saviimi / ir galvok apie visa, kas tau nepatinka. / ¹⁶ Kaip išauklėtas žmogus, valgyk, kas prieš tave padėta, / ir godžiai nežiaumok, kad kiti nepasibjaurėtų. / ¹⁷ Pirmas liaukis, kaip dera gerai besielgiančiam, / ir godžiai neryk, kad kitų neižeistum. / ¹⁸ Jeigu esi pasodintas prie stalo tarp daugelio žmonių, / netiesk pirmas rankos.

¹⁹ Argi trupučio negana išauklėtam žmogui? / Atsigulusiam nereikės pūkšti. / ²⁰ Saikingumas valgant laiduoja sveiką miegą / ir aišką protą keliantis kitą dieną. / Rijūnui skirtos nemigo, / šleikštulio ir skrandžio bedos. / ²¹ Jeigu norom nenorom persivalgei, / atsikelk nusivemti, ir tau palengvės. / ²² Klausykis, mano vaike,

nepaniekink manęs, / ir ilgainiui
branginsi mano žodžius. / Kad ir ką
darytum, būk santūrus, / ir joks blo-
gas įprotis tavęs neužklups. / ²³ Dos-
niai maistą dalijantį žmonės giria, /
ir jų liudijimas apie jo dosnumą pa-
tikimas. / ²⁴ Miestas skundžiasi žmo-
gumi, / kuris šykšti maisto, / ir jų
liudijimas apie jo šykštumą tikslus.

Vynas

²⁵ Nemėgink įrodyti savo jėgų,
gerdamas vyną, / nes vynas yra
pražudęs daugelį. / ²⁶ Kaip žaizdras
išbando kalvio darbą, / taip vynas
išbando širdis, kai išūlieji ginčijasi. /
²⁷ Vynas žmonėms – gyvasties šer-
dis, / jei jo geriama saikingai. / Koks
gyvenimas žmogui be vyno? / Iš pra-
džių jis buvo sukurtas žmonių
džiaugsmui. / ²⁸ Širdies džiaugsmui,
gerai nuotakai ir malonumui / užten-
ka vyno, jeigu jis geriamas saikingai
tinkamu laiku. / ²⁹ Galvos skausmą,
kartėlį ir gėdą kelia vynas, / geria-
mas be saiko, pykstant ir barantis. /
³⁰ Vis daugiau ir daugiau vyno – raiz-
gai kvailiui; / jie mažina jam jėgas
ir daugina žaizdas. / ³¹ Gerdamas vy-
ną, nesikabinėk prie kaimyno, / ne-
pašiepk jo, kai jis linksmas. / Ned-
aryk jam priekaištų / ir nesiginčyk su
juo prie žmonių.

Vaišės

32 Jeigu esi išrinktas vadovau-
ti vaišėms, nesipūsk, / bet
būk su svečiais kaip vienas iš jų. /
Prieš atsisėsdamas pirma pasirūpink
jais; / ² kai būsi atlikęs visas savo
pareigas, užimk savo vietą, / kad da-
lyvaustum jų džiaugsmo / ir gautum
vainiką už savo svetingumą.

³ Kadangi esi vyresnis, turi teisę
pradėti kalbėti, / bet tramdyk savo
išmintį ir nepertrauk dainos. / ⁴ Kai
linksminamasi, neberk žodžių, / ne-
sipuikuok ne laiku savo išmintimi. /
⁵ Kaip rubino antspaudas aukso
įtvare / yra dainuojančių draugija
vaišėse su vynu. / ⁶ Kaip smaragdo
antspaudas aukso aptaisė / yra mu-
zikos garsai su geriausiu vynu.

⁷ O tu, jaunuoli, kalbėk tik, kai
reikia, / tik prašomas ir ne daugiau
kaip dusyk. / ⁸ Kalbėk trumpai, bet
pasakyk daug taupiais žodžiais; / el-
kis kaip žmogus, kuris išmano / ir vis
dėlto gali suvaldyti liežuvį. / ⁹ Tarp
didžiūnų nesielk tarsi būtum lygus
su jais; / kitam kalbant, daug neple-
pėk. / ¹⁰ Kaip žaibas blyksteli pirma
griaustinio, / taip pagarba sklinda
pirma kuklaus žmogaus. / ¹¹ Atėjus
laikui, išeik ir nebūk paskutinis; /
eik greitai namo ir nelūkuriuok. /
¹² Ten juokauk ir elkis, kaip tau pa-
tinka, / tik nenusidėk iš aukšto kal-
bėdamas. / ¹³ Bet pirmiausia šlo-
vink savo Kūrėją, / pradžiuginusi
tave savo dovanomis.

Dievo Apvaizda

¹⁴ Kas pagarbiai bijo Viešpaties, /
tas turi priimti jo auklėjimą; / kas
anksti keliasi jo ieškoti, tas ras ma-
lonę. / ¹⁵ Kas mokosi Įstatymo, tas
supranta jo vertę, / bet veidmainis
ant jo suklups. / ¹⁶ Kas pagarbiai bijo
Viešpaties, tas žinos, / koks elgesys
teisingas; / jų geri darbai teiks švie-
sos. / ¹⁷ Nusidėjęs vengia išpėjimų
/ ir iškraipo Įstatymą pagal
savo reikalą.

¹⁸ Protingas žmogus niekada nenie-
kins išvalgos; / išpuikusias ir išūlas
žmogaus niekas nebaido. / ¹⁹ Nedaryk

nieko neapsvarstęs, / o paskui, jau padaręs, neapgailėstauk. / ²⁰ Neik keliu, kuris kupinas pavojų, / ir nesuklupk du sykius prie tos pačios kliūties. / ²¹ Nebūk per daug tikras net ant lygaus kelio / ²² ir būk atidus kiekviename žingsnyje. / ²³ Kad ir ką darytum, būk budrus, / nes taip laikysiesi įsakymų.

²⁴ Kas laikosi Įstatymo, tas apsaugo save, / ir kas pasitiki Viešpačiu, tas nepatirs nuostolio.

33 Žmogaus, kuris pagarbiai bijo Viešpaties, / neištiks jokia nelaimė, / bet jis bus gelbstimas iš visų mėginimų. / ² Kas nekenčia Įstatymo, tas neišmintingas / ir blaškomas kaip laivas audroje. / ³ Protingas žmogus pasitiki Viešpaties žodžiu, / nes jam Įstatymas / patikimas kaip pranašystė.

⁴ Parenk, ką turi sakyti, ir tavęs visi klausysis; / semkis iš savo auklėjimo ir duok atsakymą. / ⁵ Kvailio širdis – lyg vežimo ratas, / o jo mąstysena – lyg išklibusi ašis. / ⁶ Kandus draugas – kaip smarkus eržilas, / kuris žvingauja, nepaisydamas, kas ant jo jotų.

Skirtumai

⁷ Kodėl viena diena svarbesnė už kitą, / jei ta pati saulė apšviečia kiekvieną metų dieną? / ⁸ Jos skiriasi Viešpaties išmintimi; / jis nustatė metų laikus ir šventes. / ⁹ Kai kurias dienas jis išaukštino ir pašventino, / o kai kurias padarė šiokiadieniais. / ¹⁰ Visi mirtingieji iš molio, / ir žmonija sukurta iš žemės. / ¹¹ Savo pažinimo pilnatvėje / Viešpats daro tarp jų skirtumą / ir nustato jiems skirtingus kelius. / ¹² Kai kuriuos jis

laimina bei išaukština, / kai kuriuos pašventina bei patraukia prie savęs, / bet kai kuriuos prakeikia bei nužemina / ir išvaro iš savo buveinės. / ¹³ Kaip puodžiaus rankose molis, / kurį jis minko, kaip jam patinka, / taip žmonės rankose jų Kūrėjo, / kuris atlygina jiems pagal savo nuosprendį. / ¹⁴ Kaip pikta yra gero priešybė, / o mirtis – gyvybės, / taip nusidėjėliai yra teisųjų priešybė. / ¹⁵ Pažvelk į visus Aukščiausiojo darbus: / jie visi sukurti poromis / ir atitinka vienas kitą.

¹⁶ O aš budžiu paskutinis, / kaip likučių rankiotojas po vynuogių rinkėjų. / ¹⁷ Viešpaties palaiminimu atvykau pirmas / ir lyg vynuogių rinkėjas pripildžiau / savo vyno spaudyklą. / ¹⁸ Pastebėkite, kad aš ne vien dėl savęs triūsiau, / bet dėl kiekvieno, kuris ieško išminties. / ¹⁹ Tad klausykitės manęs, žmonijos didžiūnai, / ir įsidėmėkite bendrijos vadovai!

Nuosavybė ir tarnai

²⁰ Sūnui ar žmonai, broliui ar bičiuliui / neleisk savęs valdyti, kol esi gyvas; / neatiduok niekam to, ką turi, / kad kartais nesigailėtum ir nereikėtų prašyti, / kad gražintų. / ²¹ Kol esi gyvas ir gali alsuoti, / neleisk niekam užimti tavo vietos. / ²² Juk geriau, kad tavo vaikai tavęs prašytų, / negu kad žiūrėtų į savo vaikų rankas. / ²³ Visuose savo reikaluose būk šeiminkas, / tenesuteršia niekas tavo garbės! / ²⁴ Tą dieną, kai tavo gyvenimas bus prie galo, / mirties valanda išdalyk savo paveldą.

²⁵ Pašaras, lazda ir naštos – asilui, / duona, drausmė ir darbas – vergui. /

²⁶ Pristatyk savo vergą prie darbo, ir turėsi ramybę; / duok jam laisvas rankas, ir jis ieškos laisvės. / ²⁷ Jungas ir diržas palenkia sprandą, / o blogą vergą – šiekštas ir bausmės. / ²⁸ Varyk jį dirbti, kad nebūtų be darbo, / ²⁹ nes buvimas be darbo išmoko daug pikta. / ³⁰ Pristatyk jį dirbti, kaip dera, / o jeigu jis nepaklūsta, uždėk grandines. / Tačiau niekada neviešpatauk nė vienam / ir nedaryk nieko, kas neteisinga.

³¹ Jeigu turi tik vieną vergą, / elkis su juo kaip su savimi pačiu, / nes jį nusipirkai krauju. / Jeigu turi tik vieną vergą, / elkis su juo kaip su broliu, / nes tau jo reikės, kaip reikia gyvasties. / ³² Jeigu blogai su juo elgsiesi, / ir jis, palikęs tavę, pabėgs, / ³³ tai kuriuo keliu eisi jo ieškoti?

Sapnai klaidina

34 Tuščios ir apgaulingos neprotingo žmogaus viltys, / o sapnai duoda sparnus kvailiams. / ² Kaip žmogus, kuris gauda šešėlį ar vejasi vėją, / elgiasi tas, kas tiki sapnais. / ³ Kas matoma sapnuose, tai tik atspindys, / atvaizdas veido, žiūrincio į save patį. / ⁴ Argi gali iš nešvaraus išeiti kas nors švaraus? / Argi gali melagis kada pasakyti tiesą? / ⁵ Būrimai, ženklų aiškinimas ir sapnai yra niekai; / ko tu jau tikiesi, tai protas ir pavaizduoja. / ⁶ Nebent tai būtų ypatingas regėjimas, / Aukščiausiojo siųstas, antraip neimk jų į širdį. / ⁷ Juk sapnai suklaidino daugelį, / ir žmonės, sudėję į juos savo viltis, įkliuvo į bėdą. / ⁸ Įstatymo vykdymas nereikalauja tokių apgaulių; / išmintis yra tobula, laikydamosi tiesos.

Kelionė daug išmoko

⁹ Išsilavinęs žmogus daug žino, / ir kas yra daug patyręs, tas kalba protingai. / ¹⁰ Žmogus be patirties mažai žino, / bet kas yra keliavęs, tas įgyja daug gudrumo. / ¹¹ Daug mačiau savo kelionėse, / išmokau daugiau, negu galėčiau pasakyti. / ¹² Dažnai buvau mirties pavojuje, / bet išsigelbėjau patirties dėka.

¹³ Gaji yra drąsa pagarbiai bijančių Viešpaties, / nes jų viltis tame, kuris juos gelbsti. / ¹⁴ Pagarbiai bijančiam Viešpaties nėra ko bijoti; / jis nebus bailys, nes Viešpats jo viltis. / ¹⁵ Laiminga siela pagarbiai bijančio Viešpaties! / Kuo jis pasitiki? Kas jo ramstis? / ¹⁶ Į tuos, kuriuos myli, žvelgia Viešpats, / galingas skydas / ir stiprus ramstis, / užuovėja nuo dykumos vėjo / ir paunksmė nuo vidurdienio saulės, / apsauga nuo suklidimo / ir pagalba nuo nuopuolio. / ¹⁷ Jis teikia džiaugsmo širdžiai, spin-desio akims, / duoda sveikatos, gyvasties ir palaimos.

Įstatymas ir atnašos

¹⁸ Kas atnašauja aukai neteisėtai įgytus daiktus, / tas suteršia savo dovanas. / Nedorelių atnašos Dievui nėra malonios. / ¹⁹ Aukščiausiam nepatinka neteisųjų atnašos, / jis neatleidžia jiems nuodėmių, nors aukų būtų ir daugybė. / ²⁰ Atnašauti auką iš beturčių indėlių / lygiai nedora, / kaip ir užmušti sūnų jo tėvo akyse. / ²¹ Labdaros duona – vargšų gyvastis; / kas iš jų atima ją, tas pralieja kraują. / ²² Kas atima iš artimo pragyvenimą, / tas padaro žmogžudystę; / kas neišmoka samdiniui jo algos, / tas pralieja kraują.

²³ Jeigu vienas stato, o kitas griaua, / iš to abiems būna tik vargo. / ²⁴ Jeigu vienas meldžiasi, o kitas keikiasi, / katro balsą Viešpats girdės? / ²⁵ Jeigu žmogus, palietęs lavoną, apsiplauna / ir vėl jį paliečia, / kokia jam nauda iš apsiplavimo? / ²⁶ Taip ir žmogus, / kuris pasninkauja už savo nuodėmes, / o paskui eina ir daro tą patį: / kas išgirs jo malda / ir ką jis laimėjo savo pasninku?

35 Žmogus, kuris laikosi Įstatymo, atnašauja daug aukų; / kas paklūsta įsakymams, tas aukoja bendravimo atnašas. / ² Dėkingumo ženklan žmogus atnašauja geriausių miltų, / o duodamas išmalda, atnašauja šlovės auką. / ³ Šalintis nuo patinka Viešpačiui, / vengti neteisingumo – išpirkimo darbas. / ⁴ Nesirodyk Viešpačiui tuščiomis rankomis, / nes visa, ką atnašauji, yra įsakymo vykdymas. / ⁵ Teisiojo atnaša praturtina aukurą / ir kaip malonus kvapas kyla pas Aukščiausiąjį. / ⁶ Teisiojo auka maloni, / ir jo priminimo atnaša niekada nebus užmiršta. / ⁷ Dosnia širdimi garbink Viešpatį, / nešykštek savo rankų triūso pirmienų. / ⁸ Visas savo dovanas atnašauk šypsančiu veidu / ir dešimtines atskirk su džiaugsmu. / ⁹ Duok Aukščiausiajam, kaip jis tau yra davęs, / tiek dosniai, kiek išgali.

¹⁰ Viešpats atlygina; / jis atlygins tau septyneriopai. / ¹¹ Neatnašauk jam kyšių, nes jis jų nepriims! / Nepasitikėk auka iš skriaudos vaisių, / ¹² nes jis Teisėjas; / jis nėra šališkas. / ¹³ Jis niekada nebūna šališkas, skriausdamas silpnuosius, / bet išklauso nuskriaustojo malda. / ¹⁴ Jis nėra kurčias našlaičio verks-

mui / ar našlės, kai ji lieja savo skundą. / ¹⁵ Argi našlės skruostais tekančios ašaros / neapkaltina žmogaus, privertusio jas lieti? / ¹⁶ Kas nuoširdžiai tarnauja Dievui, tas bus išklaustas; / jo maldavimas pasiekia dangų. / ¹⁷ Nuolankiojo malda prasišverbia pro debesimis / ir nenurimsta, kol nepasiekia savo tikslo; / ¹⁸ ji neatsitrauks, kol Aukščiausiasis neatsilieps, / nepažadės teisingai spręsti ir to nepadarys.

¹⁹ Dievas iš tikrųjų neuždels / ir tarsi galiūnas nenurims, / ²⁰ kol nepalauš negailestingųjų nugaros / ir neatmokės kerštu tautoms, / ²¹ kol nesunaikins išūlių minios / ir nesutrupins neteisiųjų skeptro, / ²² kol neatlygins mirtingajam pagal jo veiksmus / ir neatmokės už žmonių darbus pagal jų mintis, / ²³ kol neapgins savo tautos reikalų / ir nepradžiugins jos gailestingumu. / ²⁴ Malonus jo gailestingumas nelaimėje / kaip lietaus debesys per sausrą.

Malda už Dievo tautą

36 Ateik mums į pagalbą, visų Dieve, / ir siusk siaubą tautoms! / ² Pakelk ranką prieš pagonis, / kad jie pamatytų tavo galingus darbus. / ³ Kaip pasinaudojai mumis, kad parodytum jiems savo šventumą, / taip dabar pasinaudok jais, kad parodytum mums savo šlovę. / ⁴ Tuomet jie žinos, kaip mes žinome, / jog nėra kito Dievo, išskyrus tave, Viešpatie.

⁵ Duok naujų ženklų, daryk naujus nuostabius darbus, / iš peties parodyk savo dešinės garbę. / ⁶ Pažadink savo narsą ir išliek savo pyktį; / pažemink nedraugus ir parblošk

priešus. / ⁷ Paskubink tą dieną, at-
mink paskirtąjį laiką, / kai tavo
galingi darbai turi būti paskelbti. /
⁸ Tesunaikina ugningas pyktis bėg-
lį, / ir tavo tautės engėjai tebūna su-
naikinti. / ⁹ Sutraiškyk galvas prie-
šiškų valdovų, / kurie sako: „Esame
tik mes!“ / ¹⁰ Surink visas Jokūbo
gimines, / kad jos paveldėtų žemę kaip
anais laikais. / ¹¹ Būk gailestingas,
Viešpatie, / tavo vardu vadinamai tau-
tai – / Izraeliui, kurį tu pavadinai
savo pirmagimiu. / ¹² Užjauk savo
šventąjį miestą Jeruzalę, / savo sos-
to buveinę. / ¹³ Pripildyk Sioną savo
šlovės giesmių / ir savo šventyklą
savo garbės. / ¹⁴ Paliudyk tuos, ku-
riuos sukūrei pradžioje, / ir įvyk-
dyk tavo vardu tartas pranašystės. /
¹⁵ Atlygink tiems, kurie tavęs lau-
kia; / tebūna tavo pranašų teisybė. /
¹⁶ Išklausyk, Viešpatie, savo tarnų
maldą, / nes visada esi malonus savo
tautai. / ¹⁷ Tada bus žinoma visiems
žemės pakraščiams, / kad tu VIEŠ-
PATS, visų amžių Dievas.

Draugų pasirinkimas

¹⁸ Ryklė gali praryti bet kokį mais-
tą, / bet vienas valgis būna gardesnis
už kitą. / ¹⁹ Kaip gomurys atskiria
žvėrienos rūšis, / taip aštrus protas
pažįsta melus. / ²⁰ Sukto būdo žmogus
pridaro keblumų kitiems; / reikia bū-
ti patyrusiam, norint jam atmokėti. /
²¹ Moteris ims į vyrus bet kokį vy-
riškį, / tačiau viena mergina gali
būti geresnė už kitą^a. / ²² Moters
grožis padaro jos vyro veidą spindin-
tį, / nes viršija visa, kas žavi jo akis.
²³ Ir jeigu dar ir jos kalba maloni, / jos

vyras laimingesnis už visus mirtin-
guosius. / ²⁴ Žmona – didžiausias vy-
ro turtas, / į jį panaši pagalbininkė,
ištikima parama. / ²⁵ Vynuogynas be
tvoros tampa nualintas; / vyras be
žmonos pasidaro benamis klajūnas. /
²⁶ Juk kas pasitikėtų vikriu plėši-
ku, / klajojančiu iš miesto į mies-
tą? / Tad kas pasitikės vyru, netu-
rinčiu lizdo, / bet nakvojančiu, kur
jį naktis užklumpa?

37 Kiekvienas draugas sako: „Ir
aš tavo bičiulis“, – / tačiau
kai kurie jų tik vadinasi draugais. /
² Argi tai ne mirtinas skausmas, /
kai širdies draugas tampa priešu? /
³ Deja, palinkstame į pikta! Kodėl
buvai sukurtas / apgaule apdengti
žemės veidas? / ⁴ Būna bičiulių, kurie
sveikina draugą laimėje, / bet, išti-
kus vargui, nuo jo nususuka. / ⁵ Būna
bičiulių, kurie dalijasi draugo triūsu
dėl valgio, / bet mūšyje neša jo sky-
dą. / ⁶ Neužmiršk savo bičiulio mūšy-
je / ir, dalydamas grobį, jo neaplenk.

Patarėjai

⁷ Kiekvienas patarėjas nurodo ke-
lią, / bet kai kurie jų pataria tik sau. /
⁸ Būk atsargus su patarėju; / sužinok
iš pradžių, kokia jam iš to nauda, /
nes jis patį save turi galvoje. / Jis gali
mesti kauliukus tavo nenaudai / ⁹ ir
sakyti tau: „Tavo kelias geras“, –
o paskui laikytis nuošalėje, / žiū-
rėdamas, kas tau atsitiks. / ¹⁰ Ne-
sitark su žmogumi, kuris žiūri į tave
šnairomis; / slėpk savo ketinimus nuo
tau pavydinčių žmonių. / ¹¹ Nesitark
su moterimi apie jos varžovę, / su

^{36,21a} Hebr. rankr. eil. 18–21 sukaitaliotos (18, 21, 19, 20), prieš eil. 22 įterpta: „Gyvuly-
sėda bet kokią dvėseną, bet vienas grobis būna gardesnis už kitą“, o toliau sutampantis
eil. 22–26 tekstas kitaip sūnumeruotas (23–28).

bailiu apie karą, / su pirkliu apie verslą, / su pirkėju apie prekės vertę, / su šykštuoliu apie dosnumą, / su negailestingu žmogumi apie gerumą, / su tinginiu apie bet kokią darbą, / su šių metų samdiniu apie kitų metų sėją, / su tingiu vergu apie didelę užduotį; / nekreipk jokio dėmesio į jų duodamą patarimą! / ¹² Geriau bendrauk su teisiu žmogumi, / kuris tikrai laikosi įsakymų, / kuris tos pačios minties, kaip tu / ir kuris tau padės, jeigu suklupsi. / ¹³ Tuomet kreipk dėmesį į savo širdies patarimą, / nes nėra kito, ištikimesnio už ją. / ¹⁴ Kartais žmogaus širdis / gali pasakyti apie jo būklę daugiau / negu sargybos bokšte sėdintys septyni sargai. / ¹⁵ Bet pirmiausia melskis Aukščiausiam, / kad vestų tave tiksliai tiesos keliu.

Tikra ir klaidinga išmintis

¹⁶ Žodis – kiekvieno darbo pradžia, / o svarstymas – kiekvieno veiksmo. / ¹⁷ Viso elgesio šaknis – širdis; / ji želdina keturias šakas: / ¹⁸ gerį ir blogį, gyvenimą ir mirtį; / o viską nusprendžia liežuvis. / ¹⁹ Žmogus gali būti sumanus ir daugeliui naudingas, / tačiau sau pačiam kvailas. / ²⁰ Ir sumanus žmogus skurs, neturėdamas ko valgyti, / jeigu jo žodžiai bus atmetami. / ²¹ Kadangi Viešpats nesuteikė jam patrauklumo dovanos, / jam trūksta visapusiškos išminties. / ²² Kai žmogus išmintingas savo naudai, / jo sveiko proto vaisiai jame bus matyti. / ²³ Kai išmintingas žmogus moko savo tautą, / jo sveiko proto vaisiai būna ilgalaikiai. / ²⁴ Išmintingas žmogus bus apibertas gyriumi; / kas tik jį matys, vadins laimingu. / ²⁵ Žmogaus gyvenimo dienos ribotos, /

bet Izraelio dienos nesuskaičiuojamos. / ²⁶ Žmogus, išmintingas savo tautos naudai, / laimi garbės paveldą, ir jo vardas amžinai gyvas.

Nuosaikumas prie stalo

²⁷ Mano vaike, valdyk save visą gyvenimą; / žiūrėk, kas tau kenksminga, ir sau to neleisk. / ²⁸ Juk ne kiekvienas maistas visiems geras, / ne visi valgiai tinka kiekvienam skoniui. / ²⁹ Nebūk godus kiekvieno skanėsto / ir nevalgyk be saiko geriausių valgių. / ³⁰ Persivalgyimas atneša ligą, / o besaikis valgyimas sukelia vėmimą. / ³¹ Nuo persivalgymo daugelis mirė, / bet saikus žmogus pailgina savo gyvenimą.

Liga ir mirtis

38 Brangink gydytoją, nes jis tau svarbus, / nes Viešpats jį sukūrė, / ² nes iš Aukščiausiojo jo gydymo dovana / ir iš karaliaus jis gauna pragyvenimą. / ³ Gydytojo išmanymas daro jį išymų, / ir didžiūnai jį gerbia. / ⁴ Viešpats išželdina iš žemės vaistažoles, / kurių protingas žmogus neturėtų niekinti. / ⁵ Argi vanduo nebuvo pasaldytas šakele medžio, / kad būtų pažinta jo jėga? / ⁶ Jis suteikia mirtingiesiems pažinimą, / kad būtų pašlovintas savo nuostabiais darbais. / ⁷ Vaistažolėmis gydytojas gydo ir malšina skausmą, / o vaistininkas iš jų gamina vaistus. / ⁸ Dievo darbai niekada nebus užbaigti, / sveikata iš jo sklinda visoje žemėje.

⁹ Mano vaike, kai sergi, nelūkuriuok, / bet melskis VIEŠPAČIUI, kuris tave išgydys. / ¹⁰ Atsisakyk savo ydų, laikyk savo rankas švarias /

ir apvalyk savo širdį nuo visų nuodėmių. / ¹¹ Atnašauk maloniai kvėpiančią auką / ir geriausių miltų kaip priminimo auką, / dosnią liejamąją atnašą pagal savo išgales. / ¹² Bet ir gydytojui leisk ateiti, / nes Viešpats jį sukūrė; / neleisk jam nuo tavęs pasitraukti, nes tau jo reikia. / ¹³ Būna atveju, / kai išgijimas – gydytojo rankose, / ¹⁴ nes ir jis meldžiasi Viešpačiui, / kad suteiktų jam sėkmę nustatant ligą / ir gydymas išgelbėtų ligonio gyvastį. / ¹⁵ Kas nusideda savo Kūrėjui, / tas bus išžulus ir savo gydytojui.

¹⁶ Mano vaike, liek ašaras dėl mirusiojo / ir pradėk rauda kaip žmogus dideliame skausme. / Įvyniok į maršką jo kūną, kaip priimta, / ir nesišalink iš laidotuvių. / ¹⁷ Verk karčiai ir muškis į krūtinę; / vertas mirusiojo tebūna tavo gedulas. / Gedėk vieną ar dvi dienas, kaip reikalauja paprotys, / tada nusiramink ir užmiršk širdgėlą. / ¹⁸ Juk širdgėla gali baigtis mirtimi, / o liūdinti širdis išsekina žmogaus jėgas. / ¹⁹ Nelaimėje skausmas ilgai nesiliauja, / širdgėlos išgyvenimą sunku pakelti. / ²⁰ Neatiduok savo širdies sielvartui, varyk jį šalin; / verčiau pagalvok apie savo galą. / ²¹ Neužmiršk, kad sugrįžimo nėra; / mirusiajam gero nepadarai, o sau pakenki. / ²² Atmink jo likimą, nes tavasis yra panašus; / vakar tai ištiko jį, o šiandien ištiks tave. / ²³ Mirusiajam ilsintis, tesiilsi ir jo atminimas; / sukaupk savo drąsą, užgesus jo gyvasčiai.

Amatininkas ir išminčius

²⁴ Raštininko išmintis padaugina pažinimą; / tik kas laisvas nuo triūso, gali tapti išmintingas. / ²⁵ Kaipgi gali

tapti išmintingas žmogus, / kuris laiko rankose arklą, / didžiuojasi botagu jungui varyti, / varo jaučius ir rūpinasi galvijais? / ²⁶ Jo širdis užimta vagų arimo rūpesčio, / jis rūpestingai peni gyvulius tvarte.

²⁷ Panašiai ir amatininkas bei meistras, / kuris, triūsdamas naktį ir dieną, / kala antspaudų žiedus, / nuolat rūpindamasis sumanyti naują pavyzdį. / Jo širdis užimta rūpesčio pagaminti tarsi gyvą atspaudą, / ir jis nori rūpestingai atlikti darbą.

²⁸ Panašiai būna ir kalviui, stovinčiam prie priekalo, / įnikusiam kalti geležį. / Ugnies liepsna svilina jo kūną, / bet jis galynejasi su krosnies karščiu. / Kūjo poškėjimas kurtina jam ausis, / o jo akys išmeigtos į daromo daikto pavyzdį. / Jo širdis užimta rūpesčio baigti savo darbą, / ir jis nori rūpestingai atlikti daikto apdailą.

²⁹ Panašiai būna ir puodžiui, sėdinčiam prie darbo / ir kojomis minančiam ratą. / Jis visada labai susirūpinęs savo gaminiais / ir daug jų pagamina. / ³⁰ Jis minko molį rankomis / ir mina kojomis. / Jo širdis užimta rūpesčio baigti glazūravimą, / ir jis nori rūpestingai užkurti degimo krosnį.

³¹ Visi jie pasitiki savo rankomis, / kiekvienas jų įgudęs savo darbe. / ³² Be jų negalėtų būti įkurtas joks miestas, / jie nealksta, kad ir kur gyventų. / Bet jie nekviečiami į tautos tarybą, / ³³ jie neižymūs viešojoje sueigoje. / Jie nesėdi nė teisėjo kėdėje, / neišmano apie teismų nuosprendžius, / negali paaikškinti išminties mokymo; / nei jie randami tarp didžiūnų. / ³⁴ Bet jie palaiko pasaulio sandarą / ir stengiasi panaudoti savo įgūdžius.

Rašto žinovas

39 Koks nepaprastas žmogus, / kuris pasišvenčia tyrinėti Aukščiausiojo Įstatymą! / Jis ištiria visų protėvių išmintį / ir imasi pranašysčių; / ² jis brangina garsiųjų žmonių posakius / ir gilinasi į palyginimų gelmes; / ³ jis tyrinėja paslėptą patarlių prasmę / ir įninka į palyginimų mįslės.

⁴ Jo paslaugomis naudojasi didžiūnai, / jis dalyvauja valdovo sueigoje. / Jis keliauja po svetimas šalis, / kad patirtų, kas gera ir pikta kitur. / ⁵ Jis mėgsta anksti keltis, / norėdamas ieškoti Viešpaties, savo Kūrėjo, / ir melstis Aukščiausiam. / Jis garsiai meldžiasi, / prašydamas atleisti jam nuodėmes. / ⁶ Tada, jeigu Viešpats Visagalis nori, / jis bus pripildytas supratimo dvasios, / bers savo išminties žodžius / ir šlovins Viešpatį malda. / ⁷ Viešpats parodys, ką patarti ir ką perprasti, / mąstant apie Dievo paslaptis. / ⁸ Todėl jis skelbs, ką yra išmokęs, / ir didžiulis Viešpaties Sendoros Įstatymu. / ⁹ Daugelis girs jo supratimą, / jis niekada nebus užmirštas. / Neišblės jo atminimas, / per kartų kartas bus gyvas jo vardas. / ¹⁰ Taūtos kalbės apie jo išmintį, / ir bendrija skelbs jam pagyrimus. / ¹¹ Kol gyvena, jis vienas iš tūkstančio, / o kai miršta, palieka gerą vardą.

Kvietimas šlovinti Kūrėją

¹² Širdyje turiu daugiau ką pasakyti; / esu toks kupinas, kaip mėnulis pilnaties metu. / ¹³ Klausykitės manęs, mano ištikimieji vaikai, / ir skleiskite vainiklapius lyg rožę, / pasodinta prie tekančio vandens. / ¹⁴ Skleiskite

savo malonų smilkalų kvapą, / pražyskite tarsi lelija. / Teikite kvapą ir giedokite šlovės giesmę, / garbin-
kite Viešpatį už visus jo darbus. / ¹⁵ Skelbkite jo vardo didingumą, / ir, šlovindami jį, dėkokite / giesme, arfa ir visais styginiais instrumentais! / Skelbkite ir giedokite džiaugsmingai: / ¹⁶ „Kokie nuostabūs visi Viešpaties darbai! / Ką tik jis įsako, įvyksta skirtu laiku. / Nereikia klausti: ‘Kas tai?’ – arba: ‘Kodėl tai?’ – / nes atėjus laikui / tokius klausimus bus atsakyta.“ / ¹⁷ Jo žodžiu susikaupė jūra tartum pylimas, / ir jo įsakymu buvo padarytos vandens talpyklos. / ¹⁸ Užtenka jam įsakyti, ir vykdoma jo valia; / niekas negali apriboti jo galios išgelbėti. / ¹⁹ Prieš jį visi žmonijos darbai, / niekas negali būti paslėpta nuo jo akių. / ²⁰ Jo žvilgsnis apima visa nuo amžių pradžios iki galo; / nieko nėra, kas būtų jam nelaukta. / ²¹ Tad nėra reikalo klausti: ‘Kas tai?’ – arba ‘Kodėl tai?’ – / nes visa, kas sukurta, turi savo paskirtį.

²² Jo palaiminimas užtvindo išdžiūvusią žemę lyg Nilas, / pagirdo žemės paviršių lyg Eufratas. / ²³ Jo pyktis taip pat išvaro ištisas tautas, / kaip vešlią lygumą pavertė druskinga dykuma. / ²⁴ Doriesiems jo keliai lygūs, / nedorėliams – pilni akmenų. / ²⁵ Iš pat pradžių gera buvo sukurta geriesiems, / o gera ir pikta – nedoriesiems. / ²⁶ Būtiniausi žmogaus gyvasčiai / vanduo ir ugnis, geležis ir druska, / kviečių miltai, pienas ir medus, / vynuogių kraujas, aliejus ir drabužis. / ²⁷ Geriems žmonėms visi šie dalykai geri, / bet nusidėjėliams jie pasidaro blogi.

²⁸ Būna audros vėjų, skirtų nubaus-
ti, / kurie savo šėlimu gali perkelti

kalnus. / Atėjus atsiteisimo dienai, jie parodys savo jėgą / ir numalšins savo Kūrėjo pyktį. / ²⁹ Ugnis ir kruša, badas ir maras – / visi jie irgi sukurti bausmei. / ³⁰ Plėšrūs žvėrys, skorpionai ir gyvatės, / keršijantis kalavijas nedorėliams sunaikinti – / visi jie sukurti / ir laikomi jo svirne skirtam laikui. / ³¹ Jam įsakius, jie džiūgauja, / visados pasirengę jam tarnauti žemėje; / atėjus laikui, jie paklus jo žodžiui.

³² Todėl iš pat pradžių buvau tuo įsitikinęs, / išmąstęs ir palieku užrašęs: / ³³ „Visi Viešpaties darbai geri“, – / nes jis pasirūpina kiekvienu reikalu jam skirtu laiku. / ³⁴ Tad nėra reikalo sakyti: „Tai blogiau, negu tai“, – / nes visa įrodo savo vertę skirtu laiku. / ³⁵ Tad skelbk šlovės giesmę visa širdimi ir balsu, / garbink Viešpaties vardą!

Blogis pasaulyje

40 Didelis nerimas Dievo skirtas kiekvienam, / ir sunkus jungas slegia Adomo vaikus / nuo dienos, kurią jie išeina iš motinos iščių, / iki tos dienos, kai sugrįžta pas visų motiną. / ² Juos vargina keblios mintys, baimė širdyje, / nerimą kelianti mintis apie mirties dieną. / ³ Nuo žmogaus, sėdinčio iškiliame soste, / iki žmogaus, sėdinčio dulkėse ir pelenuose, / ⁴ nuo žmogaus, nešiojančio purpurą ir karūną, / iki žmogaus, vilkinčio ašutinę, / visus užplūsta mintys – pykčio ir pavydo, / rūpesčio ir nerimo, / mirties baimės ir įniršio bei kivirčų. / ⁵ Net besiilsinčiam savo lovoje žmogui / naktį rūpesčiai trukdo miegoti. / ⁶ Trumpas

jo poilsis, tartum nebuves, / kol savo sapnuose grumiasi kaip dieną. / Žmogų vargina vaizduotės reginiai, / lyg jis būtų ištrūkęs iš mūšio lauko. / ⁷ Tą akimirka, kai pasijunta saugus, / jis pabunda, stebėdamasis, kad nebuvo ko bijoti. / ⁸ Visiems kūriniams, nuo žmonių iki gyvulių, / o nusidėjėliams – septyneriopai, / ⁹ ateina mirtis ir kraujo praliejimas, / kivirčas ir kalavijas, / nelaimės ir badas, žūtis ir rykštė. / ¹⁰ Visa tai buvo sukurta nedorėliams, / dėl jų atėjo ir tvanas. / ¹¹ Kas iš žemės, sugrįžta į žemę, / o kas iš vandens – į jūrą^a.

Įvairios patarlės

¹² Visa, kas kyla dėl kyšio ar neteisingumo, bus sunaikinta, / o ištikimybė išliks amžinai. / ¹³ Neteisėtai įgytas turtas išseks lyg upė / ir nudundės lyg perkūno griausmas per audrą. / ¹⁴ Kaip dosnus žmogus turi dėl ko džiaugtis, / taip laužantys įstatymą prieis liepto galą. / ¹⁵ Nedorėlių vaikai mažai šakų teišskleidžia, / nes jų nesveikos šaknys ant stačios uolos. / ¹⁶ Jie lyg paupių nendrės, / kuriuos nudžiūva greičiau už kitus augalus. / ¹⁷ Gerumas – tarsi vešlus sodas, / o išmalda išlieka amžinai.

¹⁸ Turtas ar uždarbis pasaldina gyvenimą, / bet geriau už juos abu – rasti lobį. / ¹⁹ Palikuonys ir miesto įkūrimas įamžina žmogaus vardą, / bet geriau už juos abu žmogui, kuris igyja išminties. / Galvijai ir sodai praturtina žmogų, / bet geriau už juos abu – ištikima žmona. / ²⁰ Vynas ir muzika džiugina širdį, / bet geriau už juos abu – draugų meilė. / ²¹ Fleita

^{40,11a} Hebr. rankr.: „o kas iš aukštybių – į aukštybes“.

ir arfa pagražina dainą, / bet geriau už juos abu – malonus balsas. / ²² Meilumas ir grožis džiugina akį, / bet geriau už juos abu – dirvos derlius. / ²³ Draugas ar bičiulis visada mėgstami, / bet dar geriau už juos abu – protinga žmona. / ²⁴ Giminaitis ar padėjėjas naudingi bėdoje, / bet išmalda padeda labiau už juos abu. / ²⁵ Auksas ir sidabras pastato žmogų ant kojų, / bet geras patarimas labiau vertinamas už juos abu. / ²⁶ Turtas ir jėga drąsina širdį, / bet geriau už juos abu – pagarbi Viešpaties baimė. / Pagarbiai Viešpaties bijančiam nėra skurdo; / ja gyvenančiam nėra reikalo ieškoti pagalbos. / ²⁷ Pagarbi Viešpaties baimė – tarsi vešlus sodas; / ji saugo žmogų geriau negu bet kokie turtai.

Elgetavimas

²⁸ Mano vaike, negyvenk iš elgetavimo! / Geriau mirti, negu elgetauti. / ²⁹ Kai žmogus turi žiūrėti į kito stalą, / jo buitis neverta vadintis gyvenimu. / Kitų žmonių skanėstai užteršia ryklę; / protingas, išauklėtas žmogus to saugosis. / ³⁰ Begėdžio burnoje elgetavimas saldus, / bet jo viduje dega kaip ugnis.

Mirtis

41 O mirtie! Kaip kartu apie tavę pagalvoti / žmogui, ramiai gyvenančiam savo namuose, / vyrui, neturinčiam jokio rūpesčio, turinčiam laimę / ir dar stipriam smagintis gyvenimo malonumais! / ² O mirtie! Koks geras tavo nuosprendis / žmogui, atsidūrusiam skurde ir bejėgiui, / palaužtam metų naštos ir besirūpinančiam viskuo, / nusivylu-

siam ir netekusiam vilties! / ³ Nebijok mirties nuosprendžio; / atmink, kad jis apima ir tavo protėvius, ir palikuonis. / ⁴ Toks Viešpaties nuosprendis visiems kūriniams; / tad kodėl tu turėtum atmesti Aukščiausiojo valią? / Ar žmogus gyvena dešimt metų, ar šimtą, ar tūkstantį, / mirusiųjų pasaulyje nesiskundžia ma dėl gyvenimo trukmės.

Nedorėlių likimas

⁵ Nusidėjėlių vaikai yra neapkenčiami vaikiščiai, / kvailos išperos gyvena nedorėlių namuose. / ⁶ Nusidėjėlių vaikų paveldas sunyks, / o jų palikuonys patirs amžiną gėdą. / ⁷ Vaikai keiks savo nedorą tėvą, / nes per jį jie kenčia gėdą. / ⁸ Vargas jums, nedorėliai, / kurie palikote Aukščiausiojo Įstatymą! / ⁹ Jeigu turite vaikų, juos ištiks neganda; / jeigu tapsite tėvu, tai bus tik dejonė. / Jums suklumpant, bus ilgalaikio džiaugsmo, / o jums numirus, prakeikimas bus jūsų dalia. / ¹⁰ Visa, kas iš žemės, sugrįžta į žemę; / taip nedorėliai eina iš prakeikimo į žūtį.

¹¹ Žmogaus kūnas – tik kvapas, / bet doras vardas niekada nebus sunaikintas. / ¹² Gerbk savo vardą, nes jis tave pergyvens ilgiau, / negu tūkstantis krūvų aukso. / ¹³ Laimingo gyvenimo dienos suskaičiuotos, / bet geras vardas išlieka amžinai.

Gėdos jausmas

¹⁴ Mano vaikai, būkite ištikimi savo auklėjimui / ir ramūs; / kokia gali būti nauda iš paslėptos išminties / ir paslapyje laikomo lobio? / ¹⁵ Geriau žmogus, slepiantis savo kvailumą, /

negu žmogus, slepiantis savo išmin-
tį. / ¹⁶ Todėl gerbk mano žodžius, /
nes negėra visa ko gėdytis / nei kiek-
vienam gėdos pajutimui pritarti.

¹⁷ Prieš tėvą ar motiną gėdykis
ištvirtinimo, / prieš didžiūną ar
valdovą – melo. / ¹⁸ Prieš teisėją ar
pareigūną gėdykis nusikaltimo, /
prieš bendriją ir žmones – Įstatymo
laužymo. / ¹⁹ Prieš savo bendrininką
ar draugą gėdykis apgaulės, / o vie-
toje, kur apsigyveni, – vagystės. /
²⁰ Gėdykis sulaužyti priesaiką ar su-
tartį / ir alkūnėmis ramstyti prie
stalo. / ²¹ Gėdykis šiurkštumo priim-
damas ar duodamas, / tylėjimo prieš
tuos, kurie tave sveikina, / ²² žvilgs-
nių į palaidūnę, / atsisakyti padėti
giminaičiui, / ²³ pasisavinti kito da-
lį ar dovaną, / spoksoti į kito vyro
žmoną, / ²⁴ lengvabūdiškai elgtis su
jo tarnaitė – / neik prie jos lovos, – /
²⁵ sakyti užgaulius žodžius drau-
gams – / nepalydėk dovanos pajuo-
ka, – / ²⁶ pakartoti, ką esi girdejęs, /
ir išduoti patikėtas paslaptis. / ²⁷ Ta-
da žinosi, kas yra tikra gėda, / ir
būsi visų mėgstamas.

42 O šių dalykų nesigėdyk, / kad
nenusidėtum, norėdamas
išvengti gėdos: / ² Aukščiausiojo
Įstatymo bei jo įsakų / nuosprend-
žio, išteisinančio bedievi, / ³ atsiskai-
tyti su bendrininku ar pakeleiviais /
ir pasidalyti paveldu su bičiuliais, /
⁴ svarstyklių ir svarsčių tikslumo / ir
įsigyti daug ar mažai dalykų, /
⁵ derėtis su pardavėju dėl kainos, /
dažnai vaikus drausminti rykšte / ir
tingų vergą kruvinai nuplakti, /
⁶ antspauda, kai turi namie nepro-
tingą žmoną, / ir rakto, kur yra daug

rankų, / ⁷ suskaičiuoti kiekvieną in-
dėlį / ir užrašyti visa, kas duota ir
gauta, / ⁸ sudrausti nemokšas bei
kvailuosius / ar senius, nusikaltu-
sius ištvirtinimu.

Tada būsi tikrai taurus, / ir visi
laikys tave santūriu.

Duktė – tėvo rūpestis

⁹ Duktė – lobis, verčiantis tėvą
budėti; / rūpestis dėl jos neleidžia
jam užmigti. / Kol ji jauna, baisu,
kad neištekės, / o jai ištekėjus, ima
baimė, kad bus nemylima. / ¹⁰ Kol ji
dar mergelė, ima baimė, / kad gali
būti suviliota / ir tapti nėščia savo
tėvo namuose, / o jai turint vyrą,
baisu, / kad bus neištikima, / ir,
nors jau ištekėjusi, ima baimė, /
kad bus bevaisė. / ¹¹ Mano sūnau,
griežtai saugok savo dukterį, / kad
nepadarytų tavęs pajuoka tavo prie-
šams, / priežodžiu mieste bei tautos
sueigoje / ir neužtrauktų tau gėdos
miesto vartuose. / Žiūrėk, kad nebū-
tų lango jos kambaryje / nei vietos,
iš kurios būtų matyti priėjimas prie
namų^a. / ¹² Neleisk jai puikauti savo
grožiu prieš joki vyrą / ir leisti laiką
tarp ištekėjusių moterų. / ¹³ Juk kaip
iš drabužių išlenda kandys, / taip iš
moters – jos nedorumas. / ¹⁴ Geriau
nedraugiškas vyras negu draugiška
moteris, / bet geriau sąžininga duktė
negu begėdis sūnus.

Dievo darbai kūrinijoje

¹⁵ Dabar priminsiu VIEŠPATIES
darbus / ir apsakysiu, ką esu matęs. /
Viešpaties žodžiu atsirado darbai, /
ir visi kūriniai vykdo jo valią^b. /

^{42,11a} Kai kuriuose rankr. eil. 11e–11f praleistos. ^{42,15b} Kai kuriuose rankr. eil. 15d praleista.

¹⁶ Kaip saulė savo šviesa žvelgia žemyn į visa, / taip Viešpaties šlovė pripildo jo darbus. / ¹⁷ Viešpats nėra leidęs net šventiesiems / apsaakyti visus jo nuostabius darbus, / nors Viešpats Visagalis yra davęs jėgų savo galybėms / ištverti jo garbėje. / ¹⁸ Jis ištiria bedugnę ir žmogaus širdį, / supranta jų gelmių paslaptis. / Aukščiausiasis žino visa, kas gali būti žinoma; / jis mato visus dalykus, kurie turi įvykti. / ¹⁹ Jis atskleidžia, kas yra buvę ir kas dar įvyks, / apreiškia paslėptų dalykų pėdsakus. / ²⁰ Jokios išvalgos jam netrūksta, / niekas nuo jo nepasislepia. / ²¹ Jis tvarko galingus savo išminties darbus; / nuo amžinybės jis yra vienas ir tas pats. / Nieko neprisidėta, nieko neatimta; / patarėjo jam nereikia! / ²² Kokie gražūs visi jo darbai, / žavūs pažiūrėti ir džiugūs pamatyti! / ²³ Visa tai gyvena ir lieka amžinai; / kūriniai išlaikomi, kad vykdytų savo paskirtį. / ²⁴ Visų jų po du, / vienas tinkantis kitam; / nė vieno iš jų jis nepadarė be reikalo. / ²⁵ Kiekvienas pasikeičia savo ypatingu geru su kitu. / Kas galėtų prisižiūrėti iki soties jo garbės?

43 Aukštųjų valdų grožis, / giedrasis padangių skliautas / ir pats dangus yra šlovės reginys. / ² Saulė pasirodo ir tekėdama skelbia, / koks ji nuostabus spinduolis – Aukščiausiojo kūrinys. / ³ Vidudienį ji išdegina žemę, / ir kas gali pakelti jos ugningą kaitrumą? / ⁴ Tartum liepsnojanti kieto metalo krosnis, / ji savo spinduliais padega kalnus. / Ugningu liežuvio ji sudegina pasaulį, / savo spindesiu apakina akis. / ⁵ Taip, didis yra Viešpats, jos Kūrėjas, / kurio žodžiu ji skuba savo keliu!

⁶ Mėnulis žymi metų laikų kaitą, / viešpatauja laikams / ir tarnauja kaip jų amžinas ženklas. / ⁷ Iš mėnulio ateina ženklas iškilmių dienomis, / iš šviesos davėjo, blėstančio po pilnaties. / ⁸ Jaunatis, kaip rodo vardas, atsinaujina. / Koks jis nuostabus, kai keičiasi! / Švyturys galybėms aukštybėse, / šviečiantis dangaus skliaute!

⁹ Dangaus grožis ir puikybė – žvaigždės, / puošiančios savo mirgėjimu Viešpaties aukštybes. / ¹⁰ Viešpaties įsakymu jos stovi skirtose vietose / ir niekada nepailsta būdamos.

¹¹ Pažvelk į vaivorykštę! Tada šlovink jos Kūrėją, / nes ji nepaprastai graži dėl savo puošnumo. / ¹² Ji apglėbia dangaus skliautą savo didingumu lanku, / kurį galingai įtempė Aukščiausiojo rankos.

¹³ Savo žodžiu jis siunčia pūgą / ir paskubina savo nuosprendžio žaibus. / ¹⁴ Tada atidaromos saugyklos, / ir debesys išskuba kaip paukščiai. / ¹⁵ Savo galybe jis duoda perkūnijoms debesims jėgą / ir sutrupina krušos gabalus. / ¹⁶ Jo balso griausmas verčia raitytis žemę, / savo galybe jis supurto kalnus. / ¹⁷ Jo valia pietys pučia, / šiaurys atpučia audrą ir atūžia viesulas. / ¹⁸ Sniegą jis barsto lyg plasnojančius paukščius, / sniegės kranta ant žemės lyg skėrių spiečiai. / Jų baltumo grožis apakina akis, / o širdis, joms dulkšnojančioms, stebisi. / ¹⁹ Jis beria šerkšną žemėje kaip druską; / varvekliai sušąla kaip erškiečių dygliai. / ²⁰ Jis pasiunčia šaltus šiaurio gūsius, / ir vandenį sukausto ledas, / apdengdamas visas kūdras, / tartum vanduo apsišarvuotų. / ²¹ Kai kalnų augaliją išdegina kaitra, / o žydinčios lygumos tarsi liepsnoja, / ²² lašantys debesys

visa greitai pagydo, / ir krintanti rasa atgaivina išdžiūvusią žemę. / ²³ Savo minties galybe jis numalšino bedugnę / ir apsodino ją salomis. / ²⁴ Žmonės, plaukę jūra, pasakoja apie jos pavojus; / jų klausydamiesi, būname lyg perkūno trenkti. / ²⁵ Joje yra keistų ir nuostabių kūrinių, / visokiausių gyvūnų ir milžiniškų jūros pabaisų. / ²⁶ Per jį sekasi kiekvienam jo pasiuntiniui, / ir jo įsakymu šis įvykdo jo valią.

²⁷ Kad ir kiek pasakotume, negalėtume visko apsaityti; / tad paskutinis žodis tebus toks: „Jis yra visas visur!“ / ²⁸ Kur galime rasti jėgų jam pašlovinti? / Juk jis didingesnis už visus savo kūrinius. / ²⁹ Iš tikrųjų šiurpą keliantis ir didingas Viešpats, / nuostabi jo galybė. / ³⁰ Garbinkite Viešpatį ir aukštinkite jį, / kiek tik galite. / Aukštindami jį, sukaupkite visas jėgas / ir nepasiduokite nuovargiui, / nors ir negalite jo suprasti. / ³¹ Juk kas yra jį matęs ir kas gali jį apsaityti? / Ar kas gali pašlovinti jį, kaip dera? / ³² Daug dalykų, didesnių už šiuos, yra paslėpta, / nes aš esu matęs tik nedaug jo kūrinių. / ³³ Viešpats padarė visus kūrinius / ir jį garbinantiesiems suteikia išminties.

Apie protėvius

44 Dabar šlovinkime garbingus vyrus, / savo protėvius, kiekvieną jo kartoje. / ² Daug garbės VIEŠPATS išdalijo, / daug iš savo didybės, nuo senųjų laikų. / ³ Kai kurie valdė savo karalystes / ar įgijo gerą vardą savo žygiais, / kiti davė patarimų, nes buvo išvalgūs, / o dar kiti regėjo visa pranašystėje. / ⁴ Kai kurie vedė tautą savo patarimais / ir tautos Įstatymo išmanymu; / savo

mokymu jie buvo išminčiai. / ⁵ Kai kurie sukūrė melodijų giesmėms / ar parašė giesmių žodžius. / ⁶ Kiti buvo apdovanoti turtais ir jėgomis, / gyvendami ramiai savo ūkiuose. / ⁷ Visi jie įgijo vardą savo kartoje / ir buvo savo meto pasididžiavimas. / ⁸ Kai kurie paliko vardą, / kad kiti skelbtų jų šlovę, ⁹ bet apie kitus neliko atminimo, / nes jie tapo užmiršti, lyg niekada nebūtų buvę, / tartum nebūtų gimę / kaip ir jų vaikai. / ¹⁰ Tačiau ir jie buvo teisūs žmonės, / ir jų dori darbai nebus užmiršti. / ¹¹ Jų šeimoms lieka turtas, / jų palikuonims – paveldas. / ¹² Jų dėka jų palikuonys laikosi Sandoros, / kaip ir jų vaikai per savo tėvus. / ¹³ Amžinai išsilaisvys jų palikuonys, / ir jų šlovė niekada nebus išdildyta. / ¹⁴ Jų kūnai palaidoti ramybėje, / bet jų vardas gyvas kartų kartose. / ¹⁵ Sueigose bus pasakojama apie jų išmintį, / ir bendrija skelbs jų šlovę.

Henochas

¹⁶ Henochas ėjo savo kelią su Viešpačiu / ir buvo paimtas, / kad taptų grįžimo ženklų visoms kartoms.

Nojus

¹⁷ Teisusis Nojus buvo rastas be priekaištų; / pražūties metu jis išlaikė gyvą žmoniją. / Todėl, tvanui ištikus, / likutis buvo išsaugotas žemėje. / ¹⁸ Amžina Sandora buvo su juo sudaryta, / kad gyvūnai niekada daugiau nebūtų tvano sunaikinti.

Abraomas

¹⁹ Abraomas buvo didis daugelio tautų tėvas; / niekas neprilygo jam

šlove. / ²⁰ Jis laikėsi Aukščiausiojo įsako / ir suėjo su juo į Sandorą. / Jis patvirtino įsaką savo paties kūne^a ir bandomas buvo rastas ištikimas. / ²¹ Todėl Viešpats ir laidavo jam priesaika, / kad laimins tautas per jo palikuonis, / padarys jį tokį gausų kaip žemės dulkes, / išaukštins jo palikuonis kaip žvaigždes, / ir duos jiems paveldą nuo jūros iki jūros, / nuo Upės iki žemės pakraščių.

Izaokas ir Jokūbas

²² Taip pat Izaokui jis atnaujiną tą pažadą / dėl jo tėvo Abraomo. / ²³ Sandora su visais jo protėviais buvo patvirtinta, / ir palaiminimą jis skyrė Jokūbo galvai. / Dievas pripažino jį kaip pirmagimį / ir davė jam savo paveldą; / jis nustatė ribas giminėms / ir jų padalijimą į dvylika.

Možė ir Aaronas

45 Iš Jokūbo Viešpats leido kilti teisiam vyrui Mozei, / kuris rado malonę visų akyse / ir buvo brangus Dievui bei žmonėms. / Jo atminimas tebūna palaiminimas! / ² Dievas padarė jį garbe prilygstantį šventiesiems / ir stiprino siaubą keliančia jėga. / ³ Mozės žodžiais jis darė ūmius stebuklus / ir aukštai iškėlė Možę karalių akyse. / Per jį davė įsakymus savo tautai / ir apreiškė savo šlovę. / ⁴ Už jo patikimumą ir kuklumą jį pašventino, / išsirinkdamas iš visos žmonijos. / ⁵ Leido jam išgirsti savo balsą, / įvedė jį į tamsų debesį / ir tiesiogiai jam davė įsakymus / – gyvenimo ir supratimo įstatymą, / kad

mokyti Jokūbą Sandoros / ir Izraelį jo įsakų.

⁶ Jis išaukštino ir Aaroną, / šventą vyrą kaip Možę, / jo brolių iš Levio giminės. / ⁷ Su juo sudarė amžiną Sandorą / ir suteikė jam savo tautos kunigystę. / Apdovanojo jį didingumu / ir apgaubė didybės dvelkimu. / ⁸ Aprengė jį prabangiu puošnumu, / papuošė garbingais drabužiais – / kelnėmis, tunika ir skraiste. / ⁹ Apkabino granatmedžio obuoliais / bei daugybe auksinių varpelių, / kad skambėtų jam einant, / garsiai aidėdami šventykloje / kaip priminimas jo tautai. / ¹⁰ Davė jam ir šventuosius apdarus / iš aukso, mėlyno ir tamsiai raudono purpuro, / meistriškai išsiuvinėtus, / nuosprendžio krūtines dėklą, efodą ir juostą / ¹¹ iš raudonų siūlų, audėjo dirbinius. / Davė jam brangakmenių, išraižytų kaip antspaudų žiedai, / įrėmintų aukso rėmeliais, – auksakalio dirbinį, / kad išraižytomis raidėmis būtų priminta / kiekviena Izraelio giminė. / ¹² Įdėjo auksinę diademą į jo turbaną – / juostelę, išraižytą kaip antspaudų žiedas, / su pašventinimo įrašu – / garbės ženklą, nuostabų dirbinį, / malonų regėti akims, tobulą pasigrožėti! / ¹³ Tokių gražių dalykų iki jo nebuvo; / joks pašalietis jų nevilkejo, / tik jo sūnūs ir palikuonys visais laikais. / ¹⁴ Jo javų atnaša deginama / kaip nustatyta auka kasdien du sykius. / ¹⁵ Možė jį pašventino, patepdamas šventuoju aliejumi, / kad pagal amžiną Sandorą su juo ir jo palikuonimis, / tokia amžina, kaip amžinas dangus, / jie tarnautų Viešpačiui ir būtų kunigai, / laimintų jo vardu jo tautą. / ¹⁶ Jis išrinko jį iš

visų gyvųjų, kad atnašautų / deginamąsias aukas Viešpačiui, / smilkalus ir malonaus kvapo priminimo atnašas / ir atliktų permaldavimą už Izraelio tautą. / ¹⁷ Jis patikėjo jam savo įsakymus / su galia įsakyti ir teisti, / pamokyti jo įsakų Jokubą / ir apeigų Izraelio palikuonis. / ¹⁸ Dykumoje pavydėdami prieš jį susimokė išsišokėliai / Datanas ir Abiramas bei jų sekėjai / ir iš pykčio įniršusi Korės gauja. / ¹⁹ Bet Viešpats pamatė ir supyko, / sunaikino juos savo deginančiu pykčiu. / Jis padarė nuostabių darbų, / prarydamas juos ugnies liepsnomis. / ²⁰ Jis padaugino Aaroną šlovę / ir suteikė jam paveldą, / paskyrė jam šventąsias atnašas / su Artumo duona kaip jo dalį. / ²¹ Jie valgo iš Viešpaties aukų, / kurias jis suteikė jam ir jo palikuonims, / ²² bet tautos žemėje paveldo neturi, / dalies tarp žmonių neturi, / nes pats Viešpats yra jo dalis ir paveldas.

Finehasas

²³ Finehasas, Eleazaro sūnus, yra trečias pagal šlovę / dėl savo uolaus gyvenimo pagarbia Viešpaties baimę / ir dėl ištvermės, žmonėms nuo jo nusigrėžus. / Savo kilnios širdies padrasintas, / jis atliko permaldavimą už Izraelio tautą. / ²⁴ Todėl su juo buvo sudaryta draugystės Sandora, / kad jis būtų šventovės bei jo tautos vadovas / ir kad jo palikuonys amžinai turėtų kunigystės garbę. / ²⁵ Kaip buvo sudaryta Sandora su Dovydu, / Jesės sūnumi iš Judo giminės, / kad karaliaus paveldas pereitų tik iš sūnaus jo sūnui, /

taip ir Aaroną paveldas skirtas vien jo palikuonims.

²⁶ Tad dabar garbinkite Viešpatį, / apvainikavusį jus šlove! / Tesuteikia jis jums širdies išminties / taip valdyti jo tautą teisumu, / kad jų gerovė neišblėstų / ir kad jų šlovė išliktų per kartų kartas.

Jozuė ir Kalebas

46 Jozuė, Nūno sūnus, buvo narsus mūšyje / ir Mozės įpėdinis pranašo tarnyboje, / sukurtas būti, kaip leidžia suprasti jo vardas^a, / didžiu Dievo išrinktųjų gelbėtoju, / bausti priešus / ir duoti izraelitams jų paveldą. / ² Koks didis jis buvo, kai pakėlė ranką / kirsti kalaviju miestams! / ³ Kas galėjo jam priešintis, / kai jis kovojo Viešpaties mūšius? / ⁴ Argi ne jo ranka buvo sustabdyta saulė, / ir viena diena tapo lyg dvi? / ⁵ Jis šaukėsi Aukščiausiojo, Visagalio, / kai priešai apgulė jį iš visų pusių, / ir Visagalis Viešpats atsiliepė jam / nuožmia akmenų krušos audra. / ⁶ Mūšyje jis nugalejo tą tautą / ir šlaite sunaikino priešus, / kad tautos pripažintų jo narsą ir žinotų, / jog Viešpats stebi savo tautos kovas. / ⁷ Jis visur atsidavė Visagaliui / ir Mozės dienomis įrodė savo ištikimybę; / jis ir Jefunės sūnus Kalebas / pasipriešino maištininkų sueigai, / sulaukė tautą nuo nuodėmės / ir nutildė jų nedorą murmėjimą. / ⁸ Todėl tik jiedu buvo apsaugoti / iš šešių šimtų tūkstančių pėstininkų, / kad vestų izraelitus į jų paveldą, / į kraštą, tekančią pienu ir medumi. / ⁹ Jėga, kurią Viešpats suteikė Kalebui, / pasiliko su juo net

^{46,1a} Hebr. „Viešpats yra gelbėtojas“.

žilos senatvės sulaukus, / tad jis galėjo užimti krašto aukštumas, / ir jo vaikai gavo jas kaip paveldą, /¹⁰ idant visi izraelitai matytų, / kaip gera būti atsidadavusiu Viešpaties sekėju.

Teisėjai

¹¹ Teisėjai, / kiekvienas pagal savo pašaukimą, / taip pat buvo žmonės, kurių širdžių nesuviliojo stabai / ir kurie neatsimetė nuo Viešpaties; / palaimintas tebūna jų atminimas! /
¹² Jų kaulai teželdina naują gyvastį ten, kur jie guli, / šlovė šių išymių žmonių teatgyja per jų vaikus!

Samuelis

¹³ Žmonių gerbiamas, brangus savo Kūrėjui, / įžadu pažadėtas dar motinos iščiose / ir pašventintas Viešpačiui kaip pranašas / buvo Samuelis – teisėjas, kuris atnašavo auką. / Dievo žodžiu jis įvedė karalystę / ir patepė didžiūnus, kad valdytų jo tautą. /
¹⁴ Viešpačiui pavedus, jis teisė bendriją, / lankydamas Jokūbo stovyklas. /
¹⁵ Savo ištikimybe jis pasirodė tikras pranašas, / o savo žodžiais – patikimas regėtojas. /
¹⁶ Jis šaukėsi Viešpaties, Visagalio, / priešams apstojus iš visų pusių, / ir atnašavo žinduklį ėriuką. /
¹⁷ Tada Viešpats sugriaudė iš dangaus, / ir nuaidėjo šiurpą keliantis jo balsas. /
¹⁸ Jis nugalėjo priešų valdovus / ir sunaikino visus filistinų didžiūnus. /
¹⁹ Artindamasis prie savo gyvenimo galo, / prieš Viešpatį ir jo pateptąjį jis paliudijo: / „Jokio kyšio ar slaptos dovanos / nesu paėmęs nė iš vieno!“ / Ir niekas neišdrįso jo apkaltinti. /

²⁰ Net jam mirus, / žmonės ieškojo jo patarimo; / jis pranešė karaliui apie jo mirtį / ir iš kapo pakėlė balsą pranašaudamas, / kad padarytų galą tautos nedorumui.

Natanas ir Dovydas

47 Po jo atėjo Natanas pranašauti / Dovydo dienomis.

² Kaip tauškai atskiriami nuo bendravimo atnašos, / taip Dovydas buvo išrinktas iš izraelitų. /
³ Jis žaidė su liūtais, tarsi jie būtų ožiukai, / ir su meškomis, tarsi jos būtų kaimenės ėriukai. /
⁴ Argi savo jaunystėje jis neužmušė milžino / ir neišlaisvino tautos iš gėdos, / kai jo ranka paleido iš svaidyklės akmenį / ir parbloškė pagyrūną Galijotą? /
⁵ Dovydas šaukėsi Viešpaties Aukščiausiojo, / ir jis suteikė jėgų jo dešinei, / kad paguldytų įgudusį galiūną / ir išaukštintų savo tautos galybę. /
⁶ Todėl jis buvo šlovinamas dėl dešimčių tūkstančių^a / ir giriamas dėl Viešpaties suteiktų palaiminimų, / kai jam buvo suteikta karaliaus karūna. /
⁷ Jis visur nugalėjo priešus / ir sunaikino savo priešininkus filistinus, / sutriuškino jų galybę iki mūsų dienų. /
⁸ Kiekviename žygyje dėkojo Šventajam Aukščiausiam, / skelbdamas jo garbę, / mylėjo savo Kūrėją iš visos širdies / ir kasdien jį šlovino giesmėmis. /
⁹ Arfininkams jis nurodė stovėti priešais aukurą / ir malonia melodija lydeti šlovės giesmes. /
¹⁰ Iškilmių apeigoms jis suteikė spindesio / ir nustatė visam laikui šventųjų dienų seką, / kad šventas Viešpaties vardas būtų šlovinamas / ir šventovė skambėtų nuo ryto

iki vakaro. / ¹¹ Viešpats atleido jam nuodėmes / ir išaukštino jo galybę amžinai; / jis suteikė jam karalystės Sandorą / ir garbingą sostą Izraelyje.

Saliamonas

¹² Dėl savo nuopelnų įpėdiniu jis turėjo / išmintingą sūnų, galėjusį saugiai gyventi. / ¹³ Saliamonas karaliavo taikos laikotarpiu, / nes Dievas nuramino visas krašto sienas, / kad šis pastatytų Namus jo vardui / ir parūpintų amžiną šventovę. / ¹⁴ Koks išmintingas buvai, kai jaunas / liejaisi per kraštus pamokymais, / kaip patvinęs Nilas! / ¹⁵ Tavo didelė išmintis sklido žemėje; / tu pripildei ją gilios prasmės patarlėmis. / ¹⁶ Tavo garsas pasiekė tolimas salas, / tu buvai mylimas už taikų valdymą. / ¹⁷ Savo giesmėmis, patarlėmis, mįslėmis, / atsakymais, kuriuos davei, tu stebinai tautas. / ¹⁸ Tu buvai vadinamas tuo garbingu vardu^a, / kuris buvo duotas Izraeliui. / Tu sukaupai aukso lyg geležies / ir padauginai sidabro lyg švino. / ¹⁹ Bet tu atsidavei moterims / ir leidai joms viešpatauti savo kūnui. / ²⁰ Tu sutepei savo garbę / ir padarei gedą savo šeimai. / Tu užtraukei bausmę savo vaikams / ir savo kvailyste sukelei jiems sielvarto. / ²¹ Taip karališkasis skeptras buvo padalytas, / ir iš Efraimo kilo maištinga karalystė. / ²² Bet Viešpats nenustoja būti gailėstingas / ir nepalieka neįvykdyto nė vieno savo žodžio. / Jis niekada neišraus savo išrinktojo vaikų / ir nesunaikins jų mylėjusiojo palikuonių. / Todėl jis suteikė

Jokūbui likutį, / o Dovydui – šaknį iš jo paties šeimos.

Rehabeamas ir Jeroboamas

²³ Saliamonas užmigo su savo protėviais / ir paliko įpėdiniu vieną savo sūnų, / visiškai kvailą ir stokojantį nuovokos Rehabeamą, / kuris savo elgesiu pavertė žmones maištininkais.

²⁴ Tada atėjo Nebato sūnus Jeroboamas, / suvedžiojęs Izraelį nuodėme, / ir užvedė Efraimą ant nedoro kelio. / Nuo tada jų nuodėmių vis daugėjo, / kol pagaliau jie buvo ištremti iš savo krašto, / ²⁵ nes atsidavė visokiam nedorumui, / kol jų neištiko bausmė.

Elijas ir Eliziejus

48 Tada pakilo Elijas, pranašas lyg ugnis, / o jo žodis buvo lyg liepsnojantis deglas. / ² Jis sukėlė jiems badą / ir savo uolumu privertė juos skursti. / ³ Viešpaties žodžiu jis aklinau uždarė dangų / ir tris kartus pašaukė žemyn ugnį. / ⁴ Koks garbingas tu, Eliaujau, / savo nuostabiais darbais! / Kieno garbė tau gali prilygti? / ⁵ Tu prikėlei mirusį vaiką iš mirties ir iš mirusiųjų pasaulio / Aukščiausiojo žodžiu. / ⁶ Tu siuntei karalius į žūtį / ir kėlei kilminguosius iš ligos patalų. / ⁷ Tu girdejai grasinimus prie Sinajaus / ir bausmės nuosprendžius prie Horebo. / ⁸ Tu patepei karalius bausmėmis įvykdyti / ir pranašą būti tavo įpėdiniu. / ⁹ Tu buvai paimtas aukštyn ugnies viesulu, / vežimu su ugingais žirgais. / ¹⁰ Ateityje tau skirta, kaip parašyta, / sušvelninti Dievo pyktį dar

^{47,18a} T.y. VIEŠPATIES numylėtiniu.

jam neįniršus, / atgręžti tėvų širdį į jų vaikus / ir atkurti Jokūbo gimines. / ¹¹ Laimingi, kurie tave matys / ir kurie yra užmigę meilėje! / Juk ir mes tikrai gyvensime.

¹² Kai Elisas buvo viesulu paimtas, / jo dvasios buvo pripildytas Elizejus. / Dusyk tiek ženklų jis padarė / ir daug nuostabių darbų visais savo žodžiais. / Gyvenime jis niekada nedrebėjo prieš joki valdovą, / joks žmogus nepajėgė jo įbauginti. / ¹³ Nebuvo nieko, kas jam būtų buvę per sunku; / jo kūnas pranašavo iš ten, kur gulėjo palaidotas. / ¹⁴ Gyvenime jis darė stebuklą, / ir po mirties jo darbai buvo nuostabūs. / ¹⁵ Nepaisant viso to, žmonės neatsivertė / ir nuo savo nuodėmių neatsitraukė, / kol nebuvo išvaryti iš savo krašto / ir išblaškyti po visą žemę. / Bet paliko Judas, mažutė tauta / su savo valdovu iš Dovydo namų. / ¹⁶ Kai kurie jų darė, kas teisinga, / o kiti buvo be galo nedori.

Ezekijas

¹⁷ Ezekijas įtvirtino savo miestą / ir atvedė į jo vidų vandenį; / jis geležies įrankiais prakirto uolas / ir padarė vandens talpyklas. / ¹⁸ Jam valdant, Sanheribas įsiveržė į kraštą / ir atsiuntė rab šakę iš Lachišo; / jis grūmojo kumščiu Sionui ir įžūliai didžiavosi. / ¹⁹ Tuomet žmonių širdis apmirė ir rankos drebėjo; / jie buvo skausmo apimti lyg gimdančios moterys. / ²⁰ Bet jie šaukėsi Viešpaties, kuris yra gailestingas, / tiesdami į jį rankas. / Greitai Šventasis iš dangaus juos išgirdo / ir išgelbėjo juos per Izaiją. / ²¹ Viešpats parbloškė asirų stovyklą, / ir jo angelas juos sunaikino.

Izaijas

²² Mat Ezekijas darė, kas patiko VIEŠPAČIUI, / ir tvirtai laikėsi savo protėvio Dovydo kelio, / kaip jam buvo įsakyta didžiojo pranašo Izaijo, / mačiusio tą tiesą savo regėjimuose. / ²³ Izaijo dienomis saulė atgal paėjėjo, / ir pailgino karaliaus gyvenimą. / ²⁴ Savo bebaime dvasia jis žvelgė į ateitį / ir guodė liūdinčius Sione. / ²⁵ Jis pranašavo apie tai, / kas bus iki laikų pabaigos, / apie paslėptus dalykus, kurie dar turės įvykti.

Jošijas ir pranašai

49 Jošijo vardas – lyg smilkalų mišinys, / parengtas prietyrusio kvepalų gamintojo. / Jo atminimas saldus / lyg medus kiekvienam skoniui / ir lyg muzika puotoje. / ² Jis kentejo dėl mūsų išdavysčių / ir sunaikino bjauriuosius stabus. / ³ Jis buvo nuoširdžiai ištikimas Viešpačiui / ir nedoru laikotarpiu elgėsi dorai.

⁴ Išskyrus Dovydą, Ezekiją ir Jošiją, / visi buvo nedori, / nes pamedavo Aukščiausiojo Įstatymą. / Judo karaliai priėjo liepto galą, / ⁵ nes atidavė savo galybę kitiems / ir savo garbę svetimai tautai. / ⁶ Svetimieji sudegino šventąjį miestą / ir nusiaubė jo gatves, / ⁷ kaip Jeremijas buvo pranašavęs. / Juk jie buvo blogai elgęsi su juo, / kuris jau iščiose buvo pašventintas pranašu, / kad išrautų, nugriautų ir sunaikintų, / o paskui atstatytų bei atsodintų.

⁸ Ezechielis regėjo Šlovę, / kurią Dievas parodė jam kerubų vežime. / ⁹ Jis atminė ir Jobą, / kuris visada ištikimai laikėsi teisumo kelio.

¹⁰ Be to, ir dvylika pranašų – /
tesuklesti jų kaulai iš savo vietos
nauja gyvastimi! – / davė jėgų Jokū-
bo tautai / ir gelbėjo juos viltingu
tikėjimu.

Zerubabelis ir Jozuė

¹¹ Kaip išgirti Zerubabelį? / Jis bu-
vo lyg antspaudo žiedas ant dešinės, /
¹² kaip ir Jehocadako sūnus Jozuė. /
Jiedu tomis dienomis atstatė au-
kurą, / pastatė šventovę, / šventą
Viešpačiui, / skirtą amžinai garbei.

Nehemijas

¹³ Nehemijo atminimas irgi amži-
nas: / jis vėl atstatė išgriautąsias
sienas, / įstatė vartus su velkėmis /
ir atstatė sunaikintus mūsų namus.

Žvilgsnis į praeitį

¹⁴ Mažai žemėje buvo tokių kaip
Henochas; / juk jis buvo paimtas iš
žemės į aukštybes. / ¹⁵ Argi gimė ka-
da kitas toks vyras kaip Juozapas? /
Net jo kaulais buvo pasirūpinta! /
¹⁶ Semas, Setas ir Enošas irgi buvo
garbingi, / bet visus žmones garbin-
gumu viršija Adomas.

Vyriausiasis kunigas Simonas

50 Didis tarp savo brolių ir tik-
ra savo tautos šlovė / buvo
kunigas Simonas, Johanano sūnus; /
jam gyvenant buvo atnaujinti Dievo
Namai, / ir jo dienomis sutvirtinta
šventovė. / ² Jis padėjo pamatus
aukštai dvigubai sienai, / aukštai
atraminei šventyklos aptvaro sienai. /
³ Jo dienomis iškasta vandens tal-
pykla – / tvenkinys didumo sulig

jūra. / ⁴ Jis pasirūpino, kaip apsau-
goti savo žmones nuo plėšikų / ir
įtvirtino savo miestą prieš apgulą. /
⁵ Koks jis buvo didingas, / kai pa-
žvelgdavo iš Padangtės, / kai iš-
eidavo šiapus Namų uždangos! /
⁶ Lyg aušrinė tarp debesų, / lyg mė-
nulio pilnatis per iškilmes, / ⁷ lyg
saulė, spindinti ant Aukščiausio-
jo šventovės, / lyg vaivorykštė, su-
tviskanti padangių debesyse, /
⁸ lyg rožės pirmienų dienomis, /
lyg lelijos prie tekančio šaltinio, /
lyg Libano žaluma vasarą, / ⁹ lyg
ugnis ir smilkalai smilkytuve, / lyg
kalstyto aukso indas, / nusagstytas
visokiais brangakmeniais, / ¹⁰ lyg
vešlus alyvmedis, pilnas vaisių, /
ir lyg kiparisas, iškilęs virš debesų! /
¹¹ Dėvėdamas garbingą apdarą / ir
vilkėdamas didingus drabužius, /
pakilęs prie šventojo aukuro, / jis
suteikdavo didingumo šventovės
kiemui.

¹² Imdamas atnašų dalis iš kunigų
rankų, / stovėdamas prie aukuro
žaidro, / apsuptas brolių kunigų lyg
vainiko, / jis būdavo tarsi jaunas
Libano kedras / tarp palmių kamie-
nų. / ¹³ Visi Aarono sūnūs didingai /
laikydavo rankose Viešpaties at-
našą / prieš visą Izraelio bendri-
ją. / ¹⁴ Atlikęs tarnybą prie aukuro /
ir sutvarkęs aukos žaidrą Aukščiau-
siajam Visagaliui, / ¹⁵ jis ištiesdavo
ranką paimti taure / ir atnašaudavo
liejamąsias atnašas – vynuogių krau-
ją. / Jis išliedavo jį prie aukuro pa-
pėdės, / kaip malonaus kvapo atnašą
Aukščiausiam, Visatos Karaliui. /
¹⁶ Tada Aarono sūnūs sušukdavo /
ir pūsdavo kaldinto metalo trimi-
tus, / kad prieš Aukščiausiąją / ga-
lingai nuskambėtų šauksmai kaip
priminimas. / ¹⁷ Tada visi žmonės

kartu skubiai puldavo kniūbsti, / garbindami savo Viešpatį, Visagali, Aukščiausiąjį.

¹⁸ Tada giesmininkai užtraukdavo šlovės giesmes, / ir virš minios aidėdavo malonios šlovės melodijos. / ¹⁹ O visi Viešpaties Aukščiausiojo žmonės džiūgaudavo, / meldamiesi Gailestingajam, / kol vyriausiasis kunigas atlikdavo tarnybą prie aukuro, / atnašaudamas Dievui skirtą auką. / ²⁰ Tada Simonas, nulipęs žemyn, ištiesdavo rankas / virš visos izraelitų bendrijos, / norėdamas ištarti savo lūpomis Viešpaties palaiminimą / ir pašlovindamas jo vardą. / ²¹ Tada žmonės antrą kartą puldavo kniūbsti / priimti palaiminimo iš Aukščiausiojo.

²² Tad dabar garbinkite visų Dievą, / kuris daro nuostabius darbus žemėje, / taurina mus nuo pat motinos iščių / ir elgiasi su mumis gailestingai. / ²³ Tesuteikia jis mums širdies linksmumo, / ir tebūna ramybė mūsų dienomis Izraelyje / kaip senovėje. / ²⁴ Tepasilieka jo gerumas nuolatos su mumis, / ir teisgelbsti jis mus mūsų dienomis!

Pabaiga

²⁵ Dviejų tautų nemėgstu visa gyvastimi, / o trečioji net nėra tauta: / ²⁶ gyvenančių Seyre, filistinų / ir Sicheme įsikūrusių kvailių žmonių.

²⁷ Išminties ir supratimo pamokas / šioje knygoje parašiau aš, Jėzus, / Siracho sūnaus Eleazaro sūnus iš Jeruzalės, / išliedamas savo širdies išmintį. / ²⁸ Laimingas, kuris jas mąsto, / išmintingas, kuris paims jas į širdį! / ²⁹ Juk kas jas vykdydys, tas

viskam turės jėgų, / nes pagarbi Viešpaties baimė yra jų takas.

Malda

51 Dėkoju tau, Viešpatie ir Karaliau, / ir šlovinu tave, Dieve, mano Gelbėtojai! / Šlovinu tavo vardą, / ² nes buvai man apsauga ir parama, / išgelbėjai mane nuo žūties, / nuo piktų liežuvių rykštės / ir neištikimų melagio lūpų. / Man susidūrus su priešais, tu atėjai man padėti / ³ ir savo gailestingumo bei vardo pilnatve / išgelbėjai mane / iš nasrų, norėjusių mane praryti, / iš mano gyvasties tykojusiųjų letenų, / iš mane apgulusiųjų išbandymų, / ⁴ nuo dusinančios kaitros, kuri mane supo, / nuo liepsnų ugnies, kurios nebuvau užkūręs, / ⁵ nuo gelmių mirusiųjų pasaulio pilve, / nuo nepadoraus liežuvio ir melo žodžių, / ⁶ nuo klastingo liežuvio šmeižto karaliui. / Aš buvau prie mirties, / ir mano gyvastis stovėjo ant slenksčio į mirusiųjų pasaulį. / ⁷ Buvau apsuptas iš visų pusių, / ir nebuvo, kas man padėtų. / Ieškojau žmonių pagalbos, bet jos nebuvo. / ⁸ Tada atminiau tavo gailestingumą, Viešpatie, / ir tavo gerumą praeities amžiais, / nes tu gelbsti tuos, kurie tavimi pasitiki, / ir išvaduoji iš priešų rankų. / ⁹ Todėl pakėliau balsą nuo žemės / ir maldavau išgelbėti nuo mirties. / ¹⁰ Šaukiau: „Tu, Viešpatie, mano tėvas! / Nepalik manęs vargti, / kai esu bejėgis gintis nuo įžūliųjų. / ¹¹ Visados šlovinsiu tavo vardą / ir giedosiu padėkos giesmes.“ / Mano malda buvo išklausyta, / ¹² nes tu išgelbėjai mane nuo

^{50,27a} Hebr. rankr.: „Simonas, Siracho sūnaus Eleazaro sūnaus Jėzaus sūnus“.

žūties / ir išvadavai mane vargs-
tantį. / Užtat ir dėkoju tau bei šlo-
vinu / ir garbinu Viešpaties vardą.

kus, jam artimą tautą. / Šlovinkite
Viešpatį!

Šlovės giesmė^a

^A Dėkokite Viešpačiui, nes jis ge-
ras, / nes jo gailėstingumas amžinas.

^B Dėkokite šlovės giesmių Dievui, /
nes jo gailėstingumas amžinas..

^C Dėkokite Izraelio globėjui, / nes
jo gailėstingumas amžinas.

^D Dėkokite Visatos Kūrėjui, / nes
jo gailėstingumas amžinas.

^E Dėkokite Izraelio Atpirkėjui, /
nes jo gailėstingumas amžinas.

^F Dėkokite tam, kuris surinko
išblaškytą Izraelį, / nes jo gailės-
tingumas amžinas.

^G Dėkokite tam, kuris atstatė
savo miestą ir šventyklą, / nes jo
gailėstingumas amžinas.

^H Dėkokite tam, kuris želdina
galybę Dovydo namams, / nes jo
gailėstingumas amžinas.

^I Dėkokite tam, kuris išrinko
Cadoko sūnus būti kunigais, / nes
jo gailėstingumas amžinas.

^J Dėkokite Abraomo Skydui, / nes
jo gailėstingumas amžinas.

^K Dėkokite Izaoko Uolai, / nes jo
gailėstingumas amžinas.

^L Dėkokite Jokūbo Galingajam, /
nes jo gailėstingumas amžinas.

^M Dėkokite tam, kuris išsirinko
Sioną, / nes jo gailėstingumas am-
žinas.

^N Dėkokite Karaliui – karalių Kara-
liui, / nes jo gailėstingumas amžinas.

^O Jis pažadino savo tautos galy-
bę; / šlovinkite jį už visus jo ištiki-
muosius, / už visus Izraelio vai-

Išminties ieškojimas

¹³ ^κ ⁶ Kai dar buvau jaunas ir ne
klajūnas, / maldoje atvirai prašiau
išminties. / ¹⁴ ^ⲁ Ji atėjo pas mane savo
grožiu, / ir iki pat galo jos ieškosiu. /

¹⁵ ^ⲁ Kaip žiedai davė sirpstančias vy-
nuoges – / širdies džiaugsma, / ^ⲓ taip
mano kojos ėjo tiesiu keliu, / nes nuo
pat mažumės sekiau jos žingsnius.

¹⁶ ^ⲛ Palenkiau tik truputį ausį ir
priėmiau ją, / bet radau sau daug
pamokymų. / ¹⁷ ^ⲓ Kadangi tuo keliu
eidamas turėjau naudos, / savo mo-
kytoją dėkingas pagerbsiu.

¹⁸ ^ⲓ Kad apsisprendžiau gyventi pa-
gal išmintį / ir uoliai dariau gera, /
niekada nesigailėsiu. / ¹⁹ ^ⲛ Grūmiau-
si su savimi, norėdamas įgyti išmin-
ties / ir uoliai laikiausi jos mokymo. /
^ⲡ Pasišvenčiau jai / ir niekada nepail-
sau jos gerbti. / ^ⲓ Tiesiau rankas dan-
gaus link / ir pažinau jos paslaptis. /
²⁰ ^ⲁ Nukreipiau į ją savo gyvastį / ir,
laikydamasis tyrumo, ją radau. / ^ⲓ Iš
pat pradžių per ją įgijau išvalgos, /
todėl niekada nuo jos nesitrauksiu.

²¹ ^ⲛ Visa mano gyvastis buvo su-
telkta jos ieškoti, / todėl dabar įsigi-
jau ją kaip brangų turta. / ²² ^ⲓ Viešpats
davė man liežuvį kaip atlygį, / tad
savo lūpomis ją šlovinsiu. / ²³ ^ⲡ Užei-
kite pas mane, nemokytieji, / ir paga-
yvenkite mano mokykloje! / ²⁴ ^ⲡ Kiek
ilgai dar norite stokoti išminties
maisto, / kiek ilgai dar pakešite tą
didelį troškulį? / ²⁵ ^ⲡ Praverčiau sa-
vo burną ir pasakiau: / „Įgykite
išminties, tai nekainuoja pinigų!“

^{51,12a} Intarpas hebr. rankr. (Sir 12A–12O). ^{51,13b} Šiam skyriui suteiktas vad. abėcėlinių psalmių pavidalas. Žr. Ps 9,2 ir kt.

²⁶ y Palenkite sprandą jos jungui, / ir tepriima jūsų širdis mokymą; / ²⁷ 7 išmintis – netoli nuo jos ieškančių, / ir kas rimtai jos ieško, tas randa. / ²⁸ w Pasiziūrėkite savo akimis! Triūsiau tik truputį, / bet radau daug ramybės. / ²⁹ n Dievo gailestingumu tesidžiaugia jūsų širdis, / ir niekada

nesigėdykite jo šlovinti! / ³⁰ 2 Atlikite savo užduotį skirtu laiku, / ir laikui atėjus Dievas jums atlygins.

*Tebūna šlovinamas Viešpats per amžius, / tebūna visados garbinamas jo vardas! / Čia baigiasi Sirachido praminto Simono, Jėzaus sūnaus, žodžiai, / Siracho sūnaus Eleazaro sūnaus Jėzaus sūnaus Simono^b išmintis. / Tebūna šlovinamas Viešpaties vardas / dabar ir visados.

BARUCHO KNYGA

Barucho knyga (gr. *barouch*, lot. *baruch*) pavadinta Barucho (VII–VI a. pr. Kr.) vardu ir parašyta hebrajiškai (II–I a. pr. Kr.), bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu. Graikiškojoje Septuagintoje dedama po Raudų knygos, lotyniškojoje Vulgatoje Barucho knygos šeštą skyrių sudaro Jeremijo laiškas (gr. *epistolē ieremion*, lot. *epistula jeremiae* / (*hieremiae*), pavadintas pranašo Jeremijo (apie 646–apie 580 m. pr. Kr.) vardu, parašytas hebrajiškai (IV–II a. pr. Kr.) ir paskui išverstas graikiškai.

Knygą galima suskirstyti į tokias dalis: istorinis įvadas (1,1–14), tremtinių malda (1,15–3,8), poema apie išmintį (3,9–4,4), Jeruzalės paraginimas ir paguodimas (4,5–5,9) ir Jeremijo laiškas (sk. 6).

Prasidėjusi atotrūkio tarp Dievo ir jo tautos aprašymu, Barucho knyga baigiasi jų sutaukinimu, o Jeremijo laiške pabrėžiamas stabų menkumas tikrojo Dievo atžvilgiu.

Tremtinių malda

1 Tai žodžiai knygos, kurią parašė Hilkijo sūnaus Hasadijo sūnaus Zedekijo sūnaus Machsėjės sūnaus Nerijos sūnus Baruchas Babilone ² penktų metų septintą mėnesio dieną – tuo metu, kai chaldėjai paėmė Jeruzalę ir sunaikino ją ugnimi. ³ Baruchas perskaitė šios knygos žodžius, klausantis Judo karaliaus Joakimo sūnui Jechonijui, visiems žmonėms, atėjusiems išgirsti skaitymo, ⁴ visiems didikams ir karalių sūnums, seniūnams ir visai bendrijai nuo mažiausio ligi didžiausio, taigi klausantis visiems gyvenusiems Babilone prie Sudo

upės. ⁵ Išgirdę jie verkė, pasninkavo ir meldėsi Viešpačiui. ⁶ O paskui surinko lėšų pagal kiekvieno išgales ⁷ ir pasiuntė į Jeruzalę Šalumo sūnaus Hilkijo sūnui kunigui Joakimui, kunigams ir visai bendrijai, buvusiai su juo Jeruzalėje. ⁸ Tai įvyko, kai sivano mėnesio dešimtą dieną jis gavo pargabenti į Judo žemę Viešpaties Namų indus, paimtus iš šventovės. Šiuos sidabro indus buvo padirbdinęs Judo karalius Jošijo sūnus Zedekijas ⁹ po to, kai Babilono karalius Nebukadnecaras paėmė Jechoniją, didikus, amatininkus, pareigūnus ir paprastus žmones kaip belaisvius ir nuvarė iš Jeruzalės į Babiloną.

¹⁰Jie siuntė pasakyti: „Štai siunčiame jums lėšų nupirkti deginamųjų aukų, atnašų už nuodėmę bei smilkalų ir paruošti javų atnašų. Paaukokite visa ant Viešpaties, mūsų Dievo, aukuro ¹¹ir melskitės už Babilono karaliaus Nebukadnecaro gyvenimą bei jo sūnaus Belšacaro gyvenimą, kad jų dienos būtų tokios ilgos, kaip dangaus dienos žemėje. ¹²Tesuteikia Viešpats mums jėgų ir mūsų akims šviesos, kad galėtume saugiai gyventi Babilono karaliaus Nebukadnecaro paunksmėje ir jo sūnaus Belšacaro paunksmėje, kad ilgai jiems tarnautume ir rastume malonę jų akyse.

¹³Taip pat melskitės Viešpačiui, mūsų Dievui, ir už mus, nes mes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, ir jo įniršis bei pyktis nenusigrėžė nuo mūsų ligi šios dienos. ¹⁴Todėl šią knygą, kurią siunčiame jums, skaitykite viešai Viešpaties Namuose šventės dieną ir sueigų dienomis.

¹⁵Taigi sakykite: 'Viešpačiui, mūsų Dievui, priklausio teisumas.' O mes šiandien raustame iš gėdos, mes, Judo žmonės ir Jeruzalės gyventojai, ¹⁶kad drauge su savo karaliais, didikais, kunigais, pranašais ir savo tėvais ¹⁷nusidėjome Viešpaties akyse ¹⁸ir nepaklusome jam. Mes nei paisėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso, nei laikėmės įsakymų, kuriuos Viešpats mums buvo davęs. ¹⁹Nuo tos dienos, kai Viešpats išvedė mūsų tėvus iš Egipto žemės, iki šios dienos mes maištavome prieš Viešpatį, mūsų Dievą, ir tyčia vengėme klausyti jo balso. ²⁰Todėl net šiandien sekioja mus nelaimės ir prakeikimas, kurį Viešpats paskelbė per savo tarną Mozę tuo metu, kai išvedė mūsų tėvus iš Egipto žemės, norėdamas

duoti mums kraštą, tekantį pienu ir medumi. ²¹Mes nepaisėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso, visų mums per pranašus siųstų žodžių, ²²bet visi kaip vienas elgėmės pagal savo nedoros širdies užmačias, garbinome kitus dievus ir darėme pikta Viešpaties, mūsų Dievo, akyse.

2 Todėl Viešpats įvykdė savo žodį, ištartą mums – mūsų teisėjams, valdžiusiems Izraelį, mūsų karaliams, mūsų didikams, Izraelio ir Judo žmonėms. ²Jis atsiuntė mums tokių baisių nelaimių, jog niekur po dangumi nėra įvykę, kas buvo daroma Jeruzalėje, kaip parašyta Mozės Įstatyme, ³kad mes turėsime valgyti savo pačių sūnų ar dukterų kūnus. ⁴Be to, jis atidavė juos visoms mūsų kaimynų karalystėms, kad kęstų jų patyčias ir panieką tarp visų tautų, kuriose tik Viešpats buvo juos išblaškęs. ⁵Mes esame pažeminti, o ne išaukštinti, nes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, nepaklausydami jo.

⁶Viešpats, mūsų Dievas teisus. O mes, kaip mūsų tėvai, net šiandien raustame iš gėdos. ⁷Tos visos nelaimės, kuriomis mus įspėjo Viešpats, ištiko mus, ⁸bet mes nemaldavome Viešpaties, kiekvienas iš mūsų neatsisakė savo nedoros širdies kėslių. ⁹Viešpats stebėjo mūsų nusikaltimus ir atsiuntė mums nelaimę, nes teisūs visi Viešpaties darbai, kuriuos jis įsakė mums atlikti. ¹⁰Bet mes nepaisėme jo balso ir nesilaikėme mums duotų įsakymų.

¹¹Dabar, Viešpatie, Izraelio Dieve, kuris galinga ranka, ženklais ir nuostabiais darbais, didžia galybe ir pakelta dešine, išvedė savo tautą iš Egipto žemės, ir pasidarei varda,

kuri ir šiandien turi, ¹² mes nusidėjome, buvome nedorėliai ir sulaužėme, Viešpatie, mūsų Dieve, visus tavo įstatus. ¹³ Tenusigrežia nuo mūsų tavo įniršis, nes mažai mūsų beliko tose tautose, kuriose tu mus išblaškei. ¹⁴ Išgirsk, Viešpatie, mūsų prašymo malda ir gelbėk mus dėl savęs paties! Suteik mums malonę tų, kurie mus išvarė iš namų, ¹⁵ kad visa žemė sužinotų, jog tu esi Viešpats, mūsų Dievas, nes Izraelis ir jo palikuonys vadinami tavo vardu. ¹⁶ Pažvelk į mus, Viešpatie, iš savo šventosios buveinės ir atmink mus! Palenk savo ausį, Viešpatie, ir išklausyk! ¹⁷ Atmerk savo akis, Viešpatie, ir pasižiūrėk, nes mes ne mirusieji, esantys mirusiųjų pasaulyje, iš kurių kūno atimtas alsavimas, bet tie, kurie garbins ir pripažins Viešpatį. ¹⁸ Kas naštos slegiamas dejuoja, kas vaikšto palinkęs ir bejėgis, kieno akys išvargo ir kas yra alkanas, tas skelbs tavo garbę ir teisumą, Viešpatie!

¹⁹ Ne mūsų tėvų ir karalių gerais darbais pasitikėdami ateiname pas tave maldauti gailėstingumo, Viešpatie, mūsų Dieve, ²⁰ bet dėl to, kad pasiuntei mums savo įniršį ir pyktį, kaip buvai išpėjęs per savo tarnus pranašus: ²¹ 'Taip kalba Viešpats. Palenkite savo pečius, tarnaukite Babilono karaliui ir pasilikite žemėje, kurią aš daviau jūsų tėvams. ²² Bet jei neklausysite balso Viešpaties, liepiančio tarnauti Babilono karaliui,

²³ Judo miestuose / ir Jeruzalės gatvėse / aš nutildysiu džiaugsmo ir linksmybės garsus, / jaunikio balsą ir nuotakos balsą. / Visa šalis virs tyrilaukiais, / ir niekas joje nebegyvens.'

²⁴ Bet mes nei paklausėme tavo balso, nei tarnavome Babilono karaliui, todėl tu ir įvykdei, ką buvai grasinęs per savo tarnus pranašus, būtent kad mūsų karalių ir mūsų tėvų kaulai bus iškasti iš kapų. ²⁵ Ir iš tikrųjų jie mėtosi dienos kaitroje ir nakties šalnoje. Jie mirė, kęsdami didelį skausmą, nuo bado, kalavijo ir maro. ²⁶ Taip pat dėl Izraelio karalystės ir Judo karalystės nedorumo Namus, kurie vadinami tavo vardu, tu pavertei tuo, kuo jie yra tapę šiandien.

²⁷ Bet su mumis, Viešpatie, mūsų Dieve, tu pasielgei pagal visą savo gerumą ir begalinį gailėstingumą, ²⁸ kaip buvai išpėjęs per savo tarną Mozę tą dieną, kai išakei jam surašyti tavo Įstatymą Izraelio vaikų akivaizdoje: ²⁹ 'Jei neklausysite mano balso, tikrai ši didelė ir gausi minia taps mažu likučiu tautose, kuriose juos išblaškysiu. ³⁰ Aš gerai žinau, kad jie manęs nepaklausys, nes tai kietasprandė tauta. Bet savo tremties šalyje jie paims tai į širdį ³¹ ir supras, kad aš, Viešpats, esu jų Dievas. Aš duosiu jiems širdį bei jautrias ausis, ³² ir jie garbins mane savo tremties šalyje bei šauksis mano vardo. ³³ Tuomet jie liausis buvę kietasprandžiai ir, prisimindami savo tėvų, nusidėjusių Viešpačiui, likimą, gręšis nuo savo nedorų darbų. ³⁴ O aš parvesiu juos į kraštą, kurį prisiekdamas pažadėjau jų tėvams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. Jie vėl jį valdys. Aš juos pagausinsiu, ir jų nemažės. ³⁵ Aš sudarysiu su jais amžiną Sandomą, aš būsiu jų Dievas, ir jie bus mano tauta. Niekada daugiau nebevarysiu savo tautos Izraelio iš krašto, kurį jiems daviau.'

3 Visagali Viešpatie, Izraelio Dieve, sielvartaujanti siela ir būgštaujanti dvasia šaukiasi tavęs! ² Išgirk, Viešpatie, ir pasigailėk, nes mes nusidėjome! ³ Tu viešpatauji amžinai, tuo tarpu mes žūvame amžinai. ⁴ Visagali Viešpatie, Izraelio Dieve, išgirk malda Izraelio likučio – vaikų tų, kurie tau nusidėjo ir nepaklausė Viešpaties, savo Dievo, balso. Užtat ir persekioja mus nelaimės. ⁵ Neatmink dabar mūsų tėvų nedorųjų darbų, bet atmink savo ranką ir vardą, ⁶ nes tu esi Viešpats, mūsų Dievas. Tave, Viešpatie, mes norime šlovinti! ⁷ Juk tu įdiegei savo baimę į mūsų širdis, kad šauktumės tavo vardo. Šlovinsime tave savo tremtyje, pašalinę iš savo širdžių visą nedorumą mūsų tėvų, kurie tau nusidėjo. ⁸ Štai šiandien mes tremtyje, kur tu mus išblaškei užgauliojimui, prakeikimui ir bausmei už nedorybes mūsų tėvų, kurie paliko Viešpatį, mūsų Dievą.“

Poema apie išmintį

⁹ Klausyk, Izraeli, gyvenimo įsakymų, / dėmėkis, kad žinotumei, kas išmintinga. / ¹⁰ Kas atsitiko, Izraeli, / kad esi savo priešų žemėje / ir sensti svetimoje šalyje, / ¹¹ susiteršęs mirusiaisiais, / priskirtas prie žengiančiųjų / mirusiųjų pasaulį? / ¹² Tu nusigręžei nuo išminties šaltinio! / ¹³ Jei būtumei ejęs Dievo keliu, / gyventumei ramybėje per amžius. / ¹⁴ Suvok, kur išmanymas, / kur stiprybė, / kur supratimas, / kad suvoktumei taip pat, / kur ilgas gyvenimas ir gyvastis, / kur akių šviesa ir ramybė.

¹⁵ Kas rado išminties buveinę, / kas išiveržė į jos lobynus? / ¹⁶ Kur tautų valdovai / ir viešpatavusieji

net žemės žvėrimis, / ¹⁷ žaidusieji su padangių paukščiais? / Kur krovusieji sidabrą ir auksą, / kuriuo žmonės taip pasitiki, / o jų turtams nebuvo galo? / ¹⁸ Kur tie, kurie rūpestingai kalė, apdorodami sidabrą, / bet nepaliko savo darbo ženklų? / ¹⁹ Jie pradingo, nužengė į mirusiųjų pasaulį, / o vietoj jų iškilo kiti.

²⁰ Naujosios kartos matė šviesą, / gyveno krašte, / bet kelio į išmintį nerado. / ²¹ Jos takų jie nesuvokė / ir neieškojo, / net jų palikuonys turi būti toli nuo kelio į ją. / ²² Apie ją nebuvo kalbama Kanaane, / ji nebuvo matoma Temane. / ²³ Netgi Hagaros vaikai, / ieškantys pažinimo žemėje, / Midjano ir Temano pirkliai – pasakų sekėjai, / ieškantys pažinimo, / nežinojo kelio į išmintį / ir neėmė į galvą jos takų.

²⁴ O Izraeli, kokie dideli Dievo Namai, / kokia beribė jo viešpatystės vieta! / ²⁵ Didelė ir bekraštė, / aukšta ir neišmatuojama. / ²⁶ Ten gimė garsieji senovės laikų milžinai, / be galo aukšti ir įgudę kariauti. / ²⁷ Ne juos Dievas išsirinko, / ne jiems davė kelią į išmintį; / ²⁸ jie žuvo, stokodami išmanymo, jie žuvo dėl savo kvailumo. / ²⁹ Kas gi užžengė į dangų ir pasiėmė jos ar parsinešė nuo debesų? / ³⁰ Kas gi perplaukė jūrą, susirado ją / ir nusipirko už gryną auksą? / ³¹ Niekas nežino kelio į ją, / niekas nesuvokia jos takų.

³² Bet tas, kuris visa žino, – pažįsta ją / ir ištyrė ją savo žinojimu. / Jis sukūrė žemę visiems laikams / ir pripildė ją keturkojų gyvulių; / ³³ jis siunčia šviesą, ir ji sklinda, / jis atšaukia ją, ir virpėdama ji paklūsta. / ³⁴ Žvaigždės džiugiai žeri joms nustatytu laiku, / ³⁵ jis pasišaukia jas, ir jos atsako: „Mes čia!“ / su

džiaugsmu šviesdamos savo Kūrėjui. / ³⁶ Jis mūsų Dievas, / ir niekas kitas negali jam prilygti. / ³⁷ Jis ištyrė visą išminties kelią / ir padovanojo ją savo tarnui Jokūbui, / savo mylimam sūnui Izraeliui. / ³⁸ Po to jis pasirodė žemėje / ir gyveno tarp žmonių.“

4 Ji – Dievo įsakymų knyga, / amžinai tveriantis Įstatymas. / Kas tik jo laikosi, tas atras gyvenimą, / kas jo nesilaiko, tas mirs. / ² Sugrįžk, Jokūbai, stverkis jos, / eik jos nušviestas į spindesį. / ³ Neatiduok kitam savo garbės, / nei savo pirmumo teisės – svetimai tautai. / ⁴ Izraeli, mes laimingi, / nes mums apreikšta, kas Dievui patinka.

Padrašinimas ir paguoda

⁵ Drašos, mano tauta, / Izraelio likuti! / ⁶ Buvote parduoti tautoms / ne sunaikinti. / Buvote atiduoti priešams, / nes pykdėte Dievą. / ⁷ Įpykdėte savo Kūrėją, / aukodami atnašas demonams, / o ne Dievui. / ⁸ Užmiršote amžinąjį Dievą, / kuris jus penėjo, / ir nuliūdino Jeruzalę, / kuri jus auklėjo. / ⁹ Matydama pas jus ateinantį Dievo pyktį, / ji sakė: „Klausykites, Siono kaimynai! / Dievas man atsiuntė didelį skausmą. / ¹⁰ Juk aš mačiau nelaisvę, / kurią Amžinasis siuntė / mano sūnums ir dukterims. / ¹¹ Su džiaugsmu juos auklėjau, / bet su verksmu ir skausmu išleidau. / ¹² Tenedžiūgauja nė vienas, / kad aš našlė, netekusi daugelio. / Dėl savo vaikų nuodėmių / likau nelaiminga, / dėl to, kad jie nuklydo nuo Dievo Įstatymo, / ¹³ nepaisė jo įstatų, / nėjo jo įsakymų keliais / ir nežengė jo teismo nurodytais takais.

¹⁴ Ateikite, Siono kaimynai! / Prisiiminkite mano sūnų ir dukterų nelaisvę, / siųstą jiems Amžinojo. / ¹⁵ Jis atvedė prieš juos tautą iš toli, / nuožmią tautą, kalbančią svetima kalba, / neturinčią pagarbos senam / ir pasigailejimo vaikui. / ¹⁶ Mylimus sūnus jie atėmė iš našlės, / paliko mane vienišą, be dukterų. / ¹⁷ Kuo gi galiu jums padėti? / ¹⁸ Tik tas, kuris sukėlė jums tiek nelaimių, / gali jus išgelbėti iš priešų rankų. / ¹⁹ Eikite, mano vaikai, eikite, / o aš pasiliksiu nelaiminga. / ²⁰ Nusivilkau ramybės drabužį, / apsilvilkau maldavimo ašutine / ir, kol būsiu gyva, šauksiuosi Amžinojo.

²¹ Drašos, mano vaikai! / Šaukitės Dievo, / ir jis išgelbės jus iš priespaudos, / iš priešų rankų. / ²² O aš patikėjau Amžinajam jūsų išgelbėjimą, / ir atėjo man džiaugsmas iš Šventojo / dėl gailestingumo, kuris greitai pasieks jus / nuo Amžinojo, jūsų Gelbėtojo. / ²³ Su verksmu ir skausmu jus išleidau, / bet Dievas amžinai jus parves pas mane / su linksmybe ir džiaugsmu. / ²⁴ Kaip Siono kaimynai neseniai matė jūsų nelaisvę, / taip greitai matys jums Dievo duotą išgelbėjimą, / ateinantį su didžia Amžinojo garbe ir žerėjimu.

²⁵ Vaikai, kantriai kęskite pyktį, / kuris atėjo jums iš Dievo. / Priešai tavo persekiojo, / bet greitai matysi jų sunaikinimą / ir lipsi jiems ant sprando. / ²⁶ Mano išlepinti vaikai žengė duobetu keliu, / priešų varomi, it pagrobta kaimenė. / ²⁷ Būkite drašūs, vaikai! / Šaukitės Dievo, / nes tas, kuris jums tai atsiuntė, / prisiims jus! / ²⁸ Kaip buvote nuolat nusiteikę nuklysti nuo Dievo, / taip dabar dešimt kartų uoliau jo ieškokite, / ²⁹ nes tas, kuris atsiuntė jums

nelaimės, / sugražins su išgelbėjimu
jums ir amžina džiaugsmą.

³⁰ Drąsos, Jeruzale! / Tas, kuris tau
davė vardą, paguos tave. / ³¹ Baimina-
si, kurie tave skriaudė / ir džiūgavo
dėl tavo kritimo. / ³² Baiminasi mies-
tai, kur tavo vaikai vergavo, / baimi-
nasi miestas, paėmęs tavo sūnus. /
³³ Kaip anas miestas džiaugėsi dėl
tavo kritimo / ir džiūgavo dėl tavo
griuvėsių, / taip jis sielvartaus dėl
savo sunaikinimo. / ³⁴ Atimsiu jam
džiaugsmą turėti minias gyventojų,
/ ir jo džiūgavimas virs gedulu. /
³⁵ Amžinojo ugnis ant jo kris ilgą
laiką, / ir nuo tada jame apsigyvens
demonai.

³⁶ Pažvelk į rytus, Jeruzale! / Iš-
vysk džiaugsmą, / kuris tau ateina
iš Dievo. / ³⁷ Žiūrėk! Džiūgaudami
Dievo šlove, / pareina tavo vaikai, /
kuriuos kadaise išleidai, / Šventojo
žodžiu surinkti iš rytų ir vakarų.

37

5 Jeruzale, nusivilk savo gedulo
ir skurdo drabužį / ir apsilvilk
amžinu Dievo šlovės grožiu. / ² Ap-
sigaubk Dievo teisumo skraiste, /
užsidėk ant galvos Amžinojo šlovės
gobtuvą, / ³ nes Dievas parodys tavo
spindesį visai žemei. / ⁴ Tu būsi am-
žinai Dievo vadinama / 'Ramybe per
Teisumą' ir 'Šlove per Dievo garbi-
nimą'. / ⁵ Kelkis, Jeruzale! / Atsistok
aukštumoje, pažvelk į rytus / ir
pasižiūrėk į savo vaikus, / surinktus
iš rytų ir vakarų Šventojo žodžiu /
ir džiūgaujančius, nes Dievas juos
atsiminė. / ⁶ Priešų varomi, jie pėsti
išėjo iš tavęs, / bet Dievas parves
juos pas tave / nešamus su pagarba
tarsi karališkame soste. ⁷ Juk Dievas

nutarė, / kad aukšti kalnai ir amžinos
uolos būtų nulyginti, / daubos ir slė-
niai užpilti, sulyginti su žeme, / idant
Izraelis galėtų saugiai žygiuoti po Die-
vo šlove. / ⁸ Dievo paliepimu miškai ir
visi kvapūs medžiai / duos Izraeliui
pavėsį, / ⁹ nes Dievas džiaugsmingai
ves Izraelį, / nušviestą savo šlovės,
/ gailėstingumo ir teisumo."

Jeremijo laiškas

6 Nuorašas laiško, Jeremijo siųs-
to belaisviams, kurie turėjo būti
babiloniečių karaliaus išvaryti į
Babiloną, ir skelbiančio jiems, ką
Dievas jam įsakė.

Už nuodėmės, kuriomis nusidėjote
Dievui, babiloniečių karaliaus Nebu-
kadnecaro esate išvaromi kaip belais-
viai į Babiloną. ² Pasiekę Babiloną,
išbūsate ten daug metų, ilgą laiką –
septynias kartas. Po to parvesiu jus
iš ten ramybėje. ³ O dabar Babilone
matysite ant žmonių pečių nešamus
dievus, padirbtus iš sidabro, aukso
ir medžio, keliančius pagonims bai-
mę. ⁴ Būkite budrūs! Nepasidarykite
panašūs į pagonis ir nė kiek nebijo-
kite jų dievų, ⁵ matydami minią prieš
juos arba už jų puolant kniūbsčiai.
Verčiau sakykite sau: „Tu, Viešpa-
tie, turi būti garbinamas!“ ⁶ O mano
angelas su jumis, jis jūsų gyvasties
sargas.

⁷ Juk jų liežuvis nulygintas daili-
dės, o jie patys aptraukti aukso ir
sidabru, tačiau apgaulingi ir nega-
lintys kalbėti. ⁸ Tarsi mergaitė,
mėgstančiai puošmenis, žmonės at-
neša aukso ⁹ ir pina vainikus savo
dievų galvoms. Kartais kunigai pasi-

^{5,9a} Prie Barucho knygos prijungtas Jeremijo laiškas kai kuriuose leidimuose atski-
riamas.

ima sidabrą ir auksą nuo savo dievų ir sunaudoja patys, net duoda dalį jo kekšems prieangyje. ¹⁰ Šiuos dievus iš sidabro, aukso ir medžio jie aprenčia drabužiais tarsi žmonės, tačiau anie nei nuo rūdžių, nei nuo kandžių išsigelbėti negali. ¹¹ Apvilkus juos purpuro drabužių, vis dėlto reikia nušluostyti nuo jų veido šventyklos dulkes, kurios ten tirštai nusėda. ¹² Kiekvienas turi skeptrą, kaip srities valdovas, tačiau nepajėgia nubausti mirtimi to, kas jį užgauna. ¹³ Kiekvienas laiko dešinėje kirvį ar durklą, tačiau nepajėgia pats išsigelbėti nuo karo ar plėšikų. ¹⁴ Tad aišku, kad tai jokie dievai. Todėl nebijokite jų!

¹⁵ Kaip molio puodas, žmogaus sudaužytas, niekam nebėra naudingas, taip ir jų dievai, pastatyti jų šventyklose. ¹⁶ Pilnos jų akys dulkių nuo praeinančių žmonių kojų. ¹⁷ Kaip visur užrakinamos durys žmogui, kuris nusikalto karaliui ir nuteistas mirti, taip kunigai apsaugo šventyklas vartais, užraktais ir velkėmis, kad jų neišneštų plėšikai. ¹⁸ Jiems jie uždega daugiau lempų negu sau patiems, bet dievai negali nė vieno jų matyti. ¹⁹ Jie lyg šventyklos sienojai, kurie, kaip sakoma, sugrauziami iš vidaus. Nors iš žemės atšliaužusios kinivarpos sugrauzia juos ir jų apdarus, jie nieko nejaučia. ²⁰ Jų veidai pajudė nuo šventyklos dūmų. ²¹ Ant jų kūno ir galvos tupia šikšnosparniai, kregždės bei visokie paukščiai bei laipioja katės. ²² Tad žinokite, kad tai ne dievai, ir nebijokite jų!

²³ Net auksas, kuriuo jie aptraukti dėl grožio, žiba tik tuomet, kai kas nors nuvalo jų paviršių. Netgi kai buvo liejami, jie nejautė nieko. ²⁴ Kad ir kiek būtų už juos sumokėta, gyvy-

bės alsavimo jie neturi. ²⁵ Kadangi jie be kojų, žmonės turi juos nešioti ant pečių, šitaip visiems parodydami jų niekybę. Ir juos garbinantieji turi gėdytis, nes parpuolę ant žemės, anie patys nebėgali atsikelti. ²⁶ Jie negali patys pajudėti, jei kas juos ir pastato, negali patys atsistoti, jei parpuola. Atnašos dedamos šalia jų tarsi šalia mirusiųjų. ²⁷ Jų kunigai uždarbiauja, pardavinėdami atnašas savo naudai. Net jų žmonos susūdo dalį mėsos sau, bet nesidalija niekuo nei su vargšais, nei su ligoniais. ²⁸ Moterys savo kraujoaplūdžių metu ir gimdyvės liečia jų atnašas. Tad, žinodami, kad tai ne dievai, – nebijokite jų.

²⁹ Kaipgi jie gali būti vadinami dievais? Juk net moterys aukoja atnašas tiems dievams iš sidabro, aukso ir medžio! ³⁰ Jų šventyklose kunigai tupi nuplyšusiais drabužiais, nukirptais plaukais bei barzdomis ir nedengtomis galvomis. ³¹ Jie šaukia ir rėkia savo dievų akivaizdoje, kaip kiti daro šermenyse. ³² Kunigai ima kai ką iš dievų drabužių ir apvelka jais savo žmonas ir vaikus. ³³ Patyrę iš ko nors ką pikta ar gera, jie negali už tai atsilyginti; jie negali padaryti žmogaus karaliumi nei jo nušalinti. ³⁴ Panašiai jie niekam negali duoti nei turtų, nei pinigų. Jei kas, davęs jiems įžadą, neištesės, jie negali iš jo išreikalauti. ³⁵ Jie negelbsti žmogaus nuo mirties nei vadoja silpnąjį iš galingojo. ³⁶ Aklam žmogui jie nesugrąžina regėjimo, ir negelbsti žmogaus, esančio bėdoje. ³⁷ Jie nei našlės pasigaili, nei našlaičiui padeda. ³⁸ Šie mediniai dievai, aptraukti sidabru ir auksu, panašūs į atkirstus nuo kalno akmenis. Jų garbintojai bus sugėdinti.

³⁹ Tad kaip galima manyti ar tvirtinti, kad jie yra dievai?

⁴⁰ Net patys chaldėjai jų negerbia. Užtikę kurčėnėbylį, negalintį kalbėti žmogų, jie tempia jį prie Belio ir reikalauja, kad dievas prakalbėtų, tarsi tas žmogus suprastų. ⁴¹ Patys jie nepajėgia apsigalvoti ir palikti šių dievų, nes stokoja supratimo.

⁴² O jų moterys, apsijuosusios virvelėmis, sėdi pakelėse, degindamos sėlenas vietoj smilkalų. ⁴³ Kuri nors iš jų, pasirinkta kokio praeivio, sugula su juo ir šaiposi iš savo kaimynės, kad toji nebuvo taip pagerbta kaip ji ir kad jos virvelė tebėra nepertraukta^a. ⁴⁴ Visa, kas daroma su anais dievais, yra apgaulė. Tad kaip galima manyti ir tvirtinti, kad jie dievai?

⁴⁵ Jie padaryti dailidžių bei aukšakalių ir tėra tik tai, kuo šie amatininkai norėjo, kad jie būtų. ⁴⁶ Juos dirbantieji patys ilgai negyvena. Kaipgi gali jų padirbti daiktai būti dievai? ⁴⁷ Jie savo įpėdiniams paliko apgaulę ir gėdą. ⁴⁸ Juk, kai karas ar nelaimės juos užklumpa, kunigai tariasi tarpusavyje, kur pasislėpti drauge su jais. ⁴⁹ Tad kaip gali kas nors nesuvokti, kad tai jokie dievai, jei jie patys nepajėgia apsisaugoti nuo karo ar nelaimių? ⁵⁰ Juk jie iš medžio, aptraukti auksu ir sidabru! Ilgainiui jie taps žinomi kaip apgaulė. Visoms tautoms ir karaliams bus aišku, kad jie ne dievai, o žmogaus rankų dirbiniai ir jie neturi jokios dieviškos galios.

⁵¹ Kam gi dar neaišku, kad jie ne dievai? ⁵² Krašto karaliaus jie nepasiskiria, ir žmonėms lietaus neduoda. ⁵³ Nė savo pačių teisių jie negina ir neatgauna, kas buvo neteisėtai

paimta, nes yra bejėgiai. Jie tarsi varnos tarp dangaus ir žemės. ⁵⁴ Juk kilus gaisrui šių medinių auksu ir sidabru aptrauktų dievų šventykloje, kunigai, tiesa, bėga ir išsigelbsti, o patys dievai sudega ugnyje drauge su sienojais. ⁵⁵ Pasipriešinti karaliui ar priešams jie negali. ⁵⁶ Tad kaip galima įsivaizduoti ar manyti, kad jie yra dievai?

⁵⁷ Nei nuo vagių, nei nuo plėšikų, šie mediniai sidabru ir auksu aptraukti dievai neišsigelbsti. Vagys nuo jų jėga nulupa auksą bei sidabrą ir pabėga su drabužiais, kuriais jie buvo apvilkti. O jie negali net sau pagelbėti. ⁵⁸ Kur kas geriau būti karaliumi, rodančiu drąsą, ar namų apyvokai reikalingu indu, kuriuo giriasi jo savininkas, negu šiais netikrais dievais; geriau būti namų durimis, kurios saugo visa, kas viduje, negu šiais netikrais dievais; geriau būti mediniu stulpu karaliaus rūmuose, negu šiais netikrais dievais! ⁵⁹ Juk saulė, mėnulis ir žvaigždės, būdami šviesūs ir atlikdami skirtą tarnybą, elgiasi klusniai. ⁶⁰ Panašiai ir žaibas, kai švysteli, būna gražus pasižiūrėti, taip pat ir vėjas, pučiantis kiekviename krašte. ⁶¹ Ir debesys, kai Dievas jiems įsako plaukti viršum visos žemės, vykdo, kas įsakyta, ⁶² ir ugnis, pasiūsta iš aukštybių deginti kalnų ir miškų, daro, kas paliepta. Šie netikri dievai neprilygsta jiems nei grožiu, nei galybe, ⁶³ todėl neįtikėtina ir negali būti tvirtinama, kad jie yra dievai. Jie nei teisingumą igyvendina, nei žmogui gera padaro. ⁶⁴ Tad, žinodami, kad tai ne dievai, nebijokite jų!

^{6,43a} Užuoamina apie babiloniečių moterų apeiginės prostitucijos pareigą.

⁶⁵ Ir karalių jie negali nei prakeikti, nei palaiminti. ⁶⁶ Tautoms ženklų dangaus skliaute jie nerodo, kaip saulė nespindi, kaip mėnulis nešviečia. ⁶⁷ Gyvuliams geriau negu jiems, nes, bėgdami į pastogę, jie gali saviimi pasirūpinti. ⁶⁸ Taigi nėra nė mažiausio įrodymo, kad tai dievai, todėl nebijokite jų!

⁶⁹ Juk kaip baidyklė agurkų daržė nieko neišsaugo, taip ir mediniai

auksu bei sidabru aptraukti dievai. ⁷⁰ Lygiai kaip eršėčių krūmas sode, ant kurio tupia visokiausi paukščiai, arba kaip į patamsį numestas lavonas yra jų mediniai sidabru ir auksu aptraukti dievai. ⁷¹ Iš sudūlėjusio ant jų purpuro ir lino galima pažinti, kad tai jokie dievai. Galop ir jie patys sudulės ir taps krašto gėda. ⁷² Juo geriau teisiam, stabų neturinčiam žmogui, nes gėda jo nepalies.

DANIELIAUS KNYGA

(graikiškieji skyriai)

Danieliaus knygos (gr. *daniēl*, lot. *dani(h)el*) graikiškaisiais skyriais čia vadinami trys skyriai, parašyti hebrajiškai (II–I a. pr. Kr.), bet neįtraukti į hebrajiškąją Danieliaus knygą ir mūsų laikus pasiekę vertimo pavidalu graikiškojoje Septuagintoje: 1) Azarijos malda ir Danieliaus draugai krosnyje; 2) Zuzana (gr. *sousanna*, lot. *susanna*); 3) Belis ir slibinas (gr. *bēl kai drakōn*, lot. *bel et draco*). Septuagintoje pastarieji du figūruoja kaip dvi atskiros knygos prieš Danieliaus knygą ir po jos, o lotyniškojoje Vulgatoje visi trys įjungti į šią knygą.

Pirmą skyrių (3, [24]–[90] tarp 3,23 ir 3,24) sudaro dvi liturginės kilmės maldos, antrame (sk. 13 po sk. 12) parodoma, jog Dievas nepalieka jo besišaukiančių nekaltųjų, trečiame (sk. 14 po sk. 13) išjuokiama stabmeldystė.

Azarijos malda

3^a ⁽²⁴⁾ Jie vaikštinėjo liepsnose, giesmėmis šlovindami Dievą ir garbindami Viešpatį. ⁽²⁵⁾ Azarija stovėjo ugnies viduryje ir garsiai meldėsi:

⁽²⁶⁾ Pašlovintas ir gyriaus vertas esi tu, / Viešpatie, mūsų tėvų Dieve, / tavo vardas garbinamas per amžius,

⁽²⁷⁾ nes tu teisus dėl visko, ką mums padarei. / Visi tavo darbai teisingi, / tavo keliai tiesūs / ir visi tavo sprendimai teisingi.

⁽²⁸⁾ Tu teisingai nusprendei dėl visko, / ką užleidai ant mūsų / ir ant Jeruzalės, šventojo mūsų tėvų

miesto. / Teisingu sprendimu dėl mūsų nuodėmių / visa tai padarei, ⁽²⁹⁾ nes mes nusidėjome ir nusižengėme; / tolindamiesi nuo tavęs, / darėme visa, kas pikta. / Tavo įsakymų nepaisėme,

⁽³⁰⁾ nesilaikėme ir nedarėme, / ką buvai įsakęs dėl mūsų pačių gero.

⁽³¹⁾ Todėl dėl visko, ką užleidai ant mūsų / ir ką mums padarei, / tu pasielgei teisingai.

⁽³²⁾ Atidavei mus į rankas mūsų priešams, / nežabotiems ir bjauriems bedieviams, / neteisingam karaliui, pikčiausiam visame pasaulyje.

⁽³³⁾ Dabar mes nedrįstame atverti lūpų; / gėda ir negarbė ištiko tuos, / kurie tau tarnauja ir tave garbina.

^[34] Dėl savo šventojo vardo neatmesk mūsų amžinai / ir nepanaukink savo Sandoros.

^[35] Neatimk iš mūsų savo gailėstingumo / dėl savo bičiulio Abraomo, / dėl savo tarno Izaoko / ir dėl savo šventojo Izraelio.

^[36] Jiems tu pažadėjai pagausinti palikuonis / kaip dangaus žvaigždes, / kaip smiltis ant jūros kranto.

^[37] Tačiau mes, Viešpatie, tapome mažesni už bet kurią tautą / ir esame pažeminti šiandien visame pasaulyje / dėl savo nuodėmių.

^[38] Neturime dabar / nei kunigaikščio, nei pranašo, nei vado, / nei deginamosios atnašos, nei aukos, / nei aukojimo, nei smilkalų, / nei vietos aukoti pirmienoms / ir rasti tavo gailėstingumui.

^[39] O kad atgailaujančia širdimi ir nuolankia dvasia / būtume tau tokie mieli,

^[40] kaip avinų bei jaučių deginamosios aukos / ir kaip tūkstančiai riebių avinėlių! / Tokia tau priimtina tebūna mūsų auka šiandien tavo akivaizdoje, / nes tavimi pasitikintieji nenusivils.

^[41] Dabar mes sekame tave visa širdimi, / bijome tavęs ir ieškome tavo veido.

^[42] Nepalik mūsų gėdoje, / bet elkis su mumis pagal savo švelnumą / ir savo gausų gailėstingumą.

^[43] Išgelbėk mus savo nuostabiais darbais / ir pašlovink savo vardą, Viešpatie!

^[44] Teapima sumišimas visus tuos, / kurie daro pikta tavo tarnams; / tebūna jie sugėdinti ir bejėgiai, / tebūna sutriuškinta jų galybė!

^[45] Tesužino, kad tu vienas esi Viešpats Dievas, / šlovingas visame pasaulyje.

Danieliaus draugai krosnyje

^[46] Tuo tarpu juos įmetusieji karaliaus tarnai nesiliovė kurstyti krosnį nafta, derva, pakulomis ir žagarais. ^[47] Liepsnos pakilo keturiasdešimt devynias uolektis virš krosnies, ^[48] driekėsi į šonus ir sudegino aplink krosnį stovėjusius chaldėjus. ^[49] Bet Viešpaties angelas nužengė į krosnį pas Azariją ir jo draugus, išstūmė plieskiančią ugnį iš krosnies ^[50] ir padarė krosnies vidų tokią, tarsi jame būtų pūtęs vėsa dvelkiantis vėjelis. Ugnis jų visai nelietė, neužgavo ir net nevargino. ^[51] Tuomet visi trys krosnyje vienu balsu giedojo, garbindami ir šlovindami Dievą:

^[52] Pašlovintas tu, Viešpatie, mūsų tėvų Dieve, / vertas garbės ir labai aukštinamas per amžius.

Šlovinamas tavo garbingas ir šventas vardas, / vertas garbės ir labai aukštinamas per amžius.

^[53] Šlovinamas tu savo šventojo garbės šventykloje, / garbinamas ir labai šlovinamas per amžius.

^[54] Šlovinamas tu, kuris žvilgsniu matuoji gelmes / nuo savo sosto virš kerubų, / vertas garbės ir labai aukštinamas per amžius.

^[55] Šlovinamas tu savo Karalystės soste, / garbinamas ir labai aukštinamas per amžius.

^[56] Šlovinamas tu dangaus skliaute, / garbinamas ir labai aukštinamas per amžius.

^[57] Šlovinkite Viešpatį, visi Viešpaties kūriniai, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[58] Šlovinkite Viešpatį, dangūs, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[59] Šlovinkite Viešpatį, Viešpaties angelai, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[60] Šlovinkite Viešpatį, visi vandenys, / esantys viršum dangaus skliauto, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[61] Šlovinkite Viešpatį, visos Galybės, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[62] Šlovinkite Viešpatį, saule ir mėnuli, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[63] Šlovinkite Viešpatį, dangaus žvaigždės, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[64] Šlovinkite Viešpatį, lietūs ir rasa, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[65] Šlovinkite Viešpatį, visi vėjai, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[66] Šlovinkite Viešpatį, ugnie ir kaitra, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[67] Šlovinkite Viešpatį, šalti ir karšti, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[68] Šlovinkite Viešpatį, rasos ir pūgos, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[69] Šlovinkite Viešpatį, šalna ir vėsuma, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[70] Šlovinkite Viešpatį, lede ir sniege, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[71] Šlovinkite Viešpatį, naktys ir dienos, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[72] Šlovinkite Viešpatį, šviesa ir tamsa, / garbinkite ir labai aukštinkite jį per amžius.

^[73] Šlovinkite Viešpatį, žaibai ir debesys, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[74] Tešlovina Žemė Viešpatį, / tear-tina ir labai tešlovina jį per amžius.

^[75] Šlovinkite Viešpatį, kalnai ir kalvos, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[76] Šlovinkite Viešpatį, visi dirvoje augantys želmenys, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[77] Šlovinkite Viešpatį, vandens šaltiniai, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[78] Šlovinkite Viešpatį, jūros ir upės, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[79] Šlovinkite Viešpatį, banginiai ir visa, / kas plaukioja vandenyse, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[80] Šlovinkite Viešpatį, padangiu paukščiai, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[81] Šlovinkite Viešpatį, visi žvėrys ir galvijai, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[82] Šlovinkite Viešpatį, žmonės, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[83] Šlovink Viešpatį, Izraeli, / garbink ir labai šlovink jį per amžius.

^[84] Šlovinkite Viešpatį, Viešpaties kunigai, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[85] Šlovinkite Viešpatį, Viešpaties tarnai, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[86] Šlovinkite Viešpatį, teisiųjų dvasios ir sielos, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[87] Šlovinkite Viešpatį, ištikimieji ir nuolankios širdies, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

^[88] Šlovinkite Viešpatį, Hananija, Azarija ir Mišaeli, / garbinkite ir labai šlovinkite jį per amžius.

Jis ištraukė mus iš pragaro, / iš-
gelbėjo iš mirties rankų. / Jis išlais-
vino mus iš ugnimi plieskiančios
krosnies, / išgelbėjo iš ugnies liepsnų.

⁽⁸⁹⁾ Dėkokite Viešpačiui, nes jis
geras, / nes jo gailestingumas tve-
ria amžius.

⁽⁹⁰⁾ Šlovinkite dievų Dievą visi, /
kurie jo pagarbiam bijote, / garbinkite
jį ir dėkokite, / nes jo gailestingumas
tveria amžius.“

Zuzanos istorija

13^a Babilone gyveno žmogus,
vardu Joakimas. ² Jis buvo
vedęs Hilkijo dukterį Zuzaną, dide-
lio grožio ir dievobaimingą moterį.
³ Jos tėvai, būdami pamaldūs, buvo
išauklėję savo dukterį pagal Mozės
Įstatymą. ⁴ Joakimas buvo labai tur-
tingas ir turėjo sodą prie savo namų.
Pas jį dažnai susieidavo judėjai, nes
jis buvo visų garbingiausias.

⁵ Tais metais du seniūnai buvo
žmonių išrinkti teisėjais, apie ku-
riuos Viešpats buvo pasakęs: „Nedo-
rybė išėjo iš Babilono per seniūnus
teisėjus, kurie tik dėjosi vedą žmo-
nes.“ ⁶ Šie vyrai dažnai lankydavosi
Joakimo namuose, ir visi eidavo by-
linėtis pas juos. ⁷ Vidudienį, žmonėms
išėjus, Zuzana eidavo į vyro sodą
pasivaikščioti. ⁸ Abu seniūnai, ma-
tydami ją kasdien išeinančią ir vaikš-
čiojančią, užsidegė jos geisti. ⁹ Jiedu
pametė protą, nebegrėžė akių į dan-
gų ir užmiršo teisingus sprendimus.
¹⁰ Abu buvo ją įsimylėję, tačiau savo
geismą vienas nuo kito slėpė, ¹¹ nes
gėdijosi kalbėti apie savo gašlų troš-
kimą sugulti su ja. ¹² Diena po dienos
jiedu tykojo, norėdami ją pamatyti.

¹³ Kartą jiedu vienas kitam tarė: „Ei-
kime namo, nes jau pietų metas!“
Jie išėjo ir atsiskyrė vienas nuo kito.

¹⁴ Bet abu, mėtydami pėdas, sugrįžo
į tą pačią vietą. Priversti vienas ki-
tam pasiaiškinti, jiedu išpažino savo
gašlią aistrą ir kartu sutarė ieškoti
progos, kada galėtų ją vieną užtikti.

¹⁵ Vieną dieną, jiems belaukiant
tinkamos progos, ji išėjo į sodą, kaip
paprastai, tik dviejų tarnaičių lydi-
ma. Ji norėjo sode išsimaudyti, nes
buvo labai karšta. ¹⁶ Ten nebuvo jokio
žmogaus, išskyrus anuos du seniū-
nus, pasislėpusius ir tykojančius jos.
¹⁷ „Atneškite man aliejaus ir kvepa-
lų, – paliepė ji savo tarnaitėms, – ir
uždarykite sodo vartus, kad galėčiau
išsimaudyti.“ ¹⁸ Jos padarė, kaip ji lie-
pė. Uždariusios sodo vartus, jos išėjo
pro šonines duris atnešti daiktų,
kurių ji buvo prašiusi. Seniūnų jos
nepastebėjo, nes jie buvo pasislėpę.
¹⁹ Vos tarnaitėms išėjus, abu seniū-
nai paško ir pribėgo prie jos.

²⁰ „Žiūrėk, – sakė jie, – sodo vartai
uždaryti, ir niekas negali mūsų ma-
tyti. Mes norime tavęs! Sutik ir
atsiduok mums! ²¹ O jei nesutinki,
mes liudysime prieš tave, sakydami,
jog išsiuntei savo tarnaites dėl to,
kad su tavimi buvo jaunas vyriškis.“

²² Zuzana sunkiai atsiduso. „Pate-
kau į spąstus! Juk jei tai darysiu,
būsiu pasmerkta mirti, o jei neda-
rysiu, neištrūksiu iš jūsų rankų.“
²³ Vis dėlto man geriau patekti į
jūsų rankas, negu nusidėti Vieš-
paties akyse.“

²⁴ Tuomet Zuzana sukliko, o abu
seniūnai pradėjo rėkti ant jos. ²⁵ Vie-
nas jų nubėgo atidaryti sodo vartų.
²⁶ Namiškiai, išgirdę klyksmą sode,

įpuolė pro šonines duris pasižiūrėti, kas jai atsitiko. ²⁷ Kai seniūnai pasakėjo savo istoriją, tarnai buvo pritrenkti iš gėdos, nes nieko panašaus niekada nebuvo girdėję apie Zuzaną.

²⁸ Kitą dieną, žmonėms susirinkus jos vyro Joakimo namuose, atėjo ir abu seniūnai, pilni nedorų minčių, norėdami pasmerkti Zuzaną mirti.

²⁹ Visų žmonių akivaizdoje jie įsakė: „Pašaukite Joakimo žmoną, Hilkijo dukterį Zuzaną.“ Ji buvo pašaukta ³⁰ ir atėjo, lydima savo tėvų, vaikų ir visų giminių. ³¹ Zuzana buvo labai grakšti ir graži pasižiūrėti, ³² bet prisidengusi skraiste. O anie nenaudėliai įsakė nutraukti skraistę, kad nors taip pasisotintų jos grožiu. ³³ Artimieji ir visi, kurie ją matė, plūdo ašaromis.

³⁴ Abu seniūnai pakilo ir, žmonių iš visų pusių supami, uždėjo savo rankas jai ant galvos. ³⁵ O ji verkėdama žvelgė į dangų, nes jos širdis pasitikėjo Viešpačiu. ³⁶ Seniūnai tarė: „Mums bevaikščiojant vieniems sode, įėjo ši moteris su dviem tarnaitėmis. Ji uždarė sodo vartus ir atleido tarnaites. ³⁷ Tuomet jaunas vyriškis, kuris buvo ten pasislėpęs, atėjo pas ją ir sugulė su ja. ³⁸ Mes buvome sodo kampe ir, matydami tokį nusikaltimą, bėgome prie jų. ³⁹ Nors ir matėme juos gulinius, vyro nutverti nepajėgėme, nes jis buvo už mus stipresnis. Jis atsidarė vartus ir paspruko. ⁴⁰ Bet mes nutvėrėme šitą ir klausėme, kas buvo tas jaunas vyriškis. ⁴¹ Ji atsakė mums pasakyti. Visa tai mes liudijame.“

Kadangi jie buvo žmonių seniūnai ir teisėjai, visa bendrija patikėjo jais ir pasmerkė ją mirti. ⁴² O Zuzana, visu balsu šaukdama, sakė: „Am-

žinasis Dieve! Tu žinai visas paslaptis ir žinai visa pirmiau, negu įvyksta! ⁴³ Tu žinai, kad jie melagingai liudijo prieš mane. Argi aš turiu mirti, nors nepadariau nieko, ką jie prieš mane prasimanė?!“

⁴⁴ Viešpats išgirdo jos šauksmą. ⁴⁵ Kai ji buvo vedama mirti, Dievas pažadino vieno jaunuolio, vardu Danieliaus, šventą dvasią, ⁴⁶ ir jis sušuko didžiu balsu: „Aš nekaltas dėl šios moters kraujo!“

⁴⁷ Tuomet visi žmonės atsisuko į jį, klausdami: „Ką tu nori šiais žodžiais pasakyti?“ ⁴⁸ Atsistojęs tarp jų, jis atsakė: „Nejau jūs tokie kvaili, Izraelio vaikai?! Nejau pasmerksite mirti Izraelio dukterį, neištyrę ir nepažinę, kas yra tiesa? ⁴⁹ Grįžkite į teismo vietą, nes jie melagingai prieš ją liudijo.“

⁵⁰ Visi žmonės paskubomis sugrįžo. Tuomet seniūnai jam tarė: „Ateik, sėskis su mumis ir pasakyk, ką manai, nes Dievas tau davė seniūno amžiaus dovaną.“ ⁵¹ Danielius kreipėsi į juos: „Atskirkite šiuos du atokiai vieną nuo kito. Aš juos apklausiu.“

⁵² Kai jie buvo vienas nuo kito atskirti, jis pasišaukė vieną iš jų ir tarė: „Tu pasenai nedorume! Pasivijo tave dabar nuodėmės, kurias darei praeityje, ⁵³ skelbdamas neteisingus nuosprendžius, pasmerkdamas nekaltus ir išteisindamas kaltuosius, nors Viešpats sakė: 'Nekalto ir teisus nežudysi!' ⁵⁴ Taigi dabar, jei tikrai matei šią moterį, pasakyk mums, po kokių medžių matei juos myluojantis!“

Jis atsakė: „Po mastikmedžių.“

⁵⁵ „Iš tikrųjų! – atkirto Danielius. – Tavo melas kris tau ant galvos! Dievo angelas jau paėmė iš Dievo nuo-

sprendį ir perskels tave per pusę!^{a1}
⁵⁶ Tuomet jis paliepė pavedėti jį į šalį ir atvesti kitą.

„Kanaano, o ne Judo palikuoni! – tarė jam Danielius. – Grožis suvedžiojo tave ir gašli aistra ištvirkino tavo širdį! ⁵⁷ Taip jūs elgėtės su Izraelio dukterimis, ir bijodamos jūsų, jos atsiduodavo jums. Bet ši Judo duktė negalėjo pakeisti jūsų nedorumo. ⁵⁸ O dabar, pasakyk man, po kokių medžių užklupai juos myluojantis!“

Jis atsakė: „Po ažuolu.“

⁵⁹ „Iš tikrųjų! – atkirto Danielius. – Ir tavo melas kris tau ant galvos! Dievo angelas laukia, laikydamas kalaviją rankoje, kol galės perkirsti tave per pusę^b ir sunaikinti judu abu!“

⁶⁰ Visa bendrija pratrūko džiaugsmo šauksmais ir šlovino Dievą, kuris gelbsti juo pasitikinčius. ⁶¹ Paskui jie atsisuko prieš tuos du seniūnus, nes jų pačių žodžiais Danielius įrodė, kad jie melagingai liudijo. Jie nubaudė seniūnus bausme, kurią seniūnai norėjo primesti savo artimui. ⁶² Elgiantis pagal Mozės Įstatymą, jie buvo užmušti. Tokiu būdu nekaltas kraujas tą dieną buvo išgelbėtas. ⁶³ Hilkijas ir jo žmona šlovino Dievą dėl savo dukters Zuzanos drauge su jos vyru Joakimu ir visais giminėmis, nes nebuvo rasta nieko gėdinga. ⁶⁴ O Danielius nuo tos dienos buvo žmonių labai gerbiamas.

Danielius ir Belis

14 Kai karalius Astiagas buvo palaidotas su savo protėviais, jo karalystę paėmė Kyras Persas.

² Danielius buvo karaliaus mėgiamas žmogus ir gerbiamas labiau už visus kitus jo bičiulius. ³ Babiloniečiai turėjo stabą, vardu Belį, ir kasdien jam atnašaudavo dvylika artabių geriausių miltų, keturiasdešimt avių ir šešis metretus vyno. ⁴ Karalius jį irgi šventai gerbė ir eidavo kasdien jo pagarbinti, bet Danielius garbino tik savo Dievą.

⁵ Kai karalius paklausė jo: „Kodėl negarbini Belio?“ – jis atsakė: „Dėl to, kad garbinu ne žmogaus rankomis padarytus stabus, o tik gyvąjį Dievą, sukūrusį dangų ir žemę, valdančią visą žmoniją.“ – ⁶ „Nejau nemainai, – tarė jam karalius, – kad Belis yra gyvas dievas? Argi nematai, kiek daug jis kasdien suvalgo ir išgeria?“

⁷ Danielius ėmė juoktis. „Nesiduok suklaidinamas, karaliau, – tarė jis, – nes Belis iš vidaus yra tik molis, o iš lauko tik žalvaris. Jis niekada nieko nei valgė, nei gėrė!“

⁸ Įniršęs karalius pasišaukė Belio kunigus ir tarė jiems: „Jei nepasakysite, kas suvalgo visą tą maistą, mirsite! ⁹ Jei įrodysite, kad Belis visa tai suvalgo, mirs Danielius, nes jis piktžodžiavo Beliu!“ Danielius tarė karaliui: „Tebūna, kaip tu sakai!“

¹⁰ Belio kunigų buvo septyniasdešimt, neskaitant žmonių ir vaikų. Karalius drauge su Danieliumi nuėjo į Belio šventyklą. ¹¹ Belio kunigai kreipėsi į karalių: „Štai mes išeisime laukan, o tu, karaliau, išdėliok valgius, atmiešk vyną ir padėk. Paskui užrakink duris ir užantspauduok savo žiedu. ¹² Jei atėjęs rytoj rytą nepamatysi, kad viskas Belio suvalgyta, mes mirsime. Priešingu atveju temiršta mūsų šmeižikas Danielius!“

^{13,55a} Gr. žodžių žaismas: *schinos* – „mastikmedis“ ir *schizō* – „perskelti“. ^{13,59b} Gr. žodžių žaismas: *prinos* – „ažuolas“ ir *prizō* – „perkirsti“.

¹³ Jie buvo ramūs, nes po atnašų stalu buvo pasidarę slapta įėjimą, pro kurį paprastai ateidavo maisto suvalgyti.

¹⁴ Taigi jiems išėjus, karalius išdėliojo maistą Beliui. O Danielius paliepė savo tarnams atnešti pelenų, ir šie išbarstė juos po visą šventovę, tik karaliui matant. Išėję laukan, jie užrakino duris, užantspaudavo karaliaus žiedu ir nuėjo sau. ¹⁵ Nakčia kaip paprastai atėjo kunigai drauge su savo žmonomis bei vaikais ir visa suvalgė bei išgėrė.

¹⁶ Kitą rytą karalius atsikėlė labai anksti, kaip ir Danielius. ¹⁷ „Danieliau, – paklausė jis, – ar antspaudai tebėra sveiki?“ Jis atsakė: „Sveiki, karaliau.“ ¹⁸ Tuomet karalius atidarė duris ir, metęs žvilgsnį į atnašų stalą, visu balsu sušuko: „Beli, tu esi didis! Nėra tavyje jokios apgaulės!“

¹⁹ Danielius ėmė juoktis ir sustabdė karalių prie durų. „Pažiūrėk į aslą, – tarė jis, – kieno šie pėdsakai?“ ²⁰ – „Aš matau, – atsakė karalius, – vyrų, moterų ir vaikų pėdsakus!“

²¹ Įtūžęs karalius įsakė suimti kunigus, jų žmonas ir vaikus. Jie parodė jam slaptąsias duris, pro kurias eidavo suvalgyti, kas būdavo ant atnašų stalo. ²² Karalius juos nubaudė mirtimi, o Belį atidavė Danieliui, ir šis sunaikino ir stabą, ir jo šventyklą.

Danielius ir Slibinas

²³ Ten buvo ir didžiulis Slibinas, kurį babiloniečiai irgi garbino.

²⁴ Karalius tarė Danieliui: „Tu negali sakyti, kad jis nėra gyvas dievas, todėl pagarbink jį.“

²⁵ Danielius atsakė: „Aš garbinu Viešpatį, savo Dievą, nes tik jis yra gyvasis Dievas. ²⁶ Duok man leidimą, karaliau, ir aš užmušiu šį Slibiną

be kalavijo ir lazdos.“ – „Duodu tau leidimą“, – atsakė karalius.

²⁷ Tuomet Danielius paėmė deguto, taukų ir plaukų, juos drauge pavirino, padarė iš jų gniužulus ir pamaitino Slibiną. Suėdęs juos, Slibinas persprogo. „Žiūrėkite, – pasakė Danielius, – ką jūs garbinatė!“

²⁸ Apie tai išgirdę, babiloniečiai labai susierzino ir susibūrė prieš karalių. „Karaliumi tapo judėjas! – sakė jie. – Jis sunaikino Belį, užmušė Slibiną ir išžudė kunigus!“

²⁹ Jie nuėjo pas karalių ir pareikalavo: „Išduok mums Danielių! O jei ne, nužudysime tave ir tavo šeimą!“ ³⁰ Matydamas, kad jie smarkiai jį puola, karalius, reikalo verčiamas, atidavė jiems Danielių. ³¹ Jie įmetė jį į liūtų duobę. Ten jis išbuvo šešias dienas. ³² Duobėje buvo septyni liūtai. Kasdien jie buvo maitinami dviem lavonais ir dviem avimis, bet tuo metu jiems neduota nieko, kad jie tikrai suėstų Danielių.

³³ Judėjoje tuo metu gyveno pranašas Habakukas. Ištroškinęs avienos ir įtrupinės duonos į puodą, jis ėjo į laukus, nešdamas pjovėjams.

³⁴ Viešpaties angelas tarė Habakukui: „Nunešk valgi, kurį laikai rankoje, į Babiloną Danieliui liūtų duobėje.“

³⁵ „Viešpatie, – atsakė Habakukas, – aš niekada nesu matęs Babilono ir nežinau, kur yra ta duobė!“

³⁶ Viešpaties angelas pagriebė jį už galvos ir, pakėlęs už plaukų, vėjo gūsiu nunešė į Babiloną tiesiai ant duobės. ³⁷ „Danieliau, Danieliau, – šaukė Habakukas, – imk valgi, kurį Dievas tau atsiuntė!“

³⁸ „Tu atminei mane, Dieve! – tarė Danielius. – Nepalikai tų, kurie tave myli!“ ³⁹ Danieliui pradėjus valgyti,

Viešpaties angelas tuojau pat sugražino Habakuką į jo kraštą.

⁴⁰ Septintą dieną karalius atėjo Danieliaus apraudoti. Jis priėjo prie duobės ir žvilgterėjo į vidų: ten, tarp liūtų, sėdėjo Danielius! ⁴¹ Karalius

sušuko visu balsu: „Didis esi, Viešpatie, Danieliaus Dieve, ir nėra kito, išskyrus tave!“ ⁴² Danielių jis išleido ir į duobę įmetė tuos, kurie norėjo jį pražudyti. Jie buvo bemat suryti jo akyse.

NAUJASIS TESTAMENTAS

Naujasis Testamentas (gr. *kainē diathēkē*, lot. *novum testamentum*) – sudarytas iš dvidešimt septynių knygų, parašytų graikų kalba.

Remiantis analogija su ST, NT knygos skirstomos į tris grupes: **Istorinės knygos** (Keturiros evangelijos ir Apaštalų darbai), **Išminties knygos** (visi laišakai) ir **Pranašo knyga** (Apreiškimas Jonui).

Šiame Šventojo Rašto leidime NT knygos padalytos į dvi dalis: **Keturias evangelijas** ir **Apaštalų raštus**.

Į skyrius Naujojo Testamento tekstas pirmą kartą suskirstytas lotyniškosios Vulgatos 1206 m. rankraštyje, o į eilutes – Naujojo Testamento 1551 m. leidime graikų ir lotynų kalbomis.

Užrašytas ne per ištisus šimtmečius kaip Senasis Testamentas, bet maždaug per pusšimtį metų, Naujasis Testamentas apima ir siauresnį istorinį laikotarpį – apytiksliai I a. po Kr. Evangelijų pasakojimai sutelkti į Jėzaus Kristaus asmenį, gyvenimą, veiklą ir mokymą, Apaštalų darbuose atsispindi Bažnyčios gimimas ir Evangelijos plitimo pradžia, laiškuose aiškinamos ir plėtojamos Dievo apreiškimo tiesos, o Apreiškimas Jonui grindžiamas laikų pabaigos ir Kristaus antrojo atėjimo regėjimais.

Naujasis Testamentas pratęsia Senąjį Testamentą ir kartu nuo jo skiriasi. Senojo Testamento esminė sąvoka – Dievo ir žmogaus (žmonių bendruomenės, Dievo tautos) Sandora, arba sutartis (hebr. *berit*): žmogus priima Dievo įsakymus ir vykdo žemėje jo valią, o Dievas saugo ir išgano žmogų. Lygiateisę sutartį (gr. *synthēkē*, lot. *conventio, pactum*) išrinktosios tautos istorijoje ilgainiui persveria Dievo įstatymas kaip autoritetinga valia pareiškštas testamentas (gr. *diathēkē*, lot. *testamentum*), bet drauge bunda lūkestis, kad Dievas sudarys naująją Sandorą (hebr. *berit ḥādāš*) – nebe su vienu išrinktuoju ar išrinktąja tauta, o su visa žmonija. Naujasis Testamentas perskverbtas tikėjimo, jog būtent įsikūnijęs Dievo Sūnus savo sutaikinanąja misija ir mirtimi ant kryžiaus įgyvendino Dievo naująją Sandorą su žmonija ir paliko Naująjį Testamentą (gr. *kainē diathēkē*, lot. *novum testamentum*). Šitaip Senasis įstatymas ne atšaukiamas ar panaikinamas, bet pakeičiamas arba įgyvendinamas Naujoju įstatymu.

KETURIOS EVANGELIJOS

Keturiomis evangelijomis (gr. *tetra euaggelion*, lot. *quattuor evangelia*) vadinamos pirmos keturios NT knygos.

Trys iš jų (Evangelija pagal Matą, Evangelija pagal Morkų ir Evangelija pagal Luką), tarpusavyje turinčios daug bendra ir besiskiriančios nuo ketvirtos (Evangelijos pagal Joną), dar vadinamos **sinoptinėmis evangelijomis** (gr. *synopsis* „apžvalga“).

Žodis **evangelija** (gr. *euaggelion* < *eu* „gerai“ + *aggelia* „naujiena, žinia“), senovėje reiškęs gerą naujieną (plg. hebr. *besōrāh* „gera naujiena, gera žinia“), apdovanojimą už jos atnešimą arba padėkos už ją auką dievams ir tik Romos imperijos laikais įgijęs religinį matmenį (imperatoriaus gimimas, įžengimas į sostą, nutarimai ir veiksmai kaip „gėros naujienos“ valdiniais), NT buvo naujai įprasminas. Pirmiausia juo vadinta Jėzaus skelbiama išganymo geroji naujiena, paskui – apaštalių ir mokinių skelbiama geroji naujiena apie Jėzų ir galiausiai – raštai, kuriuose surašyta ši geroji naujiena, t. y. Jėzaus žodžiai ir darbai. Tačiau ir po to, kai evangelijomis pradėta vadinti knygas, o evangelistais – jų autorius, krikščionys aiškiai suvokė turį vieną **Evangeliją**, užrašytą kelių autorių („pagal“ Matą, Morkų, Luką ir Joną).

EVANGELIJA PAGAL MATĄ

Evangelija pagal Matą (gr. *euaggelion kata maththaion*, lot. *evangelium secundum matth(a)eum*) vadinama apaštalo Mato Levio, pasak tradicijos aramėjiškai ar hebrajiškai surašiusio „Jėzaus posakius“ (50–60 m. po Kr.), vardu, tačiau iš tikrųjų parašyta graikiškai apie 80 m. po Kr.

Pasakojami įvykiai dėstomi nuosekliai: Jėzaus kilmės knyga ir gimimas (sk. 1–2), Jono Krikštytojo veikla (3,1–12), Jėzaus krikštas ir gundymas (3,13–4,11), veikla Galilejoje (4,12–18,35), kelionė į Jeruzalę (sk. 19–20), kančios savaitė, nukryžiuavimas ir laidojimas (sk. 21–27), Jėzaus prisikėlimas ir apsiųsiškimas mokiniais (sk. 28).

Iš judėjų kilusiems krikščionims Jėzus atskleidžiamas kaip nuo seno išpranašautas ir lauktas Mesijas.

Jėzaus kilmė
(Lk 3,23–38)

1 Jėzaus Kristaus, sūnaus Dovydo, sūnaus Abraomo, kilmės knyga.

² Abraomui gimė Izaokas, / Izaokui gimė Jokūbas, / Jokūbui gimė Judas ir jo broliai. / ³ Judui gimė Faras^a ir Zara^b iš Tamaros, / Farui gimė Esromas^c, / Esromui gimė Aramas. / ⁴ Aramui gimė Aminadabas, / Aminadabui gimė Naasonas^d, / Naasonui gimė Salmonas^e. / ⁵ Salmo-

nui gimė Boozas iš Rahabos, / Boozui gimė Jobedas iš Rūtos, / Jobedui gimė Jesė. / ⁶ Jesei gimė karalius Dovydas. / Dovydui gimė Saliamonas iš Ūrijos žmonos. / ⁷ Saliamonui gimė Roboamas^f, / Roboamui gimė Abija, / Abijai gimė Asa. / ⁸ Asai gimė Juozapatas; / Juozapatui gimė Joram^g, / Joramui gimė Ozijas^h. / ⁹ Ozijui gimė Joatamasⁱ, / Joatamui gimė Achazas^j, / Achazui gimė Ezekijas. / ¹⁰ Ezekijui gimė Manasas, / Manasui gimė Amonas, / Amonui gimė Joizijas^k. / ¹¹ Jozijui gimė Jechonijas^l ir jo

^{1,3a} ST – Perekas. ^{1,3b} ST – Zerachas. ^{1,3c} ST – Hecronas. ^{1,4d} ST – Nachšonas. ^{1,4e} ST – Salma, Lk 3,32 – Sala. ^{1,7f} ST – Rehabeamas. ^{1,8g} ST – Jehoram. ^{1,8h} ST – Uzijas. ^{1,9i} ST – Jotamas. ^{1,9j} ST – Ahazas. ^{1,10k} ST – Jošijas. ^{1,11l} Lk 3,27 – Neris.

broliai ištrėmimo į Babiloną laikais. / ¹² Po ištrėmimo į Babiloną Jechonijui gimė Salatielis^a, / Salatieliui gimė Zorobabelis^c. / ¹³ Zorobabeliui gimė Abijudas, / Abijudui gimė Eliakimas, / Eliakimui gimė Azoras^c. / ¹⁴ Azorui gimė Sadokas, / Sadokui gimė Achimas, / Achimui gimė Eljudas. / ¹⁵ Eljudui gimė Eleazaras, / Eleazarui gimė Matanas, / Matanui gimė Jokūbas.

¹⁶ Jokūbui gimė Juozapas – vyras Marijos, iš kurios gimė Jėzus, vadinamas Kristumi.

¹⁷ Taigi nuo Abraomo iki Dovydo iš viso keturiolika kartų, nuo Dovydo iki ištrėmimo į Babiloną – keturiolika kartų ir nuo ištrėmimo į Babiloną iki Kristaus – keturiolika kartų.

Jėzaus gimimas
(Lk 1,26-38; 2,1-7)

¹⁸ Jėzaus Kristaus gimimas buvo toksai. Jo motina Marija buvo susižadėjusi su Juozapu; dar nepradėjus jiems kartu gyventi, Šventosios Dvasios veikimu ji tapo neščia. ¹⁹ Jos vyras Juozapas, būdamas teisus ir nenorėdamas daryti jai nešlovės, sumanė tylomis ją atleisti. ²⁰ Kai jis nusprendė taip padaryti, per sapną pasirodė jam Viešpaties angelas ir tarė: „Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. ²¹ Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių.“ ²² Visa tai įvyko, kad išsipildytų Viešpaties žodžiai, pasakyti per pranašą:

²³ Štai mergelė nešios išciōse ir pagimdys sūnų, / ir jis vadinsis Emanuelis,

o tai reiškia: „Dievas su mumis.“

²⁴ Atsikeles Juozapas padarė taip, kaip Viešpaties angelo buvo įsakyta, ir patsivedė žmoną pas save. ²⁵ Jis negyveno su ja kaip vyras, iki ji pagimdė sūnų, ir jis pavadino jį Jėzumi.

Rytų išminčių apsilankymas

2 Jėzui gimus Judėjos Betliejuje karaliaus Erodo dienomis, štai atkeliavo į Jeruzalę išminčiai iš Rytų šalies ² ir klausinėjo: „Kur yra gimusis Žydų karalius? Mes matėme užtekant jo žvaigždę ir atvykome jo pagarbinti.“ ³ Tai išgirdęs, karalius Erodas sunerimo, o su juo ir visa Jeruzalė. ⁴ Jis susikvietė visus tautos aukštuosius kunigus bei Rašto aiškintojus ir teiravosi, kur turėjęs gimti Mesijas. ⁵ Tie jam atsakė: „Judėjos Betliejuje, nes pranašas yra parašęs:

⁶ Ir tu, Judo žemės Betliejau, / anaip tol nesi menkiausias tarp žymiųjų Judo miestų, / nes iš tavęs išeis vadas, / kuris ganys mano tautą – Izraelį.“

⁷ Tuomet Erodas, slapčia pasikvietęs išminčius, smulkiai juos išklausinėjo apie žvaigždės pasirodymo metą ⁸ ir, siųsdamas į Betliejų, tarė: „Keliaukite ir viską sužinokite apie kūdikį. Radę praneškite man, kad ir aš nuvykęs jį pagarbinčiau.“ ⁹ Išklausę karaliaus, išminčiai leidosi kelionėn. Ir štai žvaigždė, kurią jie buvo matę užtekant, traukė pirmą, kol sustojo ties ta vieta, kur buvo kūdikis. ¹⁰ Išvydę žvaigždę, jie be galo džiau-

gėsi. ¹¹ Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino. Paskui jie atidengė savo brangenybių dėžutes ir davė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros. ¹² Sapne išpėti nebegrižti pas Erodą, kitu keliu pasuko į savo kraštą.

Bėgimas į Egiptą

¹³ Išminčiams iškeliavus, štai vėl pasirodo Juozapui sapne Viešpaties angelas ir sako: „Kelkis, imk kūdikį su motina ir bėk į Egiptą. Pasilik ten, kol tau pasakysiu, nes Erodas ieškos kūdikio, norėdamas jį nužudyti.“ ¹⁴ Atsikėles nakčia, Juozapas pasiėmė kūdikį ir motiną ir pasitraukė į Egiptą. ¹⁵ Ten jis prabuvo iki Erodo mirties, kad išsipildytų Viešpaties žodžiai, pasakyti per pranašą: *Iš Egipto pašaukiau savo Sūnų.*

Kūdikių žudynės

¹⁶ Erodas, pamatęs, kad jį išminčiai apvylė, baisiai įniršo ir pasiuntė išžudyti Betliejuje ir jo apylinkėje visus berniukus, dvejų metų ir jaunesnius, pagal laiką, kurį buvo patyręs iš išminčių. ¹⁷ Tuomet išsipildė pranašo Jeremijo žodžiai:

¹⁸ Pasigirdo šauksmas Ramoje, / garsios dejonės ir aimanos; / tai Rachel rauda savo vaikų, / ir niekas jau jos nepaguos, nes jų nebėra.

Sugrižimas į Nazaretą

¹⁹ Erodui mirus, štai Viešpaties angelas pasirodo per sapną Juozapui Egipte ²⁰ ir sako: „Kelkis, imk kūdikį su motina ir keliauk į Izraelio kraš-

tą, nes jau mirė tie, kurie tykojo kūdikio gyvybės.“ ²¹ Tuomet Juozapas atsikėlė, pasiėmė kūdikį ir motiną ir pargrižo į Izraelio žemę. ²² Išgirdęs, jog Archelajas valdo Judeją po savo tėvo Erodo, pabūgo ten vykti. Išpėtas sapne, nukeliavo į Galilėjos sritį ²³ ir apsigyveno Nazareto mieste, kad išsipildytų pranašų žodžiai: „Jį vadins Nazariečiu“.

Jonas Krikštytojas

(Mk 1,1–8; Lk 3,1–18; Jn 1,19–20)

3 Anomis dienomis pasirodė Jonas Krikštytojas. Jis skelbė Judejos dykumoje: ² „Atsiverskite, nes prisiartino dangaus karalystė.“ ³ O jis buvo tasai, apie kurį pranašas Izaijas yra pasakęs:

Tyruose šaukiančiojo balsas: / Taisykite Viešpačiui kelią! / Ištiesinkite jam takus!

⁴ Pats Jonas vilkėjo kupranugario vilną apdaru, o strėnas buvo susijuošęs odiniu diržu. Jo maistas buvo skėriai ir lauko medus. ⁵ Tuomet pas jį ėmė rinktis Jeruzalės gyventojai, visa Judėja ir visa Pajordanė. ⁶ Jie išpažindavo nuodėmes ir buvo jo krikštijami Jordano upėje. ⁷ Pamatęs daug fariziejų ir sadukiejų, einančių krikštytis, Jonas juos barė: „Angių išperos, kas jus pamokė bėgti nuo besiartinančios rūstybės? ⁸ Duokite atsivertimą liudijančių vaisių! ⁹ Ir nemėginkite ramintis: ‘Juk mūsų tėvas – Abraomas.’ Aš jums sakau, kad Dievas gali pažadinti Abraomui vaikų iš šitų akmenų. ¹⁰ Štai kirvis jau prie medžio šaknų, ir kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir

^{2,23a} Plg. vietovardį Nazara (Mt 4,13; Lk 4,16) ir asketus nazyrus (Sk 6,13–21). Dar žr. Nazarėnas (Mk 1,24).

įmestas į ugnį. ¹¹ Aš jus krikštiju vandeniui atsivertimui, bet po manęs ateis galingesnis už mane; aš nevertas jam nė apavo nuauti. Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi. ¹² Jo rankoje – vėtyklė, ir jis išvalys savo kluoną. Kviečius surinks į klėtį, o pelus sudegins neužgesinama ugnimi.“

Jėzaus krikštas

(Mk 1,9–11; Lk 3,21–22; Jn 1,29–34)

¹³ Tuomet Jėzus iš Galilėjos atėjo prie Jordano pas Joną krikštytis. ¹⁴ Jonas jį atkalbinėjo: „Tai aš turėčiau būti tavo pakrikštytas, o tu ateini pas mane!“ ¹⁵ Bet Jėzus jam atsakė: „Šį kartą paklausyk! Taip mudviem dera atlikti visa, kas reikalinga teisumui.“ Tada Jonas sutiko. ¹⁶ Pakrikštytas Jėzus tuoj išbrido iš vandens. Staiga jam atsivėrė dangus, ir jis pamatė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it balandį ir nusileidžiančią ant jo. ¹⁷ O balsas iš dangaus prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi.“

Jėzaus gundymas

(Mk 1,12–13; Lk 4,1–13)

4 Paskui Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą, kad ten būtų velnio gundomas. ² Išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis buvo labai alkanas. ³ Prie jo prisiartinio gundytojas ir tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, liepk, kad šie akmenys pavirstų duona.“ ⁴ Bet Jėzus atsakė: „Parašyta:

Žmogus gyvas ne viena duona, / bet ir kiekvienu žodžiu, / kuris išeina iš Dievo lūpų.“

⁵ Tada velnias jį paima į šventąjį miestą, pastato ant šventyklos šėlmenis ⁶ ir sako: „Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn, nes parašyta:

Jis lieps savo angelams globoti tave, / ir jie nešios tave ant rankų, / kad neužsigautum kojos į akmenį.“

⁷ Jėzus jam atsako: „Taip pat parašyta:

Negundyk Viešpaties, savo Dievo.“

⁸ Velnias vėl paima jį į labai aukštą kalną ir, rodydamas viso pasaulio karalystes bei jų didybę, ⁹ taria: „Visa tai aš tau atiduosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane.“ ¹⁰ Tada Jėzus atsako: „Eik šalin, šėtone! Juk parašyta:

Viešpati, savo Dieva, tegarbink / ir jam vienam tetarnauk!“

¹¹ Tuomet velnias nuo jo atsitraukė; štai angelai prisiartinio ir jam tarnavo.

Sugrįžimas į Galilėją

(Mk 1,14–15; Lk 4,14)

¹² Išgirdęs, kad Jonas suimtas, Jėzus pasitraukė į Galilėją. ¹³ Jis paliko Nazarą^a ir apsistojo Kafarnaume, prie ežero, kur susieina Zabulono ir Neftalio^b sritys. ¹⁴ Išsipildė pranašo Izaijo žodžiai:

¹⁵ Zabulono žeme ir Neftalio žeme! / Paežerės juosta, žeme už Jordano – / pagonių Galilėja! / ¹⁶ Tamsybėje tūnanti tauta / išvydo skaisčią šviesą, / gyvenantiems ūksmingoje mirties šalyje / užtekėjo šviesybė.

¹⁷ Nuo to meto Jėzus ėmė skelbti: „Atsiverskite, nes prisiartinio dangaus karalystė!“

^{4,13a} T. y. Nazaretą. ^{4,13b} ST – Naftalis.

Pirmieji mokiniai
(Mk 1,16-20; Lk 5,1-11)

Palaiminimai
(Lk 6,20-23)

¹⁸ Vaikščiodamas palei Galilėjos ežerą, Jėzus pamatė du brolius – Simoną, vadinamą Petru, ir jo brolių Andriejų – metančius tinklą į ežerą; mat jie buvo žvejai. ¹⁹ Jis tarė: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus žmonių žvejais.“ ²⁰ Tuodu tuojau paliko tinklus ir nuėjo su juo.

²¹ Paėjęs toliau, Jėzus pamatė kitus du brolius – Zebediejaus sūnų Jokūbą ir jo brolių Joną. Jiedu su savo tėvu Zebediejumi valtyje taisė tinklus. Jis ir tuos pašaukė. ²² Jie, tučtuojau palikę valtį ir tėvą, nuėjo su juo.

Jėzus gydo

(Mk 1,39; 3,7-8;
Lk 4,14-15. 44; 6,17-18)

²³ Jėzus vaikščiojo po visą Galilėją, mokydamas sinagogose, skelbdamas karalystės Evangeliją ir gydydamas žmonėse visokias ligas bei negalias. ²⁴ Net visoje Sirijoje pasklido apie jį garsas. Žmonės nešdavo pas jį visus sergančius, įvairiausių ligų bei kentėjimų suimtus – demonų apsėstus, nakvišas bei paralyžiuotus, – o jis išgydydavo juos. ²⁵ Paskui jį sekė ištisi pulkai žmonių iš Galilėjos, Dekapolio, Jeruzalės, Judėjos ir Užjordanės.

Kalno pamokslas pradžia

5 Matydamas minias, Jėzus užkopė į kalną ir atsisėdo. Prie jo prisitartinio mokiniai. ² Atvėręs lūpas jis mokė:

³ „Palaiminti turintys vargdienio dvasią; jų yra dangaus karalystė. / ⁴ Palaiminti liūdintys; jie bus paguosti. / ⁵ Palaiminti romieji; jie paveldės žemę. / ⁶ Palaiminti alkstantys ir trokštantys teismo; / jie bus pasotinti. / ⁷ Palaiminti gailestingieji; / jie susilauks gailestingumo. / ⁸ Palaiminti tyraširdžiai; jie regės Dievą. / ⁹ Palaiminti taikdariai; / jie bus vadunami Dievo vaikais. / ¹⁰ Palaiminti persekiojami dėl teismo; / jų yra dangaus karalystė.

¹¹ Palaiminti jūs, kai dėl manęs esate niekinami ir persekiojami bei meluojant visaip šmeižiami. ¹² Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje. Juk lygiai taip kadaise buvo persekiojami ir pranašai.

Druska ir šviesa

(Mk 9,50; 4,21; Lk 14,34-35; 8,16; 11,33)

¹³ „Jūs – žemės druska. Jei druska netektų sūrumo, kuo gi ją reikėtų pasūdyti? Ji niekam netinka, ir belieka ją išberti žmonėms sumindžioti. ¹⁴ Jūs – pasaulio šviesa. Neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas ant kalno. ¹⁵ Ir niekas nevožia indu degančio žiburio, bet jį stato į žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose. ¹⁶ Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje.

Istatymo įvykdymas
(Lk 16,17)

¹⁷ Nemanykite, jog aš atėjęs panaikinti Istatymo ar Pranašų. Ne

panaikinti jų atėjau, bet įvykdyti.

¹⁸ Iš tiesų sakau jums: kol dangus ir žemė nepraeis, nė viena raidelė ir nė vienas brūkšnelis neišnyks iš Įstatymo, viskas išsipildys.

¹⁹ Todėl, kas pažeistų bent vieną iš mažiausių paliepiimų ir taip elgtis mokytų žmones, tas bus vadinamas mažiausiu dangaus karalystėje. O kas juos vykdys ir jų mokys, bus vadinamas didžiu dangaus karalystėje. ²⁰ Taigi sakau jums: jeigu teisumu neviršysite Rašto aiškintojų ir fariziejų, neįeisite į dangaus karalystę.

Rūstybė ir susitaikinimas

(Mk 11,25; Lk 12,58-59)

²¹ Jūs esate girdėję, kad protėviams buvo pasakyta: *Nežudyk*; o kas nužudo, turės atsakyti teisme.

²² O aš jums sakau: jei kas pyksta ant savo brolio, turi atsakyti teisme. Kas sako savo broliui: 'Pusgalvi!' – tas turės stoti prieš aukščiausiojo teismo tarybą. O kas sako: 'Beproti!' – tas smerktinas į pragaro ugnį. ²³ Jei neši dovana prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, ²⁴ palik savo atnašą tenai prie aukuro, eik pirmiau susitaikinti su broliu ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovana.

²⁵ Greitai susitark su savo ieškovu, dar kelyje į teismą, kad ieškovas neįduotų tavęs teisėjui, o teisėjas – teismo vykdytojui ir kad tu nepakliūtum į kalėjimą.

²⁶ Iš tiesų sakau tau: neišeisi iš ten, kol neatsiteisi ligi paskutinio skatiko^a.

Svetimavimas

(Mt 18,8-9; Mk 9,43-47)

²⁷ Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: *Nesvetimauk!* ²⁸ O aš jums sakau: kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimauja savo širdimi. ²⁹ Jeigu tavo dešinioji akis skatina tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin. Verčiau tau netekti vieno nario, negu kad visas kūnas būtų įmestas į pragarą. ³⁰ Ir jeigu tavo dešinioji ranka gundo tave nusidėti, nukirsk ją ir mesk šalin. Verčiau tau netekti vieno nario, negu kad visas kūnas patektų į pragarą.

Skyrybos

(Mt 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18)

³¹ Taip pat buvo pasakyta: *Kas atleidžia žmoną, tegul išduoda jai skyrybų raštą*. ³² O aš jums sakau: kiekvienas, kuris atleidžia žmoną, jei ne ištvirtinimo atveju, skatina ją svetimauti; ir jeigu kas atleistąją veda, svetimauja.

Priesaikos

(Ps 48,3; 1 Kor 1,17-19)

³³ Taip pat esate girdėję, jog protėviams buvo pasakyta: *Nelaužyk priesaikos^b, bet ištesėk Viešpačiui savo priesaikas*. ³⁴ O aš jums sakau: išvis neprisiekinėkite nei *dangumi*, nes jįs – Dievo sostas, ³⁵ nei *žeme*, nes ji – jo pakojis, nei Jeruzale, nes ji – didžiojo Karaliaus miestas. ³⁶ Neprisiek nei savo galva, nes negali nė vieno plauko padaryti balto ar juodo. ³⁷ Verčiau jūs sakykite: 'Taip', jei

^{5,26a} Pažod.: „kvadranso“. ^{5,33b} Arba: „Kreivai neprisiek“.

taip, 'Ne', jei ne, o kas viršaus, tai iš piktojo.

Priešų meilė

(Lk 6,27–36; Rom 12,19–21)

³⁸ Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: *Akis už akį ir dantis už dantį*. ³⁹ O aš jums sakau: nesipriešink piktam [žmogui], bet jei kas tave užgautų per dešinį skruostą, atsuk jam ir kitą. ⁴⁰ Jei kas nori su tavimi bylinėtis ir paimiti tavo marškinius, atiduok jam ir apsiaustą. ⁴¹ Jei kas verstų tave nueiti mylią, nueik su juo dvi. ⁴² Prašančiam duok ir nuo norinčio iš tavęs pasiskolinti nenusigrėžk.

⁴³ Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: *Mylėk savo artimą* ir nekėsk priešo. ⁴⁴ O aš jums sakau: mylėkite savo priešus ir melskitės už savo persekiotojus^a, ⁴⁵ kad būtumėte savo dangiškojo Tėvo vaikai; jis juk leidžia savo saulei tekėti blogiesiems ir geriesiems, siunčia lietų ant teisųjų ir neteisųjų. ⁴⁶ Jei mylite tik tuos, kurie jus myli, tai kokį atlygį gausite? Argi taip nesieltgia ir muitininkai?! ⁴⁷ Ir jeigu sveikinate tik-tai savo brolius, tai kuo gi viršijate kitus? Argi to nedaro ir pagony? ⁴⁸ Taigi būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas.

Išmalda

(Lk 16,14–15; Jn 5,44; 12,43)

6 Venkite daryti savo teisumo darbus žmonių akyse, kad būtumėte jų matomi, antraip negausite užmokesčio iš savo Tėvo danguje. ² Todėl, dalydamas išmalda,

netrimituok sinagogose ir gatvėse, kaip daro veidmainiai, kad būtų žmonių giriama. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokestį. ³ Kai tu daliji išmalda, tenezino tavo kairė, ką daro dešinė, ⁴ kad tavo išmalda liktų slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.

Tikroji malda

(Lk 11,2–4)

⁵ Kai meldžiatės, nebūkite tokie kaip veidmainiai, kurie mėgsta mels-tis, stovėdami sinagogose ir aikštėse, kad būtų žmonių matomi. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokes-tį. ⁶ Kai tu panorėsi mels-tis, eik į savo kambarėlį ir užsirakinęs melskis savo Tėvui, esančiam slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.

⁷ Melsdamiesi nedaugiažodžiaukite kaip pagony: jie tariasi būsia išklausti dėl žodžių gausumo. ⁸ Nedarykite taip kaip jie. Jums dar neprašius, jūsų Tėvas žino, ko jums reikia. ⁹ Todėl melskitės taip:

‘Tėve mūsų, kuris esi danguje,

teesie šventas tavo vardas,

¹⁰ teateinie tavo karalystė,

teesie tavo valia

kaip danguje, taip ir žemėje.

¹¹ Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien

¹² ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.

¹³ Ir nevesk mūsų į pagundą, bet gelbėk mus nuo pikto^b.

¹⁴ Jeigu jūs atleisite žmonėms jų nusižengimus, tai ir jūsų dangiškasis Tėvas atleis jums. ¹⁵ O jeigu ne-

^{5,44a} Kai kuriuose rankr.: „Mylėkite savo priešus, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia, melskitės už savo persekiotojus ir šmeižėjus.“ ^{6,13b} Kai kuriuose rankr. priduriama: „nes tavo yra karalystė ir galybė, ir garbė per amžius. Amen.“

atleisite žmonėms, tai nė jūsų Tėvas neatleis jūsų nusižengimų.

~:

Pasninkas
(Mt 23,27-28)

¹⁶ Kai pasninkaujate, nebūkite paniurę kaip veidmainiai; jie perkreipia veidus, kad žmonės matytų juos pasninkaujant. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokestį. ¹⁷ O tu pasninkaudamas pasitėpk [aliejumi] galvą ir nusiprausk veidą, ¹⁸ kad ne žmonėms rodytumeis pasninkaujęs, bet savo Tėvui, kuris yra slaptoje. Ir tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.

Tikrasis lobis
(Lk 12,33-34; Jok 5,2-3)

¹⁹ Nesikraukite lobių žemėje, kur kandys ir rūdys ėda, kur vagys įsilaužia ir vagia. ²⁰ Verčiau kraukitės lobį danguje, kur nei kandys, nei rūdys neėda, kur vagys neišilaužia ir nevagia, ²¹ nes kur tavo lobis, ten ir tavo širdis.

Akis – kūno žiburys
(Lk 11,34-36; Mk 7,21-23)

²² Kūno žiburys yra akis. Todėl, jei tavo akis sveika, visam tavo kūnui bus šviesu. ²³ O jeigu tavo akis nesveika, visas tavo kūnas skendės tamsoje. Taigi jei tavyje esanti šviesa tamsi, tai kokia baisi toji tamsa!

Dievas ir Mamona
(Lk 16,13)

²⁴ Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus

prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai.

Pasitikėjimas Apvaizda
(Lk 12,22-31; Jok 4,13-14)

²⁵ Todėl aš sakau jums: per daug nesirūpinkite savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite. Argi gyvybė ne daugiau už maistą ir kūnas – už drabužį? ²⁶ Įsižiūrėkite į padangių sparnuočius: nei jie seja, nei pjauna, nei į kluonus krauna, o jūsų dangišskasis Tėvas juos maitina. Argi jūs ne daug vertesni už juos? ²⁷ O kas iš jūsų gali savo rūpesčiu bent per vieną sprindį prailginti sau gyvenimą?! ²⁸ Ir kam gi taip rūpinatės drabužiu?! Pasižiūrėkite, kaip auga lauko lelijos. Jos nesidarbuoja ir neverpia, ²⁹ bet sakau jums: nė Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs kaip kiekviena jų. ³⁰ Jeigu Dievas taip aprengia laukų geležę, kuri šiandien žydi, o rytoj metama į krosnį, tai argi jis dar labiau nepasirūpins jumis, mažatikiai? ³¹ Todėl nesisielokite ir neklausinėkite: 'Ką valgysime?' – arba: 'Ką gersime?' – arba: 'Kuo vilkėsime?' ³² Visų tų dalykų vaikosi pagonys. Jūsų dangišskasis Tėvas juk žino, kad viso to jums reikia. ³³ Jūs pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jo teismo, o visa tai bus jums pridėta. ³⁴ Taigi nesirūpinkite rytdiena, nes rytojus pats pasirūpins savimi. Kiekvienai dienai gana savo vargo.

Neteiskite kitų
(Mk 4,24; Lk 6,37-42)

7 Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. ² Kokiu teismu teisiate, tokiu ir patys būsite teisiami, ir ko-

kiu saiku seikite, tokiu ir jums bus atseikėta. ³ Kodėl gi matai krislį savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje?! ⁴ Arba kaip gali sakyti broliui: 'Leisk, išimsiu krislį iš tavo akies', – kai tavo akyje rąstas?! ⁵ Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o paskui pažiūrėsi, kaip išimti krislėlį iš brolio akies.

⁶ Neduokite šventenybių šunims ir nebarstykite savo perlų kiaulėms, kad kartais jų nesutryptų ir apsi- gręžusios jūsų pačių nesudraskytų.

Ištverminga malda

(Mk 11,24; Lk 11,9-13; 13,1-8; Jn 14,13)

⁷ Prašykite, ir jums bus duota, ieškokite, ir rasite, belskite, ir bus jums atidaryta. ⁸ Kiekvienas, kas prašo, gauna, kas ieško, randa, ir beldžiančiam atidaroma. ⁹ Argi atsiras iš jūsų žmogus, kuris savo vaikui, prašančiam duonos, duotų akmenį?! ¹⁰ Arba jeigu jis prašytų žuvies, nejaugi paduotų jam gyvatę? ¹¹ Tad jei jūs, būdami nelabi, mokate savo vaikams duoti gerų daiktų, juo labiau jūsų dangiškasis Tėvas duos gera tiems, kurie jį prašo.

Aukso taisyklė

(Lk 6,31)

¹² Tad visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite, nes tai ir yra Įstatymas ir Pranašai.

Du keliai

(Lk 13,24; Jn 10,4-10)

¹³ Įeikite pro ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias į pražūtį, ir daug juo einančių. ¹⁴ Kokie

ankšti vartai ir koks siauras kelias į gyvenimą! Tik nedaugelis jį atranda.

(Mt 7,13-14)

Netikri pranašai

(Lk 6,43-44; Gal 5,19-24)

¹⁵ Sergėkitės netikrų pranašų, kurie ateina pas jus avių kailyje, o viduje yra plėsrūs vilkai. ¹⁶ Jūs pažinsite juos iš vaisių. Argi kas gali pasiskinti vynuogių nuo erškėčių ar figų nuo usnių?! ¹⁷ Juk geras medis duoda gerus vaisius, o netikęs medis – blogus. ¹⁸ Geras medis negali duoti blogų vaisių, o netikęs – gerų. ¹⁹ Kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir įmestas į ugnį. ²⁰ Taigi jūs pažinsite juos iš vaisių.

(Mt 7,15-20)

Tikrieji sekejai

(Lk 6,46-49; 13,26-27)

²¹ Ne kiekvienas, kuris man šaukia: 'Viešpatie, Viešpatie!' – įeis į dangaus karalystę, bet tik tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią. ²² Daugelis man sakys, tai die-nai atėjus: 'Viešpatie, Viešpatie, argi mes nepranašavome tavo vardu, argi neišvarinėjome demonų tavo vardu, argi nedarėme daugybės stebuklų tavo vardu?!' ²³ Tuomet jiems pareikšiu: 'Aš niekuomet jūsų nepažino-jau. Šalin nuo manęs, nedorėliai!'

²⁴ Kas klauso šitų mano žodžių ir juos vykdo, panašus į išmintingą žmogų, pasistačiusį namą ant uolos. ²⁵ Prapliupo liūtys, ištvinę upės, pakilo vėjai ir daužėsi į tą namą. Tačiau jis nesugriuvo, nes buvo pastatytas ant uolos. ²⁶ Kas klauso šitų mano žodžių ir jų nevykdo, panašus į pailką žmogų, pasistačiusį namą ant smėlio. ²⁷ Prapliupo/liūtys, ištvinę

upės, pakilo vėjai ir daužėsi į tą namą, ir jis sugriuvo, o jo griuvimas buvo smarkus.“

Kalno pamokslo pabaiga

(Mk 1,22; Lk 4,32; 7,1)

²⁸ Kai Jėzus baigė tas kalbas, minios stebėjosi jo mokslu, ²⁹ nes jis mokė ne kaip jų Rašto aiškintojai, bet kaip turintis galią.

Raupsuotojo išgydymas

(Mk 1,40–45; Lk 5,12–16)

8 Kai Jėzus leidosi nuo kalno, jį lydėjo didelės minios. ² Štai priartino raupsuotasis ir parpuolė prieš jį ant žemės, maldaudamas: „Viešpatie, jei panorėsi, gali mane padaryti švarų.“ ³ Jėzus ištiesė ranką, palietė jį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ Ir tuojau raupsai išnyko. ⁴ Jėzus pridūrė: „Žiūrėk, niekam nepasakok, bet eik pasirodyti kunigui“ ir paaukok Mozės įsakytą atnašą jiems paliudyti.“

Šimtininko tikėjimas

(Lk 7,1–10; Jn 4,46–53)

⁵ Sugrįžus į Kafarnaumą, priartino prie Jėzaus šimtininkas, maldaudamas: ⁶ „Viešpatie, mano tarnas guli namie paralyžuotas ir baisiai kankinasi.“ ⁷ Jėzus jam tarė: „Einu išgydysiu jį.“ ⁸ Šimtininkas atsakė: „Viešpatie, nesu vertas, kad užeitum po mano stogu, bet tik tark žodį, ir mano tarnas pasveiks.“ ⁹ Juk ir aš, pats būdamas valdinys, turiu sau pavaldžių kareivių. Taigi sakau vienam: „Eik!“ – ir jis eina; sakau

kitam: „Ateik čionai!“ – ir jis ateina; sakau tarnui: „Daryk tai!“ – ir jis daro.“ ¹⁰ Tai girdėdamas, Jėzus stebėjosi ir kalbėjo einantiems iš paskos: „Iš tiesų sakau jums: niekur Izraelyje neradau tokio tikėjimo!“ ¹¹ Todėl aš jums sakau: daugelis ateis iš rytų ir vakarų ir susės dangaus karalystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. ¹² O karalystės vaikai bus išmesti laukan į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.“ ¹³ Šimtininkui Jėzus tarė: „Eik, tebūnie tau, kaip įtikėjai!“ Ir tą pačią valandą tarnas pagijo.

Kafarnaumo stebuklai

(Mk 1,29–34; Lk 4,38–41)

¹⁴ Atėjęs į Petro namus, Jėzus pamatė jo uošvę gulintį ir karščiuojantį. ¹⁵ Jis palietė jos ranką, ir karštis paliovė. Toji atsikėlė ir galėjo jam patarnauti.

¹⁶ Vakarui atėjus, žmonės sugabeno pas Jėzų daug demono apsėstųjų. Jis išvarė dvasias žodžiu ir išgydė visus ligonius, ¹⁷ kad išsipildytų pranašo Izaijo žodžiai:

Jis prisiėmė mūsų negalias, / užsikrovė mūsų ligas.

Pašaukimo sunkumai

(Lk 9,57–60)

¹⁸ Matydamas aplinkui didžiulę miną, Jėzus įsakė irtis į kitą krantą. ¹⁹ Čia priėjo vienas Rašto aiškintojas ir tarė jam: „Mokytojaui, aš seksiu paskui tave, kur tik tu eisi!“ ²⁰ Jėzus atsakė: „Lapės turi urvus, padangių sparnuočiai – lizdus, o Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti.“

²¹ Kitas jo mokinys prašė: „Viešpatie, leisk man pirmiau pareiti tėvo palaidoti.“ ²² Bet Jėzus atsakė: „Sek paskui mane ir palik mirusiems laidoti savo numirelius.“

Audros nutildymas

(Mk 4,35-41; Lk 8,22-25)

²³ Jėzus įlipo į valtį, ir mokiniai paskui jį. ²⁴ Ir štai ežere pakilo tokia smarki audra^a, kad bangos sėmė valtį. O jis miegojo. ²⁵ Mokiniai pripuolė ėmė jį žadinti, šaukdami: „Viešpatie, gelbėk, žūvame!“ ²⁶ Jis jiems tarė: „Ko jūs tokie bailūs, mažatikiai?“ Paskui atsikėlė, sudraudė vėjus bei ežerą, ir pasidarė visiškai ramu. ²⁷ Žmonės stebėjosi ir kalbėjo: „Kas jis per vienas, kad net vėjai ir marios jo klauso?“

Apsėstųjų išgydymas

(Mk 5,1-20; Lk 8,26-39)

²⁸ Kai Jėzus priplaukė kitą krantą gadariečių^b krašte, jam priešais atbėgo du demonų apsėstieji, išlindę iš kapinių rūšių. Juodu buvo tokie pavojingi, kad niekas negalėjo praeiti anuo keliu. ²⁹ Ir štai jiedu ėmė šaukti: „Ko tau iš mūsų reikia, Dievo Sūnau?! Atėjai pirma laiko mūsų kankinti?“ ³⁰ Truputį toliau ganėsi didelė kaimenė kiaulių. ³¹ Demonai ėmė prašytis: „Jeigu mus išvarysi, tai siųsk kiaulius kaimenėn.“ ³² Ir jis jiems tarė: „Eikite!“ Tuomet demonai išėjo ir apniko kiaules. Ir štai visa kaimenė metėsi nuo skardžio į ežerą ir gavo galą vilnyse. ³³ Piemenys pabėgo ir, pasiekę miestą, viską išpasakojo, taip pat ir apie apsėstuo-

sius. ³⁴ Tada visas miestas išėjo priešais Jėzų ir, vos jį pamatę, prašė pasišalinti iš jų krašto.

Paralitiko išgydymas

(Mk 2,1-12; Lk 5,17-26)

9 Įlipęs į valtį, Jėzus persikėlė per ežerą ir sugrįžo į savo miestą. ² Ir štai jam atnešė paralyžiuotą žmogų, paguldytą ant neštuvų. Pamatęs jų tikėjimą, Jėzus tarė paralyžiuotajam: „Nenusimink, sūnau, tavo nuodėmės atleistos!“ ³ Kai kurie Rašto aiškintojai ėmė murmėti: „Tasai piktžodžiauja!“ ⁴ Skaitydamas jų mintis, Jėzus tarė: „Kam taip piktai mąstote savo širdyje?“ ⁵ Kas gi lengviau – ar pasakyti: ‘Tavo nuodėmės atleistos’, ar liepti: ‘Kelkis ir vaikščio!’? ⁶ Ir todėl, kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint galią žemėje atleisti nuodėmes, – čia jis kreipėsi į paralyžiuotąjį, – kelkis, pasiimk neštuvus ir eik namo?“ ⁷ Šis atsistojo ir nuėjo namo. ⁸ Visa tai pamačiusios, minios išsigando ir šlovino Dievą, suteikusį tokią galią žmonėms.

Mato pašaukimas

(Mk 2,13-17; Lk 5,27-32)

⁹ Iškeldamas iš ten, Jėzus pamatė muitinėje sėdintį žmogų, vardu Matą, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį. ¹⁰ Kai jis Mato namuose sėdosi prie stalo, ten susirinko daug muitininkų bei nusidėjėlių, kurie susėdo šalia Jėzaus ir jo mokinių. ¹¹ Fariziejai, tai išvydę, prikišo jo mokiniams: „Kodėl jūsų Mokytojas valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?“ ¹² Šitai

^{8,24a} Pažod.: „drebėjimas“. ^{8,28b} Mk 5,1 ir Lk 8,26. 37 – geraziečių.

girdėdamas, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, o ligoniams.“¹³ Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: *Aš noriu gailėtingumo, o ne aukos*. Aš ir atejau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių.“

Pasninkas; nauja ir sena
(Mk 2,18–22; Lk 5,33–39)

¹⁴ Tada priėjo Jono mokiniai ir paklausė: „Kodėl mes ir fariziejai pasninkaujame, o tavo mokiniai nepasninkauja?“¹⁵ Jėzus atsakė: „Argi gali vestuvinininkai gedėti, kol su jais yra jaunikis? Ateis dienos, kai jaunikis iš jų bus atimtas, ir tada jie pasninkaus.“

¹⁶ Niekas palaikio drabužio nelopo naujo milo lopu, nes toks lopinys atplėšia drabužio gabalą, ir skylė tik padidėja.¹⁷ Taip pat niekas nepila jauno vyno į senus vynmaišius, ant- raip vynmaišiai plyštų, vynas išsilietų ir vynmaišiai niekais nueitų. Bet jaunas vynas pilamas į naujus vynmaišius, ir abeji išsilaiko.“

Kiti išgydymai

(Mk 5,21–43; Lk 8,40–56; 11,14–15;
Mt 12,22–24)

¹⁸ Jam taip bekalbant, prisiartino vienas [sinagogos] vyresnysis, pagarbino jį ir tarė: „Ką tik mirė mano dukrelė. Bet ateik, uždek ant jos ranką, ir ji atgis.“¹⁹ Jėzus atsikėlė ir nuėjo paskui jį kartu su mokiniais.

²⁰ Ir štai moteris, jau dvylika metų serganti kraujoplūdžiu, prisiartino iš paskos ir palietė jo apsiausto apvadą.²¹ Mat ji pati sau kalbėjo: „Jei tik palytėčiau jo drabužį, išgyčiau.“²² Jėzus, atsigręžęs ir ją pamatęs, tarė: „Nenusimink, dukterie,

tavo tikėjimas išgydė tave.“ Ir tą pačią akimirką moteris pagijo.

²³ Atėjęs į vyresniojo namus ir pamatęs vamzdininkus bei raudančią minią,²⁴ Jėzus paliepė: „Išeikite, nes mergaitė ne mirus, o miega.“ Jie tik juokėsi iš jo.²⁵ Kai minia buvo išvaryta, jis įžengė vidun, paėmė mergaitę už rankos, ir ta atsikėlė.²⁶ Garsas apie tai pasklido po visą aną kraštą.

²⁷ Jėzui išeinant, du neregiai seke įkandin ir šaukė: „Pasigailėk mūsų, Dovydo Sūnau!“²⁸ Kai jis pasiekė namus, neregiai užėjo pas jį. Jėzus paklausė: „Ar tikite, kad aš galiu jus pagydyti?“ Šie atsakė: „Taip, Viešpatie!“²⁹ Tada jis palietė jų akis ir tarė: „Tebūnie jums, kaip tikite.“³⁰ Ir atsivėrė jiems akys. Jėzus pri- grasė: „Žiūrėkite, kad niekas nesu- žinotų!“³¹ Tačiau tie išėję išgarsino jį po visą tą kraštą.

³² Jiems pasitraukus, štai buvo atvestas demono apsėstas nebylys.³³ Išvarius demoną, nebylys prakalbo. Minios stebėjosi ir sakė: „Dar niekad Izraelyje nėra buvę tokių dalykų.“³⁴ O fariziejai kalbėjo: „Jis išvaro demonus jų valdovo galia.“

Suvargusios minios

(Mk 6,34; Lk 10,2; Jn 4,35–38)

³⁵ Jėzusėjo per visus miestus ir kaimus, mokydamas sinagogose, skelbdamas karalystės Evangeliją ir gydydamas visokias ligas bei negalias.³⁶ Matydamas minias, jis gailėjosi žmonių, nes jie buvo suvargę ir apleisti *lyg avys be piemens*.³⁷ Tuomet jis tarė mokiniams: „Pjūtis didelė, o darbininkų mažai.“³⁸ Melskite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį.“

Apaštalų pašaukimas
(Mk 3,14-19; Lk 9,1-6)

10 Pasišaukęs dvylika mokinių, Jėzus suteikė jiems valdžią netyrosioms dvasioms, kad išvarinėtu jas ir gydytų visokias ligas bei negalias.

²Štai dvylikos apaštalų vardai: pirmas Simonas, pavadintas Petru, ir jo brolis Andriejus, Zebediejaus sūnus Jokūbas ir jo brolis Jonas, ³Pilypas ir Baltramiejus, Tomas ir muitininkas Matas, Alfiejaus sūnus Jokūbas ir Tadas, ⁴Simonas Kananietis^a ir Judas Iskarijotas, kuris ir išdavė jį. ⁵Šituos dvylika Jėzus išsiuntė, duodamas jiems nurodymų:

„Nenuklyskite pas pagonis ir neužsukite į samariečių miestus. ⁶Verčiau lankykite pražuvusias Izraelio namų avis. ⁷Eikite ir skelbkite, jog prisiartino dangaus karalystė. ⁸Gydykite ligonius, prikelkite mirusius, apvalykite raupsuotus, išvarinėkite demonus. Dovanai gavote, dovanai ir duokite! ⁹Neįsigykite nei aukso, nei sidabro, nei variokų savo kapšams prikimšti; ¹⁰nei kelionmaišio, nei dviejų marškinių, nei apavo, nei lazdos, nes darbininkas vertas savo valgio.

¹¹Atėję į kokį nors miestą ar kaimą, susiieškokite vertą žmogų ir apsisistokite pas jį, kol išvyksite. ¹²Įeidami į namus, pasveikinkite juos^b. ¹³Ir jeigu namai bus verti, teateinie po jų stogu jūsų ramybė. O jeigu nebus verti, jūsų ramybė tesugrįžta jums. ¹⁴Jei kur jūsų nepriimtų ir jūsų žodžių neklausytų, tai, išėję iš tokių namų ar tokio miesto, nusikratykite ir dulkes nuo kojų. ¹⁵Iš tiesų sakau jums: Sodo-

mos ir Gomoros žemei bus lengviau teismo dieną negu tokiam miestui.

Persekiojimai

(Mk 13,9-13; Lk 21,12-16; 12,11-12; 6,40; Jn 13,16)

¹⁶Štai aš siunčiu jus kaip avis tarp vilkų. Todėl būkite gudrūs kaip balandžiai. ¹⁷Sergėkitės žmonių, nes jie įskundinės jus teismams ir plaks savo sinagogose. ¹⁸Jūs būsite dėl manęs vedžiojami pas valdovus bei karalius liudyti jiems ir pagonims. ¹⁹Kai jie jus įskųs, nesirūpinkite, kaip ar ką kalbėsitate, nes tą valandą jums bus duota, ką jūs turite sakyti. ²⁰Tada jau nebe jūs kalbėsitate, o jūsų Tėvo Dvasia kalbės jūsų lūpomis.

²¹Brolis išduos mirtį broliui ir tėvas – sūnų, o vaikai sukils prieš gimdytojus ir žudys juos. ²²Jūs būsite visų nekenčiami dėl mano vardo. Bet kas ištvers iki galo, bus išgelbėtas.

²³Kai pradės jus persekioti viename mieste, bėkite į kitą^c. Iš tiesų sakau jums: dar nebūsitate apibėgę Izraelio miestų, kai ateis Žmogaus Sūnus.

²⁴Mokinys nėra aukštesnis už savo mokytoją nei tarnas už šeimininką. ²⁵Pakanka, jei mokinys prilygsta mokytojui ir tarnas šeimininkui. Tad jei šeimos galvą jie praminė Belzebulu, tai ką kalbėti apie namiškius!

Drąsa ir tiesumas

(Mk 4,22; 8,38; Lk 12,2-9; 8,17; 9,26)

²⁶Taigi nebijokite jų. Juk nėra nieko uždengta, kas nebus atidengta, ir nieko paslėpta, kas nepasidarys ži-

^{10,4a} Gr. *kananaios* (iš hebr. *qan'ana'*) „uolusis“. Žr. Lk 6, 15. ^{10,12b} Kai kuriuose rankr. priduriama: „Ramybė teesie šitiems namams!“ ^{10,23c} Kai kuriuose rankr. priduriama: „o jei ir šitame persekios, bėkite dar į kitą.“

noma. ²⁷ Ką jums kalbu tamsoje, sa-
kykite vidury dienos, ir ką šnibždu į
ausį, garsiai skelbkite nuo stogų. ²⁸ Ne-
bijokite tų, kurie žudo kūną, bet ne-
gali užmušti sielos. Verčiau bijokite
to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kū-
ną pragare. ²⁹ Argi ne du žvirbliai par-
duodami už skatiką? Ir vis dėlto nė
vienas jų nekrinta žemėn be jūsų Tė-
vo valios. ³⁰ O jūsų net visi galvos plau-
kai suskaityti. ³¹ Tad nebijokite! Jūs
vertesni už daugybę žvirblių.

³² Kas išpažins mane žmonių aki-
vaizdoje, tą ir aš išpažinsiu savo dan-
giškojo Tėvo akivaizdoje. ³³ O kas iš-
sigins manęs žmonių akivaizdoje, to
ir aš išsiginsiu savo dangiškojo Tėvo
akivaizdoje.

Ryžtingumas

(Lk 12,51–53; 14,26–27; 9,23–24;
Mk 8, 34–35; Jn 12,25)

³⁴ Nemanykite, jog aš atėjęs nešti
žemei ramybės. Aš atėjau nešti ne
ramybės, o kalavijo. ³⁵ Atėjau sukir-
šinti sūnaus prieš tėvą, dukters prieš
motiną ir marčios prieš anytą. ³⁶ Žmo-
gaus namišikiai taps jam priešais.

³⁷ Kas myli⁶ tėvą ar motiną labiau
negu mane, nevertas manęs. Kas my-
li sūnų ar dukterį labiau negu mane,
nevertas manęs. ³⁸ Kas neima savo
kryžiaus ir neseka paskui mane, ne-
vertas manęs. ³⁹ Kas išsaugo savo
gyvybę, praras ją, o kas praranda
savo gyvybę dėl manęs, atras ją.

Pamokymų pabaiga

(Mt 18,1–6; Mk 9,37. 41; Jn 12,44–45; 13,20)

⁴⁰ Kas jus priima, tas mane pri-
ima. O kas priima mane, priima tą,

kuris yra mane siuntęs. ⁴¹ Kas pri-
ima pranašą dėl to, kad jis pranašas,
gaus pranašo užmokestį. Kas pri-
ima teisųjį dėl to, kad jis teisingas,
gaus teisingo užmokestį. ⁴² Ir kas
paduos bent taurę šalto vandens
atsigerti vienam šitų žmonelių dėl
to, kad jis yra mokinys – iš tiesų
sakau jums, – tasai nepraras savo
užmokesčio.“

Jonas Krikštytojas ir Jėzus
(Lk 7,18–28; 16,16)

11 Baigęs nurodymus dvylikai
mokinių, Jėzus iškeliavo
mokyti ir skelbti [Evangelijos] kituose
miestuose.

² Jonas, išgirdęs kalėjime apie
Kristaus darbus, nusiuntė savo mo-
kinius jo paklausti: ³ „Ar tu esi tas,
kuris turi ateiti, ar mums laukti ki-
to?“ ⁴ Jėzus atsakė: „Keliaukite ir
apsakykite Jonui, ką čia girdite ir
matote: ⁵ *aklieji praregi, raišieji vaikš-
čioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji
girdi, mirusieji prikeliamei, vargdie-
niams skelbiama geroji naujiena.*
⁶ Ir palaimintas, kas nepasipiktins
manimi.“

⁷ Jiems nueinant, Jėzus ėmė kal-
bėti minioms apie Joną: „Ko išėjote
į dykumą pažiūrėti? Ar vėjo lin-
guojamos nendrės? ⁸ Ar ko išėjote
pamatyti? Ar švelniais drabužiais
vilkinčio žmogaus? Švelniais drabu-
žiais vilkintys antai gyvena karaliaus
rūmuose. ⁹ Tai ko gi išėjote? Ar pa-
matyti pranašo? Taip, sakau jums,
ir daugiau negu pranašo! ¹⁰ Jis yra
tasai, apie kurį parašyta:

*Štai aš siunčiu pirma tavęs savo
pasiuntinį, / ir jis nuties tau kelią.*

¹¹ Iš tiesų sakau jums: tarp gimusių iš moterų nėra buvę didesnio už Joną Krikštytoją, bet ir mažiausias dangaus karalystėje didesnis už jį. ¹² Nuo Jono Krikštytojo dienų iki dabar dangaus karalystė jėga puolama, ir smarkieji ją sau grobia. ¹³ Visi pranašai ir Įstatymas pranašavo iki Jono, ¹⁴ ir jeigu norite priimti, tai jis yra tas Elisas, kuris turi ateiti. ¹⁵ Kas turi ausis, teklausio!

Jėzus apie savo kartą
(Lk 7,31-35)

¹⁶ Su kuo galėčiau palyginti šią kartą? Ji panaši į vaikus, kurie sėdi prekyvietėje ir šaukia savo draugams:

¹⁷ 'Mes jums grojome, o jūs nešokote. / Mes giedojome raudas, o jūs nerypavote...'

¹⁸ Buvo atėjęs Jonas, nevalgas ir negeriantis, tai jie kalbėjo: 'Jis demono apsestas.' ¹⁹ Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, tai jie sako: 'Štai rijūnas ir vyno gėrėjas, muitininkų ir nusidėjėlių bičiulis.' Ir vis dėlto išmintis pasiteisina savo darbais."

Vargas neatsiverčiantiems
(Lk 10,13-15)

²⁰ Tada Jėzus ėmė priekaištauti miestams, kuriuose buvo padaryta daugumas jo stebuklų, kad jie neat-sivertė: ²¹ „Vargas tau, Chorazine! Vargas tau, Betsaida! Jeigu Tyre ar Sidone būtų įvykę tokių stebuklų, kokie padaryti pas jus, jie seniai būtų atsivertę ir atgailoję su ašutine bei pelenuose. ²² Todėl sakau jums: Tyrui ir Sidonui bus lengviau teismo dieną negu jums! ²³ Ir tu, Kafarnaume,

negi būsi išaukštintas iki dangaus? / Tu nugarmėsi iki mirusiųjų pasaulio!

Jeigu Sodomoje būtų įvykę tokių stebuklų, kokių įvyko tavyje, ji stovėtų dar ir šiandien. ²⁴ Todėl sakau jums: Sodomos žemei bus lengviau teismo dieną negu tau."

Jėzaus misija
(Lk 10,21-22)

²⁵ Anuo metu Jėzus bylojo: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo iš-mintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams.

²⁶ Taip, Tėve, nes tau taip patiko. / ²⁷ Viskas man yra mano Tėvo atiduota; / ir niekas nepažįsta Sūnaus, tik Tėvas, / nei Tėvo niekas nepažįsta, tik Sūnus / ir kam Sūnus panorės apreikšti. / ²⁸ Ateikite pas mane visi, / kurie vargstate ir esate prislėgti; / aš jus atgaivinsiu! / ²⁹ Imkite ant savo pečių mano jungą ir mokykitės iš manęs, / nes aš romus ir nuolankios širdies, / ir jūs rasite savo sieloms atgaivą. / ³⁰ Mano jungas švelnus, / mano našta lengva."

Jėzus ir fariziejai
(Mk 2,23-28; Lk 6,1-5)

12 Anuo metu šabo dieną Jėzus ėjo per javų lauką. Jo mokiniai buvo išalkę, tad ėmė skintis varpų ir valgyti. ² Tai pamatę, fariziejai jam sakė: „Žiūrėk, tavo mokiniai daro, kas per šabą draudžiama.“ ³ Jis atsakė: „Ar neskaitėte, ką darė Dovydas ir jo palydovai, būdami alkani? ⁴ Kaip jie nuėjo į Dievo Namus ir valgė padėtinės duonos, nors nevalia buvo jos valgyti nei jam, nei jo

palydovams, o vien tik kunigams.

⁵ Arba gal neskaitėte Įstatyme, jog per šabą kunigai šventykloje pažeidžia šabo poilsį ir nenusikalsta?

⁶ Bet sakau jums: čia daugiau negu šventykla! ⁷ Jei būtumėte supratę, ką reiškia *aš noriu gailestingumo, o ne aukos*, nebūtumėte pasmerkę nekaltų.

⁸ Žmogaus Sūnus yra šabo Viešpats.“

⁹ Iš ten išėjęs, jis atėjo į jų sinagogą. ¹⁰ Čia buvo žmogus padžiūvusia ranka. Jie paklausė Jėzų (kad galėtų apkaltinti): „Ar leistina šabo dieną gydyti?“ ¹¹ Jis atsakė: „Kas iš jūsų, turėdamas vieną avi, jeigu ji per šabą įkris į duobę, nestvers jos ir neištrauks?!“ ¹² O kiek daug brangesnis už avį žmogus! Taigi leistina daryti gera šabo dieną.“ ¹³ Tuomet tarė žmogui: „Ištiesk ranką!“ Tas ištiesė, ir ji tapo sveika kaip ir antrąjį. ¹⁴ Išėję farizėjai susimokė Jėzų pražudyti.

Jėzus – išrinktasis

¹⁵ Tai žinodamas, Jėzus pasitraukė iš ten. Daugelis sekė paskui jį, ir jis visus gydė, ¹⁶ bet įspėdavo, kad jo negarsintų. ¹⁷ Taip turėjo išsipildyti pranašo Izaijo žodžiai:

¹⁸ *Štai mano išrinktasis tarnas, / mano mylimasis, kuriuo gėrisi mano siela. / Aš suteiksiu jam savo Dvasią, / ir jis skelbs tautoms teisingumą. /* ¹⁹ *Jis nesiginčys, nešauks, / ir negirdės niekas gatvėse jo balso. /* ²⁰ *Jis nenulauš palūžusios nendrės / ir neužgesins gruzdančio dagčio, / kol nenuves į pergalę teisingumo; /* ²¹ *o jo vardas teiks viltį tautoms.*

Jėzus ir Belzebulas

(Mt 9,32-34; Mk 3,23-30; 9,40;
Lk 11,14-23)

²² Kartą pas Jėzų buvo atvestas apsėstasis, kuris buvo aklas ir nebylys. Jėzus išgydė jį, tada šis prakalbo ir praregėjo.

²³ Ištisos minios netvėrė iš nuostabos ir klausinėjo: „Ar nebus šitas Dovydo Sūnus?!“ ²⁴ Tai išgirde, farizėjai sakė: „Jis išvaro demonus ne kitaip, kaip tik demonų valdovo Belzebulo galia.“ ²⁵ Žinodamas jų mintis, Jėzus tarė: „Kiekviena suskilusi karalystė bus nusiaubta, ir joks suskilęs miestas ar namas neišsilaišys.“ ²⁶ Tad jeigu šėtonas išvarinėtų šėtoną, irgi būtų savyje susiskaldęs. Kaipgi tuomet galėtų išsilaišyti jo karalystė? ²⁷ Jeigu jau aš išvarau demonus Belzebulo galia, tai kieno galia išvaro jūsų sekėjai?! Todėl jie bus jūsų teisėjai. ²⁸ Bet jeigu aš išvarau demonus Dievo Dvasios jėga, tai tikrai pas jus atejo Dievo karalystė.

²⁹ Argi gali kas nors įsilaužti į galiūno namus ir pasiglemžti jo turta, pirmiau nesurišęs galiūno?! Tik tada jis apiplės jo namus.

³⁰ Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas su manimi nerenka, tas barsto.

Nuodėmės Šventajai Dvasiai

(Mt 7,16-20; Lk 12,10; 6,43-45)

³¹ Sakau jums: kiekviena nuodėmė ir piktžodžiavimas bus žmonėms atleisti, bet piktžodžiavimas Dvasiai nebus atleistas. ³² Jei kas tartų žodį prieš Žmogaus Sūnų, tam bus atleis-

ta, o kas kalbėtų prieš Šventąją Dvasią, tam nebus atleista nei šiame, nei būsimajame gyvenime.

³³ Arba sakykite medį esant gerą ir jo vaisių gerą, arba sakykite medį esant netikusį ir jo vaisių blogą, nes medis pažįstamas iš vaisių.

³⁴ Angių išperos, kaip jūs galite kalbėti gera, būdami blogi?! Juk bur-na kalba tai, ko pertekusi širdis.

³⁵ Geras žmogus iš gero lobyno iškelia gera, o blogas iš blogo lobyno iškelia blogą. ³⁶ Todėl sakau jums: teismo dieną žmonės turės duoti apyskaitą už kiekvieną pasakytą tuščią žodį. ³⁷ Pagal savo žodžius būsi išteisintas ir pagal savo žodžius būsi pasmerktas.“

Jonos ženklas

(Mk 8,11–12; Lk 11,29–32)

³⁸ Tuomet kai kurie Rašto aiškin-tojai ir fariziejai ėmė reikalauti: „Mokytojau, mes norime, kad parodytum ženklą.“ ³⁹ Jis atsakė: „Pikta ir neištikima karta reikalauja ženklų, bet nebus jai duota kito ženklų, tik pranašo Jonos ženklas. ⁴⁰ Kaip Jona išbuvo tris dienas ir tris naktis jūrų pabaisos pilve, taip ir Žmogaus Sūnus išbus tris dienas ir tris naktis žemės širdyje. ⁴¹ Ninevės gyventojai teismo dieną kelsis drauge su šia karta ir ją pasmerks, nes jie atsi-vėrė, išgirdę Jonos pamokslus, o štai čia daugiau negu Jona. ⁴² Pietų šalies karalienė“ teismo dieną prisikels drauge su šia karta ir ją pasmerks, nes ji atkeliavo nuo žemės pakraščių klausytis Saliamono išminties, o štai čia daugiau negu Saliamonas.

Nelabojo sugrįžimas

(Lk 11,24–26)

⁴³ Netyroji dvasia, išėjusi iš žmogaus, klaidžioja bevandenėse vietose, ieškodama poilsio, ir neranda.

⁴⁴ Tada ji sako: „Grįšiu į savo namus, iš kur išėjau.“ Sugrįžusi randa juos tuščius, iššluotus ir išpuoštus. ⁴⁵ Tada eina, pasiima kitas septynias dvasias, dar piktesnes už save, ir įėjusios jos ten apsigyvena. Ir paskui tam žmogui darosi blogiau negu pirma. Taip atsitiks ir šiai piktai kartai.“

Jėzaus giminaičiai

(Mk 3,31–35; Lk 8,19–21)

⁴⁶ Jam tebekalbant minioms, štai jo motina ir broliai stovėjo lauke ir norėjo su juo pasimatyti. ⁴⁷ O kažkas jam pranešė: „Štai tavo motina ir broliai stovi lauke, nori su tavim pasikalbėti.“ ⁴⁸ Jis atsakė pranešusiam: „Kas gi mano motina ir kas mano broliai?“ ⁴⁹ Ir, ištisęs ranką į mokinčius, tarė: „Štai mano motina ir mano broliai!“ ⁵⁰ Kiekvienas, kas tik vykdė mano dangiškojo Tėvo valią, yra man ir brolis, ir sesuo, ir motina.“

13 Vieną dieną, išėjęs iš namų, Jėzus sėdėjo ant ežero kranto. ² Prie jo susirinko didžiulė minia; todėl jis įlipo į valtį ir atsisėdo, o visi žmonės stovėjo pakranteje. ³ Ir jis daug jiems kalbėjo palyginimais.

Palyginimas apie sėją

(Mk 4,1–9; Lk 8,4–8)

Jis sakė: „Štai sėjėjas išsirengė sėti. ⁴ Jam besėjant, vieni grūdai

nukrito prie kelio, ir atskridę paukščiai juos sulesė. ⁵ Kiti nukrito ant uolų, kur buvo nedaug žemės. Jie greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksniu. ⁶ Saulei patekęs, daigai nuvyto ir, neturėdami šaknų, sudžiūvo. ⁷ Kiti krito tarp erškečių. Erškečiai išaugo ir nusmelkė juos. ⁸ Dar kiti nukrito į gerą žemę ir davė derlių: vieni – šimteriopą grūdą, kiti – šešiasdešimteriopą, dar kiti – trisdešimteriopą. ⁹ Kas turi ausis, teklauso!“

Palyginimų tikslas

(Mk 4,10–12. 25; Lk 8,9–10. 18)

¹⁰ Priėję mokiniai paklausė: „Kodėl jiems kalbi palyginimais?“

¹¹ Jėzus atsakė: „Jums duota pažinti dangaus karalystės slėpinius, o jiems neduota. ¹² Mat kas turi, tam bus duota, ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis turi. ¹³ Aš jiems kalbu palyginimais dėl to, kad jie žiūrėdami nemato, klausydami negirdi ir nesupranta. ¹⁴ Jiems pildosi Izaijo pranašystės žodžiai:

Girdėti girdėsite, bet nesuprasite, / žiūrėti žiūrėsite, bet nematysite. /

¹⁵ Šitos tautos širdis aptuko. / Jie prastai girdėjo ausimis ir užmerkė akis, / kad kartais nepamatytų akimis, / neišgirstų ausimis, nesuprastų širdimi / ir neatsiverstų, ir aš jų nepagydyčiau.

¹⁶ Todėl palaimintos jūsų akys, nes mato, ir jūsų ausys, nes girdi. ¹⁷ Iš tiesų sakau jums: daugel pranašų ir teisiųjų troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo.

Palyginimo aiškinimas

(Mk 4,13–20; Lk 8,11–15)

¹⁸ O jūs dabar pasiklausykite palyginimo apie sėją. ¹⁹ Pas kiekvieną, kuris girdi žodį apie karalystę ir nesupranta, ateina piktasis ir išplėšia, kas buvo pasėta širdyje. Tai ir yra pasėlys prie kelio. ²⁰ Pasėlys ant uolų – tai tasai, kuris, girdėdamas žodį, tuojau su džiaugsmu jį priima. ²¹ Tačiau jis be šaknų, nepastovus žmogus. Ištikus kokiai negandai ar persekiojimui dėl žodžio, jis greit atkrinta. ²² Pasėlys tarp erškečių – tai tas, kuris klauso žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas. ²³ Pasėlys geroje žemėje – tasai, kuris girdi ir supranta žodį; tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą.“

Palyginimas apie rauges

(Jn 15,6; Mt 3,12)

²⁴ Jis pateikė jiems kitą palyginimą: „Dangaus karalystė panaši į žmogų, kuris pasėjo savo dirvoje gerą sėklą. ²⁵ Žmonėms bemiegant, atėjo jo priešas, pasėjo kviečiuose raugių ir nuėjo sau. ²⁶ Kai želmuo paūgėjo ir išplaukėjo, pasirodė ir raugės. ²⁷ Šeimininko tarnai atėjo ir klausė: ‘Šeimininke, argi ne gera sėklą pasėjai savo lauke? Iš kurgi atsirado raugių?’ ²⁸ Jis atsakė: ‘Tai padarė mano priešas.’ Tarnai pasisiūlė: ‘Jei nori, mes eisime ir jas išravėsime.’ ²⁹ Jis atsakė: ‘Ne, kad kartais ravėdami rauges, neišrautumėte su jomis ir kviečių. ³⁰ Palikite abejus augti iki pjūties. Pjūties metu aš pasakysiu pjovėjams: ‘Pir-

miau išrinkite rauges ir suriškite į pėdelius sudeginti, o kviečius sukraukite į mano kluoną.“

Garstyčios grūdelis ir raugas

(Mk 4,30–34; Lk 13,18–21)

³¹ Jėzus pateikė jiems dar vieną palyginimą: „Dangaus karalystė panaši į garstyčios grūdėlį, kurį žmogus ėmė ir pasėjo savo dirvoje.

³² Nors jis mažiausias iš visų sėklų, bet užaugęs esti didesnis už daržoves ir pavirsta medeliu; net padangių sparnuočiai atskrenda ir susisuka lizdus jo šakose.“

³³ Jis pasakė ir dar kitą palyginimą: „Dangaus karalystė panaši į raugą, kurį moteris ėmė įmaišė trijuose saikuose“ miltų, ir nuo jo viskas įrūgo.“

³⁴ Visa tai Jėzus kalbėjo minioms palyginimais, ir be palyginimų jis jiems nekalbėjo. ³⁵ Išsipildė, kas buvo per pranašą pasakyta:

Aš atversiu savo burną palyginimais, / išpasakosiu nuo pasaulio sukūrimo paslėptus dalykus.

Palyginimo apie rauges aiškinimas

(Apr 14,15–16; 21,8)

³⁶ Paleidęs minias, Jėzus keliavo namo. Prie jo priėjo mokiniai ir prašė: „Išaiškink mums palyginimą apie rauges dirvoje.“ ³⁷ Jis atsiliepė: „Sėjantysis gerą sėklą yra Žmogaus Sūnus. ³⁸ Dirva – tai pasaulis. Gera sėkla – karalystės vaikai, o raugės – piktojo vaikai. ³⁹ Jas pasėjęs priešas – velnias. Pjūtis – tai pasaulio pabaiga, o pjovėjai – angelai.

⁴⁰ Taigi kaip surenkamos ir sudeginamos raugės, taip bus ir pasaulio pabaigoje. ⁴¹ Žmogaus Sūnus išsiųs savo angelus, tie išrankios iš jo karalystės visus papiktintuosius bei nedorelius ⁴² ir imes juos į žioruojančią krosnį. Ten bus verksmas ir dantų griežimas. ⁴³ Tuomet teisieji spindės kaip saulė savo Tėvo karalystėje. Kas turi ausis, teklauso!

Paslėptas lobis; brangus perlas; tinklas

⁴⁴ Dangaus karalystė panaši į dirvoje paslėptą lobį. Atradęs jį, žmogus niekam nesako; iš to džiaugsmo eina, parduoda visa, ką turi, ir perkasi tą dirvą.

⁴⁵ Dangaus karalystė dar panaši į pirklių, ieškančių gražių perlų.

⁴⁶ Atradęs vieną brangų perlą, jis eina, parduoda visa, ką turi, ir nusiperka jį.

⁴⁷ Dangaus karalystė dar panaši į ežeran metamą tinklą, užgriebiantį įvairiausių žuvų. ⁴⁸ Kai prisipildo, jis išvelkamas į krantą, susėdama ir gerosios surenkamos į indus, o netikusios išmetamos. ⁴⁹ Taip bus ir pasaulio pabaigoje: išeis angelai, išrankios bloguosius iš gerųjų ⁵⁰ ir imes juos į žioruojančią krosnį. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.

⁵¹ Ar supratote visa tai?“ Jie jam sako: „Taip.“ ⁵² Tuomet jis tarė: „Todėl kiekvienas Rašto aiškintojas, tapęs dangaus karalystės mokiniu, panašus į šeimininką, kuris iškelia iš savo lobyno naujų ir senų daiktų.“

Apsilankymas Nazarete
(Mk 6,1–6; Lk 4,16–24; Jn 4,44)

⁵³ Baigęs sakyti tuos palyginimus, Jėzus iškeliavo iš tenai. ⁵⁴ Jis parėjo į savo tėviškę ir ėmė mokyti žmones sinagogoje, o jie stebėjosi ir klausinėjo: „Iš kur šitam tokia išmintis ir stebuklinga galybė? ⁵⁵ Argi jis ne dailidės sūnus?! Argi jo motina nesivadina Marija, o Jokūbas, Juozapas, Simonas ir Judas argi ne jo broliai? ⁵⁶ Ir jo seserys – argi jos ne visos gyvena pas mus? Iš kur jam visa tai?“ Ir jie ėmė piktintis juo. ⁵⁷ O Jėzus jiems atsakė: „Niekur pranašas nebūna be pagarbos, nebent savo tėviškėje ir savo namuose.“ ⁵⁸ Dėl jų netikėjimo jis ten nedarė tiek daug stebuklų.

Jono Krikštytojo mirtis
(Mk 6,14–29; Lk 9,7–9)

14 Anuo metu gandas apie Jėzų pasiekė tetracho Erodo ausis, ² ir jis savo tarnams pasakė: „Tai Jonas Krikštytojas! Jis prisikėlė iš numirusių, ir todėl jame veikia stebuklingos galios.“

³ Mat Erodas buvo įsakęs suimti Joną, sukaustyti ir įmesti į kalėjimą dėl savo brolio Pilypo žmonos Erodidos. ⁴ Jonas mat jam sakė: „Tau nevalia jos turėti.“ ⁵ Taigi Erodas norėjo nužudyti Joną, bet bijojo liaudies, kuri laikė jį pranašu.

⁶ Erodo gimimo dieną Erodidos dukterė šoko svečiams ir taip patiko Erodui, ⁷ kad jis prisiektinai pažadėjo duoti jai, ko tik prašysianti. ⁸ O ši, savo motinos primokyta, tarė: „Duok man čia dubenyje Jono Krikštytojo galvą.“ ⁹ Karalius nuliūdo, bet dėl priesaikos ir dėl svečių liepė duoti.

¹⁰ Jis pasiuntė [budelį], kad nukirstų kalėjime Jonui galvą. ¹¹ Galva buvo atnešta dubenyje ir įteikta mergaitei, kuri ją nunešė motinai. ¹² Jono mokiniai atėję pasiėmė kūną, palaidojo ir davė žinią Jėzui.

Pirmasis duonos padauginimas
(Mk 6,31–44; Lk 9,10–17; Jn 6,1–13)

¹³ Tai išgirdęs, Jėzus laiveliu nuplaukė į dykvieta, į vienumą. Minios sužinojo ir iš miestų pėsčiomis nuskakė paskui. ¹⁴ Kai išlipo į krantą ir pamatė daugybę žmonių, Jėzui pagailo jų, ir jis išgydė jų ligonius. ¹⁵ Atėjus vakarui, prisiartino mokiniai ir tarė: „Vietovė tuščia, ir jau velus metas. Atleisk žmones, kad, nuėję į kaimus, nusipirktų maisto.“ ¹⁶ Jėzus atsakė: „Nėra reikalo jiems iš čia eiti. Jūs duokite jiems valgyti.“ ¹⁷ Jie atsiliepė: „Mes čia teturime penkis kepalikus duonos ir dvi žuvis.“ ¹⁸ Jėzus tarė: „Atneškite man juos.“ ¹⁹ Ir, liepęs miniai susėsti ant žolės, jis paėmė penkis kepalikus ir dvi žuvis, pažvelgė į dangų, palaimino, laužė ir davė mokiniams, o tie dalijo žmonėms. ²⁰ Visi valgė ir pasisotino. Ir pririnko nulikusią gabaliukų dvylika pilnų pinių. ²¹ O valgytojų buvo apie penkis tūkstančius vyrų, be moterų ir vaikų.

Jėzus eina vandeniu
(Mk 6,45–52; Jn 6,16–21)

²² Tuoju pat Jėzus prispyrė mokinius sėsti į valtį ir pirma jo irtis į kitą krantą, kol jis atleisias minią. ²³ Atleidęs minią, jis užkopė nuošaliai į kalną melstis. Ir, atėjus vakarui, jis buvo ten vienas.

²⁴ Tuo tarpu valtis jau toli toli nuplaukė nuo kranto, blaškoma bangu,

nes pūtė priešingas vėjas. ²⁵ Ketvirtos nakties sargybos metu Jėzus atėjo pas juos, žengdamas ežero paviršiumi.

²⁶ Pamatę jį, einantį ežero paviršiumi, mokiniai nusigando ir, manydami, jog tai šmėkla, iš baimės ėmė šaukti. ²⁷ Jėzus tuojau juos prakalbino: „Nenusiminkite! Tai aš. Nebijokite!“ ²⁸ Petras atsiliepė: „Viešpatie, jei čia tu, liepk man ateiti pas tave vandeniui.“ ²⁹ Jis atsakė: „Eik!“ Petras, išlipęs iš valtys, ėmė eiti vandens paviršiumi ir nuėjo prie Jėzaus.

³⁰ Bet, pamatęs vėjo smarkumą, jis nusigando ir, pradėjęs skęsti, sušuko: „Viešpatie, gelbėk mane!“ ³¹ Tuojau ištiesęs ranką, Jėzus sugriebė jį ir tarė: „Silpnatiki, ko suabejojai?“

³² Jiems įlipus į valtį, vėjas nurimo.

³³ Tie, kurie buvo valtyje, pagarbino jį, sakydami: „Tikrai tu Dievo Sūnus!“ ³⁴ Perplaukę jie išlipo į krantą Genezarete.

Išgydymai Genezarete (Mk 6,53–56)

³⁵ Pažinę Jėzų, tos vietos gyventojai išgarsino jį visoje apylinkėje. Žmonės sugabeno pas jį visus sergančius.

³⁶ Jie prašė jį leisti palytėti nors apsiausto apvadą. Ir kas tik palietė, pasveiko.

Ginčas dėl papročių (Mk 7,1–13)

15 Kartą prie Jėzaus prisiartinę Rašto aiškintojų ir fariziejų iš Jeruzalės ir paklausė: ² „Kodėl tavo mokiniai laužo prosenių paprotį? Jie prieš valgį nesimazgoja rankų.“ ³ Jis atsakė: „O kodėl jūs

laužote Dievo įsakymą dėl savojo papročio?!“ ⁴ Juk Dievas yra įsakęs: *Gerbk savo tėvą ir motiną!* – ir: *Kas keiktų tėvą ar motiną, mirte tenu-miršta!* ⁵ O jūs sakote: „Kas pasakė tėvui ar motinai: „Tebūnie dovana šventyklai, kuo turėčiau tave sušelp-ti,“ –“ ⁶ tas gali nepagerbti tėvo ir motinos.“ Taip jūs niekais verčiate Dievo paliepimą dėl savojo papročio. ⁷ Veidmainiai! Gerai apie jus pranašavo Izaijas:

Ši tauta šlovina mane lūpomis, / bet jos širdis toli nuo manęs. / Veltui jie mane garbina, / mokydami žmonių išgalvotų priesakų.“

Tikrasis švarumas
(Mk 7,14–23; Lk 6,39)

¹⁰ Paskui, sušaukęs minią, jis kalbėjo: „Klausykite ir supraskite!“ ¹¹ Ne kas patenka į burną, suteršia žmogų, bet kas išeina iš burnos, tai suteršia žmogų.“

¹² Tuomet prieję mokiniai pranešė: „Ar žinai, kad fariziejai pasipiktino, išgirdę tuos žodžius?“ ¹³ Jis atsakė: „Kiekvienas augalas, kurio neso-dino mano dangiškasis Tėvas, bus išrautas.“ ¹⁴ Palikite juos; jie – akli aklujų vadovai. O jeigu aklas akla-ves, abu į duobę įkris.“

¹⁵ Petras paprašė: „Išaiškink mums palyginimą.“ ¹⁶ Jėzus atsakė: „Ar ir jūs vis dar esate be nuovokos?!“ ¹⁷ Argi nesuprantate, kad visa, kas patenka į burną, eina į pilvą ir išmetama laukan? ¹⁸ O kas išeina iš burnos, eina iš širdies, ir tai suteršia žmogų. ¹⁹ Iš širdies išeina pikti sumanymai, žmogžudys-tės, svetimavimai, ištvirtavimai,

vagystės, melagingi liudijimai, šmeižtai. ²⁰ Šie dalykai suteršia žmogų, o valgymas nemazgotomis rankomis žmogaus nesuteršia.“

Kanaanietės išgydymas
(Mk 7,24–30)

²¹ Iš ten išėjęs, Jėzus pasitraukė į Tyro ir Sidono sritį. ²² Ir štai iš ano krašto atėjo viena moteris kanaanietė ir šaukė: „Pasigailėk manęs, Viešpatie, Dovydo Sūnau! Mano dukterį baisiai kankina demonas!“ ²³ Bet Jėzus neatsiliepė. Tuomet priėjo mokiniai ir ėmė jį prašyti: „Išklausyk ją, nes ji sekioja iš paskos šaukdama!“ ²⁴ Jėzus tarė: „Aš esu siųstas tik pas pražuvusias Izraelio namų avis.“ ²⁵ Tada moteris pribėgusi puolė ant žemės, maldaudama: „Viešpatie, padėk man!“ ²⁶ Jis atsakė: „Nedera imti vaikų duoną ir mesti šunųčiems.“ ²⁷ O ji sako: „Taip, Viešpatie, bet ir šunųčiai ėda trupinius, nukritusius nuo šeimininko stalo.“ ²⁸ Tuomet Jėzus tarė jai: „O moterie, didis tavo tikėjimas! Tebūnie tau, kaip prašai.“ Ir tą pačią valandą jos duktė pasveiko.

Antrasis duonos padauginimas
(Mk 8,1–10; Mt 14,13–21)

²⁹ Iš ten išėjęs, Jėzus atvyko prie Galilėjos ežero. Jis užkopė ant kalno ir atsisėdo. ³⁰ Prie jo susirinko didžiulė minia, kuri atsigabeno su savimi raišų, luošų, aklių, nebylių ir daugel kitokių. Žmonės suguldė juos prie Jėzaus kojų, o jis išgydė juos. ³¹ Minia stebėjosi, matydama nebylius kalbančius, luošius pasveikstančius, raišius tiesiai vaikščiojančius ir akuosius

reginčius. Ir garbino žmonės Izraelio Dievą.

³² Susišaukęs mokinius, Jėzus tarė: „Gaila man minios, nes jau tris dienas žmonės pasilieka su manimi ir neturi ko valgyti. Aš nenoriu paleisti jų alkanų, kad nenusilptų kelyje.“ ³³ Mokiniai jam atsakė: „Iš kur mums imti dykumoje tiek duonos, kad galėtume pasotinti šitokią minią?“

³⁴ Jėzus paklausė: „Kiek turite duonos?“ Jie atsakė: „Septynis kepalikus ir kelias žuvelės.“ ³⁵ Jis liepė žmonėms susėsti ant žemės. ³⁶ Tada paėmė septynis duonos kepalikus ir žuvis, padėkojo, laužė ir davė mokiniams, o mokiniai žmonėms. ³⁷ Visi valgė ir pasisotino. Ir pririnko nuliusių gabaliukų septynis pilnus krepšius. ³⁸ O valgytojų buvo apie keturis tūkstančius vyrų, be moterų ir vaikų. ³⁹ Paleidęs minią, jis sėdo į valtį ir nuplaukė į Magadano paribį.

Ženklo reikalavimas

(Mt 12,38–39; Mk 8,11–13; Lk 11,16. 29; 12,54–56)

16 Čia pas jį atėjo fariziejų ir sadukiejų jo mėginti. Jie prašė parodyti jiems ženklą iš dangaus. ² Jis atsakė:

„Atėjus vakarui, jūs sakote: ‘Bus giedra, nes dangus raudonas’ – ³ ir rytmetį: ‘Šiandien bus lietaus, nes rausta apniukęs dangus.’ Taigi jūs mokate aiškinti dangaus veidą, o laiko ženklų – ne. ⁴ Pikta ir neištikima giminė reikalauja ženklo, tačiau jai nebus duota kitokio ženklo, kaip tik Jonos ženklas.“ Ir, palikęs juos, nuėjo šalin.

Fariziejų ir sadukiejų raugas
(Mk 8,14-21; Lk 12,1)

⁵ Keldamiesi kitapus ežero, mokiniai buvo užmiršę pasiimti duonos. ⁶ Jėzus jiems tarė: „Žiūrėkite, saugokitės fariziejų ir sadukiejų raugo.“ ⁷ O jie svarstė: „Tai todėl, kad nepasiėmėme duonos.“ ⁸ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Mažatikiai! Kam tariatės neturį duonos? ⁹ Argi dar neįgijote išmonės? Ar neprisimenate penkių duonos kepalėlių penkiems tūkstančiams vyrų ir kiek pintinių pririnkote likučių?! ¹⁰ Arba septynių duonos kepalėlių keturiems tūkstančiams ir kiek krepšių pririnkote likučių?! ¹¹ Tad kaip nesusivokiate, jog kalbėjau jums ne apie duoną. Fariziejų ir sadukiejų raugo saugokitės!“ ¹² Tuomet jie suprato, kad jis buvo liepęs saugotis ne duonos raugo, bet fariziejų ir sadukiejų mokslo.

Jėzaus dievystės išpažinimas
(Mk 8,27-30; Lk 9,18-21; Mt 18,18)

¹³ Atėjęs į Pilypo Cezarėjos apylinkes, Jėzus paklausė mokinius: „Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų?“ ¹⁴ Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, kiti Jeremiju ar dar kuriuo iš pranašų.“ ¹⁵ Jis vėl paklausė: „O kuo jūs mane laikote?“ ¹⁶ Tada Simonas Petras atsakė: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!“ ¹⁷ Jėzus jam tarė: „Palaimintas tu, Simonai, Jonas sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje. ¹⁸ Ir aš tau sakau: tu esi Petras^b – [uola]; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės. ¹⁹ Tau duosiu

dangaus karalystės raktus; ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką atriši žemėje, bus atrišta ir danguje.“ ²⁰ Tuomet jis griežtai įsakė savo mokiniams niekam neskelbti, kad jis yra Mesijas.

Jėzus apie savo mirtį
(Mk 8,31-33; Lk 9,22)

²¹ Nuo to meto Jėzus pradėjo aiškinti savo mokiniams turįs eiti į Jeruzalę ir daug iškentėti nuo seniūnų, aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų, būti nužudytas ir trečią dieną prisikelti. ²² Tada Petras, pasivadinęs jį į šalį, ėmė drausti: „Nieku gyvu, Viešpatie, tau neturi taip atsitikti!“ ²³ O jis atsisukęs subarė Petrą: „Eik šalin, šėtone! Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis.“

Sekimas Jėzumi
(Mk 8,34-9,1; Lk 9,23-27; 14,27; 17,33; Jn 12,25-26)

²⁴ Tuomet Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tepasima savo kryžių ir teseka manimi. ²⁵ Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudo gyvybę dėl manęs, tas ją atras. ²⁶ Kokia gi žmogui nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo gyvybei?! Arba kuo žmogus galėtų išsipirkti savo gyvybę? ²⁷ Juk Žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo šlovėje su savo angelais, ir tuomet jis atlygins kiekvienam pagal jo darbus. ²⁸ Iš tiesų sakau jums: kai kurie iš čia stovinčių neragaus mirties, kol pamatys

16,17a Jn 1,42; 21,15. 16. 17 – Jono. 16,18b Gr. „uola“. 16,25c Gr. psychē – „gyvybė, siela“.

Žmogaus Sūnų, ateinantį su savo karalyste.“

Jėzaus atsimainymas

(Mk 9,2–8; Lk 9,28–36; 2 Pt 1,16–18)

17 Po šešių dienų Jėzus pasimė su savimi Petra, Jokūbą ir jo brolių Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno. ²Ten jis atsimainė jų akivaizdoje. Jo veidas sužibo kaip saulė, o drabužiai tapo balti kaip šviesa. ³Ir štai jiems pasirodė Mozė ir Elijas, kurie kalbėjosi su juo. ⁴Tuomet Petras ir sako Jėzui: „Viešpatie, gera mums čia būti! Jei nori, aš padarysiu čia tris palapines: vieną tau, kitą Mozei, trečią Elijui.“ ⁵Dar jam tebekalbant, štai skaistus debesies apsiautė juos, ir štai balsas iš debesies prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi. Klausykite jo!“ ⁶Tai išgirdę, mokiniai parpuolė kniūbsti, labai išsigandę. ⁷Bet Jėzus priėjo, palietė juos ir tarė: „Kelkitės, nebijokite!“ ⁸Pakėlę akis, jie nieko daugiau nebematė, tik vieną Jėzų.

Antrasis Elijas

(Mk 9,9–13)

⁹Besileidžiant nuo kalno, Jėzus jiems įsakė: „Niekam nepasakokite apie regėjimą, kol Žmogaus Sūnus prisikels iš numirusių.“ ¹⁰Tada jo mokiniai paklausė: „Kodėl Rašto aiškintojai sako, jog pirmiau turįs ateiti Elijas?“ ¹¹Jis atsakė: „Tiesa, Elijas turi ateiti ir viską atitaisyti.“ ¹²Bet aš jums sakau, kad Elijas jau buvo atėjęs, ir jie jo nepažino, bet padarė

su juo, ką norėjo. Taip nuo jų turės kentėti ir Žmogaus Sūnus.“ ¹³Tuomet mokiniai suprato jį kalbėjus apie Joną Krikštytoją.

Berniuko išgydymas

(Mk 9,14–29; 11,22–23; Lk 9,37–43; 17,6)

¹⁴Jiems atėjus prie minios, priartino vienas vyras, puolė prieš Jėzų ant kelių ¹⁵ir maldavo: „Viešpatie, pasigailėk mano sūnaus! Jis per miegus vaikščioja ir labai kančiasi. Neretai jis įpuola į ugnį arba į vandenį.“ ¹⁶Aš atvedžiau jį pas tavo mokinius, bet jie neįstengė išgydyti.“ ¹⁷Tada Jėzus atsakė: „O netikinti ir sugedusi gimine! Iki kol man reikės su jumis būti! Kiek ilgai jus kęsti? Atveskite jį čia, pas mane.“ ¹⁸Jėzus sudraudė demoną, jisai išėjo, ir tą pačią akimirką berniukas pasveiko.

¹⁹Likę vieni, mokiniai priėjo prie Jėzaus ir paklausė: „Dėl ko mes negalėjome jo išvaryti?“ Jis atsakė: ²⁰„Dėl silpno tikėjimo. Iš tiesų sakau jums: jei turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios grūdėlį, jūs tartumėte šitam kalnui: 'Persikelk iš čia į tenai' – ir jis persikeltų. Jums nebūtų nieko negalimo“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mk 9,30–32; Lk 9,44–45)

²²Tebebūdamas su mokiniiais Galilėjoje, Jėzus jiems pasakė: „Žmogaus Sūnus bus atiduotas į žmonių rankas, ²³ir jie nužudys jį, o trečią dieną jis prisikels.“ Tada jie labai nuliūdo.

^{17,20a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 21: „O šita veislė kitaip neišvaroma, kaip tik malda ir pasninku.“

Šventyklos mokestis

²⁴ Atėjus jiems į Kafarnaumą, prie Petro priėjo didrachmų rinkėjai ir paklausė: „Ar jūsų mokytojas nemo-ka didrachmos?“ ²⁵ Jis atsakė: „Taip!“ Kai parėjo į namus, Jėzus pirmas jį prakalbino: „Kaip manai, Simonai? Iš ko žemės karaliai ima muitą ar mokestį: iš savo vaikų ar iš svetimųjų?“ ²⁶ Jis atsakė: „Iš svetimųjų.“ Jėzus jam tarė: „Taigi vaikai laisvi.“ ²⁷ Tačiau, kad jų nepiktintume, nueik prie ežero, užmesk meškerę, paimk pirmą užkibusią žuvį; ją prażiodęs, rasi staterą. Paimk jį ir atiduok jiems už mane ir už save.“

Kas didžiausias?

(Mk 9,33–36; 10,15; Lk 9,46–47; 18,17;
Jn 3,5)

18 Aną valandą prie Jėzaus prisiartino mokiniai ir paklausė: „Kas gi didžiausias dangaus karalystėje?“ ² Pasišaukęs vaikutį, Jėzus pastatė tarp jų ³ ir tarė: „Iš tiesų sakau jums: jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę.“ ⁴ Taigi kas pasidarys mažas, kaip šis vaikelis, tas bus didžiausias dangaus karalystėje.

Papiktinimai

(Mt 5,29–30; 10,40; Mk 9,37–47;
Lk 17,1–2)

⁵ Kas priima tokį vaikelį dėl manęs, tas mane priima. ⁶ O kas papiktintų vieną iš šitų mažutėlių, kurie mane tiki, tam būtų geriau, kad asilo sukamų girnų akmuo būtų užkabintas jam ant kaklo ir jis bū-

tų paskandintas jūros gelmėje. ⁷ Vargas pasauliui dėl papiktinimų! Papiktinimai neišvengiami, bet vargas tam žmogui, per kurį papiktinimas ateina.

⁸ Jei tavo ranka ar koja gundo tave nusidėti, nukirsk ją ir mesk šalin. Geriau tau sužalotam ar raišam įeiti į gyvenimą, negu su abiem rankom ar abiem kojom būti įmestam į amžiną ugnį. ⁹ Ir jeigu tavo akis gundo tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin. Tau geriau vienakiui įeiti į gyvenimą, negu su abiem akim būti įmestam į pragaro ugnį.

¹⁰ Žiūrėkite, kad nepaniekintumėte nė vieno iš šitų mažutėlių, nes, sakau jums, jų angelai danguje visuomet regi mano dangiškojo Tėvo veidą^a.

Paklydusi avis

(Lk 15,3–7)

¹² Kaip jums atrodo: jeigu kas turėtų šimtą avių ir viena nuklystų, argi jis nepalikėtų devyniasdešimt devynių kalnuose ir neitų ieškoti nuklydusios? ¹³ Ir jei surastų – iš tiesų sakau jums, – jis džiaugtųsi dėl jos labiau negu dėl devyniasdešimt devynių, kurios nebuvo paklydusios. ¹⁴ Taip ir jūsų dangiškasis Tėvas nenori, kad prażūtų bent vienas šitų mažutėlių.

Bažnyčios drausmė

(Lk 17,3)

¹⁵ Jei tavo brolis tau nusikalstų, eik ir bark jį prie keturių akių. Jeigu jis paklausys, tu laimėjai savo brolių. ¹⁶ O jei nepaklausytų, pasiimk su

^{18,10a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 11: „Žmogaus Sūnus atėjo gelbėti, kas buvo prażuvę.“

savimi dar vieną ar du, kad *visa byla remtųsi dviejų ar trijų liudytojų parodymais*.¹⁷ Jeigu jis ir jų nepaklaustų, pranešk Bažnyčiai. O jei nepaklus nė Bažnyčiai, tebūnie jis tau kaip pagonis ir muitininkas.

¹⁸ Iš tiesų sakau jums: ką tik jūs surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atrišite žemėje, bus atrišta ir danguje.

Bendra malda

(Jn 15,7. 16)

¹⁹ Ir dar sakau jums: jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks.²⁰ Kur du ar trys susirinkę savo vardu, ten ir aš esu tarp jų.“

Atlaidumas

(Lk 17,4; Mt 6,12)

²¹ Tuomet priėjo Petras ir paklausė: „Viešpatie, kiek kartų turiu atleisti savo broliui, kai jis man nusikalsta? Ar iki septynių kartų?“

²² Jėzus jam atsakė: „Aš nesakau tau – iki septynių, bet iki septyniasdešimt septynių kartų.“

Beširdis tarnas

²³ Todėl dangaus karalystė panaši į karalių, kuris sumanė atsiskaičyti su savo tarnais.²⁴ Jam pradėjus apyskaitą, atvedė pas jį vieną, kuris buvo jam skolingas dešimt tūkstančių talentų.²⁵ Kadangi šis neturėjo iš ko gražinti, valdovas įsakė paroduoti jį kartu su žmona ir vaikais bei su visa nuosavybe, kad būtų sumokėta.²⁶ Tuomet, puolęs jam po kojų, tarnas maldavo: „Turėk man kantry-

bės! Aš viską atiduosiu.“²⁷ Pasigailėjęs ano tarno, valdovas paleido jį ir dovanojo skolą.²⁸ Vos išėjęs, tas tarnas susitiko vieną savo tarnybos draugą, kuris buvo jam skolingas šimtą denarų, ir nutvėręs smaugė jį, sakydamas: „Atiduok skolą!“²⁹ Puolęs ant kelių, draugas maldavo: „Turėk man kantrybės! Aš tau viską atiduosiu.“³⁰ Bet tas nesutiko, ėmė ir įmės-dino jį į kalėjimą, iki atiduos skolą.³¹ Matydami, kas nutiko, kiti tarnai labai nuliūdo. Jie nuėjo ir papasakojo valdovui, kas buvo įvykę.³² Tuomet, pasišaukęs jį, valdovas tarė: „Nedorasis tarne, visą aną skolą aš tau dovanojau nes mane maldavai.“³³ Argi nereikėjo ir tau pasigailėti savo draugo, kaip aš pasigailėjau tavęs?!“³⁴ Užsirūstinęs valdovas atidavė jį budeliams, iki atiduos visą skolą.³⁵ Taip ir mano dangiškasis Tėvas padarys jums, jeigu kiekvienas iš tikros širdies neatleisite savo broliui.“

Santuoka ir skyrybos

(Mk 10,1–12; Lk 16,18)

19 Pabaigęs šias kalbas, Jėzus pasitraukė iš Galilėjos ir atėjo į Judėjos sritį, Užjordanėje.² Pas-kui jį sekė gausūs žmonių būriai. Jis ten juos gydė.

³ Tuomet pas jį atėjo fariziejų. Spėsdami pinkles, jie paklausė: „Ar galima vyrui dėl kokios nors priežasties atleisti žmoną?“⁴ Jis atsakė: „Argi neskaitėte, jog Kūrėjas iš pradžių *sutvėrė žmones kaip vyrą ir moterį*“⁵ ir pasakė: *Todėl vyras paliks tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu*.“⁶ Taigi jie – jau nebe du, o vienas kūnas. Ka tad Dievas sujungė, žmogus tene-

perskiria.“ ⁷ Tada jie klausė: „O kodėl Mozė liepė *duoti skyrybų raštą, atleidžiant žmoną*?“ ⁸ Jis atsakė: „Mozė leido jums atleisti savo žmonas dėl jūsų širdies kietumo. Bet pradžioje taip nebuvo.“ ⁹ Taigi aš jums sakau: kas atleidžia žmoną – jei ne dėl ištvirtavimo – ir veda kitą, svetima.“

Atsisakę tuoktis

(1 Kor 7,1–7. 32–35)

¹⁰ Tuomet mokiniai sakė: „Jei tokie vyro ir žmonos reikalai, tai neverta vesti.“ ¹¹ Jėzus atsakė: „Ne visi išmano tuos žodžius, o tik tie, kuriems duota išmanyti.“ ¹² Juk yra eunuchų, kurie gimė tokie iš motinos iščių. Yra eunuchų, kuriuos tokius padarė žmonės. Ir yra eunuchų, kurie patys save tokius padarė dėl dangaus karalystės. Kas pajėgia išmanyti, teišmano.“

Jėzus ir vaikai

(Mk 10,13–16; Lk 18,15–17; 9,47)

¹³ Anuomet atvesta pas jį vaikų, kad uždėtų rankas ant jų ir pasimelstų. Mokiniai draudė. ¹⁴ Bet Jėzus tarė: „Leiskite mažutėlius ir nedrauskite jiems ateiti pas mane, nes tokių yra dangaus karalystė.“ ¹⁵ Ir, uždėjęs ant jų rankas, jis keliavo toliau.

Turtas ir išganymas

(Mk 10,17–31; Lk 18,18–30; 10,25–28; 22,30; 13,30)

¹⁶ Štai vienas jaunuolis prisitartino prie Jėzaus ir paklausė: „Mokytojaui,

ką gera turiu daryti, kad įgyčiau amžinąjį gyvenimą?“ ¹⁷ Jis atsakė: „Kam manęs klausiti apie gera? Vienas tėra Gerasis! O jei nori įeiti į gyvenimą, laikykis įsakymų.“ ¹⁸ Tas paklausė: „Kokių?“ Jėzus atsakė: „*Nežudyk, nesvetimauk, nevok, melagingai neliudyk*; ¹⁹ *gerbk savo tėvą ir motiną; mylėk savo artimą kaip save patį*.“

²⁰ Jaunuolis tarė: „Aš viso to laikauisi. Ko dar man trūksta?“ ²¹ Jėzus atsakė: „Jei nori būti tobulas, eik parduok, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane.“ ²² Išgirdęs tuos žodžius, jaunuolis nuliūdęs pasišalinęs, nes turėjo daug turto.

²³ Tada Jėzus tarė savo mokiniams: „Iš tiesų sakau jums: turtuoliui lengva patekti į dangaus karalystę.“ ²⁴ Ir dar kartą jums sakau: lengviau kupranugariui išlįsti pro adatos ausį, negu turtuoliui patekti į Dievo karalystę.“ ²⁵ Tai išgirdę, mokiniai labai sumišo ir klausė: „Tai kas galės būti išgelbėtas?“ ²⁶ Pažvelgęs į juos, Jėzus tarė: „Žmonėms tai negalimas daiktas, o Dievui viskas galima.“

²⁷ Tada Petras jį paklausė: „Štai mes viską palikome ir sekame paskui tave. Kas mums bus už tai?“

²⁸ O Jėzus jiems atsakė: „Iš tiesų sakau jums: pasaulio atgimime, kai Žmogaus Sūnus sėdės savo šlovės soste, jūs, mano sekejai, irgi sėdėsite dvylikoje sostų, teisdami dvylika Izraelio giminių.“ ²⁹ Ir kiekvienas, kas paliko namus, brolius, seseris, tėvą, motiną, vaikus, dirvas dėl manęs, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą. ³⁰ Tačiau daugelį pir-

^{19,9a} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir kas atleistąją veda, svetima.“ ^{19,17b} Kai kuriuose rankr.: „Tik vienas yra tikrai geras – Dievas!“

mų bus paskutiniai, ir daugel paskutinių – pirmi.

kad aš geras?!”¹⁶ Taip paskutinieji bus pirmi, o pirmieji – paskutiniai.“

Vynuogyno darbininkai

20 Dangaus karalystė panaši į šeimnininką, kuris anksti rytą išėjo samdytis darbininkų savo vynuogynui.

² Susiderėjęs su darbininkais po denarą dienai, jis nusiuntė juos į savo vynuogyną. ³ Išėjęs apie trečią valandą, jis pamatė kitus, stovinčius aikštėje be darbo. ⁴ Jis tarė jiems: ‘Eikite ir jūs į mano vynuogyną, ir, kas bus teisinga, aš jums užmokėsiu!’

⁵ Jie nuėjo. Ir vėl išėjęs apie šeštą ir devintą valandą, jis taip pat padarė.

⁶ Išėjęs apie vienuoliką, jis rado dar kitus bestovinčius ir sako jiems: ‘Ko čia stovite visą dieną be darbo?’ ⁷ Tie atsako: ‘Kad niekas mūsų nepasamdė.’ Jis taria jiems: ‘Eikite ir jūs į vynuogyną.’ ⁸ Atėjus vakarui, vynuogyno šeimnininkas liepia ūkvedžiui: ‘Pašauk darbininkus ir išmokėk jiems atlyginimą, pradėdamas paskutiniais ir baigdamas pirmaisiais!’ ⁹ Atėję pasamdytieji apie vienuoliką valandą gavo po denarą. ¹⁰ Prisiartinę pirmieji manė daugiau gausią, bet irgi gavo po denarą. ¹¹ Imdami jie murmėjo prieš šeimnininką ¹² ir sakė: ‘Šitie paskutiniai tedirbo vieną valandą, o tu sulyginai juos su mumis, nešusiais dienos ir kaitros našta.’ ¹³ Bet jis vienam atsakė: ‘Bičiuli, aš tavęs nesiskriaudžiu! Argi ne už denarą susiderėjai su manimi?’ ¹⁴ Imk, kas tavo, ir eik sau. Aš noriu ir šitam paskutiniam duoti tiek, kiek tau. ¹⁵ Nejau gi man nevalia tvarkyti savo reikalų, kaip noriu?! Ar todėl šnairuoji,

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mk 10,32–34; Lk 18,31–33)

¹⁷ Prieš išvykdamas į Jeruzalę Jėzus pasiėmė skyrium dvyliką mokinių ir kelyje kalbėjo jiems: ¹⁸ „Štai pakilsime į Jeruzalę, ir Žmogaus Sūnus bus atiduotas aukštiesiems kunigams bei Rašto aiškintojams. Jie pasmerks jį mirti, ¹⁹ atiduos jį gionims tyčiotis, nuplakti ir nukryžiuoti, bet trečią dieną jis prisikels.“

Jėzus ir aukštos vietos

(Mk 10,35–40)

²⁰ Tuomet prie Jėzaus prisiartino Zebediejaus sūnų motina kartu su savo sūnumis ir, parpuolusi prie jo kojų, norėjo kažko prašyti. ²¹ Jėzus paklausė: „Ko nori?“ Toji atsakė: „Sakyk, kad šitie abu mano sūnūs tavo karalystėje sėdėtų vienas tavo dešinėje, o kitas kairėje.“ ²² Jėzus atsakė: „Nežinote, ko prašote. Ar galite gerti taurę, kurią aš gersiu?“ Jie atsakė: „Galime.“ ²³ Tuomet jis tarė: „Mano taurę, tiesa, jūs gersite, bet sėdėti mano dešinėje ar kairėje – ne mano reikalas jums duoti; tai bus tiems, kuriems mano Tėvo paskirta.“ ²⁴ Tai išgirdę, kiti dešimt mokinių supykdo ant tų brolių.

Raginimas tarnauti

(Mk 9,35; 10,41–45; Lk 22,25–27)

²⁵ O Jėzus, pasivadinęs juos pas save, tarė: „Jūs žinote, kad tautų valdovai engia tautas ir didžiūnai

rodo joms savo galią. ²⁶ Tarp jūsų to nebus. Jei kas norėtų tapti didžiausias iš jūsų, tebūnie jūsų tarnas, ²⁷ ir kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas. ²⁸ Žmogaus Sūnus irgi atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį.“

Jericho neregiai

(Mk 10,46–52; Lk 18,35–41)

²⁹ Jiems išeinant iš Jericho, pas-
kui Jėzų sekė didelė minia. ³⁰ Pa-
kelėje sėdėjo du neregiai. Išgirde
praeinant Jėzų, jie ėmė šaukti:
„Viešpatie, Dovydo Sūnau, pasigai-
lėk mūsų!“ ³¹ Minia draudė juos, kad
tylėtų. Bet anie dar garsiau šaukė:
„Viešpatie, Dovydo Sūnau, pasigai-
lėk mūsų!“ ³² Jėzus sustojo, pasišau-
kė juos ir paklausė: „Ko norite, kad
jums padaryčiau?“ ³³ Neregiai sako
jam: „Viešpatie, kad atsivertų mūsų
akis.“ ³⁴ Pasigailėjęs Jėzus palietė jų
akis; jie tučtuojau praregėjo ir nuse-
kė paskui jį.

Ižengimas į Jeruzalę

(Mk 11,1–11; Lk 19,28–38; Jn 12,12–16)

21 Kai jie prisiartinę prie Jeru-
zalės ir atėjo į Betfagę prie
Alyvų kalno, Jėzus pasiuntė du mo-
kinius, ² tardamas: „Eikite į priesais
esantį kaimą ir tuojau rasite pririštą
asilę su asilaičiu. Atriškite ir atveski-
te juos man. ³ O jeigu kas imtų dėl to
teirautis, atsakykite: 'Jų reikia Vieš-
pačiui', ir iš karto juos paleis.“ ⁴ Tai įvy-
ko, kad išsipildytų pranašo žodžiai:

⁵ *Pasakykite Siono dukteriai: / štai
atkeliauja tavo karalius. / Jis romus,
jis joja ant asilės, / lydimas asilaičio,
nešulinio gyvulio jauniklio.*

⁶ Mokiniai nuėjo ir padarė, kaip
Jėzaus buvo įsakyta.

⁷ Jie atvedė asilę su asilaičiu, ap-
dengė juos savo apsiaustais, o Jėzus
užsėdo ant viršaus. ⁸ Didžiausia mi-
nia tiesė drabužius jam ant kelio.
Kiti kirto ir klojo ant kelio medžių
šakas. ⁹ Iš priekio ir iš paskos einan-
čios minios šaukė:

„*Osana Dovydo Sūnui! / Garbė
tam, kuris ateina Viešpaties vardu! /
Osana aukštybėse!*“

¹⁰ Jam ižengus į Jeruzalę, sujudo
visas miestas ir klausinėjo: „Kas jis
toksai?“ ¹¹ O minios kalbėjo: „Tai pra-
našas Jėzus iš Galilėjos Nazareto.“

Prekiautojų išvaikymas

(Mk 11,11. 15–17; Lk 19,45–46; Jn 2,14–16)

¹² Įėjęs į šventyklą, Jėzus išvarė
visus parduodančius ir perkančius
šventykloje, išvartė pinigų keitėjų
stalus bei karvelių pardavėjų suolus
¹³ ir tarė jiems: „Parašyta: *Mano Na-
mai vadinsis maldos namai*, o jūs
pavertėte juos *plėšikų lindyne!*“
¹⁴ Šventykloje susirinko prie jo aklų
ir raišų, ir jis išgydė juos. ¹⁵ Aukštie-
ji kunigai ir Rašto aiškintojai, pa-
matę stebuklus, kuriuos jis padarė,
ir vaikus, šaukiančius šventykloje:
„*Osana Dovydo Sūnui!*“ – ¹⁶ įpyko ir
prikiso jam: „Ar girdi, ką jie sako?“
Jėzus atsiliepė: „Girdžiu. Argi nie-
kada nesate skaitę: *Iš vaikų ir kūdi-
kių lūpų parengi sau gyrių?*“ ¹⁷ Ir,
palikęs juos, jis išėjo iš miesto į Beta-
niją ir ten apsinakvojo.

Pasmerkta figmedis

(Mk 11,12–14. 20–24)

¹⁸ Anksti rytą, grįždamas į miestą,
Jėzus pasijuto alkanas. ¹⁹ Pamatęs

pakelėje vieną figmedį, priėjo prie jo, bet nieko nerado, vien tik lapus. Ir tarė: „Tegul per amžius ant tavęs nemegs vaisiai!“ Ir figmedis bemat nudžiūvo. ²⁰ Tai pamatę, mokiniai nustebė ir sakė: „Kaip galėjo tas figmedis taip ūmai nudžiūti?“ ²¹ Jėzus atsakė: „Iš tiesų sakau jums: jeigu turėtumėte tikėjimo ir nesvyruotumėte, ne tik galėtumėte taip padaryti su figmedžiu, bet pasakytumėte šitam kalnui: ‘Pasikelk ir meskis į jūrą!’ – ir taip atsitiktų. ²² Visa, ko tikėdami melsite, – gausite.“

Jėzaus įgaliojimai

(Mk 11,27–33; Lk 20,1–8; Jn 2,18)

²³ Kai Jėzus atėjo į šventyklą ir pradėjo mokyti, prisiartinio prie jo aukštųjų kunigų ir tautos seniūnų, kurie klausė: „Kokia galia tai darai? Kas tau davė šią galią?“ ²⁴ Jėzus atsakė: „Ir aš noriu paklausti jus vieno dalyko. Jei man atsakysite, ir aš pasakysiu, kieno įgaliotas tai darau. ²⁵ Iš kur buvo Jono krikštas? Iš dangaus ar iš žmonių?“ Jie samprotavo: „Jei pasakysime – iš dangaus, jis mums prikiš: ‘Tai kodėl juo netikėjote?’ ²⁶ O jei pasakysime – iš žmonių, reikės bijoti minios, nes visi laiko Joną pranašu.“ ²⁷ Todėl jie atsakė Jėzui: „Mes nežinome.“ Tad ir jis atsakė: „Tai nė aš nesakysiu, kokia galia tai darau.“

Du sūnūs

(Lk 7,29–30. 37–50)

²⁸ Kaip jūs manote? Vienas žmogus turėjo du sūnus. Kartą jis kreipėsi į pirmąjį, sakydamas: ‘Vaike, eik ir padirbėk šiandien vynuogyne.’ ²⁹ Šis atsakė: ‘Nenoriu’, – bet vėliau

apsigalvojo ir nuėjo dirbti. ³⁰ Paskui tėvas kreipėsi į antrąjį sūnų tais pačiais žodžiais. Šis jam atsakė: ‘Einu, viešpatie’, – bet nenuėjo. ³¹ Katras iš jų įvykdė tėvo valią?“ Jie atsakė: „Pirmasis.“ Tuomet Jėzus tarė jiems: „Iš tiesų sakau jums: muitininkai ir ištvirtėję greičiau už jus pateks į Dievo karalystę. ³² Juk Jonas atėjo pas jus teisumo keliu, bet jūs netikėjote juo. O muitininkai ir ištvirtėję tikėjo. Bet jūs, nors tai matėte, nė vėliau neapsigalvojote ir netikėjote juo.“

Ūkininkai žmogžudžiai

(Mk 12,1–12; Lk 20,9–19; Jn 3,16–17)

³³ Pasiklausykite kito palyginimo. Buvo šeimininkas, kuris *įveisė vynuogyną, sumūrijo aptvarą, įrengė spaustuva, pastatė bokštą*, išnuomojo ūkininkams ³⁴ ir iškeliavo į svetimą šalį. Atėjus vaisių metui, jis siuntė tarnus pas ūkininkus atsiimti savosios vaisių dalies. ³⁵ Bet ūkininkai, nutvėrę jo tarnus, vieną primušė, antrą nužudė, o trečią užmušė akmenimis. ³⁶ Jis vėl siuntė tarną, daugiau negu pirma. Bet ūkininkai ir su šitais pasielgė kaip su anais. ³⁷ Galop jis išsiuntė pas juos savo sūnų, manydamas: ‘Jie drovėsis mano sūnaus.’ ³⁸ Tačiau ūkininkai, išvydę sūnų, ėmė kalbėtis: ‘Tai įpėdinis! Eime, užmuškime jį ir turėsime palikimą.’ ³⁹ Nutvėrę jie išmetė jį iš vynuogyno ir užmušė. ⁴⁰ Tad ką gi atvykęs vynuogyno šeimininkas padarys su tais ūkininkais?“ ⁴¹ Jie atsakė: „Jis žiauriai nužudys piktadarius ir išnuomos vynuogyną kitiems ūkininkams, kurie, atėjus metui, atiduos vaisių.“ ⁴² Tuomet Jėzus tarė: „Ar niekada nesatę skaitę Raštuose:

Akmuo, kurį statytojai atmetė, / tapo kertiniu akmeniu. / Tai Viešpaties padaryta / ir mūsų akims tai nuostabą kelia.

⁴³ Todėl sakau jums: Dievo karalystė bus iš jūsų atimta ir atiduota tautai, kuri duos vaisių. ⁴⁴ Kas nukris ant to akmens, tas suduš, o ant ko akmuo užgrius, tas bus su-triuškintas.“

⁴⁵ Išgirdę palyginimus, vyresnieji kunigai ir fariziejai suprato, kad Jėzus kalba apie juos. ⁴⁶ Jie stengėsi jį suimti, tačiau bijojo liaudies, nes jį laikė Jėzų pranašu.

Karalaičio vestuvės
(Lk 14,16–24)

22 Jėzus vėl ėmė kalbėti palyginimais: ² „Dangaus karalystė panaši į karalių, kuris kėlė savo sūnui vestuves. ³ Jis išsiuntė tarnus šaukti pakviestųjų į vestuvių pokylį, bet tie nepanorėjo eiti. ⁴ Tuomet jis vėl siuntė kitus tarnus, liepdamas: ‘Sakykite pakviestiesiems: štai aš surengiau pokylį, mano jaučiai ir penimi veršiai papjauti, ir viskas surengta. Ateikite į vestuves!’ ⁵ Tačiau kviečiamieji to nepaisė ir nuėjo kas sau: vienas lauko arti, kitas prekiauti, ⁶ o kiti tarnus nutvėrę išniekino ir užmušė. ⁷ Tuomet karalius užsi-rūstino ir, nusiuntęs kariuomenę, sunaikino anuos žmogžudžius ir padegė jų miestą. ⁸ Galop jis tarė tarnams: ‘Vestuvės, tiesa, surengtos, bet pakviestieji nebuvo verti. ⁹ Todėl eikite į kryžkeles ir, ką tik rasite, kvieskite į vestuves.’ ¹⁰ Tie tarnai išėjo į kelius ir surinko visus, ką tik sutiko, blogus ir gerus. Vestuvių menė buvo pilna sėdinčių už stalo. ¹¹ Karalius atėjo pasižiūrėti sve-

čių ir pamatė ten žmogų, neapsirengusį vestuvių drabužiu. ¹² Jis tarė jam: ‘Bičiuli, kaip čia įėjai, neturėdamas vestuvių drabužio?’ Tasai tylėjo. ¹³ Tuomet karalius paliepė tarnams: ‘Suriškite jam rankas ir kojas ir išmeskite jį laukan į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.’ ¹⁴ Mat daug pašauktų, bet maža išrinktų.“

Dievas ir ciesorius
(Mk 12,13–17; Lk 20,20–26; Rom 13,7)

¹⁵ Tuomet fariziejai pasitraukė ir tarėsi, kaip jį sugauti kalboje. ¹⁶ Jie nusiuntė pas jį savo mokinių kartu su Erodo šalininkais paklausti: „Mokytojau, mes žinome, kad esi tiesa-kalbis, mokai tikro Dievo kelio ir niekam nepataikauji, nes nežiūri žmonių poaukščių. ¹⁷ Tad pasakyk, kaip manai: valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne?“ ¹⁸ Suprasdamas jų klastą, Jėzus tarė: „Kam spen-džiate man pinkles, veidmainiai? ¹⁹ Parodykite man mokesčių pinigą!“ Jie padavė jam denarą. ²⁰ Jis paklausė: „Kieno čia paveikslas ir įrašas?“ ²¹ Jie atsakė: „Ciesoriaus.“ Tuomet Jėzus tarė: „Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui.“ ²² Tai girdėdami, jie stebė-josi ir, palikę jį, nuėjo.

Mirusiųjų prisikėlimas
(Mk 12,18–27; Lk 20,27–40)

²³ Tą pačią dieną atėjo pas jį sadu-kiejų, kurie nepripažįsta mirusiųjų prisikėlimo, ir klausė: ²⁴ „Mokytojau, Mozė yra pasakęs: *Jei kas mirtų be-vaikis, tegul jo brolis veda jo žmoną ir pažadina savo broliui palikuonį.* ²⁵ Šit pas mus yra buvę septyni bro-

liai. Pirmasis vedęs mirė ir, neturėdamas vaikų, paliko savo žmoną broliui. ²⁶Taip atsitiko antrajam ir trečiajam iki septintojo. ²⁷Visų pasiklausiausiai numirė ta moteris. ²⁸Tad, kai mirusieji prisikels, kuriam iš septynių ji bus žmona? Juk visi yra ją turėję.“ ²⁹Jėzus jiems atsakė: „Jūs klystate, nepažindami nei Raštų, nei Dievo galybės. ³⁰Prisikėlę nei ves, nei tekės, bet bus kaip Dievo angelai danguje. ³¹O apie mirusiųjų prisikėlimą ar nesate skaitę, kas jums Dievo pasakytą: ³²*Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas. Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas!*“ ³³Tai girdėdama, minia stebėjosi jo mokslu.

Didžiausias įsakymas

(Mk 12,28–31; Lk 10,25–28; Rom 13,8–10)

³⁴Fariziejai, išgirde, kad Jėzus privertęs nutilti sadukiejus, susirinko draugėn, ³⁵ir vienas iš jų, įstatymo mokytojas, mėgindamas jį, paklausė: ³⁶„Mokytoja, koks įsakymas yra didžiausias Įstatyme?“ ³⁷Jėzus jam atsakė: „*Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu.*“ ³⁸Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. ³⁹Antrasis – panašus į jį: *Mylėk savo artimą kaip save patį.* ⁴⁰Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai.“

Mesijas ir Dovydas

(Mk 12,35–37; Lk 20,41–44)

⁴¹Kol fariziejai tebebuvo susirinkę, Jėzus juos paklausė: ⁴²„Ką jūs

manote apie Mesiją? Kieno jis sūnus?“ Jie atsakė: „Dovydo.“ ⁴³Jis tarė jiems: „O kodėl gi Dovydas, Dvasios įkvėptas, vadina jį Viešpačiu, sakydamas:

⁴⁴*Viešpats tarė mano Viešpačiui: / Sėskis mano dešinėje, / aš patiesiu tavo priešus / tarsi pakoji po tavo kojų.*

⁴⁵Tad jei Dovydas vadina jį Viešpačiu, kaipgi tada jis gali būti jo sūnus?“ ⁴⁶Ir nė vienas negalėjo jam atsakyti nė žodžio nei kas nors drįso nuo tos dienos jį klausinėti.

Veidmainystė

(Mk 12,38–40; Lk 11,39–52; 20,46)

23 Anuomet Jėzus kreipėsi į minią ir į savo mokinius: ²„Į Mozės krasę atsisėdo Rašto aiškintojai ir fariziejai. ³Todėl visa, ką jie liepia, darykite ir laikykitės, tačiau nesielskite, kaip jie elgiasi, nes jie kalba, bet nedaro. ⁴Jie riša sunkias, nepakeliamas naštas ir krauna žmonėms ant pečių, o patys nenori jų nė pirštu pajudinti. ⁵Jie viską daro, kad būtų žmonių matomi. Jie pasiplatina maldos diržus ir pasididina apsiaustų spurgus. ⁶Jie mėgsta pirmąsias vietas pokyliuose bei pirmuosius krėslus sinagogose, ⁷mėgsta sveikinimus aikštėse ir trokšta, kad žmonės vadintų juos ‘rabi’.“

⁸O jūs nesivadinkite ‘rabi’, nes turite vienintelį Mokytoją, o jūs visi esate broliai. ⁹Ir nė vieno iš savųjų nevadinkite tėvu, nes turite vienintelį Tėvą danguje. ¹⁰Taip pat nesivadinkite mokytojais, nes jūsų vienintelis Mokytojas yra Kristus. ¹¹Kas iš jūsų didesnis, tebūnie jums tarnas.

¹² Mat kas save aukština, bus pažemintas, o kas save žemina, bus išaukštintas.

¹³ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs užrakinate žmonėms dangaus karalystę ir nei patys neinate, nei trokštančių į ją patekti neleidžiate^a.

¹⁵ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs keliate per jūrą ir sausumą, kad laimėtumėte vieną naujatikį, o kai toks atsiranda, jūs padarote iš jo pragaro vaiką, dvigubai blogesni už jus pačius.

¹⁶ Vargas jums, akieji vadai, kurie mokote: 'Jei kas prisiektų šventove, tai nieko, o jei kas prisiektų šventovės auksu, tai jis įsipareigoja.' ¹⁷ Kvaili jūs ir akli! Kas gi didesnis – auksas ar šventovė, kuri pašventina auksą? ¹⁸ Arba, anot jūsų: 'Jei kas prisiektų aukuru, tai nieko, o jei kas prisiektų atnaša ant aukuro, tai jis įpareigotas.' ¹⁹ Akli! Kas gi didesnis – atnaša ar aukuras, kuris pašventina atnašą? ²⁰ Todėl, kas prisiekia aukuru, tas prisiekia ir tuo, kas ant jo padėta, ²¹ o kas prisiekia šventove, prisiekia ja ir tuo, kuris joje gyvena. ²² Ir kas prisiekia dangumi, prisiekia Dievo sostu ir tuo, kuris jame sėdi.

²³ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs duodate dešimtinę nuo mėtų, krupų ir kmynų, o pamirštate, kas svarbiausia Įstatyme: teisingumą, gailestingumą ir ištikimybę. Reikia tai daryti ir ano neapleisti! ²⁴ Akieji vadai, jūs iškošiate uodą, o praryjate kupranugarį...

²⁵ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs valote taurės bei dubens išorę, o viduje esate pilni gobšumo ir nesivaldymo. ²⁶ Aklasai fariziejau! Pirmiau išvalyk taurės vidų, tai bus tikrai švari ir išorė!

²⁷ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs panašūs į pabaltintus antkapius, kurie iš paviršiaus gražiai atrodo, o viduje pilni numirėlių kaulų ir visokių nešvarumų. ²⁸ Taip ir jūs iš paviršiaus atrodote žmonėms teisūs, o viduje esate pilni veidmainystės ir nedorumo.

²⁹ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs statote pranašams antkapius, puošiate teisiųjų paminklus ³⁰ ir sakote: 'Jei būtume gyvenę savo protėvių dienomis, nebūtume kartu su jais susitapę pranašų krauju.' ³¹ Taigi jūs patys prieš save liudijate, jog esate pranašų žudytojų vaikai. ³² Pripildykite gi savo tėvų saiką!

Neišvengiama bausmė

(Lk 11,49–51)

³³ Gyvatės! Angių išperos! Kaip jūs ištrūksite nuo pasmerkimo į pragarą?! ³⁴ Todėl štai siunčiu pas jus pranašų, išminčių ir Rašto aiškintojų. Vienus jų jūs užmušite ir nukryžiuosite, kitus plaksite sinagogose ir persekiosite nuo miesto iki miesto, ³⁵ kad ant jūsų kristų visas nekaltas kraujas, pralietas žemėje, pradedant teisiojo Abelio krauju ir baigiant krauju Barachijo^b sūnaus Zacharijo, kurį jūs nužudėte tarp šventovės ir

^{23,13a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 14: „Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs suryjate našių namus, kalbedami ilgas maldas; todėl būsite itin rūščiai teisiama!“
^{23,35b} Barachijas (ST – Jeberechijas) – pranašo Zacharijo tėvo vardas (žr. Zch 1,1), čia klaidingai priskirtas nužudytojo Zacharijo tėvui Jehojadai (žr. 2 Met 24,20–22).

aukuro. ³⁶ Iš tiesų sakau jums: visa tai ištiks šita karta.

Perspėjimas Jeruzalei

(Lk 13,34–35)

³⁷ Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai! ³⁸ Štai *jūsų namai bus jums palikti tušti.*

³⁹ Taigi aš jums sakau: nuo dabar jūs manęs nebematysite, kol netaršite: *Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!*“

Būsimosios nelaimės

(Mk 13,1–13; Lk 21,5–19)

24 Išėjęs iš šventyklos, Jėzus keliavo tolyn. Čia priešo mokiniai, rodydami jam į šventyklos rūmus. ² O jis pasakė: „Ar matote visa tai? Iš tiesų sakau jums: čia neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta.“ ³ Kai jis atsisėdo Alyvų kalne, priešo vieni mokiniai ir klausė: „Pasakyk mums, kada tai įvyks? Ir koks tavo atėjimo ir pasaulio pabaigos ženklas?“

⁴ Jėzus jiems atsakė: „Žiūrėkite, kad jūsų kas nesuklaidintų. ⁵ Daug kas ateis prisidengę mano vardu ir sakys: ‘Aš Mesijas!’ – ir daugelį suklaidins. ⁶ Girdėsite apie karus ir karų gandus. Žiūrėkite, kad neišsigastumėte, nes reikia, kad visa tai įvyktų. ⁷ Bet tai dar ne galas. Tauta sukils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę. Vietomis bus badmečių ir žemės drebėjimų. ⁸ Tačiau visa tai – tik kentėjimų pradžia.

⁹ Paskui jus atiduos kankinti ir žudyti. Jūs būsite dėl manęs visų tautų nekenčiami. ¹⁰ Daugelis suklups, ims vieni kitus išdavinėti ir vieni kitų nekęsti. ¹¹ Atsiras daug netikrų pranašų, kurie daugelį suvedžios. ¹² Kadangi išgalės neteisybė, daugelio meilė atšals. ¹³ O kas ištvers iki galo, bus išgelbėtas. ¹⁴ Ir bus paskelbta ši karalystės Evangelija visame pasaulyje paliudyti visoms tautoms. Ir tada ateis galas.

Jeruzalės likimas

(Mk 13,14–23; Lk 21,20–24; Dan 9,27)

¹⁵ Kai tik pamatysite pranašo Danieliaus paskelbtą *sunaikinimo pabaia*, stovinęčią *šventoje vietoje* (skaitytojas teisdėm!), ¹⁶ tuomet, kas bus Judėjoje, tebėga į kalnus, ¹⁷ kas ant stogo, tenelipa žemėn pasiimti iš namų savo daiktų, ¹⁸ o kas laukuose, tenegrižta pasiimti apsiausto. ¹⁹ Vargas nėščioms ir žindančioms anomis dienomis! ²⁰ Melskitės, kad jums neitektų bėgti žiemą ar šabo dieną. ²¹ Tuomet bus didelis *suspaudimas, kokio nėra buvę nuo pasaulio pradžios iki dabar* ir kokio daugiau nebebus. ²² Ir jeigu tos dienos nebūtų sutrumpintos, neišsigelbėtų nė vienas žmogus. Bet dėl išrinktųjų tos dienos bus sutrumpintos.

²³ Jei tada kas nors jums sakytų: ‘Štai čia Mesijas’, – arba: ‘Jis tenai!’ – netikėkite. ²⁴ Atsiras netikrų mesijų ir netikrų pranašų, ir jie darys didelių ženklų bei stebuklų, mėgindami suklaidinti, jei tai įmanoma, net išrinktuosius. ²⁵ Štai jus apie tai iš anksto įspėjau!

Žmogaus Sūnaus atėjimas

(Mk 13,24–32; Lk 17,23–35; 21,25–33; 12,39–40; Mt 10,23)

²⁶ Tad jeigu jums sakytų: „Štai jis tyruose!“ – neikite: „Štai jis namų gilumoje!“ – netikėkite. ²⁷ Kaip žaibas tvykstelėja iš rytų ir nušvinta iki vakarų, toks bus ir Žmogaus Sūnaus atėjimas. ²⁸ Kur bus lavonų, ten sulėks ir maitvanagai.

²⁹ Netrukus po tų nelaimių dienų saulė užtams, mėnulis nebeduos šviesos, žvaigždės kris iš dangaus, ir dangaus galybės bus sukrėstos.

³⁰ Tuomet danguje pasirodys Žmogaus Sūnaus ženklas, o visos žemės tautos ims raudoti ir pamatys Žmogaus Sūną, ateinantį dangaus debesyse su didžia galybe ir šlove. ³¹ Jis pasiųs savo angelus, kurie skardžiais trimitų garsais surinks jo išrinktuosius iš visų keturių šalių, nuo vieno dangaus pakraščio iki kito.

³² Pasimokykite iš palyginimo su figmedžiu: kai jo šaka suminkštėja ir sprogsta lapai, jūs žinote, jog artinasi vasara. ³³ Taip pat, visa tai išvydę, žinokite, jog jis arti, prie slenksčio. ³⁴ Iš tiesų sakau jums: nepraeis ši karta, iki visa tai įvyks. ³⁵ Dangus ir žemė praeis, o mano žodžiai nepraeis. ³⁶ Tačiau tos dienos ir valandos niekas nežino, nei dangaus angelai, nei Sūnus, o vien tik Tėvas^a.

³⁷ Kaip yra buvę Nojaus dienomis, taip bus ir Žmogaus Sūnui ateinant. ³⁸ Kaip dienomis prieš tvaną žmonės, nieko nenumanydami, valgė, gėrė, vedė ir tekęjo iki pat dienos, kurią Nojus įlipo į laivą, ³⁹ kai užėjo tvanas ir visus nusinešė, taip bus ir tada, kai ateis Žmogaus Sūnus. ⁴⁰ Tuomet

du bus kartu lauke, ir vienas bus paimtas, o kitas paliktas. ⁴¹ Dvi mals vienomis girnomis, ir viena bus paimta, o kita palikta. ⁴² Todėl būdėkite, nes nežinote, kurią dieną ateis jūsų Viešpats. ⁴³ Supraskite ir tai: jeigu šeimininkas žinotų, kurią nakties valandą ateis vagis, jis budėtų ir neleistų jam įsilaužti į namus. ⁴⁴ Todėl ir jūs būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite.

Budrūs tarnai

(Lk 12,42–46)

⁴⁵ Kas yra tas ištikimas bei protingas tarnas, kurį šeimininkas paskyrė deramu laiku maitinti šeimynos?

⁴⁶ Laimingas toksai tarnas, kurį sugrįžęs šeimininkas ras gerai besidarbujantį. ⁴⁷ Iš tiesų sakau jums: jį paskirs valdyti visų savo turtų. ⁴⁸ O jei anas tarnas bus blogas ir tars pats sau: „Mano šeimininkas neskuba grįžti“, – ⁴⁹ ir pradės mušti savo tarnybos draugus, valgyti, užti su girtuokliais, ⁵⁰ to tarno šeimininkas sugrįš vieną dieną, kai anas nelaukia, ir tokia valandą, kurią tas nemanys nemano. ⁵¹ Jis žiauriai nubaus jį ir paskirs jam dalį su veidmainiais. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.

Dešimt mergaičių

(Lk 12,35–38)

25 Tada dangaus karalystė bus panaši į dešimtį mergaičių, kurios, pasiėmusios žibintus, išėjo pasitikti jaunikio. ² Penkios iš jų buvo paikos ir penkios protingos. ³ Taigi paikosios pasiėmė žibintus, o nepasiėmė alyvos. ⁴ Protingosios

^{24,36a} Kai kuriuose rankr. „nė dangaus angelai, o vien tik Tėvas.“

kartu su žibintais pasiėmė induose ir alyvos. ⁵ Jauniui vėluojant, visos ėmė snausti ir užmigo. ⁶ Vidurnaktį pasigirdo balsai: „Štai jaunikis! Išeikite pasitikti!“ ⁷ Tuomet visos mergaitės atsikėlė ir taisėsi žibintus. ⁸ Paikiosios sakė protingosioms: 'Duokite mums alyvos, nes mūsų žibintai gęsta.' ⁹ Protingosios atsakė: 'Kad kartais nepristigtų ir mums, ir jums, verčiau nueikite pas prekyautojus ir nusipirkite.' ¹⁰ Joms beinant pirkti, atėjo jaunikis. Kurios buvo pasiruošusios, įėjo kartu su juo į vestuves, ir durys buvo uždarytos. ¹¹ Vėliau atėjo ir anos mergaitės ir ėmė prašyti: 'Viešpatie, viešpatie, atidaryk, čia mes!' ¹² O jis atsakė: 'Iš tiesų sakau jums: aš jūsų nepažįstu!' ¹³ Taigi budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos.

Dešimt talentų

(Lk 19,12-27; Mk 13,33-37)

¹⁴ Bus taip, kaip atsitiko vienam žmogui, kuris, iškeldamas į svetimą šalį, pasišaukė tarnus ir pavedė jiems savo turtą. ¹⁵ Vienam jis davė penkis talentus, kitam du, trečiam vieną – kiekvienam pagal jo gabumus – ir iškeliavo. ¹⁶ Tas, kuris gavo penkis talentus, tuojau nuėjęs ėmė verstis ir pelnė kitus penkis. ¹⁷ Taip pat tas, kuris gavo du talentus, pelnė kitus du. ¹⁸ O kuris buvo gavęs vieną, nuėjo, iškasė duobę ir paslėpė šeimininko pinigų.

¹⁹ Praslinkus nemaža laiko, anų tarnų šeimininkas grįžo ir pradėjo daryti su jais apyskaitą. ²⁰ Atėjo tas, kuris buvo gavęs penkis talentus; jis atnešė kitus penkis ir tarė: 'Šeimininke, davei man penkis talen-

tus, štai aš pelniau kitus penkis.'

²¹ Šeimininkas atsakė: 'Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eikš į savo šeimininko džiaugsmą!' ²² Taip pat tas, kuris buvo gavęs du talentus, atėjęs pasakė: 'Šeimininke, davei man du talentus, štai aš pelniau kitus du.' ²³ Šeimininkas tarė: 'Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eikš į savo šeimininko džiaugsmą!' ²⁴ Prisiartinęs tasai, kuris buvo gavęs vieną talentą, sakė: 'Šeimininke, aš žinojau, kad tu – žmogus kietas: pjauni, kur nesėjai, renki, kur nebarstei.' ²⁵ Pabijojęs nuėjęs ir paslėpė savo talentą žemėje. Va, imk, kas tavo.' ²⁶ Šeimininkas jam atsakė: 'Blogasis tarne, tinginy! Tu žinojai, kad aš pjaunu, kur nesėjau, renku, kur nebarsčiau.' ²⁷ Taigi tau reikėjo leisti mano pinigų į apyvartą, ir sugrįžęs aš būčiau gavęs juos su palūkanomis. ²⁸ Todėl atimkite iš jo talentą ir atiduokite tam, kuris turi dešimt talentų. ²⁹ Kiekvienam, kas turi, bus duota, ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis turi. ³⁰ Šitą netikusį tarną išmeskite į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.'

Paskutinis teismas

³¹ Kai ateis Žmogaus Sūnus savo šlovėje ir kartu su juo visi angelai, tada jis atsisės savo garbės soste. ³² Jo akivaizdoje bus surinkti visų tautų žmonės, ir jis perskirs juos, kaip piemuol atskiria avis nuo ožių. ³³ Avis jis pastatys dešinėje, ožius – kairėje.

³⁴ Ir tars karalius stovintiems dešinėje: 'Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!

³⁵ Juk aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, / buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, / buvau keleivis, ir mane priglaidėte, / ³⁶ buvau nuogas – mane aprengėte, / ligonis – mane aplankėte, / kalinys – atėjote pas mane.'

³⁷ Tuomet teisieji klaus: 'Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkana ir pavalgydinome, trokštantį ir pagirdėme?' ³⁸ Kada gi mes matėme tave keliaujantį ir priglaidėme ar nuoga ir aprengėme? ³⁹ Kada gi matėme tave sergantį ar kalinį ir aplankėme?'

⁴⁰ Ir atsakys jiems karalius: 'Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte.'

⁴¹ Paskui jis prabilo į stovinčius kairėje: 'Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams!'

⁴² Juk aš buvau išalkęs, ir jūs mane nepavalgydinote, / buvau ištroškęs, ir mane nepagirdėte, / ⁴³ buvau keleivis, ir mane nepriglaidėte, / nuogas – neaprengėte, / ligonis ir kalinys – ir jūs mane neaplankeite.'

⁴⁴ Tuomet jie atsakys: 'Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkana ir ištroškusį, ar keleivį, ar nuoga, ar ligonį, ar kalinį ir tau nepatarnavome?' ⁴⁵ Tuomet jis pasakys jiems: 'Iš tiesų sakau jums: kaskart, kai taip nepadarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, nė man nepadarėte.' ⁴⁶ Ir eis šitie į amžinąjį nubaudimą, o teisieji į amžinąjį gyvenimą.'

Suokalbis prieš Jėzų
(Mk 14,1–2; Lk 22,1–2)

26 Baigęs visas tas kalbas, Jėzus tarė savo mokiniams: ² „Jūs žinote, kad po dviejų dienų bus Velykos^a, ir Žmogaus Sūnus bus atiduotas nukryžiuoti.“

³ Tuomet aukštieji kunigai bei tautos seniūnai susirinko į rūmus vyriausiojo kunigo, kuris vadinosi Kajafas, ⁴ ir nusprendė suimti Jėzų klastai ir nužudyti. ⁵ Bet jie sakė: „Tik ne per šventes, kad liaudyje nekiltų sąmyšio.“

Patepimas laidotuvėms
(Mk 14,3–9; Jn 12,1–8)

⁶ Kai Jėzus viešėjo Betanijoje, Simono Raupsuotojo namuose, ⁷ atėjo moteris, alebastriniu brangaus kvapiojo aliejaus indu nešina ir jam sėdinčiam prie stalo išpylė ant galvos. ⁸ Tai pamatę, mokiniai pasipiktino ir kalbėjo: „Kam toks eikvojimas? ⁹ Juk buvo galima aliejų brangiai parduoti ir išdalyti pinigais vargšams.“ ¹⁰ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Kam skaudinate moterį?! Ji man padarė gerą darbą! ¹¹ Vargšų jūs visuomet turite šalia savęs, o mane – ne visuomet. ¹² Išpildama aliejų ant mano kūno, ji tai padarė mano laidotuvėms. ¹³ Iš tiesų sakau jums: visame pasaulyje, kur tik bus skelbiama ši Evangelija, ir jos atminimui bus pasakojama, ką yra padariusi.“

Išdavystės kaina
(Mk 14,10–11; Lk 22,3–6)

¹⁴ Tuomet vienas iš Dvylikos, vardu Judas Iskarijotas, nuėjo pas

^{26,2a} Velykos (gr. *pascha*) – šventė, ST vadinama Pascha (hebr. *pēsah*). Žr. Iš 12,11 ir kt.

aukštuosius kunigus ¹⁵ ir tarė: „Ka man duosite, jeigu jį išduosiu jums?“ *Tie pasiūlė trisdešimt sidabrinų.* ¹⁶ Ir nuo to meto jis ieškojo progos išduoti Jėzų.

Paskutinė vakarienė

(Mk 14,12–25; Lk 22,7–14. 19–23;
Jn 13,21–30; 1 Kor 11,23–25)

¹⁷ Pirmąją Neraugintosios duonos dieną mokiniai atėjo pas Jėzų ir paklausė: „Sakyk, kur paruošti tau Velykų vakarienę?“ ¹⁸ Jis atsakė: „Eikite į miestą pas tokį žmogų ir sakykite jam: ‘Mokytojas sako: Mano metas jau atėjo. Pas tave valgysiu Velykų vakarienę su savo mokiniais.’“ ¹⁹ Mokiniai padarė, kaip buvo Jėzaus įsakyta, ir paruošė Velykų stalą.

²⁰ Atėjus vakarui, Jėzus su dvylika mokinių susirinko prie stalo. ²¹ Pradėjus valgyti, jis tarė: „Iš tiesų sakau jums: vienas iš jūsų mane išduos.“ ²² Jie labai nuliūdo ir ėmė vienas po kito klausinėti: „Nejaugi aš, Viešpatie?“ ²³ Jis atsakė: „Mane išduos dažantis kartu su manim duoną dubenyje.“ ²⁴ Žmogaus Sūnus, tiesa, eina savo keliu, kaip apie jį parašyta, bet vargas tam žmogui, kuris išduos Žmogaus Sūnų. Geriau jam būtų buvę negimti.“ ²⁵ Jo išdavėjas Judas paklausė: „Nejaugi aš, rabi?!“ Jis atsakė: „Tu pasakei!“

²⁶ Vakarieniaujant Jėzus paėmė duoną, palaimino, laužė ir davė mokiniams, tardamas: „Imkite ir valgykite: tai yra mano kūnas.“ ²⁷ Paskui, paėmęs taurę, padėjo ir davė jiems, tardamas: „Gerkite iš jos visi,

²⁸ nes tai yra mano kraujas, Sendoros^a kraujas, kuris už daugelį išliejamas nuodėmėms atleisti.“ ²⁹ Ir sakau jums: nuo šiol aš nebegersiu šito vynmedžio vaisiaus iki tos dienos, kada su jumis gersiu jį naują savo Tėvo karalystėje.“

Perspėjimas Petriui

(Mk 14,26–31; Lk 22,31–34;
Jn 13,36–38; 16,32)

³⁰ Pagiedoję jie išėjo į Alyvų kalną. ³¹ Tada Jėzus jiems kalbėjo: „Šią naktį jūs visi manimi pasipiktinsite, nes parašyta: *Ištiksiu piemenį, ir avių kaimenė išsisklaidys.*“ ³² O kai prisikelsiu, aš nueisiu pirma jūsų į Galilėją.“ ³³ Petras atsiliepė: „Jei net visi tavimi pasipiktintų, aš niekuomet nepasipiktinsiu!“ ³⁴ Jėzus jam tarė: „Iš tiesų sakau tau: šią naktį, dar gaidžiui nepragydus, tu tris kartus manęs išsiginsi.“ ³⁵ Bet Petras tvirtino: „Jei man reikėtų net mirti kartu su tavimi, vis tiek tavęs neišsiginsiu!“ Taip kalbėjo ir visi mokiniai.

Jėzus Getsemanėje

(Mk 14,32–42; Lk 22,40–46; Jn 18,1)

³⁶ Netrukus Jėzus su jais atėjo į ūkį, vadinamą Getsemane, ir tarė mokiniams: „Pasėdėkite čia, kol aš ten nuėjęs melsiuos.“ ³⁷ Pasiėmęs Petrą ir abu Zebediejaus sūnus, pradėjo liūdėti ir sielvartauti. ³⁸ Tada tarė jiems: „*Mano siela mirtinai nuiliūdusi.* Likite čia ir pabudėkite kartu su manimi.“ ³⁹ Kiek toliau paėjęs, parpuolė kniūbsčias ir meldėsi: „Mano Tėve, jeigu įmanoma, teaplenkia

^{26,28a} Kai kuriuose rankr.: „Naujosios Sendoros“.

mane ši taurė. Tačiau ne kaip aš noriu, bet kaip tu!“ ⁴⁰ Jis sugrįžo pas mokinius ir, radęs juos miegančius, tarė Petru: „Negalėjote nė vienos valandos pabudėti su manimi?“ ⁴¹ Budėkite ir melskitės, kad nepatektumėte į pagundą. Dvasia ryžtinga, bet kūnas silpnas.“ ⁴² Ir vėl nuėjo antrą kartą ir meldėsi: „Mano Tėve, jei ši taurė negali praeiti mano negerta, tebūnie tavo valia!“

⁴³ Sugrįžęs vėl rado juos snauzdžiančius; jų akys buvo mieguistos. ⁴⁴ Tuomet, palikęs juos, vėl nuėjo ir trečią kartą meldėsi tais pačiais žodžiais. ⁴⁵ Paskui grįžo pas mokinius ir tarė: „Jūs vis dar miegate ir ilsitės... Štai atėjo valanda, kai Žmogaus Sūnus atiduodamas į nusidėjėlių rankas. ⁴⁶ Kelkitės, eime! Štai mano išdavėjas čia pat.“

Jėzaus suėmimas

(Mk 14,43-52; Lk 22,47-53; Jn 18,2-11)

⁴⁷ Jam dar kalbant, štai pasirodė Judas, vienas iš Dvylikos, o su juo didelis būrys, ginkluotas kalavijais ir vėzdais, atsiųstas aukštųjų kunigų ir tautos seniūnų. ⁴⁸ Jo išdavėjas buvo nurodęs jiems ženklą, sakydamas: „Kurį pabučiuosiu, tai tas! Suminkite jį!“ ⁴⁹ Ir tuojau priėjęs prie Jėzaus tarė: „Sveikas, rabi!“ ir pabučiavo jį. ⁵⁰ O Jėzus jam tarė: „Bičiuli, ko atėjai?“ Tuomet jie pripuolė nutvėrė jį ir suėmė. ⁵¹ Ir štai vienas Jėzaus palydovų ištiesė ranką, išsitraukė kalaviją, puolė vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam ausį. ⁵² Bet Jėzus jam tarė: „Kišk kalaviją atgal, kur buvo, nes visi, kurie griebiasi kalavijo, nuo kalavijo ir žus. ⁵³ Gal manai, jog aš negaliu paprašyti savo Tėvą ir jis bemat neatsiųstų man per

dvylika legionų angelų?!“ ⁵⁴ Bet kaipgi išsipildytų Raštai, kad šitaip turi atsitikti?!“ ⁵⁵ Tą valandą Jėzus tarė būriui: „Tarsi plėšiko išėjote sugauti manęs su kalavijais ir vėzdais. Aš kasdien sėdėjau šventykloje mokydamas, ir manęs nesuėmėte. ⁵⁶ Bet viskas šitaip dedasi, kad išsipildytų pranašų Raštai.“ Tada visi mokiniai, palikę jį, pabėgo.

Jėzus teismo taryboje

(Mk 14,53-65; Lk 22,54-55; 66-71; Jn 18,15-16. 24)

⁵⁷ Tie, kurie buvo suėmę Jėzų, nuvedė jį pas vyriausiąjį kunigą Kajafą, kur buvo susirinkę Rašto aiškintojai ir seniūnai. ⁵⁸ Petras sekė jį iš tolo iki vyriausiojo kunigo rūmų ir, įėjęs į kiemą, atsisėdo su tarnais pažiūrėti, kuo viskas baigsis.

⁵⁹ Tuo tarpu aukštieji kunigai ir visa teismo taryba ieškojo neteisingo parodymo prieš Jėzų, kad galėtų jį nuteisti mirti, ⁶⁰ tačiau nerado, nors daug buvo atėję neteisingų liudytojų. Pagaliau išėjo priekin du ⁶¹ ir tarė: „Šitas yra sakęs: 'Aš galiu sugriauti Dievo šventovę ir per tris dienas ją vėl atstatyti.'“ ⁶² Tada atsistojęs vyriausiasis kunigas paklausė Jėzų: „Tu nieko neatsakai į šituos kaltinimus?“ ⁶³ Bet Jėzus tylėjo. Tuomet vyriausiasis kunigas jam tarė: „Priesaikdinu tave gyvuoju Dievu, kad mums pasakytum, ar tu Mesijas, Dievo Sūnus?“ ⁶⁴ Jėzus atsakė: „Tu pasakei. Bet aš jums sakau: nuo šiol jūs matysite Žmogaus Sūną, sėdintį Visagalio dešinėje ir ateinantį dangaus debesyse!“ ⁶⁵ Tuomet vyriausiasis kunigas persiplėšė drabužius ir sušuko: „Jis piktžodžiauja! Kam dar mums liudytojai?! Štai girdė-

jote piktžodžiavimą.⁶⁶ Kaip jums regisi?“ Jie atsakė: „Vertas mirties!“

⁶⁷ Tuomet jie ėmė spjaudyti Jėzui į veidą ir daužyti kumščiais. Kiti mušė jį per veidą⁶⁸ ir tyčiojosi: „Pranašauk mums, Mesijau, kas tave užgavo!“

Petras išsigina Jėzaus

(Mk 14,66–72; Lk 22,56–62;

Jn 18,17. 25–27)

⁶⁹ Tuo metu Petras sėdėjo kieme. Viena tarnaitė priėjo prie jo ir tarė: „Ir tu buvai su Jėzumi Galilėjiečiu.“

⁷⁰ Bet jis išsigynė visų akivaizdoje: „Aš nežinau, ką tu sakai.“⁷¹ Einanti vartų link, ji pastebėjo kita tarnaitė ir kalbėjo aplinkiniams: „Šitas buvo su Jėzumi Nazariečiu.“⁷² Jis ir vėl išsigynė, prisiekdamas: „Aš nepažįstu to žmogaus!“⁷³ Po valandėlės prisiartinio ten stovėjusieji ir sakė Petruui: „Tikrai tu vienas iš jų, nes ir tavo tarmė tave išduoda.“⁷⁴ Tuomet jis ėmė prisiekinėti ir dievogotis: „Aš nepažįstu to žmogaus!“ Ir tuojuo pragydo gaidys.⁷⁵ Tada Petras prisiminė Jėzaus žodžius: „Dar gaidžiui nepragydas, tu tris kartus manęs išsiginsi.“ Jis išėjo laukan ir graudžiai pravirko.

Išdaviko galas

(Apd 1,18)

27 Rytui išaušus, visi aukštieji kunigai ir tautos seniūnai nusprendė, kad Jėzus turįs būti nužudytas.² Surišę nuvedė ir atidavė jį valdytojui Pilotui.

³ Kai išdavikas Judas pamatė, jog Jėzus pasmerktas, gailesčio

pagautas, nunešė atgal aukštiesiems kunigams ir seniūnams trisdešimt sidabrinių⁴ ir tarė: „Nusidėjau išduodamas nekaltą kraują.“ Tie atsakė: „Kas mums darbo?! Tu žinokis!“⁵ Nusviedęs šventovėje pinigų, jis išbėgo ir pasikorė.⁶ Aukštieji kunigai paėmė sidabrinus ir kalbėjo: „Jų negalima dėti į išdą, nes tai užmokestis už kraują.“

⁷ Jie pasitarė ir už tuos pinigus nupirko puodžiaus dirvą ateiviams laidoti.⁸ Todėl ta dirva iki šios dienos vadinasi Kraujo dirva.⁹ Taip išsipildė pranašo Jeremijo žodžiai: *Ir paėmė trisdešimt sidabrinių – įkainotojo kainą, už kurią buvo jį suderėję iš Izraelio vaikų*¹⁰ – ir atidavė juos už puodžiaus dirvą; taip man Viešpats buvo paskyręs.

Jėzus pas Pilotą

(Mk 15,2–15; Lk 23,2–5. 13–25;

Jn 18,28–40; 19,4–16)

¹¹ Jėzus stovėjo valdytojo akivaizdoje. Valdytojas jį klausė: „Ar tu esi žydų karalius?“ Jėzus atsakė: „Tu pasakei.“¹² Aukštųjų kunigų ir seniūnų skundžiamas jis visai neatsiliepė.¹³ Tuomet Pilotas paklausė: „Ar negirdi, kaip baisiai tave kaltina?“¹⁴ Bet jis neatsakė nė į vieną kaltinimą ir tuo be galo nustebino valdytoją.

¹⁵ Šventės proga valdytojas buvo praręs paleisti miniai vieną kalinį, kurio ji norėdavo.¹⁶ Tuomet jis turėjo garsų kalinį, vardu Barabą.¹⁷ Taigi žmonės susirinkus, Pilotas paklausė: „Katrą norite, kad jums paleisčiau: Barabą ar Jė-

^{27,16a} Kai kuriuose rankr.: „Jėzų Barabą“.

zų, vadinamą Mesiju?“¹⁸ Mat jis žinojo, kad Jėzų jie buvo išdavę iš pavydo.¹⁹ Sėdinčiam teismo krasėje Pilotui žmona atsiuntė įspėjimą: „Nieko nedaryk šiam teisiamajam! Šianakt sapne aš labai dėl jo kentėjau.“

²⁰ Aukštieji kunigai ir seniūnai sukurstė žmones, kad prašytų paleisti Barabą, o Jėzų pražudyti.²¹ Tuomet valdytojas jiems tarė: „Katrą norite, kad jums paleisčiau?“ Jie šaukė: „Barabą!“²² Pilotas paklausė: „Ka gi man daryti su Jėzumi, kuris vadinamas Mesiju?“ Jie visi rėkė: „Ant kryžiaus jį!“²³ Jis klausė: „O ką gi pikta yra padaręs?“ Bet tie dar garsiau šaukė: „Ant kryžiaus jį!“

²⁴ Pilotas, pamatęs, kad nieko nelaimi, o sąmyšis vis didėja, paėmė vandens, nusimazgojo rankas minios aki-vaizdoje ir tarė: „Aš nekaltas dėl šio teisiojo kraujo. Jūs žinokitės!“²⁵ O visi žmonės šaukė: „Jo kraujas [tekrinta] ant mūsų ir mūsų vaikų!“²⁶ Tuomet jis paleido jiems Barabą, o Jėzų nuplakdinęs atidavė nukryžiuoti.

Vainikavimas erškėčiais

(Mk 15,16–20; Jn 19,1–3)

²⁷ Valdytojo kareiviai nusivedė Jėzų į igulos būstinę ir surinko aplink jį visą kuopą.²⁸ Jie išrėngė jį ir apsiautė raudona skraiste.²⁹ Nupynė erškėčių vainiką, uždėjo jam ant galvos, o į jo dešinę išspraudė nendrę. Paskui tyčiodamiesi klūpčiojo prieš jį ir sakė: „Sveikas, žydų karaliau!“³⁰ Spjaudydami į jį, stvėrė iš jo nendrę ir čaižė per galvą.³¹ Pasityčioję iš Jėzaus, kareiviai nusiautė skrais-

tę, apvilko jo paties drabužiais ir išsivedė nukryžiuoti.

Nukryžiuojamas ir patyčios

(Mk 15,21–32; Lk 23,26–38; Jn 19,17–24)

³² Eidami jie sutiko žmogų iš Kirėnės, vardu Simoną. Tą privertė pa- nešėti jo kryžių.³³ Atėję į vietą, vadinamą Golgota (tai yra „Kaukolės vieta“),³⁴ davė jam gerti vyno, sumaišyto su tulžimi, bet Jėzus tik paragavo ir negėrė.³⁵ Prikalę prie kryžiaus, pasidalijo jo drabužius, mesdami burtą,³⁶ ir ten pat susėdę sergėjo jį.

³⁷ Viršum jo galvos jie prisegė užrašytą jo kaltinimą: „Šitas yra Jėzus, žydų karalius.“³⁸ Kartu su juo buvo nukryžiuoti du plėšikai, vienas iš dešinės, kitas iš kairės.

³⁹ Praeiviai užgauliojo Jėzų, *kraipydami galvas*⁴⁰ ir sakydami: „Še tau, kuris sugriauni šventovę ir per tris dienas atstatai; gelbėkis pats! Jei esi Dievo Sūnus, nuženk nuo kryžiaus!“⁴¹ Taip pat tyčiojosi aukštieji kunigai su Rašto aiškintojais ir seniūnais,⁴² kalbedami: „Kitus gelbėdavo, o pats negali išsigelbėti. Jeigu jis Izraelio karalius, tenužengia dabar nuo kryžiaus, ir mes juo tikėsime...“⁴³ *Jis pasitikėjo Dievu, tad teišvaduoja jį dabar, jeigu juo rūpinasi*, nes jis yra sakęs: „Aš Dievo Sūnus.“⁴⁴ Taip pat jį plūdo ir kartu nukryžiuoti plėšikai.

Jėzaus mirtis

(Mk 15,33–41; Lk 23,44–49; Jn 19,28–37)

⁴⁵ Nuo šeštos iki devintos valandos visą kraštą gaubė tamsa.⁴⁶ O apie

^{27,35a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „Taip išsipildė pranašo žodžiai: 'Jie pasidalijo mano drabužius, dėl mano apdaro metė burtą.'“

devintą valandą Jėzus garsiai sušuko: *Eli, Eli, lemà sabachtāni?* – tai reiškia: *Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!* ⁴⁷ Kai kurie iš ten stovėjusių išgirdę sakė, jog jis šaukiąsijis Elijo. ⁴⁸ Ir tuoj pat vienas iš jų pribėgęs paėmė kempinę, primirkė ją *perrūgusio vyno*^a, užmovė ant nendrės ir *padavė jam gerti*. ⁴⁹ Kiti kalbėjo: „Palauk! Pažiūrėsim, ar ateis Elijas jo išgelbėti.“ ⁵⁰ Tuomet Jėzus, dar kartą sušukęs skardžiu balsu, atidavė dvasią.

⁵¹ Ir štai šventovės uždanga perplyšo pusiau nuo viršaus iki apačios, ir žemė sudrebėjo, ir uolos ėmė skeldėti. ⁵² Atsivėrė kapų rūšiai, ir daug užmigusių šventųjų kūnų prisikėlė iš numirusių. ⁵³ Išėję iš kapų po Jėzaus prisikėlimo, jie atėjo į šventąjį miestą ir daug kam pasirodė. ⁵⁴ Šimtininkas ir kiti su juo sergintys Jėzų, pamatę žemės drebėjimą ir visa, kas dėjos, labai išsigando ir sakė: „Tikrai šitas buvo Dievo Sūnus!“

⁵⁵ Tenai buvo daug moterų, kurios žiūrėjo iš tolo. Jos buvo atlydėjusios Jėzų iš Galilėjos, jam patarnaudamos. ⁵⁶ Tarp jų buvo Marija Magdalena, Jokūbo ir Juozapo motina Marija ir Zebediejaus sūnų motina.

Laidojimas

(Mk 15,42–47; Lk 23,50–55; Jn 19,38–42)

⁵⁷ Vakarui atėjus, atvyko turtin-gas žmogus iš Arimatejos, vardu Juozapas, kuris irgi buvo Jėzaus mokinys. ⁵⁸ Nuėjęs pas Pilotą, jis paprašė Jėzaus kūno. Pilotas įsakė jį atiduoti. ⁵⁹ Juozapas pasiėmė kūną, įvyniojo į švnią drobulę ⁶⁰ ir paguldė savo naujame kapo rūsyje, kurį buvo

išsikaldinęs uoloje. Paskui jis užrto didelį akmenį ant rūsio angos ir nuėjo. ⁶¹ Ten dar buvo Marija Magdalena ir kita Marija, kurios sėdėjo priešais kapą.

Sargyba prie kapo

(Mt 16,21; 20,19; Apd 10,40)

⁶² Kitą dieną, po Pasirengimo dienos, susirinko pas Pilotą aukštieji kunigai bei fariziejai ⁶³ ir kalbėjo: „Valdove, mes atsiminėme, jog tasai suvedžiotojas, dar gyvas būdamas, yra pasakęs: ‘Po trijų dienų aš prisikelsiu.’“ ⁶⁴ Tad įsakyk saugoti kapą iki trečios dienos, kad kartais atėję mokiniai neišvogtų jo ir nepaskelbtų liaudžiai: ‘Jis prisikėlė iš numirusių.’ Ta pastaroji apgavystė būtų blogesnė už pirmąją.“ ⁶⁵ Pilotas jiems atsakė: „Štai jums sargyba – eikite ir saugokite, kaip išmanote.“ ⁶⁶ Tada jie nuėję paženklino antspaudu akmenį ir pastatė sargybą.

Tuščias kapas

(Mk 16,1–8; Lk 24,1–10; Jn 20,1)

28 Po šabo, auštant pirmajai savaitės dienai, Marija Magdalena ir kita Marija ėjo aplankyti kapo. ² Staiga smarkiai sudrebėjo žemė. Viešpaties angelas nužengė iš dangaus, nurito šalin akmenį ir atsisdėjo ant jo. ³ Jo išvaizda buvo it žaibo, o drabužiai balti kaip sniegas. ⁴ Išsigandę jo, sargybiniai sudrebėjo ir pastiro lyg negyvi. ⁵ O angelas tarė moterims: „Jūs nebijokite! Aš žinau, kad ieškote Jėzaus, kuris buvo nukryžiuotas. ⁶ Jo čia nebėra, jis prisikėlė, kaip buvo sakęs. Įeikite,

^{27,48a} Pažod.: „acto“.

apžiūrėkite vietą, kur jo gulėta. ⁷ Ir skubiai duokite žinią jo mokiniams: 'Jis prisikėlė iš numirusių ir eina pirma jūsų į Galilėją; tenai jį ir pamatysite.' Štai aš jums tai paskelbiau." ⁸ Jos greitomis paliko kapą, apimtos išgąscio ir didelio džiaugsmo, ir bėgo pranešti mokiniams.

Jėzus pasirodo moterims

(Jn 20,11–18)

⁹ Ir štai priešais pasirodė Jėzus ir tarė: „Sveikos!“ Jos prisiartinio ir, puolusios žemėn, apkabino jo kojas. ¹⁰ Jėzus joms pasakė: „Nebijokite! Eikite ir pasakykite mano broliams, kad keliautų į Galilėją; ten jie mane pamatys.“ ¹¹ Joms beinant, keli sargybiniai atbėgo į miestą ir pranešė aukštiesiems kunigams, kas buvo įvykę. ¹² Tie susitiko su seniūnais, pasitarę davė kareiviams daug pinigų ir primokė: ¹³ „Sakykite, kad, jums bemie-

gant, jo mokiniai atėję naktį jį išvogė. ¹⁴ O jeigu apie tai išgirstų valdytojas, mes jį perkalbėsime ir apginsime jus.“ ¹⁵ Šie, paėmę pinigų, taip ir padarė, kaip buvo pamokyti. Tas gandas tarp žydų yra pasklidęs iki šios dienos.

Jėzaus priesakas mokiniams

(Mk 16,15–16; Lk 24,47; Apd 1,8; 2,38)

¹⁶ Vienuolika mokinių nuvyko į Galilėją, ant kalno, kurį jiems buvo nurodęs Jėzus. ¹⁷ Jį pamatę, mokiniai parpuolė ant žemės, tačiau kai kurie dar abejojo. ¹⁸ Tuomet prisartinęs Jėzus prabilo: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. ¹⁹ Tad eikite ir padarykite mano mokiniams visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, ²⁰ mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos.“

EVANGELIJA PAGAL MORKŲ

Evangelija pagal Morkų (gr. *euaggelion kata markon*, lot. *evangelium secundum marcum*), pagal tradiciją priskiriama Jonui Morkui, apaštalo Petro palydovui bei vertėjui, parašyta tarp 65 ir 70 m. po Kr.

Pasakojimas apima šiuos įvykius: Jėzaus viešojo veikimo pradžia (1,1–13), veiklą Galilėjoje (1,14–9,50), kelionę į Jeruzalę (sk. 10), kančios savaitę, nukryžiuvimą ir laidojimą (sk. 11–15), Jėzaus prisikėlimą (sk. 16).

Autorius siekia įtikinti pagonis, kad Jėzus iš Nazareto tikrai yra Dievo Sūnus.

Jonas Krikštytojas

(Mt 3,1–12; Lk 3,3–17)

1 Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus, Evangelijos pradžia, ² kaip pranašo Izaijo parašyta:

*Štai aš siunčiu pirma tavęs/savo pasiuntinį, / kuris nuties tau kelią /
³ Tyruose šaukiančiojo balsas: / Tai-*

sykite Viešpačiui kelią! / Ištiesinkite jam takus!

⁴ Taip pasirodė dykumoje Jonas. Jis krikštijo ir skelbė atsivertimo krikštą nuodėmėms atleisti. ⁵ Pas jį traukė visa Judėjos šalis ir visi Jeruzalės gyventojai. Jie išpažindavo nuodėmes ir buvo jo krikštijami Jordano upėje.

⁶ Jonas vilkėjo kupranugario vilnų apdaru, o strėnas buvo susijuošęs odiniu diržu. Jis valgė skėrius ir lauko medų. ⁷ Jis skelbė: „Po manęs ateina galingesnis už mane; aš nevertas nusilenkęs atrišti jo apavo dirželio. ⁸ Aš jus krikštijau vandeniu, o jis krikštys jus Šventąja Dvasia.“

Jėzaus krikštas

(Mt 3,13-17; Lk 3,21-22; Jn 1,32-34)

⁹ Tomis dienomis atėjo Jėzus iš Galilėjos Nazareto, ir Jonas jį pakrikštijo Jordane. ¹⁰ Vos tik išbridęs iš vandens, Jėzus pamatė prasiveriantį dangų ir Dvasią, tarsi balandį, nusileidžiančią ant jo. ¹¹ Ir iš dangaus pasigirdo balsas: „Tu mano mylimasis Sūnus, tavi-mi aš gėriuosi.“

Gundymas dykumoje

(Mt 4,1-11; Lk 4,1-13)

¹² Netrukus Dvasia jį paakino nukeliauti į dykumą. ¹³ Jis praleido dykumoje keturiasdešimt dienų šėtono gundomas, buvo kartu su žvėrimis, ir angelai jam tarnavo.

Skelbimo pradžia

(Mt 4,12-22; Lk 4,14-15; 5,1-11)

¹⁴ Kai Jonas buvo suimtas, Jėzus sugrįžo į Galilėją ir ėmė skelbti Dievo Evangeliją, ¹⁵ kad atėjo metas ir prisiartino Dievo karalystė: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“

¹⁶ Eidamas palei Galilėjos ežerą, Jėzus pamatė Simoną ir Simono brolių Andriejų, metančius tinklą į ežerą; mat jie buvo žvejai. ¹⁷ Jėzus tarė: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus

žmonių žvejais.“ ¹⁸ Ir tuojuo, palikę tinklus, juodu nuėjo su juo.

¹⁹ Paėjęs truputį toliau, jis pamatė Zebediejaus sūnų Jokūbą ir jo brolių Joną, valtyje betaisančius tinklus.

²⁰ Tuo pat pasišaukė ir juos. Palikę savo tėvą Zebediejų su samdiniais valtyje, jie sekė paskui jį.

Išgydymai Kafarnaume

(Mt 8,14-16; Lk 4,31-41)

²¹ Jie atvyko į Kafarnaumą, ir netrukus, šabo dieną, nuėjęs į sinagogą Jėzus pradėjo mokyti. ²² Žmonės stebėjosi jo mokslu, nes jis mokė kaip turintis galią, o ne kaip Rašto aiškintojai.

²³ Jų sinagogoje tada buvo netyrosios dvasios apsėstas žmogus. Jis ėmė šaukti: ²⁴ „Ko tau iš mūsų reikia, Jėzau Nazarėnai? Gal atėjai mūsų pražudyti? Aš žinau, kas tu esi: Dievo šventasis!“ ²⁵ Jėzus sudraudė jį: „Nutilk ir ieseik iš jo!“ ²⁶ Tuomet netyroji dvasia pradėjo jį tasyti ir, baisiai šaukdama, išėjo iš jo. ²⁷ Visi didžiai nustebė ir klausinėjo vienas kitą: „Kas gi čia? Naujas mokslas su galia?! Jis netgi netyrosioms dvasioms įsakinėja, ir tos jo klauso!“ ²⁸ Gandas apie jį greitai pasklido po visą Galilėjos šalį.

²⁹ Išėjęs iš sinagogos, Jėzus su Jokūbu ir Jonu iškart nuėjo į Simono ir Andriejaus namus. ³⁰ Simono uošvė gulėjo karščiuodama, ir jie tuojuo apie tai jam pasakė. ³¹ Jis priejęs pakėlė ją už rankos; karštis paliovė, ir jį galėjo jiems patarnauti.

³² Atėjus vakarui, kai saulė nusileido, pas Jėzų buvo sugabenti visi ligoniai ir demonų apsėstieji; ³³ visas miestas buvo susirinkęs prie durų. ³⁴ Jis išgydė daugelį sergančių įvai-

riomis ligomis, išvarė daug demonų. Ir neleido demonams kalbėti, nes jie žinojo, kas jis.

Kelionės po Galilėją

(Lk 4,42–44)

³⁵ Labai anksti, dar neprašvitus, Jėzus atsikėlęs nuėjo į negyvenamą vietą ir tenai meldėsi. ³⁶ Simonas ir jo draugai nusekė iš paskos ³⁷ ir, suradę jį, pasakė: „Visi tavęs ieško.“ ³⁸ Jis atsakė: „Eikime kitur, į gretimius miestelius, kad ir ten skelbčiau žodį, nes tam esu atėjęs.“ ³⁹ Ir keliavo po visą Galilėją, skelbdamas [žodį] jų sinagose ir išvarinėdamas demonus.

31

Raupsuotojo išgydymas

(Mt 8,2–4; Lk 3,12–16)

⁴⁰ Pas jį atėjo raupsuotasis ir atsiklaupęs maldavo: „Jei panorėsi, gali mane padaryti švarų.“ ⁴¹ Jėzus, pasigailėjęs jo, ištiesė ranką, palietė jį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ ⁴² Tuojau pat raupsai pranyko, ir jis tapo švarus. ⁴³ Jėzus liepė jam tuojau pasišalinti ir smarkiai prigrasino: „Žiūrėk, niekam nieko nepasakok! Eik pasirodyk kunigui ir už pagijimą paaaukok Mozės įsakytą atnašą jiems paliudyti.“ ⁴⁶ O šis bekeliaudamas pradėjo taip plačiai skelbti ir skleisti įvykį, jog Jėzus nebegalėjo viešai pasirodyti mieste. Jis laikėsi už miesto, negyvenamose vietose, bet žmonės iš visur rinkosi pas jį.

Paralitiko išgydymas

(Mt 9,1–8; Lk 5,17–26)

2 Po kelių dienų, kai Jėzus vėl atėjo į Kafarnaumą, žmonės išgirdo jį esant namuose, ² ir tiek daug

prisirinko, jog nė prie durų nebeliko vietos. O jis skelbė jiems žodį. ³ Tada keturi vyrai atnešė paralyžiuotą žmogų. ⁴ Negalėdami dėl minios prinešti jo prie Jėzaus, jie praplėšė stogą namo, kur jis buvo, ir, padarę skylę, nuleido žemyn neštuvus, ant kurių gulėjo paralyžiuotasis. ⁵ Išvydęs jų tikėjimą, Jėzus kreipėsi į paralyžiuotąjį: „Sūnau, tau atleidžiamos nuodėmės!“ ⁶ Tenai sėdėjo keletas Rašto aiškintojų, kurie svarstė savo širdyje: ⁷ „Kaip jis drįsta taip kalbėti? Juk jis piktžodžiauja! Kas gi gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas?“ ⁸ Jėzus, iš karto savo dvasia perpratus jų mintis, tarė: „Kam taip manote savo širdyje? ⁹ Kas lengviau – ar pasakyti paralyžiuotam: ‘Tau atleidžiamos nuodėmės’, ar liepti: ‘Kelkis, pasiimk neštuvus ir vaikščiook?’“ ¹⁰ Bet, kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint galią atleisti žemėje nuodėmes, – čia jis tarė paralyžiuotajam, – ¹¹ sakau tau: kelkis, imk savo neštuvus ir eik namo!“ ¹² Šis atsikėlęs tuojau pasiėmė neštuvus ir visų akyse nuėjo sau. Visi be galo stebėjosi ir šlovino Dievą, sakydami: „Tokių dalykų mes niekada nesame matę.“

Levio pašaukimas

(Mt 9,9–13; Lk 5,27–32)

¹³ Jėzus vėl nuėjo į paežerę. Ištisa minia rinkosi prie jo, o jis juos mokė. ¹⁴ Praeidamas jis pamatė Levį, Alfiejaus sūnų, sėdintį muitinėje, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį.

¹⁵ Kai Jėzus Levio namuose buvo pasodintas prie stalo, daug muitininkų bei nusidėjėlių sėdosi su juo ir jo mokiniais, nes daug buvo tokių, kurie sekė paskui jį. ¹⁶ Rašto aiškintojai

iš fariziejų, išvydę jį valgantį su nusidėjėliais ir muitininkais, prikišo jo mokiniams: „Kodėl jis valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?“¹⁷ Tai išgirdęs, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams! Aš atėjau ne teisiųjų šaukti, o nusidėjėlių.“

Pasninkas; nauja ir sena

(Mt 9,14-17; Lk 5,33-39)

¹⁸ Jono mokiniai ir fariziejai pasninkavo. Žmonės atėję klausė Jėzų: „Kodėl Jono mokiniai ir fariziejų mokiniai pasninkauja, o tavieji ne?“¹⁹ Jėzus atsakė: „Argi gali vestuvių svečiai pasninkauti, kol su jais yra jaunikis? Kol jie turi jaunikių, jie negali pasninkauti.²⁰ Bet ateis dienos, kai jaunikis bus iš jų atimtas, ir tada, tą dieną, jie pasninkaus.“

²¹ Niekas nesiuva lopo iš naujo mило ant palaikio drabužio, antraip lopus atplėštų nuo jo gabalą (naujas nuo seno), ir skylė tik padidėtų.

²² Taip pat niekas nepila jauno vyno į senus vynmaišius. Antraip vynas suplėšytų vynmaišius, ir nueitų niekais ir vynas, ir vynmaišiai. Jaunam vynui – nauji vynmaišiai!“

Žmogus ir įstatymas

(Mt 12,1-8; Lk 6,1-5)

²³ Šabo dieną Jėzus ėjo per javų lauką, ir jo mokiniai eidami ėmė skabyti varpas. ²⁴ Fariziejai priekaištavo: „Žiūrėk, jie daro per šabą tai, kas draudžiama.“

²⁵ Jėzus atsakė: „Nejau neskaitėte, ką prareikus padarė Dovydas, kai

jis ir jo palydovai neturėjo maisto ir buvo išalkę: ²⁶ prie vyriausiojo kunigo Abjataro^a jis ėjo į Dievo Namus ir valgė padėtinės duonos ir davė jos valgyti savo palydovams, nors jos niekam nevalia valgyti, tik kunigams.“
²⁷ Ir pridūrė: „Šabas padarytas žmogui, ne žmogus šabui; ²⁸ taigi Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats.“

Jėzus gydo

(Mt 12,9-16; Lk 6,6-19)

3 Jėzus vėl atėjo į sinagogą, o ten buvo žmogus su padžiūvusią ranka. ² Fariziejai stebėjo, ar jis gydys jį šabo dieną, kad galėtų apkaltinti. ³ Tuomet Jėzus tarė žmogui su padžiūvusią ranka: „Stok į vidurį!“
⁴ O juos paklausė: „Ar šabo dieną leistina gera daryti, ar bloga? Gelbėti gyvybę ar žudyti?“ Bet anie tylėjo.
⁵ Tada, rūščiai juos apžvelgęs ir nužiūrėjęs dėl jų širdies kietumo, tarė tam žmogui: „Ištiesk ranką!“ Šis ištiesė, ir ranka atgijo. ⁶ Išėję fariziejai tuojuo ėmė tartis su erodinininkais, kaip Jėzų pradžudyti.

⁷ Jėzus su mokiniiais pasitraukė prie ežero. Įkandin sekė didelė minia iš Galilėjos. Taip pat iš Judėjos, ⁸ Jeruzalės ir Idumėjos, iš Užjordanės bei iš Tyro ir Sidono šalies atvyko daugybė žmonių, kurie buvo girdėję apie jo darbus. ⁹ Tuomet Jėzus liepė mokiniams laikyti jam paruoštą valtį, kad minia jo nesuspaustų. ¹⁰ Mat jis buvo daugelį išgydęs, ir visi, ką tik vargino ligos, veržėsi, norėdami prisiliesti. ¹¹ Taip pat netyrosios dvasios, vos tik jį išvydusios, parpuldavo priešais ir šaukdavo: „Tu Dievo Sūnus!“ ¹² Bet

^{2,26a} 1 Sam 21,2-7 nurodo vyriausiuoju kunigu tuomet buvus Abjataro tėvą Abimelechą.

Jėzus griežtai jas drausdavo, kad jo negarsintų.

Apaštalų pašaukimas

(Mt 10,1–4; Lk 6,12–16)

¹³ Jėzus užkopė ant kalno ir pasišaukė, kuriuos pats norėjo, ir jie atėjo pas jį. ¹⁴ Ir jis paskyrė Dvyliką, kad jie būtų kartu su juo ir kad galėtų siųsti juos skelbti žodžio ¹⁵ ir jie turėtų galią išvarinėti demonus. ¹⁶ Paskyrė Dvyliką: Simoną, pavadinęs jį Petru, ¹⁷ Zebediejaus sūnų Jokūbą ir Jokūbo brolių Joną (juos pavadino Boanerges, tai yra „griaustinio vaikai“), ¹⁸ Andriejų, Pilypą, Baltramiejų, Matą, Tomą, Alfiejaus sūnų Jokūbą, Tadą, Simoną Kananietį^a ¹⁹ ir Judą Iskarijotą, kuris jį ir išdavė.

Priešiškumas Jėzui

(Mt 12,24–30; Lk 11,15–23)

²⁰ Jėzui sugrįžus namo, vėl susirinko tiek žmonių, kad jie nebegalėjo nė pavalgyti. ²¹ Saviškiai, apie tai išgirdę, ėjo sulaikyti jo, sakydami, kad jis netekęs nuovokos.

²² Atvykę iš Jeruzalės Rašto aiškintojai sakė: „Jis turi Belzebulą“, ir: „Demonų kunigaikščio galia jis išvaro demonus.“ ²³ O Jėzus, pasivadinęs juos, ėmė kalbėti palyginimais: „Kaip gali šėtonas išvaryti šėtoną? ²⁴ Jei karalystė susiskaldžiusi, tokia karalystė neišsilaiko. ²⁵ Ir jei namai suskilę, tie namai neišlieka. ²⁶ Todėl, jei šėtonas sukiyla pats prieš save ir tampa susiskaldęs, jis neišsilaikys, jam ateis galas. ²⁷ Niekas neįsiveržia į galiūno namus ir nepasiglemžia jo

turto, pirmiau nesurišęs galiūno. Tik tada apiplėsia jo namus.“

Nuodėmės Šventajai Dvasiai

(Mk 12,31–32; Lk 12,10)

²⁸ Iš tiesų sakau jums: bus dovanoti žmonių vaikams visi nusikaltimai ir piktžodžiavimai, kad ir kaip jie piktžodžiautų, ²⁹ bet jei kas piktžodžiautų Šventajai Dvasiai, tam amžiais nebus dovanota, ir jis bus kaltas amžina nuodėme.“ ³⁰ Jie mat sakė: „Jis turi netyrąją dvasią.“

Tikroji šeima

(Mt 12,46–50; Lk 8,19–21)

³¹ Atėjo Jėzaus motina ir broliai ir, lauke sustoję, per kitus prašė jį iškviesti. ³² Aplink jį sėdėjo minia, kai jam buvo pranešta: „Štai tavo motina ir broliai bei seserys lauke stovi ir ieško tavęs.“ ³³ O jis atsakė: „Kas yra mano motina ir broliai?“ ³⁴ Ir, apžvelgęs aplink sėdinčius, pasakė: „Štai mano motina ir broliai!“ ³⁵ Kas tik vykdo Dievo valią, tas man ir brolis, ir sesuo, ir motina.“

Sėjėjas

(Mt 13,1–15. 18–23; Lk 8,4–15)

4 Jėzus vėl ėmė mokyti paežerėje. Prie jo susirinko didžiausia minia, kad jis net įlipo į valtį ežere ir sėdėjo ant vandens, o visa minia liko sausumoje palei ežerą. ² Jis mokė juos daugelio dalykų palyginimais. Mokydamas bylojo: ³ „Paklausykite! Antai sėjėjas išsirengė sėti. ⁴ Jam besėjant, dalis grūdų nukrito palei kelią, ir atskridę paukščiai juos su-

^{3,18a} Žr. Mt 10,4.

lesė. ⁵ Kiti grūdai nukrito į uolėtą dirvą, kur buvo mažai žemių, ir greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksnio. ⁶ Bet, saulei užtekęs, daigai nuvyto ir, neturėdami šaknų, sudžiūvo. ⁷ Kiti krito tarp erškėčių; erškėčiai išaugo ir nusmelkė juos, ir jie nedavė derliaus. ⁸ Dar kiti nukrito į gerą žemę, sudygo, užaugo ir davė derlių: vieni – trisdešimteriopą grūdą, kiti – šešiasdešimteriopą, tretį – šimteriopą.“ ⁹ Jis dar pridėjo: „Kas turi ausis klausyti – teklauso!“

¹⁰ Kai Jėzus pasiliko vienas, jo palydovai kartu su Dvylika ėmė klausinėti apie palyginimus. ¹¹ Jis atsakė: „Jums atiduotas Dievo karalystės slėpinys, o svetimiesiems viskas sakoma palyginimais, ¹² kad jie *regėti regėtų, bet nematytų, / girdėti girdėtų, bet nesuprastų, / kad neatsiverstų ir nebūtų jiems atleista.*“

¹³ Ir jis paklausė: „Nejau nesusiprantate šito palyginimo?! Tai kaipgi suprasite visus kitus palyginimus? ¹⁴ Sėjėjas – tai sėjantis žodį. ¹⁵ Palei kelią sėjamas žodis – tai žmonės, kuriems vos išgirdus žodį, ateina šėtonas ir išplėšia juose pasėtąjį žodį. ¹⁶ Panašiai ir su tais, kurie pasėti uolynėje. Išgirdę žodį, jie tuojau su džiaugsmu jį priima. ¹⁷ Bet jie neturi savyje šaknų ir yra nepastovūs. Ištikus kokiai negandai ar persekiojimui dėl žodžio, jie greit atkrinta. ¹⁸ Yra dar kiti – sėjami tarp erškėčių. Jie išgirsta žodį, ¹⁹ bet pasaulio rūpesčiai, turto apgaulė ir įvairios sukilusios aistros nusmelkia žodį, ir jis tampa nevaisingas. ²⁰ Geroje žemėje pasėta sėkla – tai tie, kurie išgirsta žodį, priima jį ir duoda vaisių: trisdešimteriopą, šešiasdešimteriopą ir šimteriopą.“

Žiburio šviesa

(Lk 8,16-17; Mt 5,16; 10,26)

²¹ Jėzus jiems dar sakė: „Argi žiburyrs atnešamas pakišti po indų ar po lova? Argi ne įstatyti į žibintuvą?! ²² Juk nėra nieko slapta, kas neturėtų būti atidengta, ir nieko paslėpta, kas neišeitų aikštėn. ²³ Jei kas turi ausis klausyti, teklauso!“

Seikėjimas ir atėmimas

(Mt 7,2; 13,12; Lk 6,38; 8,18)

²⁴ Jis taip pat jiems sakė: „Įsidėmėkite, ką girdite: kokių saiku seikėjate, tokiu ir jums bus atseikėta ir dar pridėta. ²⁵ Kas turi, tam bus duota, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką turi.“

Savaiminis augimas

²⁶ Ir vėl jis kalbėjo: „Dievo karalystė panaši į žmogų, kuris beria dirvon sėklą. ²⁷ Ar jis miega ar keliasi, ar naktį ar dieną, sėkla dygsta ir auga, jam visiškai nežinant kaip. ²⁸ Žemė savaime duoda vaisių: pradžioje želmenį, paskui varpą, pagaliau pribrendusį grūdą varpoje. ²⁹ Derliui prinokus, žmogus tuojau imasi pjautuvo, nes pjūtis atėjo.“

Garstyčios grūdelis

(Mt 13,31-32. 34-35; Lk 13,18-19)

³⁰ Jėzus dar sakė: „Su kuo galime palyginti Dievo karalystę? Arba kokių palyginimų ją pavaizduosime? ³¹ Ji – tarytum garstyčios grūdelis, kuris, sėjamas dirvon, esti mažiausias iš visų sėklų žemėje, ³² bet pasėtas užauga, tampa didesnis už visas daržoves ir išleidžia tokias plačias

šakas, kad jo pavėsyje gali susisukti lizdą padangių sparnuočiai.“

³³ Daugeliu tokių palyginimų Jėzus skelbė žmonėms žodį, kiek jie sugebėjo suprasti. ³⁴ Be palyginimų jiems jis nekalbėdavo, o savo mokiniams skyrium viską išaiškindavo.

Audros nutildymas

(Mt 8,18. 23–27; Lk 8,22–25)

³⁵ Tą pačią dieną, atėjus vakarui, jis tarė mokiniams: „Irkitės į aną pusę!“ ³⁶ Atleidę žmonės, jie taip jį ir pasiėmė, kaip jis valtyje sėdėjo. Drauge plaukė kelios kitos valtys. ³⁷ Tuomet pakilo didžiulis viesulas, ir bangos ėmė lieti į valtį taip, kad valtį jau sėmė. ³⁸ Jėzus buvo valtys gale ir miegojo ant pagalvės. Mokiniai pažadino jį, šaukdami: „Mokytajau, tau nerūpi, kad mes žūvame?“ ³⁹ Atbudęs jis sudraudė vėją ir įsakė ežerui: „Nutilk, nurimk!“ Tuoj pat vėjas nutilo, ir pasidarė visiškai ramu. ⁴⁰ O Jėzus tarė: „Kodėl jūs tokie bailūs? Argi jums tebestinga tikėjimo?!“ ⁴¹ Juos pagavo didi baimė, ir jie kalbėjo vienas kitam: „Kas gi jis toks? Net vėjas ir marios jo klauso!“

Demonų išvaymas

(Mt 8,28–34; Lk 8,26–39)

5 Jie priplaukė ežero krantą geraziečių krašte. ² Jam išlipus iš valtys, tuojau priešais iš kapinių atbėgo netyrosios dvasios apsėstas vyras. ³ Jis gyveno kapų rūsiuose, ir niekas negalėjo nė grandinėmis jo surakinti. ⁴ Jis jau daug kartų buvo pančiojamas ir grandinėmis rakinamas, bet sutrupindavo grandines,

nusitraukydavo pančius, ir niekas negalėdavo jo suvaldyti. ⁵ Per kiauras naktis ir dienas jis bastydavosi po kapines ir po kalnus, klykdamas ir daužydamas save akmenimis. ⁶ Iš tolo pamatęs Jėzų, atbėgo, parpuolė priešais ⁷ ir ėmė garsiai šaukti: „Ko tau iš manęs reikia, Jėzau, aukščiau-siojo Dievo Sūnau? Saikdinu tave Dievu, nekankink manęs!“ ⁸ Jėzus mat buvo paliepęs: „Išeik, netyroji dvasia, iš žmogaus!“ ⁹ Jėzus dar paklausė: „O kuo tu vardu?“ Ji atsakė: „Mano vardas – Legionas, nes mūsų daug.“ ¹⁰ Ir pradėjo labai prašytis nevaryti jų iš to krašto. ¹¹ Ten pat, atkalnėję, ganėsi didžiulė kiaulių kaimenė. ¹² Dvasios ėmė prašytis: „Pasiųsk mus į tas kiaules, kad į jas sueitume!“ ¹³ Jėzus leido. Išėjusios netyrosios dvasios apniko kiaules, ir visa kaimenė, apie du tūkstančius kiaulių, ūmai metėsi nuo skardžio į ežerą ir prigirė ežere. ¹⁴ Tie, kurie jas ganė, išsibėgiojo ir davė žinią į miestą ir kaimus. Žmonės išėjo pažiūrėti, kas atsitiko. ¹⁵ Jie ateina prie Jėzaus, mato sėdintį demonų apsėstąjį – tą, kuris buvo turėjęs Legioną, – apsi- rengusį ir sveiko proto, ir juos apėmė baimė. ¹⁶ Mačiusieji papasakojo jiems, kas buvo nutikę su apsėstuoju, ir apie kiaules. ¹⁷ Tada žmonės ėmė prašyti Jėzų išeiti iš jų krašto. ¹⁸ Jėzui lipant į valtį, buvęs apsėstasis prašė leisti pasilikti su juo, ¹⁹ bet Jėzus nesutiko ir pasakė: „Eik namo pas saviškius ir papasakok, kokių nuostabių dalykų Viešpats tau padarė ir kaip tavęs pasigailėjo.“ ²⁰ Tada jis nuėjo savo keliu ir Dekapolyje ėmė skelbti, kokių didžiųjų dalykų Jėzus jam buvo padaręs; ir visi stebėjosi.

^{5,1a} Mt 8,28 – gadariečių.

*Moters išgydymas
ir mergaitės prikėlimas*
(Mt 9,18-26; Lk 8,40-56)

²¹ Jėzui vėl persikėlus valtimi į kitą pusę, susirinko prie jo didžiulė minia ir sulaikė jį paežerėje. ²² Šit ateina vienas iš sinagogos vyresniųjų, vardu Jayras, ir, pamatęs jį, puolė jam po kojų karštai maldaudamas: ²³ „Mano dukrelė miršta! Ateik ir uždėk ant jos rankas, kad pagytų ir gyventų.“ ²⁴ Jėzus nuėjo su juo. Iš paskos sekė gausi minia ir jį spauste spaudė.

²⁵ Ten buvo viena moteris, jau dvylika metų serganti kraujopūdžiu.

²⁶ Nemaža iškentėjusi nuo daugelio gydytojų ir išleidusi visa, ką turėjo, ji nė kiek nepasitaisė, bet darėjo blogyn ir blogyn. ²⁷ Išgirdusi apie Jėzų, ji prasiskverbė pro minią ir iš užpakalio prisilietė prie jo apsiausto. ²⁸ Mat ji sau kalbėjo: „Jeigu paliesiu bent jo drabužį, išgysiu!“

²⁹ Bematant kraujas jai nustojo plūdęs, ir ji pajuto kūnu, kad yra pasveikusi iš savo negalios. ³⁰ O Jėzus iš karto pajuto, kad iš jo išejo jėga, ir, atsigręžęs į minią, paklausė: „Kas prisilietė prie mano apsiausto?“ ³¹ Mokiniai jam atsakė: „Pats matai, kaip minia tave spaudžia, ir dar klausi: 'Kas mane palietė?'“

³² Bet Jėzus tebesidairė tos, kuri taip buvo padariusi. ³³ Moteris išejo į priekį išsigandusi ir virpėdama, nes žinojo, kas jai atsitiko, ir, puolusi prieš jį ant kelių, papasakojo visą teisybę. ³⁴ O jis tarė jai: „Dukterie, tavo tikėjimas išgelbėjo tave, eik rami ir būk išgijusi iš savo ligos.“

³⁵ Jam dar tebekalbant, ateina sinagogos vyresniojo žmonės ir praneša tam: „Tavo duktė numirė, kam

begaišini Mokytoja?!“ ³⁶ Išgirdęs tuos žodžius, Jėzus sako sinagogos vyresniajam: „Nenusigąsk, vien tikėk!“

³⁷ Ir niekam neleido eiti kartu, išskyrus Petrą, Jokūbą ir Jokūbo brolių Joną. ³⁸ Jie ateina į sinagogos vyresniojo namus, ir Jėzus mato sujudimą – verkiančius ir raudančius žmones. ³⁹ Įžengęs vidun, jis tarė: „Kam tas triukšmas ir ašaros?! Viskas nėra miręs, o miega.“ ⁴⁰ Žmonės tik juokėsi iš jo. Tada, išvaręs visus, jis pasiėmė vaiko tėvą ir motiną, taip pat savo palydovus ir įėjo ten, kur vaikas gulėjo. ⁴¹ Jis paėmė mergaitę už rankos ir sako: „Talitā kum“; išvertus reiškia: „Mergaitė, sakau tau, kelkis!“ ⁴² Mergaitė tuojau atsikėlė ir ėmė vaikščioti. Jai buvo dvylika metų. Visi nustėro iš nuostabos. ⁴³ Jėzus griežtai įsakė, kad niekas to nežinotų, ir liepė duoti mergaitėi valgyti.

Atstumtas tėviškėje
(Mt 13,53-58; Lk 4,16-30)

6 Išvykęs iš ten, Jėzus, mokinių lydimas, parkeliauja į savo tėviškę. ² Atėjus šabui, jis pradėjo mokyti sinagogoje. Daugelis girdėdami stebėjosi ir sakė: „Iš kur jam tai? Kas per išmintis jam suteikta ir kas per stebuklai daromi jo rankomis? ³ Argi jis ne dailidė, ne Marijos sūnus, Jokūbo, Jozės, Judo ir Simono brolis?! Argi jo seserys negyvena čia, pas mus?!“ Ir jie piktinosi juo. ⁴ O Jėzus jiems tarė: „Niekur pranašas nebūna be pagarbos, nebent savo tėviškėje tarp savo giminių ir savo namuose.“ ⁵ Ir jis ten negalėjo padaryti jokio stebuklo, tik keliems ligoniams uždėjo rankas ir juos išgydė. ⁶ Jis stebėjosi jų

netikėjimu, ėjo per apylinkės kaimus ir mokė.

Apas-talų išsiuntimas

(Mt 10,1-14; Lk 9,1-6)

⁷ Jėzus pasišaukė pas save Dvylika ir ėmė siuntinėti juos po du. Jis davė jiems valdžią netyrosioms dvasioms. ⁸ Liepė, be lazdos, nieko neimti į kelionę – nei duonos, nei krepšio, nei variokų dirže, ⁹ tik apsiauti sandalais, bet nesusivilkti dviejų palaidinių. ¹⁰ Ir mokė juos: „Į kuriuos namus užeisite, ten ir pasilikite, kolie išvyksite. ¹¹ Jei kurioje vietovėje jūsų nepriimtų ir neklausytų, išeikite iš ten ir net dulkes nuo kojų nusikratykite, kaip liudijimą prieš juos.“ ¹² Jie iškeliavo, ragino atsivers-ti, ¹³ išvarė daug demonų, daugelį ligonių tepė aliejumi ir išgydė.

Erodas apie Jėzų

(Mt 14,1-2; Lk 9,7-9)

¹⁴ Tuo tarpu karalius Erodas išgirdo apie Jėzų, nes garsas apie jį plačiai sklido, ir žmonės kalbėjo: „Jonas Krikštytojas prisikėlė iš numirusių, ir todėl jame veikia stebuklingos jėgos.“ ¹⁵ Kiti tvirtino: „Jis – Elisas!“ Dar kiti sakė: „Jis pranašas, kaip ir kiti pranašai.“ ¹⁶ Tai išgirdęs, Erodas nutarė: „Jonas, kuriam nukirsdinau galvą, – tai jis prisikėlė!“

Jono Krikštytojo nužudymas

(Mt 14,3-12; Lk 3,19-20)

¹⁷ Pats Erodas buvo įsakęs suimti Joną ir laikė jį sukausty-tą

kalėjime dėl savo brolio Pilypo žmonos Erodiados, kurią buvo vedęs. ¹⁸ Jonas mat sakė Erodui: „Nevalia tau gyventi su brolio žmona.“ ¹⁹ Taigi Erodiada neapkentė Jono ir troško jį nužudyti, tačiau negalėjo, ²⁰ nes Erodas Jono bijojo, žinodamas jį esant teisų ir šventą vyrą, ir todėl jį saugojo. Girdėdamas Joną kalbant, jis jausdavosi neramus, tačiau mielai jo klausydavosi^a.

²¹ Proga pasitaikė, kai Erodas, švęsdamas savo gimimo dieną, iškėlė pokylį savo didžiūnams, kariuomenės vadams ir Galilėjos kilmingiesiems. ²² Erodiados duktė ten įėjusi šoko ir patiko Erodui bei jo svečiams. Karalius tarė mergaitei: „Prašyk iš manęs, ko tik nori, ir aš tau duosiu.“ ²³ Ir jis prisiekė: „Ko tik prašytum, aš tau duosiu, kad ir pusę savo karalystės!“ ²⁴ Tuomet ji išėjusi paklausė savo motiną: „Ko prašyti?“ O ši tarė: „Jono Krikštytojo galvos!“ ²⁵ Toji, skubiai atbėgusi pas karalių, ėmė prašyti: „Noriu, kad man tuojau duotum dubenyje Jono Krikštytojo galvą.“

²⁶ Karalius labai nuliūdo, tačiau dėl savo priesaikos ir dėl svečių nesiryžo atšaukti jai duoto pažado. ²⁷ Jis tuoj pat pasiuntė budelį ir įsakė jam atnešti Jono galvą. Šis nuėjęs nukirto Jonui kalėjime galvą ²⁸ ir, atnešęs ją dubenyje, padavė mergaitei, o mergaitė atidavė ją savo motinai. ²⁹ Tai išgirdę, Jono mokiniai atėjo, pasiėmė jo kūną ir palaidojo kape.

^{6,20a} Kai kuriuose rankr.: „Girdėdamas Joną kalbant, jis daug ko klausinėdavo ir mielai jo klausydavosi“ arba: „Paklausęs Jono, jis daug ką darydavo ir mielai jo klausydavosi.“

Pirmasis duonos padauginimas(Mt 14,13–21; Lk 9,10–17; Jn 6,1–13;
Mk 8,1–10)

³⁰ Apaštalai susirinko pas Jėzų ir apsakė jam visa, ką buvo nuveikę ir ko mokė. ³¹ O jis tarė jiems: „Eikite sau vieni į negyvenamą vietą ir truputį pailsėkite.“ Mat daugybė žmonių ateidavo ir išeidavo, ir jiems nebūdavo kada nė pavalgyti. ³² Taigi jie išplaukė valtimi į negyvenamą nuošalią vietą. ³³ Žmonės pastebėjo juos išplaukiant, ir daugelis tai sužinojo. Iš visų miestų žmonės subėgo tenai pėsti ir net pralenkė mokinius.

³⁴ Išlipęs į krantą, Jėzus pamatė didžiulę minią, ir jam pagailo žmonių, nes jie buvo tarsi *avys be pie-
mens*. Ir jis pradėjo juos mokyti daugelio dalykų. ³⁵ Dienai baigiantis, prisiartinio prie jo mokiniai ir prašė: „Ši vietovė tuščia, ir jau vėlyvas metas. ³⁶ Paleisk juos, kad, pasklidę po aplinkinius vienkiemius bei kaimus, jie nusipirktų valgyti.“

³⁷ Bet Jėzus tarė: „Tai jūs duokite jiems valgyti.“ Mokiniai tada klausia: „Gal mums eiti nupirkti duonos už du šimtus denarų ir duoti jiems valgyti?“ ³⁸ Jis sako: „O kiek turite duonos? Eikite ir pažiūrėkite.“ Patikrinę jie atsako: „Penkis kepaliliukus ir dvi žuvis.“ ³⁹ Tuomet jis įsakė susodinti žmones būriais ant žalios vejės. ⁴⁰ Ir tie susėdo būrys prie būrio, po šimtą ir po penkiasdešimt žmonių. ⁴¹ Jėzus paėmė penkis kepaliliukus ir dvi žuvis, pažvelgė į dangų, palaimino, laužė duoną ir davė mokiniams, kad išdalytų žmonėms. Jis taip pat liepė visiems padalyti tas dvi žuvis. ⁴² Visi valgė ir pasisotino.

⁴³ Jie dar pririnko dvylika pilnų pintinių duonos gabaliukų ir žuvies likučių. ⁴⁴ O duonos valgytojų buvo penki tūkstančiai vyrų.

Jėzus eina vandeniu

(Mt 14,22–33; Jn 6,16–21)

⁴⁵ Tada Jėzus prispyrė savo mokinius sėsti į valtį ir pirma jo irtis į kitą krantą prie Betsaidos, kol jis atleisias žmones. ⁴⁶ Juos atleidęs, jis užkopė į kalną melstis. ⁴⁷ Kai sutemo, valtys buvo ežero viduryje, o Jėzus pats vienas ant kranto. ⁴⁸ Matydamas, kad mokiniai vargsta besiirdami, nes vėjas buvo jiems priešingas, apie ketvirtą nakties sargybą jis ateina pas juos, žengdamas ežero paviršiumi, ir buvo bepraeinas pro šalį. ⁴⁹ Šie, pamatę jį einantį ežero paviršiumi, pamanė, jog tai šmėkla, ir ėmė šaukti. ⁵⁰ Mat visi jį regėjo ir išsigando. Bet jis tuojau juos prakalbino: „Nenusiminkite! Tai aš. Nebijokite!“ ⁵¹ Tada jis įlipo pas juos į valtį, ir vėjas nurimo.

Mokiniai dar labiau stebėjosi, nes visiškai nebuvo supratę duonos stebuklo, ir jų širdis tebebuvo nenuovoki.

Išgydymai Genezarete

(Mt 14,34–36)

⁵³ Persiyrę per ežerą, jie pasiekė Genezaretą ir čia lipo į krantą. ⁵⁴ Jiems išlipus iš valtys, žmonės tuojau pažino Jėzų, ⁵⁵ paskelbė visai apylinkei ir pradėjo gabenti neštuvais ligonius ten, kur girdėjo jį esant. ⁵⁶ Ir kur Jėzus užeidavo į kaimus, miestus ar vienkiemius, jie aikštėse

guldydavo ligonius ir maldaudavo ji, kad leistų jiems palytėti bent savo drabužio apvadą. Ir kas tik jį paliesdavo, išgydavo.

Ginčas dėl papročių
(Mt 15,1–20; Lk 11,38)

7 Pas Jėzų susirenka fariziejų ir keli Rašto aiškintojai, atvykę iš Jeruzalės. ² Jie pamato kai kuriuos jo mokinius, valgančius suterštomis (tai yra nemazgotomis) rankomis. ³ Mat fariziejai ir visi žydai pagal prosenių paprotį valgo tik rūpestingai nusiplovę rankas. ⁴ Taip pat sugrįžę iš turgaus jie nevalgo neapsiplovę. Be to, yra dar daug nuostatų, kurių jie laikosi, sekdami papročiu, pavyzdžiui, taurių, puodelių bei varinių indų plovimo. ⁵ Tai gi fariziejai ir Rašto aiškintojai jį klausia: „Kodėl tavo mokiniai nesilaiko prosenių papročio ir valgo suterštomis rankomis?“ ⁶ Jis atsako jiems: „Gera! apie jus, veidmainius, pranašavo Izaijas, kaip parašyta:

*Ši tauta šlovina mane lūpomis, / bet jos širdis toli nuo manęs. /
Veltui jie mane garbina, / mokydami žmonių išgalvotų priesakų.*

⁸ Apleidę Dievo įsakymą, jūs įsikibę laikotės žmonių papročių.“ ⁹ Ir jis pridūrė: „Puikiai jūs apeinate Dievo įsakymą, norėdami išsaugoti savo papročius! ¹⁰ Antai Mozė yra pasakęs: *‘Gerbk savo tėvą ir motiną’*, ir: *‘Kas keiktų tėvą ar motiną, mirte tenumiršta’*. ¹¹ O štai jūs sakote: *‘Jei žmogus pasako savo tėvui ar motinai: Tebūnie korbánas’* (tai yra: auka Dievui), kuo turėčiau tave su-

šelpti“, ¹² – tuomet jūs nebeleidžiate jam padėti tėvui ar motinai, ¹³ niekais paversdami Dievo žodį dėl savojo papročio, kurį esate perėmę. Ir daug panašių dalykų jūs darote.“

¹⁴ Ir vėl sušaukęs minią, Jėzus kalbėjo: „Paklausykite manęs visi ir supraskite: ¹⁵ nėra nieko, kas, iš lauko įėjęs į žmogų, galėtų jį sutepti. Žmogų sutepa vien tai, kas iš žmogaus išeina.“¹⁶

¹⁷ Kai sugrįžo nuo minios į namus, jo mokiniai ėmė klausinėti apie palyginimą. ¹⁸ Jis sako: „Nejaugi ir jūs esate be nuovokos? Argi neaišku jums, kad visa, kas ateina į žmogų iš lauko, negali jo suteršti, ¹⁹ nes nepatenka į jo širdį, bet į vidurius ir išeina laukan?“ (Taip jis paskelbia visus valgius esant svariems.) ²⁰ Jis dar pasakė: „Žmogų suteršia vien tai, kas iš jo išeina. ²¹ Iš vidaus, iš žmonių širdies, išeina pikti sumanymai, ištvirtavimai, vagystės, žmogžudystės, ²² svetimavimai, godumas, suktybės, klasta, begėdystės, pavydas, šmeižtai, puikybė, neišmanymas. ²³ Visos tos blogybės išeina iš vidaus ir suteršia žmogų.“

¶

Svetimšalės išgydymas
(Mt 15,21–28)

²⁴ Išvykęs iš ten, Jėzus nukeliavo į Tyro sritis. Užėjęs į vienus namus, jis norėjo, kad niekas apie tai nežinotų, bet jam nepavyko to nusišlėpti. ²⁵ Išgirdo apie jį moteris, kurios dukterė buvo apsėsta netyrosios dvasios, atėjo ir puolė jam po kojų. ²⁶ Moteris buvo graikė, kilimo sirofinikietė. Ji maldaudavo išvartyti iš jos dukrelės

^{7,11a} Hebr. *qorēbān* – „dovana“. ^{7,15b} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 16: „Kas turi ausis, teklaus!“

demoną. ²⁷ Jėzus tarė jai: „Leisk pirmiau pasisotinti vaikams. Juk negražu imti vaikų duoną ir mesti šunychiams.“ ²⁸ Tačiau moteris atsakė: „Taip, Viešpatie! Bet ir šunychiai po stalu ėda, ką vaikai pritrupino.“ ²⁹ Tuomet jis tarė: „Dėl šitų žodžių eik namo; demonas jau išėjęs iš tavo dukters.“ ³⁰ Parėjusi namo, ji rado savo mergaitę gulinčią patale ir demoną atstojusį.

Kurčiaus išgydymas

³¹ Palikęs Tyro sritis, Jėzus per Sidoną atėjo prie Galilėjos ežero, į Dekapolio krašto vidurį. ³² Ten buvo atvestas jam sunkiai kalbantis kurčius ir prašyta uždėti ant jo ranką. ³³ Jis pasivėdėjo jį nuošaliau nuo minios, ėleido savo pirštus į jo ausis, paseilino ir palietė jam liežuvį, ³⁴ pažvelgė į dangų, atsiduso ir tarė jam: „Efatà!“ – tai yra: „Atsiverk!“ ³⁵ Ir tuojau atsivėrė jo klausos, atsirišo liežuvių ryšys, ir jis kalbėjo kaip reikia. ³⁶ Jėzus jiems liepė niekam šito nepasakoti. Bet kuo labiau jis jiems draudė, tuo jie plačiau jį skelbė. ³⁷ Žmonės be galo stebėjosi ir kalbėjo: „Jis visa gerai padarė! Jis daro, kad kurtieji girdi ir nebyliai kalba.“

Antrasis duonos padauginimas (Mt 15,32-39; Mk 6,30-44)

8 Anomis dienomis, vėl susirinkus gausiai miniai ir žmonėms neturint ko valgyti, Jėzus, pasišaukęs mokinius, tarė: ² „Gaila man minios, nes jau tris dienas žmonės pasilieka su manimi ir neturi ko valgyti.“ ³ Jei paleisiu juos namo alkanus, jie nusilps kelyje, nes kai kurie yra atėję iš toli.“ ⁴ Mokiniai

jam atsakė: „O iš kur dykumoje gauti duonos jiems pavalgydinti?“ ⁵ Jėzus paklausė: „Kiek duonos kepalėlių turite?“ Jie atsakė: „Septynis.“ ⁶ Tada jis liepė žmonėms susėsti ant žemės. Paėmęs septynis kepalėlius, padėkojo, laužė ir davė mokiniams dalyti, ir tie padalijo miniai. ⁷ Jie dar turėjo kelias žuvelės. Jėzus palaimino jas ir taip pat liepė dalyti. ⁸ Jie valgė ir pasisotino, ir nulikusių gabaliukų surinko septynis krepšius. ⁹ O buvo apie keturis tūkstančius žmonių. Jis atleido juos ¹⁰ ir netrukus, išsėdęs su mokiniais į valtį, nuplaukė į Dalmatos sritį.

Ženklo reikalavimas (Mt 16,1-4)

¹¹ Čia priėjo fariziejų ir ėmė su Jėzumi ginčytis. Spėsdami jam pinks, jie reikalavo ženklo iš dangaus. ¹² Atsidusęs iš širdies gilumos, jis tarė: „Ir kam gi ši giminė reikalauja ženklo? Iš tiesų sakau jums: ženklo šiai giminei nebus duota!“ ¹³ Ir, palikęs juos, jis vėl sėdo į valtį ir nuplaukė į kitą krantą.

Fariziejų ir Erodo raugas (Mt 16,5-12)

¹⁴ Mokiniai buvo pamiršę pasiimti duonos. Jie teturėjo su savim valtyje vieną kepalėlį. ¹⁵ O Jėzus juos įspėjo: „Žiūrėkite, saugokitės fariziejų raugo ir Erodo raugo.“ ¹⁶ Jie pradėjo kalbėtis neturį duonos. ¹⁷ Tai patyręs, Jėzus tarė: „Kam jūs tariatės neturį duonos? Ar vis dar nieko neišmanote ir nesuprantate, ir vis dar esate be nuovokos?“ ¹⁸ Turite akis, ir nematote; turite ausis, ir negirdite?! Argi neatsimenate, ¹⁹ jog penkis

kepalėlius aš sulaužiau penkiems tūkstančiams?! O kiek pilnų pintinių likučių jūs pririnkote?“ Jie atsakė: „Dvylika.“ – ²⁰ „O kai septynis kepalėlius sulaužiau keturiems tūkstančiams, kiek pririnkote pilnų krepšių likučių?“ Jie atsakė: „Septynis.“ ²¹ Tada jis tarė: „Tai kaipgi vis dar nesuprantate?!“

¹ *Neregio išgydymas*

²² Jie ateina į Betsaidą. Ten atveda pas Jėzų vieną neregį ir prašo jį palytėti. ²³ Jis paėmė neregį už rankos ir nusivedė už kaimo. Ten patėpė seilėmis jo akis, uždėjo ant jo rankas ir paklausė: „Ar ką nors matai?“

²⁴ Šis apsižvalges tarė: „Regiu žmones. Lyg kokius medžius matau juos vaikščiojančius.“ ²⁵ Jėzus vėl palietė rankomis jo akis, ir jis visiškai praregėjo – tapo sveikas ir viską ryškiai matė. ²⁶ Jėzus išsiuntė jį namo, sakdamas: „Tik neužeik į kaimą.“

Jėzaus dievystės išpažinimas

(Mt 16,13–20; Lk 9,18–21)

²⁷ Jėzus su mokiniais keliavo į Pilypo Cezarėjos kaimus. Kelyje klausė mokinius: „Pasakykite, kuo mane žmonės laiko?“ ²⁸ Jie atsakė: „Vieni – Jonu Krikštytoju, kiti – Eliju, treči – dar kuriuo iš pranašų.“ ²⁹ Tada jis paklausė: „O jūs kuo mane laikote?“ Petras jam atsakė: „Tu esi Mesijas.“ ³⁰ Tuomet Jėzus griežtai įsakė niekam apie jį nekalbėti.

Jėzus apie savo mirtį

(Mt 16,21–23; Lk 9,22)

³¹ Ir jis ėmė juos mokyti, jog reikia, kad Žmogaus Sūnus daug kentėtų,

būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir po trijų dienų prisikeltų. ³² Jis tai kalbėjo visiškai atvirai. Tada Petras, pasivadinęs jį į šalį, ėmė jį drausti. ³³ Jėzus atsigręžęs pažiūrėjo į mokinius ir subarė Petrą: „Eik šalin, šėtone, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis!“

Sekimas Jėzumi

(Mt 16,24–28; Lk 9,23–27)

³⁴ Pasišaukęs minią ir savo mokinius, Jėzus prabilo: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi.“

³⁵ Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės. ³⁶ O kokia gi žmogui nauda laimėti visą pasaulį, bet pakenkti savo gyvybei? ³⁷ Arba kuo žmogus galėtų išsipirkti savo gyvybę?! ³⁸ Jei kas gėdisi manęs ir mano žodžių šios neišitikimos ir nuodėmingos kartos akivaizdoje, to gėdysis ir Žmogaus Sūnus, atėjęs savo Tėvo šlovėje su šventaisiais angelais.“

Jėzaus atsimainymas

(Mt 17,1–8; Lk 9,28–36)

9 Jis dar jiems kalbėjo. „Iš tiesų sakau jums: tarp čia stovinčių yra tokių, kurie neragaus mirties, kol išvys Dievo karalystę, ateinančią su galybe.“

² Po šešių dienų Jėzus pasiėmė Petrą, Jokubą ir Joną ir užsivedė juos vienus nuošaliai ant aukšto kalno. Ten jis atsimainė jų akivaizdoje.

³ Jo drabužiai ėmė taip baltai spindėti, kaip jų išbalinti negalėtų joks skalbėjas žemėje. ⁴ Jiems pasirodė

Elijas ir Mozė, kuriedu kalbėjosi su Jėzumi. ⁵ Petras ir sako Jėzui: „Rabi, gera mums čia būti. Pastatykime tris palapines: vieną tau, antrą Mozei, trečią Elijui.“ ⁶ Jis nesišinojo, ką sakąs, nes jie buvo persigandę. ⁷ Užėjo debesys ir uždengė juos, o iš debesies nuskambėjo balsas: „Šitas mano mylimasis Sūnus. Klausykite jo!“ ⁸ Ir tuojau, vėl apsižvalgę, jie nieko prie savęs nebematė, tik vieną Jėzų.

Antrasis Elijas

(Mt 17,9–13)

⁹ Besileidžiant nuo kalno, Jėzus liepė niekam nepasakoti, ką jie buvo matę, kol Žmogaus Sūnus prisikels iš numirusių. ¹⁰ Jie gerai įsidėmėjo šį pasakymą ir svarstė, ką reiškia „prisikelti iš numirusių“. ¹¹ Jie klausė Jėzų: „Kodėl Rašto aiškintojai sako, jog pirmiau turįs ateiti Elijas?“ ¹² Jis atsakė: „Tikrai Elijas ateis pirmiau ir viską atitaisys. Bet kaipgi parašyta apie Žmogaus Sūnų, jog jis daug iškentėsiąs ir būsiąs paniekintąs?“ ¹³ Todėl aš jums sakau: Elijas buvo atėjęs, ir jie padarė su juo, ką norėjo, kaip apie jį parašyta.“^a

Berniuko išgydymas

(Mt 17,14–21; Lk 9,37–42)

¹⁴ Sugrįžę pas kitus mokinius, jie pamatė apie juos susirinkusią minią ir besiginčijančius su jais Rašto aiškintojus. ¹⁵ Vos pastebėjusi Jėzų, minia labai nustebo, ir visi bėgo jo pasveikinti. ¹⁶ Jis paklausė: „Ko ginčijatės su jais?“ ¹⁷ Vienas iš minios jam atsakė: „Mokytojaui, aš atvedžiau pas tave sūnų, kuris yra

nebylės dvasios apsėstas. ¹⁸ Kur tik sugriebusi, dvasia jį tašo, iš burnos jam eina putos, jis griেžia dantimis ir pastyra. Aš prašiau tavo mokinius išvaryti dvasią, bet jie nevaliojo.“

¹⁹ Tada Jėzus tarė: „O netikinti gimine! Iki kol man reikės su jumis būti? Kiek ilgai jus kęsti? Atveskite jį pas mane!“ ²⁰ Jie atvedė. Vos pamačiusi Jėzų, dvasia emė tašyti berniuką, šis parpuolė ant žemės ir apsiputojęs pradėjo blaškytis. ²¹ Jėzus paklausė tėvą: „Ar nuo seniai jam taip darosi?“ Jis atsakė: „Nuo pat kūdikystės. ²² Dvasia jį dažnai ir ugnį įstumdavo ir į vandenį, norėdama pražudyti. Tad, jei ką gali, pasigailėk mūsų ir padėk mums!“ ²³ Jėzus jam atsakė: „Jei ką gali?!“ Tikinčiam viskas galima!“ ²⁴ Vaiko tėvas sušuko: „Tikiu! Padėk mano netikėjimui!“ ²⁵ Matydamas susibėgančią minią, Jėzus sudraudė netyrąją dvasią: „Nebyle ir kurčia dvasia, įsakau tau, išėik iš jo ir daugiau nebegrįžk!“ ²⁶ Dvasia, klykdama ir smarkiai jį purtydama, išėjo. O berniukas liko tarsi lavonas, ir daugelis sakė: „Jis mirė.“ ²⁷ Bet Jėzus paėmė jį už rankos, pakėlė, ir jis atsistojo.

²⁸ Kai Jėzus grįžo namo, mokiniai, pasilikę su juo vieni, klausė: „Kodėl mes negalėjome jos išvaryti?“ ²⁹ O jis atsakė: „Ta veislė neišvaroma nieku kitu, tik malda.“

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 17,22–23; Lk 9,43–45)

³⁰ Iš ten išėjo, jie keliavo per Galilėją. Jėzus nenorėjo, kad kas apie tai žinotų. ³¹ Mokydamas savo mo-

kinius, jis tvirtino: „Žmogaus Sūnus bus atiduotas į žmonių rankas ir jie nužudys jį, bet nužudytas jis po trijų dienų prisikels.“³² Mokiniai nesuprato tų žodžių, bet nedrįso jį klausti.

Kas didžiausias?

(Mt 18,1–5; Lk 9,46–48)

³³ Jie atėjo į Kafarnaumą. Namie jis paklausė juos: „Apie ką kalbėjotės kelyje?“³⁴ Jie tylėjo. Mat kelyje jie ginčijosi, kuris iš jų didžiausias.³⁵ Atsisėdęs jis pasisaukė Dvylika ir tarė: „Jei kas trokšta būti pirmas, tebūnie paskutinis ir visų tarnas!“³⁶ Paėmęs mažą vaiką, pastatė tarp jų ir, apsikabinęs jį, pasakė: ³⁷ „Kas dėl manęs priima tokį vaikėlį, tas priima mane, o kas priima mane, tas ne mane priima, bet tą, kuris yra mane siuntęs.“

Jėzaus vardo galia

(Lk 9,49–50; Mt 10,42)

³⁸ Jonas jam tarė: „Mokytojau, mes matėme vieną tokį, kuris nevaikščioja su mumis, bet tavo vardu išvarinėja demonus. Mes jam draudėme, nes jis nepanoro eiti su mumis.“³⁹ Jėzus atsakė: „Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti.“⁴⁰ Kas ne prieš mus, tas už mus! ⁴¹ Kas duos jums atsigerti taurę vandens dėl to, kad priklausote Mesijui, – iš tiesų sakau jums, – tas nepraras savo užmokesčio.

Kova su nuodėme

(Mt 18,6–9; Lk 17,1–2)

⁴² Kas papiktintų vieną iš šitų ti-
kinčių mažutelių, tam būtų daug ge-
riau, jeigu jam užkabintų ant kaklo
asilo sukamų girnų akmenį ir įmestų
į jūrą.⁴³ Jei tavoji ranka gundo tave
nusidėti, nusikirsk ją! Tau verčiau
sužalotam įeiti į gyvenimą, negu su
abiem rankom patekti į pragarą, į
negėstančią ugnį.“⁴⁵ Ir jei tavoji koja
veda tave į nuodėmę, nusikirsk ją,
nes tau geriau luošam įžengti į gy-
venimą, negu su abiem kojom būti
įmestam į pragarą.⁴⁷ O jei tave gun-
do nusidėti tavoji akis, išlupk ją, nes
verčiau tau vienakiui įeiti į Dievo
karalystę, negu su abiem akim būti
įmestam į pragarą,⁴⁸ kur *jų kirmin-
as nemiršta ir ugnis negėsta*.⁴⁹ Mat
kiekvienas bus pasūdytas ugnimi.
⁵⁰ Druska – geras daiktas, bet jei
druska nustotų sūrumo, kuo ją pa-
sūdyti? Turėkite savyje druskos ir
taikiai sugyvenkite tarp savęs.“

Skyrybos

(Mt 19,1–9; 5,32; Lk 16,18)

10 Jėzus, iškeliavęs iš ten, at-
vyksta į Judėją ir Užjorda-
nę. Ir vėl žmonių būriai skuba pas
jį, o jis vėl moko, kaip buvo pradžioje.
² Tada atėjo fariziejų, kurie, spėsda-
mi jam pinkles, klausė jį, ar galima
atleisti žmoną. ³ Jis atsakė jiems:
„O ką jums yra įsakęs Mozė?“ ⁴ Jie
tarė: „Mozė leido *parašyti skyrybų
rašta ir atleisti*.“ ⁵ Tuomet Jėzus pra-
bilo: „Dėl jūsų širdies kietumo parašė
jums Mozė tokį nuostatą. ⁶ O nuo
sutvėrimo pradžios Dievas *sukūrė*

9,43. 45a Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 44 ir 46: „kur kirminas nemiršta ir ugnis negėsta.“

juos kaip vyrą ir moterį. ⁷ Štai kodėl vyras paliks savo tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu. ⁸ Taigi jie – jau nebe du, o vienas kūnas. ⁹ Tad ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria! ¹⁰ Namie mokiniai vėl klausė Jėzų apie tą dalyką. ¹¹ Jis atsakė: „Kas atleidžia savo žmoną ir veda kitą, tas nusikalsta pirmajai svetimavimu. ¹² Ir jei moteris palieka savo vyrą ir išteka už kito, ji svetimauja.“

Jėzus ir vaikai

(Mt 19,13–15; Lk 18,15–17; 9,47)

¹³ Žmonės jam nešdavo vaikučius, kad juos palytėtų, bet mokiniai jiems draudė. ¹⁴ Tai pamatęs, Jėzus užsirūstino ir tarė jiems: „Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir netrukdykite, nes tokių yra Dievo karalystė. ¹⁵ Iš tiesų sakau jums: kas nepriima Dievo karalystės kaip kūdikis, neįeis į ją.“ ¹⁶ Ir jis laimino juos, apkabindamas ir dėdamas ant jų rankas.

Turtas ir išganymas

(Mt 19,16–30; Lk 18,18–30)

¹⁷ Jėzui besiruošiant iškelti, vienas žmogus pribėgęs puolė prieš jį ant kelių ir klausė: „Gerasis Mokytoja, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“

¹⁸ Jėzus tarė: „Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik vienas Dievas. ¹⁹ Žinai įsakymus: *Nežudyk, nesvetimauk, nevok, neteisingai neliudyk, neapgauk, gerbk savo tėvą ir motiną.*“ ²⁰ Tas atsakė: „Mokytoja,

aš viso to laikausi nuo pat jaunystės.“ ²¹ Jėzus meiliai pažvelgė į jį ir pasakė: „Vieno dalyko tau trūksta: eik parduok visa, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane.“ ²² Po šitų žodžių tasai apniuko ir nusiminęs pasitraukė, nes turėjo daug turto.

²³ Jėzus apsidairė ir prabilo į mokinius: „Kaip sunku turtingiems įeiti į Dievo karalystę!“ ²⁴ Mokiniai buvo nustebinti jo žodžių. Tada Jėzus vėl jiems tarė: „Vaikeliai, kaip sunku patekti į Dievo karalystę!“ ²⁵ Lengviau kupranugariui išlįsti pro adatą ausį, negu turtuoliui įeiti į Dievo karalystę.“ ²⁶ Mokiniai dar labiau nustebė ir kalbėjosi: „Kas tada galės išsigelbėti?“ ²⁷ Jėzus pažvelgė į juos ir tarė: „Tai neįmanoma žmonėms, bet ne Dievui: Dievui viskas įmanoma.“

²⁸ Tada Petras sakė jam: „Štai mes viską palikome ir sekėme paskui tave.“ ²⁹ Jėzus tarė: „Iš tiesų sakau jums: nėra nė vieno, kuris dėl manęs, ir dėl Evangelijos paliktų namus, ar brolius, ar seseris, ar motiną, ar tėvą, ar vaikus, ar laukus ³⁰ ir kuris jau dabar, šiuo metu, negautų šimteriopai namų, brolių, seserų, motinų, vaikų ir laukų (kartu su persekiojimais) ir būsimajame pasaulyje – amžinojo gyvenimo.“

³¹ Tačiau daugel pirmųjų bus paskutiniai ir daugel paskutinių – pirmi.“

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 20,17–19; Lk 18,31–33)

³² Jiems bekeliaujant į Jeruzalę, Jėzus vis ėjo priekyje taip, kad mokiniai stebėjosi, o einantys iš paskos

^{10,21a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „nešk savo kryžių“. ^{10,24b} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „ir tiems, kurių viltis – turtai.“

nerimavo. Vėl susišaukęs Dvylika, ėmė jiems sakyti, kas jo laukia: ³³ „Štai keliaujame į Jeruzalę, ir Žmogaus Sūnus bus išduotas aukštiesiems kunigams ir Rašto aiškintojams; jie pasmerks jį mirti ir atiduos pagonims, ³⁴ o tie išjuoks jį, apspjaudys, nuplaks ir nužudys, bet po trijų dienų jis prisikels.“

Jėzus ir aukštos vietos
(Mt 20,20–23)

³⁵ Čia prie Jėzaus prieina Zebediejaus sūnūs Jokūbas ir Jonas ir kreipiasi: „Mokytojai, mes norime, kad padarytum, ko prašysime.“ ³⁶ Jis atsakė: „O ko norite, kad jums padaryčiau?“ ³⁷ Jie tarė: „Duok mums sėdėti vienam tavo šlovės dešinėje, kitam – kairėje?“ ³⁸ Jėzus atsakė: „Patys nežinote, ko prašote. Ar galite gerti taurę, kurią aš gersiu, ir būti pakrikštyti krikštu, kuriuo aš būsiu krikštijamas?“ ³⁹ Jie sako: „Galime.“ Bet Jėzus jiems pasakė: „Beje, taurę, kurią aš gersiu, jūs gersite, ir krikštu, kuriuo aš būsiu pakrikštytas, jūs irgi būsite pakrikštyti.“ ⁴⁰ Tačiau ne mano reikalas duoti vietą savo dešinėje ar kairėje; tai bus tiems, kuriems paskirta.“ ⁴¹ Tai išgirdę, dešimt kitų supyko ant Jokūbo ir Jono.

Raginimas tarnauti
(Mt 20,24–28; Lk 22,24–27)

⁴² Pasišaukęs mokinius, Jėzus prabilo: „Jūs žinote, kad tie, kurie laikomi tautų valdovais, engia jas, ir jų didžiūnai rodo joms savo galią.“ ⁴³ Tarp jūsų yra ne taip! Kas norėtų tapti

didžiausias iš jūsų, tebus jūsų tarnas, ⁴⁴ ir kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebus visų vergas. ⁴⁵ Juk ir Žmogaus Sūnus atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį.“

Jericho neregys
(Mt 20,29–34; Lk 18,35–43)

⁴⁶ Taip jie ateina į Jerichą. O iškeliaujant jam su mokiniais ir gaušinga minia iš Jericho, aklas elgeta Bartimiejus (Timiejaus sūnus) sėdėjo prie kelio. ⁴⁷ Išgirdęs, jog čia Jėzus Nazarėnas, jis pradėjo garsiai šaukti: „Dovydo Sūnau, Jėzau, pasigailėk manęs!“ ⁴⁸ Daugelis jį draudė, kad nutiltų, bet jis dar garsiau šaukė: „Dovydo Sūnau, pasigailėk manęs!“ ⁴⁹ Jėzus sustojo ir tarė: „Pašaukite jį.“ Žmonės pašaukė neregį, sakydami: „Nenusimink! Kelkis, jis tave šaukia.“ ⁵⁰ Tasai, nusimetęs apsiaustą, pašoko ir pribėgo prie Jėzaus. ⁵¹ Jėzus prabilo į jį: „Ko nori, kad tau padaryčiau?“ Neregys atsakė: „Rabuni“, kad praregėčiau!“ ⁵² Tuomet Jėzus jam tarė: „Eik, tavo tikėjimas išgelbėjo tave.“ Jis tuoj pat praregėjo ir nusekė paskui Jėzų keliu.

Ižengimas į Jeruzalę
(Mt 21,1–11; Lk 19,28–38; Jn 12,12–16)

11 Prisiartinęs prie Jeruzalės pro Betfagę ir Betaniją, ties Alyvų kalnu, Jėzus pasiuntė du savo mokinius, ² tardamas: „Eikite į kaimą, kurį matote, ir vos ižengę

i jį, rasite pririštą asilaitį, kuriuo dar niekas iš žmonių nėra jojęs. Atiškite jį ir atveskite. ³ Jeigu kas nors paklaustų: 'Ką čia darote?' – atsakykite: 'Jo reikia Viešpačiui; jis netrukus jį sugrąžins.'"⁴ Nuėję juodu rado pakelėje asilaitį, pririštą prie vartų, ir atrišo jį. ⁵ Kai kurie iš ten stovinčių klausė: „Ką jūs darote, kam tą asilaitį atrišate?“ ⁶ O jie atsakė, kaip Jėzus buvo jiems liepęs, ir tie leido jį vestis. ⁷ Jie atveda asilaitį pas Jėzų, apdengia jį savo apsiaustais, ir Jėzus užsėda ant jo. ⁸ Daugybė žmonių tiesė ant kelio savo drabužius, kiti klojo žalias šakeles, nukirstas laukuose. ⁹ Priekyje ir iš paskos einantys šaukė:

„Osana! / ¹⁰ *Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu! / Šlovė besiaartinančiai mūsų tėvo Dovydo karalystei! / Osana aukštynėse!*“

¹¹ Taip Jėzus įžengė į Jeruzalę ir į šventyklą. Viską apžiūrėjęs, kadangi buvo jau vakaro valanda, jis su Dvylika išėjo į Betaniją.

Pasmerktas figmedis
(Mt 21,18–19)

¹² Rytojaus dieną, jiems keliaujant iš Betanijos, Jėzus buvo alkanas. ¹³ Pamatęs iš tolo sulapojusį figmedį, jis priėjo pažiūrėti, gal ką ant jo ras. Tačiau, atėjęs prie medžio, jis nerado nieko, tik tai lapus, nes buvo dar ne figų metas. ¹⁴ Tuomet jis tarė medžiui: „Tegul per amžius niekas nebevalgys tavo vaisiaus!“ Jo mokiniai tai girdėjo.

Prekiautojų išvaikymas

(Mt 21,12–17; Lk 19,45–48; Jn 2,14–16)

¹⁵ Ir jie ateina į Jeruzalę. Įėję į šventyklą, Jėzus ėmė vartyti laukan parduodančius ir perkančius šventykloje. Jis išvartė pinigų keitėjų stalus bei karvelių pardavėjų suolus ¹⁶ ir neleido nešti rakandų per šventyklą. ¹⁷ Jis mokė ir skelbė: „Argi neparašyta: *Mano Namai vadinsis maldos namai visoms tautoms!* O jūs pavertėte juos *plėšikų lindyne.*“ ¹⁸ Tai išgirdę, aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai tarėsi, kaip jį pradžudyti. Jie mat bijojo Jėzaus, nes visi žmonės buvo pagauti jo mokslo. ¹⁹ Atėjus vakarui, Jėzus su mokiniiais išėjo iš miesto.

Tikėjimas ir malda

(Mt 21,20–22; 5,23–24; 6,14–15)

²⁰ Ryta eidami pro šalį, jie pamatė, kad figmedis nudžiūvęs iš pat šaknų. ²¹ Prisiminęs Petras tarė Jėzui: „Rabi, štai figmedis, kurį tu prakeikei, nudžiūvo.“ ²² Jėzus jiems atsakė: „Turėkite tikėjimą Dievu! ²³ Iš tiesų sakau jums: kas pasakytų šitam kalnui: 'Pasikelk ir meskis į jūrą', ir savo širdyje nesvyruotų, bet tikėtų įvyksiant, ką sako, tai jam ir įvyktų. ²⁴ Todėl sakau jums: ko tik melsdamiesi prašote, tikėkite gausią“, ir tikrai taip bus. ²⁵ Eidami melstis, atleiskite, jei turite ką nors prieš kitus, kad ir jūsų Tėvas danguje jums atleistų jūsų nusižengimus.“^b

^{11,24a} Kai kuriuose rankr.: „gavę“. ^{11,25b} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 26: „O jei jūs neatleisite, nė jūsų Tėvas danguje neatleis jūsų nusižengimų.“

Jėzaus įgaliojimai

(Mt 21,23–27; Lk 20,1–8)

²⁷ Jie vėl sugrįžta į Jeruzalę. Jėzui vaikščiojant po šventyklą, prie jo prieina aukštųjų kunigų, Rašto aiškintojų ir seniūnų ir klausia: ²⁸ „Kokia galia tai darai? Kas tau davė galią tai daryti?“ ²⁹ Jėzus jiems atsakė: „Ir aš noriu paklausti jus vieno dalyko, o jūs atsakykite man, tada ir aš jums pasakysiu, kokia galia tai darau.“ ³⁰ Jono krikštas buvo iš dangaus ar iš žmonių? Atsakykite man!“ ³¹ Tie pradėjo tartis: „Jei pasakysime – iš dangaus, tai jis mus klaus: ‘Kodėl tada juo netikėjote?’“ ³² Pasakytume – iš žmonių...“ Bet jie bijojo liaudies, nes visi buvo įsitikinę, kad Jonas tikrai buvo pranašas. ³³ Todėl jie atsakė Jėzui: „Mes nežinome.“ Tada Jėzus tarė: „Tai nė aš nesakysiu, kokia galia tai darau.“

Ūkininkai žmogžudžiai

(Mt 21,33–46; Lk 20,9–19)

12 Ir pradėjo Jėzus kalbėti jiems palyginimais: „Vienas žmogus įveisė vynuogyną, sumūrijo aptvarą, įrengė spaustuvą ir pastatė bokštą. Paskui išnuomojo jį ūkininkams ir iškeliavo į svetimą šalį. ² Atėjus metui, jis nusiuntė pas ūkininkus tarną atsiimti iš ūkininkų savosios vaisių dalies. ³ Tie pačiupo jį, sumušė ir paleido tuščiomis. ⁴ Tuomet jis vėl nusiuntė pas juos kitą tarną, o tie jį sužeidė į galvą ir iškoneveikė. ⁵ Jis pasiuntė dar vieną, bet tą jie nužudė, ir dar daugelį kitų tarnų, kurių vienus jie primušė, kitus nužudė. ⁶ Dar vieną turėjo – mylimąjį sūnų. Jį nusiuntė pas juos paskutinį, sakydamas sau: ‘Jie drovė-

sis mano sūnaus.’“ Bet ūkininkai ėmė tartis: ‘Tai įpėdinis. Eime, užmuškime jį, ir mums atiteks jo palikimas.’“

⁸ Ir nutvėrę nužudė jį ir išmetė laukan iš vynuogyno. ⁹ Ką darys vynuogyno savininkas? Jis ateis, išžudys ūkininkus ir atiduos vynuogyną kitiems. ¹⁰ Ar neskaitėte, kas parašyta Raštuose:

Akmuo, kurį statytojai atmetė, / tapo kertiniu akmeniu. / ¹¹ Tai Viešpaties padaryta, / ir mūsų akims tai nuostabą kelia.“

¹² Anie suko galvą, kaip jį suimti, tačiau bijojo minios. Mat suprato, kad palyginimas buvo jiems taikomas. Tad, palikę jį, pasitraukė.

Dievas ir ciesorius

(Mt 22,15–22; Lk 20,20–26)

¹³ Tada jie siunčia pas Jėzų fariziejų ir erodininkų sugauti jo kalboje. ¹⁴ Šitie atėję sako jam: „Mokytojau, žinome, jog esi tiesakalbis ir niekam nepataikauji. Tu nepaisai žmonių padėties, bet mokai Dievo kelio, kaip reikalauja teisybė. Valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne? Mokėti ar nemokėti?“ ¹⁵ Matydamas jų veidmainystę, Jėzus tarė: „Kam spendžiate man pinkles? Atneškite man pažiūrėti denarą.“ ¹⁶ Jie padavė. Jis ir klausia: „Kieno čia atvaizdas ir įrašas?“ Jie atsakė: „Ciesoriaus.“ ¹⁷ Tuomet Jėzus jiems tarė: „Kas ciesoriaus, atiduokite ciesoriui, o kas Dievo – Dievui.“ Ir jie be galo juo stebėjosi.

Mirusiųjų prisikėlimas

(Mt 22,23–33; Lk 20,27–40)

¹⁸ Pas Jėzų ateina sadukiejų, kurie neigia mirusiųjų prisikėlimą, ir klausia: ¹⁹ „Mokytojau, Mozė yra

mums parašęs: *Jei kieno brolis mir-tų ir paliktų žmoną, o nepaliktų vai-ku, tuomet jo brolis tegul veda našlę ir pažadina savo broliui palikuonių.*

²⁰ Ir štai yra buvę septyni broliai. Pirmasis vedė žmoną ir mirdamas nepaliko vaikų. ²¹ Vedė ją antrasis, bet ir šis mirė bevaikis. Taip pat atsitiko ir su trečiuoju, ²² ir visi sep-tyni nepaliko vaikų. Paskiausiai iš visų mirė moteris. ²³ Per prisikėli-mą, kai ir jie prisikels, kurio iš jų žmona ji bus? Juk ji yra buvusi sep-tynių žmona?“ ²⁴ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne todėl klystate, kad neišma-note nei Raštų, nei Dievo galybės?!“ ²⁵ Kai prisikels iš numirusių, tai nei ves, nei tekės, bet bus kaip angelai danguje. ²⁶ O kad mirusieji keliai, ar neskaitėte Mozės knygoje apie krūmą, kaip Mozei Dievas yra pasa-kęs: *Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas?!* ²⁷ Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas. Jūs labai klystate.“

Didžiausias įsakymas

(Mt 22,34–40; Lk 10,25–28)

²⁸ Vienas Rašto aiškintojas, girdė-jęs jį ginčijantis ir matęs, kaip pui-kiai Jėzus atsakinėjo priešininkams, paklausė jį: „Koks yra visų pirmasis įsakymas?“ ²⁹ Jėzus jam atsakė: „Pir-masis yra šis: *Klausyk, Izraeli, Vieš-pats, mūsų Dievas, yra vienintelis Viešpats;* ³⁰ *tad mylėk Viešpatį savo Dievą visa širdimi, visa siela, visu protu ir visomis jėgomis.* ³¹ *Antrasis: Mylėk savo artimą kaip save patį. Nėra įsakymo, didesnio už šiuodu.*“

³² Tuomet Rašto aiškintojas jam at-sakė: „Gera, Mokytojau, tu teisybę pasakei: Dievas yra vienintelis ir nė-ra kito šalia jo; ³³ o mylėti jį visa

širdimi, visu protu ir visomis jėgo-mis bei mylėti artimą kaip save patį svarbiau už visas deginamąsias atna-šas ir kitokias aukas.“ ³⁴ Matydamas, kaip išmintingai jis atsakė, Jėzus jam tarė: „Tu netoli nuo Dievo karalys-tės!“ Ir niekas daugiau nebedrįso jo klausinėti.

Mesijas ir Dovydas

(Mt 22,41–46; Lk 20,41–44)

³⁵ Mokydamas šventykloje, Jėzus kalbėjo: „Kodėl Rašto aiškintojai sa-ko Mesiją esant Dovydo sūnų? ³⁶ Juk pats Dovydas, Šventosios Dvasios įkvėptas, yra pasakęs:

Viešpats tarė mano Viešpačiui: / Sėskis mano dešinėje, / aš patiesiu tavo priešus / tarsi pakoję po tavo kojų.

³⁷ Pats Dovydas vadina jį Viešpa-čiu, tai kaip jis gali būti jo sūnus?“

Didelė minia norom klausėsi Jėzaus.

Prieš Rašto aiškintojus

(Mt 23,6–7; Lk 20,45–47; 11,43)

³⁸ Mokydamas Jėzus kalbėjo: „Saugokitės Rašto aiškintojų, kurie mėgsta vaikščioti su ilgais drabu-žiais, būti sveikinami aikštėse, ³⁹ užimti pirmuosius krėslus sina-gogose ir garbės vietas vaišėse. ⁴⁰ Jie suryja našlių namus, dangs-tydamiesi ilga malda. Jų laukia itin griežtas teismas.“

Našlės skatikas

(Lk 21,1–4)

⁴¹ Atsisėdęs ties aukų skrynja, Jėzus stebėjo, kaip žmonės metė į skrynją variokus. Daugelis turtin-

gujų aukėjo gausiai. ⁴² Atėjo viena suvargusi našlė ir įmetė du pinigėlius^a, tai yra skatiką^b. ⁴³ Pasišaukęs savo mokinius, Jėzus pasakė jiems: „Iš tiesų sakau jums: ši vargšė našlė įmetė daugiausia iš visų, kurie dėjo į aukų skryniją. ⁴⁴ Visi aukėjo iš to, kas jiems atlieka, o ji iš savo neturto įmetė visa, ką turėjo, visus savo išteklius.“

Pasaulio pabaiga

(Mt 24,1–14; Lk 21,5–19; Mt 10,17–22)

13 Jam išeinant iš šventyklos, vienas mokinyš kreipiasi: „Mokytojau, tik pažvelk, kokie akmenys ir kokie pastatai!“

² Jėzus jam atsakė: „Matai šituos didžiulius pastatus? Čia neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta.“

³ Kai jis sėdėjo Alyvų kalne, priešais šventyklą, Petras, Jokūbas, Jonas ir Andriejus atskirai nuo kitų klausė jį: ⁴ „Pasakyk mums, kada tai atsitiks ir koks bus ženklas, kai visa tai pradės pildytis?“

⁵ Jėzus pradėjo jiems aiškinti: „Žiūrėkite, kad kas jūsų nesuklaidintų! ⁶ Daug kas ateis prisidengę mano vardu ir sakys: ‘Tai aš’, – ir daugelį suklaidsins. ⁷ Išgirdę apie karus ir karų gandus, nenusigąskite. Reikia, kad tai įvyktų, bet dar ne galas. ⁸ Tauta pakils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę. Vietomis bus žemės drebėjimų, bus badmečių. Tokia bus kentėjimų pradžia.

⁹ Jūs sergėkitės: būsite atidavinėjami teismams, plakami sinagogose ir turėsite dėl manęs stoti prieš valdytojus ir karalius, kad jiems

liudytumėte. ¹⁰ Bet pirmiau turės būti visoms tautoms paskelbta Evangelija.

¹¹ Kai suimti būsite vedami, nesirūpinkite iš anksto, ką kalbėsite. Kalbėkite, kas tą valandą bus jums duota, nes kalbėsite nebe jūs, o Šventoji Dvasia. ¹² Brolis išduos nužudyti brolių, o tėvas – savo vaiką. Vaikai pakels ranką prieš gimdytojus ir juos žudys. ¹³ Jūs būsite visų nekenčiami dėl mano vardo. Bet kas ištvėrs iki galo, tas bus išgelbėtas.“

Jeruzalės nuniokojimas

(Mt 24,15–25; Lk 21,20–24)

¹⁴ Kai pamatysite *sunaikinimo pabaisą* stovint ten, kur jos neturi būti (skaitytojas teįsidėmi!), tuomet, kas Judejoje, tebėga į kalnus; ¹⁵ kas bus ant stogo, tenelipa žemėn ir teneina ko nors pasiimti iš namų; ¹⁶ o kas laukuose, tenegrižta pasiimti apsiaustą. ¹⁷ Vargas nėsčioms ir žindančioms tomis dienomis! ¹⁸ Melskite, kad tai neatsitiktų žiemą! ¹⁹ Anomis dienomis *užguls toks suspaudimas, kokio nėra buvę nuo pradžios pasaulio, kurį Dievas sutvėrė, iki šiolei, ir daugiau nebebus*. ²⁰ Jeigu Viešpats nebūtų sutrumpinęs tų dienų, neišsigelbėtų nė vienas žmogus^c. Tačiau dėl išrinktųjų, kuriuos išsirinko, jis sutrumpino tas dienas. ²¹ Jei tada kas nors jums sakytų: ‘Štai čia Mesijas, štai ten’, – netikėkite, ²² nes atsiras netikrų mesijų ir netikrų pranašų. Jie darys ženklų ir stebuklų, mėgindami suvedžioti, jei tai įmanoma, net išrinktuosius. ²³ Todėl būkite apdairūs; aš jus iš anksto dėl visko įspėjau.

^{12,42a} Pažod.: „leptonus“. ^{12,42b} Pažod.: „kvadransą“. ^{13,20c} Pažod.: „kūnas“.

Žmogaus Sūnaus atėjimas

(Mt 24,29–36, Lk 21,25–33)

²⁴ Tomis dienomis, po ano supaudimo, *saulė užtams, mėnulis nebeduos šviesos*, ²⁵ *žvaigždės kris nuo dangaus, ir dangaus galybės bus sukrėstos*. ²⁶ Tada žmonės pamatys *Žmogaus Sūną, ateinantį debesyse su didžia galia ir šlove*. ²⁷ Jis pasiųs angelus, ir tie surinks jo išrinktuosius iš visų keturių šalių, nuo žemės pakraščių iki dangaus tolybių.

²⁸ Pasimokykite iš palyginimo su figos medžiu: kai jo šaka suminkštėja ir sprogs lapai, jūs žinote, jog artinasi vasara. ²⁹ Taip pat išvydę tai dedantis, supraskite, jog jis jau arti, prie slenksčio. ³⁰ Iš tiesų sakau jums: nepraeis nė ši karta, kol visa tai įvyks. ³¹ Dangus ir žemė praeis, o mano žodžiai nepraeis.

³² Tačiau tos dienos ar tos valandos niekas nežino, nei dangaus angelai, nei Sūnus, tik Tėvas.

Raginimas budėti

(Mt 24,42; 25,13–15; Lk 19,12–13; 12,40)

³³ Žiūrėkite, budėkite, nes nežinote, kada ateis tas laikas! ³⁴ Bus kaip su žmogumi, kuris iškeliavo svetur, paliko namus ir davė tarnams įgaliojimus, kiekvienam paskyręs darbą, o durininkui įsakė budėti. ³⁵ Taigi budėkite, nes nežinote, kada grįš namų šeimininkas: ar vakare, ar vidurnaktyje, ar gaidystėje, ar rytmetį, ³⁶ kad, netikėtai sugrįžęs, nerastų jūsų miegančių. ³⁷ Ką sakau jums, sakau ir visiems: budėkite!“

Suokalbis prieš Jėzų

(Mt 26,2–5; Lk 22,1–2)

14 Iki Velykų^a ir Neraugintosios duonos šventės bebuvo likę pora dienų. Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai ieškojo būdo klas-ta sugauti Jėzų ir nužudyti. ² Bet jie sakė: „Tik ne per šventes, kad liaudyje nekiltų samyšio.“

Patepimas laidotuvėms

(Mt 26,6–13; Jn 12,1–8)

³ Jėzui esant Betanijoje, Simono Raupsuotojo namuose, ir sėdint už stalo, atėjo moteris su alebestriniu indeliu, pilnu brangaus gyno nardo tepalo. Pradaužusi indelį, ji išpylė tepalą Jėzui ant galvos. ⁴ Kai kurie ten esantys susierzino ir kalbėjo vienas kitam: „Kam tas tepalo eikvojimas?!“ ⁵ Juk ji buvo galima parduoti daugiau negu už tris šimtus denarų ir pinigų išdalyti vargšams!“ Taip jie murmėjo prieš tą moterį. ⁶ Bet Jėzus atsiliepė: „Palikite ją ramybėje! Kam ją skaudinate? Ji man padarė gerą darbą. ⁷ Vargšų jūs visuomet turite šalia savęs ir, kada tik panorėję, galite jiems gera daryti, o mane turėsite ne visuomet. ⁸ Ji padarė, ką galėjo. Ji iš anksto patepė mano kūną laidotuvėms. ⁹ Iš tiesų sakau jums: visame pasaulyje, kur tik bus skelbiama Evangelija, bus ir jos atminimui pasakojama, ką ji yra man padariusi.“

Judo išdavystė

(Mt 26,14–16; Lk 22,3–6)

¹⁰ Judas Iskarijotas, vienas iš Dvylikos, nuėjo pas aukštuosius kunigus,

pasiryžęs išduoti Jėzų.¹¹ Tai išgirdę, jie apsidžiaugė ir pažadėjo jam pinigų. Jis ėmė ieškoti progos Jėzų išduoti.

Paskutinė vakariene

(Mt 26,17–29; Lk 22,7–23; 1 Kor 11,23–25)

¹² Pirmąją Neraugintosios duonos dieną, kada aukojamas Velykų avinėlis, mokiniai sako Jėzui: „Kur paruošti tau Velykų vakarienę?“¹³ Jis išsiunčia du mokinius, tardamas: „Eikite į miestą. Ten jus sutiks žmogus, vandens ąsočiu nešinas. Sekite iš paskos¹⁴ ir, kur jis nuves, sakykite namų šeimininkui: 'Mokytojas liepė paklausti: Kur man skirtoji menė, kurioje galėčiau su mokiniiais valgyti Velykų vakarienę?'“¹⁵ Jis parodys jums didelį aukštutinį kambarį su baldais. Ten ir paruoškite mums.“¹⁶ Mokiniai išėjo ir nuvyko į miestą. Jie rado visa, kaip buvo sakęs Jėzus, ir paruošė Velykų stalą.

¹⁷ Vakare jis atėjo su Dvylika.

¹⁸ Bevalgant prie stalo vakarienę, Jėzus prabilo: „Iš tiesų sakau jums: *vienas jūsų, valgančių su manimi, išduos mane.*“¹⁹ Jie labai nuliūdo ir ėmė vienas po kito klausinėti: „Nejaugi aš?“²⁰ O jis tarė: „Vienas iš Dvylikos, kuris dažo su manimi viename dubenyje.“²¹ Tiesa, Žmogaus Sūnus eina savo keliu, kaip apie jį parašyta, bet vargas žmogui, kuris išduos Žmogaus Sūnų. Geriau jam būtų buvę negimti.“

²² Bevakarieniaujant Jėzus paėmęs duoną palaimino, laužė ją ir davė mokiniams, tardamas: „Imkite, tai mano kūnas!“²³ Paėmęs taurę, padėkojo, davė jiems, ir visi

gėrė iš jos.²⁴ O jis jiems tarė: „Tai mano kraujas, sandoros kraujas, kuris išliejamas už daugelį.“²⁵ Iš tiesų sakau jums: aš jau nebegersiu vynmedžio vaisiaus iki tos dienos, kada gersiu jį naują Dievo karalystėje.“

Perspėjimas Petru

(Mt 26,30–35; Lk 22,39. 31–34; Jn 13,36–38)

²⁶ Pagiedoję jie išėjo į Alyvų kalną.²⁷ Jėzus jiems tarė: „Jūs visi pasipiktinsite, nes parašyta: *Ištiksiu piemenį, ir avys išsisklaidys.*“²⁸ O prisikėlęs aš pirma jūsų nueisiu į Galilėją.“²⁹ Petras atsiliepė: „Jei ir visi pasipiktintų, tai tik ne aš!“³⁰ Jėzus jam atsakė: „Iš tiesų sakau tau: dar šiandien, jau šią naktį, gaidžiui nė du kart nepragyds, tu manęs tris kartus išsiginsi.“³¹ Petras dar atkakliau tvirtino savo: „Jeigu net reikėtų man su tavimi mirti, aš vis tiek tavęs neišsiginsiu.“ Tą pat kalbėjo ir visi kiti.

Jėzus Getsemanėje

(Mt 26,36–46; Lk 22,40–45)

³² Jie atėjo į ūkį, vadinamą Getsemane. Jėzus sako mokiniams: „Pasėdėkite čia, kol aš melsiuosi.“³³ Pasiėmęs drauge Petrą, Jokubą ir Joną, jis pradėjo nuogąstauti ir sielotis.³⁴ Jis jiems skundėsi: „*Mano siela mirtinai nuliūdusi.* Pasilikite čia ir budėkite!“³⁵ Paėjęs truputį toliau, sukniubo ant žemės ir ėmė mels-tis, kad, jei galima, jį aplenktų toji valanda.³⁶ Jis sakė: „Aba“, Tėve, tau viskas įmanoma. Atitolink nuo manęs šitą taurę!³⁷ Tačiau tebūnie ne

^{14,36a} Aram. „tėti“, „tėveli“.

kaip aš noriu, bet kaip tu...“ Paskui grįžta, randa juos miegančius ir taria Petru: „Simonai, tu miegi? Neįstengei nė vienos valandos pabudėti?

³⁸ Budėkite ir melskitės, kad nepatektumėt į pagundą, nes dvasia ryžtinga, bet kūnas silpnas.“ ³⁹ Jis vėl nuėjo ir dar kartą meldėsi tais pačiais žodžiais. ⁴⁰ Ir vėl sugrįžęs rado juos miegančius; jų akys buvo mieguistos, ir jie nežinojo, ką atsakyti. ⁴¹ Jis ateina trečią kartą ir taria jiems: „Vis dar tebemiegate, tebesiilsite? Gana! Atėjo valanda: štai Žmogaus Sūnus išduodamas į nusiđėjėlių rankas.“ ⁴² Kelkitės, eime! Štai mano išdavėjas čia pat.“

Jėzaus suėmimas

(Mt 26,47–56; Lk 22,47–53; Jn 18,2–11)

⁴³ Ir tuojau, jam tebekalbant, pasirodė vienas iš Dvylikos – Judas, o kartu su juo būrys ginkluotų kalavijais ir vėzdais, pasiųstas aukštųjų kunigų, Rašto aiškintojų ir seniūnų. ⁴⁴ Išdavėjas buvo jiems nurodęs ženklą: „Kurį pabučiuosiu, tai tas. Suminkite jį ir sergėdami veskite!“

⁴⁵ Taigi atėjęs jis tuojau prisiartino prie Jėzaus ir tarė: „Rabi!“ – ir pabučiavo jį. ⁴⁶ O kiti stvėrė Jėzų ir suėmė. ⁴⁷ Vienas iš ten stovinčių, išsitraukęs kalaviją, užsimojo prieš vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam ausį. ⁴⁸ O Jėzus prabilo jiems: „Tarsi plėšiko išėjote sugauti manęs su kalavijais ir vėzdais. ⁴⁹ Kasdien būdavau pas jus, mokiau šventykloje, ir jūs manęs nesuėmėte. Tačiau teisipildo Raštai.“ ⁵⁰ Tada, palikę jį, visi [mokiniai] pabėgo. ⁵¹ Tik vienas jaunuolis sekė iš paskos, susisupęs vien

į drobulę. Jie čiupo jį, ⁵² bet jis išsinerė iš drobulės ir nuogas pabėgo.

Jėzus teismo taryboje

(Mt 26,57–68; Lk 22,54. 63–71; Jn 18,12–14. 19–24)

⁵³ Jėzus buvo nuvestas pas vyriausiąjį kunigą, kur buvo susirinkę visi aukštieji kunigai, seniūnai ir Rašto aiškintojai. ⁵⁴ Petras iš tolo sekė jį iki vyriausiojo kunigo rūmų vidaus kiemo. Ten jis atsisėdo su tarnais ir šildėsi prie ugnies. ⁵⁵ Aukštieji kunigai ir visa teismo taryba ieškojo prieš Jėzų liudijimo, kad galėtų jį pasmerkti mirti, bet nerado. ⁵⁶ Nors daugelis melagingai liudijo prieš jį, tačiau jų liudijimai nesutapo. ⁵⁷ Kai kurie melagingai kaltino jį, teigdami: ⁵⁸ „Mes girdėjome jį sakant: ‘Aš sugriausiu šitą rankomis pastatytą šventovę ir per tris dienas pastatysiu kitą, ne rankų darbo.’“

⁵⁹ Bet ir šie kaltinimai nesutapo. ⁶⁰ Tada vyriausiasis kunigas, atsistojęs viduryje, paklausė Jėzų: „Tu nieko neatsakai į šitų žmonių kaltinimus?“ ⁶¹ Tačiau jis tylėjo ir nieko neatsakė. Tuomet vyriausiasis kunigas vėl jį klausė: „Ar tu esi Mesijas, Šlovingojo Sūnus?“ ⁶² Jėzus jam atsakė:

„Taip, aš esu. / Ir jūs dar pamatysite Žmogaus Sūną, / sėdintį Visagalio dešinėje / ir ateinantį dangaus debesyse.“

⁶³ Tada vyriausiasis kunigas persiplėšė drabužius^a, šaukdamas: „Kam dar mums liudytojai?“ ⁶⁴ Girdėjote piktžodžiavimą. Kaip jums regis?“ Ir jie visi nusprendė jį esant vertą mirties. ⁶⁵ Kai kurie ėmė į jį

^{14,63a} Pasipiktinimo mostas.

spjaudyti, dangstė jam veidą, mušė kumščiais ir reikalavo: „Pranašauk!“ O tarnai daužė jį per veidą.

Petras išsigina Jėzaus

(Mt 26,69–75; Lk 22,55–62;
Jn 18,15–18. 25–27)

⁶⁶ Petras buvo žemai, kieme. Atejo viena vyriausiojo kunigo tarnaitė ⁶⁷ ir, pamačiusi besišildantį Petrą, įsižiūrėjo į jį ir tarė: „Ir tu buvai su šituo Nazarėnu, su Jėzumi.“ ⁶⁸ Petras išsigynė, sakydamas: „Nei aš žinau, nei suprantu, ką tu sakai.“ Jis išėjo į prieškiai, ir gaidys pragydo. ⁶⁹ Pamačiusi jį, tarnaitė vėl pradėjo sakyti aplinkiniams: „Šitas yra iš jų!“ ⁷⁰ Jis vėl išsigynė. Kiek vėliau aplinkiniai sakė Petru: „Tu tikrai vienas iš jų; juk tu irgi galilėjietis.“ ⁷¹ Tada jis šoko prisieikinti ir dievogotis: „Aš nepažįstu to žmogaus, apie kurį jūs kalbate.“ ⁷² Ir netrukus gaidys užgiedojo antrą kartą. Petras atsiminė, ką jam buvo pasakęs Jėzus: „Gaidžiui nė dukart nepragydy, tu tris kartus manęs išsiginsi.“ Ir jis pravirko.

Jėzus pas Pilotą

(Mt 27,1–2. 11–26; Lk 22,66;
23,1–5. 13–25; Jn 18,28–40; 19,4–16)

15 Anksti rytą aukštieji kunigai su seniūnais ir Rašto aiškintojais bei visa teismo taryba, padarę sprendimą, surakintą Jėzų nuvedę ir perdavę Pilotui. ² O Pilotas paklausė jį: „Ar tu esi žydų karalius?“ Jis atsakė: „Tu pasakei.“

³ Tuo tarpu aukštieji kunigai visai jį skundė. ⁴ Tad Pilotas vėl klausė Jėzų: „Tu nieko neatsakai? Žiūrėk, kokiais dideliais dalykais jie tave kal-

tina.“ ⁵ Bet Jėzus daugiau nebeatsakinėjo, ir Pilotas labai stebėjosi. ⁶ Per šventes jis paleisdavo vieną kalinį, kurio žmonės prašydavo. ⁷ Tada buvo vienas kalinys, vardu Barabas, suimtas kartu su maištininkais, kurie samyžio metu buvo nužudę žmogų. ⁸ Susirinkusi minia pradėjo prašyti to, ką visuomet Pilotas darydavo. ⁹ Pilotas prabilo: „Ar norite, kad jums paleisčiau žydų karalių?“ ¹⁰ Mat jis žinojo, kad aukštieji kunigai jį buvo įskundę iš pavydo. ¹¹ Tačiau aukštieji kunigai sukurstė žmones reikalauti, kad verčiau paleistų jiems Barabą. ¹² Tada Pilotas vėl kreipėsi į juos: „O ką man daryti su žydų karaliumi?“ ¹³ Tie ėmė šaukti: „Ant kryžiaus jį!“ ¹⁴ Pilotas dar klausė: „O ką gi pikta jis yra padaręs?“ Tuomet jie pradėjo dar garsiau reikšti: „Ant kryžiaus jį!“ ¹⁵ Norėdamas įsiteikti miniai Pilotas paleido Barabą, o Jėzų nuplakdino ir atidavė nukryžiuoti.

Patyčios ir nukryžiuojimas

(Mt 27,27–44; Lk 23,26. 33–37; Jn 19,17–24)

¹⁶ Kareiviai nusivedė Jėzų į rūmų kiemą, tai yra pretorijų, ir ten sušaukė visą kuopą. ¹⁷ Jie apvilko jį purpuriniu apsiaustu, nupynę uždėjo jam erškėčių vainiką. ¹⁸ Ir pradėjo jį sveikinti: „Sveikas, žydų karaliau!“ ¹⁹ Jie daužė jam galvą nendrine lazda, spjaudė ir priklaupdami neva garbino jį. ²⁰ Pristatydami nuvilko jam purpurinį apsiaustą ir apvilko jo paties drabužiais.

Tuomet jie išvedė Jėzų nukryžiuoti. ²¹ Jie privertė vieną grįžtantį iš laukų praeivį – Simoną Kirėnietį, Aleksandro ir Rufo tėvą – panėšėti jo kryžių. ²² Taip jie nuvedė Jėzų

į Golgotos vietą; išvertus tai reiškia: „Kaukolės vieta“. ²³Ten davė jam mirra atmiešto vyno, bet jis negėrė. ²⁴Tuomet prikėlė jį prie kryžiaus ir *pasidalijo jo drabužius, mesdami burtą*, kas kuriam turi tekti. ²⁵Buvo trečia valanda, kai jį nukryžiuavo. ²⁶Taip pat buvo užrašytas jo kaltinimas: „Žydų karalius.“ ²⁷Kartu su juo nukryžiuavo du plėšikus: vieną iš dešinės, kitą iš kairės.^a

²⁹Praeiviai užgauliojo Jėzų, *kraipydami galvas* ir sakydami: „Še tau, kuris sugriauini šventovę ir per tris dienas ją atstatai.“ ³⁰Gelbėkis pats, nuženk nuo kryžiaus!“ ³¹Taip pat tyčiojosi aukštieji kunigai su Rašto aiškintojais, kalbėdami tarp savęs: „Kitus gelbėdavo, o pats negali išsigelbėti.“ ³²Mesijas, Izraelio karalius, tegu dabar nužengia nuo kryžiaus, kad pamatytume ir įtikėtume.“ Jį plūdo ir kartu nukryžiuotieji.

Jėzaus mirtis

(Mt 27,45–56; Lk 23,44–49; Jn 19,25. 28–30)

³³Šeštai valandai atėjus, visą kraštą apgaubė tamsa iki devintos valandos. ³⁴Devintą valandą Jėzus garsiai sušuko: *Elojì, Elojì, lemà sabachtāni?* Tai reiškia: *Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!* ³⁵Kai kurie ten stovintys išgirdę sakė: „Matai, jis šaukiasi Elijo.“ ³⁶Tada vienas nubėgęs primirkė kempinę *perrūgusio vyno*, užmovė ją ant nendrės ir *padavė jam gerti*, tardamas: „Palaukite, pažiūrėsime, ar ateis Elisas jo nuimti.“ ³⁷Bet Jėzus, garsiai sušukęs, atidavė dvasią.^b

³⁸Tuo metu šventovės uždanga perplyšo į dvi dalis nuo viršaus iki apačios. ³⁹Šimtininkas, stovėjęs priešais ir matęs, kaip jis šaukdamas mirė, tarė: „Iš tikro šitas žmogus buvo Dievo Sūnus!“

⁴⁰Ten buvo moterų, kurios žiūrėjo iš tolo; tarp jų Marija Magdalena, Marija – Jokūbo Jaunesniojo ir Jozės motina – ir Salomė. ⁴¹Kai Jėzus dar buvo Galilėjoje, jos jį lydėjo ir jam tarnavo. Taip pat ten buvo daug kitų, kartu su juo atvykusių į Jeruzalę.

Laidojimas

(Mt 27,57–61; Lk 23,50–55; Jn 19,38–42)

⁴²Jau vakarui atėjus (kadangi buvo Pasirengimas arba šabo išvakarės), ⁴³atvyko Juozapas iš Arimatėjos, garbingas teismo tarybos narys, kuris irgi laukė Dievo karalystės. Jis drąsiai nuejo pas Pilotą ir paprašė Jėzaus kūno. ⁴⁴Pilotas nustebo: argi jau būtų miręs? Jis pasišaukė šimtininką ir paklausė, ar Jėzus jau miręs. ⁴⁵Patyręs tai iš šimtininko, jis atidavė Juozapui kūną. ⁴⁶Šis nupirko drobulę, nuėmė Jėzų nuo kryžiaus, įvyniojo į drobulę, paguldė jį kapo rūsyje, kuris buvo iškaltas uoloje, ir užritino angą akmeniu. ⁴⁷Marija Magdalena ir Marija, Jozės motina, matė, kur jis buvo palaidotas.

Prisikėlimas

(Mt 28,1–8; Lk 24,1–12; Jn 20,1–10)

16 Šabui praėjus, Marija Magdalena, Marija, Jokūbo motina, ir Salomė nusipirko kvepalų,

^{15,27a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 28: „Taip išsipildė Rašto žodis: 'Jis buvo priskaitytas prie piktadarių.'“ ^{15,37b} T. y. mirė.

kad nuėjusios galėtų Jėzų patepti.
² Labai anksti, pirmąją savaitės dieną, jos ateina saulei tekant prie kapo.³ Jos kalbėjosi tarp savęs: „Kas mums nuritins akmenį nuo kapo angos?“⁴ Bet, pažvelgusios iš arčiau, pamatė, kad akmuo nuristas. O buvo jis labai didelis.⁵ Įėjusios į kapo rūšį, išvydo dešinėje sėdintį jaunuolį baltais drabužiais ir nustėro.⁶ Bet jis joms tarė: „Nenusigąskite! Jūs ieškote nukryžiuotojo Jėzaus Nazareno. Jis prisikėlė, jo čia nebėra. Štai vieta, kur jį buvo paguldę.⁷ Eikite, pasakykite jo mokiniams ir Petru: jis eina pirma jūsų į Galilėją. Tenai jį pamatysite, kaip jis yra jums sakęs.“⁸ Jos išėjo ir skubiai nubėgo nuo kapo, nes jas buvo pagavęs drebulys ir siaubas. Persigandusios jos niekam nieko nesakė.

Pabaiga

(Mt 28,18-20; Lk 24,13-53; Jn 20,19-23; Apd 1,4-14)

⁹ Prisikėlęs anksti rytą, pirmąją savaitės dieną, Jėzus pirmiausia pasirodė Marijai Magdalenai, iš kurios buvo išvaręs septynis demonus.

¹⁰ Ji nuėjusi pranešė jo bičiuliams kurie gedėjo ir verkė.¹¹ Tie, išgirdę, kad jis gyvas ir kad ji pati jį mačiusi, netikėjo.¹² Paskui Jėzus pasirodė dviem iš jų kelyje į kaimą, tačiau kitokiu pavidalu.¹³ Ir šitie sugrįžę paskelbė visiems kitiems, bet ir jais anie netikėjo.¹⁴ Galop pasirodė visiems Vienuolikai, kai jie sėdėjo už stalo; priekaištavo jiems už netikėjimą ir širdies kietumą, kad netikėjo tais, kurie buvo matę jį prisikėlusį.

¹⁵ Ir jis tarė jiems: „Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai.“¹⁶ Kas įtikės ir pasikrikštys, bus išgelbėtas, o kas netikės, bus pasmerktas.¹⁷ Kurie įtikės, tuos lydės ženklai: mano vardu jie išvarinės demonus, kalbės naujomis kalbomis,¹⁸ ims plikomis rankomis gyvates ir, jei išgertų mirštamų nuodų, jiems nepakenks. Jie dės rankas ant ligonių, ir tie pasveiks.“¹⁹ Baigęs jiems kalbėti, Viešpats Jėzus buvo paimtas į dangų ir atsisėdo Dievo dešinėje.²⁰ O jie iškeliavę visur skelbė žodį, Viešpačiui drauge veikiant ir jų žodžius patvirtinant ženklais, kurie juos lydėjo.“

16,20a Kai kuriuose rankr. vietoj eil. 9-20: „Visa, kas buvo pasakyta, jos trumpai papasakojo Petro bendrams. Paskui ir pats Jėzus nuo saulėtekio iki saulėlydžio krašto per juos skelbė šventą ir nenykstantą amžinojo išganymo žinią. Amen.“

EVANGELIJA PAGAL LUKĄ

Evangelija pagal Luką (gr. *euaggelion kata loukan*, lot. *evangelium secundum lucam*), pagal tradiciją priskiriama Lukui, iš pagonių kilusiam krikščioniui, gydytojui ir apaštalo Pauliaus bendražygiui, parašyta apie 80 m. po Kr.

Pasakojamus įvykius galima suskirstyti taip: Jono Krikštytojo ir Jėzaus gimimas bei paaukojimas šventykloje (sk. 1–2), Jono Krikštytojo veikla ir Jėzaus krikštas (3,1–22), Jėzaus kilmės knyga (3,23–38), Jėzaus gundymas (4,1–13), veikla (4,14–9,50), kelionė į Jeruzalę (9,51–19,27), kančios savaitė, nukryžijavimas ir laidojimas (19,28–23,56), Jėzaus prisikėlimas ir apsiųsiškimas mokiniams (sk. 24).

Pagonių pasauliui skirtame pasakojime Jėzus iškyla kaip visų žmonių išganytojas.

Ižanga

1 Daugelis jau yra mėginę išdėstyti raštu pasakojimą apie buvusius pas mus įvykius, ²kaip mums perdavė nuo pradžios savo akimis mačiusieji ir buvusieji žodžio tarnai^a. ³Taip pat ir aš, rūpestingai viską nuo pradžios ištyręs, nusprendžiau surašyti tau, garbingasis Teofili, sutvarkytą pasakojimą, ⁴kad įsitikintum tikrumu mokslo, kurio esi išmokytas.

Apreiškimas Zacharijui

⁵Judėjos karaliaus Erodo dienomis gyveno kunigas, vardu Zacharijas, iš Abijos skyriaus. Jis turėjo žmoną, vardu Elzbieta, iš Aarono vaikaičių. ⁶Abu jie buvo teisūs Dievo akyse ir nepriekaištingai vykdė visus Viešpaties įsakymus bei nuostatus. ⁷Juodu neturėjo vaikų, nes Elzbieta buvo nevaisinga ir abu sulaukę senyvo amžiaus.

⁸Kartą Zacharijas ėjo pagal skyriaus eilę Dievo tarnystės pareigas, ir pagal kunigų paprotį ⁹burtu teko jam įžengti į Viešpaties šventovės vidų ir aukoti smilkalus. ¹⁰Smilkymo valandą lauke meldėsi visa tauta.

¹¹Tuomet jam pasirodė Viešpaties angelas, stovintis smilkalų aukuro de-

šinėje. ¹²Pamatęs jį, Zacharijas sumišo, ir išgąstis pagavo jį. ¹³Bet angelas jam tarė: „Nebijok, Zacharijau, tavo prašymas išklaustas. Tavo žmona Elzbieta pagimdys tau sūnų, o tu jį praminsi Jonu. ¹⁴Tau bus džiaugsmas ir paguoda, ir daugelis džiaugsis jo gimimu, ¹⁵nes jis bus didis Viešpaties akyse. Jis *negers vyno ir jokių svaigalų*. Iš pat motinos iščių jis bus kupinas Šventosios Dvasios ¹⁶ir daugybę Izraelio sūnų atvers į Viešpatį, jų Dievą. ¹⁷Su Elijo dvasia ir galybe jis žengs pirma Viešpaties, *kreipdamas tėvų širdis į vaikus ir įkvėpdamas neklusniems teisiųjų nusiteikimą, kad prirengtų Viešpačiui tobulą tautą*.“

¹⁸Tada Zacharijas tarė angelui: „Kaip aš tai patirsiu? Aš gi jau senis, ir mano žmona nebejauna.“ ¹⁹Angelas jam atsakė: „Aš esu Gabrielius, stovintis Dievo akivaizdoje. Esu atsiųstas kalbėti su tavimi ir pranešti tau šią gerąją naujieną. ²⁰Štai tu tapsi nebylys ir negalėsi kalbėti iki tos dienos, kurią tai įvyks, nes nepatikejai mano žodžiais, kurie išsipildys savo metu.“ ²¹Tuo tarpu žmonės laukė Zacharijo ir stebėjosi, kad jis taip ilgai užtrunka šventovėje. ²²Išėjęs jis negalėjo prakalbėti, ir jie suprato, kad jis turėjęs šventovė-

^{1,2a} T. y. apaštalai.

je regėjimą. Jis aiškinosi jiems ženklais ir pasiliko nebylys.

²³ Tarnystės dienoms pasibaigus, jis sugrįžo namo. ²⁴ Praslinkus kiek laiko, jo žmona Elzbieta tapo nėščia ir penkis mėnesius slėpėsi, sakydama: ²⁵ „Tai Viešpats man davė; jis dabar teikėsi atimti mano pažeminią“ žmonių akyse.“

Apreiškimas Marijai

²⁶ Šeštą mėnesį angelas Gabrielius buvo Dievo pasiųstas į Galilėjos miestą, kuris vadinasi Nazaretas, ²⁷ pas mergele, sužadėtą su vyru, vardu Juozapas, iš Dovydo namų; o mergelės vardas buvo Marija. ²⁸ Atėjęs pas ją, angelas tarė: „Sveika, malonėmis apdovanotoj! Viešpats su tavimi!“ ²⁹ Išgirdusi šiuos žodžius, ji sumišo ir galvojo sau, ką reiškia toks sveikinimas. ³⁰ O angelas jai tarė: „Nebijok, Marija, tu radai malonę pas Dievą!

³¹ Štai tu pradėsi iščiose ir pagimdysi sūnų, / kurį pavadinsi Jėzumi. / ³² Jisai bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo Sūnus. / Viešpats Dievas duos jam jo tėvo Dovydo sostą; / ³³ jis karaliaus Jokūbo namuose per amžius, / ir jo karaliavimui nebus galo.“

³⁴ Marija paklausė angelą: „Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro?“ ³⁵ Angelas jai atsakė:

„Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, / ir Aukščiausiojo galybė pridengs tave savo šešėliu; / todėl ir tavo kūdikis bus šventas / ir vadinas Dievo Sūnumi.

³⁶ Antai tavoji giminaitė Elzbieta pradėjo sūnų senatvėje, ir šis mėnuo yra šeštas tai, kuri buvo laikoma nevaisinga, ³⁷ nes *Dievui nėra negalimų dalykų*.“ ³⁸ Tada Marija atsakė: „Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei.“ Ir angelas pasitraukė.

Marija pas Elzbietą

³⁹ Tomis dienomis Marija susiruošusi skubiai iškeliavo į Judėjos kalnyno miestą. ⁴⁰ Ji nuėjo į Zacharijo namus ir pasveikino Elzbietą. ⁴¹ Vos tik Elzbieta išgirdo Marijos sveikinimą, jos iščiose šoktelėjo kūdikis, o pati Elzbieta pasidarė kupina Šventosios Dvasios. ⁴² Ji balsiai sušuko: „Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų, ir palaimintas tavo iščių vaisius! ⁴³ Iš kur man ta garbė, kad mano Viešpaties motina aplanko mane?! ⁴⁴ Štai vos tik tavo pasveikinimo garsas pasiekė mano ausis, šoktelėjo iš džiaugsmo kūdikis mano iščiose. ⁴⁵ Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakytą.“

Marijos giesmė

⁴⁶ O Marija prabilo:

„*Mano siela šlovina Viešpatį, /*
⁴⁷ *mano dvasia džiaugiasi Dievu, sa-
vo Gelbėtoju, /* ⁴⁸ *nes jis pažvelgė į
nuolankią savo tarnaitę. / Štai nuo
dabar palaiminta mane vadins vi-
sos kartos, /* ⁴⁹ *nes didžiųjų dalykų
padarė man Visagalis, / ir šven-
tas yra jo vardas! /* ⁵⁰ *Jis malonin-
gas iš kartos į kartą / tiems, kurie*

^{1,25a} ST nevaisingumas buvo laikomas didele gėda ir Dievo bausme. ^{1,28b} Kai kuriuose rankr. priduriama: „Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų.“

jo klauso. / ⁵¹ Jis parodo savo rankos galybę / ir išsklaido išdidžios širdies žmones. / ⁵² Jis numeta galiūnus nuo sostų / ir išaukština mažuosius. / ⁵³ Alkstančius gėrybėmis apdovanoja, / turtuolius tuščiomis paleidžia. / ⁵⁴ Jis ištiesė pagalbos ranką savo tarnui Izraeliui, / kad minėtų jo gailestingumą, / ⁵⁵ kaip buvo žadėjęs mūsų protėviams – / Abraomui ir jo palikuonims per amžius.“

⁵⁶ Marija prabuvo pas Elzbietą apie tris mėnesius, o paskui sugrįžo į savo namus.

Jono Krikštytojo gimimas

⁵⁷ Elzbietai atėjo metas gimdyti, ir ji susilaukė sūnaus. ⁵⁸ Jos kaimynai ir giminės, išgirdę, kokią didžią malonę suteikė jai Viešpats, džiaugėsi kartu su ja.

⁵⁹ Aštuntą dieną jie susirinko berniuko apipjaustyti ir norėjo jį pavadinti tėvo vardu – Zachariju. ⁶⁰ Motina pasipriešino: „O, ne! Jis vadinsis Jonas.“ ⁶¹ Kiti jai sakė: „Bet niekas tavo giminėje neturi šito vardo.“ ⁶² Jie ženklais paklausė tėvą, kaip jis norėtų pavadinti kūdikį. ⁶³ Šis, pareikalavęs rašomosios lentelės, užrašė: „Jo vardas – Jonas.“ Visi stebėjosi. ⁶⁴ Tuoj pat atsivėrė jo lūpos, atsirišo liežuvis, ir jis ėmė kalbėti, šlovindamas Dievą. ⁶⁵ Visus kaimynus apėmė baimė, ir po visą Judėjos kalyną sklido kalbos apie šiuos įvykius. ⁶⁶ Visi girdejęsiejį dėjosi tai į širdį ir klausinėjo: „Kaip manai, kas bus iš to vaiko?“ Jį tikrai globojo Viešpaties ranka.

Zacharijo giesmė

⁶⁷ Kūdikio tėvas Zacharijas tapo kupinas Šventosios Dvasios ir ėmė pranašauti:

⁶⁸ „Šlovė Viešpačiui, Izraelio Dievui, / kad aplankė savo tautą ir atnešė jai išvadavimą. / ⁶⁹ Jis pažadino gelbėtoją mums galingą / savo tarno Dovydo namuose, / ⁷⁰ kaip nuo senų senovės buvo skelbęs / savo šventųjų pranašų lūpomis, / ⁷¹ jog mus išgelbės nuo priešų / ir iš rankos tų, kurie mūsų nekenčia. / ⁷² Tuo jis rodo mūsų protėviams gailestingumą / ir atmena savo šventąją sandorą – / ⁷³ priesaiką, duotą mūsų tėvui Abraomui, / jog leis mums, / ⁷⁴ išvaduotiems iš priešų rankos, / be baimės jam tarnauti / ⁷⁵ per visą gyvenimą / šventumu ir teisumu jo akyse. / ⁷⁶ O tu, vaikeli, būsi vadinamas Aukščiausiojo pranašu, / nes tu eisi *pirma Viešpaties jam kelio nutiesti*; / ⁷⁷ tu mokysi jo žmones išganymą pažinti / per nuodėmių atleidimą. / ⁷⁸ Dėl širdingiausio mūsų Dievo gailestingumo / mus aplankė šviesa iš aukštybių, / ⁷⁹ kad apšviestų tūnančius tamsoje ir mirties ūksmėje, / kad mūsų žingsnius pakreiptų į ramybės kelią.“

Jono jaunystė

⁸⁰ O kūdikis augo ir jo dvasia tvirtėjo. Jis gyveno dykumoje iki pat savo viešo pasirodymo Izraeliui dienos.

Jėzaus gimimas

2 Anomis dienomis išėjo cėsoriaus Augusto įsakymas surašyti visus valstybės gyventojus. ² Toks pir-

^{1,54a} Arba: „prisiminęs savo gailestingumą“.

masis surašymas buvo padarytas Kvirinui valdant Siriją. ³ Taigi visi keliavo užsirašyti, kiekvienas į savo miestą. ⁴ Taip pat ir Juozapas ėjo iš Galilėjos miesto Nazareto į Judėją, į Dovydo miestą, vadinamą Betliejumi, nes buvo kilęs iš Dovydo namų ir giminės. ⁵ Jis turėjo užsirašyti kartu su savo sužadėtine Marija, kuri buvo nėščia. ⁶ Jiems tenai esant, prisiartinio metas gimdyti, ir ji pagimdė savo pirmgimį sūnų, ⁷ suvystė jį vystyklais ir paguldė ēdžioje, nes jiems nebuvo vietos užiegoje.

⁸ Toje apylinkėje nakvojo laukuose piemenys ir, pakaitomis budėdami, sergėjo savo bandą. ⁹ Jiems pasirodė Viešpaties angelas, ir juos nutvieskė Viešpaties šlovės šviesa. Jie labai išsigando, ¹⁰ bet angelas jiems tarė: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums gerąją naujieną, kuri bus visai tautai. ¹¹ Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. ¹² Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ēdžioje.“ ¹³ Ūmai prie angelo atsirado gausi dangaus kareivija. Ji garbino Dievą, giedodama: ¹⁴ „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms!“ ¹⁵ Kai angelai nuo jų pakilo į dangų, piemenys kalbėjo vieni kitiems: „Bėkime į Betliejų pažiūrėti, kas ten įvyko, ką Viešpats mums paskelbė.“ ¹⁶ Jie nusi-skubino ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ēdžioje. ¹⁷ Išvydę jie apsakė, kas jiems buvo pranešta apie šitą kūdikį. ¹⁸ O visi žmonės, kurie girdėjo, stebėjosi piemenų pasakojimu. ¹⁹ Marija dėmėjosi visus šiuos dalykus ir svarstė juos savo širdyje. ²⁰ Piemenys grįžo atgal, garbindami ir šlovindami Dievą už

visa, ką buvo girdėję ir matę, kaip jiems buvo paskelbta.

²¹ Praslinkus aštuonioms dienoms, kai reikėjo apipjaustyti berniuką, jam buvo duotas Jėzaus vardas, kurį angelas buvo nurodęs dar prieš jo pradėjimą išsiose.

Paaukojimas šventykloje

²² Pasibaigus Mozės įstatymo nustatytoms apšalymo dienoms, [Juozapas ir Marija] nunešė kūdikį į Jeruzalę paaukoti Viešpačiui, ²³ kaip parašyta Viešpaties Įstatyme: *Kiekvienas pirmgimis berniukas bus pašventas Viešpačiui*, – ²⁴ ir duoti auką, kaip pasakyta Viešpaties Įstatyme: *Porą purplelių arba du balandžiukus*.

²⁵ Jeruzalėje gyveno žmogus, vardu Simeonas. Jis buvo teisus ir dievobaimingas vyras, laukiantis Izraelio paguodos, ir Šventojo Dvasia buvo su juo. ²⁶ Jam buvo Šventosios Dvasios apreikšta, kad jis nemiršias, kol pamatysias Viešpaties Mesiją. ²⁷ Šventosios Dvasios paragintas, jis atėjo dabar į šventyklą. Įnešant gimdytojams kūdikį Jėzų, kad pasieltų, kaip Įstatymas reikalauja, ²⁸ Simeonas jį paėmė į rankas, šlovino Dievą ir sakė:

Simeono palaiminimas

²⁹ „Dabar gali, Valdove, kaip buvai žadėjęs, / leisti savo tarnui ramiai iškeliauti, / ³⁰ nes mano akys išvydo tavo išgelbėjimą, / ³¹ kurį tu prirengei visų tautų akivaizdoje: / ³² šviesą pagonims apšviesti / ir tavosios Izraelio tautos garbę.“

³³ Kūdikio tėvas ir motina stebėjosi tuo, kas buvo apie jį kalbama.

³⁴ O Simeonas palaimino juos ir tarė

motinai Marijai: „Štai šis skirtas daugelio Izraelyje nupuolimui ir atsikėlimui. Jis bus prieštaravimo ženklas, ³⁵ ir tavo pačios sielą pervers kalavijas, kad būtų atskleistos daugelio širdžių mintys.“

Onos pranašystė

³⁶ Ten buvo ir pranašė Ona, Fanelio duktė iš Asero^a giminės. Ji buvo visiškai susenusi. Po mergystės ji išgyveno septynerius metus su vyru, ³⁷ o paskui našlaudama sulaukė aštuoniasdešimt ketverių metų. Ji nesitraukdavo iš šventyklos, tarnaudama Dievui per dienas ir naktis pasninkais bei maldomis. ³⁸ Ir ji, tuo pat metu priėjusi, šlovino Dievą ir kalbėjo apie kūdiki visiems, kurie laukė Jeruzalės išvadavimo.

Jėzaus jaunystė

³⁹ Atlikę visa, ko reikalavo Viešpaties Įstatymas, jie sugrįžo į Galilėją, į savo miestą Nazaretą. ⁴⁰ Vaikelis augo ir stiprėjo; jis darėsi pilnas išminties, ir Dievo malonė buvo su juo.

⁴¹ Jo gimdytojai kasmet eidavo į Jeruzalę švęsti Velykų^b. ⁴² Kai Jėzui sukako dvylika metų, šventės papročiu jie nuvyko į Jeruzalę. ⁴³ Iškilimėms pasibaigus ir jiems grįžtant atgal, vaikas Jėzus pasiliko Jeruzalėje, bet gimdytojai to nepastebėjo. ⁴⁴ Manydami jį esant keleivių būryje, jie nuėjo dienos kelią, paskui pradėjo ieškoti jo tarp giminių bei pažįstamų. ⁴⁵ Nesuradę grįžo jo paieškodami į Jeruzalę.

⁴⁶ Pagaliau po trijų dienų rado jį šventykloje, sėdintį tarp mokytojų, besiklausantį jų ir juos beklausi-nėjantį. ⁴⁷ Visi, kurie jį girdėjo, stebėjosi jo išmanymu ir atsakymais. ⁴⁸ Pamatę jį, gimdytojai labai nustebė, ir jo motina jam tarė: „Vaikeli, kam mums taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs.“ ⁴⁹ O jis atsakė: „Kam gi manęs ieškojote? Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ ⁵⁰ Bet jie nesuprato jo žodžių.

⁵¹ Jėzus iškeliavo su jais ir grįžo į Nazaretą. Jis buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visus įvykius savo širdyje. ⁵² O Jėzus augo išmintimi, metais ir *malone Dievo ir žmonių akyse*.

Jonas Krikštytojas

^a (Mt 3,1–12; 14,3–12; Mk 1,1–8; 6,17–29; Jn 1,15–31)

3 Penkioliktais ciesoriaus Tiberijaus viešpatavimo metais, Ponceiui Pilotui valdant Judėją, Erodiui esant Galilėjos tetrarchu, jo broliui Pilypui – Iturėjos bei Trachonitidės krašto tetrarchu, Lisaniui – Abilėnės tetrarchu, ² prie vyriausiųjų kunigų Ano ir Kajafo, pasigirdo Viešpaties žodis Zacharijo sūnui Jonui dykumoje. ³ Jis apėjo visą Pajordanę, skelbdamas atsivertimo krikštą nuodėmėms atleisti, ⁴ kaip parašyta pranašo Izaijo kalbų knygoje:

Tyruose šaukiančiojo balsas: / Taisykite Viešpačiui kelią! / Ištiesinkite jam takus! / ⁵ Kiekvienas slėnys tebūna užpildytas, / kiekvienas kalnas bei kalnelis – nulygintas. / Kreivi keliai taps tiesūs, / o duobėti – išly-

ginti. / ⁶ Ir visi žmonės išvys Dievo išgelbėjimą.

⁷ Ateinančioms pas jį krikštytis minioms Jonas sakė: „Angių išpešos, kas jus pamokė bėgti nuo besiertinančios rūstybės? ⁸ Duokite tikrų atsivertimo vaisių! Ir nebandykite ramintis: 'Juk mūsų tėvas – Abraomas.' Aš jums sakau, kad Dievas gali pažadinti Abraomui vaikų iš šitų akmenų. ⁹ Štai kirvis jau prie medžio šaknų, ir kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir įmestas į ugnį.“

¹⁰ Minios jį klausinėjo: „Tai ką gi mums daryti?“ ¹¹ Jis joms sakydavo: „Kas turi dvejus marškinius, tepasidalija su neturinčiu, ir kas turi ko valgyti, tegul taip pat daro.“

¹² Ejo ir muitininkai krikštytis ir klausė: „Mokytojau, o ką mums daryti?“ ¹³ Jis aiškino jiems: „Nereikalaukite daugiau, negu jums nustatyta.“ ¹⁴ Taip pat ir kariai klausinėjo: „O ką mums daryti?“ Jis jiems sakė: „Nė iš vieno nespauskite pinigų, neįdavinėkite norėdami pasipelnyti, tenkinkitės savo alga.“

¹⁵ Stiprėjant žmonių lūkesčiams ir daugeliui pradėjus spėlioti, ar čia kartais ne Mesijas, ¹⁶ Jonas visiems kalbėjo: „Aš, tiesa, krikštiju jus vandeniui, bet ateina už mane galingesnis, kuriam aš nevertas atrišti apavo dirželio. Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi. ¹⁷ Jo rankoje – vėtyklė: jis išvalys savo kluoną ir surinks kviečius į klėtį, o pelus sudegins neužgesinama ugnimi.“ ¹⁸ Dar daug kitų paraginimų jis davė tautai ir skelbė gerąją naująją.

¹⁹ Tetrarchas Erodas, Jono baromas dėl Erodiados, savo brolio žmonos, ir dėl visų piktadarybių, kurias darė, ²⁰ pridėjo prie jų dar ir tai, kad uždarė Joną į kalėjimą.

Jėzaus krikštas

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11; Jn 1,32-34)

²¹ Kai, visai tautai krikštijantis, ir Jėzus pasikrikštijęs meldėsi, atsivėrė dangus, ²² ir Šventoji Dvasia kūnišku pavidalu nusileido ant jo tarsi balandis, o balsas iš dangaus prabilo: „Tu mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gėriuosi“.

Jėzaus kilmė

(Mt 1,1-17)

²³ Jėzui buvo apie trisdešimt metų, kai jis pradėjo veikti. Jis buvo laikomas sūnumi Juozapo, sūnaus Elio, sūnaus Matato, ²⁴ sūnaus Levio, sūnaus Melchio, sūnaus Janajo, sūnaus Juozapo, ²⁵ sūnaus Matatijo, sūnaus Amoso, sūnaus Naumo, sūnaus Heslio, sūnaus Nagajo, ²⁶ sūnaus Maato, sūnaus Matatijo, sūnaus Semeino, sūnaus Josecho, sūnaus Jodos, ²⁷ sūnaus Joanano, sūnaus Resos, sūnaus Zorobabelio, sūnaus Salatielio, sūnaus Nerio, ²⁸ sūnaus Melchio, sūnaus Adijo, sūnaus Kosamo, sūnaus Elmadamo, sūnaus Ero, ²⁹ sūnaus Jėzaus, sūnaus Eliezero, sūnaus Jorimo, sūnaus Matato, sūnaus Levio, ³⁰ sūnaus Simeono, sūnaus Judo, sūnaus Juozapo, sūnaus Jonamo, sūnaus Eliakimo, ³¹ sūnaus Melėjo, sūnaus Menos, sūnaus Matatos, sūnaus Natamo, sūnaus Dovydo, ³² sūnaus

^{3,27a} ST – Johananas. ^{3,27b} ST – Zerubabelis. ^{3,27c} ST – Šaltielis. ^{3,27d} ST ir Mt 1,11. 12 – Jechonijas. ^{3,31e} ST – Natanas.

Jesės, sūnaus Jobedo, sūnaus Boozo, sūnaus Salos^a, sūnaus Naasono^b,³³ sūnaus Aminadabo, sūnaus Admino, sūnaus Arnio, sūnaus Esromo^c, sūnaus Faro^d, sūnaus Judo,³⁴ sūnaus Jokūbo, sūnaus Izaoko, sūnaus Abraomo, sūnaus Taros^e, sūnaus Nachoro^f,³⁵ sūnaus Serucho^g, sūnaus Ragaujo^h, sūnaus Falekoⁱ, sūnaus Ebero, sūnaus Salos^j,³⁶ sūnaus Kainamo, sūnaus Arfaksado^k, sūnaus Semo, sūnaus Nojaus, sūnaus Lamecho,³⁷ sūnaus Matūzali^l, sūnaus Henocho, sūnaus Jareto^m, sūnaus Malelelioⁿ, sūnaus Kainamo^o,³⁸ sūnaus Eno^p, sūnaus Seto, sūnaus Adomo, kuris buvo Dievo.

Jėzaus gundymas
(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

4 Kupinas Šventosios Dvasios Jėzus grįžo nuo Jordano, ir Dvasia jį vedžiojo po dykumą² keturiasdešimt dienų, ir jis buvo velnio gundomas. Jis nieko nevalgė per tas dienas ir, joms pasibaigus, buvo alkanas. ³Tuomet velnias jam tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, liepk šitam akmeniui pavirsti duona.“ ⁴Jėzus jam atsakė: „Parašyta: Žmogus gyvas ne viena duona!“

⁵Tada velnias, pavedėjęs jį aukščiau, viena akimirka parodė jam visas pasaulio karalystes⁶ ir tarė: „Duosiu tau visą jų valdžią ir didybę; jos man atiduotos, ir kam noriu, tam jas dovanuoju. ⁷Taigi jei parpuolęs ant žemės pagarbinsi mane, visa bus tavo.“

⁸O Jėzus jam atsakė: „Parašyta:

Viešpati, savo Dieva, tegarbink / ir jam vienam tetarnauk!“

⁹Dar nusivedė jį velnias į Jeruzalę, pastatė ant šventyklos šelmens ir tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, pulk nuo čia žemyn, ¹⁰nes parašyta:

Jis palieps savo angelams sergėti tave

ir dar:

„Jie nešios tave ant rankų, / kad neužsigautum kojos į akmenį.“

¹²Jėzus jam atkirto: „Pasakyta: *Negundyk Viešpaties, savo Dievo!“*

¹³Visokius gundymus baigęs, velnias atsitraukė nuo jo iki laiko.

14.

Jėzus Nazarete

(Mt 4,12-17. 23; 13,53-58;

Mk 1,14-15. 39; 6,1-6)

¹⁴Dvasios galybe Jėzus sugrįžo į Galilėją, ir visame krašte pasklido apie jį garsas. ¹⁵Jis pradėjo mokyti jų sinagogose, visų gerbiamas.

¹⁶Jėzus parėjo į Nazarą^a, kur buvo užaugęs. Šabo dieną, kaip prėtęs, nuėjo į sinagogą ir atsistojo skaityti.

¹⁷Jam padavė pranašo Izaijo knygą. Atvyniojęs ritinį, jis rado vietą, kur parašyta:

„Viešpaties Dvasia ant manęs, / nes jis patepė mane, / kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams. / Pasiuontė skelbti belaisviams išvadavimo, / akliesiems – regėjimo; / siuntė vaduoti prislėgtųjų / ¹⁹ir skelbti Viešpaties malonės metų.“

²⁰Suvyniojęs ritinį, Jėzus grąžino jį patarnautojui ir atsistojo; visų sinagogoje esančių akys buvo išmeigtos į jį. ²¹Ir jis pradėjo jiems kalbėti: „Šiandien išsipildė ką tik jūsų girdėti Rašto žodžiai.“ ²²Visi jam pritarrė

^{3,32a} ST – Salma, Mt 1,4. 5 – Salmonas. ^{3,32b} ST – Nachšonas. ^{3,32c} ST – Hechronas. ^{3,32d} ST – Perecas. ^{3,34e} ST – Terachas. ^{3,34f} ST – Nahoras. ^{3,35g} ST – Serugas. ^{3,35h} ST – Reuvas. ^{3,35i} ST – Pelegas. ^{3,35j} ST – Šelachas. ^{3,36k} ST – Arpachšadas. ^{3,37l} ST – Metušelachas. ^{3,37m} ST – Jeredas. ^{3,37n} ST – Mahalalelis. ^{3,37o} ST – Kenanas. ^{3,38p} ST – Enošas. ^{4,16r} T. y. Nazaretą.

ir stebėjosi maloningais žodžiais, sklindančiais iš jo lūpų. Ir jie klausė: „Argi jis ne Juozapo sūnus?“

²³ O Jėzus prabilo: „Jūs, be abejo, man priminsite patarlę: ‘Gydytojai, pats pasigydyk’ – padaryk ir čia, savo tėviškėje, darbų, kokių girdėjome buvus Kafarnaume.“ ²⁴ Jis dar pridūrė: „Iš tiesų sakau jums: joks pranašas nepriimamas savo tėviškėje.

²⁵ Tikrą tiesą sakau jums: daug našlių buvo Izraelyje Elijo dienomis, kai dangus buvo uždarytas trejus metus ir šešis mėnesius ir baisus badas ištiko visą kraštą. ²⁶ Bet nė pas vieną iš jų nebuvo siųstas Elijas, tik pas našlę Sidono šalyje, Sareptoje. ²⁷ Taip pat pranašo Eliziejaus laikais daug buvo raupsuotųjų, bet nė vienas jų nebuvo pagydytas, tik siras Naamanas.“

²⁸ Tai išgirdę, visi, kurie buvo sinagogoje, labai užsirūstino; ²⁹ jie pakilę išsivarė jį iš miesto, iki pakriūtės to kalno, ant kurio pastatytas jų miestas, ir norėjo nustumti jį žemyn. ³⁰ Bet Jėzus praėjo tarp jų ir pasišalino.

Jėzus Kafarnaume (Mk 1,21-34; Mt 8,14-17)

³¹ Jis nusileido į Galilėjos miestą Kafarnaumą ir kiekvieną šabą mokė žmones. ³² Jie labai stebėjosi jo mokslu, nes jo žodis dvelkė galybe.

³³ Kartą sinagogoje buvo netyrojo demono dvasios apsėstas žmogus. Jis pradėjo garsiai šaukti: ³⁴ „Šalin! Ko tau iš mūsų reikia, Jėzau Nazareni?! Gal atėjai mūsų pražudyti? Aš žinau, kas tu esi: Dievo šventasis!“ ³⁵ Jėzus sudraudė jį: „Nutilk ir iš-eik iš jo!“ Nubloškęs jį į sinagogos vidurį, demonas išėjo, nė kiek jo ne-

sužeidęs. ³⁶ Visi nustėro ir kalbėjosi: „Kas tai per žodis: jis su valdžia ir galia įsakinėja netyrosioms dvasioms, ir tos pasitraukia?“ ³⁷ Ir gandas apie jį plito visose aplinkinėse vietovėse.

³⁸ Iš sinagogos Jėzus atėjo į Simono namus. Simono uošvė labai karščiojo, ir namiškiei prašė jai pagalbos. ³⁹ Atsistojęs prie jos galvūgalio, jis sudraudė karštligę, ir toji liovėsi. Tuojau atsikėlusį jį galėjo jiems patarnauti.

⁴⁰ Saulei leidžiantis, visi, kurie turėjo ligonių, įvairiomis ligomis sergančių, vedė juos prie Jėzaus. O jis gydė, ant kiekvieno uždėdamas rankas. ⁴¹ Iš daugelio išeidavo demonai, šaukdami: „Tu Dievo Sūnus!“ Jis drausdavo juos, kad šito nesakytų; mat jie žinojo jį esant Mesiją.

Kelionė į Judėją (Mk 1,35-39)

⁴² Dienai išaušus, Jėzus nuėjo į negyvenamą vietą. Bet minios jo ieškojo ir jį pasivijo. Žmonės mėgino Jėzų sulaikyti, kad jų nepaliktų. ⁴³ O jis jiems pasakė: „Ir kitiems miestams aš turiu skelbti gerąją naujieną apie Dievo karalystę, nes tam ir esu siųstas.“ ⁴⁴ Ir jis skelbė [žodį] Judėjos sinagogose.

Pirmieji mokiniai (Mt 4,18-22; Mk 1,16-19)

5 Kartą, kai minios veržėsi prie Jėzaus klausytis Dievo žodžio, jis stovėjo prie Genezaretu ežero ² ir pamatė dvi valtis, sustojusias prie ežero kranto. Žvejai buvo išlipę iš jų ir plovė tinklus. ³ Įlipęs į vieną valtį, kuri buvo Simono, jis

paprašė jį truputį atsistumti nuo kranto ir atsisėdęs mokė minias iš valties. ⁴ Baigęs kalbėti, jis tarė Simonui: „Irkis į gilumą ir išmeskite tinklus valksmui.“ ⁵ Simonas jam atsakė: „Mokytojau, mes, kiaurą naktį vargę, nieko nesugavome, bet dėl tavo žodžio užmesiu tinklus.“

⁶ Tai padarę, jie užgriebė didelę daugybę žuvų, kad net tinklai pradėjo trūkinėti. ⁷ Jie pamojo savo bendrininkams, buvusiems kitoje valtyje, atplaukti į pagalbą. Tiems atplaukus, jie pripildė žuvų abi valtys, kad jos kone skendo. ⁸ Tai matydamas, Simonas Petras puolė Jėzui į kojas, sakydamas: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš – nusidėjėlis!“ ⁹ Mat jį ir visus jo draugus suėmė išgąstis dėl to valksmo žuvų, kurias jie buvo sugavę, ¹⁰ taip pat Zebediejaus sūnus Jokūba ir Joną, kurie buvo Petro bėndrai. O Jėzus tarė Simonui: „Nebijok! Nuo šiol jau žmones žvejosi.“

¹¹ Išvilkę į krantą valtys, jie viską paliko ir nuėjo paskui jį.

Raupsuotojo išgydymas

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Jėzui būnant viename mieste, atėjo vyras, visas raupsuotas. Pamatęs Jėzų, jis parpuolė ant žemės ir maldavo: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“

¹³ Jėzus, ištiesęs ranką, palietė raupsuotąjį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ Ir tuojau raupsai pranyko. ¹⁴ O Jėzus jam liepė niekam šito nepasakoti: „Tik nueik, pasirodyk kunigui ir atiduok auką už pagijimą, kaip Mozės įsakyta, jiems paliudyti.“ ¹⁵ Tačiau garsas apie jį sklido vis plačiau, ir būrių būriai

rinkdavosi jo pasiklausyti bei pagyti iš savo ligų.

¹⁶ O jis traukdavosi į nuošalesnes vietas melstis.

Paralitiko išgydymas

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Viena dieną jis mokė žmones. Ten sėdėjo fariziejų bei Įstatymo mokytojų, kurie buvo susirinkę iš visų Galilėjos ir Judėjos kaimų, taip pat iš Jeruzalės. O Viešpaties galybė skatino jį gydyti. ¹⁸ Štai vyrai neštuvais atgabeno paralyžiuotą žmogų. Jie bandė jį įnešti vidun ir paguldyti priešais Jėzų.

¹⁹ Nerasdami pro kur įnešti dėl žmonių gausybės, jie užlipo ant plokščiasčio ir, praėmę plytas, nuleido jį kartu su neštuvais žemyn į vidų ties Jėzumi. ²⁰ Matydamas jų tikėjimą, jis tarė: „Žmogau, tavo nuodėmės tau atleistos!“

²¹ Tuomet Rašto aiškintojai ir fariziejai pradėjo svarstyti: „Iš kur šitas piktžodžiautojas? Kas gi gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas!“ ²² O Jėzus, perpratęs jų mintis, prabilo: „Kam jūs taip manote savo širdyje? ²³ Kas lengviau – ar pasakyti: ‘Tavo nuodėmės tau atleistos’, ar pasakyti: ‘Kelkis ir vaikščiok?’“ ²⁴ O kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint žemėje galią atleisti nuodėmes, – čia jis tarė paralyžiuotajam, – sakau tau: kelkis, imk savo patalą ir eik namo.“ ²⁵ Tas tuojau atsikėlė jų akivaizdoje, pasiėmė neštuvus ir, šlovindamas Dievą, nuėjo namo. ²⁶ Visus pagavo nuostaba, ir jie garbino Dievą. Apimti baimės, jie kalbėjo: „Šiandien matėme nuostabių dalykų.“

Levio pašaukimas
(Mt 9,9-12; Mk 2,13-17)

²⁷ Išėjęs Jėzus pastebėjo muitininką, vardu Levi^a, sėdintį muitinėje, ir jam tarė: „Sek paskui mane!“ ²⁸ Taisai, viską palikęs, atsikėlė ir sekė paskui jį.

²⁹ Levis savo namuose iškėlė jam didelį pokylį. Prie stalo susirinko didelis būrys muitininkų ir kitų svečių. ³⁰ Fariziejai ir jų Rašto aiškintojai murmėjo ir prikaišiojo jo mokiniams: „Kam jūs valgote ir geriate su muitininkais ir nusidėjėliais?“

³¹ O Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams. ³² Aš atėjau šaukti ir atgailą ne teisiųjų, o nusidėjėlių.“

Pasninkas; nauja ir sena
(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³ Tada jie sakė jam: „Jono mokiniai dažnai pasninkauja ir kalba maldas, taip pat ir fariziejų mokiniai, o tavieji valgo sau ir geria.“ ³⁴ Jėzus jiems atsakė: „Argi galite versti pasninkauti vestuvių svečius, kol su jais yra jaunikis?!“ ³⁵ Ateis dienos, kai jaunikis bus iš jų atimtas, ir tada, tomis dienomis, jie pasninkaus.“

³⁶ Jėzus dar pasakė jiems palyginimą: „Niekas neplėšia lopo iš naujo drabužio ir nesiuvia jo ant seno. Šitaip ir naująjį jis suplėšytų, ir senajam netiktų lopus iš naujojo. ³⁷ Taip pat niekas nepila jauno vyno į senus vynmaišius. Jaunas vynas suplėšytų vynmaišius, pats ištektų, ir vynmaišiai niekais nueitų. ³⁸ Jauną vyną reikia pilti į naujus vynmaišius. ³⁹ Ir niekas, gėręs seno

vyno, nenori jauno; jis sako: 'Senasis geresnis!'“

Jėzus ir fariziejai
(Mt 12,1-14; Mk 2,23-28; 3,1-6)

6 Vieną šabą, Jėzui einant per javų lauką, mokiniai skabė varpas, ir, ištrynę tarp delnų, valgė. ² Fariziejai jiems prikišo: „Kam darote, kas per šabą draudžiama?“ ³ Jėzus atsakė jiems: „Nejaugi neskaitėte, ką padarė Dovydas, kai buvo alkanas pats ir jo palydovai? ⁴ Kaip jis įėjo į Dievo Namus, ėmė padėtinės duonos, valgė ir davė savo palydai, nors jos niekam nevalia valgyti, tik kunigams!“ ⁵ Ir jis pridūrė: „Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats.“

⁶ Kitą šabo dieną jis nuėjo į sinagogą ir mokė. Ten buvo žmogus, kurio dešinė ranka buvo padžiūvusi. ⁷ Rašto aiškintojai ir fariziejai stebėjo, ar jis gydys šabo dieną, kad rastų kuo jį kaltinti. ⁸ Bet jis išvelgė jų mintis ir tarė vyrui su padžiūvusią ranką: „Kelkis ir stok į vidurį.“ Taisai atsistojo. ⁹ Tuomet Jėzus paklausė juos: „Aš klausiu jus: ar per šabą leistina gera daryti, ar bloga? Gelbėti gyvybę ar žudyti?“ ¹⁰ Ir, apžvelgęs visus aplinkui, jis tarė tam žmogui: „Ištiesk savo ranką!“ Tas ištiesė, ir ranka atgijo. ¹¹ O jie baisiai įniršo ir tarėsi, ką Jėzui padaryti.

Apėstų pašaukimas
(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Tomis dienomis Jėzus užkopė į kalną melstis. Ten jis praleido visą naktį, melddamasis Dievui. ¹³ Išaušus rytui, jis pasišaukė savo moki-

nus ir iš jų išsirinko dvylika; juos ir pavadino apaštalais: ¹⁴ Simoną, kurį praminė Petru, jo brolių Andriejų, Jokūbą ir Joną, Pilypą ir Baltramiejų, ¹⁵ Matą ir Tomą, Alfiejaus sūnų Jokūbą ir Simoną, vadinamą Uoliuotu^a, ¹⁶ Jokūbo sūnų Judą^b ir Judą Iskarijotą, vėliau tapusį išdaviku.

Jėzus gydo

(Mt 4,24–25; Mk 3,7–12)

¹⁷ Nusileidęs su jais žemyn, apsi-stojo lygumoje. Ten buvo gausus jo mokinių būrys ir didelė daugybė žmonių iš visos Judėjos ir Jeruzalės, iš Tyro ir Sidono pajūrio. ¹⁸ Jie susirinko jo pasiklausyti ir pagyti iš savo ligų. Buvo pagydomi netyrųjų dvasių varginamieji. ¹⁹ Visa minia stengėsi jį paliesti, nes iš jo ėjo galia ir visus gydė.

Palaiminimai

(Mt 5,1–12)

²⁰ Tuomet, pakėlęs akis į savo mokinius, Jėzus prabilo:

„Palaiminti jūs, vargdieniai, / nes jūsų yra Dievo karalystė. / ²¹ Palaiminti, kurie dabar alkstate, / nes būsite pasotinti. / Palaiminti, kurie dabar verkiate, / nes juoksitės.

²² Palaiminti esate, kai žmonės jūsų nekenčia, atstumia, niekina ir atmeta kaip blogą jūsų vardą dėl Žmogaus Sūnaus. ²³ Džiaukitės tą dieną ir linksminkitės, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje. Juk lygiai taip kadaise jų protėviai darė pranašams.

Perspėjimai

²⁴ Bet vargas jums, turtuoliai, / nes jūs jau atsiėmėte savo paguodą. / ²⁵ Vargas jums, kurie dabar sotūs, / nes būsite alkani. / Vargas jums, kurie dabar juokiatės, / nes jūs liūdėsite ir verksite. / ²⁶ Vargas jums, kai visi žmonės jus giria, / nes ir jų protėviai lygiai taip gyrė / netikrus pranašus.

Priešų meilė

(Mt 5,30–48)

²⁷ Bet jums, kurie klausotės, aš sakau: mylėkite savo priešus, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia. ²⁸ Laiminkite tuos, kurie jus keikia, ir melskitės už savo niekintojus. ²⁹ Kas užgauna tave per vieną skruostą, atsuk ir ant-rąjį; kas atima iš tavęs apsiaustą, negink ir marškinių. ³⁰ Duok kiekvienam, kuris prašo, duok ir nereikalauk atgal iš to, kuris tavo paėmė. ³¹ Kaip norite, kad jums darytų žmonės, taip ir jūs darykite jiems. ³² Jei mylite tuos, kurie jus myli, tai koks čia jūsų nuopelnas? Juk ir nusidėjėliai myli juos mylinčius. ³³ Jei darote gera tiems, kurie jums gera daro, tai koks jūsų nuopelnas? Juk ir nusidėjėliai taip daro. ³⁴ Jei skolinatė tik tiems, iš kurių tikėtės atgausią, koks jūsų nuopelnas? Juk ir nusidėjėliai skolina nusidėjėjams, kad atgautų paskolą. ³⁵ Bet jūs mylėkite savo priešus, darykite gera ir skolinkite, nesiko nesitikėdami. Tuomet jūsų lauks didelis atlygis, ir jūs būsite Aukš-

^{6,15a} Gr. *zelôtēs* arba *kananaiois* (žr. Mt 10, 4; Mk 3,18) – „uolusis“, galbūt dėl priklausymo vad. „uoliesiems“ arba „zelotams“, veiklaus pasipriešinimo Romai šalininkams. ^{6,16b} Kitas Tado vardas.

čiausiojo vaikai: juk jis maloningas ir nedėkingiesiems, ir piktiesiems.

Neteiskite!

(Mt 7,1-2; 10,24-25; 12,33-35; 7,3-5. 16-18; Mk 4,24)

³⁶ Būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas. ³⁷ Neteiskite ir nebūsime teisiai; nesmerkite ir nebūsime pasmerkti; atleiskite, ir jums bus atleista. ³⁸ Duokite, ir jums bus duota; saikas geras, prikimštas, sukratytas ir su kaupu bus atiduotas jums į užantį. Koku saiku seikite, tokiu jums bus atseikėta.“

³⁹ Jis pasakė jiems palyginimą: „Ar gali aklas vesti aklą? Argi ne abu įkristų į duobę?! ⁴⁰ Mokiny s nėra viršesnis už mokytoją: kiekvienas mokiny bus gerai išlavintas, jei bus kaip mokytojas. ⁴¹ Kodėl gi matai krislą savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savo brolio akyje?! ⁴² Ir kaip gali sakyti broliui: ‘Broli, leisk, išimsiu krislą iš tavo akies’, – pats nematydamas savo akyje rąsto?! Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o tada pažiūrėsi, kaip iš brolio akies išimti krislelį.

⁴³ Nėra gero medžio, kuris megzėtų blogus vaisius, nei vėl netikusio, kuris megzėtų gerus vaisius. ⁴⁴ Kiekvienas medis pažįstamas iš vaisių. Nuo usnių niekas nerenka figų, o nuo erškėčio neskina vynuogių. ⁴⁵ Geras žmogus iš gero savo širdies lobyno ima gera, o blogasis iš blogo lobyno ima bloga. Jo burna kalba tai, ko pertekusi širdis.

Namas ir pamatai

(Mt 7,21-27)

⁴⁶ Kam vadinate mane: ‘Viešpatie, Viešpatie’, o nedarote, ką sakau?!

⁴⁷ Kiekvienas, kuris ateina pas mane, klausosi mano žodžių ir juos vykdo; aš jums parodysiu, į ką jis panašus. ⁴⁸ Jis panašus į namą statantį žmogų, kuris giliai iškasė žemę ir padėjo pamatus ant uolos. Užėjus potvyniui, srovė atsimušė į tą namą, bet neįstengė jo pajudinti, nes buvo gerai pastatytas.

⁴⁹ O kas klausosi mano žodžių, bet jų nevykdo, panašus į žmogų, pasiūtačiusį namą be pamato, tiesiog ant žemės. Vos tik srovė į jį atsimušė, jis bemat sugriuvo, ir to namo griuvinas buvo smarkus.“

Šimtininko tikejimas

(Mt 8,5-13; Jn 4,46-54)

7 Baigęs visus tuos pamokymus klausytojams, Jėzus sugrižo į Kafarnaumą. ² Ten vieno šimtininko branginamas tarnas sirgo ir buvo arti mirties. ³ Išgirdęs apie Jėzų, šimtininkas pasiuntė pas jį kelis žydų kilminguosius, prašydamas jį ateiti ir išgelbėti tarną. ⁴ Atėję pas Jėzų, jie labai prašė ir sakė: „Jis vertas, kad jam tai padarytum, nes jis myli mūsų tautą ir mums yra pastatęs sinagogą.“ ⁶ Jėzus nuėjo su jais. Prišartinus prie namų, šimtininkas atsiuntė savo bičiulius jam pasakyti: „Viešpatie, nesivargink! Aš nesu vertas, kad užteiktum po mano stogu. ⁷ Aš taip pat nelaikiau savęs vertu ateiti pas tave. Bet tark žodį, ir tepasveiksta mano tarnas! ⁸ Juk ir aš, pats būdamas valdiny, turiu sau pavaldžių kareivių. Taigi aš sakau kuriam nors iš jų: ‘Eik!’ – ir jis eina; sakau kitam: ‘Ateik čionai!’ – ir jis ateina; sakau tarnui: ‘Padaryk tai!’ – ir jis daro.“ ⁹ Tai girdėdamas, Jėzus stebėjosi šimtininku ir, atsigręžęs į jį lydin-

čia minia, tarė: „Sakau jums – nė Izraelyje neradau tokio didelio tikėjimo.“¹⁰ Sugrįžę į namus, pasiūstieji rado tarną pasveikusi.

Jaunuolio prikėlimas

¹¹ Paskui Jėzus pasuko į miestą, vardu Nainą. Drauge keliavo jo mokiniai ir gausi minia. ¹² Prisiartinus prie miesto vartų, štai nešė numirėlį – vienturtį našlės sūnų. Kartuėjo nemaža miesto minia. ¹³ Pamačiusiam motiną Viešpačiui pagailo jos, ir jis tarė: „Neverk!“ ¹⁴ Priėjęs palietė neštuvus. Nešėjai sustojo. O jis prabilo: „Jaunuoli, sakau tau: kelkis!“ ¹⁵ Numirėlis atsisėdo ir pradėjo kalbėti. Jėzus atidavė jį motinai. ¹⁶ Visus pagavo baimė, ir jie garbino Dievą, sakydami: „Didis pranašas atsirado tarp mūsų“ ir: „Dievas aplanė savo tautą.“ ¹⁷ Ta žinia apie jį pasklido po visą Judėją ir visą šalį.

Jonas Krikštytojas ir Jėzus

(Mt 11,2–15)

¹⁸ Visa tai papasakojo Jonui jo mokiniai. ¹⁹ Tada Jonas, pasišaukęs du savo mokinius, nusiuntė juos pas Viešpatį paklausti: „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“ ²⁰ Atėję pas Jėzų, tie vyrai tarė: „Jonas Krikštytojas mus pasiuntė pas tave, klausdamas: 'Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?'“ ²¹ Kaip tik tuo metu Jėzus išgydė daugelį iš ligų bei negalių ir nuo piktųjų dvasių, daugeliui aklujų dovanojo regėjimą. ²² Tad atsakydamas jis tarė jiems: „Keliaukite ir apsakyskite Jonui, ką esate matę ir girdę: aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji gir-

di, mirusieji prikeliama, vargdie-niams skelbiama geroji naujiena.

²³ Ir palaimintas, kas nepasipiktins manimi.“

²⁴ Jono pasiuntiniams nuėjus, Jėzus pradėjo kalbėti minioms apie Joną: „Ko išėjote į dykumą pažiūrėti? Ar vėjo linguojamos nendrės? ²⁵ O ko išėjote pamatyti? Ar švelniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Antai tie, kurie ištaigingai vilki ir prabangiai gyvena, yra karaliaus rūmuose. ²⁶ Tai ko gi išėjote pamatyti? Ar pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo. ²⁷ Jis yra tasai, apie kurį parašyta:

Štai aš siunčiu pirm tavęs savo pasiuntinį, / ir jis nuties tau kelią.

²⁸ Sakau jums: tarp gimusių iš moters nėra buvę didesnio už Joną, bet ir mažiausiasis Dievo karalystėje didesnis už jį. ²⁹ Jį išgirdusi visa tauta, taip pat ir muitininkai, pripažino Dievo teisumą, krikštydamiesi Jono krikštu. ³⁰ Tik fariziejai ir Įstatymo mokytojai, nesiduodami jam krikštyti, atstūmė, ką Dievas jiems buvo sumanęs.

Jėzus apie savo kartą

(Mt 11,16–19)

³¹ Su kuo aš galėčiau palyginti šios kartos žmones? Į ką jie panašūs?

³² Panašūs jie į vaikus, kurie, susėdę prekyvietėje, šaukia vieni kitiems:

‘Mes jums grojome, o jūs nešokote; / mes giedojome raudas, o jūs neverkėte.’

³³ Buvo atėjęs Jonas Krikštytojas. Jis nevalgė duonos, negėrė vyno, tai jūs sakėte: ‘Jis demono apsėstas.’

³⁴ Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, jūs vėl sakote: ‘Štai rijūnas ir vyno gėrėjas, muitininkų ir

nusidėjėlių bičiulis.³⁵ Bet išmintį pateisino visi jos vaikai.“

Atgailaujanti nusidėjėlė

³⁶ Vienas fariziejus užsiprašė Jėzų pietų. Atėjęs į fariziejaus namus, jis sėdo prie stalo.³⁷ Ir štai moteris, kuri buvo žinoma mieste nusidėjėlė, patyrusi, kad jis fariziejaus namuose, atsinešė alebastrinį indą kvapaus tepalo ir,³⁸ verkdamą priėjusi iš užpakalio prie jo kojų, ėmė laistyti jas ašaromis, šluostyti savo galvos plaukais, bučiavo jo kojas ir tepė jas tepalu.

³⁹ Tai matydamas fariziejus, kuris buvo Jėzų pasikvietęs, samprotavo pats vienas: „Jeigu šitas būtų pranašas, jis žinotų, kas tokia ši moteris, kuri jį paliečia, – kad ji nusidėjėlė!“

⁴⁰ O Jėzus prabilo: „Simonai, turiu tau ką pasakyti.“ Tas atsiliepė: „Sakyk, Mokytojaui!“

⁴¹ „Skolintojas turėjo du skolininkus. Vienas buvo skolingas penkis šimtus denarų, o kitas – penkiasdešimt. ⁴² Jiems neturint iš ko atiduoti, jis dovanoj abiem. Katras labiau jį mylės?“ ⁴³ Simonas atsakė: „Manau, jog tasai, kuriam daugiau dovanota.“ Jėzus tarė: „Teisingai nusprendei.“

⁴⁴ Ir, atsisukęs į moterį, jis tarė Simonui: „Matai šią moterį? Aš atėjau į tavo namus, tu nedavei man vandens kojoms nusimazgoti, o ji suvilgė jas ašaromis ir nušluostė savo plaukais. ⁴⁵ Tu manęs nepabučiavai, o ji, vos man atėjus, nesiliauja bučiavusi man kojų. ⁴⁶ Tu aliejumi man galvos nepatepei, o ji tepalu patepė man kojas. ⁴⁷ Todėl aš tau sakau: jai atleidžiama daugybė jos nuodėmių, nes ji labai

pamilo. Kam mažai atleista, tas menkai myli.“ ⁴⁸ O jai tarė: „Atleidžiamos tau nuodėmės.“ ⁴⁹ Sėdintieji kartu už stalo pradėjo svarstyti: „Kas gi jis toks, kad net ir nuodėmės atleidžia?“ ⁵⁰ O jis dar tarė moteriai: „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik rami!“

Jėzaus talkininkės

8 Jėzus keliavo per miestus ir kaimus, mokydamas ir skelbdamas gerąją naujieną apie Dievo karalystę. Su juo buvo Dvylika [apraštalų]² ir kelios moterys, išgydytos nuo piktųjų dvasių bei ligų; tai Marija, vadinama Magdalena, iš kurios buvo išėję septyni demonai,³ Erodo prievaizdo Chūzo žmona Joana, Zuzana ir daug kitų moterų, kurios šelpė juos savo turtu.

Sėjėjas

(Mt 13,1–9. 18–23; Mk 4,1–20)

⁴ Susirinkus gausiai miniai ir žmonėms dar skubant iš visų miestų pas Jėzų, jis bylojo palyginimu: ⁵ „Sėjėjas išsirengė sėti javų. Jam sėjant, vieni grūdai nukrito pakeleje, buvo sumindžioti, ir dangaus sparnuočiai juos sulesė. ⁶ Kiti nukrito ant uolų, ir jų daigai sudžiūvo, nes trūko drėgmės. ⁷ Dar kiti nukrito tarp erškečių, ir tie, kartu išaugę, juos nusmelkė. ⁸ O dar kiti nukrito į gerą žemę ir išaugę davė šimteriopą derlių.“ Tai papasakojęs, jis sušuko: „Kas turi ausis klausyti – teklaus!“

⁹ Jo mokiniai paklausė, ką reiškias tasai palyginimas. ¹⁰ Jis atsakė: „Jums duota pažinti Dievo karalystės paslaptis, o kitiems jos skelbiamos palyginimais, kad

regėdami nematytų / ir girdėdami nesuprastų.

¹¹ Palyginimas štai ką reiškia: sėkla yra Dievo žodis. ¹² Pakeleje – tai tie, kurie klausosi, paskui ateina velnias ir išrauna žodį iš jų širdies, kad jie netikėtų ir nebūtų išgelbėti. ¹³ Ant uolų – tie, kurie, išgirdę žodį, su džiaugsmu jį priima, bet neturi šaknų: kurį laiką jie tiki, o gundomi atkrinta. ¹⁴ Kas krito tarp erškečių – tai tie, kurie išgirdo, bet tolyn eidami liko nusmelkti rūpesčių, turtų ir gyvenimo malonumų ir neduoda vaisiaus. ¹⁵ Nukritusi į gerą žemę sėkla – tai tie, kurie klauso žodžio, išsaugo jį taurioje ir geroje širdyje ir duoda vaisių kantrumu.

Žiburio šviesa

(Mt 5,15; Mk 4,21–22)

¹⁶ Nė vienas, uždegęs žiburį, nevožia jo indu ir nekiša po lova, bet stato jį žibintuvą, kad ateinantys matytų šviesą. ¹⁷ Nėra nieko paslėpta, kas nebūtų atskleista, nieko slapta, kas nepasidarytų žinoma ir neišeitų aikštėn. ¹⁸ Tad žiūrėkite, kaip klausotės. Kas turi, tam bus duota, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis tariasi turįs.“

Tikroji šeima

(Mt 12,46–50; Mk 3,31–35)

¹⁹ Pas Jėzų atėjo motina ir broliai, bet negalėjo prasimušti iki jo per minią. ²⁰ Jam buvo pranešta: „Tavo motina ir broliai stovi lauke, nori su tavimi pasimatyti.“ ²¹ O jis atsakė: „Mano motina ir mano broliai –

tai tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jį vykdo.“

Audros nutildymas

(Mt 8,23–27; Mk 4,35–41)

²² Vieną dieną Jėzus su mokiniais įlipo į valtį ir pasakė: „Irkimės anapus ežero!“ Jie atsistūmė nuo kranto. ²³ Mokiniais irkluojant, Jėzus užmigo. Ežere pakilo viesulas. Bangos ėmė semti valtį, ir visi atsидūrė pavojuje. ²⁴ Tuomet pripuolė mokiniai ėmė žadinti Jėzų, šaukdami: „Mokytojau, Mokytojau, žūvame!“ Atsikėlęs jis sudraudė vėją ir bangas. Jie nurimo, stėjo tylą. ²⁵ O Jėzus paklausė juos: „Kurgi jūsų tikėjimas?!“ Mokiniai išsigandę ir nustebę kalbėjo vienas kitam: „Kas jis toks, kad įsakinėja vėjams ir vandeniui, ir tie jo klauso?!“

Apseštojo išgydymas

(Mt 8,28–34; Mk 5,1–20)

²⁶ Jie atplaukė į gergeziečių kraštą, kuris yra priešingame Galilėjai krante. ²⁷ Kai tik Jėzus išlipo į krantą, jį pasitiko iš miesto atbėgęs vyras. Šis buvo demonų apsestas, seniai nedėvėjo drabužių, negyveno namuose, laikėsi kapinėse. ²⁸ Pamatęs Jėzų, jis parpuolė priešais ir ėmė garsiai šaukti: „Ko tau iš manęs reikia, Jėzau, Aukščiausiojo Dievo Sūnau?! Maldauju, nekankink manęs!“ ²⁹ Mat Jėzus buvo įsakęs netyrajai dvasiai išeiti iš žmogaus. Dvasia dažnai sugriebdavo jį. Žmonės jį laikydavo surakintą, supančiotomis kojomis, bet jis sutraukydavo pančius,

ir demonas jį nuvarydavo į dykumą.³⁰ Jėzus paklausė: „Kuo tu vardu?“ Šis atsakė: „Legionas.“ Mat jį buvo apsėdę daug demonų.³¹ Jie maldavo, kad Jėzus neįsakytų jiems nugrimzti gelmėn.

³² Tenai kalne ganėsi didelė kaimenė kiaulių. Demonai prašė leisti sueiti į jas. Jėzus leido.³³ Tuomet demonai, išėję iš žmogaus, apniko kiaules. Kaimenė tuojau metėsi nuo skardžio į ežerą ir prigirė.

³⁴ Pamatę, kas nutiko, piemenys pabėgo ir pranešė apie tai mieste bei kaimuose.³⁵ Žmonės išėjo pažiūrėti, kas buvo atsitikę, ir susibūrė prie Jėzaus. Čia jie rado žmogų, iš kurio buvo išėję demonai, sėdintį prie Jėzaus kojų apsirengusį ir sveiko proto, ir nusigando.³⁶ Tie, kurie buvo matę, papasakojo, kaip buvo išgydytas apsėstasis.³⁷ Tada visi gergetiečių šalies gyventojai ėmė prašyti, kad Jėzus pasitrauktų iš jų, nes juos buvo pagavusi didelė baimė. Jis įsėdo į valtį ir sugrįžo atgal.

³⁸ Vyras, iš kurio buvo išėję demonai, prašėsi paliekamas pas Jėzų. Tačiau jis atleido jį ir paliepė:³⁹ „Grįžk namo ir papasakok, kokių didžių dalykų tau padarė Dievas.“ Tuomet jis ėjo per visą miestą ir skelbė, ką Jėzus jam padaręs.

*Moters išgydymas
ir mergaitės prikėlimas*
(Mt 9,18–26; Mk 5,21–43)

⁴⁰ Grįžtantį Jėzų pasitiko minia, nes visi jo laukė laukė.⁴¹ Ir štai atėjo vyras, vardu Jayras, sinagogos vyresnysis. Jis puolė Jėzui po kojų,

maldaudamas ateiti į jo namus.⁴² Mat jo vienturtė dvylikametė dukrelė buvo marinama. Jėzus ėjo minios apgultas.

⁴³ Viena moteris, dvylika metų sirgusi kraujoplūdžiu⁴⁴, kurios niekas negalėjo pagydyti, prisitartino iš užpakalio, prisilietė jo drabužio apvado, ir kraujas bematant liovėsi plūdęs.⁴⁵ O Jėzus paklausė: „Kas mane palietė?“ Visiems besiginant, Petras tarė: „Mokytojai, minia tave spaudžia ir stumia.“⁴⁶ Bet Jėzus atsakė: „Mane kažkas palietė, nes aš pajutau, kad iš manęs išėjo galia.“⁴⁷ Moteris, pamačiusi, kad neliko nepastebėta, drebėdama prisitartino, parpuolė jam po kojų ir visų žmonių akivaizdoje papasakojo, kodėl prisilietusi ir kaip tuojau išgijusi.⁴⁸ Tuomet Jėzus jai tarė: „Dukterie, tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik rami!“

⁴⁹ Jėzui tebekalbant, atėjo kažkas iš sinagogos vyresniojo namų ir tam pranešė: „Tavo duklė numirė. Nebavargink Mokytojo.“⁵⁰ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Nebijok, tiksliai tikėk, ir ji bus išgelbėta.“⁵¹ Atėjęs į namus, jis neleido su savim eiti niekam, tik Petru, Jonui, Jokūbui ir mergaitės tėvui bei motinai.⁵² Visi verkė ir apraudavo ją. Jėzus prabilo: „Neverkite! Mergaitė nėra mirusi, o tik miega.“⁵³ Žmonės juokėsi iš jo, žinodami, kad ji mirusi.⁵⁴ Bet jis, paėmęs ją už rankos, sušuko: „Mergaitė, kelkis!“⁵⁵ Jos dvasia sugrįžo, ji tuojau atsikėlė. Jėzus liepė duoti jai valgyti.⁵⁶ Mergaitės gimdytojai be galo stebėjosi, o jis liepė niekam nesakyti, kas buvo įvykę.

^{8,37a} Žr. Lk 8,26. ^{8,43b} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „išleidusi gydytojams visus savo išteklius, ir...“

Apaštalų išsiuntimas

(Mt 10,5-14; Mk 6,7-13)

9 Sukvietęs Dvylika, Jėzus suteikė jiems galią ir valdžią visiems demonams tramdyti ir ligoms gydyti. ² Paskui išsiuntė Dievo karalystės skelbti ir ligonių gydyti. ³ Jis pasakė jiems: „Nieko neimkite kelionei: nei lazdos, nei krepšio, nei duonos, nei pinigų. Neturėkite nė dviejų palaidinių. ⁴ Jei įeisite į kokius nors namus, pasilikite tenai. Iš ten ir keliaukite toliau. ⁵ O kur tik žmonės jūsų nepriimtų, išeidami iš to miesto, nusikratykite nuo kojų dulkes kaip liudijimą prieš juos.“ ⁶ Taigi išėję jie traukė per aplinkinius kaimus, visur skelbdami gerąją naujieną bei gydydami.

Erodas apie Jėzų

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Tetrarchas Erodas išgirdo apie visus tuos įvykius ir nežinojo, ką manyti, nes vieni sakė: ⁸ Jonas prisikėlęs iš numirusių, kiti: pasirodęs Elisas, dar kiti: prisikėlęs vienas senųjų pranašų. ⁹ Erodas tarė: „Jonui aš nukirsdinau galvą; o kas yra šitas, apie kurį girdžiu pasakojant tokius dalykus?“ Ir jis stengėsi susitikti Jėzų.

Duonos padauginimas

(Mt 14,13-21; Mk 6,30-44; Jn 6,1-13)

¹⁰ Sugrįžę apaštalai apsakė Jėzui, ką buvo nuveikę. Pasiėmęs juos, jis pasitraukė nuošaliai į Betsaidos miesto apylinkes. ¹¹ Minia, tai sužinojusi, sekė iš paskos. Jis priėmė žmones ir kalbėjo jiems apie Dievo karalystę, išgydė tuos, kuriems reikėjo gydymo.

¹² Diena pakrypo vakarop. Prisiartinę Dvylika tarė: „Paleisk žmones, kad jie, nuėję į aplinkinius kaimus bei vienkiemius, susirastų nakvynę ir maisto. Mes juk esame dykumoje.“ ¹³ Jėzus atsiliepė: „Jūs duokite jiems valgyti!“ Dvylika atsakė: „Mes nieko daugiau neturime, tik penkis kepalėlius duonos ir dvi žuvis. Nebent nueitume ir nupirkstume maisto visai šitai miniai.“ ¹⁴ O buvo ten apie penkis tūkstančius vyrų. Jėzus įsakė mokiniams: „Susodinkite juos būriais po penkiasdešimt.“ ¹⁵ Jie taip padarė ir visus susodino. ¹⁶ Tuomet, paėmęs penkis kepalėlius ir dvi žuvis, jis pažvelgė į dangų, palaimino, laužė ir davė mokiniams, kad išnešiotų miniai. ¹⁷ Visi valgė ir pasisotino. Ir dar buvo pririnkta dvylika pintinių nulikusių gabaliukų.

Jėzaus dievystės išpažinimas

(Mt 16,13-20; Mk 8,27-30)

¹⁸ Kartą, kai Jėzus nuošaliai vienas meldėsi, su juo buvo ir mokiniai. Jis paklausė juos: „Kuo mane laiko žmonės?“ ¹⁹ Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, treči sako: prisikėlęs vienas senųjų pranašų.“ ²⁰ Tada jis paklausė: „O jūs kuo mane laikote?“ Petras atsakė: „Dievo Mesiju.“ ²¹ Jėzus sudraudė juos, įsakydamas niekam to nepasakoti.

Jėzus apie savo mirtį

(Mt 16,21; Mk 8,31)

²² Jis dar pridūrė, jog reikia, kad Žmogaus Sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir trečią dieną prisikeltų.

Sekimas Jėzumi

(Mt 16,24-27; 10,33; Mk 8,34-38)

²³ Jėzus pasakė visiems: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada savęs, teneša savo kryžių ir teseka manimi. ²⁴ Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras, o kas pražudys dėl manęs savo gyvybę, tas ją išgelbės. ²⁵ Kokia būtų nauda, jei žmogus laimėtų visą pasaulį, o save pražudytų ar sau pakenktų?! ²⁶ Jei kas gėdysis manęs ir mano žodžių, to gėdysis ir Žmogaus Sūnus, kai ateis su savąja bei Tėvo ir šventųjų angelų šlove. ²⁷ Iš tiesų sakau jums: kai kurie iš čia stovinčiųjų neragaus mirties, kol neišvys Dievo karalystės.“

Jėzaus atsimainymas

(Mt 17,1-9; Mk 9,2-10)

²⁸ Praslinkus maždaug aštuonioms dienoms po šitų žodžių, jis pasiėmė Petrą, Joną ir Jokubą ir užkopė į kalną melstis. ²⁹ Besimeldžiant jo veido išvaizda pasikeitė, o drabužiai pasidarė skaisčiai balti. ³⁰ Ir štai pasirodė du vyrai, kurie kalbėjosi su juo. Tai buvo Mozė ir Elisas. ³¹ Jie pasirodė šlovėje ir kalbėjo apie Jėzaus gyvenimo pabaigą, būsiančią Jeruzalėje.

³² Petrą ir jo draugus apėmė miegas. Išbudę jie pamatė jo spindesį ir stovinčius šalia jo du vyrus. ³³ Šiems tolstant, Petras kreipėsi į Jėzų: „Mokytoja, gera mums čia būti! Padarykime tris palapines: vieną tau, kitą Mozei ir trečią Elijui.“ Jis nesižinojo, ką kalbas. ³⁴ Jam tai besakant, užėjo debesys ir uždengė juos. Jiems panyrant į debesį, mokiniai nusigando. ³⁵ O iš debesies aidėjo balsas: „Šitas mano išrinktasis Sūnus, jo klausykite“.

te!“ ³⁶ Balsui nuskambėjus, Jėzus liko vienas. O jie tylėjo ir tomis dienomis niekam nesakė apie savo regėjimą.

Berniuko išgydymas

(Mt 17,14-18; Mk 9,14-27)

³⁷ Kitą dieną, jiems besileidžiant nuo kalno, Jėzų pasitiko didelė minia. ³⁸ Ir štai vienas vyras iš minios ėmė šaukti: „Mokytoja, meldžiu, pažvelk į mano sūnų: tai vienturtis. ³⁹ Kai dvasia jį pačiumpa, jis staiga ima rėkti, o dvasia tąso jį, jog tas net putoja. Jį tik vargiai negalais atstojau nuo jo, kone užkankindama. ⁴⁰ Aš prašiau tavo mokinius išvaryti dvasią, bet jie neįstengė.“ ⁴¹ Tada Jėzus atsakė: „O netikinti ir sugedusi gimine! Kiek ilgai man reikės su jumis pasilikti ir jus kęsti?! Atvesk čia sūnų.“ ⁴² Dar besitariančią demonas jį parbloškė ir pradėjo tasyti. Jėzus sudraudė netyrąją dvasią, išgydė berniuką ir atidavė jį tėvui. ⁴³ Ir visi neteko žado dėl Dievo didybės.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 17,22; Mk 9,30-32)

Visiems stebintis Jėzaus darbais, jis prabilo į mokinius: ⁴⁴ „Isidėmėkite gerai mano žodžius: Žmogaus Sūnus turi būti atiduotas į žmonių rankas.“ ⁴⁵ Jie nesuprato šios kalbos; jos reikšmė liko jiems paslėpta taip, kad jos nesuvoktų. O jie bijojo klausti Jėzų apie tą dalyką.

Kas didžiausias?

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37; Jn 13,20)

⁴⁶ Tarp mokinių kilo ginčas, kuris jų didžiausias. ⁴⁷ Įžvelgęs jų širdies

9,45a Arba: „kad jie jos nesuvokė“.

mintis, Jėzus pasišaukė vaiką, pasistatė šalia savęs ⁴⁸ ir tarė: „Kas priima šį vaiką dėl manęs, priima mane, o kas mane priima, priima tą, kuris yra mane siuntęs. Kas tarp jūsų mažiausias, tas yra didis.“

Jėzaus vardo galia
(Mk 9,38–40)

⁴⁹ Tada atsiliepė Jonas: „Mokytojau, mes matėme vieną žmogų, tavo vardu išvarantį demonus. Mes jam draudėme tai daryti, nes jis nevaikščioja kartu su mumis.“ ⁵⁰ Jėzus atsakė: „Nedrauskite! Kas ne prieš jus, tas už jus!“

Nesvetingas kaimas

⁵¹ Atėjus metui, kai turėjo būti paimtas iš pasaulio, Jėzus ryžtingai nukreipė savo žingsnius į Jeruzalę. ⁵² Jis išsiuntė pirmą savęs pasiuntinius. Tie užėjo į vieną Samarijos kaimą paruošti, kur jam apsistoti. ⁵³ Bet kaimo gyventojai nesutiko jo priimti, nes jis keliavo Jeruzalės link. ⁵⁴ Tai girdėdami, mokiniai Jokūbas ir Jonas sušuko: „Viešpatie, jei nori, mes liepsime *ugniai kristi iš dangaus* ir juos *sunaikinti!*“ ⁵⁵ Bet jis atsiskukęs sudraudė juos^a. ⁵⁶ Jie pasuko į kitą kaimą.

Pašaukimo sunkumai
(Mt 8,18–22)

⁵⁷ Jiems einant keliu, vienas žmogus jam pasakė: „Aš sekiau paskui tave, kur tik tu eitum!“ ⁵⁸ Jėzus atsakė: „Lapės turi urvus, padangių

sparnuočiai – lizdus, o Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti.“ ⁵⁹ Kitam žmogui jis pasakė: „Sek paskui mane!“ Tas prašė: „Leisk man pirmiau pareiti tėvo palaidoti.“ ⁶⁰ Jis atsakė: „Palik mirusiems laidoti savo numirėlius, o tu eik ir skelbk Dievo karalystę!“ ⁶¹ Dar vienas tarė: „Aš sekiau paskui tave, Viešpatie, bet leisk man pirmiau atsisveikinti su namišiais.“ ⁶² Jėzus tam pasakė: „Nė vienas, kuris pridėda ranką prie arklų ir žvalgosi atgal, netinka Dievo karalystei.“

Septyniasdešimt dviejų pasiuntimas
(Mt 10,5–16; 11,21–24; Mk 6,7–13; Lk 9,1–6)

10 Paskui Viešpats paskyrė dar kitus septyniasdešimt du^b mokinius ir išsiuntė juos po du, kad eitų pirma jo į visus miestus bei vietas, kur jis pats ketino vykti. ² Jis sakė jiems: „Pjūtis didelė, o darbininkų mažai. Melskite pjūties šeiminką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį. ³ Keliaukite! Štai aš siunčiu jus lyg avinėlius tarp vilkų. ⁴ Nesineškite piniginių, nei krepšio, nei apavo ir nieko kelyje nesveikinkite.“ ⁵ Į kuriuos tik namus užeisite, pirmiausia tarkite: „Ramybė šioms namams!“ ⁶ Ir jei ten gyvens ramybės sūnus, jūsų ramybės nužengs ant jo, o jei ne, sugrįš pas jus. ⁷ Pasilikite tuose namuose, valgykite ir gerkite, kas duodama, nes darbininkas vertas savo užmokesčio. Nesikilnokite iš namų į namus. ⁸ Jei nueisite į kurį nors miestą ir jus priims, valgykite, kas bus jums padėta. ⁹ Gydykite to miesto ligonius ir sakykite

^{9,55a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „Nežinote, kokios dvasios esate. Žmogaus Sūnus atėjo ne pražudyti žmonių gyvybių, o gelbėti.“ ^{10,1b} Kai kuriuose rankr.: „septyniasdešimt“. ^{10,4c} Žr. 2 Kar 4,29.

visiems: 'Jums prisiartino Dievo karalystė!' ¹⁰ O jeigu užsuksite į tokį miestą, kur jūsų nepriims, išėję į aikštę, tarkite: ¹¹ 'Mes jums nukratome net jūsų miesto dulkes, priliptusias prie mūsų kojų, bet vis tiek žinokite: Dievo karalystė jau prisiartino!' ¹² Sakau jums: ateis diena, kai Sodomai bus lengviau negu anam miestui.

¹³ Vargas tau, Chorazine! Vargas tau, Betsaida! Jeigu Tyre ir Sidone būtų padaryta stebuklų, kokie padaryti pas jus, jie seniai būtų atsivertę ir atgailoję su ašutine ir pelenuose. ¹⁴ Todėl Tyrui ir Sidonui teisme bus lengviau negu jums. ¹⁵ Ir tu, Kafarnaume, *negi būsi išaukštintas iki dangaus?! Tu nugarmėsi iki mirusiųjų pasaulio!*

¹⁶ Kas jūsų klauso, manęs klauso. Kas jus niekina, mane niekina. O kas niekina mane, niekina tą, kuris yra mane siuntęs."

¹⁷ Septyniasdešimt du sugrįžo ir su džiaugsmu kalbėjo: „Viešpatie, mums paklūsta net demonai dėl tavo vardo.“ ¹⁸ O Jėzus atsiliepė: „Mačiau šėtoną, kaip žaibą krintantį iš dangaus. ¹⁹ Štai aš suteikiau jums galią *mindžioti gyvates* bei skorpionus ir visokią priešų galybę, kad niekas jums nepakenktų. ²⁰ Bet jūs džiaukitės ne tuo, kad dvasios jums pavaldžios; džiaukitės, kad jūsų vardai įrašyti danguje.“

Palaima mažutėliams
(Mt 11,25-27)

²¹ Tuomet jis džiūgavo Šventojoje Dvasioje ir kalbėjo: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams.

Taip, Tėve, nes tau taip patiko. ²² Viskas man yra mano Tėvo atiduota. Ir niekas nežino, kas yra Sūnus, tik Tėvas, nei kas yra Tėvas, tik Sūnus ir tas, kam Sūnus panoręs apreikšti.“

Mokinių privilegija
(Mt 13,16-17)

²³ Atsigręžęs vien tiktai į mokinius, jis tarė: „Palaimintos akys, kurių regi, ką jūs regite. ²⁴ Sakau jums: daugel pranašų ir karalių troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo.“

Didžiausias įsakymas
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

²⁵ Štai atsistotojo vienas Įstatymo mokytojas ir, mėgindamas jį, paklausė: „Mokytojau, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“ ²⁶ Jėzus tarė: „O kas parašyta Įstatyme? Kaip skaitai?“ ²⁷ Tas atsakė: *Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis ir visu protu, o savo artimą kaip save patį.* ²⁸ Jėzus jam tarė: „Gerai atsakei. Tai daryk, ir gyvensi.“

Gailestingasis samarietis

²⁹ Norėdamas pasiteisinti, anas paklausė Jėzų: „O kas gi mano artimas?“ ³⁰ Jėzus prabilo: „Vienas žmogus leidosi žemyn iš Jeruzalės į Jerichą ir pakliuvo į plėšikų rankas. Tie išrengė jį, sumušė ir nuėjo sau, palikdami pusgyvį. ³¹ Atsitiktinai tuo pačiu keliuėjo vienas kunigas. Jis pamatė, bet praėjo kita puse kelio. ³² Taip pat ir levitas, pro tą vietą eidamas, jį matė ir praėjo kita

kelio puse. ³³ O vienas pakeleivis samarietis, užtikęs jį, pasigailejo. ³⁴ Jis priėjo prie jo, užpylė ant žaizdų aliejaus ir vyno, aptvarstė jas; paskui, užkėlęs ant savo gyvulio, nugabeno į užėigą ir slaugė jį. ³⁵ Kitą dieną jis išsiėmė du denarus, padavė užteigos šeimininkui ir tarė: 'Slaugyk jį, o jeigu išleisi ką viršaus, sugrįžęs aš tau atsilyginsiu.' ³⁶ Kas iš šitų trijų tau atrodo buvęs artimas patekusiamei ir plėšikų rankas?' ³⁷ Jis atsakė: „Tas, kuris parodė jam gailestingumą.“ Jėzus atsakė: „Eik ir tu taip daryk!“

Morta ir Marija

³⁸ Jiems keliaujant toliau, Jėzus užsuko į vieną kaimą. Ten viena moteris, vardu Morta, pakvietė jį paviešėti. ³⁹ Ji turėjo seserį, vardu Mariją. Ši, atsisėdusi prie Viešpaties kojų, klausėsi jo žodžių. ⁴⁰ Morta buvo susirūpinusi visokiu patarnavimu. Ji stabtelėjo ir pasiskundė: „Viešpatie, tau nerūpi, kad sesuo palieka mane vieną patarnauti? Sakyk, kad ji man padėtų.“ ⁴¹ Tačiau Viešpats atsakė: „Morta, Morta, tu rūpiniesi ir sielojiesi daugeliu dalykų, ⁴² o reikia tik vieno. Marija išsirinko geriausiąją dalį, kuri nebus iš jos atimta.“

„Tėve mūsų“
(Mt 6,9–13)

11 Kartą Jėzus vienoje vietoje meldėsi. Jam baigus malda, vienas mokinyš paprašė: „Viešpatie, išmokyk mus melstis, kaip ir Jonas išmokė savuosius mokinius.“ ² Jėzus tarė jiems: „Kai melsitės, sakykite: 'Tėve, teesie šventas tavo vardas. / Teateinie tavo karalystė. / ³ Kasdienės mūsų duonos duok mums

kasdien / ⁴ ir atleisk mums mūsų kaltes, / nes ir mes atleidžiame kiekvienam, kuris mums kaltas. / Ir nevesk mūsų į pagundą.“

Ištverminga malda
(Mt 7,7–11; Jn 14,13–14)

⁵ Jėzus dar kalbėjo jiems: „Kas nors iš jūsų turės draugą ir, nuėjęs pas jį vidurnaktį, sakys: 'Bičiuli, paskolink man tris kepaluokus duonos, ⁶ nes draugas iš kelionės pas mane atvyko ir aš neturiu ko jam padėti ant stalo.' ⁷ O anas iš vidaus atsilieps: 'Nekvaršink manęs! Duryš jau uždarytos, o aš su vaikais lovoje, negaliu keltis ir tau duoti.' ⁸ Aš jums sakau: jeigu nesikels ir neduos jam duonos dėl bičiulystės, tai dėl jo įkyrumo atsikels ir duos, kiek tik jam reikia.

⁹ Tad ir aš jums sakau: prašykite, ir jums bus duota; ieškokite, ir rasite; belskite, ir jums bus atidaryta. ¹⁰ Kiekvienas, kas prašo, gauna, kas ieško, randa, ir beldžiančiam atidarys. ¹¹ Kur jūs matėte tokį tėvą, kad duonos prašančiam vaikui duotų akmenį?! Ar prašančiam žuvies atkištų gyvatę? ¹² Arba prašančiam kiaušinio duotų skorpioną? ¹³ Jei tad jūs, būdami nelabi, mokate savo vaikams duoti gerų daiktų, juo labiau jūsų Tėvas iš dangaus suteiks Šventąją Dvasią tiems, kurie jį prašo.“

Jėzus ir Belzebulas
(Mt 12,22–30; Mk 3,22–27)

¹⁴ Kartą Jėzus išvarė nebylumą demoną. Demonui išėjus, nebylys prakalbėjo, ir minia stebėjosi. ¹⁵ Kai kurie žmonės sakė: „Jis išvaro demonus demonų valdovo Belzebulo

galia.“ ¹⁶ Kiti, mėgindami jį, reikalavo ženklo iš dangaus. ¹⁷ Žinodamas, ką jie mano, Jėzus jiems tarė: „Kiekviena suskilusi karalystė bus sunaikinta, ir namai grius ant namų. ¹⁸ Jeigu ir šėtonas pasidalijęs, tai kaip išsilaikys jo karalystė?! Jūs sakote mane išveįant demonus Belzebulo galia. ¹⁹ Jeigu jau aš išvarau juos Belzebulo galia, tai kieno galia išvaro jūsų sekėjai? Todėl jie bus jūsų teisėjai. ²⁰ Bet jei aš išveįu demonus Dievo pirštu, tai tikrai pas jus atėjo Dievo karalystė.

²¹ Kai apsiginklavęs galiūnas sergi savo sodybą, tada ir jo turtas apsaugotas. ²² Bet jei užpuls stipresnis ir jį nugalės, tai atims jo ginklus, kuriais tas pasitikėjo, ir išdalys grobį.

²³ Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas nerenka su manimi, tas barsto.

Nelabojo sugrįžimas

(Mt 12,43–45)

²⁴ Netyroji dvasia, išėjusi iš žmogaus, klaidžioja bevandenėse vietose, ieškodama poilsio. Neradusi ji sako sau: 'Grįšiu į savo namus, iš kur išėjau.' ²⁵ Sugrįžusi randa juos iššluotus ir išpuoštus. ²⁶ Tada eina, pasiima kitas septynias dvasias, dar piktesnes už save, ir įėjusios jos ten apsigyvena. Ir paskui tam žmogui darosi blogiau negu pirma.“

Jonos ženklas

(Mt 12,38–42)

²⁷ Jam bekalbant, viena moteris iš minios garsiai sušuko: „Palaimintos iššios, kurios tave nešiojo, ir krūtys,

kurias žindai!“ ²⁸ O jis atsiliėpė: „Dar labiau palaiminti tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jo laikosi.“

²⁹ Žmonėms gausiai susirinkus, Jėzus pradėjo kalbėti: „Ši karta yra pikta karta. Ji reikalauja ženklo, bet jai nebus duota jokio kito ženklo, kaip tik Jonos ženklas. ³⁰ Kaip Jona buvo ženklas nineviečiams, taip Žmogaus Sūnus bus šiai kartai. ³¹ Pietų šalies karalienė^b teismo dieną prisikels drauge su šios kartos žmonėmis ir juos pasmerks. Juk ji atkeliavo nuo žemės pakraščių pasiklausyti Saliamono išminties, o štai čia daugiau negu Saliamonas. ³² Ninevės gyventojai teismo dieną kelsis su šia karta ir ją pasmerks, nes jie atsivertė, išgirdę Jonos pamokslus, o štai čia daugiau negu Jona.

Žiburio šviesa

(Mt 5,15; 6,22–23; Mk 4,21; Lk 8,16)

³³ Niekas uždegto žiburio nededa į slėptuvę ar po indu, bet stato jį į žibintuvą, kad įeinantys matytų šviesą. ³⁴ Kūno žiburys yra tavoji akis. Todėl jei tavo akis sveika, visam tavo kūnui bus šviesu. O jeigu tavo akis nesveika, tavo kūnas skendės tamsoje. ³⁵ Todėl žiūrėk, kad tavoji šviesa nebūtų tamsybė! ³⁶ Taigi jei visam tavo kūnui šviesu, ir niekas jo netemdo, tai jis ir bus šviesus, lyg būtų apšviestas žiburio spindulių.“

Prieš fariziejus

(Mt 23,13–36)

³⁷ Jėzui tebekalbant, vienas fariziejus pasikvietė jį pietų. Įėjęs jis

sėdosi už stalo. ³⁸ Tai matydamas, fariziejus nusistebėjo, kad jis nenusimazgojo rankų prieš valgį. ³⁹ O Viešpats kreipėsi į jį: „Kaip tik jūs, fariziejai, valote taurės ir dubens išorę, o viduje esate pilni gobšumo ir nešalumo. ⁴⁰ Neišmanėliai! Argi išorės kūrėjas nėra sukūręs ir vidaus?!“ ⁴¹ Verčiau duokite žmonėms iš savo vidaus tarsi išmalda, ir viskas jums bus nesutepta. ⁴² Vargas jums, fariziejai! Jūs duodate dešimtinę iš mėtų, rūtų ir kitokių žolelių, o nepaisote teisingumo ir Dievo meilės. Reikia šitai daryti ir ano neapleisti! ⁴³ Vargas jums, fariziejai! Jūs taip mėgstate pirmąsias kėdes sinagogose ir sveikinimus turgavietėse! ⁴⁴ Vargas jums! Esate lyg apleisti kapai, kuriuos žmonės nepastebėdami mindžioja.“

⁴⁵ Tada vienas Įstatymo mokytojas atsiliepė: „Mokytojau, taip kalbėdamas, tu ir mus įžeidi.“ ⁴⁶ Jis atsakė: „Vargas ir jums, Įstatymo mokytojai! Jūs kraunate žmonėms nepakeičiamas naštas, o patys tų naštų nė vienu pirštu nepajudinate. ⁴⁷ Vargas jums! Jūs statote pranašams paminklus, o jūsų tėvai juos žudė! ⁴⁸ Taigi jūs liudijate ir pritariate savo tėvų darbams. Jie žudė, o jūs statote paminklus.“

⁴⁹ Štai kodėl Dievo Išmintis yra pasakiusi: ‘Aš siųsiu pas juos pranašų ir apaštalų, o jie vienus žudys, kitus persekios, ⁵⁰ kad iš šios kartos būtų pareikalauta visų pranašų kraujo, pralieto nuo pasaulio sutvėrimo, ⁵¹ pradedant Abelio krauju iki kraujo Zacharijo, kuris buvo nužudytas tarp aukuro ir šventovės.’ Taip! Aš sakau, jog bus pareikalauta jo iš šios kartos.

⁵² Vargas jums, Įstatymo mokytojai! Jūs pasisavinote pažinimo raktą, bet patys nėjote ir norintiems įeiti kliudėte.“

⁵³ Jam iš ten išėjus, Rašto aiškintojai bei fariziejai pradėjo smarkiai jį pulti ir visaip kamantinėti, ⁵⁴ tykodami ką nors pagauti iš jo lūpų.

Tiesumas ir drąsa

(Mt 10,26–33)

12 Tuo tarpu susirinko tūkstančiai žmonių, kad vieni kitus trypė. Tada Jėzus pradėjo kalbėti pirmiausia savo mokiniams: „Saugokitės fariziejų raugo, tai yra veidmainystės! ² Nėra nieko uždengta, kas nebus atidengta, ir nieko paslėpta, kas nepasidarys žinoma. ³ Ką kalbėjote patamsyje, skambės šviesoje, ir ką šnibždėjote į ausį kambariuose, bus skelbiama nuo stogų! ⁴ Aš sakau jums, savo bičiuliams: nebijokite tų, kurie žudo kūną ir paskui nebegali daugiau kenkti. ⁵ Aš parodysiu, ko turite bijoti: bijokite to, kuris nužudęs turi galią įstumti į pragarą. Taip, sakau jums, šito bijokite!“

⁶ Argi ne penki žvirbliai parduodami už du skatikus? Tačiau nė vienas jų nėra Dievo užmirštas. ⁷ Žinokite, kad net visi jūsų galvos plaukai suskaityti. Tad nebijokite! Jūs vertesni už daugybę žvirblių.

⁸ Aš jums sakau: kas išpažins mane žmonių akivaizdoje, tą ir Žmogaus Sūnus išpažins Dievo angelų akivaizdoje. ⁹ O kas manęs išsigins žmonių akivaizdoje, to bus išsiginta Dievo angelų akivaizdoje. ¹⁰ Kas tartų žodį prieš Žmogaus Sūnų, tam bus atleista, o kas pikt-

žodžiautų Šventajai Dvasiai, tam nebus atleista.

¹¹ Kai jie ves jus į sinagogas pas viršininkus ar vyresnybes, nesirūpinkite, kaip ginsitės ar ką atsakinėsite, ¹² nes Šventoji Dvasia tą pačią vandą jus pamokys, ką kalbėti.“

Turto menkystė

¹³ Vienas iš minios jam tarė: „Mokytojau, liepk mano broliui, kad pasidalytų su manimi palikimą.“ ¹⁴ Jis atsakė: „Žmogau, kas gi mane skyrė jūsų teisėju ar dalytoju?“ ¹⁵ Ir dar pridūrė: „Žiūrėkite, saugokitės bet kokio godumo, nes jei kas ir turi apščiai, jo gyvybė nepriklauso nuo turto.“ ¹⁶ Jis pasakė jiems palyginimą: „Vieno turtingo žmogaus laukai davė gausų derlių. ¹⁷ Jis pradėjo sau vienas svarstyti: 'Ką man čia dabar padarius? Neturiu kur sukrauti derliaus.' ¹⁸ Galop jis tarė: 'Štai ką padarysiu: nugriausiu savo klojimus, statysiuos didesnius ir į juos sugabhensiu visus javus ir visas gėrybes. ¹⁹ Tada tarsiu savo sielai: mano siela, tu turi daug gėrybių, sukrautų ilgiems metams. Ilsėkis, valgyk, gerk ir linksmai pokyliauk!' ²⁰ O Dievas jam tarė: 'Kvaily, dar šianakt bus pareikalauta tavo gyvybės. Kam gi atiteks, ką susikrovei?' ²¹ Taip būna tam, kas krauna turtus, bet nesirūpina tapti turtingas pas Dievą.“

Pasitikėjimas Apvaizda (Mt 6,25–33)

²² Tada Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Todėl aš jums sakau: per daug nesirūpinkite gyvybe, ką valgysite, nė savo kūnu, ką vilkėsite. ²³ Gyvybė svarbesnė už maistą, o kū-

nas už drabužį. ²⁴ Pasižiūrėkite į varnus. Jie neseja ir nepjauna, neturi nei sandėlių, nei kluonų, bet Dievas juos maitina. Jūs nepalyginti vertesni už paukščius! ²⁵ Kas gi jūsų galėtų savo rūpesčiu bent per sprindį prailginti sau gyvenimą?! ²⁶ Tad jei jūs neįstengiate padaryti net mažmožio, tai kam rūpinatės kitais dalykais? ²⁷ Įsižiūrėkite, kaip auga lelijos. Jos neverpia ir neaudžia. Bet sakau jums: nė Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs, kaip kiekviena jų. ²⁸ Jeigu Dievas taip ap rengia laukų gelę, šiandien žydinčią, o rytoj metamą į krosnį, tai dar labiau pasirūpins jumis, mažatikiai! ²⁹ Tad neklausinėkite, ką valgysite ar gersite, ir nebūgštaukite! ³⁰ Visų tų dalykų vaikosi šio pasaulio pagonys. O jūsų Tėvas žino, kad viso to jums reikia. ³¹ Verčiau ieškokite jo karalystės, o tai bus jums pridėta. ³² Nebijok, mažoji kaimene: jūsų Tėvas panorėjo atiduoti jums karalystę!

Tikrasis lobis (Mt 6,20–21)

³³ Išsparduokite savo turtą ir išdalykite jį išmaldai. Įsitaisykite sau piniginių, kurios nesusidėvi, kraukite nenykstantį lobį danguje, kur joks vagis neprieis ir kandys nesuės. ³⁴ Kur jūsų lobis, ten ir jūsų širdis.

Budrūs tarnai (Mt 24,43–51; Mk 13,33–37)

³⁵ Tebūnie jūsų strėnos sujuostos ir žiburiai uždegti. ³⁶ Jūs būkite panašūs į žmones, kurie laukia savo šeimininko, grįžtančio iš vestuvių, kad, kai tik jis parvyks ir pasibels,

tuojau atidarytų. ³⁷ Laimingi tarnai, kuriuos sugrįžęs šeimininkas ras budinčius. Iš tiesų sakau jums: jis susijuos, susodins juos prie stalo ir, eidamas aplinkui, patarnaus jiems. ³⁸ Jeigu jis sugrįžtų antrosios ar trečiosios nakties sargybos metu ir rastų juos budinčius, laimingi jie! ³⁹ Įsidėmėkite: jei šeimininkas žinotų, kurią valandą ateis vagis, neleistų jam įsilaužti į savo namus. ⁴⁰ Ir jūs būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite.“

⁴¹ Tuomet Petras paklausė: „Viešpatie, ar šį palyginimą pasakei tik mums, ar visiems?“ ⁴² Viešpats atsakė: „Kas yra tas ištikimas ir sumanus prievaizdas, kurį šeimininkas paskirs vadovauti šeimynai ir deramų laikų ją maitinti? ⁴³ Laimingas tarnas, kurį sugrįžęs šeimininkas ras taip dariantį. ⁴⁴ Sakau jums tiesą: jis paskirs jį valdyti visų savo turto. ⁴⁵ Bet jeigu anas tarnas pasakys pats sau: 'Mano šeimininkas neskuba grįžti', ir ims mušti tarnus bei tarnaites, valgyti, gerti ir girtuokliauti, ⁴⁶ tai to tarno šeimininkas sugrįš vieną dieną, kai jis nelaukia, ir tokią valandą, kurią jis nė manyti nemano. Jis žiauriai nubaus jį, ir jam teks neištikimųjų likimas.“

⁴⁷ Tarnas, kuris žino savo šeimininko valią, bet nieko neparuošia ir pagal jo valią nedaro, bus smarkiai nuplaktas. ⁴⁸ O kuris nežino [šeimininko valios], kad ir baustinai pasielgęs, bus mažai plakamas. Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta, ir kam daug patikėta, iš to bus daug ir išieškota.

Nesantarvė dėl Jėzaus
(Mt 10,34-36)

“
⁴⁹ Aš atėjau įžiebtį žemėje ugnies ir taip norėčiau, kad ji jau liepsnotų! ⁵⁰ Aš turiu būti pakrikštytas krikštu ir taip nerimstu, kol tai išsipildys!

⁵¹ Gal manote, kad esu atėjęs atnešti žemei ramybės?! Ne, sakau jums, ne ramybės, o nesantarvės. ⁵² Nuo dabar penki vienuose namuose bus pasidaliję: trys prieš du ir du prieš tris. ⁵³ Tėvas stos prieš sūnų, o sūnus prieš tėvą, motina prieš dukterį, o duktė prieš motiną; anyta prieš marčią, ir marti prieš anytą.“

Laiko ženklai
(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Jėzus pasakė ir minioms: „Matydami debesį, kylantį vakaruose, jūs tuoj pat sakote: 'Ateina lietus', ir taip atsitinka. ⁵⁵ Pučiant pietų vėjui, jūs tvirtinate: 'Bus karšta', ir taip iš tiesų esti. ⁵⁶ Veidmainiai! Jūs mokate išaiškinti, ką reiškia žemės ir dangaus išvaizda, tai kodėl gi neišsiaiškinate, šio laiko prasmės? ⁵⁷ Kodėl gi patys nenusprendžiate, kas teisu?

⁵⁸ Kai eini su ieškovu pas vyresnybę, pasistenk dar kelyje su juo sulygti, kad jis tavęs kartais nenusitemptų pas teisėją, teisėjas neatiduotų teismo vykdytojui, o teismo vykdytojas neįvestų tavęs į kalėjimą. ⁵⁹ Sakau tau: iš ten neišeisi, kol neatsiteisi ligi paskutinio skatiko^b.“

Raginimas atsiversti

(Jn 8,24)

13 Tuo pačiu metu atėjo keli žmonės ir papasakojo Jėzui apie galilėjiečius, kurių kraują Pilotas sumaišęs su jų aukomis. ² Tada Jėzus pasakė jiems: „Ar manote, kad tie galilėjiečiai buvo didesni nusidėjėliai už visus kitus galilėjiečius ir todėl taip nukentėjo?!“ ³ Anaipol, sakau jums! Bet jei neatsiversite, visi taip pat pražūsite. ⁴ Arba anie aštuoniolika, kuriuos užgriuvo bokštas prie Silamo [tvenkinio] ir užmušė; jūs manote, kad jie buvo kaltesni už visus kitus Jeruzalės gyventojus?! ⁵ Ne, sakau jums, bet jei neatsiversite, visi taip pat pražūsite.“

Nevaisingas figmedis

⁶ Jėzus pasakė palyginimą: „Vienas žmogus turėjo savo vynuogyne pasisodinęs figmedį. Kartą jis atėjo pažiūrėti jame vaisių, bet nerado. ⁷ Ir tarė sodininkui: „Štai jau treji metai, kaip aš ateinu ieškoti šio figmedžio vaisių, ir vis nerandu. Nukirsk jį, kam dar žemę alina!“ ⁸ Anas jam sako: „Šeimininke, palik jį dar šiais metais. Aš jį apkasiu ir patręšiu. ⁹ Rasi jis dar duos vaisių. O jei ne, tada jį iškirsdinsi.““

Jėzus vėl gydo šabo dieną

¹⁰ Šabo dieną Jėzus mokė sinagogoje. ¹¹ Čia pasitaikė moteris, aštuoniolika metų kenčianti nuo ligos dvasios. Ji buvo sutraukta ir visiškai negalėjo išsitiesti. ¹² Jėzus pamatęs pasisaukė ją ir tarė: „Moterie, esi

išvaduota iš savo ligos!“ ¹³ Jis uždėjo ant jos rankas, toji bemat atsitiesė ir ėmė šlovinti Dievą. ¹⁴ Tada sinagogos vyresnysis, supykęs, kad Jėzus gydė šabo dieną, pasakė miniai: „Dirbamos yra šešios dienos. Ateikite jomis ir gydykitės, o ne per šabą!“ ¹⁵ Viešpats jam atsakė: „Veidmainiai! Argi kas iš jūsų neatrisha šabo dieną nuo ėdžių savo jautio ar asilo ir nenuveda pagirdyti?!“ ¹⁶ Argi šios Abraomo dukters, kurią šėtonas laikė sukaustęs jau aštuoniolika metų, nereikėjo išvaduoti iš pančių šabo dieną?“ ¹⁷ Jam tai kalbant, visi jo priešai susigėdo, o visa minia džiaugėsi šlovingais jo darbais.

Garstyčios grūdelis ir raugas

(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)

¹⁸ Jėzus kalbėjo: „Į ką panaši Dievo karalystė, ir su kuo man ją palyginti? ¹⁹ Ji panaši į garstyčios grūdą, kurį ėmė žmogus ir pasėjo savo darže. Jis išaugo į medelį, ir *padangių sparnuočiai susisuko lizdus jo šakose*.“ ²⁰ Jis vėl tarė: „Su kuo man palyginti Dievo karalystę? ²¹ Ji panaši į raugą, kurį ėmusi moteris įmaišė į tris saikus“ miltų, ir nuo jo viskas įrūgo.“

Siauras išganymo takas

(Mt 7,13–14)

²² Jėzus ėjo mokydamas per miestelius ir kaimus ir keliavo į Jeruzalę. ²³ Kažkas jį paklausė: „Viešpatie, ar maža bus išgelbėtų?“ Jis pasakė jiems: ²⁴ „Pasistenkite įeiti pro ankštus vartus! Sakau jums, daugelis bandys įeiti, bet neįstengs.“

Netikintys žydai

(Mt 7,21–23; 8,11–12; Mk 10,31)

²⁵ Kai namų šeimininkas atsikels ir užrakins duris, stovėdami lauke, jūs pradėsite belsti į duris ir prašyti: 'Viešpatie, atidaryk mums!' O jis atsakys: 'Aš nežinau, iš kur jūs.' ²⁶ Tada imsite dėstyti: 'Mes valgėme ir gerėme tavo akivaizdoje, tu mokei mūsų gatvėse...' ²⁷ O jis jums tars: 'Aš nežinau, iš kur jūs. *Eikite šalin nuo manęs, visi piktadariai!*'

²⁸ Tai bus verksmo ir dantų griežimo, kai Dievo karalystėje pamatysite Abraomą, Izaoką, Jokūbą ir visus pranašus, o patys būsite išvaryti laukan. ²⁹ Ir ateis iš rytų ir vakarų, iš šiaurės ir pietų, ir sėsis prie stalo Dievo karalystėje. ³⁰ Ir štai yra paskutinių, kurie bus pirmi, ir pirmų, kurie bus paskutiniai."

Atsakymas Erodiui

³¹ Tuo pačiu metu atėjo keli fariziejai ir įspėjo Jėzų: „Eik iš čia, pasišalink, nes Erodas nori tave nužudyti.“ ³² Jis atsakė jiems: „Eikite ir pasakykite tam lapei: 'Štai aš išvarinėju demonus ir gydau šiandien, tai darysiu ir rytoj, o trečią dieną būsiu visa atlikęs.' ³³ Bet šiandien ir rytoj, ir poryt aš turiu keliauti; nede-
ra juk pranašui žūti ne Jeruzalėje.'"

Perspėjimas Jeruzalei

(Mt 23,37–39)

³⁴ Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus tarsi višta

savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai! ³⁵ Štai paliekami jums jūsų namai. Ir aš sakau jums: jūs manęs nebematysite, kol ateis laikas, kada tarsite: '*Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!*'"

Vandenlige sergančiojo išgydymas

14 Kartą šabo dieną Jėzus atėjo į vieno fariziejų vyresniojo namus valgyti, o jie atidžiai stebėjo jį. ² Štai jį pasitiko vandenlige sergantis žmogus. ³ Jėzus kreipėsi į Įstatymo mokytojus ir fariziejus: „Valia per šabą gydyti ar ne?“ ⁴ Tie tylėjo. Tada jis ėmė išgydė jį ir paleido. ⁵ O jiems pasakė: „Jei kurio iš jūsų sūnus ar galviją iškris į šulinį, argi tučtuojau neištrauks jį šabo dieną?!" ⁶ Ir jie nesugebėjo į tai atsakyti.

Pirmosios vietos

⁷ Matydamas, kaip svečiai rinkosi pirmąsias vietas prie stalo, jis pasakė jiems palyginimą: ⁸ „Kai tave pakvies į vestuves, nesisėsk pirmoje vietoje, kad kartais nebūtų pakviesta garbingesnio už tave ⁹ ir atėjęs tas, kuris tave ir jį kvietė, netartų tau: 'Užleisk jam vietą!' Tuomet tu sugėdintas turėtum sėstis į paskutinę vietą. ¹⁰ Kai būsi pakviestas, verčiau eik ir sėskis paskutinėje vietoje, tai atėjęs šeimininkas tau pasakys: 'Bičiuli, pasislink aukščiau!' Tada tau bus garbė prieš visus svečius. ¹¹ Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas.“

14,5a Kai kuriuose rankr.: „asilas ar jautis“.

Svečių kvietimas

¹² Taip pat ir pakvietusiam jį vaišių Jėzus pasakė: „Keldamas pietus ar vakarienę, nekviesk nei savo draugų, nei brolių, nei giminaičių, nei turtingų kaimynų, kad kartais jie savo ruožtu nepasikviestų tavęs ir tau nebūtų atlyginta.“ ¹³ Rengdamas vaišes, verčiau pasikviesk vargšų, paliegėlių, luošų ir aklų, ¹⁴ tai būsi palaimintas, nes jie neturi kuo atsilyginti, ir tau bus atlyginta teisiųjų prisikėlime.“

Nedėkingi svečiai

(Mt 22,2-10)

¹⁵ Tai išgirdęs, vienas svečias jam tarė: „Palaimintas, kas vaišinsis Dievo karalystės pokilyje!“ ¹⁶ Jėzus atsiliepė: „Vienas žmogus iškėlė didelę puotą ir pakvietė daug svečių. ¹⁷ Atėjus metui puotauti, jis pasiuntė tarną pranešti pakviestiesiems: ‘Ateikite, jau viskas surengta.’ ¹⁸ Tuomet jie visi kaip vienas pradėjo atsikalbinėti. Vienas jam tarė: ‘Nusipirkau dirvą ir būtinai turiu eiti jos apžiūrėti. Meldžiu mane pateisinti.’ ¹⁹ Vėl kitas sakė: ‘Pirkau penkis jungus jaučių ir einu jų išmėginti. Meldžiu mane pateisinti.’ ²⁰ Trečias tarė: ‘Vedžiau, todėl negaliu atvykti.’“

²¹ Tarnas sugrįžęs viską apsakė šeimininkui. Šis supyko ir įsakė tarnui: ‘Skubiai eik į miesto aikštes ir skersgatvius ir vesk čionai visus vargšus, paliegėjus, aklius ir luošus.’ ²² Tarnas ir vėl pranešė: ‘Šeimininke, kaip buvai liepęs, padaryta, bet dar yra vietos.’ ²³ Tada šeimininkas tarė tarnui: ‘Eik į kelius bei patvorius ir varu atvaryk,

kad mano namai būtų pilni. ²⁴ Sakau jums, – nė vienas iš anų kviestųjų žmonių neragaus mano vaišių.”“

Tikrieji mokiniai

(Mt 10,37-38; Mk 8,34)

²⁵ Kartu su Jėzumiėjo gausios minios. Atsigręžęs jis tarė žmonėms: ²⁶ „Jei kas ateina pas mane ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų ir net savo gyvybės, negali būti mano mokinys. ²⁷ Kas neneša savo kryžiaus ir neseka manimi, negali būti mano mokinys.“

²⁸ Kas iš jūsų, norėdamas pastatyti bokštą, pirmiau atsisėdęs neskaičiuoja išlaidų, kad įsitikintų, ar turės iš ko užbaigti? ²⁹ Kad kartais, padėjus pamatą ir nebaigus, žmonės matydami nesišaipytų iš jo ir nesakytų: ³⁰ ‘Šitas žmogus pradėjo statyti ir neišstengia baigti.’“

³¹ Arba koks karalius, traukdamas į karą su kitu karaliumi, pirmiau atsisėdęs nesvarsto, ar, turėdamas dešimt tūkstančių karių, pajėgs stoti į kovą su tuo, kuris atsiveda dvidešimt tūkstančių?! ³² Jei ne, tai, anam dar toli esant, siunčia pasiuntinius tartis dėl taikos. ³³ Taip pat kiekvienas jūsų, kuris neatsižada visos savo nuosavybės, negali būti mano mokinys.

Druska

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Druska – geras daiktas. Bet jei druska netektų sūrumo, kuo ją reiktų pasūdyti? ³⁵ Ji nebetinka nei dirvai, nei mėslui, o išberama laukan. Kas turi ausis, teklauso!“

Paklydusi avele
(Mt 9,10-13; 18,12-14)

15 Pas Jėzų rinkdavosi visokie muitininkai ir nusidėjėliai jo pasiklausyti. ² O fariziejai ir Rašto aiškintojai murmedavo: „Šitas prima nusidėjėlius ir su jais valgo.“ ³ Tuomet Jėzus pasakė jiems palyginimą: ⁴ „Kas iš jūsų, turėdamas šimtą avių ir vienai nuklydus, nepalieka dykumoje devyniasdešimt devynių ir neieško prazuvusios, kolei suranda?!“ ⁵ Radęs su džiaugsmu dedasi ją ant pečių ⁶ ir, sugrįžęs namo, susikviečia draugus bei kaimynus, sakydamas: 'Džiaukitės drauge su manimi! Radau savo prazuvelę avį!' ⁷ Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti.

Pamestoji drachma

⁸ Arba kuri moteris, turėdama dešimtį drachmų ir vieną pametusi, neužsideda žiburio, nešluoja namų ir rūpestingai neieško, kolei suranda? ⁹ Radusi ji susivadina drauges bei kaimynes ir sako: 'Džiaukitės su manimi, nes radau drachmą, kurią buvau pametusi.' ¹⁰ Sakau jums, šitaip džiaugiasi Dievo angelai dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio.“

Sūnus palaidūnas

¹¹ Jis kalbėjo toliau: „Vienas žmogus turėjo du sūnus. ¹² Kartą jaunesnysis tarė tėvui: 'Tėve, atiduok man priklausančią palikimo dalį.' Tėvas padalijo sūnams turimą. ¹³ Netrukus jaunikis, susiėmęs savo dalį, iškeliavo į tolimą šalį.

Ten, palaidai gyvendamas, išėjo savo lobi.

¹⁴ Kai viską išleido, toje šalyje kilo baisus badas, ir jis pradėjo stokoti. ¹⁵ Tada nuėjo pas vieną šalies gyventoją ir stojo jam tarnauti. Tasai jį pasiuntė į laukus kiaulių ganyti. ¹⁶ Jis geidė prikimšti pilvą bent ankščių jovalo, kurį edė kiaulės, tačiau nė to jam neduodavo. ¹⁷ Tada susimąstė ir tarė: 'Kiek mano tėvo samdinių apščiai turi duonos, o aš čia mirštu iš bado! ¹⁸ Kelsiuos eisiu pas tėvą ir sakysiu: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau. ¹⁹ Nesu vertas vadintis tavo sūnumi. Priimk mane bent samdiniu!' ²⁰ Jis pasiryžo ir iškeliavo pas tėvą.

Tėvas pažino jį iš tolo, labai susigraudino, pribėgo prie jo, puolė ant kaklo ir pabučiavo. ²¹ O sūnus prabilo: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau. Nebesu vertas vadintis tavo sūnumi...' ²² Bet tėvas įsakė tarnams: 'Kuo greičiau atneškite geriausią drabužį ir apvilkite jį. Užmaukite jam ant piršto žiedą, apaukite kojas! ²³ Atveskite nupenėtą veršį ir papjunkite! Puotaukime, linksminimės! ²⁴ Juk šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo, buvo prazuves ir atsirado.' Ir jie pradėjo linksintis.

²⁵ Tuo metu vyresnysis sūnus buvo laukuose. Eidamas namo ir prisiartinęs prie sodybos, išgirdo muziką ir šokių. ²⁶ Jis pasišaukė tarną ir paklausė, kas čia dedasi. ²⁷ Tas jam atsakė: 'Sugrįžo tavo brolis, tai tėvas liepė papjauti nupenėtą veršį, kad sulauktų jo sveiko.' ²⁸ Tada šis supykė ir nenorėjo eiti namo. Tėvas išėjęs pradėjo vadinti jį vidun. ²⁹ O jis atkirto tėvui: 'Štai jau tiek metų tau tarnauju ir niekada tavo įsakymo neperžengiau, o tu man nė karto nesi

davęs nė ožiuko pasilinksminti su draugais. ³⁰ Bet vos tik sugrižo šitas tavo sūnus, prarijęs tavąjį turta su kekšėmis, tu tuojau jam papjovei nupenėtą veršį.' ³¹ Tėvas atsakė: „Vaikeli, tu visuomet su manimi, ir visa, kas mano, yra ir tavo. ³² Bet reikėjo puotauti bei linksmintis, nes tavo brolis buvo miręs ir vėl atgijo, buvo žuvęs ir atsirado.“

Apsukrusis prievaizdas

16 Paskui Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Buvo vienas turtingas žmogus. Jis turėjo prievaizdą. Tas buvo jam apskustas, esą eikvojas jo turta. ² Tuomet, pasišaukęs jį, turtuolis pasakė: 'Ką aš girdžiu apie tave šnekant?! Duok savo prievaizdavimo apyskaitą, nes jau nebegalėsi būti prievaizdu.' ³ O tasai tarė sau: 'Ką veiksiu, kad šeimnininkas atima iš manęs prievaizdavimą? Kasti neištengiu, o elgetauti man gėda. ⁴ Jau žinau, ką daryti, kad žmonės mane priimtų į savo namus, kai būsiu atleistas iš tarnybos.'"

⁵ Jis pasikvietė po vieną savo šeimnininko skolininkus ir klausė pirmąjį: 'Kiek tu skolingas mano šeimnininkui?' ⁶ Šis atsakė: 'Šimtą statinių aliejaus.' Tada jis tarė: 'Imk savo skolos raštą, sėsk ir tuoj pat rašyk: penkiasdešimt.' ⁷ Paskui klausė kitą: 'O kiek tu skolingas?' Anas atsakė: 'Šimtą saikų^a kviečių.' Jis tarė: 'Imk skolos raštą ir rašyk: aštuoniasdešimt.'"

⁸ Šeimnininkas pagyrė suktąjį prievaizdą, kad jis gudriai pasielgęs. Šio pasaulio vaikai apsukresni tarp panašių į save negu šviesos vaikai.

Dievas ir Mamona (Mt 6,24)

⁹ Taip pat ir aš jums sakau: neteisingą Mamona pasidarykite bičiuliu, kad, kai jos nebeliks, priimtų jus į amžinąsias padangtes. ¹⁰ Kas patikimas smulkmenose, tas patikimas ir dideliuose dalykuose, o kas neteisingas smulkmenose, tas neteisingas ir dideliuose dalykuose. ¹¹ Tad jei jūs nepasirodėte patikimi, tvarkydami neteisingą Mamoną, tai kas patikės jums tikrąsias gėrybes?! ¹² Ir jei gu nebuvote patikimi su svetimu daiktu, tai kas jums duos tai, kas jūsų?!

¹³ Joks tarnas negali tarnauti dviem šeimnininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai."

¹⁴ Visa tai girdejo godūs pinigų fariziejai ir šaipėsi iš Jėzaus. ¹⁵ O jis pasakė jiems: „Jūs žmonių akivaizdoje dedatės teisuoliais, bet Dievas mato jūsų širdis. Kas žmonėms atrodo prakilnu, Dievo akivaizdoje bjauru.

Kiti pamokymai (Mt 11,12–13; 5,18.32; 19,9)

¹⁶ Iki Jono buvo Įstatymas ir Pranašai; nuo jo skelbiama geroji naujiena apie Dievo karalystę, ir kiekvienas į ją veržiasi.

¹⁷ Greičiau dangus ir žemė prazus, negu iš Įstatymo iškris bent vienas brūkšnelis.

¹⁸ Kiekvienas, kas atleidžia žmoną ir veda kitą, svetimauja. Ir kas veda vyro atleistąją, taip pat svetimauja.

Turtuolis ir Lozorius

¹⁹ Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru bei ploniausia drobe ir kasdien ištaigingai puotavo. ²⁰ O prie jo rūmų vartų gulėjo votimis aptekęs elgeta, vardu Lozorius. ²¹ Jis troško numarinti alkį bent trupiniais nuo turtuolio stalo, bet tik šunes atbėgę laižydavo jo votis. ²² Ir štai elgeta mirė ir buvo angelų nuneštas į Abraomo prieglobstį. Mirė ir turtuolis ir buvo palaidotas. ²³ Kentėdamas mirusiųjų pasaulyje, turtuolis pakėlė akis ir iš tolo pamatė Abraomą ir jo prieglobstyje Lozorių. ²⁴ Jis sušuko: 'Tėve Abraomai, pasigailėk manęs! Atsiųsk čionai Lozorių, kad, suvilgęs vandenyje galą piršto, atvėsintų man liežuvi. Aš baisiai kenčiu šitoje liepsnoje.' ²⁵ Abraomas atsakė: 'Atsimink, sūnau, kad tu dar gyvendamas atsiėmei savo gėrybes, o Lozorius – tik nelaimes. Todėl jis susilaukė paguodos, o tu kenti. ²⁶ Be to, tarp mūsų ir jūsų žioji neperžengiama bedugnė, ir niekas panorėjęs iš čia negali nueiti pas jus, nei iš ten persikelti pas mus.'

²⁷ Tas vėl tarė: 'Tai meldžiu tave, tėve, nusiųsk jį bent į mano tėvo namus; ²⁸ aš gi turiu penkis brolius – juos teisėja, kad ir jie nepatektų į šią kančių vietą.' ²⁹ Abraomas atsiėmė: 'Jie turi Mozę bei pranašus, tegul jų ir klauso!' ³⁰ O anas atsakė: 'Ne, tėve Abraomai! Bet jei kas iš mirusiųjų nueitų pas jus, jie atsiverstų.' ³¹ Tačiau Abraomas tarė: 'Jeigu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų.'

Papiktinimai; atlaidumas

(Mt 18,6–7. 15. 21; Mk 9,42)

17 Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Papiktinimai neišvengiami, bet vargas žmogui, per kurį jie ateina. ² Jam būtų geriau, jei ant kaklo būtų užmauta girnopusė ir jis būtų įmestas jūron, negu papiktintų bent vieną šitų mažutėlių. ³ Tai gi sergėkitės!

Jei tavo brolis nusikalsta, pabark jį ir, jeigu jis gailisi, atleisk jam. ⁴ Jei jis septynis kartus per dieną tau nusizengtų ir septyniskart kreiptųsi į tave, sakydamas: 'Gailiuosi', – atleisk jam.“

Tikėjimo galia

(Mt 17,20)

⁵ Apaštalai prašė: „Sustiprink mūsų tikėjimą.“ ⁶ O Viešpats atsakė: „Jei turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios grūdėlį ir įsakytumėte šitam šilkmedžiui: 'Išsirauk ir pasisodink jūroje', – tai jis paklausytų jūsų.“

Tarno pareiga

⁷ Kas iš jūsų, turėdamas samdinį artoją ar piemenį, jam grįžus iš lauko, sako: 'Tuoju sėsk prie stalo'? ⁸ Argi nesako: 'Prirenk man vakarienę. Susijuosk ir patarnauk, kol aš valgysiu ir gersiu, o paskui tu pavalgysi ir atsigersi...'? ⁹ Argi samdiniui dėkojama, kad jis atliko, kas jam liepta? ¹⁰ Taip ir jūs, atlikę visa, kas buvo pavesta, sakykite: 'Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti.'“

Dešimt raupsuotųjų

¹¹ Keliaujant į Jeruzalę, teko Jėzui eiti tarp Samarijos ir Galilėjos. ¹² Įeinantį į vieną kaimą, jį pasitiko dešimt raupsuotų vyrų. Jie sustojo atstu ¹³ ir garsiai šaukė: „Jėzau, Mokytojau, pasigailėk mūsų!“ ¹⁴ Pažvelgęs į juos, Jėzus pasakė: „Eikite, pasirodykite kunigams!“ Ir beeidami jie pasveiko. ¹⁵ Vienas jų, pamatęs, kad išgijo, sugrįžo atgal, balsu šlovindamas Dievą. ¹⁶ Jis dėkodamas parpuolė Jėzui po kojų. Tai buvo samarietis. ¹⁷ Jėzus paklausė: „Argi ne dešimt pasveiko? Kur dar devyni?“ ¹⁸ Niekas nepanorėjo sugrįžti ir atiduoti Dievui garbę, kaip tik šitas svetimtautis!“ ¹⁹ Ir tarė jam: „Kelkis, eik! Tavo tikėjimas išgelbėjo tave.“

Žmogaus Sūnaus diena

(Mt 24,23–44; Mk 13,5–27)

²⁰ Fariziejų paklaustas, kada ateis Dievo karalystė, Jėzus paaiškino: „Dievo karalystė ateina nepastebimai. ²¹ Ir niekas nepasakys: ‘Štai ji čia arba ten!’ Juk Dievo karalystė jau yra tarp jūsų.“

²² Jis tarė mokiniams: „Ateis dienos, kai jūs geisite išvysti bent vieną vienintelę Žmogaus Sūnaus dieną, ir nepamatsite. ²³ Jums sakys: ‘Štai jis čia! Štai ten!’ – neikite ir nebėkite paskui juos! ²⁴ Kaip tvykstelėjęs žaibas nušviečia viską nuo vieno dangaus pakraščio iki kito, taip savo dieną pasirodys ir Žmogaus Sūnus. ²⁵ Bet pirmiau jam reikės daug išskentėti ir būti šios kartos atmestam.“

²⁶ Kaip yra buvę Nojaus laikais, taip bus ir Žmogaus Sūnaus dienos. ²⁷ Žmonės valgė, gėrė, vedė, tekėjo, kol atėjo diena, kai Nojus įlipo į laivą. Tuomet ištiko tvanas ir visus sunaikino. ²⁸ Ar ne taip dėjosi ir Loto laikais? Žmonės valgė ir gėrė, pirkė ir pardavinėjo, sodino ir statėsi. ²⁹ O tą dieną, kada Lotas paliko Sodomą, iš dangaus ėmė kristi ugnis su siera ir visus sunaikino. ³⁰ Šitaip bus ir tą dieną, kai apsiereikš Žmogaus Sūnus.

³¹ Kas tą dieną bus ant stogo, o jo daiktai viduje, tenelipa žemyn jų pasiimti, o kas laukuose, tenegrįžta namo. ³² Prisiminkite Loto žmoną! ³³ Kas stengsis išsaugoti savo gyvybę, tas ją prazudys, o kas ją prazudys, tas ją atgaivins.

³⁴ Sakau jums: tą naktį dviese miegos vienoje lovoje, ir vienas bus paimtas, o kitas paliktas. ³⁵ Dvi mals drauge, ir viena bus paimta, o kita palikta.“ ³⁶ Tada jie atsiliepė: „O kurgi, Viešpatie?“ Jis atsakė: „Kur bus lavonų, ten sulėks ir maitvanagiai.“

Įkyrioji prašytoja

18 Jėzus pasakė jiems palyginimą, kaip reikia visuomet melstis ir nepaliauti. ² Jis pradėjo: „Viename mieste gyveno teisėjas, kuris nebijojo Dievo ir nesidrovėjo žmonių. ³ Tame pačiame mieste gyveno ir našlė, kuri vis eidavo pas jį ir prašydavo: ‘Apgink mane nuo skriaudiko!’ ⁴ Jis ilgai spyrėsi, bet pagaliau tarė sau: ‘Nors aš Dievo nebijau nei žmonių nesidroviau, vis dėlto, kai šita našlė tokia įkyri, imsiu ir apginsiu

^{17,35a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 36: „Du bus kartu lauke, ir vienas bus paimtas, kitas paliktas.“

jos teisės, kad, ko gero, ji manęs neapkaltau.“⁶ Ir Viešpats pridūrė: „Įsidėmėkite, ką pasakė tas nesąžiningas teisėjas.“⁷ Tad nejaugi Dievas neapgintų teisų savo išrinktųjų, kurie jo šaukiasi per dienas ir naktis, ir delstų jiems padėti?!”⁸ Aš sakau jums: netrukus jis apgins jų teises. Bet ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras žemeje tikėjimą?“

Fariziejus ir muitininkas

⁹ Kai kuriems žmonėms, kurie pasitikėjo savo teisumu, o kitus niekino, Jėzus pasakė palyginimą:¹⁰ „Du žmonės atėjo į šventyklą mels-tis. Vienas buvo fariziejus, o kitas muitininkas.“¹¹ Fariziejus atsisto-jęs sau vienas taip meldėsi: 'Dėkoju tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės – plėšikai, sukčiai, sve-timautojai – arba va kaip šis muitininkas.'¹² Aš pasninkauju du kartus per savaitę, atiduodu dešimtinę nuo visko, ką išgyju.'¹³ O muitininkas stovėjo atokiai ir nedrįso nė akių pakelti į dangų, tik mušėsi į krūtinę, maldaudamas: 'Dieve, būk gailestin-gas man nusidėjėliui!'¹⁴ Sakau jums: šitas nuėjo į namus nuteisintas, ne anas. Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas.“

Jėzus ir vaikai

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16; Lk 9,47-48)

¹⁵ Žmonės Jėzui nešdavo kūdikius, kad jis juos paliestų. Tatai matyda-mi, mokiniai ėmė bartis.¹⁶ O Jėzus pasišaukė vaikučius ir tarė: „Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir

netrukdykite, nes tokių yra Dievo karalystė.“¹⁷ Iš tiesų sakau jums: kas nepriima Dievo karalystės kaip kūdikis, neįeis į ją!“

Turtas ir išganymas

(Mt 19,16-29; Mk 10,17-30)

¹⁸ Vienas didikasis kartą paklausė: „Gerasis mokytojaus, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“¹⁹ Jėzus jam atsakė: „Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik Dievas.“²⁰ Įsakymus žinai: *Nesveti-mauk, nežudyk, nevok, melagingai neliudyk, gerbk savo tėvą ir motiną...*“²¹ Tas atsakė: „Viso šito laikiausi nuo pat jaunystės.“²² Tai išgirdęs, Jėzus jam tarė: „Tau trūksta vieno dalyko: parduok, ką turi, ir išdalyk vargšams, tai įsigysi turtą danguje. Tada ateik ir sek paskui mane!“²³ Tai išgirdęs, didikasis nusiminė, nes buvo labai turtingas.

²⁴ Matydamas jį tokį, Jėzus pra-bilo: „Kaip sunkiai turtuoliai pateks į Dievo karalystę!“²⁵ Lengviau kup-ranugariui išlįsti pro adatos ausį, negu turtuoliui įeiti į Dievo kara-lystę!“²⁶ Girdėjusieji tai paklausė: „Kas tada galės būti išgelbėtas?“²⁷ Jėzus atsakė: „Kas neįmanoma žmonėms, tai galima Dievui.“

²⁸ Tuomet Petras tarė: „Štai mes, viską palikę, nuėjome paskui tave.“

²⁹ Jėzus atsakė jiems: „Iš tiesų sa-kau jums: nėra nė vieno, dėl Die-vo karalystės palikusio namus ar žmoną, ar brolius, ar gimdytojus, ar vaikus,“³⁰ kuris jau šiuo metu negautų nepalyginti daugiau, o bū-simajame pasaulyje – amžinojo gy-venimo.“

^{18,5a} Arba: „kad be galo manęs nekvaršintų“. ^{18,7b} Arba: „kol jis delsia jų išklausti“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 20,17–19; Mk 10,32–34)

³¹ Jėzus pasišaukė Dvylika ir tarė: „Štai mes einame į Jeruzalę, ir ten išsipildys visa, kas pranašų parašyta apie Žmogaus Sūnų. ³² Jis bus atiduotas pagonims, išjuoktas, paniekintas ir apspjaudytas. ³³ Tie nuplaks jį ir nužudys, bet trečią dieną jis prisikels.“ ³⁴ Tačiau jie nieko nesuprato; tos kalbos prasmė jiems liko paslėpta, ir jie nesuvokė, kas buvo sakoma.

Jericho neregys

(Mt 20,29–34; Mk 10,46–52)

³⁵ Kai Jėzus prisiartinio prie Jericho, šalia kelio sėdėjo neregys elgeta. ³⁶ Išgirdęs praeinančią minią, jis paklausė, kas tai būtų. ³⁷ Jam pasakė, jog praeinaš Jėzus Nazaretis. ³⁸ Tuomet neregys ėmė šaukti: „Jėzau, Dovydo Sūnau, pasigailėk manęs!“ ³⁹ Ėję priešakyje draudė jį, kad tylėtų, bet tas dar garsiau šaukė: „Dovydo Sūnau, pasigailėk manęs!“ ⁴⁰ Jėzus sustojo ir liepė jį atvesti. Jam prisiartinus, Jėzus paklausė: ⁴¹ „Ko nori, kad tau padaryčiau?“ ⁴² Šis atsakė: „Viešpatie, kad praregėčiau!“ Jėzus tarė: „Regėk! Tavo tikėjimas išgelbėjo tave.“ ⁴³ Tas bemat praregėjo ir nulydėjo jį, garbindamas Dievą. Tai matydami, visi žmonės šlovino Dievą.

Muitininkas Zachiejus

19 Atvykęs į Jerichą, Jėzusėjo per miestą. ² Ten buvo žmogus, vardu Zachiejus, muitininkų viršininkas ir turtuolis. ³ Jis troško pamatyti Jėzų, koks jis esąs, bet

negalėjo per minią, nes pats buvo žemo ūgio. ⁴ Zachiejus užbėgo prie kin ir įlipo į šilkmedį, kad galėtų jį pamatyti, nes jis turėjo tenai praeiti. ⁵ Atėjęs į tą vietą ir pažvelgęs aukštyn, Jėzus tarė: „Zachiejau, greit lipk žemyn! Man reikia šiandien apsilykyti tavo namuose.“ ⁶ Šis skubiai nu-lipo ir su džiaugsmu priėmė jį. ⁷ Tai matydami, visi murmėjo: „Pas nusidėjėlių nuėjo į svečius?“ ⁸ O Zachiejus atsistojęs prabilo į Viešpatį: „Štai, Viešpatie, pusę savo turto atiduodu vargšams ir, jei ką nors nus-kriaudžiau, grąžinsiu keturgubai.“ ⁹ Jėzus tarė: „Į šiuos namus šiandien atėjo išganymas, nes ir jis yra Abramo palikuonis. ¹⁰ Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir gelbėti, kas buvo prazuvę.“

Dešimt minų

(Mt 25,14–30; Mk 13,33–37)

¹¹ Jiems klausantis, Jėzus kalbėjo toliau ir pasakė palyginimą. Mat jis buvo netoli Jeruzalės, ir žmonės manė, jog netrukus turinti apsireikšti Dievo karalystė. ¹² Tad jis kalbėjo: „Vienas didžiūnas iškeliavo į tolimą šalį gauti karaliaus sosto, o vėliau turėjo sugrįžti atgal. ¹³ Jis pasišaukė dešimt tarnų, padalijo jiems dešimt minų ir tarė: ‘Verskitės, kol sugrįšiu.’ ¹⁴ Piliečiai nekontė jo ir nusiuntė iš paskos pasiuntinius pareikšti: ‘Mes nenorime, kad šitas mus valdytų.’

¹⁵ Gavęs karalystę, jis sugrįžo ir liepė pašaukti tarnus, kuriems buvo davęs pinigų, norėdamas sužinoti, kiek kuris uždirbo. ¹⁶ Atėjo pirmasis ir tarė: ‘Valdove, tavo mina man pelnė dešimtį minų.’ ¹⁷ Jis atsakė: ‘Gera, stropusis tarne! Kadangi pasirodei patikimas mažuose dalykuose, tu

gauni valdyti dešimt miestų.' ¹⁸ Atėjo antrasis ir pareiškė: 'Valdove, tavo mina man laimėjo penkias minas.' ¹⁹ Ir šitam jis pasakė: 'Tu valdyk penkis miestus.'

²⁰ Atėjo dar vienas ir tarė: 'Valdove, štai tavo mina, kurią laikiau suvyniotą į skepetą.' ²¹ Aš bijojau tavęs, nes esi žmogus griežtas: imi nepadėjęs ir pjauni nepasėjęs.' ²² Jis atsiliopė: 'Netikęs tarne! Aš tave teisiu tavo paties žodžiais. Tu žinojai, kad aš griežtas žmogus: imu, ko nepadėjau, ir pjaunu, ko nesėjau.' ²³ Tai kodėl neleidai mano pinigų apyvartoti, kad sugrižęs išreikalaučiau su palūkanomis?' ²⁴ Aplinkiniams jis tarė: 'Atimkite iš jo miną ir atiduokite tam, kuris turi dešimt minų.' ²⁵ Tie sakė: 'Valdove, bet anas jau turi dešimt minų!' ²⁶ Jis tarė: 'Aš sakau jums: kiekvienam, kas turi, bus pridėta, o iš neturinčio bus atimta net ir tai, ką turėjo.' ²⁷ Mano priešus, nenorėjusius, kad būčiau jų karalius, atveskite čionai ir nugalabykite mano akys!'"

Ižengimas į Jeruzalę

(Mt 21,1-11.16; Mk 11,1-11; Jn 12,12-16)

²⁸ Tai pasakęs, Jėzus visų priekyje leidosi į Jeruzalę. ²⁹ Prisiartinęs prie Betfagės ir Betanijos ties vadinamuoju Alyvų kalnu, jis pasiuntė du mokinius ³⁰ ir jiems pasakė: „Eikite į kaimą, kurį štai matote, ir, vos įėję, rasite pririštą asilaitį, kuriuo dar joks žmogus nėra jojęs. Atriškite jį ir atveskite. ³¹ O jeigu kas paklaustų: 'Kam jį atrišate?' – atsakykite: 'Jo reikia Viešpačiui.'"

³² Pasiųstieji nuėjo ir rado, kaip jiems buvo nurodyta. ³³ Atrišant asilaitį, savininkai klausė: „Kam

atrišate asilaitį?" ³⁴ Mokiniai atsakė: „Jo reikia Viešpačiui.“ ³⁵ Jie atvedė asilaitį pas Jėzų, apdengė savo apsiaustais ir užsodino Jėzų ant viršaus. ³⁶ Jam jojant, žmonės tiesė ant kelio drabužius. ³⁷ Besiartinant prie Alyvų kalno šlaito, visas mokinių būrys pradėjo džiaugsmingai ir skardžiai šlovinti Dievą už visus stebuklus, kuriuos jie buvo regėję. ³⁸ Jie šaukė:

„Garbė karaliui, kuris ateina /
Viešpaties vardu! / Ramybė danguje, / šlovė aukštybėse!“

³⁹ Kai kurie fariziejai iš minios jam šaukė: „Mokytojau, sudrausk savo mokinius!“ ⁴⁰ Jis atsakė jiems: „Sakau jums, jei šitie tylės, akmenys šauks!“

⁴¹ Prisiartinęs prie Jeruzalės ir išvydęs miestą, Jėzus verkė jo ir sakė: ⁴² „O kad tu šiandien suprastum, kas tau atneša ramybę! Deja, tai paslėpta nuo tavo akių. ⁴³ Tu sulauksi dienų, kai tavo priešai apjuos tave pylimu, apguls iš visų pusių ir suspaus tave; ⁴⁴ jie parbloks ant žemės tave ir tavo vaikus su tavimi ir nepaliks tavyje akmens ant akmens, nes tu nepažinai savo aplankymo meto.“

Jėzus šventykloje

(Mt 21,12-13; Mk 11,15-18)

⁴⁵ Įžengęs į šventyklą, Jėzus pradėjo varyti laukan prekiautojus. ⁴⁶ Jis sakė jiems: „Parašyta: *Mano namai turi būti maldos namai*, o jūs pavertėte juos *plėšikų lindyne*.“

⁴⁷ Ir jis kasdien mokė šventykloje. Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai bei tautos seniūnai svarstė, kaip jį pražudyti, ⁴⁸ tačiau neišmanė, ko griebtis, nes visi žmonės tik ir klausėsi jo mokslo.

Jėzaus įgaliojimai
(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

20 Vieną dieną Jėzui mokant žmones šventykloje ir skelbiant gerąją naujieną, atėjo aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų su seniūnais² ir klausė jį: „Sakyk, kokia galia tai darai? Kas tau davė šitą galią?“³ Jis atsakė: „Ir aš noriu jus paklausti vieno dalyko. Pasakykite, ⁴ar Jono krikštas buvo iš dangaus, ar iš žmonių?“⁵ Jie pradėjo svarstyti: „Jei pasakysime – iš dangaus, jis mus klaus: ‘Tai kodėl juo netikėjote?’“⁶ O jei pasakysime – iš žmonių, visa liaudis užsivaidys mus akmenimis, nes žmonės įsitikinę, kad Jonas buvo pranašas.“⁷ Taigi jie atsakė nežiną, iš kur.⁸ Tada Jėzus tarė: „Tai ir aš jums nesakysiu, kokia galia tai darau.“

Ūkininkai žmogžudžiai
(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹Jėzus pradėjo pasakoti žmonėms dar vieną palyginimą: „Vienas žmogus *įveisė vynuogyną*, išnuomojo jį ūkininkams ir ilgesniam laikui iškelavo svetur.“¹⁰ Atėjus metui, jis nusiuntė pas ūkininkus tarną, kad jam duotų vynuogyno derliaus dalį. Tačiau ūkininkai sumušė jį ir paleido tuščiomis.¹¹ Jis vėl nusiuntė kitą tarną, bet ir tą anie sumušė, išjuokė ir paleido tuščiomis.¹² Tada jis pasiuntė dar trečią tarną, tai jie ir šitą sužeidę pavarė šalin.¹³ Tuomet vynuogyno šeimininkas tarė: ‘Ką man daryti? Pasiųsiu savo mylimąjį sūnų, rasi drovėsis jo?’¹⁴ Bet, išvydę sūnų, ūkininkai ėmė tartis: ‘Tai įpėdinis. Užmuškime jį, kad mums atitektų palikimas.’¹⁵ Taigi jie nusitėpė jį už vynuogyno ir nužudė. Ką gi su jais

darys vynuogyno savininkas? ¹⁶Jis ateis ir išžudys tuos ūkininkus, o vynuogyną atiduos kitiems.“

Klausytojai tarė: „Neduok, Dieve!“¹⁷ Bet Jėzus, žvelgdamas į juos, paklausė: „O ką reiškia šitas Rašto posakis: *Akmuo, kurį statytojai atmetė, / tapo kertiniu akmeniu?*“

¹⁸Kas tiktai kris ant šito akmens, sudužs, o ant ko tas akmuo užgrius, tą sutriuškins.“

¹⁹Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai buvo benorį dar tą pačią valandą jį suimti, bet pabijojo žmonių. Mat jie suprato, kad šis palyginimas buvo jiems taikomas.

Dievas ir ciesorius
(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰Jie patys ėmė Jėzų sekti ir siuntinėjo šnipus, apsimetančius teisuliais, kad, nutvėrę kokį jo žodį, galėtų įskusti jį vyresnybei ir perduoti valdytojui.²¹ Taigi jie klausė jį: „Mokytojai, mes žinome, kad tu teisingai kalbi ir mokai. Tu nepaisai žmonių laipsnių, bet mokai Dievo kelio, paisydamas teisybės.“²² Pasakyk, ar mums valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne?“²³ Matydamas jų klastą, Jėzus tarė jiems: ²⁴„Parodykite man denarą. Kieno atvaizdas ir įrašas jame?“ Jie atsakė: „Ciesoriaus.“²⁵ Tada jis tarė: „Kas ciesoriaus, atiduokite ciesoriui, o kas Dievo – Dievui.“

²⁶Taip jiems nepavyko žmonių aki-vaizdoje sugauti jo kalboje. Stebėdamiesi jo atsakymu, jie nutilo.

Mirusiųjų prisikėlimas
(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷Pas jį atėjo sadukiejų, kurie neigia mirusiųjų prisikėlimą, ir

paklausė: ²⁸ „Mokytojau, Mozė yra mums parašęs: *Jei kieno vedęs brolis numirtų bevaikis, tuomet jo brolis tegul veda našlę ir pažadina savo broliui palikuonių.* ²⁹ Taigi yra buvę septyni broliai. Pirmasis vedė žmoną ir mirė bevaikis. ³⁰ Ją vedė antrasis, ³¹ paskui trečiasis ir paeiliui visi septyni, ir mirė, nepalikdami vaikų. ³² Galiausiai mirė ir ta moteris. ³³ Kurio gi žmona ji bus, kai mirusieji prisikels? Juk ji yra buvusi visų septynių žmona!“

³⁴ Jėzus jiems atsakė: „Šio pasaulio vaikai veda ir teka, ³⁵ o kurie pasirodys verti dalyvauti aname pasaulyje ir mirusiųjų prisikėlime, tie neves ir netekės. ³⁶ Nebegalės jie ir mirti, nes būdami prisikėlimo vaikai, bus tolygūs angelams ir bus Dievo vaikai. ³⁷ O kad mirusieji prisikels, mini ir Mozė pasakoje apie krumą, kur jis Viešpatį vadina *Abraomo Dievu, Izaoko Dievu ir Jokūbo Dievu.* ³⁸ Juk Dievas nėra mirusiųjų Dievas, bet gyvųjų, nes visi jam gyvena.“

³⁹ Tuomet kai kurie Rašto aiškintojai atsiliepė: „Mokytojau, tu gerai išaiškinai!“ ⁴⁰ Ir daugiau niekas nedrįso jo klausinėti.

Mesijas ir Dovydas

(Mt 22,41–45; Mk 12,35–37)

⁴¹ Jėzus pats juos paklausė: „Kodėl sakoma, jog Mesijas esąs Dovydo sūnus? ⁴² Juk pats Dovydas Psalmių knygoje kalba:

‘Viešpats tarė mano Viešpačiui: / Sėskis mano dešinėje, / ⁴³ aš patiesiu tavo priešus / tarsi pakoję po tavo kojų.’

⁴⁴ Taigi Dovydas vadina jį ‘Viešpačiu’, – kaip tada jis gali būti jo sūnus?!“

Prieš Rašto aiškintojus

(Mt 23,6–7; Mk 12,38–40)

⁴⁵ Visiems žmonėms girdint, Jėzus tarė mokiniams: ⁴⁶ „Saugokitės Rašto aiškintojų, kurie mėgsta vaikščioti su ilgais drabužiais, būti sveikinami turgavietėse, užimti pirmuosius krėslus sinagogose ir garbės vietas vaišėse. ⁴⁷ Jie ryja našlių namus ir dangstosi ilgomis maldomis. Todėl jų laukia itin griežtas teismas.“

Našlės skatikas

(Mk 12,41–44)

21 Pakėlęs akis, Jėzus išvydo turtuolius, dedančius savo dovanas į aukų skrynį. ² Jis pamatė ir vieną vargšę našlę, kuri ėmė du smulkius pinigėlius^a. ³ Ir jis tarė: „Iš tiesų sakau jums, šita neturtinga našlė ėmė daugiau už visus. ⁴ Anie visi ėmė į aukų skrynį iš to, kas jiems atlieka, o ji iš savo neturto ėmė viską, ką turėjo pragyvenimui.“

Būsimosios nelaimės

(Mt 24,1–14; Mk 13,1–13; Mt 10,17–22;

Jn 16,1–2)

⁵ Kai kuriems kalbant apie šventyklą, kad ji išpuošta gražiais akmenimis bei dovanomis, Jėzus prabilo: ⁶ „Ateis dienos, kai iš to, ką matote, neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta.“ ⁷ Jie paklausė: „Mokytojau, kada šitai įvyks? Ir koks bus ženklas, kada tai prasidės?“

^{21,2a} Pažod.: „leptonus“.

⁸ Jis pasakė: „Žiūrėkite, kad nebūtumėte suklaidinti, nes daugelis ateis, prisidengę mano vardu, ir sakys: 'Tai aš!' – ir: 'Atėjo metas!' Jūs neikite paskui juos! ⁹ O kai išgirsite apie karus ir maištus, nenusi-gąskite. Visa tai turi pirmiau įvykti, bet dar negreit galas.“

¹⁰ Ir dar sakė: „*Tauta sukils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę.*

¹¹ Šen ir ten bus didelių žemės drebėjimų, ligų ir badmečių. Bus baisybių ir didelių ženklų iš dangaus.

¹² Pirmiausia žmonės pakels prieš jus rankas ir ims jus persekioti. Dėl mano vardo tāsūs jus po sinagogas ir kalėjimus, vedžios pas karalius ir valdytojus. ¹³ Tada jums bus proga liudyti. ¹⁴ Taigi įsidėkite sau į širdis iš anksto negalvoti, kaip ginsitės; ¹⁵ aš jums duosiu tokios iškalbos bei išminties, kad negalės nei atsispirti, nei prieštarauti nė vienas jūsų priešininkas.

¹⁶ Jus išdavinės tėvai, broliai, giminės ir draugai; kai kuriuos net žudys. ¹⁷ Visi jūsų nekės dėl mano vardo. ¹⁸ Vis delto nė plaukas nuo jūsų galvos nenukris. ¹⁹ Savo ištverme jūs išlaikysite savo gyvybę.

Jeruzalės likimas

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ Kai matysite Jeruzalę, supamą kariuomenės, žinokite, jog prisiartino jos nuniokojimas. ²¹ Tuomet, kas bus Judejoje, tebėga į kalnus, kas mieste, teišėina iš jo, kas apylinkėse, tenegrįžta. ²² Tai bus bausmės dienos, kad išsipildytų Raštai. ²³ Vargas nėsčioms ir žindančioms tomis dienomis!

Baisi nelemtis užklups kraštą ir rūstybė šią tautą. ²⁴ Žmonės kris

nuo kalavijo ašmenų ir bus išvartyti nelaisvėn į įvairius kraštus, o Jeruzalę mindžios pagonys, kol baigsis pagonių laikai.

Žmogaus Sūnaus atėjimas

(Mt 24,29-35; Mk 13,24-31)

²⁵ Bus ženklų saulėje, mėnulyje ir žvaigždėse, o žemėje tautos blaškysis, gąsdinamos baisaus audringos jūros šniokštimo. ²⁶ Žmonės džiūs iš baimės, laukdami to, kas turės ištikti pasaulį, nes *dangaus galybės* bus sukrėstos. ²⁷ Tuomet žmonės išvys *Žmogaus Sūną, ateinantį debesyje* su didžia galybe ir garbe. ²⁸ Kai visa tai prasidės, atsitieskite ir pakelkite galvas, nes jūsų išvadavimas arti.“

²⁹ Ir jis jiems pasakė palyginimą: „Stebėkite figmedį bei kitus medžius. ³⁰ Kai jie ima sprogti, jūs žinote arti esant vasarą. ³¹ Taip pat pamatę tai dedantis, žinokite, kad Dievo karalystė arti. ³² Iš tiesų sakau jums: nepraeis ši karta, iki visa tai įvyks. ³³ Dangus ir žemė praeis, o mano žodžiai nepraeis.

³⁴ Saugokitės, kad jūsų širdis nebūtų apsunkusi nuo svaigalų, girtybės ir kasdienių rūpesčių, kad toji diena neužkluptų jūsų netikėtai. ³⁵ It žabangai ji užgrius visus žemės gyventojus. ³⁶ Todel visą laiką budėkite ir melskitės, kad pajėgtumėte išvengti visų būsimųjų nelaimių ir atsilaikyti Žmogaus Sūnaus aki-vaizdoje.“

³⁷ Taip Jėzus dienomis mokydavो šventykloje, o naktis praleisdavo vadinamajame Alyvų kalne. ³⁸ Ir nuo ankstyvo ryto visi žmonės rinkdavosi jo pasiklaudyti šventykloje.

Suokalbis prieš Jėzą

(Mt 26,1-5. 14-16; Mk 13,1-2. 10-11;
Jn 11,47-53)

22 Buvo arti Neraugintosios duonos šventė, vadinama Velykomis^a. ² Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai ieškojo būdo nužudyti Jėzą, tačiau bijojo liaudies.

³ O šėtonas įėjo į Judą, vadina-
mą Iskarijotą, vieną iš Dvylikos.
⁴ Tas nuėjęs tarėsi su aukštaisiais
kunigais ir sargybos viršininkais,
kaip jį išduoti. ⁵ Šie apsidžiaugė ir
sutarė duoti jam pinigų. ⁶ Judas
apsiėmė ir pradėjo ieškoti progos
išduoti jiems Jėzą taip, kad mi-
nia nesužinotų.

Paskutinė vakarienė

(Mt 26,17-28; Mk 14,12-25; 10,43-44;
Jn 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

⁷ Taip atėjo Neraugintosios duonos diena, kada reikėjo pjauti Velykų avinėlių. ⁸ Jėzus pasiuntė Petrą ir Joną, liepdamas: „Eikite ir paruoškite mums Velykų vakarienę.“ ⁹ Jie paklausė: „O kur norėtum, kad mes paruoštume?“ ¹⁰ Jis atsakė: „Štai jums įeinant į miestą, jus pasitiks žmogus, vandens ąsočiu nešinas. Eikite paskui jį iki tų namų, į kuriuos jis užsuks, ¹¹ ir sakykite namų šeimininkui: 'Mokytojas prašė paklausti: Kur menė, kurioje galėčiau su mokiniais valgyti Velykų vakarienę?'“ ¹² Ir jis parodys jums didelį aukštutinį kambarį su baldais. Tenai ir paruoškite.“ ¹³ Nuėję jie rado viską, kaip Jėzus buvo sakęs, ir parengė Velykų stalą.

¹⁴ Atėjus metui, Jėzus sėdo su apaštalais prie stalo. ¹⁵ Ir tarė jiems: „Trokšte troškau valgyti su jumis šią Velykų vakarienę prieš kentėdamas. ¹⁶ Sakau jums, nuo šiol aš daugiau jos nebevalgysiu, kolei ji išsipildys Dievo karalystėje.“ ¹⁷ Paėmęs taurę, jis padėkojo ir tarė: „Imkite ir dalykitės. ¹⁸ Sakau jums, nuo šiol aš nebegersiu vynuogių vaisiaus, kolei ateis Dievo karalystė.“

¹⁹ Ir, paėmęs duonos, jis padėkojo, laužė ją ir davė apaštalams, tardamas: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui.“ ²⁰ Lygiai taip po vakarienės jis paėmė taurę, sakydamas: „Ši taurė yra Naujoji Sandoma mano kraujyje, kuris už jus išliejamas.“

²¹ Bet štai mano išdavėjo ranka yra kartu su manąja ant stalo. ²² Žmogaus Sūnus, tiesa, eina, kaip jam nustatyta, bet Vargas tam žmogui, kuris jį išduoda!“ ²³ Tuomet apaštalai pradėjo teirautis vienas kito, kas gi iš jų galėtų šitai padaryti.

²⁴ Tarp jų kilo ginčas, kuris iš jų galėtų būti laikomas didžiausiu. ²⁵ Bet Jėzus jiems pasakė: „Pagonių tautų karaliai engia jas ir jų valdovai liepia vadinti save geradariais. ²⁶ Jūs taip nedarykite. Kas vyriausias tarp jūsų, tebūnie tarsi mažiausias, o viršininkas tebūnie lyg tarnas. ²⁷ Katras yra vyresnis – kuris sėdi už stalo ar kuris jam patarnauja? Argi ne tas, kuris sėdi?! O aš tarp jūsų esu kaip tas, kuris patarnauja.“

²⁸ Jūs ištverėte su manimi mano išbandymuose, ²⁹ todėl aš jums ski-

riu valdyti karalystę, kaip ir man yra ją skyres Tėvas. ³⁰ Mano karalystėje jūs valgysite ir gersite už mano stalo ir sėdėsite sostuose, teisdami dvylika Izraelio giminių.

Perspėjimas Petrai

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Jn 13,36-38)

³¹ Simonai, Simonai! Štai šėtonas pareikalavo persijoti jus tarsi kviečius. ³² Bet aš meldžiuosi už tave, kad tavasis tikėjimas nesusvyruotu; o tu sutvirtėjęs stiprink brolius!“ ³³ Petras atsiliepė: „Viešpatie, aš pasirošęs kartu su tavimi eiti ir į kalėjimą, ir į mirtį!“ ³⁴ Bet Jėzus atsakė: „Sakau tau, Petrai: dar gaidžiui šianakt nepragydus, tu tris kartus išsiginsi mane pažįstas.“

³⁵ Jis paklausė juos: „Ar jums ko nors trūko, kai aš jus buvau išsiuntęs be piniginių, be krepšio ir be apavo?“ Jie atsakė: „Nieko netrūko.“ ³⁶ Tada jis tęsė: „Dabar, kas turi piniginę, tepasiima ją, taip pat ir krepšį, o kas neturi kalavijo, teparduoda apsiausta ir tenusiperka.“ ³⁷ Sakau jums, manyje privalo išsipildyti, kas parašyta: *Jis bus priškaitytas prie piktadarių*; tai, kas man nustatyta, jau eina į pabaišą.“ ³⁸ Apaštalai tarė: „Viešpatie, štai čia pora kalavijų.“ Jis atsakė: „Gana!“

Jėzus Getsemanėje

(Mt 26,30. 36-46; Mk 14,26. 32-42; Jn 18,1-2)

³⁹ Išėjęs iš ten, Jėzus savo įpročiu pasuko į Alyvų kalną. Įkandin nuėjo ir mokiniai. ⁴⁰ Atėjus į vietą, jis išpė-

jo: „Melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!“

⁴¹ Jis atsitolino nuo jų maždaug per akmens metimą ir atsiklaupęs ėmė melstis: ⁴² „Tėve, jei nori, atimk šitą taurę nuo manęs, tačiau tebūna ne mano, bet tavo valia!“ ⁴³ Jam pasirodė iš dangaus angelas ir jį sustiprino. ⁴⁴ Mirtino sielvarto apimtas, jis dar karščiau meldėsi. Jo prakaitas pasidarė tarsi tiršto kraujo lašai, varvants žemėn.“

⁴⁵ Atsikėlęs po maldos, jis atėjo pas mokinius ir rado juos iš liūdesio užmigusius. ⁴⁶ Jis tarė jiems: „Kodėl miegate? Kelkitės ir melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!“

Jėzus suėmimas

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11)

⁴⁷ Jam bekalbant, pasirodė būrys, o priekyje ėjo vienas iš Dvylikos – Judas. Jis prisiartinio prie Jėzaus jo pabučiuoti. ⁴⁸ Jėzus jam tarė: „Judai, pabučiavimu tu išduodi Žmogaus Sūnų?“ ⁴⁹ Jėzaus bičiuliai, matydami, kas bus, paklausė: „Viešpatie, gal kirsti kalavijų?“ ⁵⁰ Vienas iš jų puolė vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam dešinę ausį. ⁵¹ Bet Jėzus sudraudė: „Liaukitės! Gana!“ Ir, palietęs tarno ausį, išgydė ją.

⁵² Atėjusiems jo suimti aukštiesiems kunigams, šventyklos apsargos viršininkams ir seniūnams jis pasakė: „Ar aš koks plėšikas, kad išėjote prieš mane su kalavijais ir vėzdais?!“ ⁵³ Kai būdavau kasdien su jumis šventykloje, jūs nepakėlėte prieš mane rankos. Taip! Dabar atėjo jūsų valanda, tamsybių siautėjimas.“

Petras išsigina Jėzaus(Mt 26,69–75; Mk 14,66–72;
Jn 18,15–18. 25–27)

⁵⁴ Suėmę Jėzų, jie nusivedė jį ir atvedė į vyriausiojo kunigo rūmus. Petras sekė iš tolo. ⁵⁵ Kieno viduryje žmonės susikūrė ugnį ir susėdo ratu. Petras atsisėdo kartu.

⁵⁶ Viena tarnaitė, pamačiusi jį sėdintį prieš šviesą, išsižiūrėjo ir pasakė: „Ir šitas buvo kartu su juo.“ ⁵⁷ Bet jis išsigynė: „Moterie, nepažįstu jo!“ ⁵⁸ Netrukus kažkas kitas, jį pamatęs, tarė: „Ir tu esi iš jų.“ Petras atkirto: „Ką tu, žmogau! Tik jau ne aš!“ ⁵⁹ Maždaug po valandos dar kažin kas ėmė atkakliai tvirtinti: „Tikrai šitas buvo su juo! Juk jis galilėjietis!“ ⁶⁰ Petras atsakė: „Žmogau, aš nesuprantu, ką tu sakai.“ Ir tuoj pat, dar jam kalbant, pragydo gaidys. ⁶¹ Tuomet Viešpats atsigrėžė ir pažvelgė į Petrą. Petras atsiminė jam pasakytą Viešpaties žodį: „Dar gaidžiui nepragydyus, šiandien tu tris kartus manęs išsiginsi.“ ⁶² Jis išėjo laukan ir karčiai pravirko.

Jėzus teismo taryboje

(Mt 26,57–68; Mk 14,53–65)

⁶³ Jėzų saugantys vyrai tyčiojosi iš jo ir mušė. ⁶⁴ Uždenę jam akis, jie klausinėjo: „Pranašauk, kas tave užgavo!“ ⁶⁵ Ir visaip kitaip įžeidinėjo jį.

⁶⁶ Rytui išaušus, susirinko tautos seniūnai, aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai. Jie atsivesdino Jėzų į savo tarybą ⁶⁷ ir reikalavo: „Jei tu Mesijas, tai prisipažink mums!“ Jėzus atsiliepė: „Jeigu jums ir pasakysiu,

vis tiek manim netikėsite, ⁶⁸ o jei paklausiu, man neatsakysite“. ⁶⁹ Tačiau nuo šio meto Žmogaus Sūnus sėdės Dievo Galybės *dešinėje*.“ ⁷⁰ Tada jie visi sujudo klausiti: „Tai tu esi Dievo Sūnus?“ O jis atsakė: „Jūs pasakėte, kad Aš Esu!“ ⁷¹ Tuomet jie tarė: „Kam dar mums liudytojai?! Mes girdėjome iš jo paties lūpų!“

Jėzus pas Pilotą

(Mt 27,1–2. 11–14; Mk 15,1–5; Jn 18,29–38)

23 Visas susirinkimas atsistojo ir nusivedė Jėzų pas Pilotą. ² Ten jie ėmė jį skusti, sakydami: „Mes nustatėme, kad šitas kiršina mūsų tautą ir draudžia mokėti cėsorui mokesčius. Jis tvirtina esąs Mesijas ir karalius.“ ³ Tada Pilotas paklausė: „Ar tu esi žydų karalius?“ Jėzus jam atsakė: „Tu pasakei.“ ⁴ Pilotas tarė aukštiesiems kunigams ir miniai: „Aš nerandu šitame žmoguje jokios kaltės.“ ⁵ Bet jie vis atkakliau tvirtino: „Jis savo mokslu kursto tautą visoje Judėjoje, nuo Galilėjos iki čia.“ ⁶ Tai išgirdęs, Pilotas paklausė, ar tas vyras galilėjietis. ⁷ Sužinojęs, kad Jėzus iš Erodo valdų, nusiuntė jį pas Erodą, kuris irgi buvo tomis dienomis Jeruzalėje.

Pas Eroda

⁸ Erodas, pamatęs Jėzų, labai apsidžiaugė. Mat jis jau pirmiau norėjo jį išvysti, nes buvo apie jį girdėjęs ir tikėjosi pamatysias jį darantį koki nors stebuklą. ⁹ Jis ėmė jį visaip klausinėti, bet Jėzus jam neatsakinėjo.

^{22,64a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „daužė jį per veidą...“ ^{22,68b} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „ir manęs nepaleisite“.

¹⁰ Tuo tarpu aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai apstoję be paliovos jį kaltino. ¹¹ Tada Erodas su savo palyda Jėzų paniekino ir išjuokė. Paskui, aprenkęs jį baltu drabužiu, pasiuntė atgal Pilotui. ¹² Tą dieną Erodas ir Pilotas tapo draugais, o seniau jie pykosi.

Vel pas Pilotą

(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Jn 18,38–19,16)

¹³ Pilotas, sušaukęs aukštuosius kunigus, seniūnus ir liaudį, ¹⁴ pareiškė: „Jūs atvedėte man šį žmogų, kaltindami jį liaudies kurstymu. Bet aš, jį apklausęs jūsų akyse, neradau nė vienos jam primetamos kaltės; ¹⁵ taip pat ir Erodas, nes sugrąžino jį atgal. Taigi jis nėra padaręs nieko, kas būtų verta mirties bausmės. ¹⁶ Tad aš nuplakdinsiu jį ir paleisiu.“^a ¹⁸ Tuomet jie visi ėmė šaukti: „Mirtis šitam! Paleisk mums Barabą!“ ¹⁹ O Barabas buvo patekęs į kalėjimą už kažkokį maištą mieste ir žmogžudystę. ²⁰ Norėdamas paleisti Jėzų, Pilotas dar kartą kreipėsi į juos, ²¹ bet jie nesiliovė šaukę: „Ant kryžiaus, ant kryžiaus jį!“ ²² Tada jis trečią kartą klausė: „O ką gi pikta jis yra padaręs? Aš jame neradau nieko, už ką vertėtų mirtimi bausti. Taigi nuplakdinsiu jį ir paleisiu.“ ²³ Tačiau jie, garsiai šaukdami, vis nesiliovė reikalauti, kad jis būtų prikaltas prie kryžiaus, ir jų šauksmai ėjo vis smarkyn.

²⁴ Tada Pilotas nusprendė patenkinti jų reikalavimą. ²⁵ Jis paleido jiems įkalintą už maištą ir žmogžudystę, kaip jie prašė, o Jėzų atidavė jų valiai.

Kryžiaus kelias

(Mt 27,31–34; Mk 15,20–23; Jn 19,17)

²⁶ Vesdami Jėzų, jie sulaukė Kirėnės gyventoją Simoną, grįžtantį iš laukų, ir uždėjo jam ant pečių kryžių, kad neštų jį paskui Jėzų. ²⁷ Jį lydėjo didelis būrys liaudies ir daug moterų, kurios verkė jo ir aimanavo. ²⁸ Atsigręžęs į jas, Jėzus prabilo: „Jeruzalės dukros! Verkite ne manęs, bet verčiau savęs ir savo vaikų! ²⁹ Ateis dienos, kai sakys: 'Laimingos nevaisingosios! Laimingos negimdžiusios ir nežindžiusios!' ³⁰ Tada bus *sakoma kalnams: 'Griūkite ant mūsų!' – ir kalvoms: 'Pridenkite mus!'* ³¹ Jeigu šitaip daro žaliai medžiui, tai kas gi laukia sausuolio?“

³² Kartu su juo buvo vedami žudyti du piktadariai.

Nukryžiuojimas ir patyčios

(Mt 27,35–43; Mk 15,24–32; Jn 19,17–24)

³³ Atėję į vietą, kuri vadinasi „Kaukolė“, jie prikėlė ant kryžiaus Jėzų ir du piktadarius – vieną jam iš dešinės, antrą iš kairės. ³⁴ Jėzus meldėsi: „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką darą.“ Kareiviai *pasi-dalijo jo drabužius, mesdami burtą.*

³⁵ Žmonės stovėjo ir žiūrėjo. Seniūnai *tyčiodamiesi kalbėjo*: „Kitas išgelbėdavo, tegul pats išsigelbi, jei jis – Dievo išrinktasis Mesijas!“

³⁶ Iš jo juokėsi ir kareiviai, prieidami, paduodami jam *perrūgusio vyno* ³⁷ ir sakydami: „Jei tu žydu karalius – gelbėkis pats!“ ³⁸ Viršum jo buvo užrašas: „Šitas yra žydu karalius.“

^{23,16a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 17: „Mat per šventes jis buvo įpratus paleisti viena kalinį.“ ^{23,38b} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „užrašas graikų, lotynų ir hebrajų raidėmis“.

Atsivertęs nusikaltėlis

(Mt 27,44; Mk 15,32)

³⁹ Vienas iš nukryžiuotųjų nusikaltėlių ėmė ižeidinėti Jėzų: „Argi tu ne Mesijas? Išgelbėk save ir mus!“

⁴⁰ Antrasis sudraudė jį: „Ir Dievo tu nebijai, kentėdamas tą pačią bausmę!“ ⁴¹ Juk mudu teisingai gavome, ko mūsų darbai verti, o šitas nieko blogo nėra padaręs.“ ⁴² Ir jis tarė: „Jėzau, prisimink mane, kai ateisi į savo karalystę!“ ⁴³ Jėzus jam atsakė: „Iš tiesų sakau tau: šiandien su manimi būsi rojuje.“

Jėzaus mirtis

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Jn 19,25–37)

⁴⁴ Buvo apie šeštą valandą, kai visą kraštą apgaubė tamsa ir buvo tamsu iki devintos valandos, ⁴⁵ saulei užtemus. Šventovės uždanga perplyšo pusiau. ⁴⁶ O Jėzus galingu balsu sušuko: „Tėve, į tavo rankas atiduodu savo dvasią.“ Ir su tais žodžiais numirė.

⁴⁷ Šimtininkas, matydamas, kas buvo įvykę, pradėjo garbinti Dievą ir tarė: „Iš tiesų šitas žmogus buvo teisus!“ ⁴⁸ Ir visa minia, susirinkusi pažiūrėti reginio ir pamačiusi, kas įvyko, skirstėsi, mušdamasi į krūtinę.

⁴⁹ Atstu stovėjo visi Jėzaus pažįstami ir moterys, jį atlydėjusios iš Galilėjos. Jos viską matė.

Laidojimas

(Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Jn 19,38–42)

⁵⁰ Ir štai atėjo vienas vyras, vardu Juozapas, teismo tarybos narys, geras ir teisus žmogus, ⁵¹ kuris nebuvo pritaręs kitų teismo narių sprendimui ir poelgiui. Jis buvo kilęs iš žy-

dų miesto Arimatėjos ir gyveno, laukdamas Dievo karalystės. ⁵² Taigi Juozapas nuėjo pas Pilotą ir paprašė Jėzaus kūno. ⁵³ Paskui nuėmė kūną nuo kryžiaus, įvyniojo į drobulę ir paguldė uoloje iškaltame kapo rūsyje, kuriame dar niekas nebuvo laidotas. ⁵⁴ Visa tai dėjosi Pasirengimo dieną, jau beprasidedant šabui.

⁵⁵ Lydinčios moterys, kurios buvo atėjusios su Jėzumi iš Galilėjos, apžiūrėjo kapą ir matė, kaip buvo paguldytas jo kūnas kape.

⁵⁶ Sugrįžusios nuo kapo, jos paruošė kvėpalų ir tepalų, o šabo dieną ilsejosi, kaip reikalavo Įstatymas.

Tuščias kapas

(Mt 28,1–8; Mk 16,1–8; Jn 20,1–10)

24 Pirmąją savaitės dieną, rytui auštant, moterys atėjo prie kapo, nešdamosi paruoštus tepalus. ² Jos rado akmenį nuritintą nuo kapo, ³ o įėjusios vidun, neberado Viešpaties Jėzaus kūno. ⁴ Jos su-triko ir nežinojo, ką daryti, bet štai prisiartino du vyrai spindinčiais drabužiais. ⁵ Moterys išsigando ir nuleido žemyn akis, o tie vyrai prabilo: „Kam ieškote gyvojo tarp mirusiųjų?“ ⁶ Nėra jo čia, jis prisikėlė! Atsiminkite, ką jis yra jums sakęs, būdamas Galilėjoje: ⁷ „Žmogaus Sūnus turi būti atiduotas į nusidėjėlių rankas ir nukryžiuotas, o trečią dieną prisikelti!“ ⁸ Tuomet jos prisiminė Jėzaus žodžius. ⁹ Moterys sugrįžo nuo kapo ir viską pranešė Vienuolikai ir visiems kitiems. ¹⁰ Tai buvo Marija Magdalena, Joana, Jokūbo motina Marija; jos ir jų draugės papasakojo tai apaštalams. ¹¹ Tas pranešimas jiems pasirodė esąs tuščios šnekos, ir jie moterimis netikėjo.

¹² Vis dėlto Petras pašokęs nubėgo prie kapo. Žvilgtelėjo pasilenkęs ir mato tiktai drobules. Jis grįžo atgal, be galo stebėdamasis tuo, kas buvo atsitikę.

Pakeliui į Emausą

(Mk 16,12-13)

¹³ Ir štai tą pačią dieną du [mokiniai] keliavo į kaimą už šešiasdešimt stadijų nuo Jeruzalės, vadinamą Emausu. ¹⁴ Jie kalbėjosi apie visus tuos įvykius. ¹⁵ Jiems taip besikalbant ir besiginčijant, prisiartinio pats Jėzus irėjo kartu. ¹⁶ Jų akys buvo lyg migla aptrauktos, ir jie nepažino jo. ¹⁷ O Jėzus paklausė: „Apie ką kalbate, eidami keliu?“ Tie nuliūdę sustojo.

¹⁸ Vienas jų, vardu Kleopas, atsakė jam: „Nejaugi tu būsi vienintelis ateivis Jeruzalėje, nežinantis, kas joje šiomis dienomis atsitiko!“ ¹⁹ Jėzus paklausė: „O kas gi?“ Jie tarė jam: „Su Jėzumi Nazarenu, kuris buvo pranašas, galingas darbais ir žodžiais Dievo ir visos tautos akyse.

²⁰ Aukštieji kunigai ir mūsų vadovai pareikalavo jam mirties bausmės ir atidavė jį nukryžiuoti. ²¹ O mes tikėjome, kad jis atpirksias Izraelį. Dabar po viso to jau trečia diena, kaip tai atsitiko. ²² Be to, kai kurios mūsų siskės moterys mus sutrikdė. Anksti rytą jos buvo nuėjusios pažiūrėti kapo ²³ ir nerado jo kūno. Jos sugrįžo ir papasakojo regėjusios pasirodžiusius angelus, kurie sakė Jėzų esant gyvą. ²⁴ Kai kurie mūsų šikniai buvo nuėję pas kapą ir rado viską, kaip moterys sakė, bet jo paties nematė.“

²⁵ Jėzus jiems tarė: „O jūs, neišmanėliai! Kokios nerangios jūsų širdys tikėti tuo, ką yra skelbė pranašai!

²⁶ Argi Mesijas neturėjo viso to išken-

tėti ir įžengti į savo garbę?“ ²⁷ Ir, pradėjęs nuo Mozės, primindamas visus pranašus, jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie jį pasakyta.

²⁸ Jie prisiartinio prie kaimo, į kurį keliavo, o Jėzus dėjosį einas toliau. ²⁹ Bet jie privertė jį pasilikti, prašydami: „Pasilik su mumis! Jau vakaras arti, diena jau besibaigianti...“ Tuomet jis užsuko pas juos. ³⁰ Įsitaisęs su jais prie stalo, paėmė duoną, palaimino, laužė ir davė jiems. ³¹ Tada jų akys atsivėrė, ir jie pažino Jėzų, bet jis pranyko jiems iš akių. ³² O jie kalbėjo: „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasnę?“

³³ Jie tuoj pat pakilo ir sugrįžo į Jeruzalę. Ten rado susirinkusius Vienuolika su savo draugais, ³⁴ kurie sakė: „Viešpats tikrai prisikėlė ir pasirodė Simonui.“ ³⁵ O jie papasakojo, kas jiems atsitiko kelyje ir kaip jie pažino Jėzų, kai jis laužė duoną.

Jėzus pasirodo mokiniams

(Jn 20,19-23)

³⁶ Jiems apie tai besikalbant, pats Jėzus atsirado tarp jų ir prabilo: „Ramybė jums!“ ³⁷ Virpėdami iš išgąscio, jie tarėsi matą dvasią. ³⁸ O jis paklausė: „Ko taip išsigandote, kodėl jūsų širdyse gimsta dvejonės? ³⁹ Pasižiūrėkite į mano rankas ir kojas. Juk tai aš pats! Palieskite mane ir įsitikinsite: dvasia juk neturi kūno nei kaulų, kaip matote mane turint.“ ⁴⁰ Tai taręs, jis parodė jiems rankas ir kojas.

⁴¹ Jiems iš džiaugsmo vis dar netikint ir stebintis, Jėzus paklausė: „Ar neturite čia ko nors valgyti?“ ⁴² Jie

padavė jam gabalą keptos žuvies^a.

⁴³ Jis paėmė ir valgė jų akyse^b.

⁴⁴ Paskui Jėzus tarė jiems: „Ar ne tokie buvo mano žodžiai, kuriuos jums kalbėjau dar būdamas su jumis: turi išsipildyti visa, kas parašyta apie mane Mozės Įstatyme, Pranašų knygoje ir Psalmėse?“ ⁴⁵ Tuomet jis atvėrė jiems protą, kad jie suprastų Raštus, ⁴⁶ ir pasakė: „Yra parašyta, kad Mesijas kentės ir trečią dieną prisikels iš numirusių ⁴⁷ ir, pradėdant nuo Jeruzalės, jo vardu visoms tautoms bus skelbiama, kad atsiversių ir gautų nuodėmių atleidimą. ⁴⁸ Jūs esate šių dalykų liudytojai.

⁴⁹ Ir štai aš atsiųsiu jums, ką yra pažadėjęs mano Tėvas. Jūs pasilikite mieste, kol būsite apgaubti jėga iš aukštybių.“

Įžengimas į dangų

(Mk 16,19–20; Apd 1,9–14)

⁵⁰ Jėzus nusivedė juos palei Betaniją ir, iškėlęs rankas, palaimino juos. ⁵¹ Laimindamas jis atsiskyrė nuo jų ir pakilo į dangų. ⁵² Jie pagarbino jį, paskui, didelio džiaugsmo kupini, sugrįžo į Jeruzalę. ⁵³ Jie nuolat lankė šventyklą ir šlovino Dievą.

EVANGELIJA PAGAL JONĄ

Evangelija pagal Joną (gr. *euaggelion kata iōannēn*, lot. *evangelium secundum joannem* / *io(h)annem*), pagal tradiciją priskiriama apaštalui Jonui, parašyta tarp 80 ir 90 m. po Kr.

Po įvadinės dalies (1,1–18) Jėzus apibūdinamas kaip tikėjimo objektas (1,19–4,54), aprašomas jo konfliktas su netikinčiais (sk. 5–12), brolybė su tikinčiais (sk. 13–17), mirtis ir prisikėlimas (sk. 18–20), apsireiškimas mokiniams (sk. 21).

Pasakojimu norima sustiprinti krikščionių tikėjimą, jog Jėzus yra Mesijas ir Dievo Sūnus, tikras Dievas ir tikras žmogus.

Įžanga

1 Pradžioje buvo Žodis. / Tas Žodis buvo pas Dievą, / ir Žodis buvo Dievas. / ² Jis pradžioje buvo pas Dievą. / ³ Visa per jį atsirado, / ir be jo neatsirado nieko, / kas tik yra atsiradę. / ⁴ Jame buvo gyvybė, / ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa. / ⁵ Šviesa spindi tamsoje, / ir tamsa jos neužgožė. / ⁶ Buvo Dievo siųstas žmogus, / vardu Jonas. / ⁷ Jis atėjo kaip liudytojas, / kad paliudytų šviesą / ir kad visi per jį įtikėtų. / ⁸ Jis pats nebuvo šviesa, / bet turėjo liudyti

apie šviesą. / ⁹ Buvo tikroji šviesa, / kuri apšviečia kiekvieną žmogų, / ir ji atėjo į šį pasaulį. / ¹⁰ Jis buvo pasaulyje, / ir pasaulis per jį atsiradęs, / bet pasaulis jo nepažino. / ¹¹ Pas savuosius atėjo, / o savieji jo nepriėmė. / ¹² Visiems, kurie jį priėmė, / jis davė galią tapti Dievo vaikais – / tiems, kurie tiki jo varda, / ¹³ kurie ne iš kraujo / ir ne iš kūno norų, / ir ne iš vyro norų, / bet iš Dievo užgimę. / ¹⁴ Tas Žodis tapo kūnu / ir gyveno tarp mūsų; / mes regėjome jo šlovę – / šlovę Tėvo viengimio Sūnaus, / pilno malonės ir tiesos. /

^{24,42a} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir korį medaus.“ ^{24,43b} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir atidavė jiems likučius.“

¹⁵ Jonas apie jį liudija ir šaukia: / „Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau; / tas, kuris paskui mane ateis, / pirmiau už mane yra buvęs, / nes jis už mane pirmesnis.“ / ¹⁶ Tikrai iš jo pilnatvės / visi mes esame gavę / malonę po malonės. / ¹⁷ Kaip Įstatymas duotas per Mozę, / taip tiesa ir malonė / atėjo per Jėzų Kristų. / ¹⁸ Dievo niekas niekada nėra matęs, / tiktai viengimis Sūnus – Dievas, / Tėvo prieglobstyje esantis, / mums jį atskleidė.

Jono liudijimas

¹⁹ Toks buvo Jono liudijimas, kai žydai iš Jeruzalės atsiuntė pas jį kunigų ir levitų paklausti: „Kas tu esi?“

²⁰ Jis prisipažino nesigindamas. Jis prisipažino: „Aš nesu Mesijas!“

²¹ Jie ir vėl klausė: „Tai kas gi tu? Gal Elijas?“ Jis atsakė: „Ne!“ – „Tai gal tu pranašas?“ Jis atsakė: „Ne!“

²² Tada jie tęsė: „Tai kas gi tu, kad mes galėtume duoti atsakymą tiems, kurie mus siuntė? Ką sakai apie save?“ ²³ Jis tarė:

„Aš – tyruose šaukiančiojo balsas: / Taisykite Viešpačiui kelią! – kaip yra kalbėjęs pranašas Izaijas.“

²⁴ Atsiųstieji buvo iš fariziejų.

²⁵ Jie dar jį klausinėjo: „Tai kam tu krikštiji, jei nesi nei Mesijas, nei Elijas, nei pranašas?“ ²⁶ Jonas jiems atsakė: „Aš krikštiju vandeniu. O tarp jūsų stovi tas, kurio jūs nepažįstate, ²⁷ kuris po manęs ateis, jam aš nevertas atrišti apavų dirželio.“

²⁸ Tai atsitiko Betanijoje, Užjordanėje, kur Jonas krikštijo.

Dievo Avinėlis

²⁹ Rytojaus dieną, matydamas ateinantį Jėzų, Jonas prabilo: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę!“ ³⁰ Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau: po manęs ateis vyras, pirmiau už mane buvęs, nes jis pirmesnis už mane. ³¹ Aš jo nepažinojau, bet tam, kad jis būtų apreikštas Izraeliui, aš atėjau ir krikštiju vandeniu.“ ³² Ir Jonas paliudijo: „Aš mačiau Dvasią, lyg balandį nusileidžiančią iš dangaus, ir ji pasiliko virš jo. ³³ Aš jo nepažinojau, bet tas, kuris mane pasiuntė krikštyti vandeniu, buvo pasakęs: ‘Ant ko pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus, kuris krikštys Šventąja Dvasia.’“ ³⁴ Aš tai mačiau ir liudiju, kad šitas yra Dievo Sūnus.“

Pirmieji mokiniai

³⁵ Kitą dieną tenai vėl stovėjo Jonas ir du jo mokiniai. ³⁶ Išvydęs ateinantį Jėzų, jis tarė: „Štai Dievo Avinėlis!“ ³⁷ Išgirdę tuos žodžius, abu mokiniai nuėjo paskui Jėzų. ³⁸ O jis atsigrėžė ir, pamatęs juos sekančius, paklausė: „Ko ieškote?“ Jie atsakė: „Rabi (tai reiškia „Mokytojai“), kur gyveni?“ ³⁹ Jis tarė: „Ateikite ir pamatysite.“ Tada jiedu nuėjo, pamatė, kur jis gyvena, ir tą dieną praleido pas jį. Tai buvo apie dešimtą valandą. ⁴⁰ Vienas iš tų dviejų, kurie girdėjo Jono žodžius ir nuėjo su Jėzumi, buvo Simono Petro brolis Andriejus. ⁴¹ Jis pirmiausia susiieškojo savo brolių Simoną ir jam pranešė: „Radome Mesiją!“ (išvertus tai reiškia „Kristų“). ⁴² Ir nusivedė jį pas

1,27a Kai kuriuose rankr. įterpiama: „kuris buvo pirmiau už mane.“

Jėzų. Jėzus pažvelgė į jį ir tarė: „Tu esi Simonas, Jono^a sūnus, o vadiniesi Kefas“ (tai reiškia „Petras – Uola“).

⁴³ Dar kitą dieną, išvykdamas į Galilėją, Jėzus sutiko Pilypą ir jam tarė: „Sek paskui mane!“ ⁴⁴ Pilypas buvo kilęs iš Betsaidos, Andriejaus ir Petro gimtojo miesto. ⁴⁵ Pilypas susitiko Natanaelį^b ir sako jam: „Radome tą, apie kurį rašė Mozė Įstatyme ir pranašai. Tai Jėzus iš Nazareto, Juozapo sūnus.“ ⁴⁶ Natanaelis atšovė: „Ar iš Nazareto gali būti kas gero?!“ Pilypas atsakė: „Eik ir pasižiūrėk!“ ⁴⁷ Pamatęs ateinantį Natanaelį, Jėzus pasakė apie jį: „Štai tikras izraelitas, kuriame nėra klastos.“ ⁴⁸ O Natanaelis jam sako: „Iš kur mane pažįsti?“ Jėzus atsakė: „Prieš pakviečiant tave Pilypui, aš mačiau tave po figmedžiu.“ ⁴⁹ Natanaelis sušuko: „Rabi, tu Dievo Sūnus, tu Izraelio karalius!“ ⁵⁰ Jėzus atsakė: „Tu tiki, kadangi pasakiau tave matęs po figmedžiu? Tu pamatysi didesnių dalykų.“ ⁵¹ Ir pridūrė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jūs matysite atsivėrusį dangų ir Dievo angelus, kylančius ir nusileidžiančius ant Žmogaus Sūnaus.“

Vestuvės Kanoje

2 Trečią dieną Galilėjos Kanoje buvo vestuvės. Jose dalyvavo Jėzaus motina. ² Į vestuves taip pat buvo pakviestas Jėzus ir jo mokiniai. ³ Išsibaigus vynui, Jėzaus motina jam sako: „Jie nebeturi vyno.“ ⁴ Jėzus atsakė: „O kas man ir tau, moterie? Dar neatėjo mano valan-

da!“ ⁵ Jo motina tarė tarnams: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“ ⁶ Ten buvo šeši akmeniniai indai žydų apsiplovimams, kiekvienas dviejų trijų saikų^c talpos. ⁷ Jėzus jiems liepė: „Pripilkite indus vandens.“ Jie pripylė sklidinus. ⁸ Tuomet jis pasakė: „Dabar semkite ir neškite stalo prievaizdai.“ Tie nunešė. ⁹ Paragavęs paversto vynu vandens ir nežinodamas, iš kur tai (nors tarnai, kurie sėmė vandenį, žinojo), prievaizdas pasisaukė jaunikį ¹⁰ ir tarė jam: „Kiekvienas žmogus pirmiau stato geresnio vyno, o kai svečiai igeria, tuomet prastesnio. O tu laikei gerąjį vyną iki šiolei.“ ¹¹ Tokią stebuklų pradžią Jėzus padarė Galilėjos Kanoje. Taip jis parodė savo šlovę, ir mokiniai įtikėjo jį. ¹² Paskui jis su savo motina, broliais ir mokiniiais nukeliavo į Kafarnaumą. Ten jie pasiliko kelias dienas.

Prekiautojų išvaikymas

(Mt 21,12-13; Mk 11,11. 15-17; Lk 19,45-46)

¹³ Artėjant žydų Velykoms^d, Jėzus nukeliavo į Jeruzalę. ¹⁴ Šventykloje jis rado prekiaujančių jaučiais, avimis, balandžiais ir prisėdusių pinigų keitėjų. ¹⁵ Susukęs iš virvučių rimbą, jis išvijo visus juos iš šventyklos, išvarė avis ir jaučius, išbarstė keitėjų pinigus, išvartė jų stalus. ¹⁶ Karvelių pardavėjams jis pasakė: „Pasiimkite savo paukščius ir iš mano Tėvo Namų nedarykite prekybos namų!“ ¹⁷ Jo mokiniai prisiminė, kad yra parašyta: *Uolumas dėl tavo Namų sugrauš mane.*

^{1,42a} Mt 16,17 – Jonos. ^{1,45b} Kitas Baltramiejaus vardas. ^{2,6c} Pažod.: „metretų“. ^{2,13d} ST – Pascha.

¹⁸ Tuomet žydai kreipėsi į Jėzų, sakydami: „Kokį ženklą mums galėtum duoti, jog turi teisę taip daryti?“ ¹⁹ Jėzus atsakė: „Sugriaukite šitą šventyklą, o aš per tris dienas ją atstatysiu!“ ²⁰ Tada žydai sakė: „Keturiasdešimt šešerius metus šventykla statyta, o tu atstatysi ją per tris dienas?“ ²¹ Bet jis kalbėjo apie savo kūno šventyklą. ²² Tik paskui, jam prisikėlus iš numirusių, mokiniai prisiminė jį apie tai kalbėjus. Jie įtikėjo Raštu ir Jėzaus pasakytais žodžiais.

²³ Per Velykų šventės, jam būnant Jeruzalėje, daugelis įtikėjo jo varda, matydami jo daromus ženklus. ²⁴ Bet Jėzus, gerai visus pažindamas, jais nepasitikėjo. ²⁵ Jam nereikėdavo, kad kas paliudytų apie žmogų. Jis pats žinojo, kas yra žmogaus viduje.

Jėzus ir Nikodemus

3 Buvo vienas fariziejus, vardu Nikodemas, žydų didžiūnas.

² Jis atėjo nakčia ir kreipėsi į Jėzų: „Rabi, mes suprantame, kad esi atėjęs nuo Dievo kaip Mokytojas, nes niekas negalėtų padaryti tokių ženklų, kokius tu darai, jeigu Dievas nebūtų su juo.“ ³ Jėzus atsakė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: / jei kas neatgims iš aukštybės^a, / negalės regėti Dievo karalystės.“

⁴ Nikodemas paklausė: „Bet kaip gali gimti žmogus, būdamas nebejaunas? Argi jis gali antrą kartą įeiti į savo motinos iščias ir vėl užgimti?“

⁵ Jėzus atsakė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: / kas negims iš vandens ir Dvasios, / ne-

įeis į Dievo karalystę. / ⁶ Kas gimė iš kūno, yra kūnas, / o kas gimė iš Dvasios, yra dvasia. / ⁷ Nesistebėk, jog pasakiau: / jums reikia atgimti iš aukštybės^b. / ⁸ Vėjas pučia^c, kur nori; / jo ošimą girdi, / bet nežinai, iš kur ateina ir kurlink nueina. / Taip esti ir su kiekvienu, / kuris gimė iš Dvasios.“

⁹ Nikodemas atsiliepė: „Kaip tai gali būti?“ ¹⁰ Jėzus jam atsakė: „Tu esi Izraelio mokytojas ir šito nesupranti?“

¹¹ Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: / mes kalbame, ką žinome, / ir liudijame, ką matėme, / tik jūs nepriimate mūsų liudijimo. / ¹² Jei netikite, man kalbant apie žemės dalykus, / tai kaipgi tikėsite, / jei kalbėsiu jums apie dangiškuosius? / ¹³ Niekas nėra pakilęs į dangų, / kaip tik Žmogaus Sūnus, / kuris nužengė iš dangaus^d. / ¹⁴ Kaip Mozė dykumoje iškėlė žaltį, / taip turi būti iškeltas ir Žmogaus Sūnus, / ¹⁵ kad kiekvienas, kuris jį tiki, / turėtų amžinąjį gyvenimą.“

¹⁶ Dievas taip pamilo pasaulį, / jog atidavė savo viengimį Sūnų, / kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, / bet turėtų amžinąjį gyvenimą. / ¹⁷ Dievas juk nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, / kad jis pasaulį pasmerktų, / bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas. / ¹⁸ Kas jį tiki, tas nebus pasmerktas, / o kas netiki, jau yra pasmerktas, / o kas netiki Dievo viengimio Sūnaus^e. / ¹⁹ Teismo nuosprendis yra toksai: / atėjo šviesa į pasaulį, / bet žmonės labiau mylėjo tamsą nei šviesą, / nes jų darbai buvo pikti. / ²⁰ Kiekvienas nedorėlis / neapkenčia šviesos ir neina į švie-

^{3,3a} Arba: „iš naujo“. ^{3,7b} Arba: „iš naujo“. ^{3,8c} Arba: „dvasia dvelkia“. ^{3,13d} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir yra danguje“. ^{3,18e} Pažod.: „netiki viengimio Dievo Sūnaus vardo“.

sa, / kad jo darbai aikštėn neišeitų. / ²¹ O kas vykdo tiesą, tas eina į šviesą, / kad išryškėtų, jog jo darbai / atlikti Dieve.

turi amžinąjį gyvenimą, / o kas nenori Sūnaus tikėti – gyvenimo nematys; / virš jo kybo Dievo rūstybė.

Jėzus ir samariečiai

Paskutinis Jono liudijimas

²² Paskui Jėzus su mokiniais atėjo į Judėjos kraštą ir, ten su jais būdamas, krikštydino. ²³ Taip pat ir Jonas krikštijo Enone, netoli Salimo, nes ten buvo daug vandens ir žmonės ten rinkdavosi krikštytis. ²⁴ Tuomet Jonas dar nebuvo įmestas į kalėjimą.

²⁵ Tarp Jono mokinių ir vieno žydo iškilo ginčas dėl apsivalymo apeigų.

²⁶ Tad jie atėjo pas Joną ir pranešė: „Rabi, vyras, kuris buvo su tavimi Užjordanėje, kurį tu paliudijai, jis taip pat ėmė krikštyti, ir visi bėga pas jį.“ ²⁷ Jonas atsakė:

„Žmogus negali nieko pasiimti, / jeigu nebus jam duota iš dangaus. /

²⁸ Jūs patys galite man paliudyti, jog esu sakęs: Aš ne Mesijas! Aš siųstas būti tik jo pirmtaku. / ²⁹ Kas turi sužadėtinę, tas sužadėtinis, / o sužadėtinio bičiulis, / kuris šalia stovi ir girdi, / džiaugte džiaugiasi jaunikio balsu. / Šiam mano džiaugsmui dabar jau nieko netrūksta. / ³⁰ Jam skirta augti, / o man – mažėti.“

³¹ Kas iš aukštybių ateina, / tas už visus viršesnis, / o kas iš žemės gimė, / žemiškas pats ir žemiškai kalba. / Kas iš dangaus ateina, / tas už visus viršesnis. / ³² Jis liudija, ką yra girdėjęs ir matęs, / tik niekas jo liudijimo neklauso. / ³³ O kas jo liudijimą priima, / tas pripažįsta, jog Dievas tiesakalbis, / ³⁴ nes ką yra Dievas atsiuntęs, / tas kalba Dievo žodžius. / Dievas teikia jam Dvasią be saiko. / ³⁵ Tėvas myli Sūnų / ir visa yra atidavęs į jo rankas. / ³⁶ Kas tiki Sūnų,

4 Sužinojęs, kad fariziejai išgirdo jį daugiau už Joną susilaukiant mokinių ir gausiau krikštijant ² (nors pats Jėzus nekrikštydavo, tik jo mokiniai), ³ Jėzus paliko Judėją ir vėl išėjo į Galileją. ⁴ Jam reikėjo eiti per Samariją. ⁵ Taigi jis užsuko į Samarijos miestą, vadinamą Sicharu, netoli nuo lauko, kurį Jokūbas buvo davęs savo sūnui Juozapui. ⁶ Tenai buvo Jokūbo šulinys. Nuvargęs iš kelionės, Jėzus prisėdo palei šulinį. Buvo apie šeštą valandą.

⁷ Viena samarietė moteris atėjo semtis vandens. Jėzus ją paprašė: „Duok man gerti.“ ⁸ (Tuo tarpu mokiniai buvo nuėję į miestą nusipirkti maisto.) ⁹ Samarietė atsakė: „Kaipgi tu, būdamas žydas, prašai mane, samarietę, gerti?“ (Mat žydai nebendrauja su samariečiais.) ¹⁰ Jėzus jai tarė:

„Jei tu pažintum Dievo dovaną / ir kas yra tas, kuris tave prašo: / ‘Duok man gerti’, – / rasi pati būtum jį prašiusi, / ir jis tau būtų gyvojo vandens davęs!“

¹¹ Moteris atsiliepė: „Viešpatie, bet juk tu neturi kuo pasemti, o šulinys gilus. Iš kur tu imsi gyvojo vandens?“

¹² Argi tu didesnis už mūsų tėvą Jokūbą, kuris tą šulinį mums paliko ir pats iš jo gerė, ir jo vaikai, ir gyvuliai?“ ¹³ Jėzus atsakė:

„Kiekvienas, kas geria šitą vandenį, / ir vėl trokš. / ¹⁴ O kas gers vandenį, kurį aš duosiu, / tas nebetrokš per amžius, / ir vanduo, kurį jam duosiu, / taps jame vers-

me vandens, / trykštančio į amžinąjį gyvenimą.“

¹⁵ Tuomet moteris sušuko: „Viešpatie, duok man to vandens, kad aš nebetrokščiau ir nebepaiešiočiau semtis čionai!“ ¹⁶ Jėzus atsiliepė: „Eik, pakviesk savo vyrą ir sugrįžk čia.“ ¹⁷ Moteris atsakė: „Aš neturiu vyro.“ Jėzus jai tarė: „Gerai pasakei: 'Neturiu vyro', ¹⁸ nes jau esi turėjusi penkis vyrus, ir dabartinis – ne tavo vyras. Čia tu tiesą pasakei.“ ¹⁹ Moteris atsiliepė: „Aš matau, Viešpatie, jog esi pranašas. ²⁰ Mūsų tėvai garbindavo Dievą ant šito kalno, o jūs tvirtinate, kad Jeruzalė esanti vieta, kur reikia jį garbinti.“ ²¹ Jėzus atsakė:

„Moterie, tikėk manimi, / jog ateis valanda, / kada garbinsite Tėvą / ne ant šio kalno ir ne Jeruzalėje. / ²² Jūs garbinate, ko nepažistate, / o mes garbiname, ką pažįstame, / nes išganymas ateina iš žydų. / ²³ Bet ateis valanda – jau dabar ji yra, – / kai tikrieji garbintojai / šlovins Tėvą dvasia ir tiesa. / Ir pats Tėvas tokių garbintojų ieško. / ²⁴ Dievas yra dvasia, / ir jo garbintojai / turi šlovinti jį dvasia ir tiesa.“

²⁵ Moteris jam sako: „Aš žinau, jog netrukus ateis Mesijas (tai yra Kristus). Atėjęs jis mums viską paskelbs.“ ²⁶ Jėzus jai taria: „Tai aš, kuris su tavimi kalbu!“

²⁷ Tuo metu sugrįžo jo mokiniai ir nusistebėjo, kad jis šnekučiuoja su moterimi. Vis dėlto nė vienas nepaklausė: „Ko iš jos nori?“ arba: „Apie ką su ja kalbi?“ ²⁸ O moteris, palikusi asotį, nubėgo į miestą ir apskelbė žmonėms: ²⁹ „Eikite pažiūrėti žmogaus, kuris pasakė man viską, ką esu padariusi. Ar tik jis nebus Mesijas?“ ³⁰ Ir žmonės iš miestoėjo pas

jį. ³¹ Tuo tarpu mokiniai ėmė raginti: „Rabi, pasistiprink!“ ³² O jis atsiliepė: „Aš turiu valgyti maisto, kurio jūs nežinote.“ ³³ Tada mokiniai pradėjo vienas kitą klausinėti: „Nejaugi kas atnešė jam valgyti?“ ³⁴ Bet Jėzus tarė:

„Mano maistas – / vykdyti valią to, kuris mane siuntė, / ir baigti jo darbą. / ³⁵ Argi jūs nesakote: / 'Dar keturi mėnesiai, ir ateis pjūtis'? / Štai sakau jums: / pakelkite akis ir pažiūrėkite į laukus; / jie jau boluoja ir prinokę pjūčiai. / ³⁶ Jau pjovėjas uždarbį gauna / ir renkasi vaisių amžinajam gyvenimui, / kad lygiai džiaugtusi sėjėjas ir pjovėjas. / ³⁷ Teisingai priežodis sako: / 'Vienas pasėja, kitas nupjauna.' / ³⁸ Aš pasiunčiau jus nuimti derliaus, / į kurį jūs neįdėjote darbo. / Kiti pasidarbavo, / o jūs įstojote į jų darbą.“

³⁹ Daug samariečių iš ano miesto įtikėjo Jėzų dėl moters liudijimo: „Jis man pasakė viską, ką esu padariusi.“ ⁴⁰ Atėję samariečiai prašė jį pasilikti pas juos, ir jis ten pasiliko dvi dienas. ⁴¹ Dar daugiau žmonių įtikėjo dėl jo pamokslų. ⁴² O moteriai jie pasakė: „Dabar mes tikime ne dėl tavo šnekos. Mes patys išgirdome ir žinome, kad jis iš tiesų yra pasaulio Išganytojas.“

Valdininko sūnaus išgydymas

⁴³ Po dviejų dienų jis išvyko iš ten į Galilėją. ⁴⁴ Pats Jėzus buvo pareiškęs: „Pranašas negerbiamas savo tėviškėje.“ ⁴⁵ Kai jis pasiekė Galilėją, galilėjiečiai pagarbiai jį priėmė, nes buvo matę jo darbus per šventes Jeruzalėje; mat ir jie buvo nukeliavę į tas šventes.

⁴⁶ Jis vėl atėjo į Galilėjos Kana, kur buvo pavertęs vandenį vynu. O Kafarnaume buvo vienas karaliaus valdininkas, kurio sūnus sirgo. ⁴⁷ Išgirdęs, jog Jėzus iš Judėjos sugrįžęs į Galilėją, jis atkeliavo pas jį ir maldavo eiti ir išgydyti marinamą jo sūnų. ⁴⁸ Jėzus jam atsakė: „Kol nepamatysite ženklų ir stebuklų, jūs netikėsite.“ ⁴⁹ O valdininkas prašė: „Viešpatie, ateik, kol mano vaikas dar nenumirė.“ ⁵⁰ Jėzus jam tarė: „Eik, tavo sūnus gyvas!“ Žmogus patikėjo Jėzaus žodžiais ir iškeliavo. ⁵¹ Pareinantį pasitiko jį tarnai ir pranešė, kad vaikas gyvas. ⁵² Jis pasiteiravo, kurią valandą sūnui pasidarė geriau. Jie atsakė: „Vakar apie septynią valandą atslūgo jam karštis.“ ⁵³ Taip tėvas patyrė, kad tai buvo ta valanda, kada Jėzus pasakė jam: „Tavo sūnus gyvas.“ Ir įtikėjo jis pats bei visi jo namai. ⁵⁴ Tai buvo antras ženklas, kurį Jėzus padarė, sugrįžęs iš Judėjos į Galilėją.

Išgydymas Betzatoje

5 Kiek vėliau buvo žydų šventė, ir Jėzus nukeliavo į Jeruzalę. ² Jeruzalėje, prie Avių vartų, yra maudyklė, hebrajiškai vadinama Betzata, turinti penkias stogines. ³ Jose gulėdavo daugybė ligonių – aklių, raišų, išsekusių. ⁴ Ten buvo vienas žmogus, išsirgęs trisdešimt aštuonerius metus. ⁵ Pamatęs jį gulintį ir sužinojęs jį labai seniai sergant, Jėzus paklausė: „Ar norėtum pasveikti?“ ⁷ Ligonis atsakė: „Viešpatie, aš neturiu žmogaus, kuris, vandeniui sujudėjus, mane įkeltų į tvenkinį. O kol

pats nueinu, kitas įlipa greičiau už mane.“ ⁸ Tada Jėzus tarė: „Kelkis, imk savo gultą ir eik!“ ⁹ Ir žmogus bematant išgijo, pasiėmė gultą ir pradėjo vaikščioti.

Toji diena buvo šabas. ¹⁰ Todėl žydai užsipuolė išgydytąjį: „Šiandien šabas, tau negalima nešti gulto.“ ¹¹ Jis paaiškino: „Tas, kuris mane išgydė, man liepė: Įmk savo gultą ir eik!“ ¹² Jie klausinėjo: „O kas tasai žmogus, kuris tau liepė: Įmk ir eik?“ ¹³ Išgydytasis nežinojo, kas jis, kadangi Jėzus buvo pasitraukęs dėl minios, susirinkusios toje vietoje.

¹⁴ Vėliau Jėzus jį sutiko šventykloje ir tarė: „Štai tu esi pasveikęs. Daugiau nuodėmių nebedaryk, kad neatsitiktų kas blogesnio!“ ¹⁵ Žmogus nuejo ir pranešė žydams, kad jį išgydė Jėzus.

Jėzus ir dangaus Tėvas

¹⁶ Žydai dėl to ir persekiojo Jėzų, kad jis taip darydavo šabo dieną. ¹⁷ O Jėzus jiems sakydavo: „Mano Tėvas darbuojasi ligi šiolei, todėl ir aš darbuojuosi.“ ¹⁸ Užtat žydai dar labiau ieškojo progos jį nužudyti, nes jis ne tik nepaisydavo šabo, bet ir vadino Dievą savuoju Tėvu, šitaip lygindamas save su Dievu. ¹⁹ Į šį kaltinimą Jėzus jiems atsakė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / Sūnus nieko negali daryti iš savęs, / o vien tai, ką mato darant Tėvą, / nes ką jisai daro, / lygiai daro ir Sūnus. / ²⁰ O Tėvas myli Sūną, / ir parodo jam visa, ką pats daro. / Ir jam parodys dalyką, / dar didesnių už šituos, / kad jūs stebėtisėte. /

^{5,3a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „... kurie laukė vandens sujudant. ⁴ Mat kartkartėmis maudyklėn nusileisdavo angelas ir sujudindavo vandenį. Kas, vandeniui sujudus, pirmas įlįpdavo į tvenkinį, pagydavo, kad ir kokia liga būtų sirgęs.“

²¹ Kaip Tėvas prikelia numirusius / ir juos atgaivina, / taip ir Sūnus gražina gyvybę, / kam tik panorėjęs. / ²² Ir nieko Tėvas neteisnia, / bet visą teismą pavedė Sūnui, / ²³ kad visi gerbtų Sūną, / kaip gerbia Tėvą. / Kas negerbia Sūnaus, / tas negerbia jį siuntusio Tėvo. / ²⁴ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / kas mano žodžių klauso / ir mane atsiuntusį tiki, / tas turi amžinąjį gyvenimą / ir nepateks į teismą, / nes iš mirties yra perėjęs į gyvenimą. / ²⁵ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / ateis valanda – ir dabar jau yra, – / kada mirusieji išgirs Dievo Sūnaus balsą, / ir kurie bus išgirde, tie bus gyvi. / ²⁶ Kaip Tėvas turi gyvybę pats savyje, / taip davė ir Sūnui turėti gyvybę pačiam savyje. / ²⁷ Jis taip pat suteikė jam galią teisti, / nes jis – Žmogaus Sūnus. / ²⁸ Nesistebėkite, kad ateis valanda, / kai visi gulintieji kapuose / išgirs jo balsą. / ²⁹ Kurie darė gera, prisikels gyventi, / kurie darė bloga, / prisikels stoti į teismą. / ³⁰ Iš savęs aš nieko negaliu daryti. / Aš teisiu, kaip girdžiu, / ir mano teismas teisingas, / nes aš ieškau ne savo valios, / bet valios to, kuris mane yra siuntęs.

Tėvo liudijimas Sūnui

³¹ Jei tik aš pats apie save liudyčiau, / mano liudijimas nebūtų tikras. / ³² Bet apie mane liudija kitas, / ir aš žinau / jo liudijimą apie mane esant tikrą. / ³³ Jūs buvote nusiuntę pasiuntinius pas Joną, / ir jis paliudijo tiesą. / ³⁴ Aš nesigriebiu žmogaus liudijimo, / bet šitai kalbu tam, / kad jūs būtumėte išgelbėti. / ³⁵ Jonas buvo degantis ir šviečiantis žiburys, / tačiau jūs panorėjote tik valandėlę / jo šviesa pasidžiaugti. /

³⁶ Aš turiu aukštesnį liudijimą negu Jono: / tie darbai, / kuriuos man skyrė nuveikti Tėvas, / patys darbai, kuriuos aš darau, / liudija apie mane, / kad mane yra siuntęs Tėvas. / ³⁷ Taip! Mane pasiuntęs Tėvas / paliudijo apie mane. / Bet jūs niekada nesaute girdėję jo balso / nei regėję jo veido, / ³⁸ ir jo žodis jumyse nesilauko, / nes jūs netikite tuo, kurį jis yra siuntęs. / ³⁹ Jūs tyrinėjate Raštus, / nes manote juose rasią amžinąjį gyvenimą. / Tie Raštai ir liudija apie mane, / ⁴⁰ bet jūs nenorite ateiti pas mane, / kad turėtumėte gyvenimą.

Netikėjimo šaknys

⁴¹ Garbės iš žmonių aš nepriimu. / ⁴² Aš matau, / kad jūs neturite savyje Dievo meilės. / ⁴³ Aš atėjau savo Tėvo vardu, / o jūs manęs nepriimate. / Jei kitas ateitų savuoju vardu, / jūs jį priimtumėte. / ⁴⁴ Kaipgi jūs galite įtikėti, / jeigu vienas iš kito priimate garbę, / o tos garbės, kuri iš vieno Dievo ateina, / jūs neieškote. / ⁴⁵ Nemanykite, kad aš jus kaltinsiu Tėvu! / Jūsų kaltintojas yra Mozė, / į kurį esate savo viltis sudėję. / ⁴⁶ Jeigu jūs tikėtumėte Moze, / tai tikėtumėte ir manimi, / nes jis rašė apie mane. / ⁴⁷ Kadangi jūs netikite jo raštais, / kaipgi patikėsite mano žodžiais?!”

Duonos padauginimas (Mk 6,32-44; Lk 9,10-17)

6 Jėzus nuvyko anapus Galilėjos, arba Tiberiados, ežero. ² Jį lydėjo didelė minia, nes žmonės matė stebuklus, kuriuos jis darė ligoniams. ³ Jėzus užkopė į kalną ir ten atsisėdo kartu su mokiniiais. ⁴ Artėjo žydu

šventė Velykos". ⁵ Pakėlęs akis ir pamatęs, kokia daugybė pas jį atėjusi, Jėzus paklausė Pilypą: „Kur pirkšime duonos jiems pavalgydinti?“ ⁶ Jis klausė, mėgindamas jį, nes pats žinojo, ką darysiąs. ⁷ Pilypas jam atsakė: „Už du šimtus denarų duonos neužteks, kad kiekvienas gautų bent gabalėlį.“ ⁸ Vienas mokinyš, Simono Petro brolis Andriejus, jam pasakė: ⁹ „Čia yra berniukas, kuris turi penkis miežinės duonos kepalėlius ir dvi žuvis. Bet ką tai reiškia tokiai daugybei!“ ¹⁰ Jėzus tarė: „Susodinkite žmones!“ Toje vietoje buvo daug žolės. Taigi jie susėdo, iš viso kokie penki tūkstančiai vyrų. ¹¹ Tada Jėzus paėmė duoną, padėkojo ir davė išdalyti visiems ten sėdintiems, taip pat ir žuvų, kiek kas norėjo. ¹² Kai žmonės pavalgė, jis pasakė mokiniams: „Surinkite nulikusius gabaličius, kad niekas nepražūtų.“ ¹³ Taigi jie surinko ir iš penkių miežinės duonos kepalėlių pripylė dvylika pintinių gabaliukų, kurie buvo atlikę nuo valgiusiųjų. ¹⁴ Pamatę Jėzaus padarytą ženklą, žmonės sakė: „Jis tikrai yra tas pranašas, kuris turi ateiti į pasaulį.“ ¹⁵ O Jėzus, supratęs, kad jie ruošiasi pasigriebti jį ir paskelbti karaliumi, vėl pasitraukė pats vienas į kalną.

Jėzus eina vandeniu
(Mt 14,22–33; Mk 6,45–52)

¹⁶ Atėjus vakarui, mokiniai nusileido prie ežero, ¹⁷ sulipo į valtį ir plaukė kitapus ežero, į Kafarnaumą. Jau sutemo, o Jėzus vis dar nebuvo grįžęs pas juos. ¹⁸ Ežeras bangavo, nes pūtė smarkus vėjas. ¹⁹ Nusiyrę

nuo kranto dvidešimt penkis ar trisdešimt stadijų, jie pamato Jėzų, einantį ežero paviršiumi ir besiartinantį prie valtys. Jie išsigando. ²⁰ O jis sako: „Tai aš. Nebijokite!“ ²¹ Jie panoro jį pasiimti į valtį, o valtis iškart priartėjo prie kranto, į kurį jie yrėsi.

Jėzus – gyvybės duona

²² Minia, buvusi anoje pusėje, matė, kad ten tebuvo viena valtis ir kad Jėzus nebuvo įlipęs į valtį su mokiniais, o šie išplaukė vieni. ²³ Rytojaus dieną iš Tiberiados atplaukė kitų valčių ir sustojo netoli vietos, kur žmonės buvo valgę Viešpaties palaimintos duonos. ²⁴ Sužinoję, kad čia nėra nei Jėzaus, nei jo mokinių, žmonės lipo į valtis ir plaukė į Kafarnaumą, ieškodami Jėzaus. ²⁵ Suradę jį kitapus ežero, jie klausinėjo: „Rabi, kada suspėjai čionai atvykti?“ ²⁶ O Jėzus prabilo į juos:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / jūs ieškote manęs ne dėl to, / kad esate matę ženklų, / bet kad prisivalgėte duonos ligi soties. / ²⁷ Plušėkite ne dėl žūvančio maisto, / bet dėl išliekančio amžinajam gyvenimui! / Jo duos jums Žmogaus Sūnus, / kurį Tėvas – Dievas savo antspaudu yra pažymėjęs.“

²⁸ Jie paklausė: „Ką mums veikti, kad darytume Dievo darbus?“ ²⁹ Jėzus atsakė: „Tai ir bus Dievo darbas: tikėkite tą, kurį jis siuntė.“ ³⁰ Jie dar klausė: „Tai kokią padarysi ženklą, kad pamatytume ir tave įtikėtume? Ką nuveiksi? ³¹ Antai mūsų tėvai tyruose valgė maną, kaip parašyta: *Jis davė jiems valgyti duonos iš dangaus.*“ ³² Tada Jėzus tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / tai ne Mozė / davė jums duonos iš dangaus, / bet mano Tėvas / duoda jums iš dangaus tikrosios duonos. / ³³ Dievo duona nužengia iš dangaus / ir duoda pasauliui gyvybę.“

³⁴ Tada jie ėmė prašyti: „Viešpatie, duok visuomet mums tos duonos!“ ³⁵ Jėzus atsakė:

„Aš esu gyvybės duona! / Kas ateina pas mane, / niekuomet nebealks, / ir kas tiki mane, / niekuomet nebetroks. / ³⁶ O aš jau esu jums sakęs: / jūs mane regėjote, bet netikite. / ³⁷ Visi, kuriuos man duoda Tėvas, / ateis pas mane, / ir ateinančio pas mane / aš neatstumsiu, / ³⁸ nes aš nužengiau iš dangaus / vykdyti ne savo valios, / bet valios to, kuris mane siuntė. / ³⁹ O mano Siuntėjo valia reikalauja, / kad nepražudyčiau nė vieno, / kuriuos jis man pavedė, / bet kad prikelčiau juos paskutinįją dieną. / ⁴⁰ Tokia mano Tėvo valia, / kad kiekvienas, kuris regi Sūnų ir tiki jį, / turėtų amžinąjį gyvenimą; / todėl aš jį prikelsiu / paskutinįją dieną.“

⁴¹ Tada žydai ėmė murmėti, kad jis pasakęs: „Aš duona, nužengusi iš dangaus.“ ⁴² Jie sakė: „Argi jis ne Jėzus, Juozapo sūnus?! Argi mes nepažįstame jo tėvo ir motinos? Kaip jis gali sakyti: 'Aš esu nužengęs iš dangaus'?“ ⁴³ Jėzus jiems atsakė: „Liaukitės tarpusavyje murmėti!

⁴⁴ Niekas negali ateiti pas mane, / jei mane pasiuntęs Tėvas / jo nepatraukia; / ir tą aš prikelsiu paskutinįją dieną. / ⁴⁵ Pranašų parašyta: / *Ir bus visi mokomi Dievo.* / Kas išgirdo iš Tėvo ir pasimokė, / ateina pas mane. / ⁴⁶ Bet tai nereiškia, / jog kas nors būtų Tėvą regėjęs; / tik tai kuris iš Dievo yra, / tas jį regėjo. / ⁴⁷ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / kas

tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą. / ⁴⁸ Aš esu gyvybės duona. / ⁴⁹ Jūsų tėvai dykumoje valgė maną ir mirė. / ⁵⁰ O štai ši duona / yra nužengusi iš dangaus, / kad, kas ją valgys, nemirtų. / ⁵¹ Aš esu gyvoji duona, / nužengusi iš dangaus. / Kas valgys šią duoną, / gyvens per amžius. / Duona, kurią aš duosiu, / yra mano kūnas už pasaulio gyvybę.“

⁵² Tuomet žydai ėmė tarp savęs ginčytis ir klausinėti: „Kaip jis gali mums duoti valgyti savo kūną?!“

⁵³ O Jėzus jiems kalbėjo:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / jei nevalgysite Žmogaus Sūnaus kūno / ir negersite jo kraujo, / neturėsite savyje gyvybės! / ⁵⁴ Kas valgo mano kūną / ir geria mano kraują, / tas turi amžinąjį gyvenimą, / ir aš jį prikelsiu / paskutinįją dieną. / ⁵⁵ Mano kūnas tikrai yra valgis, / ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. / ⁵⁶ Kas valgo mano kūną / ir geria mano kraują, / tas pasilieka manyje, ir aš jame. / ⁵⁷ Kaip mane yra siuntęs gyvasis Tėvas / ir aš gyvenu per Tėvą, / taip ir tas, kuris mane valgo, / gyvens per mane. / ⁵⁸ Štai duona, / nužengusi iš dangaus! / Ji ne tokia, / kokia protėviai valgė ir mirė. / Kas valgo šią duoną – gyvens per amžius.“

⁵⁹ Visa tai jis paskelbė, mokydamas Kafarnaumo sinagogoje.

⁶⁰ Tai išgirdę, daugelis jo mokinių sakė: „Kieti jo žodžiai, kas gali jų klausytis!“ ⁶¹ Jėzus, žinodamas, kad mokiniai dėl to murma, paklausė: „Jūs tai piktna? ⁶² O kas būtų, jei pamatytumėte Žmogaus Sūnų, užžengiantį ten, kur jis buvo pirmiau?!

⁶³ Dvasia teikia gyvybę, / o kūnas nieko neduoda. / Žodžiai, kuriuos jums kalbėjau, / yra dvasia ir gy-

venimas. / ⁶⁴ Bet kai kurie iš jūsų netiki.“

Mat Jėzus iš pat pradžių žinojo ir kas netiki, ir kas jį išduos. ⁶⁵ Jis dar sakė: „Štai kodėl aš jums sakiau: niekas negali ateiti pas mane, jeigu jam nėra duota Tėvo.“

⁶⁶ Nuo to meto nemaža jo mokinių pasitraukė ir daugiau su juo nebevaikščiojo.

Petro išpažinimas

⁶⁷ Tada Jėzus paklausė Dvylika: „Gal ir jūs norite pasitraukti?“

⁶⁸ Simonas Petras atsakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime?! Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius. ⁶⁹ Mes įtikėjome ir pažinome, kad tu – Dievo Šventasis.“ ⁷⁰ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne aš išsirinkau jus, Dvylika? Tačiau ir tarp jūsų vienas yra velnias.“ ⁷¹ Jis turėjo omenyje Judą, Simono Iskarijoto sūnų. Šis, būtent vienas iš Dvylikos, turėjo jį išduoti.

Jėzus Jeruzalėje

7 Tada Jėzus vaikščiojo po Galilėją. Jis nenorėjo eiti Judėjon, nes žydai jo tykojo nužudyti.

² Artėjo žydų Palapinių šventė.

³ Jo broliai jam kalbėjo: „Keliauk iš čia į Judėją, kad tavo mokiniai pamatytų, kokius darbus tu darai.“

⁴ Juk, norėdamas iškilti viešumon, niekas neveikia slapčiomis. Jei darai tokius darbus, pasirodyk pasauliui.“

⁵ (Mat netgi jo broliai juo netikėjo.)

⁶ Jėzus jiems atsakė: „Mano metas dar neatėjo, o jums metas visada tinkamas. ⁷ Pasaulis negali jūsų nekęsti, o manęs jis nekenčia, nes aš liudiju, kad jo darbai pikti. ⁸ Taigi jūs eikite sau į iškilmės. Aš į šitą šventę

neisiu, nes mano metas dar neatėjo.“

⁹ Tai pasakęs, jis pasiliko Galilėjoje.

¹⁰ Kai jo broliai iškeliavo į šventę, tuomet ir jis išėjo, bet ne viešai, o tarsi slapčiomis. ¹¹ Tuo tarpu iškilmėse žydai jo ieškojo, klausinėdami: „O kur tasai?“ ¹² Apie jį taip patėjo kalbos miniose. Vieni sakė: „Jis geras!“ Kiti neigė: „Visai ne. Jis tik klaidina žmones.“ ¹³ Bijodami žydų, visi privengė apie jį viešai kalbėti.

¹⁴ Šventei įpusėjus, Jėzus atėjo į šventyklą ir ėmė mokyti. ¹⁵ Žydai stebėjosi ir sakė: „Iš kur jis išmano Raštą, visai nesimokęs?“ ¹⁶ Jėzus jiems atsakė:

„Mano mokslas ne mano, / bet to, kuris yra mane siuntęs. / ¹⁷ Kas nori vykdyti jo valią, / supras, ar tas mokslas iš Dievo, / ar aš kalbu pats iš savo galvos. / ¹⁸ Kas iš savęs kalba, / ieško savo garbės. / O kuriam rūpi jo Siuntėjo šlovė, / tas tiesakalbis, / ir nėra jame neteisybės. / ¹⁹ Argi Mozė jums nedavė Įstatymo? / Deja, niekas iš jūsų / Įstatymo nesilaiko.“

Kodėl gi norite mane nužudyti?“

²⁰ Žmonės atsiliepė: „Ar velnias tave apsėdo?! Kas gi tyko tave nužudyti?“

²¹ Jėzus jiems atsakė: „Aš padariau tik vieną darbą, ir jūs visi nustebote.“

²² Mozė jums įsakė apipjaustymą – nors jis kilęs ne iš Mozės, bet iš protėvių, – ir jūs apipjaustote šabo dieną. ²³ Jei galima žmogų apipjaustyti šabo dieną, kad nebūtų sulaužytas Mozės Įstatymas, tai kodėl pykstate ant manęs, kad aš visą žmogų išgydžiau šabo dieną?! ²⁴ Tad neteiskite pagal išorę, bet paisykite teisingumo.“

²⁵ Kai kurie Jeruzalės gyventojai klausinėjo: „Ar tik ne šitą nori nužudyti?“ ²⁶ Štai jis viešai kalba, ir

niekas jam nieko nesako. Gal vyresnybė įsitikino, jog jis Mesijas? ²⁷ Tačiau mes žinome, iš kur jis kilęs. O kai ateis Mesijas, niekas nežinos, iš kur jis.“ ²⁸ Tuomet Jėzus, mokydamas šventykloje, garsiai šaukė:

„Išties jūs mane pažįstate / ir žinote, iš kur aš kilęs. / Ne pats nuo savęs atėjau, / bet tiesakalbis yra tas, / kuris mane atsiuntė, / o jūs jo nepažįstate. / ²⁹ Aš jį pažįstu, / nes iš jo esu atėjęs, / ir jis yra mane siuntęs.“

³⁰ Tuomet jie norėjo Jėzų suimti, bet nė vienas nepakėlė prieš jį rankos, nes dar nebuvo atėjusi jo valanda.

³¹ Daugelis iš minios įtikėjo jį ir kalbėjo: „Argi atėjęs Mesijas padarytų daugiau ženklių, kaip kad šitas yra padaręs?!“

³² Fariziejai nugirdo žmones šitaip bešnekančius apie jį, todėl aukštieji kunigai bei fariziejai pasiuntė sargybinius jo suimti.

³³ Tuomet Jėzus prabilo:

„Dar trumpą laiką būsiu su jumis. / Paskui iškeliausiu / pas tą, kuris mane siuntė. / ³⁴ Jūs manęs ieškosite ir neberasite, / nes ten, kur aš būsiu, / jūs negalėsite nueiti.“

³⁵ Žydai ėmė kalbėtis tarp savęs: „Kurgi jis žada keliauti, kad mes negalėsime jo rasti? Gal jis rengiasi išvykti pas žydus, pasklidusius tarp graikų, ir mokyti graikus? ³⁶ Ką reiškia tie jo žodžiai: 'Jūs manęs ieškosite ir neberasite, nes ten, kur aš būsiu, jūs negalėsite nueiti'?“

³⁷ Paskutinę, iškilingiausiąją šventės dieną Jėzus stovėjo ten ir šaukė:

„Jei kas trokšta, teateina pas mane ir tegu geria. / ³⁸ Kas mane tiki, /

kaip Raštas sako, / iš to vidaus* plūs gyvojo vandens srovės.“

³⁹ Jis kalbėjo apie Dvasią, kurią turės gauti įtikėjusieji. Mat Šventoji Dvasia dar nebuvo nužengusi, nes Jėzus dar nebuvo pašlovintas.

⁴⁰ Išgirdę tuos žodžius, kai kurie žmonės sakė: „Jis iš tiesų pranašas!“

⁴¹ Kiti tvirtino: „Jis Mesijas!“ Dar kiti prieštaravo: „Nejaugi Mesijas būtų iš Galilėjos? ⁴² Argi Raštas nesako, jog Mesijas ateis iš Dovydo palikuonių, iš Betliejaus miestelio, kur yra buvęs Dovydas?“ ⁴³ Taigi minioje kilo nesutarimas dėl jo asmens. ⁴⁴ Buvo tokių, kurie norėjo jį suimti, bet nė vienas nepakėlė prieš jį rankos.

⁴⁵ Taigi sargyba sugrįžo tuščiomis pas aukštuosius kunigus bei fariziejus, o tie klausė: „Kodėl neatvedėte?“

⁴⁶ Sargybiniai atsiliepė: „Niekados žmogus nėra taip kalbėjęs!“ ⁴⁷ Fariziejai atsakė: „Gal jau ir jūs leidotės suvedžiojami? ⁴⁸ Ar tiki jį bent vienas iš vyresnybės ar fariziejų? ⁴⁹ O šita minia, neišmananti Įstatymo, yra prakeikta.“ ⁵⁰ Tuomet prabilo vienas iš jų, Nikodemas, kuris pirmiau buvo aplankęs Jėzų: ⁵¹ „Ar leidžia mūsų Įstatymas pasmerkti žmogų, jeigu jis pirmiau neištardytas ir nėra žinoma, ką jis padaręs?“ ⁵² Tada jie atsiliepė: „Gal ir tu iš Galilėjos? Patyrinėk ir pamatysi, kad joks pranašas nebuvo kilęs iš Galilėjos.“ ⁵³ Ir taip jie išsi vaikščiojo kas sau.

Sugauta svetimautoja

8 Jėzus nuėjo į Alyvų kalną. ² Auštant jis vėl pasirodė šventykloje. Visi žmonės rinkosi prie jo, o jis

^{7,38a} Arba: „ir tegu geria, / ³⁸ kas mane tiki. Kaip Raštas sako, / iš jo vidaus.“

atsisėdęs juos mokė. ³ Tuomet Rašto aiškintojai ir fariziejai atvedė moterį, sugautą svetimaui. Pastatė ją viduryje ⁴ ir kreipėsi į jį: „Mokytojau, ši moteris buvo nutverta svetimaujant. ⁵ Mozė mums Įstatyme yra liepęs tokias užmušti akmenimis. O tu ką pasakysi?“ ⁶ Jie tai sakė, spėsdami jam pinkles, kad turėtų kuo apkaltinti. Bet Jėzus pasilenkęs ėmė pirštu rašyti ant žemės. ⁷ Jiems nesiliaujant kamantinėti, jis atsitiesė ir tarė: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį.“ ⁸ Ir vėl pasilenkęs rašė ant žemės. ⁹ Tai išgirdę, jie vienas po kito ėmė trauktis šalin, pradedant vyresniaisiais. Pagaliau liko vienas Jėzus ir ten stovinti moteris. ¹⁰ Atsisėdęs Jėzus paklausė: „Moterie, kur jie pasidėjo? Niekas tavęs nepasmerkė?“ ¹¹ Ji atsiliepė: „Niekas, Viešpatie.“ Jėzus jai tarė: „Nė aš tavęs nepasmerksiu. Eik ir daugiau nuodėmių nebedaryk.“

Pasaulio šviesa

¹² Jėzus vėl prabilo:

„Aš – pasaulio šviesa. / Kas seka manimi, / nebevaikščios tamsybėse, / bet turės gyvenimo šviesą.“

¹³ Fariziejai jam prikišo: „Tu pats apie save liudiji; tavo liudijimas netikras.“ ¹⁴ Jėzus jiems atsakė:

„Nors aš ir liudiju pats apie save, / mano liudijimas yra tikras, / nes aš žinau, iš kur esu atėjęs / ir kur einu. / O jūs nežinote, nei iš kur aš atėjęs, / nei kur einu. / ¹⁵ Jūs teisiatė kūniškai, / o aš neteisiu nė vieno. / ¹⁶ Jeigu aš ir teisčiau, / mano sprendimas būtų teisingas, / nes aš ne vienas, / bet esu aš ir mane siuntęs Tėvas. / ¹⁷ Ir jūsų Įstatyme parašyta, / jog dviejų žmonių liudiji-

mas tikras. / ¹⁸ Taigi liudiju aš pats apie save, / ir apie mane liudija mane atsiuntęs Tėvas.“

¹⁹ Jie paklausė: „O kurgi tavo Tėvas?“ Jėzus atsakė:

„Jūs nepažįstate nei manęs, / nei manojo Tėvo. / Jei pažintumėte mane, / pažintumėte ir mano Tėvą.“

²⁰ Tuos žodžius jis pasakė, mokydamas šventyklos išdinėje. Ir niekas jo nesusėmė, nes dar nebuvo atėjusi jo valanda.

Įspėjimai priešams

²¹ Jėzus vėl jiems kalbėjo:

„Aš pasitrauksiu, / o jūs ieškosite manęs / ir numirsite savo nuodėmėje. / Kur aš einu, / jūs negalite nueiti.“

²² Tada žydai ėmė klausinėti: „Nes jaugi jis ketina nusižudyti, kad sako: 'Kur aš einu, jūs negalite nueiti?'“

²³ Jėzus atsakė:

„Jūs esate iš pažemių, / o aš esu iš aukštybės. / Jūs – iš šio pasaulio, / o aš – ne iš šio pasaulio. /

²⁴ Todėl aš jums sakiau, / kad jūs numirsite savo nuodėmėse. / Tikrai! Jeigu jūs netikėsite! kad Aš Esu, / numirsite savo nuodėmėse.“

²⁵ Tuomet jie paklausė: „Kas gi tu toks esi?“ Jėzus atsakė:

„Kaip tik tas, ką aš jums sakau! / ²⁶ Daugel turėčiau apie jus kalbėti ir smerkti, / bet tiesakalbis yra mano Siuntėjas, / ir aš skelbiu pasauliui, ką iš jo girdėjau.“

²⁷ Tačiau jie nesuprato, kad jis kalbėjo jiems apie Tėvą.

²⁸ O Jėzus tęsė:

„Kai Žmogaus Sūnų būsite aukštytyn iškėlę, / suprasite, kad Aš Esu / ir kad nieko nedarau iš savęs, / bet skelbiu vien tai, / ko mane Tėvas išmokė. / ²⁹ Mano Siuntėjas yra su manimi; / jis nepaliko manęs vie-

no, / nes visuomet darau, kas jam patinka.“

³⁰ Taip jam kalbant, daugelis ėtikėjo jį.

Tiesa ir melas

³¹ Jėzus kalbėjo ėtikėjusiems jį žydams:

„Jei laikysitės mano mokslo, / jūs iš tikro būsite mano mokiniai; / ³² jūs pažinsite tiesą, / ir tiesa padarys jus laisvus.“

³³ Jie atsakė: „Mes esame Abraomo palikuonys ir niekada niekam nevergavome. Kaipgi tu sakai: „Tap site laisvi?““ ³⁴ Jėzus jiems tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / kiekvienas, kas daro nuodėmę, / yra nuodėmės vergas. / ³⁵ Bet vergas ne amžinai namuose lieka, / tik sūnus lieka ten amžiams. / ³⁶ Tad jei Sūnus jus išvaduos, / tai būsite iš tiesų laisvi. / ³⁷ Aš žinau, kad jūs Abraomo vaikai. / Bet jūs norite mane nužudyti, / nes mano žodis netarps-ta jumyse. / ³⁸ Aš kalbu, / ką esu matęs pas Tėvą. / O jūs darote, / ką girdėjote iš savojo tėvo.“

³⁹ Jie atsikirtė: „Mūsų tėvas Abraomas!“ Bet Jėzus tęsė toliau:

„Jei jūs būtumėte Abraomo vaikai, / darytumėte jo darbus. / ⁴⁰ Deja, jūs norite nužudyti mane – / žmogų, kuris kalbėjo jums tiesą, / girdėtą iš Dievo. / Šitaip Abraomas nedarė! / ⁴¹ Jūs darote savojo tėvo darbus.“

Jie atšovė: „Mes nesame pavainikiai ir turime vieną Tėvą – Dievą.“

⁴² O Jėzus kalbėjo toliau:

„Jei Dievas būtų jūsų Tėvas, / jūs mylėtumėte mane, / nes aš iš Dievo išėjau ir čion atėjau. / Aš gi ne savo valia esu atėjęs, / bet jis yra mane siuntęs. / ⁴³ Kodėl gi nesuprantate,

ką jums sakau? / Ar ne todėl, kad negalite / mano žodžių klausyti? /

⁴⁴ Jūsų tėvas – velnias, / ir jūs pasišovę tenkinti jo užgaidas. / Jis nuo pat pradžios buvo galvažudys / ir niekuomet nesilaikė tiesos, / jame ir nėra buvę tiesos. / Skleisdamas melą, / jis kalba, kas jam sava, / nes jis melagis ir melo tėvas. / ⁴⁵ O kadangi aš kalbu tiesą, / tai jūs ir netikite manimi. / ⁴⁶ Kas iš jūsų gali įrodyti mane nusidėjus? / Tad jeigu tiesą sakau, / kodėl netikite manimi? / ⁴⁷ Kas iš Dievo yra, tas Dievo žodžių klauso. / Jūs dėl to neklausote, / kad nesate iš Dievo.“

⁴⁸ Žydai atsiliepė: „Argi mes ne teisingai sakome, kad tu samarietis ir velnio apsėstas?““ ⁴⁹ Jėzus jiems tarė:

„Aš nesu velnio apsėstas. / Aš tik gerbiu savo Tėvą, / o jūs niekinate mane. / ⁵⁰ Aš neieškau sau garbės; / yra ieškantysis ir teisiantysis. / ⁵¹ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / kas laikysis mano žodžio, / neragaus mirties per amžius.“

⁵² Žydai jam atkirtė: „Dabar mes žinome, kad tu velnio apsėstas. Juk numirė Abraomas ir pranašai, o tu tvirtini: ‘Kas laikysis mano žodžio, tas neragaus mirties per amžius.’“

⁵³ Argi tu didesnis už mūsų tėvą Abraomą, kuris mirė? Pranašai irgi mirė. Kuo tu dediesi?““ ⁵⁴ Jėzus atsakė:

„Jei aš save šlovinčiau, / manoji šlovė būtų niekai. / Bet yra mano Tėvas, / kuris mane šlovina, / kurį savo Dievu jūs vadinote. / ⁵⁵ Tik jūs jo nepažįstate, / o aš jį pažįstu. / Jei sakysiu, / o nepažįstas, / būčiau lygus jums melagis. / Bet aš jį pažįstu / ir laikausi jo žodžio. / ⁵⁶ Jūsų tėvas Abraomas džiūgavo, / kad matysias

manąją Dieną; / jis ją išvydo ir džiaugėsi.“

⁶⁷ Tada žydai jam sakė: „Dar neturi nė penkiasdešimt metų ir esi regėjęs Abraomą?“ ⁶⁸ Jėzus tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / pirmiau, negu gimė Abraomas, / Aš Esu!“

⁶⁹ Tuomet jie griebėsi akmenų, norėdami jį užmušti, bet Jėzus pasislėpė ir išėjo iš šventyklos.

Neregio išgydymas

9 Eidamas pro šalį, Jėzus pamatė žmogų, aklą gimusį. ² Jo mokiniai paklausė: „Rabi, kas nusidėjo – jis pats ar jo tėvai, – kad gimė neregys?“ ³ Jėzus atsakė: „Nei jis nenusidėjo, nei jo tėvai, bet jame turi apsireikšti Dievo darbai.

⁴ Man reikia dirbti darbus to, kuris mane siuntė, / kolei diena. / Ateina naktis, / kada niekas negali dirbuotis. / ⁵ Kol esu pasaulyje, / esu pasaulio šviesa!“

⁶ Tai taręs, jis spjovė žemėn, padarė purvo iš seilių, patepė juo neregio akis ir tarė jam: „Eik ir nusiplauk Siloamo tvenkinyje.“ (Išvertus Siloamas reiškia „Siųstasis“.) Tasai nuėjo, nusiplovė ir sugrįžo regintis. ⁸ Kaimynai ir kiti žmonės, kurie matydavo jį elgetaujantį, klausė: „Ar čia ne tas, kuris sėdėdavo elgetaudamas?“ ⁹ Vieni sakė: „Tai jis.“ Kiti: „Visai ne, tik į jį panašus.“ O jis atsakė: „Taip, tai aš.“ ¹⁰ Tada jie klausė jį: „O kaipgi atsivėrė tau akys?“ ¹¹ Jis išpasakojo: „Žmogus, vardu Jėzus, padarė purvo, patepė juo mano akis ir pasakė: ‘Eik į Silomą nusiprausti.’ Aš nuėjau, nusiprausiau ir praregėjau.“ ¹² Jie vėl klausė: „Kur jisai?“ Šis atsakė: „Nežinau.“

¹³ Tuomet jie nusivedė buvusį neregį pas fariziejus. ¹⁴ O toji diena, kai Jėzus padarė purvo ir atvėrė akis, buvo šabas. ¹⁵ Fariziejai ėmė jį iš naujo kamantinėti, kaip jis praregėjęs. Jis paaiškino: „Jis patepė man akis purvu, aš nusiprausiau, ir dabar regiu.“ ¹⁶ Kai kurie fariziejai kalbėjo: „Tas žmogus ne iš Dievo, nes nesilaiko šabo.“ O kiti sakė priešingai: „Kaip galėtų nusidėjėlis daryti tokius ženklus?“ Ir jų nuomonės nesutapo. ¹⁷ Tuomet jie ir vėl klausia buvusį neregį: „O ką tu manai apie vyrą, atvėrusį tau akis?“ Šis atsakė: „Jis pranašas.“

¹⁸ Žydai nenorėjo tikėti, kad jis tikrai buvęs aklas ir praregėjęs. Jie liepė pašaukti praregėjusiojo gimdytojus ¹⁹ ir ėmė juos tardyti: „Ar šitas jūsų sūnus, kurį sakote gimus aklą? Tai kaip jis dabar regį?“ ²⁰ Jo tėvai atsakė: „Mes žinome, kad jis mūsų sūnus ir kad jis yra gimęs aklas. ²¹ O kaip jis praregėjo, mes nežinome, nei kas jam atvėrė akis, nežinome. Klauskite jį patį, jis suaugęs ir pats tegul kalba už save.“ ²² Tėvai šitaip pasakė bijodami žydu. Mat žydai buvo nutarę, jog kas tik išpažintų Jėzų esant Mesiją, turėtų būti išmestas iš sinagogos. ²³ Todėl jo tėvai pasakė: „Jis suaugęs, klauskite jį patį.“

²⁴ Tada jie antrą kartą pasišaukė buvusį neregį ir pasakė: „Šlovink Dievą! Mes žinome, kad tas žmogus nusidėjėlis.“ ²⁵ Jis atsiliepė: „Ar jis nusidėjėlis, aš nežinau. Viena žinau: buvau aklas, o dabar regiu.“ ²⁶ Jie vėl klausė: „Ką jis tau darė? Kaip jis tau atvėrė akis?“ ²⁷ Šis atsakė: „Aš jau sakiau, tik jūs neklausote. Ką dar norite išgirsti? Gal ir jūs norite tapti jo mokiniais?“ ²⁸ Tada

jie išplūdo jį, sakydami: „Tai tu esi jo mokinyš, o mes – Mozės mokiniai.

²⁹ Mes žinome, kad Mozei yra kalbėjęs Dievas, o iš kur šitas, mes nežinome.“ ³⁰ Žmogus jiems atsakė: „Tai

tikrai nuostabu, kad jūs nežinote, iš kur jis. O juk jis man atvėrė akis!

³¹ Žinome: Dievas nusidėjėlio neišklauso, bet jei kas yra pamaldus ir vykdo jo valią, toki išklauso. ³² Nuo amžių negirdėta, kad kas būtų atvėręs aklo gimusio akis! ³³ Jei šitas nebūtų iš Dievo, jis nebūtų galėjęs nieko panašaus padaryti.“ ³⁴ Jie užriko ant jo: „Tu visas gimęs nuodėmėse ir dar nori mus mokyti?!“ Ir išvarė jį lauk.

³⁵ Jėzus sužinojo, kad jie buvo išvarė jį lauk, ir susitikęs paklausė jų: „Ar tiki Žmogaus Sūnų?“ ³⁶ Šis atsakė: „O kas jis, Viešpatie, kad jį tikėčiau?“ ³⁷ Jėzus tarė: „Tu jau esi

jį matęs, ir dabar jis su tavimi kalba.“ ³⁸ Žmogus sušuko: „Tikiu, Viešpatie!“ – ir parpuolęs pagarbino jį.

³⁹ O Jėzus prabilo:

„Aš atėjau į šį pasaulį daryti teismo, / kad neregiai praregėtų, / o regintieji apaktų.“

⁴⁰ Prie jo esantys fariziejai, tai išgirdę, paklausė: „Tai gal ir mes akli?“ ⁴¹ Jėzus atsakė:

„Jei būtumėte akli, / neturėtumėte nuodėmės, / bet štai jūs sakote: 'Mes neakli!' – / Tai gi jūs kalti.

Gerasis ganytojas

10 Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas neina pro vartus į avių, gardą, bet įkopia pro kur kitur, tas vagis ir plėšikas. ² O kas pro vartus ateina, tas avių ganytojas. ³ Jam sargas atkelia vartus, ir avys klauso jo balso. Jis šaukia savąsias avis vardais ir jas išsiveda. ⁴ Išsivaręs visas

saviškes, jis eina priešakyje, o avys paskui jį seka, nes pažįsta jo balsą. ⁵ Paskui svetimą jos neseks, bet nuo jo bėgs, nes nepažįsta svetimųjų balso.“

⁶ Jėzus pasakė jiems tą palyginimą, bet jie nesuprato, ką tai reiškia.

⁷ O Jėzus kalbėjo toliau:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / aš – avių vartai. / ⁸ Visi, kurie pirma manęs atėjo, / buvo vagys, plėšikai, / todėl neklausė jų avys.

⁹ Aš esu vartai. / Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas. / Jis įeis ir išeis, / ir ganyklą sau ras.

¹⁰ Vagis ateina / tik vogti, žudyti, naikinti. / Aš atėjau, / kad žmonės turėtų gyvenimą, / kad apsieitų jo turėtų.

¹¹ Aš – gerasis ganytojas. / Geras ganytojas / už avis guldo gyvybę.

¹² Samdinyš, ne ganytojas, / kuriam avys ne savos, / pamatęs sėlinantį vilką, / palieka avis ir pabėga, / o vilkas puola jas ir išvaiko.

¹³ Samdinyš pabėga, nes jis samdinyš, / jam avys nerūpi.

¹⁴ Aš – gerasis ganytojas: / aš pažįstu savąsias, / ir manosios pažįsta mane, / ¹⁵ kaip mane pažįsta Tėvas / ir aš pažįstu Tėvą. / Už avis aš guldau savo gyvybę. / ¹⁶ Ir kitų avių dar turiu, / kurios ne iš šios aividės; / ir jas man reikia atvesti; / jos klausys mano balso, / ir bus viena kaimenė, vienas ganytojas. / ¹⁷ Tėvas myli mane, / nes aš guldau savo gyvybę, / kad ir vėl ją pasiimčiau. / ¹⁸ Niekas neatima jos iš manęs, / bet aš pats ją laisvai atiduodu. / Aš turiu galią ją atiduoti / ir turiu galią vėl ją atsiimti; / toki priesaką aš esu gavęs / iš savojo Tėvo.“

¹⁹ Tarp žydų vėl kilo nesutarimas dėl šitų žodžių. ²⁰ Daugelis sakė: „Jis

velnio apsėstas ir šėlsta. Kam jo klausote?“ ²¹ Kiti tvirtino: „Tai ne apsėstojo kalbos. Argi gali velnias atverti neregiamis akimis?“

Jėzus apie savo dievystę

²² Jeruzalėje buvo Šventyklos pašventinimo iškilmė. Buvo žiema. ²³ Jėzus vaikščiojo šventykloje, po Saliamono stoginę.

²⁴ Ten jį apspito žydai ir ėmė klausinėti: „Kaip ilgai laikysi mus abejonėse? Jeigu esi Mesijas, pasakyk mums atvirai!“ ²⁵ Jėzus jiems atsakė: „Aš jums pasakiau, tik jūs netikite. / Mano darbai, kuriuos aš darau / savo Tėvo vardu, / liudija apie mane. / ²⁶ Bet jūs netikite, / nes jūs – ne manosios avys. / ²⁷ Manosios avys klauso mano balso; / aš jas pažįstu, ir jos seka paskui mane. / ²⁸ Aš joms duodu amžinąjį gyvenimą; / jos nežus per amžius, / ir niekas jų neišplėš iš mano rankos. / ²⁹ Tėvas, kuris man jas davė, / yra aukščiau už viską, / ir niekas jų neišplėš / iš Tėvo rankos. / ³⁰ Aš ir Tėvas esame viena.“

³¹ Ir vėl žydai stvėrėsi akmenų, norėdami jį užmušti. ³² O Jėzus paklausė juos: „Tėvo valia esu jums padaręs daug gerų darbų. Už kurį gi darbą jūs užmušite mane?“ ³³ Žydai jam atsakė: „Ne už gerą darbą užmušime, bet už piktžodžiavimą, kad tu, būdamas žmogus, dediesi Dievu.“

³⁴ Jėzus atsakė:

„Argi jūsų Įstatyme nėra parašyta: / *Aš tariau: jūs esate dievai!*? / ³⁵ Taigi [Įstatymas] vadina dievais tuos, / kuriems skirtas Dievo žodis, / ir Raštas negali būti panaikintas. / ³⁶ Tad kaip jūs galite sakyti /

tam, kurį Tėvas pašventino ir siuntė pasaulin: / *‘Tu piktžodžiauji’*, – / kai jis pareiškė: / *‘Aš – Dievo Sūnus!’*? / ³⁷ Jei aš nedarau savo Tėvo darbų, / netikėkite manimi! / ³⁸ O jeigu darau ir manimi netikite, / tikėkite darbais, / kad pažintumėte ir suprastumėte, / jog Tėvas manyje ir aš jame.“

³⁹ Jie dar kartą mėgino jį suimti, bet jis ištrūko jiems iš rankų. ⁴⁰ Jėzus vėl pasitraukė į Užjordanę, kur anksčiau krikštijo Jonas, ir apsisitojo tenai. ⁴¹ Daugelis ėjo pas jį ir kalbėjo: „Jonas, tiesa, nepadarė nė vieno ženklo, bet ką jis pasakė apie šitą žmogų, buvo teisybė.“ ⁴² Ir daugelis įtikėjo jį tame krašte.

Lozorius prikelimas

11 Buvo vienas ligonis – Lozorius iš Betanijos kaimo, kur gyveno Marija ir jos sesuo Marta. ² Marija buvo toji pati moteris, kuri patepė Viešpatį kvėpalais ir nušluostė plaukais jo kojas. Jos brolis Lozorius dabar sirgo. ³ Seserys nusiuntė žinią: „Viešpatie! Tas, kurį tu myli, serga!“ ⁴ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Šita liga ne mirčiai, bet Dievo garbei, – kad būtų pašlovintas Dievo Sūnus.“

⁵ Jėzus mylėjo Mortą, jos seserį ir Lozorių. ⁶ Vis dėlto, išgirdęs, kad tasai serga, jis dar dvi dienas užtruko ten, kur viešėjo, ⁷ ir tik tada pasakė mokiniams: „Eikime vėl į Judeją!“ ⁸ Mokiniai jam atsakė: „Rabi, ką tik žydai kėsinosi užmušti tavo akmenimis, o tu vėl ten eini?“ ⁹ Jėzus tarė:

„Argi ne dvylika valandų turi diena?! / Kas vaikščioja dieną, tas nesuklumpa, / nes mato šio pasaulio

šviesą. / ¹⁰ O kas vaikščioja naktį, suklumpa, / nes jam trūksta šviesos.“

¹¹ Tai pasakęs, pridūrė: „Mūsų bičiulis Lozorius užmigo, bet aš eisiu jo pažadinti.“ ¹² Mokiniai atsiliepė: „Viešpatie, jeigu užmigo, pasveiks.“ ¹³ Jėzus kalbėjo apie jo mirtį, o jie manė, kad jis kalbėjęs apie poilsio miegą. ¹⁴ Pagaliau Jėzus atvirai jiems pasakė: „Lozorius mirė. ¹⁵ Bet aš džiaugiuosi, kad ten nebuvau, – dėl jūsų, kad jūs įtikėtumėte. Tad eikime pas jį.“ ¹⁶ Tuomet Tomas, vadinamas Dvyniu, tarė kitiems mokiniams: „Eikime ir mes numirti su juo!“

¹⁷ Atėjęs Jėzus rado Lozorių jau keturias dienas išgulėjusį kapo rūsyje. ¹⁸ O Betanija buvo arti Jeruzalės – maždaug penkiolikos stadijų atstu. ¹⁹ Daug žydų buvo atėję pas Mariją ir Mortą paguosti jų dėl brolio mirties. ²⁰ Morta, išgirdusi, kad ateina Jėzus, išėjo jo pasitikti. Marija liko namie. ²¹ Morta tarė Jėzui: „Viešpatie, jei būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs. ²² Bet ir dabar žinau: ko tik paprašysi Dievą, Dievas tau duos.“ ²³ Jėzus jai pasakė: „Tavo brolis prisikels!“ ²⁴ Morta atsiliepė: „Aš žinau, jog jis prisikels paskutinę dieną, mirusiems keliantis.“ ²⁵ Jėzus jai tarė:

„Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. / Kas tiki mane, / nors ir numirtų, bus gyvas. / ²⁶ Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, / neragaus mirties per amžius. / Ar tai tiki?“

²⁷ Ji atsakė: „Taip, Viešpatie! Aš tikiu, jog tu Mesijas, Dievo Sūnus, kuris turi ateiti į šį pasaulį.“

²⁸ Tai pasakiusi, ji nuėjo ir pasišaukė savo seserį Mariją, slapčiomis jai pranešdama: „Mokytojas atėjo ir šaukia tave.“ ²⁹ Išgirdusi ši greitai

pakilo ir nuėjo pas jį. ³⁰ O Jėzus dar nebuvo įžengęs į kaimą, bet tebebuvo toje vietoje, kur jį pasitiko Morta. ³¹ Kai žydai, buvę su Marija namuose ir ją guodę, pamatė ją skubiai keliantis ir išeinant, jie nusekė paskui, manydami, kad ji einanti pas kapą išsiverkti. ³² O Marija, atėjusi ten, kur buvo Jėzus, ir jį pamačiusi, puolė jam po kojų, sakydama: „Viešpatie, jei būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs.“ ³³ Pamatęs ją verkiančią ir kartu atėjusius žydus verkiančius, Jėzus labai susigraudino ir susijaudinęs ³⁴ paklausė: „Kur jį palaidojote?“ Jie atsakė: „Viešpatie, eik ir pažiūrėk.“ ³⁵ Jėzus pravirko. ³⁶ Tada žydai ėmė kalbėti: „Štai kaip jis jį mylėjo!“ ³⁷ O kiti sakė: „Argi tas, kuris atvėrė neregiiui akis, negalėjo padaryti, kad šitas nemirtų?“

³⁸ Ir vėl susigraudinęs Jėzus atėjo pas kapą. Tai buvo ola, užrista akmeniu. ³⁹ Jėzus tarė: „Nuriskite akmenį!“ Mirusiojo sesuo Morta išpėjo: „Viešpatie, jau dvokia. Jau keturios dienos, kaip jis miręs.“ ⁴⁰ Jėzus jai tarė: „Argi nesakiau: jei tikėsi, pamatysi Dievo šlovę?“ ⁴¹ Jie nurito akmenį. Jėzus pakėlė akis aukštyn ir prabilo:

„Tėve, dėkoju tau, / kad mane išklausei. / ⁴² Aš žinojau, kad visuomet mane išklausi. / Tačiau tai sakau dėl čia esančiųjų, / kad jie įtikėtų, / jog tu esi mane siuntęs.“

⁴³ Tai pasakęs, jis galingu balsu sušuko: „Lozoriau, išeik!“ ⁴⁴ Ir numirėlis išėjo iš kapo. Jo rankos ir kojos dar buvo suvystytos aprišalais, o veidas apvyniotas drobule. Jėzus jiems įsakė: „Atraišiokite jį ir leiskite jam eiti.“

Nusprendžiama Jėzų nužudyti

⁴⁵ Daugelis žydų, kurie buvo atėję pas Mariją ir matė, ką Jėzus padarė, įtikėjo jį. ⁴⁶ Bet kai kurie nuėjo pas fariziejus ir pranešė jiems, ką Jėzus padaręs. ⁴⁷ Tuomet aukštieji kunigai ir fariziejai sušaukė teismo tarybą ir svarstė: „Ką darysime? Šitas žmogus daro daug stebuklų. ⁴⁸ Jei taip jį paliksim, visi įtikės jį; ateis romėnai ir sunaikins šventąją vietą bei mūsų tautą.“ ⁴⁹ Vienas iš jų – Kajafas, tais metais vyriausiasis kunigas – jiems tarė: „Jūs nieko neišmanote ⁵⁰ ir nepagalvojate, jog jums geriau, kad vienas žmogus mirtų už tautą, o ne visa tauta žūtų.“ ⁵¹ Jis tai pasakė ne iš savęs, bet, būdamas tų metų vyriausiasis kunigas, pranašavo, jog Jėzui reikės mirti už tautą, ⁵² ir ne tik už tautą, bet tam, kad suburtų į vienybę išsklaidytuosius Dievo vaikus. ⁵³ Nuo tos dienos jie buvo tvirtai pasiryžę jį nužudyti.

⁵⁴ Todėl Jėzus daugiau nebevaikščiojo viešai tarp žydų, bet pasitraukė iš ten į vietovę dykumos pakraštyje, į miestelį, vadinamą Efraimu. Ten jis ir apsistojo kartu su mokiniiais.

Artinasi Velykos

⁵⁵ Artinosi žydų Velykos. Daug žmonių iš viso krašto prieš Velykas traukė į Jeruzalę apsivalyti. ⁵⁶ Jie ieškojo Jėzaus ir, stoviniuodami šventykloje, kalbėjosi: „Kaip jūs manote? Nejaugi jis nebeateis į širkilmes?!“ ⁵⁷ Mat aukštieji kunigai ir fariziejai išleido įsakymą, kad žinantys praneštų, kur jis esąs, kad būtų galima jį suimti.

Vaišės Betanijoje
(Mt 26,6–13; Mk 14,3–9)

12 Šešioms dienoms belikus iki Velykų, Jėzus atėjo į Betaniją, kur gyveno jo prikeltasis iš numirusių Lozorius. ² Ten buvo jam iškeltos vaišės. Morta tarnavo, o Lozorius kartu su svečiais vaišinosi prie stalo. ³ Paėmusi svarą brangių tepalų iš gyno nardo, Marija patepė Jėzui kojas ir nušluostė jas savo plaukais. Namai pakvipo tepalais. ⁴ Vienas jo mokinyš – Judas Iskarijotas, kuris turėjo jį išduoti, pasakė: ⁵ „Kodėl to tepalo neparduota už tris šimtus denarų ir pinigų neatiduota vargšams?!“ ⁶ Jis taip sakė ne kad jam būtų rūpėję vargšai, bet kad pats buvo vagis ir, turėdamas rankose kasą, grobstė iplaukas. ⁷ O Jėzus tarė: „Palik ją ramybėje. Ji tai laikė mano laidotuvių dienai. ⁸ Vargšų jūs visada turite šalia savęs, o mane ne visuomet turėsite.“

⁹ Daug žydų sužinojo jį tenai esant ir atėjo ne tik dėl Jėzaus, bet taip pat pamatyti Lozorius, kurį jis prikėlė iš numirusių. ¹⁰ Aukštieji kunigai dabar nusprendė nužudyti ir Lozorių, ¹¹ nes daugybė žydų per jį atitraukė nuo jų ir įtikėjo Jėzų.

Ižengimas į Jeruzalę

¹² Rytotojaus dieną gausiai susirinkusi į šventes minia sužinojo, kad Jėzus ateinąs į Jeruzalę. ¹³ Žmonės pasiėmė palmių šakų ir išėjo jo pasitikti, garsiai šaukdami:

„Osana! / Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu, – / Izraelio Karaliui!“

¹⁴ Jėzus, gavęs asiliuką, užsėdo ant jo, kaip parašyta:

¹⁵ *Nebijok, Siono kalno dukterie: / štai atvyksta tavo karalius, / jis joja ant asilaičio!*

¹⁶ Iš pradžių mokiniai šito nesuprato, bet, kai Jėzus buvo pašlovin-tas, atsiminė, kad tai buvo apie jį parašyta ir jie buvo jam tai padarę.

¹⁷ Taigi dabar liudijo apie jį minia, buvusi su juo, kai jis pašaukė Lozo-rių iš kapo ir prikėlė iš numirusių.

¹⁸ Žmonės todėl ir išėjo jo pasitikti, kad buvo girdėję jį padarius tą žen-klą. ¹⁹ O fariziejai kalbėjo vieni ki-tiems: „Žiūrėkite, jūs nieko negalite padaryti. Štai visas pasaulis eina paskui jį!“

Jėzus apie savo kančią ir išaukštinimą

²⁰ Tarp atėjusių per šventes Dievo pagarbinti buvo ir graikų. ²¹ Jie kreipėsi į Pilypą, kilusį iš Galilėjos miesto Betsaidos, prašydami: „Gerbiamasis, mes norėtume pamatyti Jėzų!“ ²² Pi-lypas nuėjo ir pasakė Andriejui, pas-kui jie abu – Andriejus ir Pilypas – atėję pranešė Jėzui. ²³ O Jėzus jiems tarė:

„Atėjo valanda, / kad būtų pašlo-vintas Žmogaus Sūnus. / ²⁴ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / jei kviečio grū-das / kritęs į žemę nemirs, / jis liks vienas, / o jei mirs, jis duos gausių vaisių.

²⁵ Kas myli savo gyvybę, ją pražu-dys, / o kas nekenčia savo gyvybės šiame pasaulyje, / išsaugos ją amži-najam gyvenimui.

²⁶ Kas nori man tarnauti, tegul se-ka paskui mane: / kur aš esu, ten bus ir mano tarnas. / Kas man tarnaus, / tą pagerbs mano Tėvas.

²⁷ Dabar *mano siela sukrėsta*. / Ir ką aš pasakysiu: / „Tėve, gelbėk ma-ne nuo šios valandos!“ / Bet juk tam aš ir atėjau į šią valandą.

²⁸ Tėve, pašlovink savo vardą!“

Tuomet iš dangaus ataidėjo bal-sas: „Aš jį pašlovinau ir dar pašlo-vinsiu!“ ²⁹ Aplink stovinti minia, tai išgirdusi, sakė griaustinį sugriaudus. Kai kurie tvirtino: „Angelas jam kal-bėjo.“ ³⁰ O Jėzus atsakė: „Ne dėl ma-nęs, o dėl jūsų pasigirdo tas balsas.

³¹ Dabar teisiamas šitas pasaulis. / Dabar šio pasaulio kunigaikštis / bus išmestas laukan.

³² O aš, / kai būsiu pakeltas nuo žemės, / visus trauksiu prie savęs.“

³³ Jis tai pasakė, nurodydamas, kokia mirtimi jam reikės mirti.

³⁴ O žmonės jam sakė: „Mes girdėjo-me iš Įstatymo, kad Mesijas pasiliks per amžius. Kodėl tu sakai, kad Žmogaus Sūnus turės būti iškel-tas aukšty-n? Kas gi tas Žmogaus Sūnus?“ ³⁵ Jėzus atsakė:

„Jau nebeilgai šviesa bus tarp jū-sų. / Vaikščiokite, kol turite šviesą, / kad neužkluptų jūsų tamsa. / Kas vaikščioja tamsoje, / tas nežino, kur eina.

³⁶ Kol turite šviesą, tikėkite ją, / kad taptumėte šviesos vaikais.“

Tai pasakęs, Jėzus pasišalino ir pasislėpė nuo jų.

Tikėjimas ir netikėjimas

³⁷ Nors Jėzus jų akivaizdoje pada-rė tiek daug ženklų, tačiau jie juo netikėjo. ³⁸ Išsipildė pranašo Izaijo žodžiai: *Viešpatie, kas patikėjo mūsų skelbimu, ir kam buvo apreiškta Vieš-paties rankos galybė?* ³⁹ Jie neįsten-gė tikėti, nes, anot Izaijo: ⁴⁰ *Jis apa-kino jiems akis ir sukietino širdį, kad*

nematytų akimis ir nesuvoktų širdimi, – kad neatsiverstų ir aš jų nepagydyčiau. ⁴¹ Izaijas tai pasakė, nes regėjo jo šlovę ir kalbėjo apie jį. ⁴² Vis dėlto ištikėjo Jėzų net daugelis iš vyresnybės, tačiau dėl fariziejų viešai jo neišpažino, kad nebūtų pašalinti iš sinagogos. ⁴³ Deja, žmonių pagarbą jie brangino labiau už Dievo garbę.

⁴⁴ O Jėzus garsiai šaukė:

„Kas mane tiki, tiki ne mane, / bet tą, kuris mane siuntė. / ⁴⁵ Ir kas mane mato, / mato tą, kuris mane siuntė. / ⁴⁶ Aš atėjau į pasaulį kaip šviesa, / kad visi, kurie mane tiki, neliktų tamsybėse. / ⁴⁷ Kas klausys mano žodžių, / bet jų nesilaikys, / to aš neteisiu, nes atėjau / ne teisti pasaulio, bet gelbėti. / ⁴⁸ Kas mane niekina ir mano žodžių nepriima, / tas jau turi savo teisėją; / pats žodis, kurį aš kalbėjau, / nuteis jį paskutiniąją dieną. / ⁴⁹ Aš juk kalbėjau ne iš savęs; / Tėvas, kuris mane siuntė, davė man priesaką, / ką aš turiu sakyti, ką skelbti. / ⁵⁰ Ir dar aš žinau, / kad jo priesakas – tai amžinasis gyvenimas. / Tad ką aš kalbu, / skelbiu taip, kaip Tėvas man yra sakęs.“

Jėzus plauna mokiniams kojas

13 Tai buvo prieš Velykų^a šventes. Jėzus, žinodamas, jog atėjo valanda jam iš šio pasaulio keliauti pas Tėvą, ir mylėdamas savuosius pasaulyje, parodė jiems savo meilę iki galo.

² Vakarieniaujant, kai velnias jau buvo įkvėpęs Simono sūnaus Judo Iskarijoto širdin sumanymą išduoti jį, ³ žinodamas, kad Tėvas yra visa

atidavęs į jo rankas, kad jis išeis iš Dievo ir einąs pas Dievą, ⁴ Jėzus pakyla nuo stalo, nusivelka viršutinius drabužius ir persijuosia rankšluosčiu.

⁵ Paskui išpila vandens į praustuvą ir ima mazgoti mokiniams kojas bei šluostyti jas rankšluosčiu, kuriuo buvo persijuosęs.

⁶ Taip jis prieina prie Simono Petro. Šis jam sako: „Viešpatie, neįmanoma mazgosi man kojas!“ ⁷ Jėzus jam atsakė: „Tu dabar nesupranti, ką aš darau, bet vėliau suprasi.“ ⁸ Petras atsiliepė: „Tu nemazgosi man kojų per amžius!“ Jėzus jam sako: „Jei tavęs nenumazgosiu, neturėsi dalies su manimi.“ ⁹ Tada Simonas Petras sušuko: „Viešpatie, ne tik mano kojas, bet ir rankas, ir galvą!“ ¹⁰ Jėzus į tai atsakė: „Kas išsimaudęs tam nėra reikalo praustis, nebent kojas nusimazgoti, nes jis visas švarus. Ir jūs esate švarūs, deja, ne visi.“ ¹¹ Jis mat žinojo apie savo išdavėją ir todėl pasakė: „Jūs ne visi švarūs.“

¹² Numazgojęs mokiniams kojas, jis užsivilkė drabužius ir, sugrįžęs prie stalo, paklausė: „Ar suprantate, ką jums padariau?“ ¹³ Jūs vadinatė mane Mokytoju ir Viešpačiu, ir gerai sakote, nes aš toks ir esu. ¹⁴ Jei tad aš – Viešpats ir Mokytojas – numazgojau jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti. ¹⁵ Aš jums daviau pavyzdį, kad ir jūs darytumėte, kaip aš jums dariau.

¹⁶ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / tarnas ne didesnis už savo šeimininką, / ir pasiuntinys ne didesnis už savo siuntėją.

¹⁷ Jeigu tai suprantate, būsite palaiminti, taip elgdamiesi. ¹⁸ Deja, tai sakau ne apie visus jus. Aš žinau, ką

esu išsirinkęs, bet turi išsipildyti Rašto žodžiai: *Tas, kuris valgė mano duoną, laikėsi mane sutrypti.*

¹⁹ Sakau jums jau dabar, prieš įvykstant, / kad įvykus tikėtumėte, jog Aš Esu. / ²⁰ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / kas priima mano pasiuntinį, / tas priima mane, / o kas mane priima, / priima tą, kuris mane yra siuntęs.“

Įspėjimas apie išdavystę

²¹ Tai pasakęs, Jėzus labai susijaudino ir tarė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: vienas iš jūsų išduos mane!“ ²² Mokiniai ėmė žvalgytis vienas į kitą, spėliodami, kurį jis turįs omenyje. ²³ Vienas mokinyš, kurį Jėzus mylėjo, buvo prisiglaudęs prie Jėzaus krūtinės. ²⁴ Simonas Petras pamojo jam ir pašnibždėjo: „Sužinok, apie kurį jis kalba.“ ²⁵ Šisai, pasilenkęs prie Jėzaus krūtinės, paklausė: „Kas jis, Viešpatie?“ ²⁶ Jėzus atsiliepė: „Tai tas, kuriam padažęs paduosiu kąsnį.“ Ir, pamirkęs kąsnį dubenyje, jis padavė Judui Iskarijotui, Simono sūnui. ²⁷ Kai šis nurijo kąsnį, įėjo į jį šėtonas. O Jėzus jam sako: „Ką darai, daryk greičiau!“ ²⁸ Nė vienas iš sėdinčių už stalo nesuprato, kodėl jis taip pasakė. ²⁹ Kadangi Judo žinioje buvo kasa, kai kurie pamanė, jog Jėzus jam įsakęs: „Nupirk, ko mums reikia šventėms“ ar liepęs ką duoti vargšams. ³⁰ Tad anas, nurijęs kąsnį, tuojau išėjo. Buvo naktis.

³¹ Jam pasišalinus, Jėzus prabilo: „Dabar Žmogaus Sūnus pašlovintas, / ir Dievas pašlovintas per jį. / ³² O jeigu Dievas pašlovintas per jį, / tai Dievas pašlovins jį pas save, / bematant jį pašlovins.“

Naujasis įsakymas

³³ Vaikeliai, / aš jau nebeilgai būsiu su jumis. / Jūs ieškosite manęs, / bet sakau jums tą patį, ką esu žydams pasakęs: / kur aš išeinu, jūs negalite eiti... / ³⁴ Aš jums duodu naują įsakymą, / kad jūs vienas kitą mylėtumėte; / kaip aš jus mylėjau, / kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą! / ³⁵ Iš to visi pažins, / kad esate mano mokiniai, / jei mylėsite vieni kitus.“

Kelias pas Tėvą

³⁶ Simonas Petras jį paklausė: „Kur eini, Viešpatie?“ Jėzus atsakė: „Kur aš einu, tu dabar negali manęs palydėti, bet vėliau palydėsi.“ ³⁷ Petras vėl klausė: „Viešpatie, kodėl gi negaliu dabar tavęs lydėti? Aš ir gyvybę už tave guldysiu!“ ³⁸ Jėzus atsakė: „Tu guldysi už mane gyvybę? Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: dar gaidžiui nepragydas, tu tris kartus manęs išsiginsi!“

14 Tegul neišsigąsta jūsų širdys! / Tikite Dievą, tikėkite ir mane! / ² Mano Tėvo namuose daug buveinių. / Antraip argi būčiau sakęs: / „Einu jums vietos paruošti!“ / ³ Kai nuėjęs paruošiu, / vėl sugrįšiu ir jus pas save pasiimsiu, / kad jūs būtumėte ten, kur ir aš. / ⁴ Kur aš einu, jūs žinote kelią.“

⁵ Tomas jam sako: „Viešpatie, mes nežinome, kur tu eini, tai kaipgi žinosime kelią?“ ⁶ Jėzus jam sako:

„Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. / Niekas nenuveina pas Tėvą / kitaip, kaip tik per mane. / ⁷ Jeigu pažinote mane, / tai pažinsite ir ma-

no Tėvą. / Jau dabar jį pažįstate ir esate matę.“

⁸ Pilypas jam sako: „Viešpatie, parodyk Tėvą, ir bus mums gana.“

⁹ Jėzus taria: „Jau tiek laiko esu su jumis, ir tu, Pilypai, vis dar manęs nepažįsti!

Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą! / Tad kaip tu gali sakyti: / ‘Parodyk mums Tėvą’?

¹⁰ Nejau tu netiki, / kad aš esu Tėve ir Tėvas yra manyje?! / Žodžius, kuriuos jums kalbu, ne iš savęs kalbu. / Manyje esantis Tėvas daro savuosius darbus.

¹¹ Tikėkite manimi, / kad aš esu Tėve ir Tėvas manyje. / Tikėkite bent dėl pačių darbų!

¹² Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / kas mane tiki, darys darbus, kuriuos aš darau, / ir dar už juos didesnių, / nes aš keliauju pas Tėvą.

¹³ Ir ko tik prašysite mano vardu, / aš padarysiu, / kad Tėvas būtų pašlovintas Sūnuje.

¹⁴ Jei ko prašysite manęs mano vardu, / aš padarysiu.

Apie Šventąją Dvasią

¹⁵ Jei mane mylite, / jūs laikysitės mano įsakymų;

¹⁶ aš paprašysiu Tėvą, / ir jis duos jums kitą Globėją^a, / kuris liktų su jumis per amžius, – / ¹⁷ Tiesos Dvasią, / kurios pasaulis neįstengia priimti, / nes jos nemato ir nepažįsta. / O jūs ją pažįstate, / nes ji yra pas jus ir bus jums.

¹⁸ Nepaliksiu jūsų našlaičiais – / ateisiu pas jus.

¹⁹ Dar valandėlė, ir pasaulis manęs nebematys. / O jūs mane matysite, /

nes aš gyvenu ir jūs gyvensite. / ²⁰ Tai dienai atėjus, jūs suprasite, / kad aš esu savo Tėve, / ir jūs manyje, ir aš jums. / ²¹ Kas pripažįsta mano įsakymus ir jų laikosi, / tas tikrai mane myli. / O kas mane myli, tą mylės mano Tėvas, / ir aš jį mylėsiu ir jam apsireikšiu.“

²² Judas – ne anas Iskarijotas – paklausė: „Viešpatie, kaipgi čia ketini apsireikšti mums, o ne pasauliui?“ ²³ Jėzus jam atsakė:

„Jei kas mane myli, laikysis mano žodžio, / ir mano Tėvas jį mylės; / mes pas jį ateisime ir apsigyvensime.“

²⁴ Kas manęs nemyli, mano žodžių nesilaiko. / O žodis, kurį girdite, ne mano, / bet Tėvo, kuris yra mane siuntęs.

²⁵ Aš jums tai pasakiau, būdamas pas jus, / ²⁶ o Globėjas – Šventoji Dvasia, / kurį mano vardu Tėvas atsiųs, –

jis išmokys jus visko ir viską primins, / ką esu jums pasakęs.

²⁷ Aš jums palieku ramybę, / duodu jums savo ramybę. / Ne taip aš ją duodu, kaip duoda pasaulis. / Tenebūgštauja jūsų širdys ir teleniūdi! / ²⁸ Jūs girdėjote, kaip aš pasakiau: / aš iškeliauju ir vėl grįšiu pas jus! / Jei mylėtumėte mane, / džiaugtumėtės, kad aš keliauju pas Tėvą, / nes Tėvas už mane aukštesnis.

²⁹ Ir dabar, prieš įvykstant, jums pasakiau, / kad tikėtumėte, kada tai bus įvykę.

³⁰ Jau nebedaug su jumis kalbėsiu, / nes ateina šio pasaulio kunigaikštis. / Nors jis neturi man galios,

³¹ bet pasaulis privalo pažinti, / jog aš myliu Tėvą ir taip darau, / kaip

^{14,16a} Arba: „Užtarėją“, „Guodėją“.

jis yra man įsakęs. / Kelkitės, eikime iš čia!

Vynmedis ir šakelės

15 Aš esu tikrasis vynmedis, / o mano Tėvas – vynininkas. /
² Kiekvieną mano šakelę, / neduodančią vaisiaus, / jis išpjauna, / o kiekvieną vaisingą šakelę apvalo, / kad ji duotų dar daugiau vaisių.

³ Jūs jau esate švarūs / dėl žodžio, kurį jums kalbėjau.

⁴ Pasilikite manyje, / tai ir aš jumyse pasiliksiu. / Kaip šakelė / negali duoti vaisiaus pati iš savęs, / nepasilikdama vynmedyje, / taip ir jūs bevaisiai, / nepasilikdami manyje.

⁵ Aš esu vynmedis, o jūs šakelės. / Kas pasilieka manyje ir aš jame, / tas duoda daug vaisių; / nuo manęs atsiskyrę, / jūs negalite nieko nuveikti.

⁶ Kas nepasiliks manyje, / bus išmestas laukan / ir sudžius kaip šakelė. / Paskui surinks šakelas, / įmes į ugnį, ir jos sudegs.

⁷ Jei pasiliksite manyje / ir mano žodžiai pasiliks jumyse, / jūs prašysite, ko tik norėsite, / ir bus jums suteikta.

⁸ Tuo bus pašlovintas mano Tėvas, / kad jūs duosite gausių vaisių / ir būsite mano mokiniai.

⁹ Kaip mane Tėvas mylėjo, / taip ir aš jus mylėjau. / Pasilikite mano meilėje!

¹⁰ Jei laikysitės mano įsakymų, / pasiliksite mano meilėje, / kaip aš kad vykdau savo Tėvo įsakymus / ir pasilieku jo meilėje.

¹¹ Aš jums tai kalbėjau, / kad jumyse būtų manasis džiaugsmas / ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų.

¹² Tai mano įsakymas, / kad vienas kitą mylėtumėte, / kaip aš jus mylėjau.

¹³ Nėra didesnės meilės, / kaip gyvybę už draugus atiduoti.

¹⁴ Jūs būsite mano draugai, / jei darysite, ką jums įsakau.

¹⁵ Jau nebevadinu jūsų tarnais, / nes tarnas nežino, / ką veikia jo šeimininkas. / Jus aš draugais vadinu, / nes jums viską paskelbiau, / ką esu iš savo Tėvo girdėjęs.

¹⁶ Ne jūs mane išsirinkote, / bet aš jus išsirinkau ir paskyriau, / kad eitumėte, duotumėte vaisių / ir jūsų vaisiai išliktų, / kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, / jis visa jums duotų.

¹⁷ Aš jums tai įsakau: / vienam kitą mylėti!

Pasaulio priešiškumas

¹⁸ Jei pasaulis jūsų nekenčia, / tai žinokite – jis manęs nekenė / pirmiau negu jūsų.

¹⁹ Jei jūs būtumėte pasaulio, / jis mylėtų jus kaip savuosius. / Kadangi jūs – ne pasaulio, / bet aš jus iš pasaulio išskyriau, / todėl jis jūsų nekenčia.

²⁰ Atsiminkite mano žodžius, / kuriuos esu jums pasakęs: / "Tarnas nedidnis už šeimininką!" / Jei persekiojo mane, / tai ir jus persekios; / jeigu laikėsi mano žodžio, / laikysis ir jūsų.

²¹ Ir visa tai jums darys dėl manęs, / nes jie nepažįsta to, kuris yra mane siuntęs.

²² Jei nebūčiau atėjęs ir jiems kalbėjęs, / jiems kaltės nebūtų. / O dabar jie neturi kuo pateisinti / savo nuodėmės.

²³ Kas manęs nekenčia, / nekenčia ir mano Tėvo.

²⁴ Jeigu nebūčiau tarp jų daręs darbų, / kurių niekas kitas nėra daręs, / jiems kaltės nebūtų. / O dabar jie matė / ir vis tiek nekenčia ir manęs, ir mano Tėvo.

²⁵ Turėjo išsipildyti / užrašytas Įstatyme žodis: / *Jie manęs nekenė* *be priežasties*.

²⁶ Kai ateis Globėjas, / kurį jums atsiųsiu nuo Tėvo, / Tiesos Dvasia, kuri eina iš Tėvo, / jis toliau liudys apie mane.

²⁷ Ir jūs liudysite, / nes nuo pradžios su manimi esate buvę.

16 Aš jums tai paskelbiau, / kad nesukluptumėte. / ² Jie šalinus jus iš sinagogų, / ir netgi ateis valanda, / kada jūsų žudikai tarsis atlieką / šventą pareigą Dievui. / ³ Jie tai darys, / nes nei Tėvo, nei manęs nepažįsta. / ⁴ Aš jums visa šita kalbėjau, / kad, jų siautėjimo metui atėjus, / atsimintumėte, jog buvau jus išpėjęs.

*Apie Šventosios Dvasios
atsiuntimą*

Aš jums to nesakiau iš pradžių, / nes buvau su jumis. / ⁵ Dabar išeinu pas tą, / kuris mane yra siuntęs, / ir niekas iš jūsų neklausia: / 'Kur tu eini?' / ⁶ Kadangi jums tai pasakiau, / liūdesys jūsų širdis užliejo. / ⁷ Bet sakau jums gryną tiesą: / jums geriau, kad aš iškeliauju, / nes jei neiškeliausiu, / pas jus neateis Globėjas. / O nukeliavęs aš jį jums atsiųsiu. / ⁸ Jis ateis ir parodys pasauliui, kaip šis klysta / dėl nuodėmės, dėl teisumo, dėl teismo. / ⁹ Dėl nuodėmės, / kadangi netiki manimi. / ¹⁰ Dėl teisumo, / kadangi aš pas Tėvą einu, / o jūs manęs daugiau nebereg-

gėsite. / ¹¹ Dėl teismo, / kadangi šio pasaulio kunigaikštis jau nuteistas. / ¹² Dar daugel jums turėčiau kalbėti, / bet dabar jūs negalite pakelti. / ¹³ Kai ateis toji Tiesos Dvasia, / ji ves jus į tiesos pilnatvę. / Ji nekalbės iš savęs, / bet skelbs, ką bus išgirdusi, / ir praneš, kas turi įvykti. / ¹⁴ Ji pašlovins mane, / nes ims iš to, kas mano, / ir jums tai paskelbs. / ¹⁵ Visa, ką Tėvas turi, yra ir mano, / todėl aš pasakiau, / kad ji ims iš to, kas mano, / ir jums tai paskelbs.

Pažadas sugrįžti

¹⁶ Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsite, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysite.“

¹⁷ Tada kai kurie mokiniai ėmė vienas kitą klausinėti: „Ką reiškia jo pasakyti žodžiai: 'Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsite, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysite?' ir: 'Aš einu pas Tėvą?'“ ¹⁸ Tad jie klausinėjo: „Ką reiškia 'valandėlė'? Mums neaišku, ką jis kalba.“ ¹⁹ Pamatęs, kad jie norėjo jį klausyti, Jėzus tarė: „Klausinėjate vieni kitus, ką reiškia žodžiai: 'Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsite, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysite?'“

²⁰ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / jūs verksite ir vaitosite, / o pasaulis džiūgaus. / Jūs liūdesite, / bet jūsų liūdesys pavirs džiaugsmu. / ²¹ Gimdydama moteris būna prislėgta, / nes atėjo jos valanda, / bet, kūdikiui gimus, / ji kančią užmiršta iš džiaugsmo, / kad gimė pasauliui žmogus. / ²² Taip ir jūs dabar nusimine, / bet aš jus vėl pamatysiu; / tada jūsų širdys džiūgaus, / ir jūsų džiaugsmo niekas iš jūsų nebeatims. / ²³ Tą dieną jūs

manęs nieko neklausinėsite. / Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: / jei tik prašysite Tėvą mano vardu, / jis duos tai jums⁴. / ²⁴ Iki šiol jūs nieko neprašėte mano vardu. / Prašykite ir gausite, / kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų. / ²⁵ Aš jums vis kalbėjau palyginimais, / bet ateis valanda, / kada be palyginimų imsiu kalbėti / ir atvirai apie Tėvą jums skelbsiu. / ²⁶ Tą dieną jūs prašysite mano vardu, / ir aš net nesakau, / kad aš prašysiu Tėvą už jus; / ²⁷ juk patsai Tėvas jus myli, / nes jūs mane pamilote ir įtikėjote, / jog aš esu iš Dievo atėjęs. / ²⁸ Išėjau iš Tėvo / ir atėjau į pasaulį. / Vėl palieku pasaulį / ir grįžtu pas Tėvą.“

²⁹ Jo mokiniai tarė: „Štai dabar tu aiškiai kalbi ir nebesakai jokių palyginimų. ³⁰ Mes dabar matome, kad tu viską žinai ir nereikia tave klausinėti. Todėl mes ir tikime, kad tu esi išėjęs iš Dievo.“ ³¹ Jėzus jiems atsakė:

„Pagaliau tikite? / ³² Štai ateina valanda – ir net yra atėjusi, – / kai jūs išsisklaidysite kas sau / ir paliksite mane vieną. / Tačiau aš ne vienas, / nes su manimi yra Tėvas. / ³³ Aš jums tai kalbėjau, / kad manyje atrastumėte ramybę. / Pasaulyje jūsų priespauda laukia, / bet jūs būkite drąsūs: / aš nugalėjau pasaulį!“

Jėzaus malda

17 Tai pasakęs, Jėzus pakėlė akis į dangų ir prabilo:

„Tėve, atėjo valanda! / Pašlovink savo Sūnų, / kad ir Sūnus pašlovintų tave / ² ir – tavo duota galia į visus žmones – / teiktų amžinąjį gyvenimą

maną / visiems, kuriuos jam esi atidavęs. / ³ O amžinasis gyvenimas – / tai pažinti tave, / vienintelį tikrąjį Dievą, / ir tavo siųstąjį Jėzų – Mesiją. / ⁴ Aš tave pašlovinau žemėje, / atlikdamas darbą, / kurį buvai man davęs nuveikti. ⁵ Dabar tu, Tėve, pašlovink mane pas save / ta šlove, kurią esu pas tave turėjęs / dar prieš atsirandant pasauliui. / ⁶ Aš apreiškiau tavo vardą žmonėms, / kuriuos man davei iš pasaulio. / Jie buvo tavo, / o tu juos atidavei man, / ir jie laikėsi tavojo žodžio. / ⁷ Dabar jie suprato, / jog visa, ką man esi davęs, / iš tavęs kyla.

⁸ Tavo man patikėtus žodžius / aš perdaviau jiems, / o jie priėmė juos ir tikrai pažino, / kad esu iš tavęs išėjęs; / įtikėjo, kad esi mane siuntęs.

⁹ Aš meldžiu už juos. / Ne už pasaulį meldžiu, / bet už tavo man pavestuosius. / Jie juk yra tavieji!

¹⁰ Ir visa, kas mano, yra tavo, / o kas tavo – tai mano, / ir aš pašlovintas juose.

¹¹ Aš jau nebe pasaulyje... / Jie dar pasaulyje, / o aš grįžtu pas tave. / Šventasis Tėve, / išlaikyk juos savo vardu, / kurį esi man davęs, / kad jie būtų viena kaip ir mes.

¹² Kol buvau su jais, / aš išlaikiau juos tavo vardu^b, / kurį esi man davęs, / išsaugojau juos, / ir nė vienas jų neparažuvo, / išskyrus pražūties sūnų; / taip išsipildė Raštas.

¹³ Dabar aš einu pas tave / ir tai kalbu pasaulyje, / kad jie turėtų savyje / manojų džiaugsmo pilnatvę.

¹⁴ Aš jiems perdaviau tavo žodį, / bet pasaulis jų nekenė, / nes jie ne iš pasaulio, / kaip ir aš ne iš pasaulio. / ¹⁵ Aš neprašau, / kad juos

^{16,23a} Arba: „duos tai jums mano vardu“. ^{17,12b} T. y. savo vardo galia.

paimtum iš pasaulio, / bet kad apsaugotum juos nuo piktojo. / ¹⁶ Jie nėra iš pasaulio, / kaip ir aš ne iš pasaulio. / ¹⁷ Pašventink juos tiesa! / Tavo žodis yra tiesa. / ¹⁸ Kaip tu esi mane atsiuntęs į pasaulį, / taip ir aš juos pasiunčiau į pasaulį. / ¹⁹ Del jų aš pašventinu save, / kad ir jie būtų pašventinti tiesa. / ²⁰ Ne tik už juos aš meldžiu, / bet ir už tuos, / kurie per jų žodį mane įtikės: / ²¹ tegul visi bus viena! / Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje, / tegul ir jie bus viena mumyse, / kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs, / ²² Ir tą šlovę, kurią esi man suteikęs, / aš perdaviau jiems, / kad jie būtų viena, kaip mes esame viena: / ²³ aš juose ir tu manyje, / kad jie pasiektų tobulą vienybę / ir pasaulis pažintų, / jog tu esi mane siuntęs / ir juos myli taip, kaip mane mylėjai. / ²⁴ Tėve, aš noriu, kad tavo man pavestieji / būtų su manimi ten, kur ir aš, / kad jie pamatytų mano šlovę, kurią esi man suteikęs, / nes pamilai mane prieš pasaulio įkūrimą. / ²⁵ Teisingasis Tėve, / pasaulis tavęs nepažino, / o aš tave pažinau. / Ir šitie pažino, jog tu mane atsiuntei. / ²⁶ Aš paskelbiau tavo vardą / ir dar skelbsiu, kad meilė, / kuria mane pamilai, / būtų juose ir aš būčiau juose.“

Jėzaus suėmimas

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–52; Lk 22,47–53)

18 Baigęs kalbėti, Jėzus su savo mokiniiais nuėjo anapus Kedrono^a upelio, kur buvo sodas. Jis ir mokiniai įžengė į sodą.

² Jo išdavėjas Judas taip pat žinojo tą vietą, nes Jėzus dažnai ten

susieidavo su savo mokiniiais. ³ Taigi Judas, gavęs kareivių būrį ir aukštųjų kunigų bei fariziejų tarnų, atėjo ten su žibintais, deglais ir ginklais. ⁴ Jėzus, žinodamas visa, kas jo laukia, išėjo į priekį ir paklausė: „Ko ieškote?“ ⁵ Jie atsakė: „Jėzaus Nazariečio!“ Jėzus tarė: „Tai aš.“ Jo išdavėjas Judas irgi stovėjo tarp jų. ⁶ Kai tik Jėzus ištare: „Tai aš“, jie atšoko atgal ir parpuolė ant žemės. ⁷ O jis vėl juos klausė: „Ko ieškote?“ Jie atsakė: „Jėzaus Nazariečio.“ ⁸ Jėzus atsiliepė: „Jau sakiau jums, kad tai aš. Jei manęs ieškote, tai leiskite šitiems pasišalinti.“ ⁹ Taip turėjo išsipildyti jo pasakytieji žodžiai: „Iš tavo man pavestųjų nepražudžiau nė vieno.“ ¹⁰ Simonas Petras, kuris turėjo kalaviją, išsitraukė jį, ištiko vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam dešinę ausį. Tarnas buvo vardu Malkus. ¹¹ Bet Jėzus sudraudė Petrą: „Kišk savo kalaviją į makštį! Nejaugi aš negersiu tos taurės, kurią Tėvas man yra davęs?“

Pas Aną ir Kajafą

(Mt 26,57–75; Mk 14,53–72; Lk 22,54–71)

¹² Būrys, jo vadas ir žydų tarnai suėmė Jėzų, surišo ir nuvedė pirmiausia pas Aną. ¹³ Mat jis buvo anų metų vyriausiojo kunigo Kajafo uošvis. ¹⁴ Tai tas pats Kajafas, kuris buvo žydams pataręs: „Verčiau tegu vienas žmogus numiršta už tautą.“ ¹⁵ Paskui Jėzų nusekė Simonas Petras ir kitas mokinys. Tas mokinys buvo pažįstamas su vyriausioju kunigu ir įėjo paskui Jėzų į vyriausiojo kunigo kiemą. ¹⁶ Petras liko stovėti lauke prie vartų. Tuomet anas moki-

nys, kuris buvo pažįstamas su vyriausiuoju kunigu, išėjo laukan, pasikalbėjo su durininke ir įsivedė Petrą vidun.¹⁷ Tarnaitė durininkė ir sako Petru: „Ar tik ir tu nebūsi vienas iš to žmogaus mokinių“ Šis atsakė: „O, ne!“¹⁸ Ten stoviniavo samdiniai ir tarnai, dėl šalčio susikūrę ugnį, ir šildėsi. Prie jų atsistojo Petras ir taip pat šildėsi.

¹⁹ Vyriausiasis kunigas ėmė klausinėti Jėzų apie jo mokinius bei mokslą.²⁰ Jėzus jam atsakė: „Aš visai kalbėjau pasauliui. Aš visuomet mokiau sinagogose ir šventykloje, kur susirenka visi žydai, ir nieko nesu kalbėjęs slapčia.“²¹ Kam tad mane klausinėji? Teiraukis tų, kurie girdejo, ką esu kalbėjęs. Jie žino, ką esu jiems sakęs.“²² Jam tai pasakius, vienas ten buvusių tarnų smogė Jėzui per veidą, tardamas: „Šitaip tu atsakai vyriausiajam kunigui?“²³ Jėzus jam tarė: „Jei pasakiau netiesą, įrodyk, kad tai netiesa, o jei tiesą, kam mane muši?“²⁴ Tuomet Anas pasiuntė jį surištą pas vyriausiąjį kunigą Kajafą.

²⁵ Simonas Petras tebestovėjo ir šildėsi. Aplinkiniai paklausė jį: „Ar tik nebūsi vienas iš jo mokinių?“ Tas išsigynė: „Ne, ne!“²⁶ Vienas vyriausiojo kunigo tarnų, giminaitis to, kuriam Petras nukirto ausį, pasakė: „Argi aš nemačiau tavęs sode kartu su juo?“²⁷ Petras ir vėl išsigynė, ir tuojau pragydo gaidys.

Pas Pilotą

(Mt 27,1-14; Mk 15,1-5; Lk 23,1-7)

²⁸ Iš Kajafos rūmų jie nusivedė Jėzų į pretorijų. Buvo ankstyvas

rytas. Jie patys nėjo vidun į pretorijų, kad nesusiteptų ir galėtų valgyti Velykų^a avinėlį.²⁹ Todėl Pilotas išėjo laukan pas juos ir paklausė: „Kuo jūs kaltinate šitą žmogų?“³⁰ Jie atsakė: „Jeigu jis nebūtų piktadarys, mes nebūtume tau jo atvedę.“³¹ Pilotas tarė: „Imkitės ir teiskite jį pagal savo Įstatymą.“ Žydai jam atsakė: „Mums nevalia nieko bausti mirtimi.“³² Taip turėjo išsipildyti Jėzaus žodžiai, kuriais jis buvo nurodęs, kokia mirtimi jam reikės mirti.

³³ Tada Pilotas vėl įžengė į pretorijų ir, pasišaukęs Jėzų, paklausė: „Ar tu esi žydų karalius?“³⁴ Jėzus atsakė: „Ar nuo savęs šito klausi, ar kiti apie mane tau pasakė?“³⁵ Pilotas tarė: „Bene aš žydas?! Tavoji tauta ir aukštieji kunigai man tave įskundė. Sakyk, ką esi padaręs!“³⁶ Jėzus atsakė: „Mano karalystė ne iš šio pasaulio. Jei mano karalystė būtų iš šio pasaulio, mano tarnai juk kovotų, kad nebūčiau atiduotas žydams. Bet mano karalystė ne iš čia.“³⁷ Tuomet Pilotas jį paklausė: „Vadinasi, tu esi karalius?“ Jėzus atsakė: „Tu pasakei, kad aš esu karalius. Aš tam esu gimęs ir atėjęs į pasaulį, kad liudyčiau tiesą. Kas tik brangina tiesą, klauso mano balso.“³⁸ Pilotas dar paklausė: „O kas yra tiesa?“³⁹ Po šių žodžių jis vėl išėjo pas žydus ir tarė jiems: „Aš nerandu jame jokios kaltės.“⁴⁰ Yra jūsų paprotys Velykų proga paleisti vieną suimtajį. Ar norite, kad paleisčiau jums žydų karalių?“⁴¹ Tada jie ėmė šaukti: „Ne šitą, bet Barabą!“ O Barabas buvo plėšikas.

Patyčios ir nuteisimas

(Mt 27,27-31; Mk 15,16-20)

19 Tuomet Pilotas ėmė ir nu-
plakdino Jėzų. ² Kareiviai,
nupynę vainiką iš erškėčių, užspau-
dė jam ant galvos, apsiautė jį purpu-
rine skraiste, ³ ėjo prie jo ir šaipėsi:
„Sveikas, žydų karaliau!“ Ir daužė
jam į veidą. ⁴ O Pilotas dar kartą
išėjo laukan ir kalbėjo žydams: „Štai
išvedu jį jums, kad žinotumėte, jog
nerandu jame jokios kaltės.“ ⁵ Taigi
Jėzus išėjo laukan su erškėčių vai-
niku ir purpurine skraiste. Pilotas
tarė: „Štai žmogus!“ ⁶ Aukštieji ku-
nigai ir jų tarnai, pamatę jį, ėmė
šaukti: „Ant kryžiaus jį, ant kryžiaus!“
Pilotas jiems sako: „Jūs imkite ir pa-
tys nukryžiuokite! Aš nerandu jame
kaltės.“ ⁷ Žydai atsakė: „Mes turime
Įstatymą, ir pagal Įstatymą jis turi
mirti, nes laikė save Dievo Sūnu-
mi.“ ⁸ Išgirdęs tuos žodžius, Pilotas
dar labiau nusigando. ⁹ Jis vėl nuėjo
į pretorijų ir klausė Jėzų: „Iš kur
tu?“ Bet Jėzus jam neatsakė. ¹⁰ Tada
Pilotas tarė: „Tu nenori kalbėtis su
manimi? Ar nežinai, kad turiu galią
tave paleisti ir turiu galią tave nu-
kryžiuoti?“ ¹¹ Jėzus atsakė: „Tu netu-
rėtum man jokios galios, jeigu tau
nebūtų jos duota iš aukštybių. Todėl
didesnė nuodėmė tam, kuris mane
tau įdavė.“ ¹² Dabar Pilotas ėmė
stengtis jį paleisti. Bet žydai šaukė:
„Jei šitą paleidi, nebesi ciesoriaus
draugas. Kiekvienas, kas skelbiasi
karaliumi, yra ciesoriaus priešas.“

¹³ Tai išgirdęs, Pilotas išsivedė Jė-
zų laukan ir atsisėdo į teisėjo krasę
vietoje, pavadintoje „Akmeninis grin-
dins“, hebrajiškai Gabata. ¹⁴ Buvo

Velykų^a Pasirengimo diena, apie
šeštą valandą. Jis tarė žydams:
„Štai jūsų karalius!“ ¹⁵ Tie ėmė šauk-
ti: „Šalin, šalin! Ant kryžiaus jį!“
Pilotas paklausė: „Nejaugi turiu nu-
kryžiuoti jūsų karalių?“ Aukštieji
kunigai atsakė: „Mes neturime ka-
raliaus, tik tai ciesorių.“ ¹⁶ Tuomet
Pilotas atidavė jiems jį nukryžiuoti.

Nukryžiuojamas

(Mt 27,31-33; Mk 15,20-27; Lk 23,33-38)

Taigi jie pasiėmė Jėzų ir išsivedė.
¹⁷ Nešdamas savo kryžių, jis ėjo į
vadinamąją Káukolės vietą, hebra-
jiškai Golgotą. ¹⁸ Tenai jį nukryžia-
vo; kartu su juo ir kitus du, vienoje
ir antroje pusėje, o Jėzų viduryje.
¹⁹ Pilotas padarė užrašą ir liepė pri-
segti prie kryžiaus. Ten buvo parašy-
ta: „Jėzus Nazaretis, žydų karalius.“
²⁰ Ši užrašą skaitė daugybė žydų, nes
vieta, kur Jėzus buvo nukryžiuotas,
buvo arti miesto, o parašyta buvo
hebrajiškai, lotyniškai ir graikiškai.
²¹ Aukštieji kunigai sakė Pilotui: „Ne-
rašyk: 'Žydų karalius', bet: 'Šitas
skelbėsi: aš esu žydų karalius.'“
²² Pilotas atkirto: „Ką parašiau, pa-
rašiau!“

²³ Kareiviai, nukryžiuavę Jėzų, pa-
siėmė jo drabužius ir padalijo juos į
keturias dalis – kiekvienam karei-
viui po dalį; pasiėmė ir tuniką. Ji
buvo be siūlės, nuo viršaus iki apa-
čios ištisai megzta. ²⁴ Todėl jie tarė-
si: „Neplėšykime jos, bet verčiau
meskime burtą, kam ji teks.“ Taip
išsipildė Raštas:

*Jie drabužius mano dalijas, / me-
ta dėl mano apdaro burtą.*

Šitaip kareiviai ir padarė.

Jėzus ir jo motina

²⁵ Prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo motina, jo motinos sesuo, Klopo žmona Marija ir Marija Magdalena. ²⁶ Pamatęs stovinčius motiną ir mylimąjį mokinį, Jėzus tarė motinai: „Moterie, štai tavo sūnus!“ ²⁷ Paskui tarė mokiniui: „Štai tavo motina!“ Ir nuo tos valandos mokiny pasiemė ją pas save.

Jėzaus mirtis

(Mt 27,48–50; Mk 15,36–37; Lk 23,46)

²⁸ Tada, žinodamas, jog viskas įvykdyta, ir kad išsipildytų Raštas, Jėzus tarė: „Trokštu!“

²⁹ Tenai stovėjo indas, pilnas per rūgusio vyno. Jie pakėlė ant yzopo vytelės kempinę, pamirkytą vyne, ir prinešė prie jo lūpų. ³⁰ Paragavęs to vyno, Jėzus tarė: „Atlikta!“ Ir, nuleidęs galvą, atidavė dvasią.

³¹ Kadangi buvo Pasirengimo diena ir žydai nenorėjo, kad kūnai liktų ant kryžiaus per šabą, nes tas šabas buvo didelės šventės diena, jie prašė Pilotą, kad nukryžiuotiesiems būtų sulaužyti blauzdikauliai ir kūnai nuimti. ³² Tad atėjo kareiviai ir sulaužė blauzdas vienam ir antram, kurie buvo su juo nukryžiuoti. ³³ Priėję prie Jėzaus ir pamatę, kad jis jau miręs, jie nebelaužė jam blauzdų, ³⁴ tik vienas kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens. ³⁵ Regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte. ³⁶ Taip įvyko, kad išsipildytų Raštas: *Nė vienas jo kaulas nebus sulaužytas.* ³⁷ Vėl kitoje vietoje Raštas sako: *Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė.*

Laidojimas

(Mt 27,57–60; Mk 16,42–46; Lk 23,50–54)

³⁸ Po to Juozapas iš Arimatejos, kuris buvo Jėzaus mokiny, tik slapstas dėl žydų baimės, paprašė Pilotą leisti nuimti Jėzaus kūną. Pilotas leido. Jis atėjo ir nuėmė kūną. ³⁹ Taip pat atvyko ir Nikodemas, kuris pirmiau buvo atėjęs pas Jėzų nakčia. Jis atsigabeno apie šimtą svarų miros ir alavijo mišinio. ⁴⁰ Taigi jie paėmė Jėzaus kūną ir suvyniojo į drobules su kvėpalais, kaip reikaldavo žydų laidojimo paprotys. ⁴¹ Toje vietoje, kur buvo nukryžiuotas Jėzus, buvo sodas ir sode naujas kapo rūsys, kuriame dar niekas nebuvo laidotas. ⁴² Ten jie ir paguldė Jėzų, nes buvo žydų Pasirengimo diena, o kapas arti.

Tuščias kapas

(Mt 28,1–8; Mk 16,1–8; Lk 24,1–11)

20 Pirmąją savaitės dieną, labai anksti, dar neišaušus, Marija Magdalena atėjo pas kapą ir pamatė, kad akmuo nuverstas nuo rūsio angos. ² Ji nubėgo pas Simoną Petrą ir kitą mokinį, kurį Jėzus mylėjo, ir pranešė jiems: „Paėmė Viešpatį iš kapo, ir mes nežinome, kur jį padėjo.“ ³ Petras ir tas kitas mokiny nuskubėjo prie kapo. ⁴ Bėgo abu kartu, bet tasai kitas mokiny pralenkė Petrą ir pirmas pasiekė kapo rūšį. ⁵ Pasilenkęs jis mato paliktas drobules, tačiau į vidų nėjo. ⁶ Netrukus iš paskos atbėgo ir Simonas Petras. Jis įeina į rūšį ir mato paliktas drobules ⁷ ir skarą, buvusią ant Jėzaus galvos, ne su drobulėmis paliktą, bet suvyniotą ir atskirai padėtą. ⁸ Tuomet įėjo ir kitas mokiny,

kuris pirmas buvo atbėgęs prie kapo. Jis pamatė ir įtikėjo. ⁹ Mat jie dar nebuvo supratę Rašto, kad jis turėsias prisikelti iš numirusių. ¹⁰ Pas-kui mokiniai vėl sugrįžo namo.

Pasirodymas Marijai Magdalenai
(Mt 28,9–10; Mk 16,9–11)

¹¹ O Marija stovėjo lauke palei kapą ir verkė. Verkdama ji pasilenkė į kapo vidų ¹² ir pamatė du angelus baltais drabužiais sėdinčius: vieną galvūgalyje, kitą kojų vietoje – ten, kur būta Jėzaus kūno. ¹³ Jie paklausė ją: „Moterie, ko verki?“ Ji atsakė: „Kad paėmė mano Viešpatį ir nežinau, kur jį padėjo.“ ¹⁴ Tai tarusi, ji atsisuko ir pamatė stovintį Jėzų, bet nepažino, kad tai Jėzus. ¹⁵ O jis tarė jai: „Moterie, ko verki? Ko ieškai?“ Jinai, manydama, jog tai sodininkas, atsakė: „Viešpatie, jei jį išnešei, pasakyk man, kur padėjai. Aš jį pasiimsiu.“ ¹⁶ Jėzus jai sako: „Marija!“ Ji atsigręžė ir sušuko hebrajiškai: „Rabuni!“ (Tai reiškia „Mokytojau“.) ¹⁷ Jėzus jai tarė: „Nelaikyk manęs!“ ¹⁸ Aš dar neižengiau pas Tėvą. Verčiau eik pas mano brolius ir pasakyk jiems: ‘Aš žengiu pas savo Tėvą ir jūsų Tėvą, pas savo Dievą ir jūsų Dievą.’“ ¹⁹ Marija Magdalena nuėjo ir pranešė mokiniams, kad mačiusi Viešpatį ir ką jis jai sakęs.

Pasirodymai mokiniams
(Mk 16,14–18; Lk 24,36–49)

¹⁹ Tos pirmosios savaitės dienos vakare, durims, kur buvo susirinkę mokiniai, dėl žydų baimės esant užrakintoms, atėjo Jėzus, atsistojo

viduryje ir tarė: „Ramybė jums!“ ²⁰ Tai pasakęs, jis parodė jiems rankas ir šoną. Mokiniai nudžiugo, išvydę Viešpatį. ²¹ O Jėzus vėl tarė: „Ramybė jums!

Kaip mane siuntė Tėvas, / taip ir aš jus siunčiu.“

²² Tai pasakęs, jis kvėpė į juos ir tarė:

„Imkite Šventąją Dvasią. / ²³ Kam atleisite nuodėmes, / tiems jos bus atleistos, / o kam sulaikysite, – sulaikytos.“

²⁴ Vieno iš Dvylikos – Tomo, vadina-mo Dvyniu – nebuvo su jais, kai Jėzus buvo atėjęs. ²⁵ Taigi kiti mokiniai jam kalbėjo: „Mes matėme Viešpatį!“ O jis jiems pasakė: „Jeigu aš nepamatysiu jo rankose vinių žaizdų ir neibesių piršto į vinių žaizdą, ir jeigu neiškišiu rankos į jo šoną, netikėsiu.“

²⁶ Po aštuonių dienų jo mokiniai vėl buvo kambaryje, ir Tomas su jais. Jėzus atėjo, durims esant užrakintoms, atsistojo viduryje ir prabilo: „Ramybė jums!“ ²⁷ Paskui kreipėsi į Tomą: „Įbesk čia pirštą ir apžiūrėk mano rankas. Ištiesk ranką ir įkišk į mano šoną; jau nebebūk netikintis, būk tikintis.“ ²⁸ Tomas sušuko: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ ²⁹ Jėzus jam ir sako:

„Tu įtikėjai, nes pamatei. / Palaiminti, kurie tiki nematę!“

³⁰ Savo mokinių akivaizdoje Jėzus padarė dar daugel kitų ženklų, kurie nesurašyti šitoje knygoje. ³¹ O šitie surašyti, kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Mesijas, Dievo Sūnus, ir tikėdami turėtumėte gyvenimą per jo vardą.

*Pasirodymas
prie Tiberiados ežero*

21 Paskui Jėzus vėl pasirodė mokiniams prie Tiberiados ežero. Pasirodė taip. ² Buvo drauge Simonas Petras, Tomas, vadinamas Dvyniu, Natanaelis iš Galilėjos Kanos, Zebediejaus sūnūs ir dar du kiti mokiniai. ³ Simonas Petras jiems sako: „Einu žvejoti.“ Jie pasisiūlė: „Ir mes einame su tavimi.“ Jie nuėjo ir sulipo į valtį, tačiau tą naktį nieko nesugavo.

⁴ Rytui auštant, ant kranto pasirodė bestovįs Jėzus. Mokiniai nepažino, kad ten Jėzaus esama. ⁵ O Jėzus jiems tarė: „Vaikeliai, ar neturite ko valgyti?“ Tie atsakė: „Ne.“ ⁶ Tuomet jis pasakė: „Užmeskite tinklą į dešinę nuo valtės, ir pagausite.“ Taigi jie užmetė ir jau nebeįstengė jo patraukti dėl žuvų gausybės. ⁷ Tuomet tasai mokiny, kurį Jėzus mylėjo, sako Petrui: „Juk tai Viešpats!“ Išgirdęs, jog tai esąs Viešpats, Simonas Petras persijuošė palaidinę, nes buvo neapsirengęs, ir šoko į ežerą. ⁸ Kiti mokiniai atsiyrė valtimi, nes buvo netoli nuo kranto – maždaug už dviejų šimtų uolekčių – ir atitempė tinklą su žuvimis.

⁹ Išlipę į krantą, jie pamatė žerincias žarijas, ant jų padėta žuvų, ir duonos. ¹⁰ Jėzus tarė: „Atneškite ką tik pagautų žuvų.“ ¹¹ Petras įlipo į valtį ir išvilko į krantą tinklą, pilną didelių žuvų, iš viso šimtą penkiasdešimt tris. Nors jų buvo tokia gausybė, tinklas nesuplyšo.

¹² Jėzus jiems tarė: „Eikite šen pusryčių!“ Ir nė vienas iš mokinių neišdrįso paklausti: „Kas tu esi?“ – nes jie aiškiai matė, jog tai Viešpats. ¹³ Taigi Jėzus priėjo, paėmė duonos ir padalijo jiems, taip pat žuvies. ¹⁴ Tai jau trečią kartą pasirodė mokiniams Jėzus, prisikėlęs iš numirusių.

¹⁵ Papusryčiavus Jėzus paklausė Simoną Petrą: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane labiau negu šitie?“ Tas atsakė: „Taip, Viešpatie. Tu žinai, kad tave myliu.“ Jėzus jam tarė: „Ganyk mano avinėlius.“ ¹⁶ Ir antrą kartą Jėzus paklausė: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane?“ Tas atsiliepė: „Taip Viešpatie. Tu žinai, kad tave myliu.“ Jėzus jam pasakė: „Ganyk mano aveles.“ ¹⁷ Jėzus paklausė dar ir trečią kartą: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane?“ Petras nuliūdo, kad Jėzus trečią kartą klausia: „Ar myli mane?“ – ir atsakė: „Viešpatie, tu viską žinai. Tu žinai, kad tave myliu.“ Jėzus jam tarė: „Ganyk mano avis.“

¹⁸ Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: / kai buvai jaunas, pats susijuosdavai / ir vaikščiojai, kur norėjai. / O pasenęs tu ištiesi rankas; / kitas tave perjuos ir ves, kur nenori.“

¹⁹ Jis tai pasakė, nurodydamas, kokia mirtimi Petras pašlovinsias Dievą. Tai pasakęs, dar pridūrė: „Sek paskui mane!“

²⁰ Petras atsisukęs pamatė iš paskos einantį mokinių, kurį Jėzus mylėjo, kuris per vakarienę buvo prisiglaudęs prie Jėzaus krūtinės ir klausė: „Viešpatie, kas tave išduos?“ ²¹ Pamatęs jį,

Petras tarė Jėzui: „Viešpatie, o kas šitam bus?“ ²² Jėzus atsakė: „Jei aš noriu, kad jis pasiliktų, kolei ateisiu, kas gi tau? Tu sek pas-kui mane!“ ²³ Ir taip pasklido gandas tarp brolių, jog tasai mokinys nemirsiąs. Bet Jėzus juk nesakė: „Jis nemirs“, tik: „Jei noriu, kad jis pasiliktų, kolei ateisiu, kas gi tau?“

Pabaiga

²⁴ Tai ir yra mokinys, kuris liudija apie tuos dalykus ir juos aprašė, ir mes žinome, kad jo liudijimas tikras. ²⁵ Yra dar daug kitų dalykų, kuriuos Jėzus padarė. Jeigu kiekvieną atskirai aprašytume, manau, visas pasaulis nesutalpintų knygų, kurias reiktų parašyti.

APAŠTALŲ RAŠTAI

Apštalų raštai (gr. *graphai apostolōn* / *apostolos*, lot. *scripta apostolorum* / *apostolus*) – apibendrintas dvidešimt trijų NT knygų pavadinimas.

I šį knygų rinkinį įeina Apaštalo darbai, visi laišškai, kartais dalijami į **Pauliaus laiškus** (Laiškas romiečiams, Pirmas laiškas korintiečiams, Antras laiškas korintiečiams ir Laiškas galatams; **Kalėjimo laišškai** – Laiškas efeziečiams, Laiškas filipiečiams ir Laiškas kolosiečiams; Pirmas laiškas tesalonikiečiams ir Antras laiškas tesalonikiečiams; **Pastoraciniai laišškai** – Pirmas laiškas Timotiejui, Antras laiškas Timotiejui, Laiškas Titui ir Laiškas Filemonui; Laiškas hebrajams) bei **Visuotinius laiškus** (Jokūbo laiškas, Petro pirmas laiškas, Petro antras laiškas, Jono pirmas laiškas, Jono antras laiškas, Jono trečias laiškas, Judo laiškas), ir Apreiškimas Jonui.

APAŠTALŲ DARBAI

Apštalų darbai (gr. *praxeis apostolōn*, lot. *actus apostolorum*), pagal tradiciją priskiriami evangelistui Lukui, iš pagonių kilusiam krikščioniui, gydytojui ir apaštalo Pauliaus bendražygiui, parašyti iki 80 m. po Kr.

Knygoje pirmiausia pasakojama apie Bažnyčią judėję aplinkoje (sk. 1–12), paskui – apie pirmą (13,1–15,35), antrą (15,36–18,22) ir trečią Pauliaus misijų kelionę (18,23–21,26), pabaigoje – apie Pauliaus kalinimą Jeruzalėje, Cezarejoje ir Romoje (21,27–28,31).

Tai tarsi pirmoji Bažnyčios istorija, atskleidžianti Evangelijos plitimą pasaulyje.

Ižanga

1 Pirmoje knygoje^a, Teofili, aš pasakojau apie viską, ką Jėzus nuo pat pradžių veikė ir mokė² iki tos dienos, kurią buvo paimtas į dangų, pirmiau per Šventąją Dvasią davęs savo išrinktiesiems apaštalams įsakymų.³ Po savo kančios jis pateikė jiems daugelį įrodymų, kad yra gyvas, per keturiasdešimt dienų jiems rodydamasis ir aiškindamas apie Dievo karalystę.⁴ Kartą, bevalgant prie bendro stalo, liepė jiems nepasišalinti iš Jeruzalės, bet laukti Tėvo pažado, „apie kurį, – tarė jis, – esate girdėję iš manęs; ⁵ mat Jonas krikštijo vandeniu, o jūs po kelių dienų būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia.“

Jėzaus žengimas į dangų

⁶ Susirinkusieji ėmė jį klausinėti: „Viešpatie, gal tu šiuo metu atkursi Izraelio karalystę?“⁷ Jis atsakė: „Ne jums žinoti laiką ir metą, kuriuos Tėvas nustatė savo galia.⁸ Bet kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojai Jeruzalėje ir visoje Judėjoje bei Samarijoje ir ligi pat žemės pakraščių.“

⁹ Tai pasakęs, jiems bežiūrint, Jėzus pakilo aukštyne, ir debesis jį paslėpė nuo jų akių.¹⁰ Kai jie, akių nenuleisdami, žiūrėjo į žengiantį dangun Jėzų, štai prie jų atsirado du vyrai baltais drabužiais¹¹ ir prabilo: „Vyrai galilėjiečiai, ko stovite, žiūrėdami į dangų? Tasai Jėzus, paimtas

^{1,1a} T. y. Evangelijoje pagal Luką.

nuo jūsų į dangų, sugrįš taip pat, kaip esate jį matę žengiant į dangų.“

¹² Tuomet jie sugrįžo į Jeruzalę iš vadinamojo Alyvų kalno, buvusio netoliese – kiek leidžiama nueiti šabo dieną.

¹³ Parėję jie susirinko aukštutiniame kambaryje, kur buvo apsistoję. Ten buvo Petras, Jonas, Jokūbas ir Andriejus, Pilypas ir Tomas, Baltramiejus ir Matas, Alfiejaus sūnus Jokūbas, Simonas Uolusis^a ir Judas, Jokūbo brolis. ¹⁴ Jie visi ištvermingai ir vieningai atsidėjo maldai kartu su moterimis ir Jėzaus motina Marija bei jo broliais.

Motiejaus išrinkimas apaštalu

¹⁵ Vieną dieną, atsistojęs tarp brolių – ten buvo susirinkę apie šimtą dvidešimt asmenų, – Petras tarė: ¹⁶ „Broliai, turėjo išsipildyti Rašto žodžiai, kuriuos Šventoji Dvasia pranašingai ištarė Dovydo lūpomis apie Judą, tapusį Jėzaus suėmėjų vadovu. ¹⁷ Jis juk buvo mūsų būryje ir turėjo dalį šioje tarnystėje. ¹⁸ Bet jis niekšybės kaina išigijo sklypą, paskui stačia galva puolė žemyn, plyšo pusiau, ir visi jo viduriai išėjo. ¹⁹ Tai pasidarė žinoma visiems Jeruzalės gyventojams, ir anas sklypas jų kalba buvo pavadintas Hakeldamachū; tai reiškia 'Kraujo sklypas'. ²⁰ Beje, Psalmyne parašyta:

Jo kiemas dykvieta tepavirsta, / ir tegul niekas tenai nebegyvena,
ir:

Tegul kitas perima jo pareigas.

²¹ Taigi vienam vyrų, kurie drauge su mumis vaikščiojo visą laiką, kol Viešpats Jėzus buvo tarp mūsų,

²² pradedant Jono krikštu ir baigiant Jėzaus iš mūsų paėmimu, reikia kartu su mumis tapti jo prisikėlimo liudytoju^b.“

²³ Ir jie pasiūlė du: Juozapą, vadinamą Barsabu, pravarde Justą, ir Motiejų. ²⁴ Paskui meldėsi: „Tu, Viešpatie, kuris visų širdis pažįsti, parodyk, katrą iš šiųdviejų pasirenki, ²⁵ kad užimtų tą apaštalo tarnystės vietą, nuo kurios nuklydo Judas, pasukdamas į savo kelią.“ ²⁶ Tada metė burtus, ir burtas krito Motiejui, ir jis buvo priskaitytas prie vienuolikos apaštalų.

Šventosios Dvasios apsireiškimas

2 Atėjus Sekminių dienos, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje. ² Staiga iš dangaus pasigirdo ūžesys, tarsi pustų smarkus vėjas. Jis pripildė visą namą, kur jie sėdėjo. ³ Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų. ⁴ Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti.

⁵ Jeruzalėje buvo žydų, pamaldžių žmonių iš visų tautų po dangumi. ⁶ Pasigirdus tam ūžesiui, subėgo daugybė žmonių. Jie didžiai nustebo, kiekvienas girdėdamas savo kalba juos kalbant. ⁷ Lyg nesavi ir nustėrę, jie klausinėjo: „Argi va šitie kalbantys nėra galilėjiečiai?“ Tai kaipgi mes kiekvienas juos girdime savo gimtąja kalba?! ⁹ Mes, partai, medai, elamiečiai, Mesopotamijos, Judėjos ir Kapadokijos, Ponto ir Azijos, ¹⁰ Frygijos ir Pamfilijos, Egipto bei Libijos pakraščio ties Kirėne gyven-

tojai, ateiviai romėnai, ¹¹ žydai ir prozelitai, kretiečiai ir arabai – mes visi girdime juos skelbiant įstabius Dievo darbus mūsų kalbomis.“ ¹² Visi be galo stebėjosi ir, nieko nesuprasdami, klausinėjo: „Ką tai reiškia?“ ¹³ O kiti šaipėsi: „Jie prisigėrę jauno vyno.“

Petro pamokslas

¹⁴ Tada stojo Petras su Vienuolika ir, pakėlęs balsą, prabilo: „Jūs, Judėjos žmonės bei visi Jeruzalės gyventojai, tebūnie jums žinoma; įsiklausykite į mano žodžius!

¹⁵ Šie vyrai nėra, kaip jūs manote, prisigėrę – juk dabar vos trečia dienos valanda, – ¹⁶ bet čia išsipildė pranašo Joelio pasakyti žodžiai:

¹⁷ Paskutinėmis dienomis, – sako Dievas, – / *aš kiekvienam kūnui / išliesiu savosios Dvasios. / Tuomet jūsų sūnūs ir jūsų dukterys pranašaus, / jūsų jaunuoliai matys regėjimus, / o jūsų seniai sapnuos sapnus. /* ¹⁸ *Taip pat ir savo tarnams bei tarnaitėms / tomis dienomis aš išliesiu savosios Dvasios, / ir jie pranašaus. /* ¹⁹ *Aš darysiu stebuklų aukštai danguje / ir apačioje, žemėje, parodysiu ženklų: / kraujo, ugnies bei rūkstančių dūmų. /* ²⁰ *Saulė pavirs tamsybe, / o mėnulis – krauju, / prieš ateinant didingai ir šlovingai / Viešpaties dienai, /* ²¹ *ir kiekvienas, kuris šauksis Viešpaties vardo, / bus išgelbėtas.*

²² Izraelio vyrai! Klausykite, ką pasakysiu: Jėzų Nazarietį, Dievo jums patvirtintą galingais darbais, stebuklais ir ženklais, kuriuos per jį nuveikė Dievas tarp jūsų, kaip patys žinote, ²³ taigi tą vyrą, Dievo valios sprendimu bei numatymu išduotą, jūs nedorėlių rankomis nužudėte, prikaldami prie kryžiaus. ²⁴ Dievas jį

prikėlė, išvadudamas iš mirties kankynės, nes buvo neįmanoma, kad jis liktų mirties grobis. ²⁵ Juk Dovydas apie jį sako:

Aš visuomet prieš akis turiu Viešpatį, / nes jis stovi mano dešinėje, / kad nesusvyruočiau. / ²⁶ *Todėl pralinksmėjo mano širdis, / kryžtavo mano lūpos, / ir mano kūnas ilsėsis su viltimi, /* ²⁷ *nes tu nepaliksi mano sielos mirusiųjų pasaulyje / ir neduosi savo šventajam supūti. /* ²⁸ *Gyvenimo kelius tu man atvėrei / ir pripildysi mane džiaugsmo savo aki-vaizdoje.*

²⁹ Broliai! Norečiau jums atvirai pasakyti apie patriarchą Dovydą. Jis ir mirė, ir buvo palaidotas, o jo kapas yra pas mus iki šios dienos. ³⁰ Būdamas pranašas ir žinodamas iškilmingą Dievo priesaiką, kad jo palikuonis užimsiąs jo sostą, ³¹ Dovydas visa tai numatė ir kalbėjo apie Mesijo prisikėlimą, kad jis neliksiąs mirusiųjų pasaulyje ir jo kūnas nesusipūsiąs. ³² Tą Jėzų Dievas prikėlė, ir mes visi esame šito liudytojai. ³³ Dievo dešinės išaukštintas, jis gavo iš Tėvo Šventosios Dvasios pažadą ir ją dabar išliejo. Jūs tai matote ir girdite. ³⁴ Juk ne Dovydas pakilo į dangų. Jis pats kalba:

Viešpats tarė mano Viešpačiui: / Sėskis mano dešinėje, / ³⁵ *aš patiesiu tavo priešus, / tarsi pakoję po tavo kojų.*

³⁶ Tad tegu tvirtai įsitikina visi Izraelio namai: Dievas padarė Viešpačiu ir Mesiju tą Jėzų, kurį jūs nukryžiaavote.“

Atsivertimų banga

³⁷ Tie žodžiai vertė vėrė jiems širdį, ir jie ėmė klausinėti Petrą bei

kitus apaštalus: „Ką mums daryti, broliai?“ ³⁸ Petras jiems atsakė: „Atsiverskite, ir kiekvienas tepasikrikštija vardan Jėzaus Kristaus, kad būtų atleistos jums nuodėmės; tada gausite Šventosios Dvasios dovaną.“ ³⁹ Juk jums skirtas pažadas, taip pat jūsų vaikams ir visiems toli esantiems, kuriuos tik pasišauks Viešpats, mūsų Dievas.“ ⁴⁰ Dar daugeliu kitų žodžių jis primygtinai ragino juos ir sakė: „Gelbėkitės iš šitos iškrypusios padermės!“ ⁴¹ Kurie priėmė jo žodį, buvo pakrikštyti, ir tą dieną prisidėjo prie jų apie tris tūkstančius.

⁴² Jie ištvermingai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo, duonos lauzimo ir maldų.

⁴³ Nuostaba ėmė kiekvieną, nes apaštalai darė daug stebuklingų ženklų.

⁴⁴ Visi tikintieji laikėsi drauge ir visa turėjo bendra. ⁴⁵ Nuosavybę bei turtą jie pardavdavo ir, ką gavę, padalydavo visiems, kiek kam reikėdavo.

⁴⁶ Jie kasdien sutartinai rinkdavosi šventykloje, o savo namuose tai vienur, tai kitur lauždavo duoną, džiugia ir tauria širdimi drauge vaišindavosi, ⁴⁷ garbindami Dievą, ir buvo visos liaudies mylimi. O Viešpats kasdien didino jų būrį tais, kurieėjo į išganymą.

Luošio išgydymas

3 Kartą Petras ir Jonasėjo į devintosios valandos pamaldas šventykloje. ² Tuo pačiu metu buvo nešamas ir vienas apsigimęs luošas vyras. Jis kasdien būdavo sodinamas prie šventyklos vartų, vadinamų Gražiaisiais, kad prašytų šventyklos

lankytojų išmaldos. ³ Pastebėjęs bei einančius į šventyklą Petrą ir Joną, jis paprašė išmaldos. ⁴ Petras, idėmiai pažvelgęs į jį drauge su Jonu, tarė: „Pažiūrėk į mudu.“ ⁵ Jis pakėlė galvą, tikėdamasis ką nors gausiąs. ⁶ Bet Petras prabilo: „Sidabro nei aukso aš neturiu, bet ką turiu, tą duosiu. Jėzaus Kristaus Nazariečio vardu kelkis ir vaikščiok!“ ⁷ Ir, paėmęs už dešinės rankos, pakėlė jį. Jo kojos ir pėdos bematant sustiprėjo. ⁸ Jis pašoko, atsistojo ir ėmė vaikščioti. Drauge su apaštalais įėjo į šventyklą. Ten vaikščiodamas ir pasišokinėdamas garbino Dievą. ⁹ Visi žmonės pamatė jį vaikščiojant ir šlovinant Dievą. ¹⁰ Jie pažino, kad tai tas pats luošys, kuris sėdėdavo elgetaudamas prie šventyklos Gražiųų vartų. Jie buvo labai nustebę ir sukrėsti to, kas buvo jam atsitikę.

Petras skelbia Mesiją

¹¹ Kadangi jis laikėsi Petro ir Jono, prie jų į vadinamąją Saliamono stoginę apimti nuostabos susibėgo visi žmonės. ¹² Tai matydamas, Petras kreipėsi į minią: „Izraelitai! Ko stebitės įvykiu ir ko taip žiūrite į mudu, tarsi mes savo galia ar savo maldingumu būtume pastatę jį ant kojų?!“ ¹³ *Abraomo Dievas, Izaoko Dievas, Jokūbo Dievas* – mūsų protėvių Dievas pašlovino savo tarną Jėzų, kurį jūs išdavėte ir kurio išsigynėte Pilotui, kai tas buvo benusprenžias jį paleisti. ¹⁴ Jūs išsižadėjote šventojo ir teisiojo, o pareikalavote atiduoti jums žmogžudį. ¹⁵ Jūs nužudėte gyvybės kūrėją, kurį Dievas prikėlė iš numirusių, ir mes esame to liudytojai. ¹⁶ Jėzaus vardas – dėlei tikėjimo jo vardu – tvirtą padarė tą, kurį jūs

matote ir pažįstate. Iš Jėzaus kylan-
tis tikėjimas suteikė jam tikrą svei-
katą jūsų visų akyse.

¹⁷ O dabar, broliai, aš žinau, kad
jūs taip padarėte iš nežinojimo kaip
ir jūsų vadai. ¹⁸ Taip Dievas įvykdė,
ką iš anksto buvo paskelbęs visų pra-
našų lūpomis, būtent, kad jo Mesijas
kentėsias. ¹⁹ Tad atgailokite ir atsi-
verskite, kad būtų išdildytos jūsų
nuodėmės, ²⁰ kad nuo Viešpaties
veido ateitų paguodos metas ir jis
atsiųstų jums skirtąjį Mesiją Jėzų.
²¹ Jį turi priimti dangus iki visų da-
lykų atnaujinimo meto. Dievas tai
nuo amžių paskelbė savo šventųjų
pranašų lūpomis. ²² Antai Mozė yra
pasakęs: *Viešpats, jūsų Dievas, iš jū-
sų brolių jums pažadins pranašą kaip
mane. Klausykite jo visame kame, ką
tik jis jums sakys.* ²³ *O kas to pranašo
neklausys, bus išdildytas iš savo tau-
tos.* ²⁴ Ir visi pranašai, kurie tik by-
lojo nuo Samuelio laikų, vienas po
kito skelbė šias dienas.

²⁵ Jūs esate vaikai pranašų ir tos
Sandoros, kurią Dievas sudarė su
jūsų protėviais, tardamas Abraomui:
*Tavo palikuonyse bus palaimintos vi-
sos žemės giminės.* ²⁶ Dievas pirmiau-
sia jums pažadino ir pasiuntė savo
tarną, kad jis atneštų jums palaimą,
atitraukdamas kiekvieną nuo jo nu-
sikaltimei.

Petras ir Jonas teismo taryboje

4 Jiems dar kalbant miniai, atėjo
kunigų, šventyklos apsaugos
viršininkas ir sadukiejų. ² Jie labai
pyko, kodėl apaštalai moko žmones
ir skelbia mirusiųjų prisikėlimą Jė-
zaus pavyzdžiu. ³ Todėl jie suėmė juos
ir įkalino iki kitos dienos, nes jau
buvo vakaras. ⁴ Vis dėlto daug žmo-

nių, išgirdusių žodį, įtikėjo, ir tiki-
nčiųjų padaugėjo maždaug iki penkių
tūkstančių.

⁵ Kitą dieną Jeruzalėje susirinko
tautos vadovai, seniūnai ir Rašto
aiškintojai, ⁶ taip pat vyriausiasis
kunigas Anas, Kajafas, Jonas,
Aleksandras ir kiti vyriausiojo ku-
nigo giminės. ⁷ Pasistatę apaštalus
viduryje, jie paklausė: „Kokia galia
ar kieno vardu jūs tai padarėte?“
⁸ Tada Petras, Šventosios Dvasios
įkvėptas, jiems atsakė: „Tautos va-
dovai ir seniūnai! ⁹ Jeigu dėl gero
darbo ligoniui šiandien mus tardote,
kaip jis buvo išgydytas, ¹⁰ tai tebūnie
jums visiems ir visai Izraelio tautai
žinoma: vardu Jėzaus Kristaus Naza-
riečio, kurį jūs nukryžiuote ir kurį
Dievas prikėlė iš numirusių! Tik jo
vardu šis vyras jūsų akivaizdoje sto-
vi sveikas. ¹¹ Jėzus yra *akmuo, kurį
jūs, statytojai, atmetėte ir kuris tapo
kertiniu akmeniu.* ¹² Ir nėra niekame
kitame išgelbėjimo, nes neduota žmo-
nėms po dangumi kito vardo, kuriuo
galėtume būti išgelbėti.“

¹³ Matydami Petrą ir Joną drąsiai
kalbant ir patyrę, kad tai paprasti,
nemokyti žmonės, jie labai stebėjosi;
jie atpažino juos buvus kartu su Jė-
zumi, bet, ¹⁴ žiūrėdami į stovintį su
apaštalais išgydytąjį, neturėjo ką
sakyti priešais. ¹⁵ Tuomet liepė jiems
pasišalinti iš teismo tarybos, o patys
ėmė tartis: ¹⁶ „Ką daryti su šitais žmo-
nėmis? Juk visiems Jeruzalės gyven-
tojams aiškiai žinomas jų padarytas
stebuklas, ir mes to negalime nu-
neigti. ¹⁷ Bet kad dalykas neišplistų
žmonėse, griežtai uždrausime, kad
jie niekam nekalbėtų tuo vardu.“

¹⁸ Ir vėl juos pasišaukė, jie pris-
kė, kad šiuokštu neskelbtų bei nemo-
kytų Jėzaus vardu. ¹⁹ Tačiau Petras

ir Jonas jiems atsakė: „Spręskite patys, ar teisu Dievo akivaizdoje jūsų klausyti labiau negu Dievo! ²⁰ Juk mes negalime tylėti apie tai, ką esame matę ir girdėję.“ ²¹ Prigrasinę jie paleido juos, nes nerado už ką bausiti. Be to, jie bijojo žmonių, nes visi garbino Dievą už įvykusį stebuklą. ²² Žmogui, kuris taip stebuklingai išgijo, buvo keturiasdešimt metų su viršum.

Malda ir vienybė

²³ Paleisti jie atėjo pas saviškius ir išpasakojo, ką jiems buvo sakę aukštieji kunigai ir seniūnai. ²⁴ Išklause visi vieningai pakėlė į Dievą balsus ir taip meldėsi: „Valdove, tu sutvėrei dangų, žemę, jūrą ir visa, kas juose yra.“ ²⁵ Tu esi taręs per Šventąją Dvasią mūsų tėvo, savo tarno Dovydo lūpomis:

Kodėl niršta pagonyms, / kam veltui tautos samokslus rengia? / ²⁶ Žemės karaliai sukilo, / valdovai susibūrė draugėn / prieš Viešpatį ir jo Mesiją.

²⁷ Taip, šitame mieste iš tiesų susibūrė Erodas, Poncijus Pilotas su pagonimis ir Izraelio gentimis prieš tavo šventąjį tarną Jėzų, kurį tu patepei, ²⁸ kad įvykdytų, ką tavo galia“ ir valia buvo iš anksto nusprendusi. ²⁹ O dabar, Viešpatie, atkreipk akis į jų grasinimus ir suteik saviesiems tarnams drąsos atvirai skelbti tavo žodį. ³⁰ Ištiesk savo ranką, kad tavo šventojo tarno Jėzaus vardu būtų išgydoma ir daromi ženklai bei stebuklai.“ ³¹ Jiems pasimeldus, sudrebėjo susirinkimo vieta, visi prisipildė Šventosios Dvasios ir ėmė drąsiai skelbti Dievo žodį.

³² Visi įtikėjusieji buvo vienos širdies ir vienos sielos. Ką turėjo, nė vienas nevadino savo nuosavybe, nes jiems visa buvo bendra.

³³ Apaštalai su didžia galybe liudijo apie Viešpaties Jėzaus prisikėlimą, ir juos lydėjo malonės gausa.

³⁴ Tarp jų nebuvo vargšų. Kurie turėjo žemės sklypus ar namus, parduodavo juos, gautus pinigus ³⁵ sudėdavo prie apaštalų kojų, ir kiekvienam buvo dalijama, kiek kam reikėjo.

³⁶ Juozapas, apaštalų pramintas Barnabu (tai reiškia „Paguodos sūnus“), buvo levitas, kilęs iš Kipro. ³⁷ Jis turėjo žemės sklypą. Tą pardavęs, atnešė pinigus ir padėjo apaštalams po kojų.

Ananijo ir Sapfyros apgaulė

5 Vienas vyras, vardu Ananijas, su savo žmona Sapfyra pardavė žemės sklypą. ² Žmonai pritariant, jis pasiliko dalį gautų pinigų, o kitą dalį sudėjo prie apaštalų kojų. ³ Petras paklausė: „Ananijau, kodėl šėtonas užvaldė tavo širdį? Kodėl gi tu pamelavai Šventajai Dvasiai, pasi laikydamas dalį gautų pinigų?“ ⁴ Argi negalėjai sklypo sau laikyti ir argi pardavęs negalėjai laisvai tvarkytis? Tad kam gi taip sugalvojai savo širdyje? Juk tu pamelavai ne žmonėms, bet Dievui!“ ⁵ Išgirdęs tuos žodžius, Ananijas sukiubo ir mirė. Didį baimę pagavo visus tai girdėjusius. ⁶ Keli jaunuoliai pakilo, suvyniojo marškomis kūną, išnešė ir palaidojo.

⁷ Po kokių trijų valandų atėjo Ananijo žmona, kuri nežinojo, kas buvo

atsitikę. ⁸ Petras ją paklausė: „Pasakyk man, ar už tiek pardavėte sklypą?“ – „Taip, už tiek“, – atsakė ji. ⁹ Tada Petras prabilo: „Kam gi jūs susimokėte mėginti Viešpaties Dvasią? Štai ties durimis skamba žingsniai tų, kurie palaidojo tavo vyrą. Jie ir tave išneš.“ ¹⁰ Bematant ji sumuko jam po kojų ir mirė. Atėję jaunuoliai rado ją negyvą, nunešė ir palaidojo šalia vyro. ¹¹ Didelė baimė apėmė visą Bažnyčią ir visus, kurie apie tai išgirdo.

Apaštalai daro stebuklus

¹² Per apaštalų rankas darėsi žmonėse daug ženklų ir stebuklų.

Visi jie vieningai rinkdavosi Salimono stoginėje. ¹³ Niekas kitas neišdrįsdavo prie jų prisidėti. Žmonės juos labai gerbė. ¹⁴ Ir nuolat augo būrys vyrų ir moterų, iškėjusių Viešpatį. ¹⁵ Žmonės net į gatves nešdavo ligonius ir ten guldydavo ant neštuvų bei lovų, kad, Petru praeinant pro šalį, bent jo šešėlis kristų ant gulinčiųjų. ¹⁶ Taip pat iš aplinkinių miestelių daug žmonių keliaudavo į Jeruzalę, gabendami sergančius ir netyrųjų dvasių varginamus, ir visi jie būdavo išgydomi.

Vėl teismo taryboje

¹⁷ Tuomet sujudo vyriausiasis kunigas ir visi jo šalininkai, tai yra sadukiejų atskala. Degdami neapykanta, ¹⁸ jie suėmė apaštalus ir įmetė į viešą kalėjimą.

¹⁹ Viešpaties angelas naktį atidarė kalėjimo vartus, išvedė juos ir tarė: ²⁰ „Eikite ir, atsistoję šventykloje, skelbkite žmonėms visus šio Gyveni-

mo žodžius.“ ²¹ Jie paklausė ir, ausdant nuėję į šventyklą, ėmė mokytį.

Tuo metu vyriausiasis kunigas ir jo šalininkai sukvietė aukščiausiąją teismo tarybą bei visą izraelitų vyresnybę. Jie nusiuntė į kalėjimą tarnus, kad atvestų apaštalus. ²² Nuėję tarnai neberado jų kalėjime. Tad sugrižę jie pranešė: ²³ „Mes radome kalėjimą saugiai užrakintą ir sargybinius stovinčius prie vartų. Bet atidarę nieko viduje neradome.“ ²⁴ Išgirdę tokį pranešimą, šventyklos apsaugos viršininkas ir vyriausiasis kunigas sumišę klausinėjo, ką tai galėtų reikšti. ²⁵ Tuo metu kažkas atėjęs pranešė: „Tie vyrai, kuriuos jūs buvote uždarę kalėjime, stovi sau šventykloje ir moko žmones.“ ²⁶ Tada viršininkas su tarnais nuėjo ir atsivedė juos, tačiau be prievartos. Jie mat bijojo, kad žmonės jų neužmėtytų akmenimis.

²⁷ Taigi, atsivedę apaštalus, jie pastatė juos prieš teismo tarybą. Vyriausiasis kunigas metė jiems kaltinimą: ²⁸ „Mes jums drauste uždraudėme mokytį tuo vardu, o štai jūs užtvindėte Jeruzalę savo mokslu ir dar norite ant mūsų galvų užtraukti to žmogaus kraują.“ ²⁹ Petras ir apaštalai atsiliepė: „Dievo reikia klausyti labiau negu žmonių.“ ³⁰ Mūsų protėvių Dievas prikėlė Jėzų, kurį jūs nužudėte, pakabindami ant medžio. ³¹ Dievas išaukštino jį savo dešine kaip vadą ir išgelbėtoją, kad suteiktų Izraeliui atsivertimą ir nuodėmių atleidimą. ³² Ir mes esame šių dalykų liudytojai, taip pat Šventoji Dvasia, kurią Dievas suteikė jo klausantiems.“ ³³ Išgirdę šituos žodžius, jie baisiai įširdo ir norėjo juos užmušti. ³⁴ Tuomet taryboje pakilo vienas fariziejus, vardu Gamalielis, visos

tautos gerbiamas Įstatymo mokytojas. Jis įsakė trumpam išvesti tuos vyrus ³⁵ ir prabilo: „Vyrai izraelitai! Gerai pagalvokite, kaip pasiųgti su šitais žmonėmis. ³⁶ Juk prieš kiek laiko buvo iškilęs Teudas, kuris laikė save kažkuo nepaprastu. Jis su būrė apie keturis šimtus šalininkų, bet buvo užmuštas, visi jo bičiuliai išsisklaidė ir nuėjo niekais. ³⁷ Po jo, gyventojų surašymo dienomis, atsirado Judas Galilėjietis ir patraukė dalį žmonių paskui save. Jis taip pat žuvo, o visi jo sekėjai buvo išblaškyti. ³⁸ Todėl aš ir dabar jums sakau: palikite šituos žmones ramybėje, paleiskite juos. Jei šis sumanymas ar ši veikla iš žmonių, jie žlugs savaime, ³⁹ o jeigu jie iš Dievo, tai jūs nepajėgsite jų sunaikinti. Sergėkitės, kad netaptumėte Dievo priešininkais!“ Ir taryba paklaūšė jo patarimo.

⁴⁰ Pasišaukę apaštalus, nuplakdino juos, uždraudė kalbėti Jėzaus vardu ir paleido. ⁴¹ O tie ėjo iš tarybos džiaugdamiesi, kad dėl Jėzaus vardo užsitarnavo panieką. ⁴² Jie nesiliovė kiekvieną dieną mokyti šventykloje bei namuose ir skebti gerąją naująją apie Mesiją – Jėzų.

Septynių diakonų paskyrimas

6 Tomis dienomis, mokinių daugėjant, tarp graikiškai kalbančiųjų kilo nepasitenkinimas vietiniais hebrajais, esą kasdieniame aprūpinime būdavo aplenkiamos jų našlės. ² Tuomet Dvylika sušaukė mokinių susirinkimą ir pareiškė: „Nedera mums apleidus Dievo žodį tarnauti prie stalų. ³ Todėl, broliai, nusižiūrėkite iš savųjų septynis vyrus, turinčius gerą vardą, pilnus

Dvasios ir išminties. Mes juos paskirsime tam darbui, ⁴ o patys toliau atsidėsime maldai ir žodžio tarnybai.“

⁵ Šis pasiūlymas patiko visam susirinkimui. Jie išsirinko Steponą, vyrą kupiną tikėjimo ir Šventosios Dvasios, Pilypą, Prochorą, Nikanorą, Timoną, Parmeną ir Mikalojų, prozelitą iš Antiochijos. ⁶ Juos pristatė apaštalams, o šie meldamiesi uždėjo ant jų rankas.

⁷ Dievo žodis klestėjo, ir mokinių Jeruzalėje greitai daugėjo. Net didelis kunigų būrys pakluso tikėjimui.

Stepono veikla ir suėmimas

⁸ Steponas, pilnas malonės ir galios, darė žmonėse didžių ženklų ir stebuklų. ⁹ Tuomet pakilo kai kurie iš vadinamosios libertinų sinagogos, iš kirėniečių, aleksandriečių ir iš Kilikijos bei Azijos ir mėgino ginčytis su Steponu. ¹⁰ Tačiau jie negalėjo atsispirti išminčiai ir Dvasiai, kurios įkvėptas jis kalbėjo. ¹¹ Tada jie papirko keletą vyrų, kad sakytų girdėję Steponą piktžodžiaujant Mozei ir Dievui. ¹² Taip jie sukurstė liaudį, jos seniūnus ir Rašto aiškintojus, pritykoję sučiuopę jį ir nusivedę į aukščiausiojo teismo tarybą. ¹³ Ten pristatė melagingų liudytojų, kurie tvirtino: „Šitas žmogus nesiliauja kalbėjęs prieš Šventąją Vietą ir Įstatymą. ¹⁴ Antai mes esame girdėję jį sakant, kad Jėzus Nazaretis išgriaušias šią vietą ir pakeisias Mozės mums perduotus papročius.“ ¹⁵ Visi sėdintys taryboje išmeigė į jį akis ir matė, kad jo veidas tartum angelo.

Stepono kalba

7 Vyriausiasis kunigas paklausė: „Ar tai tiesa?“ ² O Steponas prabilo:

„Broliai ir tėvai, pasiklausykite! Šlovingasis Dievas apsireiškė mūsų tėvui Abraomui Mesopotamijoje, kai jis dar nebuvo persikėlęs į Charaną“, ³ ir įsakė: *Išėik iš savo krašto, nuo savo giminių, ir keliauk į šalį, kurią tau parodysiu.* ⁴ Tada jis paliko chaldėjų kraštą ir apsigyveno Charane. Iš ten, jo tėvui mirus, Dievas jam liepė persikelti į šitą šalį, kurioje jūs dabar gyvenate. ⁵ Bet čia jam nedavė nuosavybės nė pėdos žemės, tik pažadėjo šitą kraštą atiduoti jam ir jo palikuonims, nors jis buvo bevaikis. ⁶ Taigi Dievas pasakė, kad jo palikuonys gyvens kaip ateiviai svietimoje žemėje ir keturis šimtus metų bus pavergti bei skriaudžiami. ⁷ Tačiau, – tarė Dievas, – aš nuteisiu tautą, kuriai jie vergaus; tada jie iškeliaus ir tarlaus man šitoje vietoje. ⁸ Ir tuomet jis sudarė su juo apipjaustymo sandorą. Tada Abraomui gimė Izaokas, kurį jis apipjaustė aštuntąją dieną. Izaokui gimė Jokūbas, o Jokūbui gimė dvylika patriarchų. ⁹ Šie patriarchai iš pavydo pardavė Juozapą į Egiptą, bet Dievas buvo su juo. ¹⁰ Jis išgelbėjo Juozapą iš visų vargų ir suteikė malonės bei išminties Egipto valdovo faraono akitaisdoje. Tas jį paskyrė Egipto ir visų savo namų valdytoju. ¹¹ Tuomet visą Egiptą ir Kanaaną ištiko badas ir baisi nelemtis. Taip pat ir mūsų protėviai negalėjo rasti sau maisto. ¹² Išgirdęs, kad Egipte galima gauti javų, Jokūbas ten išsiuntė mūsų

protėvius pirmą kartą, ¹³ o antrą kartą Juozapas leidosi savo brolių atpažįstamas, ir faraonas sužinojo apie Juozapo kilmę. ¹⁴ Tuomet Juozapas pasiuntė [brolius] parkviesti savo tėvo Jokūbo ir visos šeimos – septyniiasdešimt penkių asmenų. ¹⁵ Šitaip Jokūbas nukeliavo į Egiptą. Ten mirė jis ir mūsų protėviai. ¹⁶ Jie buvo pargabenti į Sichemą ir palaidoti kapuose, kuriuos Abraomas už pinigus buvo nupirkęs Sicheme iš Emoro^b vaikų.

¹⁷ Artinantis metui pažado, kurį Dievas buvo davęs Abraomui, tauta išaugo ir išsiplėtė Egipte, ¹⁸ kol Egipte ėmė viešpatauti kitas karalius, kuris nieko nežinojo apie Juozapą. ¹⁹ Jis ėmė klastingai elgtis su mūsų tauta, versdamas mūsų protėvius išmesti savo kūdikius, kad jie neliktų gyvi. ²⁰ Tuo metu gimė Mozė, kuris buvo mielas Dievui. Jis išbuvo tris mėnesius savo tėvo namuose, ²¹ o kai buvo išmestas, jį pasiėmė auginti faraono duktė ir išūnijo. ²² Mozė buvo išmokytas visos Egipto išminties ir tapo galingas žodžiais ir darbais. ²³ Kai jis sulaukė keturiasdešimt metų, jam kilo mintis aplankyti savuosius brolius izraelitus. ²⁴ Kartą, pamatęs vieną skriaudžiamą tautietį, stojo ginti jo ir keršydamas užmušė egiptietį. ²⁵ Mozė tikėjosi, kad jo broliai suprasia, jog Dievas per jį suteiks jiems išgelbėjimą, bet jie šito nesuprato. ²⁶ Kitą dieną jis pasirodė tarp kelių susivaidijusių tautiečių ir mėgino juos sutaikinti, sakydamas: „Vyrai, jūs esate broliai! Kodėl skriaudžiate vieni kitus?“ ²⁷ Bet tasai, kuris buvo nuskriaudęs artimą, atstūmė jį, sakydamas: „Kas

tave paskyrė mūsų valdovu ir teisėju? ²⁸ Gal rengiesi ir mane nužudyti, kaip vakar nužudei egiptietį? ²⁹ Tai išgirdęs, Mozė pabėgo ir tapo išeiviu Madiano^a krašte, o ten jam gimė du sūnūs. ³⁰ Po keturiasdešimt metų Sinajaus kalno dykumoje jam pasirodė angelas degančio erškėčių krūmo liepsnose. ³¹ Tai pamatęs, Mozė nusišėbėjo reginiu. Kai jis artinosi, norėdamas geriau išžiūrėti, pasigirdo Viešpaties balsas: ³² 'Aš esu tavo tėvų Dievas, Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas.' Tada Mozė ėmė drebėti ir nebedrįso toliau žiūrėti. ³³ O Viešpats jam tarė: 'Nusiauk kojų apavą, nes toje vietoje, kur stovi, žemė yra šventa.' ³⁴ Aš regėte regėjau savo tautos priespaudą Egipte ir, išgirdęs jos aimanavimus, nužengiau jos išvaduoti. Tad ateik čionai, aš ketinu tave pasiusti į Egiptą.'

³⁵ Tad tą Mozė, kurio jie buvo išsižadėję, sakydami: 'Kas tave paskyrė valdovu ir teisėju?' – Dievas pasiuntė kaip valdovą ir išvaduotoją, globojamą angelo, kuris buvo pasirodęs jam erškėtyje. ³⁶ Jis išvedė juos, darydamas stebuklus ir ženklus Egipto žemėje, prie Raudonosios jūros ir per keturiasdešimt metų dykumoje. ³⁷ Tai šis Mozė yra pasakęs izraelitams: 'Dievas pažadins iš jūsų brolių pranašą, panašiai kaip mane.' ³⁸ Tai jis susirinkimo dieną tyruose tarpininkavo tarp angelo, kalbėjusio jam Sinajaus kalne, ir mūsų protėvių. Tai jis gavo mums skirtus gyvenimo žodžius. ³⁹ Deja, mūsų protėviai nenorėjo jam paklusti. Jie atstūmė jį ir savo širdžių troškimus nukreipė į Egiptą. ⁴⁰ Jie tarė Aaronui: 'Padaryk mums dievų, kurie

žygiuotų mūsų priekyje, nes mes nežinome, kas nutiko tam Mozei, išvedusiam mus iš Egipto.' ⁴¹ Ir šitaip anomis dienomis jie pasidirbo verši, ėmė aukoti stabui atnašą ir džiaugėsi savo rankų darbu. ⁴² Tada Dievas nusigrėžė nuo jų ir paliko jiems garbinti dangaus kareiviją, kaip parašyta Pranašų knygoje:

Ar jūs, Izraelio namai, man atnešėte aukų bei atnašų, / keturiasdešimt metų būdami tyruose?

⁴³ Ne! Jūs pasiėmėte Molochą padangtę / ir dievo Refano žvaigždę – / stabus, kuriuos pasidirbote garbinti. / Todėl ištremsiu jus anapus Babilono.

⁴⁴ Mūsų protėviai dykumoje turėjo liudijimo padangtę, įrengtą kalbėjusiojo Mozei nurodymu, kad padarytų ją pagal regėtą jos pavyzdį. ⁴⁵ Mūsų protėviai ją pasiėmė ir atsigabeno, kai Jozuė užėmė pagonių žemes. Dievas išstūmė pagonis, užleisdamas jų vietą mūsų tėvams iki pat Dovydo laikų. ⁴⁶ Šis susilaukė Dievo akyse malonės ir prašė nurodymo statyti šventyklą Jokūbo namams; ⁴⁷ ją ir pastatė Saliamonas. ⁴⁸ Vis dėlto Aukščiausiasis negyvena rankų darbo būstuose. Taip sako ir pranašas:

⁴⁹ Dangus – mano sostas, / o žemė – pakojis po mano kojų. / Kokius namus jūs norite man pastatyti? – / klausia Viešpats, – / ir kokia mano poilsio vieta? / ⁵⁰ Argi ne mano ranka visa tai padarė?!

⁵¹ Jūs, kietasprandžiai, pagonių širdimis ir ausimis! Jūs, kaip ir mūsų protėviai, visuomet priešinatės Šventajai Dvasiai. ⁵² Argi buvo pranašas, kurio nebūtų persekioję jūsų tėvai? Deja, jie žudydavo pranašau-

jančius Teisiojo atėjimą. Ir jūs dabar esate jo išdavėjai ir žudikai! ⁵³ Jūs, kurie gavote Įstatymą, paskelbtą per angelus, bet jo nesilaikėte.“

*Stepono nužudymas;
persekiotojas Saulius*

⁵⁴ Tai išgirdę, jie baisiai įniršo ir ėmė ant jo griežti dantimis. ⁵⁵ O Steponas, kupinas Šventosios Dvasios, žvelgė į dangų ir išvydo Dievo šlovę ir Jėzų, stovintį Dievo dešinėje. ⁵⁶ Jis tarė: „Štai regiu atsivėrusį dangų ir Žmogaus Sūnų, stovintį Dievo dešinėje.“ ⁵⁷ Tada, baisiai rėkdam, jie užsikimšo ausis ir visi kaip vienas puolė jį, ⁵⁸ išsitempė už miesto ir užmušė akmenimis. Liudytojai pasidėjo savo drabužius prie kojų vieno jauno vyro, vardu Sauliaus. ⁵⁹ Taip jie mušė akmenimis Steponą, o jis šaukė: „Viešpatie Jėzau, priimk mano dvasią!“ ⁶⁰ Pagaliau suklupęs galingu balsu sušuko: „Viešpatie, neįskaityk jiems šios nuodėmės!“ Ir, tai ištaręs, užmigo.

8 Saulius pritarė Stepono nužudymui. Aną dieną prasidėjo didelis Jeruzalės Bažnyčios persekiojimas. Visi, išskyrus apaštalus, išsisklaidė Judėjos ir Samarijos apylinkėse.

² Dievobaimingi vyrai palaidojo Steponą ir labai jį apraudojo.

³ O Saulius stengėsi išnaikinti Bažnyčią, naršydamas po namus, suiminėdamas vyrus ir moteris ir siųsdamas juos į kalėjimą.

Pilypas Samarijoje

⁴ Tuo tarpu išblaškytieji keliaudami skelbė gerosios naujienos žodį.

⁵ Pilypas nuvyko į Samarijos miestą ir ėmė skelbti gyventojams Mesiją.

⁶ Minios vieningai klausėsi Pilypo žodžių, nes ne tik girdėjo, bet ir matė daromus stebuklus. ⁷ Iš daugelio apstėtųjų, baisiai šaukdamos, išeidavo netyrosios dvasios. Buvo išgydyta daug paralyžiuotųjų ir luošių. ⁸ Taigi didelis džiaugsmas pasklido po tą miestą.

Simonas burtininkas

⁹ Mieste buvo vienas žmogus, vardu Simonas; jis vertėsi žyniavimu, stebindamas Samarijos gyventojus ir girdamasis esąs didis. ¹⁰ Ir visi – nuo mažo iki didelio – prie jo šliejosi ir sakė: „Jis yra Dievo galybė, vadinama ‘Didžioji’.“ ¹¹ Žmonės prie jo šliejosi, nes per ilgesnį laiką buvo apsukęs jiems galvas savo kerais. ¹² Bet, patikėję Pilypu, skelbiančiu Dievo karalystės gerąją naujieną ir Jėzaus Kristaus vardą, ėmė krikštytis vyrai ir moterys. ¹³ Simonas taip pat įtikėjo ir pasikrikštijęs visur sekė paskui Pilypą. Jis buvo apstulbintas, matydamas nepaprastus ženklus ir didžius stebuklus, kurie dėjosio jo akivaizdoje.

¹⁴ Apaštalai Jeruzalėje, išgirdę, jog Samarija priėmė Dievo žodį, nusiuntė tenai Petrą ir Joną. ¹⁵ Šie atvyko ir ėmė melstis už samariečius, kad jie gautų Šventąją Dvasią. ¹⁶ Mat ji dar nebuvo nė vienam jų nužengusi, ir jie tebuvo pakrikštyti Viešpaties Jėzaus vardu. ¹⁷ Tuomet apaštalai dėjo ant jų rankas, ir tie gavo Šventąją Dvasią.

¹⁸ Pamatęs, kad apaštalų rankų uždėjimu teikiama Dvasia, Simonas pasiūlė jiems pinigų ir prašė: ¹⁹ „Duokite ir man tą galią, kad, kam uždė-

siu rankas, gautų Šventąją Dvasią.“ Bet Petras tarė jam: ²⁰ „Kad tu pražūtum su savo sidabru, jei sumanei už pinigų nusipirkti Dievo dovaną! ²¹ Šitame dalyke tu negali turėti nė mažiausios dalies, nes tavo širdis Dievo akivaizdoje neteisi. ²² Verčiau apgailėk šią savo nedorybę ir melsk Viešpatį; gal jis atleis tavo širdies paklydimą. ²³ Kaip matau, esi pilnas tulžies ir surakintas nedorybės.“ ²⁴ Simonas atsakė: „Melskite už mane Viešpatį, kad manęs neištiktų, ką jūs pasakėte.“

²⁵ O jie, paliudiję ir apsakę Dievo žodį, pasuko atgal į Jeruzalę, pakeliui skelbdami gerąją naujieną daugelyje Samarijos kaimų.

Pilypas pakrikštija etiopą

²⁶ Viešpaties angelas prabilo į Pilypą ir pasakė: „Kelkis ir nueik vidurdienį^a prie vieškelio, kuris eina iš Jeruzalės į Gazą. Jis visiškai tuščias.“ ²⁷ Susiruošęs jis išėjo. Ir štai bevažiuojąs etiopas eunuchas, Etiopijos valdovės kandakės dvirškis, viso jos izdo valdytojas. Jis buvo atvykęs į Jeruzalę pasimelsti, ²⁸ o dabar keliavo namo ir, sėdėdamas savo vežime, skaitė pranašą Izaiją. ²⁹ Dvasia tarė Pilypui: „Priek ir laikykis greta šito vežimo.“ ³⁰ Pribėgęs Pilypas išgirdo eunuchą skaitant pranašą Izaiją ir paklausė: „Ar ir supranti, ką skaitas?“ ³¹ Šis atsiliepė: „Kaip galiu suprasti, jei man niekas nepaaiškina?!“ Ir jis pakvietė Pilypą lipti į vežimą ir sėstis šalia. ³² Rašto skirsnis, kurį jis ką tik skaitė, skelbė:

^{8,26a} Arba: „į pietus“. ^{8,36b} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 37: „Pilypas tarė: 'Jei tiki iš visos širdies, tai galima.' Tas atsakė: 'Tikiu, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus.'“ ^{8,40c} ST – Ašdodas, dab. Esdudas tarp Gazos ir Jafos.

Kaip avis jis buvo vedamas į pjovyklą, / ir kaip ėriukas, kuris tyli kerpamas, / jis neatvėrė savo lūpų. / ³³ Jis liko pažemintas, todėl nebuvo nuteistas. / Kas apsakys jo giminę, / jeigu jo gyvenimas žemėje buvo nutrauktas?!

³⁴ Eunuchas paklausė Pilypą: „Prašom paaiškinti, apie ką čionai pranašas kalba? Apie save ar apie ką kitą?“ ³⁵ Tuomet, atvėręs lūpas ir pradėjęs nuo to skirsnio, Pilypas jam paskelbė gerąją naujieną apie Jėzų.

³⁶ Keliaudami toliau, jie privažiavo vandenį. „Štai vanduo, – tarė eunuchas, – kas gi kliudo man pasikrikštyti?“ ³⁷ ³⁸ Jis paliepė sustabdyti vežimą, ir jie abudu – Pilypas ir eunuchas – įbrido į vandenį. Pilypas jį pakrikštijo. ³⁹ Išėjus iš vandens, Viešpaties Dvasia pagavo Pilypą. Eunuchas daugiau jo nebematė, tik džiūgaudamas traukė savo keliais. ⁴⁰ O Pilypas atsидūrė Azotė^c; iš ten keliaudamas skelbė gerąją naujieną visuose miestuose ir taip atvyko į Cezarėją.

Sauliaus pašaukimas

9 Tuo tarpu Saulius, tebealsuodamas grasinimais ir žudynėmis prieš Viešpaties mokinius, nuėjo pas vyriausiąjį kunigą ² ir išgavo raštus Damasko sinagogoms, kad, užtikęs to kelio sekėjus vyrus ir moteris, galėtų juos suiminėti ir gabenti į Jeruzalę. ³ Kai atjojo netoli Damasko, staiga jį apšvietė iš dangaus šviesa. ⁴ Nukritęs žemėn, jis išgirdo balsą: „Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji?“ ⁵ Jis klausė: „Kas tu esi, Vieš-

patie?“ Šis atsakė: „Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji.⁶ Kelkis, eik į miestą; tenai tau bus pasakyta, ką turi daryti.“⁷ Jo kelionės draugai stovėjo be žado: mat girdėjo balsą, tačiau nieko nematė.⁸ Saulius atsikėlė nuo žemės, bet, atmerkęs akis, nieko nematė. Paėmę už rankų, jie nuvedė jį į Damaską.⁹ Jis tris dienas išbuvo neregintis, nieko nevalgė ir negėrė.

¹⁰ Damaske gyveno mokinys, vardu Ananijas. Jam apsiereiškęs Viešpats prabilo: „Ananijau!“ Šis atsakė: „Štai aš, Viešpatie.“¹¹ Viešpats tęsė: „Nueik į gatvę, vadinamą Tiesiąja, ir Judo namuose teiraukis tarsiečio, vardu Sauliaus. Štai jisai meldžiasi¹² ir regėjime pamatė vyrą, vardu Ananiją, ateinantį ir uždedantį ant jo rankas, kad praregėtų.“¹³ Ananijas atsakė: „Viešpatie, iš daugelio esu girdėjęs apie tą žmogų, kiek pikta jis yra padaręs tavo šventiesiems Jeruzalėje.“¹⁴ Ir čia jis turi aukštųjų kunigų įgaliojimus suiminėti visus, kurie šaukiasi tavojo vardo.“¹⁵ Viešpats jam tarė: „Eik, nes jis yra mano rinktinis įrankis, kuris neš mano vardą tautoms, karaliams ir Izraelio vaikams.“¹⁶ Aš jam parodysiu, kiek daug jam teks iškentėti dėl mano vardo.“¹⁷ Taigi Ananijas nuėjo į tuos namus, uždėjo ant Sauliaus rankas ir tarė: „Broli Sauliau! Viešpats Jėzus, kuris tau pasirodė kelyje, atsiuntė mane, kad tu vėl regėtum ir taptum pilnas Šventosios Dvasios.“¹⁸ Bematant jam nuo akių lyg žvynai nukrito, ir jis atgavo regėjimą. Pakilęs priėmė krikštą¹⁹ ir užvalgęs ėgijo jėgų.

Saulius skelbia Jėzų

Kelias dienas jis buvo su Damas-
ko mokiniais²⁰ ir beregint ėmė skelbti

sinagogose, kad Jėzus yra Dievo Sūnus.²¹ Visi, kurie tatau girdėjo, stebėjosi ir klausinėjo: „Argi čia ne tas pats, kuris Jeruzalėje persekiojo visus šio vardo išpažinėjus?! Argi jis nėra atvykęs jų suiminėti ir gabenti pas aukštuosius kunigus?!“

²² O Saulius kaskart drąsiau kalbėjo ir kelė sąmyšį tarp Damaske gyvenančių žydų, įrodinėdamas, kad Jėzus yra Mesijas.²³ Po kurio laiko žydai susimokė jį nužudyti.²⁴ Vis dėlto Saulius sužinojo apie jų sąmokslą. Dieną naktį jie tykojo prie vartų, norėdami jį užmušti,²⁵ bet jo mokiniai naktia virvėmis nuleido jį per sieną pintinėje.

Saulius Jeruzalėje

²⁶ Saulius nuvyko į Jeruzalę ir mėgino prisidėti prie mokinių, tačiau visi jo baidėsi, netikėdami jį esant mokinį.²⁷ Tik Barnabas jį priglaudė, nusivedė pas apaštalus ir jiems išpasakojo, kaip kelionėje Saulius regėjęs Jėzų ir šis kalbėjęs su juo, ir kaip Damaske jis atvirai mokęs Jėzaus vardu.²⁸ Taip jis ėmė lankytis pas juos Jeruzalėje ir drąsiai kalbėti Jėzaus vardu.²⁹ Jis kalbėdavosi bei ginčydavosi ir su helenistais, kurie nutarė jį nužudyti.³⁰ Tai sužinoję, broliai jį nugabeno į Cezarėją ir iš ten išsiuntė į Tarsą.

³¹ Tuo tarpu Bažnyčia visoje Judėjoje, Galilėjoje ir Samarijoje džiaugėsi ramybe. Ji tvarkėsi ir veikė su Viešpaties baime ir vis augo, Šventosios Dvasios globojama.

Petras išgydo luošį

³² Petras, keliaudamas po visą šalį, apsilankė pas šventuosius, gyvenan-

čius Lydoje. ³³ Ten jis užtiko žmogų, vardu Eneją; jis paralyžiuotas jau aštuoneri metai gulėjo patale. ³⁴ Petras jam tarė: „Enejau, tave gydo Jėzus Kristus. Kelkis ir užklok savo guolį!“ Šis akimoku atsikėlė. ³⁵ Visi Lydos miesto ir Saron^a lygumos gyventojai pamatė jį ir gręžėsi į Viešpatį.

Prikėlimas iš numirusių

³⁶ Jopėje buvo viena mokinė, vardu Tabita, išvertus Gazelė^b. Ji buvo garsi gerais darbais ir išmaldomis. ³⁷ Tomis dienomis ji susirgo ir numirė. Ją nuprausė ir pašarvojo aukštutiniame kambaryje. ³⁸ Kadangi Lyda netoli Jopės, mokiniai, išgirde ten esant Petrą, pasiuntė pas jį du vyrus su prašymu: „Ateik pas mus nedelsdamas!“

³⁹ Petras susirengęs tuojau iškeliavo su jais. Kai tik atėjo, buvo nuvestas į aukštutinį kambarį. Tėnai jį apspito našlės, verkdamos ir rodydamos jam marškinius bei viršutinius drabužius, kuriuos, tebegyvendama su jomis, buvo joms pasiuvusi Gazelė. ⁴⁰ Petras liepė visiems išeiti ir atsiklaupęs ėmė melstis. Paskui, atsisukęs lavoną, tarė: „Tabita, kelkis!“ Ši atmerkė akis ir, išvydusi Petrą, atsisėdo. ⁴¹ Petras ištiesė jai ranką ir ją pakėlė. Tada, pašaukęs vidun šventuosius ir našles, parodė jiems ją gyvą. ⁴² Žinia apie įvykį pasklido visoje Jopėje, ir daugybė žmonių įtikėjo Viešpatį. ⁴³ Petras dar ilgesnį laiką pasiliko Jopėje pas vieną odininką, vardu Simoną.

Šimtininkas Kornelijus

10 Cezarėjoje gyveno žmogus, vardu Kornelijus, vadinamosios Italų kohortos šimtininkas. ² Jis drauge su savo namiškiais pasižymėjo pamaldumu bei Dievo baime, dosniai šelpdavo žmones ir ištvermingai meldavosi Dievui.

³ Kartą, apie devintą valandą, regėjime jis aiškiai išvydo ateinantį angelą; šis tarė: „Kornelijau!“ ⁴ Išsigandęs pažvelgė į jį ir paklausė: „Kas yra, viešpatie?“ Šis jam atsakė: „Tavo maldos ir išmaldos pakilo Dievo akivaizdon, ir jis tave prisiminė. ⁵ Taigi siųsk vyrus į Jopę ir išsikviesk tokį Simoną, vadinamą Petru. ⁶ Jis svečiuojasi pas tokį odininką Simoną, kurio namai stovi prie jūros.“ ⁷ Kai su juo kalbėjęs angelas pasišalino, Kornelijus pasišaukė du namiškius ir vieną pamaldų kareivį iš savo valdinių ⁸ ir, viską jiems išaiškinęs, išsiuntė į Jopę.

Petro regėjimas

⁹ Rytojaus dieną, kai šitie keliaudami artinosi prie miesto, Petras užlipo ant plokščiaastogio pasimelsti. Buvo apie šeštą valandą. ¹⁰ Jis pasijuto išalkęs ir norėjo užkasti. Kol jam buvo tiekiamas valgis, jį ištiko dvasios pagava. ¹¹ Jis išvydo atsivėrusį dangų, iš kurio kažkoks rykas, it didelė marška, laikomas už keturių kampų, leidosi žemėn. ¹² Jame buvo įvairiausių žemės keturkojų ir roplių bei dangaus paukščių. ¹³ Ir jam pasigirdo balsas: „Kelkis, Petrai, pjauk ir valgyk!“ ¹⁴ Petras atsakė: „Jokių būdu, Viešpatie! Aš niekuo-

met nesu valgęs sutepto ar netyro maisto.“¹⁵ O balsas vėl tarė: „Ką Dievas apvalė, tu nevadink suteptu!“

¹⁶ Taip atsitiko tris kartus, ir rykas tučtuojau vėl pakilo į dangų.

¹⁷ Petruį tebesvarstant, ką galėtų reikšti regėjimas, štai prie vartų sustojo Kornelijaus pasiuntiniai, kurie teiravosi Simono namų. ¹⁸ „Ar čia vieši Simonas, vadinamas Petru?“ – klausė jie garsiai. ¹⁹ Petruį, tebemaštančiam apie regėjimą, Dvasia tarė: „Štai trys vyrai ieško tavęs. ²⁰ Greičiau kelkis, lipk žemyn ir nedvejodamas keliauk su jais, nes aš juos atsiunčiau.“ ²¹ Taigi Petras nulipo žemyn pas vyrus ir tarė: „Štai ir aš, kurio ieškote. Kokiu reikalu atėjote?“ ²² Tie atsakė: „Šimtininkas Kornelijus, teisus ir dievobaimingas vyras, visų gyventojų žydų didžiai gerbiamas žmogus, gavo šventojo angelo nurodymą pasikviesti tave į savo namus ir išklausti tavo pamokymų.“ ²³ Tuomet Petras pakvietė juos į vidų ir svetingai priėmė. Kitą rytą iškeliavo su jais. Jį lydėjo keli broliai iš Jopės.

Kornelijaus krikštas

²⁴ Rytojaus dieną jis atvyko į Cezarėją. Kornelijus jo laukė, susikvietęs gimines ir artimiausius bičiulius. ²⁵ Įeinantį Petrą Kornelijus pasitiko ir, puldamas po kojų, išreiškė jam pagarbą. ²⁶ Petras pakėlė Kornelijų, tardamas: „Kelkis! Juk ir aš esu žmogus.“ ²⁷ Paskui, kalbėdamasis su juo, įžengė vidun ir, atradęs daug susirinkusių žmonių, ²⁸ prabilo: „Jūs žinote, kad žydui nevalia bendrauti ar svečiuotis pas svetimtautį. Bet Dievas man apreiškė, jog negalima jokio žmogaus laikyti suteptu ar ne-

tyru.“²⁹ Štai kodėl pakviestas aš nesvyruodamas atvykau. Taigi klausiu dabar: kokiu reikalu mane pakvietėte?“ ³⁰ Kornelijus atsakė: „Kaip tik dabar sukanka lygiai keturios dienos, kai aš savo namuose meldžiausi devintą valandą. Ir štai prieš mane stojo spindinčiais drabužiais vyras ³¹ ir prabilo: 'Kornelijau, tavo maldos išklaustos, ir Dievas prisiminė tavo išmaldas. ³² Siųsk pasiuntinius į Jopę ir atsikviesk Simoną, vadinamą Petru. Jis yra apsisitęs odininko Simono namuose prie jūros.' ³³ Taigi aš tuojau pasiunčiau pas tavę žmones, o tu gerai padarei, čionai atvykdamas. Dabar mes visi čia esame Dievo akivaizdoje, kad išgirstume visa, ką Viešpats tau pavedė.“

³⁴ Tada, atvėręs lūpas, Petras pasakė: „Iš tiesų aš dabar suprantu, jog Dievas nėra šališkas.“³⁵ Jam brangus kiekvienos tautos žmogus, kuris jo bijo ir teisingai gyvena. ³⁶ Jis pasiuntė savo žodį Izraelio vaikams ir per Mesiją Jėzų paskelbė ramybės gerąją naujieną. Šitas yra visų Viešpats. ³⁷ Jūs žinote, kas yra įvykę visoje Judėjoje, pradedant Galilėja, po Jono skelbtojo krikšto. ³⁸ Kalbama apie Jėzų iš Nazareto, kaip Dievas jį patepė Šventąja Dvasia ir galybe, kaip jis vaikščiojo, darydamas gera ir gydydamas visus velnio pavergtuosius, nes Dievas buvo su juo.

³⁹ Mes esame liudytojai visko, ką jis yra padaręs žydų šalyje ir Jeruzalėje. Jį nužudė pakabindami ant medžio. ⁴⁰ Tačiau trečią dieną Dievas jį prikėlė ir leido jam pasirodyti, ⁴¹ beje, ne visai tautai, o Dievo iš anksto paskirtiems liudytojams, būtent mums, kurie su juo valgėme ir gėrėme, jam prisikėlus iš numirusių.

⁴² Jis mums įsakė skelbti tautai ir liudyti, kad jis yra Dievo paskirtasis gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas. ⁴³ Apie jį visi pranašai liudija, kad kiekvienas, kas jį tiki, gauna jo vardu nuodėmių atleidimą.“

⁴⁴ Petruui tebekalbant šiuos dalykus, Šventoji Dvasia nužengė ant visų, kurie klausėsi žodžio. ⁴⁵ Su Petru atvykę žydų kilmės tikintieji labai stebėjosi, kad ir pagonims buvo išlieta Šventosios Dvasios dovana.

⁴⁶ Mat jie girdejo juos kalbant kalbomis ir šlovinant Dievą. ⁴⁷ Tuomet Petras tarė: „Argi kas galėtų šitiems neduoti krikštui vandens, jeigu jie, kaip ir mes, gavo Šventąją Dvasią?“

⁴⁸ Ir jis liepė juos pakrikštyti Jėzaus Kristaus vardu. O šie prašė jį pasi- likti dar kelias dienas.

Petras Jeruzalėje

11 Apaštalai ir broliai, buvę Judėjoje, išgirdo, kad ir pagonys priėmė Dievo žodį. ² Todėl kai Petras atvyko į Jeruzalę, žydų kilmės tikintieji ėmė jam prikaišioti: ³ „Tu nuėjai pas neapipjaustytus vyrus ir su jais valgei!“ ⁴ Tada Petras pradėjo jiems iš eilės aiškinti: ⁵ „Aš kartą meldžiausi Jopės mieste ir dvasios pagavoje turėjau regėjimą: prie pat manęs nusileido kažkoks rykas, it didžiulė marška už keturių kampų nuleidžiamas iš dangaus. ⁶ Atidžiai išsižiūrėjęs, pamačiau jame keturkojų žemės gyvūnų, laukinių žvėrių, roplių ir padangės sparnuočių. ⁷ Dar išgirdau balsą, man sakantį: ‘Kelkis, Petrai, pjauk ir valgyk!’ ⁸ Aš atsakiau: ‘Jokių būdu, Viešpatie! Dar niekuomet suteptas ir netyras maistas nebuvo mano burnoje.’ ⁹ Bet balsas iš dangaus prabilo antrą kartą:

‘Ką Dievas apvalė, tu nevadink suteptu!’ ¹⁰ Taip atsitiko tris kartus, ir vėl viskas pakilo į dangų. ¹¹ Ir tuojau prieš namus, kuriuose mes buvome apsistoję, atsirado trys vyrai. Jie buvo siųsti pas mane iš Cezarėjos. ¹² Dvasia man įsakė nedvejojant keliauti su jais. Mane lydėjo šitie šeši broliai, ir mes kartu nuvykome į vieno žmogaus namus. ¹³ Jis mums papasakojo savo namuose regėjęs angelą, kuris jam liepė: ‘Nusiųsk ką į Jopę ir išsikviesk Simoną, vadinamą Petru.’ ¹⁴ Jis pamokys tave ir visus tavo namiškius, kaip išsigelbėti.’

¹⁵ Kai aš pradėjau kalbėti, Šventoji Dvasia nužengė ant jų, kaip pradžioje yra atsitikę ir mums. ¹⁶ Tada prisiminiau Viešpaties žodžius, kaip jis yra sakęs: ‘Jonas krikštijo vandeniui, o jūs būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia.’ ¹⁷ Tad jeigu Dievas suteikė jiems tokią pat dovaną, kaip ir mums, itikėjusiemis Viešpatį Jėzų Kristų, tai kas gi aš toks, kad mėginčiau trukdyti Dievui?!“ ¹⁸ Tai išgirdę, jie nusiramino ir ėmė šlovinti Dievą, sakydami: „Vadinasi, Dievas ir pagonims davė atsivertimo malonę, kad jie gyventų.“

Antiochijos bendruomenė

¹⁹ Išblaškytieji persekiojimo, kilusio dėl Stepono, nukeliavo į Finikiją, Kiprą ir Antiochiją. Jie skelbė žodį vien tiktai žydams. ²⁰ Kai kurie iš jų, būtent kipriečiai ir kirėniečiai, atvykę į Antiochiją, kreipėsi ir į graikus, skelbdami gerąją naujieną apie Viešpatį Jėzų. ²¹ Viešpaties ranka buvo su jais: daug žmonių itikėjo ir atsivertė į Viešpatį.

²² Žinia apie juos pasiekė Jeruzalės Bažnyčios ausis, ir ji išsiuntė

Barnabą į Antiochiją. ²³ Atvykęs ir pamatęs Dievo malonę, jis apsidžiaugė ir ragino visus iš tikros širdies likti ištikimus Viešpačiui. ²⁴ Mat jis buvo geras vyras, kupinas Šventosios Dvasios ir tikėjimo. Taip Viešpačiui prisidėjo nemažas būrys.

²⁵ Barnabas dar nukeliavo į Tarsą ieškoti Sauliaus. Radęs atsivedė jį Antiochijon. ²⁶ Juodu abu ištisus metus darbavosi Bažnyčioje ir išmokė gausų būrį. Antiochijoje pirmą kartą imta vadinti mokinius „krikščionimis“.

²⁷ Tomis dienomis iš Jeruzalės į Antiochiją atvyko pranašų. ²⁸ Vienas jų, vardu Agabas, Dvasios įkvėptas, išpranašavo didelį badą, ištiksiantį visą pasaulį. Badas iš tiesų atėjo, Klaudijui valdant. ²⁹ Mokiniai, kiekvienas pagal savo ištekliaus, nusprendė paremti Judėjos brolius ir nusiųsti jiems pašalpą. ³⁰ Jie taip padarė ir per Barnabą bei Saulių nusiuntė vyresniesiems paramą.

Petro išvadavimas

12 Tuo pačiu metu karalius Erodas^a pradėjo persekioti kai kuriuos Bažnyčios žmones. ² Jis nukirsdino Jokubą, Jono brolį.

³ Pamatęs, jog tai patinka žydams, įsakė suimti ir Petrą. Buvo Neraugintosios duonos dienos. ⁴ Suėmęs Petrą, įmesdino jį į kalėjimą ir pavedė saugoti keturgubai sargybai po keturis kareivius. Po Velykų^b ketino išduoti jį miniai. ⁵ Taigi Petras buvo uždarytas kalėjime. O Bažnyčia karštai meldėsi už jį Dievui.

⁶ Paskutinę naktį prieš Erodoi išduodant Petrą, tasai, supančiotas

dviem grandinėmis, miegojo tarp dviejų kareivių. Prie durų sargybiniai sergėjo kalėjimą. ⁷ Staiga ten atsirado Viešpaties angelas, ir kamerą nutvieskė šviesa. Jis sudavė Petrui į šoną ir žadindamas tarė: „Kelkis greičiau!“ Ir nukrito jam grandinės nuo rankų. ⁸ Angelas kalbėjo toliau: „Susijuosk ir apsiauk sandalus!“ Jis taip ir padarė. Angelas tęsė: „Užsimesk apsiaustą ir eik pas-kui mane!“ ⁹ Išėjęs Petras sekė pas-kui jį. Tik jis nesuvokė, kad angelo veiksmai tikri, jis tarėsi matęs regėjimą. ¹⁰ Šitaip juodu praėjo pro pirmą ir antrą sargybą ir prisiartinio prie geležinių vartų į miestą. Vartai savaime atsidarė. Išėję pro juos, jie leidosi tolyn viena gatve. Staiga angelas nuo jo pasitraukė. ¹¹ Petras atsipeikėjęs tarė: „Dabar tikrai žinau, kad Viešpats atsiuntė savo angelą ir išvadavo mane iš Erodo rankų ir žydų minios kėslių.“

¹² Taip mąstydamas, jis atėjo prie Morkumi vadinamo Jono motinos Marijos namų, kur nemažas būrys buvo susirinkęs melstis. ¹³ Jis pasibeldė į lauko duris. Tarnaitė, vardu Rodė, nuėjo paklausti, kas ten. ¹⁴ Pažinusi Petro balsą, ji iš džiaugsmo pamiršo atidaryti duris, bet nubėgo pranešti, jog Petras stovįs už durų. ¹⁵ Jai sakė: „Tu pakvaišai!“ Bet ji tvirtino savo. Tada jie nusprendė: „Tai jo angelas.“

¹⁶ Tuo tarpu Petras toliau beldėsi. Atidarę jie pamatė jį ir nustėro. ¹⁷ Jis davė ženklą laikytis tyliai. Paskui apsakė, kaip Viešpats išvedė jį iš kalėjimo. Jis dar pridūrė: „Praneškite apie tai Jokūbui ir kitiems broliams.“ Paskui iškeliavo kitur.

^{12,1a} Erodas Agripa I (Žr. Chronologiją, p. 326–327 ir Žodynelį). ^{12,4b} ST – Pascha.

¹⁸ Išaušus dienos, tarp kareivių kilo nemenkas sąmyšis dėl Petro.

¹⁹ Erodas įsakė jo ieškoti. Nesuradęs ištardė sargybinius ir įsakė juos nubausti mirtimi. Paskui persikėlė iš Judėjos į Cezarėją ir čia pasiliko.

Erodo mirtis

²⁰ Erodas nirto ant Tyro ir Sidono gyventojų. Bet jie sutartinai kreipėsi į jį ir, pasitelkę karaliaus rūmininką Blastą, prašė taikos, nes jų kraštas iš karaliaus žemių gabenosi maistą. ²¹ Nustatytą dieną Erodas, apsilkęs karališkais drabužiais, atsisėdė į sostą ir sakė jiems prakalbą.

²² Liaudis ėmė šaukti: „Tai Dievo, ne žmogaus balsas!“ ²³ Ir beregint jį ištiko Viešpaties angelas už tai, kad nedavė Dievui priklausančios garbės. Jis mirė, kirminų suėstas.

Barnabo ir Sauliaus pašaukimas

²⁴ Viešpaties žodis vis augo ir plito. ²⁵ Barnabas ir Saulius, baigę savo užduotį ir pasiėmę su savimi Joną, vadinamą Morkumi, sugrįžo iš Jeruzalės.

13 Antiochijos Bažnyčioje buvo pranašų ir mokytojų: Barnabas, Simeonas, pravarde Juodasis, Liucijus Kirėnietis, Manaenas, augęs kartu su tetrarchu Erodu, ir Saulius. ² Kartą, kai jie laikė pamaldas Viešpaties garbei ir pasninkavo, Šventoji Dvasia pasakė: „Išskirkite man Barnabą ir Saulių darbui, kuriam aš juos pašaukiau.“ ³ Tada tie pasninkavo ir meldėsi, ir, uždeję ant jų rankas, išleido.

Barnabas ir Saulius Kipre

⁴ Šventosios Dvasios siunčiami, jie nukeliavo į Seleukiją, o iš ten laivu pasiekė Kiprą. ⁵ Atvykę į Salaminą, jie ėmė skelbti Dievo žodį žydų sinagose. Jiems talkino Jonas^a. ⁶ Taip jie perėjo visą salą iki Pafos, kur susitiko vieną žydą, burtininką ir netikrą pranašą, vardu Barjėzų. ⁷ Jis buvo artimas prokonsului Sergijui Pauliui, išmintingam vyrui. Šis, pasivadinęs Barnabą ir Saulių, panorėjo pasiklausyti Dievo žodžio. ⁸ Jiems priešinosi Elimas – burtininkas (toks šito žodžio vertimas). Jis stengėsi atitraukti prokonsulą nuo tikėjimo. ⁹ Tada Saulius, kitaip vadinamas Pauliumi, Šventosios Dvasios kupinas, įdėmiai pažvelgė į jį ¹⁰ ir prabilo: „Ak tu, velnio vaike! Tu, visokių klasių bei sukybių pilnas teisumo priešė! Ar dar nesiliausi kraipęs tiesių Viešpaties kelių?“ ¹¹ Dabar štai tave ištiks Viešpaties ranka: tu tapsi aklas ir kurį laiką neregėsi saulės.“ Ir tučtuojau užgulė jį tiršta tamsa, ir jis ėmė graibytis aplink, ieškodamas, kas jam ištiestų ranką. ¹² Tai pamatęs, prokonsulas įtikėjo, neatsisitebėdamas Viešpaties mokslu.

Paulius Pisidijos Antiochijoje

¹³ Iš Pafos Paulius ir jo palydovai atplaukė į Pergę Pamfilijoje. Čia Jonas pasitraukė nuo jų ir sugrįžo į Jeruzalę. ¹⁴ O jie iš Pergės leidosi toliau ir pasiekė Pisidijos Antiochiją. Šabo dieną jie nuėjo į sinagogą ir ten susėdė. ¹⁵ Po įstatymo ir Pranašų skaitymo sinagogos vadovai kreipėsi į juos: „Broliai, jei turite paskatini-

^{13,5a} Kitas Morkaus vardas.

mo žodį tautiečiams, tarkitel!“¹⁶ Ta-
da Paulius atsistojo ir, davęs ranka
ženklą nutilti, prabilo:

„Izraelio vyrai ir dievobaimingieji
žmonės, paklausykite! ¹⁷ Šios Izraelio
tautos Dievas išsirinko mūsų protė-
vius ir išaukštino juos, gyvenančius
iseivijoje, Egipto šalyje. Rodydamas
savo rankos galybę, išvedė juos iš
Egipto ¹⁸ ir per keturiasdešimt metų
rūpinosi jais tyruose. ¹⁹ Vėliau, iš-
naikines septynias tautas Kanaane,
leido jiems paveldėti anų žemes
²⁰ beveik po keturių šimtų penkias-
dešimt metų. Paskui davė teisėjus
iki pranašo Samuelio. ²¹ Tuo laiku jie
ėmė reikalauti karaliaus, ir Dievas
jiems davė Saulių, Kišo sūnų, Benja-
mino giminės vyrą, keturiasdešimčiai
metų. ²² Pašalinęs Saulių, jis pakėlė
jiems karaliumi Dovydą, apie kurį
pasakė: *Radau Dovydą, Jesės sūnų,
vyrą pagal savo širdį*, kuris įvykdys
visus mano norus. ²³ Iš jo palikuo-
nių, kaip buvo žadėjęs, Dievas išve-
dė Izraeliui gelbėtoją Jėzų. ²⁴ Prieš
jam ateinant, Jonas paskelbė atsi-
vertimo krikštą visai Izraelio tautai.
²⁵ Baigdamas gyvenimo kelionę, Jo-
nas pareiškė: ‘Aš nesu tas, kuo ma-
ne laikote. Štai po manęs ateina
tasai, kuriam aš nevertas atrišti
apavo dirželio.’

²⁶ Broliai, Abraomo giminės sūnūs
ir čia esantys dievobaimingieji žmo-
nės! Tai mums atsiųstas šis išgany-
mo žodis. ²⁷ Jeruzalės gyventojai ir
jų vyresnieji nepažino Jėzaus ir, jį
pasmerkdami, įvykdė pranašų žo-
džius, skaitomus kiekvieną šabą.
²⁸ Nors nerado jame jokios mirties
vertos kaltės, jie reikalavo iš Piloto,
kad jis būtų nužudytas. ²⁹ Išpildę vi-
sa, kas buvo apie jį parašyta, jie nu-
ėmė jį nuo [kryžiaus] medžio ir pagul-

dė į kapą. ³⁰ Bet Dievas jį prikėlė iš
numirusių. ³¹ Jis per daugelį dienų
rodėsi tiems, kurie buvo jį atlydėję iš
Galilėjos į Jeruzalę. Dabar jie yra jo
liudytojai žmonėms. ³² Ir mes jums
skelbiame gerąją naujieną apie pro-
tėviams duotąjį pažadą: ³³ jį Dievas
įvykdė mums, jų vaikams, prikelda-
mas Jėzų, kaip parašyta antrojeje
psalmėje: *Tu esi mano Sūnus, šian-
dien aš tave pagimdžiau!* ³⁴ Kad jį
prikėlė iš numirusių ir jis neturėjo
supūti, Dievas buvo taip nusakęs:
*Aš ištesėsiu šventus bei tikrus paža-
dus Dovydui.* ³⁵ Dar kitoje vietoje sa-
koma: *Tu neleisi savo Šventajam su-
pūti.* ³⁶ Bet Dovydas numirė, savo
kartoje patarnavęs Dievo valiai. Jis
buvo palaidotas prie savo protėvių ir
supuvo. ³⁷ O tasai, kurį Dievas prikė-
lė, nesupuvo.

³⁸ Taigi žinokite, broliai, kad jums
skelbiamas nuodėmių atleidimas per
Jėzų. Ir kiekvienas jį tikintis nutei-
sinamas jo dėka nuo viso to, ³⁹ nuo
ko nepajėgė jūsų išteisinti Mozės
įstatymas. ⁴⁰ Tad pasisaugokite, kad
jums nepritaptų pranašų žodis:

⁴¹ *Žiūrėkite, niekintojai, stebėki-
tės ir traukitės iš akių! / Štai aš
darau darbą jūsų dienomis, / dar-
bą, kuriuo nepatikėsite, jei kas jums
pasakos.*“

⁴² Jiems išeinant, žmonės prašė,
kad jie ir kitą šabą pakalbėtų apie
tuos dalykus.

⁴³ Susirinkimui pasibaigus, dau-
gelis žydų ir dievobaimingų prozelitų
sekė paskui Paulių ir Barnabą.
Šie kalbėjosi su jais ir ragino būti
ištikimais Dievo malonei.

⁴⁴ Kitą šabą kone visas miestas
susirinko pasiklausyti Viešpaties
žodžio. ⁴⁵ Išvydusius tokias minias
žydus apėmė pavydas, ir jie piktžo-

džiaudami ėmė prieštarauti Pauliaus kalbai. ⁴⁶ Tuomet Paulius ir Barnabas drąsiai pasakė: „Pirmiausia jums turėjo būti skelbiamas Dievo žodis; kadangi jūs jį atmetate ir patys laikote save nevertais amžinojo gyvenimo, tai mes kreipiamės į pagonis. ⁴⁷ Taip mums liepė Viešpats:

Paskyriau tave, kad būtum švieša pagonims, / kad gelbėtum juos iki pat žemės pakraščiu.“

⁴⁸ Tai girdėdami, pagonys džiaugėsi ir šlovino Viešpaties žodį; ir įtikėjo visi paskirtieji amžinajam gyvenimui. ⁴⁹ Taip Viešpaties žodis išplito po visą kraštą.

⁵⁰ Tuo tarpu žydai sukurstė pamaždžias bei kilmingas moteris ir įtakingus miesto piliečius. Jie sukėlė Pauliaus ir Barnabą persekiojimą ir išvijo juos iš savo žemių. ⁵¹ O tie, nusikratę prieš juos nuo kojų dulkes, atvyko į Ikoniją. ⁵² Mokiniai buvo pilni džiaugsmo ir Šventosios Dvasios.

Evangelija skelbiama Ikonijoje

14 Panašiai ir Ikonijoje jie nuėjo į žydų sinagogą ir taip sėkmingai prabilo, jog įtikėjo didelė daugybė žydų ir graikų.

² Bet tikėjimą atmetusieji žydai kurstė ir pjūdė pagonis prieš brolius. ³ Paulius ir Barnabas tenai pasiliko ilgesnį laiką ir drąsiai kalbėjo, remdamiesi Viešpačiu, kuris liudijo savo malonės žodžius ir per jų rankas darė ženklus ir stebuklus.

⁴ Miesto gyventojai sūskilo: vieni buvo už žydus, kiti už apaštalus. ⁵ Pagonys ir žydai su savo vyresnybe rengėsi juos iškoneveikti ir užmušti

akmenimis. ⁶ Sužinoję šie pabėgo į Likaonijos miestus Listrą ir Derbę bei jų apylinkes. ⁷ Ten jie skelbė gerąją naujieną.

Paulius išgydo luoši

⁸ Listroje gyveno vienas vyras ne-seiškėmis kojomis. Jis buvo luošas nuo pat gimimo, niekuomet nė žingsnio nežengęs. ⁹ Jis klausėsi Pauliaus kalbant. Šis įdėmiai pažvelgė ir, pamatęs jį turint tikėjimą, kokio reikia išgyti, ¹⁰ garsiai pasakė: „Atsistok tiesiai ant savo kojų!“ Tasai pašoko ir ėmė vaikščioti.

¹¹ Minia, pamačiusi, ką Paulius padarė, pradėjo garsiai likaoniškai šaukti: „Dievai, pasivertę žmonėmis, nužengė pas mus!“ ¹² Barnabą jie vadino Dzeusu, o Paulių – Hermiu, nes jis vadovavo kalbai. ¹³ Priemiestyje esančios Dzeuso šventyklos kunigas liepė prie didžiųjų vartų atvaryti jaučių, papuoštų vainikais, ir norėjo kartu su minia juos paaukoti. ¹⁴ Sužinoję apaštalai Barnabas ir Paulius persiplėšė drabužius ir šoko prie minios, ¹⁵ šaukdami: „Vyrai, ką darote?! Juk mes tokie patys mirtingi žmonės, kaip ir jūs. Tik mes jums skelbiame gerąją naujieną, kad nuo šių tuštybių atsiverstumėte į gyvąjį Dievą, kuris sutvėrė dangų, žemę, jūrą ir visa, kas juose yra. ¹⁶ Praėjusiais amžiais jis buvo leidęs visoms tautoms eiti savais keliais. ¹⁷ Vis dėlto jis nepaliko savęs nepaliudyto geradarybėmis: iš dangaus duodavo jums lietaus bei vaisingų metų, teikė jums maisto ir širdies džiaugsmo.“ ¹⁸ Tai dėstydami, jiedu šiaip taip perkalbėjo minias, kad jiems neaukotų.

Pirmosios kelionės pabaiga

¹⁹ Iš Antiochijos ir Ikonijaus atvykę žydai sukurstė žmones, tie apsvaidė Paulių akmenimis ir išvilkė už miesto, palaikę jį mirusiu. ²⁰ Susirinkus aplink jį mokiniams, jis atsikėlė ir parėjo į miestą. Rytojaus dieną kartu su Barnabu iškeliavo į Derbę.

²¹ Šitame mieste jie skelbė gerąją naujieną ir sulaukė nemaža mokinių. Paskui pasuko atgal į Listrą, Ikoniją ir Antiochiją. ²² Ten jie stiprino mokinių dvasią bei ragino juos išlaikyti tikėjimą ir sakė: „Per daugelį vargų mes turime įeiti į Dievo karalystę.“ ²³ Kiekvienoje Bažnyčioje su malda ir pasninku, uždėdami rankas, jie paskyrė jiems vyresnius ir pavedė juos Viešpačiui, kurį šie buvo įtikėję.

²⁴ Apkeliavę Pisidiją, jie atvyko į Pamfiliją, ²⁵ skelbė žodį Pergėje ir leidosi žemyn į Ataliją. ²⁶ Iš čia išplaukė į Antiochiją, kur buvo buvę pavesti Dievo malonei, kad nuveiktų darbą, kurį dabar pabaigė.

²⁷ Sugrįžę jie sušaukė Bažnyčią ir apsakė, kokius didžius darbus nuveikęs Dievas per juos ir kaip atvėręs pagonims tikėjimo vartus. ²⁸ Ir jie išbuvo su mokiniiais ne trumpą laiką.

Ginčai dėl apipjaustymo

15 Iš Judėjos atvyko žmonių, kurie įtikinėjo brolius: „Jei nesiduosite apipjaustomi pagal Mozės paprotį, negalėsite būti išgelbėti.“ ² Kilo nesutarimų ir didelių ginčų tarp jų ir Pauliaus bei Barnabo. Buvo nutarta, kad Paulius, Barnabas ir dar keletas nuvyks dėl

šio ginčo į Jeruzalę pas apaštalus ir vyresniusius.

³ Bažnyčios aprūpinti jie iškeliavo per Finikiją ir Samariją, pasakodami apie pagonių atsivertimą, ir tuo padarė daug džiaugsmo visiems broliams. ⁴ Atvykę į Jeruzalę, jie buvo priimti Bažnyčios, apaštalų bei vyresniųjų ir pranešė jiems, ką Dievas buvo per juos nuveikęs. ⁵ Tuomet pakilo kai kurie iš priėmusių tikėjimą fariziejų ir tarė: „Jūs reikia apipjaustyti ir reikalausti, kad jie laikytųsi Mozės Įstatymo.“

Apaštalų susirinkimas

⁶ Apaštalai ir vyresnieji susirinko šio klausimo apsvarstyti. ⁷ Įsiliepsnojus ilgam ginčui, Petras pakilo ir kreipėsi į juos:

„Mieli broliai, jūs žinote, jog Dievas jau nuo seniai išsirinko mane iš jūsų, kad pagonys iš mano lūpų išgirstų gerąją naujieną ir įtikėtų. ⁸ Ir Dievas, kuris pažįsta širdis, paliudijo jų naudai, duodamas jiems Šventąją Dvasią kaip ir mums. ⁹ Jis nepadarė skirtumo tarp mūsų ir jų, tikėjimu numazgodamas jų širdis. ¹⁰ Tad kam gi gundote Dievą ir kraunate ant mokinių sprando jungą, kurio nei mūsų protėviai, nei mes patys negalėjome panešti? ¹¹ Verčiau tikėkime Viešpaties Jėzaus malone būsią išgelbėti kaip ir jie.“

¹² Visas susirinkimas nutilo. Dailiviai ėmė klausytis Barnabo ir Pauliaus pasakojimo, kokių didžiųjų ženklų ir stebuklų per juos Dievas padarė pagonijoje.

¹³ Jiems nutilus, atsiliepė Jokūbas ir tarė: „O dabar, broliai, paklausy-

kite manęs! ¹⁴ Simeonas^a papasakojo, kaip Dievas pirmiausia teikėsi iš pagonių išsirinkti savo vardui tautą. ¹⁵ Čia dera pranašo žodžiai, nes parašyta:

¹⁶ *Paskui aš sugrišiu / ir vėl atstaisyti suirusią Dovydo padangtę. / Aš prikelsiu ją iš griuvėsių / ir atkursiu ją, / ¹⁷ kad imtų ieškoti Viešpaties visi kiti žmonės, / visos tautos, kuriose minimas mano vardas. / Taip sako Viešpats, ¹⁸ leidamas nuo amžių tai pažinti.*

¹⁹ Todėl, manding, į Dievą atsivertusių pagonių nedera apsunkinti, ²⁰ o tiktai jiems parašyti, kad susilaikytų nuo susiteršimo stabais, nuo ištvirtavimo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir kraujo. ²¹ Mat Mozė kiekviename mieste nuo seno turi savo skelbėjų, kurie kas šabą jį skaito sinagose.“

Apaštalų raštas

²² Tada apaštalai ir vyresnieji kartu su visa Bažnyčia nutarė pasiųsti į Antiochiją iš savųjų išrinktus vyrus kartu su Pauliumi ir Barnabu. Tai buvo Judas, vadinamas Barsabu, ir Silas, kurie buvo vadovaujantys tarp brolių. ²³ Jiems įteiktas toks raštas: „Apaštalai ir vyresnieji broliai siunčia sveikinimą Antiochijoje, Sirijoje bei Kilikijoje gyvenantiems broliams, kilusiems iš pagonių. ²⁴ Sužinoję, jog kai kurie iš mūsų nuvykę asmenys, mūsų neigalioti, savo kalbomis pasėjo jūsų sielose nerimą bei sąmyšį, ²⁵ mes, bendrai susirinkę, nusprendėme pasiųsti pas jus išrinktus vyrus kartu su mūsų mylimaisiais

Barnabu ir Pauliumi, ²⁶ kurie už mūsų Viešpatį Jėzų Kristų yra guldę savo galvas. ²⁷ Taigi siunčiame su jais Judą ir Silą, kurie jums tą patį praneš gyvu žodžiu. ²⁸ Šventajai Dvasiai ir mums pasirodė teisinga neužkrauti jums daugiau naštų, išskyrus tai, kas būtina: ²⁹ susilaikyti nuo aukų stabams, kraujo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir ištvirtavimo. Jūs gerai elgsitės, saugodamiesi šitų dalykų. Likite sveiki!“

³⁰ Atvykę į Antiochiją, pasiuntiniai sukvietė visą bendruomenę ir įteikė laišką. ³¹ Antiochiečiai, perskaitę jį, apsidžiaugė paguodos žodžiais. ³² Judas ir Silas, būdami pranašai, guodė ir stiprino brolius gausingais pamokymais. ³³ Kurį laiką ten pagyvenę, jie buvo brolių išleisti su ramybės linkėjimais atgal pas tuos, kurie buvo juos siuntę. ³⁴ ³⁵ Paulius ir Barnabas pasiliko Antiochijoje. Kartu su daugeliu kitų jie mokė ir skelbė Viešpaties žodžio gerąją naujieną.

Antroji Pauliaus kelionė

³⁶ Po kiek laiko Paulius tarė Barnabui: „Grįžkime, aplankykime brolius visuose miestuose, kur esame skelbę Viešpaties žodį, ir pažiūrėkime, kaip jiems sekasi.“ ³⁷ Barnabas norėjo pasiimti kartu ir Joną, vadinamą Morkumi, ³⁸ bet Paulius linko neimti tokio, kuris Pamfilijoje buvo nuo jų pasitraukęs ir nesidarbavo su jais. ³⁹ Kilo smarkus ginčas, ir jie išsiskyrė. Barnabas, pasiėmęs Morkų, išplaukė į Kiprą, ⁴⁰ o Paulius, pasitelkęs Silą, iškeliavo, brolių patikėtas Viešpaties malonei. ⁴¹ Jis leidosi

^{15,14a} T. y. Simonas Petras. ^{15,33b} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 34: „Silas nusprendė ten pasilikti, todėl Judas vienas grįžo į Jeruzalę.“

per Siriją ir Kilikiją, stiprindamas Bažnyčias.

16 Jis atvyko į Derbę ir Listrą. Ir štai ten buvo vienas mokinyš, vardu Timotiejus. Jo motina buvo ištikėjusi žydė, o tėvas graikas. ²Kadangi Listros ir Ikonijaus broliai apie jį gražiai liudijo, ³Paulius panorėjo jį padaryti savo palydovu. Paėmęs apipjaustydino jį dėl žydų, gyvenančių tame krašte. Mat visi žinijo jo tėvą esant graiką.

⁴Keliaudami per miestus, jie liepdavo tikintiesiems laikytis Jeruzalės apaštalų bei vyresniųjų priimtų nutarimų. ⁵Taip Bažnyčios vis stiprėjo tikėjimu ir kasdien augo skaičiumi.

⁶Jie perėjo Frygiją ir Galatijos šalį, nes Šventoji Dvasia draudė jiems skelbti žodį Azijoje. ⁷Atvykę netoli Myzijos, jie mėgino pasukti į Bitiniją, tačiau Jėzaus Dvasia jų neleido. ⁸Perėję Myziją, jie nuėjo į Troadę. ⁹Čia Paulius naktį turėjo regėjimą: jam pasirodė makedonietis, kuris maldavo: „Ateik į Makedoniją ir padėk mums!“ ¹⁰Po šio regėjimo mes nedelsdami nutarėme keliauti į Makedoniją, įsitikinę, jog Dievas mus pašaukė skelbti jiems Gerosios Naujienos.

Atvykimas į Filipus

¹¹Išplaukę iš Troadės, leidomės tiesiog į Samotrakę ir rytojaus dieną į Neapolį. ¹²Iš čia atvykome į Filipus – pirmąjį šitos Makedonijos dalies miestą bei koloniją. Šiame mieste užtrukome kelias dienas. ¹³Šabo dieną išėjome pro vartus

prie upės, kur tikėjomės rasią maldos vietą, ir atsisėdę kalbėjome susirinkusioms moterims. ¹⁴Viena dievobaiminga moteris, vardu Lidija, prekiaujanti purpuro drabužiais, kilusi iš Tiatyrų miesto, ėmė klausytis, ir Viešpats atvėrė jos širdį Pauliaus žodžiams. ¹⁵Ji su savo namiškiais priėmė krikštą ir pakvietė: „Jei mane laikote Viešpaties tikinčiąja, ateikite ir pasilikite mano namuose.“ Ji tiesiog mus privertė.

Pauliaus ir Silo suėmimas

¹⁶Kartą einančius į maldos vietą mus pasitiko viena tarnaitė, turinti spėjimo dvasią. Spėdama ji daug uždirbdavo savo šeimnininkams. ¹⁷Ji ėmė sekti paskui Paulių ir mus, šaukdama: „Šitie vyrai yra aukščiausiojo Dievo tarnai ir skelbia jums išganymo kelią.“ ¹⁸Taip ji darė daugelį dienų. Neapsikęsdamas Paulius atsigrėžė ir paliepė dvasiai: „Jėzaus Kristaus vardu įsakau tau iš jos išeiti.“ Ir dvasia tučtuojau pasišalino.

¹⁹Pamatę, jog viltys pasipelnyti žlugusios, šeimnininkai sugriebė Paulių ir Silą ir nutempė į miesto aikštę pas vyresnybę. ²⁰Nuvedę pas pretorius, jie tarė: „Šitie žmonės mūsų mieste kelia sąmyšį. Jie yra žydai ²¹ir skelbia papročius, kurių mums, romėnams, nevalia nei priimti, nei laikytis.“ ²²Prieš juos susibūrė minia. Tuomet pretoriai perplėšė jų palaidines ir įsakė juos nuplakti rykštėmis. ²³Smarkiai nuplakdinę, įmetė juos į kalėjimą, liepdami viršininkui rūpestingai sergėti. ²⁴Gavęs tokį įsakymą, viršininkas įgrūdo

juos į vidinę kamara, o jų kojas iš atsargumo įtvėrė į šiekštą.

Stebuklingas išgelbėjimas

²⁵ Apie vidurnaktį Paulius ir Silas meldėsi ir giedojo Dievui himną. Kiti kaliniai klausėsi. ²⁶ Staiga kilo toks stiprus žemės drebėjimas, jog kalėjimo pamatai susvyravo. Bematant atsivėrė visos durys, ir visiems nukrito pančiai. ²⁷ Viršininkas nubudo ir, pamatęs atviras kalėjimo duris, išsitraukė kalaviją, norėdamas nušizudyti: jis pamanė, jog kaliniai pabėgę. ²⁸ Bet Paulius garsiai sušuko: „Nedaryk sau pikto! Mes visi esame čionai.“

²⁹ Pasiprašęs šviesos, jis šoko vidun ir, visas virpėdamas, puolė Pauliui ir Silui po kojų. ³⁰ Paskui, išsivedęs juos į kiemą, klausė: „Viešpačiai, ką turiu daryti, kad būčiau išgelbėtas?“ ³¹ Jie atsakė: „Tikėk Viešpatį Jėzų, tai būsi išgelbėtas tu ir tavo namai.“ ³² Ir jie skelbė Viešpaties žodį jam ir jo namiškiams. ³³ Tą pačią nakties valandą jis pasiėmė juos su savimi, nuplovė jų žaizdas ir nedelsdamas kartu su visais savaisiais priėmė krikštą. ³⁴ Nusivedęs į savo namus, jis pakvietė juos prie stalo ir su visais namiškiais džiūgavo, įtikėjęs Dievą.

³⁵ Dienai išaušus, pretoriai pasiuntė liktorius pranešti kalėjimo viršininkui: „Paleisk tuos žmones!“ ³⁶ Tasai perdavė tuos žodžius Pauliui: „Pretoriai liepia jus paleisti. Galite eiti ir ramiai sau keliauti.“ ³⁷ Bet Paulius liktoriams pasakė: „Mus, Romos piliečius, be jokio tardymo viešai nuplakė ir įmetė į kalėjimą, o dabar nori slapčia paleisti?! Šito nebus! Tegul patys ateina ir išveda!“

³⁸ Liktoriai perdavė pretoriams šį atsakymą. Išgirde, kad tai Romos piliečiai, pretoriai išsigando. ³⁹ Jie atėjo, atsiprašė ir išsivedę prašė, kad paliktų miestą. ⁴⁰ Išėję iš kalėjimo, Paulius ir Silas užsuko pas Lidiją, pasimatė su broliais, drąsino juos ir iškeliavo toliau.

Tesalonikos žydų intrigos

17 Perėję Amfipolį ir Apolonią, jie atvyko į Tesaloniką, kur buvo žydų sinagoga. ² Pagal savo įprotį Paulius užėjo pas juos ir tris šabus aiškino jiems Raštus. ³ Jis dėstė ir įrodinėjo, kad Mesijas turėjo kentėti ir prisikelti iš numirusių ir kad: „Mesijas – tai Jėzus, kurį aš jums skelbiu.“ ⁴ Kai kurie jų įtikėjo ir prisidėjo prie Pauliaus ir Silo, taip pat daugybė dievobaimingų graikų ir nemaža aukštos kilmės moterų.

⁵ Žydus pagavo pavydas. Surinkę iš gatvės piktų žmonių, jie sukurstė minią ir sukėlė mieste sąmyšį. Paskui patraukė prie Jasono namų ir ten ėmė ieškoti Pauliaus ir Silo, norėdami išduoti minios teismui. ⁶ Nieko neradę, nusitėpė Jasoną ir kelis brolius pas miesto vadovus, šaukdami: „Tie žmonės, kurie visame pasaulyje kelia suirutę, atvyko čionai, ⁷ ir Jasonas juos priglaudė. Visi šitie laužo ciesačius įsakymus, tvirtindami, jog esąs kitas karalius, būtent Jėzus.“ ⁸ Tokiomis kalbomis žydai sukėlė ant kojų minią ir miesto vadovus. ⁹ Pastarieji, gavę iš Jasono ir kitų užstatą, paleido juos.

Sunkenybės Berėjoje

¹⁰ Broliai tuojau pat, nakčia, išsiuntė Paulių ir Silą į Berėją. Ten

atvykę, jie užėjo į žydų sinagogą. ¹¹ Tenykščiai pasirodė esą kilnesni už tesalonikiečius. Jie labai noriai priėmė žodį ir kasdien tyrinėjo Raštus, ar taip esą iš tikrųjų. ¹² Daugelis įtikėjo, iš jų nemaža kilmingų graikų moterų ir vyrų.

¹³ Sužinoję, kad Paulius jau Berėjoje skelbia Dievo žodį, Tesalonikos žydai atskubėjo ir čionai drumsti ir kurstyti žmonių. ¹⁴ Tuomet broliai skubiai išsiuntė Paulių prie jūros, o Silas ir Timotiejus pasiliko tenai. ¹⁵ Pauliaus palydovai nuvedė jį iki Atėnų. Gavę išakymą pranešti Silui ir Timotiejui, kad kuo greičiausiai atvyktų pas jį, grįžo atgal.

Paulius Atėnuose

¹⁶ Belaukdamas Atėnuose jų atvykstant ir matydamas pilną stabų miestą, Paulius netvėrė apmaudu. ¹⁷ Jis aiškinosi sinagogoje su žydais ir dievobaimingaisiais ir kasdien kalbėdavo susirinkusiems aikštėje. ¹⁸ Kai kurie epikūrininkų ir stoikų filosofai bandė su juo ginčytis. Vieni klausė: „Ką šis plepys nori pasakyti?“ Kiti: „Atrodo, kad jis – svetimų dievybių skelbėjas.“ Mat jis skelbė gerąją naujieną apie Jėzų ir prisikėlimą.

¹⁹ Pagaliau jie paėmė, nusivedė jį į Areopagą ir tarė jam: „Ar mes negalėtume sužinoti, kokį naują mokslą tu skelbi?“ ²⁰ Regis, tu kalbi mūsų ausims negirdėtus dalykus. Taigi norėtume sužinoti, kas tai būtų.“ ²¹ Mat visi atėniečiai ir ten gyvenantys ateiviai temoka leisti laiką, pasakodami naujienas arba jų klausydami.

Paulius kalba Areopage

²² Tada Paulius, atsistojęs Areopago viduryje, prabilo:

„Atėniečiai, man rodos, kad jūs visais atžvilgiais itin dievobaimingi. ²³ Vaikščiodamas ir apžiūrinėdamas jūsų šventenybes, radau aukurą su užrašu: 'Nežinomam dievui'. Taigi aš noriu skelbti jums tai, ką jūs nepažindami garbinate. ²⁴ Dievas, pasaulio ir visko, kas jame yra, kūrėjas, būdamas dangaus ir žemės valdovas, gyvena ne rankų darbo šventyklose ²⁵ ir nėra žmonių rankomis aptarnaujamas, tarsi jam ko nors trūktų. Jis juk pats visiems duoda gyvybę, alsavimą ir visa kita. ²⁶ Iš vienos šaknies jis išvedė visą žmonių giminę, kuri gyvena visoje žemėje. Tai jis nustatė aprėžtus laikus ir apsigyvenimo ribas, ²⁷ kad žmonės ieškotų Dievo ir tarytum apčiuopomis jį atrastų, nes jis visiškai netoli nuo kiekvieno iš mūsų. ²⁸ Juk mes jame gyvename, judame ir esame, kaip yra pasakę kai kurie jūsų poetai:

‘Mes esame iš jo giminės.’

²⁹ Todėl, būdami dieviškos giminės, neturime manyti, jog Dievybė panaši į auksą, sidabrą, akmenį arba į meno ar žmogaus minties kūrinį.

³⁰ Ir štai Dievas nebepaiso anų neišmanymo laikų, bet dabar skelbia žmonėms, jog visiems visur reikia atsiversti.

³¹ Jis nustatė dieną, kada teisingai teis visą pasaulį per vieną žmogų, kurį tam paskyrė ir visiems už jį laidavo, prikeldamas iš numirusių.“

³² Išgirdę kalbant apie prisikėlimą iš numirusių, vieni ėmė tyčiotis, o kiti sakė: „Apie tai paklausysime kitą kartą.“ ³³ Šitaip Paulius paliko jų būrį. ³⁴ Vis dėlto kai kurie vyrai stojo

į jo pusę ir priėmė tikėjimą. Iš jų Dionizijas, Areopago narys, viena moteris, vardu Damaridė, ir jų draugai.

Paulius Korinte

18 Po viso šito Paulius iškeliavo iš Atėnų ir nuvyko į Korintą. ² Čia jis sutiko vieną iš Ponto kilusį žydą, vardu Akvilą, su žmona Priscile, neseniai atsikėlusius iš Italijos. Mat Klaudijus buvo išleisęs įsakymą visiems žydams išsikraustyti iš Romos. Jis apsigyveno prie jų ³ ir, kadangi mokėjo bendrą amatą, pasiliko ten ir ėmė dirbti. Jie vertėsi palapinių audimu.

⁴ Kiekvieną šabą Paulius kalbėdavosi sinagogoje, įtikindamas žydus ir graikus.

⁵ Atvykus iš Makedonijos Silui ir Timotiejui, Paulius atsidėjo vien žodžio tarnystei, liudydamas žydams, kad Jėzus yra Mesijas. ⁶ Jiems nesiliaujant prieštarauti ir piktžodžiauti, jis nusipurtė drabužius ir tarė: „Jūsų kraujas tekrinta ant jūsų galvų! Aš nekaltas ir nuo šiol eisiu pas pagonis.“ ⁷ Ir, pasitraukęs iš ten, persikėlė į vieno dievobaimingo vyro, vardu Ticijaus Justo, namus, buvusius šalia sinagogos. ⁸ Tuo tarpu sinagogos vyresnysis Krispas su visais savo namais įtikėjo Viešpatį. Ir daugelis korintiečių klausydami [Pauliaus] priėmė tikėjimą ir pasikrikštijo. ⁹ Vieną naktį Viešpats regėjime prabilo Pauliui: „Nebijok! Kalbėk ir netylėk! ¹⁰ Aš esu su tavimi, ir niekas nesikėsins tau kenkti, nes šiame mieste daugelį žmonių – manieji.“

¹¹ Taigi jis ten pasiliko metus ir šešis mėnesius, skelbdamas jiems Dievo žodį.

¹² Galionui būnant Achajos prokonsulu, žydai visi kaip vienas sukilo prieš Paulių, nusitėpė jį į teismą ¹³ ir ėmė skusti: „Šitas žmogus įkalbinėja žmones garbinti Dievą įstatymui priešingu būdu.“ ¹⁴ Pauliui besirengiant prabilti, Galionas tarė žydams: „Jei tai būtų koks nusikaltimas ar piktas darbas, aš, žydų vyrai, deramai ir kantriai jūsų paklausyčiau. ¹⁵ Bet kai kyla ginčas apie mokymą, vardus bei jūsų įstatymą, spęskite jį patys; tokių dalykų teisėjas būti nenoriu.“ ¹⁶ Ir pavarė juos iš teismo. ¹⁷ Tada visi graikai užpuolė sinagogos vyresnįjį Sosteną ir teismo aktyse jį sumušė. Galionas į tai nekreipė dėmesio.

Sugrįžimas į Antiochiją

¹⁸ Paulius pasiliko Korinte ilgesnį laiką. Paskui atsisveikino su broliais ir kartu su Priscile bei Akvilu iškeliavo į Siriją. Kenchrėjoje jis nusiskuto galvą, nes padarė įžadą.

¹⁹ Atvykęs į Efezą, jis atsiskyrė nuo palydovų, nuėjo į sinagogą ir ėmė skelbti žodį žydams. ²⁰ Jie prašė jį pasilikti ilgesnį laiką, bet jis nesutiko ²¹ ir atsisveikindamas tarė: „Jei Dievas panorės, aš vėl atvyksiu pas jus.“ Ir iškeliavo iš Efezo.

²² Atplaukęs į Cezarėją ir išlipęs į krantą, Paulius pasveikino Bažnyčią ir patraukė į Antiochiją.

Pauliaus trečioji kelionė

²³ Šiek tiek pabuvęs, vėl leidosi į kelionę, eidamas per galatų kraštą, per Frygiją ir stiprindamas visus mokinius. „)

²⁴ Tuo tarpu vienas žydas, vardu Apolas, kilęs iš Aleksandrijos, atvy-

ko į Efezą. Tai buvo iškalbingas vyras, puikiai išmanantis Raštus.²⁵ Jis buvo pamokytas Viešpaties kelio, kalbėjo su užsidegimu ir rūpestingai mokė apie Jėzų, nors tepažinojo Jono krikštą.²⁶ Jis drąsiai ėmė skelbti sinagogoje. Išgirdę jį kalbant, Priscilė ir Akvilas pasikvietė pas save ir nuodugniau išaiškino jam Dievo kelią.

²⁷ Kai Apolas sumanė vykti į Achają, broliai jam pritarė ir parašė mokiniams, kad jį priimtų. Nuvykęs tenai buvo labai naudingas per malonę įtikėjusiems.²⁸ Mat jis viešumoje smarkiai sukirsdavo žydus, iš Raštų įrodydamas Jėzų esant Mesiją.

Paulius Efeze

19 Apolui būnant Korinte, Paulius keliavo aukštumomis ir atvyko į Efezą. Ten jis užtiko kelis mokinius ir² paklausė: „Ar, tapę tikinčiaisiais, gavote Šventąją Dvasią?“ Jie atsakė: „Mes nė girdėti negirdėjome, kad yra Šventoji Dvasia.“³ Jis klausė toliau: „Tai kokį krikštą jūs esate priėmę?“ Jie atsakė: „Jono krikštą.“⁴ Tada Paulius paaiškino: „Jonas krikštijo atsivertimo krikštu, ragindamas žmones tikėti tą, kuris ateis po jo, būtent Jėzų.“⁵ Tai sužinoję, jie buvo pakrikštyti Viešpaties Jėzaus vardan.⁶ Paskui Paulius jiems uždėjo rankas, ir ant jų nužengė Šventoji Dvasia. Jie ėmė kalbėti kalbomis ir pranašauti.⁷ Iš viso jų buvo bene dvylika vyrų.

⁸ Paulius nuėjo į sinagogą ir ten per tris mėnesius drąsiai įtikinėjo ir aiškino apie Dievo karalystę.⁹ Kai kurie, užkietėję ir atmetę tikėjimą, piktžodžiavo Keliui¹⁰ daugelio akyse,

tad Paulius pasitraukė nuo jų, atskyrė mokinius ir pradėjo juos mokyti Tirano mokykloje.¹⁰ Tai truko dvejus metus, ir visi Azijos gyventojai, tiek žydai, tiek graikai, išgirdo Viešpaties žodį.

¹¹ Pauliaus rankomis Dievas padarydavo nepaprastų stebuklų.¹² Žmonės net dėdavo ligoniams jo kūną lietusias skepetėles, prijuostes, ir nuo jų pasitraukdavo ligos, išeidavo piktosios dvasios.¹³ Panašiai ir kai kurie keliaujantys žydų egzorcistai mėgindavo piktųjų dvasių apsėstiesiems prišaukti Viešpaties Jėzaus vardą, sakydami: „Aš jus saikdinu per Jėzų, kurį skelbia Paulius.“

¹⁴ Taip darė vieno žydų vyresniojo kunigo Skėvo septyni sūnūs.¹⁵ Bet piktoji dvasia jiems atšovė: „Pažistu Jėzų ir žinau Paulių. O jūs kas būsite?“¹⁶ Ir žmogus, turįs nelabąją dvasią, užpuolė juos, apgalėjo vienus bei kitus ir taip nutasė, jog jie nuogi ir sužaloti turėjo bėgti iš anų namų.¹⁷ Tatai sužinojo visi žydai ir graikai, gyvenantys Efeze. Visus pagavo baimė, o Jėzaus vardas buvo išaukštintas.

¹⁸ Daug įtikėjusiųjų ateidavo išpažinti ir pasisakyti, ką buvo darę.¹⁹ Nemaža užsiiminėjusių kerais sunešdavo savo knygas ir visų akyse sudegindavo. Apskaičiuota, kad jos buvo vertos penkiasdešimt tūkstančių sidabro drachmų.

²⁰ Šitaip galingai Viešpaties žodis plito ir tarpo.

²¹ Atlikęs tuos darbus, Paulius, Dvasios skatinamas, nusprendė per Makedoniją ir Achają keliauti į Jeruzalę. „Aplankęs šiuos kraštus, – sakė jis, – aš turiu pamatyti ir Romą.“

²² Jis nusiuntė į Makedoniją du savo pagalbininkus Timotiejų ir Erastą, o pats kurį laiką pasiliko Azijoje.

²³ Maždaug tuo metu kilo nemažas samyšis dėl Kelio. ²⁴ Vienas sidabrinkalys, vardu Demetrijus, gamindavo sidabrinės Artemidės šventyklos miniatiūras ir duodavo gerai uždirbti amatininkams. ²⁵ Susivadinęs juos ir kitus to amato darbininkus, jis kalbėjo: „Vyrai, jūs suprantate, kad šiuo amatu remiasi mūsų gerovė. ²⁶ Bet jūs matote ir girdite, jog tasai Paulius ne tik Efeze, bet ir kone visoje Azijoje įtikino ir patraukė į savo pusę daug žmonių. Jis tvirtina, esą tai ne dievai, kurie pagaminami žmonių rankomis. ²⁷ Gresia pavojus, kad ne tik smuks mūsų amatas, bet ir bus paniekinta didžiosios deivės Artemidės šventykla ir žlugs didybė tos, kurią garbina visa Azija ir visas pasaulis.“ ²⁸ Tai išgirdę, jie labai įniršo ir ėmė šaukti: „Didi efeziečių Artemidė!“ ²⁹ Samyšis apėmė visą miestą, ir visi kaip vienas pasileido bėgti į teatrą, pasigriebę Pauliaus palydovus, makedoniečius Gajų ir Aristarchą. ³⁰ Pauliaus, panūdusio įsimaišyti į minią, mokiniai neleido. ³¹ Taip pat keli jo bičiuliai Azijos provincijos valdininkai per kitus prašė, kad jis neitų į teatrą.

³² O ten vieni rėkavo vienaip, kiti – kitaip. Susirinkimas buvo toks pakrikas, jog daugumas net nežinojo, kuriam galui susirinkta. ³³ Kai kas iš minios ragino kalbėti Aleksandrą, kurį žydai stūmė į priekį. Aleksandras, pamojęs ranka, norėjo pasiaiškinti miniai. ³⁴ Bet, pažinę jį esant žydą, visi vienu balsu ėmė spiegti ir kokias dvi valandas šūkavo: „Didi efeziečių Artemidė!“ ³⁵ Galiausiai miesto

raštininkui pavyko nuraminti minią. Jis pasakė: „Efeziečiai! Kur rasi žmogų, kuris nežinotų, jog efeziečių miestas globoja didžiosios Artemidės šventyklą ir iš dangaus nukritusią jos statulą?!“ ³⁶ Šito niekas negali paneigti. Taigi nusiraminkite ir nieko galvotrukčiais nedarykite. ³⁷ Jūs atitempėte čionai šiuos vyrus, kurie nėra nei šventvagiai, nei piktžodžiautojai mūsų deivei. ³⁸ Jei Demetrijas ir jo bendrai amatininkai turi prieš ką nors skunda, tai tam yra teismo dienos ir prokonsulai, tegul sau bylinėjasi. ³⁹ O jeigu jūs turite koki kitą apsvarstytiną reikalą, tai jį bus galima išspręsti teisėtame liaudies susirinkime. ⁴⁰ Šiaip jau yra pavojus būti apkaltintiems maištu dėl to, kas šiandien čia dėjosi, nes nėra jokio pagrindo, kuriuo galėtume pateisinti šį triukšmingą sambūrį.“ Tai pasakęs, jis paleido susirinkimą.

Išvykimas iš Efezo

20 Samyšiui pasibaigus, Paulius susikvietė mokinius, pa-drąsino juos ir atsisveikinęs iškeliavo į Makedoniją. ² Keliaudamas per anuos kraštus, jis duodavo mokiniams ilgų pamokymų. Paskui atvyko į Graikiją ³ ir ten pasiliko tris mėnesius. Jam besirengiant plaukti į Siriją, žydai rezgė prieš jį samokslą. Todėl jis nutarė grįžti atgal per Makedoniją. ⁴ Jį lydėjo Pyro sūnus Sopatras iš Berejos, Aristarchas ir Sekundas iš Tesalonicos, Gajus iš Derbės ir Timotiejus, Tichikas ir Trofimas iš Azijos. ⁵ Šie iškeliavo pirmiau ir laukė mūsų Troadėje. ⁶ Po Neraugintosios

duonos švenčių mes išplaukėme iš Filipų ir po penkių dienų susitikome su jais Troadėje; ten užtrukome septynias dienas.

Mirusiojo prikėlimas Troadėje

⁷ Pirmą savaitės dieną, mums susirinkus laužti duonos, Paulius ėmė juos mokyti. Kadangi jis žadėjo rytojaus dieną iškelti, tai užtęsė kalbas iki vidurnakčio. ⁸ Aukštutiniame kambaryje, kur mes buvome susibūrę, degė daug žibintų. ⁹ Vienas jaunuolis, vardu Eutichas, sėdėjęs ant palangės, giliai įmigo, Pauliui ilgiau bedėstant. Miego įveiktas, jis iš trečio aukšto nukrito žemėn. Kai jį pakėlė, jis buvo nebegyvas. ¹⁰ Nulipęs žemyn, Paulius pasilenkė ir, apglėbęs jį, tarė: „Nekelkite triukšmo, gyvybė tebėra jame.“ ¹¹ Vėl užlipęs aukštyn, jis laužė ir valgė duoną. Dar ilgai jis kalbėjo, ligi pat aušros, ir tada iškeliavo. ¹² O jaunuolį atvedė gyva, ir tai buvo nemenka paguoda.

Iš Troadės į Miletą

¹³ Įsėdę į laivą, mes išplaukėme į Asą, kur ketinome paimti Paulių, nes jis buvo taip patvarkęs, pats norėdamas ten nuvykti pėsčias. ¹⁴ Susitikę Ase, paėmėme jį ir nuplaukėme į Mitilėnę. ¹⁵ Iš ten plaukdami toliau, kitą dieną atsidadėme priešais Chiją. Rytojaus dieną pasiekėme Samą ir dar po dienos – Miletą. ¹⁶ Nenorėdamas gaišti Azijoje, Paulius nutarė aplenkti Efezą, nes, kiek įmanydamas, skubinosi Sekminės atšvęsti Jeruzalėje.

Atsisveikinimas su efeziečiais

¹⁷ Iš Mileto jis pasiuntė į Efezą kvietimą, kad pas jį atvyktų Bažnyčios vyresnieji. ¹⁸ Jiems atėjus, Paulius prabilo:

„Jūs žinote, kaip aš visą laiką, nuo pirmosios dienos, kurią įžengiau į Aziją, pas jus elgiausi, ¹⁹ kaip tarnavau Dievui visu nusižeminimu, ašaromis ir bandymais, kuriuos teko iškęsti dėl žydų pinklių. ²⁰ Kaip nieko nenutylėjau, kas jums naudinga, bet kalbėjau ir mokiau tiek viešumoje, tiek po namus, ²¹ žydus ir graikus ragindamas atsigręžti į Dievą ir įtikėti mūsų Viešpatį Jėzų.

²² Ir štai aš, Dvasios belaisvis, keliauju į Jeruzalę, nežinodamas, kas man ten nutiks; ²³ tiktai Šventoji Dvasia kiekviename mieste man skelbia, jog manęs laukia pančiai ir vargai. ²⁴ Bet aš per daug nebranginu savo gyvybės. Svarbu, kad tik baigčiau savo bėgimą ir įvykdyčiau tarnystę, kurią esu gavęs iš Viešpaties Jėzaus: paliudyti Dievo malonės Evangeliją.

²⁵ Ir štai dabar aš žinau, kad daugiau nematysite mano veido jūs visi, su kuriais esu buvęs, skelbdamas Karalystę. ²⁶ Todėl aš šiandien iškilmingai pareiškiu, jog nebūsiu kaltas, jei kas pražus! ²⁷ Aš jums nieko nenutylėjau ir paskelbiau visus Dievo nutarimus.

²⁸ Būkite rūpestingi sau ir visai kaimenei, kuriai Šventoji Dvasia jus paskyrė vyskupais, kad ganytumėte Dievo Bažnyčią, kurią jis yra įsigijęs savo krauju. ²⁹ Žinau, kad, man pasitraukus, įsibraus pas jus žiaurių vilkų, kurie nepagailės kaimenės.

^{20,15a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „po sustojimo Trogilionė“.

³⁰ Net iš jūsų atsiras tokių, kurie klas-tingomis kalbomis stengsis patraukti paskui save mokinius. ³¹ Todėl būdėkite ir nepamirškite, jog aš per trejus metus dieną ir naktį nepaliaudamas, su ašaromis įspėjinau kiekvieną. ³² O dabar pavedu jus Dievui ir jo malonės žodžiui, kuris turi galią jus išugdyti ir duoti paveldėjimą tarp visų pašvęstųjų.

³³ Nė iš vieno netroškau nei sidabro, nei aukso, nei drabužio. ³⁴ Jūs gi žinote, kad mano ir palydovų reikalams tarnavo šitos va mano rankos. ³⁵ Ir aš jums visur rodydavau, kad, šitaip triūšiant, reikia paremti silpnuosius ir atminti Viešpaties Jėzaus pasakytus žodžius: 'Palaimingiau duoti negu imti.'"³⁶ Tai pasakęs jis atsiklaupė ir kartu su visais pasimeldė. ³⁷ Visi pradėjo gaudžiai verkti ir, puldami Pauliui ant kaklo, jį bučiavo. ³⁸ Jie ypač nuliūdo dėl žodžių, jog nebematysią jo veido. Paskui jie palydėjo jį į laivą.

Kelionė į Jeruzalę

21 Išsiplėšę iš jų glėbio, mes išplaukėme ir tiesiu keliu atvykome į Kosą, o kitą dieną per Rodą į Patarą. ² Radę laivą, plaukiantį į Finikiją, įlipome ir išplaukėme. ³ Išvydę artėjant Kiprą, palikome jį kairėje, leidomės link Sirijos ir išlipome Tyre. Ten laivas turėjo iškrauti savo krovinius. ⁴ Suradę mokinių, prabuvome su jais septynias dienas. Dvasios apšviesti, jie patarė Pauliui dar nevykti į Jeruzalę. ⁵ Toms dienoms prabėgus, mes leidomės į kelionę, o jie visi kartu su žmonomis ir vaikais palydėjo iki miesto ribos.

Pajūryje suklaupę visi pasimeldėme. ⁶ Atsisveikinę sulipome į laivą, o jie sugrįžo namo.

⁷ Keliaudami toliau, iš Tyro atplaukėme į Ptolemaidę. Ten pasveikinome brolius ir pasilikome pas juos vienai dienai. ⁸ Kitą dieną vėl keliauome ir atvykome į Cezarėją. Ten nuėjome į evangelisto Pilypo, vieno iš Septynių, namus ir pas jį pasilikome. ⁹ Jis turėjo keturias netekejusias dukteris, kurios buvo pranašės. ¹⁰ Mums būnant dar kelias dienas, iš Judėjos atėjo vienas pranašas, var-du Agabas. ¹¹ Jis apsilankė pas mus, paėmė Pauliaus juostą ir, susirišęs ja rankas ir kojas, pasakė: „Šventoji Dvasia kalba: Vyra, kuriam priklausio ši juosta, tokiu būdu Jeruzalėje supančios žydai ir atiduos į pagonių rankas.“¹² Tai išgirde, ir mes, ir tanykščiai prašėme, kad jis neitų į Jeruzalę. ¹³ Bet Paulius atsakė: „Kodėl raudate ir draskote man širdį? Aš pasirengęs Jeruzalėje dėlei Viešpaties Jėzaus vardo ne tik būti supančiotas, bet ir numirt!“¹⁴ Taigi, jam nesutinkant, mes liovėmės įkalbinėti ir tarėme: „Tebūnie Viešpaties valia!“

Paulius Jeruzalėje

¹⁵ Po tų dienų, susiruošę į kelią, išvykome į Jeruzalę. ¹⁶ Kai kurie mokiniai iš Cezarėjos lydejo mus ir nuvedė viešnagėn pas kiprietį Mnasoną, vieną senųjų mokinių.

¹⁷ Kai atvykome į Jeruzalę, džiaugsmingai mus sutiko broliai. ¹⁸ Rytojaus dieną Paulius kartu su mumis nuėjo pas Jokubą, kur buvo susirinkę visi vyresnieji. ¹⁹ Juos pa-

^{20,35a} Žodžiai, matyt, žinomi iš padavimo.

sveikinęs, jis smulkiai išdėstė visa, ką Dievas buvo padaręs pagonijoje, pasinaudodamas jo tarnyste. ²⁰ Jie išklause šlovino Dievą ir tarė Pauliui: „Tu matai, broli, kiek tūkstančių žydų tapo tikinčiais, ir jie visi uoliai laikosi Įstatymo. ²¹ Bet jiems prikalbėta apie tave, kad tu mokąs visus žydus, gyvenančius tarp pagonių, atsižadėti Mozės, sakydamas, jog jiems nereikia apipjaustyti vaikų nei laikytis papročių. ²² Ką daryti? Šiaip ar taip, jie sužinos, kad esi atvykęs. ²³ Todėl padaryk, kaip tau sakome. Pas mus yra keturi vyrai, padarę įžadą. ²⁴ Pasiimk juos, atlik apšalymą kartu su jais ir prisiimk išlaidas, kad jie galėtų nusikirpti plaukus. Tuomet visi pamatys, jog gandai apie tave nieko neverti ir tu nenukrypdamas laikaisi Įstatymo. ²⁵ O dėl tikinčiųjų iš pagonių, tai mes esame išsiuntę nurodymus, kad jie saugotųsi stabams paaukotos mėsos, kraujo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir ištvirtavimo.“

²⁶ Tuomet Paulius pasiėmė tuos vyrus ir kitą dieną su jais apsisvalęs įžengė į šventyklą. Ten jis nurodė paskutinę apšalymo dieną, kada už kiekvieną jų turės būti paaukota a-naša.

Pauliaus suėmimas

²⁷ Toms septynioms dienoms baidantis, Azijos žydai, pastebėję Paulių šventykloje, sukurstė visą minią ir, nutvėrę jį, ²⁸ pakėlė riksmą: „Izraelitai, gelbėkit! Šitas žmogus visur visus moko prieš tautą, Įstatymą ir šią šventyklą. Jis net atsivedė šventyklon graikų ir suteršė šią šventą vietą.“ ²⁹ Mat jie prieš tai buvo matę su juo mieste Trofimą iš Efezo ir

dabar manė, jog Paulius jį atsivedęs į šventyklą.

³⁰ Sujudo visas miestas, susibėgo žmonės, nutvėrė Paulių ir ištėmė už šventyklos vartų. Vartai bema-tant buvo uždaryti. ³¹ Jiems ketinant jį užmušti, igulos viršininkui – tribūnui buvo duota žinia: „Visoje Jeru-zalėje kyla sąmyšis!“ ³² Jis nedelsdamas su kareiviais ir šimtininkais atskubėjo tenai. Jie, pamatę tribūną ir kareivius, liovėsi mušę Paulių. ³³ Prisiartinęs tribūnas įsakė suimti Paulių ir surišti dviem grandinėmis. Paskui paklausė, kas jis esąs ir ką padaręs. ³⁴ Tuo tarpu iš minios šaukė tai ši, tai tą. Nega-lėdamas dėl triukšmo nieko tikro sužinoti, tribūnas įsakė nuvaryti Paulių į kareivines. ³⁵ Atėjus prie laiptų, per minios grūstį kareiviams teko jį nešti nešti. ³⁶ Žmonės sprau-dėsi iš paskos, šaukdami: „Mirtis jam!“ ³⁷ Vedamas į kareivines Paulius kreipėsi į tribūną: „Ar galiu tau ši tą pasakyti?“ Šis atsiliepė: „Tai tu moki graikiškai?“ ³⁸ Vadinasi, tu – ne anas egiptietis, kuris neseniai sukėlė sąmyšį ir išsivedė į dykumą keturis tūkstančius sikarijų!“ ³⁹ Paulius atsakė: „Aš esu žydas iš Kilikijos Tarso, taigi įžymaus mies-to pilietis. Prašau tave, leisk man prabilti žmonėms.“ ⁴⁰ Tribūnas suti-ko. Paulius atsistojo ant laiptų ir pa-mojo ranka miniai. Visiems nutilus, jis prabilo hebrajų kalba:

Pauliaus kalba

22 „Broliai ir tėvai! Paklausy-kite, ką nūnai pasakysiu sau apginti.“ ² Išgirdę jį kalbant hebrajiš-kai, jie dar labiau aprimo. O Paulius kalbėjo toliau: ³ „Aš esu žydas, gimęs

Tarse, Kilikijoje, bet išauklėtas šitaime mieste ir griežtai pagal protėvių Įstatymą išėjęs mokslą prie Gamalielo kojų. Aš buvau uolus Dievo kovotojas kaip ir jūs visi šiandien. ⁴ Todėl iki mirties bausmės persekiojau šį Kelią^a, pančiodamas ir įkalindamas vyrus ir moteris. ⁵ Tai gali paliudyti vyriausiasis kunigas ir seniūnų taryba. Iš jų buvau gavęs laišką broliams Damaske. Ir aš keliavau, pasiryžęs tenykščius supančioti ir atgabenti į Jeruzalę, kad jie būtų nubausti.

⁶ Kai keliavau ir artinausi prie Damasko, apie vidurdienį staiga iš dangaus mane apsiautė stipri šviesa. ⁷ Aš kritau ant žemės ir išgirdau balsą, man sakantį: 'Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji?!' ⁸ Aš paklausiau: 'Kas esi, Viešpatie?' Jis man atsakė: 'Aš esu Jėzus Nazaretis, kurį tu persekioji.' ⁹ Mano palydovai matė šviesą, bet negirdėjo man kalbančiojo balso. ¹⁰ Aš dar paklausiau: 'Ką man daryti, Viešpatie?' O Viešpats man tarė: 'Kelkis, eik į Damaską, tenai tau bus pasakyta visa, ką tau reikia daryti.' ¹¹ Kadangi tos veriančios šviesos apakintas nieko nemačiau, tik palydovų už rankų vedamas aš pasiekiau Damaską.

¹² Toksai Ananijas, dievobaimingas, Įstatymui ištikimas žmogus, giriamas visų aplinkinių žydų, ¹³ atėjęs stojo prieš mane ir tarė: 'Broli Sauliau, praregėk!' Ir tą pačią akimirką aš jį pamačiau. ¹⁴ O jis kalbėjo: 'Mūsų protėvių Dievas pasirinko tave, kad pažintum jo valią, išvystum Teisųjų ir išgirstum jo balsą iš jo burnos, ¹⁵ nes tu visiems žmonėms paliudysi, ką esi regėjęs ir girdėjęs. ¹⁶ Tad ko lauki? Kelkis, priimk krikš-

tą ir nusiplauk nuodėmes, šaukdamasis jo vardo!'

¹⁷ Vėliau, sugrįžęs į Jeruzalę ir meldamasis šventykloje, aš patyriau dvasios pagavą. ¹⁸ Išvydau Jėzų, ir jis pasakė: 'Skubiai pasitrauk iš Jeruzalės, nes jie nepriims tavojo liudijimo apie mane.' ¹⁹ Aš atsiliepiau: 'Viešpatie, juk jie žino, kad aš tavo tikinčiuosius sinagoga nuo sinagogos varydavau į kalėjimą ir plakdinau. ²⁰ O kai buvo pralietas tavo liudytojo Stepono kraujas, aš ten stovėjau pritardamas ir sergėjau jo žudikų drabužius.' ²¹ Bet jis man pakartojo: 'Eik, nes išsiųsiu tave toli, pas pagonis.'

Paulius – Romos pilietis

²² Jie klausėsi jo iki šitų žodžių, o čia ėmė garsiai rėkti: „Nušluoti nuo žemės tokį! Nepalikti jo gyvo!“ ²³ Jie klykė, mosavo drabužiais ir svaidė į orą smėlį. ²⁴ Tribūnas įsakė nuvesti Paulių į kareivines ir liepė tardyti plakant, kad išaiškėtų, kodėl žmonės prieš jį taip įsiutę. ²⁵ Kai jau buvo pririštas diržais, jis kreipėsi į šalia stovintį šimtininką: „Ar jums valia plakti Romos pilietį, ir dar nenuteistą?“

²⁶ Tai išgirdęs, šimtininkas priejo prie tribūno ir pareiškė: „Ką sumanei daryti? Tas žmogus yra Romos pilietis!“ ²⁷ Tribūnas atėjęs paklausė: „Pasakyk man, ar tu Romos pilietis?“ Šis patvirtino: „Taip.“ ²⁸ Tribūnas tarė: „Aš šitą pilietybę išigijau už didelius pinigus.“ Paulius atsiliepė: „O aš ją turiu nuo gimimo.“ ²⁹ Bemačiant pasitraukė nuo jo tie, kurie turėjo jį tardyti. Sužinojęs jį esant

Romos pilietį, tribūnas nusigando, kam jį surišdinęs.

Žydu teismo taryboje

³⁰ Rytojaus dieną, norėdamas tiksliau išsiaiškinti, kuo jis žydu kaltinamas, tribūnas įsakė jį išleisti iš kalėjimo; liepė sušaukti kunigus bei visą teismo tarybą ir, atvedęs Paulių, pastatė jį akivaizdoje.

23 Skvarbiu žvilgsniu permetęs tarybą, Paulius prabilo:

„Vyrai, broliai! Iki šios dienos aš elgiausi Dievo akivaizdoje visiškai gryna sąžine.“ ² Bet vyriausiasis kunigas Ananijas įsakė ten stovintiesiems smogti jam per burną. ³ Tuomet Paulius jam tarė: „Tau smogs Dievas, tu, pabaltinta siena! Tu čia sėdi, kad mane teistum pagal Įstatymą, o liepi mane mušti prieš Įstatymą?“ ⁴ Ten esantys išpėjo: „Tu įžeidi Dievo vyriausiąjį kunigą.“ ⁵ Paulius atsiliepė: „Broliai, aš nežinojau, kad jis vyriausiasis kunigas. Juk parašyta: *Nepiktžodžiauk savo tautos vadovui.*“

⁶ Žinodamas, kad viena dalis buvo sadukiejai, o kita – fariziejai, Paulius sušuko tarybai: „Broliai, aš fariziejus, kilęs iš fariziejų šeimos, ir jūs mane teisiate už mirusiųjų prisikėlimo viltį.“ ⁷ Jam tai pasakius, tarp fariziejų ir sadukiejų kilo barnis, ir susirinkimas suskilo. ⁸ Mat sadukiejai neigia mirusiųjų prisikėlimą, angelų ir dvasios buvimą, o fariziejai tuos dalykus pripažįsta. ⁹ Todėl pakilo didelis klegesys. Kai kurie Rašto aiškintojai iš fariziejų atsistojo ir griežtai prieštaravo: „Mes nerandame nieko blogo šitame žmoguje.“ ¹⁰ O kas, jeigu jam kalbėjo dvasia

arba angelas?!“ Įsisiautėjus smarkiems ginčams, tribūnas, bijodamas, kad jie nesudraskytų Pauliaus, įsakė kareivių daliniui nusileisti žemyn, išplėšti Paulių iš jų ir nuvesti į kareivines.

¹¹ Kitą naktį Pauliui pasirodė Viešpats ir tarė: „Būk tvirtas! Kaip liudijai apie mane Jeruzalėje, taip reikės tau liudyti ir Romoje.“

Žydu sąmokslas

¹² Rytojaus dieną susirinko būrys žydu ir prisiekė nei valgyti, nei gerti, kol nenužudys Pauliaus. ¹³ Tokį suokalbį padarė daugiau negu keturiasdešimt žmonių. ¹⁴ Jie nuėjo pas aukštuosius kunigus bei seniūnus ir pasakė: „Mes prisiekėme nieko neragauti, kol nenužudysime Pauliaus.“ ¹⁵ O jūs kartu su taryba prašykite tribūną, kad jis pristatytų jį jums, lyg norėtumėte tiksliau ištirti jo bylą. Tuo tarpu mes būsime pasirengę nudėti jį kelyje.“ ¹⁶ Apie šį suokalbį nugirdo Pauliaus sesers sūnus. Jis atėjo į kareivines ir pranešė Pauliui. ¹⁷ Tada Paulius, pasivadinęs viena šimtininką, paprašė: „Nuvesk šį jaunuolį pas tribūną. Jis turi jam kai ką pranešti.“ ¹⁸ Tas paėmė, nuvedė jį pas tribūną ir paaiškino: „Kalinys Paulius pasikvietė mane ir paprašė, kad atvesčiau pas tave šitą jaunuolį. Jis turįs tau kai ką pasakyti.“ ¹⁹ Tribūnas, paėmęs jį už rankos, pasivėdėjo į šalį ir paklausė: „Ką turi man pranešti?“ ²⁰ Tas atsakė: „Žydai susimokė prašyti tave, kad rytoj nuvestum Paulių į teismo tarybą, neva norėdami tiksliau ištirti jo bylą.“ ²¹ Netikėk jais! Daugiau negu keturiasdešimt vyrų susitarę prisiekė nei valgyti, nei gerti, kol jo nenužudys.

Jie jau dabar pasiruošę ir laukia tavo sutikimo.“ ²² Tribūnas atleido jaunuolį ir liepė niekam nesakyti, ką buvo jam pranešęs.

Paulius gabenamas į Cezarėją

²³ Pasišaukęs du šimtininkus, tribūnas įsakė: „Nuo trečios nakties valandos laikykite parengtyje du šimtus karių žygiuoti į Cezarėją, taip pat septyniasdešimt raitelių ir du šimtus ietininkų.“ ²⁴ Parūpinkite ir arklių, kad raitą Paulių būtų galima saugiai nugabenti pas valdytoją Feliksą.“ ²⁵ Be to, jis parašė tokią laišką:

²⁶ „Klaudijus Lisijas kilniausiajam valdytojui Feliksui siunčia sveikinimą.

²⁷ Šitą vyrą žydai buvo nutvėrę ir norėjo nužudyti. Aš su kareiviais jį išgelbėjau, sužinojęs esant Romos pilietį. ²⁸ Norėdamas patirti jo apkaltinimo priežastį, nuvedžiau į jų teismo tarybą. ²⁹ Radau, kad jis kaltinamas dėl jų įstatymo klausimų, o ne dėl kokio nusikaltimo, baustino mirtimi ar kalėjimu. ³⁰ Kadangi man buvo pranešta apie jam gresiantį samokslą, aš nedelsdamas siunčiu jį pas tave. Taip pat nurodžiau kaltintojams, kad jie tau pateiktų prieš jį turimus kaltinimus.“

³¹ Kareiviai, vykdydami įsakymą, paėmė ir nugabeno nakčia Paulių į Antipatridę. ³² Rytojaus dieną jie pasiuntė su juo raitelius, o patys sugrįžo į kareivines. ³³ Atvykę į Cezarėją, raiteliai įteikė valdytojui laišką ir pristatė Paulių. ³⁴ Perskaitęs laišką, jis pasiteiravo, iš kokios provincijos esąs. Sužinojęs, jog iš Kilikijos, ³⁵ jis

pasakė: „Aš tave apklausiu, kai atvyks tavo kaltintojai.“ Ir liepė jį sergėti Erodo pretorijuje.

Žydai skundžia Paulių Feliksui

24 Po penkių dienų atvyko vyriausiasis kunigas Ananijas su keliais seniūnais ir advokatu Tertulu. Jie pateikė valdytojui kaltinimus prieš Paulių. ² Kai pastarasis buvo iškviestas, Tertulas pradėjo savo kaltinamąją kalbą:

„Tavo dėka mes turime tikrą taiką ir daug pagerinimų tautai, įvestų tavo rūpesčiu. ³ Mes, prakilnūs Feliksai, visuomet ir visur tai pripažįstame su didžiu dėkingumu. ⁴ Nenorėdamas tavęs ilgiau gaišinti, prašau tave trumpai mūsų paklausyti su savo įprastu maloningumu. ⁵ Mes nustatėme, kad šis žmogus tarsis maras kursto sumišimą viso pasaulio žydijoje ir yra nazariečių atskalos vadovas. ⁶ Jis net mėgino išniekinti šventyklą. Štai kodėl mes jį suėmėme.“ ⁸ Iš jo galėsi pats išsiteirauti ir viską sužinoti apie mūsų kaltinimus.“ ⁹ Tiems žodžiams pritarė žydai, tvirtindami, jog taip esą iš tikrųjų. ¹⁰ Valdytojui davus ženklą, Paulius atsakė:

Pauliaus atsakymas kaltintojams

„Žinodamas tave jau daug metų esant šios tautos teisėju su pasitikėjimu mėginsiu ginti savo bylą. ¹¹ Tau nesunku nustatyti, jog prabėgo ne daugiau kaip dvylika dienų, kai aš atvykau į Jeruzalę kaip maldininkas. ¹² Nei šventykloje, nei sinagogose, nei

^{24,6a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „Ir mes norėjome jį nuteisti, remdamiesi savuoju įstatymu.“ ⁷ Tik tribūnas Lisijas beatodairiškai prievarta išplėšė jį iš mūsų rankų ir liepė jį kaltintojams atvykti pas tave.“

mieste niekas manęs nematė su kuo nors besiginčijant ar telkiant minią.¹³ Jie negali įrodyti to, kuo dabar mane kaltina.

¹⁴ Vis dėlto aš tau išpažįstu, jog tarnauju savo protėvių Dievui pagal Kelią, jį vadinamą atskala. Aš tikiu visa, kas parašyta Įstatyme ir Pranašuose.¹⁵ Kartu su jais turiu Dieve viltį, jog bus teisiųjų ir neteisiųjų prisikėlimas iš numirusių.¹⁶ Todėl aš stengiuosi visuomet turėti gryną sąžinę prieš Dievą ir prieš žmones.¹⁷ Aš po daugelio metų atkeliavau savo tautai atiduoti pašalpų ir paaukoti atnašų.¹⁸ Ta proga rado mane šventykloje apsivaliusį, be jokios minios ir be jokio triukšmo,¹⁹ kai kurie Azijos žydai. Tai jiems reikėjo čia būti ir, jei ką turi prieš mane, kaltinti tavo akyse.²⁰ Pagaliau tegul ir šitie pasako, koki nusikaltimą jie man įrodė teismo taryboje! ²¹ Nebent tik žodžius, kuriuos šaukiau, stovėdamas tarp jų: „Šiandien jūs mane teisiате už mirusiųjų prisikėlimą!“

Pauliaus kalinimas Cezarėje

²² Feliksas, gerai nusimanydamas apie tą Kelią, atidėjo skundo svarstymą, sakydamas: „Kai atvyks tribūnas Lisijas, tuomet ir išsiaiškinsiu jūsų klausimą.“²³ Jis davė nurodymą šimtininkui sergėti Paulių, tačiau daryti lengvatų ir netrukdyti jo žmonėms teikti jam paslaugų.

²⁴ Po kelių dienų Feliksas atėjo su savo žmona Druzila, kuri buvo žydė. Jis liepė pakviesti Paulių ir iš klausė jo pasakojimo apie Kristaus Jėzaus tikėjimą.²⁵ Pauliui dėstant apie teisumą, susilaikymą ir būsimąjį teisumą, Feliksas išsigando ir tarė: „Šiam kartui užtenka. Gali eiti. Kai bus

metas, aš tave pasišauksiu.“²⁶ Be to, jis tikėjosi gauti iš Pauliaus pinigų. Todėl dažnokai jį kviesdavosi ir su juo kalbėdavosi.

²⁷ Prabėgus dvejiems metams, Feliksą pakeitė ipėdinis Porcijus Festas. Norėdamas įsiteikti žydams, Feliksas paliko Paulių kalėjime.

Paulius apeliuoja į ciesorių

25 Atvykęs į provinciją, Festas po trijų dienų nukeliavo iš Cezarės į Jeruzalę.² Ten į jį kreipėsi aukštieji kunigai ir žydų didikai, kaltindami Paulių³ ir prašydami malonės jį atsiųsti į Jeruzalę, klaslingai galvodami kelyje nužudyti.⁴ Festas atsakė, jog Paulius turįs būti saugomas Cezarėje, be to, jis pats ketinąs netrukus ten grįžti.⁵ „Tegul jūsų igaliojiniai, – tęsė jis, – keliauja kartu ir, jei tas vyras nusikaltęs, jį skundžia.“

⁶ Pabuvęs tarp jų ne daugiau kaip aštuonias ar dešimt dienų, jis sugrįžo į Cezarę. Kitą dieną, atsisėdęs į teismo krasę, liepė atvesti Paulių.⁷ Vos tik pasirodžiusį apspito jį iš Jeruzalės atvykę žydai, mėgindami primesti aibę sunkių kaltinimų, tačiau neįstengė jų įrodyti.⁸ Paulius gynėsi: „Aš nieku nenusikaltęs nei žydų Įstatymui, nei šventyklai, nei ciesoriui.“

⁹ Norėdamas parodyti palankumą žydams, Festas paklausė Paulių: „Ar nori keliauti į Jeruzalę ir ten būti mano teisiamas už šiuos dalykus?“

¹⁰ Paulius atsakė: „Aš stoviu prieš ciesoriaus teisimą ir ten privalau būti teisiamas. Aš nepadariau žydams skriaudos, kaip tu pats puikiai žinai.

¹¹ Jei esu nusikaltęs ir padaręs ką nors verta mirties, tai neatsisakau

mirti. Bet jeigu jų metami kaltinimai nepagrįsti, niekas neturi jiems manęs išduoti. Aš šaukiuosį ciesa-rius!“ ¹² Tuomet Festas, pasitaręs su savo taryba, paskelbė: „Šaukeisi ciesa-rius – eisi pas ciesa-rių.“

*Agripa ir Berenikė
aplanko Paulių*

¹³ Praslinkus kelioms dienoms, karia-lius Agripa ir Berenikė apsilankė Cezarejoje Festo pasveikinti. ¹⁴ Vieš- nagei užtrukus, Festas supažindino karalių su Pauliaus byla ir papasako- jo: „Feliksas paliko man tokį kalinį. ¹⁵ Kai buvau Jeruzalėje, aukštieji žy- dų kunigai ir seniūnai apsilankė pas mane, kaltindami jį ir reikalaudami pasmerkti. ¹⁶ Aš jiems atsakiau, kad romėnai neturi papročio pasmerkti kokį nors žmogų, nedavę kaitinama- jam galimybės stoti savo kaltintojų akivaizdoje ir gintis nuo kaltinimų. ¹⁷ Jiems čionai atvykus, aš nedelsda- mas rytojaus dieną atsisėdau į teis- mo krasę ir liepiau atvesti tą žmogų. ¹⁸ Skundėjai nesugebėjo įrodyti jokio nusikaltimo, kokio buvau tikėjęsis. ¹⁹ Jie vien ginčijosi ir jam prikaišiojo dėl kai kurių savo tikėjimo klausimų ir dėl kažkokio mirusio Jėzaus, kurį Paulius tvirtino esant gyvą. ²⁰ Dvejo- damas, kaip išspręsti tokius klausi- mus, aš paklausiau, ar jis nenorėtų vykti į Jeruzalę ir tenai būti teisia- mas. ²¹ Bet Paulius pareikalavo, kad jo byla būtų perduota Augusto“ ži- niai. Todėl aš įsakiau jį toliau kalinti, kol išsiųsiu pas ciesa-rių.“ ²² Agripa tarė Festui: „Aš ir pats norėčiau pa- siklausyti to žmogaus.“ Anas sutiko: „Galėsi rytoj pasiklausyti.“

²³ Rytojaus dieną Agripa ir Bere- nikė atėjo su didele iškilme. Jie įžen- gė į salę kartu su tribūnais ir miesto didžiūnais. Festas liepė įvesti Paulių. ²⁴ Festas prabilo: „Karaliau Agripa ir svečiai! Jūs matote žmogų, dėl kurio visa gausybė žydų kreipėsi į mane Jeruzalėje ir čia, šaukdami, kad jo negalima palikti gyvo. ²⁵ Bet aš nu- stačiau, kad jis nėra padaręs nieko, kas būtų baustina mirtimi. Jam šau- kiantis Augusto, nusprendžiau jį ten pasiųsti, ²⁶ tačiau nežinau nieko tik- ra, ką turėčiau parašyti valdovui. To- dėl aš iškviečiau jį jūsų akivaizdon, ypač tavo, karaliau Agripa, kad, jį apklausęs, žinočiau, ką turiu para- šyti. ²⁷ Mat, man rodos, neprotinga siųsti kalinį, nenurodant kaltinimo.“

Pauliaus kalba

26 Tuomet Agripa tarė Pauliui: „Tau leidžiama paaiškinti savo bylą.“ Ir Paulius, pamojęs ranka, pradėjo apsigynimo kalbą:

² „Karaliau Agripa! Esu laimingas, galėdamas šiandien tavo akivaizdoje gintis nuo visų žydų kaltinimų, ³ juo labiau, kad tau pažįstami visi žydų papročiai ir ginčijami klausimai. To- dėl prašau kantriai manęs išklaustyti.

⁴ Visi žydai žino apie mano gy- venimą nuo jaunystės, ir kaip jis prabėgo iš pradžių mano tautoje, Jeruzalėje. ⁵ Jie pažįsta mane nuo seno ir, jei norėtų, galėtų paliudyti, kad aš kaip fariziejus gyvenau, lai- kydamasis griežčiausios mūsų tikė- jimo krypties. ⁶ Dabar aš čia stoviu ir esu teisiamas už tai, kad viliuosi pažadu, kurį Dievas yra davęs mūsų protėviams. ⁷ Jo išsipildant tikisi

sulaukti mūsų dvylikos giminių tauta, stropiai tarnaudama Dievui dieną ir naktį. Dėl šios vilties, karaliau, ir įskundė mane žydai. ⁸ Kodėl jums atrodo neįtikėtina, kad Dievas prikelia numirusius?

⁹ Kitados ir aš maniau, kad mano pareiga visais būdais kovoti su Jėzaus Nazariečio vardu. ¹⁰ Aš taip ir dariau Jeruzalėje. Gavęs iš aukštųjų kunigų įgaliojimus, daugybę šventųjų įmėsdinau į kalėjimus, o kai jie buvo žudomi, pritardavau. ¹¹ Dažnai įvairiose sinagogose grasinimais verčiau juos piktžodžiauti ir, be saiko prieš juos įtūžęs, persekiojau net svertimuose miestuose.

¹² Tais pačiais tikslais aš keliau į Damaską, turėdamas aukštųjų kunigų įgaliojimus ir leidimą. ¹³ Kelyje vidurdienį, karaliau, aš staiga išvydau, kaip mane ir mano kelionės draugus iš dangaus apsiautė šviesa, skaitesinė už saulę. ¹⁴ Mes visi parpuolėme žemėn, o aš išgirdau balsą, kuris man sakė hebrajiškai: 'Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji? Sunku tau spyriotis prieš akstiną! ¹⁵ Aš paklausiau: 'Kas tu esi, Viešpatie?' O Viešpats atsakė: 'Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji. ¹⁶ Bet kelkis ir laikykis ant kojų! Aš tau apsireiškiau, kad paskirčiau tave tarnu bei liudytoju tų dalykų, kuriuos matei ir kuriuos tau dar apreikšiu. ¹⁷ Aš tave gelbėsiu nuo tautiečių ir pagonių, pas kuriuos tave siunčiu, ¹⁸ kad atvertum jų akis ir jie iš tamsybių gręžtųsi į šviesą, nuo šėtono galybės – į Dievą ir, tikėdami mane, gautų nuodėmių atleidimą bei dalį su pašventintaisiais.' ¹⁹ Todėl, karaliau Agripa, negalėjau būti neklusnus dangaus apreiksimui. ²⁰ Iš pradžių Damaske

ir Jeruzalėje, o paskui visoje Judėjoje ir pagonijoje ėmiau skelbti, kad žmonės atsiverstų, sugrižtų pas Dievą ir imtųsi atsivertimą liudijančių darbų.

²¹ Už tai žydai sugriebė mane šventykloje ir mėgino užmušti. ²² Bet, Dievo padedamas, iki šios dienos aš tebeliudiju mažam ir dideliui, neskelbdamas nieko viršaus, o tik tai, ką yra skelbė įvyksiant pranašai ir Mozė, ²³ būtent, jog Mesijas kentės, jog, pirmutinis prisikėlęs iš numirusių, paskelbs šviesą tautai ir pagonims."

Klausytojų atsiliepimai

²⁴ Jam taip aiškinant, Festas garsiai sušuko: „Pauliau, tu iš galvos kraustaisi! Iš didelio rašto išėjai iš krašto.“ ²⁵ Paulius atsiliepė: „Ne, nesikraustau iš galvos, prakilnusi Festai, bet kalbu tiesos ir sveiko proto žodžius. ²⁶ Šiuos dalykus žino karalius, kuriam aš taip atvirai kalbu. Esu tikras, kad iš viso to jam nieko nėra nežinomo, juoba kad šitai dėjosi ne kur nors užkampyje. ²⁷ Karaliau Agripa, ar tiki pranašais? Aš žinau, kad tiki.“ ²⁸ Agripa atsakė: „Tuojau, žiūrėk, įtikinsi mane krikščionimi tapti...“ ²⁹ Paulius palinkėjo: „Duok, Dieve, kad ar tuojau, ar ne tuojau ne tik tu, bet ir visi, šiandien girdėję mane kalbant, taptų tokie, kaip aš, tik be šitų pančių!“

³⁰ Tuomet pakilo karalius, valdytojas, Berenikė ir kiti svečiai. ³¹ Išėdami jie kalbėjosi: „Šitas žmogus niekuo nenusipelnė mirties ar pančių.“ ³² Agripa Festui pareiškė: „Būtų buvę galima paleisti šį žmogų, jeigu jis nebūtų šaukęsis ciesoriaus.“

Paulius gabenamas į Romą

27 Kai buvo nuspręsta, kada išplaukti mums į Italiją, Paulius ir keli kiti kaliniai buvo perduoti Augusto kohortos šimtininkui, vardu Julijui. ² Mes ilipome į Adramitijos laivą, kuris turėjo plaukti Azijos pakrantėmis ir netrukus leidomės į kelionę. Su mumis buvo makedonietis Aristarchas iš Tesalonikos. ³ Kitą dieną atplaukėme į Sidoną. Julijus draugiškai elgėsi su Pauliumi, leido jam aplankyti bičiulius, ir šie juo pasirūpino. ⁴ Iš ten mums teko buriuoti Kipro užuovėja, nes pūtė priešiniai vėjai. ⁵ Perplaukę jūrą ties Kilikija ir Pamfilija, mes atvykome į Lykijos miestą Myrą. ⁶ Tenai šimtininkas surado Aleksandrijos laivą, kuris plaukė į Italiją, ir persodino mus į jį.

⁷ Daug dienų plaukėme palengva ir vargais negalais atsiradome ties Knidu. Kadangi vėjas kliudė priplaukti prie kranto, plaukėme Kretos priedangoje, Salmonės kyšulio kryptimi. ⁸ Vargingai jį aplenkę, atvykome į vietovę, kuri vadinasi Gražioji Priplauka, netoli Lasėjos miesto.

⁹ Prabėgo daug laiko, ir laivyba tapo pavojinga, nes jau buvo pasibaigęs rudens pasninko metas. ¹⁰ Paulius juos išpėjo: „Vyrai, aš numatau, jog šis plaukimas bus grėsmingas ir pražūtingas ne tik kroviniams bei laivui, bet ir mūsų gyvybėms.“

¹¹ Tačiau šimtininkas labiau tikėjo vairininku ir laivo savininku negu Pauliaus išpėjimais. ¹² Kadangi uostas nebuvo tinkamas žiemoti, daugumas nusprendė iš ten plaukti toliau, kaip nors pasiekti Feniksą, Kretos uostą, atvirą į pietvakarius ir šiaurės vakarus, ir tenai žiemoti.

Audra ir laivo sudužimas

¹³ Papūtus lengvam pietų vėjui, jie tikėjosi įvykdyti savo sumanymą ir, pakėlę inkarą, leidosi pirmyn palei Kretos krantus. ¹⁴ Bet greitai nuo salos pusės pakilo viesulas, vadinamas Šiaurryčiu. ¹⁵ Jis pagavo laivą, nepajėgusį jam priešintis, ir mes turėjome jį leisti pavėjui. ¹⁶ Kai mus nešė pro salelę, vardu Kaudą, mes tik vargais negalais išsaugojome gelbėjimo valtį. ¹⁷ Kai ji buvo užkelta, jūreiviai ėmėsi stiprinti laivą ir apjuosė jį virvėmis. Kad nepakiūtume ant Sirto seklumų, jie nuleido bures ir taip plaukė toliau. ¹⁸ Mus baisiai vargino audra. Todėl rytojaus dieną teko išmesti į jūrą dalį krovinio. ¹⁹ Trečią dieną jūrininkai savo rankomis išmetė kai kuriuos laivo įrenginius. ²⁰ Ilgą laiką nematydami nei saulės, nei žvaigždžių, smarkios audros blaškomi, mes galiausiai praradome bet kokią viltį išsigelbėti.

²¹ Žmonės jau ilgą laiką nieko nevalgė. Paulius priėjo prie jų ir tarė: „Vyrai! Reikėjo paklausti manęs ir neplaukti nuo Kretos į jūrą. Būtų išvengta pavojų ir nuostolių. ²² Tačiau ir dabar patariu nenusiminti. Niekas iš jūsų nežus, tik laivas. ²³ Šią naktį man apsirėiškė angelas Dievo, kuriam aš priklausau ir tarnauju, ²⁴ ir pranešė: ‘Nebijok, Pauliau! Tu privalai stoti prieš ciesorių. Todėl Dievas tau dovanoja visus, kurie su tavimi plaukia.’ ²⁵ Tad, vyrai, drąsiau! Aš tikiu Dievu, kad taip ir įvyks, kaip man pasakytą. ²⁶ Mus išmes į kokią nors salą.“

²⁷ Kai buvome svaidomi Adrijos jūroje keturioliką naktį, apie vidurnaktį jūreiviams pasirodė, kad artėjame prie sausumos. ²⁸ Jie išmetė grimzlę

ir nustatė dvidešimties jūros sieksnių gylį; išmatavę dar kartą, berado penkiolika. ²⁹ Bijodami užšokti ant povandeninių uolų, jie išmetė iš paskuigalio keturis inkarus ir ėmė laukti aušros. ³⁰ Jūreiviai mėgino pabėgti iš laivo. Jie nuleido į jūrą gelbėjimo valtį, neva norėdami išmesti inkarus laivo priešakyje. ³¹ Paulius išpėjo šimtininką ir kareivius: „Jeigu šitie nepasiliks laive, jūs neišsigelbėsite.“ ³² Tada kareiviai nukapojo valtys virves ir leido jai nukristi į jūrą.

³³ Dar nepradėjus švisti, Paulius paragino visus valgyti, sakydamas: „Šiandien jau keturiolika diena, kaip jūs laukiate nevalgę, nieko burnoje neturėję. ³⁴ Todėl aš jus prašau valgyti. To reikia jūsų išsigelbėjimui. Nė vienas jūsų nenukris nė plaukas nuo galvos!“ ³⁵ Tai pasakęs, jis paėmė duonos, visų akivaizdoje padėkojo Dievui, laužė ir pradėjo valgyti. ³⁶ Tuo metu visi pralinksėjo ir ėmėsi valgio. ³⁷ Laive iš viso buvome du šimtai septyniasdešimt šeši žmonės. ³⁸ Pavalgę jie palengvino laivą, išmesdami jūron javus.

³⁹ Rytui išaušus, jūreiviai negalėjo pažinti žemės, tiktai pastebėjo nedidelę įlanką lėkštais krantais, į kurią, jei bus įmanoma, jie nutarė pasukti laivą. ⁴⁰ Nupjovė inkarus, paliko juos jūroje, atleido vairo diržus ir, iškėlę prieš vėją priekinę burę, leidosi į krantą. ⁴¹ Atsidūrę prie seklumos, jie užšokdino ant jos laivą. Priekis liko tvirtai įsmigęs, o paskuigalis ėmė irti nuo smarkios mūšos.

⁴² Tuo metu kareiviai sumanė išžudyti kalinius, kad kuris išplaukęs nepaspruktų. ⁴³ Bet šimtininkas, gelbėdamas Paulių, sutrukdė jų sumanymą. Jis įsakė, kad mokantys

plaukti pirmi šoktų į jūrą ir plauktų į krantą, ⁴⁴ o kiti tai padarytų kas ant lentų, kas ant laivo nuolaužų. Šitaip visi išsigelbėjo ir pasiekė žemę.

Paulius Maltoje

28 Išsigelbėję sužinojome, kad sala vadinasi Malta. ² Vietos gyventojai su mumis elgėsi labai draugiškai. Užkūrė ugnį ir pakvietė mus visus prie jos, nes lijo ir buvo šalta. ³ Paulius pririnko glėbį sausų šakų ir metė į ugnį. Čia nuo kaitros iš laužo išsoko angis ir įsikirto jam į ranką. ⁴ Pamatę prikibusį prie rankos šliužą, gyventojai ėmė vienas kitam kalbėti: „Tas žmogus tikriausiai žmogžudys: išsigelbėjo iš jūros, o keršto deivė vis tiek neduoda jam gyventi.“ ⁵ Tačiau jis nupurtė šliužą į ugnį, nepatirdamas nieko blogo. ⁶ Gyventojai laukė, kada jis ištins ir kris negyvas. Laukę nesulaukę ir pamatę, kad jam nesidaro nieko blogo, jie pakeitė nuomonę ir ėmė kalbėti, jog jis esąs dievaitis.

⁷ Netoli tos vietos buvo vyriausio salos valdininko Publijaus valdos. Jis mus priglaudė ir tris dienas bičiuliškai globojo. ⁸ Tuo metu Publijaus tėvas buvo susirgęs karštine ir viduriavimu. Paulius užėjo pas jį, pasimeldė, uždėjo ant jo rankas ir išgydė. ⁹ Po šito įvykio ir kiti salos ligoniai ėjo pas Paulių ir buvo išgydyti. ¹⁰ Už tai žmonės mus didžiai gerbė, o išvykstant aprūpino viskuo, ko mums reikėjo.

Iš Maltos į Romą

¹¹ Po trijų mėnesių mes išplaukėme Aleksandrijos laivu, žiemojusi

saloje. Jis turėjo Dioskūrų^a ženklą.
¹² Atplaukę į Sirakūzus, prastovėjo me tris dienas. ¹³ Tada, buriuodami palei krantą, pasiekėme Regijų ir dar po dienos, ėmus pūsti pietų vėjui, per dvi dienas atvykome į Puteolus.
¹⁴ Ten susitikome su broliais; jie pakvietė mus septynias dienas pavišėti. Taip mes atvykome į Romą.
¹⁵ Tenykščiai broliai, išgirdę apie mus, atėjo pasitikti iki Apijaus aikštės ir Trijų Tavernų. Juos išvydęs, Paulius dėkojo Dievui ir igavo pasitikėjimo. ¹⁶ Kai atvykome į Romą, Pauliui buvo leista apsigyventi vienam su serginčiu jį kareiviu.

Pokalbis su Romos žydais

¹⁷ Po trijų dienų jis pasikvietė pas save žydų vyresniusius. Jiems susirinkus, jis prabilo: „Broliai! Nors aš nesu nusikaltęs nei tautai, nei papročiams, buvau Jeruzalėje suimtas ir atiduotas į romėnų rankas.
¹⁸ Tie išardę norėjo mane paleisti, nes nerado jokio mirties verto nusizengimo. ¹⁹ Kadangi žydai prieštaravo, turėjau šauktis ciesoriaus, tiktai ne tam, kad apkaltinčiau savo tautą. ²⁰ Dėl šios priežasties aš norėjau su jumis pasimatyti ir pasikalbėti. Juk aš nešioju šitą grandinę dėl Izraelio vilties!“

²¹ Jie atsakė jam: „Mes nesame gavę apie tave iš Judėjos laišku, ir niekas iš brolių nebuvo atvykęs su

blogomis žiniomis ar kalbomis apie tave. ²² Vis dėlto norėtume išgirsti tavo pažiūras. Mat apie šią atskalą tiek težinome, jog jai visur prieštaraujama.“

²³ Paskyrę jam dieną, daugelis suėjo pas jį į butą. Nuo ryto iki vakaro jis dėstė jiems ir liudijo apie Dievo karalystę, įrodinėdamas jiems Jėzų iš Mozės Įstatymo ir Pranašų.
²⁴ Vieni jo žodžiais tikėjo, kiti ne.
²⁵ Nesutardami tarpusavyje, jie ėmė skirstytis, o Paulius tepasakė jiems viena: „Teisingai Šventoji Dvasia yra jūsų protėviams pasakiusi per pranašą Izaiją:

²⁶ *Eik pas šią tautą ir sakyk: / Girdėti girdėsite, bet nesuprasite, / žiūrėti žiūrėsite, bet nematysite. / ²⁷ Šitų žmonių širdis aptuko, / jie prastai girdėjo ausimis ir užmerkė akis, / kad kartais nepamatytų akimis, / neišgirstų ausimis, nesuprastų širdimi / ir neatsiverstų, ir aš jų nepagydyčiau.*

²⁸ Todėl žinokite: šis Dievo išgelbėjimas yra pasiūstas pagonių tautoms, jos ir išgirs.“^b

Pabaiga

³⁰ Paulius pasiliko gyventi savo išsinuomotame bute ištisus dvejus metus ir priiminėdavo visus savo lankytojus. ³¹ Jis skelbė Dievo karalystę ir visiškai drąsiai ir netrukdomas mokė apie Viešpatį Jėzų Kristų.

^{28,11a} T. y. senovės graikų dievų – dvynių Kastoro ir Polukso, jūreivių globėjų. ^{28,28b} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 29: „Jam tai pasakius, žydai išėjo, smarkiai ginčydamiesi tarp savęs.“

LAIŠKAS ROMIEČIAMS

Laiškas romiečiams (gr. *epistolē pros rōmaious*, lot. *epistula ad romanos*) apaštalo Pauliaus padiktuotas raštininkui Tercijui 57 m. po Kr. pavasarį Korinte.

Laišką galima suskirstyti taip: įžanga (1,1–17), dvi didelės dalys (1,18–10,21 ir 11,1–15,13), pabaiga (15,14–16,27). Pirmoje dalyje kalbama apie tai, kaip sielvartauja žmonija ir kaip Evangelija įveikia šį sielvartą: pagonis bei hebrajus slegia Dievo rūstybė (1,18–3,20), bet visi tikintys Jėzų Kristų nuteisinami jo malone (3,21–4,25); nuodėmė per Adomą prasiskverbė į pasaulį (5,1–14), bet per Jėzų Kristų žmonija gavo išganymą (5,15–6,23); žmonija palenktą įstatymui (sk. 7), bet ją išvaduoja Dvasia (sk. 8); izraelitai nepriėmė Kristaus (sk. 9–10), bet iš hebrajų ir pagonių sudarytas naujasis Izraelis galiausiai bus išganytas (sk. 11). Antroje dalyje iš hebrajų ir pagonių kilę krikščionys raginami kasdienybėje išgyventi meilę ir vienybę.

Tai ilgiausias, svariausias ir žymiausias Pauliaus laiškas, atspindintis jo minties brandumą ir patirtą Kristaus išgyvenimą.

1 Paulius, Jėzaus Kristaus tarnas, pašauktasis apaštalas, išskirtas [skelbti] Dievo Evangelija, ² kurią Dievas buvo iš anksto pažadėjęs per savo pranašus šventuosiuose Raštuose. ³ O ji kalba apie jo Sūnų, kūnu kilusį iš Dovydo giminės, ⁴ šventumo Dvasia per prisikėlimą iš numirusių pristatytą galingu Dievo Sūnumi, – Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. ⁵ Per jį esame gavę malonę ir apaštalo tarnystę, kad jo garbei skleistume tikėjimo klusnumą visose pagonių tautose, ⁶ tarp kurių ir jūs esate pašaukti priklausyti Jėzui Kristui. ⁷ Visiems Dievo mylimiesiems, esantiems Romoje, pašauktiesiems šventiesiems tebūna malonė bei ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

⁸ Pirmiausia aš dėkoju savo Dievui per Jėzų Kristų už jus visus, nes visame pasaulyje kalbama apie jūsų tikėjimą. ⁹ Man gali paliudyti Dievas, kuriam tarnauju dvasia, skelbdamas jo Sūnaus Evangeliją, jog be paliovos jus miniu, ¹⁰ visuomet savo maldose prašydamas, kad, Dievui leidus, man pavyktų kaip nors atkelti pas jus. ¹¹ Trokštu jus pamatyti, kad galėčiau perduoti šiek tiek

dvasinių dovanų jums sustiprinti, ¹² tai yra drauge pasiguosti bendru jūsų ir mano tikėjimu. ¹³ Noriu, broliai, kad žinotumėte, jog ne kartą ketinau atvykti pas jus – deja, iki šiol vis pasitaikydavo kliūčių, – kad ir tarp jūsų turėčiau šiek tiek vaisių kaip ir kitose tautose. ¹⁴ Juk aš skolingas graikams ir barbarams, išminčių ir neišmanantiems. ¹⁵ Štai kodėl mano širdį traukia ir jums Romoje skelbti Evangeliją.

¹⁶ Aš nesigėdiju Evangelijos. Ji juk yra Dievo galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiajam, pirma žydui, pasakui graikui.

¹⁷ Joje apsieiškia Dievo teisumas iš tikėjimo į tikėjimą, kaip parašyta: *Teisusis gyvena tikėjimu.*

Žmonijos nusikaltimas Dievui

¹⁸ Dievo rūstybė apsieiškia iš dangaus už visokią žmonių bedievybę ir neteisybę, kai teisybę jie užgniaužia neteisingumu. ¹⁹ Juk tai, kas gali būti žinoma apie Dievą, jiems aišku, nes Dievas jiems tai atskleidė. ²⁰ Jo neregimosios ypatybės – jo amžinoji galybė ir dievybė – nuo pat pasaulio sukūrimo išvelgiamos protu iš jo

kūrinių, taigi jie nepateisinami.

²¹ Pažinę Dievą, jie negarbino jo kaip Dievo ir jam nedėkojo, bet tuščiai svarstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. ²² Girdamiesi esą išmintingi, tapo kvaili ²³ ir išmainė nenykstančiojo Dievo šlovę į nykstančius žmogaus, paukščių, keturkojų bei šliužų atvaizdus.

²⁴ Todėl Dievas per jų širdžių geismus atidavė juos tokiam netyrumui, kad jie patys teršė savo kūnus. ²⁵ Jie Dievo tiesą iškeitė į melą ir lenkėsi bei tarnavo kūriniams, o ne Kūrėjui, kuriam šlovė per amžius. Amen! ²⁶ Štai kodėl Dievas paliko juos gėdinų aistrų valiai. Jų moterys prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai. ²⁷ Panašiai ir vyrai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsidedę geiduliais vienas kitam, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir už iškrypimą jiems patiems būdavo vertai atlyginama.

²⁸ Jie nesirūpino pažinti Dievą, tai ir Dievas leido jiems vadovautis netikusių išmanymu ir daryti, kas nedera. ²⁹ Todėl jie pilni visokio neteisumo, piktybės, godulystės ir piktumo, pilni pavydo, žudynių, nesantaikos, klastingumo, paniekos, apkalbų. ³⁰ Jie – šmeižikai, Dievo nekenėjai, akiplėšos, išpuikėliai, pagyrūnai, išradingi piktadariai, neklausantys tėvų, ³¹ neprotingi, neištikimi, be meilės, negailestingi. ³² Nors žino Dievo sprendimą, jog visa tai darantys verti mirties, jie ne tik patys taip daro, bet ir palaiko taip darančius.

Dievo teismas teisingas

2 Taigi esi nepateisinamas, kad ir kas būtum, žmogau, kuris teisi kitus. Juk, teisdamas kitą, pa-

smerki save, nes ir pats tai darai, už ką teisi. ² O mes žinome, kad Dievas teisingai teisia tuos, kurie tokius nusikaltimus daro. ³ Nejaugi manai, žmogau, teisdamas taip darančius ir pats taip pat darydamas, išvengsiąs Dievo teismo?! ⁴ Kaipgi drįsti niekinti jo gerumo, pakantumo ir kantrumo lobius, nesuprasdamas, kad Dievo gerumas skatina tave atsiversti? ⁵ Deja, savo užkietėjimu bei neatgailojančia širdimi pats sau kaupi rūstybę rūstybės dienai, kurią apsieikš Dievo teisingas teismas. ⁶ *Jis kiekvienam atmokės už jo darbus:* ⁷ tiems, kurie ieško šlovės, garbingumo ir nemirtingumo, ištvėringai darydami gera, – amžinuoju gyvenimu, ⁸ o išpuikėliams, kurie neklauso tiesos, bet yra pasidavę neteisumui, – pykčiu ir rūstybe. ⁹ Sielvartas ir suspaudimas sielai kiekvieno žmogaus, kuris daro bloga, pirma žydo, paskui graiko. ¹⁰ Ir šlovė, pagarba bei ramybė kiekvienam, kuris daro gera, pirma žydui, paskui graikui. ¹¹ Juk Dievas nėra šališkas. ¹² Visi, kurie nusidėjo, neturėdami įstatymo, pražus be įstatymo, o visi, kurie nusidėjo, turėdami įstatymą, bus nuteisti pagal įstatymą. ¹³ Teisūs Dievo akyse juk ne įstatymo klausytojai; teisūs bus pripažinti įstatymo vykdytojai. ¹⁴ Kai jokio įstatymo neturintys pagonys iš prigimties vykdo įstatymo reikalavimus, tada jie, neturintys įstatymo, patys sau yra įstatymas. ¹⁵ Jie parodo, kad įstatymo reikalavimai įrašyti jų širdyse, ir tai liudija jų sąžinė bei mintys, kurios tai kaltina, tai teisina viena kitą... ¹⁶ Aną dieną Dievas per Kristų Jėzų teis žmonių paslaptis, kaip sako mano Evangelija.

Žydu nusikaltimas Dievui

¹⁷ Štai tu vadiniesi žydas, pasikliauji įstatymu ir griesi Dievu. ¹⁸ Tu pažįsti jo valią ir, įstatymo pamokytas, išmanai, kas geriau. ¹⁹ Esi įsitikinęs galįs būti aklujų vadovas, švyturys tamsoje esantiems, ²⁰ neišmanančių mokytojas, kūdikių auklėtojas, turįs įstatyme išreikštą pažinimą bei tiesą. ²¹ Tai kodėl gi, mokydamas kitus, nepamokai pats savęs?! Kodėl, įkalbinėdamas nevogti, pats vagi?! ²² Skelbdamas nesvetimauti, pats svetimaui?! Boddėdamasis stabais, pats apiplėši šventoves?! ²³ Griesi įstatymu, o paniekini Dievą, laužydamas įstatymą?! ²⁴ Juk dėl jūsų, kaip parašyta, *piktžodžiauja Dievo vardui pagonys.*

²⁵ Apipjaustymas naudingas, jei vykdai įstatymą. O jeigu esi įstatymo laužytojas, iš apipjaustyto virsti neapipjaustytu. ²⁶ Taigi, kai neapipjaustytas žmogus laikosi įstatymo reikalavimų, argi jo neapipjaustymas nebus įskaitytas apipjaustymu?! ²⁷ Taip kūniškai neapipjaustytas, bet vykdančias įstatymą žmogus pasmerks tave, kuris laužai įstatymą, turėdamas jo raidę ir apipjaustymą. ²⁸ Ne tas yra tikras žydas, kuris viešai laikomas žydu, ir ne tas tikras apipjaustymas, kuris išoriškai atliktas kūne. ²⁹ Tiktai tas yra žydas, kuris toksai viduje, ir tiktai tuomet yra apipjaustymas, kai širdis apipjaustyta dvasioje, o ne pagal raidę. Tokiam ir gyrius ne iš žmonių, bet iš Dievo.

Visi žmonės nusidėjėliai

3 Koks tada pranašumas būti žydu arba kokia nauda iš apipjaustymo?! ² Visokeriopas! Pirmiausia tas,

kad jiems buvo patikėti Dievo žodžiai. ³ O jei kai kurie tapo neištikimi? Ar jų neištikimybė panaikins Dievo ištikimybę? ⁴ Nieku būdu! Dievas išlieka tiesakalbis, o kiekvienas žmogus – melagis, kaip parašyta:

Kad tavo žodžiai būtų pripažinti teisūs, / ir laimėtum, kai esi teisiamas.

⁵ Jei mūsų neteisumas iškelia Dievo teisumą, ką gi sakysime?! Gal Dievas neteiskus, rūščiai bausdamas?! Kalbu, kaip žmonėms įprasta. ⁶ Nieku būdu! Kaip tada Dievas galėtų teisti pasaulį?! ⁷ Bet jeigu Dievo tiesa per mano melagystę tik skaidriau nušvito jo garbei, tai kam dar teisti mane kaip nusidėjėlį?! ⁸ Gal jau imkime ir darykime bloga, kad išeitų gera, kaip esame šmeižiami ir kaip kai kurie sako mus skelbiant?! Šitokie tikrai smerktini.

⁹ Tai ką gi? Ar mes turime pirmenybę?! Visai ne! Juk jau esame apkaltinę ir žydus, ir pagonis, kad visi yra nuodėmės pavergti, ¹⁰ kaip parašyta:

Nėra teisingas, nėra nė vieno. / ¹¹ Nėra išmanančio, nėra kas Dievo ieškotų. / ¹² Visi nuklydo, visi nuėjo vėjais; / nėra kas darytų gera, nėra nė vieno! / ¹³ Jų gerklė – atviras kapas; / savo liežuviomis klastas jie raizgė, / gyvačių nuodai jų lūpose. / ¹⁴ Jų burna pilna keiksmų ir kartumo, / ¹⁵ jų kojos eiklios kraują pralieti, / ¹⁶ jų keliais skuba griovimas ir skurdas. / ¹⁷ Jie nepažino taikos kelio, / ¹⁸ ir jiems prieš akis nestovi Dievo baimė.

¹⁹ O mes žinome, jog tai, ką sako įstatymas, jis sako tiems, kurie pavaldūs įstatymui, kad visos burnos užsičiauptų ir visas pasaulis pasirodytų kaltas prieš Dievą, ²⁰ nes įstatymo darbais *jo akivaizdoje nebus*

nuteisintas nė vienas žmogus. Per įstatymą tik pažįstame nuodėmę.

Dievo teisumas ir tikėjimas

²¹ Bet dabar be įstatymo pasireiškė Dievo teisumas, paliudytas Įstatymo ir Pranašų. ²² Tai Dievo teisumas, tikėjimu į Jėzų Kristų duodamas visiems tikintiesiems. Nėra jokio skirtumo, ²³ nes visi yra nusidėję ir stokoja Dievo garbės, ²⁴ o nuteisinami dovanai jo malone dėl Kristaus Jėzaus atpirkimo. ²⁵ Dievas jį paskyrė permaldavimo auka, jo kraujo galia veikiančia per tikėjimą. Jis norėjo parodyti savo teisingumą tuo, kad nenubaudė už nuodėmes, padarytas anksčiau, ²⁶ dieviškojo kantrumo laikais, ir norėjo parodyti savo teisingumą dabarties metu, pasirodydamas esąs teisus ir nuteisinantis tą, kuris tiki Jėzų.

²⁷ Kur tada pagrindas girtis? Jis atmetas. Kokiu įstatymu? Darbų? Ne, tikėjimo įstatymu. ²⁸ Mes įsitikinę, kad žmogus nuteisinamas tikėjimu, be įstatymo darbų. ²⁹ Argi Dievas – tiktai žydų Dievas? Ar jis nėra ir pagonių?! Taip, ir pagonių, ³⁰ nes tėra vienas Dievas, kuris per tikėjimą nuteisins apipjaustytus žydus ir per tikėjimą nuteisins neapipjaustytus pagonis. ³¹ O gal tikėjimu mes panaikiname įstatymą? Nieku būdu! Priešingai, mes įstatymą patvirtiname.

Abraomo tikėjimas

4 O ką pasakysime dėl Abraomo – mūsų protėvio pagal kūną? ² Jei Abraomas būtų buvęs nuteisintas darbais, jis turėtų kuo pasigirti, tik, žinoma, ne Dievui.

³ Bet ką sako Raštas? *Abraomas patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu.* ⁴ Tam, kuris dirba, atlyginimas laikomas ne malone, o prievole. ⁵ O tam, kuris nedirba, bet tiki tuo, kuris nuteisina bedievi, teisumu įskaitomas jo tikėjimas. ⁶ Taip ir Dovydas skelbia palaiminimą žmogui, kuriam Dievas be darbų įskaito teisumą:

⁷ Palaiminti, kurių nusikaltimai atleisti, / kurių nuodėmės uždengtos; / ⁸ palaimintas vyras, kuriam Viešpats nuodėmės neįskaito!

⁹ Ar šis palaiminimas skirtas tik apipjaustytiesiems, ar ir neapipjaustytiesiems? Mes sakėme, kad *Abraomui tikėjimas buvo įskaitytas teisumu.* ¹⁰ Kokiu būdu? Jam esant apipjaustytam ar dar prieš apipjaustymą? Ne po apipjaustymo, bet prieš tai. ¹¹ Jis gavo apipjaustymo žymę kaip antspaudą tikėjimo teisumo, kurį turėjo, būdamas dar neapipjaustytas. Taip jis tapo tėvu visiems tikintiesiems iš neapipjaustytųjų, kad ir jiems būtų įskaitytas teisumas, ¹² ir tėvu tiems apipjaustytiesiems, kurie ne tik apipjaustyti, bet ir vaikščioja pėdomis mūsų tėvo Abraomo, kuris tikėjo, būdamas dar neapipjaustytas.

¹³ Ne įstatymu buvo pagrįstas Abraomui arba jo palikuonims duotas pažadas, kad paveldės pasaulį, bet tikėjimo teisumu. ¹⁴ Jei paveldėtojai tebtų tie, kurie remiasi įstatymu, tai tikėjimas taptų tuščias, o pažadas liktų bevertis. ¹⁵ Juk įstatymą lydi rūstybė, o kur nėra įstatymo, ten nėra nė nusižengimo. ¹⁶ Taigi paveldėjimas priklauso nuo tikėjimo, kad tikrai būtų iš malonės ir kad pažadas būtų tikras visiems palikuonims, ne tik tiems, kurie remiasi

įstatymu, bet ir tiems, kurie turi Abraomo tikėjimą. O jis yra visų mūsų tėvas, ¹⁷ kaip parašyta: *Aš padariau tavę daugelio tautų tėvu* akivaizdoje Dievo, kuriuo jis tikėjo, kuris atgaivina numirusius ir iš nebūties pašaukia būti daiktus.

¹⁸ Nematydamas jokios vilties, Abromas patikėjo viltimi, jog tapsias daugelio tautų tėvu, kaip pasakyta: *Tokia bus tavoji ainija*. ¹⁹ Jis nesvyruodamas tikėjo, nors regėjo savo kūną jau apmirusį – jam buvo arti šimto metų – ir Saros iščias apmirusias. ²⁰ Jis nepasidavė netikėjimui Dievo pažadu, bet įsitvirtino tikėjime, teikdamas Dievui garbę ²¹ ir būdamas tikras, jog, ką šis pažadėjo, tai įstengs ir įvykdyti. ²² Todėl jam *tai buvo įskaityta teisumu*.

²³ Tačiau ne vien apie jį parašyta: *Jam buvo įskaityta*, ²⁴ bet ir apie mus, nes turės būti įskaityta ir mums, tikintiems tą, kuris prikelė iš numirusių mūsų Viešpatį Jėzų, ²⁵ paaukotą dėl mūsų nusikaltimų ir prikeltą mums nuteisinti.

Sutaikinimas su Dievu

5 Taigi, nuteisinti tikėjimu, gyvename taikoje su Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, ² per kurį tikėjimu pasiekiamo tą malonę, kurioje stovime ir didžiuojamės Dievo šlovės viltimi. ³ Ir ne vien tuo. Mes taip pat didžiuojamės sielvartais, žinodami, kad sielvartas gimdo ištvermę, ⁴ ištvermė – išmėginta dorybė, išmėginta dorybė – viltį. ⁵ O viltis neapgauna, nes Dievo meilė išlieta mūsų širdyse Šventosios Dvasios, kuri mums duota.

⁶ Mums dar esant silpniesiems, Kristus skirtu metu numirė už bedievių.

⁷ Vargu ar kas sutiktų mirti už teisių; nebent kas ryžtųsi numirti už geradarių. ⁸ O Dievas mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus, kai tebebuvo nusidėjėliai. ⁹ Tad dar tikriaus dabar, kai esame nuteisinti jo krauju, būsime jo išgelbėti nuo rūstybės. ¹⁰ Jeigu, kai dar buvome priešai, mus sutaikino su Dievu jo Sūnaus mirtis, tai juo labiau mus išgelbės jo gyvybė, kai jau esame sutaikinti. ¹¹ Negana to, dar galime didžiuotis Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kuris mus sutaikino.

Adomas ir Jėzus Kristus

¹² Todėl, kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę mirtis, taip ir mirtis prasiskverbė į visus žmones, nes visi nusidėjo. ¹³ Nuodėmė buvo pasaulyje ir iki įstatymo, bet, nesant įstatymo, nuodėmė negalėjo būti įskaitoma. ¹⁴ Vis dėlto nuo Adomo iki Mozės mirtis valdė net tuos, kurie nebuvo padarę nuodėmių, panašių į nusižengimą Adomo, kuris buvo Būsimojo provaizdis.

¹⁵ Bet dovana yra kas kita negu nusikaltimas. Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo turėjo mirti daugelis, tai dar labiau Dievo malonė ir vieno žmogaus, Jėzaus Kristaus, malonės dovana su kaupu atiteko daugybei. ¹⁶ Ne, dovana yra ne tas pat, kas vieno nuodėmė. Juk teismas virto pasmerkimu dėl vieno kaltės, o malonė iš daugybės nusikaltimų atvedė iki nuteisinimo. ¹⁷ Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo mirtis įsiviešpatavo per tą vieną, tai nepalyginti labiau tie, kurie su pertekliumi gauna malonės bei teisumo dovana, viešpataus gyvenime per vieną Jėzų Kristų.

¹⁸ Taigi, kaip vieno žmogaus nusi-kaltimas visiems žmonėms užtraukė pasmerkimą, taip vieno teisus darbas visiems laimėjo nuteisinimą, kad gy-ventų. ¹⁹ Kaip vieno žmogaus neklus-numu daugelis tapo nusidėjėliais, taip ir vieno klusnumu daugelis taps teisūs. ²⁰ Įstatymas įsiterpė, kad nusikaltimas dar padidėtų. Bet kur bu-vo apstu nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė, ²¹ kad kaip nuodėmė vieš-patavo mirtimi, taip malonė viešpa-tautų teisumu amžinajam gyvenimui per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

Krikštas

6 Ką gi sakysime? Gal mums pa-silikti nuodėmėje, kad gausėtū malonę? ² Nieku būdu! Mirę nuodė-mei, kaipgi toliau gyventume joje? ³ Argi nežinote, jog mes visi, pakrikš-tytieji Kristuje Jėzuje, esame pa-krikštyti jo mirtyje?^a ⁴ Taigi krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo pri-keltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą.

⁵ Jei esame suaugę su jo mirties paveikslu, tai būsime suaugę ir su prisikėlimo. ⁶ Mes žinome, jog mūsų senasis „aš“ yra nukryžiuotas kartu su juo, kad būtų sunaikintas nuodė-mės kūnas ir kad daugiau nebever-gautume nuodėmei. ⁷ Juk kas miręs, tas išvaduotas iš nuodėmės.

⁸ Jeigu esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvensią su juo. ⁹ Mes ži-nome, kad prikeltas iš numirusių Kristus daugiau nebemiršta; mirtis jam nebeturi galios. ¹⁰ Kad jis numirė, tai numirė nuodėmei kartą visiems

laikams, o kad gyvena – gyvena Die-vui. ¹¹ Taip ir jūs laikykite save mi-rusiais nuodėmei, o gyvais Dievui Kristuje Jėzuje.

Nebevergauti nuodėmei

¹² Taigi tegu nebeviešpatauja jūsų mirtingame kūne nuodėmė, kad vėl nepasiduotumėte jo geismams. ¹³ Ir neduokite nuodėmei savo kūno narių kaip nedorybės ginklų, bet pa-veskite Dievui save kaip iš mirusiųjų atgijusius, ir savo narius – kaip teismo ginklus. ¹⁴ Jumyse nebevieš-pataus nuodėmė; jūs ne įstatymo, bet malonės galioje.

¹⁵ Tai ką gi? Gal darysime nuodė-mes, jei esame ne įstatymo, bet ma-lonės valdžioje?! Nieku būdu! ¹⁶ Argi nežinote, kad, pasiduodami kam nors vergiškai tarnauti, jūs iš tiesų tam-pate vergais to, kurio klausote, ar tai būtų nuodėmė, vedanti į mirtį, ar klus-numas, vedantis į teismą. ¹⁷ Ačiū Dievui, kad, buvę nuodėmės vergais, jūs iš širdies paklusote tam mokslo pavyzdžiui, kuriam buvote pavesti, ¹⁸ ir, išvaduoti iš nuodėmės, tapote teismo vergais. ¹⁹ Aš kalbu kaip žmonėms įprasta, atsižvelgdamas į jūsų kūnišką silpnumą. Kaip buvote atidavę savo kūno narius vergauti netyrumui ir nedorybei, kad elgtu-mėtės nedorai, taip dabar atiduokite savo narius tarnauti teismui, kad taptumėte šventi.

²⁰ Būdami nuodėmės vergai, jūs buvote nepriklausomi nuo teismo. ²¹ Bet kokią naudą turėjote tuomet iš to, ko dabar gėdijatės? Juk anų daly-kų galas – mirtis. ²² O dabar, išvaduo-ti iš nuodėmės ir tapę Dievo tarnais,

^{6,3a} Arba: „Argi nežinote, kad mes visi esame panardinti į Jėzų Kristų, panardinti jo mirtyje?“

jūs turite kaip vaisių šventumą ir kaip baigtį – amžinąjį gyvenimą. ²³ Atpildas už nuodėmę – mirtis, o Dievo malonės dovana – amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje.

Istatymas ir nuodėmė

7 Argi nežinote, broliai, – aš kalbu išmanantiems įstatymą, – jog įstatymas galioja žmogui, kol jis gyvas? ² Pavyzdžiui, ištekęjusi moteris įstatymo susieta su vyru, kol jis gyvas. Jei vyras miršta, ji tampa laisva nuo įstatymo, siejusio ją su vyru. ³ Taigi ji vadinsis svetimautoja, jei vyrui gyvam esant, priklausys kitam. Bet jei vyras miršta, ji tampa laisva nuo įstatymo ir, priklausydama kitam, nebėra svetimautoja. ⁴ Šitaip, mano broliai, ir jūs esate per Kristaus kūną mirę įstatymui, kad priklausytumėte kitam – prikeltajam iš numirusių – ir kad mes visi duotume vaisių Dievui. ⁵ Kol dar gyvenome kūniškai, mūsų sąnariuose veikė įstatymo pažadintos nuodėmingos aistros, ir mes davėme vaisių mirčiai. ⁶ O dabar, numirę tam, kuris mus laikė surištus, esame išvaduoti nuo įstatymo, kad tarnautume, laikydamiesi Dvasios naujumo, o ne raidės senumo.

⁷ Ką gi sakysime? Gal kad įstatymas yra nuodėmė?! Nieku būdu! Bet aš nebūčiau pažinęs nuodėmės, jei nebūtų įstatymo. Ir nebūčiau suvokęs geismo, jei įstatymas nebūtų pasakęs: *Negeisk!* ⁸ Bet nuodėmė, per įsakymus gavusi proga, pažadino manyje visokius geismus, o be įstatymo nuodėmė negyva.

⁹ Aš kadaise gyvenau be įstatymo. Paskui, atėjus įsakymui, atgijo ir

nuodėmė, ¹⁰ o aš numiriau; taip man paaiškėjo, kad įsakymas, skirtas gyvenimui, nuvedė mane į mirtį. ¹¹ Įsakymo paskatinta nuodėmė mane suvedžiojo ir juo mane nužudė.

¹² Taigi įstatymas šventas; įsakymas taip pat šventas, ir teisingas, ir geras. ¹³ Vadinasi, geras dalykas man tapo mirštamasis? Nieku būdu! Bet nuodėmė pasirodė esanti nuodėmė tuo, kad atnešė man mirtį, pasinaudodama geru dalyku. Dėl įsakymo nuodėmė pasirodė be saiko nuodėminga.

¹⁴ Mes žinome, kad įstatymas yra dvasiškas, o aš esu kūniškas, paduotas nuodėmės valdžion. ¹⁵ Aš net neišmanau, ką darąs, nes darau ne tai, ko noriu, bet tai, ko nekenčiu. ¹⁶ O jei darau, ko nenoriu, tai pripažįstu, jog įstatymas geras. ¹⁷ Tada jau nebe aš tai darau, bet manyje gyvenanti nuodėmė. ¹⁸ Aš žinau, kad manyje, tai yra mano kūne, negyvena gėris. Mat gero trokšti sugebu, o padaryti – ne. ¹⁹ Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu. ²⁰ O jeigu darau, ko nenoriu, tai nebe aš tai įvykdau, bet manyje gyvenanti nuodėmė.

²¹ Taigi randu tokį įstatymą, kad, kai trokštu padaryti gera, prie manęs prilimpa bloga. ²² Juk kaip vidinis žmogus aš žaviuosi Dievo įstatymu. ²³ Deja, savo kūno nariuose jaučiu kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu. Jis paverčia mane belaisviu nuodėmės įstatymo, glūdinčio mano nariuose. ²⁴ Vargšas aš žmogus! Kas mane išvaduos iš šito mirtingo kūno! ²⁵ Bet dėkui Dievui – per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų! Taigi aš pats protu tarnauju Dievo įstatymui, o kūnu – nuodėmės įstatymui.

Dvasinis gyvenimas

8 Taigi dabar nebėra pasmerkimu tiems, kurie yra Kristuje Jėzuje. ² Juk gyvybę teikiančios Dvasios įstatymas Kristuje Jėzuje išvadavo tave^a iš nuodėmės ir mirties įstatymo. ³ O ko įstatymas nepajėgė, nes buvo kūno nusilpnintas, tai įvykdė Dievas. Jis atsiuntė savo Sūnų nuodėmingo kūno pavidalu ir nuodėmei įveikti pasmerkė nuodėmę kūne, ⁴ kad įstatymo reikalavimai išsipildytų mumyse, gyvenančiuose ne pagal kūną, bet pagal Dvasią.

⁵ Kurie gyvena pagal kūną, tie rūpinasi kūno reikalais, o kurie gyvena pagal Dvasią – Dvasios reikalais. ⁶ Kūno rūpesčiai veda į mirtį, o Dvasios rūpesčiai – į gyvenimą ir ramybę. ⁷ Kūno rūpesčiai priešiški Dievui; jie nepaklūsta Dievo įstatymui ir net negali paklusti. ⁸ Kas gyvena kūniškai, negali patikti Dievui.

⁹ Jūs nesate kūniški, bet dvasiški, jei tik Dievo Dvasia gyvena jumoje. O kas neturi Kristaus Dvasios, tas nėra jo. ¹⁰ Jeigu Kristus yra jumoje, tai kūnas, tiesa, marus dėl nuodėmės, bet dvasia – gyva dėl teismo. ¹¹ Jei jumoje gyvena Dvasia to, kuris Jėzų prikėlė iš numirusių, tai jis, prikėlęs iš numirusių Kristų, atgavins ir jūsų mirtinguosius kūnus savo Dvasia, gyvenančia jumoje.

¹² Taigi, broliai, mes nesame skolingi kūnui, kad gyventume pagal kūną. ¹³ Jei jūs gyvenate pagal kūną, mirsite. Bet jei Dvasia marinate kūniškus darbus, gyvensite.

¹⁴ Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai. ¹⁵ Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad ir vėl turėtu-

mėte bijoti, bet gavote išūnystės Dvasią, kurioje šaukiame: „Aba, Tėve!“

¹⁶ Ir pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai. ¹⁷ O jei esame vaikai, tai ir paveldėtojai. Mes Dievo paveldėtojai ir paveldėtojai drauge su Kristumi, jeigu su juo kenčiame, kad su juo būtume pagerbti.

Būsimoji garbė

¹⁸ Aš esu tikras, jog šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimoja garbe, kuri mumyse bus apreikšta.

¹⁹ Kūrinija su ilgesiu laukia, kada bus apreikšti Dievo vaikai. ²⁰ Mat kūrinija buvo pajungta tuštybei – ne savo noru, bet pavergejo valia – su viltimi, ²¹ kad ir pati kūrinija bus išvaduota iš pragaišties vergovės ir igris Dievo vaikų garbės laisvę. ²² Juk mes žinome, kad visa kūrinija iki šiol tebedūsauja ir tebesikankina. ²³ Ir ne tik ji, bet ir mes patys, kurie turime Dvasios pirmuosius vaisius, ir mes dejuojame, laukdami išūnijimo ir mūsų kūno atpirkimo. ²⁴ Tuo tarpu mes esame išgelbėti viltimi. Tačiau regima viltis nėra viltis. Jeigu kas mato, tai kam jam viltis? ²⁵ Bet jei turime viltį nematydami, tada laukiame ištvermingai.

²⁶ O ir Dvasia ateina pagalbon mūsų silpnumui. Mes juk nežinome, ko turėtume deramai melsti, todėl pati Dvasia užtaria mus neišsakomais atodūsiais. ²⁷ Širdžių Tyrėjas žino Dvasios troškimus, kad ji užtaria šventuosius pagal Dievo norą.

²⁸ Be to, žinome, kad viskas išeina į gera mylintiems Dievą, būtent jo valia pašauktiesiems. ²⁹ O kuriuos jis iš anksto numatė, tuos iš anksto

8,2a Kai kuriuose rankr.: „išvadavo mane“, „išvadavo mus“.

ir paskyrė tapti panašius į jo Sūnaus pavidalą, kad šis būtų pirmagimis tarp daugelio brolių.³⁰ Kuriuos jis iš anksto paskyrė, tuos ir pašaukė, kuriuos pašaukė, tuos ir nuteisino, kuriuos nuteisino, tuos ir išaukštino.

Himnas Dievo meilei

³¹ Tai ką dėl viso šito pasakysime? Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?! ³² Jeigu jis nepagailejo nė savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus, tai kaipgi jis ir visko nedovanotų kartu su juo?! ³³ Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina! ³⁴ Tai kas pasmerks? Ar Kristus Jėzus, kuris numirė, bet buvo prikeltas, kuris sėdi Dievo dešinėje ir net užtaria mus?! ³⁵ Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar vargas? ar priespauda? ar persekiojimas? ar badas? ar nuogumas? ar pavojus? ar kalavijas? ³⁶ Parašyta:

Dėl tavęs mes žudomi ištisą dieną, / laikomi pjautinomis avimis.

³⁷ Tačiau visa mes lengvai nugaliame per tą, kuris mus pamilo. ³⁸ Aš juk esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei kuni-gaikštystės, nei dabartis, nei ateitis, nei galybės, ³⁹ nei aukštumos, nei gelmės, nei jokie kiti kūriniai negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje.

Pažado vaikai

9 Sakau tiesą Kristuje, nemeluoju; tai liudija ir mano sąžinė Šventojoje Dvasioje, ² kad labai liū-

džiu ir nuolat širdį man skauda. ³ Man mieliau būtų pačiam būti pra-keiktam ir atskirtam nuo Kristaus vietoj savo brolių, tautiečių pagal kūną. ⁴ Jie yra izraelitai, turintys išūnystę, garbę, sandoras, įstatymų leidybą, dievogarbą ir pažadas; ⁵ jiems priklauso proteviai, ir iš jų kūno atžvilgiu yra kilęs Kristus – visiems viešpataujantis Dievas, šlovingas per amžius. Amen!

⁶ Netiesa, kad gali neišsipildyti Dievo žodis. Ne visi, kilę iš Izraelio, priklauso Izraeliui. ⁷ Ir ne visi Abraomo palikuonys yra jo vaikai; juk pasakytą: *Iš Izaoko tau bus pašaukti palikuonys.* ⁸ Tai reiškia, ne kūno vaikai yra Dievo vaikai, bet tiktai pažado vaikai laikomi palikuonimis. ⁹ O pažadas taip skamba: *Apie tą laiką aš ateisiu, ir Sara turės sūnų.* ¹⁰ Ir ne tik ji, bet ir Rebeka, pradėjusi nuo vienintelio mūsų tėvo Izaoko. ¹¹ Dar jos dvyniams negimus ir jiems dar nepadarius nei gero, nei blogo, kad įvyktų laisvai pasirinktas Dievo nutarimas – ¹² ne dėl darbų, bet šaukiančiojo valia, – jai buvo pasakytą: *Vyresnis tarnaus jaunesniam,* ¹³ kaip ir parašyta: *Jokūba pamilau, o Ezavą nekenčiau.*

Dievo valios slaptumas

¹⁴ Ką gi pasakysime? Gal Dievas neteisingai daro?! Nieku būdu! ¹⁵ Jis Mozei sako:

Aš pasigailėsiu to, / kurio norėsiu pasigailėti, / ir būsiu gailėstingas tam, kuriam norėsiu gailėstingas būti.

¹⁶ Taigi viskas priklauso ne nuo to, kuris trokšta ar kuris bėga, bet

^{9,13a} T. y. Jokūba pamilau labiau už Ezavą.

nuo pasigailinčiojo Dievo.¹⁷ Juk Raštas faraonui sako: *Aš tam išaukštinau tave, kad per tave parodyčiau savo galybę ir kad mano vardas būtų skelbiamas visoje žemėje.*¹⁸ Vadinausi, ko jis nori, to pasigaili, ir kurį nori, tą užkietina.

¹⁹ Gal man prikiši: „O už ką tada jis mane bara? Kas gi galėtų atsisipirti jo valiai?“²⁰ Ak, žmogau! Kas gi, tiesą sakant, toks esi, kad drįsti prieštarauti Dievui?! *Argi lipdiny s klausia lipdytoją:* „Kam mane tokį padarei?!“²¹ Ar puodžius neturi galios moliui, kad iš to paties minkalo pagamintų vieną indą puošnų, o kitą paprastą?!²² Ir jeigu Dievas, norėdamas parodyti savo rūstybę ir padaryti žinomą savo galybę, didžiu kantrumu pakentė pražūčiai nužiestus rūstybės indus,²³ kad parodytų ir savo šlovės lobius gailestingumo indams, kuriuos iš anksto paruošė garbei...²⁴ Kaip tuos pastaruosius, taip ir mus jis pašaukė ne tik iš žydų, bet ir iš pagonių.

²⁵ Dievas kalba Ozėjo lūpomis:

Ne savo tautą pavadinsiu savąja tauta / ir nemylimą – mylima.

²⁶ *Ir toje vietoje, kur jiems buvo sakęta:*

„Jūs ne manoji tauta“, / ten jie bus vadinami „gyvojo Dievo vaikais“.

²⁷ O Izaijas šaukia apie Izraelį: *Nors Izraelio vaikų skaičius būtų kaip jūros smiltys, tik likučiai bus išgelbėti.*²⁸ *Tęsėdamas savo žodį ir skubėdamas, tai atliks žemėje Viešpats.*

²⁹ Izaijas nusakė iš anksto:

Jei Galybių Viešpats nebūtų mums ainijos palikęs, / būtume pasidarę kaip Sodoma, / būtume i Gomorą panašūs.

Kelias į teisumą

³⁰ Tai ką gi pasakysime? Kad pagonių tautos, kurios nieškojo teisumo, gavo teisumą, būtent teisumą iš tikėjimo.³¹ O Izraelis, ieškojęs teisumo įstatymo, nepasiekė įstatymo.³² Kodėl? Todėl, kad to siekė ne tikėjimu, bet tarsi darbais. Jie užkliuvo už suklupimo akmens,³³ kaip parašyta:

Štai padedu Sione suklupimo akmenį, / papiktinimo uolą; / bet kas juo tiki, neliks sugedintas.

10 Broliai, mano širdies troškimas ir mano malda Dievui yra už juos – jų išgelbėjimui.² Aš jiems liudiju, kad jie turi Dievui uolumo, tačiau šiam trūksta išmanyimo.³ Nesuprasdami Dievo teisumo, jie bandė nusistatyti savą ir todėl nepakluso Dievo teismui.⁴ Juk įstatymo tikslas – Kristus, atėjęs nuteisinti kiekvieno, kas tiki.

⁵ Mozė rašo apie teisumą iš įstatymo: *Jį vykdydamas žmogus juo gyvens.*⁶ Bet teisumas iš tikėjimo kalba: „*Nesakyk savo širdyje: Kas ižengs į dangų? – tai yra Kristaus nulaipinti; 7 arba: Kas nusileis į bedugnę? – tai yra Kristaus iš numirusių užlaipinti.*“⁸ Bet ką jis sako? – *Arti tavęs žodis: jis tavo burnoje ir tavo širdyje;* tai reiškia mūsų skelbiamą tikėjimo žodį.⁹ Jeigu lūpomis išpažinsi Viešpatį Jėzų ir širdimi tikėsi, kad Dievas jį prikėlė iš numirusių, būsi išgelbėtas.¹⁰ Širdimi priimtas tikėjimas veda į teisumą, o lūpomis išpažintas – į išganymą.¹¹ Raštas juk sako: *Kas tik jį tiki, neliks sugedintas.*¹² Nėra skirtumo tarp žydo ir graiko, nes tas pats visų Viešpats, turįs turtą visiems, kurie jo šaukiasi:¹³ *Kiekvienas, ku-*

ris šaukiasi Viešpaties vardo, bus išgelbėtas.

Žydu kaltumas

¹⁴ Kaipgi jie šauksis to, kurio neįtikėjo?! Kaipgi įtikės tą, apie kuri negirdėjo?! Kaip išgirs be skelbėjo?! ¹⁵ O kas gi skelbs nesiustas? Juk parašyta: *Kokios dailios kojos skelbiančių gerąją naujieną!* ¹⁶ Bet ne visi pakluso Evangelijai. Antai Izaijas sako: *Viešpatie, kas patikėjo mūsų skelbimu?* ¹⁷ Taigi tikėjimas – iš klausymo, klausymas – kai skelbiamas Kristaus žodis. ¹⁸ Bet aš klausiu: argi jie negirdėjo?! Kaipgi ne!

Po visą žemę pasklido jų garsas, / iki pasaulio pakraščiu – jų žodžiai.

¹⁹ Klausiu toliau: argi Izraelis nesuprato?! Bet Mozė pirmas sako:

Aš pažadinsiu jūsų pavydą netautai, / apmaudą jums sukelsiu prieš neišmanančią tautą.

²⁰ Izaijas drįsta sakyti:

Daviausi atrandamas tiems, kurie manęs neieškojo, / pasirodžiau tiems, kurie apie mane neklausinėjo.

²¹ O Izraeliui sako: *Ištisą dieną aš laikiau ištises savo rankas į neklusnią ir prieštaraujančią tautą.*

11 Tad aš klausiu: ar Dievas atstūmė savo tautą?! Jokių būdu! Juk ir aš izraelitas, iš Abraomo palikuonių, iš Benjamino genties. ² Dievas neatstūmė savosios tautos, kurią iš anksto yra numatęs. Ar nežinote, ką sako Raštas apie Eliją, kai šis skundžiasi Dievui Izraeliui: ³ *Viešpatie, jie išžudė tavo pranašus, išgriovė tavo aukurus; aš vienas belikau, ir jie tyko mano gyvybės?*

⁴ O kaip skamba Dievo atsakymas? *Aš pasilaikiau dar septynis tūkstančius vyrų, kurių kėliai nesulinko prieš Baalą.* ⁵ Taip pat ir dabartiniu metu yra malonės išrinktas likutis. ⁶ Bet jei malonės, tai ne dėl darbų, antraip malonė nebebūtų malonė.

⁷ Tai kaipgi? Izraelis nepasiekė to, ko buvo siekęs. Pasiekė tiktai išrinktoji dalis. Kiti užkietėjo, ⁸ kaip parašyta:

Dievas siuntė jiems svaigulio dvasią, / kad akys neregėtų ir ausys negirdėtų / iki šios dienos.

⁹ Ir Dovydas sako:

Jų vaisių stalas tepavirsta spąstais, žabangais, / suklupimo pinklėmis ir atpildu. / ¹⁰ Tegul apspangsta jų akys, kad neregėtų, / ir jų nugarą laikyk nuolat sulenktą.

Būsimasis atsivertimas

¹¹ Tad aš klausiu: ar jie taip suklupo, kad ir pargriūtų? Nieku būdu! Tik per jų suklupimą pagonių tautoms atėjo išganymas, kad juos paimtų pavydas. ¹² Bet jeigu jų suklupimas reiškia pasaulio praturtinimą, o jų mažas skaičius – pagonių praturtėjimą, tai ką duos jų visuma?!

¹³ Jums, kilusiems iš pagonių, aš sakau: būdamas pagonių apaštalas, aš stengiuosi išgarsinti savo tarnystę; ¹⁴ galgi pavyks man sukelti savo tautiečių pavydą ir bent kai kurias išgelbėti. ¹⁵ Juk jeigu jų atmetimas pasauliui reiškia sutaikinimą, tai ką gi reikštų jų priėmimas, jei ne gyvenimą prisikėlus iš numirusių?

¹⁶ Jei pirmkepė duona šventa, tai šventa ir tešla. Jei šaknis šventa, tai ir šakos. ¹⁷ Jeigu kai kurios šakos

11,16a Arba: „jei raugas šventas“.

nulaužtos, o tu, laukinis alyvmedis, esi jų vietoje įskiepytas ir tapęs šaknies bei alyvmedžio sulčių dalininku,¹⁸ tai bent nesididžiuok prieš anas šakas! O jeigu didžiuojiesi, tai žinok, kad ne tu išlaikai šaknį, bet šaknis tave.¹⁹ Gal pasakysi: „Šakos nulaužtos tam, kad aš būčiau įskiepytas“?

²⁰ Gerai! Jos netikėjimo nulaužtos, o tu stovi tikėjimu. Tad nesipuikuok, verčiau bijok! ²¹ Jei Dievas nepagalėjo prigimtinių šakų, tai kažin ar pagailės tavęs? ²² Išiziūrėk į Dievo maloningumą ir griežtumą: nupuolusiems – griežtumas, o tau – Dievo maloningumas, jei laikysiesi jo maloningumo, antraip ir tu būsi iškirstas! ²³ Bet ir anie, jei nepasiliks netikintys, bus priskiepyti, nes Dievas turi galią ir vėl priskiepyti. ²⁴ Tad jeigu tu buvai iškirstas iš prigimtojo laukinio alyvmedžio ir prieš prigimtį įskiepytas tauriajame alyvmedyje, tai dar lengviau anie bus priskiepyti pagal prigimtį savajame alyvmedyje.

²⁵ Kad jūs, broliai, per aukštai apie save nemanytumėte, pasakysiu jums paslaptį: dalis Izraelio tautos lieka užkietėjusi, kol įeis pagonių visuma, ²⁶ o tada bus išgelbėtas visas Izraelis, kaip parašyta:

*Iš Siono kalno ateis gelbėtojas / ir nukreips nedorybes nuo Jokūbo. /
27 Ir tokia bus jiems mano sandora, / kai nuimsiu jų nuodėmes.*

²⁸ Žiūrint Evangelijos, jie yra Dievo priešai jūsų naudai, bet, žiūrint išrinkimo, jie numylėtiniai dēlei savųjų protėvių. ²⁹ Juk Dievo malonės dovanos ir pašaukimas – neatšaukiami. ³⁰ Kaip jūs kadaise nebuvote klusnūs Dievui ir dėl jų neklusnumo dabar patyrėte gailestingumą, ³¹ taip ir jie dabar nepaklūsta dėl jums

suteikto pasigailejimo, kad dabar ir jie susilauktų gailestingumo. ³² Dievas visus įkalino neklusnume, kad visų pasigailetų.

*Himnas išminčiai ir
gailestingumui*

³³ O Dievo turtų, išminties ir pažinimo gelme! Kokie neištiriami jo sprendimai ir nesusekami jo keliai!

³⁴ *Ir kas gi pažino Viešpaties mintį? / Ir kas buvo jo patarėjas? /
35 Arba kas jam yra davęs pirmas, / kad jam būtų atmokėta?*

³⁶ Iš jo, per jį ir jam yra visa. Jam šlovė per amžius! Amen.

Pasiaukojimas

12 Dėl Dievo gailestingumo raginu jus, broliai, aukoti savo kūnus kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką, kaip dvasinį garbinimą. ² Ir nemėgdžiokite šio pasaulio, bet pasikeiskite, atnaujindami savo mąstymą, kad galėtumėte suvokti Dievo valią – kas gera, tinkama ir tobula.

Tarnavimas

³ Dėl man suteiktos malonės aš raginu kiekvieną iš jūsų nemanyti apie save geriau negu dera manyti, bet manyti apie save blaiviai, kiekvienam pagal Dievo duotąjį tikėjimo mastą. ⁴ Juk kaip viename kūne turime daug narių ir visi nariai atlieka ne tą patį uždavinį, ⁵ taip ir mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje, o pavieniui – vieni kitų nariai. ⁶ Turime įvairių dovanų, destis kokia malonė mums suteikta. Kas turi pranašystės dova-

na, tegul ja naudojasi, laikydamasis tikėjimo; ⁷ kas dovaną tarnauti – tetarnauja, kas mokytis – tegul moko, ⁸ kas paraginti – tegul ragina; kas dovaną šelpti – tegul šelpia dosniai, kas vadovauti – tegul vadovauja rūpestingai; kas dovaną gailestingumo darbams – tegul pagelbi kitiems su džiaugsmu.

⁹ Meilė tebūna be veidmainystės. Bodėkitės pikto, laikykitės gero. ¹⁰ Nuosirdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile; lenktyniaukite tarpusavio pagarba. ¹¹ Nebūkite apsileidę, bet uolūs, karštos dvasios, tarnaukite Viešpačiui. ¹² Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge, ištvermingi maldoje. ¹³ Rūpinkitės šventųjų reikalais, puoselėkite svetingumą.

Meilė

¹⁴ Laiminkite savo persekiotojus, laiminkite ir nekeikite. ¹⁵ Džiaukitės su besidžiaugiančiais, verkite su verkiančiais. ¹⁶ Sutarkite tarpusavyje. Nesiveržkite prie aukštų dalykų, bet pasitenkinkite kukliais. *Nelaiykite savęs išminčių.* ¹⁷ Niekam neatmokėkite pikto už pikta, rūpinkitės tuo, kas gera visų žmonių akyse. ¹⁸ Kiek galima ir kiek nuo jūsų priklauso, gyvenkite taikoje su visais žmonėmis. ¹⁹ Nekeršykite patys, mylimieji, bet palikite tai Dievo rūstybei; juk parašyta: *Mano kerštas, aš atmokėsiu*, – sako Viešpats. ²⁰ Verčiau, *jei tavo priešininkas alksta, pavalgydink jį, jei trokšta, pagirdyk jį. Taip darydamas, tu krausi žarijas ant jo galvos.* ²¹ Nesiduok pikto nugalimas, bet nugulėk pikta gerumu.

Klusnumas valdžiai

13 Kiekvienas žmogus tebūna klusnus viešajai valdžiai, nes nėra valdžios, kuri nebūtų iš Dievo, o kurios yra, tos Dievo nustatytos. ² Kas priešinasi valdžiai, priešinasi Dievo sutvarkymui. Kurie priešinasi, užsitraukia teisną. ³ Juk vyresnybės bijoma ne gera darant, o pikta. Nori nesibijoti valdžios? Daryk gera, ir susilauksi iš jos pagyrimo. ⁴ Ji juk yra Dievo tarnaitė tavo labui. Bet jei darai bloga, bijok, nes ji ne veltui nešioja kalaviją. Ji – Dievo tarnaitė ir rūsti baudėja darantiems pikta. ⁵ Todėl reikia jos klausyti ne tik dėl grasos, bet ir dėl sąžinės. ⁶ Juk todėl ir mokesčius mokate, o anie yra Dievo tarnautojai, nuolat užsiimantys tais dalykais. ⁷ Atiduokite visiems, ką privalote: kam mokesť – mokesť, kam muitą – muitą, kam baime – baime, kam pagarbą – pagarbą.

Įstatymo prasmė – meilė

⁸ Niekam nebūkite ką nors skolinę, išskyrus tarpusavio meilę, nes kas myli kitą, tas įvykdo įstatymą. ⁹ Juk įsakymai: *Nesvetimauk, nežudyk, nevok, negeisk* ir kiti gali būti sutraukti į tą vieną posakį: *Mylėk savo artimą kaip save patį.* ¹⁰ Meilė nedaro nieko pikta artimui. Taigi meilė – įstatymo įvykdymas.

Šviesos vaikai

¹¹ Supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda jums pabusti iš miego. Dabar išganymas mums arčiau negu tuomet, kai įtikėjome. ¹² Naktis nuslinko, diena prisiartino. Tad nusimeskime tamsos darbus, ap-

siginkluokime šviesos ginklais!

¹³ Kaip dieną elkimės padoriai, saugodamiesi apsirijimo, girtavimo, palaidumo, neskaistumo, nesantaikos ir pavyduliavimo. ¹⁴ Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių.

o:

Stiprieji ir silpnieji

14 Silpno tikėjimo žmogų priimkite, tik venkite ginčų dėl skirtingų nuomonių. ² Vienas įsitikinęs, kad jam valia viską valgyti, o silpnasis valgo tiktai daržoves. ³ Kuris valgo, tegul neniekina nevalgančio, o kuris nevalgo, tegul neteisias valgančio, nes ir jį priėmė Dievas. ⁴ Kas tu toks, kad drįsti teisti svetimą tarną?! Juk ar jis stovi, ar puola – tai savajam Viešpačiui. Bet jis stovės, nes Viešpats turi galią jį palaikyti.

⁵ Vėlgi vienas mato skirtumą tarp vienos ir kitos dienos, o kitam jos visos vienodos. Kiekvienas tegul elgiasi pagal savo įsitikinimą. ⁶ Kas daro skirtumą tarp dienų, daro tai Viešpačiui; kas valgo, valgo Viešpačiui, nes dėkoja Dievui; o kas nevalgo, nevalgo Viešpačiui ir taip pat dėkoja Dievui. ⁷ Nė vienas iš mūsų negyvena sau, nė vienas sau nemiršta. ⁸ Ar gyvename, Viešpačiui gyvename, ar mirštame, Viešpačiui mirštame. Taigi ar gyvename, ar mirštame, esame Viešpaties. ⁹ Juk Kristus numirė ir atgijo, idant būtų ir gyvųjų, ir mirusiųjų Viešpats.

¹⁰ Tai kaipgi tu smerki savo brolių?! Arba kodėl niekini savo brolių? Juk visi turėsime stoti prieš Dievo teisumą. ¹¹ Parašyta:

Kaip aš gyvas, sako Viešpats, / prieš mane suklups kiekvienas kelis, / ir visų lūpos šlovins Dievą.

¹² Taigi kiekvienas iš mūsų duos Dievui apyskaitą už save.

¹³ Tad liaukimės teisti vieni kitus. Verčiau pasiryžkite nebeduoti broliui akstino nupulti ir pasipiktinti.

¹⁴ Aš žinau ir esu tikras Viešpatyje Jėzuje, kad nieko nėra savaime netyro. Bet jei kas mano esant netyrų dalykų, tam jie netyri. ¹⁵ Jei tavo brolis liūdi, kai tu viską valgai, tu jau nebesielgi, kaip reikalauja meilė. Savo valgymu nepastūmėk į pražūtį to, už kurį mirė Kristus! ¹⁶ Ką jūs gerai darote, tegul nebūna akstinas piktžodžiauti.

¹⁷ Iš tiesų Dievo karalystė nėra valgis ar gėrimas, bet teisumas, ramybė ir džiaugsmas Šventojoje Dvasioje. ¹⁸ Kas šitaip Kristui tarnauja, tas mielas Dievui ir priimtinas žmonėms. ¹⁹ Tad laikykimės to, kas pasitarnauja santaikai ir tarpusavio ugdymui. ²⁰ Taigi negriauk Dievo darbo dėl maisto! Nors viskas tyra, bet gali tapti bloga žmogui, kuris valgo, piktindamas kitus. ²¹ Verčiau nevalgyti mėsos, negerti vyno ir vengti visko, kas gali pastūmėti brolių į nuodėmę.

²² Savo įsitikinimą pasilaikyk sau Dievo akivaizdoje. Laimingas, kam netenka smerkti savęs dėl savo sprendimų.

²³ O kas valgo abejodamas, tas smerktinas, nes elgiasi ne pagal tikėjimą. Visa, kas daroma ne pagal įsitikinimą, yra nuodėmė.

15 Mes, stiprieji, turime pakęsti silpnųjų silpnynes, ne sau pataikauti. ² Kiekvienas mūsų tesirūpina būti artimui malonus jo labui ir pažangai. ³ Juk ir Kristus gyveno ne savo malonumui, bet taip, kaip parašyta: *Tave keikiančiųjų keiksmas krito ant manęs.* ⁴ O visa,

kas kitados parašyta, mums pamokyti parašyta, kad ištverme ir Raštų paguoda turėtume vilties. ⁵ Ištvermės ir paguodos Dievas teduoda jums tarpusavyje būti vienos minties Kristaus Jėzaus pavyzdžiu, ⁶ kad sutartinai vienu balsu šlovintumėte Dievą, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą.

Visos tautos šlovins Viešpatį

⁷ Priimkite vienas kitą, kaip ir Kristus jus priėmė, Dievo garbei. ⁸ Aš sakau: Kristus tapo apipjaustytųjų tarnas dėl Dievo tiesos, kad patvirtintų protėviams suteiktus pažadus ⁹ ir kad pagonių tautos šlovintų Dievą už jo gailastingumą, kaip parašyta:

Pagonims išpažinsiu tave, / tavo vardui giedosiu.

¹⁰ Ir vėl sakoma:

Džiaukitės, pagonys, kartu su jo tauta.

¹¹ Ir dar:

Girkite, visi pagonys, Viešpatį, / teaukština jį visos tautos.

¹² Ir Izaijas kalba:

Ateis Jesės atžala, / tasai, kuris pakils valdyti pagonių, / ir juo vilsis pagonys.

¹³ Taigi vilties Dievas jus, gyvenančius tikėjimu, tepripildo visokių džiaugsmų ir ramybės, kad Šventosios Dvasios galybe būtumėte pertekę vilties.

Pauliaus tarnavimas

¹⁴ Aš pats, mano broliai, esu tikras, kad esate kupini gerumo, pilni tikro pažinimo ir mokate vieni kitus perspėti. ¹⁵ Aš jums parašiau kiek per drąsiai, norėdamas jums tai pri-

minti ir remdamasis man Dievo suteiktąja malone ¹⁶ būti pagonims Kristaus Jėzaus tarnu ir kaip kunigui skleisti Dievo Evangeliją, kad pagonys taptų priimtina atnaša, pašventinta Šventosios Dvasios.

¹⁷ Taigi Kristuje Jėzuje aš galiu pasigirti Dievo darbais. ¹⁸ Juk nedrįčiau ko nors pasakoti, ko Kristus nebūtų per mane nuveikęs, kad pagonys paklustų, žodžiu ir darbu, ¹⁹ ženklų bei stebuklų galia ir Dievo Dvasios galybe. Tik taip aš galėjau paskleisti Kristaus Evangeliją nuo Jeruzalės apylinkių iki Ilyrijos. ²⁰ Be to, maniau esant garbingiau skelbti Evangeliją ne ten, kur Kristaus vardas jau pagarsintas, ir nestatyti ant svetimų pamatų, ²¹ bet, kaip parašyta:

Pamatys tie, kuriems nebuvo apie jį skelbta, / supras tie, kurie nebuvo girdėję.

²² Todėl aš buvau daugel kartų sutrukdytas ir neatvykau pas jus. ²³ O dabar, šiuose kraštuose nebeturėdamas kitų užmojų ir jau daugel metų trokšdamas atvykti pas jus, ²⁴ aš apsilankysiu, keliaudamas į Ispaniją. Turiu vilties, keliaudamas pro šalį, išvysti jus ir gauti paramos kelionei, prieš tai bent kiek tarp jūsų pailsėjęs. ²⁵ Bet dabar vykstu į Jeruzalę šventiesiems patarnauti. ²⁶ Mat Makedonija ir Achaja nusprendė padaryti rinkliavą Jeruzalės šventųjų beturčiams sušelpiti. ²⁷ Jos taip nusprendė, ir iš tikro jos yra jų skolininkės. Jeigu pagonys tapo jų dvasi- nių gėrybių dalininkais, tai privalo jiems patarnauti bent medžiagine para- ma. ²⁸ Taigi, baigęs šį reikalą ir rinkliavą jiems tvarkingai atidavęs, aš keliausiu pro jus į Ispaniją. ²⁹ Ir žinau, kad, atvykdamas pas jus, atsi- nešiu Kristaus palaimos pilnatvę.

³⁰ Todėl aš raginu jus, broliai, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir Dvasios dovanotosios meilės dėlei kartu su manimi ir už mane kovoti maldomis Dievui, ³¹ kad būčiau išgelbėtas nuo netikinčiųjų Judėjoje, kad mano paslauga Jeruzalei būtų priimtina šventiesiems ³² ir kad, Dievo valia su džiaugsmu atvykęs pas jus, atsi-
gaivinsiu jūsų draugėje. ³³ O ramybės Dievas tebūnie su jumis visais! Amen.

Prašymai ir linkėjimai

16 Aš pavedu jums mūsų sesę Febę – ji yra Kenchrėjos Bažnyčios diakonė; ² priimkite ją Viešpatyje, kaip dera šventiesiems, ir pagelbėkite jai, kai prireiks jūsų paramos, nes ir ji yra padėjusi daug kam ir man pačiam. ³ Sveikinkite Priską ir Akvilą, mano bendradarbius Kristuje Jėzuje, ⁴ kurie guldė galvas, gelbėdami mano gyvybę. Jiems dėkoju ne aš vienas, bet ir visos pagonių [kraštų] Bažnyčios. ⁵ Pasveikinkite ir bendruomenę, susirenkančią jų namuose.

Sveikinkite mano mylimąjį Epenetą, pirmąjį Azijoje įtikėjusį Kristų. ⁶ Sveikinkite Mariją, daug triūsusią jūsų labui. ⁷ Sveikinkite Androniką ir Juniją, mano tautiečius, kalėjusius su manimi; jie didžiai gerbiami apaštalų draugėje ir pirmiau už mane prisidėjo prie Kristaus. ⁸ Sveikinkite mano mylimąjį Viešpatyje Ampliatą. ⁹ Sveikinkite mūsų bendradarbį Kristuje Urboną ir mano mylimąjį Stachį. ¹⁰ Sveikinkite Apelį, išmėgintąjį Kristuje. Sveikinkite tikinčiuosius iš Aristobulo namų.

¹¹ Sveikinkite mano tautietį Ero-dioną. Sveikinkite tuos iš Narcizo šeimos, kurie yra Viešpatyje. ¹² Sveikinkite Trifeną ir Trifosą, besidarbuojančias Viešpatyje. Sveikinkite mieląją Persidę, daugel triūsusią dėl Viešpaties. ¹³ Sveikinkite išrinktąjį Viešpatyje Rufą, taip pat jo bei mano motiną. ¹⁴ Sveikinkite Asinkritą, Flegontą, Hermį, Patrobą, Hermą ir su jais esančius brolius. ¹⁵ Sveikinkite Filologą ir Juliją, Nerėją ir jo seserį, ir Olimpą, ir visus jų draugus šventuosius. ¹⁶ Sveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. Jus sveikina visos Kristaus Bažnyčios.

¹⁷ Aš raginu jus, broliai, vengti tų, kurie kelia nesutarimus bei papiktinimus, prieštaraudami mokslui, kurio jūs išmokote. Saugokitės jų! ¹⁸ Tokie žmonės tarnauja ne mūsų Viešpačiui Kristui, bet savo pilvui. Saldžiomis ir pataikūniškomis kalbomis jie apgaudinėja paprastas širdis.

¹⁹ Jūsų klusnumas žinomas visur. Tad džiaugiuosi jumis ir linkiu, kad išmanytumėte, kas gera, ir nesiveltumėte į blogį. ²⁰ O ramybės Dievas netrukus sutryps šėtoną po jūsų kojomis.

Mūsų Viešpaties Jėzaus malonė tebūnie su jumis!

Paskutiniai sveikinimai

²¹ Jus sveikina mano bendradarbis Timotiejus ir mano tautiečiai Liucijus, Jasonas ir Sosipatras.

²² Aš, Tercijus, šio laiško surašytojas, sveikinu jus Viešpatyje.

²³ Jus sveikina Gajus, mano ir visos bendruomenės šeimininkas. Jus

sveikina Erastas, miesto išdininkas, ir brolis Kvartas.^a

Dievo pašlovinimas

²⁵Tam, kuris gali jus padaryti stiprius, kaip sako mano Evangelija ir Jėzaus Kristaus skelbimas, / sekant

apreiškimu paslapties, / nutylėtos per amžinuosius laikus, / ²⁶o dabar atskleistos / ir pranašų raštais amžinojo Dievo įsakymu / paskelbtos visoms tautoms, / kad jos paklustų tikėjimui, / ²⁷vienam išmintingajam Dievui / per Jėzų Kristų šlovė amžių amžiais! Amen.

PIRMAS LAIŠKAS KORINTIEČLAMS

Pirmas laiškas korintiečiams (gr. *epistolē pros korinthios A*, lot. *epistula ad corinthios I*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui 55 m. po Kr. Efeze.

Po įžanginės dalies (1,1–9) sielvartaujama dėl bendruomenės susiskaldymo (1,10–4,21), įvertinama bendruomenės moralinė būklė (sk. 5–10), svarstomi bažnytiniai ir dogminiai klausimai (sk. 11–15) ir baigiama asmeniniais pranešimais bei sveikinimais (sk. 16).

Šiame laiške Paulius ne tik vaizdžiai atspindėjo I a. vietinės Bažnyčios gyvenimą, bet ir paliko visuotinei Bažnyčiai gražiausią himną nesavanaudiškai meilei (sk. 13).

1 Paulius, Dievo valia pašauktas Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Sostenas –

²Dievo Bažnyčiai Korinte, pašvętiesiems Kristuje Jėzuje, pašauktiesiems šventiesiems ir visiems, kurie kiekvienoje vietoje šaukiasi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardo pas juos ir pas mus^b. ³Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

⁴Aš nuolat už jus dėkoju Dievui, kad Kristuje Jėzuje Dievas suteikė jums savo malonę, ⁵nes per jį praturtėjote visu kuo – visokiu žodžiu ir pažinimu, – ⁶ir Kristaus liudijimas tapo tvirtas. ⁷Todėl jums, laukiantiems mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apsireiškimo, nestinga jokios malonės dovanos. ⁸Jis ir stiprins jus iki galo, kad išliktumėte nenusikal-

tę mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus dienai. ⁹Ištikimas yra Dievas, jus pašaukęs į savo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus bendrystę.

Tikinčiųjų susiskaldymas

¹⁰Broliai, Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu maldauju jus, kad visi vienaip sutartumėte ir pas jus nebūtų susiskaldymų, kad būtumėte vienos dvasios ir vienos minties. ¹¹Mat Chlojės namiškiei pranešė man apie jus, mano broliai, kad tarp jūsų esama kivirčų. ¹²Turiu omenyje tai, kad iš jūsų yra tokių, kurie sako: „Aš esu Pauliaus“, „aš – Apolo“, „aš – Kefo“, „o aš – Kristaus“. ¹³Argi Kristus padalytas? Nejaugi Paulius buvo už jus nukryžiuotas? Negi vardan Pauliaus buvote pakrikštyti? ¹⁴Dėkui

^{16,23a} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 24: „Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūnie su jumis visais. Amen.“ ^{1,2b} Arba: „jūs ir mūsų Viešpaties.“ ^{1,12c} Aram. Petro vardas.

Dievui, kad pas jus nieko daugiau nekrikštijau, išskyrus Krispą ir Gajų, ¹⁵ todėl niekas negali pasakyti, jog jūs buvote pakrikštyti mano vardu.

¹⁶ Tiesa, esu pakrikštijęs ir Stepono namus, o daugiau nežinau, ar ką besu pakrikštijęs.

*Dievo išmintis
ir pasaulio paikybė*

¹⁷ Kristus nesiuntė manęs krikštyti, bet Evangelijos skelbti, tiktai ne žodžių išmintimi, kad Kristaus kryžius neliktų be galios.

¹⁸ Mat žodis apie kryžių tiems, kurie eina į pražūtį, yra kvailystė, o mums, einantiems į išganymą, jis yra Dievo galybė. ¹⁹ Juk parašyta:

*Sunaikinsiu išmintingųjų išmintį, /
niekais paversiu gudriųjų gudrybę.*

²⁰ Kur išminčius? Kur Rašto aiškintojas? Kur šio amžiaus tyrinėtojas? Argi Dievas nepavertė pasaulio išminties kvailyste? ²¹ O kadangi pasaulis išmintimi Dievo nepažino iš Dievo išminties veikalo, Dievas panorėjo skelbimo kvailumu išgelbėti tuos, kurie tik. ²² Žydai reikalauja stebuklų, graikai ieško išminties, ²³ o mes skelbiame Kristų nukryžiuotąjį, kuris žydams yra papiktinimas, pagonims – kvailystė. ²⁴ Bet pašauktiesiems – tiek žydams, tiek graikams – skelbiame Kristų, kuris yra Dievo galybė ir Dievo išmintis. ²⁵ Dievo kvailybė išmintingesnė už žmones, ir Dievo silpnybė galingesnė už žmones.

²⁶ Tik pažvelkite, broliai, kokie gi jūs, pašauktieji, esate? Žmonių akimis žiūrint, nedaug tarp jūsų tėra

išmintingų, nedaug galingų, nedaug kilmingų.

²⁷ Bet Dievas pasirinko, kas pasauliui kvaila, kad sugėdintų išminčius. Dievas pasirinko, kas pasauliui silpna, kad sugėdintų galiūnus. ²⁸ Ir tai, kas pasaulio akims žemakilmis ir paniekintas, net tai, ko nėra, Dievas pasirinko, kad niekais paversėtų tai, kas laikoma kažin kuo, ²⁹ kad joks žmogus^a Dievo akyse negalėtų girtis. ³⁰ Jo dėka ir jūs esate Kristuje Jėzuje, kuris mums tapo iš Dievo kylančia išmintimi, teismumu, pašventimu ir atpirkimu, ³¹ kad, anot Rašto, *kas giriasi, girtusi Viešpačiu.*

Tikroji išmintis – Dvasios dovana

2 Kai pas jus, broliai, lankiausi, buvau atėjęs skelbti jums Dievo slėpinio^b ne iškilnia kalba ar išmintimi. ² Mat buvau pasiryžęs tarp jūsų nežinoti nieko kito, tik Jėzų Kristų, ir tą nukryžiuotą. ³ Aš buvau pas jus silpnas, virpantis iš baimės. ⁴ Mano kalba ir mano skelbimas buvo ne įtikinantys išminties žodžiai, o Dvasios galybės parodymas, ⁵ kad jūsų tikėjimas remtųsi ne žmonių išmintimi, bet Dievo galybe.

⁶ Tiesa, tobuliesiems mes skelbiame išmintį, tačiau tai ne šio pasaulio ir ne praeinančių šio pasaulio valdovų išmintis. ⁷ Mes skelbiame slėpiną ir paslėptą Dievo išmintį, kurią Dievas yra nuo amžių paskyręs mums išaukštinti. ⁸ Jos nepažino jokie šio pasaulio valdovai, nes, jei būtų pažinę, nebūtų šlovės Viešpaties nukryžiaavę. ⁹ Bet skelbiame, kaip parašyta:

^{1,29a} Pažod.: „kūnas“. ^{2,1b} Kai kuriuose rankr.: „liudijimo“.

Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, / kas žmogui į mintį neatėjo, / tai paruošė Dievas tiems, kurie jį myli.

¹⁰ Dievas mums tai apreiškė per Dvasią, nes Dvasia visa ištiria, net Dievo gelmes. ¹¹ Kuris žmogus žino kas yra žmoguje, jei ne paties žmogaus dvasia? Taip ir to, kas yra Dieve, nežino niekas, tik Dievo Dvasia. ¹² O mes gavome ne pasaulio dvasią, bet iš Dievo einančią Dvasią, kad pažintume Dievo mums suteiktas dovanas. ¹³ Apie tai ir kalbame ne žmogiškosios išminties išmokytais žodžiais, bet tais, kurių išmokė Dvasia, dvasiniais žodžiais aiškindami dvasinius dalykus. ¹⁴ Deja, juslinis žmogus nepriima to, kas ateina iš Dievo Dvasios. Jis tai laiko kvailyste ir nepajėgia suprasti, kad apie tuos dalykus reikia spręsti dvasiškai. ¹⁵ Dvasinis žmogus gali spręsti apie viską, bet niekas negali spręsti apie jį. ¹⁶ *Kas gi yra suvokęs Viešpaties mintį, kad galėtų jį pamokyti?* O mes turime Kristaus išmonę.

Korintiečių silpnybė

3 Aš, broliai, tegalėjau kalbėti jums ne kaip dvasios žmonėms, bet kaip kūno žmonėms, kaip kūdikiams Kristuje. ² Maitinau jus pienu, o ne kietu maistu, kurio jūs dar negalėjote priimti. Deja, ir dabar negalite, ³ nes esate kūniški. Jeigu tarp jūsų viešpatauja pavydas ir nesantaika, tai argi nesate kūniški, argi nesiелgiate grynai žmogiškai? ⁴ Kol vienas sako: „Aš – Pauliaus,“ kitas: „Aš – Apolo,“ – argi nesate vien žmogiški?

Dievo bendradarbiai

⁵ Kas gi yra Apolas? Kas gi Paulius? Tarnai, kurių dėka jūs įtikėjote ir kurie tarnavo, kiek Viešpaties kiekvienam buvo skirta. ⁶ Aš sodinau, Apolas laistė, o Dievas augino. ⁷ Nieko nereiškia sodintojas, nei laistytojas, bet tik augintojas – Dievas. ⁸ Kas sodina ir kas laisto, sudaro viena, tačiau kiekvienas gaus savąjį užmokestį pagal savo triūsą. ⁹ Mes juk esame Dievo bendradarbiai, o jūs – Dievo dirva, Dievo statyba.

¹⁰ Dievo man suteikta malone aš, kaip išmanus statybos vadovas, padėjau pamatą, o kitas stato toliau. Tegul kiekvienas žiūrasi, kaip ant jo statyti. ¹¹ Juk niekas negali dėti kito pamato, kaip tik tą, kuris jau padėtas, tai yra Jėzus Kristus. ¹² Ar kas ant šio pamato stato iš aukso, sidabro, brangiųjų akmenų, medžio, šieno, šiaudų, – ¹³ kiekvieno darbas išaiškės. Teismo diena jį iškels aikštėn, nes ji pasirodys ugnimi, ir ugnis ištirs, koks kieno darbas. ¹⁴ Kieno statybos darbas ant to pamato išliks, tas gaus užmokestį. ¹⁵ O kieno darbas sudegs, tas praras užmokestį; jis pats išsigelbės, bet tartum per ugnį.

¹⁶ Argi nežinote, kad jūs esate Dievo šventykla ir jumyse gyvena Dievo Dvasia? ¹⁷ Jei kas Dievo šventyklą niokoja, tą Dievas suniokos, nes Dievo šventykla šventa, ir toji šventykla – tai jūs!

¹⁸ Tegul niekas savęs neapgau-dinėja. Jei kas iš jūsų tariasi esąs išmintingas šiame pasaulyje, tepasidaro kvailas, kad būtų išmintingas. ¹⁹ Šio pasaulio išmintis Dievo akyse yra kvailybė. Parašyta: *Jis sugauna protinguosius jų gudrybėje.*

²⁰ Ir toliau: *Viešpats žino išminčių mintis, kad jos niekingos.* ²¹ Tad niekas tenesigiria žmonėmis! Viskas yra jūsų; ²² ar Paulius, ar Apolas, ar Kefas, ar pasaulis, ar gyvenimas, ar mirtis, ar dabartis, ar ateitis, – viskas jūsų, ²³ bet jūs patys – Kristaus, o Kristus – Dievo.

Apaštalų pavyzdys

4 Tegul žmonės laiko mus Kristaus tarnais ir Dievo slėpinių prievaizdais. ² O iš prievaizdų reikia laujama, kad būtų patikimi. ³ Man mažai rūpi, ką jūs ar žmonių teismas sprendžiamas apie mane. Nė aš pats savęs neteisiu. ⁴ Nors nesijaučiu kaltas, bet dėl to dar nesu nuteisintas. Mano teisėjas yra Viešpats. ⁵ Tad neteiskite ko nors prieš laiką, iki ateis Viešpats, kuris nušvies, kas tamsoje paslėpta, ir atskleis širdžių sumanymus. Tuomet kiekvienam teks pagyrimas iš Dievo.

⁶ Visa tai, broliai, jūsų labai prietaikiau Apolui ir sau, kad iš mūsų pavyzdžio įsidėmėtumėte taisyklę: „Nieko daugiau, negu parašyta“ ir kad vienas dėl kito nesipūstumėte prieš kitus. ⁷ Kas gi tave išskiria iš kitų? Ir ką gi turi, ko nebūtum gavęs? O jei esi gavęs, tai ko giriesi, lyg nebūtum gavęs?

⁸ Beje, jūs jau esate sotūs, jau turtingi, jau pradėjote be mūsų karaliauti! O, kad jūs iš tikrųjų karaliautumėte ir kad mes galėtume kartu karaliauti! ⁹ Man atrodo, kad Dievas mums, apaštalams, paskyrė paskučiausią vietą, tarsi pasmerktiesiems myriop. Mes pasidareme reginys pasauliui, angelams ir žmonėms. ¹⁰ Mes kvaili dėl Kristaus, o jūs išmintingi Kristuje. Mes silpni,

o jūs stiprūs; jūs gerbiami, o mes nieku laikomi. ¹¹ Iki šios valandos badaujame ir trokštame, esame nuogi ir mušami, esame be pastogės ¹² ir vargstame, darbuodamiesi savo rankomis. Keikiami mes laiminame, persekiojami ištveriamo, ¹³ piktžodžiuojami maloniai atsakome. Iki šiol esame laikomi pasaulio sąšlavomis, visų atmatomis.

¹⁴ Aš tai rašau ne norėdamas jus gėdinti, bet išpėdamas kaip mylimus savo vaikus. ¹⁵ Nors turėtumėte tūkstančius auklėtojų Kristuje, bet nebus kelių tėvų, nes, paskelbdamas Evangeliją, aš esu tapęs jūsų tėvu Kristuje Jėzuje. ¹⁶ Taigi raginu jus: būkite mano sekejai! ¹⁷ Tam ir pasiunčiau pas jus Timotiejų, savo mylimą ir ištikimą sūnų Viešpatyje. Jis jums primins mano kelius Kristuje, kurių aš mokau visur, kiekvienoje Bažnyčioje.

¹⁸ Kai kurie emė pūstis, tartum neketinčiau pas jus atvykti. ¹⁹ Bet, jei Viešpats panorės, aš veikiai atkeliausiu pas jus ir pažiūrėsiu ne ką išpuikėliai sako, bet ką pajėgia. ²⁰ Dievo karalystė yra ne kalboje, bet galybėje. ²¹ Ko norite? Ar kad ateičiau pas jus su lazda, ar su meile ir švelnumo dvasia?

Požiūris į nedoruosius

5 Apskritai tenka girdėti apie ištvirkimą tarp jūsų, net apie tokį ištvirkimą, kokio nepasitaiko nė pas pagonis, būtent – kažkas gyvenęs su tėvo žmona... ² Ir jūs dar esate pasipūtę? Užuot nuliūdę ir taip darantį išmetę iš savo tarpo?! ³ Bent aš, nebūdamas pas jus kūnu, tačiau būdamas dvasia, jau nuteisiau, lyg būdamas tarp jūsų, tą nusikaltimą

padariusį. ⁴ Susirinkę draugėn Viešpaties Jėzaus vardu su mano dvasia ir mūsų Viešpaties Jėzaus galybe, ⁵ atiduokite tokį šėtonui, kad sužlugdytų kūną, o dvasia būtų išgelbėta Viešpaties teismo dienai.

⁶ Jūsų gyrimasis niekam tikęs. Ar gi nežinote, jog truputis raugo su-raugina visą maišymą? ⁷ Išmeskite senąjį raugą, kad taptumėte nauju maišymu. Jūs juk esate nerauginti, nes jau paaukotas mūsų velykinis Avinėlis, Kristus. ⁸ Tad švėskime šventes ne su senu raugu, ne su blogybės ir nelabumo raugu, bet su nerauginta tyros širdies ir tiesos duona.

⁹ Aš jums rašiau savo laiške^a, kad nebendrautumėte su ištvirtėliais. ¹⁰ Suprantama, ne su visais šio pasaulio ištvirtėliais, gobšais, plėšikais ar stabmeldžiais, nes tada reikėtų pasitraukti iš šio pasaulio. ¹¹ Bet aš jums rašiau, kad nebendrautumėte su tuo, kuris vadinasi brolis, o yra ištvirtėlis, gobšas, stabmeldys, keikūnas, girtuoklis ar plėšikas. Su tokiu nesėskite už vieno stalo! ¹² Kam man teisti svetimuosius?! Ar gi ir jūs ne savuosius teisiate? ¹³ Svetimuosius teis Dievas.

Pašalinkite piktadarį iš savo pačių tarpo.

Brolių bylinėjimasis

6 Kaipgi kai kurie jūsų drįsta bylinėtis vieni su kitais pas neteisiuosius, o ne pas šventuosius? ² Ar nežinote, kad šventieji teis pasaulį? O jeigu teisite pasaulį, tai nejaugi nesugebėtumėte išspręsti menkučių bylų? ³ Ar nežinote, kad mes teisme angelus, tad juo labiau –

kasdienius dalykus? ⁴ Taigi, kai turite bylų kasdieniais reikalais, argi savo teisėjais pasodinsite neturinčius balso bendruomenėje? ⁵ Aš tai sakau norėdamas jus sugėdinti. Nejaugi nebeturite išmintingo žmogaus, kuris sugebėtų išspręsti tarp brolių iškilusią bylą? ⁶ Deja, brolis bylinėjasi su broliu ir, lyg tyčia, pas netikinčiuosius.

⁷ Ir iš viso jums didelis pažeminimas, kad tarpusavyje bylinėjatės. Kodėl jums verčiau nenukėsti neteisybės? Ar gi ne verčiau pakęsti nuostolį? ⁸ Deja, jūs patys darote neteisybę bei skriaudžiate, ir dar brolius!

⁹ Ar gi nežinote, kad neteisieji nepaveldės Dievo karalystės? Neklyskite! Nei ištvirtėliai, nei stabmeldžiai, nei svetimautojai nei sanguliautojai su vyrais, ¹⁰ nei vagys, nei gobšai, nei girtuokliai, nei keikūnai, nei plėšikai nepaveldės Dievo karalystės. ¹¹ Kai kurie buvote tokie, bet dabar esate nuplauti, pašventinti, išteisinti Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir mūsų Dievo Dvasia.

Ištvirtavimas

¹² „Viskas man valia!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas man valia!“ Bet aš nesiduosiu pavergiamas! ¹³ „Valgis yra pilvui ir pilvas – valgiui“, bet Dievas sunaikins ir vieną, ir kitą. Kūnas skirtas ne ištvirtavimui, bet Viešpačiui, o Viešpats – kūnui. ¹⁴ Prikėlęs Viešpatį, Dievas ir mus prikels savo galybe. ¹⁵ Ar gi nežinote, kad jūsų kūnai yra Kristaus nariai? Tad nejaugi aš, ėmęs Kristaus narius, paversiu juos kekšės

^{5,9a} Šis laiškas neišlikęs.

nariais? Nieku būdu! ¹⁶ Ar nežinote, kad tas, kuris susijungia su kekše, tampa vienu kūnu su ja? *Ir du taps*, – sako Raštas, – *vienu kūnu*. ¹⁷ Taip pat, kas susijungia su Viešpačiu, tampa viena dvasia su juo. ¹⁸ Sergėkitės ištvirkimo! Jokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirkaujantis nusideda savo kūnui. ¹⁹ Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventykla jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebeapklauskote patys sau? ²⁰ Iš tiesų esate brangiai nupirkti. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu!

Santuoka

7 Atsakau į jūsų laišką. Gerai daro vyras, neliesdamas moters. ² Tačiau ištvirkavimui išvengti kiekvienas tegul turi sau žmoną ir kiekviena tegul turi sau vyrą. ³ Tegul vyras atlieka pareigą žmonai, o žmona vyrui. ⁴ Žmona neturi valios savo kūnui, bet vyras. Panašiai ir vyras neturi valios savo kūnui, bet žmona. ⁵ Nesitraukite vienas nuo kito, nebent kuriam laikui sutarę, kad atsidėtumėte maldai, paskui vėl sueikite draugėn, kad šėtonas negundytų jūsų nesusilaikymu. ⁶ Žinoma, aš tai sakau leisdamas, o ne įsakydamas. ⁷ Aš norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie kaip aš. Bet kiekvienas turi iš Dievo savo dovaną, vienas šiokią, kitas anokią.

⁸ Nesusituokusiems ir našlėms aš sakau: jie gerai padarys, pasilikdami tokie kaip aš. ⁹ Bet jei negali susilaikyti, tegul tuokiasi. Verčiau tuoktis negu degti.

¹⁰ Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, ¹¹ o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikintų su vyru; taip pat ir vyras tegul nepalieka žmonos.

¹² Kitiems sakau aš, ne Viešpats: jei kuris brolis turi netikinčią žmoną ir ji sutinka gyventi su juo, tegul jos nepalieka. ¹³ Taip pat ir moteris, turinti netikintį vyrą, kuris sutinka su ja gyventi, tegul jo nepalieka. ¹⁴ Mat netikintis vyras pašventinamas per žmoną, o netikinti žmona pašventinama per tikintį vyrą. Ant-
raip jūsų vaikai būtų netyri, o dabar jie šventi. ¹⁵ Bet, jei netikintis nori skirtis, tegul atsiskiria. Tokiais atvejais brolis ar sesuo nėra susieti, nes Dievas yra mus pašaukęs santaikai. ¹⁶ Iš kur žinai, žmona, galėsianti išgelbėti vyrą? Arba iš kur tau žinoma, vyre, jog išgelbėsi žmoną? ¹⁷ Todėl, kaip Viešpats kuriam paskyrė, kokį Dievas kurį pašaukė, to jis ir toliau tesilaiko. Taip aš mokau visose Bažnyčiose. ¹⁸ Kas nors buvo pašauktas tikėti apipjaustytas? Tegu nesistengia nuslėpti apipjaustymo. Buvo pašauktas neapipjaustytas? Tegu nedaro apipjaustymo. ¹⁹ Juk apipjaustymas yra niekas ir neapipjaustymas niekas, tik tai Dievo įsakymų laikymasis – viskas. ²⁰ Tegul kiekvienas pasilieka toksai, koks buvo pašauktas. ²¹ Jei buvai pašauktas, būdamas vergas, nesisielok, bet jei ir gali tapti laisvas, verčiau pasinaudok. ²² Viešpatyje pašauktas tikėti vergas yra Viešpaties išlaisvintasis. Panašiai ir pašauktas tikėti laisvasis yra Kristaus vergas. ²³ Jūs, brangiai nupirkti, nepasida-

^{7,14a} Pažod.: „brolį“. ^{7,21b} T.y. pasinaudok arba galimybe gauti laisvę, arba savo vergyste.

rykite žmonių vergais. ²⁴ Kiekvienas jūsų, broliai, koksai buvo pašauktas, toks ir tepasilieka prieš Dievą.

²⁵ Dėl nesituokiančiųjų aš neturiu Dievo įsakymo, bet duodu patarimą kaip žmogus, iš Dievo gailestingumo vertas pasitikėjimo. ²⁶ Taigi aš manau, jog šiais sunkiais laikais tai tam tikras turtas: geriau žmogui būti tokiam. ²⁷ Esi susietas su žmona? Neieškok skyrybų. Nesusituokei? Neieškok žmonos. ²⁸ Jei vėdi, nenusidedi, ir jei mergina išteka, nenusideda. Tačiau šitokie žmonės turės kūno vargų, o aš norėčiau jus apsaugoti nuo jų.

²⁹ Sakau jums, broliai: laikas trumpas! Blieka tiems, kurie turi žmonas, gyventi, tarsi jų neturėtų, ³⁰ ir kurie verkia, tarsi neverktų, ir kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų, ir kurie perka, tarsi neišsigytų, ³¹ ir kurie užsiėmę pasaulio reikalais, tarsi neužsiėmę. Juk šio pasaulio pavidalas praeina.

³² Aš norėčiau, kad jūs gyventumėte be rūpesčių. Nesusituokę rūpinasi Viešpaties reikalais ir trokšta patikti Viešpačiui. ³³ O susituokę rūpinasi šio pasaulio reikalais, stengiasi patikti žmonai ³⁴ ir yra pasidaliję. Taip pat netekėjusi moteris bei mergina rūpinasi Viešpaties reikalais, trokšdama būti šventa kūnu ir dvasia. O ištekJusi rūpinasi pasaulio reikalais ir stengiasi patikti vyrui. ³⁵ Aš tai kalbu jūsų pačių labui, ne norėdamas užnerti jums kilpą, bet linkėdamas deramai elgtis ir visiškai atsiduoti Viešpačiui.

³⁶ Jei kas mano būsiant jam negarbinga, kad jo mergaitė liks peraugusi, ir jei taip reikia, tedaro kaip nori, nenusidės; tegu jie susituokia.

³⁷ Bet jei kas savo širdyje yra tvirtai

apsisprendęs ne iš prievartos, bet būdamas savo valios šeimininkas, ir savo širdyje nutaręs išsaugoti savąją mergaitę, tas gerai padarys. ³⁸ Taigi, kas veda savo mergaitę, gerai daro, o kas neveda savo mergaitės, geriau daro.

³⁹ Žmona susieta, kol jos vyras gyvas. Vyrui mirus, ji laisva ir gali tekėti už ko nori, kad tik Viešpatyje.

⁴⁰ Bet, mano nuomone, ji bus laimingesnė netekėdama. Manau, kad ir aš turiu Dievo Dvasią.

Stabams paaukotas maistas

8 Dėl stabams paaukotų dalykų mums aišku: mes visi turime pažinimą. Deja, pažinimas išpučia, užtat meilė ugdo. ² Jei kas tariasi ką nors žinąs, tai jis nė nežino, kaip reikia pažinti. ³ Bet kas myli Dievą, tas yra jo pažintas. ⁴ Taigi dėl stabams paaukotos mėsos valgymo mes žinome, jog iš tikro nėra pasaulyje stabų ir nėra jokių dievų, tik vienas Dievas. ⁵ Ir nors būtų vadinamųjų dievų danguje ar žemėje – daug tų dievų ir daug viešpačių, – ⁶ tai mes turime tik vieną Dievą – Tėvą, iš kurio yra visa ir jam esame mes, ir vieną Viešpatį – Jėzų Kristų, per kurį yra visa ir mes esame per jį.

⁷ Deja, ne visi turi tokį pažinimą. Kai kurie, iki šiol pripratę prie stabų, valgo mėsą, kaip stabams paaukotą, ir jų silpna sąžinė susitępa. ⁸ Maistas negali mūsų priartinti prie Dievo. Kai nevalgome, nieko neprarandame, ir kai valgome, nieko nelaimime. ⁹ Vis dėlto žiūrėkite, kad jūsų laisvė netaptų papiktinimu silpniesiems. ¹⁰ Antai, jei kas pamatytų tave, turintį pažinimą, stabų šventykloje už stalo, tai argi silpno

žmogaus sąžinė nebus paskatinta valgyti stabams paaukotos mėsos?!

¹¹ Tokiu būdu silpnasis žus dėl tavo pažinimo. O juk jis – brolis, už kurį numirė Kristus. ¹² Šitaip nusikalsdami broliams ir sužeisdami jų silpnas sąžines, jūs nusikalstate Kristui. ¹³ Tad jei valgis piktina mano brolių, aš nevalgysiu mėsos per amžius, kad tik nepapiktinčiau brolio.

Teisių atsisakymas

9 Ar aš ne laisvas? ar aš ne apaštalas? argi nesu regėjęs mūsų Viešpaties Jėzaus? ar jūs ne mano darbo vaisius Viešpatyje? ² Jei kitiems ir nesu apaštalas, tai vis dėlto jums esu, ir mano apaštalytės patvirtinimas^a esate jūs Viešpatyje.

³ Štai mano pasiteisinimas prieš tuos, kurie mane kaltina. ⁴ Argi mes neturime teisės valgyti ir gerti? ⁵ Ar mes neturime teisės vedžiotis su savimi tikinčiąją moterį^b, kaip ir kiti apaštalai ir Viešpaties broliai bei Kefas? ⁶ O gal tik aš ir Barnabas neturime teisės nedirbti rankų darbo? ⁷ Kas gi tarnauja kariuomenėje už savo paties pinigų? kas sodina vynuogyną ir nevalgo jo vaisių? arba kas gano bandą ir neminta bandos pienu?

⁸ Ar tai sakau vien pagal žmonių papročius? Argi to nesako ir Įstatymas? ⁹ Mozės Įstatyme parašyta: *Ne užrišk snukio kuliančiam jaučiui!* Bet argi Dievui terūpi jaučiai? ¹⁰ O gal jis iš tiesų taiko mums? Juk dėl mūsų buvo parašyta, kad artojas turi arti su viltimi ir kulejas turi kulti su viltimi gauti savo dalį. ¹¹ Jei jums pasėjome dvasinių gėrybių, tai argi didelis dalykas būtų pas jus pjauti me-

džiaginių? ¹² Jei kiti turi teisių į jus, tai mes juo labiau. Vis dėlto mes nesinaudojome savo teise, bet viską pakeliame, kad tik Kristaus Evangelijai nedarytume kliūčių. ¹³ Argi nežinote, kad tie, kurie atlieka šventą tarnystę, valgo iš šventyklos pajamų, kad aukuro tarnai gauna dalį atnašų? ¹⁴ Taip ir Viešpats yra patvarkęs, kad Evangelijos skelbėjai gyventų iš Evangelijos.

¹⁵ Bet aš nesinaudoju jokiomis teisėmis. Ir tai rašau ne tam, kad būtų antraip. Verčiau numirti, negu leisti, kad kas man atimtų šį pagrindą girtis. ¹⁶ Kad aš skelbiu Evangeliją, neturiu pagrindo girtis, nes tai mano būtina prievolė, ir vargas man, jei neskelbčiau Evangelijos! ¹⁷ Jeigu tai daryčiau savo valia, gaučiau atlygį; bet kadangi darau ne savo valia, atlieku tik man patikėtą tarnybą. ¹⁸ Koks tad atlygis? Ogi kad, skelbdamas Evangeliją, pateikiu ją veltui ir nesinaudoju teise, kurią man duoda Evangelija.

¹⁹ Būdamas nuo nieko nepriklausomas, aš pasidariau visų vergas, kad tik daugiau jų laimėčiau. ²⁰ Žydamas buvau kaip žydas, kad laimėčiau žydus. Tiems, kurie laikosi įstatymo, tapau įstatymo tarnu, kad laimėčiau besilaikančius įstatymo, nors pats nesu jam pavaldus. ²¹ Tiems, kurie neturi įstatymo, buvau kaip neturintis įstatymo, kad laimėčiau tuos, kurie neturi įstatymo, nors pats esu ne be Dievo įstatymo, bet susaistytas Kristaus įstatymo. ²² Silpniesiems pasidariau silpnas, kad laimėčiau silpnuosius. Visiems tapau viskuo, kad vienaip ar kitaip bent kai kuriuos išgelbėčiau. ²³ Visa tai darau dėl Evangelijos, kad būčiau jos dalininkas.

^{9,2a} Pažod.: „antspaudas“. ^{9,5b} Arba: „žmoną“.

²⁴ Argi nežinote, kad lenktynių aikštėje bėga visi bėgikai, bet tik vienas gauna laimėtojo dovaną? Bėkite taip, kad ją laimėtumėte!

²⁵ Kiekvienas varžybų dalyvis nuo visko susilaiko; jie taip daro, norėdami gauti vystantį vainiką, o mes – nevystantį. ²⁶ Todėl aš bėgu neklaidžiodamas ir grumiuosi ne kaip į orą smūgiuodamas, ²⁷ bet tramdau savo kūną ir darau jį klusnų, kad, kitus mokydamas, pats nepasidaryčiau atmestinas.

Išpėjantys pavyzdžiai

10 Noriu, kad žinotumėte, broliai, jog visi mūsų protėviai laikėsi po debesiu ir visi perėjo jūrą. ² Jie visi susirišo su Moze, krikštydamiesi debesyje ir jūroje; ³ visi valgė to paties dvasinio maisto ⁴ ir visi gėrė to paties dvasinio gėrimo. Jie gėrė iš dvasinės juos lydincios uolos, o ta uola buvo Kristus. ⁵ Vis dėlto daugumas jų nepatiko Dievui, ir jų kūnai liko gulėti *dykumoje*.

⁶ Tie įvykiai yra mums pavyzdys, kad negeistume blogio, kaip aniegeidė. ⁷ Nepasidarykite stabmeldžiais, kaip kai kurie iš jų, kaip parašyta: *Tauta sėdosi valgyti ir gerti ir kėlėsi žaisti*. ⁸ Neištirkaukime, kaip kai kurie jų ištvirkavo ir žuvo vieną dieną dvidešimt trys tūkstančiai. ⁹ Negundykite Kristaus, kaip kai kurie iš jų gundė ir krito nuo gyvačių. ¹⁰ Nemurmėkite, kaip kai kurie iš jų murmėjo ir žuvo nuo naikintojo.

¹¹ Visa tai jiems atsitiko kaip pavyzdys, ir buvo užrašyta įspėti mums, kurie gyvename amžių pabaigoje. ¹² Todėl, kas tariasi stovįs, težiūri, kad nepultų. ¹³ Jums tekę išmėginimai tėra žmogiški. Dievas ištikimas.

Jis neleis jūsų mėginti virš jūsų jėgų, bet su išmėginimu duos ir išeitį, kad galėtumėte atsilaikyti.

Duonos laužimas ir stabmeldžių puotos

¹⁴ Todėl, mano mylimieji, sergėkitės stabmeldystės! ¹⁵ Aš kalbu kaip nuovokiems; apsvastykite patys, ką sakau. ¹⁶ Argi laiminimo taurė, kurią laiminame, nėra bendravimas Kristaus kraujyje? Argi duona, kurią laužiame, nėra bendravimas Kristaus kūne? ¹⁷ Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas, nes mes visi dalijamės viena duona. ¹⁸ Pažiūrėkite į žemiškąjį Izraelį: argi tie, kurie valgo aukas, nėra aukuro bendrininkai? ¹⁹ Ką gi sakau? Ar kad stabams paaukota mėsa ši tą reiškia? ar kad ir stabas yra šis tas? ²⁰ Ne, aš sakau, kad, aukodami atnašas, pagonyms aukoja ne Dievui, bet demonams. O aš nenoriu, kad jūs taptumėte demonų bendrininkais. ²¹ Jūs negalite gerti Viešpaties taurės ir demonų taurės. Negalite būti Viešpaties vaišių dalyviai ir demonų vaišių dalyviai. ²² Nejaugi kurstysime Viešpaties pavydą? Gal esame už jį stipresni?

²³ „Viskas valia!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas valia!“ Bet ne viskas ugdo! ²⁴ Niekas teneieško, kaip jam geriau, bet kaip kitam. ²⁵ Valgykite visa, kas parduodama mėsos prekyvietėje, sąžinės labui nieko neklausinėdami. ²⁶ Juk *Viešpačiui priklauso žemė ir kas tik ant žemės*. ²⁷ Jeigu jus pasikviečia netikintis žmogus ir jūs norite jį aplankyti, valgykite visa, kas jums padedama, sąžinės labui nieko neklausinėdami. ²⁸ Bet jei kas jums pasakytų: „Tai atnašinė mėsa“, tai nebevalgykite

dėl žmogaus, kuris tai pasakė, ir dėl sąžinės. ²⁹ Čia aš kalbu ne apie tavo paties, bet apie kito sąžinę. Kam gi mano laisvė turėtų būti teisiama kitos sąžinės? ³⁰ Jeigu aš valgau dėkodamas, kam gi man priekaištaujama dėl to, už ką aš dėkoju Dievui?

³¹ Ar valgote, ar geriate, ar šiaip ką darote, visa darykite Dievo garbei. ³² Nepiktinkite nei žydų, nei graikų, nei Dievo Bažnyčios; ³³ šitaip ir aš stengiuosi visiems viskuo patikti, ieškodamas ne savo naudos, bet to, kas naudinga daugeliui, kad jie būtų išgelbėti.

11 Sekite mano pavyzdžiu, kaip ir aš seku Kristumi!

² Aš jus giuriu, kad jūs visame kame prisimenate mane ir tvirtai laikotės nurodymų, kokius esu jums davęs.

Galvos dengimas

³ Noriu, kad žinotumėte, jog kiekvieno vyro galva yra Kristus, moters galva – vyras, o Kristaus galva – Dievas. ⁴ Kiekvienas vyras, melsdamasis ar pranašaudamas apdengta galva, paniekina savo galvą. ⁵ Ir kiekviena moteris, kuri meldžiasi ar pranašauja neapgobta galva, paniekina savo galvą; tai tolygu būti nuskustai. ⁶ Jei jau moteris neapsigobia, tai tegul ir nusikerpa! O jei moteriai gėda nusikirpti ar nusikusti plaukus, tegul apsigobia.

⁷ Vyrui nereikia gobti galvos, nes jis yra Dievo atvaizdas ir atšvaitas. O moteris yra vyro atšvaitas. ⁸ Juk ne vyras padarytas iš moters, bet moteris iš vyro, ⁹ taip pat ne vyras

buvo sutvertas moteriai, o moteris vyrui. ¹⁰ Todėl moteris privalo turėti ant galvos valdymo ženklą dėl angelų. ¹¹ Bet Viešpatyje nei moteris ką reiškia be vyro, nei vyras be moters. ¹² Kaip moteris kilusi iš vyro, taip vyras gimsta iš moters, o visa yra iš Dievo.

¹³ Spręskite patys: argi tinka moteriai melsti Dievą neapsigobusiai?

¹⁴ Argi pati prigimtis jūsų nemoko, jog vyrui gėda nešioti ilgus plaukus?

¹⁵ Tuo tarpu moteriai garbė turėti ilgus plaukus. Mat plaukai jai duoti vietoj dangalo.

¹⁶ Jei kas dar norėtų ginčytis, nežino, jog nei mes neturime tokio papročio, nei Dievo Bažnyčios.

Viešpaties vakariene

¹⁷ Duodamas šiuos nurodymus, aš jūsų negiriu, nes jūsų susirinkimai išeina ne į gera, bet į blogą. ¹⁸ Pirmiausia man teko girdėti, kad jums susirinkus kaip Bažnyčiai, tarp jūsų esama skilimų, ir aš iš dalies tuo tikiu. ¹⁹ Juk turi pas jus būti atskalų, kad išeitų aikštėn, kurie iš jūsų yra išmėginti žmonės. ²⁰ Taigi jūs susirinkę draugėn nebevalgote Viešpaties vakarienės, ²¹ nes kiekvienas pirmiausia ima valgyti savo maistą, ir vienas lieka alkanas, o kitas nusigeria. ²² Argi neturite savo namų pavalgyti ir išgerti? O gal norite paniekti Dievo Bažnyčią ir sugėdinti nepasiturinčius? Kas man belieka sakyti? Pagirti? Ne! Už šitai nepagirsiu.

²³ Aš gavau iš Viešpaties ir perdaviau jums, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, paėmė duoną, ²⁴ padėkojęs laužė ir tarė: „Tai yra

mano kūnas už jus^a. Tai darykite mano atminimui.“²⁵ Taip pat po vakarienės jis paėmė taurę ir tarė: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje. Kiek kartų gersite, darykite tai mano atminimui.“²⁶ Taigi, kada tik valgote šitą duoną ir geriate iš šitos taurės, jūs skelbiate Viešpaties mirtį, kol jis ateis.

²⁷ Todėl kas nevertai valgo tos duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas nusikals Viešpaties Kūnui ir Kraujui.²⁸ Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės.²⁹ Kas valgo ir geria, to Kūno nepaisydamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą^b.³⁰ Todėl tarp jūsų daug silpnų bei ligotų ir nemaža užmigusių.³¹ Jei mes patys savęs paisytume, tai nebūtume teisiami.³² O kai Viešpats mus teisia, tai ir pabaudžia, kad nebūtume pasmerkti kartu su pasauliu.

³³ Taigi, mano broliai, kai renkatės Vakarienės, palaukite vieni kitų.³⁴ Jei kas išalkęs, tepavalgo namie, kad nesirinktumėte pasmerkimo užsitraukti.

Kitus reikalus sutvarkysiu atvykęs.

Dvasinės dovanos

12 Broliai, aš noriu, kad jūs nebūtumėte neišmaną apie dvasines dovanas.² Kai dar buvote pagony, kaip žinote, jus traukte traukė prie nebylių stabų.³ Todėl aš jums aiškinu, kad nė vienas, kuris kalba Dievo Dvasios skatinamas, nesako: „Prakeiktas Jėzus!“ Ir nė vienas negali ištarti: „Jėzus yra

Viešpats“, jei Šventoji Dvasia nepaskatina.

⁴ Esama skirtingų malonės dovanų, tačiau ta pati Dvasia.⁵ Esama skirtingų tarnysčių, tačiau tas pats Viešpats.⁶ Ir esama skirtingų darbų, tačiau tas pats Dievas, kuris visa veikia visame kame.⁷ Kiekvienam suteikiama Dvasios apraiška bendram labui.⁸ Antai vienam Dvasia suteikia išminties žodį, kitam ta pati Dvasia – pažinimą,⁹ kitam – tikėjimą toje pačioje Dvasioje, kitam – išgydymo dovaną toje vienoje Dvasioje,¹⁰ kitam – stebuklingus darbus, kitam – pranašavimą, kitam – dvasių atpažinimą, kitam – įvairių kalbų dovaną, kitam – kalbų aiškinimą.¹¹ Ir visa tai veikia ta pati Dvasia, kuri dalija kiekvienam atskirai, kaip jai patinka.

Kūnas ir jo nariai

¹² Kaip vienas kūnas turi daug narių, o visi nariai, nepaisant daugumo, sudaro vieną kūną, taip ir Kristus.¹³ Mes visi buvome pakrikštyti vienoje Dvasioje, kad sudarytume vieną kūną, visi – žydai ir graikai, vergai ir laisvieji; ir visi buvome pagirdyti viena Dvasia.

¹⁴ Juk ir kūnas nėra sudėtas iš vieno nario, bet iš daugelio.¹⁵ Jei koja imtų ir pasakytų: „Kadangi aš ne ranka, tai nepriklausau kūnui“ – tai argi dėl to ji nepriklausytų kūnui?¹⁶ O jeigu ausis tartų: „Kadangi aš ne akis, tai aš nepriklausau kūnui“ – tai argi dėl to ji nepriklausytų kūnui?¹⁷ Jei visas kūnas tebutų akis, tai kur pasidėtų klausa? O jei visas –

^{11,24a} Kai kuriuose rankr.: „už jus duodamas“, „už jus laužiamas“. ^{11,29b} Kai kuriuose rankr. priduriama: „nes nepaiso Viešpaties Kūno“.

klausa, tai kur uoslė? ¹⁸ Bet dabar Dievas sudėliojo kūne narius ir kiekvieną jų, kaip panorėjo. ¹⁹ Jei visuma tebutų vienas narys, tai kur beliktų kūnas? ²⁰ Bet dabar narių daug, o kūnas vienas. ²¹ Akis negali pasakyti rankai: „Man tavęs nereikia“, ar galva kojoms: „Man jūsų nereikia.“ ²² Priešingai, tariamai silpnesni kūno nariai yra kur kas reikalingesni. ²³ Tuos kūno narius, kuriuos laikome mažiau garbingais, mes apsupame ypatinga pagarba, ir mūsų gėdingesnieji nariai gaubiami didesnio padarumo, ²⁴ kurio neprivalo mūsų padorieji nariai. Taigi, tvarkydamas kūną, Dievas skyrė daugiau pagarbos tiems nariams, kurie jos stokojo, ²⁵ kad kūne nebūtų susiskaldymo ir patys nariai rūpintųsi vieni kitais. ²⁶ Todėl, jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai. Jei kuris narys pagerbiamas, su juo džiaugiasi visi nariai.

²⁷ Jūs esate Kristaus kūnas, o pavieniui – jo nariai. ²⁸ Dievas kai kuriuos paskyrė Bažnyčioje, pirmiausia – apaštalais, antra – pranašais, trečia – mokytojais; paskui eina stebuklų darymas, po to išgydymo dovanos, pagalbos teikimas, vadovavimas, įvairių kalbų dovanos... ²⁹ Argi visi apaštalai? ar visi pranašai? ar visi mokytojai? ar visi stebukladariai? ³⁰ ar visi turi išgydymo dovanų? ar visi kalba kalbomis? ar visi aiškintojai?

³¹ Taigi jūs siekite aukštesniųjų malonės dovanų!

Himnas meilei

13 Aš trokštu jums nurodyti dar prakilnesnį kelią. / ¹ Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, / bet neturėčiau meilės, / aš tebūčiau /

žvangantis varis ir skambantys cimbolai. / ² Ir jei turėčiau pranašystės dovaną / ir pažinčiau visus slėpinius ir visą mokslą, / jei turėčiau visą tikėjimą, kad galėčiau net kalnus kilnoti, / tačiau neturėčiau meilės, / aš būčiau niekas. / ³ Ir jei išdalyčiau vargšams visa, ką turiu, / jeigu atiduočiau savo kūną sudeginti, / bet neturėčiau meilės, / nieko nelaimėčiau.

⁴ Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; / meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. / ⁵ Ji nesieltgia netinkamai, nieiško sau naudos, / nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, / ⁶ nesidžiaugia neteisybe, / su džiaugsmu pritaria tiesai. ⁷

⁷ Ji visa pakelia, visa tiki, / viskuo viliasi ir visa ištveria.

⁸ Meilė niekada nesibaigia.

Išnyks pranašystės, paliaus kalbos, baigs pažinimas. ⁹ Mūsų pažinimas dalinis ir mūsų pranašystės dalinės. ¹⁰ Kai ateis metas tobulumui, kas yra dalinis – pasibaigs. ¹¹ Kai buvau vaikas, kalbėjau kaip vaikas, mažiau kaip vaikas, protavau kaip vaikas; tapęs vyru, mečiau tai, kas vaikiška. ¹² Dabar mes regime lyg veidrodyje, mįslingu pavidalu, o tuomet regėsime akis į akį. Dabar pažįstu iš dalies, o tuomet pažinsiu, kaip pats esu pažintas. ¹³ Taigi dabar pasilieka tikėjimas, viltis ir meilė – šis trejetas, bet didžiausia jame yra meilė.

Kalbų ir pranašysčių dovanos

14 Siekite meilės, taip pat rūpestingai ieškokite dvasinių dovanų, labiausiai pranašavimo. ² Kas kalba kalbomis, ne žmonėms kalba, bet Dievui; juk niekas jo ne-

supranta, jis Dvasioje kalba slėpinčius dalykus. ³ O kas pranašauja, tas sako žmonėms pamokymus, patikatinimo bei paguodos žodžius. ⁴ Kas kalba kalbomis, pats save tobulina, o kas pranašauja – ugdo Bažnyčią. ⁵ Aš norėčiau, kad jūs visi kalbėtumėte kalbomis, bet būtų geriau, jei pranašautumėte. Kas pranašauja, yra didesnis už tą, kuris kalba kalbomis, nebent pastarasis ir aiškintų, ugdydamas Bažnyčią.

⁶ Broliai, jei aš imčiau ir atečiau pas jus, kalbėdamas kalbomis, kokia jums būtų nauda, jeigu jums neskelbčiau apreiškimo, pažinimo, pranašystės ar mokymo? ⁷ Taip pat, jei negyvi instrumentai, pavyzdžiui, fleita ar arfa, neskleistų įvairių garsų, iš ko pažintume, kas grojama ar skambinama? ⁸ Ir jeigu trimitas duotų neišgirdamą garsą, kas rengtųsi į mūšį? ⁹ Tas pat tinka ir jums. Jei, kalbėdami kalbomis, netarsite aiškių žodžių, tai kaipgi bus galima suprasti, ką sakote? Jūs kalbėsite vėjams! ¹⁰ Kas žino, kiek esama įvairių kalbų pasaulyje, tačiau nėra bereikšmės kalbos. ¹¹ Tad jei aš nesuvoksiu kalbos reikšmės, būsiu kalbėtoju svetimšalis, ir kalbėtojas man bus svetimšalis. ¹² Taigi ir jūs, uoliai ieškantys Dvasios dovanų, siekite jų gausos Bažnyčiai ugdyti.

¹³ Todėl, kas kalba kalbomis, temeldžia, kad galėtų ir aiškinti. ¹⁴ Jei meldžiuosi kalba, meldžiasi mano dvasia, o protas lieka bevaisis. ¹⁵ Ką daryti? Aš melsiuosi dvasia ir melsiuosi protu; giedosiu dvasia ir giedosiu protu. ¹⁶ Jei tu šlovini dvasia, tai kaipgi tavo padėkos maldai pridurs „amen“ pašalinis, kuris nesupranta, ką tu kalbi? ¹⁷ Gal tu ir gražiai dėkoji, bet kitam iš to nėra

naudos. ¹⁸ Dėkui Dievui, aš kalbu kalbomis daugiau už jus visus, ¹⁹ tačiau, Bažnyčiai susirinkus, verčiau išstariu penkis žodžius savo protu, kad pamokyčiau ir kitus, negu tūkstančius žodžių kalbomis.

²⁰ Broliai! Nebūkite vaikai išmanymu. Verčiau piktybe būkite kūdikiai, o išmanymu – subrendę žmonės. ²¹ Įstatyme parašyta: *Šitai tautai aš kalbėsiu svetimomis kalbomis, svetimųjų lūpomis, bet ir tuomet jie nepaklusys manęs*, – sako Viešpats.

²² Vadinasi, kalbos yra ženklas netikintiems, bet netikintiems. O pranašystė skirta netikintiems, bet tikintiems. ²³ Juk jei susirinktų visa bendruomenė ir visi imtų kalbėti kalbomis, ir įeitų pašaliniai ar netikintys, tai argi jie nepasakytų, kad jūs išėję iš proto?

²⁴ Jeigu visi pranašautų ir įeitų koks pašalinis ar netikintis, jis būtų visų įspėtas ir visų apkaltintas. ²⁵ Ką slepia širdyje, taptų atverta, ir jis, puolęs veidu žemėn, pašlovintų Dievą ir išpažintų, jog *Dievas iš tiesų yra jumoje*.

Susirinkimų tvarka

²⁶ Tad kaip bus, broliai? Kai susirenkate, kiekvienas turi ar giedojimo dovaną, ar pamokymą, ar apreiškimą, ar kalbą, ar aiškinimą. Tegul viskas bus daroma ugdymui. ²⁷ Jei kas gali kalbėti kalbomis, tekalba du, daugiausia trys, ir pakaitomis, o vienas tegul aiškina. ²⁸ Jeigu nėra aiškintojo, tegul kalbėtojas bendruomenėje tyli ir tekalba tik sau ir Dievui. ²⁹ Iš pranašų tegul kalba du ar trys, o kiti tegul apsvarsto. ³⁰ Bet jei kitam sėdinčiam kas apreiškia, pirmesnysis tegul nutyla.

³¹ Juk jūs galite po vieną visi pranašauti, kad visi pasimokytų ir pasiragintų. ³² Pranašų dvasinės dovanos yra pranašams klusnios, ³³ nes Dievas yra ne sumaišties, bet santarvės Dievas.

Kaip visose šventųjų bendruomenėse, ³⁴ moterys tegul susirinkimuose tyli; kalbėti joms neleidžiama, jos turi būti pavaldžios, kaip skelbia Įstatymas. ³⁵ Jeigu jos nori ko nors išmokti, tepasiklausia namie savo vyrų, nes moteriai negražu kalbėti bendruomenės susirinkime.

³⁶ Argi iš jūsų išėjo Dievo žodis? ar tik jus vienus pasiekė? ³⁷ Jei kas tariasi esąs pranašas ar Dvasios įkvėptas žmogus, tas turi pripažinti, jog tai, ką jums rašau, yra Viešpaties įsakymas. ³⁸ O jei kas šito nenori pripažinti, pats nebus pripažintas.

³⁹ Taigi, mano broliai, siekite pranašystės dovanos, tačiau nedrauskitė kalbėti kalbomis. ⁴⁰ Tiktai viskas tebūna daroma padoriai ir tvarkingai.

Mirusiųjų prisikėlimas

15 BroLIAI, aš aiškinu jums Evangeliją, kurią esu jums paskelbęs, kurią priėmėte, kurioje stovite ² ir kuria būsite išgelbėti, jeigu jos laikotės taip, kaip esu jums paskelbęs; antraip būtumėte veltui įtikėję.

³ Pirmiausia aš jums perdaviau, ką esu gavęs, būtent:

Kristus numirė už mūsų nuodėmes, / kaip skelbė Raštai; / ⁴ jis buvo palaidotas ir buvo prikeltas trečiąją dieną, / kaip skelbė Raštai; / ⁵ jis pasirodė Kefui, paskui Dvylikai.

⁶ Vėliau jis pasirodė iš karto daugiau negu penkiems šimtams brolių, kurių daugumas tebegyvena iki šiolei, o kai kurie yra užmigę. ⁷ Po to jis

pasirodė Jokūbui, paskui visiems apaštalams. ⁸ O visų paskiausiai, lyg ne laiku gimusiam, jis pasirodė ir man.

⁹ Juk aš esu mažiausias iš apaštalų, nevertas vadintis apaštalu, nes esu persekiojęs Dievo Bažnyčią. ¹⁰ Bet Dievo malone esu, kas esu, ir jo man suteiktoji malonė neliko bergždžia. Aš daugiau už juos visus esu idėjęs triūso, žinoma, ne aš, o su manimi esanti Dievo malonė. ¹¹ Taigi ar aš, ar jie, – taip mes skelbiame, ir taip jūs įtikėjote.

¹² Skelbiama apie Kristų, kad jis buvo prikeltas iš numirusių, tad kaipgi kai kurie jūsų sako, jog nesą mirusiųjų prisikėlimo?! ¹³ Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. ¹⁴ O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai tuščias mūsų skelbimas ir tuščias jūsų tikėjimas. ¹⁵ Tuomet mes liekame melagingi Dievo liudytojai, nes liudijome Dievo aktyse, kad jis prikėlęs Kristų, kurio jis nėra prikėlęs, jeigu mirusieji negali būti prikelti. ¹⁶ Juk jei mirusieji negali būti prikelti, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. ¹⁷ O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai jūsų tikėjimas tuščias, ir jūs dar tebesate savo nuodėmėse. ¹⁸ Taip pat ir užmigusieji Kristuje yra žuvę. ¹⁹ Ir jei vien dėl šio gyvenimo dėjome savo viltis į Kristų, tai mes labiausiai apgailėtini iš visų žmonių.

²⁰ Bet dabar Kristus tikrai yra prikeltas iš numirusių kaip užmigusųjų pirmagimis.

²¹ Kaip per žmogų atsirado mirtis, taip per žmogų ir mirusiųjų prisikėlimas. ²² Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, ²³ tačiau kiekvienas pagal savo eilę: pirma Kristus, po jo – priklausantys Kris-

tui jo atėjimo metu. ²⁴ Paskui bus galas, kai jis perduos karalystę Dievui Tėvui, sunaikinęs visas valdžias, galybes ir pajėgas. ²⁵ Jis juk turi karaliauti ir *paguldyti po savo kojomis visus priešus*. ²⁶ Kaip paskutinis priešas bus sunaikinta mirtis. ²⁷ Juk *jis visa palenkė jam po kojų*. Kai sakoma, jog visa palenkta, tai savaime suprantama, kad išskyrus tą, kuris jam visa palenkė. ²⁸ Kai jam bus visa palenkta, tuomet ir pats Sūnus nusilenks tam, kuris buvo viską jam palenkęs, kad Dievas būtų viskas visame kame.

²⁹ Antra vertus, ką tikisi laimėti tie, kurie krikštijasi vietoj mirusiųjų? Jei iš viso mirusieji nebus prikelti, tai kam gi jie krikštijasi už juos? ³⁰ O kodėl ir mes kas valandą nevengiame pavojų? ³¹ Prisiekiu savo pasididžiavimu – jumis, broliai, mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje, jog aš kasdien mirštu! ³² Jei aš grynai kaip žmogus kovojau Efeze su laukiniais žvėrimis, tai kokia man iš to nauda? Jeigu mirusieji nebus prikelti, tai *valgykime ir gerikime, nes rytoj mirsime*. ³³ Neapsirikite: „Blogos draugijos gadina gerus papročius!“ ³⁴ Pabuskite, kaip dera, iš apsvaigimo ir nebedarykite nuodėmių! Jūsų gėdai pasakysiu, kad kai kurie jūsų visiškai nepažįsta Dievo.

³⁵ Gal kas paklaus: „Kaip bus prikelti mirusieji? Su kokių kūnų jie pasirodys?“ ³⁶ Neišmanėli! Ką tu pasėji, neatgimsta, jei prieš tai nenu-miršta. ³⁷ Kad ir ką sėji, tu sėji ne būsimąjį kūną, bet pliką grūdą, saky-sime, kviečių ar kitokių javų. ³⁸ Tuo tarpu Dievas duoda jam kūną, kokio

panorėjęs, ir kiekvienai sėklai sa-višką kūną.

³⁹ Kūnai nevienodi. Žmogaus kū-nas vienkoks, gyvulių kitoks, dar ki-toks kūnas paukščių ir vėl kitoks žuvų. ⁴⁰ Taip pat yra dangaus kūnai ir žemės kūnai, bet vienkoks dangaus kūnų spindesys, kitoks žemės kūnų. ⁴¹ Vienoks saulės švytėjimas, kitoks mėnulio blizgesys ir dar kitoks žvaigždžių žerėjimas. Net ir žvaigždė nuo žvaigždės skiriasi spindėjimu.

⁴² Toks ir mirusiųjų prisikėlimas. Sėjamas gendantis kūnas, keliasi ne-gendantis. ⁴³ Sėjamas prastas, keliasi garbingas. Sėjamas silpnas, keliasi galingas. ⁴⁴ Sėjamas juslinis^a kūnas, keliasi dvasinis kūnas. Jeigu esama juslinio kūno, tai esama ir dvasinio. ⁴⁵ Taip ir parašyta: Pirmasis žmogus Adomas *tapo gyva būtybe*; paskuti-nis Adomas tapo gyvybę teikiančia dvasia. ⁴⁶ Ne dvasinis esti pirmiau, bet juslinis, ir tik paskui dvasinis. ⁴⁷ Pirmasis žmogus yra iš žemės, žemiškas, antrasis žmogus – iš dangaus. ⁴⁸ Koks žemiškasis, tokie ir žemiškieji, o koks dangiškasis, tokie ir dangiškieji. ⁴⁹ Ir kaip nešiojome žemiškojo atvaizdą, taip nešiosime ir dangiškojo paveikslą.

⁵⁰ Bet aš jums, broliai, tvirtinu: kūnas ir kraujas nepaveldės Dievo karalystės, ir kas genda, nepaveldės to, kas negenda.

⁵¹ Štai aš jums atskleidžiu paslap-tį: nors mes ne visi užmigsime, bet visi būsime pakeisti – ⁵² staiga, viena akimirka, gaudžiant paskutiniam tri-mitui. Trinitas nuaidės, ir mirusieji bus prikelti jau negendantys, ir mes būsime pakeisti. ⁵³ Juk reikia, kad šis gendantis [kūnas] apsvilkėtų ne-

gendamybe, šis marus [kūnas] apsilvktų nemarybe.

⁵⁴ Kada šis gendantis [kūnas] apsilvks negendamybe ir šis marus [kūnas] apsilvks nemarybe, tuomet išsipildys užrašytas žodis:

Pergalė sunaikino mirtį! / ⁵⁵ Kurgi, mirtie, tavoji pergalė? / Kurgi, mirtie, tavasis geluonis?!

⁵⁶ Mirties geluonis yra nuodėmė, o nuodėmės jėga – įstatymas.

⁵⁷ Bet dėkui Dievui, kuris duoda mums pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

⁵⁸ Tad, mano mylimieji broliai, būkite tvirti ir nepajudinami, vis uoliau dirbkite Viešpaties darbą ir žinokite, kad jūsų triūsas ne veltui Viešpatyje.

Nurodymai ir sveikinimai

16 Dėl rinkliavos šventiesiems padarykite taip, kaip aš esu nurodęs Galatijos Bažnyčioms. ² Kas pirmąją savaitės dieną kiekvienas jūsų teatideda sutaupęs, kiek galėdamas, kad rinkliavos neprasidėtų tikrai man atvykus. ³ Atvykęs aš pasiūsiu žmones, kuriuos jūs nutarsite esant tinkamus, kad jie su lydimaisiais laiškais nugabentų jūsų dovaną į Jeruzalę. ⁴ Jei pasirodytų reikalinga ir man keliauti, tai jie vyks kartu su manimi.

⁵ Aš atvyksiu pas jus, perėjęs Makedoniją. Mat per Makedoniją aš tik eisiu, ⁶ o pas jus, galimas daiktas, pabūsiu arba ir peržiemosiu, kad jūs mane palydėtumėte, kai vyksiu toliau. ⁷ Aš nenoriu dabar su jumis

susitikti prabėgomis. Tikiuosi, jei Viešpats leis, kurį laiką pasilikti pas jus. ⁸ Efeze aš prabūsiu iki Sekminių. ⁹ Mat man atsivėrusios plėčios durys našiam darbui, bet ir priešininkų daug.

¹⁰ Jeigu atvyks Timotiejus, žiūrėkite, kad jis gyventų pas jus be baimės, nes jis dirba Viešpaties darbą kaip ir aš. ¹¹ Taigi tegul niekas jo neniekina. Išlydėkite jį su ramybe, kad atvyktų pas mane, nes laikiu jo su broliais. ¹² Brolį Apolą aš labai raginau keliauti su broliais pas jus, bet jis niekaip nenori šiuo metu. Jis atvyks, radęs tinkamą laiką.

¹³ Budėkite, tvirtai laikykitės tikėjimo, elkitės vyriškai, būkite stiprūs! ¹⁴ Visą darykite su meile.

¹⁵ Broliai, jūs pažįstate Stepono namus ir žinote, kad jie yra Achajos pirmatikiai, pasiaukoję tarnauti šventiesiems. ¹⁶ Aš prašau, kad ir jūs būtumėte klusnūs tokiems žmonėms ir visiems, kurie su jais dirba ir triūsia.

¹⁷ Aš džiaugiuosi Stepono, Fortunato ir Achaiko apsilankymu. Jie man atstojo jus, ¹⁸ atgaivino mano ir jūsų dvasią. Branginkite tokius žmones!

¹⁹ Jus sveikina Azijos Bažnyčios. Karštai sveikina Viešpatyje Akvilas ir Priska kartu su bendruomene, kuri renkasi jų namuose. ²⁰ Jus sveikina visi broliai. Pasveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu.

²¹ Sveikinu jus savo, Pauliaus, ranka. ²² Jei kas nemyli Viešpaties, tebūnie prakeiktas! Maranata! ²³ Viešpaties Jėzaus malonė tebūnie su jumis! ²⁴ Mano meilė jums visiems Kristuje Jėzuje!^b

^{16,22a} Aram. „Ateik, mūsų Viešpatie!“ arba: „Mūsų Viešpats ateina!“ ^{16,24b} Kai kuriuose rankr. priduriama: „Amen.“

ANTRAS LAIŠKAS KORINTIEČIAMS

Antras laiškas korintiečiams (gr. *epistolē pros korinthious B*, lot. *epistula ad corinthios II*) apaštalo Pauliaus parašytas 56 m. po Kr. Makedonijoje.

Laišką galima suskirstyti į tokias dalis: įžanga (1,1–11), santykių su Korinto bendruomene aptarimas (1,12–7,16), nurodymai dėl rinkliavos Jeruzalės Bažnyčiai (sk. 8–9), rūpinimasis tiesa bei tikėjimu ir Pauliaus apaštališkos tarnybos apgynimas (10,1–13,10), pabaiga (13,11–13).

„Raidė užmuša, o Dvasia teikia gyvybę“ (3,6) – šie Pauliaus žodžiai puikiai tinka ir visam jo laiškui apibūdinti.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Timotiejus – Dievo Bažnyčiai Korinte ir visiems šventiesiems, gyvenantiems visoje Achajoje. ²Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

³Tebūna pašlovintas Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, gailestingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas, ⁴kuris guodžia mus kiekviename sielvarte, kad ir mes galėtume paguosti bet kokio sielvarto ištiktuosius ta paguoda, kurią gauname iš Dievo. ⁵Kaip mums gausiai tenka Kristaus kentėjimų, taip per Kristų mes kupini ir paguodos. ⁶Jei kenčiame priešpau, tai jūsų paguodai ir išganymui; jei esame guodžiami, tai jūsų paguodai, kuri įdiegia jums ištvermę pakelti tokius pat kentėjimus, kokius mes kenčiame. ⁷Ir tvirtai viliamės jumis, nes žinome, kad, dalydamiesi kentėjimais, jūs dalysitės ir paguoda.

⁸Mes norime, kad jūs, broliai, sužinotumėte apie Azijoje mus ištikusią negandą, kuri baisiai mus prislėgė, tiek viršydama mūsų jėgas, jog nebesitikėjome išliksią gyvi. ⁹Mes ir patys širdies gilumoje buvome ištarę sau mirties sprendimą, todėl nebesitikėjome savimi, o tik Dievu, ku-

ris prikelia mirusius. ¹⁰Tai jis mus išgelbėjo iš mirties nasrų ir tebegelbi. Viliamės, jog jis ir toliau mus gelbės, ¹¹prisidedant jums maldomis už mus, kad už daugelio mums išmelstą malonę daugelis mūsų vardu dėkotų.

Pasikeitimas kelionės plane

¹²Galime pasigirti savo sąžinės liudijimu, jog visur žmonėse, o ypač pas jus, mes vadovavomės iš Dievo einančiu šventumu bei nuoširdumu, ir ne kūniška išmintimi, bet Dievo malone. ¹³Mes nerašome jums nieko kita, kaip tik tai, ką jūs perskaitote ir suprantate. Turiu vilties, kad suprasite iki galo, ¹⁴kaip iš dalies jau supratote, kad mūsų Viešpaties Jėzaus dieną mes būsimės jūsų pasidžiavimas, lygiai kaip ir jūs – mūsų.

¹⁵Tokio pasitikėjimo kupinas, ir kad jūs pakartotinai gautumėte malonę, aš ketinau pirmiausia atvykti pas jus ¹⁶ir pro jus keliauti į Makedoniją, o iš Makedonijos vėl grįžti pas jus, kad jūs mane išlydėtumėte į Judėją. ¹⁷Argi taip manydamas aš elgiausi lengvabūdiškai? O gal mano sumanymai buvo grynai žmogiški? Gal mano „taip, taip“ kartu reiškė ir „ne, ne“? ¹⁸Kaip Dievas mato, jums

duotas mūsų žodis nebuvo kartu „taip“ ir „ne“. ¹⁹ Juk Dievo Sūnus Jėzus Kristus, kurį jums paskelbėme aš, Silvanas ir Timotiejus, anaip tol nebuvo ir „taip“, ir „ne“, bet jame buvo tik „taip“. ²⁰ Kiek tik yra Dievo pažadų, jie jame yra „taip“. Todėl per jį skamba ir mūsų „Amen“ Dievo garbei. ²¹ Juk Dievas mus ir jus sustvirtino Kristuje ir patepė, ²² pažymėjo mus savo antspaudu ir siuntė į mūsų širdis Dvasios laidą.

²³ Šaukiuosi Dievą liudytoju – kaip mane gyvą regite, – kad neatvykau į Korintą tik jūsų gailėdamas. ²⁴ Mes juk nesame jūsų tikėjimo viešpačiai, bet tik jūsų džiaugsmo talkininkai, nes tikėjime jūs stovite tvirtai.

2 Aš nusprendžiau savo širdyje nebevykti pas jus dar kartą su liūdesiu. ² O jei aš pats jus liūdinu, tai kas gi mane pralinksmins, jeigu ne mano nuliūdintasis? ³ Aš esu tai parašęs, kad atvykęs neturėčiau liūdėti dėl tų, kuriais derėtų džiaugtis. Juk tikiu jumis visais, kad mano džiaugsmas yra ir visų jūsų džiaugsmas. ⁴ Aš gi jums esu rašęs^a iš didelio sielvarto ir širdies suspaudimo, su gausiomis ašaromis ne tam, kad pastūmėčiau jus į nusiminimą, bet kad pažintumėte meilę, kurios pertekusi jums mano širdis.

⁵ Jeigu kas nuliūdino, tai ne mane, bet – kad neperdėčiau – bent iš dalies nuliūdino jus visus. ⁶ Tokiam pakanka daugumos paskirtosios bausmės. ⁷ Net, atvirkščiai, jūs turėtumėte jam atleisti ir jį paguosti, kad pernelyg didelis nusiminimas jo nepražudytų. ⁸ Todėl aš raginu jus parodyti jam meilę. ⁹ Tam jums ir

parašiau, kad patirčiau, ar jūs visais atžvilgiais esate klusnūs. ¹⁰ O kam jūs dovanojate, tam dovanuju ir aš, nes, jei kam dovanojau, tai padariau dėl jūsų Kristaus akivaizdoje, ¹¹ kad nebūtume šėtono apgauti. Mes juk žinome jo kėslus.

Apie apaštalo tarnystę

¹² Kai atvykau į Troadę skelbti Kristaus Evangelijos, Viešpats buvo man pravėręs duris, ¹³ bet aš neturėjau dvasios ramybės, kadangi nesutikau ten savo brolio Tito; tad atsisveikinęs iškeliavau į Makedoniją.

¹⁴ Dėkui Dievui, kuris mus visuomet veda Kristaus pergalės eisenoje ir per mus visur skleidžia mielą savo pažinimo kvapą. ¹⁵ Juk mes esame Kristaus kvapas Dievui tarp einančių į išganyką ir žengiančių į pradžią: ¹⁶ vieniems – mirties kvapas, nešantis mirtį, kitiems – gyvenimo kvapas, vedantis į gyvenimą. O kas gi tinkamas šiam uždaviniui? ¹⁷ Mes neprekiaujame, kaip daugelis, Dievo žodžiu, bet kalbame Kristuje iš tikros širdies, Dievo įkvėpti, Dievo akivaizdoje.

3 Ar pradėsime jums iš naujo pristatinėti? Gal reikia, kaip kai kuriems, lydymųjų laišku jums ar nuo jūsų? ² Ne, nes jūs patys esate mūsų laiškas, įrašytas mūsų širdyse, visų žmonių suprantamas ir skaitomas. ³ Jūs pasirodėte esą Kristaus laiškas, parengtas mūsų patarnavimu, surašytas ne rašalu, bet gyvojo Dievo Dvasia, ne akmens plokštėse, bet gyvų širdžių plokštėse.

Raidė ir Dvasia

⁴Tokį pasitikėjimą Dievu mes turime Kristaus dėka. ⁵Ir ne todėl, kad būtume savaime tinkami ką nors sumanyti tartum iš savęs, bet mūsų tinkamumas iš Dievo, ⁶kuris padarė mus tinkamus būti tarnais Naujosios Sendoros – ne raidės, bet Dvasios, nes raidė užmuša, o Dvasia teikia gyvybę. ⁷Jeigu tarnavimas mirčiai, iškaltas raidėmis akmenyse, buvo toks garbingas, kad Izraelio vaikai negalėjo pažvelgti Mozei į veidą dėl jo švytėjimo, kuris turėjo išblėsti, ⁸tai nepalyginti didesne garbe bus apgaubtas tarnavimas Dvasiai. ⁹Jeigu pasmerkimo tarnystė tokia garbinga, tai teisumo tarnystė dar garbingesnė. ¹⁰Ankstesnis garbingumas visai nebegarbingas, palyginti su viską nustelbiančia garbe. ¹¹Ir jeigu laikinas dalykas spindėjo garbe, tai kur kas garbingesnis nelaikinas.

¹²Taigi, turėdami tokią viltį, mes viską dėstome atvirai, ¹³ne kaip Mozė, kuris ant veido užsileisdavo gobtuvą, kad Izraelio vaikai nepamatytų jo laikino spindesio pabaigos. ¹⁴Deja, jų protai atbuko. Iki šios dienos jų akis dengia tas pats gobtuvas, kai skaito Senąjį Testamentą, ir jis lieka nenu dengtas, nes jį nuimti tegali Kristus. ¹⁵Taip, iki šios dienos, kada tik skaitomas Mozė, gobtuvas tebedengia jų širdį. ¹⁶Bet vos tik žmogus atsigręžia į Viešpatį, gobtuvas nukrinta. ¹⁷Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė. ¹⁸Mes visi, atidengtu veidu Viešpaties šlovę atspindėdami, daaromės panašūs į jo atvaizdą, ir

Viešpaties Dvasios^b veikimu vis didėja mūsų garbingumas.

Nenuleiskime rankų

4 Štai kodėl, iš Dievo gailestingumo turėdami šią tarnystę, nenuleidžiame rankų. ²Atvirkščiai, mes susilaikome nuo slaptų gėdingų darbų, nesileidžiame į gudravimus ir neklatojame Dievo žodžio, bet atviru tiesos skelbimu prisistatome kiekvieno žmogaus sąžinei Dievo akivaizdoje. ³Jeigu mūsų Evangelija tebėra paslėpta, tai ji paslėpta vien einantiems į pražūtį, ⁴netikintiesiems, kuriems šio pasaulio dievaitis apakino protus, kad jie neišvystų Dievo atvaizdo – Kristaus šlovės Evangelijos šviesos. ⁵Mes ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų kaip Viešpatį, o save – jūsų tarnais dėl Jėzaus. ⁶Pats Dievas, kuris yra taręs: *Iš tamso tenusvinta šviesa!* – sušvito mūsų širdyse, kad pažintume Dievo šlovę, spindinčią Kristaus veide.

⁷Deja, šitą lobį mes nešiojamės moliniuose induose, kad būtų aišku, jog ta galybės gausa plaukia ne iš mūsų, bet iš Dievo. ⁸Mes visaip slejami, bet nesugniuždyti; mes svyruojame, bet nenusimename. ⁹Mes persekiojami, bet neapleisti; mes parblokšti, bet nežuveni. ¹⁰Mes visuomet nešiojame savo kūne Jėzaus merdėjimą, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne. ¹¹Mums, gyviesiems, dėl Jėzaus nuolat gresia mirtis, kad Jėzaus gyvybė pasirodytų mūsų mirtingame kūne. ¹²Šitaip mummyse veikia mirtis, o jummyse gyvybė.

¹³Mes turime tą pačią tikėjimo dvasią, apie kurią parašyta: *Aš itikėjau,*

^{3,18a} Arba: „regėdami lyg veidrodyje“. ^{3,18b} Arba: „Viešpaties, kuris yra Dvasia“.

todėl prakalbėjau. Taigi mes tikime ir todėl kalbame, ¹⁴ žinodami, kad tasai, kuris prikėlė Viešpatį Jėzų, taip pat ir mus prikels su Jėzumi ir pastatys kartu su jumis. ¹⁵ O visa tai – dėl jūsų, kad malonė apimtų daugelį ir pagausintų dėkojimą Dievo garbei.

¹⁶ Todėl ir nenuleidžiame rankų. Atvirksčiai, jei mūsų išorinis žmogus vis nyksta, tai vidinis diena iš dienos atsinaujina. ¹⁷ O lengvas dabartinis mūsų vargas ruošia mums neapsakomą, visa pranokstančią amžinąją garbę. ¹⁸ Mes nežiūrime to, kas regima, bet kas neregima, nes regimieji dalykai laikini, o neregimieji amžini.

Amžinoji buveinė

5 Mes juk žinome, kad, mūsų žemiškosios padangtės būstui surisus, mūsų laukia Dievo pastatas, ne rankomis statyti amžinieji namai danguje. ² Todėl mes dūsaujame, trokšdami ant viršaus apsi-vilkti savo buveinę iš dangaus, ³ jei turime būti rasti apsirengę, ne nuogi. ⁴ O kol gyvename šioje padangtėje, dūsaujame prislėgti, norėdami ne nusirengti, bet verčiau apsirengti, kad tai, kas maru, būtų gyvenimo praryta. ⁵ Dievas mus tam ruošia, suteikdamas Dvasią kaip laidą.

⁶ Todėl mes visuomet gerai nusiteikę, nors žinome, kad, kolei gyvename kūne, esame sveturi, toli nuo Viešpaties. ⁷ Mes čia gyvename tikėjimu, o ne regėjimu. ⁸ Vis dėlto esame gerai nusiteikę ir pasirošę palikti kūno būstinę ir įsikurti pas Viešpatį. ⁹ Štai kodėl, ar būdami namie, ar sveturi, mes laikome sau garbę jam

patikti. ¹⁰ Juk mums visiems reikės stoti prieš Kristaus teismo krastį, kad kiekvienas atsiimtų, ką jis, gyvendamas kūne, yra daręs – gera ar bloga.

Sutaikinimo tarnystė

¹¹ Taigi, žinodami, kas yra bijoti Viešpaties, mes stengiamės įtikinti žmones. Dievui mes atviri, ir tikiuosi, jog esame atviri ir jūsų sąžinėms. ¹² Nenorime jums iš naujo prisistatinėti, bet duodame progą pasigirti mumis, kad turėtumėte ką sakyti žmonėms, besigiriantiems išore, ne širdimi. ¹³ Jei mes persistengiame, tai Dievui, jei esame nuosaikūs, tai dėl jūsų. ¹⁴ Kristaus meilė valdo mus, įsitikinusių, kad jei vienas mirė už visus, tai ir visi yra mirę. ¹⁵ Jis yra miręs už visus, kad gyvieji nebe sau gyventų, bet tam, kuris už juos numirė ir buvo prikeltas. ¹⁶ Todėl nuo šiol mes nebenorime nė vieno pažinti kūno požiūriu. Jei mes ir buvome pažinę Kristų kūno požiūriu, tai dabar mes taip jo nebepažįstame.

¹⁷ Taigi kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas buvo sena, praėjo, štai atsirado nauja. ¹⁸ O visa tai iš Dievo, kuris mus per Kristų sutaikino su savimi ir davė mums sutaikinimo tarnystę. ¹⁹ Juk tai Dievas Kristuje sutaikino su savimi pasaulį, nebeįskaito žmonėms nusikaltimų ir patikėjo mums sutaikinimo žinią. ²⁰ Taigi Kristaus vietoj einame pasiuntinių pareigas, tarsi pats Dievas ragintų per mus. Kristaus vardu maldauname: „Susitaikinkite su Dievu!“ ²¹ Tą, kuris nepažino nuodėmės, jis dėl mūsų pavertė nuodėme, kad mes jame taptume Dievo teisumu.

6 Kaip Dievo bendradarbiai norime jus išpėti: neimkite Dievo malonės veltui! ² Jis sako:

Aš išklausiau tavęs priimtinu metu, / aš tau pagelbėjau išganymo dieną.

Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena! ³ Mes niekam jokių atžvilgiu neduodame akstino nupulti, kad mūsų tarnystė nebūtų peiktina. ⁴ Priešingai, visa kuo mes pasirodome Dievo tarnai, didžiai kantrūs sielvartuose, negandose, suspaudimuose, ⁵ plakiuose, kalėjimuose, sąmyšiuose, sunkiuose darbuose, budėjimuose, badavimuose; ⁶ pasirodome tyrumu, pažinimu, pakantumu, gerumu, Šventąja Dvasia, neveidmaininga meile, ⁷ tiesos žodžiu, Dievo jėga, teismo ginklais iš dešinės ir iš kairės; ⁸ gerbiami ir žeminami, šmeižiami ir giriami, laikomi apgavikais ir teisiais, ⁹ nepažįstamais ir gerai žinomais, kai mirštame ir štai vėl gyvuojame, kai esame baudžiami ir nenužudomi, ¹⁰ kai liūdime ir visą laiką esame linksmi, kai būdami beturčiai, praturtiname daugelį, kai nieko neturime ir viską turime.

¹¹ Mūsų lūpos atvirai jums prabilo, korintiečiai, mūsų širdis jums tapo erdvi. ¹² Mumyse jums ne per ankšta; ankšta jūsų pačių širdyse. ¹³ Tad atsimokėkite tuo pačiu, – kalbu kaip vaikams, – ir praplėskite savo širdis!

Siekime šventumo

¹⁴ Nevilkite svetimo jungo su netikinčiais. Kas gi bendra tarp tei-

sumo ir nuodėmės? Arba kas bendra tarp šviesos ir tamsos? ¹⁵ Kaipgi galima gretinti Kristų su Beliaru^a arba tikintį su netikinčiu? ¹⁶ Ir kaip suderinti Dievo šventyklą su stabais? Juk jūs^b esate gyvojo Dievo šventykla, kaip Dievo pasakyta:

Aš apsigyvensiu tarp jų ir ten vaikštinsiu; / aš būsiu jų Dievas, / o jie bus manoji tauta.

¹⁷ Todėl:

Išėikite iš jų / ir atsiskirkite, – sako Viešpats, – / ir nelieskite netyrų daiktų. / Tuomet aš jus priimsiu / ¹⁸ ir būsiu jums tėvas, / o jūs būsite man sūnūs ir dukterys, – / taip sako visagalis Viešpats.

7 Taigi, mylimieji, turėdami tokius pažadus, apsivalykime nuo visų kūno ir dvasios dėmių, Dievo baime padarydami savo šventumą tobulą.

² Atverkite mums savo širdis! Juk mes nė vienam nepadarėme skriaudos, nė vieno nesužlugdėme, nė vieno neapgavome. ³ Sakau tai, ne norėdamas jus smerkti. Juk jau sakiau, jog esate mūsų širdyje, kad kartu mirtume ir kartu gyventume. ⁴ Aš labai pasitikiu jumis, labai jumis giriuosi. Aš kupinas paguodos ir pertekęs džiaugsmo visuose mūsų sielvartuose.

Tito atvykimas

⁵ Kai atvykome į Makedoniją, mūsų kūnui neteko patirti nė kiek ramybės; mes buvome visokeriopai varginami: iš lauko – kovos, iš vidaus – baimė. ⁶ Bet Dievas, nuolankiųjų guodėjas, palinksmo

^{6,15a} Arba: „Belialu“ – hebrajiškas velnio pavadinimas. ^{6,16b} Kai kuriuose rankr.: „mes“.

mus Tito atvykimu. ⁷ Ir ne vien jo atvykimu, bet ir ta paguoda, kurią jis buvo patyręs iš jūsų. Jis pranešė mums apie jūsų ilgesį, dejones, jūsų rūpinimąsi manimi ir tuo dar labiau mane nudžiugino. ⁸ Jeigu aš ir buvau nuliūdinęs jus laišku, tai šito nesigailiu. Jei aš ir apgailestavau, nes anas laiškas, matyt, kurį laiką buvo jus nuliūdinęs, ⁹ tai dabar džiaugiuosi, žinoma, ne dėl to, kad jums teko nuliūsti, bet kad nuliūdimas atvedė jus į atgailą. Jūs buvote nuliūdę pagal Dievo valią, taigi iš mūsų pusės nebuvo jums jokios skriaudos. ¹⁰ Mat liūdesys pagal Dievo valią per atgailą atveda į išgelbėjimą, ir to netenka gailėtis, o šio pasaulio liūdesys veda į mirtį. ¹¹ Ir štai kaip tik tas nuliūdimas pagal Dievo valią kokią pažadino jums susirūpinimą, kokią teisinimąsi, apmaudą, baimę, ilgesį, uolumą ir bausmę! Jūs visais atžvilgiais pasirodėte nesusitepę anuo nusikaltimu. ¹² Taigi, jeigu jums parašiau, tai ne dėl ižeidėjo ir ne dėl ižeistojo, bet kad jums Dievo akivaizdoje išryškėtų, kaip rūpinatės manimi. ¹³ Tai mus ir paguodė.

Mes ne tik paguosti, dar labiau mes nudžiugę dėl Tito džiaugsmo, nes jo dvasia buvo jūsų visų atgailvinta. ¹⁴ Nelikau sugėdintas, kad jam buvau pasigyręs jumis, bet kaip visa jums teisingai kalbėjome, taip ir mūsų pasigyrimas Titui pasirodė teisingas. ¹⁵ Jo paties širdis dar labiau linksta prie jūsų, nes jis prisimena, kokie visi buvote klusnūs, kaip priėmėte jį su baime ir pagarba. ¹⁶ Aš tik džiaugiuosi, kad visais atžvilgiais galiu jumis pasikliauti.

Skatinimas šelpti

8 Pranešame jums, broliai, apie Dievo malonę, suteiktą Makedonijos Bažnyčioms. ² Nors ir dideli vargai jas bandė, jos pasirodė kupinos džiaugsmo, ir jų baisus neturtas išsiliejo dosnumo turtais. ³ Aš liudiju, kad jie pagal išgales ir virš išgalių savo noru ⁴ prašyte prašė mus malonės leisti jiems prisidėti prie šventųjų šalpos. ⁵ Jie net pranoko mūsų viltis ir Dievo valia aukėjo patys save, pirmiausia – Viešpačiui, paskui – mums. ⁶ Štai kodėl mes prašėme Titą, kad, pas jus tą gerą darbą pradėjęs, jį ir užbaigtų. ⁷ Tad, būdami visa ko pertekę – tikėjimo, žodžio, pažinimo, visokeriopo uolumo ir mūsų meilės, – pasirodykite pertekę ir dosnumo. ⁸ Aš tai sakau ne liepdamas, bet norėdamas kitų uolumo mastu patikrinti ir jūsų meilės nuoširdumą. ⁹ Jūs juk pažįstate mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonę ir žinote, jog jis, būdamas turtingas, dėl jūsų tapo vargdieniu, kad jūs taptumėte turtingi per jo neturtą. ¹⁰ Aš duodu šiuo reikalu patarimą, nes tai naudinga jums, kurie pernai pirmi pradėjote ne tik veikti, bet ir to trokšti. ¹¹ Dabar pagal išgales tai užbaikite, kad būtų įvykdyta, ko taip gyvai troškote. ¹² Kai esama tikro troškimo, girtinas, kas duoda kiek gali, o ne kiek negali. ¹³ Niekas nereikalauja, kad kitiems tektų lengvatos, o jums naštos, bet kad būtų lygybė. ¹⁴ Šiuo metu jūsų perteklius tepapildo jų nepriteklių, kad vėliau jų perteklius atpildytų jūsų nepriteklių ir būtų lygybė, ¹⁵ kaip parašyta: *Kas daug surinko,*

7,15a Pažod.: „su baime ir drebėjimu“.

neturėjo pertekliaus, o kas mažai, nekenčėjo nepritekliaus.

¹⁶ Dėkui Dievui, pažadinusiam Tito širdyje tokią uolumą jūsų atžvilgiu. ¹⁷ Jis ne tik paklausė mano raginimo, bet, būdamas labai uolus, savo noru leidžiasi keliauti pas jus. ¹⁸ Kartu su juo siunčiame brolių, pagarsėjusį Evangelijos skelbimu visoje Bažnyčioje. ¹⁹ Jis netgi yra Bažnyčių paskirtas mano kelionių palydovu šiam šalpos darbui, kurį atliekame paties Viešpaties garbei ir su užsidedimu, ²⁰ sergėdamiesi, kad kas nors neimtų mūsų įtarinėti dėl tokių gausių aukų, pavestų mums tvarkyti.

²¹ Mes juk rūpinamės geru vardu ne tik Viešpaties, bet ir žmonių akyse.

²² Taigi su jais pasiuntėme savo brolių, kurio uolumą daugel kartų įvairiškai esame patikrinę ir kuris dabar yra dar uolesnis, labai jumis pasitikėdamas. ²³ Titas – tai mano bičiulis ir bendradarbis tarp jūsų, o tie mūsų broliai – tai Bažnyčių pasiuntiniai, Kristaus šlovė. ²⁴ Todėl visų Bažnyčių akyse įrodykite savo meilę ir kad mes ne veltui jumis giriames.

9 Tiesą sakant, nebereikia daugiau rašyti jums apie paramą šventiesiems: ² aš juk žinau jūsų pasiryžimą ir giriuosi jumis makedoniečiams, sakydamas, jog Achaja pasirėngusi nuo pernai. Ir jūsų uolumas yra daugelį paskatinęs. ³ O brolius siunčiu tam, kad mano pasigyrimas jumis nepasirodytų šituo atveju tuščias ir kad jūs, kaip esu sakęs, būtumėte pasirengę. ⁴ Jei kartais makedoniečiai atvyktų kartu su manimi, tegul neužklumpa jūsų nepasiruošusių ir tegul netenka dėl tokių įsitikėjimo raudonuoti mums, ką ir kalbėti apie jus. ⁵ Todėl aš maniau

esant reikalinga paprašyti brolius anksčiau nuvykti pas jus ir pasirūpinti, kad žadėtoji dovana būtų paruošta ir kad ji liudytų jūsų dosnumą, ne šykštumą. ⁶ Argi ne taip: kas šykščiai sėja, šykščiai ir pjaus, o kas dosniai sėja, dosniai ir pjaus.

⁷ Kiekvienas tegul aukoja, kaip yra širdyje nutaręs, ne gailėdamas ar tarsis verčiamas, nes Dievas myli linksmą davėją. ⁸ O Dievas gali jus apipilti visokeriopomis malonėmis, kad visuomet ir visais atžvilgiais būtumėte aprūpinti ir galėtumėte dosniai imtis bet kokio gero darbo, ⁹ kaip parašyta:

Jis pažerė, padalijo vargdieniams; / jo teisumas amžiais išlieka.

¹⁰ Tasai, kuris parūpina sėklos sėjėjui ir duonos valgytojui, parūpins jums sėklos, padaugins ją ir padės subręsti jūsų geradarybės vaisiams.

¹¹ Jūs tapsite visokeriopai pasitūrinę ir galėsite būti dosnūs, kad mes turėtume už ką dėkoti Dievui. ¹² Šis paslaugus tarnavimas ne tik pagelbės šventiesiems skurde, bet ir paskatins gausias padėkos maldas Dievui. ¹³ Patyrę tokias paslaugas, jie šlovins Dievą už jūsų klusnumą išpažįstamai Kristaus Evangelijai ir už nuoširdų dosnumą jiems ir visiems kitiems. ¹⁴ Jie melsis už jus ir ilgėsis jūsų dėlei visa pranokstančios Dievo malonės jumyse. ¹⁵ Dėkui Dievui už jo neapsakomą dovaną!

Apaštalo apsigynimas

10 Aš pats, Paulius, jus maldauju dėl Kristaus romumo ir švelnumo – aš, kuris „akyse su jumis esu toks nusizėminęs, o už akių taip smarkauju prieš jus“. ² Aš jus prašau, kad atvykęs neturėčiau pa-

sirodyti smarkuoliu, pasiryžusiu griežtai sudrausti kai kuriuos, manančius, jog mes vadovaujamės kūno sumetimais. ³ Vis dėlto, gyvendami kūne, mes kovojame ne kūniškai. ⁴ Mūsų kovos ginklai ne kūniški, bet turi Dievo galybę griauti tvirtoves. Jais nugalime gudravimus ⁵ ir bet kokią puikybę, kuri sukykla prieš Dievo pažinimą. Jais paimame nelaisvės kiekvieną mintį, kad paklustų Kristui, ⁶ ir esame pasirengę nubauti kiekvieną neklusnumą, kai tik jūsų klusnumas taps tobulas.

⁷ Tik pažvelkite, kas jums po akių! Jei kas tariasi esąs Kristaus, tegul kartkartėmis pats sau taria: kaip jis Kristaus, taip ir mes. ⁸ O jei panorėčiau daugiau pasigirti ta galia, kuria Viešpats mums suteikė jūsų ugdymui, o ne griovimui, tai nebūtų man gėdos. ⁹ Beje, nenorėčiau pasirodyti bauginąs jus laiškais. ¹⁰ Juk „laiškai, – sakoma, – yra svarūs ir griežti, bet jo kūno išvaizda menka ir iškalba prasta“. ¹¹ Kas taip sako, tegul įsidėmi, jog kokie esame iš tolo ir laiško žodžiais, tokie esame ir vietoje darbais.

¹² Mes nedrįstame savęs gretinti ar lyginti su kai kuriais žmonėmis, kurie patys save aukština. Juk jie, matuodami save pagal save pačius ir lygindami save su savimi, yra be nuovokos. ¹³ Nesame linkę girtis be krašto, o tik iki tų ribų, kurias mums Dievas užbrėžė ir kurios siekia ligi pat jūsų. ¹⁴ Ir mes nepersistiebiame – taip būtų, jei nebūtume jūsų, – nes juk Kristaus Evangelija jus pasiekėme. ¹⁵ Mes be krašto nesigiriame svetimimo darbo vaisiais, bet turime viltį, jūsų tikėjimui tarpstant, praaugti ligi šiolinės ribos, ¹⁶ kad galėtume nešti Evangeliją už jūsų ribų, tik, žinoma,

nesigirti kito atliktu darbu svetimose srityje. ¹⁷ *Kas nori girtis, tesigiria Viešpačiu!* ¹⁸ Ne tas priimtinas, kuris pats prisistato, bet tas, kurį Viešpats pristato.

11 O, kad jūs pakestumėte truputėlį mano paikybės! Bet jūs ir pakenčiate. ² Aš pavyduliauju dėl jūsų Dievo pavydu. Mat aš jus sužiedavau su vienu vyru, su Kristumi, ir turiu pas jį nuvesti jus kaip skaisčią mergelę. ³ Bet aš bijau, kad kaip angis savo gudrumu suvedžiojo Ievą, taip ir jūsų minčių kas neatitrauktų nuo tyro ir nuoširdaus atsidavimo Kristui. ⁴ Mat jei kas užklydęs ima skelbti kitą Jėzų, negu mes paskelbėme, arba jei jūs priimate kitą dvasią, kurios nebuvote priėmę, ar kitą evangeliją, kurios nebuvote gavę, tai jūs ramiausiai tatau pakenčiate. ⁵ Bet aš manau nesąs prastesnis už anuos „aštapaštalius“. ⁶ Ir jei man trūksta iškalbingumo, tai anaip tol ne pažinimo. Ir tai mes esame jums įrodę visais atžvilgiais.

⁷ Nejaugi aš nusidėjau, kad pažeminau save ir išaukštinau jus, paskelbdamas jums Dievo Evangeliją dovanai?! ⁸ Aš apiplėšiau kitas Bažnyčias, gaudamas iš jų išlaikymą, kad galėčiau tarnauti jums. ⁹ O būdamas pas jus ir stokodamas, nė vieno neapsunkinau. Neturte sušėpė mane iš Makedonijos atvykę broliai. Aš saugojausi ir ateityje saugosiuos tapti jums našta bet kuria prasme. ¹⁰ Sakau jums vardan Kristaus tiesos, esančios manyje, kad šio pasididžiavimo Achajos srityse niekas iš manęs neatims. ¹¹ Kodel? Ar todėl, kad jūsų nemyliu? O, Dievas tai žino!

¹² Kaip darau, taip ir darysiu, kad neduočiau progos ieškantiems prie-

kabių pagyrūnams, kurie norėtų pasirodyti esą tokie kaip ir mes. ¹³ Juk tokie yra anie netikri apaštalai, klastingi darbininkai, besidedantys Kristaus apaštalais. ¹⁴ Ir nenuostabu, nes pats šėtonas geba apsimesti šviesos angelu. ¹⁵ Tad nieko ypatinga, jei ir jo tarnai apsimeta teisumo tarnais. Bet jų galas bus toks, kokie jų darbai.

¹⁶ Aš kartoju: nelaikykite manęs kvailiu! O jeigu jau laikote, tai pasiklausykite manęs kaip kvailo, kad galėčiau bent truputį pasigirti. ¹⁷ Ką pasakysiu, pasakysiu ne Viešpaties valia, bet tartum kvailiodamas ir manydamas galįs pasigirti. ¹⁸ Kadangi daug kas giriasi kūno dalykais, tai pasigirsiu ir aš. ¹⁹ Juk, būdami protingi, jūs mokate mielai pakęsti painiusius. ²⁰ Beje, jūs ir pakenčiate, kai jie jus pavergia, kai apryja, kai apiplėšia, kai prieš jus puikuoja, kai užgauna per veidą. ²¹ Savo gėdai sakau, kad mes buvome per silpni taip su jumis elgtis...

Bet jei kas drįsta kuo nors girtis – tai sakau iš kvailumo, – drįstu ir aš. ²² Jie hebrajai? Ir aš. Jie izraelitai? Ir aš. Jie Abraomo palikuonys? Ir aš. ²³ Jie Kristaus tarnai? Iš kvailumo sakau: aš juo labiau! Aš daug daugiau idėjau triūso. Kur kas daugiau kalėjau. Esu gavęs nepalyginti daugiau rykščių ir daugel kartų buvęs mirties pavojuje. ²⁴ Nuo žydų gavau penkis kartus po keturiasdešimt be vieno kirčio. ²⁵ Tris kartus gavau lazdu, vieną kartą buvau apsvaidytas akmenimis. Tris kartus pergyvenau laivo sudužimą, ištisą parą plūduriavau atviroje jūroje. ²⁶ Dažnai būdavau kelionėse, upių pavojuose,

pavojuose nuo plėšikų, pavojuose nuo savo tautiečių, pavojuose nuo pagonių, miesto pavojuose, dykumos pavojuose, jūros pavojuose, pavojuose nuo netikrų brolių. ²⁷ Man teko daug triūsti ir vargti, dažnai budėti naktimis, badauti ir trokšti, dažnai pasninkauti, dažnai kęsti šaltį ir nuogumą. ²⁸ Be kita ko, kasdien vargstu, rūpindamasis visomis Bažnyčiomis. ²⁹ Jei kas silpsta, ar aš nesilpstu? Jei kas piktinasi, ar aš nedegu apmaudu?!

³⁰ Jei reikia girtis, girsiuosi savo silpnumu. ³¹ Viešpaties Jėzaus Dievas ir Tėvas, kuriam šlovė per amžius, žino, kad nemeluojau. ³² Damaske karaliaus Areto etnarchas saugojo damaskiečių miestą, norėdamas mane suimti, ³³ bet aš buvau pro langą nuleistas pintinėje per mūrą ir tik taip ištrūkau iš jo nagų.

12 Jei reikia girtis (nors iš to jokios naudos), eisiu prie Viešpaties regėjimų ir apreiškimų. ² Pažįstu žmogų Kristuje, kuris prieš keturiolika metų – ar kūne, ar be kūno, nežinau, Dievas žino – buvo pagautas ir iškeltas iki trečiojo dangaus. ³ Ir žinau, kad šitas žmogus – ar kūne, ar be kūno, nežinau, Dievas žino – ⁴ buvo paimtas į rojų ir girdėjo slaptinius žodžius, kurių nevalia žmogui ištarti. ⁵ Štai tokiau žmogumi pasigirsiu, o savimi nesigirsiu, nebent savo negaliomis. ⁶ Jei panorėčiau girtis, nebūčiau neprotingas, nes kalbėčiau tiesą. Bet aš susilaikau, kad kas nors apie mane nepagalvotų daugiau negu tai, ką manyje mato ar iš manęs girdi, ⁷ taip pat dėl nepaprastų apreiškimų. Taigi, kad neiš-

puikčiau, man duotas dyglys kūne, šėtono pasiuntinys, kad mane smūgiuotų ir neišpuikčiau.⁸ Todėl aš jau tris kartus maldavau Viešpatį, kad atitolintų jį nuo manęs.⁹ Bet man jis atsakė: „Gana tau mano malonės, nes mano galybė tampa tobula silpnume.“ Todėl aš mieliausiu noru girsiuosi silpnumais, kad Kristaus galybė apsigyventų manyje.¹⁰ Tad džiaugiuosi silpnumu, paniekinimais, bėdomis, persekiojimais ir priešpauda dėl Kristaus, nes, būdamas silpnas, esu galingas.

¹¹ Jūsų verčiamas, nukalbėjau neprotingai. Iš tikro tai jūs turėtumėte mane pagirti, nes aš ne prastesnis už „aštapaštalius“, nors esu niekas.¹² Jūsų akyse pasitvirtino tikro apaštalo žymės: kantrybė, ženklai, stebuklai ir galingi darbai.¹³ Tad ko gi jums trūksta, palyginti su kitomis Bažnyčiomis? Vien to, kad nebuvo jums našta? Atleiskite man šitą nusikaltimą!

¹⁴ Štai aš pasiruošęs trečią kartą atvykti pas jus, tačiau neapsunkinsiu jūsų, nes geidžiu ne jūsų turto, o jūsų pačių. Juk ne vaikai privalo krauti turta gimdytojams, bet gimdytojai vaikams.¹⁵ Jūsų sielų labui su džiaugsmu viską atiduosiu ir save patį pridėsiu. Argi, be krašto jus mylėdamas, turėčiau būti jūsų mažiau mylimas?

¹⁶ Tebūnie ir taip, – sakysite, – aš jūsų neapsunkinau, bet, būdamas gudrus, klasta jus prisiviliojau.¹⁷ Bet argi aš kaip nors išnaudojau jus per kurį savo pasiuntinį? ¹⁸ Aš įprašiau Titą keliauti ir pasiūčiau su juo vieną brolių. Argi Titas jus išnaudojo? Argi mes veikėme ne ta pačia

dvasia? Argi nevaikščiojome tomis pačiomis pėdomis?

¹⁹ Jūs jau seniai manote, kad mes prieš jus teisinamės. Ne, mes kalbame Dievo akivaizdoje, Kristuje, ir visa tai, mylimieji, jūsų pažangai.²⁰ Mat aš bijau, kad atvykęs nerasčiau jūsų tokių, kokių nenoriu, ir kad pats nebūčiau toks, kokio jūs nenorite; kad nebūtų nesantaikos, pavydo, piktnuose, barnių, šmeižtų, apkalbų, pasipūtimų, netvarkos,²¹ kad, kai vėl atvyksiu, mano Dievas nepažemintų manęs prieš jus ir man netektų apraudoti daugelio, kurie pirmiau buvo nusidėję ir dar nėra atgailavę dėl savo netyrumo, ištvirkavimo ir gašlumo darbų.

13 Jau trečią kartą keliauju pas jus. *Dviejų ar trijų liudytojų parodymais remsis visa byla.*² Jau esu sakęs, antrą kartą lankydamasis pas jus, ir dabar, dar būdamas toli, vėl sakau anksčiau nusidėjusiems ir visiems kitiems, jog atėjęs būsiu negailestingas.³ Jūs reikalaujate įrodymo, kad manyje kalba Kristus, o jis nėra silpnas prieš jus, bet galingas jumyse.⁴ Jis buvo nukryžiuotas dėl silpnumo^a, bet dabar jis gyvas Dievo galybe. Mes irgi silpni jame, bet jums gyvensime su juo Dievo galybe.

⁵ Patikrinkite patys save, ar laikotės tikėjimo. Ištrinkite save! O gal nenutuokiate, kad jumyse yra Jėzus Kristus? Jeigu taip, tai esate atmetini.⁶ Bet aš turiu vilties, kad jūs įsitikinsite, jog mes nesame atmetini.⁷ Mes meldžiame Dievą, kad jūs nedarytumėte nie-

^{13,4a} T. y. panorėjęs būti silpnas.

ko blogo, ne tam, kad mes pasirodytume tinkami, bet kad jūs darytumėte gera, o mes būtume tartum atmetini. ⁸ Mes juk nieko negalime prieš tiesą, bet tiktai už tiesą. ⁹ Mums džiaugsmas, kad mes silpni, o jūs stiprūs. Mes to ir meldžiame: kad jūs taptumėte tobuli. ¹⁰ Todėl, būdamas toli, rašau tai, kad atvykęs neturėčiau griežtai elgtis, griebdamasis galios, kurią man Viešpats suteikė tam, kad ugdyčiau, o ne kad griaučiau.

Linkėjimai

¹¹ Galiausiai, broliai, džiaukitės, tobulinkitės, vienas kitą guoskite, būkite vieningi, taikiai gyvenkite, ir meilės bei ramybės Dievas bus su jumis. ¹² Sveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. Jus sveikina visi šventieji.

¹³ Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė tebūna su jumis visais!

LAIŠKAS GALATAMS

Laiškas galatams (gr. *epistolē pros galatas*, lot. *epistula ad galatas*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui 56–57 m. po Kr. žiemą Efeze.

Po įžanginės dalies (1,1–5) Paulius perspėja dėl Evangelijos iškraipymų ir kalba apie savo misiją (1,6–2,21), skelbia mokymą apie nuteisinimą tikėjimu (sk. 3–4), ragina neprarasti krikščioniškos laisvės vaisių (5,1–6,10), šlovina Kristaus kryžių (6,11–18).

Išpažindama laiške išdėstytus principus, krikščionybė peržengia judaistinės sekto rėmus ir tampa pasauline religija.

1 Paulius, pašauktas apaštalu ne žmonių ir ne per žmogų, bet paties Jėzaus Kristaus ir jį prikėlusio iš numirusių Dievo Tėvo, ² ir visi su manimi esantys broliai – Galatijos Bažnyčioms. ³ Malonė ir ramybė jums nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, ⁴ kuris atidavė save už mūsų nuodėmes, kad nuo dabartinio blogo amžiaus išgelbėtų mus pagal mūsų Dievo ir Tėvo valią. ⁵ Jam šlovė per amžių amžius! Amen.

nori iškreipti Kristaus Evangeliją. ⁸ Bet nors ir mes patys ar angelas iš dangaus imtų jums skelbti kitokią evangeliją, negu esame jums paskelbę, tebūnie prakeiktas! ⁹ Kaip anksčiau sakėme, taip dabar sakau dar kartą: jei kas jums skelbia kitokią evangeliją, negu esate priėmę, tebūnie prakeiktas!

¹⁰ Ar aš ieškau žmonių palankumo, ar Dievo? Gal stengiuosi įtikti žmonėms? Norėdamas patikti žmonėms, nebebūčiau Kristaus tarnas.

Perspėjimas

⁶ Aš stebiuosi, kad jūs nuo to, kuris pašaukė jus Kristaus malone, taip greitai persimetate prie kitos evangelijos, ⁷ nors iš tikro kitos nėra, o yra tik jus klaidinantys žmonės, kurie

Pauliaus apaštalavimas

¹¹ Aš sakau jums, broliai, kad mano paskelbtoji Evangelija nėra iš žmonių. ¹² Aš neperėmiau jos iš žmogaus ir nebuvau jos išmokytas, bet gavau Jėzaus Kristaus apreiškimu.

¹³ Jūs, be abejo, esate girdėję, kaip aš kadaise elgiausi, būdamas judėjų tikėjimo; kaip be saiko persekiojau Dievo Bažnyčią ir mėginau ją sugriauti; ¹⁴ kaip judėjų tikėjimu buvau pranokęs daugelį bendraamžių savo tau-tiečių, itin uoliai gindamas savo protėvių papročius.

¹⁵ Kai tas, kuris mane pasirinko dar esantį iščiose ir pašaukė savo malone, panorėjo ¹⁶ apreikšti manyje savo Sūnų, kad paskelbčiau Evangeliją pagonims, neskubėjau tartis su kūnu ir krauju ¹⁷ ir nevykau į Jeruzalę pas anksčiau už mane pašauktus apaštalus, bet iškeliauvau į Arabiją ir paskui vėl grįžau į Damaską. ¹⁸ Vėliau, po trejų metų, nukeliauvau į Jeruzalę susipažinti su Kefu ir pasilikau pas jį penkiolika dienų. ¹⁹ Kitų apaštalų man neteko pamatyti, tiktai Viešpaties brolių Jokubą. ²⁰ Ką jums rašau, tvirtinu Dievo akivaizdoje, jog nemeluojau. ²¹ Paskui išvykau į Sirijos ir Kilikijos sritis. ²² Aš buvau iš veido nepažįstamas Kristaus Bažnyčioms Judėjoje. ²³ Jos buvo tik girdėjusios: tas, kuris mus kitados persekiojo, dabar skelbia Evangelijos tikėjimą, kurį kadaise griovė. ²⁴ Ir jos šlovino Dievą dėl manęs.

Jeruzalės bendruomenė

2 Paskui, po keturiolikos metų, vėl nuvykau į Jeruzalę kartu su Barnabu, pasiėmęs ir Titą. ² Nuvykau, apreiškimo paskatintas ir jiems išdėsdčiau Evangeliją, kurią skelbiu pagonims, atskirai išsiaiškindamas su įžymesniais asmenimis, kad kartais nebėgčiau^b ar nebūčiau

bėgęs veltui. ³ Jie nevertė apsipjaus-tyti nė mano palydovo Tito, kuris buvo graikas. ⁴ Tačiau įsibrovėliams, netikriems broliams, tykojusiems pagrobti mūsų laisvę, kurią mes turime Kristuje Jėzuje, ir norėjusiems mus pavergti, ⁵ jiems mes nė valandėlei nepasidavėme, kad Evangelijos tiesa pasiliktų su jumis. ⁶ O dėl įžymesniųjų asmenų – kokie jie buvo kadaise man nesvarbu, nes Dievas nėra žmonėms šališkas, – tai man įžymesnieji asmenys nieko nepridėjo. ⁷ Atvirkščiai, jie įsitikino, jog man patikėta skelbti Evangeliją neapi-pjaustytiems kaip Petruui – žy-dams, ⁸ nes tas pats, kuris paskyrė Petrą apipjaustytųjų apaštalų, paskyrė mane pagonių apaštalų. ⁹ Pripažindami man suteiktą malonę, Jokūbas, Kefas ir Jonas, laikomi šulais, padavė man ir Barnabui dešines draugystės ženklą, kad mes eitu-me pas pagonis, o jie – pas žydus; ¹⁰ tik turėjome prisiminti jų vargšus, o aš ir stengiausi tai daryti.

¹¹ Kai Kefas atvyko į Antiochiją, aš jam pasipriešinau į akis, nes jis buvo peiktinas. ¹² Mat prieš atvykstant kai kuriems nuo Jokūbo, jis valgydavo su pagonimis; bet kai tie atvyko, jis atsitraukė ir ėmė jų vengti, bijodamas apipjaustytųjų. ¹³ Kartu su juo veidmainiavo ir kiti žydai, net Barnabas pasidavė jų veidmainystei. ¹⁴ Pamatęs, kad jie nukrypsta nuo Evangelijos tiesos, aš pasakiau Kefui visų akivaizdoje: „Jei tu, būdamas žydas, gyveni pagoniškai, o ne žydiškai, tai kodėl verti pagonis laikytis žydų papročių?“

¹⁵ Mes gimimo žydai ir ne pagonių kilmės nusidėjėliai, ¹⁶ tačiau žinome,

1,16a T. y. su mirtingais žmonėmis. 2,2b T. y. nesidarbuočiau.

jog žmogus nuteisinamas ne įstatymo darbais, o tik tikėjimu į Jėzų Kristų. Taigi mes įtikėjome Kristų Jėzų, kad būtime nuteisinti Kristaus tikėjimu, o ne įstatymo darbais, nes įstatymo darbais *nebus nuteisintas nė vienas* žmogus. ¹⁷ Ieškant mums nuteisinimo Kristuje, paaiškėjo, kad patys esame nusidėjėliai. Ar dėl to Kristus yra nuodėmės tarnas? Nieku būdu! ¹⁸ Bet jeigu aš vėl atstatau, ką buvau išgriovęs, tai pasirodau esąs nusikaltėlis. ¹⁹ Aš įstatymu numiriau įstatymui, kad gyvenčiau Dievui. Esu nukryžiuotas kartu su Kristumi. ²⁰ Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane. ²¹ Aš neatmetu Dievo malonės, nes jei teisumas įgyjamas įstatymu, tai Kristus numirė veltui.

Išganymo pagrindai

3 O neprotingi galatai! Kas apkėrė jus, kuriems akivaizdžiai buvo nupieštas nukryžiuotasis Jėzus Kristus? ² Noriu jus paklausti tikrai vieno dalyko: ar jūs gavote Dvasią įstatymo darbais, ar įtikėdami, ką išgirdote? ³ Nejaugi jūs tokie neprotingi, kad, pradėję Dvasią, dabar užbaigsite kūnų? ⁴ Argi tiek daug esate iškentėję veltui? O, iš tiesų būtų veltui!... ⁵ Ar tas, kuris jums teikia Dvasią ir pas jus daro stebuklus, tai daro dėl jūsų įstatymo darbų, ar dėl to, kad įtikėjote, ką išgirdote?

⁶ Taip *Abraomas patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu.* ⁷ Taigi supraskite, kad Abraomo vaikais yra tie, kurie tiki. ⁸ Ir Raštas,

numatydamas, kad Dievas tikėjimu nuteisina pagonis, iš anksto paskelbė Abraomui gerąją naujieną: *Tavyje bus palaimintos visos tautos.* ⁹ Taip tikintys žmonės susilaukia palaiminimo kartu su tikinčiuoju Abraomu.

¹⁰ Visiems, kurie remiasi įstatymo darbais, gresia prakeikimas. Parašyta: *Prakeiktas kiekvienas, kas ištikimais nesilaiko visų dalykų, surašytų įstatymo knygoje, ir jų nevykdo.* ¹¹ Kad įstatymu niekas nuteisinamas Dievo akyse, aišku, nes *teisusis gyvena tikėjimu.* ¹² O įstatymas nėra kilęs iš tikėjimo, nes *kas juos vykdo, tas gyvena jais.* ¹³ Kristus mus atpirkio iš įstatymo prakeikimo, tapdamas už mus prakeikimu, nes parašyta: *Prakeiktas kiekvienas, kuris kybo ant medžio.* ¹⁴ Šitaip įvyko idant per Kristų Jėzų pagonims atitektų Abraomo palaiminimas, ir mes tikėjimu gautume pažadėtąją Dvasią.

¹⁵ Broliai, aš kalbu, kaip įprasta žmonėse: net žmogaus teisėto testamento niekas negali atmesti ar papildyti! ¹⁶ Pažadai buvo duoti Abraomui ir jo ainijai. Nėra pasakyta „ir ainiams“, ne daugiskaita, bet kaip apie vieną: *ir tavo ainijai*, tai yra Kristui. ¹⁷ Aš noriu pasakyti: Dievo patvirtinto testamento negali panaikinti po keturių šimtų trisdešimt metų atsiradęs įstatymas, ir jis negali pažado paversti niekais. ¹⁸ Jei paveldėjimas būtų iš įstatymo, tai negalėtų būti iš pažado. O Dievas dovanojo jį Abraomui pažadu.

¹⁹ Tad kam gi reikalingas įstatymas? Jis buvo pridėtas dėl nusižengimų, kol ateis palikuonis, kuriam skirtas pažadas; įstatymas buvo an-

^{3,16a} ST (Pr 12,7 ir kt.) hebr. *zēra'* (vienaskaita) lietuviškai verčiamas „palikuonys“ (daugiskaita).

gelų įsakytas per tarpininką. ²⁰ Tarpininko nebūna, kur yra vienas, o *Dievas tėra vienas*. ²¹ Tad gal įstatymas priešingas Dievo pažadams? Anaipat! Jei būtų duotas įstatymas, galintis teikti gyvybę, tai iš tikrųjų teisumas eitų iš įstatymo. ²² Bet Raštas viską apjuosė nuodėme, kad pažadas dėl tikėjimo į Jėzų Kristų tektų tiems, kurie tiki.

²³ Prieš ateinant tikėjimui, mes buvome įkalinti ir sergimi įstatymo, kol apsiireikš tikėjimas. ²⁴ Taigi įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų, kad mes būtume tikėjimu nuteisinti. ²⁵ Tikėjimui atėjus, mes jau nesame auklėtojo globoje. ²⁶ Juk jūs visi tikėjimu esate Dievo vaikai Kristuje Jėzuje. ²⁷ Ir visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsilavę Kristumi. ²⁸ Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje! ²⁹ O jei priklausote Kristui, tai esate ir Abraomo palikuonys bei paveldėtojai pagal pažadą.

Dievo vaikų dalia

4 Dar pasakysiu: kol paveldėtojas nepilnametis, jis nieku nesiskiria nuo vergo, nors yra visa ko šeimininkas; ² jis esti globėjų ir prievaidų valdžioje iki tėvo nustatyto meto. ³ Taip buvo ir mums: kol buvome nepilnamečiai, turėjome vergauti pasaulio pradmenims. ⁴ Bet, atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, pavaldų įstatymui, ⁵ kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume išsūnystę. ⁶ Taigi jūs esate

išsūniai; Dievas atsiuntė į mūsų* širdis savo Sūnaus Dvasią, kuri šaukia: „Aba, Tėve!“ ⁷ Tad tu jau nebe vergas, bet išsūnis, o jeigu išsūnis, tai Dievo valia esi ir paveldėtojas.

⁸ Kitados, dar nepažindami Dievo, jūs vergavote dievams, kurie iš tikro jokie dievai. ⁹ Bet dabar, pažinę Dievą arba, geriau sakant, Dievo pažinti, kaipgi jūs galite grįžti prie menkų ir vargingų pradmenų, kuriems ir vėl norite vergauti?! ¹⁰ Jūs laikotės dienų, mėnesių, laikotarpių, metų... ¹¹ Aš tikrai baiminuosi dėl jūsų: kad kartais nebūčiau veltui triūsęs jums labai.

Asmeniškai įspėjimai

¹² Tapkite tokie kaip aš, nes ir aš esu tapęs toks kaip jūs. Maldauju jus, broliai! Jūs nesate manęs ižeidę. ¹³ Jūs žinote, kad pirmą kartą jums paskelbiau gerąją naujieną sirgdamas. ¹⁴ Mano kūno negalia buvo jums išmėginimas, bet jūs jo nepaniekinote ir neatmetėte, o mane priėmėte kaip Dievo pasiuntinį, kaip patį Kristų Jėzų. ¹⁵ Kurgi dabar tas jūsų džiaugsmingas priėmimas? Juk aš galiu paliudyti, kad įmanydami jūs būtumėte išsilupę akis ir atidavę man. ¹⁶ Nejau tapau jūsų priešu, kalbėdamas jums tiesą?!

¹⁷ Anie jus vilioja ne kilniais sumetimais. Jie norėtų jus atitraukti, kad prisirištumėte prie jų. ¹⁸ Gražu patirti taurų prisirišimą visada, o ne vien kai esu pas jus, ¹⁹ mano vaikeliai, kuriuos aš ir vėl su skausmu gimdau, kol jumyse išryškės Kristaus atvaizdas. ²⁰ Aš norėčiau būti dabar pas jus, kad žinočiau, kaip prabilti, nes neišmanau, ką man su jumis daryti.

4,6a Kai kuriuose rankr.: „jūsų“.

Pažado vaikai

²¹ Pasakykite man jūs, norintys būti įstatymo valdžioje, ar negirdite įstatymo? ²² Juk parašyta, kad Abraomas turėjo du sūnus: vieną iš vergės, o kitą iš laisvosios. ²³ Bet vergės sūnus buvo gimęs pagal kūną, o laisvosios – dėl pažado. ²⁴ Tai pasakyta perkeltine prasme: tiedvi moterys – tai dvi Sandoros. Viena prie Sinajaus kalno sudaryta, gimdanti vergystei; ją reiškia Hagara. ²⁵ Hagara – tai Sinajaus kalnas Arabijoje; ji atitinka dabartinę Jeruzalę, nes šioji vergauja su savo vaikais. ²⁶ Bet aukštybių Jeruzalė laisva, ir ji yra mūsų motina, ²⁷ nes parašyta:

Pralinksmėk, nevaisingoji, kuri negimdei! / Šūkiau ir džiūgauk, nepažinusi kentėjimų! / Juk apleistoji turi daug vaikų, / daugiau negu turinčioji vyrą.

²⁸ Jūs, broliai, esate pažado vaikai nelyginant Izaokas. ²⁹ Bet kaip tada gimusis pagal kūną persekiojo gimusį pagal dvasią, taip ir dabar. ³⁰ O ką gi sako Raštas? – *Išvaryk vergę ir jos sūnų, nes vergės sūnus negaus palikimo kartu su laisvosios sūnumi.* ³¹ Štai kodėl, broliai, mes esame ne vergės vaikai, bet laisvosios.

Krikščioniškoji laisvė

5 Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi. Tad stovėkite tvirtai ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą!

² Štai aš, Paulius, sakau jums: jei gu leisitės apipjaustomi, Kristus jums nebebus naudingas. ³ Aš pakartotinai išpėju kiekvieną, kuris leidžiasi apipjaustomas: jis tampa įpareigotas laikytis viso įstatymo.

⁴ Jūs, ieškantys nuteisinimo įstatyme, atsiskyrėte nuo Kristaus, praradote malonę. ⁵ O mes, Dvasios vedami, iš tikėjimo laukiame ir tikimės nuteisinimo. ⁶ Juk Kristuje Jėzuje nieko nereiškia nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, o vien tikėjimas, kuris veikia meile.

⁷ Jūs taip gražiai bėgote! Kas gi jums sukludė laikytis tiesos? ⁸ Ne tasai, kuris jus šaukia, šitaip prikalbėjo. ⁹ Truputis raugo įraugina visą maišymą. ¹⁰ Aš pasitikiu jumis Viešpatyje, kad nepriimsite kitokių pažiūrų; o jūsų drumstėjas, kad ir kas jis būtų, susilauks pasmerkimo. ¹¹ Jei aš, broliai, iki šiol skelbiu apipjaustymą, tai kodėl gi esu persekiojamas? Juk tuomet kryžiaus papiktinimas būtų pašalintas. ¹² O kad jūsų kurstytojai visiškai nusipjautų!

¹³ Iš tiesų, broliai, jūs esate pašaukti laisvei! Tiktai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti. ¹⁴ Juk visas įstatymas telpa viename sakinyje: *Mylėk savo artimą kaip save patį.* ¹⁵ Bet jeigu jūs vienas kitą kremtate ir edate, tai žiūrėkite, kad nebūtumėte vienas kito praryti!

Kūnas ir Dvasia

¹⁶ Aš sakau: gyvenkite Dvasia, ir jūs nepasiduosite kūno geismams. ¹⁷ Mat kūno geismai priešingi Dvasiai, o Dvasios – kūnui; jie vienas kitam priešingi, todėl jūs nedarote, kaip norėtumėte. ¹⁸ Bet jei leidžiatės Dvasios vadovaujami, jūs nebesate įstatymo valdžioje. ¹⁹ Kūno darbai žinomi; tai ištvirtavimas, netyrumas, gašlavimas, ²⁰ stabmeldystė, burtininkavimas, priešiškusimas, nesantaika,

pavyduliavimas, piktumai, vaidai, nesutarimai, susiskaldymai, ²¹ pavydai^a, girtavimai, apsirijimai ir panašūs dalykai. Aš jus išpėju, kaip jau esu išpėjęs, jog tie, kurie taip daro, nepaveldės Dievo karalystės.

²² Dvasios vaisius yra meilė, džiaugsmas, ramybė, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė,

²³ romumas, susivaldymas. Tokiems dalykams nėra įstatymo.

²⁴ Kurie yra Kristaus Jėzaus, tie nukryžiuojo savo kūnus su aistromis ir geismais.

²⁵ Jei gyvename Dvasia, tai ir elkimės pagal Dvasią. ²⁶ Nesivaikykite tuščios garbės, neerzinkite vieni kitų, nepavydėkite vieni kitiems!

Paragininimai

6 Broliai, jei kuris žmogus būtų pagautas nusikaltęs, jūs, dvasios žmonės, pamokykite tokį romiai. Bet žiūrėk, kad ir pats neįpultum į pagundą! ² Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdysite Kristaus įstatymą. ³ O kas, būdamas niekas, tariasi esąs kažin kas, tas save apgaudinėja. ⁴ Tegul kiekvienas ištiria savo darbą, ir tuomet galės didžiūotis pats sau, nesilygindamas su kitu, ⁵ nes kiekvienam reikės nešioti savo našta.

⁶ Kas mokomas žodžio, tegul dalijasi savo gėrybėmis su mokytoju.

⁷ Neapsigaukite! Dievas nesiduooda išjuokiamas. Ką žmogus sėja, tai

ir pjaus. ⁸ Kas sėja savo kūnui, tas iš kūno pjaus pražūtį, o kas sėja Dvasiai, tas iš Dvasios pjaus amžinąjį gyvenimą. ⁹ Nepailskime daryti gera; jei neaptingsime, atėjus metui pjausime derlių! ¹⁰ Tad, kol turime laiko, darykime gera visiems, o ypač tikėjimo namiškiams.

Prierašas

¹¹ Žiūrėkite, kokiomis didelėmis raidėmis jums rašau savo ranka...

¹² Žmonės, kurie nori išgyti gerą vardą išoriniais dalykais, verčia jus apsipjaustyti, kad jiems netektų būti persekiojamiems dėl Kristaus kryžiaus. ¹³ Bet ir apipjaustymo šalininkai patys nesilaiko įstatymo, o tenori jūsų apipjaustymo, kad galėtų pasigirti jūsų kūnu. ¹⁴ Bet aš nieku nesigirsiu, nebent mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, dėl kurio pasaulis man yra nukryžiuotas ir aš – pasauliui. ¹⁵ Juk nieko nereikia nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, bet vien tik naujas kūrinys. ¹⁶ Visiems, kurie laikysis šios taisyklės, teatinie ramybė ir pasigailėjimas, taip pat ir Dievo Izraeliui!

¹⁷ O nuo šiol tegu niekas manęs nebevargina, nes savo kūne nešioju Jėzaus žymes.

¹⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūnie, broliai, su jūsų dvasia! Amen.

5,21^a Kai kuriuose rankr.: „žmogžudystės“.

LAIŠKAS EFEZIEČIAMS

Laiškas efeziečiams (gr. *epistolē pros ephesious*, lot. *epistula ad ephesios*) greičiausiai parašytas apaštalui Pauliui kalint Romoje 61–63 m. po Kr., tačiau laikytinas ne laišku Efezo bendruomenei, o aplinkraščiu Mažosios Azijos Bažnyčioms.

Paulius skelbia išganymo visuotinumą ir apibūdina apaštalo tarnybą Bažnyčioje (sk. 1–3), ragina naujai gyventi Kristumi ir teikia pamokymų sutuoktiniams bei vaikams, vergams bei šeiminingams ir visiems tikintiesiems (sk. 4–6).

Poetiška ir įtaigia kalba laiške pabrėžiama visos Kūrinijos vienybė Kristuje.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, šventiesiems, gyvenantiems Efeze, ir ištikimiesiems Kristuje Jėzuje. ² Malonė ir ramybė jums nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

Išganymo planas

³ Garbė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, / kuris palaimino mus Kristuje / visokeriopa dvasine palaima danguje, / ⁴ mus išsirinkdamas jame / prieš pasaulio sutvėrimą, / kad būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje. / Iš meilės, ⁵ palankios savo valios nutarimu, / jis iš anksto paskyrė mus per Jėzų Kristų / tapti jam išūniais / ⁶ savo malonės kilnumo šlovei. / Ja jis apipylė mus dėl Mylimojo, / ⁷ kuriame turime atpirkimą jo krauju / ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa. / ⁸ Jis dosniai apdovanojo mus savo malone / su įvairiopa išmintimi ir sumanumu, / ⁹ paskelbdamas mums savo valios slėpinį, / kaip jis panorė jo iš anksto nutarti jame, / ¹⁰ amžių pilnatvei atėjus, / visa, kas yra danguje ir žemėje, / iš naujo suvienyti Kristuje kaip galvoje. / ¹¹ Jame esame tapę paveldėtojais, / iš anksto paskirti sutvarkymu to, / kuris visa veikia pagal savo valios nutarimą, / ¹² kad būtume jo didybės šlovei /

mes, kurie nuo seno turėjome viltį Kristuje. / ¹³ Jame ir jūs, / išgirdę tiesos žodį – savo išgelbėjimo Evangeliją – / ir įtikėję juo, / esate paženklinti pažadėtąja Šventąja Dvasia, / ¹⁴ kuri yra mūsų paveldėjimo laidas, / kol bus atpirkta jo nuosavybė jo didybės šlovei.

¹⁵ Todėl ir aš, išgirdęs apie jūsų tikėjimą Viešpačiu Jėzumi ir apie jūsų meilę visiems šventiesiems, ¹⁶ nesiliauju dėkojęs už jus, minėdamas jus savo maldose, ¹⁷ idant mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas, garbės Tėvas, suteiktų jums išminties ir apreiskimo Dvasią ir jūs galėtumėte ją pažinti, ¹⁸ idant apšviestų jūsų širdies akis ir jūs pažintumėte, kokia yra viltis, į kurią esate pašaukti, koks jo šventųjų garbingo paveldo turtas ¹⁹ ir kokia nepalyginama jo galybės didybė mums, tikintiesiems, veikiant jo neribotai jėgai.

²⁰ Ja jis prižadino Kristų iš numirusių / ir *pasodino* danguose *savo dešinėje*, / ²¹ aukščiau už visas kunigaikštystes, / valdžias, galybes, viešpatystes / ir už kiekvieną vardą, / tariamą ne tik šiame pasaulyje, bet ir būsimajame, / ²² ir *visa jam palenkė po kojų*, / o ji patį pastatė viršum visko, / kad būtų galva Bažnyčios, / ²³ kuri yra jo Kūnas, / pilnatvė to, kuris visa visur pripildo.

Suvienyti Kristuje

2 Ir jūs buvote mirę savo nusikaltimais ir nuodėmėmis, ² kuriuose kadaise gyvenote, laikydamiesi šio pasaulio papročių, paklusdami kunigaikščiui, viešpataujančiam ore, dvasiai, veikiančiai neklusnumo vaikuose. ³ Tarp jų kadaise ir mes visi gyvenome, sekdami savo kūno geismais, vykdydami kūno ir minčių troškimus, ir iš prigimties buvome rūstybės vaikai kaip ir kiti. ⁴ Bet Dievas, apstus gailestingumo, iš didžios meilės, kuria mus pamilo, ⁵ mus, mirusius nusikaltimais, prikėlė gyventi su Kristumi – jūs juk esate išgelbėti malone, – ⁶ prikėlė ir pasodino danguje Kristuje Jėzuje, ⁷ kad ateinančiais amžiais beribį savo malonės lobį parodytų savo gerumums Kristuje Jėzuje. ⁸ Jūs juk esate išgelbėti malone per tikėjimą ir ne iš sąvės, bet tai yra Dievo dovana, ⁹ ir ne darbais, kad kas nors nesigirtų. ¹⁰ Mes esame jo kūrinys, sutverti Kristuje Jėzuje geriems darbams, kuriuos Dievas iš anksto paskyrė mums atlikti.

¹¹ Todėl atsiminkite, kad jūs kadaise buvote kūno pagonys, kuriuos vadino neapipjaustytais vadinamieji apipjaustytieji kūno apipjaustymu, atliktu rankomis. ¹² Tais laikais jūs buvote be Kristaus, svetimi Izraelio bendruomenei, tolimi pažado sandoroms, be vilties ir be Dievo pasaulyje. ¹³ Bet dabar Kristuje Jėzuje jūs, kadaise buvusieji toli, *esate tapę artimi* dėl Kristaus kraujo.

¹⁴ Jis yra mūsų sutaikinimas, iš abiejų padaręs viena, sugriovęs viduryje stovinčią pertvarą, savo kūnu panaikinęs priešybę. ¹⁵ Jis panaikino

įsakymų įstatymą su jo potvarkiais, kad iš dviejų jame būtų sutvertas vienas naujas žmogus. Jis įkūrė taiką ¹⁶ ir viename kūne kryžiumi abiejus sutaikino su Dievu, pats savyje sugriaudamas priešišumą. ¹⁷ *Atejęs jis skelbė taiką jums, kurie buvote toli, ir tiems, kurie buvo arti*, ¹⁸ nes per jį vieni ir kiti galime prieiti prie Tėvo vienoje Dvasioje.

¹⁹ Vadinasi, jūs jau nebesate atėiviai nei svetimi, bet šventųjų bendrapiliečiai ir Dievo namiškiai, ²⁰ pastatyti ant apaštalų ir pranašų pamato, turintys kertiniu akmeniu patį Kristų Jėzų, ²¹ ant kurio darniai auga visas pastatas, tampantis šventykla Viešpatyje, ²² ant kurio ir jūs esate drauge statomi kaip Dievo buveinė Dvasioje.

Paulius – Kristaus paslapties tarnas

3 Todėl aš, Paulius, esu Kristaus Jėzaus kalinys dėl jūsų – pagonių. ² Jūs, be abejo, esate girdeję, kokia malonės tarnyba Dievo man suteikta jūsų labui: ³ apreiškimu buvo man atskleistas slėpinys, kaip aš ką tik esu trumpai aprašęs. ⁴ Skaičiuodami galite įsitikinti, kad aš suvoikiu Kristaus slėpinį, ⁵ kuris anksčiau žmonių vaikų kartoms nebuvo paskelbtas taip, kaip jis dabar Dvasios atskleistas jo šventiesiems apaštalams ir pranašams: ⁶ pagonys kartu su žydais yra paveldėtojai, vieno kūno nariai ir dalininkai pažado Kristuje Jėzuje per Evangeliją. ⁷ Aš tapau Evangelijos tarnu dėl Dievo malonės dovanos, kuri buvo man duota jo galybės veikimu. ⁸ Man, iš visų šventųjų mažiausiajam, atiteko malonė skelbti pagonims nesuvokia-

mus Kristaus turtus ⁹ ir atskleisti visiems, kaip turi išsipildyti slėpinys, nuo amžių uždengtas Dieve – visų dalykų Kūrėjyje, – ¹⁰ kad dabar per Bažnyčią taptų žinoma kunigaikštystėms ir valdžioms danguje daugiariopa Dievo išmintis. ¹¹ Tai atitinka amžinąjį nutarimą, įvykdytą mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje. ¹² Jį tikėdami, mes drąsiai ir su pasitikėjimu einame prie Tėvo. ¹³ Todėl aš prašau nenusiminti dėl mano vargų jūsų dėlei, nes jie yra jūsų garbė.

Apaštalo malda

¹⁴ Dėl to aš klaupiuosi prieš Tėvą, ¹⁵ nuo kurio kiekviena tėvystė danguje ir žemėje turi vardą, ¹⁶ kad iš savo šlovės lobia suteiktų jums stiprybės jo Dvasios galia sutvirtinti jūmyse vidinį žmogų, ¹⁷ kad Kristus per tikėjimą gyventų jūsų širdyse ir jūs, išisąkniję ir įsitvirtinę meilėje, ¹⁸ galėtumėte suvokti kartu su visais šventaisiais, koks yra plotis ir ilgis, ir aukštis, ir gylis, ¹⁹ ir pažinti Kristaus meilę, kuri pranoksta pažinimą, idant būtumėte pripildyti visos Dievo pilnybės.

²⁰ O tam, kuris savo jėga, veikiančia mumyse, gali padaryti nepalyginti daugiau, negu mes prašome ar išmanome, ²¹ jam tebūna šlovė Bažnyčioje ir Kristuje Jėzuje per visas kartas amžių amžiais! Amen.

Dvasios vienybė

4 Taigi aš, kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti.

² Su visu nuolankumu bei meilumu,

su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, ³ uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiu. ⁴ Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. ⁵ Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. ⁶ Vienas Dievas ir Tėvas visiems, virš visų, per visus ir visuose.

⁷ O kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus dovanos mastą.

⁸ Todėl pasakyta:

Kildamas aukštyr, nusivedė sugautus belaisvius / ir davė žmonėms dovanų^a.

⁹ Ką reiškia *jis pakilo*, jeigu ne tai, kad jis ir nusileido į žemesniasias sritis žemėje. ¹⁰ O tasai, kuris nužengė, yra tas pats, kuris iškilo aukščiau už visus dangus, kad visa pripildytų. ¹¹ Tai jis paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais, ¹² idant aprūpintų šventuosius tarnystės darbui, Kristaus Kūno ugdymui, ¹³ kol visi pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus pažinimą, tapsime tikrais vyrais pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką, ¹⁴ kad nebebūtume maži vaikai, siūbuojami ir nešiojami bet kokio mokymo vėjelio, žmonių apgaulės, jų gudrumo, vedančio į klystkelius. ¹⁵ Kalbėdami tiesą su meile, aukime visais atžvilgiais tame, kuris yra galva, – Kristuje. ¹⁶ Iš jo visas kūnas, suderintas ir stipriai sujungtas įvairiais ryšiais, savaip veikiant kiekvienai daliai, auga ir save patį stato meilėje.

Naujas gyvenimas

¹⁷ Taigi aš liepiu ir išpėju Viešpatyje, kad jūs nebesielgtumėte, kaip

^{4,8a} Ps 68,19 („...priemei dovanas iš žmonių“) čia cituojama pagal rabinistinę tradiciją.

elgiasi pagonys dėl savo proto menkystės.¹⁸ Jų protavimas aptemęs, jie svetimi Dievo gyvenimui dėl savo širdies užkietėjimo.¹⁹ Jie surambėjo ir pasidavė juslingumui, godžiai ieškodami visokių netyrų pasitenkinimų.²⁰ Bet jūs juk ne šito išmokote apie Kristų! ²¹ Jūs juk apie jį išgirdote ir pagal jį išmokote, kokia yra tiesa Jėzuje: ²² privalu atsižadėti ankstesnio senojo žmogaus gyvenimo būdo, žlugdančio apgaulingais geismais, ²³ atnaujinti savo proto dvasią, ²⁴ apsilvilti nauju žmogumi, sutvertu pagal Dievą teisume ir tiesos šventume.

²⁵ Tad, pametę melus, *kiekvienas kalbėkite tiesą savo artimui*, nes mes esame vieni kitų nariai. ²⁶ *Rūstaudami nenusidėkite!* Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės! ²⁷ Ir nepalikite vietos velniui. ²⁸ Kas vogdavo, tegu nebevagia, bet imasi triūso, dirbdamas savo rankomis gerą darbą, kad turėtų iš ko padėti stokojančiam. ²⁹ Joks bjaurus žodis teneišaina iš jūsų lūpų; kalbėkite vien kas gera, kas prireikus ugdo ir duoda malonę klausytojams. ³⁰ Ir neliūdinkite Šventosios Dievo Dvasios, kuria esate paženklinti atpirkimo dienai. ³¹ Tebūna toli nuo jūsų visokie šiurkštumai, piktumai, rūstybės, riksmas ir piktžodžiavimai su visomis piktybėmis. ³² Verčiau būkite malonūs, gailestingi, atlaidūs vieni kitiems, kaip ir Dievas Kristuje jums buvo atlaidus.

Dievo sekėjai

5 Būkite Dievo sekėjai, kaip jo mylimi vaikai, ² ir gyvenkite meile, kaip ir Kristus pamilo jus ir

atidavė už mus save kaip atnašą ir kvapią auką Dievui.

³ Užtat ištvirkavimas, visoks netyrumas ar godulystė tenebūna jūsų net minimi, kaip dera šventiesiems; ⁴ taip pat begėdystė, kvaila šneka ar juokų krėtimas jums netinka, verčiau tebūna dėkojimas. ⁵ Gerai įsidėmėkite, kad joks svetimautojas, ištvirkėlis ar goduolis, tai yra joks stabmeldys, nepaveldės Kristaus ir Dievo karalystės. ⁶ Tegul niekas neapgauna jūsų tuščiais plepalais; už tokius dalykus Dievo rūstybė ištinka neklusnumo vaikus. ⁷ Nebūkite jų bendrai! ⁸ Juk kadaise jūs buvote tamsa, o dabar esate šviesa Viešpatyje. Tad elkitės kaip šviesos vaikai. ⁹ O šviesos vaikai reiškiasi visokeriopu gerumu, teisumu ir tiesa. ¹⁰ Ištirkite, kas patinka Viešpačiui, ¹¹ ir neprisidėkite prie nevaisingų tamsos darbų, o verčiau atskleiskite juos. ¹² Juk ką jie slapčia daro, gėda ir sakyti. ¹³ Bet visa, kas atskleista, šviesa padaro regima, ¹⁴ o kas padaryta regima, yra šviesa. Todėl sakoma: „Pabusk, kuris miegi, / kelkis iš numirusių, / ir apšvies tave Kristus.“

¹⁵ Todėl rūpestingai žiūrėkite, kaip jūs elgiatės, kad nebūtumėte tartum neišmanėliai, bet kaip išmintingi, ¹⁶ gerai naudojantys laiką, nes dienos yra piktos. ¹⁷ Nebūkite neprotingi, bet supraskite, kokia yra Viešpaties valia. ¹⁸ Ir nepasigerkite vynu, kuriame slypi pasileidimas, bet būkite pilni Dvasios. ¹⁹ Kalbėkitės psalmių, himnų bei dvasinių giesmių žodžiais, giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, ²⁰ visuomet ir už viską dėkodami Dievui Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu.

²¹ Pakluskite vieni kitiems dėl Kristaus baimės.

Sutuoktiniai

²² Jūs, moterys, būkite klusnios savo vyrams lyg kad Viešpačiui, ²³ nes vyras yra žmonos galva, kaip ir Kristus yra Bažnyčios, savo Kūno, galva ir gelbėtojas. ²⁴ Kaip Bažnyčia klauso Kristaus, taip ir moterys visa kame teklauso vyrų.

²⁵ Jūs, vyrai, mylėkite žmonas, kaip ir Kristus mylėjo Bažnyčią ir atidavė už ją save, ²⁶ kad ją pašventintų, nuplaudamas valančiu vandeniu per žodį, ²⁷ kad padarytų sau garbingą Bažnyčią, neturinčią jokios dėmės nei raukšlės, nei nieko tokio, bet šventą ir nesuteptą. ²⁸ Taip ir vyrai privalo mylėti savo žmonas tartum savuosius kūnus. Kas myli žmoną, myli save patį. ²⁹ Juk niekas niekada nėra nekenčęs savo kūno, bet jį maitina ir globoja kaip ir Kristus Bažnyčią, ³⁰ kadangi esame jo Kūno nariai. ³¹ *Todėl žmogus paliks tėvą bei motiną ir glausis prie savo žmonos, ir du taps vienu kūnu.* ³² Tai didis slėpinys, – aš tai sakau apie Kristų ir Bažnyčią. ³³ Taigi kiekvienas jūsų temyli savo žmoną kaip save patį, o žmona tegerbia vyrą.

Vaikai ir tėvai

6 Jūs, vaikai, klausykite Viešpatyje savo gimdytojų, nes šito reikalauja teisingumas. ² *Gerbk savo tėvą ir motiną* – tai pirmasis įsakymas su pažadu: ³ *Kad tau gerai sektųsi ir ilgai gyventumei žemėje.* ⁴ Ir jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos, drausmindami ir mokydami Viešpaties vardu.

Vergai ir šeimininkai

⁵ Jūs, vergai, klausykite savo žemiškųjų šeimininkų su baime ir pagarba, su neklastinga širdimi lyg kad Kristaus, ⁶ ne dėl akių tarnaudami, lyg žmonėms patikti norėdami, bet kaip Kristaus vergai, iš širdies vykdančys Dievo valią. ⁷ Noriai tarnaukite kaip Viešpačiui, o ne žmonėms, ⁸ žinodami, jog kiekvienas, tiek vergas, tiek laisvasis, jei ką gera padaro, gaus tą patį iš Viešpaties.

⁹ Ir jūs, šeimininkai, tą patį darykite jiems. Liaukitės grasinę, žinodami, kad ir jiems, ir jums yra Viešpats danguje ir kad jis nedaro skirtumo tarp asmenų.

Dvasinė kova

¹⁰ Pagaliau būkite tvirti Viešpatyje ir jo galybės jėga. ¹¹ Apsiginkluokite visais Dievo ginklais, kad galėtumėte išsilaikyti prieš velnio klastas. ¹² Mes grumiamės ne su krauju ir kūnu, bet su kunigaikštystėmis, valdžiomis, šių tamsybių pasaulio valdovais ir dvasinėmis blogio jėgomis dangaus aukštumose. ¹³ Todėl imkitės visų Dievo ginklų, kad galėtumėte piktąją dieną pasipriešinti ir visa nugalėję, išsilaikyti. ¹⁴ Tad stovėkite, susijuosę strėnas tiesa, apsilvėkę teismo šarvais ¹⁵ ir apsiaavę kojas ryžtu skleistu taikos Evangeliją. ¹⁶ Visais atvejais pasiimkite tikėjimo skydą, su kuriuo užgesinsite visas ugningas piktojo strėles. ¹⁷ Pasiimkite ir išganymo šalmą bei Dvasios kalaviją, tai yra Dievo žodį. ¹⁸ Kiekvienu metu melskitės Dvasioje visokeriopomis maldomis ir prašymais. Be paliovos budėkite, malda užtardami visus šventuosius ¹⁹ ir mane, kad, kai at-

veriu lūpas, būtu man duota drašiai skelbti Evangelijos slėpinį; ²⁰ jos pasiuntinys esu ir būdamas surakintas grandinėmis, kad turėčiau drašos kalbėti taip, kaip privalau kalbėti.

Linkėjimai

²¹ Kad ir jūs sužinotumėte apie mano reikalus ir ką veikiu, visa pa-

pasakos jums Tichikas, mylimas brolis ir ištikimas padėjėjas Viešpatyje. ²² Aš tam jį ir siunčiu, kad jūs sužinotumėte apie mus ir kad jis paguostų jūsų širdis.

²³ Broliams ramybė ir meilė su tikėjimu nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus. ²⁴ Malonė visiems, kurie myli mūsų Viešpatį Jėzų Kristų negėstančia meile!

LAIŠKAS FILIPIEČLAMS

Laiškas filipiečiams (gr. *epistolē pros philippēsiōus*, lot. *epistula ad philippenses*) greičiausiai parašytas apaštalui Pauliui kalint Romoje 61–63 m. po Kr.

Po įžanginės dalies (1,1–11) Paulius pasakoja apie savo būklę (1,12–26), ragina laikytis Evangelijos (1,27–2,18), pristato savo pasiuntinius Timotiejų ir Epafroditą (2,19–30), perspėja dėl klaidintojų ir skatina siekti tobulumo (sk. 3), drašina draugus ir dėkoja už paramą (4,1–20), perduoda sveikinimus (4,21–23).

Laiško centre – himnas Kristui, tarnui ir Viešpačiui (2,6–11).

1 Paulius ir Timotiejus, Kristaus Jėzaus tarnai, visiems šventiesiems Kristuje Jėzuje, gyvenantiems Filipuose, kartu su vyskupais ir diakonais. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

³ Aš dėkoju savo Dievui, kai tik jus prisimenu, ⁴ visuomet, kiekvienoje maldoje, su džiaugsmu už jus visus besimelsdama, ⁵ už jūsų bendradarbiavimą Evangelijos labui nuo pirmosios dienos iki šiandien. ⁶ Esu tikras, kad tas, kuris jumyse pradėjo šį gerą darbą, jį ir užbaigs iki Kristaus Jėzaus dienos. ⁷ Šitaip manyti apie jus visus teisinga, nes aš turiu savo širdyje jus, kurie, tiek man esant kalėjime, tiek ginant ir stiprinant Evangeliją, visi tebesate man duotos malonės dalininkai. ⁸ Dievas gali paliudyti, kaip jūsų visų pasiilgau Kristaus Jėzaus nuoširdumu. ⁹ Ir dabar

meldžiu, kad jūsų meilė vis augtų ir augtų pažinimu ir visokeriopu išmanymu, ¹⁰ kad jūs mokėtumėte pasirinkti, kas vertingiau, kad būtumėte tyri ir be priekaišto Kristaus dieną, ¹¹ pilni teismo vaisių per Jėzų Kristų Dievo garbei ir šlovei.

Gyvenimas, pašvęstas tarnavimui

¹² Broliai, noriu, kad žinotumėte, jog mano būklė išėjo į gera Evangelijos plitimui. ¹³ Mat mano kalinimas dėl Kristaus išgarsėjo visame preto-rijuje ir tarp kitų žmonių.

¹⁴ Daugumas brolių Viešpatyje, dėl mano pančių igiję pasitikėjimo Viešpačiu, ryžtingai imasi be baimės skelbti Dievo žodį. ¹⁵ Beje, kai kurie skelbia Kristų iš pavydo ir rungtyniaudami, kiti skelbia Kristų gera valia; ¹⁶ šitie iš meilės, su-prasdami, kad aš pašauktas ginti

Evangelijos, ¹⁷ o anie skelbia Kristų ne iš gryo nusistatymo, bet iš savanaudiškumo tardamiesi pasunkinsią mano pančius. ¹⁸ Tesižinai! Kad visokiais būdais, dėl akių ar iš tiesų, yra skelbiamas Kristus – štai kuo džiaugiuosi! Bet aš ir toliau džiaugiuosi. ¹⁹ Juk žinau, kad šitai pravers mano išganymui dėl jūsų maldos ir Jėzaus Kristaus Dvasios pagalbos. ²⁰ Aš karštai laikiu ir turiu viltį, jog anaip tol neliksiu sugėdintas, bet kaip visuomet, taip ir dabar Kristus bus viešai išaukštintas mano kūne arba gyvenimu, arba mirtimi. ²¹ Man gyvenimas – tai Kristus, o mirtis – tik laimėjimas. ²² Bet jei aš, gyvendamas kūne, dar galėčiau vaisingai pasidarbuoti, tai nebežinau, ką pasirinkti. ²³ Mane traukia ir viena, ir antra, nors verčiau man mirti ir būti su Kristumi, nes tai daug geriau. ²⁴ O mano pasilikimas kūne reikalingesnis jums. ²⁵ Taip įsitikinęs, aš žinau, jog liksiu ir būsiu su jumis visais jūsų pažangai ir tikėjimo džiaugsmui, ²⁶ kad jūs dar labiau galėtumėte pasigirti manimi Kristuje Jėzuje, kai vėl atvyksiu pas jus.

²⁷ Tiktai elkitės, kaip dera besilaukiantiems Kristaus Evangelijos, kad atvykęs pamatyčiau, o jei neatvyksiu, išgirsčiau, jog gyvenate viena dvasia, visi kaip vienas kovojate už Evangelijos tikėjimą ²⁸ ir nė iš tolo nesiduodate priešų išgąsdinami. Jiems tai yra žlugimo ženklas, o jums – išgelbėjimo, ir jis Dievo duotas. ²⁹ Jums suteikta malonė dėl Kristaus ne tik jį tikėti, bet ir dėl jo kentėti ³⁰ kovojantiems tokią pat kovą, kokią matėte mane kovojant ir apie kokią dabar girdite, jog aš kovoju.

Kristaus nusizėminimas

2 Taigi, jeigu esama Kristuje patikatinimo, meilės paguodos, jei esama bendrystės Dvasioje, nuoširdumo ir užuojautos, ² tai padarykite mano džiaugsmą tobulą, laikydamiesi vienos minties, turėdami vienokią meilę, santaiką ir sutarimą. ³ Tegul nelioka vietos vaidams ar tuščiai puikybei, bet nuolankiai vienas kitą laikykite aukštesniu už save ⁴ ir žiūrėkite kiekvienas ne savo naudos, bet kitų. ⁵ Būkite tokio nusistatymo kaip Kristus Jėzus.

⁶ Jis, turėdamas Dievo pavidalą, / nelaikė grobiu būti lygiam su Dievu, / ⁷ bet apiplėšė pats save, / priimdamas tarno pavidalą / ir tapdamas panašus į žmones. / Jis ir išore tapo kaip visi žmonės; / ⁸ jis nusizėmino, / tapdamas klusnus iki mirties, / iki kryžiaus mirties. / ⁹ Todėl ir Dievas jį išaukštino / ir padovanojo jam vardą, / kilniausią iš visų vardų, / ¹⁰ kad Jėzaus vardui *priklaupytų* / kiekvienas kelis / danguje, žemėje ir po žeme / ¹¹ ir kiekvienos lūpos / Dievo Tėvo šlovei *išpažintų*: / „Jėzus Kristus yra Viešpats!“

Paraginimai

¹² Taigi, mano mylimieji, kaip visuomet klausydavote manęs, kai būdavau tarp jūsų, o dar labiau dabar, man su jumis nesant, taip darbuokitės savo išganymui su baime ir drebėdami, ¹³ nes Dievas iš savo palankumo skatina jus ir trokšti, ir veikti!

¹⁴ Visa darykite be murmėjimų ir svyravimų, ¹⁵ kad būtumėte nepeikti ir nekalti, *nesutepti Dievo vaikais*

sugedusioje ir iškrypusioje kartoje, kur jūs spindite tarsi žiburiai pasaulyje. ¹⁶ Tvirtai laikykitės gyvenimo žodžio, kad Kristaus dieną galėčiau pasigirti ne veltui bėgęs ir ne veltui vargęs. ¹⁷ O jei turės būti pralietas mano kraujas, kaip jūsų tikėjimo auka ir atnaša Dievui, aš džiaugiuosi ir esu linksmas kartu su jumis visais. ¹⁸ Taip pat ir jūs būkite linksmi ir džiaukitės kartu su manimi.

Timotiejus ir Epafroditas

¹⁹ Aš turiu Viešpatyje Jėzuje viltį netrukus pasiųsti pas jus Timotiejų, kad būčiau ramus, sužinojęs, kaip jums sekasi. ²⁰ Mat neturiu kito pasiuntinio, kuris taip nuoširdžiai jums rūpintųsi. ²¹ Visi kiti ieško ne Jėzaus Kristaus, bet savo naudos. ²² O apie jį žinote, kad jis tinkamas, nes Evangelijos labui jis su manimi tarnavo kaip sūnus su tėvu. ²³ Taigi, kai tik paaiškės mano byla, turiu viltį tučiuojau jį pasiųsti. ²⁴ Be to, turiu Viešpatyje viltį ir pats netrukus atvykti pas jus.

²⁵ Aš dar nusprendžiau, jog būtina siųsti pas jus Epafroditą, mano brolių, bendradarbį ir bendražygi, o jūsų pasiuntinį ir pagalbininką mano varguose. ²⁶ Jis labai jūsų pasiilgo ir sielojosi, kad išgirdote apie jo ligą. ²⁷ O jis buvo arti mirties, tačiau Dievas jo pasigailėjo, ir ne vien tik jo, bet ir manęs, kad manęs neužgriūtų sielvartas po sielvarto. ²⁸ Taigi aš jį skubiai siunčiu, kad, jį pamatę, pradžiugtumėte ir aš taip neliūdėčiau. ²⁹ Priimkite jį Viešpatyje su tikru džiaugsmu ir gerbkite tokius žmones, ³⁰ nes dėl Kristaus darbo jis buvo atsidūręs prie mirties, staty-

damas pavojun savo gyvybę, kad atliktų man patarnavimą, kurio jūs negalėjote padaryti.

Tobulėjimo kelias

3 O šiaip jau, mano broliai, džiaukitės Viešpatyje! Man rašyti vis tą patį nesunku, o jums tai pastiprinimas. ² Sergėkitės šunų, sergėkitės netikrų darbininkų, saugokitės apsipjaustėlių! ³ Tikrieji apipjaustytieji esame mes, kurie tarnaujame Dievui jo Dvasia, didžiuojamės Kristumi Jėzumi ir pasitikime ne kūnu. ⁴ O juk aš galėčiau pasitikėti ir kūnu! Jei kas nors tariasi galįs pasitikėti kūnu, tai aš pirmutinis, ⁵ aštuntą dieną apipjaustytas, kilęs iš Izraelio tautos, Benjamino genties, hebrajas iš hebrajų, įstatymo besilaikantis fariziejus, ⁶ uolus Bažnyčios persekiotojas, be priekaištų vykdęs įstatymo reikalaujamą teisumą.

⁷ Bet tą pirmenybę aš dėl Kristaus palaikiau nuostoliu. ⁸ O taip! Aš iš tikrųjų visa laikau nuostoliu, palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų ⁹ ir būčiau jame, nebeturėdamas nuosavo teismo, kurį teikia įstatymas, bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einanti iš Dievo, paremtą tikėjimu. ¹⁰ Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo kentėjimuose, noriu panašiai kaip jis numirti, ¹¹ kad pasiekčiau ir prisikėlimą iš numirusių.

¹² Aš nesakau, kad jau esu šitai gavęs ar tapęs tobulas, bet vejuo-

si, norėdamas pagauti, nes jau esu Kristaus Jėzaus pagautas. ¹³ Vis dėlto, broliai, nemanau, kad jau būčiau tai pasiekęs. Tik viena tikra: pamiršęs, kas už manęs, aš veržiuosi pirmyn, ¹⁴ į tikslą, siekiu laimikio aukštybėse, prie kurio Dievas kviečia Kristuje Jėzuje. ¹⁵ Taigi visi, kurie esame tobuli, turėkime tai galvoje! O jeigu jūs apie ką nors manote kitaip, Dievas jums tai apreikš. ¹⁶ Kad ir kiek nuėję, ženkime toliau ta pačia linkme.

¹⁷ Broliai, visi būkite mano sekėjai ir žiūrėkite į tuos, kurie elgiasi pagal mūsų pavyzdį. ¹⁸ Daugelis – apie juos ne kartą esu jums kalbėjęs ir dabar su ašaromis kalbu – elgiasi kaip Kristaus kryžiaus priešai. ¹⁹ Jų galas – pražūtis, jų dievas – pilvas ir jų garbė – gėda. Jie temąsto apie žemės daiktus. ²⁰ O mes esame dangaus piliečiai, ir iš jo mes laukiame Išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, ²¹ kuris pakeis mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria jis sau visa palenkia.

Paraginizimai

4 Taigi, mano broliai, mano mylimieji ir išsiilgtieji, mano, džiaugsme ir mano vainike, tvirtai stovėkite Viešpatyje, mylimieji!

² Aš prašau Evodiją ir raginu Sintichę būti vienos minties Viešpatyje.

³ Taip pat prašau tave, ištikimasis bičiuli, padėk joms! Jos juk darbavosi su manimi Evangelijos labui kartu su Klemensu ir kitais mano bendradarbiais, kurių vardai įrašyti gyvenimo knygoje.

⁴ Visuomet džiaukitės Viešpatyje! Ir vėl kartoju: džiaukitės! ⁵ Jūsų meilumas tebūna žinomas visiems. Viešpats yra arti! ⁶ Nieku per daug nesirūpinkite, bet visuo- se reikaluose malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui. ⁷ Ir Dievo ramybė, pranokstanti bet koki supratimą, sergės jūsų širdis ir mintis Kristuje Jėzuje.

⁸ Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas teisinga, garbinga, teisu, tyra, mylėtina, giriama, apie visa, kas dorybinga ir šlovinga. ⁹ Darykite, ką tik iš manęs išmokote, ką gavote, ką girdėjote ir matėte manyje, ir ramybės Dievas bus su jumis.

Padėka

¹⁰ Aš labai apsidžiaugiau Viešpatyje, kad pagaliau pražydo jūsų rūpinimasis manimi. Jūs ir seniau rūpindavotės, bet stigo progų tai parodyti. ¹¹ Suprantama, aš visai nemanau skustis stoka, nes išmoka būti patenkintas savo būkle. ¹² Esu patyręs ir vargo, ir pertekliaus. Visa ko teko ragauti: buvau sotus ir alkanas, turtingas ir beturtis. ¹³ Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina.

¹⁴ Vis dėlto jūs gerai padarėte, bendraudami su manimi varge.

¹⁵ Jūs, filipiečiai, ir patys žinote: kai, pradėjęs skelbti Evangeliją, išvykau iš Makedonijos, jokia Bažnyčia neužmezgė su manimi davimo ir gavimo santykių, tik jūs vieni. ¹⁶ Jūs mano reikalams prisiuntėte aukų vieną ir kitą kartą į Tesaloniką. ¹⁷ Aš netrokštu dovanos, bet noriu, kad jūsų naudai augtu vaisiai jūsų sąskaiton. ¹⁸ O aš esu

visko gavęs ir turiu per akis. Aš visiškai aprūpintas, per Epafroditą gavęs *kvapią* dovaną, *Dievui priimtina* ir patinkamą auką.

¹⁹ O mano Dievas iš savo turtų gausos Kristuje Jėzuje šlovingai patenkina visas jūsų reikmes. ²⁰ Mūsų Dievui ir Tėvui šlovė per amžių amžius! Amen.

Sveikinimai

²¹ Sveikinkite kiekvieną šventąjį Kristuje Jėzuje. Jus sveikina su manimi esantys broliai. ²² Jus sveikina visi šventieji, ypač iš ciesoriaus šeimos.

²³ Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jūsų dvasia!

LAIŠKAS KOLOSIEČIAMS

Laiškas kolosiečiams (gr. *epistolē pros kolossais*, lot. *epistula ad colossenses*) apaštalo Pauliaus padiktuotas (greičiausiai kalint Romoje) nežinomam raštininkui 61–63 m. po Kr.

Dėkojama Dievui už Evangeliją ir meldžiamasi už Bažnyčią (1,1–14), pagarbinamas Kristus kaip Visatos galva (1,15–23), džiaugiamasi apaštalo tarnyba (1,24–2,5), perspėjama dėl klaidingų mokslų (2,6–3,4), raginama puoseleli savyje naują žmogų (3,5–17), patariama, kaip bendrauti šeimos nariams, vergams ir šeimnininkams (3,18–4,6) ir baigiama asmeniniais pranešimais bei sveikinimais (4,7–18).

Kristus – vienintelė visus jungianti galia, kuria dera pasikliauti.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Timotiejus, – ² šventiesiems ir ištikimiesiems broliams Kristuje, gyvenantiems Kolosuose: malonė ir ramybė jums nuo Dievo, mūsų Tėvo!

³ Nuolat melddamiesi už jus, mes dėkojame Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, ⁴ nes girdime, kad jūs tikite Kristų Jėzų ir mylite visus šventuosius ⁵ dėlei vilties, kuri jums atidėta danguje. Apie tą viltį esate girdėję Evangelijos tiesos žodyje, ⁶ kuris pasiekė jus ir panašiai kaip visame pasaulyje, taip ir pas jus neša vaisių ir auga nuo tos dienos, kada išgirdote ir teisingai pažinote Dievo malonę. ⁷ Jus to išmokė mūsų mylimasis bendradarbis Epaforas, kuris mane pavaduoja kaip ištikimas Kristaus tarnas. ⁸ Jis ir davė žinią mums apie Dvasios įkvėptą jūsų meilę.

⁹ Todėl ir mes nuo tos dienos, kada tai išgirdome, nesiliaujame už jus

melde ir praše, kad būtumėte pilni Dievo valios pažinimo su visa išmintimi ir dvasiniu supratimu, ¹⁰ kad elgtumėtės, kaip verta Viešpaties, ir jam tobulai patiktumėte, nešdami visokių gerų darbų vaisių ir augdami Dievo pažinimu, ¹¹ kad, visokeriopai sustiprinti jo šlovės galia, pilni ištvermės ir kantrybės, su džiaugsmu ¹² dėkotumėte Tėvui, kuris padarė mus tinkamus paveldėti šventųjų dalį šviesoje, ¹³ kuris išgelbėjo mus iš tamsybių valdžios ir perkėlė į savo mylimojo Sūnaus karalystę; ¹⁴ jame mes turime atpirkimą, nuodėmių atleidimą.

Kristaus viršenybė

¹⁵ Jis yra neregimojo Dievo atvaizdas, / visos Kūrinijos pirmagimis, / ¹⁶ nes jame sukurta visa, / kas yra danguje ir žemėje, / kas regima ir neregima, / ar sostai, ar viešpatystės, / ar kunigaikštystės, ar valdžios. /

Visa sukurta per jį ir jam, / ¹⁷ jis yra pirma visų daiktų, / ir visa juo laikosi. / ¹⁸ Ir jis yra Kūno – Bažnyčios galva. / Jis – pradžia, / mirusiųjų pirmagimis, / kad visame kame turėtų pirmenybę, / ⁹ nes Dievas panorėjo jame apgyvendinti visą pilnatvę / ²⁰ ir, darydamas jo kryžiaus krauju taiką, / per jį sutaikinti su savimi / visą, kas yra žemėje ir danguje.

²¹ Taip pat ir jus, kurie kadaise buvote svetimi ir priešiški piktais darbais, ²² Dievas dabar sutaikino jo žemiškojo kūno mirtimi, kad pasirodytumėte jo akyse šventi, tyri ir nekalti. ²³ Tik išverkite tikėjime įsitvirtinę bei išsakniję ir nesiduokite atitraukiami nuo vilties Evangelijos, kurią išgirdote, kuri paskelbta visai Kūrinijai po dangumi ir kurios tarnas aš, Paulius, esu.

Paulius – Bažnyčios tarnas

²⁴ Dabar aš džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia. ²⁵ Aš tapau jos tarnu Dievo man duotu paskyrimu, kad jums iki galo atskleisčiau Dievo žodį, ²⁶ tą slėpinį, kuris buvo paslėptas amžiams ir kartoms, o dabar apreikštas Dievo šventiesiems. ²⁷ Jiems Dievas panorėjo paskelbti, kokie dideli šio slėpinio garbės turtai skirti pagonims, būtent Kristus jumyse – garbės viltis. ²⁸ Mes jį skelbiame, išpėdami kiekvieną žmogų ir pamokydami kiekvieną žmogų su visokeriopa išmintimi, kad kiekvieną žmogų padarytume tobulą Kristuje. ²⁹ To dėlei ir vargstu, grumdamsis

jo suteikta jėga, galingai veikiančia manyje.

2 Tad noriu, kad jūs žinotumėte, kaip man tenka kovoti už jus, už laodikečius ir visus, kurie nėra matę mano veido, ² kad būtų paguostos visų širdys, kad, meile suvienyti, visi pasiektų supratimo pilnatvės turtus ir galėtų pažinti Dievo slėpinį – Kristų, ³ kuriame slypi visi išminties ir pažinimo lobiai.

⁴ Sakau jums tai, kad niekas jūsų nesuvedžiotų suktais įrodinėjimais. ⁵ Kūnu esu toli nuo jūsų, tačiau dvasia – su jumis ir džiaugiuosi, matydamas jūsų tvarkingumą ir kaip tvirtai jūs tikite Kristų.

Gyventi su Kristumi

⁶ Taigi, kaip esate priėmę Viešpatį Kristų Jėzų, taip ir gyvenkite jame, ⁷ būdami jame išsakniję ir ant jo statydamiesi, tvirtėdami tikėjimu, kaip esate išmokyti, kupini dėkingumo.

⁸ Žiūrėkite, kad kas jūsų nepasigrobtų filosofija ir tuščia apgaule, paremta žmonių padavimu bei pasaulio pradmenimis, o ne Kristumi.

⁹ Juk Kristuje kūniškai gyvena visa dievystės pilnatvė, ¹⁰ ir jūs esate pripildyti jame – visokių kunigaikštysčių ir valdžių Galvoje. ¹¹ Jame jūs taip pat esate apipjaustyti ne rankomis atliktu apipjaustymu, bet savo kūniškumo atsižadėjimu^a – Kristaus apipjaustymu. ¹² Su juo palaidoti krikšte, jūs tikėjimu jame prisikėlėte galybe Dievo, kuris jį prikėlė iš numirusių. ¹³ Taip pat ir jus, mirusius nusikaltimais ir kūno neapipjaustymu,

^{2,11a} Pažod.: „nusivilkimu“.

jis atgaivino kartu su Kristumi, dovanodamas visus nusikaltimus.

¹⁴ Jis ištrynė mus kaltinantį skolos raštą ir panaikino jį, prismeigdamas prie kryžiaus. ¹⁵ Jis nuginklavo kunigaikštystes ir valdžias, viešai jas pažemindamas ir jame švesdamas pergalę prieš jas.

¹⁶ Niekas tenesmerkia jūsų dėl valgio ar gėrimo, dėl švenčių, jautnačių ar šabų. ¹⁷ Visa tai tėra būsimųjų dalykų šešėlis, o tikrąybę priklauso Kristui. ¹⁸ Tegul niekas neneigia jums vainiko, pamėgęs tariamą nusižeminimą ir angelų garbinimą, išigilinęs į regėjimus ir be pagrindo pasipūtęs savo kūniškais samprotavimais, ¹⁹ nesilaikydamas vienybės su Galva, iš kurios visas kūnas, sąnariais ir gyslomis aprūpinamas bei jungiamas vienybėn, auga Dievo teikiamu ūgiu.

²⁰ Jei su Kristumi esate mirę pasaulio pradmenims, tai kam gi, tarsi tebegyvendami pasaulyje, leidžiatės apkraunami nuostatais: ²¹ „Neliesk! Neragauk! Neimk!“? ²² Visa tai vartojama dingsta, ir tai tėra žmonių priesakai bei pamokymai. ²³ Tie nuostatai, beje, atrodo išmintingi dėl prasminto pamaldumo, nusižeminimo ir kūno varginimo, tačiau yra bevėčiai ir tarnauja kūnui patenkinti^a.

Pamokymai

3 Jeigu esate su Kristumi prikelti, siekite to, kas aukštybėse, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje. ² Rūpinkitės tuo, kas aukštybėse, o ne tuo, kas žemėje. ³ Jūs juk esate mirę, ir jūsų gyvenimas su Kristumi paslėptas Dieve. ⁴ Kai apsireikš

Kristus – jūsų^b gyvastis, su juo ir jūs pasirodysite šlovingi.

⁵ Numarinkite, kas jūsų nariuose žemiška: ištvirtavimą, netyrumą, aistringumą, pikta pageidimą, taip pat godumą, kuris yra stabmeldystė. ⁶ Dėl šių dalykų ateina Dievo rūstybė netikėjimo vaikams. ⁷ Jūs irgi kadaise taip elgetės, gyvendami tarp jų. ⁸ Bet dabar visa tai pameskite – piktumą, nirtulį, nelabumą, piktžodžiavimą, nešvarias kalbas nuo savo lūpų. ⁹ Nebemeluokite vienas kitam, nusivilkę senąjį žmogų su jo darbais ¹⁰ ir apsilvilkę naują, kuris atnaujinamas tobulam pažinimui pagal savo Kūrėjo paveikslą. ¹¹ Čia jau nebėra nei graiko, nei žydo, nei apipjaustyto, nei neapipjausyto, nėra barbaro, skito, vergo, laisvojo, bet visa ir visuose – Kristus.

¹² Taigi jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numyletiniai, apsilvilkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu ir kantrumu. ¹³ Būkite vieni kitiems pakantūs ir atleiskite vieni kitiems, jei vienas prieš kitą turite skundą. Kaip Viešpats jums atleido, taip ir jūs atleiskite. ¹⁴ Viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis. ¹⁵ Jūsų širdyse teviešpatauja Kristaus ramybė, į kurią esate pašaukti viename kūne. Būkite dėkingi!

¹⁶ Kristaus žodis tegyvuoja jumoje vaisingai. Mokykite ir raginkite vieni kitus visokeriopa išmintimi; su dėkinga širdimi giedokite Dievui psalmes, himnus ir dvasines giesmes. ¹⁷ Ir visa, ką tik darytumėte žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per jį dėkodami Dievui Tėvui.

^{2,23a} Arba: „bevertiai kūnui sutramdyti“. ^{3,4b} Kai kuriuose rankr.: „mūsų“.

¹⁸ Jūs, žmonos, būkite klusnios vyrams, kaip dera Viešpatyje. ¹⁹ O jūs, vyrai, mylėkite savo žmonas ir nebūkite joms šiurkštūs. ²⁰ Jūs, vaikai, visuose dalykuose klausykite savo tėvų, nes taip patinka Viešpačiui. ²¹ O jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baugštūs.

²² Jūs, vergai, visuose reikaluose klausykite savo žemiškųjų šeimininkų ne dėl akių, kad įtiktumėte žmonėms, bet neklastinga širdimi, bijodami Viešpaties. ²³ Ką tik darytumėte, darykite iš širdies, kaip Viešpačiui, o ne žmonėms, ²⁴ žinodami, kad iš Viešpaties gausite paveldą kaip atlyginimą. Tarnaukite Viešpačiui Kristui! ²⁵ Kas daro neteisybę, susilauks bausmės už savo neteisumą, ir nebus žiūrima asmens.

4 O jūs, šeimininkai, duokite vergams kas teisinga ir kas dera, atsimindami, kad ir jūs turite Viešpatį danguje.

² Būkite atsidėję maldai, budėkite su ja dėkodami; ³ melskitės ir už mus, kad Dievas mums atvertų žodžio duris skelbti Kristaus slėpinį, dėl kurio aš kalinamas, ⁴ kad sugebėčiau jį atskleisti taip, kaip privalau jį išsakyti.

⁵ Išmintingai elkitės su svetimaisiais; išnaudokite laiką. ⁶ Jūsų kalba visuomet tebūna maloni ir druska pasūdyta, kad žinotumėte, kaip kiekvienam atsakyti.

Asmeniniai pranešimai

⁷ Apie mano reikalus jums viską praneš Tichikas, mylimas brolis,

ištikimas padėjęjas ir bendradarbis Viešpatyje. ⁸ Aš tam jį ir siunčiu, kad sužinotumėte apie mus ir kad jis paguostų jūsų širdis. ⁹ Jis vyksta su Onesimu, ištikimu ir mylimu broliu, kuris yra iš jūsų; jiedu papasakos jums visa, kas čia dedasi.

Sveikinimai

¹⁰ Jus sveikina kalėjimo draugas Aristarchas ir Barnabo pusbrolis Morkus; dėl jo jau esate gavę nurodymų: jeigu jis atvyktų pas jus, priimkite jį. ¹¹ Dar jus sveikina Jėzus, vadinamas Justu. Iš apipjaustytųjų jie vieninteliai su manimi darbuojasi Dievo karalystei; jie yra tapę mano paguoda. ¹² Jus sveikina jūsiškis Epafras, Kristaus Jėzaus tarnas, kuris visuomet grumiasi už jus maldose, kad tvirtai laikytumėtės ir tobulai vykdytumėte Dievo norus. ¹³ Aš galiu paliudyti, kad jis labai rūpinasi jumis, Laodikeja ir Hierapolis. ¹⁴ Sveikina jus mylimasis gydytojas Lukas ir Demas.

¹⁵ Pasveikinkite brolius Laodikejoje ir Nimfą bei jos namuose susirenkančią bendruomenę. ¹⁶ Kai šitas laiškas bus perskaitytas pas jus, pasirūpinkite, kad jis būtų perskaitytas ir Laodikejos Bažnyčioje, o jūs perskaitykite laišką, kuris ateis iš Laodikejos. ¹⁷ Taip pat pasakykite Archipui: „Žiūrėk, kad vykdytum tarnystę, kurią gavai Viešpatyje!“

¹⁸ Sveikinimas, parašytas mano, Pauliaus, ranka. Prisiminkite mano pančius. Malonė su jumis!

PIRMAS LAIŠKAS TESALONIKIEČIAMS

Pirmas laiškas tesalonikiečiams (gr. *epistolē pros thessalonikeis A*, lot. *epistula ad thessalonicenses I*) apaštalo Pauliaus parašytas 51 m. po Kr. Korinte.

Paulius prisimena lankymąsi Tesalonikoje ir džiaugiasi bendruomenės tikėjimu (sk. 1–3), skatina tikinčiuosius toliau šventėti (4,1–12), primena antrą kartą ateisiant Kristų (4,13–5,11), ragina laikytis gėrio ir vengti blogio (5,12–22) ir baigia linkėjimais (5,23–28).

Bažnyčios istorijos apyaušryje rašytas laiškas dvelkia pirmųjų kovotojų uolumu ir pirmųjų pergalių džiaugsmu.

1 Paulius, Silvanas ir Timotiejus tesalonikiečių Bažnyčiai Dieve Tėve ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje. Malonė jums ir ramybė!

² Mes visuomet dėkojame Dievui už jus visus, prisimindami jus savo maldose, ³ nuolat minėdami mūsų Dievo ir Tėvo akivaizdoje jūsų tikėjimo darbus, meilės pastangas bei vilties ištvermingumą dėl mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. ⁴ Mes žinome, Dievo numylėtieji broliai, apie jūsų išrinkimą, ⁵ nes mūsų Evangelija neatėjo pas jus vien tik žodžiais, bet su jėga ir Šventąja Dvasia bei su tvirtu įsitikinimu. Juk žinote, kaip pas jus elgėmės jūsų pačių labui. ⁶ Todėl jūs ne tik pasidarėte mūsų ir Viešpaties sekėjai, priėmę žodį didžiame suspaudime su Šventosios Dvasios džiaugsmu, ⁷ bet ir tapote pavyzdžiu visiems Makedonijos bei Achajos tikintiesiems. ⁸ Mat iš jūsų pasklindęs Viešpaties žodis ne tik pagarsėjo Makedonijoje bei Achajoje, bet jūsų tikėjimas Dievu pasidarė žinomas visur, ir mums jau nereikia apie tai kalbėti. ⁹ Žmonės pasakoja apie mus, kaip buvome jūsų priimti ir kaip jūs nuo stabų atsivertėte prie Dievo, trokšdami tarnauti gyvajam, tikrajam Dievui

¹⁰ ir laukti iš dangaus jo Sūnaus, kurį jis prikėlė iš numirusių, – Jėzaus, mus išgelbėsiančio nuo ateinančios rūstybės.

Pauliaus veikla Tesalonikoje

2 Jūs patys, broliai, žinote, kad mūsų apsilankymas pas jus nebuvo bergždzias. ² Prieš tai, kaip patys žinote, nukentėję bei patyrę nuoskaudų Filipuose, pasitikėdami Dievu, mes drąsiai skelbėme Dievo Evangeliją, nors kova buvo smarki. ³ Juk mūsų skelbimas plaukia ne iš klaidos nei iš nedoro tikslo, nei iš klastingumo. ⁴ Dievo pripažinti esą tinkami, kad mums būtų patikėta Evangelija, mes ją ir skelbiame taip, kad patiktume ne žmonėms, bet Dievui, kuris tiria mūsų širdis. ⁵ Kaip žinote, mes niekada nepasižymėjome įteikliomis kalbomis ir niekada – tepaliudija Dievas – nebuvo pasidavę godumui; ⁶ niekada nesivaikėme žmonių garbės nei tarp jūsų, nei kitur. ⁷ Būdami Kristaus apaštalai, mes galėjome būti jums našta, vis dėlto tarp jūsų buvome švelnūs tarsi motina, globojanti savo kūdikius. ⁸ Taip jūsų ilgėdamiesi, troškome pasidalyti su jumis ne tik Dievo Evangelija,

bet ir savo gyvybe, nes tapote mums be galo brangūs. ⁹ Jūs, broliai, atsimenate mūsų triūsą ir pastangas: dirbdami per dienas ir naktis, kad neapsunkintume nė vieno jūsų, skelbėme jums Dievo Evangeliją. ¹⁰ Ir jūs, ir Dievas gali paliudyti, kaip šventai, teisingai ir nepriekaištingai elgėmės su jumis, ištikėjusiais. ¹¹ Jūs žinote, kaip mes kiekvieną jūsų, tarsi tėvas savo vaikus, ¹² raginame, kalbinome, maldavome, kad elgtumėtės vertai Dievo, jus šaukiančio į karalystę ir šlovę.

¹³ Todėl mes be paliovos dėkojame Dievui, kad, priėmę iš mūsų išgirstąjį Dievo žodį, jūs priėmėte jį ne kaip žmogaus žodį, bet tokį, koks jis iš tikro yra, kaip Dievo žodį, kuris ir veikia jumyse, tikintieji. ¹⁴ Jūs, broliai, tapote sekejais Dievo Bažnyčių Judėjoje, kurios yra Kristuje Jėzuje, nes tą patį iškentėjote nuo savo tautiečių, kaip ir jos nuo žydų, ¹⁵ kurie nužudė Viešpatį Jėzų ir pranašus, kurie persekiojo ir mus. Jie nepatinka Dievui ir yra visų žmonių priešai, ¹⁶ nes draudžia mums skelbti pagonims, kad šie būtų išganyti. Taip jie nuolat pildo savo nuodėmių saiką, ir ant jų krinta galutinė Dievo rūstybė.

¹⁷ O mes, broliai, kuriam laikui atskirti nuo jūsų – žinoma, tik kūnu, ne širdimi, – be galo pasiilgę, labai troškome išvysti jūsų veidus. ¹⁸ Todėl ruošėmės atvykti pas jus – bent jau aš, Paulius, ruošiausi kartą ir kitą, – tačiau mus sutrukdė šėtonas. ¹⁹ Kas gi yra mūsų viltis, džiaugsmas ir pasididžiavimo vainikas prieš mūsų Viešpatį Jėzų, kai jis ateis, jeigu ne jūs?! ²⁰ Taip, jūs esate mūsų garbė ir džiaugsmas!

Timotiejaus pasiuntinybė

3 Todėl, ilgiau nebeiškęsdami, ryžomės vieni pasilikti Atėnuose ² ir pasiuntėme Timotiejų, savo brolių ir Dievo bendradarbį Kristaus Evangelijoje, kad paremtų jus ir sustiprintų jūsų tikėjimą, ³ kad nė vienas nesvyruotų tose negandose. Ir jūs patys žinote, kad esame tam skirti. ⁴ Juk, dar būdami tarp jūsų, mes iš anksto pasakėme, kad turėsime kentėti nėgandą, ir, kaip žinote, tai ir įvyko. ⁵ Todėl, ilgiau nebeiškęsdamas, pasiunčiau pasiuntinį, norėdamas sužinoti apie jūsų tikėjimą, ar kartais jūsų nesuviliojo gundytojas ir ar nėra niekais pavirtęs mūsų triušas.

⁶ Dabar Timotiejus iš jūsų grįžo pas mus ir atnešė gerą žinią apie jūsų tikėjimą ir jūsų meilę: kad jūs nuolat mus maloniai prisimenate ir norite mus pamatyti, kaip ir mes jus. ⁷ Šitaip, broliai, jūs savo tikėjimu paguodėte mus visose mūsų bėdose ir negandose. ⁸ Dabar mes tikrai gyvuojame, nes jūs tvirtai stovite Viešpatyje. ⁹ Ir kaip atsidėkosime Dievui už jus, už visus džiaugsmus, kuriuos iš jūsų patiriame savo Dievo akivaizdoje? ¹⁰ Dieną ir naktį karštai maldaujame, kad mums būtų leista išvysti jūsų veidus ir papildyti, ko dar stinga jūsų tikėjimui.

¹¹ Jis pats – mūsų Dievas ir Tėvas – ir mūsų Viešpats Jėzus tepraskina mums kelią pas jus. ¹² Viešpats tepraturtina jus ir tepripildo meile vienų kitiems ir visiems, kaip ir mes jus mylime, ¹³ kad jūsų širdys būtų tvirtos ir nepeiktino šventumo mūsų Dievo ir Tėvo akyse, kai ateis mūsų Viešpats Jėzus su visais savo šventaisiais.

Šventėjimas

4 Pagaliau, broliai, prašome ir raginame jus Viešpatyje Jėzuje: jeigu išmokote iš mūsų, kaip private elgtis ir patikti Dievui – o jūs taip ir elgiatės, – tai darykite vis daugiau pažangos! ² Jūs juk žinote, kokių nurodymų esame jums davę Viešpaties Jėzaus vardu. ³ Tokia gi Dievo valia – jūsų šventėjimas. Susilaikykite nuo svetimavimo! ⁴ Kiekvienas jūsų teismoksta laikyti savąjį indą^a šventai ir pagarbiai, ⁵ nepasiduodamas nežabotiems geismams, kaip esti tarp pagonių, kurie nepažįsta Dievo. ⁶ Tegul niekas neperžengia ribų ir neapgauдинėja savo brolio šituo reikalu, nes Viešpats keršija už visus tokius nusižengimus, kaip jau esame sakę ir patvirtinę. ⁷ Dievas mus pašaukė ne susitepimui, bet šventėjimui. ⁸ Todėl, kas tai atmeta, ne žmogų atmeta, bet Dievą, kuris jums duoda savo Šventąją Dvasią. ⁹ Apie brolių meilę nebereikia jums rašyti, nes pats Dievas jus išmokė mylėti vienas kitą, ¹⁰ ir jūs taip elgiatės su visais broliais visoje Makedonijoje. Mes tik raginame jus, broliai, daryti daugiau pažangos, ¹¹ stengtis gyventi ramiai, atsidėti saviesiems reikalams ir darbuotis savo rankomis, kaip jums esame įsakę. ¹² Taip jūs oriai elgsitės svetimųjų akyse ir nebūsute nuo kitų priklausomi.

Apie prisikėlimą

¹³ Mes norime, broliai, kad jūs žinotumėte tiesą apie užmiegančiuosius ir nenusimintumėte kaip tie, ku-

rie neturi vilties. ¹⁴ Jeigu tikime, kad Jėzus numirė ir prisikėlė, tai Dievas ir tuos, kurie užmigo susivieniję su Jėzumi, atsives kartu su juo.^b ¹⁵ Ir tatau jums sakome Viešpaties žodžiais, jog mes, gyvieji, išlikusieji iki Viešpaties atėjimo, nepralengsime užmigusiųjų. ¹⁶ O pats Viešpats, nuskambėjęs paliepimui, arkangelo balsui ir Dievo trimitui, nužengs iš dangaus. Tuomet pirmiausia prisikels tie, kurie mirė Kristuje, ¹⁷ paskui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsime pagauti debesysna pasitikti Viešpaties ore ir taip visuomet pasiliksime su Viešpačiu. ¹⁸ Todėl guoskite vieni kitus šitais žodžiais.

Apie Viešpaties atėjimą

5 Dėl laiko ir valandos, broliai, nėra reikalo jums rašyti. ² Jūs patys gerai žinote, kad Viešpaties diena užklups lyg vagis naktį. ³ Kai žmonės kalbės: „Gyvename ramiai ir saugiai“, juos ir ištiks netikėtas žlugimas, tartum gimdymo skausmai nėščią moterį, ir jie niekur nepabėgs.

⁴ Bet jūs, broliai, neskendite tamsoje, kad toji diena jus užkluptų lyg vagis. ⁵ Juk jūs visi esate šviesos vaikai, dienos vaikai. Mes nepriklausome nakčiai nei tamsai. ⁶ Todėl nemiegokime kaip kiti, bet budėkime ir būkime blaivūs! ⁷ Mat kas miega, miega naktį, ir kas pasigeria, pasigeria naktį. ⁸ O mes, priklausydami dienai, būkime blaivūs ir *devėkime* tikėjimo bei meilės *šarvus* ir *išganymo vilties šalma*. ⁹ Juk Dievas paskyrė mus ne tam, kad užsitrauktume rūstybę, bet kad igtume išganyimą per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų,

^{4,4a} Arba: „kūną“, arba: „žmoną“. ^{4,14b} Arba: „kurie užmigo, atsives per Jėzų ir su juo“.

¹⁰ kuris numirė už mus, kad mes ir būdėdami, ir miegodami gyventume su juo. ¹¹ Todėl guoskite ir stiprinkite vieni kitus, ką jūs ir darote.

Pamokymai

¹² Mes prašome jus, broliai, gerbti tuos, kurie darbuojasi tarp jūsų, vadovauja Viešpatyje ir teikia jums pamokymų. ¹³ Labai branginkite ir mylėkite juos dėl jų darbo! Taikiai sugyvenkite tarp savęs!

¹⁴ Raginame jus, broliai: išpėkite nedrausminguosius, suraminkite mažadvasius, palaikykite silpnuosius, būkite kantrūs visiems! ¹⁵ Žiūrėkite, kad kas neatsimokėtų kam nors blogu už bloga, bet visuomet skatinkite daryti gera vieni kitiems ir visiems.

¹⁶ Visuomet džiaukitės, ¹⁷ be paliovos melskitės! ¹⁸ Visokiomis aplinky-

bėmis dėkokite, nes to Dievas nori iš jūsų Kristuje Jėzuje.

¹⁹ Negesinkite Dvasios! / ²⁰ Nėniekinkite pranašavimų! / ²¹ Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite! / ²² Susilaikykite nuo visokio blogio!

Linkėjimai

²³ Pats ramybės Dievas jus tobulai tepašventina ir teišlaiko sveiką bei nepeiktiną jūsų dvasią, sielą ir kūną mūsų Viešpaties Jėzaus atėjimui.

²⁴ Tasai, kuris jus šaukia, yra ištikimas; jis ir įvykdys!

²⁵ Broliai, melskitės už mus! ²⁶ Pasveikinkite visus brolius šventu pabučiavimu. ²⁷ Saikdindamas jus Viešpačiu, prašau, kad šis laiškas būtų perskaitytas visiems broliams.

²⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jumis!

ANTRAS LAIŠKAS TESALONIKIEČIAMS

Antras laiškas tesalonikiečiams (gr. *epistolē pros thessalonikeis B*, lot. *epistula ad thessalonicenses II*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui 51 m. po Kr. Korinte.

Pasveikinęs Tesalonikos bendruomenę ir padėkojęs už tikėjimą (1,1–5), Paulius primena antrąjį Kristaus atėjimą (1,6–2,12), drąsina tikinčiuosius (2,13–3,5), ragina vengti tingumo (3,6–15) ir siunčia sveikinimus (3,16–18).

Laiške pabrėžiama, jog krikščioniška viltis neatskiriama nuo kasdienio budrumo.

1 Paulius, Silvanas ir Timotiejus tesalonikiečių Bažnyčiai Dieve, mūsų Tėve, ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

³ Mes turime nuolat dėkoti, broliai, už jus Dievui, ir tai teisinga, nes jūsų tikėjimas klestėte klesti ir jūsų meilė vienas kitam vis didėja. ⁴ Todėl mes ir giriamės jumis Dievo Baž-

nyčiose – jūsų kantrybe bei tikėjimu visuose persekiojimuose ir varguose, kuriuos jums tenka pakelti. ⁵ O tai ir yra teisingo Dievo teismo požymis: jūs turite tapti verti Dievo karalystės, dėl kurios kenčiate.

⁶ Teisinga, kad Dievas atmokės jūsų prispaudėjams priespauda, ⁷ o jums, engiamiesiems, – atilsiu drauge su mumis, kai Viešpats Jėzus su savo galybės angelais apsireikš iš dangaus

⁸ liepsnojančioje ugnyje ir *atmokės tiems, kurie nepažįsta Dievo* ir nepaklūsta mūsų Viešpaties Jėzaus Evangelijai. ⁹ Jiems teks kentėti amžiną pragaištį, *atstumtiems nuo Viešpaties veido ir nuo jo šlovingos galybės*, ¹⁰ kai jis ateis, kad pasirodytų tą dieną garbingas savo šventuosiuose ir nuostabus visuose, kurie įtikėjo. Jūs irgi patikėjote mūsų liudijimu. ¹¹ Todėl mes nuolat meldžiamės už jus, kad mūsų Dievas padarytų jus vertus savo pašaukimo ir savo galybe tobulintų gerus jūsų užmojus bei veiklų tikėjimą. ¹² Tada mūsų Viešpaties Jėzaus vardui bus garbė jumyse, o jums – jame iš mūsų Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus malonės.

Viešpaties atėjimo ženklai

2 Mes prašome jus, broliai, dėl mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus atėjimo ir dėl mūsų surinkimo aplink jį: ² nesiduokite taip lengvai nukreipiami nuo sveiko proto ir įbauginami ar dvasios pranašyste, ar žodžiu, ar neva mūsų parašytu laišku, esą Viešpaties diena jau čia pat. ³ Tegul niekas jūsų neapgauna kuriu nors būdu!

Pirmiau turi ateiti atkritimas ir apsireikšti nedorybės žmogus, pražūties sūnus, ⁴ prieštarautojas, kuris *iškelia save virš kiekvieno vadina-mojo dievo* ar ir šventenybės, ir pats sėdasi Dievo šventykloje, dėdamasis Dievu. ⁵ Ar neprisimenate, jog tai sakiau jums, tebebūdamas tarp jūsų? ⁶ Jūs gi žinote, kas dabar jį sulauko, kad jis apsireikštų tik savo metu. ⁷ Nedorybės slėpinys jau veikia, bet dar turi pasitraukti tasai, kuris ją

varžo; ⁸ tada jau apsireikš *Nedorėlis, o Viešpats Jėzus sunaikins jį savo burnos kvėpimu* ir sutriuškins savo didingą atėjimu.

⁹ Ano Nedorėlio^a atėjimą dėl šėtono įtakos lydės įvairūs galingi darbai, ženklai ir netikri stebuklai ¹⁰ ir visokios nedoros apgaulės einantiems į pražūtį už tai, kad atsisakė mylėti tiesą, kuri būtų juos išganiusi. ¹¹ Todėl Dievas jiems siunčia galingą paklydimą, idant tikėtų melu; ¹² taip bus nuteisti visi, kurie netikėjo tiesa, bet pamėgo neteisybę.

Raginimai

¹³ Mes privalome visuomet dėkoti Dievui už jus, Viešpaties numylėti broliai, kad Dievas išrinko jus kaip pirmienas^b išganymui Dvasios pašventinimu ir tiesos tikėjimu. ¹⁴ Tam jis ir pašaukė jus per mūsų Evangeliją, kad įgytumėte mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus garbę. ¹⁵ Todėl, broliai, tvirtai stovėkite ir laikykitės perduotų tiesų, kurių išmokote iš mūsų žodžių ar laiško.

¹⁶ O pats mūsų Viešpats Jėzus Kristus ir Dievas, mūsų Tėvas, pamilęs mus ir maloningai suteikęs mums amžinos paguodos ir geros vilties, ¹⁷ tesuramina jūsų širdis ir tesustiprina kiekvienam geram darbui ir žodžiui.

3 Pagaliau, broliai, melskitės už mus, kad Viešpaties žodis skintųsi kelią ir būtų gerbiamas kaip ir pas jus, ² o mes būtume išgelbėti nuo iškrypsusių ir blogų žmonių, nes ne visi turi tikėjimą. ³ Viešpats ištikimas. Jis sustiprins jus ir apsaugos

^{2,9a} T.y. Antikristo. ^{2,13b} Kai kuriuose rankr.: „išrinko jus iš pradžių“.

nuo pikto^a. ⁴ Mes pasitikime jumis Viešpatyje, kad vykdote ir vykdysite, ką jums įsakome. ⁵ Viešpats te lenkia jūsų širdis į Dievo meilę ir Kristaus kantrybę.

⁶ Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu įsakome jums, broliai, vengti kiekvieno brolio, kuris netvarkingai gyvena ar nesilaiko mokslo, gauto iš mūsų. ⁷ Jūs patys žinote, kaip reikia sekti mumis. Mes juk pas jus netinginiavome ⁸ ir nevalgėme veltui kieno nors duonos, bet su triūsu ir prakaitu darbamoms dieną naktį, kad tik neapsunkintume nė vieno jūsų, ⁹ ir ne dėl to, kad neturėtume teisės taip daryti, bet norėdami duoti jums pavyzdį, kad galėtumėte mumis sekti. ¹⁰ Dar būdami pas jus, skelbėme: „Kas nenori dirbti, tenevalgo!“ ¹¹ Mat mes girdime, jog kai kurie

jūsiškiai tinginiauja, nieko nedirba, tik niekdarbiauja. ¹² Tokiems įsakome ir juos raginame Viešpatyje Jėzuje Kristuje ramiai dirbti ir valgyti pačių pelnytą duoną. ¹³ O jūs, broliai, nesiliaukite darę gera! ¹⁴ Jeigu kas neklausytų mūsų laiške surašytų nurodymų, toki pasišymėkite, nebendraukite su juo, kad susigęstų. ¹⁵ Nelaikykite jo priešu, bet išpėkite kaip brolį.

Atsisveikinimas

¹⁶ Patsai ramybės Viešpats tegul teikia jums ramybę visada ir visais būdais. Viešpats su jumis visais!

¹⁷ Šis sveikinimas prirašytas mano, Pauliaus, ranka. Tai ženklas kiekvienam laiške: taip aš rašau.

¹⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jumis visais!

PIRMAS LAIŠKAS TIMOTIEJUI

Pirmas laiškas Timotiejui (gr. *epistolē pros timotheon A*, lot. *epistula ad timotheum I*) apaštalo Pauliaus parašytas greičiausiai apie 65 m. po Kr, savo bendražygiui, paliktam prižiūrėti Efezo Bažnyčią.

Paulius perspėja dėl klaidinančių mokytojų ir primena tikrąjį Įstatymo vaidmenį (sk. 1), ragina melstis, nurodo, kaip elgtis vyrams ir moterims per pamaldas, apibūdina Bažnyčios reikalavimus vyskupams ir diakonams (sk. 2–3), atmeta klaidingus draudimus tuoktis ir valgyti tam tikrą maistą (4,1–5), moko, kaip tapti geru ganytoju, kaip elgtis su našlėmis, bendruomenės vyresniaisiais, vergais ir turtuoliais (4,6–6,21).

Paulius nuoširdžiai rūpinasi, kad Timotiejus būtų geras ganytojas.

Apie klaidinančius mokytojus

1 Paulius, Dievo, mūsų Gelbėtojo, ir Kristaus Jėzaus, mūsų vilties, paliepimu Kristaus Jėzaus apaštalas, ² Timotiejui, tikram savo vaikui tikėjime: malonė, gailės-

tingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Kristaus Jėzaus!

³ Dar keliaudamas į Makedoniją, aš prašiau tave pasilikti Efeze ir įsakyti kai kuriems, kad jie nemokyėtų klaidingų mokslų, ⁴ neužsiiminėtų pasakomis ir begaliniais

^{3,3a} Arba: „nuo piktojo“; plg. Mt 6,13.

kilmės sąrašais, kurie veikiau kelia ginčus negu yra pravartūs išganingiems Dievo sumanymams, įgyvendinamiems tikėjimu. ⁵ Šio prie-sako tikslas yra meilė iš tyros širdies, geros sąžinės ir nuoširdaus tikėjimo. ⁶ Kai kurie, nuklydę nuo šių dalykų, paskendo tuščiuose plepaluose. ⁷ Jie norėtų būti įstatymo mokytojais, nors nesupranta nei ką kalbą, nei ką tvirtiną.

⁸ Mes žinome, jog įstatymas yra geras, jeigu žmogus juo deramai naudojasi, ⁹ suprasdamas, kad įstatymas skirtas ne teisiamam, bet nusikaltėliams ir maištininkams, bedieviams ir nusidėjėliams, nedorėliams ir netikėliams, tėva-žudžiams ir motinžudžiams, ir žmogžudžiams, ¹⁰ paleistuviams, sanguliuotojams su vyrais, vergų pirkliams, melagiams, kreivai prisiekiantiems ir visiems, kurie priešinasi sveikam mokslui. ¹¹ Taip moko palaimintojo Dievo garbės Evangelija, kuri man yra patikėta.

Padėka Viešpačiui

¹² Aš esu kupinas dėkingumo mūsų Viešpačiui Kristui Jėzui, kuris mane sustiprino ir palaikė tinkamu užimti tarnystę, ¹³ nors anksčiau esu buvęs piktžodžiautojas, persekio-tojas ir smurtininkas. Manęs buvo pasigailėta, nes taip elgiausi dėl neišmanymo ir netikėjimo. ¹⁴ Bet mūsų Viešpaties malonė išsiliejo be saiko kartu su tikėjimu ir meile Kristuje Jėzuje. ¹⁵ Tai tikras žodis ir vertas visiško pritarimo, jog Kristus Jėzus atėjo į pasaulį gelbėti nusidėjėlių, kurių pirmasis esu aš. ¹⁶ Todėl ir buvo

manęs pasigailėta, kad manyje pirmame Kristus Jėzus parodytų visą savo kantrybę, duodamas pavyzdį tiems, kurie jį įtikės amžinajam gyvenimui. ¹⁷ Amžių Karaliui, nemirtingajam, neregimajam, vieninteliam Dievui tebūna garbė ir šlovė per amžių amžius! Amen.

Perspėjimas

¹⁸ Šituos pamokymus aš perduodu tau, sūnau Timotiejaui, pagal ankstesnes pranašystes apie tave, kad, jų stiprinamas, kovotum gerą kovą, ¹⁹ išlaikytum tikėjimą ir gerą sąžinę. Jos atsižadėjus, kai kurių tikėjimo laivas sudužo. ²⁰ Iš jų yra Himenėjas ir Aleksandras, kuriuos atidaviau šėtonui*, kad jie išminktų nebe-piktžodžiauti.

Pamaldos

2 Taigi pirmiausia raginu maldauti, melstis, užtarti ir dėkoti už visus žmones, ² už karalius ir visus vyresnybėje esančius, idant galėtume tyliai ramiai gyventi visokeriopai maldingą ir gerbtiną gyvenimą. ³ Tai gera ir priimtina akyse mūsų Gelbėtojo Dievo, ⁴ kuris trokšta, kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą.

⁵ Vienas yra Dievas / ir vienas Dievo ir žmonių Tarpininkas – / žmogus Kristus Jėzus, / ⁶ kuris atidavė save kaip išpirką už visus, / tai paliudydamas nustatytu laiku.

⁷ Tam aš esu paskirtasis šauklys ir apaštalas, – sakau tiesą, neme-luoju, – tikėjimo ir tiesos mokytojas pagonims.

⁸ Aš norėčiau, kad vyrai visur, kur melsis, keltų aukštyn tyras rankas, be pykčio ir nesantaikos. ⁹ Taip pat trokštu, kad moterys vilkėtų padoriai, puoštųsi droviai ir santūriai, ne išgarbiniuotais plaukais, be aukso, be perlų ir be prabangių drabužių, ¹⁰ o verčiau – kaip dera moterims, pasižyminčioms pamaldumu – gerais darbais. ¹¹ Moteris tesimoko tyliai, su tikru klusnumu. ¹² Aš neleidžiu, kad moteris mokytų nei kad vadovautų vyrai; ji tesilaiko tyliai. ¹³ Juk pirmas buvo sutvertas Adomas, o paskui – Ieva. ¹⁴ Be to, Adomas nesidavė suvedžiojamas, o moteris buvo apgauta ir prasižengė. ¹⁵ Bet ji bus išganyta, gimdydama vaikus; jos bus išganytos, jeigu išlaikys tikėjimą, meilę ir šventumą bei santūrumą.

Vyskupas

3 Toks yra tikras žodis: jei kas siekia vyskupauti, trokšta gero darbo. ² O vyskupas turi būti nepeiktinas: tik kartą vedęs^a, blaivus, protingas, padorus, svetingas, gebas mokyti, ³ ne girtuoklis, ne ki-virčius, bet švelnus, nemėgstantis vaidytis, negodus, ⁴ geras savo namų šeimininkas, turintis klusnius ir tikrai dorus vaikus. ⁵ Jei kas nesugeba šeimininkauti savo namuose, tai kaipgi jis pasirūpins Dievo Bažnyčia?! ⁶ Vyskupas neturi būti naujatis, kad nepradėtų didžiūotis ir nepakliūtų į velnio teismą. ⁷ Be to, jam privalu turėti gerą vardą tarp sve-timųjų, kad nebūtų niekinamas ir neįkliūtų į velnio žabangus.

Diakonai

⁸ Taip pat ir diakonai privalo būti garbingi vyrai, ne dviliežuviai, ne besaikiai vyno gėrovai, ne geidžiantys nešvaraus pelno, ⁹ bet saugantys tikėjimo slėpinį tyroje sąžinėje. ¹⁰ Ir jie pirmiau turi būti išbandyti, o paskui, jei pasirodys esą be kaltės, tegul diakonauja. ¹¹ Moterys taip pat turi būti garbingos, ne šmeižikės, blai-vios ir patikimos visuose reikaluose. ¹² Diakonai tebūnie tik kartą vedę^b, gerai tvarkantys savo vaikus ir namus. ¹³ Kurie tinkamai diakonaus, įsigis garbingą laipsnį ir tikrą tikėjimo drąsą Kristuje Jėzuje.

¹⁴ Rašau tau apie šiuos dalykus, nors turiu viltį greit atvykti pas-tave; ¹⁵ jeigu užtrukčiau, noriu, kad žinotum, kaip reikia elgtis Dievo namuose, kurie yra gyvojo Dievo Bažnyčia, tiesos stulpas ir atrama. ¹⁶ Ir, kaip visi sutinka, didis yra maldingumo slėpiny:

Jis apsirėišė kūne, / buvo Dvasios pateisintas, / pasirodęs angelams, / paskelbtas pagonims, / įtikėtas pasaulyje / ir paimtas į šlovę.

Klaidų skleidėjai

4 Dvasia aiškiai sako, kad pas-kučiausiais laikais kai kurie žmonės atkris nuo tikėjimo, pasidavę klaidinančioms dvasioms ir demonų mokslams, ² veidmainingiems melo skelbėjams, kurių sąžinė pa-ženklinta įdagu, ³ draudžiantiems tuoktis, liepiantiems susilaikyti nuo maisto, kurį yra sukūręs Dievas, kad jį su padėka priimtų tikintieji ir pa-žinusieji tiesą. ⁴ Kiekvienas Dievo

^{3,2a} Pažod.: „vienos žmonos vyras“. ^{3,12b} Žr. 1 Tim 3,2.

tvarinys yra geras, ir niekas neatmestina, kas priimama su padėka, ⁵ nes tai pašventinama Dievo žodžiu ir malda!

⁶ Jeigu šitaip aiškinsi broliams, būsi geras Kristaus Jėzaus tarnas, mintantis tikėjimo žodžiais ir tikruoju mokslu, kuriam esi atsidavęs. ⁷ Venk nerimtų bobiškų pasakų. Ugdykis maldingumą. ⁸ Kūno mankštinimas nedaug kam tinka, o maldingumas viskam naudingas, nes jam skirtas esamojo ir būsimąjo gyvenimo pažadas. ⁹ Štai tikras žodis, vertas visiško pritarimo: ¹⁰ mes todėl ir triūsime bei kovojame, kad pasitikime gyvuoju Dievu, kuris yra visų žmonių, o ypač tikinčiųjų, Gelbėtojas. ¹¹ Taip įsakinėk ir mokyk!

¹² Niekas tegul neniekina tavo jaunystės. Tiktai pats būk tikintiesiems pavyzdys žodžiu, elgesiu, meile, tikėjimu, skaistumu. ¹³ Kol atvyksiu, užsiiminėk skaitymu, raginimu, mokymu. ¹⁴ Nepamiršk tavėje esančios malonės dovanos, kuri tau buvo suteikta pranašo ištarme kartu su vyresniųjų rankų uždėjimu. ¹⁵ Rūpinkis šitais dalykais, atsidėk jiems, kad visi matytų tavo pažangą. ¹⁶ Žiūrėk savęs ir mokslo, ištverk šiuose darbuose! Taip veikdamas, išganysi ir save, ir savo klausytojus.

Bendruomenės reikalai

5 Senesnio žmogaus aštriai nebark, bet graudenk kaip tėvą, o jaunesnius – kaip brolius, ² vyresnio amžiaus moteris – kaip motinas, o jaunesnes – kaip seseris, laikydamasis tobulo skaistumo.

³ Gerbk našles, kurios yra tikros našlės. ⁴ Jei kuri našlė turi vaikų ar vaikaičių, jie tegu pirmiausia išmoksta maldingai tvarkyti savo namus ir deramai atsilyginti gimdytojams, nes tai malonu Dievui. ⁵ Tikra našlė, palikusi viena, sudėjo viltis į Dievą ir dieną naktį maldauja bei meldžiasi. ⁶ Bet našlė malonumų ieškotoja, dar gyva būdama, jau yra mirusi. ⁷ Todėl išpėk dėl šito, kad jos būtų be priekaišto. ⁸ Jeigu kas nesi rūpina savaisiais, ypač namiškiais, tai yra užsiginęs tikėjimo ir blogesnis už netikintį!

⁹ Į našlių sąrašą įtrauk tokią našlę, kuriai sukako bent šešiasdešimt metų, kuri buvo tik kartą ištekęjusi^a, ¹⁰ jeigu ji pasižymėjo gerais darbais: jei išauklėjo vaikus, jei buvo svetinga, jei plaudavo šventiesiems kojas, jei pagelbėdavo vargstantiems, jei stengdavosi dirbti visokią gerą darbą. ¹¹ Jaunesnių našlių nepriimk. Pasidavusios gašlumui, jos atsitolina nuo Kristaus ir geidžia išteketi, ¹² o tuo užsitraukia kaltinimą, jog pametusias pirmuosius pažadus. ¹³ Be to, jos išmoksta dykinėti bei landžioti po svetimus namus, ir ne tik dykinėti, bet plepėti bei užsiiminėti niekais, taukšti, kas nederą. ¹⁴ Taigi aš norėčiau, kad jaunesnės išteketų, turėtų vaikų, šeiminkautų ir neduotų priešininkui jokios progos jas koneveikti. ¹⁵ Kai kurios jau nuklydo paskui šėtoną. ¹⁶ Jei kuri tikinti moteris turi pas save našlių, tegul jas aprūpina, kad nebūtų apsunkinama Bažnyčia ir įstengtų padėti tikrojioms našlėms.

¹⁷ Gera vadovaujantys vyresnieji tebūna laikomi nusipelnusiais dvi-

^{5,9a} Pažod.: „tik vieno vyro žmona“.

gubos pagarbos, ypač tie, kurie triūsia, skelbdami žodį ir mokydami.¹⁸ Juk Raštas sako: *Neužrišk kuliančiam jaučiui snukio ir: Darbininkas vertas savo užmokesčio.*¹⁹ Skundo prieš vyresnįjį nepriimk, nebent liudytų du ar trys liudytojai.²⁰ Nusidedančius bark visų akivaizdoje, kad ir kiti bijotų.²¹ Aš maldaute maldauju tave Dievo, Kristaus Jėzaus ir išrinktųjų angelų akivaizdoje, kad nuosekliai laikytumėsi šių nurodymų, niekam nedarydamas išimčių.²² Niekam greitomis neuždėk rankų ir neprisidėk prie svetimų nuodėmių; išsilaikyk tyras.

²³ Gerk ne vien vandenį, bet vartok ir truputį vyno dėl savo skrandžio ir dažnų negalavimų.

²⁴ Kai kurių žmonių nusidėjimai esti žinomi pirma teismo, o kai kurių paaiškėja tik vėliau.²⁵ Taip pat ir geri darbai visiems žinomi, o jei pasitaiko kitaip, jie irgi negali likti paslėpti.

6 Vergai, esantys po jungu, telaiško savo šeimininkus vertais visokeriopos pagarbos, kad nebūtų peikiamas Dievo vardas ir mokymas.² O tie, kurie turi tikinčius šeimininkus, tegul jų neniekina už tai, kad jie yra broliai; verčiau tegul jiems dar geriau tarnauja, nes jie, būdami tikintys ir mylimi, įvertina gerus tarnavimo darbus.³ Taip mokyk, taip ragink!

Tikri mokytojai ir klaidintojai

Jei kas nors moko kitaip ir nesutinka su sveikais mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus žodžiais bei maldingumo mokslu,⁴ tas yra pasipūtėlis, nieko neišmano, serga nuo ginčų ir

nuo svaidymosi žodžiais, iš kurių gimsta pavydas, nesutarimas, piktžodžiavimas, blogi įtarinėjimai⁵ ir kivirčiai tarp sugedusio proto žmonių, praradusių tiesos nuovoką ir manančių, jog maldingumas esąs pasipelnymo šaltinis.⁶ Žinoma, maldingumas yra didelis pelnas, kai pasitenkinama tuo, ką turi.⁷ Juk mes nieko neatsinešėme į pasaulį ir nieko neišsinešime.⁸ Turėdami maisto ir drabužių, būkime patenkinti.⁹ Kas geidžia pralobti, pakliūva į pagundą ir į spąstus bei į daugelį neprotingų ir kenksmingų aistrų, kurios žmones sugadina ir pražudo.¹⁰ Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams. Kai kurie, jai pasidavę, nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko daugybe kančių.

Pamokymai

¹¹ O tu, Dievo žmogau, bėk nuo tų dalykų! Verčiau vykis teisumą, maldingumą, tikėjimą, meilę, ištvermę, romumą.¹² Kovok gerąją tikėjimo kovą, pagauk amžinąjį gyvenimą, kuriam esi pašauktas ir kuriam pateiki gerą išpažinimą daugelio liudytojų akyse.¹³ Dėl Dievo, kuris visiems duoda gyvybę, ir dėl Kristaus Jėzaus, kuris prie Poncijaus Piloto pateikė gerą išpažinimą, aš tau įsakau¹⁴ išlaikyti įsakymą be dėmės ir priekaišto iki pasirodys mūsų Viešpats Jėzus Kristus.¹⁵ Jį skirtu laiku apreikš

palaimintasis, vienintelis Valdovas, / karalių Karalius ir viešpačių Viešpats, /¹⁶ vienatinis Nemirtingasis, / kuris gyvena neprieinamoje šviesoje, / kurio joks žmogus neregėjo ir negali regėti. / Jam šlovė ir amžinoji valdžia! Amen.

¹⁷ Šio pasaulio turtuoliams įsakyk, kad nesididžiuotų ir nesudėtų vilčių į nepatikimus turtus, bet vilčius Dievu, kuris apščiai visko mums teikia mūsų džiaugsmui. ¹⁸ Tegul jie daro gera, lobsta gerais darbais, esti dosnūs, dalijasi su kitais. ¹⁹ Šitaip jie susikraus lobį – ge-

rus pamatus ateičiai, kad pasiektų tikrąjį gyvenimą.

²⁰ O Timotiejau, sergėk tau patikėtą turtą, vengdamas pasaulio tuščiažodžiavimo ir tariamojo pažinimo prieštarų teigimų, ²¹ nes kai kurie, jei pamėgę, nuklydo nuo tikėjimo.

Malonė su jumis!

ANTRAS LAIŠKAS TIMOTIEJUI

Antras laiškas Timotiejui (gr. *epistolė pros timotheon B*, lot. *epistula ad timotheum II*) apaštalo Pauliaus parašytas greičiausiai prieš mirtį 67 m. po Kr. Romoje savo bendražygiui, turbūt tebesančiam Efeze.

Paulius ragina branginti gautąsias malones (1,1–12), aiškina apaštalo kentėjimų prasmę (1,13–2,13), vardią gresiančius pavojus (2,14–4,8), dalijasi savo gyvenimo naujienomis ir išnūčia sveikinimus (4,9–22).

Labai asmenišką laišką kupinas gyvų praeities atsiminimų ir susirūpinimo Bažnyčios ateitimi.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas pagal gyvenimo Kristuje Jėzuje pažadą, ² mylimam vaikui Timotiejui: malonė, gailestingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Kristaus Jėzaus!

³ Aš dėkoju Dievui, kuriam tarnauju kaip ir mano protėviai su tyra sąžine, be paliovos tave prisimindamas savo maldose dieną ir naktį.

⁴ Menu tavo ašaras ir trokštu tave pamatyti, kad sugrįžtų man džiaugsmas. ⁵ Aš vis prisimenu tavo nuoširdų tikėjimą, kuris pradžioje gyveno tavo senelėje Loidėje, tavo motinoje Eunikėje ir, esu tikras, tebegyvena tavvyje.

Branginti tikėjimą

⁶ Todėl tau primenu reikalą atgavinti Dievo malonės dovaną, suteiktą mano rankų uždėjimu. ⁷ Dievas juk davė mums ne baimės dvasią,

bet galybės, meilės ir savitvardos dvasią. ⁸ Todėl nesigėdyk mūsų Viešpaties liudijimo nei manęs, jo kalinio, bet drauge su manimi kentėk Evangelijos labai galia Dievo, ⁹ kuris mus išgelbėjo bei pašaukė šventuoju pašaukimu, ne atsižvelgdamas į mūsų darbus, bet savo laisvu nutarimu bei malone, kuri dovanota mums Kristuje Jėzuje prieš amžinuosius laikus. ¹⁰ Ji dabar tapo regima, pasirodžius mūsų Išganytojui Kristui Jėzui, kuris sunaikino mirtį ir nušvietė gyvenimą bei nemirtingumą savo Evangelija; ¹¹ aš esu jai paskirtas šaukliu, apaštalu ir mokytoju.

¹² Dėl šios priežasties aš ir kenčiu tuos vargus, bet nesigėdiju, nes žinau, kuo įtikejau, ir esu tikras, kad jis gali išlaikyti man patikėtąjį turtą iki anos dienos.

¹³ Su tikėjimu ir meile Kristuje Jėzuje laikyk sau taisykle sveikus pamokymus, kuriuos esi iš manęs

girdėjęs. ¹⁴ Sergėk brangų patikėtąjį turta, padedamas Šventosios Dvasios, kuri gyvena mumyse.

¹⁵ Tu žinai, kad nuo manęs nusi-grėžė visi, esantys Azijoje, tarp jų Figelas ir Hermogenas. ¹⁶ Viešpats tebūna gailestingas Onesiforo namams, nes jis dažnai mane stiprindavo ir nesigėdijo mano grandinių, ¹⁷ bet, atvykęs į Romą, rūpestingai ieškojo manęs ir surado. ¹⁸ Viešpats tesuteikia jam aną dieną rasti Viešpaties pasigailėjimą. Be to, tu geriau žinai, kiek daug jis yra tarnavęs man Efeze.

2 Taigi tu, mano vaike, stiprėk Kristaus Jėzaus malone ² ir, ką esi iš manęs girdėjęs prie daugelio liudytojų, perduok patikimiams žmonėms, kurie sugebės ir kitus mokyti.

³ Kęsk vargus kartu su manimi kaip geras Kristaus Jėzaus karys.

⁴ Atliekantis kario tarnybą neužsima pragyvenimo reikalais, idant patiktų jį pašaukusiam tarnybon.

⁵ Ir kas stoja į rungtynes, negaus vainiko, jei nebus grūmėsis pagal taisykles. ⁶ Triūsiančiam žemdirbiui dera pirmam pasiimti vaisių.

⁷ Suprask, ką sakau: Viešpats tau duos išmanymą apie visus dalykus.

⁸ Prisimink prikeltąjį iš numirusių Jėzų Kristų iš Dovydo giminės, kaip skelbiama mano Evangelijoje, ⁹ dėl kurios man tenka kentėti, net būti surakintam lyg piktadariui. Bet Dievo žodis nesurakinamas! ¹⁰ Todėl aš visa pakeliu dėl išrinktųjų, kad ir jie laimėtų išganyką Kristuje Jėzuje su amžinąja šlove. ¹¹ Štai tikras žodis:

Jei mes su juo numirėme, su juo ir gyvensime. / ¹² Jei ištversime, su juo ir karaliausime. / Jeigu mes jo

išsižadėsime, ir jis mūsų išsižadės, / ¹³ bet jeigu ir tapsime neištikimi, tai jis lieka ištikimas, / nes savęs jis negali išsiginti.

Vengti kivirčų

¹⁴ Primink tai ir Dievo akivaizdoje reikalauk, kad nebūtų kovojama, svaidantis žodžiais; iš to nebūna jokios naudos, vien žala klausytojams. ¹⁵ Verčiau stenkis Dievui pasirodyti tinkamu darbininku, neturinčiu kogėdytis, be iškraipymų skelbiančiu tiesos žodį. ¹⁶ Venk nerimtų tauškalių. Jie vis giliau bris į bedievystę, ¹⁷ ir jų kalbos, tarsi vėžio votis, vis plis. Tokie yra Himenėjas ir Filetas, ¹⁸ kurie nuklydo nuo tiesos, tvirtindami, kad prisikelimas jau įvykęs, ir tuo griaudami kai kurių tikėjimą. ¹⁹ Bet nepajudinamai stovi Dievo pamatas su iškirstu įrašu: *Viešpats pažįsta savuosius* ir: *Teatsitraukia nuo neteisybės kiekvienas, kuris garbina Viešpaties vardą*.

²⁰ Dideliuose namuose esti ne tik auksinių ir sidabrinių indų, bet ir medinių bei molinių. Pirmieji vartojami garbingiems reikalams, antrieji – negarbingiems. ²¹ Kas apsisvalys nuo tų ydų, tas bus indas, skirtas garbei, pašventintas, tinkamas Valdovui, pasiruošęs kiekvienam geram darbui.

²² Saugokis jaunatvės aistrų! Ieškok teismo, tikėjimo, meilės ir ramybės su tais, kurie iš grynų širdies šaukiasi Viešpaties. ²³ O kvailų ir nemokšišku ginčų venk, žinodamas, kad jie veda į barnius. ²⁴ Viešpaties tarnui nedera kivirčytis, bet reikia su visais elgtis maloniai, stengtis pamokyti, būti kantriam, ²⁵ švelniai

aiškinti prieštaraujantiems; rasi Dievas duos jiems atsiversti, pažinti tiesą, ²⁶ ir jie prablaivės nuo velnio žabangų, kuriuose vergavo jo valiai.

Ateities pavojai

3 Žinok, kad paskutinėmis dienomis užeis sunkūs laikai, ² nes žmonės bus savimylės, godūs pinigų, pasipūtę, išdidūs, piktžodžiautojai, neklusnūs gimdytojams, nedėkingi, nedorėliai, ³ nemeilūs, nesutaikomi, šmeižikai, nesusivaldantys, šiurkštūs, storžieviai, nekenčiantys to, kas gera, ⁴ išdavikai, pramušgalviai, pasipūtėliai, labiau linkę į malonumus negu į Dievą, ⁵ dedąsi maldingi, bet atsižadėję maldingumo jėgos. Tu saugokis tokių žmonių!

⁶ Iš jų yra tie, kurie įsiskverbia į namus ir prisivilioja moterėles, pilnas nuodėmių ir blaškomas visokių įgeidžių, ⁷ nuolat besimokančias ir vis nesugebančias pažinti tiesos. ⁸ Kaip Janas ir Jambras^a priešinosi Mozei, taip ir jie prieštarauja tiesai. Tai žmonės sugedusio proto, netvaraus tikėjimo. ⁹ Bet jie toli nenužengs, nes jų paikumas, kaip ir anų, bus visiems regimas.

Raginimas uoliai apaštalausti

¹⁰ Tačiau tu pasekei mano mokymu, gyvenimo būdu, sumanymais, tikėjimu, ištverme, meile, kantrybe, ¹¹ persekiojimais, kančiomis, kurios mane ištiko Antiochijoje, Ikonijoje, Listroje. O kokių tik persekiojimų man neteko iškęsti! Bet iš visų išgelbėjo mane Viešpats. ¹² Ir visi, kurie trokšta maldingai

gyventi Kristuje Jėzuje, bus persekiojami. ¹³ Piktai žmonės, suvedžiotojai eis dar blogyn, klaidindami ir klysdami. ¹⁴ O tu laikykis to, ką esi išmokęs ir tvirtai įtikėjęs, žinodamas, iš kokių žmonių esi išmokęs. ¹⁵ Tu nuo vaikystės pažįsti šventuosius Raštus, galinčius tave pamokyti išganymui per tikėjamą Kristumi Jėzumi. ¹⁶ Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui, ¹⁷ kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirengęs kiekvienam geram darbui.

4 Aš karštai prašau dėl Dievo ir Kristaus Jėzaus, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, dėl jo apsiereikimo ir karalystės: ² skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink su didžiu kantrumu ir kaip išmanydamas. ³ Ateis toks laikas, kai žmonės nebepakęs sveiko mokslo, bet, pasidavę savo įgeidžiams, susivadins sau mokytojų, kad tie pataikautų jų ausims; ⁴ jie nukreips ausis nuo tiesos, o atvers pasakoms. ⁵ Bet tu būk visame kame apdairus, kentėk vargus, dirbk evangelisto darbą, atlik savo tarnystę.

Teisumo vainikas

⁶ Aš jau esu atnašaujamas, ir mano iškeliavimas arti. ⁷ Iškovoju gerą kovą, baigiau bėgimą, išlaikiau tikėjamą. ⁸ Todėl manęs laukia teisumo vainikas, kuriuo mane tą Dieną apdovanos Viešpats, teisingasis Teisėjas, ir ne tik mane, bet ir visus, kurie su meile laukia jo pasirodant.

⁹ Paskubėk veikiai atvykti pas mane, ¹⁰ nes Demas, pamilęs šį pasaulį, paliko mane ir iškeliavo į Tesaloni-

ka, Krescentas – į Galatiją, Titas – į Dalmatiją. ¹¹ Vienas Lukas tėra su manimi. Pasiimk ir atsivesk Morkų, jis bus man naudingas padėjėjas. ¹² Tichiką aš pasiunčiau į Efezą. ¹³ Atvykdamas atgabendk apsiaustą, kurį palikau Troadėje pas Karpą, taip pat knygas, ypač pergamentus. ¹⁴ Kalvis Aleksandras man padarė daug bloga, *Viešpats jam atmokės pagal jo darbus*. ¹⁵ Ir tu saugokis jo, nes jis labai priešinosi mūsų žodžiams. ¹⁶ Mano pirmajame apsigynime nė vieno nebuvo su manimi, visi mane paliko. Tenebus jiems tatau palaikyta nusikaltimu! ¹⁷ Viešpats buvo su manimi ir mane sustiprino, kad per mane toliau skelbimas pa-

siektų pilnatvę ir visos tautos jį išgirstų; *jis mane ištraukė iš liūto nasrų*. ¹⁸ Viešpats mane vėl ištrauks iš visų piktų kėslių ir išgelbės savo dangaus karalystei. Jam garbė per amžių amžius! Amen.

Sveikinimai

¹⁹ Pasveikink Priską, Akvilą ir Onesiforo namiškius. ²⁰ Erastas pasiliko Korinte, o Trofimą palikau Milete sergantį. ²¹ Paskubėk atvykti dar prieš žiemą! Tave sveikina Eubulas, Pudentas, Linas ir Klaudija bei visi broliai.

²² Viešpats tebūna su tavo dvasia! Malonė teesie su jumis!

LAIŠKAS TITUI

Laiškas Titui (gr. *epistolē pros titon*, lot. *epistula ad titum*) apaštalo Pauliaus parašytas greičiausiai apie 65 m. po Kr. savo bendražygiui, tuo metu vadovavusiam Kretos krikščionims.

Paulius aiškina bendruomenės vyresniųjų, moterų, jaunimo, vergu, šeimininkų ir visų tikinčiųjų elgesiui keliamus reikalavimus (1,1–3,11), perduoda asmeninius nurodymus ir sveikinimus (3,12–15).

Laiške pabrėžiama bendruomenės vadovo asmeniškų dorybių ir gerų darbų svarba.

1 Paulius, Dievo tarnas ir Jėzaus Kristaus apaštalas, kad vestų Dievo išrinktuosius į tikėjimą bei maldingumą atitinkančios tiesos pažinimą ² su amžinojo gyvenimo viltimi – jį tiesakalbis Dievas pažadėjo prieš amžinuosius laikus, ³ o atėjus nustatytam metui, apreiškė savo žodį, man patikėtą skelbti Gelbėtojo Dievo valia, – ⁴ Titui, tikram savo vaikui bendrame tikėjime: malonė ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Gelbėtojo Kristaus Jėzaus!

Vyresniųjų paskyrimas

⁵ Aš tam palikau tave Kretoje, kad sutvarkytum, kas buvo likę nesutvarkyta, ir paskirtum kiekvienam miestui vyresniuosius, laikydamasis mano nurodymų: ⁶ jei kas yra be priekaištų, vieną kartą vedęs^a, turįs tikinčius vaikus, kurie nekaltinami blogu elgesiu ar neklusnumu. ⁷ Juk vyskupas, kaip Dievo reikalų prievaizdas, turi būti nepeiktinas: ne savavaliautojas, ne karštabūdis, ne girtuoklis, ne kivirčius, ne gobšuoslis,

² Tim 3,6a Pasak padavimo, egiptiečių burtininkai. Žr. Iš 7,11 ir kt. ^{Tit 1,6a} Žr. 1 Tim 3,2.

⁸ bet svetingas, trokštantis gero, santūrus, teisingas, šventas, susitvardęs, ⁹ tvirtai laikąs tikrojo mokymo, kad, dėstydamas sveiką mokslą, sugebėtų ir paraginti, ir atremti priešingas.

Kova su klaidomis

¹⁰ Mat daugel yra neklusnių, tuščiakalbių ir apgavikų, ypač iš apiplaustyųjų. ¹¹ Juos reikia nutildyti, nes jie apverčia aukštyn kojomis ištisis namus, mokydami, kas nedera, dėl gėdingo pelno. ¹² Vienas jų, jų pačių pranašas, yra pasakęs: „Kretiečiai visuomet melagiai, pikti žvėrys, tingūs pilvai.“

¹³ Teisingai paliudyta! Todėl bark juos griežtai, kad laikytųsi sveiko tikėjimo, ¹⁴ nekreipdami dėmesio į žydų pasakas ir tiesos nepaisančių žmonių priesakus. ¹⁵ Tyriems viskas tyra, o susitepusiems ir netikintiems nieko nėra tyro, net jų protas bei sąžinė suteršti. ¹⁶ Jie skelbiasi pažįstą Dievą, o darbais jo išsigina; jie pasibjaurėtini, maištingi, netikę jokiam geram darbui.

Tikinčiųjų priedermės

2 O tu kalbėk, kas sutinka su sveiku mokslu: ² kad seni vyrai būtų blaivūs, orūs, santūrus, sveiko tikėjimo, tikros meilės ir kantrybės. ³ Taip pat, kad senos moterys elgtųsi, kaip dera šventoms: neapkalbinėtų, negirtuokliautų, mokyėtų gero, ⁴ tai yra skatintų jaunesniąsias mylėti savo vyrus ir vaikus, ⁵ būti santūrias, skaisčias, rūpestingas šeiminkes, geras, klusnias savo vyrams, kad dėl jų nebūtų šmeižiamas Dievo žo-

dis. ⁶ Taip pat jaunuolius ragink, kad būtų santūrus. ⁷ Pats visais atžvilgiais rodyk gerų darbų pavyzdį: mokymo grynumą, rimtumą, ⁸ sveiką ir be priekaištų mokslą, kad priešininkas liktų sugėdintas, neturėdamas apie mus pasakyti nieko blogo. ⁹ Kalbėk, kad vergai būtų visa kame klusnūs savo šeiminkams, stengtųsi jiems įtikti ir neprieštarauti, ¹⁰ kad nevogtų, bet parodytų gražią visokeriopą ištikimybę, kad visu kuo puoštų mūsų Gelbėtojo Dievo mokymą.

¹¹ Išganingoji Dievo malonė pasirodė visiems žmonėms^a ¹² ir moko mus, kad, atsisakę bedievyستės ir pasaulio aistrų, santūriai, teisingai ir maldingai gyventume šiame pasaulyje, ¹³ laukdami palaimintosios vilties ir mūsų didžiojo Dievo bei Gelbėtojo Jėzaus Kristaus šlovės apsisireiškimo. ¹⁴ Jis atidavė save už mus, kad išpirtų mus iš visokių nedorybių ir sau nuskaistintų tautą, uoliai geriems darbams.

¹⁵ Taip kalbėk, ragink, bark kuo svariau. Niekas tenedrįsta tavęs niekinti!

3 Primink jiems, kad lenktųsi ir būtų klusnūs valdovams bei vyresnybei, kad būtų pasiryžę kiekvienam geram darbui, ² nieko neįžeidinėti, nesikivirčyti, būtų romūs, visiems žmonėms rodytų meilumą. ³ Juk ir mes kitados buvome neprotingi, neklusnūs, paklydėliai, vergaujantys įvairiems įnoriams ir malonumams, stūmėme dienas blogybėje ir pavyde, buvome patys verti neapykantos ir vieni kitų nekentėme. ⁴ Bet kai pasirodė mūsų Gelbėtojo Dievo gerumas ir meilė žmonėms, ⁵ jis

^{2,11a} Arba: „Pasirodė Dievo malonė, visiems žmonėms teikianti išganymą“.

išgelbėjo mus Šventosios Dvasios atgimdančiu ir atnaujinančiu nuoplovimu ne dėl mūsų atliktų teismo darbų, bet iš savo gailestingumo. ⁶ Jis mums dosniai išliejo tos Dvasios per mūsų Gelbėtoją Jėzų Kristų, ⁷ kad, jo malone nuteisinti, viltimi taptume amžinojo gyvenimo paveldėtojai.

Nurodymai ir sveikinimai

⁸ Tai tikras žodis. Ir aš noriu, kad tu pabrėžtinai mokytum šių dalykų, idant patikėjęs Dievu rūpintųsi pirmauti gerais darbais. Tai gera ir naudinga žmonėms. ⁹ O paikų klausimų, kilmės sąrašų, ginčų ir vaidų dėl įstatymo venk; visa tai nenaudinga ir

tuščia. ¹⁰ Keliančio susiskaldymus, vieną kitą kartą išpėjęs, šalinkis, ¹¹ žinodamas, jog jis nukrypėlis ir nusidėjęlis, savo paties nuosprendžiu pasmerkktas.

¹² Kai nusiėsiu pas tave Artemą ar Tichiką, paskubėk atvykti pas mane į Nikopolį; mat esu nutaręs ten žiemoti. ¹³ Teisininką Zeną ir Apolą išleisk į kelionę gerai aprūpintus, kad jiems nieko netrūktų. ¹⁴ Tesimoko ir mūsiškiai pirmauti gerais darbais būtinoms reikmėms patenkinti, kad neliktų bevaisiai.

¹⁵ Tave sveikina visi esantys su manimi. Pasveikink tuos, kurie myli mus tikėjime.

Malonė su jumis visais!

LAIŠKAS FILEMONUI

Laiškas Filemonui (gr. *epistolē pros philēmōna*, lot. *epistula ad philemonem*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui greičiausiai kalint Romoje 61–63 m. po Kr. ir adresuotas, matyt, Kolosų Bažnyčios krikščioniui.

Po įžanginės dalies (1–7) Paulius prašo Filemoną priimti atgal savo pabėgusį bei apsikrikštijusį vergą Onesimą, ragina elgtis su juo kaip su broliu (8–22) ir perduoda sveikinimus (23–25).

Tai trumpiausias, bet kartu subtiliausias ir nuoširdžiausias Pauliaus laiškas.

Paulius, Kristaus Jėzaus kalinys, ir brolis Timotiejus mūsų mylimajam bendradarbiui Filemonui, ² seseriai Apfijai, mūsų bendražygiui Archipui ir visai tavo namuose susirenkančiai bendruomenei: ³ malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties!

⁴ Aš visuomet dėkoju savo Dievui, prisimindamas tave savo maldose, ⁵ nes girdžiu apie tavo tikėjimą ir meilę Viešpačiui Jėzui ir visiems šventiesiems. ⁶ Meldžiu, kad tavoji tikėjimo bendrystė būtų veiksminga

ir išaugtų į pažinimą visokio gėrio mumyse, nukreipto į Kristų. ⁷ Aš turėjau daug džiaugsmo ir paguodos iš tavo meilės, nes tu, brolau, atgaivinai šventųjų širdis.

⁸ Nors ir turėdamas Kristuje drąsos tau liepti, ⁹ verčiau kreipiuosi meilės vardu toks, koks esu: aš, Paulius, senas žmogus, o šiuo metu ir Kristaus Jėzaus kalinys, ¹⁰ prašau tave už savo vaiką, kurio tėvu tapau, būdamas surakintas, už Onesimą. ¹¹ Seniau jis buvo tau nenaudingas, o dabar ir tau, ir man naudingas^o.

^{11a} Vardas Onesimas reiškia „naudingasis“.

¹² Siunčiu tau jį kaip savo širdį. ¹³ Aš norėjau jį pasilaikyti, kad jis vietoj tavęs man patarnautų, kol esu kalinamas dėl Evangelijos, ¹⁴ tačiau be tavo sutikimo nenorėjau nieko daryti, kad tavo geras darbas būtų atliktas laisva valia, o ne tartum iš prievartos.

¹⁵ Galbūt jis tam ir buvo laikinai atskirtas nuo tavęs, kad galėtum jį turėti amžinai ¹⁶ jau ne kaip vergą, o daugiau – kaip mylimą brolių. Jis ypač brolis man, o juo labiau tau, ir kaip žmogus, ir kaip Viešpaties tikintysis. ¹⁷ Tad jeigu laikai mane bičiuliui, priimk jį kaip mane. ¹⁸ O jeigu jis yra tau padaręs skriaudą ar turi skolos, įrašyk tai į mano sąskaitą!

¹⁹ Aš, Paulius, rašau savo ranka: aš apmokėsiu, – kad nesakyčiau, jog ir pats save esi man skolingas. ²⁰ Taip, brolau, aš norėčiau pasinaudoti tavimi Viešpatyje; atgaivink mano širdį Kristuje!

²¹ Rašau tau, pasitikėdamas tavo klusnumu ir žinodamas, jog padarysi daugiau, negu prašau. ²² Tad kartu paruošk man viešnagę, nes turiu vilties, jog jūsų maldų dėka būsiu jums maloningai sugrąžintas.

²³ Tave sveikina Epafras, mano kalėjimo bičiulis Kristuje Jėzuje, ²⁴ mano bendradarbiai Morkus, Aristarchas, Demas, Lukas.

²⁵ Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė teesie su jūsų dvasia!

LAIŠKAS HEBRAJAMS

Laiškas hebrajams (žydams) (gr. *epistolē pros ebraious*, lot. *epistula ad hebraeos*), tradiciškai priskiriamas prie apaštalo Pauliaus laiškų, greičiausiai parašytas 67–69 m. po Kr. galbūt iš hebrajų kilusiems krikščionims.

Laišką galima suskirstyti į penkias dalis. Pirmoje dalyje (sk. 1–2) autorius apibrėžia Kristaus padėtį Dievo (1,5–14) bei žmonių (2,5–18) atžvilgiu ir teigia Kristaus kunigystę (2,17). Antroje dalyje (3,1–5,10) parodoma, kaip Kristuje įkūnyti pagrindiniai kiekvienos kunigystės bruožai – atstovavimas pas Dievą (3,1–6) ir žmonių atjautimas (4,15–5,10); autorius gretina jį su Moze (3,2) ir Aaronu (5,4), įterpdamas raginimą krikščionims būti ištikimiesiems (3,7–4,14). Trečioje dalyje (5,11–10,39) atskleidžiami Kristaus kunigystės bruožai: naujas kunigystės būdas (sk. 7), aukos ypatingumas, vedantis į tikrąją šventovę (sk. 8–9), nuodėmių atleidimas (10,1–18). Ketvirtoje dalyje (11,1–12,13) pabrėžiami pagrindiniai dvasinio gyvenimo bruožai: tikėjimas pagal protėvių pavyzdį (sk. 11) ir ištvermingumas (12,1–13). Penktoje dalyje (12,14–13,25) piešiamas krikščioniško gyvenimo paveikslas, ir tikintieji raginami žengti šventumo keliu.

Laiške išryškėja Senojo ir Naujojo Testamento vienybė, bet kartu Kristaus atneštojo apreiškimo naujumas ir užbaigtumas.

Dievo Sūnaus didybė

1 Daugel kartų ir įvairiais būdais praeityje Dievas yra kalbėjęs mūsų protėviams per pranašus, ² o dabar dienų pabaigoje jis prabilo į mus per Sūnų, kurį paskyrė visatos paveldėtoju ir per kurį sutvėrė pasaulius. ³ Jis, Dievo šlovės atšvaitas ir jo esybės paveikslas, palaikan-

tis savo galingu žodžiu visatą, nu-plovęs nuodėmes, atsisėdo Didybės dešinėje aukštybėse ⁴ ir tapo tiek pranašesnis už angelus, kiek prakilnesnis už juos paveldėjo vardą.

⁵ Kuriam gi angelų kada nors buvo pasakyta:

Tu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau?!

Ir vėl:

Aš jam būsiu tėvas, / o jis bus man sūnus.

⁶ Toliau, įvesdamas Pirmagimį į pasaulį, jis sako:

Tepagarbina jį visi Dievo angelai.

⁷ Angelams sako:

Jis daro savo pasiuntinius lygius vėjams, / savo tarnus – kaip ugnies liežuvių.

⁸ O Sūnui:

Tavo sostas, Dieve, amžių amžiams, / ir teisingumo lazda / yra tavo karališkoji lazda. / ⁹ Tu pamilai teisumą ir nekentei nedorybės, / todėl patepė tave Dievas, / o Dieve^a, džiaugsmo aliejumi / gausiau negu tavo bičiulius.

¹⁰ Ir:

Iš pradžių tu, Viešpatie, padėjai pamatus žemei, / ir dangūs – tavo rankų darbas. / ¹¹ Jie išnyks, o tu pasiliksi, / jie visi sudils lyg drabužis, / ¹² ir kaip apsiaustą tu juos suvyniosi tartum drabužį, / ir jie bus pakeisti. / Bet tu esi tas pats, / ir tavo metai nesibaigs.

¹³ Ar kuriam iš angelų jis yra kada nors pasakęs:

Sėskis mano dešinėje, / aš patiesiu tavo priešus / tarsi pakoję po tavo kojų?

¹⁴ Argi jie visi nėra tik tarnaujantiesiems dvasios, išsiųstos patarnauti tiems, kurie paveldės išganymą?

2 Todėl mes turime kuo rūpestingiau apmąstyti, ką girdėjome, kad nepraplauktume pro šalį. ² Jei per angelus paskelbtas žodis turėjo galią ir kiekvienas nusizengimas bei neklusnumas susilaukdavo teisėtos bausmės, ³ tai kaipgi mes pabėgsime nuo jos, jei paniekinsime

tokį didį išganymą? Juk jis, prasidėjęs Viešpaties skelbimu, yra mums patvirtintas tų, kurie patys buvo girdėję, ⁴ Dievui prisidedant prie jų liudijimo ženklais ir stebuklais, visokiais galybės darbais ir Šventosios Dvasios dovanomis, paskirstytomis jo valia.

Išganymą įvykdė Kristus

⁵ Ne angelams jis pajungė ateities pasaulį, apie kurį kalbame. ⁶ Beje, kažkas kažkur yra liudijęs:

Kas yra žmogus, kad jį atsimeni, / kas Žmogaus Sūnus, kad juo rūpiniesi?! / ⁷ Padarei jį trumpam laikui mažesnį už angelus, / didybe ir garbe jį apvainikavai, / ⁸ visa pajungei jo valdžiai.

Jeigu jau visa pajungė, tai nepaliko nieko, kas nebūtų jam pajungta. Vis dėlto dabar mes dar nematome, jog visa jam pajungta. ⁹ Tačiau regime tą trumpam laikui padarytą mažesnę negu angelai, kad Dievo malone už kiekvieną jis paragautų mirties – Jėzų, už mirties kentėjimus apvainikuotą didybe ir garbe. ¹⁰ Tasai, kuriam ir iš kurio yra visata, norėjo daugybę savo vaikų nuvesti į garbę. Todėl jam derėjo kentėjimais išstbulinti jų išganymo vadovą. ¹¹ Juk šventintojas ir šventinamieji – visi kyla iš vieno. Todėl jis nesigėdija juos vadinti broliais; ¹² jis sako:

Aš paskelbsiu tavo vardą savo broliams, / susirinkime tave šlovinsiu giesme.

¹³ Ir vėl:

Aš juo pasitikėsiu.

Ir vėl:

^{1,9a} Arba: „patepė tave Dievas, tavo Dievas“.

Štai aš ir vaikai, / kuriuos davė man Dievas.

¹⁴ Kadangi vaikų kraujas ir kūnas bendri, tai ir jis lygiomis juos prisiėmė, idant mirtimi sunaikintų tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią, ¹⁵ ir išvaduotų tuos, kurie, bijodami mirties, visam gyvenimui buvo patekę į vergiją. ¹⁶ Juk iš tiesų jam rūpėjo ne angelai, o Abraomo palikuonys. ¹⁷ Todėl jis turėjo visu kuo tapti panašus į brolius, kad būtų gailestingas ir ištikimas Dievui vyriausiasis kunigas ir galėtų permaldauti už tautos nuodėmes. ¹⁸ Pats iškentęs gundymus, jis gali padėti tiems, kurie yra gundomi.

Kristus viršesnis už Mozę

3 Taigi, šventieji broliai, dangiškojo pasaulio dalininkai, išžiūrėkite mūsų tikėjimo išpažinimo apaštalą ir vyriausiąjį kunigą Jėzų, ² kuris kaip ir *Možė visuose jo namuose* buvo ištikimas jį paskyrusiam.

³ Juk jis yra pripažintas vertu didesnės garbės už Možę, kaip didesnės pagarbos vertas statytojas už namą. ⁴ Mat kiekvieną namą kas nors stato, o visa ko statytojas yra Dievas. ⁵ *Možei patikėti visi jo namai* kaip tarnui, idant paliudytų tai, kas skelbiama. ⁶ O Kristus viešpatauja jo namuose kaip Sūnus, ir tie namai esame mes, jeigu išlaikysime tvirtą pasitikėjimą ir pasididžiavimą viltimi.

⁷ Taigi anot Šventosios Dvasios žodžių:

Jei šiandien išgirsite jo balsą, /⁸ neužkietinkite savo širdžių, / kaip per maištą, gundymo dieną dykumoje, /⁹ kur jūsų tėvai gundė mane ir

mėgino, / nors buvo regėję mano darbų¹⁰ per keturiasdešimt metų. / Todėl aš įnirtau prieš šią giminę ir pasakiau: / „Visuomet jie klysta širdyje; / jie nepažįsta mano kelių.“ /¹¹ Taigi aš užsirūstinęs prisiekiau: / „Jie neižengs į mano atilsio šalį!“

¹² Žiūrėkite, broliai, kad kurio jūsų širdyje neužsimėgztų netikėjimo piktybė, atitolinanti nuo gyvojo Dievo. ¹³ Verčiau raginkite vieni kitus kasdien – kol dar tebėra *šiandien*, – kad kurio iš jūsų neužkietintų nuodėmės klasta. ¹⁴ Juk mes esame tapę Kristaus dalininkais, jei tik išlaikysime iki galo tvirtą pirmąją pasitikėjimą. ¹⁵ Juk pasakyta:

Jei šiandien išgirsite jo balsą, / neužkietinkite savo širdžių kaip per maištą.

¹⁶ Kas gi buvo tie, kurie išgirdę maištavo? Ar ne visi Mozės išvestieji iš Egipto? ¹⁷ Prieš ką jis buvo *įnirtęs per keturiasdešimt metų*? Argi ne prieš nusikaltusius, kurių *lavonai krito dykumoje*? ¹⁸ O kam prisieikė, *jog neižengs į jo atilsio šalį*, jei ne tiems, kurie jo neklausė? ¹⁹ Taigi matome, kad jie negalėjo įžengti dėl netikėjimo.

Atilsio šalis

4 Dar galioja pažadas leisti įžengti į jo atilsio šalį, todėl sergėkimės, kad kuris nors iš jūsų nepasirodytų praradęs tą progą. ² Mes, kaip ir jie, esame gavę gerąją naujieną. Vis dėlto išgirstas žodis neišėjo jiems į naudą, nes jie tikėjimu nesijungė su kitais, kurie buvo girdėję.

³ O mes, i tikėjusieji, einame į atilsio šalį, kaip jo pasakyta:

^{4,2a} Arba: „nes išgirdusiųjų nepersmelkė tikėjimas.“

*Todėl aš užsirūstinęs prisiekiu:
/ „Jie neižengs į mano atilsio šalį.“*

Tiesa, Dievo darbai buvo užbaigti nuo pasaulio sutvėrimo; ⁴vienoje vietoje jis yra pasakęs apie septintąją dieną: *Septintąją dieną Dievas ilsėjosi po visų savo darbų.* ⁵Ir vėl anoje vietoje:

Jie neižengs į mano atilsio šalį.

⁶ Kadangi kai kuriems skirta įžengti, o tie, kurie pirma gavo gerąją naujieną, neižengė dėl neklusnumo, ⁷jis ir vėl nustato dieną – *šią dieną*, po tiek laiko kartodamas Dovydo lūpomis, kas ir kadaise buvo pasakyta:

Jei šiandien išgirsite jo balsą, / neužkietinkite savo širdžių.

⁸ Jeigu Jozuė būtų juos įvedęs į atilsį, Dievas jau nebūtų kalbėjęs apie kitą, vėlesnę dieną. ⁹Taigi Dievo tautos dar laukia šabo poilsis, ¹⁰nes, *kas įžengia į atilsio šalį*, ilsisi po savo darbų, panašiai kaip Dievas ilsėjosi po savųjų. ¹¹Tad stenkimės įžengti į aną atilsį, kad niekas nebenuptų, sekdamas neklusniųjų pavyzdžiu.

¹²Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų, ir teisia širdies sumanymus bei mintis. ¹³Jam nėra jokių paslėptų kūrinių, bet visa yra gryna ir atidengta akims to, kuriam turėsime duoti apyskaitą.

Vyriausiasis kunigas

¹⁴Mes turime didį vyriausiąjį kunigą, praėjusį pro dangus Dievo Sūnų Jėzų, taigi tvirtai laikykimės tikėji-

mo išpažinimo. ¹⁵Mes juk turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris negalėtų atjausti mūsų silpnybių, o, kaip ir mes, visaip gundyta, tačiau nenušidėjusi. ¹⁶Todėl visiškai pasitikėdami artinimės prie malonės sosto, kad patirtume gailėstingumą ir rastume malonę gauti pagalbą deramu laiku.

5 Juk kiekvienas vyriausiasis kunigas imamas iš žmonių ir skiriamas atstovauti žmonėms pas Dievą, kad atnašautų dovanas ir aukas už nuodėmes. ²Jis sugeba užjausti nežinančius ir klystančius, nes ir pats yra apgaubtas silpnumo ³ir dėl jo turi atnašauti aukas tiek už tautos nuodėmes, tiek ir už savo. ⁴Ir niekas pats nepasiima tos garbės, vien tik tas, kuris Dievo šaukiamas kaip Aaronas.

⁵Taip pat ir Kristus ne pats sau suteikė garbę tapti vyriausiuoju kunigu, bet tas, kuris jam pasakė:

Tu esi mano Sūnus, / šiandien aš tave pagimdžiau.

⁶Kitoje vietoje jis sako:

Tu esi kunigas per amžius / Melchizedeko būdu.

⁷Savo žemiško gyvenimo^a dienomis, garsiai šaukdamas ir liedamas ašaras, jis siuntė prašymus bei maldavimus tam, kuris galėjo jį išgelbėti nuo mirties, ir buvo išklauskas dėl savo pagarbios baimės. ⁸Būdamas Sūnus, jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo ⁹ir, pasidaręs tobulas, visiems, kurie jo klauso, tapo amžinojo išganymo priežastimi, ¹⁰Dievo pavadintas vyriausiuoju kunigu *Melchizedeko būdu*.

^{5,7a} Pažod.: „kūno“.

Krikščioniškas brandumas

¹¹ Apie tai mums reikėtų daug kalbėti, ir sunku jums išaiškinti, nes pasidarėte nerangūs klausyti. ¹² Ir nors, žiūrint laiko jūs jau turėtumėte būti mokytojai, iš tiesų reikia, kad jus vėl kas nors pamokytų pagrindinių dalykų apie Dievo apreiskimus. Jūs tapote tokie, kuriems reikia pieno, o ne stipraus valgio. ¹³ Juk kiekvienas, kas minta pienu, dar neišmano teisumo mokslo, nes tebėra kūdikis. ¹⁴ Tik subrendusiems dera stiprus maistas – tiems, kurie pratybomis išlavino savo pojūčius ir sugeba atskirti gera nuo bloga.

6 Todėl, palikę pradinį Kristaus mokslą, kilkime į tobulumą, užuot vėl dėję pamatus iš atsivertimo nuo negyvų darbų, iš tikėjimo Dievu, ² iš mokymo apie krikštus, rankų uždėjimo, mirusiųjų prisikėlimo ir amžinojo teismo. ³ Jei Dievas duos ir tai padarysime.

⁴ Kurie kartą jau buvo apšviesti, paragavo dangaus dovanos, tapo Šventosios Dvasios dalininkais, ⁵ patyrė gerąjį Dievo žodį bei būsi-mojo amžiaus galybę ⁶ ir nupuolė, tų nebeįmanoma iš naujo atgaivinti atsivertimui, nes jie sau kryžiuoja Dievo Sūnų ir išstato jį paniekai. ⁷ Jeigu žemė sugeria dažną lietu ir iš jos prasikala želmenys, naudingi tiems, kurie ją dirba, tai ji susilaukia Dievo palaimos, ⁸ bet jeigu ji *teželdo erskėčius bei usnis*, tai ji niekam tikusi, ant jos krinta prakeiksmas, ir galiausiai ji bus išdeginata.

⁹ Nors šitaip kalbame, bet jums, mylimieji, tikimės geresnių, į išgany-mą vedančių, dalykų. ¹⁰ Dievas nėra neteisingas. Jis nepamirš jūsų dar-

bų, jūsų meilės, kurią parodėte jo vardui, kai tarnavote ir tebetarnau-jate šventiesiems. ¹¹ Todėl mes trokš-tame, kad kiekvienas iš jūsų rodytų ankstesnį uolumą, idant ištobulintų viltį iki galo, ¹² kad neaptingtumėte, bet būtumėte sekėjai tų, kurie tikė-jimu ir ištverme paveldi pažadus.

Dievo priesaika

¹³ Kai Dievas davė Abraomui pažadus, neturėdamas kuo aukštesniu prisiekti, jis *prisiekė savimi* ¹⁴ ir tarė:

Iš tiesų, aš laiminte palaiminsiu tave, / dauginte padauginsiu tave.

¹⁵ Ir Abraomas, kantriai laukdamas, gavo, kas buvo pažadėta. ¹⁶ Žmonės prisiekia aukštesniais dalykais ir kiekvieno ginčo pabaigoje patvirtinimui imasi priesaikos. ¹⁷ Todėl Dievas, norėdamas stipriau pabrėžti pažado paveldėtojams savo valios pastovumą, pridėjo priesaiką. ¹⁸ Tad du nekintami dalykai, kuriuose neįmanoma, kad Dievas meluotų, tvirtai guodžia mus, ieškančius prieglobsčio mums duotoje viltyje. ¹⁹ Ji mums yra tarsi saugus ir tvirtas sielos inkaras, prasiskverbiantis pro uždangą vidun, ²⁰ kur už mus kaip pirmtakas įžengė Jėzus, tapęs *amžiams vyriausiuoju kunigu Melchizedeko būdu*.

Kunigas Melchizedekas

7 Tasai *Melchizedekas, Salemo karalius, Aukščiausiojo Dievo kunigas, sutiko Abromą, kai jis grįžo, sumušęs karalius, ir palaimino jį.* ² Abraomas jam *atidavė nuo visko dešimtinę*. Išvertus jo vardą, jis pirmiausia teisumo karalius, paskui Salemo, arba ramybės, karalius, ³ be

tėvo, be motinos, be kilmės sarašo, neturintis nei dienų pradžios, nei gyvenimo pabaigos, panašus į Dievo Sūnų. Jis lieka kunigas per amžius.

⁴Pažvelkite, koks didis tasai, kuriam patriarchas *Abraomas atidavė dešimtinę nuo karo grobio!* ⁵Beje, ir Levio sūnūs, kurie gauna kunigystę, pagal įstatymą turi teisę imti iš žmonių dešimtinę, tai yra imti iš savo brolių, nors ir jie kilę iš Abraomo giminės. ⁶O tas, kuris savęs iš jų nekildino, yra ėmęs dešimtinę iš Abraomo ir palaiminęs tą, kuris turėjo pažadą. ⁷Be abejonių, visuomet žemesnį laimina aukštesnis. ⁸Ir čia dešimtines ima mirtingi žmonės, o tenai – žmogus, apie kurį paliudyta, jog jis tebegyvenąs. ⁹Ir, taip sakant, per Abraomą ir Levis yra davęs dešimtines, pats būdamas dešimtinių ėmėjas. ¹⁰Žinoma, jis dar tebebuvo strėnose tėvo, kurį *pasitiko Melchizedekas*.

¹¹Jei gu tobulumas būtų buvęs pasiekiamas per levitų kunigystę – o tauta jos pagrindu buvo gavusi įstatymą, – tai kam dar būtų reikėję iškilti kitam *kunigui Melchizedeko būdu* ir nesivadinti kunigu Aarono būdu? ¹²Juk, besikeičiant kunigystei, būtina keičiasi ir įstatymas. ¹³O tas, apie kurį tai sakoma, priklauso kitai giminei, iš kurios niekas netarnavo aukurai. ¹⁴Aišku, kad mūsų Viešpats buvo kilęs iš Judo giminės, apie kurios kunigus Mozė nieko nėra kalbėjęs.

Kristus kaip Melchizedekas

¹⁵Tai dar labiau paaiškėja, kai iškyla kitas kunigas, panašus į *Melchizedeką*, ¹⁶tapęs kunigu ne kūniško įstatymo įsakymu, bet

nenykstamo gyvenimo galybe. ¹⁷Juk liudijama:

Tu esi kunigas per amžius / Melchizedeko būdu.

¹⁸Šitaip atšaukiamas ankstesnis įsakymas kaip silpnas ir bergždzias – ¹⁹įstatymas juk nieko dar nepadarė tobulo – ir įvedama geresnė viltis, kuria priartėjame prie Dievo.

²⁰Juo labiau, kad tai neivyko be priesaikos, nes anie tapdavo kunigais be priesaikos, ²¹o šis su priesaika to, kuris jam pasakė:

Viešpats prisiekė, ir jis nesigailės: / tu esi kunigas per amžius!

²²Taigi Jėzus yra tapęs geresnės Sendoros laiduotoju.

²³Anų daugelis tapdavo kunigais, nes mirtis jiems sukludydavo ilgiau pasilikti. ²⁴O kadangi šitas išlieka per amžius, jis turi neatšaukiamą kunigystę. ²⁵Todėl jis per amžius gali išgelbėti tuos, kurie per jį eina prie Dievo. Jis amžinai gyvas, kad juos užtartų.

²⁶Mums ir derėjo turėti tokį vyriausiąjį kunigą: šventą, nekalną, tyrą, atskirtą nuo nusidėjėlių ir išaukštiną virš dangaus. ²⁷Jam nereikia, kaip kitiems vyriausiesiems kunigams, kasdien atnašauti aukas pirma už savo nuodėmes, paskui už tautos, nes jis tai atliko vieną kartą visiems laikams, paaukodamas pats save. ²⁸Įstatymas skirdavo vyriausiais kunigais žmones su silpnybėmis, o po įstatymo duotos priesaikos žodis paskyrė amžiams tobulą Sūnų,

Kristaus kunigystė

8 Svarbiausia mūsų svarstymuose tai, kad mes turime tokį vyriausiąjį kunigą, kuris danguje

atsisėdo Didybės sosto dešinėje² kaip einantis kunigystės tarnybą šventojoje vietoje ir tikrojoje padangtėje, kurią pastatė ne žmogus, o Viešpats.

³Kiekvienas vyriausiasis kunigas skiriamas atnašauti dovanas ir aukas, tad ir šitas privalo turėti, ką atnašauti. ⁴Jeigu jis būtų žemėje, nebūtų kunigas, nes čia jau yra, kas pagal įstatymą atnašauja dovanas. ⁵Tie žmonės tarnauja dangiškųjų dalykų paveikslui ir šešėliui, panašiai kaip buvo pamokytas Mozė, kai rengėsi statyti padangtę: *Žiūrėk, – sakytą jam, – kad viską padarytum pagal tą pavyzdį, kuris tau buvo parodytas ant kalno.*

⁶Dabar jis užima juo prakilnesnę tarnystę, juo aukštesnę, svaresniais pažadais besiremiančios Sandoros tarpininkas yra.

⁷Jeigu pirmoji Sandora būtų buvusi be trūkumų, nebūtų reikėję ieškoti vietos antrajai. ⁸Jis sakė, peikdamas juos:

Štai ateis dienos, – sako Viešpats, – / ir aš su Izraelio namais ir su Judo namais / sudarysiu naują Sandorą. / ⁹Ne tokią Sandorą, / kokią buvau sudaręs su jų tėvais / tą dieną, kai paėmiau juos už rankos, / norėdamas išvesti iš Egipto žemės. / Jie neišsaugojo mano Sandoros, / ir aš juos apleidau, – sako Viešpats. – /

¹⁰Ir štai kokia bus Sandora, / kurią sudarysiu su Izraelio namais, / pralinkus anoms dienoms, – sako Viešpats: / – Aš duosiu savo įstatymus jų protams / ir juos įrašysiu jų širdyse, / aš būsiu jiems Dievas, / o jie bus man tauta. / ¹¹Ir nė vienas nebe-mokys savo tautiečio, / nei savo brolio, sakydamas: / „Pažink Viešpatį!“ /

Jie visi mane pažins / nuo mažiausio iki didžiausio. / ¹²Aš atleisiu jiems nedorybes / ir nebeprisiminsiu jų nuodėmių.

¹³Sakydamas naują Sandorą, jis nurodė, kad pirmoji yra pasenusi. O kas pasensta ir nukaršta, to greit nebeliks.

Kristaus aukos ypatingumas

9 Tiesa, pirmoji Sandora irgi turėjo apeiginių nuostatų bei žemišką šventyklą. ² Buvo pastatyta padangtė; priešakinė dalis, kur buvo žvakidė, stalas ir padėtinės duonos kepalai, vadinosi šventoji. ³ Už antrosios uždangos buvo padangtės dalis, vadinama šventų švenčiausioji. ⁴ Ten stovėjo auksinis smilkymo aukuras ir iš visų šonų auksu apmušta Sandoros Skrynia, kurioje buvo aukso ašotis su mana, išsprogusi Aaronso lazda ir Sandoros plokštės. ⁵ Viršum jos buvo šlovės kerubai, kurie gaubė permaldavimo dangtį. Apie tai dabar nėra reikalo smulkiau kalbėti.

⁶ Esant tokiai sąrangai, į priekinę dalį visuomet eina kunigai atlikti apeigų, ⁷ o į antrąją – tik kartą per metus vienas vyriausiasis kunigas, ir tai ne be kraujo, kurį atnašauja už save ir už tautos paklydimus. ⁸ Šitaip Šventoji Dvasia nurodo, kad kelias į šventovę dar nėra atviras, kol tebestovi priekinė padangtė, ⁹ kuri yra dabartinio laikotarpio įvaizdis^a. Joje atnašaujamos dovanos ir aukos, kurios aukotojo negali padaryti sąžinėje tobulo, ¹⁰ bet apima tik valgius, gėrimus ir įvairius apiplovimus pagal išorinius potvarkius, tegaliojančius iki atnaujinimo meto.

^{9,9a} Gr. „parabolė“.

¹¹ Kristus, atėjęs kaip būsimųjų gėrybių kunigas, pro aukštesnę ir tobulesnę padangtę, ne rankų darbo, tai yra ne šitos kūrinijos, ¹² taip pat ne ožių ar veršių krauju, bet savuoju krauju vieną kartą visiems laikams įžengė į šventovę ir įvykdė amžinąjį atpirkimą. ¹³ Ir jeigu ožių bei jaučių kraujas ir telyčios pelenai, kuriais apšlakstomi suteptieji, pašventina ir suteikia kūno švarumą, ¹⁴ tai nepalyginti labiau kraujas Kristaus, kuris per amžinąją Dvasią paaukojo save kaip nesuteptą auką Dievui, nuvalys mūsų sąžinę nuo mirties darbų, idant tarnautume gyvajam Dievui.

¹⁵ Ir todėl jis yra naujosios Sendoros tarpininkas, kad, įvykus mirčiai, kuria jis atpirko pirmojoje Sandoroje padarytus nusizengimus, pašauktieji gautų žadėtą amžinąjį paveldą. ¹⁶ Kur tik yra testamentas, ten būtina įrodyti testatoriaus mirtį. ¹⁷ Testamentas įgyja galią, mirus jo sudarytojui, o prie jo gyvos galvos testamentas negalioja. ¹⁸ Štai kodėl ir pirmoji Sandora nebuvo įsteigta be kraujo. ¹⁹ Paselbęs tautai visus Įstatymo nuostatus, Mozė ėmė veršių bei ožių kraujo su vandeniu ir purpurinės vilnos su yzopu ir apšlakstė pačią knygą bei visą tautą, ²⁰ tardamas: *Tai yra kraujas Sendoros, kurią priimti įsakė jums Dievas!* ²¹ Jis apšlakstė krauju ir padangtę bei visus apeigū indus. ²² Taip pat bemaž viskas pagal įstatymą apvaloma krauju, ir be kraujo praliejimo nėra atleidimo.

²³ Taigi buvo būtina šitaip apvalyti dangiškųjų dalykų atvaizdus, o pačius dangaus dalykus – geresnėmis aukomis negu šitos. ²⁴ Mat Kristus įžengė ne į rankų darbo šventovę – tikrosios atvaizdą, bet į patį dangų, kad nuo dabar mus užtartų, stovė-

damas priešais Dievo veidą. ²⁵ Ir įžengė ne tam, kad pakartotinai atnašautų save, kaip daro vyriausiasis kunigas, kuris kasmet įeina į šventąją vietą su svetimu krauju; ²⁶ tuomet Kristui būtų reikėję daugelį kartų kentėti nuo pasaulio sutvėrimo. Bet dabar jis vieną kartą visiems laikams pasirodė amžiu pabaigoje, kad save aukodamas sunaikintų nuodėmę. ²⁷ Ir kaip žmonėms skirta vieną kartą mirti ir stoti į teismą, ²⁸ taip ir Kristus, vieną kartą paaukotas, kad nuimtų visų nuodėmes, antrą kartą pasirodys ne dėl nuodėmių, bet jo laukiančiųjų išganymui.

Kristaus aukos viršenybė

10 Kadangi Įstatymas turi tik-tai būsimųjų gėrybių šešėlį, o ne patį dalykų vaizdą, jis niekuomet negali tomis pačiomis atnašomis, kurios kasmet vis aukojamos ir aukojamos, tobulų padaryti tų, kurie artinasi prie Dievo. ² Argi tos aukos nesiliautų, jeigu aukotojai, vienąkart apvalyti, daugiau nebejaustų sąžinėje nusikaltimo? ³ Priešingai, jos metai iš metų primena nuodėmes. ⁴ Juk neįmanoma, kad jaučių ir ožių kraujas panaikintų nuodėmes. ⁵ Todėl, ateidamas į pasaulį, jis byloja:

Aukų ir atnašų tu nebenori, / bet paruošei man kūną. / ⁶ Tau nepatiko deginamosios aukos ir aukojimai už nuodėmes. / ⁷ Tuomet aš tariau: / štai ateinu, kaip knygos ritinyje apie mane parašyta, / vykdyti tavo, o Dieve, valios!

⁸ Anksčiau pasakęs: *Aukų ir atnašų, deginamųjų aukų ir aukų už nuodėmes tu nebenori, nemėgsti* – o jos atnašaujamos pagal Įstatymą, –⁹ pas-

kui jis paskelbė: *Štai ateinu vykdyti tavo valios.*

Jis panaikina viena, idant nustatytų kita. ¹⁰ Dėlei tos valios esame Jėzaus Kristaus kūno atnašavimu vieną kartą pašventinti visiems laikams.

¹¹ Kiekvienas kunigas kasdien stoji tarnauti ir daug kartų atnašauja tas pačias aukas, kurios niekuomet negali panaikinti nuodėmių. ¹² O šitas, paaugojęs vienintelę auką už nuodėmes, amžiams *atsisėdo Dievo dešinėje*, ¹³ laukdamas, *kol jo priešai bus patiesti tarsi pakojis po jo kojų.*

¹⁴ Vienintele atnaša jis šventinamuosius padarė tobulus amžiams. ¹⁵ Tai mums liudija ir Šventoji Dvasia. Ji yra pasakiusi:

¹⁶ *Štai Sandora, kurią aš su jais sudarysiu, / praslinkus anoms dienoms, – sako Viešpats: / – Aš duosiu savo įstatymus jų širdims / ir juos išrašysiu jų mintyse, / ¹⁷ ir daugiau nebeprisiminsiu jų nuodėmių / nei jų nedorybių.*

¹⁸ O kur jos atleistos, ten nebereikia aukos už nuodėmes.

Ištikimybė tikėjimui

¹⁹ Taigi, broliai, dėl Jėzaus kraujo įgavę pasitikėjimo įžengti į šventovę ²⁰ nauju ir gyvu keliu, jo atvertu mums pro uždangą, tai yra per jo kūną, ²¹ turėdami didį kunigą Dievo Namams, ²² atekime su tyra širdimi ir giliu tikėjimu, apvalę širdis nuo nešvarios sąžinės ir nuplovę kūną švairiu vandeniu! ²³ Išlaikykime nepajudinamą vilties išpažinimą, nes ištikimas tas, kuris yra davęs pažadus; ²⁴ sergekime vieni kitus, skatindami mylėti ir daryti gerus darbus. ²⁵ Nepraleiskime savųjų susirinkimų, kaip kai kurie yra prate, bet raginkime vieni

kitus juo labiau, juo aiškiau įžvelgiate besiarantinčią dieną.

²⁶ O jeigu, gavę aiškų tiesos pažinimą, mes sąmoningai darome nuodėmes, tuomet jokių aukų už nuodėmes nebelineka, ²⁷ ir tėra kažkoks baisus laukimas teismo ir naikinančios ugnies, kuri prarys priešininkus. ²⁸ Kas pamina Mozės Įstatymą, tas be jokio pasigailėjimo turi mirti, *dviem ar trim liudytojams paliudijus.* ²⁹ Tik pagalvokite, kokių dar sunkesnės bausmės nusipelnys tas, kuris sutrypia Dievo Sūnų, išniekina Sendoros kraują, kuriuo buvo pašventintas, ir įžeidžia malonės Dvasią! ³⁰ Juk žinome, kas yra pasakęs:

Mano kerštas, ir aš atsilyginsiu.

Ir vėl:

Viešpats teis savo tautą.

³¹ Baisu pakliūti į gyvojo Dievo rankas!

³² Prisiminkite ankstesnes dienas, kada jūs apšviesti ištverėte didžią kentėjimų kovą, ³³ tiek patys išstatyti viešam pajuokimui ir smurtui, tiek būdami bendrininkai tų, kurie taip buvo skriaudžiami. ³⁴ Jūs kentėjote drauge su kaliniais ir linksmai sutikote savo turto išplėšimą, žinodami, jog turite geresnį ir nenykstantį lobį. ³⁵ Tad nepameskite savo pasitikėjimo, už kurį skirtas didelis atlygis! ³⁶ Taip, reikia jums ištvermės, kad, įvykdę Dievo valią, gautumėte, kas pažadėta.

³⁷ Juk *dar trumpa, trumpa valandėlė, / ir ateis laukiamasis, ir neužtruks. / ³⁸ Mano teisusis gyvenęs tikėjimu, / ir, jeigu jis bailiai pasitrauktų, / mano siela juo nebesigėrės.*

³⁹ Tačiau mes nesame bailūs pabėgeliai savo pražūčiai, bet laikomės tikėjimo, kad išgelbėtume savo sielas.

Protėvių tikėjimo pavyzdžiai

11 Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome. ² Per jį protėviai gavo gerą liudijimą. ³ Tikėjimu suvokiame, kad pasauliai buvo sutverti Dievo žodžiu, būtent iš neregimybės atsirado regima.

⁴ Tikėdamas Abelis atnašavo vertesnę auką negu Kainas, ir tikėjimas jį paliudijo esant teisų, nes pats Dievas patvirtino jo dovanas. Dėl tikėjimo jis ir miręs tebekalba.

⁵ Tikėdamas Henochas buvo perkeltas, kad neregėtų mirties, ir žmonės jo neberado, nes Dievas jį perkėlė. Mat prieš perkeliamas gavo liudijimą, jog patikęs Dievui. ⁶ Juk be tikėjimo neįmanoma patikti Dievui. Kas artinasi prie Dievo, tam būtina tikėti, kad jis yra ir jo ieškantiems atsilygina. ⁷ Dėl tikėjimo gavęs apreiškimą apie tuo metu nematomus dalykus, Nojus su baimė pasistatė laivą savo šeimynai išgelbėti; tikėdamas jis pasmerkė pasaulį ir paveldėjo tikėjimo teisumą.

⁸ Tikėdamas Abraomas paklausė šaukimo keliauti į šalį, kurią turėjo paveldėti, ir išvyko, nežinodamas kur einas. ⁹ Tikėdamas jis apsigyveno pažadėtoje žemėje tartum svetimoje, įsikūręs palapinėse su Izaoku ir Jokūbu, to paties pažado paveldėtojais. ¹⁰ Mat jis laukė miesto su tvirtais pamatais, kurio statytojas ir kūrėjas būtų Dievas. ¹¹ Tikėdama ir pati Sara, nevaisinga ir nebe to amžiaus, gavo galią susilaukti palikuonys, nes pasitikėjo tuo, kuris buvo davęs pažadą. ¹² Todėl iš vieno vyro, ir dar apmirusio, gimė palikuonys, *gausūs tartum dangaus žvaigždės ir nesuskaitomi kaip jūros pakrantės smiltys.*

¹³ Jie visi mirė tikėdami, dar negavę pažadėtųjų dalykų, tik iš tolo juos regėdami, sveikindami ir išpažindami, jog jie žemėje svečiai ir ateiviai. ¹⁴ Taip kalbėdami, jie duoda suprasti, jog ieško tėvynės. ¹⁵ Jeigu jie būtų minėję aną, iš kurios iškeliavo, jie būtų turėję laiko sugrįžti atgal. ¹⁶ Bet dabar jie troško geresnės tėvynės, tai yra dangiškosios. Todėl Dievui negėda vadintis jų Dievu: jis parengė jiems Miestą!

¹⁷ Tikėdamas Abraomas atnašavo Izaoką, kai buvo mėginamas. Jis ryžosi paaugoti net viengimį sūnų – jis, kuris buvo gavęs pažadus, ¹⁸ kuriam buvo pasakyta: *Tau bus duoti palikuonys iš Izaoko.* ¹⁹ Jis suprato, kad Dievui įmanoma prikelti net mirusius, todėl atgavo sūnų kaip įvaizdį. ²⁰ Taip pat Izaokas tikėdamas laimino ateičiai Jokūbą ir Ezavą. ²¹ Tikėdamas Jokūbas mirties valandą palaimino kiekvieną Juozapo sūnų ir *parimo ant savo lazdos drūtgalio.* ²² Tikėdamas mirdintis Juozapas paminėjo Izraelio vaikų išėjimą ir davė nurodymų dėl savo palaikų.

²³ Tikėdami *tris mėnesius slėpė* gimusį Mozę gimdytojai, *nes matė, koks kūdikėlis dailus*, ir nepabūgo valdovo įsakymo. ²⁴ Užaugęs Mozė tikėdamas atsisakė vadintis farao dukters sūnumi. ²⁵ Jis verčiau pasirinko su Dievo tauta kęsti priespaudą, negu laikinai džiaugtis nuodėmės malonumais. ²⁶ Jis Mesijo paniekinimą laikė didesniu lobiu negu Egipto turtus, nes žvelgė į atpildą. ²⁷ Tikėdamas jis paliko Egiptą ir nepabūgo karaliaus rūstybės. Jis liko nepajudinamas, tarsi regėtų Neregimajį. ²⁸ Tikėdamas

jis šventė Velykas^a ir šlakstė krauju, kad angelas naikintojas nepaliestų jų pirmagimių. ²⁹ Tikėdama tauta perėjo per Raudonąją jūrą tartum per sausumą, o tai daryti mėginantys egiptiečiai prigrėrė.

³⁰ Tikėjimu buvo sugriauti Jericho mūrai po septynių dienų žygiavimo aplinkui. ³¹ Dėl tikėjimo paleistuvė Rahabą nepražuvo kartu su neklusniaisiais, nes buvo taikingai priėmusi žvalgus.

³² Ką dar pasakyti? Man neužtekėtų laiko, jeigu imčiau pasakoti apie Gedeoną^b, Baraką, Samsoną, Jefte, Dovydą, Samuelį ir pranašus, ³³ kurie tikėdami užkariavo karalystes, įvykdė teisingumą, igijo pažadus, užčiaupė liūtams nasrus, ³⁴ užgesino ugnies karštį, paspruko nuo kalavijo ašmenų, atsigavo iš silpnumo, tapo galiūnais kovoje, privertė bėgti svetimųjų pulkus. ³⁵ Moterys atgavo prikeltus savo mirusiuosius, kiti leidosi kankinami ir atsisakė laisvės, kad laimėtų prakilnesnį prisikėlimą. ³⁶ Dar kiti turėjo iškęsti patyčias ir plakimus, taip pat pančius ir kalėjimą. ³⁷ Jie buvo akmenimis mušami, pjūklais pjaustomi, kalavijo kirčiais žudomi, klajojo prisidengę avikailiais ar ožkenomis, vargo, kentė prispaudą ir kankinimus. ³⁸ Jie, kurių pasaulis nebuvo vertas, slapstėsi dykumose, kalnuose, olose ir žemės plyšiuose.

³⁹ Ir jie visi, nors dėl tikėjimo buvo gerai įvertinti, nesulaukė to, kas buvo pažadėta, ⁴⁰ nes Dievas geresniuosius dalykus buvo numatęs mums, kad jie ne be mūsų pasiektų tobulumą.

12 Todėl ir mes, šitokio debesies liudytojų apsupti, nusi-meskimė visas naštas bei nuodėmės pinkles ir ištvermingai bėkime mums paskirtose lenktynėse, ² žiūrėdami į savo tikėjimo vadovą ir ištobulintoją Jėzų. Jis vietoj sau priderančių džiaugsmų, nepaisydamas gėdos, iškentėjo kryžių ir atsisėdo Dievo sosto dešinėje. ³ Apsvarstykite, kaip jis iškentė nuo nusidėjėlių tokių priešgyniavimą, kad nepailstumėte ir nesuglebtumėte dvasia! ⁴ O jums dar ir neteko priešintis iki kraujo, grumiantis su nuodėme.

Tėviškas Dievo auklėjimas

⁵ Nejaugi būsite užmiršę paguodos žodžius, pasakytus jums kaip sūnums:

Mano sūnau, / nepaniekink Viešpaties auklybos / ir nenusimink jo baramas, / ⁶ nes Dievas griežtai auklėja, ką myli, / ir plaka kiekvieną sūnų, kurį priglaudžia.

⁷ Jums reikia pakentėti dėl drausmės. Dievas elgiasi su jumis kaip su sūnumis. O kurio gi sūnaus tėvas griežtai neauklėja?!

⁸ Bet jeigu jūs be drausmės, kuri visiems privaloma, vadinasi, jūs ne sūnūs, o pavainikiai. ⁹ Jau mūsų kūno tėvai mus pabausdavo, ir mes juos gerbėme. Tad argi nebūsime dar klusnesni dvasių Tėvui, kad gyventume?! ¹⁰ Juk anie savo nuožiu ra mus drausmino nedaugeliui dienų, o šis tai daro mūsų labui, kad taptume jo šventumo dalininkais. ¹¹ Beje, kiekviena auklyba tam kartui atrodo ne linksma, o karti, bet vėliau ji atneš taikingų teismo vaisių auklėtiniams. ¹² Todėl

pakelkite nuleistas rankas, ištieskite pasilpusius kelius ¹³ ir *vaikščiokite, palikdami tiesius pėdsakus*, kad, kas luoša, neišnirtų, bet vėliau sugytų.

¹⁴ Siekite santaikos su visais, siekite šventumo, be kurio niekas nerėgės Viešpaties. ¹⁵ Žiūrėkite, kad kas nors nenustotų Dievo malonės, kad kokia karti žalinga šaknis neišleistų daigų ir daugelis ja nesuserstų, ¹⁶ kad neatsirastų ištvirkėlių ir šventenybių niekintojų kaip Ezavas, už valgio kąsnį pardavęs pirmagimio teises. ¹⁷ Jūs žinote, kad jis ir paskui, norėdamas gauti palaiminimą, buvo atmetas ir nerado progos atgailai, nors su ašaromis jos ieškojo.

Senoji ir Naujoji Sandoros

¹⁸ Jūs prisiartinote ne prie apčiuopiamo ir ugnimi liepsnojančio kalno ar prie audringos tamsos, ar ūkanų, ar viesulo, ¹⁹ ar trimito skardesio, ar žodžių skambesio, kurį išgirdę žmonės meldė daugiau jiems nebekalbėti. ²⁰ Mat jie negalėjo pakelti įsakymo: *Net jeigu gyvulys paliestų kalną, jis turi būti užmuštas akmenimis*. ²¹ Anas reginys buvo toks baisus, jog Mozė pasakė: „*Bijau ir visas drebu!*“ ²² Bet jūs esate prisiartinę prie Siono kalno bei gyvojo Dievo miesto, dangaus Jeruzalės, prie nesuskaitomų tūkstančių angelų ir iškilmingojo sambūrio, ²³ prie danguje įrašytųjų pirmagimių Bažnyčios, prie visų Teisėjo Dievo, prie išstobulintų teisųjų dvasių ²⁴ ir prie Naujosios Sandoros Tarpininko Jėzaus bei prie apšlakstymo krauju, kuris byloja geriau už Abelio kraują.

Ištikimybė Jėzaus Sandorai

²⁵ Žiūrėkite, kad neatstumtumėte kalbančiojo, nes jeigu anie neišsisuko, kai atmetė tą, kuris žemėje davė išpėjimų, tai juo labiau neišsiseksime mes, nusigręžę nuo to, kuris kalba iš dangaus. ²⁶ Jo balsas anuomet drebino žemę, o dabar jis žada: *Aš dar kartą sudrebinsiu ne tik žemę, bet ir dangų!* ²⁷ Žodžiai dar kartą rodo, kad sudrebinieji dalykai kaip sutvertieji bus permainyti, kad pasiliktų tai, kas nesudrebinama. ²⁸ Todėl, gaudami nepajudinamą karalystę, būkime dėkingi ir deramai tarnaukime Dievui su pagarba ir baime, ²⁹ nes mūsų *Dievas yra ryjanti ugnis*.

13 Teišsilaiko brolių meilė. ² Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie, patys to nežinodami, buvo priėmę viešnagėn angelus. ³ Prisiminkite kalinius, tarsi patys būtumėte kartu įkalinti, prisiminkite skriaudžiamuosius, nes patys tebesate kūne. ⁴ Tebūna visų gerbiama santuoka ir nesuteptas santuokos patalas. O ištvirkėlius ir svetimautojus teis Dievas. ⁵ Gyvenkite be godumo pinigams, būkite patenkinti tuo, ką turite, nes Dievas yra pasakęs: *Niekada aš tavęs nepameisiu ir neapleisiu*. ⁶ Todėl galime su pasitikėjimu tarti:

Viešpats mano gelbėtojas – aš nebijosiu! / Ką man gali padaryti žmogus?!

⁷ Atsiminkite savo vadovus, kurie jums paskelbė Dievo žodį. Išžiūrėkite į jų gyvenimo pabaigą, sekite jų tikėjimu. ⁸ Jėzus Kristus yra tas pats vakar ir šiandien, tas pats ir per amžius. ⁹ Nesiduokite suvedžiojami

įvairių svetimų mokslų. Gera, kai širdis sustiprinta malonės, o ne valgių, nedavusių naudos tiems, kurie laikėsi nuostatų dėl jų vartojimo. ¹⁰ Mes turime aukurą, nuo kurio valgyti neturi teisės tie, kurie tebetarnauja padangtei. ¹¹ Juk kūnai gyvulių, kurių kraujas vyriausiojo kunigo įnešamas į šventovę aukai už nuodėmes, sudeginami už stovyklos. ¹² Todėl ir Jėzus, norėdamas savo krauju pašventinti tautą, kentėjo už miesto vartų. ¹³ Taigi išeikime jo pasitikti už stovyklos ir prisiimkime jo paniekinimą. ¹⁴ Čia mes neturime išliekančio miesto, bet ieškome būsimąjo. ¹⁵ Tad per jį visuomet atnašaukime *Dievui šlovinimo auką*, tai yra jo vardą garbinančių *lūpų vaisių*. ¹⁶ Nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais geru, nes tokio-mis aukomis patiksite Dievui.

¹⁷ Klausykite savo vadovų ir būkite jiems atsidavę, nes jie budi jūsų sielų labui, būdami atsakingi už jas; tada jie tai darys su džiaugsmu, o ne dūsaudami, nes tai nebūtų jums nau-

dinga. ¹⁸ Melskite už mus, nes mes esame įsitikinę turį ramią sąžinę ir norį visame kame dorai elgtis. ¹⁹ Itin prašau melsti, kad būčiau greičiau jums sugrąžintas.

²⁰ Ramybės Dievas, amžinosios Sendoros krauju išvedęs iš numirusių didįjį avių Ganytoją – mūsų Viešpatį Jėzų, ²¹ tepadaro jus tinkamus viskam, kas gera, idant vykdytumėte jo valią; tenuveikia mumyse, kas jo akims patinka per Jėzų Kristų. Jam šlovė per amžių amžius! Amen.

²² Aš maldauju jus, broliai, kantriai priimkite šį paraginimo žodį: juk parašiau jums trumpai. ²³ Žinokite, kad mūsų brolis Timotiejus yra išleistas laisvėn. Jei jis greičiau atvyks, aš su juo pamatysiu ir jus.

Sveikinimai

²⁴ Sveikinkite visus savo vadovus ir visus šventuosius. Jus sveikina broliai iš Italijos. ²⁵ Malonė teesie su jumis visais!

JOKŪBO LAIŠKAS

Jokūbo laiškas (gr. *iakōbou epistolē*, lot. *epistula jacobī / iacobi*) parašytas Jokūbo ir tradicijos siejamas su Jeruzalės bendruomenės vadovu, vadinamu Viešpaties broliu (80–90 m. po Kr.), adresuotas, matyt, tarp graikų gyvenantiems hebrajams.

Laišką galima suskirstyti į tris dalis. Pirma (sk. 1) ir trečia dalis (3,13–5,20) iš tikrųjų yra aiškos sąrangos neturintys išminties posakių rinkiniai. Antroje dalyje (2,1–3,12) raginama neniekinti vargdienių ir neaukštinti turtuolių (2,1–13), reikalaujama tikėjimo ir darbų vienybės (2,14–26) ir smerkiamas nepažabotas liežuvis (3,1–12).

Nors Jėzaus autoritetu čia tiesiogiai nesiremama, laiške girdėti evangelijose užrašytų jo posakių aidas.

Išmėginimų prasmė

1 Jokūbas, Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus tarnas, siunčia sveikinimus dvylikai giminių išeivijoje.

² Laikykite, broliai, tikru džiaugsmu, kad pakliūvate į visokius išmėginimus. ³ Supraskite: jūsų tikėjimo išmėginimas gimdo ištvermę, ⁴ o ištvermė tesubręsta darbu, kad jūs taptu-

mėte tobuli, subrendę ir nieko nestokojantys.

⁵ Jei kuriam iš jūsų trūksta išminties, teprašo Dievą, kuris visiems dosniai duoda ir nepriekaištauja, ir jam bus suteikta. ⁶ Tegul prašo tikėdamas, nė kiek neabejodamas, nes abejojantis žmogus panašus į jūros bangas, varinėjamas ir blaškomas vėjo. ⁷ Toksai žmogus tegul nemano ką nors gausias iš Viešpaties – ⁸ toks dvilypis, visuose savo keliuose nepastovus žmogus.

⁹ Tegul didžiuojasi suvargęs brolis savo išaukštinimu, ¹⁰ o turtingasis savo pažeminimu, nes jis išnyks kaip lauko gėlė. ¹¹ Juk pakyla kaitri saulė, išdžiovina žolyną, ir jo žiedas nubyra, jo išvaizdos grožybė pranyksta. Taip sunyks ir turtuolis savo keliuose.

¹² Palaimintas žmogus, kuris ištveria išmėginimą, nes, kai bus ištirtas, jis gaus gyvenimo vainiką, kurį Dievas yra pažadėjęs jį mylintiems.

¹³ Ir nė vienas gundomas tenesako: „Aš esu Dievo gundomas.“ Dievas negali būti gundomas į pikta ir pats nieko negundo. ¹⁴ Kiekvienas yra gundomas, savo geismo pagrobtais ir suviliotais. ¹⁵ Paskui įsiliepsnojęs geismas pagimdo nuodėmę, o subrandinta nuodėmė gimdo mirtį.

¹⁶ Nesiduokite suklaidinami, mano mylimi broliai! ¹⁷ Kiekvienas geras davinyis ir tobula dovana ateina iš aukštybių, nužengia nuo šviesybių Tėvo, kuriame nėra jokių atmainų ir jokių sambrėškų. ¹⁸ Savo valia jis pagimdė mus tiesos žodžiu, kad būtume tarsi jo kūrinii pirmienos.

Tikrasis pamaldumas

¹⁹ Žinokite, mano mylimi broliai: kiekvienas žmogus tebūna greitas

klausytis, bet lėtas kalbėti, lėtas pykti. ²⁰ Žmogaus rūstybė nedaro Dievo teisumo. ²¹ Todėl, atsižadėję bet kokios netyrybės bei piktybių gausos, su romumu priimkite įdiegtąjį žodį, kuris gali išgelbėti jūsų sielas. ²² Būkite žodžio vykdytojai, o ne vien klausytojai, apgaudinėjantys patys save. ²³ Jei kas tėra žodžio klausytojas, o ne vykdytojas, tai jis panašus į žmogų, kuris stebi savo gimtąjį veidą veidrodyje. ²⁴ Pasižiūrėjo ir nuejo, ir bematant pamiršo, koks buvo. ²⁵ Bet kas geriau įsižiūri į tobuląjį laisvės įstatymą ir jo laikosi, kas tam pa nebe užuomarša klausytojas, o darbo vykdytojas, tas bus palaimintas už savo darbą.

²⁶ Jei kas mano esąs pamaldus ir nepažaboja savo liežuviu, bet apgaudinėja savo širdį, to pamaldumas tuščias. ²⁷ Tyras ir nesuteptas pamaldumas Dievo, mūsų Tėvo, akyse yra rūpintis našlaičiais ir našlėmis jų sielvarte ir sergėti save nesuterštą šiuo pasauliu.

Venkite šališkumo

2 Mano broliai, nesutepkite mūsų šlovingojo Viešpaties Jėzaus Kristaus tikėjimo atsižvelgimu į asmenis. ² Štai į jūsų susirinkimą ateina žmogus, auksiniais žiedais apsimaustęs, puikiais drabužiais pasipuošęs, taip pat įžengia vargdienis apskurusiu apdaru. ³ Jūs šokinėjate apie tą, kuris puošniai apsirengęs, ir sakote: „Atsisėsk čia patogiai“, o vargdieniui tariate: „Pastovėk ten“, arba: „Sėskis prie mano kojų.“ ⁴ Argi jūs nesate šališki, argi netampate kreivais sumetimais besivadovaujantys teisėjais? ⁵ Paklausykite, mano mylimieji broliai: ar Dievas neišsi-

rinko pasaulio akyse vargdienių, kad jie būtų turtingi tikėjimo ir paveldėtų karalystę, pažadėtą ji mylintiems? ⁶ O jūs paniekinote vargšą! Argi ne turtuoliai jus vargina, ar ne jie tampo jus po teismus? ⁷ Ar ne jie piktžodžiauja tam gražiam vardui, kuriuo esate pavadinti?!

⁸ Jeigu tik vykdytė karališkąjį įstatymą, kaip Raštas reikalauja: *Mylėk savo artimą, kaip save patį*, jūs gerai darote, ⁹ bet, jeigu pataikaujate atskiriems asmenims, darote nuodėmę ir esate įstatymo kaltinami kaip nusižengėliai. ¹⁰ Mat, kas laikosi viso įstatymo, bet nusižengia vienu dalyku, tas lieka kaltas ir dėl visų. ¹¹ Juk tasai, kuris yra pasakęs: *Nesvetimauk!* – taip pat yra pasakęs: *Nežudyk!* Jei nesvetimauji, bet žudai, vis tiek esi įstatymo laužytojas. ¹² Taip kalbėkite ir taip darykite, kaip tie, kurie bus teisiami pagal laisvės įstatymą. ¹³ Teismas negailestingas tam, kuris nevykdė gailestingumo. O gailestingumas didžiuojasi prieš teisimą.

Tikėjimas ir darbai

¹⁴ Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi darbų?! Ar gali jį išgelbėti tikėjimas? ¹⁵ Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdienio maisto, ¹⁶ ir kas nors iš jūsų jiems tartų: „Keliaukite sveiki, sušilkite, pasisotinkite“, o neduotų, ko reikia jų kūnui, kas iš tų žodžių?!

¹⁷ Taip pat ir tikėjimas: jei neturi darbų, jis savyje miręs.

¹⁸ Priešingai, kitas pasakys: „Tu turi tikėjimą, o aš turiu darbus.“ Parodyk man be darbų savo tikėjimą, o aš tau darbais parodysiu savo

tikėjimą. ¹⁹ Tu tiki, jog yra vienas Dievas? Gerai darai! Bet ir demonai tiki ir dreba. ²⁰ Ar nori žinoti, neišmintingas žmogau, kad tikėjimas be darbų nevaisingas? ²¹ Argi ne darbais buvo nuteisintas mūsų tėvas Abraomas, aukodamas savo sūnų Izaoką ant aukuro? ²² Matai, tikėjimas veikė kartu su jo darbais, ir darbai tikėjimą padarė tobulą. ²³ Taip išsipildė Rašto posakis: *Abraomas patikėjo Dievu, ir tai buvo jam įskaityta teisumu*, o jis pramintas Dievo bičiuliu. ²⁴ Matote, kad žmogus nuteisinamas darbais, o ne vienu tikėjimu. ²⁵ Taip pat ir paleistuvė Rahaba: argi ji ne darbais buvo nuteisinta, kai priėmė pasiuntinius ir kitu keliu juos išleido? ²⁶ Kaip kūnas be dvasios miręs, taip ir tikėjimas be darbų negyvas.

Nepažabotas liežuvis

3 Mano broliai, nesistenkite daugelis būti mokytojais. Žinokite, kad mūsų laukia griežtesnis teismas. ² Juk mes visi dažnai nusižengiame.

Kas nenusideda kalbėdamas, tas yra tobulas žmogus; jis sugebės pažaboti ir visą kūną. ³ Jei mes įbrūkame žąslus arkliams į nasrus, kad mums paklustų, mes suvaldome ir visą jų kūną. ⁴ Štai kad ir laivai: nors jie tokie dideli ir smarkių vėjų genami, mažytis vairas juos pakreipia, kur nori vairininkas. ⁵ Taip pat ir liežuvis yra mažas narys, bet moka girtis didžiais dalykais. Žiūrėkite, kokio mažo ugnelė padega didžiausią girią; ⁶ ir liežuvis yra ugnis, nedorybės visetas. Liežuvis glūdi tarp mūsų narių, suteršia visą kūną, padega visą gyvenimo ratą, patsai pragaro padegtas. ⁷ Kiekvieną žvėrių, paukš-

čių, šliužų ir jūros gyvūnų padermę tramdo ir sutramdo žmonių padermę. ⁸ O liežuvis joks žmogus nepajėgia suvaldyti; jis lieka vis nerimstanti blogybė, pilna mirtinų nuodų. ⁹ Juo šloviname Viešpatį, savo Tėvą, ir juo keikiame žmones, kurie suverti panašūs į Dievą. ¹⁰ Iš tų pačių lūpų plaukia ir laiminimas, ir praėjimas. Bet taip, mano broliai, neturi būti! ¹¹ Nejaugi šaltinis iš tos pačios versmės lieja saldų ir kartų vandenį? ¹² Argi gali, broliai, figmedis išauginti alyvas, o vynmedis figas? Taip pat ir sūrus vanduo negali duoti saldaus.

Tikroji išmintis

¹³ Kas tarp jūsų išmintingas ir patyręs? Teparodo savo kilnų elgesį išmintingo švelnumo darbais. ¹⁴ Bet jeigu jūs savo širdyje puoselėjate kartų pavyduliavimą ir savanaudiškumą, tai nesigirkite ir nemeluokite tiesai. ¹⁵ Tai nėra išmintis, nužengusi iš aukštybių, bet žemiškas, gyvuliškas ir demoniškas gudrumas. ¹⁶ Kur pavydas ir savanaudiškumas, ten ir netvarka bei įvairūs nedori darbai. ¹⁷ Iš aukštybių kilusi išmintis pirmiausia yra tyra, paskui taikinga, maloninga, klusni, pilna gailėstingumo ir gerų vaisių, nešališka, nuoširdi. ¹⁸ O teisumo vaisius sėjamas ramybėje tiems, kurie neša ramybę.

Santarvės reikalas

4 Iš kur atsiranda karai, iš kur tarp jūsų kivirčiai? Ne iš kur kitur, tik iš jūsų užgaidų, kurios nerimsta jūsų sąnariuose.

² Geidžiate ir neturite? Tuomet žudote. Pavydite ir negalite pasiekti? Tuomet kovojate ir kariaujate. Jūs neturite, nes neprašote. ³ Jūs prašote ir negaunate, nes negerai prašote – tik savo įnoriams patenkinti.

⁴ Jūs, svetimautojos! Argi nežinote, kad draugystė su pasauliu priešinga draugystei su Dievu? Taigi kas nori būti pasaulio bičiulis, tas tampa Dievo priešininku. ⁵ Gal manote, kad Raštas veltui sako: „Pavydulingai trokšta jis dvasios, kurią apgyvendino mumyse“? ⁶ Bet jis duoda dar didesnę malonę, ir todėl sako: *Dievas priešinasi išpuikeliams, o nuolankiesiems teikia malonę.*

⁷ Taigi būkite klusnūs Dievui; priešinkitės velniui, ir jis bėgs nuo jūsų. ⁸ Artinkitės prie Dievo, ir jis artinsis prie jūsų. Nusimazgokite rankas, nusidėjėliai, nusivalykite širdis, besiblaškantieji! ⁹ Pažinkite savo skurdą, liūdėkite ir raudokite! Jūsų juokas tepavirsta gedulu, o džiaugsmas – liūdesiu. ¹⁰ Nusižeminkite prieš Viešpatį, tai jis jus išaukštins.

¹¹ Broliai, neapkalbinėkite vieni kitų! Kas apkalbinėja arba teisia savo brolių, tas apkalbinėja ir teisia įstatymą. O jeigu tu teisi įstatymą, vadinasi, esi ne įstatymo vykdytojas, bet teisėjas. ¹² Tačiau tėra vienintelis įstatymo leidėjas ir teisėjas, būtent tas, kuris gali išgelbėti ir prazudyti. O kas gi tu toks, kad teisum artimą?!

Perspėjimai ir pamokymai

¹³ Nagi jūs, kurie kalbate: „Šiandien arba rytoj mes keliausime į tą ir tą miestą, tenai prabūsime metus, versimės prekyba ir pasipelnysime“, – ¹⁴ jūs juk nežinote, kas jūsų

rytoj laukia! Ir kas gi jūsų gyvybė? Esate garas, kuris trumpam pasirodo ir paskui išnyksta. ¹⁵ Verčiau sakytumėte: „Jei Viešpats panorės, gyvensime ir darysime šį bei tą.“ ¹⁶ O dabar jūs giriatės iš savo pasiūtimu, ir kiekvienas toks gyrimasis yra netikęs. ¹⁷ Kas moka daryti gera ir nedaro, tas nusideda.

5 Nagi dabar jūs, turtuoliai, verkite ir raudokite dėl jūsų laukiančių negandų! ² Jūsų lobiai supuvę, jūsų drabužiai kandžių sukapoti. ³ Jūsų auksas ir sidabras surūdijo, ir jų rūdys prieš jus liudys ir es jūsų kūnus kaip ugnis. Jūs tebekraunate turtus dienų pabaigoje. ⁴ Štai šaukia jūsų laukus nuvaliusių darbininkų užmokestis, kurį jūs nusukote, plovėjų aimanos prasiskverbė į *Galybių Viešpaties* ausis. ⁵ Jūs prabangiai gyvenote žemėje, smaguriavote ir nupenėjote savo širdis skerdimo dienai. ⁶ Jūs pasmerkėte ir nužudėte teisųjį; jis jums nesipriešina.

⁷ Tad būkite kantrūs, broliai, iki Viešpaties atėjimo. Antai ūkininkas laukia brangaus žemės vaisiaus, kantriai jį globodamas, kol sulaukia *ankstyvųjų ir vėlyvųjų lietu*. ⁸ Ir jūs būkite kantrūs, sustiprinkite savo širdis, nes Viešpaties atėjimas arti. ⁹ Nemurmėkite, broliai, vieni prieš kitus, kad nebūtumėte teisiami. Štai teisėjas jau stovi prie slenksčio. ¹⁰ Imkite, broliai, vargų pakentimo ir

kantrybės pavyzdžių pranašus, kurie kalbėjo Viešpaties vardu. ¹¹ Štai mes vadiname palaimintais ištverminguosius. Jūs girdejote apie Jobo ištvermę ir matėte, kokia buvo jam Viešpaties skirta pabaiga, nes *Viešpats kupinas užuojautos ir gailėstingumo*.

¹² Bet pirmiausia, mano broliai, nepriesiekinėkite nei dangumi, nei žeme, nei kitokia priesaika. Tebūnie jūsų „taip“ – taip ir „ne“ – ne, kad nepakliūtumėte į teismą.

¹³ Kas nors iš jūsų kenčia? Tesimeldžia. Kas nors džiaugiasi? Tegul gieda. ¹⁴ Kas nors pas jus serga? Tepasikviečia Bažnyčios vyresniusius, ir jie tesimeldžia už jį, patepdami aliejumi Viešpaties vardu. ¹⁵ Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels, o jeigu jis būtų nusikaltęs, jam bus atleista. ¹⁶ Tad išpažinkite vieni kitiems nuodėmes ir melskitės vieni už kitus, kad atgautumėte sveikatą. Daug gali karšta teisingo malda. ¹⁷ Elijas buvo vargo žmogus, kaip ir mes. Jis melste meldė, kad nelytų, ir nelijo žemėje trejus metus ir šešis mėnesius; ¹⁸ ir jis vėl meldė, ir dangus davė lietaus, o žemė išželdino savo vaisių.

¹⁹ Mano broliai, jeigu kas iš jūsų nuklystų nuo tiesos ir kas nors jį atverstų, ²⁰ težino, kad, sugražindamas nusidėjėlį iš klystkelio, išgelbės jo sielą nuo mirties ir *uždengs daugybę nuodėmių*.

PETRO PIRMAS LAIŠKAS

Petro pirmas laiškas (gr. *petrou epistolē A*, lot. *epistula petri I*) parašytas apaštalo Petro vardu ir laikomas arba jo paties (64 m. po Kr.), arba vėlesniu (70–80 m. po Kr.) kūriniu, adresuotu greičiausiai pagonių kilmės krikščionims.

Laišką galima suskirstyti į tokias dalis: įžanga (1,1–2), padėka ir išganymo viltis (1,3–12), keturi paraginimai (1,13–4,19), pamokymai vyresniesiems bei jaunesniesiems (5,1–11) ir pabaiga (5,12–14). Pirmu paraginimu (1,13–2,10) iš pagonių kilę krikščionys kviečiami mesti senąjį gyvenimo būdą, antru (2,11–3,12) tikintieji skatinami pavyzdingai elgtis tarp pagonių ir klausyti valdžios, šeimynykščiai – atlikti savo priedermes šeimnininkams, sutuoktiniai – vienas kitam ir visi mylėti vienas kitą, trečiu (3,13–4,11) – pasitikėti Kristumi ir neprarasti budrumo, ketvirtu (4,12–19) – džiaugtis dalyvavimu Kristaus kentėjimuose.

Laišku siekiama padrąsinti pavojaus ištiktus krikščionis ir sustiprinti jų tikėjimą.

1 Petras, Jėzaus Kristaus apaštalas, pakeleiviams, pasklidusiems Ponte, Galatijoje, Kapadokijoje, Azijoje ir Bitinijoje, išrinktiems ²išankstiniu Dievo Tėvo numatymu, Dvasios pašventinimu, kad būtų klusnūs ir pašlakstyti Jėzaus Kristaus krauju.

Tegausėja jums malonė ir ramybė!

Tikinčiųjų viltis

³ Šlovė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, kuris iš savo didžio gailestingumo Jėzaus Kristaus prisikėlimu iš numirusių yra atgimdęs mus gyvai vilčiai ⁴ir nenykstančiam, nesuteptam, nevysnėtančiam palikimui, kuris laikomas jums danguje.

⁵Jūs Dievo galybė ir sergsti tikėjimu išganymui, kuris parengtas apsireikšti paskutiniu metu. ⁶Tuomet jūs džiaugsitės, nors dabar ir reikia truputį paliūdėti įvairiuose išmėginimuose. ⁷Taip jūsų nuoširdus tikėjimas, brangesnis už pragaištantį auksą, kuris ugnimi ištiriamas, bus pripažintas vertas pagyrimo, šlovės bei pagarbos, kai apsireikš Jėzus Kristus. ⁸Jūs mylite jį, nors ir nesate jo matę; tikėdami jį, nors ir neregė-

dami, džiūgaujate neapsakomu ir šlovingiausiu džiaugsmu, ⁹nes žinotės gausią savo tikėjimo siekinį – sielų išganymą.

¹⁰Šito išganymo ieškojo ir jį tyrinėjo pranašai, kurie ir pranašavo apie jums skirtąją malonę. ¹¹Jie nagrinėjo, kurį ir kokią laiką nurodė juose veikianti Kristaus Dvasia, išpranašavusi Kristaus kentėjimus ir juos lydinčią šlovę. ¹²Jiems buvo apreiškta, kad jie ne sau, bet jums tarnauja tuo, ką dabar jums atskleidė Evangelijos skelbėjai iš dangaus pasiųstos Šventosios Dvasios galia. Į tuos dalykus geidžia pažvelgti net angelai.

Pašaukimas šventumui

¹³Todėl, susijusę savo dvasios strėnas, būkite blaivūs ir visiškai pasitikėkite malone, kuri bus jums suteikta, kai apsireikš Jėzus Kristus. ¹⁴Kaip klusnūs vaikai, daugiau nepasiduokite ankstesnėms savo neišmaningumo laikų aistroms. ¹⁵Šventas yra tasai, kuris jus pašaukė, tad ir jūs patys tapkite šventi visu savo elgesiu, ¹⁶kaip parašyta: *Būkite šventi, nes aš esu šventas*. ¹⁷Ir jei kaip Tėvo šaukiatės to, kuris nešališkai teisia pagal kiekvieno darbą, su bai-

me elkitės savo viešnagės metu.
¹⁸ Juk jūs žinote, kad esate atpirkti nuo niekingos iš protėvių paveldėtos elgsenos ne nykstančiais turtais, sidabru ar auksu, ¹⁹ bet brangiuoju krauju Kristaus, to avinėlio be kliaudos ir dėmės. ²⁰ O jis buvo numatytas dar prieš pasaulio sutvėrimą ir atskleistas laikų pabaigoje jums, ²¹ per jį įtikėjusiems Dievą, kuris jį prikėlė iš numirusių ir suteikė jam garbę; todėl ir jūsų tikejimas bei viltis kyla į Dievą.

²² Klusnumu tiesai nuskaidrinę savo sielas neveidmainiškai brolių meilei, karštai iš širdies mylėkite vieni kitus. ²³ Jūs esate atgimę ne iš pranykstančios, bet iš nenykstančios sėklos gyvu ir pasiliekančiu Dievo žodžiu. ²⁴ Mat

kiekvienas kūnas – tartum žolynas, / ir visa jo garbė – tarsi žolyno žiedas. / Žolynas sudžiūsta, ir žiedas nubyra; / ²⁵ tik Viešpaties žodis išlieka per amžius.

Toks yra žodis, paskelbtas jums kaip geroji naujiena.

*Visuotinė kunigystė ir
Dievo tauta*

2 Taigi, atmetę visokią blogybę, visokią klastą, veidmainystes, pavyduliavimus ir visokias apkalbas, ² lyg naujagimiai trokškite dvasinio, neatmiešto pieno, kad nuo jo augtumėte išganymui, ³ jei esate patyrę, *koks meilus yra Viešpats.*

⁴ Ženkite prie jo, gyvojo akmens, tiesa, žmonių atmesto, bet Dievo išrinkto, brangaus. ⁵ Ir jūs patys, kaip gyvieji akmenys, statydingitės į dvasinius namus, kad būtumėte šventa kunigystė ir atnašautumėte dvasines aukas, priimtinas Dievui

per Jėzų Kristų. ⁶ Todėl Rašte pasakyta:

Štai dedu Sione kertinį akmenį, / brangų rinktinį akmenį; / kas tiki jį, nebus sugėdintas.

⁷ Tad jums, tikintiesiems, atiteks šlovė, o netikintiesiems

tasai statytojų atmestasis akmuo / tapo kertiniu akmeniu, / ⁸ suklupimo akmeniu ir papiiktinimo uola.

Jie suklumpa, neklausydami žodžio; tam jie ir skirti.

⁹ O jūs esate išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, išgytoji liaudis, pašaukta išgarsinti šlovinius darbus to, kuris pašaukė jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą.

¹⁰ Seniau *ne tauta*, dabar *Dievo tauta*, seniau *neradę gailestingumo*, dabar *jį suradę.*

¹¹ Mylimieji, aš maldauju jus kaip ateivius ir svečius susilaikyti nuo kūno geidulių, kurie kovoja prieš sielą. ¹² Jūsų elgesys tarp pagonių tebūna pavyzdingas, kad, nors dabar jie šmeižia jus kaip piktadarius, pažinę jūsų gerus darbus, imtų šlovinti Dievą *aplinkymo dieną.*

Apie klusnumą

¹³ Būkite klusnūs kiekvienai žmonių valdžiai dėl Viešpaties: tiek karaliui, kaip vyriausiajam, ¹⁴ tiek valdytojams, kaip jo pasiūstiems bausti piktadarius, išaukštinti gerųjų. ¹⁵ Mat tokia yra Dievo valia, kad gerais darbais nutildytumėte neprotingus ir neišmanančius žmones. ¹⁶ Elkitės kaip laisvi, ne kaip tie, kurie laisve pridengia blogi, bet kaip Dievo tarnai. ¹⁷ Gerbkite visus, mylėkite brolius, bijokite Dievo, gerbkite karalių.

¹⁸ Šeimynykščiai, su visa baime būkite klusnūs šeimnininkams, ne tik geriems bei švelniems, bet ir įnoringiems. ¹⁹ Tai malonė, jei kas, pažindamas Dievą, pakelia vargus, kuriuos nekaltai kenčia. ²⁰ Menka garbė, jei jūs kantrūs, kai esate plakami už nusikaltimus. Bet kai esate kantrūs, darydami gera ir kentėdami, tuomet jums nuopelnas Dievo akyse. ²¹ Juk jūs tam pašaukti, nes

ir Kristus kentėjo už jus, / palikdamas jums pavyzdį, / kad eitumėte jo pėdomis.

²² *Jis nepadarė nuodėmės, / ir jo lūpose nerasta klastos.* / ²³ Šmeižiamas jis neatsikirtinėjo, / kentėdamas negrasino, / bet visa pavedė teisingajam Teisėjui. / ²⁴ Jis pats savo kūne užnešė / mūsų nuodėmes ant kryžiaus^a, kad numirę nuodėmėms, / gyventume teisumui. / *Jūs esate pagydyti jo žaizdomis.* / ²⁵ Jūs buvote tarsi paklydusios avys, o dabar sugrįžote pas savo sielų ganytoją ir sargą.

Santuoka ir kasdienybė

3 Jūs, žmonos, būkite klusnios savo vyrams, kad tie, kurie neklauso žodžio, ir be žodžio būtų laimėti [tikejimui] žmonių elgesiu, ² matydami jūsų gyvenimo dievobaimingumą ir škaistumą. ³ Tegu puošia jus ne išorė – šukuosena, aukso gražmenos ar ištaigingi drabužiai, – ⁴ bet žmogaus širdies slaptuma – nesugadinta, švelni ir taikinga dvasia, kuri brangi Dievo akyse. ⁵ Juk kadaise taip ir puošdavosi šventos moterys, kurios turėjo viltį Dieve ir buvo klusnios savo vyrams. ⁶ Taip Sara klausė Abraomo ir vadino jį viešpa-

čiu. Jūs tapote jos dukterimis, darydamos gera ir nebijodamos jokių bauginimų.

⁷ O ir jūs, vyrai, supratingai gyvendami su moterimis, atsižvelkite, kad jos priklauso silpnesnei lyčiai, pagerbkite jas, kaip turinčias kartu su jumis paveldėti gyvenimo malonę; tada jūsų maldos nebus trikdamos.

⁸ Galiausiai visi būkite vieningi, užjaučiantys kitus, mylintys brolius, gailestingi, nuolankūs. ⁹ Neatsilyginkite piktu už pikta ar keiksmu už keiksmą, bet, priešingai, laiminkite, nes ir patys esate pašaukti paveldėti palaiminimo.

¹⁰ *Kas trokšta mylėti gyvenimą / ir matyti gerų dienų, / tepažaboja liežuvį nuo pikto / ir lūpas nuo klastingų kalbų.* / ¹¹ Tegu jis bėga nuo pikto ir daro gera, / teieško ramybės ir tesiveja ją! / ¹² Mat Viešpaties žvilgsnis lydi teisiuosius, / ir jo ausys išgirs jų maldas, / bet Viešpaties veidas – prieš darančius pikta.

¹³ Kas gi jums pakenks, jei stropiai darysite gera? ¹⁴ Bet jeigu jums ir tektų kentėti už tiesą, jūs palaiminti! *Jų gąsdinimo neišsigąskite ir nesutrikite.* ¹⁵ Verčiau šventai sergėkite savo širdyse Viešpatį Kristų, visuomet pasirenę įtikinamai atsakyti kiekvienam klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį. ¹⁶ Bet tai darykite švelniai ir atsargiai, turėdami gryną sąžinę, kad šmeižiantys jūsų gerą elgesį Kristuje liktų sugėdinti dėl to, už ką jus šmeižia. ¹⁷ Pagaliau, jei tokia būtų Dievo valia, verčiau kentėti už gerus darbus negu už piktus.

Kristaus auka

¹⁸ Kristus vieną kartą numirė už nuodėmes, teisusis už neteisiuosius, kad mus nuvestų pas Dievą, beje, kūnu numarintas, o Dvasia atgai-vintas. ¹⁹ Nužengęs žemyn, jis taja Dvasia skelbė kalėjime esančioms dvasioms, ²⁰ kurios kadaise buvo neklusnios, kai Nojaus dienomis Dievo kantrybė laukė, bestatant laivą, kuriuo nedaugelis, tai yra aštuoni asmenys, buvo išgelbėti vandeniui. ²¹ Ir jus dabar gelbsti tų dalykų vaizdinys – krikštas. Jis nėra kūno nešvaros nuplovimas, bet maldavimas, kad Dievas suteiktų gryną sąžinę dėl Jėzaus Kristaus prisikėlimo; ²² ižengęs į dangų, jis sėdi Dievo dešinėje, o jam yra pavaldūs angelai ir valdžios, ir galybės.

4 Kadangi Kristus kentėjo kūnu, tai ir jūs apsiginkluokite ta pačia mintimi, jog kas iškentėjo kūnu, tas jau pametė nuodėmę, ² kad likusį laiką žemėje pragyventų nebe žmonių aistromis, o Dievo valia. ³ Gana, kad praejusį laiką buvote pasidavę pagonių valiai, gyvendami begėdystėmis, geiduliais, girtavimu, pokyliavimu, išgėrimais ir neleistiniomis stabmeldystėmis. ⁴ Todėl jiems stebėtina, kad jūs nebebėgate kartu su jais pasinerti į tą patį palaidumo verpetą, ir jie piktžodžiauja. ⁵ Betgi jie turės duoti apyskaitą tam, kuris pasirengęs teisti gyvuosius ir mirusiuosius. ⁶ Todėl ir buvo paskelbta geroji naujiena net mirusiems, kad jie, nors ir nu-teisti kūne kaip žmonės, gyventų Dvasia kaip Dievas.

⁷ Visų dalykų galas arti. Todėl būkite santūrūs ir blaivūs, kad galėtumėte melstis. ⁸ Visų pirma turėkite apščiai meilės vieni kitiems, nes *meilė uždegia nuodėmių gausybę*. ⁹ Būkite tarpusavyje svertingi be murmėjimo.

¹⁰ Patarnaukite vieni kitiems kaip geri daugiopos Dievo malonės prievaizdai sulig kiekvieno gautąja malone. ¹¹ Jei kas kalba, tekalba kaip Dievo žodžius; jei kas tarnauja, tegul tarnauja kaip Dievo apdovano-tas jėgomis, kad visuose dalykuose per Jėzų Kristų būtų šlovė Dievui. Jam garbė ir valdžia per amžių amžius! Amen.

Džiaukimės kentėdami

¹² Mylimieji, nesistebėkite, kad degina jus ugnis, lyg jums būtų atsitikę kas nepaprasta, nes taip darosi jums išmėginti. ¹³ Verčiau džiaukitės dalyvaudami Kristaus kentėjimuose, kad ir tada, kai jo šlovė apsieikš, galėtumėte džiūgauti ir linksmintis. ¹⁴ Jei jus niekina dėl Kristaus vardo, jūs palaiminti, nes *garbės* ir Dievo *Dvasia* ilsisi ant jūsų. ¹⁵ Tik tegul niekas iš jūsų nekenčia kaip žmogžudys, vagis, piktadarys ar įkyruolis. ¹⁶ Bet jei nu-kenčia kaip krikščionis, tegul nesi-gėdija, o tegarbina šiuo vardu Dievą. ¹⁷ Mat jau metas prasidėti teis-mui nuo Dievo namų, bet jeigu jis pirmiausia prasideda nuo mūsų, tai koks galas laukia tų, kurie neklau-so Dievo Evangelijos?! ¹⁸ Ir *jeigu tei-susis vos ne vos išsigelbės, tai kur pasidėti bedieviui ir nusidėjeliui?* ¹⁹ Todėl, kurie kenčia pagal Dievo valią, tepaveda savo sielas ištikima-jam Kūrėjui ir tedaro gera.

Pamokymai

5 Jūsų vyresnius prašau, aš, irgi vyresnysis bei Kristaus kentėjimų liudytojas, taip pat šlovės, kuri bus apreikšta, dalyvis: ² ganykite jums patikėtą Dievo kaimenę ne iš prievartos, bet su noru, kaip Dievui patinka, ne dėl bjauraus pelno, bet gera valia, ³ ne kaip jums pavestųjų valdovai, bet kaip kaimenės pavyzdys. ⁴ Kai pasirodys Vyriausiasis Ganytojas, jūs gausite nevystantį garbės vainiką.

⁵ Taip pat jūs, jaunesnieji, būkite klusnūs vyresniesiems. Ir visi būkite apsilvę nuolankumu vieni kitiems, nes *Dievas išpuikėliams priešinasi, o nuolankiesiems duoda malonę.*

⁶ Tad nusižeminkite po galinga Dievo ranka, kad jis išaukštintų jus metui atėjus. ⁷ Paveskite jam visus savo rūpesčius, nes jis jumis rūpinasi. ⁸ Būkite blaivūs, budėkite! Jūsų

priešas velnias kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti. ⁹ Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu, žinodami, kad tokius pat kentėjimus tenka iškęsti jūsų broliams visame pasaulyje. ¹⁰ O visų malonių Dievas, pašaukęs jus į savo amžinąją garbę Kristuje Jėzuje, pats jus, trumpai pakentėjusius, išstobulins, sutvirtins, pastiprins, pastatys ant tvirto pagrindo. ¹¹ Jo valdžia per visus amžių amžius! Amen.

Sveikinimai

¹² Per Silvaną, ištikimąjį brolių – tokiu jį laikau, – aš jums trumpai parašiau, ragindamas ir liudydamas, jog tokia tikroji Dievo malonė. Tvirtai jos laikykitės! ¹³ Jus sveikina kartu išrinktoji Babilone^a ir mano sūnus Morkus. ¹⁴ Sveikinkite vieni kitus meilės pabučiavimu!

Ramybė jums visiems, kurie esate Kristuje!

PETRO ANTRAS LAIŠKAS

Petro antras laiškas (gr. *petrou epistolē B*, lot. *epistula petri II*) parašytas apaštalo Simono Petro vardu ir adresuotas greičiausiai Mažosios Azijos krikščionims.

Apibūdinamas krikščionio pašaukimas (1,1–11), remiantis apaštalo ir pranašų liudijimu (1,12–21), pasmerkiama klaidų skleidėjai (sk. 2), patvirtinama, jog Viešpatys tikrai ateis antrą kartą (3,1–13), ir baigiama raginimu budėti (3,14–18).

Laiške atskleidžiama, kaip Senojo Testamento pranašystės jungiasi su apaštalo liudijimu ir teikia tvirtą pagrindą tikėjimui.

Šventumo pašaukimas

1 Simeonas Petras, Jėzaus Kristaus tarnas ir apaštalas, gavusiems su mumis lygiai brangų tikėjimą mūsų Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus teisumu. ² Malonė ir

ramybė tegausėja jums su Dievo ir mūsų Viešpaties Jėzaus pažinimu.

³ Jo dieviška galybė padovanojo mums visa, kas praverčia gyvenimui ir maldingumui pažinimu to, kuris pašaukė mus savo šlove ir jėga.

⁴ Drauge jis mums padovanojo ir

^{5,13a} T. y. Romos krikščionių bendruomenė.

brangius bei didžius pažadus, kad per juos taptumėte dieviškosios prigimties dalininkais, pabėgę nuo sugedimo, kurį skleidžia pasaulyje geiduliai.

⁵ Todėl parodykite visą stropumą, kad savo tikejimu ugdytumėte dorybę, dorybe – pažinimą, ⁶ pažinimu – susivaldymą, susivaldymu – ištverme, ištverme – maldingumą, ⁷ maldingumu – brolybę, o brolybe – meilę. ⁸ Kai šitie dalykai jumyse gyvuoja ir tarpsta, jie neduoda jums apsileisti ir likti bevaisiams mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinime. ⁹ O kam jų trūksta, tas aklas ir trumparegis, užmiršęs, kad yra apvalytas nuo savo senųjų nuodėmių. ¹⁰ Todėl, broliai, dar uoliau stenkitės sutvirtinti savąjį pašaukimą ir išrinkimą. Tai darydami, jūs niekada neapsigausite. ¹¹ Šitaip dar plačiau atsivers jums vartai į amžinąją mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus karalystę.

Apaštališkas liudijimas

¹² Todėl aš nuolat jums priminsiu šituos dalykus, nors jūs ir žinote juos ir esate sutvirtinti turimoje tiesoje. ¹³ Aš laikau savo priederme, kol gyvenu šitoje padangtėje, žadinti jus paraginimais. ¹⁴ Žinau, kad veikiai ateis mano padangtės nugriovimo metas, kaip ir mūsų Viešpats Jėzus Kristus yra man apreiškęs. ¹⁵ Bet aš pasistengsiu, kad ir man iškeliavus jūs kiekvienu metu galėtumėte tai prisiminti.

¹⁶ Mat mes skelbėme jums mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus galybę ir atėjimą ne mėgdžiodami gudriai išgalvotas pasakas, bet kaip savo aki-

mis matę jo didybę. ¹⁷ Jis gavo iš Dievo Tėvo garbę ir šlovę, kai iš šlovingosios didybės nuskambėjo jam balsas: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosiu“. ¹⁸ Tą balsą mes girdėjome aidint iš dangaus, kai buvome su juo ant šventojo kalno.

¹⁹ Mes turime tvirtiausią pranašų žodį. Jūs gerai darote, laikydamiesi jo tarsi žiburio, šviečiančio tamsioje vietoje, kol išauš diena ir jūsų širdyse užtekės aušrinė. ²⁰ Pirmiausia žinokite, kad jokia Rašto pranašystė negali būti savavališkai aiškinama, ²¹ nes pranašystė niekuomet nėra atėjusi žmogaus valia, bet Šventosios Dvasios paakinti žmonės kalbėjo Dievo vardu.

Klaidų skleidėjai

2 Buvo tautoje ir netikrų pranašų, kaip ir tarp jūsų bus netikrų mokytojų, kurie slapta įves pražūtingų klaidamokslių, išsigindami net juos išpirkusio Valdovo, ir užsitrauks greitą žlugimą. ² Daugelis paseks jų pasileidimu, ir dėl jų bus piktžodžiaujama tiesos keliui. ³ Iš godumo jie bandys jus išnaudoti suktais žodžiais. Bet nuo seno pasmerkimas jų laukia ir jų pražūtis nesnaudžia.

⁴ Dievas nepagailejo nusidėjusių angelų, bet nubloškė juos į tamsias pasmerktųjų buveinės^a bedugnes, kur laiko juos teismui. ⁵ Jis nepagailejo senojo pasaulio, tik išsaugojo teismo šauklį Nojų ir dar septynetą, kai siuntė bedievių pasauliui tvaną. ⁶ Paversdamas pelenais Sodomos ir Gomoros miestus, pasmerkė juos žlugti ir taip davė pavyzdį ateities bedieviams. ⁷ Išgelbėjo teisųjį Lotą,

varginamą nedorėlių palaido elgesio; ⁸ mat tarp jų gyvenantis teisusis, tai regėdamas ir girdėdamas, diena iš dienos turėjo varginti savo teisią sielą dėl nuodėmingų darbų. ⁹ Taigi Viešpats žino, kaip išgelbėti maldingus žmones iš mėginimo ir kaip išlaikyti nedoruosius teismo dienai ir bausmei, ¹⁰ ypač tuos, kurie, pasidavę kūnui, pasineria nešvariuose geisimuose ir paniekina Viešpatystę.

Ižlūs akiplėšos! Jie nesudreba, piktžodžiaudami šlovingiesiems^a, ¹¹ tuo tarpu angelai, aukštesni jėga ir galia, Viešpaties akivaizdoje nedrįsta jiems ištarti pikto sprendimo. ¹² Bet jie, kaip neprotingi gyvuliai, tarsi iš prigimties skirti sugavimui ir užmušimui, piktžodžiauja tam, ko nesupranta, ir todėl pražus savo sugedime, ¹³ kęsdami skriaudą kaip atpildą už savo daromas skriaudas. Jie laiko pramoga smaguriauti viduryje dienos. Jie purvini ir iškrypę, kai, vaišindamiesi su jumis, mėgaujasi apgavystėmis. ¹⁴ Jų akys kupinos svetimavimo, nepasotinamos nuodėmės. Jie suvedžioja svyruojančias sielas. Jų širdis išlavinta godulystės.

Jie prakeikimo vaikai. ¹⁵ Palikę tiesos kelią, jie nuklydo ir pasuko keliu Bosoro^b sūnaus Balaamo, kuris pamilo nedorybės atpildą, ¹⁶ tačiau buvo subartas dėl savo nusižengimo; darbinis, nebylys gyvulys prabilo žmogaus balsu ir sutrukdė pranašo beprotystę.

¹⁷ Jie yra šaltiniai be vandens, audros genami debesys; jiems skirta juodžiausia tamsybė. ¹⁸ Skelbdami išpūstas ir tuščias kalbas, kūno geismai ir pasileidimu jie pavilioja tuos, kurie vos paspruko nuo gyve-

nančių paklydime. ¹⁹ Jie žada šiems laisvę, patys būdami sugedimo vergai; juk nugalėtasis tampa nugalėjusiojo vergu. ²⁰ Bet jeigu, ištrūkę iš pasaulio purvyno Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu, jie ir vėl jame įklimpę pralaimi, tai jiems paskui darosi blogiau negu pirma. ²¹ Jiems būtų buvę geriau iš viso nepažinti teisumo kelio, negu, jį pažinus, nusigręžti nuo jiems duoto šventojo įsakymo. ²² Jiems yra nutikę, kaip teisingai sako patarlė: *Šuo sugrižo prie savo vėmalų* ir: „Išmaudyta kiaulė vėl voliojasi purvyne“.

Viešpaties atėjimas

3 Mylimieji, tai jau antras laiškas, kurį jums rašau. Šiais laiškais aš žadinu jūsų tyras mintis prisiminimais, ² kad atsimintumėte šventųjų pranašų iš anksto paskelbtus žodžius ir jūsų apaštalų perduotą Viešpaties ir Gelbėtojo įsakymą.

³ Pirmiausia turite žinoti, kad paskutinėmis dienomis pasirodys šaipūnai, kupini pajuokos. Jie gyvens savo geiduliais ⁴ ir kalbės: „Kur jo pažadėtas atėjimas? Juk nuo to laiko, kai užmigo protėviai, visa pasilieka kaip buvę nuo sutvėrimo pradžios.“ ⁵ Mat jiems, to norintiems, lieka paslėpta, kad nuo seno buvo dangūs ir žemė, iš vandens ir per vandenį sutvarkyta Dievo žodžiu. ⁶ Todėl ir ano meto pasaulis žuvo, vandeniu aptvindytas. ⁷ O dabartiniai dangūs ir žemė tuo pačiu žodžiu yra palaikomi ugniai, saugomi teismo ir bedievių žmonių žuvimo dienai.

⁸ Tačiau, mylimieji, vienas dalykas neturi likti jūsų nepastebėtas:

viena diena pas Viešpatį yra kaip tūkstantis metų, ir *tūkstantis metų – kaip viena diena*.⁹ Viešpats negaišta ištėsėti pažado, kaip kai kurie mano, o kantriai elgiasi su jumis, nenorėdamas, kad kuris pražūtų, bet kad visi atsiverstų.¹⁰ O Viešpaties diena ateis kaip vagis. Tuomet dangūs praeis su smarkiu užesiu, stichijos nuo karščio suirs, ir žemė su savo veikalais sudegs.

¹¹ Jeigu visa turi taip suirti, tai kaipgi jums reikėtų pasižymėti šventu gyvenimu ir maldingumu, ¹² kaip laukti Dievo dienos, kaip skubinti jos atėjimą, kai dangūs suirs liepsnose ir stichijos sutirps iš karščio! ¹³ Pagal jo pažadą mes laukiame *naujo dangaus ir naujos žemės*, kuriuose gyvena teisumas.

¹⁴ Todėl, mylimieji, šito laukdami, stenkitės, kad jo akivaizdoje būtumėte rasti nesutepti, nepeiktini ir taikingi. ¹⁵ Mūsų Viešpaties kantrumą laikykite išgelbėjimu, kaip jums yra parašęs ir mūsų mylimasis brolis Paulius pagal jam duotą išmintį; ¹⁶ jis taip kalba apie šituos dalykus visuose laiškuose. Juose esama sunkiai suprantamų dalykų, kuriuos nemokšos ir nesubrendėliai iškraipo, aiškindami, kaip ir kitus Raštus, savo pačių pražūčiai. ¹⁷ Tad jūs, mielieji, iš anksto tai žinodami, sergėkitės, kad, nedorėlių paklydimo traukiami, neiškryptumėte iš savo stiprybės. ¹⁸ Todėl aukite malone ir mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu. Jam šlovė dabar ir iki amžinybės dienos! Amen.

JONO PIRMAS LAIŠKAS

Jono pirmas laiškas (gr. *iōannou epistolē* A, lot. *epistula joannis* / *io(h)annis* I), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono Azijos provincijos Bažnyčioms 80–90 m. po Kr.

Po įžanginės dalies (1,1–4) bendravimas su Dievu apibūdinamas kaip gyvenimas Dievo šviesoje (1,5–2,29), kaip Dievo vaikų gyvenimas (3,1–4,6) ir kaip meilė bei tikėjimas (4,7–5,12), o pabaigoje sutvirtinama išganymo viltis (5,13–21).

Tai lyg traktatas apie dvasinį auklėjimą ir kartu autentiško krikščioniško gyvenimo apibendrinimas.

Gyvenimo Žodis

1 Kas buvo nuo pradžios, / ką girdėjome ir savo akimis regėjome, / ką patyrėme ir mūsų rankos lietė, / tai skelbiame apie gyvenimo Žodį. / ² Gyvenimas pasirodė, / ir mes regėjome ir liudijame, / ir skelbiame jums amžinąjį gyvenimą, / kuris buvo pas Tėvą ir pasirodė mums. / ³ Ką matėme ir girdėjome, skelbiame ir jums, / kad ir jūs turėtumėte bendravimą su mumis. / O mūsų bendravimas yra su Tėvu / ir su jo Sūnumi Jėzumi Kris-

tumi. / ⁴ Ir tai mes rašome, / kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas.

⁵ Tai žinia, / kurią esame išgirdę iš jo ir skelbiame jums, / kad Dievas yra šviesa / ir jame nėra jokios tamsybės.

⁶ Jei sakytume, kad bendraujame su juo, / o vaikščirotume tamsoje, / meluotume ir nevykdytume tiesos. / ⁷ O jei vaikščiojame šviesoje, / kaip ir jis yra šviesoje, / mes bendraujame vieni su kitais, / ir jo Sūnaus Jėzaus kraujas apvalo mus / nuo visų nuodėmių.

⁸ Jei sakytume, jog neturime nuodėmės, / klaidintume patys save, / ir nebūtų mumyse tiesos. / ⁹ Jeigu išpažįstame savo nuodėmes, / jis ištikimas ir teisingas, / kad atleistų mums nuodėmes / ir apvalytų mus nuo visų nedorybių. / ¹⁰ Jei sakytume, kad nesame nusidėję, / darytume jį melagiu, / ir nebūtų mumyse jo žodžio.

2 Mano vaikeliai, / rašau jums tai, kad nedarytumėte nuodėmių. / O jei kuris nusidėtų, / tai mes turime Užtarėją pas Tėvą, / teisųjį Jėzų Kristų. / ² Jis yra permaldavimas už mūsų nuodėmes, / ir ne tik už mūsų, / bet ir už viso pasaulio.

Meilės įsakymas

³ Iš to patiriame, jog esame jį pažinę, / kad laikomės jo įsakymų. / ⁴ Kas sakosi jį pažinęs, / bet jo įsakymų nesilaiko, / tas melagis, ir nėra jame tiesos. / ⁵ O kas laikosi jo žodžių, / tas iš tiesų tobulai myli Dievą. / Iš to ir pažįstame, jog jame esame. / ⁶ Kas tvirtina esąs jame, / tas turi pats taip vaikščioti, / kaip ir jis vaikščiojo. / ⁷ Mylimieji, aš jums nerašau naujo įsakymo, / bet seną įsakymą, / kurį nuo pradžios esate gavę. / Tasai senas įsakymas yra žodis, / kurį jūs girdėjote. / ⁸ Ir vis dėlto rašau jums naują įsakymą, / kuris tikras jame ir jumyse, / nes tamsa traukiasi, / o tikroji šviesa jau šviečia. / ⁹ Kas sakosi esąs šviesoje, o savo brolio nekenčia, / tas dar tebėra tamsoje. / ¹⁰ Kas myli savo brolių, / tas pasilieka šviesoje; / ir jame nieko piktinančio

nėra. / ¹¹ Kas savo brolio nekenčia, / tas yra tamsoje, vaikščioja tamsoje / ir nežino, kur einas, / nes tamsa užgulė jam akis.

¹² Rašau jums, vaikeliai: / jo vardu atleistas jums nuodėmės. / ¹³ Rašau jums, tėvai: jūs pažįstate tą, / kuris yra nuo pradžios. / Ir jums, jaunuoliai, rašau: / jūs nugalėjote piktąjį. / ¹⁴ Parašiau jums, vaikeliai: / jūs pažįstate Tėvą. / Parašiau ir jums, tėvai: / pažįstate tą, / kuris yra nuo pradžios. / Ir jums, jaunuoliai, tai parašiau: / jūs tvirti ir laikosi jumyse Dievo žodis, / ir jūs nugalėjote piktąjį. / ¹⁵ Nemylėkite pasaulio, / nei to, kas yra pasaulyje. / Jei kas myli pasaulį, / nėra jame Tėvo meilės, / ¹⁶ nes visa, kas pasaulyje, / tai kūno geismas, akių geismas ir gyvenimo puikybė, / o tai nėra iš Tėvo, bet iš pasaulio. / ¹⁷ Praeina pasaulis ir jo geismai. / Kas vykdo Dievo valią, / tas išlieka per amžius.

Antikristas

¹⁸ Vaikeliai, atėjo valanda paskutinė. / Kaip esate girdėję, / ateis Antikristas; / taigi dabar pasirodė daug antikristų. / Iš to sprendžiame, / jog atėjo valanda paskutinė. / ¹⁹ Jie yra išėję iš mūsų, / tačiau nebuvo mūsų. / Jeigu jie būtų buvę mūsų, / jie būtų likę su mumis. / Bet turėjo paaiškėti, / jog ne visi yra mūsų. / ²⁰ Jūs esate gavę Šventojo patepimą / ir visi tai žinote. / ²¹ Rašiau jums ne kaip nežinantiems tiesos, / bet todėl, kad pažįstate ją / ir iš tiesos negali kilti joks melas. / ²² Kas yra melagis, jeigu ne tas, / kuris neigia Jėzų esant Mesiją? / Tasai yra

Antikristas, / kuris neigia Tėvą ir Sūnų. / ²³ Kiekvienas, kas neigia Sūnų, / neturi ir Tėvo. / Kas išpažįsta Sūnų, / tas turi ir Tėvą. / ²⁴ Tepasilieka jumyse / tai, ką girdėjote nuo pradžios, / Jeigu tai, ką girdėjote nuo pradžios, / pasiliks jumyse, / tai jūs pasiliksime Sūnuje ir Tėve. / ²⁵ Štai pažadas, kurį jis pats mums yra davęs, – / amžinasis gyvenimas. / ²⁶ Aš tai parašiau apie tuos, / kurie norėtų jus suklaidinti. / ²⁷ Dėl jūsų / patepimas, kurį iš jo esate gavę, lieka jumyse, / ir nereikia, kad jus kas nors mokytu, / nes pats jo patepimas moko jus visko, / ir jis yra tiesa, o ne melas. / Ir kaip jis jus pamokė, taip jame ir laikykitės.

Dievo vaikai

²⁸ Taigi dabar, vaikeliai, pasilikite jame, / kad, kai jis pasirodys, / turėtume pasitikėjimą / ir, kai ateis, nereikėtų su gėda nuo jo pasitraukti. / ²⁹ Jei žinote, kad jis teisus, / tai žinokite, jog kiekvienas, kuris daro teisybę, / iš jo yra gimęs.

3 Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas: / mes vadina-mės Dievo vaikai ir esame! / Pasaulis nepažįsta mūsų, / nes ir jo nepažino. / ² Mylimieji, / mes dabar esame Dievo vaikai, / bet dar nepasirodė, kas būsimė. / Mes žinome, kad, kai jis pasirodys, / būsimė panašūs į jį, / nes matysime jį tokį, koks jis yra.

³ Kiekvienas, kas turi jame tokią viltį, / skaistina pats save, / nes ir jis yra skaistus. / ⁴ Kiekvienas, kuris daro nuodėmę, laužo įstatymą, / nuodėmė – tai įstatymo laužymas. / ⁵ Jūs žinote, jog Jėzus pasirodė, kad su-naikintų nuodėmes, / ir nėra jame

nuodėmės. / ⁶ Kas tik gyvena jame, tas nedaro nuodėmių, / o nė vienas nusidėjėlis jo neregėjo ir nepažino. / ⁷ Vaikeliai! Tegul niekas jūsų nesuklaidina! / Kas teisiai elgiasi, tas yra teisus, / kaip ir jisai teisus. / ⁸ Kas daro nuodėmę, tas iš velnio, / nes velnias visas nuodėmėse nuo pat pradžios. / Todėl ir pasirodė Dievo Sūnus, / kad velnio darbus sugriautų. / ⁹ Kas yra gimęs iš Dievo, nedaro nuodėmės, / nes jame laikosi Dievo sėkla. / Jis negali daryti nuodėmių, / nes yra gimęs iš Dievo. / ¹⁰ Taip išaiškėja Dievo vaikai ir velnio vaikai; / tas, kuris elgiasi neteisiai, nėra iš Dievo; / taip pat tas, kuris savo brolio nemyli.

Mylėkime vieni kitus

¹¹ Tokia yra žinia, / kurią girdėjote nuo pradžios: / mes turime mylėti vieni kitus. / ¹² Ne kaip Kainas, kuris buvo iš piktojo / ir nužudė savo brolių. / Kodėl nužudė? / Kad jo darbai buvo pikti, o brolio – teisūs. / ¹³ Nesistebėkite, broliai, jei pasaulis jūsų nekenčia. / ¹⁴ Mes žinome, jog iš mirties esame persikėlę į gyvenimą, / nes mylime brolius. / Kas nemyli, tas pasilieka mirties glebyje. / ¹⁵ Kuris nekenčia savo brolio, tas žmogžudys, / o jūs žinote, / kad joks žmogžudys neturi amžinojo gyvenimo, / jame pasiliekančio. / ¹⁶ Mes iš to pažinome meilę, / kad jis už mus paguldė savo gyvybę. / Ir mes turime guldyti gyvybę už brolius. / ¹⁷ Bet jei kas turėtų pasaulio turtų / ir, pastebėjęs vargo spaudžiamą brolių, / užrakintų jam savo širdį, / tai kaip jame pasiliks Dievo meilė? / ¹⁸ Vaikeliai, nemylėkite žodžiu ar liežuviu, / bet darbu ir tiesa. / ¹⁹ Tuo mes pažinsime, jog

esame iš tiesos, / ir jo akivaizdoje nuraminsime savo širdį, / ²⁰ jei mūsų širdis imtų mus smerkti: / Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta. / ²¹ Mylimieji, jei širdis mūsų nesmerkia, / mes pasitikime Dievu / ²² ir gauname iš jo, ko prašome, / nes laikomės jo įsakymų / ir darome, kas jam patinka. / ²³ O štai jo įsakymas: / kad tikėtume jo Sūnaus Jėzaus Kristaus vardą / ir mylėtume vieni kitus, kaip jo įsakyta. / ²⁴ Kas laikosi jo įsakymų, / pasilieka Dieve ir Dievas jame. / O kad jis mummyse pasilieka, / mes žinome iš Dvasios, kurią jis mums davė.

Ištirkite dvasias

4 Mylimieji, ne kiekviena dvasia tikėkite, / bet ištirkite dvasias, ar jos iš Dievo, / nes pasklido pasaulyje / daug netikrų pranašų. / ² Iš to pažinsite Dievo Dvasią: / kiekviena dvasia, kuri išpažįsta Jėzų Kristų kūne atėjus, / yra iš Dievo, / ³ ir kiekviena dvasia, kuri Jėzaus neišpažįsta, / nėra iš Dievo. / Tokia dvasia iš Antikristo, / apie kurį esate girdėję, jog jis ateisias. / Jis jau dabar yra pasaulyje. / ⁴ Jūs esate iš Dievo, vaikeliai, ir nugalejote juos, / nes tasai, kuris jumyse, / didesnis už tą, kuris pasaulyje. / ⁵ Jie yra iš pasaulio, / todėl kalba apie pasaulio reikalus, / ir pasaulis jų klauso. / ⁶ Mes esame iš Dievo. / Kas pažįsta Dievą, tas mūsų klauso, / o kas ne iš Dievo, tas mūsų neklauso. / Iš to mes pažįstame tiesos Dvasią ir klaidos dvasią.

Dievas yra meilė

⁷ Mylimieji, mylėkime vieni kitus, / nes meilė yra iš Dievo, / ir kiek-

vienas, kuris myli, / yra gimęs iš Dievo ir pažįsta Dievą. / ⁸ Kas nemyli, tas nepažino Dievo, / nes Dievas yra meilė. / ⁹ O Dievo meilė pasireiškė mums tuo, / jog Dievas atsiuntė į pasaulį savo viengimį Sūnų, / kad mes gyventume per jį. / ¹⁰ Meilė – ne tai, jog mes pamilome Dievą, / bet kad jis mus pamilo ir atsiuntė savo Sūnų / kaip permaldavimą už mūsų nuodėmes. / ¹¹ Mylimieji, jei Dievas mus taip pamilo, / tai ir mes turime mylėti vieni kitus. / ¹² Dievo niekas niekuomet nėra matęs. / Jei mylime vieni kitus, / Dievas mummyse pasilieka, / ir jo meilė mummyse tampa tobula. / ¹³ Iš to pažįstame, kad pasiliekame jame ir jis mummyse: / jis yra davęs mums savo Dvasios. / ¹⁴ Taigi mes matėme ir liudijame, / kad Tevas atsiuntė Sūnų, pasaulio Gelbėtoją. / ¹⁵ Kas išpažįsta, jog Jėzus yra Dievo Sūnus, / Dievas tame ir tas Dieve pasilieka. / ¹⁶ Mes esame pažinę ir įtikėję meilę, / kuria Dievas mus myli. / Dievas yra meilė, / ir kas pasilieka meilėje, / tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame. / ¹⁷ Tuo meilė pasiekia mummyse tobulumą, / kad mes turime tvirtą pasitikėjimą teismo dieną, / nes koks jis yra, tokie ir mes esame šiame pasaulyje. / ¹⁸ Nebėra meilėje baimės, / bet tobula meilė išveja baimę. / Baimė numato bausmę, / taigi kas bijo, tas dar netobulai myli. / ¹⁹ Mes mylime, nes Dievas mus pirmas pamilo. / ²⁰ Jei kas sakytų: „Aš myliu Dievą“, / o savo brolio nekęstų, / tasai melagis. / Kas nemyli savo brolio, kurį mato, / negali mylėti Dievo, kurio nemato. / ²¹ Mes turime tokį jo įsakymą, / kad, kas myli Dievą, mylėtų ir savo brolių.

Tikėjimas ir liudijimas

5 Kiekvienas, kas tiki, jog Jėzus yra Mesijas, / yra gimęs iš Dievo, / ir kiekvienas, kuris myli Gimdytoją, / myli ir iš jo gimusįjį. / ² Iš to pažįstame mylį Dievo vaikus, / kad mylime Dievą ir vykdome jo įsakymus, / ³ nes tai ir yra Dievo meilė – / vykdyti jo įsakymus. / O jo įsakymai nėra sunkūs. / ⁴ Juk kiekvienas, kuris gimęs iš Dievo, nugalį pasaulį, / ir štai pergalė, nugalinti pasaulį, – / mūsų tikėjimas!

⁵ O kas gi nugalį pasaulį, jei ne tas, / kuris tiki, kad Jėzus yra Dievo Sūnus?! / ⁶ Tasai yra, kuris atėjo / per vandenį ir kraują, – Jėzus Kristus; / ne vien per vandenį, / bet per vandenį ir kraują. / Ir Dvasia tai paliudija, / nes Dvasia yra tiesa. / ⁷ Mat yra trys liudytojai^a: / ⁸ Dvasia, vanduo ir kraujas, / ir šie trys sutaria. / ⁹ Jeigu priimame žmonių liudijimą, / tai Dievo liudijimas didesnis. / O Dievo liudijimas toksai: / jis yra paliudijęs apie savo Sūnų. / ¹⁰ Kas tiki Dievo Sūnų, / tas turi savyje tą liudijimą. / Kas Dievo netiki, tas jį melagių verčia, / nes nepatikėjo liudijimu, / kurį Dievas davė apie savo Sūnų. / ¹¹ O liudijimas toks: / Dievas mums suteikė amžinąjį gyvenimą, / ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje. / ¹² Kas turi Sūnų, tas turi gyvenimą. /

Kas neturi Dievo Sūnaus, tas neturi gyvenimo.

Malda ir nuodėmė

¹³ Aš tai parašiau jums, įtikėjusiems Dievo Sūnaus vardą, / kad žinotumėte turį amžinąjį gyvenimą. / ¹⁴ Mes tvirtai pasitikime juo, / nes ko tik prašome pagal jo valią, / jis mūsų išklauso. / ¹⁵ O jeigu žinome, kad jis mūsų išklauso, ko tik prašome, / tai ir žinome turį, ko esame prašę. / ¹⁶ Jei kas mato nusidedant savo brolių, / tačiau ne iki mirčių, / teprašo, ir Dievas duos jam gyvybę, / būtent tiems, kurie nusideda ne iki mirčių. / Mat yra nuodėmė iki mirčių, / ir aš kalbu ne apie ją, kad būtų prašoma. / ¹⁷ Kiekviena neteisybė yra nuodėmė, / tačiau esama nuodėmės ne iki mirčių.

¹⁸ Mes žinome, jog kiekvienas / gimusis iš Dievo nedaro nuodėmių, / bet Dievo Pagimdytasis saugo jį, / ir piktasis jo nepaliečia. / ¹⁹ Mes žinome, jog esame iš Dievo, / o visas pasaulis yra piktojo pavergtas. / ²⁰ Dar mes žinome, kad Dievo Sūnus yra atėjęs / ir suteikęs mums nuovokos, / kad pažintume Tikrąjį. / Ir mes esame Tikrajame – / jo Sūnuje Jėzuje Kristuje. / Šitas yra tikrasis Dievas ir amžinasis gyvenimas. / ²¹ Vaikeliai, sergėkitės stabų!

^{5,7a} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „danguje – Tėvas, Žodis ir Šventoji Dvasia, ir tie trys sutaria. Ir yra trys liudytojai žemeje...“

JONO ANTRAS LAIŠKAS

Jono antras laiškas (gr. *iōannou epistolē B*, lot. *epistula joannis / io(h)annis II*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono 80–90 m. po Kr. vienai iš Azijos provincijos Bažnyčių.

Po įžanginės dalies (1–3) raginama myleti vieniems kitus (4–6), perspėjama dėl suvedžiotojų, nepripažįstančių Kristaus įsikūnijimo (7–11), ir baigiama sveikinimais (12–13).

Griežtos sąrangos eilutėse apibendrinta autoriaus mokymo esmė, plačiau išskleista ankstesniame laiške.

Vyresnysis išrinktajai poniai ir jos vaikams^a, kuriuos aš myliu tiesoje, ir ne tik aš vienas, bet ir visi, kurie yra pažinę tiesą, ² dėlėi tiesos, pasiliekančios mumyse ir būsiančios su mumis per amžius. ³ Su mumis bus malonė, gailestingumas, ramybė nuo Dievo Tėvo ir nuo Tėvo Sūnaus Jėzaus Kristaus tiesoje ir meilėje.

⁴ Aš labai nudžiugau, radęs tavųjų vaikų, vaikščiojančių tiesoje, kaip reikalauja iš Tėvo gautasis įsakymas. ⁵ O dabar prašau tave, ponia, – ne kaip rašydamas naują įsakymą, bet kaip tą, kurį turėjome nuo pradžios, – kad mylėtume vieni kitus. ⁶ O meilė – tai vaikščioti jo įsakymų keliais. Toks ir yra įsakymas, kurį girdėjote nuo pradžios: kad vaikščiotumėte meilės keliais.

⁷ Po pasaulį pasklido daug suvedžiotojų, kurie nepripažįsta, kad Jėzus Kristus yra atėjęs kūne. O toks žmogus yra apgavikas ir antikristas. ⁸ Žiūrėkite, kad nepražudytumėte, ką esate nuveikę, bet kad gautumėte visą užmokestį. ⁹ Kas tik peržengia ribą ir nesilaiko Kristaus mokslo, neturi Dievo. Kas laikosi mokslo, tas turi ir Tėvą, ir Sūnų. ¹⁰ Jei kas ateina pas jus ir neatsineša šitokio mokslo, nepriimkite jo į namus ir nesveikinkite, ¹¹ nes, kas jį sveikina, tas dalyvauja jo piktuose darbuose.

¹² Turėčiau dar daug ką jums rašyti, bet nenoriu to daryti ant popiruso ir rašalu. Aš tikiuosi pas jus atvykti ir pasikalbėti gyvu žodžiu, kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas.

¹³ Tave sveikina išrinktosios tavo sesers vaikai.

^{1a} T. y. krikščionių bendruomenėi.

JONO TREČIAS LAIŠKAS

Jono trečias laiškas (gr. *iōannou epistolē C*, lot. *epistula joannis / io(h)annis III*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono 80–90 m. po Kr. krikščioniui Gajui.

Pradžioje pagiriamas teismo besilaikantis Gajus (1–3), papeikiamas keliaujančių pamokslininkų nepriimančią bendruomenės vadovą Diotrefą (9–11), palankiai vertinamas Demetrijas (12) ir baigiama sveikinimais (13–15).

Trumpas laiškas leidžia gyvai užčiuopti sunkumus, kuriuos gimstančiai Bažnyčiai kėlė prieštaringos tendencijos.

Vyresnysis mylimajam Gajui, kurį aš myliu tiesoje. ² Mielasis, linkiu, kad viskas tau taip gerai sektųsi ir būtų sveikas, kaip sekasi tavo sielai.

³ Aš labai apsidžiaugiau, kai atvykę broliai paliudijo apie tavo teismą, kaip tu vaikščioji tiesoje. ⁴ Aš nerandu didesnio džiaugsmo, kaip klausytis, jog mano vaikai gyvena tiesoje.

⁵ Mielasis, tu ištikimai elgiesi, pagelbėdamas broliams, ypač atvyksiantiems iš kitur. ⁶ Jie ir paliudijo Bažnyčiai apie tavo meilę. Tu puikiai padarysi, išruošdamas juos į kelionę taip, kaip Dievui patinka. ⁷ Jie leidosi keliauti jo vardu labui, nieko neimdami iš pagonių. ⁸ Mes turime tokius žmones svetingai priimti, kad taptume tiesos bendradarbiais.

⁹ Aš esu ši tą parašęs Bažnyčiai. Bet mėgstantis jiems vadovauti Diotrefas nepripažįsta mūsų. ¹⁰ Todėl, jei atvyksiu, priminsiu jo darbus, kuriuos jis daro, skleisdamas apie mus piktas kalbas; nesitenkindamas tuo, nei pats nepriima brolių, nei kitiems, kurie norėtų priimti, neleidžia ir net išmeta juos iš bendruomenės. ¹¹ Mielasis, nesek tuo, kas pikta, bet tuo, kas gera. Kuris daro gera, yra iš Dievo, o kuris pikta, nėra matęs Dievo.

¹² Apie Demetriją gerai liudija visi ir pati tiesa. Ir mes liudijame, o tu žinai, kad mūsų liudijimas tikras.

¹³ Dar daug ką turėčiau tau rašyti, bet nenoriu rašyti rašalu ir plunksna. ¹⁴ Tikiuosi greitai pamatyti tave ir pasikalbėti gyvu žodžiu.

¹⁵ Ramybė tau! Sveikina tave bičuliai. Sveikink draugus pavardžiui!

JUDO LAIŠKAS

Judo laiškas (gr. *iouda epistolē*, lot. *epistula judae / iudae*) parašytas Judo, Jokūbo brolio, vardu ir laikomas arba jo paties (70–80 m. po Kr.), arba vėlesniu (80–90 m. po Kr.) kūriniu, adresuotu galbūt iš hebrajų kilusiems krikščionims.

Po įžanginės dalies (1–2) raginama kovoti dėl tikėjimo (3–4), primenami Dievo nubastinti netikintieji, smerkiami piktžodžiautojai ir žadama Dievo bausmė bedieviams nusidėjėliams (5–16), raginama nepamiršti apaštalo mokymo (17–19) ir šlovinamas gelbstintis Dievas (20–25).

Trumpas, bet kandus apokaliptinės nuotaikos laiškas užbaigiamas jaudinančiu religiniu himnu.

Judas, Jėzaus Kristaus tarnas, Jokūbo brolis, Dieve Tėve numylėtiems ir Jėzui Kristui išsaugotiems pasaulietiesiems: ² tebūnie jums gausiai duota gailestingumo, ramybės ir meilės!

³ Mylimieji, aš labai norėjau parašyti jums apie bendrąją mūsų išganyką ir jaučiu reikala rašyti jums raginimą, kad kovotumėte už tikėjimą, vieną kartą visiems laikams

duotą šventiesiems. ⁴ Mat vogčiomis išiskverbė tarp jūsų žmonių, kuriems nuo seno surašytas toks kaltinimas: jie bedieviai, nes mūsų Dievo malonę iškreipia į palaidumą ir neigia mūsų vienintelį Valdovą ir Viešpatį Jėzų Kristų.

⁵ Aš norėčiau jums priminti, nors jūs jau viską žinote, kad Viešpats, pirmiau išgelbėjęs tautą iš Egipto, paskui pražudė netikinčius. ⁶ Taip pat ir tuos angelus, kurie neišlaikė savo prakilnumo, bet paliko savo buveinę, jis laiko sukaustytus amžiniais pančiais tamsybėje didžiosios dienos teismui. ⁷ Taip pat Sodoma ir Gomora bei aplinkiniai miestai, kurie panašiai ištvirtavo ir nusekė paskui ne tokį kūną, lieka pavyzdžiu, kentėdami amžinos ugnies bausmes.

⁸ Taip ir šitie apsvaigę suteršia kūną, niekina Viešpatystę, piktžodžiauja šlovingiesiems. ⁹ Kai arangelas Mykolas, besiginčydamas su velniu, varžėsi dėl Mozės kūno, jis neišdrįso mesti piktžodiško pasmerkimo, bet pasakė: *Tesudraudžia tave Viešpats!* ¹⁰ Šitie šmeižia, ko neišmano, o ką prigimtimi pažįsta kaip neprotingi gyvuliai, nuo to žlugs.

¹¹ Vargas jiems! Jie pasuko Kaino keliu, parsidavė Balaamo paklydimui, pražudė save Korės^b prieštaravimu. ¹² Jie maišosi jūsų meilės pokyliuose, nesidrovėdami savo purvo, ir tunka. Jie – lyg bevandeniai debesys, vaiko mi vėjų, tartum bevaisiai medžiai rudenį, du kartus mirę ir išrauti. ¹³ Jie lyg šėlstančios jūros bangos, putojančios savo begėdystėje lyg žvaigždės klajoklės, kurioms per am-

žius skirta juodžiausia tamsybė.

¹⁴ Apie juos pranašavo septintasis nuo Adomo [žmogus] Henochas: „Štai atėjo Viešpats su miriadais savo šventųjų ¹⁵ įvykdyti visiems teismo ir nubausti visų bedievių už visus bedieviškus darbus, už visus piktus žodžius, kuriuos prieš jį kalbėjo bedieviai nusidėjėliai.“ ^c ¹⁶ Jie visada niurzga, nepatenkinti savo dalia, gyvena geismais; jų lūpos kalba puikybės žodžius, jie pataikauja žmonėms dėl pelno.

¹⁷ O jūs, mylimieji, prisiminkite žodžius, kurie iš anksto buvo paskelbti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apaštalų. ¹⁸ Jie yra sakę: paskutiniaisiais laikais atsiras šaipūnų, kurie gyvens savo bedieviškais geismais. ¹⁹ Tai tie, kurie kelia susiskaldymą, jusliniai, Dvasios neturintys žmonės.

²⁰ Bet jūs, mylimieji, statykite save ant savo švenčiausiojo tikėjimo! Melskitės Šventojoje Dvasioje! ²¹ Išsilaikykite Dievo meilėje laukdami mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus gailestingumo amžinajam gyvenimui. ²² Vienus, kurie abejoja, mėginkite įtikinti; ²³ kitus gelbėkite, traukdami iš ugnies, vėl kitų pasi-gailėkite su baime, bodėdamiesi net jų kūnų suteršto drabužio.

²⁴ Tam, kuris gali išlaikyti jus nenupuolusius ir savo šlovės aki-vaizdon pastatyti nesuteptus ir džiaugsmingus, ²⁵ vieninteliam Dievui, mūsų Gelbėtojai, per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų tebūna šlovė, didybė, valdžia ir galybė prieš visus amžius ir dabar, ir visais amžiais! Amen.

^{8a} Žr. 2 Pt 2,10. ^{11b} ST – Korachas. ^{15c} Citata iš apokrifinės Henoch knygos, neįeinančios į Šventąjį Raštą.

APREIŠKIMAS JONUI

Apreiškimas Jonui (gr. *apokalypsis iōannou*, lot. *apocalypsis joannis / io(h)annis*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono apie 95 m. po Kr.

Knyga galima suskirstyti į tokias dalis: įžanga (1,1–8), laiškai septynioms Azijos Bažnyčioms (1,9–3,22), Dievo sostas (sk. 4), užantspauduota knyga ir Avinėlis (sk. 5), šešių antspaudų nuplėšimas (sk. 6), išrinktieji danguje (sk. 7), septinto antspaudų nuplėšimas (8,1–5), šeši trimitai (8,6–9,21), angelas ir knygelė (sk. 10), du liudytojai (11,1–14), septintas trimitas (11, 15–19), moteris ir slibinas (sk. 12), du žvėrys (sk. 13), Avinėlis ir atpirktieji (14,1–5), Dievo teismo skelbimas (14,6–13), pjūtis žemėje (14,14–20), septynios negandos (sk. 15), septyni dubenys (sk. 16), Babelės nubaudymas (sk. 17–18), Avinėlio vestuvės (19,1–10), Dievo Žodžio pergalė (19,11–21), tūkstantmetė viešpatija (20,1–6), galutinė pergalė (20,7–10), Paskutinis teismas (20,11–15), Naujoji Jeruzalė (21,1–22,5), pabaiga (22,6–21).

Ši įkvėptų vaizdinių knyga vainikuoja visą biblinį atpirkimo vyksmą.

1 Jėzaus Kristaus Apreiškimas, kurį Dievas jam davė, kad jis atskleistų jo tarnams, kas turi greitai įvykti. Per savo pasiųstą angelą jis padarė jį žinomą savajam tarnui Jonui. ² Šis paliudijo Dievo žodį bei Jėzaus Kristaus liudijimą – visa, ką buvo matęs. ³ Palaiminti pranašys-tės žodžių skaitytojas ir klausytojai, tie, kurie laikosi, kas joje parašyta, nes laikas jau arti.

Sveikinimas ir šlovinimas

⁴ Jonas septynioms Azijos Bažnyčioms: malonė ir ramybė jums nuo to, kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, ir nuo septynių dvasių, esančių priešais jo sostą, ⁵ ir nuo Jėzaus Kristaus, ištikimojo liudytojo, mirusiųjų pirmagimio, žemės karalių valdovo. Tam, kuris mus myli ir nuplovė savo krauju mūsų nuodėmės^a, ⁶ ir padarė iš mūsų karaliją bei kunigus savo Dievui ir Tėvui, – jam šlovė ir galybė per amžių amžius! Amen. ⁷ Štai jis ateina su debesimis, ir išvys jį kiekviena akis, net ir tie, kurie jį

perdūrė; ir dėl jo raudos visos žemės giminės. Taip, amen!

⁸ „Aš esu Alfa ir Omega“, – sako Viešpats Dievas, kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, Visagalis.

Pirmas regėjimas

⁹ Aš, Jonas, jūsų brolis ir sielvar-tas, karalystės bei ištvermės bendri-ninkas Jėzuje, buvau saloje, vardu Patmas, dėl Dievo žodžio ir Jėzaus liudijimo. ¹⁰ Aš turėjau dvasios paga-vą Viešpaties dieną ir išgirdau sau už nugaros galingą balsą, tarsi trimi-tą, ¹¹ bylojantį: „Ką matai, surašyk į knygą ir pasiųsk septynioms Bažnyčioms: į Efezą, į Smirną, į Pergamą, į Tiatyrus, į Sardus, į Filadelfus ir Laodikeją.“ ¹² Tuomet aš atsigrėžiau pažiūrėti balso, kalbėjusio su mani-mi, ir atsigrėžęs išvydau septynis aukso žibintuvus, ¹³ o žibintuvų vi-duryje – panašų į Žmogaus Sūnų, apsivilkusį ilgą tuniką ir persijuo-susį per krūtinę aukso juosta. ¹⁴ Jo galva ir plaukai buvo balti kaip balčiausia vilna ar sniegas, jo akys tarsi ugnies liepsna, ¹⁵ jo kojos pana-

^{1,5a} Kai kuriuose rankr.: „išvadavo iš mūsų nuodėmių“.

šios į krosnyje įkaitintą skaistvairi, ir jo balsas buvo tarytum didžiųjų vandenų šniokštimas.¹⁶ Dešinėje rankoje jis laikė septynias žvaigždes, iš jo burnos ėjo aštrus dviašmenis kalavijas, o jo veidas buvo tarytum saulė, žibanti visu skaistumu.

¹⁷ Jį išvydęs, aš puoliau jam po kojų tarsi negyvas. Bet jis uždėjo ant manęs savo dešinę ir prabilo: „Nebijok! Aš esu Pirmasis ir Paskutinyssis,¹⁸ ir Gyvasis. Aš buvau numiręs, bet štai esu gyvas per amžių amžius ir turiu mirties ir mirusiųjų pasaulio raktus.¹⁹ Tad užrašyk, ką būsi regėjęs, kas yra ir kas turi vėliau įvykti.²⁰ Štai septynių žvaigždžių, kurias regėjai mano dešinėje, ir septynių aukso žibintuvų slėpinys: septynios žvaigždės – tai septynių Bažnyčių angelai, o septyni žibintuvai – tai septynios Bažnyčios.

Efezo Bažnyčiai

2 Efezo Bažnyčios angelui rašyk: „Tai sako tas, kuris laiko savo dešinėje septynias žvaigždes, kuris vaikščioja tarp septynių aukso žibintuvų.² Aš žinau tavo darbus, tavo triūsą ir tavo ištvermę. Žinau, kad tu negali pakęsti piktųjų ir ištyrei tuos, kurie sakosi esą apaštalai, bet tokie nėra, ir radai juos esant melagius.³ Žinau, kad esi ištvermingas, kad dėl mano vardo nenuilsdamas kentėjai vargus.⁴ Bet aš turiu prieš tave tai, kad palikai savo pirmąją meilę.⁵ Taigi prisimink, nuo kur nupuolei, atsiversk ir vėl imkis pirmųjų darbų, o jeigu ne, jei neatsiversi, tai aš ateisiu ir išjudinsiu iš vietos tavo žibintuvą.⁶ Savo naudai tu turi, kad nekenti mikalojininkų darbų, kurių ir aš nekenčiu!”

⁷ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms: ‘Nugalėtojui aš duosiu valgyti nuo gyvybės medžio, esančio Dievo rojuje!’

Smirnos Bažnyčiai

⁸ Smirnos Bažnyčios angelui rašyk: ‘Tai sako Pirmasis ir Paskutinyssis, kuris buvo numiręs ir vėl grįžo į gyvenimą.⁹ Aš žinau tavo priespaudą ir tavo neturtą – o vis dėlto tu turtingas! – ir kaip tau piktžodžiauja tie, kurie sakosi esą žydai, bet nėra tokie, o tik šėtono sinagoga.¹⁰ Nebijok būsimųjų kentėjimų! Štai velnias ėmes kai kuriuos jūsiškius į kalėjimą, kad būtumėte išbandyti. Jūsų laukia dešimties dienų priespauda. Būk ištikimas iki mirties, ir aš tau duosiu gyvenimo vainiką!’

¹¹ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms: ‘Nugalėtojas nenukentės nuo antrosios mirties.’

Pergamo Bažnyčiai

¹² Pergamo Bažnyčios angelui rašyk: ‘Tai sako tas, kuris turi aštrų dviašmenį kalaviją.¹³ Aš žinau, kur tu gyveni – ten, kur šėtono sostas. Bet tu tvirtai laikaisi mano vardo ir neišsigynei mano tikėjimo net ir tomis dienomis, kada pas jus, kur gyvena šėtonas, buvo nužudytas mano ištikimasis liudytojas Antipas.¹⁴ Vis dėlto aš turiu šį tą prieš tave: tu tenai turi besilaikančių mokslo Balaamo, kuris yra mokęs Balaką viešai suvedžioti Izraelio sūnus, kad jie valgytų stabams aukojamą mėsą ir ištvirtautų.¹⁵ Ir tu turi panašiai besilaikančių mikalojininkų mokslo.¹⁶ Tad atsiversk! O jeigu ne, aš

greitai ateisiu ir kovosiu su jais savo burnos kalaviju.'

¹⁷Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms: 'Nugalėtojui aš duosiu paslėptos manos ir baltą akmenėlį, o ant akmenėlio bus įrašytas naujas vardas, kurio niekas nežino, tiktai gavėjas.'

Tiatyrų Bažnyčiai

¹⁸Tiatyrų Bažnyčios angelui rašyk: 'Tai skelbia Dievo Sūnus, kuris turi akis tarytum ugnies liepsną ir kurio kojos panašios į skleistą varį. ¹⁹Žinau tavo darbus, tavo meilę, tikėjimą, tarnavimą, ištvermę ir kad tavo paskutiniai darbai didesni už pirmuosius. ²⁰Bet turiu prieš tave, kad leidi moteriškei Jezabelei, kuri sakosi esanti pranašė, mokyti bei *suvėdžioti* mano tarnus, *kad jie ištvirkautų ir valgytų stabams skirtą mėsą*. ²¹Aš jai daviau laiko atsiversti, bet ji nenori nusigręžti nuo savo ištvirtavimo. ²²Štai aš ją nublokšiu į ligos patalą, o ištvirtavusius su ja – į didį vargą, jeigu jie nenusigręš nuo jos darbų. ²³Jos vaikus aš išžudysiu, ir visos Bažnyčios sužinos, kad aš esu tas, kuris permato inkstus ir širdis; aš atsilyginsiu jums kiekvienam pagal jūsų darbus. ²⁴O kitiems tiatyriečiams, kurie nesilaiko ano mokslo, kurie sakosi nepažinę vadinamųjų šėtono gelmių, aš sakau: neužkrausiu jums kitokios naštos, ²⁵tiktai laikykitės to, ką turite, iki ateisiu. ²⁶Tam, kuris nugali ir iki galo laiko si mano darbų, aš *duosiu valdyti pagonis*; ²⁷*jis ganys juos geležine lazda, ir jie bus sudaužyti tarsi moliniai indai*, ²⁸kaip ir aš esu gavęs valdžią

iš savo Tėvo; ir dar duosiu jam aušros žvaigždę.'

²⁹Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms!

Sardų Bažnyčiai

3 Sardų Bažnyčios angelui rašyk: 'Tai sako tas, kuris laiko septynias Dievo dvasias ir septynias žvaigždes. Aš žinau tavo darbus: tave vadina gyvu, o tu esi miręs. ²Prabusk ir stiprink, kas dar tik merdi! Aš nerandu tavo darbų, tobulų mano Dievo akivaizdoje. ³Todėl prisimink, kaip esi priėmęs ir išgirdęs; laikykis to ir atsiversk! Jeigu nebudėsi, aš ateisiu kaip vagis, ir tu nežinosi, kurią valandą tave užklupsiu. ⁴Vis dėlto tu Sarduose turi tegul ir nedaugelį žmonių, kurie nėra susitepę drabužių. Jie vaikščios su manimi apsirengę baltai, nes jie šito verti. ⁵Taigi nugalėtojas bus aprengtas baltais drabužiais, ir jo vardo neištrinsiu iš gyvenimo knygos. Aš išpažinsiu jo vardą savo Tėvo ir jo angelų akivaizdoje.'

⁶Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms.

Filadelfų Bažnyčiai

⁷Filadelfų Bažnyčios angelui rašyk: 'Tai kalba Šventasis, Tiesakalbis, turintis *Dovydo rakta*, – *tas, kuris atrakina, ir niekas nebeužrakina, užrakina, ir niekas nebeatrakina*.

⁸Aš žinau tavo darbus. Štai atvėriau prieš tave duris, ir niekas nebegali jų užrakinti; žinau, nedaug turi jėgų, bet išlaikėsi mano žodį ir neatsižadėjai mano vardo. ⁹Štai aš

duodu tau kai kuriuos iš šėtono sinagogos, iš tų, kurie tvirtina, jog jie žydai, bet nėra, nes jie meluoja. Tai gi aš padarysiu, kad jie ateitų, pultų tau po kojų ir suprastų, jog aš esu pamilęs tave. ¹⁰ Kadangi tu laikeisi mano paliepimo ištverti, tai ir aš tave apsaugosiu nuo išbandymo valandos, kuri ištiks visą pasaulį, kad būtų išmėginti žemės gyventojai.

¹¹ Ateisiu netrukus. Sergėk, ką turi, kad niekas neatimtų tavo vainiko.

¹² Nugalėtoją aš padarysiu stulpu savo Dievo šventykloje, ir jis nebeišeis laukan; užrašysiu ant jo savo Dievo vardą ir vardą savo Dievo miesto, naujosios Jeruzalės, nužengiančios iš dangaus nuo mano Dievo, ir savo naująją vardą.

¹³ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms!

Laodikėjos Bažnyčiai

¹⁴ Laodikėjos Bažnyčios angelui rašyk: „Tai skelbia Amen, ištikimasis bei tiesakalbis Liudytojas, Dievo kūrybos Pradžia. ¹⁵ Žinau tavo darbus, jog nesi nei šaltas, nei karštas. O, kad būtum arba šaltas, arba karštas!

¹⁶ Bet kadangi esi drungnas ir nei karštas, nei šaltas, aš išspjausiu^a tave iš savo burnos. ¹⁷ Tu juk sakai: „Aš esu turtingas ir pralobęs ir nieko nebestokuju,“ – o nežinai, kad esi skurdžius, apgailėtinas, beturtis, aklas ir plikas. ¹⁸ Aš tau patariu pirkti iš manęs ugnyje išgryninto aukso, kad pralobtum, baltus drabužius, kad apsirengtum ir nebūtų matoma tavo nuogumo gėda, ir tepalo pasitepti akims, kad praregėtum. ¹⁹ Aš baru ir ugdau tuos, kuriuos myliu; tad būk

uolus ir atsiversk! ²⁰ Štai aš stoviu prie durų ir beldžiuosi: jei kas išgirs mano balsą ir atvers duris, aš pas jį užeisiu ir vakarieniausiu su juo, o jis su manimi. ²¹ Nugalėtojai aš leisiu atsisėsti šalia savęs, savo soste, panašiai kaip aš nugalėjau ir atsisdau šalia savo Tėvo jo soste.

²² Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms!“

Sostas danguje

4 Paskui aš regėjau: štai atsivėrė vartai danguje, ir pirmasis balsas, kurį buvau girdėjęs man gaudžiant tarsi trimitą, kalbėjo: „Užženk čionai, aš tau parodysiu, kas toliau turi įvykti.“ ² Bematant mane ištiko dvasios pagava. Ir štai danguje stovėjo sostas, o soste buvo Sėdintysis. ³ Jo išvaizda buvo panaši į jaspio ir sardžio brangakmenius, o vaivorykštė, juosianti sostą, buvo panaši į smaragdą. ⁴ Aplinkui sostą regėjau dvidešimt keturis sostus ir tuose sostuose sėdinčius dvidešimt keturis vyresniusius baltais drabužiais, o jų galvas puošė aukso vainikai. ⁵ Nuo sosto skriejo žaibai, aidėjo balsai ir griaustiniai; septyni deglai liepsnojo priešais sostą, o tai yra septynios Dievo dvasios. ⁶ Priešais sostą tviskėjo tarsi stiklo jūra, panaši į krištolą; sosto viduryje ir aplinkui sostą buvo keturios būtybės, pilnos akių iš priekio ir iš užpakalio. ⁷ Pirmoji būtybė buvo panaši į liūtą, antroji būtybė panaši į veršį, trečioji būtybė turinti tarytum žmogaus veidą, ketvirtoji būtybė panaši į skrendantį erelį. ⁸ Kiekviena iš keturių būtybių turėjo po šešis sparnus; aplinkui ir

viduje jos buvo pilnos akių. Ir be perstojo, dieną ir naktį, jos šaukė:

„Šventas, šventas, šventas / Viešpats, visagalis Dievas, / kuris buvo, kuris yra ir kuris ateis!“

⁹ Ir kiekvieną kartą, kai Sėdintijai soste, Gyvajį per amžių amžius, būtybės šlovindavo, garbindavo ir jam dėkodavo, ¹⁰ dvidešimt keturi vyresnieji parpuoldavo prieš Sėdintijai soste, pagarbindavo Gyvajį per amžius ir numesdavo savo vainikus priešais sostą, kartodami:

¹¹ „Vertas esi, mūsų Viešpatie ir Dieve, / priimti šlovę, pagarbą ir galybę, / nes tu visa sutvėrei, /tavo valia visa yra ir buvo sutverta.“

Avinėlis ir knyga

5 Dar aš regėjau soste Sėdinčiojo dešinėje knygos ritinį, prirašytą iš vidaus ir iš lauko, užantspauduotą septyniais antspaudais. ² Ir pamačiau galingą angelą, skelbiantį skardžiu balsu: „Kas bus vertas atverti knygą ir nuplėšti nuo jos antspaudus?“ ³ Bet niekas nei danguje, nei žemėje, nei po žeme negalėjo atverti knygos nė pažiūrėti į ją. ⁴ Aš graudžiai pravirkau, kad neatsirado verto atverti knygą ir pasižiūrėti. ⁵ Tuomet vienas vyresnysis man tarė: „Neverk! Štai nugalėjo liūtas iš Judo giminės, Dovydo atžala. Jis atvers knygą ir septynis jos antspaudus.“

⁶ Aš išvydau sosto ir keturių būtybių bei vyresniųjų viduryje Avinėlių. Jis buvo tarytum nužudytas ir turėjo septynis ragus ir septynias akis, kurios yra septynios Dievo dvasios, siųstos į visą žemę. ⁷ Jis priėjo ir paėmė knygą iš soste Sėdinčiojo dešinės. ⁸ Kai jis paėmė knygą,

keturios būtybės ir dvidešimt keturi vyresnieji parpuolė prieš Avinėlių, kiekvienas laikydamas rankose arfą ir aukso indus, pilnus smilkalų, tai yra šventųjų maldų. ⁹ Jie giedojo naują giesmę, skelbdami:

„Vertas esi paimti knygą / ir atplėšti jos antspaudus, / nes buvai nužudytas / ir atpirkai Dievui savo krauju žmones / iš visų genčių, kalbų, tautų ir giminių. / ¹⁰ Iš jų tu padarei mūsų Dievui karalystę bei kunigus, / ir jie karaliaus žemėje.“

¹¹ Aš regėjau ir girdėjau balsus daugybės angelų aplinkui sostą, būtybės ir vyresniusius; jų skaičius buvo miriadų miriadai ir tūkstančių tūkstančiai. ¹² Jie skelbė skambiu balsu:

„Vertas Avinėlis, kuris buvo nužudytas, / imti galybę ir lobį, ir išmintį, / ir stiprybę, ir pagarbą, ir šlovę, ir gyrių!“

¹³ Ir girdėjau, kaip visi kūriniai, esantys danguje, žemėje, po žeme ir jūroje, ir visa, kas juose, skelbė:

„Sėdinčiajam soste ir Avinėliui / tebūnie gyrius ir pagarbą, ir šlovę, / ir valdžia per amžių amžius!“

¹⁴ Keturios būtybės kartojo: „Amen!“ – o vyresnieji puolė ant žemės, reikšdami pagarbą.

Avinėlis atplėšia antspaudus

6 Aš mačiau, kaip Avinėlis atplėšė pirmąjį iš septynių antspaudų, ir išgirdau vieną iš keturių būtybių tartum griaustinio balsu šaukiant: „Ateik!“ ² Ir aš regėjau: štai pasirodė baltas žirgas ir ant jo raitelis su kilpiniu rankoje. Jam buvo duotas vainikas, ir jis išjojo kaip nugalėtojas, kad dar nugalėtų.

³Kai jis atplėšė antrąjį antspaudą, aš išgirdau antrąją būtybę sakant: „Ateik!“ ⁴Ir pasirodė kitas žirgas, ugniaspalvis, ir jo raiteliui buvo leista atimti iš žemės taiką, kad žmonės vieni kitus žudytų; jam buvo duotas didelis kalavijas.

⁵Kai Avinėlis atplėšė trečiąjį antspaudą, aš išgirdau trečiąją būtybę tariant: „Ateik!“ Ir aš regėjau: štai pasirodė juodas žirgas, o raitelis turėjo savo rankoje svarstyklės. ⁶Ir aš girdėjau tarytum kokią balsą keturių būtybių viduryje skelbiant: „Kviečių stuopa už denarą, trys miežių stuopos už denarą, bet aliejui ir vynui nedaryk žalos!“

⁷Kai atplėšė ketvirtąjį antspaudą, aš išgirdau ketvirtosios būtybės balsą sakant: „Ateik!“ ⁸Ir aš regėjau: štai pasirodė palšas žirgas, o jo raitelio vardas buvo Mirtis, ir paskui jį sekė mirusiųjų pasaulis. Jiems buvo duota valdžia ketvirtadalyje žemės, kad žudytų kardu, badu, maru ir žemės žvėrių dantimis.

⁹Kai Avinėlis atplėšė penktąjį antspaudą, aš pamačiau po aukuru sėlas nužudytųjų dėl Dievo žodžio ir dėl liudijimo, kurį jie yra davę. ¹⁰Jie šaukė didžiu balsu, klausdami: „Kaip ilgai, Šventasis ir Teisusis Valdove, neteisi ir nekeršys už mūsų kraują žemės gyventojams?“ ¹¹Tuomet kiekvienam jų buvo duotas baltas drabužis, ir jiems buvo pasakyta, kad dar truputį palūkėtų, kol į skaičiaus pilnybę įsijungs jų tarnystės draugai ir broliai, kurie turi būti nužudyti kaip ir jie.

¹²Aš mačiau, kaip jis atplėšė šeštąjį antspaudą. Tuomet kilo didelis žemės drebėjimas, saulė pasidarė

juoda kaip ašutinis maišas, visas mėnulis paraudo lyg kraujas, ¹³o dangaus žvaigždės ėmė kristi žemėn, tarytum baisaus vėjo purtomas figmedis mestų dar neprinokusius vaisius. ¹⁴Dangus atitrūko tarsi besivyniojantis knygos ritinys, ir visi kalnai ir salos buvo išjudinti iš savo vietų. ¹⁵Tuomet žemės karaliai, didikai, karo vadai, turtuoliai, galiūnai, visi vergai ir laisvieji pasislėpė urvuose ir tarp kalnų uolų. ¹⁶Jie šaukė kalnams ir uoloms: „Griūkite ant mūsų ir paslėpkite mus nuo Sėdinčiojo sosto veido ir nuo Avinėlio rūstybės, ¹⁷nes atėjo didi jų rūstybės diena, ir kas galės ištvirti?“

Dievo tarnų paženklėjimas

7 Paskui aš regėjau keturis angelus, stovinčius keturiuose žemės kampuose, laikančius keturis žemės vėjus, kad vėjas nepūstų nei žemėje, nei jūroje, nei į medžius. ²Ir išvydau kitą angelą, pakylantį nuo saulėtekio, turintį Gyvojo Dievo antspaudą. Jis šaukė skardžiu balsu keturiems angelams, kuriems buvo leista kenkti žemei ir jūrai: ³„Nekenkite nei žemei, nei jūrai, nei medžiams, kol paženklinsime antspaudu savo Dievo tarnų kaktas!“ ⁴Ir aš išgirdau paženklintųjų skaičių – šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai paženklintųjų iš visų Izraelio vaikų giminių:

⁵Iš Judo giminės dvylika tūkstančių paženklintųjų, / iš Rubeno giminės dvylika tūkstančių, / iš Gado giminės dvylika tūkstančių, / ⁶iš Asero giminės dvylika tūkstančių, / iš Netfalio giminės dvylika tūkstan-

čių, / iš Manaso giminės dvylika tūkstančių, / ⁷ iš Simeono giminės dvylika tūkstančių, / iš Levio giminės dvylika tūkstančių, / iš Isacharo giminės dvylika tūkstančių, / ⁸ iš Zabulono giminės dvylika tūkstančių, / iš Juozapo giminės dvylika tūkstančių, / iš Benjamino giminės dvylika tūkstančių paženklintųjų.

Išgelbėtieji iš visų tautų

⁹ Paskui aš regėjau: štai milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlio akivaizdoje, apsiautę baltais drabužiais, su palmių šakomis rankose. ¹⁰ Jie šaukė skambiu balsu:

„Išgelbėjimas – iš mūsų Dievo, / sėdinčio soste, / ir Avinėlio!“

¹¹ Visi angelai, stovintys aplink sostą, vyresniusius ir keturias būtybes, parpuolė prieš sostą veidais žemėn ir pagarbino Dievą, ¹² giedodami:

„Amen! Palaima ir šlovė, ir išmin-tis, ir padėka, / ir garbė, ir galybė, ir stiprybė / mūsų Dievui per amžių amžius! Amen!“

¹³ Tuomet vienas iš vyresniųjų ėmė man kalbėti: „Kas tokie yra ir iš kur atėjo tie, apsilvilkę baltais drabužiais?“ ¹⁴ Aš jam atsakiau: „Mano viešpatie, tu žinai.“ Jis man tarė: „Jie atėjo iš didžio sielvarto. Jie išplovė savo drabužius ir juos išbalino Avinėlio krauju.“

¹⁵ Todėl jie stovi priešais Dievo sostą / ir tarnauja jam dieną naktį jo šventykloje, / o Sėdintysis soste išskleis ant jų padangtę. / ¹⁶ *Jie nebe-alks, nebetroks, / nebekepins jų saulė nei jokia kaitra, /* ¹⁷ nes Avinėlis,

kuris stovi priešais sostą, / juos gany-s ir vedžios / prie gyvybės vandenų šaltinių, / ir Dievas nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių.“

Septintasis antspaudas

8 Kai Avinėlis atplėšė septintąjį antspaudą, danguje pusvalandžiui pasidarė tylu. ² Aš išvydau septynis angelus, stovinčius Dievo akivaizdoje, ir jiems buvo įteikti septyni trimitai.

³ Atėjo dar vienas angelas ir atsi-stojė prie aukuro, laikydamas aukso smilkytuvą. Jam buvo duota daug smilkalų, kad jis aukotų juos su visų šventųjų maldomis ant auksinio aukuro priešais sostą. ⁴ Ir pakilo smilkalų dūmai su šventųjų maldomis iš angelo rankų Dievo akivaizdon.

⁵ Paskui angelas paėmė smilkytuvą, pripildė jį aukuro žarijų ir sviedė į žemę. Ir sugriaudė griausmai, pakilo šauksmai, sublyksėjo žaibai, sudrebėjo žemė.

Keturi trimitai

⁶ Septyni angelai, turintys septynis trimitus, pasirengė trimituoti.

⁷ Ir sutrimitavo pirmasis. Ir rado-si kruša ir ugnis, sumišę su krauju, ir pabiro žemėn. Ir išdegė trečdalis žemės, ir sudegė trečdalis medžių, ir visa žalia žolė nusvilo.

⁸ Sutrimitavo antrasis angelas. Ir tartum didžiulis kalnas, liepsnojan-tis ugnimi, buvo sviestas į jūrą. Trečdalis jūros pavirto krauju, ⁹ trečdalis jūros padarų, turinčių gyvybę, išgaišo, ir trečdalis laivų buvo sunaikinti.

¹⁰ Ir sutrimitavo trečiasis angelas. Tada iš dangaus nupuolė didelė

žvaigždė, liepsnodama tarsi deglas, ir nukrito ant trečdalis upių ir ant vandens šaltinių. ¹¹ Žvaigždės vardas yra Mėtėlė. Ir pavirto trečdalis vandens metėle, ir daugybė žmonių numirė nuo apkartusio vandens.

¹² Ir sutrimitavo ketvirtasis angelas. Tuomet buvo užgautas trečdalis saulės, trečdalis mėnulio ir trečdalis žvaigždzių, kad jų trečdalis užtemtų ir diena prarastų trečdalį šviesumo ir tiek pat naktis.

¹³ Aš regėjau ir girdėjau dangaus viduriu skrendantį erelį, kuris skardžiu balsu skelbė: „Vargas, vargas, vargas žemės gyventojams nuo besirengiančių užtrimituoti kitų trijų angelų trimitų garsų!“

Penktasis trimitas

9 Ir sutrimitavo penktasis angelas. Aš išvydau žvaigždę, nukritusią iš dangaus žemėn. Jai buvo duotas raktas nuo bedugnės šulinio. ² Ji atidarė bedugnės šulinį, ir išsiveržė dūmai iš šulinio, tartum iš milžiniškos krosnies. Ir aptemo saulė ir oras nuo šulinio dūmų, ³ o iš dūmų pasipylė žemėn skėriai, ir jiems buvo duota galia, kaip turi galią žemės skorpionai. ⁴ Jiems buvo įsakyta nekenkti žemės žolei nei jokiame žalumynui, nei jokiame medžiui, o vien tik žmonėms, kurie neturi savo kaktose Dievo antspaudo. ⁵ Bet jiems buvo leista ne žudyti žmones, o juos kankinti penkis mėnesius. Jų kankinimas it skorpiono, kai jis įgelia žmogų. ⁶ Anomis dienomis žmonės ieškos mirties ir jos neras, trokš numirti, bet mirtis bėgs nuo jų.

⁷ Skėrių išvaizda panaši į žirgų, parengtų kautynėms. Ant jų galvų tartum vainikai, panašūs į auksą; jų veidai – tarytum žmonių veidai; ⁸ jie turėjo plaukus, panašius į moterų plaukus, o jų dantys buvo lyg liūtų dantys. ⁹ Jie turėjo šarvus tarsi geležinius krūtinšarvius, o jų sparnų garsas buvo kaip bildesys galybės vežimų ir žirgų, bėgančių į mūšį. ¹⁰ Jie turi uodegas, panašias į skorpionų, ir geluonis uodegose. Jie, turi galią kenkti žmonėms penkis mėnesius. ¹¹ Jie turi sau karalių, bedugnės angelą kurio vardas hebrajiškai Abadonas^a, o graikiškai tas vardas Apolionas.

¹² Pirmoji neganda praėjo; štai iš paskos eina dar dvi negandos.

Šeštasis trimitas

¹³ Ir sutrimitavo šeštasis angelas. Aš išgirdau balsą nuo keturių ragų auksinio aukuro, stovinčio Dievo akivaizdoje. ¹⁴ Jis įsakė šeštajam angelui, turinčiam trimitą: „Paleisk keturis angelus, kurie yra surišti prie didžiosios Eufrato upės!“ ¹⁵ Ir buvo atrišti keturi angelai, parengti nustatytą valandą, dieną, mėnesį ir metais išžudyti trečdalį žmonių. ¹⁶ Jų kariuomenės skaičius – aš išgirdau jų skaičių – buvo du miriadaai miriadų raitelių. ¹⁷ Taigi aš mačiau regėjime žirgus ir raitelius su krūtinšarviais – ugniaspalviais, violetiniais ir sieraspalviais; žirgų galvos atrodė kaip liūtų galvos, o iš jų nasrų veržėsi ugnis, dūmai ir sierra. ¹⁸ Trečdalis žmonių žuvo nuo šitų piktenybių – nuo ugnies, dūmų ir sieros, besiveržiančių iš jų nasrų.

¹⁹ Mat žirgų galia jų nasruose ir uodegose. Jų uodegos panašios į gyvates ir turi galvas, kuriomis kenkia.

²⁰ Bet kiti žmonės, kurie nebuvo šitų piktenybių išžudyti, vis tiek nepametė savo rankų darbų, kad jau nebegarbintų demonų ir *aukso, sidabro, žalvario, akmenų ir medžio statų, kurie negali nei matyti, nei girdėti, nei vaikščioti*. ²¹ Jie taip pat nesiliovė žudę, būrę, ištvirtinę ir vogę.

Angelas su knygele

10 Aš išvydau dar vieną galingą angelą, nužengiantį iš dangaus, apsisiautusių debesimi. Jo galvą supo vaivorykštė, veidas švytėjo kaip saulė ir kojos – tarsi ugnies stulpai. ² Jis laikė rankoje išvyniotą knygelę. Ir jis atsistojo dešiniąja koja ant jūros, o kairiąja ant sausumos. ³ Paskui ėmė šaukti galingu balsu tartum riaumojantis liūtas. Kai jis sušuko, atsiliepė septyni griaustiniai savais balsais. ⁴ Septyniems griaustiniams prabilus, aš buvau berašas, bet išgirdau iš dangaus balsą, sakantį: „Užantspauduok, ką pasakė septyni griaustiniai, ir to nerašyk!“ ⁵ O angelas, kurį mačiau stovint ant jūros ir ant sausumos, *pakėlė dešinę ranką į dangų* ⁶ ir *prisieikė Gyvuojų per amžių amžius*, kuris sutvėrė dangų ir visa, kas jame, žemę ir visa, kas joje, bei jūrą ir visa, kas joje: „Tai bus netrukus!“ ⁷ Mat kai pasigirs septintojo angelo trimtavimas, bus atbaigtas Dievo slėpiny, kaip jis yra paskelbęs gerąją naująją savo tarnams pranašams.“

⁸ Tuomet balsas, kurį buvau girdėjęs iš dangaus, vėl ėmė kalbėtis su manimi ir tarė: „Eik, paimk atvyniotą knygelę iš angelo, stovinčio virš jūros ir sausumos.“ ⁹ Aš nuėjau pas angelą ir paprašiau, kad duotų man knygelę. Jis man atsakė: „Imk, suvalgyk ją! Ji bus karti viduriuose, bet burnoje ji bus saldi kaip medus.“ ¹⁰ Aš paėmiau knygelę iš angelo rankos ir ją suvalgiau. Ji buvo mano burnoje saldi tartum medus, bet kai prarijau, mano viduriuose ji apkar-to. ¹¹ Tuomet man buvo pasakyta: „Reikia, kad tu ir vėl pranašautum apie daugelį žmonių, tautų, kalbų ir karalių.“

Du liudytojai

11 Ir buvo man duotas nendrinis mastas, panašus į lazda, ir buvo liepta: „Kelkis ir išmatuok Dievo šventyklą, aukurą ir tuos, kurie tenai meldžiasi. ² O šventyklos išorinį kiemą praleisk, nematuok jo, nes jis skirtas pagonims. Jie tryps šventąjį miestą keturiasdešimt du mėnesius. ³ Aš duosiu galią savo dviem liudytojams, kad jie, maišais apsilvilkę, pranašautų tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų.“ ⁴ Jie yra *du alyvmedžiai ir du žibintuvai, stovintys visos žemės Viešpaties akivaizdoje*. ⁵ Jei kas panorės juos skriausti, iš jų burnos išsiverš ugnis ir praris jų priešininkus. Jei kas norės jiems kenkti, tas irgi taip žus. ⁶ Juodu turi galią užrakinti dangų, kad jų pranašavimo dienomis nelytų lietus, turi galią vandenį paversti krauju ir ištikti žemę bet kokia nėganda, kada panorės. ⁷ Kai jie baigs liudyti,

žvėris, išlindęs iš bedugnės, kovos su jais, nugalės ir nužudys juos. ⁸ Jų lavonai gulės aikštėje didžiojo miesto, kuris dvasine prasme vadinamas Sodoma ir Egiptu, kur ir jų Viešpats buvo nukryžiuotas. ⁹ Tuomet įvairių tautų, genčių, kalbų ir giminių žmonės galės žiūrėti į jų lavonus pusketvirtos dienos, ir nebus leista jų lavonų palaidoti kape. ¹⁰ Žemės gyventojai džiūgaus ir linksminsis dėl jų žuvimo, jie siuntinės vieni kitiems dovanas, nes tuodu pranašai vargino žemės gyventojus. ¹¹ O po pusketvirtos dienos *gyvybės dvasia* nuo Dievo *ižengė į juodu. Jie pašoko ant kojų*, ir didžiulė baimė pagavo tuos, kurie į juos žiūrėjo. ¹² Tada jie išgirdo galingą balsą iš dangaus, kuris jiems šaukė: „Užženkite šen!“ ir jie du užžengė į dangų debesyje, o jų priešai žiūrėjo į juodu. ¹³ Tą pačią valandą kilo baisus žemės drebėjimas, ir dešimta dalis miesto sugriuvo. Nuo žemės drebėjimo žuvo septyni tūkstančiai žmonių, o kiti, baimės pagauti, ėmė garbinti dangaus Dievą.

Septintasis trimittas

¹⁴ Antroji neganda praėjo. Štai greit artinasi trečioji neganda.

¹⁵ Sutrimittavo septintasis angelas. Danguje pasigirdo galingi balsai, kurie skelbė:

„Pasaulio karalystė tapo / mūsų Viešpaties ir jo Mesijo karalystė, / ir jis karaliaus per amžių amžius!“

¹⁶ O dvidešimt keturi vyresnieji, sėdintys savo sostuose Dievo akivaizdoje, parpuolė veidais žemėn ir ėmė šlovinti Dievą, ¹⁷ šaukdami:

„Dėkojame tau, Viešpatie, Visagali Dieve, / kuris esi ir kuris buvai, /

kad pasiėmei savo didžiąją galybę / ir ėmei viešpatauti. / ¹⁸ Tautos įsirdo, tačiau atėjo tavo rūstybės laikas, / metas teisti mirusius / ir atsilyginti savo tarnams, pranašams ir šventiesiems, / ir visiems bijantiems tavo vardo, / mažiems ir dideliems, / ir metas sunaikinti tuos, kurie niokoja žemę.“

¹⁹ Ir atsidarė danguje Dievo šventykla, ir pasirodė šventykloje jo Sandoros Skrynia, ir sušvytravo žaibai, nuskambėjo balsai ir griaustiniai, kilo žemės drebėjimas, ir pabiro baisi kruša.

Moteris ir slibinas

12 Ir pasirodė danguje didis ženklas: moteris, apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. ² Ji buvo nėščia ir dejavo, kentėdama sąrėmius bei gimdymo sopulius. ³ Pasirodė ir kitas ženklas danguje: štai didžiulis ugniaspalvis slibinas su septyniomis galvomis, su dešimčia ragų ir su septyniomis diademomis ant galvų. ⁴ Jo uodega nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir nužėrė jas žemėn. Slibinas tykodamas sustojo priešais moterį, kad, jai pagimdžius, prarytų kūdikį. ⁵ Ir ji pagimdė sūnų, berniuką, kuriam skirta *ganyti visas tautas geležine lazda*. Kūdikis buvo paimtas pas Dievą, prie jo sosto. ⁶ O moteris pabėgo į dykumą, kur buvo jai Dievo paruošta būstinė, kad tenai ji būtų maitinama tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų.

⁷ Ir užvirė danguje kova. Mykolas ir jo angelai kovojo su slibinu. Ir kovėsi slibinas ir jo angelai, ⁸ bet jie pralaimėjo, ir nebeliko

jiems vietos danguje. ⁹ Taip buvo išmestas didysis slibinas, senoji gyvatė, vadinamas velniu ir šetonu, kuris suvedžiodavo visą pasaulį. Jis buvo išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo išmesti jo angelai. ¹⁰ Aš girdėjau danguje galingą balsą, sakantį:

„Dabar atėjo mūsų Dievo išganymas, / galybė, karalystė ir jo Kristaus valdžia, / nes išmestas mūsų brolių kaltintojas, / skundęs juos mūsų Dievui dieną ir naktį. / ¹¹ Bet jie nugalėjo jį Avinėlio krauju / ir savo liudijimo žodžiu. / Jie nebrangino savo gyvybės / ir nebijojo mirti. / ¹² Todėl džiūgaukite, dangūs ir jų gyventojai! / Bet vargas žemei ir jūrai, / nes pas jus nukrito velnias, / kupinas baisaus įniršio, / žinodamas mažai beturįs laiką.“

¹³ Slibinas, pamatęs, kad yra nutrenktas žemėn, puolė persekioti moterį, kuri buvo pagimdžiusi berniuką. ¹⁴ Bet moteriai buvo duoti du didžiojo erelio sparnai skristi į dykumą, į savo būstinę, kur bus maitinama ir saugoma nuo gyvatės per laikotarpį, du laikotarpius ir pusę laikotarpio. ¹⁵ Gyvatė paskui moterį iš savo nasrų paleido upę lyg vandenį, kad srovė ją pagriebtų. ¹⁶ Bet žemė pagelbėjo moteriai: žemė atvėrė savo žiotis ir sugėrė upę, kurią slibinas buvo paliejęs iš savo nasrų. ¹⁷ Ir įnirto slibinas prieš moterį, ir metėsi kautis su kitais jos palikuonimis, kurie laikosi Dievo įsakymų ir saugoja Jėzaus liudijimą.

¹⁸ O aš stovėjau ant jūros kranto^a.

Žvėris iš jūros

13 Ir išvydau iš jūros išnyrant žvėrį, turintį dešimt ragų ir septynias galvas, o ant jo ragų buvo dešimt diademų ir ant jo galvų piktžodžiavimo vardai. ² Žvėris, kurį mačiau, buvo panašus į leopardą; jo kojos tarytum lokio kojos, o jo snukis – lyg liūto snukis. Slibinas atidavė jam savo galybę, savo sostą ir didelę valdžią. ³ Vieną jo galvų aš regėjau lyg mirtinai sužeistą, tačiau jos mirštamoji žaizda užgijo. Ir visa žemė stebėdamasi nusekė paskui žvėrį. ⁴ Žmonės garbino slibiną, kad atidavė valdžią žvėriui, ir šlovino žvėrį, šaukdami: „Kas galėtų lygintis su žvėrimi, ir kas galėtų kovoti su juo!“

⁵ Žvėriui buvo duotas snukis didžiulis ir piktžodžiauti ir duota galia taip daryti per keturiasdešimt du mėnesius. ⁶ Ir jis, atvėręs nasrus, piktžodžiavo Dievui, niekino jo vardą, jo buveinę – tuos, kurie gyvena danguje. ⁷ Jam buvo leista kovoti su šventaisiais ir juos nugalėti. Jam buvo suteikta valdžia visoms gentims, tautoms, kalboms ir giminėms. ⁸ Jį garbina visi tie žemės gyventojai, kurių vardai nuo pasaulio sutvėrimo neįrašyti nužudytojo Avinėlio gyvenimo knygoje. ⁹ Kas turi ausis, teklauso:

¹⁰ *Jei kas skirtas nelaisvei^b, / į nelaisvę ir eina. / O kam lemta žūti nuo kalavijo^c, / tas ir bus kalaviju nužudytas.*

Čia ir pasirodo šventųjų ištvermė bei tikėjimas!

^{12,18a} Kai kuriuose rankr.: „Ir jis atsistojo ant jūros kranto“. ^{13,10b} Kai kuriuose rankr.: „Jei kas ima į nelaisvę“. ^{13,10c} Kai kuriuose rankr.: „O kas žudo kalaviju“.

Žvėris nuo sausumos

¹¹ Ir aš regėjau dar kitą žvėrį atslenkant nuo sausumos. Jis turėjo du ragus, panašius į avinėlio, bet kalbėjo kaip slibinas. ¹² Jis naudojasi visa pirmojo žvėries galybe jo akivaizdoje ir verčia žemę bei jos gyventojus garbinti pirmąjį žvėrį, kurio mirštama žaizda užgijo. ¹³ Jis daro didžius stebuklus, net žmonėms matant nuleisdina ugnį iš dangaus į žemę. ¹⁴ Jis klaidina žemės gyventojus ženklais, kuriuos jam leista daryti žvėries akyse. Jis liepia žemės gyventojams padaryti atvaizdą žvėries, kuris gavo žaizdą nuo kalavijo, tačiau išgyveno. ¹⁵ Jam leista suteikti žvėries atvaizdui dvasią, idant žvėries atvaizdas imtų kalbėti, ir įsakyti, kad visi, kurie atsisakys pagarbinti žvėries atvaizdą, būtų žudomi. ¹⁶ Jis verčia visus, mažus ir didelius, turtuolius ir vargdienius, laisvuosius ir vergus, pasidaryti ženklą ant dešinės rankos arba ant kaktos, ¹⁷ kad niekas negalėtų nei pirkti, nei parduoti, jei neturės to ženklą – žvėries vardo ar jo vardo skaičiaus. ¹⁸ Čia slypi išmintis! Kas išmano, tepaskaičiuoja žvėries skaičių, nes tai žmogaus skaičius, ir jis yra šeši šimtai šešiasdešimt šeši.

Avinėlis su palyda

14 Ir aš išvydau: štai Avinėlis bestovįs ant Siono kalno, o su juo šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai turinčių jo ir jo Tėvo vardus, įrašytus savo kaktose. ² Aš išgirdau iš dangaus garsus, tarsi didelių

vandenų šniokštimą ir tarsi galingo griaustinio dundėjimą. Garsai, kuriuos girdėjau, buvo tarytum arfininkų, skambinančių arfomis. ³ Jie giedojo naują giesmę priešais sostą, keturias būtybes ir vyresniusius, ir niekas negalėjo išmukti tos giesmės, išskyrus tuos šimtą keturiasdešimt keturis tūkstančius, atpirtus iš žemės. ⁴ Tai tie, kurie nesusitepę su moterimis, nes jie skaistūs. Jie lydi Avinėlį, kur tik jis eina. Jie atpirti iš žmonijos, pirmienos Dievui ir Avinėliui. ⁵ *Jų lūpose nerasta melo, jie be dėmės.*

Trys angelai

⁶ Ir aš pamačiau kitą angelą, lekiantį dangaus viduriu, turintį paskelbti žemės gyventojams, visoms tautoms, gentims, kalboms ir žmonėms amžinąją Evangeliją. ⁷ Jis šaukė galingu balsu: „Bijokite Dievo ir atiduokite jam pagarbą, nes atėjo jo teismo valanda; nuolankiai pašlovinkite dangaus ir žemės, jūros ir vandens šaltinių Sutvėrėją!“

⁸ Paskui jį skrido antras angelas, kuris šaukė: „Krito, krito didžioji Babelė“, kuri savo paleistuvingo įniršio vynu apgirdė visas tautas!“

⁹ Ir dar trečias angelas lydėjo juos, šaukdamas skardžiu balsu: „Kas garbina žvėrį ir jo atvaizdą ir priima ant savo kaktos ar ant rankos jo ženklą, ¹⁰ tas turės gerti Dievo įniršio vynu, įpilto ir neatmiešto jo rūstybės taurėje, ir bus kankinamas ugnimi ir siera šventųjų angelų ir Avinėlio akyse. ¹¹ Jų kentėjimų dūmai rūks per amžių amžius, ir jie neturės atilsio nei dieną, nei naktį – tie, kurie

garbina žvėrį bei jo atvaizdą ir ima jo vardo ženklą.“

¹² Čia pasirodo ištvermė šventųjų, kurie laikosi Dievo įsakymų ir Jėzaus tikėjimo!

¹³ Ir aš išgirdau iš dangaus balsą, kuris liepė: „Rašyk: Nuo šiol bus palaiminti mirusieji, kurie miršta Viešpatyje. Taip, – sako Dvasia, – jie turi atilsėti nuo savo vargų, nes jų darbai juos lydi.“

Pjūtis žemėje

¹⁴ Ir aš regėjau: štai baltas debesis, o ant debesies sėdėjo panašus į Žmogaus Sūnų. Ant galvos jis turėjo aukso vainiką, o rankoje – aštrų pjautuvą. ¹⁵ Iš šventyklos išėjo dar vienas angelas, šaukdamas galingu balsu sėdinčiajam ant debesies: „Paleisk darban savo pjautuvą ir pjauk, nes išmušė pjūties valanda, ir žemės derlius prinoko.“ ¹⁶ Tuomet sėdintysis ant debesies nusviedė savo pjautuvą žemėn, ir žemės derlius buvo nupjautas.

¹⁷ Dar kitas angelas išėjo iš dangaus šventyklos, taip pat turintis aštrų pjautuvą. ¹⁸ Ir dar vienas angelas išėjo nuo aukuro, turintis valdžią ugniai. Jis didžiu balsu sušuko turinčiajam aštrų pjautuvą: „Paleisk darban savo aštrų pjautuvą ir nurink žemės vynmedžio kekes, nes uogos jau prisirpo.“ ¹⁹ Tada angelas numetė savo pjautuvą žemėn ir nuskynė žemės vynmedį, ir supylė vynuoges į didįjį Dievo rūstybės spaustuvą. ²⁰ Spaustuvas buvo minamas už miesto, ir išsiveržė iš spaustuvo kraujas, pakildamas arkliais iki žąslų tūkstančio šešių šimtų stadijų atstumu.

Mozės ir Avinėlio giesmė

15 Aš pamačiau danguje dar vieną didį ir nuostabų ženklą: septynis angelus, turinčius septynias paskutines negandas, nes jomis išsibaigia Dievo rūstybė. ² Aš išvydau tarsi stiklo jūrą, sumaišytą su ugnimi ir žmones, kurie buvo pergaleję žvėrį, jo atvaizdą ir jo vardo skaičių, stovinčius su Dievo arfomis ant stiklo jūros. ³ Jie giedojo Dievo tarno Mozės giesmę ir Avinėlio giesmę:

„*Didingi ir nuostabūs tavo darbai, / Viešpatie, visagali Dieve! / Teisingi ir tikri tavieji keliai, tautų Valdove! / Kas gi nesibijotų, Viešpatie, ir negerbtų tavojo vardo?! / Juk tu vienas šventas! / Visos tautos ateis ir šlovindamos puls veidu prieš tavę, / nes paaiškėjo tavo teisūs sprendimai.*“

Septynios negandos

⁵ Paskui aš regėjau: atsidarė liudijimo padangtės šventykla danguje, ⁶ ir išėjo iš šventyklos septyni angelai su septyniomis negandomis. Jie buvo apsivilkę tyra, spindinčia drobe ir persijuosę per krūtines aukso juostomis. ⁷ Viena iš keturių būtybių padavė septyniems angelams septynis aukso dubenis, pilnus Gyvojo per amžių amžius Dievo rūstybės. ⁸ Šventykla prisipildė dūmų nuo Dievo garbės ir galybės, ir niekas negalėjo įžengti šventyklon, kol nesibaigs septynių angelų septynios negandos.

16 Ir aš išgirdau iš šventyklos galingą balsą, šaukusį septyniems angelams: „Eikite ir išpilkite septynis Dievo rūstybės dubenis žemėn!“

² Ir nuėjo pirmasis, ir išliejo savo dubenį žemėn. Ir apniko piktos ir skaudžios votys žmones, turinčius žvėries ženklą ir garbinančius jo atvaizdą.

³ Antrasis išpylė savo dubenį jūron; ji tapo lyg numirėlio kraujas, ir visi gyvūnai jūroje išgaišo.

⁴ Trečiasis išliejo savo dubenį į upes ir vandens šaltinius, ir jie pavirto krauju. ⁵ Ir išgirdau vandenu angelą sakant:

„Teisus tu, kuris esi ir buvai, Šventasis, / kad taip nusprendei. / ⁶ Jie praliejo šventųjų ir pranašų kraują, / todėl duodi jiems gerti kraują. / Jie to verti!“

⁷ Aš dar išgirdau aukurą kalbant:

„Taip, Visagali Viešpatie Dieve, / tavo nuosprendžiai tikri ir teisingi!“

⁸ Ketvirtasis išpylė savo dubenį saulėn, ir jai buvo leista sivilinti žmones ugnimi. ⁹ Žmonės degino baisi kaitra, o jie keikė vardą Dievo, kuris turi valdžią šitokioms negandoms. Jie natsivertė ir neteikė jam pagarbos.

¹⁰ Penktasis išpylė savo dubenį ant žvėries sosto, ir jo karalystė paskendo tamsoje, o žmonės krimto savo liežuvių iš skausmo. ¹¹ Jie piktžodžiavo dangaus Dievui dėl savo sopulių ir vočių, bet nenusigrėžė nuo savo darbų.

¹² Šeštasis išliejo savo dubenį į didžiąją Eufrato upe, ir jos vanduo išdžiūvo, kad pasidarytų kelias karaliams iš saulėtekio šalies. ¹³ Tada aš pamačiau iš slibino nasrų, iš žvėries snukio ir iš melagingo pranašo burnos išeinant tris netyrąsias dvasias, tartum varles. ¹⁴ O tai yra demonų dvasios, darančios ženklus; jos iškeldina pas viso pasaulio karalius,

kad juos suburtų didžiosios Visagali Dievo dienos kovai.

¹⁵ „Štai aš ateinu kaip vagis. Palaimintas, kas budi ir sergi savo drabužius, kad netektų vaikščioti nuogam ir žmonės nepamatytų jo gėdos!“

¹⁶ Jos subūrė juos į vietovę, kuri hebrajiškai vadinasi Harmagedonas“.

¹⁷ Septintasis angelas išpylė savo dubenį į orą, ir nuskambėjo iš šventyklos, nuo sosto, galingas balsas: „Įvyko!“ ¹⁸ Ir pasipylė žaibai, pasigirdo balsai, sudundėjo griaustiniai, ir kilo baisus žemės drebėjimas, kokio nebūta, kiek žmogus žemėje gyvena; toks smarkus buvo drebėjimas! ¹⁹ Didysis miestas suskilo į tris dalis, o pagonių miestai sugriuvo. Dievas atsiminė didžiąją Babelę, kad jai duotų savo rūstybės ir įniršio vyno taurę. ²⁰ Ir pabėgo visos salos, ir nebeliko kalnų. ²¹ Ledo luitai kaip talentai krito iš dangaus ant žmonių. Žmonės keikė Dievą dėl ledų negandos, nes siaubinga buvo ši neganda.

Didžioji ištivirkėlė

17 Tuomet atėjo vienas iš septynių angelų, turėjusių septynis dubenis, ir užkalbino mane: „Eikš, aš tau parodysiu teisną didžiosios ištivirkėlės, sėdinčios ant didžių vandenu. ² Su ja ištivirkavo žemės karaliai, ir jos ištivirkimo vynu pasigėrė žemės gyventojai.“ ³ Ir jis dvasios galia nusinešė mane į dykumą. Ten aš išvydau moterį, sėdinčią ant skaisčiai raudono žvėries, pilno piktžodžiavimo vardų, turinčio septynias galvas ir dešimt ragų. ⁴ Moteris buvo apsivilkusi purpuru ir raudonu drabužiu, išsipuo-

šusi auksu, brangakmeniais ir perlais. Ji laikė rankoje aukso taure, pilną ištvirtimo šlykštybių ir nešvarumų.⁵ Ant jos kaktos buvo užrašytas vardas, slėpinys: „Didžioji Bābelė, ištvirtėlių ir žemės šlykštybių motina.“⁶ Mačiau tą moterį, girtą nuo šventųjų ir Jėzaus liudytojų kraujo. Ją matydamas, aš labai stebėjausi.⁷ O angelas man tarė: „Ko stebiesi? Aš tau atskleisiu slėpinį moters ir ją nešančio žvėries, kuris turi septynias galvas ir dešimt ragų.

⁸ Žvėris, kurį tu regėjai, buvo, bet jo nebėra; jis ruošiasi iškopti iš bedugnės, tačiau eina į pražūtį. Žemės gyventojai, kurių vardai neįrašyti gyvenimo knygoje nuo pasaulio sutvėrimo, stebėsis, žiūrėdami į žvėrį, kad jis buvo ir jo nebėra, ir jis vėl pasirodys.⁹ Čia reikia proto, apšviesto išminties! Septynios galvos reiškia septynias kalvas, ant kurių moteris sėdi. Taip pat yra septyni karaliai;¹⁰ penki žlugo, vienas tebėra, o vienas dar neatėjo; kai jis ateis, turės trumpam pasilikti.¹¹ O žvėris, kuris buvo ir kurio nebėra, tai yra aštuntasis, bet vienas iš septynių, ir jis eina į pražūtį.¹² Tie dešimt ragų, kuriuos matei, yra dešimt karalių, kurie dar negavo karališkos valdžios, bet jie gaus ją vienai valandai kartu su žvėrimi.¹³ Jie turi vieną sumanyimą ir savo galybę bei valdžią atiduoda žvėriui.¹⁴ Jie kovos su Avinėliu, bet Avinėlis juos nugalės, nes jis yra viešpačių Viešpats ir karalių Karalius, ir su juo visi pašauktieji, išrinktieji ir ištikimieji.“

¹⁵ Angelas toliau man sako: „Vandenis, kuriuos regėjai, kur sėdi ištvirtėlė, yra žmonės, minios, tautos ir kalbos.¹⁶ Tie dešimt ragų, kuriuos matei, ir žvėris, – jie ims nekęsti

ištvirtėlės, nuplės jos drabužius ir paliks ją nuogą, es jos kūną ir ją pačią sudegins ugnyje.¹⁷ Mat Dievas įkvėpė jų širdyse norą vykdyti jo sumanyimą, siekti vieno tikslo – atiduoti savo karališką valdžią žvėriui, kol išsipildys Dievo žodžiai.¹⁸ Ta moteris, kurią regėjai, yra didysis miestas, valdantis žemės karalius.“

Bābelės žlugimas

18 Paskui aš išvydau kitą angelą, nužengiantį iš dangaus ir turintį didžią galybę. Žemė nušvito nuo jo skaistumo.² O jis šaukė skambiu balsu:

„Krito, krito didžioji Bābelė! / Ji pavirto demonų buveine, / visų netyrujų dvasių pastoge, / visokių nešvarių ir nekenčiamų paukščių landyne. /³ Mat jos ištvirtimo vynu nusigėrė visos tautos; / žemės karaliai su ja ištvirtavo, / o žemės pirkliai pralobo iš nežabotos jos prabangos.“

⁴ Ir išgirdau iš dangaus kitą balsą, skelbiantį:

„Išeik iš Bābelės, mano tauta, / kad nedalyvautum jos nuodėmėse / ir nepatirtum jos negandų! /⁵ Mat jos nuodėmės pasiekė dangų, / ir Dievas prisiminė jos piktenybes. /⁶ Atmokekite jai, kaip ji jums mokėjo, / ir atiduokite dvigubai pagal jos darbus. / Dvigubai sumaišykite taure, kurią jums ji maišė. /⁷ Kiek ji pūkavo ir lėbavo, / tiek jai paruoškite kentėjimų ir nuliūdimo, / nes ji savo širdyje kalba: 'Aš sėdžiu kaip karalienė, / nesu našlė ir liūdesio nematysiu.' /⁸ Todėl vieną dieną ją apniks nēgandos – / mirtis, gedulas, badas, / ir ji bus sudeginta ugnimi, / nes galingas Viešpats Dievas, kuris nu teisė ją.“

⁹ Bābelės verks ir raudos žemės karaliai, kurie buvo su ja ištvirtinę bei lėbavę, kai pamatys jos gaisro dūmus. ¹⁰ Jie stovi iš tolo ir, jos kentėjimų išgąsdinti, aimanuoja:

„Vargas, vargas, didysis mieste! / Bābele, galingasis mieste, / per valandą įvyko tavo teismas!“

¹¹ Ir žemės pirkkliai verkia ir gedi jos, nes niekas jau nebepirks jų atplukdytų prekių: ¹² aukso, sidabro, brangakmenių, perlų, švelnios drobės, purpuro, raudono audinio, jokios kvapios medienos, jokių dramblio kaulo dirbinių, jokių brangmedžio rakančių nei vario, geležies, marmuro, ¹³ cinamono, amomo^a, kvepalų, miros, smilkalų, vyno, aliejaus, smulkiųjų miltų, kviečių, galvijų, avių, arklių, vežėčių, vergų ir žmonių sielų.

¹⁴ „Vaisiai, kurių taip geidė tavo siela, / nutolo nuo tavęs; / visoks puošnumas ir spindesys / tau pražuvo, ir niekas jų nesuieškos.“

¹⁵ Tų daiktų pirkkliai, iš jos pralobę, stovės iš tolo, išsigandę jos kentėjimų, verks ir gedės:

¹⁶ „Vargas, vargas didžiajam miestui, / vilkėjusiam ploniausia drobe, purpuru, raudonu drabužiu, / išsipuošusiam auksu, brangakmeniais ir perlais. / ¹⁷ Per vieną valandą niekais virto šitokie lobiai!“

Visi laivų vairininkai, visi pakrančių laivininkai, visi jūreiviai ir visi, kurie jūroje darbuojasi, iš tolo sustoję ir ¹⁸ stebėdami gaisro dūmus šaukė:

„Kas galėtų lygintis su didžiuoju miestu?“

¹⁹ Jie bėrėsi žemes ant galvos, verkė, gedėjo ir aimanavo:

„Vargas, vargas didžiajam miestui, / iš kurio prabangos pralobę,

kurie jūroje turėjo laivų! / Per vieną valandą jis tyrlaukiais virto!

²⁰ Džiūgauk dėl jo, dangau, / ir jūs, šventieji, apaštalai bei pranašai, / nes Dievas išsprendė jūsų skundą / prieš šitą miestą!“

²¹ Tuomet vienas galingas angelas iškėlė akmenį tarsi didelį girnakmenį ir sviedė jį į jūrą, sakydamas:

„Tokių smarkumu bus nublokštas / didysis Bābelės miestas, / ir jo nebebus galima rasti.“

²² Niekas daugiau nebegirdės tavyje / arfininkų, giesmininkų, vamzdininkų, trimitininkų balsų. / Niekas neberas tavyje jokių meno kūrėjų, / ir nebebus girdėti tavyje malūno dūgimo.

²³ Tavyje nebešvies žiburio spindulys, / niekas nebegirdės jaunikio ir nuotakos balso, / nes tavo pirkkliai buvo tapę žemės didžiūnais, / nes tavo burtais buvo suvedžiotos visos tautos / ²⁴ ir tavyje rastas sutekęs pranašų ir šventųjų, / ir visų žemėje nužudytųjų kraujas.“

Avinėlio vestuvės

19 Paskui aš girdėjau danguje skardžius balsus tarsi didžiulės minios, skelbiančios:

„Aleliuja! Išganymas, šlovė ir galybė / priklauso mūsų Dievui, / ² nes tikri ir teisingi jo nuosprendžiai! / Jis nuteisė didžiąją ištvirtinę, / kuri sugadino žemę savo ištvirtinimu; / jis atkeršijo už savo tarnų kraują, / pralieta jos rankomis.“

³ Ir dar kartą jie skelbė:

„Aleliuja! Jos dūmai rūks per amžių amžius!“

⁴ Dvidešimt keturi vyresnieji ir ke-
tūros būtybės parpuolė ir pagarbino
Dievą, sėdintį soste, sakydami:
„Amen. Aleliuja!“

⁵ O nuo sosto nuskambėjo balsas:
„Šlovinkite mūsų Dievą, visi jo
tarnai, / visi, kurie jo bijote, / maži
ir dideli!“

⁶ Vėl aš išgirdau tarsi gausingos
minios balsą, lyg didelių vandenių
šniokštimą ar galingų griauštinių
dundėjimą, skelbiant:

„Aleliuja! Užviešpatavo mūsų
Viešpats Dievas, Visagalis. / ⁷ Džiū-
gaukime ir linksminkimės, ir teikime
jam garbę, / nes prisiartinio Avinėlio
vestuvės / ir jo nuotaka pasirengu-
si! / ⁸ Jai buvo duota apšviškinti spin-
dinčia, tyra drobe; / o ta drobė – tai
šventųjų teisūs darbai.“

⁹ Ir sako man [angelas]: „Rašyk:
‘Palaiminti, kurie pakviesti į Avinė-
lio vestuvių pokylį.’“ Jis pridūrė: „Šie
žodžiai yra tikri Dievo žodžiai!“

¹⁰ Aš puoliau jam po kojų, norėda-
mas jį pagarbinti, bet jis išpėjo: „Žiū-
rėk, kad to nedarytum! Juk ir aš esu
tarnas, kaip tu ir broliai, kurie lai-
kosi Jėzaus liudijimo. Dievą garbink!
O Jėzaus liudijimas yra pranašystės
dvasia.“

Priešų sunaikinimas

¹¹ Aš išvydau atvirą dangų, ir štai
pasirodė baltas žirgas. Ant jo sėdėjo
raitelis, vardu Ištikimasis ir Teisu-
sis; jis teisingai teisia ir kovoja. ¹² Jo
akys švietė kaip ugnies liepsna, o
ant jo galvos daug diademų ir įrašy-
tas vardas, kurio niekas nežino, tik
jis pats. ¹³ Jis apsirengęs krauju per-
mirkusiu drabužiu, ir jo vardas –

Dievo Žodis. ¹⁴ Jį lydėjo dangaus
galybių pulkai ant baltų žirgų, apsi-
vilkę tyros baltos drobės drabužiais.

¹⁵ Iš raitelio burnos ėjo dviašmenis
kalavijas, kuriuo jis ištiks tautas.
Ir jis valdys jas geležine lazda. Jis
mina Visagalio Dievo įniršio ir rū-
sybės vyno spaustuvą. ¹⁶ Ant jo dra-
bužio ir ant strėnų^a užrašytas var-
das: „Karalių Karalius ir viešpačių
Viešpats“.

¹⁷ Aš regėjau angelą, stovintį sau-
lėje. Jis garsiai šaukė, kviesdamas
visus paukščius, skrendančius dan-
gaus viduriu: „Skriskite šen, į didįjį
Dievo pokylį, ¹⁸ ir leskite kūnus ka-
ralių, karo vadų, galiūnų, žirgų,
raitelių, visų laisvųjų ir vergų, dide-
lių ir mažų!“

¹⁹ Tuomet aš išvydau žvėrį ir žė-
mės karalius bei jų kariuomenes,
susirinkusias kovoti su raiteliu ir jo
kariuomene. ²⁰ Žvėris buvo sugautas,
o kartu su juo netikrasis pranašas,
jo akyse daręs stebuklus ir jais klai-
dinęs žmones, kurie buvo priėmę žvė-
ries ženklą ir garbino jo atvaizdą.
Juodu gyvi buvo įmesti į ugnies eže-
rą su degančia siera. ²¹ Visus kitus
iššūdė raitelis kalaviju, einančiu iš
burnos. Ir visi paukščiai prisilėsė jų
lavonų.

Tūkstantmetė viešpatija

20 Ir aš išvydau angelą, nužen-
giantį iš dangaus, laikantį
rankose bedugnės raktą ir didžiulę
grandinę. ² Jis nutvėrė slibiną –
senąją gyvatę, kuri yra velnias ir
šėtonas, surišo jį tūkstančiui metų
³ ir įmetė į bedugnę, užrakino ją
ir iš viršaus užantspaudavo, kad

^{19,16a} Arba: „ant vėliavos“.

nebegalėtų suvedžioti tautų, kol pasibaigs tūkstantis metų. Paskui jis turės būti atrištas trumpam laikui.

⁴ Aš pamačiau sostus ir į juos sėdančius, ir jiems buvo pavesta teisti. Taip pat aš regėjau sielas tų, kuriems buvo nukirstos galvos dėl Jėzaus liudijimo ir dėl Dievo žodžio, kurie negarbino žvėries nei jo atvaizdo ir neėmė jo ženkle sau ant kaktos ir rankos. Jie atgijo ir viešpatavo su Kristumi tūkstantį metų. ⁵ Visi kiti mirusieji neatgijo iki pasibaigiant tūkstančiui metų. Toks yra pirmasis prisikėlimas. ⁶ Palaimintas ir šventas, kas turi dalį pirmajame prisikėlime! Šitiems antroji mirtis neturi galios; jie bus Dievo ir Kristaus kunigai ir viešpataus su juo tūkstantį metų.

Velnio nubaudimas

⁷ Kai pasibaigs tūkstantis metų, šėtonas bus išleistas iš savo kalėjimo ⁸ ir išeis suvedžioti tautų, gyvenančių keturiuose žemės kampuose, Gogo ir Magogo, ir surinkti jų kovai. Jų skaičius kaip pajūrio smiltys. ⁹ Jie žygiavo per visą žemės platumą ir apsupo šventųjų stovyklą ir mylimąjį miestą. Bet nukrito *ugnis iš dangaus* ir *juos prarijo*, ¹⁰ o jų suvedžiotojas velnias buvo įmestas į ugninės sijos ežerą, kur dega žvėris ir netikrasis pranašas. Jie bus kankinami dieną ir naktį per amžių amžius.

Pasaulio teismas

¹¹ Paskui aš pamačiau didelį baltą sostą ir jame Sėdintįjį, nuo kurio veido pabėgo žemė ir dangus, ir nebeliko jiems vietos. ¹² Ir pamačiau numirusius, didelius ir mažus, sto-

vinčius priešais sostą. Ir buvo atskleistos knygos, buvo atversta dar viena, būtent gyvenimo knyga. Mirusieji buvo teisiami iš užrašų knygos pagal jų darbus. ¹³ Jūra atidavė savo numirėlius, o mirtis ir mirusiųjų pasaulis atidavė savuosius. Ir kiekvienas buvo teisiamas pagal darbus. ¹⁴ Pati mirtis ir mirusiųjų pasaulis buvo įmesti į ugnies ežerą. Tai yra antroji mirtis – ugnies ežeras. ¹⁵ Kas tik nebuvo rastas įrašytas gyvenimo knygoje, tas buvo įmestas į ugnies ežerą.

Naujoji Jeruzalė

21 Aš regėjau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko, ir jūros taip pat nebeliko. ² Ir aš išvydau šventąjį miestą – naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo; ji buvo išpuošta kaip nuotaka savo sužadėtiniui. ³ Ir išgirdau galingą balsą, skambantį nuo sosto: „*Štai Dievo padangtė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais.*“ ⁴ *Jis nušluostys kiekvieną ašarą* nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liūdesio nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo pirmiau, tas praėjo.“

⁵ O Sėdintysis soste tarė: „Štai aš visa darau nauja!“ Ir sako: „Rašyk, nes šitie žodžiai patikimi ir tikri.“ ⁶ Ir jis man atsakė: „Įvyko! Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga. Trokštančiam aš duosiu dovanai gerti iš gyvojo vandens šaltinio. ⁷ Tai pavaldės nugalėtojas, ir aš būsiu jam Dievas, o jis bus man sūnus.“ ⁸ O bailiams, neištikimiesiems, nešvankėliams, žudikams, ištvirtėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems

melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera; tai yra antroji mirtis.“

⁹ Tuomet atėjo vienas iš septynių angelų, turėjusių septynis dubenis, pilnus septynių paskutinių negandų, ir tarė man: „Eikš, parodysiu tau jaunąją, Avinėlio sužadėtinę.“

¹⁰ Ir nunešė mane dvasioje ant didelio ir aukšto kalno, ir parodė man šventąjį miestą, Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus, nuo Dievo, ¹¹ žėrinčią Dievo šlove. Jos švytėjimas tarsi brangakmenio, tarsi jaspio akmens, tviskančio kaip krištolas. ¹² Ji apjuosta dideliu, aukštu mūru su dvylika vartų, o ant vartų dvylika angelų ir užrašyti dvylikos Izraelio giminių vardai. ¹³ *Nuo saulėtekio pusės treji vartai, nuo žiemų treji vartai, nuo pietų treji vartai ir nuo saulėlydžio treji vartai.* ¹⁴ Miesto mūrai turi dvylika pamatų, ant kurių užrašyti dvylikos Avinėlio apaštalų vardai.

¹⁵ Kalbantysis su manimi turėjo aukso mastą išmatuoti miestui, jo vartams ir mūrams. ¹⁶ Miestas išdėstytas keturkampiu; jo ilgis ir plotis lygūs. Jis išmatavo miestą mastu ir rado dvylika tūkstančių stadijų. Jo ilgis, plotis ir aukštis lygūs. ¹⁷ Jis išmatavo jo mūrą ir rado šimtą keturiasdešimt uolekčių žmonių mastu, kurį vartojo ir angelas. ¹⁸ Jo mūras sukrautas iš jaspio, o pats miestas iš gyno aukso, panašaus į tyrą stiklą. ¹⁹ Miesto mūrų pamatai papuošti visokiais brangakmeniais. Pirmas pamatas yra jaspio, antras safyro, trečias chalcedono, ketvirtas smaragdo, ²⁰ penktas sardonikso, šeštas sardžio, septintasis chrizolito, aštuntas berilio, de-

vintas topazo, dešimtas chrizoprazo, vienuoliktas hiacinto, dvylikas ametisto. ²¹ Dvylika vartų – dvylika perlų, kiekvienai vartai iš vieno perlo. Ir miesto gatvės – grynas auksas, tarsi vaiskus stiklas.

²² Bet aš jame nemačiau šventyklos, nes Viešpats, visagalis Dievas, ir Avinėlis yra jo šventykla. ²³ Mies-tui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo žiburys yra Avinėlis. ²⁴ Tautos vaikščios jo šviesoje, ir žemės karaliai atsineš į jį savo puošnumą. ²⁵ Jo vartai nebus uždaromi dieną, nes tenai nebus nakties, ²⁶ ir į jį bus sugabenti tautų lobiai ir brangenybės. ²⁷ Bet ten niekada nepateks, kas netyra, joks nešvankėlis ar melagis, o tiksliai tie, kurie įrašyti Avinėlio gyvenimo knygoje.

22 Angelas parodė man gyvybės vandens upę, tvaskančią tarsi krištolas, ištekančią nuo Dievo ir Avinėlio sosto. ² Aikštės *viduryje, tarp upės atšakų*, auga *gyvybės medis*, duodantis dvylika derlių, *kiekvieną mėnesį vedantis vaisių, o to medžio lapai tinka tautoms gydyti.* ³ Nieko prakeiktino nebebus. Mieste stovės Dievo ir Avinėlio sostas, ir jo tarnai garbins jį. ⁴ Jie regės jo veidą, ir jų kaktose bus jo vardas. ⁵ Nakties nebebus, jiems nereikės nei žiburio, nei saulės šviesos, nes Viešpats Dievas jiems švies, ir jie viešpataus per amžių amžius.

⁶ Tuomet jis man pasakė: „Šie žodžiai patikimi ir tikri. Viešpats, pranašų dvasių Dievas, atsiuntė savo angelą parodyti savo tarnams, kas turi įvykti netrukus. ⁷ Štai aš veikiai

ateinu! Palaimintas, kas laikosi šios knygos pranašystės žodžių!“

Viešpats ateis

⁸ Aš, Jonas, visa tai mačiau ir gir-dėjau. Išgirdęs ir pamatęs, aš puoliau po kojų rodžiusiam angelui, norėda-mas jį pagarbinti. ⁹ Bet jis išpėjo: „Žiūrėk, kad to nedarytum! Juk ir aš esu tarnas, kaip tu ir tavo broliai pranašai, ir visi, kurie laikosi šios knygos žodžių. Dievą garbink!“

¹⁰ Jis sako man: „Neslėpk prana-šiškų šios knygos žodžių, nes lai-kas trumpas. ¹¹ Piktadarys toliau te-daro piktadarybes, kas susitepęs, tesusitepa dar labiau, teisusis to-liau tevykdo teisumą, ir šventasis dar tepašventėja. ¹² Štai aš veikiai ateinu, atsinešdamas atlygį, ir kiek-vienam atmokėsiu pagal jo darbus. ¹³ Aš esu Alfa ir Omega, Pirmasis ir Paskutinysis, Pradžia ir Pabai-ga.“ ¹⁴ Palaiminti, kurie išsiplauna savo drabužius*, kad įgytų teisę į gyvybės medį ir galėtų įžengti pro

vartus į miestą. ¹⁵ O lauke lieka šu-nys, burtininkai, palaidūnai, žudikai, stabmeldžiai ir visi, kurie mėgsta melą ir jį daro.

¹⁶ „Aš, Jėzus, pasiunčiau savo angelą jums tai paliudyti apie bažnyčias. Aš esu Dovydo atžala ir palikuonis, žerinti aušrinė žvaigždė!“

¹⁷ Ir Dvasia, ir sužadėtinė kviečia: „Ateik!“ Ir kas girdi, teatsiliepia: „Ateik!“ Ir kas trokšta, teateina, ir kas nori, tesisemia dovanai gy-vybės vandens.

¹⁸ Aš pareiškiu kiekvienam, kuris klauso šios knygos pranašystės žo-džių: „Jeigu kas prie jų ką pridės, Dievas jam pridės aprašytų šioje knygoje negandų. ¹⁹ Ir jeigu kas atims ką nors nuo šios pranašystės knygos žodžių, Dievas atims jo dalį nuo gyvybės medžio ir šventojo miesto, kurie aprašyti šitoje knygoje.“

²⁰ Tas, kuris šitai liudija, sako: „Taip, aš veikiai ateinu!“ Amen. Ateik, Viešpatie Jėzau!

²¹ Viešpaties Jėzaus malonė su jumis visais!

PRIEDAI

CHRONOLOGIJA

IKI IZRAELIO ATsirADIMO

	Izraelis	Kiti kraštai
3500		Mesopotamija: Šumeras ir Akadas
3100		Egiptas: Ankstyvoji Karalystė
2900	Kanaaniečių atsiradimas	Egiptas: Senoji Karalystė

PATRIARCHŲ LAIKOTARPIS

2200		Egiptas: Vidurinė Karalystė (2100–1730)
		Mesopotamija: Ūro III dinastija; amoritų įsikūrimas
1900		Mesopotamija: Babilono I dinastija (nuo 1900); Hamurapio (1792–1750) kodeksas
1800	ABRAOMAS* Kanaane	Egiptas: Antrojo suirimo (Hiksų) laikotarpis (1730–1550)
1700	JUOZAPAS ir kiti izraelitų patriarchai Egipte	

MOZĖ IR JOZUĖ

1550		Egiptas: Naujoji Karalystė (1550–1070); Tutmozio III (1468–1436) žygiai į Kanaaną
1400		Egiptas: Amenhotepas IV (Echnatonas, 1364–1347)
1300		Egiptas: XIX dinastija; Ramzio II (1304–1238) kovos su hetitais ir sąjunga su jais
1250	MOZĖ Egipte; izraelitų lažas (1250) Mozės vedamų izraelitų išėjimas iš Egipto (1250–1230) JOZUĖS vedamų izraelitų įžengimas į Kanaaną (1230–1220)	

* Didžiosiomis raidėmis rašomi bibliniai izraelitų tautos patriarchų, pranašų, vadų bei valdovų, taip pat apaštalų vardai.

TEISĖJŲ IR KARALIŲ LAIKOTARPIS

1200	Teisėjų laikotarpis (1200–1030) Sumušti filistinai įsikuria Kanaano pietuose DEBOROS ir BARAKO pergalė prieš kanaaniečius Taanache (1130)	Egiptas: XX dinastija; Ramzis III (1194–1163) sumuša filistinus
1100		Mesopotamija: asirų įsigalėjimas valdant Tiglat Pileserui I (1115–1077)
1050	Filistinų pergalė Afeke (1050) Pranašas ir teisėjas SAMUELIS (1040) SAULIUS (1030–1010) DOVYDAS (1010–970)	Egiptas: XXI dinastija
1000	SALIAMONAS: (970–933); Jeruzalės šventyklos statyba (apie 965)	Egiptas: Siamonas (1000–984) Egiptas: Psusenas (984–950) Damaskas: Rezonas

SUSKILUSIOS KARALYSTĖS LAIKOTARPIS

	Izraelis	Judas	Kiti kraštai
950	JEROBOAMAS I (933–911)	REHABEAMAS (933–916) ABIJAMAS (915–913) ASA (912–871)	Egiptas: XXII dinastija
900	NADABAS (911–910) BAŠA (910–887) ELA (887–886) ZIMRIS (886) OMRIS (886–875) AHABAS (875–853) Pranašas ELIJAS	JUOZAPATAS (870–846)	Damaskas: Ben Haddas I Damaskas: Ben Haddas II; Šalmaneseras III (858–824)
850	AHAZIJAS (853–852) JEHORAMAS (852–841) JEHUVAS (841–814) JEHOAHAZAS (814–803) JEHOAŠAS (803–787)	AHAZIJAS (841) ATALIJA (841–835) JEHOAŠAS (835–796)	Moabas: Meša Damaskas: Hazaelis
800			

	Izraelis	Judas	Kiti kraštai
750	JEROBOAMAS II (787–747)	AMASIJA (796–781)	
		UZIJJAS = AZARIJA (781–740)	
	ZACHARIJA (747)	.	
	ŠALUMAS (747–746)		
	MENAHEMAS (746–737)	JOTAMAS (740–735)	
	PEKACHIJA (737–735)	AHAZAS (735–716?)	
	PEKACHAS (735–732)		Asirija: Tiglat Pileseras III (747–727) prisijungia Damaską (732) ir kt. šalis ir tampa Babilonijos karaliumi (729); Šalmaneseras V (726–722); Sargonas II (722–705)
	OZĖJAS (732–724)		
	Samarijos užėmimas ir gyventojų ištrėmimas (722/721); Šiaurės karalystės pabaiga		

JUDO KARALYSTĖS LAIKOTARPIS

700	EZEKIJAS (716–687)	Asirija: Merodach Baladanas stengiasi išlaisvinti Babiloniją (721–711)
	Jeruzalės apsiaustis (701)	Asirija: Sanheribo (704–681) karo žygiai (701)
650	MANASAS (687–642)	
	AMONAS (642–640)	
	JOŠIJAS (640–609)	
600	JEHOAHAZAS (609)	Babilonija: babiloniečiai ir medai išgriauna Ninevę (612) ir sužlugdo Asirijos imperiją (606); Nabuchodonosaras (Nebukadnecaras, 604–562) sumušė egiptiečius (605)
	JEHOJAKIMAS (609–598)	

	JEHOJACHINAS (598–597); Jeruzalės apsiaustis ir kapituliavimas; pirmieji trėmimai ZEDEKIJAS (597–587); sukilimas prieš Babiloniją (589); Jeruzalės apsiaustis (588), kapituliavimas, Zedekijo suėmimas, šventyklos išgriovimas, antrieji trėmimai, valdytojo GEDALIJŲ nužudymas (587) Tretieji trėmimai (582/581) Evil Merodacho malonė ištremtam Jehojachinui (561)	Tyro apsiaustis (588–575)
--	--	---------------------------

PERSIJOS LAIKOTARPIS

550	Kyro įsakas, leidžiantis izraelitams grįžti iš Babilonijos į Jeruzalę; šventyklos altoriaus atstatymas (538) Jeruzalės šventyklos atstatymas; valdytojas ZOROBABELIS; vyriausiasis kunigas JOZUĖ; pranašai AGĖJAS ir ZACHARIJAS (520–515)	Persijos karalius Kyras (551–529) užima Babiloniją (539) Kambizas (530–522) Darijus (522–486)
500		Kserksas I (Ahasveras, 486–464) Artakserksas I (464–424)
450	EZRA Jeruzalėje (458?) NEHEMIJAS pirmą kartą Jeruzalėje; miesto sienų atstatymas (445) Susirašinėjimas su Aukštutinio Egipto izraelitais (440–400) Nehemijas antrą kartą Jeruzalėje; įvairios reformos (432)	Kserksas II (423) Darijus II (423–404) Artakserksas II (404–359)
400		Artakserksas III (359–338)
350		Arsas (338–336) Darijus III (336–331) Aleksandro Didžiojo (334–323) užkariavimai

HELENIZMO LAIKOTARPIS

	Aleksandras Didysis užkariauja Palestiną (332)	Aleksandro Didžiojo mirtis ir imperijos skilimas (323)	
		Ptolemėjų (arba Lagidų) Egiptas	Seleukidų Sirija ir Babilonija
300	Palestina pavergta Ptolemėjų (320–200)	Ptolemėjas I (323–282)	Seleukas I (311–281)
	Aleksandrija: Biblijos vertimas į graikų kalbą (Septuaginta, III a.–IIa.)	Ptolemėjas II (282–246)	Antiochas I (281–261) Antiochas II (261–246)
250		Ptolemėjas III (246–222)	Seleukas II (246–225) Antiochas III (223–187)
200	Palestina pavergta Seleukidų (200–142)	Ptolemėjas IV (222–205) Ptolemėjas V (204–180)	Seleukas IV (187–175) Antiochas IV (175–164)
	Antiochas IV uždraudžia izraelitų apeigas ir Jeruzalės šventyklą paskiria Dzeuso kultui; sukilusiems izraelitams vadovauja kunigas MATATIJAS (167), po jo mirties – sūnus JUDAS MAKABEJUS (166–160) Šventykla susigrąžinama ir iš naujo pašventinama (164)	Ptolemėjas VI (180–145)	Antiochas V (164–162) Demetrijus I (162–150)
	Sukilimo vadas (160–143) ir vyriausiasis kunigas (152–143) – Judo brolis JEHO-NATANAS		

150		Ptolemėjas VII (145–116)	Aleksandras (150–145) Demetrijas II (145–138) Antiochas VI (145–142)
	Sukilimo vadas (nuo 143), vyriausiasis kunigas ir valdytojas (142–134) – Judo brolis SIMONAS Nepriklausomą Judėjos karalystę valdo Hasmonėjų dinastija (142–63)		Trifonas (142–138)
	JONAS HIRKANAS I (134–104), Simono sūnus Karalius Aristobulas I (104–103), Jono Hirkano sūnus Karalius Aleksandras Janėjas (103–76), Aristobulo I brolis		Antiochas VII (138–129)
100	Karalienė Aleksandra (76–67), Aleksandro Janėjo žmona Vyriausiasis kunigas (76–67, 63–40) ir karalius Hirkanas II (67), Aleksandro sūnus Vyriausiasis kunigas ir karalius Aristobulas II (67–63), Hirkano II brolis		
	Pompėjus užima Jeruzalę (63); Judėją valdo jo paskirtas Hirkano II ministras idumėjas Antipatras (63–42)		Pompėjus paverčia Siriją Romos provincija (64)

ROMOS LAIKOTARPIS

50	I Palestiną įsiveržę partai Judėjos vyriausiuoju kunigu ir karaliumi paskiria Antigoną, Aristobulo II sūnų; Erodas Didysis pabėga į Romą (40) ERODAS DIDYSIS užima Jeruzalę ir tampa Judėjos karaliumi (37)	Cezaris sumuša Pompėjų Farsalo mūšyje (48) Romos senatas paskiria Judėjos karaliumi Erodą Didįjį, Antipatro sūnų (40) Oktavianas – Romos imperatorius (29 pr. Kr.–14 po Kr.), nuo 27 – Augustas
25	Jeruzalės šventyklos atstatymo pradžia (20–19) JĖZAUS GIMIMAS (7–6) Erodo Didžiojo mirtis (4)	Erodo Didžiojo sūnūs: Archelajas – Judėjos ir Samarijos etnarchas (4 pr. Kr.–6 po Kr.), Pilypas – Iturėjos tetrarchas (4 pr. Kr.–34 po Kr.), Erodas Antipas – Galilėjos ir Perėjos tetrarchas (4 pr. Kr.–39 po Kr.)
1	PAULIAUS gimimas (tarp 5 ir 10) ANAS – vyriausiasis kunigas (6?–15) Juozapas KAJAFAS – vyriausiasis kunigas (18–36)	Judėja – prokuratoriaus valdoma provincija (6–41) Tiberijus – Romos imperatorius (14–37) Valerijus Gracijus – Judėjos prokuratorius (15–26)
25	JONO KRIKŠTYTOJO ir Jėzaus veiklos pradžia (27 pavasaris) JĖZAUS NUKRYŽIAVIMAS (30 Velykos) Pirmoji krikščionių bendruomenė (30 Sekminės) STEPONO kankinystė ir PAULIAUS atsivertimas (36–37?)	Poncijus Pilotas – Judėjos prokuratorius (26–36) Kaligula – Romos imperatorius; Marcelas – Judėjos prokuratorius (37–41); Erodas Agripa I – Iturėjos, Abilėnės ir Galilėjos karalius (37–44)

50

Paulius lanko Bažnyčios vadovus Jeruzalėje (apie 39)

Paulius ir Barnabas Antiochijoje (apie 43)

Erodas Agripa I nukirsdina JOKŪBĄ VY-RESNĮJĮ (43–44)

Pauliaus pirmoji misijų kelionė (tarp 45 ir 49)

Jeruzalės Susirinkimas (48–49)

Pauliaus antroji misijų kelionė (50–52)
Pauliaus kelionė į Jeruzalę ir Antiochiją (52 vasara)

Pauliaus trečioji misijų kelionė (53–58)

Paulius Efeze (54–57)

Paulius Korinte (57–58 žiema)

Paulius Filipuose (58 Velykos) ir Cezarėjuje

Paulius Jeruzalėje; JOKŪBAS JAUNES-NYSIS vadovauja krikščionių bendruomenei (58)

Pauliaus areštas Jeruzalėje (58 Sekminės)

Pauliaus kalinimas Cezarėjuje (58–60)

Pauliaus kelionė į Romą (60 ruduo)

Pauliaus kalinimas Romoje (61–63)

JOKŪBO JAUNESNIOJO kankinystė Jeruzalėje (62)

PETRO kankinystė Romoje (64 ar 67)

Klaudijus – Romos imperatorius (41–54); Erodas Agripa I – Judėjos karalius (41–44); Erodas – Chalkidės karalius (41–48)

Judėja – prokuratoriaus valdoma provincija (44–66); Kuspijus Fadas – prokuratorius (44–46)

Tiberijus Aleksandras – Judėjos prokuratorius (46–48)

Vendidijus Kumanas – Judėjos prokuratorius (48–52); Erodas Agripa II – Chalkidės karalius (48–53)

Klaudijus išstemia iš Romos Kristų išpažįstančius izraelitus (49)

Antonijus Feliksas – Judėjos prokuratorius (52–60)

Erodas Agripa II – Iturėjos karalius (53–93)

Neronas – Romos imperatorius (54–68)

Erodas Agripa II – Iturėjos ir Galilėjos bei Perejos karalius (55–93)

Porcijus Festas – Judėjos prokuratorius (60–62)

Lukcėjus Albinas – Judėjos prokuratorius (62–64)

Romos gaisras ir krikščionių persekiojimas (64 liepa); Gesijus Floras – Judėjos prokuratorius (64–66)

	Bruzdėjimai Cezarėje ir visame krašte, Gesijui Florui Jeruzalėje nukryžius izraelitus (66 vasara) Sukilėlių valdžia Jeruzalėje (66 ruduo) PAULIAUS kalinimas Romoje (66–67) ir kankinystė (67) Vespasianas užima Galilėją (67) Vespasianas užima Judėją; sukilėliai laikosi Jeruzalėje, Erodione, Masadoje ir Macheronte (69) Titas apgula Jeruzalę (70 Velykos) Šventyklos užėmimas ir sudeginimas (70 rugpjūčio 29) Paskutinių sukilėlių sutriuškinimas Masadoje (73) JONO ištrėmimas į Patmo salą (apie 95) ir mirtis Efeze (apie 100)	Neronas paveda Vespasianui ir jo sūnui Titui atkurti tvarką Palestinoje (66–67) Galba – Romos imperatorius (68) Vespasianas – Romos imperatorius (69–79) Judėja – imperijos provincija, Cezarėja – romėnų kolonija (70 pabaiga) Vespasiano ir Tito triumfas Romoje (71 vasara) Liucilijus Basas – Judėjos legatas (71–72) Flavijus Silva – Judėjos legatas (73) Titas – Romos imperatorius (79–81) Domicianas – Romos imperatorius (81–96) Nerva – Romos imperatorius (96–98) Trajanas – Romos imperatorius (98–117) Hadrianas – Romos imperatorius (117–138) Judėjos provincija paverčiama Sirijos ir Palestinos provincija, Jeruzalė – romėnų kolonija (<i>Aelia Capitolina</i>), uždrausta izraelitams (135)
75		
100		
125	Simeono ben Kosbos (bar Kochbos) vadovaujamas antras izraelitų sukilimas (131–135)	

MATAVIMO IR VERTĖS VIENETAI

KALENDORIUS

Mėnesio pavadinimas	Apytikrės ribos	Pastabos
pirmas mėnuo abibas nisānas distras	kovas – balandis	(kanaaniečių) (babiloniečių) (makedonų)
antras mėnuo zivas [ijāras]	balandis – gegužė	(kanaaniečių) (babiloniečių)
trečias mėnuo sivānas	gegužė – birželis	(babiloniečių)
ketvirtas mėnuo [tamūzas]	birželis – liepa	(babiloniečių)
penktas mėnuo [ābas]	liepa – rugpjūtis	(babiloniečių)
šeštas mėnuo elūlas	rugpjūtis – rugsėjis	(babiloniečių)
septintas mėnuo etanimas [tišris]	rugsėjis – spalio	(kanaaniečių) (babiloniečių)
aštuntas mėnuo būlas [marchešvānas]	spalis – lapkritis	(kanaaniečių) (babiloniečių)
devintas mėnuo kislevas	lapkritis – gruodis	(babiloniečių)
dešimtas mėnuo tebētas	gruodis – sausis	(babiloniečių)
vienuoliktas mėnuo šebātas	sausis – vasaris	(babiloniečių)
dvyliktas mėnuo adāras ksantikas dioskorintijas	vasaris – kovas	(babiloniečių) (makedonų) (kretiečių)

LAIKAS

Romėnų valandos	Dabartinės valandos	Pastabos
Naktis		
[pirma valanda]	19	[vidurnakčio] sargyba; pirma sargyba (romėnų)
[antra valanda]	20	
trečia valanda	21	antra sargyba (romėnų)
[ketvirta valanda]	22	
[penkta valanda]	23	vidurinė sargyba
[šešta valanda]	24	
[septinta valanda]	1	trečia sargyba (romėnų)
[aštunta valanda]	2	
[devinta valanda]	3	rytinė sargyba
[dešimta valanda]	4	ketvirta sargyba (romėnų)
[vienuolikta valanda]	5	
[dvylikta valanda]	6	
Diena		
[pirma valanda]	7	
[antra valanda]	8	
trečia valanda	9	
[ketvirta valanda]	10	
[penkta valanda]	11	
šešta valanda	12	
septinta valanda	13	
[aštunta valanda]	14	
devinta valanda	15	
dešimta valanda	16	
vienuolikta valanda	17	
[dvylikta valanda]	18	

ILGIS

Pavadinimas	Tarpusavio santykis	Apytikris dydis	Pastabos
rykštė	7	3,15 m	
uolektis	1	0,45 m	
gomėdas	2/3	0,30 m	
sprindis	1/2	0,225 m	
plāštaka	1/6	0,075 m	
pirštas	1/24	0,0185 m	

NUOTOLIS

Pavadinimas	Tarpusavio santykis	Apytikris dydis	Pastabos
mylià	8	1480 m	(graikų)
stādijās	1	185 m	(graikų)
sīeksnis	1/100	1,85 m	(graikų)
pēdā	1/600	0,308 m	(graikų)

TŪRIS

Pavadinimas	Tarpusavio santykis	Apytikris dydis	Pastabos
homēras	10	400 l	biralai
kōras	10	400 l	skysčiai
letēchas	5	200 l	biralai
artābē	—	56 l	biralai (persų)
efā	1	40 l	biralai
bātas	1	40 l	skysčiai
[metrētās]	1	40 l	skysčiai (persų)
sejā	1/3	13 l	biralai
kāušās	1/3	13 l	skysčiai
hīnas	1/6	6,5 l	skysčiai
omēras	1/10	4,0 l	biralai
kābas	1/18	2,2 l	biralai
stūopa	1/36	1,1 l	biralai (graikų)
lōgas	1/72	0,55 l	skysčiai

MASE

Pavadinimas	Tarpusavio santykis	Apytikris dydis	Pastabos
tālentas	3600	41400 g	
		26000 g	(graikų)
minā	60	690 g	
		430 g	(graikų)
svāras	—	320 g	(graikų)
šēkelis	1	11,5 g	
pūsēkelis	1/2	6,75 g	
gerā	1/20	0,6 g	

PINIGAI

Pavadinimas	Tarpusavio santykis	Apytikris dydis	Pastabos
tālentas	3000	—	(graikų)
minà	50	—	(graikų)
dārikas	10	—	(persų)
statēras	2	—	(graikų)
šēkelis	2	—	
didrachmà	1	—	(graikų)
drachmà	1/2	*	(graikų)
denāras	1/2	—	(romėnų)
[āsas]	1/32	—	(romėnų)
[kvadrānsas]	1/128	—	(romėnų)
[leptōnas]	1/288	—	(graikų)
kesitā	?	—	

HEBRAJŲ ABĖCĖLĖ

Raidė arba diakritinis ženklas	Pavadinimas	Garsas	Transliteracija
א	Priebalsės	Priebalsiai	
ב	ālefas	—	b
בּ	bētas	b	b
ג	gīmelis	g švelnusis	g
ד	dāletas	d	d
ה	hē	h	h
ו	vāvas	v	v
ז	zāinas	z	z
ח	chētas	ch	h
ט	tētas	t	t
י	jōdas	j	j
כ	kāfas	k	k
כּ		ch	k
ך		ch galinis	k
ל	lāmedas	l	l
מ	mēmas	m	m
ם		m galinis	m
נ	nūnas	n	n
ן		n galinis	n
ס	sāmechas	s	s
ע	āinas	—	‘
פ	pē	p	p
פּ	fē	f	f

* Darbininko dienos uždarbis.

פ	Priebalsēs	Priebalsiai	f
צ	cadē	f galinis	c
ץ		c galinis	c
ק	kōfas	k	q
ר	rēšas	r	r
ש	sýnas	s	<u>s</u>
ש	šýnas	š	š
ת	tāvas	t	t
-	Balsēs	Balsiai	
-	patāchas	a trumpasis	a
י	chataf patāchas	a trumpasis	a
י	kamēcas	a pusilgis	ā
י	švā	e netariamasis	<u>e</u>
י	švā	e tariamasis	e
י	segòlas	e trumpasis	e
י	cērē	e pusilgis	ē
י	chataf segòlas	e ilgasis	ē
י	chirēkas	i trumpasis	i
י	chirek jōdas	i ilgasis	<u>i</u>
י	chataf kamēcas	o	o
י	cholēmas	o pusilgis	ō
י	cholem vāvas	o ilgasis	ō
י	kubūcas	u trumpasis	u
י	šurūkas	u ilgasis	ū

GRAIKŲ ABĖCĖLĖ

Raidė	Pavadinimas	Garsas	Transliteracija
A, α	álfa	a	a
B, β	betà	b	b
Γ, γ	gamà	g	g
Δ, δ	délta	d	d
E, ε	èpsilonas	e	e
Z, ζ	dzetà	dz	z
H, η	età	e ilgasis	ē
Θ, θ, ϑ	tetà	t duslusis	th
I, ι	jotà	i	i
K, κ	kapà	k	k
Λ, λ	lámdba	l	l
M, μ	mì	m	m
N, ν	nì	n	n
Ξ, ξ	ksi	ks	x
O, ο	òmikronas	o	o
Π, π	pì	p	p
P, ρ	rō	r	r
ῤ, ῥ		r	rh
Σ, σ	sigmà	s	s
ς		s galūninis	s
T, τ	táu	t	t
Υ, υ	ìpsilonas	y	y
Φ, φ	fì	f	ph
X, χ	chì	ch	ch
Ψ, ψ	psi	ps	ps
Ω, ω	omegà	o ilgasis	ō
ου		u	ou
·		h	h

ŽODYNĖLIS

SUTRUMPINIMAI

aram.	–	aramėjiškai
Aukšt.	–	Aukštutinis
buv.	–	buvęs
Centr.	–	Centrinis
D.	–	Didysis, -džioji
dab.	–	dabartinis
didž.	–	didžiausias, -a
egipt.	–	egiptietišškai
gr.	–	graikų, graikiškas, -ai
hebr.	–	hebrajų, hebrajiškas, -ai
il.	–	ilanka
j.	–	jūra
k.	–	kalnas
km	–	kilometras
km.	–	kaimas
kt.	–	kitas
M.	–	Mažasis, -oji
mst.	–	miestas
P.	–	Pietų
p.	–	pietūs, pietų, pietinis
p.r.	–	pietryčiai, pietryčių
p.v.	–	pietvakariai, pietvakarių

pr. Kr.	–	prieš Kristaus gimimą
pagr.	–	pagrindinis
pus-lis	–	pusiasalis
R.	–	Rytų
r.	–	rytai, rytų, rytinis
rel.	–	religinis
sen.	–	senovinis
simb.	–	simbolinis
sl.	–	slėnis
sr.	–	sritis
š.	–	šiaurės
š.	–	šiaurė; šiaurinis
š.r.	–	Šiaurės rytų
š.r.	–	šiaurės rytai
š.v.	–	Šiaurės vakarų
š.v.	–	šiaurės vakarai
vad.	–	vadinamas
vyriaus.	–	vyriausiasis
V.	–	Vakarų
v.	–	vakarai, vakarinis
Žem.	–	Žemutinis

aba (gr. *abba* < aram.) – maloninis tėvo pavadinimas („tėtė, tėtis, tėvelis“).

Abadonas žr. **Šeolas**.

Abarimų kalnų virtinė yra Negyvosios j. r. pakrastyje.

Abarimų slėnis yra Moabo Abarimų kalnuose į r. nuo Negyvosios j. ir Jordano upės.

Abel Šitimai žr. **Šitimai**

Abraomas, kitaip **Abromas** – hebr. „tėvas išaukštintas“.

Achoro slėnis – hebr. „Nelaimės slėnis“.

Adma – mst., sunaikintas kartu su Sodoma ir Gomora.

Adomas – hebr. „žmogus, žemė“.

Adora – vietovė netoli Bet Cūro.

Adramitija, dab. Edremitas (Turkija) – uostas Misyjoje (M. Azija).

Adulamo ola – vietovė į p. v. nuo Betliejaus, Dovydo tėviškė.

Afėkas – filistinų telkimosi vieta netoli vietovės, kur jie pagrobė Skryniją.

Ahasveras žr. **Artakserksas I**.

Ahava – mst. Babilonijoje.

Ahikamas – Šafano sūnus, vienas Jošijo pareigūnų, Judo karalius po to, kai Nebukadnecaras ištrėmė Zedekiją.

Ajas (hebr. „griuvėsiai“) – mst. Kanaane, galbūt dab. Et Telis.

Akrabatenė – sritis į p. v. nuo Negyvosios j.

Aleksandras Didysis – karalius, pergale prie Iso 333 m. pr. Kr. sunaikinęs Persijos imperiją.

Aleksandras, kitaip **Epifanas** – apsišaukėlis, neva Antiocho IV Epifano sūnus.

Alyvų kalnas yra į r. nuo Šventyklos.

Amalekas – amalekiečių, sen. P. Palestinos ir Sinajaus puslėsio gyventojų, kraštas.

Amana – kalno viršūnė.

amen (hebr. *’āmēn* – tikrai, iš tikrųjų) – iškilmingo patvirtinimo formulė Biblijoje.

Amonas – saulės dievas, garbintas Tebuose, Egipte.

Anas – judėjų vyriaus. kunigas (6–15), Kajafo uošvis.

Anatotas – Jeremijo gimtasis miestelis 6 km į š. r. nuo Jeruzalės.

angelas – dvasinė būtybė, Dievo pasiuntinys.
Antikristas (gr. *Antichristos*) – Kristui priešingos dvasios įsikūnijimas.
Antiochas, kitaip **Antiochas IV Epifanas** – nuožmus žydų persekiotojas, žuves Persijoje 164 m. pr. Kr.
Antiochas VII Siletas – Demetrijo I sūnus ir Demetrijo II brolis, partų belaisvis.
Antiochas V Eupatoras – Antiocho IV Epifano sūnus.
Antiochas Didysis, kitaip **Antiochas III** – garsiausias Seleukidų karalius, nugalėtas prie Magnesijos 190 m. pr. Kr.
Antiochija – Kilikijos sostinė.
Antonijus Feliksas – Judėjos prokuratorius (52–60).
Antrasis kvartalas – Jeruzalės mst. dalis.
apaštalai (gr. *apostolos* – pasiuntinys, šauklys) – paties Jėzaus pasirinkti dvylika mokinių; kartais taip vadinami ir jų veiklūs talkininkai (pvz., Paulius).
apijaušymas – judėjų apeiginė operacija (apyvarpės krašto nupjovimas), atliekama naujagimiams berniukams, reiškianti, kad jie tapo visaverčiais Izraelio tautos nariais.
Apolonijas – Samarijos provincijos valdytojas.
Aprėiskimas – pasaulio ir Dievo pažinimas, kurį žmogui atveria pats Dievas.
Araba – Jordano upės sl. ir įduba į p. nuo Negyvosios j.
Arabas – 1. Jordano sl. dalis į š. nuo Negyvosios j.; 2. sausa įduba į p. nuo Negyvosios j.
Aram Naharaimai – sr. prie Harano Š. Mesopotamijoje.
Aramas – Sirijos sen. vardas.
Araratas – tauta dab. Armėnijoje, anksčiau – Medijos valdos.
Arbelas, dab. Chirbet Irbidas – mst. ant aukštos kalvos prie Galilėjos j. v. pakrantės.
Archelajas – Erodo Didžiojo sūnus, Judėjos, Samarijos ir Idumėjos etnarchas (4 pr. Kr.–6 po Kr.), kuriam valdant Juozapas, Marija ir Jėzus grįžo iš Egipto.
Areopagas – 1. kalva Atėnuose į v. nuo Akropolio, kur posėdžiaudavo miesto aukštoji taryba; 2. miesto aukštoji taryba.
Aretas, kitaip **Aretas IV** – nabatėjų karalius.
Ariaratas, kitaip **Ariaratas V** – Kapadokijos karalius (162–130 m. pr. Kr.).

Arielis – poetinis Jeruzalės vardas.
Arnonas – 1. nenustatyta vietovė. 2. Moabo didž. upė.
Aroeras – 1. vietovė ant Arnono sl. kranto Sihono karalystėje; 2. vietovė priešais Rabą.
Arpadas – aramėjų miestas-valstybė į š. nuo Damasko.
Arsakas, kitaip **Arsakas VI**, kitaip **Mitridatas I** – partų karalius (171–138 m. pr. Kr.).
Artakserksas, kitaip **Darijus III** – paskutinis Persijos karalius.
Artakserksas I, kitaip **Ahasveras** – Persijos (ir Jeruzalės) karalius (464–424 m. pr. Kr.).
Artumo krūmas – degantis krūmas prie Sinaus k., kur Viešpats apsirėškė Mozei.
Arvadas, kitaip Bybla – Tyriui pavaldus Finikijos mst.
Asirija – platesnė prasmė Persijos imperija (Persija tuomet valdė žemes, priklausiusias Asirijai).
Astiagas – paskutinis Medijos karalius, 550 m. pr. Kr. nugalėtas Kyro.
Asūras žr. **Asirija**.
Ašdodas, kitaip **Azotas** – mst. P. Palestinoje prie didžiojo kelio iš Jeruzalės į Egiptą, apie 100 km į p. nuo Cezarėjos uosto.
Ašera – kanaaniečių deivė.
Ašeras, kitaip **Aseras** (hebr. „kokia aš laiminga“) – Jokūbo ir Zilpos sūnus.
Aškelonas – filistinų mst. P. Palestinoje prie Viduržemio j.
Aškenazas – 1. tauta dab. Armėnijoje, anksčiau – Medijos valdos; 2. skitai.
Atalas, kitaip **Atalas II** – Pergamo karalius (159–138 m. pr. Kr.).
Atalija – Ahabo ir Jezabelės duktė, Judo Jeoramo žmona, karaliavusi Jeruzalėje 841–835 m. pr. Kr.
Atarotai – vietovė Sihono karalystėje.
atgaila – gailėjimasis dėl padarytų nuodėmių ar blogų darbų, pasiryžimas gyventi be nuodėmės.
atpirkėjas (hebr. *gā'al* – šeimos narys, turintis pareigą rūpintis kitų šeimos narių garbe ir reikalais).
Atrot Šofanas – vietovė Sihono karalystėje.
Atžala – Zerubabelis, tiesioginis karaliaus Davido palikuonis.
Augustas – 1. Julijus Augustas Cezaris Oktavianas – Romos imperatorius (29 pr. Kr.–14 po Kr.); 2. Romos imperatoriaus titulas.

aukštieji kunigai – buvę judėjų vyriausieji kunigai, taip pat keturių žymiausių kunigų šeimų atstovai, iš kurių būdavo renkamas vyriausiasis kunigas.

Aukštumų vietos – šventovės ant kalnų ir kalvų, kur buvo atliekamos stabų garbinimo apeigos.

Azazelis (hebr. „ožys“, iš čia liet. „atpirkimo ožys“) – Kunigų knygoje – Šetonas, kar-tais – pagonių dievai; piktoji dvasia, gyvenanti dykumoje.

Azeka – Judo karalystės mst. su tvirtovėmis į p. v. nuo Jeruzalės.

Azotas žr. **Ašdodas**.

Baala žr. **Kirjat Jearimai**.

Baalas – izraelitų kaimyninių tautų dievas, gamtos dievas, vyriškasis pradas gamtoje.

Baal Beritas (hebr. „Sandoros šeimnininkas“) – kanaaniečių dievas.

Baal Cefonas – spėjama vietovė ant jūros r. kranto.

Baal Meonas – vietovė Sihono karalystėje.

Baal Zebulas, kitaip **Belzebubas**, **Belzebulas** – 1. filistinų dievas, izraelitų pašiepiamai vadintas Baal Zebubu („Musių Balu“); 2. NT **Belzebulas** – piktoji dvasia.

Babelė (gr. *Babylōn*) – ištvirtusio miesto (Babilono, Romos) simbolis.

Bahurimai – vietovė į r. nuo Alyvų kalno.

Bajano palikuonys – idumėjai.

Balaamas – žynys kerėtojas, Beoro sūnus.

Balakas – Ciporos sūnus, Moabo karalius.

Baskama – vietovė į š. r. nuo Galijėjos j.

Bašanas, kitaip **Š. Užjordanė** – buv. Ogo karalystė, derlingų ganyklų sr. į r. nuo Jordano upės, garsi savo galvijais.

Bat Rabimai – mst. Užjordanėje į š. r. nuo Hešbono.

Bažnyčia (gr. *ekklesia* – susirinkimas) – krikščionių bendruomenė.

bažnyčia – pastatas, kuriame bendruomenė renkasi pamaldoms.

Beeras (hebr. „Šuliny“) – vietovė netoli Moabo.

Beer Lahai Roijas – hebr. „Šaltinis Gyvojo, kuris mane mato“.

Beer Šeba (hebr. „Septynių šaltinis“, galima suprasti ir kaip „Priesaikos šaltinis“) yra 48 km į r. nuo Geraro.

Bektiletas – nežinoma vietovė.

Beliaras, arba **Belialas** – menkystę išreiškiantis vardas (ST), paniekinantis Šetono sta-bo pavadinimas (NT).

Belis – 1. babiloniečių-chaldejų dievas; 2. Ni-pūro miesto Mesopotamijoje dievas, vėliau **Merodachas** – Babilono panteono vyriaus. dievas.

Belšacaras žr. **Danielius 2**.

Belšacaras – Nebukadnecaro sūnus.

Belzebubas, kitaip **Belzebulas** žr. **Baal Zebulas**.

Ben Amis – hebr. „sūnus mano giminės“.

Ben Hadadas – aramėjų (sostinė – Damas-kas) karalius, kovojęs prieš Izraelį ir oku-pavęs Gileado sritį Užjordanėje.

Ben Hadadas I – Rezono trečiasis ipėdinis, Aramo-Sirijos karalius.

Beonas – vietovė Sihono karalystėje.

Berachos slėnis – hebr. „Palaiminimo slėnis“.

Berėja – Alepo mst. gr. vardas.

Berija (hebr. „nelaimė“) – Efraimo sūnus.

Bet Araba – mst. Jordano žiočių tarpeklyje.

Bet Avenas (hebr. „Nedorumo namai“) – Ozėjo duota pravardė Beteliui.

Bet Basis – vietovė 3 km į r. nuo Betliejaus ir 9 km nuo Tekojos.

Bet Cūras – svarbus pasienio mst. 24 km į p. v. nuo Jeruzalės.

Bet Edenas (hebr. „Malonumų namai“) – buv. aramėjų teritorija.

Betelis (hebr. „Dievo namai“) – 1. dab. Beitinas, Izraelio mst. prie p. sienos 17 km į š. nuo Jeruzalės; 2. šventovė nuo Abraomo laikų.

Bet Gaderas (hebr. „Mūru apsaugota mergaitė“) – Jeruzalės simb. vardas.

Bet Haranas – vietovė Sihono karalystėje.

Bet Horono šlaitas – perėja iš pajūrio lygu-mos į Judėjos aukštumas.

Betliejus (hebr. „Duonos namai“) – 1. kitaip **Efrata** – mst. Judėjoje, 8 km į p. nuo Jeruzalės; 2. dab. Beit Lahmas – mst. Galilėjoje, apie 10 km į š. v. nuo Naza-reto.

Bet Nimra – vietovė Sihono karalystėje.

Bet Šeanas, kitaip **Skitopolis** – mst. Jezreelio p. r. kampe 120 km nuo Jeruzalės.

Bet Šemešas – mst. netoli Ekrono, Sandoros Skrynios laikymo vieta.

Bet Tognaria – šalis prie Juodosios j.

Betulija – paslaptinga vieta, vaizduojama kaip mst. ant kalno su šaltiniais papėdėje.

Bet Zaitas – vietovė 6 km į š. nuo Bet Cūro, 20 km į p. nuo Jeruzalės.

Bezekas – dab. Izbiko griuvėsiai 28 km į š. nuo Šechemo.

Bochimai (hebr. „verkiantieji“, „verkančiųjų“ [vieta]) – nežinoma vietovė.

Bocra – Edomo svarbiaus. miestas.

Būzas – Arabijos p. gentis.

Cafono viršūnė – kalnas Palestinos šiaurėje, Dievo buveinės žemėje simb. vardas.

Ceboimai – mst., sunaikintas kartu su Sodo-
ma ir Gomora.

Cezarėja žr. **Pilypo Cezarėja**.

Chaldėjų Ūras – labai senas šumerų, vėliau – babiloniečių mst. P. Mesopotamijoje.

chaidai – religinė grupė, kuri griežtai laikėsi Mozės įstatymo.

Chusas – vietovė Šechemo apylinkėse.

ciesorius (gr. *kaisar*) – Romos imperatorių titulas NT lietuviškame vertime.

Ciklagas – mst. 110 km į p. nuo Afeko.

Cino dykuma – tyrai su keliomis vešliomis oazėmis Sinajaus pus-lyje į š. nuo Parano ir p. v. nuo Negvosios j.

Coanas, vėliau **Tanis** – svarbus mst. Nilo deltoje, Egipto sostinė izraelitų išėjimo iš Egipto metu.

Cohelėto akmuo – vietovė netoli En Rogelio šaltinio (dab. **Jobo šaltinis**) į p. r. nuo Jeruzalės.

Dagonas – kanaaniečių dievas, filistinų perimtas kaip grūdų dievas.

Damasko dykuma – dab. Sirijos dykuma.

Danas (hebr. „Dievas mane apgynė“) – 1. Jokūbo ir Bilhos sūnus; 2. Izraelio mst. prie š. sienos.

Dangūs (hebr. *šamajim*) sudaryti iš trijų dalių: matomas skliautas, nematomos dangaus aukštybės, vandenų vieta (meteorologiniai krituliai).

Danielius – 1. galbūt teisingasis žilos senovės teisėjas, garsus kanaaniečių raštyje (žr. Ez. 14, 14); 2. kitaip **Belšacaras** – pranašas.

Darijus – 1. Persijos karalius 522–486 m. pr. Kr.; 2. nežinomas Medijos karalius.

Darijus I – turbūt Persijos karalius po Kyro.

Darijus III, kitaip **Artakserksas** – paskutinis Persijos karalius.

Dedanas – Arabijos p. gentis.

Demetrijas – 1. kitaip **Demetrijas II** – Sirijos karalius (145–138 m. pr. Kr.); 2. Seleuko sūnus, teisėtas sosto įpėdinis; 3. kitaip **Soteras I** – Seleuko IV sūnus, išsikėlęs į Tripolį 162–161 m. pr. Kr.

demonas – dvasinė būtybė, tarnaujanti Šetonui.

diakonas (gr. *diakonos* – patarnautojas, tarnas) – vyskupo pagalbininkas ankst. Bažnyčioje.

Dibonas – vietovė Sihono karalystėje.

Didžioji jūra – pirmapradis vandenynas po žeme.

Dionizas, kitaip **Bakchas** – vynuogių rinkimo ir vyno dievaitis.

Doras – tvirtovė ant jūros kranto Palestinoje 24 km į p. nuo Karmelio k.

Dovydo miestas – senasis jebusiečių mst. ant kalvos Jeruzalės v. dalyje.

Druskos jūra, kitaip **Mirties j.** – dab. Negyvoji j.

Druskos slėnis – 1. dauba į p. nuo Negyvosios j.; 2. slėnis į p. r. nuo Beer Šebos.

Dūra – lyguma prie Jeruzalės.

Dūzgiančių vabzdžių žemė – Aukšt. Nilo sritis.

Ebalas – kalnas Kanaano centr. dalyje.

Eben Ezeras – hebr. „pagalbos akmuo“.

Edenas – P. Mesopotamijos sritis netoli Persijos jl., kur susijungia Tigras ir Eufratas.

Edeno sodas (hebr. „Malonumų sodas“) – rojus.

Efezas – mst. Romos imperijos Lidijos provincijoje (M. Azija).

Efraimas – viena vyraujančių š. Izraelio karalystės genčių.

Efraimo aukštumos yra Centr. Palestinoje į š. nuo Betelio ir į p. nuo Šechemo.

Efronas – mst. Užjordanėje priešais Bet Še-aną 8 km į r. nuo Jordano upės.

Egipto liežuvis – Sueco jl., arba Nendrių j.

Eglonas – mst. į p. – p. v. nuo Jeruzalės.

Egrebelis – vietovė Šechemo apylinkėse.

Ekbatana – Medijos buv. sostinė, dab. Hamadano mst. Irane.

Ekronas – vienas penkių filistinų lygos miestų.

Elamas – 1. sen. karalystė į r. nuo Babilonijos, į š. r. nuo Persijos jl. 2. viena tautų, padėjusių Persijos karaliui Kyru užkariauti Babiloniją 538 m. pr. Kr.

Elealė – vietovė Sihono kalalystėje.

Eleuteras – dabar Nahr el Kebiro miestelis prie Libano š. ribos.

Elīša – vienas Kipro vardų.

En Eglaimai – turbūt vietovė Negyvosios j. š. pakrantėje.

Emanuelis (gr. *Emmanouēl* < hebr. *‘immānū ‘el* – Dievas su mumis) – simbolinis Mesijo vardas.

Emausas – gyvenvietė Judėjos aukštumų pakraštyje 32 km į v. nuo Jeruzalės.

En Gedis – 1. mst. Jordano žiočių tarpeklyje; 2. vietovė Negyvosios j. v. pakrantėje.

En Harodas – šaltinis Gilbojos k. papėdėje, Jezreelio lygumos p. r. kampe.

En Rogelis – šaltinis Kidrono slėnyje, Jeruzalės p. v. pusėje.

Erodas Agripa I – Erodo Didžiojo vaikaiš, Iturėjos, Abilenės bei Galilėjos (37–44), vėliau ir Judėjos (41–44) karalius.

Erodas Agripa II – Erodo Agripa I sūnus, Chalkidės (48–53) ir Iturėjos, Galilėjos bei Perėjos (55–93) karalius, prieš kurį Cezarėjoje teisme stojo Paulius.

Erodas Antipas – Erodo Didžiojo sūnus, susidėjęs su savo brolio (iš kitos motinos) Erodo Pilypo I žmona Erodiaada, Galilėjos ir Perėjos tetrarchas (4 pr. Kr.–39 po Kr.).

Erodas Didysis – tetrarchas, vėliau Judėjos karalius (nuo 37 pr. Kr.) Jėzaus gimimo metu.

Erodas Pilypas I – Erodo Didžiojo sūnus, vedęs savo brolio (iš kitos motinos) Aristobulo dukterį Erodiaadą ir susilaukęs su ja dukters Salomėjos.

Erodas Pilypas II – Erodo Didžiojo sūnus, vedęs savo brolio (iš kitos motinos) Erodo Pilypo I ir Erodiaados dukterį Salomėją, Iturėjos ir Trachonitidės tetrarchas (4 pr. Kr.–39 po Kr.), atstatęs Pilypo Cezarėją.

Esdrelonas – sl., jungiantis pajūrį su Jordano slėniu.

Ešbaalas (hebr. „Baalo vyras“), kitaip **Išbošetas** (hebr. „Gėdos vyras“) – Sauliaus sūnus, karaliaus Dovydo priešininkas.

etnarchas – Romos imperijos srities viršininkas.

Evil Merodachas – Babilono karalius (562 m. pr. Kr.), Nebukadnecaro sūnus.

Evis – Midjano karalius.

Ezavas (hebr. „plaukuotas“), kitaip **Edomas** (hebr. „rusvas“) – Izaoko sūnus, Jokūbo brolis.

faraonas – Egipto valdovų (karalių) titulas.

fariziejai – izraelitų religinė ir politinė partija, jungusi daugiausia žemesn. dvasininkus ir Šv. Rašto aiškintojus, smulkmeniškai besilaikančius įstatymo bei tradicijų, tikinčius angelų buvimu, sielų nemirtingumu bei kūnų prisikėlimu, niekinančius nežydus, konfliktuojančius su Romos valdžia ir susipriešinusius su sadukiejais.

Feliksas žr. **Antonijus Feliksas**.

Festas žr. **Porcijus Festas**.

Filistinų jūra, kitaip **Viduržemio j.**

Filistinų žemė – P. Palestinos pajūrio miestai.

Filipai – mst. Egėjo j. pakrantėje, Romos imperijos Makedonijos provincijos sostinė.

Filometoras žr. **Ptolemėjas**.

Finikija – sidoniečių žemė.

Fogoras – nežinomas Galilėjos mst.

Gadas (hebr. „Kokia sėkmė“) – Jokūbo ir Zilpos sūnus.

Galatija – Romos imperijos provincija M. Azijoje.

Galilėjos ežeras, arba **Galilėjos jūra**, kitaip **Kinereto jūra**, arba **Genezareto ež.**, arba **Tiberiados ežeras** – ežeras apie 100 km į š. r. nuo Jeruzalės.

Galiūnų namai – kareivinės.

Gatas – vienas penkių filistinų lygos miestų.

Gaza – mst. P. Palestinoje prie didžiojo kelio iš Jeruzalės į Egiptą.

Geba – kalnų virtinė netoli Bet Šeano.

Gebalas – kalnuota sr. į p. nuo Negyvosios j.

Gemarijas – 1. Jeremijui palankios šeimos narys; 2. turbūt vyriaus. kunigo Hilkijo sūnus.

Genezaretas – 1. lyguma tarp Kafarnaumo ir Magdalos; 2. žr. **Galilėjos ežeras**; 3. kitaip **Kineretas** – mst. Naftalyje, Galilėjos ež. pakrantėje.

Geršomas (hebr. „ateivis ten“) – Mozės ir Čiporos sūnus.

Gešemas – arabas, kartu su Sanbalatu ir Tobiju valdęs Edomą ir sritis į p. v. nuo Jeruzalės.

Gešūras – plati aramėjų sr. Bašane į r. nuo Galilėjos j.

Getsemanė (gr. *Gethsēmani* < hebr. *gat šēmēnī* „aliejaus spaudykla“) – vieta Alyvų k. papėdėje.

Gezeras – gyvenvietė 8 km į š. v. nuo Emauso.

Gibeat Aralotas – hebr. [apipjaustymo] „plėvelių kalva“

Gibėja – dab. Tel el Fulis, mst. Judo karalystės šiaurėje, 7 km į š. nuo Jeruzalės.

Gibeonas – dab. Al Džibo mst. 10 km į p. v. nuo Ajo piliakalnio.

Gibeono slėnis – vieta, kur Dovydas nugalėjo filistinus.

Gihonas – šaltinis Kidrono sl. šiaurėje.

Gileadas – Užjordanės pagr. miestas.

Gileado kraštas – 1. plynaukštės v. dalis į r. nuo Jordano upės. 2. sr. tarp Arnono slėnio ir Jarmuko upės.

Gilgalas – mst. Jordano slėnyje netoli Jericho.

Gogas – galbūt Lydijos karalius.

Gošenas – 1. mst. ir jo apylinkės Judėjos kalnų p. dalyje; 2. kraštas š. r. Egipte, Nilo r. deltoje.

Hadad Rimonas – galbūt vieta netoli Megido perėjos, kur mūšyje žuvo karalius Jošijas.

Hadas žr. Šeolas.

Hadaša – km. į p. r. nuo Kafar Salamos.

Hamas – Egipto sinonimas.

Hamatas – aramėjų mst.-valstybė į š. nuo Damasko prie Oronto upės.

Haranas – mst. Aram Naharaimuose.

Hazaelis – aramėjų (sostinė – Damaskas) karalius, kovojęs prieš Izraelį ir okupavęs Gileado sritį Užjordanėje.

Hebronas – mst. 32 km į p. nuo Jeruzalės.

Heliopolis žr. Saulės miestas.

Hermonas, kitaip **Senyras**, kitaip **Sionas**, kitaip **Sirjonas**, dab. Džebel es Šeichas – kalnas Antilibano kalnyne į š. v. nuo Palestinos.

Hešbonas – vietovė Sihono karalystėje.

Hiramas, kitaip **Hiram Abis** – Tyro karaliaus bendravardis, šventyklos meistras.

Horebas žr. Sinajus.

Ieva – hebr. „gyvoji“.

Ije Abarimai (hebr. „Griuvėsiai“) – vietovė Abarimų kalnuose.

Ir Melachas – mst. Jordano žiočių tarpeklyje.

Isacharas (hebr. „mano atlygis“) – Jobūbo ir Lėjos sūnus.

Istatymas – 1. Izraelio tautai Dievo apreiškimų įsakymų visuma; 2. kitaip Penkiaknygė – Biblijos (ST) pirmos penkios knygos.

Istatymo mokytojai – izraelitai, tyrinėję ir aiškinę Bibliją, jos tiesų bei nuostatų mokę tikinčiuosius.

Išbošetas žr. Ešbaalas.

Izaijas – hebr. „Viešpaties išganymas“.

Izaokas – hebr. „juokėsi“.

Izmaelis – hebr. „Dievas išgirdo“.

Izraelio Šventasis – dažnas Dievo titulas Izaijo knygoje.

Jaaro laukai žr. Kirjat Jearimai.

Jabinas – Hacoro karalius, netiksliai vad. Kanaano karaliumi.

Jabnė – mst. į v. nuo Gezero, svarbus Seleukidų karalystės centras.

Jadūva – Johanano sūnus, miręs maždaug tuo pat metu kaip ir Aleksandras Didysis (~ 323 m. pr. Kr.).

Jafetas – hebr. „tepadaro“.

Jaminas – turbūt Sinajaus k.

Jarmutas – mst. į p. – p.v. nuo Jeruzalės.

Jasonas – Onijo III brolis, pretendavęs į vyriaus. kunigo vietą, Menelajo išvarytas į Užjordanę.

Javanas – graikai.

Jazeras – sr. į r. nuo P. Gileado.

Jegar Sahaduta – aram. „Liudytojo kauburys“.

Jerichas – „Palmių miestas“ Negebe.

Ješimonas (hebr. „tyrai“) – 1. Judėjos dykuma prie Negyvosios j. v. kranto; 2. Jordano slėnio p. dalies tyrai su Bet Ješimotų gyvenvieta.

Jezezelis – slėnis į r. nuo Karmelio kalnų virtinės iki Jordano.

Jėzus (gr. *Iēsous* < hebr. *jehōšua*‘ – Jahvė yra išgelbėjimas, išganymas) – hebrajiško vardo sulotyninta forma, Šventojo Rašto lietuviškame vertime vartojama tik Išganytojui (NT), žydų krikščioniui, dar vadinamam Justu (*Kol* 4, 11) ir Eleazaro sūnui (*Sir* 0, 3; 50, 27; 51, 30) įvardyti, o kitiems bendravardžiams Biblijos veikėjams paliekama sugraikinta šio vardo forma – **Jozuė**.

Jobas – hebr. „priešas“.

Jogloha – vietovė Sihono karalystėje.

Jokūbo Galingasis – vienas Viešpaties titulų.

Jopė – uostamiestis 64 km į š. v. nuo Jeruzalės.

Jordanas – 1. upė, natūrali Kanaano r. riba; 2. Palestinos sr. prie Jordano ištakų, Hermono k. papėdėje, 75 km į š. r. nuo Galilėjos j.

Jozuė (gr. *iēsous*) – hebr. *jehōšuaʿ* „Viešpats yra išganymas“.

Judas (hebr. „dėkingai pagalbėsiu“) – 1. Jokūbo sūnus; 2. Judo ir Benjaminio genčių p. karalystė.

Judita – hebr. „žydė“ arba „judėja“.

Juozapas (hebr. „teprideda“) – Jokūbo ir Rachelės sūnus.

Juozapas Kajafas – judėjų vyriaus. kunigas (18–36).

Kadešas – hebr. „pašventinta, šventa vieta“.

Kafarnaumas, dab. Tel Humas – mst. Galilėjos j. v. pakrantėje.

Kafar Salama – km. 12 km į p. v. nuo Jeruzalės, prie kelio į Bet Horoną.

Kaftoras, kitaip Kreta.

kaftoriečiai – Kretos gyventojai.

Kainas – hebr. „gavau berniuką“.

Kajafas žr. **Juozapas Kajafas**.

Kanaanas – kraštas į š. v. nuo Negyvosios j. **kandakė** – Etiopijos valdovų (karalienių) titulas.

Karaliaus vieškelis – svarbus kelias iš š. į p. aukštumose palei Negyvąją j.

Karalių vieškelis – garsusis senovės vieškelis iš v. į r.

Karkemišas – vietovė prie Eufrato, Mesopotamijos prekybinio vieškelio v. galas.

Karmelis – kalnas Palestinoje.

Karnaimai (hebr. „ragai“, arba „jėga“) – mst. Užjordanėje.

Kebaro upė – turbūt kanalas prie Nipūro mst. į p. r. nuo Babilono.

Kedaras – gentis Arabijos dykumos šiaurėje.

Kedemas – rytų kraštas, kur gyveno kedemiečiai, arba rytiečiai.

Kedešas – mst. Galilėjoje, Naftalio aukštumose.

Kedronas – sugriautas ir atstatytas mst. į p. r. nuo Jabnės, priešais Gezero tvirtovę.

Kefirimai – vietovė Onojo slėnyje netoli Lydos.

Keila – mst. į p. nuo Adulamo.

Kemošas – 1. izraelitų kaimyninių tautų dievas; 2. Moabo karaliaus sūnus, tėvo atnašautas savo dievui.

Kibrot Taava – hebr. „Godumo kapai“.

Kidrono slėnis – Jeruzalės r. riba.

Kilikija – M. Azijos p. r. sritis.

Kineretas žr. **Galilėjos ežeras**.

Kirėnė – mst. Afrikos š. pakrantėje.

Kir Haresetas – dab. Kerako mst. į r. nuo Negyvosios j.

Kyras – Rytų kovotojas už teisumą ir Dievo tarnas, Persijos karalius (551–529 m. pr. Kr.), Babilonijos užkariautojas.

Kirjat Jearimai, kitaip **Jaaro laukai**, arba **Miško laukai** – vietovė, kur Sendoros Skrynja išbuvo labai ilgai.

Kirjataimai – vietovė Sihono karalystėje.

Kitimai – 1. Kipras; 2. Graikija.

Koja – D. Babilonijos sr. palei Tigro upę.

Kolosas – mst. Frygijoje netoli Laodikėjos, prie didž. kelio iš Efezo prie Eufrato.

Konijas – Jehojachino kt. vardas.

Korintas – Romos imperijos Achajos provincijos (Graikija) sostinė.

krikščionys (gr. *christianoī* < *Christos*), kitaip **nazariečiai** – Kristaus sekėjai.

Kristus (gr. *Christos*), arba **Mesijas** (hebr. *māšiah* – pateptasis) – Jėzaus titulas, tapęs prievardžiu.

kunigas – pašventintas asmuo, atliekantis viešąjį Dievo garbinimą, atnašaujantis aukas.

Kušan Rišataimas – Aram Naharaimų karalius.

Kušas – Nubija, š. Etiopijos sritis.

Lachišas – Judo karalystės mst. su tvirtovėmis į p. v. nuo Jeruzalės.

Laišas – mst. Hermono k. papėdėje.

Laodikėja – mst. M. Azijoje.

Lebo Hamatas – mst. P. Sirijoje prie Riblos, Izraelio š. riba.

legionas – Romos kariuomenės dalinis, turėjęs 6 000 kareivių.

Leviatanas – turbūt užuomina į mitologinę jūros pabaisą, pirmykščio chaoso simbolį.

Levis (hebr. „jis prisiriš“) – Jokūbo sūnus.

Libanas – 1. kraštas su Hermono k., matomu iš Palestinos; 2. kalnas Sirijoje, garsus savo kedrais.

Lygumos miestai – miestai Negyvosios j. p. gale.

Lykija – M. Azijos v. sritis.

liktoriai – ginkluoti vietinės valdžios atstovai, policija.

Lilita – liaudies pasakojimų demonė, klajojanti po dykumą.

Linksmasis miestas – **Ninevė**, Asirijos sostinė.

Liucijus – turbūt Liucijus Cecilijus Metelijus, konsulas 142 m. pr. Kr., arba Lucijus Kalpurnikas Pisas, konsulas 140–139 m. pr. Kr.

Lo Amis (hebr. „ne mano tauta“) – Ozėjo ir Gomerės sūnaus simb. vardas.

Lo Debaras (hebr. „Niekas“) – mst. Užjordanėje.

Lo Ruĥama (hebr. „ta, kurios nepasigailima“) – Ozėjo ir Gomerės dukters simb. vardas.

Ludas – 1. Afrikos tautėlė, artima Somaliui; 2. turbūt maža karalystė M. Azijoje.

Lūzas – senasis **Betelio** mst. vardas.

Madajas – medų tauta.

Magdala – mst. Galilėjoje, Tiberijos ež. v. krante.

Magogas – kraštas prie Juodosios j.

Mahanaimai (hebr. „dvi stovyklos“) – mst. Gileade.

Mamona – sen. sirų turto ir pelno dievaitis, turto ir pinigų įsikūnijimas.

Mamrė – Kanaano gyventojų šventa vieta.

Manasas – viena vyraujančių (su Efraimu) Izraelio š. karalystės genčių.

Manasas (hebr. „jis padarė, kad užmirščiau“ [savo vargą ir tėvo namus]) – Juozapo sūnus.

Mara (hebr. „kartybė“) – vietovė Šūro dykumoje.

Masa (hebr. „išmėginimo vieta“) – vietovė, kur izraelitai bandė Dievą.

masas – ilgio matas, lygus apie 90 m.

Medeba – vietovė į š. r. nuo Negyvosios j.

Medija – 1. Irano š. v. sritis; 2. viena tautų, padėjusių Persijos karaliui Kyriui užkariauti Babiloniją 538 m. pr. Kr.

Melchizedekas – hebr. „mano karalius yra teisumas“.

Melechas – pagonių dievas.

Memfis, kitaip **Nofas** – mst. Nilo deltoje.

Merataimai (hebr. „dvigubai kartus“) – Babilono simb. vardas.

Meriba (hebr. „Barnio vieta“) – vietovė, kur izraelitai barėsi su Viešpačiu.

Merodachas žr. **Belis 2**.

Merodach Baladanas – Babilono karalius (721–710 ir 704–703 m. pr. Kr.), Bala-dano sūnus.

Meromas – upė Centr. Galilėjoje, tekanti Kinaroto lyguma per Arabą.

Merozas – nežinoma izraelitų gyvenvietė.

Mesijas žr. **Kristus**.

Mešečas – vietovė M. Azijoje prie Juodosios j.

Mėšlo vartai, kitaip **Šukių vartai**, buvo Dovydo mst. p. gale.

Meteg Amas – **Gatas** ir jam pavaldžios gyvenvietės.

Micaras – turbūt mažas kalnas Hermono atšlaitėse.

Michmašas – Jonatano karalystės sostinė į p. r. nuo Betelio.

Micpa – mst. Gileade 12 km į š. nuo Jeruzalės, sen. Izraelio maldos vieta.

Midinas – mst. Jordano žiočių tarpeklyje.

Migdal Ederas (hebr. „Kaimenės bokštas“) – Jeruzalės simb. vardas.

Milkomas žr. **Molechas**.

Milojas – iš žemės supiltas pylimas į p. nuo Šventyklos.

Minis – tauta dab. Armėnijoje, anksčiau – Medijos valdos.

miriadas – 10 000.

Myzija – M. Azijos v. sritis.

Moabas (hebr. „iš mano tėvo“) – karalystė į r. nuo Negyvosios j., Dievo priešų simbolis.

Moabo lygumos – žemumos į p. r. nuo Negyvosios j. tarp Jordano upės ir Nebojo k. papėdės.

Moabo petys – plokščiakalnio briauna v. šlaite, Moabo šalis.

Mochmūras – vietovė Šechemo apylinkėse.

Modeinas – dab. km. 32 km į š. v. nuo Jeruzalės.

Molochas, kitaip **Molechas**, arba **Milkomas** – amonitų dievas, kuriam aukoti vaikai.

Morijos kalnas – kalva Morijos žemėje.

Moserotų oazė – vieta netoli Horo k., kur mirė Aaronas.

Mozė – hebr. „ištrauktas“, egipt. „vaikas“.

mutininkai – Romos valdžios paskirti muitų ir mokesčių rinkėjai.

Nadabas – Izraelio karalius (911–910 m. pr. Kr.).

Naftalis (hebr. „ėjau grumtis lemingose varžybose“) – 1. Jokūbo ir Bilhos sūnus; 2. Š. Palestina.

Nanėja – rytietiška deivė, daug kuo panaši į graikų Artemidę.

Nazara žr. **Nazaretas**.

Nazarėnas žr. **Nazarietis**.

Nazaretas (gr. *Nazaret(h)*), kitaip **Nazara** (gr. *Nazara*) – mst. Galilėjoje, apie 20 km į v. nuo Galilėjos ež.

nazariečiai (gr. *nazōraioi* < *Nazara*?) žr. **krikščionys**

Nazarietis (gr. *Nazōraios* < *Nazara*?), kitaip **Nazarėnas** (gr. *Nazarēnos*) – Jėzaus kilmėvardis.

nazyras – pasišventęs Viešpačiui; žr. Sk 6,2–20.

Nebukadnecaras – Naujosios Babilonijos, t. y. chaldėjų, antrasis karalius (604–562 m. pr. Kr.).

Negebas – tyras P. Palestinoje.

Nendrių jūra, kitaip **Raudonoji j.**, arba **Akabos j.**

Neraugintosios duonos šventė – septynių dienų laikotarpis po Paschos.

Netofa – gyvenvietė į p. v. nuo Jeruzalės.

Nibšanas – mst. Jordano žiočių tarpeklyje.

Nimra – vietovė Sihono karalystėje.

Nimrodas – legendinis mesopotamiečių protėvis.

Ninevė – Asirijos sostinė.

No Amonas, kitaip **Tėbai** – Egipto mst., asirų sunaikintas 663 m. pr. Kr.

Nodas – klajoklių kraštas.

Nofas žr. **Memfis**.

Nojus – hebr. *nōah* „atgaiva, paguoda“.

Obed Edomas – edomitų religijos kunigas.

Ofelis – senosios Jeruzalės dalis, miesto gyvenbos įtvirtinimai.

Ofyras – nežinomas uostamiestis P. Arabijoje ar R. Afrikoje, į kurį plaukdavo Saliamono laivai aukso ir sidabro parsigabenti.

Ohola (hebr. „jos pačios padangtė“) – Samarijos simb. įvaizdis.

Onas – vienas penkių **Heliopolio** miestų 12 km į š. r. nuo dabartinio Kairo.

Onijas – 1. **Onijas I**, vyriaus. kunigas nuo 323 m. iki 300 ar 290 m. pr. Kr.; 2. vyriaus. kunigas, nužudytas 171 m.

pr. Kr.; 3. **Onijas III**, Simono sūnus, vyriaus. kunigas, valdęs 196–175 m. pr. Kr., miręs 171 m. pr. Kr.

Ortozija – uostas tarp Tripolio ir Eleutero upės.

osana (gr. *hōsanna* < hebr. *hōšī'āh nā* – išgelbėk, išganyk) – judėjų šlovavimo šūksnis.

Palapinė – Jeruzalės Šventykla, senosios dykumų šventovės įvaizdis.

Pascha (gr. *Pascha* < hebr. *pēsah*) – izraelitų išėjimo iš Egipto minėjimo šventė ST lie-tuviškame vertime (NT – Velykos).

patepimas – apeiga, per kurią Izraelio naujam karaliui arba vyriaus. kunigui ant galvos būdavo pilamas šventintas alie-jus; pateptas asmuo tapdavo Viešpaties pateptuoju.

Pelegas – hebr. „buvo padalyta“.

Pilypo Cezarėja, dab. Banijas – mst. Š. Palestinoje, Hermono k. papėdėje.

Pilotas žr. **Poncijus Pilotas**.

pirmienos – pirmieji derliaus vaisiai, skirti atnašavimui.

Poncijus Pilotas – Judėjos prokuratorius (26–36), rezidavęs Cezarėjoje, bet dažnai lankęsis Jeruzalėje, Erodo Didžiojo rūmuose.

Porcijus Festas – Judėjos prokuratorius (60–62).

pranašas – Dievo valios skelbėjas.

pretorijus – Romos vietininko būstinė.

pretorius – 1. karo vadas; 2. rūmų sargybinis.

prokuratorius – Romos vietininkas.

prozelitas – judėjų tikėjimą ir apipjaustymą priėmęs pagonis.

Ptolemėjas – karalius Ptolemėjas VI Filometoras, Egipto valdovas (180–145 m. pr. Kr.).

Putas, kitaip **Puntas** – šalis R. Afrikoje (dab. Libija).

rabis (gr. *rhabbi* < aram. *rab* – didis) – judėjų garbės titulas, teikiamas žymiesiems Įstaitymo mokytojams, NT rezervuojamas vien Jėzui.

rabunis (gr. *rhabbouni*) – judėjų garbės titulas, išreiškiantis didesnį pagarbos ir prierašumo laipsnį negu **rabis**.

Rahabas – 1. jūros baibaisa, Egipto simbolis; 2. kūrmo pradžioje apvaldyto chaoso sli-binas.

Rama – dab. Er Ramo mst. 8 km į š. nuo Jeruzalės.

Ramat Lehis – hebr. „Žandikaulio aukštumas“.

Ramataimai, kitaip **Arimatėja**, dabar **Ren-tis** – mst. 15 km į š. r. nuo Lydos.

Ramzis – Gošeno žemė Nilo deltos r. dalyje.

rankų uždėjimas (ant galvos) – veiksmas, kuriuo laiminama, gydoma, krikštyjama, skiriama atsakingoms pareigoms.

Rašto aiškintojai – Izraelio Biblijos tyrinėtojai.

Raudonoji jūra žr. **Nendrių j.**

Refajai – derlingas sl. į p. v. nuo Jeruzalės.

Refanas – amonitų Saturno dievybė.

Rehobot Iras (hebr. „miestas su plačiomis gatvėmis“) – turbūt **Ninevės** epitetas.

Rešefas – pagonių dievas (Perkūnas ir Žaibas).

Rimonas – semitų perkūnijos dievas, dažnai tapatinamas su Baalu.

Rytų kalnai – žemų kalnų virtinės Sirijos dykumoje prie Eufrato.

Rodanimai – Rodo salos gyventojai.

sadukiejai – izraelitų religinė ir politinė partija, jungusi daugiausia aukštusius dvasininkus ir tautos seniūnus, netikinčius angelų buvimu ir mirusiųjų prisikėlimu, pripažįstančius Romos valdžią ir susipriešinusius su fariziejais.

saikas – tūrio matas, lygus apie 525 l.

Salemas (hebr. *šālēm* – „taika, ramybė“) – Jeruzalė.

Salma – Sirijos dykumos sr. palei Kedarą.

samariečiai – Samarijos gyventojai, susiformavę Š. Izraelio giminių palikuonims susimaišius su įvairiataučiais asirų kolonistais ir iškraipę judėjų tikėjimą.

Samarija – 1. Palestinos kraštas tarp Galilėjos ir Judėjos; 2. Izraelio š. karalystės sostinė.

Šamyšio miestas – bedieviškumo simbolis, Dievo miesto Jeruzalės priešprieša.

Sanbalatas Horonietis – Samarijos sr. valdytojas.

Sanheribas – Asirijos karalius (704–681 m. pr. Kr.), Sargono II sūnus.

Sara – hebr. „mano princesė“.

Sarepta – vietovė Finikijos pajūryje už Ahabo karalystės ribų.

Sargonas II – Asirijos imperatorius, Šalmanesero ipėdinis (722–705 m. pr. Kr.).

Saulės miestas – hebrajiškai ar aramėjiškai kalbančios judėjų kolonijos vienas penkių miestų, vėliau vadintas **Heliopoliu**.

Savaičių šventė – derliaus nuėmimo šventė, praėjęs 7 savaitės nuo Paschos; NT: Sekminės.

Seba – Tolimieji pietūs, Š. Afrikos karalystė.

Sebamas – vietovė Sihono karalystėje.

Sechacha – mst. Jordano žiočių tarpeklyje.

Sechuvas – vietovė Ramoje.

Sefaradas – turbūt Sardis M. Azijos vakaruose.

Seyras – Edomas, edomitų kraštas į p. r. nuo Negyvosios j.

Sekminės – 1. ST – Įstatymo apreiškimo ant Sinajaus k. minėjimas ir derliaus šventė; 2. NT – Šventosios Dvasios nužengimo diena.

Sela – 1. Edomo sostinė Petra; 2. vietovė edomitų slėnyje.

Seleukas I – Seleukidų dinastijos pradininkas (311–281 m. pr. Kr.).

Seleukija – Antiochijos uostas Oronto žiotyse.

Senyras žr. **Hermonas**.

Setas – hebr. „Dievas parūpino kitą palikuonį“.

Seto vaikai – klajokliai prie Palestinos ribos.

Sibma – vietovė Sihono karalystėje.

Sidonas – Tyrui pavaldus Finikijos mst. prie Viduržemio j.

Sienė – dab. Asuanas, mst. prie pirmųjų Nilo krioklių P. Egipte.

Sihonas – karalystė tarp Armono slėnio ir Jaboko upės.

sikarijai – izraelitų kraštutiniai nacionalistai, maištavę prieš romėnus.

Siloamas – požeminis tvenkinys, sujungtas su Gihono šaltiniu.

Simonas II – Johananos sūnus, vyriaus. kunigas (219–196 m. pr. Kr.).

sinagoga – 1. pastatas, kuriame bendruomenės šabo dieną renkasi skaityti Biblijos ir melsis; 2. kartais taip vad. vietovės judėjų bendruomenė.

Sinajus, kitaip **Horebas**, pasak tradicijos, dab. Džebel Musa – kalnas Sinajaus pusiasalyje, ant kurio Mozė susitikio su Dievu ir gavo iš jo Įstatymą.

Sinas – dykuma Egipto pasienyje.

sinedrionas – žydų tautos aukšč. taryba ir relig. bylų teismo institucija.

Sionas – 1. kalva Jeruzalės p. r. dalyje į p. nuo Šventyklos, kur stovėjo Dovydo mst.; 2. žr. **Hermonas**.

Siono duktė – Jeruzalė.

Sirjonas žr. **Hermonas**.

Skitopolis žr. **Bet Šėanas**.

Slėnio vartai buvo senojo Dovydo miesto š. v. gale.

Slibino šaltinis – vieta, kur susijungia Hino-mo ir Kidrono slėniai.

Sorekas – dab. Vadi es Sararo slėnis 20 km į p. r. nuo Jeruzalės.

statinė – tūrio matas, lygus apie 36 l.

Sudo upė – vienas kanalų Babilonijoje.

Sukotai – mst. prie Jaboko ir Jordano santakos.

Sukotų slėnis – turbūt Jaboko slėnio žem. dalis.

Sūzai – senovės Elamo sostinė; buvo viena Persijos sostinių.

šabas – Šventajame Rašte savaitės septintoji diena, atitinkanti krikščionių kalendoriaus šeštadienį, kurią draudžiama bet ką dirbti.

Šalmanas – turbūt Moabo karalius.

Šalmaneseras V – Asirijos karalius (726–722 m. pr. Kr.).

Šaltinio vartai buvo prie Gihono šaltinio.

Šaronas – derlinga lyguma palei Viduržemio j.

Šeba – 1. karalystė dab. Jemeno teritorijoje; 2. vietovė š. v. Arabijoje.

Šechemas – dab. Tel Balatos miestas.

Šefela – Judėjos aukštumų virtinės v. papėdė.

Šeolas, kitaip **Abadonas** (hebr. „mirusiųjų vieta po žeme“) – Požemis, arba Mirusiųjų buveinė, gr. Hadas.

Šėtonas – piktosios galybės įsikūnijimas, Dievo priešas.

Šihoras – Nilas.

Šilojas – 1. dab. piliakalnis 32 km į š. nuo Jeruzalės; 2. dab. Seiluno mst. 19 km į p. nuo Nabluso mst.; 3. pradinis Izraelio rel. centras nuo Jozuės meto iki Samuelio laikų.

Šinaras – Babilonija, arba sen. Šumeras P. Mesopotamijoje.

Šišakas – Egipto faraonas.

Šitimai, kitaip **Abel Šitimai** – vietovė kalnų papėdėje Moabo lygumų š. r. kampe.

Šitimų slėnis, arba „Akacijos medžių dau-ba“ – turbūt Kedrono sl. dalis.

Šoja – D. Babilonijos sr. palei Tigrą.

Šulamas – vietovė Jezreelio lygumoje.

Šuliny žr. **Beeras**.

Šventoji buveinė, arba vidinė **Šventų švenčiausioji** – Šventyklos dalis su Viešpaties Sendoros Skrynia.

Tabeelio sūnus – Jeruzalės priešų šalininkas.

Tabera (hebr. „Degimas“) – vietovė Sinajaus puslyje.

Taboras – kalnas Jezreelio lygumos p. r. dalyje.

Tachpanhesas – pasienio mst. Nilo deltos r. srityje.

Tadmoras, vėliau Palmyra – karavanų mst. Sirijos dykumoje.

Tiglat Pileseras – Asirijos karalius.

Taršišas – turbūt Tartesas, Finikijos kolonijos mst. Ispanijos šiaurės vakaruose.

Tekoja – pranašo Amoso gyvenvietė tyruose prie Negyvosios j. į p. v. nuo Jeruzalės.

Tel Abibas (hebr. „Pavasario kalva“) – viena vietovių prie Nipūro, kur buvo apgyvendinti tremtiniai.

Tema – Arabijos p. gentis.

Temanas – 1. Edomo karalystės sr. Palestinos pietryčiuose; 2. svarbiausias Edomo mst.

Tesalonika, dab. Salonikai – Romos imperijos Makedonijos provincijos buv. sostinė.

tetrarchas – pradžioje Romos imperijos provincijos ketvirtadalio, vėliau visos provincijos valdytojas.

Tiberijos ežeras žr. **Galilėjos ežeras**.

Timotiejus – Seleukidų paskirtas Užjordanės valdytojas.

Tyras – uostamiestis Finikijoje.

Tirca (hebr. „maloni“) – šiaurinės Izraelio karalystės buv. sostinė.

Tirhaka – turbūt Egipto kariuomenės vadas 701 m. pr. Kr., vėliau faraonas, vienas etiopiečių dinastijos Egipte karalių 690–664 m. pr. Kr.

Tofetas – vieta Ben Hinomo slėnyje, prie Jeruzalės, su aukuru kruvinai vaikų aukai pagonių dievui Molechui.

Tolimosios salos – Viduržemio j. kraštai į v. nuo Palestinos.

Troadė – uostas Egejo j. š. r. pakrantėje apie 15 km nuo sen. Trojos.

Tubalas – šalis prie Juodosios j.

Ulajo upė – kanalas palei Sūzų mst. š. sieną.
Upė – 1. Nilas; 2. Eufratas.
Uza – Jobo tėvynė edomitų ar arabų šalyje.
Užjordanė – sritis į r. nuo Jordano.

Vahebas Sufoje – nenustatyta vietovė.

Vakarų jūra, kitaip Viduržemio j.

Velykos (gr. *Pascha*) – izraelitų išėjimo iš Egipto minėjimo šventė NT lietuviškame vertime (ST – Pascha).

Viešpats (hebr. *’ādōnaj*) – vienas Dievo vardų.

VIEŠPATS (hebr. *jvh* „kuris yra“) – Dievo savivardis, hebr. Šv. Rašto tekste rašomas, bet balsiai skaitant iš pagarbos tariamas kaip **Viešpats**.

Viešpats DIEVAS (hebr. *’ādōnaj jvh*) – vienas Dievo vardų.

vyresnysis (gr. *presbyteros*) – krikščionių bendruomenės vadovas.

vyriausiasis kunigas – kasmet renkamas aukščiausias religinis Izraelio tautos vadovas, vyriausias auklėtojas ir sinedriono pirmininkas.

vyskupas (gr. *episkopos* – prievaizdas, prižiūrėtojas) – krikščionių bendruomenės vadovas.

Zabulonas – Š. Palestina.

Žemutinė jūra – Persijos jl.

Žuvų vartai – Jeruzalės mst. dalis.

Žmogaus Sūnus – Jėzaus savivardis.

LEIDĖJŲ ŽODIS

ANTRAJAM LEIDIMUI

Lietuvos Biblijos draugija (LBD), įkurta 1992 m. sausio 17 d., tais pačiais metais išspausdino **Naująjį Testamentą** su ekumeniniais įvadais¹. Kun. Česlovo Kavaliausko vertimas jame fotografuotiniu būdu perspausdintas iš 1988 m. leidimo², kuriame skelbtas pataisytas 1972 m. leidimo³ tekstas, o įvadai naujai parengti pagal užsienio ekumeninius leidinius.

1990–1995 m. kun. prof. dr. Antanas Rubšys (LBD prezidentas 1995–2000 metais) iš hebrajų bei aramėjų⁴ ir graikų⁵ kalbų į lietuvių kalbą išvertė ir bandomuoju leidimu paskelbė **Senąjį Testamentą**⁶; už šį darbą 1996 m. jis apdovanotas Lietuvos Nacionaline premija.

Šiedu vertimai – Antano Rubšio verstas Senasis Testamentas (papildytas graikiškosios Esteros knygos vertimu) bei Česlovo Kavaliausko verstas Naujasis Testamentas – ir sudaro ekumeninį viso **Šventojo Rašto** leidimą.

Rengiant jį spaudai, vadovautasi Vatikano sekretoriato (dab. Popiežiškosios tarybos) krikščionių vienybei skatinti ir Jungtinių Biblijos draugijų parengtomis „Gairėmis tarpkonfesiniam bendradarbiavimui verčiant Bibliją“ (1987)⁷.

Išnagrinėjus Lietuvos Bažnyčių – LBD steigėjų pateiktus atsiliepimus bei pastabas, visos siūlomos pataisos buvo aptartos su konsultantu Davidu Clarku bei suderintos su Senojo Testamento vertėju Antanu Rubšiu (kiek leido tolimi atstumai) ir Naujojo Testamento vertimo redaktoriais kun. Vaclovu Aliuliu bei Vytautu Ališausku. Šiek tiek tvarkytas stilius, rašyba ir skyryba, patikslinti kai kurių knygų pavadinimai⁸, vienodinti terminai, lyginti pasikartojantys teksto fragmentai. Vardų lietuviškosios formos nustatytos pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus Biblijos vardų adaptavimo principus.

Šventojo Rašto knygų rinkiniai išdėstyti tokia tvarka: **Penkiaknygė, Istorinės knygos, Išminties knygos, Pranašų knygos, Antrojo kanono knygos** (įskaitant graikiškąją Esteros knygą bei Danieliaus knygos graikiškuosius skyrius) ir **Naujasis Testamentas**⁹. Glausti įvada (Šventojo Rašto, Senojo Testamento, Naujojo Testamento, visų knygų rinkinių ir visų knygų) įvesdina į skaitomus tekstus ir supažindina su jų turiniu¹⁰. Skaitymą palengvina kursyvu spausdintos pagalbinės antraštės ir laužtiniuose skliaustuose kitokių šriftų įterpti numanomi žodžiai. Kursyvu spausdinamos ir Naujajame Testamente įpintos Senojo Testamento citatos (dažniausiai – iš gr. Septuagintos, kartais – laisvai atpasakotos).

Minimaliūs papildomos informacijos galima rasti išnašose, o išsamesnės – prieduose (chronologija, matavimo ir vertės vienetai, hebrajų ir graikų abėcėlės, žodynėlis, Senojo Testamento citatos Naujajame Testamente, žemėlapiai)¹¹.

¹ *Naujasis Testamentas*: Vertimas iš graikų kalbos su paaiškinimais ir ekumeniniais įvadais. – V.: Lietuvos Biblijos draugija, 1992. – 647 p.

² *Naujasis Testamentas*: Antras pataisytas leidimas / Iš graikų kalbos vertė ir įvadas parašė kun. Česlovas Kavaliauskas, parengė kun. Vaclovas Aliulis ir redakcinė kolegija [Vytautas Ališauskas, Antanė Kučinskaitė]. – Kaunas–Vilnius: Lietuvos Vyskų Konferencijos leidinys, 1988. – 686 p.

³ *Naujasis Testamentas*: Keturios evangelijos; Apaštalų raštai: Vertimas iš graikų kalbos / Vertė kun. Č. Kavaliauskas, redagavo kun. V. Aliulis [talkino Antanė Kučinskaitė ir Aleksandras Žirgulyš]. – Vilnius–Kaunas: Lietuvos TSR vyskupijų ordinarų kolegijos leidinys, 1972. – 638 p.

⁴ Žr. *Biblia hebraica stuttgartensia* / Ed. K. Elliger et W. Rudolph. – Editio quarta emendata. – Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1990.

⁵ Žr. *Septuaginta* / Ed. Alfred Rahlfs. – Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1940.

⁶ *Šventasis Raštas*: Senasis Testamentas / Vertė ir įvadas bei paaiškinimus parašė kun. Antanas Rubšys. – Putnam: Krikščionis gyvenime, 1992–1995:

[T. 1]: *Penkiaknygė*: Pradžios knyga; Išėjimo knyga; Kunigų knyga; Skaičių knyga; Pakartoto Įstatymo knyga: Vertimas iš hebrajų kalbos / Vertimo kalbą tikslino Jurgis Jankus ir Albina Pribušauskaitė. – 1993. – xvi, 449 p.;

[T. 2]: *Istorinės knygos*: [Jozuės knyga; Teisėjų knyga; Rutos knyga; 1-oji Samuelio knyga; 2-oji Samuelio knyga; 1-oji Karalių knyga; 2-oji Karalių knyga; 1-oji Kronikų knyga; 2-oji Kronikų knyga; Ezdro knyga; Nehemijo knyga; Tobito knyga; Juditos knyga; Esteros knyga; 1-oji Makabėjų knyga; 2-oji Makabėjų knyga]: Vertimas iš hebrajų ir graikų kalbų / Vertimo kalbą tikslino Jurgis Jankus ir Albina Pribušauskaitė. – 1994. – xviii, 811 p.;

[T. 3]: *Išminties knygos*: [Jobo knyga; Psalmynas; Patarlių knyga; Koheleto knyga; Giesmių giesmės knyga; Išminties knyga; Siracido knyga]: Vertimas iš hebrajų ir graikų kalbų / Vertimo kalbą tikslino Jurgis Jankus ir Albina Pribušauskaitė. – 1995. – xviii, 661 p.;

[T. 4]: *Pranašų knygos*: [Izaijo knyga; Jeremijo knyga; Raudų knyga; Barucho knyga; Ezekelio knyga; Danielio knyga; Ozėjo knyga; Joelio knyga; Amoso knyga; Abdijo knyga; Jonos knyga; Michejo knyga; Nahumo knyga; Habakuko knyga; Sofonijo knyga; Agėjo knyga; Zacharijo knyga; Malachijo knyga]: Vertimas iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbos / Vertimo kalbą tikslino Jurgis Jankus. – 1992. – xvi, 670 p.

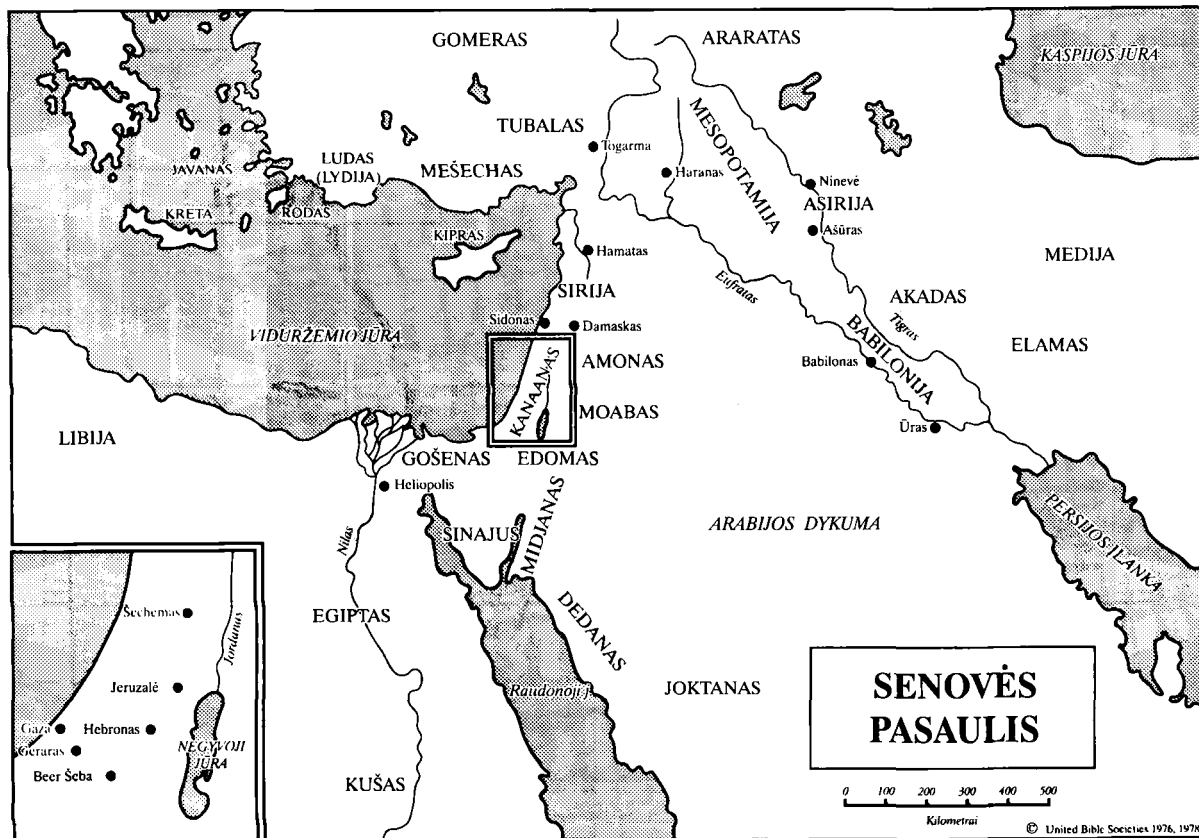
⁷ *Directives concernant la coopération interconfessionnelle dans la traduction de la Bible*: Nouvelle édition re-visée. – Rome, 1987. – 21 p.

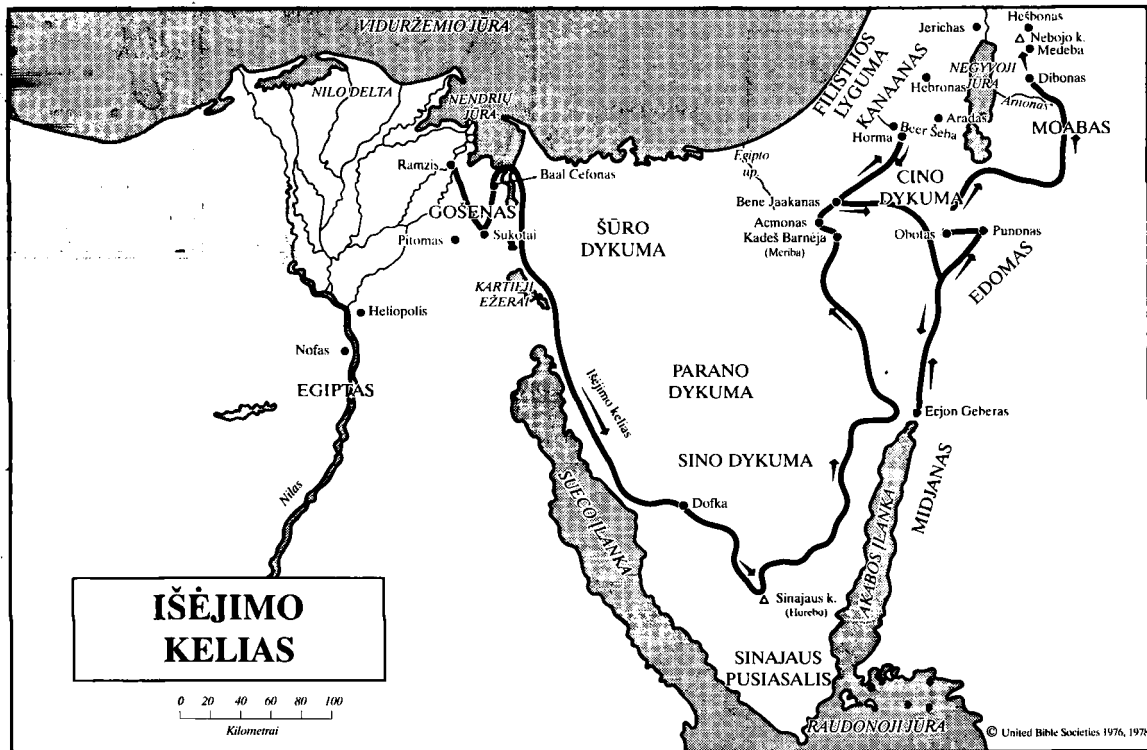
⁸ **Rūtos** (vietoj *Rutos*), **Metraščių** (vietoj *Kronikų*), **Ezros** (vietoj *Ezdro*), **Mokytojo** (vietoj *Koheleto*), **Ezechielio** (vietoj *Ezekelio*), **Danieliaus** (vietoj *Danielio*), **Makabiejų** (vietoj *Makabėjų*) knygos ir **Laiškas hebrajams** (vietoj *žydams*).

⁹ Žr. *Directives...*, p. 7.

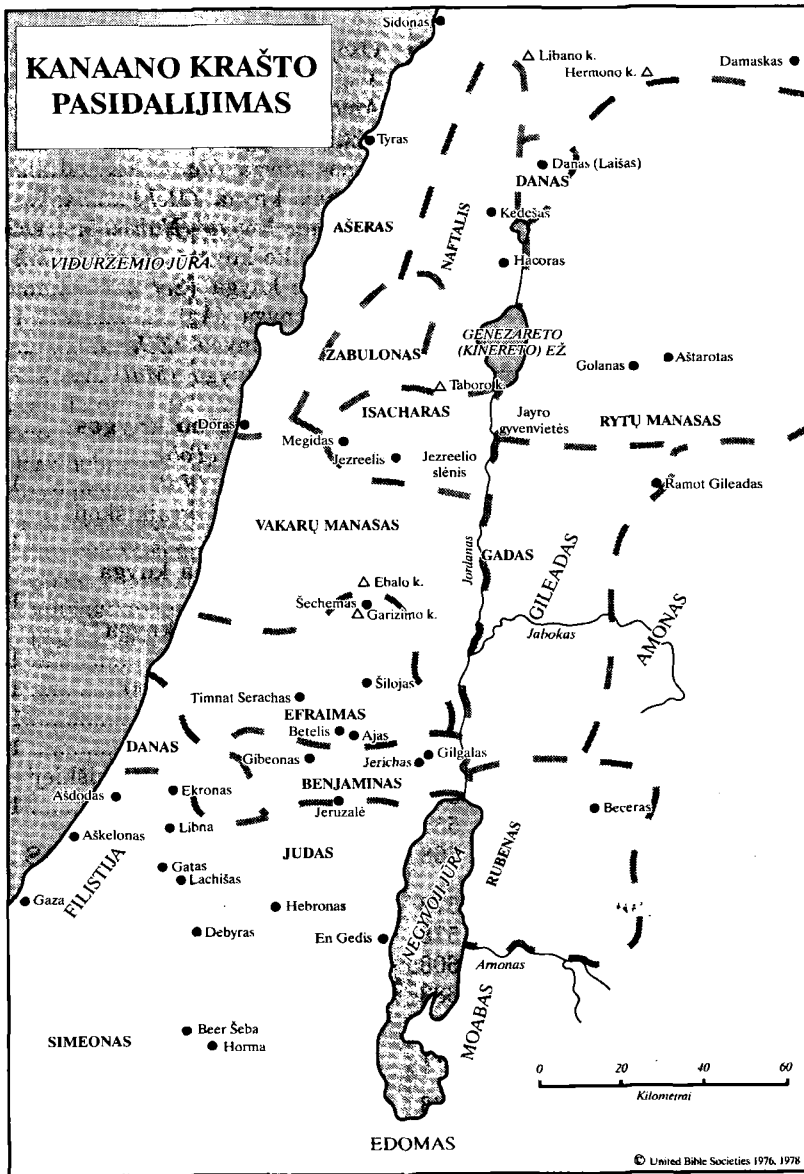
¹⁰ Žr. *Ibid.*, p. 9.

¹¹ Žr. *Ibid.*, p. 8.

KANAANO KRAŠTO PASIDALIJIMAS

TURINYS

<i>Kreipimasis į skaitytojus</i>	3	Ozėjo knyga (<i>Oz</i>)	934
<i>Šventojo Rašto knygų abėcėlė</i>		Joelio knyga (<i>Jl</i>)	943
<i>rodyklė</i>	5	Amoso knyga (<i>Am</i>)	947
BIBLIJA, arba ŠVENTASIS		Abdijo knyga (<i>Abd</i>)	954
RAŠTAS	7	Jonos knyga (<i>Jon</i>)	955
SENASIS TESTAMENTAS	9	Michėjo knyga (<i>Mch</i>)	958
Penkiaknygė	11	Nahumo knyga (<i>Nah</i>)	963
Pradžios knyga (<i>Pr</i>)	11	Habakuko knyga (<i>Hab</i>)	965
Išėjimo knyga (<i>Iš</i>)	71	Sofonijo knyga (<i>Sof</i>)	968
Kunigų knyga (<i>Kun</i>)	122	Agėjo knyga (<i>Ag</i>)	971
Skaičių knyga (<i>Sk</i>)	159	Zacharijo knyga (<i>Zch</i>)	973
Pakartoto Įstatymo knyga (<i>Ist</i>)	210	Malachijo knyga (<i>Mal</i>)	983
Istorinės knygos	254	Antrojo kanono knygos	987
Jozuės knyga (<i>Joz</i>)	254	Tobito knyga (<i>Tob</i>)	987
Teisėjų knyga (<i>Ts</i>)	283	Juditos knyga (<i>Jdt</i>)	1003
Rūtos knyga (<i>Rūt</i>)	312	Esteros knyga (graikiškoji)	
Samuelio pirma knyga (<i>1 Sam</i>)	316	(<i>Est(g)</i>)	1020
Samuelio antra knyga (<i>2 Sam</i>)	356	Makabiejų pirma knyga	
Karalių pirma knyga (<i>1 Kar</i>) ..	388	(<i>1 Mak</i>)	1034
Karalių antra knyga (<i>2 Kar</i>) ..	426	Makabiejų antra knyga	
Metraščių pirma knyga (<i>1 Met</i>)	463	(<i>2 Mak</i>)	1071
Metraščių antra knyga (<i>2 Met</i>)	497	Išminties knyga (<i>Išm</i>)	1098
Ezros knyga (<i>Ezr</i>)	539	Siracido knyga (<i>Sir</i>)	1115
Nehemijo knyga (<i>Neh</i>)	551	Barucho knyga (<i>Bar</i>)	1165
Esteros knyga (<i>Est</i>)	568	Danieliaus knyga (graikiškieji	
Išminties knygos	578	skyriai) (<i>Dan (g)</i>)	1173
Jobo knyga (<i>Job</i>)	578	NAUJASIS TESTAMENTAS	1
Psalmynas (<i>Ps</i>)	608	Ketrios evangelijos	3
Patarlių knyga (<i>Pat</i>)	683	Evangelija pagal Matą (<i>Mt</i>)	3
Mokytojo knyga (<i>Mok</i>)	708	Evangelija pagal Morkų (<i>Mk</i>)	45
Giesmių giesmės knyga (<i>Gg</i>) ...	717	Evangelija pagal Luką (<i>Lk</i>)	72
Pranašų knygos	723	Evangelija pagal Joną (<i>Jn</i>)	116
Izaijo knyga (<i>Iz</i>)	723	Apaštalų raštai	149
Jeremijo knyga (<i>Jer</i>)	783	Apaštalų darbai (<i>Apd</i>)	149
Raudų knyga (<i>Rd</i>)	851	Laiškas romiečiams (<i>Rom</i>)	189
Ezechielio knyga (<i>Ez</i>)	857	Pirmas laiškas korintiečiams	
Danieliaus knyga (<i>Dan</i>)	916	(<i>1 Kor</i>)	205
		Antras laiškas korintiečiams	
		(<i>2 Kor</i>)	221

Laiškas galatams (<i>Gal</i>)	231
Laiškas efeziečiams (<i>Ef</i>)	237
Laiškas filipiečiams (<i>Fil</i>)	242
Laiškas kolosiečiams (<i>Kol</i>)	246
Pirmas laiškas tesalonikiečiams (<i>1 Tes</i>)	250
Antras laiškas tesalonikiečiams (<i>2 Tes</i>)	253
Pirmas laiškas Timotiejui (<i>1 Tim</i>)	255
Antras laiškas Timotiejui (<i>2 Tim</i>)	260
Laiškas Titui (<i>Tit</i>)	263
Laiškas Filemonui (<i>Fm</i>)	265
Laiškas hebrajams (<i>Hbr</i>)	266
Jokūbo laiškas (<i>Jok</i>)	278
Petro pirmas laiškas (<i>1 Pt</i>)	283
Petro antras laiškas (<i>2 Pt</i>)	287
Jono pirmas laiškas (<i>1 Jn</i>)	290
Jono antras laiškas (<i>2 Jn</i>)	295
Jono trečias laiškas (<i>3 Jn</i>)	296

Judo laiškas (<i>Jud</i>)	296
Apreiškimas Jonui (<i>Apr</i>)	298

Priedai	319
<i>Chronologija</i>	320
<i>Matavimo ir vertės vienetai:</i>	

– <i>kalendorius</i>	329
– <i>laikas</i>	330
– <i>ilgis</i>	330
– <i>nuotolis</i>	331
– <i>tūris</i>	331
– <i>masė</i>	331
– <i>pinigai</i>	332
<i>Hebrajų abėcėlė</i>	332
<i>Graikų abėcėlė</i>	334
<i>Žodynėlis</i>	335
<i>Leidėjų žodis</i>	347

LITHUANIAN BIBLE
Published by the Lithuanian Bible Society

ISBN 9986-790-14-X

Kietas viršelis

ISBN 9986-790-15-8

Lankstus viršelis

ISBN 9986-790-16-6

Odos viršelis

UBS-EPF 2000 - DC 053

Printed in Finland